* سبب طبع کتاب مستطاب اولدرکه *

دار الطباعهٔ عالم فائده افراد نوع بنی بشر سیما ارباب معارف و هنر جوهر شهرتلرین زیور صحایف
آثارلرینك امور طبیعیه دن اولدیغی کتب حکمیه ده محرر و بتخصیص سلاطین ماضیه جعل الله تعالی ارواحهم
من ادعیهٔ اخلافهم راضیه حضراتنك خاتم پیروزه رنك فلکده ابقای نام نامی رسم سامیٔ ملوکانه لرندن ایدوکی
سرلوحه پیرای کتب تواریخ وسیر در علی الخصوص حالا دیباجه طراز اصول واسباب سلطنت وترتیب ساز
فصول وابواب خلافت شیرازه بند اوراق اقالیم و بلاد و مطلب اعلای مباحث عدل وداد داور اسکندر
ظفر داداور اصحاب سیر حامیٔ اهل سنت احمدی ماحیٔ دشمن دین محمدی الا وهو السلطان الاعظم
ابن السلطان المعظم السلطان الغازی محمود خان ابن السلطان ابو المغازی عبد الحمید خان
لازالت انهار عنایته جاریة الی حیاض بساطین اصحاب العلوم وما برحت اشجار مرحمته مظلة علی ریاض
اساطین ارباب الفهوم افندیمز حضرتلرینك ایام عهد وسلطنتلری سجرهٔ اقلام علمایه هنکام وصل ورق
وهنکام مجد وشوکتلری مهرهٔ اعلام فضلایه ایام عرض سبق اولدیغندن جلوس میمنت مأنوس جهانبانیلرندن
بو اوان مسعدت اقترانه دکین اسم محمدت رسم خلافتپناهیلرینه ترسیم کتابهٔ فلك معارف قیلنان مصنفات
صحت اثر اعداد کواکبدن افزون تر اولوب هر بری محفوظ در سخخانهٔ نه قباب وشمسهٔ جلد مطلالری شهرت شکن
لمعهٔ افتاب اولمغله رسالهٔ هفت اوراق ذات السحب صورتنمای کطی السجل للکتب اولنجه دق نسخهٔ مدایح
کیتی ستانیلری رحلهٔ کهکشان او زره سبق نمای طلبهٔ سر وشان وجای اعتنای خواجهٔ اسمان اولمشدر
بقای نامه کرکدر جهانده بویله اثر ٭ بجبکه بیهده چالشدی سده اسکندر ٭ حقا که خامهٔ دوات کرامت
ادوات هنرپیرالری نهال کلشن آمال علما اوله لی جیب ودامان فضلا مالا مال میوهٔ رفاه وغنا اولدیغندن
باشقه حجره نشینان مدارس صحن جنان اولان ارواح نحاریر وفحوله دخی صدقهٔ جاریه لری باعث رحمت باری اولمق
نیت خیریه سیله زادهٔ طبع علمای پیشین لحاف سندس انصاف طبع وتمثیلده مستریح نشین اوله رق نیجه نسخ
نفیسه اسهل صورتله منطبع و بو وجهله متواریٔ لحد نسیان اولمش جهانبدهٔ کرانك حیات تایلرینی مستتبع اولمغله
نام کرم ارتسام همایونلری شهرت مکرمت حاتمی باصدر دینی نمایان وداغزن نامهٔ اشتهار شهریاران اولدیغی
کونشدن عیان اولمشدر ازانجمله علامهٔ ذوفنون منطوق ومفهوم عینتابی السید محمد منیب افندی مرحومك
تعریف وتوصیفدن مستغنی ومطالعهٔ کتب سائره دن مغنی سیر کبیر ترجمه لری فوائد کثیرهٔ دینیه وعوائد وفیره
ملکیه یی کافل زینت دوش خدمهٔ دولت علیه اولمغه لایق برحمائل اولوب انجق نسخه سی اندر ونادر بولنسه
دخی جوهری عالی وبهاسی غالی اولدیغندن اشتراسنده صعوبت ظاهر اولمغین اول مخطوبهٔ نازنینك مهر معجلی
تقلیل وجهله پیرای نکارستان طبع وتمثیل قیلنمسی بو منعم نعم پادشاه جلیل المناقب الیوم کمرك امینی ومطبخ
عامرهٔ همایونلری امینی الحاج ابراهیم صائب قوللرینه امر وفرمان بیوریلوب مأمور اداره سی اولدیغی طبعخانهٔ
معموره لرنده از سر نو تنقیح ادوات لازمه یه صرف ماحصل مکنت وسواد دیدهٔ دقتی مداد صفحهٔ عبرت ایده رك
عمر همایونلرندن براعت استهلال اولمق اوزره بیك عدد نسخهٔ بربسان لطافت منسوج دستکاه اتمام ومعروض
جناب پادشاه دار اخدام قیلنمشدر همیشه قالب پرداز صحف زمین وزمان تنزهت براعهٔ قدرته عن الخطأ
والنقصان حضرتلری ثوابت وسیار ایله رقزدهٔ قلم زرین ونقط پروین ایله جوهر افشان تزیین اولدقچه حرزجان
جهانیان وقوة الظهر اهل ایمان اولان کتاب نایاب وجود همایونلرین محفظهٔ
صمدانیتنده آرایش دار الکتب صحت وعافیت والی قیام الساعهٔ مأخذ مسائل
دین ودولت ایلیوب بو خدمت جلیله لرندن روحانیت حضرت سید
المرسلینی خشنود وزمان ظفرنشان خدیولرین فتوحات
عظیمه ایله عاقبت محمود ایلیه آمین بحرمة
من جاهد لاعلاء کلمة الله المبین وامر به جنود
الموحدین علیه صلوات الله
وسلامه الی یوم
الدین

م

* فهرست الجلد الاول من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل على ما فيه من الابواب والفصول *
ومايحويه من غرائب المسائل ورغائب الفصول

تمت الفهرست للجلد الاول بعون الله الملك المتعال

* فهرست الجلد الثانى من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل لما فيه من الابواب *
والفصول ومايحويه من غرائب المسائل ورغائب الاصول

تمت الفهرست الجلد الثانى من شرح السير الكبير بعون الله الملك القدير
وصلى الله تعالى على سيدنا محمد وآله واصحابه الطيبين الطاهرين
والحمد لله رب العالمين ربنا اتمم لنا نورنا واغفر لنا
انك على كل شئ
قدير

* * بسم الله الرحمن الرحيم * *

حمد نعمت‌فزا وشکر نعومت افزا که هرحرف حلاوت مغزاسی احراز مغانم اجر وجزاده موازی مرارت
حرفت غزا وهر کلمهٔ کرامت اعتزاسی تسویهٔ حسن کفایت واجزاده مساوی مقاسات کاوه شهدا
قلمتاغه سزادر اول ولی المؤمنین وموهن کید الکافرین اولان حضرت کریم غفار وجلیل جبار
جل شانه وعز سلطانه جنابنه حقیق وجدیردر که معسکر ولله جنود السموات والارض دن اخراج
ایلدیکی جیوش دریا جوش آتش خروشله ساحهٔ غبرای چرك شرکدن تطهیر وخانمان کفر وضلالی سوختهٔ
قهر وتدمیر ایلدی نظم لمؤلفه * هو الواحد القهار یعلو خصومه * بوحدته ذو واحد یغلب الجما * هو المانع
المعطی قابس بقادر * سواه لان یملك ضرا ولا نفعا * وصلوات دربنهٔ النظام * وتحیات مسکیهٔ الختام که
هر سطری صف شکن ذنوب وآثام وهر بندی قفل افکن قیود آلام در اول نبی السیف ورسول الملاحم
وعین الجود وینبوع المراحم اولان سید المرسلین وقائد الغر المحجلین حضرتلرینه الیق واحرادر که
بازار کارزار ان الذین یبایعونك انما یبایعون الله ده تنفیل ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم
بان لهم الجنة ایله منافع قتالی وصف واطرا وامت عالی همتن صرف رأس مال جان وکسب سرمایهٔ حیات
جاودانه سوق واغرا ایلدی نظم لمؤلفه شهنشهی است که نه چرخ بارگاه وی است سوم ملائك همه
سپاه وی است هزار سنگدلانرا بمشت ربك شکست ملی شکسته شودا نکه سنك راه وی است واول مصدوقهٔ
اشداء علی الکفار رحماء بینهم ومقصودهٔ اذلة علی المؤمنین اعزة علی الکافرین اولان آل واصحاب واهل بیت
معالی استحبابنه ولاسیما محرمان سر وجهاری وسائران سیر سعادت اشتهاری اولان جهار یار خلافت‌آیینه
لایق وشایاندر که میدان یجاهدون فی سبیل الله ولایخافون لومة لائم ده دامن دربان وبهنای
هیجاده بر منطوق اذا لقیتم فئة فاثبتوا مانند بنیان راسخ الارکان ثبات ابدان وتثبت جنان اوزره دادوستاد
سیف وسنان ایله جانبخش وجان ستان اولدیلر نظم لمؤلفه احمد مختار در سر خیل جم اصفیا
طالب اولدی امتدن اولمغه مذهب انبیا * آل پاکیدر کل آل زمین ابتهاج زمرهٔ اصحابیدر نجم سماء اهتدا * امابعد
نزد عقلاده معقول بلکه عند الجهلا دخی مسلم ومقبولدر که اصح دلائل تعزز ناس واوضح مخائل
تمیز ناس ونسناس انجق انتساب ابواب علوم واکتساب اسباب فهومدر ومن بین العلوم علم الفقه
والاحکام دخی بر دولت ابدیهٔ ثابتة الاقدام وبر سعادت سرمدیهٔ شامخة الاعلامدر که نظام رابطهٔ رشتهٔ
معاش ومعادك اصول صحتنا وصوانه بسته وانتظام ضابطهٔ عبادات ومعاملات آنك فروع سهلة الحصوانه
پیوسته اولمغله اول ملك لایفنی به مالك واول سلك عدیم الانحنایه سالك اولان مرد قویم المسالك حدذاتنده

وعبد عاولك باخود کدای صعلوك ایسه دخی ینه مرجع امور ممالك وملوك اولمجغی مجزوم وغیر مشکوکدر
نظم * ذی المعالی فلیعلون من تعالی هکذا هکذا والا فلا لا علی الخصوص مسائل السیر والجهاد
بدون بعید السیر وبدیع الاجتهاددرکه هر ترکیبی تعدیل مزاج دین ودنیاده تریاق اکبر وهر ترتیبی تصحیح عیار
ملك وملتده کبریت احمر اولمغله اول فن کثیر الافاده تحصیل تفنن واتقان واول حدیث وفیر الاستجاده
تکمیل تمرن وایقان علماء اعلام وفضلاء ذوی الاحلامدن بشقه ملوك غزاپیشه ووزرای وغا اندیشه
وارکان دولت وخدمهٔ سلطنت ورؤسای عسکر بلکه آحاد لشکرك دخی علم حاللرندن معدود وعقاید
لازمة الاعتقادلرنده مندرج ومعقوددر بناء علیه مالك ملکهٔ اقتدار اولان ارباب بصائر وابصار اوزره اول
علم رفیع المعالی علی وجه الکمال استنباط واستحضار ایلمك اهم والزم وقاصر قصار ای اعتبار اولان
اصحاب شغل واعذار اوزره دخی بمقتضای فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون لدی الحاجة بر عالم متقن
وعارف متفنندن استفتا واستفسار ایلمك واجب ومحتمدر لکن مسائل مرقومه‌دن کتب فقهیه‌ده ضبط وتحریر
وبسط وتقریر اولنان انجق بحر عماندن قطرهٔ قطره ومهر تاباندن ذرهٔ ذره درکه صدر غلیله تقریب اودیهٔ
سقادن قاصر وچشم علیله ترتیب ادویهٔ شفادن متقاصردر انجق سراج الامة وامام الائمة منور
طلعة الملة الحنیفة البیضاء ومظهر شرعة الشریعة النقیة السمحاء امام اعظم وهمام اقدم رضی عنه
ربه الاکرم حضرتلرینك تلامذ درس تحقیق بلکه شریك مذهب انیقلری اولوب رأی صائب واجتهاد
مصیب اوزره تصانیف وامالی وتلامیذ باهرة المعالیسی ایله مذهب حنیف حنفیه‌یی مشارق ومغاربده مثال
کواکب سیاره سائر ومتلالی ومانند مواکب جراره مذاهب سائره اوزره ظاهر ومتعالی قیلوب اوائل ترجمه مزده
قبل الخوض فی المقال اوصاف جمیله‌سی علی وجه الاجمال مانند عقد اللآل زیب کردن کتاب بدیع الجمال
قلنان امام ربانی محمد بن الحسن الشیبانی رحمه الله تعالی حضرتلرینك معظمات تصنیفاتندن کتاب السیر
الکبیر فضائل غزا ورباطی وعساکر وامرا حقلرنده مشروع وممنوع اولان احوال لازمة الارتباطی جامع
ومسلمیندن اهل حربه اعطا اولنان عهد وامانك اسباب وشروط وعباراتی واول عهد وامانی نقض وابطالك
جائز وغیر جائز اولدیغی مواضع واعتباراتی مستجمع ومسلمینك اهل حربدن اخذ واستلاب ایلدکلری اموال
واسرا واراضینك احکام اقسامنی واهل حربك دخی مسلمیندن خطف وانتهاب ایلدکلری اموال واسرا
واراضینك اقسام احکامنی حاوی وشجعان مجاهدینی غنائمدن بعض منافع زائده ایله تنفیل وتقدیمی وفرسان
موحدینی مغانمدن سهام متزایده ایله رجال راجلین اوزره تفضیل وتکریمی محتوی واهل حربدن مؤمنین
وامیر المؤمنینه ایصال اولنان هدیه‌نی قبولك مقبول وغیر مقبولنی ومسلمیندن اهل حرب ایچون ارسال هدیه‌نك
معقول وغیر معقولنی حائل ومبادلهٔ اسرای مسلمین ومشرکینك صور جائزه وباطله‌سنه ومشرکینه مجانا باخود
اخذ مال با اعطاء ماله عقد مسالمه‌نك انواع صحیحه وعاطله‌سنه کافل وشروط مسالمه‌دن صحیح وغیر صحیحنی
وطرق تحریر عهدنامه‌دن فصیح وغیر فصیحنی شارح ودار الحربده بولنان مسلمیندن اعمال صالحه وفاسده‌یی
ودار الاسلامده بولنان اهل حربله معاملات نافذه وکاسده‌یی موضح ومسلمینك اهل حربه اعدالری اولان
اهل حرب آخرین اوزره اعانتلرندن واهل حربله اعدای مسلمین اولان اهل حرب آخرین اوزره استعانتلرندن
باحث وطاعت امامدن خارج اولان اهل بغیله قتال واخذ اموالرندن واهل عدلدن ایکن میان اهل بغیده
باخود مسلمیندن ایکن میان اهل حربده بولنوب باخود صف مشرکینده مسلمینله قتال ایلین کسنه‌لر ایله اقتتال
وغیری احواللرندن ابسط المباحث وذخائر واسلحه وامتعه ورقیق وحیواناتدن اهل حربه بیعنده رخصت
اولوب اولمیانلری ودار اسلامده اهل ذمت ایچون احداث کنائس واظهار خمر وخنزیرده اجازت اولنوب
اولنمیانلری فارق وحربی مستأمن دار اسلامده طول مکثندن واستملاك عقار وزراعتدن منع اولنمق مباحثنی
واهل حرب دار الحربه عودتدن منع اولنوب اهل ذمتده اندراجنك اسباب وبواعثنی ناطق ودار اسلام
ودار الحربده اصابت اولنان رکاز ومعدن وجواهر مثللو نسنه‌لرك حکم شرعیسنی ومسلم وذمی وحربیدن
اخذ اولنان زکوة وکمرك وجزیه وخراج ارض مثللو نسنه‌لرك طریق مرعیسنی مبین وحربی وذمی ومرتده
دائر اولان جمیع احوالی وکفارك وصبیان کفارك اسلاملریله حکمی موجب اولوب اولمیان مجموع اقوال وافعالی
معین والحاصل بغاة مسلمینه واهل حرب واهل ذمته بوجه من الوجوه متعلق اولان عامهٔ مسائل شرعیه‌یه
شامل اولدیغندن بشقه تنظیر وتوضیح واستدلال ضمننده ابواب فقهیه‌دن هزاران هزار فوائد اصلیه

وفرعيه متناول ومن كل الوجوه كامل ومكمل بر كتاب عديم المماثلدر * نظم لمؤلفه * كتاب كروض العدن فيها
جميع ما * تشتهيه نفوس الكاملين بلا مطل * ففي كل باب منه ابواب حكمة * وفي كل فصل الف فصل من الفضل
واول كتاب فضائل اكتسابي مؤلف كرامت نصابك باواسطه شاكردان مكارم اكتسابندن مهر تاب افراز
خضراي جلالت و بحر موج اندازغبراي اصالت اولوب بنده اوائل ترجمه مژده قبل الشروع في المرام شمه
شميه مشكفام وعنبر آشامي مانند بشام معطرساز مشام صبح وشام قلنان امام الانام ومجتهد بنام شمس الائمة
محمد بن احمد بن ابي سهل السرخسي نورالله تعالى مضجعه بنوره القدسي جنابلري على طريقة القدما
متن وشرحي بر برندن تمييز وافراز ايتمك اوزره هجرت نبويه دن دورتيوز سكسن تار بخنده على وجه الاملا شرح
وايضاحله سر افراز اولوب اول كنج نقودي مثال ماء معين بطن بطوندن ظهر ظهوره اخراج واول
درج عقوده مانند عقد ثمين كان سامي مكان صدرندن نيجه جواهر دخي ضم وادراج ايلمشدر * نظم لمؤلفه *
شرح كتن جيادا الخيل يوصلنا * الى المنى بمسير يشرح الصدر * او الشمس كانت تضيء البدر عن كد * وصاحب
الشرح شمس يوجد البدرا * واول متن متانت قرينله اول شرح شماست رهين مانند عروبة مخدره
لباس عربيتله پرده پوش ونقاب تعقيد عبارات و حجاب غرابت تعبيراتله خريداران وصلتده استغنا فروش
اولوب علماء ملت ورؤساى دولت وقرناى سلطنت دخي عامهٔ امصار وكافهٔ اعصارده * نظم
مثال كعبهٔ ابا نورديدهٔ عشاق * كورن جمالكي مشتاق و كورمين مشتاق * مغزاسنجه باسر هم عاشق
دلفريب وامق بي صبر وشكيبي ايكن تاريخ تأليفدن بو آوان ميمنت اليفه كلنجه كرك علماء متقدمين
و كرك فضلاء متأخريندن هيچ برفرد فتوت قرين شرح وتفسير و بسط تعبير ولا اقل لغت غريبهٔ
عربيه دن لسان سهولت السان ديكره نقل وتغيير ايتموب * نظم * معنى بي لفظ راادراك كردن مشكلست
جهرهٔ نازك همان بهتر كه باشد در نقاب مثالنه امتثال برله اول عذراء نهفته عذار متعذرة المنال منصه نشين
حجلهٔ وصال قلماغه همنكار ميل واقبال بلكه خاطر كذار تصور وخيال اولمامريله اول مصلحت صالحه بي
بعض متأخرين ايچون تأخير واهمال ايلديلر * نظم لمؤلفه * قد قيل ان الناس من قبلنا * قد
ذهبوا بالشرف الفاخر * فقلت كلا بل ورثنا هم * كم ترك الاول للاخر * بناء على ذلك مجلس
ارباب فضلده دخيل فضولي اولان السيد محمد منيب العينتابي ثم الاستنبولي وفقه الله تعالى الى شكر ما اولاه
وجعل آخرته خيرا من اولاه نيجه مدت سايهٔ عاطفت وايهٔ دولت عثمانيه لازالت محفوفة بالتأييدات الصمدانيه ده
متاولات مدارسات انواع علوم ومزاولات ممارسات اجناس فهوم اوزره دورهٔ سلسلهٔ طريق تدريسي امضا
ومدينهٔ ازمير بهجت سميرده سنهٔ كامله على وجه المولويه اجراء احكام قضادن صكره تولى قضا اقتضاء
قاعدهٔ دولت اوزره توالى دروس طلبهٔ علومه مانع اولمغله كوشهٔ كاشانهٔ وحدتده كثرت مطالعات كتب
علميه ايله قانع اولدېغم هنكامده سابق الذكر شرح السير الكبيرك سائر كتائب كتب اوزره كفضل القمر
على سائر الكواكب تفاضلني تذكر ومشايخ اسلافك اول خزينهٔ رزينه بي كشف وايضاحده كترك الطبي
ظلله اهمال وتغافللريني تفكر ايدر ايكن هواتف رحمتدن كوش هوشمه الهام وعواطف حكمتدن
دهن ذهنمه القام اولنديكه تعميما للفوائد وتتميما للعوائد اول كتاب عالمنا بك لوازم خدمتني اوزرينه التزام
والوجهله لغات مشكله وتراكيب معضله سني حل وتسهيله اهتمام وشايستهٔ ايجاز اولان مواضع اطنابن
قصر واجمال وبايستهٔ اطناب اولان مواقع ايجازين بسط واكمال وتقديم وتأخير ايله مسائل متفرقه سين
نظم وترتيب وحذف وايصال ايله مكررات زائده سين رفع ولوازم ضروريه سين وضع اوزره تهذيب وتذهيب
ايدرك زبان عذب البيان تركي ايله ترجمه برله مليحهٔ عربيه به * نظم * الله اكبر كل الحسن في العرب
كم تحت لمة ذا التركي من عجب * مصدا في اوزره تجديد لباس وديباى دلرباى روم بهجت رسومدن الباس ايليم
همان اولبابده دين ودنياسنده مؤتمن وكفتار وكردارنده متيمن اولان بعض ذوات حسن الشارات والاشارات ايله مرة
بعد اخرى قرع ابواب قرعهٔ استشاره دن صكره سنت سنيهٔ نبي مختار عليه من الصلوات خيارها ومن التحيات كبارها
اوزره دركاه مفتح الابواب جل ذاته عن اكتناه العقول والالباب دن دخي كرة بعد اولى استمطار انواء استخاره
ايدوب مستعينا بالله المستعان ومتوكلا على الله الملك المنان اول امر ذي باله اقبال بالله شروع واهتمام
وقدم اقدامله نجما فنجما رسيدهٔ سرمنزل انجام قيلندي وتأسيس معانيسني مباني محكمه اوزره ابتناده مزيد
دقت واعتنا اولنوب بيان لغات ومفردات وتفسير ايات بينات وشرح احاديث واثر وذكر مغازي وسير

وتحرير قواعد اصليه وتقرير فوائد فرعيه و بسط امثال وحكايات وضبط اسماء رجالات مثللو علوم عقليه
ونقليه يه متوقف اولان جميع مباحث ومواقفده مجرد محفوظ حافظهٔ وجدانم اولان معلوماتم ايله اكتفا واستغنا
ايتميوب بلكه هر بابده مجددا مرجع لايقنه مراجعتله كتب معتبره دن التقاط واجتنا ايلدم واكثر مواضعده
نسخهٔ امام ابو المحامد محمود بن احمد الحصيري يه اعتبار ايدوب بعض مواضعده دخي جميع نسخ موجوده ده
سهو ناسخ ظاهر وراسخ اولمغله جمله سنه مخالفتله موافقت حق صريحي اختيار ايلدم انجق كرك مسائل
كتابي وكرك مقام استدلالده ايراد اولنان ايات واحاديث وغير يلريني لفظا بلفظ ترجمه وتفسير ايلك تفهيمه
باعث اخلال وافهامه بادي اختلال ايدوكي مجزوم نكته شناسان مقال اولديغندن همان لسان عصر
اوزره تعبير زبان زد ايله تلخيص خلاصهٔ معاني ايله اشتغال ايلدم وعبارهٔ كتابي بعينها ذكر وتحرير ضخامت
ترجمه يه بادي اولديغندن بشقه فائدهٔ زائده يه دخي مؤدي اولمامغله اول واديدن صرف عنان اعتبار ومجرد
ترجمهٔ حاصل معاني برله اكتفايه توجيه وجههٔ اختيار ايدوب انجق آيات واحاديث واثار واشعار مثللو مقام
استشهادده ايراد اولنان اصول بلاغت شعاري بعبارتها كتب وتمنيق وخلاصهٔ مضمونلرين شرح وتنسيق
ايلدم كذلك اصل كتابدن معرض اشكال واعتراض اولان بعض مواضعي دخي بعبارتها ذكر وتصريح
بعده عرض شبهه ياخود رفع اشتباهله بحث وتنقيح ايلدم كذلك عبارات عربيه سي بالخصوص موارد
احكام ونصوص اولان الفاظ عقودي باعيانها ذكر وتسطير بعده لازم اولان جميع قيود وشروطني جامع
كلمات تركيه ايله ترجمه وتفسير ايلدم والحاصل ترجمهٔ عاجزانم افادهٔ مرامده لازم اولان جميع شروطه موافق
اولمغله مطالعان كتابه شرح فائق ومتعلمانه استاذ حاذق مرتبه سنه لاحق ايدوكي اصل كتابله ترجمه يه
على وجه المقابله امعان نظر ايلين اهل بصيرت واصحاب تمييز عندلرنده ممتاز ومحققدر وعبد فقير كبي
رضعيف بي تاب بو مثللو اثر بليغ التأثيره دسترس انتساب اولمق امداد بي علت رباني واحسان
بي غايت صمدانيه دن صكره انجق حق عاجزانمده مثال سحاب بي حد وحساب عاطفت بار انصباب
وانسياب اولان نظر كيميا نظر شاهي واحسان رفعت رسان پادشاهيدن صورتياب اولمشدر * نظم لمؤلفه *
كر بيفتد يكنكاه رغبتش در ريك خشك * در نظرها رشك بخش عقد لعل ترشود * ور بيابد تربيت ازهمتش
سنك سياه درهماندم رنك پرداززر احمر شود حقا كه برشهريار عادل وجهاندار بي معادلدر كه رأفت
وعدالتي شهرت نوشرواني بي نام ونشان وهيبت وصلابتي داستان رستمي انداختهٔ بيغولهٔ نسيان قلمشدر
و برداد كار كرمور وتاجدار كرامت پروردر كه بر لحظه ده مانند ابر نيسان دست جهان بخش ملوكانه سندن
خانمان صدحاتمي بذل واعطا ونيم ساعتده مثال دم عيسى نطق جان بخش رؤفانه سندن هزار مرده دلان
يأس وحرماني احيا ايدر * نظم * له يد برعت جود النائلها * ومنطق دره في الطرس منتشر * فحاتم كامن
في طي راحته * وفي انامله سحبان مستتر * و برار دشير شيرصولت وقهرمان نريمان سطوتدر كه بهرام چرخ بيم
ناوك دلدوزندن لرزان وكيوان سپهر انديشهٔ كان بي امانندن بيرتاوان اولمشدر و برفريدن فلاطون
منش واسكندر ارسطو دانشدر كه نور اشراق رأي وروينله مثال شب تار پرده دار استتار اولان امور مهمهٔ
مدلهمه بي مانند روز روشن بيشكاه اعين اعيان دولتده عيان وبيان واقدام تمشيت فكر وفراستله مثال
اسب چوبين پابستهٔ شكال اشكال اولان معظمات مصالح صالحه بي مانند سمند باد پيوند ميان ميدان
منافع عالميانده روان ودوان ايدر * نظم * شاها بپايگاه تو كيوان نميرسد * درساحت تو كنبد كردان نميرسد
جايي رسيدهٔ بمعاني ومرتبت * كانجا بجهد فكرت انسان نميرسد * اعني به حضرت السلطان الاعظم والخاقان
المعظم ظل الله تعالى على بريته وخليفته على خليقته الذي يفتخر برأسه التاج و بقدمه السرير و يستنير باسمه
المنابر ويرسمه النضير السلطان ابن السلطان السلطان سليم خان ابن السلطان مصطفى خان ابقى الله تعالى على
اريكة الاجلال وجوده ونصر على اعدائه انصاره وجنوده * نظم * بقيت امير المؤمنين فانما * بقاؤك حسن للزمان
وطيب * ولاكان للمكروه نحوك مطلب * ولا لصروف الدهر منك نصيب * بناء على ذلك ذكر اولنان تأليف عاجزانم
هرنه قدر انواع سهو وقصور اوزره مقصور واجناس عجز وحصر اوزره محصور ايسه ده دروني خارج
ازحد مسائل دينيه وقواعد ملكيه يه مخزن وسرنامهٔ ديباجه سي نام نامئ شاهي ووصف سامئ پادشاهي
ايله موشح ومزين اولديغندن مجمع مجامع فضل وكمال ومنبع ينابيع مجد واجلال اولان بعض كرام
كريم الخصال ديوان سپهر ايوان ملوكانه عرض وتقديمن لايق ومستحسن كورمكله حالا مسند آراي

* البيان لابراهيم الصابي
* القطعة لرشيد الدين الوطواط
* البيان للبحتري

صدروالای فتوی ورونق افزای قصر معلای تقوی نعمان ثانی وعمان المعانی زهد وعفتده جانشین حسن بصری
ورشد وفطانتده عصرینك ابوعلی وابو النصری مسائل اصلیه وفرعیه ده مصیب مجتهد وفنون عقلیه ونقلیده
امام منفرد صد افتكار دین ودولت و عارف اسرار ملك وملت خیرالخلف وبقیة السلف شیخ مشایخ الاسلام
وعمدة اساتید الاعلام مصطفی عاشر افندی حضرتلرینك وحالا بجت انداز مقام وزارت عظمی ورینت
پرد ازمهام وكالت كبری آصف ثانی وبوزر جمهر بی مدانی احاطهٔ انواع فضل وكمالده مركز نشین قطب
رازی وجمع اشتات علم وافضالده درس فرمای علامهٔ شیرازی نظم اشعار نوآینده نظامی اقدم وتنظیم اسعار
قوانینده نظام الملك مقدم ابداع بدایع فضائلده ابی العمید اول واختراع صنایع رسائلده ابن عباد اكمل ذوالریاستین
وصاحب الوزارتین قائممقام سامی مكان ابو بكر پاشا حضرتلرینك ایادیٔ كثیرة الافضاللری ایله پیشگاه فلك
دستگاه خسروانه‌لرینه رفع وایصال اولندی الطاف عمیمة الانعطاف رب لطیفدن نیاز عبد ضعیف اولدركه
بوتألیف وثاقت البنی تحصیل رضای الوهیتنه بادی ومصالح دین ودولتده منافع مسلمینه خیر المبادی قیله
ومكارم شهنشاهانه یمندن دخی رجای مستمند قدیم اولدركه اول كتاب سلاست اكتسابه چشم قبول
واقبال الله نظر رأفت وكتابخانهٔ ملوكانه‌لرینه وضعیله اظهار رغبت بیورملریله كتاب مرقومی بین الانام
مظهر رواج وشهرت وتناول وتداولدن حاصل اولان اجر وحسناتی دفتر صدقات جاریه‌لرینه ضم
والحاق باینده اجرای احسان وعنایت قیله‌لر وما توفیقی الا بالله علیه توكلت والیه انیب

بسم الله الرحمن الرحیم

ترجمهٔ احوال المؤلف الامام الهمام محمد بن الحسن بن فرقد ابو عبد الله الشیبانی رحمه الله تعالی ونفعنا ببركاته
امام مشار الیه صبت سجال المغفرة علیه حضرتلرینك والد ماجدلری حسن بن فرقدك اصللری باب دمشق
شامده وسط غوطه‌ده حرستا نام قریهٔ میمنت آشامدن ایدی بلاد عراقدن بلدهٔ واسطه حط رحال ورود
وامام مشار الیه اول واسطه ایله واسطده قدم نهادهٔ منزلهٔ شهود اولوب آنده تحصیل نشو ونما وتكمیل علم
حدیث ایچون امام مسعر ومالك بن معول وعمر بن ورد الاوزاعی وامام ثوری وبونلرك امثالی كبار محدثینه
ملازمت واتمام ایدوب بعده امام اعظم ابو حنیفه حضرتلرینك مجلس عالیلرینه انتساب وسرمایهٔ علم
وافضالی اول شهبندر فضل وكمالدن اكتساب وبعد وفاته مجتهد ثانی امام ابو یوسف بعدا نیدن بنه علم
ابی حنیفه‌یی اخذ وتلقی وبر منطوق فعززنا بثالث بو ایكی حقایقدان سبع المثانی یه ثالث اولمغله جمیع ائمهٔ
مجتهدین اوزره تفوق وترقی ایلمشدر لكن رفته رفته امام ابو یوسف حضرتلریله میانه‌لرنده حسب البشریه
ارباب كمال وفحول رجال حقلرنده داء قدیم عضال اولان صورت حسد ده غیرت علیه بیدا واولوجهله بعض
مناقشه ومنافسه هویدا اولمشدركه ابتدای كتابده ذكر اولنوران شاء الله تعالی وفرط ذكا وكثرت احاطهٔ بی انتها
ایله مانند خورشید مشتهر وتصانیف عدیده وتداریس مفیده سیله مذهب ابی حنیفه اوزره انوار دین
حنیف اقطار ارضده منتشر اولمشدر * نظم * كشت پشت شریعت نبوی بنوی از مساعی اوقوی امام ابو حفص
كبیر بخاری وابو سلیمان جوزجانی وموسی بن نصر الرازی ومحمد بن سماعه ویعلی بن منصور وابراهیم بن رستم وهشام بن
عبد الله وعیسی بن ابان ومحمد بن مقاتل وفقیه ابوب بن الحسن وشداد بن حكیم وداود بن رشید وبونلرك
امثالی نیچه ائمهٔ دین وكبار مجتهدین اندن اخذ علم ایله ممتاز وبی قرین اولمشلردر وامام شافعی حضرتلری
امام محمد بن حسندن بردوه یوكی علم شریف اخذ ایتدم وبر كمسنه كورمدم كه بر مسئلهٔ دقیقه كندودن سؤال
اولندقده سیماسنده رنك انفعال صور تیاب اولمیه انجق امام محمد بن حسن حضرتلرین كوردمكه هر قنقی
مسئله‌دن استجواب اولنسه حاضر جواب اولمغله وچهلرنده شوق وسرور شعله تاب اولور ایدی وبر رجل
سمین كورمدم كه آنك كبی خفیف الروح وسریع الفهم اوله جمالی ایله ناسك كوزینی وكمالی ایله كوكلنی طولدیرر
ایدی وتكلم ایتدكجه قرآن كریم آنك لغتی اوزره نازل اولمش ظن اولنور ایدی دیو ثنا ایتمشلردر وعلاوهٔ
كمال نفسانیسی اولان حسن وجمال انسانیسنه متعلق امام سمعانیدن منقولدر كه بركون امام محمدك پدر
والا گهرلری مجلس امام اعظمده حاضر ایدیلر حضرت امام آنلره توجه خطاب ایدوب فرزند ارجمندك
محمد بر غلام صاحب جمالدر خوف ایدرمكه مجلس علمده بولنان علمانی مطالعهٔ حسن طلعتی ایله اشغال ایدر
مصلحت اولدركه سر خیل لشكر صباحت اولان صاچنی تحلیق وملابس نفایسن جامهٔ كهنه تبدیل ایله
اسباب ملاحتن تفریق وتمزیق ایده سین امید درکه خلق ودلق ایله میان خلقده خورشید حسن وآنی زیر

سحاب اختفاده نهان اوله دیو افاده واشراب ایلدی پدر والا نظرلری رأی امامه اقتدا ودرآن ساعت تغییر
تجملاتنه ابتدا ایلدی اما حسن الحضارة مجلوب بتطریة وفی البداوة حسن غیر مجلوب منطوقنجه
ینه زیب جمالی وآلا ومثال آینهٔ برهنه روی تابانی دخی مجلا اولمشدر وحداثت سن وسالرنده شیوخ
اهل كمال ایله همدرس وهم سبق بلكه آنلردن اقدم واسبق اولمغله امام وكیع بن الجراح دیرایدیكه امام محمد ایله
طلب علم حدیثده شریك ایدك لكن حسن وجمال ایله بر غلام خورشید جناب اولدیغندن اثناء راهده آنكله
برابر كیتمكدن اجتناب ایدر ایدك ونقل اولنوركه امام محمد حداثت سنلرنده مدینهٔ منوره یه واروب صاحب المذهب
امام مالك حضرتلرینك مجلس شریفلرینه كیروب امام مالكدن سؤال ایتدیلركه برجنب مسجدده
صویی كورسه وغیری محلده بولمسه نماز دخی حاضر اولسه نه ایشلر امام مالك جنب مسجده كیرمز دیدی
امام محمد برقاچ دفعه سؤالی تكرار ایدوب امام مالك جواب اولدن غیری جوابه موفق اولمادی بالاخره امام
محمده یا سن نه دیرسین دیدی آنلر دیدیلركه تیمم ایدر ومسجده كیروب صویی آلوب غسل ایدر امام مالك بوراًیی
تحسین ایدوب سن نه یردنسین دیدی امام محمد ارضه اشارت ایدوب بو یردن اولورم دیدی امام مالك مدینهٔ
منوره دن اولورم دیمك فهم ایدوب بن اهل مدینه یی جمله بیلورم سنی بیلمزم دیدی امام محمد بلمدیكك دخی چوقدر
دیو تعریض كونه لطیفه ایلدی مجلسدن كندكده بو امام محمد در دیو تعریف ایلدیلر نه عجب كذب ایدوب
اهل مدینه دنم دیدی دیدكده ارضی كوسردی دیدیلر بودخی اجیدردی وتصانیفی طقوز یوز طقسان طقوز
وعند البعض بیك عدد كتابه بالغ اولوب زهد وتقوایه دائر دخی بر كتاب تصنیف ایتمزمیسز دیو رجا ایتدكلرنده
یوز كتاب تألیف ایتمك مراد ایتدیلر لكن عمر كرامیلری وفا ایتمیوب زهد وتقوایه دائر انجق بر كتاب تألیف
ایتمشدر وجامع الصغیر وجامع الكبیر وزیادات والسیر الصغیر وترجمه سنه شروع ایتدیكمز السیر الكبیر
مشاهیر تصانیفندندر بونلردن نقل اولنان مسائله ظاهر الروایه تعبیر ایدرلر وابن سماعه وابن رستم وهشام
وغیریلری اندن مسائل نوادر روایت ایتمشلردر وهارونیات كه آنی خلیفهٔ عباسی هارون
الرشید عامله الله تعالی بلطفه المدید روایت ایتمشدر ورقیات كه ابن سماعه امام محمد رقه ده قاضی ایكن
انی روایت ایتمشدر وجرجانیات كه آنی علی بن صالح الجرجانی روایت ایتمشدر وكیسانیات كه سلیمان بن سعید
الكیسانی روایت ایتمشدر جمله سی امام مشار الیهدن روایت اولنمشدر بونلره غیر ظاهر الروایه اطلاق اولنور
آثار وموطأ نام كتابلری دخی واردر وكتاب مبسوط دخی اعاظم تألیفاتندندر كتب فقهیه‌ده مثلا كذا فی الاصل
دینلسه كتاب مرقوم مراد اولنور حتی امام شافعی كتاب مرقومی كمال استحسانله تماما حفظ واتقان
ایتمشدر وكفرهٔ اهل كتابدن بر حكیم هدایتماب كتاب مبسوطی مطالعه ایتدكده همان شرف اسلامله احراز
سعادت وعدا كتاب محمد كم الاصغر فكیف كتاب محمد كم الاكبر یعنی محمد اصغر بكزك كتابی بودر عجبا
محمد اكبر بكزك كتابی نیجه دردیو اظهار حیرت ایله اعلان كلمهٔ شهادت ایلمشدر وصاحب المذهب امام احمد بن
حنبل رحمه الله تعالی دن بو مسائل دقیقه‌یی قندن اخذ ایدرسین دیو سؤال ایتدكلرنده امام محمد بن حسنك
كتابلرندن اخذ ایدرم دیو جواب ویردیلر وعیسی بن اباندن امام ابو یوسفمی اعلم یوقسه امام محمدمی دیو سؤال
اولندقده فاعتبروا بكتبهما یعنی كتابلرینه نظر ایدك امام محمد اعلمدر دیدی لكن بعد وفات ابی حنیفه
امام ابو یوسفدن تحصیل علوم وتكمیل فهوم ایتمش اولوب میانه‌لرنده حقوق تلمذ واستاذیت جایكیر اولمغله
امام ابو یوسفك فضلی تقدیم وامام محمدك فضلی تأخیر اولنمشدر بنا بر این اسمعیل بن ابی رجا دیمشدر كه بعد
الوفات امام محمدی منامده رؤیت والله تعالی سكا نه كونه معامله بیوردی دیو استفسار كیفیت ایلدم دیدیلركه
خداوند كریم بكا عفو وغفران ولطف واحسانله معاملهٔ تكریم ایدوب محض فضل وامتناندن بنی شو وجهله
خطاب الوهیته شایان قلدیكه یا محمد اكرمكا ار حیم ایله عذاب ایتمكه ارادهٔ علیه‌م تعلق ایتمش اولیدی اسرار
لدنیه مدن اولان علم شریفی صندوقهٔ صدركده پنهان ایلمزیدم تكرار امام ابو یوسف قنده در دیو سؤال ایتدم
آنك درجه سی عالیدر یا بیننز فی الطول والعرض بین السماء والارضدر دیدیلر تكرار امام ابو حنیفه قنده در
دیدم هیهات هیهات آنلر اعلای علیین واقصای علو ینده دردیدیلر نقل ایدرلركه امام ابو یوسف حضرتلری
امید ایدر ایدیكه امام محمد كندولرندن روایت اوزره بر كتاب تألیف ایده پس امام محمد امر شریفلرینه انقیاد
وجامع الصغیری تصنیفه بذل اجتهاد ومسائلنی عن یعقوب عن ابی حنیفه دیه‌رك مرام استاد اوزره روایت
واسناد ایلدیلر بعد التتمیم پیشگاه ابو یوسفه عرض وتقدیم ایتدكده كمال استحسان ایله ابو عبد الله یعنی امام محمد

بندن استماع ایتدکلرین نه کوزل حفظ واتقان ایلمش انجق التی مسئله ده غلط ایدوب بندن اخذ ایتدیکی کبی سرد و بیان
ائمش دیدی امام محمد ایشید وب حاشا بن غلط ایتمدم لکن کندولر روایتلرینی اونوتمشلر دیدیلر مسائل
مذکوره شرح جامع الصغیرده مسطور در امام علی القمی ذکر ایدر که امام ابو یوسف حضرتلری علو شانی
وسمو مکانی ایله بیله امام محمدک جامع الصغیرینی سفر وحضرده بر آن یانندن منفک ایلمزایدی ومشایخ
متقدمین جامع الصغیر حفظنده اولمیان عالمی قاضی نصب اتمکی جائز کورمیوب تقلید قضا ایده جکلری ذواتک
حفظنده دکل ایسه حفظ ایله صکره قاضی اول دیو قضایی آنک حفظ و اتقانی ایله امتحان ایدرلرایدی وامام
بزرکوارک حیرت افزای اولی الابصار وعبرت فرمای ذوی الاعتبار اولان حالات کرامتمدارلرندندر که امام کردرینک
کتاب مناقب ابی حنیفه سنده امام شافعی نفعنا الله تعالی بشفاعته دن نقل وتذکار اولنور امام شافعی بیورر که
بر کیجه امام محمد حضرتلریله خانه لرنده بر حجره ده برابرجه بیتوتت ایلدک بعد العشا امام محمد ظهر سعادتلری
اوزره اضطجاع وتا بصباح کویا خواب راحت ایله استماع ایدوب بن دخی * نظم * زعمر یکشبه کم کیروزنده دار وبحسب
مضمونه اقتدا وفالقوب تک وتنها طاعات وعبادات ایله اول لیله یی احیا قیلدم فجر طلوع ایتدکده امام محمد خوابکاهندن
بیدار وهمان تجدید وضوء ایتمدین صلوة فجری ادایه ابتدار ایلدی حکمتندن تعجب کتان سئوال ایتدیکمده
بو وجهله کشف حال ایلدیلر که ای شافعی سن تا بصباح کندو نفسک ایچون سعی وهمت بن دخی امت محمد
ایچون جهد وغیرت ایدوب کتاب اللهدن تعامل عباد ایچون بیک وشوقدر مسئله دخی استنباط واجتهاد ایلدم
امام شافعی دیر که بن حالت قیامده ترک راحت ومنام ایتدیکمدن تعجب ایتمدم انجق آنلرک هیئت نائمده سر بالین
رقود وتا بسحر چشم بیخواب ودل پرتاب ایله سفرد ر وطن طریقه سی اوزره تماشای عالم شهود اتملرندن
تعجب ایلدم ونقل اولنور که بعد وفات الامام آنی منامده مشاهده ایدوب یا امام حالت نزعی نیجه امرار ایتدک دیو
استعلام ایلدیلر جوابنده عبد مکاتب مسائلندن بر مسئله نک ملاحظه واجتهادیله اوقاتکذار ایدم ناکاه
روحم نزع اولنمش قطعا خبردار اولمدم دیدیلر * نظم * زهی مراتب خوابیکه به ز بیدار یست وامام مشار الیه
اسبغ الله رضوانه علیه نقل ایدرلر ایدیکه استادم سراج الامة وامام الائمة ابو حنیفه علیه الرحمة حضرتلرندن
شونده بر خاتون وضع حملده وفات ایدوب بطننده اولان جنینک حرکاتندن علائم حیات ر ونمون اولورنه امر
ایدرسز دیو استفتا ایلدیلر آنلر دخی بطننی شق واخراج ولد ایله افتا بیور دیلر ذ کوردن بر غلام صبیح ظاهر اولوب
طلب علم شریف ایله چوق زمان معمر ومجلس درسمه حاضر وبین الناس ابن ابی حنیفه دیو مشتهر
اولمش ایدی ومنصب قضا باعث ابراز حق وباطل وبادی امتیاز مجروح وعاطل بر امر جلیل الفضائل اولوب قاضی
اولان ذات عارف مسائل شرعیه نک فروع واصول ودلیل ومدلولنه واقف بر عالم متبحر اولمغه متوقف اولمغله ارشد
خلفای بنی العباس ابن عم خیر الناس امیر المؤمنین هارون الرشید عامله الله تعالی بمزید لطفه المدید اهلیت قضا
امام موسی الیه حضرتلرینه مخصوص وآنلره تقلید قضا اولی الامره بمنزلة المنصوص اولدیغین علی وجه الیقین
جزم وآنلری قاضی نصب اتمکه عزم ایدوب حضرة امام کمال زهد وتورعلرندن قبول قضادن ابا وتمنع اتدکلرنده
نظم * نوله اول آهو کریزان اولسه ده شمدنکر وکیم طونوب محکم خیالن دلده حبس ایتدم آنک مغرا سنجها اکراما
لا ارغاما وتألیفا لا تعنیفا اللی کوندن زیاده قید وبند ایله محبوس وظلمت ابادزندانده حیات وزندکانیدن
مأیوس اولوب ناچار وناکام امر خلیفه اوزره قبول قضایه رام وابتدا برمدت رقده ده حکومت ایله قاضی بنام اولوب
بعده جناب خلافتمآبله بلاد عراق عجمدن ری شهرینه قادمه جنبان حرکت واقدام واول سفرده قاضی القضاة
نافذ الاحکام قیلنمشدر لکن * نظم * ولو کانت الدنیا تدوم لواحد لکان رسول الله فیها مخلدا * بلدهٔ ری
قراسندن رنبویه نام بر قریه ده بحسب الظاهر شراب جون سراب زندکانیدن ریان وسایهٔ رحمتوایهٔ اشجار
جنات تجری من تحتها الانهار ده حضور وراحت ایله خسبان اولوب بحسب الحقیقه تصانیف وامالیسی ایله
بی حد وتعداد علوم شرعیه ده آثار حسنه ابداع وایجاد ودین محمدیه وجاهدوا فی الله حق جهاده مقتضاسی
اوزره حقا که کمال سعی واجتهاد ایله * قطعه * موفق لسبیل الخیر متبع بزینه کل ما یأتی و یجتنب * له خلایق
بیض لا یغیرها * صرف الزمان کما لا یصدأ الذهب * مصدا قنجه الی انقراض الایام ذکر جمیلن ابقا واخلاد
وعامهٔ عالمیانی الی آخر الزمان امور دین ودنیاده امر ونهینه مطیع ومنقاد ایلمشدر * رباعی * ای چرخ جهان خرابی
از کینهٔ تست بیدادکری عادت دیرینهٔ تست ای خاک اکر سینهٔ تو بشکافند بس کوهر قیمتی که در سینهٔ تست
ولادت باسعادتلری اختلاف مورخین اوزره یوز اوتوز بر یاخود اوتوز ایکی یاخود اوتوز بشده ظاهر اولوب

انتقاللری بالاتفاق یوز سکسن طقوز سنه سنده واقع اولمغله عمر عزیزلری اللی سکز یاخود اللی بدی یاخود اللی
دورت سنه ده آخر اولمشدر رحمة الله تعالی علیه رحمةً واسعةً ومنقولدر که صاحب القرأة والنحو واللغة امام کسائی
دخی بلدهٔ ریده امام محمد حضرتلرینک یوم وفاتلرنده تبدیل جامهٔ حیات واکتسای حلل جنات عالیات
ایلمشدر * نظم * زفضل خداوند مغفور باد * بباغ جنان شاد ومسرور باد * نقل اولنور که امام کسائی ایله امام
محمد حضرتلری یومامن الایام ماند شمس وقمر بر مجلسده اقتران ایله بسط نور وفر ایلدیلر امام کسائی فضائل انواع
علومی یا نه ابتدا ویرکسنه علومک قنغیسنده متبحر اولسه اول علم ایله علوم سائره نک مسائلنی استنباطه
قادر اولور دیو ادعا ایلدی امام محمد بطریق الامتحان دیدیلر که جنابکزک علوم عربیه ده کمال تبحری معلوم
عالمیاندر برکسنه سجدهٔ سهوانثاسنده ینه سهو ایتسه اوزرینه بردخی سجدهٔ سهو لازم اولورمی اولمازمی ایشته
بو مسئله یه عربیه ایله جواب ویر امام کسائی جواب ویردیلرکه لازم اولماز زیرا علمای نحاة المصغر لا یصغر دیمشلردر
بعده سؤال ایتدیلر که برکسنه اکر فلان جاریه یه مالک اولورسم بندن آزاد اولسون دیو عتقنی ملکنه تعلیق ایلسه
بعد التملک ازاد اولورمی اولمازمی امام کسائی جواب ویردیکه اولماز زیرا امثال عربیه ده السیل لا یسبق المطر
وارد اولمشدر امام محمد حضرتلری حسن جوابلرینه تحسین اوقی وصورت قوالرین تسجیل وامضا ایلمشدر
بویله کوکبین سعدینک تحت الارض انحسافلری بد یداولدقده امیر المؤمنین هارون الرشید حضرتلری بلدهٔ ریدن
کندو مسقط رأسی ومولد نفسی ایکن تشاؤم وتطیر وبو شهره علم فقه وعلم عربیه ایله کیردم شمدی * نظم
ایا قبر معن کیف واریت جوده * وقد کان منه البر والبحر مترعا * منطوقنجه ایکیسینی دخی بو خاک غمناکده دفن ایدوب
فقه وعربیه سنز کیده رم دیو کریه وانین ایده رک اظهار تحزن وتضجر ایلمشدر رحمة الله تعالی علیهم اجمعین
ترجمهٔ الامام شمس الائمة السرخسی ابو بکر محمد بن احمد بن ابی سهل شارح السیر الکبیر بین الانام معلوم خاص
وعامدر که اول فاضل بنام مناظره وکلامده امام همام واصول وفروعده علامهٔ علمای اعلام ایدی شیخ
الاسلام مولانا احمد بن سلیمان بن کمال پاشا آنلری مجتهدین فی المسائل طبقه سنده عد واحصا ایلمشدر اوائل حالنده
خوان فضائل شمس الائمة الحلوانی یه داخل ومقابلهٔ شمس ایله ماهیت استعدادین بدر کامل واول مجلس بی مماثلده
لذت حلاوت علم شریفه واصل ومثال حلوای سکرین ممتاز طبقات اقران وامائل اولمشدر زنجیب سلسلهٔ استادلری
بو وجهله ایراد اولنمشدر که شمس الائمة السرخسی شیخ امام شمس الائمة عبد العزیز بن احمد الحلوانیدن تلمذ ایدوب
حلوانی دخی امام ابی علی النسفیدن انلر دخی امام محمد بن فضل البخاریدن آنلرده شیخ عبد الله بن یعقوب السبذمونیدن
آنلرده ابی عبد الله ابی حفص الصغیردن آنلر دخی والد ماجدلری استاذ الاعاظم والاماجد امام ابی حفص الکبیردن
آنلر دخی صاحب الکتاب امام محمد بن الحسن تلمیذ الامام ابی حنیفه دن اخذ علوم وجمع اشتات منطوق
ومفهوم ایلمشلردر وشمس الائمة السرخسیدن دخی برهان الدین کبیر برهان الائمة عبد العزیز بن عمر بن مازه
وشیخ الاسلام محمود بن عبد العزیز الاوزجندی والشیخ الامام رکن الدین ابو محمد الخطیب مسعود بن الحسین
بن الحسن بن محمد بن ابراهیم الکشانی والشیخ الامام الزاهد ابو عمرو عثمان بن علی بن محمد بن علی البیکندی
البخاری وبونلرک امثالی نیجه فقهاء دین وامناء انبیا ومرسلین اکتساب علم یقین ایدوب وهر برندن دخی نیجه
مشایخ مرشدین وائمهٔ مجتهدین استفادهٔ انوار علم مبین اتمکله منور ساز ظلام زمان وزمین اولمشلردر رحمة الله
تعالی علیهم اجمعین وصاحب الترجمه امام شمس الائمه حضرتلرینک قوت ذکا وحافظه وحدت
ذهن ومحافظه لرندن برشمه سی بو تعبیر دلپذیر اوزره مجمره کردان تحریر اولمشلردر که برکون جناب شمس تنویرلری
مجلس افاده لرنده نشر اشعهٔ تقریر ایدر ایکن بعض حضار مناسبت مقام ایله امام شافعی حضرتلرینک مدایحنه
آغاز وکتب علمیه دن اوچیوز جزء محفوظلری وارایمش دیو ثنای حفظنده دمساز اولدقده شمس الائمه حضرتلری
بیوردیلرکه بو صورتده امام شافعینک محفوظی بنم محفوظاتمک زکوتی رتبه سنده نائل یعنی قرق سهمده بر سهمی حسابنه
انجق واصل ایمش بعده حفظنده اولان کتابلری ایراد وحضار مجلس دخی اجزاسنی تعداد ایلدیلر تماما اون ایکی بیک
جزء منتهی واوچیوز جزءنک قرق سهمنده بر سهمی ایدوکی بدیهی اولمشدر وامام مشار الیه غایت صدق وصداقت
ونهایت ورع ودیانتلرندن ناشی بر مقتضای الدین النصیحة پادشاه عصرینه بعض کلام نصایح انجام اسماع
وافهام اتمکله * نظم * اذا ما صدقتهم خفتهم * واخشی من الله ان اکذبا مدلولنجه پادشاه والا رتب اظهار سطوت
وغضب ایدوب حبسنه فرمان واویله برشمس تابانی بلاد فرغانه دن اوزکند شهری زندانینده واقع برچاه عمیقده نهان
وملال کش حال وشان * نظم * خرجنا من الدنیا ونحن من اهلها فلا نحن فی الاموات فیها ولا الاحیا * اذا جائنا السجان

بوما الحاجة عجبنا وقلنا جاء هذا من الدنيا مضموننده نشان ایلدی بعد زمان تلامیذ بنه اذن سلطانی ارزان
اولوب صحن زندانده لب چاهده عقد حلقهٔ اجتماع وماننده ماه نخشب قعر چاهده محبوس اولان شمس الائمه نك
تقریر منورلرین استماع ایدرلر ایدی *نظم* هرچا هکه هست یوسفی د روی هست صاحب نظری لیك بهر
قافله نیست امام همام دخی زیر چاهدن علی طریق الاملا ماننده زمزم حیاتبخشا مسائل سعادت وسائل علمیه یی
خارق العاده پسدن بالایه اجرا وتفجیر وسائلین حضار دخی اول ینبوع حقایقدن نبوع ایدن کلمات لؤلؤ سماتی
کتب وتسطیر ایدرلر ایدی املا اکادیرلر که مشایخ معلوماتی یاخود شعرا منظوماتی انشاد وروایت ومستمعین
انی قید وکتابت ایدرلر حضرت امام دخی سجن مظلمده محبوس واسباب سلامتدن مأیوس ورفیق غمگسار دن تنها
وعندنده کتب علمیه دن بر ورق دخی ناپیدا ایکن العلم فی الصدور لا فی السطور رمأ لنجه کتاب مبسوط که تمام اون بش
جلد کبیر ایله مضبوط ومبسوط سرخسی دیمکله نامدار ومعتبرات کتب فقهیه نك مأخذ ومداریدر کتاب مرقومی
درون چاهدن عن ظهر القلب ذکر وتلقین وطلبه سی کار محبسده استماعله تحریر وتدوین ایدیلر حتی کتاب
مبسوطدن هر بابی اتمام ایدنجه کیفیت حاللرین شرح واعلام ایدرلر ایدی مثلا شرح عباداتی اکمال ایندکده
هذا آخر شرح العبادات باوضح المعانی واوجز العبارات املاء المحبوس عن الجمع والجماعات تعبیری ایله کشف
حال کذلك مسائل اقراری استکمال ایندکده انتهی شرح الاقرار المشتمل من المعانی علی ماهو من الاسرار
املاه المحبوس فی موضع الاشرار حامد الله ومصلیا علی النبی المختار تعبیری ایله اظهار حزن وملال ایلدیلر
نظم اما فی نبی الله یوسف اسوة لمثلك محبوس علی الظلم والافك وترجمه سنه شروع ایتدیکمز شرح السیر
الکبیری دخی منوال مشروح اوزره درون چاهده بلا مطالعهٔ کتاب ولا مراجعهٔ اصحاب حفظندن علی وجه الاملا
تلامیذینه القا ایدوب آنلر دخی اخذ واکتاب ایلدیلر بعده علم اصول الفقهدن اصول سرخسی نامیله معروف
کتاب مستطابی بنه محبسده دستور مذکور اوزره املا ایله مشغول ومشعوف ایکن *نظم* ولرب نازلة یضیق بها
الفتی ذرعا وعند الله منها المخرج باب الشروطه رسان اولدقلرنده شرطهٔ عنایت یزدانی ان مع العسر یسرا
مهبندن وزان وعفو واطلاقله اوز کندندن جانب فرغانه یه روان اولوب صاحب فرغانه امیر حسن انواع حسن
واحسان ایله قدوملرین اجلال وترحیب واجناس کرم واکرام ایله کندو سراینه انزال وتقریب ایلدی تلامذه سی
دخی * نظم * فالمنهل العذب کثیر الزحام جانب فرغانه یه هجوم وازدحام ایدوب بقیهٔ کتابی سرای مرقومده
بنه علی وجه الاملا اکمال واتمام ایلدیلر بوقصهٔ پرغصه وبوقضیهٔ پرغصه دن علمای اولینك احیاء دین ونشر علوم
سید المرسلینه کیفیت جهد جهیدلری وطالبلرینك الحکمة ضالة المؤمن اینما وجدها اخذها تحصیل علوم وتکمیل
فهومه کیفیت سعی اکیدلری عیان وبیان اولوب وانما یرتفع العلم بارتفاع اهله مداولنجه * نظم * ببین تفاوت ره
ازکجاست تا بکجا عصریمزده اولان اساتذه وتلامذه نك قصور همت وفتور غیرتلری جهتیله اسلاف کرامه
مغایرت ومباینت بلکه ولو بطریق التباین عدم مناسبتلری ظاهر ونمایان اولمشدر لکن ارباب بصائره مدار
تسلیٔ خاطر اولدر که بو واقعهٔ فاجعه دن دول سالفه ده کان ملوك ماضیه ایله سلاطین آل عثمان اید هم الله تعالی
فی کل زمان ومکان حضراتنك دین پرور وعدالت گستر وشریعت نواز وعنایت پرداز لق حسیله رجحان
وامتیازلری آشکار وتصدر واعتلالری پدیداردر که شمس الائمه السرخسینك کتابلرینی فی الجمله فهم وتفهیمه
قادر اولان علمای عصره اصناف جود وانعاملری بی حد وحصر اولدیغندن ماعدا شمس الائمه نك اسمنی استماع
اتمش وکلامندن حرف واحد ایله انتفاع اتمش مجرد طلبهٔ علوم لباسنی لابس وفهم ایدر ایتمز مجالس علمده
جالس اولان مبتدیان ابجد خوانانه دخی لطف واحسانلرین مبذول قیلوب وجها من الوجوه تکدیر وتذلیللرین
معقول کورمزلر ادام الله تعالی دولتهم واقام علی اعدائهم نصرهم وشوکتهم آمین بحرمة العلماء العاملین
وامام سرخسی حضرتلرینك قوت حفظ واتقان ووفرت فهم وایقانلرینه احسن براهین اوله جق مناقب غرابت
رهینلرندندر که صاحب فرغانه امیر حسن ملکنده اولان ام ولدلرندن هر برین خدمهٔ احرارندن برینه تزویج
وعلمای بلدینی که هر بری مانند بیض البلد رفعت شان ومتانت فضل وعرفان ایله برعلم مفرد ایدیلر جمله سین
ولیمه یه جمع ایله متاع لطف وهمتن تزویج ایدوب آنلره باعث جمعیتلرین افاده وتبیین ایندکده جمله سی سرجنبان
تحسین * نظم * ذی المعالی فلیعلون من تعالی هکذا هکذا والا فلا لا نشانه یله ساباش وآفرین ایلدیلر
انجق شمس الائمه ساق مخالفت اوزره قیام وهر برخادمك برمنکوحهٔ حره سی واردر نکاح الامة علی الحرة نك
عدم جوازی کالشمس فی وسط النهاردر دیو حضاری الزام ایلدی امیر حسن چونکه حکم شریعت بو یله در

بندخی جمله ام ولدلریمی اعتاق ایلدم سز دخی تجدید نکاحله هر برین صاحبلرینه الحاق ایلك دیو التماس
ایلدکده فقهای حاضرین * نظم * کیمی معدوم دیدی کیمی دیدی جوهر فرد *دهن شکری حلنده دخی قالدی
سوز * سنایشیله یکزبان اتفاق اولدقلرنده شمس الائمه بنه تصویبلرین تخطئه یه اقدام وبعد الاعتاق
امهات اولاد اوزرینه انقضای عدت اقتضا ایدر دیو حاضرینی الحام ایدوب کرك امیر حسن وکرك علمای حضار
امام مشار الیهك *نظم* هو الشمس ماالشمس فیمازی مثل* نشیده سیله فضل ورجحاننی اقرار ایلدیلر خلاصه
امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری احاطهٔ اجناس علوم وفضائل واماطهٔ ارجاس رسوم ورذائل
جهتلریله معاصرین واخلافنه فائق بلکه متقدمین واسلافنه سابق ونسبتلری نسبة الشمس الی الکواکب
یاخود نسبة الامیر الی المواکب قیلنسه دیمکه لایق وحقنده علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل مضمون
منیفی صادق راستاذ مفیض الحقایق ایدی نظم آه جور چرخ بجرودن هزاران آه آه شمسه کون کوستر میوب
اخرا کاوردی زوال اختلاف مورخین اوزره دورتیوز سکسن اوچ یاخود طقسان یاخود بشیوز حدودلرنده
اول مهر منیر معارف * نظم *وقد حجبت فیه السحائب شمسه کما حجبت ورد الخدود المعاجر مصداقنجه زیر خاك تیره ده
منکسف اولوب انجق تدریس واملا وتصانیف شناسیله تا بمحشر مثال خورشید انور پرتو اقبال ورونق مجد وافضالی
مابین الخافقین مؤبد ومقرر اولمشدر * نظم *ذکر الفتی عمره الثانی وحاجته مافاته وفضول العیش اشغال رحمة الله
تعالی علیه مترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی دیر که بزلی هذا الان خارج از کتاب مؤلف وشارحك ترجمهٔ حاللریله علی
وجه الاجمال تفصیل واطناب ایلدك بعد هذا مقصد صغیر وکبیر اولان شرح السیر الکبیری افهام ناسه قریب تعبیر
دلپسند ودلفریب ایله ترجمه یه آغاز وجناب قدیر وهابدن تیسیر واتمامن نیاز ایدرز ومن الله الهدایة ومنه البدایة والیه النهایة

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والعاقبة للمتقین ولاعدوان الا علی الظالمین والصلوة علی رسوله محمد وآله اجمعین
قال الشیخ الامام الزاهد الهمام شمس الائمة وفخر الاسلام ابو بکر محمد بن ابی سهل السرخسی رحمه الله تعالی
معلوم اوله که کتاب السیر الکبیر امام محمد حضرتلرینك فقه شریفده آخر تصنیفیدر بنا برین امام ابو حفص
کبیر که امام محمدك اعظم تلامذه سندن اولوب تصانیفی آنك روایتی ایله منتشر اولمشدر بو کتابی امام محمددن
روایت ایده مدی زیرا اول اثناده ابو حفص بغداددن وطن اصلیسی اولان بخارایه عودت ایتمشیدی وآخر تألیفی
اولدیغندن امام ابو یوسف حضرتلرینك اسمنی بو کتابك بر محلنده ذکر وتصریح ایتمدی زیرا آنك تصنیفی
میانه لرنده نفرت ومباعدت مستحکم اولدقدن صکره ایدی وهر قچن امام ابو یوسف حضرتلرندن حدیث
شریف روایتنه محتاج اولسه بر موثوق به کمسنه بو یله خبر وردی دیوب اسملرینی یاد ایتمدی بومعنایه اولان
اخبرنی الثقة لفظنی هر قنده ذکر ایدرسه مرادی ابو یوسف حضرتلریدر وبو منافره لرینك اصل وسببی
بین العلماء جریان ایدن غیرت اقران ومنافسهٔ اخوان در زیرا اول امامین همامینك ایکیسنك دخی تلمیذ خاص وملازم
بالاختصاصلرندن امام معلی بن منصور الرازی حکایت ایلدیکه ابو یوسف حضرتلرینك مجلسلرنده امام محمد
حضرتلرینك ذکری جاری اولوب امام ابو یوسف مدح وثنا ایلدی بن دیدم که نه عجب بر کره ذم وقدح وبر کره
ثنا ومدح ایدرسز اول وقتده انصاف ایدوب اول آدم میانه مزده محسود در دیو اقرار واعتراف ایلدی وبنه
ایکیسنك دخی اصحاب کرام وتلامیذ فخامندن امام محمد بن سماعه امام محمد حضرتلرندن ذکر وروایت قیلدیکه
امام ابو یوسف قاضی القضاة اولدیغی زمانلرك اوائلنده کل یوم دابه سنه راکب ومجلس خلیفه یه ذاهب اولوب
اثناء راهده طلبهٔ علومه تصادف ایتدکجه بونلر قنده کیدرلر دیو سؤال ایدوب امام محمدك مجلسنه کیدرلر دیو جواب
ویرلدکده محمدك قدری مجلسنه طلبهٔ علوم کیدوب کلمکه بالغ اولدیمی والله اکا رغما بغدادك حجاملرینی وبقاللرینی
آنك کبی فقیه ایده رم دیو یمین ودرس وا ملا ایچون بر مجلس عالی ترتیب وتزیین ایلدی اما شغل قضا ایله مشغول
اولمغله مداومت ایده میوب امام محمد قصر اوقات اوزره درسه مواظبت ایلدی آخر حال ابو یوسف حضرتلری
بنه اثناء راهده علی الصباح نیجه مشاهیر علما وجماهیر فقهایه تصادف ایدوب قنده کیدرسز دیدکده امام محمدك
مجلس عالیسنه کیده رز دیدیلر ابو یوسف حضرتلری کیدك کیدك اول یکت میانه مزده محسوددر دیدی سبب مذکور
بین العلماء الاعلام جاری اولان غیرت اقران دیدکاری بلای عام در اما منافرت مرصوصه لرینك علت مخصوصه سی
اولدر که امام محمد حضرتلرینك شهرتلری آفاقگیر اولوب ذکری خلیفهٔ عهد اولان هارون الرشید حضرتلرینك
حضورلرنده جریان وجناب خلیفه ثنا ومدحی ایله تحسین واحسان ایلدی ابو یوسف مبادا که خلیفه نه

امام محمدی محضر التفاته قریب وجاه وتقربده بکار رقیب ایده دیو اندیشه ایدوب امام محمدی خلوتنه دعوت
وقضای مصره رغبت ایدرسك سکا توجیه ایده یم دیو اظهار سماحت ایلدی امام محمد بن طالب قضا دکل ایکن
بوندن مرادیکز ندر دیدی امام ابو یوسف دیدیکه غرضم اولدر که علمیمز بغداد ونواحیسنده شایع اولدی استرمکه
اهل مصر دخی منتفع اوله لر امام محمد دیدیکه او یله ایسه ملاحظه ومشاوره ایده یم پس اصحاب واحبابی ایله
مشاوره ایتدکده جمله سی ظاهر معامله دن استدلال ومقصدی انجق سنی جانب خلیفه دن تبعید اتدوکی اقرب
احتمالدر دیه رك کشف حال ایلدکلرنده قضای مصره عدم رضاده مصر اولدیغی پیام ابصال ایلدی بعده
خلیفهٔ زمان امام ابو یوسفه امام محمدی مجلس خلافتپناهلرینه احضار ایله فرمان ایدوب امام ابو یوسف غالبا
بیان واقعه ده براز مبالغه اوزره دیدیکه یا امیر المؤمنین آنك برعلتی واردر اول علتدن مجلس خلیفه یه صلاحیتی
یوقدر نه دردیدکده سلس البولی واردر اکا دوام مجالست ممکن اولماز دیدی خلیفه امر ایتدیکه البته کنور
ومحتاج اولدیغی وقتده قالقمغه طرفمدن اکا اذن ویر بوندنصکره واروب امام محمدی خلوتنه دعوت ایدوب
دیدیکه امیر المؤمنین سنی استر لکن طول مجلسی سومز وتیز تیز اوصانمق عادتیدر مجلس سعادتلرنده اطویل
مکث ایتمه همان سکا اشارت ایتدیکم کبی قالق بویله توصیه دنصکره مجلس خلیفه یه ادخال ایلدی امام محمد
بدیع الجمال ولذیذ المقال برذات عدیم المثال اولمغله جناب خلیفه حسن لقا وتکلمده لطف اداسنه تحسین ورغبت
واوزرینه اقبال وتوجه برله طرح کلفت وبربرلریله صحبت ومکالمه یه هنوز کرمیت حاصل اولدقده همان امام
ابو یوسف قالق دیو رمز واشارت وامام محمد دخی کلامنی محل غیر مناسبده قطع ومجلس خلیفه دن چیقمغه
مسارعت ایلدی جناب خلیفه دخی اظهار تأسف وآه شو آدمده بو علت اولمیدی مجلسمزده آنکله تحمل وتزین
ایدیك دیو تحزن وتلهف ایلدی وامام محمده بویله وقت غیر مناسبده نیچون چیقدك دیو سؤال ایلدیلر
جوابنده البته اویله وقتده قالقمق لایق اولمدیغن بیلوردم لکن امام ابو یوسف استادمدر مخالفتی مناسب
کورمدم دیدی بعد زمان امام محمد حسب البشریه امام ابو یوسفدن صادر اولان صنعته واقف اولوب بالضروره
انکسار قلب ایله اللهم اجعل سبب خروجه من الدنیا ما نسبنی الیه یعنی یارب دنیادن سبب خروجنی بکا اسناد
ایلدیکی علت قیل دیو بددعا ایلدی فی الواقع دعاسی مستجاب اولوب امام ابو یوسف بو علت ایله وفات ایلدی که
آنك برقصهٔ مشهوره سی واردر وامام ابو یوسف حضرتلری رحمه الله تعالی علیه هارون الرشید خلافتنده
یوزسکسن ایکی سنه سی ربیع الاولینك بشنجی کوننده وفات ایدوب امام محمد حضرتلری جنازه سنه کتمدی
نقل اولنور که ناس امام محمدك انکساری ایله فوت اولدی دیرلر دیو جنازه دن چیقمدی زیرا امام ابو یوسف حضرتلرینك
جاریه لری جنازه لرینه بکا ایتدکلرنده امام محمده تعریض ایدرلر ایدی حتی حکایه اولنور که جاریه لری امام محمدك
قپوسی سمتندن مرور وعبور ایتدکلرنده شو ایکی بیتی انشاد وقرائتله حاللرندن شکایت وامام محمد حضرتلرینه
اظهار شماتت ایدرلر ایدی * نظم * الیوم یرحمنا من کان یحسدنا الیوم نتبع من کانوا لنا تبعا الیوم تخضع
للاقوام کلهم الیوم نظهر منا الحزن والجزعا یعنی بو کونده فی الاصل بزه حسد ایدنلر بزه مرحمت ایدرلر
بو کونده فی الاصل بزه تابع اولنلره بز متابعت ایده رز بو کونده بزلر جمیع خلقه تذلل ایده رز بو کونده بزلر قلب
واسانلریمزدن حزن وجزع اظهار ایده رز بو ایکی رکن دین ومذهبك بربرلرندن شدت نفرت وکرمیت برودتلرینه انجق
اصل وسبب بودر که ذکر اولندی بیان سبب تألیف السیر الکبیر حقایق سیر علماء محققینده سیران ودقایق
اثر فضلاء مدققینده جولان مراد ایدن ارباب فهم واذعانه ظاهر ونمایان اوله که کتاب السیر الکبیر فی علم الفقه
بالاده توصیف قیلندیغی اوزره عالم ربانی امام محمد بن الحسن الشیبانی حضرتلرینك تصنیفلریدر لکن کرك
سیر کبیر وکرك امام مشار الیهك تصانیف سائره سی باعیانها زمانه مزده مفقود انجق بین العلما متداول اولان
شروحی ضمننده موجوددر اما علماء متقدمین جمع وتدوین ایلدکلری شروحلرنده مؤلفین متأخرینك طرز
طراوت آمیزلری اوزره متنی شرحندن بعض علائم ایله تمیز ایتمیوب همان کلام مؤلفی مقدار حاجت کشف وتفسیر
وکندو کلاملریله کلام شخص واحد کبی ممزوج ایسر دوتقریر واصل کتابدن استغنای طلابه بو وجهله حسن
تدبیر ایدرلر تصانیف اقدمینك فقدان وغیوبتنه تقادم مدتدن بشقه شروح مشروحه دخی سبب وعلت
اولمشدر وسالف البیان امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری دخی سیر کبیری بوسیاق دلپذیر اوزره
علی وجه الاملا شرح وتبیان ایتدکله اشبو کتاب مستطاب شرح السیر الکبیر نامیله شهرتیاب اولمشدر شرح
مذکورك کیفیت تألیفی بالاده تحریر اولندی شمدی متنك روایت شارح اوزره سبب تصنیفنی ترجمه وتفسیر

ایده لم امام محمد بن الحسن جزاه الله تعالی باحسن الحسن حضرتلری السیر الصغیر اسمیله شهیر وبالاده وصفی
کشیدهٔ سلك تقریر اولان کتاب کبیر المقادیری تصنیف ایتدکده صیح وشام اقطار ارضده شهرتکیر اوله رق
عالم اهل الشام امام همام عبد الرحمن بن عمرو الاوزاعی حضرتلرینك دست مطالعه سنه رسیده اولوب
بو تألیف کیمکدر دیو سؤال ایلدی امام محمد عراقیکدر دیدیلر غضبناك اولوب اهل عراق ایله بو بابده تصنیفك
نه مناسبتی واردر آنلرك سیر نبویه یه وغزوات رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم علم واطلاعلری یوقدر واصحاب
رسول الله شام وحجاز طرفلرندن ایدی اهل عراقك فتحی محمدلر بو علمی کیمدن اخذ
ایتدیلر دیدی بو خبر امام محمده بالغ اولدقده کال غیرتلرندن انلر دخی تهور ایدوب اشغال سائره سندن فراغ
وکتاب السیر الکبیری هر مسئله نك ضمننده کتاب وسنتدن اصل ودلیلی ذکر وتقریر اولنمق اوزره قالب ترصیفه
سبك وافراغ ایلدی حکایت اولندیکه امام اوزاعی السیر الکبیره دخی نظر ایتدکده اکر بو کتابه درج وتضمین
ایتدیکی احادیث شریفه اولمسه بو آدم مسائل علم دینی کندی عندندن وضع ایدر دیر ایدم والله تعالی اصابت
جوابی آنك رأی صوابنه تخصیص وتعیین ایتمشدر صدق الله وفوق کل ذی علم علیم دیو مدح وتحسین ایلدی
بعده امام محمد کاتبلره امر ایلدیکه کتاب مرقومی التمش جلده توزیع وتحریر وبر عربه یه تحمیل ایله باب خلافتمآبه
سوق وتسییر ایده لر خلیفهٔ کامکاره امام محمد بر کتاب تصنیف وانشا ایلدی عربه ایله باب سعادتکزه عرض واهدا
ایده یور دیو اخبار اولندقده مسرور ومنتدار اولوب محاسن ایام دولت ومحامد ازمان سلطنتلرندن عد وشمار
واسلاف کراملری اوزره مایهٔ افتخاردر دیو ابتهاج واستبشار ایلدی بعد الوصول خلیفهٔ عالی نژاد کتاب مذکوری
مطالعه ایدوب تعجب واستحسانلری دخی مزداد اولدی واول کتاب عدیم المثالی بالمشافهه امام محمد
حضرتلرندن قرائت واستماع ایتمك ایچون شهزاد کان کراملرین مجلس شریفلرینه ارسال ایلدی اسماعیل بن
توبة القزوینی که شهزاد کان کرامك استاد فضائلقرینی ایدی شهزاد کانی ذهاب وایابده ملازمتیندن محافظه
ملاحظه سیله حضور درسده معیت واستماع وقرائتده مشارکت ایلدی اتفاقیات غریبه دندر که بعد زمان کتاب
مذکوری قرائت وروایت ایدن ارباب رؤیت وروایتدن اسماعیل بن توبه ایله امام ابو سلیمان الجوزجانیدن غیری
کمسنه قالمیوب انجق اول ایکی ذات فضائل خصلت کتاب السیر الکبیری مسا ئر اطرافه نشر وروایت ایلدیلر

بیان سلسلهٔ اسناد شارح السیر الکبیر شمس الائمة السرخسی الی مؤلفه الامام محمد بن الحسن الشیبانی امام
شمس الائمة السرخسی حضرتلری دیدیکه کتاب مذکوری الشیخ الامام استادم شمس الائمة ابو محمد
عبد العزیز بن احمد الحلوانی بن عندنده قرائت ایتمکله بزه اخبار ایلدی امام حلوانی دخی دیدیکه بزه کتاب مذکوری
القاضی الامام ابو علی حسین بن خضر بن محمد النسفی اخبار ایلدی حسین بن خضر دخی دیدیکه بزه دخی الشیخ
الامام ابو بکر محمد بن الفضل دخی ابو اسحق ابراهیم بن محمد بن حمدان الخطیب المهلبی اخبار ایلدی ابو بکر وابو اسحق
ایکیسی دخی دیدیلر که بزه دخی کتاب مذکوری عبد الله بن محمد بن یعقوب الحارثی خبر ویردی عبد الله دیدیکه بزه
دخی ابو محمد عبد الرحیم بن داود السمنانی خبر ویردی ابو محمد دیدیکه بزه دخی ابو ابراهیم اسمعیل بن توبة القزوینی
تحدیث ایلدی اسمعیل بن توبه دخی دیدیکه کتاب مذکوری بزه مؤلفی اولان امام همام محمد بن الحسن رحمه الله
تعالی حضرتلری تحدیث ایلدی شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی استادی شمس الائمة الحلوانیدن اول دخی کندی
استادی سالف الذکر قاضی ابو علیدن روایت ایلدیلر که قاضی ابو علی دیدیکه بزلر بو کتابی سابق الذکر امام ابو بکر
محمد بن الفضل رحمه الله تعالی حضرتلرندن قرائت ایتدك ابواب الامان مسائلنه واصل اولدیغمزده وفات ایلدی
بزلر دخی کتاب مرقومی مجددا سابق الذکر خطیب مهلبیدن قرائت ایتدك بو ابواب الامانه دکین روایتمز امام ابی بکر ایله
خطیب مهلبینك ایکیسندندر ابواب الامانك مابعدی الی آخر الکتاب یالکز خطیبدندر یعنه شارح الکتاب شمس الائمة
السرخسی حضرتلری کتاب مذکوره سند آخر سرد ایدوب دیدیکه کتاب مذکوری القاضی الامام ابو الحسن
علی بن حسین السغدی حضرتلرندن قرائتله بزه خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه الحاکم الامام ابو محمد عبد الله بن احمد
الکفی وفی نسخة الکفینی خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه الحاکم ابو احمد محمد بن محمد بن الحسن خبر ویردی اول دخی
دیدیکه بزه احمد بن حم بن عصمة البلخی خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه نصیر بن یحیی خبر ویردی اول دخی دیدیکه
بزه ابو سلیمان الجوزجانی مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالی حضرتلرندن خبر ویردی یعنه
شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلری جناب مؤلفك ابتدای کتابده نقل وروایت
ایدوب بعده اکا متعلق اولان احوال جهادی سرد وحکایت ایلدیکی حدیث شریفی جناب مؤلفه ومؤلفدن دخی

تارسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه واصل اولان اسناد صحيح ايله نقل وايراد ايدوب ديديكه بزه حديث
آتى بى الشيخ الصالح الثقه ابوحفص عمر بن منصور البزاز المعروف بحبيب بر قرائت ايدوب آنلر استماع ايتمكله
خبرويردى اولدخى ديديكه بزه الحافظ ابو عبد الله محمد بن احمد بن سليمان الوراق خبر ويردى اولدخى ديديكه
بزه ابو نصر احمد بن نصير بن اشكاب خبر ويردى اولدخى ديديكه بزه ابو محمد عبد الله بن عبد الوهاب القزوينى
تلميذ المؤلف اسمعيل بن توبة القزوينى دن خبر ويردى اولدخى ديديكه امام محمد بن الحسن بزه خبر ويردى
ديديكه ثور بن يزيد خالد بن معداندن خالد دخى شرحبيل بن السمطدن شرحبيل دخى صاحب رسول الله
سلمان الفارسى حضرتلرندن بزه خبر ويردى كه سلمان فارسى ديدى من رابط يوما فى سبيل الله تعالى كان له
كصيام شهر وقيامه ومن قبض مرابطا فى سبيل الله تعالى اجير من فتنة القبر واجرى عليه عمله الى يوم القيامة
يعنى بركمسنه بركون دشمن قارشوسنده فى سبيل الله برسرحدى محافظه ايلسه آنك ايچون براى صيام وقيام ثوابى
حاصل اولور واول كمسنه كه فى سبيل الله محافظ اولديغى حالده فوت اوله عذاب قبردن جوار عنايت الهيه ده
محفوظ اولوب الى يوم القيام ثواب اعمالى اوزرينه اجرا قيلنور بو حديث شريف روايت سابقه اوزره هرنه قدر
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مثللو تعبير ايله رسول اكرم حضرتلرينه رفع ونسبت اولنميوب سلمان فارسى اوزره
موقوف ايسه دخى بنه مرفوع الى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم كبيدر زيرا مجازات عبادات وصيام شهر كبى
مقادير حسنات رأى ايله بيلنمز بلكه طريق معرفتى انجق صاحب شرع يعنك توقيف وتعريفيدر وبو معنايى
مؤيد بعد هذا الحديث امام مكحولدن ذكر وروايت اولنديكه شرحبيل بن السمط ارض فارسده برقلعه ده مرابط
ومحافظ ايكن سلمان فارسى حضرتلرى يانته كلدى وديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلمدن ايشتديكم بر حديث
شريفى سكا خبر ويره يم مى كه بو مقامده اقامتكه معين اوله شرحبيل حضرتلرى بلى خبر ويرديدى سلمان حضرتلرى
ديديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرين ايشتدم بيوريرلر لرباط يوم خير من صيام شهر
وقيامه ومن مات وهو مرابط اجير من فتنة القبر ونماله عمله كاحسن ماكان يعمل الى يوم القيامة يعنى بركون
سرحد عدوده محافظ اولمق براى صيام وقيامدن البته افضلدر واول كمسنه كه محافظ اولديغى حالده فوت اوله
عذاب قبردن حفظ اولنور واول عمل خيرى احسن وجوهله عمل اولنمش كبى نشو ونما بولوب الى يوم القيام
دفتر حسناتنه يازيلور بو بيان ايله متبين اولديكه صحابهٔ كرامدن برينك حفظنده بر حديث نبوى اولسه كاه آنى
صورت ثانيه كبى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن روايت وانبا وكاه صورت اولى كبى بلا رواية
معناى شريفى ايله افتا ايدرايدى ومحدث حقنده بو ايكى صورت دخى جائزدر وحديث سابقده ذكر اولنان
رباط ومرابطه نك معناسى اعزاز دين ومسلميندن دفع شر مشركين ايچون دشمن قارشوسنده اقامتدن عبارتدر
اصل رباط ربط الخيلدن مأخوذدر قال الله تعالى ومن رباط الخيل مسلم مجاهد آتلرينى سرحددن ساكن
اولديغى محلده ربط ايدر كه دشمنى ارهاب وتخويف ايده كذلك دشمنى دخى بويله ايدر بنابرين بو معامله يه
باب مفاعله دن مرابطه دينلدى زيرا باب مذكورك بناسى اكثرى مشاركت بين الاثنين ايچوندر بو جهتدن
ايچنده بعض ناس ساكن اولوب ابناى سبيل آنلرك قوتيله شر لصوصدن امين اولمغيچون صحراده بنا قيلنان
تكيه لره رباط تسميه اولندى وحديث سابقده بركون مرابطه يعنى محافظ اولمق اكرچه براى صيام وقيام كبى قيلندى
لكن حديث آخرده برآيدن اكثره معادل قيلندى زيرا امام مكحولدن روايت اولنديكه بركمسنه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه كلوب ديديكه يارسول الله بن برجبلده برمغاره بولدم استرمكه اجلم كلنجه
انده عبادت ونماز قيله يم پس رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيوردىلر لمقام احدكم فى سبيل الله خير
من صلوته ستين سنة فى اهله يعنى سزدن بريكزك دشمن قارشوسنده فى سبيل الله آزوچوق مكث واقامت
ايتمكز اهل وعيالينك ايچنده التمش سنه نماز قلمسندن افضلدر عمل برابر ايكن حديثاولده براى وبونده التمش
سنه يه معادلدر ديو اجر وثوابده ظاهر اولان تفاوت باعد ودن امن وخوفده تفاوت حسبيله در هرنه زمان
كه مجاهده خوف وخطر اكثر اوله اجر وثوابى اوفر اولور ياخود مكث واقامتى ايله منافع مسلمينك قلت وكثرتده
تفاوتى حسبيله در زيرا بو ثواب انجق اقامتى ايله اعزاز دين وتحصيل المنفعة للمسلمين ايچون حاصلدر رسول الله
صلى الله عليه وسلم خير الناس من ينفع الناس بيورمشدر ياخود اقامت ايتديكى اوقاتك فضائلنده تفاوتى
جهتيله در امام مكحول رحمه الله تعالى ابى بن كعب رضى الله تعالى عنه دن روايت ايتديكى حديث شريفنده
شهر رمضانده واقع اولان رباطك غيرده واقع اولانه فضل ورجحانى اعلان اولنمغله بو تفاوتى بيان واردركه

قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لرباط يوم فى سبيل الله صابرا محتسبا من وراء عورة المسلمين فى غير
شهر رمضان افضل عند الله من عبادة مائة سنة صيام نهارها وقيام لياليها ولرباط يوم فى سبيل الله صابرا
محتسبا من وراء عورة المسلمين فى شهر رمضان افضل عند الله تعالى من عبادة الف سنة صيام نهارها وقيام
لياليها ومن قتل مجاهدا اومات مرابطا فحرام على الارض ان تأكل لحمه ودمه ولم يخرج من الدنيا حتى يخرج
من ذنوبه كيوم ولدته امه وحتى يرى مقعده من الجنة وزوجته من الحور العين وحتى يشفع فى سبعين من اهل بيته
ويجرى له اجر الرباط الى يوم القيامة يعنى بركون فى سبيل الله نيت خالصه ايله صبر وثبات وقصد اجر وحسنات
ايده رك ديار مسلمينك نهايتى برسرحدده شهر رمضانك غيريده محافظ اولمق عند الله يوز سنه صيام نهارى
وقيام لياليسى ايله عبادتدن افضلدر وشهر رمضانده وجه مشروح اوزره محافظ اولمق بيك سنه صيام نهارى
وقيام لياليسى ايله عبادتدن افضلدر واول كمسنه جهاد ايده رك قتل اولنه ياخود محافظ ايكن فوت اوله لحم ودمنى
اكل ايتمك ارضه حرامدر جسدى چورمز ووالده سندن طوغديغى كون كبى كناهلرندن چقمد قجه وجنتدن
مكانى وحور عيندن زوجه سنى كورمد كجه واقرباسندن يتمش كمسنه يه شفاعت ايتمد كجه اول كمسنه دنيادن
چقماز واجر محافظه الى يوم القيام اكا اجرا اولنور وحديث اولده اجير من فتنة القبر قول شريفنده
اهل السنة والجماعه ايچون عذاب قبر حقدر قوللرى اوزره دليل واردر زيرا لفظ فتنه بونده عذاب معناسنه در
ذوقوا فتنتكم دخى ان الذين فتنوا المؤمنين والمؤمنات آيت كريمه لرنده بو معنايه اولديغى كبى لفظ فتنه نك
اصل معناسى امتحاندر مثلا بركمسنه فتنت الذهب ديرامتحان ايچون التونى آتشه ادخال ايتديكى وقتده وهم
لايفتنون دخى وفتناك فتونا دخى انهى الا فتنتك * نظم جليلرى بو قبيلدندر * ابتلا وامتحان معنالرينه
در بو معنادن مأخوذ منكر ونكير حضرتلرينه فتانى القبر دينلور زيرا ايمان واسلامدن سؤال ايله صاحب
القبرى امتحان ايدرلر بعض علماء ديديلركه اجير من فتنة القبر قول شريفنده فتنة القبرك معناسى ضغطة القبر يعنى
قبرك ميتى صقمسيدر وهركس انكله ابتلا اولنور مكر الله تعالى نك حفظ ايتديكى كمسنه اوله روايت اولنديكه
كبار انصاردن سعد بن معاذ رضى الله تعالى عنه دفن اولندقده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينك وجه باهرلرى متغير اولوب الله اكبر الله اكبر ديديلر صحابهٔ كرام دخى صغير وكبير رفع
آوازهٔ تكبير ايدوب بقعهٔ مباركهٔ بقيع زلزله كير اولدى سبب تغير وتكبيرلرندن سؤال ايتدكلرنده رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم بيورديلركه سعد بن معاذى قبر برمرتبه صقديكه اضلاعى بربرينه كچدى صكره الله تعالى اندن
دفع وتفريج ايلدى واكر ضغطهٔ قبردن بركمسنه نجات بولیدی البته بو عبد صالح نجات بولوردى لكن حضرت
عايشه رضى الله تعالى عنهادن مروى اولان حديثده واردركه حضرت عايشه رضى الله تعالى عنها ضغطهٔ
قبردن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه سؤال ايتدكده بيورديلركه اول ضغطه مؤمن ميته
كوره شول والدهٔ مشفقه منزله سنده دركه رضاسنده اولان محبتلى اوغلى كندوبه باش اغريسندن شكايت
ايدر اولدخى الىٰ اوغلينك باشنه قويوب رفقله دلك ايدر امامنافقه كوره بريبوك طاشك النده قالمش يمرطه
منزله سنده در واحاديث سابقه ده مرابط ايكن فوت اولانلر حقنده عذاب قبردن نجات ايله وعدك نكته سى
الله اعلم اولدركه مرابط حياتنده محافظه سيله مسلمينى تأمين ايدرايدى الجزاء من جنس العمل قاعده سى
اوزره قبرنده خوف ايتديكى نسنه دن تأمين ايله مجازات اولنور ياخود حياتنده اعزاز دين ايچون مقام خوف
ووحشتده قرار واقامت اختيار ايتمكله قبرنده ايكن اوزرندن خوف ووحشتى دفع ايله مجازات اولنور نته كيم حديث
آخرده يوم قيامتده صائمين قبرلرندن چقدقلرنده آنلره مائده لركتورلور يرلر وايچرلر سائر ناس ايسه قيامتده آج
وصوسزلردر معناى شريفى وارد اولمشدر زيرا بونلر دنياده آجلق وصوسزلق اختيار ايلديلر الله تعالى آخرتده
اعطاء مائده ايله آنلره مجازات قلدى اما احاديث سابقه دن برنده واجرى عليه عمله وبرنده ونماله عمله
قول شريفلريكه مرابط ايكن فوت اولان كمسنه نك ثواب عملى الى يوم القيام اوزرينه اجرا اولنور واجر وثوابى
نشو ونما بولور معناسنه در نكته سى كتاب الجهاده وارد اولمشدر قال الله تعالى ومن يخرج من بيته مهاجرا
الى الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع اجره على الله يعنى اول كمسنه كه رضاء الله ورضاء رسول اللهى قصد ايله
خانه سندن هجرت ايتديكى حالده چقوب صكره اكا موت ايريشه آنك اجر وثوابى البته الله تعالينك فضل
وعنايتى اوزره قرار ايلدى وقال صلى الله تعالى عليه وسلم من مات فى طريق الحج كتبت له حجة مبرورة فى كل سنة
يعنى اول كمسنه كه طريق حجده وفات ايده آنك دفترينه هرسنه برحج مبرور ثوابى يازيلور ومرابط ومحافظ

اولدیغی حالده فوت اولنلر حقنده دخی مراد اولان ایشته بو معنادر و بر سبب دخی اولدر که آخر ایام دنیا یه دکین کندویه جاری اولان ثواب خصوصنده محافظ اولمق منزلنه وضع اولنور لکن بونك مداری اولدر که آخر ایام دنیا یه دکین صاغ اولصه دوام اوزره مرابط اولمق ضمیرنده اوله زیرا ثواب انجق نیته منوطدر قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم الاعمال بالنیات یعنی ثواب اعمال نیته منوطدر ومؤلف کتاب امام محمد حضرتلری سند صحیح ایله عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت قیلدیکه دیدیلر الا انبئکم بلیلة هی افضل من لیلة القدر حارس یحرس فی سبیل الله فی ارض خوف لعله لایؤب الی اهله اورحله یعنی سزه بر کیجه یی خبرویره یممی که لیلهٔ قدردن افضلدر بر محافظ که ارض مخوفه ده وطننه بلکه بارخانه سنه عودت ایده میه جکین رجا ایده رك فی سبیل الله بر بلده یی یاخود عسکری حفظ وحراست ایده ایشته آنك کیجه سی لیلهٔ قدردن افضلدر بو اثر معتبرده ارض حربده عسکر غزاتی قراول طریقی ایله حفظ وحراسته ترغیب عظیم واردر که آنك کیجه سی بیك آیدن افضل اولان لیلهٔ قدردن افضل قلنمشدر نکته سی اولدر که مرد محافظ سائر مسلمیندن ازالهٔ خوفه سعی ایدر اما لیلهٔ قدری احیا ایدن انجق نفسنی تخلیصه سعی ایدر و بو معنی ابو هریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك روایت قیلدیغی حدیثده مرفوعا الی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم روایت اولندی قال رسول الله صلی الله علیه وسلم لمقام ساعة فی سبیل الله تعالی افضل من احیاء لیلة القدر عند الحجر الاسود یعنی بر ساعت فی سبیل الله دشمن قارشوسنده قائم اولمق حجر اسود عندنده لیلهٔ قدری احیادن افضلدر وقال علیه السلام ثلثة اعین لاتمسها نار جهنم عین فقئت فی سبیل الله وعین بکت من خشیة الله وعین باتت تحرس فی سبیل الله یعنی اوچ عدد کوزه نار جهنم مس ایلمز بری اول کوزدر که فی سبیل الله اخراج اولنه و بری اول کوزدر که خشیة اللهدن بکا ایده و بری اول کوزدر که فی سبیل الله مسلمینی حفظ وحراست ایده رك کیجه لیه وارسابقده لعله لایؤب الی رحله قول شریفی دیمکدر که اول توجهنده شهید اولوب اهلنه رجوع ایتمك رجا ایدر بونده اشارت واردر که ارض حربده قراول کزوب یاخود محافظ بولنان کمسنه کندو یی دوشمنه اورمقله ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم نظم جلیلی مدلولنجه الله تعالی یه بیع ایتدیکی نفسنی تسلیم ودرجهٔ شهادته عرض وتقدیم ایتمك کرکدر مؤلف الکتاب امام محمد بیوریرکه یزید بن ثور خالد بن معداندن بزه خبرویردیکه خالد دیدی من صام یوما فی سبیل الله بعدت منه جهنم مسیرة خمسین عاما للراکب المجد لایفتر ولایعرس یعنی اول کمسنه که فی سبیل الله بر کون صائم اوله یوریلیوب وعادت عرب اوزره آخر لیلده استراحت ایچون نزول ایتمین راکب مجد ایچون اللی سنه لك یول قدر جهنم اندن بعید اولور لایعرس قول شریفی لاینزل فی آخر اللیل دیمکدر آخر لیلده نزوله تعریس دیرلر و بو حدیث شریفدن مراد صوم ایله جهادی جمع ایتمکدر اگرچه جمیع طاعات سبیل اللهدر زیرا رضاء الهی طاعات ایله طلب و تحصیل اولنور لکن بو حدیث شریفده اولدیغی کبی سبیل الله علی الاطلاق ذکر اولنسه جهاد فهم اولنور وجهاد ایله صیامی جمع نفسه غایتله کوچدر اول جهتدن افضلدر زیرا نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت اولندیکه افضل اعمالدن سؤال اولندقده احمزها یعنی زیاده مشقتلیسیدر دیدیلر وجهاد ایله صیامی جمع نفس اماره یی طلب رضاء الهی یه زبون ایتمکه سبب اقوادر قالدیکه امام اعظم ابو حنیفه رضی الله تعالی عنهدن طریق حجده مشی ایله صومی جمع مکروهدر دیو روایت قیلنان حجده ناس ایله مجادله دن منع ایچوندر وامام مشار الیه بو نکته یه اشارت ایدوب دیمشدر بر کمسنه طریق حجده مشی ایله صومی جمع ایلسه طبیعتی تنك اولوب رفیق ایله عربده ایدر حجده ایسه مجادله حرامدر امابر کمسنه بو محذوردن مصون اولورسه اکا کوره افضلدر ومعلوم اوله که اشبو حدیثده جهنمك اندن تبعیدی اللی سنه لك مسافه ایله بیان اولندی اما صکره عمرو بن عنبسة السلمی رضی الله تعالی عنهدن روایت اولندیکه نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر من صام یوما فی سبیل الله تعالی بوعد من النار مسیرة مائة عام یعنی اول کمسنه که طریق جهادده بر کون صائم اوله جهنمدن یوز سنه لك مسافه قدر تبعید اولنور بو لفظده علمانك ایکی قوللری واردر قول اول ظاهرینه حملدر که فی نفس الامر جهنم اندن تبعید اولنور اولئك عنها مبعدون نص کریمی بو معنایی مؤیددر قول ثانی تبعید امن وسلامتدن مجازدر زیرا جهنمدن ابعاد اولان امین اولمش اولور وحدیثینك برنده اللی و برنده یوز سنه دیو تعیین مسافه ده تفاوت واختلاف نیت مجاهدده قوت اخلاص جهتیله تفاوته مبنیدر یاخود تبعید جهنمی بیانده مبالغه قصد اولنمشدر حقیقت مسافه مقصود دکلدر و عادت عربدر که کثرتده مبالغه ایچون سبعین وخمسین ومائة کبی الفاظی ذکر ایدرلر ان تستغفر لهم سبعین مرة فلن یغفر الله لهم آیت شریفه سی بو معنایی تأیید ایدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی دیدیکه عمر بن

الخطاب رضی الله تعالی عنهدن روایت اولنور که اهل مکه یه ندا ایدوب دیرایدی یا اهل مکة یا اهل البلدة الا التمسوا الاضعاف المضاعفة فی الجنود المجندة والجیوش السائرة الاوان لکم العشر ولهم الاضعاف المضاعفة یعنی یا اهل مکة و یا اهل البلدة یعنی مکه آگاه اولوب جنود مرتبه وجیوش غازیه یه ثوابدن اعطا اولنان اضعاف مضاعفه یی سز دخی غزا ایله عزیمتله طلب ایدك آگاه اولکه سائر جیوش ایچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر اما اهل مکه ایچون آنلره و یریلن ثوابك اون قاتی واردر و بو خطبه استنفاردر یاسی جهاده اغرا ایچوندر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی چوق محللرده بو یله ایتمشلردر زیرا الله تعالی یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال بیوردی یعنی ای پیغمبر ذیشان مؤمنلری جهاده اغرا قیل بعده حضرت عمر دخی اهل مکه جهادده تکاسل ایتدکلرنده آنلری اغرا ایتمکده بو سنت نبویه یه اقتدا ایلدی بو اثرده دلیل واردر که مکه ده مجاورتله ثواب عظیمه نائل اولنور وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه الاوان لکم العشر یعنی ای اهل مکه سزلر ایچون اون قات ثواب واردر دیمکله بو معنایه اشارت ایلدی لکن جهاد فی سبیل الله ده ثواب مجاورت مکه دن اکثر اولمغله آنلری اول درجهٔ علیایی تحصیله اغرا قیلدی تاکه آنلر جیران بیت الله وسکان حرم الله اولدقلرینه مغرور اولوب جهاددن تخلف ایتمیه لر وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه جیوش سائره ایچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر قول شریفین مثل الذین ینفقون اموالهم فی سبیل الله الآیة نظم کریمی ایله فیضاعفه اضعافا مضاعفة نص قدیمندن اخذ ایلمشدر اگرچه آیت کریمه لر فی سبیل الله بذل مال ایدنلر ایچون مواعید جسیمه یی متضمنلردر لکن آنلره موعود اولدقده فی سبیل الله بذل نفس ایدنلر بو وعد کریمه دخی اولی واحرادر سؤال اولنورسه که امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی مکهٔ مکرمه ده مجاورتی مکروه کوروب حجدن فارغ اولان اهل و وطننه عودت ایتمك مستحبدر دیمشلر دیو روایت اولنور بو صورتده مکهٔ مکرمه ده مجاورتله ثواب عظیمه نائل اولنور دیمك صحیح اولورمی جواب اولدر که امام مشار الیهك مرادلری مکهٔ مکرمه ده اقامتی مجرد مکروه کورمك دکلدر بلکه ایکی محذوره مبنیدر بری بودر که اقامتی کثرت بولدقجه الفت حاصل اولوب کثرت رؤیتله بیت الله نظرنده بی حرمت اولور ایکنجی بودر که نعوذ بالله تعالی حرم الهیده بر معصیت ارتکابنده مبتلی اولور قال الله تعالی ومن یرد فیه بالحاد بظلم نذقه من عذاب الیم یعنی اول کمسنه که حرم الهیده طریق حقدن عدول وظلم نامعقوله ملابس اولدیغی حالده بر معصیت قصد و اراده قیله بز عظیم الشان اکا عذاب الیمدن طاتدیررز اما بو محذورلردن امین اولان کمسنه نك مجاورتی بلا خلاف موجب ثواب عظیمدر و مؤلف الکتاب حدیث سابقدن صکره ینه حضرت عمر رضی الله عنهدن روایت قیلدیکه بیوردیلر لایزال هذه الامة علی شرعة من الاسلام حسنة وفی روایة علی شریعة من الاسلام هم فیها لعدوهم قاهرون وعلیهم ظاهرون ما لم یصبغوا الشعر و یلبسوا المعصفر او یشارکوا الذین کفروا فی صغارهم فاذا فعلوا ذلك کان قمنا ان یتصف منهم عدوهم یعنی بو امت مرحومه عدولرینی قاهر و دشمنلرینه غالب وظاهر اوله جقلری اسلامدن طریقت حسنه و شریعت مستحسنه اوزره زائل اولمازلر مادامکه لحیه لرینی بو یایوب ثوب معصفر کیبك مثللو زینته و شعیه لر یا خود زراعتله مشغول اولوب کفارك رؤسندن آلنان خراج آنلرك ارا ضیسندن اخذ اولنمغله ذل وحقارتده کفاره مشارك اولمیه لر اما بونلری ایتدکلرنده دشمنلری انلردن انتقام ایتمکه سزاوار اولورلر و بو حدیث موقوفده بیان واردر که بو امت جهاد ایله مادامکه مشغوللردر آنلره نصرت الهیه درکاردر وان تنصروا الله ینصرکم آیت کریمه سنده بو معنایی بیان واردر و ینه بو حدیثدن مستفاددر که بو امت قچانکه دنیا یه میل ولذات وشهواته اتباع وجهاددن اعراض ایده لر اوزرلرینه دشمنلری غالب و کندولر مغلوب اولورلر وحدیثده کانوا قمنا قول شریفنك معناسی لایق وسزاوار اولورلر دیمکدر واتباع شهواتدن لحیه لرینی بو یامقله کنایه اولندی لکن مراد مجرد زیب وزینت ونسوانی کندویه رغبت ایتدیرمك ایچون بویامقدر یوقسه نفس خضاب مذموم دکلدر بلکه سیماء مسلمیندندر قال علیه السلام غیروا الشیب ولا تشبهوا بالیهود یعنی بیاض لحیه یی تغییر ایدوب علی حاله ترك ایله یهوده تشبه ایتمه کز راوی دیرکه بو حدیثدن صکره ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرتلرینی منبر نبوی اوزره کوردمکه لحیهٔ شریفه لری کویا بر ضرام عرفج ایدی عرفج عینك فتحی وضمی ایله مرویدر بر شجرهٔ صغیره سریعة الاشتعالدر که حین احتراقده سیاه علولری ظهور ایدر وضرام علو معناسنه در ضرام عرفج ایله مرادی لحیه لری مخضوب و مصبوغ ایدی دیمکدر بنابرین غزاتدن بر کمسنه دشمن کوزنده مهابتی

مطلب حکم الخضاب

مطلب لبس الاحمر

زياده اولمق ايچون لحيه سين بوياسه ممدوح اولور اما ترغيب نسوان ايچون اتسه عامهٔ علما مكروه دير
ديديلر وبعضيلر جائز كورديلر وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى دن روايت اولندي بكه نسوانك بكا قارشوزينتي
بكا نه كونه خوش كلورايسه بنم دخي آنلره قرشوزينتم آنلره خوش كلوروبنه ويلبسوا المعصفر قول شريفنده دليل
واردر كه ثوب احمر كيمك مقبول دكلدر وعبد الله بن عمر رضي الله تعالى عنهما دن نقل اولنان
حديثده رسول الله صلى الله عليه وسلم ثوب معصفر كيمكدن وركوعده قرآن اوقومقدن نهى بيوردقلرى
وارد اولمشدر وقال عليه السلام اياكم والحمرة فانهازى الشيطان يعني اى امتم حمره يي كندوكزدن
وكندوكزي حمره دن تبعيد ايديكز زيرا شيطان قيا فتيدر وسعد رضي الله تعالى عنه حديثنده ديمشدر كه
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بني كورديلر كه اوزرمده برقرمزى چارشب وار ايدي بندن بوزچويرديلر
همان بندنچي كيدوب اول چارشبي احراق ايتدم بعده بني كوروب چارشبي نه يابدك ديو سؤال بيورديلر ديدمكه
بني كوروب اعراض ايتديكيكزده احراق ايتدم بعض نسوانكه ويره ايدك ديو عتاب بيورديلر وبراء بن عازب
رضي الله تعالى عنهما بيورديلر ما رأيت ذا لمة في حلة حمراء احسن من رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم يعني ايكى قات لباس احمر ايچنده برصاچ صاحبي كمسنه كورمدمكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلريندن احسن اوله بو اثردن آكرچه ثوب احمرك اباحتي بلكه استحبابي فهم اولنور لكن بو ابتداء اسلامده
ايدي صكره استعمالي رجاله مكروه قيلندي وامام شعبي كبي ذات بزركوار ثوب معصفر تلبس ايدر ايدي ديو روايت
اولنديغنك حكمتي اولدركه آني منصب قضادن تخلص ايچون ايدر ايدى زيرا آني بالدفعات قاضي ايتمك مراد
ايتديلر آنلر ثوب معصفر كيوب وشطرنج اويناوب وصبيان وفتيان ايله تماشاى فيله جيقماغه باشلدى تا كه بو
حاللريني كوروب خفتنه حمل ايله آني ترك ايلديلر وحديث سابقده اويشاركوا الذين كفروا في صغارهم

مطلب جواز تملك الاراضي الخراجية

قول شريفي ديمكدر كه ياخود خراج ارضي التزام ايدوب زراعتله اشتغال وجهاددن اعراض ايده لر زراعتله
اشتغالي مكروه كورنلر بو لفظ شريفك ظاهري ايله استدلال ايدرلر وبردخي نبي اكرم صلى الله تعالى عليه
وسلم حضرتلريندن روايت اولنوركه برقومك خانه لرنده آلات حراثت وزراعتدن برنسنه كوروب بيورديلر كه
بونسنه برقومك خانه لرينه كيرمز الا خوار وذليل اولورلر لكن بزم عنديمزده تأويلي اولدركه دشمنلري اوزرلرينه
هجوم ايدنجيه دكين جهاددن اعراضه مؤدي اولورسه مزارعه مكروه اولور بو يله اولمازسه اشتغالده
بأس يوقدر ونبي اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلري مدينهٔ منوره يه قريب جرف نام محلده زراعت
ايتدرمشلردر واراضي خراجيه يه مالك اولوب خراج زميني درعهده ايتمكده دخي ضرر يوقدر زيرا حقيقت ذل
وصغار اهل ذمت كبي خراج رؤسده در خراج اراضيده دكلدر زيرا روايت اولنديكه ابن مسعود وحسن بن
علي وابو هريره رضي الله تعالى عنهم حضراتنك سواد كوفه ده اراضي خراجيه لري وار ايدي وخراج زميني
صاحب ارضه ادا ايدرلر ايدي ومؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى بعد حديث عمر رضي الله تعالى عنه
حضرت عثمان رضي الله تعالى عنه دن دخي روايت قيلديلركه اهل مدينه اوزره خطبه يه قيام ايدوب ديديلر
يا اهل المدينة خذوا بحظكم من الجهاد في سبيل الله تعالى الا ترون الى اخوانكم من اهل الشام واهل مصر
واهل عراق فوالله ليوم يعمله احدكم في سبيل الله خير له من الف يوم يعمله في بيته صائما وقائما لا يفطر ولا
يفتر يعني يا اهل المدينه في سبيل الله جهاده قيام ايله نصيبكزي اخذ واغتنام ايديكز اهل شام واهل مصر
واهل عراقدن دين قرنداشلريكزي كورمزميسز كه آنلر جهاده نه كونه سعي ايدرلر والله سزك بريكزك جهاد

مطلب الحلف بلا موجب

في سبيل الله ايله عمل ايتديكي يوم واحد افطار ايتميدرك وفتور كلميه رك صائما وقائما خانه سنده عمل وعبادت
ايتديكي بيك كوندن كندويه انفعدر يا اهل المدينه قول شريفي خطبيه قيام ايدوب اهل مدينه خطاب
عام ايلمشدر بو دخي اهل مدينه يي جهاده بعث وتسيار ايچون خطبهٔ استنفار در حضرت عمر رضي الله تعالى
عنه ذكري سبقت ايتديكي وجه اوزره اهل مكه يه خطبه ايتدكلري كبي و بوارده دليل واردر كه انسان محتاج
دكل ايسه ده صادقا يمين بالله ايتمكده ضرر يوقدر زيرا حضرت عثمان رضي الله تعالى عنه مجاهد في سبيل الله
ايچون ذكر ايلديكي وعد ثواب اوزره يميندن مستغني اولوب تكذيب ايدر يوغيكن يمين ايلدي بعده اهل مدينه يي
جهاده ترغيب ايچون شام ومصر وعراق اهاليلريني ذكر ايله غيرت ويردي زيرا اهالئ مذكورين
جهادده تكاسل ايتمز ايدي و وجه مذكور اوزره يوم واحديك كوندن افضلدر قوللرينك معناسي سابقده بيان
ايتديكمز نكته دركه جهادده اعزاز دين وقهر مشركين ودفع الشر عن المسلمين وار در بو فوائد

مدينهٔ منوره ده اهل وعيالي ايچنده اقامت اوزره عبادتده يوقدر ومؤلف الكتاب رحمه الله تعالى بوندنصكره
امام طاووس حضرتلريندن روايت ايدركه قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ان الله تعالى بعثني بالسيف
بين يدي الساعة وجعل رزقي تحت رمحي او ظل رمحي وجعل الذل والصغار على من خالفني ومن تشبه بقوم
فهو منهم يعني الله تعالى بني قيام ساعته قريب سيف ايله بعث ايلدي ورزقيمي رمحيمك تحتنده ياخود شك
راوي اوزره ظل رمحيمك تحتنده قيلدي وذل وحقارتي بكا مخالفت ايدنلر اوزره تسليط ايلدي واول كمسنه كه
برقومه تشبه ايده آنلردن عد اولنور بو حديث شريفده بعثني بالسيف قول شريفندن مرادلري جهاد في سبيل الله در
زيرا حديث آخرده بيورديلر امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها عصموا مني دماءهم
واموالهم الا بحقها وحسابهم على الله يعني بن ناس ايله مقاتله يه مأمور اولدم ناس لا اله الا الله كلمهٔ طيبه سين
تكلم ايدنجيه دكين اول كلمهٔ مباركه يي تكلم ايتدكلري وقتده نفوس واموالريني بندن تخليص ايدرلر مكر حق شرعي
آنلره تعرض ايجاب ايده وحسابلري الله تعالى يه مفوضدر ونلرين تفتيش ايتمم ومرادلري جهاد في سبيل الله
اولديغنه بو وجه دخي اولدركه قتال مشركين سائر انبياء عظام اوزره واجب دكل ايدي وجوبي انجق رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه مخصوص قيلندي وتوراتِ شريفده وصف جميللري نبي الملحمة
عيناه حمراوان من شدة القتال واقع اولمشدر يعني محاربهٔ اعدا ايله مأمور بر نبي مؤيد ومنصوردركه شدهٔ
قتالدن ايكي ديدهٔ شجعاعتمونلري مانند ورد احمر سرخ كوندرو بو امتك وصف جزيللري اناجيلهم
في صدورهم وسيوفهم على عواتقهم وارد اولمشدر يعني بر امتدركه كتابلري قلبلرنده محفوظ وقلجلري
اوموزلري اوزره معلقدر ياخود قلجلري عريان وآمادهٔ حرب قلنوب اوموزلري اوزره وضع اولنمشدر ورسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلري السيوف اردية الغزاة قول شريفلرنده بو معنايه اشارت بيورديلر يعني سيوف
غازيلرك اثوابلريدركه اموزلرندن دور ايلمزلر وروايت اولنوركه سفيان بن عيينه حضرتلري ديديلركه الله تعالى
رسولني صلى الله تعالى عليه وسلم سيوف اربعه ايله بعث ايلدي بري قتال مشركين ايچوندر كه بنفسه قتاله آنكله
مباشرت ايلديلر وبري قتال مرتدين ايچوندركه تقاتلونهم او يسلمون آيت كريمه سنده مراد اولدركه يعني مرتدين
اسلامي قبول ايدنجيه دكين انلر ايله قتال ايدرسز و بو سيف ايله حضرت ابي بكر رضي الله تعالى عنه بعد رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم اموال ظاهره نك زكاتني ويرميوب مرتد اولان عربان ايله قتال ايلدي وبري دخي قتال اهل
كتاب وقتال مجوس ايچوندر كه الله تعالى قرآن عظيمنده بيورير قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله الى قوله تعالى
حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون يعني اى اهل اسلام سزلر اهل كتابدن شول كفره ايله قتال ايديكز كه
آنلر الله تعالى يه ويوم قيامته كما هو حقه ايمان كتورمزلر ودين حق ايله متدين اولمازلر تا آنلر حقير وذليل اولدقلري
حالده اداء جزيه لرينه انقياد ايدنجيه دكين و بو سيف ايله حضرت عمر رضي الله تعالى عنه قتال ايلدي وبري دخي
قتال خوارج ايچوندر وقرآن عظيمده بو آيت كريمه ده بيان اولندي فان بغت احديهما على الاخرى الآية
يعني مؤمنيندن برطائفه طائفهٔ آخري اوزرينه بغي وعدوان ايدر ايسه اول طائفهٔ باغيه ايله قتال ايديكز تا الله تعالينك
امر وفرماننه رجوع ايدنجيه دكين و بو سيف ايله حضرت علي كرم الله وجهه قتال ايلدي نته كيم بو معناده
ديدي امرت بقتال المارقين والناكثين والقاسطين يعني بن مارقين كه ديندن خارج اولان خوارج ايله
وناكثين كه بعد البيعه نقض عهد ايدن اصحاب جمل ايله وقاسطين كه ظلم وجوري عادت قيلان اهل شام ايله
قتال ايتمكله طرف رسالتدن مأمور اولدم وحديث سابقده بين يدي الساعة قول شريفي قيام ساعتك
قربنده ديمكدر قال الله تعالى اقتربت الساعة يعني قيامت غايتله قريب اولدي حتى فيم انت من ذكراها
نظم شريفنك معناسي منفنده ديديلر فيم خبر مقدم مبتدأ مؤخركه السؤال عن الساعة لفظي در
ماقبلي قرينه سيله محذوفدر وانت من ذكراها جملهٔ حاليه در قيامتدن سؤال نه نك ضمننده در حال آنكه
حبيبم سن اشراط قيامتدنسين ديمكدر وجعل رزقي تحت رمحي او ظل رمحي قول شريفنده محدثين ديديلركه
بو حكمك مشروعيتي ابتداء اسلامده ايدي شويله كه برغازي اخشام وقتي برقومك خانه لري عندنده منزل اغني
ديمكدر كه آني مسافر ايدوب اطعام ايتمك اول قومك اوزرينه واجب اولور ايدي وايتمزلر ايسه صباح اولدقده
اول غازي آنلري تغريم ايدوب نفقه سني اخذنه قادر اولور ايدي صكره لا يحل مال امرئ مسلم الا بطيبة
نفس منه يعني برشخص مسلمك مالي بركسنه يه حلال اولماز مكر آنك طيب خاطري ايله اوله حديث شريفي ايله
نسخ اولندي بعضيلر اندن مراد بعثت نبويه دن اقدم بركسنه يه حلال قيلنمامش ايكن غنائمك بو امته حلال

اولمسیدر دیدیلر بو حکمك بیانی فكلوا مما غنمتم حلالا طيبا نظم جليلنده در يعنی سز مال كفاردن اغتنام
ایتدیككز نسنه دن حلال وطیب اولدیغی حالده اكل ایدیكز و رسول الله صلی الله علیه وسلم خصصت
بخمس یعنی بن بش فضیلت ایله اسلاف انبیاء عظامدن ممتاز اولدم واول بش فضیلتك ایچنده حل غنایمی
دخی تعداد بیوردیلر وحدیث مذكورده لفظ ظل ایله حقیقت ظلی مراد اتمیوب بلكه امن وامان معناسنی اراده
بیوردیلر السلطان ظل الله فی الارض قول شریفی دخی بو معنایه در مراد امان الله دیمكدر وجعل الذل
والصغار علی من خالفنی قول شریفنده ذلك معناسی ذل شركدر قرآن كریمده ولله العزة ولرسوله
وللمؤمنین وارد اولمشدر وآنده ذل وحقارتك محا لفین اوزره هجومنی بیان واردر وبعضیلر صغاردن
مراد جزیه در وقرآن عظیمده وهم صاغرون وارد اولمشدر دیدیلر وحدیث مذكورده ومن تشبه
قوما فهو منهم قول شریفنك معناسی دیمكدر كه اول كمسنه كه مجاهدین ایله برابر چیقوب بعض
مصالحلرنده سعی ایده هیچ اولمازسه تكثیر سواد ایده اول كمسنه دخی دنیاده غنیمته وعقباده اجر وثوابه
مستحق اولمقده مجاهدیندن عد اولنور ورسول الله صلی الله علیه وسلم بو معناده علما شاننده بیوردیلر هم القوم
لایشقی جلیسهم یعنی جمیع ناس ایچنده انجق فرقهٔ علما واردر كه قوم لفظی اطلاق اولنسان انجق آنلردر آنلر ایله
مجالست ایدنلر شقی اولمیوب بلكه سعادتلرندن حصه یاب اولورلر امام مكحول رحمه الله تعالی دن مرویدر كه
عبدالله بن رواحه رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك غزوهٔ موته ده شهادتنی خبری كلدكده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلر كه كان اولنا فصولا وآخرنا ققولا وكان یصلی الصلوة لوقتها یعنی قتال اعدا ایچون صف

مطلب جواز الثناء علی المیت بما فیه

مجاهدیندن انفصال جهتیله اولیمز وقتالدن عودت جهتیله آخر یمز ایدی بو بله ایكن اشغل قتال ایله اشتغالی مانع
اتخاذ اتمیوب بنه نمازینی وقتنده ادا ایدر ایدی بو حدیث شریفده دلیل واردر كه میت اوزره كندوده موجود اولان
وصف ایله ثناده ضرر یوقدر مكروه اولان انجق كندوده بولنمیان محاسنی ذكر ایله حدی تجاوزدر اولنا فصولا
قول شریفی قتال اعدا ومبارزهٔ میدان غزا ایچون صف مجاهدیندن خروج وانفصال جهتیله اولیمز ایدی
دیمكدر وآخرنا ققولا قول شریفی قتالدن عودت وقفول جهتیله آخر یمز ایدی دیمكدر جهاده شدت رغبتنی
بیان بیورمشلردر و بو خصلت فضیلت مقبوله در قال الله تعالی فاستبقوا الخیرات یعنی خیراته مسابقه ایدیكز
وقال الله تعالی سارعوا الی مغفرة من ربكم یعنی قوللرم ربكزدن عفو ومغفرته مسارعت ایدیكز عبد الله بن
رواحه حضرتلری قتالدن عودت جهتیله آخرلری اولمغله مشاق قتال اوزره شدت صبرینی وقوت ثباتنی بیان
بیوردیلر بو صفت مادحه در كه قرآن عظیمده اصبروا وصابروا وارد اولمشدر یعنی ای اهل ایمان دینكزده اولان
مشاق عبادت اوزره صبر ایدیكز وشدائد جهاد اوزره اعدا كزك صبر وتحملرندن زیاده صبر وتحمل ایدوب غلبه یه
اقدام ایدیكز بعده بو صبر وثبات ایله بنه نمازینی وقتنده ادا ایدر ایدی دیو بیان بیوردیلر یعنی جهاد اوزره بو مرتبه
اقدامی بنه وقتنده اداء صلوة اوزره محافظه ومداومتدن انی منع اتمز ایدی و بو خصوص مجاهدینه غایت مشقتلیدر
وصفت مادحه در نته كیم كلام قدیمده حافظوا علی الصلوات وارد اولمشدر یعنی قوللرم صلوات خمسی مداومت
اوزره محافظه ایدیكز والامن اتخذ عند الرحمن عهدا آیت كریمه سنك تأویلنده اتخاذ عهدن مراد صلوات
خمس اوزره وقتلرنده محافظه ومداومتدر دیو وارد اولدی و بو حدیث امام شافعینك خلافنه حجتدر كه سفرده

مطلب الجمع بین الصلوتین

صلوتینی وقت واحدده جمعی تجویز ایدر جهاد ایسه دائما مسافرتده اولور باوجود كه عبدالله بن رواحه بی جهادده
ایكن وقتنده محافظهٔ صلوة ایدر ایدی دیو مدح بیوردیلر جمع بین الصلوتین جائز اولیدی مدح مذكور صحیح
اولماز ایدی ومعبد حضرتلرندن مرویدر بیوردیلر كه قچانكه بو امت زراعتله اشتغال ایدهلر آنلردن نصرت
الهیه نزع اولنوب درونلرینه رعب وهراس القا اولنور بوندن صكره محمد بن كعب القرظی حضرتلرندن روایت
اولندی بیوردیلر كه حضرت علی رضی الله تعالی عنه دن سؤال ایلدیلر كه ان تطیعوا الذین كفروا یردوكم علی اعقابكم
فتنقلبوا خاسرین یعنی ای اهل ایمان اكر كفاره اطاعت ایدرسكز سزلری سمت ضلاله ایزل یكز اوزره تحویل
ایدرلر همان سز لر دخی خیبت وخسران ایله منحول اولورسز آیت شریفه سنده تحویل وتحولدن مراد نهدر بیمدر
یعنی مجددا جماعت اسلامی ترك ایدوب صحرا نشین اولمقمیدر جوابنده بیوردیلر كه مراد تعرب دكلدر بلكه
زراعتله اشتغالدر بو صورتده حدیثین سابقینك تأویلی بیان ایتدیكمز معنادر كه بو امت بالكلیه جهاددن
اعراض ایده رك زراعتله اشتغال ایدرلر ایسه آنلردن نصرت الهیه نزع اولنور اما بعضیسی زراعتله وبعضیسی
جهاد ایله اشتغال ایدرلر ایسه اهل زراعتله مجاهدینه قوت كلمك ایله اشتغالده ضرر یوقدر و بو بله ایتمك

كركدركه اهل زراعتك كسبی ایله مجاهدینه قوت ومجاهدینك سعی ایله اهل زراعته امن وراحت حاصل اوله
و بو معنا بر امر مستحسندر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر المؤمنون كالبنیان یشد بعضهم بعضا
یعنی مؤمنلر بنایه بكزرلر بری برینی حفظ واحكام ایدرلر و بو معنی بر اصل صحیحدر كه جمیع مؤمنین جهاد ایله
اشتغال ایدوب كسب آخره میل ایدر اولمسه كندو مأكولاتلرینه ودوابلرینك علف ومهماتلرینه محتاج اولوب
بولمق حسبیله جهاددن عاجز قالورلر بو تقریب ایله مصلحت جهاد فوت اولور وآیت سابقه ده بعض
ناس رد وانقلابدن مراد صحراده اقامت ایدوب ونیت جهاد ایله مدینهٔ منوره یه ایتدكلری هجرتی ترك ایتمك
معناسنه اولان تعرب فهم ایدوب سؤال ایلدیلر وغالبا اشبو فهملرنده الاعراب اشد كفرا ونفاقا نظم
شریفنك ظاهرینه نظر واعتماد ایلدیلر یعنی طائفهٔ اعرابكه بادیه نشین اولان عربلردر كمال جهل ورعونتلری
حسبیله آنلرك كفر ونفاقلری بغایت شدیددر وحضرت علی كرم الله وجهه آنلره تفهیم ایلدیلر كه آیت
مذكوره ده مراد اولنان زراعتله فرط اشتغال حسبیله امر جهادی بالكلیه ترك واهمالدر واشبو تأویلی
ان تطیعوا الذین كفروا نظم كریمنده اطاعت كفار قول شریفی مؤیددر زیرا كفار اهل ایمانی انجق
قتالدن اعراضه دعوت ایدرلر یوخسه زراعتله مؤمنینك انتفاعلری بالذات مقصودلری دكلدر بو معنی امر
ظاهردر كه كفاره اطاعت انجق بزدن طلبكار اولدقلری نسنه لرده اولور آنلر بزلردن انجق جهاددن اعراضی
طلب ایدرلر یوخسه نفس زراعتله انتفاعمزی استمزلر مؤلف الكتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالی دیدیكه
وذكر عن الحسن البصری ان رجلا وضع قرنه ای جعبة وقام یصلی فاحتمل رجل قرنه فلما انصرف ونظر
فلم یر قرنه فافزعه ذلك فبلغ ذلك النبی صلی الله تعالی علیه وسلم فقال لا یحل لامرئ مسلم ان یروع اخاه المسلم یعنی حسن

مطلب لا یحل لامرئ مسلم ان یروع اخاه

بصری رحمه الله تعالی حضرتلرندن روایت اولندیكه زمان سعادتده بر كمسنه تیركشنی بر محله وضع ایدوب نمازه طوردی
آخر بر كمسنه دخی كلوب علی طریق اللطیفه اول تیركشی الوب كندی نمازدن فراغنده باقوب تیركشنی كورمیجه
سرقه اولندی زعمی ایله خوفه ذاهب اولدی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بو خبر بالغ اولدقده بیوردیلر كه
لا یحل لامرئ مسلم ان یروع اخاه یعنی شخص مسلمه دینی قرنداشنی قورقتمق اصلا حلال اولماز بعض محدثین بو حدیث
شریفده اولان فاحتمل لفظنی فاحتل دیو روایت قیلدی یعنی تیركشی حل ایتدی یعنی اغزینی چوزدیكه ایچنده بعض
سهامی چیقوب دوكوله و بعضیلری فاحتال دن حذف الف ایله مخففا فاحتل دیو روایت قیلدیلر تیركش مزبوره
حیله ایتدی دیمكدر لكن اصح اولان روایت اولی كه فاحتمل در معناسی صاحبی بیلمیه رك اخذ ایدوب قالدردی
دیمكدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك اطیفه طریقی ایله اخذ ایدوب سرقه قصد اتمدیكی
معلوملری اولمشیكن بنه حدیث سابق ایله نهی ایلدیلر زیرا اول كمسنه تیركشنی كورمدكده سرقه اولندی
دیو خوفه تابع اولدی وآنكله لطیفه ایدن كمسنه آنی اخافه اتمش اولدی بنا برین لا یحل لامرئ مسلم ان یروع
اخاه المسلم بیوردیلر ومفهوم حدیثده مؤمنینك عندالله كمال حرمتنی ومجاهدینك علو منزلتنی بیان واعلان
واردر و بو سیاقده آثار مشهورهٔ كثیره وارد اولمشدر وحسن بصری رحمه الله حضرتلرندن مرویدر كه بر كمسنه
آخر كمسنه اوزرینه سل سیف ایدوب تخویفه باشلدی بو خبر اشعری حضرتلرینه ابلاغ اولندقده بیوردیكه
لا زالت الملائكة تلعنه حتی اغمده یعنی ملائكهٔ كرام علی الدوام اول كمسنه اوزرینه لعنت ایدرلر تا سیفنی
غلافنه وضع ایدنجه دكین بعض علما دیدیلر كه بو كلامك قائلی اولان اشعریدن مراد ابو مالك الاشعریدر
و بعضیلر ابو موسی الاشعریدر دیدیلر بو قول اظهردر وقولی دخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرندن روایته مبنیدر ظن اولنور زیرا لعن ملائكه عقل وفكر ایله بیلنور امور دكلدر بلكه سمعه
موقوفدر و بو خبرده بر مسلم اوزره سلاح چكوب قصدی ضرب وجرح دكل ایسه دخی اول مسلمی تخویف
ایدن كمسنه نك كناهی غایتله عظیم اولدیغنه دلیل واردر وحدیثده وارد دركه من شهر سلاحا علی مسلم فقد
اطل دمه ای اهدره یعنی اول كمسنه كه بر مسلم اوزره سلاح چكه اول كمسنه علی التحقیق كند وقتلنی مباح ایلدی
وخبر سابقده ما زالت الملائكة تلعنه قول شریفنده بو معنایه اشارت واردر زیرا ملائكه مؤمنلره
استغفار ایدرلر لعنت اتملری انجق صفت ایمان تبدل ایتدیكی وقتده اولور لكن بو حدیث شریف قتل مسلمی
حلال در اعتقادی اوزره یاخود مجرد مؤمندر دیو قتلنه قصد وتصدی اوزره تشهیر سلاح ایدنلره محمولدر
زیرا اول وجهله تشهیر سلاح ایدن كافر اولوب قتلی مباح اولور وسلیمان بن بریده رضی الله تعالی عنه دن
مرویدر دیدیلر كه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر حرمة نساء المجاهدین علی القاعدین

كرمة امهاتهم مامن رجل يخالف الى امرأة رجل من المجاهدين الاوقف يوم القيامة فيقال له هذا خانك فى اهلك فخذ من عمله ما بدالك فاظنكم يعنى مجاهد بندن بر رجلك خاتوننه سوء معامله ايله كلوب كيدر بر رجل يوقدرالا يوم قيامتده اول رجل توقيف اولنوب اول مجاهده دينلور كه شو خائن اهلك خصوصنده سكا خيانت ايلدى اعمال خيرندن دبلد يككك مقدارى اخذ قيل بو صورتده ظن ايدرميسز كه آنك اعمال خيرندن برنسنه يى كندويه قويوب اخذايتميه اشبو حديث شريفده مجاهدينك علو قدرينى بيان واردر زيرا نسوانك مزيد حرمتى ازواجنك علوقدرينه تابعدرالله تعالى وازواجه امهاتهم قول شريفنده بونكته يه اشارت بيوردبلر يعنى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك ازواج مطهره لرى مؤمنلرك والده لريدركذلك نؤتها اجرها مرتين قول شريفنده دخى اشارت واردر يعنى ازواج مطهرهٔ نبويه دن اعمال صالحه اتيان ايدنلره بن عظيم الشان اجرينى ايكى قات اعطا ايدرز وجه اشارت اولدر كه ازواج طاهراته بوكرامتلر ايله تكريم اولنمق انجق اكرم المرسلين صلوات الله وسلامه عليه وعليهم اجمعين جنابنه تعظيم وتفخيم ايچوندر بوندنصكره بيلك كركدركه مجاهده اهلى خصوصنده خيانت ايدن كمسنه هم دين قرندا شنك اماتتى وهم الله تعالينك اماتتى خصوصلرنده خائندرزيرا مجاهد اهل وعيالنى قاعد بنك يانده امانةالله اولمق اوزره ترك ايلدى وخائن اولان كمسنه مجاهدينى غزا وجهاد ايچون سفردن منعه دخى ساعيدرزيرا مجاهد كندودن صكره بيكانه لر اهلنه خيانت ايده جكلرين بيلدكده غزايه خروج ايده مز بلكه بوصورتده من غير ضرورة خروجى دخى كندويه جائز اولماز زيرا محافظهٔ اهل وعيال كندويه فرض عيندر جهاد فرض عين دكل بلكه فرض كفايه در بوتقديراوزره مجاهد جهاده خروج ايتمدكده امر جهاد منقطع اولوب اول خائن فرض جهادى قطع وتفويته سعى ايتمش اولوب كويا بو خيانتله مشركينى مؤمنين اوزره تسليط وتقويت ايتمش اولور فرضا جهاده خروج ايتمش بولونسه ده جهادده بو خبر فاحش كندويه بالغ اولدقده البته قلبى مشغول اولمغله قتالده بذل مقدور ايده مز بلكه بى هنكام قتالدن عودت ايدوب تقليل سواد مسلمينه باعث وبومقوله امور چوق كره هزيمت موحدينه بادى اولور بنا برين يوم قيامتده مجاهد اول خائنك اعمال خيرنده تحكيم اولنور ديلديكى مقدارى اخذ ايدر بيوربلمشدر وحديث سابقده فاظنكم قول شريفنك مفعولى محذوفدر تقديركلام اتظنون ان يبقى له شيأ من عمله مع حاجته اليه فى ذلك الوقت ديمكدر معناسى يوم قيامتده كمال احتياجى وارايكن مجاهد اول خائنك اعمال خيرندن كندويه برنسنه ترك ايدر ديو ظن ايدرميسز ديمكدر وبو مجملى بيان حضرت على رضى الله تعالى عنه دن مروى اولان حديثده واردركه ديديلر قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لا تؤذوا المجاهدين فان الله تعالى يغضب لهم كما يغضب للمرسلين ويستجيب لهم كما يستجيب للمرسلين ومن آذى مجاهدا فى اهله فأواه النار ولا يخرجه منها الاشفاعة المجاهد له ان فعل ذلك يعنى سز لر مجاهدينه اذا وجفا ايتمكز زيرا الله تعالى مجاهدين ايچون اعدالرينه غضب ايدر مرسلين ايچون اعداء مرسلينه غضب ايلديككبى ومجاهدينك دعالرين مستجاب قيلر مرسلينك دعالرين مستجاب قيلديغى كبى واول كمسنه كه مجاهده اهل وعيالى حقلرنده خيانتله جفا ايليه آنك مكانى جهنمدر وجهنمدن آنى انجق اول مجاهدك شفاعتى اخراج ايدر اول مجاهد دخى بو خيانتدن صكره شفاعت ايدرايسه ومعاوية بن قره رضى الله عنه دن مرويدركه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم فى كل امة رهبانية ورهبانية هذه الامة الجهاد يعنى هرامتده رهبانيت واردر اما بوامتك رهبانيتى انجق جهاددر رهبانيتك معناسى عبادت اوزره قصر اوقات وعمل دنيا ايله اشتغالى بالكليه تركدر وبو معنى امم ماضيه ده ناسدن عزلت وصومعه لرنده اقامت ايله واقع اولور ايدى وآنلرك شريعتلرنده ترك وعزلت كسب والفتدن افضل ايدى صكره رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لا رهبانية فى الاسلام قول شريفى ايله نسخ ايدوب بو امت ايچون طريق رهبانيت انجق جهاددر ديو بيان بيوردبلر پس جهادده هم ناس ايله الفت وهم اعمال دنيادن فراغت وهم سنام دين مبين اولان امر عظيم ايله اشتغال وممارست واردر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم جهاده سنام الدين تسميه قلمشلردر سنام دوه نك ظهرنده اولان اوركجدر سنام الدين دينك ركن اعلاسى معناسنه در وجهادده امر معروف ونهى منكر دخى واردر آنلر بوامتك صفتلريدر وجهادده اعلاى درجات اولان رتبهٔ شهادته دخى عرض نفس واردر بوجهتله جهادوجوه رهبانيتك اعلاسى اولور وابى قتاده رضى الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ناسه خطبه ايله قيام بيوروب اولا الله تعالى يه حمدوثنا ايلديلر بعده جهادى ذكر ايدوب اندن افضل برنسنه ابقا ايتمديلر انجق فرائضى يعنى فرض عين اولان نسنه لرى ترك وابقا بيورديلر مراد راوى

شول فرائضدر كه فرضيتى عينا ثابت اوله آنلر اركان خمسهٔ معلومه در وجهاد اكرچه فرضدر لكن فرض كفايه در وفرض عين فرض كفايه دن زياده مؤكددر وثواب ايسه تأكيد فرضيته مبندر بوسبب ايله رسول الله صلى الله عليه وسلم جهادى آنلرك اوزرلرينه ترجيح وتفضيل بيوردقلرى اعمال خيردن انجق فرائض خمسه استثنا قيلمشدر راوىٔ سابق ابى قتاده ديديكه اول وقتده بركسنه آيغه قالقوب ديديكه يارسول الله اول كمسنه كه فى سبيل الله قتل اولنه شهادتى خطايا سنه كفارت اولورمى بزه خبر ويرراوى ديركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بر مقدار سكوت بيورديلر حتى اوزرلرينه وحى الهى نزولنى فهم ايلديك بعده بيورديلركه نعم اذا قتل محتسبا صابرا مقبلا غير مدبر الا الدين فانه مأخوذ به كما زعم جبريل عليه السلام يعنى بلى صبر وثبات وقصد اجر وحسنات ايده رك كفاره مقبل ومقابل اولوب مدبر ومتحول اولمديغى حالده قتل اولندقده خطاسنه كفارت اولور ديوندن غيريسنه زيرا ديون ايله مؤاخذه اولنور جبريل عليه السلام قولى اوزره بوحديث شريفده شهدانك علو درجه لرينى بيان ورتبهٔ شهادت محو خطايايه سبب اولديغين اعلان واردر وحديثده وارد اولمشدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلر من استشهد فى سبيل الله فباول قطرة تقطر من دمه يغفرله جميع ذنوبه وبالقطرة الثانية يكسى حلة الكرامة وبالقطرة الثالثة يزوج الحور العين يعنى اول كمسنه كه فى سبيل الله شهيد قيلنه آنك دمندن تقاطر ايدن قطرهٔ اولى مقابله سنده جميع ذنوبنه مغفرت اولنور وقطرهٔ ثانيه مقابله سنده اكا حلهٔ كرامت الباس اولنور وقطرهٔ ثالثه مقابله سنده اكا حور عين ترويج اولنور وبوحديث بين المحدثين معروف اولان السيف محاء للذنوب الا الدين حديث شريفنك معناسنده در يعنى سيف ايله شهادت ديوندن غيرى جميع ذنوبى تماما محو ايديجيدر وشهدانك علوشانلرندندركه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم احدده آنلرك حقلرنده بيورديلر ان الله تعالى جعل ارواح من استشهد من اخوانكم فى اجواف طير خضر ترد انهار الجنة وتأكل من ثمارها ثم تأوى الى قناديل معلقة فى ظل العرش فلما اصابوا طيب مأكلهم ومشربهم قالوا ليت اخواننا يعلمون مانحن فيه فيجدون فى الجهاد فيقول الله تعالى انى مبلغهم عنكم يعنى اى اصحابم الله تعالى اخوانكزدن شهيد قيلنانلرك روحلرينى بر ياشل قوشلرك درونلرنده قيلديكه آنلر انهار جنتدن صولانوب فواكهندن اكل ايدرلر صكره ظل عرشده معلق اولان قنديللرده تمكن ايدرلر طيب مأكل ومشربلرندن تناول ايله تلذذ ايتدكلرى وقتلرده ديرلركه آه نوليدى دنياده اخوانمز بزلرنه كونه لذت ونعمتده اولديغمزى بيلوب آنلر دخى غزا وجهاده جد واجتهاد ايده لر ايدى اولوقتده الله تعالى بيوريركه سزلك طرفكزدن احوالكزى آنلره ابلاغ ايده رم وبوبابده ولاتحسبن الذين قتلوا فى سبيل الله امواتا نظم جليلى نازل اولوب وعد الهى اوزره جناب خدا احوال شهدايى اخوانلرينه اخبار بيورمشدر لكن بودرجهٔ عاليه انجق رتبهٔ شهادته رغبت اوزره مقتول اولانلر ايچون حاضر اولوب رغبت ايسه انجق صبر وثبات وقصده ثبات ايده رك اهل كفر وضلاله اقبال واستقبال ايله ظاهر اولور وبوحديثده مظالم عباده احوال ناس مشكل ايدوكين بيان وايراد واردر زيرا شهيد ايچون بويله درجهٔ رفيعه وارايكن ينه ديون ايله مطالبه اولنه جغن اخبار ايدوب كما زعم جبريل عليه السلام قول شريفى ايله دخى عن وحى سويلدكلرين اشعار بيورديلر تاكه هركس بيله لركه طلب ارضاى خصوم امر شديد اللزوم در وبعض علما ديديلركه حكم سابق اوائل اسلامده مسلمينك مالارى قليل واداى ديوندن عجزلرى نمايان اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلرى استدانه دن نهى بيوردقلرى وقتلرده ايدى بوسببدن رسول الله صلى الله عليه وسلم قضاء دين ايده جك مالى قالميان ميتك نمازينى قيلمزلر ايدى صكره من ترك مالا فلورثته ومن ترك كلا وعيالا فهو على حديث شريفى ايله نسخ اولندى يعنى اول كمسنه كه بعد الوفاة مال ترك ايده وارثلرينكدر واول كمسنه كه دين وعيال ترك ايده اداوانفاقلرى بنم اوزريمه در وبوحديثك نظيرى باب الحجده دخى بووجه اوزره وارد اولديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم عرفاتده مغفرت امته دعا ايلديلر بين العباد واقع اولان مظالمدن غيرى هر خصوصده مستجاب اولدى بعده مزدلفه ده على الصباح مشعر حرامده دعا ايلديلر دعالرى مظالمده دخى مستجاب اولوب جبريل عليه السلام نزول والله تعالى بعضك حقنى بعض آخر طرفندن فضل وعنايتى ايله قضا ايدر ديو اخبار ايلدى وبوكرامتك مثلى شهيد مديون حقنده دخى الطاف الهيه دن بعيد دكلدر مؤلف الكتاب دخل فيه بعض البسر يعنى شهيد حقنده بعض سهولت داخل اولدى قولنك معناسى بودر وابوهريره رضى الله تعالى عنه دن مرويدركه بركسنه سؤال ايدوب ديديكه يارسول الله بركسنه كه جهاد فى سبيل الله قصد ايدوب جهادده متاع دنيا دخى مراد ايده اجر وثوابنه مانع اولورمى جوابده بيورديلركه

مطلب الدين وحقوق العباد

مطلب عفو المظالم في الحج

مطلب لا باس بتكرار السؤال للفهم

اصلا اجری یوقدر اصحاب کرامه حزن عظیم عارض اولوب اول سائله دیدیلرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه مجددا سؤال ایله ظن ایدرز که جوابی فهم اتمدك اوله اول سائل تکرار دیدیکه یا رسول الله برکسنه که
جهاد فی سبیل الله مراد ایده حال بوکه متاع دنیادخی طلب ایده اجر وثوابی وارمیدر دینه بیوردیلرکه اصلا اجری
یوقدر اول سائل دفعهٔ ثالثه ده اعادهٔ سؤال ایدوب ینه اصـلا اجری یوقدر دیو بیوردیلر بو بابده سائل
فهم مسائل ایچون تکرار سؤال اتمکده ضرر اولمیوب ومجیب ایچون دخی کثرت سؤالدن نفرت وضجرت لایق
اولمدیغنه دلیل واردر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم اول کسنه یی تکرار سؤالدن منع ایتمیوب اصحاب کرام
دخی تکرار ایله امر ایلدیلر آنلر ایسه کمال تعظیملرین التزام ایدوب برفرده ترك تعظیملرینه رخصت ویرمزلر ایدی
پس بزه معلوم اولدیکه اعادهٔ سؤالده ترك تعظیم یوقدر وبو حدیثك تأویلنده ایکی وجه واردر بری بودرکه
جهاده چیقان کسنه ناسه ریا وارادهٔ جهاد ارائت ایدوب فی الحقیقه کسب ماله عزم ونیت ایدر زمان نبوتده
اولان منافقلرك حاللری بودر وآنلر ایچون اصلا اجر وثواب یوقدر وبری دخی اولدرکه مجاهد اگرچه قصد جهاد
ایله خروج ایدر لکن اعظم آمالی انجق دنیاده تحصیل اموالدر یوخسه عقباده وصول ثواب اعمال دکلـدر
وبونلرك امثالنده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر من کانت هجرته الی دنیا یصیبها او الی امرأة یتزوجها
فهجرته الی ماهاجر الیه یعنی اول کسنه که نقل وهجرتی نائل اوله جغی مال دنیایه یاخود تزوج ایده جکی زن حسنایه اوله

مطلب التجارة فی الحج

آنك هجرتی انجق نیتنده هجرت قیلدیغی نسنه یه در وجهاد ایچون ایکی دیناره استیجار اولنان شخصه خطابا
بیوردیلر انمالك دینارك فی الدنیا والاخرة یعنی دنیا واخرتده سنك ایچون انجق ایکی دینارك واردر اما برکسنه نك
اعظم مرامی جهاد فی سبیل الله اولوب فی الجمله غنیمته دخی رغبت ایدر ایسه ینه مأجور اولوب لیس علیکم
جناح ان تبتغوا فضلا من ربکم مضمون منیفنده داخلدر یعنی قوللرم طریق حجده تجارت ایله ربکزدن
فضل ومنفعت نیاز اتمکزده اوزریکزه وبال یوقدر واهل حج تجارتله ثواب حجدن محروم اولمدیغی کبی مجاهد
مذکور دخی فی الجمله رغبت مال ایله ثواب جهاددن محروم اولمازوابی خیثمه دن مرویدر دیدیلرکه ابو الدرداء
رضی الله تعالی عنه حضورلرینه واروب دیدمکه برکسنه بنی وصی ایدوب بکا امر ایلدیکه وصیتی سن یا ابا الدرداء نه محله

مطلب یتعلق بالوصیة

امر ایدر ایسك اول محله صرف ایده یم ابو الدرداء دیدیکه اگر آنك یرنده اولیدم فی سبیل الله مجاهدینه صرفنی
تعیین ایدر ایدم عندمده فقرا ومساکینه تعییندن احسندر وعند الموت مالنی انفاق ایدن کسنه نك حالی بعد الشبع
بقیهٔ طعامنی احبابنه اهدا قیلان کسنه نك حالی کبیدر وبو خبرجلیلده موصی وصیسنه ثلث مالمی سن دیلدیکك
محله یاخود فلان کسنه نك دیلدیکی محله صرف قیل دیو وجه مذکور اوزره وصیتك صحتنه دلیـل واردر
کذلك فقراء مجاهدینه صرفی غیرلرینه صرفندن اولی ایدوکنه تنبیه جزیل وار درزیرا بونده هم معنای
تصدق وهم جهاد بالمال وهم اول مال ایله مجاهدینه ایراث قوت ومشرکینك دفع اذالرینه سعی وهمتله جمیع
مسلمینه مالینك منافعن ایصـال واردر بعده بوخبرده آتیدخی بیان واردرکه وصیت مزبوره ده بودکلو منافع
وارایکن ینه وصیت ایدن کسنه صحت وحیاتنده مالنی کندو یدیله انفاق ایتمش اولسه وصیت ایله آنك ثوابنه
نائل اوله مززیرا حیاتنده ماله احتیاجی وارایکن فی سبیل الله انفاق ایتمش اولور ابدی موت ایله ایسه احتیاجی
زائل اولدی بعـد الشبع فضـل طعامنی اهدا ایدنلر مثللو اولور وبو ماده نك نظیرنده رسول الله صـلی الله
علیه وسلم بیوردیلر افضـل الصدقة ان تصدق وانت صحیح شحیح تأمل الغنی وتخشی الفقر لا حتی اذا بلغت
الی هـذا واشار الی التراقی قلت لفلان کذا ولفلان کـذا لقد کان ذلك وان لم تقـل یعنی افضل صـدقه
سن صاغ وسالم اولوب امید غنی وخوف فقر ایده رك مالکی حفظ وامسـاك ایدر ایکن تصدقدر یوخسه جان
حلقومه کلدکده فلان نسنه فلانك اولسون وفلان نسنه دخی فلانك اولسون دیر سـین اول نسنه لر ایسه
سن دیمه سك دخی آنلرك اولدی سنك علاقهك قالمدی افضـل صدقه بودکلدر رسول اکرم صـلی الله علیه
وسلم حضرتلری حتی اذا بلغت الی هـذا قول شریفلرنده دست سعادتلریله تراقیلرینه اشارت ایلدیلر
تراقی جمع ترقوه در مقدم الحلق فی اعلی الصـدر معناسنه در امام مکحولدن مرویدر آنلره جانب رسالتدن بوخبر
بالغ اولمشدرکه اول کسنه که جهاده گتمیه یاخود مجاهده اعانت ایتمیه یاخود مجاهده اهـل وعیالنده خلف اولوب
خـدمت وصیانت اتمیه یوم قیامتدن اقدم اول کسنه یه بر قارعه اصابت ایتسه گرکدر قارعـه شول مصیبتدرکه
انسـان نه اکا متحمل ونه رد نه مقتدر اوله قال الله تعالی ولا یزال الذین کفر وا تصیبهم بما صنعوا قارعة الآیة
یعنی کافر اولان کسنه لر سوء صنعلری سببیله کندولره دائما قارعه اصابت ایدر اولور لر وبو حدیثده فضیلت

جهادی ومجاهده اعانتله نیل ثوابی ومجاهده اهل وعیالی خصوصنـده خیانت ایدنلرك استعظام وزر ووبالی
بیان واردر وبو اوج خصلتلر که ترك الجهاد وترك اعانة المجاهدین وخیانة المجاهد فی اهله درمؤمنده تحقق
ایتمیوب انجـق انلری جمع ایدن کسنه منـافقدر واصابت قارعه ایله ذکر اولنان وعید شدید دخی البته حال
منافقینه لایقدر وحسن بصری علیه الرحمه دن مرویدرکه دیدیلر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم قال ربکم
من خرج مجاهدا فی سبیلی ابتغاء مرضاتی فانا علیه ضامن اوهو علی ضامن ان قبضته ادخلته الجنة وان رجعته
رجعتـه بما اصاب من اجر او غنیمة یعنی ای امت واصحابم ربکز بیوردیکه اول کسنه که بنم رضامی طلب
اتدیکیچون سبیلمده مجاهد اولدیغی حالده وطنندن چیقه بن آنك اوزرینه ضامنم یاخود شك راوی اوزره
اول کسنه بنم اوزریمه ضامن وواثق اولسونکه اگر روحنی قبض ایدرسم آنی جنته ادخال ایده رم واگر وطننه
اعاده ایدرسم ثواب ایله یاخود ثوابدن فضله غنیمت ایله اعاده ایده رم بو حدیثده الله تعالی سبیلنده جهاد ایدنلره
دنیـاده غنیمت وآخرتده نعیم جنت وعدیبوردیغی بیان واردر وحدیثده ذکر اولنان ضامن لفظندن فهم اولنوب
کفالت معناسنه اولان ضمان انجـق تعبیرده تجوز وعبارهده توسع طریقی اوزره وعدعنایتی بیان ایچوندر
یوخسه حقیقت حالده الله تعـالی اوزرینه براحد ایچون کفالت واجب اولماز وتعبیر مذکور بو مثللو عبارت
ایله توسع وتجوزده ضرر شرعی اولمدیغنه دلالت ایدر بنـا برین ان الله ضمن الرزق للعبـاده دیرلر کذلك
رزق العباد علی الله دیرلر اندن مرادلری الله تعالی قوللرینه وعد ارزاق ایلدی ووعده خلف ایلمز دیمکـدر
یعنی عدم تخلف جهتیله اوزرینه واجب کبیدر معناسنی قصـد ایدرلر ینه حسن بصریدن مرویدر بیوردیلرکه
مسلمیندن برکسنه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه گلوب دیدیکه بنم جهـاده طاقتم قالمـدی
وبنم مالم واردر بکا برعمـل خیر ایله امر قیل که آنی ایشلدیکم وقتده مرابط ومحافظ مرتبه سنده اولایم بیوردیلرکه
اویله ایسه معروف ایله امر ایله ومنکردن نهی ایله وضعیفه اعانت قیـل واخرقی یعنی امورنده عاجز ومتحیر
اولان کسنه یه طریق مصالحنی ارشاد قیل بونلری ایشلدیکك وقتده مرابط مرتبه سنده اولورسین بو حدیثده
مرابطك علو رتبه سنی بیان واردرکه اول کسنه جهاد ورباطدن عاجز اولدقـده رسول الله صـلی الله علیه
وسلمدن کندو حقنده اجر وثواب خصوصنده رباط مقـامنه قائم کندویی برعمل خیره ارشاد نیـاز ایلیوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حدیث شریفنده آنی اعمال مذکوره یه ارشاد بیوردیلر پس جهـاده
معروف ایله که اسلامدر امر ومنکردن که کفردر نهی واردر ومسلمیندن ضرر مشرکینی دفع ایله ضعفایه اعانت
وامداد واخرقه که حیرت وضـلالتده قالان مشرکدر هدایت وارشاد واردر پس اعمال مذکوره یی نفسی ایله
یاخود مالی ایله حسب القدره ایشلین کسنه مرابط منزله سنه واصلدر وابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن مرویدرکه

مطلب کراهة بیع العینة

اذا تبایعتم بالعین واتبعتم اذناب البقر وکرهتم الجهاد ذللتم حتی یطمع فیکم عدوکم عین کسر عین وسکون یا ایله
جمع عینـه در وعینه بر نوع بیعدرکه اهل ربادن بخیل کسنه لر محض ربادن احتراز ایچون احداث ایلمشلردر
مثلا برمتاعنی محتاج قرض اولان کسنه یه مؤجلا یوز درهمه بیع ایدوب ینه اندن نقدا سکسن درهمه اشترا
ایدرلر صورتی تمثیل سـابق اوزره جامع الصـغیرده مذکوردر یعنی عینه ایله مبایعه واذناب بقره متابعه
وجهادی ترك وموادعه ایتدیکیکز وقتده ذلیل اولورسز حتی دشمنکز سزه طمع ایدر وابن عمر رضی الله عنهما
بیع عینه یی مکروه کوردی زیرا انده هم اظهار بخل وهم شرع شریفك مندوب قیلدیغی اقراض محتاجی
ترك واردر واتبعتم اذناب البقر قول شریفی زراعتله اشتغال وجهـادی بالکلیه ترك ایتدیکیکزده دیمکـدر
وقریبا بیـان ایلدك که امر مذکور اعدانك اهل اسـلامه طمعلرینـه وهجوملرینه سبدر اول جهتله مسلمین
ذلیل اولورلر وضمرة بن حبیب دن مرویدرکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر اعظم القوم اجرا خادمهم
یعنی قوم مجاهدینك اجر وثواب جهتیله اعظملری خادملریدر بو حدیثده خدمت مجاهدین وتعهد دوابلرینه
رغبت اوزره حث وترغیب واردر پس بو عملی ایشلین کسنه یه ثواب مجاهدین حاصل اولدیغندن بشقه دنیاده
وصف سیادته استحقاقه نائل اولور قال رسول الله صلی الله علیه وسلم سید القوم خادمهم وبو حکم صحیحدر
زیرا مجاهد طعامنی طبخ ایدر ودابه سنی ربط ایدر خادمی اولمدقچه جهاده اشتغال ایده مز وبو صورتده مصلحتن
بنفسه رؤیته محتاج اولوب جهاددن فراغته باعث اولور بو جهتله ظاهر اولدیکه سبب جهاد خادمدر بناء
علی ذلك سید القوم اولور امام مجاهددن مرویدردیکه غزا ایچون رکوب مراد ایتدکده ابن عون حضرتلری
رکابمی طوتدی تأدب ایدوب ابا وامتناع ایتدم اولوقتده دیدیکه یا مجاهد مأجور اولدیغمی ایستمزمیسین

مطلب ركوب البحر للغزو والحج والتجارة

على التحقيق حدیثده بزه بالغ اولدیکه دنیاده مجاهدینك خادمی اهل سمامیانلرنده جبریل علیه السلام
منزله‌سنده در وتبیع که کعبك ربیبی وخاتوننك اوغلیدر کعبدن روایت ایدر که اذا وضع الرجل رجله فی السفینة
خرج من خطایاه کیوم ولدته امه المائد فیه کالمتشحط فی دمه فی سبیل الله تعالی والغریق له مثل اجر شهیدین
والصابر فیه کالملك علی رأسه التاج یعنی برکسنه اایاغن سفینه‌یه باصسه یعنی ساعتده آنه سندن طوغدیغی
کون کبی جمیع ذنوبندن پاك اولور وسفینه‌ده صباغه وصوله تمایل ایدن کسنه فی سبیل الله قان ایچنده بوارلنان
شهید کبیدر وغریق ایچون ایکی شهید ثوابی واردر ومحن بحره تحمل ایدنلر جنتده پادشاه کبی باشنده تاج واردر
مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی دیر که بزلر بوقولی اخذ ایدوب غزو بحرده ضرر شرعی یوقدر وسائر
غزالردن افضلدر دیو حکم ایده رز وبوقولده اشارت واردر که کعب حضرتلرینك رکوب سفینه‌دن مرادی
رکوب علی قصد الجهاددر وکعب بوقولنی شریعتده نسخنی ظاهر اولمیان کتب منزله‌دن اخذ ایتمشدر
یاخود رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت ایدن کسنه‌دن استماع ایله سویلمشدر وبوندن صکره معلوم اوله که
رکوب السفینه علی قصد الجهاد افضل اولدیغی انجق خوف ومشقتی زیاده اولدیغندن دروآنده طلب رضای
باری ایچون تسلیم نفس واردر اول سبب ایله تطهیر ذنوبده درجه شهیده نائل اولور المائد فیه قولی تلاطم
امواج وقتنده تمایل سفینه ایله مائل معناسنه‌در بوکسنه اجر وثوابده فی سبیل الله شهید اولدقدنصکره قان ایچنده
یوارلنان کسنه مثللودر زیرا بوحالتدن سبب هلاکی معاینه ایله نفسندن مأیوسدر وغزاء بحرده غریق اولان
کسنه ایچون ایکی شهید ثوابی واردر زیرا برکره رکوب سفینه‌ده وبرکره حین غرقنده نفسنی ایکی کره بذل
ایتمشدر که ایکیسی دخی طلب رضاء الهی ایچوندر والصابر فیه کالملك علی رأسه التاج قولنده صبر انجق
اسباب غرقی معاینه ایله فعلنه ندامت کلمدیکی وقتده ثابت اولوب آنده فی سبیل الله تسلیم نفس متحقق اولور
پس اول کسنه جنتده پادشاه کبیدر وپادشاهه تشبیهی انك ایچوندر که پادشاه دنیاده سائر خلقدن زیاده بعض
مشتهیاتنه نائل اولور شهید دخی جنتده جمیع مشتهیاتنه نائل اولور قال الله تعالی وفیها ماتشتهیه الانفس

مطلب تصرف المترجم فی شرح الحدیث

وتلذ الاعین یعنی جنتده نفوسك جمیع مشتهیاتی وابصارك جمیع مستلذاتی واردر اما باشنده تاج اولان ملوك
ایچون دنیاده انجق بعض مشتهیات ومستلذات واردر مترجم فقیردیر که تقریر مشروح اوزره وجه تشبیه انجق
ناسدن زیاده نیل مشتهیاتدر یاخود تشبیه مقلوبدر ووجه احسن اعتقاد ناسه بناً ایتمکدر زیرا ملوکی جمیع
مشتهیاتنه نائلدر ظن ایدرلر انتهی وبحث مذکوردن جهاد ایچون رکوب سفینه‌نك جوازی ظاهر اولدقده
حج شریف ایچون دخی جوازی بطریق الاولی ظاهر اولور زیرا فرضیت حج بطریق العین اولمغله جهاددن
اقوادر وکذلك علی قصد التجارة دخی رکوب سفینه‌ده ضرر شرعی یوقدر اکر نجات وسلامت غالب اولورسه وسفر
بحر ایله کسب مال حلال اولمغله فطره وزکاة کبی حق الله لزومنه مانع اولمازو وسهل بن معاذدن مرویدر دیدیکه عبد الملك

مطلب تضییق المنازل علی الناس حرام

بن مروان امیر صائفه ایکن آنکله غزایه کتدم وصائفه صیفدن مأخوذ درشول جیش عظیمدر که هنکام صیفده تجمع
ایدوب وقت حربده هوالر معتدل اولدقده غزا ایدرلر آنلر ایله حصن سنانی محاصره ایتدك عسکر مرقوم
تضییق منازل وقطع طرق مخارج ومداخل ایلدیلر وبر کسنه بوحالی کوروب دیدیکه بن برکره رسول الله
صلی الله علیه وسلم حضرتلری ایله غزایه کتدم وناس بویله منازلی تضییق وقطع طریق ایلدیلر درحال رسول الله
صلی الله علیه وسلم ناسه برمنادی بعث ایدوب ندا ایتدردیلر که هرکیم تضییق منزل وقطع طریق ایدر ایسه انك ایچون
جهاد یوقدر وقعهٔ مذکوره‌ده تضییق منزلك معناسی برکسنه محل نزولنده دین قرنداشنه دابه سنی ربط وطعامنی
طبخ وحاجتنی قضا ایده جك محل قالمامق وجه اوزره قریننه نزول ایتمکدر وبوشرعا حرامدر زیرا هر منزله که بر
انسان نزول ایده اول منزله غیریدن احقدر قال علیه السلام منی مناخ من سبق یعنی ارض منی مجاجدن هرکیم
ایلرو کلورسه انك اناخهٔ بعیر ایده جك منزلیدر وانسان منزلنده سکون واقامت ایتمکدر انجق اطرافنده بولنان مصالحنی
رؤیت ایده جکی محللر ایله قادر اولور واول محللر حریم منزلیدر اولنور وآخر کسنه آنی منزلندن ازعاج ایتمك
جائز اولمدیغی کبی اوزرینه منزلنی تضییق ایله منافع ومرافقنی قطع ایتمك دخی جائز اولماز ووقعهٔ مرقومه‌ده واقع
اولان قطع طریقك معناسی برکسنه‌نك ممری یاخود ممرینه قریب محله اول کسنه‌نك متأذی اولدیغی وجه
اوزره نزول ایتمکدر بودخی حرامدر مرور وعبور ایدنلر متأذی اولدقلری وقتلرده طریق مسلمین اوزره جلوس
مثللودر وبو ایکی خصلتلردن منع ایچون رسول الله صلی الله علیه وسلم وعید شدید جنسندن بیوردقلری لا جهاد له
کلام دهشت انجامنی ذکر واعلام بیوردیلر یعنی بو ایکی خصلتی ارتکاب ایلین کسنه انلردن احترازایلین

مجاهدینك ثوابنه نائل اوله مز حکمتی اولدر که مجاهد اولان مسلمیندن اذی وضرری دافع اولمق کرکدر
زیرا جهاد انجق دفع الاذی عن المسلمین ایچون مشروع اولمشدر بوایسه شمدیدن کندو فعلی ایله مسلمینه موذیدر
واصحاب معاذ بن جبلدن کلاعییدن برکسنه‌دن روایت اولندیکه قال معاذ رضی الله عنه ایاکم وهذه السرایا
فانهم یجبنون ویغلون وعلیکم بفسطاط المؤمنین وجماعاتهم یعنی العساکر یعنی بوسریه‌لردن احتراز ایدوب
وانلر ایله جهاده کتمکز زیرا سریه هم دشمندن قورقارلر وغنائمده بریرینه خیانت ایدرلر وسزلره همان مؤمنینك
اوردولرینه وجماعات کثیره‌لرینه ملازمت ایدیکز یعنی عساکر عظیمه یی التزام ایدیکز وسریه شول عدد قلیله
دینور که دار الحربه علی قصد المحاربه کیررلر سریدن مأخوذدر وسری علی وزن عدی تمام لیلده یوله کیتمکدر
وآنلره سریه تسمیه‌سی قلتلرندن ناشی کیجه‌لر کیدوب کوندزلرده اختفا ایتدکلرندندر ومعاذ بن جبل رضی الله
عنه آنلر ایله جهاده کتمکی مکروه کوروب وحکمتنی بیان قیلدیکه آنلره برامر مخوف اصابت ایتدکده قلت
عددلرندن ناشی خوف وفرار ایدرلر وغنائمه ظفر بولدقلرنده بریرینه خیانت ایدرلر زیرا ایچلرنده امیر مطاع
بولنماغله حرکتلری استقامت اوزره اوله مز وبومعنی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم جنابلرندن دخی مرویدر قال
علیه السلام لا تنزلن فی الجیل النفل فانهم ان یغنموا یغلوا وان یقاتلوا یفروا یعنی عسکر نفل ایله رفیق اولوب
ایچلرینه نزول ایتمکز زیرا آنلر غنائم اخذ ایدرلر ایسه خیانت ایدرلر وقتال ایدرلر ایسه فرار ایدرلر لفظ نفل
فتحتین ایله ونونك ضمی وفانك فتح وتشدیدی ایله مرویدر ومراد اول عدد قلیلدر که امر اولی الامر یوغیکن کیزلو اوجه
جیقرلر والفظ نفل فتحتین ایله بمعنی الغنیمه‌در ونفل نونك ضمی وفانك فتحه وتشدیدی ایله جمع نافلدر
وبونلره بو اسم ایله تسمیه مقصودلری غنیمت اولدیغندندر یاخود غزا اوزرلرینه واجب اولمیوب نافله
کتدکلرندندر زیرا خروج الی الجهاد انجق امر امام المسلمین ایله واجب اولور وفسطاط خیمهٔ عظیمه معناسنه‌در
وحدیث معاذده مذکور اولان فسطاط ایله مراد جیش عظیمدر وآنلره عسکر اطلاقی کبی فسطاط دخی
اطلاق اولندیغی قتی چوق خیام عظیمه استصحاب ایتدکلرندندر وبوارده اهل غزا بویله عسکر ایله کتمك لایق اولوب
اصحاب سرایا ایله چیقماق جائز اولمدیغنه دلیل واردر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشلردر که
ید الله مع الجماعة فمن شذ شذ فی النار یعنی الله تعالینك عون وعنایتی جماعتله‌در پس آنلردن مفارقت
ایدن کسنه ناره مفارقت ایتمش اولور وشارح الکتاب دیر که مؤلف رحمه الله تعالی بوندنصکره رسول الله صلی الله
علیه وسلمدن جهاد اوزره حث واغرا وبین الصفین مبارزه ایچون خروج ایدن شجعانك علودرجاتنی بیان
وابدا خصوصلرنده ایکی حدیث دخی ایراد ایلدی وبزدخی بوبابده کفایت مقداری فضائل ودلائل تقدیم
وتعداد ایلدك وابو هریره رضی الله عنه‌دن مرویدر که قال رسول الله صلی الله علیه وسلم والذی نفسی بیده
لوددت ان اقاتل فی سبیل الله فاقتل ثم احیی فاقتل یعنی نفسم یدقدرتنده اولان الله تعالی‌یه
قسم ایده‌رم که بن فی سبیل الله قتال ایدوب قتل اولنوب بعده احیا قیلنوب بنه قتل اولنوب بعده احیا قیلنوب بنه قتل
اولنمغی تمنی ایده‌رم وبومحلده بعض نسخده فکان ابو هریره یقول اشهد لله ای بالله انه قال ثلثا عبارتی ثبت اولنمشدر
معناسی ابو هریره رضی الله عنه دیر ایدیکه اشهد لله ای بالله انه قال ثلثا اشهد لله لفظنده لام بمعنی الباءدر ولام ایله یا بری
موقعنده استعمال اولنور مثلا امر له وامر به دینلور یعنی بن الله تعالی‌یه یمین ایده‌رم که رسول الله صلی الله علیه وسلم
تمنی قتل خصوصنده فاقتل لفظنی تکرار اولندیغی اوزره اوج کره تکلم بیوردیلر وبعض نسخ صحیحه‌ده وکان
ابو هریره یقول ثلثا اشهد لله ای بالله عبارتی واقع اولمشدر معناسی ابو هریره حضرتلری صحت حدیثی تأکید ایچون حین
روایتنده اوج کره اشهد لله دیو یمین ایدر ایدی وحدیث شریفده شهادتك رفعت درجه‌سنی بیان واردر که رسول الله
صلی الله علیه وسلم رتبهٔ غایهٔ رسالت وارایکن نفس نفیسلری ایچون شهادتی ومرة بعد اخری تکرار شهادتی نیاز
ورجا ایلدیلر تا که شهید ایچون عند الله نه کونه درجات عالیه وار ایدوکی ظاهر وهویدا اوله ومعنای مذکور ابی امامة الباهلی
رضی الله عنه حضرتلرینك حدیثنده بیان اولنمشدر که قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ما من احد یموت وله عند الله
خیر فیتمنی الرجعة الی الدنیا وله الدنیا بما فیها الا الشهید فانه یتمنی الرجوع لیستشهد ثانیا من اعظم ما ینال من الدرجة یعنی
براحد یوقدر که فوت اولوب عند الله خیر وثوابی وارایکن دنیا ومافیها کندونك اولمق شرطیله دنیایه عودتی تمنی
ایده انجق شهید نائل اولدیغی درجات عظیمه‌دن ناشی بردخی شهید اولمق ایچون دنیایه عودتی تمنی ایدر
وکذلك حدیث جابرده دخی بیان اولنمشدر که جابر رضی الله تعالی عنه دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
بنی محزون کوروب سبب حزنمدن سؤال بیوردیلر دیدیمکه یا رسول الله پدرم شهید اولوب بکا چوق دیون

وعيال ترك ايلدى بيورديلركه ياجابر سنى تبشير ايتميه يمى الله تعالى پدرينكه بلا واسطه تكلم ايدوب يا عبدالله
بندن نه ديلرسك ديله ديدى پدرك دخى فى سبيل الله بردخى قتال ايدوب قتل اولنمغيچون احيا قيلنمق ديلرم
ديدى الله تعالى بيوردى بكه بندن قضا وقدر سبقت ايتديكه موتى عالم دنيايه عودت ايلمزلر لكن تمنى ايتديكك
نسنه نى نه كونه درجه ايچون تمنى قيلدى ايسك سنى اول درجه يه ابلاغ ايده رم وحسن بصريدن مرويدركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم غزا ايچون برعسكر بعث بيورديلر وايچلرنده عبدالله بن رواحه رضى الله عنه
برابر ايدى واول عسكر على الصباح حركت ايدوب ابن رواحه رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله نمازه حاضر
اولمغيچون كيرو قالدى بعد قضاء الصلوة انى كوروب يا ابن رواحه عسكر ايچنده دكلمى ايدك ديديلر ابن رواحه
ديديكه بلى لكن معيت سعادتك ايله اداى صلوته رغبت قيلدم وعسكرك قوندقلرى محل معلومدر بعد
العصر كيدوب آنلره واصل اولورم بيورديلركه والذى نفس محمد بيده لو انفقت ما فى الارض جميعا ما ادركت
فضل غدوتهم يعنى نفس محمد يد قدرتنده اولان الله تعالى يه يمين ايده رمكه ارضده اولان جميع مالى
انفاق ايلسك انلرك على الصباح حركتلرى ثوابنه واصل اوله مزسين وحديث شريفده خروج الى الجهاد
ايچون تبكير اوزره حث وترغيب و جماعت ايله اداء صلوة ايچون عازم جهاد رفيقلرندن كيرو قالمقدن منع وترهيب
واردر وافضل صلوات معيت رسول الله صلى الله عليه وسلم ده اداقيلنان ايكن بنه ديدكلرى قول سابقى ديديلر
وحديث انس رضى الله عنه ده كلمشدركه الاترى ان النبى صلى الله عليه وسلم قال فى حق ابن رواحه ما قال
مع ان الصلوة خلف رسول الله افضل يعنى كورمزميسين كه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم ابن رواحه حقنده
ديدكلرين ديديلر خلف رسول الله صلى الله عليه وسلم ده اداء صلوة جمله دن افضل ايكن وينه حديث انس
رضى الله عنه ده وارددركه قال النبى صلى الله عليه وسلم غدوة او روحة فى سبيل الله خير من الدنيا وما فيها
يعنى جهاد فى سبيل الله ده بركره صباح ياخود اخشام وقتى كتمك دنيا وما فيهادن عندالله افضلدر وبو حديث
دعوامزى مؤيددر وحسن بصريدن مرويدركه بركسنه اميرالمؤمنين عمر بن الخطاب رضى الله عنه حضرتلرى
ناسه خطابت ايدر ايكن كلوب يا خيرالناس ديو نداقيلدى حضرت عمر رضى الله عنه كلامنى فهم ايتميوب
نه ديورسين ديو سؤال ايلدى حضار مجلس سزه يا خيرالناس ديور ديديلر بيورديلركه اويله ايسه خيرالناس
بن دكلم دكله سكا خيرالناسى خبر ويره يم اول كسنه كيمدر يا اميرالمؤمنين ديدى حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه
خيرالناس اهل باديه دن اول كسنه دركه صرمهٔ ابل ياخود صرمهٔ غنم صاحبى اولوب ابل ياخود غنمنى بلاددن
بربلده يه كتوروب بيع ايده صكره آنى فى سبيل الله خرج ايدوب مسلمين ايله اعدالرى مياننده مسلحه اوله
اشته اول كسنه خيرالناسدر بو اثر لطيفده اولان لفظ صرمه قطعه معناسنه در ومسلحه انده اسلحه وضع اولان
سرحد ياخود حمل سلاح ايدن كسنه در وبوندن اخذ ايله پيشكاه سلاطينده حمل سلاح ايدن كسنه يه مسلحه
تسميه قيلندى وحضرت عمر رضى الله عنه بن خيرالناس دكلم قوللرى انجق اظهار تواضع ايچوندر زيرا بعد
وفات الصديق ايام خلافتلرنده خيرالناس ايديلر وقول مذكور حضرت ابى بكر رضى الله عنه دن روايت اولنان
كلامك نظيريدركه حال خلافتنده اقيلونى فانى لست بخيركم ديرلر ايدى يعنى بنى خلافتدن اقاله وبيعتمى
خلع ايديكز زيرا بن سزدن افضل دكلم آنلر ايسه قول رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله بعد الانبياء والمرسلين
خيرالناس ايديلر وحضرت عمر رضى الله عنه ذكر اولنان صاحب الصرمه يه خيرالناس اطلاق ايلدى زيرا اول
كسنه خيرالناس من ينفع الناس مقتضاسى اوزره منفعت مسلمين ايچون نفسنى ومالنى بذل ايلدى وقال رسول الله
صلى الله عليه وسلم خيرالناس رجل ممسك بعنان فرسه فى سبيل الله كلما سمع هيعة طار اليها يعنى خيرالناس
اول كسنه دركه فى سبيل الله آتنك ديزكننى طوتوب حاضر وآماده طوره هر قچان دشمندن صوت مخوف ايشتسه
اول جانبه پروازايليه بعده اول كسنه ديديكه يا اميرالمؤمنين انى رجل من اهل البادية وانى اجفو عن اشياء
من العلم فعلمنى مما علمك رسول الله صلى الله عليه وسلم يعنى بن اهل باديه دن بركسنه يم وبن علوم دينيه دن
چوق نسنه لرده جاهلم رسول الله صلى الله عليه وسلم سكا تعليم قيلديغى علومدن بكا تعليم قيل حضرت عمر
رضى الله عنه ديديكه سن لا اله الا الله محمد رسول الله مضموننه شهادت ايتمزميسين اول كسنه بلى شهادت ايده رم
ديدى حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه سن نمازيكى ادا وزكوتيكى اعطا ورمضانده صيام وحج بيت الحرام
ايدرميسين بلى ايده رم ديدى حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه عليك بالعلانية واياك والسر عليك بكل عمل
اذا اطلع عليه منك لم يشنك ولم يفضحك واياك وكل عمل اذا اطلع عليك منك شانك وفضحك يعنى علانيده

ملازم اولوب سردن اجتناب قيل من هر برعمل خيره ملازمت قيل كه آنك اوزرينه سندن مطلع اولورلر ايسه
سكا عار وفضاحت عارض اولميه وهر برعمل شردن احتراز قيل كه مطلع اولورلر ايسه سكا عار وفضاحت عارض
اوله واول كسنه نك اجفو عن اشياء قولى اجهل معناسنه در وبو معنادن اخذ ايله قرى وصحراده ساكن اولنلره
اهل الجفا تسميه اولنور اوزرلرينه جهالت غالب اولديغيچون وحضرت عمر رضى الله عنه شخص مذكور جاهلم
ديمش ايكن مضمون كلمهٔ شهادته عارف ومعترف اولمغله جواب ويرنده اول شخص عالمدر ديو ايضاح وبيان
ايلدى وعلومدن بو مقدار يسير ايله اول شخصه عالم ديمكده شهد الله انه لا اله الا هو والملائكة واولوا العلم
نظم كريمنه اعتماد قيلدى يعنى الله تعالى شهادت قيلديكه كندودن غيرى معبود بالحق يوقدر وملائكه
واصحاب علم دخى بويله شهادت ايلديلر اولوا العلم ايله مراد مؤمنوندر وبو نظم جليل حق ايمان ايله مؤمن
اولان كسنه اهل علم ايدوكنه دليلدر وعليك بالعلانية قول شريفنك معناسى عقايد واعمالكده
طريق جاده يه كه جماعت مسلمينك اجماع ايلدككلرى مسلكه دخول ومذاهب باطله دن اجتناب
وعدول قيل ديمكدر رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك عليكم بدين العجائز قول شريفى ايله
مراد بو معنادر واياك والسر قولنده سرك معناسى اول عمل واعتقاددركه جماعت مسلمين
اكا معترف اولميه لر وبعض علما ديديلركه قولين مذكورين ايله مراد ناس ايله معامله ده علانيه لرينه اتباع
وظاهر حاللرى ايله اكتفا قيلوب سرائر احواللرين استكشاف واستقصا ايلمه ديمكدر وعليك بكل عمل الخ قولنك معناسى
نفسك ايله معامله ده هر برعمل خيره ملازمت قيل كه سندن آنك اوزرينه ناس مطلع اولورلر ايسه سكا عار لاحق
اولميه يعنى باطنك ظاهريكه مخالف اولميه يعنى ميان ناسده ناسدن حيا ايدوب مباشرتندن امتناع ايتديكك عملدن
خلوتكده دخى الله تعالى دن حيا ايدوب امتناع قيل وبويله امتناع ايتميلرى الله تعالى مفتضح ورسواى قيلر ومؤلف
الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى اشبو بابى ابو هريره رضى الله عنه دن روايت قيلنان حديث شريف ايله ختم
ايلديكه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ومن مات مرابطا مات شهيدا يعنى اول كسنه كه سرحد كفره ده محافظ
اولديغى حالده فوت اوله شهيد اولديغى حالده فوت اولور يعنى انكيچون ثواب شهيد واردر زيرا طلب رضاء الهى
ايله عمانى ايربشجيه دكين مرابطه ومحافظه يه صبر ايده رك نفسنى بذل ايلمشدر والله المعين واياه نستعين
باب وصايا الامراء فى الحرب * يعنى اولوا الامر اولنلر عسكر وسرعسكرلرينه امر حربده نه كونه تنبيه وتوصيه
ايتمك كركدر آنى بيان بابيدر امام اعظم ابو حنيفه رحمه الله تعالى روايتى ايله حبيب بن بريده والدلرى بريده دن
روايت قيلديكه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم هر نه دمكه برجيش عظيم ياخود برسريهٔ قليله بعث ايده لر انلره اغزوا
باسم الله ديو تنبيه بيورورلر ايدى يعنى اسم الله ايله تيمن واستمداد ايده رك غزا ايديكز وصاحب الكتاب امام محمد
رحمه الله كتاب السير الصغيره بو حديث ايله ابتدا قيلوب بز دخى اول محلده فوائد حديثى بيان قيلدق
وبو حديثك آخرنده كلن رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك وان ارادوكم ان تعطوهم ذمة الله
فلا تعطوهم قول شريفلرى واردر يعنى اكر مشركين ايله ميانه كزده اولان عهود وشروط اوزره عهد الله
اولسونكه بو شرطه رعايت ايده رز وبو عهدك عهده سندن چيقارز ديمك قولكزى ايسترلر ايسه مساعده
ايتمكز بلكه بزلر بويله معاهده ايده رز ديو كندو نفسلريكزه نسبت ايديكز وجناب مؤلف حكم شريفين
شو وجه اوزره بيان قيلديكه نهى مزبور على وجه التحريم دكلدر بلكه لدى الحاجة نقض عهد اللهدن احتراز
ايچون كراهته محمولدر واما اوزاعى كفاره اعطاء ذمة الله قطعا جائز اولماز ديوب حديث مذكورك ظاهريله
استدلال ونهى مطلق منهينك حرمتنى مقتضيدر قاعده سيله تأييد مقال ايلدى ولفظ مذكور حضرت على
رضى الله عنه دن طريق اهل بيت ايله روايت قيلنان حديثده دخى ذكر اولنوب قال عليه السلام لا تعطوهم
ذمة الله ولا ذمتى فذمتى ذمة الله يعنى كفار ايله معاهده كزده الله تعالينك عهدينى وبنم عهديمى عهد الله
اولسون ياخود عهد رسول الله اولسون ديه رك اعطا ايتمكز زيرا بنم عهدم دخى عهد الله كبيدر لكن بزم
مذهبمزده مكروه كورلديكى اعطاء عهد اللهده موجب كراهت بر وصف تحققندن دكلدر بلكه باعث كراهت
اولدركه احيانا مسلمين رأى ايتدكلرى مصلحت ايچون نقض عهده محتاج اولورلر اول وقتلرده كندو عهدلرينى
نقض ايتملرى نقض عهد الله وعهد رسول الله دن اهوندر وآخر حديثده بو معنايه اشارت ايدوب ديمشدركه
فانكم ان تخفروا ذممكم وذمم ابائكم خير من ان تخفروا ذمة الله يعنى زيرا سزلر كندو عهدلريكزى وآبا واجداديكزك
عهدلرينى نقض ايتمكز عهد اللهى نقض ايتمكزدن احسندر ولفظ ذمة بمعنى العهددر قال الله تعالى لا يرقبون

في مؤمن الاولاذمة لفظ ال كسرهمزه وتشديدلام ايله يمين معناسنه وذمت عهد معناسنه در يعني اهل شرك مؤمنين حقلرنده يمين وعهدلرينه رعايت ايدوب سوزلرنده طورمازلر و بوندن اخذ ايله بني آدمدن معاهدينه دخي ذمت تسميه اولندي التزام عهده محل اولدقلري ايچون وكندو ذمتلري وآبا واجدادلري ذمتلرندن مراد شول محالفه ومعاهده دركه زمان جاهليتده ايدرلرايدي واخفار نقض العهد معناسنه در ثلاثيدن خفروا ديرلر عاهدوا ديمكدر وافعالدن اخفروا ديرلر نقضوا العهد ديمكدر وهمزه سي ازاله ايچوندر وعند الحاجه بو عهدي نقض ايتمك جائزدر قال الله تعالى واما تخافن من قوم خيانة فانبذ اليهم على سواء يعني يا محمد اكر برقوم معاهدينڭدن بعض امارات ايله خيانتلرندن انديشه ايدرايسڭ مساوات اوزره عهدلرين اوزرلرينه طرح ايله يعني غدردن احتراز ايچون سز وآنلر نقض عهد ايده جكلر بكزي شبهه سز جه بيلكده مساوات اوزره ديمكدر ودخي براءة من الله ورسوله الى الذين عاهدتم من المشركين نظم كريمنده مدعامزه دليل واردر يعني اشبو رخصت نازله الله تعالى ورسولي جانبلرندن مقدما مشركيندن معاهده ايلديككز كسنه لر جانبلرينه تبريدر ومشركين محافظة عهود ايتمدكلرندن سزلر دخي بعد اليوم عهدلريڭز نبذ اولنمشدر انتهى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينڭ ثلث انا خصمهم ومن كنت خصمه خصمته وقال في الجملة رجل اعطى بي ثم غدر ورجل باع حرا واكل ثمنه ورجل استأجر اجيرا ولم يعطه اجره قول شريفلري نهي مذكور على وجه التحريم دكلدر كلاممزي تأييد ايلدي يعني اوچ طائفه واردركه بن آنلره خصومت ايده رم وهر كسنه كه بن اكا خصومت ايده رم البته بن اكا غالب اولورم واول جمله يي تعداد ايتمكده ديديلركه بريسي اول كسنه دركه خصمنه بنم عهدم ايله معاهده ايدوب صكره وفا قيلميه وبري دخي اول كسنه دركه حر صاتوب بهاسني اكل ايده وبري دخي اول كسنه دركه اجرت ايله بركسنه يي استخدام ايدوب واجرتني ويرميه پس بو حديثده اعطاء عهد رسول الله جائز ايدوكين بيان واردر لكن عدم وفا ايله غدر حرام اولور وامراء جيوش عهد الله وعهد رسول الله ايله امان ويررلرايدي وحضرت ابو بكر وحضرت عمر رضي الله عنهما آنلري منع ايتمزلرايدي بوندنصكره مؤلف رحمه الله ابن عمر رضي الله عنهمادن برحديث شريف ذكر ايلديكه ابن عمر رضي الله عنهما بيورديلركه ابو بكر الصديق رضي الله عنه يزيد بن ابي سفياني برعسكر اوزره امير نصب وغزايه بعث ايدوب حضرت ابي بكر اكا بعض وصايا توصيه ايده رك ماشيا برجيقديلر يزيد بن ابي سفيان ديديكه يا خليفة رسول الله بن راكب وسن ماشي نيجه اولور سن راكب اول ياخود بن نازل اولايم حضرت ابي بكر رضي الله عنه بيورديلركه نه بن راكب اولورم ونه سن نازل اولورسن زيرا في سبيل الله خطوه لرم ايله ثواب قصد ايده رم و بونده دليل واردركه انسان هرنه اولور ايسه اولسون تشييع غزات ايچون مشيي غنيمت بيلمك كركدر حضرت صديق رضي الله عنه خليفة رسول الله ايكن ايتدكلري كبي وحضرت صديق رضي الله عنه دن مرويدر ديديلركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين ايشتدمكه بيوررلر من اغبرت قدماه في سبيل الله وجبت له الجنة يعني اول كسنه كه في سبيل الله قدميني غبار آلوده اوله آڭا ايچون جنت واجب اولور وحديث انس رضي الله عنه ده واردركه قال عليه السلام ما اجتمع غبار في سبيل الله ودخان جهنم في جوف مسلم يعني جوف مسلمده في سبيل الله غبار ايله دخان جهنم اجتماع ايلمز وبوندنصكره مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله بر حديث ابي بكري سند آخر ايله ذكر ايلديكه حضرت ابي بكره ركوب ايچون دوه سين كتوردكلرنده ديديكه راكب اولمزم بلكه ماشيا كيده رم پس كندو ماشيا كيدوب دوه سين آرد نجه چكديلر وكيدرايكن في سبيل الله قدملرينه غبار اصابت ايتمك ايچون نعلين چيقاروب كندو ايكي پرمقلري ايله طوتدي وحضرت ابي بكر رضي الله عنه بو فعلنده انجق رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه اقتدا قصد ايلدي زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلري معاذ بن جبل رضي الله عنه يمنه بعث ايتدكلرنده تشييع ايدوب بارجه برميل ياخود ايكي ميل ياخود اوچ ميل ماشيا كتديلر وبو قصه نڭ نظيري روايت اولنانلر دندركه حضرت حسن بن علي رضي الله عنهما طريق حجده ماشيا كيدوب هجانلري يانده چكيلور ايدي يا ابن رسول الله بنمز ميسين ديدكلرنده ديرايديكه بنمزم زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين ايشتدمكه بيوررلر من اغبرت قدماه في سبيل الله لم تمسها نار جهنم يعني اول كسنه كه قدميني في سبيل الله پرغبار اوله اكا نار جهنم مس ايلمز وابو بكر رضي الله عنه نه قيلدي ايسه حاجي ياخود غزاتي تشييع ايدنلره دخي مندوب ومستحب اولان اولدر بعده ابو بكر صديق رضي الله عنه يزيد بن ابي سفيانه ديديكه سكا اون خصلت ايله وصيت ايده رم آنلري ازبرقيل بري اولدركه سن بو سفرده عن قريب كفره دن برطائفه يه ملاقي اولورسنكه انلر صومعه لرنده كيروب

مطلب تشييع الحاج والغازي

زعملرنجه طاعة الله ايچون تفريغ نفس ايلمشلردر سن انلري تفريغ نفس ايلدكلري خصوص ايله ترك ايدوب تعرض قيلمه وامام ابو يوسف وامام محمد رحمة الله عليهما اصحاب صوامع قتل اولنمازلر قوللرنده بو كلام ايله استدلال ايدرلر وقول مذكور امام ابو حنيفه رحمه الله تعاليدن دخي روايتدر لكن امام ابو يوسفدن مرويدركه قتل اصحاب صوامعدن امام ابو حنيفه يه سؤال ايتدم قتللرين مستحسن كورديلر بعض علما ديديلركه جواز قتل اولو قتده دركه آنلر صومعه لرندن ناسه نزول وكاه ناس انلره صعود ايدوب رأي وتدبيرلري مصدر قتال اوله اما اوزرلرينه صومعه لرينڭ قپولرين قپارلر ايسه قتل اولنمازلر بالكليه ترك قتال ايتدكلري ايچون وحديث ابي بكر رضي الله عنه ايله مراد انجق بودر و كشفي اولدركه مبيح قتل اولان من حيث المحاربه دفع شرلريدر وآنلر قپولرين اغلاق ايتدكلرنده كرك مباشرت وكرك تسبب وجهي اوزره شرلري مندفع اولور اما امر حربده رأي وتدبيرلري اولوب كفار دخي تدبيرلرينه متابعت ايدرلر ايسه آنلر دخي تسبب وجهي اوزره مقاتللردر البته قتل اولنورلر وحضرت ابي بكر رضي الله تعالى عنه خصلت ثانيه ايله توصيه ده ديديكه سن بو سفرده قريبا بعض اقوامه ملاقي اولورسنكه آنلر باشلرينڭ اورطه لرين تراش ايلمشلردر اول محللريني سيف ايله قلع وشق ايديكز وبو طائفه دن مرادي شماسلردركه انلر بين النصاري ميان مسلمينده علويه منزله سنده در وحضرت ابي بكر رضي الله عنه سند آخر ايله روايت اولنان حديثده بو معنايه اشارت ايدوب وتركوا شعورا كالعصابة ديدي يعني انلر باشه بغلنان چنبر كبي اطراف رأسلرنده صاچلر ترك ايلديلر و بعض علما ديديلركه انلر هارون عليه السلام اولادندن ايديلر وناس امر حربده رأي وتدبيرلرينه تابع اولوب انلر دخي ناسي مسلمين ايله حرب وقتاله اغرا ايدرلرايدي بناء على ذلك آنلر ائمة الكفردر غيري قتلدن انلري قتل اولي واحرادر وسند آخر ايله روايت اولنان حديثده حضرت ابي بكر رضي الله تعالى عنه بو معنايه اشارت ايدوب فاضربوا مقاعد الشيطان منها بالسيوف والله لان اقتل رجلا منهم احب الي من ان اقتل سبعين من غيرهم ديدي يعني سز آنلرڭ رؤس محلوقه لرينڭ تا اورطه يرلرندن اماكن شيطان اولان محللريني سيف ايله ضرب ايديكز والله انلردن بريني قتل بكا سائر كفاردن يتمش كسنه قتلندن احبدر قال الله تعالى فقاتلوا ائمة الكفر انهم لا ايمان لهم يعني اهل كفرڭ ائمه ورؤساري ايله قتال وانلري قتل ايله ازاحة ضلال ايديكز زيرا انلرڭ عهود ويمينلرينه رعايتلري يوقدر وكسر همزه ايله ايمان قرائتنه كوره اسلام وايمانلري يوقدر ديمكدر والله تعالى بنامي مشاركت بين الاثنين ايچون فقاتلوا كلمه سي ايله امر ايلمكده مضمون مذكوره اشارت واردر مترجم فقير ديركه بو محلده بعض نسخ كتابده ومراده بمقاعد الشيطان شؤن رؤسهم واقع اولمشدر شؤن جمع الشأن در موصل قبائل الرأس يعني رأسده بربرينه واصل اولان قطعه لرڭ مجمعي در و بعض نسخه ده شؤن رؤسهم يرنده سوء همهم و بعضيسنده شؤن رؤسهم اي سوء همهم واقع اولمشدر بو صورتده شؤن جمع الشأن بمعنى الحالدر بو ايكي نسخه صحتنه اقرب وذيلنده وذلك يكون في الرأس كما قال ابو بكر رضي الله عنه في اقامة الحد اضربوا الرأس فان الشيطان في الرأس قولنه انسبدر يعني مقاعد الشيطان ديمكدن مرادي رأسلرنده اولان احوال فاسده نفسانيه ومؤمنين حقلرنده همم كاسده شيطانيه لريدر و بو احوال وهمم رأسده يعني دماغده اولور نته كيم حضرت ابي بكر رضي الله عنه اقامت حدو قتنده محدودڭ باشنه اوريڭ زيرا شيطان باشنده در ديدي انتهى وخصلت ثالثه ده حضرت ابي بكر رضي الله عنه ولا تقتلن مولودا ديدي يعني مولودي اصلا قتل ايتمه اكرچه صغير وكبير جمله ناس مولوددر لكن مرادي انجق صبيدر اكا مولود ايله تعبير ايلديكي ولادته قريب العهد اولديغندندر ومرادي قتال ايتمين صبياني قتل ايتمه ديمكدر وروايت اخراده ايضاح ايدوب لا تقتلن صغيرا ضرعا ديمشدر يعني صبي ضعيف وذليلي قتل ايتمه وخصلت رابعه ده ولا امرأة ديدي يعني عورتلري دخي قتل ايتمه ومرادي قتال ايتمزسه قتل ايتمه ديمكدر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم بر مقتوله عورت اوزره مرور ايدوب هاي بو قتال ايدر دكل ايدي وارخالده يتشوب سويله كه صبي واجير مقوله سني قتل ايتمسون ديديلر وخصلت خامسه ده ولا شيخا كبيرا وفي رواية فانيا ديدي يعني شيخ كبير فاني يي دخي قتل ايتمه مرادي اكر قتال ايتميوب وامر قتالده صاحب رأي دكل ايسه ديمكدر اما اكر قتال ياخود قتالده رأي وتدبير ايدر ايسه البته قتل اولنور زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم يوز يكرمي ياشنده ايكن دريد بن الصمه يي قتل ايله امر ايلديلر واهل سير ايچون انده برقصة معروفه لري واردركه كفار اني يوم حنين ده رأي وتدبيري ايله استمداد ايچون احضار ايلديلر واول دخي في الحقيقه امر حربده صاحب رأي ايدي بعده انلره بعد المشورة رأي واشارت قيلديكه اولاد وعياللرين بلادلرندن

مطلب تعريف الترجم في حل الكاتب

جبال عالیه‌یه رفع ایدوب ورجاللری آنلر ینك ارقه‌لرنده سپوفلری ایله اعداری اولان مسلمینه ملاقی اوله‌لر لکن مخاذیل
کفار بورأیی قبول واختیار اتموب عادت عرب اوزره اهل وعیاللری معیتلرنده اوله‌رق قتاله ابتدار ایلدیلر و بوکیفیت
مسلمینه باعث نصرت ومشرکینه سبب هزیمت اولدی حتی دریدبن الصمة بوشعر فضا حشعار ایله قصهٔ
مشرو حدیی اشعار ایلمشدر * شعر * امرتهم امری بمنعرج اللوا فلم یستبینوا الرشد الا ضحی الغد فلما عصونی
کنت منهم وقداری غوایتهم فی انی غیر مهتد مترجم فقیر دیرکه بیت ثانیده فی موضعنده واوایله وانی غیر
مهتد دخی روایت اولندی ومنعرج فتح رایله مکان میل وانعطاف معناسنه‌در ولوی رمل ملتوی در ومنعرج
اللوی رملك محل انعطافی معناسنه‌در اکرچه علم موضع اولدیغی کتب لغتده بولنمامشدر لکن بنده مرادی
وصف مذکور اوزره اولان مکان معیندر یعنی بن انلره منعرج لواده امر رشیدم ایله امر ایلدم لکن انلر رشاد
امریمی انجق ایرته‌سی وقت ضحاده بعد الهزیمه فهم ایلدیلر وقتاکه بکا عصیان ایلدیلر بن دخی حقمده
سبیل رشاده مهتدی دکلدر دیو زعملرنده خطا وغوایتلرین بیلوب طوردم ایکن لاعلاج بنده آنلردن اولدم
روایت ثانیه اوزره معنای بیت وقتاکه بکا عصیان ایلدیلر بن دخی خطا وغوایتلرین بیلور ایکن آنلردن اولدم
حال آنکه بندخی اول هنکام عجزده سمت رشاده مهتدی دکلم وشاعرمز بورمدلول شعری اوزره امر حربده
صاحب رأی اولمغله رسول الله صلی الله علیه وسلم انی قتل ایله امر ایلدیلر انتهی وخصلت سادسده
ولا تعقرن شجرا بدا ثمره ولا تحرقن نخلا ولا تقطعن کرما دیدی یعنی میوه‌سی ظاهر اولان شجرك باشنی کسمه وخرما
اغاجنی یاقمه وشجرهٔ عنبی قطع اتمه امام اوزاعی رحمه الله تعالی بو حدیثك ظاهر اطلاقی ایله استدلال ایدوب
مسلمین ایچون دار الحربده تخریب دیاره مؤدی اولان برنسنه‌یی اشلمك حلال اولماز زیرا تخریب فساددر والله
تعالی فساده راضی اولمازدیو افادهٔ حال وقرآن عظیمده دخی واذا تولی سعی فی الارض لیفسد فیها ویهلك
الحرث والنسل نظم کریمی ایله تأیید مقال ایلدی وحضرت علی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثده
دخی واردرکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم امراء جیوشه وصیتلرنده قول مذکوری ذکر ایدرلر ایدی وابو الحسن
الکرخی اول حدیثی بطوله ذکر ایدوب واثناء حدیثده الا شجرا یضر بکم کلدی یعنی سزکله قتال عدو بیننده
حائل اولان شجری قطع ایدیکز وامام اوزاعی مقال مشروح المآلنه حدیث آخرده روایت قیلنان بر دلیل ایله
دخی استدلال قیلدیکه الله تعالی انبیاسندن برنبی‌یه وحی قیلدیکه هر کیم ملکوت ارض ایله اعتبار مراد ایدر ایسه
آل داود ایله اهل فارسك ملکنه نظر قیلسون اول نبی دیدیکه یارب اکرچه آل داودنه ایله اکرام ایتدی ایسك
اکالایقلردر لکن اهل فارس مجوسیلر ایکن آنلر کیمدر که اویله ملك عظیم ایله اکرام ایلدك جوابنده الله تعالی
بیوردیکه انهم عمروا بلادی فعاش فیها عبادی یعنی اهل فارس عدالتلری ایله بلادیمی معمور قیلدیلر واول
بلادده بنم قوللرم تعیش ایلدیلر و بوادله ایله عمارارضه سعی ایلمك ممدوح ایدوکی متبین اولدقده سعی تخریب
دخی مذموم ایدوکی متعین اولور ولکن بزلر که معاشر الحنفیه امام اوزاعی‌یه مقابله‌ده دیرزکه نفوس انسانیه حرمت
جهتیله اشیاء مذکوره دن اعظم ایکن کسر شوکت مشرکین ایچون آنی قتل اتمك جائز اولیجه تخریب بنا
وقطع اشجار مقوله سندن مادون النفوسی اتلاف اولی بالجواز در حتی ولا یطؤن موطئا یغیظ الکفار
ولا ینالون من عدو نیلا الا کتب لهم به عمل صالح نظم جلیلنده مدعای مذکوره بیان ودلیل واردر یعنی اهل اسلام
بلاد کفاردن بر موضعه قدم باصوب ارضلرنده کفاری تکدیر واغضاب ایده جك وجهله تصرف اتمزلر ودشمن
دینلرین قتل واسر وهزیمتدن بر وجهله تحقیر وتذلیل ایلمزلر الا هر بری ایچون مسلمینه عظیم عمل صالح دیوان
حسناتلرینه کتب وتحریر اولنور اما حدیث ابی بکر رضی الله عنه ده وارد اولان ولا تعقرن شجرة آه
قول شریفنك تأویلنده امام محمد رحمه الله تعالی بوندنصکره اصل کتابده اشارت قلمشدرکه جناب صدیق
اول عسکری فتح شام ایچون تجهیز قیلوب مقدما دخی اخبار نبی اکرم صلی الله علیه وسلم ایله بلمش ایدیکه
بلاد شام فتح اولنوب مسلمینه نصیب اوله جقدر بناء علی ذلك تخریب دیار وقطع اشجاردن آنلری نهی ایلدی
تاکیم بوندنصکره بیان اولنور ونبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت قیلنان حدیثك دخی تأویلی بودر
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حصن ثقیفی محاصره‌ده منجنیق نصب ایلدیلر ومنجنیقده اولان
تخریب وافنا جمله‌یه ظاهر وهویدادر وخصلت سابعه‌ده دیدیکه اعدانك اوکوز وقیون وسائر حیوانلرینی
ذبح اتمکز مکر ضرورت اکل ایچون اوله زیرا روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ضرورت اکلدن

غیربده ذبح حیواندن نهی بیوردیلر و بوحدیثده دلیل واردرکه دار الحربده غانمین ایچون طعام وعلف
مقوله سندن اخذ وتناول جائز اولور وذبح المأکول الاکل دخی بو قبیلدندر و بوندنصکره مؤلف الکتاب
امام محمد رحمه الله تعالی بو حدیثی طریق آخر ایله اعاده قیلوب آخرنده اوج خصلت دخی زیاده ایلدی
مترجم فقیر دیرکه مقتضای سوق اولدرکه حضرت امام خصال عشرك انجق یدیسنی برسند ایله ومجموعنی
دخی سند آخر ایله اخذ ایدوب اول سببدن سیاق مذکور اوزره روایت قلمشدر وخصلت ثامنه‌ده حضرت ابی بکر
رضی الله عنه ولا تغلن دیدی یعنی غلول اتمه و بوقوله‌ده حرمت غلولی بیان واردر وغلول بعض غانمین
غنائمدن طعام وعلفدن غیری بعض اشیایی کندو نفسی ایچون کیزلوجه اخذ اتمکدر و بوحرامدر قال الله تعالی
ومن یغلل یأت بما غل یوم القیمة یعنی اول کمسنه که غلول ایده اول غلول ایتدیکی نسنه‌یی یوم قیامتده
میدانه کتوروب ظهور خیانتی ایله میان اهل محشرده رسوای قیلنور وقال علیه السلام الغلول من جمر جهنم
یعنی غلول نار جهنمدندر ومال غنیمتدن علی وجه الغلول اخذ اتمك جهنم آتشنی آلمق کبیدر وخصلت تاسعه‌ده
ولا تجبن دیدی یعنی امر حربده قطعا اظهار خوف وخشیت اتمه ووصیت مزبوره الله تعالینك ولا تهنوا قول شریفی
کبیدر یعنی قتالدن اظهار وهن وضعف اتمکز زیرا اهل جهادك اظهار جبن اتملری آنلره قتالدن ضعف ایراث ایدر
وخصلت عاشره‌ده ولا تفسدن ولا تعصین دیدی بعض علما دیدیلرکه معناسی سکا امر ایتدیکم نصیحتی ترك وافساد
ایله بکا عصیان اتمه دیمکدر زیرا فائدهٔ وصیت انجق قبول واطاعت ایله ظاهر اولور و بعضلر دیدیلرکه اکر الله تعالیدن
نصرت ایسترایسك الله تعالی‌یه عاصی اولمه دیمکدر بعده امام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری طریق ثالث
ایله عبد الرحمن بن نفیر الحضرمی روایتی اوزره اعاده ایدوب نقل ایلدیکه حضرت ابی بکر الصدیق بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم تجهیز جیوش ایتدکده عسکره خروج ایله امر ایلدی وآنلر اول جیوشدرکه برطائفه‌سنه شرحبیل
بن حسنه و برطائفه‌سنه یزید بن ابی سفیان و برطائفه‌سنه عمرو بن العاص رضی الله عنهم حضراتی امیر وسر عسکر
ایدوب وجمله‌سنه محللرندن خروج ومدینهٔ منوره‌یه التی میل مسافه‌ده بنی شرحبیل قبوللرنده که اول موضعك
اسمی یار بنی شرحبیل دردینلدی اجتماع قیلملریله امر ایلدی و بو کلامده دلیل واردرکه امام المسلمین تجهیز جیوش
مراد ایتدکده خارج بلده‌ده موضع معینده اجتماعلری ایچون برمجمع اتخاذ ایله آنلره امر ایتمك لایقدر زیرا اول مجمعدن
جمله‌سی بردن حرکت ایلمك کندو خانه‌لرندن حرکتلرینه نسبت ایله اسهلدر بعد التجمع حضرت ابی بکر رضی الله
عنه مجمعلرینه کلوب آنلر ایله صلوة ظهری ادا بعده خطبه ایچون قیام والله تعالی‌یه حمد وثنا ایلدی بعده
دیدیکه انکم تنطلقون الی ارض الشام وهی ارض شبعة قد ورب الکعبة دخنتها مرات بعض رواة
سین مهمله ایله سبعه روایت ایدوب کثرة السباع المؤذیة معناسنه دردیدیلر لکن روایت مذکوره خطا وتصحیفدر
صحیحی شین معجمه ایله شبعه‌درکه ارض مخصبه درآنده شویله کثرت نعم واردرکه انسان همان رؤیتی ایله شبعان
واور معناسنه‌در یعنی سزلر ارض شامه کیده یورسز واول ارض شبعه‌در وربّ الکعبه بن علی التحقیق اکا
کرار اوجر اراداخل اولدم و بو بله مدح ایله انلری شامه توجهلرینه تشویق ایدوب کویا سزلر مدینه‌ده چکدیکن
جوع وشدتدن اویله بر ارض مخصبه‌یه انتقال ایده یورسز دیمش اولدی بعده دیدیکه الله تعالی سزه نصرت
ایدیجی وقدرت ویریجی درحتی شامده مسجدلر اتخاذ ایدرسز لکن اولمیه که هوای نفسکز ایچون لعب ولهو
قصدی ایله کیده سز زیرا الله تعالی هرشیئه عالم در وحضرت ابی بکر رضی الله عنه بو قولی انجق رسول الله
صلی الله علیه وسلمدن سماع ایله سویلدی زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن حدیث معروفده
کلدیکه قال علیه السلام انکم ستظهرون علی کنوز کسری وقیصر یعنی ای اصحابم سزلر قریبا
کسری و قیصرك ملکنه غالب وخزائنه مالك اولورسز و بوحدیثدن ظاهر اولورکه حضرت صدیق
وصایای سابقه سنده تخریب دیار وقطع اشجاردن عسکری نهی ایتدیکی بالجمله مسلمینه نصیب اوله جغن
بلدیکندندر وعسکرین لعب ولهو قصدی ایله کیتمکدن نهی ایلدی زیرا جهاده چیقدیلر وجهاد امر دیندر
ودینده لعب ولهو حرامدر قال الله تعالی وذر الذین اتخذوا دینهم لهوا ولعبا یعنی یا محمد سن آنلری ترك
قیل که دینلرین لهو ولعب مقوله سندن اولان نسنه‌لری دین اتخاذ ایده‌لر بعده حضرت صدیق
دیدیکه وایاکم والاشر ورب الکعبة لتأشرن یعنی سزلر اشردن احتراز ایدیکز ورب الکعبه نهی ایتدیکیم
اشره مبتلی اولورسز واشر نوع طغیاندرکه تحصیل غنی ایدنلرده پیدا اولور قال الله تعالی ان الانسان
لیطغی ان رآه استغنی یعنی انسان کندو نفسنی غنی ومستغنی بیلمك ایله البته عصیان وطغیان ایلر بناء برین حضرت

مطلب استعراض الامام جيشه

ابی بکر آنلری نهی ایلمش ایکن اموال کثیره یه ظفر بولملریله مبتلای اشر وطغیان اوله جقلر بنه ورب الکعبه دیو
یمین ایلدی و بو حدیث الی آخره اصل کتابده مذکوردر ونها یتنده حضرت ابی بکر رضی الله عنه دید یکه
بوندنصکره بن اشبو مقامدن عود ایتدیکمده سزلر بکافرشو ترتیب طابور ایدوب صف واحد اولوکز حتی بن کلوب
کوزه یم وامام المسلمین عرض جیوش اتدکده بویله اتمک اکرکدر راوی دیرکه حضرت صدیق سلام ویره رك
صف عسکرك اولندن آخرینه وارنجه امرارنظر ایله مرورایلدی ودیرایدیکه اللهم اقبضهم بماقبضت به
بنی اسرائیل بالطعن والطاعون انطلقوا موعدکم الله یعنی یارب بونلری بنی اسرائیلی انکله قبض ایتدیکك
طعن رماح وطاعون متلف الارواح ایله قبض قیل واروب کیدك سزکله موعد جمعیتمز دیوان باریدر و بوقولنك
تأویلی اولدرکه عسکری خانه لرینه رجوع اتمك نیت ایله خروجه اغرا قیلدی زیرا رضاءالله تسلیم نفس اتمك
انجق اول نیتله تمام اولور وآنلره اللهم اقبضهم بماقبضت به بنی اسرائیل قولنده نیل شهادت ایله دعا ایلدی
وبعض علما دیدیلرکه مرادی فناء امتی بالطعن والطاعون حدیث شریفنك معنای منیفیدر یعنی بنم امتمك
هلاکلری طعن وطاعون ایله در بوقسه امم سالفه کبی علی وجه الاستیصال انواع عذاب ونکال ایله دکلدر
وطاعون ارض شامده کثیر الوقوع اولمغله عساکر اسلام انکله مبتلی اولورلر ایسه حضرت ابی بکر رضی الله
عنه اولوجهله واصل درجهٔ شهادت اولملریله دعا ایلدی و بونده دلیل واردرکه برکسنه آخرا ایچون شهادت ایله
دعا ایتمکده بأس یوقدر زیرا ظاهرده موتله دعا ایسه ده معناده حیات ابدیه ایله دعادر وحضرت صدیق رضی الله
عنه انطلقوا موعدکم الله قولی ایله یوم مذکورکندو ایله ملاقاتلرینه آخر العهد اولوب دنیاده بردخی ملاقی
اولمیه جقلرین بیان ایلدی مرادی کندونك قرب اجلنی اخبار یاخود عسکریك عودت اتمیه جکلرین اشعاردر
زیرا بو ایکی صورتده قبل یوم القیامه بربرینه ملاقی اوله مزلر راوی دیرکه اول عسکر کیدوب ارض شامه نازل
اولدیلر وکفار روم بلاد شامدن آنلر ایله محاربه یه جیوش عظیمه جمع وتدارك ایلدیلر و بو خبر جناب صدیقه
واصل اولدقده خالدبن ولید رضی الله عنه بلاد عراقده ایدی اکا خبرارسال قیلدیکه عراقدن اوچ بیك آتلو ایله
عودت وشامده اولان اخوانکه امداد ونصرت ایده سین ثم العجل ثم العجل والله قرای شامدن برقریهٔ صغیره
عراقده بربلدهٔ عظیمه دن بکا احب دردیو تنبیه وافهام ایلدی و بو قضیه کبی امام المسلمین اوزره واجبدرکه
عسکر اسلام اوزره جموع اعدانك کثرت وغلبه سین استماع اتدکده تقویت مسلمین ایچون امداد واعانت
وامداده کیدنلری سرعت وتعجیله حث واغرایه مسارعت ایده که انهزاملرندن اقدم وصوللریله
امداددن مطلوب اولان فتح وظفر منصهٔ وصلتده جلوه کر اوله زیرا منهزم اولان عسکر بردخی کیرو
دونمیه جکی امر مقرردر وجناب صدیقك شامی عراق اوزره ترجیح ایتدیکی مقام مرسلین ولمق ایله بلدهٔ
مبارکه اولدیغندندر راوی دیرکه فاقبل خالد مغذ جوادا بمن معه یعنی حضرت خالد امر خلیفه کلدکده
یاننده اولان عسکر ایله مسرع ومنقاد اولدیغی حالده کلدی یقال اغذ القوم اذا اسرعوا السیر
راوی دیرکه حضرت خالد ارض شامده عساکر رومی شق ایدوب تا که ضمیر وثنیه نام محلره چیقدی
وعسکر مسلمینی جابیه نام محلده بولدی راوی دیرکه مملکت رومده رومه تابع اولان اعراب قدوم حضرت
خالدی ایشیدوب خوفه دوشدیلر زیرا حضرت خالد شجاعتله مشهور اولوب کمال صرامتندن رسول الله
صلی الله علیه وسلم اکا سیف الله دیو تسمیه قیلمشلر ایدی راوی دیرکه خوفلرین اشعار وایراده شاعرلری اشبو بیتی
نظم وانشاد ایلدی * شعر * الا فاصبحینا قبل خیل ابی بکر لعل منایانا قریب ومانذری یعنی ای جاریه بزه شراب
صبوحی عسکر ابی بکر کلمزدن اقدم بزه ویر ظن ایدرم که بزم اولمکمز قریبدر و بزلر بیله میوز و بوشعرك
قصه سی کتب مغازیده مذکوره درکه بو بیتك قائلی عظماء مرتدیندن ایدی وجاریه سی برکاسه ایچنده شرابی
کتوروب یدینه صوندی وکندو دخی رقبه سنی دیواره ویروب بو بیتی سویلدی بعده شرب شرابه باشلدی
اتفاقات غریبه دندرکه نظمنده ایلدیکی تمام ظهوره کلوب اول حینده خالدبن ولید حضرتلرینك عسکرندن
بربهادر مزلی دیوارندن آشمش ایدی بو نظمی ایشتدیکی کبی سیف صارم ایله کله سنه برضرب ایله ضرب ایلدیکه
سر شقاوت افسری حباب شراب کبی کاسه سنك ایچنه ساقط اولدی راوی دیرکه خالدبن ولید رضی الله تعالی عنه
کلوب امراء ثلثهٔ سابقة الذکر شرحبیل بن حسنه و یزید بن ابی سفیان وعمروبن العاص اوزرلرینه امیر الامرا اولدی
وعسکر روم دخی انطاکیه وحلب وقنسرین وحمص وحماة مثللو بلده لردن فرار ایلدیلر وهرقل که روم
پادشاهی ایدی فرارلرندن محزون اولوب کندو دخی بلادروم کتدی و باهان که صاحب الحبشی ایدی یاننده

اولان عسکری ایله هرمسه نام محلدن کلوب شامده اولان عسکره ملتحق اولدی و بو یا نمزدن متین اولورکه
عساکر روم باجمعهم شامده اجتماع ایتمشلر ایدی وامراء مسلمین دخی برخیمه ده جمعیت وامور حربیه یه دائر رشته
مشاوره بی نقص وابرامه مباشرت قیلدیلر وایچلرنده مقصد ما احوال دشمنی تجسس ایچون کیدوب کلمش
قضاعه نام برکسنه وار ایدی انك ایله خلوت واحوال عدودن بحث وصحبت ایدرلر ایدی وامراء جیوش اوزره
واجبدرکه اعدانك عزیمت ایلدکلری رأی وتدبیرلرندن خبر کتوریر جاسوسلر بعث وتسییر وعودتنده جاسوسی
ناسه تشهیر اتمیه رك انکله خلوت ایدوب استکشاف ما فی الضمیر ایده لر تا که جیوش مسلمین اعدانك قوتنه
واقف اولوب خوف وخشیتلرینه یاخود ضعفنه مطلع اولوب تکاسل ورخاوتلرینه باعث اولمیه راوی دیرکه
اول اثناده ابو سفیان عصاسنه طیانرق کلوب امراء مسلمینه سلام ویردی آنلر دخی وعلیك السلام لکن بزه یاقلشمه
دیدیلر ورداغلرینه بادی اولدرکه ابو سفیان مؤلفه دن اولوب هنوز اسلامی قوت بولمادی دیو اتهام ایدرلر ایدی
ابو سفیان دیدیکه قومم اولان قریشدن رطا نفقه امر حربده مشورت ایده لر و بن دخی میانه لرنده حاضر اولایم
و بنی مشاوره لرنده ادخال اتمیه لر بن بعد الیوم دنیاده صناغ قالمق استمم وابو سفیانك بو اصرارینه بادی اولدرکه
ابو سفیان میان قریشده امر محاربه ده بغایه حسن التدبیر ایله مشهور ایدی پس بعض حضار دیدیلرکه
اختیاریکزك رأینه اعتبار یکز واردیدرکه اول امر حربده صاحب رأیدر جمله سی بلی وار در دیدکلرنده انی دخی
دعوت ایتدیلر اول دخی مجلسه کیردی دیدیلرکه بو بابده تدبیرینه درسویله اول دخی استغنا کوستروب امرایسترلرسنز
وسزیلورسنز دیدی انلر دخی دیدیلرکه سنك تدبیرکدن مستغنی دکللرز البته سویله اول دیدیکه بن شو مرعاده
ربیولنده یه کوریورم بلی وار در دیدیلر اول دیدیکه بنم رأیم اولدرکه بو محلدن قالقوب اول دیه یی ارقه کزه
آلورسنز وعکرمة بن ابی جهلی برمقدار عسکره باش ایدوب عسکرده هرنه قدر تیرانداز وکمانکش وار ایسه
معیتنه تعیین ایدرسنز زیرا ان بیلو رمکه عکرمه بو ایشك رجلیدر و بلال صلوة صبح ایچون اذان اول ایله ندا
قیلدقده عکرمه اول تیراندازلر برابر اوله رق چیقوب واول تیراندازانلرینك کوکسی برابری صف باغلیوب
طورسونلر اکراثناء لیلده دشمندن برحرکت اولورسه انلر الله تعالینك اذنی ایله متهیئ بولنوب درساعت بنوب
مقابله ومقاتله ایدرلر وفی الواقع ابو سفیانك بو تدبیری رأی حسندر وامراء جیشه بویله رأی واشارت قیلدی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی یوم احدده بویله تدبیر بیورمشلر ایدی اکر رماة سهام میل غنائم ایله مخالفت
امر اتمیه لر ایدی تدبیرمذکور کفاره سبب هزیمت اولمش ایدی کما قال الله تعالی حتی اذا فشلتم وتنازعتم فی الامر
وعصیتم یعنی ای اصحاب رسول الله سزلر غزوهٔ احدده وعد الهی اوزره منصور اولمش ایدیکز تا که سزه
جبن وضعف رأی عارض اولوب رسول اللهك تعیین ایلدیکی محلده ثبات وعدم ثبات بابنده منازعه وامر نبویه
عصیان ایلدیکز الله تعالی دخی سزدن عون ونصرتی قطع ایلدی راوی دیرکه ابو سفیانك بو رأیی نصیح
خیر ایدوکنه امراء جیوشك علم یقینلری محیط اولمغله رأینی قبول وامضا وموجب ومقتضاسنی اجرا ایلدیلر
واثناء لیلده عسکر روم قصد شبخون ایله هجوم ایدوب ایراقدن مسلمینك دوه لری صداسنی ایشیدوب عربلر
قاچشلر زعمی ایله عبث دیداولمقلری حالده یعنی بوصوبه عسکر قوما یوب ترتیب صفوف اتمیدرك بربرین
سبقت ایله آردلرنجه یورید یلرو ناکاه عسکر عکرمه ورماة تیری حاضر بولدیلر وآنلر دخی کفار اوزرینه حمله قیلوب
الله تعالی ایادیٔ مسلمین ایله براوچندن کفاری قتل ایلدی تا که طلوع شمس قریب اولنجه بقیة السیوف واقوصه
نام موضعده طوران عسکرلرینه طوغری آرقه ویروب فرار ایلدیلر وعکرمه عسکریله سالما وغانما عسکر مسلمینه
عود ایدوب بوابتداء فتوح شام اشبو وقعه اولدی بعده ینه قتاله مباشرت اتدکلرنده سر عسکر روم اولان باهان
امیر امراء موحدین اولان خالدبن ولید حضرتلرینه بکا طوغری کل سکا سویلیه جکیم وار دردیو ارسال
سفیر ایلدی وحضرت خالد دخی ماننده سیف مشهور دبی باك وبیم واملقا بانده بروز وظهور ایلدی ومیانه لرنده
بو رجان دخی وار ایدی باهان دیدیکه یا خالد مزه عرض ایده جکیم بو ماده وار در آنی قبول قیل ماده اولدرکه
سز بو دیاردن الچکوب عودت ایدرسز شول شرطله که راجل اولنلریکزه دابه ویره ایم ونوقرلکم ظهورکم
یعنی دابه لریکزه امتعه یوکلده لیم ویره واینده ونوقرلکم طعاما واداما یعنی وافر طعام وادام که اتمکه قاتق اولان
نسنه در ویره لیم امار وایتا اولی اصحدر ودخی دیدیکه سزدن هر بریکزه بشر التون ویرلمکله امر ایده ایم زیرا بیلورز که
سزلر ارض حجاز کبی قلیل المحصول برارضده اولورسنز وکلمکدن مقصود بکزانجق تحصیل مناقعدر حضرت خالد
رضی الله عنه دیدیکه حاشا بزبو جانبه کلمزه باعث اکلا دیدیکك کبی دیارعزده ضرورت معاشمز اولدیغی دکلدر

ومعلوم اوله كه حضرت خالدك قان ايچمه تعبيرى حقيقته محمول دكلدر كه دروغ مصلحت آميزه حمل اولنه بلكه مرادى روم ايله قتال عندعزه النواحلاددر ديمكدر لكن نمويل خصم ايچون قان ايچمك عبارتى ايله كنايه ايلدى منه

بلكه بز زاونه جانمزده اولان طوائف امم ايله قتال ايدوب جمله سنك قانلرينى ايچدك صكره طائفهٔ رومدن زياده قانى طتلى برقوم بوقدر ديو بزه خبرويردبلر ويزانجق سزك قانكزى ايچمكه كلدك طائفهٔ روم بوكلام هولناك انجامى ايشتدكده بربرينه باقوب والله بونلر حقنده بزه خبرويريلن سوز كرچك ايمش ديديلر يعنى بونلر جزيه لرينى ياخود دينلرينى قبول واطاعت وايسترايستمز انقياد ومطاوعت ايتمدكجه عودورجعت ايتمزلر ديدكلرى واقع ايمش ديديلر ومؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى بعد ذكر هذا المقال دارالحربده قطع نخيل وتخريب بيوت جائز اولديغنه ماقطعتم من لينة الآيه نظم جليلى ايله استدلال ايلدى يعنى اى اصحاب رسول الله يهود بنى النضيرك لينه سندن هر قنغيسين قطع ايتدى ايسكز ياخود كوكى اوزره قائمه ترك ايدوب قطع ايتمدى ايسكز ايكى صورت دخى الله تعالينك اذن ورضاسنه مقروندر امام زهرى قولى اوزره لينه خرمانك اعلاسى اولان عجوه دن غيرى جميع انواع نخيله شاملدر وامام ضحاك قولنده لينه عجوه كبى نخلهٔ كريمه وطيبة الثمر اولان شجرهٔ نخيله در وآيت مذكوره بنى النضير قصه سنده نازله اولمشدر زيرا نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى آنلر ايله طرف عاليلرينه اعانت واهانت اتممك شرطى اوزره مصالحه بيورمشلرايدى بعده عمرو بن امية الضمرى بنى كلابدن مشركاردرطنى ايله خطأ قتل ايتديكى ايكى كيسه نك ديتلرن اداده عادت عرب اوزره بنى النضير دخى برمقدار اقراض ايله امداد ايلمك مرادرسالتپناهى اولوب رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت ابى بكر وحضرت عمر وحضرت على رضى الله عنهم اجمعين ايله بنى النضيرك منزللرينه واروب افادهٔ مرام بيوردقلرنده اظهار مطاوعت ايدوب يااباالقاسم براز مكث ايدك سزى اطعام ومرادايتديكك مبلغى اعطا ايده لم ديدكلرنده برمقدار جلسهٔ استراحت بيورديلر بعده رئيسلرى حيى بن اخطب اول قوم يهود ايله خلوت ايدوب آنلره ديديكه اشبو وقتدن اسهل اوله جق وقت آخرده محمدى قتله قادر اوله مزسز بوفرصتى فوت ايتميه لم آنلر دخى بالاتفاق نعوذ بالله تعالى قتللرينه عزيمت قيلديلر درحال حضرت جبريل عليه التحية والتبجيل كلوب رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه اعلام ايتدكده همان اول مجلسدن قيام ومدينهٔ منوره يه توجه واعزام ايلديلر و بوبابده اذ هم قوم ان يبسطوا اليكم ايديهم فكف ايديهم عنكم نظم كريمى نازل اولدى يعنى اى اهل ايمان برقوم خيانتشعار سزلره سوء قصد ايله ال اوزادوب الله تعالى دخى كيدو مكرلرين سزدن دفع ايتديكى وقتلرده جناب حقك نعمتلرينى تذكر ايديكز بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم عسكر چكوب انلرى محاصره ايلديلر وهررسنه كلوب ميوه لر يكزى كندولر يكز قطع ايتمك شرطى اوزره يثرب جوارمدن چقوب كيديكز ديو امر ايلديلر بنى النضير راضى اولمز ديو اظهار عصيان ايلدكلرنده رسول الله صلى الله عليه وسلم انلرى اون بش كيجه محاصره بيورديلر انلردخى صوقاقلر بنك قپولرين قاپه يوب ديوارلرى اردندن قتاله باشلديلر كما قال الله تعالى لايقاتلونكم جميعا الا فى قرى محصنة يعنى يهود معهود ميدان مبارزه ده اجتماع ايده رك سزكله مردانه قتاله قادر اوله مزلر انجق نسوان كبى اماكن حصينه ده مقاتله ايدرلر وطائفهٔ مرقومه وجه مذكور اوزره تحصن ايتملرى ايله مسلمين دخى محاربه لرينه كسب قدرت ايچون خانه لرين طشره جانبندن هدم وتخريبه باشلديلر ومسلمين هر چند دخول ايچون طرف خارجندن نقب ايتديلر يهود دخى فرار وخروج وجوارنده اولان خانهٔ ديكره مرور ايچون كندو خانه لرين جانب داخلندن نقب ايلديلر كما قال الله تعالى يخربون بيوتهم بايديهم وايدى المؤمنين يعنى خانه لرين كندو اللرى ايله ومؤمنلرك اللرى ايله هدم وتخريب ايدرلر وقتا كه تقرير سابق اوزره آنلره لاحق اولان ضرر عظيم لاحق اولوب ومدينه ده اولان منافقين دخى وان قوتلتم لننصرنكم نظم جليلنده حكايت اولنديغى منوال اوزره اكر قتال اولنور سكز سزه نصرت ايده رز ديو وعد ايتمشلر ايكن امداددن عجزلرى متحقق اولمغله كلوب انلره ملتحق اوله ميوب رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى نخللرين قطع ايله اصحاب كرامه فرمان ايتملريله هر برشاخى اول قوم لئيمه برغلام وجاريه دن احب ايكن نخللرى قطع اولنوب مبانه لرنده بالاضطرار استشاره قيلديلر كه زوال نخيلدن صكره بزلره اقامت ونخيل تصور ونخيل اولنماز طرف رسالتپناهى يه ندا ايلديلر كه يااباالقاسم ازقديم فساددن جمله عبادى نهى ايدرايدك شمدى نخيلك جرمى ندر كه قطع واحراق اولنورلر بزه نفوس واولادمز وحلقه دنكه سلاحدن غيرى دوه يه تحميل اولنه جق امتعه مز اوزره امان ويرمبسين رسول الله صلى الله عليه وسلم بلى ويريرم بيوردقلرنده ابواب حصونلرين كشاد ايلدكلرنده انلرى شروط صلح اوزره وطنلرندن اجلا بيورديلر وروايت اخراده بورسم اوزره حكايت اولنمشدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم قطع نخيللرى خدمتنه ابوليلى المازنى وعبدالله بن سلام رضى الله عنهما يى تعيين قيلدقلرنده ابوليلى اكرم نخيل

قطع نخيل

مطلب بعض تصرف المترجم فى بيت حسان

قطع اشجار

اولان عجوه يى قطع ايدوب عبدالله بن سلام لون كه جمع لينه در يعنى ادانى النخيلدر انلرى قطع ايدرايدى ابوليلى يه نيچون عجوه يى قطع ايتدك ديو سؤال اولندقده كفاره غيظ وكدرى زياد اولديغى ايچون ديدى وابن سلامه نيچون لونى قطع ايدوب عجوه يى ترك ايتدك ديديلر جوابنده بيلدم كه الله تعالى رسوانى اوزرلرينه غالب ومالرينى اكا غنيمت قيله جقدر خيار اموالرى اولمغين عجوه يى ابقا قيلدم ديدى وهر برينك رأى ومسلكين تصويب وقبولده ماقطعتم من لينة آيت كريمه سى شرف بخش نزول اولمشدر وروايت اخراده وارددركه يهود بنى النضير بالاى حصونلرندن ندا ايدوب سزلر مسلملرز فساد ايتمز زعم ايدر ايكن بنه نخيلى قطع ايدر سز والله تعالى سزه بويله امر ايتمدى فر يقيندن قنقمز غالب كلورسه نخلى انك ايچون ترك ايديكز ديديلر و بعض مسلمين كرچك سويلديلر ترك ايده لم وبعضلر بلكه انلرى تحقير وتكدير ايچون قطع ايده لم ديديلر والله تعالى قول فريقينه اظهار رضا وماقطعتم من لينة نظم كريمين انزال ايله حجت طرفينى قبول وامضا ايلدى وصاحب الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى دعواى سابقه يه حديث اسامة بن زيد ايله دخى استدلال ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم اسامة بن زيد رضى الله عنهما يه ابنى نام محلى هنكام صبحده غارت بعده احراق ايله امر ايلديلر وروايت اخراده ابيات نام محل ديو وارد اولدى لفظ مذكور برموضعك آديدركه والد اسامه يعنى زيد بن حارثه آنده قتل اولنوب رسول الله صلى الله عليه وسلم قتلنه حزن شديد ايله محزون اولمشلر ايدى بناء على هذا اسامه حضرتلرين اوج بيك نفر عسكر ظفر رهبر اوزره امير وانلر ايله محل مرقومه ذهاب وقدوم وهر برطرفدن اوزرلرينه غارت وهجوم ودار ودياررلرين نار ايله احراق وسكان منشلرين تيار قهر وتبار ايله اغراق ايتمكله مأمور قيلمشلر ايدى لكن قبل خروج اسامه رسول الله صلى الله عليه وسلم خرامان روضهٔ رضوان اولوب جيش مذكورى حضرت ابى بكر رضى الله عنه فرمان نبى ذيشان اوزره تجهيز وتنفيذه شتابان اولمشدر وامام زهريدن منقولدر كه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى طائف قصدى ايله كيدرايكن اوطاس نام موضعدن مرور ايدكلرنده مالك بن عوف النضرينك قصرى ديدهٔ حقايق بينلرينه منظور اولدقده احراقى ايله فرمان ايلديلر و بوبابده حضرت حسان اشبو بيت لطيف ايله اجاده واحسان ايلمشدر *نظم* وهان على سراة بنى لوى حريق بالبويرة مستطير يعنى بويره نام موضعده حريق عظيم منتشرا شراف بنى لوى اوزره سهولتله متمكن اولدى مترجم فقير ديركه كتاب طلبة الطلبه ده وهان لفظى موقعنده اغار واقع اولمشدر بوروايت اوزره بيان معنى ظاهر وباهردر امام محمد رحمه الله تعالى ديديكه اشته رسول الله صلى الله عليه وسلم محاصرهٔ حصن طائفده بالنفس امير جيش اولوب قصر من بورى فتح ومحاصره يه مباشرت ايتمشلر ايكن تحريقى ايله امر ايلديلر وامرشريفلرى انجق صاحبنى تحقير وتكدير ايچوندر بووجهله بزه ظاهر وبديدار اولمشدر كه بلاد كفارده قطع اشجار وتخريب دياره بأس شرعى يوقدر راوى ديركه بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم طائفه واروب كرومارين قطع ايله مسلمينه امر ايلديلر و بوبابده كتب مغازيده مذكور برقصهٔ مشهوره واردركه اهل طائف قطع كرومدن فرياد ايدوب برينه ديديلركه اشجار عنب اون سنه يه دكين ميوه ويرمزانك قطعندن صكره برلرنه كونه تعيش ايده رز بعده ايچلرندن بعض كفار اظهار جلادتله كرومېزى قطع ايتدى ايسه كز آب وتراب وشمسده آنك خلقى واردرينه تدارك ايده رز ديو مسلمينه ندا قيلديلر ايچلرندن بنه بعضيلرى اكا جواب ويروب بوسوزك بعد اليوم اشبودلكدن چيقمغه قادر اولورسك اوله جقدر ديدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم نخيل خيبرى دخى قطع ايله فرمان ايلديلر حتى حضرت عمر رضى الله عنه قطع ايدنلره مرور ايدوب منعلرين مراد ايتدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم بويله امر ايلديلر ديو اعتذار قيلديلر بعده حضرت عمر رضى الله عنه حضور سعادته كلوب يارسول الله قطع نخيل ايله سن مى امر ايلدك ديوب بلى بن امر ايلدم بيوردقلرنده حضرت عمر رضى الله عنه دخى يارسول الله الله تعالى سكا فتح خيبرى وعد قيلمادمى ديوب بلى اويله وعد قيلدى بيوردقلرنده حضرت عمر يارسول الله بوصورتده كندو نخيلكى واصحابكك نخيللرينى قطع ايتدرمش اولورسز ديدى اولوقنده رسول الله صلى الله عليه وسلم برمناديه امر ايدوب قطع نخيلدن نهى ايله ندا ايلدى راوى ديركه نخيل نطاتده قاطعينك آثار سيوفنى كوروب ونخيل مذكوره جناب رسالتك قطع ايله امر ايلدكلرى اشجاردندر ديدكلرين ايشيدن كمسنه لر بكا بويله جه كوروب ايشتدكلرينى اخبار ايلديلر نطاة حصون خيبردن برحصنك آديدر واهل خيبرك التى عدد حصونلرى وار ايدى شق نطاة قوص كتيبه سلالم وطيحه در وابن عمر رضى الله عنهمادن منقولدركه عمر بن الخطاب رضى الله تعالى

عنه شامده اولان خلیفه سنه نامه یازدیکه انظر من قبلك فرهم فلینعلوا ولیحتفوا اثر مذکورده لفظ قبل فتح قاف وسکون با ایله اولدیغی تقدیر اوزره دیمکدر سندن اقدم اولنلره نظر ایدوب آنلره امر قیل که کاه ایقلرینه نعلین کیوب یوریسنلر وکاه یالین ایق ایله کزوب اکا دخی اعتیاد قیلسونلر اما کسر قاف وفتح با ایله اواورسه طرفکده اولان ذواته نظر ایدوب امر مذکور ایله تنبیه قیل دیمکدر و روایت اخراده فلینتعلوا کلدی معناسی واحددر ولفظی دخی بناء تفعل اوزره صحیحدر و بناء مذکور حدیثده کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یحب التیامن حتی فی تنعله وترجله دیو وارد اولمشدر یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم هر خصوصده جانب یمین ایله ابتدایی سورلر ایدی حتی تنعل وترجللرنده دخی وترجل ترجیل شعر یعنی صاچ طرامق یاخود دابه دن نزول ایله ترجل ایدوب پیاده اولمق معناسنه در وحضرت عمر رضی الله عنه بعضا یالین ایق ایله یوریسنلر دیو امر ایلدیکی انجق مسلمینه شفقتلر ندندر که دار الحربده برجهت ایله یالین ایاق یوریمکه محتاج اولورلر ایسه مشقت چکمیهلر وقصهٔ غارده حضرت ابی بکر رضی الله عنه نقل ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم غاره داخل اولدقلرنده بطن قدملرین دم تقاطر ایدر کوردم زیرا حافیا مشی اتمکه معتاد دکللر ایدی ولهذا استحبوا الاحتفاء فی المشی بین الغرضین یعنی نکتهٔ مذکوره یه بناء رمی سهام ومسابقه بالاقدام مثلاو حالاتده بر نشاندن نشان آخره وارنجه یالك ایاق یوریمکی فقهاء کرام مستحبدر دیو ذکر واعلام ایلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله عنه شامده خلیفه سنه یازدیغی نامه ولیأتزروا ولیرتدوا دیو کتب ایلدی یعنی آنلره امر قیل که نمازه یاخود مجمع ناسه چیقدقلرنده ازار و ردا ایله چیقوب ثوب واحد ایله چقمیا سونلر اکرچه انسان ثوب واحد ایله تستر وتوشح ایلسه نمازی جائز اولور لکن مستحب اولان ازا رورد ا ایله ادا ایلمکدر وناسه تلبس ردا ایله امر ایلدیکی انجق ردا لباس عرب اولدیغندندر بعده ولیلقوا الخیل یازدی مرادی ریاضت خیل وتعلیم افراسدر که حین حاجتده اداره سی آسان اوله یاخود مرادی اکر آنلری اورکر ایسه نا دیب ایتسونلر دیمکدر زیرا حدیثده وارددر که تضرب الدابة علی النفار ولا تضرب علی العثار یعنی دابه اورکك اوزره ضرب اولنور سورچمك اوزره ضرب اولنماز زیرا سورچمك راکبی دیز کین طوتمغی بیلمکدن اولور اما اورکك انجق دابه نك سوء خلقندن اولور بنا برین تأدیب اولنور بعده ولا یقربنهم صلیب یازدی یعنی انلره صلیب قریب اولماسین معناسی امصار مسلمینده صلیبلرین آشکاره قیلمق واثناء طریقده صلیب ایله کاوب کچمکه اهل ذمته رخصت ویرمسونلر دیمکدر زیرا فعل مذکور استخفاف مسلمینه راجع اولور وبرلر ایسه انلره استخفاف مسلمین ایتسونلر دیو اعطاء ذمت اتمدك بعده ولا یجاورنهم الخنازیر دیو کتب ایلدی یعنی انلره خنزیر همجوار اولماسین معناسی اهل ذمت خمور وخنازیر مثلو امور باطله لرین امصار مسلمینده اظهار وبیع اتمکدن منع اولنورلر دیمکدر زیرا بونلر معصیتدر واهل ذمت اظهار معصیته تمکین اولنمازلر لکن اعمال مرقومه یی داخل صلح اولان بیوت وکنایسلرنده ایشلمکدن منع اولنمزلر زیرا آنلرك شرکلری والله تعالینك غیرینه عبادتلری اعمال مذکوره دن اشنع ایکن خانه لرنده شرك وعبادتلرینه تعرض اولنماز بعده ولا یقعدون علی مائدة یشرب علیها الخمر یازدی یعنی اوزرنده شرب خمر اولنان سفره ده قاعد اولماسونلر وفی نفس الامر مسلمه کوره بو مقوله سفره اوزره قعود اتمك لایق اولماز بلکه قادر ایسه نهی منکر وجهی اوزره شرب خمر ایدنلری منع ایدر دکل ایسه اول موضعدن تباعد ایدر زیرا شرب خمر ایدنلره لعنت نازله اولور نته کیم رسول الله صلی الله علیه وسلم حدیث اشراط ساعتده بیورمشلردر که یدار الکأس علی موائدهم واللعنة تنزل علیهم یعنی سفره لری اوزره کاسهٔ خمور رادار اولنور ولعنت دخی اوزرلرینه نازله اولور بعده ولا یدخلن الحمام الا بازار یازدی یعنی حمامه عریان کیرمیوب ازار ایله کیرسونلر زیرا ستر عورت فرضدر وحدیثده من کان یؤمن بالله والیوم الآخر فلا یدخل الحمام الا بازار ولا یدخل حلیلته الحمام وارد اولمشدر یعنی اول کمسنه که الله تعالی یه ویوم قیامته ایمان کتوره ازارسز حمامه کیرمسون وعورتنی حمامه ادخال ایلمسون بعده وایاکم واخلاق الاعاجم یازدی یعنی اخلاق اعاجمدن احتراز ایدیکز مرادی ترفه وتنعم وتجبر وتعظمده یاخود اخلاق مجوس اعاجمدن خصائل مؤمنینه نا ملایم اولان اخلاق ذمایمده تقلیدلریدن اجتناب ایدیکز دیمکدر وبو تفسیردن مستفاد در که اخلاق مسلمینه عد اولنان عادات مشترکه دن منع ونهی مقصود ومراد دکلدر وشارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی دیرکه امام محمد رحمه الله تعالی دخی حدیث مذکوری بعد النقل بزم بیانمز اوزره تفسیر واعلان ایدوب اواخر کلامنده دیدیکه اکر اهل ذمت قبایح مذکوره دن برنسنه یی اعلان مراد ایدرلر ایسه امصار مسلمیندن خارج

مطلب الاحتفاء فی المشی بین الاغراض

مطلب النهی عن اظهار الصلیب والخمر والخنازیر

مطلب تحریم حضور مجلس الخمر لمن لم یشرب

مطلب دخول الحمام

برلرده یعنی قراده ایشلسونلر زیرا امصار مواضع اعلام شعائر دین وآنده اظهار قبایح استخفاف مسلمیندر ومحذور ومعهود قراده ناموجود واهل قری آنلری رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری وصف وتعریف وبیان حاللرنده اهل الکفور هم اهل القبور میذ منی ایله توصیف بیوردقلری مثلو لردر وکفور جمع الکفر یعنی القریة در واهل الکفور اهل القبور عبارتی ایله اهل قرانك کمال جهالت وامور دینیه ده قلت اهتمام وغبیلرینه اشارت بیوردیلر وشیخ امام شمس الائمة الحلوانی علیه رحمة الملك العلام دیرکه بنم عندمده قول صحیح اولدر که قول مذکورده امام محمد حضرتلرینك مرادی کوفه قریه لریدر که عامهٔ اهالیسی اهل ذمت وروافضدر اما بزم دیاریمز بلاد بخاراده اهل ذمت اظهار قبایح مذکوره لرندن بلاد وامصارده منع اولندقلری کبی مساکن مسلمین اولان قریه لرده دخی زجر ودفع اولنور زیرا بزم دیارمزده اولان قریه لر مسجد جماعتدن وناسه وعظ ونصیحت ایدر بر واعظدن خالی اولماز وبونلر دخی شعائردیندندر وابن ابی الساعد بدندن ذکر وروایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدرده بیوردیلرکه اذا اکثبوکم فارموهم ولا تسلوا السیف حتی تغشوهم یعنی کفار سزلره یاقلشدقده رمی سهام ایله مقاتله ایدیکز وتا کفاری احاطه اتمدکجه سل سیوف اتمکز وحدیث شریفده کثبوکم واکثبوکم روایت اولندی معناسی سزه قریب اولوب اوزریکزه هجوم وازدحام اتدکلری وقتده دیمکدر وترتیب مذکور امر حربده بر ادب مستحسندر که عند الحاجه رمی سهام ایله دشمنی اوزرلرندن دفع اتملریله امر وتنبیه بیوردیلر وبو امر وتنبیهلری اصحاب کرامی در جنك اول قتالدن نهی ایتدکلری وقتلرده ایدی زیرا قصهٔ بدرده روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم کندولر ایچون بنا قیلنان عریشه حضرت ابی بکر ایله برابر دخوللرنده ناسی قتالدن نهی ایدوب کلام مذکوری تکلم بیورمشلردر ولا تسلوا السیوف حتی تغشوهم قول شریفلرنده آنی افاده واردرکه غازینك دشمنه ضربی واصل اوله جق مرتبه ده دشمنه قریب اولمدقجه سل سیف اتمسی مناسب اولماز اکرچه امر مرقومده کراهت شرعیه یوقدر بلکه مکاید حربیه دندرکه لمعان سیوف ابتدا کوزینه کورندکده دشمنی اخافه اتمکله بعید ایکن وقوع بولدقده فرار ایله قتل وهلاکدن خلاصنه باعث اولور وبعض علما توجیهنده دیدیلرکه دشمنه قریب اولمقدن اقدم سل سیوف اتمك علامت جبن وخوفدر بنا برین نهی اولندی قال الله تعالی ولا تنازعوا فتفشلوا وتذهب ریحکم یعنی اهل ایمان رأی وتدبیرده عدم اتفاق حسبیله نزاع وشقاق اتمکزکه تفرق کلمه سببیله دشمندن خوف ایدوب دولت ونصرتکز زائل اولمیه وبالله التوفیق وهو الهادی الی سواء الطریق

باب الامارة * امام المسلمین برمحله آزاکر چوق ارسال جیشه عازم اولدقده ایچلرندن برینی جمله نك اوزرینه امیر ورأی وتدبیرلرنده حاکم ومشیر نصب اتمدکجه ارسال اتمك لازمدر ولزومنه موجب وعلت انجق سنت نبویه یه اقتدا ومتابعتدر زیرا رسول الله علیه السلام علی الدوام بعث سرایا ایدوب هر دفعه ده نصب امیری التزام بیورمشلردر واکر جواز ترکه احتمال اولیدی تعلیم الجواز بر دفعه ترك واهمال ایدرلر ایدی وشاهد عقلی دخی بو مدعایی مؤیددرکه ارسال اولنان عسکر لا محاله اجتماع رأی وکلمه یه محتاج وبو معنی انجق ایچلرندن بعضیسی امیر اولدقده حاصل اولور که آنلره برنسنه ایله امر ایتدکده جمله سی اطاعت ایدرلر وحرب خصوصنده امره انقیاد واطاعت کافه یجه قتالدن نفع موجب مصلحتدر وآحاد عسکره دخی اطاعت امیر لایق وسزاواردرکه اطاعتدن نصب امیرده نفع وفائده پدیدار اولماز قال علیه السلام من اطاعنی فلیطع امیری ومن عصی امیری فقد عصانی یعنی بکا طاعت ایدن نصب ایتدیکم امیره اطاعت ایلسون وامیریمه عصیان ایدن فی الحقیقه بکا عصیان ایلدی ومؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی ذکر ایتدیکمز قول اوزره حدیث عبد الرحمن بن عوف رضی الله تعالی ایله استدلال قیلدیکه قال علیه السلام اذا اجتمع ثلثة نفر فی سفر فلیؤمهم اکثرهم قرآنا وان کان اصغرهم یعنی برسفرده اوچ نفر اجتماع ایلسه لر قرآن عظیمی قنقیسی زیاده بیلور ایسه نه قدر اصغرلری ایسه ده آنلره امامت قیلسون واعلمرینی تقدیم بیوردقلری جمله دن افضل اولدیغندندر بعده امام محمد رحمه الله دیدیکه شخص مذکور امامالری اولدقده امیرلری دخی اولور واول شخص برامیردرکه آنی رسول الله صلی الله علیه وسلم مقتضای حدیث مذکور نصب ایلمشلردر وبو مثلو برحدیثدن قاعل ایله صحابهٔ کرام خلافت ابی بکر رضی الله عنه اوزره استدلال ایلیوب دیدیلرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی امر دینکز اولان امامت صلوة ایچون اختیار بیورمشلر ایکن سزلر امر دنیا کزده نیچه رضا واعتبار قلمزسز وکذلك اهل سفر انجق ایکی کمسنه اولسه لر بنه افضلی اولدرکه احدهما امیر وآخری مأمور اوله زیرا ایانه لرنده انعقاد وفاق وانتفاء خلاف وشقاق

مطلب لا یمنع اهل الذمة من اظهار الخمر فی القری

مطلب وقت سل السیوف فی الحرب

مطلب ینبغی للمسافرین ان یؤمروا علیهم واحدا منهم

مطلب الدلیل علی خلافة ابی بکر

مصلحتی امرمذکورایله صورتیاب اتساق اولور وامام محمد رحمه الله اصل کتابده سلیمان بن عامر رضی الله عنه دن مروی
اولان حدیث شریفی ذکر ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بعض اسفارده بولنوب اثناء لیلده عزم راه ایتملریله
ناس غلبهٔ نومدن ایلرو وکیرو ومتفرق اولوب حضرت ابی بکر ایله ابو عبیده رضی الله عنهما دخی نائملر ایکن راکب
اولدقلری دوه لری یولدن برشجره یه میل ایدوب شجره دن یمکه باشلدیلر بعده اویاندیلر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم واصحاب کراملری کچمشلر وقونمشلر در عقب انلر دخی راحل ورسول الله صلی الله علیه وسلم اسماع
کلام ایده جکلری موضعه واصل اولدقلرنده آنلره ندا ایوردیلر که ایکیکزدن بریکزی امیر نصب اتدیکزمی
بلی اتدك یارسول الله دیدیلر اول حینده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که الارشدتما یعنی اکاه اولیکز که
سز تدبیریکزده سمت صوابه رهیاب اولدیکز وخوف اصوص هنکامنده ابناء سبیل دخی اتفاق آرا ایله اوزرلرینه
برکسنه یی امیر نصب ایلملری لابد در که هرخصوصده اکا اطاعت وجنك وجدال اقتضا ایدر ایسه سوزیله عمل
وحرکت ایده لر اما خوف وخطر یوغیسه نصب امیر ایتملرنده بأس یوقدر وجناب مؤلف دیر که امام المسلین
اوزره واجبدر که ریاست جیش ایچون برکسنه یی تعیین قیله که امر حربده بصیر ومجرب الرأی والتدبیر اولوب
تا بجا عسکری مهلکه یه القا وفرصتیاب اولدقلرنده منع ودفعله مصلحت قتالی الغا ایدر مقوله دن اولمیه زیرا
امام ناظر مسلمین در وتمام نظر ایسه انجق خصال مذکوره ایله مجرب برکسنه یی نصب امیر ایتمکده در زیرا امیر اولان
کمسنه جبان اولمغله وقت فرصتده ناسی منع ایدر ایسه الفرصة خلسة یعنی فرصت سرعتله قاپمقدن عبارتدر
مثلی اوزره بردخی ایرشمکه قادر اولهمیه جقلری مصلحتی تفویت ایدر واکر متهور اولمغله کمال جسارتندن ناشی
ناسی مهالکه القا ایدر ایسه ناس البته متابعته مجبور اولورلر طوته لم کندو قوت وشجاعتی ایله نجات بولسون
وقت اولور که ناس آنك مقدورینه قادر اوله میوب تلف اولورلر ومؤلف حضرتلری قول مرقومی تأیید ایچون
جناب فاروق رضی الله عنه دن منقول اولان حدیثی روایت قیلدیکه جناب فاروق رضی الله عنه اطراف بلادده
اولان عامللرینه تحریر ایدر ایدیکه انس بن مالکك قرنداشی براء بن مالکی رضی الله عنهما جیوش مسلمیندن
برجیش اوزره امیر نصب ایتمکز زیرا براء بن مالك مهالکدن برمهلکه درکه ناسه رهبر اولوب هلاکه القا ایلر
و براء بن مالك رضی الله عنه ایسه زهد وتقواده کبار اصحابدن ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم عندالله علو
منزلتنی افاده ایچون بیوردیلر رب اشعث اغبر ذی طمرین لا یؤبه به لو اقسم علی الله لابره منهم البراء بن مالك یعنی
نیجه پژمرده قیافت وغبار آلوده هیئت وکهنه جامه وکسوت کمسنه لر واردر که ناس حقیر کوروب شاننه اعتنا
ایلمزلر لکن الله تعالی اوزره قسم ایدوب والله شویله اوله جقدر دیسه آنی خدای متعال تصدیق وقولنی
تحقیق ایلر انلردن بریسی براء بن مالکدر حتی روایت اولندیکه بعض غزواتده غلبهٔ کفار بدیدار وحال مسلمین
دشوار اولوب اهل اسلام براء بن مالك رضی الله عنه حضرتلرینه دیدیلر که رسول الله صلی الله علیه وسلمك سنك
حقکده لو اقسم علی الله لابره قول شریفیله استجابت دعوتکی اخبار ایلشلر ایکن بزه خیر دعا ایلمزمیسین
اول حینده اللرین قالدیروب اللهم امنحنا اکتافهم یعنی یارب اعدانك اوموزلرین بزه احسان قیل که انده
سبوقمزی امتحان ایده لم دیو مناجات ایلدی فی الحال اول کروه اهل ضلال سمت ادباره عنان یزاقبال ومجال
معرکه دن فرار وهزیمته بی قرار و بی مجال اولدیلر قالدیکه براء بن مالك رضی الله عنه بو بله بر ذات عالیشان
وصحابیٔ سامی مکان ایکن امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه غایت جرأت وجسارتندن انی امیر جیش
قیلمقدن نهی ایلدی زیرا قطعا مبالات واهتمام ایتمیوب حروب ومهالکه بی پروا غوص واقتحام ایلر ایدی
ونصر بن سیاردنکه برامکه نیك مقربی ایدی وابو مسلم انی بلدهٔ مرودن اخراج ایلمش ایدی بو قول حکیمانه
حکایت اولنورکه بزرکان عجم انك اوزرینه اتفاق ایلدیلر که سر عسکر اولان کمسنه ده خصال بها یمدن
اون خصلت بولنمق لازمدر شجاعت خروس وشفقت دجاجه وقلب اسد وغارت ذئب وهجوم خنزیر
وصبر الکلب علی الجراحة وحرص کرکی یعنی طورنه وروغان ثعلب یعنی حیلهٔ روباه وحذر غراب وسمن دواب
یعنی سمینه اولوب قطعا مهزوله کوریلمیه دواب خراسان کبی سمین وقوی اولمق امام محمد رحمه الله تعالی دیر که
اکر بو بله متبصر اولمیان برکسنه یی امیر قیلمق اقتضا ایدر ایسه امام المسلین برمتبصر کسنه یی اکا وزیر مشیر
تعیین ایتمك کرکدر قال الله تعالی واجعل لی وزیرا من اهلی هرون اخی اشدد به ازری واشرکه فی امری
یعنی حضرت موسی علیه السلام دیدیکه یارب دخی اقاربمدن قرنداشم هارونی بکا وزیر قیل انکله قوتمی
شدید قیل وانی امر رسالتده بکا شریك قیل واکر بو بله بروزیر دخی تعیین اولنمازسه اول امیر کرکدر که عسکردن

اهل بصیرتی دعوت وامورنده مشورت ورأی وتدبیرلرینه مطاوعت قیله زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم اهل
وعیاللرینك قوت وادامللرینه وارنجه هرخصوصلرنده صحابهٔ کراملری ایله مشاوره ایدرلر ایدی وانکله مأمورلر ایدی
قال الله تعالی وشاورهم فی الامر یعنی یا محمد اوزریکه وحی نازل اولمیان امورده اصحابکله مشاوره قیل
وقال علیه السلام ما هلك قوم من مشورة یعنی مشورتدن برجماعت ضرر کوروب هالك اولمدیلر لکن ترك مشورت
مؤدیٔ هلاکدر امام محمد رحمه الله دیر که بعد المشاوره امیر مذکور مقتضای مشاوره ایله ناسه امر ایدر وناس دخی
کرکدر که اطاعت ایدوب اصلا مخالفت ایتمیه لر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که لا یحل الجنة لعاص
یعنی امیره عصیان ایدن کمسنه یه جنت حرامدر نقل اولنورکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیبرده قتالدن
نهی اتدکلری وقتلرده برمنادی یه امر ایدوب ترك قتال ایله ندا ایتدردیلر اول اثناده برکسنه کفار ایله قتال ایدوب قتل اولندی
فلان کمسنه شهید اولدی دیو جناب رسالتپناهه سویلدکلرنده قتالدن نهیدن صکره می دیو سؤال بیوروب بلی صکره در
دیدیلر اول حینده لا یحل الجنة لعاص دیدیلر رتبهٔ شهادته ایرمشیکن بنه اول کمسنه حقنده بو یله بیوردیلرتا که ظاهر
ونمایان اوله که امیر جیشك خطأ تدبیری متیقن اولمادقجه مخالفت وعصیان بروجهله حلال وشایان اولماز والله الموفق
باب مبعث السرایا ※ یعنی اخراج عساکره دائر اولان مسائل مهمه بابیدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی
صخر الغامدی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثی ذکر وتحدیث ایلدیکه قال النبی صلی الله علیه وسلم اللهم بارك
لامتی فی بکورها یعنی یارب امتم ایچون سحری حرکتلرنده یمن وبرکت احسان قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم ارسال
عسکر مراد ایتدکلرنده اول نهارده ارسال بیوریرلر ایدی وحدیث مذکورده دلیل واردر که صاحب مصلحت
مصلحتنه سعی ایچون سحری حرکت ایتمك مناسبدر زیراد عاء رسالتپناهی برکاتیله حصول مراده اقربدر
ورسول الله صلی الله علیه وسلم البکرة رباح او نجاح بیوریرلر ایدی یعنی صبحدم سعی وحرکت ربح وفوائد
یاخود شك راوی اوزره فوز مقاصدر بنابرین طلب علم ایچون ابتکاری مستحب کوروب دیدیلر که انما ینال العلم
ببکور کبکور الغراب یعنی علم شریف انجق غرابك طیران سحریسی کبی حرکت سحریه ایله نائل اولنور وبونه
دلیل واردر که امام المسلین ارسال عسکر مراد ایتدکده اول نهارده ارساله رغبت ایتمك کرکدر وعلما دیدیلرکه یوم
سبت وخمیسی دخی اختیار ایتمك کرکدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم دن مرویدر که بیوردیلر اللهم بارك لامتی
من بکورها سبتها وخمیسها یعنی یارب امتمك سبت وخمیسلرینك بکورندن یمن وبرکت احسان قیل وروایت
اولندیکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه مسافر یندن برکسنه یی کوردیکه دوه سنی باغلیوب مکث ایتمك مراد ایدر
اول کمسنه یه سنی بو ایکیدن کیروقویان نه در دیو سؤال ایدوب یا امیر المؤمنین صلوة جمعه در دیدکده الجمعة لا تحبس
مسافرا فاذهب فیه دیدی معناسی جمعه مسافری شرعا عوق ایلمز وارکیت جمعه ده دیمکدر وبونده دلیل
واردر که غزا یاخود حج یاخود سفر آخر ایچون یوم جمعه حرکتنده ضرر شرعی یوقدر اکرچه مجرد اباس زهد
ایله دعوای ورع ایدنلردن بعض کسان یوم جمعه خروج الی السفرده صلوة جمعه دن فرار شبهه سی اولمغله
مکروهدر دیدیلر لکن جوابده بز دیریز که ایام سائره ده خروج الی السفر بلا کراهة جائزدر آنده صلوة سفریه
ادا اولنمق ایله نصف صلوتدن شبههٔ فرار یوقدر کذلك رمضانده دخی جائزدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم
مدینه دن مکه یه رمضانك ایکی کیجه کچدکده نصکره حرکت بیوردیلر انده دخی اداء صومدن شبههٔ فرار
یوقدر و یوم جمعه خروجده شبههٔ فرار نه کونه عارض اولور و بوندن ماعدا قبل الزوال اوزرینه صلوة جمعه
واجب اولمادیغنده شبهه یوقدر وبعد الزوال دخی کندو مسافر بولنوب اوزرینه صلوة جمعه واجب اولماز
بو صورتده فرار عن الواجب نه وجهله تحقق ایدر وقبل الزوال خروج للسفر مباح اولدیغی کبی بزم عندمزده
بعد الزوال دخی مباح اولور لکن امام شافعی رحمه الله تعالی بعد الزوال اباحت خروجده بزه مخالفت ایلدی
زیرا امام مشار الیه عبادات موقته نك وجوب اداسنده اول وقتی اعتبار ایدر بو جهتله اول وقتده که عقیب زوالده
مقیم بولنمغله اداء جمعه انك مذهبنده بروجهله واجب محتم اولور که سفر ایله تبدل وتغیر ایتمز اما بزم عندمزده
حکم وجوب اداده معتبر اولان آخر وقتدر که آخر وقتده بعد الوجوب تغیر ایتمز بنابرین ایام سائره ده آخر وقتده
مسافر اولسه صلوة سفر واجبه اولور و یوم جمعه ده دخی قبل خروج وقت الظهر یعنی آخر وقت ظهرده
عمران مصرندن چیقمش اولسه اوزرینه جمعه واجبه اولمامغله قبل الزوال کبی بعد الزوال دخی مسافرتده
ضرر اولماز اما وقت ظهر تمامجه منقضی اولنجیه دکین عمران مصرندن تجاوز ایده میه جکنی بیلورسه اول کمسنه
صلوة جمعه یه حاضر اولسون زیرا آخر وقت ظهرده عمران مصری داخلنده بولندقده اوزرینه صلوة جمعه

مطلب الابکار فی الامور وطلب العلم

مطلب لا یکره الخروج یوم الجمعة من بلد قبل الزوال وبعده

واجب اولوب قبل الاداء خروجى جائز اولماز وامام محمد رحمه الله تعالى اصل كتابده مسئلهٔ مذكوره نك دليلنده
لانها فريضة عليه ديريعنى زيرا صلوة جمعه اولكسنه اوزرينه فرضدر وتعليل مذكور امام مشار اليهك كندو
اصل وقاعده سنه مبنيدر وعندنده مقيم حقنده اصل فرض صلوة جمعه در شارح الكتاب دير كه مسئلهٔ مزبوره ده
اولان اختلاف بز كتاب الصلوتده ايضاح ايلدك وامام زفر رحمه الله تعالى وجه مشروح اوزره آخر وقت اولان
آن غير منقسمه اعتبار ايتميوب انجق بر مقدار دخى تأخير اولنور ايسه وقتك اداء جمعه يه واسع اولميه جغى مرتبه ده
حال تضييقنى اعتبار ايدر وبو قولى امام مشار اليهك كند واصل وقاعده سنه مبنيدر كه سببيت وجوب همان
اواخر وقتده در مثلا اداء جمعه يه واسع اوله جق مقدارى زمان اخيره متعينه دركه اداء جمعه يى آندن تأخيرى
جائز اولماز وبوسببدن بر خاتون وقت ضيق مذكورده حائض اولسه نمازى ساقط اولميوب بعد الطهر قضا ايدر
ديو حكم ايدر وكذلك وقت جمعه وجه مشروح اوزره ضيق اولنجه دكين مسافر مصردن چيقماسه
اكا حضور جمعه لازم اولور شارح الكتاب شمس الائمة السرخسى رحمه الله تعالى دير كه شيخمز امام شمس الائمة
الحلوانى رحمه الله تعالى دير ايديكه بنم عندمده مسئلهٔ مذكوره ده نوع اشكال واردر كه آخر وقته اعتبار انجق
سائر نمازلر كبى مصلى يه على الانفراد اداسى ممكن اولان نمازده اولور اما جمعه منفردا ادا اولنميوب انجق امام وجماعت
ايله ادا اولنور بوصورتده وجوبنده آخر وقت ظهر معتبر اولميوب بلكه جماعتك وقت ادارى معتبر اولمق
اقتضا ايدر حتى مسافر جماعتك اداء جمعه لرندن اقدم مصردن چيقه مز سه اكا حضور جمعه لازم اولمق كوريئور
جناب شارح جوابنده دير كه شبههٔ مرقومه انجق اصل زفر اوزره وارد ومتقرر اولور زيرا امام مشار اليه وقتده
بالفعل ادايه قدرت وتمكن اعتبار ايدر اول جهتدن عندنده سببيت وجوب وقتك اول جزئنده متعين اولور كه
جزء مذكورده اهمال وتأخير ايلسه ما بعدى تضيق ايدوب ادايه واسع اولمازامابزم عندمزده سببيت اجزاء
وقتدن آن اخيرده متعين اولوب بوبله سبب ايله متقرر الوجوب اولان عبادتى آن مرقومده بالفعل ادايه قدرت
وتمكن معتبر دكلدر وبزم آخر وقتى اعتبار يمزه باعث بو معنادر بعده ازين جملهٔ معترضه دن اعراضله عطف
عنان ومحبتمز اولان ميدان مبعث السرايا ده جولان ايده لم ابن عباس رضى الله تعالى عنهما دن مرويدر كه
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم خير الاصحاب اربعة وخير السرايا اربعمائة وخير الجيوش اربعة آلاف
ولن يغلب اثنى عشر الفا عن قلة اذا كانت كلمتهم واحدة يعنى خير الاصحاب دورتدر وخير السرايا درتيوزدر
وخير الجيوش دورت بيكدر واون ايكى بيك عسكر رأى واحد اوزره اتفاق ايتدكده نصكره قلتلرندن ناشى مغلوب
اولمازلر بعض علما ديديلر كه خير الاصحاب اربعة قول شريفلرينك معناسى خير اصحابى يعنى اصحابمك
افضلى ديمكدر بوتقدير اوزره خلفاء اربعهٔ راشدين ابو بكر وعمر وعثمان وعلى رضوان الله تعالى عليهم اجمعين
حضراتنك افضل الاصحاب اولدقلرينه اشارتدر وبعضيلر ديديلر كه بلكه مراد ظاهر معناسيدر كه خير رفقا
وخير جماعت ديمكدر وحديث مذكور امام ابو حنيفه وامام محمد رحمة الله عليهما نك صلوة جمعه امامدن
غيرى اوچ نفر ايله ادا اولنور قوللرينه دليلدر زيرا خير الاصحاب انلردر كه معا ونتلريله اداء فريضه اولنه
بناء على ذلك دورت كسنه ايله اداء جمعه جائز اولور وحديث مذكور دلالت ايدر كه سريه من جهة العدد
جيشدن اقلدر وعسكر قليله سرادن اخذ ايله سريه تسميه سى قلت عدد لرندن ناشى تحفظ ايچون كيجه لرده
كيدوب كوندوزلرده دركين اولدقلرندندر وجيشه جيش ايله تسميه اولنمق آنك ايچوندر كه عربيه ده
جيش فارسيه ده جوش مثللو تموج وغليان معناسنه در وعسكر كبير دخى كثرتلرندن بر برى اوزرينه تموج
وغليان ايتمكله جيش ايله تسميه اولندى وحديثدن مراد شريفلرى اول دكلدر كه دورتيوزدن اقله سريه اطلاق
اولنميه بلكه مرادلرى انجق اولدر كه دورتيوزه بالغ اولورلر ايسه ظاهرحاللرى اولدر كه قبل نيل المرام
دار الحربدن فرار وانهزام كوسترمزلر ولن يغلب اثنى عشر الفا عن قلة قول شريفلرى اكا دليلدر كه غزات
مجاهدين عدد مذكوره بالغ اولدقدنصكره اعدارى اضعاف مضاعفه كثير اولسه لر دخى انهزام ايله عودتلرى
حلال اولماز زيرا مدلول لن يغلب اوزره مغلوب اولميالر البته غالبدر لكن شول شرطله ميانلرنده اتفاق كلمه دركار
اوله اكرچه يوم حنين ده عدد مسلمين اون ايكى بيك ايكن ينه منهزم اوله رق يوز چويرديلر كما قال الله تعالى ثم وليتم
مدبرين يعنى صكره ارقه ويرديكيكز حالده اعراض ايلديكز لكن ايچلرنده منافقين واهل مكه دن اول كونلرده
اسلامه كلوب هنوز اسلامى قوت بولميان كسنه لر مختلط اولمغله متفق دكللر ايدى اما اتفاق كلمه بولنور سه آنلره
بر وجهله فرار جائز اولماز زيرا آنلر اون ايكى بيك نفر اولمغله اوچ عسكر عد اولنور كه دورت بيكى ميمنه اوزره دركه

مطلب اداء صلوة الجمعة يصح باربعة نفر

خير الجيوش آنلردر واول مقدارى دخى ميسره ده واول مقدارى دخى قلب عسكرده در وجمع متفق عليهك
ادناسى اوچدر واكثرينه نهايت يوقدر وحكم شرعيده ادناسى اكثرينه مساويدر بوجهتله اشبو اوچ عسكركه
مجموعى اون ايكى بيكدر جموع لاتحصى يه مساوى عدد اولنمغله انهزام وفرارلرى قطعا حلال اولماز ورسول الله
صلى الله عليه وسلمدن مرويدر كه بيورديلر خير امراء السرايا زيد بن حارثة اقسمه بالسوية واعدله فى الرعية
يعنى اكثر امراء جنوده نسبتله افضللرى زيد بن حارثه دركه على السويه تقسيم غنائمده فائق وبين الرعيه اجراء
عدالتده متفوقدر وزيد بن حارثه رضى الله تعالى عنه معتق رسول الله صلى الله عليه وسلمدر فى الاصل ام المؤمنين
حضرت خديجه رضى الله عنهانك مملوكى اولوب جناب رسالته هبه قيلدقلرنده انى اعتاق وكندولرينه
ولد اتخاذ ايدوب جاهليتده اولان حكم تبنى منسوخ اولنجه دكين حقنده حكم بنوتى اجرا بيورمشلردر وبعد النسخ
انجق معتقلريدر وقرآن عظيمده واذ تقول للذى انعم الله عليه وانعمت عليه نظم كريمى آنك شاننده نازل
اولمشدر يعنى الله عظيم الشانك انعام ايلديكى وحبيبم سنك دخى انعام ايلديكك ذاته خطابا ذيل آيتده ذكر
اولنان كلامى سويلديكك وقتى تذكر قيل يعنى الله تعالى دين اسلام ايله انعام ايلدى وحبيبم سن دخى اعتاق
ايله انعام ايلدك بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى سكز دفعه امير عسكر قيلدى تا كه يوم مؤته ده شهيد اولوب
رسول الله صلى الله عليه وسلم خير الامراء قول شريفى ايله ثناسين ايدوب تحقيق صفت خيريت ايچون خصلتين
مذكورتينى تعيين بيورديلر زيرا امير عسكر خصلتين مذكورتينه محتاجدر كه بريسى نائل اولدقلرى غنائم
خصوصنده عدالت تقسيمى اعتبار وبرى دخى مراجعت ايتدكلرى امورده بعضك بعض آخردن حقنى
آلوب ممكله انصاف فى الانتصافه بذل اقتدار ايلمكدر وامرين مذكورين انجق عهدهٔ امرايه تفويض اولنمشدر
وامام محمد رحمه الله تعالى حديث مذكورى اقسمه واعدله ضميرلرى امراء سرايايه راجع اولوب بحسب الظاهر
ضمير جماعت ايله اقسمهم واعدلهم ديلمك اقتضا ايدر لكن افراد ايله روايت قيلديغنى بعض كسان تعييب
ايلديلر لكن جوابلرنده ديريز كه امام محمد رحمه الله تعالى حديث مذكورى لفظ مزبور ايله اخذ وروايت
ايلديكى ضمير افرادى موضع جماعتده استعمالك صحتنه دلالت ايدر وامثالنده باب تأويل واسع وميان صغير
وكبيرده شايعدر بنه مؤلف الكتاب رحمه الله تعالى دير كه امام المسلمين عهده سندن كلور كسنه بولنور ايسه سريه
نامنه يالكز بر شخص ياخود ايكى ياخود اوچ شخص ارسال ايتمك جائزدر زيرا روايت اولنديكنه نبى اكرم صلى الله
عليه وسلم غزوهٔ خندقك بعض ايامنده حذيفة بن اليمان حضرتلرين يالكز وعبد الله بن انيس ودحية الكلبى
وابن مسعود وخباب رضى الله عنهم دن هر برينى يالكز سريه نامنه ارسال بيورديلر اكرچه رسول الله صلى الله
عليه وسلم اوچ نفردن اقل بعث سريه دن نهى ايلديلر لكن نهى مذكور ايكى كونه تأويل اولنور برى اولدر كه
بر ياخود ايكى نفرك بعثى دينده مكروه اولميه رق مجرد شفقت على المسلمين وجهى اوزره نهى اولنه وبرى دخى
اولدر كه سريه اوچ نفردن اقل چيقمامق افضل ايدوكنى بيان اوله تا كه اثناء طريقده هيئت جماعت اوزره
بريسى امامته تقدم ايدوب ايكيسى دخى ارقه سنده صف اولمغله جماعتله اداء صلوته مقتدر اوله لر وتوجيه
مذكور نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن مروى اولان الراكب شيطان والراكبان شيطانان
والثلثة ركب حديث شريفنك مضمون منيفيدر يعنى راكب واحد شيطاندر وراكبان ايكى شيطاندر
واوچ راكب جماعت انسان وقافلهٔ ركباندر وجواب مذكور توجيه بطريق المنقولدر ومن جهة المعقول جواب آخر
مقبوله تصدى ايدوب ديرز كه بعث سريه دن مقصود همان قتال دكلدر بلكه كاه خبر اعدايى تجسس وعزيمت
ايتدكلرى اسرارى تفحص قصد اولنور بوصورتده شخص واحد جاسوسلق ايچون ميان اعدايه دخوله قادر اولمق
اوچ كسنه نك قدرت حلولندن اسهل ايديكى ظاهردر وخصوص مرقومده كاه شخص واحد ايله حاصل اولور
وكاه هيچ برى خبر كتوروب اخرى دخى اول كلدكدن صكره حادث اولان رأى اعدايه واقف اولمق ايچون ميان
اعدادده مكث ايتمسى مقصود اولور وغرض مفروض ايكى شخص ايله منصهٔ حصولده معروض اولور وكاه مقصود
ومرام على الغفله قتال كفرهٔ لئام ياخود ايچلرندن بعض مبارزين مشهورينى ناكهانى قتل واعدام واقع اولوب
بو مقصود دخى اوچ ياخود زيادهٔ جماعت ايله صورتپذير وجود اولور بناء على هذا خصوص مخصوصده رأى وتدبير وابستهٔ
عهدهٔ امير در كه مسلمينه قنغى صورتده نظر ومنفعت ملاحظه ايدر ايسه اول وجهله عمل وحركت قيلور والله الموفق
* باب الرايات والالوية * يعنى جهادده بايراقلر واللويه اتخاذ نده دائر اولان مسائل شرعيه بيانيدر صاحب الكتاب امام
محمد رحمه الله تعالى دير كه انسب واجود اولان اهل اسلامك لوالرى ابيض ورايه لرى اسود اولمقدر ومنوال

مطلب فضائل زيد بن حارثة

مشروح اوزره اخبار نبویه وارده اولوب راشد بن سعید رضی الله عنه دن روایت اولنديکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینك رایه‌لری سیاه ولوالری سفید ایدی وعروة بن الزبیر دیدیکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینك رایه‌لری سیاه ایدی حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهانك برده سندن مصنوع
ایدی اسمنه عقاب دیرلرایدی وعقاب رایه لرینك اسمیدر عمامه لرینك اسمی سحاب وفرسلرینك سکب
وبغله لرینك دلدل اولدیغی کبی بوندنصکره معلوم ارباب علومدرکه لفظ لوی ملوك وسلاطین واصحاب
جیوش پیشکاهنده چکیلن شقهٔ معتبره‌نك اسمیدر ملوك آل عثمان ایدهم الله تعالی الی انقراض الدوران
حضراتنه مخصوص اولان لواء سعادت نشان پیغمبر عالیشان ووزراء سامی مکانلرینه مخصوص اولان توغ پرفروغ
وسنجاغ رونق افشانلری کبی اما لفظ رایه وجوه عسکردن هربرینه اعطا قیلنان شقه‌نك اسمیدرکه هربرینك
نفراتی تحتنده تجمع ایدرلر دولت عثمانیه‌ده اورطه‌لره وسواری عسکرلرینك سربلوکلرینه تعیین اولنان
بیراقلر کبی ورسول الله صلی الله علیه وسلمك قنغی غزوه ده اتخاذ رایه قیلدقلرنده اختلاف روایات واقع اولوب امام
زهری رحمه الله تعالی یوم خیبره کلنجه رایه یوغیدی همان الویه وارایدی دیدی لکن سائر محدثین ذکر
ایلدیلرکه غزوهٔ بدرده رایه وارایدی وسیاه ایدی بوبیان اوزره قبل یوم خیبر رایه اتخاذ اولندیغی مستبان
اولدی ورایاتده لون سواد مستحب کورلمکده حکمت اولدرکه رایات انجق اصحاب قتالك علامتیدر وهرطائفه
کندو بیراقلری آلتنده قتال ایدوب حسب الاقتضا بربرندن جدا دوشدکده ینه بیراقلری آلتنه عودته مقتدر
اولورلر ولون سواد ضوء نهارده وعلی الخصوص ارتفاع غبارده الوان سائره دن اظهر واشهر ایدوکی آشکار واول
سببدن استحباب سواد ظاهر وبدیداردر لکن من جهة الشرع بیراقلر ابیض واصفر واحمر اولمقده بأس وضرر
یوقدر انجق لواده لون بیاضی اختیار اتمه‌مز رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك انا احب الثیاب عند الله
البیض فلیلبسها احیاؤکم وکفنوا فیها موتاکم حدیث جواهر نثارلرینه مبنیدر یعنی علی التحقیق عند الله افضل
ثیاب ابیض اولنلریدر بناء علی ذلك حیوتده اولنلریکز آنی کیسونلر ومیتلریکزی آنده تکفین ایدیکز ولوی
هرجیش عظیمده انجق بردانه اولوب آحاد عسکر صاحب الجیش اولان سلطان یاخود امیر والاشانه عرض حاجت
ایتدکلرنده سمت لواسنه مراجعت والتوا ایدرلر بوجهتله لواده لون بیاضی اختیار ایلدك تا که سائر سربلوکلرك
رایهٔ سودالرندن امتیاز ایله ناسك وجههٔ مقصودی آشکار اوله ومؤلف الکتاب رحمه الله سلمة بن الاکوع
رضی الله عنه دن روایت ایدوب سلمه حضرتلری دیرکه والله یوم خیبرده کندومی کوردمکه حضرت علی رضی الله
عنهك اردنجه سرعت ایده رم قلعهٔ خیبره وارنجه‌دکین اکا ایریشه مدم فخرجت غادیة الیهود سلمه حضرتلرینك
بوقولنده غادیه غین معجمه وعین مهمله ایله مرویدر روایت اولایه کوره معناسی زراعت وحراثت اربابندن
وقت غدوه ده حرکت ایدن اهل عمل طشره چیقدیلر دیمکدر وثانیه‌یه کوره اهل عدوان یهودك مبارزان
میدان جلادتلری نمایان اولدیلر دیمکدر خلاصهٔ کلام قلعهٔ خیبره وصولیمزده یهودك غادیه یاخود عادیه لری
چیقوب جانب مسلمینه متصل اولان باب قلعه‌یی کشاد ایلدیلر وقلعهٔ مرقومه برقلعه ایدیکه عظماء یهود حصن
نطاته شبخون خوفیله ارقه سنه اوچ قات دیوار بنیاد اتمشلرایدی وخیل اعدا اکا ظفر بوله مز ایدی یهود
خیبر اول قلعه‌دن ودیوارلردن چیقوب قتال مسلمین سوداسیله صحرایه چیقدیلر ودرحال مرحب نام بهادر ممتازلری
میدان مبارزه ده امتیاز و بوشعر ایله ارتجازه سرآغاز ایلدی * شعر * قد علمت خیبر انی مرحب شاکی السلاح بطل
مجرب * اضرب احیانا وحینا اضرب * اکنی اذا اشهد من یغیب معناسی تحقیق اهل خیبر بیلدیلرکه بن مرحب
وتام السلاح بهادر مجربم میدان جنکده کاه مضروب وکاه ضارب اولوب بن حاضر اولدقدنصکره غایبلرك
منابنه نائب اولورم دیمکدر وآنی حضرت علی رضی الله عنه قتل ایلدی وبوقصه کتب مغازیده معروفه
ومذکوره‌در وجناب مؤلف قصهٔ مذکوره‌یی روایتدن مقصودی همان آخر حدیثده رسول الله صلی الله علیه وسلم
غزوهٔ مرقومه‌ده وجوه عسکره توزیع رایات ایلدکلرین بیان ومقدما الویه استعمال ایدرلرایکن یوم مذکورده
اتخاذ رایات ایلدکلرین افاده واعلاندر وامام محمد رحمه الله دیرکه اهل جهاد جهاده خروج اتدکلرنده هرطائفه
بیانه لرنده برنسنه‌یی شعار وعلامت اتخاذ اتملری لایقدرکه ایچلرندن بریسی رفقاسندن دور اولوب احدهما آخرین
یاخود مکان ومقرین بوله مزسه شعارلریله ندا ایدوب سمت مقصوده ظفر بوله وکذلك هر اهل رایه ایچون دخی
برشعار معروف اولمق مناسبدرکه اول رایه اصحابندن بریسی رایه سندن جدا دوشرسه شعاری ایله ندا
ورفیقلرینه وصول ورجوعه قدرت وتمکن پیدا قیله وامر مذکور من حیث الدیانه واجب ولازم دکلدر حتی

ترك

ترك ایدنلر عاصی وآثم اولمازلر لکن مصلحت حربه اقوای سبب اولمغله اتیانی افضل وانسب وموافقت آثار
وارده‌یه اقربدر زیرا سنان بن وبرة الجهنی رضی الله عنه دن بوقول شریف مرویدرکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم ایله غزوهٔ المریسیع ده که غزوهٔ بنی المصطلق دربرابر ایدك وبینمزده شعاریمز یامنصور امت
کلمه‌سی ایدی معناسی دشمنه ظفر بولدك همان دیلدیککی قتل واماته قیل دیمکدر وشعار نبوی یوم بدرده
دخی بوکلمه ایدی ویوم احدده امت امت کلمه‌سی ایدی وحضرت عایشه رضی الله عنها دن مرویدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم شعار مهاجرینی یابنی عبدالرحمن وشعار خزرجی یابنی عبدالله وشعار اوسی
یابنی عبیدالله قیلدیلر وغزوهٔ احزابده برکیجه دیدیلرکه اکر کفاره شبخون ایدر ایسکز شعاریکز حم لاینصرون
کلمه‌سی اولسون معناسی اعدا منصور اولمیه‌جقلرین تأکید ایچون حامیمه قسمدر ویوم حنین ده شعارلری
یا اصحاب سورة البقره ایدی حتی اصحاب کرام اول وهله‌ده انهزام ایله حربدن نکوله اقدام اتدکلرنده رسول الله صلی الله
علیه وسلم آنلره لفظ مذکور ایله ندا ایدوب یا اصحاب سورة البقرة الی انا عبدالله ورسوله سائر الیوم دیدیلر یعنی
ای اصحاب سورة البقره بکا طوغرو عودت ایدیکز بن الله تعالینك جمیع ایامده قولی ورسولی‌یم بویله تکلم ودشمنك
صدرینه طوغرو اقدام وتقدم ایدرلر ایدی ومسلمین صوت رسول اللهی کوش اتدکلری آنده صوب سعادتلرینه
عود ورجعتله جوش وخروش ایلدیلر وروایت اخراده یوم مزبورده شعارلری حم لاینصرون ایدی ومسلمین
جانب سعادتلرینه عودت اتدکلری ساعتده اهل شرك روکردان هزیمت اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم
انهزموا ورب محمد یعنی یاسینه قسم ایده‌رمکه منهزم اولدیلر ولفظ مذکور قسمدرکه خبر هزیمتلرین تأکید
ایلدیلر والحاصل شعار همان علامتدن عبارتدر وآنی وضع وتعیین وابستهٔ رأی امام المسلمیندر لکن اول
بابده بطریق التفاؤل فوز وظفره دلالت ایدر برکلمه اختیار وتأمل اتمك لایقدر زیرا رسول الله صلی الله
علیه وسلم فال حسنی سورلر واظهار سرور ایدرلر ایدی والله اعلم

باب الدعاء عند القتال یعنی غزا وجهاد اصحابی حین محاربه‌ده دعاء فتح ونصرت واعداء دینی قبل الحرب
دین اسلامه دعوته متعلق مسائل شرعیه بابیدر عبدالله بن ابی اوفی رضی الله تعالی عنهما دن مرویدرکه
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اعداء دین ایله معرکهٔ حربده ملاقات اتدکلرنده قبل القتال بودعاء اجابت
استدعا ایله تضرع ومناجات ایدرلر ایدی اللهم انا عبادك وهم عبادك نواصینا ونواصیهم بیدك اللهم اهزمهم
وانصرنا علیهم یعنی یارب بزلر سنك قوللریکز وکفار دخی قوللرکدر بزم وآنلرك نواصی اختیاریمز ید اقتدارکده در
یارب بزلر حق اوزره آنلر باطل اوزره اولدیغمز ایله آنلری مهزوم ومکسور وبزلری اوزرلرینه مظفر ومنصور قیل
بونده دلیل واردرکه هرغازی عند القتال دعا وتضرعده جناب رسالتپناهه اقتدا اتمك کرکدر زیرا مؤمن
برکت دعا ایله رزق ونصرتی استنزال ورفع انواع بلا ودفع شرور اعدایه کسب استیهال ایدر بناء علی هذه الامور
هرخصوصده دعا وتضرع ایله مأمور اولمشزدر قال الله تعالی فلیستجیبوا لی ولیؤمنوا بی یعنی قوللرم
بکا رجای اجابت قیلسونلر وبکا ایمان کتورسنلر وقال الله تعالی ادعوا ربکم تضرعا وخفیة یعنی قوللرم
تذلل وناسدن اختفا ایده‌رك ربکزه دعا ایدك وانبیا ومرسلین صلوات الله علی نبینا وعلیهم اجمعین حضراتی
دخی اعدالری اوزره بددعا قیلدقلری قرآن عظیمده اخبار وانبا اولندی مثلا حضرت نوح علیه السلام
رب لاتذر علی الارض من الکافرین دیارا دیو دعا قیلدقلری اخبار واعلام اولندی یعنی یارب ارض اوزره کافرلردن
برفردی ترك ایتمیوب جمله سین اهلاك ایله وحضرت موسی وهارون وخلیل علیهم الصلوات من الرب الجلیل
دخی قهر اعدا ایله دعا ایلدکلری آیات قرآنیه ده اظهار وابدا قیلندی جناب مؤلف دیرکه مسلمین نیت حرب ایله
مشرکینه مقابل اولدقلرنده ایکی صورت واردر بری اولدرکه صیت اسلام ودعوت دارالسلام آنلره الی الآن
بالغ اولمامش اوله وبری دخی عکسیدر اکر بالغ اولمامش ایسه ابتدا آنلری اسلامه دعوت اتمدکجه حرب وقتال
بروجهله حلال اولماز لقوله تعالی وما کنا معذبین حتی نبعث رسولا یعنی بز عظیم الشان کسنه‌یه عذاب ایدیجی
اولمادق حتی بعث رسول ایله الزام حجت ایدنجه‌دکین ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی امراء جیوشه بویله
وصیت وابتدا کفاری شهادت توحیده دعوت ایدك دیو نصیحت بیورلر ایدی ووجه آخری دخی واردرکه
کفار لئام بزم قتالمزی مجرد ماللرینی اغتنام وعیال واولادلرین سبی واقتسام قصدی ایله طمع خامه مبنیدر
دیو کاهیجه سوء ظنونه اقدام ایدرلر اکر قتالمز انجق احیاء دین ایچون ایدوکین من اول الامر بیلسه‌لر من غیر
حاجة الی القتال دعوت اسلامه اجابتلری احتمالدر خصوصا عرض اسلامی تقدیمده حکمت حسنه وموعظهٔ

مستحسنه ایله سبیل حقه دعوت مصلحتی تقویم واردر بناءً برین دعوت اسلام ایله ابتدا وشروع طریق وجوب
ایله مشروعدر واکر دعوت اسلام آنلره بالغ اولمش ایسه آنلردن جزیه یی قبول وانقیاد جزیه ایدرلر ایسه محاربه دن
عدول ایده جکمز معلوملری اولمق واولمامق واردر اکر معلوملری دکل ایسه اعطاء جزیه یه دعوت ایتمدکجه
آنلر ایله قتال ایتمک کرکدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم امراء جیوشه بو یله توصیه ایدرلر ایدی ومانع قتال اولان
امورد‌ن بری دخی قبول جزیه در قال الله تعالی حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون وقبول جزیه ده
بعض احکام مسلمینی التزام ومعاملاتلرنده مسلمینه انقیاد والتیام وار در بو سببله معلوملری دکل ایسه ابتدا
عرض جزیه واجبدر مکر مرتدین وعربدن عبدهٔ اصنام مثللو کندولردن جزیه شرعاً قبول اولنمیه جق
طائفه دن ایسه لر عرض جزیه یه حاجت یوقدر زیرا آنلردن انجق اسلام یاخود سیف قبول اولنور قال الله تعالی
تقاتلونهم او یسلمون یعنی مرتدیندن بنی حنیفه ایله قتال ایدرسز تا آنلر اسلامه کلنجیه دکین اکر بو طائفه
بعد عرض الاسلام ابا وامتناعه اقدام ایدرلر ایسه اعطاء جزیه عرض اولنمیوب همان قتال وقتللرینه
اقتحام اولنور وقبل دعوة الاسلام قتال وقتل اولنسه لر دخی قاتللری اولان مسلمین اوزره دیت وکفارتدن نسنه
التزام اولنماز زیرا دیت وکفارتك وجوبی اختلاف علماء اعلام اوزره دار الاسلام یاخود دین اسلام ایله احرازه منوطدر
یوقسه بدون الاحراز مجرد قتللرندن نهی شرعله واجب اولماز مثلا اهل حربك نسوانلرین واولاد صغارلرین
قتل ایتمك شرعاً ممنوع ایکن قاتللرینه دیت وکفارت واجب اولمدیغی کبی صورت مذکوره ده دخی واجب اولماز
نکته سی اولدر که نهی شرعینك مقتضاسی انجق امر منهیدن کف وانتهادر ومحل نهی متقوم اولوب دیت وکفارت
لازم اولمق وراء انتهاده امر آخر وشارعدن دلیل مستقله موقوف ایدوکی مقرردر واکر بو طائفه یه دعوت اسلام
مقدما رسیده اولمش ایسه آنده مسلمین مخیرلردر دیلرلر ایسه من انذر فقد اعذر مثلنه امتثال وابلاء غدر ایچون
قبل القتال دعوت اسلام ایله انذار ونحو یفه استعجال ایدرلر واکر دیلرلر ایسه مطلب مسلمین مقدما معلوم اعداء
دین اولدیغنه بناء بلا دعوة قتال وبولدقلرین قهر واستیصال ایدرلر وکاه اولور که تقدیم دعوتده تفویت فرصت ایله
مسلمینه لحوق ضرردن توهم اولنور بو صورتده من غیر دعوة حرب وقتاله اقدام وتقدمه ضرر شرعی یوقدر
اکرچه ابن عباس رضی الله عنهمادن رسول الله صلی الله علیه وسلم دعوت ایتمدکجه کفاردن برقومه قتال ایتمدیلر
وطلحه رضی الله عنه دن رسول الله صلی الله علیه وسلم مشرکینی اسلامه دعوت ایتمدکجه قتال ایتمزلر ایدی
قوللری روایت اولندی لکن آنك تأویلی امام محمد حضرتلرینك کتابنده تعلیل ایلدیکیدر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم اول کونلرده دین اسلامی هنوز کتورمشلردر بناءً برین اکثر کفار نه یه دعوت ایتدکلرندن خبردار دکللر ایدی
بو جهتله تقدیم دعوت ایدرلر ایدی وامام ابراهیمدن دخی بو یله جه منقولدر حتی اهل دیلمی اسلامه
دعوت لازممیدر دیو اکا سؤال ایلدکلرنده اهل دیلم دعوتی بیلدیلر دیو جواب ویردی مرادی دیمکدر که
بزم زمانمز حکم سالفده زمان نبوته مخالفدر وامام محمد قولین مذکوری وجه آخر ایله تأویل ایدوب
دیرکه یاخود التزام تقدیم دعوت واجب اولمیه رق رسول الله صلی الله علیه وسلم مجرد توبه وانابتلرین رجا وتطلب
ایتدکلرندن علی وجه التألف والتحبب اوله اول قصهٔ مرویه یی کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
بعد الدعوة مشرکین ایله قتال ایدوب نماز وقتی کلدککده صحابه ایله نمازی قیلوب موضع حربه عودت
ومرهٔ ثانیه ده ینه اسلامه دعوت ایدرلر ایدی بو دعوت ثانیه انجق تألفه محمول ایدوکی معلوم اصحاب عقولدر
وعطاء بن یسار رحمه الله دن مرویدر که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم علی بن ابی طالب رضی الله عنه جنابلرین
بر محله بعث ایدوب دیدیلرکیت وآرقه که باقمه یعنی امرمدن بر شیئ ترك ایتمه اول دخی یا رسول الله امر بکزنه در
وآنلره نه ایشلیه لیم دید کده بیوردیلر که ساحه لرینه وارو ب نازل اولدیغك وقتده آنلر سنکله قتال ایتمدکجه سن
آنلر ایله قتال ایتمه آنلر قتاله شروع ایدرلر ایسه سزدن برکسنه یی آنلر قتل ایتمدکجه ینه سن قتال ایتمه وسزدن برکسنه یی
دخی قتل ایدرلر ایسه اول مقتولی آنلره کوسترمدکجه ینه سن قتال ایتمه و بوندن صکره ینه آنلره دیرسنکه لا اله الا الله
دیمکه میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه سن دیکه نماز قیلمغه میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه سن دیکه
ماللریکزدن اخراج زکوته میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه آنلردن بشقه نسنه طلب ایتمه والله یا علی الله تعالی
سنك یدك ایله بر قولنه هدایت قیلمق سنك حقکده اوزرینه شمس طلوع وغروب ایدن دنیا ومافیهادن افضلدر
وعند العقلاء ظاهر وهویدادر که کفار حقلرنده حدیث مذکورده ذکر اولنان امهال وتأخیر علی وجه الایجاب
اولمیوب انجق علی قصد التألف والتسخیردر وعبد الرحمن بن عائذ رضی الله عنه دن مرویدر که رسول الله

صلی الله

مطلب دیة اهل الحرب اذا قتلوا

صلی الله علیه وسلم بر محله عسکر بعث ایتدکلرنده دیرلر ایدیکه ناس ایله تألف وقتالده تأنی وتوقف ایدیکز
واسلامه دعوت ایتمدکجه اوزرلرینه هجوم واغاره ایتمکز زیرا ارض اوزره مدر وو بردن یعنی اهل بادیه وحضردن
بر اهل بیت یوقدر الا آنلری بکا مسلم اوله رق کتورمکز اولادو نسالرین اسیر کتوروب رجاللرین قتل ایتمکزدن
بکا احبدر وابی عثمان النهدی حضرتلری دیدیکه کنا ندعو وندع یعنی کاه کفاری اسلامه دعوت وکاه
دعوتی ترك ایدوب هجوم وغارات ایدر ایدك وقول مذکور دلالت ایدر که دعوت وترك دعوت ایکیسی دخی محلنده
امر حسندر اکر اسلاملری مأمول ایسه مرة بعد اخری دعوت ایدرلر دکل ایسه بلا دعوة اوزرلرینه هجوم جائزدر
ومعنای مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت اولنان حدیث شریفده شعله یاب بیان وظهوردر که
نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن حضرتلری ابی قتادة بن ربعی جنابلرین اون دورت نفر ایچنده غطفانه بعث
ایدوب شنوا الغارة علیهم ولا تقتلوا النسوان والصبیان بیوردیلر یعنی هر طرفدن اوزرلرینه هجوم ایدیك ونسوان
وصبیانی قتل ایتمکز بعده معیتلرنده اولان راوی ابی قتاده نك حسن تدبیری بیاننده دیدیکه وقتا که غطفاندن کیجه
ایچنده بر حاضر عظیم یعنی حی جسیم اوزره هجومی قصد ایلدك ابی قتاده بزره خطبه ووصیته آغاز ایدوب
دیدیکه بن تکبیر ایتدیکمده جمله کز بردن تکبیر ایدك وحمله ایتدیکمده جمله کز حمله ایدك وطلبده امعان ایتمکز
یعنی غنیمت اردنجه ایراق کیتمکز بو یله دیوب هر ایکی کسنه یی بر برینه الیف ورفیق ایلدی وتنبیه ایلدیکه برکسنه
مادام قتل اولنوب یاخود بکا عودت ایدوب خبرینی افاده ایتمدکجه زمیل ورفیقندن مفارقت ایتمسون و برکسنه کلوب
بن اکا کیفیت رفقاسندن سؤال ایدرسم بیلمم دیمیوب البته بر برینی محافظه وحاللرین ملاحظه قیلسونلر راوی
مرقوم دیرکه درحال حاضر معهودی احاطه ایتدیك اول اثناده برکسنه یا خضراه دیو صیحه ایلدی بن دخی
ایشیدوب تفاؤل برله البته بن بر خیره اصابت ایده رم دیدم ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی بو مثللو فال خیر ایله
تفاؤل بیورلر ایدی حتی مدینه یه هجرت قصدی ایله حضرت ابی بکر رضی الله عنه ایله غاردن چیقدقلرنده
بریدة الاسلمی اوزره مرور وحضرت ابی بکری اول کسنه نك اسمنی سؤال ایله مأمور ایلدیلر اول کسنه اسمم بریده در
دیدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم بردلنا الامر دیدیلر یعنی امریمز بارد ولطیف اولدی واول کسنه اسلم
قبیله سندنم دیدکده سلمنا دیدیلر یعنی کفاردن یشدن سلامته ایریشدیك حدیث مذکوردن وصف مزبور
اوزره حسن تفاؤل جائز ایدوکی بزه معلوم اولمشدر ونقل اولنور که مسلمین نهر جیحونی عبور ایتدکلرنده برکسنه یی
ایشتدیلر که غلامنه یا ظفر دیو ندا ایدر اول وقتده مسلمین تفاؤل ایدوب قد ظفرنا دیدیلر و بر آخر کسنه یی
دخی ایشتدیلر که غلامنه یا علوان دیو ندا ایدر ینه مسلمین قد علونا دیدیلر وزید بن حارثه رضی الله عنه بر سریه
اوزره امیر ایکن غارت ابی قتاده نك نظیرینی راوی مذکور آندن دخی روایت ایدوب قصد ایتدیکمز حاضره یعنی
قبیله یه غبش صبحده یعنی ضوء وظلامك حین اختلاطنده واصل اولدیق دیدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم
بنی المصطلق غافل وحیوانلرین سقی ایله مشغوللر ایکن اوزرلرینه هجوم وغارت ومقاتللرین قتل وذریتلرین
اسر وسبیه مبادرت ایلدیلر وازواج مطهره دن جویریة بنت الحارث رضی الله عنها اول سبیك ایچنده ایدی
واسامة بن زید رضی الله عنهما حضرتلرینه اهل ابنی اوزره علی الصباح هجوم وغارت بعده احراق بالنار ایله
تعذیبه مباشرتله تنبیه بیوردیلر و بو مقوله غارت وهجوم تقدیم دعوت اسلام ایله صورتیاب اولمیه جغی معلومدر
وحسن بصری رحمه الله دن مرویدر که کفار روم ایچون قبل القتال دعوت اسلامه حاجت یوقدر زیرا آنلر
سوابق ازمانده دعوت اولنمشلردر دیدی وقول مذکوردن مرادی حضرت عیسی صلوات الله تعالی علی نبینا
وعلیه نصارای رومه محمد علیه الصلوة والسلام ایله تبشیر و بعث اولندقلرنده ایمان کتورملریله امر وتذکیر
ایلمشلردر دیمکدر کما قال الله تعالی ومبشرا برسول یأتی من بعدی اسمه احمد الآیة وبالله التوفیق

باب البرکة فی الخیل وما یصلح منها * یعنی فرسده اولان خیر وبرکتی تحقیق ویمننله رکوبه صالح اولنلرین اولمایانلرندن
تفریقی متضمن بابدر عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم الخیل
فی نواصیها الخیر الی یوم القیامة بیوردیلر یعنی افراسك جبهه لرنده الی یوم القیام خیر واردر وخیر مذکور ایله مراد
غزا وجهاد وتخویف عدوی بدنهاددر کما قال الله تعالی ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوکم بو صورتده
حدیث شریفده اولان خیر ایله بالاخره فرسان مجاهدینه حاصل اولان ثواب واجر اراده اولنور نته کیم
حدیث آخرده وارددر الخیل لثلثة لرجل اجر وهو الذی یمسکها فی سبیل الله کلما سمع هیعة طار الیها یعنی اتخاذ
خیل اوچ طائفه ایچوندر برینه کوره اجر وثوابدر واجر وثواب دخی فی سبیل الله خیلنی حفظ وامساك ایدوب هر قچان

موضع من فلسطین بین عسقلان والرملة

ابنی بضم الهمزة والقصر اسم

مطلب اوصاف الوان الخيل

اعدا طرفندن برصوت هائل ایشتسه اکا قارشو پرواز ایتمك ایله حاصل اولور یاخود خیر مذکور ایله مراد فرسان
مجاهدینك واسطهٔ خیل ایله غنیمتدن برسهم مخصوصه استحقاق واستعدادیدر والله تعالی ان ترك خیرا
الوصیة نظم شریفنده ماله خیر ایله تسمیه قیلدیغندن استحقاق غنیمت خیر ایدوکی ظاهر اولور زیرا بر مالدرکه
اشرف جهات اولان جهاد ایله کسب اولنور بناء برین اوزرینه اسم خیر اطلاق اولنور وصالح بن کیسان
حضرتلرندن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الخیل الشقر بیوردیلر یعنی آتلرك افضلی اشقر اولنلریدر
ووصف اشقریت افراسده یلبسی وقویروغی ایله متبین اولور اکر بو ایکی محللی یاخود بالکز بریسی احمر ایسه
اشقردر واکر ایکیسی دخی سیاه اولورسه اکا کمیت دیرلر وعبد الله بن نجیح القیسی رضی الله عنه دن مرویدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین ایشتدم دیدیلر الیمن فی الخیل فی کل اقرح ادهم ارثم محجل الثلث
طلق الیمنی فان لم یکن فکمیت علی هذه الصفة اقرح اول آتدرکه جبهه سنده مقدار درهم یاخود دخی اقل
بیاض اوله واکر بیاض مزبور فوق الدرهم ایسه اول آت اغردر وادهم سیاه آته اسمیدر وارثم اول آتدرکه
شفهٔ علیاسینك فوقنده بیاض اوله ومحجل الثلث طلق الیمنی اول آتدرکه اوچ ایاغنده بیاض اولوب انجق صاغ
ایاقلرینك برنده اولمیه مقابلی ارجلدرکه صاغ ایاقلرینك برنده بیاض اولوب سائر ایاقلرنده اولمیه و بو ارجل
ایله تشاؤم اولنوب نوع اوله رغبت ایله تیمن اولنور وتفاؤل مذکور زمان جاهلیه ده بین العرب معروف ومشهور
اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی کما کان ابقا وتقریر و اعتقاد عوامی تصویب برله یمن و برکت
صفت سابقه ده اولان افراسده در دیو بیان وتفسیر بیوردیلر وروایت اولندیکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه
سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه یه یازدیکه لاتخصین فرسا ولاتجرین فرسا فوق المیلین یعنی آیغر آتی ایکدیش ایتمه
یاخود آتدرمه وآتی ایکی میل مسافه دن زیاده قوشتمه یاخود قوشدرمه و بعض ناس حدیث مذکورك ظاهرینه

مطلب حکم اخصاء الدواب

تمسك واخصاء فرس مکروهدر دیوب کلامرین اکله تأیید قیلدیلرکه حضرت علی رضی الله عنه جناب
رسالتده اخصاء فرسدن سؤال اتدکده انما یفعل ذلك من لاخلاق له فی الاخرة بیوردیلر یعنی فعل معهودی
انجق آخرتده نصیبی اولمیان کمسنهلر ایشلرلر حتی ولامرنهم فلیغیرن خلق الله آیت کریمه سین دخی بونکله
تأویل اتدیلر یعنی ابلیس دیدیکه بن بنی آدمه البته امر ایده رم آنلر دخی خلق اللهی تغییر ایدرلر تفسیر آیتده
وارد اولدیکه تغییر خلق اللهدن مراد اخصاء دوابدر لکن بزم عندمزده مذهب صواب جواز اخصاء
دوابدرکه زمان رسالتدن الی یومنا هذا من غیر نکیر ولا منکر بین الانام متعارف ومشتهردر وایکدیجلك اشترا
ورکوبی ضرورشرعیدن عاری ایدوکنه اتفاق علما جاری اولمشدر ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
بو وصف اوزره برفرسلری دخی وار ایدی اکر اخصاده کراهت اولیدی فعل مذکوردن نهی زجر ایچون
شرا ورکوبی دخی مکروه اولور ایدی وحدیث عمر رضی الله عنه ده واقع اولان نهیك تأویلنی امام محمد
رحمه الله ذکر وتعلیل ایلمشدرکه صهیل خیل اعدایی ترهیب وتخویف ایدر ایکن اخصا صهیلنی ازاله وتخفیف
ایدر بو جهتله مکروه کورلمشدر یوقسه دینمزده حرام اولدیغندن دکلدر ونهی ثانیدن که ولاتجرین فرسا
فوق المیلین قول شریفندن مراد فرسك وسعندن زیاده قوشتمق یاخود علی وجه التلهی والتلاعب قوشمقدر
اما مسابقه بالافراس تعلیم ایچون اولورسه اول کوزلدر انده ضرر یوقدر وعامر الشعبی حضرتلرندن
مرویدرکه ان عمر بن الخطاب اجری وسبق قول مذکورده سبق لفظی تخفیف وتشدید ایله روایت اولندی
تخفیفه کوره معناسی عمر بن الخطاب رضی الله عنه آت قوشدردی ورفیقنی کچدی دیمکدر وتشدیده کوره
معناسی سبق اوزره قوشو تعبیر اولنان صله واکرامی التزام ایلدی دیمکدر وافراسك تحملندن خارج مسافه یه
باغ اولمدقجه مسابقه ده ضرر یوقدر منقولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم وابو بکر وعمر رضی الله عنهما مسابقه
ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم سابق وحضرت صدیق مصلی وجناب فاروق مثلث اولمشلردر ومصلینك
معناسی رأس دابه سی پیشکا هنده کیدن ذاتك صلاء دابه سی یعنی ذنبی عندنده اولان کمسنه در وحدیث مجاهدده
رسول الله صلی الله علیه وسلم دن وارد اولمشدرکه قال لاتحضر الملائکة شیئا من الملاهی سوی النصال والرهان
یعنی ملائکهٔ کرام صورت ملاهیده اولان نسنه لردن نصال ایله رهاندن غیری برشیئه حاضر اولمازلر نصال
رمی سهام ورهان مسابقهٔ خیل معنالرینه در وحدیث ابی هریره ده وارددرکه ان النبی علیه السلام قال لاسبق
الا فی خف اونصل اوحافر یعنی خف ونصل وحافردن غیری نسنه لرده مسابقه یوقدر وحافردن مراد فرس
وخفدن ابل ونصل دن رمیدر وحدیثده وارددرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك عضباء نام

وحضرت علی رضی الله عنه دن نقل اولنان حدیث دخی تقدیری اوزره تأویل مذکوره مشعر در بأرین کابیده ذکر اولنمامشدر

بر ناقه لری وار ایدی قطعا آنی بر دوه سبقت ایده مز ایدی براعرابی یاشی ایکی ایله التی میاننده قعود اطلاق اولنور
بر دوه سی اوزرنده کلوب عضبایی سبقت ایلدکده مسلمینه زیاده کران کلدی اول حینده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلرکه ما رفع الله تعالی فی الدنیا شیئا الا وضعه یعنی الله تعالی دنیاده برشیئی عالی قیلمدی الا
عاقبتنده انی سافل قیلدی و بونلرکبی مسابقه علی الاقدام دخی جائزدر زیرا امام زهری رحمه الله تعالی صحابهٔ کرام
میانلرنده مسابقه آتلرده ودوه لرده واقدامرنده اولور ایدی دیو روایت ایلدی ودلیل اخر اولدرکه اهل غزا
ریاضت دوابه محتاج اولدقلری کبی ریاضت نفسلرینه دخی محتاجلردر حتی پیاده ایکن طالب یاخود هارب اولاق
اقتضا اتسه سرعت حرکت موجب مشقت اولمیه واهل مسابقه میانلرنده برجعل که لسان ترکیده اوکدل وقوشو

مطلب المحلل فی الجعل

دیدکلری نسنه یی شرط ایدرلر ایسه اکا نظر اولنور اکر جعل مشروط بالکز برطرفدن اولوب احدهما آخره اکر سن بنی
کچرسك بن سکا شو نسنه یی و یره یم اما بن سنی کچرسم سندن نسنه اخذ ایتمیه یم دیرسه شرطلری اوزره عقدلری
استحسانا جائز واخذ جعله مستحق اولور زیرا حدیثده المؤمنون عند شروطهم وارد اولمشدر یعنی اهل ایمان
شرطلری عندنده موقوفلردر حقده مخالف اولمدقچه شرطلرینه البته مراعات ایدرلر اما شرط مذکور
ایکی طرفدن ایسه بعینه قماردر وقمار حرامدر مکر بینلرنده بر محلل اوله صورت محلل اولدرکه منسابقیندن
بشقه بر شخص ثالث دخی اولوب شرط ایدرلرکه اکر اول شخص ایکیسنی بردن کچرسه اکا برنسنه ویرهلر واکر
ایکیسی بردن آنی کچرلرسه نسنه سین المیهلر و بو ایکی دخی بینلرنده شرط آخر ایدهلرکه قنقیسی آخری کچرسه
برنسنه سین اخذ ایده ایشته بو صورت جائز و جوازی سعید ابن مسیب رحمه الله دن مرویدر لکن بشرط آنکه
محلل اولان شخص ثالث متسابقینی کچمك قابل اولان دابه اوزرنده اوله زیرا بویله اولمادقچه آنی ادخالده فائده
بولنمایوب شرطلری ینه قمار اولمقدن خارج اوله مزو بو محلده شارح الکتاب امام سرخسی دیرکه شیخمز
امام شمس الائمة الحلوانی دیرایدیکه طلبهٔ علوم بینلرنده جاری اولان شرطك دخی قول سابقه قیاس ایله
جوازی ایله افتا اولنور مثلا ایکی طالب برمسئله ده اختلاف واستدلالرینه قصد مراجعت اتدکلرنده احدهما آخره
اکر جواب اصابت دیدیکم قولم ایسه بن سکا شونی ویره یم واکر سنك قولك ایسه سن بکا نسنه ویرمه دیو شرط
ایدرسه جائزدر واکرجانبیندن ایسه قماردر ووجه قیاس اولدرکه مسابقهٔ افراس جائز کورلمك انجق جهادده تحصیل
ممارست ایچوندر بنا برین مباحثهٔ علمیه ده دخی تعلم علومه تشویق واغرا ایچون جائز کورلملور وصفوان بن

مطلب ركض الخيل

عمر والسکسکیدن منقولدرکه عمر بن عبد العزیز اصحاب سکسکی یه رکض الخیلدن یعنی آت قوشدرمقدن
نهی ایدوب نامه یازدی ومرادی تحاسلرك یعنی جانبازلرك رکضیدر وآنلری دخی انجق بلاموجب دابه یی
اتعاب ایدن قوشدرمقدن یاخود طبیعت دابه نك خلافنه تکلفله قوشدرمقدن نهی ایلدی زیرا بونده تعزیر
مشتری واردر وحرامدر یاخود مرادی رکض علی وجه التلهیدر وارهاب عدو ملاحظه سیله خیوله احسان
ایله بزلر مأمورلر ایکن علی وجه التلهی رکضله اتعابلری جائز دکلدر راوی مذکور دیرکه عمر بن عبد العزیز بنه
برکسنه یی مبزغ ایله دابه یه رکوب اتدرمسونلر دیو نهی ایلدی ومبزغ بعض جانبازلك اتدکلری کبی اول دمورلی
قمچیدرکه آنکله دابه یی قوشدیررلر وامر مذکور من غیر موجب جرح حیوانه بادی و بعضا هلاکنه دخی مؤدی
اولمغله عمر بن عبد العزیز رحمه الله نهی ایلمشدر وکذلك عادت عرب اوزره ظاهر خفنده عند العقب نخس فرس
ایچون اتخاذ حدیده ایتمك دخی وجه سابقه بناء منهیدر وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی حضرتلری جهاد
یاخود غیری برغرض صحیح اولمدقچه ناسی رکض الخیلدن نهی ایدرلر ایدی والله الموفق * باب کراهیة الجرس
یعنی اهل جهاد دابه لرینه چاك و چنقرق تعلیق ایتملرینك کراهتی محل تحقیقیدر کعب رضی الله عنه دن مرویدرکه
مسلمیندن بر جیش اخراج اولنماز الاحق جل وعلا برملك بعث ایدرکه دوابلری حقنده ندا ایدوب اللهم اجعل
ظهورها شدیدا وحوافرها حدیدا دیه رك دعا ایدر یعنی یارب ارقهلرینی قوتلی وطرنقلرینی دمور کبی حدتلی قیل
انجق اوزرنده چاك بولنان حیوانه بویله دعا ایلماز وخالد بن معدان رضی الله عنه دن منقولدرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم چاکلی بردوه کوروب تلك مطی الشیطان بیوردیلر یعنی اشبو دوه شیطان بینه جکیدر
ونبی اکرم صلی الله علیه وسلم العیر التی فیها الجرس لاتصحبها الملائکة بیوردقلری ام حبیبه رضی الله عنها دن
منقولدر یعنی اول قافله که ایچنده چاك بولنه ملائکه آنلره رفیق اولماز و بعض علما آثار مذکوره نك ظواهری ایله
استدلال وغزا وسائر اسفارده دواب اوزره وضع جرس مکروهدر دیو قطع مقال ایلدیلر و بوکه مماثل اقدام
اطفاله وضع خلاخل واتخاذ جلاجل دخی مکروهدر دیو ادعا وحضرت عائشه رضی الله عنها برخاتون کوردی

يانده اياغنده جلاجلی واربصبی وارایدی اول خاتون بوصبیدن تنفیر ملانکه ایدن نسنه یی نزع ایله دیمکله امرایلدی دیواثبات مدعا ایلدیلر لکن بزم مذهبمزده آثار مذکوره نك تأویلی اولدرکه اتخاذ جرس غزانه کوره دارالحربده مکروهدرزیرا دشمنه شبخون مراد اتسه‌لر انذار صوت جرسله دشمن خبردار اولوب مقابله یه ابتدا رایدرلر ومسلمین سریه قلیله ایسه اول صوتله دشمن محللرین بیلوب قتل واهلاك لرینه فرصت بولورلر بوصورتلرده اتخاذ جرس مشرکینی جلب ودعوت ومسلمین اوزره سوق ودلالت اتمکله معروض حکم کراهتدر اما داراسلامده دابه صاحبنه اتخاذ جرسده منفعت اولمغله شرعا بأس ومضرتی یوقدر یعنی جابجا مسلمین سفرلرنده صوت جرسله انتفاع ایدوب مثلا انکله دیده‌لرندن دفع خواب و یول غائب ایدن آنکله ملاقات اصحاب ایدرلر و بعض دواب دخی صوت جرسله کسب نشاط وسرعت سیرایچون تحصیل انبساط ایدرلر ومؤمنین خوف لصوصدن امین وجرسدن وجه مشروح اوزره منتفعین اولورلر ایسه اتخاذنده ضرر شرعی یوقدر واتخاذ جرس سوق جمال ایچون حدی دیدکلری نغمه نك نظیریدر واول میان عربده معروفدرکه کارسول الله صلی الله علیه وسلم دخی اذن و برمشلردر حتی کیجه ایله سفرلرده کتدکلرنده حادیلری حضور عالیلرنده حدی ایله نغمات ایدرلر ایدی بنابرین آنده دخی ضرر اولمادیغی بزه مستبین اولدی واقدام صبیانده اولان جلاجل اکر منفعت مقصوده ایچون اولمایوب مجرد لهو ایچون ایسه محبوب ومستحب دکلدر واکر آنده بر منفعت مقصوده وار ایسه آنده دخی ضرر یوقدر والله اعلم

باب رفع الصوت * مؤلف الکتاب علیه رحمة الرحیم الوهاب دیرکه وقت حربده رفع اصوات من جهة الدین مکروه ومنکور دکل ایسه‌ده علامت جبن وفشل اولمغله ممدوح ومشکور دکلدر لکن آنده تحریض قتال مثللو فائده وار ایسه بأس شرعی یوقدر یعنی مبارزین رفع صوت ایله کاهیجه اکتساب مزید نشاط وقوت وکاهیجه درون اعدایه القاء رعب وخشیت اتمك کبی منفعت اولورسه رفع صوتده شرعا بأس ومضرت یوقدر علی ماقال النبی صلی الله علیه وسلم صوت ابی دجانة فی الحرب فئة یعنی هنکام حربده ابی دجانه نك صوتی برجماعت عسکر مقامنه قائمدر وحسن بصری رضی الله عنه‌دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اوچ موضعده رفع صوتی مکروه کورورلر ایدی عند قرأة القرأن وعند الجنائز وعند القتال وقیس بن عباد حضرتلرندن مرویدرکه اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم اوچ موضعده رفع صوتی مکروه کورورلر ایدی بری جنازه و بری قتال و بری ذکردر و ذکر ایله مراد مجلس وعظدر و بوایکی حدیثدن سماع قرأن یاخود استماع وعظ وقتنده رفع صوتك کراهتی متبین ومتعین اولمشدر شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی دیرکه بیان سابقدن مستبین اولمشدرکه ادعای وجد ومحبت ایدنلرك فعل وعادت واظهار حالتلری مکروهدرکه امردینده اساس واصلی و باب زهدده بحث وفصلی یوقدر و بنه متبین اولورکه صوفیه نك عادتلری اولان عند السماع رفع صوت وتخریق ثیاب مثللو اختراع وابتداعلرندن آنلری منع اتمك اولی الامر اوزره امر لازمدر زیرا اعمال مرقومه سماع قرأن ووعظ وقتنده مکروه ایکن صوفیه نك سماع نغمات هنکامنده اتدکلرینه ظن ایدرسین وعند الجنائز رفع صوتله مراد نوحه و بکا اتمك واثوابی یرتوب یوزلرین طرملامقدرکه شرعا حرامدر یاخود مراد عند الجنازه مدحنده افراطدر واهل جاهلیه بویله ایدوب حتی وقوعی رتبه محالده اولان اوصافله میتی توصیف ایدرلر ایدی قال صلی الله علیه وسلم من تعزی بعزاء الجاهلیة فاعضوه بهن ابیه ولاتکنوا الله اعلم مرادشریفلری ولی میتی عزاء جاهلیه ایله تعزی وتسلیدن منع ایدیکز وزجر اله میتی سوء ذکر ایله مذمت اتمکز دیمکدر مترجم فقیردیرکه شراح حدیث بوخبراطیفك معنای منیفن وجه آخر ایله دخی تعریف قیلدیلر لکن تحریرنده برحسن تعبیره ظفر یاب اوله مدیغمدن تقریرندن اجتناب اولندی

باب العمائم فی دارالحرب * صاحب الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه وقت حربده وغیریده صارق صارمق خصال مسلمیندن برخصلت حسنه‌در زیرا عمائم طائفه عربك تاجلریدر قال صلی الله علیه وسلم تعمموا تزدادوا احلما یعنی باشکزه عمامه وضع ایدیکز تا که حلمکز مزداد اوله ورسول الله صلی الله علیه وسلم مکه یه یوم فتحنده سرسعادت افسرلرنده دستار سیاه اولدیغی حالده دخول ایلدکلرندن بزه لایح اولدیکه لبس عمامه لاسیما عمامه سودا برخصلت حسنادر وابن عمر رضی الله عنهمادن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنهی دعوت ایدوب حاضر اول سنی برسریه یه سرعسکر ایدوب بعث ایده جکم دیدیلر وابن عمر رضی الله عنهما حدیث مذکوری سرد وتفصیل ایدوب ختامنده تذییل براه دیدیکه عبدالرحمن بن عوف اوزرنده برعمامه وارایدیکه کندو باشنه صارمش ایدی همان رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی دعوت وحضور عالیلرینه اقعاد ایدوب یدبیضالریله عمامه مرقومه یی کوزا بعد کور بوزوب نزدعنایتلرندن برعمامه سودایی رأس شریفنه

مطلب جواز الحدی

مطلب اعتذار مترجم فی ذلك شرح الحدیث

مطلب رفع الصوت عند الجنائز

مطلب النهی عما فعله المتصوفة

مطلب عمامة السوداء

تخصیص ایله تعمیم و برطرفن بین الکتفین ارخا ایله حسن تنظیم بیوروب هکذا فاعتم یا ابن عوف دیدیلر یعنی یا ابن عوف عمامه‌کی اشته بویله تنظیم قیل وفعل مذکور ایله انجق سرعسکر مبرورلرینه قصدا اکرام و بین الاصحاب کرامت مشروحه ایله انی ممتاز و بنام ایلدیلر و بوحدیثده فعل رسالتپناهیده واقع اولدیغی اوزره ارخاء طرف العمامة بین الکتفین مستحب ایدوکنه دلیل ساطع واردر و بعض علما اول طرف مرسلی برشبرایله تقدیر و بعضیلر دخی وسط ظهره و بعضیلر موضع جلوسه واصل اوله جق مقدار ایله تحریر ایلدیلر و بنه حدیث سابقده دلیل آخر واردرکه لف عمامه سین تجدید ایدن کسنه عمامه سین باشندن بردن رفع اتمك یاخود قلنسوه‌دن بردن نزع اتمك لایق دکلدر بلکه لف ایتدیکی منوال اوزره تدریجله نقض اتمك سنت نبویه یه مطابقدر زیرا رسول جلیل علیه التحیة والتبجیل حضرتلری عمامه ابن عوفی بویله‌جه نقض وتحلیل ایلدیلر وصورت مذکوره نشر طومار مطوی منزله سنده‌در بنابرین نشرتدریجی همان دفعة واحدة نشر ایدوب بره براقمقدن اولی وانسبدر

باب القتال فی الاشهر الحرم * مرویدرکه سلیمان بن یسار رحمه الله‌دن اشهر حرمده که رجب وذوالقعده وذوالحجه ومحرمدر مسلمین ایچون قتال مشرکین جائز میدر دیو سؤال اولندقده نعم جائزدر دیدی و بزدخی بوقولی اخذ ایدرز لکن عطا حضرتلری فاذا انسلخ الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین نظم کریمی ایله استدلال وجائز دکلدر دیو قطع مقال ایلدی یعنی اشهر حرم منسلخ اولدقده مشرکینی بولدیغکز محلده قتل ایدیکز لکن بزلر دیرزکه دلیل مذکور منسوخ العمل وناسخی وقاتلوا المشرکین کافة یعنی مشرکینه عموما قتال ایدیکز دخی وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة یعنی کفار ایله قتال ایدیکز تا اثر شرك مضمحل اولنجیه دکین نص اجلاریدر و بعض علماء کرام وجه آخر ایله التزام الزام ایدوب فاقتلوهم حیث وجدتموهم ذکر جلیلی هر زمان ومکانده اباحت قتال مشرکینه ادل دلیلدر وعطا حضرتلرینك استدلال ایلدیکی فاذا انسلخ الاشهر الحرم قول شریفندن مراد بعض کفار ایچون مدت معاهده تعیین اولنان زمانك انقضا وانتهاسیدر یوقسه اشهر حرمده حرمت قتالك بیان وانتهاسی دکلدر دیو توجیه کلام ایلدیلر ونصین سابقیندن قطع نظر روایت صحیحه ایله مضبوط اهل سیردر که رسول الله صلی الله علیه وسلم فتح طائف ایچون محرمدن آلتی کون مرورنده غزو وجهاد ونصب منجنیق ایله تضییق ومحاصره یه اجتهاد ایدوب ماه صفرده فتح وتسخیر ایله مظفر اولدیلر و بونك کبی بین الفحول تلقی بالقبول قیلنن سنت مشهوره ایله جواز نسخ الکتاب مسلم ارباب الباب‌در والله اعلم بالصواب

باب هجرة الاعرابی * حسن بصری رحمه الله تعالی دیمشدرکه اعرابینك هجرتی انجق دفتر مجاهدین اسمنی جمع وتدوین اتمکله حاصل اولور وابتداء اسلامده جمله عربان ترك اوطان ایله مدینه منوره یه هجرت اتمك فرض ایدی قال الله تعالی والذین امنوا ولم یهاجروا مالکم من ولایتهم من شیء حتی یهاجروا یعنی اول کسنه‌لرکه ایمانه کلوب هجرت اتمیه‌لر آنلرك تولی امورلرندن سزك ایچون برنسنه یوقدر تا آنلر هجرت ایدنجیه‌دکین وقال علیه السلام ثم ادعوهم الی التحول الی دار المهاجرین فان ابوا فاخبرهم انهم کاعراب المسلمین یجری علیهم حکم الله الذی یجری علی المسلمین ولیس لهم فی الفیء ولا فی الغنیمة نصیب یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم جنابلری طائفه اعرابه ارسال ایلدکلری صحابه‌یه سعادتما بلرینه امر ایلدیلرکه بعده آنلری دار مهاجرینه تحوله دعوت قیلك اکر امتناع ایدرلر ایسه آنلره اعلام قیلك که اعراب مسلمین مثللو اولورلر سائر مسلمین اوزره جاری اولان احکام شرعیه آنلرده دخی جاری اولوب فیء وغنیمتدن آنلره نصیب یوقدر ومذهب حسن رحمه الله تعالی اولدرکه فرضیت هجرت نسخ اولنمادی واعرابدن اسلامه کلن کسنه اوزرینه واجبدرکه نامنی دفتر اهل غزاده کتب اتدرمکله شرف هجرتی کسب ایده وحسن رحمه الله جنابلرینك ذکر ایلدیکی وقتلرده مقصود بالهجرة انجق قتال ایدی یوقسه دار الهجرته تحول وانتقال دکل ایدی اما اکثر علما قوللری اوزره فرضیت هجرت یوم فتح مکه‌ده نسخ اولندی لقوله علیه السلام لاهجرة بعد الفتح انما هو جهاد ونیة یعنی فتح مکه‌دن صکره هجرت یوقدر انجق آنك بدلی جهاد واخلاص نیتدر وقال علیه السلام المهاجر من امتی من هجر السوء اوقال مانهی الله عنه یعنی امتمدن مهاجر اول کسنه‌درکه سوء اعمالی ترك ایده یاخود شك راوی اوزره الله تعالینك نهی ایلدیکی نسنه‌یی ترك ایده و بومعنایه امام محمد رحمه الله اشارت ایدوب دیمشدرکه براعرابی امصار مسلمیندن برمصری وطن اتخاذ ایتدکده دیوان غزاته التحاق اتسون اتمسون اعرابیتدن خروج واهل امصاره ولوج اتمش اولور وتوطن امصار شرط قیلنمق دخی انجق تعلم شعائر اسلامه کسب اقتدار ایچوندر اکر قبیله سی ایچنده ایکن تعلم مذکوره علاج بولورسه انکیچون ترك دیار وتوطن امصاره احتیاج یوقدر همان لازم اولان علم حالی تعلم

مطلب ارخاء ذنب العمامة

مطلب کیفیة نقض العمامة

درجه سنه خارج اولدقده رتبهٔ اعرابیدن یعنی الله تعالینک واجدران لا یعلموا حدود ما انزل الله
علی رسوله قول شریفنده اعرابی وصف ایلدیکی مضیق جهالتدن خارج اولور

مطلب الصدقة على المشرك

باب صلة المشرك * یعنی اهل شرکه صله واکرام جائز اولدیغنه متعلق مبحث ومقامدر ابن مروان خزاعی رحمه الله دن مرویدر که مجاهد حضرتلرینه اهل شرکدن برشخص وار در بنمزده قرابت و بنم آنده براز مالمده واردر اول مالی اکا هبه ایده یمی دیدم بلی هبه واکرام قیل دیدی بزلر دخی بو قولی اخذ ایدوب دیرز که مسلم اولان کسنه قریب و بعید حربی وذمی اهل شرکه اکرام اتمکده ضرر یوقدر زیرا سلمة بن الاکوع رضی الله عنه دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صلوة صبحی قیلدم ناکاه کتفیم بیننده برمس کبی حس ایدوب کیرو باقدیغمکه رسول الله صلی الله علیه وسلمدر یاسلمه امر قرفدنک قیزینی بکا هبه ایدرمیسین بیوردیلر نعم یارسول الله دیوب هبه ایلدم اخذ ایدوب خاللری حزم بن ابی وهبه ارسال ایلدیلر حال بوکه حزم مشرک واول قیز دخی مشرکه ایدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم اهل مکه قبل الفتح مبتلای قحط اولدقلرنده مکه یه بشیوز التون بعث وتوجیه واول مبلغی ابی سفیان بن حرب ایله صفوان بن امیه فقراء مکه یه توزیع اتملر ایچون یدلرینه تسلیم اولنمغه امر وتنبیه بیوردیلر وصولنده ابی سفیان وصفوان اخذ وقبول ایدوب محمد بو نکله انجق شبان قریشی خدعه ایله جلب ایلمک مأمول ایدر دیدیلر وهم صلهٔ رحم عند کل عاقل وفی کل مذهب حق او باطل برامر محمود واهدا الی الغیر مکارم اخلاقدن معدوددر وقال علیه السلام بعثت لاتمم مکارم الاخلاق یعنی بن مکارم اخلاقی تکمیل وتتمیم ایچون بعث اولندم بناء علی ذلک مسلمین ومشرکین اوزره بذل احسان امر مستحسن ایدوکی بزه نمایان اولدی و بوند نصکره کعب بن مالکدن مرویدرکه عامر بن مالک ابو البرآء حال شرکنده مدینه یه کلوب جناب رسالته ایکی فرس وایکی حله اهدا ایلدکده بن مشرکک هدیه سین قبول اتمم دیدیلر

مطلب قبول هدية المشرك وعدمه

مع هذا رسول الله صلی الله علیه وسلم هدایای مشرکینی قبول بیوردقلری روایت اولندی و عمرو بن امیه الضمری یدیله ابی سفیانه حال شرکنده تمرهٔ عجوه اهدا واندن سختیان اهداسنی اراده بیوردیلر وابوسفیان دخی هدیهٔ نبویه یی قبول ومقابلنده اهداء ادیم ایله سعی مقبول ایلدی و برنصرانی دخی حضرت رسالته حریر براق اهدا ایلدکده هدیه سین قبول بیوردیلر وعیاض بن حماد المجاشعی دخی پیشکاه سعادتلرینه هدیه کتوردکده یاعیاض اسلامه کلدیکمی دیو سؤال ایلدیلر کلمدیم دید یکنده بیوردیلرکه ان الله تعالی نهانی ان اقبل زبد المشرکین یعنی الله تعالی بنی عطیهٔ مشرکینی قبولدن نهی ایلدی وامام زهری دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم هدیهٔ مشرکینی قبولدن نهی اولندیلر دیو ذکر ایلدی لکن نقول مذکوره میانده تعارض استشعار اولنمغله عدم قبوله دلالت ایدنلرک تأویلی برقاچ وجهله اعلان واشعار اولندی بری بودرکه هدیه سی رد اولندقده ایمانه کلمسی امید اتدکلری مشرکدن قبول بیورمدیلرکه هدیه سی قبول اولنمق داعیه سی ایمانه باعث اوله وبری دخی اولدرکه بعض ناکسان هدیه سینک عوض ومقابلنه طامع اولوب بذل بدل مثلی ایله مکافاته دخی قانع اولمیوب انجام کاری هل من مزید ایله تعجیزه راجع اولور و بومعنایی بیان لقد هممت ان لا اقبل هدیة الاعراب حدیث شریفنده وروایت اخراده لااقبل الهدیة الامن قریشی اوثقفی خبر لطیفنده ظاهر ونمایاندر یعنی تحقیق هدیهٔ اعرابی قبول اتمک قصد اتدم وقریش ایله بنی ثقیفدن غیریلردن هدیه قبول اتمم و توجیه مذکوری مؤید روایت اولندیکه ذکری سبقت ایدن عامر بن مالک ایکی فرس اهدا ایلدیکه ایچندن بریسی فی الاصل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک ملکلرنده ایکن بعض حروبده ایادی کفاره دوشمش ایدی یته رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا هدیه سندن زیاده عوض و یرمشلر ایکن دخی زیاده استمکه باشلدی حتی رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه لرنده دیدیلرکه ما بال اقوام یهدون الینا ما نعرف انه انا ثم لایرضون منا بالمکافاة بالمثل یعنی اول قومک حال وشانلری نه درونه اتمک استرلرکه کندو مالیمز ایدوکنی بیلدیکمز نسنه یی بزه اهدا ایدرلر بنه مکافات مثلنه بزدن قناعت اتمزلر ووجوهدن بری دخی اولدرکه هدیهٔ عامری عدم قبوللری اکا مبنیدرکه باباسی اصحاب رسول اللهدن یتمش نفر ذواتی تأمین ایدوب جار قیلمش ایکن قومی جمله سنی قتل ایلدیلر وآنلر اصحاب بئرمعونه درکه قصهٔ معروفه لری واردر بنا بر ین رسول الله صلی الله علیه وسلم هدیه سین رد ایلدیلر بعده امام محمد رحمه الله تعالی دیدیکه امیر جیش هدایای مشرکینی قبول بکروهدر واکر آکورسه فیء مسلمین قیلمق کرکدر وعلماء اعلام قول مذکورده بحث وکلام ایلدیلر بعضیلری دید یلرکه مرادی کراهت تحریم دکل بلکه تنزیهدر زیرا قبول هدیه ده مشرکین ایله الفت ومحبتدن امین اولنماز حدیث شریفنده الهدیة تذهب وحر الصدر واقع اولمشدر یعنی هدیه صدرده اولان غیظ

لکن خطبهٔ مذکوره دن قبول هدیه فهم اولنمغله سیاق وسباقه منافی کورنور اما تعویض قبل القبول یاخود رد بعد القبول محتمل اولنمغله توفیق ممکندر والله اعلم

وعداوتی کیدره رر و بزلر ایسه کفاره غلظت وخشونتله مأمورلرز قال الله تعالی ولیجدوا فیکم غلظة یعنی کفار سزلرده غلظت وخشونت بولسونلر و بعضیلری دیدیلرکه مرادی هدیه یی مخصوص امیرک اولمق اوزره قبول حلال اولماز اما غنائم مسلمینه الحاق اوزره قبولی جائزدر زیرا اکا عزت ومنعه سندن ناشی هدیه ویریلر امیرک ایسه تمتع وتمتعی نفسی ایله دکل بلکه انجق مسلمین ایله در ورؤساء عسکردن برینه کلن هدیه دخی بویله در اما مشرکین مسلمیندن برشجیع مبارزه اهدا ایلسه لر یالکز کندو آلور زیرا آنک عزتی نفسنده اولان شجاعتله در و رسول الله صلی الله علیه وسلم حقلرنده دخی بویله در مشرکیندن کلن هدیه نفس نفیسلرینه مخصوصدر زیرا عزت وقوتلری مسلمین ایله دکل بلکه بالعکسدر قال الله تعالی والله یعصمک من الناس یعنی یا محمد الله تعالی سنی ناسدن حفظ

مطلب قبول الهدية من امراء الجور

ایدر سکا ضرر ایرشدیره مز علی الخصوص هدیه لرین قبول ایله کفاره میل خاطرلری دخی توهم اولنماز بناء علی هذا الوجه المقبول بعض احبا ننده هدیه لرین قبول ایلدیلر وصحابهٔ کرام وصکره کلن علماء عظام امراء جوردن جواز قبول هدیه ده اختلاف اوزره قیام ایلدیلر ابن عباس وابن عمر رضی الله عنهم مختار کبی ستمکاردن کلن هدیه یی اخذ واعتبار ایدرلر ایدی اما ابوذر وابو الدرداء رضی الله عنهما قطعا تجویز اتمزلر ایدی حتی امرادن بری ابی ذر رضی الله عنهه یوز التون اهدا ایلدکده هر مسلمه بو دکلو نسنه اهدا قیلدیمی دیو سؤال ایلدی و یرمدی دیدکلرنده رد ایدوب کلا انها لظی نزاعة للشوی دیدی یعنی قبول ایله بکا ابرام اتمه زیرا بو هدیه لهیب ناردرکه انسانک جلد رأسنی نزع ایدیجیدر علی طریق الاقتباس بویله سویلدی وعلی بن ابی طالب رضی الله عنه دن مرویدرکه سلطان حلال وحرامدن اخذ وجمع ایدر اکر سکا برنسنه و یرسه اخذ ایله سکا حلالدر و بو بابده حاصل مذهبمز اولدرکه اکر امیر ستمکارک اکثر مالی رشوت وحرامدن ایسه سکا و یردیکی وجه حلالدن ایدوکی معلوم اولمادقجه قبول جائزه سی جائز اولماز واکر تجارت وزراعت صاحبی اولوب اکثر مالی حلالدن ایسه سکا و یردیکی حرامدن ایدوکی معلوم اولمادقجه قبول هدیه وعطیه سنده ضرر شرعی یوقدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بعض مشرکینک هدیه سین قبول بیورملرنده مذهبمزه دلیل معقول وسند منقول واردر وبالله التوفیق

مطلب جواز التغني في وحدته

باب المبارزة * یعنی مجاهد بنفسه میدان محاربه یه اقتحام واعدادن اقرانی ایله مقابله ومقاتله یه اقدامه متعلق کلامدر انس بن مالک رضی الله عنه دن روایت اولندیکه باب الاماره ده ذکری سبقت ایدن قرنداشی براء بن مالک رضی الله عنه مریض ایکن عیادة سنه واروب آنی وحدتنده تغنی ایدر بولدی اکا عتاب کونه تغنی می ایده یورمسین دیدکده جوابنده مسلمین ایله مشارکت اتدیکم قتالدن بشقه یالکز کندی یدمله یتمش طقوز کافر قتل ایلدم شمدی رتبهٔ شهادتدن حرمان بر له فراشمده می فوت اوله جغم دیو خشیتمدن دفع وحشت ایچون تغنی ایده یورم دیدی بوا رجاپلده انسان وحشتنی دفع ایچون یالکز جه تغنی اتمک جائز ایدوکنه دلیل واردر زیرا براء بن مالک رضی الله عنه زهاد اصحابدن اولوب پیغمبر والاجناب لو اقسم علی الله لابره قول شریفی ایله مدح وثناسین اشراب بیورمشلر ایکن مریض اولوب یالکز قالدقده تغنی ایله دفع اضطراب ایدر ایدی لکن انس رضی الله عنه طور مذکوری استبعاد ایله اعتراض وانکار اتدکده براء رضی الله عنه دخی تغنیدن قصدی انجق دفع وساوس نفسانیه اولوب تلهی قصد اتمدیکین بیان بر له اعتذار ایلدی زیرا رتبهٔ شهادت رجاسنده ایکن مرض معهودی ایله فراشنده فوت اولمقدن توحش وتوهم ایدوب برای تسلی تغنی وترنم ایلدی بوجهتله صورت مذکوره ده جواز تغنی بزه معلوم وعلی طریق اللهو اولان مکروه ایدوکی مجزوم اولدی علی ماقال علیه السلام انهاکم عن صوتین احمقین فاجرین صوت الغناء فانه مزمار الشیطان وخمش الوجوه وشق الجیوب ورنة الشیطان یعنی ای امت واصحابم سزی ایکی احمق وفاجر اولان صوتلردن نهی ایده رم بری صوت تغنیدرکه مزمار شیطاندر وبری دخی یوزین طرملایوب جامه سین چاک ایده رک رنهٔ شیطاندر یعنی عند المصیبه رفع صوتدر بوندنصکره روایت صحیحه ایله مثبتدرکه براء بن مالک رضی الله عنه برء وعافیتله مرض مرقومدن نائل صحت ودلخواهی اوزره بعض غزواتده واصل مرتبهٔ شهادت اولمشدر

باب من قاتل فاصاب نفسه * یعنی اثناء قتالده سلاحی کندویه اصابتله نفسنی اهلاک ایدن مقاتله متعلق مسائلدر امام مکحول رحمه الله دن منقولدرکه صحابهٔ کرامدن بریسی اعدادن برینی ضرب ایده یم دیرایکن خطا ایدوب سلاحی کندو اباغنه اصابت ومجروح دمی جریان اتمکله فوت اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم نمازینی قیلدیلر اصحاب کرام یارسول الله بو شهیدمیدر دید کلرنده نعم وانا علیه شهید بیوردیلر یعنی بلی شهیددر وبن دخی شاهدم ومعنای حدیث انجق آخرتده نیل درجات جهتیله شهیددر دیمکدر یوقسه دنیاده غسل وتکفین

اولنوب نمازی قیلنورز یرا غسل اولنمیان شهید اولدر که فعل عدو ایله قتل اولنه و بوایسه کندو فعلی ایله قتل اولندی
لکن عن قصد اولمامغله معذور در بنا برین حکم آخرتده شهید اولوب حکم دنیاده موتای مسلمین معامله سی قیلنور
نظیری المبطون شهید والنفساء شهید والمرأة التی تموت بجمع لم تطمث شهید حدیث شریفیدر یعنی اسهالدن
فوت اولان شهید و نفاسدن فوت اولان عورت شهید و شول عورت که آنده حمل یاخود بکارت مجتمع و غیر منفصل اولوب
بکر وطی ایله و حامل وضع حمله دک مبتلا اولمادین فوت اوله اول دخی شهیددر یعنی بونلر احکام آخرتده شهیدلردر
بوقسه احکام دنیاده دکللردر بعده مشایخمز نفسنی سلاحله عمدا قتل ایدن کمسنه نک نمازی قیلنورمی
اختلاف ایلدیلر و بوکتابده آنفا مخطیء مذکور حقنده نقل اولنان دلیلدر که عمدا نفسنی قتل ایلسه نمازی
قیلنماز خصوصا ابو هریره رضی الله عنه روایت اتمشدر که قال النبی صلی الله علیه وسلم من قتل نفسه
بحدیدة فحدیدته بیده یجاء بها نفسه فی نار جهنم خالدا مخلدا ومن تردی من موضع فهو یتردی فی نار جهنم خالدا
مخلدا ومن شرب سما فمات فهو یشربها فی نار جهنم خالدا مخلدا یعنی اول کمسنه که نفسنی بر حدیده ایله قتل
ایده نار جهنمده حدیده سی یدنده اننکله نفسنی ابد الاباد ضرب و جرحله تعذیب اولنور و اول کمسنه که بر مکان
مرتفعدن نفسنی القا ایله اهلاک ایده اول دخی نار جهنمده ابدی اننکله عذاب اولنور و اول کمسنه که شرب سم
ایله فوت اوله نار جهنمده ابدی شرب سم ایله عذاب اولنور شارح الکتاب امام سرخسی رحمه الله دیرکه
شیخمز امام حلوانی دیرایدیکه بنم عندمده اصح اولان نمازی قیلنوب و قبل الموت توبه ایدرسه قبول اولنقدر
لقوله تعالی ویغفر ما دون ذلک لمن یشاء یعنی الله تعالی ما دون الشرکی دیلدیکی قوللری ایچون عفو ایدر
وحدیث مذکور قتل نفسنی حلال اعتقاد ایدنلر حقنده در دیو تأویل اولنور نته کیم سباب المؤمن المسلم
فسق وقتاله کفر حدیثی مستحل ایله تأویل اولندیغی کبی وقاضی امام علی السغدی رحمه الله تعالی حضرتلرین
ایشتدم دیرکه عندمده قول اصح اولدر که نمازی قیلنماز لکن توبه سی مقبوله اولمدیغندن دکل بلکه کندو
نفسی اوزره باغی اولوب و باغی اوزره نماز قیلنمادیغندندر وسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دن مرویدر
دیدیکه عامر بن سنان بن الاکوع رضی الله عنه بر یهودیی سیف ایله ضرب و ایاغن قطع اتدکدنصکره سیفی
کندو اوزرینه رجوع و نفسنی جرح ایدوب فوت اولمش ایدی دیدمکه یارسول الله اسید بن حضیر البته عامر بن
سنان بن الاکوع حقنده عملی خبط اولدی دیور اول وقتده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که کذب
من قال ذلک ان له لاجرین جاهد مجاهدوانه لیعوم فی الجنة عوم الدعموص یعنی عملی خبط اولدی دیین کذب
ایلدی البته آنک ایچون ایکی قات اجر و ثواب واردر زیرا هم صابر وهم مجاهددر والبته اول جنت ایچنده شول
غدیرما ایچنده دعموص دیدکلری سیاه بوجک نه کونه سباحت ایدرسه اول ایچه سباحت ایدر و بز دخی بوقولی اخذ
ایدوب دیرز که اول کمسنه مصاب اولدیغی محنتده معذور و عملی اوزره مثاب و مأجوردر زیرا قتل کافره علی وجه
المبالغه جاهد وسیفی کندو اوزره رجوع و جرح اتدکده الی الوفات صبر ایله مبتلای مصائب و شداید
اولمشدر بوجهتله جاهد صابر و صابرینه اجر و ثوابلری بغیر حساب ایفا اولنه جغی نص قرآن ایله ظاهردر
ان له لاجرین قول شریفنک معنای منیفی بودر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه مسلمیندن ایکی سریه اثناء
لیلده بر برینه مقابله واقتران وهر بری آخری حقنده مشرکدر دیو کان براده همان مقاتله یه آغاز و طرفیندن یاخود
طرف واحددن بعض مقتول وقوعندنصکره افتراق وامتیاز ایدوب بعده کیفیته عالم اولسه لر کمسنه اوزرینه
دیت وکفارتدن نسنه لازم اولماز زیرا سریتین مزبورتیندن هر بری مباح اولان دفع صائله مباشرت وسریهٔ
اخرایه قصد و مبادرت ایدوب سریهٔ اخری دخی نفسندن دفع صائل ایچون قتال وقتله مستعجل اولدی
ودفع مذکور شرعا انسانه واجب اولمغله دیت وکفارتدن برنسنه یی موجب اولماز و بو بابده اصل اصیل جابر بن
عبدالله رضی الله عنهمادن روایت اولنان اثر جلیلدر دیمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک
خندقدن ایکی طلیعه لری خروج ایدوب اثناء لیلده بر برینی بیلموب انجق دشمن اعتقاد ایده رک ملاقات
ومقاتله یه ابتدار ایله ایچلرنده وافر مجروح ومقتول بدیدار اولدی بعده شعار اسلام ایله ندا اتدکلرنده بر برینی
بلوب ال چکدیلر وخصوص مرقومی جناب رسالته ذکر اتدکلرنده بیوردیلر که جراحاتکم فی سبیل الله من قتل
منکم فهو شهید یعنی یاره لریکز فی سبیل الله در اننکله مأجورلرسز وایچکزدن قتل اولنان شهیددر لکن
مسلمیندن بر طائفه مشرکین ایله قتال ایدر ایکن بر مسلم مسلم آخری مشرک ظنی ایله قتل ایدوب یاخود مشرک
قصدی ایله رمی اتدکده سهمی بر تقریب ایله عودت ومسلمه اصابتله قتل ایلسه قاتل اوزره دیت وکفارت

مطلب حکم من قتل نفسه عمدا

مطلب قتال طائفتان من المسلمین یظن کل ان صاحبه من المشرکین

لازمدر زیرا صورت مفروضه قتل خطا صورتیدر و آنده دیت وکفارت نص ایله واجبدر و بونده اصل و دلیل
روایت قیلنان خبر جلیلدر که یوم احدده حذیفه رضی الله عنهک پدری یمان رضی الله عنه اوزره مشرکدر
ظنی ایله سیوف مسلمین تعاقب ایدوب آنی قتل ایلدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم وجوب دیتله حکم اتدکلرنده
حذیفه رضی الله عنه اول دیتی قاتللرینه هبه ایلدی و بوصورتله صورت سابقه بینلرنده فرق اولدر که بوصورتده
مقتولک قاتلنه سوء قصدی اولمامغله کندو حقنده حرمت نفسی باقیه در اول جهتدن دم مقتولی هدردن
صیانت ایچون دیت واجبه اولور اما صورت اولی ده مقتول دخی قتل قاتله عازم اولمغله کندو حقنده حرمت
نفسنی اسقاط ایدوب آنی قتل ایدن انجق مباح اولان دفعله قتل اتمش اولور بوجهتله اوزرینه نسنه لازم اولماز

* باب قتل ذی الرحم المحرم * مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه مسلم اهل حرب اولان مشرکیندن
هر بر ذی رحم محرمنی ابتداء امرده یعنی مشرک آنک قتلنه تعرض اتمکسزن دخی قتل اتمک جائزدر انجق مشرک
اولان باباسنی ابتداء امرده قتل مکروهدر ومن قبل الاب یاخود من قبل الام جد اولان قریب و بعید باباسی کبیدر
مکر اول مسلمی بونلر قتله تعرضله مضطر قیلرلر ایسه قتللری مشرو عدر لقوله تعالی وصاحبهما فی الدنیا
معروفا یعنی والدینکه دنیاده احسان ایله معامله قیل و بو مقامده والدین ایله مراد ذیل آیتده وان جاهداک علی
ان تشرک بی قرینه سیله ابوین مشرکیندر و بدایت بالقتل ایسه معاملهٔ احساندن دکلدر اما قتلنه قصد ایله آنی
مضطر ایدرلرسه اول صورتده نفسندن دفع صائل ایدر وانسان خصوص احسانده کندو نفسی ایله ابتدایه
مأمور اولوب نفسندن ضرر قتلی دفع دخی ابلغ وجوه الاحسان اولمغله قتل ابوینده اعتذاری نمایاندر ووجه
آخر اولدر که بابا والدینک ایجادنه سبب اولمغله ولد باباسنی قتل قصدیله کندو نفسنی بابا سننک اعدامنه سبب
قیلق جائز اولماز لکن وجه مشروح اوزره مضطر اولورسه باباسی سبب اعدامنی کندو کسب اتمکله نفسنی قتل
اتمش کبی اولور زیرا اصل شرعی اولدر که مضطر قیلنان کمسنه نک سلاحی منزله سنده در یعنی اول
ثانی یی قتل ایلسه ثانی کندو سلاحی ایله نفسنی قتل اتمش کبی اولور و بوجهتله اب دین ولد ایچون حبس اولنماز
اما نفقه سیچون حبس اولنور زیرا ولدک نفقه سنی منع اتدکده اتلافنه قصد اتمش اولور بعده امام محمد رحمه الله
اصل کتابده اول حدیث مروی ایله استدلال قیلدیکه حنظلة بن ابی عامر و عبدالله بن عبدالله بن ابی رضی الله
عنهما رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن هر بری باباسنی قتل اتمکه استیذان اتدکلرنده آنلری منع ونهی بیوردیلر
وعمیر بن مالک رضی الله عنه دن مرویدر که برکسنه یارسول الله بابامه اعدا ایچنده ملاقی اولدیم و آندن جناب
رسالتکزه حاشاسیی متضمن بر سوز ایشیدوب آنی قتل ایلدم دیدی اولبابده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت
ایلدیلر حدیث مذکورده دلیل واردر که قتل مزبور ایله قاتل اوزره نسنه واجب اولماز زیرا نبی الانام علیه الصلوة
والسلام قاتل مرقومه برنسنه ایله امر ایلدیلر حال آنکه بعد تحقق الحاجة سکوت عن البیان شان نبوته شایان
دکلدر وقتل والد مشرکده احسن وجوه اولدر که مسلم والد مشرکنی هم قتل اتمیه وهم صف قتالدن عود
ورجوع قصد ایدرسه سبیلنی تخلیه دخی ایلیوب آنی بر موضع مضیقه الجا و بشقه مسلم کلوب آنی قتل ایدنجیه دکین
اول موضعده حبس و ابقا ایلیه و امام محمد رحمه الله اصل کتابده وصف مذکور اوزره بر حدیث شریف
دخی روایت قیلدی و صورت موصوفه عندمزده احب واحسندر اما مشرکیندن والد و مولودک
غیری ذی رحم محرمک اباحت قتلنی جامع الصغیرده بیان قیلدیق والله اعلم

باب البکاء علی القتلی * یعنی مقتولین اوزره جواز بکاده واقع اولان اقوال فقهادر روایت اولندیکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم بنی عبد الاشهل یوم احدده قتل اولنان شهیدلرینه بکا ایدرلر ایکن اوزرلرینه مرور و تأسف کنان
لکن حمزة لابواکی له بیوردیلر یعنی لکن حمزه یه بکا ایدیجی خاتونلر یوقدر حدیث مذکوری روایت قیلان
خاتون دیدیکه در حال بزلر جقوب جانب عالیلرینه واروب حضرت حمزه رضی الله عنه یه بکا ایلدیک
ورسول الله صلی الله علیه وسلم خانهٔ سعادتلرنده ایدیلر حتی درون خانه ده نشیج بکاریمزی ایشتدیک بعده بزلره
اصابت واحسان ایلدیکز یتشوردیو ارسال پیام ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم لکن حمزة لابواکی له
بیورملری انجق آنک ایچوندر که حضرت حمزه رضی الله عنه یوم احدده سید الشهدا ایدی لکن مدینه ده غریب
اولمغله نسواندن کمسنه سی یوغیدی اول جهتدن رسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر اولنان قول شریفلریله
اکا ندبه ایلدیلر وکتب مغازیده مذکوردر که سعد بن معاذ رضی الله عنه جناب رسالتدن بوقول شریفی
ایشتدکده قومندن جمیع نسوانی جمع ایلدی کذلک سعد بن عباده ومعاذ بن جبل رضی الله عنهما دخی بویله

مطلب حبس الاب لولده

مطلب استماع بكاء النساء على الميت

ايلمديلر واول نسواندن هرفرقه سی باب بیت رسول الله صلی الله علیه وسلمه كلوب حضرت حمزه یه ندبه
و بكا ايلديلر وحضرت رسالت دخی آنلرك بكارﻳﻠﻪ استیناس ایدوب خوابه وارديلر واول وقتدن برو مدينهٔ منوره ده
رسم بلده در كه ايچلرندن بری فوت اولدقده اولا حضرت حمزه رضی الله عنهه بكا ايله ابتدا ايدرلر ورجال مدينه
بر برينه تعزیه ده اینجق مات رسول الله ديرلر زياده نسنه سويلمزلر بعده مؤلف الكتاب حديث مذكوری ابن عمر
رضی الله عنهمایه متصل اولان طریق ایله روايت ایدوب آخرنده آنی زیاده قیلدیكه رسول الله صلی الله علیه
وسلم خوابدن بيدار اولديلركه نسوان مرقومه دخی بكا ايده يورلر بيورديلركه ياو يحهن انهن لهن امن ذا اليوم
فلير جعن ولا يبكين على هالك بعد اليوم يعنی ای واه اولوقتدن برو آنلر بونده لردر عودت ايلسونلر و بعد اليوم
برميته بكا ايلسونلر بعض علما بو حديثك ظاهرينه تمسك ايدوب ديديكه بكاء مذكوره يوم مزبورده رخصت
شرعيه ويريلمشيدی صكره حديث مذكور ايله نسخ اولندی لكن اكثر علما متفقلردركه منسوخ وغير مرخص اولان
نوحه و بكا ايله رفع صوتدر زيرا مرويدركه قال عليه السلام النائحة ومن حولها من مستمعيها عليهم لعنة الله
والملائكة والناس اجمعين يعنی نوحه ايدن عورت ومستمعيندن اطرافنده اولانلر اوزره الله تعالينك وجميع
ملائكه وانسانك لعنتلری نازله در ياخود نازله اولسون اما من غير صوت بكاده ضرر شرعی يوقدر زيرا روايت
اولنديكه ابراهيم بن رسول الله عليه السلام وفات ايتدكده رسول اكرم صلی الله عليه وسلم حضرتلرينك مبارك
كوزلرندن دموع جريان ايدوب عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه ديديكه بزی بكادن نهی ايتمديكزمی
بيورديلركه انما نهيتكم عن صوتين احمقين فاجرين واما هذه رحمة يجعلها الله تعالى في قلوب الرحماء العين تدمع
والقلب يحزن ولا نقول ما يسخط الرب يعنی بن سزی انجق تغنی ونوحه دن عبارت اولان صوتين احمقين
فاجريندن نهی ايلدم اما بو كورديكك اثر مرحمتدر كه انی خدای متعال رحيم اولانلرك قلوبنه وضع ايدر كوز ياشه رير
وقلب محزون اولور لكن رضاء الله اولميان كلامی سويلمزز و حضرت عمر رضی الله عنه دن مرويدركه
برعورت حضور نبويده ولدينه بكا ايدر ايكن ايشيدوب جناب فاروق منع ايلدی اول حينده رسول الله صلی الله
عليه وسلم بيورديلركه دعها يا عمر فان القلب حزين والنفس مصابة والعهد قريب يعنی منع ايتمه يا عمر زيرا قلبی
محزون ونفسی مصابه وفراقی قريب العهددر لكن على كل حال صبر جميل وترك بكا وعويل افضل واجملدر
قال الله تعالى الذين اذا اصابتهم مصيبة قالوا انا لله وانا اليه راجعون يعنی اول كسنه لری مدح ايده رمكه آنلره
برمصيبت اصابت ايتدكده بزلر جميعا الله تعالينك ملكلری يز وعود ورجوعمز بنده امر وحكمنه دردیرلر ٭٭٭
باب حمل الرؤس الى الولاة ٭ يعنی واليلره حمل رأس مقطوع مشروع ونامشروع اولديغنه دائر مسائلدر
عقبة بن عامر الجهنی رضی الله عنه دن منقولدركه حضرت ابی بكر رضی الله عنهك خلافتنده يناق نام بطريق
بنامك رأس مقطوعنی كتوردكلرنده منع وانكار وعدم رضاسنی اظهار ايلدی حضار مجلس يا خليفة رسول الله كفار
بزم مقتوللريمزك رؤسنی حضور ملوكلرينه عرض واحضار ايدرلر ديدكلرنده ديديكه كفرهٔ روم واعجامك عادت
باطله لرينه تقليدميدر بعد اليوم بكا رأس كلمسون همان مكتوب وخبر بكا كافيدر وروايت اخراده بغی وعدوان
وتجاوز حد ايله طغيان ايتديكز ديو عتاب فراوان ايلدی وروايت اخراده شامده اولان عمالنه بكا كله كوندرمكز
مكتوب وخبر كافيدر ديو كتب وارسال ايلدی و بعض علما بو قولك ظاهريله استدلال وحمل الرؤس الى الولاة
غير جائزدر زيرا جيفه در اماطهٔ اذی ايچون دفندن ماعدايه سبيل يوقدر وهم تفريق الرأس عن الجسد مثله در
ورسول الله صلی الله عليه وسلم ولو بالكلب العقور مثله دن نهی ايتمشلردر على الخصوص جناب صديق عادت
جاهليه در ديو تعبير ايلدی و بزلر اهل جاهليه يه تشبهدن ممنوعلرزديو تأييد مقال ايلديلر لكن اكثر مشايخمز
بو وجه اوزره قائللردركه اكر حمل رؤسده كفاری تكدير وتحقير حاصل ياخود قتل اولنان وجوه مشركيندن ياخود
مشاهير مبارزيندن اولوب رأسنی كورمكده مؤمنينه فراغ قلب واطمئنان خاطر واصل اولورسه حمل رأسده قطعا
بأس يوقدر كورمزميسنكه عبد الله بن مسعود رضی الله عنه يوم بدرده رأس ابی جهلی پيشكاه رسول الله صلی الله
عليه وسلمه حمل والقا وهذا رأس عدوك ابی جهل كلام بشارت افزاسين انبا وانها ايتدكده رسول الله صلی الله
عليه وسلم الله اكبر هذا فرعونی وفرعون امتی وكان شره علی وعلى امتی اعظم من شر فرعون على موسى وامته
مقال لؤلؤ مثاللريله اظهار شكر وثنا بيوروب قطعا معاملهٔ منع وانكاری اجرا ايلمديلر يعنی الله اولودر اشته بو بنم
وامتمك فرعونيدر و بونك بنم وامتم اوزره شر وضرری فرعونك موسى عليه السلام وامتی اوزره شر وضررندن
اشد ايدی وقول مذكور امام زهری رحمه الله دن روايت اولنان كلامك معناسيدركه جناب رسالته يوم بدردن

غيريده رأس كتوريلدی وحضرت صديقه كتوريلدی رضا ويرمدی واول كندويه حمل رأس قيلنان
ابن لز بيرديدی و رسول الله صلی الله عليه وسلم عبد الله بن انيس رضی الله عنهی سفيان بن عبد اللهی
قتل ايچون ارسال بيوردقلرنده عبد الله نقل ايلديكه كيدوب عنقنی ضرب ورأسنی اخذ وبرجبله صعود وآنده
اختفا ايلدم تا كه بنی طلب ايدنلر يأسله عودت ايتدكلرنده رأس مذكور ايله توجه ايدوب نبی اكرم صلی الله عليه وسلم
حضرتلرينه كتوردم و بنه محمد بن مسلمه رضی الله عنهی كعب بن الاشرفی قتل ايچون ارسال ايلدكلرنده اول دخی
رأس مزبوری اخذ ورسول الله صلی الله عليه وسلم حضورلرينه كتوردی و بونلری منع وانكار ايله خطارين
اظهار بيورمديلر ونقل اولنان آثاردن حمل رؤس الكفار بعض احيانده جائز ايدوكی آشكاردر والله الموفق
باب السلاح والفروسية ٭ يعنی استعمال سلاح وتعليم افراسه متعلق اقوال صحت استيناسدر عتبة بن ابی حكيم
رضی الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلی الله عليه وسلم حضورلرنده قوس ذكر اولنوب بيورديلركه ما سبقها
سلاح قط الى خير يعنی قوسی قطعا برسلاح جانب خيره سبقت ايتمدی يعنی آلات جهادك اقواسيدر و بونده
اهل غزايی تعلم رمی سهامه حث واغرا واردر وبيان فضائلنده آثار كثيره واردر بريسی حديث عقبة بن عامر
رضی الله عنه در ديديكه رسول الله صلی الله عليه وسلم واعدوا لهم ما استطعتم من قوة نظم كريمنك تفسيرنده
اوچ كره الا ان القوة الرمی بيورديلر معنای آيت سزلر محاربهٔ كفار ايچون قادر اولديغكز قوتی تهيئه ايديكز
ديمكدر ومعنای حديث آكاه اولكز قوت انجق رمی سهامدر بنه حديث عقبه ده وارد دركه ان الله تعالى يدخل
بالسهم الواحد ثلثة الجنة صانعه الذی يحتسب به ومنبله والرامی به يعنی الله تعالی براوق بركتيله اوچ كسنه يی
جنته ادخال ايدر بری احتساب وطلب ثواب ايده رك آنی وجوده كتورندر و بری اول اوقی يايه وضع ايدوب رامی يه
اعانت ايدندر و بری دخی آنی كفاره رمی ايدن كسنه در وقال عليه السلام كل لهو ابن آدم باطل الا ثلثة تأديبه
فرسه وملاعبته اهله ورميه عن قوسه يعنی ابن آدمك اوچ نسنه دن ماعدا جميع لعب ولهوی باطل وحرامدر
بريسی فرسنی تعليم و بری اهلی ايله ملاعبه و بری قوسندن رمی سهامدر ورسول الله صلی الله عليه وسلم فدا ايله
ابو ينلرينك ايكيسنی بردن بركسنه يه جمع ايتمديلر انجق يوم احدده سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه ايچون
جمع ايليوب ارم فداك ابی وامی بيورديلر يعنی رمی سهام قيل پدر ومادرم سكا فدا اولسون وروايت اولنديكه

مطلب قص الاظفار والشوارب

عمر بن الخطاب رضی الله عنه ارض عدوده طرنقلريكزی كسميوب توفير ايديكز زيرا سلاحدر ديو بعض محللره
نامه يازدی واكرچه قص اظفار فطرتدن محسوبدر لكن توفيری دخی دار الحربده اهل جهاده امرمندوبدر
زيرا يدندن سلاحی كيدوب دشمن دخی يقين كلدكده جابجا طرنقلريله مدافعه يه مقتدر اولور وقص اظافير
قص شوار به نظيردركه اول دخی سنت ايكن غازی يه دار الحربده توفير شارب مندوبدر تا كه عين اعداده غايتله مهيب
اولمغله ارهاب كفاره نصيب اوله وحضرت عمر رضی الله عنه دن مرويدر بعضدر كه علموا اولادكم السباحة والفروسية
ومر وهم بالاحتفاء بين الاغراض يعنی اولادلريكزه صوده يوزمك وآت قوللنمق تعليم ايديكز وامر ايديكز كه
مسابقه ايچون وضع اولنان نشانلر ميانده يالن اياق يوريسونلر ومعنای مذكور رسول الله صلی الله عليه وسلم دن مأثوردر
لكن حديث نبويده بو يله دركه قال عليه السلام علموا اولادكم السباحة والرمی والمرأة المغزل يعنی اولاديكزه صوده
يوزمك واوق آتمق تعليم ايديكز وعورتلره دخی ابلك ايشليه جكلری مغزلی تعليم ايديكز وقال عليه السلام ارموا واركبوا
وان ترموا احب الى من ان تركبوا يعنی اوق آتيكز وآته بينيكز لكن اوق ايتمكز بكا آته بنمكزدن سوكيليدر والحاصل
مجاهدك جهادينه معين ومدار هرنه ايسه آنی تعلم وآنكله الفت واعتياد مندوب وسزاواردر زيرا آنده اعزاز دين
وقهر مشركين واردر وعبيد بن عمير رضی الله عنه دن منقولدركه رسول الله صلی الله عليه وسلم يوم فتح مكه ده

مطلب افطار المريض والمسافر افضل

اصحاب كراملرينه افطروا فانه يوم قتال بيورديلر يعنی صومی ترك ايدوب افطار ايديكز زيرا يوم قتالدر و بو حديث
شريفده فتح مكه عنوة قتال ايله اولديغنه واهل غزا شهر رمضانده قتال ايده جك اولدقده افطاری صيامندن
افضل ايدوكنه دليل لطيف واردر زيرا صيام كاهيجه بعض لوازم قتالدن ضعيف دوشوروب اول
ضعفله كلن خللی سائر اوقاتده تدارك قابل اولماز اما صومی سائر ايام معدوده ده قضاسنه قادر اولور وصيام
موجب مشقت اولدقده مريض ومسافر حقلرنده افطار افضل اولدقده صكره مسافر مقاتل حقنده افضليتی
بالطريق الاولى در وعون بن ابی جحيفه دن اول دخی والدی ابی جحيفه دن روايتله ابی جحيفه رضی الله عنه
ديديكه رسول الله صلی الله عليه وسلم حضرتلرين سختيا ندن برقبهٔ حمرا ايچنده كوردم يعنی يوم فتح مكه ده
و بلالی دخی كورديمكه ماء وضوء لرين حضور عالملرينه ادخال و بعد التوضیء دوكمك ايچون اخراج ايلدی

مطلب جواز لبس الثوب الاحمر

مطلب اتخاذ السترة بين يدي المصلي

وناسی دخی کوردیمکه اول جانبه ابتدار ایدوب اول صودن برمقدار اخذایده بیلن آنکله تبرکا تمسح ایدرلر
واخذ ایده مین اخذایدنلرک رطوبتندن اخذایله یدینی ترطیب وآنکله تمسح ایدر وحدیث مذکورایله امام محمد
رحمه الله طهارت ماء مستعمل اوزره استدلال واصحاب کرام وضوده استعمال ایلدکلری صوایله تبرک ایدرلرایدی
اگر طاهر اولماسه تبرک اتمزلرایدی و رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی آنلری منع ایدرلرایدی دیو مدعاسنی
اکمال ایلدی لکن امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی دلیل مذکوردن اعتذار ایدوب دیرکه تبرک اصحاب جناب رسالته
بالغ اولدیغی نقل ایله عندمزده مستحباب اولمدی واحتجاج مذکور ایسه انجق خبر مرقوم جناب رسالته بالغ
اولوب منع وانکار اتمدکلرینی نقل ایله بزه معلوم اولدقده مستقیم المفهوم اولوربنه ابو جحیفه رضی الله عنه دیدیکه
بعده بلالی کوردم برعنزه چیقاروب یره دیکدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم حلهٔ حمرا ایچنده متشمرا چیقوب
اول رمحه قارشو ناسله ایکی رکعت نماز قیلدیلر وچوق ناس ودواب دخی کوردمکه عنزه نک وراسندن اوکلرندن
کچرلرایدی وعنزه حربه کبی برنسنه درکه سفرلرده نماز قیلدقلرنده اوکلرینه دیکمک ایچون هر بار پیشگاه سعادتلرنده
کوتوررلرایدی وملوک وامرا اوکلرنده حمل سلاح اولنمق عادتی بوندن مأخوذدر وحدیث مذکورده لبس
ثوب احمر جائز اولدیغنه وصحراده نماز قیلن اوکنده ستره اتخاذی لازم ایدوکنه وستره امام امامده اولسه کفایت
ایدوب جمیع جماعتک قدامنده اولمق شرط اولمدیغنه دلیل واردر زیرا امام صف اوله واول دخی ثانی یه ستره
منزله سنده در وینه دلیل واردر که وراء ستره ده مرور دن کسنه منع اولنماز زیرا ستره دن مقصود شارع خارج
و بعید اولان کسنه لرانکله مصلی یی بیلوب مصلی ایله ستره نک آره سندن بچمکدن ستره مذکوره خارج ایله
مصلی میاننده بمنزلة الحائط حائل ومانع اولمقدر بنا برین وراسندن مرورده ضرر یوقدر اما سترهٔ مطلوب
دخی ستره طویل وغلیظ اولمدیغه حاصل اوله مز و بعض فقها طولنی برذراع وغلظنی مقدار غلظ اصبع ایله
تقدیر ایدوب اول قولک صاحبی دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم یجزئ من السترة السهم بیوردقلری
بکا بالغ اولدی دیو دلیل مسئله یی تحریر قیلدی یعنی ستره دن براوق کفایت ایدر والله اعلم

باب الحرب کیف یعبی له وفی نسخة کیف یغشاه ❊ یعنی حرب ایچون تعبیهٔ صنوف عسکر وتهیئهٔ صفوف
لشکر نیجه اولمق لازم یاخود احاطهٔ امر حرب وستر واخفای اهل ضرب نه کونه قیلنمق ملایم ایدوکی اشبو بابده
مشروح ومرتسمدر غزوهٔ حنینی حکایتده محمد بن ابراهیم بن الحارث ذکر وروایت ایدوب دیدیکه کیجه دن
برمقداری کذران اولدقده مالک بن عوف کندو عسکرینه توجه ایدوب آنلری وادی حنینده پنهان ایلدی
واول وادی برچوقور دره درکه کیزلو یوللری وطار بوغازلری واردر ومالک عسکرین اول وادیده تفریق
وتقسیم ومحمد واصحابی کلدکلرنده اوزرلرینه همان بردن حمله ایدیکز دیو امر وتعلیم ایلدی ومالک مزبور یوم
حنینده کفار هوازنک صاحب الجیشی اولوب کفاره عیال واموالرین هنگام محاربه ده معیتلرینه استصحاب ایله
تنبیه ودینکز ایچون قتال اتمزسکز دخی باری عیال واموالکز ایچون ایدرسز دیو مرامنی توجیه ایلمش ایدی
وباب الامارة ده ذکری سبقت ایدن درید بن الصمة تدبیر مذکوری تخطئه یه آغاز ومالک حقنده اول قیون
چوبانیله تدبیر حربک نه مناسبتی واردر هیچ منهزم اولان عسکری برنسنه کیرو دوندره بیلورمی و بوکتوره جککز
عیال واموال بالجمله غنائم محمد در ومنهزم اولورسکز قطعا سزه فائده ویرمزلر دیو دهان مکر وحیله یی باز ایلدی
واکا بو صورتده رأی حسن نه در دیو سؤال ایلدکلرنده جواب و بردیکه عیال واموالکزی بلادیکزده اولان رؤس
جباله ایصال ورجال حربکز قلیچلریله آنلری ارقه سنده دشمنلریله قتال ایلمکدر بعده مالک رأینده اصرار و بن
تدبیرمی تغییر اتمم بشقه برسوزک وارمیدر دیو استفسار ایلدکده درید بلی واردر باری عسکری ایکی فرقه یه تعیین
وشو یوللرده و بوغازلرده درکین ایدرسنکه همان دشمن دخول وقدوم اتدیکی ساعتده ایکی طرفدن چیقوب
اوزرلرینه بردن هجوم ایدرلر دیدی مالک بو رأیی تسلیم وآنکله عمل اتمکی التزام وتصمیم قیلدی راوی دیرکه
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی علی السحر صفوف اصحابی ترتیب وتنظیم واویهٔ سعادت ملتویه لرین
اربابنه اعطا وتسلیم ایلدیلر وراوی مذکور حدیث شریفی بطوله سوق ایدوب نهایتده دیدیکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم وادی حنینه که برچوقور دره در سرعتله منحدر اولوب دلدل نام بغلهٔ بیضالرینه سوار
وصفوف عسکری قتاله اغرا وصدق وثبات ایدرلرایسه فتحله تبشیر ایده رک پیشگاه صفوف عسکرده گشت وگذار
ایلدیلر وامام المسلمین دخی مواضع خوفده ودشمن قریب اولدقده کیجه اثنالرنده صفوف عسکرینی وجه
مشروح اوزره طواف ایلمک لازمهٔ حالندندر راوی دیرکه جنود مسلمین ظلام صبحده اول وادی یه انحدار وقدوم

مطلب الخدعة في الحرب وحديث مذكورك...

مطلب الكذب في بعض المواضع

اثناسنده ایکن ناکاه مشرکین اول شعاب ومضایقدن اوزرلرینه بردن حمله وهجوم ایلدیلر همان اسبق جنود
اسلامکه خیل بنی سلیم ایدی انهزامله عودت واهل مکه دخی آنلره متابعت وسائری آنلره اتباعله بربرینه یاقیوب
هزیمتده مسابقت ایلدیلر مغازیده مسطوردرکه ابلیس علیه اللعنة اول حینده الا ان محمدا قد قتل فلیرجع
کل ذی دین الی دینه دیو ندا ایدوب باعث انهزام اهل اهتدا اولمشدر یعنی آگاه اولکزکه محمد قتل اولندی
هر دین صاحبی ینه دین قدیمنه رجوع ایلسون کما قال الله تعالی ثم ولیتم مدبرین یعنی سزه کال خوف کلدکده نصکره
ارقه ویروب منهزم اولدیغکز حالده فرار ایلدیکز و بعض مسلمین فرارده اول مرتبه افراط ایلدیلرکه تا مکه یه واصل
اولدقده قرار قیلدیلر وصفوان بن امیه یوم مرقومده بعض منافقینک قتل محمد واستراح الناس منه یعنی محمد قتل
اولنوب ناس مستریح اولدی قول باطلنی ایشیدوب صفوان هنوز مشرک ایکن اول منافقه بفیک الاثلب لرب
من قریش احب الی من رب من هوازن اذا کنت مربوبا یعنی اغزیکه طاش بن محکوم اولدقده نصکره
قریشدن برحاکم بکا هوازندن برحاکمدن البته احب وافضلدر دیو توبیخ ایلدی ینه راوی دیرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم انهزام مسلمینی کوردکلرنده همان دابه لرندن نزول وقائما ثابت اولوب تیغلرین عریان
وغلاف تیغی مطروح بیابان قیلوب صوت اعلی ایله یا اصحاب الشجرة یوم الحدیبیة الله الله الکرة علی
نبیکم یعنی ای یوم حدیبیه ده تحت الشجره ده بیعة الرضوان اربابی اللهدن قورقیکز کلوب پیغمبریکز
اوزرینه عودت ایدیکز دیو صیحه ایده رک دشمنه قارشو تقدم واقدامه باشلدیلر ومغازیده مذکوردرکه وقت
هزیمتده حضرت رسالتک نزد سعادتلرنده انجق بعیلرنده عم مکرملری حضرت عباس و بسارلرنده عم
زاده لری ابو سفیان بن الحارث بن عبد المطلب قالمشلر ایدی وابو سفیان مذکور مقدما جناب رسالتپناهی
حاشا ثم حاشا چوق هجو ومذمتله تنفیر اتمش اولمغله اگرچه یوم فتح مکه ده اسلامه کلمش ایدی لکن
بو وقته دکین رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اکا حرف واحد تکلم اتممشلر ایدی لکن یوم مرقومده صدق اسلام
وثبات اقدامن کوردکلرنده انکله حسن کلام ومعانقه برله تطییب واکرام بیوردیلر والله تعالی صوت
رسول اللهی بالجمله مهاجرین وانصاره اسماع ایدوب باجمعهم عودت واعدا اوزرینه بردن حمله یه مبادرت ایلدیلر
ومسلمین عنوز طعن رماح وضرب سیف وسلاحه مباشرت اتمدین اعدا یی سپر ادبار وهزیمت اولدیلر
کما قال الله تعالی وانزل جنودا لم تروها وعذب الذین کفروا الآیه یعنی الله تعالی ملائکه دن سزک کوزیکز
ایله کورمدیککز جنود غیبیی انزال ایدوب کافرلره قتل واسرایله عذاب ایلدی وسعید بن ذی حدان رحمه الله دن
مرویدرکه حضرت علی رضی الله عنه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم الحرب خدعة دیو حدیث مذکوری
نقل ایلدیکنی جناب مرتضویدن ایشیدن کسنه بکا خبر وبردی دیدی وخدعه خانک فتح وضمی ودالک
سکونیله وخانک ضمی ودالک فتحی ایله جمله سی لغت وروایتدر معناسی حرب همان برخدعه دن عبارتدر
دیمکدر وحدیث مذکورده مجاهد حال قتالده کفؤ مقابلنه خدعه اتمک جائز اولوب غدر وخیانت
عدا اولنمدیغنه دلیل واردر و بعض علما ظاهرینه مائل وحال قتالده رخصت کذب واردر دیو قائل اولوب
روایت ابی هریره رضی الله عنه ایله وارد اولان لا یصلح الکذب الا فی ثلث فی الصلح بین اثنین وفی القتال
وفی ارضاء الرجل اهله حدیث بشارتمألی ایله تأیید مقال ایلدیلر یعنی کذب انجق اوچ مصلحتده جائز اولور
بریسی ایکی خصمک میانی اصلاحده وبری قتالده و بری کشی اهلنی ارضا وتطییبده لکن مذهبمز اولدرکه
حدیث شریفده مراد کذب محض دکلدر زیرا اکا قطعا رخصت یوقدر بلکه مراد انجق استعمال معاریضدرکه
ایهام وتوریه ایله ایکی یوزلو کلام سویلمکدر و بونک نظیری روایتله وارد اولان ان ابراهیم صلوات الله
علیه کذب ثلث کذبات حدیثیدرکه آنکله مراد تکلم بالمعاریضدر زیرا انبیاء عظام صلوات الله علیهم
اجمعین کذب محضدن معصوملردر و حضرت عمر رضی الله عنه ان فی المعاریض لمندوحة عن الکذب
دیمشدر یعنی معاریض کلامده کذبدن مخلص واردر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله اصل کتابده بو مجملی
تفسیر ایدوب دیرکه خدعهٔ حربیه وکذب فی القتال اولدرکه مجاهد مبارزینه ظاهری واقعه مخالف برکلامی
تکلم وافاده وضمیرنده اول کلامله خلاف ظاهری قصد واراده ایدر مثلا حضرت علی رضی الله عنه
یوم خندقده عمرو بن عبدود ایله مبارزه اتدیکی هنگامده عمروه دیدیکه سن بنم میدانمه یالکز چیقوب کسنه دن
استمداد اتممکه تعهد اتمدیکمی ایدی یه اهل دعوت اتدیکک آدملر کیلزدر اشته کلام مرقوم استفهام قبیلندندر آنده
کذب جاری اولماز وعمرو بن عبدود بن کیمی دعوت اتمشم دیو کلام مذکوری استبعاد ایدرکبی آرقه سنه باقدقده

همان جناب کرار ضربهٔ حیدرانه ایله ساقیننه ضرب ایدوب ایکی اياغنی بردن قطع ایله شجرهٔ خبیثه‌ٔ وجودینی
ناپایدار قیلدی یاخود مجاهد کندو رفقاسنه برنسنه تکلم ایدر که ایشیدن ضمننده فتح وظفر یاخود کندولره ایراث
قوت ایده جك حسن اثر واردر دیو توهم ایدر حقیقتده ایسه ایما اتدیکی نسنه لر یوقدر لکن شویله ایهام
وتلویح اتمك کرکدر که کلامی کذب صریح اولمیه مثلا روایت اولنور که حضرت علی رضی الله عنه وقت
محاربه‌ده برکره ارضه باقوب برکره دخی رأسنی سمایه رفع ایدوب ما کذبت ولا کذبت دیر ایدی یعنی بن کذب
ایلمدم و بکا خبرویرن ذات عالی سمات دخی کذب ایلمدیلر وکلام مذکور صحیح وصادقدر که حضرت
علی رضی الله عنه کاذب دکلدر واکا تعلیم علوم ایدن رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی کذبدن معصوملردر
لکن اول کلامله بطریق الایهام رسول الله صلی الله علیه وسلم کویا بو خصوصی بکا اخبار ایلدی واصحابمه
امر ایلدیکم نسنه‌یی امر ایله بکا تنبیه ایلدی مفهومنی افهام ایدر ایدی ومفهوم مرقومك فی نفس الامر وقوعی
محتمل ایسه‌ده عدم وقوعی دخی محتملدر لکن بو مقوله ایهام وتوریه‌ده ضرر شرعی یوقدر زیرا مرویدر که قال
علیه السلام ان الجنة لاتدخلها العجائز یعنی البته جنته عجائز کیرمز حتی حدیث مذکوری بعض عجائز
ایشیدوب بکایه باشلدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم انا انشأناهن انشاء فجعلناهن ابكارا عربا اترابا
مدلولی اوزره صفت اهل جنتی تبیین ایله خاطر عاجزانه‌سنی تسلیت وتسکین بیوردیلر ونوع مذکورك برصنفی
دخی اولدر که کلامی جزم وتأکید اتمیوب بلکه امیددر ومأمولدر مآلنی مفید لعل وعسی ایله تقیید ایدر و بونلردخی
ان شاء الله دیمك منزله‌سنده کلامی عزیمت قطعیة المفاددن اخراج وابعاد قیلر بو معنانك بیان
مبناسنده امام محمد رحمه الله دیر که بزه اسانید اساتیذ ایله بالغ اولمشدر که یوم خندقده برکسنه نبی الانام علیه
السلام حضورلرینه کلدی واول کسنه‌نك اسمی مغازیده مذکور و نعیم بن مسعود الثقفی دیمکله مشهوردر
دیدیکه یا محمد بنی قریظه سکا غدر وخیانت ایلیوب ابوسفیان جانبنه بیعت ایلدیلر رسول الله صلی الله علیه
وسلم بیوردیلر که فلعلنا نحن امرناهم بهذا یعنی مأمولدر که بز آنلره بو یله امر اتمشز اوله وقول مذکور محض صدق مقالدر
زیرا وقوع امر مذکور احتمال مأمول غیر محالدر بعده شخص مرقوم ابی سفیانه عود واقتحام و محمد بنی قریظه‌نك
ابی سفیانه متابعت ومبایعتنی بزام اتدیك دیوردیه‌رك فهم ناقصنه کوره اتمام پیام ایلدی ابوسفیان سن محمددن
بو یله ایشتدیکمی دیدی بلی ایشتدم دیدی ابوسفیان والله محمد کذب ایلمزدیدی وقصهٔ مزبوره‌نك تمامی مغازیده
ایکی وجهله اعلام اولنمشدر وجه اول اولدر که یهود بنی قریظه مقدما رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صلح
ومعاهده اوزره ایکن احزاب مشرکین محاربهٔ مسلمین قصدی ایله کلدکده رئیس بنی النضیر اولان حیی بن اخطب
دخی احزابله برابر کلوب حیی بنی حیا کعب بن الاسدی و بنی قریظه‌یی اغرا واغوا ایلدکله آنلردخی رسول الله
صلی الله علیه وسلم ایله معاهده‌لرین نقض واتلاف وابوسفیانه بیعت ایدوب بونلرمدینه‌یه شبخون اتمك وآنلردخی
رسول الله صلی الله علیه وسلم واصحاب کراملریله قتال اتمك شرطیله اتفاق وایتلاف ایلدیلر وملل کفار بر بریله
استظهار اتمکله کار مسلمین دشوار اولدی کما قال الله تعالی اذجاؤکم من فوقکم ومن اسفل منکم یعنی ای اهل
ایمان جنود کفار اوست طرفکز غربدن وآلت طرفکز شرقدن کلوب سزی احاطه اتدکلری وقتلرده ظهور ایدن
نعمت حقی ذکر ایدیکز ونعیم بن مسعود اول اثناده دخی شرك اوزره زمرهٔ اشقیادن معدود ایکن کلوب اتفاق
واجتماعلرین اخبار واسماع ایلدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم مآل سابق اوزره فلعلنا امرناهم بذلك
بیوردیلر وعلی وجه الایهام بنی قریظه‌نك ابی سفیانه صورتا متابعتلری بنه بزله معاهده وموافقتلرینه مبنیدر که
احزاب مشرکینی هر طرفدن احاطه ووجود چرك آلودلرین محو واماطه اتمك استرز مضمونتی اشعار وافهام
بیوردیلر ونعیم بن مسعود مجلس عالیلرندن چیقدقده حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه یا رسول الله نعیم
بوکلامکزی ظاهرینه حمل وایهام مرامکزدن غفلت وجهل ایله لسان کوهر افشانکزدن حاشا کلام کاذب
صدوری بین الناس منقول ومأثور اولمق محذور کبیردر که امر بنی قریظه اکا نسبتله شئ یسیردر دیوب رسول الله
صلی الله علیه وسلم دخی الحرب خدعة یا عمر بیوردیلر واول کلام خیرانجام مشرکینه موجب تفرقهٔ کلام
ومستوجب تفرق وانهزام اولمشدر و وجه ثانی اولدر که بنی قریظه بعد مبایعة ابی سفیان حیی بن اخطبه
دیدیلر که بز قورقرز که ایش اوزایوب واحزاب دخی بلا غلبة عود وایاب ایدوب بزلر محمد ایله یالکز قالایز اولدخی
سکا وقومك بنی النضیره اتدیکی کبی بزی دخی محاصره ودیار یمزدن اخراج ایده حیی دیدیکه بن دخی رأی استحکام
احزاب ابتناء کبارلرندن یتمش دانه سینی قلعه کزه رهن ویرملرینی طلب وابرام ایده‌رم ونعیم بن مسعود دخی بو صحبتك

جریانده

مطلب المزاح بالتعریض

مطلب تقیید الکلام بلعل وعسی یخرجه من الکذب

جریانده بنی قریظه‌نك یاننده ایدی آنلری بو تدبیره تشویق ورأی صواب بودر دیو تصویب وتصدیق ایلدی
بعده حضور سعادته کلوب ماجرایی اخبار اتدکده فلعلنا امرناهم بذلك نطق حکمت آثاری ایله ناطقه زیب
کفتار اولدیلر بعده نعیم بن مسعود ابوسفیانه کلوب طلب رهن ایچون کلن رسول بنی قریظه‌یی آنده بولدقده
ابوسفیانه دیدیکه محمد قطعا کذب اتمدیکنی بیلورمسین ابوسفیان بیلورم دیدی نعیم بن شمدی محمدی ایشتدم
شویله دیور و بونلرك طلب رهن اتملری محمد ایله اتفاقه مبنیدر که سزدن یتمش کسنه‌یی آلوب محمده ویروب
قتل اتدیره جکلردر اول دخی بونلرك برجناحلرین کسر اتمش ایدی آنی اصلاح ایده جك یعنی بنی النضیری
ینه دارلرینه نقل اتدیره جکدر ابوسفیان بو کلامی ایشیدوب لات وعزی حقیچون ایش بو یله در دیدی و یوم
وقعه دخی یوم الجمعه ایدی ابوسفیان بنی قریظه‌یه ایش اوزادی معاهده مزاوزره یارین یوریشه تمشیت ویرمك ایچون
حاضر اولکز دیو بعث سفیر و بنی قریظه دخی یارین یوم السبتدر بزلر کسر سبت ایده مزز و بعد السبت دخی رهن
مطلوبی المادقجه قلعه دن چیقمازز دیو کشف ضمیر اتدکلرنده ابوسفیان ایش نعیمك دیدیکی کبیدر دیو سبابه
کزای خذلان اولدی وحق جل وعلا قلوب پرقسوتلرینه القاء رعب وخشیت اتمکله همان اول کیجه روکردان
ادبار وهزیمت اولوب قهار ذوالجلال مؤمنینی محتاج مناولهٔ قتال اتمدین مشرکینی مبتلای قهرونکال ایلدی مؤلف
الکتاب امام محمد رحمه الله دیر که قصهٔ مذکوره وامثالی مکائد حرب بندر آنده قطعا ضرر شرعی یوقدر والله الموفق

باب الفرار من الزحف * یعنی قتال کفاردن فراره دائر مسائل ودلائلدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله دیر که
مسلمیندن قوت مقاومتی اولان بر رجل مشرکیندن ایکی رجلدن فراری جائز کورمم لقوله تعالی ومن یولهم
یومئذ دبره الا متحرفا لقتال او متحيزا الى فئة فقد باء بغضب من الله ومأویه جهنم وبئس المصیر یعنی اول کسنه که
یوم ملاقات کفارده ارقه سین چویروب فرار ایده تحقیق اول غضب الهی ایله رجوع اتمش اولدی وآنك
مکانی جهنمدر ونه خبیث مکان اولدی مکر کر بعد الفر قصد ایدوب اظهار هزیمتله دشمنی جلب وعسکره
اوزرینه هجوم ایچون منحرف یاخود مسلمیندن کیروده بولنان عسکره التجا قصدی ایله منصرف اوله وآیت
کریمه‌ده تقدیم وتأخیر واردر یعنی ظاهر تعبیر وبئس المصیر الا متحرفا تقدیر اوزره موضع استثنا آخر آیتدر
وتحیز وانحیاز توجه معناسنه در یقال تحوز وتحیز الى فلان اذا انضم اليه وفئه قوت وجماعت معناسنه در واهل
تفسیر آیت مذکوره‌ده اختلاف ایدوب امام قتاده وامام ضحاك دیدیلر که حرمت فرار انجق یوم بدرده ایدیکه
مسلمینك رسول الله صلی الله علیه وسلمدن غیری انحیاز ایده جك پناهلری یوغیدی وآنلردخی ایچلرنده برابر ایدی
واکثر مفسرین دیدیلر که حکم مذکور محکم غیر منسوخدر وفرار عن الزحف کبائردندر زیرا رسول الله صلی الله
علیه وسلم خمس من الكبائر لا كفارة فيهن بیوروب ایچلرنده فرار عن الزحفی دخی ذکر ایلدیلر وقال علیه السلام
ان من اعظم الموبقات الشرك بالله واكل مال اليتيم والتولي يوم القتال وقذف المحصنات یعنی شرك بالله واکل
مال الیتیم و یوم قتالده فرار ومحصنه اولان خاتونلری زنا ایله ذکر وقذف البته اعاظم مهلکاتدندر بوندنصکره
معلوم اوله که اکر عدد مسلمین نصف مشرکین ایسه مسلمینه بر وجهله فرار حلال اولماز وابتداء اسلامده قلت
مؤمنین جهتیله حکم شرعی بو یله ایدیکه اکر مسلمین مشرکینك عشری مقداری ایسه مسلمینه فرار وانحلال
بر وجهله حلال اولمز ایدی کما قال الله تعالی ان یکن منکم عشرون صابرون یغلبوا مائتین یعنی ای اهل ایمان
اکر سزدن صبر وثبات ایدیجی یکرمی مجاهد بولنسه ایکی یوز کافره غالب کلورلر واول طائفه که الله تعالی
غالبیتلرین اخبار ایده آنلر ایچون مساغ فرار یوقدر بعده اهل اسلامه کثرت اعداد حاصل اولدقده
الله تعالی تخفیف تکالیف ایله امداد ایلدی قال الله تعالی الآن خفف الله عنكم وعلم ان فيكم ضعفا
فان يكن منكم مائة صابرة يغلبوا مائتين وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله والله مع الصابرين یعنی شمدی
الله تعالی سزدن تکلیف مشقت ردیغی تخفیف قیلدی وسزده ضعف ابدان یا ضعف اذعان وایقان وار ایدوکی
ظاهر اولدی بو تقدیر اوزره اکر سزدن یوز عدد مجاهد صابر بولنور ایسه ایکی یوز و بیك بولنورسه ایکی بیك کافره
باذن الله تعالی غالب وقاهر اولورلر وامداد رب اکرم صابرین ایله همدم وهمقدمدر لکن حکم مذکور مبسوط
سلاحلری بولنوب مقاومت وقتاله صلاحلری اولمغله مشروطدر اما سلاحی اولمیان مسلم مسلح اولان کافردن
کذلك آلت رمی بولنمیان مسلم بولنان کافردن فرار موجب عصیان وعار دکلدر کورمزمیسنکه مخرج اعدا
اولان باب قلعه‌دن ومرمای منجنیق اولان بقعه‌دن بعد وفرار جائز زیرا او یله محلده قراردن انسان عاجزدر
بناء علی هذا مسلم واحد مشرکین ثلثه‌دن فرار اتمك جائزدر انجق مسلمین اون ایکی بیك عدده واصل ومبالغ‌لرنده

اکرچه بو محلده تقدیم وتأخیر تعبیر اولندی لکن کشافده وجه
آخر اظهار ایله تفسیر اولنمشدر
ومعنالرنده تفاوت دخی یوقدر محلنه
مراجعت اولنه *

اتفاق كلمه دخى حاصل اولسه اعداء دين هرنه قدر كثرت عدد ايله آنلردن فرق قات دخى ازيد اولسه بنه فرار
وانحلال وجها من الوجوه آنلره حلال اولماز زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ولن يغلب اثنا عشر الفا
عن قلة بيورمشلردر يعنى اون ايكى بيك عسكر قلتدن ناشى مغلوب اولمازلر وغالب اولان كمسنه دخى فرار اتمك
جائز ومناسب اولماز وابن عمر رضى الله عنهمادن منقولدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم جانب نجده بر سريه
بعث ايلديلر وبن دخى ايچلرنده ايدم همان مسلمين هل من محيص كويان فرار وانهزامه شتابان اولديلر صكره
مدينه يه قادم وبز فرارين اولديق ديو نادم اولديغيمزده رسول الله صلى الله عليه وسلم بل انتم العكارون
فى سبيل الله انا لكم فئة قول شريفلريله تسليه وتلطيف بيورديلر وعكار راجع الى القتال فى سبيل الله يعنى كيدر
يعنى سزلك عود تيكز فرار وهزيمت دكلدر بلكه بكا تحيز والتجا در بن دخى سزه قوت ومدار تقويتم
وعود وقفوا لكز مجددا نغله فى سبيل الله جهاده رجوع ووصول ايچوندر امام محمد رحمه الله دير كه ابو عبيد الثقفى كه
مختار ثقفينك باباسيدر قسط لناطف ياخود قبس الناطف نام محلده قتال كفارده صبر وثبت وعود وانهزامدن
اباو نعت ايدوب قتل اولندقده حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه يرحم الله ابا عبيد لو انحاز لى كنت له فئة
يعنى الله تعالى ابو عبيده رحمت ايلسون بكا عودت ايديدى بن اكا قوت اولور ايدم ودعاء رحمتله مصدر اولان
بو اثر معتبرده دليل اظهر واردر كه طرف عدودن فوق الطاقه هجوم وازدحام توجه ايدرسه مسلمين ايچون فرار
وانهزام وصبر ايله ثبت واقدام ايكيسى دخى جائزدر امابعض ناس مخالفته قيام ايدوب صورت مفروضه ده
ثبات اقدام القاء النفس فى التهلكه در وحرامدر ديديلر باآنكه صبر وثباتده رضاء لله بذل نفس نفيسى تحقق
وتأسيس واردر وصحابه كرامدن چوق كمسنه لر بو فضيلتى احراز ايلمشلردر كه بريسى عاصم بن ثابت رضى الله عنه در كه
بعد الشهاده كفارك اهانتدن جسدينى زنابير حمايت تمكله حمى الدبر ديو تلقيب اولنمشدر ورسول الله صلى الله عليه
وسلم دخى ثباتى مقابلنده اكا ثنا اتمشلردر وبو مقوله براهين باهره ايله جواز ومشروعيتى ظاهر اولمشدر والله الموفق

باب من اسلم فى دار الحرب ولم يهاجر الينا * يعنى دار الحربده اسلامه كلوب دار اسلامه هجرت ايلمين كسانك
احوالنى بياندر اهل حربدن بر كمسنه اسلامه كلوب دار اسلامه خروج اتمزدن اقدم انى بر مسلم خطأ قتل ايلسه
اول مسلم اوزره ديت يوقدر انجق كفارت واجبه در لكن ابى حنيفه رحمه الله تعالى دن على وجه الاملا روايت
اولنديكه كفارت دخى واجبه اولماز زيرا وجوب كفارت مقتولك دمى متقوم اولمغله مشروطدر بوقسه بالكز
حرمت قتله منوط دكلدر كورمزميسنكه قتل نساء اهل حرب حرام ايكن ينه موجب كفارت دكلدر ومتقوميت دم
انجق احراز بدار الاسلام ايله حاصل اولور وروايت مذكوره خلافى اوزره وجوب كفارته دليل وان كان من قوم
عدو لكم وهو مؤمن فتحرير رقبة مؤمنة نظم جليلدر يعنى اكر خطأ قتل اولنان سزه دشمن اولان قوم كافرلردن
اولوب كندو مؤمن اولورسه آنك كفارتى قدرتى وار ايسه تحرير رقبه مؤمنه در بو آيت كريمه نك تفسيرنده عطا ومجاهد
رحمة الله عليهمادن روايت وتحرير اولنديكه مقتولدن مراد اول رجلدر كه اسلامه كلوب دار مسلمينه كلمزدن
اقدم قتل اولنه وبعض مفسرين ديديلر كه نزول آيت مرداس نام بر كمسنه حقنده ايديكه اسلامه كلدى ودار
مسلمينه واصل اولمزدن اول اسلامنى بيلميرك اسامة بن زيد رضى الله عنهما انى قتل ايلدى والله تعالى اوزرينه
كفارتى ايجاب ايدوب ديت ايجاب اتمدى ودليل آخر اولدر كه كفارت حق الله اولمق اوزره واجبه در
وحق الله حقنده دين اسلام ايله احراز كافيدر اما دار اسلام ايله احرازه احتياج وتوقف انجق حقوق
عباد ايچون واجب اولان ضمان وتصرفده در وبحث مذكور سير صغيرده مقرر ومسطوردر والله الموفق وبه العون

باب دواء الجراحة * يعنى حكم دواء مجروح بو بابده مفصل ومشروحدر ابى امامة بن سهل بن حنيف رضى الله
عنهدن مرويدر كه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم يوم احدده وجه انورلرينه عظم رميم ايله مداوات ايلديلر
وصحيحدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك يوم احدده وجه شريفلرى شج اولندى حتى خد
ايجدلرى اوزره دم سيلان اتدكده كيف يفلح قوم خضبوا وجه نبيهم بدمه وهو يدعوهم الى الله ديديلر يعنى اول
قوم نيجه فلاح بولورلر كه پيغمبرلرى آنلرى اللهه دعوت ايدر ايكن آنلر اول پيغمبرلرينك وجهنى كندو دمى ايله
مخضوب قيلهلر اول اثناده ليس لك من الامر شئ او يتوب عليهم او يعذبهم فانهم ظالمون آيت شريفه سى نازله
اولدى يعنى يا محمد سن آنلرك امورندن بر نسنه يه مالك دكلسين بلكه مالك امورلرى الله عظيم الشاندر آنلرى
اهلاك ومهزوم ايدر ياخود اسلامه كلنلرينك توبه سين قبول ايدر ياخود ظلم وشركلرينه بناء عذاب ايدر بعده
رسول الله صلى الله عليه وسلم وجه اكرملرينه مداوات ايلديلر روايت اولنديكه بر قطعه حصيرى احراق

وانكله

وانكله مداوات ايلديلر وروايت اولنديكه عظم بالى ايله دوا واوزرينه عصابه بند ايلديلر ونيجه ايام جبيره
اوزره مسح ايدرلر ايدى وقصه مرقومه ده جراحات ايچون مدا واته اشتغال جائز ايدوكنه
استدلال واردر لكن بعض ناس مداواتدن نهيده وارد اولان آثاره استناد ايله كراهتيله حكم واعتقاد
ايلديلر آثاردن برى اولدر كه قال عليه السلام يدخل الجنة من امتى سبعون الفا بغير حساب يعنى امتمدن
يتمش بيك كمسنه بلا حساب جنته داخل اولور آنلر كيملردر يا رسول الله ديدكلرنده بيورديلر كه الذين لا يكتوون
ولا يسترقون ولا يتطيرون وعلى ربهم يتوكلون يعنى اول كمسنه لردر كه داغ وافسون وتشاؤم بيلمزلر همان خالقلرينه
توكل ايدرلر اما جواز معالجه ده بزم مدار اعتمادمز رسول الله صلى الله عليه وسلم دن روايت اولنان تداووا عباد الله
فان الله لم يخلق داء الا وخلق له دواء الا السام والهرم حديث باعث الاعتضادلريدر يعنى يا عباد الله تداوى ايديكز
زيرا الله تعالى بر درد خلق اتمدى الا آنك دواسنى دخى خلق ايلدى انجق موتله هرمى دفعه علاج خلق اتمدى
ومخالفينك روايت اتدكلرى حديث منسوخدر زيرا مرويدر كه يوم خندقده سعد بن معاذ رضى الله عنه بر سهم
طويل النصل ايله ضرب واكحل طمرى قطع اولندقده رسول الله صلى الله عليه وسلم كى ايله اكا معالجه اتمشلردر
واسعد بن زراره رضى الله عنهه دخى كى ايله علاج اتدكلرى مرويدر ومع قطع النظر عن النسخ بين الخبرين
طريق توفيق اولدر كه عليل علاجى شفاده بالذات مؤثر اعتقاد ايدرسه تداوى ايله اشتغال حلال دكلدر اما شافى
انجق الله تعالى در وعلاج همان سبب ظاهريدر ديو اعتقاد ايدرسه اكا تداوى جائزدر وخبر سابقده عظم بالى ايله
جواز مداواته سند عالى واردر زيرا عظمده حيات اولمغله قاعده مزا اوزره موتله متنجس اولماز مگر عظم انسان
ياخود عظم خنزير اوله زيرا بونلر ايله تداوى مكروهدر هله خنزير نجس العيندر وعظمى دخى لحمى كبيدر
بر وجهله آنكله انتفاع جائز دكلدر اما انسان حياتنده نيجه محترم ايسه بعد الموت دخى محترمدر وكرامته بناء انسان
حينك اجزاسندن بر نسنه ايله تداوى جائز اولمديغى كبى بعد الموت عظمى ايله دخى جائز اولماز قال عليه السلام
كسر عظم الميت ككسر عظم الحى يعنى انسان ميتك كسر عظمى حرمتده حينك كسر عظمى كبيدر
وامام زهرى رحمه الله دن منقولدر ديمشدر كه مضت السنة ان لا يسترق كافر مسلما يعنى سنت نبويه كافر مسلمى
استرقاق اتمك اوزره جاريدر امام محمد رحمه الله دير كه بز دخى بو قولى اخذ ايدرز حتى كافرك عبدى اسلامه كلسه
كافرانى استرقاق ايده رك ترك اولنموب بيعه جبر اولنور وامام محمد رحمه الله حديثده اولان استرقاقى ابتداء تملكه
حمل اتموب بلكه استدامه ملكه وملك يمين ايله قهرا استخدامه حمل ايلدى زيرا استرقاق امر ممتد اتميدر
ودائمى اولان نسنه لرده استدامت ابتداء انشا كبيدر بو جهتله استرقاق ابتداء تملكه اطلاق اولنديغى كبى استدامته
دخى اطلاقى صحيح اولور وبعض فقها ديديلر كه مراد حر مسلمده ابتداء استرقاقدر زيرا كافر مسلمى سبى
واستعباد قيلسه كافر ايچون مسلم اوزره رق وعبوديت جارى اولماز لقوله عليه السلام الاسلام يعلو ولا يعلى عليه
يعنى دين اسلام عالى اولور واوزرينه غيرى نسنه عالى اوله مز وبو حديث ايله مراد حكم اسلامى بيان وايراددر
بوقسه حس واستشعار ايلديكه اسلام عالى اولوب معلو عليه اولماز ديو اخبار دكلدر زيرا اخبار نبويه ده
تخلف جائز اولمديغندن البته مضمون خبر تحقق اتمك لازمدر بعض احيانده ايسه اهل شرك مسلمين اوزره
اظهار اعتلا ايدرلر لكن ينه حكم اسلام اعتلاء مقامدر بوندن صكره معلوم اوله كه مسلم شرعا اذلال كافردن
مصون ومالكيتى مملوكيته تبديل ودوام ملك ايله قهرا استخدام وترذيل دخى البته اذلال مسلمه مقروندر بو سبب ايله
رق مسلمى بيع اوزره كافره جبر والجابرله كافر آنى اذلال اتمكدن صون وانجا قيلنور امارق مسلمه مجرد كافر مالك
اولمغله عتق لازم اولماز زيرا كافر ايسه ده عقد ذمته بناء ماليت رقيقى اتلاف اولنماز ومملوكك اسلامى ومالكك كفرى
دخى مالك مملوكنه احسانى موجب اولمقده مؤثر دكلدر لكن بر كمسنه قريبنه مالك اولسه مملوك مجانا آزاد اولور
زيرا قرابتك استحقاق احسان وعنايتده تأثيرى واردر ينه مؤلف الكتاب دير كه وينبغى للرجل اذا اسلم ان يغتسل
من الجنابة لان المشركين لا يغتسلون عن الجنابة ولا يدرون كيف الغسل عن ذلك يعنى بر مشرك اسلامه
كلدكده غسل اتمك كركدر زيرا كفار جنابتدن غسل اتمزلر ومشركين عرب كبى جنابتدن غسل ايدنلر دخى كيفيت
غسلى بيلمزلر بو كلامدن مستفاددر كه صفت جنابت كافرده دخى حاصل وسبب حدث موجود اولدقده تحقق حدث
منزله سنه نازلدر لكن مشايخ اسلاف وقت وجوب غسلده اختلاف ايلديلر كفار فروع شريعت ايله مكلفلردر
ديدنلر حال كفرلرنده دخى اوزرلرينه وجوب غسل ايله حكم ايلديلر بو جهتله حال كفرنده غسل ايلسه صحيحدر
بعد الاسلام واجب اولماز اما فروع ايله مكلف دكللردر دينلر ديديلر كه بعد الاسلام آنلره غسل ايجاب والزام قيلنمق

مطلب جواز المعالجة وعدمه

مطلب استرقاق الكافر مسلما

مطلب تكلف الجنابة تحقق فى الكافر

اكامبيدركه وصف جنابت امرممتد دائمدر آنك بعد الاسلام دوامى مجددانشا والتزامى كبيدر وقبل الاسلام
صحت اغتساللرى سبب غسلك وجودندندر بوجهتدن قبل الاسلام دم حائض منقطع اولوب صكره اسلامه كلسه
اكا غسل لازم اولماز زيرا اكا كوره سبب وجوب انقطاع دمدر وانقطاع دوام وامتداد قبول اتمز بنابرين
بعدالاسلام آنك حقنده كرك حقيقة وكرك حكما سبب وجوب تحقق اتممش اولمغله اوزرينه اغتسال واجب اولماز
وجناب مؤلفك انهم لايدرون كيف الغسل قولينك معناسى مشركين غسل اتسه لردخى مضمضه واستنشاق
فرض ايكن آنى اتيان ايلمزبنابرين حين اسلامده جنابتدن غسل ايله مأمور اولورلرو وجوب اغتسال اوزره
ابوهريره رضى الله عنه‌دن روايت اولنان حديثله دخى استدلال قيلنديكه ثمامه بن اثال الحنفى اسلامه كلدكده
رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا اغتسال ايله امرايلديلر ابن عمررضى الله عنهمادير كه ثمامه بعدالغسل ايكى ركعت
دخى نماز قيلدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم كوروب قدحسن اسلام صاحبكم بيورديلر ديو نقل ايلديلر
ونقل اولنوركه كليب نام كمسنه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرينه كلوب اسلامله بيعت ايتدكده احلق
عنك شعرالكفر يعنى باشكدن كفر صاچنى تراش ايله ديو امرايلديلر اولدخى تراش ايلدى امام محمد رحمه الله ديركه
بعدالاسلام حلق رأسى بزواجب كورمزز زيرا كثراصحابه آنكله امرايلمديلر وظن ايده رمكه همان كليبى صاچينك
حسن ورونقنه اعتبار ايله عجب وپندار وفخرواستكبار ايدركوروب عجب وكبرندن منع وزجر ايچون تراشله امرايلديلر
ياخود حال كفرنده نابت اولان شعر رأسنى ازاله ايله مزيد تطهيرينى مستحب كورديلر اما اغتسال بويله دكلدر زيرا
آنك سببى اولان جنابت تقريرسابق اوزره مشركده متقرر اولمغله آنكله على سبيل الايجاب امراولنمشدر والله الموفق
باب اتخاذ الانف من الذهب والفضة * يعنى التون وكومشدن اتخاذ انوف جائز ايدوكى بو بابده مشكوفدر عرفجة
بن اسعد رضى الله عنه‌دن مرويدركه آنك انفى زمان جاهليه‌ده كلاب نام محلده اثناء حربده قطع اولنوب كومشدن
برانف اتخاذ اتدكده مرور زمانله آنده رائحهٔ كريهه حادث اولدى بناء عليه رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا
التوندن برانف اتخاذى ايله امرايلديلر وامام محمد رحمه الله حديث مذكوره تمسك ايدوب التوندن اتخاذانى
جائز كوردى كذلك ديشى دوشدكده محلنه التوندن برديش الحاق ياخود التوندن تل ايله ديشلرين ضم والصاق
جائزدرديدى وقول مذكور ابراهيم نخعى رحمه الله‌دن دخى مأثوردر لكن ابوحنيفه رحمه الله تعالى آنى مكروه
وكومشدن اتخاذانى جائز كوروب استعمال فضه مثلا اتخاذ خاتم كبى انتفاع ايچون رجال حقلرنده جائزدر اما استعمال
ذهبه قطعا رخصت يوقدرديدى وآنك عندنده حديث مذكورك تأويلى اولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
رخصت مرقومه يى عرفجه رضى الله عنهه تخصيص ايدوب غيريلر حقنده ترخيص ايلمديلر واصول ابى حنيفه
رحمه الله تعالى دندركه قبولنه اتفاق اولنان عام البته خاص اوزره ترجيح ايدر بنابرين رسول الله صلى الله عليه وسلم
يمينلرينه ذهب ويسارلرينه حريرى اخذ ايدوب هذان حرامان على ذكور امتى حل لاناثهم يعنى شو ذهب ايله حرير ذكور
امتم اوزره حراملر واناثلرينه حلاللردر بيورديلر ديو عموم واطلاقى اوزره مشهور ومتفق عليه بين الجمهور اولمغله حديث
عرفجه‌ده رخصت اتخاذ انف ذهب اوزره ترجيح وحديث عرفجه دخى تخصيص رخصته مهما امكن تصحيح اولنور
باب اموال المعاهدين * يعنى مشركين مصالحينك اخذ امواللرينه متعلق مسائل واقوالدر مسلمين برقوم
مشركين ايله موادعه ومصالحه ايلسه لرمعاهده لرينه بناء اموال مشركيندن برنسنه اخذ اتمك حلال اولمازمكر
طيب خاطرلريله اعطا قيله لر زيرا معاهدهٔ كفار اموال ونفوسلرينه حرمت تعرضى موجب اولمقده اسلاملرى
منزله سنده در اموال مسلميندن بلاطيب خاطرنسنه اخذ اتمك حلال اولمديغى كبى اموال معاهديندن دخى
حلال اولماز زيرا آنده غدر وجفا وعهده عدم وفا واردر ورسول الله صلى الله عليه وسلم شان عهود ده وفاء
لاغدرفيه يعنى عهده وفالازمدر غدر جائز دكلدر بيورلرايدى و بوندن ماعدا ابى ثعلبة الخشنى رضى الله عنهك
حديثى ايله استدلال اولنديكه يوم خيبرده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بعدتمام العهود يهوددن
برجماعت كلوب ديديلركه بزم بستانلر يمزه اصحابك كيروب اندن بقول ياخود فوم آلديلر هماندم رسول الله صلى الله
عليه وسلم عبدالرحمن بن عوف رضى الله عنهه امرايدوب بين المسلمين رسول الله صلى الله عليه وسلم لااحل لكم
شيئا من اموال المعاهدين الابحق يعنى اموال معاهديندن بغيرحق برنسنه‌يى سزه حلال كورمم بيورديلر ديو
ندا اتدرديلر وامام زهريدن منقولدركه ابوسفيان بن حرب اثناء هدنه‌ده دخى كافر ايكن مسجدنبوى‌يه كيرر ايدى
لكن مسجد حرامه ادخال مشرك حلال اولماز قال الله تعالى انما المشركون نجس فلايقربوا المسجد الحرام
يعنى مشركين انجق عين نجسلردر بوسنه‌دنكه هجرتك طقوزنجى سنه‌سيدن صكره مسجد حرامه قريب اولمسونلر

وهدنه‌دن مراد يوم حديبيه‌ده رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله اهل مكه ميانلرنده واقع اولان صلحدر واول
صلحى مشركين نقض ايدوب رسول الله صلى الله عليه وسلم غزو وجهاده سعى واجتهاد ايدرلر ديو خوف
اتملريله تجديد عهد ايچون ابوسفيان مدينه‌يه كلوب مسجدنبوى‌يه كيرمش ايدى ومادهٔ مذكورهٔك قصهٔ مشهوره‌سى
واردر وروايت زهرى بزم ايچون امام مالك رحمه الله اوزره دليل كاملدركه امام مشاراليه مشركك مساجددن برينه
دخوله تمكين وترخيص اولنماز حكمنه قائل اولمشدرو بزم ايچون دليل آخر دخى مرتب ومقرردركه وفد بنى ثقيف رسول الله
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه كلدكلرنده آنلر ايچون مسجد شريفلرنده ضرب خيمه ايله امرايلديلر بونلر انجاس
اهل شركدر ديدكلرنده ليس على الارض من نجاستهم شئ ديديلر يعنى ارضه نجاستلرندن نسنه اصابت ايلمز
بوندن صكره امام شافعى رحمه الله حديث زهرى ايله تمسك ايدوب مشركينك مساجد سائره‌يه دخوللرى مشروع
انجق آيت سابقه‌يه بناء مسجدالحرامدن ممنوعلردر ديدى امابزم عندمزده مسجدالحرامدن دخى منع اولنمازلر
وخصوص مرقومده حربى وذمى برابردر وتأويل آيت جاهليه‌ده مألوف اولدقلرى اوزره بيت مكرمى عريان
طواف اتمكله تقربدن ياخود امور بيتى تدبير ونظام وعمارت مسجدالحرامه قيام وجهى ايله تقربدن نهيدر
وبومعنايه بزدخى قائللرزكه تنظيم بيت آنلره مفوض دكلدر كرك اكا وكرك عار ياطوافلرينه قطعا رخصت ويرلمز
ونقل اولنوركه عمربن عبدالعزيز رحمه الله حمامدن نفسا ياخود مريضه اولانلردن غيرى عورت كيرمسون ديو
بعض عماله نامه تحرير ايلدى ونسا ايچون دخول حمامى مكروه كورنلر بو قولى اخذ ايدوب رسول الله صلى الله
عليه وسلم دن روايت اولنان ايما امرأة وضعت جلبابها فى غير بيت زوجها فعليها لعنة الله والملائكة والناس اجمعين
حديث شريفيله دخى استدلال ايدرلر يعنى قنقى عورتكه جلبابنى بيت زوجينك غيرى محللرده وضع ونزع ايده
الله تعالى‌نك لعنتى وجمله ملائكه وانسانك لعنتلرى آنك اوزرينه اولسون حتى نساء اهل حمص حجرهٔ عائشه
رضى الله عنهايه كيرد كلرنده جناب صديقه آنلره سزلرشو حماملره كيرن عورتلر دكلميسنز ديو سؤال ايدوب آنلر
نعم ايله جواب ويرديلر همان بونلرى ياندن اخراج ايديكز وموضع جلوسلرين غسل وتطهير ايديكز ديو امرايلدى اما
بزم مذهبمزده اكر عورت خانه‌سندن چيقدقده تحفظ وتعفف وحمامه كيرنجه تستر وتلفف ايدرسه حمامه دخولى
مشروع ومعقولدر زيرا دخول حمام يا تزيين اندام ايچوندر كه نسابه رجالدن زياده اليق والزمدر ياخود اغتساله احتياج
واهتمام ايچوندركه اسباب وجوب اغتسال حيض ونفاس انضماميله نسا حقنده رجالدن اكثر واعظمدر ورجال
حياض وانهاردن اغتساله قادر اما نسا غيرمقتدره درو ذكر اولنان حديث وآثار خلاف شرع اوزره مثلا بغيراذن الزوج
خروجلرينه مصروفدرزيرا نسا خانه لرنده قرار ايله مأموره لردر قال الله تعالى وقرن فى بيوتكن يعنى اى
ازواج رسول الله خانه لريكزده وقار اوزره قرار ايديكز معلوم اهل علومدركه مورد خطاب خاص ايسه‌ده
حكمى على وجه العمومدر بنه عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى نامهٔ مذكوره سنده كتب ايلديكه مسلمه
عورت اكرلى آته بنمسونلر وتحرير مذكورينه مدار لعن الله الفروج على السروج حديث بلاغشعاريدر
يعنى سروج اوزره ركوب ايدن نسايه الله تعالى لعنت ايلدى ياخود ايلسون لكن بوحديثدن دخى مراد على قصد
التلهى ياخود عرض جمال ايچون على وجه التزين ركوب ايدرسه ديمكدر بوقسه نسوان يا جهاد ياخود خدمت
مرضاى اهل جهاد ار بابندن اولوب ياخود زوجى ايله حجه كيدوب تستر اوزره ركوب ايدرسه اكرلى آتلره بنمكده
ضرر يوقدر بنه عمربن عبدالعزيز كتب ايلديكه اهل كتاب يعنى يهود ونصارى اكرلى آتلره ركوبلرينه مساعده
اولنمسون بلكه پالان اوزره بنسونلر واسلامدن فرق اولنملرى ايچون قوشاق قوشانسونلر يعنى اثوابلرينك اوزرينه
زنارلرين قوشانوب و پلانلرسمنده ايرلر اوزره بنوب وايرقاشلرينه رمانه كبى برنسنه ياپسونلرزيرا اهل كتاب موجب عزت
اولان اموردده مسلمينه تشبهدن منع اولنورلر قال عليه السلام اذلوهم ولاتظلموهم يعنى اهل كتابى حقير وذليل كوريكز
لكن ظلم اتمكز وعمربن الخطاب رضى الله عنه دخى اهل كتاب ميانلرينه زنارلرين بغلامق اوزره مصالحه ايدوب وعامللرينه
يازديكه اهل ذمه تنبيه ايديكز كه رقبه لرينه رصاص مختومله علامت وضع ايلسونلر وزنارلرين قوشانسونلر
ومسلمينه تشبه اتمسونلر و بوفصلك تمام بيانى ينه بو كتابده موضع شايانده كلوران شاء الله تعالى والله الموفق
باب الجعائل * يعنى اهل جهاد جهاد ايچون بيت المال ياخود اصحاب اموالدن جعل واجرت اخذينه متعلق
اقوالدر امام ابوحنيفه رحمه الله تعالى ديمشدركه مسلمين ايچون قوت وكثرت اولدقجه بركمسنه جهاد اوزره
اجرت آلمق وويرمك مكروهدر اما قوت وكثرت يوغيسه مسلمين بربرينى مال ايله تقويت اتمك جائزدر قال الله
تعالى وجاهدوا فى الله حق جهاده يعنى فى سبيل الله كمال جهاد ايله جهاد ايديكز وكمال جهاد نفس ومال

مطلب دخول الكافر فى المسجد

مطلب يجوز دخول المشرك فى المسجد الحرام عندنا

مطلب دخول النساء فى الحمام

مطلب منع النساء واهل الكتاب من الركوب على السروج

ایله اجتهاد ایتمکدر واکر جهاده خروج ایدن کمسنه مالدار ایسه نفس وما لیله جهاد ایدوب رضاء الله ایچون
اولان عملنده برکمسنه دن اجرت الماموق کرکدر واکر فقیر ایسه غیر یلرندن طیب نفسلری ایله جهاده قادر اوله
جق دکلو نسنه المق جائزدر که کندو نفسی ایله وصاحب المال دخی مالیله جهاد ایتمش اوله لر زیرا مرویدر که
حضرت عمر رضی الله عنه مجرد بولنان کمسنه یی متزوج اولان کمسنه یه تجهیز ایتدیروب مجردی متزوجک یرینه
غزایه بعث ایدر ایدی وقاعدک فرسنی آلوب غازی یه ویر ایدی وابن عباس رضی الله عنهما یه بو مسئله دن سؤال
اولنوب جوابنده آلدیغی اجرتی جهاد ایچون دواب واسلحه یه ویررسه جائزدر دیدی وجهی اولدر که صاحب
المال مالنی انجق اول کمسنه جهاده کسب قوت ایتسون ایچون ویرر که کندی دخی مجاهد بالمال اوله بنا برین
اخذ ایدن کمسنه دخی اول مالله جهاد کفاره استعانت ایتیوب نفسی ایچون آرتورمق مکروهدر زیرا مرویدر که
عبدالله بن زید الانصاری رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه برکمسنه جهاد ایچون شوقدر اجرت آلوب
صکره تصرف ایدرک آلدیغندن اقل صرف ایلسه حکمی نیجه در دیو سؤال ایلدیلر جوابده دیدیکه اکر
قصدی فضله یی نفسنه صرف ایچون ادخار دکل ایسه جائزدر و بعد الرجوع بنه آلدیغی محله رد ایدر بدلیت
اوزره حج ایدن مثللو در که بعد الرجوع فضله نفقه یی صاحبنه رد ایتمک لازمدر وجهی اولدر که فضله یی
رد ایتمسه علی اوزره اجرت اخذ ایتمش اولور جهاد اوزره استیجار ایسه باطلدر وتحقیق مذکور اوزره امام
المسلمین تجهیز جیش مراد ایلسه اکر بیت المالده وسعت وار ایسه اول جیشی مال بیت المال ایله تجهیز ایدر
وناسدن نسنه اخذی تجویز اولنماز واکر یوغیسه اهل جهاده قوت وقوت اوله جق مقداری اموالی ناسدن
علی وجه التحکم اخذ واستحصال جائزدر زیرا امام ناظر ایمدر ونظر ونظارت حکم مذکورده اکمل واتمدر
زیرا مرویدر که حضرت معاویه رضی الله عنه اهل کوفه یه برمقدار عسکر تجهیز ایتمه لرین تکلیف وایچلرندن
جریر ایله والدینه اظهار شفقت ایدوب تکلیف مز بوردن استثنا ایله تلطیف ایتدکده آنلر دیدیلر که بزلر بو امتیازی
قبول ایتمیز بلکه مالیمزدن اهل غزایه جعل واجرت افرازی ایله سائر مسلمینه شریک وانباز اولورز
وجبیر بن نفیر رضی الله عنه دن منقولدر که قال علیه السلام ان مثل الذین یغزون من امتی ویأخذون الجعل
یتقوون به علی عدوهم کمثل ام موسی ترضع ولدها وتأخذ اجرها یعنی امتمدن غزا ایدوب وعدولری اوزره
تقوی ایده جکلری جعل واجرتی اخذ ایدن کمسنه لرک حاللری ام موسی علیه السلامک حالی کبیدر که کندو
ولدینی ارضاع ایدوب اجرتنی دخی اخذ ایدر یعنی اهل غزانک اکرچه غزالری انجق کند و نفسلری ایچوندر
قال الله تعالی ان احسنتم احسنتم لانفسکم یعنی قوللرم اکر احسان ایدرسکز انجق نفسکزه احسان ایدرسکز
نفع احسان بالاخره سزه راجعدر لکن دین قرنداشلرندن دشمنلری اوزره کسب قوت ایچون جعل واجرت
دخی آلورلر وآنلره حلالدر نته کیم ام موسی علیه السلام کندو ولدینی ارضاعله نفسی ایچون عمل ایدر ایدی
بنه فرعوندن اجرتی آلوب ارضاعنه کسب قوت ایدر ایدی واکا حلال ایدی مؤلف الکتاب رحمه الله
مناسبت جعل ایله مسئله اخرایه انتقال ایدوب دیر که برمسلم برشخص مشرکه اسلام شرطی ایله جعل واجرت
وعد ایدوب اولدخی اسلامه کلسه اسلامی صحیحدر زیرا حقیقت اسلام مکه تصدیق واقرار در تحقق
ایتمشدر وشرط جعلله اکا خلل کلمز وجعل مرقوم اکا واصل اولسون اولمسون اسلامیله حکم اولنور زیرا
واصل اولمادیغی صورتده نهایت محذور عدم تمام رضاسیدر اولدخی صحت اسلامنه منافی دکلدر اکراه صحت
اسلام مکرهه منافی اولمدیغی کبی وشرط جعل ایدن کمسنه ایچون جعل مشروطی ویرمک دخی جائزدر لکن
ویرمک افضلدر زیرا وعد ایلمشدر ووفا بالعهد اخلاق مؤمنیندن وخلف وعد اخلاق منافقیندندر
اما اسلامه کلن کمسنه نفسی ایچون عامل اولمغله غیر اوزرینه مستوجب اجرت اوله مز زیرا استیجاب
الاجرة علی الغیر انجق غیر ایچون عملینک مقابلیدر واسلامه کلن غیر ایچون عامل دکلدر که اوزرینه ایجاب عوض
ایلیه ومال موعود عوض اسلام اوله مز بلکه یارشوتدر یاخود اسلامه رغبتی مزداد اولمغ ایچون صله واحساندر
وبونلرک برنده دخی قبل التسلیم والقبض استحقاق تحقق ایتمز حتی بعد الاسلام جاعل اعطاء جعلدن امتناع ایتمکله
اولدخی اسلامدن رجوع وارتداع ایلسه مرتد اولور اکر بنه اسلامه عودت ایتمزسه بوینی اوریلور لقوله علیه السلام
من بدل دینه فاقتلوه یعنی اول کمسنه که دین اسلامنی کفره تبدیل ایده انی قتل ایدیکز اما مکره علی الاسلام بویله
دکلدر که اسلامدن رجوع ایلسه استحسانا قتل اولنماز زیرا اسلامه جبر ایله باشی اوزرنده سیفک قیامی اقرار
ایلدیکی نسنه لره عدم اعتقادینه دلیلدر بو صورتده اسلامنده شبهه واقع اولوب اول شبهه ایله حکم قتل

مندفع اولور لکن اشتراط جعل عدم اعتقادینه دلیل اوله مدیغندن اسلامی بلا شبهه تام اولوب مرتد اولنجه
قتلی واجب اولور وغالب بن قطان رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه باب الحسین یاخود اختلاف نسخه
اوزره باب الحسن رضی الله عنهما ده قاعدلر ایدک براختیار کمسنه کلوب بزه سلام ویروب قعود ایلدی بعده
دیدیکه والدم جدمدن نقل ایله رسول الله صلی الله علیه وسلم ما من رجل یسلم علی قوم الا فضلهم بعشر
حسنات وان ردوا بیوردیلر دیو بکا خبر ویردی یعنی بر رجل یوقدر که برقومه سلام ویره الا اول رجل قوم
مذکورین اوزره اون حسنه ایله تفاضل ایدر اول قوم رد سلامله عهده دن خروج ایدرلرسه ده و بو حدیثده
دلیل واردر که بدایت بالسلام افضل وبادی بالسلامک ثوابی اکثر واکملدر زیرا جواب سلام سلامک مسببی
اولمغله بادی بالسلام جوابک سببی واول احسانک مبدأ تحصیل وطلبیدر اما رد سلام ایدن انسان مجازی
الاحسان بالاحسان وبادینک مجازی اوزره رجحانی تمایاندر بعده اختیار مومی الیه دیدیکه والدم جدمدن بکاشو یله
خبر ویردیکه جدم کندو قومنه اسلامه کلملری شرطی اوزره یوز دوه جعل واجرت ویردی و والدیمی
بو خصوصی اخبار وانها وجدم قومی اوزره عریف ورئیس نصب اولنمسین رجا قصدیله رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینه ارسال ایلدی والدم دیدیکه حضور سعادتلرینه واروب ان ابی یقرأ علیک السلام
دیدیم عبک وعلیه السلام بیوردیلر و بو حدیثده دلیل واردر که برشخص شخص آخره غائبدن تبلیغ سلام ایلسه
رد سلامده صاحب سلامله مبلغی تشریکه اهتمام لازمدر زیرا صاحب سلام سلامله مبلغ دخی ایصال پیامله
اکا احسان ایتمشلردر و بو ایکی احسانه مجازات لازمه حال انساندر والدم دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه دیدیمکه والدم کندو قومنه اسلامه کلملری شرطیله یوز دوه ویردی وآنلر دخی اسلامه کلوب
اسلاملری دخی قوت بولدی شمدی والدم ایچون ویردیکی یوز دوه یی کیرو آلمق جائزمیدر بیوردیلر که ان شاء
فان تموا علی اسلامهم فذاک والابعثنا الیهم الخیل یعنی دیلرسه آلور والدقدنصکره قومی دخی اسلاملرنده ثابت
اولورلرسه نه کوزل یوق اولمازلر ایسه آنلره عسکر بعث ایدرز و بو حدیثده دلیل واردر که شرط معهود اوزره
ویریلن مال صلهٔ مستأنفه در یوقسه عوض اسلام دکلدر وواهب هبه سندن عوض اولمادقجه رجوعی صحیحدر
وطریق مذکور ایله مشرکینی اسلامه ترغیب دخی جائزدر کورمزمیسنکه مصارف صدقاتدن بری سهم مؤلفة
القلوب ایدوکی منصوص و مصرحدر وآنلره عند بعض المفسرین انجق ثبات اسلامله تألفلری ایچون وعند
البعض وعد ایمان ایتدکلرندن صکره اسلامه رغبت وتشرفلری ایچون اعطا قیلندیغی صحیحدر وحدیث مذکورده
اکادخی دلیل واردر که شرط جعل اوزره اسلامه کلدکلرندن صکره مرتد اولسه لر قتل ایله تنکیل اولنورلر زیرا
بعثنا الیهم الخیل قول شریفلریله مراد اطیفلری قتل وقتال ایچون بعث خیل ایدرز دیمکدر والدم دیرکه بعده
یارسول الله والدم کندو ایچون قومینک عرافت وریاستنی سندن رجا ایتمشکه بکا امر ایلدی دیدم بیوردیلر که
ان شاء ولکن العرفاء فی النار یعنی مطلبنی دریغ ایتمم دیلرسه اولسون لکن اکا خبرویرکه طلب ایلدیکی نسنه ده
خیر یوقدر وعرافت ریاست معناسنه در وعریف القوم ضابط ومدبرلریدر قال علیه السلام لابد للناس من وازع والوازع
فی النار یعنی ناس ایچون برضابط ومدبر لازمدر واول ضابط دخی اهل ناردر یعنی اکثریا رئیس القوم اولان قومنه
ظلم وتکبر ایدر وظالمین ومتکبرینک مکانی الیه نار جهنمدر و بو حدیثده طلب ریاستدن تحرز موجب سلامت
اولمغله افضل اولدیغی بیان واردر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه بر رجل مسلم مسلم آخره بر حربی کافری
قتل شرطی اوزره جعل واجرت وعد ایدوب اولدخی قتل ایلسه بو معامله ده ایکیسنه ده ضرر شرعی یوقدر
وعندمده احب اولان وعدنه وفا واول موعودی ایفا ایلمکدر لکن ایفا اوزره شرعا جبر اولنماز زیرا قتل حربی
جهاددر وجهاده مباشرت قیلن بالنفسی ایچون عاملدر یاخود اعزاز دین ایله رضاء حق ایچون یاخود ناسدن دشمن
محاربک دفع فتنه سیله جماعت مسلمین ایچون عاملدر یالکز وعد جعل ایدن جاعل ایچون عامل اولمادیغندن آنک
اوزرینه مستوجب اجرت اوله مز لکن جاعل وعدینه وفا ایدرسه افضلدر اکر ایتمزسه حکم شرعیده اوزرینه جبر
اولنماز بعده روایت اولندیکه یامین بن وهب رضی الله عنه اسلامه کلدکدنصکره رسول الله صلی الله علیه
وسلم اکا ای یامین عمک اوغلی بنی قتله عزیمت ایتدیکنی کوردیکمی بیوردیلر یامین دخی بن اکا کفایت ایده رم
یارسول الله دیدی درعقب عربدن برکمسنه یی استیجار وعمیسی اوغلنی قتل شرطیله اکا اون دینار وروایت اخراده بش
وسق که کیل معروفدر خرما ویرمکی تعهد واقرار واول کمسنه دخی شخص معهودی قتل ایدوب واصل بئس
القرار ایلدی ومقتول مذکور عمرو بن جحاش دیمکله مشهوردر وقصه مذکورده ماده مزبوره نک جوازینه دلیل

واردر زيرا جعل واجرت ويرديكى البته جناب رسالتك معلوملريدر بنه مؤلف رحمه الله ديركه اكر بو مقوله
امورده امام المسلمين بيت المالدن جعل واجرتى وعد وتعيين ايتمش ايسه وعدينه وفا ايتمك لازمدر زيرا مال بيت المال
انجق مصالح مسلمين ايچون اعداد واستحصال قيلنمشدر و بو قائل دخى آنفا ذكر اولنديغى اوزره برجهتله مسلمين ايچون
ساعى وعاملدر بنا برين امام المسلمين مال بيت المالدن اعطاسنى وعد ايتديكى نسنه يى بالتمام ادا ايلمك لازمدر والله الموفق
باب آنية المشركين وذبائحهم وطعامهم * يعنى مشركينك قابلرينى استعمال وطعام و ذبيحه لرين اكلنه
متعلق مسائل ودلائلدر مشركينك اوانيلرندن اكل وشرب اكرچه حلال لكن قبل الاستعمال غسل ايلمك
احسن اعمالدر زيرا اوانى يه نجاست شرك لاحق اولميوب انجق نجاست عينيه ملاصق اولور واولدخى غسل
ايله زائل اولور و بو حكمده اوانى مسلمين ومشركين برابردر انجق مشركين غسل اوانى يه اهتمام ايتمزلرى حسبيله
مسلم بنفسه اعادهٔ غسلنى التزام برله اول مصلحته مشركى امين بيلوب استخدام ايتمك لايقدر اما غسل ايتميوب
همان ظاهر حاله نظر قيلسه اول دخى لابأسدر زيرا اوانيده اصل اولان طهارت لكن اعادهٔ غسلى احتياط
ونظافتدر زيرا مرويدركه ابوثعلبة الخشنى رضى الله عنه ديديكه يارسول الله بز ارض مشركينده واروب
اوانيلرندن اكل ايده يورز جوابنده بيورديلركه فان لم تجدوا منها بدا فاغسلوها ثم كلوا فيها يعنى اكر عدم
استعمالنه چاره بوله مز سكز اولا سزلر غسل ايدوب بعده ايچنده اكل ايديكز وتمام حديثى كتاب الصيدده
بز بيان ايلديك وحسن بصرى رحمه الله تعالى يه مجوسك قابلرندن وكاسه لرندن وچوملكلرندن سؤال
وايچلرنده طبخ طعام و وضع ادام جائزميدر ديو عرض اشكال ايلديلر جوابده اولا غسل و تطهيرينه
اهتمام بعده طبخ طعام ووضع ادام قيل ديدى وابن سيرين رحمه الله دن منقولدركه اصحاب كرام بلاد
مشركينه غلبه ايتدكلرنده اوانى مشركينده اكل وشرب ايدرلر ايدى و حذيفه رضى الله عنه دن منقولدركه
اكا ايچنده شرب خمر اولنمش بر باطيه كتورديلر غسل ايله امر ايدوب بعد الغسل ايچندن صو ايچدى و بو آثار
مذكوره صحت دعوايمز بوره مزه دليلدر مؤلف الكتاب رحمه الله ديركه يهود ونصارانك ذبيحه واطعمهٔ
سائره لرين تناول جائزدر لقوله تعالى وطعام الذين اوتوا الكتاب حل لكم ومجوسك دخى جميع طعاملرى
جائز الاكل در لكن ذبيحه لرى مأكوله دكلدر لقوله عليه السلام سنوا بالمجوس سنة اهل الكتاب غير ناكحى
نسائهم ولا آكلى ذبائحهم يعنى معاملهٔ مجوسده معاملهٔ اهل كتاب طريقنه سلوك ايديكز عورتلرينى نكاح
ايتميوب ذبيحه لرين اكل ايتمديكز حالده نكته سى اولدركه مجوس الهين اثنين ادعا ايتمزلر بله خلوص وخصوص
اوزره تسميهٔ الله شرط حل ذبيحه ايكن آنلردن واقع اولماز اما اهل كتاب توحيدلرنده اضمار شرك ايدرلر ايسه ده
ينه اظهار توحيد قيلرلر وعلى بن ابى طالب رضى الله عنه دن منقولدركه طعام مجوسده ذبيحه لرينك غيريده
ضرر يوقدر ديمشدر وغلام سلمان اولان سويددن منقولدركه حق جل وعلا اهل فارسى مهزوم قيلديغى
كونده بر سپت بولدم كه ايچنده ايتمك و پينير و بچاق وار ايدى انى سلمان فارسى رضى الله عنهه كتوردم اولدخى
رفيقلرينه ايتمكى توزيع و پينيردن كسوب اكله باشلديلر ديدى واهل فارس ايسه قوم مجوسدر بو خبر صدق اثردن
مجوسك ذبيحه لرندن غيرى طعاملرنده ضرر اولمديغى بزه ظاهر و باهر اولدى وقصهٔ مذكوره ده دليل
واردركه مجاهدين غانمين قبل الاقتسام طعام غنيمتدن تناول والتقام ايتملرى جائزدر وسعيد بن جبير رضى الله
عنه دن منقولدركه مجوسك يوغرت وتره خانه كبى نسنه لرندن سؤال اولندقده لابأس به ديو جواب ويردى نكته سى
اولدركه بو مقوله نسنه لره ذبيحه لرندن برشيء مخالطه ايتمز و مجوس دخى ذبيحه لرندن ماعدا تدبير اطعمه ده
مسلمين كبيلردر وامام شعبى رحمه الله دن عادت مجوسدركه عند الطعام زمزمه ايدرلر يعنى مريلدرلر آنلر بويله
ايدرلر ايكن آنلر ايله برابر طعام ايتمك جائز ميدر ديو سؤال اولنوب جوابنده همان كل من طعام المجوس ديوب
سائلك محل شبهه سنه تعرض ايلمدى ومعناى مذكور حضرت عمر رضى الله عنهدن روايت قيلنان اثر
مأثوردركه عماله يازوب امر ايلديكه مجوسى عند الطعام زمزمه دن منع ايده لر ايكن اثر مذكور بر ارشاددر زيرا
عقد ذمتدن ناشى شرب خمور واكل خنازير مثللو زمزمه لرندن اعظم اولان قباحتلرين ترك ايده رز بو جهتله امام
شعبى رحمه الله زمزمه جانبنه تعرض وافشا ايتميوب همان ماعدا الذبيحه جواز تناول طعاملر بله افتا ايلدى
وابراهيم رحمه الله دن مرويدركه اصحابمز سواد عراقى فتح ايتدكلرنده مشركينك ايتمكلرندن تناول ايلديلر وامام واقدى
مغازيده ذكر ايدركه عسكر اسلام مطبخ كسرى يه ظفرياب وطعام تجربه لرينه واقف اولدقلرنده الوان
اطعمه يى كوروب آنى بعض اشيا بويامق ايچون الوان صبغ ظن ايدوب تجربه ايچون حيله لرينه سورمكه

باشلديلر

معلوم ارباب علومدر كه يهود ونصارى توحيدلرين تصريح ايدرلر لكن يهود عزير ابن الله ديمكله حضرت عزير عليه السلامى معبود اتخاذ ايتملرى لازم كلوب نصارى دخى اقانيم ثلثه يه قائل اولملريله مشركلر اولملرى لازم كلمك ايله حقلرنده قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله نازل اولمشدر بنا برين بو قسمده تصريح شرك ايتمزلر توحيدلرنده اضمار شرك ايدرلر ديو تعبير اولندى منه

باشلديلر صكره بونلر اطعمهٔ مأكوله در ديو خبر ويردكلرنده اكل ايدوب علت تخمه يه اوغراديلر ديدى
ليكن ظاهر حال اولدركه كسرانك تجربه لرى ذبيحهٔ مجوس اولان لحومدن البته خالى اولماز بنا برين روايت
واقدى اكا محمولدركه اطعمهٔ مرقومه دن تناول ايدنلر احكام شرعيه يه واقف اولميان جهلهٔ اعراب اوله و انلرك
فعلى ايله جواز اكله استدلال اولنمز و حضرت على رضى الله عنه دن مرويدركه اهل حرب اولان نصارانك
ذبائحلرندن سؤال اولندقده ضرر يوقدر ديوب تزوج نسالرين مكروه كوردى و آنك دخى كراهتى نسلى
دار الحربده قالمق خوفندندر يوقسه اول دخى حرام دكلدر ومؤلف رحمه الله حل نكاح اهل كتابه حديث على
رضى الله عنه ايله استدلال ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم مجوس هجره نامه يازوب آنلرى اسلامه دعوت
قيلديلر ونامه ده بيورديلركه فمن اسلم قبل منه ومن لم يسلم ضربت عليهم الجزية فى ان لا يؤكل لهم ذبيحة
ولا ينكح منهم امرأة يعنى اسلامه كلمديكزك اسلامى قبول اولنور وكلمينلرك اوزرينه جزيه وضع اولنور
ذبيحه لرى اكل اولنميوب عورتلرى نكاح اولنمامق شرطيله وحديث مذكورده نكاح اهل كتاب منطوق دكل
ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم عدم حل نكاحى مجوسه تخصيص بيورملرى مفهومندن ظن ايده رمكه
مؤلف رحمه الله نكاح نساء اهل كتابك جوازينه استدلال ايلدى زيرا بوكا بنى مفهوم مخالفت حجت اولمق قاعده
سنه بنا ايلشدر وانك بيانى محلنده كلور ان شاء الله تعالى بعده مؤلف الكتاب رحمه الله بيان ايلديكه نكاحله وطىء
مجوسيه حلال اولمديغى كبى ملك يمين ايله دخى حلال اولماز زيرا حل وطىء ملك متعه اوزره مبنيدر ومسلم ايچون
مجوسيه اوزره ملك متعه كرك ملك يمين وكرك نكاح ايله ثابت اولماز اما طائفهٔ صابئين عند ابى حنيفة رحمه الله تعالى
اكل ذبيحه ونكاح نسالرى على كراهة جائزدر وعند الامامين رحمهما الله تعالى مجوس حكمنده اولملريله جائز دكلدر
واختلاف مرقوم صابئين كيملر ايدوكنده اختلافلرندن ناشيدر زيرا ابى حنيفه رحمه الله عندنده آنلر نصارادن
بر صنفدركه زبور اوقورلر واقعا آنلر ظاهر اعتقادلرين بويله جه اظهار وارائت ايدرلر وعند الامامين آنلر عبدهٔ كواكبدر
وكواكبى آلهه اعتقاد ايدرلر و فى الواقع اعتقادلرى بودر لكن فرق اسلاميه دن عدا اولنان باطنيه كبى قطعا
حقيقت اعتقادلرين اظهار ايتمكى تجويز ايتمزلر بو جهتدن ابو حنيفه رحمه الله تعالى ظاهر اعتقادلرينه واقف اولوب
جوابنى اكا بنا وامامين رحمهما الله تعالى ضميرلرينه مطلع اولوب جوابلرين اكا ابتنا ايلديلر وفى نفس الامر
اعتقادلرينه كوره آنلر بمنزلة المجوس بلكه دخى خبيث ومنحوسلردر والله الموفق
باب الاسلام * حسن بصرى رضى الله عنه دن مرويدركه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم امرت ان اقاتل الناس
حتى يقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها فقد عصموا منى دماءهم واموالهم الا بحقها وحسابهم على الله يعنى مشركين
لا اله الا الله ديينجه دكين قتاللريله مأمور اولدم آنى ديدكلرنده بندن نفوس واموالرينى قورتاريرلر مكر زكوة
وخراج زمين مثللو حق شرعى ايله اخذ اولنه واعتقاد درونلرينك حسابى الله تعالى يه مفوضدر مؤلف الكتاب
رحمه الله ديركه رسول الله صلى الله عليه وسلم الله تعالى يى توحيد ايدوب بر بلين عبدهٔ اوثان ايله قتال ايدرلر ايدى
طائفهٔ مرقومه دن بريسى همان لا اله الا الله ديسه شركدن عدول واسلامه دخولنه دليل اولور ايدى ونقل
مذكوردن بزه شو فائده حاصل اولمشدركه مشركك كندودن معلوم اولان اعتقاد شركك خلافى اولان توحيده
اقرار ايتديكى وقتده اسلاميله حكم اولنور زيرا حقيقت اعتقادينه اطلاعمزه مجال اولمغله همان استماع ايتديكمز
اقراريله حسن اعتقادينه استدلال وازقديم معلوم اولان اعتقاد باطلينك خلافنى تقرير ايتدكده تبديل اعتقادى ايله
حكمنه استعجال ايده رز وعبدهٔ اوثان فى الاصل وجود صانعى اقرار ايدرلر ايدى قال الله تعالى ولئن سألتهم
من خلقهم ليقولن الله يعنى آنلره سزى كم خلق ايلدى ديو سؤال ايلسك الله تعالى خلق ايلدى ديرلر لكن
وحدانيتى انكار ايله اصناملرين شركاء جناب پروردكار اعتقاد ايدرلر ايدى قال الله تعالى اذا قيل لهم لا اله الا الله
يستكبرون يعنى عبدهٔ اصنام كلمهٔ توحيدى ايشتدكلرنده عناد واستكبار وكفرلرنده اصرار ايدرلر وقال الله تعالى
فيما اخبر عنهم اجعل الآلهة الها واحدا ان هذا لشيء عجاب يعنى محمد بو نجه آلهه كثيره يى اله واحد مى قيلدى
بو امر عجيبدركه كثير واحد اولمق محالدر وقول مذكور مفهوم كلام مشركيندركه قرآنده آنلردن حكايه اولندى
وطائفهٔ مرقومه دن قنقيسى لا اله الا الله ديسه خلاف اعتقادينى اقرار ايتمش اولمغله حقنده دليل ايمان اعتبار اولنور
بنا برين ترك قتال قول مجرده تعليق اولنوب امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله بيوريلدى وقياس
مذكور اوزره طائفهٔ ثانيه ثنويه كه رأى عاطل ومذهب باطللرنده مانى حكيمه اتباع واعتقاد ونور وظلمتدن
هر برينى اله ازلى وصانع لم يزل بيلدر ديو اعتقاد ايلديلر كرك بونلر وكرك سائر الهين اثنين ادعا قيلن اهل ضلال

مطلب عدم جواز نكاح نساء المجوس وعدم وطئهن بالملك

مطلب نكاح نساء الصابئين واكل طعامهم

لااله الا الله دیسه‌لر اسلاملرینه استدلال اولنور اما یهود ونصاری توحید ظاهر یلری حسبیله لااله الا الله دیمکله
معتاد اولدقلرندن کلمهٔ شهادت اسلاملرینه دلالت اتمز لکن آنلر عهد رسالتده منکر رسالت اولملریله حقلرنده
علامت اسلام انجق محمد رسول الله مضمونتی اقرار واستسلامدرمی ویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
جوارلرنده بولنان بر یهودینك مریض اولمغله عیاده‌سی ایچون خانه‌سنه داخل اولدقده علی وجه التلقین
اشهد ان لااله الا الله وانی رسول الله کلمهٔ طیبه‌سنه قائل اولدیلر اول یهودی مریض دخی باباسینك یوزینه باقوب
کویا استیذان ایلدکده باباسی دخی اجب اباالقاسم دیو اذن ورغبت ایدن ایدوب مریض دخی در حال کلمهٔ
شهادتی اتیان ایده‌رك تسلیم روحله روضهٔ فروح وریحانه خرامان اولدی اول حینده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم

مطلب في حكم اسلام اهل الكتاب

الحمد لله الذی اعتق بی نسمة من النار یعنی حمد اول اللهه اولسونکه بنم سببیمله برکسنه‌نك جانتی جهنمدن
آزاد قیلدی قول شریفلریله حق تشکری تأدیه واصحاب کراملرینه ولوا اخاکم یعنی دین قرنداشکزك
امر تجهیزینه مباشرت ایدیکز دیو تنبیه وتوصیه بیوردیلر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه اکرچه اوائل ازمانده
بویله ایدی لکن فی زماننا اهل کتاب لااله الا الله محمد رسول الله مضمونیله شهادته شتاب ایدوب تأویلنده مرسل
الی العرب در یوقسه بنی اسرائیل وغیریلرینه مبعوث دکلدر دیو ادعا وقرأندن هو الذی بعث فی الامیین رسولا منهم
نظم کریمینك ظاهریله زعم باطللرینه کوره اثبات مدعا ایدرلر یعنی الله عظیم الشان اول علیم عمیم الاحسان درکه
امت امیه‌یه ینه ایچلرندن بر رسول بعث ایلدی بوتقدیراوزره آنلردن مجرد محمد رسول الله مضمونتی تقریر ایدنلرك
اسلاملریله حکم اتمك صحیح اولماز مکر تقریر مذکور ایله بیله دین باطلندن تبریسنی یاخود دخلت فی الاسلام
مثللو تعبیرایله دین اسلامه دخولنی تصریح ایده ویالکز انا مسلم یاخود اسلمت قوللریله دخی اسلاملریله حکم
اولنماز زیرا آنلر دین باطللرینه اسلام اطلاق ایدرلر زیرا لفظ مسلم ماهو الحق منقاد ومستسلم معناسنه اولوب
آنلر دخی زعم فاسدلری اوزره حق یدیمزده دردیو ادعا واصرار اتملریله مجرد انا مسلم یاخود اسلمت لفظلری
حقلرنده دلیل اسلام اعتبار اولنماز وکذلك یهود یتدن چیقدم معناسنه برئت من الیهودیة دیوب ذیلنده
اسلامه کیردم معناسنه دخلت فی الاسلام دیمسه ینه اسلامیله حکم اولنماز زیرا یهودیتدن چیقدم ونصرانیته
کیردم دیمکی قصد اتمسی محتملدر اما ودخلت فی الاسلامی ضم ایدرسه احتمال مذکور زائل اولور وبعض
مشایخمز دیدیلرکه یالکز دخلت فی الاسلام دیوب دین قدیمندن تبریسنی تصریح اتمسه دخی ینه اسلامیله
حکم اولنور زیرا دخلت کلمه‌سنده اسلامه دخول جدید حادثه دلالت واردر ومجدداً داخل اولدیغی البته

مطلب في حكم باسلام المجوس

دین سابقنه مغایردر بناء علی ذلك لفظ مذکور دین اصلیسندن تبریسنی متضمن اولور اما مجوسی اسلمت یاخود
انا مسلم کلمه‌سین تکلم ایلسه همان اسلامیله حکم اولنور زیرا آنلر اهل کتاب کبی وصف اسلام ایله نفسلرینی توصیف
قیلمازلر بلکه وصف اسلامی بیلنلرده شیمهٔ شتیمه عد ایدوب اولادلرینه شتم اتدکلرنده یا مسلم یا مسلم زاده دیرلر اول
جهتله لفظ مرقوم مجوسیتدن خروج ودین اسلامه ولوجلرینه دلیل اعتبار اولنور وحسن بصری رحمه الله
تعالی دن منقولدرکه اکا برکسنه کلوب یا اباسعید هندن برسفینه کلدی ایچندن برکافرهٔ مسبیه اشترا قیلوب خانه‌مه
کتوردم وفوت اولدی آنی بیابانه آتدم یعنی بوقسه غسل ونماز ین قیله‌یمی دیو سؤال ایلدی اولدخی جوابنده

مطلب كيف يدفن الاسير الكافر والكافرة

سبحان الله صقین آتمه بلکه غسل وتکفین وصلوتن ادا قیل زیرا اسلامه داخله اولمشدر دیدی لکن بوقول
وجیه کافرهٔ صغیره حقنده دردیو توجیه اولنور زیرا صغیره سبی اولنوب ابوینك بریسی یاننده برابر اولمسه
دار اسلامه دخولنده تبعا للدار آنك دخی اسلامیله حکم مقرراولور اما کفری تعقل وادراك ایده جك مرتبه‌ده
کبیره اولوب قبول اسلام اتمدین فوت اولسه نمازی قیلنماز زیرا صلوة جنازه ایمانه حرمت ایچون انجق
مسلمك حقیدر لکن کبیرهٔ مزبوره‌یه نمازدن ماعدا غسل وتکفین ودفن مصلحتلری ادا اولنور زیرا بونلر اسلامله

مطلب اذا مات المسلم قريب كافر

مشروط اولمیوب همان بنی آدمدن اولان موتایه منوطلردر حضرت علی رضی الله عنه‌دن منقول اولان قول
معقوله نظر اتمز میسنکه والدی ابوطالب وفات اتمکله حضور نبوی‌یه کلوب ان عمك الضال قد مات دیدکده
اذهب فاغسله وکفنه وواره بیوردیلر یعنی وارآنی غسل وتکفین ودفن قیل ونقل اولنورکه برکسنه ابن عباس
رضی الله عنهمایه کلوب والده‌م نصرانیه ایکن فوت اولدی جنازه‌سیله کیده‌یمی دیدکده بلی جنازه‌سیله کیت
ودفن قیل لکن اوزرینه نماز قیلمه دیو جواب ویردی وبزدخی بوقولی اخذ ایده‌رز اکرها لکهٔ کافره‌نك دفننه
مباشرت ایدر ولد کافری یوغیسه ولد مسلمنه لازمدرکه دفننه قیام ایدوب لاشه‌سنی طعمهٔ کلاب اتمیه زیرا
والدین مشرکلردخی اولسه‌لر انسان آنلره دنیاده احسان ومعروفله مصاحبت واقتران اتمکله مأموردر وآنلری

بعد الموت طعمهٔ کلاب ایلك احسان ومعروفدن حساب اولنماز اما مشرکیندن اولاد واقاربی یاخود
من جهة الدین متقاربی وارایسه مسلم کوره اسلم اولان آنلره تسلیم قیلمقدر لکن اول مسلم دیلرسه جنازه‌سیله
برابر کتمکده بأس یوقدر روایت اولندیکه حارث بن ربیعه رضی الله عنهك والده‌سی نصرانیه ایکن فوت

مطلب الاسير اسلم فمات قبل ان يصلي

اولوب حارث رضی الله عنه اصحاب رسول اللهدن برجماعتله جنازه‌سین تشییع ایلدی مکر جنازه‌سیله اهل دینی
اولان مشرکیندن برجماعت بولنه بوصورتده برطرفده کیدوب آنلره مخالطه اتمك وسواد مشرکینی تکثیر اتمك
یاخود جنازه‌نك اوکنجه کیدوب مشرکیندن عزلت اتمك لازمدر وابراهیم رحمه الله دن منقولدرکه براسیر
اقرار اسلامله مسلم اولوب هنوز بردفعه نماز قیلمدن فوت اولسه صلوة جنازه‌سی ادا اولنوردیدی وبزدخی بوقول
مقبولی اخذ وقبول ایده‌رز زیرا هنوز نماز قیلمدی ایسه دخی اقراری ایله اسلامی تمامدر زیرا نماز شعائر اسلامدندر
یوقسه نفس اسلامدن جزء رکنی دکلدر وسلمه رحمه الله دن منقولدر دیمشدرکه امام شعبی رحمه الله دن اسیر اوزره

مطلب اذا صلى المشرك بالجماعة يحكم باسلامه

صلوة جنازه نه زمانده مشروع اولوردیو سؤال اتدیکمده اول اسیر نماز قیلدی ایسه سز دخی صلوة جنازه‌سنی
قیلکز دیو جواب ویردی لکن جواب شعبی رحمه الله اول اسیر حقنده درکه اقرار اسلام اتدیکی ایشدیلمیوب
انجق مع المسلمین جماعتله نماز قیلمش اوله زیرا کیفیت مشروحه اسلامیله حکمی موجب واداء صلوة جنازه‌سین
مستوجب اولور زیرا مشرکین هیئت جماعت مسلمین اوزره نماز قیلمازلر واسیرمذکور جماعتله نماز قیلوب خاصهٔ
مسلمین اولان خصوصی فعلا اظهار اتمسی قولا اقراری منزله‌سنه نازل واسلامیله حکم حاصل اولور حتی رجاندن

مطلب اذا صلى الكافر الى قبلتنا يحكم باسلامه

اولوب اسلامدن رجوع ایلسه بوینی اوریلور واکر اسیر مزبور نمازی منفردا قیلسه اسلامنه حکم شرعی منعقد
اولماز انجق داود بن رشید رحمه الله تعالی نك امام محمد رحمه الله دن برروایتنده دیمشدرکه قبلهٔ مسلمینه قارشو
نماز قیلدقده اسلامیله حکم اولنور لقوله علیه السلام من استقبل قبلتنا واکل ذبیحتنا فله مالنا وعلیه ماعلینا

مطلب يحكم باسلامه اذا حج

یعنی اول کمسنه که قبله‌مزه نمازنده توجه وذبیحه‌مزی اکل ایده بزه لاحق اولان منافع اکا دخی لاحق وبزه
عارض اولان مضرت اکا دخی عارضدر اما صیام یاخود اداء زکوة یاخود اداء حج ایلسه ظاهر روایتده
اسلامیله حکم اولنماز ینه داود بن رشیدك امام محمد رحمه الله دن برروایتنده کلمشدرکه اکر مناسك مسلمینه
رعایت اوزره حج ایدرسه اسلامیله حکم اولنور زیرا مخصوص مسلمین اولان عملی اندن فعلا ظاهر اولمغله
قولا اقرار اسلامنه دلیل باهر قیلنوب اسلامیله حکم اولنور والله اعلم

باب الجهاد مع الامراء * یعنی امر جهاد ایچون نصب امرا واجب وآحاد عسکر اوزره امیرلرینه کائنا من کان
انقیاد ایلملری لازم ولازب ایدوکنه متعلق مسائلدر امام مکحول رحمه الله تعالی دن منقولدرکه مرض موتنده
اصحابنی جمع ایدوب دیمشدرکه برحدیث شریف واردرکه بعض ناسك جسارتنه مؤدی اولور دیو کتم
ایدر ایدم واکرمشرف موت اولمیدم ینه سزه آنی نقل ایلمز ایدم مرادی رسول الله صلی الله علیه وسلم
من کتم علما عنده الجم یوم القیامة بلجام من نار بیوردیلر یعنی اول کمسنه که بیلدیکی علم نافعی کتم ایده یوم قیامتده
آتشدن لجامله الجام اولنور وقرأن کریمده دخی لتبیننه للناس ولاتکتمونه وارد اولدی یعنی الله تعالی علماء
اهل کتابدن مبلغ علمکزی البته ناسه بیان ایدوب کتم واخفا اتمیه سز دیو عهد ومیثاق اخذ ایلدیکی وقتی ذکر ایله
واکر کتمان علومده وارد اولان وعیدلردن خوفم اولماسه ینه کتم ایدر ایدم دیمکدر بعده دیدیکه قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم لاتکفروا اهل ملتکم وان عملوا الکبائر الصلوة مع کل امام الصلوة علی کل میت الجهاد

مطلب مرتكب الكبيرة

مع کل امیر یعنی اهل ملتکزی ارتکاب کبائر ایدرلر ایسه دخی تکفیر اتمکز وصالح وفاجر هر امامله نماز جائزدر
اقتدا ایدیکز ومطیع وفاجر هرمیت اوزره نماز جائزدر ادا ایدیکز وعادل وجائر هر امیرایله جهاد مشروعدر اکا اتباع
ایدیکز وحدیث مذکور اهل سنتك مرتکب کبیره کافر دکلدر وایماندن خارج دخی دکلدر قوللرینه دلیللریدر
قال الله تعالی وتوبوا الی الله جمیعا ایها المؤمنون لعلکم تفلحون یعنی ای اهل ایمان جمله‌کز الله تعالی‌یه توبه
ایدیکزکه سعادت دارینه نائل اوله سز وشبهه یوقدرکه بو آیت شریفه‌ده توبه‌یه دعوت قیلنان فرقه‌ده
مرتکب کبیره دخی داخلدر ینه آنلره الله تعالی مؤمنین تسمیه بیورمشدر وبو حدیث شریف جواز الاقتداء
الفاسق قولنه‌یزده امام مالك رحمه الله علیهك خلافنه دلیلدر زیرا مع کل امام قولی شرینی فاسق وعادل هرصنفه
شاملدر کما قال علیه السلام صلوا خلف کل بر وفاجر یعنی هرصالح وفاجر امامك ارقه‌سنده اداء صلوة ایدیکز
وکذلك هرمیت کرك صالح وکرك طالح مؤمن اولوب باغی اولمدقجه نمازینی قیلمق لازمدر وکذلك الجهاد مع کل امیر
قول شریفی دخی امیرجیش عادل اولسون ظالم وفاسق اولسون انکله جهاددن امتناع اتمك لایق دکلدر وامرانك

ظلم وعدوانی غزانك طمع نصرتدن یأس وحرمانلرین موجب اولماز و بومعناده ان الله تعالی یؤید هذا الدین بالرجل الفاجر حدیث شریفی ابن مسعود رضی الله عنه دن برکره موقوفا و برکره مرفوعا بشارتبخش ورود اولمشدر بعده امام مکحول رحمه الله تعالی دیدیکه وخصلتان من رأبی لم اسمع فیهما من رسول الله شیئا علی بن ابی طالب وعثمان بن عفان لاتذکروهما الا بخیر تلك امة قدخلت لها ما کسبت ولکم ما کسبتم ولاتسئلون عما کانوا یعملون یعنی کندو رأیمدن ایکی خصلت واردر که آنلره دائر رسول الله صلی الله علیه وسلم دن نسنه روایتنی ایشتمدم اول ایکی خصلت ایله دخی سزه وصیت ایدرم علی بن ابی طالب وعثمان بن عفان رضی الله عنهمایی انجق خیر ایله ذکر وثنا ایدیکز آنلر برامت ماضیه در وآنلرك اعمال صالحه لری آنلره نافعدر وسزلك اعمال صالحه کز سزه نافعدر وآنلرك سیئات اعماللرندن سزلر مسئول اولمازسز امام مشار الیه علی وجه الاقتباس بو نظم جلیلی مضمون وصیتنه دلیل قیلدی وصحابهٔ کرام حقلرنده ثناء خیرك غیریدن کف لسان بابنده وارد اولان حدیث نبوی مشهور عالمیاندر که قال علیه السلام الله الله فی اصحابی لاتتخذوهم غرضا فمن احبهم فقد احبنی ومن آذاهم فقد آذانی یعنی بنم اصحابم خصوصنده اللهدن خوف ایدك اللهدن خوف ایدك آنلری سهام اعتراضه هدف ایتمیکز زیرا آنلری سون تحقیق همان بنی سومشدر وآنلره جفا ایدن علی التحقیق بکا جفا ایتمشدر وامام مکحول رحمه الله رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك بو ایکی داماد فضائل نژادلرین وصیتنده میان اصحابدن تخصیص بالذکر ایلدیکی اکا مبنیدر که بعض اهل شامدن بونلرك شانلرینه شایان اولمیان کلام بی نظام استماع ایتمش ایدی آنلری دفع والزام ایچون مشار الیهما حضرتلرینك ذکری اوزره اقتصار وحضرت علی رضی الله عنهك اسم عالیلرین تقدیمه ابتدار ایلدی ومعنای مذکوری سیاق مزبور اوزره نوح بن مریم رحمه الله امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن حکایت ایدوب دیمشدر که مذهب اهل سنت نه دردیو سؤال ایتدم ابو حنیفه رضی الله عنه جوابده دیدیکه ان تفضل ابابکر وعمر وتحب علیا وعثمان وتری المسح علی الخفین ولاتکفر احدا من اهل القبلة وتؤمن بالقدر ولاتنطق فی الله بشیء یعنی مذهب اهل سنتك اصل واساسی ابو بکر وعمر رضی الله عنهما حضرتلرین جمیع اصحاب اوزره تفضیل وعلی وعثمان رضی الله عنهما جنابلرینه محبت وتبجیل ومسح علی الخفینك جوازینه اعتقاد وتقریر واهل قبله دن برفردی عدم تکفیر وقضا وقدره ایمان وذات اللهده برنسنه سویلیوب کف لسان ایتمکدر و بعض ناس حضرت علی قبل الخلافة حضرت عثماندن افضل ایدی و بعد الخلافة حضرت عثمان اندن افضل اولدی دیدیلر لکن عندیمزده مذهب صحیح اولدر که حضرت عثمان قبل الخلافة و بعدها حضرت علی دن افضلدر زیرا جابر رضی الله عنه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دن روایت قیلدیکه قال علیه السلام ابو بکر خلیفتی بعدی فی امتی وعمر حبیبی وعثمان منی وعلی اخی وصاحب لوائی یعنی ابو بکر بندنصکره امتم اوزره خلیفه مدر وعمر دوستمدر وعثمان بندندر وعلی قرنداشم وعلمدارمدر وحقیقت تفضیللری ذکر نبویده واقع اولان ترتیب جمیل اوزره در وابو حنیفه رحمه الله تعالی دخی تقدیم ذکر ایله حضرت علی یی حضرت عثمان اوزره تفضیل مراد ایتمیوب همان محبتلری مذهب اهل سنتدندر مسئله سنی ایراد قیلدی زیرا واو عطف عند ابی حنیفه موجب ترتیب دکلدر وامام مکحول رحمه الله دخی ذکر علی یی تقدیمنه سبب قوی اولدر که امام موصی الیه امام اهل الشام ایدی واول زمانده مبغض آل بیت اولان ملوك بنی امیه دنك استیلالری سببیله اهل شام حضرت علی رضی الله عنه حقنده بعض مقالاته اقدام ایدرلر ایدی بناء علی ذلك تقدیم ذکر ایله انلری منع وزجر ایلدی وامام مجاهد رحمه الله دن منقولدر دیمشدر که ابن عمر رضی الله عنهمایه سؤال ایدوب جهاد حقنده نه دیرسین امراء بنی امیه نه یاپدقلرینی بیلورسین آنلر ایله غزایه کتمك جائز میدر دیدم جوابنده بنم رأیم آنلر ایله غزانك جوازیدر وآنلرك احداث ایتدکلری فسق ومظالم سنك اوزریکه نه لازمدر دیدی وروایت اولندیکه یزید بن معاویه علیه ما یستحق ولایت عهد اوزره خلافته بیعت اولندقده عبد الله بن عمر رضی الله عنهما اکر خیر ومنفعت ظهور ایدرسه شکر ایده رز واکر بلا ومصیبت ظهور ایدرسه صبر ایده رز یعنی بهر حال اطاعت ایده رز دیوب فان تولوا فانما علیه ما حمل وعلیکم ما حملتم نظم شریفنی قرائت ایلدی وصحابهٔ کرامدن برجماعت اعلام دیدیلر که سلطان عادل اولورسه رعیت اوزره شکری واجب وسلطان ایچون اجر وثواب راتب اولور اما ظالم اولورسه رعیت اوزره صبر لازم وسلطان اوزره وزر وو بال متلازم اولور وآثار مذکوره یی نقلدن مراد انجق امرانك جور وغلوللری سببیله معیتلرنده جهاددن اعراض ونکول لایق اولمدیغنه استشهاد درینه مجاهد رحمه الله دیدیکه ابن عمر رضی الله عنهما بعد السؤال والجواب چقان عازم غزا اولورسك یولك بکا اوغراسین دیو بکا توجیه خطاب ایلدی بن دخی عزم غزا ایدوب مدینهٔ منوره یه مرور وملاقاتیله

مطلب لاتذکر الصحابة الا بخیر

مطلب فی التفاضل بین عثمان وعلی رضی الله عنهما

امتثال مأمور ایتدیکمده بکا بو غزو وجهادکده کندی مالمدن برمقدار ایله اعانه وامداد ایتمك استرم دیدی بن دخی اویله ایسه بنم کثرت مال ووسعت حالم واردر قبول ایتمم دیدم اول دخی سنك ثروتك سنك اولسون بن دخی مالمدن برمقداری اشبو وجه جهاده صرف ونثار اولنمسین استرم دیوب بعض احبابندن استفواض ایچون حرکتنه شتاب ایدوب قرض ویرکیسنه یه ظفریاب اولمیجه مجاهدینی ادا ایتمز دیو فور فرمسز دیه رك تلاش واضطراب ایلدی بعده مشاهده رؤیت امورینه قیام ایدن قیمنه کتب وتحریر وامر جهانده استعانتی ایچون مجاهده شو قدر دینار تسلیم ایده سین دیو تقریر ایلدی و بوآثر جلیلده اکا دلیل واردر که برکسنه جهاد بالماله میل ورغبت ایله حلاللندن برمقدار بذل نوال ایتسه غازی اغنیادن ایسه دخی اول عطیه یی قبولدن نکول ایلمك مناسب ومعقول دکلدر زیرا غازینك ابا وامتناعه تصدیبی صاحب عطیه یی اجر وثوابدن منعه مؤدیدر ومناع للخیر اولمق امر ممنوع وحرام غیر مشروعدر یینه مجاهد رحمه الله دیرکه بعده کیدوب جزائر بحرك برنده نیجه سنین واعوام رباط ومحافظه اوزره دوام ایلدیم صکره خلیفهٔ عهد بحسب الاقتضا اول جزیره یی تخریب بسکانی اخراج وتغریبیله حکم وامضا ایتمکله بن دخی اهل وعیالمه عود وقفول ایتدیکمده کویا بنی اسیر ایدوب کتورمشلر کبی محزون وملول اولدم وتقریر مشروحی اوزره باعث حزن وملالی انجق اهلنه عودتمده کندیدن ثواب مرابطینك انقطاع وزوالیدر واهل ایمان انقطاع ثوابه بو یله جه تأسف ایتمك لایق وشایاندر و بوندن صکره جور امرا سببیله ترك جهاد برامر ناروا اولدیغنه الجهاد ماض منذ بعثنی الله الی ان یقاتل آخر عصابة من امتی الدجال لایصده جور جائر ولاعدل عادل حدیث شریفیله استدلال اولندی یعنی حکم جهاد باقیدر بنی الله تعالی نبی بعث ایتدیکی کوندن تا امتمدن آخر جماعت دجال ایله قتال ایده جکی زمانه دکین اکا نه ظلم ظالم ونه عدل عادل مانع اوله مز ودلیل اخر دخی سلیمان بن قیس دن نقل اولنان اثردر که جابر رضی الله عنهه سؤال ایدوب اوزریمه غائب وقاهر برامام جائر اولسه انکله اهل شرك وضلاله قتاله کتمك جائز میدر دیدیم اول دخی جوابده بلی جائزدر علیه ما حمل وعلیکم ما حملتم وان تطیعوه تهتدوا دیدی ودلیل ثالث دخی انس بن مالك رضی الله عنه دن مروی اولان حدیث نبویدر که قال علیه السلام اصل الاسلام ثلثة الکف عمن قال لا اله الا الله ان تکفروه بذنب ولا تخرجوه من الاسلام بعمل والجهاد ماض منذ بعثنی الله حتی یقاتل آخر عصابة من امتی الدجال والایمان بالاقدار کلها یعنی اساس ایمان اوچ نسنه در بریسی لا اله الا الله دیین کسنه یی ذنبی سببیله تکفیردن کف لسان وسوء عملی ایله اسلامدن خروجیله حکمدن مهرد هاندر وایکنجی امر جهاده بنی الله تعالی نبی بعث ایتدیکی کوندن تا امتمدن آخر جماعت دجال ایله قتال ایده جکی زمانه دکین باقی ایدوکنه اذعان واعتقاددر واوچنجی جمیع قضا وقدره ایماندر وانس بن مالك رضی الله عنه بو حدیث شریفی حضرت جبریل علیه التحیة والتبجیل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن ما الایمان دیو سؤال ایتدکده جوابنده والقدر خیره وشره من الله تعالی قول شریفنه دکین وارد اولان حدیث مشهورده ذکر وروایت ایلمشدر وعمرو بن شعیب والدندن والدی دخی جدندن روایت ایتدیکی حدیثده وارد در جدی دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم محضرلرنده جالسلر ایدك ناکاه ابو بکر وعمر رضی الله عنهما توجه واقبال ایلدیلر که هر بریسنك معیتنه ناسدن برجماعت قیام واتصال ایلمشلر کلوب رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه سلام ویردکلرنده رد سلام ایله اکرام بیوردیلر بعده مانند ترجمان برمرد بلیغ البیان دیدیکه یارسول الله بونلر مسئلهٔ قدرده تکلم ایدوب ابو بکر حسنات الله تعالی دن وسیئات نفسمزدندر دیدی وعمر دخی حسنات وسیئات بالجمله الله تعالی دندر دیدی وناسدن برطائفه ابو بکره و برطائفه عمره تابع اولدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که بن شمدی سزك بینکزده اسرافیلك جبریل ومیکائیل بینلرینه حکم ایتدیکی قولله حکم ایده رم زیرا جبریل یا عمر سنك کبی دیدی ومیکائیل یا ابا بکر سنك کبی سویلدی بعده دیدیلر که برلر بویله اختلاف ایدنجه اهل سما اختلاف ایدرلر واهل سما اختلاف ایتدکده اهل ارض اختلاف ایدرلر واره لیم اسرافیله تحاکم ایده لیم واسرافیل دخی خیر وشر الله تعالی دندر دیو بینلرنده حکم ایلدی یا ابا بکر میانه کزده بنم دخی حکمم بودر اکر الله تعالی عدم عصیان عصاتی مراد ایدیدی ابلیسی خلق ایتمز ایدی واهل سنتك ایمان بالقدرده اصل اصیلی بو خبر جلیلدر فالدیکه حضرت میکائیل علیه السلام وحضرت ابی بکر رضی الله عنه تقدیر شری الله تعالی دن نفی ایتملرنده حقلرنده انجق ظن خیر اولنوب حاشا تخطئه اولنمازلر زیرا استاد لا الله طالب مطلب صواب اولان کسنه نفی واثباتدن برطرفده رأیی قرار ایتمزدن اقدم فی سبیل الله حق جهاد ایله مجاهددر وهر بری

مطلب یتعلق بالقدر

بر منبع علمه مراجعتله حقیقته واقف اولوب نتیجهٔ افکارلری بالاخره قول حق اوزره موقوف اولمشدر والله اعلم

باب من یحل له الخمس والصدقة * یعنی زکوة وخمس غنائمدن اخذ وتناول کیملره حلال اولدیغی حل و بیان موضعی ومحل ایدر مسائلدر عطار رحمه الله تعالی دن منقولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر لا تحل الصدقة لغنی الا لخمسة الغازی فی سبیل الله او العامل علیها او الغارم او رجل اشتراها بماله او رجل له جار مسکین تصدق علی هذا المسکین فاهدی الی الغنی یعنی اخذ زکوة اغنیادن انجق بش صنفك برینه حلال اولوب سائر اغنیایه حلال اولماز یا غازی فی سبیل الله اوله یاخود عامل علی الزکوة اولوب زکوة اموال ظاهره یی جمع وجبایت قیله یاخود مدیون اوله یاخود اموال زکوتدن برنسنه فقیره و یریلدکدنصکره اول فقیردن ماله اشترا قیله یاخود برجار مسکینی اولوب زکوة جار مسکینه و یریلدکدنصکره اول جار مسکین دخی جار غنیسنه اهدا قیله واهل مدینه بو حدیثك ظاهریله عامل وغازی غنی دخی اولسه ومدیونك دینی اصلاح ذات البین ایچون اولدقدنصکره غنی دخی اولسه زکوتدن جواز اخذ وتناوللرینه قائل اولدیلر اما بزم عندمزده نا و بل حدیث اولدر که غازی اهل و بلدنده غنی ایکن بولندیغی محلده صفر الید عن المال اولسه مال زکوتدن کسب قوت ایده جك مقداریی اخذی حلال ومدیونك مالی کندودن غائب و بعید یاخود تحصیلی مقدوری اولمیان ذمم ناسده نابدید اولسه اکا دخی اخذ زکوة تحلیل و بو ایکی طائفه ابن السبیل منزله سنه تنزیل اولنور اما هر برینك مالی یدنده حاضر ومدیونك دیننده مقدار نصاب زائد اولسه اخذ زکوة اکا بر وجهله جائز اولماز لقوله علیه السلام لا تحل الصدقة لغنی یعنی غنی ایچون اخذ زکوة حلال اولماز اما عامل اجرت عملنی البته اخذ ایدر آنك غناسی مانع اجرت اولماز وفقیردن اشترا قیلان کندو و یردیکی ثمنك عوضنی اخذ ایتمش اولور یوقسه زکوتدن آلمش اولماز ومسکینك هدیه و یردیکی غنی دخی هدیه آلمش اولور یوقسه زکوة آلمش اولماز نته کیم حدیث بریره رضی الله عنهاده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر هی لها صدقة ولنا هدیة یعنی لحوم زکوة بریره یه کوره زکوتدر و بزه کوره هدیه در و براء بن عازب رضی الله عنهما دن نقل اولندیکه برکسنه کاوب تهلکه دن اکا سؤال ایدوب نفسنی تهلکه یه القا ایدن اول کسنه میدر که ایکی عسکر بربره کلدکده همان حمله ایدوب تا قتل اولنجه قتال ایلیه دیدی اول دخی جوابنده یوق بو دکلدر بلکه اول کسنه درکه کناه ایشلیوب توبه ایلمیه ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة نظم کریمیله دخی مراد بو دردیدی سائل مذکور همان جماعت اعدا اوزره بی پروا حمله قیلن نفسنی تهلکه یه القا ایدیجی اولور ظن ایتمشیدی براء بن عازب رضی الله عنهما نفسنی تهلکه یه القا ایدن کناه ایشلیوب صکره توبه ایتمیندر دیو اکا بیان قیلدی زیرا بو کنهکار رسوء صنیعی ایله کرفتار قالور اما اعداء دین اوزره هجوم ایدن مرد عاقبت بین اعزاز دینه بادی ومبدأ حیوة ابدیه اولان شهادته متعرض ومتصدی ایکن نفسنی تهلکه یه القا تعبیری آنك حقنده نیجه لایق وسزادر بعده مؤلف الکتاب بو بابده بیان مذهب صواب ایدوب دیرکه برکسنه قتلله یاخود جرحله یاخود هزمله کفاره ضرر ونکایت ایده جکین بیلورسه کندی قتل اولنه جغن بیلسه دخی یالکزجه کفار اوزره هجومی جائزدر وحضور رسول اللهده صحابهٔ کرامدن چوق کسنه لر یوم احدده بو یله هجوم واقدام ایدوب مدح رسالتپناهی به مظهریتله ممدوح و بشام اولمشلردر وابو هریره رضی الله عنهه دیدیلر که سعد بن هشامی کورمدیکمی که همان ایکی عسکر بربره کلدکده بردن حمله وقتال ایدوب حتی قتل اولنوب نفسنی تهلکه یه القا ایلدی اولدخی دیدیکه بو یله دیمه یك بلکه سعد بن هشام کتاب اللهدن ومن الناس من یشری نفسه ابتغاء مرضاة الله آیت کریمه سین تأول و بذل نفسله اول فضیلت موعوده یی تناول ایلدی اما کفاره ایصال ضرر ونکایت ایده میه جکنی بیلورسه حمله وهجومی بر وجهله حلال اولماز زیرا حمله سیله اعزاز دینه راجع اوله جق نسنه حاصل اولمیوب همان کندو قتل اولنمغله سواد مسلمینه فی الجمله فلت واصل اولور وقال الله تعالی ولا تقتلوا انفسکم یعنی کندو یدیکزایله جرح یاخود مهلکه یه القا یاخود موجب قتلی ارتکابله نفسلریکزی قتل ایتمکز اما نهی منکر مسئله سی بو یله دکلدر که برکسنه فساق مسلمین آنك نهی ایله منتهی اولمیوب بلکه کندو یی قتل ایده جکلرین بیلور کن ینه نهی منکرلرینه اقدام ایلسه جائزدر وصورت مفروضه ده اکرچه سکوته رخصت واردر لکن نهی وانکاره اقدام محض عزیمتدر زیرا فساق مذکورین اهل اسلام اولملریله فعللری حرام ایدوکن بیلمزلر ایسه منکرك انکاری سببیله عالم اولوب بیلورلر ایسه بعد زمان نادم اولورلر اما کفار دعوت اولندقلری دین اسلامه معتقد اولملریله غازینك وجه مشروع اوزره اتلاف نفسی قطعا مفید اولماز بناء علی ذلك غازینك جواز حمله سی

مطلب نهی المنکر

کفاره ایراث نکایت ظاهره ایله مشروط در کمه شرط مذکور تحقق ایتمزسه معنای مقصودی مفید اولمامغله هجوم واقدامی جائز اولماز والله الموفق

باب ما یجب من طاعة الوالی ومالا یجب * یعنی امرا امرایه اطاعت وامتثال واجب اولوب اولمیان اموره متعلق اقوالدر بر عسکر توفیق الهی ایله قتال ایچون دار الحربه داخل اولوب امیرلری دخی امور حربیه دن برنسنه ایله آنلره امر ایلدکده اکر امرمز بورده منفعت ظاهره واراسه اکا اطاعت اوزرلرینه واجبدر لقوله تعالی واطیعوا الرسول واولی الامر منکم یعنی ای اهل ایمان دخی حضرت رسوله وایچکزدن اولی الامر اولنلره اطاعت ایدیکز واولی الامردن مراد عند بعض المفسرین امرا وعند البعض علمادر واوامر علمایه اطاعت واجب اولمق انجق امر دیننده ناسه نافع اولان امور ایله امر ایتدکلرندندر واکر امیرلرینك امر ایتدیکی نسنه کندولره نافعمیدر دکلمیدر معلوملری اولماسه ینه اکا اطاعت اوزرلرینه واجبدر زیرا فرضیت طاعت نص قاطع ایله ثابتدر وآنلرك نافعمیدر دکلمیدر دیو رأی متردداری نص قاطعه معارض اوله مز وکاه اولور که ترك قتال خصوصنده اطاعت امیر قتال کثیردن انفع اولور وکاه اولور که آحاد عسکر بیلدکلری ظاهر حاله بعض فساد واختلال اوزره استدلال ایدرلر حقیقت امر ایسه عند الامیر بیلدکلرینه مغایر وجمله یه آنی بیلدرمك دخی رأی صوابنه منافردر بناء علی ذلك مادام اکثر جماعتك اکبر فهم وادراکلری اوزره شبهه سز خوف هلاکلری متضمن اولور بر امر ایله امر ایتمدکجه اطاعت وانقیادی جمله نك اوزرلرینه لازمدر اما اویله برنسنه ایله امر ایدرسه اطاعتی جائز دخی دکلدر لقوله علیه السلام لا طاعة لمخلوق فی معصیة الخالق وحدیث علی رضی الله عنه ده وارددرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم برسریه بعث ایدوب برکسنه یی دخی اوزرلرینه امیر نصب ایلدیلر و برخصوص ایچون امیرلری غضبناك اولوب برعظیم آتش یاقدی ورفیقلرینه بکا اطاعتله مأمورسز البته بو آتشه کیر یکز دیدی ایچلرندن بعضیسی کیره ایم دیوب بعضیسی دخی بزلر دین اسلامی آتشدن خلاص ایچون قبول ایتدك دیوب عدم دخولده اتفاق ایلدیلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم طرفلرینه عودت وخبر و یردکلرنده لو دخلوها ما خرجوا منها ابدا وانما الطاعة فی المعروف لا فی المنکر بیوردیلر یعنی اطاعت ایدوب کیرمش اولهلر ایدی ابدی ناردن چیقمزلر ایدی وطاعت انجق معروفده واجبدر منکرده دکلدر وحدیثده ما خرجوا منها قول شریفنك معناسی ناردنیادن نار جهنمه نقل اولنورلر ایدی دیمکدر وحقیقت حاله اطلاع ممکن اولمیان مواددہ اکثر جماعتك اکبر رأیلری حقیقت حالی رؤیت منزله سنده در بناء علیه اکر رأی امیره اتباع ایدرلر ایسه هالك اوله جقلرینه تحصیل اطلاع ایلسه لر رأی امیر آنلره قصد تدمیر واستخفاف وتحقیر ایدوکی واضح ومستنیر اولور والله تعالی بو صورتده اطاعتی ذم ایدوب فاستخف قومه فاطاعوه انهم کانوا قوما فاسقین بیورمشدر یعنی فرعون قومنك اطاعته خفت ونشاطلرین طلب ایتدی یاخود قومنی خفیف العقل بولدی بو جهتله قومی اکا اطاعت ایلدیلر فی الحقیقه آنلر قوم فاسقین ایدیلر که کندیلر کبی بر فاسقه اطاعت ایلدیلر واکر عقول اصناف رأی امیرده اختلاف ایدوب بر صنفی هلاکه بادی و بر صنفی فوز ونجاته مؤدیدر دیرلرسه اطاعت امیر واجبدر زیرا آنلرك اجتهادلری نصه معارض اوله مز وطاعتدن اجتنابلرنده ناسك اوم وعتابلرین استجلاب وطاعت وانقیادده قطع لسان حساد واردر بو جهتلر ایله اطاعتی واجبدر مکر معصیت خالق یاخود موجب هلاك ایدوکی هرکسه ظاهر بر امر نا موافق ایله امر ایدرسه طاعتی مستلزم اولماز لکن ینه صبر وتحمله ملازمت وامیرلری اوزره خروج وتسلطدن مجانبت لازمدر زیرا حدیث ابن عباس رضی الله عنهماده وارددرکه قال علیه السلام من اتاه من امیره ما یکره فلیصبر فان من خالف المسلمین قید شبر ثم مات مات میتة جاهلیة یعنی اول کسنه که امیرندن جفا کوره صبر ایلسون زیرا مسلمانه بر قارش مقداری یعنی مقدار قلیل مخالفت ایدوب صکره فوت اولسه ممات اهل جاهلیه ایله فوت اولور وصورت مذکوره ده عدم وجوب امتثال اوزره بو حدیث مروی ایله استدلال قیلندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فتح مکه ایامنده خالد رضی الله عنهی نصب امیر وقتال بنی جذیمه یه تسییر بیوردیلر بعده خالد رضی الله عنه بنی جذیمه دن صوت اذانی استماع ایتدکدنصکره ینه مقاتله یه ابتدار ایدوب آنلر دخی سلاحلرین براغوب مقابله یه اجتسار ایتمدکلرین کورنجه مسلمینه امر ایلدی جمله سین اسیر ایلدیلر بعده هرکس اسیرینی قتل ایلسون دیو مسلمینه امر ایلدی انجق بنی سلیم امرینه اطاعت ایدوب سائر مهاجرین وانصار سبیل اسیرلرین تخلیه ایله مخالفت قیلدیلر بو خبر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اخبار اولندقده اوچ کره اللهم انی ابرأ الیك مما صنع خالد قول شریفلریله خطا ایتدیکنی اظهار بیوردیلر یعنی یارب صنع خالددن سکا تبری

مطلب لا طاعة لمخلوق فی معصیة الخالق

والتجا ايده رم بعده حضرت علی رضی الله تعالی عنهی ارسال بیوروب خالد آنلرك قلیل وكثیر هرنه لرینه
تعرض ایتدی ایسه ضمان ودیتلرینی آنلره ایصال ایلدی ایشته بوقصه‌ده مهاجرین وانصار خلاف رأی امیراوزره
تخلیهٔ سبیل اسیرایتملریله رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری مدح وثنا ایلمشلردر و بوندن ظاهر وآشكار اولدیكه
امر امیر معصیت كردكار یاخود وجه خطاسی بدیدار اولان محللرده عسكر اوزره اطاعت یوقدر و بونلرك غیریده
انقیادی لازمدر كه جبن ونزاعه مؤدی اولمیه قال الله تعالی ولاتنازعوا فتفشلوا یعنی ای اهل ایمان اختلاف
كلمه ایله نزاع ایتمكزكه تفرق اهوا سببیله جبن وخوفه مبتلی اولمیه سز مؤلف الكتاب رحمه الله دیر كه امام المسلمین
اوزره لازمدر كه عاقل وكامل وعالم وفاضل وتدابیر حربیه یه واقف ومسلمینه رفق ورأفتله متصف برذات مكارم
سمیری جنود اسلام اوزره امیر نصب ایده وباب الاماره ده بزبو مبحثی بیان ایلدك یعنه دیر كه صفات مذكوره ایله موصوف
اولان انسان البته ریاست عسكره شایاندر عربی اولسون یاخود موالی عربدن یاخود غیریلردن اولسون لقوله علیه
السلام اسمعوا واطیعوا ولو امر علیكم عبد حبشی مجدع ما اقام فیكم كتاب الله یعنی امر امیری قبول واطاعت ایدیكز
مقطوع الاعضا برعبد حبشی دخی اوزریكزه امیر قیلندی ایسه ده مادامكه ایچیكزده كتاب اللهی اجرا قبله
و بو بابده حدیث ابن عمر رضی الله عنهما دخی واردر كه قال علیه السلام علیكم بالسمع والطاعة لكل من یؤمر
علیكم مالم یأمركم بالمنكر فی المنكر لاسمع ولاطاعة یعنی اوزریكزه امیر نصب اولنان هركیم ایسه سمع وطاعتی
لازمدر مادامكه منكر ایله امر ایتمیه امامنكرده سمع وطاعت یوقدر یعنه مؤلف الكتاب رحمه الله تعالی دیر كه طرف
امیردن فلان قائد عسكری ایله مقدمه ده وفلان دخی ساقه ده وفلان میمنه وفلان میسره ده اولسونلر دیو
ندا اولندقده هر بری مأمور اولدیغی محلی ترك واخلا جائز اولماز زیرا بونلر امر حربده حسن تدبیر وفائدهٔ تدبیر ایسه
انجق اطاعت ایله حصول بذیر اولور قالدیكه وجوه عسكردن بریسی عصیانه اقدام ایدرسه امیره دخی لایقدر كه
اكا تهدید ایله تقدم واعلام ایده یعنی مرءٔ اولاده عقاب وتنكیلنه تعجیل ایتمیه زیرا مرءٔ اولی عثره وزله عدا اولنور
قال علیه السلام اقیلوا ذوی الهیئات عثراتهم یعنی شرایله معروف وهیئتدن هیئته تلون ایله موصوف اولمیانلرك
قصورلرینی عفو ایدیكز بلكه ابتدا قواد عسكره وبالجمله آحاد لشكره تقدم ایدوب هرقنغیكز بعد ذلك امریمه
مخالفت ایدرسه تأدیب ایده‌رم دیو تهدید واخبار ایدركه مقدما انذار ایتمش اوله وقال علیه السلام قد اعذر
من انذر یعنی اول كسنه كه مقدما انذار ایده ابلای عذر ایدوب اعتذاره محل ترك ایتمدی ومعنای مزبور
وقد قدمت الیكم بالوعید نظم كریمنده مبین ومذكوردر و بعد الانذار ینه بریسی بلاعذر عصیان ومخالفته
اجتسار ایدرسه اولبابده عقاب وتأدیب مورث نفع عجیبدر كه هم عاصینك انزجارینه بادی هم غیره عبرت اولوب
اساءت ادبه عدم اجتسارلرینه مؤدی اولور زیرا ناسك محرماتدن خوف عقاب امرادن ناشی امتناعلری خوف
اللهدن ناشی اولان امتناعلرندن اكثر ومعنای مذكورده مایزع السلطان فوق مایزع القرآن كلام گوهر
نظامی منقول اهل اثردر یعنی سلطانك سیف ایله منع ایلدیكی معاصی قرآنك نصح ایله منع ایلدیكندن اكثردر
لكن اول عصیان ایدن كسنه برعذر مناسب ایله اعتذار وتصدیق مدعی ایچون یمین باللهه دخی اجتسار ایدرسه
امیر ایچون آنی تكذیبه سبیل یوقدر زیرا محتمل الصدق اولان برخبری اخبار ایدوب یمینی ایله دخی تأكید ایتمكله
امیراوزره اول كسنه‌دن كف ید وترك تشدید لازمدر اگرچه خصومات ومنازعاتده جانب مدعیده یمین قائل اولمازكه
آنك خصم منازعی واردر وشرع شریف خصوصا تده یمینی جانب منكره تخصیص ایدوب مدعی یه تعمیم
ایتمشدر لكن صورت مفروضه ده خصم منازع شرعیسی اولمغله مدعی یمینی ایله تصدیق اولنور وقچان برمنادی
چیقوب طرف امیردن یاربنكه كون اهل كوفه مثلا دمدار عسكر اولسونلر دیو ندا وتعبیر ایتدكده اهل كوفه نك كرك
اهل دیواندن اولوب عسكر یسندن وكرك تطوعا جهاده گلنلرندن برفردك تخلفی جائز اولماز مگر بو یله تنبیهلرده
یالكز اهل دیوان مأمور اولمق متعارف ومشهور اوله بوصورتده الثابت بالعرف كالثابت بالنص قاعده‌سی
اوزره اهل دیوانه مختص اولور اما اهل كوفه‌دن بركسنه دیوان بصره ده مسطور واسمی اسامی اهل بصره
ایله مذكور اولسه اول كسنه اهل دیوانه تابعدر اهل بلده سبیله مأمور اولماز زیرا امر جهادده اعتبار دیوانه‌در
یوقسه بلدانه دگلدر وامیرك برطائفه یی مأمور ایتمكدن مرامی تناصر وتظاهر ایله بربرینه انضماملریدر واهل
دیوان انجق دیوانلریله استنصار واستظهار ایدرلر یوقسه اهل بلده لرینه مزید اعتبار ایتمزلر حتی اهل دیوان
دیوانه مربوط اولملریله شرع دخی عاقله لرینی بربرینه منوط قیلمشدر واگر منادی امیر یارینكه كون اصحاب خیل
دمدار اولسون دیو تعبیر ایلسه وجه مشروح ایله مجموع فرسان ساق واحد اوزره خدمت معهوده ده بعیمان

مطلب یصدق المدعی بالیمین فیما لاخصم له

مطلب امر اهل الدیوان

اولمق لازمدر واصحاب براذین دخی اصحاب عراب ایله خدمت معهوده ده برابر بو اتفاق كركدر زیرا اسم خیل براذین
وعراب بینلرنده مشتركدر قال الله تعالی والخیل والبغال الآیة وقال ومن رباط الخیل الایة وسعید بن المسیب
رحمه الله تعالی یه زكوة براذیندن سؤال ایتدكلرنده اوفی الخیل صدقة دیدی یعنی خیلده زكوة وارمیدر دیو
استفهام انكار ایله براذین جنس خیلدن عد اولندیغن اشعار ایلدی مگر تعبیر مذكور ایله یالكز اصحاب عراب
قصد اولنمق میانه‌لرنده معروف ومشهور وافراس عراب طلب وهر بده سریع اولمغله اطلاق خیل اكا مقصور اوله
اول صورتده قاعدهٔ سابقه اوزره امر وتنبیه انجق اصحاب عراب اوزره توجیه اولنور واگر منادی امیر یارینكه كون
میمنهٔ عسكر اهل مصیصه اوزره مقرر اولسون دیو ندا ایدوب كوفی الاصل بركسنه دخی بلدهٔ مصیصه ده ساكن اولمش
بولنسه آنك حالی ایكیدن خالی دگلدر اگر مصیصه یی منزل ووطن اتخاذ ایلدی ایسه ایچلرنده داخل اولور
لقوله علیه السلام من تأهل ببلدة فهو من اهلها یعنی اول كسنه كه بربلده ده تأهل ایده اول بلده
اهالیسندندر وعرف عباد دخی اویله‌در كه بربلده ده مقیم وساكن اولان اول بلده اهالیسندن تعداد اولنور
كورمزمیسنكه فقهاء كوفه یی تعداد ایتدكده امام نخعی وامام شعبی وامام ابو حنیفه رحمهم الله تعالی حضراتی
دخی ایچلرنده ایراد ایده رز آنلر ایسه كوفی الاصل دگللردر بلكه صكره‌دن توطن ایتمشلردر واگر مصیصه یی وطن
ومسكن اتخاذ ایتمدیسه نداء مذكور اكا شامل دگلدر مگر دیوانده انلره منضم ایسه اعتبار دیوان ایله اهل
مصیصه ده داخلدر و بعد ترتیب الجیوش اعداء دین مثلا ساقهٔ مسلمین اوزره حمله وخروش ایلسه هزیمت
ساقه‌دن خوف اولنورسه میمنه ومیسره آنلره امداد ایتمكده بأس یوقدر زیرا مواضع اصناف عسكر هرنه قدر
تباعد اوزره ایسه ده ینه محاربهٔ مشركین ایچون اجتماعلری بربرینه نصرتله تعهد وتواعد منزله سنده‌در
وغیره اعانت ایتملره غیردخی وقت حاجتده اعانت ایتمز وترك تعاون غلبهٔ اعدایی موجب وساقه اوزره غالب
اولملری اول طرفدن میمنه ومیسره اوزره هجوملرین مستوجبدر بنابرین ساقه‌ده اولان اخوانلرندن رفع شر ایله
كندی نفسلرندن دفع ضرر اوزرلرینه واجبدر اما ساقه یه امدادلری كندی مركزلرینه موجب اختلال اولورسه
اولوقتده غیره امدادلری حلال اولماز زیرا امام المسلمین آنلره محافظهٔ مكان معینلرین تفویض ایتمش ایكن
كندی مكانلرین اهمال وغیره مفوض اولان محلی حفظله اشتغال اوزرلرینه حرامدر واگر امام المسلمین هرطائفه یه
مركزلرنده قرار ایله امر وتقریر وبربرینه اعانتدن نهی وتحذیر ایتدی ایسه بوصورتده برطائفه هرنه قدر كندی
طرفلرندن امین اولوب طرف آخرك مغلوبیتندن خوف ایدرلر ایسه ده ینه حكم امامه مخالفت لایق دگلدر زیرا
طاعت امام دلیل قاطعله فرض مجزوم وخوف ایتدكلری مغلوبیت امر موهوم واكثر مایخاف لایكون
مثلی دخی مشهور ومعلومدر و بو مسئله ده اصل قوی روایت اولنان حدیث نبویدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم
یوم احدده رماة سهامه موضع معینده قیام ومركزلرندن عدم انفكاكله امر ایلدیلر آنلر دخی وهلهٔ اولاده هزیمت
مشركینی كوروب همان طلب غنیمت ایچون مركزلرندن حركت ایلدیلر واول طرفدن مسلمینه هزیمت واقع اولدی
كما قال الله تعالی حتی اذا فشلتم وتنازعتم فی الامر وعصیتم من بعد ما اراكم ما تحبون یعنی حتی سزلر میل غنائمدن
نشئت ایدن جبن ایله جبان اولوب مركزلرمزده طوره لیم یوق طورمیالیم دیو امر یكزده تنازع ورسول الله صلی الله
علیه وسلم سزه آره دیدیكز ظفر وغنیمتی كوستردكدنصكره امرینه عصیان ایتدیكیكز وقتده الله تعالی نصرتنی
سزدن صرف ایلدی لكن مشركیندن بریسی بین الصفین چیقوب مبارزه یه دعوت ایلسه مسلمیندن بریسی
امام الموحدیندن استیذانه توقف ایتمیوب همان مبارزه یه تقدم ایتمك جائزدر زیرا ترتیب صفوف قتال بطریق الدلالة
اذن امامه دالدر وطریق دلالتده حكم صراحت واردر مگر امام نهی صریح ایتمش اوله بوصورتده خروج
الی المبارزة برفرده جائز اولماز زیرا خلافنه نص محله حكم دلالت ساقط اولور نظیری حضور ناسه سفرهٔ طعامی تقدیم
و بعده اكل وتناولدن ناسی صریحا نهی وتحریم صورتیدر ومقدما روایت ایلدیك كه رسول الله صلی الله علیه وسلم
بعض ایام خیبرده ناسی قتالدن نهی ایتدكلرندنصكره بركسنه قتال ایدوب قتل اولندقده لاتحل الجنة لعاص
بیوردیلر واگر امام برشخصی برشخصه مبارزه‌دن نهی ایتمش ایسه انجق اكا جائز اولماز لكن غیرحقنده دلیل اذن
باقی اولمغله آخرك خروجی جائز اولور مسئلهٔ سابقه‌ده اصل اصیل شول روایت قیلنان خبر جلیلدر كه غزوهٔ بدرده
مشركیندن عتبة بن ربیعه وشیبة بن ربیعه وولید بن عتبه میدانه چیقوب مسلمینی مبارزه لرینه دعوت ایتدكلرنده
فتیان انصاردن اوچ كسنه بلااستیذان قارشولرینه چیقدیلر مشركین مبارزینی آنلره سزلر كیملرسز نسبكزی
بیان ایدك دیدكلرنده آنلر دخی نسبلرینی بیان ایلدیلر بعده دیدیلر كه گرچه سزلر دخی اولادقوم كرام سزلكن بزلر

العراب افراس العرب والبراذین افراس العجم على ما عرف فی هذا الكتاب فیما سیأتی

مطلب امر اهل بلده هل یدخل فیه العرب

مطلب الخروج للمبارزة

مطلب النهی عن الاكل

ميدانمزه قريشدن كفؤلر بمزى استرز واروب محمده سويليك بزه كفؤلر بمزى اخراج ايلسون وقصهٔ مذكوره
مغازيده بوبلجه مسطوره در وقبل نهى الامام بلا استيذان جواز مبارزه يه دليل باهر الايذا ندر زيرا رسول الله
صلى الله عليه وسلم بوخصوصده عتاب وانكار وعدم رضالرين اشعار بيورمشلردر لكن امام محمد رحمه الله
تعالى طريق اخردن روايتله دركه فتيان انصار ميدانه چيقدقلرنده رسول الله صلى الله عليه وسلم انلرى
اعاده وابتداء قتال اهل بيتلرندن اولمغى اراده بيورملريله حمزه بن عبدالمطلب وعلى بن ابى طالب وعبيدة بن
الحارث رضى الله عنهم جنابلرينه امرايتدكلرنده انلر مبارزه يه چيقديلر و بو بابده هذان خصمان اختصموا
فى ربهم ايت شريفه سى نازله اولمشدر ومسلم ومشرك مبارزه ايتدكلرنده سائر مسلمين قدرتلرى وارايسه مسلم
مبارزه اعانتلرى جائزدر زيرا مشرك مبارز ظاهرده مسلم مبارزى قتله عازم اولديغى كبى فرصت بولسه سائر
مسلمينى دخى قصدا هلاكه جازم و بو جهتله مسلمينه دفع شرى لازمدر بلكه كندى بلره سوء قصدى اولمسه
دخى مشرك محارب اولدقدنصكره البته قتلى مشر وعدر وغزوهٔ بدرده ظهورايدن قصهٔ مبارزينده مذكوردركه
حضرت على رضى الله عنه وليدى وحضرت حمزه رضى الله عنه عتبه يى قتل ايدوب عبيده حضرتلريله
شيبه بر برين ضربله زبون ايتدكلرنده حضرت على وحمزه رضى الله عنهما عبيده حضرتلرينه قتل شيبه اوزره
اعانت ايدوب ايكيسى شيبه يى قتل ايلديلر قصهٔ مزبوره دن صورة مزكوره نك جوازى بزه معلوم وممتاز اولدى
وعسكر اسلامدن برجاعت تجمع واسلحه وآلاتلريله تمنع وتمنع وجهى اوزره بلا اذن الامير علافه يه يعنى اوتلاغه
عزيمت وبعد جمع العلف عود ورجعتلرى على طريق الدلالة تحقق اجازته بناء جائزدر زيرا امير عسكرك
علف دوابه احتيا جلرينه عارف ودار اسلامدن استصحاب علف امر متعسر ودار الحربده بيع علف ايدركسنه
بولمق غير متيسر ايدوكنه واقف ايكن عسكرى اولمحله سوق وتسيير ايلمشدر ووجه آخر دخى دركاردركه اعدايى
تكدير وتذليلى متضمن اولان امورده مسلمينى مأذون قيلمشدر واراضيلرندن جمع علفده معناى تكديرلرين تحقيق
واظهار واردر لكن مقصد مزبور قوت ومنعه سز مقدور اولمغله كركدركه اعوان وانصار ايله خروجه
اتفاق ايدوب بر برينه امداد واعانت ممكن اولميه جق مرتبه لرده افتراق ايتميه لر زيرا وجه مشروح اوزره تفرق وتباعد
صورتنده ايچلرندن برينه بركدر عارض اولسه لاجل المال هلاك نفسنه متعرض اولمش اولور زيرا مشركين دن
برطائفه بعض مسلمينك اوزرينه اقتحامله قتل واعدام ايتملرندن حين تفرقده امين اولمازلر وخوف مذكوره بناء
برياخود ايكى كمسنه لدى الاقتضا عسكردن استمدادى ممكن اوليه جق درجه لرده اوتلاغه چيقمق حلال اولمديغى
كبى جمعيتله چيقانلر دخى بر برينه اعانتلرى ممكن اوليه جق مرتبه ده تفرقلرى حلال اولماز واكر منادى امير
بركسنه اوتلاغه چيقماسون ديو نهى وتحذير ايدرسه كرك اهل قوت ومنعه وكرك غيرى اوتلاغه كتمك جائز اولماز
زيرا دلالت اذن صريح نهيله زائل وحكمى باطل ونتيجه كره نهى مذكوردن ناسه نفع كثير حاصل اولور لكن
بوصورتده امير اوزره لازمدر كه كندى طرفندن بر قومى ارسال وناسك البته محتاج اولدقلرى علفلرين
استحصال ايده زيرا امام ناظر عسكر اسلامدر وتمام نظر وشفقت دخى تعيين ايتديكمز صورتنده در وامام المسلمين
اوزره لازمدركه اوتلاغه كيدن جماعتك اتحاد كلمه لرينه مدار ولدى الاقتضا محاربهٔ كفاره دستمايهٔ اقتدار
اولمق ايچون اوزرلرينه برامير نصب ايده كذلك قبل نهى الامام مسلمين تفرق اوزره خروجه اقدام ايتدكلرنده
اوزرلرينه اعدا هجوم واقتحام ايدرسه كركدركه جمله سى بر محله اجتماع وتا عسكره التحاق ايدنجه دك ايچلرندن
برينى اوزرلرينه امير مطاع قيلوب قتال وسائر اعماللرنده آنك رأيله حركتنه اجماع ايليه لر و باب الاماره ده روايت
ايتديكمز حديثده رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرت ابى بكر وابى عبيده رضى الله عنهما ايله خطاباً امل
امر تمادبو سؤال بيورب نعم لفظيله جواب ويردكلرنده الاقد رشدتما كلمهٔ حسن اشتماليله احسان واستحسان
بيورملرى مسئلهٔ مذكوره يه واضح السبرها ندر و بزينه باب الاماره ده مسافرين دخى اوزرلرينه بركسنه يى امير
قيلمق مستحبدر ديو بيان ايتمش ايكن حق محاربينده نه ظن ايدرسين البته بونلرك اميره احتياجلرى مسافرين دن
اكثر ايدوكى اظهر درواكر امير ناسى اوتلاغه خروجدن نهى ايتدكدنصكره ناسه احتياج علف ونفسلرى ياخود
دابه لرى حقلرنده خوف تلف ظاهر ودرون معسكرده دخى تدارك واشترا غير متيسر اولسه بلا اذن الامير طلب
علف ايچون كتملرى جائزدر زيرا موضع ضرورت مقتضاى امر ونهيدن استثنا قيلنمشدر قال الله تعالى الا
ما اضطررتم اليه واكر امير جيش اوتلاغه انجق فلانك تحت لواسنده چيقسونلر ديو امر والزام ايتسه شرط
مذكوره رعايت والتزام لازمدر وشخص معهودك تحت لواسنده چيقوب اجتماعله محل علفه واردقلرنده طلب

علف

مطلب بحث اعانة المبارز

مطلب الخروج للعلف

علف ايچون حين حاجتده بر برينه اعانتلرى ممكن اوله جق قدر افترافلرى جائزدر واول هنكامده دشمن كلورسه
جمله سى صاحب اللوايه انضمام وتحت لواسنده قتاله اهتمام ايدرلر واكر صاحب اللوا حاضر دكل ايسه ايچلرندن
برينى امير بيلوب آنك امرينه ناظر اولورلر والحاصل نهايت قدرتلرى مرتبه سنده القاء النفس فى التهلكه دن
احتراز ايتملرى امر لازمدر قال الله تعالى ولاتلقوا بايديكم الى التهلكة يعنى اى اهل ايمان نفسلريكزى تهلكه يه
القا ايتمكز ومخاطره دن احتراز ايديكز وصورت مزبوره ده بعد الخروج صاحب اللوادن مفارقتلرى جائز اولمازمكر
وقت حاجتده بر برينه اعانتلرى قابل اوله زيرا معلومدركه اميرك لايخرجوا الاتحت لواء فلان ديمكدن مرادى
مجرد وقت خروجلرى اولميوب بلكه تاعودتلرينه دك تحت لواسنده اولملريدر وقاعدهٔ شرعيه دركه برماده ده ذات
امرينه رعايت لازم اولان ذاتك وصف امرينه دخى رعايت لازمدر وكذلك منادى امير اوتلاغه كيدن فلانك تحت
لواسنده كتسون ديوب آخر دور لوكتسون كتمسون ديو امر ونهى بولنماسه بنه قول مذكور آخردورلو كتمكدن
نهى منزله سنده در زيرا باب آنية المشركينده بيان ايلديك كه كتاب السير الكبير مفهوم مخالفت حجت اولمغه مبنيدر
اكرچه عندمزده ظاهر مذهب مفهوم حجت اولمامقدر واول بابده مفهوم صفت ومفهوم شرط برابردر لكن جناب
مؤلف بويله محللرده اكثر ناسك فهم ايده جكى معنايه اعتبار ايتمشدر زيرا اغلب اهل غزا اهل سيوف اولملريله حقايق
علومه وقوفلرى اولماز واميرلرى دخى فلانك تحت لواسندن غيرى محلده كتمسونلر ديو تصريح نهى
ايتمديسه ده بنه مقصودى نهيدر پس دلالت كلامندن حاصل اولان نهى مفهوم منصوص عليه منزله سنده
قيلندى ومسئلهٔ مفهومك تمام بيانى كتب اصولده معلومدر مؤلف الكتاب رحمه الله ديركه طلب علف ايچون
خروج ايدنلر قراى مشركينه واردقلرنده يا لكز بر مسلك قريه يه دخولنى مناسب كوررلر احتمالدركه ايچنده
كزلنمش مشركين اولوب آنى قتل ايده لر بلكه برقاج نفر بردن تهيؤ قتال اوزره كيروب ايچنده دشمن وارايسه
بر برلرينه وكيروده بولنانلره اعلام ايده لر لقوله تعالى خذوا حذركم فانفروا ثبات اوانفروا جميعا يعنى اى اهل
ايمان اعدا ايچون متيقظ اولكز ياخود آلات واسلحه كزى اخذ ايديكز وجهاده يا فرقه فرقه ياخود مجتمعا
خروج ايديكز واكر امير جيش قطع اشجار وهدم ابنيه دن مسلمينى نهى ايدرسه مخالفت وعصيانى جائز اولماز
زيرا نهى مرقومده مسلمينه معناى نظر وشفقت محتملدر و نهى مزبور تدابير حربدن معدود در وامير جيش
نفس قتالدن نهى ايتمش اولسه نهيى ضرورته ياخود معصيته مؤدى اولمادقجه عدم مخالفت واجب ايكن
خصال مزبوره دن نهيده عدم مخالفت طريق اولى ايله واجبدر واكر امير بركسنه ايچون نصب لوى ايدوب
بونكله انجق اوچيوز كسنه چقسون معناسنده لايخرجن معه الاثلثمائة ديسه امرينه اطاعت وبلا زياده
ولانقصان اوچيوز كسنه خروجه مسارعت ايلمك لازمدر زيرا استثنا ايله مقيد اولان كلام ماعدا المستثنى نك
مستثنا يه مغايرتندن عبارت اولمغله عدد مستثنى اوزره زياده دن تصريح نهى ايتمش اولور وعلى الاطلاق
تصريح نهى ايتديكنده مخالفتى حرام اولديغى كبى قيد استثنا ايله دخى نهيده حرام اولور وصورت مزبوره ده
خلاف نهى امير اوزره دور تيوز كسنه چيقوب برازغنايمه دخى ظفر بولسه لر غنائم مذكوره دن سائر عسكر ايله برابر
حصه مند اولوب مخالفتله اساءتلرى وارايسه ده محروم قيلنمازلر زيرا آنلر دخى مجاهدلر واعلاء كلمة الله واعزاز دين
الالهه قاصدلردر امر اميره مخالفتلرى اوامر الهيه يه ارتكاب محارم ايله مخالفتلرندن اعظم دكل ايكن
معصية الله آنلرى ايماندن اخراج ايتمديكى مثللو معصية الامير دخى آنلرى غازيلك شرفندن اخراج ايلمز
نتيجه اخراج ايدركه نهى مزبور منهى عنهده برمعناى محظور بولنمقدن دكل بلكه منهى عنهك غيريده
اولان محذور ايچوندر زيرا خروجدن آنلرى نهيه بادى عين خروج قتال يا اغتنام مصلحتلرى دكل بلكه اوزرلرينه
اميرك شفقت ومرحمتيدر وصورت مفروضه ده اكر امير جيش اول اوچيوز كسنه يه بعد الخمس ربع غنيمتى تنفيل
ايدوب آنلره يوز عدد دخى انضمامله دورتيوز كسنه خروج وغنائمه اصابت ايلسه لر نظر اولنوركه اكر اميرك
خروجله امر ايلديكى اوچيوز نفر باعيانهم تسميه وتعيين اولنمش قوم مخصوصين ايسه مير ثلثة ارباع
الغنيمة فاعطى اولئك منها نفلهم يعنى غنيمت معهوده نك ثلثه ارباعنى افراز وثلثه ارباعنك ايچندن آنلره
نفللرينى اعطا قيلر مؤلف الكتاب رحمه الله تعالى بعض نسخده بومعناى مترجمله تفسير اولنان عبارتله
تعبير ايلدى شارح الكتاب ديركه تعبير مذكور غلطدر صوابى بعض نسخده ذكر ايلديكى ديركه يعزل الخمس
من هذه الثلثة الارباع ثم يعطيهم ربع مابقى نفلهم يعنى اشبو ثلثه ارباعدن اولا خمسنى اخراج ونفللرينه باقينك
ربعنى اعطا قيلرز يرا بعد الخمس انجق ربعنى تنفيل ايلمشدر ومرادى اول اوچيوزك اصابت ايتدكلرندن ربعدر

مطلب جوابا مترجم عن اعتراض الشارح على المؤلف

وخروج ايدنلر دورتوز اولملريله او چيوزك نيل واصابت ايتدكلري انجق ثلثة ارباع غنيمت اولور مترجم
فقير ديركه كلام مؤلفده تقرير شارح اوزره موضع غلط يعزل الخمس قيديله ربع باقي لفظني ترك ايتديكيدر
لكن خمس قيدي تنفيل اميرده مذكور اولمق قرينه سيله جواب مسئله ده ظهورينه بناء تركي معذور در بعده
فاعطى اولئك منها قولنده كلمهٔ من تبعيض ايچوندر وضمير ثلثهٔ ارباعه راجعدر وتنفيل امير قرينه سيله بعض
ثلثه ارباع ربع مابقي ايدوكي ظاهر وكلام مؤلف مقرون بمجاز اولمغله برمقتضاى الفضل للسابق قول شارح
اوزره رجحاني باهردر بنه شارح الكتاب رحمه الله تعالى ديركه مؤلف رحمه الله تعالى مسئلهٔ مرقومه يي بوندنصكره
محل آخرده بنه ذكر ايدوب جواب مسئله ده يقسم ماجاؤا به بينهم على سهام الخيل والرجالة ثم ينظر الى
مااصاب الثلثمائة فيخرج الخمس من ذلك ثم يعطيهم نفلهم مما بقي ديو بسط ايلدى يعني صورت مفروضه ده
دورتيوز نفرك كتوردكلري غنائم فارس وراجل سهامي اوزره اول دورتيوزك بينلرنده تقسيم اولنوب بعده اول
تسميه وتعيين قيلنان اوچيوزك اصابت ايتدكلري غنائمه نظر اولنوب اولا انجقدن خمسي اخراج بعده مابقيدن
نفللريني اعطا قيلنور جناب مؤلف بوجوابنده على سهام الخيل والرجالة قيدي ايله تخصيص وجواب سابقنده
فاعطى اولئك منها نفلهم ديوب على السويه اعطا قيلنمق اوزره تنصيصندن توهم اولنان تنافيك توفيق
نافيسي اولدركه صورت اخيره ده فارس وراجل مخلوط وصورت اولى ده جمله سي فارس ياخود جمله سي راجل
بولنمغله مضبوط اولملري اوزره مسئله يي موضوع ومربوط قيلدي وينه مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مرقومه يي
موضع آخرده دخي ذكر ايدوب جوابنده يرفع الخمس من جميع المصاب اولا ثم ينظر الى ثلثة ارباع مابقي
فيعطيهم من ذلك نفلهم ديدي يعني اولا جميع غنائم مصابه دن خمسي النوب بعده ثلثهٔ ارباع مابقيه
نظر اولنوب انجقدن اول اوچيوزك نفللري ويريلور شارح الكتاب رحمه الله ديركه حاصل كلام امام محمد
رحمه الله بو مسئله يي بو كتابك دورت محلنده تقرير وهر برنده اجوبهٔ سائره يه مغاير برجواب ايله تعبير ايلدى بزدخي
هر موضعنه رسيده اولدقجه اولجوابك صواب وصحيح ياخود غلط صريح اولديغني ذكر وتصريح ايده رز
انشاء الله تعالى مترجم فقير دخي ديركه اجوبهٔ مذكوره بالجمله صحيحة المبنى ومتحدة المعنى در لكن
جناب مؤلف بعض مواضعده ايجاز ايدوب مسئله نك جزء اهمنى اشراب وبعضيسنده اطناب ايله تمام
مسئله دن اتمام جواب ايلمشدر وبز دخي هر موضعه رسيده اولدقجه شارحك تصويبني تصويب وتغليطني
تغليط ايله جرح وتعديلي بين افراط وتفريط برحسن نظام اوزره تنظيم وتسميط ايده رز انشاء الله تعالى
بنه مؤلف الكتاب ديركه ثم نظر الى الربع الباقي فعزل خمسه ثم جمع مابقي منه الى مابقي من الثلثة الارباع فجعل
ذلك مع غنائم اهل العسكر يقسمها بينهم جميعا على قسمة الغنيمة يعني بعده امير جيشك ربع باقي يه نظر
وخمسي اخراج وباقيسي ثلثهٔ ارباعك اخراجندنصكره باقيسنه ضم ومجموعني غنائم اهل عسكره منضم
قيلوب بين الجميع قاعدهٔ قسمت غنيمت اوزره توزيع ايدر وبعض نسخده لايخمس هذا الربع واقع اولمشدر
وقول مذكور اول مائهٔ عاصين دار الحربده بلا اذن الامام متلصصين منزله سنده در زعمنه مبنيدر ظن ايده رم
لكن زعم مزبور غلطدر زيرا غنائم متلصصين تخميس اولنماق انجق اهل منعه اولمدقلري زمانده در بونلر ايسه
مأمور اولان اوچيوزه انضماملري ايله اهل منعه اولمشلردر بنابرين البته غنيمتلري تخميس اولنور واگر اميرك خروجله
امر ايلديكي اوچيوز نفر باعيانهم تسميه وتعيين قيلنمش قوم مخصوصين دكللر ايسه امام غنيمتك ثلثهٔ ارباعنده
نظر وخمسي اخراج ايدر بعده تمام غنيمتلرندن بعد الخمس ربعي دورتيوزك بينلرنده نفللري اولمق اوزره
على السويه تقسيم ايدرز زيرا تنفيل امير ايله استحقاق اگرچه انجق اوچيوزه تحقق ايتدي لكن قوم مخصوصين
اولمدقلرندن برينه ترجيح اولنمغوب سبب استحقاقده برابر بولنمغله برابرجه تقسيم اولنور بعده ربع باقينك
دخي خمسي اخراج وثلثهٔ ارباعك باقيسنه ضم اولنوب دورتيوز ايله سائر عسكر بينلرنده حكم قسمت غنيمت
اوزره على سهام الخيل والرجالة تقسيم اولنور واگر صورت اولى كبي مأمورين متعين ومائهٔ عصاة ممتاز ومتبين
اولوب امير دخي لاجل التأديب آنلري آلدقلري غنائمدن منع وتخييب مراد ايلسه همان بعد التخميس مابقيني
اوچيوز ايله اهل عسكره مقسوم واول عصاتي محروم قيلر بعده طرف امامدن قسمت مزبوره يي جائز كورمين
بر كيمسنه دخي مولى قيلنسه قسمت مزبوره يي رد ايتميوب ابقا ايله حكم وامضا قيلر زيرا اجتهادية فصل مختلف فيهي
امضا ايتمك ايله حكم اوله قوت صحت هويدا اولور زيرا عند بعض الفقهاء بو مقوله اهل عصيان آلدقلري
غنائمدن حرمانلري ارغام اولنورلركه بردخي مثلنه عودتدن آنلره زجر ونظام اوله وبو قولي قائلك بسبب الجناية

مطلب خروج من له ابوان الى الجهاد

مطلب خروج العبد للغزو

مطلب موضع الضرورة مستثنى من وجوب الطاعة

حرمان مبرا ايتدي قياس ايلديلر و بو مبحثك بياني باب احراق رحل الغال ده كلور ان شاء الله تعالى ومسائل مجتهد فيهاده
قضاء قاضي انفاذ وارد اولنماز بوجهتدن قاضي ثاني رأينه مخالف ايسه ده قاضي اولك مسئلهٔ مختلف فيهاده
حكمني رد ايده مز وامر جهادده اطاعت امير واجب اولديغي كبي رضاى ابوين دخي زياده لازم ولازبدر
حتى ابويني حيوتده اولان كمسنه آنلردن اذنسز غزايه كتمك جائز دكلدر زيرا تحرز عقوق ابوين انسان اوزره
فرض عيندر قال عليه السلام ليعمل البار ماشاء فلن يدخل النار وليعمل العاق ماشاء فلن يدخل الجنة يعني
حقوق ابوينه مراعى اولان نه كناه ايشلرسه ايشلسون رعايتي بركاتيله اكا توبه ميسر ياخود عفو الهي يه مظهر
اولوب البته ناره كيرمز وعاصي اولان نه ثواب ايشلرسه ايشلسون البته جنته دخول اولين ايله داخل اولماز
ياخود حديثدن مراد ترغيب وترهيب وبر والدينك عظم ثواب وعقوقك شدت عقابن عقول ناسه تقريبدر
وقال عليه السلام من اصبح ووالداه راضيان عنه فله بابان مفتوحان الى الجنة يعني اول كمسنه كه والديني كندودن
خشنود اولدقلري حالده صباحه داخل اوله انك ايچون جنته اچلمش ايكي قپو واردر بوجهتله بلا اذن خروجله
اول قپولري يوزينه سد ايلك لايق دكلدر حال آنكه خروجندن كندويه يا غيري يه برنفعك حصول وعدم
حصولي دخي معلوم دكلدر وعباس بن مرداس رضي الله عنه دن منقولدركه يارسول الله بن جهاده كتمك ايسترم ديدي
والده ك وارمدر ديو سؤال بيورديلر بلى واردر ديدي قال عليه السلام الزم امك فان الجنة عند رجل امك يعني
والده كدن آيريلمه زيرا جنت آنك طورديغي يرده وتحصيل رضا سنده در واصل مذكورك مسائلني تفريع
بوندنصكره كلهجك بابده توديع قيلنمشدر اكا متعلق بعض كلام اول محله تأخير اولندى وابن الزبير رضي الله
عنهمادن مرويدر ديديكه جابر رضي الله عنه دن عبد بغير اذن المولى جهاده كيدرمي ديو سؤال ايتدم اولدخي
كيتمز ديدي وبزدخي بوقولي اخذ ايده رز زيرا منافع عبد مولاسينك ملكي اولمغله قتاله اشتغالي سببيله تفويت
منافع ايدوب مولاسنى اضرار جائز اولماز مگر نفير عام ايله حال ضرورتده اكا دخي محتاج اولنه بوصورتده خروجي
جائزدر زيرا قريبا بيان ايلديك كه موضع ضرورت لزوم طاعتدن شرعا مستثنى در ومولا ايچون حال ضرورتده
آنى منع ايتمك مشروع اولمدبغندن بشقه كندو اوزرينه دخي بالنفس والمال دفع شر مشركين فرض
اولور بوجهتله عبدي خروجدن نهي ايلسه ده اطاعتي واجب اولماز و بويله حال ضرورتده والدين دخي
ولدلريني خروجدن نهي ايلسه لرينه جواب بودر والله اعلم بالصواب

باب قتال النساء مع الرجال وشهودهن الحرب * يعني نسا رجال ايله برابر موضع حربه حضور ومحاربه يه شروعلري
مشروع وغير مشروع اولمغه دائر مسائلدر مؤلف الكتاب رحمه الله تعالى ديركه نسانك حربده رجال ايله برابر قتالني
مناسب كورميرم زيرا نسانك قتاله تحمل ايده جك بنيه لري يوقدر نته كيم رسول الله صلى الله عليه وسلم هاه ماكانت
هذه تقاتل قول شريفلرنده باب وصايا الامراء في الحربده تفسير اولنديغي اوزره بومعنا يه اشارت بيورمشلردر
وكاه اولور كه قتال نسا كشف عورته بادي وسرور مشركينه مؤدي اولور وكاه اولور كه مسلمين اوزره جرأت
مشركينه باعث ومسلمين قتالمزده نسالر ايله استمداده محتاج اولمشلر ديو ضعف مسلمينه استدلال لرينه اعظم
بواعث اولور بو محاذيردن احتراز ايچون بلا ضرورة نسوانه مباشرت قتال مناسب اولماز اما عند تحقق الضرورة
غايت قدرت مسلمين ايله دفع فتنهٔ مشركين جائز بلكه واجب اولور ومسئلهٔ مرقومه اوزره قريبا بيان ايتديكمز
قصه حنين ايله استدلال اولندى زيرا اواخر قصه ده كلمشدر كه ام سليم بنت ملحان يوم مزبورده بطني اوزره
ربوب باغلديغي حالده قتال ايدر ايدي ديديكه يارسول الله شوسندن فرار وسنى دشمن ايچنده ترك ايدنلري
كور ديكمي الله تعالى سكا قدرت ويريرسه آنلري عفو ايتمه رسول الله صلى الله عليه وسلم دخي يا ام سليم
عافية الله اوسع بيورديلر يعني حق جل وعلانك عافيتي زياده واسعدر هم قدرت كسب ايده رم وهم آنلري
عفو ايده رم وام سليم اوچ كره بوقولي تكرار وجناب رسالت هر برنده عافية الله اوسع قوللريله جواب
ويرديلر ومغازيده مذكوردركه ام سليم يا رسول الله شوفرار ايدنلر ايله مشركين ايله قتالمز كبي قتال وآنلري
قتل ايتمز ميسين ديدكده عافية الله اوسع بيورديلر وفي نفس الامر رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك
مشركين ايچنده ترك ايدوب حضورلرندن فرار ايتدكلري حينده حاصل اولان احتياجدن زياده قتال نسايه
احتياج اوله مز وحديث مذكورده عند الضرورة جواز قتال نسا يي بيان واردر زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
حالت مذكوره ده ام سليم رضي الله عنهايي قتالدن منع ايتمديلر و بوحالتك غيريده دخي قتال نسايه اذن واجازتلري
نقل اولنماديغي بنه مؤلف رحمه الله تعالى ديركه نسواندن بعض عجائز كبيره حربده بولنوب حين حاجتده طبخ

مطلب جواز قتال النساء في الضرورة

طعام وسقی ما ومداوات مجروحین مقوله سی خدمتلره مباشرتلری جائزدر زیرا عبدالله بن قرط ازدی دیمشدرکه
خالد بن الولید رضی الله عنهك واصحابنك نساری روم ایله قتال ایدرلرایکن دامن درمیان وارا جیز کویان
وآغازه کنان مجاهدینه صوکتوریرلرایدی ومراد عجایز لر یدر زیرا خوف فتنه دن ناشی تازه لری منع وخروج
عجائز ایله احتیاج مجاهدین دفع اولنور وام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله غزوۀ خیبرده
حاضره ایدی اندن منقولدر دیدیکه اصحاب کرام مبتلی اولدقلری شدت حاللرندن شکایت و جناب رسالت دخی
آنلری قتاله دعوت وآنلر دخی اجابتله قیام و حرکت ایتدکلرنده اسلم رضی الله عنهی کوردم ابتدا حصنه ایرشن
اول ایدی اول کون غروب شمسدن اقدم الله تعالی اول حصنی بزه فتح ایلدی وحصن مزبور نطاتده صعب بن
معاذك حصنیدر بیان مذکوردن عیان اولمشدرکه ام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلریله غزایه خروج ایتمش وآنی خروجدن منع بیورمامشلردر وبزه معلوم اولدیکه کندویه مناسب
بعض اعمال ایله غزاده مجاهدینه اعانت ایچون خروج عجائز بلا شبهه جائزدر والله اعلم

باب الجهاد مایسع منه وما لا یسع * یعنی جهاددن جائز وواسع و بعض موانعله ممنوع وغیر متسع اولان اقسامنه
مبحث جامعدر امام ابو حنیفه رضی الله عنه دیدیکه جهاد مسلمین اوزره واجب لکن حاجت مس ایدنجیه دك
تأخیره وسعتلری واردر اما امام ثوری رحمه الله مشرکین ابتداء قتال ایدرلرسه قتاللری واجب یوقسه واجب
دکلدر دیو توسیع ومدعاسین فان قاتلوکم فاقتلوهم یعنی مشرکین سزکله قتال ایدرلرسه سز دخی آنلری قتل
ایدیکز دخی وقاتلوا المشرکین کافة کما یقاتلونکم کافة یعنی سزلر مشرکین ایله جمیعا قتال ایدیکز آنلر سزکله
جمیعا قتال ایتدکلری کبی نظم کریملرینك ظاهر معنالرینه تفریع ایلدی لکن بزلر ابتداء و جوب قتال مشرکینی ادعا

وکتاب اللهدن یاایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان سزه قریب ومتصل اولان
کفار ایله قتال ایدیکز دخی وقاتلوا فی سبیل الله دخی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله دخی وجاهدوا فی الله
حق جهاده آیت کریمه لریله اثبات مدعی ایده رز والحاصل امر قتال تدریجله انزال قیلنمشدرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم اوائل امرلرنده همان تبلیغ رسالت واعراض عن المشرکین ایله مأمور ایدیلر قال الله تعالی
فاصدع بما تؤمر واعرض عن المشرکین یعنی یا محمد مأمور اولدیغك امری جهر واظهار ومشرکیندن اعراض
قیل وقال تعالی فاصفح الصفح الجمیل یعنی یا محمد کفاره حلم ایله معاملۀ صفح جمیل قیلوب انتقامی تعجیل ایتمه
بعده احسن مجادله ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی وجادلهم بالتی هی احسن یعنی یا محمد مشرکین معاندینه
رفق وملایمت اوزره احسن اولان صورتله مجادله قیل وقال تعالی ولا تجادلوا اهل الکتاب الا بالتی هی احسن
یعنی ای اهل ایمان سزلر اهل کتاب اولان یهود ونصاری یه انجق حلم وملایمت اوزره احسن اولان خصلتله مجادله
ایدیکز بعده اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا آیت شریفه سیله مسلمون قتالده بلا وجوب مأذون قلندیلر
ویقاتلون بناء فاعل ومفعول اوزره قرائت اولندی معنای آیت مشرکین ایله قتال مراد ایدنلر یاخود طرف
مشرکیندن قتال اولنمغله اذی وجفا کورنلر ایچون مظلوم اولملری حسبیله بعد النهی قتال مشرکینه اذن
ورخصت ویریلدی بعده مشرکین بدایت قتال ایتدکلرنده مؤمنین دخی امام ثورینك استدلال قلدیغی آیتلر ایله
قتال ایله مأمور اولدیلر بعد انسلاخ اشهر حرم شرطیله بدایت قتال ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی فاذا انسلخ

الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم الآیة بعده وقاتلوا فی سبیل الله واعلموا ان الله سمیع علیم
یعنی ای اهل ایمان فی سبیل الله قتال ایدیکز و بیلکزکه الله عظیم الشان قتالدن تخلف واحجام وتوجه واقدام
ایدنلرك کلاملرین ایشیدیجی ومراملرین بیلیجی وهر کسك جزاء عملنی ترتیب ایدیجیدر نظم کریمله
علی الاطلاق وجوب جهادی اظهار وحکم قتال خاتمۀ امرنده بو وجه اوزره استقرار ایلمشدر اکرچه مطلق
الامر وجوب عین مأموری اقتضا ایدر لکن فرضیت قتالدن مقصود انجق اعزاز دین وقهر مشرکین اولوب
اولدخی مباشرت بعضله صورت یاب وجود اولمغله باقیلردن ساقط اولمشدر میتك غسل و تکفین وصلوة
ودفنی کبیدر زیرا جهاد بویله فرض غیر موقت ایکن هر بر مسلم اوزره فرض عین اولسه برکسنه کسب معاش
وتعلم علومه تفرغ ایده میوب امر جهاد دخی بو نلرسز تمام اولمامغله بالکلیه تعطیل فرضه مؤدی اولور
بنا برین فرض علی الکفایه اولمشدرکه جمیع مسلمین ترك اوزره اجماع ایلسه لر و بال ده مشترك اولوب بعضله
حصول پذیر اولدقده جمله دن ساقط اولور وبو مقوله امورده مسلمینه نظر وشفقت امام اوزره واجب زیرا امام
انجق نظر مسلمین ایچون منصوب و جماعت مسلمیندن نائبدر آنك اوزرینه واجبدرکه ثغور اسلامیه یی معطل

ودین اسلامه دعوت کفاری مهمل قیلیوب مسلمینی جهاد وغزایه حث واغرا ایده ومسلمین اوزره دخی واجبدرکه
امام المسلمین جهاده دعوت ایتدکده خروجدن امتناع ومشرکینی حاللرینه قویوب اسلامه یاخود قبول
جزیه یه دعوتلرندن ارتداعله مخالفت وعصیان ایتمیه لر لکن امتثال امر امام قدرت اهل اسلامه منوط زیرا
تکلیف شرعی وسع واقتداره مربوطدر اما کفار عربدن اولان عبدۀ اوثان ومطلقا مرتدین مثللو قبول جزیه لری
مقبول اولمیان برقوم تبهکار ایسه لر امام المسلمین آنلری انجق اسلامه دعوت ایدوب نکول ایدرلرسه قتاله ابتدار ایدر
لکن مجوس وعربدن اولمیان عبدۀ اوثان جواز اخذ جزیه ده مذهبمزده اهل کتاب حکمنده لردر آنلری اسلام

وجزیه دن برینه دعوت ایدوب اجابت ایدرلرسه محاربه دن کف ید وامتناع ایدرلرسه قتال ایدر واهل کتابك
عربی وغیر عربیسی حکم مذکورده مساوی ویدرلقوله تعالی من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید
وهم صاغرون یعنی ای اهل ایمان کفار اهل کتابله قتال ایدیکز تا جزیه لرین انقیاد اوزره حقیر وذلیل اولدقلری
حالده آنلر اعطا ایدنجیه دك و بو بابده هر مسلم خلیفۀ رسول الله در ورسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر ایتدیکمز
اسلام یاخود قبول جزیه یه دعوتله بعث اولنوب امتناع ایدنلر ایله قتاله مأمور اولدیلر و اکر کفار طرفیندن
قطعا قتال ایتمك شرطی اوزره موادعه یه طلبکار اولسه لر بومعاهده یی قبول ایتمك مسلمینه سزاوار اولماز لقوله تعالی

ولا تهنوا ولا تحزنوا وانتم الاعلون یعنی ای اهل ایمان یوم احدده هزیمتکزدن ضعیف و جبان اولمکز واکا محزون
دخی اولمکز انجق اعلی سزلر سز وعاقبت غلبه سزلرکدر ووجه عقلیسی دخی اولدرکه جهاد فرض اولمغله
صورت مفروضه ده ترك فریضه شرطیله طلب موادعه ایتمش اولورلر وصلوة وصیاملری ترکیز شرطیله طلب
موادعه ایتسه لر اجابتمز غیر جائز اولدیغی کبی صورت مفروضه ده دخی غیر جائزدر مکر مقاومت ممکن اولمیه جق
مرتبه ده مشرکینك شدت شوکتلری اوله واوقتده مسلمینك قوتی ظاهر اولنجیه دك ترك قتال اوزره موادعه جائز
اولوب صکره نبذ عهد ایله مقاتله ومقارعه ایدرلر قال الله تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها یعنی یا محمد
اکر مشرکین صلحه میل ورغبت ایدرلرسه سن دخی میل ورغبتله معاهده قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم
وجه مشروح اوزره عام حدیبیه ده اهل مکه ایله میانلرنده محاربه اون سنه متروك ومطروح اولمق اوزره مصالحه
بیورمشلردر وهم حقیقت جهاد ابتدا مسلمین قوت نفسلرین حفظ وتکمیل صکره مشرکینی کسر شوکتلریله
قهر وتنکیلدن عبارتدر و کسر شوکتلرندن عاجز اولدقلرنده قوت کلنجیه دك موادعه ایله کندو قوت نفسلرین
محافظه واجبدر وقوت کلدکده نبذ وقتال ایدرلر وحکم مزبور مدیون معسری وقت میسره یه دك امهال
منزلنه انزال اولنمشدر کما قال تعالی وان کان ذو عسرة فنظرة الی میسرة یعنی ای اهل ایمان اکر بحکزده مدیون
فقیر بولنورسه اوزر یکزه وقت غناسنه دك امهال لازمدر و اکر مشرکین مسلمینه مراجعت ایدوب اوزریمزه
احکامکزدن برنسنه الزام ایتمك شرطیله بهرسال سزلره شوقدر مال اعطا مز اوزره موادعت ایده لیم دیسه لر
بومعاهده لرین دخی قبول مسلمینه سزا ومقبول دکلدر زیرا صورت مفروضه ده احکام شرعیه مزدن نسنه یی
التزام ایتمدیلر اکرچه عقد ذمتله قتال منتهی اولور لکن عقد ذمتده هم معاملاته دائر اولان امورلرنده التزام احکام
اسلام ومقهوریت اوزره دار اسلامده اقامته رضای تاملری وهم بالکلیه مسلمین ایله ترك محاربه یه انقیاد
واستسلاملری واردر معاهدۀ معهوده ده ایسه بونلر نا موجوددر ووجه آخر دخی واردرکه اکر بو مسؤللری
مقبول اولسه کاه و بیکاه بزم قتاللرینه عزیمتمز انجق ماللرینه طمعیمزه مبنیدر دیو ظن و کمان بلکه جزم وایقان
ایدرلر ومسلمینه ایسه امر قتالده طمع مال کفار یاخود طمعی یوغیسه ده ماللرینه رغبتن اظهار ایتمك حلال اولماز
بو جهتلردن موادعۀ مشروحه مشروعه دکلدر مکر کفارك شوکت شدیده لری اوله زیرا اول صورتده بغیر مال
دخی موادعه جائزدر مال مأخوذ ایله جوازی بالطریق الاولی در وبو مال دخی ترك قتالدن عوض قصدیله
اخذ وانتقام اولنمایوب بلکه اموال اهل حرب مسلمینه مباح اولمق جهتیله جلب واغتنام اولنمق کرکدر
واکر والدینی موجود اولان کسنه عزم جهاد مراد ایلسه آنلردن تحصیل اذن ایتمدکجه خروجی حلال اولماز
زیرا والدینه بر واحسان ایدوب ضرر ومشقتلرین موجب اولان نسنه لردن احتراز فرض عین و جهاد نفیر عام

اولمدقچه فرض کفایه اولوب و مجاهد دخی سفرندن عودت ایدوب ایتمیه جکی نامعلوم اولمغله خروجنده
والدینه لحوق ضرر ومشقت مجزوم اولدیغندن فرض عینی تقدیم ایتمك واجبدر بوصورتده ایکیسی دخی اجازت
ایدرلرسه خروجی جائزدر اما بری اذن ویروب بری ویرمزسه اذن ویرمین طرفك حقنه رعایت ایچون خروجنه
جواز ورخصت یوقدر واکر ایکیسی بردن منع واباء ایدرلرسه امتناع جواز خروجی بالطریق الاولی در حکم

مذكورده اصل قوى روايت اولنان حديث نبويدركه بركسنه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه
كلوب يارسول الله معيتكده جهاد ايچون كلوب والدينمى بكا ايده رك ترك ايلدم ديدكده اذهب فاضحكهما
كما ابكيتهما بيوردیلر يعنى كيروكيت آنلرى نيجه اغلتدى ايسك اويله جه كولدير ومعيت رسول الله صلى الله
عليه وسلم ده جهاد افضل غزوات عباد ايكن رضاء والدين بولنمامقله رجوعله امر ايلديلر ورسول اكرم
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه افضل اعمالدن سؤال ايتدكلرنده الصلوة لوقتها ثم برالوالدين ثم الجهاد
فى سبيل الله بيورملرى دخى بر والدين جهاد اوزره مرجح ايدوكنه نص مصرحدر و والدين دخى خروج
ولدلرندن مبتلاى شدت مشقت اوله جقلرين بيلورلرسه انى منعه شرعا مأذون واولبابده آثم و وبال دن مصونلردر زيرا
بو نوعه بقلريله ولدلرينى فرض عين اولان بر والدينه سوق ونشويق ايلمشلردر و وجه مشروح دخى بلا اذن الوالدين
عدم جواز خروجنه باعث وضودر زيرا خروجى جائز اولميدى والدينى آنى ثوابدن منعله آثم اولورلر ايدى وآنلرك
منعله آثم اولملرى ولدلرينك جواز خروجنه بادى اولور ايديكه والدينى ابطال اثمه مؤدى اوله و اكر والدينك
انجق برى حيوتده اولوب اولدخى مانع وحاجز اولورسه ينه خروجى جائز اولماززيرا حيوتده اولانك حقنده موجب
بر واحسان كامل وفر اولاندر واكر والدينى كافرين ياخود برى مسلم و برى كافر اولوب ايكيسى بردن خروجه مانع ياخود
مسلم راضى وكافر رضادن ممتنع اولسه نظر اولنور اكر ابوينه كافر اولان برينك ياخود ايكيسنك عدم رضاسى
خروجى ايله ولدلرينه التحاق ايده جك خوف هلاك وشدائد محن ومشاق ملاحظه سى ايله ايسه بر وجهله خروجى
حلال اولمازز يرا وجوب بر واحسانده والدينك مسلم وكافرى سياندر قال الله تعالى وصاحبهما فى الدنيا معروفا يعنى
اى انسان والدينكه دنياده معاملهٔ معروف واحسان قيل و بو آيتده مراد ابوين مشركيندروماقبلنده وان جاهداك
على ان تشرك بى يعنى ابوينك سنى مشرك قيلمغه سعى ايدرلرسه آنلره اطاعت ايتمه نظم جليلى مراد مشروحه
دليلدر واكر عدم رضاسى وجه مشروح اوزره شفقت ومحبتلرندن اولميوب بلكه اهل دين باطلاريله قتالنه
بغض وكراهتلرندن ايسه همان ترك طاعت وخروجه مسارعت قيلسون زيرا عدم رضاسى شفقت ولادت
موجب اولميوب انجق تعصب شركى مستوجب اولمشدر و بومقوله امرمنوعده اطاعتى غير مشروعدر قالديكه
عدم رضاسى ولدينه شفقت ياخود اهل شركه محبتيدر انجق ظن غالب ايله فهم اولنور زيرا بومقوله معرفت
حقيقته طريق اطلاع بولنميان اموره اكبر رأيله حكم اولنور لكن صورت مفروضه ده اكر خروجنده نصكره
ابوينك تلف وضياعندن خوف اولنورسه ينه خروجى حلال اولمازز يرا معسر اولوب مثلا خدمت والدينه
محتاج ايسه كافر ايسه ده آنك خدمتى ولدى اوزره فرض عيندر وفرض كفايه ايچون فرض عينى ترك ايتمك
امر صواب دكلدر وهم تضييع والدين بعد الوقوع تداركى ممتنع اما جهادى وقت آخرده تدارك ممكندر واكر
مجاهده ابوينى رخصت ويروب اما جدين وجدتينى حيوتده اولملريله اجازت ايلمسه لر آنك خروجى جائزدر زيرا
ابوين حيوتده ايكن اجداد وجدات اجانب كبيلردر كورمزميسنكه والدين حيوتده ايكن اجداد وجدات حكم
حضانه وارث وولايتده اجانب كبيلردر منع خروجده دخى امر نافذلرى يوقدر واكر ابوين فوت اولوب جد صحيحكه
من قبل الاب جدى وجدهٔ صحيحه كه من قبل الام جده سى خروج الى الجهاده رخصت ويروب جد فاسدكه
من قبل الام جدى وجدهٔ فاسده كه من قبل الاب جده سى اجازت ايلمسه لر خروجنده ضرر ومعصيت يوقدر
زيرا اب الاب عند عدم الاب ولايت ولدكندويه واصل اولمغله اب منزله سنده نازلدر وام الام دخى عند عدم الام
حق حضانه اكا تحويل اولنمغله منزلهٔ امده تنزيل اولنمشدر و بونلر موجود ايكن اخيران اجانبدن معدودلردر
اما اخيران اذن ويروب اولان ويرمسه لر خروجى جائز اولماز واكر بالكز اخيران موجود اولوب استيذان ايتدكده
آنلردن برى ياخود ايكيسى بردن ممانعت قيلسه لر مستحب اولان ترك خروجله مطاوعتدر زيرا حق حضانه
عند عدم ام الام ام الابده قرار ايتمكله منزلهٔ امده اعتبار اولنور واب الام اكرچه حكم ولايتده اب كبى قيلنمامشدر
لكن حكم قصاصده وولد ايچون عدم مقبوليت شهادتده وحرمت وضع زكوة ولدده اب مثللو قيلنمغله جد اقرب
بولنمادقده اب منابنه نائب ومنع خروجده اطاعتى مناسب اولور واكر ام ايله من قبل الاب جدى بولنوب آنلرك
دخى برى مانع وبرى مجيز اولسه ايكيسى بردن مجيز اولمدقجه خروجى تجويز اولنماز زيرا اب الاب عند عدم الاب
بمنزلة الاب اولمغله صورت مفروضه ايله ابوينى حيوتده اولمق صورتى حكم شرعيده مساويدر واكر امى اولميوب
انجق جده من قبل الام ايله جده من قبل الاب بولنسه لر حق اذن انجق جده من قبل الامكدر
كورمزميسنكه حق حضانه ده اولى ثانيه اوزره تقديم اولنور وجده من قبل الاب اب مقامنه قائمه اولبدى جده

ومسئلهٔ مزبورده فريقاً ذكر اولنديغى اوزره اعتبار جانب مانعه اولوب مجيزه اولمامغله ابوينيندن بالكز مسلم اولانك اذن واجازتى خروجنه باعث جواز اوله مز خصوصاً اولمشدر

مطلب الاجداد والجدات عند قيام الابوين بمنزلة الاجانب فى الحضانة والارث والولاية

مطلب الجد اب الام كالاب فى بعض الاحكام

مطلب ام الاب لا ولاية لها على الولد

من قبل الامه مزاحمه اولوردى لكن قائمه اوله مز زيرا جد من قبل الاب ايچون عند عدم الاب ولايت ولد وار ايكن
جده من قبل الاب ايچون قطعا ولايت يوقدر و بو بابده خلاصهٔ كلام ونتيجهٔ مرام اولدركه اجداد وجدات
وجه مشروح اوزره كاه بربرى اوزرينه تقديم وكاه تسويه ايله ايكيسى دخى حكم اذنده تحكيم اولنور اما ام
حيوتده ايكن حق حضانه كبى حق اذن دخى آنكدر جداتك بهره سى يوقدر كذلك اب حيوتده ايكن حق اذن
آنكدر اجدادك تعرضه زهره سى يوقدر واكر بالكز اب ايله ام الاب موجود اولسه ايكيسى بردن اجازت ايتمدكجه
خروج وحركتى جائز اولماز زيرا ام الاب امهات سائره دن كسنه بولنمادقده بمنزلة الامدر كورمزميسنكه حق حضانه
اكا منحصر اولور مؤلف رحمه الله تعالى بو مسئله ده فقهادن برمخالف وار ايدوكين اشعار ايدوب اول مخالف
كيمدر وماده مخالفتى نه در اظهار ايلدى شارح الكتاب رحمه الله ديركه ظن ايده رم قول مخالف شويله اوله كه ام الاب
ولده البته بواسطهٔ الاب نسبت وادلا اولنور و بواسطهٔ الاب نسبت وادلا قيلنان جد عند وجود الاب معتبر
دكل ايكن ام الاب بالطريق الاولى غير معتبره در لكن قول مذكور اعتبار ادلا ونسبته مستند اولمغله فاسددر زيرا
بالكز ام ايله ام الاب موجوده اولوب ام اجازت وام الاب ممانعت ايلسه شرعا خروجه رخصتى واردر بويله ايكن
اكرام الاب باعتبار الادلا كالاب ياخود كالجد اب الاب اولايدى خروجى آنكدخى اجازتنه توقف ايدر ايدى
وبركسنه غير از جهاد تجارت ياحج ياعمره ايچون سفر مراد ايدوب ابوينى رضا ويرمسه لر وسفر يله ابوينك ضياع
وهلاكلرندن خوفى اولمسه خروجنده ضرر شرعى يوقدر زيرا بومقوله اسفارده احتمال سلامت غالب اولمغله
ابوينه شدت مشقت حاصل اولماز زيرا حزن مفارقت اميد مواصلت ظاهره ايله زائل اولور مكر ركوب بحر مثللو
سفر مخوف پرخطر اوله بو صورتده خروج الى الجهاد حكمنده دركه بونده احتمال هلاك اظهردر واول سفركه
قصد تحصيل علومه مقرون اوله طريق سفرى امين وكيده جكى محلده دخى امن وسلامت ظاهر ومستبين
اولدقده نصكره سفر تجارتدن دون اولمامق ايله بودخى اذن والدينه مرهون دكلدر بلكه سفر مزبور فلولا نفر
من كل فرقة منهم طائفة ليتفقهوا فى الدين نظم مبينى ايله امر مأموردر يعنى هر برجماعت كثيره دن برجماعت قليله
مسائل دينيه ده تفقه و بعد الرجوع قومنه تعليم ايچون بلاد سائره يه خروج وسفر ايتسه لر يابناء على هذا خروجنده
ضياع ابويندن خوف واحتراز اولنمزسه عدم رضالريله دخى جواز واردر وبركسنه تجارت ايچون امان ايله
دار الحربه كتمك استيوب ابوينى منع ايتسه لر اكر اهل حرب وفا بالعهد ايله معروفلر ايسه جواز خروجى اجازتلرينه
موقوف دكلدر زيرا غالبا احتمال سلامت حال اولمغله دار اسلامدن بربلده يه سفر ايله برابر اولور واكر ينه
تجارت ايچون دار الحربه عساكر مسلمين ايله برابر سفر ايدرسه اول صورتده نظر اولنور اكر معيت ايتديكى
عسكر اثناء صيفده غزا ايله مأمورين اولان صائفه تعبير اولنان عسكر كبى جيش عظيم ايسه بلا اذنهما
خروجى جائزدر زيرا غالب احتمال سلامت حالدر زيرا تجارت ايچون كتمكله نفسنى قتاله عرض ايده جك
دكلدر واول جيش عظيم دخى هم كندى نفسلرندن وهم اول تاجردن دفع شرا عدايه قادرلردر اما سريه مثللو
جيش قليل ايسه لر بلا اذنهما خروجى جائز اولماز زيرا قوت دافعه سى اولميان قوم ايله سفرنده خطر هلاك
اظهردر و بومقوله جيشله خطر هلاك اولمغله بغير اذنهما خروج للجهاد جائز اولماديغى كبى خروج للتجارة دخى
غير جائزدر واكر سفر جهاده اولاد واخوان واعمام وعمات وزوجات امثالى ممانعت ايدرلر ايسه خروجى ايله بونلرك
ضياع وهلاكلرندن خوف ايتميوب انجق حزن وجزعلرندن انديشه قيلرسه بغير اذنهم خروجى جائزدر زيرا
مانع خروج وجوب بر والدينه در ومذكورين وجوب بر واحسانده والدينه مساوى اولملريله منع خروجده دخى
مساوى اوله مزلر انجق بونلردن برينك هلاك وضياعندن خوف اولنورسه فرض كفايه ايله عمل ايدوب اوزرينه
نفقه سى لازم اولان ذاتى مهمل براقمق جائز اولماز زيرا صورت مفروضه ده بونلرى تعهد وانفاق اوزرينه فرض
عيندر قال عليه السلام كفى بالمرء اثما ان يضيع من يقوت يعنى قوت ونفقه سى اوزرينه لازم اولان كسنه يى
اضاعت انسانه اثم و وبال جهتندن كافى اولدى لكن حكم مذكور اولاد ذكورك صغارنده واولاد اناثك ازواجلرى
يوغيسه صغار وكبارنده وذى رحم محرملرندن حرفتى اولميوب مزمن اولنلرده وزوجه لرنده در زيرا بونلرك
نفقه لرى اوزرينه شرعا واجبه در اما اولاد ذكورك كبار واصحاسى ومزمن اولميان قرنداشلرى ايسه ضياعلرندن
خوف ايدرسه ده براغوب كتمك جائزدر زيرا كندى حاضر اولوب بونلر مشرف هلاك دخى اولسه لر نفقه لرى
اوزره اكا جبر اولنماز و بو محله كلنجه مجموع كلاممز نفير عام اولمديغى هنكامده در اما نفير عام اولوب بربلده اهلنه
ايشته دوشمان نفسكزه ياخود اولادواموالكزه سوء قصد ايله كلدى ديسه لر بو صورتده اذن والدين دخى لازم دكلدر

وبو محلده اختلاف نسخدن ماعدا مسئله ده تكرار وتعبيرده عدم ارتباط استشعار اولنمغله ترجمه يه نسخهٔ حصيرى اختيار وقرائن حاليه ومقاليه ده اعمال افكار ايله تحرير مذكوره قرار ويرلدى اصل كتابه نظر ايدنلرك عندنده عذرمز بديدار اولور

مطلب الخروج للتجارة وطلب العلم مع كراهة الابوين

مطلب كره خروجه للجهاد اولاده واقاربه

مطلب نفقة الاقارب

زيرا بومقوله حالاتده خروج جهـاد فرض عين جميع افراد در قال الله تعـالى انفروا خفافا وثقـالا يعنى اى اهل ايمان سزلر نشاط ايله وفتور ايله ياخود قليل العيال وكثير العيال ياخود قليل السلاح وتام السلاح ياخود صحيح ومريض اولمغله خفيف وثقيل اولدقلريكز حالده يعنى هرحالده جهاده خروج ايديكز و بوفرضى تركله تفويت ايدرايسه صكره تداركى ممكن اولماز اما بغيراذن الوالدين خروجله ترك ايتديكى برواحسانلرين تطييب وارضالريله تداركى ممكنـدرهمان اهم ايله اشتغـال لازمهٔ حالدر وهم صورت مذكوره ده ضرر ترك خروج عام وجاريدركه كندى يه ووالدينه وسائر مسلميـنـه ساريدر وهم بوخروجدن نهى ايتملرى والدينه حرام اولمغله خروجى باعث اسقاط آثاملريدر و والدينك موجب عصيـانلرى اوله جق احواللرنده امر ونهيلرى واجب الامتثال دكلدر كورمزميسنكه بركمسـنه غيرك اخذ مالى ياخود قتل نفسى ايچون اوزرينـه قطع طريق ياخود فجور ايچون برعورتى اخذ وتضييق ايدوب اولمحلده منعه قادر بركمسنه بولنسه اما والدينى منعنـه راضى اولمسه لرهم والدينه نهى منكردن منع ايتملرى جائز اولماز وهم ولدلرى آنلره بوخصوصده اطاعت ايتمك دخى جائز اولميوب بلكه نهى منكره اقدامى واجب اولور زيرا بوبابده نهى منكر اوزرينه فرض عيندر وطاعت والدين انجق ترك واتيـانى موسع اولان اموروده واجب اولور يوقسه مبـاشرتى فرض عين اولان اموروده والدين ايچون منعنـه رخصت يوقدر ومؤلف رحمه الله اتيان فرض عينده رعايت اذن والدين امر قبيح ايد وكين تفهيم وتوضيح قصـدیله ديركه كورمزميسنكه احد والدين اشبو فرض عين اولان اموردن برنسـنه يه عزيمت ايدوب ولدى دخى اعانته نيت ايتدكده والد آخر مجرد زحمت چكمسون ديو شفقت ورحمتندن ولدينى اعانتدن نهى ايلسه ولده لايقميدر كه نهى ايدن والد ثانى يه اطاعت ووالد اولك حرمتنى هتك ايله ترك اعانت قيله وعبد مملوك دخى نفيرعام اولمدقجه بغيراذن المولى جهاده اقدامى حرامدر اما نفيرعامده خروجى واجبدر ومولاسى آنى منعه غيرقادردر زيرا فرضيت خروج عند النفيرالعـام فرضيت صلوة وصيـام كبيدر و بومقوله اموردخى مولانك عبد اوزره تملكندن خارجدر وعبـد فى الحقيقه ملك مولا ايكن نفيرعامده جواز خروجى متبين اولدقده والدين ايله ولد حقلرنده بطريق الاولى متعين اولور وطائفـهٔ نسواندن قتـاله قادره اولنلر دخى بويله دركه نفيرعام اولدقده بلااستيذان خروج غزايه شتابان اولسونلر و باب سابقـنده ام سليم رضى الله عنهانك غزوهٔ حنينده وقوع بولان احوال شجاعت بنيـانى ذكر و بيان ايلديك ورسول الله صلى الله عليـه وسلم يوم احد ده لمقـام نسيبة بنت كعب خير من مقام فلان وفلان يعنى نسيبة بنت كعبك مقام حربده قيامى فلان وفلانك وجودلرندن انفعدر بيوروب فرار ايدن رجالى تسميه وتذكار ايلديلر و يوم احدده نفيرعام اولمغـله قتال نسوانى استحسان ونسواندن فرار ايتميلره حديث مذكورلرنده مدح وثنا ايله احسـان بيورديلر امانفيرعام دكل ايسه نسوان ايچون اشتغال قتال مناسب حال دكلدر وشايه اولان عورتلر كرك صائفه تعبير اولنـان عسـاكر كبيره وكرك سرايای صغيره ده خروجلرى غيرلايق زيراخانه لرنده اقامتلرى دفع فتنـه يه اقرب وموافقدر اما نسوان عجائز عسكر صائفه ايله مداوات مجروحين ايچون كتمك جائزدر ام عطيـه رضى الله عنهادن نقـل اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله يدى غزوه ده برابر ايدم اصحـاب كرام ايچون طبخ طعـام ومداوات مجروحين وسقى ما ايدر ايدم مؤلف رحمه الله ديركه نسانك مباشرت قتالن منـاسب كورمم زيرا رجال قتال نسادن مغنيـلردر مكر وقوع نفيرعام ايله ضرورت تحقق ايده اول صورتده نسوانك بغيراذن ابيها وزوجها شروع قتاللرى مشروعدر وبزه شيوخمزدن روايتله بالغ اولمشدركه عمهٔ رسول الله صفيه بنت عبد المطلب رضى الله عنها نسوان سائره ايله بولندقلرى حصن اوزره بر يهودى صعود ايلدكده اول يهودى يى قتل ايلدى ووقعهٔ مرقومه غزوهٔ خندقده واقعه اولمشدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم مزبورده نسايى حصون مدينه دن بربيت رفيع حصنده جمع وتحصين بيورمشلر ايدى وشاعر رسول الله حسان بن ثابت رضى الله عنه دخى نسوانله برابر قالمش ايدى ناكاه بنى قريظه دن بر يهودى جدار حصنه قصد صعود ايلدكده صفيه رضى الله عنهـا حسان بن ثابت رضى الله عنهه امر ايلديكه قالقوب برحجر ياخود خشب ايله آنى قتـل ايده حسـان برشـاعر جبان ضعيف الجنان اولمغله بن ارباب لساندنم يوقسه قطعـا اصحاب ضرب وطعاندن دكلم ديدكده صفيه رضى الله عنهـا بنفسـها قيام واول يهودى يى قتـل واعدام ايلدى و بوخـبر جناب رسالته مژده رسان اولدقده صفيه دن معـاملهٔ مذكوره يى استحسان بيورديلر وقصهٔ مرقومه دن قتـال نسا لدى الاقتضـا جائز ايدوكى بزه ظاهر وهو يدا اولدى وبالغ اولميـان غلمـان دخى قادر قتـال ايسه نفيرعامده بلا اذن الابوين خروج واقتاللرى جائزدر اما غير نفيرعامده ابو يى طيب نفسله مجيز اولمدقجه خروجلرى تجويز اولنمـاز

مطلب نهی المنكر وان كان هو والداه

مطلب لبس للوالدين منع الولد من الفرائض

مطلب خروج العبد عند النفير العام

مطلب خروج النساء للقتال

مطلب قتال الغلمان قبل ان يبلغوا

امام محمد رحمه الله ديركه شيوخمزدن روايتله بزه بالغ اولديكه على بن ابى طالب رضى الله عنه معيت رسول الله صلى الله عليه وسلم ده اسلامه كلدى وطقوز ياشنده ايدى وبرقتـال واقع اولسـه البته قتـال ايدر ايدى ونقل مذكور جواز قتـال صبيانه مدار ظهوردر وحين اسلامده سن على رضى الله عنـه نه مقدار اولديغنده روايات مختلفه دركاردر امام محمدك رحمه الله بوكتابنده ذكر ايلديكى طقوز ياخود اوندر و برروايتـده يدى ياشنده ايكن وبرروايتـده بش ياشنده ايكن اسلامه كلدى ديو واقعدر ووصف مشروح اوزره اختـلاف رواياته مدار واساس حين شهـادتلرنده سنى نه مقدار ايد وكنده اختـلاف ناسدر امام جعفر بن محمـد رضى الله عنهما اللى سكز ياشنده ايكن وامام جاحظ التمش ياشنـده ايكن وامام قتبى رحمه الله تعـالى التمش اوچ ياشنده ايكن قتـل اولندى ديديلر واول مبعث رسول الله صلى الله عليـه وسلم ده اسلامه كلديكى بلاخـلافدر و بعد البعثة رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مكه ده اون اوچ سنه ومدينه ده اون سنه اقامت بيورمشلردر وخلافت بعد رسول الله عليه السلام انجق اوتوز سنه دركه قتل على رضى الله عنه ايله تمامه ايرمشدر بوتقدير اوزره بعد الاسلام عمر شريفى اللى اوچ سنـه در وحين قتلنده اكر تمـام سنى جعفر بن محمد قولى اوزره اللى سكز ايسه بش ياشـنده ايكن واكر قول جاحظ اوزره التمش ايسه يدى ياشـنده ايكن واكر قول قتبى اوزره التمش اوچ ايسه اون ياشنده ايكن اسلامه كلمشـدر وحين اسلامده هنوز عدم بلوغى بلاخـلاف ونظم لؤلؤ نظامندن سبقتكم الى الاسلام طرا غلاما مابلغت اوان حلم يعنى بن جمله كزى اسلامه سبقت ايلدم زمان احتـلامه بالغ اولمش غلام ايكن بيت بلاغت انتظامى دعواى مذكوره يه دليـل بى اختلافدر و بحث مشروح صحت اسلام صبى ده مدار اعتمـاد اصحاب اولمغله صدددن خارج ايكن بعض منـاسبله بومرتبه تحقيقنده اطنـاب ايلديك واكر بعض كسـان عسكر صائفه ايله ارادهٔ ذهـاب ومعيتلرنده مجرد خدمت ومجـامعت ايچون بعض نسانى قصد استصحاب قيلسـه لر مستحب اولان قصد مذكوردن مجانبت ونسوانى حفظ وصيـانتدر زيرا نسوانك جناب فاروقدن نقل اولنـان النساء لحم على وضم الا ما ذب عنهن خبر بلاغت منطوقى اوزره مثلا قنارهٔ قصاب اوزره وضع اولنـان لحم مشتهى كبيلردركه هركس اخذ وتنـاوله ميل واشتها ايدرلر مكر محافظـهٔ جوانب ايله منع اجانب اولنه وقتـال ايچون خروج ايدن كمسنه كاه اولور كه كندو نفسى ايله مشغول اولوب حفظ حريمه مقتدر اوله مزو مجرد اصول حوايجدن اولميان مجامعت ايچون عرض حريمنى عرض مخاطرهٔ اضاعت ايتمك لايق اولماز واستصحاب نسوانده انسـانى اشتغال قتالدن منع واشتغالدن غيرى هجنت اولمسه كراهت استصحـابلرينه اول دخى كفـايت ايدر اما البته استصحاب نسا ملتزم ايسه بارى حرائر اولميوب جوارى اولمق احسن زيرا اختـلاط رجال حق جوار يده اخف واهوندر كورمزميسنكه خلق عالم آنلره مس ونظر بابنده بمنزلهٔ المحرمدر و جوارى بلامحرم سفر ايتمك مشروع اما حرائر زوجى ياغيرى محرمى اولمدقجه خروج الى السفر شرعا آنلردن ممنوعدر وخدمت و مجـامعت كبى مراملر جوارى ايله دخى تمـام اولور لكن مع مافيـه اول كمسنـه كه مسلمين مبتـلاى هزيمت اولدقـلرى تقدير اوزره قوت نفسى ياخود معيتنده اولان حواشى ومواشيسى ايله حفظ نسـاده خوف وتحاشيسى اولميوب نسايى ينـه دار اسلامه مقتـدر اخراج وتخليص اوله آنك حقنده استصحـاب جوارى وحرائر تجويز ورخيص اولنور زيرا مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم ارادهٔ غزا بيوردقلرنده ازواج مطهره لرى ميـانده قرعه ايدوب هرقنقيسنه اصـابت ايدرسه آنى استصحاب ايدرلر ايدى حضرت عايشه رضى الله عنهـا ديركه اهل افك حقمده سويلدكلرى نسنه يى سويلملرى ايله بكا اصابت ايدن حزن عظيم اصابت ايتديكى سفرده قرعهٔ عزيمت بكا اصـابت قيلمش ايدى واول غزوه غزوة المريسيع دركه قبيلهٔ خزاعه دن بنى المصطلق اوزره غزا ايلمشـلردر وشبهه يوقدركه رسول الله عليـه السلام اعانت اصحـاب كراملريله معيتلرنده اولان ازواج عصمت رهينلرين اضاعت واتلافدن امين اولورلر ايدى و هركيمكه امن مذكوره فائز اوله آنك حقنـده دخى اخراج ازواج جائز كوريلور وعدم جواز انجق آنلرك حقنده دركه على تقدير الهزيمة اخراج حريمه اقتدارى اولميوب كندو باشى قيدينه كرفتار اولمغله حريمنك اضاعت واهدارينه باعث اوله زيرا حرمنى بويله عرضهٔ اضـاعت قيلمق شرعا حرامدر وكذلك ارض كفـاره دخول ايدنلر برسريهٔ صغيره اولسه لر مداوات مجروحين ايچون استصحـاب عجائز دخى ايتمك برفرده جائز اولماز زيرا آنلرچرد آنلو اولملريله وقت شدتده كندو نفسـلريله اشتغـال ايدوب عجـائزى قومه تخليص نفسلرندن عاجزه ايكن عسكر دخى بالكليه آنلرى اهمال ايدرلر واخراج عجائز دخى انجق عساكر صائفه ده جائز اولور كه آنده ظن غالب

مطلب الاقوال فى سن على بن ابى طالب حين اسلم وحين قتل رضى الله عنه

وفى نسخة فتى

وفى نسخة غبى

الوضم محركة ماوقى به اللحم عن الارض من خشب وحصير كذا فى القاموس وتعريف مذكور قنارهٔ قصابه دخى شامل اولمغله لاجل التفهيم على وجه التمثيل قناره ايله تفسير اولندى

مطلب الامة تسافر بلا محرم وجميع الناس لهن كالمحرم بخلاف الحرائر

مطلب ادخال المصحف دار الحرب

مطلب اذا اشترى ذمي مصحف يجبر على بيعه

دشمنه مغلوب اولميوب بلكه غالب وقاهر وكندو نفسلرندن بشقه عجزهٔ عجازندن دخی دفع ضرره قادر اولملريدر
حاصل كلام بومقوله تخليصه قدرت وعدم قدرت مثللو حقيقت انجامی متعذر الوقوف اولان امور واحكام ظن
غالب اوزره ظاهر احواله بنا ايله اتمام اولنور وقرأت قرأن ايچون ارض كفاره ادخال مصاحف عساكر صوائف ايچنده
اولورسه جائز ومندوب واكر سريهٔ قليله ده ايسه غير مجبو بدر زيرا كاه اولوركه غازی عن حفظ حسن قرائتـه
قادر اولمغله مصحفه احتياجی ظاهر اولور ياخود حمـل مصحف ايله يمن و بركت ياخود فتح ونصرت رجا ايدر
زيرا قرأن مبين حبل الله المتين دركه آنكله تمسك واعتصام قيلن البته نجات وعصمت ايله كامبين اولور لكن آنی
استخفاف اعدايه عرض ايتمك حرامدر بوجهتدن بر ذمی اشتراء مصحف قيلسه بيع اوزره جبر اولنور وظاهر حال
اولدر كه عسكر عظيم ايچنده قوتلرينه بناء خوف استخفاف اعـدادن امين و سريه ده قلت عددلری جهتيله
خوف مذكوره قريبدر وميان عسكرين بووجهـله فرق اولنور اكرچه رسول الله صلى الله عليـه و سلم ارض
دشمنه مصحف قرأن ايله سفردن نهی ايلـدكلری روايت اولندی لكن تأويلی وجـه مزبوردر كه نهی نبوی
قوت وشوكتی اولميان جرد آتلو ايله سفره مقصوردر وامام طحـاوی رحمه الله ديركه نهی مذكور اوائل اسـلامه
مقصور ايديكه مصـاحف هنوز بين المسلمين تكثر ايتمش اولمغله ايادی كفاره دوشدكده نسيـان مسلمين سببيله
بعض قرأن ضايع اولمق ياخود كفار ايادی مسلمينده مصحفلری قالمديغندن خبردار اولملريله بعض قرأنه طرف
كفاردن تبديل وتغيير واقع اولمقدن امين اولمازايدی اما فی زماننا كثرت مصاحف ووفرت قراحسبيله محذور مذكور
برطرفـدر و بنه امام طحاوی محذور استخفـافدن جوابنی حاوی ديركه مصحف شريف يدكفاره دوشسه دخی
استخفـاف ايلمزلر زيرا كلام الله ايدوكنه اعتراف ايتمزلر ايسه ده ينه اوجز عبارات وابلغ معانی اوزره كلام افصح
بی مدانی اولديغنی بيلوب كتب سائره يه ايدرلر ايسه ده مصحفی استخفاف ايلمزلر لكن قول محمد رحمه الله اصحـدر كه
بيلسه لر دخی ينـه تكدير مسلمين ايچون استخفاف ايدرلر حتی طائفهٔ قرامطه خذلهم الله تعـالى مكهٔ مكرمه يه
استيلا ايتدكلرنده نعوذ بالله تعالى مصحف ايله استنجا يه باشلديلر انجام كارجنـاب منتقم قهار كتب تواريخـده
ذكر اولنديغی اوزره عرق خبيثلرين قطعـله دين محمديدن شرر شرلرين دفع ايلدی و بوجهتله ذمی شراء
مصحفدن منع اولنور واكر شرا ايتمش بولنورسه عبد مسلمی بيعه جـبر اولنديغی كبی مصحفی دخی بيعه جبر اولنور
واكر برمسـلم امانله دار الحربه كيرسه نظر اولنورا كرمشركـين وفاء عهود ايله معروفلر ايسـه معيننده ادخال
مصحف ايلمك جائزدر زيرا ظاهر حال يدنده اولان اشيا تعرض اعدادن مصون اولمقدر واكركاهيجه وفاء عهـد
ايتمزلرسـه ادخال مصحف مناسب اولماز واكر حربی ياخود ذمی بكا تعليم قرأن ايله ديو برمسلمه رجامند اولسـه

مطلب يمنع الذمي من شراء المصحف

مطلب تعليم القرآن للمشرك

اكا تعليم نظم مبين وتفهيم فقه دين ايتمسی جائزدر لعل الله يقبل بقلبه يعنی اميددر كه الله تعالى قلبنه توجيه نظر قيله
كورمزميسنكه رسول الله صلى الله عليـه وسلم محضر مشركينده قرائت قرأن ايدرلر ايدی وانكله مأمور ايديلر
قال الله تعالى بلغ ما انزل اليك من ربك يعنی ای رسول سكا ربكدن انزال اولنان امری جميعا تبليغ قيل وقال تعالى
ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظـة الحسنة يعنی يا محمد سبيل الهی اولان اسـلامه دلائل محكمهٔ موضحه
ومواعظ حسنهٔ واضحه ايله امتكك خواص وعوامنی دعوت قيـل ومعلومدر كه دعوت مرقومـه نك تمام وتكميلی
انجق قرأن وقرأندن مستنبط اولان فقه جليلـده دركه حكمت دخی اول علم شريفدن عبارتدر قال الله تعـالى

مطلب الحكمة هي علم الفقه

ومن يؤت الحكمة فقد اوتی خيرا كثيرا يعنی اول كسنه كه اكا حكمت اعطا قيلنوب معلوماتنی ايقان واعمالنی اتقان ايده
على التحقيق اكا خير كثير اعطـا قيلنمشدر واهـل تفسير بو حكمتی عـلم فقه ايله كشف وتحرير ايلديلر وطريق
حكمت ايله دعوت انام انجق حكمتی ناسه تعليم وافهامله حاصل اولور قال تعالى وان احد من المشركين استجارك
فاجره حتی يسمع كلام الله يعنی يا محمد اكر مشركين محـاربيندن بريسی سندن امان وجوار طلب ايدر ايسـه
سن آنی جار وامين قيـل تا كه كلام اللهی استمـاع وحقيقتدن حقه كسب اطلاع ايلبه وكاه اولوركه استماع وفهم
ايله محاسن شريعته واقف اولوب اسلامه راغب اولور وجناب مؤلفك سابقده لعل الله يقبل بقلوبهم قولندن
مقصودی بو معنای معهوددر وحديث عثمان رضی الله عنه ده وارددركه قال عليه السلام خير الناس من تعلم القرأن
وعلمه يعنی افضل ناس اول كسنه دركه قرأنی تعلم وتعليم قيله و بوحـديث جليلده تعليم مسلمين وكافرينی فرق
وتفصيل اولنمامشـدر وهنوز خطاب تكليف ايله مخاطبين اولميان صبيانه بعد الخطاب عمـل ايتملری اميدی ايله
تعليم قرأن مندوب اولنجه حالا مخاطبين اولان كفاره موجبيله عامـل ومدلوليله هدايته واصل اولملری اميدی ايله
مستحب ومحبوب اولمق طريق اولی ايله واضح واجـلی در واكر مشركين دار اسـلامه دخول ومسلمينك اموال

مطلب وجوب التناصر عند دخول المشركين

واولاد ونسـاارين آلدقلرندن صكره جماعت مسلمين خبردار ومقـاومتلرينه دخی صاحب اقتدار اولسه لر هنوز
كفار دار اسـلامده اولدقچه ارقه لرندن سرعت وتخليصه همت مسلمين اوزره واجبدر و بوندن غيری يه قطعـا
رخصت يوقدر زيرا مسلمين دار اسلامده اقامته انجق تناصر وتظاهر ايله قادر اولورلر وترك تناصرده غلبهٔ اعـدا
ظاهر وهويدادر بنا برين ترك تناصر بووجهله حـلال اولماز وهم اهـل حربك فعل مشروحلری منكر قبيح
ونهی منكر مسلمين اوزره فرض صريحدر واموال وعيالری اخـذ اولنان كسنه لر مظلومين وظالملرنی طوتوب
مظلومدن ظلمی دفع ايتمك فريضهٔ ذمت مسلميندر قال عليه السـلام لا حتی تأخذوا على يدی الظـالم فتأطروه
على الحق اطرا يعنی اويله دكلـدر تا كه سزلر ظالمك ايكی اللرينی طوتوب بتمامی حق اوزره اماله ايتدكلرنی كبی
سز دخی اول ظالمی حق اوزره اماله ايدنجيه دك واكر مشركين اخـذ ايتدكلری اموال وعيالی دار الحربه ادخال
ايدرلرسه نظر اولنورا كر الدقلری مسلمينك عيال واولادلری ايسه بو صورتده مسلمين هنوز مشركين قلعه لرينه
كرمدن ايريشوب تخليصه قادر اوله جقلرين ظن ايدرلرسه ينه آرقه لرندن سرعت وتخليصه غيرت اوزرلرينه
واجبدر زيرا مشركـين مجرد دار الحربده احراز ايله ذراری مسلمينه مالك اولمازيله دار الحربده ودار اسـلامده
اولملری برابردر همان لازم اولان مسلمين آنلرين انتقامه قادر اولمقدر واول قدرت دخی قلعه لرينه كيرمدكجه
بحسب الظاهر حاصله در اما قلعه لرينه كيرمشلر ايسه نظر اولنور اكر مسلمين واروب تا كه تخليص ذراری ايچون
قتـال ايدرلر ايسه فضيلت ايله عمـل ايتمش اولورلر واكر ترك وتقـاعد ايدرلرسه ظن ايده رمكه اكا دخی رخصت
شرعيه واردر زيرا ظاهر حال اولدركه كفار مأمنلرينه واصل وقلعه لرينه داخل اولدقلری وقتده مسلمين اللرندن
تخليص ذراری يه نائل اوله مزلر مكر جهد بليغ ونفوس واموالرين بی دريغ ايده لر اكر بويله ايدرلرسه عين عزيمتدر
واكر نفسلرندن حرج ومشقتی دفع ايچون على حاله ترك ايدرلرسه آنده دخی رخصت واردر كورمزميسنكه بلاد روم
وهندده ايادی كفارده اسـارای مسلمين وار ايدوكی معلوملريمز ايكن ينه آنلری اللرندن تخليص ايچون قتاله كتمك
هر بريمزك اوزرينه واجب دكلـدر واكر صورت مفروضه ده مشركينك آلدقلری اولاد وعيـال اولميوب انجق
مال ومنـال ايسه نظر اولنور اكر دار الحربه ادخال ايلديلر ايسه هنوز قلعه لرينه كيرمشلر ايسه دخی مسلمين
آرقه لرينه دوشمك جائز اولور واكر دوشرلرسه افضـل ايله عمل ايتمش اولورلر زيرا اموالـده اولان عصمت
دار الحربده احرازلريله زائل اولمغـله كفارا كامالك اولوب اموال سائره لری سلكنه منسلك اولور ومسلمين كفارك
كندو ماللرينی اخذ ايچون آرقـه لرينه دوشمكی ترك ايتمك جائزدر اما اعزاز دين وقهر مشركين ايچون دوشرلرسه
دخی افضلدر ومال مذكورك حكمی دخی بويله در واهل حرب اهـل ذمتك اولاد وعيال ياخود مال ومناللرينه
استيلا ايتدكلرنده دخی حكم شرعی بنه وجه مشروح اوزره در زيرا اهـل اسلام آنلره اعطاء ذمت ايتدكلرنده
اوزرلرندن دفع ظلمی التزام ايتمش اولوب اهل ذمت دخی اهل دار الاسلامدن عداولنديلر كورمزميسنكه عقـد
ذمتله مال ونفسلرين احراز همان حكم ضمان وعقوبتده مسلم ايچون اولان احراز مثللودر بوجهتدن حكم
مشروحده دخی مسـاويلردر وصورت مذكوره ده دار الحربه ادخال وعـدم ادخاللری بينلرنده و بعـد الادخال
اموال ايله اولاد وعيال بينلرنده سابقهٔ تفصيل اوزره فرق وتفـاوته دليل اولدر كه كفار بعد الادخال اسلامه كلسه لر
اموال معهوده انلره سالمه اولوب بالكز رد ذراری ايله مأمور اولورلر اما دار اسلامده اسلامه كلسه لر
جميعـا رد اموال وذراری ايله مـأمور ومجبور اولورلر وحكم مقرر ده مسلم وذمی برابر در واكر صور
مفروضـه ده نفير مذكور مسلمينـه بالغ اولدقده ذراری خصوصنده كفار قلعـه لرينه واموال خصوصنـده
دار الحربه كيرنجيه دك آرقه لرينه دوشسه لر ايريشه ميه جكلرينـه ظن غالبلری تعلق ايدرسه اميـد ايده رمكه
على حاله ترك ايتملرينه رخصت شرعيه واردر زيرا بو مثللو اموره ظاهر حاله بنا قيلمق جائزدر وفرض مذكوره كوره ظاهر
حال استعقـابلرنده انجق بلافائده نفسلرينی اتعاب ايتملريدر اكرچه خصوص مذكوری هر بر استماع ايدن
مسلم اوزره آرقه لرينه دوشمك فرض عين اولور لكن فرضيت آنكله تحقق ايدركه آرقه لرينه دوشدكده هم وصوله
وهم منعهٔ مسلمين ايله اللرندن تخليصه قوت وقدرته ظن غالبی تعلق ايده مؤلف الكتاب رحمه الله تعـالى ديركه

مطلب يجب تخليص ذراري اهل الذمة واموالهم

سرحـدلرده محافظه ايچون ساكن اولان مسلمين كندو سرحدلری ايله ارض عدو ميانده مسلمينك ارضی اولميوب
ارض كفاره متصـل ايسه ده نساوذراری اتخـاذ ايلملری جائزدر زيرا آنلر سرحدلرده اقامته عازم واقامته قدرت
ايچون نسـا وذراری لازمدر زيرا طائفهٔ نسوان رجال ايچون سبب راحت واطمئناندر وهم محل مرقومده نسا
وذراری ايله اقامت ايتملری مرور زمانله تكثر ايتملريله موضع مزبور امصار مسلميندن برمصر كبير اولوب ورا سنده

مطلب اتخاذ النساء في الثغور

ارض اعـدادن یاخود ارض اعدایه دخی قریب اولان محلدن مسلمین سرحـدآخر اتخاذ ایلمرینه بادی اولور
لکن جواز مرقوم آنکله مشروطـدر که همان جیش دوشمن اوزرلرینـه نازل وصوت هجوملری واصـل اولدقده
کرك نفسلرندن وکرك عیال واولادلرندن بانفسهم دفع شرلرینه قادر وآنلری هیچ اولمازسه دار اسلامه اخراجه
مقتدر اوله‌لر اما عدد قلیل اولوب نه دفع جیش اعدایه قادر ونه تخلیص عیال واولاده مقتدر دکللر ایسه بو یله سرحدلرده
اتخاذ نساغیر لایقدر زیرا ظاهر حال اولدرکه بوصورتده عیـال واولادلرین اضـاعت وصورت اولیٰده تأمین
وصیانت ایدرلر و بو تفصیل یـنه بو بابده سبقت ایدن سریه وصائفـه میانلرینی فرق ایتد یکمیزك نظیر ومثلیدر
انجق مسئلهٔ سابقه‌ده نسوانی مجرد خـدمت ومجامعت قصدیله عسکر صائفه ایله دخی استصحـاب ایتمك مکروه
کورلمش ایدی اما سرحدلرده کثرت مسلمین تحققندن صکره قصد مذکور ایله اتخاذ نسا محافظین ثغور حقـلرنده
مکروه کورلمدی نکته سی اولدرکه اهـل عسکرك دارالحرب‌ده مکث واقامتلری بحسب الظاهر مدید اولمق ایله
مدت اقامتلرنده نسایه احتیاجلری شدید اولماز اما اهـل ثغورك مکث واقامتلری موفور بلکه عدم انفکا کله مأمور
اولملریله بلا اولاد وعیال اقامتدن آنلره ضجرت وملال حاصـل اولمغله نساوذراری اتخاذ ایتملری جائز کورلدی
واکر اهل ثغور هنکام ظهور اعداده بانفسهم دفعـلرینه مقتدر اوله میوب بلکه سائر مسلمیندن استمداده ودفع
اعدا ایچون اطرافدن امداده محتـاجلر ایسه بومقوله ثغور ومضایقده اتخاذ نساوذراری لایق اولماز زیرا بوصورتده
بالنفس دفع اعـدایه قادر دکللردر واطرافدن دخی امداد ایرشمك امر موهومدر وامر موهوم اوزره بنـاء احکام
نامشروع علی الخصوص بومقوله واجب الاحتیـاط اولان مواضعده بالکلیه ممنوعدر کورمزمیسنکه استمـداد
ایده‌جکلری مسلمین سائرین میانلرنده برفتنه وفترت یاخود خصوص آخر ایچون عصبیت وغیرت حاصـل واول
اهـل ثغوره اعانته قادر اولمیه‌جقلری مرتبه‌ده بر برلریله مشتغـل اولملری محتمل ومتوهم و بو تقدیرجه اول ثغرده
بولنان نساوذرارینك تلف وضیاعی امر مصممدر بو جهتـدن امورلرین اعانت اطرافه بنا ایتملری جائز اولمیوب انجق
کندوقوت نفسلرینه بنا قیلملری لازمدر وامام شعبی رحمه الله تعـالی دن مرویدرکه قال علیه السلام من ترك
دابة بمهلك فهی لمن احیاها یعنی اول کمسنه که محـل هلاکده دابه سنی ترك ایده اول دابه آنی تخلیص واحیا قیلن
کمسنه‌نك ملکیدر و بعض علما بو حدیثك ظاهرینه تمسك وانما ایدوب دیدیلر که برغازی اثنـاء هزیمتده دابه سنی
ترك ایدوب مسلم آخر دخی آلوب سـلامته چیقرسه اول دابه یه صاحب اولندن احق اولور زیرا اکا مالك اولمسی
کندو یدنده حفظ واحراز ایتمکله اولور ایدی ترك واعراضی ایله زائل اولوب صیوده ملتحق اولمغله هر کیم اخـذ
واحیا قیلرسه آنك ملکی اولور لکن بزلر بو قولی قبول ایتمزز که قول مذکور تسبیب اهـل جاهلیه دندرکه بعض
حیوانلرینی محلنده تفصیل و بیان اولندیغی اوزره ملکلرندن اخراجله مطلق العنان ایدرلر ایدی وشرع شریف
آنی نفی ایتمشدر قال الله تعـالی ما جعـل الله من بحیرة ولا سائبة یعنی الله تعـالی بحیره وسائبه یی مشروع
قیلمـادی عادت اهـل جاهلیه بو یله ایدیکه برناقه بش بطن طوغروب آخر اولادی مذکر ظهور ایتسه ناقـهٔ
مزبوره‌نك قولاغنی شق وحلب ورکـوبدن منع ایله سبیلن تخلیه ایدوب بحیره تسمیه ایدرلر ایدی و ینه بریسی
مثلا خسته اولسـه صحت بولور سم ناقه‌م سـائبه اولسون دیو نذر ایدوب صحت بولدقده ناقـهٔ معهوده‌یه
بحیره کبی تکریم وآنکلـه دخی انتفاعی تحریم ایدرلر ایدی قرآن کریم بونك امثالی بدع باطله یی نفی
وتحریم ایلدی وفی نفس الامر واب خصوصنده تسبیب مملك عبید قسمنده اعتـاق مالك کبی دکلدر زیرا
اعتـاقله مملوکیت عبید زائل و یرینـه صفت مالکیت حاصل اولور اما دوابده صفت مالکیت پیدا اولمغـله
مملوکیتی ابقـا اولنور و مملوکیتی ابقـا اولندقده ینه صـاحب اولك مملوکی اولور وحرمت ملك انجق حرمت
مالك اعتبار یله اولمغـله مجرد اخذ ایله اکا برکمسنه مالك اوله‌مز و امام شعبی رحمه الله مسئلهٔ مذکوره‌ده
صـاحب اولی اخذ ایدر وچیقروب احیا ایدن کمسنه کندو مالندن انفـاق ایتمش ایسـه ده ینه نفقه‌سی لازم
کلمز دیو افتـا ایلدیکی منقولدر و بو بیانله حدیث مذکور وهم راوی اوزره مبنی ایدوکی مستبـان اولمشدر
زیرا صحیح اولیدی آنی امام شعبی روایت ایتمش ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت ایلدیکی حدیثك
خلافنه افتـا ایلمز ایدی و بومثللو حدیث شاذ مخـالف اصول اولدقده معمول به اوله میوب همان لا یحل
مال امرئ مسلم الا بطیبة نفس منه حدیث شریفی مثللو قبولنه اتفـاق بولنـان عامه رجوع ایتمك اولی اولور
و بوندنصکره من وجد عین ماله فهو احق به حدیث جیلی دخی صحت مقـالمزه دلیلدر یعنی اول کمسنه که
عیـن مالنی بر محلده بوله اکا غیریدن احقدر و عمر بن عبـدالعزیز رحمه الله دابهٔ مرقومه یی صـاحبی آلور اما

مطلب اذا ترك دابة بمهلكة فاخذها غيره فهي لمن

مطلب البحيرة والسائبة

مطلب انفق على الدابة المتروكة

منفق کندومالندن انفـاق ایتمش ایسه نفقه‌سنی و یریدر ایدی لـکن امام شعبی رحمه الله بغـیر اذن انفاق
ایتمش ایسـه نسنه لازم اولمـازدیدی و بزلر دخی بوقولی اخذ ایده‌رز زیرا منفق ملك غـیره بغیراذن انفـاقنده
متبرع ایکن یـنه نفسی ایچون غیره الزام دین ایتمـك استحال آنکه غیر اوزره برفرد ایچون بوولایت یوقدر
اما عمر بن عبدالعزیز کویا دیر ایدیکه صاحب دابه دن خصوص انفـاقده دلالت اذن بطریق الظاهر معلومدر
زیرا دابه سنی تخلیصه کندو قادر اولسه البتـه مالندن اکا انفـاق ایدر ایدی عاجز اولدقده هر برقادر اولان
شخصله اخراجنـه استمداد واول شخص کندو مالندن دابه‌سنه انفـاق ایتمسنه رضـا وترك عناد ایتمش اولور
و دلالت اذن صریح اذن کبیدر لکن بزلر جوابنده دیرزکه اکرچه ذکر اولنـان استمدا د ورضـا مسلم ومحل
ارتضادر لکن استمداد ورضاسی غیرك نفقه سیله اوزرینه رجوع وجهی اوزره انفـاقنه تعلق محتمل اولدیغی
مثللو علی وجه التبرع انفـاقنه دخی تعلقی محتمل بلکه احتمـال ثانی اولادن اقدم واکلدر و بویله دلیـل محتمل
غیر ایچون کندو ذمتنده ایجـاب دینه ایلمکه حجت اوله‌مز ومسئلهٔ مذکوره مسئلهٔ ودیعه‌نك نظیریدرکه مودع
صاحب ودیعه‌نك حال غیبتنده بغیر امر القاضی ودیعه اوزره انفاق ایلسه نکتهٔ مذکوره‌یه بناء اول نفقه سنی ایله
صاحب ودیعه اوزره رجوع ایده‌مز ما نحن فیـه دخی آنك کبیدر والله الموفق
باب صاحب الساقة اذا وجد فی اخریات النـاس رجلا مع دابته ✻ یعنی دمدار عسـاکره رئیس اولان مرد کامل
کیرو قالمش بر رجلی دابه سیله بولسه نه معـامله ایتمك لازم ایدوکنه متعلق مسـائلدر امیر عسکر برکمسنه‌یی
کیرو قالانلری عسـکره الحاق ایچون دمدارلغه معین قیلمق هر حالده خصوصـا دار الحربه دخول وخروجده
امر مستحسندر زیرا بونده مسلمینـه نظر وشفقت واردر مثلا بعض کسـانه نوم یاخود ضعف وفتور عارض
اولدقده کاه اولورکه محل خوفده استراحت ایچون برمقدار نوم و جلوسه تصدی بعده عسکره ایرشه میوب
کندو ضیـاعنه تعدی ایدر اما تکلیف لحوق عسکر ایدیجی بردمدار بولندقده امن تلف وضیـاع درکاردر
ونظیر ماده ده حضرت عمر رضی الله عنـه لو ترکتم لیعتم اولادکم دیمشدر یعنی ای ناس کند وحالکزده
بلاضابط ولا صاحب ترك اولنسه کز اولادیکزی دخی بیع ایدرایدیکز اکر رئیس دمداران برکسنه‌یی دابه سی
یوریمکدن قالمش بولوب اول کمسنه تلف اولمامق ایچون دابه یی براغوب عسکره ایرشمکله امر ایلسه بلکه آنی
آلوب عسکره ایصال ودابه سین ترك واهمال ایلسه بعده دابه هالکه اولسه اوزرینه برنسنه‌نك ضمانی لازم کلمز زیرا رئیس
مرقوم دابه یه قطعا تعرض ایتمیوب انجق عسکره الحاقله صاحبنه احسـان ایلدی اکر صاحبنی حبس ایدوب
موا شیسی ضـایعه اولمغله اسائت دخی ایتمش اولسه ینه بردورلو ضمـان لازم کلمز ایدی صورت احسـانده
بالاولویه درو هم اول کیر وقالان ایکی بلیه یه مبتـلی درکه بریسی ترك ایدرسه دابه سی ضـایع اولمق و بریسی
دخی توقف ایدرسه کندو ضـایع اولمقدر واول کمسـنه که بو یله ایکی شره مبتلی اوله اهونلرینی اختیـار ایتمك
واجبدر وخصوص ماده ده اهونلری ترك دابه‌در ورئیس دمداران اول کمسنه اوزرینه شرعا فعل واجب الاتیان ایله
امر ایتمش اولمغله احسـان ایتمش اولور ما علی المحسنین من سبیل نظم جلیلی دلالت قطعیه‌سی اوزره محسنه
مقـابلهٔ اسائت ایتمکه مساعدهٔ شرعیه یوقدر اما صورت مفروضده رئیس دمداران دابه یی صـاحبندن
اخذ و برجانبه دفع وصـاحبنی اول دابه یی اخذ ایتمکدن منع ایلدکدن صکره دابه هالکه اولسه بوصورتده
قیمتنی ضـامن اولور زیرا دابه ده اخذ ودفعـله احداث ایتدیکی صنعی ایله اندن ید مالکی تفویت ایتمش اولمغله
غاصب اولدی توضیحی اولدرکه رئیس دمداران طرف امیردن دابه دن ید مالکی ازاله ایله مأمور اولمیوب انجق
مالکی عسکره الحاقله مأمور اولمغله امتثال امرده تعرض دابه یه محتاج ومجبور دکل ایدی بو جهتله بشقه کسنه‌لر
دابه یی ید مالکندن اخراج ایتدکده نیجه ضامن اولورسه بو دخی ضامن اولور وکذلك رئیس دمداران دابهٔ مرقومه یی
ذبح یاخود ضربله قتل ایلسه ینه وجوب ضمان مقرر بلکه بوصورت دخی اظهردر اما صاحب دابه لجامندن
طوتر ایکن رئیس دمداران یدینی لجـامدن فك وآنی عسکره الحـاق ودابه یه قطعا تعرض ایتمیوب همان محلنده
ترك واطلاق ایلسه ینه اصلا ضمـان یوقدر زیرا صنع وتعـدیسی ید مالکه حلول ایدوب دابه یه نزول ایلمدی
ونکتهٔ مذکوره امام ابوحنیفه وامام ابو یوسف رحمه الله علیهمانك ضمان غصب انجق مغصوبی ید مالك اوزرینه
ثابت اولدیغی محلدن تحو یل ایله ید مالکی آندن تفویت وتعطیل ایدر برصنعله واجب اولور مثلا لجام دابه یی طوتوب
دابه یی صاحبندن تبعیـد ایلسه ضامن اولور یوقسـه ید مالکی لجامدن فك ایله ضامن اولماز اکرچه ایکی
صورتده ده تلف دابه سبب واحد ایله دردیو قول وتفصیللرینه اصل اصیلـدر لکن امام محمد رحمه الله بو اصلی

مطلب انفق على الوديعة

مطلب اذا امر امير الساقة من وقف دابة بتركها فهلكت

مطلب حبس صاحب الدابة فضاعت لا يضمن

مطلب ضمان الغصب باعتبار الصنع في المغصوب

دابه كبي محتمل النقل اولان اشياده تسليم ايدوب محتمل النقل اولميان اشياده كرك مغصوبده وكرك مالكده حادث اولان
صنع غاصب مالكدن ثمرات ملكي تفويت ايتمك اعتباريله احدهما مناب آخره نائب اولور نته كيم مجلس قاضي يه
نقلي ممكن اولان نسنه لرك دعوى وشهادتنده عينته اشارت لازم اما ممكن اولميانلرده ذكر حدود لاجل التيسير
مقام اشارتده قائمدر ديو امامينك مخالفتن تصميم وسبب اختلافن تفهيم ايلدى واكر راكب ايكن آنى كرها انزال
وعسكره ايصال ايلسه ينه ضمان بوقدر زيرا دابه ده قطعا احداث صنع ايتميوب انجق صاحبنده احداث ايلدى
واكر رئيس دمداران اول رجلي اخذ وايصال ودابه سني ترك واهمال ايدنصكره كيروندن برسريه كلوب دابهٔ
مذكوره يي آلوب اصلاح وانفاق ايده رك عسكره الحاق ايلسه لر بعده صاحبي ظهور ايتسه عين ماله ظفر بولمغله
دابه سنه احق اولور واول سريه ايچون نفقه ايله ادعاء رجوع غير مشروعدر زيرا صاحبي انفاقله آنلره امر ايتمشدر
وبز بومسئله يي قريبا بيان قيلدبق وحكايت اولنديكه زبير بن العوام رضي الله عنهك بر درع طويلي وار ايدى
اثناء راهده تحملي تعب ويردكده آني طريق اوزره القا ايدر وكيدر ايدى صكره اواخر عسكرده بولنان بعض
اعراب سبب القاسني بيلميه رك آلوب قوناق محلنه ايصال ايدر ايدى بعده حضرت زبير رضي الله عنه كلوب
جزاك الله خيرا فيما حملت من رمحي ديوب عايده رك الندن آلور ايدى وبالدفعات بويله ايتديكي نقل اولندى امام بونى
عسكره ايصالده خيرني امير جيشه اخبار ايتسه لر امير دخي انلره صاحبي بولنجيه دكين انفاقله امر ايلسه وانفاق ايلسه لر
صكره صاحبي كلسه دابه سين آلوب بعد امر الامير انفاق ايتدكلرين وبروب قبل الامر انفاقلرندن نسنه ويرمز زيرا امر
مرقومده صاحب الدابه يه ملكني حفظ واحيا ايله نظر وشفقت واردر زيرا دابه بلا نفقه تعيش ايتمز وانسان اجنبي دخي
ملك غيره تبرعا انفاقه راضي اولماز وامير عسكر ايچون عسكرندن هر برنظر نفسندن عاجز اولان شخص ايچون ولايت
نظر امر مقرردر بوجهتدن امر امير ولايت شرعيه دن صادر اولمغله امر صاحب الدابه كيدر اكر اهل سريه بز بعد الامر
شو مقدار ايله انفاق ايلدك واول دخي نفقهٔ مثليدر ديو دعوايه در كار اولوب صاحبي دخي قطعا نسنه انفاق ايتمديكز ديو
انكار ايلسه قول صاحبنك قوليدرز يرا آنلر نفسلري ايچون آنك ذمتنده ادعاء دين ايدوب اول دخي منكر اولمغله قول بعد
الحلف آنك قوليدر وحلف مذكور دخي علم اوزره در زيرا استحلافلري دابه يه كندي انفاقلرندن عبارت اولان فعل
غير اوزره در وآنده يمين علم اوزره اولوب بتات اوزره اولماز اما مدعاريته ايكي شاهد مسلم اقامت ايدوب ياخود معلوم
امير ايسه بوصورتده مدعاري علم امير ياخود شهادت شاهدين مثلاو حجت حكميه ايله ثبوت بولمغله انكارينه
التفات اولنميوب نفقه ايله اوزرينه رجوع ايدرلر واكر اهل سريه دابهٔ معهوده يي اميره اخبار وشهودلري دخي
بونلر بو دابه يي بولديلر وكيمك اولديغن دخي بيلمزلر ديو شهادت ايتدكلرنده امير دخي بيعني مناسب كوروب بيع ايلسه
جائز اولور زيرا بيعي صاحبنه نظر وشفقتدر زيرا قيمت انفاق وقت اولور كه بهاسني تجاوز ايدر وحفظ ثمني دخي
حفظ عيندن اسهلدر وامير ايچون عسكرينك اوزرينه ولايت نظري واردر وصاحبي ظاهر اولدقده ابطال بيعه
قادر اولميوب حق انجق ثمننده در واكر امير بر زمان انفاقله آنلره امر ايتدكدنصكره بيع ايدوب آنلر دخي ثمندن
انفاق ايتديكمز مبلغي ويرديو اميردن طلب وادعا وصاحبي حاضر اولسون كركسه اولمسون انفاقلرينه اقامت
بينه ايله اثبات مدعى ايلسه لر آنلره بعد الامر انفاق ايتدكلريني اميراعطا قيلر زيرا آنلر ماليت دابه يي حفظ واحيا ايله
صاحبنك ذمتنده اول مبلغي استيجاب ايلديلر حتى صاحبي حاضر اولسه نفقه لريني آلنجه دكين دابه يي حبسه
قادر اولورلر عبد آبقي رداندن تحصيل جعل ايچون حبس عبده قادر اولديغي كبي وبعد البيع ثمني اول دابه ده اولان
ماليتك بدليدر بنا برين امير آنلرك مقدار حقلرين اول ثمندن اعطا قيلور بو بابده امير عسكر صاحب الدابه طرفندن خصم
عداولنمغله قبل حضور صاحب الدابه انفاقله امر ايتمسي ايچون بينه لري ابتداء قبول اولنديغي كبي اثبات انفاقلرنده دخي
مقبوله درزيرا اهل سريه ابتداء اميره كلوب بزشو دابه يي بولديق صاحبني دخي بيلمزز ديسه لر آنلره قول معهودلري اوزره
اتيان شهود ايله امر ايدوب بينه لرين قبول وانفاقله امر ايلرواكر صورت مذكوره ده اتيان شهود ايده مزلرسه وامير دخي
انفاقله امر ايتمكده صاحبنه نظر ومنفعت ملاحظه قيلسه شوسياق اوزره آنلره امر ايدوب ديمك جائزدركه بن اول
دابه يه انفاقله سزه شول شرطله امر ايلدم كه اكر سوز يكزده صادق ايسه كز صاحبنه رجوع ايده سز واكر كاذب
ايسه كز سزه برد ورلوا مرم يوقدر وامير بويله ديوب قولي اوزره دخي اشهاد ايتمك كركدر ياخود ديمك جائزدركه اكر
سوز يكزده صادق ايسه كز دابه يي بيع وحفظ ثمنله سزه امر ايتدم واكر كاذب ايسه كز قطعا امرم يوقدر وسياق
مذكورده فائده اولدركه صفت مزبوره اوزره امر واشهاد صاحب الدابه يه محض نظر ومنفعت اولور زيرا صادقلر ايسه
ملكي حيات بولوب محفوظ اولور واكر غاصبلر ايسه امر مشروحله ضمان لازمدن مستفيد برائت اوله مزلر

كذلك

كذلك اكر غاصبلر ايسه امر مشروحله بيعلري دخي مشروع اولماز واكر امر مذكور ايله بيع اولنوب ثمني دخي يد بايعده
هالك اولدقدنصكره صاحب الدابه ظاهر اولسه نظر اولنور اكر اميره اخبار ايتدكلري قوللرين اقرار ايدر ايسه
بايع ضمان مبيع وثمندن بري اولور زيرا بيعي اذن صحيح ايله اولديغي متبين اولور واكر انكار ايدر سه بايع قيمتني
ضامن اولور مكر مدعاسنه اقامت بينه ايليه زيرا بينه ايله ثابت اولان حكما اتفاق خصمله ثابت كبيدر واكر قبل
خصومة البايع دابه سني يد مشتريده بولسه ملكي ايدوكنه اقامت بينه ايدوب يدندن اخذه قادر اولور زيرا
عين ماله ظفر بولمشدر واكر مشتري واجدك مدعاسي وامير بيعله امر ورضاسي اوزره اقامت بينه
ايدرسه اشترا ايتديكي نسنه سالما ملكي اولور زيرا بينه ايله نفسي ايچون سبب ملك صحيحي اثبات ايلدى
واكر بينه سي يوغيسه دابه يي صاحبي آلوب مشترى دخي يدندن مبيع استحقاقله زائل اولمغله ثمنله بايعه
رجوع ايلر بوصورتده بايع دابه يي ضايعه ايكن بولمش ايدم وامير دخي بيعله امر ايلمش ايدى ديديكي دعواسنه
صاحبي مواجهه سنده اقامت بينه ايدرسه كندو ثمندن بري اولوب مشترى دخي صاحب مستحقنه رجوع
ودابه يي اخذ ايدرزيرا بينه ايله ثابت اولان اقرار خصمله ثابت كبيدر وقتي قاضي كه حادثهٔ مذكوره اكا رفع اولنوب
بيع مزبوري اجازه وتنفيذ رجا اولنه كركدركه جميع مذكورات اوزره حضورنده اقامت بينه اولنماد قجه اجازه
وتنفيذ ايلميه زيرا قاضي ايچون انجق جميع مذكورات حضورنده ظاهر اولورسه ولايت اجازه وتنفيذ
ثابت اولور وظهور موصوف اقامت بينه يه موقوفدر والله اعلم بالصواب

باب سجدة الشكر ٭ يعني سجدهٔ شكر مشروع موجب الاجرميدر يوقسه ممنوع مستوجب الزجرميدر بيان
واعلانه دائر مسائل ودلائلدر فيحان امير جيشه برخبر مسرت اخبار اولنوب اولدخي تشكر نعم الهيه يه
قصد ابتدار ايلسه همان قبله يه قارشو تكبير ايله سجده يه واروب بعد الحمد والشكر والتسبيح ينه تكبير ايله
رفع رأس ايتمك جائزدر وسجدهٔ شكر ديدكلري بودر وامام محمد رحمه الله عندنده سنندر كذلك ابن سماعه
روايتي اوزره امام ابو يوسف قولي دخي بودر اما امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى آني برشئ كورمز ايدى يعني
برشئ مسنون ياخود شكر تام كورمز ايدى انجق تمام شكر رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم فتح مكه ده
ايتدكلري كبي ايكي ركعت نماز قيلمقده دردير ايدى وابراهيم النخعي رحمه الله تعالى دن مرويدركه سجدهٔ شكري
مكروه كورر ايدى ينه بوقول كراهتي ابن سماعه ابو يوسفدن اول دخي ابو حنيفه دن رحمه الله تعالى روايت ايلدى
زيرا امر مثلاو منقلو رصغير وكبير اولان ذات فعالي شمير آني ايشلدكده آني كورن جاهل عمل معهود بويله
هنكام حدوث نعمتده يا امر واجب ياخود سنت متبعه در ظننه مائل اولوب اول امير دخي دينندن اولميان امري
دينده ادخال ايدجي اولمغله مباشر ذنب وتقصير اولور قال عليه السلام من ادخل في ديننا ما ليس منه فهو رد
يعني اول كمسنه كه بزم دينمزدن اولميان امري دينمزده ادخال قيلسه اول كمسنه ياخود ادخال ايتديكي نسنه
مردود دروهم برساعت يوقدركه آنده الله تعالينك هر كمسنه اوزره صحت وجود وسائر كرم وجودي مثلاو برنعمت
متجدده سي اولميه اكر انسان هر نعمت عندنده سجود ايله اشتغال ايلسه شغل آخره مجال بوله مزايدى و برنعمت
وشكره موفق اولوب سجده ايتدكده اول سجده مي دخي نعمت ثانيه اولوب سجدهٔ ثانيه اقتضا ايدر ايدى وهلم جرا
لكن امام محمد رحمه الله بو بابده مأثور اولان آثار حسنه يه اعتبار ايله آني مستحسن كوردي جملهٔ آثاردن روايت
اولنمشدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلري بشارت سرور ايله تبشير اولندقلرنده شكر الله سجده ايدرلر ايدى
وروايت اولنديكه برمزمن كمسنه يه مرور ايتدكلرنده شكرا لله سجده ايلديلر وابو بكر وعمر رضي الله عنهما دخي
اول مزمنه مرور ايدوب آنلر دخي سجده ايلديلر وكتب حديثده روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه
وسلم برنغاشي كمسنه اوزره مرور ايتدكلرنده شكرا لله سجده ايلديلر مترجم فقيردركه نغاشي ضم نون وتخفيف
غين معجمه ايله ونغاش بنه ضم نون وتشديد غين معجمه ايله غايتله قصير اولان انساندر لسان تركيده جوجه
ديرلر كابده يعني ناقص الخلق ديو تفسير لازم معناسي اولان حاصل ايله تعبيره محمولدر وروايت اولنديكه
ابو بكر الصديق رضي الله عنهه فتح يمامه خبري كلدكده سجده ايلدى وابو موسي الاشعري رضي الله عنه دن
مرويدرديكه علي بن ابي طالب رضي الله عنه ايله نهروانده برابر ايدك فقال التمسوه يعني آني آره يك ديدي
يعني ذواليديه ياخود ذوالثديه نام كمسنه يي آره يك ديدي مترجم فقيردركه ضم ياوفتح دال وتشديد ياء ثانيه ايله
ذواليديه ياخود ياء اولى يرنده ثاء مثلثه ايله ذوالثديه ايكيسي دخي روايت وبر شخصك لقبيدر روايت اولايه كوره
تصغير يددر الجكز صاحبي ديمكدر وثانيه يه كوره تصغير ثدي درممه جك صاحبي ديمكدر ووجهي قريبا

مطلب قصة لطيفة في درع الزبير رضي الله عنه

مطلب مسائل المتفرقة في ...

مطلب باع الدابة ... فوجدها صاحبها

مطلب تفسير المترجم لفظ النغاشي

ظاهر اولور وناس اول شخصی آره یوب بوله مدیلر حضرت علی رضی الله عنه تلاش ایله جبینی درلیوب
ما کذبت وما کذبت یعنی بن کذب ایتدم و بکا خبر ویرن رسول الله علیه السلام دخی حاشا کذب ایلمدی دیرایدی
وناس تکرار آره یوب آنی بر نهر صغیر یاخود قیر ایچنده بولدیلر همان جناب علی رضی الله عنه شکر الله تعالی
سجده یه واردی واصل قصه شو وجه اوزره روایت اولنمشدر که حضرت علی رضی الله عنه خوارجدن
طائفهٔ حروریه یی قتل ایتدکده ناسه دیدیکه انظروا فان فیهم رجلا احدی ثدیه مثل ثدی المرأة حدثنی به
نبی الله انی صاحبه یعنی مقتولینه نظر ایدیکز که ایچلرنده بر رجل واردر که ممه لرینک بریسی عورت ممه سی
کبیدر نبی اکرم صلی الله علیه وسلم بن آنی قتل ایده جکیمی بکا خبر ویرمشلردر مترجم فقیر دیر که لقب شخص
معهود ثاء مثلثه ایله ذوالثدیه روایتنه کوره وجه تسمیه بیان مذکوردن ظاهر اولدی زیرا ثدیه تصغیر ثدی در
وثدی اکرچه مذکردر لکن قطعه یاخود بضعه اعتبار یله تصغیری تأنیث اولندی وشخص مذکورک ثدیینک
بری ثدی مرأه کبی اولمغله بویله تلقیب اولندی اما یاء مثناة تحتانیه ایله ذوالیدیه روایتنه کوره اکرچه ثد یینک
بری ثدی مرأه کبی اولمغله مقدار ید غایتله کبیر اولدیغندن بویله تلقیب اولندی دیمک ممکندر لکن صاحب
المغرب دیر که کلام علی رضی الله عنهده روایت صحیحه احدی یدیه مثل ثدی المرأة اولمقدر زیرا اول
شخصک الینک برنده منکبی اوزره طوپلنمش بر قطعه لحم وارایدیکه آنی برکیسنه چکسه دیکر الی مقداری
اوزانور ایدی وصالیویردکده ینه طوپلنور ایدی بو قول اوزره وجه تلقیب ایکی روایت اوزره دخی ظاهر اولور
ینه صددی بیان ایده لیم ناس کیدوب مقتوللری تقلیب ایدوب آنی بوله مدیلر تکرار ایلدیکه انظروا فوالله
ما کذبت وما کذبت اول حینده ناس دیدیلرکه انجق تحت نخلده یدی نفر مقتوللر واردر هنوز آنلری تقلیب
ایلمدک حضرت علی رضی الله عنه اینته آنلره نظر ایدیک دیدی راوی دیرکه همان اول شخصی کوردمکه اایاغنه ایپ
طاقشلر چکه رک کتوروب اوکنه براقدیلر اول ساعت شکر الله سجده ایدوب ناسه ابشروا دیو نرده قیلدی و باعثی
بو ایدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا خبر ویرمشلر ایدیکه ایچلرنده وصف مشروحله موصوف بر رجل بولنان
برقوم یا علی سنکله قتال ایده جکلردر وآنلر اهل ضلالتدر بنابرین اول شخصی بولدقلرنده حضرت علی رضی الله عنه
حق اوزره اولوب خصملری اهل ضلال اولدقلری آشکار اولدیغی نعمت عظیمه بیلوب شکر الله سجده یه ابتدار ایلدی
باب صلوة الخوف * مؤلف الکتاب علیه رحمة الملک الوهاب دیرکه کیفیت صلوة خوفده ناس اختلاف ایلدیلر
لکن احسن اقاویل ابن عباس رضی الله عنهما وابراهیم النخعی رحمة الله علیهک قوللری وقوللری اوزره ابن عمر
رضی الله عنهما نک آنلره موافقت ایلدیکیدر که ناسی امام ایکی طائفه قیلوب برینی مقابلهٔ اعداده ابقا و بری ایله
شطر صلوتی ادا قیلر بعده اول طائفه مقابلهٔ اعدایه کیدوب طائفهٔ اخری توجه واقبال وآنلر ایله شطر صلوتی
ادادن صکره امام سلامله کندو صلوتی اکمال ایدر بعده بو طائفهٔ ثانیه مقابلهٔ اعدایه کیدوب طائفهٔ اولی
عودته اقدام وصلوتلرین بلاقرأة اتمام ایدرلر زیرا اول صلوته ادراک ایتملریله جمیع صلوتده مقتدی حکمنده لردر
بعده بونلر کیدوب طائفهٔ ثانیه رجوع وبقیهٔ صلوتلرین قرائتله قضا یه شروع ایدرلر زیرا بونلر صلوتلرنده
مسبوقلردر و بونده اولان اختلاف آثار وتخالف علماء ابراری کذلک نوادر ابی سلیمان لابی یوسف نام کتابده
تحقیق اولنان دوشمن طرف قبله ده بولنمغله خلاف قبله ده بولنملرینک بینلرین حکم صلوة الخوفده تمییز وتفریق
مسئله لری ینه دائر اولان نکت واسراری بزدخی کتاب الصلوتده بیان قیلدیق ومؤلف رحمه الله بو محلده حدیث
ابن عمر رضی الله عنهماده ان الامام یصلی بکل طائفة سجدة دیو ذکر ایلدی معناسی امام هر طائفه ایله
بر سجده قیلر وسجده ایله انجق معنای رکعت قصد ایلدی و بو معنی عند اهل الحجاز لغت معروفه درحتی سجد فلان
سجدة دیرلر صلی رکعة دیمکدر و ینه حدیث مذکورده ذکر ایلدیکه فان کان خوفا هو اشد من ذلک صلوا رجالا
علی اقدامهم او رکبانا مستقبلی القبلة او غیر مستقبلیها یعنی اکر مبتلی اولدقلری بوندن اشد بر خوف ایسه قدملری
اوزره راجلا یاخود راکبا وقبله یه متوجه یاخود غیر متوجه ادا ایدرلر ومرادی انجق طوردقلری یرده قیلرلر
یوقسه یوریدکلری حالده قیلمازلر دیمکدر زیرا یوریمک عمل کثیردر بحرده سباحت وحربده قلیچ قلیچه قتاله
مباشرت منزله سنده درآنکله نماز جائز اولماز ومحمد بن یحیی رحمه الله تعالی دن روایت اولندیکه ان النبی علیه السلام
کان اذا سافر فنزل منزلا لم یقعد حتی یصلی رکعتین یعنی نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری اثناء سفرده
بر منزله نزل اولدقلرنده ایکی رکعت نماز قیلمدقجه قاعد اولمازلر ایدی واهل حدیث بو حدیثی روایت مذکوره دن
اتم واز ید اولان اشبو وجه اوزره نقل ایدرلر که انه علیه السلام فی کل منزل کان یعین مکان الصلوة اولا فیصلی

فیه رکعتین یعنی هر منزلده ابتدا مکان صلوتی تعیین بعده آنده ایکی رکعت نماز قیلرلر ایدی وهر مسافره
لایقدر که بو سنته اقتدا ایده زیرا نزول مسافر استراحت ایچون نصب بدن اولمغله تقدیم امر دین اولی واحسندر
وروی ان النبی علیه السلام فی بیته کان یصلی و یسعی فی مهنة اهله و به امرامته فقال لا تتخذوا بیوتکم قبورا
یعنی روایت اولندیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری سعادتخانه لرنده هم نماز قیلوب هم بعض
مصالح بیته سعی ایدرلر ایدی وامتلرینه دخی بو خصلت ایله امر ایدوب بیوتکزی قبور اتخاذ ایتمکز بیورمشلردر
بعض علما دیدیلرکه بیوتلرین اتخاذ قبور ایتمکدن مرادلری خانه لرنده نماز قیلمامالریدر و بعضیلر دیدیلرکه مرادلری
من غیر حاجة خانه لرنده نائم اولوب حوائج اهل بیتنه معین وقائم اولمامالریدر وقال علیه السلام جعلت قرة عینی
فی الصلوة یعنی بنم سرورم اداء صلوتده قیلندی وسرور نبوی قنده ایسه سرور امت دخی آنده اولمق الیق واحری
اولمغله اثناء سفرده بر منزله نزولده صلوتله ابتدا احسن واولی در مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه قچان
بر مسلم الی واباغی بغلو اولدیغی حالده قتل اولنمغه مبتلی اولسه آخر اعمالی صلوة واستغفار اولمغیچون مستحبدر که
قبل القتل ایکی رکعت نماز قیلوب بعده ذنوبندن استغفاره درکار اوله قال علیه السلام من ختم کتابه بالطاعة
غفرله ماسلف یعنی اول کمسنه که دفتر اعمالی طاعتله مختوم اوله ذنوب سالفه سنه مغفرت اولنور وقال علیه السلام
الامور بخواتیمها یعنی امورده اعتبار انجق انجام کاره در وحدیث ابن عباس رضی الله عنهماده کلمشدر
قال علیه السلام من کان اول کلامه وآخر کلامه قول لا اله الا الله کفرله بین ذلک یعنی اول کمسنه که کلامنک
اول وآخری قول لا اله الا الله اوله ما بینه کفارت وباعث مغفرت اولور بنا برین صبیانه ابتداء قدرت تکلمده
وبعد تمام العمر هنگام موتنده کلمهٔ توحیدی تلقین ایتمکی مستحب کوردیلر تا که کلامنک اول وآخری کلمهٔ لا اله الا الله اوله
و بو بابده اصل ودلیل شان خبیبده نقل اولنان حدیث جلیلدر که خبیب بن عدی الانصاری رضی الله عنه
اسیر اولوب کفار اهل مکه یه بیع اولندقده اهل مکه آنی قتل ایچون حرمدن حله چقردقلرنده بکا مهلت
ویریک ایکی رکعت نماز قیله یم دیوب آنلر دخی امهال ایتدیلر فصلی رکعتین یعنی ایکی رکعت نماز قیلدی بعده
دیدیکه لولا ان تظنوا انی جزعت من الموت لزدت یعنی موتدن خوف ایتدم دیو ظنکزدن خوفم اولمیدی
نمازی زیاده قیلر ایدم وروایت اخراده فصلی رکعتین اوجزهما کلدی یعنی ایجاز وتخفیف ایده رک ایکی رکعت
نماز قیلدی ودیدیکه لولا خشیت ان تقولوا جزع من الموت لطولت صلوتی یعنی موتدن قورقدی دیمکزدن
خوفم اولمیدی نمازمی تطویل ایدرایدم بعده مشرکینک یوزلرینه باقوب آنلردن انجق نسانی ایله شماتت یاخود
یدینه حجر یا عصا آلوب قصد اهانت ایدنلری کوردی بعده یوزلرینه باقدیغینک سببینی بیان ایدوب دیدیکه
والله انجق وجه عدو کوریرم یارب بو محلده بندن رسولکه تبلیغ سلام ایدر بر فرد یوقدر یارب سن رسولکه
واصحابنه بندن تبلیغ سلام قیل وروایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده منبر اوزرنده
سلامنی رد بیوردیلر بعده خبیب رضی الله عنه دیدیکه اللهم احصهم عددا واقتلهم بددا ولا تبق منهم احدا
یعنی یارب بو مشرکینی عدد احصا وهر برینه بشقه بشقه یاخود واحدا بعد واحد لعن ایله استقصا قیل وآنلردن
بر فردی ابقا ایلمه وکتب حدیثده زیاده قیلوب شو وجه اوزره افاده ایلدیلرکه خبیب رضی الله عنه ساجد ایکن
قتل اولنمق تمناسیله قبله یه قارشو یوزی اوزره کندوبی حین قتلده القا لرینی رجا ایلدی وکفار ابا وعناد ایتملریله
خبیب دخی فلست ابالی حین اقتل مسلما علی ای جنب کان لله مصرعی نظمنی انشاده باشلدی یعنی بن حال
اسلامده قتل اولندیغمده رضاء الله ایچون اولان صرع وسقوطم قنقی طرفم اوزره اولورسه اولسون مبالات ایتمزم
صکره کفار بعد القتل آنی استدبار کعبه اوزره بردار ایلدیلر درحال خشبهٔ دار مستدیر اولوب کعبه یه استقبالی
بدیدار اولدی وخبیب رضی الله عنهک حین قتلده ایکی رکعت نماز قیلدیغی رسول الله صلی الله علیه وسلم استحسان
وسید الشهدا تسمیه سندن فضله هو رفیقی فی الجنة بشارتیله افضال واحسان بیوردیلر وصلوة موصوفه
اول وقتدن برو سنت معروفه اولمشدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه جواز صلوة الخوف انجق دشمنه قارشو توقف اوزره
اولملرینه موقوفدر یوقسه استعمال سیوف ورماح وسهام وقتلرنده جواز ایله موصوف دکلدر زیرا بونلر اعمال
صلوتدن اولمیان عملردر وآنلره اشتغال ایله صحت صلوته مجال یوقدر بو صورتلرده الی وقت الفراغ تأخیر صلوته
مساغ واردر زیرا صلوة فائته یی صکره قضا وتدارک ممکن اما کف الید عن القتال ایله حالهٔ مذکوره ده صلوته
اشتغال ایلسه تدارک مافاته غیر متمکندر و بو مسئله ده اصل اصیل ابی سعید الخدری رضی الله تعالی عنه دن
مأثور اولان اثر جلیلدر دیمشدر که یوم خندقده کیجه نک بر وقتنه دکین نمازدن منع اولندیق تا که حق جل وعلا

بزه كافى و بلاقتال امدادر بانى بزه وافى اولدى كما قال الله تعالى وكفى الله المؤمنين القتال بعده رسول الله صلى الله
عليه وسلم بلالى دعوت وامر ايدوب بلال صلوة ظهرى اقامت قيلدى ووقتنده وجه احسن اوزره قيلدقلرى
مثللو صلوة ظهرى قيلوب بعده صلوة عصرى اقامت وآنى دخى او بله قيلديلر بعده مغربى بعده عشايى قيلديلر وقصه
مشروحه صلوة الخوفده هنوز فرجالا او ركبانا قول شريفى ايله نزول رخصتدن اقدم ايدى وابن مسعود رضى الله عنه
روايتنده كلمشدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بلاله امر ايدوب اولا صلوة اولى ايچون اذان واقامت ايدوب صكره بعد
الاولى قيلنان هر برصلوة ايچون انجق اقامت ايلدى وينه ابن مسعوددن روايت اخراده بلاله امر ايلديلر هر صلوة
ايچون اذان ايله اقامت ايلدى وسن دخى روايت مذكوره دن قنقيسين اخذ ايلسك جائز وحسندر و بو اثر جليلده
شغل قتال ايچون جواز تأخير صلوته وفوائده اشبو فعل نبوى اوزره استحباب القضاء بالجماعة دليل واردر واكر
مسلمين اعمال حربيه دن برنسنه يه تصدى ايتميه رك راجلا ياخود راكبا قائم واستوار ايسه لر نمازلرين ايما ايله قيلوب
ترك وتأخيرى جائز وسزا وار اولماز زيرا ركوع وسجود دن عجز حالنده ايما ايله اداجائز و بونلرك دخى صورت
مفروضه ده عجزلرى ظاهر و بارزدر وابن عباس رضى الله عنهما دن مرويدر دير كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه يوم احزابده صلوة عصر انسا اولنوب صلوة مغربى ادادنصكره عصرى قيلدقلرينى تذكر ايلديلر
همان قالقوب آنى دخى قيلديلر و بو حديث جليل بعد النسيان سقوط ترتيبه دليلدر و بز بو مسئله يى كتاب الصلوتده
بيان قيلديق وحديث ابى سعيد الخدريده كلن يوم الخندق ايله حديث ابن عباسده كلن يوم الاحزاب ايكيسى بردر
وحديث اولده دورت صلوة ترك ايتدكلرى مذكور وحديث ثانيده بالكز صلوة عصرى ترك ايتدكلرى مأثوردر
وايكيسى دخى صحيحدر حتى مرويدر كه رسول الله عليه السلام شغلونا عن صلوة الوسطى ملأ الله قبورهم
وبيوتهم نارا بيورديلر يعنى مشركين بزى صلوة وسطى دن يعنى صلوة عصردن مشغول قيلديلر الله تعالى آنلرك
قبور و بيوتلرين نار ايله مملوء قيلسون و بين الحديثين طريق توفيق امرين مذكورين هر برى يوم واحدده واقع
اولمشدر ديوب تعدد قصه ايله تلفيقدر زيرا جنود اسلام خندقده اون ايدى كون على التمام مكث وآرام واكثر ايام
مذكوره ده صبح وشام شغل قتاله اهتمام ايتمشلردر

باب الشهيد ومايصنع به * يعنى معناى شهيد و بعد الشهاده تجهيز وتكفينده مسلك سديد نه ايدوكندن باحث
تفاصيل ومباحثدر مؤلف الكتاب رحمه الله دير كه شهيد اكرمعركه ده قتل اولنور سه قول اهل عراق وشام اوزره
غسل اولنمايوب انجق نمازينى قيلرلر و بز دخى بو قولى اخذ ايدرز وقول اهل مدينه اوزره نمازى دخى قيلنماز
حتى امام مالك بن انس رحمه الله تعالى دخى بويله قائل اولنلردندر وشارح الكتاب رحمه الله دير كه امام محمد رحمه الله
بو كتابنده ترجيح اقوال ومسالك ايچون كتب سائره سنده ذكر ايلديكى طريقك خلافنه سالك اولدى زيرا
بو مسئله ده اهل عراق واهل شام واهل حجازك اختلافلرينه نظر ايدوب ايچلرندن فريقينك اتفاق ايتدكلرى
قولى ترجيحله اخذ وقبول وفريق واحدك تفرد ايتديكى قولى رد ايله نكول ايلدى و بو بابده مسلك مؤلف اصحابمزك
مذهب ظاهرى اولان كثرت عدد قائلين ايله ترجيح قوال حاصل اولماق قاعده سنه مخالفدر وقرآن عظيمدن
الا الذين امنوا وعملوا الصالحات وقليل ماهم يعنى انجق ايمان وعمل صالحات ايدنلر آخره ظلم ايتمزلر واول طائفه
دخى قليللردن برقليل ياخود عجب قليلدر دخى ولكن اكثر الناس لايعلمون يعنى الله تعالى اخلاف وعد ايتمز
لكن اكثر ناس الله تعالى نك وعدينى وصحت وعدينى بيلمزلر دخى وما اكثر الناس ولو حرصت بمؤمنين يعنى يا محمد
اكثر ناسك ايمانلرينه هر چند حرص واظهار معجزاتده مبالغه دخى ايتسك ينه عناد واستكبار وكفر اوزره ثبات
واستقرارلرندن ناشى ايمانه كلمزلر نظم كريملرينك ظاهر لرى مذهب اصحابمزه دليل باهردر لكن جناب مؤلفك
بو بابده دقت انظار وصحت اعتبارينك وجهى اولدر كه بو مقوله احكامده اختلاف علماء اعلام انجق مغازيده وقوع
بولان فعل نبويده اشتباه آثار اوزره ترتب ايلديكى آشكاردر ومغازيده واقع اولان فعل نبوى دخى محضر صحابه ده واقع
امر ظاهر مقرر اولمغله مانحن فيه اولان مسئله كبى فريق واحدك تفرد ايلديكى ماده ده وقوع تهمت غلط فريقينك
اجتماع ايتديكى ماده ده وقوعندن اظهردر زيرا جابر بن عبد الله رضى الله عنهما رسول الله صلى الله عليه وسلم شهداء
احد اوزره نماز قيلديلر ديو روايت ايلدى واكثر صحابه رسول الله عليه السلام جمله سى اوزره نماز قيلديلر
حتى حضرت حمزه رضى الله عنه اوزره يتمش كره نماز قيلديلر وحضرت حمزه پيشكاه سعادتلرنده موضوع ايدى
هر بر رجل شهيدى كتوردكلرنده آنك وحضرت حمزه نك اوزرينه برابر نماز قيلديلر ديو روايت ايدرلر
وجابر رضى الله عنه اول كونده والدى وخالى قتل اولنمغله آنلره مشغول اولوب شهدا اوزره صلوة رسول الله

وبين الروايات فرق اولدر كه روايت اولاده اذان يوقدر وثانيه ده اذان صلوة اولايه خاصدر والشده عامدر

مطلب تأخير الصلوة للقتال وقضاء الفوائت بالجماعة

مطلب سقوط الترتيب بالنسيان

مطلب الترجيح بكثرة العدد

عليه السلام حاضر دكل ايدى زيرا مرويدر كه جابر رضى الله عنه والدى ايله خالنى مدينه يه كوتورمش ايدى
ناكاه منادى رسول الله ادفنوا القتلى فى مضاجعهم يعنى مقتوللرى مكان قتللرنده دفن ايديكز ديو ندا وافاده
ايلدكده جابر رضى الله عنه دخى والد وخالنى اعاده قيلدى بو جهتله روايت جابرده توهم غلط اظهر ايدوكى
وقوع شبهه دن برتر در بوندن صكره صحت مقالرينه معقول ايله استدلال ايدوب ديديلر كه صلوة على الميت
ميت ايچون ترحم واستغفار ايكن سيف شهادت محاء ذنوب اولمغله شهيد آنلردن مستغنى ايدوكى آشكاردر
و بز جوابلرنده ديرز كه صلوة على الميت مجرد تعظيم وكرامت ايچون مسلمك مسلم اوزره حقوقندن اولمغله
شهيد بويله تعظيم وكرامته جمله دن احقدر وهم شبهه يوقدر كه درجه شهدا ماصدق ليغفر لك الله ما تقدم
من ذنبك وما تأخر اولان سيد المرسلين صلوات الله عليه وعليهم اجمعين درجه لرندن دوندر بويله ايكن
اصحاب كرام نمازلرين قيلمغله تعظيم واكرام ايلديلر وجمله ناس دخى صلواتلرنده وارحم محمدا وال محمد
ديو دعاء رحمتله استيناس ايتمشلردر بومقدمه لردن شهيد مؤمنلرك استغفار ودعاء رحمتلرندن مستغنى اوله جق درجه يه
رسيده اولمديغى بزه ظاهر و بديد اولدى و ينه اهل مدينه دن بعضيلرى شهيد نص قرآنله حيدر وحى اوزره نماز
قيلنماز ديو استدلال ايلدى لكن بو دخى ضعيفدر زيرا شهيدك حياتى انجق احكام اخرتده در بو قسمه احكام دنياده حقوق
ناسه نظر ايله ميتدر كه ميراثى تقسيم وزوجه سى بعد العدة آخره تزويج وتسليم اولنور وصلوة على الميت دخى
احكام دنيادندر انجق غسل اولنمايديغى اوزرنده بولنان دمى يوم قيامتده خصمى اوزره شاهد اولمغيچوندر
قال عليه السلام فى شهداء احد زملوهم بدمائهم فانهم يبعثون يوم القيامة واوداجهم تشخب دما اللون
لون الدم والريح ريح المسك يعنى شهدايى دملريله وخون آلود اولان اثوابلريله صاروب دفن ايديكز كه آنلر
يوم قيامتده شويله بعث اولنورلر كه بيون طمرلرندن ياخود مطلقا طمرلرندن بركونه دم سيلان ايدر كه آنك لونى
اكرچه لون دمدر لكن رائحه سى رائحه مسك ايله همدمدر بو حديثه بناء شهيدك اثوابندن برنسنه اخراج اولنماز
حتى روايت اولنديكه حضرت حمزه رضى الله عنه حين شهادتنده اوزرنده بولنان نمره تعبير اولنور برشمله
مخططه ايچنده تكفين اولندى لكن سلاحى نزع اولنور زيرا آنى دفع ضرر عدو ايچون لابس اولمش ايدى
شمدى احتمال ضرر مرتفع اولمغله احتياجى منقطع اولدى وهم مقتولى اسلحه سيله دفن ايتمك عادت اهل جاهليه در
وبزلر ايسه آنلره تشبهدن نهى اولنمشز وسلاحدن غيرى سراويل وقلنسوه ومنطقه وخاتم وخف مثللو جنس
كفندن اولميان نسنه لر دخى نزع اولنوراغه تابعيندن برجماعت قولدن بويلجه منقولدر وشهيدك اصحاب
واولياسى حقلرنده كفننده اثوابندن ماعدا ايلدكلرى مقدارى نسنه ضم ايتملرى جائزدر و بو قول ايله كفن رجال
انجق ايكى ثوب ياخود اوچ ثوبدر ديو تقدير ايتدكلرى امر واجب اولمديغنه استدلال اولنور واحكام سابقه انجق
معركه ده قتل اولنان شهيدايه لاحقدر امامرتث اولور سه اكرچه احكام آخرتده شهيد اولور لكن سائر موتاى
مسلمين كبى غسل وتكفين اولنور ومرتث لغتده اول كسنه دركه مجروح اولوب روحندن برمق قالمش ايكن معركه دن
نقل اولنه ثوب رث قوللرندن مأخوذ در خلق ديمكدر كهنه معناسنه در وشرعده اول كسنه دركه معركه ده
مجروح اولدقدنصكره بعض منافع حيوتله انتفاع ايده بو جهتله اول كسنه حكم شهادتده ثوب خلق كبى
ضعيف اولمغله اكا شهيد حقيقى معامله سى جائز اولماز مثلا معركه دن حيوتله رفع اولنوب ايادى رجالده فوت
اولسه ياخود خيمه سنده برمقدار تيمار اولندقدنصكره فوت اولسه فى الجمله راحته واصل و بعض منافع حيوته
نائل اولمغله مرتث عد اولنور اما اثناء صفوفدن مجرد وطئ خيولدن صون ايچون ابقالرندن سورييه رك اخراج
ايلسه لر بو صورتده نقلى ايصال راحت ايچون اولمغله غسل اولنميوب شهيد حقيقيده ادراج اولنور اما بعد الجرح
اكل وشرب ايلسه بعض راحته نائل اولمغله غسل اولنوب شهيد حقيقيده داخل اوله من مؤلف الكتاب
رحمه الله دير كه زيد بن صوحان رضى الله عنه دن مرويدر كه يوم الجملده شهيد اولوب وصيتنده ديمشدر كه
بندن خفيمك غيرى ثوبمى نزع ودممى دخى غسل ايتميوب همان ارضمه دفن وقبريمك اوزرينى تسويه ايديكز
زيرا بن محاجه يه قادر بركسنه يم يوم قيامتده قاتلم ايله محاجه ايده رم بو اثر جليلده ثياب شهيددن جنس كفندن
اولميانلردن غيريسى نزع اولنمايوب واوزرنده بولنان دم دخى يوم قيامتده اكا شاهد اولمغيچون غسل اولنمايديغنه
دليل واردر وسعد بن عبيد رضى الله عنه دن مرويدر كه قادسيه ده ناسه خطبه ايدوب انا لاقون غدا
فنستشهدون فلا تغسلوا عنادما ولا تكفنونا فى ثوب الا ماعلينا ديدى يعنى بزلر يارين دوشمنه ملاقى ودرجه
شهادته دارج وراقى اولسق كركدر بزدن غسل دم ايتمكز و بزى اوزريمزده بولنان ثوبك غيريده تكفين ايتمكز

مطلب الشهيد ميت فى احكام الدنيا

مطلب كفن الرجال ثلاث اثواب على نقبه

مطلب حكم المرتث

مطلب فضل اهل القرآن

مطلب دفن الاثنين في قبر واحد

مطلب دفن الرجل والمرأة في قبر واحد

مطلب نقل الميت من موضع مات فيه الى آخر

وبو اثر معتبر دخی دعوای مذکوره مزه دلیل اظهردر کوبا ولا تکفنونا فی ثوب الا ماعلینا قولنده دخی امر کفنده
موجب زینت اولان زیاده یی مکروه کورمشدر یوقسه مطلقا حرمت زیاده یه مبنی دکلدر وامام زهریدن
منقولدر که قال علیه السلام یوم احد انا شهید علی هؤلاء یوم القیمة زملوهم فی ثیابهم یعنی اشبو شهداء
احدک جمیع محاسن احواللری اوزره واقف اولملمه یوم قیامتده حسن حال اوزره شهادتلرینه بن شاهدم همان
آنلری اثوابلری ایچنده صاروب دفن ایدیکز بعده ای هؤلاء اکثر اخذا للقرآن یعنی اخذ قرآن جهتندن بونلرک
قنقیسی اکثردر دیو سؤال بیوردیلر وقنقی شهیده شو اکثردر دیو اشارت اولندیسه آنی لحدده آخرلک اوزرینه تقدیم
وقبر واحده ایکی واوچ کسنه یی دفن ایدرلر ایدی وبو حدیث نبویده عند الضرورة قبر واحده دفن جماعتک
جوازنه دلیل قوی واردر ویوم احدده انصاره جراحات عدیده ومشقت شدیده اصابت ایتمکله رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینه هر شهیده برقبر مخصوص حفرینک اوزرلرینه صعوبتندن شکایت ایتدکلرنده حاللرینه
رحم وشفقت برله عمقوا واوسعوا وادفنوا الاثنین والثلثة یعنی لحدلری عمیق وواسع ایدوب ایکیسنی واوچنی
برلحدده دفن ایدیکز قول شریفلریله اظهار رخصت بیوردیلر لکن وقت حاجتده هر ایکی میتک میاننه
حاجز اولمق ایچون ترابدن وضع ایتمک لایقدر که حکم قبرینه لاحق اوله ووضع حاجز ایله رجل ومرأه یی
دخی قبر واحده دفن ایلمک جائزدر ومؤلف دخی ابراهیم نخعی علیه الرحمه دن بویله روایت ایلمشدر ودفن
اولنانلر رجل ومرأه اولدیغی صورتده رجل افضل اولمغله جانب قبله یه تقدیم اولنور اما ایکیسی دخی رجل
ایسه قنقیسی افضل ایسه آنی اول تقدیم اولنور علی ما قال علیه السلام قدموا اکثرهم اخذا للقرآن یعنی
اخذ قرآن جهتیله قنقیسی اکثر ایسه آنی تقدیم ایدیکز زیرا اوائل اسلام اولمغله اول ایامده اخذ قرآن جهتیله
اکثر اولان افضللری اولور ایدی زیرا قرآنی احکامی ایله هنوز تعلم ایدرلر ایدی وبوندن صکره مؤلف رحمه الله
یوم احدده منادی رسول الله علیه السلام ادفنوا القتلی فی مضاجعهم یعنی مقتوللری مکان قتللرنده
دفن ایدیکز دیو ندا قیلدیغی مشعر اولان حدیث جاری روایت ایلدی لکن فعل مذکور مستحبدر واجب
دکلدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم دن صدور امر مشروعی انجق صحابهٔ کرامه بورتبه قرح وجرح اصابت
ایتمش ایکن نقل مقتولین ایله دخی مشقتلرین مناسب کورمدکلرینه حمل ایده رز ومحمد بن سیرین رحمه الله
تعالی دن منقولدر دیدیکه یزید بن معاویه بر دفعه جیش مسلمین اوزره امیر قیلندقده ابو ایوب الانصاری
رضی الله عنه برغزوه دن تخلف ایتمش ایکن اویله فاسق ایله کیتمکی لایق کورمیوب مکث وتوقف ایلدی بعده
فسق امیر بکا نه زیان ایدر ایدیکه بویله پشیمان اولدم دیو زیاده پشیمان اولوب دفعهٔ اخیره ده ینه یزید
سر عسکر اولدقده ابو ایوب دخی برابر سفر براولدی اثناء سفرده مریض ومحتضر دوشوب یزید دخی عیادته سنه
حاضر وبکا متعلق حاجتنک وارمیدر دیو تطییب خاطر ایتدکده بلی واردر وحاجتم اولدر که فوت اولدیغمده
بنی غسل وتکفین ایدیکز بعده مسلمینه زحمت اولمازسه نعشمی بلاد کفاره ایصال وآنده دفن ایدرسز دیدی
وحکم مزبور دخی امر واجب دکلدر لکن ابو ایوب رضی الله عنه حضرتلرینک بلاد کفاره نقل ودفنله
وصیتی صف اعدایه اقرب اولمغله مرابط ایکن فوت اولنلرک ثوابنه نائل یاخود کثرت زیارت مؤمنین ایله
شهرتدن ابعد اولمغله رضای حقه واصل اولمق ایچوندر فقد قال علیه السلام لا تتخذوا قبری بعدی عیدا
یعنی قبریمی بندن صکره عیدگاه کبی مجمع ومعبد اتخاذ ایتمکز وقال علیه السلام قاتل الله الیهود اتخذوا قبور
انبیائهم مساجد یعنی الله تعالی یهودی قهر ایلسونکه قبور انبیالرین مساجد اتخاذ ایلدیلر ومغازیده
مذکوردر که وصیت مشروحه سبیله عمل ایدوب کیجه ایله دفن ایلدیلر تاکه قبرندن سوی آسمانه برنور اوج کبر
صعود واول موضعه قریب اولان مشرکینه دخی منظور ومشهود اولدی ایرته سی کون مشرکین ارسال
رسول ایله ایچکزده بو فوت اولان کیم ایدی دیو سؤال ومسلمین دخی پیغمبریمزک اصحابندن ایدی دیو کشف
حال ایتدکلرنده مشاهده ایتدکلری نور کرامت باعث هدایت اولوب اسلامه کلدیلر وابن ابی ملیکه
حضرتلرندن منقولدر که عبد الرحمن بن ابی بکر رضی الله عنهما مکه یه قریب حبشی نام محلده فوت اولوب آندن
نقل ومکه ده دفن اولندی صکره همشیرهٔ کرامی همشیره سی حضرت عائشه رضی الله عنها مدینه دن حج یاخود
عمره قصدیله مکه یه کلوب قبرینی زیارت وشو بیتلری تأسف کنان انشاد وقرائت ایلدی وکنا کندمانی جذیمة
حقبة * من الدهر حتی قیل لن یتصدعا * فلما تفرقنا کأنی ومالکا * لطول اجتماع لم نبت لیلة معا وبو ایکی
بیت متمم بن نویره نکدر که قرنداشی مالکه مرثیه ایتمشدر معناسی دیمکدر که قرنداشم مالک ایله ایکیمز جذیمة

مطلب زيارة القبور للنساء

مطلب نقل الميت من بلد الى بلد

مطلب الصلوة حين وجد بعض اعضاء القتيل

مطلب اشتبه في كون القتيل شهيدا

مطلب يجوز واخذ عنان الفرس في الصلوة ولا تفسد بالمشي القليل

الوضاح نام ملکه قرق سنه لاینقطع منادمه ایدن مالک وعقیل کبی دهردن برمدتده بربریمزه مقارن ایدک
حتی بونلر ایچون مفارقت یوقدر دیرلر ایدی وقتاکه مفارقت ایتدیک کویا بن ومالک طول اجتماعمز وقتنده
دخی بر کیجه برابر بیتوتت ایتمشز بعده دیدیکه اما والله لو شهدتک ما زرتک ولو شهدتک ما دفنتک الا فی
مکانک الذی مت فیه یعنی یا قرنداشم عبد الرحمن اکر حین مرضکده حاضر اولوب سنی کورمش اولیدم
قبریکی زیارت ایتمز ایدم وینه حاضر اولیدم سنی انجق فوت اولدیغک یرده دفن ایدر ایدم وانشاد شعر ایله
قول مذکوری ذکر ایتمسی انجق غربتده وفاتنه تأسفن اظهار وزیارت قبری نا مناسب ایکن مباشرتندن
اعتذار ایچوندر زیرا لعن الله زوارات القبور حدیث شریفینک ظاهری نسانک زیارت قبوردن مانعدر اکرچه
حدیث مذکور نسوان زیارت قبورده اختلاط رجال یاخود جزع وفزع ایله رفع اصوات ملال ایتملری مثللو منکراته
مقارنلریله مأولدر اما ظاهر نظمندن خوف وحجاب ایتمکله قول مذکور ایله اعتذاره شتاب ایلدی وبونده
اکا دلیل واردر که مقتول ومیت فوت اولدیغی مکانده واول محلده اولان قومک مقابرنده دفن اولنمق اولیدر
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری حجرهٔ عائشه رضی الله عنهاده فوت اولملریله ینه
آنده دفن اولندیلر مؤلف رحمه الله دیرکه اکر برمیل یاخود ایکی یاخود بو مقداره قریب برمحله نقل اولنورسه
ضرر ویرمز وبوقولنده میتی بر بلده دن بلدهٔ اخرایه نقلده کراهت اولدیغن بیان واردر زیرا مکروه اولمیان
مسافه یی انجق بر ایکی میل ایله تقدیر ایتمشدر ووجه تقدیر اولدر که بعضا مقدار مذکوره نقل موتی لازمهٔ
حالدن اولوب زیاده سی هر حالده فائده سز نسنه یه اشتغال قیلندن اولور زیرا جمیع ارض کفات میتدر که
آنی کفت وضمه کفایت ایدر قال الله تعالی الم نجعل الارض کفاتا احیاء وامواتا یعنی بز عظیم الشان ارضی
موضع کفت وضم اولوب احیایی بیوتنده وامواتی قبورنده ضم وجمع ایدر قیلدیقمی یعنی ارضی بویله قیلدق
اما حیوتده اولدن برمحلدن محل آخره البته برغرض ایچون تنقل ایدر وبویله غرض مقصود میت حقنده نا موجوددر
ونقل طوبلده برقاچ کون تأخیر دفندن غیری ضرر اولمسه کرا هتنه اولدخی کفایت ایدر ایدی وحسن
بصری رحمه الله تعالی دن منقولدر که برمقتولک اسفل صدرندن رأسنه وارنجه جسدینی بولسه لر غسل
ایدوب نمازینی قیلرلر مرادی اکثر بدنی یاخود نصف بدنی مع الرأس بولنسه دیمکدر وبز دخی بو قولی اخذ ایدرز زیرا
میت واحد اوزره اعادهٔ صلوة جائز دکل ایکن اکر نصف بلا رأس ودخی اقل اوزره نماز قیلنسه صکره نصف باقی مع
الرأس یاخود اکثر بدن ظاهر اولسه میت واحد اوزره تکرار صلوته بادی اولور اما صلوة اکثر بدن یاخود نصف
مع الرأس اوزره واقع اولسه محذور مزبور برطرف اولور لکن مقتول مرقومک اکر فی سبیل الله قتل اولندیغی معلوم
ایسه غسل اولنماز واکر غیر معلوم ایسه البته غسل اولنور زیرا غسل موتای بنی آدمک سنتیدر انجق حق شهیدده
بیان ایتدیکمز غرض تحصیل ایچون اسقاط وتنزیل اولنمشدر بناء علی ذلک شهید ایدوکی بیلنمدکجه موتای
سائره کبی غسلی واجب اولور وابی برزة الاسلمی رضی الله عنه دن منقولدر که فرسنک عنانی یدنده ایکی رکعت نماز
قیلر ایکن عنان فرس یدندن چیقوب فرسی دخی قبله یه قرشو کندی وابو برزه دخی نماز ایچنده آردنجه کیدوب
ینه عنانی اخذ وقبله دن دونمیوب آردینه یوریه رک کلدکدنصکره بقیهٔ صلوتی تکمیل قیلدی وآنی برشخص
نادان کوروب وشیخ نه یار الله آنی شویله ایتسون وبویله ایتسون دیه رک اطالهٔ لسان ایلدی بعده ابو برزه رضی الله عنه
نمازندن فارغ اولوب دیدیکه سمدی بکا شتم ایلین کیمدر بز رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحبت ایتدیک وامر
دینده تیسیر وتسهیلنی کوردک اکر بنم فرسم فرار وتباعد ایدیدی صکره بن آنی طلب ایدیدم بکا غایتله عسرت
ومشقت اولور ایدی اول اثناده جماعت حضاردن اول شخص مردم آزاره بر خبیث خباثتک سکا یتشمزمی ایدیکه
اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم دن برذاته اطالهٔ لسان ایدرسین دیو لوم وتوبیخ ایتدیلر وبو اثر جلیلده
اکا دلیل واردر که غازی نمازده عنان فرسنی اخذ ایتمک جائزدر زیرا یانده سائس الخیل بولنمیان کسنه اخذ عنانه
البته محتاجدر وهم نماز ایچنده ادی الحاجة قبله یه قارشو مشی قلیل مفسد صلوة دکلدر کورمزمیسنکه ابو بکره
رضی الله عنه عند باب المسجد تکبیر وررکوع ایدوب وحال رکوعنده آهسته کیده رک صفه یه واصل اولدی اما مشینده
قبله یی آرقه سنه آلسه نمازی فاسد اولور لکن فسادی مشیندن اولمیوب بلکه شرط جواز صلوة اولان استقبال
قبله یی تفویتدن اولور وابو برزه رضی الله عنه قصه سنده ذکر اولنان شخص نادان ظن اولنور که ابو برزه یی
بیلمیوب ولاجل الفرس نماز ایچنده مشیی استعظام ایتدیکندن اطالهٔ زبان دشنام ایلدی صکره ابو برزه
رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحبت ایتدیکنی وخبر دینکم الیسر حدیث شریفی اوزره امر دینی ناس اوزره

قولاوفعلا تيسير بيوردقلرني كورديكني بيان ايله عذرنفسني اعلان ايدوب اول نادانه مقابله ومكافاته عطف عنان
ايلمدى بنا برين جماعت حضار آنك يرينه توبيخ شخص نابكاره دركاراولديلر ومسلك معهود معاشرت ناسده
برطريق محموددر بنه مؤلف رحمه الله ديركه اهل غزاوسائر اهل سفر نوافل صلوتى دابه لرى اوزرنده خلاف قبله
كيتدكلرى جانبه ايما ايله قيلملرى جائزدر زيرا نوافل وقت معينه عدم اختصاص جهتيله دائم ومستمر اولمغله
هروقتده نزول واستقبال قبله ده مسافره لحوق حرج ظاهر اولوب استدامت صلوة ايدن مسافر حقنده اثبات
رخصت بابنده شبه عذر ايدوكى باهردر ومسئلهٔ مزبوره يه دليل اقوى حديث ابن عمر رضى الله عنهمادركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينى برحمار اوزره جانب خيبره توجه ايده رك ايما ايله نماز قيلرايكن
كوردم ديدى وابن عمر رضى الله عنهمادخى بويله ايدرايدى وجابر رضى الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينى غزوهٔ انمارده راحله لرى اوزره وجهلرى جانب مشرقده نماز قيلدقلرين وخيبره كيدرايكن
دخى كاه قبله يه مستقبل وكاه مستدبر قنقى جانبه توجه ايدرلرسه اول جانبه قارشو نماز قيلدقلرين كوردم ديدى
وبو آثاردن جواز صورت مذكوره بديدار اولدى بعده مؤلف رحمه الله تعالى بويله ذكرايلديكه اثوابى بولنمايوب
عريان اولان غزاة كركدركه غايت تسترا اوزره قاعدا ومنفردا ايما ايله اداء صلوة ايده لر وقول مذكور ابن عباس
وابن عمر رضى الله عنهم دن منقول ومأثوردر وينه ديركه مذكورينك جماعتله قيلملرين تحسين ايتمم اما مراد ايدرلرسه
بصر جماعت امامك موضع عورتنه اصابت ايتمك ايچون امام وسط صفده قعود واقامت ايتمك كركدر نته كم نسا
بربريله امام وجماعت اولدقلرنده دخى بويله ايتمك سنتدر بعده مؤلف رحمه الله جمع بين الصلوتين مسئله سين
ذكرايدوب ديديكه غزا واسفار سائره ده فعلا جمع صلوتين جائز اما وقتا جائز دكلدر معناسى ايكى صلوتى برينك
وقتنده قيلمق غير مشروعدر اما صلوة متقدمه يى آخر وقتنه دكين تأخير دنصكره نزول وآخر وقتنده ادا ايدوب
بعده صلوة متأخره نك وقتى كيرنجيه دكين مكث وآرام وآنى دخى اول وقتنده ادايه قيام ايتمك جائز وغير ممنوعدر
وابن عمر رضى الله عنهما بويله ايشلدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم دخى سرعت سيره اهتمام لرنده بويله
ايدرلر ايدى ديو روايت اولندى وبو فصولك تمامى كتاب الصلوتده بز بيان واتمام قيلديق والله اعلم

* باب صلوة القوم الذين يخرجون الى العسكر يريدون العدو *

يعنى قصد اعدا اوزره عسكر اسلام ايله خروج ايدن جماعت صلوتلرين قصر واتمام ايتملرينه متعلق مسائل مهامدر
مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب ديركه مسلمين ايچون مسافهٔ بينلرى انجق يوم واحد اولمق اوزره ايكى بلده
اولوب بربسى ارض حربه آخردن اقرب اولسه واول اقرب اولان بلده نك والبسى بلدهٔ بعيده واليسنه يازسه كه
خليفه بكا غزا ايله فرمان ايلدى سندخى طرفكده اولان عسكره اعلام قيل كه بكا كلسونلر وبن دخى بلدمدن
فلان كونده حركت وقيام اينسم كركدر ومكتوب مزبوره امتثالا بلدهٔ بعيده ده اولان عسكر دخى بلدهٔ قريبه
والبسى ايله قصد غزا اوزره چيقوب ارض حربدن نه محله كيده جكنى دخى بيلمسه لر نظر اولنورا كر بلدهٔ
قريبه ايله ارض حرب ميانتده ايكى كونلك مسافه وار ايسه بلدهٔ بعيده عسكرى همان كندو بلده لرندن
چيقدقلرى كبى قصر صلوة ايدرلر زيرا اوچ كونلك مسافه كيده جكلرى متيقنلردر زيرا بلدهٔ بعيده دن
قريبه يه بركونلك وقريبه دن دخى ارض حربه ايكى كونلك مسافه واردر واهل غزا دخى البته دار الحربه كيره جكلردر
بوجهتله قصر صلوة ايدرلر واكر ايكى كونلكدن اقل ايسه اهل بلدهٔ بعيده دخى اتمام صلوة ايدرلر زيرا والى دار الحربدن
نه محله كيده جكنى بيلمزلر بلكه والى اول دار الحربى تجاوز ايتميه جكدر وامر عبادتده انجق احتياطله عمل اولنور وبو بابده
احتياط انجق عملنى متيقن اوزره بنا ايدوب محتمل اوزره ايتممكده در واهل غزا واليلرينه اطاعتلرى واجب اولمغله نيت
سفر واقامتده اكا تابعلردر عبد مع المولى وزوجه مع الزوج منزله سنده لردر واكر صورت مفروضه ده دار الحربدن نه محله
كيده جكنى مكتوبنده تحرير ايلديسه ازالهٔ اشتباهله تفسير ايتمش اولور بوصورتده بلدهٔ بعيده دن محل مرقومه
اوچ كونلك يادخى زياده مسافه وار ايسه قصر صلوة يوغيسه اتمام ايدرلر واكر بلدهٔ قريبه يه وصلتلرندنصكره
والبسى نيجه ايام قيام وحركت ايتمسه مادامكه اهل بلدهٔ بعيده اول بلدهٔ قريبه ده اون بش كون اقامته عازم
اولميه لر قصر صلوته ملازم اولورلر زيرا وجه مشروح اوزره بلده لرندن خروجله مسافر اولملريله مادامكه
موضع اقامت ومدت اقامتده اقامته عازم اولميه لر على حالهم مسافرت اوزره قائم اولورلر كورمزميسنكه رسول الله
صلى الله عليه وسلم تبوكده يكرمى كون مقيم وقصر صلوة اوزره مستديم اولديلر وابن عمر رضى الله عنهما ازربيجانده
التى آى اقامت وقصر صلوته استدامت ايلدى اما اهل بلدهٔ قريبه صورت مفروضه ده اتمام صلوتى التزام ايدرلر

مطلب صلوة العريان

مطلب امامة بعض النساء لبعضها

مطلب تأخير الصلوة الى آخر الوقت

مكر والى اوچ كونلك يادخى زياده مسافه يه كيده جكنى آنلره اعلام ايده بوصورتده دخى مادامكه بلده لرندن
خروج ايتميه البته لر اتمام صلوة ايدرلر اكر خارج بلده ده مجمع عسكر اولان موضعه چيقوب حركت اميره منتظر
اوله لر بوصورتده ايچلرندن اول بلده ده اولان منزلنه قبل السفر عودته عزيمتى اوليانلر مجمع معهودده
برآى دخى اقامت ايدرسه ينه قصر صلوته مداومت ايدرلر زيرا عمران مصرندن على قصد السفر مفارقتله كسب
مسافرت ايتمشدر اما براى مصلحت برساعت اولسون منزلنه عودته عزيمتى اولانلر اتمام صلوته ملازمت ايدرلر زيرا
هنوز فناء بلدنده قائم ووطن اصليسنه عودته دخى عازم اولمغله درون بلده ده مقيم منزله سنده در اكا اتمام صلوة لازم
اولور تادرون بلده دن قبل الغزا عدم رجوعه عزيمتله تكرار مجمع عسكره خروج وحركت ايدنجيه دكين
بوصورتده همان بلده يى آرقه سنه الديغى كبى حد مسافرده داخل وقصر صلوتله مشتغل اولور اكر معسكر
مرقومده اون بش كون اقامته عازملر ايسه اتمام صلوة لازمدر زيرا فناء مصر صحت نيت اقامتده بمنزلهٔ جوف المصر
اولمغله موضع اقامتده نيت اقامت ايتمش اولديلر واكر صورت سابقه ده اهل بلدهٔ بعيده قصر صلوة ايده رك
بلدهٔ قريبه يه وصوللرندنصكره والى آنلره سزلر دخى بلده كزدن بو جانبه حركت ايتمزدن اقدم خليفه بكا
ترك غزا ايله فرمان ايتمش ايدى ديو افاده قيلسه قصر اوزره قيلدقلرى نمازلرى محتاج اعاده دكلدر زيرا آنلر
وجه مشروح اوزره مسافر ايديلر ووالبدن فسخ عزيمت سفره واقف اولمدقجه مقيم اوله مزلر زيرا تكليف شرع
انجق بحسب الوسع در لكن خبر مذكورى استماعدن صكره اوزرلرينه اتمام صلوة واجب اولور زيرا بينلرى
بركونلك مسافه اولان وطن اصليلرينه عازم رجوع اولملريله همان مقيم اولورلر واكر خبر مذكورى بعضلرى
ايشيدوب بعضلرى ايشتمسه ايشيدنلره اتمام صلوة لازم وايشتميلرك قصر صلوتلرى صحيح وسالمدر زيرا استماعه
مبنى اولان خصوصى مخاطب ايشتمدكجه حقنده آنك حكمى ثابت اولماز بو بابده اصل عظيم خطاب شرع
قويمدركه آنده حكم خطاب مخاطبه انجق تمكن عمل وقتنده لازم اولور وتمكن دخى انجق بعد السماع حاصل
اولور بنابرين قوم مذكورين مادام كندولريك عزيمت سفرلرين فسخ ايلمين سببى ايشتمدكجه ينه مسافرين اولورلر
واكر صورت مفروضه ده بلدهٔ قريبه والبسى اهل بعيده يه سزلردن غزا مراد ايدنلر فلان محلده بكا واصل
اولسون ديو يازوب نه محله كيده جكنى بلدرمسه ومحل مرقوم دخى مدينهٔ بعيده دن انجق ايكى كونلك مسافه اولسه
البته اهل بعيده محل مرقومه وارنجيه دكين اتمام صلوة ايدرلر زيرا مدت سفردن اقل اولان مسافه يى قصد ايتمشلردر
واحتمالدركه رأى امير دخى اول محلده كندو طائفهٔ مرقومه ايله قالوب غيريلرندن جيوش وسرايا بعث ايتمك اوله
بوجهتله محل مزبورده دخى اتمام صلوة ايدرلر زيرا اول جانبه توجهله مسافرين اولمدقلرندن آنده اقامتله دخى
اوله مزلر اما محل معهوده نزوللرندنصكره والى آنلر ايله دار الحربده برآيلق مسافه يه كيده جكنى آنلره اعلام ايلسه
ينه اول محلده اولدقجه صلوتلرين اتمام ايدرلر زيرا فرض مرقوم اوزره اول محلده مقيمين ايديلر مادام آندن رحلت ايتمدكجه
مجرد نيت سفر ايله مسافرين اوله ميوب مصرنده ايكن نيت سفر ايلين مقيم مثللو اولورلر حتى صورت مفروضه ده
قبل الارتحال قصر صلوة ايلسه لر اعاده سى واجب اولور زيرا قبل اكمال الفرض اول بلده دن خارج اولديلر
بوصورتده قبل الاعاده اول صلوتك وقتى ايچنده چيقرلرسه ينه ايكى ركعتله ادا ايدرلر واكر بعد انقضاء الوقت
چيقرلرسه دورت ركعتله قضا ايدرلر زيرا تقرر وجوب انجق آخر وقت اعتباريله دركه خروج وقتنده مسافر ايسه لر
اوزرلرينه صلوة سفر ومقيم ايسه لر صلوة مقيمين واجب اولوب حكم مذكور مقدما على وجه القصر ادا ايتملريله
تغيير ايلمز زيرا مقدما ادا ايتدكلرى صلوتلرى كندولر مقيمين ايكن رأس ركعتينده سلام ويردكلرنده فاسده اولمغله
اصلا ادا ايتمش مثللو اولديلر ينه مؤلف رحمه الله ديركه اهل بلدهٔ بعيده اول محله مسابقت ايدوب بلدهٔ قريبه والبسى
كلمكله اون كون آنده مكث ايلسه لر نظر اولنور اكر محل مزبور بلده لرينه انجق ايكى كونلك مسافه ايسه بيان
سابقه بناء اتمام صلوة ايدرلر واكر اوچ كونلك وار ايسه آنده برآى بلكه دخى زياده اقامت ايتسه لر دخى ينه قصر
صلوة ايدرلر زيرا اول محله توجهله مسافر اولمشلردر آنده اون بش كون اقامته عازم اولمدقجه مقيم اوله مزلر وآنلر
ايسه اول محلده قدوم والى يه منتظر اولوب اون بش كون اقامته عازم دكلردر واكر بوصورتده طرف واليدن ترك
غزا ايله مأمور اولديغنى مشعر مكتوب كلسه ينه كالاول قصر صلوة ايدرلر تا بلده لرينه عودت ايدنجيه دكين
زيرا بولندقلرى محل ايله بلده لرى ميانتده مسافهٔ سفر وار ايكن عودت قيلديلر بوجهتله وطنلرينه كيرمدكجه
مقيم اوله مزلر ينه مؤلف رحمه الله ديركه عسكر مسلمين ارض حربه داخل وبر قلعه يه واصل اولوب اميرلرينك
امر واخبارى اوزره محاصره سنده برآى اقامت ايده رز مكر مقدمجه فتحى ميسر اوله ديو توطين نفس ايلسه لر البته

مطلب قصر الصلوة بعد الخروج الى العسكر

مطلب قصروا الصلوة ولم يعرفوا ان نيتهم فسخ عزم السفر

مطلب حاصروا حصنا ونووا الاقامة عليه شهرا

قصر صلوة ایدرلر زیرا مقدمجه وقوع فتحی استثنا ایدوب اون بش کوندن اقدم دخی فتحی محتمل اولمغله اون بش کون
اقامته عزیمت ایلمدیلر واکر امیرلری حصنی فتح ایلسونلر یا ایلسونلر محل مرقومده برآی آنلرایله اقامت ایده جکنی
اخبار ایدرسه ینه قصر صلوة ایدرلر زیرا آنلر دار الحربده اهـل حربله محاربلردر ومحارب یا عدوسنه قاهر واقامته
قادر اولور یاخود عدوبه مغلوب واقامته غیر مقتدر اولور وبویله موضعلر آنلر حقنده موضع اقامت اوله مز وموضع
اقامت اولمیان محللرده نیت اقامت هدر در همان اهـل سفینه لجهٔ بحرده نیت اقامت ایتملری کبیدر ینه مؤلف
رحمه الله دیرکه عسکر مسلمین دار الحربده طول مکث ایتملریله برف وباران نازل ومجال حرکتلری زائل اولوب
شدت شتا منقضی اولنجیه دکین اول سنه آنده اقامتلرین مقتضی تحقق ایدوب اهـل حربدن دخی امانله مأمون
الغائله اولسهلر ینه قصر صلوة ایدرلر زیرا اعدا انلرایله مقاتله ومدافعه ومحل مرقومده اقامتلرینه ممانعه ایتملرندن
امین اوله مزلر اما امام زفر رحمه الله دن مرویدر که صورت مفروضهده وقت هجوم اعـداده مقابله وانتقامه قیام
ایده جك مرتبهلره شوکت ومنعهلری وار ایسه باعتبار الظاهر نیت اقامتلری صحیحدر دیدی وامام ابو یوسف
رحمه الله دن مرویدر که اکر خیام واخبیهده ایسهلر نیت اقامتلری صحیح اولمیوب ابنیه ایچنده منعهلری وار ایسه
صحیح اولور دیدی لکن موضع اقامت انجق آنده انسان نیتی مقداری اقامته امکانی اولان محللردر دیو بیان ایتدیکمزه
بناء اصح اقوال قول محمد علیه رحمة الرب المتعالدر وهم امام مشار الیه زائدة بن عمیر رحمه الله تعالینك حدیثیله
دخی صحت مقالنه استدلال قیلدیکه زائده دیرکه ابن عباس رضی الله عنهمایه دیدیمکه بز بلاد اعداده طول مکث
ایده رز امر صلوتده نیجه رأی ایدرسین جوابده رکعتین حتی ترجع الی اهلك دیدی یعنی وطنکه کلنجیه دکین
ایکی رکعت قیلرسین بعده جواز عزلده نه دیدرسین دیدیم وعزل بعد الجماع عورت حامل اولمسین دیو قبل الانزال
ذکرینی اخراج وانتزاع معناسنهدر جوابنده دیدیکه اکر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك بو خصوصده
برامر منصوصلری وار ایسه حکم شرعی مدلول نصه مخصوصدر واکر یوغیسه حکم اجتهادیمی اجرا
ونساؤکم حرث لکم فأتوا حرثکم انی شئتم من شاء عزل ومن شاء ترك مضمونیله افتا ایدهرم یعنی نسالریکز
مواضع زرعکز کبیدر اول مواضعدن محـل حلاله قنقی طرفدن کلورسکز کلکز استین عزل ایدر واستین ترك ایدر
وجناب ابن عباس نظم آیتدن اقتباس وجواز عزلی رخصت اتیان طرفینه قیاس ایلدی وقول مذکوری جواز
عزله دلیلدر ولفظ مذکور ابن عمر رضی الله عنهما دن دخی مأثوردر وطائفهٔ یهود عزلی مکروه کوروب موؤدهٔ
صغرادر یعنی حیا دفن اولادك اخفی واصغریدر دیرلر ایدی وآیت مذکوره آنلری رد ایچون نازله اولمشدر وابن مسعود
رضی الله عنهدن منقولدر که عزلدن اکا سؤال اولندقده دیدیکه الله تعالی بر رجلك صلبندن کله جك بر نفسك عهد
ومیثاقنی اخـذ ایتدی ایسه اول رجل نطفهسنی صخره اوزره دخی القا ایلسه الله تعالی اول نفسی خلق ایدر
دیلرسکز عزل ودیلرسکز ترك ایدیکز وبو معنایی ابو سعید الخدری رضی الله عنه دخی جناب رسالتدن نقل
وروایت ایدر انجق عزل منکوحهٔ حرهدن ایسه حلال اولمسی آنك رضاسیله مشروطدر وجاریهٔ مملوکهسندن ایسه
رضاسنه منوط دکلدر ینه مؤلف رحمه الله دیرکه مسلم دار الحربه امانله دخول واون بش کون بر موضعده نیت اقامت
قیلسه اتمام صلوة ایدر زیرا اهل حربك امانلرنده بولنوب محارب اولمامغله دار اسلامده اقامت ممکن اولدیغی کبی
دار الحربده دخی نیت ایلدیکی قدر اقامته متمکن اولور واهـل حربدن برکسنه دار الحربده اسلامه کلوب اهل حرب
اسلامنی بیلسهلر یاخود بیلوب آنی اسیر ایتمسهلر اول کسنه کندو منزلنده دائم اولدقجه اتمام صلوته مداوم اولور
زیرا اول موضعده از قدیم مقیم اولدیغندن آندن ارتحال ایتمدکجه مسافر اوله مز وشخص مذکور اوج کونلك
مسافهیه قصر صلوة ایده رك سفر ایدوب ینه دار الحربده سفردن مقصدی اولان محله وصلت واون بش کون اقامته
نیت ایلسه ینه اتمام صلوته ملازمت ایدر زیرا کندو اهل حربله محارب اولمیوب آنلر دخی کندویه تعرض ایتمدکجه
موضعنده اقامتی قابل وایچلرنده مستأمن حکمنده داخـل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه مسلمیندن ایادی اهل
حربده اسیر اولان کسنه حقنده نظر اولنورا کر اول اهـل حرب اون بش کون بر محلـده اقامته عازم اولورلر ایسه
اسیر مزبور هرنه قدر آنلرایله اقامته راضی اولمیوب فرصت بولدیغی ساعتده فراره جازم دخی اولورسه ینه اتمام صلوة
اوزرینه لازم اولور زیرا اللرنده مغلوب ومقهور اولمغله سفر واقامتی خصوصنده انجق آنلرك نیتلری معتبر اولوب
دار اسلامده بر رجلك عبد وزوجهسی منزلهسنده اولورز یرا انلر حقنده سفر واقامتده نیت مولی ونیت زوج معتبر
اولوب کندو نیتلری مطمح نظر اولماز حتی خلیفه بر شخصی بر بلـدهدن بلدهٔ اخرایه احضار ایچون عمال
وخدامندن برینی بعث وتسیار ایلسه خادم مزبور شخص مذکوری تنفیذ ارادهسنه تمکین ایتمکله سفر واقامتده

اول

مطلب في الاقامة في بلد الحرب او في دار الحرب بسبب الثلج

مطلب جواز العزل وعدمه

مطلب اسلم في دار الحرب فاقام

مطلب دخل دار الحرب بامان فاقام

مطلب حكم الاسير في السفر والاقامة

اول شخصك نیتی معتبر اولمیوب انجق اول خادمك نیتی مطلوب ومنتظردر وبو مسئلهدن ایادی اهـل حربده اولان
اسیرك حال وشانی طریق اولی ایله نمایان اولور واکر اسیر مسلم اهل حربه متابعتله مسافر اولدقدنصکره ایچلرندن
فرار وبر مغاره یاخود غیری محلـده برآی قدر اختفا واقامته قرار ویرسه البتـه قصر صلوة ایدر زیرا بو صورتده
اهـل حربله محارب اولمغله دار الحرب اکا موضع اقامت اوله مز کذلك دار الحربده ایچلرندن برکسنه اسلامه کلوب
اهـل حرب دخی اسلامنه واقف وقتلنه عازم اولدقلرنده اول کسنه اوج کونلك مسافهیه علی قصد الفرار خروج
وابتدار ایلسه بعد الخروج بر موضعده برآی ودخی زیاده مستتر اولسه دخی ینه مسافر اولور زیرا اهل حرب قتلی ایچون
آنی طالب اولدقلری حینده آنلرایله محارب حکمنده اولور ومستأمن دخی بویلهدر که اکا غدر ایدوب قتل ایچون
طالب اولسهلر اول دخی محارب اولور ومذکورینك حاللری همان دار الحربه متلصصا کیروب بر محلده برآی
اقامته نیت ایدنلرك حاللرینه مماثلدر که جملهسی مسافر اولوب نیت اقامتلری موضع اقامتك غیرنده اولمغله لغو
وباطل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه بو مذکوریندن برکسنه دار الحربدن بر بلدهده مقیم ایکن قتل ایچون طلب
ایتدکلرنده ینه اول بلدهده اختفا ایلسه اتمام صلوته اهتمام ایدر زیرا فی الاصل اول بلدهده مقیم اولمغله ایچندن
چیقمادقجه مسافر اوله مز وبرایکی کونلك مسافه قصدیله چیقسه ینه مسافر اوله مز زیرا مقیم مسافهٔ سفردن اقله نیت
خروجله مسافر اوله میوب بعض قرادهٔ اولان عقارینه خروج ایدنلر منزلهسنده اولور وطوائف مذکوره شول عسکر حکمنده
اولورلر که کندو بلدهلرندن برکونلك مسافه ایله ارض حربه داخل اولوب وارض حربده انجق برکوندن زیاده کتمکه
مائل دکللر ایکن همان دوشمنه مقابل ومقاتل اولهلر وبو عسکر نه دکلو اول مسافهده مکث طویل ایدرلرسه ده ینه صلوتی
تکمیل قیلرلر زیرا فرض مذکور اوزره بونلر دار الحربده مسافر اوله مدیلر ومجرد قتال ایله مسافر اوله مزلر کورمزمیسنکه
اهل حربدن بر بلده اهالیسی اسلامه کلوب حالا بلدهلرنده مقیملر ایکن اهـل حرب آنلرایله قتال ایلسه صلوتلرین
اکمال ایدرلر کذلك اهل حرب بلدهلرینه غالب اولوب اول مسلمین دخی ایچندن خارج وانجق برکونلك مسافهیه
طالب اولسهلر ینه اتمام صلوتی التزام ایدرلر اما اوج کونلك مسافه قصدیله چیقرلرسه مسافر وقصر صلوته
قادر اولورلر ومسافر اولدقدنصکره دار الحربدن بلـدهلرینك غیری بر محلده اقامت ایلسهلر ینـه قصر صلوته
ملازمت ایدرلر زیرا آنلر محاربلردر ودار الحربده برکسنه حکم مسافرتده داخل واهل حربله محارب ومقاتل
اولدقجه نیت اقامتله بر محلـده مقیم اوله مز واکر طائفهٔ مذکوره صکره بلدهلرینه رجوع ایدوب مشرکین دخی
اول بلـدهیه تعرض ایلمسهلر اتمام صلوة ایدرلر زیرا بلدهلری موضع اقامتلری ایکن ایچنده اسلامه کلملری ایله
دار اسلام دخی اولمشدر ومشرکین اکا تعرض ایتمـدکجه حقلرنده وطن اصلیدر همان اکا واصـل اولدقلرنده
اتمام صلوتله حکم اقامته متواصـل اولورلر اما مشرکین ابتدا اول بلدهیه استیلا وایچنده اقامت بعـده مسلمین
مرقومین عودت ومشرکینی اندن اجلا وبلدهیی اخلایه همت ایدرلر ایسه نظر اولنور اکر آنی مجددا اتخاذ دار
واعتبار منزل قرار ایدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتلرین اتمام ایدرلرز یرا مقدمجه غلبهٔ مشرکین ایله دار الحرب
اولوب صکره مسلمین غالب وایچنده اقامته طالب اولملریله دار الاسلام اولمشدر ودار الاسلامده مسلم ایچون صحت نیت
اقامت مسلم خاص وعامدر واکر اتخاذ دار ایتمیوب انجق آنده مقدار شهر اقامت بعده دار اسلامه هجرته عزیمت ایلسهلر
قصر صلوته ملازمت ایدرلر زیرا بو صورتده اول موضع دار الحربدندر وآنلر دخی محاربلردر بو جهتله دار الحربده
نیت اقامتله مقیم اوله مزلر کذلك مسلمیندن بر عسکر دار الحربه داخل وبر بلدهیه غالب اولسهلر اکر آنی دار اتخاذ
ایدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتی اتمام ایدرلر واکر دار اتخاذ ایتمیوب مجرد برآی یا دخی زیاده اقامت مراد ایدرلرسه
قصر صلوته اعتیاد ایدرلر زیرا اول بلده دار الحرب وآنلر دخی محاربلردر ومسائل مرقومه بو وجه مشروح اوزره
تحریر بجمز انجق امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما قوللری اوزره تصحیح وترویج اولنمشدر زیرا آنلرك
عندنده بر بلدهیه مجرد اهل حرب غالب وقاهر وایچنده حکم شرك ظاهر اولمغله دار الحرب اولور اما امام ابو حنیفه
رحمه الله عندنده بو شرطلردن ماعدا بلدهٔ مذکوره سنور ارض اهل شرکه متاخم اولوب ایچنده بر مسلم یاخود
ذمی نفسی اوزره آمن وسالم قالمامق دخی معتبردر وبحث مذکور موضعنده بیان اولنور ان شاء الله تعالی ومؤلف
الکتاب علیه رحمة الملك الوهاب بوندنصکره باب من یغسل من الشهداء وباب صلوة الخوف فی الخطا
عنوانیله ایکی باب دخی تحریر ومسائللرین تقریر قیلدی لکن بز بابین مذکورینك مسائلنی املا ایلدیکمز شرح
ازیادانده استقصا ایتدیکمزه بناء بو مقامده مجددا عد واحصا ایلمدك زیرا مؤلف زیاداتده اولان مسائلی بعینها
بلا زیادة ولا نقصان بو کتابنده دخی اعاده واتیان ایلمشدر والله اعلم

مطلب حرب الاسير واقام في غار ونحوه

مطلب دخل دار الحرب متلصصا ونوى الاقامة

مطلب بالعسكر الدار دار الحرب

باب امان الحر المسلم والصبي والمرأة والعبد والذمي * يعني طوائف مذكوره دن بريسى مشركينه عهد وامان ويرملرندن باحث اولان مسائل ومباحثدر بيلمك كركدركه بو كتابك ادق مسائل والطف وسائلى ابواب امانده موضوع وابواب مرقومه ده دقايق علم النحو ومزاياى اصول الفقه بجموعدر ومؤلف رحمه الله تعالى علم النحوده صاحب قدم وجمله دن مقدم اولان خاله زاده سى على بن حمزة الكسائى رحمه الله ايله مشاوره ومذاكره دن نصكره ابواب مزبوره يى ترتيب مبادره ايلمشدر وعلماء اعلام ديمشلردركه اصحابمزدن حفاظ روايتى امتحان مراد ايلين كتاب الصلوتدن باب الاذانه ايله ايلسون وعلم الفقهده متبحرينى امتحان استين ايمان الجامع ايله ايلسون ونحو ولغت وعلى نسخة نحو وفقهده امتحان متبحرين مراد ايلين امان السير ايله ايلسون بوندنصكره بيلمك كركدركه رجل حر مسلمك كرك صالح وكرك فاسق مشركينه ويرديكى عهد وامان جميع اهل اسلام اوزره جائز وتنفيذ لايقدر لقوله عليه السلام المسلمون يتكافؤ دماؤهم وهم يد على من سواهم يسعى بذمتهم ادناهم يعنى مسلمينك دملرى قصاص وديتده متساوى اولور وجمله مسلمين اغيار واعدارى اوزره يد واحده مثللودر يعنى بر برينه معين اولملرى واجبدر وذمتلرينه ادنالرى دخى ساعى ونافذ المساعيدر وبو حديثده ذمت ايله مراد عهد موقت ياخود مؤبددر وامان وعقد ذمت دخى اولدر وبنه حديثده لفظ ادنى اكر ولادنى من ذلك ولا اكثر نظم شريفنده واقع اولديغى كبى مقابل الاكثر اولان اقل معناسنه اخذ اولنورسه حديث سابق صحت امان شخص واحد اوزره دليل فايقدر واكر فكان قاب قوسين اوادنى قول شريفنده اولديغى كبى بمعنى القرب اولان دنودن مشتق ايسه حديث جليل سرحدلرده ساكن ودشمنه قريب اولان مسلمك صحت امانته دليلدر واكر دنائتدن مشتق ايسه وصف دنائت مسلميندن انجق فاسقه نسبت اولنمق لايق اولمغله صحت امان فاسق اوزره دليل موافقدر حاصل كلام امانده معناى نصرت نمايانذر زيرا انا فتحنا لك فتحا مبينا نظم كاملى صلح حديبيه ده نازل اولوب الله تعالى اول صلحه فتح مبين ونصر عزيز ايله تسميه بيورمشدر وهر بر مسلم نصرت دينله قيامه اهل اولوب اولبابده مقام جماعت مسلمينه قائمدر كورمزميسنكه شر مشركينى دفع ايده جك مرتبه ده مسلم واحددن قتال ايله نصرت تحقق ايتسه مقام جماعت مسلمينه قائم وجمله دن سقوط فرضى مستلزم اولور كذلك اندن عقد صلح وامانله نصرت اسلاميان حاصل اولسه مجموع جماعات مسلميندن واصل اولمش كبى اولور بو جهتدن امرأة حرة مسلمه نك دخى عقد امانى صحيح اولور زيرا امرأة دخى اهل نصرتندر اكرچه مباشرت قتال ايله نصرته بنية صالحه سى يوقدر لكن عقد امان نصرت بالقول اولمغله اكا صلاحيت بنيه سى دركاردر كورمزميسنكه مال نسا مال رجال كبى صرف جهاده صالح اولمغله نسا دخى جهاد بالمال ايله تنظيم مصالح ايدرلر وبوندن ماعدا صحت امان نسوانه دليل منقول شول روايت قيلنان حديث مقبولدركه زينب بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضى الله عنها زوجى ابو العاص بن الربيع اسلامندن اقدم جار قيلوب امان ويردكده رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى اجاره سنى اجازتله ابقا وامانى تنفيذ وامضا بيورديلر وام هانئ بنت ابى طالب رضى الله عنهادن مرويدر ديديكه يوم فتح مكه ده مشركيندن وزوجم طرفندن بنم اقربامدن ايكى كسنه يى جار قيلوب عقد امانله منزلمده اسكان ايلدم ناكاه قرنداشم على بن ابى طالب رضى الله عنه دخول وقدوم وشخصين مزبورينى قتل ايچون اوزرلرينه بردن هجوم ايدوب بكا دخى مشركينى جارمى قيلرسين ديو عتابه شتاب ايلدى بندخى والله قتله بندن ابتدا ايتمدكجه سن آنلرى قتل ايده مزسين ديديم صكره بن چيقوب قپويى اول كلمزدن اقدم اغلاق ايديكزديوب رسول الله صلى الله عليه وسلم اسفل ثنيه ده ايديلر وفى نسخة اسفل بنيه يعنى اسفل كعبه ده ايديلر اوصوبه كتدم ورسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينى آنده بوله مدم وحضرت فاطمه رضى الله عنهايى بولدم واكا ديديمكه بن قرنداشم على دن نه لر چكديم مشركيندن زوجم واسطه سيله اقربامدن اولان ايكى كسنه يى جار قيلوب امان ويرمش ايديم شمدى آنلرى قتله هجوم ايلدى وحضرت فاطمه رضى الله عنها بكا زوجندن زياده شدت ومشركينه نيچون عهد وامان ويريرسين ديو عتابه مبادرت قيلدى تا كه رسول الله صلى الله عليه وسلم طلوع ايلديلركه هنوز اوزرلرنده لوازم اسفاردن اولان آثار غبار وار ايدى همان مرحبا بام هانئ فاختة ديو ترحيبله بنى تطييب ايلديلر ديديمكه يا رسول الله قرنداشم على دن نه لر چكديم النده خلاص بولميه يازديم مشركيندن زوجم وساطتيله ايكى قريبمى جار قيلمش ايديم شمدى قتل ايچون اوزرلرينه هجوم ايلدى اول ساعت بيورديلركه ما كان له ذلك فقد اجرنا من اجرت وآمنا من آمنت يعنى على ايچون آنلرى قتله مساغ اولمدى سنك جار قيلديغك كسنه لرى بزده جار قيلدق وامان ويرديكك كسنه لره بز دخى امان ويرديك بعده حضرت

مطلب امان المرأة

فاطمه رضى الله عنها يه امر ايلديلر اول دخى اغتساللرى ايچون صو قودى بعده اغتسال ايلديلر صكره ثوب واحد ايچنده مخالفا بين طرفيه سكز ركعت نماز قيلديلر وصلوة مزبوره يوم فتح مكه ده وقت ضحاده ايدى ايشته رسول الله صلى الله عليه وسلم امان ام هانئ تصحيح وآنك امانندن صكره حضرت على رضى الله عنه ايچون اول مشركلره مساغ تعرض يوقدر ديو بيان وتصريح بيورديلر واهل حديث سكز ركعت نماز قيلدقلرينك سر وحكمتن بو وجه اوزره تحديث ايلديلركه ايكى ركعتى فتح مكه اوزره صلوة شكر ايدى وايكى ركعتى دخى عمارة بن دويبه رضى الله عنه روايتى اوزره آنلر ايله صلوة ضحايه افتتاح ايچون ايدى ودورت ركعتى دخى ابن مسعود رضى الله عنه روايتى اوزره وقت ضحاده مواظبت قيلدقلرى صلوة ايدى ومخالفا بين طرفيه قولينك معناسى متوشحا به من طرفيه وتوشح ثوب واحدك طرف يسارينى منكب ايمن وطرف يمينى منكب ايسرى اوزره تلبس ايتمكدر وحديث مذكورده توشح ثوب واحد اوزره جواز صلوتى بيان واردر وعمر بن الخطاب رضى الله عنه دن مرويدر ديديكه ان كانت المرأة لتأجر على المسلمين فيجوز ذلك يعنى على التحقيق مرأة دخى مشركيندن احسانلرين كوردكلرى كسنه لره مجازات واعطاء امان ايدوب امانلرين مسلمين اوزره الزام ايدرلر واعطاء امانى دخى جائز ونافذ اولور اولدى وفى رواية لتأخذ يعنى صلح وامانله اخذ عهد ايدر اولدى وحضرت عايشه رضى الله عنها دخى روايت ثانيه كبى ان كانت المرأة لتأخذ على المسلمين ديدى اما اعطاء امان ايدن عبد مسلم ايسه نفوذ واعتباره غير شايان در مكر اهل قتال اوله وقول مذكور قول ابى حنيفه واحدى الروايتين عن ابى يوسف رحمه الله عليهمادر اما روايت اخراده امام ثانى امام محمد رحمه الله ايله متفق وقتال ايتسون ايتمسون صحت امان عبد مسلم اوزره متوافقلردر زيرا مسلم اولمغله تملك وقدرتى مقدارى نصرت دينه اهليتى دركاردر وامان دخى نصرت بالقول اولمغله عبدك مقدور ومملوكيدر اما مباشرت قتال بويله دكلدر كه مباشرت مولاسنك ملكى اولوب عبدك ملكى اولميان نفس ومنافعى ايله دينه نصرتدر وهم عبد مزبور اعطاء امانله كفارك نفوس واموالرينه حرمت تعرضى اولا نفسنه التزام صكره بطريق السرايه غيره الزام ايدر وبو مقوله اموره عبد وحر متساوى الاقدامدر وبو بابده اصل ومأخذ رؤيت هلال رمضان اوزره شهادتدركه شاهد حرمت افطارده نفسنى تقديم بعده غير اوزره دخى تحريم ايدر لكن امام ابو حنيفه رحمه الله ديركه امانده معناى نصرت مستور اولمغله انجق مالك قتال اولانلردن متبين اولور وخدمت مولى ايله مشغول اولان عبد مالك قتال اولمامغله خيريت امانى بديدار اولماز اما اذن مولى ايله مقاتل ايسه مباشرت قتاله قادر اولمغله خيريت امانى ظاهر اولوب تصرفى مسلمينه نظر وجهى اوزره واقع اولور وامانله قتال كفاردن ملتزم كف اولمسى انجق متمكن قتال اولديغنده حاصل اولور اما متمكن قتال دكل ايسه ملتزم كف اولميوب ابتداء ملزم غير اولور وعبد ايچون بويله ولايت يوقدر وامه دخى حكم مذكورده عبد كبيدر لكن امام محمد رحمه الله عبد الله بن عمر رضى الله عنهمادن نقل اولنان امان المرأة والعبد والصبى جائز مقالى وسعيد ايله مدعاسنه استدلال ايلدى اما بو قول مجمل عند ابى حنيفه عبد مقاتل ايله مأولدر وينه امام محمد رحمه الله قول مشروح المنوالنه حديث فضل رقاشى ايله دخى استدلال ايلدى فضل رقاشى رحمه الله تعالى ديديكه بر اهل حصنى محاصره ايتمش ايديك بر عبدهمز بر سهمه امان وعهدى تحرير وصوب دشمنه رمى وتسيير ايلدى بز دخى بو ماده يى عمر بن الخطاب رضى الله عنه جنابلرينه كتب وانها ايلديك جوابنده انه رجل من المسلمين وان امانه جائز ديو يازوب تنفيذ وامضا ايلدى ايشته جناب فاروق صحت امان عبدى انجق مسلم ولمسيله تعليل ايدوب مقاتل اولمسنه اعتماد وتعويل ايلمدى لكن بنه امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى ديركه رمى سهام اعمال مقاتليندن اولمغله عبد معهود البته مقاتل ايدى وعندمزده صحت امان مقاتل دخى اسلامله مشروط اولمغله كلام فاروقده اسلامنه منوط قيلندى ومغازيده تسطير اولنمشدركه عبد مرقوم سهمى اوزره فارسيه ايله مترس بلفظى تحرير ايلدى خوف ايتمكز ديمكدر اما امان ذمى امر مسلمين ايله معيتلرنده مقاتل اولورسه دخى ينه باطلدر زيرا اعتقادده مشركينه موافق اولمغله البته آنلره مائل ومشفقدر بو جهتله ظاهر حالى امانله مسلمينه قصد نظر ومحبت ايتمديكنه دليل باهردر وهم ذمى اهل نصرتدن دكلدر ولدى الحاجة قتالده آنلر ايله استعانتمز همان كلاب ايله استعانت كبيدر ياخود آنلر ايله استعانتمز اعتقادده موافقلرى ايله برابر مشركينه قتالمزده قهر وتذليللرين حد مبالغه يه ايصال ايچوندر ومعناى قهر وتذليل تصحيح امانلرنده بولنميوب انجق ابطالنده تحصيل اولنور ومسلميندن بر غلام مراهقك ياخود كافرندن ايكن مسلم اولوب اسلامى وصف وتعقل ايلين

مطلب امان الامة والصبي

مطلب امان الذمي لا يصح

مطلب الاستعانة بالذمي في القتال

غلام مراهقك اماني عنـد ابي حنيفه رحمـه الله مسلمين اوزره جائزونافذ اولماز اما قول محمد رحمـه الله اوزره
جائزدر زيرا عاقل ورشيد اولد قده ايمان واسلامي صحيح اولور وايمان واسلامي صحيح اولان كمسنه نك بعـد الايمان
اماني دخي صحيح اولور زيرا امان انجق دينه قول ايله نصرتدر وغلام مذكورك اصل دخول دينده قولي معتبر اولنجه
البته نصرت دينده دخي معتبر اولور لكن امام ابو حنيفـه رحمه الله تعالى ديركه امانده معنـاى خيريت ونظر
مستوردركه آني انجق معتدل الحـال اولان كمسنه فهم ايدر وقبل البلوغ دخي اعتدال حال حاصل اولماز وهم غلام
مذكور رقتاله بنفسه مالك دكلـدر وخيريت انجق قتـاله مالك ومباشر اولانلرك امانده ظـاهر اولور ومأذون
بالقتال اولان صبينك صحت امانده قول ابي حنيفه رحمه الله نه وجه اوزره اولديغي ذكر وبيان اولنمادي لكن
ابو بكر الرازي رحمـه الله مباشرت قتاله متمكن اولمغله عبد مقاتل منزله سنده اماني صحيح اولور ديرايدي وسائر
مشايخمز معتدل الحال اولمد يغندن امانده مسلمين ايچون معناى نظر بركمال اولمامغله اماني صحيح اولماز ديرلرايدي
باب الامان ثم يصاب المشركون بعدامانهم * يعني مشركين بعد الامان سبي وقتل ايله مهان اولسـه لر حكم ضمانه
متعلق مقـام بيانده مسلميندن بركمسنـه مشركيندن برقومه امان ويردكدنصكره ينه مسلمينـدن قوم آخر بن
اوزرلرينه هجوم ايله قتـل رجال واخذ نسا واموال ايدوب بعد الاقتسام اول نسـادن اولادلري اولوب صكره
سبقت امانه واقف اولسـه لر اولا قاتلين اوزره ديت مقتولين واجب اولور زيرا امان شخص واحد جمـاعت
مسلمين اوزره نافذ اولمغله مشركينك نفوس واموالرنده عصمت وتقوم ظـاهر اولور ومقاتلينـدن واقع اولان
قتل دخي اماني بلمدكلرندن صفت خطايه مقرون اولور واكرامان سابقي بيلهرك هجوم ايلد يلر ديوفرض اولنورسه
اكرچه صفت عمـد ومقارندر لكن شبهۀ مبيحـه كه محاربه نك قيامنـه مقرون اولوب بومثللو قتل ايله ديت
واجب اولور لقوله تعالى وان كان من قوم بينكم وبينهم ميثـاق فدية مسلمة الى اهله يعني اكر مقتول سزكلـه
آنلرك بينلرنده عهد وميثاق اولان قومدن ايسه قاتل اوزره واجب اولان ورثۀ مقتوله تسليم اولنـه جق ديتدر
وبوندنصكره صورت مفروضه ده النان نسـاواموالري دخي عصمت محل ايله اخذ واسترقاق باطل اولد يغيچون
كيرو ويريلور وشبهـۀ ملك ايله وطئ ايدوب صكره ملكلرينك غيريده وطئه مباشرتلري ظـاهر اولمغله اكرچه
حد زنا لازم اولماز لكن مهور نسـايي غارم اولورلر وحاصـل اولان اولادلري ينه بابالرينك اولاداحراري اولورلر
زيرا نساء حرائردن تولد ايتملريله بلاقيمـۀ احرار الاصل اولورلر وبابالرينه اتبـاعله مسلمين اولورلر زيرا ولد
من جهـة الدين خير الابوينه تابع اولور ومؤلف رحمـه الله بو بابده حديث مهلب بن ابي صفره يي ذكر ايلدي
مهلب ديديكه عهـد خلافت عمر به ده بلاد اهوازدن بربلده يي محـاصره وفتح ايلدك مكرآنلر حضرت عمر
رضي الله عنـه دن اخذ صلح ايتمشلرايمش وبزدخي براز نسـالرين سبي ومجـامعت ايلديك بو خبر حضرت عمر
رضي الله عنهه بالغ اولوب بزه اولادلريكزي اخذ ونسالريني كيرو رد ايديكز ديونامه يازدي وعطـا رحمه الله دن
مرويدر ديديكـه بلاد فارسده مدينۀ تستر صلحـا فتح اولنمش ايدي صكره اهلي ينه كافر اولمغله مهاجرون
وفي نسخة مجاهدون غزا وآنلري اسير ونسـالريني اخذ ايلديلرحتي ولدلري دخي ظاهر اولدي درعقب حضرت
عمر رضي الله عنـه اول نسـايي حريتلري اوزره رد ايله امر ايدوب سيـدلري ايله بينلرين تفريق ايلـدي لكن
بونك تأويلي اولدركه اهل تستر كافر اولدقلرنده داره غالب اوله ميوب آنده حكم شرك جاري اولمامغله دارلري
دار الحرب اولمامشدر بو جهتله حضرت عمر رضي الله عنه سبي واسترقاقلرين تجويز ايلمدي وابو الرقاد شويس
رحمه الله دن مرويدر ديديكـه والله خوف ايده رمكـه صلحمدن ميسان نام موضعده وافر رجال ونسـا بولنه
بونه ديمكدر باشويس ديوسؤال ايتدكلرنده ديديكه محل مزبوردن برجاريه كتوروب برزمان وطئ ايتمش ايدم
صكره حضرت عمر رضي الله عنه دن نامه كلكلـه ناس اسيرلرين رد ايتدكده بندخي اول جاريه يي رد ايلدم يعني
حين رد مده بندن حامل ايسه شمدي يه دكين حاصل اولان ولد دخي تولد وتناسل ايتمش اوله وخوف مذكورينه
باعث اولدركه اول جاريه يي باندهاوچ حيض كورمزدن اول رد ايلمك جائزدكل ايكن قبل الحيض رد ايتمش ايدي
زيرا اول جاريه حره اولوب شبهـه ايله آني وطئ ايتمش اولمغله اوچ حيضله انقضـاء عدت واجب ووطئ ايدن
دخي حامل ياغير حامل اولد يغني بيلنجيه دكين ردي غيرجائزايدي وامام ابو جعفر محمد بن علي رضي الله تعـالى
عنهم اجمعين حضرتلرندن منقولدر ديديكـه خالد بن وليد رضي الله عنهك بني جذيمه يه معاملۀ قتل واسري
رسول الله صلى الله عليـه وسلم حضرتلرينه بالغ اولدقده اوچ كره اللهم اني ابرأ اليك مما صنع خالد يعني يارب
خالدك بو صنعنـدن سكا تبري واستعـاذه ايده رم ديدكلري حالده تا بياض ابطينلري مرئي اوله جق مرتبه لرده

مطلب امان الصبي من المسلمين او الكافرين

مطلب اسلام الصبي

مطلب الوطي بشبهة الملك

يدين انور بينلرين سوي آسمانه رفع ايلديلر بعـده حضرت علي رضي الله عنهي دعوت ايدوب خذ هذا المـال
فاذهب به الى بني جذيمة واجعل امر الجاهلية تحت قدميك ديديلر يعني يا علي شو مالي آل وبني جذيمه يه كوتور
وامر جاهليتي تحت قدمينكده قيـل يعني بني جذيمه ايله اهل مكه مبانلرنده مسبقت ايدن خمـاشات وجراحات
ورنجول وعداوات مقوله لريني ابطال قيلكه بعـد اليوم آنكله اشتغال ايتمسونلر ثم قال عليـه السلام فدى لهم
مااصاب خالد وفي نسخة مصححة فوداهم يعني خالدك ويرديكي ضررك ديتني آنلره ادا قيـل مترجم فقير ديركه
ودى يدى دية صيغه لرندن مأخوذ اولان لفظ امرق لفظي كبي حرف واحد اوزره د لفظيدر حالت وقفده زيادۀ
هـا ايله ده ديمك وجزم ناقصده حذف حركه ايله اكتفا لغتي اوزره دي ديمك دخي جائزدر بنا برين نسخۀ اولايي
تصحيح ايتمك ممكن اما نسخۀ ثانيه خطـا ايدوكي متبيندر بو جهتدن صاحب المغرب فعلى هذا قوله عليه السلام لعلي
اخرج الى هؤلاء فودهم ما ئهم صوابه فدهم ويه في مختصر الكرخي حكيم بن حكيم بن عباد بن حنيف عن ابي جعفر محمد بن
علي في فتح مكة ديمكله تصحيح صحيح وتصريح حق صريح ايلمشدر فخرج اليهم علي بذلك المال يعني بعده حضرت
علي رضي الله عنه اول مال ايله بني جذيمه يه توجه واقبال ايدوب فودى لهم كل مااصاب خالد منهم حتى انه ادى لهم
ميلغة الكلب يعني حضـرت علي رضي الله عنـه خالدك اخذ واضـاعت ايتديكي مجموع نفوس واموالك ديتلريني
حتى ميلغه لرينك كه كلبلرينك صوايچه جك سفال كهنه مثللو قابلرينك ديتلريني دخي آنلره ادا ايلدي آخركار قطعا
مطالوبلري قالميوب حضرت علي رضي الله عنه عنده برمقدار بقيۀ مال برقرار اولمغله هذه البقية من المال لكم عن رسول الله
صلى الله عليه وسلم مما اصاب خالد مما لا نعلم ولا تعلمونه يعني طرف رسول الله صلى الله عليه وسلمدن شو بقيۀ مال
بزبيلميوب وسز بيلمدكلريكزدن خالدك اضـاعت ايلديكي نسنه لردن بدل سزك اولسون ديوب اول بقيـه يي
دخي آنلره ويردي بعـده رسول الله صلى الله عليه وسلم طرفلرينه عودت واخبار كيفيت مصلحت ايلدي
وبو حديث جليلده مسلمين امان ياخود موادعه ده بولنـان مشركيندن اموال ونفوس مقوله سي هرنه يه اصابت
واضـاعت ايدرلرايسه اصحابنه مجدد اداسي لازم ايدوكنه دليل واردر وخالد رضي الله عنه بني جذيمه يه اصابتي انلر
مشركلر ايكن اظهار اذان وترك قتال ايتملري مجرد ايادي مسلميندن تخليص كريبان ايچوندر ظني ايله حكم خطاده
ايدي ورسول الله صلى الله عليه وسلم خالدك مدار قوت ونصرتي اولملريله عاقله سي ايديلر بو سببله رسول الله
صلى الله عليه وسلم اول مالي بنفسـه ادا بيورديلر ياخود عندنفسلرندن مجرد على وجه التبرع ادا ايلديلر واظهر اولان
احتمال ثانيدر زيرا عاقله انجق ديه يي تحمل ايدوب اموالي ايتمز ايكن وقعۀ مرقومه ده دماواموالي تحمل برله بدل مال
بيورديلر ولفظ ديت انجق بدل نفسده حقيقت ايكن حديث مذكورده كاه بدل نفس ومالك مجموعنده وكاه يالكز
بدل ماله اطلاق اولنديغي اطلاق وتقييد ياخود بدل نفسه اتباع ومشاكله علاقه لريله تجوزه مبنيدر وينه حديث
منقوادده حقوق مجهوله دن مال معلوم اوزره جواز صلحه دليل مقبول واردر زيرا حضرت علي رضي الله عنـه
هذا لكم مما لا نعلمه ولا تعلمونه ديوبقيـۀ مالي آنلره احسان ورسول الله صلى الله عليـه وسلم دخي فعل مذكوريني
استحسان ايلديلر مؤلف رحمه الله ديركه مسلميندن برعسكر برقلعـه ياخود بلده يي محاصره ايتدكلرنده بعض
سكان اسلامه كلسه لر اول بعض نفس ومال واولاد صغـاري اوزره واصل امن وامان اولور لقوله عليه السلام
فاذا قالوها عصموا مني دماءهم واموالهم الا بحقهـا يعني مشركين همان كلمۀ شهادتله تكلم ايتـدكلرنده بندن دما
واموالريني حفظ ايدرلر مكرحق شرعي ايله تعرض اولنه وقال تعالى فان تابوا واقاموا الصلوة وآتوا الزكوة فخلوا
سبيلهم يعني اكرمشركين ايمانه كلوب شركلرندن توبه واقامت صلوة واعطاء زكوتله توبه لرين تصـديق
ايدرلرسه سبيللرين تخليـه ايدوب آنلره قطعا تعرض ايلمكز امازوجه واولادكباري برابر اسـلامه كلمزلرايسه فئ
مسلمين اولورلر زيرا اولاد صغـاري اكا تبعا مسلم اولوب اولاد كباري وزوجه سي آنك اسلامي ايله مسلم عد اولنمامرليه
سائر اهل حرب منزله سنده اولورلر ومدعاي مرقوم اوزره حديث زهري ايله اسـتدلال اولنديكه بني قريظه دن
ثعلبة بن سعنه واسيد بن سعنه بو ايكي برادرلر ايله اسد بن عبيد بني قريظه يه جيش رسول الله صلى الله عليـه
وسلم ايله محصور اولدقلرنده ديديلركه يا بني قريظه اسلامه كليكزكه دما واموالكزاوزره امين اوله سز والله بو محمد ابن
الهيبانك سزه خبر ويرديكي ذاتدر بني قريظه بو اول دكلدر ديديلر وقصۀ ابن الهيبان مغـازيده ذكر وبيان
اولنمشـدركه ابن الهيبان احبار شامدن برحبر بنام ايدي كه بعثت نبويه دن اقدم يهود يثربه قدوم وايچلرنده آرام
ايتمشيدي محتضر موت اولدقده يهودي باشنه جمع ايدوب ديديكه اتدرون لم تركت ارض الخمر والخمير وفي نسخة
ارض الخمر والخبر ونزلت بارض الجدب والشدة يعني بيلورميسزكه بن نيچون ارض شام كبي جاي شراب وطعامي

مطلب بعض تصرفات المترجم في الحديث

وبعض نسخ صحيحه ده لفظ فودى يرينه لفظ فدى واقع اولمشدر وبعض نسخ صحيحه ده فدى لفظي الاستيناف كلمه سي ايله واقع اولشدر

مطلب جواز الصلح عن المجهول بمال معلوم

مطلب اذا اسلم المحصورون من على نفسه وماله واولاده الصغار

یاخود خمر فتحتین ایله ایسه جای اشجار بلند وخمیر نعمت دلپسندی و نسخهٔ ثانیه یه کوره جای خمر وخیرات ومنافع
ومبراتی تارك وارض حجاز کبی بلاد قحط وشدته نازل وبارك اولدم بنی قریظه بیله مز زدیدیلر بعده ابن الهیبان
دیدیکه انجق بر پیغمبر ذیشانه وصلت ایچوندر که زمان تشریفلری قریب وبو محل دار الهجرتیدر و بن دخی
آنلره ایرشمك امید ایدر ایدیم لکن شمدی نومید اولدم سزدن هر کیم ایریشورسه بندن ابلاغ سلام وآنی تصدیقه
اهتمام قیلسون زیرا اول خاتم النبیین وخیر الخلایق اجمعیندر امام زهری رحمه الله دیر که همان بنی قریظه حکم
رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزره قلعه لرندن نزول ایده جکلری صباحك کیجه سی کلدکده ذکر اولنان ثعلبه
واسید ابنی سعنه ایله اسد بن عبید رسول الله علیه السلام حضورلرینه نزول واسلامی قبول ایلملریله دما وامواللری
اوزره امن وامانه وصول بولدیلر و بو خبر جبل اسلامله محصور اولمیان امین اولدیغی کبی محصور دخی امین
اولدیغنه دلیلدر وعمر بن الخطاب رضی الله عنه دن منقولدر دیدیکه مسلمیندن بر کمسنه بر مشرکه الی ایله بر و کل
دیمك مثللو اشارت ودر ونده کلورسك سنی قتل ایده یم دیمکه نیت یاخود بو قولی همس ایله تلفظه مباشرت ایلسه
واول مشرك دخی کلسه تأمینی واجب وقتلی غیر جائزدر و بز دخی بو قولی اخذ ایدوب دیرز که بو مقوله اشارت
امانله اشارت ایدوب مشرك دخی مراد فؤادینه عالم اولمسه شرعا امن وسالم اولمسی لازمدر زیرا اشارت معهوده ایله
طرفنه دعوت قیلدی و بویله اشارتله انجق آمن دعوت اولنوب خائف دعوت اولنماز وکلورسك سنی قتل ایده یم
قولنی فهم وتحقیقه کافر ایچون بنه قائلندن استکشافدن غیری طریق یوقدر واستکشاف دخی یاننه واصل
اولمدقجه غیر قابلدر بناء علی ذلك ظاهر اشارتیله ثابت اولان امانی اثبات وتحصیل وغدردن احتراز ایچون
زیاده سنی اسقاط وتعطیل ایلمك لازمدر زیرا ظاهر اشارتی امان ایکن کلورسك قتل ایده رم قولی نبذ امان
مکاننده در ومشرك نبذه عالم اولمدقجه شرعا آمن وسالمدر قال تعالی فانبذ الیهم علی سواء یعنی یا محمد
اکر بر قوم معاهدینك خیانتندن خوف ایدرسك عهدلرین اوزرلرینه طرح قیل مساوات اوزره اولدیغکز حالده
یعنی بز وآنلر طرح عهدی بیلکده مساوات اوزره اولدیغکز حالده وبلا اعلام نبذ عهدده اولان محذوری
جناب خدای علام افاده وافهام ایچون ان الله لا یحب الخائنین بیورمشدر یعنی قبل اعلام الخصم نبذ عهد ایتمك
محض خیانتدر الله تعالی خائنلری سومز و مبنای امان توسع اوزره اولوب حتی کلامدن محتمل المعنیین ایله ثابت اولدیغی
کبی اشارتدن دخی محتمل ایله ثابت اولور و بو معنایی بیان حدیث هرمزانده نمایاندر که آنی حضرت عمر رضی الله عنهك
حضورینه کوردکلرنده حضرت عمر اکا تکلم یعنی سویله دیدی هرمزان دخی اتکلم کلام حی ام کلام میت یعنی
کلام حی ایله می سویلیه یم یوقسه کلام میت ایله می دیدی حضرت عمر کلام حی یعنی کلام حی ایله سویله دیدی
هرمزان دیدیکه یا عمر فی الاصل کرك سز و کرك بز جاهلیه ده ایدیك نه سزك ونه بزم ایچون بر دین معتبر یوغیدی
و بزم یدیمزده ملك ومال اولمغله بز سزلریکه معاشر عربی منزلهٔ کلابده عد ایدر ایدیك بنا برین الله تعالی سزی
دین ایله عزیز ورسولنی سزده بعث ایلدکده بز سزه اطاعت ایده مدیك حضرت عمر رضی الله عنه الیمزده اسیر
ایکن بزه بویله می دیرسین قتل ایدیکز شونی دیدی هرمزان دخی پیغمبریکز سزه تعلیم ایتدیکنده اسیره امان
ویروب صکره قتل ایتمك وارمیدر دیدی حضرت عمر بن سکا نه زمانده امان و یردم دیدی هرمزان یا عمر تکلم
کلام حی دیدیك ونفسی اوزره خائف اولان حی اوله مزدیدی حضرت عمر رضی الله عنه قاتله الله اخذ الامان
ولم افطن به یعنی آنی الله تعالی قتل ایلسون بندن امانی آلمش و بن فهم ایتممشم دیدی ایشته بو کلام توسع باب
امانه دلیل تامدر ینه مؤلف رحمه الله دیر که امام المسلمین قچان بر قومه اعطاء اماندن صکره نبذ عهد ایتمکی
استحسان قیلسه جائز اولور لقوله تعالی فانبذ الیهم علی سواء وهم اعطاء امان مجرد قوت نفسلرین تکمیل
ومحافظه ایچون مسلمینه نظر وشفقت ملاحظه سیله اولوب نظر مذکور دخی بعض اوقاته مقصور اولمغله همان
وقت مزبور منقضی اولدقده نظر وخیریت نبذ عهدده ایدوکی متعین اولور که ظهور شوکتلرندنصکره قتال کفاره
متمکن اوله لر و نبذ لغتده بمعنی الطرح در قال تعالی فنبذوه وراء ظهورهم وطرح امان انجق مشرکینه اعلام
وافاده وقبل الامان بولندقلری هیئت اصلیه لرینه اعاده ایله ظاهر ونمایان اولور حتی قبل الامان بولندقلری
قلعه لرندن خارج ومتجاوز اولمدیلرسه بعد الاعلام نبذ عهد ایله مقاتله لری جائزدر زیرا کما کان منعهٔ سابقه لرنده
برقرارلردر اما قلعه لرندن نزول وعساکر مسلمینه دخول ایتمشلر ایسه تاماً من سابقلرینه عودتلرینه دکین
تأمینلری واجبدر زیرا نزوللری امان سببیله اولمشدر اکر منعهٔ اصلیه لرینه عودتلرندن اقدم نبذ عهد یمز رفع
امانلرنده مؤثر قیلنسه خیانت مسلمین ظاهر اولمش اولور والله لا یحب الخائنین ومعنای سابق اوزره

وان احد من المشرکین استجارك فاجره حتی یسمع کلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم شریف دلیل ناطقدر یعنی یا محمد
اکر مشرکیندن بر کمسنه سندن جوار وامانه طلبکار اولورسه سن آنی کلام حقی استماع و حقیت دینه اطلاع
ایدنجیه دکین جار وامین قیل صکره اسلامه کلمزسه دخی ینه محل امننه آنی ایصال قیل وحکم مشروح المأله
حدیث معاویه رضی الله عنه ایله دخی استدلال قیلندیکه معاویه رضی الله عنه ایله کفار روم میانلرنده عهد وامان
وار ایدی ومعاویه بلاد کفاره طوغرو کیدر ایدی کویا وفاء عهده دکین هجوم ایتمیوب صکره بردن جمله واقدام ایله
مشرکین اوزره قدوم ایده یم دیر ایدی یعنی عهدلری مدت معلومه ایله مقید اولمغله اواخر مدتده مکان قریبده حاضر
وهمان تمام مدتده اوزرلرینه مهاجم ومحاصر اوله یم دیر ایدی راوی دیرکه ناکاه بر شیخ کبیر الله اکبر الله اکبر وفاء
لاغدر وفاء لاغدر دیه رك بر حرکت مرقومه دن منع وتکبیر ایله تکبیره باشلدی واول شیخ عمرو بن عنبسة السلمی
رضی الله عنه ایدی و بو کلامنده بیان واعلام ایلدیکه صنعت معهوده ده معنای غدر موجوددر زیرا کفار
قصد هجوملری یاقلشدیغنی بیلیوب محافظهٔ عهد وامان ایچون کلور صانورلر معاویه رضی الله عنه دیدیکه وفاء
لاغدر دیدیکك نه در و بنم حرکتمده نه کونه غدر واردر عمرو حضرتلری دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلمی
ایشتدم بیوریرلر که ایما رجل کان بینه و بین قوم عهد فلا یحلن عقدة ولا یشدها حتی یمضی امدها او ینبذ الیهم
علی سواء یعنی قنقی رجل که کندو ایله بر قومك بینلرنده معاهده اوله اول کمسنه بر عقده یی مجددا حل وعقد
ایلمسون یعنی خلاف معاهده برنسنه احداث ایلمسون تا مدت معاهده کچوب یاخود مساوات اوزره بیله رك نبذ
عهد ایلدکجه بو حدیث جلیلده صورة ومعنی مشابه غدر اولان اموردن وجوب تحرزه دلیل واردر والله اعلم

* باب ما لا یکون امانا *

یعنی ظاهر لفظی اعطاء امان اولوب حقیقتده امان اولمیان اقوال وافعالی بیاندر بر مسلم دار الحربه بغیر امان کیروب
مشرکین دخی آنی اخذ ایتدکلرنده مشرکینه انا رجل منکم یعنی بن سزلردن بریکزم دیسه یاخود جئت ارید
ان اقاتل معکم المسلمین یعنی سزکله مسلمینه قتال ایتمك اراده سیله کلدیم دیسه مشرکین دخی ظاهر کلامنه اعتماد
وآنی اطلاق وآزاد ایلسه لر اول مسلم قادر اولدیغی مقدار قتل مشرکین واخذ اموال ایتسه اکا حلالدر زیرا قول
مذکوری اعطاء امانه محمول اولمیوب انجق استعمال معاریض کلام ایله مخادعهٔ مشرکینه محمولدر زیرا انا رجل
منکم قولینك معناسی آدمی من جنسکم دیمکدر وجئت لاقاتل معکم المسلمین قولینك معناسی اکر مسلمیندن
اهل بغی ایله قتاله رغبت ایدرسکز بنده سزکله بر ابر قتال ایچون کلدیم دیمکدر یاخود المسلمین قولنده عن لفظه سنی
اضمار ایدوب مسلمین طرفلرندن سزکله قتاله کلدیم معناسنی اعتبار ایتمشدر حتی قول مذکوردن اعطاء امان دخی
قصد ایلسه ینه معتبر اولماز زیرا کندو ایادی مشرکینده اسیر مقهور ایکن ینه آنلره امان ویرمك نیجه ممکندر
آنك احتیاجی انجق مشرکینه دن طلب امان ایتمکده در ولفظ مرقومده طلب امانه دائر دخی نسنه یوقدر بعده
مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مذکوره اوزره احادیث وآثار ایله استدلاله ابتدار ایلمشدر آنلردن بریسی اولدر که روایت
اولنمشدر که سفیان بن عبدالله بن نبیح الهذلینك قتال مسلمین ایچون جمع جموع ایلدیکی رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینك مسموعلری اولدقده عبدالله بن انیس رضی الله عنهی یالکزجه بر سریه مقامنده نخله
یاخود عرنه و فی نسخهٔ عرنه نام محله بعث وتوجیه ومزبوری قتله امر وتنبیه بیوردیلر و دیدیلر که انتسب
الی خزاعة یعنی سفیان عادت عرب اوزره نسبکدن استفسار ایدرسه کندو خزاعه دن اولمغله سن دخی اول
قبیله یه نسبت اظهار ایله عبدالله یا رسول الله بن آنی بیلوب تشخیص ایده مم نیجه قتل ایده یم دیدی بیوردیلر که
انك اذا رأیته هبته یعنی علامتی اولدر که آنی کوردکده آندن قورقارسین عبدالله دیر که بن ایسه کمسنه دن قورقماز
ایدم ینه دیرکه فاقبلت عشیشة لفظ عشیشه علی خلاف القیاس تصغیر عشیه در یعنی اخشام وقتجغزنده
ایچلرینه توجه ایلدم ووقت صلوة دخی حلول ایلدی لکن بنی بیلورلر دیو نماز قیلمقدن خوف ایدوب ماشیا ایما ایله
قیلدیم وامام ابو یوسف رحمه الله منهزم اولان ماشیا ایما وصکره اعاده ایدر قولنه بو اثر ایله استدلال ایلدی عبدالله
دیرکه کتدم تا آنك بر راعیه سی عورته واصل اولدم وسن کیمك راعیه سیسین دیو اکا صوردم عورت دخی سفیان
بن عبد الله راعیه سی یم دیدی وسفیان قنده در دیدم اشته کلیوردیدی چوق اکلنمدم همان عصاسنه طیانه رق کلدی
دیرکه فلما رأیته وجدتنی اقطر یعنی آنی کوردیکمده شدت مهابتدن کندومی تقاطر عرق یاخود تقاطر بول ایدر
بولدم وفی روایة افکل یعنی خوفدن کندومی دترر بولدم همان کلوب سلام و یردی ونسبمدن سؤال ایلدی
بن دخی خزاعه یه انتساب ایلدم وطریق آخر ایله روایت اولندیکه عبدالله سفیانه کنت اعتزی الی جهینة

مطلب اداء الصلوة وقت الخوف بالایماء

يعنی فی الاصل قبیلهٔ جهینه یه منتسب ایدم شمدی خزاعه ده دخیلم دیدی بعده سفیانه دیدیکه جئت لانصرك
واکثرك واکون معك یعنی سکا نصرت ایدوب سوادیکی تکثیر ایتمك وسنکله بیله اولمغیچون کلدم وجئت لانصرك
قولندن اصل مرامی دعوت اسلام وقتال رسول الله علیه السلام کبی منکردن سنی منعه اقدامله سکا نصرت
ایچون کلدیم دیمکدر قال علیه السلام انصر اخاك ظالما او مظلوما یعنی دین قرنداشکه کرك ظالم کرك مظلوم
نصرت قیل سؤال ایلدیلر که ظالم ایکن نیجه نصرت ایده لیم بیوردیلر که تکفه عن ظلمه یعنی آنی ظلمندن
منع ایدرسین واکثرك قولندن دخی مافی الضمیری اسلامه کلمزسك سنی پاره پاره ایدوب اجزاء سواد جسدیکی تکثیر
ایچون کلدیم دیمکدر واکون معك قولندن دخی مقصودی سنی قتل ایدنجه دکین سنکله برابر جه قیام وقعود ایچون
کلدیم دیمکدر مترجم فقیردر که عبد الله بن انیس رضی الله عنه اصابه ده تحریر اولندیغی اوزره جهینه دن ایکن
امر نبوی اوزره خزاعه یه انتسابی مطابق واقع اولمدیغی تقدیر اوزره نوع انساندن وطائفهٔ عرباندن اولمغله جنس
خزاعه دن دیمکدر انا رجل منکم قولنی تأویله مثلی سبقت ایتمکله بو محلده ترك اولندی عبد الله دیرکه اول حینده
جاریه یه سنه سود صاغدیو امر ایلدی جاریه صاغوب بکا ویردی بن دخی مقدار قلیل مص ایلدیم بعده سفیانه ویردیم
اول دخی دوه کبی بردن ایچمکه باشلدی همان انی سودك قایغنده نهان اولدقده سیفله ضرب وقتل ایلیوب
جاریه یه دخی اکر سویلرسك والله سنی دخی قتل ایده رم دیدیم وطریق آخرده جاریه وسود ایچمك صددلری
متروك ونقد خلاصهٔ روایت قالب دیکرده مسبوك اولوب عبد الله بن انیس حضرتلری دیمشدر که سفیانله مواصلت
واظهار مخالصتدن صکره صحبت ایده رك برمقدار مشی وحرکت ایلدم تا که صحبتمدن تلذذ ایلدی تعبده بن کویا
بردیکنلو غصن اوزره یاصوب اویاغم انجندی مألئیا کالابهام وکبرو قالمغه اهتمام ایلیوب اول دخی الحق یا اخا جهینهٔ
دیه رك کندویه اتصالمه ابرام ایدر اولدی وتدریجله بن کیروقالوب اول دخی بنی کیرو براقمغه باشلدی همان
آرقه و یروب کیدر ایکن ایر یشوب بوینی اوروب باشنی آلدم بعده سرعتله فرار و برجبله صعود وآنده برمغاره ده
قرار ایلدم فاقبل الطلب یعنی بنی طلب ایدیجیلر یوریدی وفی روایة وخرجت الخیل توزع فی کل وجه فی الطلب
یعنی آتلولر بنی طلب ایچون چیقوب هر جانبه طاغلدیلر وبن دخی جبلده متمکن ایدم تا که برکسنه کلدیکه یانده
برطاغارجغی وار ایدی واپاق قابلرینی الینه آلمش ایدی وبن دخی یالن اپاق ایدم اوطوروب بول ایلدی واداوه
ونعلینی یره قودی وضربت العنکبوت علی الغار یعنی عنکبوت اولدیغم مغاره اوزره معجزهٔ محمدیه ایله نسج
بیوت ایلدی اوقال خرجت حمامة یاخود مغاره دن برکوکرجین پرواز ایلدی دیدی واول کسنه بو حالتلری
کوروب اصحابنه مغاره ده برفرد یوقدر خبرینی ایصال واشاعه ایتوب نعلین واداوه سنی ترك واهمال ایلدی بن دخی
درحال مغاره دن خروج ونعلینی کیوب اداوه یی دخی اخذ واستعمال ایده رك کیجه کیدوب کوندز اختفا یه استعجال ایتمکله
مدینه یه واصل ورسول الله علیه السلام حضرتلرینه مسجد شریفده متواصل اولدم بنی کوردکلرنده افلح الوجه
یعنی وجهکده آثار فلاح لایح اولدی بیوردیلر وطائفهٔ عرب مرادینی حائز ونصرته فائز اولان کسنه یه تحسین
وآفرین یانده افلح الوجه قوللریله خطاب ایدرلر بن دخی وجهك یا رسول الله یعنی بلکه آثار فلاح سزك وجه
انور بکزده لایح اولدی دیدم وکیفیت اخباریمی افاده واخبار ایلدم همان بکا برعصا بخش واعطا ایدوب تخصر بهذه
یا ابن انیس فی الجنة فان المتخصرین فی الجنة قلیل بیوردیلر یعنی شو مخصره یی آلوب یا ابن انیس جنتده آنکله
تخصر وتتکا قیل زیرا جنتده متخصر اولنلر قلیل در معنای حدیث ملوك عرب یدلرنده برعصا طوتوب قصد اشارت
ایتدکلری نسنه یی آنکله تعیین وارائت ایتمك دأب وعادتلری اولدیغی کبی سن دخی جنتده ملوکانه تعزز وتعظم
وبو عصا ایله استدیککك نسنه لری استجلاب ایچون اشارت وتحکم قیل دیمکدر وبعض علما دیدیلر که معنای حدیث
اشبو عصا یوم الجزاده سنکله بیمزده برعلامت اولسون که سنك ایچون شفاعت زیادهٔ درجات ایتمکله بو حسن
صنیعکه مجازاته عزیمت قیله یم زیرا بویله سنك کبی کندو ایله پیغمبری میانلرنده وضع علامت وحسن صنیعنه
مجازاته عزیمت قیلنان جنتده قلیل الوجوددر وعبد الله بن انیس رضی الله عنه اول عصایی محافظه ده استقصا
ایدوب حین رحلتنده دخی کفنی ایچنده درج ایتمرلریله اهلنه وصیت ایلدی ومؤلف علیه الرحمه نك نقل قصه دن
مرادی جئت لانصرك واکثرك قولی کبیلر مشرکه امان ویرمکه محمول اولمدیغنه استدلال واستشهاددر
بعده مؤلف رحمه الله حدیث یزید بن رومان رحمه الله تعالی یی ذکر وبیان ایلدی یزید بن رومان دیرکه کعب
بن الاشرفك مکه یه قادم واعلان شر ونظم اشعار پرشرره مقدم اولدیغی پیغامی رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه اعلام اولندی وکعب مزبور عظماء یهود یثربدن اولوب طائفهٔ مرسومه یه عمدهٔ اعتماد اولمغله

یریدون ان یتحاکموا الی الطاغوت آیت کریمه سنده طاغوت له مراد دخی اولدر واول خبیث جناب رسالته فوق
الغایه مخالفت واستعصا واظهار عداوتده مبالغه واستقصا ایدر ایدی حتی غزوهٔ بدردن صکره مکه یه واروب
مشرکینك مقتوللرین اشعار ایله مرثیه ومدحت وحاشا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین هجو ومذمت
واهل مکه یه مسلمیندن انتقام اوزره تحریك غیرت ایلدی واشعار شماتت شعارندن بریسی اول قصیده سیدرکه
اولی *نظم* طحنت رحا بدر لمهلك اهله * ولمثل بدر یستهل ویدمع *یعنی اهلاك وتمزیقده آسیاب کبی اعظم
اسباب اولان غزوهٔ بدر آنده بولنان اهلینك هلاکلری ایچون آنلری اوکتدی وانجق بدر مثللو موضع هلاك ایچون رفع
اصوات وسکب دموعله کریه ناك اولمق کرکدر خلاصه رسول الله صلی الله علیه وسلم بو کعب بن الاشرف کبی دون
کعب اولان شخص وضیعك بو کونه وضع قبیحنی استماع ومدینه یه عودت بیورد قلرنده دیدیلرکه من لی بابن
الاشرف فانه قد اذانی یعنی بنم ایچون دفع ابن الاشرفه کیم ضامن اولور زیرا اول بکا اذا وجفا ایلدی محمد بن
مسلمة رضی الله عنه بن سنك ایچون اکا ضامنم وآنی قتل ایده رم یا رسول الله دیدی ورسول الله علیه السلام اکا فافعل
یعنی اول فعلی وجوده کتور دیو اذن وامر ایلدیلر بعده ابن مسلمه برقاچ کون اکل طعام ایتمیه رك مکث وارام ایلدی
وکیفیتی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولوب انی دعوت ایدوب ترکت الطعام والشراب یعنی یمکی
وایچمکی ترك ایتدیك ونیچون ایتدیك قوللریله تطییب وتسلیت بیوردیلر اول دخی دیدیکه یا رسول الله بن سکا برسوزدر
سویلدیم عجبا وفا ایده بیلورمیم ایده مزمیم دیدی بیوردیلرکه انما علیك الجهد یعنی اوزریکه لازم اولان
انجق سعی وغیرتدر وقول مذکورك معناسی وعدینه وفادن اقدم تناول لذاتی ترك ایلدی دیمکدر وعازم خیرات
اولان مرد کریم کرکدر که عزیمتی تناول اذاتی اوزره بو وجهله تقدیم ایلیه لکن رسول الله صلی الله علیه وسلم نفس
انسان خیرات حسانه وما جعلناهم جسدا لا یأکلون الطعام یعنی برعظیم الشان انبیاء عظامی اکل طعام ایتمین
اجساد واجسام قیلمادیق بلکه آنلر دخی اکل طعامله تعیش ایدرلر مدلولنجه انجق تناول طعام وشرابله قوت
وقدرت اکتساب ایده جکین بیان واشارت واوزرینه لازم اولان انجق وفاء عهده مزید جهد اولوب تکمیل مصلحت
خارج عهدهٔ عبد اولدیغن دخی بیانله دفع حجاب ایلدیلر راوی دیرکه خصوص مرقومده محمد بن مسلمه ایله عبادة بن
بشر بن وقش وابو نائله سلکان بن سلامة بن وقش وحارث بن اوس وابو عبس بن جبل رضی الله عنهم مثللو قبیلهٔ
اوسدن نیجه مرد شجاع اتفاق واجتماع ایلدیلر ودیدیلرکه یا رسول الله بزانی قتل ایده رز لکن بزه اذن ورخصت
ویرکه استدیکمز سوزلری اکا سویلیه لیم زیرا بزه اویله سوزلر لازمدر یعنی استعمال معاریض کلامله جنابکدن اظهار
شکایت ایهام ایده رك اکا خدعه ایده لیم ورسول الله علیه السلام دخی فقولوا یعنی استدیککزی سویله کز دیدیلر
بعده ابو نائله کعب مرقومك رضاعا برادری اولمغله ابتدا یانکه مدینه دن خروج وساحهٔ نحوست مساحه سنه واوج ایدوب
برازمحادثه واخبار وابکیسی دخی شاعر اولمرله مناشدهٔ اشعار ایلدیلر بعده ابو نائله دیدیکه کان قدوم هذا الرجل علینا
من البلاء یعنی شو رجل که رسول اکرم علیه السلامك مکه دن اوزریمزه قدومی بزه بلا نوعندن اولدی ولفظ
بلا بمعنی الشدة مستعمل اولدیغی مثللو بمعنی النعمة دخی مستعملدر زیرا مأخذی ابتلا بمعنی الامتحاندر
وانسان محنتله تجربه اولندیغی کبی نعمتله دخی تجربه اولنور حتی صحابهٔ کرام بعض متعملرك بجاوز حدود
ایتدکلرین کوروب ابتلینا بالضراء فصبرنا وابتلینا بالسراء فلم نصبر دیمشلردر یعنی اولا ضرر وفقر ایله امتحان
اولندق وصبر ایلدیك صکره سرورغنی ایله امتحان اولندق اکا صبر ایده مدیك وهم وفی ذلکم بلاء من ربکم عظیم
آیت شریفه سی قوم فرعون ابناء ذکور یکزی ذبح وافنا واولادانا ثکزی استحیا وابقا ایتملرنده محنت عظیمه
واردر دیو تأویل اولندیغی کبی فرعون وقومندن سزی تخلیص وانجاده نعمت عظیمه واردر دیمکله دخی تفسیر
اولندی وابو نائله نك دخی بلا اولدی قولنده نیتی معنای نعمت وراحتدر بعده ینه ابو نائله دیدیکه بو رجل ایچمزه
کلمکله جمیع عربان بزمله محاربه یه قیام واتفاق اوزره قوس واحده دن بزه رمی سهام ایدوب ابناء سبیل منقطع
وبیع وشرا مرتفع اولدی حتی وجودلریمز مبتلای جهد وشدت وعیالمز مشرف ضیاع وخسارت اولوب
بزلر یه جك بوله مز ایکن ینه فقرا ایچون اعطاء زکوة ایله بزلری مؤاخذه ایلدی اول وقتده کعب یا ابن سلامه
علی التحقیق انجام کار بوکه واره جغنی بن سکا اخبار ایلمش ایدم دیو افتخار واستبشار ایلدی بعده ابو نائله
سلکان دیدیکه احبابمدن براز کسنه لر دخی واردر بنم رأیم اوزره متفقلردر استرمکه سندن طعام وتمر اشترا
ایتمه وز ایچون آنلری سکا کتوره یم وسن دخی اولبابده بزه لطف واحسان ایدرسین ونقد حاضر یمز اولمامغله اعتماد
ایده جك نسنه زی سکا رهن قیله رز سن دخی قبول ایدرسین وکعب بو کلامدن اکتساب بهجت برله

اما ان رفاقی تقصف تمرا من عجوة یغیب فیها الضرس دیمکله اظهار ثروت ایلدی ورفاف جمع رف دروف اول
موضعدر که خنبق یعنی انبار کبی آنده جمع تمر ایدرلر وتقصف قولی تکسر معناسنه دریغیب فیها الضرس قولی جودت
تمری بیاندر وحاصل معنی بنم مخزنلرم کثرت تمردن ییقله یور واول تمر عجوه در که انسانك اضراسی ایچنده غایب
اولور دیمکدر ینه کعب دیدیکه والله یا ابا نائله سن بنم عندمده اکرم الناسدن ایکن سنده بو خصاصه وضرورت
وشدت فقر وحاجتی کورمك استمز ایدم لکن بکا رهن اولمق اوزره نه ویره جکسز ابناونساکزی رهن
ایدر میسز ابو نائله دیدیکه والله سن سر عزی اظهار ایله بزی مفتضح اغیار ایتمك استرسین انجق سکا حلقه دز
یعنی درع وغیری اسلحه‌دن راضی اوله جغك نسنه‌لری رهن ایده‌رز وابو نائله‌نك رهن سلاحی ذکر وابرازی انجق
سلاحله کلدکلرنده کعب خوف واحتراز ایتمك قصدینه مبنیدر کعب دخی ان فی الحلقة لوفاء یعنی سلاحده
دخی کفایت واردر دیدی بعده ابو نائله فلان وقتده کله‌یم دیو مواعده ایله کعبك عندنده معاوده ایدوب مدینه‌ده
رفیقلرینه وصلت واخشام اولنجه کیده‌یم دیو اتفاق ونیت ایلدیلر وبنسو وقتنده حضور رسول الله علیه
السلامه کلوب اعلام ایلدیلر وآنلری بقیعه دك تشییع بعده امضوا علی برکة الله وعونه دیوب بعد الدعاء توجیه
وتودیع ایلدیلر ولیلهٔ مرقومه مثل النهار بر لیلهٔ مقمرهٔ مبسوطة الانوار ایدی کیده‌رك حصن کعبه وصول وانتها
ایلدکلرنده ابو نائله یا کعب دیو اکا ندا وخبر وصوللرین انها ایلدی وابن الاشرف دیدکلری منحوس دخی قریب العهدده
تزوجله نوعروس ایدی همان صوت ابی نائله یی کوش ایدوب فراشندن سرعتله قیامه خروش ایلدکده عورتی طرف
لحافنی طوتوب قنده کیده یورسین سن بر رجل محارب اولمغله بویله وقتده سنك کیلره حصندن نزول ایتمك مناسب اولماز
دیدی کعب دخی اول بنم قرنداشم ابو نائله در او یور بولسه بنی اویاندرماز دیوب همان لحافه صربله تخلیص دامان
لودعی الفتی لطعنة اجاب نظمی ایله روی سر انجامندن من حیث لا یشعر کشف نقاب ایده‌رك نزوله شتابان اولدی کلوب
تحیت وترحیله اول جماعته اختلاط وبرساعت مصاحبتدن صکره دفع وحشتله اظهار انبساط ایلدی
بعده اکا یا ابن الاشرف نه عجب طتلوسو یلرسین برابرجه شرج العجوز نام موضع لطافت افروزه کیدوب بقیهٔ
شبی آنده محادثه ایله غبطه کاه روز ایلسك اولمازمی دیدیلر کعب دخی اولور دیدی واو جانبه توجهلرنده ابو نائله
الینی کعبك صاچنه ادخال بعده یا ابن الاشرف نه عجب بو عطرك نه دن نابو مرتبه اطیب اولدی دیو ریشخند ایله
آنی مطیب البال ایلدی و برمقدار دخی مشی وحرکت ایلدیلر ینه ابو نائله شم عطر ینه عودت ایلدی وکعب دخی
بلا وسوسه اکا تسلیم نفس ایتدکده همان جوانب رأسنی محکم طوتوب رفیقلرینه اقتلوا عدو الله دیو اعلام
وهر بری ضرب سیفه اقدام ایلدیلر لکن سیوفلری بر برینی ضرب وقرع وهر برینك سیفی سیف آخری رد
ودفع ایتمکله اول کشتنی یه قطعا ضرر اصابت ایلمدی محمد بن مسلمه رضی الله عنه دیرکه سیفمك ایچنده برمغول
وار ایدی ومغول کسر میم وسکون غین معجمه ولام ایله شول خنجر کبی سیف دقیقه‌در که آنی سیف غلیظ ایچنده
نهان ایدرلر اول مغول خاطرمه کلدی همان آنی چکوب کوبکنه وضع وبن دخی اوزرینه چوکوب تا قاصغینه
وارنجه اول مغولی یرلشدیردم اول حالده عدو الله بر صیحه ایله فریاد ایلدیکه حصون یهوددن بریسی قالمیوب
جمله سنك اوزرنده نار استغاثه لر ایقاد ایلدیلر وعادت یهود آنك اوزرینه استقرار ایتمشدرکه اثناء لیلده عند الفزع
ایقاد نار ایدرلر ولیلهٔ مرقومه ده یهود بنی حارثه دن ابن سنینه نام بر یهودی بنام صوت کعبی استماع ونیران موقده‌یی
التماع ایدوب انی لا جد ریح دم بیثرب مسفوح یعنی بن یثربده بر دم مسفوح رائحه سی بوله یورم دیو تحزن واسترجاع
ایلدی ومغازیده مذکوردرکه یهودی مرسوم ایله مکان وقعه میاننده مقدار فرسخ مسافه نمایان ایدی وغزاء
مشروحه‌ده هنکام ضرب کعبده سیف بعض مسلمین حارث بن اوس حضرتلرینه اصابتله ایاغندن مجروح ایلدی
بعده کار کعبی اتمام وسرعتله فراره اقدام ایدوب اولانی امید بعده بنی قریظه بعده بعاث نام موضعلره اوغرایوب
حرة العریض نام موضعه کلدکلرنده جراحت حارثدن کثرت سیلان دم حادث اولمغله رفیقلری اکا شفقت
واعناقلری اوزره آنی کوتورمکه بذل قدرت ایده‌رك صوب رسالتپناهی یه عزیمت وبقیعه کلدکلرنده کمال
تکبیر ایله رفع اصوات تبشیر ایلدیلر ونبی علیه السلام دخی اول لیلهٔ مسرت انجامده صلوة لیله قیام ایتمشلر ایدی
همان تکبیرلرین ایشیدوب کعبی قتل ایتدکلرینه انتقال وآنلر دخی تکبیره اشتغال ایلدیلر بعده مجروح اولان
حارث بن اوسی حضور سعادتلرینه کوردیلر همان یاره‌سی اوزره ریق ستاره ریقلری ایله نفخ ایتدکلری ساعتده
بالکلیه الم جراحتدن سلامت بولدی بعده اول عدو اللهك قصه سنی حکایت وهر کس خانه سنه دعوت ایلدیلر
صباح اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم شجعان اصحابه من ظفرتم به من رجال یهود فاقتلوه امر مستطابیله

خطاب ایلدیلر یعنی رجال یهوددن هر کیمی بولورسکز قتل ایدیکز وبو امر ورخصتلری انجق طائفهٔ یهود
وقعهٔ مزبوره‌ده صحبت وتدبیر انعقادنده مشورت ایچون جمعیتلرینه ممانعت ایچون ایدی وبو دخی حزم وسیاستدن
دأب اهل کیاستدر راوی دیرکه بو جهتله یهوده خوف دوشوب عظمالرندن بریسی مکانندن خروج وشیء واحد
تکلمه قادر اوله میوب ابن الاشرفه اولان شبخون کبی شبخون اولنمقدن احتراز اوزره متستر اولدیلر وابن سنینه
دخی یهود بنی حارثه‌دن ایدی وحویصة بن مسعود ایله حلیف وعادت عرب اوزره تعاونله متعاهد والیف ایدی
وحویصه‌نك قرنداشی محیصه اسلامه کلمشیدی محیصه امر مفخر الانامله ابن سنینه اوزره اقتحام وانی قتل
واعدام ایلدی وحلیفی اولان حویصه محیصه‌نك اکبری اولمغله ای عدو الله سن ابن سنینه یی قتل ایدیك والله
بطنکده اولان اکثر شحوملك آنك مالندندر دیو دشنام وجرب ایله محیصه یی ضربه باشلدی زیرا ابن سنینه
ایکیسینه دخی انفاق ایدر ایدی محیصه دیدیکه والله آنی قتله بکا امر ایدن ذات والا شان سنی دخی قتلکه فرمان ایلسه
سنی دخی قتل ایدر ایدیم حویصه دیدیکه شمدی محمد بنی قتلکه سکا امر ایلسه بنی قتل ایدرمی ایدیك محیصه بلی
ایدر ایدیم دیدی حویصه والله بر دین که آنکیچون ایکی محبتلی قرنداشلر بربرینی قتل ایده‌لر دین عجیبدر دیوب
یوم مزبورده اول دخی اسلامی قبول ایلدی بعده محیصه معنای سابقی ایراد برله شو ابیات آتیه‌یی نظم وانشاد ایلدی
یلوم ابن امی لو امرت بقتله * لطبقت ذفراه بابیض قاضب * حسام کلون الملح اخلص صقله * متی ما تصوبه
فلیس بکاذب * وما سرنی انی قتلتك طائعا * وان لی ما بین بصری ومارب * یعنی قرنداشم بنی تعییب ایدر
اکر آنی قتله مأمور اولیدم ذفراسنی که قولاغنك کوکنی سیف قاطعله قیرار ایدم واول سیف قاطع اون ملحه بکزر
جلاء خالص ایله مصیقل بر قلجدر که آنی هر قچان یوقرودن اشاغه ایندیرمك اصلا یالان سویلمز وبن قرنداشمی
طائعا قتل ایتدیکم وقتلرده بنی اطاعت رسول اللهدن غیری برنسنه مسرور ایتمز استرسه‌لر بصرای شام ایله مأرب
یمن ما بیننی عموما بکا ویرسونلر بوندن صکره مؤلف رحمه الله حدیث کعب بن الاشرفی طریق آخردن جابر بن عبد الله
رضی الله عنهما روایتی اوزره اعاده وبو وجهله ذکر وافاده ایلدیکه ابتداء ابن الاشرفه کیدن انجق محمد بن مسلمه
رضی الله عنه ایدی واروب یا کعب قد جئتك لحاجة دیدی اول دخی مرحبا بحاجتك دیدی ابن مسلمه دخی
جئتك استسلفك تمرا یعنی سکا علی وجه القرض او السلم رجاء تمر ایله کلدیم دیدی اول دخی وما بعثکم الی
من مسئلة التمر یعنی رجاء تمر جهتندن بکا نه نیاز واحتیاجکز واردر یا آل مسلمه دیدی ونه احتیاجکز
واردر دیدیکینك حکمتی اولدرکه آل مسلمه زمان جاهلیتده کثیر التمر ایدیلر حتی بیك وسق تمر حاصللری وار ایدیکه
هر وسق آلتمش صاعدر ابن مسلمه دیدیکه ان هذا الرجل لم یدع عندنا شیئا وعنانا یعنی بو رجل که نبی علیه السلام
واصحابی بزده برنسنه قومادیلر بو کلامك ظاهر معناسی واضحدر لکن مرادی امور جاهلیه‌دن بزه ضرر ویرن
نسنه‌یی یاخود کفر وشرکدن نسنه‌یی قومادیلر یاخود امور دین ودنیادن لازم اولان نسنه‌لردن برینی قومیوب همان
بزلری اکا ارشاد ایلدیلر دیمکدر کعب دیدیکه الحمد لله که عقلك باشکه کلمش همان مصلحتکی کور لکن رهن استرم
ابن مسلمه دخی درعمی رهن ایده‌یم دیدی کعب دخی امید ایدرمکه بدریکیك زغبا نام درعی اوله دیدی ابن مسلمه بلی
اودر دیدی کعب وار ایستدیکیك کسنه‌لری کتور ومطلوبکی آل دیدی ابن مسلمه دیدیکه آتیك فی خمر اللیل وخمر
فتحتین ایله سنی کیزلین نسنه‌در یعنی ظلمت لیلده کلورم زیرا سندن نسنه طلب ایلدیکمی واحتیاجدن کلدیکمی ومحتاج
اولدیغمی ناسك کوردکلرینی استمم دیدی والحاصل راوی سیاق سابق اوزره سوق حدیث ایدوب نهایتنده دیدیکه
کعب بن الاشرف حصنندن محمد بن مسلمه‌یه نازل وانکله راز انس ومحادثه‌یه نائل اولدی بعده ابن مسلمه الینی
کعبك صاچنه ادخال ایلدی وکعب قیوریق صاچلی ایدی ودهنك نه عجب طیبدر دیدی کعب دیلرسك
بوندن سکا ارسال ایده‌یم دیدی ابن مسلمه یدینی بر دخی ادخال ایلدی کعب دخی ابن مسلمه‌یه یا محمد سن ورفیقلرك
بو دهنی ترك ایله محروم اولدیکز دیدی وابن مسلمه بودفعه‌ده رفیقلری خلال رأسنه یرلشدیروب ضبط ایلدکده
خنجر ایله کوبکندن اوردی الی آخر الحدیث ومحل استشهاد ابن الاشرفه استسلاف تمر ایچون کلوب آنی قتل
ایلدکلری شرعا غدردن تعداد اولنمادیغیدر وبونلری ایراددن شرعا جواز امثالی مستفاد اولمشدر والله اعلم

* باب الامان علی الشرط *

قچان مسلمین بر مشرکه فلان محله دلالت ایدوب خیانت ایتمك وایدرسه قتلی حلال اولمق شرطیله امان ویروب
اولدخی شرط مذکور اوزره بلدندن یاقلعه‌سندن خروج ومیان مسلمینه ولوج ایدوب صکره عدم دلالت
یا اظهار خیانت ایلسه اول ساعت اهل اسلامدن بریء الذمه اولورلر وآنك عقوبتی مفوض امام اولوب دیلرسه

قتل ودیلرسه فیء اهل اسلام قیلر زیرا شرطلری بو یله جاری اولمش ایدی وقال علیه السلام المسلمون
عند شروطهم وقال عمر رضی الله عنه الشرط املك یعنی شرط زیاده ایله انسانه مالکدر که وفاسی واجبدر
وهم مشرك مرسوم فی الاصل مباح الدم ایکن حرمت دمنی دلالت وترك خیانته تعلیق ایلدیلر وطلاق وعتاق کبی
اسباب تحریمی شرطه تعلیق ایلمك مشروع وانعدام شرطله تحریم دخی مد فوعدر وهم بعد الامان نبذ
عهد ایله اعاده الی المأمن واجب اولدیغی انجق غدردن احترازه مبنی ایدی شمدی تصریح شرطله معنای غدر
دخی منتفیدر ومدعای مشروح المآل اوزره حدیث موسی بن جبیر رحمه الله ایله دخی استدلال اولنمشدر موسی
رحمه الله دیر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حصون خیبردن آخر حصونلری اولان کتیبه نام حصنی محاصره
اوزره اون دورت کون اقامت ایلدیلر واهل حصن ایقان هلاك ایتدکلرنده دامن رجای صلحه استمساك
ایلدیلر رسول الله علیه السلام ابن ابی الحقیقه کلسون شروط صلحی سویلشه لیم دیو ارسال پیام ایلدیلر
اول دخی حصندن نزول ودملری محفوظ اولوب کندولر خیبر ونواحیسندن خروج واموال واراضی وذهب
وفضه وسلاح حتی ظهر انسانده بولنان ثیابدن غیری اثوابلری دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچون اولوب
برلرنده ابقا ایتمك شرطی ایله مصالحه یی قبول ایلدیلر ورسول الله علیه السلام آنلره وبرئت منکم ذمة الله
ان کتمونی شیئا یعنی بندن برنسنه کتم ایدرسکز سزدن ذمت الهیه بریه اولسون بیوردیلر یهود دخی بو یله
مصالحه ایلدیلر صکره ابن ابی الحقیق ترك وفا ووافر اوانی فضه واز قدیم کانة بن ابی الحقیق یانده برجلد بعیر
ایچنده حفظ ایده کلدکلری مال کثیری کتم واخفا ایلدی ومال مرقوم حلی کونا کون ایدی که آنی اهل
مکه یه دخی اعاره ایدرلر ایدی وجمعیت عرس ایچون قریشدن بعض طالبلری کلوب آنی استعاره ومقدار شهر
استعمالدنصکره ارسال واساره ایدرلر ایدی واول اموال آل ابی الحقیقك اکبردن اکبرینه انتقال ایدر ایدی حتی
مغازیده مذکوردر که بردفعه اول اشیادن برنسنه مکه ده ضایع اولمغله اضاعت ایدن کسنه قیمتی اون بیك دیناری
ضامن اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم فاین الآنیة والاموال التی خرجتم بها من المدینة حین اجلیناکم
یعنی سزلری مدینه دن اجلا ایتدیکمده چیقردیغکز اوانی واموال قنده در دیو سؤال بیوردیلر یهود دخی
یا ابا القاسم محاربه لرده اول اموال تلف اولدی وبزلر آنی انجق بو یله کونلر ایچون صقلر ایدك دیو انکار ویمین ایدوب
انکارده اصرار ایلدیلر صکره الله تعالی رسولنی اکا مطلع قیلوب یهوده دیدیلرکه افرأیتم ان وجدته عندکم
اقتلکم یعنی آنی سزده بولورسم سزی قتل ایده یمی نه دیرسز یهود دخی بلی قتل ایله دیدیلر وروایت اخراده
کانة بن ابی الحقیق ایله قرنداشی ربیعه یه دیدیلرکه برئت منکما ذمة الله وذمة رسوله ان کان عندکما یعنی اکر
سزده ایسه اللهك عهدی ورسولنك عهدی سزدن بری اولسونمی آنلر دخی اولسون دیدیلر بنه دیدیلرکه
وکلما اخذت من اموالکما فهو حلال لی ولاذمة لکما یعنی مالی یکزدن هرنه آلورسم بکا حلال وعقد ذمتکز
دخی قرین عقدهٔ زوال اولسونمی اولسون دیدیلر ومعاهدهٔ مرقومه اوزره ابو بکر وعمر وعلی وزبیر رضی الله
عنهم ایله یهود دندخی اون کسنه یی اشهاد ایلدیلر همان بر یهودی قالقوب نهانجه کانه یه اکر بو مال سنده ایسه یاخود
یرینی بیلورسك آنی اعلان ونفسك ایچون تحصیل امان ایده کور والله محمدا اکا مطلع اولور زیرا بزفردك بیلمیه جکی
نسنه لره مطلع اولدی دیو نصح ایدوب ابن ابی الحقیق آنی زجر ایلدکده یهودی مزبور مجلسدن متباعد وبرطرفده
قاعد اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم کانه وربیعه یه تعذیب وتنکیل وبانلرنده اولان مالی تمامجه
تحصیل ایله زبیر بن العوام رضی الله عنهه امر ایلدیلر اول دخی کانه یه اشکنجه یه باشلیوب خوف هلاکه دوچار
اولمشیکن بنه اصلا اقرار ایلمدی وبو امر تعذیب یا قبل النهی عن المثلة واقع اولمشدر یاخود مجرد سیاسته
محمولدر که حقیقت حال آشکار وبومقوله حیله دن زجر امثال دخی پدیدار اوله راوی دیر که آنی کوروب قرنداشی
ربیعه اقرار واعتراف برله بن کنانه یی هرصباح شو ویرانه ده طواف ایدر کوردم دیدی رسول الله صلی الله
علیه وسلم دخی حضرت زبیره امر ایلدیلر اول دخی حفر واول ویرانه دن کنز مطلوبی استخراج ایلدی
وروایت اخراده کلمشدر که ثعلبة بن سلام بن ابی الحقیق که برضعیف الجسم وخفیف العقل یهودی ایدی
رسول الله صلی الله علیه وسلم آندن استعلام ایدوب اول دخی بن بیلمم انجق هرصباح کانه شو ویرانه ده طواف
ایدر ایدی اکر نسنه دفن ایتمش ایسه آنده در دیدی رسول الله علیه السلام دخی اول محله ارسال واول ویرانه دن
کنزی استحصال ایلدیلر بعده کانه یی محمد بن مسلمه رضی الله عنهه تسلیم اول دخی قرنداشی محمد بن مسلمه
یرینه کار قتلنی تتمیم ایتمکله رسول الله صلی الله علیه وسلم امر ایلدیلر زیرا محمودك باشنه سنك آسیا القا ایدوب

معلوم اوله که معاهدهٔ سابقه یه بناءً مالاری حلال ایکن بو حدیث شریف آنلری تخویف وتهویل یاخود بعد القتل ظهورلرنده اولانلر ایسه لرینه حمل اولنور

محمودی قتل وافنا ایلین کانه ایدی وکانه وربیعه نك دملری اهراق وذریتلری استرقاق اولنمق انجق میانه ده
جریان ایدن شرط سابق البیانه مبنی ایدی وصفیه بنت حیی بن اخطب زوجهٔ کانه ایکن رسول الله صلی الله
علیه وسلم آنی بر بنت عمی ایله برابرسبی ایلدیلر وبوایکیدن غیری اهل خیبردن کسنه سبی اولنمادی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم دحیة الکلبی حضرتلرینه سبی خیبردن وعد احسان ایتمشلر ایدی دحیه دخی صفیه یی رجا
ایتدکده یرینه بنت عمنی اعطا وصفیه حضرتلرینی نفس نفیسلری ایچون ابقا بیوردیلر وصفیه هنوز عروس تازه
ایدیکه زوجی اوزره دخول ایتمش ایدی ومغازیده مذکوردر که اول اثناده برکیجه منامنده قرسمادن واقع
وقوجاغنده لامع وساطع اولمش کوروب صباحله رؤیاسنی زوجی کانه یه اخبار ایلدکده همان رخسارینه برطبانجه
اوروب زوج محمدمی اوله یم دیرسین دیو آزار ایلدی بعده رسول الله علیه السلام صفیه یی منزلکاه رسالتپناهلرینه
ایصال ایله حضرت بلاله امر ایلدیلر بلال دخی صفیه یی مقتوللرك میانندن امرار ایله صفیه نك بیم واضطرابنه
مدار اولدی وبوخصوص جناب رسالتی اغضاب ایتمکله بلاله سن برجاریهٔ حدیثة السنی میان مقتولاندن
قومندن امرار ایلدیك سندن مرحمت سلب اولنمش دیو عتاب ایلدیلر بلال دخی یارسول الله فی الواقع انجق
قومنك مواضع قتللرین کورسین ایچون کوتوردم لکن عدم رضاکی بیلدم دیمکله اعتذار ایلدی ومغازیده
مسطوردر که رسول الله صلی الله علیه وسلم صفیه یی اعتاق ونکاح ایدوب سفرده برابر اولان ام ایمن رضی الله عنهایه
آنی تهیئه وتنظیف ایله فرمان ومدینه یه وصولدن اقدم اثناء طریقده شرف زفافه شایان کوردیلر وحضور
سعادتلرنده صفیه نك منزله ومحبتی وار ایدی وسبب محبتلری شو وجه اوزره روایت اولنمشدر که بعد الزفاف رکوب
ایچون بعیر صفیه یی کتوردکلرنده رسول الله علیه السلام آنی بنفسه ارکابه همت ورجلنی فخذ سعادتلرینه
باصوب رکوب ایتمکله اکا امر وعنایت ایلدکلرنده صفیه دخی هرنه قدر امر ایتدیلر ایسه ده ینه رجلنی رکبهٔ
رسول الله علیه السلام اوزره وضع ایتمکی استعظام وانجق کندو رکبه سنی رکبهٔ رسول الله اوزره وضعله رکوبه
اقدام ایلدی آندن بوحسن ادبی استحسان ومزید محبتله لطف واحسان ایلدیلر ومدینه یه قدوملرندنصکره
حضرت عایشه رضی الله عنها صفیه رضی الله عنهایی کورمك ایچون تبدیل هیئت ونسوان سائره ایله منزلهٔ
صفیه یه دخوله سرعت ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی عشیرت صفیه دن جماعت نسا ایله
حجرهٔ صفیه ده بولدی ورسول الله علیه السلام حضرت عایشه یی نساء داخله میانلرنده بیلوب نسنه سویلمدیلر
صکره حضرت عایشه کند ومنزلنه عودت ایتدکده رسول الله علیه السلام کلوب کیف رأیت صفیة یعنی
صفیه یی نیجه کوردیك بکندیکمی دیدکلرنده حضرت عایشه دخی مارأیت غیر ابنة یهودی بین یهودیات ولکنی
سمعت انك تحبها یعنی برقاچ یهودیه لر آره سنده بر یهودی قزندن غیری کورمدم لکن ایشتدم سن آنی
سورمشسین دیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی لاتقولی یا عایشة فانی لم ار فی وجهها کبوة حین عرضت
علیها الاسلام یعنی اویله دیمه یا عایشه زیرا اکا عرض اسلام ایتدیکمده وجهنده قطعا توقف وتردد کورمدم
بیوردیلر بوندنصکره مرویدر که ازواج رسول الله صلی الله علیه وسلم قیجان برموضعده اجتماع ایلسه لر صفیه
رضی الله عنهایه یا ابنة الیهودی دیه رك خطاب ایله ایلام وایجاع ایدرلر ایدی رسول الله علیه السلام حضرتلرینه
شکایت ایتدکده بیوردیلرکه اذا قلن لك هذا قولی من منکن مثلی ابی نبی وعمی نبی وزوجی نبی یعنی یا صفیه سکا
بردخی اویله دیرلرسه سن دخی شویله سویله که ایچیکزدن قنقیکز بنم کبیدرکه بابام نبی وعمم نبی وزوجم نبی در
وصفیه اولاد هارون اخی موسی علیهما السلامدن ایدی بعده صفیه بوکلامله آنلره مقابله والزام ایتدکده
حضرت عایشه رضی الله عنها لبس هذا من کیسك یا ابنة یهودی یعنی ای یهودینك قزی بوکلام سنك
رشدکدن دکلدر دیو الزام ایلدی وفقهادن بعد الاصابه تجویز تنفیل ایلین رسول الله علیه السلامك بنت عم
صفیه یی دحیه یه اعطا قیلمریله استدلال وتعلیل ایلدی لکن حقیقت تأویلی امام محمد رحمه الله قولیدرکه
حصن کتیبه خالصهٔ رسول الله علیه السلام ایدی اول جهتله جاریهٔ مزبوره یی دحیه یه اعطا بیوردیلر وبنه
فقهادن جواز معامله یه قائل اولنلر بوحدیثك بعض طرقنده وارد اولان روایتله مستدل اولدیلرکه یهود خیبر
یا محمد بزلر بو اموال واراضینك صاحبلری بز واحوالنی بیلورز بزی اخراج ایتمیوب نصف اوزره بزمله عقد معامله
قیل دیدیلر ونصف اوزره آنلر ایله معامله بیوردیلر لکن ابو حنیفه رحمة الله علیه آنی تأویل ایتمشدرکه
ابتداء کتاب المزارعه ده بز آنی بیان وتفصیل قیلدیق والله اعلم
باب الامان * قیجان مسلمین السنه دن برلسان اوزره اهل حربه امانله نداوآنلر دخی استماع صدا ایلسه لر باجمعهم

مطلب فضائل الادب

مطلب عقد المزارعة

مطلب الامان بابنه لغة کان

آمن اولورلر و بو بابده لسان عربی وفارسی وروم وقبطی برابردر وبومسئله ده دلیل صواب حدیث عمر بن الخطاب رضی الله عنه دیرکه عراقده اولان جنودینه انکم اذا قلتم لاتخف اومترس اولاتدهل فهو آمن فان الله یعرف الالسنة عبارتیله ارسال کتاب ایلدی یعنی دوشمنلره بکزه شوکات مختلفة اللغاتدن قنقیسی ایله قورقمه دیمکله اعطاء امان ایلسکز امانکز معتبردر زیرا خداوند علیم السنة عوالمه عالمدر ونکتهٔ اعتبار امانه فان الله یعرف الالسنة قولی ایله اشارت ایلدیکه نتیجهٔ امان انجق کفاره سبی وقتلله تعرضدن کف یدی التزامدر و بو التزام دخی حق الله در والله تعالی دن مثقال ذره برنسنه خفی وخوافیٔ اسراردن برشیٔ مختفی دکلدر و بو مقدمه دن آشکاردر که معاملاته راجع اولان امورده برلغته اقتصار اولنمیوب انجق کلامله حصول مقصوده اعتبار اولنور اکرچه امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما فارسیه ایله تکبیر وقرائتی تجویز ایتمیوب تمام ابتلا لفظا ومعنی وجوب مراعات نصده دیوتنصیص وعباداتده لغت واحده یه تخصیص ایلدیلر لکن وجه معهود معاملاتده ناموجود اولمغله اختصاص لغت دخی مفقوددر و ایماندن مقصود اولان تصدیق و اقرار حاصل اولدقدنصکره مجموع السنه ایله ایمان واسلام صحیح اولنجه انعقاد امان اولی بالتصحیح درکذلك ذبیحه اوزره تسمیه مجموع السنه ایله قابل ومقصود حاصل اولنجه انعقاد امان دخی اوسع ایدوکی نمایاندر واکر مسلمین کندولر بیلوب اهل حربك بیلدکلری برلسانله نداء امان ایلسه لر ینه اهل حرب آمنلردر زیرا علم واطلاعلری برامر باطندرکه اکا تعلیق احکام غیرممکندر واحکام انجق اوزرینه دلالت ایدن سبب ظاهره تعلیق اولنورکه بو بابده کلمهٔ امانی اسماع وکفارك استماع ایتملریدر و مسئلهٔ مذکوره علم فقهده براصل کبیر ومنشأ فرع کثیردر واسماعله مشروط قیلدیغمز دخی بو اصله منوطدر حتی کفار صوت امانی ایشتمدکلری معلوم اوله جق رتبه ده مکان بعیده ده بولنسه لر امان منعقد اولهمز زیرا عدم سماعلری امر ظاهر وانسان حقیقته اطلاعه قادر اولمغله حکم شرعی حقیقته تعلیق اولنور اما ایشتدکلری صورتده عدم معرفتلری امر باطن اولدیغندن بشقه ایچلرنده معنای نداء مسلمینه عارف وغیرلره معرف برترجمان بولنماق دخی ممکندر بنابرین عدم ثبوت امانده عدم فهم ومعرفتلری عذر قیلنمق طرف مسلمیندن نوع غدر اولور وصورت غدردن دخی احتراز واجبدر فرق مسئلتین بو وجهله واضح قیلنورکه معنای امانی فهم ایتمدکلری صورتده عدم فهملری فهم ایده مدکلری لغتله ندا برله طرف مسلمیندن برقصوره بنا قیلنوب حکم امان حق مشرکینده اجرا اولنور اما عدم سماع صورتنده مشرکین کلام مسلمینی ایشتمیه جکلری رتبه ده مکان بعیده ده بولنمالریله عدم سماعلری کندولردن واقع اولان قصوره محمول اولمغله حقلرنده اثبات حکم امان مشروع ومعقول اولماز مؤلف الکتاب علیه رحمة الملك الوهاب دیرکه بر مسلمین برحربی به انت آمن سن امین سین یاخود لاتخف قورقمه یاخود لابأس علیك سکا ضرر یوقدر یاخود بونلره بکزر برکلام سویلسه لر بونلرك جمله سی اماندن عد اولنور زیرا حسب العاده بو مقوله عبارتله خائفه انجق ازالهٔ خوف ایچون خطاب اولنور وزوال خوف دخی انجق ثبوت امانله حاصل اولور وهر مسلم انشاء امانه مالك اولمغله بو لفظله منشی امان عد اولنور مثلا برکمسنه غلامنه اعتقتك یاخود انت حر دیسه غلامی عتق وحریتله وصفی اخباره حمل اولنمیوب انشایه صرف اولنور بعده مؤلف رحمه الله امان مختلط العقلی ذکر ایدوب دیرکه مختلط العقل اولان کمسنه اسلامی وصف وتعقل ایده بیلورسه اصل ایمانده صبی عاقل کبیدر وامان صبیده بیان ایتدیکمز اختلاف بونده دخی جاریدر واکر اسلامی وصف وتعقل ایده مزسه صبی غیرعاقل حکمنده اولوب امانی معتبر اولماز واکر امر معاشنده عاقل لکن اسلامی وصف وتعقل ایتمیه رك بالغ اولمش ایسه مرتد حکمنده اولور ومرتدك امانی قطعا معتبر اولماز اما صبی بویله دکلدر زیرا صبی اسلامی وصف وتعقل ایده مز ایسه ده ینه ابوینه یاخود احد الابوینه تبعا مسلمدر بو جهتله تعقل امان درجه سنه بالغ اولدقده عند محمد رحمه الله امانی جائز وسائغ اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه اکر امیر عسکر یاخود مسلمیندن برشخص آخر اهل ذمتدن برینه تأمین اهل حربله امر ایدوب اول ذمی دخی اهل حربه امان ویرسه امانی معتبردر زیرا آمر بنفسه مباشرت امانه قادر اولمغله آنك امری ایله تملك امان ذمیده دخی ظاهر اولور حکمتی اولدرکه امان ذمینك عدم صحتی اهل حربه من جهة الاعتقاد تهمت میلنه مبنیدر وانضمام امر مسلم ایله تهمت زائل اولوب امانده مسلمینه معنای نظر وارایدوکی ظاهر اولور اما مسلم ذمی یه قتالله امر ایتمش اولسه مجرد امر مرقوم ایله امانی معتبر اولماز زیرا مسلم ذمی یه قتالله امر ایتمکله امانده دخی معنای خیریت متعین اولماز متعین اولیدی انجق رأی کافر ایله متعین اولمش اولور ایدی کافر ایسه اولبابده متهمدر اما مسلم اکا تأمین ایله امر ایتدکده

مطلب الایمان والعادات والمعاملات وتسمیة الذبیحة بغیر العربیة

مطلب اشتراط استماع الامان

مطلب الفاظ الامان

مطلب امان مختلط العقل

مطلب بلغ عاقلا ولم یصف الاسلام ولم یعقله فهو فی حکم المرتد

امانده معنای خیریت انجق مسلمك رأی وامریله متعین اولور مسلم ایسه بو بابده مسلم وغیرمتهمدر بوندنصکره مسئلهٔ مذکوره ایکی وجه اوزره دربریسی مسلم ذمی یه تأمینله امرنده آمنهم یعنی مشرکینه سن امان ویردیمك صورتیدر و بریسی دخی ذمی یه ان فلانا یؤمنکم یعنی فلان مسلم سزه امان و یریر دیو سویله دیمك صورتیدر وصورتیندن هربری ایکی وجه اوزره دربریسی اولدرکه ذمی مأمور اهل حربه قدآمنتکم یعنی بن سزه امان ویردم دیر و بری دخی اولدرکه ان فلانا لمسلم قدآمنکم یعنی فلان مسلم سزه امان ویردی دیر اکر مسلم ذمی یه آمنهم دیمش ایسه بوصورتده ذمی اهل حربه آمنتکم سزه بن امان ویردم دیمکله آمنکم فلان سزه فلان امان ویردی دیمك برابر واهل حرب آمنلردر زیرا ذمی مذکور امرمز بورایله تملك امانه نائل ومسلم آخر منزلته نازل اولمشدر واهل حربه برمسلم قولین سابقیندن قنقیسنی قائل اولسه حرز امانده داخل اولورلر زیرا مسلم مرقوم امانی انشاء امانه مالك اولان نفسنه یا مسلم آخره مضاف قیلمغله امان صحیحی اخبار ایتمش اولور واخبار مذکور دفع غدر ایچون حکم انشایه تحویل اولنور واکر مسلم ذمی یه ان فلانا آمنکم دیو سویلمکله امر ایتمش ایسه بوصورتده ذمی دخی وجه مذکور اوزره سویلمش ایسه اهل حرب آمنلردر زیرا مسلم امر معهود ایله آنی اهل حربه رسول قیلوب اول دخی رسالتنی وجه لایق اوزره ادا ایلدی کویا مسلم کتاب امانی تحریر و یدذمی ایله اهل حربه بعث وتسییر ایتمش اولدی بوصورت موجب امان اولمغله صورت مفروضه دخی موجبدر اما بوصورتده ذمی اهل حربه آمنتکم بن سزه امان ویردم دیسه قولی باطل وامان اهل حرب غیرحاصلدر زیرا ذمی انجق تبلیغ رسالتله مأمور ایدی وامر معهود تملك امانی متضمن دکل ایدی آنك آمنتکم قولی تبلیغ رسالت اولمیوب بلکه نفسنه اضافتله انشاء اماندن عبارتدر وذمی اهل امان اولمغله امانی باطل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه دار الحربده اسیر بولنان مسلم اهل حربه اعطاء امان ایلسه امانی سائر مسلمین اوزره نافذ اولماز زیرا آنك امانی انجق کندو خلاصی ایچون نظر نفسی موجب اولوب مسلمینه نظر وشفقتی جالب دکل در وهم اسیر کندو نفسی اوزره خائفدر وغیری تأمین ایلیه بیلمز نفسندن امین اولمق لازمدر وهم اسیر اللرنده مقهور اولمغله اهل حرب آندن آمنلر ایکن آنك عقد امانی ابتداء غیراوزره الزام حرمت قتالی استلزام ایدروهم دار الحرب اسیر مسلمدن خالی قالمق نادر اولمغله امان اسیری تصحیح ایتسك اوزریمزه باب قتالك انسدادینه مؤدی اولور زیرا بوصورتده اهل حربه برخوف عارض اولدقجه اسیره اعطاء امانله جبر ایدرلر بو قول ایسه فاسددر انجق اسیر ایله اهل حرب بربرلرینی تأمین ایدرلر ایسه اهل حرب اکا وفا ایتدکلری کبی اول دخی آنلره وفا ایتمك لازمدر حتی مالللرندن برشیئ سرقه دخی جائز اولماز زیرا آنلره شرط وفا قیلشدر وحق نفسنده متهم اولمامغله رعایت شرطی الزمدر همان دار الحربده مستأمن کبی اولور حتی اباده کفار رده عبد مسلم یاخود امهٔ مسلمه کورسه اسیر مرقوم بونلری یدلرندن تخلیص وتعرض ایتمك دخی جائز اولماز زیرا اهل حرب عبد مسلم وامهٔ مسلمه یدلرنده ایکن اسلامه کلسه لر بونلرینه یدلرنده سالما ابقا اولنورلر و بونلر ایله اموال سائره لری برابر در اما اللرنده برحر مسلم یا ذمی یاخود مسلم وذمینك مکاتبی وام ولدی ومدبری بولنسه اسیر مزبور آنلری اخذ وتخلیصه صرف مقدور ایتمك جائزدر زیرا بونلرده حکم سبی وتملك جاری اولماز کورمز میسنکه اهل حرب اسلامه کلسه لر ینه بونلره مالك اولهمزلر بو جهتدن اهل حرب بونلری اخذ وامساکده ظالم واسیر مرقوم دخی امانله تقریر مظالملرینه غیرملتزمدر بناء علی ذلك بونلری سرقه یاغصبله اللرندن تخلیصه همت ودفع مظالملرینه غیرت ایلمك جائزدر وعهد ایله مراعاتی لازم اولان انجق اول امور درکه اوزرینه اعطاء عهد وامان جائز اوله صورت مفروضه ده ایسه بونلری تخلیصه قادر اولدقدنصکره ینه اللرنده ترك وابقا اوزره اعطاء امان جائز اولماز وقچان اهل حربدن مستأمنلری عساکر اسلام ایچنده بلامنعة قائم وامیر دخی نبذ عهده عازم اولسه ابتدا آنلری مأمنلرینه ابلاغ ایتمك لازمدر بوصورتده مأمنلرینه خروجدن امتناع برله بزلر اسیر ایلدیککز عیال واولادلریمزدن مفارقت ایتمزز دیرلرسه کرکدرکه امیر عسکر من اندر فقدا عذر وتیره سی اوزره آنلره تقدم ولحوق مأمن ممکن اوله جق وقته دك تأجیل ایله تکلم ایدوب غدر واضراره مؤدی اولماق ایچون اثناء اجلده تعجیل هجوم وتعدی ایتمیه وآنلره دیه که فلان وقته دکین مأمنکزه واصل اولورسکز فبها واکر قالورسکز اهل ذمت اولورسزکه اوزریکزه وضع خراج برله صکره سزه مساعده ارسال واخراج ایتمزز بعده مدت منقضیه اولوب ینه کیتمزلر ایسه طرفلرندن دلیل قبول ذمت حاصل ودار اسلامده طول اقامت ایلین حکم مستأمنده داخل وصریحا قبول عقد ذمت منزله سنده نازل اولورلر وصورت مفروضه ده مسلمین ملاقات اعدا ایده جکلری هنکامده مستأمنین مرقومینك دخی مسلمین اوزره هجوم

مطلب امان الاسیر فی دار الحرب

واز دحاملرندن ياخود ايام مكث وآراملرنده كيجه ايله قتل مسلمينه اقداملرندن امين جيش انديشه ايدرسه بنه بيان
سابق اوزره مأمنلرينه لحوقله آنلره تنبيه واولبابده تعيين وقت مناسب ايله امهال وترفيه ايتمكدن بشقه نظرا للمسلمين
كركدر كه انقضاء وقته دكين اول مستأمنلري هر كيجه برمحلده جمع وتمكين واوزرلرينه كوزجيلر وضع وتعيين
قيله زيرا ميان عسكردن خروج ايله اسير اولان عيال واولادلرندن مفارقتلري بابنده اميرك تقدم واقدامى
حسبيله طرفلرندن صدور خيانت انديشه سي تزايد ايدر دفعا لهذا المحذور اخراجلري لازم ايكن امير جيش
حاللرينه نظر وشفقت وتعيين مهلت ايتمش ايدى و امير ايچون آنلره نظر ايتديكي مثللو مسلمينه نظري دخي
واجب وطريق نظر دخي كيجه ايله جمع ومحارسه لري مثللو ترتيب مناسبدر و بوصورتده انقضاء مهلت ايله
اهل ذمت اولسه لر دخي دار اسلامه كيرنجيه دك ينه هر كيجه آنلري برمحلده جمع واوزرلرينه كوزجي وضع
ايتمك اميره لازمدر زيرا اهل ذمت اولملري صريحا رضالريله اولميوب وقتك انقضاسيله اولديغندن حصول امن
وسلامت كندو طرفلرندن اولميوب بلكه الزام صغار جزيه سببيله عداوتلري اشتداد وآنلردن خوف وحذر
ازدياد بولمشدر لكن خوف اثناء ليلده غالب اولمغله هر كيجه اوزرلرينه تعيين حراس ايدوب بعد الصباح
عيال واولادلري يانده بولنملري ايچون عسكر آره سنده تخليه سبيللري مناسب اولور كذلك مسلمين عدولرين
محاصره قيلدقلري هنكامده دخي آنلري برمحلده جمع واجلاس وا وزرلرينه تعيين حراس ايلمك كركدر زيرا
عند التقاء الصفين خوف وخطرمزداد اولوب مسلمين آنلردن تحصيل امنه محتاج اولورلر كه فراغ خاطر ايله
قتال اعدايه حاضر اولهلر وتحصيل امن دخي انجق اوزرلرينه تعيين حراسله حاصل اولور واكر بلا اجرة
محارسه ايدركسنه بوله مزلر ايسه كركدر كه امير عسكر غنيمتدن بذل ونثار ايله برقوم محارسيني استيجار
ايليه زيرا بواستيجارده غانمينه نفع كامل اولمغله صحت وجوازده حفظ مغانم ومحافظه امتعهٔ غانم ايچون
استيجاره نظير ومماثلدر اكر سؤال اولنورسه كه حفظ مذكورده معناى جهاد متمكن ايكن آنك ايچون جواز
استيجار نيجه ممكندر جواب ويريز كه آنده معناى جهاد يوقدر زيرا قوم مسفورين محاربين اولميوب اهل
ذمت اولملريله آنلردن تحفظ جهاددن تعداد اولنماز انجق مسلمينك امتعه وغنائملري اوزره هجوملرندن خوف
اولنمغله حفظ غنائم اوزره استيجار ايله مسفورينى حفظ وحراست ومسلمينى قتل وغنائملرينى اخذ ايتملرندن منع
وصيانت اوزره استيجار ميانلرنده قطعا فرق يوقدر واكر اهل عسكردن برمسلم منعهٔ مسلمين ايچنده ايكن كندو
حصن ومنعه لرنده بولنان برمشركه تعال يعني بروكل ديو اشارت قيلسه ياخود اهل حصنه افتحوا الباب
قپويي آچكز ديو اشارت ايلسه يا خود سمايه اشارت ايلسه واهل حصن بوخصوصلري امان ديو ظن
وكمان ايدوب امتثال امره شتابان اولسه لر اشارت موصوفه كركسه مسلمين ايله اول اهل حرب بينلرنده عهد وامان
عدا اولنمغه بشارات معروفه اولسون كركسه اولمسون على كلا التقديرين امان جائز وآنلره قد آمنتكم ديلمك مرتبه سنى
جائزدر زيرا امر امان توسعه مبنى اولمغله شبههٔ غدردن دخي احتراز واجبدر اما اشارات موصوفه عقد امانده معروفه
اولديغي صورتده الثابت بالعرف كالثابت بالنص قاعده سي اوزره عقد امان عد اولنماسه غدر ايدوكى نمايا ندر
واما معروفه دكل ايسه مسلمك بروكل ديو امر ينه واشارتله استدعا ايلديكي مرامنه امتثاللري مثللو اظهر دلائل ترك جدال
اولان قرائن حال انضماميله ثابت بالعرفله برابر بلكه دخي اقوى واظهر اولور كورمزميسنكه اهل حربه اخرجوا حتى
تهدموا معنا هذا الحصن يعني چيقكز تا كه بزمله برابر شو حصنكزي هدم ايده سز ديسه لر آنلر دخي امتثال وخروج
ايلسه لر البته دائرهٔ امانه ولوج ايتمش اولورلر وامثال سابقلري بوصورته مثيل وموافقدر بعده مؤلف رحمه الله بو مسئله
اوزره حضرت عمر رضى الله عنه دن نقل اولنان ايما رجل من المسلمين اشار الى رجل من العدو ان تعال فانك ان جئت
قتلتك فاتاه فهو آمن اثرجليلى ايله سرد دليل ايلدى يعني مسلميندن قنغى رجل اعدادن بررجله بروكل اكر كاورسك
سنى قتل ايده يم ديسه اولدخي كلسه آمن اولوب اكا تعرض جائز اولماز اكى اثر مذكور سبقت ايدن تفصيل اوزره
مسلمين اولور زيرا قتل ايده يم ديو خلاف امانله تصريح اولنمغله اعتبار دلالت عرف وحال عرضهٔ زوال
واضمحلال اولور كورمزميسنكه اهل حربدن برينه تعال ان كنت تريد القتال جنك استرسك بروكل ياخود تعال
ان كنت رجلا مرد ايسك بروكل ياخود تعال حتى تبصر ما افعله بك بروكل كه سكا نه ياپاچغمى كوره سين ديسه
بو كلاملرده خلاف امانله تصريح اولنمغله كلام تهديد اولوب كلام امان اولمديغي برفرده خفى و پنهان اولماز
اما يا الكز تعال ديمك كلام موافقت واتصا لدر كذلك اصابعى ايله مسلمك جانب سمايه اشارتي اعطيتك

ذمة

ذمة الله السماء مفهومني مبين ياخود انت آمن منى بحق رب السماء مضمونني متضمن اولمغله آمنتك قولي ايله
بشارتي منزله سنده در وبخان عسكر اسلام دار الحربده بررجل ياخود برامرأه بولوب همان اول هنكامده جئت
اطلب الامان امان استمكه كلديم ديو استرحام ايلسه نظر اولنور اكر اوزرينه هجوم ايدنجيه دك مسلمين آني كوروب
بيلمديلر ايسه فيء مسلمين اولوب قولي تصديق اولنماز زيرا وقت هجومه دكين مختفى اولسى قصد غارتله كلوب
استيمانله كلمديكنه دليل كافى اولوب ظاهر حالى شبكه يه دوشدكدنصكره حيلهٔ استيمانله احتيالنه دال اولمغله احوالى
اقوالنى تكذيب ايدر واكر حين تكلمنده كلامنى مسلمين ايشيده جك مرتبه ده برموضع قريبده متمنع ومسلمين آني ارادهٔ
قتله مجتمع لكن اكا وصوللري دخي صعب وممتنع ايكن مشرك مزبور برنسنه سويلميه رك همان جانب مسلمينه
عزيمت وتسليم نفسله متابعت ايلسه فيء مسلمين اولور وامام ايچون آني قتل واعدام دخي جائزدر وطلب امان ايچون
كلديم ديسه دخي مقبول دكلدر زيرا بولنديغي محلده متمنع ايكن مسلمين قتل واسرينى مراد ايتدكلرنده امان
ويروب ويرميه جكلرين امتحان ايچون حقنده نداء امانله استيمان ممكن ايكن وقت قدرتنده نداء امانله نفسنه لازم
اولان نظر وشفقتى ترك واهمالى بحسب الظاهر اكاد الدركه مسلمينه سوء قصد ايله مقابله ايچون توجه واقبال
واللرينه كيروب عاجز اولدقده حيلهٔ استيمانله احتيال ايلمشدر اما مسلمين قتل واسر ايله اكا اقبال ايتمزدن اقدم
همان جانب مسلمينه توجه واستقبال ايلسه آمن اولور زيرا بوصورتله توجهى ندا بالامان منزلنه نازل ودليل مسالمه
حاصل اولور صورت اولى بو يله دكلدركه بعد قصد المسلمين بلا استيمان توجه واتيانى مقاتله ايله قصد مسلمينه
مقابله قصد ايلديكنه برهاندر اما قبل قصد المسلمين توجه واقبالى طرفندن قصد مساله يه دالدر كورمزميسنكه تجار
اهل حربله ميان مسلمينده كيفيت حال اشبو منوال اوزره دركه نداء استيمان ايتمكسزين دار اسلامه دخول ايتدكلرنده
ظاهر احواللرى قصد مساله لرينه دال قيلنور واكر حربى مذكور مسلمين آني كوروب كلامنى ايشتميه جك
مرتبه بعيد برمحلده ومنعه سى ايچنده ايكن بلا رفيق ولا سلاح يرندن قيام وايشديله جك محله كلدكده منعه سى
بوغيكن نداء امانه اقدام ايلسه آمندر زيرا القاء سلاح له منعه سندن مفارقت وايشديله جك محلده نداء امانه
مبادرت وصرف مقدور ينه مباشرت ايتمكله ظاهر حالى طالب امان اولديغنه دلالت ايتديكندن تأمين ايتسونلر
كرك ايتمسونلر شرع شريف آنك امثالنى تأمين قيلمغله اول دخي امينـدر قال الله تعالى وان احد من المشركين
استجارك فاجره الآية وقال تعالى وان جنحوا للسلم فاجنح لها كذلك اوزرنده سلاحى اولوب لكن هيئت
تهيؤ قتاله مقارن اولمسه شرعا ينه آمندر زيرا كاه اولور كه سلاحنى عساكر اسلام ايچنده بيع ايچون استصحاب
ياخود كيروا هل حرب ايچنده قالنجه ضيا عندن خوف ايله استجلاب ايتمش اولور اما سل سيف ومدرع ايده رك
جانب مسلمينه اقبال ومنعه سندن خارج اولدقده نداء امانه استعجال ايلسه فيء مسلمين قيلنور زيرا ظاهر حالى
قصد قتاله اقبالنه دالدر والحاصل وقوف حقيقى متعذر اولان مواددە حكمى ظاهر حال اوزره بنا قيلق جائز
واباحت دمه مؤدى دخي اولسه ينه غالب رأيى تحكيم ايلمك مشروعدر كورمزميسنكه بركسنه كيجه ايله خانه سنه
برشخصك دخولنه واقف اولوب لكن سارقيدر يوخسه لصوصدن هاربميدر حقيقت حالنه عارف اولمسه
همان اول شخصك حالنى تحكيم ومقتضاى ظاهرى تقديم ايدرا كر اول شخص سيماى لصوصله معلم ياخود
كندو ساكن طورير ايكن برجمع متاع بيت ايلمر رفيق ايله همقدم ايسه آنلر كندويه قريب اولمزدن اقدم صاحب
خانه ايكيسنى بردن اعدامه اقدام ايتمك جائزدر واكر اول شخص سيماء اهل خير اوزره جارى ورفاقت اهل شردن
متبرى ايسه صاحب خانه اوزره آنى اسكان واكرام لازم دركه رمى سهام وطريق آخر ايله قتل واعدامى جائز اولماز
وجواز تحكيم سيمايه يعرف المجرمون بسيماهم نظم كريمى دلالت وايما قيلر يعني مجرمون يوم قيامتده سيما
وقيافتلريله بيلنوب جزاء جرملري ترتيب اولنور ودلالت حاله رجوع جائز ومشروع ايدوكنه دخي ولو ارادوا الخروج
لاعدوا له عدة ذكر جليلى اماره ودليلدر يعني اكر منافقين غزوهٔ تبوكه ادعالري اوزره ارادهٔ خروج ايده لر ايدى
عده وعتاد لرين تهيئه واعداد قيلرلر ايدى قيلمدقلري بحسب الظاهر عدم اراده لرينه دليل باهردر وچـان
مسلميندن برعسكر ارض حربده نازل ايكن اهل حربدن برمشرك طوغرو يولدن كلوب مسلميندن ابتداء جماعت
مسلمينه واصل اولدقده منعه سى يوغيكن دخي طالب امان اولسه وسعنده اولان استيمانى اتيان ايتمش اولمغله
نائل امان اولور زيرا ظاهر حالنده مسلمينه اسماع صوتى ممكن اولان موضعده ايكن دخي مسلميندن اعراض
وامتناعى اولمديغنه استدلال وتااول موضعدن رجاء امان ايتمك منزلنه انزال اولنور واسماع صوتى ممكن اولميان محلى
ابعده ايكن منعه سى وار ايسه دخي اول محلدن نداء امانده فائده اولمغله آنى شرط قيلقده منفعت عائده يوقدر

مطلب جواز استيجار الحرس

مطلب الاشارة بشيء ظنه اهل الحرب امانا

مطلب الامان مبني على التوسع

مطلب وجد واشخاص دار الحرب فقال جئت لطلب الامان

مطلب استيجار اهل الحرب بدخول دارنا بلا استيمان

مطلب رأى رجلا دخل بيته ليلا هل يقتله ام لا

مطلب تحكيم السيما ودلالة الحال

وسغازیده مذکور درکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی قریظه یی محاصره ایتدکلرنده محمد بن مسلمه
رضی الله عنه بعض لیالیده محارسهٔ عسکره مأمور ومشغول ایکن آنی کوردیکه بنی قریظه دن ایکی کسنه
چیقوب سمتنه توجه ایلدیلر کلوب واصل اولدقلرنده نه یه کلدیکز دیو سؤال آنلر دخی رجای امان نه کلدیك
دیو عرض حال ایلدیلر همان تخلیهٔ سبیللری ایله ایکیسنی تأمین بعده اللهم لا تحرمنی اقالة عثرات الکرام
ازب بنی بو یله جرایم کرامی عفو ایتمکدن محروم قیلمه یاخود بنی کرامدن قیلوب جرایمی بنی عفو ایتمکدن
بنی محروم قیلمه دیو دعا ایله فعلنی تحسین یاخود تهجین ایلیوب صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم جنابلرینه
اخبار ایلدکده مؤاخذه وعتاب ایلمدیلر واول ایکی کسنه دخی نابود اولوب قنده کتدکلری معلوم ومشهود اولمادی
واکر مسلمین اهل حربدن برینی سلاحله عسکرك خلفنده یاخود یمین ویسارنده عسکره قصد دخول اوزره
کوروب اول ساعت نداء امانه مسارعت قیلسه فیء مسلمین اولور وامیر ایچون قتلی دخی جائزدر زیرا ظاهر حالی
قصد تجسس احوال یاخود بعض مسلمینی علی غفلة قصد قتلله کلدیکنه دالدر و برقریبا بیان ایلدیکك که
بومقوله امورده غالب ظن ایله عمل اولنور اما طلب امانله بوخسه قصد زیانله کلدیکنه دلالت ایدر برنسنه بولنموب
قلوب مسلمینده دخی حالندن احد جانبینی ترجیح قابل اولمازسه امیره لازمدر که آنی اخذ ودار اسلامه اخراج
واهل ذمت قیله زیرا تعارض ادله وانعدام ترجیح عندنده احتیاطله عمل واجبدر وبو بابده احتیاط نجق شخص
مرقوم طلب امانله کلمك احتمالنه کوره آنی قتل وفیء ایتموب وقصد غارتله کلمك احتمالنه بناء مأمننه دخی ارجاع
ایتمکده در زیرا بو یله امر محتمل ایله حکم حریتی باطل واباحت قتلی حاصل اولمامغله دار اسلامده علی الابد
حریت اوزره عوق وابقا قیلنور صکره اسلامه کلورسه اکا بر وجهله تعرض اولنماز وکلمزسه اوزرینه خراج
وضع اولنور کذلك اهل حربدن بر جماعت دار اسلامه ارادهٔ دخول ایلسه لر لکن منعه لرندن چقمادقجه نداء امانه
قادر اولمامغله منعه لرندن خارج اولدقلری مکانه کلدکلرنده نداء امان ایلسه لر آنلر دخی مرتبهٔ وسعلرین اتیان
قیلمغله نائل امان اولورلر اما اهل حرب منعه لریله کلوب استیمان ایلسه لر بو صورتده مسلمین آنلری تأمین وعدم
تأمین خصوصنده مخیرلردر زیرا اهل منعه دار الحربده یاخود قلعه لرنده نیجه ممتنعلر ایسه دار اسلامده
دخی اویله جه ممتنعلردر وازقدیم مستأمن اولنلر دخی منعه لری ایچنده بولنسه لر مسلمین ایچون آنلره نبذ عهد
ایتملری جائزدر لکن بو یله مجدداً استیمان ایلین اهل منعه یه اعطاء اماندن جواز امتناعلری طریق اولی ایله ثابتدر
اما ازقدیم مستأمن اولنلرك منعه لری بوغیسه آنلری مأمنلرینه ارجاع ایتدکجه مبانه مزده اولان عهد وامانی
نبذ ایلمك غیر جائزدر کذلك طلب امانله کلدکدنصکره منعه لرندن خروج ایلسه لر ینه قبل لحوق المأمن
نبذ عهدلری غیر جائزدر مکر امیر المسلمین مقدما اهل حربدن اول دارك اهلنه تقدم وبزدن سزه امان یوقدر
سزدن برفرد بزه کلسون دیو تکلم وآنلر دخی تفهیم ایتمش اوله بو صورتده آنلره امان یوقدر بوندنصکره طلب امانله
کلورلر ایسه فیء مسلمین اولورلر زیرا امیر وجه مشروحله ابلاء عذر ایلمشدر قال الله تعالی وقد قدمت الیکم
بالوعید یعنی ای اهل عصیان بن سزه تقدیم وعید ایلدیکمی سزلر بیلورایکن موقف حسابده شمدی و بریکزایله
مخاصمه وساز وجهله سزلر ایچون حجت خلاص یوقدر والحاصل عند الاستیمان منعه سندن مفارقت ایلین حربی
حسب العاده امین وسالم اولوب خلافنه تصریح اولنمدقجه حکم عادت حاکم حاسم قیلنور اما مسئلهٔ مزبوره کبی خلافی
مصرح اولورسه اعتبار عادت ساقط اولور مثلا برکسنه نك حضورینه برمائده وضع اولنسه حسب العاده اجازت اکلی
متضمن اولمغله جائز الاکلدر اما صاحب مائده لاتأکل قولی ایله اکلدن نهی صریح ایلسه اکلی حرام اولور وبقان
مسلمین دار اسلامده برحربی بولوب اولدخی امانله کلدیم دیسه قولی تصدیق اولنماز زیرا مأخوذ ومأسور ومنعهٔ دار اسلامله
مقهور اولمغله ادعاء امانده متهمدر وقول متهم حجت اوله مز کورمزمیسکه آنی برمسلم اخذ واسترقاق ایلدکدنصکره امانله
کلدیم دیسه تصدیق اولنماز کذلك مانحن فیده حق جماعت تعلق ایلدکدنصکره قطعا تصدیق اولنماز بو صورتده
برمسلم کلوب امانی بن ویرمش ایدیم دیسه اولدخی تصدیق اولنماز زیرا حربی مرقومی دار الحربه رجوعدن
منعله استرقاقه حق جماعت مسلمین تحقق ایدوب قول واحد ابطال حق جماعتده مقبول اولمامغله اول مسلم انشا یه
مالك اولمدیغی حکم امانی اخبار ایتمش اولور اما امان مذکوره اول مسلمدن غیری ایکی مسلم دخی شهادت ایلسه لر
اول حربی آمن اولور زیرا بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبیدر لکن بن امان ویرمشیدم دین مسلمك بو بابده
شهادتی مقبوله دکلدر زیرا فعل نفسندن خبر وبرمکله مدعی اولوب شاهد اوله مز وبو بابده مسلمیندن ماعدانك
شهادتی معتبره دکلدر زیرا ابطال حق مسلمین اوزره قائمه در واکر حربی مزبور بن ملك کفاردن خلیفهٔ مسلمینه

مطلب اذا اشتبه کونه طالبا للامان

مطلب الشهود اذا دخل فعل نفسه

مطلب حربی قال انا رسول الملك

رسولم دیسه بنه تصدیق اولنمایوب فیء مسلمین قیلنور زیرا دعوای امانده مصدق دکل ایکن بو ادعاء رسالتی
دعوای امانی مشتملدر زیرا رسول جانبین امین وجاهلیت واسلامده جاری اولان رسم تأمیندر زیرا امر صلح
وقتال انجق رسول الله قائم واداء رسالت ممکن اولمغچون تأمین رسل امر لازمدر حتی حضور نبویده بر قومك
رسولی بعض کلام ناسزا سویلدکده لولا انك رسول لقتلتك یعنی رسول اولمیدك سنی قتل ایدر ایدم بیوردیلر
بو حدیثله دخی وجوب امن رسول اکرچه متبین اولمشدر لکن همان دعوای مجرده ایله صدق رسالتی متعین
اولماز اکر ملکلرینك مکتوبنه بکزر برمکتوب چیقاروب بو مکتوب ملکدردیرسه تبلیغ رسالت ایچون تأمینی
لازمدر بشرط آنکه مکتوب مرقوم مزور اولمیوب کتاب ملك ایدوکنه غلبهٔ ظنون مقرر اوله او اصورتده
دار الحربدن شهادت رسالت ایچون ایکی مسلم استصحابی ممکن اولمایوب وسعنده اظهار کتابدن غیری نسنه
اولمامغله آنکله اکتفا اولنور وبلا کتاب دعوای رسالتی دخی عند غلبة الظنون ینه حکم تصدیقه مقروندر
واکر رسالتنه دلالت ایدر کتاب وسائر علامتی بولنموب آنی دار اسلامده برمسلم اخذ ایلسه عند ابی حنیفه
رحمه الله تعالی فیء جماعت مسلمین اولوب اخذ ایلینه مخصوص اولماز زیرا اخذینه انجق قوت مسلمین ایله
متمکن اولمغله عسکر مسلمین ایله دار الحربه داخل وایچلرندن بریسی اخذ اسیره نائل اولمق منزله سنده اولور
اما بو صورتده ابی حنیفه رحمه الله تعالی دن وجوب اداء خمسی روایت واحدهٔ قطعیه ایله مقطوع اما
مأخوذ دار اسلامده وجوب وعدم وجوب اوزره ایکی روایت مسموعدر لکن عند محمد رحمه الله تعالی
اخذ ایلین اشخاصك فیء خاصی اولور زیرا حربی مذکور دار اسلامده مباح اولمغله صید وحشیش کبی
هر کیمك یدی اکا سبقت ایدرسه آنی محرز وتملکی ایله متمیز اولور وامام محمد رحمه الله تعالی عندنده ایجاب
خمسده ایکی روایت واردر والحاصل عند ابی حنیفه رحمه الله حربی مزبور منعهٔ دار ایله مأخوذ ومقهور عد اولنور
حتی قبل الاخذ اسلامه کلسه ینه فیء اولوب شول اسیر منزله سنده اولور که اخذ اولندقدنصکره وامام
آنك اوزرینه ضرب رق ایتمزدن اقدم اسلامه کلمش اوله اما امام محمد رحمه الله عندنده انی برمسلم اخذ ایتمدکجه
یالکز دار ایله مأخوذ اولماز حتی قبل الاخذ اسلامه کلسه حر اولور زیرا حقیقت احراز انجق ید ایله اولوب
دار ایله اولماز بو جهتدن قبل الاخذ دارینه عودت ایلسه حر الاصل اولور بنابرین آنی اخذ ایدن انسان احراز
ایله ممتاز اولمغله ملکله دخی ممتاز اولور حتی قبل الاخذ امان ویرمشیدم دیسه عند محمد رحمه الله آمن اولور
زیرا ظاهرده کندو عبدی اولوب حریتی دخی اقرار ایتمشدر واولبابده متهم دکلدر لکن قیاس قول ابی حنیفه
رحمه الله اوزره دعوای تأمینده تصدیق اولنمامق اقتضا ایدر زیرا اول حربیده حق جماعت مسلمین محقق اولمغله ابطال
حقلرنده قولی مصدق اولماز واکر دار بزده اسلامه کلوب قبل الاخذ ینه دار الحربه رجوع ایلسه البته حر اولور که
بالاتفاق برمسلم ایچون آنك اوزرینه سبیل استرقاق یوقدر قول محمد رحمه الله اوزره حریتی محل اشکال دکلدر که
رجوع ایتمسه دخی قبل الاخذ حر ایدی بعد الرجوع بطریق الاولیدر اما ابو حنیفه رحمه الله قولی اوزره
اکرچه دار ایله مأخوذ عد اولنور ایدی اما هنوز اوزرینه ضرب رق اولنمامغله رقیق اولمامش ایدی ودار الحربه
رجوعله عرضهٔ استرقاق اولمسی زائل وحال اسلامنده اکا تقرر حریت حاصل اولمغله بردخی استرقاقی قابل اولماز
وشول اسیر منزله سنده اولور که بعد الاسلام عسکر اهل حربه فرارندن صکره ینه اخذ اولنه واسیر مذکور
عسکر اهل حرب ایچنده حر اولوب بردخی استرقاقنه سبیل اولمدیغی کبی بونك استرقاقنه بردخی سبیل اولماز
وقچان عسکر مسلمین مداین اهل حربدن بربلده یه مرور وآنلرایله طاقت مقاومتلری اولمغله ایچلرندن محل
آخره عبور اراده ایتدکلرنده اهل بلده مسلمینه کلوب بز سزدن برفردی قتل واسر ایتمك شرطیله سز دخی
شو یولدن کیتموب بشقه یولدن کیتمك اوزره معاهده ایدیکز دیوسعی ومجاهده ایلسه لر اکر صورت معهوده ده
مسلمین ایچون منفعت مقصوده وار ایسه وجه مذکور اوزره مواعده وموادعه ونه دکلوا بعد واصعب ایسه ده
طریق آخردن کیتمکه مساعده ومسارعه جائزدر زیرا اهل حرب آرقه لرندن کلوب عسکرك کیرو قالانلرندن
بعضیسنی قتل ایتملرندن امین اولنماز ایکن مواعدهٔ مذکوره آندن امانی موجب اولور حتی رسول الله صلی الله علیه
وسلم صلح حدیبیه ده شرط مذکوردن اعظم اولان تکلیفلرین قبولله تلطیف بیورمشلردر زیرا اهل مکه ایچلرندن
اسلامه کلوب مدینه یه هجرت واتصال قیلنلری ینه مکه یه رد وایصال بیورملرین شرط ایلملریله اول شرطی
قبول وقبولنده نظر مسلمین اولمغله تا منتسخ اولنجه دك وفایه موصول ایلدیلر وآنده اولان نظر مسلمین شو وجهله
ملحوظ نظر سید المرسلین اولمش ایدیکه اهل مکه اهل خیبرایله رسول الله علیه السلام قتلمزه قصد حربله

مطلب حربی قال انا رسول الملك

مطلب الرسول امن من الجانبین

مطلب دخل الحربی بلا امان فاخذه مسلم اهل تخمیس

مطلب اسلم الحربی فی دارنا قبل الاخذ

مطلب اسلم الاسیر ثم انفلت الی دار الحرب یکون حرا

مطلب مر المسلمون علی بلد الحرب وعاهدوهم ان لا یمروا بهذا الطریق

قدوم ایدرایسه طرف آخریمز مدینه‌یه غارت وهجوم ایلسون دیو اتفاق ایتمشلرایدی ورسول الله علیه السلام
اهل مکه ایله وجه مشروح اوزره موادعه ایلدیلرکه خبره تو جهلرنده آنلردن امین اوله‌لر ودلیل مرقومدن
منفعت مسلمین ایچون بومقوله شرطك جواز قبولی بزه معلوم اولمشدر وصورت مذکوره ده مسلمین اولا شرط
مزبوری قبول بعده ینه مشرکینك منع ایتدکلری یولدن کتمکده فائده مأمول ایلسه‌لر مشرکینه نبذ عهد ایله
اعلام ایتملری واجبدر زیرا قبوللری موادعه وامان منزله سنده اولمغله غدردن احتراز ایچون نبذ ایدیجه‌دك اکا وفا لازمدر
اکر مسلمین بزم بو یولدن ذهابمز ضرر مشرکینی موجب دکلدر نبذ واعلامه ندن واجبدر دیرلرسه جوابلرنده
دینلورکه بلکه مشرکینك او یولده کندولرك محتاج اولدقلری زروع واشجار وکلالری واردرکه مسلمینك
آنلره تعرضلرین استمزلر واکر مسلمین بو یول بزه اسهل اولمغله بکرکیده رزو برنسنه‌لرینه تعرض ایتمزدیرلرایسه ینه
آنلره دینلورکه احتمالدرکه مشرکین اول یولده اولان حصون وموا شبلرین سزلر کوروب وقت آخرده کلك
ملاحظه‌سیله یوللرینی اوکرنمکزی استمزلر یاخود اول یولده اولان بعض عیوبلرینی کورمکزایله وقت آخرده
اوزرلرینه غزایه عزیمت ایتمکزی استمزلر اول جهتدن البته عهدیکزه وفا یاخود فانبذ الیهم علی سواء نصنجه
اقتفا برله نبذ عهد ایله افاده وایفا لازمدر واکر مشرکیندن اهل مدینه شونهر عزلك صوینلدن ایچمك اوزره بزله معاهده
ایدیکز دیسه‌لر بزلردخی اویله معاهده ایتسك نظر اولنور اکر شهر بمز مشرکینه صولری خصوصنده مضرایدوکی
مجزوم یاخود مضرمیدر دکلیدر نا معلوم ایسه عهدیمزه وفا ایتموز لازمدر واکر عدم اضرار ی عندیمزده آشکار
ایسه اعلامه حاجت اولمیوب شرب وسقی دواب ایتموز جائزدر زیرا وجوب رعایت شروط مفید اولمغله مشروطدر
وامر غیر مفیدی شرط ایلین انجق معاندر بوقسه جلب منفعت وسلب مضرتی قاصد دکلدر وعدم
اضراری معلوم میز اولدقده شرط غیر مفید ایدوکی مجزوم میز اولوب الغا اولنور اما ضرری ظاهر ایسه شرط
مفید اولمغله معاملات مسلمینده جاری اولان شروط نافعه کبی رعایتی واجب اولور واکر ضرری اولوب اولمدیغی مجهول
ایسه عاقل امر غیر مفید ایله اشتغال ایتمك نامعقول وشرط مذکورده جلب منفعت یادفع مضرت قصد ایتملری ظاهر
حال ارباب عقول اولدیغندن خلاف ظاهر اولدیغنه بناءً ظاهر واجب ورعایت مقتضاسی لازم ولازبدر
بوصورتده مسلمین نفوس ودوابلر ایچون اول صویه محتاج اولورلرایسه اولا نبذ واخبار صکره استعمالنه درکار
اولسونلر وکلالرینکه اوتلاقلری دخی صولری منزله سنده در زیرا کلا مملوکلری دکلدر رسول الله صلی الله علیه
وسلم کلا ایله ماده بین الناس شرکت عامه اثبات ایلمشلردر بناءً برین فائده لری اولدیغی معلوم ایکن شرط مجردلری ایله
شرکت مسلمین منقطع اولمامشدر اما زروع واشجار واثماره عدم تعرضله معاهده ایتسه‌لر اهل حربه مضر
اولسون اولمسون تعرض مسلمین غیرجائزدر زیرا بونلر ملکلریدر وانسانك املاکنده نفوذ تصرفی حکم ملك ایلدر بوقسه
نفع وضرر اعتبار یله دکلدر انجق مسلمین مضطر اولورلرایسه کرکدرکه نبذ واعلام بعده آنلری استعماله اقدام ایده‌لر
زیرا شرط متقدم ایله املاك اهل حربده ثابت اولان وصف اباحت منعدم اولماز وغدردن اکرچه تحرز واجبدر لکن
اول دخی نبذ واعلامله حاصل اولور واکر اهل حرب زروع وکلالرین عدم احراقمز اوزره طالب معاهده اولوب
بزدخی مساعده ایلسك بوصورتده بزم اکلمز ودوابمزه انفاقمزده ضرر شرعی یوقدر زیرا عهده وفا انجق
قبول ایتدیکمز شرط مقدارنده واجب اولور وشرطمز عدم احراق ایدی واکل وانفاق هروجهله مغایر احراقدر
کورمزمیسنکه انسان کندو ملکنی اکل ایتمك حلال واحراقی غیرحلالدر واهل شام اموال اهل حربی احراق
ایتمکی مکروه کوروب اکل وتناولنی مکروه کورمزلر واحتمالدرکه مشرکین دخی شرط مذکوری مجرد احراقده فساد
اولدیغندن ایراد ایتمش اوله‌لر واصول شرعیه دندرکه شرطله نصاً ثابت اولان خصوصه من کل الوجوه انکله مساوی
اولمیان نسنه‌لر الحاق اولنماز واکل وانفاق من کل الوجوه مساوی احراق دکلدر واکر اهل حرب قرالرینی
تخریب ایتموز اوزره طلب معاهده وبزلردخی مساعده ایدرایسك قرالرنده بولدیغمز بنا مقوله سندن اولمیان
متاع وطعام وعلف وسائر تحف وطرف مقوله سین اخذیمز جائزدر زیرا تخریب انجق ابنیه ده اولور واخذ امتعه
حفظدندر تخریبدن دکلدر وینه احتمالدرکه تخریبده بولنان صورت افساد ایچون شرط مذکوری ایراد ایتمش
اوله‌لر لکن قرالرنده خشبدن یاغیریدن مصنوع اولان ابنیه‌یه تعرض غیرجائزدر اماناده اولمیان اخشابی آلوب
مثلا ایقاد نار ایتموز جائزدر زیرا بو انتفاعدر بوقسه تخریب دکلدر وبوشرطدن صکره حلال اولمیان انجق
مساکنلرندن بعض محلی هدم وتخریبدر واحراق بالنار فوق التخریب اولمغله آنده دخی حکم شرط مذکور
بطریق الاولی جاریدر وصورت مذکوره ده برباب مغلق بولوب فتحی مقدوریمز اولماسه قبل النبذ آنك قلعی جائز

مطلب لایحل لرجل احراق ماله

مطلب شرطوا ان لانخرب قراهم

اولماز زیرا قلع دخی تخریبدر امافتحی تخریب اولمامغله ممکن اولورسه آنده ضرر یوقدر واکر فتحی انجق کسر
وقفله محتاج ایسه ینه جائز اولماز زیرا کسر قفل دخی تخریبدر وشرط منصوصله التزام ایتدیکمز امورك قلیل
وکثیری برابردر واکر اهل حرب زروعلرندن نسنه‌یی بزاکل ایتمك وعلف دواب ایتمك اوزره بزله معاهده ایتسه‌لر
زروعلرندن نسنه‌یی احراق ایتموز مشروع اولماز زیرا احراق تفویت مقصودلرنده فوق الاکل اولمغله حکم
حرمت آنده بطریق الاولی ثابت اولور حق ابوینده حرمت تأفیف اوزره تنصیص بطریق الاولی حرمت شتم
اوزره تنصیص اولدیغی کبیدر وعدم احراق شرط ایتدکلرنده بیان سابق اوزره جواز اکل بویله دکلدر زیرا اکل
دون التحریقدرکه تحریق افساد عین واکل انتفاع بالعیندر وعدم اکلمزی شرط ایتدکلرندن مقصودلری
عین مالاری کندولر ایچون باقی قالمقدر واحراق ایله باقی قالمیوب اکل ایله منعدم اولدیغی کبی منعدم اولور وعدم
احراقمز ایله معاهده لرندن مرادلری ملکلرندن برنسنه‌یی افساد ایتموزدر واکلده افساد اولمغله جائز کورلمیور
وقتاکه عدم احراق زروعلری اوزره معاهده ایدوب بزدخی زروعلرینی صویه اغراقله اتلافه قدرتیمز اولسه بزه جائز
دکلدر زیرا اغراق عین افساد وافساد عین اولمغله من کل الوجوه منصوص اولان احراق حکمنده در کذلك عدم
اغراقله معاهده ایتسه‌لر علت مذکوره اوزره احراق ایتموز جائز کوریلمز کذلك سفینه‌لرین عدم اغراق وعدم احراقمز
ایله معاهده ایتسه‌لر اللرندن آلوب کوتورمموز بزه جائز اولماز زیرا بو معاهده دن مقصودلری انجق کندو انتفاعلری
ایچون عین سفینه‌لرین اللرنده ابقا ایلمکدر وبزاخذ ایدنجه مقصودلری حاصل اولماز کورمزمیسنکه منازللرین عدم
احراق واغراق ایله معاهده ایتسه‌لر بزلر خشب وابوابلرین اخذ ایله اراث نقصان ایتمك دخی بزه جائز اولماز زیرا مرادلری
منازللرین علی الاطلاق عدم استهلاکیمزدر لکن جمیع انواع استهلاکی ذکر وتخصیص وهر برینی ایتمك اوزره معاهده
وتنصیص متعذر اولمغله همان تحریق وتغریق مثللو اظهر اسبابی ذکر وتنسیق ایلدیلر واکر حین ظفرده اسیرلرین
عدم قتلمز اوزره معاهده ایتسه‌لر آنلردن اخذ اسیر ایتموز جائزدر وآلنان اسیرلری فیء اولوب قتل اولنماز زیرا اسیر ایتمك
ترکی مشروط اولان قتل معناسنده دکلدر زیرا قتلده نقض بنیه واردر کورمزمیسنکه نساوذراریلرین اسیر قیلمق بزه
حلال ایکن قتللرینه شرعا مجال یوقدر واکر ایچلرندن برفردی اسیر ایتمك شرط ایدرلرسه بزلر برفردلرین اسیر وقتل
ایتموز جائز اولماز زیرا اسردن قتل اشد اولمغله شرطله مقصودلری اسرایله فوت اولدیغی کبی قتل ایله بالاولویه فوت
اولور مکر آنلر دخی بزدن برفردی قتل واسرایتمکی التزام ایتمشلر ایکن ینه قتل واسر ایله خیانته اقدام ایده‌لر
بوصورتده نقض عهد ایتملریله قتل واسرلری قبل العهد جائز اولدیغی کبی ینه جائز اولور کورمزمیسنکه اهل مکه
حلیف رسول الله صلی الله علیه وسلم اولان بنی خزاعه اوزره بنی بکره اعانه ایله نقض عهدلرین ابانه قیلدقلرنده
رسول الله صلی الله علیه وسلم نبذ واعلام ایتمکسزین اهل مکه‌یه کمال اهتمام اوزره قصد واقدام بیورمشلردر
حتی اوزرلرینه علی الغفله هجوم وحمله بیورملری ایچون اخبار عزیمتلرین اهل مکه‌دن ستر واخفا بابنده الله تعالی‌یه
رجا ودعا ایلدیلر اما ایچلرندن یالکز برشخص خلاف معاهده حرکت ایدرسه جمله‌نك نقض عهدیله حکم اولنماز
زیرا شخص واحدك فعلی حسب العاده جمیع جماعتك عندلرنده معلوم وتحقق رضالری مجزوم اولماز وهم اول
شخصك جماعتی اوزره ولایت نقض عهدی دخی یوقدر کورمزمیسنکه برمسلم دیننده حلال اولمیان برفعلی
مرتکب اولسه اوزرینه نقض ایمانی مترتب اولمان وبرذمی دخی بویله برفعلی اتیان ایلسه موجب نقض امانی اولماز
اما خلاف معاهده حرکته جماعتلری یاخود امیرلری مباشرت یاخود ایچلرندن رئیسی جماعتك معلومی
ایکن علی وجه المحاربه مجاسرت ایدوب وجماعت دخی منعه مبادرت قیلمسه‌لر فعل معهود جمله‌نك نقض
عهدلرندن معدود اولور زیرا فعل امیر لامحاله عند الجمیع شهرت بولور اولوب شخص واحد دخی آچقدن مباشرت
ایتدکده منعه مبادرت ایتملریله ان السفیه اذا لم ینه مأمور مثل مشهوری اوزره طرف جماعتدن مأمور مثللو
اولور وآچقدن بویله فعله اقداملری عهد سابقی نبذ واعلام منزله سنده قیلنور واکر بزاسیرلرینی آنلر دخی
اسیرلریمزی عدم قتلله معاهده دن صکره بزدن اسیر آلوب قتل ایتسه‌لر بزدخی آنلردن اسیر آلمق جائز لکن قتلی
غیرجائزدر زیرا عدم قتلی التزام ایدوب عدم اسری التزام ایتملریله اسیر الدقلرنده آنلره نقض عهدی الزام
یوقدر چونکه معاهده باقیه درجزاء وفاق ایله معامله‌لرینه کوره معامله‌یه بزدخی اتفاق ایده‌رز وقتاکه برحربی
داریمزه امانله کیروب عمدا یاخطأ برمسلمی قتل یاقطع طریق یا اخبار مسلمینی تجسس ومشرکینه انها یامسلمه یاذمیه
برعورتله مکرهة زنا یاسرقه ایلسه بونلردن برنسنه نقض عهدینی موجب دکلدر انجق امام مالك رحمه الله تعالی
ناقض عهد اولوردیمکله سالك اولمشدر زیرا داریمزه کیردکده بونلردن بر ینی اتیان ایتمکی التزام ایتمش اولوب موجب

عهدك خلافنه بويله مباشرت ايتدكده نقض عهداوزرينه الزام اولنور والزام اولنمامق مستلزم استخفاف اهل اسلام اولور لكن بزجوابده ديرزكه بونلردن برينى برمسلم ارتكاب ايلسه ايمانى ناقض اولمديغى كبى مستأمنك دخى امانى ناقض اولماز وبوبابده اصل ومأخذ حديث حاطب بن ابى بلتعه‌در كه حاطب رضى الله عنه مدينه دن اهل مكه يه ان محمدا عليه السلام يغزوكم فخذوا حذركم يعنى محمد عليه السلام سزه غزا ايده يورلر تداركيكزى كوريكز ديو تحرير كتاب ايتدكده اكرچه يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا عدوى وعدوكم اولياء يعنى اى اهل ايمان بنم دوشمنم وسزك دوشمنكز اولان كفارى دوست اتخاذ ايتمكز نظم جليلى حقنده نزول ايتمكله عتاب اولندى لكن الله تعالى اكا ينه اهل ايمان تسميه سيله خطاب ايلدى وخصوص مذكورك كتب سيرده قصهٔ عجيبه سى مسطوردر وينه بنى قريظه اكرحكم محمد اوزره حصنمزدن نزول ايدرسك بزه نه معامله ايدر ديو اصحابدن ابولبابة بن عبد المنذر ايله استشاره ايتدكلرنده همان ابولبابه كندواليني بوغازينه سوروب اشارتله بوغازكزى اورير مفهوم منى اخبار ونزولدن تخويف وانذار ايلدكده آنك حقنده دخى يا ايها الذين امنوا لا تخونوا الله والرسول آيت شريفه سى انزال وخيانتله لوم اولندى ايسه‌ده ينه اهل ايمان ايچنده ادخال اولندى وبونلردن بزه معلوم اولمشدركه افعال مذكوره نه مسلمك ايمانى ونه مستأمنك امانى ناقض دكلدر لكن حربى مزبور عمدا بركسنه يى قتل ايلسه برينه قصاص اولنور زيرا معاملاته راجع اولان احكامده حقوق عبادى التزام ايتمشدر واكر برمسلمى قذف ايلسه ضرب حد اولنور زيرا حد قذف صيانت عرض ايچون مشروع اولمغله حق عبدى متضمندر بوجهتله خصوص حدده خصومت مسموعه وبلا خصومة توقيفه حد غير مشروعه در امازنا وسرقه كبى لحق الله تعالى موجب حد اولان اسبابدن برينه مباشرت ايدرسه اوليابده اختلاف ائمه شهيربادركه عند ابى حنيفه ومحمد رحمهما الله عليهما اقامت حد اولنميوب عند ابى يوسف رحمه الله اقامت اولنور وامام محمد رحمه الله صحت مقالنه بووجه اوزره استدلال ايدركه علماء اسلاف بوحدودك اهل ذمتده اقامتده اختلاف ايدوب اهل مدينه اقامت اولنميوب انجق لاجل الاقامة كندو حاكملرينه تسليم اولنور ديديلر ورأى مذكور حضرت على كرم الله تعالى وجهه دندخى مأثوردر وحق ذميده اهل مدينه نك غيره مخالفتلرى حق مستأمنده عدم اقامت اوزره اتفاقلرينى متضمندر لكن برحق ذميده اهل مدينه نك خلافنه نص وارد اولمغله حق ذميده قوللرينى اخذ ايتديك زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم رجم يهوديين ايله امر ايلمشلردر لكن ذميده وارد اولان نص حق مستأمنده جريان حكمنى موجب اولماز زيرا ذمى اهل داريمزدن اولمغله معاملاتنده ملتزم احكام اسلامدر بناء عليه اوزرينه جميع حدود اقامت اولنور انجق حرمت شرب خمرى غير معتقد واعتقاد حرمت اولمديغى سبب حد غير منعقد اولمغله حد خمر اقامت اولنماز اما مستأمن اهل داريمزده داخل واحكاميزدن برينه قائل اولميوب همان مصلحتنى رؤيت ودارينه عودت ايچون كلمشدر وبوسببدن دارينه رجوعدن منع اولنميوب قتل مستأمنله مسلم اوزره قصاص واجب اولمديغى كبى ذمى اوزره دخى واجب اولماز بوجهتدن محض حق الله اولان حدود مستأمن اوزره اقامت اولنماز لكن اموال ناسدن آلديغى رد واستهلاك ايتديكى غرامتله امر اولنور وقربان ايتديكى نسوانك مهرى اوزرينه الزام اولنور زيرا وطئ فى غير الملك حددن يامهردن خالى اولماز بوصورتده حد واجب اولمامغله عورتك حقى اولان مهرى واجب اولور ويوجع عقوبة على ماصنع ويحبس فى السجن على قدر مايرى الامام يعنى سوء صنيعى مقابلنده امامك رأى ايتديكى مقدارى ضرب وجيع ايله تعذيب وحبس زندان ايله عقاب وتأديب اولنور وامام محمد رحمه الله يوجع ديوب يعزر لفظى ايله تعبير ايتمديكى لفظ تعزيرده معناى تعظيم وتطهير موجود وكفارده بو معنايه اهليت نابود اولديغندندر قال الله تعالى وتعزروه وتوقروه وبوآيتده تعزير نصرتله تفويت معنا سندندر والله اعلم

باب مايصدق فيه المستأمن من اهل الحرب ومالا يصدق

* يعنى اهل حربدن مستأمن اولنلرك تصديق اولنوب اولنميان اقواللرين تمييز وتفريقه متعلق محل تحقيقدر عسكر مسلمين برمطموره يا برحصنه وصول ومحاصره يه مشغول اولدقلرنده اول محلك اهاليسندن برطائفه آمنونا على اهلينا ومتاعنا على ان نفتحها لكم يعنى بوقلعه يى سزه فتحمز اوزره اهل ومتاعمزاوزره بزه امان ويرك ديوب بعده اول قلعه يى مسلمين ايچون فتح ايلسه‌لر اول طائفه امان نفسلرينى اصلا تصريح ايتمديلر ايسه‌ده ينه آمنلردر زيرا نون والف ياخود نون وياضمير متكلمدركه متكلم تكلم ايلديكى فعلى نفسنه وحده ياخود مع الغير نسبت ايچون موضوعدر ولفظ على دخى شرط ايچوندر قال الله تعالى يبايعنك على ان لا يشركن بالله شيئا وقال تعالى حقيق على ان لا اقول على الله الا الحق اى بشرط ذلك بوجهتله معناى كلاملرى شوقلعه يى سزه فتح ايدرمك نفسلريمز اهالى واموالمز ايله آمنلرز ديمكدر ومسلمين

مطلب الكبائر لاتكون ناقضة لايمان المؤمن

مطلب اجراء الاحكام على المستأمن

مطلب شرط الخصومة فى حد القذف لا فى الزنا والسرقة

مطلب قالوا آمنونا على اهلينا ومتاعنا على ان نفتحها لكم

مطلب لفظ على للشرط

امان مرقومى آنلره ويرمشلردر همان حين فتحده آمن اولورلر لكن بعد الفتح اول قلعه نك سكاننى اخراج اولندقده اول امان ويريلن طائفه امتعهٔ نفيسه يى كوروب بونلربزم امتعه مزدر وسبايا اى فرههٔ كيسه يى كوروب بونلر اهل وعيالمزدر ديو ادعا ايلسه‌لر بومسئله ده قياس شرعى عدول مسلميندن اقامت بينه ايتمدكجه قوللرى مصدق ومرعى اولمامقدر زيرا اول قلعه يه غلبه ايتملريله ايچنده بولنان جميع اشياده حقلرى ثابت اولوب سبب استحقاقلرى ظاهر واستحقاقلرى باهر اولمشيكن اول طائفه ادعاء مانع ايتملريله احد متاع بعين ادعاء شرط خيار ايتدكده دعواسى بلا بينه تصديق اولنمديغى كبى اولطائفه دخى دعوالرنده بلاحجة تصديق اولنمازلر ومسلمين اوزره حجت دخى انجق عدول مسلمينك شهادتى اولور لكن اول طائفه محل مزبورده قبل فتح الباب اهل وامتعه‌لرى اوزره اشهاد ايچون عدول مسلمين بولمغه متمكن اولمملريله بوبابده قياس مذكور ايله عمل ممكن اولميوب رجال مطلع اولميان اموره شهادتده لاجل الضرورة اعتبار صفت ذكورت ساقط اولديغى كبى بومسئله‌ده دخى اعتبار اصل شهادت ساقط واستحسانله عمل واجب اولور بوصورتده ديرزكه اكر اهليمزدر ديو ادعا قيلدقلرى سبايا اول طائفه‌يى اهل وامتعه لرنده تصديق ايدرلر ايسه آنلره صدق واول سبايا دخى برابرجه آمن اولورلر زيرا جمله‌سى اول قلعه‌ده برابر اولملريله جمله‌سى قول واحد اوزره تصادق ايتدكلرنده بزدخى تصديق ايلمك لازمدر زيرا ايللرنده اولان امرك حقيقتنه طريق وقوفمز اولمامغله حكمى تصادقلريله ظاهر اولان وجهه بنا ايدرز اما سباياى مزبوره طائفهٔ مذكوره‌يى قوللرنده تكذيب ايدرلر ايسه اول سبايا فئ مسلمين اولورلر زيرا عند التكذيب مبناى امان اولان سبب ثابت اولمامشدر واول طائفهٔ مستأمنينك دخى مطموره‌ده برابر اولدقلرى كسنه‌لر حقلرنده اهليمزدر ديو دعوالرى دخى بلاحجة مسموعه دكلدر زيرا سبايا تكذيب ايله آنلره معارض اولمغله آنلرك خبر مجردلرى بوبابده حجت اولمز اماصورت اولىٰ بشقه‌در كه آنده تصادقلريله بيانلرنده سبب تصديق حاصل واوزرينه بناء امان اولمغله سبايا دخى امن وامانه نائل اولديلر واكر سباياى مرقومه اول طائفه‌يى تكذيب ايلرلرنه ايسه‌كره سباياى سائره ايچون اهليمز بونلردر ديو دعوى ايلسه‌لر ينه تصديق اولنمازلر زيرا كلاملرنده تناقض مقرر وقول متناقض غير معتبردر وهم عند التصديق قبول قوللريله تخسايرانجق بويله محلده تصادق على الباطل ايده مزلر ديو هر برفردك ظن وكمانى سبقت ايتمك مثللو نوع استحسان ايچوندر ومعناى معهود عند التناقض نا موجود اولمغله مطموره‌ده بولنانلرك طائفهٔ مستأمنين ايله آنلرى ابتداءً امرده تصديق ايدنلردن غيريلرى جميعا فئ مسلمين اولورلر واكر بعض سباياى اول طائفه‌دن ايكى كسنه دعوى وهر برى بنم اهلمدر ديو ادعا ايلسه اكرسبى مرقوم برينى مصدق اولورسه همان اكالاحق وامانه لايق اولور واكر ايكيسنى دخى تكذيب قيلرسه سبب ترتيب امان بينلرنده حاصل اولمامغله فئ مسلمينده داخل اولور مؤلف رحمه الله دركه انسانك اهلى عورتيدر وهم ذكور واناث وصغار وكباردن عيالنده اولان اولادىدر اكرچه قياسه نظرايله اهلى انجق زوجه سيدركه عرف ناسده زوجه سى اولان كسنه يه متأهل واولميان كسنه يه عيالنده جماعت كثيره دخى بولنسه غيرمتأهل ديرلر لكن مؤلف والاشان تحسين طريق استحسانله ديمشدركه لفظ اهل انسانك دارنده انفاق ايلديكى جميع عيالنه اطلاق اولنور وقصهٔ نوح عليه السلامده ان ابنى من اهلى نظم كريمنده ولد اوزره اطلاق وقصهٔ لوط عليه السلامده فانجيناه واهله الا امرأته ذكر حكيمنده زوجه نك اهلدن استثناسى وينه قصهٔ نوح عليه السلامده قلنا احمل فيها من كل زوجين اثنين واهلك وحى قديمنده يالكز زوجه ده استعمالى عموم اطلاقنه دالدرحتى فلان كثير الاهل ديرلر جماعت كثيره اوزره انفاق ايدر ديمكدر وبومعنى امر محكمدركه استعمال عرفده اهل ايله عيالك مساواتى مسلمدر اما كندودن مفارق اولان كبيراوغلى وذات زوج اولوب زوجى اكا عتم اولنان كبيره قيزى نفقه سنده داخل اولمامالريله اهلندن دكللردر زيرا اهل اقرباسندن اولنوب اولنيون همان دارنده ونفقه سنده بولنانلردر مترجم فقير ديركه مفهوم اهلى بومحلده اقربادن غيرى يه تعميم قريبا مؤلفدن نقل اولنان زوجه واولاده تخصيصه منافيدر مكرتعريف سابق همان زوجه دن ماعدايه شمولنى افاده يه محمل اولنوب تخصيصه حمل اولنمه واهلندن عد اولنانلر صورت مفروضه ده مستأمنين ايله تصادق ايدرلرسه آمن اولورلر واكر بونلر دعوى ومستأمنين تكذيب ياخود مستأمنين دعوى بونلر تكذيب ايدرلر ايسه بونلر فئ مسلمين اولورلر واكرهر برى بعد التكذيب خطا ايتدم ديوب صاحبنى تصديقه عودت قيلرسه كلامنه التفات اولنماز زيرا هم تناقض ايتمشدر وهم تكذيب ايله سبايا ده حق مسلمين تقرر ايتمشدركه مجرد تصديقه عودتله ابطال اولنماز واكرمسئلهٔ مذكوره‌ده طائفهٔ مزبوره آمنونا على اهل بيوتنا يعنى اهل بيتلريمز اوزره بزه امان ويريكز ديسه‌لر آنلردن هر شخصك اهل بيتى انجق بلده‌لرنده اولاد فلان ديو نسبت اولندقلرى باباى طرفندن اولان

الفرهة جمع فاره وهو الكيس كصاحب وصحب كذا فى المغرب

مطلب بيان معنى الاهل

مطلب قالوا آمنونا على اهل بيوتنا

اقرباسندن عبارتدر مثلا بلاد عراقده دورخلافت عباسيه ده اهل بيت امير المؤمنين آل عباسدن عبارت واهل
بيت علي بن ابي طالب واهل بيت طلحه والزبير رضي الله عنهم مشار اليهمك آلرندن كنايتدر زيرا بيتدن مراد اولان
بيت سكنى اولميوب بلكه بيت نسبدر وانسان باباسي قومنه منسوبدر نتيجهٔ مرام بيت نسبي باباسنك قومي واهل
بيتي اولاد فلان ديو معروف اولدقلري جد اعلالرينه وارنجيه انكله هم نسب اولان اقوامدر ومستأمنك عورتي
وآنه سي وآنه برقرنداشلري وطايلري ودپه لري عيالنده اولسه لردخي توجيه سابقه بناء اهل بيتندن دكللردر
وهم بونلركند ونسبت اولنديغي باباسندن غيريه نسبت اولنورلركورمزميسنكه جواريدن اولان اولاد خلفا اهل
بيت خلافتدن اولوب خلافته صالحلردر واهل بيتله آل عرف استعمالده مساوي اولمريله آمنوني على آلي ديسه
ينه وجه مشروح اوزره در كذلك آمنوني على جنسي ديسه ينه بويله در زيرا انسان باباسنك قومي جنسندندر
آنه سنك قومي جنسندن دكلدر كورمزميسنكه ابراهيم بن رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضي الله عنه والدهٔ
ماجده سي قبطيه ايكن كندي قريشدندر كذلك حضرت اسمعيل عليه السلام والد ماجد ينك قومي
جنسندندر يوقسه مادر سعادتپروري هاجر رضي الله عنهانك قومي جنسندن دكلدر واكر آمنوني على ذوي قراباتي
اوعلى اقربائي اوعلى انسابي يعني اصحاب قرابتم اوزره امان ويريكز ديسه ياخود اقربام اوزره ديسه ياخود
انسابم اوزره ديسه قول مزبور قياس ابيحنيفه رحمه الله عليه اوزره جميع ذي رحم محرمنه حمل اولنور وبز
بومسئله يي كتاب الزياداتك وصايا سنده بيان قيلديق لكن بومسئله ايله مسئلهٔ وصيتك ميانلري ايكي وجهله تفريق
اولنور وجه اول اولدركه قول ابي حنيفه رحمه الله اوزره استحقاق وصيته الاقرب فالاقرب نائل اولوب بومسئله ده
اقرب وابعد على السويه امانده داخل اولورلر زيرا وصيت ايجاب بطريق الصله اولمغله انسان صله واحسانده
ميان اقرب وابعدي تمييز وتنقيح واقربي ابعد اوزره ترجيح ايده كلمشدر اما استيمان تخليص واستنقاذ اولمغله انسان
اقرباسني تخليصده اقربي ابعددن تمييز وتخصيص ايلمز قول مشروحك مدار وضوحي اولدركه تسويهٔ وصيتده
حق اقربه ترتب نقصانله اضراري دركار ومزاحمهٔ ابعد ايله اضرار اقرب غير سزاواردر اما تسويهٔ امانده
اقرب على كل حال امانه نائل وتشريك ابعد ايله اضراري غير قابلدر وجه ثاني اولدركه والد واولاد اسباب
من الاسباب ميراثدن محروم اولسه لردخي وصيت اقربادن خارج اما امانده استحسانا مندرجلردر اكرچه قياسه
نظر ايله وصيت وامان برابردر زيرا اسم قرابت انجق غيره بالواسطه تقرب ايدنلره متناول اولمغله بلا واسطه متصل
اولانلر انسانه اقرب اقارب وقرابته نسبت اولنمقدن بري ومجانبلردر حتى الوصية للوالدين والاقربين نظم
مبيننده اقربيني والدين اوزره عطف وتنسيق بوقولي تأييد وتحقيق ايدر لكن مؤلف رحمه الله استحسانه مائل
وشو رسم اوزره قائل اولمشدركه قراباتي ايچون طلب اماندن مرادي آنلره شفقتله تخليصلرينه عزيمتدر ووالد
واولادينه شفقتي غيريدن اكثر وتخليصلري مقصود ايدوكي اظهر اولمغله امانده دخوللري مقرردر وهم بونلري
اسم قرابتده ادخال ايتديكمز انجق انسان مثلا باباسي حقنده قريبمدر ديديكي جفا عد اولنديغندندر بو بابده اينسه
باباسنك تخليصني قويوب آخر ايچون استيماني محض جفادر بنا برين بو بابده اسم قرابتده ادخالي تحقيق حقوقه
بادي اولوب جفا وعقوقه مؤدي اولمغله امانده داخل اولديلر واكر مسئلهٔ مفروضه ده متاعلري اوزره استيمان ايتمشلر
اولوب صكره برمتاع نفسي كوردكلرنده متاعمز بودر ديو دعوى ايلسه لر نظر اولنور اكر اول متاعي بعض
اهل مطموره نك يدندن آلمشلر ايسه اول بعضه سؤال اولنور اكر تصديق ايدرلرسه يدلرينه تسليم اولنور
واكر تكذيب ايدرلرسه فيء مسلمين اولور زيرا بعض مذكورك امتعهٔ مزبوره ده الندن اخذ اولنجيه دك صاحب اليد
ايدوكي معلوممز ايدي وصاحب اليدك يدنده بولنان نسنه ده قولي معتبردر انسانك حق نفسنده قولي معتبر
اولديغي كبي وقريبا آمنونا على اهلينا مسئله سنده قول سبايا حق نفسلرنده تصديق مدعيه راجع اولديغي
بيان ايتمش ايدك كذلك مسئلهٔ متاعده دخي ذي اليد سابقك قولي ذي اليد لاحق تصديقه راجع اولور وبوبابده
سابقك يدي شمدي زائل اولمغله قولنده نه فائده حاصله دريو سؤال اولنماز زيرا سبب زوال يدي انجق اخذ
على وجه الاغتنام در وامان ثابت اوله جق نسنه لر اخذ مزبوره محل دكلدر ومعناي معهود نفوسده دخي موجوددركه
نفوس دخي اغتنام ايله حكما مأخوذه ايدي لكن بنه امان ثابت اوله جق نسنه لر اخذ مذكوره محل اولمامق
قاعده سي اوزره نفسلرنده تصديقلري معتبر اولمشدر واكر بعد هذا التكذيب متاع آخري دعوى ايلسه لر
قطعا تصديق اولنمازلر زيرا دعواي سابقه لرنده متاعمز بودر ديمرله مطموره ده بشقه متاعمز يوقدر ديديكي
مسائل كتابده اعتبار ايتديكمز طريق مفهومله تفهيم ايتمشلر ايدي بوجهتله دعواي اخيره لرنده متناقضلردر

مطلب تعريف اهل البيت

مطلب اولاد الخلفاء من الاماء من اهل بيت الخلفاء

مطلب اخذ الامان على ذوي القرابة او الاقرباء او الانساب اواوصى احد اليهم

مطلب استأمنوا على متاعهم

واكر ذي اليد سابق آنلري تكذيبله متاع بندر ديدكدنصكره تصديق ايدرسه التفات اولنماز زيرا هم تناقضدر
وهم متاعده تكذيبله حكم اغتنام تقرر ايتمشدر همان فيء مسلمين قيلنور واكر ايادي مستأمنينده برمتاع بولديغمزده
امان ويرديكيكز متاعمز بودر ديو دعوى ايلسه لر قول آنلرك قوللريدر زيرا اصل يد آنلركدر ومن حيث الظاهر
دعوالرينه شهادت ايدر وخلافي ظاهر اولمدقجه حكم اكا ناقيلنور لكن امام اوزره اني تحليف لازمدر زيرا غايت امري
خبرنده امين اولمسيدر وقول الامين دخي مصدق مع اليميندر زيرا تهمت كذب شرعا انجق يمين ايله زائل اولور
واستحلافده دخي انجق الله تعالى يه يمين ايتديرر لقوله عليه السلام من كان منكم حالفا فليحلف بالله اوليذر
يعني سزدن هركيم ارادهٔ يمين ايدرسه الله تعالى يه يمين ايلسون ياخود غيري نسنه يه ايتميوب يميني ترك ايلسون لكن
اول مستأمن كافر اوزره تغليظ يمين ايلرا كرنصراني ايسه بالله الذي انزل الانجيل على عيسى عليه السلام
ديمكله واكر يهودي ايسه بالله الذي انزل التورية على موسى عليه السلام ديمكله تحليف ايدر زيرا تحليفدن مراد
يمين كاذبه دن انزجار وزيادهٔ مذكوره ايله انزجاري دخي آشكاردر ومؤلف رحمه الله ديركه اكر مجوسي ايسه نكتهٔ
متقدمه اوزره بالله الذي خلق النار ديمكله تحليف ايدر لكن مشايخمزدن چوق كسنه لر ديديلركه مجوسي
بلازياده انجق بالله ديمكله تحليف اولنور زيرا زيادهٔ مذكوره دن تعظيم نار دركاردر نار ايسه سائر جمادات
مخلوقه نك بريدر اما زيادتين سابقتينده كتابين ورسولينه تعظيم واردر واول تعظيم معناي مستقيمدر واكر اهللري اوزره
استيمانلرنده هذا من اهلي ديو دعوى ومدعى به دخي تصديق مدعى ايلدكدنصكره مدعى مستأمن نفسني
تكذيب واهلمدن دكلدر ديو اول سبي دفع وتجنب ايلسه قول سبي مدعى بهكدر زيرا ادعاء اولى ايله استفادهٔ امان
ايتمشيكن كلام ثاني ايله امان ثابتي ابطال مراد ايدر وبو بابده متناقض اولسه دخي تصديق اولنماز فكيف كه
متناقض اوله اما مدعى رجوع ايتميوب مدعى به رجوع ايدرسه فيء اولور زيرا نفسي اوزره مسلمين ايچون
اقرار رق ايتمشدر في الحقيقه اهل مدعيدن اولسه دخي بنه نفسي اوزره مقبول الاقرار اولمقدن خارج اولماز
مكر مدعى عبدم ياجاريه مدرديو دعوى اولدخي بعد التصديق رجوع ايدوب مملوكي دكلم ديرسه تصديق اولنميوب
بنه مملوكي اولور زيرا تصديق ايله مملوكي اولدقدنصكره ابطال ملكنده قول معتبري قالمز ومملوكي انفاق ايلديكي
عيالنده اولمغله اهلنده داخل وامان اكا متناول اولور واكر مملوكي اولقده تصادق قلرندنصكره مدعى اهلمدنده دكل
ومملوكمده دكل ديوب سبي مدعى به آني تكذيب ايلسه فيء اولورز يرا مدعى نفسي اوزره اقرار وملكنده ثبوت حق غانميني
اظهار ايلدي انجق امير ايچون اول سبيي قتل جائز اولماز زيرا مقدما مملوكيتده تصادقلريله قتلدن آمن اولمشدر
صكره قتلي مباح كوريلسه انجق قول مدعى ايله كوريله جكدر آنك قولي دخي مملوكي اوزره اقرار قصاص ايتسه
اباحت دمنده حجت اولمديغي كبي بوبابده دخي اولماز فكيف كه متناقض دخي اوله اما صكره دن عدم مملوكيته
دخي تصادق ايدرلرسه امير ديلرسه واول سبي دخي رجل ايسه قتلي جائزدر زيرا قول مدعى ايله ملكي زائل
واقرار مدعى به ايله امانك عدم تناولي ثابت اولمشدر واول دخي نفسي اوزره اقرار اباحت دمده غير متهمدر انسان
كرك حر وكرك مملوك نفسي اوزره اقرار قصاصي صحيح وغير متهم اولديغي كبي واكر مدعى مستأمن شو اوغلمدر
وعيالمده دردبو ادعاومدعى به دخي رجل كبير اولوب تصديق ايتدكده امير جيش آنلري شبههٔ كذبله اتهام ايلسه
مدعى بهي تحليف قبلر اكر يمين ايدرسه حر اولوب ايتمزسه نكولي منزلهٔ اقرارده اولمغله نفسنده ثبوت حق غانميني
اقرارينه بناء فيء اولور لكن قتلي جائز اولماز زيرا تصادقلريله قتلدن آمن اولمشيدي صكره جائز اولسه نكولي ايله
جائز اولمق اقتضا ايدر ونكول اباحت قتلده حجت اوله مز زيرا قصاص في النفس ايله مدعى عليه اولان كمسنه
يميندن نكول ايلسه اوزرينه قصاص ايله حكم اولنماز بودخي آنك كبيدر لكن امام عيسى رحمه الله تعالى ديركه
قول مذكور غلطدر زيرا بونده اباحت قتل باعتبار النكول اولميوب بلكه باعتبار اصل الاباحه در زيرا في الاصل
مباح الدم ايدي ونكولي ايله مانع قتل اولان امان دخي منتفي اولوب شول مسئله كبي اولوركه قاتل بعد ثبوت القتل
ولي اوزره ادعاء عفو ايدوب ولي دخي انكار ويمين ايده بو صورتده استيفاء قصاص ايدر وقتل باليمين عد اولنماز
لكن جناب مؤلفك بو كتابده ذكر ايلديكي اصح وارجحدر زيرا اباحت اصليه تصادقلريله مرتفع اولمغله بنه قتلي
جائز اولسه انجق بسبب النكول جائز اولمق لازم اولور ونكول دخي يمين كاذبه دن تورع ياخود صادقه دن ترفع ايچون
اولمق كبي شبهه واحتمالدن خالي اولمامغله سبب قتل اوله مز وصورت مفروضه ده مستأمن مدعى استحلاف اولنماز
زيرا آنده فائده يوقدر زيرا آنك ولدي اوزره اثبات رقه ياخود اباحت قتله راجع اولان امورده قولي غير معتبردر
واستحلافدن دخي مقصود بونلر ايدي واكر صورت مفروضه ده متاعي اوزره استيمان ايدن كمسنه برمتاعي كوروب

مطلب تحليف الصدق من المستأمنين بالله تعالى

مطلب تحليف النصارى واليهود

مطلب تحليف المجوسي

مطلب اقر على عبده بالقصاص

مطلب اقر على نفسه بالقصاص

مطلب اذا نكل في القصاص عن اليمين لا يقتل

مطلب ادعى القاتل وانكر الولي حلف على عدم عفوه

بو بنم متاعمدر دیو دعوی ایلسه واول متاع دخی اهل مطموره دن کیسنه نك یدنده اولمسه نظر اولنورا کر ایادی مسلمینه کچمش ایسه مسلمیندن بینهٔ عادله سی اولمدقجه تصدیق اولنماز زیرا سابقده کیسنه نك آنده ثبوت یدی یلنمکله حالا ثابته اولان یدی اعتبار واجب واول یددخی مسلمین ایچون اولمغله استحقاقلرین موجدر ومدعی دخی مسلمین ایچون سبب استحقاقی ظاهر اولان حقی ابطال داعیه سنده اولمغله مسلمیندن بینهٔ عادله سی اولمدقجه قولی حجت اوله مز وا کر متاع مزبور هنوز ایادی مسلمینه کچمه مش ایسه قول آنك قولیدر و یمین ایله مصدقدر زیرا مطموره ده بولنان اشیایه آنك یدی ید مسلمیندن اقرب اولمغله حین ادعاده ذی الید کیدر وا کر متاع مزبورده ایادی مسلمین ایله ید مدعی برابر جه ثابت اولوب اول متاعه جمله سی بردن یاپشوب امیره ترافع ایلسه لر ینه بعد التحلیف مدعی مستأمنه ویریلور زیرا باعتبار الاصل آنك یدی اقرب ایدوکی معلوم و ید مسلمین ید حادثه اولوب بقاء اصل ایله ید حادثه غیر معتبره ایدوکی مجزومدر کورمزمیسنکه مسلمین آنی مستأمندن نزع و آندن یدینی قطع ایتسه لر ینه قول قول مستأمندر بو صورتده ایسه یدی برابر ثابته ایکن قبول قولی بطریق الاولی در کذلك امیره ترافعده اول متاعی اهل مطموره دن برقومله مسلمیندن برقوم برابر طوتوب اهل مطموره بو اول مدعی مستأمنکدر دیو اقرار ایلسه لر ینه ید اصلیه لرینه اعتبار ایله قول آنلرك قوللریدر مجرد برابر یاپشمقله ید مسلمین معتبره اولماز اما ترافع امیرده یالکز ید مسلمینده بولنسه بو صورتده ید اصلیه نك زوالی معلوم و فی الاصل مالك حقیقیسی بو مدعیمیدر یاخود اهل مطموره دن تصدیق ایدنلرمیدر یاغیریمیدر غیر مجزوم یعنی اولمغله یدلرینه اعتبار اولنمایوب انجق حالا ثابته اولان ید مسلمینه اعتبار اولنور و مسلمیندن بینهٔ عادله اولمدقجه ازاله اولنماز بو صورتده اکر مسلمیندن برجماعت اول متاعی مستأمنیندن آلدقلرینه شهادت ایتسه لر یاخود یدلرنده بولنان مسلمین مستأمنیندن آلدقلرین اقرار یاخود اهل مطموره دن برقومك یدندن آلدقلرین واول قوم دخی مستأمنکدر دیو تصدیق ایلدکلرین اقرار ایلسه لر وعلی نسخة یاخود شهود مسلمین اهل مطموره دن آلدقلرینه واهل مطموره دخی مستأمنك ایدوکنی اقرارلرینه شهادت ایتسه لر متاع مرقوم مستأمنینه رد و تسلیم اولنور زیرا بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کیدر و اقرار ایله ثابت اولان دخی حق مقرده بویله در و مسلمینك دخی حالا استحقاقلری ید آخذینه اعتبار ایله اولمغله یدلرینه جهت وصولی بیانده قول آخذینی قبول لازمدر بنا برین صور سابقده متاعی مستأمنینه رد و تسلیم واجب اولور وا کر اهل مطموره دن اللرندن اخذ اولنان قوم اول متاع مستأمنینك ایدوکنی انجق بعد الاخذ اقرار ایلسه لر ینه قبل الاخذ اقرارلری کیدر زیرا ثبوت اصل یدلری معلوممزدر و مستأمنین ایله اعتبار تصادقلری واجب اولدیغندن حالا یدلری حکما قائمه در بو جهتله بعد الاخذ اقرارلری قبل الاخذ اقرارلری کیدر وا کر مسلمین اقتسام یاخود بیع ایتدکلرندنصکره مستأمنین بز مدردیو ادعا ایدرلرسه تصدیق اولنمازلر مکر اللرندن اخذ اولندیغنه یاخود قبل القسمة آنلرك ملکی ایدوکنی اقرار ایلین برقومك اللرندن اخذ اولندیغنه شاهدلری اوله زیرا سبب ملك سهمنه دوشن کیسنه یه یاخود مشتری یه تام اولمشدر و استحقاق ملك ظاهر مجرد ایله اولمیوب حجت تامه یه موقوفدر وظاهر انجق دفع استحقاقه حجتدر و مستأمنین دخی بو بابده مالك اولان صاحب سهم یا مشتری اوزره استحقاق ملکه طالبلردر بناء علیه وجه مذکور اوزره بینه یه محتاج در و بو صورتده اخذ ایدن مسلمین ایادی مستأمنیندن یاخود آنلرك اولدیغنی اقرار ایلین قومدن اخذ ایتدکلرینی اقرار ایتسه لر دخی تصدیق اولنمازلر زیرا قسمت و بیعله آنلرك دخی اول متاعده ید وملکلری قالمیوب اقرارده سائر مسلمین کبی اولمشلردر مکر بعض امتعه سهم مقره اصابت ایتمش اوله نفسی اوزره تصدیق و یدندن اخذ و مستأمنینه رد اولنور زیرا ملك نفسنده اقراری کندو حقنده بینه ایله برابر بلکه دخی برتردر لکن بو صورتده استحقاق انجق اقرار یله اولوب واقراری سائر غانمین اوزره حجت اولمیوب انجق نصیب نفسنی متلف اولدیغندن غنیمتدن تعویضه مستحق اولمامغله سهم مردودندن نسنه ایله تعویض اولنماز اما اساری ایادی مسلمینه دوشمشلر ایسه ده دار الحربده و بعد الاخراج قسمت یا بیع اولنمادقجه بزلر اهل مستأمنیندن اولورز دیسه لر تصدیق اولنورلر زیرا نفسلرنده ید وقوللری معتبر و ضرب رق اولنمادقجه زوالی غیر متصوردر و ضرب رق دخی قسمت یا بیعه منوط اولوب احرازه مربوط دکلدر کورمزمیسنکه امام ایچون بعد الاحراز قتللری جائز لکن بعد ضرب الرق غیر جائزدر کذلك من ایدوب آنلری اهل ذمت قبلسه دخی جائزدر و بو تقدیر اوزره احرار الاصل اولورلر اما قسمت یاخود بیع اولندقلرندنصکره رق تقرر ایدوب نفسلرنده اعتبار ید وقوللری باطل اولمغله تصدیق اولنمازلر مکر قبل القسمة والبیع مستأمنین ایله اهالرندن اولمق اوزره تصادقلرینه مسلمیندن اقامت بینه ایده لر بو صورتده خلاص بولورلر زیرا ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه

مطلب لا یجوز قتل الاسیر بعد ضرب الرق علیه

کیدر

کیدر و متاعده دخی حکم شرعی ینه بویله در که ایادی اهل مطموره دن قبل الاخذ مستأمنکدر دیو تصادقلرینه اقامت بینه قیلندقده مستأمنینه تسلیم اولنور کویا مسئلهٔ متاعده اللرندن اخذ اولنمق مسئلهٔ نفوسده قسمت و بیعله ضرب رق اولنمق منزله سنده قیلنور لکن حکم مذکور انجق اصل ذی الید کیم ایدوکی معلوم اولمیان متاعده مستقیم اولور و معلوم اولان صورتك ذکری سبقت ایتمشدر قالدیکه بعد القسمة والبیع وجه مشروح اوزره بینه ایله ثبوت استحقاقدنصکره نظر اولنور اکر یدندن نزع اولنان مشتری ایسه ثمنی استرداد ایدر وا کر سهمنه دوشمش غازی ایسه وغنائم دخی بالتمام تقسیم اولنمش ایسه بیت مال المسلمیندن اکا قیمتی ویریلور زیرا سهمنده ثبوت استحقاقله غانمین اوزره عوضی ایله رجوعی اقتضا ایدوب تفرق غانمین حسبیله تعذر رجوعی ظاهر حال اولدیغندن تعویضی نوائب مسلمیندن اولمشدر و بیت المال دخی انجق نوائب مسلمین ایچون تدارك اولنمشدر کورمزمیسنکه قسمتدن بر جوهر یا بر فرس و بونلر امثالی متعذر القسمة بعض اشیا قالسه بیت الماله وضع اولنور کذلك بویله ضمان درك دخی ظاهر اولسه الغرم بالغنم ینه بیت الماله رجوع اولنور اما شهادت ایدنلر مشتری یاخود سهمنه دوشن غازی ایسه اقرارلرینه بناء نفسلری اوزره تصدیق اولنوب بیت المال اوزره تصدیق اولنمازلر حتی اول متاع یدلرندن اخذ و مستأمنینه رد اولنور وثمن یا عوضله حق رجوعلری ثابت اولماز و مستأمنین دخی امان آلدقلری ناطق و صامت اشیا ایله دار الحربه مساعدهٔ رجوعلری مشروعدر انجق کراع وسلاح ورقیقلرینه مساعدهٔ رجوع اولنماز زیرا بونلر نفوذ قسمت و بیعله دار یمزده محتبس اولمشلر ایدی واحتباسلری دخی اهل حربه مدار قوت اولمامق ایچون رعایت حق شرع و رعایت حقوق مسلمینه مبنی ایدی بو جهتله مالکلری ابطال حق مسلمینده تصدیق اولنمازلر و مسلمین آنلری مستأمنینه هبه یاخود بیع ایتمش منزله سنده اولمغله دار الحربه ادخاللرینه رخصت ویریلمز اما اشیاء مزبوره مسلمیندن بینه ایله ثابته اولمش ایسه بینه لری مسلمین اوزره حجت اولمغله دار الحربه ادخاللرینه رخصت ویریلور وا کر اهل و متاعلری اوزره امان ویریلن طائفهٔ مطموره ده بولنان جمیع ناس اهالریمز و جمیع اشیا متاعلریمزدر و بزلر بو مطموره بطریقلری یزدیو ادعا و اهل مطموره دخی تصدیق مدعی ایلسه لر مصدق اولورلر زیرا ادعاء بعضده وجوب تصدیقلرینه علت اولان معنی ادعاء کلده دخی موجوددر بشرط آنکه آنلر رؤس اهل مطموره ایدوکلری معروف اوله اما بونك خلافی معلوم ایسه تصدیق اولنمازلر زیرا تصدیقلری فی الجمله اعتبار ظاهره مبنی ایدی و دلیل کذب ظاهر اولدقده اول اعتبار ساقط اولور مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیر که متاع اوزره امانده نقد و تبر و حلی و جوهر غیر داخلدر زیرا لفظ متاع اکرچه فی الحقیقه آنکله استمتاع اولنان نسنه نك اسمیدر لکن اشیاء مزبوره عین یاخود جوهر اسملریله ممتاز اولملری مطلقا اسم متاعه دخوللرینه باعث امتناعدر وهم متاع استعماله قنابولوب استمتاعده مبتذل اولان نسنه ده معروفدر و اعیان مرقومه باقی و نفیس اولمغله بویله دکلدر اما متاعده بونلرك غیری ثیاب و فرش و ستور و جمیع امتعهٔ بیت داخل اولور اکرچه قیاسه نظر ایله اوانی غیر داخلدر زیرا عطف الشیء علی نفسه غیر جائز ایکن عرف استعمالده اوانی یی امتعه اوزره عطف ایتدکلری مغایرتلرینه دلیلدر لکن بحسب الاستحسان بیوتده انتفاع اولنان اوانی متاعده داخلدر زیرا عند الناس مطلقا اسم متاعدن بیوتده استمتاع و قیام سکنی و اقامتده انتفاع اولنان نسنه لر فهم اولنور که وصف مذکور اوانیده دخی موجوددر بناء علیه سلاح و کراع و سروج مثللو نسنه لر داخل اولماز زیرا بونلر ایله بیوتده استمتاع اولنمیوب انجق رکوب و حروبده انتفاع اولنور اما آمنونا علی مالنا من شیء بزم هر شیئمز اوزره بزه امان ویریکز دیمش اولسه لر لفظ شیء جمیع موجوده شامل اولمغله کلاملرنده مجموع مذکورات داخل اولور کذلك آمنونا علی مالنا مالمیز اوزره بزه امان ویریکز یاخود آمنونا علی جمیع مالنا من مال بزم اولان جمیع مال اوزره امان ویریکز دیسه لر اشیاء مذکوره مدار انتفاع و تمول اولمغله اسم مال مجموعنه تناول ایدر کورمزمیسنکه ثلث مالنی بر رجله وصیت قیلسه مجموعی داخل اولور امان دخی بویله در قال و انما تخص فی الثلث بالصدقة لفظ المال بمال الزکوة لنوع من الاستحسان وفی بعض النسخ و انما یختص فی النذر بالصدقة لفظة المال بمال الزکوة آه یعنی ثلث مالنی تصدقله نذر ایتدکده لفظ مال مال زکوته مقصور و ثلث مال زکوتی ادا ایله ایفاء منذور ایلدیکی قیاسه بنا اولنمیوب بلکه نوع استحسانه ابتنا و عبدك نفسنه ایجاب ایلدیکی الله تعالی نك عبد اوزره ایجاب ایلدیکی زکوته تنظیره اعتنا قیلنمشدر مترجم فقیر دیر که اکرچه نسخهٔ اولادن معنای مترجمی استنقاد اصعب من خرط القتاد درلکن نسخهٔ ثانیه اعانتی وسوق ایتدیکی تعلیل استعانتی و مسئلهٔ مرقومه نك کتب فقهیه ده ذکر و شهرتی بر له وجه محرر اوزره ترجمه یه مبادرت اولندی بو تقدیر اوزره نسخهٔ اولاده فی الثلث بالصدقة قولی فی نذر الثلث تقدیرنده در و ذکر ایلدیکی تعلیلی

مطلب ما یدخل فی المتاع وما لا یدخل

مطالب بعض تصرفات المترجم في شرح الكتاب

مطلب آمنوا اهلنا

قرينه سيله حذف مضاف اولنمشدر رجعنا الى ما كنا فيه وبو معنى امانده يوقدر بلكه امان نظير وصيتدر
زيرا وصيت اخت الميراثدركه ارث هرمالده ثابت اولديغى كبى وصيت دخى ثابت اولور واعطاء الامان على المال
دخى نظير اغتنام المالدر واغتنام هرمالده ثابت اولديغى كبى لفظ ماله اعطاء امانده دخى حكم امان بويله در
واكر اول طائفه مسلمينه آمنوا اهلينا اهلاريمزه امان ويرك ديوب مسلمين دخى نعم قد آمناهم بلى اهلاريكزه امان
ويرديك ديسه لر انجق اهلارى آمنين وكندولرى فئ مسلمين اولورلر زيرا انجق اهلارى ايچون استيمان ايدوب
نفسلرى ايچون صراحت وكنايت ودلالتدن بروجهله طلب امان قيلديلر وانسان اهل نفسندن دكلدر زيرا
مضاف غير المضاف اليه اولمغله اهل الانسان غير الانساندر اعتراض اولنورسه كه قول مذكورلرندن امان نفسلرى
دخى مقصودلرى ايدوكى ايكى وجهله معلوم ومشهوديمزدر اولى بودركه اهلارى اوزره استيمانلرى آنلره
شفقتلرندندر ونفسلرينه شفقتلرى البته اكثر واظهردر ايكنجى بودركه بوندن مقصودلرى اهلارينك بقا
وسلامتلريدر وبقا وسلامتلرى انجق مؤنت ونفقه لرينى رؤيت ايلين نفسلريله حاصل اولور جوابنده ديرزكه
فى الواقع مقصودلرى بو ايدوكى معلومدر لكن الله تعالى حقلرنده امر مختوم وقضاء محتومى تنفيذ ايچون نفسلرين
عدم ذكر ايله مخذول ومرادلرندن محروم قيلمشدر وحكم امان قصد مجرد ايله ثابت اولميوب انجق مسلمينك اعطا
واحسانلرينه مرهوندر ومسلمين دخى آمناهم قوللريله انجق اهلارين تأمين ايدوب آمناكم ديمكله نفسلرينى
امين قيلمامشلردر وحكايت اولنوركه بويله بر وقعه خلافت معاويه رضى الله تعالى عنده واقعه اولمشدركه
جماعت مشركين ايچون طلب امانه سعى ايدن كافرك فى الاصل اهل اسلامه اذى وجفاسى ظاهر اولمش ايدى
قومى واهلى ايچون امان استدعا ايلديكنده حضرت معاويه رضى الله عنه اللهم اغفله عن نفسه قوليله
اهمال نفسنه دعا ايلدى فى الواقع نفسنى اهماله تكميل مصلحته استعجال ايدوب دعاء معاويه مقبول واول خبيث
موذى مأخوذ ومقتول اولدى وجواب آخر دخى واردركه انسان بويله هنكامده كاه اولوركه كندى يه امان
ويرليه جكنى بيلوب قطع امل ياخود كمال حزن وملالله حيوة دنيادن فتور وملل عارض اولمغله خلاص نفسنه
همت ايتميوب انجق تخليص اهلنه غيرت ايدر واحتمال مذكور امان نفسلرين قصدلرينه سد اولنان دليل
معترضه معارضدر وباعتبار اللفظ نفسلرين عدم تصر يحلرى قوللرى ترجيح ايدركورمزميسنكه طائفه

مطلب آمنوا ابنائنا ونسائنا

مرقومه مسلمينه نضع ايدينا فى ايديكم على ان تؤمنوا ابنائنا ونسائنا يعنى ابنا ونسامزه اعطاء امان شرطيله اللريمز
اللريكزه قويوب معاهده ايده لم ديسه لر ومسلمين دخى مساعده ايلسه لر نفسلرين ادخال امان ايلمزلر زيرا معناى
اكلام ملرى اللريمزى اللريكزه وضع ايده لم تاكه بزه ديلديككزى ايشليه سز ديمكدر ومسئله سابقه دخى بوسياق
اوزره در واكر نخرج اليكم على ان تؤمنونا فى الامان على اهلينا يعنى اهلاريمز اوزره امان خصوصنده مكالمه
اوزره طرفكزه چقه لم ديو استيذان ومسلمين اخرجوا قوللريله اذنلرين ايذان ايلسه لر بعده چيقوب اهلارين
تأمين ايتدكلرنده كندولر دخى امين اولورلر لكن امان نفسلرى امان اهلارى سببيله اولميوب بلكه مسلمين آنلره
مكالمه امان ايچون خروجله امر ايتملرى اعطاء امان اولمق حسبيله دركورمزميسنكه صورت مفروضه ده مكالمه لرينه
اعطاء امان مترتب اولمسه بيله آنلره قطعا تعرض اولنميوب مأمنلرينه اعاده لرى واجب اولور اما صورت اولى بويله
دكلدركه مطموره ده ايكن آمنوا اهلينا ديمليريله بزلر دخى انجق اهلارينه امان ويروب كلاميز بر وجهله

مطلب آمنونا على ذرارينا

نفسلرينه شامل دكل ايكن لا على طلب الامان چقوب فئ مسلمينده داخل اولديلر واكر آمنونا على ذرارينا
ذريتلريمز اوزره بزه امان ويريكز ديو استيمان ومسلمين دخى انجاح مرام ايلسه لر نفسلرى واولادلرى وبلا تخلل الاناث
اولاد اولادلرى وان سفلوا بالجمله آمنين اولورلر زيرا انسان ذريتنك اصلى وذريت كندودن تولد ايلين فرعك
اسمى اولمغله اسم ذريت جميع مذكورينه شامل اولور كورمزميسنكه عامه انام ذريت آدم ونوح عليهما السلامدر

مطلب بيان معنى الذرية

قال الله تعالى اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين من ذرية آدم يعنى حضرت زكريادن حضرت ادريسه
كلنجه بوسوره ده مذكور اولان ذوات كرام عليهم الصلوة والسلام انبيادن ذريت آدم عليه السلامدن شول
اجله فخامدركه الله تعالى انلره مزيد انعام ايلمشدر مؤلف رحمه الله ديركه بناتلرينك اولادلرى امان ذراريده داخل
اوله مزلر وجهى اولدركه اولاد بنات بابالرى ذريتندر انالرى طرفندن دكلدر كورمزميسنكه جواريدن اولان
اولاد خلفا بابالرى ذريتندن اولملريله شايان خلافت اولورلر قال المأمون *شعر* وانما امهات الناس اوعية مستودعات
وللانساب آباء يعنى انسانك انالرى ايچنه ودعه وضع اولنان ظروف كبيلردر وانساب ايچون بابالرى واردركه
انسابده آنلره انتساب ايدرلر ياخود الانساب للآباء تأويلى اوزره كلامى قلبه تحميل ايله انساب بابالرينه مخصوصدر

مطلب اولاد البنات يدخلون في الذرية

مطلب ان السادة العلوية من ذرية عليه السلام

معناسى دخى محتملدر ومؤلف رحمه الله بوندن صكره اولاد بناتك امان ذراريده دخولنى مشعر بعض كلمات دخى ذكر
ايلدى آنك دخى وجهى اولدركه لفظ ذريت اصلدن تولد ايدن فرعك اسمى اولديغنى آنفا ذكر ايتمش ايدك اب وام
ايكيسنده اصل الولددر وام دخى كندو بابسى ذريتندر وامدن تولد ايدن دخى اب الامك ذريتندر بلكه
معناى اصليت وتولد جانب امده ارجحدر زيرا ام ماء رجلى حضن رحمنده مثال حصن حفظ وحضانه اوزره
استهلاك ايتمكله ولد انجق كندودن حاصل وماء رجل همان واسطه منزلنه نازلدر بوجهتله احفاد ذريت
اب الامدن تعداد قيلندقدنصكره ذريت اب الامدن دخى ايراد قيلنور وحكايه يحيى بن يعمر رحمه الله تقرير مذكوره
مدار تقرردركه بركون حجاج آنى قصد قتلله مجلسنه ادخال وزعمنجه بهانه قتلى اوله جق تكليف محال ايدوب
ديديكه البته طائفه علويه ذريت محمديه دن اولدقلرينى تنصيص ايدر برآيت بكا قرائت ايدرسين ياخود سنى
قتل ايده رم قالديكه ندع ابنائنا وابنائكم آيتى مأوله اولمغله غيرمبين اسرم اول حينده جناب يحيى نفسنى وكلمه
حقى احيا بر له ومن ذريته داود وسليمان نظم جليلنى وزكريا ويحيى وعيسى قول جميلنه وارنجه تلاوت
ايدوب حجاجه حضرت عيسى عليه السلام حضرت نوح عليه السلامك اب طرفندنمى ذريتندر يوقسه
ام طرفندنمى ديو سؤال ايتدكده حجاج كبى لجاج مبهوت ولال اولوب آنى اكرامله ارسال ايلدى يعنى بز عظيم الشان
ذريت نوح عليه السلامدن داود وسليمان عليهما السلامه دخى هدايت قيلدق وينه اول ذريتدن زكريا ويحيى

مطلب آمنونا على اولادنا

وعيسى عليهم السلامه دخى هدايت قيلدق واكر آمنونا على اولادنا اولادلريمز اوزره بزه امان ويرك ديسه لر
اولاد صلبيه واولاد اولاد ذكورلرينه وان سفلوا احمل اولنور اما تخلل بنات ايله حاصل اولان اولاد آنلرك اولادلرى
دكلدر مؤلف رحمه الله بونده دخى كافى السابق بويله ديدى اما امام خصاف بنه مؤلف جنابلرندن اولاد بناتك
دخى امانده دخولنى نقل ايلدى زيرا اسم اولاد آنفا ذكر ايلديكمز وجه اوزره اولاد بناته دخى شاملدر ودخولنى
مؤيد دركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حسن وحسين رضى الله عنهما حضرتلرين در اغوش ايلديكلرنده
اولادنا اكبادنا بيوردقلر لكن روايت عدم دخول اوزره بو حديث نوع مجازه محمولدر حتى ما كان محمد ابا احد
من رجالكم يعنى محمد عليه السلام رجال بالغيكزدن برفردك اب حقيقيسى اولمدى نظم جليلى تجوز حديثه
دليلدركه اكر حسنين احسنين رضى الله عنهما حضرتلرى ولد حقيقيلرى اولسه لر آنلره اب حقيقى اولملرى لازم
ومشار اليهما صكره دن رجال بالغين معمريندن اولملريله منافات قرآنى مستلزم اولور ايدى ياخود مضمون حديث

مطلب اولاد فاطمة من اولاده عليه السلام

اوزره اولاد بنات اولاد عد اولنمق اولاد فاطمه رضى الله عنهايه خاصدركه قال عليه السلام كل الاولاد ينتمون
الى آبائهم الا اولاد فاطمة فانهم ينتسبون الى انا ابوهم يعنى جميع اولاد بابالرينه انتساب ايدرلر انجق اولاد فاطمه
بكا انتساب ايدرلر بن آنلرك بابالريم لكن بو حديث شاذ ومضمون آيت مذكوره يه منافى اولمغله حديث اولده تجويز
مجازحقيقت حقانيله سرافرازدر اما اولاد اولادلرى اوزره استيمان ايلسه لر اولاد بناتك دخوللرى عياندر زيرا

مطلب اسامنوا على اولاد اولادهم

اسم ولد الولد ولدندن تولد ايدنلرده حقيقتدر وقزينك ولدى فى الحقيقه ولد الولديدر
اما صورت اولاده يالكز اولادلرين ذكر ايتملريله بويله دكلدركه اولادى من جهة الحقيقه كندودن تولد ايلين
ومن جهة الحكم ولادتله كندويه نسبت اولنانلردر وبونلر انجق اولاد ابنادر يوقسه اولاد بنات دكللردر واكر آمنونا

مطلب امنوا على موالينا

على موالينا يعنى عتقا ياخود عقد موالاتله خلفا مزاوزره بزه امان ويريكز ديسه لر واول طائفه نك هم موالى
وهم موالى الموالي لرى اولسه بطريق الاستحسان بالجمله نائل امان اولورلر اكرچه لفظ مزبور موالي لرنده حقيقت
وموالى الموالي ده مجاز اولمغله مقتضاى قياس صنف ثانى داخل اولمامقدر حتى آنلردن مفهوم موالى يى نفى ايدوب
هؤلاء ليسوا من مواليه ديمك دخى جائزدر بوجهتله مواليسى ايچون وصيتده موالى الموالى مزاحم موالى قيلنميوب
ادخال اولنمازلر لكن بطريق الاستحسان دينلوركه موالى الموالى بواسطة الموالى انسانه ولاءيله نسبت اولنملريله
اولاد الاولاد مع الاولاد مقامنه اقامت اولنورلر حتى وصيتده مواليسى بولنمازسه موالى الموالى داخل اولورلر
اما اولنسه قلرنده اثبات مزاحمه تنقيص نصيب موالى يى موجب ومزاحمه ابعد ايله تنقيص نصيب اقرب غير
مناسب اولمغله داخل اولمازلر وصورت امانده موالى الموالى داخل اولسه ده اولماسه ده امان الموالى صفت واحده
اوزره حاصل وزياده ونقصانى غير قابل اولديغندن مقصود مستأمن تخليص فريقين ايدوكى متعين
اولمغله دخول طرفين متبين اولور وبز بومسئله ده جمع الحقيقة والمجاز مرخص ومجاز دردمزز بلكه ديرزكه
اسم مذكور مواليسنده حقيقت وصورة ومجاز اموالى الموالى يه دخى متضمن دلالتدر وبوصورتله موالى الموالى ده
شبهه امان تمكن ايدر وبناء امان توسع اوزره اولوب مجرد صورت اشارتله ثابت اولدقدنصكره بولفظله

ثبوتی بالطریق الاولی در و بو تحقیقله وصیتدن تفریق اولنور و اکر آمنونا علی اخوتنا قرنداشلریمزه اوزره
بزه امان ویریکز دیسه لر و آنلرك اخوه واخواتلری اولسه جمله سی آمنلردر زیرا لفظ اخوه عند الاطلاق ذکور
واناثه متساقدر قال الله تعالی وان کانوا اخوة رجالا ونساء وحقیقتده ذکوره خاصدر لکن مذهب عربدندر که
ذکور واناث مختلط اولدقده ذکوری تغلیب وصیغهٔ تذکیری مجموع اوزره اطلاق وترتیب ایدرلر واستعمال مشروح
میانلرنده شایع اولمغله موقع حقیقتده واقعدر حتی اخوات صرفه اولوب ایچلرنده ذکوردن بولنماسه صیغهٔ
مذکوره اناث صرفه یه شامله اولمامغله امانده داخله اوله مزلر اعتراض اولنورسه که الله تعالی فان کان له اخوة
فلامه السدس بیورمشدر یعنی اکرمیتك ولدی اولمایوب ابو ینی وارث اولورلرسه امه ایچون ثلث واردر واکر
بو صورتده فوق الواحد قرنداشلری وار ایسه امه ایچون سدس واردر علی کلا التقدیرین باقیسی اب ایچوندر
واخوات صرفه امی ثلثدن سدسه علی رأی الجمهور حجب ایدرلر و حجب ایتملری صیغهٔ اخوه آنلره شامله اولمق
اقتضا ایدر جواب و یررزکه حجب الاخوات بو آیتله اثبات اولنمامشدر بلکه اتفاق اصحاب واعتبار معنای حجبله
قیاس اولی الالبابدن ثابت اولمشدر و بز بو مسئله یی فرائضده بیان ایلدیك لکن اعتبار معنی انجق نصوص
شرعیه ده جائزدر یوقسه الفاظ عباده همان عین ملفوظه باقلوب تعلیلنه اشتغال واجتهاد اولنماز ونفس لفظ
اخوه نك من جهة الحقیقة والاستعمال اناث صرفه یه اشتمالی یوقدر واکر آمنونا علی ابنائنا دیسه لر و بنین و بنات
اولادلری اولسه اخوه ده بیان قیلندیغی اوزره جمله سی داخل اماندر لکن بعض اصحابمز دیدیلر که اخوه وابناده
ذکر اولنان جواب مفصل انجق امامینك قوللری وامام ابو حنیفه رحمهم الله حضرتلرینك قول اولیدر اما قول
ثانیسنده بنی فلان دیو وصیتده اولاد ذکورینه واخوهٔ فلان دیو وصیتده بنیه اخوهٔ ذکورینه خاص اولدیغی کبی
باب امانده دخی خاص اولورلر دیمشدر اما اصحی اولدر که باب امانده اول وآخر قوللری بردر زیرا وصیتده اولمیان
وسعت امانده واردر ابو حنیفه رحمه الله اکرچه وصیتده انجق حقیقته اعتبار ایلدی لکن امانده هم حقیقته
وهم من جهة الاستعمال شبه حقیقته اعتبار ایلمشدر واکر ذکورلری اولمیوب انجق بناتلری وار ایسه جمله سی فیء
اولورلر زیرا صیغهٔ ابنا اناث صرفه یه صرف اولنماز مکر ابنا لفظینك مضاف الیهی ابو قبیله اوله حتی وصایاده
بز ذکر ایتمشز که بنی فلانه دیو وصیت ایلسه وفلان مضاف الیه دخی ابو قبیله اولسه آنکله قبیله یه نسبت قصد
اولنور واناث صرفه دخی ذکور کبی قبیله لرینه من بنی فلان لفظی ایله نسبت اولنورلر اما فلان یالکز اولادینك
باباسی ایسه بو یله دکلدر و بعض مشایخمز دیدیلر که منشأ من مذکوردن مقدمابنم شو بنات واخواتمدن غیری
کسنه م یوقدر دیو تکلم ایتمك کبی اناث صرفه یه استیمانه دلالت ایدر بر کلام تقدم ایدوب صکره آمنونی علی بنی
او علی اخوتی دیسه بو صورتده مرادی اناث ایدوکنه استدلال ونحت امانده ادخال اولنورلر واکر آمنونا علی اولادنا
دیسه لر اناث مختلطه وصرفه داخله اولورلر زیرا ولادت ذکور واناثده حقیقتدر قال الله تعالی یوصیکم الله
فی اولادکم یعنی الله تعالی سزلره مواریث اولادیکز خصوصنده امر وتنبیه ایلر که مختلط ایسه لر للذکر مثل
حظ الانثیین اقتسام ایده لر ثم قال فان کن نساء فوق اثنتین یعنی اولادلر یکز ایکیدن زیاده بنات ایسه لر ترکه دن
ثلثینی اخذ ایده لر ایشته بو آیتده اولاد انجق اناث صرفه ایله تفسیر اولنمشدر واکر آمنونا علی بناتنا واخواتنا
دیسه لر یالکز اناثه حمل اولنوب ذکور داخل اولماز زیرا صیغهٔ کلام انجق اناثه شامل وآنده ذکور من جهة الحقیقة
والاستعمال غیر داخلدر وهم کاه اولور که ضعف اناثه بناء مزید شفقتلرندن یاخود قتاله مسلمینه ایذا ایتدکلرندن
ناشی امان ذکوردن یأس وخیبتلرندن استیمانلرین تخصیص نسوان ایدرلر واکر آمنونا علی بنینا دیدکلرنده
جمله سینك یالکز بناتی انجق برینك براوغلی بولنسه امان مأخوذ جمله سنه نفوذ ایدرز یرا جمله یه لفظ واحد ایله
استیمان ایلدیلر ولفظ مذکور عند الاختلاط متناول اناث وذکور ایکن برینك ابن واحدی ایله دخی تحقق اختلاط
ظهور ایلمشدر اما صورت مفروضه ده آمنونا کل رجل منا علی بنیه یعنی بزه بزدن هر بریمزه اوغللری اوزره امان
و یریکز دیسه لر انجق اوغلی بولنان کسنه نك جمیع اولادی تأمین و بنات سائره فیء مسلمین قیلنور زیرا لفظ کل
بو مقامده احاطهٔ افراد ایچوندر قال الله تعالی کل نفس ذائقة الموت یعنی هر بر نفس موتی طانسه کرکدر
بو وجهله کلام مزبور هر بری حقنده مستقلا ملفوظ ومذکور کبی اولمغله انجق اوغلی اولان کسنه نك اولادی
مندرج وغیر یلری ایچندن خارج اولور اما صورت اولاده آمنونا علی بنینا دیملریله کلاملری مجموعنی علی وجه
الاجتماع احاطه ایتدیکلندن کو یا ابن واحد ده جمله سی شریك وامانده بناتلرین اکا تشریك ایدرلر واخوه
واخوات حکم سابقده بمنزلة البنین والبناتدر واکر آمنونا علی آبائنا دیوب آبا وامهاتلری مجتمع اولسه لر امانله

مطلب امنونا علی اخوتنا

مطلب لا یشتغل بالتعلیل فی کلام العباد

مطلب امنونا علی ابنائنا

مطلب امنونا علی اولادنا

مطلب آمنونا علی بناتنا واخواتنا

مطلب امنونا علی آبائنا

جمله سی منتفع اولورلر زیرا لفظ آبا آبا وامهاته شاملدر کورمزمیسنکه ایکیسنه ابوین دینلور قال الله تعالی
ولابویه لکل واحد منهما السدس وصورت مذکوره ده انجق برینك ابی موجود وماعدالك همان امهاتی موجوده
اولسه اسم آبا عند الاختلاط مجموعده حقیقت کبی استعمال اولنمغله بنه جمیعا امانده ادخال اولنورلر واکر
آمنونا علی ابنائنا دیوب هم ابنا وهم ابناء ابنالری بولنسه بطریق الاستحسان بالجمله داخل امان اولورلر اکرچه
لفظ ابنا ابناء صلبیه ده حقیقت وابناء الابناده مجاز ولفظ واحدده جمع الحقیقة والمجاز غیر مجاز اولمغله مقتضای
قیاس اختصاص صلبیهٔ ابنا سیدر بنا برین امام ابو حنیفه رحمه الله ابناء فلان لفظی ایله وصیتی ابناء
صلبیه یه تخصیص ایتمشدر مکر ابناء صلبیه سی اولمیه بو صورتده امتناع حقیقتله مجاز متعین وابناء الابنایه
تنا ولی متبین اولور لکن مؤلف والاشان حسن استحسانله دیرکه بو لفظ ایله طلب امان کند و یه
بنوتله منتسب اولنلر ایچون ایدوکی نمایان اولوب اول انتساب ابناء الابناده دخی صورتیاب اولمغله موجب ثبوت امان
اولان شبهه یی ایجاب ایلر اما استحقاق وصیت شبهه وصورتله تحقق ایتمکله وصیت بو یله دکلدر وهم
وصیتده میان حقیقت ومجازده اثبات مزاحمه اولنسه نصیب ابنا یه ایراث نقص ایدر و بو محذور صورت
امانده برطرفدر و بونده اولان تفصیل آمنونی علی ذوی قرابتی قولنده تقدم ایدن تعلیلاك نظیریدر وهم لفظ
مذکور ایله طلب امان کندو یه بنوتله منتسب اولنلره شفقتی اعلان ایچوندر کاه اولور که النافلة احب الی المرء
من الولد مثلی اوزره ابناء الابنایه شفقتی ابنا سندن ازید اولور واکر بو صورتده بعضیلرینك صلبیه و بعضیلرینك
ابناء ابنا سی موجود ایسه تعلیل سابق اوزره امان مجموعنه لاحق اولور واکر آمنونا علی آبائنا دیسه لر لکن آبالری
بولنمایوب انجق اجدادلری بولنسه اجداد موجودین نیل امانله مجدودین اوله مزلر زیرا اسم اب حقیقت اوزره جده
شامل دکلدر حتی هو جد ولیس باب دیمکله اثبات جدیت وسلب ابوت حق اجداده جائزدر ولکن مجازا متناول
اولور مرو یدر که ابن عباس رضی الله عنهما بر کسنه یه ای اب لك اکبر لفظیله قنقی بابك اکبردر دیو سؤال
ایدوب اول کسنه فهم ایتمدکده ابن عباس رضی الله عنهما همان یا بنی ادم آیت کریمه سنی قرائت واول شخصه
سن کیمك اوغلی ایسك اول سنك باباکدر دیو مرادینه اشارت قیلدی و بو مقوله اعتبار مجاز یاخود اعتبار
صورت ایله ابناء الابناده اولان تفصیل سابق اوزره اجداد دخی داخل امان قیلنمق لایق ایدی بنا برین بو مسئله
بر مادهٔ مشکله در لکن جناب مؤلف بر معنای دقیق ایله بینلرین تفریق ایدوب دیرکه مجاز حقیقتنه تابعدر
ومعنای اتباعی ابناء الابناده تحقق ممکندر زیرا ابنادن تفرع ایتملریله لفظ ابناده دخی تابعلردر اما اجداد آبا
ایچون اصول واسم جد ایله ممتاز ومفصول اولملریله فروعلرینه اتباعله آنلره اطلاق اسم الاباء ظاهر الامتناعدر
کورمزمیسنکه آمنونی علی امی دینور امی موجوده اولمیوب همان جده سی اولسه امان اکا متناول اوله مز
اکرجده یه ام تسمیه اولنمق اعتباریله تناول ایدر دیو اعتراض اولنورسه جوابده دیرز که الله تعالی ورفع ابو یه
علی العرش قول شریفنده خاله یه اب تسمیه قیلمشدر که ابو یه اباه وخالته معناسنه در کذلك قالوا نعبد الهك
واله ابائك ابراهیم واسمعیل نظم منیفنده عمه اب تسمیه قیلدیکه حضرت اسمعیل علیه السلام بنی یعقوب
علیه السلامك عملری ایدیلر بو یله ایکن بر عاقل عم وخاله امان آباده داخلدر دیمز زیرا بونلردن هر بری عم
وخاله کبی بر اسم ایله ممتازدر که کندو یه اول اسمله نسبت اولنور وجد وجده دخی بو یله در اما ابناء الابنا بو یله
دکللردر که بنه بنوتله نسبت اولنورلر غایة الامر نسبتلری بواسطة الابنادر آنکیچون اسم ابنا ایله امان آنلره شامل
اولور و بو محله کلنجه بیان سابق انجق لسان عربیه متعلقدر اما مستأمنین بر قوم ایسه لر که تکلم ایتدکلری لسانده
ابن الابن مسمی بالابن اولدیغی کبی جد دخی مسمی بالوالد ایسه جد دخی داخل امان اولور حتی لسان فارسیه
بو یله در که ابن الابنه پسر پسر دیدکلری کبی جده دخی پدر پدر دیرلر والله اعلم

باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین فیقول اسرتها وهی تقول جئت مستأمنة * قچانکه عسکر
اسلام دار الحربه کیردکلرنده بر مسلم دار الحربده اسیر یا مستأمن یاخود دار الحربده اسلامه کلمش ایکن قارشو کلوب
مسلمینه وصولنده یاننده بر حربیه بولنوب بن سزه طلب امانله کلدیم دیسه واول مسلم دخی بلکه بن آنی قهرا اسیر
ایدوب کتوردم دیسه بو صورتده اول عورت نه هیئت اوزره کلمشدر اکا نظر اولنور اکر اول عورت مسلمین
مسلحیندن کلدیکی سمته اقرب اولان ذوائه واصله اولنجیه دکین قید و بندسز کلمش ایسه نداء امان ایتسون ایتمسون
شرعا تأمین اولنور زیرا طرز مستأمنات اوزره کلمکله ظاهر حالندن مدعاسنه استدلال اولنور حتی بو هیئت اوزره
یالکز کلسه امانده شبهه یوقدر و یولده بر مسلم ایله رفاقت ایتسه بنه بو یله در زیرا اول عورت ید نفسنده ایکن

مطلب آمنونا علی ابنائنا ولهم ابناء الابناء ایضا

مطلب الوصیة لابناء فلان

مطلب آمنونا علی آبائنا ولیس لهم الا الاجداد

مطلب آمنونی علی امی ولیس لها الا الجدة

مجرد رفاقتله اوزرینه ید مسلم ثابت اولماز وهیئتنده دخی امان ایچون کلمکده اول مسلمه مطاوعت ایتدیکی
هرکسك وهمنه سبق ومبادرت ایدر ومقدما بیان وتکرار اولنمشدرکه وقوف حقیقتی ممکن اولمیان اموردهظاهر
حال وغالب احتماله اعتبار اولنور واکراول مسلم آنی قید واسر وغلبه وقهر ایله کتورمش ایسه ینه نداءامان
ایتسون ایتمسون فیء اولور زیرا ظاهرحالی اسر واخراجنه دالدر و یدی بطریق القهراوزرینه ثابته اولمسی
اول عورتك نفسنه مسلم ایچون سبب استحقاقدر زیرا حربیهدر وفی الاصل اکا امان ویریلممشدر انجق منعهٔ
جیشله اخراج اولنمغله جمیع جیش آنده شریکلردر زیرا دار ایله احراز جمیع جیوشله حاصل اولمشدر واکر
عسکر مسلمینه اخراج ایتمیوب همان دار اسلامه ادراج ایلسه بو دخی هر وجهله صورت اولایه موافق انجق
برماده ده مفارقدرکه بوصورتده قهرایله اخراج وداراسلامله احرازده متوحد ایسه تملکده دخی متفرد اولور
و بونده خمس دخی یوقدر زیرا اعلاء کلمة الله وجهی اوزره اخذ واصابت ایتمکله متلصص اولان شخصك
اخذ وداراسلامله احرازی منزله سندهاولور واکراول عورت بن بومسلمی تزوج ایدوب برابر چیقدم دیسه
مسلم دخی تکذیب ایدوب بلکه قهرایله اخراج ایلدم یاخودجاریهٔیدی اشترایاخود هبه ایله مالك اولدم دیسه ینه
علی حالها قید وبند سزکلمش ایسه اول رجل تصدیق اولنماز زیراکندو یدنفسنده دروزوجدر دیو اقراری نفسنده
اولان حکم یدینی ابطال ایلمزاما قهرایله کلوب تادارالحربده ایکن قهری دخی معلوم اولورسه قول قول رجلدر زیرا
محل قهرده ظاهراولان قهره اعتبار ایله نفسنده اولان حکم یدی ساقط اولور کذلك مسلم مذکور صورت مزبورهده
اهل حربدن بعض رفقا ایله کلدکده بونلربنم عبید مدرد یوب آنلردخی احرار زدیسهلر ومقهور ومربوط
اولمیهرق دخی کلمش اولسهلر مسلمینه وصوللرنده استیمانله ندا قیلسونلر قیلماسونلرقول آنلرك قوللریدر زیرا وصف
مذکورایله بالکز کلسهلر دخی امانه نائل اولورلر ایکن مجرد مسلم ایله کلملری مانع امان اوله مز اما بوصورتده اول مسلم
مسلمیندن یااهل ذمتدن یامستأمنیندن آنلری قهر واسر ایلدیکنه بینهٔ عادله اقامت قیلسه بینه سی قبول وعبیدی
اولملریله حکم اولنور زیرا بینه ایله ثابت اولان اقرار خصم ایله ثابت کبیدر حتی دارالحربده قهر واسرینی
اقرار ایلسهلر یاخودبزلرمعاینه اوزره بیلمش اولسق عبید اولورلر ایدی اقامت بینه دخی بویله در وخصوص
مرقومده حربی مستأمن اولملرینی اقرار ایدوب حربی مستأمنك ینه حربی مستأمن اوزره شهادتی مقبوله
اولمغله بوبابده اصناف مذکورهنك بالجمله شهادتلری قبول اولنمشدر و بحث مذکورحربینك طلب امانله کلدیکنه
برعلامت تحققنه مقصور در اماعلامت مزبوره بولنماسه واول مسلم دخی آنلری قهر واسر ایلدیکی بیلنمسه
وآنلردخی رجال بالغین اولوب محل ندادهامانله ندا ایلمسهلر همان دار بمزه بغیر امان خارج اولان حربی منزله سنده
اولورلر وآنك حکمی سابقا باب الامانده بیان ایلدیك والحاصل مسلمك اهل حرب اوزره ید معلومه سی اولمیوب
حقیقةً وحکما یدنفسلرنده اولدقلرندنصکره یالکزخروجلریله مسلم ایله خروجلری حکمده برابر واولده اولان
حکم ثانیده دخی مقرردر واکراول مسلم برعورتله برابر چیقوب ومقدما عورتیچون استیمان اولنمامش اولوب
مسلمین اول عورتی فیء ایچون اخذه قصد ایتدکلرنده اول مسلم عورتمدر دیو ادعا وعورت دخی تصدیق لمدعی
ایلسه تصادقلری هنوزاوزرنده کسنهنك حق تقرر ایتمدیکی وقتده تصادف ایتمکله آنلره توافق اولنور و بوصورتده
عورت حره وذمیه اولور زیرا اول مسلم نکاح اوزره عورتی اخراج ایتمکله امانده ادراج ایلمشدر ومسلم واحدك
قهر اهل حربدن خلاصندنصکره ویردیکی امان امان جماعتله یکساندر واول عورت تحت مسلمده مستأمنه
اولمغله داربمزده مسلمی یاذمی یی تزوج ایلین مستأمنه مثللو ذمیه اولور زیرا عورت امراقامتده زوجنه تابعه
وزوجی اهل داربمزدن اولمغله بالتبع اهل داربمزدن اولور واول مسلم سبیله چیقوب بونلر جواری وعبیدمدر
دیوب سبی دخی تصدیق ایلسهلر ینه ذکراولنان تحقیق اوزره در زیرا اول سبیده هنوز حق مسلمین ثابت اولمقسزین
تصادق ایلدیلر ودارالحربده اسلامه کلوب یامستأمن اولان مسلم عبید وجواریسنی اخراجه محتاج وتملکنه
ایکی شاهدبرابرکتورمکده لا علاج اولدیغندن حین تصادقلرنده حسب الضرورة حکمی قوللری اوزره بنا
لازمدر امانکذیب ایدرلرایسه دارالحربدن اولوب بلا امان داربمزه کلملریله فیء اولورلر واکر بزلر اهل حربك
عبید وجواریلری یز بونك دکلرزدیرلرسه نظر اولنور اکراول مسلم آنلری قهرایله اخراج ایتمش ایسه آنك
ملکی قیلنورلر زیرا نفسلری اوزره اقرار رق ایتملریله کندو نفسلرنده اعتبار یدلری باطل واول مسلمك دخی
موضع قهرده قهرایله سبب استحقاقی حاصل اولمشدر اماوجه مرقوم اوزره ثبوت یدی نامعلوم اولسه بوصورتده
کلدکلری طرفه اقرب اولان عسکر مسلمینه قریب اولدقلرنده نداء استیمان ایتمشلر ایسه نائل امان اولورلر زیرا

مطلب شهادة المستأمن على مثله

مطلب خرج المسلم ومعه سبي

استحقاقلرینه سبب اولان یدقاهره نمایان دکل ایکن موضع امانده ندآء استیمان ایتملریله ظاهر حاللری استیمان ایچون
کلدکلرینه دالدر حتی بووجه اوزره یالکز کلسهلر مستأمن ایچون طلب امانه طریق مذکوردن ماعدایه قدرتی
اولمدیغی سابقا بیانیمزدن نمایان اولمغله البته نائل امان اولورلر ایدی مسلم ایله برابر کلملری دخی بویلهدر کذلك مسلمین
آنلری نداء امانلری ایشیدیلمیه جك محل بعیده دن رؤیت ودورنلرینه رجای امانله کلملری سنوح وسبقت ایلسه
بعدالقرب نداء امان ایتمسهلر دخی ینه آمنلردر زیراانقیاد اوزره کلملری طالب امان اولدقلرینه دلیل و بویله محلده
دلیل دخی صریح له عدیلدر بوصورتده اهل حربك عبیدی بزدیرلرایسه قوللری تصدیق وحکم امان اوزره
صاحبلرینه عودته اجازت اولنور واکرصاحبلریمزدن هاربا ومغاضبا ذمت یاخود اسلام قصدیله کلدیك دیرلر ایسه
جمله سی حراولوب صاحبلریچون اوزرلرینه سبیل تملك مرتفع اولور واکر انجق رجاء امانله کلدیك دیوب
ورقبهلرینه حق مسلمین تعلق ایتمکله رجاء امانله کلدکلرینه مسلمیندن اقامت بینه ایلسهلر ینه آمنلردر زیرا نفسلرینی
صاحبلری اوزره داربمز ایله احراز ایلدیلر حتی صاحبلرینی قهرایله اخراج ودار بمز ایله احراز ایلسهلر صاحبلرینه
مالك اولورلر ایدی شمدی نفسلرینی احراز ایلدیلر البته کندو رقبهلرینه مالك اولورلر و بویله نفسنه مالك اولان
آزاد اولور وعتق ملك نفسنه مبنی اولمغله اوزرینه برفردك ولاسی ثابت اولماز بومسئلهده اصل اصیل رسول الله
صلی الله علیه وسلم یوم طائفده ایما عبد خرج الینا مسلما فهو حر یعنی اول عبد که اسلامه کلوب بزه اقبال ایلیه
اول حردر بیوردیلر دیو روایت اولنان حدیث جلیلدر حتی بوحدیث بشارت تحدیث ایله طائفدن یدی عدد
عبد جانب عالیلرینه چیقدقلرنده جمله سنی اعتاق وناس آنلره عتقاء الله اسمی ایله تسمیه واطلاق ایلدیلر قالدیکه
بوماده ده اسلامله کلملریله ذمتله کلملرینك فرقی یوقدر که ذمی دخی مسلم کبی اهل داربمزدندر وعبید معهودیندن
ذمت واسلام ایله احراز نفسلری تام اولمشدر اکر بوندنصکره صاحبلری کلوب بزلر بونلره تجارت ایچون
دارالاسلامه خروجه اذن ویرمش ایدك دیسهلر قول صاحبلرینك قولیدر زیرا آنلرك مملوکلری اولملرنده
تصادقدنصکره عبیدلری زوال ملکلرینه سبب اولان مراغمه وهرب ادعا ایتملریله مولاسی اوزره ادعاء عتق ایدن
عبد منزلهسنده اولوب بلاحجة تصدیق اولنمازلر زیرا صاحبلری اصله متمسکلردرکه اصل اولان عبد مولاسنه
مراغم اولممقدر ومراغم ایدوکی بیلنمدکجه قول مع الیمین متمسك اصلکدر بوصورتده امام طلب عبید ایله موالیلرین
استحلاف ایدر و بعدالحلف عبید آنلرك ممالیکی اولورلر بوصورتده اسلامه کلمشلرایسه صاحبلری آنلری بیع اوزره
جبراولنور زیرا عبد مسلم یدذمیده ابقا اولنمدیغی کبی یدحربیده دخی ابقا ودارالحربه اعاده لرینه تمکین اولنماز
و بیعله اجبارده عبد مسلمدن ذل وقهر کافری ازاله جهتیله حقنه رعایت درکار اولمغله مستأمن دخی ذمی کبی
بوماده ایله مؤاخذه اولنور اما اسلامه کلیوب اهل ذمت اولمشلر ایسه صاحبلرینه تسلیم ودیلدکلری محله اعادهٔیه
رخصت ویریلور زیرا مملوك مولاسنه تابع واصالةً قبول ذمتی غیر صحیحدر کورمزمیسنکه داربمزده حربی
مستأمنك یدنده برابر کتوردیکی عبدی بزله عقد ذمته طالب اولسه مساعده اولنمازحتی امام آندن اخذ خراج
ایتمش ایسه صاحبنه ردایدر زیرا کسب مملوکیدر وصاحبی کلمزدن اقدم اخذ خراجی جائزدر زیرا حکم ظاهره
بناقیلنوب عبد مرقوم دخی قبل ظهور المکذب قولنده بحسب الظاهر مصدقدر وتفصیل مرقوم مدعینك عبدی
ایدوکی اقرار عبددن غیری بینه ایله معلوم اولدقدهدر واکر انجق اقراریله معلوم ایسه نظر اولنور
اکر امانله نداسی یاخود مسلمینی رؤیتی وقتنده بن عبدم ومولامدن هارب ومراغم اولمیهرق اذنی ایله
کلدیم دیو اخبار ایلمش ایسه ینه تصدیق ومولاسنه دفع وترفیق اولنور زیرا بواقراری اهل داربمزدن اولوب
تعلق حق مسلمیندن اقدم اولمغله اقرارهموضع تهمت دکلدر واکر ابتدااهل ذمتدن اولوب خراجی اخذ اولندقدنصکره
برمستأمن کلوب بوعبدمدر امانله تجارت ایچون دار اسلامه بعث ایتمش ایدم دیو دعوی ایتدکده اول عبد ذمی
دخی تصدیق مدعی ایلسه امام آلدیغی خراجی رد ورقبهسنی دارالحربه اعاده خصوصلرنده آنی تصدیق ایتمیوب
انجق نفسی اوزره اقراری ایله اول مستأمنك عبدی ایدوکنی تحقیق ایلر زیرا اقرار صدق وکذب میاننده مردد
برخبر مجرد اولمغله محل تهمتده ایسه قطعا حجت اولمیوب دکل ایسه انجق مقراوزره حجت قیلنور بوبابده مقرلهنك
ملکی اولمسی اکرچه تهمتدن عاری اماشمدی اهل داربمزدن اولوب دارالحربه رجوعدن ممنوع ایکن دارالحربه
ردنده احتمال تهمت جاریدرکه داربمزدن خوشلنمیوب مستأمن ایچون اقرار رقله دارالحربه امید مراجعه واول
مستأمنله مواضعه ایتملری محتملدر ومستأمن داربمزده برعبد ذمی اشترا قیلسه یاخود عبد حربیسی اسلامه کلسه
بیعله اجبار اولنوب دارالحربه اعادهدن تمکین واقدار اولنماز صورت مفروضه دخی بویلهدر ومقدما آلنان خراجی

مطلب خرج عبد اهل الحرب مستأمنا او مراغما

حق مجاهدین اولمغله مولاسنه آنك ردی بابنده اقرار وتصدیقی بی ما ل ایدوکی جای اشکال دکلدر اما
اول مستأمن ادعا ایلدیکی رق اوزره مسلمیندن اقامت بینه ایدر ایسه امام هم اول عبدی دار الحربه اعاده سنه
رخصت اعطا وهم آلدیغی خراجی کیرو مولاسنه ادا ایلر زیرا مسلمین اوزره حجت اولان بینه ایله اثبات حق
ایلمشدر ومدعای مرقوم اوزره اهل حربدن مستأمنلرك شهادتلری قبول اولنماز وعبد مزبور رقی
منکر ایسه اول شهادتله رقی ثابت اولماز زیرا ذمیدر وشهادت حربی ذمی اوزره حجت دکلدر اما
اهل ذمت شهادت ایلسه لر انجق رقله حکم اولنور زیرا حکم رقده شهادتلری قائمه واهل ذمتك
ینه ذمی اوزره شهادتلری حجت لازمه‌در اما خراجی مولاسنه وکندویی دار الحربه رد ماده‌لرنده قبول اولنماز
زیرا بو بابده شهادتلری مسلمین اوزره قائمه اولوب وشهادت اهل ذمت مسلمین اوزره حجت لازمه دکلدر وثبوت
رق ثبوت ردی موجب اولماز وصورت مفروضه‌ده مقدما اسلامه کلمش ایسه شهود مسلمیندن ماعدا قبول اولنماز
وشهادت مسلمین ایله دخی اکرچه مستأمنك عبدی اولور لکن عبدك صورت اقراری کبی ینه بیعی اوزره اجبار
اولنور واکر حربی اهل اسلامدن استیمان واعطاء امان ایلسه‌لر بعده بر عورت و بر قاچ اطفال صغار ایله چیقوب
بو عورتم و بولر اولادمدر دیوب آلمری قطعا امانده ذکر ایتمه‌مش اولسه بونده مقتضای قیاس آنلرك فیء اولمقدر
زیرا استیمانی نفسنه تخصیص ایتمشدر وحکم امان ایسه مستأمندن منفصل اولانلره تجاوز ایلمز وآندن
بونلر ایچون نه اشارت ونه دلالت وجهی اوزره استیمان سبقت ایلممشدر لکن بو معنی قبیح ومستهجن اولمغله بطریق
الاستحسان کندوامانیله بونلر دخی تأمین اولنمق مستحسندر زیرا استیمانی یاکندونك بیلدیکی برامر ایچون قومندن
فرار یاخود دار بزده بر زمان اقامت واتجار ایچوندر وغرض موصوف زوجه واولاد صغاری ایله خروجنه
موقوفدر که انسانك درونی عیالنه مربوط ومرهوندر وبو معنی عیالی ایچون استیمانه دلیل معنی دروهم بونلر
عیال ونفقه سنده اولملریله مستأمنه تابع وذکراصل مانع عرفی تحقق ایتمدیکچه مستلزم ذکر توابعدر
وعرف دخی بو بابده دخوللرین مؤید در کورمزمیسنکه دار بزده اولان ذمی کندوجزیه‌سنی ادا ایدر امانسا
واولاد صغاری اوزره الزام جزیه اولنماز کذلك سبی کثیر ایله کلوب بونلر رقیقلرمدر دیو دعوی وآنلر دخی
تصدیق مدعی ایلسه‌لر یاخود اول سبی نفسلرندن تعبیره عدیم الاقتدار اولان اطفال صغار اولسه‌لر یاخود
متاعنی حامل براز دواب ایله کلوب اول دوابی سوق ایده‌رك برجماعتی ترفیق و بونلر غلمانمدر دیوب آنلرده تصدیق
ایلسه‌لر یمینی ایله مصدقدر زیرا ظاهر حالی شاهد مقالیدر زیرا کرك علی قصد الفرار وکرك علی نیة
الاتجار کلن کمسنه البته مالنی استصحاب ایدر که تهی دست کلسه جوعله هلاکی بی ارتیابدر ونفسی ایچون
طلب امانی انجق دار بزده برزمان راحت واستقرار ایچوندر بو جهتله مالی بالتبع امانه داخل اولور انجق امام
تهمت کذبی رفع ایچون استحلاف ایدر وغلمانمدر دیدیکی اشخاصدن آنی تکذیب ایدر بولنور سه اول تکذیب
ایدن غلام یدنده اولان جمیع اشیا ایله فیء اسلام اولور زیرا امانده تبعیت رقنه مبنید ایکن تکذیبی ایله حقنده
رق ثابت اولمیوب دار بزه بلا امان کلمش برحربی ایدوکی نمایان اولمغله جمیع اشیاسیله فیء اسلامیان اولور
واکر بو صورتده دواب وسوق ایدنلر ملکلرم دکلدر انجق امتعه‌یم اولمغله تحمیل ایچون انلری استیجار ایلدم دیسه
ینه مقتضای قیاس دواب وسائقین ایچون نه اشارت و نه دلالتله کسنه‌دن استیمان سبقت ایتمدیکندن
فیء مسلمین قیلنملر یدر لکن استحساننده اول سائقین دوابلریله آمنلردر زیرا مستأمن لاجل التجارة دار بزه
کلسه امتعه‌سنی آرقه سنده کتورمك ممکن دکلدر بلکه عادت تجار نقل امتعه‌ده استکرا واستیجار در
و مکاریلرین تأمین دخی جمله حوائج وتتمهٔ مقصودلرندن معدود در بوطریقله آنلر ایچون دخی استیمان
ایتمش کبی اولوب حکم امان زوجه واولادینه ساری اولدیغی مثللو مکاریلرینده ده جاری اولور واکر مستأمن
مذکور براز رجال بالغین ایله چیقوب بونلر اولادمدر دیسه بالجمله فیء اولورلر زیرا آنلر فی الاصل فروع ایکن
شمدی برأسهم اصول اولوب بلوغلری جهتیله ذمت واسلامده تبعیتدن چیقدقلری کبی حکم امانده دخی
تبعیتدن چیقمشلردر وآنلر نفسلری ایچون استیمان ایتمك کرك ایدی اهماللریله فیء مسلمینده ادخال اولنورلر
واکر صغار ایسه‌لر نظر اولنور اکر نفسلرندن تعبیره قادر لر اولوب اولادمدر دیدیکنده تصدیق ایدرلر سه
امانلری ظاهردر زیرا بالغ اولمدقچه اکا تابعلردر کورمزمیسنکه اولاد صغار نفسلرندن تعبیره قادر اولسه‌لر
دخی ذمت واسلامده بینه تابع اولورلر امان دخی بویله‌در اما تکذیب ایدرلر سه فیء اولورلر زیرا تکذیبلری
مانع ثبوت نسبدر بویله ایکن بغیر امان کلمری فیء اولدقلرین اقرارکیدر ونفسندن تعبیره قادر اولنلرك

صغیر ایسه‌لر دخی بو بابده قوللری مقبولدر شول مجهول الحال مثللودر که نفسی اوزره برشخص ایچون اقرار رق
ایدوب مقرله دخی تصدیق ایده واکر نفسلرندن تعبیره قدرتلری یوغیسه بو صورتده اولادمدر دیرسه یمینی ایله
تصدیق اولندیغی قریبا تحقیق اولنمشدر واکر بونلری اهل حربدن سرقه واخراج قیلدم یاخود ابنامدر وعیالمدر
ایدیلر برابر کتوردم دیرسه جمله‌سی آنکدر یدندن نزعه سبیل یوقدر زیرا نفسلرندن تعبیره عدم اقتدارلریله یدی
اوزرلرنده استقرار ایتمش بولنمغله حقلرنده قبول قولی واجب ایکن دار الحربده بطریق السرقه اوزرلرینه استیلا ایتدم
وعیالمدر دیوب یاخود ابنامدر نفقه وعیالمده‌لردر دیمکله ایکی صورتده‌ده اکا تابعلر ودار بزه آنسزو یا لکز کلمکه غیر
قادرلردر بو جهتله اهلی منزله سنده اولورلر واکر برآز نساء بالغات ایله چیقوب قزلرمدر دیدکده آنلر تصدیق ایلسه‌لر
اکرچه قیاسه نظر ایله فیء اولملری مقرر در زیرا بلوغلریله معنای تبعیت زائل اولمشدر که بالرینك اسلامی ایله آنلره
مسلمه دینلمز بو جهتله اولادندن ذکور بالغین منزله سنده اولورلر لکن بطریق الاستحسان داخلهٔ امان اولورلر زیرا بنات
بیوت ازواجه انتقال ایتمدیکجه انسانك نفقه وعیالنده در وحکم امان ظاهر اوزره بنا قیلنور که حسب العاده نسوان
نفسلری ایچون استیمان ایتمیوب آبا وازواجلریله کسب امان ایدرلر اما اولاد ذکور بویله دکلدر که بعد الادراك اهل
قتال اولملریله اصالةً استیمان اولنمدقجه امانده ادخال اولنمازلر ونساقتلدن مصونه اولملریله امانه احتیاجلری انجق
نفسلرندن دفع استرقاق ایچوندر ودفع استرقاق حکم امانده بابالرینه ضم والحاقله حاصل اولور وامهات وجدات
واخوات وعمات وخالات دخی بنات کبیلردر که مستأمنله کلسه‌لر بالتبع امانده داخله اولورلر اما آبا واجداد
بشقه‌در که آنلر اهل قتالدر ومقاتله‌دن برفرد امانده مستأمنه تابع اوله‌مز مکر عبدی یاخود اجیری اوله زیرا تجارت
یاخود نقل امتعهٔ تجارت ایچون بونلری استصحابه محتاجدر واول کسنه که وجه مشروح اوزره مستأمنه تبعیتله
امین ومستأمنك صدق مدعاسی معلوم مسلمین اوله نظر اولنور اکر اول کسنه تصدیق مدعی ایدرسه قبل ثبوت
حق المسلمین تصادق ایتملریله امانده تلاحق ایدر واکر تکذیب ایدرسه حکمی مقدما ذکر و ترتیب اولنمشدر
واکر اولا تکذیب ثانیا تصدیق ایدرسه فیء اولور زیرا تکذیبی ایله کندوده حق مسلمین حادث ایکن صکره
تصدیقی هم تناقض وهم ابطال حق مسلمینه باعثدر واکر اول تصدیق صکره تکذیب ایدرسه ینه فیء اولور
زیرا نفسی اوزره ثبوت حق استرقاقی اقرار ایلمشدر وبو اقرار مقبول اینده برقرار در مکر مستأمنك رقیقی یاخود
نفسلرندن تعبیره قادر اولاد صغاری اوله اما رقیقدن عدم قبولی بو جهتدندر که تصدیق ایله ملك مستأمن
انده قرار ایتمشدر ابطال ملکنده بر دخی قولنه اعتبار اولنماز واما اولاد موصوفیندن عدم قبولی بو جهتندر که
تصدیقلریله مستأمندن نسبلری ثابت واماننده اکا تبعیتلرینه اعتبار ایله حریتلری تأکد ایتمشدر صکره نفسلری
اوزره اقرار رق خصوصنده قوللری غیر معتبردر شول معروف النسب وحر الاصل منزله سنده اولورلر که
نفسندن تعبیره قادر صغیر ایکن اقرار رق ایده قولی غیر معتبردر لکن بنات واخوات وعماتی بعد التصدیق تکذیب
ایلسه‌لر نفسلری اوزره اقرار رق ایتملری مقبول اولوب فیء اولورلر سؤال اولنورسه که بناتنك دخی بعد التصدیق
نسبلری ثابت اولمشیکن اقرار رقنه نیچه اعتبار اولنور جواب ویریرز که بلی بویله‌در لکن اقرار رقنك بطلانی ثبوت
نسبنك ضروریاتندن دکلدر زیرا بالغه‌نك کندویه ضرر ویرن امورده قولی مقبولدر اما نفسندن تعبیر ایدن
صغیرك قولی امور نافعه‌ده مقبول ومضره‌ده نامقبولدر بنابرین تصدیق ایله حکم حریتی متمکن اولدقدن صکره
اقراری ایله اوزرینه اثبات رق غیر ممکندر سؤال اولنورسه که صغیر مجهول الحال برکسنه‌نك یدنده ایکن بو نك
عبدیمدر دیو اقرار ایلسه موجبی ثابت اولمق مقرر ایکن اقرار سابق نیچه غیر معتبردر جوابنده دیرز که بلی بویله‌در
لکن بو صورتده ثبوت رقی اقراری حسبیله دکل بلکه اول کسنه‌نك دعواسی سببیله در انجق نفسندن تعبیر ایدن
صغار اوزره یداغیار استقرار ایده ممکله اقراری تقرر ید ذی الیده مدار اولوب نفسندن تعبیر ایتمین صغارده
اولدیغی کبی همان ذی الیدك ید ودعواسنه اعتبار ایله رقیت اوزرنده برقرار اولمشدر یوقسه اقراری ایله دکلدر
حتی ادعاء حریت ایلسه قبول قولی واجبدر زیرا اقرار صبی بین النفع والضرر متردد اولان خصوصده غیر
صحیح ایکن رق کبی محض ضررده نیچه تصحیح اولنور واکر مسلمین بر قلعه‌یی محاصره ایتدکده ایچلرندن برکسنه
مسلمینه نزول اوزره استیمان ومسلمین اکا اعطاء امان ایلسه‌لر بعده اول کسنه عورتی واولاد صغاری ورقیق
واموالی ایله چیقسه نفسندن غیری جمله‌سی فیء اولور زیرا بو صورتده مقهور ونفسی اوزره خائف اولمغله انجق
سلامت نفسی ایچون طلب امان ایتمشدر بو بابده مذکوراتدن برینی برابر کتورمکه حاجت یوقدر اما صورت سابقه
ایکی وجهله مغایردر وجه اول اولدر که مستأمن سالف البیان دارنده بلا خوف امان اوزره ایکن دار بزده

مطلب مجهول الحال اقر بالرق

مطلب خرج بنساء وقال بناتي

مطلب الامهات والاخوات والاخوات وامثالها يدخلن في الامان

مطلب معروف النسب اقر بالرق

مطلب الصغير انما يقبل قوله فيما ينفعه

مطلب استأمن الحصون ثم خرج مع اهله وماله

مطلب خرج المستأمن بامرأة وصغار

مطلب خرج مع رجال وقال انهم اولادي

مجرد تجارت یاقامت ایچون استیمان ایلشدر وبو مرام انجق مذکوراتی استصحاب ایله تمام اولور وجه ثانی اولدرکه
ناطق وصامت قلعه ده بولنان هر نسنه ده حق مسلمین ثابت اولمشدر زیرا محصور ایچون حکم مأخوذ واردر
بو جهتدن تصرفاتی موقوفه در وبونلری تأمین بعد الثبوت ابطال حق مسلمینه محتاجدر وابطال حق انجق
نصله اولوب دلالت حال له اولماز اما مستأمنا من سائف البیانك استصحاب ایلدیکی اشیاده هنوز حق مسلمین تمایان
اولمامغله همان قبل الثبوت ثبوت حق استرقاقی منعه محتاجدر ودلالت حال اکا کافیدر لکن محصور مزبور
عادت اوزره سلاحنی قوشانوب دابه سنه بنوب ازارینه مقدار نفقه نقود الوب مسلمینه قادم اولسه استحسانا
جمله سی اکا سالم اولور زیرا عریان چیقماغه اقتداری اولمدیغندن بشقه چیقسه مسلمین دخی عتاب وانکار ایدرلر
وسلاحن قوشانمغه دخی محتاجدر که اصحابنه مسلمین ایله قتاله کیده یورم دیمکی ایهام یاخود بعد الخروج کفار
اکا رمی سهام ایدرلرسه دفع شرلرینه قیام ایده وراکبا چیقماغه ونفقه سنی الماغه محتاجدر که مسلمین اکا نسنه
ویره جکلری معلومی دکلدر واکا مسلمیندن انجق سلامت نفسی کافیدر بوصورتده استصحاب نفقه ایتمسه هلاکی مقرر
وغرض استیمان اولان ابقاء حیاتی نا متصور در بناء علیه استصحاب ایلدیکندن اشیاء مذکوره استثنا وکندویه سالم
اولوب اخذندن استغنا اولنور نته کیم شرکت مفاوضه ایله شریك اولنلردن هر برینك اشترا ایلدیکی طعام والبسه
احتیاجی تمایان اولمغله مقتضای شرکندن استثناسی استحسان اولنمشدر بعده مؤلف رحمه الله محصور ایله مستأمن
مذکورك فرقنی مزید ایضاح ایدوب دیمشدر که کورمزمیسنکه محصور نداء امان ایدوب قبل التأمین مسلمینه
نزول ایلسه فیء اولور امادار حربده استیمانله کلن حربی مسلمینه قریب اولدقده نداء امان ایدوب مسلمین رد وقبوله
متعلق نسنه سویلمسدلر ینه آمن اولور بوبیانله متبین اولمشدر که دلالت حال بونده کافی ومحصورده غیر کافیدر
واکر مسلمین قلعه ده بولنان برکمسنه یه امان ویروب ایچروده قالمسنده تجسس ودلالت کبی مصلحت ایچون
طشره خروجنی ذکر وبیان ایلمسه‌لر اول کمسنه نفسی ومالی وصغار اولادی اوزره آمندر زیرا موضعنده
ساکن اولمق ایچون تأمین اولنمشدر وسکناسی انجق بونلر ایله حاصل اولمغله امانده اکا تابع اولورلر اما قلعه دن
نازل اولان انجق نجات نفسی ایچون استیمان ایتمکله بویله دکلدر واکر مقصد ما عسکر مسلمین اهل حربه تقدم
وسبزلردن دار یمزه یاعسکر یمزه امر تجارتده استیمان ایدنلرك انجق نفسلری آمن کتوردکلری دکلدر دیو تکلم
ایلمسدلر وقول مرقوم اهل حربك معلوملری اولسه بعده مسلمینه مجددا بیان واستیمان ایتدکلری سببی یاخود
آخرشیئ کتورسه‌لر جمله سی فیء مسلم اولوب انجق محصور مذکوراخراج ایتدکده کندویه سالم اولان لباس
وسلاحی کبی نسنه‌لر بونلره دخی استحسانا سالم اولور زیرا مسلمین قدما آنلره کتوردکلری نسنه‌لرده نبذ امان ایتمشلردر
ونبذ بعد الامان حکم امانی رافع اولنجه امانه مقارنا اولنجه ثبوت حکمنه البته مانع اولور وهم بر اول نسنه‌لرده امنی
بطریق الدلالة اثبات ایتمش ایدك وخلافی بویله مصرح ایکن دلالته اعتبار اولنماز کورمزمیسنکه اهل حرب
ایچلرندن طلب امان ایچون کلنلره امان اولمدیغنی بیلدیرکن ینه کلسه‌لر آمن اولمزلر مکر مجددا امان ویرله تفصیل
مذکوردن نمایاندرکه بونبذدن صکره آنلرك حاللری حال محصور ایله سیاندر وقچانکه برمسلم دار الحربدن
برحربی ایله چیقوب اول حربی مسلمینی کوردکده نداء امان ایلسه وبربرجدا ایکیسینك یدلرنده یاخود برابر طوتدقلری
دابه اوزرنده بر مقدار مال بولنسه مسلم بو عبد مملوکم ومال ودابه ملکمدر دیو ادعا وحربی دخی یالان سویلرسین
بن استیمان ایچون کلدم وبنم مالمدر دیمکله دفع مدعی ایلسه نظر اولنور اکر حربی یدمسلمده مقهور ایسه قول
قول مسلمدر زیرا مقهورا کلدکده عبدی اولمغله مالده یدولایه آنك ایچون یدمعارضه یوقدر واکر غیر مقهور
ایسه شهادت ظاهر حالنه بناء حر مستأمندر بوصورتده هر برینك یدمال مزبورده یدآخره معارضه اولمغله مال
ودابه بینلرنده تنصیف اولنور اما احدهما راکب وآخر لجامنه متمسك ایسه صاحب الیدکرك حربی وکرك مسلم
انجق راکبدر زیرا مرکوب راکبنه تابعدر وراکب الدابه سائق وقائدندن دخی احقدر ودابه ده ذی الید
اوزرنده‌کی مالده دخی ذی الیددر کذلك اول مال بر ثوب اولوب احدهما لابس وآخر متمسك ایسه صاحب الید
انجق لابس وثوب اکا احقدر واکر مال انجق برینك یدنده ایسه قول آنك قولیدر واکردابه یی بری قائد وبری
سائق ایسه مال ودابه قائدکدر زیرا لجامنه متمسك اولمغله دابه واوزرنده اولان انجق آنك یدنده‌در واکر اول مسلم
وحربی معسکر مسلمینه دار الحرب ایچنده ایکن چیقوب مستأمن بنم مالمدر دیو ادعا ومسلم فی الاصل دار الحربده
اسیر اولوب اهل حرب بکا هبه ایتمشلر ایدی یاخود آنلردن غصب ایتمش ایدم مال بنمدر دیمکله دفعنی استدعا ایلسه
نظر اولنور اکر مال ایکیسنك دخی اللرنده ایسه نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین واصف اخری فیء مسلمین

مطلب ما یشتریه کل من المتفاوضین مستثنی من الشرکة

مطلب آمنوا رجلا لیسکن فی الحصن فهو آمن مع اتباعه

مطلب تقدمنا ان من خرج فهو آمن برأسه فقط.

مطلب خرج مسلم مع حربی فتنازعا فی ارقیقه والمال

مطلب راکب الدابة ولابس الثوب احق من ممسکهما

قیلنور زیرا بونصف حالا یداسیرده درکه منعهٔ جیشله احراز ایتمشدر وادعا ایلدیکی هبه مثللو مقالنده حق مسلمین
اولان مشارکتی ابطال قصد ایتمکله مسلمیندن بینه سی اولمدقجه تصدیقنه مجال یوقدر بوصورتده اهل ذمت
یامستأمنیندن اقامت بینه ایدرسه بوبینه مستأمنك علیهنه حجت وجمیع مالی مسلم ایچون حکمه مبادرت اولنور لکن
اول مال تماما فیء اولوب کندو دخی جماعت مسلمینه شریك قیلنور زیرا بینهٔ معهوده سی ابطال حق مسلمینده
حجت اولمایوب هبه وصدقه مثللو مدعاسی حق مسلمینده ثابت اولماز مکر مسلمیندن اقامت بینه ایده بوصورتده
مسلمین اوزره حجت اولان بینه ایله مدعاسی بالمعاینه ثابت مثللو اولوب جمیع مال اکا سالم اولور واکر مال یالکز
ید مستأمنده اولوب شهود مسلمین دخی بومال مسلم اسیرك ایدی اهل حرب اکا تصدق ایتمشلر ایدی اولدخی
شو مستأمنه ودیعه قیلمش ایدی دیو شهادت قیلسه‌لر نظر اولنور اکر منعهٔ اهل اسلام ایچنده ایداعه شهادت
ایدرلرسه الثابت بالبینة کالثابت معاینة اقتضاسیله مالی مسلمه رد ایله قضا اولنور واکر منعهٔ اهل حرب
ایچنده ایداعه شهادت ایدرلرسه اول مال ید مستأمنده ابقا قیلنوب اوزرینه بووجه ایله قضا اولنماز زیرا سبب
مذکور دار الحربده بینلرنده بالتراضی منعقد اولمشدر ومستأمن بزم احکاممزی التزام ایتمیوب انجق دار یمزده
تجارت بعده دارینه معاودته اعتزام ایتمشدر بوجهتدن دار الحربده جاری اولان خصوصاته دائر اوزرینه توجه
ایدن خصوماتی قاضی استماع ایده مز کورمزمیسنکه مسلم ومستأمن دار اسلامه کلوب احدهما آخردن دار الحربده
دین یاودیعه ویرمشیدم دیو ادعا وشهود مسلمین ایله دخی اثبات مدعی ایلسه ینه قاضی بینلرنده بووجهله قضا
ایده مز مکر مستأمن مرقوم مسلم یاذمی اوله بوصورتده اهل دار یمزدن احکاممزی ملتزم اولمغله استماع
خصومتلری قاضی یه جائز بلکه لازم اولور کذلك دار یمزده ایکی مستأمندن بریسی آخر اوزره دین یاودیعه دعوی
ایلسه اکر بومعامله‌لری دار یمزده وقوع بولمش ایسه خصومتلری استماع اولنور زیرا دار یمزده مدت اقامتلرنده
قاضی آنلره نظر وبینلرنده انصافله مأموردر اما دار الحربده وقوع بولمش ایسه خصومتلرین استماع ایلمز مکر
ایکیسی بردن مسلم یاذمی اوله‌لر صکره اکر احدهما آخر اوزره دار الحربده برنسنه‌می غصب ایلدی دیو نزاع
ایدرسه بوخصومت دخی استماع اولنماز زیرا دار الحرب دار نهبه درکه آنده برکمسنه برنسنه اوزره استیلا صکره
اوزرینه اسلام یاذمتی قبوله اعتلا ایلسه اول نسنه بلامزاحم اول کمسنه‌یه سالم اولور امادین وودیعه بویله دکلدرکه
بینلرنده بالتراضی معاملهٔ جاریه اولمغله اهل دار مزدن اولدقلرندن صکره آنلره تعلق ایلین خصومت استماع اولنور
کذلك مسلم ومستأمن برابر چیقوب احدهما آخردن حالا عینی قائمه اولان برنسنه‌یی غصب ایتمش اولوب
صکره مستأمن قبول اسلام ایلسه ینه قاضی بوبابده استماع خصومت ایده مز زیرا بومسئله‌ده غاصب
مسلم ایسه مال مباح اوزره استیلا ایتمشدر واکر حربی ایسه وجه مشروح اوزره نفسی ایچون احرازی تمام
اولمشدر لکن دین وودیعه بشقه درکه آنلرده استیلا واحراز تحقق ایتمکله خصومتلری استماع اولنور واکر
برمسلم ومستأمن چیقوب ایکیسینك بردن یدلرنده مالله محمول بربغل بولنوب هر بری بنمدر ویدمده دردیو دعوی
وانجق بریسی مسلمیندن بینه اقامت ایلسه اول کمسنه حجتله تنویر مدعی ایتمش اولمغله قاضی اکا حکم ایدر
وبومسئلهٔ مبینه ایله بعض مشایخمزك شوقوللرنده خطالری متبینه اولمشدر که متداعیندن هر بری مال بنمدر
ویدمده‌در دیو نزاع ایلسه قاضی اکا چونکه مالك یدکده دربندن نه ایسترسین دیوب خصومتنی استماع
ایلمز دیمشلر ایدی ایشته مؤلف والاشان احدهمادن قبول بینه اوزره نص وتبیان ایلمشدر وجهی اولدرکه
مدعی منازعهٔ آخری دفع ایچون خصومته محتاج وبوغرض ایچون بینه سی مقبوله درقاضی بندن نه ایسترسین دیسه
درکه مطلبم شونی مزاحمه ومعارضه دن منع ومالیمی یدمده تقریر ایتمکدر سؤال اولنورسه که چونکه مال مذکور
احدهمانك یدنده اولسه اول مالده خصومت غیر مسموعه ایدی بوبابده دخی نصفی هر برینك یدنده اولمغله
کرك ایدیکه مستأمن اهل دار یمزدن اولمدقجه اول نصفه متعلق اولان خصومت استماع اولنمیه جواب اولدرکه
بومحلده هر بری دار اسلامه یاخود عساکر مسلمین ایچنده ایکن یدمده در دیو ادعا ایتمکله همان دار اسلامده
اخذ ایلدی دیو دعوی منزله سنده اولوب استماع خصومتلری واجب اولور بناء علیه اکر شهود شهادتلرنده
قبل استیمان الحربی احدهما منعهٔ اهل حربله تواثب ایدوب آخر ایله برابر بغله وضع ید وتغلب ایلدی دیسه‌لر
ینه استماع وآخر ایچون حکم اولنور زیرا مادامکه یدی ثابته ومعارضه در اول بغل یدندن خارج واحراز غاصبده
داخل اولمامشدر امامنعهٔ اهل حربله یدندن بالکلیه اخراج ایلدیسه اول صورت بشقه در زیرا بونده بالکلیه
زوال یدی تام وغاصبك دار الحربده نفسی ایچون احرازی تمام اولمشدر بناء علیه غاصب اوزره مغصوب منه ایچون

مطلب لایؤاخذ المستأمن بما فی دار الحرب من معاملاته مع المسلم الا فی الدین والودیعة فی بعض الاوقات.

مطلب خرج مسلم ومعاهد معهما بغل علیه مال وتنازعا

مطلب کل من المتداعیین قال ملکی وفی یدی

ایکبسیده مسلم اولسه‌لر دخی برشیئله حکم اولنماز واکر دارالحربده اسیراولان مسلم وجه مفروض اوزره چیقوب شو بغل ایله شو مال فی الاصل اشبو مستأمنك ایکن دارالحربده یابعدالخروج الندن المش ایدم دیو ادعا ومستأمن دخی تکذیبله بغل ومال بنمدر دیو استدعا ایلسه وحامل مال اولان بغل دخی ایکیسنکده برابر یدلرنده اولسه بو صورتده بالنظر الی القیاس نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین ونصف آخری داره اخراج ایتمیوب عسکره اخراج ایتمش ایسه فیء مسلمین قیلنمقدر زیرا اول مسلم مستأمندن اخذینی اقرار ایله حق عسکری بعد الثبوت ابطاله عازمدر وآنلرك حقلرنده قولی نامقبولدر لکن بالنظر الی الاستحسان جمله سی مستأمنه احسان اولنور زیرا حق عسکر انجق ید اسیره اعتبار ایله ثابت اوله جقدر و بو بابده ید نه وجهله ثابت اولدیغی بیانده قول اسیری قبول لازمدر وقول اسیرایله دخی اصل مال مستأمنك ایدوکی ثابت اولمشیدی ومادامکه یدمالك متقرره در یداسیر تقرر واحراز ایتمش اوله‌مز بو جهتله اول مال مستأمنك ایدوکی مقرر و بو بابده خروجلری معسکره یادار اسلامه اولمق برابردر اما صورت مفروضه ده مال انجق ید اسیرده ایسه نظر اولنور اکر مستأمن دارالحربده آلدی یعنی تصدیق ایدرسه مالدن علاقه سی قالماز زیرا اولمالدن یدی منقطعه اولدقده استیلاء مسلم تام اولمشدر بو صورتده معسکره چیقار یرسه فیء اولوب داراسلامه چیقاریرسه اخراج متلصص منزله سنده یالکز اول مسلمه سالم اولوب خمس دخی لازم اولماز واکر مستأمن ید مدن منعه مسلمین ایچنده آلدی دیرسه قولی معتبردر زیرا اصل ملك مستأمنك اولقده تصادق ایلدیلر واماله ملکی معصوم ومحترم اولمشیکن اسیر آنك علیهنه مالنه سبب تملك دعوی واول انکار ایده یور بنابرین قول مع الیمین بالله آنك قولیدر وهم مستأمندن اخذی حادث اولمغله حدوثنی اقرب اوقات اوزره حواله اولنور که داراسلامه دخوللرندن صکره کلن زماندر بو جهتدن اخذ ایچون تاریخ سابق ادعا ایدنلرك کلاملری بلابینة قبول والتزام اولنماز والله اعلم بالصواب

باب مایکون امانا ومالایکون * یعنی اقوال وافعالدن امان عد اولنوب اولنمایانلری تفریق ده واقع اولان مبحث دقیقدر نیجانکه مسلمین دارالحربده برقلعه یی محاصره یه درکار ایکن ایچلرندن برمسلم اهل حصنك ایشتمیه جکلری مکان بعیددن انتم آمنون سزلر آمنلرسز دیو ندایه ابتدار ایلسه قول معهود اماندن معدود اولمز زیرا مقصود بالکلام مخاطبه اسماع مرامدر متکلم استماع کلام ایتمدکلرینی بیلدکده لغو وهذیان ایتمش اولوب اعطاء امان ایتمش اولماز واکربو امان عد اولنسه اقتضا ایدرکه برمسلم بو بلدهٔ اسلامیه ده ایکن کفرهٔ روم وهندوزکی تأمین وقبل النبذ قتاللرین حرام مسلمین ایلیه و بونك بطلانی جمله یه نمایاندر اعتراض اولنورسه که امان اسقاط حق یاخود تحریم قتل واسترقاقدر وطلاق وعتاق کبی اسقاط وتحریمده وجوب سماع اولمیوب الکز متکلم ایله تمام اولور جوابده دیرزکه اویله دکلدر بلکه امان نده کلامله اهل حربه صفت امنی اثبات دخی واردر کورمزمیسنکه امانی رد ایلسه‌لر امان ثابت اولماز لکن طلاق وعتاق بویله دکللردر وعدم سماعلری مجزوم اولان امکنده اثبات صفت امن غیرممکندر اما سماعی ممکن اولان محلدن ندا ایدوب لکن نائم یاشغل حربله قائم اولدقلرندن عدم سماعلرینه جازم اولسه بو صورت امان عد اولنورکه قبل النبذ قتاللری حلال اولماز زیرا حقیقت سماعلری امرباطن واکا وقوف غیرممکندر و بویله امورده حکم شرعی اکا دال اولان ظاهر حاله تعلق اولنورکه بونده ندایی ایشیده جك محلده بولنملریدر وسبب ظاهر مقام معنای باطنده قائم اولنجه حکم شرعی وجودا وعدما آنکله دائر وملازم اولورنکته سی اولدرکه غروردن احتراز واجبدر وغرور دخی ندا ایلین ایشیده جکلری محلده ایسه متمکن وایشتمیه جکلری محلده ایسه غیرممکندر کورمزمیسنکه اهل حربدن بریسی قرابنده نائم ایکن سن اکا کلامك ایشیدیله جك مرتبه ده یقین اولوب نداء امانله تأمین ایلسك لکن نومندن یاخود صممدن ناشی ایشتمسه ینه آمن اولور و بو مسئله اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره دخی اظهردرکه نائمی فی حکم المنتبه قیلمشدرنته کیم خلوت وعندالنائم واقع اولان صیدمسئله‌لرنده قولی بودر وکتاب الایمانده دیمشدرکه اذا حلف لایکلم فلانا فناداه اوایقظه فهوحانث فی یمینه یعنی فلانه سویلمیه‌یم دیو یمین ایلسه بعده اکا یافلان دیو ندا قیلسه یاخود نائم ایکن قالق دیواو یاندرسه یمیننده حانثدر وفی بعض النسخ فناداه وایقظه یعنی یافلان دیو ندا ایلسه‌ده وقالق دیو اویاندرسه‌ده حانثدر بو مسئله دن ظاهراولورکه کلامنی ایشیده جك رتبه ده قریب ایکن ندا ایلسه نومندن ایقاظ ایتسه‌ده ایتمسه‌ده اول شخصه تکلم ایتمش اولور واکر اهل اسلام امانی مشتمل نامه یازوب اهل حربه آتسه‌لر آنلر دخی اول نامه اوزره کلسه‌لر آمن اولورلر زیرا کتاب احدالبیانیندر زیرا بنانله بیان همان لسانله تبیان کبیدر کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم تبلیغ رسالته مأمورلر ایکن آفاقه نامه‌لر تحریر

مطلب اذا ردوا الامان لم یأمنوا

مطلب لا یسمع الامان لنوم او لصمم

مطلب النائم فی حکم المنتبه

مطلب حلف لا یکلم فکلمه نائما

مطلب الامان بالکتاب

وامر تبلیغه اول وجهله دخی تدبیر ایلمشلردر وهم اهل حرب نامه یه واقف وآنك اوزرینه نزولده غیرمتوقف اولمشلر ایکن امان عد اولنماسه غروره مؤدی اوله جغی نمایاندر و بر اول بابده حدیث عمر رضی الله عنهی سابقده بیان ایتمشزدر اما امانی مشتمل برنامه بولسه‌لر اول دخی رمیة من غیررام مقوله سندن رامیسی نامعلوم اولسه امان عد اولنماز زیرا کتاب مقولهٔ جماددن اولمغله اندن بنفسه صدور امان غیر متصوردر واولسه کاتبندن اولملیدر اولدخی مجهولدر ومجهولدن امان تحقق ایلمز مع هذا اول کتاب بینلرنده مخترع یاخود اهل ذمت کبی امانی صحیح اولمیان بعض کساندن مصنع ومبتدع اولمق محتملدر بو جهتدن رامیسی اهل اماندن مسلم اولدیغی مسلمیندن اقامت بینه ایله بیلنمدکجه آنلره امان تحقق ایتمز زیرا استرقاقلرنده حق مسلمین تحقق ایتمکله ابطال حقلری بویله بینه یه موقوفدر بو صورتده برمسلم نامه یی بن رمی ایتمشیدم دیسه نظر اولنور اکر مسلمین آنلره ظفر بولمزدن اقدم دیمش ایسه قولنده مصدقدر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی نسنه ایله اخبار ایلمکله خبرنده تهمت تمکن ایلمز وهم حق مسلمین هنوز تقرر ایتمشدر اولوجهله تأثیر کلامی ثبوت حق مسلمینی منعده اولور یوقسه ابطال حق ثابتده اولماز و بو خصوصده مسلمیندن فرد واحد مالکدر واکر بعد الظفر دیمش ایسه رمینه مسلمیندن آخر ایکی شاهد شهادت ایتمدکجه تصدیق اولنماز زیرا انشاسنه مالك اولمدیغی نسنه ایله اخبار ایدوب خبریله مسلمینك حق ثابتنی ابطال قصد ایدر قولی قبول اولنماد یغندن غیری شهادتی دخی قبول اولنماز زیرا فعل نفسنه شهادت اولمغله دعوی عد اولنور شهادت اولماز اما آخر ایکی مسلم شهادت ایدرلرسه امانلری ثابت ومأمنلرینه بالغ اولنجیه دك رد وارجاعلری واجب اولور واکر بینه اولمیوب تقسیم اولند قلرنده ایچلرندن بعضیلری رمی کتابی اقرار ایدن مسلمه اصابت ایلسه مقدما حریت وامنی اقرار ایدوب ملکنده اقراری نفسی اوزره صحیح اولدیغندن اول حربی حر اولور انجق دارالحربه عودتنه رخصت و یریلمز زیرا دار بمزده علی التأبید احتباسی حق مسلمیندندر ومسلمین اوزره اقراری غیرمقبولدر بو صورتده اول حربی اسلامدن امتناع ایدرسه ذمی قیلنور زیرا دار بمزده علی التأبید محتبس اولانه جزیه وضع اولنوب منزلهٔ رهنده اولور ومسئلهٔ رهن قریبا بیان اولنور ان شاء الله تعالی کذلك امام تقسیملرین مناسب کوروب بیع ایلدکده مقر مرقوم اشترا ایلسه ظاهرده رفیق اولملریله اداء ثمنلری اوزرینه واجب صکره حریتنی مقدما اقرار ایلدیکی عبدی اشترا مثلاواقرارینه بناء یدنده جمله سی احرار اولورلر وعلت سابقه اوزره دار الحربه عودتلرینه رخصت ویریلمز واکر برمسلم محصورینه ان الامیر قد آمنکم علی التحقیق امیرمز سزه امان ویردی دیو خطاب و بوقولنده کذبی ارتکاب ایتدکده اهل حصن دخی اعتماد ایله فتح باب ایلسه‌لر البته آمن اولورلر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی امان صحیح ایله اخبار ایلمشدر و بو اخبار مسبقت امانه مقارن ایسه اظهار امان ودکل ایسه انشاء امانه حمل اولنوب اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره بیع وشرا امثللو عقود ده قضاء قاضی منزله سنده اولورکه سبقت عقوده مقارن ایسه اخبار ودکل ایسه انشاء عقده محمولدر ومقتضای کلامی انتم آمنون بامان الامیر فافتحوا الباب سزلر امان امیرایله آمنلرسز قپویی آچکز دیمکدر واول مسلم بوقولی تصریح ایلسه کندو امانیله آمن اولورلر ایدی مقتضای کلامی ایله ثابت اولسه ینه اولورلر اما بو صورتده اول مخبر کاذب ذمی یامستأمن اولسه فیء اولورلر زیرا خبرو یردیکی امان کاذب ایکن مجرد اخباری ایله صادق اولماز ومخبر انشاء امانه مالك ومتمکن اولمامغله کندو طرفندن مقتضای کلامی ایله امان مستأنف قیلنمق دخی ممکن اولماز واکر امیر کندو مجلسنده قد آمنتهم اهل حصنه امان ویردم دیوب بو خبرآنلره بالغ اولمازدن اقدم امیر ناسی تبلیغدن نهی ایتمش اولسه بعده امیردن امانی ایشیدن برکمسنه کیدوب آنلره ابلاغ ایلسه نظر اولنور اکر اول مبلغ مسلم ایسه آمن اولورلر زیرا اصل خبرده کاذب ایکن دخی بیان سابق اوزره کندو طرفندن آمن اولورلر ایدی شمدی اصل خبرده صادق غایة الامر اخباری بعد نهی الامیر متحقق اولمغله امانه طریق اولی ایله لایقلردر واکر مبلغ ذمی ایسه ینه نظر اولنور اکر امیرك قول اولینی ایشیدوب ثانیسنی ایشتمدی ایسه اهل حصن آمنلردر زیرا امیرك مجلسنده انهم آمنون کلامی هرسامعه تبلیغ ایله بطریق الدلالة امرواعلامدر والثابت بالدلالة کالثابت بالافصاح وسامع ایچون ولایت تبلیغ حاصل اولدقدنصکره اکا نهی بالغ اولمدقجه منعزل اولمیوب عزل الوکیل وحجر العبد المأذون منزله سنه نازل اولورکه وکیل عزلنه وعبد مأذون حجرینه عالم اولمدقجه ینه تصرفلری صحیح وسالم اولور بو صورتده اول ذمی امان امیری امری ایله تبلیغ ایتمش اولور و بویله موادده عبارت رسول عبارت مرسل کبیدر واکر امیرك ایکی قولنی دخی ایشتمش ایسه اهل حصن فیء اولورلر زیرا نهی اکا بالغ اولدقده تبلیغدن ممنوع وحقنده حکم امرسابق مرفوع ایدی حکمی اولدرکه نهی لاحق نبذ امان سابق

مطلب اشتری عبدا اقر بحریته

مطلب قال کذبا ان الامیر آمنکم

مطلب قضاء القاضی فی العقود بمنزلة انشائها

مطلب آمنهم الامیر ثم نهی من الابلاغ فبلغه مسلم او ذمی

مطلب عزل الوکیل وحجر العبد المأذون اذا لم یبلغهما

مزله سنده در لكن امان سابق آنلره واصل اولدقد نصكره حقلرنده حكم نبذ آنلر نبذه عالم اولمدقجه ثابت اولماز
كورمزمىسنكه بركمسنه عبدينى اهـل سوقى ايچنده مأذون قيلوب صكره كندو خانه سنده حجر ايلسه اهل سوقى
حجره واقف اولمدقجه منحجر اولماز اما خانه سنده مأذون قيلوب صكره اهـل سوقى هنوز مأذونيتنه واقف
اولمازدن اقدم ينه حجر ايلسه منحجر اولور وعلى هذا امير بر ذمى يه وار آنلره امانمى اخبـار ايله ديدكدنصكره
كيروكل خـبرويرمه ديسه اولدخى ينه كيدوب خبرويرسه ياخود كاتبى ذمى اولوب اكا اهـل حصنه امان نامه
يازديدكدن صـكره يوق يازمه ديوب كاتب ينه يازسه و بونك اوزرينه نازل اولسه لرفئ اولورلر اما كاتب ورسولى
نهى ايتمسه ياخود آنلرنهيى ايشتمسه لرده كتب وابلاغ ايلسه لرنزوللرنده آمن اولورلر و بومسائلده بالجمله اصل واساس
صورت غرور وحقيقت تغريردن احترازواحتراسدر واكر برمسلم يانده طوران برشخصه اشـارت واهل حصنه
ان هذا الرجل قد آمنكم شو رجل سزه امان ويردى ديو بشارت ايدوب اهل حصن دخى نازل وحاضر اولدقلرنده
اول شخص مشار اليه ذمى يامستأمن ايدوكى ظاهر اولسه حكايه امانده كرك صادق اولسون كرك كاذب فئ اولورلر
زيرا انجق امان باطلدن اخبار ايدوب كندو امان صحيحى اعطا قيلمديغندن بشقه قطعا تغريردخى ايتمشدر غاية الامر
اهل حصنه مشار اليه تعيين وتخصيص اولنمشيكن يا كندودن ياحاكيدن ياغيريدن حالنى تفتيش ايله ماهيتنى
تشخيص ايلمدكلرندن بانفسهم مغرور اولديلر اما مسلم مزبور برمسلم يامسلمه يه اشارتله وجه مشروح اوزره بشارت
قيلسه كرك صادق اولسون كرك كاذب آمن اولورلر زيرا امانى صحيح اولان محلـه نسبت ايتدكده امان صحيح ايله
اخبار وكندو اعطاء امانله ابشار ايتمشدر واكر برذمى برمسلمدن حكايتله قول مذكوره جسارت ايلسه بو صورتده
صـدقى معلوم ايسه آمن اولورلر اما كذبى مجزوم ياخود صدق وكذبى نامعلوم ايسـه فئ اولورلر زيرا بنفسه
اعطاء امانه مالك اوليـان شخصك كلامنه اعتماد ايتملريله بانفسهم مغتر اولوب طرفندن مغرور اولمامشلردر
لكن بو صورتده اول محكى عنه ذمى مسفورى تصديق ايدرسه اول تصديق اهل حربك منعه لرى هنوز باقيـه
اولديغى حالده اولوب نزوللرى صكره واقع اولمش ايسه آمن اولورلر زيرا مسلم انشـاء امانه هنوز مالك ايكن
تصديق مخبره سالك اولمغله تصديقنده متهم دكلدر اما بلامنعه ابادى مسلمينه دوشدكلرندنصكره تصديق ايدرسه
انشاء امانه مالك اولمديغى حالده مصادف اولمغله متهم اولوب تصديق اولنماز وهم بو تصديقله مسلمين ايچون
استرقاقلرنده ثابت اولان حقلرين قصد ابطال ايلديكى دخى محققـدر انجق امام تقسيم اسرايى التزام ايدوب
آنلرك بعضيسى اول مسلم مقرك سهمنه ياخود اول ذمينك بطريق الرضخ ويربلن قسمنه دوشسه ياخود امام
بيعـلرين التزام ايتدكده بونلردن برى اشترالرينه اقدام ايلسه اول اسيرلر عتقله بكام اولورلر زيرا احرار آمنـين
اولملرينه تصادقلرى مالك اولدقلرى اسيرلرك حقلرنده عامل ومؤثردر لكن دار الحربه عودتلرينه رخصت ويرلمز
زيرا امامك بيع وتقسيمى هنكامنـده دار يمزده احتباسلرى حق اهل اسلامدن اولمشدر ومرقوملرحق مسلمينـه
راجع اولان امورده تصديق اولنمـازلر والله اعـلم وبالله تعالى العون

باب الحربى يدخل الحرم غير مستـأمن ❊ يعنى حربى غير مستأمن حرم مكه يه داخل اولدقده بيان احكامنده
مداخل اولان مسائلدر فچانكه حربى غير مستأمن حرم مكه يه داخل اولسه براى تخريج قتل واسر ايله ازعاج وتهييج
اولنماز واصل علماء اعلام اولدركه خارج حرمده مباح الدم اولان كمسنه دخول حرمده كسب امانله همدم اولور
قال الله تعـالى اولم يروا انا جعلنا حرما آمنا يعنى اهل مكه كورمديلرميكه بزعظيم الشان بلده لرينى برحرم مأمون
قيلدقكه اهلى نهب وسبى وقتلدن مصونلردر وقال تعـالى ومن دخله كان آمنا يعنى اول كمسنه كه حرم مكه يه
داخل اوله آمن اولور ورسول الله صلى الله عليـه وسلم يوم فتح مكه ده واقع اولان خطبهٔ بليغه لرنده بيورمشلردركه
انها لم تحل لاحد قبلى ولاتحل لاحد بعدى ولم يحل لى الاساعة من نهار ثم هى حرام الى يوم القيامة يعنى مكهٔ مكرمه
بندن اقدم كمسـنه يه حلال ودرونده مقاتله ايتمك احلال قيلنمدى و بندن صكره كمسنه يه دخى حلال قيلنمـاز
و بكا دخى انجق نهاردن برزمان قلبلده حلال قيلندى بعده ينه يوم قيامته دكين حرامدر و بو قول شريفلرينه
باعث اولدركه يوم فتح مكه ده كفار قريش قتال ايتمش ايكن اصحـاب رسول الله صلى الله عليه وسـلم آنلردن
برطائفه يى قتل ايتمشـلرايدى بو حديث شريفله آنلرك حل قتللرين تفهيم وتعريف ايلديلر بوقسه كفار قريش
قتاله مباشر اولمش اوله لرايدى حل قتالى نفس نفيسـلرينه فائدهٔ تخصيص ظاهر اولمزايدى زيرا مباشرت قتالله
حرم محترمى استحلال ايلين كمسنه نك حرمت نفسى استحلال وقتلى حلال كوربلور نته كيم قريبا بيانى كلسه كركدر
قال ابن عمر رضى الله عنهما لووجدت قاتل عمر فى الحرم ماهجته يعنى والد ماجدم حضرت عمر رضى الله عنهك

مطلب اشار الى رجل وقال آمنكم هذا فاذا هو ذمى او مستأمن

قاتلى اولان ابو لؤلؤه نام كافرى حياتده اولسه ده بولسم ينـه ازعاج ايلمزايدم وابن عباس رضى الله
عنهما دخى لووجدت قاتل العبـاس فى الحرم ماهجته ديدى اكرچـه پدروالا كهرلرى عم خير الناس اولان
حضرت عباس رضى الله عنه مقتول دكل ايدى لكن بو نكتهٔ بليغه ايله حرمده نهى بدايت قتل خصوصنده قصد
مبـالغه ايتمشدر وقتل ممنوع اولديغى كبى اسير ايتمك دخى نامشروعدر زيرا اسيرده حكم اتلاف واردركه حريت حيات
ورق تلف وممـات كبيدر وحكم حرمت حرم آنى دخى محرم قيلمشدر كورمزمىسنكه حرمده قتـل صيد مشروع
اولمديغى كبى اخذ ايلين دخى مالك اوله مز اسير دخى بو يله در واكر حربى مزبور قبل الخروج اسلامه كاورسه
حر اصيل اولوركه اوزرينه قطعا سـبيل يوقدر زيرا حرمده حر آمن ايكن شمدى اسلامله حريتى قوت بولدى
واكر اسلامه كلميوب بزدن عقد ذمت رجاسنده اولورسه ديلرسك اعطا وديلرسك على حاله ابقا ايده رززيرا اول مشرف
هلاك ومترقب اسر وامساك ايكن ظاهر حالى اولدركه محبت واختيارى ايله احكاممزى التزام ايده رك عقـد ذمته
طالب اولميوب بلكه فراره كسب اقتدار ايچون خوف واضطرار ايله راغبـدر بونك طلب ذمتى اسيرك قبل
ضرب الرق طلب ذمتى منزله سنده اولوب رأى امامه اناطه اولنور واكر اسلام وذمتدن بهره دار اولميوب همان حرمده
كشت وكذار ايدرسه كركدركه آنكله برفرد مجالسه ايتميه وطعام ويرميه وبيع وشرا ايتميه تاكه خروجه مضطر
اولوب ترتيب جزاسى ميسر اوله زيرا حرمده ثابت اولان امنله اكا اسائته تعرض ايتموز اكرچه حرامدر لكن اكا اكرام
واحسان ايلمك اوزريمزه واجب دكلدر ومنع احسان اسائت دكلدر بوجهتله حين طلبنـده قبول ذمتى اوزريمزه
واجب اولماز زيرا قبول ذمت مقوله احساندندر انجق آندن كلا وماء عامه منع اولنماز زيرا آنلرده حقى واردر ورسول الله
صلى الله عليـه وسلم الناس شركاء فى الثلثـة الكلاء والماء والنار قول شريفلرنده آنلرده شركت عامه اثبات
بيورمشلردر وحقنى منعده اسائت واردر ومؤلف رحمه الله تعالى حضرتلرينك ولوكان لك ان تمنعـه الماء
امكان لك ان تقتله يعنى سنك ايچون آنى صودن منعه مساغ شرعى اولديغى قتلنه دخى مساغ شرعى اولورايدى
قولندن مراد ذكر اولنان مفهوم مفاد در وصورت مذكوره ده امير حربى آنى اسير ايتمز اما مجرملركبى طوتوب حبس
ايده رم ديرسه حبسنده معناى عقوبت اولمغـله جائز كوريلمز كذلك جبرا حرمدن اخراج ايده رم ديسه ينه جائز
كوريلمز زيرا بسبب الحرم ثابت اولان امان صيـد حرم كبى بونك حقنده ده حبس واخراجله تعرضى محرم
ايلمشدر اما اهل حرب برجماعت اولوب حرمه دخوللرى لاجل القتـال ايسه مسلمين ايچون قتللرى حلالدر
لقوله تعالى ولاتقاتلوهم عند المسجد الحرام حتى يقاتلوكم فيه يعنى اى اهل اسلام سزلر مسجد حرام عندنده كفار ايله قتال
ايتمكز تا آنلر سزكله قتاله ابتدا ايتمدكجه اكرچه حكم مذكور عند المسجد الحرام قيدى ايله مقيد اولمشدر لكن ابن عباس
رضى الله عنهمانك الحرام كله المسجد الحرام يعنى جميع حرم مكه حكم مذكورده مسجد حرام كبيدر قولنه بناء جوانب
حرم مكه خصوص مذكورده مشتركدر وهم حرمت حرم انجق آنلره ابتداء ايذا ايتمموزى حرام قيلر يوقسه تحمل
ايذالرينى اوزريمزه لازم ايلمز صيددن تحمل اذاىى الزام ايتمديكى كبى حتى بعض سباع حرمده انسان اوزره هجوم ايلسه
دفعا للاذى قتلى جائزدر بو صورتده هجوم مسلمين ايله آنلر مكسور وايچلرندن بعضيلرى مأسور اولسه مسلمين آنلرى
قتل ايتمك جائزدر زيرا حرمت حرمه رعايت ايتمدكلرندن حرم ابتداء وانتهـاء حقلرنده بمنزلة الحل اولمشدر
لكن صيد بو يله دكلدركه بعد الصيال فرار ايدرسه قتلى حلال اولماز زيرا غير عاقلدر همان قصدى حس اولنمق قدم
دفع اذاسى مباح اولوب اوادخى فرار ايله مندفع اولور اما آدمى عاقلدر بعـد الفرار دخى زجرا لامثاله قتل ايله دفع
اذاسى جائز اولور و بواجلـدن قاتل اوزره بعـد الفراغ عن القتل حكم قصاص تشريع اولنمشدركه معناى
حيات تفريع اولنسه آنلر قصد قتال ايتدكلرنده اذالرين دفع وهتك حرمت حرمدن زجر ومنع ايچون قتللرى جائز
اولديغى كبى بطريق الاعتبار غيريلرين هتك حرمت حرمدن زجر ايچون قتللرى بعد الانهزام والاسر دخى
جائزدر كذلك حرمده قتال ايچون عياللريله كلوب مهزوم اولدقلرنده عياللرى اخـذ اولنسه اسير قيلنمـلرى
جائزدر زيرا آنلر اتبـاع مقاتله در وحرم اصوللرى حقـلرنده هتك حرمت ايتدكلرندن بمنزلة الحـل اولنجه
اتباعلرى حقلرنده دخى بمنزلة الحـل اولور زيرا حكمك اصله ثبوتى تابعه ثبوتنه سببدر واكر خارج حرمده
قتـال ومسلميندن برجمـاعتى قتل ايتدكلرندنصكره منهزم اولوب عيـالليله حرمه داخل وجمعيت ومنعه سز
مقهور ومنهزم حرمده حاصـل اولسه لر بر وجهله نفوس وعيـاللرينه تعرض ايتمـك حلال اولماز زيرا تعظيم
واحترامله التجاء بيت الحرام ايلمشـلردر البته آمن اولورلر اما صنف اول بشقه دركه قصد قتال مسلمين وهتك
حرمتله داخل اولمشلر ايدى واكر جماعت اهل حرب حرمده تجمع ومنعه لريله تمنع ايتدكلرندن صكره بونلردخى

مطلب الناس شركاء فى الكلاء والماء والنار

مطلب اذا قوتل فى الحرم يقاتل

مطلب السبع اذا صال فى الحرم يقتل

بعد الانهزام خارج حرمدن فرار وحرمده جماعتلرینه التحاقه قرار ویسهلر قتل واسرلری جائزدر زیرا جماعتنه التجا ایله ینه محارب اولوب ترك حربله سلامتنه طالب اولماز كورمزمیسنكه اهل بغیدن منهزم اولنلرك فئه ومنعه‌لری باقی اولدیجه تعقیب وقتل اولنورلر موضع مذكورده دخی حكم بویله در وبغاة وخوارجك احكامی اهل حربله منسا ویة الاقدامدر انجق نسا وذراری سبی اولنماز زیرا اهل دار یمزدن مسلمردر وحریتلری اسلامله مؤكده اولمغله سبیدن آمن اولورلر امافتللرینك حل وحرمتنه دائر اولان احكام سائره ده بغاة وخوارج اهل حربدن غیرخارجلردر والله اعلم

باب من الامان الذی یشك فیه * یعنی وقوعی محل شك اولان اماندن برباب‌در كه مسائلی آتدنا كتساب اولنور بجانكه مسلمین حصون اهل حربدن برینی احاطه ایتدكده اهل حربدن دورت نفری بدیدار اولوب آمنونا علی ان نخرج الیكم لنراوضكم علی الصلح دیمكله مكالمهٔ صلح ایچون طرفكزه چیقمق اوزره بزه امان ویریكزدیو رجا یه ابتدار ومسلمین دخی مساعده‌لرین آشكار ایتدكلرنده ایچلرنده یكرمی نفری بردن چیقسه‌لر نظراولنوراكر اول دورت نفر باعیانهم بزه معلوملر ایسه آنلر آمنین اولوب ماعداسی فیءٔ مسلمین اولورلر كه دیلرلرسه قتل وافنا ودیلرلرسه مغانمده ابقا ایدرلر زیرا ابادی اسلامیانه بلاامان داخل اولمشلردر زیرا محصوره صریحا امان ویریلمدیجه تجرد خروجله اكتساب امان ایده مز ونیجه اكتساب ایدركه محاصره انجق آنی قهرا اخراج ایچوندر خروجی موجب امان اولسه محاصره عبث اولور واول دورت نفرایله یكرمیدن باقیلرینك میانلرنده امان تبعیلرینی موجب سبب آخر دخی یوقدر قالدیكه اول معلوم الامان اولان دورت نفر بعد الخروج مسلمین ایله تنظیم صلح ایدرلرسه فبها واكر ایده مزلرسه مسلمین آنلری موجب امان اوزره قلعه‌لرینه رد وابلاغ ایدرلر اكر اول حصن محصور غیرمنصوره عودتدن امتناع ایدرلرسه عودت اوزره جبراولنماز زیراطرفمزه امانله واصل اولملریله آنلرحبس واساری موجب اولان تكلیف دخول حصار ایله تعرض اولنماز بلكه بزلرسزه تعرض ایتمززماأمنلر یكزه بالغ اولنجیه‌دك ارض حربدن دیلدیكیكز محلاره كیدك دیو تعبیر ایله مقتضای امان اوزره تخییر اولنورلر واكر برجانبه كیتمكدن احتراز وعسكریكزدن مفارقت ایتمزز دیونیا زایدرلرسه كركدركه امام المسلمین آنلره تقدمنی تعجیل ومقتضای رأیی اوزره مدت معینه یه دك تأجیل واول مدته دكین كیتمزلرسه اهل ذمتده ادراج ودار اسلامه اخراج ایده جكنی تفهیم وتفصیل ایلیه وبومسئله نك فصل وتفصیلی بوندن اقدم ذكر وتكمیل اولنمشدر وامام ایچون آنلره فلان وقته دك كیتمزسكزسزلری اسیر یاخود احلال دمابرله قتل وتدمیرایده رم دیمك مشروع دكلدر زیرا ایچمزده آمنلردر وقتل واسترقاقدن ثبوت عصمتلری ضروریات امانلرندندر امام آنلرده قتل واسترقاقی فی الحال تنفیذه مالك اولمدیغی كبی انقضاء مدته تعلیقه دخی مالك دكلدر اما اهل ذمت قلمق بشقه دركه ذمت امانه منافی اولمیوب بلكه مقرردر وكافر صغار جزیه ایله تصغیر والتزام احكام معاملاتمز ایله تسخیر اولنمدیجه دار یمزده طول اقامته رخصت ویریلمزز زیرا استخفاف مسلمینه مؤدیدر واكر مسلمین اهل حصندن دورت كسنه‌یه تخصیص خطابله نزول ایدیكز سزلر آمنلرسزتاكه صلح اوزره مكالمه ایده لم معناسنه انزلوا فانتم آمنون حتی نراوضكم علی الصلح دیمكله آنلری استجلاب ایتسه‌لر بعده اول حصندن یكرمی كشی نازل واول دورت كسنه ده ایچلرنده داخل اولسه لكن بزاول دوردی باعیانهم تشخص ایده میوب وهر بریده بن اول دورتدن برییم دیو دعوی وتنصیص ایلسه جمله سی آمنلردركه برینك قتل واسری حلال دكلدر زیرا میانه مزده حاصل اولدقده نصكره بونلردن هر بری آمن وحرام الدم اولمقله حربی ومباح الدم اولمق میاننده مزددالحال اولدقلرندن ما اجتمع الحلال والحرام فی شیء الاغلب الحرام الحلال یعنی احتمال حلال وحرام برنسنه ده مجتمع اولمدی الاحرام حلاله غالب وحكم حلی سالب اولمشدر حدیث شریفی اعمالیچون جانب عصمتلرین ترجیحه اشتغال اولنور وهم اثبات حكم امانده توسع اولنور یوقسه ثبوت حكمی منعده وسعت یوقدروهم قتل واسری حلال ایكن ترك واحجام محل معصومده قتل واسره اقدامدن افضلدر قالدیكه جهالت مزبوره طرف مسلمیندن صدور ایتمشدر كه اول دوردی اغیاردن تمییز ایده جك علامتله معلم قیلمقده قصور ایتمشلردر اول وجهله هر برینه بطریق الاحتمال ثابت اولان امانی ابطالده مؤثر اولمز بلكه جمله سی انتم آمنون جمعا دیلمش منزلته انزال وابلاغ مأمنله حوزهٔ امانه ادخال اولنورلر واكر امیر مسلمین اهل حصندن دورت شخص معینی تأمین ایدوب لكن آنلرو نزولله امرایتمسه بعده حصنی عنوة فتح واستخلاص ایتدكده اهل حصندن هر بری بن اول دورتدن برییم دیو دعوای خلاص ایلسه نظر اولنور اكر مسلمین علی التعیین اول دوردی بیلورلرسه انجق آنلری تأمین ایدرلر واكر بیلمزلرسه مجموع قوم فیءٔ اولورلر زیرا منعهٔ اهل حربده

بولنملریله جمله سی مباح الاخذدر مكر تحقق مانع مجزوم اوله اول دخی برفردده معلوم اولمامشدر اماصورت اولی بشقه دركه آنده جمله سی آمن ومنعهٔ مسلمین ایچنده ساكن اولمشلردر ومنعهٔ مسلمین ایچنده ساكن اولنلر زمان حاله نظر ایله محارب دكلردر مادامكه باعتبار الاصل محارب اولدقلری وامان آنلره متناول اولمدیغی معلوم اولمیه آنلره تعرض اولنماز كورمزمیسنكه اهل حصندن دورت كسنه اسلامه كلوب مسلمین آنلره نزولله امر ایلدكلرنده یكرمی نفر نزول وهر بری بن حصنده اسلامه كلنلردن برییم دیو ادعا ایلسه‌آنلردن برفردك سبی واسری حلال اولماز اما حصنده دورت نفر اسلامی قبولد نصكره مسلمینه نزول ایتسه‌لر بعده مسلمین عنوة اول حصنی فتح ایلدكلرنده هر بری بن آنلردن برییم دیسه جمله سی فیءٔ اولورلر مكرآنلردن ایدوكی بعینه معلوم اوله اول شخص اولادصغارلری ایله حر مسلم ومالی دخی كندو احراز ایتمكله بلامزاحم آكا سالم اولور امااولادكبارلری اسلامده تابع اولملریله جمله سی فیءٔ اولورلر لكن امام ایچون ایچلرندن برفردی قتل ایلمك جائز اولماز زیراهر بری ادعاء اسلام سابق ایتمكله قولنده صادق ایسه اسلامی قبول ایتمش اولوب كاذب ایسه اسلامه میل ورغبت ایتمشدر واسلام اسیر قتلندن تأمین ایدوب استرقاقدن امانده تأثیرایلمز مؤلف جلیل علیه رحمة الملك الجلیل حضرتلری حال زمانه نظرایله تمثیل بی مثیل ایدوب دیركه اكر بوطائفه نك سبیی تجویز ایتمسیم بلدهٔ قسطنطینیه ده برمسلم یاردمی موجود ایدوكنه واقف اولوب اكن بعینه تشخیصنه عارف اولماسم اهالیسندن برفردك سبیی تجویز ایتمك اقتضا ایدرایدی بومعنی ایسه فاسد المبنی دردزیراهرنسنه كه دار الحربده اوزرینه مسلمینك استیلاسی واقع اوله البته فیءٔ اولور مكرآنده فیءٔ اولمغه برمانع وار ایدوكی مجزوم اوله بوایكی مسئله بینلرنده فرق بین شووجهله واضح ومتبین اولوركه اهل حربدن برطائفه بلاامان اهل ذمت قراسندن برقریه یه دخول وآنلری سبی واسرایچون مسلمین دخی اول محله حلول ایتدكده هر بری اهل ذمتدن اول قریه ساكنلرندن اولمق ادعا ایلسه جمله سی آمنلردر زیرا موضع امن وعصمتده موضوع اولملریله برینده تعرض مشروع اولماز مكراهل حربدن ایدوكی مقطوع اوله اما اهل ذمتدن برطائفه منظر مسلمینده حصن اهل حربه داخل ومسلمین ایچون اول حصن اوزره استیلا حاصل اولدقده هر بری دعوای ذمت قیلسه ینه باالجمله فیءٔ اولورلر مكر بعینه اهل ذمتدن ایدوكی معلوم اوله زیراموضع نهبه واباحتده حاضر اولمشلردر بعضیلرنده مانع استرقاق ظاهر اولمدیجه فیءٔ اولورلر وبو مقوله اموردہ مكانی تحكیم شرعیمزده اصل قویمدر كورمزمیسنكه برمسلم دار الحربده بر شخصی كوروب حالنه عالم اولسه آنی قتل ایچون رمی سهام جائزدر مادام مسلم یاخود ذمی اولدیغنه جازم اولمدیجه اما دار اسلامده كورسه حربی ایدوكی مقطوع اولدیجه رمیی مشروع دكلدر واكر برذمی حصون اهل حربدن برحصنه داخل اولوب درعقب فتحی میسر واول ذمی ایچلرنده ایدوكی مقرر اولوب علی التعیین قنقیسی ایدوكی مستبین اولمسه امام ایچون آنلردن برفردی قتله جواز یوقدر زیراقتل بعض قتل بعض آخردن اولی واحسن اولمیوب قتل جمیعه دخی حلال اولمیان قتل ذمی متیقندر قتل غیرحلالدن طریق احترازانجق بالكلیه قتللرینه دست دراز اولمامقدر حكمتی اولدركه قتل ذمیدن تحرز امام اوزره فرض وقتل اسیرحربی مباحدر ومباح له فرض بینلرنده معارضه یوقدر ومعارضه تحقق ایدن محللرده جانب حرمت مرجح ایكن بومقامده ترجیح حرمت اولی واجحدر اما بعد دخول الذمی اهل حصندن بعضیلری مقتول یامیت یاهارب اولدیغی معلوم اولمغله اول ذمی حالا ایچلرنده زنده ایدوكی مجزوم اولمسه امام ایچون مجموعنی قتلنده ضرر یوقدر زیراجمله سی موضع حربده موجودین ایكن ایچلرنده ذمی بولنمق مثلاومانع قتلك تحققی غیرمتیقندر زیرا اول مقتول ومیت وهارب ذمی اولمق احتمال غالبدر زیراهربرینك حالندن ظاهر اولان حربی مباح الدم اولمقدر وحكم شرعی وقوف حقیقتی ممكن اولمیان اموردہ ظاهرینه بنا قیلنور مگر خلافنه تعلق یقین ظاهرینه معارض اوله وصورت اولاده ذمی مرقوم حالا ایچلرنده ایدوكی مجزوم اولمغله یقین ظاهرینه معارض اولوب صورت ثانیه ده متعارض اولمامشدر بونده حكم شرعی ظاهر اوزره بنا قیلنور واكرذمی حالا ایچلرنده اولدیغنه امامك جزمی تحقق ایتمیوب انجق ظن غالبی تعلق ایتدكده ینه هر بری بن اول ذمی یم دیمكه تصدی ایلسه مستحب اولان برفردی قتله تعدی ایتمكدرزیراظن غالب اگرچه ظاهره معارض اولمزلكن استحباب احتیاط دركاردر كورمزمیسنكه برصویك نجس اولدیغی كسنه خبرویرمكسزین انسانك ظن غالبی نجاسته تعلق ایلسه انكله توضی جائز ایسه‌ده مستحب اولان بشقه صوایله توضی ایتمكدر بوبابده دخی اگرچه باعتبار الظاهر جمله سنی قتل جائز اما مستحب اولان آنلردن برفردی قتل ایتمكدر بونده اصل وسند رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك وابصهٔ بن معبد رضی الله تعالی عنه‌یه خطابله ضع یدك علی

مطلب استفت قلبك

اصدرك واستفت قلبك مما حك فى صدرك فدعه وان افتاك الناس به بیوردقلری یعنی الیکی کوکسك اوزره
قویوب صدرکده خلجان وایراث ریب وکمان قیلان نسنه لردن قلبکدن استفتا برله انی ترك قیل هرنه دکاوناس جواز
وحلنه فتوی ویریرلر ایسه ده واکر امام ایچون ظن غالب دخی یوغیسه باعتبار الظاهر جمله سنی قتل ایتمك جائزدر
واکرامام آنلردن انجق ایکی یا اوچ کسنه اول ذمی اولملرنده شك ایلسه همان اول ذمی ایچلرنده ایدوکنه شك ایتدکلرین
سی ماعدالرین قتلده بأس یوقدر کذلك اهل حصندن بریسی بدیدار اولوب بعض معایبلرین بزه دلالت واظهار
ایلدکده امام المسلمین آنی تأمین ایلدیکی ساعتده فتحله کامین اولسه شخص مرقوم ذمی مسفور ایله برابر وتقریر مسئلهٔ
سابقه بونده ده مقرردر زیرا امان ویردیکمز کسنه قتلدن معصومدر که امان وذمتله حرمت قتل برابردر وفتحان اهل
حصنله مسلمین میانلرنده عزم مکالمهٔ صلح جریان ایدوب مسلمین آنلره خطا بله طرفمزه سزدن دورت کسنه
اخراج ایدیکز که مراوضهٔ صلح ایده لیم آنلر آمنلردر مفهومنده اخرجوا الینا اربعة منکم فهم آمنون حتی نراوضهم
دیدکلرنده بردن یکرمی کشی چیقسه لر جمله سی آمنلردر زیرا مجهوله اعطاء امان صحیح اولمغله ایچلرندن
دوردی تأمین مسلمین ایله امینلردر وجمله سی عسکریمزده بولنوب ایچلرندن بعض غیر معین آمن اولمغله امان
جمله یه ثابت اولور زیرا امانه بعضیسی بعض آخردن اولی دکلدر وهر بری معصوم ومباح اولمق میاننده
متردد الحال اولمغله بریننده تعرضمز حلال اولماز کورمز میسنکه مسلمین سزدن بزه برکسنه کلسون اول آمندر
معناسنده لیخرج الینا رجل منکم فهو آمن دیسه لر آنلر فتح باب ایتدکلرنده هر بری ایچون چیقوب آمن اولمق
ممکندر بوصورتده بردن اون کشی چیقسه وهر بری مسلمین خروجنی قصد ایتدکلری صورتده اولسه جمله سی
آمنلردر زیرا یالکز بری چیقسه آمن اولور ایدی غیرك آنکله برابر خروج واتصالی طرف مسلمیندن اکا ایجاب اولنان
امانی ابطال ایده مز کورمز میسنکه مسلمین اهل حصنه خطا بله سزدن بر رجل باب حصاری بزه فتح ایدرسه اول آمندر
مضمونی ان فتح رجل منکم الباب فهو آمن قوللریله اشراب وآنلردن اون کشی فتح بابه شتاب ایلسه لر جمله سی
اماندن حصه یاب اولورلر زیرا هر بری یالکز فتح ایلسه امانه نائل اولور ایکن غیرك انضمامیله امانی باطل اولماز
اما مسلمین ان خرج رجل منکم الینا لنراوضه علی الصلح فهو آمن یعنی سزدن بر رجل مکالمهٔ صلح ایچون بزه
کلورسه اول آمندر دیدکلرنده ابتدا بریسی خروجه مسارعت بعده بری دخی بعده بری دخی ثم وثم متابعت ایلسه لر
نظر اولنور اکر خارج اول منعهٔ اسلامه دخولی باقیلرك خروجلرندن اقدم ایسه باقیلرك فیء مسلمین قیلنملری لازمدر
زیرا حکم امان منعه مزده یالکز بولنمغله اولده متعین وباقیلری بلا امان چیقدقلری متبین اولمشدر زیرا ان خرج
رجل منکم قولیمزده لفظ رجل کلام مثبتده واقع نکره ولفظ خاص اولمغله خارج اولده تحقق تعین ایتدکده نصکره
باقیلره عدم سرایتی تبین ایدر واکر خارج اول منعهٔ اسلامه داخل اولمزدن اقدم باقیلری اکا واصل اولورلرسه
بوصورتله برابرجه خروجلری مساویدر زیرا طرفیمزدن نص اولنان بزه خروجلریدر وخروجلری انجق منعه مزه
وصولله تمام اولور وقبل الوصول امامیز خارج اولده تعین ایتمکله بوصورت ایله برابر خروجلری مساوی اولور
کورمز میسنکه خارج اول منعه مزه وصولدن اول عودت ایدوب صکره شخص آخر خروج ومنعه مزه ولوج ایلسه
البته آمن اولور کذلك خارج اول منعه مزه واصل اولدقدنصکره هالك یاخود سمت رجوعه سالك اولوب صکره
شخص آخر خروج ایلسه البته فیء اولور واکر شخص اول منعهٔ مشرکیندن خروج ایتمزدن اقدم شخص ثانی
اکا سبقت ومنعه مزه وصوله سرعت ایلسه منعه مزه اول واصل اول اولمغله امانه نائل اوله جغی محتاج دلائل دکلدر

مطلب الخاص اذا وصف بصفة عامة یعم هو

بومقدمه لردن معلوم ومقرردر که انجق منعه مزه حال وصوللری معتبردر ومسئلهٔ مزبوره ده منعه مزه وصوللری
برابر اولمغله خروجلری دخی برابر حکمنده اولوب نیل امانده دخی برابر اولورلر سؤال اولنورسه که وجه مشروح اوزره
کلام مثبتده لفظ نکره خاص وغیر عام ایکن جماعت کثیره برابر چیقما غله عموم اوزره امانله نیجه بکام اولورلر
جواب اولدر که نکرهٔ معهوده بزه خروج مثلو صفت عامه ایله موصوفه در وبومقوله نکره لر لا اکلم الا رجلا عالما
کلامنده اولدیغی کبی الفاظ عمومدن معدوده در لکن ایچلرندن بریسی قبل خروج الآخرین طرفمزه واصل
اولمغله شرط امانه انتها حاصل اولور اما برابر چیقرلرسه عموم مذکوره بناءً بالجمله آمن اولورلر واکر امام اسلام
اهل حصنه عشرة منکم آمنون علی ان تفتحوا الباب یعنی باب حصنی فتح ایتمکز شرطی اوزره ایچکزدن اون کسنه
آمندر مقالنی افهام ایلسه یاخود اهل حصار عشرة منا آمنون علی ان نفتح الباب یعنی باب حصنی سزه
فتح ایتمموز شرطی اوزره ایچمزدن اون کشی آمنلردر دیمکله عرض نیاز وامام دخی نعم قولی ایله مساعدهٔ انعام له
دمساز اولوب آنلر دخی علی کلا التقدیرین فتح بابه سرآغاز ایلسه لر رجاللرندن اون کسنه امانله ممتاز اولور لکن

مطلب بیان المجهول فی الامان ان
اوجب الحکم کالطلاق والعتاق

تعیینلری خصوصی رأی امامه منوطدر زیرا امام المسلمین فتح باب ایدنلره یا عیانهم ایجاب امان ایتموب انجق
ایچلرندن عشرهٔ مبهمه یی تأمین قیلمشدر ومجهول ایچون ایجاب امان منجزا صحیح اولدیغی کبی معلقا بالشرط
دخی صحیح ومقبول وبیانی طلاق وعتاق مسئله لری مثللو مجهولده ایجاب حکم ایدنلره موکولدر واکرچه تعیین
امامله ایچلرندن اون کسنه امانله بکام اولور لکن آنلرك دخی مال وعیاللری فیء مسلمینه القا انجق بطریق
الاستحسان اوزرلرنده بولنان کسوه وسلاحلری کندولره ابقا اولنور زیرا امانلری فتح باب وتمام قهردن صکره
ثابت اولمشدر وبویله محلده مال وعیالك عدم دخوللرینی سابقده بز بیان ایلدیك واکر صورت مفروضه ده
اهل حصن عشرة من اهل حصننا آمنون علی ان نفتح لکم یعنی سزه فتح باب ایتموز شرطی اوزره اهل
حصنمزدن اون کشی آمنلردر قوللریله استرحام وامام دخی نعم جوابیله اظهار انعام ایلسه بوصورتده امام مخیردر
دیلرسه نسا وصبیانلرندن ودیلرسه رجال وذکرانلرندن اون نفرلرین تعیین ایدر زیرا طلب امان ایلدکلری لفظ
اهل حصن هرصنفه شاملدر اما مسئلهٔ اولاده کرك مخاطب وکرك مخاطب انجق رجال اولمغله تعیین امامله
رجاللرندن اون کسنه یه حکم امان ایصال اولنور وبو بابده امام ناظر اهل اسلام اولمغله کرکدر که احتیاطی التزام
واسترقاقنده منفعت مسلمین اقل اولنلری تخصیص امانه اهتمام ایلیه وبو مسئله سبقت ایدن لیخرج الینا اربعة
منکم ولیخرج الینا احد منکم مسئله لرینه مخالفدر که بو ایکی مسئله ده امان منعه مزه وصوللرندن صکره ثابت
اولمغله هر بری یالکز کلسه آمن اوله جغی ظاهر وانضمام غیرایله عدم بطلانی باهردر اما بو مسئله ده
امان بعد الفتح هنوز جمله سی حصن ایچنده ایکن ایچلرندن اون کشی یه لاحق وآنده تحری امر لابد ایدر
وبو فرقك حقیقت مبناسی قریبا ذکر ایتدیکمز معنادر که بو مسئله ده نکره موصوفه اولیوب ایکی مسئله ده طرفمزه
خروجله موصوفه در کورمز میسنکه امام آنلره خطا بله ان رمی رجل منکم بنفسه الینا فهو آمن قولی ایله
سزدن بر رجل نفسنی طرفمزه رمی ایدرسه آمندر مآلنی اشراب ایدوب آنلردن اون کشی بردن رمی نفسه
شتاب ایلسه لر جمله سی آمن اولورلر زیرا نکره رمی ایله موصوفه در وهر بری یالکز رمی ایتسه امانه نائل
وانضمام غیرایله حقی غیر باطلدر واکر امیر لیخرج الینا هؤلاء الاربعة حتی نراوضهم علی الصلح یعنی اشبو دورت
کسنه لر طرفمزه چیقسونلر تاکه مکالمهٔ صلح ایده لیم دیو خطاب واول دورت دخی خروجه شتاب ایلسه لر
امام وهم آمنون دیمکله امان خارجینی تصریح ایتسون ایتمسون آنلر آمن اولورلر زیرا طلب سلم وموافقت
ایچون خروجه دعوت ایتمشدر وهم مکالمهٔ صلح انجق نفسی اوزره آمن اولانلردن صادر اولمغله حتی نراوضهم
قولی امانه دلیل باهردر اما دورت کسنه یه همان اخرجوا الینا یعنی طرفمزه خروج ایدیکز دیسه وآنلرده
خروج ایلسه لر بوصورت بشقه در که آنلری قتل ایتمك جائزدر زیرا بولفظده نه امان ونه علی وجه الموافقه خروج
اوزره دلالت ایدر نسنه یوقدر بلکه طلب مبارزه یه محمولدر که مرادیسکز قتال ایچون طرفمزه خروج ایدیکز
دیمك موقعنده در اما طرفمزه چیقوب بیع وشرا ایدیکز مضمونده اخرجوا الینا فبیعوا واشتروا دیوب آنلردخی
چیقرلرسه آمن اولورلر زیرا کلامنده امان وموافقته دلالت واردر که تجارت انجق تراضی ایله ممکن وتراضی یه دخی
انجق آمن اولان متمکن اولور واکر لیخرج الینا هؤلاء الاربعة حتی نراوضهم علی الصلح یعنی اشبو دورت
کسنه طرفمزه چیقسونلر تاکه مکالمهٔ صلح ایده یز دیدکده بشقه دورت کسنه چیقسه لر آنلر فیء اولورلر زیرا
کلام مزبوردن بطریق الدلالة فهم اولنان امان تصریح اعیانه غلبه ایده مز واکر دورت نفر اشخاص

مطلب النکول عن الیمین لا یسوغ
القتل

معینه یه خطابله آمنتکم سزه امان ویردیم دیوب آنلرك یرینه بشقه لری چیقرلرسه فیء اولورلر واکر آنلرمی
یوقسه بشقه لری میدر مشتبه اولورسه کرکدر که امام کندولردن استعلام ایده آنلردخی بز غیریلریز دیرلرسه حق
استرقاقله نفسلری اوزره اقرار ایتملریله فیء اولملری استقرار ایدر امابزلر آنلریز دیرلرسه قول آنلرك قوللریدر زیرا
بعینه تأمین اولنمیان خروجه جسارت ایتمك ظاهر حالدر واکر امام آنلری کذبله اتهام ایدرسه مدعالری اوزره
استحلاف بالله ایله اظهار مرام ایدر اما یمیندن نکول ایدرلرسه فیء اولورلر قتللری مشروع اولماز زیرا نکول
اکرچه بمنزلة الاقرار در لکن آنده نوع شبهه واحتمال اولمغله موجب قتل اوله مز وبز بو مسئله یی باب ما یصدق
فیه المستأمن ده علی التفصیل تقدیم وتعلیل ایلدیك واکر بوصورتده یکرمی کشی برابر چیقوب هر بری بن اول
اربعه دن بریسییم دیو یمین ایدرسه بالجمله آمنین اولورلر زیرا هر دوردی یالکز چیقوب بویله یمین ایتسه لر
قوللری معتبر ایکن غیرك خروجی حقلرنده تحقق ایدن حکم امانی ابطال ایده مز یاخود بوصورتده
منعه مزده مستأمن وغیر مستأمن اختلاط ایتمش اولمغله جمله سنه اثبات امانله احتیاط اولنوب

امام المسلمين اوزره آنلرى ابلاغ أمنلة تأمين ايلمك لازمدر

مطلب قال آمنونی علی عشرة

باب الخيار فى الامان * يعنى اختيار امان عهدهٔ مستأمنه تعليق اولنمغه متعلق مسائل ودلائلدر فيجا نكه
اهل اسلام برحصنى محاصره يه اقدام ايتدكلرنده رئيسلرى رأس حصندن اشراف بعده آمنونى على عشرة
من اهل الحصن على ان افتحه لكم يعنى باب حصنى بن سزه فتح ايتمك شرطنى اوزره اهل حصندن اون كمسنه
اوزره بكا امان وير يكز ديمكله استسعاف ومسلمين دخى لك ذلك قوللريله مرامنه اسعاف ايليوب اولدخى
فتح بابه سد دريچهٔ خلاف ايلسه رئيس مسفور ايله اون كسنه دخى نيل امانله مسرور اولورلر زيرا آمنونى
قولنده نون وياء نفس متكلمدن كنايه اولمغله امان نفسنى تنصيص وعلى عشرة قولنده كلمهٔ على شرط
ايچون اولديغندن امان نفسى ايله عشرهٔ منكره نك دخى امانلرينى شرط وتخصيص ايلديكندن عشرهٔ مرقومه
كندويه مغاير ايدكلرى عند يمزده ظاهر اولمشدر وتعيين عشره رئيس مزبورك اختيارينه مربوطدر زيرا
نفسنى امان عشره دن حصه مند ايلمشدر لكن نفسى ايچون لفظ مستقل ايله استيمان ايتمش اولمغله امان
عشره ده داخل دكلدر كه اول وجهله امنلرندن حصه مند اوله كذلك من اول الامر امانلرينه مباشرتى صحيح
دكلدر كه اول وجهله حصه مند اوله غاية ما فى الباب امان مسلمين اهل حصندن قنغيلرينه تناول ايلديكين
تعيينه متعين اولمغله امان عشره دن حصه مند اولديغى متبين اولور زيرا تعيين مجهول من وجه رتبهٔ ايجاب
مستأنفه موصولدر اكر رئيس مرقوم صورت معلومه ده آمنوالى عشرة من اهل الحصن يعنى بنم ايچون اون

مطلب آمنوال عشرة

كمسنه يه امان وير يكز ديوندا ايتمش ايسه قنقى عشره بى اختيار ايدرسه اول عشره نك امانى هويدا اولور
بو صورتده نفسى ايچلرنده داخل اولان عشره يى تعيين ايدرسه مساعده وتمكين اولور اما بشقه عشره يى
اختيار ايدرسه آنلر آمنين ونفسى فیء مسلمين قيلنور زيرا انجق عشرهٔ منكره ايچون استيمان ايدوب نفسى
ايچون تعيين امان ايتمشدر لكن لى قوليله امان عشره دن حصه ياب اولمغى نفسى ايچون شرط وايجاب ايلمشدر
وامان عشره يه ابتداء مباشرتى صحيح اولمغله اول وجهله حصه ياب اولمسى تصحيح اوانه مز غاية ما فى الباب
تعيين عشره يه متعين اولمغله حصه ياب قيلنور ونص امان نفسنى حاوى اولمديغندن مافوق العشره ده نفسى
نفس غيريله متساوى اولور بو صورتده اكر جملهٔ عشره ده نفسنى دخى تعيين ايدرسه نفسى دخى تسعهٔ
باقيه منزلنه نازل وامانده داخل اولور واكر بشقه عشره يى تعيين ايدرسه حكم امان آنلره متعين وكندو دائرهٔ
اهل حصن مظالرفیٔ اولديغى متبين اولور كويا فحواى كلامى آمنوالاجلى عشرة واوجبوالى حق تعيين عشرة
تؤمنونهم يعنى بنم ايچون اون كمسنه يه امان ويروب انلرك حق تعيينى بنم ايچون ايجاب ايديكز ديمكه راجع
اولور بويله ديسه حكم مذكور ترتب ايتديكى مثللو بوقولنده دخى ترتب ايدر مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك
الوهاب دير كه بلاد حضرموتدن حصن نجيرده اشعث بن قيس جيش ابى بكر رضى الله عنه ايله محصور ايكن كلام
مذكورى تكلم ايدوب مسلمين دخى حكم مشروحله تحكيم ايلدكلرى بزه بالغ اولمشدر وبرمثللى دخى اهل حديث حضرت
معاويه رضى الله عنه دن دخى تحديث ايلشلردر كذلك رئيس مسفور افتح لكم الحصن على انى آمن على عشرة
يعنى سزه باب حصنى فتح ايده رم اون كمسنه اوزره بن آمن اولمق شرطيله ديو ابتداء كلام ايلسه بنه آمنونى
على عشرة ديمكله بدايت مرام ايتمسى كبيدر كذلك افتح لكم الحصن على ان لى عشرة آمنون من اهل الحصن
يعنى بنم ايچون اون كمسنه اولمق شرطيله كه اهل حصندن آنلر آمنلردر ديمكله افتتاح كلام ايلسه آمنوالى
عشرة ديمكله استفتاح مرام ايتمسى كبيدر واكر رئيس مرقوم افتح لكم على ان تؤمنونى فى عشرة من
اهل الحصن يعنى سزه فتح ايده رم بنى اهل حصندن اون نفر ايچنده امين قيلمق شرطيله ديسه ياخود
على انى آمن فى عشرة يعنى بن اون نفر ايچنده امين اولمق شرطيله ديسه بو ايكى صورت برابر وايكيسنده
دخى كندو ايله طقوز نفر دخى امين اولمق مقرردر زيرا كلمهٔ فى ظرف ايچون اولمغله نفسنى امانلرى التماس ايلديكى
جملهٔ عشره ده داخل قيلوب امان انجق نفسى ايله طقوز كمسنه يه شامل اولمشدر زيرا كندودن بشقه اون نفره
دخى شامل اولسه كندو خلاف ملتمسى اوزره اون بر نفر ايچنده داخل اولمق اقتضا ايدر اما آمنونى على عشرة
قولى بشقه دركه آنده نفسى جملهٔ عشره دن قيلمشدر سؤال اولنورسه كه رئيس مسفور بو صورتلرده فى عشرة
قولنده عشره يى نفسنه ظرف قيلوب مظروف مغاير ظرف ايكن نه وجهله نفسنك عشره ده دخولنه صرف
اولنور جواب اولدر كه تغاير انجق ظرف حقيقيده لازم وعدد ده طريق مذكور اوزره ايچندن بريسى اولمغى
مستلزمدر كه اجعلونى احد العشرة الذين تؤمنونهم يعنى بنى امان ويرديكيكز عشره نك بريسى قيليكز ديمش

كبيدر بنه سؤال اولنورسه كه ظرفيت حقيقيه يه حملى ممكن اولمنجه كركدر كه فادخلى فى عبادى نظم كريمى
مثللو بمعنى مع ياخود ولاصلبنكم فى جذوع النخل ذكر حكيمى مثللو بمعنى على قيلنوب على كلا الوجهين
كندودن بشقه عشره يه اثبات امان اولنه جواب اولدر كه كلمهٔ فى ظرف حقيقى يه موضوع اولمغله مهما امكن
اول معنى اوزره حملى واجب اولدخى مظروف درون عدده داخل اولمغى مستوجبدر بو جهتله مجاز بعيد اوزره
حملنه جواز يوقدر بوندنصكره تسعهٔ باقيه يى تعيينده خيار عهدهٔ امامه منوط اولوب رئيس مسفوره مربوط

مطلب آمنونی وعشرة

دكلدر زيرا نفسنى عشره دن بريسى قيلمغله ماعدا العشره ده خيار تعيينى اولمديغى كبى تسعه ده دخى يوقدر
زيرا نفسنى اكرچه امان عشره دن حصه مند ايلمش ايدى لكن بو صورتده حكم امان عشره كندويه متناول
اولمغله حصه سنى استيفا ايدوب تعيينلرندن برحصه استيفا ايتمشدر بو جهتله تسعهٔ مجهوله نك امانى موجب
اولان انجق امام اولمغله خصوص تعيين دخى اكا مخصوصدر واكر آمنونى وعشرة يعنى بكا واون نفره امان
وير يكز ديسه ياخود افتح لكم على انى آمن انا وعشرة يعنى سزه فتح باب ايده رم بن واون نفر دخى آمن اولمق
شرطى اوزره ديسه بو صورتده كندويه وبشقه اون كمسنه يه ثبوت امان ظاهر ونمايادر زيرا حرف واو عطف
ايچوندر كه انجق شيئ غيرى اوزره عطف ايدوب نفسى اوزره عطف ايلمز بنابرين كلامنده اولان عشره نك
كندويه مغايرتى بو محلده تنصيص ايلمشدر بو صورتده حصن مرقومده رئيس مرسومله انجق اون نفر ياخود
دخى اقل موجود ايسه لر جمله سى آمن اولورلر زيرا ذكر عدد ايله امان اشارت اشخاص ايده رك امانله سبايدر

مطلب آمنونی بعشرة

واكر اهل حصن عدد معهوددن كثير ايسه خيار تعيينلرى وابستهٔ رأى اميردر زيرا نفسنى امان عشره دن حصه مند
قيلوب همان امان عشره يى امان نفسى اوزره عطف ايتمش اولمغله امان عشره يى انجق امام موجب وتعيينلرى
دخى رأينه مترتب اولور حتى امام عشره يى نساء ولداندن تعيين ايتمكى مناسب كورسه آنلر دخى اهل حصندن
اولملريله جائز كوريلور مكر متكلم رجالدن اولملرين اشتراط ايلسه واكر آمنونى بعشرة من اهل الحصن يعنى

مطلب آمنونی فعشرة

بكا اهل حصندن اون كمسنه ايله امان ويريكز ديسه بو قولى سبقت ايلدن وعشرة قولى ايله برابردر زيرا حرف
با الصاق ايچون اولمغله امان عشره يى امان نفسنه الصاق ايلمشدر وبو معنى انجق عشره كندويه مغاير اولمغله حاصل
اولور شارح الكتاب امام سرخسى رحمه الله تعالى دير كه كلام مذكور سقط وزلهٔ قلم كاتبدن بغلطدر
قول صحيح بعض نسخ عتيقه ده تصريح اولنان آمنونى فعشرة لفظيدر يعنى اولا بكا وهمان اون كشى يه

مطلب آمنونی ثم عشرة

دخى امان ويريكز زيرا فا حروف عطفدن اولوب معناسى وصل وتعقيب اولمغله آمنونى وعشرة قولنه
مناسبت جهتيله اول بحثه عطف وترتيبى مستقيم اولور اما با مقابله ايچون اولوب اعواض اوزره داخل اولمغله
بو قولك معناسى بكا عشره مقابله سنده امان ويريكز يعنى عوض امان نفسمده سزه اهل حصندن اون كشى
ويره يم ديمكدر وبو معنانك بو محلده ذكر اولنان مسائل ميانده مناسبتى يوقدر همان صحيحى آمنونى فعشرة
نسخه سيدر واكر آمنونى ثم عشرة يعنى اولا بكا صكره اون نفره امان ويريكز ديسه بونكله قول اول برابر ومغايرت

مطلب آمنوا عشرة

عشره دخى مقرردر زيرا كلمهٔ ثم تعقيب وتراخى معناسنه در ومؤلفك بو قولندن دخى مسئلهٔ سابقه ده انجق فعشرة
قولى صحيح ايدوكى متبين اولور زيرا جناب مؤلف رحمه الله تعالى اولا عطف مطلق ايچون اولان واوى مشتمل
اولان قولى ذكر وتفهيم بعده بلامهلة تعقيب ايچون اولان فانى بعده تعقيب مع التراخى يه دال اولان ثم يى مشتمل
اولان مسئله لرى ارداف ايله حسن تنظيم ايلمشدر واكر آمنوا عشرة يعنى اون نفره امان ويريكز ديرسه

مطلب آمنونی مع عشرة

بو صورتده خيار تعيين رأى امامه مفوضدر زيرا متكلم نفسنى حصه مند ايتميوب انجق عشرهٔ منكره ايچون التماس
امان قيلمشدر كويا امام عشرة منكم آمنون على ان تفتحوا يعنى سزدن اون كمسنه آمنلردر فتح ايتمكز شرطيله
ديمكله ابتداء كلام ايلمشدر بنابرين خيار تعيين منوط رأى رويندر كه ديلرسه اول متكلمى عشره دن برى قيلمغله
تأمين وديلرسه قيلوب فیء مسلمين ايلر واكر آمنونى مع عشرة ديرسه كلمهٔ مع ضم واقتران ايچون اولوب شيئك
نفسنه انضمامنه امكان اولمديغندن عشره نك متكلمه مغايرتى نمايادر وخيار تعيين امامه مخصوصدر زيرا امام

مطلب آمنونی فی عشرة من اهل حصنی

ايجاب امانى ابهام ايدوب متكلم دخى نفسنى امان عشره دن حصه مند ايلمشدر واكر آمنونى فى عشرة
من اهل حصنى ديسه بو قولى مسئله سى سبقت ايلين افتح لكم على ان تؤمنونى فى عشرة من اهل الحصن
قولنه اكرچه حصن يا متكلمه مضاف اولوب اولمقده مخالف لكن حكم امانده غير متخالفدر امان متكلم ايله
بشقه طقوز نفره ثابت وخيار تعيين بنه طرف امامه مخصوصدر سؤال اولنورسه كه متكلم كلام مذكورنده حصنى
نفسنه مضاف ونفسنى صاحب الحصن اولمق وصفيله توصيف وتعريف قيلوب عشره يى منكره ايراد ايتمش

اولمغله معرفه نكره ده داخل اولميوب كندودن بشقه اون كسنه دخى امانه نائل اولمق اقتضا ايدرايدى مثلا بركسنه
ان دخل داری هذه احد فعبده حر ديوب صكره دار ينه كندو دخول ايلسه متكلم معرف منكر اولان لفظ احدده
داخل اولمامغله يميننده حانث اولماز جواب اولدركه مقدما آمونى قولنده امانى نفسنه مضاف قيلمغله نفسنى تعريف
ايدوب اضافت حصن ايله تعريفه احتياج قالميوب انجق حكم فى نه ايدوكين معرفته احتياج قالمشدر و بزدخى قريبا
فى ظرف ايچون اولوب حقيقة ظرفيت دخى متكلم جملهٔ عشره ده داخل اولمغله محتاج ايدوكنى بيان ايلديك
وبومقامده دخى متكلم غيربلركبى اهل حصندن اولمغله حقيقت ظرفله عمل مهماامكن ممكن اولور كذلك فى عشرة
من اهل بيتى ياخود فى عشرة من بنى ابى ديسه بنه متكلم و بشقه طقوز كسنه آمن اولورلر زيرا مرادى بيت النسب
وكندو دخى جملهٔ اهل بيتندن محتسبدر وهم متكلم ابناء ابندن بريسيدر بو جهتلردن حقيقت ظرفله عمل ممكن
اولوب امان اهل بيت ياابناء ابندن اون نفره حاصل وكندودخى ايچلرنده داخل اولور وخيار تعيين وابستهٔ عهدهٔ امام
المسلمين در اما آمونى فى عشرة من اخوانى ديرسه متكلم وقرنداشلرندن بشقه اون كسنه دخى آمنلردر زيرا انسان
اخوهٔ نفسنده داخل وكندونفسنك قرنداشى اولمق قابل اولمامغله كلامنده حقيقت ظرفله عملدن مانع اولان معنايى
تصريح ايتمش اولوب بويله حقيقتله عمل متعذر اولان كلمدنك برمجازمتعارفى وار ايسه تصحيح كلام ايچون اول مجازه حملى
واجب اولمق قاعده سى اوزره بو كلامده حرف فى بمعنى مع دردبوجزم ايتمك لازم ولازبدر كذلك فى عشرة من ولدى
ديسه بنه انسان ولدنفسندن اولق غير متصور وعشره بى متكلمك غيرلرندن تكميل ايلمك امرمقرردر بو وجه اوزره
آمنوا عشرة من اخوتى انا فيهم ياخود آمنوا عشرة من ولدى انا فيهم ديسه بنه امان متكلمدن غيرى اون نفره دخى
احسان اولنور اما عشرة من اهل بيتى انا فيهم ياخود عشرة من اهل حصنى انا فيهم ديسه امان اون كسنه يه حاصل
ومتكلم دخى ايچلرنده داخل اولور و بيان فرق قريبا سبق ايلمشدر واكر آمونى فى عشرة من بنى يعنى اوغللرمدن اون
نفرايچنده بكا امان و يريكز ديسه كندو اما ندن بشقه اوغللرندن اون نفر اوزره آمن وخيار تعيينى امامه متعين
اولور زيرا نفسنى امان ابناسندن حصه مند قيلمامشدر بو صورتده اولادلرى يالكز ذكور ياخود اناثله مختلطين ايسه لر
امام المسلمين يالكز ذكور ياخود يالكز اناث ياخود مختلطلردن فنقى عشره يى ديلرسه تعيين ايدر اما هيچ ذكورى يوغيسه
اول متكلم مستأمندن غيرى جمله اولادى فئ اولورلر زيرا انجق اوغللرى ايچون لفظ بنين ايله استيمان ايلمشيدى
ولفظ بنين اناث صرفه يه شامل اولمديغى بز سابقده تبيين ايلديك سؤال اولنورسه كه مختلط اولدقلرى وقتده
امام ديلرسه اناث صرفه دن اون عددينى تعيين ايدر ديو قريبا ذكر ايلديك چونكه اسم بنين اناث صرفه يه
غيرمتناول در امام ايچون آنلرى تعيين ايلمك نيجه قابلدر جواب اولدركه امام صورت مرقومه ده بنين اولان عشره يه
امان ويرميوب بلكه متكلم فى عشرة من بنى قوليله استيمان ايتمكله امام دخى بنيندن عشره يه اعطاء امان ايلمشدر
وحين اختلاطده بنات عشر بنيندن عشره عد اولنمغله امام ايچون آنلرى تعيين جائز اولور اما عدم اختلاطله
اناث صرفه اولدقلرنده بنيندن بعض اولمملريله امان دخى آنلره تناول ايلمز ولو كانوا ابنين و بنات و بنى بنين و بنى بنات
يعنى صورت مفروضه ده اولادى بنين و بنات و بنى البنين و بنى البنات اولسه لر امام ايچون كرك اولاد وكرك اولاد
اولاددن فنقى عشره يى اختيار ايلسه سزاواردر زيرا اسم بنين خصوص ابناده بنين صلبه شامل اولديغى كبى
على وجه الاستحسان بنى البنينه دخى متناولدر اكرچه نسخهٔ كابده و بنى بنات واقع اولمشدركه لكن بعض اصحابمز
نسخهٔ مذكوره غلط كاتبدر ديو تصريح واصل تركيب قلب ترتيله و بنات بنين اولمسنى تصحيح ايلديلر و بعض
آخرين دخى اسم بنين اولاد بنينه اطلاق اولنديغى كبى اولاد بناته دخى اطلاق اولنور ديو امام محمد رحمه الله تعالى دن
روايت خصاف اولمق اوزره باب ما يصدق فيه المستأمن ده ذكر ايتديكمز قولى ترجيح ونسخهٔ كابى
تصحيح ايلديلر و بو بابده اخوه واخوات حكم بنين و بناتده در انجق آمونى فى عشرة من اخوتى يعنى اركك
قرنداشلرمدن اون نفر ايچنده بكا امان و يريكز ديوب انجق اخوات صرفه سى واركك قرنداشلرينك اوغللرى
بولنسه جمله سى فئ اولورلر زيرا لفظ اخوه كرك اخوات صرفه وكرك بنى الاخوه يه كرك حقيقت وكرك مجاز بر وجهله
شامل اوله مز امانى البنين بشقه در كه لفظ بنين آنلره مجازا شامل اولور كه ابن الابن بنات صرفه ايله مختلط اولسه
لفظ بنين جمله سنه متناول اولور واكر فى عشرة من اصحابى ديسه عشره متكلمدن بشقه ايدوكى ظاهردر زيرا
انسانك اصحابى كندويه مغاير اولمغله فى كلمه سنى حقيقت ظرفده استعمالى متعذر در كذلك فى عشرة من رقيقى
ياخود فى عشرة من موالى ديسه بنه عشره غير متكلمدر واكر امام المسلمين اهل حربدن برفارسه نظر بعده
انت آمن فى عشرة من فرسانكم يعنى سن فارسلريكزدن اون نفر ايچنده آمن سين قوليله مبشر قيلسه مخاطب ايله

مطلب ان دخل داری هذه احد فعبده حر

مطلب فی عشرة من اهل بیتی او فی ابی

مطلب فی عشرة من اخوانی

مطلب یحمل علی المجاز المتعارف عند تعذر الحقیقة

مطلب اذا اختلط اولاده من الذکور والاناث یتناول اسم البنین للاناث الصرفة

مطلب الاخوة والاخوات

مطلب فی عشرة من رقیق او موالی

بشقه طقوز كسنه دخى آمن اولورلر زيرا مخاطب امامك تأمين اولنان عشره يى وصف ايلديكى صفت فارسده
مشترك وآنلردن برى قيلنمق ممكن اولمغله حرف فى معناى ظرفده مستعملدر اما فارس مرقومه انت آمن فى عشرة
من الرجالة يعنى اون نفر پياده ايچنده آمن سين ديسه عشره مخاطبدن غيرى اون پياده يه حمل اولنور زيرا مخاطب
فارس اولوب صفت عشره ده اولمامغله حرف فى بمعنى مع در وعكس مسئله دخى بنه اصل مسئله يه قياس اولنور
مؤلف رحمه الله ديركه الفاظ مذكوره انجق كلام ناسده متعارف اولان معنايه حمل اولنور يعنى الفاظ مذكوره ده
هركسك فهمنه سبقت ايلين انجق ذكر ايلديكم معنالردر واكر فى عشرة من بناتى ديوب بنين و بناتى دخى
اولسه امان بناتنه مخصوص اولور زيرا اسم بنات بر وجهله ذكوره متناول اوله مز كذلك بنين ايله بنات بنينى
بولنسه بنه امان بنات بنينه خاص اولوب بنينه شامل اولماز زيرا اسم بنات بطريق المجاز بنات بنينه اطلاق اولنور
اما بو صورتده انجق بنات البناتى بولنورسه آنلر اماندن حصه مند اوله مزلر لكن بو قول منقول اظهر روايتينه
مخالفدر كه اولاد بنات باباريله نسبت اولنوب آنلرينه نسبت اولنمازمكر مستأمن تقديم مقدمه ايدوب بنم بنات بناتم واردر
و بنات صلبيه لرم هالكه اولمشلردر ديدكدن صكره آمونى فى بناتى ديمش اوله تا كه بو مقدمه دن استيمانى انجق بنات
بنات ايچون ايدوكى ظاهر اولور وفهم مقصود كلامده دلالت حالى تحكيم شرعيمزده اصل صحيح مستقيمدر
واكر آمونى فى موالى يعنى بكا عتقاهم ايچنده امان و يريكز ديسه وآنك عتقا وعتقاء العتقاسى مجتمعين اولسه لر
استحسانا بالجمله امان ايله متنعمين اولورلر زيرا اسم موالى كندو عتقاسنده حقيقتدر كه آنلرى اعتاقله حكما احيا
ايلمشدر وعتقاء العتقاسنده مجازدر كه عتقاسنى آنلرى ايچون ايجاب عتقه استيهال ايلمشدر وسابقده باب ما يصدق
فيه المستأمن ده بيان ايلديك كه امان توسعه مبنيدر واما نله ثبوت حقن دما يه مجرد صورت لفظ احيا طا
كفايت ايدر وجمع الحقيقة والمجاز انجق محل واحد ده جائز اولماز اما ما نحن فيه كبى ايكى محلده اولوب
معناى مجازى حقيقته ايرات نقصله مزاحم اولمديغى صورتده جائز كوريلور ومزاحمهٔ مز بوره اكرچه وصيتده واردر
لكن امانده برطرفدر بونك نظيرى حرمت عليكم امهاتكم آيت كريمه سيدر كه لفظ امهات جداته دخى شاملدر
اما آمونى فى موالى ديوب هم كندو يى اعتاق ايلين موالبسى وهم كندونك اعتاق ايلديكى موالبسى مجتمع
اولسه لر لفظ مولى بين المعتق والمعتق مشتركدر ديو لفظ مرقومله امان فريقينى احاطه ايده مز زيرا معتق اعلى ايچون
طلب اماندن مرامى مجازات انعامدر ومعتق اسفل ايچون طلبدن مرامى ترحم وزيادهٔ اكرامدر و بونلر معنيان
متغايران ايكن اسم مشترك ايچون آنلرى كلمهٔ واحده ده جمع وتحقيق وجهى اوزره عموم وشمول غير متصوردر
بو جهتله امان مذكور وصيت كبى احد فريقينه مقصور اولور انجق مجهول ايچون وصيت صحيحه اولمامغله
بو لفظله اولورسه باطله اولور اما مجهول ايچون امانك صحتنه بناء بو صورتده اعطاء امان قبلن مستأمنك نيتنه
اعتبار اولنوب طريق معرفت انجق آنك تعريفى اولمغله بو بابده تصديق اولنور واكر اول مستأمن بن برنسنه يه نيت
ايتمش ايدم ديرسه استحسانا جمله سى آمن لردر لكن وجهى لفظ مشتركك عمومى دكلدر كه عموم مشترك ممنوعدر
بلكه احد فريقينك امانى مجزوم و باعيانهم غير معلوم اولوب مستأمن وغير مستأمن اختلاط ايتمكريله بيان سابق
اوزره تأمين جميعله احتياط اولنور سؤال اولنورسه كه مجهولده ايجاب امان كلام امام ايله قائم ايكن مستأمن
برنسنه يه نيت ايتمدكده خيار تعيين عهدهٔ امامه منوط اولمق لازم ايدى جواب اولدركه مشترك مجمله مغايردر
و بو بابده لفظ موجب الامان مجمل دكلدركه بيانى اجمال ايلين امامه راجع اوله بلكه على الانفراد فريقيندن
هر برينه محتمل اولمق اعتباريله مشتركدر و بويله محلده موجب ايچون بيان بو قدر همان بونده بيان صيغهٔ كلامده
تأمل ايله نمايان اولور اولوجهله دخى وقوفى متعذر اولورسه مستأمن وغير مستأمنك اختلاطنه بناء تأمين جميعله
احتياط اولنور نكته سى اولدركه بيان مشترك انجق مقارنله اولور اما صكره دن عارضله بيانى نسخ اولوب بيان
اوله مز بنا برين مستأمن مرقوم اكرچه حين تكلمده معتقلريمى يامعتقلريمى قصد ايتمش ايدم ديرسه مقارن كلامى ايله
بيان ايتمش اولور اما مقدما نيت ايتمش ايدم شمدى برفريقى اختيار ايده يم ديرسه بيان اولميوب معناى نسخه راجع
اولور اول ايسه نسخه مالك اوله مز واكر متكلم بن كندو اعتاق ايلديكم موالبمى قصد ايتدم ديوب امام دخى
بلكه بن انجق سنى اعتاق ايدن موالبكى قصد ايلدم ديرسه قول امام معتبردركه صيغهٔ مشتركه ايله ايجاب امان
ايلين اولدركورمز ميسنكه مستأمن آمنى على قريبى عباس بن عمر ديوب امام دخى آمنتك عليه قوليله
مساعده ايلسه لكن بو اسمله ايكى قريبى بولنسه مستأمن احدهمانى قصد ايتدم ديوب امام بلكه بن آخرى قصد
ايلدم ديسه معتبر اولان قصد امامدر واكر امام بن على التعيين بر بنى قصد ايتدم ديوب مستأمن دخى بنده قصد

مطلب فی عشرة من الرجالة

مطلب فی عشرة من بناتی

مطلب تحکیم دلالة الحال اصل فی شرعنا

مطلب فی موالی

مطلب الجمع بین الحقیقة والمجاز

مطلب المشترک بنفیه الجهل

مطلب بیان المشترک انما یکون بالمقارن

مطلب علی قریبی عباس بن عمر

تعیین ایتدم دیسه آمن وغیر آمن تمیز لری ممکن اولمامق وجهی اوزره اختلاط ایتملریله تأمین طرفین ایله احتیاط
اولنور امامستأمن بن شونی قصد ایتدم دیوب امام دخی بن تعیین قصد ایتمدیوب همان مطلبکه قصد اجابت
قیلدم دیسه بونده امان مستأمنك قصد ایلدیکی شخصه نمایان اولور زیرا امام ایجاب امانی کلام مستأمنه بنا ایدوب
اراده مستأمنله دخی بریسی متعین اولمغله اول شخص جواب امامده دخی متبین کبی اولور واکر آمنی علی عشرة
من موالی الاسفلین یعنی بکا اعتاق ایلدیکیم موالیمدن اون نفر اوزره امان ویردیسه بونده خیار تعیین علی عشرة
من اهل حصنی مسئله سی کبی مستأمنه مخصوصدر زیرا امان نفسندن صکره کلمهٔ شرط اولان علی حرفی
ذکر ایله امان عشره دن نفسنی حصه مند ایلمشدر کذلك علی ابن عمی دیوب ایکی ابن عمی بولنسه ینه تعیین
خیاراکا منوطدر واکر علی ابن عمی زید بن عمرو دیوب بواسمله ایکی ابن عمی بولنمدقده امام ومستأمن عدم
قصد تعیینده اجماع ایلسه لر ایکیسیده آمن اولورلر زیرا اسم ونسبله تعریف اشارتله تعریف کبیدر و بولفظله
اکرچه امان احدهما متعین لکن بزه غیر متبین اولمغله مستأمن وغیر مستأمن اختلاط ایلمشدر اما بالکز علی ابن عمی
صورتنده امانی منکر مجهولده ایجاب ایتمکله انجق خیار تعیین ایله حصه یاب اولور کورمزمیسنکه عبیدندن برینی
بعینه اعتاق ایدوب صکره تمیزی ممکن اولمیان وجه اوزره عبد مرقوم غیریلر ایله اختلاط ایلسه خیار تعیینده
مالك اوله مز مترجم فقیر دیرکه بومقامده سوق کلام آنی ایذان وافهام ایدرکه صورت مزبوره ده معتق وغیر معتق
اختلاط ایتمکله جمله سنی تسویهٔ حکم عنقله احتیاط اولنه نته کیم مسئلهٔ امان بو وجه اوزره بیان اولنمشدر
لکن امانده اعطاء امان ایلین ذاته ضرر کلی اولمیوب بلکه بعضا نفع جلی مترتب اولمغله احتیاط مرقوم آنده
مناسبدر اما عتقده مولالرینه ضرر عظیمی موجب ایکن مجرد احتیاط ایچون اول ضرره تحمل نامناسبدر وظاهر
کتابدن فهم اولنان تسویهٔ حکم عتقده احتیاط دخی کتب فقهیه ده بولنمامشدر همان بولنان لاجل الاحتیاط
وطیٔ واستخدامدن امتناع ایلمکدر و بومسئله نك کتاب البدایعده تفصیلی واردر وانده بوکتابده سلب اولنان
خیار تعیینی اثبات دخی مذکوردر و بوکتابله بینلرین توفیق دخی قابلدر لکن بحث طویل اولدیغندن ذکرینی
بزطی ایلدیك مراد ایلین کتاب مرقومه مراجعت ایلیه ینه صدد دیمزه کلهلم اما احد عبیدینی بلاتعیین اعتاق ایلسه
خیار تعیینده مالك اولور واکر آمنونی فی عشرة انفس من بنی یعنی بکا اوغلرمدن اون عدد نفوس ایچنده
امان ویریکز یاخود علی نسخة فی عشرة بنین من بنی یعنی اوغلرمدن اون عدد اوغول ایچنده دیسه اکرچه
بومسئله مقدما ذکر اولنمشدر لکن بونده اون عدد بنات صرفه یی تعیین ایلمك امام ایچون جائز اولماز زیرا انجق
بنین اولان عشرة ایچون ایجاب امان ایلمشدر که اناث صرفه یه شامل دکلدر اماسبقت ایدن فی عشرة من بنی
مسئله سی بشقه درکه آنده امانی بنیندن اولان عشره ایچون ایجاب ایلمشیدی اناث صرفه دخی ذکور ایله اختلاط
صورتنده البته بنیندن عد اولنور واکر آمنونی علی موالی دیوب انجق مولیات معتقاتی بولنوب ذکوردن
مولای معتق بولنماسه بطریق الاستحسان متکلم ایله نائله امان اولورلر اکرچه مقتضای قیاس مولی وسبقت ایدن
اخوه و بنین اناث صرفه یه عدم تناولده مساوی اولمقدر لکن جناب مؤلف رحمه الله تعالی طریق استحسانه
سلوك ایدیشدرکه اهل لغت اسم موالی نك اناث صرفه یه اطلاقنی جائز کوروب تعبیر مولیاتی تکلفدن
عد ایدرلر حتی معتقاتنه دخی معتقین مثلا هن موالی بنی فلان دیرلر ومداول لفظی بیامکده عرفه اعتبار
اولنور بناء علیه لفظ موالی وصیت وامانده اناث صرفه یه شامل اولوب اخوه و بنین متناول اولماز والله اعلم

باب الامان علی غیره ما یدخل فیه ومالا یدخل ومایکون فداء ومالا یکون

یعنی مستأمن سائر اهل حرب ایچون طلب امان ایلدکده آنده داخل اولوب اولمیان وحین استیمانده ذکر ایلدیکی
اجناس اموال فداء نفسی اولوب اولمیان مسائل فرعیه ودلائل اصلیه درمؤلف والاشان جزاه الله بکل احسان
حضرتلری دیرکه محصوریندن برکسنه مسلمینه التجا برله افتح لکم الحصن علی ان تؤمنونی علی فلان رأس
الحصن یعنی سزه باب حصنی فتح ایده رم بکا رئیس حصن اولان فلان اوزره امان و برمکز شرطیله دیوب
ومسلمین دخی اسعاف مرتجی ایلسه لر اولدخی فتح ایلسه متکلم ورئیس آمن اولورلر زیرا فتح حصن اوزره
نفسی ورئیسی ایچون شرط امانی تصریح ایلمشدر که امانی نفسنه ضمیر متکلم ایله و رئیسه دخی اسمی تصریحله
نسبت ایدوب شرط ایچون اولان علی کلمه سنی اکا وصل ایلمشدر کذلك انا آمن علی فلان رأس الحصن
ان فتحت الباب یعنی بن رأس حصن اولان فلان شرطی اوزره آمنم فتح باب ایدرسم دیو مواعده ومسلمین
دخی نعم قوللریله مساعده ایلسه لر ینه ایکیسیده آمن اولورلر زیرا لفظ نعم بنفسه مفهوم المعنی اولمامغله

مطلب علی عشرة من موالی الاسفلین

مطلب اعتق عبدا بعینه ثم اختلط

مطلب بعض تصرف المترجم

مطلب فی عشرة انفس من بنی

مطلب شمول الموالی للمعتقات

مطلب و ممنونی علی فلان

مطلب طلب الامان فقالوا نعم

موضع جوابده ذکر اولندقده اعادهٔ خطاب منزله سنده اولوب اکا مسلمین آمناك علی فلان رأس الحصن علی
ان تفتح الباب یعنی سکا رأس حصن اولان فلان شرطی اوزره امان ویردیك سن فتح باب ایتمك شرطی
اوزره دیمشلر کبی اولور وقول مذکورلری آمناك علی اهلك وولدك یاخود علی اهلك ومالك علی ان تفتح
الحصن قوللری منزله سنده اولوب ینه ایکیسیده آمن اولورلر کذلك اعقدوا لی الامان علی فلان یعنی بنم
ایچون فلان اوزره عقد امان ایدیکز دیسه ینه ایکیسیده آمن اولورلر کذلك اجعلوا لی الامان علی فلان
یعنی بنم ایچون فلان اوزره ایجاد امان ایدیکز دیسه هم نفسی وهم فلان ایچون اشتراط امانی تصریح ایتمکله ایکیسیده
آمن اولورلر اما بوندن اول کچن بابده آمنوا لی عشرة مسئله سی بشقه در که آنده نفسی ایچون تناول امانی
تصریح ایتمشدر که تقدیر کلامی آمنوا لاجلی بنم خاطرم ایچون امان ویریکز دیمکدر بوصورتده امانی
نفسنه نسبت قیلیوب بلکه عشرهٔ منکره ایچون التماس امانله شفاعت ایتمش اولور وکثیرا شفیع اولان
کسنه شفاعت ایلدیکی نسنه دن حصه مند اولماز اما معنای معهود بومقامده ناموجوددرکه اعقدوا لی الامان
واجعلوا لی الامان قوللری امانی نفسنه نسبتده صریحدر وهم کلا بوقوللرینی شفاعته حمل ایلسك علی فلان
قولنده علی کلمه سنده فائده قالمیوب بلکه تقدیر کلامی همان اعقدوا یاخود اجعلوا لاجلی و بشفاعتی
الامان لفلان دیمك اولور کلمهٔ علی ایسه شرط ایچون اولوب صریحا لفظ علی ذکر اولندقده البته اعمالی
لازمدر واعمالی انجق نفسی ایچون التماس امانی مشروط وامان فلانی اکا شرط قیلمغله حاصل اولور اما آمنوا لی
عشرة مسئله سنده کلمهٔ علی غیرمذکوردر واکر عاقدونی علی الامان علی رأس الحصن یعنی رئیس حصن
اوزره امان شرطی اوزره بنمله معاقده ایدیکز دیسه رئیسلری امین ومتکلم فیٔ مسلمین اولور زیرا نفسنه عقدی
نسبت ایدوب امانی ایتمشدر وچوق کره مباشر عقد فائدهٔ عقددن حصه مند اوله مز خصوصا عقد امان کبی
عقودده که آنده حقوق عقد عاقده متعلقه اولمیوب من له العقده نسبتی لازمه اوله کورمزمیسنکه مسلمین عاقد ثالث
الامان علی الرأس ان فتحت یعنی فتح باب ایدرسك رئیس حصن اوزره سنکله عقد امان ایلدیك دیسه لر امان
انجق رئیسه شامل اولوب متکلمه متناول اولماز زیرا معاقده وزن مفاعله اوزره درکه آنده متکلمه انجق عقد
مضاف اولوب معقود اولان امان مضاف اولماز و بوایکی مسئله ده انجق رئیس برأسه آمن اولوب عیال
ورقیق داخل اولماز زیرا بو امان فتح باب وتمام قهردن صکره حاصل اولمغله اوزرنده اولان لباسندن غیری
داخل اوله مز واکر عاقدونی الامان علی فلان یعنی فلان اوزره امانی بنمله معاقده ایدیکز یاخود اکتبوا
لی الامان علی فلان یعنی فلان اوزره امانکزی بکا کتب ایدیکز دیو استرحام مسلمین دخی نعم قوللریله مواعدهٔ
انعام ایلسه لر امانه انجق فلان واصل اولوب متکلم نائل اوله مز زیرا مسئلهٔ ثانیه ده انجق امان فلانی کندویه
تحریرلرین التماس ایلمشدر ومکتوب الیه اولان کسنه کاهیجه منافع مکتوبدن حصه مند اوله مز و بونکله
قریبا حکمی ذکر اولنان عاقدونی مسئله سی برابردر و بعض نسخ کتابده الی موضعنده لام ایله اکتبوا لی الامان
علی فلان یعنی بنم ایچون فلان اوزره کتب امان ایدیکز واقع اولمشدر لکن نسخهٔ مرقومه واوجعله لام ایله الی مبانیده
واقعه اولان الفینك برینی حذفله غلط کاتبدر زیرا اکتبوا لی الامان قولی اجعلوا لی الامان قولی کبیدرکه
بونده دخی امان مکتوبك نفسنه اضافتنی تصریح قیلمشدر بو جهتله اکتبوا الی نسخه سی صحیح ایدوکی
عندیمزده واضح وصریحدر واکر اعقدوا لی الامان یاخود عاقدونی علی الامان علی عیالی یاخود علی والدی
یاخود علی مالی یاخود علی قراباتی دیسه اوزرینه اشتراط عقد امان ایلدیکی جمیع نفوس ونفائس ایله
نفسی دخی آمن اولورلر اعقدوا لی مسئله سی سبقت ایدن استدلال اوزره وارسته قید اشکالدر اما عاقدونی
مسئله سی قریبا ذکر اولندیغی اوزره مقتضای قیاس نفسی امانده داخل اولمامقدر زیرا نفسنه عقدی نسبت قیلوب
امانی قیلمامشدر لکن بوبابده ایکی وجهله استحسان واکا دخی امانله احسان اولنمشدر وجه اول اولدرکه
کلامنده نفسی ایچون اشتراط امان ایلدیکنه دلالت واردر زیرا اولاد وعیالنه شرط اماندن مقصودی آنلری
مدت حیاتنه ابقادر و بقالری انجق مقدما مؤنتلرین رؤیت ایتدیکی مثلا بعد الیوم رؤیت ایتمك اوزره کندوك
بقاسنه منوط و بقاسی انجق تناول امانه مربوطدر که قتل یا استرقاق اولنسه بعد الیوم مؤنتلرین رؤیت
ایده مز ومعنای مذکور علی مالی قولنده دخی اظهردرکه مال ایچون طلب امانده ملکنده قالوب حوایجنه صرف
ایتمکدن غیری غرض یوقدر و بوغرض دخی انجق نفسنه ثبوت اماندن صکره حاصلدر وجه ثانی اولدر که متکلم
مسفور عقد مزبورده طرف آخردن سفیر دکلدر که مال نفسی اوزره عقد امان ایلین انجق نفسی ایچون عامل

مطلب اعقد والی الامان علی فلان

مطلب کلمة علی للشرط

مطلب اعقدوا لی الامان و عاقدونی علی الامان علی عیالی او علیهم

اولوب طرف غیردن سفیر اولماز وعیال واولاد دخی بویله درکه آنلر ایچون استیماندن مرامی مصالحنه قیام
ایتملر ایچون آنلره احتیاجندن ناشی تخلیصلرینه اهتمام یاخود اظهار شفقت ایچون خلاصلرین التزامدر و بومعنالر
حق نفسنده دخی اظهردر بوجهتله کلامنده نفسی ایچون بطریق الدلالة طلب امان متحقق اما قریبا سبقت ایدن
عاقدونی مسئله سی بومعنایه ناموافقدر حتی عاقدونی علی الامان علی عیالی فلان یاخود علی ولد فلان دیسه کلامنده
نفسی ایچون طلب امانه دلیل بولنمامغله کندودا خل امان اوله مز زیرا عیال غیرک بقاری کندو بقاسنه وکندو
بقاسی دخی عیال غیرک کندو مصالحنه قیامنه متعلق اولمامغله بوقوللری علی رأس الحصن قولنه مساوی
اولور لکن مؤلف رحمه الله بو مسئله ده اکرچه عیال وولدک دخوللرین ومتکلمک عدم دخولن بیان ایلدی اما
اول عیال وولد کندویه نسبت اولنان شخص فلانی امانده داخل اولوب اولمادیغن اعلان ایتمشدر انجق
استحسان ایچون ذکر ایلدیکی ایکی وجهدن وجه اول اوزره دخولی متحقق زیرا عیال فلانک حالت اصلیه لری
اوزره بقالری البته بقاء فلانه متعلقدر ووجه ثانی اوزره عدم دخولی لازم زیرا متکلم فلانک اولاد وعیالنه رحم
وشفقت اظهاری نفس فلانه دخی اظهارینی غیر مستلزمدر صکره مؤلف رحمه الله وجه اخیری توضیح
وتقریر ایدوب دیمشدرکه قچان رئیس حصن عاقدونی الامان علی اهل مملکتی یاخود علی اهل بیتی دیو مملکت
وبیتی نفسنه نسبت ایدرک تکلم ایلسه جمیع ناس کلام مزبوردن مرادی بنم مملکتمده تصرف وتمتع واهل
بیتی ایله تعاون وتمتع اوزره ابقاء نفسی ایدوکنی فهم واعتقاد ایدرلر ومطلب مذکور نفسی ایچون ثبوت امانه
مقصوردر واکر اعقدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان افتحه لکم یعنی بنم ایچون اهل حصنم اوزره
عقد امان ایدیکز سزه فتح باب ایتمک اوزره دیسه نفسی واهل حصنی بالجمله امانده داخل لکن امان انجق
نفوس انسانه شامل اولوب سائر اموال واسلحه وکراع وامتعه جمله سی فیء اولورلر زیرا ثبوت امان انجق بعد الفتح
واقع اولمغله دخول اموالی مستتبع اوله مز کورمزمیسنکه امان مرقومی فتح بابنه مجازات ایچون شرط ایلدیلر
بوصورتده حصنده بولنان مجموع نفوس واموال تناول ایلسه مسلمین ایچون فتح بابده قطعا فائده قالماز ایدی
بوندن ظاهر اولدیکه شرط اماندن محصوللری انجق استغنام اموال وصولدر وهم اشتراط فتح بابده اکا دلیل
واردر که آنلره تناول امان حصنلرنده تقریر واسکان اولنمق اوزره در واموالک امانده ادخالی انجق اقامته
قدرتلری ماله توقف ایتدیکندندر معنای اقامت منعدم اولنجه دخول اموال دخی منعدم اولور واکر
اعقدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان ادلکم علی الطریق الی موضع کذا یعنی بنم ایچون اهل حصنم
اوزره عقد امان ایدیکز سزی شویله بر موضعه موصل اولان طریق اوزره دلالت ایتمک اوزره دیو استیمان ومسلمین
اعطاء امان ایدوب اولدخی فتح حصنه شتابان اولسه حصنده بولنان اشیا وانسان بالجمله داخل امان اولورلر
زیرا بونده شرط امان دلالت اوزره جاری اولوب فتح باب اوزره اولمامشدر کلامنده دلیل واردرکه دلالتی انجق
اهل حصنی ایله حصننده قراره تمکن واقتدار ایچوندر بومقوله امانده دخول اموال نمایاندر کذلک اعقدوالی
الامان علی اهل حصنی علی ان تدخلوه فتصلوا فیه یعنی بنم ایچون اهل حصنم اوزره عقد امان ایدیکز
سزلر حصنه کیروب ایچنده نماز قیلمق اوزره دیسه بنه مسلمین ایچون نفوس واموالدن قلیل وکثیر بر نسنه یه
تعرضلری حلال اولماز زیرا کلامنده فائده فتح باب صلوة اولوب اهل حصنی ازعاج وتنفیر اولمدیغنی تصریح
وتقریر واردر واهل اسلام حصون اهل حربده اداء صلوته رغبت واهتمام ایدرلر تاکه بوخبر شایع
وقلوب مشرکینه رعب وهراس واقع اوله یاخود سکانی عبادت اوثان ایتدکلری مکانده بونلر عبادت رحمان
ایده لرکه مکان عبادت یوم مشهود قیامتده مؤمن ایچون شاهدو بومعناده اثر دخی واردر واکر آمنونی علی
اهل الحصن علی ان تدخلوه یعنی بکا اهل حصن اوزره امان ویریکز حصنه دخو لکز شرطی اوزره دیوب
غیری نسنه سویلمسه امان مذکور ناس اوزره مقصوردر زیرا دخول حصنک فائده سی اغتنام ایدوکی
ظاهر وماعداسی محتمل غیر متبادردر ومحتمل ظاهره مقاوم اولمامغله وجه محتمل تصریح اولنمدقجه کلامی
ظاهرینه حمل ایتمک لازمدر ومؤلف رحمه الله تعالی بومحلده بعض هذا قریب من بعض ولکن هذا علی
مایقع علیه معانی الکلام یعنی بوالفاظ امانک بعضیسی بعض آخره قریبدر لکن بیان ایتدیکمز احکام
معانی کلامنه اوزره واقع ایسه آنک اوزرینه اجراسی التزام اولنمشدر قولی ایله بومعنایه رمز وایما قیلمشدر واکر
افتح الحصن علی ان تؤمنونی فی اهل حصنی یاخود مع اهل حصنی یاخود واهل حصنی یعنی باب حصنی
فتح ایده یم بنی اهل حصنم ایچنده یاخود اهل حصنم ایله برابر یاخود بنی واهل حصنمی امین قیلمکز شرطی اوزره

مطلب امان اهل الحصن لایتناول الاموال بعد الفتح

مطلب اعقدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان ادلکم علی الطریق

مطلب سکان العبادة شاهد للمؤمن

مطلب آمنونی علی اهل الحصن علی ان تدخلوه

دیسه اشبو اقواللک برنده اموال امانده ادخال اولنماز زیرا سلامت ماللرین قید ایتمیه رک نفسلری ایچون اشتراط امانلری
فتح بابلرینه مجازات احسانندر واکر افتح الحصن علی ان تؤمنونی علی الف درهم یعنی حصنی فتح ایده یم
بنی بیک درهم اوزره امین قیلمکز شرطی اوزره دیسه کندو امین وجمیع مالی فیء مسلمیندر انجق آنک ایچون بیک درهم
واردرکه امام فتنی محلدن دیلرسه اکا انعام ایلرزیرا فتحنه جزاء وفاق اولمق اوزره امان نفسی ایله بیک درهمی
علی الاطلاق شرط ایلمشدر وبویله امانده مالی داخل اولمیوب همان فتح بابنه عوض شرط ایلدیکی بیک درهم
داخل اولور که فتح باب ایتدکده عوض مشروط اکا اعطا قیلنور کذلک افتح الباب وتؤمنونی علی الف درهم
دیسه واو بمعنی الحال اولمغله فتح باب ایده یم بیک درهم اوزره سزلر بکا امان ویرمکز حالنده معناسنه اولوب
بنه بیک درهم شرط اولوب عورتنه انت طالق وانت مریضة دیمک کبی اولور اما افتح الحصن وتؤمنونی
علی الف درهم من مالی یاخود علی ان تؤمنونی آه دیسه انجق مالندن بیک درهم اعطا وباقیسی غنیمتده ابقا
اولنور ومالی بیک درهمه وافی دکل ایسه موجودندن زیاده نسنه اعطا قیلنماز زیرا تعبیر مرقومدن بیک درهمی
نفسی ایچون عوض قیلمادیغی معلومدرکه من مالی قولی ایله بیک درهمی نفسنه مضاف قیلمشدر وکندو مالی
فتح بابندن عوض اولمغه صالح اولمیوب بلکه نفسی کبی مالندن مقدار مرقومه دخی امان ویریلور لکن اول مقدار
مقدر اوزره زیاده متصور اولماز اما مسئله اولی بشقه درکه آنده الف مسمایی مسلمین ایچون نفسی اوزره شرط
ایلدیکی منفعت فتح الباب مقابله سنده اطلاق ایتدیکندن عوضنه الحاق اولنوب شول اجیر حکمنده اولورکه
اعمل لک هذا العمل علی درهم دیمکله عقد اجاره ایلیه اما اعمل لک هذا العمل علی درهم من مالی دیمش اولسه
بو عقدی اجاره صحیحه اوله من وصورت مفروضه ده مال موجودی دراهم اولمیوب عروض اولسه اکا عروضندن
بیک درهمه مساوی اوله جق نسنه ویریلور زیرا من مالی دیمکله مشروط امانی مالندن برجزء قیلمشدر وجمیع اموالی
وصف مالیتده متحد اولمغله جنس واحد عد اولنور اما علی الف درهم من دراهمی دیمش ایسه دراهمندن
برقطعه سی مشروط امان قیلش اولوب دراهمی بولنمازایسه امان مرقوم محلنه مصادف اولیوب لغو محض اولور
بونک نظیری مسئلۀ وصیتدرکه اوصیت لفلان بالف درهم من مالی دیسه دراهمی بوغیسه ده مالندن
بیک درهمه مساوی نسنه ویریلور اما بالف درهم من دراهمی دیسه ودراهمی بوغیسه نسنه ویریلمز
بعده مؤلف والاجتهاد بومحلده ایراد ایدوب دیرکه اکرسائل سؤال ایدرسه که مسئلۀ مفروضه ده علی الف
درهم من مالی نیچون مالندن اخذ ایده جکی بیک درهمه حمل اولنور مسلمینه اعطا ایده جکی بیک درهمه حمل اولنماز
تاکه امان نفسی عوضنده نفسی اوزره هم فتح باب وهم اعطاء الف درهمی شرط قیلش اوله جوابنده دیرزکه بومعنایه
حمل اولنسه شرط اعطا لغو محض اولور که فتح باب ایتدکد نصکره شرط اعطایی ذکره حاجت اولمیوب البته جمیع
مالی فیء اولور بوندن معلومدرکه مرادی مالندن مسلمینه ویره جکی بیک درهم اولیوب بلکه مالندن بیک درهمی
بطریق الامان نفسنه سالم وزیاده سی مسلمینه غنائم اولمقدر کورمزمیسنکه افتح الحصن علی ان تؤمنونی علی رقیقی
یاخود علی مالی یاخود علی سلاحی دیسه اقوال مذکوره سی انجق نفسی ایله برابر اشیاء مزبوره یی ایچون طلب امانه
حمل اولنور بومسئله ده علی الف من مالی قولی دخی بویله در واکر افتح الحصن علی عشرة اروس من الرقیق یاخود
علی عشرة افراس دیوب رقیق وافراسی نفسنه مضاف قیلماسه همان علی الاطلاق علی الف درهم قولی منزله سنده
اولوب عشرۀ مذکوره فتح بابندن عوض قیلنور زیرا رقیق وافراس دراهم کبی مال اولمین منافعدن دخی عوض اولمغه
صالحدر وفتح باب دخی منافع مذکوره دندر بوصورتده اول رقیق وافراسی نه محلدن ویرسه لر جائزدر اما من رقیقی یاخود
من کراعی قولی بشقه درکه تفصیلی قریبا سبقت ایتمشدر واکر فتح حصنی شرط ایتمیوب بلکه آمنونی حتی انزل
الیکم علی الف درهم یاخود علی الف من مالی یعنی بکا امان ویریکز تاکه سزه نزول ایده یم مطلقا بیک درهم
اوزره یاخود مالمدن بیک درهم اوزره دیو استیمان ومسلمین اعطاء امان ایلسه لر بو ایکی صورتده مسلمینه بیک درهم
ویرمک متکلم اوزره واجب اولور زیرا التماس ایلدیکی امان مقابله سنده مسلمین ایچون فتح باب کبی برمنفعت شرط
ایتمدیکندن معلومدرکه ذکر الف ایله مرادی امان نفسی مقابله سنده مسلمین ایچون آنی عوض قیلمقدر وحکم
مفرده اطلاقله نفسنه اضافتی برابردر و بومعنی ظاهردرکه اول مستأمنک نزولی ایله مسلمین حصن ایچنده اولان مالنه
وصول بوله مزلرکه مسئلۀ سابقه مثلو مالندن بیک درهمده التماس امانه دلالتی نمایان اوله اما اشتراط عوضه محمول
قیلنسه مسلمین ایچون فائده سی مأمولدر ومسئلۀ سابقه بویله دکلدر کذلک آمنونی حتی انزل الیکم علی عشرة
اروس من الرقیق یاخود من رقیقی دیسه بنه نفسنه فدا قیلدیغی عوضه محمول اولوب مسلمینه اداسی لازم اولور

مطلب علی ان تؤمنونی علی الف درهم

مطلب وتؤمنونی علی الف درهم وانت مریضة

مطلب انت طالق وانت مریضة

مطلب اوصی بالف درهم من ماله واینکه له درهم

واكر بو مسئله ده على اهلى اوولدى اومالى دينسه بو صورتده هم نفسى وهم بونلردن نزولنده استصحاب ايلديكينك جمله سى آمن اولوب برنسنه اعطاسنه ضامن اولماز زيرا اهل وولدى مال اولمدقلرندن بشقه انسان آنلرى نفسنه فدا قيلمق خلاف عادت بلكه نفسنى آنلره فدا قيلمق مقتضاى طبيعتدر بوندن عياندركه مرادى آنلر ايچون نفسى ايله برابر التماس اماندر وصورت ثالثه دخى بويله دركه على مالى قولنده مال على الاطلاق ذكر اولنوب جنس ووصف وقدرى مجهول اولمغله فدايه صلاحيتدن معزولدر وهم انسان حسب العاده جميع مالنى نفسنه فدا قيلمزكه جوعله هلاكنه بادى اولور واكر آمنونى على رفيق على ان ازل يعنى بكا رفيقم اوزره امان ويريكز بن سزه نزول ايتمك اوزره ديسه نفسى وبرابر نازل اولان رفيقى آمنلردر اما على نصف رفيقى دينسه فدايه مجهول ومسلمينه اداسى لازم اولورا كرچه بين القولين باعتبار حقيقة المعنى برفرق معنى يوقدر لكن تفريق مذكورده مدار عرف ناسه اعتباردركه اوبله محلده انسان معيتنده اولان بعض اشياسنى نفسنه فدا قيلركه بقيه اشياسى ايله امن وسلامتله تعيش ايده يوقسه يانده اولان جميع اشياسنى نفسنه فدا قيلماز بناء عليه مالك نصفنى ياخود مالندن برجنسك نصفنى ذكر ايلدكده احتمال غالب اولدركه مرادى آنى فدادر اما جميع مالنى ياخود مالندن برجنسك جميعنى ذكر ايلدكده احتمال غالب اولدركه مرامى نفسى ايله برابر مالى ايچون دخى امانه طالب اولمقدر واكر زوجه وولدى مثللو مال اولميان ذواتى ذكر ايلسه كركسه آنلردن بعض عدد معينى وكركسه مجموع جماعتلرين ذكر ايلسون غالب احتمال مرادى فدا اولميوب آنلرى امانه ادخالدر همان آمنونى على فلان ديمكله انسان اخرى ذكر ايتمك منزله سنده اولوب بو صورت فلانى نفسنه فدايه مصروف اولميوب طلب امانه صرف اولنديغى كبى مسئلهٔ مرقومه دخى اكا صرف اولنور وبيان مشروح اوزره آمنونى على عشرة من رفيقى حتى انزل يعنى بكا رفيقمدن اون عدد اوزره امان ويريكز تاكه سزه نزول ايدم دينسه بو قولى فدايه حمل اولنور بو صورتده مال وزوجه مثللو نزول ايدرسه آنلر بالجمله فئ اولورلر زيرا بيان اولنديكه امان نازله اوزرنده بولنان لباسندن ماعداسى داخل اولماز كورمزميسنكه بغير فداء امانده اموال وعيالى داخل اولمازايدى فدا ايله امانده دخى داخل اولماز لكن نزولنده فداسنده شرط ايلديكى مثللو نسنه لرى برابر انزال واوزرينه شرط ايلديكيكز فدا ايچون بونلرى كتوردم ديو عرض حال ايلسه بونده مقتضاى قياس اول نسنه لر فئ اسلام واوزرينه فداء آخر الزام قيلنمقدر زيرا امانى بعد النزول اولوب معيتنده اولان ماله تناول ايتمكله مال مزبور فئ مسلمين اولدقدنصكره التزام ايتديكى فدايى فئ مسلمين ايله ادايه قادر اوله من لكن مؤلف الاشباه سالك طريق استحسان اولوب مال مصحوب فداسندن محسوب اولورديدى زيرا التزام ايلديكى فدايى انجق مالى ايله ادايه قادر اولور وعند المسلمين مالى يوقدركه بعد النزول آندن اداقيله پس بو مقدار ايله نازل اولمسه اداء فدايه مقتدر اوله من بو جهتله اوزرينه فدايى شرط ايتمسوز اول مالى كتورمكه طرفيمزدن تسليط حكمنده اولور نته كيم مكاتب اوزره بدل كتابتى شرط ايلمك مولاسندن آنى اكتسابه تسليط ويد وكسبنه تمليك عد اولنور قالديكه اوزرينه شرط اولنان اون رأس ايكن اون بر رأس كتورسه مسلمين ايچون اون رأسنى فدا وواحد باقى بى فئ اولمق اوزره اخذ ايتملرى جائزدر زيرا استحسان فدايه احتياجى مقدارنده احسان اولنوب زياده سنده قياسله عمل اولنور كذلك يكرمى رأس كتوروب بونلردن اون دانه سنى انتخاب ايده سز ديو كتوردم ديسه بنه باعتبار القياس جمله سى اخذ واختلاس اولنور واكر التزام ايلديكى رفيق كتورميوب مالدن جنس آخر ايله كلوب مرادم بونى صاتوب قيمتنى سزه ويرمكدر ديسه بطريق الاستحسان قولى عينى ايله قبوله شايان كوريلور زيرا رقيق مطلقا مال اولميان نسنه لرك عوضنده عين ايله قيمتى بينلرنده تردد اوزره ثابت والتزام ايدن قيمتنى كتورسه جواز قبولى منثبت اولوب فداء مطلوبله مال مصحوب ميانلرنده باعتبار المالية ثبوت مجانست تحقيق اولنمغله قولنده تصديق اولنور لكن تفصيل سابق انجق اطلاق اوزره على عشرة ارؤس من الرقيق ديديكى صورتده لاحقدر يوقسه نفسنه اضافتله من رقيقى ديوب بعده رقيق برينه دراهم كتورسه دراهمى فئ اولوب بنه فداء ملتزم ايله مطالبه اولنور زيرا رقيقى نفسنه نسبتله تبيين وآنلرى شورقيقلر ديو اشارتله تعيين ايتمش كبى اولمغله آندن مكان اعبانده اخذ قيمت مشروع اولماز حتى بو صورتده اهل حصن اول رقيقلرى استصحاب وترفيقمه مانع اولدبلر آنك ايچون قيمتلرينى كتوردم ديسه تصديق اولنماززيرا كتورديكى دراهم داخل غنائم اولدقدنصكره آنى فداسنه محسوب قيلمقده مسلمين اوزره مصدق اولمازنكته سى اولدركه اهل حصن رقيقله نزولدن آنى منع ايده جكلرينى مسلمينه افاده واولوجهله قيملريله نزوله اذن واجازتلرين استفاده قبل النزول حقنده ممكن الحصول ايكن تركى واهماله قصور انجق كندوطرفندن ظهور ايلمشدركه بويله استيذان ومسلمين دخى اذن ورخصتلرين

مطلب اشتراط بدل الكتابة تسليطه على الكسب

ايدن ايتمش اولسه لر ايدى كتورديكى دراهم فدايه محسوب اولوب غنائمده ادخالى مطلوب اولماز ايدى وقچان برقلعه نك صاحبى آمنونى على قلعتى ياخود على مدينتى على ان افتحها لكم يعنى بكا قلعه م ياخود مدينه م اوزره امان ويريكز سزه فتح باب ايتمك اوزره ديسه نظر اولنور اكر مقدما صاحب القلعه بن سزه قلعه مى ياخود مدينه مى فتح ايدرسم قورقارمكه هدم ايده سز ديوب مسلمين دخى قلعه ومدينه نك اوزره آمنسين ديمك مثللو مرادى انجق قلعه ومدينه نك عينى ايدوكنه دلالت ايدر ميانلرنده بركلام جريان ايلمش ايسه امان مذكور انجق قلعه ومدينه اوزره جارى اولوب ايچلرنده بولنان نفوس واموالى سارى اولماز زيرا كلام مطلق سبقت ايدن دلالت حالله مقيد اولمق امر محققدر ومسلمين اعطاء امانله انجق فتح بابنه قصد مجازات ايلمشلردر وفتح بابدن مراملرى انجق استغنام ونفوس واموال امانده داخل اولسه لر فوات مرام مآلا كلامدر بو جهتله امان تسميه ايتديكى نسنه لره خاص ايدوكى نمايان در انجق صاحب القلعه جمله مالى واولاد وعيالى ايله آمن اولور زيرا قلعه سى اوزره استيمانى آنده تمكن استقرار ايچوندر وتمكنى اشياء مزبوره يه موقوفدر حكم مرقومده آنك حالى داريمزه تجارته كلن مستأمنك مقدما ذكر وتفصيل اولنان احوالنه شبيه ومشالدر واكر ميانلرنده كلام سابق كبى تخصيصه دلالت ايدر نسنه جريان ايلمش ايسه اكرچه بالنظر الى القياس جواب سابق بونده دخى اعدل مقياسدر زيرا فتح بابدن مرام استرقاق واستغنام اولوب لفظ قلعه ومدينه ده ايچنده بولنان اهل واموالى دلالت ايدر كلام يوقدر واحتمال لدركه قلعه ومدينه مسقط رأسى ومسكن آبا واجدادى ايكن قلعه سنى قلع وتخريب ومدينه سنى احراق وتخريب ايدرلر ديو خوفه ذاهب وبو لفظله استيمانده اهل واموالك ابقاسنى ايستميوب انجق قلعه ومدينه سنك ابقاسنه طالب اوله لكن بطريق الاستحسان لفظ مرقوم قلعه ومدينه وايچلرنده بولنان جميع نفوس واموالى امان وعرف ناس دخى بو دعوايه برهاندر زيرا مدينة عامرة ياخود قلعة حصينة دينلدكده كثرت سكانله عمارت وحصانتى فهم اولنوب بيوت وجدرانى ملاحظه اولنماز كورمزميسنكه آمنونى على مملكتى على ان افتح لكم القلعة ديسه بو لفظدن مملكتنده بولنان نفوس واموالك جميعا امانى فهم ايتمزمى وهم مقصودى قلعه ومدينه سى كندويه كالاول باقى وكندو دخى كما كان آنده تصرف اوزره مستبقى اولمقدر وبو مقصود انجق بالجمله دخول امانله وجود بولور وقچان اهل حصندن بركمسنه بالاى حصنه اشراف بعده افتح لكم على ان تؤمنونى من مالى على الف درهم يعنى سزه فتح ايده رم بكا مالمدن بيك درهم اوزره امان ويريكز اوزره ديمكله استعطاف ايلسه اكا على ان تؤمنونى على الف درهم من مالى مسئله سى كبى مالندن بيك درهم بطريق الامان لا بطريق العوض اعطا قيلنور زيرا من مالى كلمه سى تقديم وتأخيرده الف درهمى بيان اولمغله اختلاف معنى نمايان اولماز كذلك افتح لكم على الف درهم على ان تؤمنونى يعنى سزه فتح ايده رم بيك درهم اوزره بكا امان ويريكز اوزره ديسه ذكر الفى امان نفسى اوزره تقديم وتأخير مبانده فتح بابله مسلمين اوزره شرط قيلديغى عوضى اولمق خصوصنده فرق يوقدر واكر افتح لكم على ان تؤمنونى بالف درهم يعنى سزه فتح ايده رم بكا بيك درهم مقابله سنده امان ويريكز اوزره ديسه انجق نفسى آمن وبيك درهمى كسب واداية ضامن اولور زيرا بو صورتده بالف درهم ديمسنه جميع مالى فتح بابله فئ اولورايدى ديسه دخى بويله اولمغله مجددا كسب واداء لازمدر نكته سى اولدركه حرف باعوض اوزره داخل اولور والفى امان نفسنه حرف باءله وصل ايلدكده الف موصول امانندن عوض ايدوكنه نص ايتمش اولور وامانى حاصل اولمغله اداء عوض اوزرينه واجب اولور شول كمسنه منزله سنده اولوركه شخص آخره وهبت هذه العين منك على ان تبيعنى جاريتك هذه بمائة دينار يعنى شوعينى سكا هبه قيلدم بكا شو جاريه كى يوز ديناره بيع اوزره ديمش اوله بونده دخى مائه عوض جاريه در كذلك افتح لكم وتؤمنونى بالف درهم ديسه بنه جواب ذكر اولنان قول صوابدر واكر افتح لكم على ان تؤمنونى من مالى بالف درهم ديرسه الف درهم بنه امانندن عوضدر لكن مالنه ظفر بولدقده ايچندن بيك درهم امانندن عوض اوله رق التزام ايلديكى بيك درهمك يرينه اخذ اولنور بو مسئله مسئلهٔ اولايه مخالفدر كه بونده التزام ايلديكى عوضنه تخصيص محل ايدوب يدنده اولان مالندن ويره جكنى بيان وآنك اوزرينه اخذ امان ايلمشدر بناء عليه آندن مقدار مقدر بطريق الاستغنام آلنميوب بطريق الفداء آلنمق مقرردر اما مسئلهٔ اولاده بلا تعيين المحل ذمتنده عوض مقدرى التزام ايتمكله تمام قهر ايله فتح بابك مقتضاسى اوزره مالى فئ اسلام قيلنور واكر بو صورت ثانيه ده مالنه ظفر بولنمازسه مسلمينه لازم الاداء بيك درهمله مديون اولور زيرا امان مطلوب اكا سالم اولمغله مقابله سنده عوض ملتزمك اداسى بهر حال لازم اولور لكن يدنده مال موجودى وار ايسه اندن اعطا بوغيسه مرادى مال مكتسبدن ادا ايدوكى هو يدا اولور

مطلب من مال على الف درهم

مطلب بالف درهم

واکر فتح بابی ذکر ایتمیوب همان آمنونی حتی انزل الیکم بالف درهم من مالی یاخود من مالی بالف درهم دیمکله اکتفا ایلسه بوقولی انجق فدایه حمل اولنور زیرا حرف با عوض اوزره داخل اوله کاوب عوضله التماس امان ایتمیشیکن حین نزولده ملتمسی اکا سالم اولمغله اداء الف اوزرینه لازم اولور وبو بابده حرف با محلنده کلمهٔ علی واقع اولسه دخی ینه حکم مسئله منقلب اولماز زیرا نفسی اوزره مسلمین ایچون فتح باب کبی بر منفعت التزام قیلمامشدر که الف مرقومی نفسی ایچون مسلمین اوزره اول منفعتی عوضنده الزام ایتمش اوله بناء علیه الف مقدر علی کلا التقدیرین عوض امانی ایدوکی مقرردر واکر افتح لکم علی ان تؤمنونی علی اهلی والف درهم یعنی سزه فتح باب ایده رم بکا اهلم و بیك درهم اوزره امان ویرمکز اوزره دیسه یاخود باهلی ولف درهم یعنی اهلم و بیك درهم مقابله سنده دیسه بو ایکی صورت برابر واهلی ایله مالندن بیك درهم اکا سالم و بقیهٔ اشیاسی فیء مسلمین قیلنمسی مقرردر زیرا اهلی مال قبیلندن اولمامغله آنك ذیلنده ذکر الف دخی امانندن بدل اولمغیچون اولماد یغی ظاهر اولور بو صورتده حرف با وعلی برابردر بلکه ذکر اهل انجق آنلره طلب امان ایچوندر وکلمهٔ واو عطف ایچوندر وحکم المعطوف حکم المعطوف علیه اولوب معطوف علیه استیمان اولمغله معطوف دخی استیمان اولور واکر مالی تقدیم ایدوب افتح لکم وتؤمنونی علی الف وعلی اهلی وولدی دیسه مسلمینا کا بیك درهم اعطا واهل وولدینی ساحهٔ سلامتده ابقا ایتملری اوزره نفسی امین و بقیهٔ اشیاسی فیء مسلمین قیلنور زیرا فتح بابنه مجازات ایچون بونلرك مجموعنی نفسی ایچون شرط ایلمشدر و بونلردن عوضنده صالح اولان الف مسلمین اکا اعطا قیلرلر واهل وولدی مال اولمیوب عوضنه صالح اولماملریله جزاء فتح اولمق اوزره نفسی کبی آنلرك دخی امانلرین شرط ایتمش اولمغله وجه مشروح اوزره عمل اولنور واکر افتح لکم علی ان تؤمنونی بالف درهم و باهلی وولدی یعنی سزه فتح ایده رم بیك درهم مقابله سنده واهل وولدم مقابله سنده بکا امان ویرمکز اوزره دیسه مسلمینه کندو بیك درهم ادا ایتمك لازم واهل وولدی بالجمله فیء مسلمین قیلنماغی مستلزم اولور زیرا حرف با معنای عوضده محکم ایکن الفه مقرون اولوب الفی اماندن عوض قیلدقدنصکره اهل وولده دخی مقرون وآنلری دخی عوض اوزره عطف ایتمکله مجموعی اماندن عوض اولمق اوزره نص ایلمشدر واکر اهل ایله ابتدا ایدوب افتح لکم علی ان تؤمنونی باهلی و بالف درهم دیسه اکرچه قیاسه نظرایله ینه حکم سابق مأمول ومنتظردر لکن بالنظر الی الاستحسان اهل عوضه صالح مال اولمامغله مرادی مقابلهٔ فتحنده اهلنه طلب امان ایدوکنه برهان اولوب بعده الفی اهل اوزره عطف ایتمسندن دخی مرامی الف معطوفی فیء اولان جملهٔ اموالندن نفسی ایچون استثنا ایدوکی نمایان اولمشدر کورمزمیسنکه افتح لکم علی ان تؤمنونی بجمیع قرابتی و باهلی وولدی و بالف درهم دیسه مرادی بونلرك مجموعنی استثنا اولوب فدا اولمدیغی عامهٔ ناسك خواطرینه لایح وهویدادر واکر انزل الیکم علی ان تؤمنونی علی اهلی والف درهم یاخود باهلی والف درهم دیسه بو ایکی صورت برابر واهلی ایله برابر نازل اولدیغی مالندن اکا بیك درهم ویرلمك مقرر وامان نازلده سبقت ایدن حکم اوزره ماعداسی فیء مسلمینه میسردر زیرا حق اهلده مرادی استیمان اولوب فدا دکل ایکن الفی دخی اهل اوزره عطف ایلمکله حکم اهل الفده دخی جاری اولور اما بو صورتده بالف درهم واهلی دیسه فدایه حمل اولنوب کندو مسلمینه هم الفی وهم اهلنی تسلیم ایلمك لازم اولور زیرا الفی حرف بایه مقارن قیلمغله عوض ایدوکی صریح بعده اهلی اوزرینه عطف ایله مرامی فدا اولدیغنی تصریح ایلمشدر بو محلده مؤلف سامی مکان مکنه الله تعالی فی وسط الجنان حضرتلری دیرکه اکرچه ذکر اولنان تراکیب من حیث المعنی بربرینه قریبدر لکن هر فصلده بین الناس غالب ومتعارف اولان معنالری اخذ ایله تفصیل واصل معروف اوزره احکام مسئله تأسیس وتأصیل اولندی مکر مقدما بیلنرده تنصیص فدا یاخود تخصیص امانه دلالت ایدر بر کلام سبقت ایتمش اوله زیرا کلام محتمل المعنیین ایکن احد همالی مرجح برنسنه سبقت ایدرسه اول طرف ترجیح ایتمزسه اغلب وجهین اوزره حمل وتصحیح اولنور نته کیم لفظ مشترکده صیغه سنده بر دلیل ایله احد المعنیین ترجیح ایلمسه حکمی بویله در واکر افتح لکم واعطیکم مائة دینار علی ان تؤمنونی علی عشرة آلاف درهم من مالی یعنی سزه فتح باب ایدوب یوز دینار دخی اعطا ایده رم بکا مالمدن اون بیك درهم اوزره امان ویرمکز اوزره دیسه متکلم اوزره مسلمینه یوز دینار اعطا ومسلمین دخی نفسی ایچون استثناسی اوزره مالندن اون بیك درهمی اکا تسلیم وابقا ایلمك واجبدر و بو قولی فداء درهمه حمل اولنماز زیرا یوز دیناری ذکر ایتمسه مالندن اون بیك درهم اوزره استیمان ایتمش اولوردی لکن مسلمین ایچون نفسی اوزره فتح باب ایله برابر یوز دیناری شرط ایده رك ذکر ایلدکده ینه اویله اولور واکر افتح لکم واعطیکم مائة دینار علی ان تؤمنونی بالف درهم دیسه بو صورتده هم یوز دینار وهم بیك درهمی

مسلمینه اعطا متکلم اوزره واجب اولور زیرا اعطاء دنانیری نفسی اوزره شرط ایلدکده اماننده عوض اولدیغی ابتداء تصریح بعده حرف بایی الف اوزره ادخال ایله اماننده انکدخی عوض ایدوکنی توضیح ایلمشدر مکر کلامنی بالف درهم آخذها یاخود تعطونها یعنی سزدن آله جغم یاخود بکا ویره جککز بیك درهم دیو تخصیص والف معهود مسلمین اوزره نفسی ایچون فتحندن عوض ایدوکنی تنصیص ایتمش اوله وذکر اولنان تقریر جناب مؤلفك ان هذا الکلام یحتمل معنیین قولینك تفسیریدرکه بالف درهم قولی سزه ویره جکم بیك درهم یاخود سزدن آله جغم بیك درهم معنالرینه محتمل در احد طرفینه دلیل بولنورسه اول طرف ترجیح بولنمازسه معانی کلامدن غالب احتمال اولان طرفی تصحیح اولنور والله اعلم بالصواب

باب الحربی یستأمن الی عسکر المسلمین * یعنی حربینك عساکر مسلمینه التجا واعطاء امانلرین ارتجاسی احوالندن باحث مسائل وبا حندر قچان بر حربی حصن وقلعه ومطموره صحبتنی ایتمیه رك عسکر اسلامدن استیمان وابتداء سزه وصلت بعده اهلیمه عودت ومال تجارتله ینه سزه رجعت ایده یم دیو طلب امان ایلدکدنصکره کیدوب اسلحه وغیریدن مال تجارتله کلدکده بونلر بنم مالمدر دیو دعوی ایلسه قولی معتبر وکتوردیکی نسنه اوزره امانی مقرردر زیرا مقهور اولمدیغی حالده استیمان ایتمکله داراسلامه خروج ایچون استیمان ایدن کسنه منزله سنده در ومقدما بیان ایلدیك که بونك اماننده مالی دخی بالتبع داخلدر محصوردکل ایکن عسکر اسلامدن استیمان ایدن کسنه دخی بویله در ومال خصوصنده یدی ثابته وشهادت ظاهر حال ایله مثبته اولمغله قولی مقبولدر کذلك بر عورت کتوروب بو بنم عورتم یاقرزم یاقرنداشمدر دیسه یاخود بر از صبیان کتوروب اولادمدر دیسه ینه تصدیق وجمله سینك امانی تحقیق اولنور زیرا داراسلامه خروج ایچون استیمان ایدنلرك مالی کبی عیالی دخی امانده تابع اولدقلرین مقدما ذکر ایتمش ایدك بو دخی آنك کبیدر اکر مذکوریندن بعضیسی قول متکلمی تکذیب ایدرسه تبعیت امانه سبب اولان نسنه یی تکذیب ونفسی اوزره رقی اقرار وتقریب ایتمش اولمغله فیء مسلمین قیلنور اما اولا تصادق ایدوب بعده مستأمن بونلر ایله بینمزده قرابت یوقدر دیو قولندن رجوع وبونلر دخی مستأمنی رجوع عنده تکذیبه شروع ایلسه لر ینه آمنلردر زیرا ابتداده تصادقلریله استفادهٔ امان ایتدکلرندنصکره مستأمنك سوزی ایله امانلری باطل اولماز زیرا غیر اوزره موجب رق یاخود سالب امان اولان نسنه ایله اقراری مردوددر واکر امیر بونلردن بریني کذب ایله اتهام ایدرسه اهل یمین اولنلرینی تحلیف ایدر نکول ایدرسه مملوکیت اوزره اسیر ایدوب نکول ایله قتل وتدمیر ایلمز اکر برازرجال بالغین ایله کلوب اولادم یا خواتمدر دیسه بالجمله فیء اولورلر زیرا اهل قتال اولانلر امانده داراسلامه خروج ایچون استیمان ایدنلره تابع اولمدقلرین سابقده بیان ایلدیك و بو صورت کبی عسکردن استیمان ایدوب صریحا رجال بالغین ایچون استیمان ایتمیوب واول رجال نفسلری ایچون بشقه جه استیمان ایتمد کلرنده ینه مسلمین دخی آنلری ایدوب صریحا رجال بالغین ایچون استیمان ایتمیوب واول رجال نفسلری ایچون بشقه جه استیمان ایتمد کلرنده ینه تابع اوله مز واکر متاع ورقیقله کلوب بونلر مالمدر یاخود بعض نسا ایله کلوب عیالمدر دیوب مسلمین دخی آنلری معسکره قریب برقریه یاخود بر مطموره دن کتوردیکنی بیلسه لر نظر اولنور اکر اهل معسکر اشیاء مذکوره نك اول قریه ومطموره ده اولدقلرینی مقدما بیلمزلر ایسه جمله سی اول مستأمنه سالم اولور بو صورتده مسلمین بیلملری فرضی اوزره اول محله قاهر اولوب اولملری میاننده فرق یوقدر زیرا بیلمدکدنصکره معنای قهر تحقق ایتمزکه بیلنلر حقنده قریب و بعید برابردر کورمزمیسنکه برکسنه صویه قریب اولوب لکن قرب ووجودندن آکاه اولمسه صویه بعید اولمق منزله سنده اولوب تیممی صحیح اولور کذلك مسلمین اول اشیا اول محلده موجود اولدیغنی بیلوب واصحابی اصحاب منعه ایکن مسلمین آنلره تعرض وقتال ایتممش اولسه لر ینه کتورن مستأمنه سالم اولور زیرا اهل منعه یه قتال ایله تعرض اولنمادقجه مجرد مسلمین حال ومحللرین بیلمکله مقهورین اولمدقلرندن مستأمن اول اشیایی قهر مسلمین تناول ایتمدیکی موضعدن کتورمش اولمغله کندویه سالم اولمق لازم اولور اما فرض مذکور اوزره اهل اسلام اول محلی واول اشیایی بیلوب یاخود بیلمسه لر اما همان اول محله داخل اولسه لر عالم اوله جقلری معلوم اولوب علی کلا التقدیرین اصحابی اصحاب منعه اولمسه لر اشیاء مزبوره دن اول مستأمن ایچون برنسنه سالم اولماز زیرا عساکر مسلمین دارالحربه قهر مشرکین قصدی ایله داخلین اولمشلردر و برقوم غیر ممتنعینك ساحه لرینه نازل واول قومك حاللرینه اطلاعلری حاصل اولدقده اوزرلرینه قاهر اولدقلری ظاهر و باهر اولور کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم خیبره قریب اولوب هنوز دخوللری نصب اولمامش ایکن الله اکبر خربت خیبر انا اذا نزلنا بساحة قوم فساء صباح المنذرین یعنی الله تعالی عظمت وکبریا صاحبیدرکه مسلمینه امدادی ایله خیبر کبی بر حصن حصین خراب اولدی بز اعدادن بر قومك

ساحه لرینه نازل اولدقده اول انذار اولنان قومك قبیح صباح اولدی صباحلری قول كوهر شارى ایله مقهور بت
اعدایی اخبار واظهار بیوردیلر صورت مفروضه ده دخی بو طریقله قهر مسلمین ظاهر اولدقده مستأمن اول
اشیایی مسلمینك ید استعلا وتحت قهر واستیلا لرنده بولنسان نسنه لردن كتورمش اولد یغی باهر اولوب
شول نزول یاخود فتح باب ایچون استیمان ایلین محصورك مقامنه قائم اولمغله اشیاء مرقومه دن برنسنه اول
مستأمن ایچون سالم اولماز واكر اول اشیایی معلوم مسلمین اولان برقریه ده واقع معلوم مسلمین اولمیان برمطموره دن
اخراج ایتمش ایسه جمله سی اكا سالم اولور زیرا مسلمین قریه یه داخل اولسونلر كرك اولسونلر مطموره یی بیلمدكلرنده
اكا وصوللری غیر ممكن وتناول قهرلری غیر متمكندر واكر مسلمین قتاله اقدام وحالا فتحی ایچون محاصره سنه
اهتمام ایتدكلری برحصندن كتورمش ایسه قهر مسلمین اول حصنده بولنسان جمیع اشیایه شامل اولمغله اشیاء
مزبوره فیء مسلمینده داخل اولور دلیلی اولدركه اهل حصندن بررجل استیمانله نازل اولسه برابر كتوردیكی اشیادن
برشیئه نائل اوله مز بناء علیه اول حصندن كلن مال خصوصنده خارج ایكن استیمانله ایچندن خروج ایچون
استیمانك نه فرقی واردر خروج ایچون استیمانده مال وعیالندن برنسنه ایچون تصریح استیمان ایتمدكجه مستأمن
ایچون سالم اولدیغی كبی مانحن فیه مزاولان خارج ایكن استیمان صورتنده دخی سالم اوله مز

باب الحربی یستأمن الینا ثم نجده فی ایدیهم * یعنی بزه استیماندن صكره غیبت وفقدان ایدوب صكره ایادی
اهل حربده نمایان اولان حربینك احكامندن باحث مطالب ومباحثدر مؤلف والاشان علیه الرحمة والغفران
حضرتلری دیر كه فیچان برحربی عساكر مسلمینه التجا وعورات مشركین اوزره سزه دلیل اوله یم دیو امان
مسلمینی رجا ایلیوب مسلمین دوشمنه ملاقی اولدقلرنده اول حربی مفقود وانهزام اعدادن صكره درون اعداده
موجود بولندقده بنی اهل حرب میان مسلمیندن اسیر ایتدیلردیو دعوایه ابتدار ایدوب صدق وكذبی عند
المسلمین آشكار اولمسه نظر اولنور اكر اول حربی مغلول ومغضوب یاخود مربوط ومضروب اولمق كبی
هیئتی هیئت اسرا ایسه اكا تعرض اولنمیوب عندیمزده امان سابق اوزره ابقا اولنور زیرا حقیقت حاله وقوف
متعذر اولدقده همان تحكیم ظاهره ابتدار وعلامت وقیافته اعتبار اولنور بو وجهله ایچلرنده اسیر اولدیغی
بدیدار اولوب دیرز كه اهل حربك آنی اسیر قیلملری ابطال امانه مدار اولماز بردمی یی اسیر قیلدقلرنده
ابطال عهدنده تأثیر ایتمدیكی كبی لكن مستأمن مرقوم مدعای مذكور اوزره البته استحلاف اولنور زیرا مشاهده
ایلدیكمز ظاهر حال اكرچه شاهد صدق مقامنده در لكن كلامنده تهمت كذب مقرر اولمغله قولی یمینی ایله
معتبردر واكر اوزرنده علامت اسرادن برنسنه حاصل دكل ایسه فیء مسلمینده داخل وامام ایچون قتلی دخی
قابلدر زیرا ظاهر حالی بالاختیار عسكریمزدن افتراق ومنعه اهل حربه التحاق اولمغله میانه ده اولان امانی
منتهی وحالی حال اهل حربه مضاهی اولور واكر بعض علایم بالاختیار اهل حربه لحوقنه وبعضیسی اسیر
اولدیغنه ملایم اولوب اشكال حالی اشتباه واشكال اوزره اولورسه فیء مسلمینده ادخال اولنور لكن قتلی حلال
اولماز زیرا اكرچه منعه اهل حرب وموضع اباحت استغراقده بولنوب تعارض علامات عندنده دخی بولندیغی
موضعی تحكیم حكم مشروعدر لكن تعارض علامت آنك امرنده تمكین شبهه ایدوب قتل دخی شبهه ایله دفع
اولنور مقوله دن اولمغله آنك قتلی ممنوعدر اعتراض اولنورسه كه طرفمزدن امانی ثابت ایكن عند تعارض
العلامات نیچون اول اصل ثابته تمسك اولنماز جوابنده دیرز كه بو مقوله اصل ثابت معلومه تمسك انی ازاله ایدن
دلیلك انعدامنه موقوفدر بوقسه ابقا ایدن دلیلك وجودینه موقوف دكلدر بو بابده ایسه اصل امانی ازاله ایدن
دلیل تحقق ایتمشدر كه منعه اهل حربده بولنمشدر بو قیاس اوزره علی كل حال فیء اولمسی لازم كلور اما ایچلرنده
اسیر ایدوكی دلیل ایله ظاهر اولدیغی صورتده بز اول قیاسی ترك ایدرز اما اول دلیل منعدم یاخود
معارضی موجود اولدقده حالا معلوم اولان حالنه اعتماد واجب اولور كه حالا حربی ومنعه اهل حربده موجوددر
واكر عسكر اسلام درجنك اول عدودن روكردان اولوب مجددا هجومله دوشمنی مهزوم قیلدقلرنده اول مستأمنی
ایچلرنده بولسهلر اكر قبل هزیمة الاعداء ایچلرنده ایدوكی هویدا ایسه بو صورت صورت اولی ایله حكم وتفصیلده
برابردر اما ایچلرنده بولنوب مسلمین ایله برابر یاخود اهل حربله برابر كلدیكی بیلنمیوب انجق قبل لقاء العدو مفقود ایكن
میان اعداده موجود اولدقده صكره بن عسكر بكزدن مفارقت ایتمیوب سزكله معا اعدایه مخالطه ایلدم دیو ادعا
مغالطه ایلسه نظر اولنور اكر اهل عسكر قلیل الاعداد واو مقوله كسنه ایچلرنده بولنسه مستور اولمیه جغی معلوم جماعه
آحاد ایسه كذب وحیله سی مبین وحین فقدانده اهل حربه التحاق عندیمزده متیقن اولوب حكم امانی تمام اولمغله

فیء اسلام قیلنور واكر اهل عسكر عظیم المقدار وایچلرنده آنك مستور اوله جغی بدیدار اولوب اول وجهله صدق
وكذبی آشكار اولمسه امان اول اوزره پایدار قیلنور زیرا منعه مشركینه وصولی ایله اصل معلومی مزیل اولان
دلیل بو بابده ظاهر اولمامشدر لكن بزلر اوزرینه منعه مشركینه وصولنی دعوی اول دخی انكار ایتمكله قول آنكدر
لكن قولنه یمینی ایله اعتبار اولنور واكر عسكر قلیل ایكن ایچلرندن مفقود اولوب بعد هزم العدو ایچلرنده موجود
لكن اعدا ایله یاخود اهل اسلام ایله كلدیكی معلوم ومشهود اولمیوب سؤال اولندقده حین فقداننده تدارك علف
ایچون كتمش یاخود یولمی غائب ایتمش ایدم یوقسه اعدایه التحاق ایتمش ایدم دیسه اكرچه مقتضای قیاس فیء
اولمقدر زیرا دار الحرب موضع اهل حرب ایكن بونك اول موضعده عسكردن افتراقی معلوم واول وجهله حكم
انتهاء امانده منعه اهل حربه وصولی منزله سنده ایدوكی مجزومدر لكن مؤلف والاشان طریق استحسانله
احسان ایدوب دیر كه بو بابده یمینی ایله مصدقدر زیرا انسان قضاء حاجت یاخود تحصیل علف ایچون گاه وبیگاه
عسكردن خروج ایده جكی بی اشتباهدر وخبر ویردیكی اوزره خوف وخطر وزحام عسكر هنگاملرنده یولی غائب
ایتمك دخی احتمالدر بو جهتله خبر محتمل الصدق ایله اخبار ایتمش اولور و بوندن اقدم حقنده ثبوت امان معلوم مزاولمغله
آنی ازاله ایدر بر دلیل ظاهر اولمدقجه اصل امانه وجوب تمسك امری باهردر والله اعلم

باب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره * یعنی طرف مسلمینه بدل مجعولی اعطا یاخود عدم اعطایه مقرون
مراوضه صلحه متعلق باب دقایق مرهوندر جناب مؤلف رحمه الله تعالی دیر كه عسكر اسلام حصون
اهل حربدن برحصنی محاصره یه اقدام ایلدكلرنده اهل حصن مسلمینه التجا وبزدن مكالمه امان ایچون طرفكزه
اون كشی خروج ایلسون نه كونه عقد صلح ایدرلرسه راضیلرز دیو عرض رجا ایدوب اون كشی چیقوب مسلمین سبی
واسره قطعا اقدام ایتمیوب انجق جمیع مالملكلرین اغتنام قیلملری وجهی اوزره استرحام ومسلمین دخی ابا وامتناعه
قیام ایتدكدنصكره اول اون كشی انجق نفسلری وعیاللرینه امان ویرملك اوزره مصالحه یه طالب ومسلمین دخی
سمت رضایه ذاهب اولملریله اول اون كشی حصنه دخول وفتح باب ومسلمین دخی تعاقب ایدوب سبی واسره
شتاب قیلمغین اهل حصین اظهار لجاج واول عشره سزلك بزلردن سبی واسر ایتمكه تعهد ایلدكزی اخبار
ایلدیلر دیمكله احتجاج ایلسه لر بو بابده قطعا كلاملرینه اعتماد اولنمدیغندن بشقه عشره مرقومه نك آنلری
بو قوللرنده تصدیق وتكذیبلرینه دخی اعتبار واعتداد اولنماز وداخل حصن اولنلردن عشره وعیاللری اخراج
ماعداسی فیء مسلمینده ادراج اولنور زیرا عشره دن غیری یه صراحة ودلالة امان مسلمین غیر حاصل واهل حصن
بالتبع دخی امان عشره ده غیر داخللردر زیرا امان محصورده اكا فی الحقیقه تابع اولان عیالینك دخی دخولی میسر
دكل ایكن هیچ تابع اولمیانلرك نیجه متصوردر ودعوالری اوزره عشره مرقومه آنلره كرچكدن امان سبی ایله
اخبار ایلدیلر ایسه ده اولبابده كذبی اختیار ایلمشلردر واهل حصن بویله خائنلری تعیین سفیر ایتملریله كند و
نفسلرینه باعث تكدیر اولمشلردر وسوء تدبیرلری ایله مبتلای غرور اولوب تغریر مسلمین ایله مغرور اولمامشلردر
بو جهتله اول حصنده مسلمیندن برجماعت بولنوب فی الواقع اول عشره بونلره امان سبی ایله اخبار قیلمشلردر دیو
شهادت قیلسه لر اكا دخی اعتبار اولنماز زیرا بیانی سبقت ایتمشدر كه بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابتدن اقوی
اوله مز حتی اول عشره عندیمزدن حصنه دخوللرنده اهل حصنه بویله خبر ویردكلرین بزلر معاینه ایلسك اصل
امان بزدن واقع اولمامغله آنلری استرقاقه مانع اوله مز واكر اهل حصن ابتداء امرده اول عشره كرك عقد صلحله
وكرك بلا عقد طرفلرینه عودت ایدنجیه دكین حصنلرنده اولان نفوس واشیا اوزره مسلمیندن اخذ امان ایتمش
اولسه لر بو صورتله صورت سابقه سیاندر كه امان مرقوم رجوع عشره ایله نهایته ایروب كالمعدوم اولمشدر واكر
صورت مفروضه ده عشره مرقومه طرفلرینه عودت ووقوعی اوزره ماجرالرین اخبار وحكایت ایدنجیه دكین
اخذ امان ایتمشلر اولوب عشره دخی بز اهل حصنه سزلك امان ویرمدیكیكزی اخبار ایلدیك دیو ادعا آنلر دخی
بو خصوصدن نسنه سویلمدیلر دیو انكار مدعی ایلسه لر اهل حصن اول امان اوزره ابقا اولنورلر زیرا عشره بزدن
اهل حصنه ویریلن امانك انتهاسنی دعوی واهل حصن دخی انكاره التجا ایتملریله قول قول منكردر وعشره نك
بو بابده شهادتلری دخی معتبره دكلدر زیرا هم فعل نفسلرینه شهادت وهم فعللرینی غیرك تنفیذ واجازتنه شهادتدر كه
فحوای كلاملری بز اهل حصنه افهام ایلدیك آنلرده فعلمزه رضا ویردیلر دیمكی ایهامدر وانسان مباشرت ایلدیكی
فعلنه آخرك اجازتی اوزره شهادتی غیر مقبوله در واكر عشره نك اهل حصنه اخبارلری اوزره حصنده بولنان
مسلمین یا اهل ذمتدن برجماعت شهادت قیلسه لر شهادتلری قبول واهل حصن فیء مسلمینده دخول ایدرلر زیرا

مطلب لا تقبل الشهادة على فعل نفسه ولا على اجازة الغير لفعل نفسه

مطلب لا يجوز شهادة الفاسق ولو على الحربين

شهادت مزبوره اهل حصن اوزره حجت اولمغله آنكله ثابت اولان اقرارلریله ثابت كبيدر اماصورت مفروضه ده
مسلميندن اولان شهود فسقه وفجره دن معدود ایسه اهل حصن مقدماسبی اولنمش ایسه دخی كركدر كه آنلری
مجددا حصنلرینه رد وكما كان باب حصنلرین سد ایدوب نبذ عهدی تقدیم بعده قتاللری تصمیم اولنه زیرا
ان جاءكم فاسق بنبأ فتبينوا نص مخصوصنده خبر فاسقده توقفله امرالهی منصوص اولوب عدم قبول
شهادت فاسقده مشهود عليه حربی اولمغله مسلم اولق میاننده فارق یوقدر وعشره آنلره صلحی اوزره كيفيتی
اخبار ايلدكلری ثابت اولمدیغجه امانلری بركال اولوب سبی واسترقاقلری حلال اولماز بوصورتده مسلمين دخول
ايده كلرنده حصنلرین كسر وافناوآنلری بلامنعه ابقا ايتمش اولسه لر كركدركه آنلری مأمنلرينه الحاق ايده لر زيرا
طرفمیزدن امان اوزره لردر مأمنلرينه ابلاغ اولنمادقجه نبذ عهدلری جائز اولماز واكر صورت مفروضه ده اول عشره
بزراهل حصنه سز كله اولان صلحی صحتی اوزره اخبار ايتميوب بلكه مسلمين سبيه امان ويرديلر ديمكله كذبی اختيار
ايلمش ايديك ديسه لر بونكله صورت اولی برابر وبونده دخی حصن ايچنده بولنان برنسنه يه جواز تعرض غير
متصوردر زيرا امانلرينه عشرهٔ مرقومه عودت وماجرالرين وقوعی اوزره اخبار وحكايت قيلملری تعيين غايت
قيلنمش ايدی هنوز اول غايت پذيرای صورت اولمامشدر بوصورتده مسلمين اهل حصنه چونكه سز لر اخبار عشره
اوزره سلامت سببه قناعت واول وجهله فتح حصنه مسارعت ايتمش ايديكز بز دخی سبی سزه سالم قيلوب امتعهٔ
سائره يی اخذ ايله غانم اوله لم دیيوب اهل حصن شعدی اكا دخی راضی دكللرز ديسه لرينه قوللری معتبردر زيرا امانمز
حصنده بولنان جميع اشيايه شامل اولمغله نبذ عهد ياخود وجود غايتله نهايت بولمادقجه اهل حصن خلافنه راضی
اولسه لر دخی ينه اول امان اوزره باقيلردر وغايت امان دخی ماجرالرين وقوعی اوزره اعلان ايدی چونكه تحقق
ايتمدی كركدر كه مسلمين آنلری كالاول منعه لرينه ايصال ياخود مأمنلرينه ابلاغ وارسال ايدوب صكره نبذ ايله مباشر قتال
اوله لر واكر امير مسلميندن بركسنه يی عشره ايله برابر بعث وتسيير ايدوب اول مسلم عشرهٔ مرقومه اهل حصنه ماجرای
صلحی وقوعی اوزره اخبار ايلديلر ديو اعلام اهل حصن دخی قول مذكوری انكاره اقدام ايلسه لر قول ينه آنلرك
قوللريدر زيرا شهادت واحد الزام خصامده مسلمين اوزره حجت اولمديغی كبی مستأمنين اوزره دخی حجت اولماز اما مسلميندن
ايكی ياخود اكثر كسنه لری برابر ارسال ايدوب آنلر دخی وجه مشروح اوزره شهادت قيلسه لر اهل حصن فیء اولورلر
زيرا ايكی مسلمك شهادتلری حجت تامه اولمغله انتهاء امانی موجب اولان غايتك ثبوتی مستوجب اولور سؤال اولنورسه كه

مطلب لا يورث نصيب من مات قبل احراز الغنيمة

مسلمين مذكورينك غنيمتدن نصيبلری اولوب شهادتلرنده جر مغنم در كار ايكن نيچه قبول اولنمز اوار اولور جواب
اولدركه اگرچه بويله در لكن غنيمتده حقلری قبل الاحراز تأكد ايلمز حتی قبل الاحراز فوت اولنلرك سهمی
وارثلرينه انتقال ايلمز وبومقوله حق ضعيف قبول شهادته مانع اوله جق تهمتی ايراث ايلمز كورمزميسنكه عسكردن

مطلب الحق الضعيف في المدعي لا يمنع قبول الشهادة

ايكی مسلم بردمی اوزره غنيمتدن شی نسنه يی ياخود بيت المالدن برنسنه يی سرقه ايلدی ديو شهادت ايلسه لر
شهادتلری قبول اولنور شركت عامه بناء بو بابده منفعتلری واردر ديو قبولدن نكول اولنماز واكر اول ايكی
مسلم بين المسلمين شهادتی قبول اولنميانلردن ايسه اهل حصن امانلری اوزره ابقا اولنورلر زيرا امانه نهايت ويرن

مطلب شهادة الذمي على المستأمن

غايت هنوز ثابت دكلدر كه ثبوتی بوشهادتی قبوله منوطدر واكر امير اول عشره ايله اهل ذمتدن ايكی كسنه يی
بعث وتسيير ايدوب آنلر دخی اهل ذمت اوزره شهادتلری قبول اولنان عدولدن اولسه لر اهل حصن فیء اولورلر

مطلب شهادة المرأة

زيرا بو شهادتلری مستأمنين اوزره در واهل ذمتك مستأمنين اوزره شهادتلری شبهه ايله مندرئ اولوب اولیان
امورده مقبوله دركه بوبابده ايكی مسلم منزله سنده لردر واكر بومدعايه بررجل وايكی امرأه شهادت ايلسه لر قبول
اولنوب اهل حصن فیء اولورلر انجق قتللری جائز اولماز زيرا شهادة النساء مع الرجال اگرچه شبهه ايله ثابت اولان
امورده حجتدر لكن شبهه ايله مندرئ اولان امورده شهادتلرنده شبههٔ ضلال ياخود شبههٔ نسيان تحقق ايتمكله

مطلب شهادة المستأمنين على الكفار المختلفة الدار والمتفقة

حجت دكلدر واكر امير معيت عشره ده اهل حربدن ايكی شخص مستأمنی تسيير ايدوب آنلر دخی وجه محرر
اوزره شهادت وتقرير ايلسه لر نظر اولنور اگر اول ايكی شاهد اول دارك اهلندن ايسه لر شهادتلری قبول اولنور
واگر شاهدلر اهل شرك ياخود ابناء تركدن اولوب اهل حصن نصاری ايسه لر ميانلرنده تباين دار اولوب ولايت
توارث كبی ولايت شهادت دخی منقطعه اولمغله شهادتلری قبول اولنماز وجهی اولدركه دار الحرب دار قهردر
بوقسه دار حكم دكلدر واختلاف منعه لرينه اعتبار ايله اول مرتبه تباين دار بديدار اولوركه ديار مختلفه دن اولان
مستأمنين دار عزده جمع اولسه لر دخی بربری اوزره شهادتلری قبول اولنماز اما اهل ذمت بشقه دركه اهل
دار عزدن اولمشلردر ودار اسلام دار حكم اولوب حكم واحد ده مجتمع اولدقلرنده ملتلرينك تلفه ايسه ده بربری اوزره

شهادتلری قبول اولنور طائفه مسلمين مختلف المذاهب والاهوا اولسه لر دخی بربرلری اوزره شهادتلری قبول
اولنديغی كبی وقتی صورتده كه اهل حصن مأمنلرينه رد اولنه آنده عشره دخی مأمنلرينه رد اولنور زيرا امان
علی وجه اليقين آنلره تناول ايتمكله قبل النبذ آنلره تعرض وتطاول جائز كوريلمز واگر اهل حصندن عشره نك غيری
كندو دينده عدولدن اولان برجماعت كلوب عشره اهل حصنه امر صلحی وقوعی اوزره اخبار ايلديلر ديو شهادت
ايلسه لر شهادتلری قبول اولنماز زيرا زعم وشهادتلرينه نظر ايله اول جماعت عبيد مسلمين اولديلر زيرا عشره
امر صلحی علی وقوعه خبر ويردكلرين بونلر اخبار وزعملرنجه انتهاء امانی اقرار ايتملريله علی تقدير صدقهم جمله سی
رقيق وعلی احتمال كذبهم رق وحريت ميانند ه متردد برفريق اولوب منزلهٔ مكاتبينه نزول ايتملريله شهادتلری
قبول اولنماز واذا لم تقبل شهادتهم فاهل الحصن آمنون غير العشرة واموالهم ورقيقهم يعنی اول جماعتك
شهادتلری قبول اولنمادقده اهل حصن بالجمله آمنلردر انجق عشرهٔ مرقومه وآنلرك اموال ورقيقلری غير آمنلردر
شارح الكتاب امام سرخسی لاطفه الله تعالی بلطفه الانسی ديركه نسخ كتابده اگرچه بو عبارهٔ محرره تحرير
اولنمشدر لكن سقط ومحض غلطدر صحيحی غير الشهود علی العشرة يعنی عشره اوزره شهادت ايلين اول
جماعتك غيريلری آمنلردر ديملكدر زيرا امان عشره بلا اشكال ايكن جملهٔ آمنيندن استثنالرينه نيجه مجال بولنور
اما آنلرك اوزرلرينه شهادت ايدنلر انتهاء امانه اقرارلری صريح واقرارلری نفسلری حقنده صحيح اولمغله اموال
ورقيق وعيالرندن آنلری تصديق ايدنلر ايله برابر نفسلری فیء مسلمين قيلنور واولاد صغارلرينك دخی والده لری
اول جماعتی تصديق ايدرلرسه اولاد صغارلری دخی فیء اولورلر واگر تكذيب ايدرلرسه تعرض اولنماز زيرا صغار
حجور امهاتده اولوب عند التكذيب امهات آمنه اولمغله اولاد صغارلری دخی آمن اولورلر اما والده لری بوغيبسه
اول جماعت حق صغارده تصديق اولنورلر حكمنی اولدركه اول جماعت رقيق اولوب امهات عند التكذيب
حرائر اولملريله حقلرنده امان باقی اولق اعتباريله حق اولاده حجور امهات اعتبار اولنور لكن امهات بولنميجه
انجق حجور آبايه اعتبار اولنور اولاد صغارلری دخی بالتبع رقيق اولورلر واول جماعت اولاد كبارلری حقلرنده
تصديق اولنمازلر مگر اولادلری آنلری تصديق ايده لر بوصورتده اقرارلری اوزره رقيق اولورلر واگر امير مسلمين

مطلب ادعى الرسول ايصال الكتاب وهم ينكرون

صورت مفروضه ده امير حصنه ماجرای صلحی متضمن برنامه تحرير وبعد الختم طرفندن برسفير ايله معيت
عشره ده بعث وتسيير ايدوب بعد فتح الباب امير حصن بكا نامه كلمدی وسفير بكز دفع وتسليم ايلمدی ديو
تقديم انكار وسفير دخی نامه يی ويردم حتی بنم يانمده قرائت ايلدی ديو دعوايه ابتدار ايلسه اهل حصن امان
سابقلری اوزره ابقا اولنورلر زيرا سفير ايصال نامه ايله انتهاء امانی ادعا وامير حصن انكار مدعی ايتمكله قول
قول منكردر زيرا انتهاء امانه ترتب ايلين اباحت قتل واسترقاقلريدر وحكم مذكور شبهاتله مندرئ اولان
امور دن اولمغله آنده خبر واحد مسلم دخی اولسه حجت نامه اوله مز اما امير ايكی مسلمی بعث وتسيير ايدوب آنلر دخی
حضوريمزده امير حصن اوزره قرائت اولنوب اول دخی استماع ومضمونينه تحصيل اطلاع ايلدی ديو شهادت
ايلسه لر اهل حصن بالجمله فیء اولورلر زيرا ثابت بالبينة ثابت باقرار الخصم كبی در وشهادت مسلمين حجت تامه در
واگر اول ايكی مسلم نامهٔ مرقومه امير حصنه تسليم اولنوب لغت عربيه ايله اوزرينه قرائت وترجمانی اكا ترجمه
وحكايت ايلدی لكن ترجمان مرقوم صحيح وسقيم نه كونه افاده ايلدی معلوممز اولمدی ديو شهادت ايلسه لر
بونده مقتضای قياس مضمون نامه يی صحيحا بيلديكی بزه معلوم اولنجه دكين امان اهل حصن قوی الاساس
اولمقدر زيرا امير حصن لغت عربيه يه عارف اولمديغی عندمزده معلوم وشاهدلر ترجمانك كيفيت ترجمه سنه
واقف اولمدقلری مجزوم اولوب بومقدار ايله مضمون نامه يه علمی غير ثابت وعلمی ثابت اولمدقجه انتفاء شبهه
وانتهاء امان غير متثبت اولمغله قتل وسبيلرينه اقدام مسلمين جائز كوريلمز لكن مؤلف صاحب احسان بو بابده
استحسان ايدوب ديركه اهل حصن فیء اولورلر زيرا مسلمين نبذ عهدلرين اراده ايتدكلرنده بونك مافوق مقدورلری
دكلدر وترجمانلری خيانت ونامه ده اولميان كلامی حكايت ايتمش ايسه بنه كندو تقصيرلرندندر كه اويله خائن
ترجمان ايلشلردر وبومقوله حقيقتی تحقيق اولنميان مواده حكم شرعی اكا تعليق اولنميوب انجق سبب ظاهرينه
تعليق اولنور وبو بابده شاهدلر شهادت ايتدكلری هنگامده اول سبب ظاهر دخی تمام اولمشدر واگر طرف مسلميندن
بعث اولنان مسلملر مجلس امير حصنده حاضر بولنميوب انجق امير حصن جواب نامه يی ينه برنامهٔ مختوم ايله
اعاده ايتمش اولوب بعد الفتح امير حصن نامه لری انكار وبكا نه نامه كلدی ونه اول عشره وقوعی اوزره خبر ويردی
ديو تبريده اصرار ايلسه بالجمله امان اول اوزره اقرار اولنورلر زيرا امير مسلمينه كلن نامه مصنوع وامير حصنك

مطلب كتاب القاضي بحجة فيما لا يثبت بالشبهات

لسانندن خلاف واقع اوزره موضوع اولمق محتمل الوقوعدر و بويله نامهٔ مشكوك النظام ايله مبيح قتل واستغنام اولان
انتهاء امان ثابت اوله مز كذلك اول نامه اهل حربك ملك اعظملرندن بديدار اولوب صكره مملكته وقوع استيلادن
صكره انكار ايلسه بنه مسلمين ايله بيلرنده حاصل اولان امان باطل اولماز زيرا قريبا بيان ايلديك كه هر كتاب محتمل
الخطأ والصوابدر وكاه اولور كه ملك اعظمدن دون اولان كسانك لساننددن تدبير اولنديغى كبى ملك اعظم
لساننددن دخى تزوير اولنور بو مقوله حقيدر باطلدر معلوم اولميانكا بله اراقهٔ دماء واسترقاق عبيد واماء
حلال اوله مز اعتراض اولنورسه كه بو احتمال كتاب قاضى ده موجود ايكن احكامده حجت قيلنمغه نيجه مجال بولنور
جواب اولدر كه كتاب قاضى شبهه ايله مندرئ اولان خصوصده حجت قيلنماز وشبهه ايله ثابت اولان خصوصده
دخى اكرچه حجت قيلنمامق مقتضاى قياسدر لكن قاضينك ختمى ونفس كتاب ومضمون كتاب اوزره شهادت
شهود ايله حسب الظاهر تزويردن تصنعدن امن وسلامتى موجب اولان شرائطه مقرون اولدقده تحقق احتياجه بناء
حجت قيلنمسى استحسان اولنمشدر و وصف معهود بره وارد اولان كتاب ملك كفارده نا موجوددر والله اعلم

باب امان الرسول * يعنى مسلميندن اهل حربه بعث اولنان رسولك اعطاء امانندن باحث مطالب ومباحثدر
مؤلف الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب دير كه قچان امير مسلمين لمصلحة امير حصنه بر رسول مسلمى ارسال
واولدخى تبليغ رسالتى خلالنده امير بزم بنم وساطت لسانم ايله سكا واهل مملكتكه ارسال امان ايلدى سندخى همان
باب قلعه يى كشاد ايله ديو مجرد تقرير لسانى ايله بسط اقوال ياخود طرف اميردندر ديو ساخته بر نامه ابرازى ايله
تأييد مقال ايلبوب و بو قيل وقالده مسلميندن بر جماعت حاضرين وصورت احواله ناظرين اولدقدنصكره
امير حصن فتح باب ومسلمين كيروب سبى واسره شتاب ايتدكلرنده امير حصن سزك رسولكز كلوب امير يكز بزه
امان ويرديكنى اخبار ايدوب شو مسلملردخى شاهد اولديلر ديسه جمله سى آمن وسالم وآلنان نسنه لرى كيرو رد
اولنمق لازم اولور زيرا تعبير رسول عبارهٔ مرسل منزله سنده اولمغله همان امير عسكر آنلره امان ويرمك مرتبه سنده
اولور سؤال اولنورسه كه تعبير رسول عبارهٔ مرسل منزله سنده اولديغى فى الحقيقه رسول قيلنديغى ماده ده در
بو قسمه تصنع واختراع ايلديكى ماده ده دكلدر جوابنده ديرز كه فرق محرر بعث اولنديغى شخصك حقنده
غير معتبردر زيرا آنكيچون طريق تحقيق مسدود ومقدورى اولمجق خبر رسوله اعتماد در بو جهتله آنك حقنده
رسالت رسول ثابت اولدقدنصكره خبر ويرديكى نسنه نك جمله سى حق وواقع ومحقق حكمنده قيلنور نكته سى
اولدر كه مرسله لازم اولان رسالته بر امين وصادق كسنه يى اختيار ايدوب خائن وكاذبه اعتبار ايتمكدر
وخبر رسول مرسل اليه حقنده واقع ومحقق حكمنده قيلنماسه تغرير اولور تغرير ايسه حرامدر كورمزميسنكه
امير جيش اهل حربه نداوشوكسنه بيتمزده جارى اولان هر خصوصده بنم رسولمدر ديو رفع صدا ايتدكدنصكره
اول رسول خيانتكار بويله بر خبر ساخته ايله اخبار ايلسه بو صورتده اول قوم مغرورين خصوص امانده معذورين
اولمازلرمى صورت سابقه دخى بويله در واول كسنه كه ولو تقول علينا بعض الاقاويل لاخذنا منه باليمين ثم لقطعنا
منه الوتين نظم كريمى تأمل ومعناى نظميى تعقل ايده ذكر ايلديكمز معنى اكا واضح وهويدا اولور يعنى اكر
محمد عليه السلام زعم كفار اوزره عند نفسندن بز عظيم الشانك اوزرينه على طريق فرض المحال بعض اقوال مخترعه
تكلم ايديدى ملوك جبارين غضب شديد ايلديكى كسنه يى صاغ الندن طوتوب ضرب عنقله نياط قلبى اولان
عرق وتين يعنى حبل الوريدينى قطعله اهلاك ايلديكى كبى بز عظيم الشان آنى اهلاك ايدر ايديك بو معناى
حاصلدن خلاصهٔ محصول اولدر كه ثابت الرساله اولان رسول افترا واختراعه مشغول اولنجه مرسل اليه اولان
قومك عذرلرى مقبول اولجق اول رسولك امين اتخاذ اولنمش ايكن خيانتى اشنع اولمغله اقطع تعذيب وتنكيله مستحق
وموصول اولور اما فضولى دعواى رسالت ايدنلرك خيانتلرى خيانت سابقه دن اهون ومفضول واكا مفاسد
مخترعه سنده على العميا متابعت ايدنلرك عذرلرى نامقبول وكندولر دخى مغضوب ومخذوللردر بو جهتدن
مسيلمة الكذاب وآنك اضرابى سفهاء اعراب الله تعالى اوزره نيجه اقاويل اباطيل افترا سنى ارتكاب ايتمشلر
ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم حقلرنده لئن اشركت ليحبطن عملك دخى قل ان كان للرحمن ولد
فانا اول العابدين آيت كريمه لرى سياقى وقضيهٔ شرطيه نك طرفينى كاذب وحكم ملازمه سى صادق اولمق قياسى
اوزره ترتيب اولنان وعيد ونكال بونلره دنياده تعجيل وايصال اولنمادى بو مقدمه لردن آشكار اولمشدر كه
فى الحقيقه ارسال اولنان رسولك مرسلندن خبر ويرديكى اخبارده كار وكفتارى نفوذ واعتبارده خود بخود دعواى
رسالت ايلين ساخته كارلرك قول وكردارلرينه قياس اولنماز مترجم فقيردير كه بو محلده عبارهٔ كتاب رتبهٔ اخلالده ايجاز

مطلب تصرفات المترجم فى حل المرام

اوزره اولمغله بعض مقدمات مطويه سنى ابراز ايدەرك تعقيدنى تحليل واجمالنى تفصيل بر له نوع اطنابه سر آغاز اولنمشدر
اصل كتابه نظر ايدن اولو الالباب بو كينه يى معذور بلكه ممدوح ومشكور طوتوب جقلرى بى ارتيابدر والله اعلم بالصواب
انتهى وصورت مرقومه ده رسول ذمى ياحربى مستأمن اولسه بنه امان اهل حصن امرمتيقندر زيرا ثبوت امان
امير عسكر طرفندندر بو قسمه طرف رسولدن دكلدر زيرا اول حصن ايچنده اهل حصندن ممتنع اولمغله
قبل نفسندن امانى صحيح اولماز و بو تقصير انجق طرف اميردن واقع اولمشدر كه رسالته برخائن كافرى اختيار
ايلمشدر بو ايسه شرعا منهى عنه ايدوكى بديداردر اول قصهٔ مرويه يى كورمزميسنكه حضرت عمر رضى الله عنه
ابو موسى الاشعرى رضى الله عنه جنابلرينه امر ايلديكه وار كاتبكه امر ايله كه مسجده كيروب شو نامه يى نامه
قرائت ايلسون ابو موسى ديديكى بنم كاتبم مسجده كيره مز حضرت عمر ديديكه نيچون كيره مز اول جنبيدر ابو موسى
ديديكه جنب دكل لكن نصرانيدر حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه سبحان الله مؤمنينك غيريدن محرم اسرار
اتخاذ ايلمش سين لاتتخذوا بطانة من دونكم لايألونكم خبالا يعنى اى اهل ايمان همجنسكز اولان مؤمنلرك
غيريلرندن محرم اسرار اتخاذ ايتمكز زيرا افساد امورى يكزده قصور ايتمزلر نظم جليلنى ايشتمديكمى واكر صورت
مفروضه ده بعد الفتح والسبى اهل حصنك دعواى امانلرينه شهادت ايلين شهود مسلمين موجود اولميوب
انجق اول رسول بونلرك ادعا ايلدكلرى سوزى بن سويلدم ديو تحقيق ايدوب وصحتنى بيلكه قول رسولدن
بشقه طريق اولمسه اول دخى تصديق اولنماز زيرا استينافنه مالك اولميه جغى نسنه يى اخبار ومسلمينك حقلرين
سبب ثبوتى ظاهر اولدقدنصكره ابطال ايده جك امانى دعوايه اجتسار ايتمكله بلاحجة تصديقه سزاوار اولماز
لكن سبيدن آنك سهمنه دوشنلر امانلرينه مقر اولمغله احرار اولورلر اما دار الحربه عودتلرينه رخصت ويريلمز
زيرا بو ماده حقوق مسلميندندر واكر بو مقاله اوزره اهل ذمتدن بر جماعت شهادت ايلسه لر شهادتلرى
مسلمين اوزره قائمه اولمغله قبول اولنماز اما صورت مفروضه ده بو رسالتى ابلاغ ايلين كسنه فى الحقيقه رسول اولميوب
همان بر شخص بو الفضول امان قومى متضمن برنامه ترتيب وانكله ايچلرينه دخول ايلسه ياخود بلاكتاب بن رسول
امير ياخود رسول مسلمينم ديو تبليغ امان شتاب ايلسه جمله سى فئ اولوب امام ايچون مقاتللرينى قتله دخى جوازواردر
زيرا رسول فضولى اول امانى كندو نفسندن اثبات ايده مز كه اول قولى تقول ايلديكى حينده مسلم ايسه ده
ايچلرنده ايكن آنلردن ممتنع دكلدر بلكه ايچلرنده اسير كبيدر وامان اسير مسلمين اوزره غير نافذدر واول امانى
امير عسكردن تصحيحى دخى ممكن اولماز زيرا ارسال رسول ايتمشدر كه تعبيرى مقام عبارهٔ اميرده قائم اوله نكته سى
اولدر كه بو بابده مقالهٔ مرقومه يى ابطالمزده معناى غرور تحقق ايلمز وتقصير انجق قبل نفسلرندن حاصل
اولمشدر كه بو مقوله وقتا من الاوقات طرف اميردن رسول اولميوب بودفعه دخى معلوم الرساله اوليان شخص
مجهولك سوزينه اعتماد ايلمشلردر وامير مسلمين ايچون بو فساددن احتراز ممكن دكلدر زيرا اول ساخته كارى
بيلمز كه آنى تزويردن منع ايده واهل حصندن حقلرنده ممكن الوقوف اوليان اموره تكليف وقوف ساقط اولديغى كبى
امامدن دخى ممكن التحرز اوليان خصوصدن تكليف تحرز ساقطدر واكر بو رسول بو الفضول مسلم اولوب
عسكر مسلمينده قائم ايكن اول مقالهٔ مزوره ايله اهل حصنه ندايه جرأت آنلرده فتح بابه مسارعت ايلسه لر مسلميندن
مجددا نبذ امان واقع اولنجه دكين آمنين اولورلر زيرا قائلى منعهٔ مسلمينده بولنمغله امان آنك طرفندن واقع اولور
وسابقده بيان ايلديك كه مالك امان اولان كسنه بشقه بر مالك امانك لساندن اخبار امان ايلسه صدق وكذبنه
نظر اولنميوب امانى واقع ومعتبر اولوب صادق ايسه جانب مخبر عنه دن وكاذب ايسه كندو جانبندن مقرر اولور
انجق بو وقعه نك وقوعنه دخى وقوف عدول مسلمينك شهادتلرينه موقوفدر زيرا حق استغنامليرين ابطال اوزره
قائمه در واكر فى الحقيقه رسول امير اولان شخص بيدريغ واروب رسالة اميرى تبليغدن صكره مباشرت تزوير ايله
فلان قائد سزه امان ويروبنى اول امانله سزه ارسال ايلدى ياخود باب اميرده اولان مسلمين سزه امان ويرديلر
ياخود حصنكزه دخولدن اقدم سزه نداء امان ايتمش ايدم ديو تبشير و بويله تبشير ايلديكنى مسلميندن بر جماعت
شهادتلريله تقرير ايلسه لر خبرى كذب وبهتان اولدقده اهل حصن فئ اسلاميان اولورلر زيرا قائدك و باب اميرده
اولان مسلمينك رسوللرى دكل ايديكه عبارتى آنلرك عبارتى حكمنده اوله وحال تكلمنده منعه لرنده بولنمغله بنفسه
امانه مالك دخى دكل ايدى بو جهتله حكم كلامى باطل اولور واكر اول رسولى آحاد مسلميندن بريسى لمصلحة ارسال
واولدخى واروب بعد المصلحة بنى ارسال ايلين سزه امان ويردى ديو اختراع مقال ايلسه بو دخى باطلدر زيرا
بويله ماده ده اطراف عسكردن بر بينك رسولى كرك رسول امير وكرك رسول جماعت مسلمينه قياس اولنماز

مطلب اذا اخبر الرسول كذبا

زیرا بو مرسل بالذات داخل حصن اولسه اول محلده امانی صحیح اولماز اندن خبر و یرن رسولی دخی بویله در
اکرچه رسول امیر ورسول جماعت مسلمینده دخی مقتضای قیاس بودر لکن فقهاء ذوی الاحسان بو صورتلرده
سالك استحسان اولدیلر زیرا جماعت مسلمین قنده بولنسه اهل منعه اولورلر ورسوللری کندو مقاملرینه
قائم اولمغله آنلره نسبت اولنان امانك وقوعی لازم اولور وامیرك دخی امارتی انجق منعه سی اعتباریله اولمغله امیر
اولدیغی مکانده صحت امانی بی کان واخبار امانده لسان رسولی کندو لسانی ایله یکساندر ووصف معهود آحاد ناس
حقلرنده ناموجود اولمغله طرفلرندن رسوللرینك اخبار امانی اعتباره شایان اوله مز واکر امیر فی الحقیقه اخبار
امان ایچون برکسنه یی تسییر ایدوب اولدخی کیدوب صکره طرف امیره عودت ورسالت امانی ابلاغ ایلدم دیو
اخبار وحکایت ایلسه صدق اخباری معلوم مسلمین اوله مز ایسه ده ینه اول قوم آمنین اولورلر زیرا رسول ایچلرینه
دخول ایدنصکره اداء رسالت ایتمدیجه خروج ایتمدیکی ظاهر حال وغالب احتمالدر ووقوف حقیقتی ممکن اولمیان
خصوصده حکمی ظاهره بنا ایلمك واجب ومنصوصدر وهم اخبار رسولده جانب صدقی راجح اولمسه دخی
مجرد احتمال صدقی واضحدر بو مقدار ایله شبهه امان بدیدار اولور وسابقده بیان ایلدیك که امان موضع شبهه ده
ثابت اولور بناء علیه قبل النبذ اوزرلرینه هجوم مسلمین مشروع دکلدر واکر امیر وجماعت مسلمین برقومه
امان ویروب بعده عهدلرندن رجوع وقتاله شروع ایده جکلرین اخبار ایچون برکسنه یی ارسال ایلسهلر
اول دخی کیدوب بعده عودت واخبار ایلدیکنی ذکر وحکایت ایلسه مسلمین اول خبرك وصولنه یقین ایتمدیجه
اوزرلرینه هجوم ایتملری جائز اولماز زیرا خبر رسول محتمل الصدق والکذب اولمغله خصوص امانده
حجت ایسه ده نقض عهدده حجت تامه دکلدر نکته سی اولدرکه نبذ عهدك نتیجه سی اباحت سبی
واستحلال فروج ودمادر و بونلر شبهه ایله ثابت اولماز وظاهر مجرد یاخود خبر واحد شبهه دن خالی دکللردر
اما ثمرهٔ امان حرمت سبیدر که شبهه ایله ثابت اولان احکامدندر وهم نتیجهٔ نبذ امانده غلط واقع اولدقده
بردخی تدارکی ممکن اولمامغله آنده ظاهر مجرده اعتماد جائز اولماز اما ثمرهٔ امانده غلط واقع اولسه تدارکی ممکن
اولمغله آنده رسول اولان واحدك خبرینه اعتماد جائز اولور بو صورتده مسلمین قبل التیقن هجوم ایدوب اهل حصن
دخی رسولکز بزه خبرنبذی ابلاغ ایتمدی دیسهلر قول آنلرك قوللریدر زیرا نبذ امانی انکاره سالك واصل معلوم
اولان عدم النبذه متمسکلردر بو صورتده مسلمین مالرندن آلدقلرینی رد ودیت مقتوللرین ادا ایدرلر زیرا نبذه ایقان
اولنمدیجه آنلر داخل اماندر سؤال اولنورسه که وسع مسلمینده خبر نبذ ایچون بعث رسولدن زیاده سی میسر دکل
ایکن اول رسولك کلامی نیجه معتبر اولماز جوابنده دیرزکه اویله دکلدر بلکه نبذ ایچون ارسال رسول ایتدکلرنده
معیتنده بعد العودة تبلیغ نبذینه شهادت ایچون اهل شهادتدن ایکی رجل عدلی ضم ایلمك دخی مقدورلریدر
وترتیب متقدم رسالت نبذك ادناى متممیدر حتی انجق ایکی رجل ارسال اولنوب بعد الرجوع تبلیغ نبذه شهادت
ایلسهلر کفایت ایلمز زیرا ایکیسی بردن یاخود یالکز بریسی فعل نفسنه شهادت ایتمش اولور اول شهادت ایسه
احکامده حجت اولماز واحکامده حجت اولمیان بومثللو اموروده قبول اولنماز واکر امیر اهل حربك رسولی امیر مسلمینه
برکتاب مختومله ورودو ایچنده بن میانه مزده اولان عهودی نقض ایلدم مضمونی موجود اولسه اول کتابده احتمال
تصنع درکار اولمغله حقیقتی بیلنمدیجه مسلمین تعجیل قتال ایلمك سزاوار اولماز اما اول کتابی اهل حربدن ایکی
کسنه کتوروب بو کتاب کتاب ملکدر وختمی ختم ملکدر دیو شهادت ایلسهلر اهل حرب اوزره شهادتلری قبول اولنور
زیرا اول ایکی رسول عندیمزده آملردر وقبل تمام النبذ قوملری دخی آمنلردر واهل حربك اهل دارلرندن امثاللری اوزره
شهادتلری حجت تامه در وشهادتلریله تمام نبذدن صکره اول قومی قتل واسترقاق جائزدر مکر صحت کتابه شهادت ایدنلر
اهل حرب یا اهل ذمت یا مسلمیندن مقبول الشهاده اولمیانلردن اوله بو صورتده تعجیل قتال مسلمینه حلال اولماز بلکه
امیر عسکر آنلره مسلمیندن ایکی عادل وموثوق به کسنه یی ارسال وکیفیتی سؤال ایلمك کرکدر کورمزمیسنکه بعد الاسر
کتابی انکار و بزیازمدق دیو یمینه اجتسار ایلسهلر شرعا قول آنلرك قوللریدرکه شهادتی مقبوله اولمیان شهودك
شهادتلریله انکارلری باطل اولمایوب بلکه شهادتی مقبوله اولان کسنه لری ارسال ایلمك کرکدرکه لدی الانکار
اوزرلرینه شهادته ابتدار ایدهلر واکر امیر مسلمین نامهٔ نقض عهدی اون عدد رجاله بعث وتوجیه وایچلرندن
بر رجل مسلمه سن بو نامه یی اهل حربه قرائت وباقیلرینه ده قرائتنه شهادت ایدیکز دیو تنبیه ایلیوب واصل
اولدقلرنده امیر اهل حرب قواد و بطارقه سیله اجتماع و اول رجل مثلا عربیه ایله قرائت وترجمان لسانلر نیجه
ترجمه ایلدیکنی استماع ایلسهلر بعده اول عشره عودت واخبار کیفیت ایلسهلر بو صورتده اوزرلرینه هجوم جائز

مطلب وصول کتاب النقض من الکفار ولزوم الشهادة علیه

اولور زیرا وسعلرنده بوندن زیاده سی یوقدر وتکلیف شرع کرك شبهه ایله مندریٔ وکرك ثابت اولان امورده
انجق بحسب الوسعدر بو صورتده بعد الهجوم اهل حرب ترجمانیمز بزه نقض عهدی اخبار ایتموب انجق نامه کزده
مدت امانمزی مد وازدیاد ایلدیککزی اظهار ایلدی دیو مدافعهٔ خصوم ایلسهلر بو قوللری باطلدر زیرا بیان
ایلدیك که بو مقوله قصور قبل نفسلرندن ظهور ایلمشدرکه بویله خیانتکاری ترجمانلغه اختیار ایلمشلردر
وترجمانلرینك حقیقت خبرینی بیلمك خارج وسعیمزدر مکر یانلرنده بولنان مسلمین ترجمانك بو خیانتنه تحصیل
یقین ایدهلر عساکر مسلمین دخی بو معنایه یقین ایدرلرسه اول قوم امانلری اوزره تمکین اولنورلر کورمزمیسنکه مقدما
امان ویردیکمز اهل حرب لغات مختلفه یه عارف یاخود آنلر عربیدن برقوم وانجق لغت واحده یه واقف اولسهلر
ونبذ ایچون کیدن رسوللریمز اهل حربك لغتلرینك غیری برلغتله اخبار یاخود کلاملرنده ذکر لغات غریبه یی
اختیار ایتدکلرنده بعد الفتح اهل حرب بز اول لغتی فهم ایده ممش ایدك دیو اعتذار ایلسهلر بزآنلرك عارف باللغه
ایدکلرینه عالم ایکن آنلری بو بابده تصدیق بزه لازمیدر بلکه عدم فهملرینه یقین وتحقیق ایتمدیجه آنلری
قطعا تصدیق ایتمزز اما بعد الیقین اعتبار ظاهر ساقط وکما کان امان اوزره منضبط اولورلر مترجم فقیر دیرکه
رسوللریمز اول قومك لغتلرینك غیری یاخود لغات غریبه ایله تکلم ایتدکلرنده اهل حربك اعتذاری ظاهر حاله
موافقدر بناء علیه بو کلامده حسن انتظام فهم اولنماز لکن نفس کتابده بو معنی موجود اولمغله بعینه ترجمه اولندی
انتهی کذلك اکبر رأیمز عدم فهملرینه متعلق اولسه ینه امانلری متحقق اولور زیرا احتیاطه بنا قلنان امورده
اکبر رأی منزلهٔ یقینده در وامام ابو حنیفه علیه الله تعالی بالطافه اللطیفه دیدیکه مسلمین غارت کفار یا محاصرهٔ
حصنه ابتدار اوزره ایکن بر مسلم مشرکیندن برینی امیره احضار و بن مقدما بوکه امان ویرمشیدم بکا اول امان
اوزره کلدی دیو اخبار ایلسه امان سابقنه بشقه ایکی شاهد شهادت ایتمدیجه تصدیقه سزاوار اولماز زیرا
امیره کتوردکده مسلمیندن امتناعی اولمامغله فیٔ اولمشدر ومسلم مز بوردخی مجددا امان ویرمکه قادر اولمامغله اقرار
ایلدیکی امان سابقنده تصدیق اولنماز واکرچه بالنظر الی القیاس مأسورین سائرین کبی امام دیلرسه جواز
قتلی بی اشتباهدر لکن بالنظر الی الاستحسان قتل اولنمایوب ادخال فیٔ ایله احسان اولنور زیرا احتمال صدق الخبر
اراقهٔ دمدن شبههٔ مانعه یه منجر اولمشدر وجهی اولدرکه حرمت قتل مستأمن حقوق الهیه دندر و بویله امر
دینه راجع اولان امورده خصوصا شخص معین منکر اوزره الزام حکمی متضمن اولمیان خصوصلرده خبر واحد
حجت شرعیه در و بو صورتده کتورن مسلمدن غیری یالکز بر مسلم شهادت ایلسه شاهدین اولمدیجه قبول اولنماز
بو مسئله ده برهان باب الامان ثم اصاب المشرکونده ذکری سبقت ایلین حدیث هرمزاندرکه هرمزانی اسیر وحضور
عمری یه سوق وتسییر ایلدکلرنده حضرت عمر رضی الله عنه اکا تکلم فلا بأس علیك یعنی سویله سکا ضرر
یوقدر یاخود تکلم کلام حی یعنی صاغ قاله جق کسنه نك کلامی کبی سویله دیو ابتداء اعطاء امان ایدوب
بعده امانده شبهه ونسیان عارض اولوب قتلنه فرمان ایلدکده انس بن مالك رضی الله عنه سبق امانه شهادت
ایدنجه قبولندن امتناع بعده برشاهد آخر دخی ضم شهادت ایلدیکنده قبول واستماع بیوروب هرمزانی داخل
امان ایلدی پس بو حدیثده امان غیر اوزره شهادتده شهادت رجلین لازم ایدوکی بیان وتحدیث واردر زیرا امان ویرن
کسنه یا جناب عمری کبی منکر یاخود صورت مفروضه کبی فعل نفسی اوزره شهادتی حجت اولمیان شخص مفردر
علی کلا التقدیرین بشقه ایکی شاهد لازمدرکه ثبوت امانی مستلزم اوله انجق مسئلهٔ رسول بشقه درکه اهل
حربه رسولك اخبار امان ایلدیکنه مسلمین قرائن حال ایله عالم اولدقدنصکره ابقاء امانی لازمدر زیرا مسلمین آنی
رسالت اوزره اتخاذ امین ایلمشلردر وآندن برخیانت واقع اولورسه مسلمینه راجع اولور کورمزمیسنکه امام المسلمین
امور ناسی رؤیت ایچون برقاضی تعیین ایدوب قاضی دخی رجم یا قطع یدکبی بعض حدودی اقامتده خطا ایلسه
ضمانی بیت المال اوزره لازمدر زیرا اقامت حدی مسلمین اوزره قاضی یه تفویض ایلمشلردر خطاسی ینه مسلمینه
عائددر وتفویض رسالت اولنان رسول دخی بویله درکه خطا وخیانتی مسلمین اوزره واقع اولوب اهل حربه راجع اولماز

* باب السریة تؤمن اهل الحصن ثم تلحقها السریة الاخری *

یعنی بر سریهٔ اهل حصنه امان ویردکدنصکره یرلرینه سریهٔ اخری لاحقه اولسه ابقاء امان سابقك وجوبنه
متعلق مسائلدر چونکه مسلمیندن بر سریه حصون مشرکیندن برحصنك اهالیسی ایله اول سریه دار اسلامه
چقنجیه دکین آنلره امان ویرمك اوزره یوز آلتون بدل مقابله سنده مصالحه ایلسهلر صلح مزبور جائز اولور زیرا
غایت مذکوره یه دکین بلاعوض اعطاء امان ایلسهلر جوازی مقرر ایکن عوض ایله دخی اظهردر زیرا امانده

مطلب اعتراض المترجم واعتذاره

مطلب اذا اخطأ القاضي في الرجم وقطع الید ونحوهما فالضمان على بیت المال

مطلب الامان مع العوض

تحريم قتل واسترقاق اولمغله صلح عن القصاص كبي بعوض وبلا عوض جائزدر وامان سابق اهل حصنه خاص اولمغله صكره سائر اهل حربه هجوملرنده ضرر يوقدر وامان اهل حصنده امتعه ومواشيلري بالتبع داخلدر زيرا امانلري حصنلرنده اقامتلري ايچون اولمغله لوازم اقامتدن اولان مالرينه تعرض حلال اولماز انجق قبل الصلح مأخوذلرينك ردي لازم دكلدر زيرا مأخوذلري غنيمتلري اولمشدر وامانلري رد غنائم ايچون اولميوب انجق مالرينه ترك تعرض ايچوندر ومأخوذ مسلمين عداد اموالرندن خارج اولمشدر واكر بعد الصلح بو سريه دار الحربه مرور ويرلرينه مسلميندن سريهٔ ديكر ظهور ايدوب اهل حصن صلح سابقي حكايت وعدول مسلميندن ايكي شاهد دخي شهادت ايدرسه آنلره بر وجهله تعرضلري جائز اولمازكه سريهٔ سابقه نك عقدلري كافهٔ مسلمين حقلرنده نافذدر قال عليه السلام المسلمون يد على من سواهم ويسعى بذمتهم ادناهم يعقد عليهم اولهم وفي نسخة اولاهم ويرد عليهم اقصاهم يعني مسلمين اغيار واعدالري اوزره يد واحده كبيدركه بر برينه تعاون ايدرلر وعهدلرينه ادنالري سعي ايتمك جائزدر اعالي آني نقض ايلمك غير جائزدر واوللري اواخري اوزره عقد عهود ايدرلركه آخر وابعدلري آنك اوزرينه وارداولورلر ونقض ايده مزلر بعض اهل حديث يعقد عليهم اولهم قول شريفلرندن مراد اول سرايانك عقد ايلدكلري اماندركه جميع مسلمين اوزره نافذدر ديديلر چونكه سريهٔ ثانيه سريه اولي حكمنده در وسريهٔ اولي مجددا عودت ايلسه لر اهل حصنه قطعا تعرضلري حلال اولماز مكر دنانير مقبوضه لريني رد ايله نبذ عهد ايده لر سريهٔ ثانيه دخي بويله دركه آنلرك دخي قتاللري حلال اولماز مكر همجنسلري اولان سريهٔ اولي نك اخذ ايلدكلري دنانيري بونلر رد ونبذ عهد ايده لر حكمي اولدركه ثمرهٔ بذل دنانير سريهٔ اولي دار الحربدن خروجلري غايتنه وارنجه امان اوزره تقرير اولنملريدر آنلر خروج ايتمدكجه بونلر امانده برقراردر قبل رد الدنانير بونلر قتال ايلسنك غرور ياخود اضراردركه حرمتي بديداردر واكر سريهٔ ثانيه بعد رد الدنانير قتاله اقدام وفتح وظفر ايله اغتنام ايتدكلرندن صكره سريهٔ اولي ايله دار الحربده مجتمع اولسه لر هم اموال حصن وهم سريهٔ اولانك مقدما آلدقلري دنانيرده ايكيسيده شريك اولورلر زيرا جمله سي غنيمت اولوب غنيمتده سبب شركت اولان دار اسلامه احرازده اشتراك ايلمشلردر انجق سريهٔ ثانيه دنانير معهوده يي مالرندن غارم اولديلر ايسه قبل القسمة اموال حصندن آني اخذه عازم اولورلر زيرا اموال حصنه انجق رد دنانير ايله واصل اولوب وآني اداده متبرع اولميوب بلكه آنكله بو غنيمته يول بولمشلردر بو جهتله اول دنانيرده حقلري حق غانمين اوزره تقديم بعده مابقي بين الكل سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور اما اول دنانيري محل آخردن آلدقلري غنائمدن غارم اولديلر ايسه آني مستقلا افراز ايده مزلر زيرا ادا ايلدكلري دخي بينلرنده مشترك جملهٔ غنائمدن اولوب آنكله اخذه توصل ايلدكلري اموال حصن منزله سنده در نظيري اولدركه بعض ورثه جملهٔ تركه يه تعلق ايدن دين مورثي ادا ايلسه اكر كندو مالندن ويرمش ايسه تركه يه رجوع ايدر واكر تركه دن ويرمش ايسه رجوعه حاجت يوقدر واكر سريتان دار الحربده مجتمع اولمازلر ايسه سريهٔ اولي ايچون آلدقلري دنانيرلري سالم وثانيه دخي غنائملريله يالكزجه غانم اولورلر زيرا هر بري آلدقلرين دار اسلامه احراز ايله اختصاص وامتياز ايلمشدر بو صورتده سريهٔ ثانيه اول دنانيري مالرندن غارم اولسه لر دخي آني اولي دن آله مزلر زيرا غنائم حصن آنلره سالم اولمغله ادا ايتدكلرينك منافعي ايله امتياز ايلديلر اما صورت اولي بشقه دركه آنده منافع غنائم حصنده ايكيسيده شريك اولمشلر ايدي ومع هذا بين الصورتين ازدياد عوائد ايله فرق زائد يوقدركه صورت اولاده غارم اولدقلري دنانيره انجق غنائم حصندن استيفا ايده بيلورلر ايدي شمدي بو صورتده اول غنائم بالتمام آنلره سالم اولمشدر واكر سريهٔ ثانيه بعد رد الدنانير حصنه ظفر بوله ميوب ينه دار الحربده سريهٔ اولي ايله مجتمع اولسه لر برابرجه دار اسلامه احراز ايلدكلري غنائمدن سريهٔ ثانيه دنانيرلرين اخذ وافراز ايده مزلر زيرا سريهٔ اولي غنائم حصنه واصل اولمامغله دنانيرمردوده دن نفع حاصل اولميوب حقلرنده سريهٔ ثانيه منزلهٔ متبرع عنده اولورلر اما صورت سابقه بشقه دركه الغنم بالغرم اقتضاسي اوزره دنانير مردوده نك نفعي جمله سي حقنده ظاهر اولدقده ردي دخي جمله سي حقنده نافذ اولور لكن نفعي ظاهر اولمايجه رد ايدنلرك غيرنده نافذ اولماز واكر سريهٔ ثانيه اموال حصنك غيريدن غانم ودنانيرلرين آنك ايچندن آلمغه عازم اولسه لر ينه جائز كورلمز زيرا بو غنائمه بدون الدنانير وصوللري ممكن اولمغله رد دنانيرك حكمي سريهٔ اولي نك آلدقلري دنانيري استرداد ده تمكن ايتديكي كبي بو غنائمده دخي متمكن اولماز لكن غنائم حصن بشقه دركه اكا وصوللري رد دنانير ايله اولمغله قبل التقسيم افراز دنانيرلرين تقديم ايدرلر واكر اهل حصن سريهٔ ثانيه يه امان سابقي اخبار وبينه دن عجزلرين اظهار ايتلريله سريه دخي قوللرين تصديق ايتميوب قتاله شتابله ظفرياب اولدقد نصكره

امانلرينه واقف اولسه لر بو صورتده آلدقلرندن موجود اولنلري رد ومالرندن استهلاك ايتدكلرينى ضمان ومقتوللرك عاقلهٔ قاتل اوزره ديتلري لازمدر زيرا اول قوم مستأمن اولوب نفوسلري معصومه واموالري متقومه ايدوكي ظاهر وبو صورتده قاتلرينك قتلي خطأ اولوب وجوب ديت عاقله اوزره ايدوكي باهردر مؤلف الكتاب رحمه الله تعالى ديركه بزه اسناد سائغ ايله مشايخمزدن بالغ اولمشدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه مشركيندن ايكي كمسنه استيمانله كلدكلرنده جائزهٔ وفود ايكي حله الباسي ايله مظهر جود بيورديلر بعده حضور سعادتلرندن چيقوب كنديلر درحال مسلميندن برجماعت آنلره ملاقي اولوب قتل ايلديلر صكره كلوب رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه اخبار ايلدكلرنده مقتوللري وحله لري بيلديلر وايكي حر مسلم ديتي ايله اصحابلرينه ديتلرين اعطا بيورديلر مؤلف همام بو حديثي قاتل ومقتولي ابهام اوزره ذكر وافهام ايلمشدر لكن كتب مغازيده مشروحدركه رجلين مقتولين بني عامردن ايديلر قاتللري عمرو بن امية الضمري در بني عامر اصحاب عمروه غدر قبيح ايتدكلرندن عمرو بئر معونه دن منصرف اولدقده آنلري قتل ايلمشدر كذلك اهل حصن صورت مفروضه ده سريهٔ اولايه تخصيص خطابله آمنوا انتم ديمش اولسه لر بو صورت حكمده صورت سابقه ايله برابردر زيرا آنلره امان ويرن انجق سريهٔ اولي در انتم قوللريله تخصيص وعدم تخصيصده ثمرهٔ زائده يوقدر واكر صورت سابقده آمنونا على ان لا تتعرضوا انتم لنا حتى تخرجوا الى دار الاسلام يعني دار اسلامه خروجكزه دكين سزلر بزلره تعرض ايتمك اوزره بزه امان ويركز ديو سريهٔ اولادن استيمان وآنلر دخي دنانير مشروطه اوزره مساعدهٔ امان ايلسه لر بعده سريهٔ ثانيه كلسه رد دنانير ايتمكسزين اهل حصنله قتاللري جائزدر زيرا سريهٔ اولانك دفع تعرضلري ايچون انجق آنلردن استيمان ايتمشلردر واداء دنانيردن مقصودلري كندولري احاطه ايلين سريه يي دفعدر واول مقصود حاصل اولمشدر اما صورت سابقه بشقه دركه آنده مدت معلومه يه دكين التماس امان عام ايلمشلردر وحكم امان من جهة الزمان قابل تخصيص اولديغي كبي من جهة السرايا دخي قابلدر انجق عند الاطلاق لفظك موجبي عموم ايكن موجب خصوص اوزره تنصيص اولندقده ثبوت حكمي تخصيص ايلر بعده مؤلف همام امان عام اوزره تفريعه اهتمام ايدوب ديديكه سريهٔ ثانيه اهل حصنه وصولدن اقدم سريهٔ اولي دار اسلامه خروج ايلسه ثانيه ايچون بعد الوصول نبذ عهده ورد دنانيره حاجت اولميوب اهل حصنله قتاللري جائزدر زيرا اولانك دار اسلامه خروجلري امانلرينه غايت ووجود غايتله امانلري واصل نهايت اولمشدر كورمزميسنكه سريهٔ اولي بعد الخروج دار الحربه عود وولوج ايلسه لر اهل حصنله قتاللري جائزدر سريهٔ ثانيه دخي بويله در اما سريهٔ اولانك برمقداري خروج ايدوب برمقداري ايتمسه لر بو بابده اعتبار انجق اميرك اصحاب منعه اولان جماعتله خروج ياخود قرارينه درزيرا اهل حصنك التماس صلح واداء دنانيرلرينه باعث انجق سريه دن خوفلريدر وخوف مرقوم جماعت ومنعه اعتباريله در وقول ابي حنيفه رحمه الله تعالى يه قياس ايله لايق حال اول سريه دن فرد واحد دار الحربده قالدقجه بدون رد الدنانير عدم حل قتالدر زيرا عند ابي حنيفه حكم شرعي برجماعتله ثابت اولدقده بقاء واحد ايله باقي قالور حتى بر بلده نك اهلي مرتد اولوب ايچلرنده برمسلم ياخود برذمي امان اوزره باقي قالسه اول بلده دار الحرب اولماز ديمشدر لكن قياس مذكور بو محلده متعذر اولمغله متروكدر كورمزميسنكه اول سريه دن بريسي دار الحربده مقتول يا ميت يا اسير يا مفقود اولسه اهل حصن ايله بعد خروج الجماعه دخي قتال مشروع اولمامق لازم كلور اما سريه دن برفرد چيقمايوب جمله سي دار الحربده قتل اولنسه لر بو صورتده قتال اهل حصن حلال اولور مؤلف جليل بو وجهله تعليل ايلمشدركه جمله سي قتل اولندقده بالجمله دار الحربدن خروج ايتمش كبي اولورلر يعني اهل حصن صورت قتللرنده جانب سريه دن خروجلرنده تحصيل امن ايتدكلرندن زياده امين اولورلر واكر آنلردن بعضلري مقتول وبعضلري دار الحربده باقي قالسه لر ينه اعتبار شرعي صورت خروجلري كبي منعه يه دركه باقيلرده منعه يوغيسه قتاللري جائز واراسه دار اسلامه چيقوب عودت ايتمدكجه غير جائزدر واكر اهل حربه بو سنه اعطاء امان اوزره مصالحه ايلسه لر بو دخي جائزدر زيرا بونده اماني وقت معلومله توقيت ايلمشلردر ودار اسلامه خروجلري كبي امر غير معلومله توقيتلري جائز كوريلدكده معلومك جوازي اظهردر لكن مكالمهٔ صلحده السنه ديه رك سنه يي الف ولام ايله تعريف وبو سنه ديمك معناسني توصيف ايتمشلر ايسه ايچنده بولندقلري سنهٔ معهودهٔ عربيهٔ قمريه به صرف اولنور وانقضاء ذي الحجه ايله تمام اولور حتى حين مكالمه ده انجق سنه دن برآي قالمش ايسه مدت امانلري همان اول آيدر بو صورتده اهل حرب بزلر كندو حسابلريمز اوزره مثلا سنهٔ روميهٔ شمسيه يي قصد واولو جهله

مصالحه ایتمش ایدیك دیسه لر كلاملرینه التفات اولنماز زیرا اعطاء امان ایلین مسلمین اولمغله مدت مذكوره
عنــد المسلمین معروف اولان سنه یه حمل اولنوب عرف اهل حربه اعتبار اولنماز زیرا مسلمین آنی بیلمزلر و بزلر احكامی
بیلمزده معروف اولان معنی اوزره بنا ایله مأمورلرز قال تعالى وقدره منازل لتعلموا عدد السنین والحساب یعنی
الله تعالى اول حكیم مقتدردركه شمس وقمردن هر برینك یاخود افراد ضمیر وقرب مرجع قرینه سیله یالكز
قمرك سیر وحركتلری ایچون منازل تقدیر ایلدی تا كه سزلر عدد سنین وحساب اوقاتی بیلوب اعمال شرعیه ومعاملات
عادیه كزی محافظه ایده سز اما اهــل حرب اثناء صلحده بیان مراد ایلمشلر ایسه الشرط املك علیك ام لك
مثلی وفقنجه رعایت شرط احسن مسلكدر واكر صورت مفروضه ده مدت صلحیمز سنهٔ كامله كه وقت صلحــدن
اون ایكی آی در دیسه لر ینه التفات اولنماز زیرا حین مصــالحده هذه السنة دیو تعبیر ایلدیلر اون ایكی آی
سنهٔ منكره در بوقسه بو یله سنهٔ معرفه دكلدر كورمز میسنكه بر كسنه لله علی صوم سنة یعنی برسنه صوم الله ایچون
اوزریمه واجب اولسون دیسه نذری سنهٔ كامله یه وصوم السنة یعنی بو سنه نك صومی دیسه انقضــاء ذی الحجه یه
دكین بقیهٔ سنه یه منصرف اولور واكر لفظ هذه السنه دن سزك عسكر صائفه ایله دار الحربدن عود تكزه دكین
ممتد اولان زمانی قصد ایتمش ایدیك دیسه لر ینه التفــات اولنماز زیرا خلاف ظاهری ادعا ایلمشلردر كه ظاهر اولان
افهامه سبقت ایدن معنادر ولفظ مذكوردن افهامه سبقت ایدن مدت مزبوره در یوقسه مدت انصراف دكلدر
لكن بو دخی محتملات لفظدن اولمغله حین صلحــده تصریح ایدرلر سه اكا حمل اولنور واكر علی ان تؤمنونا سنة
بزه برسنه امان ویرمكز اوزره دیسه لر وقت صلحدن اون ایكی آی مدته حمــل اولنور زیرا سنهٔ منكره اون ایكی آیدر
قال الله تعالى ان عدة الشهور عند الله اثنى عشر شهرا یعنی عنــد الله شهور سنه نك تمام عددی اون ایكی آی در
واكر نصالحكم علی ان تؤمنونا علی الف دینار یعنی بیك دینار بدل صلح اوزره بزه اعطــاء امان اوزره سزكله
مصــالحه ایده رز دیوب تعیین وقت ایتمسه لر مسلمینك دار اسلامه خروجــلرینه دك ممتد اولور زیرا مطلــق
اولان كلام دلالت مقــام وكلام متكلمدن استعــلام اولنان مراد ایله تقیید اولنور وصورت مفروضــه ده سریهٔ
اسلام آنلری احاطه ایلدكدنصكره ظاهردركه بو صلحــدن مرادلری انجق حالا نازل اولان خوفدن سلامتلریدر
و بو سلامت انجق سریه نك دار اسلامه خروجی ایله تمام اولمغله مكالمه ده تصریح وآمنونا حتی تخرجوا الی دار الاسلام
دیمكلــه توضیح ایتمشلر كبی اولور حتی دار اســلامه خروجلرندن صكره ینه اول سریه عودت یاخود غیریلری
اظهار صولت ایلســه لر رد دنانیر ایتمكسزین اهل حصنله قتــاله شروعلری امر مشروعدر اكن قبــل القتال
نبذ عهد ایتمكلری لازمهٔ حالدندر زیرا امانلری مطلقدر وذكر ایلــدیكمز مرام سلامتلری انجق بذل ایلدكلری دنانیره
مقابلدر یوقسه اطلاق امانی ناقض دكلدر ومرام سلامتلری حاصل اولمق اعتباریله مسلمینه بعــد الخروج دنانیر
مأخوذه سالمــه اولور واطلاق امان اعتباریله قبــل النبذ قتاللری بلا عوض امان مسئله سی مثللو حــلال اولماز
اما مسئلهٔ سابقه بشقــه دركه آنده امان صریحــا موقت اولمغله بعــد تمام الوقت باقی قالماز واكر امام المسلمین
دار اسلامدن آنلری صلحــه دعوت ایچون قاصد بعث ایدوب آنلر دخی بذل مال معلوم ایله امان مطلق غیر موقت
اوزره مصالحه ایدوب بعــده امام نبذ ایله قتاللرین التزام ایلسه اول مال مأخوذی كیرو ویرمدكجــه قتال حلال
اولماز اما صورت اولی بشقــه دركه آنده بذل مالدن مرادلری حالا حلول ایلین خوفی ازاله در و بو صورتده هنوز
خوفلری اولمیوب مقصودلری انجق تحصیل امن مطلقــدر تا كه مسلمیندن برفرد طرفلرینه تعرض ایتمیه ومحتمل
تأبید اولان اموردهٔ مطلق همان ذكر تأبید ایله مصرح منزله سنده اولوب كویا آمنونا ابدا دیمشلر در بو جهتله
قبل رد المال قتاللری حلال اولماز واكر احاطهٔ حصن ایدن سریه بدل الف دینار ایله اهل حصندن كف ید ایتمــك
اوزره مصالحه ده شرط آخر زیاده ایتمــه لر سریهٔ مرقومه مادام اول غزوه ده مستدام اولوب عودت دار اسلام
ایتمدكجــه آنلره تعرضلری حرامدر اما مسلمیندن سائر سریه لرك سریهٔ اولی دار الحربدن خروج ایتمــه لر دخی
اول حصنــه هجوملری جائزدر زیرا بذل ماللهٔ اول سریه نك كف یدلرین شرط ایتمشلر ایدی لفظ مــذكور آنلره
خاص اولوب سائرینه عام اولماز ومعلومدر كه اول حینــده مقصودلری انجق آنلردن امین اولملریدر و بو مقصود
اول سریه نك دار اسلامه خروجی ایله تام اولوب اول حینده سریه یه دخی سلامت دنانیر تمام اولور حتی بعــد
الخروج عودت ایلسه لر رد دنانیر واجب دكلدر انجق قبــل النبذ هجوملری جائز اولماز زیرا آنلر ایله اهل حصن
میانلرنده امان خاص واردر لكن مطلق اولوب تخصیص وقت اولنمامشدر وسابقا بیان ایتمش ایدیك كه بو مثللو
امان اهل حصنله عموم جمــاعت مسلمین میانلرنده قائم اولسه تحرزا عن الغدر قبــل النبذ قتاللری غیر حلالدر

مطلب بیان السنة المعرفة والمنكرة

مطلب المطلق یحمل علی التأبید الا بحجة

سریهٔ مخصوصه دخی بو یله در حتی من غیر نبذ اوزرلرینه هجوم وماللرین اخذ ایلســه لر آلدقلرینی رد ایدرلر
زیرا اهل حصن تا نبذ ایدنجیه دكین امانلرنده در وقال رسول الله صلی الله علیه وسلم لا احل لكم شیئا من اموال
المعاهدین یعنی اموال مستأمنیندن بر نسنه یی سزه حلال كورمزم واكر خلیفهٔ مسلمین دار الحربه اوچ بلوك
عسكر بعث وتعیین ایلسه هنوز مسلمین بر حصنه واصل اولمامشیكن اهالیسی عساكر مذكوره دن برینك امیرینه
ارسال قاصد وامنوا اهل حصن كذا علی ان تكفوا عنهم حتی ترجعوا من غزاتكم هذه علی الف دینار یعنی
بو غزوه كزدن دار اسلامه عود تكزه دكین فلان حصنك اهالیسندن كف ید ایتمكز اوزره بدل الف دینار اوزره امان
ویریكز دیو عرض مقاصد ایدوب بونك اوزرینه تراضی بولنسه تا كه عساكر ثلثه دار اسلامه عودت ایدنجیه دكین
كرك عسكر باقیین وكرك صكره دن دار اسلامدن دخول ایلــین عسكر ایچون اول حصن اوزره هجوم ایلمك
جائز دكلدر زیرا امان مرقوم جمیع جماعت اسلام حقلرنده نافذدر واهــل حصنك بو امانله مقصودلری یالكز
كندولره بعث اولنان عسكردن امین اولمق دكلدر كه اول عسكر هنوز ساحه لرینه نازل اولمامشدر بلكه خوفلری
هم آنلردن وهم عسكر باقیندن وهم جمیع مسلمینــدن مساوات اوزره در بو جهتدن بزه معلومدر كه بذل مالدن
مقصودلری غایت خروج عساكره دكین بو خوفی نفسلرندن ازاله در و بو مقصودك حصولی انجــق امان كافهٔ
مسلمینه عام اولمغله اولور بناء علیه قبل النبذ ورد الدنانیر برفردك هجومی تجویز اولنماز اما اول طرفه بعث اولنان
عسكر محاصرهٔ حصنه نازل یاخود مكان قریبه واصــل اولدقلرنده جواب مسئله بشقه دركه آنده مقصودلری
یالكز بونلردن امین اولمقدر زیرا بونلر طرفندن محصور ومقهور اولمشــلردر وقریبا بیان ایلدیك كه كلام مطلق
قرینهٔ مقصود ایله مقید اولور بو جهتله عساكر باقیه نك بلا نبذ آنلر ایله قتــاللری جائزدر كورمزمیسنكه عساكر
ثلثه دن برینك اوزرنده خلیفه یاخود ولی عهد یاخود امیر الشام كبی بر رجــل بتام بولنوب اهل حرب اكا قبل الوصول
ارسال رسول وآمنوا علی ان تكفوا عنا حتی ترجعوا من غزاتكم هذه یعنی بو غزوه كزدن دار یكزه رجوعكزه دكین
بزدن كف ید ایتمكز اوزره امان ویریكز دیمكلــه عرض مسئول ایتدكلرنده مراملری موصول حصول اولسه
بو امان جمیع عساكر اوزره جاری و یالكز اهــل حصنی ذكر ایتمدیلر سه جمیع اهــل حربه ساری اولور زیرا
لفظ عام عامهٔ متناولاتنده ایجاب حكم ایلرمكر آمنوا اهل حصن كذا دیو بیانلریله دلیل خصوص نمایان اوله
اما بو صورتده خلیفه یاخود عدیللری عسكری ایله بر حصنی محاصره یه قیام واهل حصن دخی استیمان عام سابق ایله
عرض مرام ومساعده ایله تحصیل كام ایلسه لر امان مرقوم اهــل حصنه محصور وانجق اول محاصره ایلین
عسكردن اولمق اوزره مقصور اولوب اعطــاء امان ایلین خلیفهٔ زمان ایكن امانی عسكر آخره سریان ایلمز مسئلهٔ
سابقــه دخی بو یله در كذلك اهل حرب احد العساكره بعث رسول وآمنونا انتم خاصة یالكز سزلر بزه امان
ویریكز دیو عرض مسئول ایلسه لر بو نكله صورت اولی منسا ویاندر زیرا ذكر تخصیصی زیاده ایلسه لرده
وایلمسه لرده اعطاء امان ایلین یالكز اول عسكردر لكن حكم امانلری بعض صورده كافهٔ مسلمین حقلرنده جاریدر
اما علی ان تكفوا عنا انتم خاصة یعنی یالكز سزلر بزدن كف ید ایتمكز اوزره دیمكله استیمان ایدوب اول عسكر دخی
هنوز طرفلرینه واصــل اولمامش ایسه كلاملرنده دلیل تخصیص منصوص اولمغله امان مزبور اول عسكره
مخصوص اولور كذلك خلیفه یه آمنونا نحن خاصة یالكز بزه امان ویریكز دیسه لر ینه كلاملرنده موجب
تخصیص اوزره تنصیص اولنمغله امان اول طائفه یه خاص اولوب غیری اهــل حرب داخل اولماز مؤلف همام
اسكنه الله تعالى فی اعلى المقام دیر كه بو امان ویرن عسكردن برشخص عسكر آخره لاحق اولسه ینه آنلر ایله برابر
بو اهل حصنله قتالی حلال اولماز زیرا یالكز عسكر اول طرفندن اخذ امان ایتمشلردر وحكم امان آنلردن هر فردك
حقنده نمایاندر وهر فردی كندو عسكریله برابر اول حصنله قتال ایتمك حلال اولمادیغی كبی عسكر آخر ایله دخی اولماز
واكر برسریه برحصنی محاصره یه آغاز واهل حصن دخی آنلره بشیوز آلتون ویرمك اوزره دورت آی امان ویرملرین نیاز
ومسلمین مساعده لرین ابراز ایلدكلرندن صكره سریهٔ اخری اول حصنه قادم وامان سابقه عالم اولسه لر تا دنانیرلرین رد
وتسلیم یاخود تمام مدتله امانلرین تتمیم ایتمدكجــه قتال آنلره حلال اولماز زیرا امان سابق كافهٔ مسلمین اوزره نافذدر
و بو صورتده مالرندن رد دنانیر ایله عازم بعده قتال ایله ظفریاب غنائم اولوب اول غنائم ایله دار اسلامه قادم اولسه لر اولا ادا
ایتدكلری دنانیر قبل التخمیس والتقسیم اول عسكره ادا وتسلیم اولنور زیرا اول غنائمه انجــق ادا ایلدكلری دنانیر ایله
واصل اولدقلرندن اولبابده متبرع اولمیوب بلكه اول دنانیرلرین اخذ واستیفا ایدنجیه دكین حصندن ظفر بولدقلری
امواله آنلر احق اولورلر كورمزمیسنكه اول عسكر حصنده دنانیر مبذوله لرینی بعینها بولسه لر اكا قبل الخمس والقسمة

قوله كلامده ... ضمیر منصوب ... موقعنده مستعمللر

مطلب اخذ العبد الموصى له من اشترى من العدو بالفداء

احق اولمازلرمی ایدی مثلنه ظفر بولسه‌لر دخی بو یله‌در نظیری شول عبد مرهوندر که آنی دوشمن اسیر ایلدکدنصکره
بر مسلم اشترا واخراج ایلدکده اکا مرتهن ظفر بولوب راهن بولوب ثمنله اشترا ایلیه بو صورتده دین مرتهن ساقط
اولور مکر راهنه وبردیکی ثمنی رد ایلیه اول حینده عبدی اخذ ودین قدیم ایچون عندنده ینه رهن ایدر زیرا
عبدی اخذ وآنده اولان ملك وحقنی احیایه انجق وبردیکی ثمنله قادر اولمغله آنده متطوع دکلدر و بر نظیری
دخی شول عبددر که مدت معلومه ده خدمتی برکسنه یه ورقبه سی بشقه کسنه یه وصیت اولنه عبد مزبور اسیر
اولوب عدودن اشترا ایلین کسنه یدندن موصی له بالخدمة آنی فداء ثمنله اخذ ایلدکده عبده اول احق اولوب
فد اسنده متبرع اولماز زیرا خدمتنه انجق فدا ایله واصل اولور حتی مدت خدمتی منقضیه اولدقده فد اسنی
استخلاص ایچون عبدی بیع ایدر مکر موصی له بالرقبه فدانك مثلنی اکا رد ایلیه بو صورتده عبد اکا سالم اولور
و بر نظیری دخی بعد البیع یدبا یعده قالان شول عبددر که اسیر اولوب آنی برکسنه اعدادن اشترا ایلیه بایع ایچون
جائزدر که آنی ثمنی ایله اول مشتریدن اخذ ایدوب مشتری اوله دیه که دیلرسك سابق ولاحق ایکی ثمننی ویروب عبدی
اخذ ودیلرسك بکا ترك قیل زیرا بایع احیاء حقنه اداء فدادن غیری ایله واصل اوله مدیغندن اداسنده متبرع
دکلدر وسریهٔ ثانیه نك دخی ادا ایلدکلری دنانیرده حاللری بو منوال اوزره اولمغله اول دنانیر قبل الخمس آنلره
تسلیم وایصال قیلنور زیرا خمس غنائمده اولوب ویردکلری دنانیر غنائمدن اولمامغله مقابلنده الدقلری مثلی
دخی غنائمدن دکلدر انجق نفل منزله سنه تنزیل اولنمغله قبل الخمس آنکله تنفیل اولنورلر نته کیم آخر بابده
بیان وتفصیل اولنور اما بو صورتده سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر قتاله قیام ایدوب انجق مدت امانلری اولان
دورت آی منقضی اولنجه دکین بی ظفر صکره ظفر ایله بکام اولسه‌لر بو صورتده اول دنانیرك عینی وقبل الخمس
مثلنی آله مزلر بلکه جمیع غنائملری تخمیس وباقیسی سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم اولنور زیرا بو غنائمه رد
دنانیر ایله واصل اولمدیلر حتی دنانیری رد ایتمش اولسه‌لر دخی انقضاء مدت اماننه بلا نبذ هجوملری جائز اولور ایدی
اما مسئلهٔ اولی بشقه‌دیر که آنده قبل رد الدنانیر مدت ایچنده اغتنامه متمکن دکللرایدی واغتنام ایتمش اولسه‌لر دخی
آلدقلری اموالی رد ونفوسی مأمنلرینه اعاده ایله امر اولنورلر ایدی واکر اول ایکی سریه دار یمزه خروجدن اقدم
دار الحربده مجتمع اولسه‌لر نظر اولنور اکر سریهٔ ثانیه اهل حصنه شهور اربعه دن صکره ظفر بولمشلر ایسه
جمیع غنائملرنده مجموعی شریك اولوب سریهٔ ثانیه دنانیرلرندن نسنه آله مزلر واکر شهور اربعه ایچنده ایسه
اولا دنانیرلرین اخراج صکره باقیده اشتراك وامتزاج ایدرلر زیرا سبب شرکت غنائم اولان دار یمزه احرازده
مشترك اولدیلر وقریبا بیان ایتمشیدیك که ظفرلری بعد انقضاء المده ایسه جمیع مأخوذلری واکر قبل الانقضا
ایسه بعد افراز الدنانیر باقیسی غنیمتدر بو مسئله‌یی مقدما بیان خمسده تقریر ایتمشیدیك شمدی سریهٔ اولانك
ثانیه ایله بیان شرکتلرنده تحریر قیلدیق واکر سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر فتح حصنه قادر اولیوب ترکله بلاد حربه
سائر اولسه‌لر بعده اول حصنه سریهٔ ثالثه کلسه آنلر ایچون دفعةً هجوم جائزدر زیرا حکم امانلری سریهٔ ثانیه‌درد
دنانیر ایتملریله باطل اولمشدر کورمزمیسنکه ثانیه ایچون تجویز هجوم اولنمشیدی ثالثه ایچون دخی جائزدر بو صورتده
ثالثه کرك مدت ایچنده وکرك بعد الانقضاء ظفر بولوب صکره اوج سریه ارض حربده مجتمع اولسه‌لر مجموعی
احرازده شریك اولملریله جمیع غنائمده شریکلردر وثانیه عین دنانیرلرین کورسه‌لر دخی اخذ ایده مزلر زیرا
حصنه کندولر ظفر بولمشدر سؤال اولنورسه که سریهٔ ثالثه فتح حصنه مدت ایچنده ظفر بولمشلر ایسه انجق
ثانیه نك رد دنانیر ایتملریله بولمشلردر بو جهتدن ثانیه ایچون قبل القسمة حق استردادلری ثابت اولمق اقتضا
ایدر ایدی جوابده دیرز که بلی بو یله‌در لکن اهل سریهٔ ثانیه ایچون اهل سریهٔ ثالثه اوزره ولایت یوقدر
کورمزمیسنکه دار الحربده ملاقات ایتمدین سریهٔ ثالثه دار اسلامه خروج ایلسه‌لر اصابت ایتدکلری غنائمدن
برنسنه اوزره ثانیه ایچون سبیل اوله مز ایدی ودار الحربده ملاقاتلری انجق غنیمتده ثبوت حق شرکته سببدر
یوقسه غیریده شرکته سبب دکلدر بناء علیه اول دنانیر غنیمتدن دکل ایسه آنده ثانیه نك قطعا شرکتلری
یوقدر واکر غنیمتدن ایسه شرکتلری وار ایسه ده حق اختصاصلری یوقدر مکر امام الاسلام یاخود جمیع
سرایا اوزره امیر اولان ذات بنام سریهٔ ثانیه یه مالارندن رد دنانیر ایله امر ایلمش اوله بونلر ایچون جمیع سرایا
اوزره ولایت اولمغله سریهٔ ثانیه بونلرك امرلریله ادا ایلدکلری دنانیرده نه کندو حقلرنده ونه سریهٔ ثالثه حقلرنده
متبرعین دکللردر بو صورتده سریهٔ ثالثه اهل حصنه مدت ایچنده ظفر بولدیلر ایسه ابتدا ثانیه نك دنانیرلرین
رد ایدرلر زیرا بو اغتنامه تمکنلری انجق اول دنانیر ایله‌در اما بعد المدة ظفر بولدیلر ایسه غنائم حصندن ردی

مطلب وادع الامام سنة على مال

مطلب الفرق بين الغنيمة والفيء

لازم کلمز انجق مالرندن ویردکلری دنانیری بیت المالدن اعطا امام اوزره واجب اولور زیرا امام منفعت مسلمین
ایچون اداء مالله امر ایتمش اولمغله مال مرقوم بیت المال اوزره دین اولور وهم اول غنیمتك خمسی بیت المال ایچون
سالم اولمغله غارم اولدقلری مال دخی بیت المالدن اوزرلرینه رد اولنور تاکه غرم مقابلهٔ غنمده واقع اوله
واکر صورت مفروضه‌ده سریهٔ اولی بعد المعاهده کتدکدنصکره اول حصنه سریهٔ اخری کلیوب انجق سریهٔ
اولی عودت و بعد رد الدنانیر ظفر یاب غنیمت اولسه‌لر آنلر ایچون غنیمتدن اخذ دنانیرلری ایله ابتدایه مجال
یوقدر زیرا ویردکلرینك مثلنی مقدما آلوب صکره رد ایله حکم فعللرینی نسخ ایتملریله ابتدادن حصنه ظفر بولنجه دك
اخذ ایتمش کبی اولدقلرندن اصابت ایلدکلری جمیع اشیا ایچون حکم غنیمت حاصل اولور اما اول دنانیر مالرندن
ضایع اولمش اولوب بعد العودة مثلنی غنائمك غیری مالرندن ویرمشلر ایسه انلر ویردکلرینك مثلنی النجیه دك اول
غنیمته احقلردر اکر ظفرلری مدت ایچنده ایسه زیرا بعد الرجوع ورد الدنانیر آنلرك حاللری سریهٔ اخری
کبیدر و اکر امام اهل حربدن برقومله مال مأخوذ مقابله سنده برسنه عقد موادعه‌یی التزام ایلسه جائز
کوریلور بشرط آنکه موادعه سی مسلمینه نافع اوله زیرا بیان ایلدیك که امام ناظر مسلمیندر که اکا ترك قتال
ومیل مال ومنال نظر مسلمینی متضمن اولمادقجه حلال اولماز و بو مال فیء وغنیمت دکلدر حتی تخمیس اولنماز لکن
منزلهٔ خراجده اولمغله بیت مال المسلمینده ادراج اولنور زیرا غنیمت اول مالك اسمیدر که تحریك خیول جیاد
واتعاب جمال رکوب اعتیاد ایله اصابت اولنمش اوله وفیء اول مالك اسمیدر که اموال کفاردن بطریق القهر
یدیمزه واصل اوله ومال مرقوم یدیمزه بطریق التراضی واصل اولمغله جزیه وخراج منزلنه نازل اولدیغندن
خاصهٔ امام قیلنمیوب بیت الماله ادخال اولنور زیرا امام انی انجق منعهٔ مسلمین ایله المشدر واکر امام بعد العقد امان نظر
وموادعه ده جانب مسلمینه توقع ضرر ایدرسه آلدیغی مالی رد ایتمدکجه قتال اکا حلال اولماز زیرا عهده وفا
وغدردن اتقا واجبدر اکر آلدیغینك عینی یاخود بیت المالدن مثلنی اوزرلرینه رد ونبذ عهد ایدوب ارسال
عسکر ونیل ظفر ایلسه بو صورتده جمیع غنائملری تخمیس وباقیسی بین الغانمین سهام غنیمت اوزره تقسیم
اولنوب امام ویردیکی اموالدن نسنه یه رجوع ایده مز زیرا اخذنده عامل مسلمین ایدی ومأخوذك عین ومثلنی ینه
مال مسلمیندن رد ایلدی وبیت المال نوائب مسلمین ایچون اعداد و بو ماده دخی نوائب مسلمیندن تعداد
اولنمشدر اما سابقده ذکر ایلدیکیمز سریهٔ اولی ضیاع دنانیردنصکره مالرندن ادا ایتدکلری مسئله بشقه‌درکه
آنده بعد الاخذ ضایع اولان غنیمتدن ویرینه رد ایتدکلری خاصهٔ اموالرندن ایدی اما بو مسئله ده مأخوذی
مسلمین ایچون ومردودی دخی مال مسلمیندندر بو جهتله ویردیکنه رجوعی غیر مشروعدر بعده مؤلف عالی
همت ینه مسئلهٔ سریتینه عودت ایدوب دیرکه سریهٔ ثانیه دنانیر معهوده‌یی یالکز کندو امیرلرینك امری ایله
رد ایتمشلر ایکن سریهٔ اخری آنلره ادراك وایکی سریه فتح حصنده اشتراك وایچنده بولنان اشیایی اخذ واستملاك
ایلسه‌لر بو صورتده اول اشیا ابتدا ایکی سریه رجالینك عدد رؤسلری اوزره تقسیم اولنوب صکره رد دنانیر ایدن
سریه یه اصابت ایدن ماله نظر اولنوب اولا ایچندن دنانیرلری افراز اولنور زیرا امر امیرلری سریهٔ ثالثه یه نافذ
اولمیوب انجق کندو سریه لرینه نافذ ایدی واموال حصن سریتینك غنائمی ایدی بو جهتله کرکدر که ابتدا
بین الجمیع تقسیم اولنه تاکه ثانیه نك غنائمی بیلنوب قبل القسمة ایچندن دنانیرلرینی رفع ایده‌لر و بو تقسیم عدد رؤس
اوزره اولمقده نکته اولدر که بو تقسیم هنوز قسمت غنائم دکلدر که آنده سهام فارس وراجل معتبر اوله کورمزمیسنکه
بو قسمت قبل الخمسدر وقسمت غنیمت ایسه بعد الخمس اولور وصورت مفروضه‌ده سریهٔ ثانیه رفع دنانیر
ایتدکلرندن صکره باقی قالان غنائملری قسمت اولادده سریهٔ ثالثه یه اصابت ایلین غنائمه مجددا ضم ومجموعی
تخمیس و بعد الخمس باقی بین السریتین مجددا سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور مؤلف بو مثیل بو مسئله‌یی تمثیلده
دیرکه بو مسئله امام ایکی سریه‌یه بعث وتسییل ایتدکده علی التعیین برینه غنائملرینك قبل الخمس ربعنی تنفیل ایلدیکی
مسئله‌یه مماثلدر که آنده ایکی سریه نك غنائملری ابتدا عدد رؤس اوزره تقسیم اولنور تاکه تنفیل اولنانلرك نصیبی
متبین ونفللری متعین اوله بعد النفل مابقی تکرارا سریهٔ اخرانك نصیبلرینه ضم وتخمیس ومابقی من التخمیس سهام
غنیمت اوزره تقسیم اولنور و بو مسئله اوائل کتابده باب مایجب من طاعة الوالی و مالا یجب مسائلینك اواخرنده
مأمورین اولان اوچیوز نفر سریه‌یه بلا اذن ملتحق اولان مائهٔ عصات متعینین اولدقلری مسئله سنده سبقت
ایلین حکمه مخالفدر که اول محلده قسمت اصح روایات اوزره مائه ایله ثلثمائه میانلرنده سهام خیل ورجاله اوزره
قیلنور تاکه ثلثمائه نك نصیبلری بیلنوب ایچنده نفللری اعطا اولنه زیرا امام انلره بعد الخمس ربعی تنفیل ایتمش ایدی

و بعد الخمس اولان قسمت قسمت غنائمدر اما بومسئله ده قبل الخمس ربعی تنفیل ایلمشدر بونده قسمت اولی
قسمت غنائم اولمامغله عدد رؤس رجال اوزره تقسیم اولنور واکر حصندن اول سریه یه ردایتدکلری دینارد ن زیاده
نسنه یه اصابت ایتمشلر ایسه آنلر جمیع مغنملرین اخذ ایدوب سریهٔ اخرانك اصابت ایتدکلری تخمیس ومابقی
بعد الخمس بین جمیع السریتین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا غنیمتلری انجق بودر واکر غنائم
حصن دنانیرلرینه وفا ایتمز ایسه جواب مسئله ینه بویله در زیرا سریهٔ ثانیه نك رددنانیرایله امرایدن امیرلری
امام المسلمین یاخود امیر جمیع السرایا اولمدیغندن سریهٔ ثالثه نك غنائمنده امری نافذ اولمامغله ثانیهٔ غنائم ثالثه دن
حساب دنانیر اوزره برنسنه یی آخذ اوله مزلر والله اعلم

باب مایتکلم به الرجل فیکون امانا ومالایکون * یعنی رجل مسلمك تکلم ایتدیکی کلاملرندن امان عد اولنوب
واولنمیانلرینی تفریق بابنده مقام تحقیقدر چان برمسلم مشرکیندن برینی اسیر ایتدکده اول اسیر آندن طلب امان
اولدخی اعطاء امان ایلسه امانی معتبر اولوب کرك اول مسلم وکرك امیر وغیریلری آنی قتل ایلمك حلال اولماز زیرا
مسلمیندن شخص واحدك امانی جماعت اوزره نافذ اولمغله امیر دخی اکا امان ویرمش کبیدر لکن اول اسیر
فیءٔ مسلمین اولور زیرا مقهوراً مأخوذ اولوب حق مسلمین آنده ثابت اولمغله امان واحد ایله حق جماعت ساقط اولماز
و بوامانله قتلدن سلامتی اسلامله قتلدن سلامتدن زیاده اوله مز ایکن بعد الاسر قبول اسلام ایلسه قتل
اولنمیوب فیء اولدقدنصکره بعد الاسر امان ویریلسه بالاولویه فیء اولور نکته سی اولدرکه بو اسیرك قبل القسمة
مالکی متعین دکل ایسه ده ینه رقیق حکمنده در واسلام رقیق رقنی ازاله ایلمز و بعد الاخذ اسلام اسیر رقبه سنده
ثابت اولان حق مسلمینی ابطالده عدم تأثیرینه دلیل حدیث عباس رضی عنه رب الناس درکه اول جناب والامقام
یوم بدرده اسیر اولدقدنصکره قبول اسلام وحسن وقوت اسلامله سزاوار دار السلام اولمش ایدی زیرا روایت
اولنورکه مسلمین بعد القتال اینته رجال قریشك نیجه سین قتل ونیجه سین اسیر ایتمکله مصلحت غزایی اکمال ایلمدیك
شمدی تعقیب کاریانه اهتمام واموال قریش ایله مزید اغتنام ایده لیم دیو بینلرنده مشاوره یه قیام و بوعزیمتلرین
اجرایه اقدام ایتدکلرنده حضرت عباس رضی الله عنه هنوز بند اسیر ایله محبوس اولدیغی محلده بومشاوره لرین
استماع ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه خطاب ایله بومصلحت حصوله کلمز دیو منعله تصویب
تدبیرلرندن امتناع ایلدی نیچون حصوله کلمز دیو علتندن سؤال بیوردقلرنده دیدیکه زیرا الله تعالی سکا عیرو نفیردن
ایکی طائفه نك برینی وعد ایلمش ایدی وسکا نفیر اوزره ظفر ویروب وعدینی انجاز ایلدی همان سلامتله مدینه یه
رجوع قبل اینته بو کلامی بعد الغزا نازل اولان واذ یعدکم الله احدی الطائفتین انها لکم مدلولنده قبل الغزا
وارد اولان خبر رسولی تصدیقدن نشئت ایتمکله اولوقتده دخی حسن اسلامنه دلالت ایلدی بویله ایکن رسول الله
صلی الله علیه وسلم آنی مجانا اطلاق ایتمیوب بلکه اداء فدا ایله مأمور بن اولان اسراء سائرینه الحاق ایلمدیلر واوبابده
یا ایها النبی قل لمن فی ایدیکم من الاسری ان یعلم الله فی قلوبکم خیرا یؤتکم خیرا مما اخذ منکم الایة نازل اولدی یعنی
ای نبی ذیشانم بدر یکزده اولان اسرایه سویله که اکر درونکزده ایمان واخلاص مثللو خیر وار ایسه البته الله تعالی نك
معلومی اولوب سزدن آلنان فداکزدن خیرلو سزه دنیاده نعمت واخراده ثواب ومغفرت اعطا ایدر واکر
اسیر بعد الاسر قبول اسلامدن ابا واهل ذمتدن اولمغی رجا ایلسه امام ایچون اعطاء ذمت ایتمیوب بوصورتده
قتلی دخی جائزدر زیرا مأخوذ ومقهور اولمشدر وسابقده بیان ایلدیك که بومقوله رجاء ذمتنه مساعده امام اوزره
واجب دکلدر واکر مسلمین براسیری اخذ ایتدکلرنده اسلامه کلمسندن خوف ایدوب فمنی برکعام ایله باغلسه لر
کعام کمیر کافله اول نسنه درکه آنکله برحیوانك اغزینی باغلیه لر یاخود الم ضربله مشغول اولوب اسلامه
کلمسون دیو آنی ضرب ایلسه لر بوبابده اساءت ایتمش اولورلر زیرا فعللری ارادهٔ اسلام ایدنلری اسلامدن منع
صورتنده درکه اکار خصت شرعیه بوقدر اما دار الحربه منقلب اولمامغیچون کیم ایدوب اسلامدن منعی قصد
ایتمزلرسه بوجائزدر قال الله تعالی حتی اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق یعنی ای مؤمنین تاکه کفاره کمال اغلاظله
اکثار قتل ایلدکده باقیلرین وثاق محکم ایله بند ایدوب اسیر ایدیکز سؤال اولنورسه که اسلامه کلمك ایچون
اغزینی باغلدقلرنده اساءت ایتمش اولورلر دینلدی فعل مذکور ایسه کفر اولمالق اقتضا ایدر ایدی زیرا آنلرك کفر
اوزره بقالرینه راضی اولدیلر کفر غیره راضی اولان دخی کافر اولور جوابنده دیرزکه فعل مذکورك ایکی تأویلی
واردر بری اولدرکه بعض علایمدن اول اسیرك حقیقتده مسلم اولمیوب همان نجات قتل ایچون علی وجه التقیة
اظهار اسلام ایده جکنه عالم اوله لر بوصورتده رضاء کفر منعدم اولور وایکنجی اولدر که فعل مذکور رضاء کفر

مطلب آمن المسلم اسیره

مطلب منع الکافر عن الاسلام کفر

اولمایوب بلکه اول اسیر آنلره ایذاء کثیر ایتدیکندن مراملری مجرد تشدید وانتقام اوله بر کیسنه حضرت موسی
علیه السلامدن علی وجه الدعاء نکلمی حکایت اولنان ربنا اطمس علی اموالهم واشدد علی قلوبهم فلا یؤمنوا
حتی یروا العذاب الالیم نظم کریمنی تأمل قیلسه بومعنایی علی وجه الوضوح تعقل ایدر یعنی یاربنا فرعون
وقومینك ماللرینی اهلاك وقلبلرینی قبول حقدن قسوتله ختم وامساك قیل تاکه عذاب الیمی کوروب ایمان بأس
رتبه سنه وارمدقجه ایمانی قبول ایتمیه لر وینه بومعنایی مؤید روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
یوم فتح مکه ده عبد الله بن ابی سرحك مقدما ارتداد وجرائم بی تعدادی ینه بناء دمنی اهدار ایله علی
ای حال ازاله سنی مراد بیورمشلر ایکن مرقوم عبد الله حضرت عثمان رضی الله عنهك رضاعا قرنداشی
اولمغله اکا التجا اولدخی یوم فتحده کتوروب یارسول الله عبد اللهك بیعتنی قبول بیوریك دیو رجا ایلدکده رسول الله
صلی الله علیه وسلم قبولدن اعراض ووجه انورلرین جانب آخره توجیهله معاملهٔ اغماض بیوردقلرنده حضرت
عثمان هر جانبه توجه ایلدکلرنده ینه اوجانبه واروب تکرار نیاز ایتمکله خاطر عثمانه رعایت ایچون قد بایعناه
فلینصرف یعنی بیعتنی قبول ایتدیك همان کیتسون قول شریفلریله مساعدهٔ علیه لرین ابراز ایلدیلر وعبد الله
کیتدکده اصحاب کرامه ینه بیوردیلرکه اما کان فیکم من یقوم الیه فیضرب عنقه قبل ان ابایعه یعنی
ایچیکزده برکیسنه یوقمی ایدیکه بن عبد اللهك بیعتنی قبولدن اقدم قالقوب عنقنی ضرب ایده اصحاب کرام
دخی یارسول الله بزه غمز عین ایله ایما بیورسکز ایدی دیدیلر اول وقت رسول الله صلی الله علیه وسلم ما کان لنبی
ان تکون له خائنة الاعین یعنی انبیادن برنبی ایچون لسانی ایله اظهار ایلدیکنك خلافنی کوز ایله اشعار معناسنه
خیانت اعین صدوری واقع اولمدی بیوردیلر ایشته بوقصه ده مرقوم عبد اللهك قبول اسلام وبیعتندن اعراضله
بالدفعات دفع وتأخیر بیورملرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری عبد اللهك امتداد کفرینه حاشا
رضاداده اولملری براحدك خاطرینه کلمز بلکه عبد اللهك اظهار اسلامی اول هنکامده مجرد تخلیص نفس ایچون
تقیه ایدوکی معلوم شریفلری اولمغله قبول بیعتندن اعراض ونقل اولنان قول شریفلری ایله کشف سرائر
اغراض ایلمشلردر واکر برمسلم برحربی یی اسیر وقتلنی مراد ایتدکده اول اسیر الامان الامان دیمکله استیمان واول
مسلم دخی الامان الامان دیو جوابه شتابان اولوب اما بو کلامنده امان ویردم معناسنی قصد ایله اول اسیره قصد
تنشیط ایتمیوب بلکه امانی کوریرسین بوللی تغلیظ وتغلیط ارا ده ایدوب بو کلام اوزره نسنه زیاده قیلسه
اول اسیر اول مسلمه کوره حلال الدم وقتلی غیر محرمدر اما آندن مقالهٔ مذکوره یی استماع ایلین مسلمین آنی
قتلدن منع ومرادم شوایدی دیو دعواسنده عدم تصدیقله دفع ایدرلر زیرا سیاق کلامی من حیث الظاهر
امان ومراد ایتدیکی معنی دخی محتمل ایدوکی بی کاندر انجق اول معنی کندو ضمیرنده مضمر ووقوف ناس غیر میسردر
بوجهتله امیرو ناس ظاهر کلامنه تابع و بعد الامان قتل اسیردن رادع اولورلر لکن بینه و بین الله تعالی قتلی جائز
ومتسع زیرا الله تعالی ضمیرینه مطلعدر اما بوصورتده اول اسیره الامان الامان تطلب یعنی امان ایسترسین
امان یاخود الامان الامان لاتعجل حتی تنظر ماتلقی یعنی امانمی ویریم امانمی عجله ایتمه تاکه کورهسین نه کوریرسین
دیمش اولسه بوقولی امان اولمیوب اول مسلمه وسائرلرینه قتلی حلال اولور زیرا سیاق نظم ترك حقیقته دایل
ایدوکی ظاهر و بو کلامك سوقنده معنای تهدیده تنصیص وار ایدوکی باهردر کورمزمیسنکه فمن شاء فلیؤمن
ومن شاء فلیکفر انا اعتدنا للظالمین نارا نظم لؤلؤ نظامی باعتبار سوق الکلام زجر وتوبیخدر بوقسه تخییر بین
الکفر والاسلام دکلدر معنای آیت ایستین مؤمن اولسون وایستین کافر اولسون بز عظیم الشان کافرین ایچون نار جحیمی
اعداد ایلدیك کذلك اعملوا ما شئتم انه بما تعملون بصیر یعنی قوللرم دیلدیککزی ایشلکز الله تعالی جمیع اعمالکزه
بصیردر نظم بلاغت نصابی دخی حقیقت اوزره امر ایجاب اولمیوب تهدیده حمل اولندیغی بی ارتیابدر کذلك
برکیسنه آخره افعل فی مالی ماشئت ان کنت رجلا یعنی مرد ایسك بنم مالمده دیلدیککی ایشله یاخود افعل بی
ماشئت ان کنت صادقا یعنی سوزکده صادق ایسك بکا دیلدیککی ایشله دیسه حقیقت اذنه صرف اولنمایوب
زجر وتقریعه عطف اولنور وکذلك مسلم بو بابده الامان ستعلم یقینده سن امانی بیلورسین یاخود الامان منك
بن سندن امان ایسترم یاخود الامان لا امان یوق دیسه اسیرك رد کلامنی اراده قیلدیغی معلوم اولور اما یالکز
الامان دیوب ساکت اولسه مراد ضمیری ثابت اولمامغله باعتبار الظاهر امان قیلنوب برجل شخص
آخره مالمده شویله بویله تصرف ایله دیوب اذن واجازته صرف اولنمق منزلنه تنزیل اولنور حتی بن قصد تهدید
ایتمشیدم دیسه تصدیق اولنماز واکر بومشرك حصندن قبل الفتح الامان الامان دیوندا ومقابله ده

مطلب قال الاسیر الامان الامان بطریق الهزل

کرك امیر و کرك غیری بر مسلم دخی الامان الامان دیو رفع صدا وهمان اول مشرك نفسنی مسلمینه رمی والقا ایلدکده
اول مسلم بنم قصدم انجق تهدید ایدی دیسه کلامنه التفات اولنمیوب سبیلی تخلیه اولنور زیرا قصد ضمیری
مشیر که معلوم دکل ایکن معتبر اولسه غرور حرامه مؤدی اولور و بو تعلیل مشرك من بور ایله اسیر مرقومك
میانلرینی فارقدر که اسیر مأخوذ مقهور اولمغله آنکله مسلم بینلرنده معنای غرور متصور اولمیوب مسلمك قصد
ضمیری یالکز کندو حقنده معتبر اولور واکر بر مسلم مشرك محصوره الامان الامان ما ابعدك من ذلك یعنی امانمی
امانمی نه عجب سن اماندن بعید اولدیك یاخود الامان الامان ازل ان کنت رجلا یعنی امانمی امانمی مردایسك
اشاغه کل دیوب تمام کلامنی اسماع ایلدکده اول مشرك نفسنی مسلمینه رمی ایلسه فیء اولوب قتلی دخی حلال اولور
زیرا کلامی تهدید اولوب اعطاء امان اولمدیغنی بیان ومحل تهدیدی تمامجه اسماع واعلان ایتمکله کلا منده
غرور دن نام ونشان بوقدر کور مزمیسنکه برکسنه آخره لی علیك الف درهم بنم سنك اوزرکده بیك درهمم
واردر دیوب آخر دخی لك علی الف درهم ما ابعدك من ذلك سنك اوزرمده بیك درهمك وار دردنه عجب
اول بیك درهمدن بعید اولدیك دیسه کلامی اقراره حمل اولنمازاما لفظ امانی اسماع ایدوب وصل ایلدیکی
تهدیدی اسماع ایلسه اول مشرك آمن قیلنور زیرا آنك حقنده اسماع اولنان معتبر اولوب اولنمیان معتبر اولماز
بلکه اسماع اولنمیان ضمیرنده اخفا ایلدیکی منزله ده اولوب اعتباری غرور حرامه مؤدی اولور والله تعالی اعلم
باب ما یکون اما نا ممن یدخل دار الحرب والاسراء وما لایکون* یعنی دار الحربه داخل یا خود آنده اسیر بولنان
مسلمینك افعال واقوالندن امان عد اولنوب اولنمیان احتما للری تفریقنه متعلق بسط مقالدر مثلا جهان مسلمیندن
برطائفه سرحد مشرکینه ورود وبزلر رسل خلیفه یز دیو نامه خلیفه سیاقنده بر نسنه ابراز ایدوب یاخود ایتمیوب
وجهی اوزره کاذبا خدیعه مشرکینه بذل مجهود ایدوب اهل حرب دخوللرینه رخصت و بونلر دخی دخوله
مسارعت ایلسه لر بو صورتده مادامکه بر قرار اوله لر اهل حربدن بر بنی قتل یاخود اخذ ماله اضرار لری آنلره
حلال اولماز زیرا ادعا ایلدکلری رسالت صحیح اولدیغی صورتده مقدما بیان ایلدیکمز حکم رسالت اوزره
رسل آنلردن وآنلر رسلدن امان اوزره خوشحال اولملریله اهل حربه قطعا تعرضلری حلال اولماز وخود بخود
دعوای رسالتلری دخی بو حکم اوزره در زیرا اهل حرب ایچون ایچلرینه داخل اولنلرك وقوف اسرار باطنلرینه
طریق منسلب وغدردن احتراز دخی واجب اولمغله حکمی ظاهره بنا ایلمك لازم ولازبدر ونکته سی سابقده
بیان ایلدیکمز معنای شافیدر که امر امان بر حکم شدید وآندن شیء قلیل اثبات لوازمنده کافیدر بونلرك اظهار
رسالت وآنلرك تصدیقه مبادرتلری طرف اهل حربدن منزله استیمانه تنزیل اولنور وفی الحقیقه اهل حربدن
استیمان وآنلر دخی اعطاء امان ایلسه لر عهده وفا واجب اولدیغی کبی دلیل استیمان اولان نسنه یی بونلرك اظهاری
دخی وفایی موجبدر کذلك قصد غارتله وارمشلر ایکن نیت تجارتله کلدیك دیسه لر ینه تعرضلرینه رخصت
یوقدر زیرا اکر چکدن تجار اولسه لر اهل حربه غدرلری حلال اولمدیغی کبی اظهار تجارت صورتنده دخی
حلال اولماز و بو صورتلر اهل حربه وسط دار الحربده ملاقاتلرنده واقع اولسه ده ینه بو یله در انجق قبل الملاقاة
آلدقلری حلال و بعد الملاقاة تعرضلری غیر حلالدر زیرا دعوا زینه بناء اهل حرب آنلرك سبیللرین تخلیه
ایتدکلرنده بونلر دخی سمدی اهل حربدن امان آلمش کبی اولمشلردر بنا برین مستقبلده تعرضلری حرام اولوب
مقدما آلدقلرینی رد الزام اولنماز واکر مسلمین کفار رومه تشبه ودار الحربه لباس روم ایله توجه ایدوب سزلر کیملرسز
دیو سؤال ایتدیکلرنده بزلر تجار بینی رومدن برطائفه یز اما نله دار اسلامده ایدیك دیوب اهل حربدن بیلدکلری بر محله
دعوای نسبت ایتسونلر ایتسونلر آنلر دخی سبیللرین تخلیه ایلسه لر بو صورتده قادر اولدقلری مقداری قتل رجال
واخذ اموال ایتملری حلالدر زیرا بو دعوالری صحیح اولسه دخی تجار بنی رومله اهل حرب بینلرنده امان قائم
اولماز زیرا اهل حرب بر برینك تحت امانلرنده دکلدر حتی بر برینك مالنه ونفسنه استیلا ایلسه مالك اولوب بعد
الاستیلا مسلم اولسه آلدیغی کندویه سالم اولور توضیحی اولدرکه بو بابده تخلیه سبیللری صورة یاخود معنی
استیمانلرینه بنا قیلنمیوب انجق بونلر بزلردندر دیو زعملرینه ابتنا قیلنمشدر بو قوللری تفصیلی سبقت ایدن نحن منکم
قوللری ایله برابردر کذلك بزلر اهل ذمتدن برطائفه ایدیك سمدی مسلمین ایله نقض عهد ایدوب سزلره کلدیك
دیو اخبار آنلرده دخوللرینه رخصت و یروب استبشار ایلسه لر بو دخی صورت سابقه ایله برابردر که تخلیه سبیللری
کندولردن اولملرینه ودار واحده جمله سنی جامع اولدیغنه مبنیدر وانسان کندو دارنده مستأمن عد اولنماز
و بو مقال مشروح المآل اوزره المختصر فی الجنة لقبی ایله ملقب عبد الله بن انیس رضی الله تعالی عنهك

مطلب دخلوا دار الحرب وقالوا كذبا نحن رسل الخليفة كان امانا منهم

مطلب قال المسلمون نريد التجارة

مطلب تشبه المسلمون بالروم ودخلوا

حدیثی ایله استدلال اولنمشدر که سفیان بن عبد الله نام مشرکك دارینه وصول بعده جئت لانصرك واکثرك
واکون معك دیمکله درونه حلول ایدوب آنی قتل ایلمشدر واول حدیث جلیل بو مقوله کلمات امان اولمادیغنه
دلیلدر و بز سابق ازمانده باب ما لایکون اما نا مسائلنده تفسیر مختصری تمام قصه سیله ذکر و بیان قیلدق
ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك خیر العالمین فی الدنیا بعد الانبیاء والمرسلین المختصرون
وفی روایة المتخصرون قول بلاغت بنیانلری دخی لفظ مختصری بیان وتفسیرینی علی وجه الاختصار تبیان
ایلین مزایاندر یعنی بعد الانبیاء والمرسلین صالحات اعمال اصحابنك افضلی مختصروندر ومختصرون اول کمسنه لر
درکه دنیاده ایکن جنته اوزرینه اعتماد ونیل درجاته اکا استناد ایده جکلری طاعاتله عمل ایدرلرنه کیم دنیاده
بر رجل عصاسنه اتکا وکاه خاصره سی اوزره وضعله اتخاذ متکا ایدر واکر مسلمیندن بر جماعت ایادی کفارده
اسیر ایکن تخلیه سبیل ایله کفار آنلری طرد وتسییر ایلسه لر بو صورتده مؤلف رحمه الله دیرکه بونلر قادر لر ایسه
ایتدکلرین قتل ومالترین اخذ وفرار ایتملرنده بر بأس شرعی اثبات ایتمزم زیرا بونلر الللرنده مقهور ایدیلر وقبل تخلیة
السبیل امور مرقومه یه قدرتلری اولسه حقلرنده رخصت وار ایدی بعد تخلیة السبیل ینه واردر زیرا صورت
سابقه کبی نفسلرندن دلیل استیمان اوله جق نسنه یی اظهار ایتمدیلر وکفار دخی آنلره اعطاء امان اوزره تخلیه سبیل
ایتمیوب بلکه شانلرینه قلت مبالات والتفات ایله دفع وتسییل ایلدیلر کذلك سزه امان ویردیك همان دیلدیککز
محاره کیدیکز معناسنه قد آمنا کم فاذهبوا حیث شئتم دیدکلرنده اول اسیرلر نسنه سویلمسه لر ینه مرخصلردر
زیرا حرمت تعرض انجق اول وقتده درکه مسلمین صورة یاخود معنی استیمانه اهتمام وآنده کندولر دخی وفایی التزام
ایده لر بو معنا ایسه تحقق ایتممشدر واهل حربك اعطاء امانی بونلرك التزام ایتمدکلری وفایی آنلره الزام ایده مز
اما دار اسلامدن واروب اهل حرب آنلره ادخلوا فانتم آمنون دیمش اولسه لر جواب مسئله بشقه درکه بونده
مجیء مستأمنله عن اختیار کلوب قوتلریله اهل حربدن ممتنع اولدقلری موضعده نظرلرینه نمایان اولدقلرنده صریحا
تکلم ایتمسه لرده معنی اهل حربدن استیمان ایتمش اولورلر اما اسرا الاعن اختیار مقهور بیله دارلرینه داخل واستیمانه
قولی یا فعلی بر دلیل لازم ایکن آنلردن غیر حاصل اولمغله استیمان وامان آنلردن نمایان اولمامشدر حتی اسراء مز بورون
اهل حربدن بر قومه ملاقی اولوب سزلر کیملرسز دیو اسرایه سؤال ایتدکلرنده نحن قوم تجار دخلنا بامان
اصحابکم یعنی جماعت تجارز قومکزك امانلریله کلدیك دیوب یاخود نحن رسل الخلیفة دیوب آنلرده
تصدیق ایلسه لر بوندنصکره برفرده تعرضلری جائز اولماز زیرا تجارت ورسالت کبی دلیل استیمانی اظهار ایتملریله
معنی استیمان ایتمشلر اولوب استیمان دخی التزام وفایی مستلزم اولمغله اهل حرب آنلره تعرض ایتمدکجه بونلر تعرض
ایلمك حلال اولماز اما اسیر اولدقلرینی بیلوب اخذ ایلدکدنصکره بونلر فرار ایدرلرسه نفوس واموالرینه تعرضلری
جائز وسزاوار اولور زیرا حکم استیمان فعل اهل حربله مرتفع اولمشدر کورمزمیسنکه صحیحا مستأمن اولانلره دخی
ملك اهل حرب غدر ایدوب مالترین اخذ وحبس ایلیوب صکره فرار ایلسه لر نقض عهد ملکلرندن وقوع
بولمق جهتیله اهل حربك نفوس واموالرینه تعرضلری حلال اولور کذلك بو یله غدری ملکلرینك امری یاخود علمی
لاحق ایکن بر حربی ایشلیوب ملکلری منع ایتمسه ان السفیه اذا لم ینه مأمور مثلی اوزره ینه ملکلری مباشر امور کبی در
اما ملك وجماعت اهل حرب بیلمیه رك بر شخصدن واقع اولسه مجرد آنك سوء صنیعی ایله مستأمنین ایچون حریم قومی
استحلال غیر حلالدر زیرا بو مقوله آحاد ناسدن بر شخص نقض عهده مالك اولمامغله آنك فعلی موجب نقض عهد اوله مز
غایة الامر اول شخص آنلره ظلم ایتمش اولمغله قدرتلری وار ایسه آلدیغنك عینی یاخود مثلنی استرداد ایله انتقاملری جائزدر
وبوندن زیاده تعرضلری حلال دکلدرکه ظالمه ظلم اولنمایوب انجق مثل ایله انتقام اولنور واکر اسراء مرقومین حین
اخذلرنده نحن قوم منکم دیوب آنلرده تخلیه سبیل ایتمشلر ایسه قتللری واخذ اموالری جائزدر زیرا بو معنی قطعا
استیمان اولمادیغنی بیان ایلدیك واهل حربدن بعضیلری دار الحربده اسلامه کلسه لر آنلرك دخی دار الحربده حصوللری
بطریق الاستیمان اولمامغله جمیع احکام مذکوره ده منزله اسراده اولورلر واکر صورت مفروضه ده اهل حرب
مسلمینه مصادف وکیملرسز دیو مستعرف اولدقلرنده مسلمین دخی بزلر اهل برجاندن برطائفه یز ارض اسلامدن امانله کلوب
بلادیکزدن مرور وبلادیمزه عبور ایچون سزلرك دخی بعض عساکریکزه امان ویرمشلردر دیوب اهل حرب سبیللرین
تخلیه ایلسه لر ینه آنلره تعرضلری قطعا جائز اولماز وبرجان بلاد رومك وراسنده بر ناحیه درکه تاریخ تألیف اصل
کتابده اهل روم له میانلرنده عداوت ظاهره اولمغله بلا استیمان بر برینه دخوله قادر اوله مزلر ایدی ومسلمین
مذکورینك اظهار ایلدکلری دعوای امان منزله استیمانده در کورمزمیسنکه مدعالری صحیح اولسه تعرضلری

معلوم اوله که بو محلده شارح الکتاب رحمه الله تعالی وقد یذیا تفسیر المختصر دیو تعبیر ایتدکلرندن بزدخی لفظ مذکور ایله ترجمه ایلدیك لکن صاحب المغرب بو معنا یی بیانده مختصر لفظی تصحیح ومن روی المختصر فقد حرف دیوب لفظ مختصر روایت حدیثده دخی غلط اولدیغنی تصریح ایلدی*

مطلب حكم الاسير المسلم

مطلب لا یحل الظلم الظالم بل ینتقم منه

مطلب قال الاسير انا مسلم

حلال اولمازايدی خود بخود اداایتدكلرنده دخی بویله درتابلاداسلامه رجوع ایدنجیه دك تعرضلری ممنوع
امابعدالرجوع حكم استیمانلری مرفوعدركه مجددا دارالحربه دخول ایدرلرسه اضرارده قادراولدقلری قوتلرینی
فعله كتورمك حلالدر زیراشمدی متلصصین حكمنده اولورلر وداراسلامه رجوعلرینی اهل حرب بیلوب
بیلمكده فرق یوقدر زیرا بیلمدكلری تقدیراوزره حفظ حریملرنده كندولر تقصیر ایتمش اولورلر امادعوای
سابقه لرنده حقیقت حاللرینه وقوف متعذراولمغله تعرضلری تغریره مؤدی اولور واكرمسلمین اهل حربدن
اخذاسیر وارادهٔ قتل وتدمیرایتدكلرنده اول اسیر كرفتار انامسلم دیوقبول اسلامنی اشعارایلسه وصف اسلامدن
اكاسؤال ایتمدكجه قتلی حلال اولماز لكن بوسؤالله تأخیر قتلی مجرد لفظ مذكورایله ثابت الاسلام اولدیغندن
اولمیوب بلكه ولاتقولوا لمن القى اليكم السلام لست مؤمنا تبتغون عرض الحيوة الدنيا نظم كریمنك ظاهرینه
امتثال ایچوندر یعنی ای اهل ایمان سزه تحیت اسلامله القاء سلام یاخود على قرأة السلم دعوای اسلامله اظهار
استسلام ایلینلره حیوة دنیانك اعراض زائله سندن اولان اموالنی اغتنامه طمع ایدوب سن مؤمن دكلسین انجق
تخلیص نفس ایچون اظهاراسلام ایدرسین دیمكز وهم انامسلم دیو بركلام مبهم سویلمكله ابتدار ایتمكله
مرادندن سؤال واستجواب ولاجل الاحتياط مبادرت قتلندن اجتناب اولنور وبعدالسؤال اكراسلامی وصف
ایدرسه اسلامی ایله حكم اولنوب قتلی حلال اولمیوب فیٔ مسلمینه ادخال اولنور مكرقبل الاسرمسلم ایدیكی معلوم اوله
زیراقبل الاسراسلامی معلوم اولمیجه بوقولی ابتداء اسلامه حمل اولنمغله قتلدن امانی موجب اولوب استرقاقدن
اولماز امااندهٔ سیمای مسلمین اولوب قدم اسلامنه مسلمینك اكثرظنونی تعلق ایدرسه سبقت اسلامنه علم یقین
منزله سنده اولوب تخلیهٔ سبیلی واجب اولور زیراوقوف حقیقی متعذراولوب احتیاط اوزره بناسی لازم اولان
امورده ظن غالب بمنزلة اليقيندر واكر بعدالسؤال اسلامی وصف ایتمزسه كركدركه مسلمین اكا وصف اسلامی
تقریر بعده سندخی بویله اقرارایدرمیسین دیوتدبیرایده لر بوصورتده تصدیق ایدرسه اسلامی مسلم واكربن بویله
دیمم یاخود بوقولیكزی بیلمم دیرسه حلال الدم درانجق احسنی اولدركه امام اهل اسلام مجددا اكا بودعوت
ایتدیكیمز دینه دخول ایدرمیسین دیوسؤال واستعلام ایلیه اكر ایده رم دیرسه قتل ایتمیوب فیٔ ایلیه واكرایتمزم دیرسه
همان عنقنی ضرب ایده وزوجه وجاریه جهالت اوزره جاریه اولدقلری مسئله ده دخی جواب فصل مذكوراوزره

مطلب استيصاف الزوجة والجارية الاسلام

صورتیاب اولوركه آنلردن وصف اسلام استفسار اولنوب حسن وصفده عدم قدرتلری آشكار اولسه كركدركه
حضورلرنده وصف اسلامی تقریر بعده بن اینشته بواعتقاد اوزره یم سنده بویله سین ظن ایده رم دیوتدبیرایده لر
بوصورتده نعم دیرسه حكم اسلامنده كافی ونكاح وملك ایله حل وطئنده وافیدر واكراول اسیرمن اول الامربن
مسلم دكلم لكن بنی دعوت ایدیكز قبول اسلام ایده یم دیرسه بنه قتلی جائز اولماز زیرارسول الله صلى الله عليه وسلم
فادعوهم الى شهادة ان لا اله الا الله قول شریفنده دعوتله تنبیه بیوروب دعوت ایتمدكجه برقومله قتال

مطلب قتال القوم لم يبلغهم الدعوة

ایتمزلرایدی وبزلردخی صیت شریعت وخبردعوت بالغ اولمامش برقومله قصد قتال ایلسك قبل الدعوة
قتالیمز حلال اولماز اول قوم ایسه یه اجابت یه امتناع ایدرلر بواسیر بزدن طلب دعوت ونفسندن اظهار اجابت
ایدرلكن قبل دعوة الاسلام بالاولوية قتلی حرامدر والله الموفق

باب امن الرسول والمستأمن اذا خيف ان يدل على بعض عورات المسلمين * یعنی اهل حربك رسول ومستأمنلری
بعض معایب مسلمینه واقف وكفاره اخبار ودلالتلرندن اهل اسلام خائف اولسه لر آنلرك امان وعدم امانلرینه
دائرمباحث اطائفدر فیچانكه ملك اهل حربك رسولی دارالحربده عسكرمسلمینه واصل اوله تبلیغ رسالت ایدنجیه دك
مستأمن تاجرمنزله سنه نازل وحرزامانده داخل اولورزیرارسول وتاجرك وصوللرنده مسلمینه حصول منفعت مأمولدر
امیددركه فائده لری اوله امابونلرعودته نیت ایدوب امیرمسلمین بونلر بعض عیوب مسلمینه واقف اولملریله اعدایه
تعریف ومسلمین اوزره دلالتلرندن خائف اولسه خوف مزبورزائل اولنجیه دك حبسلری جائزدرزیرا حبسلرنده مسلمینه

مطلب الداعر المفسد يحبس

نظرواوزرلرندن دفع فتنه وشردر كاردرودا عرمفسداولان شخص فاسدی هنوزخیانتی سبقت ایتمش ایكن فتنه سنی
دفع ایچون حبس ایلمك مشروع اولنجه بونلرك جواز حبسلری اولى بالوقوعدر واكربونلرامام المسلمینه بزعندكده نائل
امان اولمشیدك سبیلمزی تخلیه قبل دیو ابرام ایلسه لر ینه مساعده اولنمازززیرا كوردكلری عیوب اوزره اعدامزه
دلالت ایده جكلرینه ظاهرحاللرندن استدلال اولنورزیرادین باطللرینه كوره اعتقادعا طللری بومحذوره باعث
وحاملدر حتى لايألونكم خبالا نظم كریمی افساد مؤمنینده عدم تقصیرظاهرحاللری ایدوكنی تأییدوتقریرایلشدر
واكربونلربزلربرنسنه خبرویرمیه جكمزه بل كه هیچ برشیئه مطلع اولمادیغمزه یمین ایده لم دیوتضییق ایدرلرسه

مطلب اليمين حجة لمن شهد له الظاهر

نه تحلیف ونه تصدیق اولنورلرزیرایمین اول كسنه یه حجتدركه شهادت ظاهرایله مستظهراوله وبوبابده ظاهر
حالات خلاف مقاللرینه شاهد اولمغله یمینلرینه التفات اولنماز وبومعنی انهم لا ايمان لهم آیت كریمه سیله
مؤیدالمبنیدر یعنی ضررمسلمینه راجع اولان موادده مشركین ایچون اعتماد اولنه جق یمینلری یوقدر ویمین
مزبوره لری بوقبیلدن اولمغله امام ایچون اكا اعتماد غیرجائزدربلكه تحصیل امن ایدنجیه دك آنلری حبس
ایلمك لازمدرلكن زنجیروبوقاغی ایله تكدیرلری لایق دكلدرزیرابونلرداخل امان ایكن خیانتلری ظهورایتمدكجه
تعذیبلری غیرشایاندر سؤال اولنورسه كه حبسلرنده دخی تعذیب وارایكن نیچه تصویب اولنور جواب ویروزكه

مطلب ترجيح اهون الضررين

بزدخی حبسلریله زندانده حبسلرینی قصد ایتمدیك كه اول تعذیبدر بلكه مقصودیمز همان معیتلرینه برمحافظ
وضع وآنلری رجوعدن منع دربومقدارده تعذیب بواتمیوب بلكه مسلمینه نظروشفقت واردرفرضا وطنلری
ایله بینلرینه حیلولت جهتندن فی الجمله تعذیب اولنورلرسه ده مقصودیمز آندن اعظم اولان ضرری دفعدر
وبعض ناسه ایصال ضرردن مخلص اولمایجه اهون ضرربن اعظم اوزره ترجیح اولنور وبومقصود معیتلرینه
تعیین محافظله وجودبولمغله بوندن زیاده قیدوبند ایله طریق تعذیبلری مسدوددر امامسلمین شروع قتال
ومحافظلری كندوشغللرینه اشتغال هنكامنده فرارلرندن احتراز اولنورسه شغل مزبورك زوالنه دك قیدوبندلرینه
جواز واردرزیراموضع ضرورتدر وضرورتله ثابت اولان قدرضرورتله مقدراولمغله بعدزوال الشغل قیدوبندلری
فك اولنمق لازمدر واكرامام المسلمین دارالحربدن داراسلامه عزم رجوع ایلسه اول رسول وتاجری تامكر
وفتنه لرندن امین اوله جق محله دك كتوروب بعده سبیللرین تخلیه ایلمك مشروعدرزیرانظرمسلمین ودفع فتنهٔ
مشركین بونده درحتى داراسلامه دخول ایدنجیه دك امین اولنمازسه داراسلامه دخول ایتمدكجه سبیللری
تخلیه اولنمازززیرابوصورتده دارالحربده تخلیهٔ سبیل اولنسه لربرفتنهٔ عظیمه ایقاع ایتملرندن توقع اولنور وامام اوزره
وقوع فتنه دن احترازونفسندن وعسكرندن دفع فتنه ده مزیداجتهاد ایله امتیاز واجبدر اكراول رسول وتاجر
بزبومكاندن ایلرو كیتمزدیوامتناع ایدرلرسه جبرواكراهلرینه جواز واتساع واردرزیراامام ایچون نظرمسلمین
اولان اموردهولایت اكراه دركاردركورمزمیسنكه نفیرعام واقع اولدقده غزایه خروج بابنده مسلمینه
بیله جبرواكراهك جوازی شایعدر وبوماده نك نظیرنده حضرت عمر رضی الله تعالى عنه لوتركتم لبعتم اولادكم
دیدی یعنی بلا اجبارحالكزاوزره ترك واقرار اولنسه یدیكز اولاد یكزی دخی بیعه اجتسار ایدرایدیكز وصورت
مفروضه ده امام محل امنه وصلت واول محبوسلره عود وانصرافله امرواجازت ایتدكده آنلردخی بلده لرینه
وارنجیه دك تجهیز احوال ایچون طلبكار مال ومنال اولسه لركركدركه امام آنلری برابركلمكدن امتناع ایتدكلری
محله ابلاغ ایده جك مقداری نفقه لرین انعام ایلیه زیرااومحلدن برواكراهله كلمش اولملریله ومحله ایصاللری
واجب وآنلری كتورمك مسلمینه نظر ایچون اولوب مؤنت مرقومه نوائب مسلمیندن برنائبه منزله سنده اولمغله
اداسی بیت الماله مترتب اولوروومحلك وراسندن كلملری الاختیار اولمغله نفقهٔ رجوعی اعطا اولنمازوبیت المالدن
اول وقتده اعطا اولنوركه جنوداسلام نائل غنیمت اولمیوب یاخود غنیمتلرین اقتسام ایتمش بولنه لر امانائل
غنیمت اولوب هنوزاقتسام ایتمشلرایسه نفقهٔ مرقومه اول غنیمتدن انعام اولنورزیرااكراهلری انجق اول جنوده
نظرایچون اولمغله مؤنت دخی انجق اول جنودك حقلری اولان مالده مقرراولوب غنائمی حمل وسوق ومحافظه
ایچون استیجارده اجرت غنائمدن ویریلدیكی كبی بونده دخی غنائمدن ویریلور وبوصورتده رجوعدن منع
واقامت اوزره اكراه ایلدكده ینه غنائم مسلمیندن انفاق ایدروآنلری برابرمحل آخره نقل ایلسه ینه غنائمدن اولان
دواب اوزره حمل ایدرزیرااول رسول وتاجرعندالامام آمن اولملریله غدردن احتراز لازمدر ومنفعت غانمین ایچون
آنلری حبس ایتدكده اموال غانمیندن نفقه لرین ویریرعامل صدقاته مال صدقه دن مقداركفایه اعطا اوزوجه
عندالزوج حق زوجه بناء محتبسه اولدقده مال زوجدن انفاق واكسا اولندیغی كبی واكربعدالامن تخلیهٔ
سبیللرین مرادایدوب لكن آنلرك خوف ایتدكلری برمحلده ایسه كركدركه آنلره دخی نظروشفقت وخوف ایتدكلری
محلده تخلیهٔ سبیللرینه همت ایلیه زیراامامك امانندده وتحت ولایتنده اولملریله آنلردن دفع ظلم ایله مأموردر
ومسلمیندن ازالهٔ ضررایله نظری واجب اولدیغی كبی بونلره ده واجبدركورمزمیسنكه امام المسلمین بونلری
دریاده برابركتوروب فتنه لرندن امین اولدیغی برجزیرهٔ خالیه یه لاحق اولسه همان بونلری اول جزیره ده
براغوب كیتمك لایقمیدر لایق دكلدربلكه كركدركه بونلری تلفدن خوف اولنمیه جق محله دك استصحاب بعده لوازم
طریق ودواب حمله یاخوداجرت حملدن قدركفایه یی اعطاایله تكمیل اسباب وهنكام خوف لصوصده

معتبلرينه تعيين عسكرايله وصول مأمنلرين استيجاب ايليه زيرا ابلاغ مأمنلري اكرچه امام اوزره واجب اكن
امام جابجا بنفسه مباشرته قادر اولمامغله مسلميندن برجماعتله استمداده مباشر اولور اما وصول مأمنلرندن برو معتبلرنده
اولان عسكر مسلمينك خوف ايتدكلري برمحل وار ايسه كركدر كه مسلمين امين اولدقلري محلك نهايتنه دك معتبلرنده
ارسال بعده سبيللرين تخليه يه استعجال ايليه زيرا بوندن زياده سي امام اوزره واجب دكلدر زيرا زياده سنده مسلميني
هلاكه تسليم واردر كه سلامت مشركين ايچون جائز كوريلمز و بوصورتده امام المسلمين اهل اسلام حقنده
مخوف اولان محله دك معيتده مسلمينه جبر وتعيين ايدوب آنلرده كيدوب قتل اولنورلرسه امامك اهدار دماء
مسلمينده سعيي بديدار اما محل مرقومده اول رسول وتاجرك سبيللرين تخليه بعده آنلر قتل اولنسه لر انجق
اهدار دماء كفارده سعيي آشكار اولمغله اهون امرين اولان شق ثاني اختيار اولنور

باب اهل الحصن يؤمنهم الرجل من المسلمين على جعل اوغير جعل * يعني مسلميندن بريسي مقابله جعل
اوزره ياخود بلا مقابله برحصنك سكاننه اعطاء امان ايلديككن محل بيان ايدر مسلمين برحصني محاصره يه
اشتغالده ايكن ايچلرنده بولنان اسير مسلم اعطاء امانله اهاليسني خوشحال بعده كيجه ايله كتوروب معسكر
مسلمينه ادخال ايلسه جمله سي فئ اولورلر زيرا امان ويرن اسير ايچلرنده بلا منعه كرفتار قهر وتسخير اولمغله
اماني باطلدر وهم بو امانله مرادي نظر مسلمين اولميوب انجق تخليص نفسنه اجتهاددر و بو مقوله امانك صحتنه
قائل اولديغمزده اهل اسلام حصون كفاردن برحصني فتح وقهره نائل اوله مزلر زيرا حصون كفارك اسير
مسلمدن خلوي نادر اولمغله همان غلبه مسلمينه يقين ايتدكلرنده اول اسيره امر ايدوب آندن اخذ امانه قادر اولورلر
ايدي وايچلرنده اسير مسلم بولنمدقلرينه ايچلرندن برينه اولا اسلام ثانيا اعطاء امانله امره اقدام واول شخص حكم اسير
مسلمده اولمغله آنك اماني ايله نيل مرام ايدرلر ايدي بناء عليه بز دخي وجوه مذكوره يه اعتبار وجمله سي فئ مسلمين اولملرينه
قول وقرار ايلديك اكرچه قياسه نظر ايله جواز قتل رجاللري مقرر زيرا امان كافر وامان صبي غير عاقل مثللو
باطل اولان امان تحريم قتل ايتمديكي امر اظهردر لكن مؤلف صاحب احسان سالك حسن استحسان اولوب
ديمشدر كه امام ايچون بو بابده قتل رجال حلال اولمديغنه ايكي وجهله استدلال اولنور بري اولدر كه مكرر اسبقت
ايدن حديث شريفده يسعى بذمتهم ادناهم قول لطيفلري بظاهره اسير وغيريدن عام اولوب هرنه قدر خلافنه
دليل قائم اولديغندن بو ظاهر متروك العمل ايسه ده قتل كبي شبهه ايله مندرئ اولان اموره ابقاء شبهه ايلمسي
بلاجدلدر و بو حديث انت ومالك لابيك حديثي منزله سنده اولوب حديث مذكور اب ولديني عمدا قتل ايلدكده
حكم قصاصي اجراده شبهه القا ايلديكي كبي بو حديث دخي حكم قتلي اجراده شبهه دفعي ابقا ايدر وجه

مطلب لاينقص الاب اذا قتل ولده عمدا لحديث انت ومالك لابيك

ثاني اولدر كه قوم مذكور امان اسيره اعتبار ايله استيمان ايچون كلوب قتال ايچون كلمشلردر وسابقده بيان ايلديك كه
محصور القاء سلاح ونداء امان ايده رك هيئت ترك قتال اوزره كلسه البته قتلدن امين اولور بناء عليه بونلر
دخي قتلدن امين اولورلر لكن استرقاقدن امين اولمدقلرندن بعد التخميس بين الغانمين تقسيم اولنورلر و بونلره
امان ويرن ايچلرنده بولنان مسلم مستأمن ياخود ايچلرندن قبول اسلام ايلمش بركسنه اولسه تعليل سابقده متفق
اولملريله حكم سابقده دخي متوافقلردر اما اهل عسكردن برمسلم اعطاء امان ايتمش اولسه اماني جائزدر زيرا اول
مسلم عسكر ايچنده ممتنع واهل حصندن امنله ممتنع اولمغله اماني امان جماعتله سياندر بوصورتده هنوز حصندن
خارج اولمامشلر ايسه امام بنفسه امان ويروب عسكره قتاللرنده نظر مسلمين ملاحظه ايلديكي اهل عدوان كبي
بونلره دخي اولا نبذ امان بعده قتاللرينه عطف عنان ايدر واكر معسكره چيقوب بزه فلان امان ويردي ديو
ادعا ايدرلرسه عدول مسلميندن ايكي شاهد شهادت ايتدكجه تصديق مدعي اولنمازلر زيرا باعتبار الظاهر فئ
اولمشلر ايكن اوزرلرندن اسقاط حق مسلميني دعوي ايتملريله مسلميندن شهادت عدلين اولمادقجه اصغا اولنماز واول
مسلم بونلره بن امان ويرمشيدم ديسه دخي استينافنه مالك اولمديغي نسنه يي اخبار اولمغله كلامنه اعتبار اولنماز كذلك
اول مسلم مسلم آخر ايله برابر شهادت ايلسه لر فعل نفسنه شهادت اولمغله قبول اولنماز اما بشقه ايكي مسلم عدل شهادت
ايدرلرسه قبولي واجب وابلاغ مأمنلرين مستوجبدر زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كيبدر واكر اول
مسلمك قولندن غيري بينه لري يوغيسه فئ اولورلر انجق بطريق الاستحسان تمكن شبهه يه بناء قتل رجاللري
جائز وشايان دكلدر زيرا اول مسلم حرمت قتللرين اخبار ايدوب خبرنده احتمال صدق دركاردر وخبر واحد الزام
حكمده حجت دكل ايسه ده امر دينده حجت وحرمت قتل دخي امر ديندن برمصلحتدر واكر اول مسلم اهل حصندن
بيك دينار آلوب امان ويرمش اولوب هنوز حصنلرنده ايكن امام واقف سر انجام اولسه بوصورتده مخيردر ديلرسه

مطلب خبر الواحد حجة في امر الدين

امانلرين امضا ايدوب دار الحربدن چيقنجيه دك آنلره تعرض ايلمز لكن اول دنانيري اخذ وفئ مسلمينه وضع ايدر
زيرا امام بوصورتله انشاء امانده ملاحظه نظر مسلمين ايلسه حقنده جائز ايكن امان غيره اجازتده ملاحظه
نظر ايلسه ينه جائزدر ومال مذكور قوت عسكر ايله مأخوذ اولمغله فئ عسكر قيلنور واكر ديلرسه تحرزا
عن الغدر اولا رد دنانير ونبذ امان بعده قتاللرينه عطف عنان ايدر همان امام بنفسه بوصورتله اعطاء امان
ايلمك منزله سنده اولور واكر اهل حصن همان اول مسلم ايله مصالحه ايتدكلري هنكامده عسكر مسلمينه ولوج
ياخود حصنلرين تخريب ايله منعه لرندن خروج ايلسه لر امام انجق اول دنانيري آلوب فئ مسلمين قيلمغه اهتمام
ايدر زيرا بونده معناي نظر اجازت صلحه منحصردر وآنلر عسكر ايچنده آمن وسالم ومأمنلرينه ابلاغ ايدنجيه دك
امام ايچون دنانيرلرين رد ايلسه دخي سبيل اضرارلري منعدم بونده منفعت مسلمين انجق اخذ دنانيرده ايدوكي
عنديمزده رسيده مرتبه يقيندر بونك نظيري شول عبد محجور مسئله سيدر كه نفسني بلا اذن المولي بعض اعمال

مطلب آجر العبد المحجور نفسه

ايچون آخره ايجار واول عملي تكميل ايله فراغ وسلامته ابتدار ايتمش اوله بونده منفعت مولي انجق قبض
اجرنده ايدوكي آشكاردر بوصورتده امام اول دنانيري تقسيم غانمين ايلدكدنصكره اهل حصنه بلاد حربدن
ديلديككز محله التحاق ايديكز ديو اطلاق ايدوب بلوغ مأمنلرينه دك تعرض ايتميوب بووجهله شرط صلحه
وفاسني اتمام ايدر واكر مسلمين بعد المحاصره برحصني فتحله كامين اولدقده اهل اسلامدن بريسي بن قبل
الفتح اهل حصنله شو مقبوضم اولان بيك دينار اوزره مصالحه ايتمشيدم ديو ادعا واهل حصن تصديق
مدعي ايلسه لر بو بابده امام بعد النظر والتدقيق تصديق مسلمينه انفع ايدوكني تحقيق ايدرسه دنانيري مسلمين
ايچون اخذ وتصديق واهل حصنه لحوق مأمنلرينه اذنله توسيع طريق ايدر اما تكذيبي مسلمينه انفع ايدوكني
تصويب ايدرسه اول مسلمي مصالحه وقبض دنانيرده تكذيب ودنانيره تعرض ايتميوب اهل حصني فئ اولمق اوزره
ترتيب ايدر زيرا امام ناظر مسلمين نصب اولنمغله انفع مسلمينه نظر وانكله عملي التزام ايدر كورمزميسنكه نفع
مسلمين اسرايي بلاشئ اطلاق ومن ايتمكده ايدوكي رأي امامده مستبين اولسه من واطلاقلري دخي جائزدر
وماده مذكوره دخي بويله در انجق مقدما امان ويرمشيدم ديو اول مسلمك اخباري دخول شبهه يه مدار اولمغله
بروجهله قتل رجاللري حلال اولماز اما اول مسلم اخبار امان ايلديكي هنكامده اهل حصن هنوز حصنلرنده
ممتنعين ايسه لر اوحالده آمنين اولورلر لكن امام بوحالتده كندو انشاء امان ايلديكي صورتده مخير اولديغي
قريبا بيان ايلديكمز اوزره بو بابده دخي مخيردر زيرا اخبار مذكور حق مسلمينده انشا منزله سنده اولوب انشاده
جاري اولان اختيار امام بونده دخي جاريدر والله اعلم وبالله التوفيق

باب مايكون امانا ومالايكون على شرط يشترطه * يعني اهل حرب شرط معين اوزره استيمان ايتدكلرنده امانك
انعقاد وعدم انعقادينه متعلق مسائل اجتهاددر حين محصوريتدن برحربي آمنوني حتى انزل اليكم على ان ادلكم
على مائة رأس من السبي في موضع يعني بكا امان ويريكز تا كه طرفكزه نزول ايده يم برمحلده اولان يوز رأس سبي اوزره
سزه دلالت ايتمك اوزره ديمكله استيمان ومسلمين شرط مذكور اوزره اعطاء امان ايلدكلرنده بعد النزول اول محله واروب
بركسنه يي آنده بولماسه لر بوصورتده اول نابكار ديدكلرم بونده ايديلر كيتمشلر قنده كتدكلرنده بيلمزم ديو اعتذار
ايلسه مسلمين بروده حصني فتح ايتمشلر ايسه كركدر كه اول مستأمني حصن ياخود ديلديكي مأمنه ايصال
وفتح ايتمشلر ايسه ارض حربدن مأمن آخره ارسال ايده لر زيرا معسكرده امانله حاصل اولمشدر كه شرطله امان
همان وجود قبوله ثابت اولوب شرط مقبولي ادايه توقف ايلمز نظيري عتق بالجعلدر كه عبدينه كندويه

مطلب العتق بالجعل

بيك درهم ادا ايتمسي اوزره اعتاق وعبد قبول ايلسه همان ادا ايتمزسه ده عتق واقع اولور بو بابده دخي شرط
دلالت اوزره منعقد سندن نزولنده اماني ثابت اولمغله شرطه وفا ايتسون ايتمسون امان مسلمينده قائم ومأمنه ابلاغلري
لازم اولور بوصورتده مسلمين بزاكا شرط دلالت اوزره امان ويرمشيدك شرطه وفا ايلمدي ديو معارضه يه
قيام ايدرلرسه بو قوله الزام اولنورلر كه اكرچه بويله در لكن بو مستأمن اكر دلالت ايتمزسه بيمزده عقد امان
برطرف اولور ديمشدر ايشته مؤلف الكتاب امام محمد والاجنابدن مفهوم شرط اصلا حجت دكلدر ديو

مطلب مفهوم الشرط ليس بحجة

تنصيص واردر وعنديمزده مذهب انجق بودر وامام كرخي رحمه الله ويدرأ عنها العذاب ان تشهد يعني
امرأه ملاعنه دن عذاب حد زنايي دورت كره بالله انه لمن الكاذبين ديو شهادت ايلمسي دفع ايدر آيت جليله سنده
دفع عذاب ايچون منفهم اولان شرط شهادت تحقق ايتمزسه دفع عذاب ممكن اولماز مضمونه بو آيت دلالت ايتمز بلكه
سائر اسباب وشبهاتله دفع عذاب قابلدر ديو امام ابو يوسف رحمه الله دن حكايت ايلمشدر كذلك فاذا احصن

فان اتين بفاحشة يعنى جوارى تزويجله محصنات اولدقدنصكره ارتكاب فحش زنا ايدرلرسه محصنات حرائر اوزره
زنالرنده لازم اولان حدك نصفى بونلراوزره لازم اولور آيت جليله سنده شرط احصان صريح ايكن اول جوارى
ارتكاب فحش زنا ايدوب محصنات اولمسه لر عذاب مذكور لازم كلمز مضمو ننه دلالت ايلمز زيرا مفهوم شرط
مفهوم صفت كبيدر اولدخى حجت دكلـدر قال الله تعالى وبنات خالك وبنات خالاتك اللاتى هاجرن معك
يعنى يامحمد بز عظيم الشان خالكك وخالاتكك سنكله برابر هجرت ايلين بناتلرين دخى حـلال قيلدق آيت كريمه سى
قرايب مذكوره دن برابر هجرت ايتميـنلرك حرمت نكاحنـه دلالت ايلمز كذلك فلا تظلموا فيهن انفسكم يعنى
اى اهل ايمان اشهر حرمده ارتكاب معاصى ايله نفسكزه ظلم ايتمكز آيت جليله سنده مفهوم ظرف غيراشهر حرمده
اباحت معاصى يه دلالت ايلمز بو بابده دخى مسلمين محصور مزبوره دلالت معهوده شرطى اوزره سكا امان ويرديك
مضمونـنده آمنك على انتد لنا قوللرى دلالت ايتمزسك سكا امانمز يوقدر ديمكه دليل اوله مز اكرچـه بومعنى
دخى محتملدر لكن محتمل منصوصه معارض اولوب حكمنى رفع ايده مز مكر خلافنه نص ايدوب دلالت معهوده يى
ايتمزسم بيتمزده امان اولمامق شرطى اوزره ديمش اوله بوصورتده نص ثانى معارضهٔ نص اوله صالح اولور ونبذ عهد
قتل واسترقاقك حلنى مشتمل وحل مزبور باب اطلاقدن اولمغله عدم دلالت مثلاوتعليق شرطه محتمل اولنديغندن
عدم دلالتى ظاهر اولدقده عـدم امان دخى مقرر وامام آنى قتله ادخال فىء ايتمك ميانده مخيراولور بو مسئله نك
نظيرى اولدركه بركمسنه برآى تمامنه دك برشخصك نفسنه كفيل اولسه اول شخصى خصمنه تسليم ايتمدكجـه مجرد
انقضاء شهر ايله كفالتدن چيقماز امابرآيدنصكره كفالتدن برائتم شرطى اوزره ديمش اولسه قولى معتـبر اولور
واكر حربى مفروض محصور اولميوب بلكه يديمزده مأسور ايكن صورت سابقـه كبى تؤمنونى على ان ادلكم
على مائة رأس ديمكله آمن صكره عدم دلالتى متعين اولسه امام ايچون قتلى مشروعدر زيرا فى الاصـل يديمزده
مقهور وامام ايچون قتـل واسترقاقى حلال اولوب حل مزبورك ازاله سنى دلالته تعليق ايتميكن دلالت ايتمـدى
اماصورت سابقهده محصورايسهده ينه منعه سى ايچنده ايكن مسلميندن اخـذ امانله نزوله اقدام ومقابلهٔ امانده
متضمن منفعت اولان دلالتى التزام ايلمشدر ملتزمنه وفا ايتمزسهده امام اوزره ينه مأمننه ابلاغى واجبدر وفى الحقيقه
بين الصورتين فرق بوقدر كه ايكى صورتده ده دلالت ايتمزسه التزام دلالتدن اقـدم بولنديغى حالته عودت ايدر
چونكه اسير قبـل الالتزام مباح القتل والاسترقاق ايدى عدم دلالتله اول اباحته عودت ايدر ومحصور قبل الالتزام
منعه سنده ايدى عدم دلالتده ينه منعه سنه اعاده اولنور واكر محصور مسفور استيمان مزبورنده دلالت ايتمزسم
سزه فىء اوله يم ياخود رقيق اوله يم مفهومنده على انى ان لم ادلكم كنت لكم فيئا اورقيقا ديمش اولوب صكره
دلالت ايتمسه فىء مسلمين اولوب قتلى حلال اولماز زيرا بوزياده يى سو يلمش اولسه شرطه وفا ايتمـه دخى قتل
واسترقاقدن آمن ايدى بوزياده سى كلام اولنه معـارض وحكمنى رافعدر وعمل معارض مقدار دليل ايله مقدر
وبو بابده دليل انجق فىء اولمغه وافيدر وهم بوصورتده ازالهٔ امانى انجق حكم استرقاقده شرط ايدوب حكم قتلده
ايتمشدر وشرط مذكورده كندويه منفعت اولمغـله رعايتى واجبدر كذلك صورت مفروضه ده وفا ايتمزسم سزه
ذمت اولمق شرطى اوزره مفهومنده على انى ان لم اف كنت ذمة لكم ديمش اولسه ينه قولى معتبر وعـدم وفا
صورتنده قتـل واسترقاق اولنمايوب ذمت مسلمين اولمسى مقرردر زيرا شرطـه وفا اوزريمزه واجبدر واكر حربى
محصور بزه امان ويريكز تاكه سزه باب حصنى فتح ايده ليم سزدخى بزه عرض اسلام ايتمـك اوزره كيره سز بزدخى
اسلامى قبول ايده يز ءألنده آمنونا حتى نفتح لكم الحصن فتدخلوا على ان تعرضوا علينا الاسلام فنسلم ديو بسـط
مقال ايدوب بعـد الفتح والدخول اسلامدن نكول ايلسـه لرينه امانلرى باقيدر ومسلمينه واجبدركه حصنلرندن
چيقه لر تاكه آنلرى كالاول منعه لرينـه عودت ايتديروب صكره نبذا مان ايده لر زيرا وقت وفادن اقدم قبول
شرطله استفـادهٔ امان ايتمشلردر مجرد وعدلرينه وفادن امتنـاعلريله حكم امانلرى باطل اولميوب ابتـداء
مأمنلرينه اعاده صكره نبذ عهد ايلمك كركدر اكرصورت مفروضهده اسلامدن امتناع ايدرسكز ميانه مزده امان
اولمسون ديو مسلمين شرط آنلرده معاهده لرين بوشرطه ربط ايتمشلرايسه اسلامدن امتناع ايتدكلرنده استرقاقلرى
وقتل رجاللرى جائزدركه شرطلرى بويله در وبيتمزده اولان معاملاتده واجب اولان انجق شرطه وفادر وبوبابده
دليل بنى ابى الحقيق ده وارد اولان حـديث جليلدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى آنلره
وبرئت منكم الذمة ان كتمتمونى شيئا يعنى اموالكزدن برنسنه يى بندن كتم ايدرسكز عهـد وذمت سزدن برى
اولسون بيوردقلرنده آنلرده قبول بعده كتم واختفـالرى ظهور ايلبوب رسول الله عليه السلام قتل واسترقاقلرين

مطلب كفل بنفس رجل الى شهر

جائز كورمشلردر وبز بوقصه يى باب الامان على الشرط اثناسنده بيـان قيلدق ومرويدركه وقعهٔ احدينصكره
جيوش مسلمين ومشركين محاللرينه عودت ايتدكلرنده مشركيندن براهـل تباه ككرده راه انتبـاه اولوب
مدينهٔ منوره يه دخول وحضرت عثمان بن عفان رضى الله عنهما ايله قرابتى اولمغـله نهانيجه خانه سنه مثول ايلدى
بعده حضرت عثمان حضور نبوى يه كلوب آنك ايچون نيازامان ايلدكده قدآمنـاه على انا ان ادركناه بعد ثالثة
فقدحل دمه يعنى على التحقيق بزكا امان ويردكشول شرط اوزره كه اوچنجى كيجه دن صكره اكاظفربولورسق
دمى حلال اوله بيورديلر همان اول كسنه چيقوب كندى بعـده رسول الله صلى الله عليه وسلم اطلبوه فانى
ارجو ان تجـدوه يعنى اول شخصى طلب ايديكز زيرا بولمكزى اميد ايده رم ديديلر همان شجعـان طلبكاران
عقبنجه استعجـال واوچ كيجه دن صكره قبـل الهبدن اوزرينه تسلط اولنان زيرخواب كرانده ايكن هجوم
واتصـال واخذ وقتل ايله فاذا ماتوا انتبهوا دركاتنه آنى ايصال ايلديلرايشته بو بيان ايله امانده نص اولنـان
شرط نبذه واباحت قتله مؤدى اولورسه ده ينه معتبرايدوكى نمـايان اولدى واكرصورت مفروضه ده بعضلرى
اسلامى قبول وبعضـلرى نكول ايدرلرسه قبول ايدنلر احرار اولوب آنلره تعرض قطعا سزاوار اولماز ونكول ايدنلر
فىء اولورلر وبومسئله ده بعضه لفظ كل ايله تعبير اولنمق اعتبار اولنور نكته سى اولدركه جعلوا اصابعهم فى اذانهم
واستغشوا ثيابهم نظم كريمى كبى جمعه مضـاف اولان جمع على الانفراد متـاول جميع آحاد در وبو بابده
جماعت مسلمين جماعت مشركين ايله عقد شروط ايتملريله هرمسلم هرمشرك اوزره سن اسلامدن امتناع ايدرسك
بيتمزده امان اولمسون ديو شرط ايلمش كبى اولور كذلك محصور بيتـدن بريسى آمنونى على ان انزل اليكم فاسلم
يعنى بكا امان ويريكز طرفكزه نزول واسلامى قبول ايتمك اوزره ديوب بعـدالنزول اسلامدن نكول ايلسه اول دخى
حصننه ايصـال اولنور زيراعند يمزده بومقوله لر امانده داخل وبونك امثالنده وان احد من المشركين استجارك
فاجره حتى يسمع كلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم كريمى نازل اولمشـدر امابوصورتده اسلامدن نكول ايدرسك بيتمزده
امان اولمسون ديو اوزرينه شرط اولنوب اولدخى اسلامدن نكول ايدرسه بيتمزده جارى اولان شرطه بنـاء فىء
مسلمينده دخول ايدر وبووجهله فىء اولدقدنصكره قبول اسـلام ايلسه بعد الاسلام اكرچه قتلى حرام اولور
لكن ينه فىء ايچنـده ابقا اولنور زيرا حكم امان سابق بعـد العرض اسلامدن نكولنده زائل وكندو بزم يديمزده
اسيراوله رق حاصـل اولديغندن مجددا اسلامه كلدكده قتلدن سالم وفىء اولمسى لازم اولور وحكم سابق آنكله
مشروطـدركه دفعهٔ اولاده همان اسلامدن نكول ايتديكنده فىء اولمسنه حكم امام لاحـق اوله اما دفعهٔ اولاده
امام دعوت اسلامى تكرار واولدخى امتناع اوزره اصرار ايدوب هنوز فىء اولديغنه حكم سبقت ايتمدين قبول اسلامه
مسـابقت قيلسه بوصورتده اكرچه مقتضاى قياس ينه فىء اولمقدر زيرا شرط زوال امان اسلامدن بردفعـه
امتناعى ايله نمايان اولوب شرطه تعليق اولنان نسنه نك ثبوتى انجق وجود شرطـه منوطدر يوقسه امامك حكمنه
مربوط دكلدر بلكه تعليق شرط اولنان امان منزله سنده وتعليق شرط اولنان طلاق وعتاق مشـابه سنده در
لكن بالنظر الى الاستحسان حر مسلم اولمق اوزره اعطـاء امان اولنور زيرا ابا وامتنـاعى به زعمنجه كراهت
اسلامدندركه بو امتناع حقيقيدر ياخود قلبندن شبهه سى زائل اولنجيه دك تأمل ايچوندركه بو امتناع غيرحقيقيدر
وامتناعنده بووجهله ترددواحتمال متبين اولمغله جهت امتنـاعى حكم حاكم اولمدقجه متعين اوله مزكورمز مبسنكه
دار يمزده احـد زوجين قبول اسلام ايلسه فرقتلرى انجق آخرك اسلامدن امتناعنه موقوف ايكن امتناع آخر
حكم قاضى بولنمدقجه متحقق ومعروف اوله مز كذلك خصوص اموالده يميندن نكول شرعا بمنزلة الاقرار ايكن
نكول مزبور مجرد يميندن تنزه واتقاسندن اولمق محتمل اولمغله حكم قاضى لاحق اولمدقجه حكم اقرار متحقق اوله مز
اماصورت مفروضهده اسلامدن امتناعده استعجال ايتميوب انجق بكامهلت ويرك ملاحظه ايده يم ديو استمهال ايلسه
كركدركه امام اسلام اكا اوچ كون تأجيل ايدوب دخى زياده تمهيل ايلميه زيرا ازالهٔ شبهه ايچون فكروتأمل براز
مدته محتاج اولوب امامدن اول مدت طلب اولندقده كركدركه همان اوچ كون اكا تأجيل ايليه زيرا ايام ثلثه مدت
خيارشرط اولمق دلالتيله نظروتأمله دخى تمام مدتدر وبو بابده اصـل ومستند مسئلهٔ مرتددركه لاجل التأمـل
استمهـال ايلدكده ايام ثلثه امهال اولنور زيرا روايت اولنديكه عامـل يمن ابوموسى الاشعرى رضى الله عنـه
طرفندن امير المؤمنين حضرت عمر رضى الله عنه حضورينه بركسنه قادم اولوب جناب امير المؤمنين اكا احوال
ناسدن استفسار اولدخى اخبـار ايلدكدنصكره ديديكه هيچ مغربات اخبار يعنى حوادث غريبهٔ روزكاردن
برصحبتك وارميدر اول كسنه بلى واردركه بررجل بعد الاسلام كفرايله بدنام اولدى ديدى حضرت عمر رضى الله عنه يه

مطلب الشرط فى الامان معتبر

مطلب اسلام احد الزوجين

مطلب النكول اقرار بقضاء القاضى

مطلب تأجيل المرتد

سزا كانه یا یدیكز دیدی اولدخی همان چوكردوب بو بنی اوردق دیدی حضرت عمره آنی بر بنا ایچنده حبس
وقپوسین طین ایله احكام وكل یوم بر رغیفله اطعـام ایدوب اوچ كره اكا عرض توبه ایتسكز ایدی بلكه تائب
وامر الهی یه راجع وآئب اوله ایدی اللهم انی لم احضر ولم آمر ولم ارض اذ بلغنی یعنی یارب بن بو وقعه ده حاضر
دكل ایدم وامر ایتمشیدم وایشتدیكمده راضی دخی اولمادم دیدی امام شافعی رحمه الله تعالی بو حدیثك ظاهرینه
تمسك ایدوب طلب مهلت ایتسون ایتمسون تأجیل مرتد واجبدر دیدی اما بزم عنـدیمزده اول مرتد استمهـال
ایتمشیكن امهال ایتمشلر ایدی بو جهتله جنـاب خلیفه بو اصرارلرندن تبری وانكار ایلدی دیمكله تأویل اولنور
وفی الاصل محـاسن شریعته واقف اولان مرتد طلب مهلت ایتدكده ایام ثلثه تأجیلی لازم اولدقده حربی مفروض
اصـلا واقف دكل ایكن تأجیل اولنمغه اولی واحری در واكر صورت مفروضه ده عرض اسلام اولندقـده
همان سكوت ایدوب رد وقبو له جوابدن نكول ایلسه كركدر كه امام اوچ كره عرض اسـلامی تكرار
وهر برنده اكر جواب ویرمزسك فیء اوله جغكـه حكم ایده‌رم دیو اخبـار ایلیه زیرا سكوتی امتنـاع ایسه ده
معنای آخره محتملدر بناء علیه ابلاء عذر ایچون اوچ دفعه عرض اسلامی تكرار وهر برنده خبر مذكور ایله انذار
ایلر بوندن صكره ینه سكوت ایدرسه فیء اولمسیله حكم ایدر وشول خصم منزله سنده اولور كه مجلس قاضیـده
جوابدن سكوت ایتدكده سكوتی انكاره حمـل اولنوب بو انكار اوزره بالطلب تحلیف اولندقـده یمیندن دخی
سكوت ایدرسه سكوتی نكوله حمـل اولنوب قاضی اكا اوچ كره عرض یمین وهر برنده اكر یمین ایتمزسك اوزریكه
حكم ایده‌رم دیو تبیین ایدوب بعد الثالثه اوزرینه حكم ایدر واكر اول حربی محصور حین نزولنده آمنونی
علی ان تعرضوا علی الاسلام فان اسلمت فیمـا بینی وبین ثلثة ایام والا فلا امان بینی وبینكم یعنی اوزریمـه عرض
اسلام ایتمكز اوزره بكا امان ویریكز پس نه ایام ثلثه میانده اسلامه كلورسم فبهـا واكر كلمزسم بیننزده عقد امان
اولمسون دیمش اولوب بعـده عرض اسلام ایلسه لر كركدر كه ابتداء عرضدن اوچ كون واوچ كیجه امهال ایده لر
زیرا بویله شرط ایدوب بعد العرض سلامت اوزره ترك اولنه جغنی تبیین وایام ثلثه‌یی مهلت سلامت تعیین ایلدیكندن
ابتداء مدت ساعت عرضدن ایدوكی مستبین اولمشدر وذكر ایامی صیغهٔ جمع ایله ایراد وعدد ثلثه ایله تعداد ایلمسی
مقابلنده اولان لیالیك دخی عدد مذكور ایله دخولنی ایجاب واعـتداد ایدر اكر بو مدت كچوب قبول اسلام ایلمزسه
حكم حاكمه محتـاج اولمیوب همان مقتضای شرطی اوزره فیء ایچنده ادراج اولنور وعند الاطلاق حكم حاكم
شرط اولدیغی تأمل وامتناعی تمیز ایتمك ایچون ایدی بو بابده تعیین مدتله تمیز حاصـل اولمشدر وبویله توقیت
منصوص قبلنده اولان حكمك بعـدنده ثبوتنه مانعدر صورت اجازه ده اولدیغی كبی امامسئلهٔ مزبوره ده والافلا
امان بینی وبینكم دیمش ایسه ایام ثلثه دنصكره قبول ایتمزسه بینه مأمنه ایصال اولنور زیرا بو صورتده ایام ثلثه
انجق مدت نظر وامعاندر یوقسه مدت امان دكلدر بعد الانقضا اكرچه امتناعی ظاهر اولور لكن بعد الامتناع
نبذ امانی شرط ایلمدیكندن امانی قائم ومأمن حصننه ابلاغی لازم اولور اكر اول اثناده حصنی فتح اولنمش ایسه
ارض حربدن اقرب مأمنه ایصـال بعده قتالی استحلال اولنور واكر مسئلهٔ مزبوره ده والا كنت عبدا لكم یعنی
ایام ثلثه‌دن صكره قبول اسلام ایتمزسم عبـد یكز اوله‌یم دیمش اولسه بو صورتده مدت ایچنـده قبول ایدرسه
حر اولوب قطعـا تعرض اولنماز واكر قبول ایتمزسه مقتضـای شرطی اوزره فیء اولوب غنیمتله تقسیم اولنور
لكن قتل اولنماز واكر مسئلهٔ مزبوره ده والا كنت ذمة لكم دیمش اولوب مدت ایچنده قبول اسـلام ایلسه
موجب شرط اوزره اهل ذمت قبلنور واقوال مذكوره جمیع اهـل حصندن صادر اولسه حكم سابق آنده دخی
ظاهردر واكر حربی محصور مسلمینه تؤمنونی علی ان انزل الیكم فادلكم علی قریة فیها مائة رأس یعنی سزه نازل اولوب
ایچنده یوز رأس انسان بولنان بر قریه یه سزه دلالتم اوزره بكا امان ویریكز دیو خطاب مسلمین دخی ان دللتنـا
علی قریة فیها مائة رأس فانت آمن یعنی ایچنده یوز رأس انسـان بولنان بر قریه یه بزه دلالت ایدرسك آمنسین دیو
رد جواب ایلدكلرنده اول حربی بعد الرضا نازل ومسلمین ایله بر قریه یه واصـل اولوب ایچنده نسنه بولمدقلرنده
بونده ایدیلر كتمشلر دیو بهانه ایلسه فیء مسلمین اولوب بنی مأمنه ابلاغ ایدیكز دیمكه قادر اوله مز اما ابتداء بابده
ذكـر اولنان مسئله بشقـه در كه بونده امانی شرط دلالته تعلیق ایلـدیلر وشرطـه تعلیق اولنـان
قبل حصول الشرط معدومدر اما مسئلهٔ سابقده دلالت ایتمك اوزره مسلمین ایجاب امان ایدوب اولدخی قبول
ایتمش اولمغـله دلالت ایتسون ایتمسون امانه موصول اولور كورمزمیسنكه بركسنه عبدینه ان ادیت الی الفا فانت
حر دیوب عبد دخی قبول ایلسه ادا ایتدكجه نائل عتق اوله مز اما انت حر علی ان تعطینی الف درهم دیوب

مطلب سكوت الخصم عن الجواب في مجلس القاضي

مطلب الفرق بين ان اديت فانت حر وبين انت حر على ان تؤدي

عبد دخی قبول ایلسه ادا ایتسون ایتمسون نائل عتق اولور كذلك ان نزلت واسلمت فانت آمن دیمشلر اولوب
حربی دخی نزول ایدوب اسلامی قبول ایلسه فیء اولور زیرا فاسلمت قوللری جملهٔ شرطیه اوزره معطوف اولمغـله
شرطده داخـل وامانی شرط اسلامنه تعلیق ایله قائل اولمشلردر اسلامی قبول ایتمدكجه امانه موصول اوله مز
اما انت آمن علی ان تنزل فتسلم دیمشلر ایسه بعد النزول اسلامدن نكول ایدرسه ده امانی قائم وابلاغ مأمنی
لازمدر بو قیـاس اوزره انت آمن علی ان تنزل فتعطینا مائة دینار دینلوب قبول ونزولندن صكره اعطـاء
دنانیردن نكول ایلسه ینه امانه موصولدر اما ان نزلت واعطیتنـا مائة دینار فانت آمن بویله دكلدر زیرا امان
بونده شرط اداء دنانیره تعلیق اولنوب صورت اولاده شرط قبوله تعلیق اولنمشـدر كه همان نزول وقبول ایتدكده
آمن اولوب غایة الامر اول دنانیر ایله مدیون اولور بو صورتده ادادن امتناع یاخود یاتمده بو قدر دیو اعتذار ایدرسه
ادا ایدنجیه دك حبس اولنوب امانی ثابت اولمغـله فیء قیلنماز وچقان اداء دنانیر ایلسه تخلیهٔ سبیل ایله مأمنه تسبیلی
واجب اولور واكر امام آنی دار اسلامه بارجـه اخراج ایدنجیه دك ادادن امتناع وبعـد الخروج ادا ایلسه ینه
تخلیهٔ سبیل ومأمنه تحویلی لازمدر زیرا فی الاصل داخل امان اولوب انجق دین ایچون محبوس ایدی بعد القضـاء
تعرضنه سبیلمز یوقدر اما دار یمزده طول مكث ایدوب دنانیری ادا ایلمزسه كركدر كه امام آنی اهـل ذمت قیله
زیرا كافر صغـار جزیه یی قبول ایتمدكجـه دار یمزده طول اقامته رخصت ویریلمز وهم دار یمزده اداء دنانیره دك
محبوس ایدی یمدی عنـاد ایله ادادن ممتنع یاخود عاجزدر وكافر دار یمزده حبس اولندقده كافر مرهون منزلنه
تنزیل وضرب جزیه ایله تنكیل اولنور وامام آنی اهل ذمت قیلدقده حبسدن اخراج ایدوب ذمتندن دنانیر دخی
ساقط اولور زیرا اول دنانیری امان نفسندن عوض یاخود مأمنه لحوق ایچون فـداء نفسی اولمق اوزره التزام
ایتمشیدی اكر امان نفسندن عوض ایسه شمـدی عقد ذمت واسلامه كلمش ایسه اسلام كبی اقوای سببین ایله
كسب امان ایتمكله اداء دنانیر عهده سـندن ساقط اولوب شول مكاتب منزله سنده اولور كه مولاسی آنی اعتاق ایده
وشول ام ولـد منزله سنده اولور كه مكاتبـه ایكن موت مولاسی ایله آزاد اوله بو ایكی صورتده بدل كتابتی ادادن
استغنا حاصل اولمغله عهده لرندن ساقط اولور واكر اول دنانیر فداء نفسی ایسه شمـدی باعث فدا اولان معنی
منعدم اولمشدر زیرا مسلم یاخود ذمی اولدقده اهل دار یمزدن ایدوكی مقطوع وسائر اهـل ذمت كبی اعطاء دنانیر
ایتسه ده دار الحربه رجوعدن ممنوع اولمشـدر وفداء نفسی انجق مأمن اصلیسنه لحوق ایچون اولوب اول دخی
فوت اولمشدر سؤال اولنورسه كه مال معهود نیچون رقبه‌سندن عوض قیلنماز تا كه بعـد عقد الذمه دخی سلامت
رقبه‌سی ایچون عطا ایله اولنه جواب ویریرز كه رقبه‌سندن عوض اولمق شول وقتده اولور كه اول كسنه وقتا من الاوقات
عبد اولوب اول مال ایله آزاد اوله اما بو حربی قطعا عبد مسلمین اولمامشدر كذلك بر رأس غلام اوزره مصالحه ایلسه‌لر
بعد النزول اوزرینه جودت ورداءت بیننده متوسط بر رأس غـلام یاخود دراهم ودنانیردن آنك قیمتنی ادا لازمدر
زیرا بطریق الفدا اوزرینه لازم اولان عوض مال دكلـدر وبویله مواد ده لازم اولان رأس مطلق بدل خلـع
ودم عمدن بدل صلح صورتلرنده اولدیغی كبی وسطله مقید وقیمت وعین میاننده مردد اولمق اوزره ثابت اولور
بو صورتده التزام ایلـدیكی ویروب هنوز حصنی فتح اولنمامشیكن حصننه كیرمیوب بشقه محـله كتمك ایسترسه
منع اولنمیوب ارض حربدن دیلدیكی موضعه كتمكـه رخصت ویریلور زیرا معلومدر كه حصندن نزول ومال ایله
فداء نفسنی قبول ایلمسی حصنه عودت ایچون اولمیوب بلكـه حصنده مبتلی اولدیغی خوفدن سلامت ایچوندر
وتمام سلامت انجق ارض حربدن دیلدیكی موضعه عزیمته منوطدر اما كیدوب مأمنه بالغ اولدقده قتالی حلال
وسائغدر زیرا منعهٔ اخرایه وصولیله مقصودی تمام ومیانه ده اولان امان دخی انجام بولمشدر مكر بو صورتله
امین اولورسم تا كه سز دار اسلامه چیقنجیه دك یاخود فلان آی كیرنجیه دك امین اوله‌یم دیو مسلمین اوزره شرط
ایتمش اوله بو صورتده وفاء شرط واجبدر زیرا بعـد وصول المأمن میانه مزده اولان امان منتهی اولور دیه بیلمز
فی الاصل خائف محصور اولوب نفسندن ازالهٔ خوفـه همت ووصول مأمنه تكمیل مصلحت ایلـدیكی دلالت
حاله مبنی ایدی واعتبار دلالت حال خلافی مصرح اولدقده ابطـال اولنور لكن بو شروطدن نسنه‌یی ذكر
ایتمیوب صكره اختیـاریله حصننه راجع وآنده ممتنع اولسـه ینه امان مسلمین آندن منقطع اولور زیرا اختیاریله
قلعه سنه وصولی سبب انتهاء امان‌در اما امانی مسلمینك دار اسـلامه وصول یاخود شهر فلانی دخولیله مشروط
ایلسه مدت امان ایچنده داخل حصن اولسه ده منعـهٔ اخرایه التحاق قدده امین اولدیغی كبی تأمین اولنور حتی صكره
مسلمین اول حصنه ظفر بولسه‌لر مدت امان باقیـه ایسه سبیلنی تخلیه ایدرلر مكر حصنه رجوعدن صكره قتال

مسلمینه شروع ایده بو صورتده مأمننده مباشرت قتاله اما نمزی نقض ایتمش اولوب حرمت قتل واسترقاقده
بعد النقض حکم امان باطل اولمغله فیء مسلمینده داخل اولور واکر حربی محصور آمنونی علی ان انزل الیکم
فاعطیکم مائة دینار فان لم اعطکم فلا امان بینی و بینکم یعنی طرفکزه نزول وسزه یوز دینار ویرمک اوزره بکا امان
ویریکز اکر ویرمز ایسم میانه مزده عقد امان اولمسون یاخود ان نزلت الیکم فاعطیکم مائة دینار فانا آمن
یعنی طرفکزه نزول وسزه یوز دینار ویریرسم بن آمن اوله یم دیو مسلمینه خطاب وبعد المعاهده نزولنده مسلمین
مطالبهٔ ماله شتاب واولدخی ادادن ابا واجتناب ایلسه بالنظر الی القیاس فیء اولمسی یی التبا سدر که صورت اولاده
شرط انتبا ذا امان موجود وثانیه ده شرط وجود امان مفقود در وبالنظر الی الاستحسان کیفیتی اما مداعلام
اولدخی ادایه تنبیه وبعد الامتناع فیء اولمسنه حکم ایتدکجه فیء اولدیغی نمایان اولماز زیرا بیان سابق اوزره حین
طلبده ادادن امتنا عنده احتمال معانی در کار اولمغله جهت امتناعی حکم حاکم بولنماد قجه بدیدار اولماز
کورمزمیسنکه مسلمینه بن سزه ویرمم انجق امیره ویریرم یاخود انجق شهود ایله ویریرم دیمکله نکوله شروع ایلسه
بو یله امتناعه فیء اولمسی مشروع اولورمی ایشته بو احتماله بو بابده قیاسله حکم قبیح ایدوکی معلوم صریحدر

بو صورتده اول مستأمنی حضور امامه رفع وامام دخی کتور یوز دیناری دیو تسلیم ودفعله امر ایلدکده استمهال
ایلسه امام ایچون ایکی یا اوچ کون امهالی جائزدر زیرا بو مقدار اوزره تأخیرده مستأمنه نفع اولدیغندن بشقه
مسلمینه دخی ضرر کثیری بوقدر وامام کافهٔ امورده نظر جانبین ایله مأموردر کورمزمیسنکه برمدیونی بعد حلول
الدین بو مقدار ایله استمهال ایلسه حاکم ترک حبسله آنی امهال ایتمک لازم ایکن مالی نفسنه فدا ایدوب التزام
ایلدیکی عوض مال اولمیان شخص امهال وعدم استعجاله احق واولی در واکر تؤمنونی علی ان انزل فاعطیکم

رأسا او مائة دینار ما بینی و بین ثلثة ایام یعنی طرفکزه نزول وایام ثلاثه ظرفنده سزه بر رأس غلام ویرمک یاخود
یوز دینار ویرمک اوزره بکا امان ویریرمیسز دیمش اولوب بعد المعاقده نازل اولسه آمن اولوب انقضاء وقتنه دک
تعرض اولنماز زیرا نفسی ایچون بو مدتی شرط ایلدیکندن دین مؤجل ایله مدیون اولان حبس اولنمادیغی کبی
بو دخی قبل المدة حبس اولنماز وانقضاء مدتدنصکره مقدما شرط مالی قبول ایتدیکندن ینه امانی قائم لکن مال
ملتزمی ادا ایدنجیه دک حبسی لازمدر مکر مسلم اولوب یا اهل ذمت قیلنه بو صورتده قریبا بیان ایلدیکمز ایکی
طریقه بنا ایله عهده سندن مال ملتزم ساقط اولور واکر بدل امان اولان اعطاء مالی اجل معین ایله تقیید
واول مدتده ویرمز ایسم بینمزده امان اولمسون دیو تأکید اوزره تؤمنونی علی ان اعطیکم مائة دینار فان لم اعطکم
فلا امان بینی و بینکم دیسه یاخود اعطاء مال مؤجل شرط امان ایدوکنی ان اعطیتکم الی اجل کذا فانا آمن
دیمکله اعلان ایلیوب صکره تمام مدته دک اعطا ایلمسه فیء قیلنور وبو بابده حکم حاکمه محتاج اولماز زیرا
نفسی ایچون اشتراط وقتی تصریح ایتمش اولمغله اول وقت مصرح اوزره زیاده قیلنماز وحکم حاکمی شرط

ایلسک وقت منصوص اوزره زیاده لازم اولور ونص اوزره زیاده قیلنق معناده نسخدر واکر تؤمنونی علی ان
انزل فادلکم علی قریة فیها مائة رأس علی انی ان لم ادلکم فلا امان بینی و بینکم یعنی سزه نزول وایچنده یوز رأس
انسان بولنان برقریه یه دلالت ایتم اوزره بکا امان ویریرمیسز شول وجه اوزره که دلالت ایتمزسم بینمزده امان
اولمیه دیمش اولوب بعد المعاقده نزول واویله برقریه یه دلالت وصول ایتسه اما بو اماندن مقدم یا مؤخر و بونک
نزولندن مقدم یا مؤخر خلاصه بونک دلالتندن اقدم مسلمین اول قریه یه ظفر بولمش اولسه لر بونک دلالتی
معتبر اولمیوب قریهٔ اخرایه دلالت ایدرسه شرطی حاصل وایتمزسه فیئه داخل اولور کذلک دلالتندن اقدم
اول قریه یه مسلمین واقف اولسه هنوز استیلا ایتمشلر ایسه ده ینه اول قریه یه دلالتی معتبر اولماز زیرا مسلمینه
منفعتلی بر دلالت التزام ایتمشیدی معلوم مسلمین اولان نسنه یه دلالتده منفعت اولماز وهم دلالتی انجق مدار وصول
مقصود اولورسه تحقق ایدر وقریهٔ مرقومه معلوم مسلمین اولمغله اکا استیلالری سبقت ایتسون ایتمسون وصوللری آنک

دلالتی ایله دکلدر کورمزمیسنکه محرم مقدما مکان صیده عالم اولان کسنه یی صیده دلالت ایلسه بو دلالتله جزاء

صیدی التزام ایتمش اولماز اما مسلمین اول مستأمنله برابر حرکت وطریقه دلالت ایلسه لکن مسلمین ایلرو جه کتملریله
اول مستأمن ایریشوب قریه بودر دیمکسزین بونلر فهم ایلسه لر بو دلالتی معتبر اولمغله امانی ثابت اولوب اکا بر دخی
تعرض اولنماز زیرا اول طریقه انجق دلالتی ایله سالکین اولوب قریه یی فهم ایتملری انجق اول طریقه سلوکلری ایله
اولدیغندن فهملری اصل سبب اولان دلالته نسبت اولنور کورمزمیسنکه محرم صیده بو وجه اوزره دلالت ایلسه
دلالتی معتبر اولوب اوزرینه جزاء صید الزام اولنور کذلک برابر کتموب همان سمت قریه یی تعریف ومسلمین اول

تعریفله کیدوب قریه یه اصابت ایلسه لر ینه امانی ثابتدر زیرا دلالت انجق بو یله اولور و بر طریقه دلالت ایلین کاه برابر
کیدر وکاه وصفله تعریف ایدر وایکی صورتده ده اول کسنه اسم دال ایله تسمیه اولنور وتفصیل سابق اوزره آمنونی علی
ان ادلکم علی بطریق باهله وولده فان لم افعل فلا امان لی عندکم یعنی سزی اهل واولادی ایله برابر بر بطریق اوزره
دلالت ایتم اوزره بکا امان ویریکز اکر ایتمزسم عندکزده امانم اولمسون دیمش اولوب صکره نازل اولدقده مسلمین بر بطریقه
ظفر بولدقلرینی کوروب ایشته دلالت ایده جکیم بو ایدی دیسه قولی معتبر دکلدر زیرا انتفاع مسلمین ایچون بطارقه دن
بر بطریقه دلالتی التزام ایتمشیدر و بو مقصود قول معهودی ایله وجود بولماز اما بو صورتده علی ان ادلکم
علی بطریق الحصن فانه قد نزل هاربا یعنی بو حصنک بطریقنه سزی دلالت اوزره امان ویریکز زیرا اول
بطریق هاربا نازل اولمشدر دیمش اولسه بعده نازل اولوب کورسه که مسلمین اول بطریقی اخذ ایتمشلر
بو صورتده امانی مقرر واکا تعرض غیر متصوردر زیرا بعینه یاخود بنسبه معلوم اولان معرف اوزره دلالتی التزام
ایتمشیدی شمدی خدمتنی اتمام ایلدی زیرا معینده وصفه اعتبار اولنمیوب غیر معینده اعتبار اولنور کورمزمیسنکه

لا اکلم هذا الشاب شو یکت ایله کلام ایتم دیو یمین ایدوب اول شاب معین اختیار اولدقدنصکره اکا تکلم
ایلسه حانث اولور اما لا اکلم شابا بر یکت ایله تکلم ایتم دیوب صکره وقت یمیننده شاب اولان بر اختیار ایله
تکلم ایلسه حانث اولماز بو بابده دخی دلالتی مسلمینه مدار علم اولمق یاخود مسلمین دلالتندن منتفعین اولمق اکرچه
معتبر وطده وصف معتبردر لکن غیر معینده اعتبار اولنوب معینده اعتبار اولنماز بو تفصیل اوزره بر حصن
یاخود مدینه اوزره دلالتی التزام ایتمش اولسه اول حصن ومدینه یی تعیین ایتدیسه مسلمینک معلوملری نه دلالتی
غیر معتبر وتعیین ایلدی ایسه معتبر اولور وغیر معینده مسلمین سابقده دار الحربه دخوللرنده معلوملری ایکن بو دخوللرنده
نسیان ومرورا زمان حسبیله عندلرنده مشتبه المکان اولمش برقریه یه دلالت ایدرسه ینه آمن اولوب قطعا
تعرض اولنماز زیرا وصوللری انجق دلالتی ایله اولوب علم سابقلری ایله اولمامشدر کورمزمیسنکه بوشئلو دلالت
محرمدن صادر اولسه صیده دلالتی ظاهر وجزاء صیدی التزامی باهر اولور وهم بو بابده مقصود بر دلالتدر که
ضمنده منفعت مسلمین موجود اوله وصورت مفروضه ده دلالت مرقومه ایله مقصود معهود صورت ثبات وجود
اولمشدر وعلم سابقلری نسیان واشتباه ایله زائل اولمغله بو مقصوده غیر موصلدر بناء علیه دلالتی ایله شرطه
وفاسی حاصل اولوب هر وجهله امانه نائل اولور والله اعلم وبالله التوفیق

باب من یکون آمنا من غیر ان یؤمنه اهل الاسلام * یعنی اهل اسلام اعطاء امان ایتمدین خود بخود آمن اولان
اهل حرب احوالنی بیانه ضامن بر بابدر قچان دار الحربده بر مسلم بر کتابیه ایله ازدواج وآنی دار اسلامه اخراج

ایلسه اول عورت حرائردندر لکن حربیتی طرف زوجندن نکاحی اکا امان عداولنماقدن دکلدر که دار الحربده
اسیر یا تاجر یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام ایلین مسلمک امانی باطلدر بلکه حربیتی صفت مستأمنه
اوزره دار یمزده زوجی ایله اقامت ایچون کلدیکندندر اما کبر ودار الحربه عودت قصد ایدرسه تحت نکاح مسلمده

بولنمغله رخصت ویریلمز زیرا استیماناله کلن حربیه دخی دار یمزده مسلم ایله تزوج ایلسه البته ذمیه اولور ونکاح
مسلم ایله دار یمزه کلوب اقامت ایلین عورت دخی بو یله در زیرا عورت اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوجی اهل
دار یمزدن اولمغله عورت دخی اهل دار یمزدن اولور وصورت مفروضه ده زوجی بن بعد النکاح بو عورتی
دار الحربده اسیر وقهر ایله اخراج وتسخیر ایلدم دیوب عورت دخی قهری انکار انجق نکاحله چیقدم دیمکده

اصرار ایلسه بونده دلالت ظاهر حاله اعتبار اولنور اکر قید وبند ایله کتورمش ایسه ظاهر حال زوجه معین
اولمغله قول قول زوج اولوب جاریه سی ایدوکی مستبین اولور واکر علی حالها کلمش ایسه ظاهر حال عورته
مدار وحرهٔ ذمیه اولدیغی بدیدار اولور انجق بو صورتده زوج مبطل نکاح اولان ملک بطریق القهری اقرار
ایتمکله بینلرنده نکاح برقرار اوله مز زیرا زوجک منافی نکاحه اقراری مبطل نکاحدر نته کیم زوجه سنک
ابتداده نی ادعا وزوجه انکار مدعی ایلدیکی مسئله ده مبطل اولدیغی کبی بعده زوج دار الحربده قهر واسرینه مسلمین
یاخود اهل ذمتدن اقامت بینه ایلرسه سبب ملک رقبه سنی حجتله اثبات ایتمش اولمغله جاریه سی اولور واول عورت
دار اسلامده نکاح مسلمده اولدیغنی اقرار ایلدیکندن بحسب الظاهر ذمیه اولمغله اوزرینه شهادت ذمی دخی
قبول اولنور وبو مسلم اکر دار الحربده مستأمن ایسه ادعاسی اوزره عورتی قهر واسری کریه کوریلوب اعتاق
وتخلیهٔ سبیلی ایله تنبیه اولنور زیرا ایچلرینه امانله داخل اولدقده بر نسنه لرینه تعرضله غدر ایتمکه معناده
ضامن اولمغله ضامن اولدیغی نسنه یه وفا ایله امر اولنور لکن اعتاقله حکمده جبر اولنماز زیرا بینه و بین الله اولان

امان نفسنه غدر ایدوب امان مسلمنی کسر ایتمشدر اما ایچلرنده اسیر یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام
ایتمش ایسه اعتاق وتخلیهٔ سبیل ایله مأمور اولماز زیرا عند القدرة اخذ مال واسترقاقلرینه رخصت شرعیه سی واردر
ودار الحربده تزوجی طرفندن زوجه سنه امان عد اولنمامغله بعد النکاح امکان استرقاقی نمایاندر و بوصورتده
اخراجی علی وجه التلصص اولمغله اول عورتدن خمس آلنماز وزوجك دار الحربده اول عورتی دعوای قهر واسرینه
مستأمنلردن اهل حربك شهادتلری قبول اولنماز زیرا زوجیتده تصادق ایتدکلرندن بحسب الظاهر ذمیه اولمغله
ذمیه اوزره مستأمنلرك رقله شهادتلری قبول اولنماز واکر اول عورت بنی نه تزوج ونه قهر ایتمشدر بلکه بکا
امان ویروب برابر کتورمشدر دیسه اکر طایعهٔ چیقمش ایسه دلالت حال اکا معین اولمغله حریتی مستبین اولوب
اول شخصك زوجه سی اولماز زیرا اول ادعاء نکاح ایدوب عورت انکار اوزره در ودار اسلامده تزوجنی ادعا ایلسه
قولی بلا حجة قبول اولنمدیغی کبی دار الحربده تزوجنی ادعا ایلسه ینه بلا حجة قبول اولنماز بوصورتده اول عورت
دار الحربه قصد عودت قیلسه منع اولنماز زیرا ذمیه اولمسین وزوجنه تبعا اهل دار بمزدن قیلنمسین موجب اولان
نکاح حین انکارنده ثبوت پذیر انضاح اولمامشدر بوصورتده زوج دار الحربده قهر واسرینه مستأمنلردن اقامت
بینه قیلسه قبول اولنور زیرا نکاحی انکار ایتمکله ظاهرده مستأمنه اولوب مستأمنلرك بر بری اوزره شهادتلری دخی
مقبوله در واکر بوصورتده قید وبند ایله کتورمش ایسه ظاهر حال زوجه شاهد اولمغله جاریه سی اولوب علت سابقه یه بناء
تخمیس دخی اولنماز اما بو قید وبندی انجق دار اسلامه خروجلرندن صکره وضع ایلدیکی معلوم اولورسه امام ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه قولی اوزره فیء جماعت مسلمین اولور زیرا نکاحی انکار ایتمکله دار بمزده حکم امان ثابت
اولمامشدر زیرا اول وقتده مستأمنه اولور ایدیکه دار بمزده اقامت ایچون کلمش اولیدی بو عورت انکار نکاح ایتمکله
سبب مجیئی معلوممز اولمادی بو جهتله حربیه اولوب دار بمزه بلا امان کلمش اولدی واصل ابی حنیفه اولدر که
حربی دار بمزه بلا امان داخل اولوب برمسلم آنی اخذ ایلسه فیء جماعت مسلمین قیلنور اما عند الامامین اخذ ایلین
شخصك فیئی قیلنور وایجاب خمسنده ایکی روایت واردر واکر بر ذمی دار الحربه دخول واهل حربدن برعورتله
ازدواج بعده اول عورت ایچون مسلمیندن استیمان نصکره برابر دار بمزه اخراج ایلسه حره اولور زیرا هم مجیئی
مستأمنا تله کلوب وهم زوجی آنك ایچون استیمان ایلدکده مسلمین اکا اعطاء امان ایتمشلردر انجق زوجنه تبعا ذمیه
واهل دار بمزدن قیلنوب دار اسلامده ذمی ایله تزوج ایلین مستأمنه منزلنه تنزیل اولنور ودار الحربه رجوعنه
زوجی اذن ویروب یاخود تطلیق ایلسه ده رخصت ویریلمز وتصویر مسئله ده زوجنك اول عورت ایچون
استیمانی ذکر ایلدیکمز استیمان مذکور شرط امان اولدیغندن دکلدر بلکه اطاعت اوزره زوجی ایله برابر کلمکله ابتداء
بابده ذکر اولنان صورت کبی بونده دخی تأمین اولنور زیرا زوجی اهل دار بمزدن اولوب عورت دخی برابر مجیئی
مستأمنا تله کلمشدر اما بو ذمی اهل حربدن اولان کبیره قزی وقز قرنداشی اوزره استیمان واخذ امان ایلسه بونلر
دخی آمن اولورلر زیرا هم مسلمین اکا امان ویروب وهم بعد الاستیمان مجیئی مستأمنا تله اتیان ایتمشلردر لکن بونلر
بالغه اولوب اقامتده ذمی اولان باباسنه وقرنداشنه تابعه اولمامغله نه زمان دیلرلرسه دار الحربه راجعه اولورلر
وبونلری بلا استیمان برابر اخراج واتیان ایتمش اولسه علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی فیء اسلامیان اولورلر
زیرا صریحا بونلر ایچون استیمان اولنمدیغندن بشقه اقامتده اکا تابعه اولمدقلرندن مجیئی مستأمنا تله کلمش اولمادیلر
واکر بر ذمی دار الحربدن بینلرنده قرابت اولیان برعورتی اخراج ایدوب بن دار الحربده قهر واسر ایله بونی
دار اسلامه ادراج ایلدم دیو ادعا عورت دخی تکذیب مدعی ایلسه نظر اولنور اکر صورت اطاعتده کلمش ایسه
ظاهر حالی ذمی یی مکذب وبلا استیمان کلوب فیء اولمغله اول عورتده حق مسلمین مترتب اولدیغندن اول ذمی
تصدیق اولنمازا اکر مسلمیندن اقامت شهود ایدرسه سبب ملك اولان قهری اثبات ایتمکله جاریه سی قیلنور
وبو بابده شهادت اهل ذمت قبول اولنماز زیرا اول عورت بحسب الظاهر امهٔ مسلمین اولمغله شهادت ذمی مسلمین
اوزره قائمه اولمق اقتضا ایدر واکر قید وبند ایله اخراج ایدوب وبویله اخراج ایلدیکی معلوم ایسه ظاهر حال شاهد
مقالی اولمغله قول آنك قولیدر اما قید وبندی انجق دار اسلامده وضع ایتدیکی معلوم ایسه عند ابی حنیفه
رحمه الله تعالی فیء مسلمین وعند الامامین رحمهما الله تعالی اول ذمینك فیء خاصی اولوب دار اسلامده ظفریاب
رکاز اولان ذمی منزلنه تنزیل وبلا خلاف ایچنده خمسی اخراج وباقیسی کندویه اعطا وتنویل اولنور
وقچان اهل حربدن برتوانا کافر برمسلم ایله برابر عسکر اسلامه قادم وظاهر اولوب مسلم بن بونی اخذ واسر ایلدم
دیو دعوی اولدخی بلکه بن طلب امان ایله کلدیم دیو دفع مدعی ایلسه قول قول حربیدر که مجیئی مستأمنین ایله

مطلب شهادة المستأمن على المستأمنة بالرق

مطلب الحربي دخل دارنا بلا امان فاخذه مسلم

مطلب اصاب الذمي ركازا

مطلب خرج حربي مع مسلم او مع جماعة المسلمين

داخل

داخل وظاهر حالی صدقنه شاهد عادلدر زیرا مسلم واحد ایله مقاومت کافر واحدك مقدوری اولمغله برابر کلمکله
مقهور عد اولنماز کورمزمیسنکه بو طرز اوزره یالکز کلسه آمن اولور ایدی مسلم واحد ایله کلدکده ینه آمندر
اما قید وبند ایله کتورمش ایسه قول قول مسلمدر که ظاهر حال شاهد صدق مقالیدر وبو مقوله امورده دلالت حال
تحکیم اولندیغی بزم سابقده بیان وتفهیم ایلدیك واکر حربی معهود قید وبندن عاری ایسه ده مسلمیندن برجماعتله
ورود ایدوب مسلمین بو بزم اسیرمزدر دیو ادعا اولدخی بلکه بن طلب امان ایله کلدم دیو خلاصنی استدعا ایلسه قول
قول مسلمیندر زیرا قصد خلاص ومقاومت ایلسه ده مقدوری اولمامغله جماعت مسلمین ایچنده مقهور اولوب
بو جهتله مربوط ومأسور منزله سنده در کورمزمیسنکه مسلمین مثلا یوز عدد رجال اولوب ایچلرندن تخلصه قادر
اولمیه جق وجه اوزره آنی احاطه ایلسه لر بوصورتده هرکیم کورسه بو اسیردر مستأمن دکلدر دیو استدلال ایدر
وبو وجهله دلالت حال اوزره فیء عسکرده ادخال اولنور واکر استیمان ایله کلدیکنه ایکی مسلم شهادت ایدرلرسه
شهادت مسلمین جماعت مسلمین اوزره حجت تامه اولمغله قبول اولنور اما بویله ایکی شاهدی اولمیوب انجق برابر کلن
مسلمیندن بریسی استیمان ایله کلدیکنی اقرار ایدرسه تصدیقه سزاوار اولهمز زیرا قول واحد حکم شرعیده حجت
اولمیوب شریکلری دخی شرکت عامه اولدیغندن اقرار شریك واحده حکم ترتب ایلمز مکر مقرلك بعد القسمة
سهمنه اصابت ایلیه واکر برمسلم دار الحربدن برعورتله برابر چیقوب بو بنم عورتم دکلدر لکن امان ویروب امان اوزره
اخراج ایلدم دیسه اکرچه مقتضای قیاس فیئده ادراج اولنمقدر زیرا دار الحربده ویردیکی امانی باطلدر که کندو
منعهٔ اهل حربده مقهوریت اوزره حاصلدر ودار اسلامه دخولدنصکره عورت دار ایله مأخوذه وفیء اولوب
تأمینی موجب ابطال حق مسلمین اولمغله شایان تنفیذ وتمکین اولهمز لکن من جهة الاستحسان حره مستأمنه
ونه زمان ایسترسه رجوع دار الحربه متمکنه در زیرا مسلم اول عورته دار الحربده اعطاء امان واول امانی محافظه
اوزره دار اسلامه اخراج واتیان ایتدکده همان اجزاء دار اسلامدن جزء اولده انشاء امان ایتمش منزلنده قیلنمغله
عورت دار بمزده امان ایله حاصله اولور وثبوت حق مسلمین انجق عدم امانله حصولنده در غایة ما فی الباب
اول مسلمك امانی ثبوت حق مسلمینه سبب اولان دخول دار اسلامه مقارن اولمقدر بو مقارنت دخی ثبوت
حق مسلمینه ممانعت ایدر توضیحی اولدر که دار الحربدن مفارقتلرنده لا محالة سرحده قریب برمحله کلسه لر کرکدر که
آنده نه مسلمونه حربی خوفدن امین اوله مز ایشته اول محلده منعهٔ اهل حربدن خروج ایتمش اولملریله مسلمك
آنده اعطاء امانی صحیح اولوب هنوز مسلمین خوفندن امین اوله جقلری موضعه واصل اولمامللریله عورت
دار ایله اخذ اولنمش فیء اولمسی تصحیح اولنماز اما دار الحربده ایکن امان ویروب صکره عورت یالکز چیقسه
جواب مسئله بشقه در که دار الحربده اعطاء امانی باطل وامانی صحیح اوله جق موضعه برابر بولنمامغله اول موضعده
منشی امان منزلنه غیر نازل اولدیغندن عورت البته فیء مسلمین قیلنور واکر برمسلم دار الحربده ایکن اهل حربدن
برجیش عظیمه اعطاء امان وبرابر دار اسلامه خروج ایلدکده مسلمین اول جیشه ظفر بولسه لر جمله سی
فیء اولورلر زیرا بو مسلم دار اسلامده ودار الحربده آنلردن ممتنع اولمیوب بلکه منعه لرینه مغلوب وغیر ممتنع
اولمغله امانی باطل اولور کورمزمیسنکه بو عسکر دار اسلامه دخول وبرمسلم امانله ایچلرینه حلول ایدوب
بعده مسلم دخی آنلره اعطاء امان ایلسه آنلردن ممتنع اولمامغله امانی ظاهر البطلاندر کذلك آنلری دار الحربده
ایکن تأمین ایدوب محافظهٔ امان اوزره دار اسلامه عازمین اولسه لر ینه بویله در اما حربی واحدی تأمین وبرابر
دار اسلامه خروج ایلسه سابقا ذکر اولندیغی اوزره جواب مسئله بشقه در زیرا واحد مقهور واحد اولمیوب بلکه
بحسب الظاهر امتناع ومقاومته قادر اولمغله دار اسلامه دخوللرنده امانی صحته موصول اولور واکر مسلم واحد
دار الحربده ایکن یکرمی عدد اهل حربه اعطاء امان ایدوب برابر دار اسلامه کلسه لر بونلر بالجمله آمن وابتداء امرده
دار اسلامده انشاء امان اولنمش موضعنده کائنلردر سؤال اولنورسه که مسلم واحد عدد مزبوردن دخی ممتنع
اولمیوب بحسب الظاهر مقهور غیر ممتنع اولمغله اقتضا ایدر ایدیکه بو امانی صحیح اولمیه جوابنده دیرزکه اکرچه
نفسی اعتباریله مقهور لکن قوت مسلمین ایله قاهر ودار اسلامده قوت خاصهٔ مسلمین اولمغله عدد مزبور
جماعت مسلمیندن امتناعه غیر قادرلردر بو جهتله مسلم مذکور حکما قاهر وغیر مقهور اولمغله امانی صحیح
اولور اما جیش عظیم بشقه در که آنلر اهل دار بمزدن کندو شوکتلریله ممتنع اولملریله مسلم مذکور ایچلرنده
دار الحربده ایکن مقهور اولدیغی کبی دار بمزده دخی مقهوردر کورمزمیسنکه اهل حربدن منعه سی اولمیان
برجماعت دار بمزه بلا امان دخول ومسلمیندن برجماعت آنلری اخذ ایلسه لر فیء جمیع مسلمین قیلنورلر اما برجیش

مطلب آمن مسلم جيشا من اهل الحرب فخرج معه

عظيم دار بمزه بلاامان دخول ومسلميندن برجماعت آنلری مقهور ومخذول ايلسه‌لر خاصة فیء مقاتلين قيلنورلر
فرق مسئلتين انجق معنای مذكوردر كه منعه‌سی اولنلر دار بمزه دخولله غير مقهور واولميانلر مقهورلردر حكمی
اولدر كه ممتنع اولمادقلری صورتده براركلن مسلم واحدك امانی صحيح اولمسه منعه‌لرندن مفارقتلرينه اول امان بادی
اولمغله غروره مؤدی اولور اما جيش عظيم امان مرقومله منعه لرندن مفارقت ايتميوب بلكه دارالحرب كبی دار بمزده
دخی كندو شوكتلريله ممتنع اولدقلرندن احتمال غرور منقطع‌در وتفصيل مذكور اوزره عسكر مسلمين دارالحربده
ايكن مسلم واحد جماعت اهل حربی امان ويروب معسكره اخراج ايلسه اكر عسكردن امتناعه قادردكلر ايسه
آمن اولورلر زيرا مسلم مزبور عسكر مسلمينه وصولنده كسب قوت ايتمكله قاهر وغير مقهور اولور واكر كثرتلريله
عسكر مسلميندن امتناعه قادرلر ايسه اول مسلم آنلر ايله برابر چيقسه دخی بيان سابقه بناء بطلان امانی ظاهردر
واكر مسلمين برحصنی محاصره اوزره ايكن حصنده برمسلم بولنوب منعه‌دن عاری برقومی تأمين واخراج
عسكر مسلمين ايلسه آمن اوله مزلر اما مسئلهٔ اولی بشقه‌در كه بونده محصورين مقهورين اولوب حاللری برجهتله
حال مأسورين كبی اولمغله ايچلرنده بولنان مسلمك امانی صحيح اولسه ابطال حق مسلمينه مؤدی اولور ومسئلهٔ
اولی بويله دكلدر وهم بومثللو امان جائز كورلسه مسلمين بروجهله قهر مشركينه فائز اوله مزلر زيرا مشركين
غلبهٔ مسلمينه تحصيل يقين ايتدكلرنده همان ايچلرندن برقاچی قبول اسلامدن صكره بانبلرينی تأمين واول مسلملردن
هر بری باقيلردن برجماعت غير ممتنعه ايله واصل معسكر مسلمين اولورلر وفون مذكور مسلمين اوزره بالكليه
سد باب استرقاقه مؤدی اولمغله تجويزه تصدی اولنماز توضيحی اولدر كه محصورين اوزره يد مسلمين آنلر ايله برابر
چيقان مسلمك قوتی اوزره سابقه وقوت لاحقه ايله يد سابقه بی ابطال واضاعت غير لايقه‌در اما سبقت ايدن
مسائل بشقه كونه‌در وچقان برحربينك زوجهٔ حربيه‌سی دارالحربده اسلامه كلسه اول عورت اوچ حيضی تمام
ايدنجيه‌دك نكاحلری اوزره قيام ايدرلر زيرا يد امام عرض اسلام ايچون زوجه واصله اولمامغله اوچ حيض اوچ
كره عرض اسلام مقامنه قيام ايدوب بعدالطلاق مدت مرقومه‌ده زوجه‌سنه ارادهٔ رجوع ايتمديكی صورتده
تفريق بينلرين موجب اولدیغی كبی اول مدتده كفر اوزره اصراری دخی زوجه‌سنی اراده ايتمكه دال وفرقتلرين
مستوجب اولورا كرقبل الحيض برابر دار اسلامه چيقسه‌لر اگرچه زوج وجه استيمان اوزره كلمش اولمامغله
فیء اسلاميان اولور لكن اوزرنده ثابت اولان رق رقبه‌سی ابتداء نكاحه منافی دكل ايكن بقاء نكاحه هيچ منافی اولمامغله
نكاحلری ابقا اولنور اگرچه بينلرنده تباين دارين تحقق ايلسه موجب تفرق اولورايدی لكن زوج عبد مسلمين اولمغله
اهل دار بمزدن اولديغندن تباين دارين تحقق ايتمشدر بوصورتده اوچ حيضی اتمام دخی اينسه زوجه عرض
اسلام اولنمدقچه حكم نكاحلری فرقتله ختام بولماز زيرا مقدما عرض اسلام متعذر اولمغله حيض اكا خلف
قيلنمشيدی شمدی حيضله مقصود اولان فرقت حصوله كلمزدن اقدم اول تعذر زائل واصله قدرت حاصل اولدی
وبويله ماده لرده اعتبار خلف ساقط اولمغله كركدر كه زوجه عرض اسلام اولنوب قبول ايدرسه نكاحلری
تحقيق وايتمزسه ميانلری تفريق اولنه واكر صورت مفروضه‌ده اسلامی قبول ايلين زوج اولوب وزوجه‌سی اهل كتابدن
اولميوب بعده قطعا حيض كورمدين برابر دار اسلامه چيقسه‌لر اول عورت امن وحريت اوزره زوجيتده ابقا
اولنور زيرا مجیء مستأمنا ته كلمشدر كه اقامتنده زوجنه تابعه ودار بمزه اقامتيچون كلنلرك مسئلهٔ امانلری شايعه‌در
امامسئلهٔ سابقه‌ده زوجی استيمان ايتميوب وكندودن علامت استيمان دخی نمايان اولميوب اقامتنده عورتنه تابع
قيلنمديغی دخی آشكار اولمغله اعتزار ايله كلوب استيمانله كلمديكی بديدار اولديغندن فیء مسلمين قيلنمغه سزاواردر
قالديكه عورت مزبوره اهل كتابدن اولمش بولنسه ذميه قيلنمق اقتضا ايدرايدی زيرا زوج مسلم ايله بينلرنده نكاحلری
مستقر ودائم اولمغله زوجی ايله دار بمزده اقامتی لازمدر اما فرض سابق اوزره اهل كتابدن اولمدیغی تقدير اوزره
بينلرنده استقرار نكاح اولمامغله ذميه قيلنمايوب بلكه عرض اسلام اولنوب قبول ايدرسه نكاحلری تقرير وتحقيق
وايتمزسه ميانلری تفريق اولنور ومستأمنه اولمغله بعدالتفريق دارالحربه رجوعنه دخی مساعده اولنور وشارح
الكتاب شرح الله صدره فی يوم الحساب ديركه احدالزوجين المستأمنين دار بمزده قبول اسلام ايتديكی مسئله‌ده
اختلاف رواياتی بيان ايچون بز كتاب الطلاقده شووجهله عنان كلامی اطلاق ايتمشيدك كه احدی الروايتينده
فرقتلری دارالحربده اولديغی كبی اوچ حيضك انقضاسنه توقف ايدر ورواية اخراده كفر اوزره مصر اولان
طرفه عرض اسلام ياخود اوچ حيضك تمام واختتامنه توقف ايدوب بوايكيدن قنقيسی تسابق ايدرسه آنكله
فرقتلری تحقق ايدر اما مؤلف الكتاب الف الله تعالی بينه وبين الصديقين فی دار الثواب حضرتلری بومحلده

مطلب اسلمت زوجة الحربي في دار الحرب

روايت ثانيه‌يه تخصيص وامر ينك قنقيسی سبقت ايدرسه فرقتلری تحقق ايدر ديو تنصيص ايلمشدر نكته‌سی
اولدر كه ايكيسيده فی الحقيقه تحت يد امامده حاصل وهر برينه عرض اسلام ايلمك قابل اولمغله عرض اسلام حكم
فرقته موصل اولور وكفر اوزره مصر اولان من جهة الحكم اهل دارالحربدن اولمغله اوچ حيضك انقضاسی
حكم فرقتلرينه باعث وصلت اولور وصورت مفروضه‌ده عورت اسلامی قبول ايتميوب انجق دين اهل كتابه
عدول ايدرسه كتابيهٔ اصليه منزلنه تنزيل ونكاحلری تقرير وتكميل اولنوب ذميه اولور وجناب مؤلف
رحمه الله تعالی اسلام زوج ايله اسلام زوجه ميانتی فرقه اشارت ايدوب ديمشدر كه زوجه قبول اسلام ايتدكده
زوج آنك عيالندن دكلدر اما زوج قبول اسلام ايتدكده زوجه‌سی عيالندندر بناء عليه برابر چيقسه‌لر زوجه‌سی
آمنه اولور كورمزميسنكه حربی استيمان ايدوب عورتی دار اسلامه برابر كتورسه آمنه اولور اسلام زوج دخی
بويله‌در وبر عورت استيمان ايدوب زوجنی برابر كتورسه زوجی بالتبع آمن اوله مز اسلام زوجه دخی بويله‌در
واكر قبول اسلام ايلين عورت زوجنی تأمينله دار اسلامه اخراج ايلسه امانده ادراج اولنور زيرا قريبا بيان
ايلنديك كه دارالحربده ويرديكی امانی محافظه اوزره دار بمزده وصوللری دار بمزده انشاء امان منزلنده‌در
بوصورتده عورت بن زوجيمه امان ويروب اخراج ايلدم ديوب مسلمين دخی بلكه بلاامان سنكله برابر كلمشدر ديسه‌لر
عورتك قولی معتبردر زيرا برابر كلدكلری مجزوم وكفر اوزره مصر اولان زوج عورتی ايله بلاامان خروج ايتميه‌جكی
معلوم اولمغله ظاهر حال عورتك شاهد مقالی اولوب وقوف حقيقتی ممكن اولميان مطالبده ظاهر اوزره بناء
حكم واجبدر اما محصورين بندن بررجل اسلامی قبول وكافره اولان عورتيله برابر معسكره دخول ايلسه عورتی فیء اولور
زيرا محصور ايكن استيمان ايدوب امانله چيقمش اولسه عورتی امانده اكا تابعه قيلنمازايدی اسلامی دخی بويله‌در
كذلك محصوره اولان عورت اسلامه كلوب زوجی تأمين وبرابر خروج ايلسه‌لر زوجی امين قيلنماز زيرا زوجی
منعهٔ اهل حربده ايكن عورتك تأمينی باطلدر وبعدالخروج مسلمين عورته امان ويرسه‌لر زوجی اكا تابع قيلنمديغی كبی
عورتك امان وايمانيله دخی آمن اوله مز اما اول رجل محصور اولميوب استيمانله عسكر مسلمين ياخود دار اسلامه
خروج ايلسه عورتی واولاد ذكور واناثك صغاری امانده اكا تابع اولورلر زيرا بوبابده حكم
مقهوريت بونلره شامل اولمامشدر اما محصورين مقهورين اولملريله امان وايمانی انجق قهری نفسندن ازاله‌ده
مؤثر اولور واكر بر ذمی دارالحربده ازدواج وزوجه‌سنی برابر اخراج ايلسه حرهٔ ذميه قيلنور زيرا حربی استيمانله
زوجه‌سيله چيقدقده حرهٔ آمنه اولدقدن صكره ذمی زوجه‌سيله چيقدقده عقد ذمت عقد اماندن اقوی اولمغله
زوجه‌سی حرهٔ آمنه اولمق بالطريق الاولی‌در وعورت اهل دار بمزدن اولان ذمی‌يه اقامتده تابعه اولمغله اهل ذمتدن
قيلنور اما ذمی اهل حربدن اولان كبيره قزی ياخود قزقرنداشی ايله چيقسه آنلر ايچون استيمان ايتمش ايسه
فیء اسلاميان اولورلر زيرا بونلر دار بمزده اقامتده كندويه تابعه اولملريله برابر اخراجی دليل استيمان اوله مز
لكن زوجه‌سی بويله دكلدر سؤال اولنورسه كه باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمين اثناسنده بيان
اولنمشديكه مستأمن قزی وقزقرنداشی مثللولری برابر اخراج ايلسه امانده ادراج اولنورلر بو حكم سابق ذمی‌يه
دخی لاحق اولمق لايق دكلميدر جوابده ديريز كه مسئلهٔ مستأمنده زوجنه تابعه اولان عورت زوجی منزلنده
اولوب دارالحربه رجوعدن منع اولنماز وبو حكمی قزنده وقزقرنداشنده دخی اجرا ايمكندر وبحسب الظاهر
بونلر دخی زوجه‌سی كبی عيالندندر اما مسئلهٔ ذمی‌ده عورت ذميه قيلنمغله دارالحربه رجوعدن ممنوعه‌در وقزی
وقزقرنداشی دار بمزده احتباس خصوصنده تابعه اولملريله حكم ذمی‌بی آنلرده اجرا غير ممكندر ومتبوعه‌ده
ثابت اولميان حكمی تابعه‌ده اثبات غير جائزدر واكر ذمی دارالحربدن برعورتی اخراج وعورتمدر ديوب عورت دخی
تصديق ايلسه بوماده‌يی فهمه قوللرندن غيری طريق يوغيسه ده ينه حره قيلنوب عورتی اولديغی قبول
وتحقيق اولنور زيرا دارالحربده نكاحلرينه دار اسلامده اقامت شهود ايده ميه‌جكلری ظاهر وميدانده برمنازعلری
غير حاضر اولمغله بالضرورة تصادقلری تصديق وقوللری قبول وتحقيق اولنور كورمزميسنكه برار رجال
ونسائی برابر اخراج ايدوب بونلر عبيد وجوار بلرمدر ديوب آنلر دخی تصديق ايتمش اولسه‌لر قوللری قبول اولنور
كذلك حربی استيمانله بووجه اوزره خروج ايتدكده بورسمه دعوی وتصديق بولنسه ينه قوللری قبول وتحقيق
اولنور اما صورت مفروضه‌ده عورت ذمی‌يی تكذيب وبينمزده نكاح وقرابت يوقدر ديو تبعيد وتجنب ايلسه
عورت فیء اولور زيرا عندالتكذيب سبب تبعيت بولنمامغله دار بمزده بلاامان برحربيه ايدوكی نمايان اولوب
فیء اسلاميان قيلنور واكر برمسلم دارالحربدن بررجل ياخود برعورتله چيقوب بوعبدم وجاريه‌مدر ديو دعوی

مترجم فقير ديركه اگرچه كتابده على الاطلاق اسلم احدالزوجين ديمكله زوجی اطلاق اولنور زوجه به عرض ايلديك لكن زوجه نك دين اهل كتابه اسلام وزوجه‌سيله وفق الجمله قرينه عدولی قرينه اداهل كتابدن اولميان سابقه من مستأمنين اولديغی زوجين مستفاددر انتهی

مطلب اذا خرجت المستأمنة زوجها

مطلب اسلم رجل من المحصورين واخرج امرأته او بالعكس

وآنلر مملوكيني تكذيب انجق بزه امان ويروب برابر كتورمشدر ديو ادعا ايلسه لر اكرچه بالنظر الى القياس
فيء اولملري بي التباسدر زيرا مسلمك ادعاى ملكي آنلرك تكذيبي ايله منتفي وآنلرك دعواي اماني مسلمك انكاري ايله
منتهي اولمشدر لكن بالنظر الى الاستحسان هر بري حر مستأمندركه ديلديكي وقتده رجوع دارينه رخصت
احسان اولنور زيرا بونلر اكرچه مسلم منكور ايله اختلاف ايلديلر ايسه ده ينه سائر مسلمينك بونلره تعرضلرينه
سبيل اولماديغنده تصادق وايتلاف ايتمشلردر واسباب شرعيه لذاتها مطلوبه اولميوب بلكه احكامي ايچون
مرغوبه در وحكمده اتفاق دركار ايكن اختلاف اسباب محل اعتبار دكلدر توضيحي اولدر كه اختلاف سبب
انجق صورت ظاهره ده در يوقسه متحقق اولان سبب همان واحددر كه مملوكيتلرنده ثابت اولان امان تبعي ياخود
اعطاء اما نده ثابت اولان امان قصديدر نظيري اولدر كه بركسنه فلانك ذمتمده بيك درهم قرضي واردر ديو
اقرار ايتدكده مقرله قرض دكل بلكه غصبدر ديو مقابله به ابتدار ايلسه بو صورتده سببده اختلاف وار ايسه ده حكم
لزوم مالده ايتلاف اولمغله همان مال مزبوري مقر اوزره الزامله دفع خصام اولنور واكر صورت مفروضه ده عورتي
اخراج ايلين ذمي ياخود حربي مستأمن اولوب عورتم دردير ديو ادعا وعورت دخي زوجهسي دكلم بلكه بكا امان ويروب
اخراج ايلمشدر ديو انكار مدعي ايلسه انكاري ثبوت نكاحه حائل وادعا ايلديكي امان ذمي وحربي شرعاً باطل اولمغله
عورت فيء مسلمين قيلنور واكر برحربي ايكي مسلم ايله چيقوب بونلر بكا امان ويرديلر ديدكده ايكيسي دخي تكذيب
ايلسه لر فيء اولور زيرا ظاهرده حربي اولوب دار بزه بلا امان كلمكله آنده حق مسلمين ثابت اولمشيكن ايكي
مسلم اوزره سببي معلوم اولميان اماني دعوي ايتمكله بلاحجة تصديق اولنماز اما ايكيدن بريسي تصديق ايدرسه
اماني ظاهر وديلرسه دار الحربه رجوعه قادر اولور زيرا اماني مكذبدن ثابت اولمدي ايسه ده مصدقدن
تصادقلري اوزره حاصل اولوب امان واحد كافي اولمغله اماني انجق مصدق اوزره ادعا قلمش منزلنه
نازل اولور لكن بو ايكيدن بكا شو امان ويردي ديوب اول تكذيب ايلدكده آخري امان ويرن بنم ديوب حربي
دخي آني تكذيب ايليوب هر بري كلامنده ثبات واصرار ايلسه فيء اولور زيرا حربينك ادعاء امان ايلديكي حربي
تكذيب واقرار امان ايلين مسلمي حربي تكذيب ايتمكله اماني ثابت اوليوب فيء اولور نظيري اولدر كه دار اسلامده
بولنان برمسلم دار الحربدن كلن حربي يه انا آمنتك بن سابقده سكا امان ويردم ديوب حربي ابطلت يعني بلان
سويلدك بل كتب الي رجل من دار الاسلام بالامان بلكه بكا دار اسلامدن بررجل كتب امان ايلدي
ديسه تصديق اولنميوب فيء قيلنور كذلك بو صورتده بل آمنني فلان المسلم يعني بلكه بكا فلان مسلم امان ويردي
ديوب اول مسلم دخي غائب ياخود ميت اولسه ينه تصديق اولنماز زيرا غائب وميت اوزره دعواي مجردهسي ايله
اماني ثابت اولميوب اقرار امان ايلين حاضري دخي كند وتكذيب ايلمشدر ومسئلهء متقدمه بشقه دركه آنده
حكم امانده اختلاف اولميوب انجق سبب امانده اختلاف ايتمشلردر اما بو مسئلهده اختلافلري اماني طرفندن
استفاده اولنه جق انسانده در وحربي مقري تكذيب ومسلمين حربي يي تكذيب ايلد كجه امر يندن بريسي ثابت
اوله مز واكر اول مقرله بالامان اولان حربي بعد التكذيب بلي سن بكا امان ويردك لكن تكذيبده غلط ايلدم
ديو تصديقله تعقيب ايلسه مقتضاي قياس ينه فيء اولمسيدر زيرا اقرار امان تكذيبي ايله باطل اولمغله صكره
تصديق نافع وعامل اوله مز زيرا تصديق بعد التكذيب انجق نسب وولا مثللو محتمل فسخ اولميان عقودده اعتبار
اولنور امان ايسه محتمل فسخ اولان عقوددندر اما بالنظر الى الاستحسان تكذيب اوزره مصر اولمامغله داخل اماندر
زيرا امان ويرن مسلمي مقدما كورمش اولميوب وبركره كورمكله كمال معرفت نادر اولمغله بو بابده احتمال غلط
ظاهر اولديغندن دفعا للضرر وجوب تصديق مقرردر اما بعد الملاحظه تكذيب اوزره ثابت اولسه جواب
مسئلهء بشقه در كه آنده توهم غلط منتفي اولمشدر نظيري اولدر كه بركسنه يانده جالسه اولان عورت حقنده اولا
رضاعا همشيره مدر ديوب صكره يوق غلط ايتدم عورتمدر ديسه تصديق اولنوب بينلري تفريق اولنماز
اما بعد الملاحظه قول اول اوزره ثابت اولسه احتمال غلط فائت اولمغله تصديق اولنميوب بينلري تفريق اولنور
واكر صورت مذكورهده رمسلم بن سكا امان ويرمشيدم ديدكدنصكره حربي مزبور بكا مسلميندن كمسنه امان
ويرمدي بن همان بلا امان خارج اولدم ديوب صكره اول مسلمي تصديقه رجوع ايلسه بو بابده تصديق مشروع
اولميوب فيء اولمسي مقطوعدر زيرا دار بزه خارج اولان حربي يه كوره الزم لوازم امان ايكن حربي مسفور اماني
مسلم ايله چيقمش اولسه وقوع امانده اشتباه ايتميه جكي نمايان اولمغله بو بابده احتمال غلط مدفوع واصل اماني
انكارندنصكره اعتبار تصديق غير مشروعدر اما صورت سابقه بشقه دركه آنده شبهه وتنبائي انجق طرفندن

مطلب اقر بالف قرض وقال المقر له بل غصب

مطلب خرج مع مسلمين وادعى انهما آمناه

مطلب قال لامرأته هي اختي رضاعا ثم قال بل هي امرأتي

اكتساب امان اولنه جق انسانده اولمغله تصديقه رجوعي معتبر وغلطنده معذور ومغتفردر وقچان اهل حربدن
بررجل وبرعورت دار بزه خروج وايكي مسلم دخي بونلر بعض مسلميندن امانله كلديلر ديو شهادت ايلدكلرنده
من بوران بونلر كاذبلردر بزه بركسنه امان ويرمشدر ديو مخالفت ايلسه لر قياس قول ابي حنيفه رحمه الله تعالى
اوزره عورت نائلء امان ورجل فيء اسلاميان قيلنوب قول امامين اوزره ايكيسي دخي تأمينله شادمان قيلنورلر
زيرا ظاهرده ايكيسي دخي رقيق اولوب عتق امه اوزره شهادت بلا سبق الدعوى بالاتفاق مقبوله وعتق عبد اوزره
انجق قول امامين اوزره مقبوله در واكر صورت مذكورهده بعد الانكار دعواي امانه شروع ايدوب دعوالري اوزره
شهادت مسلمين دخي وقوع بولسه قبول اولنور زيرا اكرچه دعوالرنده تناقض واقعدر لكن حريت اوزره قبول
بينه ده تناقض غير مانعدر اما شاهدلري ذميلر ياخود مستأمنلر اولسه شهادتلري مسلمين اوزره قائمه اولمغله قبول
اولنماز ودعوالري شهادت مسلمين ايله ثابته اولدقدنصكره دار الحربه قصد عودت ايلسه لر استيمانلري حجتله
ثابت اولديغندن رخصت ويريلور سؤال اولنورسه كه بونلر ابتداء امرده رقلريني اقرار ايتمشلر ايكن مجددا حربي
اولوب عودتلرينه رخصت نيجه سزاوار اولور جوابنده ديرزكه امام بونلرك قوللرنده كذبلرينه شهادت شرعيه
ايله حكم ايلمشدر واقرارنده تكذيب اولنان مقرك حكم اقراري ساقطدر واكر بو رجل ايله عورت بزلر بلا امان
خارج اولديق ديدكلرنده ايكي كسنه بونلر دار الحربده ايكن اسلامه كلمشلر ايدي ديو شهادت ايدوب بونلر دخي
شاهدلري تصديق ايلسه لر نظر اولنور اكر شاهدلر مسلميندن ايسه لر بونلر حر وامين اولورلر واكر اهل ذمتدن ايسه لر
بونلر مسلمين ايچون رقيق اولورلر زيرا بونلرك اسلاملري فيء اولدقلرندنصكره ظاهر اولوب وشهادت ذمي مسلمين
اوزره حجت اولمامغله ابطال رقه علت اوله مز بو صورتده آنلر دخي بزم قطعا اسلامه كلديكمز يوقدر ديو شاهدين
مسلميني تكذيب ايدرلرسه اسلام اوزره جبر وتعذيب اولنورلر زيرا اسلاملريله اوزرلرينه شهادت مسلمين حجت
تامه ايدوكي رسيدهء حد يقيندر بو صورتده اسلامي قبول ايدرلرسه ايكيسيده حر اولورلر اكرچه عند الامامين
عتق عبد اوزره شهادتده دعوى شرط اولماديغي اوزره بو مسئلهده اشكال يوقدر اما قول ابي حنيفه رضي الله
تعالى عنه اوزره اكرچه حريت رجلده اشكال واردر لكن جواب اولدر كه بو بابده مسلمين اول رجله خصم اولوب
وشهادتله اوزرينه الزام حق واقع اولمغله انكاري قبول بينه يه مانع اوله مز نظيري اولدر كه بركسنه بر عبد اوزره احراره
لازم اولان مقدار اوزره حد قذف ياخود خاصهء احرار اولان قصاص فيما دون النفس دعوى واستيفاء حق ايچون
عبدك عتقني دخي ادعا ايدوب عبد مذكور عتقني انكار ايلسه ينه عتق اوزره شهادت قبول واعتبار اولنور واكر اسلامدن
امتناع ايدرلرسه رجل قتل وعورت قبول اسلام ايدنجيه دك حبس اولنور زيرا حر اولدقلري حجتله ثابت اولمغله اكرچه
دار بزده آنلره سبيل تعرض منسد اما مرتد اولدقلري جهتله توجه عقوبت مذكوره مستنددر واكر بزلر قطعا اسلامه
كلديكمز يوقدر ديدكلرنده شاهدلر بونلر دار الحربده فلان كونده اسلامه كلديلر ديو شهادت وبو شهادتله يوم مرقومده
اسلاملري ثبوت وصحت بولدقدنصكره بونلر مدافعه يه عودت ايدوب بلكه بزلر بو ديدكلري وقتدنصكره دار الحربده
دين نصرانيت واول ديني اظهار واشاعت اوزره ايديك ديمكه جسارت ايلسه لر ينه اسلام اوزره جبر اولنورلر بو صورتده
اسلامه كلورلرسه رجل حر امين وعورت جاريه اولوب فيء مسلمين قيلنور زيرا دار الحربده اسلاملري شهادت شهود ايله
ثابت اولديغي وقتدنصكره مرتد اولوب ارتداد اوزره دار بزه خروجلري اقرارلري ايله ظاهر اولمشدر ودار الحربده ايكن
مرتده اولان عورت استرقاق اولنوب صكره اسلامي رقني ابطال ايلمز اما مسئلهء سابقه بشقه دركه آنده اسلاملري ثابت
اولدقدنصكره ارتدادلري انجق دار بزده ظاهر اولمشدر سؤال اولنورسه كه مسئلهء سابقهده دخي اسلاملري شهادت
مسلمين ايله ثابت اولديغي وقتدنصكره ينه كفر اوزره اصرارلرين اقرار ايلمشلردر جوابنده ديرزكه اكرچه اقرار كفر ايلديلر
لكن وقت مرقومدنصكره كفر متجدد اقرار ايلمديلر كه دار الحربده ارتدادلرين اظهاره حمل اولنه بلكه انجق اصل شهادتي
انكار ايلديلر اما بو مسئلهده دار الحربده ايكن اسلاملري حجتله ثابت اولان وقتدنصكره كفر حادث اظهار ايلدكلريني
اقرار ايلمشلردر سؤال اولنورسه كه عورتك اسلامنه شهادتله حربيتي بديدار اولمشيكن حكم ارتدادنده آنك قولنه اعتبار
وآني جاريه قيلمق نيجه سزاوار اولور جواب اولدر كه بونده عورت نفسي اوزره رق ايله اقرار ايلمشدر ولقيط اتي اقرار
رق ايلسه مقبول اولديغي كبي بو عورتك دخي اقرار رقي مقبولدر واكر رحربيه دار الحربده قبول اسلام واسلامي
معلوم انام اولوب بعده اسرا ايچنده سبي اولندقده بن قبل الاخذ مرتده اولمشيدم ديسه نفسي اوزره اقرار رقنده
تصديق وفيء مسلمين قيلنور كذلك مسلمه ايكن دار الحربه لحوقدنصكره اسرا ايچنده اخذ اولنوب بن دار الحربه
ارتداد ايله لحوق ايتمشيدم ديسه بو بابده باباسي تكذيب ايدرسه ده ينه جاريه اولوب فيء مسلمينه ترتيب اولنور زيرا

مطلب انكر العبد عتقه وهناك من يدعي عليه حد قذف او قصاصا

مظهر حكم شرك اولان دار الحربدن اخذ واحضار كبي بر سبب ظاهر ايله رق نفسني اقرار ايلمشدر كذلك بر ذمي وذميه دار الحربه لحوقدنصكره اخذ اولنوب بزسز كلسه نقض عهد اوزره لاحق اولمش ايديك ديسه‌لر نفسلري اوزره اقرار رقلري معتبر وفي اولملري مقرر اولور وبو مسائل مذكوره قريبا ذكري سبقت ايلين عورتك دار الحربده وقت معينده اسلامنه شهادت وقت مزبوردن صكره دار الحربده ارتدادي سببيله رق نفسني اقرارينك صحتنه مانع اولماديغني كشف وايضاح ايلمشدر واكر دار اسلامده معروفة الابوين بر حرة مسلمه يي بر رجل اخذ وامساك وبو بنم جاريه مدر ديو استملاك ايلسه كده عورت دخي تصديق وبن مرتده اولوب دار الحربه لحوقدنصكره بو رجل بني سبي واخراج ايلمشيدي ديو رقني تحقيق ايلسه بالنظر الى القياس جاريه ايدوكي بي التباسدر زيرا موجب ملك اولان سبب اوزره تصادق ايتلريله مادۀ تصادقلري ثابت بالعيان ياخود مثبت بالبرهان منزله‌سنده قيلنور توضيحي اولدركه بو عورت مكلفه اولمغله نفسي اوزره رجم وقصاص كبي متلف حقيقي اولان بر جرمله اقرار ايلسه قبول قولي واجب ايكن شمدي متلف حكمي اولان رقله اقرارنده وجوب قبولي بالطريق الاولى در وبالنظر الى الاستحسان تصديق اولنمايوب حره اولمق اوزره اول رجلدن تخليص كريبان اولنور زيرا حريت ابوين ايله حريتي اصليه وظاهره وابطالنه غير قادره ايكن شمدي انشاسنه اقتداري اولميان حكمي اقرار ايلمشدر على الخصوص بو اقرارنده متهمه دركه نساميل هوي ايله مجبوله اولملريله احتمالدركه بو رجلك عشق ومحبتنه دوچار اولوب اولدبجي نكاحله اكا طلبكار اولمديغندن اقرار رق حصول مرادينه مدار اتخاذ ايتمش اوله اما دار الحربه لحوقي عيان ياخود بينۀ بيان ايله نمايان اولسه جواب مسئله بشقه دركه آنده ظاهر حال رجل وعورتك شاهد مقاللريدر زيرا مسلمه اسلام اوزره اولدقجه حسب العاده التحاق دار الحربي اراده ايلمز توضيحي اولدركه عورتك اعتقاد باطني ممكن الوقوف اولمامغله اجراي حكمي اكرچه قبول قولنه موقوفدر اما ادعا ايلديكي لحوق دار الحرب امر ظاهر ووقوف واطلاعي متيسر اولمغله مجرد قبول قولنه احتياج برطرفدر ودار الحرب دار سبي واسترقاق اولمغله لحاقي معلوم اولدقده موضع استرقاقدن اخذ اولنمش اولوب عند الاخذ اسلامي ظاهر اولمدقجه جاريه ايدوكي باهر اولور اما دار اسلام دار استرقاق اولميوب بلكه دار حريت متأكده اولمغله اول بابده صدقي ظاهر اولمدقجه قول مجردي ايله حكم دار باطل اولمق سزاوار اولماز وذميه دخي حكم مذكورده مسلمه كبيدر اما حر ذمي بن نقض عهد ايله دار الحربه التحاق ايتمشيدم بو رجل بني سبي واسترقاق ايلدي ديو اقرار رق ايدوب لكن صدق مقالي ودار الحربه التحاق واتصالي معلوم اولمسه عند الامامين رحمه الله عليهما بو ذمي امرأۀ مسلمه ايله برابر واقراري غير معتبردر زيرا عند الامامين حريت رجلده معتبر اولان حريت امرأه كبي انجق حق الله در بناء عليه حريت اوزره شهادتده سبق دعوايي شرط قيلمديلر اما عند ابي حنيفه رحمه الله تعالى اول ذمينك لحاقي معلوم اولسون اولمسون اقراري اوزره عبد درزيرا عندنده حريت رجلده معتبر اولان حق رجلدر بناء عليه بلا دعوي عتق عبد اوزره شهادتي قبول ايتمشدر وهم ميل هوي حق رجلده منعدمدر وبو اقرارنده ملك ايله استباحت فروج يوقدر اما اقرار امرأه بويله دكلدر واكر دار الحربدن بر مسلم بر حربي ياخود حربيه ايله برابر چيقوب بن بو حربي يه لغت عربيه ايله اعطاء امان واخراج ايلدم ديو اخبار حربي دخي يالان سويلدي بلكه لغت فارسيه ايله امان ويرمشيدي ديوب بو اختلاف اوزره ايكيسيده اصرار ايلسه‌لر ينه اماني دركاردر زيرا عبارده اختلافلري وار ايسه ده سبب وحكمده متفقلردر واختلاف مزبور هيچ بر زمانده خصوصا بلا عباره ثبوتي ممكن اولان حكم امانده معتبر دكلدر وعبارده اختلاف قبول شهادته مانع دكل ايكن ثبوت امانه نيجه مانع اولور كذلك اختلافلري امانك زمان ومكاننده ونامه ورسول ايله امان باللساننده واقع اولسه ينه ثبوت امانه مانع دكلدر زيرا اصل مقصود اوزره اتفاقلري موجود اولديغندن بشقه اعطاء امان عود وتكراره قابل اولمغله انواع مختلفه اوزره مكررا حاصل اولمغه محمول اولوب اختلافات مرقومه حكم مقصوده مانع حصول اوله مز واكر صورت مفروضه‌ده مسلم بو حربي اسلامه كلوب بنمله برابر خارج اولدي ديوب حربي دخي اسلامني انكار بلكه بني امان ويروب كتوردي ديمكه ابتدار ايلسه فيء اولور زيرا بونده اختلافلري سببده اولميوب حكم مطلوبده واقع اولمشدر زيرا مسلم ايسه اماني اعطاندن استفاده ومستأمن ايسه امان ويرنكسنه‌دن استفاده ايده جكدر وبويله اختلافلري وار ايكن احد الامرين ثابت اوله مز واكر مسلم شو حربي بنمله چيقوب ذمي اولمغي رجا ايدوب بن دخي اعطاء ذمت ايلدم ديو تقرير حربي دخي بني انجق امانله اخراج ايلدي ديو تعبير ايلسه بو صورتده آمن اولور زيرا ايكيسي سبب امانده اختلاف ايلديلر ايسه ده بو مسلك طرفندن حكم ثبوت امانده اتفاق ايلمشلردر غاية الامر مسلم اول حربي اوزره

دار بمزده التزام جزيه ايله احتباسني دعوا ده زياده قيلشدر بوزياده دخي قول مجردي ايله ثابت اولميوب اتفاقلري اوزره اصل امان ابقا اولنوب ديلرسه دار الحربه رجوعنه رخصت ويريلور واكر دار بمزده مستأمن اولان حربي جاريه سني اعتاق ايلسه اول جاريه ديلرسه دار الحربه رجوع ايدر زيرا صاحبنه تبعا مستأمنه اولمشيدي حتى صاحبي دار الحربه ارجاعني مراد ايلسه حقنده ممكن ايدي اعتاق ايله حكم مذكور باطل اولماز اما بر مسلمه ياخود ذمي يه بيع ايلسه مولاسنه تبعا اهل دار بمزدن وذميه اولور بونلردن بري اعتاق ايدرسه ذميه اولدقدنصكره عتقله حربيه اولمق متصور اولمامغله دار الحربه رجوعنه رخصت ميسر اولماز اكر مشتري مزبور اول جاريه يي عيبله حربي يه رد ايلسه حربي آني بو صورتده دار الحربه ارجاعه رخصت ويريلميوب بيع اوزره جبر اولنور زيرا مسلم ياخود ذمينك شرا ايله آنده ملكي ثابت اولمغله ذميه اولوب شول امۀ ذميه منزله‌سنده اولور كه آني مستأمن اشترا ايتمش اوله واكر بر مستأمن جاريه سني ابتداء امرده مستأمن آخره بيع ايدوب مشتري دخي اعتاق ايدرسه نظر اولنور اكر مشتري بايعك اهل دارندن ايسه بايع بنفسه اعتاق ايتدكده جاريه ايچون دار الحربه عودت ممكن اولديغي كبي بونده دخي ممكندر زيرا بايع ايله مشترينك حاللري برابردر واكر مشتري دار اخرادن ايسه جاريه ايچون دار بندن بريته جواز عودت يوقدر زيرا تبعيت بايع بيعله منقطع اولوب مشتري دخي قبل العتق جاريه يي دار نفسنه اخراجه قادر اولمديغي كبي بعد العتق دخي جاريه ايچون اول داره جواز خروج يوقدر نكته سي اولدركه مستأمن انجق دارندن اخراج ايلديكي نسنه يي اعاده يه قادر وبو جاريه يي دارندن اخراج ايتمديكي ظاهر اولمغله دارينه اخراجه مقتدر اوله مز وحكم مزبور سلاحده ثابت اولنجه آدميده بالاولويه متثبتدر ووجه محرر اوزره دار بمزده احتباسي مقرر اولدقده قبل الاعتاق وبعده منزلۀ ذميه‌ده اولمغله دار اخرادن اولان مستأمن مشتري اول جاريه يي جواري ذميه حكمي اوزره مسلمين ياخود اهل ذمته بيعله جبر اولنور واكر مشتري مزبور عيبله ينه بايعه رد ايلسه جواب مسئله‌ينه بويله درزيرا اعتبار معناي مذكور ايله ذميه اولدقدنصكره بر دخي حربيه اوله مز واكر اول جاريه يي ابتداء امرده بر مسلمه بيع ايدوب ايكي مسلم دخي بو حربي شو جاريه يي دار بمزده قبل البيع اعتاق ايلمشيدي ديو شهادت ايلسه‌لر شهادتلرنده معناي حرمت فرج اولمغله بيعي باطل اولوب بايع مشتري يه رد ثمن ايدر بو صورتده جاريه دار الحربه ارادۀ خروج ايدرسه منع اولنماز زيرا بيعك ظهور بطلاني ايله حرۀ حربيه ايدوكي نمايان اولمشدر سؤال اولنورسه كه جاريۀ مزبوره امۀ مسلم ايدوكنه مقره ايكن دار الحربه رجوعنه نيجه رخصت ويريلور جوابنده ديريزكه اكرچه بويله درلكن قاضي بطلان اقرارينه حكم ايتمكله حكم اقراري باقي قالماز كورمزميسنكه مشتري دخي جاريه يي قبض ايتمكله ثمني بايع ايچون سالمدر ديو اقرار ايتمشيكن اقراري ثمنله بايع اوزره رجوعنه مانع اولماز زيرا حاكم خلاف اقراريله حكم ايلمشدر واكر اول جاريه يي اخراج ايلين حربي اكرچه آني آخره بيع ايتميوب اما بو بنم عورتم ايدي صكره قهر ايله اخراج ايلدم يكمدن شمدي جاريه‌م اولمشدر ديوب عورت دخي بلي زوجه سي ايدم بلا قهر برابر كلديم ديسه قول عورتك قوليدركه اوزرنده اثر قهر بولنميه رق ظاهر خروجي شاهد مدعاسيدر بعده ايكيسيده اسلامه كلورلرسه مستأمن حربينك اقراري تحقيق وبينلري تفريق اولنور زيرا منافي نكاح اولان قهر واسر ايله عورتك جاريه اولديغني اقرار وحجت اقراري اوزرنده استقرار ايلمشدر سؤال اولنورسه كه امام عورتك حريتي ايله حكم ايتمشيكن امر تفريقده اقرارني تحقيق نه دن لازمدر جواب ويريزكه حكم امام ظاهره اعتبار وعورتك قول مجردني اختياره مبني اولمغله اقرار مقردن بالكليه رفع احتمال صدق استلزام ايلمز كورمزميسنكه دعواي قهر بنه اقامت بينه ايلسه قبول وجاريه سي اولمغله حكم اولنور اما قريبا سبقت ايلين دار بمزده عتقي شاهدين مسلمين ايله ثابت اولمق مسئله‌سي بشقه دركه آنده حجت تامه ايله حريتي ايله حكم اولنمشدركه بردخي رقنه اقامت بينه اولنماز توضيحي اولدركه بر مسلمك نكاحنده بر مسلمۀ غير مدخول بها بولنوب زوجي بو عورت مرتده اولدي ديوب عورت انكار ايلسه اقرار زوجله بينلري تفريق ونفسي اوزره تصديق اولنمشيكن زوجه سنك حقني ابطالده مصدق اولمامغله نصف مهريني اداايچون تضييق اولنور ايشته مسئلۀ مذكوره دخي بويله‌در وصورت مفروضه‌ده حربي مرقوم امامه ابرام وبو عورتي قهر واسر ايتمديكم اوزره استحلاف قيل ديو اقدام ايدرسه امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى عنه دعواي رقده تجويز تحليف ايتمديكندن آنك قول شريفي اوزره عورته يمين تكليف اولنماز وعند الامامين رحمهما الله تعالى ادعا ايلديكي سبب رق اولان قهر اوزره استحلاف ونكول ايدرسه جاريه سيدر ديو حكمي ارداف ايدرزيرا نكولي اقراري منزله‌سنده اولوب اصل امامين دخي دعواي رقده نكولله قضا اولنماقدر والله اعلم

باب من الامان بغیراذن الامام و بعدنهی الامام * مسلمین بر حصنی محاصره یه درکار اولدقلرنده اذن امام اولمدقجه
برمسلم اهل حصنه بلکه ایچلرندن برفرده اعطاء امان ایلمك سزاوار اولماز زیرا محاصره دن مرادلری فتح ایکن
امان بحسب الظاهر مانع مراد اولدیغی باهردر ومسلمیندن برفرد ایچون جماعت مسلمین ایله مرادلری میانه حائل
اولان اسبابی هرحالده خصوصا قهر اعدا بابنده اکتساب ایلمك لایق دکلدر وهم هر مسلم امیرینك تحت
طاعتنده ایکن لایق دکلدر که امیری کندونك تحت طاعتنده اولمسنی موجب برعقده مباشرت ایلیه مکر امیرینك
رضاسیله اوله وهم نفع وضرری عامهٔ مسلمینه راجع اولان امورده نظر واهتمام ایچون نصب اولنان انجق امام ایکن
فرد آخرك استقلال اوزره تجاوزی رتبهٔ استخفاف امامه لاحق اولمغله رعیت ایچون استخفاف امامی متضمن اولان
نسنه یه اقدام غیر لایقدر مع هذا فنی مسلم اعطاء امانه اقدام ایدرسه ینه جوازی مالا کلامدر زیرا و یسعی
فی ذمتهم ادناهم حدیث واجب الامتثالی اوزره هر مسلمده علت صحت امان بر کمالدر بو صورتده امام اوزره
واجبدر که نبذ عهد ایدنجه دك قتاللرندن کف ید وامان مزبور ایله چیقمشلر ایسه مأمنلرینه رد ایلیه واکر
مناسب کوریرسه اول امان ویرن شخصی تأدیب ایلیه زیرا استخفاف امامه سبب اولان فعله جسارتله
اساءت ادب ایلمشدر آنی تأدیب ایتمسه غیریلرك دخی جرأتنه باعث وامر سیاست وتدبیر امارته خلل کلی حادث اولور
انجق امان مزبور نظر مسلمینی متضمن ایدوکی عندالامام متبین ایسه تأدیبی تجویز وتقریب اولنماز زیرا تأمینله توفیر
منفعت مسلمینی قصد ایتمشدر واستطلاع رأی امام ایچون تأخیرده احتمال فوت منفعت درکار و بو یله ماده ده
اعطاء امان هر مسلمه مباح ایدوکی آشکاردر مثلا اهل حصندن بریسی نهانیجه بر مسلمه بکا امان و بر اهل حصنك
مواضع خللنی بن سکا کوسترمك اوزره یاخود باب حصنی فتح ایتمك اوزره دیوب اول مسلم دخی تأمین ایتمدکجه فواتی
امر موعوددن امین اولمسه بو بابده امامدن استیذان واستبدانه باقیوب جواز اعطاء امان غنی عن البیاندر زیرا
بو بابده اعطاء امان تحصیل مقاصد مسلمینه راجع ایدوکی نمایان اولمغله مباشرینه موجب تأدیب اولمیوب مستوجب
تشکر وتطییب اولدیغی عیاندر واکر بر مسلم اهل حصندن بریني معسکره نزول اوزره یوز دینار مقابله سنده
تأمین ایدوب دنانیری قبض وآنی معسکره ایصالدن صکره معلوم امام المسلمین اولسه بو صورتده اول مسلم اساءت
ایتمش ایسه ده امانی بلاعوض اولسه جائز اولدیغی کبی بو یله مقابلهٔ عوضده دخی جائزدر بعده امام کرکدر که
فکر وتأمله اهتمام ایلیه اکر اول مسلم عسکر اسلام ارض حربدن چیقنجیه دك شرط امان قیلمش ایسه امام
مخیردر دیلرسه دنانیرینی آلوب مستأمنه رد وآنی مأمنه ایصاله جهد ایدر ودیلرسه شرط مذکوری ایفا ودنانیری آلوب
غنیمت عسکرده ابقا ایلر زیرا اعطاء امان ایلین اول دنانیری انجق قوت مسلمین ایله احراز ایتمکله تملکله اختصاص
وامتیاز ایده مز انجق فعلی فعل امیر یاخود فعل جماعت مسلمین کبی قیلنوب وجه مشروح اوزره عمل اولنور
واکر همان معسکره نزول وجماعت مسلمین ایچنده برکسنه یه وصول بعده حصننه عود وقفولی شرط ایلمش
ایسه کرکدر که امام بو امانی امضا ودنانیرینی غنیمت عسکرده ابقا ایلیه زیرا حصننه عودت ایدرسه ایچلرنده عودت
ایدنجه دك البته آمن اولمغله رد دنانیرده فائدهٔ مسلمین بولنمادیغندن معنای نظر انجق تنفیذ امانده ایدوکی
ظاهر ومتبیندر اما صورت اولی بشقه در واکر حصنی فتح اولنجه دك عودت ایلمزسه ینه امانی قائم وایصال مأمنی
لازم ورد دنانیرده فائده منعدم اولمغله ینه تنفیذ امانی امر مهمدر کذلك بر مسلم اهل حصندن اخذ ایلدیکی یوز دینار
اوزره آنلره برآی مقداری اعطاء امان ایلسه ینه امام مخیردر دیلرسه دنانیرلرین رد ایله نبذ عهد ایدر ودیلرسه
تنفیذ امان وانقضاء مدته دکین ترك عدوان واول دنانیری فیء اسلامیان قیلر زیرا هرجانبده وقوع منفعت
متوقعدر که قبل المدة فتح حصنی امید ایدرسه رد دنانیر انفع وامید ایتمزسه امضاء امانله اخذ دنانیر اصلح واوفقدر
واکر امیر برمنادی یه فرمان اول دخی میان عسکرده سزلردن قنقیکز اهل حصنه یاخود ایچلرندن برشخصه امان
ویررسه امانی باطلدر دیو ندا واعلان ایتدکدن صکره بر مسلم مجانا یاخود مقابلهٔ جعلده اعطاء امان ایلسه ینه جواز
امانی بی ریب وکماندر زیرا مسلمك صحت امانی موجب اولان علت بوندایله منعدم اولمامشدر که ولایت امان ولایت
شهادت کبی شرعا هر مسلم ایچون ثابت ونهی امامله غیر فایتدر بعده اهل حرب نهی مزبوردن خبردار اولمالریله
بعدالنهی امان مسلم صحیح اولماسه غرور حرامه مؤدی اوله جغی بدیدار در انجق امان مرقوم نظر مسلمینی متضمن
دکل ایسه امیر ایچون اول امان ویرن کسنه یی تأدیب وحبس وعقوبتله تعذیب جائزدر زیرا بعدالنهی مخالفت
امامی اعلان ایتمکله بونده اساءت ادب صورت سابقه دن اشد وحبس وعقوبته استحقاقی ازیددر اما منادی
امر امیرایله اهل حصنه ندا ومسلمیندن هرکیم سزه امان ویررسه امانته مغرور اولمکز زیرا امانی باطلدر

مطلب آمن بغیراذن الامام لمصلحة

مطلب النداء بان من آمن اهل الحصن فامانه باطل

دیو رفع ضدا ایدوب یاخود بو مضمونی امام آنلره تحریر کتاب یا ارسال رسول الله اعلام ایلدکدن صکره برمسلم آنلره
اعطاء امان ایتمکله حصنلرندن نزول ایلسه لر فیء اسلام اولورلر لکن بو معنی بعدالنهی امان مسلم صحیح اولمدیغندن
ناشی اولمیوب بلکه امامدن اعلام سابق سبیل نبذ عهده متمشی اولدیغندندر زیرا نبذ ایله مقصود انجق دفع
غرور اولوب دفع غرور دخی قبل الامان وبعده ممکن اولمغله نبذ دخی قبل الامان و بعده صحیح وممکندر و نبذ
بعد الامان طاری اولسه حکم امانی رفع ایتدیکی کبی مقارن امان اولسه ثبوت حکمنی منع ایلر اما صورت اولی
بشقه در که آنده اهل حرب نهی امیره عالم اولمدقلرندن قبل العلم نبذ عهد قائم اوله مز و بو صورتده وجه مشروح
اوزره قبل الامان نبذ عهدك جوازی مقرر اولمق انجق مسلمیندن دفع ضرر ایچوندر که جائز کوریلمسه مسلمین ایچنده
بولنان بعض فساق مسلمین ایله فتح حصون میانه حائل اولمغه قادر وامیر مرة بعد اخری نبذ عهد ایلدکجه آنلر
تجدید امان ایدوب مسلمین بر حصنه استیلا ایده میه جکلری ظاهر اولور بو مقوله ضرردن مسلمینی تخلیص ایچون
من انذر فقد اعذر مثلی اوزره قبل الامان دخی جواز نبذ ایله حکم وتنصیص اولندی واکر امیر اسلام اهل حربه
اعلام و برمسلم سزه امان ویررسه امانی معتبر دکلدر بن امان ویرمدکجه دیو افهام ایتمش اولوب صکره بر مسلم
اهل حربه وصول و بن سزه امیرك رسولی یم وامیر سزه امان ویردی دیوب آنلر دخی اعتماد ونزول ایدرلرسه
اول کمسنه کاذب ایسه ده عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل کبی اولمغله امانه موصول اولورلر سؤال اولنورسه که بو معنی
انجق رسول ثابت الرساله حقنده در یوقسه امیر ارسال ایتممش ایکن ارتکاب کذب ایلین شخصك عبارتی عبارهٔ
امیر کبی اولمق ممکن اولمدیغندن فضله کند وطرفندن دخی اعطاء امانی صحیح اولماز که بو صورتده اهل حربه
بن سزه امان ویردم دیسه امانی تصحیح اولنماز بناء علیه بو امان باطل ایدوکی نمایاندر جواب و یریلور که اکرچه
کلام مذکور حقدر لکن شخص مرقوم صورت رسالتده ابلاغ پیام ایتمش ایکن امان ویرلمسه معنای غرور محقق
اولور زیرا اهل حرب ایچون صدق وکذبنه مطلع اولمق غیر مقدور واول شخصك عقل ودینی صدقه باعث
وکذبدن مانع اولمغله آنك ظاهر حال ومقالنه اعتماده معذورلردر اما امانی نفسنه مضاف قیلمش ایسه جواب
مسئله بونك خلافیدر واکر امیر صورت مفروضه ده اهل حربه اعلام وسزه بر مسلم امان ویروب یاخود بندن
رسالت امانله واریرسه سزلر ایچون امان یوقدر تا که بن کلوب سزه بالنفس امان ویرمدکجه دیو افهام ایتمش اولوب
آنلر دخی امان رسولی قبوالله نزول ایتمش اولسه لر فیء مسلمینه دخول ایدرلر زیرا کلام مزبور لسان امیردن استماع
اولنان اماندن ماعدا المجموع امانی نبذ ایلمك منزله سنده در وهم مسلمیندن دفع ضرر واجب ودفع ضررده امیر
ایچون ذکری تقدیم اولنان تقدمدن بشقه طریق منسدّدر وطریق مزبور تصحیح اولنماسه وجه سابق اوزره
بر فاسق افساد جهاد مسلمینه قادر اولمغه بادی اولور انجق بو صورتده امیر فی نفس الامر طرفندن تبلیغ امان ایچون
اول رسولی ارسال ورسول دخی خبر امانی ایصال ایتمش ایسه آمن اولورلر زیرا عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل کبی
اولمغله بنفسه امان ویرمش مثابه سنده اولور وتنبیه سابقدن دخی مقصودی اهل حربی رسول کاذبك کلامنه
اعتماددن منع اولوب ظاهر الصدق اولان رسولك پیامنه اعتماددن دخی ردعه حمل اولنماز وهم رسول کاذب
اولدقده خبر مذکوری ابطال ایلدیکمز انجق ضرر مسلمینی دفع ایچوندر ورسول صادق اولدقده احتمال ضرر
برطرفدر توضیحی اولدر که امیر مقالهٔ مذکوره سندن صکره ارسال سفیر ایتدکده قول سابقندن رجوعه حمل
اولنور ورجوعی دخی صحیح ومشروعدر کورمز میسنکه امیر مسلمین اهل حربه بن سزه امان ویریرسم امانم باطلدر
دیمش اولوب صکره ینه امان ویرسه بو تأمینی قول سابقندن رجوع اولمق اعتباریله تصحیح وتمکین اولنور زیرا
قول سابق امیر اوزره شیء زایدی الزام ایتمدیکندن صحت رجوعی بر محذوری استلزام ایلمز واکر بر مسلم
اهل حربله بیك دینار اوزره برسنه عقد موادعه ایلسه عقدی مشروع ومسلمین ایچون اول طائفه یه غزا حرام
وممنوعدر حتی آنلردن برشخصی قتل ایلسه لر دیتنی غارم اولورلر زیرا مسلم واحدك امانی امان جماعتله
سیاندر بو صورتده امام آخر سنه یه دك بو عقده واقف اولمازسه کرکدر که موادعه سنی امضا ومالی آلوب
بیت الماله القا ایده زیرا بعد انقضاء المده منفعت مسلمین انجق امضاء موادعه ده در نظیری شول عبد محجوردر که
بلا اذن المولی نفسنی ایجار وعملی تکمیل ایده مولاسی ایچون اجاره یی تنفیذ واخذ اجرتدن غیری صورت نافعه
یوقدر لکن قبل تکمیل العمل واقف اولورسه فسخ اجاره یه قادر اولور ومسلم مذکور مال مزبوری انجق قوت مسلمین
ایله اخذ ایتمشدر که اهل حرب جماعت مسلمیندن خوف ایدرلر یوقسه شخص واحددن خوف ایتمزلر بناء علیه
اخذ اولنوب نوائب مسلمین ایچون اعداد اولنان بیت الماله وضع اولنور واکر امام قبل تمام السنه بو عقده

مطلب وادع مسلم سنة على الف دینار

مطلب آجر العبد المحجور نفسه

واقف اولورسه كركدركه ملاحظه ايدوب اكرمنفعت مسلمين تنفيذنده ايسه تنفيذ ومالى آلوب بيت الماله وضع
ايده زيرا امام رأى مصلحت ايتدكده بو مقوله موادعه يى انشايه قادرايكن تنفيذ وامضايه قدرتى بالطريق
الاولى در واكرمنفعت ابطالنده ايسه رد مال بعده نبذ وقتال ايده زيرا امان مسلم صحيح اولمغله بو وجهاوزره
غدردن احتراز واجب صريحدر واكرصورت مفروضه‌ده نصف سنه ماضى ونصف اخرى غير منقضى ايسه
اكرچه مقتضاى قياس مالك نصفى رد اولنوب نصف آخرك مسلمين ايچون احتباس ايدر زيرا تمام سنه يه تمام
مال مقابل اولمغله نصفى دخى نصفنه معادلدر وهم مدت معلومه ده عوض معلومله موادعه عقداجاره يه
قياس اولنوب عقداجاره اثناء مدتده منفسخ اولسه اجرتدن حصهٔ مدت باقيه الغا وحصهٔ مدت ماضيه

مطلب فسخ الاجارة فى بعض المدة

ابقا اولنديغى كبى موادعه دخى بويله اقتضا ايدر لكن بالنظر الى الاستحسان تمام مال رد واحسان اولنور زيرا
مال مزبورى التزاملرى انجق تمام مدتده عقد موادعه كندولره سالم اولمق شرطيله در وجزء شرط انجق
تمام شرطه لازم اولوب اجزاء شرط اوزره منقسم اولماز وعقد موادعه‌ده ذكر اولنان كلمهٔ على معناى شرطده

مطلب اجزاء لا تتوزع على الشرط

حقيقتدر وعقد موادعه فى ذاته عقود معاوضاتدن اولمامغله كلمهٔ مزبوره يى معناى عوضده تجوزه صارف
بولنمديغندن حقيقتى اوزره معناى شرطه منصرف اولور بناء عليه موادعه‌لرى سنهٔ كامله ده آنلره سالم اولنجه
جميع ماللرينى كندولره رد ايلمك لازمدر نكته سى اولدركه كاه اولوركه اهل حرب بعض اجزاء مدتده خائف
و بعضيسنده آسودهٔ مخاوف اولورلر مثلا هنگام شتاده هجوم اعدادن آمن وايام صيفده خوفه مقارن اولورلر
ونبذ عهد وقت خوفلرينه مصادف اولوب بعض ماللرى عوق اولندقده شرطله مقصودلرندن نسنه حاصل
اولمديغندن حد غروره واصل اولور بناء عليه قبل انقضاء المده امام نبذ عهد ايدرسه تمام ماللرين رد ايدر
واكر اهل حرب مسلم مذكوره وادعناك ثلاث سنين كل سنة بالف دينار ديمكله خطاب وهر سنه سى بيك
دينار مقابله سنده اوچ سنه عقد موادعه يه شتاب ومسلم مزبور دخى جميع مالى قبض واتهاب ايلبوب بعده
برسنه گچدكدنصكره امام نقض موادعه‌لرين التزام ايلسه كركدركه مال مقبوضك ثلثينى اولان ايكى بيك ديناری
رد وباقيسنى سنهٔ ماضيه موادعه سنه عد ايليه زيرا بو صورتده موادعه بالف دينار قوللرنده باء مقابله ايله اولوب
عوضه داخل اوله كلديكندن مالك عوض ايدوكى معلوم واجزاء معوض اوزره مقسومدر حال آنكه بو بابده

مطلب توزيع بدل الاجارة على المدة سواء كان بالباء او على وكذا البيع

كل سنة بالف دينار قوللرنده تفريق تسميه ايله عقود دخى متفرقه در اما مسئلهٔ اولى بشقه دركه آنده عقد
موادعه جميع سنه ده واحد ومال حرف شرط اولان كلمهٔ على ايله مذكور ومنعقد درسؤال اولنور سه كه بدل
اجاره حرف با وكلمهٔ على يه قرين اولمق بيلرنده فارق اولميوب بهرحال بدل مدت اوزره منقسم ومتفارق اولوب
باب بيع بو حكمده اجاره يه موافق ايكن باب موادعه ده موجب تفريق نه در جواب بنده ديرزكه بيع واجاره
باعتبار الاصل معاوضه در وتعليق شرطه غير محتملدر وموادعه باعتبار الاصل معاوضه اولميوب انجق
باء عوض ايله تصريح اولنورسه معاوضه يه منقلب اولور وموادعه تعليق شرطه محتملدر بناء عليه معاوضه ده
حرف شرط مذكور اولسه تحملنه بناء حقيقت شرطه محمول اولنور حتى برعورت زوجنه طلقنى ثلثا
على الف درهم ديوب زوجى دخى طلقهٔ واحده ايله تطليق ايلديكى صورتده امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى
عورت اوزره مالدن برنسنه واجب اولماز اما بالف درهم ديمش ايسه ثلث مال واجب اولور قوانده اصل

مطلب طلقنى ثلثا على الف درهم فطلق واحدة

مذكور ايله استدلال وطلاق تعليق شرطه محتمل اولوب باعتبار الاصل معاوضه اولمامغله آنده حرف با ايله كلمهٔ
على بينلرى مسئلهٔ امان كبى فرق اولنور ديو بسط مقال ايلمشدر لكن امامين عليهما الرحمة ديديلركه خلع البته
معاوضه دروآندن مقصود اولان زوال ملك نكاح بو بابده طلقهٔ واحده ايله دخى حاصلدر بو جهتدن بزمسئلهٔ
مزبوره ده معناى معاوضه يى ترجيح و بهرحال انقسام بدلى تصحيح ايده رز اما تقرير سابق اوزره مسئلهٔ امان
بشقه در واكرمسلمين برحصنى محاصره يه قيام وامرلرى اهل حصنه اعلام ايدوب انى اعلى ان او منكم فتى
ما آمنتكم فانى باطل او فلا امان لكم او فقد نبذت اليكم يعنى بن البته صانوركه سزه امان و يرمكه مباشرت
ايده رم لكن قنقى وقتده سزه امان و يريرسم اول امان نم باطلدر ياخود سزك ايچون هيچ امان يوقدر ياخود بن
اول و يرديكم امانى نبذ ايلدم ديمك مضمونى افهام ايلسه و بعده اول قومه امان و يرسه امانى بيان سابقى اوزره
باطلدر زيرا هرجهتدن شبههٔ غرور زائل اوله جق وجه اوزره بيان وقول سابقى ايله امان لاحقى نبذ ايلديكى
عيان ايلمشدر سؤال اولنورسه كه مسئلهٔ متقدمه ده صكره دن امان اوزره اقدامى مقالهٔ سابقه سندن رجوع
قيلمشيكن بونده نيچون قيلمادى جوابده ديرزكه مسئلهٔ سابقه نك وضع واسلوبنده شئ زائد واردركه

مقالهٔ اولاسندن صكره اعطاء امان ايلمشدر وامير برقومى لا امان لكم ديمكله تهديد ايلدكدنصكره ينه اول قومه
قد ابطلت قولى لكم انه لا امان لكم يعنى سزه سويلديكيم قول سابقيمى ابطال ايلدم ديو ايصال نويد ايلسه
بو بيان ايله تهديد سابقدن رجوعى ظاهر و بديد اولديغى مثللو مسئلهٔ سابقه ده دخى سوق كلامى بو معنايى مفيددر
امابو مسئله ده كلامنده مقالهٔ اولاسندن رجوعنه دلالت ايدر نسنه يوقدر بلكه تحقيقنه دلالت ايدر نسنه واردر
كورمزميسنكه امير مسلمين اهل حربدن برقومه انى اقاتل اهل هذا الحصن معكم وقد دعوتهم الى ان اومنهم
فلم يجيبونى فانا اريد ان اظهر لكم الامان لعلى اذا دعوتهم اجابونى وهذا الامان الذى اظهر لكم باطل و زور فلا تغتروا به
يعنى بن اهل حربدن بو حصنك اهلنه سزكله برابر قتال ايده رم و بن آنلرى امان و يره يم ديو دعوت ايلدم آنلر بكا
اجابت قيلمديلر شمدى استرمكه سزك ايچون اظهار امان ايده يم اميدايده رمكه آنلرى دعوت ايتديكمده سزه باقوب
بكا اجابت ايده لر لكن سزه اظهار ايده جكم امان كذب و باطلدر اكا مغرور اولمكز ديمكله بيانٔ واعلان ايدوب
صكره اعطاء امان قيلسه بطلانى نمايان در زيرا عقد امان محتمل النقض در امير ابتداء امرده تكلم امان ايده جكم
لكن كلامم باطلدر ديو اعلام ايدوب صكره امانه بسط كلام ايلسه كلامى باطل وكندو قطعا تكلم ايتمامش
منزلنه نازلدر و بو مسئله نك بيع تلجئه وغيريده نظائرى واردر كتاب الاكراه وكتاب الاقرارده بز آنلرى بيان واظهار
قيلديق ومؤلف رحمه الله تعالى بوندنصكره باب النزول على الحكم مسائلنى ذكر ايدر و بزدخى بو بابك تمام شرحنى
ينه املا ايلديكمز شرح ازياداتده بيان واطناب ايلديك

باب الحكم فى اهل الحرب اذا نزلوا على حكم رجل من المسلمين ۞ امام الاسلام مؤلف والاقمام اسكنه الله
تعالى فى دار السلام حضرتلرى ديركه اهل حصن بعد المحاصره مسلميندن بر رجل معلوم حقلرنده
لطف و قهردن هرنه كونه حكم و قضا ايدرسه آنى قبول اوزره نزوله اظهار رضا ايلسه لر عقد مزبور جائز
واول مسلمك حكمى حقلرنده متمكن ومتحيردر قال عليه السلام ولكن انزلوهم على حكمكم ثم احكموا فيهم
يعنى اهل حربى حكم الله اوزره انزال ايتمكز زيرا اقتضا ايدرسه تغيير حكم الله امر صعبدر لكن كندو حكمكز
اوزره انزال بعده حقلرنده حكمكزى اجرا ايديكز و هم يهودنى قريظه فنقى حكم اوزره نزول ايتدكلرنده بين
الاسلاف كثرت اختلاف حاصل اولوب بعض اهل مغازى ديمشلردركه بنى قريظه من اول الامر حكم سعد بن
معاذ رضى الله عنه اوزره نازل اولديلر زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى آنلرى اون بش كيجه
محاصره بيوردقلرنده حضرت على رضى الله عنه اول قوم غبى حاشا ثم حاشا سب نبى ايده يورلر ديو اخبار
ايلدكده جناب رسالتمدار دخى اول طائفهٔ خبائث شكاره يا اخوة القردة والخنازير اتسبوننى انزلوا على حكم الله
وحكم رسوله يعنى مقدما يهوددن مسخ اولنان قرده وخنازيرك قرنداشلرى بكا سز سبمى ايده يورسز الله تعالى نك
حكمى ورسولينك حكمى اوزره نزول ايديكز ديو تعزير وانذار بيوردقلرنده بنى قريظه دخى نيم جانه دوچار
اولوب قباحتلرين انكار ووجه مشروح اوزره عدم نزوللرينى اشعار برله لا يا ابا القاسم ما كنت فحاشا يعنى يوق
يا ابا القاسم سن ازقديم كسنه يه بويله فحشله خطاب ايتمز ايديك ديمكه ابتدار ايلديلر بعده محاصره لرى ممتد
اولدقده مسلميندن ديلدكلرى ذاتك حكمى اوزره نزوللرين عرض وتخيير بيورديلر و بنى قريظه بعثت نبويه دن
اقدم انصاردن قبيلهٔ اوس ايله حليف ومعاهد اولوب زمان جاهليتده بينلرنده مودت اولان سعد بن معاذ رضى الله
عنه اول اوانده سيد الاوس بولنمغله احساننده اميدوار اولدقلرندن آنك حكمى اوزره نزوله رضا وقرار و يرملريله
نبى كريم الخصال آنلرى حكم سعيد سعد اوزره انزال بيورديلر ايشته بوقول منقول اهل حربى مسلميندن برينك
حكمى اوزره جواز انزاله دليل مقبولدر لكن بو بابده اشهر روايات اولدركه بنى قريظه حكم رسول الله اوزره نزول
ايدوب رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى حكملرينى بنه رضالريله سعد بن معاذه تفويض بيورديلر وباعث
تفويض بو اولمشدركه كروه انصار جناب رسالتى احاطه وابرام و بنى قريظه حقنده على سبيل الشفاعة بسط
كلامله عرض مرام ايليوب نبى كريم دخى مراعات خاطرلرين اراده وتصميم بيوردقلرندن سزدن بريكز
بنى قريظه حقلرنده حاكم اولمغه راضى اولمزميسز مضمونده الاترضون ان يحكم فيهم رجل منكم قول بشارت مشمولريله
جمله يى ممنون وانصار دخى رضا برله اظهار شوق درون ايلملريله فذلك الى سعد بن معاذ قول شريفلريله
حكم مذكورى عهدهٔ سعده مرهون بيورديلر وخصوص مرقومى جناب سعده تخصيصك وجه مخصوصى
اولدركه احزاب مشركين محاربهٔ مسلمين اوزره اتفاق و بنى قريظه دخى مسلمينله نقض عهد واول كروه مكروهه
التحاق ايلدكلرى غزوهٔ خندقده سعد بن معاذك ساعدنده عرق حيوة اولان اكحلنه مشركيندن برسهم سمناك

اصابت واکلنی قطع ایدوب تسکین دمی قابل اولمانجه سعد حضرتلری دعایه آغاز ایدوب یارب اکر تقدیر ازلیده حرب
قریشدن برنسنه ابقا ایتمش ایسك بنی اول حرب ایچون ابقا ومعمر قیل که رسول الله علیه السلامی میانلرندن
اخراج ایلین قوم ایله قتالدن احب بکا نسنه یوقدر واکر اول حربدن نسنه ابقا ایتمش ایسك بو جرحی بکا سبب
شهادت قیلوب بنی قریظه خصوصنده انتقامله قرة العین ایتدکجه بنی اماته قیلمه دیو نیاز ایلدکده در ساعت
اول خون روان سکون وانقطاعه دمساز اولدی و بو دعاسنه دخی باعث انجق اولدر که بنی قریظه نك نقض
عهدلری اخبار اولندقده آنلری تجدید عهده دعوت ایچون فرمان رسالتپناهی اوزره اشراف انصاردن بر جماعتله
سعد اول جانبه ابتدار واول قوم خیانتکار دخی قول غلیظ وشتم وتغلیظ ایله مقابله یه اجتسار ایلدکلرنده سعد سعید
انشتمونی بیننا و بینکم اهم من هذا الشتم وهو السیف یعنی بکا شتم می ایدرسنز بعد الیوم میانه مزده بو شتمکزدن
اهم و بوندن زیاده موجب الم برنسنه واردر که سیفدر دیو تهدید ایده رك عودت ایتمشیدی صکره جناب حی قیوم
احزاب مشرکینی مهزوم ایدوب مسلمین بنی قریظه یی محاصره یه هجوم ایلدکلرنده سعد سعادت افراز دعای
مذکور ایله تضرع ونیاز ایلمشیدی وقتا که بنی قریظه حکم رسول الله اوزره نازل اولدیلر سعد بن معاذ مسجد
رسول اللهده مریض ایکن حضرت رسالت حکم مزبوری آکا تفویض بیوردیلر همان زمرهٔ انصار کلوب
معسکر نبوی یه ایصال ایچون آنی برحمار اوزره ارکاب واثناء طریقده یا سعد بنی قریظه حلیف ومعاهدلرکدر
الله تعالی سنی اوزرلرینه اقدار ایلدی سن دخی آنلره احسانه ابتدار قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم احسانی وابقاء
نفوس انسانی سودکاری معلومکدر وعبدالله بن ابی خلفاسی بنی قینقاعی تخلیصده نه کونه سعی ایلدیکن بیلورسین
سن احسان ومروته دخی الیقسین دیه رك رجای ناتجاده اطناب ایلدیلر بو رتبه اکثار نیاز ایتدکلرنده سعد حضرتلری
برکره مبارکلحیه سنی الیه صغایوب لقد آن لسعد ان لا تأخذه فی الله لومة لائم یعنی والله سعد ایچون رضاء
الهیده لومهٔ لائم آنی عوق ایتمك وقتی قریب اولدی دیو علی وجه الایجاز کشف راز ایلدی در کار شفاعت
اولان زمرهٔ انصار بو مقال تهدید اشتمالدن مراد سعدی اذعان ومیانلرنده هلکت قریظة والله دیه رك
تأسف کنان مجلس رسالتپناهی یه شتابان اولدیلر سعد دخی واصل اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری زمرهٔ انصاره قوموا لسیدکم فانزلوه یعنی سیدیکزه قیام ومرکبندن انزال ایدیکز قول شریفلریله
خطاب وانلر دخی امتثال ایله قیام وانزاله شتاب ایدوب سعد سعادتمأنوس حضور نبویده شرف جلوس اولدیغی
حینده نبی کریم علیه افضل التحیة والتسلیم حضرتلری آکا خطاب تکریم ایدوب قد جعلت الحکم فیهم الیك
فاحکم فیهم یعنی بنی قریظه حقنده عهدهٔ رسالتمده اولان حکمی سکا تفویض ایلدم امدی حقلرنده سن
حکم ایله بیورملریله آنی تحکیم ایلدیلر همان سعد اولا جانب بنی قریظه یه اقبال وآنلره علیکم عهد الله ومیثاقه
ان الحکم فیکم ما حکمت یعنی حقکزده حکم جاری بنم حکمم ایدوکنه رضا کزده الله تعالی نك عهد ومیثاقی
اوزره یکز اولسونمی دیمکله تحلیفه استعجال ایدوب انلرده تصدیقله رضالرین تحقیق ایلدیلر بعده رسول انام
علیه الصلوة والسلام حضرتلری صحابهٔ کرامیله سکون وآرام بیوردقلری جانبه خطاب لکن صورت
تحلیف وتحکمده جناب نبوتمأبله مواجهه دن حجاب واجتناب ایلدیکندن مجد اجلال وتبجیل ایچون
وجهنی جانب آخره تحویل وکمال آدابله صیغهٔ خطابی لفظ غیبته تبدیل ایدوب وعلی من هنا بمثل
ذلك یعنی بو طرفده بولنانلر ذوات اوزره دخی عهد مذکور لازم اولسونمی دیمکله رضالرین قصد
تحصیل ایلدیکده رسول الله علیه السلام ومعیتلرنده بولنان صحابهٔ کرام جواب نعم بر له عقد مزبوری
تکمیل ایلدیلر همان سعد رضی الله عنه انی حکمت فیهم بان یقتل الرجال وتسبی النساء والذریة وتقسم الاموال
یعنی بن علی التحقیق بنی قریظه حقلرنده رجاللری قتل ونساء واولادلری سبی واموالری تقسیم اولنمغله حکم ایلدم
دیوب ماننده سیف صارم مادهٔ فسادلرین حاسم اولدی اول آنده نبی آخر الزمان علیه صلوات الرحمان
لقد حکمت فیهم بحکم الله من فوق سبعة ارقعة یعنی والله یا سعد بنی قریظه حقلرنده رقعه کبی بربری اوزرنده
اولان سبع سمواتك فوقنده اولان لوح محفوظدن الله تعالی نك انزال ایلدیکی حکمله حکم ایلدك قول شریفلریله
حکم سعده تحسین واحسان بیوردیلر ونقل مزبور بعض روایاتده مذکور و بالاده ذکر اولندیغی اوزره اشهر
روایات ایدوکی میان اهل حدیثده مشهوردر و بونده دلیل واردر که اهل حصن مسلمیندن برذاتك حکمی اوزره
نازل اولدقلرنده اول ذات حکم مزبوری شخص آخره ینه اهل حصنك رضالریله تفویض قیلرسه جائز اما راضی
اولمازلرسه غیر جائزدر زیرا سعد حضور نبویده بنی قریظه یی استرضا ایچون اخذ عهده ابتدار ایتدکده

رسول الله صلی الله علیه وسلم تجدید عهده نه حاجتدر دیو منع وانکار بیورمدیلر نکته سی اولدر که حکم مزبور
رأی وتدبیره محتاج اولوب ناس دخی اولبابده متفاوت اولملریله برشخصك حکمنه رضا شخص آخرك حکمنه
رضاسنی مثبت دکلدر حتی رضالری یوغیکن آخره تفویض واولدخی برنسنه ایله حکم ایلسه نافذ اوله مزمکر محکم
اول حکم مرقومه واقف اولوب آکا اجازت ویره بو صورتده اجازتی انشاء جدیدی منزله سنده اولوب خصمك
رضالری اوزره تمام حکم انجق اولك رأیی ایله حاصل اولمغله نافذ اولور و بوبابده من له الحکم قتل رجال یاخود
عقد ذمت یاخود ادخال غنیمتله حکم ایلسه جوازده جمله سی مساوی وحکم سعد بو دعوایه دلیل قویدر و بعض
روایاتده مذکوردر که سعد حضرتلری یوم مزبورده ذکورلرندن آبط وعانه سنه اوستره اصابت ایتمشلرینی
قتلله حکم ایلمشدر و بلوغ اطفالده نبات عانه یی اعتبار ایلین رجال بو روایتله استدلال ایلمشلردر لکن برلر
بو قوله قائل دکللردر زیرا نبات عانه ده اجناس ناس برقیاس اوزره دکلدر کورمزمیسنکه ترك وتاتارده بطی وطائفهٔ
هنودده سریع اولور بناء علیه نبات عانه مبنای حکم قیلنمق ممکن اولماز وروایت مزبوره بو وجهله تأویل
اولنور که نبات عانه بلوغ بنی قریظه یه علامت ایدوکنی رسول الله صلی الله علیه وسلم وحیله سعده اخبار
اولدخی حکم مذکوری اختیار ایتمش اوله یاخود سعد انجق مقاتلرینی قتلله حکم ایتمش اولوب وقت مقاتل
کرك بالغ وکرك غیر بالغ جائز اولوب بنی قریظه دن دخی نبات عانه یه واصل اولنلر مقاتل اوله کلدکلرندن ضمنا
آنلری دخی قتلله حکم ایتمش اولمغله وجه مشروح اوزره روایت اولنمش اوله لکن تأویل اول اصح ومعولدر
زیرا غیر بالغ مقاتل اولورسه اکرچه قبل الاسر قتل اولنور اما بعد الاسر قتل اولنماز بنی قریظه ایسه بعد
الاسر قتل اولنمشلردر وتمام قصه بو سیاق اوزره ذکر اولنمشدر که سعد بن معاذ حکم مشروحنی انفاذ ایلدکدنصکره
بنی قریظه یی سوروب دار قلابه بنت الحارث النجاریه ده حبس وموجب امر نبوی اوزره اللرینی ارقه لرینه بند ایله
کبس اولندیلر و بو روایت اسیرلره بو کونه معامله لازم ایدوکنه دلالت ایدر قال الله تعالی حتی اذا اثخنتموهم
فشدوا الوثاق یعنی تاکه قتل کفارده اکثار ایلدیکزده بقیة السیوفی وثاق محکم ایله مربوط مکتوف
ایدیکز راوی دیر که بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی قریظه ایچون عقد مجلس ثریا نظام و بریوم شدید
الحرده ایچلرندن بعضلرینی قتل واعدام ایلدیلر ومغازیده حضور نبویده قتل اولنانلری تسمیه وتعیین وحیی بن
اخطب وکعب بن اسید و بر جماعتك اسامیلرین ذکر وتبیین ایلدی ونصف نهار ایرشدکده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بقیه حاللرینه ترحم بر له لا تجمعوا علیهم حر الشمس وحر السلاح قیلوهم واسقوهم حتی یبردوا ثم اقتلوا
من بقی منهم یعنی اوزرلرینه حر شمس ایله حر سلاحی جمع ایتمکز برازقیلوله وراحتلرینه رخصت وسقی مایله تسکین
حرارت ایتدیکز تاکه تبرد ایده لر بعده بقیه لرینی قتل ایدیکز دیو تکلم بیوردیلر ومغازیده مذکوردر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم وقت مذکورده مجلس عالیلرندن قیام وسعد بن معاذه شأنك ومن بقی منهم یعنی یا سعد آنلردن باقی قالنلر ایله
کندو شان وحال ومرادك مایالی استعمال قیل نطق جوهر فاملریله ترخیص عام ایلدیلر وقتل بنی قریظه یه
بالنفس مباشرت ایلین علی بن ابی طالب وزبیر بن العوام رضی الله عنهما ایدیلر وقتللری دار ابی الجهم جوارنده اولوب
دملری داخل مدینه ده احجار الزیت نام محله دك سیلان ایلدی ومؤلف عالیجناب مقتوللرك عددینی بو کتابده بیان
ایلمدی واولبابده اختلاف روایات بولنوب اظهر روایاتیدی یوز اولمقدر وامام مقاتل دورتیوز اللی دریدی وعدد
اسرا التی یوز اللی ایدی و بلوغنده شك ایتدکلرینك عانه سنی کشف ایله درك ایدرلر ایدی حتی عطیة القرظی رضی الله
عنه دیدیکه یوم مرقومده بنم بلوغمده شك ایدوب عانه می کشف وعدم نباتی کوروب بنی ذراری یه الحاق ایلدیلر
ومرویدر که عمر بن الخطاب رضی الله عنه امراء اجنادینه اقتلوا من جرت علیه الموسی ولا تسبوا الینا من العلوج
احدا یعنی اوزرینه اوستره جریان ایتمشلری قتل وتدمیر ایدوب طرفمزه ضخام کفاردن برفردی اسیر کتورمیکز
دیو تحریر کتاب ایلدی و بو تنبیهی انجق مسلمینه شفقت وسوء قصدلرندن صیانت ایچون ایدی کورمزمیسنکه
ناس بعد زمان نهی مزبوره مراعاته مبالات ایتمدکلرندن محذور مذکوره جناب عمری بالنفس مبتلی اولوب ابو لؤلؤه نام
برغلام مجوسی یدیله قتل اولنوب عامهٔ مؤمنینی دخی اندوه بلا ایلمشدر لکن منقولدر ابن عمر رضی الله عنهما دیدیکه
یوم احدده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضورلرینه عرض اولندم واون اوچ یاشنده ایدم بنی قتالدن رد ایلدیلر صکره
یوم خندقده عرض اولندم واون بش یاشنده ایدم بکا ساز مقاتله ایچنده قتاله رخصت ویردیلر و بو روایتی ایرادن مؤلف
صائب الاجتهادك مرادی حکم بلوغده نبات عانه معتبر اولمدیغنه استدلال واستشهاددر و بو بابده معتبر اولان قول

مطلب علامة البلوغ

مطلب لا یقتل غیر البالغ بعد الاسر ولو کان مقاتلا

مطلب بیان وقت البلوغ

امامین اوزره احتلام یاخود اون بش سنه یی اتمامدر و قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره بر روایتده اون سکز
و بر روایتده اون طقوز سنه یی تکمیلدر و بز بو مسئله یی کتاب الطلاقده بیان قیلدق شارح الکتاب امام شمس الائمة
السرخسی عامله الله تعالی بلطفه الانسی بو محلده شرح ابواب امانی اتمام بعده تم ابواب الامان بحمد الله وحسن
توفیقه والله الموفق دیمکله ختم کلام مسکی الختام ایلدی ومترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی وفقه الله تعالی الی السعی
الثانی سنة احدی عشر ومائة والف شعبان المعظمینک منتصفی لیلة البراتده اول شرح شارح الصدوری هزاران عجز
وقصور اوزره بحمد الله الملک الشکور بنان سلاست بنیان ایله الی آخر ابواب الامان بیان وتبیان ایلمشدر میامن
الطاف خدای مؤمن ومهیمندن حسن احسان واتمام ترجمهٔ کتاب وسائر کونه وضع آثار رحمت اکتساب باینده
امان زمان وزمان امان نیاز ایدر وما توفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب

ذکر المترجم وقت اتمام ترجمة ابواب الامان

باب الانفال * انفال جمع نفل در وضع لغتده بمعنی الغنائمدر وشاعرک مصراع ان تقوی ربنا خیر نفل یعنی
ربمزدن اتقا ایلمک افضل غنیمتدر قولی دخی بو معنایه در وقال الله تعالی یسئلونک عن الانفال ای الغنائم
وبو آیت کریمه نک سبب نزولی عبادة بن الصامت رضی الله عنه دن مروی یدر دیمشدر که یوم بدرده بزلرده
سوء اخلاق حادث اولمغله غنائمدن حرمانمزه باعث اولمشدر وسزده نه کونه سوء اخلاق حادث اولدی دیو سؤال اولندقده
دیدیکه الله تعالی دوشمنی مهزوم ایلدیکی هنکامده بزلر اوچ فرقه اولوب بر فرقه مز اطراف رسول الله علیه السلام ده
محارسه لرینه قائم و بر فرقه مز تعقیب منهزمینه ملازم وبر فرقه مز جمع اموال غنائم ایله مغتنم اولوب عسکره هر فرقه
بولندیغی مصلحته اعتنا وغنائمه احقیتلرین ادعا ایتمکله حضور نبویده جمله مز اجتماع ورفع اصواتله نزاع وانتزاع
ایتدکلرمزده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت اوزره استماع بیوررلر ایدی درحال یسئلونک عن الانفال قل الانفال
لله والرسول الآیة انزال ورفع قیل وقال اولندی یعنی یا محمد سکا حکم غنائمدن سؤال ایدرلر جوابلرنده سن دیکه
امر غنائم الله تعالی یه ورسولنه مخصوصدر که امر الهی اوزره رسولی بینکزده تقسیم ایدر لکن عبارهٔ فقهاده انفال
امام المسلمین بعض غانمینه تخصیص ایلدیکی امواله اطلاق وتخصیص امامده تنفیل ومال مخصوصه نفل
تسمیه سنده اصطلاح واتفاق ایلمشلردر وتحریض قتال ایچون قبل اخذ الغنائم جواز تنفیلده نزاع وجدال
یوقدر قال الله تعالی یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال و بو خطاب بحسب الظاهر مخصوص سید الانام
علیه الصلوة والسلام ایسه ده حکمی مقام خلافتده قائم اولان ائمهٔ اسلامه عامدر وتحریض قتال انجق
تنفیل ایله استحصال اولنور زیرا شجعان دوشمن انداز الدیغی غنائمدن برنسنه ایله کسب امتیاز ایتمد کجه نفسنی
مخاطره یه القا ایلمسی آز واقع اولور اما امام اسلام بعض نسنه ایله آنی ممتاز وبنام ایلمسی جان و باشله اقدام مهالک
واقتحام معارکه اغرا ایدوکی مالا کلامدر وصورت تنفیل مثلا امیر من قتل قتیلا فله سلبه یعنی هر کیم بر کافر
مستحق القتلی قتل ایدرسه آنک لباس وسلاح ودابه سی اول قاتلک اولسون یاخود من اخذ اسیرا فهوله یعنی
هر کیم کفاردن اسیر آلورسه آنک اولسون دیمکله عسکری تشویق وتسییر ایلمکدر حتی یوم بدر و یوم حنینده
منادی رسول الله علیه السلام امر شریفلری اوزره بو یله ندا واعلام ایلمشدر یاخود امیر بر سریه بعث وتسییر
ایلدکده آنلره آلدیغکز غنائمک بعد الخمس ثلثی سزکدر یاخود علی الاطلاق ثلثی سزکدر دیو اغرا وتبشیر ایلمکدر
لکن ثلث مرقوم قید خمسله تقیید اولنمایجه غنیمتلرینک ثلثی بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنوب باقیسنده دخی
بعد اخذ الخمس عسکره شریک قیلنورلر اما تقیید اولندقده ابتدا غنیمتلری تخمیس بعده ثلثی کندولره تخصیص
وباقیسنده تشریک اولنورلر وتنفیل امام متحقق اولمادقجه بزم عندمزده قاتل سلب مقتوله مستحق اوله مز اما
عند الشافعی رحمه الله تعالی هر کیم دوشمنه اقبال وعدم استدبار اوزره علی وجه المبارزه بر مشرکی قتله درکار اوله
سلبنه البته مستحق وسزاوار در ایسترسه تنفیل امام سبقت ایلمسون زیرا من قتل قتیلا فله سلبه حدیث شریفی
انجق نصب شریعت ایچوندر که لسان شارعدن بو مثللو کلام سبب حکمی بیان وافهام ایچوندر نته کیم من بدل
دینه فاقتلوه حدیثنده تبدیل دین موجب قتل مرتد اولدیغی تبیین بیورمشلردر لکن بزلر جوابده دیرزکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده میان اصحابلرنده ایکن من قتل قتیلا حدیثنی تکلم وتحدیث بیورمش
اولسه لر ایدی نصب شریعته حمل اولنور ایدی لکن تحریض قتاله حاجت مس ایتمد کجه حدیث مذکورک
صدوری نقل اولنمامشدر حتی امام مالک بن انس رحمه الله تعالی دیمشدر که من قتل قتیلا فله سلبه حدیثنی
رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم حنینده موضع واحدده تکلم بیوردقلری بزه بالغ اولمشدر اول دخی انهزام
مسلمیندن عسکره عودتلری ایچون تحریضه حاجت مس ایتدکده نصکره در کما قال تعالی ثم ولیتم مدبرین حدیث

مطلب النفل عند الفقهاء ومشروعیة التنفیل

مذکورک محل آخرده ورودی بزه بالغ اولمامشدر اما محمد بن ابراهیم التیمی دیر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
حدیث مذکوری یوم بدرده دخی تکلم بیورمشلردر و یوم بدرده اهل اسلام الله تعالی نک وانتم اذلة قول
شریفیله توصیفنه ماصدق اولملریله تحریض قتاله احتیاج معلوم و محقق ایدی بو مقدمه لردن عندمزده
ظاهر اولمشدر که حدیث مذکور تحریض ایچون لاجل التنفیل صادر اولوب طریق تشریع اوزره وارد اولمامشدر
وعبد الله بن شقیق رضی الله عنهک ذکر ایلدیکی خبر صحیح بزم قولمزی تأیید وترجیح ایدر دیمشدر که رسول الله
صلی الله علیه وسلم وادی القرایی محاصره یه قیام اوزره ایکن برکسنه کلوب ما تقول فی الغنائم یعنی حکم غنائمده
نه دیرسین دیو استعلام ایلدکده لله تعالی سهم ولهؤلاء الاربعة یعنی بر سهمی الله تعالی نکدر باقی دورت سهمی
شو مجاهدینکدر دیو افهام بیوردیلر بعده اول کسنه فالغنیمة یغنمها الرجل بو صورتده برکسنه نک اصابت
ایلدیکی غنیمت دخی بویله می تقسیم اولنور دیو متعجبانه استفهام ایلدکده ان رمیت فی جنبک بسهم فاستخرجته
فلست باحق به من اخیک المسلم یعنی کندو جنبکدن براوقله ضرب اولنوب آنی ینه سن چیقرسک اول اوقه دخی
سن مسلم قرنداشندن احق اوله مزسین دیمکله الزام بیوردیلر اشبو حدیث فاخر قاتل بدون التنفیل مستحق سلب
اولمدیغنه دلیل ظاهردر وفقهاء حجاز وعراق بو یله اتفاق ایلمشلردر وقبل احراز الغنیمة جواز تنفیل بی قال
وقیلدر اما بعد الاحراز ابو حنیفه رحمه الله تعالی تجویز ایتیوب اهل عراق وحجازک دخی مذهبلری عدم
جوازدر اما فقهاء شام تجویز ایدوب امام اوزاعی رحمه الله تعالی دخی قائل اولمشدر لکن جواب شافعیده
تفصیلمز فساد قوللرینه دلیلدر که تنفیل تحریض قتال ایچوندر وقتال قبل الاغتنام اولوب بعد الاغتنام
دکلدر وهم تنفیل اول امردن اثبات اختصاص ایچوندر بو قسمه ارباب خمس ایچون خمسده و مجاهدین ایچون
باقیسنده ثابت اولان حقوقی ابطال ایچون دکلدر و بعد الاغتنام تنفیلده ابطال حق واردر و بعد الاصابه
عدم جواز تنفیله حدیث حسن بصری دخی دلیلدر که برکسنه غنائم ایچره قیلدن بر یولار اعطاسنی رسول الله
صلی الله علیه وسلمدن طلبکار اولدقده و یلک سألتنی زماما من نار یعنی وای حالکه بندن آتشدن بر یولار
ایستدک قوللرینی ایکی یاخود اوچ کره تکرار بعده والله ما کان لک ان تسألنیه وما کان لی ان اعطیک یعنی
والله اول نسنه یی نه سنک ایچون جواز طلب ونه بنم ایچون جواز اعطا واردر قول شریفلریله زجر وانکار بیوردیلر
واما مجاهد رحمه الله تعالی دن مرویدر که برکسنه مغنمدن قیلدن بر یوماق کتوروب یا رسول الله بونی بکا باغشله دیدکده
اما نصیبی منها فلک اما بچندن بنم حصهٔ خمسم سنک اولسون بیوردیلر وابو الاشعث الصنعانی حضرتلرندن
مرویدر دیدیکه برکسنه قیلدن بر یولاری استصحابله پیشکاه رسالتپناهی یه کلوب یا رسول الله امرکله شو زمامی آله یم
زیرا ناقه مک زمامی یوقدر دیدکده تسألنی زماما من نار مالک ان تسألنیه ومالی ان اعطیکه جوابی ایله زجر
وعتاب بیوروب همان شخص مذکور اول زمامی درون مغنمه القایه شتاب ایلدی اگر بعد الاخذ تنفیله رخصت
اولایدی اول شخصک صدق احتیاجی معلوم ایکن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم آنی محروم قیلمزلر ایدی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت اولنان بعد الاحراز تنفیل بیوردقلری بعض محتاجینه
مساکیندن اولمق اعتبارلریله خمسدن اعطالرینه تحمیل یاخود خمس ایچنده سهم نفس نفیسلرندن یاخود
لا یحل لی من غنائمکم الا الخمس والخمس مردود فیکم یعنی غنائمکزدن خمسک غیری بکا حلال اولماز وخمس
دخی ینه سزلره رد وایصال اولنور قول شریفلری اوزره اعطالری حق عامه اولان خمسدن اولمیوب بلکه نفس
انفسلرینه خاصه اولان صفایالرندن اولمغله تأویل یاخود اموال بنی النضیرکبی صحابهٔ کرام اجراء خیول وتحریک
بعیر ایتمکسزن وجه یسیر ایله اغتنام اولنوب خدا وند منعام ما افاء الله علی رسوله منهم الآیة نظم کرامت
نظامی اوزره خاصهٔ رسول عالیمقامنه فیء وانعام قیلدیغی اموالدن اعطالریله تعلیل یاخود قل الانفال لله والرسول
نص کریمی مدلولنجه اوائل هجرتده توزیع وتقسیمی مفوض ارادهٔ نبی کریم اولوب عسکره واعلموا انما غنمتم
من شیء فان لله خمسه الآیة ذکر حکیمی ایله منسوخ اولان غنائم بدردن اعطالریله توجیه تعویل اولنور
وموسی بن سعد بن زید حضرتلرندن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده منادی رسول الله صلی الله علیه وسلم
من قتل قتیلا فله سلبه ومن اسر اسیرا فهوله دیوندا وقاتل ابی جهله مجموع سلبنی اعطا واندا بیوروب
وما اخذوا بغیر قتال قسمه بینهم عن فواق ای عن سواء یعنی یوم بدرده بلا قتال آلدقلری غنائمی فواق اوزره
یعنی مساوات اوزره بینلرنده تقسیم ایلدیلر وابن عباس رضی الله تعالی عنهما دخی بو یله ذکر ایدوب دیمشدر که
یسئلونک عن الانفال الی قوله تعالی لکارهون آیت جلیله سی نازل اولدقده غنائم بدری بین الغانمین مساوات اوزره

مطلب اعتراض المترجم علی شارح الکتاب

مطلب بعض تصرفات المترجم

تقسیم بیوردیلر مترجم فقیر دیرکه شارح الکتاب اثابه الله تعالی بغیر حساب عن فواق لفظنی ای عن سواء
دیو تفسیر ایتمکله بز دخی اول وجهله ترجمه وتعبیر ایلدیك لکن صاحب النهایه قسم الغنائم یوم بدر عن فواق
ای قسمها فی قدر فواق ناقة وهو قدر ما بین الحلبتین من الراحة یضم فاؤه و یفتح وقیل اراد التفضیل فی القسمة
کانه جعل بعضهم افوق من بعض علی قدر عنائهم و بلائهم دیو شرح وتقریر ایلمشدر یعنی غنائم بدری
فواق ناقه که صبح ومساده ایکی دفعه حلبی میاننده وقت راحتی مقداری زمانده یعنی زمان قلیلده تقسیم بیوردیلر
وعند البعض فواق قسمتده تفضیل وترجیحدن عبارتدر که چکدکلری رنج وعنایه کوره تقسیم غنائمده بعضی بعض آخره
فائق قیلدی معناسنه در وصاحب المغرب نهایه ده اولان توجیه اولی اختیار ایلمشدر وتفسیر شارح صاحب القاموسك
فوق الفصیل سقاه اللبن فواقا فواقا قولندن وحضرت علی رضی الله عنهك ان بنی امیة لیفوقوننی تراث محمد
تفویقا ای یعطوننی من المال قلیلا قلیلا کلامندن مأخوذ در وروایت سابقهٔ ابن عباس رضی الله عنهما مثللو
عبادة بن الصامت رضی الله عنه دن دخی کتب حدیثده فقسمه بیننا علی بواء لفظی اوزره روایت اولندیغی
تفسیر شارحی مؤید وموضحدر زیرا بواء بمعنی السواء در رجعنا الی ما کنافیه اکرچه یوم بدرده بلا قتال اخذ
ایلدکلری مساوات یاخود تفاضل اوزره تقسیم اولندیغی آنفا ذکر وتفهیم اولندی لکن رسول کائنات علیه
افضل التحیات یوم مزبورده هر قاتله سلب قتیلنی اعطا بیوردقلری اتفاق روایاتله اثبات اولنمشدر حتی عاصم
ابن عمر بن قتاده جنابلرندن مرویدر دیمشدر که حضرت علی رضی الله تعالی عنه قتل ایلدیکی ولید بن عتبه نك
وحضرت حمزه رضی الله عنه عتبه نك وحضرت عبیدة بن الحارث رضی الله عنه شیبه نك سلبلرینی اخذ ایلدیلر
لکن عبیده حضرتلری مجروح اولوب مدینه یه وصولدن اقدم بدره قریب صفرا نام محلده کتب سیرده جیم وحا ایله
روایت اولنان ذات اجدال نام بقعه ده فوت اولمغله سلب مرقوم ورثه سنه اعطا اولندی وقاتل ابی جهل لعینده
اختلاف روایات محدثین واقع اولوب عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه دن روایت اولنوب دیمشدر که یوم بدرده
انصاردن ایکی شاب حدیث السنك میاننده بولندم که بری معوذ بن عفرا و بری معاذ بن عمرو بن جموح در اول
ایکیدن بریسی بکا یاعم ابو جهل لعنه اللهی بیلورمیسین دیدی بن دخی سن آنی نیلرسین دیدم دیدیکه ایشتدمکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی سوء ذکر ایله یاد ایدرایمش والله بن اکا ملاقی اولورسم جسدم جسدندن
مفارقت ایتمسه کرکدر تا که فنیمزك اجلی اعجل ایسه اول فوت اوله بعده اول ایکیدن آخر دخی بنی دورتوب
ابو جهلی سؤال و وجه سابق اوزره بسط مقال ایلدی بعده ابو جهلی کورد مکه صف مشرکینی قتال ایچون
تسویه لیده یور همان اول ایکی شاب شجاعتمآبه ایشته ایستدیککز شودر دیو خطاب ایلدم اول ساعت ایکیسی بردن
اوزرینه شتاب وقتله واصل دار العقاب ایلدیلر بعده ایکیسی بردن حضور رسالتپناهی یه رجوع وهر بری
ابو جهلی بن قتل ایلدم سلبی بنمدر دیو دعوایه شروع ایتدکلرنده سردار انبیا علیه افضل التحایا آنلره امسحتما
سیفکما یعنی قلیجلریکزی سیلدیکزمی دیو خطاب آنلر دخی لا یا رسول الله دیو خطاب ایلدکلرنده اریاقی
سیفکما یعنی سیفلریکزی بکا کوسترك بیوروب آنلر دخی ارائت وتقدیم ایتملریله کلاکما قتله یعنی ایکیکزده قتل ایتمش سز
نطق کریملریله هر برینی تطییب وتکریم ایلدیلر لکن سلبنی معوذ بن عفرایه اعطا بیوردیلر مغازیده مذکوردر که
تخصیص سلب انجق ارطعانی یا لکز سیف معوذده کوروب معاذ اکا اعانت ایتمش ایسه ده قاتلی همان معوذ ایدوکنی
بیلدکلری سیبندن مسیدر ووجه آخر دخی مرویدرکه رسول الله علیه السلام عکرمة بن ابی جهله بر سفیر ارسال
و باباکی کیم قتل ایلدی دیو سؤال بیوردیلر عکرمه باباك قاتلی اول کمسنه درکه بن آنك یدینی قطع ایلدم دیدی
وانجق معوذ بن عفرانك یدی تامنکبندن قطع اولنمش ایدی لکن اشهر روایتین اولدرکه ابو جهلی حضرت
علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه مجروح و بی مجال قیلدقدنصکره ابن مسعود رضی الله عنه اتمام قتلنه
استعجال ایلمشدر زیرا ابن مسعود رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده مشرکیندن قتل اولنانلری
رؤیت و جناب رسالتمآب حضرتلرینه القاء بشارت ایده یم دیو تفتیش مقتولینه مباشرت ایتمشیدم ناکاه ابو جهلی
کوردم زمینه دوشوب روحندن انجق رمق قالمش همان کوکسنه چیقوب اوتوردم اول حالده کوزلرین آچوب
یارو یعی الغنم لقد ارتقیت مرتقی عظیما یعنی ای قیون چوبانجغی والله سن عظیم مکان عالی یه چیقدك دیو عتاب
ایدوب بن دخی الحمد لله الذی مکننی من ذلك دیوب بکا بو محله چیقمغه قدرت و یرن قادر وهابه شکر
وسپاسله جواب ویردم بنه اول خاسرالله لمن الدبرة دیو هازم وغالب قنقی جانب اولدی دیو بیانه طالب اولدی
بن دخی لله ولرسوله دیوب حزب الله و جیش رسول الله غالب اولدقلرینی تفهیم صراحتله تمکیاش جراحتی

وقاتل ابی جهلده وصاحب سلبنده روایات کثیره واردر کتب سیره مراجعتله ظاهر اولور

مطلب اعتذار المترجم فی شرح بعض الاحادیث

اولدیغمده شمدی نه یاپمق ایسترسین دیدی بن دخی باشکی کسمك ایسترم دیدم ابو جهل دیدی اویله ایسه بنم سیفمی
آل که زیاده کسکیندر ورأسمی اموزباشلرمدن قطع ایله که عین ناظر ینده مهابتی زیاده اوله ومحمده عودت ایتدکده
خبر ویر که اکا بغض قدیممدن بو کونکه بغضم دخی اشد در ابن مسعود رضی الله عنه دیر که همان رأسنی قطع
و پیشگاه رسول اللهده احضار وهذا رأس عدو الله ابی جهل دیو ابشار ایلدیکمده رسول الله صلی الله علیه وسلم
الله اکبر دیو تکبیر ایله تشکر قهار کبریا ایدوب هذا فرعونی وفرعون امتی کان شره علی وعلی امتی اعظم من شر
فرعون علی موسی وامته یعنی بو بنم فرعونم وامتمك فرعونیدر بونك بنم او زریمه وامتم اوزره ضرر وشری
فرعون معروفك حضرت موسی علیه السلام وامتی اوزره ضرر وشرندن اعظم ایدی دیو مثالب ابی جهلی
تفصیل وسیفنی بکا تنفیل بیوردیلر و بعض روایاتده ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دن زیاده حدیث اثبات
اولنوب دیمشدر که بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه قول ابی جهلی اخبار ایلدم همان انه کفر
فی الدنیا وعند موته وسیکفر فی النار ایضا بیوردیلر یعنی ابو جهل هم دنیاده وهم حین موتنده کفر اوزره وفتنی
امرار ایلدی وقریبا جهنمده دخی ینه کفر اوزره اصرار ایتسه کرکدر پس اصحاب کرام یا رسول الله جهنمده
کفر اوزره اصراری نیجه اولور دیو استعلام ایتدکلرنده بیوردیلرکه اذا ادخل النار جعل ینظر ویقول لاصحابه
این محمد واصحابه فیقال له هم فی الجنة فقال کلا انما کان الیوم یوم رجمه فهر بوا یعنی ابو جهل جهنمه کیردیکنده
اطرافنه نظر ورفیقلرینه محمد واصحاب محمد قنده لردر دیو سؤاله باشلر آنلر جنتده لردر دیو اکا جواب ویریلور
اول دخی دیر که بویله دیمکز بلکه آنلر شویله محنتده لردر که بو کون انجق اکا رحم ایده جنك کوندر بو کلامی
ایشتدیکده اصحابی یانندن فرار ایدرلر مترجم فقیر دیر که حدیث مذکوره کتب سیرده ظفر بولنمایوب شرح
معناسنه اطلاع اولنمامغله حسب العربیه ترجمه اولندی وصول میسر اولدقده تغییر اولنور ان شاء الله تعالی انتهی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم سیف ابی جهلی ابن مسعود رضی الله عنهه ویردکلرنده اتفاق روایات واردر
لکن سائر سلبنی دخی اکا ویردکلری بعض روایاتده وارد در اکر بو روایت مقرون صحت ایسه اکا حمل اولنور که
ابتدا ابو جهلی ضرب وجرح ایلین ضعیف و بی مجال ایده مشدر بو جهتله قاتلی انجق رأسنی قطع ایلین
ابن مسعود اولور لکن روایت صحیحه سلبنی ابن مسعودك غیری یه ویردکلریدر و بو روایت اکا حمل اولنور که
ابتدا ضرب وجرح ایلین آنی شویله ضعیف و بی مجال قیلمشدر که بعد الیوم تعیشی میسر وقدرت قتالی متصور
اولمیه جغی ظاهر حال اولمشدر بو جهتله سلبی آنك اولوب رأسنی قطع ایلینه ویرلمز ایکن سیفنی ابن مسعوده
ویردکلری انجق بیان سابق اوزره غنائم بدرده تدبیر وتقسیم منوط ارادهٔ رسول کریم اولدیغندندر و بعد الاصابه
تنفیلی تجویز ایلینلر قصهٔ مذکوره ایله استدلال وسیف ابی جهلی ابن مسعود حضرتلرینه بعد الاصابه
علی طریق التنفیل اعطا قیلدیلر دیو بسط مقال ایلمشلردر لکن قول ضعیفدر که برکسنه یه تنفیل ایله مستحق
اولان نسنه یی امام المسلمین شخص آخره تنفیل وتعیین قیلمق غیر جائزدر وفقهاء شام فصل آتیده کله جك بیان
وتفصیل اوزره ذهب وفضه ده تجویز تنفیل ایتمشلردر لکن سیف ابی جهل اوزره فضه بولندیغی منقول اولوب
وابن مسعوده اعطاسی تنفیل اولمق قولی مقبول اولورسه قول مذکور بزم ایچون اهل شام اوزره حجت اولور
وابی قتاده رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم حنینده رسول الله صلی الله علیه وسلم من قتل قتیلا له علیه
بینة فله سلبه یعنی هر کیمکه بر مقتولی قتل ایدوب کندو قتل ایتدیکنه بینه سی اوله سلبی آنکدر بیوردیلر
و بو حدیثك تمامی اولدر که ابو قتاده رضی الله عنه دیر که یوم حنینده مسلمینه بر هزیمت اصابت ایتمشیدی ناکاه
کوردیمکه بر مشرك بر مسلمك اوزرینه چوکمش بن همان ارقه سندن واروب اول مشرکی عنق ایله منکبی میانندن
سیف ایله ضرب ایلدم در حال اول مسلمی براغوب بکا هجوم ایلدی و بنی طوتوب بر مرتبه صقدیکه شدتندن رائحهٔ
موتی شم ایلدم بعده ضربمك اثرندن اکا موت ایریشوب بنی صالیویردی پس حضور نبوی یه کلدم وایشتدمکه
من قتل قتیلا وله علیه بینة فله سلبه بیوردیلر بن دخی فلان شخصی بن قتل ایتدیکمه کیم شهادت ایدر دیو استشهادله
حضاردن استمداد ایلدم همان برکسنه دیدیکه یا رسول الله ابو قتاده صادقدر وقتل ایلدیکی کافرك سلبی
بنم عندمده در طرفمدن ابو قتاده یی ارضا قیل یعنی سلبی بکا قالسون دیدی اول حینده ابو بکر رضی الله عنه
لاها الله اذا لا یعمد اسد من اسد الله یقاتل عن الله وعن رسوله ثم یعطیکم سلبه یعنی اولماز والله زیرا الله تعالی نك
ارسلانلرندن بر ارسلان قبل الهیدن وطرف نبویدن قصد قتال ایدوب صکره سلبنی سزه و یرمی دیدی همان
رسول الله صلی الله علیه وسلم صدق ابو بکر دیوب سلبنی بکا اعطا قیلدیلر وابن عباس رضی الله عنه دن مرویدر که

لامغنم حتى يخمس ولانفل حتى تقسم جفة يعنى تخميس اولنمادقجه غنيمت يوقدر وتماما تقسيم اولنمادقجه نفل يوقدر
وبعد التقسيم احتمال تنفيل بمتنع التحصيلدر و بو كلامدن مرامى قبل الخمس يغير تنفيل غانميندن برفردك غنائمدن
برشيله اختصاصنى نفى وانكارو بعد الاصابه بطلان تنفيلى اظهار در كه بونلر بزم مذهب صحتدار بمزدر
وعمر بن الخطاب رضى الله عنهدن مرويدركه لانفل فى اول الغنيمة ولا بعد الغنيمة ولا يعطى من الغنائم اذا
اجتمعت الارباع اوسائق اوحارث غير محابى ديمشدر لا نفل فى اول الغنيمة ولا بعد الغنيمة قولينك معناسى امام
ايجون بعد الاصابه كرك قبل الخمس وكرك بعد الخمس برفرده برشيئ تنفيل جائز دكلدر ديمكدر و بعضيلرى ديديلركه
معناسى اعدا ايله اول ملاقاتده هنوز عسكرك قتاله نشاطلرى كامل وانلرى تحريض واغرا من قبيل تحصيل
الحاصل ايكن امام ايجون تنفيل لايق دكلدر اما امتداد حربله نشاطلرينه فتور كلدكده لايق اولور و بعد الاصابه
قطعا لايق اولماز ديمكدر و بعض احاديثده كان النبى صلى الله عليه وسلم ينفل فى البداية الربع وفى الرجعة الثلث
لفظ شريفى روايت وتحديث اولنمشدر يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم بدايه ده ربع غنائمى ورجعتده ثلثنى
تنفيل ايدرلر ايدى اهل شام بدايتى قبل الاصابه ورجعتى بعد الاصابه معنالرينه تحميل وبعد الاصابه تجويز تنفيل
ايلديلر لكن معناى حديث ظن ايتدكلرى كبى دكلدر بلكه بدايه دن مراد اول سرايادر بولنان اهل جهاددركه
آنلر قتالده ناشط وجرى وطلب اعداده كثرت سيره محتاج اولمد قلرندن احتياج تحريضدن برى اولملريله آنلره
ربع غنيمتلرين تنفيل ايدرلر ايدى ورجعتدن مراد آخر سرايادە بولنان اهل جهاددركه آنلرك نشاطلرى
قليل وقاصر وطلب اعداده كثرت سيره محتاج اولدقلرندن تحريضه احتيا جلرى ظاهر اولمغله آنلره ثلث
غنيمتلرين تنفيل بيوريرلر ايدى مترجم فقير ديركه نهايه ده ابن الاثير بواثر بليغ التأثيرده بداءة من اول الامر غزايه
مباشرت ورجعتى بعد الفراغ عن الغزاء مجددا قتاله معاودتله تفسير ايلمشدر وفى الواقع بدايت ورجعت لفظلرينك
بومعناره حملى ظاهر وربع وثلث ايله تفاوت تنفيلك وجهى دخى باهر ايكن شرح السير الكبيرده آنفا ذكر
اولنان معنايى اختيارك وجهى آشكار اولمامشدر وشرح مذكورك عباره سنى نهايه ده ذكر اولنان تفسيره حمل
ايلمك دشوار ايدوكى مطالعه ايلين ارباب بصائره بديداردر والله اعلم انتهى وكلام جناب فاروقده ذكر اولنان راعى
وسائق وحارس طائفه لرى اجير مقوله سندندر وامامك آنلره و يره جكى اجرتدر اول دخى مسلمين ايچون عملرى
مقدارنجه در غير محابى قولينك معناسى بودر يعنى امام انجق عملرى مقدارنجه ويروب زياده نسنه اعطا قيلماز
واعطا اجرت جنس تنفيلدن دكلدر وخالد بن وليد وعوف بن مالك رضى الله عنهمادن منقولدركه آنلر امير جيش
اولدقلرنده سلبلرك خمسنى الماز لر ايدى لكن حبيب بن مسلمه ومكحول رضى الله عنهمادن منقولدركه سلب مغنمدر
وآنده دخى خمس واردر ديديلر وابن عباس رضى الله عنهمادن دخى بويله نقل اولنمشدر و بز دخى بوقولى اخذ
وانقياد ايدوب واعلموا انما غنمتم من شيئ نظم شريفنده سلب دخى غنيمتدن اولمغله داخلدر ديو استناد
ايدرز وخالد وعوف رضى الله عنهمادن نقل اولنان عدم تخميس من قتل قتيلا فله سلبه ديمكله امامدن
سبقت تنفيل صورتنه تخصيصله توجيه وتأسيس اولنور و بزم عنديمزده دخى سلب بوصورتده تخميس اولنماز
اما تنفيل مذكور سبقت ايتمش ايسه البته تخميس اولنور زيرا مرويدركه انس بن مالكك برادرى براء بن مالك
رضى الله عنهما عظماء اعجامدن مرزبان الزأره نام برنامدارى قتل واعدام وذهبله مذهب وجواهر ايله مرصع
قرق بيك درهمه معادل اولان سلبنى اخذ واغتنام ايلبوب امير جيش بوخصوصى حضرت عمر رضى الله عنهه
تحرير واعلام ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه دخى خمسنى اخذو باقيسنى كندو يه ويره سين ديو كتب
وافهام ايلمشدر لكن بواثر معتبرده براشكال دخى مقرردركه صورت مذكوره ده تنفيل سبقت ايتمش ايسه تخميس
اقتضا ايتمز وسبقت ايتمش ايسه باقيسنى براحضرتلرينه تنفيل بعد الاصابه اولوركه بزانى بويله دليلى وار ايكن
تجويز ايتمزز مكر يوم مرقومده امير من قتل قتيلا فله سلبه بعد الخمس ديو تقييد اوزره تنفيل ايتمشيدى ديمكله
تأويل اولنه بو بابده بزم عنديمزده دخى سلبدن خمسى اخذ و باقيسى قاتله اعطا اولنور وابن عباس رضى الله
عنه الفرس والسلب من النفل ديمشدر مرادى ديمكدر كه فرس دخى سلبده داخل و بعد التنفيل قاتل فرس
مقتوله دخى مستحق ونائل اولور زيرا سلب مايسلب منه باظهار الجزاء والغناء معناسنه در مترجم فقير ديركه جزاء
يعنى الكفايه درامام حصيرى نسخه سندن معناى قوت ايله تفسيرينى نقل ايتمشلر اكرچه كتابده ذكرى كلمه جك
بعض تعبيراته موافقدر اما كتب لغته غير مطابقدر وغناء فتح غين معجمه ومدايله اول دخى بمعنى الكفايه دركه
عطف تفسيردر و بعضيلر عين مهمله ومدايله دربمعنى المشقه در ديديلر قول مذكور محذور تكراردن مصوندر

يعنى سلب اول نسنه دركه شخص واحد مقام جمله ده كفايت ياخود مع الكفايه ارتكاب مشقت اظهار يله
مقتولدن سلب اولنه بومعنى اسلاب سائره مثللو فرسه دخى شامل اولمغله تنفيلده جمله سى داخل اولور انتهى
مؤلف الكتاب يمن الله كتابه فى يوم الحساب ديركه بعد تنفيل الامام برمسلم بركافرى جرح بعده مسلم آخر انى
قتل ايلسه نظر اولنور اكر مسلم اول آنى بردخى قتاله واعانت مقاتله قادر اولميوب واول جراحتله صاغ قالميه جغى
معلوم اوله جق مرتبه يه ابلاغ ايتمش ايسه سلبى آنكدر واكر بومرتبه يه ابلاغ ايتمش ايسه سلبى مسلم ثانينكدر
زيرا تنفيلدن مقصد امام انجق قاتل قتل مشركله فضل كفايت وفضله عنا ومشقت وفضيلت جرأت وشجاعتنى
اظهار واعلام ايتمكدر و بومعنى صورت اولاده انجق مسلم اولدن حاصلدر زيرا مجروحدن احتمال قتالى مرفوع
وامكان تعيشى مدفوع اولنجه مسلم ثانى مجرد قطع رأسنده تكلفات مذكوره يه محتاج اولماز اما صورت ثانيه ده
اظهار كفايت ومشقت وشجاعت انجق قاتلدن بديدار اولمغله سلبى اكا ايثار قيلنور كورمزمىسنكه بركسنه
برصيده رمى وآنى بى مجال قيلدقدنصكره شخص آخر دخى رمى وقتل ايلسه اول صيد رامى اولكدر امارمى اولدنصكره
مشى وطيرانله خلاصى مأمول ايكن شخص ثانى رمى وقتل ايلمش ايسه ثانينكدر ومسئله مذكوره اوزره حديث
محمد بن ابراهيم التيمى رحمة الله عليه ايله استدلال اولنور ديمشدركه غزوه خيبرده محمد بن مسلمه رضى الله عنه
مرحب نام يهودى بنامك ايكى ايافلرينى قطع ايتدكدنصكره حضرت على رضى الله تعالى عنه عنقنى ضرب
ايله قتل ايتمشيكن رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه يه اعطا بيورديلر و بعض روايتده
وارد دركه استحقاق سلبده نزاعه قيام وحضور نبوى يه رفع خصام ايلدكلرنده محمد بن مسلمه ديديكه والله
يارسول الله بن رجلينى قطع ايتديكمده بى شبهه قتلنه قادر ايدم لكن قرنداشم محمودك طاتدبغى الم موتى طاتمسنى
مراد ايلدم و مرحب بوندن اقدم قرنداشى محمودك اوزرينه برسنك آسيا براقش ايدى صكره اوچ
كون معمر اولوب وفات ايلدى بواقتضا ايله رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه يه حكم وقضا
ايلديلر وحى و بدركه محمد بن مسلمه رجلينى قطع ايتدكده مرحب يا محمد بنى تيز الدن قتل ايله ديو اظهار طلب
ايلبوب محمد بن مسلمه قتل ايتم تا كه قرنداشم محمودك طاتدبغى سندخى طاته سين ديوب كتدكدنصكره
على بن ابى طالب رضى الله عنه كلوب قتلنه سرعت يعنى باشنى كسمكه مبادرت ايدوب سلبنى اخذ ايلدى بعده
رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه يه تعيين ايلديلر اولاد محمد بن مسلمه دن بريسى روايت ايدوب
ديديكه سيف مرحب بالتوارث بزم عنديمزده ايدى وآنده برنسنه يازلمشيدى كه بز آنى فهم ايده مز ايديك تا كه
بريهودى كلوب قرائت ايلديكه هذا سيف مرحب من يذقه يعطب يعنى بوسيف مرحبدركه
آنى هركيم طاتسه هالك اولور ديو كتب اولنمش ومرويدركه برمسلم بركافر ايله قوجاق قوجاغه طوتشدقده
مسلم آخر كلوب اول كافرى قتل ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه سلبنى قاتلنه ويردى وحضرت على رضى الله
عنه دن مرويدركه ايكيسى مياننده مشترك اولمق كركدر زيرا برى طوتوب برى قتل ايتمكله هر برى مزيد قوت
وزيادهٔ مشقت وكفايتن اظهار ايلمشدرديدى لكن بزلر انجق قول عمر رضى الله عنهى اخذ ايدرزكه مسلم
اول طوتمغله آنى مقاتل اولمقدن اخراج ايده ميوب فى الحقيقه قاتلى انجق مسلم ثانيدر وتنفيل امام انجق قاتل ايچون
اولوب ممسك ايچون اولمامغله سلبى قاتلنه اعطا قيلنور والله الموفق

باب النفل من خاصة الخمس وما كان للنبى خاصة * يعنى امام خاصهٔ خمسدن تنفيل ورسول الله صلى الله عليه
وسلم حضرتلرينه خالص وخاص اولان غنائمى تفصيل وآندن بعض ذواته اعطا وتنويللرين ذكر وايضاحى
مشتمل باب جليلدر مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب ديركه بركسنه غوص حروبده اقدامى ظاهر واعانت
ماليه يه احتياجى دخى باهر اولدقده امام المسلمين اكا بعد اخذ الغنيمة خمسدن تنفيل ودفع ضرورت ايده جك
مقدارى نسنه اعطا وتنويل ايلمك جائزدر زيرا خمسى محتاجينه صرفله مأمور و بوشخص دخى محتاجدر وخمسى
محتاج غير مقاتله صرف ايتمك جائز ايكن اقدام وشجاعتنه تجربه حاصل اولان محتاج مقاتله جواز صرفى
بالطريق الاولى در نكته سى اولدركه خمس مذكور آنك وامثالينك قتاللريله ظهور ايلمشدر نظيرى اولدركه
بركسنه برركازه ظفر بولوب امام دخى آنك احتياجنه واقف اولسه خمس ركازى دخى اكا اعطا قيلسه جائزدر
وحضرت على رضى الله تعالى عنه دن بو بابده براثر دخى وارد اولمشدركه واجد ركازه خمسها لنا واربعة
اخماسها لك وسنتممها لك يعنى بولديغك دفينه نك خمسى بزم ودورت خمسى سنكدر وقريبا آنى سكا تماما اعطا
ايده رز ديدى وسعيد بن المسيب رضى الله عنهمانك رسول الله صلى الله عليه وسلمدن روايت قيلديغى لانفل

الامن الخمس حدیث شریفنك تأویلی بومعنی در وینه سعید رحمه الله تعالی دن مرویدر که کان النفل من الخمس دیدی یعنی عهد رسالتده محتاجین ایچون نفل بعدالاصابه انجق خمسدن اولور ایدی بوپایدن مستبان اولمشدر که بعدالاصابه تمام غنائمدن تجویز تنفیل و بومسئله اوزره رسول الله صلی الله علیه وسلم بعد اغتنام الغنائم تنفیل ایلدکلری مرویدردیو سوق دلیل ایلیلر خطا ایتمشلردر که بو بابده فکر وتأمل وفیق محلدن تنفیل بیورد قلرینی فهم وتعقل ایتمشلردر زیرا بعدالغنیمة تنفیللری انجق نفس نفیسلرینه خاص اولان سهملرندن ایدی زیرا غنائمدن اوج کونه حصه لری وار ایدی بری صفی و بری خمس الخمس و بری سهم احدالغانمین ایدی صفی اول نسنه درکه مثلا رسول الله صلی الله علیه وسلم سیف ودرع وجاریه و بونلرك امثالی نسنه لری قبل القسمه غنائمدن نفس نفیسلری ایچون انتخاب ایده لر وزمان جاهلیتده امراء جیوش بوصفی یی بعض سهام سائره ایله برابر اخذ واحراز وآنلر ایله عساکر سائره دن امتیاز ایدرلر ایدی حتی بعض شعراء امراء جاهلیه دن برینك شأنسنده اظرایله *نظم* لك المرباع منها والصفایا* وحکمك والنشیطة والفضول* دیو انشاد وانشا ایلمشدر یعنی غنائمدن مرباع وصفایا وحکم ونشیطه وفضول سکا مخصوصدر مترجم فقیردیرکه مرباع ربع غنیمتدر که امراء جاهلیه اسلامده اولان خمس کبی آنی آورلر ایدی وصفایا جمع صفیه درکه آنفا ذکر اولنمشدر وحکم اول نسنه درکه غنیمتدن نفسی ایچون عسکر اوزره حکم ایدوب آنی اخذ ایدر ونشیطه اول نسنه درکه محل مقصوده قبل الوصول اثناء طریقده بعض غنائمه موصول اولورلر وفضول جمع فضلدر اول نسنه درکه بعدالتقسیم قابل قسمت اولمیان بعض اشیا فضله قالور انتهی وامراء جاهلیه بومذکوراتی بالتمام اخذ والتهام ایدرلر ایدی صکره اسلامده جمله سی نسخ وتعطیل انجق اخذ صفی تحلیل اولنمشدر اولدخی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه مخصوص بعد وفاته حکم جوازی باطل اولمشدر یعنی اتفاق علما ایله منصوصدر انجق خمس الخمسك خلفا ایچون بقاسنده اختلاف علما ذکار اولنمشدر که بزآنی کتاب السیر الصغیرده بیان واظهار ایلدك وامام زهریدن منقولدر دیمشدر که غنائم بنی النضیر خاصة املاك خالصهٔ رسول الله علیه السلام ایدی آنیدخی بین المهاجرین تقسیم ایدوب انصاردن برفرده نسنه و یرمدیلر همان انصاردن سهل بن حنیف ایله ابودجانه سماك بن خرشه محتاجیندن اولملریله بوایکیسنه برمقدار نسنه اعطا ایلدیلر واختصاص مذکورك بیانی فما اوجفتم علیه من خیل ولا رکاب آیت جلیله سنده غایاندر یعنی ای اصحاب رسول الله سزلر غنائم بنی النضیر اوزره اجراء خیول وتحریك جمال مرکوبه ایلمدیکز وجهی اولدر که بنی النضیری قهرا وعنوة فتح ایتمدیلر بلکه بنی النضیر اسلحه لرندن ماعدا دوه لرینك کوتوره بیلدیکی مقداری مالرین استصحاب واسلحه لر ایله بقیهٔ اموالری بالجمله رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك اولمق اوزره مصالحه ایتمشلر ایدی ومصالحهٔ مزبوره یه باعث قتال اولمیوب انجق قبل الیهودن درونلرینه القا اولنان رعب وهراسلری بادی اولمشیدی سؤال اولنورسه که فی زماننا دخی امام المسلمین برحصنی محاصره بعده بووجه اوزره مصالحه ایلسه اموال حصن خاصهٔ امامیمدر یوقسه غنیمت جیوش اسلامیمی جواب اولدرکه بلکه غنیمت جیوش اسلامدر زیرا خوف کفار نفس امامدن اولمیوب انجق منعهٔ جیوش اسلامدندر اما منعهٔ رسول الله علیه السلام معیتلرنده اولان صحابهٔ کرام ایله اولمیوب بلکه صحابهٔ کرام سایهٔ حمایه لرنده نیل امانه بکام اولورلر ایدی قال الله تعالی والله یعصمك من الناس یعنی حبیبم یا محمد الله تعالی سنك روحکی تعرض اعادیدن حفظ ایدر اولبابده خوف ایتمه سین حال آنکه غنائم بنی النضیری خاصة مهاجرینه تقسیملرنده بعض منافعله انصاری دخی ارضا وتکریم بیورمشلردر که مهاجرین ابتداء هجرتده بیوت انصاره داخل واموال واشبارنده مشارك ومداخل اولمشلر ایدی بعد فتح بنی النضیر رسول الله صلی الله علیه وسلم انصاره دیدیلر که رضاکز ایله غنائم بنی النضیری بین المهاجرین تقسیم ایده یم تاکه آنلر بیوت بنی النضیره تحول ایدوب منازلکزی سزه سالم قاله یاخود بین الکل تقسیم ایده یم ینه آنلر منازلکزده کالاول برابر ساکن اوله لر همان سعدبن معاذ رضی الله عنه قیام ایدوب یا رسول الله بلکه اکا راضی اولورز که یالکز بین المهاجرین تقسیم بیوره سز ینه مهاجرین بزمله برابر منازلمزده کالاول ساکن اوله لر دیدی وبونلرك شانلرنده والذین تبوؤا الدار والایمان آیت جلیله سی نازله اولدی ومرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم مزبورده سعدبن معاذه علی وجه التنفیل سیف ابی الحقیق اعطا وتنویل ایلدیلر و بعدالاصابه تنفیللری انجق غنائم مرقومه خاصهٔ خالصه لری اولدیغندن ایدی وعمر بن الخطاب رضی الله عنه دیمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچون اوج عدد صفایا واقع اولمشدر بری بنی النضیر و بری فدك وبری خیبردر بنی النضیری ظهور ایدن رسل ووفودك جوائزی مثللو نوائب حادثه ایچون وفدك قریه سنك منافعنی ابناء سبیل

مطلب شرح المترجم قول الشاعر لك المرباع البيت

ایچون حبس ووقف ایتمشلر ایدی اما خیبری اوج قسم ایدوب ایکی قسمنی مهاجرینه اعطا و برقسمنی کندو نفقهٔ عیاللری ایچون ابقا ایتمشلر ایدی بوقسمدن فضله قالورسه آنی دخی ینه فقراء مهاجرینه ردایدرلر ایدی جناب فاروقك خیبر ایله مرادی بعض خیبردر یوقسه تمامی دکلدر زیرا خیبردن شق ایله نطاة قسملرینی بین المسلمین اون سکز سهم اوزره تقسیم ایلدکلرنده اتفاق روایات واقع اولمشدر که بزشق ونطاة قسملرینك تقسیمنی اشاغیده اول باب قسمتده بیان ایلدیك وعروة بن الزبیر رضی الله عنهمادن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم زبیر رضی الله عنهه اموال بنی النضیردن بعض اراضی عامره وبعض اراضی موانی اقطاع بیوردیلر وامام زهری رحمه الله دن منقولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ابی بکر وعمر وسهیل وعبدالرحمن بن عوف رضی الله عنهم جنابلرینه اموال بنی النضیردن بعض اراضی عامره یی اقطاع ایلدیلر وبعض روایاتده اول اراضی غیر معجمه ایله اراضی غامره ایدی یعنی شول خرابه زار ایدیکه اکا صو ایریشوب انتفاعی ممکن ایدی دیو وارد اولمشدر مؤلف الکتاب امام محمد والاجناب دیرکه آثار مذکوره یی استماع ایدنلر رسول الله صلی الله علیه وسلم بعدالاصابه تنفیل واول تنفیلی تشریع ایلدیلر دیو توهم ایدوب آنی بیلمزلر که تنفیل مذکور انجق اموال مزبوره حق خالصلری اولدیغندن ایدی اکر بووهمه ذاهب اولنلر عمر بن الخطاب رضی الله عنه دن روایت اولنان حدیثی تأمل ایلسه لر حقیقت حالی فهم وتعقل ایدرلر ایدی زیرا حضرت عمر رضی الله عنه یارسول الله غنائم بدری تخمیس ایلدیککز کبی غنائم بنی النضیری دخی تخمیس ایتمزمیسز دیدکده بیوردیلر که الله تعالی مؤمنیندن بشقه خاصة بکا تملیك ایلدیکی نسنه یی مسلمینه تملیك ایلدیکی نسنه کبی قیلمزم بعده ماافاء الله علی رسوله من اهل القری نظم جلیلنی قرائت بیوردیلر وسعیدبن المسیب رضی الله تعالی عنهمادن مرویدرکه حکم انفالدن اکا سؤال ایتدکلرنده رسول الله علیه السلامدن صکره تنفیل نفل یوقدر دیدی مرادی انجق بیان ایتدیککمز معنادرکه جناب رسالتلرینه تخصیص اولنان خاصهٔ خالصه بعد وفاته برفرد ایچون متصور دکلدرکه اول فرد دخی تنفیله قادر اوله وابن الحنفیه رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدرده عاص بن سعیدك سیفنی سعدبن ابی وقاص رضی الله عنهه تنفیل ایلدیلر لکن بوتنفیل برقاچ وجهله تأویل اولنور که احتیاجنه بناء خمسدن تنفیل ایتمشلردر یاخود غنائم بدری قل الانفال لله والرسول آیتی مدلولنجه رأی عالیلرینه مفوض ایدی یاخود سیف مزبوری اولا نفسلری ایچون اصطفا بعده جناب سعده اعطا بیوردیلر بوتنفیل شول حدیث مروینك نظیر ومثلیدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدرده سیف ذوالفقاری اصطفا بعده حضرت علی رضی الله عنهه اعطا ایلدیلر وجناب علی رضی الله عنه همیشه آنکله قتال ایدر ایدی وسیف مزبور منبه ابن الحجاج و برروایتده نبیه ابن الحجاجك سیفی ایدی بوبابده قول روافض بشقه درکه آنلر ذوالفقار حضرت علی یه سمادن نازل اولدی زعمنده لردر وقول مذکورلری کذب وزور ومذهبلری بومقوله اکاذیبه مبنی اولدیغی معلوم ومشهوردر وفقار فتح فا ایله جمع الفقره یاخود مفرد بمعنی الفقره درکه عظم الظهر معنا سنه در وسیف مذکور اسم ذوالفقار ایله مشهور اولدیغی عظام ظهر یکپاره اولمیوب مبانلری مفصول اولدیغی مثللو بونك دخی بعض محلی مکسور ومفلول اولدیغندن ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدرده هرکس اللرنده بولنان غنائمی رد وتسلیم ایتملریله امر ایلدکلرنده ابواسید الساعدی حضرتلری ابن عائذ المخزومینك سیفنی کتوروب غنائمه القا ایتمشیدی ورسول کریم علیه التحیة والتسلیم حضرتلرندن هرنه که طلب اولنه البته آنی اعطا ایدرلر ایدی همان ارقم بن ابی الارقم کلوب سیف مزبوری بیلوب رسول الله علیه السلامدن آنی طلب ایلدکده اکا اعطا قیلدیلر دیو امام زهرینك روایت قیلدیغی حدیث جلیل دخی سیفین سابقینده ذکر اولنان وجهله تأویل اولنور وسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دن مروی اولان حدیث جلیل دخی وجه مشروح اوزره حمل وتأویل اولنور سلمه دیمشدر که رسول الله علیه السلام اصحاب کرام ایله برسفرده ایکن مشرکیندن برجاسوس کلوب آنلر ایله برابر اکل واختلاط ایلدکدن صکره عودت ایتدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم الحقوه فاقتلوه یعنی اکا ایریشوب قتل ایدیکز دیو فرمان ایلدیلر وسلمه حضرتلری شویله جست وچالاك ایدیکه سرعتنده فرسه سبقت ایدر ایدی همان اول جاسوسه ادراك وزمام ناقه سین طوتوب قتل واهلاك ایلدی وناقه وسلبنی رسول الله علیه السلام حضورلرینه کتوردکده اکا تنفیل بیوردیلر کویا اول سلبی خمسدن اعتبار واحتیاجنه بناء سلمه یه تنفیل وایثار ایلدیلر و بومقوله امورده رأی امام مقبول ومشکوردر وعکرمه حضرتلرندن مرویدر دیمشدرکه حصار بنی قریظه ده ایکن یهودن برنادان نمله کیم مبارزه ایدر دیو عزم میدان ایلدکده زبیر بن العوام رضی الله عنه

وصاحب القاموس وذوالفقار سيف العاص بن منبه قتل يوم بدر كافرا فصار الى النبي عليه السلام ثم صار الى علي رضي الله عنه ديمشدر لكن اختلاف قولينا اختلاف روايته مبنى اولمغله توجيه اولنور

اكاقيام واقتحام ابلدى اول حينده والده سى صفيه رضى الله عنها واحدى يارسول الله يعنى بردانه مدر
بارسول الله مبارزه يه اقدام ايتمسون ديو استرحام ايتدكده رسول الله عليه السلام اللهم ايهما علا صاحبه
فقتله يعنى يارب بو ايكيدن قنقيسى آخر اوزره عالى وغالب اولورسه مغلوب ومعلو عليهى قتل ايلسون ديو دعا
ايلديلر فعلاه الزبير فقتله ونفله رسول الله عليه السلام سلبه يعنى همان حضرت زبير عالى وغالب اولوب
اول يهودى يى قتل ايدوب رسول الله عليه السلام سلبنى اكا اعطا بيوردیلر وامام واقدى مغازيده ذكر ايلديكه
قصه مذكوره بنى قريظه ده واقع اولدى ديو زعم ايدنلر خطا ايلديلر بلكه اول وقعه انجق خيبرده واقعه
اولمشدر كه مبارزه وقتل انجق يوم خيبرده وقوع بولوب بنى قريظه دن برفردك مبارزه وقتالى مسموع اولمامشدر
وصفيه عمه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت زبيرك والده سى ايدى وغيرى ولدى اولمغله مبارزه يه خروجنده
تأسف ايدوب واحدى يارسول الله ديمكله تلهف ايلدى ورسول جليل عليه التحية والتبجيل دخى دعاى
مذكورله تطييب خاطرتدنصكره سلبنى دخى اوغلى حضرت زبيره تنفيل بيوردیلر و بو تنفيل دخى بالاده ذكر
ايلديكمز سبيل اوزره دركه ابتدا اول سلبى خاصة نفس نفيسلرى قيلوب بعده اكا اعطا وتنويل ايلمشلردر
وابن عمر رضى الله عنهما ديمشدركه رسول الله عليه السلام جانب نجده برسريه بعث ايدوب اغنام ابل كثيره ايله عودت
ايلديلر وهر برينك سهمى اون ايكى بعيره واصل اولديغندن ماعدا برر بعير دخى تنفيله نائل اولدیلر بونك تأويلى
اولدركه اولسريه يه مختار جين اولمريله خمسدن تنفيل اولندلر ياخود جمله سى راجل يه فارس اولمقده متساوى
ومتجانس اولدقلرندن تنفيل نامى ايله هر برينه برر بعير انعام واولوجهله تنشيط واكرام اولندیلر و بو مقوله تنفيل
معناى تقسيمده اولمغله بعد الاغتنام دخى عندمزده جوازى تسليم اولنمشدر و بعد الاغتنام تجويز قيلميان انجق
بعض جيوشى تنفيل ايله تخصيص وتمييزدر وقول مذكور مذهب اهل عراق وحجازاولوب علماء شام بعد الاغتنام
دخى سالك مسلك جواز اولمشلردر بناء عليه بر امير عدالت نهاد مقتضاى نظر واجتهادى اوزره بعد الاغتنام
وقبل الاقتسام عسكردن اهل كفايت ومرتكب مشقت اولان بعض صاحب شجاعته غنيمتدن تنفيل ايدوب صكره
حكم مذكورى تجويز ايتمين امير آخره رفع اولنسه كركدركه امضا وتكميل ايليوب رد وتعطيل ايلمية زيرا امير اول
فصل مختلف فيهى اجتهاديله امضا ايلمشدر ومجتهد اتده قضاء قاضى نافذ وماضيدر مثلا غائب اوزره بينه ايله حكم
ايلسه مسئله مجتهد فيها اولمغله حكمى نافذ اولور و بو مدعايه دليل ابن عمر رضى الله عنهمادن نقل اولنان
اثردر كه ديمشدر كه برده قاتله مبارزه ايدوب قتل ايتديكمده امير جيشمز سلبنى بكا تنفيل ايلمشيدى وحضرت عمر
رضى الله عنه بالاده روايت ايلديكمز لانفل بعد الغنيمة قولى اوزره بعد الاغتنام تنفيلى تجويز ايتيوب وكندى
امير جيش اولسه بو يله تنفيل ايتميه جكى ظاهر ايدى لكن امير آخر تنفيل وامضا ايتمش اولمغله اولدخى امضا
و بيكانه نزد عدالتنده بيكانه ايكن بينه حكم مزبورى تنفيذ واجرا ايلمشدر و بشر بن علقمه دن مرويدر ديمشدركه
اعاجمدن برى ايله مبارزه وقتل ايتديكمده امير جيشمز سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه سلبنى بكا تنفيل ايتمشيدى
صكره حكم مذكور حضرت عمر رضى الله عنه يه رفع اولنوب اول دخى تنفيذ ايلمشدر واكر امير عسكر جميع عسكره
ما اصبتم فهو لكم نفلا بالسوية بعد الخمس قوليله خطاب والديمكز غنيمت بعد الخمس على السوية اقتسام
اوزره مجموعكزك اولسون مضمونى اشراب ايلسه تنفيل مزبور جائز اولمز زيرا تنفيلدن مقصود تحريض
قتال اولوب اولدخى انجق تخصيص بعض شجعانه استحصال اولنور اما تنفيل عامه تفوت مرامدن
بشقه رسول الله عليه السلام حضرتلرينك واجب قيلدقلرى سهام ابطال وفارس وراجل اوزره تفضيلى
ترك واهمال واردركه بو نلرى تجويزه مجال يوقدر كذلك صورت مفروضه ده اخراج خمسله تقييد كلام ايتيوب
همان ما اصبتم فلكم ديمكله تنفيل عام ايلسه بو هيچ جائز اولماز زيرا بونده الله تعالينك غنائمده ايجاب ايلديكى
خمسى دخى ابطال واردر وامام محمددن مرويدركه ديمشدر لا يصح للامام ان ينفل كل شئ الا الخمس لانه
حق على قوى المسلمين ان يرد على ضعيفهم معناسى ديمكدركه امام ايچون هر كيم غنائمدن برنسنه آلورسه
بعد الخمس آنك اولسون ديمك جائز اولمز زيرا بو وجه اوزره تنفيل حق ضعفاء مسلمينى ابطال وتعطيلدر
حتى روايت اولنديكه بركسنه على وجه الاستعجاب يارسول الله بر مرد بهادر سيف شجاعتيله حامى عسكرا اولوب
شخص آخر دخى حمل سلاحه غير قادر ايكن قسمت غنيمتده تسويه اولنورلرمى ديو استجواب ايتدكده وهل
تنصرون وترزقون الا بضعفائكم يعنى انجق ضعفاكز بركاتيله منصور ومرزوق اولورسكز ديو جواب و بردیلر
مؤلف همام سلمه الله تعالى ديركه دار السلامده حكم تنفيل ذهب وفضه وسائر اموالده اجرا وتكميل اولنور مثلا امام

من قتل

مترجم فقير ديركه اكرچه اللهم ايهما علا صاحبه قولى شرح عبارتنده علا معنى غلب ايدوكى فعلاه الزبير فقتله قولى قرينه سيله اگر ظاهر در لكن بونده قرينه ساز كرايله مجكى تطييب خاطر صفيه بو قدر ايكن علا صاحبه حق الشرع والدين معناسنه حمل والحاق الطفدر

مطلب فيه مبحث على الغائب

التنفيل بتحريك البال وسمى به ما اعطاه الامام من الغنيمة كذا في المغرب

مطلب لا يجوز التنفيل العام

مطلب النفل في الاموال كلها

من قتل قتيلا فله سلبه ديديكدن صكره بر مسلم بركافرى قتل واهلاك ايدوب يانده دراهم ودنانير وحلية سيف
والتون ايله زرك والتون كوپه والتون وكومش قوشاق بولنسه جمله سنى استهلاك ايدر اما علماء شام حكم تنفيل
انجق امتعه ده جارى واعيان اموالده غير سارى اولوب ذهب وفضه دخى عين مال اولمغله آنلرده حكم غنيمت مقرر
وحكم تنفيل متعذر در ديوب بومسئله يى غنائمدن هر فردك احتياجى مقدارى تغنائمدن اباحت تناوله قياس
واباحت من بوره طعام وعلفده ثابت وذهب وفضه ده منتفيدركه بعض محتاجين غنيمتدن طعام نفسنى اشترا
ايچون اخذ دراهم ايتك جائز كلدر ديو تأسيس اساس ايلديلر لكن آنلره جواب اولدر كه تنفيل امام انجق مجاهد
بنام قتال عدوده جانى القاء خطره تحريض ايچون التزام اولنمشدر و بو معناده جميع اموال على السوا بلكه ذهب
وفضه دخى اولادر كه انسان انجق عندنده اعز اولان اشيا مقابله سنده ارتكاب مخاطره ايله مقاتله ايدر ونفايس
اموالدن حرمانه اطلاع ايتدكده البته مخاطره دن امتناع ايلر وقربلسان ايلديك كه سلب اسم ما يسلب در
وحربى يى قتل ايلين يانده هر نه سى وار ايسه آنى استلاب واطلاق لفظ سلب ايله اكا استحقاق اكتساب
ايتمش اولور بعده مؤلف باريك خيال بو مدعايه براء بن مالك رضى الله عنه مرزبان الزأره نام كافر بنامى قتلى
قصه سنده واقع اولان حديث عمر رضى الله تعالى عنه ايله استدلال ومرزبان من بورك اوزرنده مجوهر بر منطقه ذهب
وار ايدى اوتوز بيك درهمه تقويم واكا تنفيل وتسليم اولندى ديو كشف مقال ايلدى لكن جناب مؤلف
باب متقدمده فرق بيك درهمه بالغ اولدى ديو تنصيص ايتمش ايكن بو بابده اوتوز بيك ديوب مبلغ مزبوردن
تنقيص ايلدى كركدركه اوتوز بيك قيمت منطقه وقرق بيك قيمت مجموع سلبدر ديو تأويل ياخود روايت
سابقه وهم راوى و بو روايت صحيح وقويدر ديو جرح وتعديل اولنه ومؤلف در بادر ايت بو حديثده انس بن
مالك رضى الله عنهدن سلب مرقومك اللى بيك درهم خمسى حضرت عمر رضى الله عنه جانبنه بعث ايلديك قولى نقل
وروايت ايلدى بو بيانله قيمت سلب اوتوز بيك ايدوكى عيانا اولدى و بزدخى باب متقدمده روايت ايلديككه
رسول الله عليه السلام يوم بدرده سيف ابى جهلى اوزرنده فضه وار ايكن ابن مسعود رضى الله عنهه تنفيل
وانعام بيوردیلر و بو روايت ذهب وفضه ده جواز تنفيله دلالت ايدر وامام محمددن منقولدركه لاسلب الا لمن اسر
علجا او قتله ولا يكون السلب في يوم هزيمة او فتح و يصلح في السلب السلاح والثياب والمنطقة والدابة وما كان
مع العلج بعد هذا فلا سلب فيه ولا سلب في البلعة ديمشدر اما لا سلب الا لمن اسر علجا او قتله يعنى اعطاء سلب
مشروع دكلدر مكر ضخام كفاردن برينى اسير ياخود قتل وتدمير ايلين غازى دلير ايچون اوله قولى ديدكى
منوال اوزره صحيح المأل در زيرا اسر وقتل اسلاب امام ايچون ابتدار اوله مزكه تنفيل انجق كفايت
ومشقت اعتباريله اولمغله انجق قتل واسر ايله بديدار اولور اما لا سلب في يوم هزيمة او فتح قولندن اكر جمله
مرادى يوم فتح وهزيمتده قتل واسر اولنان كفارك تنفيل اسلابى امام ايچون تجويز واستصواب اولنماز ديمكدر
لكن بو قولك صدق مضمونى امامك من قتل او اسر قبل الهزيمة او الفتح فله سلبه ديمكله تقييدينه مرهوندر
وامامك بو تقييدى نظر عامه مسلمينى دخى مفيد دركه قتل دوشمن منهزمده مزيد كفايت ومشقته محتاج اولنماز
و بعد الفتح قتل دوشمن مغلوب دخى بو يله در بو صورتلرده قتل واسر ايدنلره تخصيص اسلاب حرمان سائر غانمينى
ايجاب ايلر بو يله ايكن امام حال وراى مصلحت على وجه الاطلاق من قتل قتيلا او اسر اسيرا فهو له ديمكله تحريك
اشواق ايتمش اولسه شرط امام حال هزيمت وفتحده وغيريده واجب الاعتماد در زيرا بولفظى عام اولمغله ضمننده
تخصيص اولنسه دخى مجرد نيته تخصيص عام ثابت اولمايوب عمومى اوزره اجراسى ايجاب والزام اولنور كورمزميسنكه
مسلمين يوم بدرده اسيرلرينك اكثرينى بلكه مجموعنى بعد الهزيمة اسير ايتمشلر ايكن بينه رسول الله صلى الله عليه وسلم
هر برينك اسيرلرين بدل ايله تسليم وفداى اسيرنى اكا اخذ ايتدرمشلردر اما يصلح من السلب السلاح والثياب
والمنطقة والدابة وما كان مع العلج بعد هذا فلا سلب فيه قولى ديدكى وجه اوزره صحيح وموجه در مرادى اولدركه
اول نسنه كه علج مزبورك كندوا وزرنده وآنكله قتال ايلديكى فرسنك اوزرنده بولنماوب كيرو معسكرنده ابقا
ايلديكى اموالى سلبدن عد اولنماز زيرا سلب بمعنى ما يستلب منه اولمغله انجق اوزرنده حاضر اولوب قتلدن
صكره اخذينه مانع آخر بولنميان نسنه يه متناولدر و بو معنى معسكرنده ابقا ايلديكى اموالنده غير موجود دركه
قاتل مجرد قتل علج ايله آنى اخذه قادر اوله ميوب سائر كفار البته مانع اولورلر كذلك علجك يانده بولنان فرسندن بشقه
مطلبر يغله سى اوزرنده متعه سى اولسه اولدخى سلبدن عد اولنماز وامام محمدك ولا سلب في البلعة قولندن مرادى
ماقبلنى تأكيد اولمق مأمول در زيرا آلات بلعه متاع تجارت معناسنه اولوب علج مسفور دخى بغله مذكوره يى مصلحت قتاله

اوتوز بيك درهم ياكمشناته اغتنام اولنان التى بيك كميت منطقه نك قيمتى اولوب مجموع سلبك قيمتى قرق بيك اولمق محتمل ايكن ايلديكى عتابانه اوله من

✻ اوتوز بيك

لكن سابقده ابن مسعود رضى الله عنهه سيف ابى جهلى اعطا على وجه التنفيل اولديغى تصويب اتمشيدى مكر بو قول بحر زعم خصم اوزره الزامه حمل اوله

✻

اكا محتاج اولديغندن كتورمش اولمامغله تجار ايچون جلب اولنمش سلعه منزله سنده اولور لكن ظاهر حال
اولدركه لاسلب فى السلعة قولنده سلعه دن مرادى ذهب وفضه كبى عين مالدر وقول مذكور مذهب
اهل شامدر كه بز لر آنى اخذ والتزام ايتمزز بلكه بزم عنديمزده معيننده هرنه سى وار ايسه سلبندن اعتبار
وقاتلنه تسليم ايتمكه ابتدار اولنور والله اعلم وبالله التوفيق

باب النفل فى دار الحرب * يعنى دار الحربده جواز تنفيل ايچون مقام تفصيلدر مؤلف والاجتناب امام
رحمت اكتساب ديركه هر اميركه ارض حربده برسريه ياخود جيش كبير اوزره سرعسكر اوله اصحابنه قبل الاغتنام
تنفيلى معتبردر وتنفيل تحريض قتاله مؤدى اولمغله تدبير حربدن عد اولنوب تدبير حرب دخى عهدهٔ اميره تفويض
وتحويل اولنديغندن اول امير بو بابده منزلهٔ امام المسلمينه تنزيل اولنور كورمز ميسنكه اصحابنه قتاله دائر
برشئله امر ايلسه طاعت امام كبى اكا دخى اطاعت واجبدر امر تنفيلده دخى بويله در واكر امير شام ارض حربه
بعث جيوش واوزرلرينه برذاتى تأمير وامر تنفيلده ترخيص ونهى ايتميه رك آنلرى تسيير ايلدكده اول اميرحين حاجتده
تنفيلى مناسب كورسه تحت رايه سنده بولنانلرك بعضيسى رضا ويرمزلرسه ده بنه تجويز وامضا اولنور زيرا امير
عسكرينه متابعتله مأمور اولميوب انجق عسكر رأى اميره عدم مخالفتله مجبور اولمشلردر وهم امير ولى قتال اولمغله
مدار تحريض اولان نسنه دخى تحت ولايتنده ادخال اولنور اما بعث ايلين امير كبير آنى تنفيلدن نهى وتحذير
ايلمش ايسه آنك تنفيلى بر وجهله تنفيذ وتقرير اولنماز زيرا آنك مدار امارتى امير كبيرك تقليديدر وتقليد امارت
تقليد قضا كبى قابل تخصيص ايدوكى تحقيق وتنصيص اولنمشدر وهم قبل النهى تنفيلى وجه مشروح اوزره
بطريق الدلالة تصحيح ايتمشيدك شمدى خلافنه نهيله تنصيص اولنمغله اعتبار دلالت ساقط اولور بو صورتده
جميع عسكرى تنفيله رضا ويرلرسه بعد رفع الخمس نصيبلرندن تنفيذ وامضا اولنور زيرا عسكرك نفسلرى اوزره
ولايتلرى دركار اولمغله رضالرى كندو حقلرنده اعمال وحق غير اولان خمس بابنده ابطال اولنور واكر عسكر بنك
بعضيسى راضى وبعضيسى مانع اولورلر ايسه انجق بعد الخمس راضى اولنلرك حصه لرندن تنفيل ايدر زيرا آنلرك
ولايتلرى كندو حصه لرى اوزره مقصور وحصص آخريندن مهجوردر مؤلف كريم عامله الله بالتكريم ديركه
ولوان امير المصيصة بعث سرية لم يكن له ان ينفل بعضهم على بعض شارح الكتاب سامحه الله فى يوم الحساب
ديركه مراد مؤلف اولدركه مثلا امير بلدهٔ مصيصه دار الحربه برسريه بعث ايلسه آنلر ظفر بولدقلرى غنائمى
تنفيل ايتمك جائز اولماز لكن امام المسلمين جيشله دار الحربه داخل اولوب ايچلرندن برسريه يى برجانبه تسبيل
وغنائملرينى اول سريه يه تنفيل ايلسه بو جائزدر فرقى اولدركه مصيصه دن بعث اولنان سريه قبل تنفيل الامام
غنائملرينى انجق كندولر اخذ واقتسام ايدرلر واهل مصيصه آنلره قطعا شريك اوله مزلر زيرا مصيصه
دار اسلامدندر ودار اسلامده متوطن اولنلر جيشه غنيمتلرنده مشارك اوله مزلر بو جهتله تنفيل مذكورده ابطال
خمسدن غيرى ثمره يوقدر اما اول سريه كه دار الحربده عسكردن بعث وافراز اولنه آنلرك غنائمنده جميع عسكر
مشارك اولمغله قبل تنفيل الامام آنلر غنائملريله اختصاص وامتيازايده مزلر آنلره على وجه التحريض والتحريض
تنفيل وتخصيص اولنسه لجائزدر وفرق آخر اولدركه امام ايچون برنسنه يى برفرده تنفيل ايتمك قابل اوله من مكر
اول فردك مبتلى اوله جغى بربلايه مقابل اوله وابتلاء من قوم دار اسلامدن بعث اولنان سريه ده حاصل اولميوب
انجق دار الحربده جيشدن افراز وبعث اولنان سريه ده حاصل اولور زيرا عسكر باجمعهم دار الحربه قتال ايچون
داخل اولمشلر ايكن ايچلرندن برسريه عين اعدايه تقدم بر له افراز اولندقده اول سريه نك ابتلاسى اظهار وابراز
اولنمغله بو بابده تنفيللرى صحيح وسالم ومقاتل ايچون تنفيل سلب مقامنه قائم اولور كورمز ميسنكه برعلج جسور
صف كفاردن دعوت مبارزه ايله ظهور ايلدكده امير من برز اليه فقتله فله سلبه ديسه تنفيلى صحيح اولور زيرا
اكا مبارز اولان مرد همساز مزيد بلا ومحنتى ابراز ايتمش اولور كذلك مسلمين برحصنى محاصره ايدوب عسكر هجوم
واقدامدن احجام ايلدكده اميرلرى من تقدم الى القتال اوالى الباب اوالى حفر الحصن اى الخندق فله كذا ديسه
بو تنفيلك دخى صحتى مالا كلامدر زيرا بونده تحريض شجعان ونفع اسلاميان نمايان در واول امره اقدام ايلين بهادر
قبل الخمس والقسمة غنائمدن وعد وتسميه اولنان نسنه يى اخذه قادر اولور اما سريهٔ مصيصه صورتى كبى
منفعت مسلمينى متضمن دكل ايسه آنده خمسى ابطال وفارسك راجل اوزره تفضيلنى اهمالدن غيرى ثمره اولمامغله
عدم صحتى متبيندر واكر امير دار الحربده برين يمنه وبرين يساره ايكى سريه تسيير وغنائملرندن برسريه يه
بعد الخمس ثلثى وسريهٔ اخرايه ربعى تنفيل وتبشير ايلسه جائزدر زيرا تنفيل انجق ترغيب خروج ايچوندر وكاه

مطلب اطاعة الامام والامير

مطلب الاجازة تقبيل التخصيص كالقضاء

المصيصة كسفينة القصعة وبلد بالشام ... كذا فى القاموس

طربقلرينك قرب وبعد وسهولت وصعوبت وامن وخوف جهتلريله اختلافى وكاه بعث اولندقلرى قومك
قوت ومنعه ايله تفاوت اوصافى حسبيله خروجلرى مختلف اولمغله ناظر مسلمين اولان اميرلرى دخى تنفيلده بربرينه
مخالف ايتمك جائزدر بو صورتده هرسريه غنائمله كلسه لر آنلره تسميه اولنان نفللرى بعد الخمس على السويه
تنفيل اولنوب بونده فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز زيرا استحقاقلرى تسميه ايله اولوب غنيمت مثللو كفايت
ومشقت اعتباريله دكلدر وبو مسئله ميراثده ذكورى اناث اوزره تفضيل ووصيتده تسميهٔ موصى اوزره ذكور واناثى
تسويه منزله سنده در وتنفيللرندن صكره باقى قالان غنائملرى ايكى سريه اصحابيله تمام جيش ميانلرنده سهام
غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا اول غنائمى دار اسلامه احرازده جمله سى مشتركلردر صورت مفروضه ده
سريهٔ ربع ايچنده بعث اولنانلردن برينى سريهٔ ثلث ايله كيدوب غنائمله عود ايلسه لر مقتضاى قياس اول شخصك
نفلدن بالكليه حرمان وايا سيدر زيرا استحقاق نفل انجق تسميه ايله ايكن امير اول شخص ايچون سريهٔ ثلثده
برنسنه تسميه ايتميوب وتسميه ايلديكى سريهٔ ربعله خروج ايتمكله عسكر ايله كيروقالمش ياخود بقيهٔ عسكردن ايكن
بلا امر سريهٔ ثلث ايله كتمش شخصه قياس اولنوب شخص مزبور مستحق نفل اولديغى مثللو بودخى اوله مز
ومؤلف والاشان بو محلده طريق استحسانى بيان ايتمشدر انجق بعض مشايخمز ديديكه شخص مرقوم على وجه
الاستحسان سريهٔ ثلث ايله نفللرنده همعنان قيلنور زيرا امامك آنلره ثلثى تسميه سى اشخاصلرى اعتباريله اولميوب
بلكه ارسال اولندقلرى محله تحريض ابتدار ايچوندركه بو شخصك حقنده دخى متحقق وبديداردر لكن
اصح اولدركه استحسانك وجه احسنى واردركه مؤلف الهام سمير بو بابك اواخرنده تفسير ايتمشدر بز دخى محلنده
تقرير ايده رز واكر امير من شاء فليخرج فى هذه السرية ومن شاء فى هذه قوليله بين السريتين عسكرى
تخيير ايتمش ايسه هر برسريه ده خارج اولان اذن امير ايله كتمش اولمغله نفللرنده مندرج اولور وبو مسئله دن
مسئلهٔ متقدمه ده بعض مشايخك ذكر ايلديكى وجه استحسانك ضعفى نمايان اولور كه وجه مذكورده امامك
هرقومى برجانبه تعيين ايتديكى صورتله رأى عسكره تفويض ايلديكى صورت ميانلرنده فرق فارق وار ايكن
وجه مذكورده تسويه ايلمشدر واكر برسريه يى تسيير واوزرلرينه برذاتى تأمير وبعد الخمس ثلث غنيمتلرين
تنفيله آنلرى تبشير ايلسه بعده امير سريه فتح حصن ياخود مبارزه ايچون سريه سندن بعضيلرينه طرف
امامدن مأذون دكل ايكن بشقه تنفيل ايلسه بو تنفيل انجق اول سريه يه نفللرندن وبعد النفل سهام غنيمتلرندن
اصابت ايلين حصه لرندن نافذ اولوب اول غنيمتدن عسكره اصابت ايلين سهامدن نافذ اولمز زيرا اميرلرى انجق
امير سريه اولوب عسكر كبير حقنده اصحاب سريه نك احد الاحادى منزله سنده اولمغله عسكر حقنده تنفيلى
غير نافذدر اما سريه سى حقنده امير عسكر منزله سنده اولمغله آنلرك نفل وسهاملرى حقنده تنفيلى معتبردر
واكر برسريه دار الحربده معسكردن برمرحله بعيد اولدقده ايچلرندن بريسى مفقود ونابديد اولسه اهل سريه
ايچلرندن بعضيلرينى اول مفقوده انتظار ايچون اول محلده ترك وباقيلرى ذهاب وبعض غنائمله اول محله عود
واياب ايلدكلرنده شخص مفقود دخى موجود اولسه جمله سى نفللرنده شريك اولورلر زيرا معسكردن جمله سى
برابرجه مفارقت وبنه غنيمتلرين معسكر ايله احرازده مرافقت ايتملريله نفلده دخى مشاركت ايدوب شول عسكر
حكمنده اولورلر كه بعضيلرى قتاله مباشرت وبعضيلرى دخى ورالرنده آنلره پناه اولمق اوزره اقامت ايلديكنه سى
اولدركه سريهٔ مرقومه نك استحقاق نفل خصوصنده غنائملرين معسكر ايله احرازلرى استحقاق سهم خصوصنده
دار اسلامه احرازلرى منزله سنده اولمغله حالت مزبوره دار الحربده بعض عسكره واقع اولوب غنائملرين دار اسلامه
احرازده جمله سى مجتمع اولسه لر جمله سى اول غنيمتده شريك اولدقلرى مثللو صورت مفروضه ده دخى تشريك اولنورلر
وصورت مذكوره ده اول مفقود بعض غنائمه ظفر بولوب اكا انتظار ايله قالانلر دخى بشقه غنائمه مظفر وسريه
دخى غنائم سائره ايله كام آور اولوب معسكره وصولدن اقدم مجتمع اولسه لر غنائملرين معسكر ايله احرازده برابر
بولنملريله قطعا تفرق ايتمشلر منزلنه تنزيل ومجموع غنائملرنده على السويه تنفيل اولنورلر اما معسكره هرفرقه
بشقه بشقه واصل اولورسه هرفرقه يالكز كندو غنائمندن تنفيله نائل اولور زيرا امامك ثلثى آنلر ايچون تنفيلى
هرفرقه يه شامل وهرفرقه دخى معسكر ايله احرازده منفرد ومستقل اولمشدر وعلى كلا التقديرين بعد النفل
باقيسى ينه اول سريه ايله عسكر كبير بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور واكر سريهٔ مذكوره ابتداء امرده
معسكردن بعيد اولدقده نصكره ايكى سريه يه مفترق وبربرينه اعانته قادر اولميه جق مرتبه ده متفرق اولوب
صكره هر برى غنائمه واصل ياخود برى واصل وبرى بيحاصل اولدقده ينه معسكره وصوللرندن اقدم بربرينه

متواصل اولسه لر جمله سی حین اغتنامده مجتمعین منزلنه تنزیل واول غنائمك مجموعندن علی السویه تنفیل اولنورلر اما معسکره بشقه بشقه واصل اولسه لر هر فرقه کندو غنائملری وار ایسه انجق اندن تنفیله نائل اولورلر کذلك قرب معسکره دکین متفرق کلوب اهل معسکر آنلری کوروب وقتال اولنسه لر نصرتلرینه قادر اوله جقلری مرتبه محل قریبده اجتماع ایلسه لر نفس معسکرده اجتماعلری منزلنه تنزیل اولنوب هر بری اخرك غنائمندن تنفیل اولنماز زیرا معسکر ایله حاصل اولان احراز غنائم قرب معسکر ایله دخی حاصل اولمغله قربی جوقی حکمنده داخل وهر بری اول قربه متفرقا واصل اولمشدر واکر سریهٔ مرقومه بعد بعدهم عن العسکر بعض غنائمه ظفر بولوب معسکره رجوعه قادر اولمامغله اهل عسکر ایله جمع اولمقسزین محل آخردن داراسلامه خروج ایلسه لر جمیع غنائملری بعد التخمیس سهام غنیمت اوزره آنلره تقسیم و تملیك اولنوب اهل عسکر تشریك اولنماز زیرا سبب تأکد حق اولان داراسلامه احرازده اهل سریه تفرد وامتیاز ایلشلردر بوصورتده اهل سریه برای مصلحت بزره اولا علی السویه نفللریمزی تسلیم بعده باقیسنی سهام غنیمت اوزره تقسیم ایدیکز دیو نزاعه قیام ایدرلرسه مساعده یه اقدام اولنماز زیرا آنلر ارض اسلامدن دخول ایلین سریه منزلنده اولملریله مجموع غنیملری کندولره ایصال واولوجهله تنفیلری ابطال اولنمشدر واکر امام المسلمین داراسلامدن بر سریه بعث وتعیین ایدوب مجموع سریه یه بعد الخمس یه قبل الخمس ثلث غنیملرین تنفیل ایلسه بو تنفیلی باطلدر زیرا تنفیلله بعض سریه یی تخصیص ایتمدیکندن بشقه بونده برصورتده تفضیل فارسی وبرصورتده خمسله تفضیل فارسی ابطال وار درکه جائز دکلدر اما دارالحربده عسکره ملاقی اولان سریه بشقه درکه جیش کبیر غنیملرنده شریك اولمغله آنلر ایچون تنفیلده معنای تخصیص وار درکه بو جائزدر واکر سریه هنوز اهل عسکر آنلره قریب ولدی الحاجه امدادلرینه قادر اولدقلری محلده ایکن بعض غنائم اکتساب ومعسکره کلمدین داراسلامه عود وایاب ایلسه لر اهل معسکر وقت اغتنا ملرنده انلره پناه اولمغله اغتنامده حکما شریك اولدقلرندن غنائملرنده دخی تشریك اولنورلر اما مسئلهٔ سابقه بویله دکلدر واهل عسکر تشریك اولنمغله اصحاب سریه غنائملریله عسکره رجوع ایتمش منزلنده اولدقلرندن نفللری آنلر ایچون افراز و تملیك اولنور ومسئلهٔ مذکوره برجیش غانمینه بعد الاغتنام لاحق اولان امداد مسئله سنك نظیریدرکه آنلر دخی غنائمده شریکلردر اما لاحق اولمدقلرندن فضله دارالحربده قریب دخی اوله میوب جیش غانمین داراسلامه چیقسه لر امداد ایچون شرکت غنائم بوقدر واکرلدی الحاجه اعانت ایده جك مرتبه ده قریب اولدقدنصکره جیش غانمین قبل الاجتماع چیقرلر ایسه شرکتلری واردر زیرا دارالحربده بو رتبه ده قریب اولملریله حکما لحوق واختلاط ایتمشلر اولوب احراز غنیمت قوت جمیع جماعتله حاصل اولمش اولور واکر دارالحربده معسکردن بعث اولنان سریه نك امیری سریه سندن بعضلرینه نزدبانله صعود حصن ایچون تنفیل وآنلر دخی فتحله خدمتلرین تکمیل ایلسه لر بو تنفیلی معتبر لکن بیان مشروح اوزره انجق حصهٔ سریه ده مقرردر اما معسکره عودت ایتمدین همان خروج داراسلامه فائز اولورلر ایسه تنفیل امیرلری مجموع غنائملرنده جائز اولور زیرا اهل عسکرك اشتراکی اولمیوب غنائملری حق مخصوصلریدر لکن آنلر ایچون امیر عسکرك تنفیلی باطل اولور زیرا اهل عسکرك شرکتلری ساقط اولمغله غرض تنفیل فوت اولمشدر سؤال اولنورسه که سریهٔ مزبوره معسکره رجوع ایتسه لر دخی تنفیل امیرلری مجموع غنائملرنده نافذ اولق لازم ایدی زیرا عدم رجوعلرنده مجموع غنائملری حق مخصوصلری اولوب شرکت عسکر انجق رجوعلری سببیله ثابت ایکن تنفیل امیرلری اول سبب اوزره متقدم اولمغله رجوع متأخر حق ثابت متقدملرینی ابطاله بادی اوله مز جواب اولدرکه سبب شرکت عسکر رجوعلری دکلدر بلکه سبب اول عسکر سریه یه رد و پناه منزله سنده وحکما برابر مثابه سنده اولملریدرکه بوجهتله حق شرکتلری عن اصل ثابتدر لکن بو سببك سببیتی انجق رجوعلریله ظاهر اولور رجوعلری مظهر سببدر یوقسه نفس سبب اولسه بعد الرجوع دخی مجموع عساکر برقتال جدیده ملاقی اولوب اول غنائمی حفظ ایچون قتاله اتفاق ایتمدکجه شرکته کسب استحقاق ایده مزلر ایدی وسببیت رجوع انجق بوشرطله مشروعدر زیرا تجار یاخود دارالحربده اسلامه کلنلر یاخود اسیر اولنلر کلوب جیش مسلمینه بعد الاغتنام التحاق ایلسه لر مجددا وجه مشروح اوزره قتال ایتمدکجه شرکته کسب استحقاق ایده مزلر وما نحن فیهده مجرد رجوعله کسب استحقاقلرندن معلوم درکه آنك طریقی ذکر ایلدیکمز تحقیقدر بو تقدیر اوزره امام الاسلام برسریه یی داراسلامدن تسبیل وثلث غنیملرین آنلره تنفیل قیلوب سزلر فلان موضعه تسابق ایدیکز بز دخی سزه تلاحق ایده رز دیو تسبیل ایتدکده سریه کیدوب نائل غنائم اولدقلرندنصکره

عسکر دخی تعقبا قبلرینه عازم اولسه نظر اولنور اکر دارالحربده ایکی عسکر جمع اولورلر ایسه سریه نفللرینی اخذ ایدرلر واکر عسکر بشقه بولدن کیدوب مجتمع اوله مزلر سه یاخود رأی امام بعث عسکری معقول کورمیوب نکول ایدرسه جمیع غنائملری سریه یه تخصیص و تنفیللری ابطال اولنور اما دارالحربده ملاقاتلرنده غنائملری سریه ایله عسکر بینلرنده مشترك اولمغله غرض تنفیل اولان تخصیص وتحریض حاصل وسریه نفله مستحق وواصل اولور لکن قول مذکور بزم مذهب منصوریمزدر اما علماء شام داراسلامدن بعث اولنان سریه ایچون بطلان تنفیلی التزام واولبابده براثر روایتیله حکم مزبوری تقویت واحکام ایدرلر واول اثر جلیل بزم عندیمزده سریه ایله جیشك دارالحربده عدم اجتماعلری صورتنده دردیونا ویل اولنور که آنده غرض تنفیلی اهمال وخمسله تفضیل فارسی ابطال واردر حتی امام اهل سریه یه غنائمکزده خمس یوقدر وفارس وراجللر یکز سهمده برابر دردیمش اولسه بو قولی نافذ اولماز کذلك هر تنفیل که مقصود اصلیدن نهی ونتیجه سی همان بونلره منتهی اوله اولدخی غیر نافذدر سؤال اولنورسه که امیرك من قتل قتیلا فله سلبه قولنده خمس اسلابی ابطال درکار ایکن تنفیذینه نیجه ابتدار اولندی جواب اولدرکه آنده غرض تنفیل تحریض مقاتل وانجق اسلابدن ابطال شرکت عسکر ایله تخصیص قاتلدر بعده حق ارباب خمس اولان خمس اسلابی ابطال بالتبع ثابت اولور وقصدا ثبوتی مشروع اولمیان بعض احکامك تبعا ثبوتی مشروع اولور مثلا حق شربی وطریق منزلی مستقلا بیع ایتمك ومنقولی مستقلا وقف ایتمك غیر جائز ایکن عقاری بیع ووقفه تبعا جائز اولورلر توضیحی اولدرکه امام اسلام بلاد حربدن بر بلده یی فتحله بکام اولدقده اول بلده یی ارض خراج قیلوب خمسی وسهام غنائمی بالتبع ابطال ایلسه جائزدر اما اخماس اربعه سنی غانمینه تقسیم وحصهٔ خمسی مصارف خمسدن اولمیان مقاتلهٔ اغنیا ایچون ارض خراج اولمق اوزره تعیین وتنظیم ایلسه جائز دکلدر زیرا اکرچه منافع ایکی صورتده دخی مقاتله یه راجعدر لکن بونده انجق قصد ابطال خمس واردرکه غیر جائزدر وصورت اولاده بالاصاله غنیمتدن حق غانمینی لمصلحه ابطاله تبعا ابطال خمس واردرکه جائزدر واکر امام ارض اسلامدن برسریه بعث وتسبیل وآنلره من قتل منکم قتیلا فله سلبه ومن اصاب منکم شیئا فهوله ذون من بقی من اصحابه دیمکله اسلابی ایچلرندن یالکز قاتله ومغانمی بینده ایچلرندن مصیبنه مقاتله تنفیل ایلسه بونده قاتل ومصیب نفللریله ممتاز اولملریله معنای تخصیص وغرض تحریض وتحریض موجود اولدیغندن جائزدر اما مجموعنه تنفیل ثلث صورتی بشقه درکه آنده هم ابطال فضیلت فارس موجود وهم غانمیندن برفردك حقنی وجه مشروع اوزره اسقاطله تخصیص بعض مفقوددر واکر امام ارض اسلامدن بر یاخود ایکی شخصی قتال ایچون ارسال وآنلر دخی بعض غنائم استحصال ایلسه لر اغتناملری وجه اعزاز دین اوزره اولمغله غنیمتلری تخمیس اولنور زیرا خروجلری اذن امامله اولمغله قوت امامله مستظهرین اولمشلردر حتی لدی الاقتضا امام اوزره امدادلری واجبدر اما بلااذن خارج اولان متلصصینك غنائمی بویله دکلدر واکر امام ذکر اولنان بر ایکی شخصه ما اصبتم فهو لکم علی سهامکم ولا خمس فیه دیمکله خمسنی ابطال وجمیع غنائملرینی سهام غنیمت اوزره آنلره ابطال ایلسه جائزدر اما سریه یه اهل منعه اولسه لر بوصورت غیر جائزدر فرقی اولدرکه منعه سی اولمیانلرك غنائمنده وجوب خمس انجق اذن امامه اعتباریله در وامامك بوقولیله واجب اولان حق ابطاله قادردر لکن اهل منعه نك غنائمنده وجوب خمس اذن امامله اولمامشدر حتی بلااذن قصد غارتله خروج ایلسه لر ینه تخمیس اولنور زیرا اهل منعه اولملریله بلااذن کیتسه لر دخی قتاللری موجب اعزاز دین اولور بوجهتله ارباب خمسك حق ثابتنی امام اسقاط ایده مز نکته سی اولدرکه مسئلهٔ سابقه ده امام لا خمس علیکم دیمکله لدی الحاجه امدادلری مرادی اولمدیغنی بیان وایراد ایتمش کبی اولمغله اول بر ایکی شخص سلك متلصصینه منتظم وغنائملرنده موجب وجوب خمس اولان استظهار قوت امام منعدم اولمشدر وبو مسئله ده سبب وجوب خمس مجرد قول امامله منعدم اولمامشدرکه بونده سبب انجق قوت ومنعه لریدر واول سبب امامك ابطلت الخمس عنکم قولندنصکره دخی باقیدر واکر امام دارالحربده برسریه تسییر وبعد الخمس تنفیل دبعله تبشیر ایلسه جائزدر اکرچه قیاس سابقه نظر ایله جائز اولمامق اقتضا ایدر ایدی زیرا بونده حق ارباب خمسی ابطال یوغیسه ده اول ربعدن حق عسکری ابطال واردر وتنفیله یالکز ابطال حق ارباب خمس جائز اولمدیغی یالکز ابطال حق عسکر دخی جائز اولماز لکن فرقلری اولدرکه ارباب خمس خمسه بلاقتال ولا مشقة مستحق اولملریله ابطال حقلری اصالة جائز اولمیوب انجق حق مقاتله یه تبعا جائز اولور اما مقاتله نك اخماس اربعه یه استحقاقلری همان قتال ومشقتلری مقابله سنده اولمغله قبل الاحراز ایچلرندن بعضلرینی فضل کفایت ومشقته بناء

مطلب بیع الشرب والطریق ووقف المنقول

بعض منافعله تخصيص جائزدر باقيلرك ابطال حقنه باعث اولورسه ده واكر امام دار الحربده ايكى سريه اسير و بعد الخمس برينه غنائملرينك ربعنى و برينه ثلثنى تنفيل وتبشير ايليه وهر سريه دن بركيسنه يولده شاشوب سريهٔ اخرايه وصلت وآنلر ايله رفاقت ايلدكدنصكره هر سريه بعض غنائمه واصل اولوب بعده عسكر كبيره كلنجيه دك بر برينه متواصل اولسه لر بونده مقتضاى استحسان اولدركه اولا تصحيح انفال ايچون هر سريه نك غنائمى فارس وراجله بالقبوب عدد رؤسلرينه تقسيمده استعجال واول سريه يه لاحق اولان شخص دخى تفصيلى آتى البيان اوزره امامك كندويه ربع وثلثدن تعيين قيلديغى مقدار ايله ينه اول سريه ده ادخال اولنه ولوائل بابده استحسانك وجه صحيحى كله جكدر ديدبكيمز اينشه بومعناى دقت نصابدر بوصورتده شخص مزبور سريهٔ ثلثيدن ايكن سريهٔ ربعله كتمش ايسه سريهٔ ربعك غنائمندن رأسنه اصابت ايدن حصه نك ثلثنى تماما اخذ ايدر واكر برعكس ايسه بالكز ربعنى اخذ ايدوب اول ربعى ثلثه ابلاغ ايلين فضله غنيمت اهل عسكره ضم اولنور زيرا هر فردك نفلى غنائم سريه سنده اولديغندن تصرف مشروحله هر برى تعيين امامله مستحق اولديغى نفلده تعيين اولنديغى سريه ده بولنان شركاسى ايله كويا تسويه اولنور مثلا هر سريه يوز عدد اولسه هر سريه نك غنائمى ابتدا يوز سهم اوزره تقسيم اولنوركه هر فردك كندو غنيمتى ظاهر واول فرد برابر بولنديغى سريه دن كندو غنيمتك ثلثنى ياخود ربعنى نفليچون اخذه قادر اوله بووجه اوزره اخراج نفلدنصكره باقى بر برينه تخليط وجميع عسكره سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور وصورت مفروضه ده اكر ايكى سريه نك برندن انجق فرد واحد قبل وصول المعسكر سريهٔ اخرايه ملتحق اولسه اول سريهٔ ثانيه يوز بر عدد اولوب وابتداء غنائملرى عدد رؤس اوزره يوز بر سهمه تقسيم اولنورصكره اول شخص لاحق كندو رأسنه اصابت ايدن غنيمتدن امامك تسميه قيلديغى نفلنى اخذ ايدر زيرا استحقاقى انجق تسميهٔ امامله درلكن بوصورتده صكره دن معيت ايتدكلرى سريه نك مقدار نفللرينه دقت وشخص مزبورى انلر ايله تسويه يه رعايت اولنماز زيرا امام ايكى سريه بينلرين تسميه ايله تفريق ايتمشدر وتسميه ايله كلن استحقاقده خلاف تسميه اثبات مساوات غير جائزدر وبوندنصكره اول ايكى سريهٔ قرب معسكره وصوللرندن اقدم مجتمع اولورلر ايسه جواب مسئله ينه بيان سابق اوزره در بشرط آنكه سريهٔ اولى ظفرياب غنائم اولمشلر اوله زيرا بوصورتده اول شخص لاحق نفلدن حصه سنى سريهٔ اصطحبه سنك حصه لرينه ضم ايدوب آنلر دخى تسميهٔ امام اوزره على السويه اقتسام ايتمشلر ايدى اما ظفرياب غنائم اولمامشلر ايسه شخص لاحقك نفلنده اشتراك ايدرلر زيرا معسكر ايله اجرازده اول شخصله برابر بولنملر ايله اصابت غنيمتده دخى مشترك كبى اولديلر نظيرى اولايدركه سريهٔ مرقومه دن برنفر كيكرده راه اولوب برأسد صفر وغنائمه كسب ظفر ايلدكيده اصل سريه برشيئه نائل اولمامش ايكن قبل وصول المعسكر اول شخصله متواصل اولسه لر البته اصابت غنائمه برابر منزلنه نازل ونفلنده داخل اولورلر اما متواصل اوله مزلر ايسه مجموع نفل اول شخصه تخصيص قيلنور واكر اول ايكى سريه بر برينه اعانلرى ممكن اوله جق مرتبه ده متقارب بلر ايكن هر برى على حدة بعض غنائمه نائل اولسه لر ينه بر برينك نفلنده داخل اوله مزلر زيرا استحقاق نفل تسميهٔ امامله دركورمزميسنكه امام نفلى بعض سريه يه تخصيص قيلدقده باقيلرى في الحقيقه اغتنامده مشارك ايسه لرده ينه نفلده متشارك اوله مزلر بو بابده دخى ايكى سريه مقاربتلرى جهتندن اغتنامده مجرد شركت حكميه لرى وار ايسه ده ينه بر برينك نفلنده مشاركت ايده مزلر كورمزميسنكه بو ايكى سريه اهل عسكرك كندولره اعانتى ممكن اوله جق محل قريبده قتال واخذ غنائم ايلسه لر اهل عسكر بوقربله نفللرنده مزاحم ومساهم اوله مزلر اهل سريتين دخى بويله در لكن ايكى سريه اتفاقله برغنيمته التحاق ايلسه لر بونده هر سريه نك محل نفلنى تفهيم ايچون اولا عدد رؤسلرينه تقسيم اولنور زيرا محل نفللرى غنيمتلريدر وهر سريه نك اصابت ايلديكى غنائم انجق بوتقسيمله آشكار اولور بعده هر سريه كندولره اصابت ايدن غنائمدن نفللرينى آلوب باقيسى ينه تخليط وسريتينله جميع عسكره سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور ونفلده فارس وراجل برابرايدوكى سابقده بيان ايلديك مكر امام حين تنفيلده فارس ايچون سهم فارس وراجل ايچون سهم راجل اولسون ديو تفصيل ايليه زيرا استحقاقلرى باعتبار التسميهٔ اولمغله امام بعضى بعض اوزره تفصيل ايتدكده استحقاقلرى بحسب التفاضل وتفصيل ايتمدكده بحسب التماثل ثابت اولور سؤال اولنورسه كه راجل وفارسك نفل وغنائمه استحقاقلرى بسبب القتال اولوب فارسك راجل اوزره قتالده تفاضلى ظاهر حال اولديغندن غنيمته على وجه التفاضل كسب استحقاق ايتمشلر ايدى بناء عليه امام ترك تفصيل ايتدكده اقتضا ايدرايديكه نفله دخى استحقاقلرى على وجه التفصيل اوله جواب اولدركه نفل بشقه

وغنيمت بشقه در كه نفل امامك بعض كسانه كفايت ومشقتى مقابلنده ويرديكى نسنه در واصولمزدندر كه حكمين مختلفينده حادثهٔ واحده ده اولسه دخى مطلق مقيد اوزره حمل اولنماز بناء عليه تقييد غنيمت تقييد نفل منزله سنده اولميوب بلكه نفلده اطلاق تسميه معتبر اولمغله تسويه اولنور كورمزميسنكه امام من قتل قتيلا فله سلبه ديدكدنصكره برفارس ايله برراجل برمشركى قتله متحامل اولسه لر سلبى بينلرنده تنصيف اولنور كذلك امير اهل ذمتدن برسريه تسيير وآنلرى لكم الربع مما اصبتم ديمكله تبشير ايدوب ايچلرنده فارس وراجل برابر راحل اولسه لر ربع موعود بينلرنده تسويه قيلنور حق مسئله ده دخى بويله در اكر سائل سؤال ايدرسه كه اهل ذمتك غنائمدن سهام معروفه لرى يوقدركه نفللرى آنكله اعتبار اولنه لكن مسلمين اويله دكلدر جوابده ديرز كه مقتضاى سؤال اوزره اهل ذمتده تسويه ومسلمينده تفصيل موجب خطر لازم التعطيلدر كه مثلا امام يوز مسلم ويوز ذمى ايكيوز نفردن برسريه تسيير وتنفيل ربعله آنلرى تبشير ايليوب بعده اول نفلى تقسيم ونصفنى اهل ذمته تسليم وسؤالده ذكر اولنديغى اوزره غنائمدن سهام معروفه لرى اولمديغندن نصف مرقوم بينلرنده على السويه تنظيم اولنسه ونصف اخرى مسلمينه تخصيص وقسمت غنائملرى اوزره سهم فارس زياده وسهم راجل تنقيص اولنسه بوصورتده نفلدن اهل ذمتك راجلى مسلمينك راجلندن نصيب اكثره نائل اولور با آنكه عمللرى واحد وكفايت ومشقتلرى متحددر وفقى قول واردر كه بوندن اقبح اوله وظن اولدركه مؤلف رحمه الله تعالى كلامنده بومسئله ده برمخالف وار ايدوكنه اشارت قيلدى اكن اول مخالف كيمدر ونه ديمشدر بيان ايلدى اشبه اولدركه اولى مخالف مطلق حادثه ده دخى اولسه مقيد اوزره حمل اولنور قولنه قائل اولنلر اوله وبزبو اصلى اصول فقهده فصل ايلدك والله الموفق

باب النفل الذى ينفله امير العسكر * يعنى امير عسكرك تنفيل ايلديكى انفالك احكامى ايچون مقام تفصيلدر چنانكه امير سريه عسكر ايله خروج وسريه سنده بولنان ضعفاى معسكر ياخود محل آخرده توقيف واوزرلرينه برامير نصب ايدوب كندكدنصكره ضعفاى مرقومين مبتلاى قتال اولوب اميرلرى آنلر ايچون تنفيل ايلسه امير سريه نك تفصيل سابق اوزره جواز تنفيلنه قياسله بو دخى تجويز اولنور زيرا امير سريه نك معسكرده توقيف ايلديكى ضعفاى عسكر امامك معسكردن برجانبه بعث ايلديكى سريه منزله سنده اولمغله امير سريه نك حكم تنفيلده عسكر كبيره ولايتى يوغيسه ده كندو سريه سى اوزره ولايت خاصه سى ثابته اولديغى مثللو امير ضعفانك دخى امير سريه ايله كيدن عسكر اوزره ولايتى يوغيسه ده كندو ضعفاسى اوزره حكم تنفيلده ولايت خاصه سى ثابته در واكر امام ثلث بعد الخمسى تنفيلله برسريه يى تسبيل وعسكردن بعيد اولدقلرندنصكره اميرلرى اول سريه دن برمحله برسريه ارسال وآنلره تنفيل امامدن اقل ياخود اكثر ايله تنفيل قيلسه بو دخى تجويز وانجق حصهٔ سريه سندن افراز وتمييز اولنور ومسئلهٔ مزبوره ايكى وجه اوزره در وجه اول اولدركه سريهٔ ثانيه بعد الاغتنام سريهٔ اولايه وصول بعده جميعا اهل عسكره دخول ايده لر بوصورتده سريهٔ اولى حقنده تنفيل امام تنفيذ واتمام وكتور دكلرى غنائمدن تسليمه اهتمام اولنور بعده مابقى سريتينله مجموع عسكره تقسيم وتفريق واولوجهله سريهٔ اولانك حصه لرى تحقيق ونفللريله حصهٔ غنيمتلرندن سريهٔ ثانيه نك نفللرى تنظيم وتلفيق اولنور زيرا سريهٔ اولى اميرينك تنفيلى انجق نفل وغنيمتدن كندو اصحابنك حصه سنده جارى اولوب حصهٔ اهل عسكره سارى اوله مز بوصورتده سريهٔ ثانيه يه وعد اولنان انفال سريه اولانك مجموع نفل وغنيمتلرينى احاطه ايدر ايسه جمله سى آنلره ايصال اولنور اما دخى زياده يى ايجاب ايدرسه زياده سى ابطال اولنوب غنائم عسكردن اخذ واكمال اولنماز زيرا اميرلرينك حصهٔ اهل عسكر اوزره عدم ولايتى مقرردر مكر امير عسكر آنى امرتنفيلده مأذون ومرخص قيله بوصورتده نائب امير اولوب سريهٔ ثانيه حقنده تنفيلى جميع اهل عسكر حقلرنده تكميل اولنور وجه ثانى اولدركه سريهٔ ثانيه بعد الاغتنام سريهٔ اولايه واوج بعده اهل عسكره ملاقات ايتمدين همان دار اسلامه خروج ايده لر بوصورتده سريهٔ اولانك نفللرى باطل اولور زيرا مجموع غنائملرى كندولره مخصوص ودار اسلامدن بعث اولنان سريه ده سبقت ايدن تفصيل اوزره بومقوله تنفيل عموم عسكرك بطلانى منصوص در اما سريهٔ ثانيه دار الحربده بولنان عسكردن تنفيل امير ايله بعث اولنان سريه منزلنده اولمغله تنفيللرى نافذ در اولا جميع غنائملرندن نفللرين تسليم بعده ما بقى بين السريتين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور واكر امام عسكردن تنفيل ربع قبل الخمس ايله برسريه يه تصريح ايلسه بويله لفظ عامله تصريح ايلديكندن ذهب وفضه ورقيق جنسندن جميع غنائملرنده تصحيح اولنور اما بعض اشيايى تخصيص ايدرسه مدار وجوب انجق تسميه سى اولمغله صفت تسميه سنه

مطلب المطلق لا يحمل على المقيد

مطلب شمول التنفيل لانواع الغنائم

رعايت وتخصيصى اوزره ثمشيت اولنور واكر سريه رجال ونسا وصبيا ندن اغنا مله عسكره التحاق
وايچلرندن برسى سبايادن بعضيلرين اعتاق ايتمش اولسه عتق باطل اولور زيرا آنلرك بطريق الاغتنام استحقاقلرى
جيشك اصل غنيمه استحقاقى كبيدركه جيش غانمينه ملك غنائم قبل القسمة ثابت اولمديغندن مغانمدن برنسنه ده
نافذالعتق اولمدقلرى كبى بونلردخى اوله مزلر سؤال اولنورسه كه كلام سابق قياس مع الفارقدر كه بونلرك نفله
استحقاقلرى تسميهٔ امامله اولوب تسميهٔ امام دخى صحت اوزره سبقت ايلدكدنصكره مجرد اصابت غنائمله
ملكلرى ثابت اولمق لازمدر جوابنده ديرز كه تسميهٔ امام اثبات استحقاقلريچون دكلدر بلكه مقدار نفلده
قطع شركت جيش ايچوندر بعدالتسميه انجق اصابت غنائمله مستحق اولورلر سؤال اولنورسه كه سرنفلده
فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز ديديكمز اكر استحقاقلرى اصابتله اولسه تفضيل اولنور ايدى جوابده ديرز كه امام
بوتسميه ايله نفلده جملهسنى بالضرورة تسويه قيلديغندن شركت جيشى قطع ايلديكى كبى تفضيلده
حق فارسى دخى قطع ايلمشدر وانقطاع شركت غيرايله اختصاص نفل بالضروره نفلده تأكد حقلرين ايجاب
ايدوب قبل القسمة ثبوت ملكلرين استيجاب ايلمز بناء عليه اول نفل حقلرنده داراسلامه احراز اولنان غنائم
منزلنده اولور وعسكردن برفرد اول غنائمدن بعض سبيى قبل القسمة اعتاق ايلسه عتق نافذ اولمديغى كبى
بونده دخى اوله. مزنكتهسى اولدركه غانم غنائمدن سهمنه نه اصابت ايده جكنه غيرعالمدر يرا امام ايچون غنائمى
بيع واثمانى تقسيم جائزدر وسبيدن رجالى قتل دخى جائزدر وبومعنى قبل الاحراز والقسمة نفلده دخى جاريدر
بعده مؤلف دانا دل اصل مذكوردن تخريج مسائل ايدوب ديديكه اكر سبايا ده بعض اهل سريه نك قريبى
بولنسه قبل القسمة مالك اولمديغندن قرابتله اوزرينه عتق ثابت اوله مز واكر امام رجال سبيى قتل وغنائمى
بيعى منا سب كورسه داراسلامه محرز اولان غنائمده جيش غانميچون امامله مجال ممانعه اولمديغى كبى سريه
حقنده نفللريچون بوبابده مقال مدافعه يوقدر اكر مشركين غنائم سريه يه استيلا ودارلريله احراز ايتمش اولوب
صكره مسلمين آنلر ايله قتال واول غنائمى تخليص ايلسهلر ينه سريه يه نفللرين اعطا ايدرلر زيرا نفلده حقلرى
تأكد ايدوب شول غنائم منزلنده اولمشدر كه داراسلامه احرازدن صكره مشركين اكا استيلا واحراز بعده
مسلميندن جيش آخر آنى تخليص ايليه لكن بومسئلهده ايكى صورت واردر برى اولدركه جيش اول اول غنائمه
قبل اقتسام لثانى ظفرياب اولهلر بوصورتده انجق قول واحد روايت اولنمشدر كه جيش اول آنى مجانا اخذ ايدرلر
زيرا احرازايله تأكد حقلرى حكم استردادده بمنزلة الملكدر كورمزميسنكه مال مرهون بعد احراز المشركين يته
غنيمتده بولنسه آنده حق مرتهن متأكد اولمغله قبل القسمة مجانا اخذ ايدر وبرى اولدركه بعدالاقتسام ظفرياب
اولهلر بوصورتده اختلاف روايت واقع اولوب بومحلده ذكر ايلديكه ديلرلرسه قياس مرهون اوزره غنائملرين
قيمتلريله استرداد ايدرلر زيرا مرتهن مرهونى بعدالقسمة بولدقده آنده حق متأكد اولديغندن قيمتنى اعطا ايله
اخذه قادر اولور بعده محل آخرده بعدالقسمه هيچ اخذ ايده مزلر ديو ذكر ايلدى واصح قول ثانيسيدر كه جيش اولك
حق انجق ماليت غنائمده تأكد ايدوب اعيانده ايتمشدر كورمزميسنكه امام ايچون غنائمى بيع واثمانى بينلرنده
تقسيم جائزدر وقيمتله اخذده هيچ فائدهلرى يوقدر اما قبل القسمة اخذلرى بشقهدر كه فائدهسى چوقدر نظيرى
اولدر كه مشركين بعض مسلمينك ذوات امثالدن برنسنه سين احراز لرندنصكره غنيمت ايچنده بولنسه صاحبى
قبل القسمة بلاشئ اخذه قادردر لكن بعدالقسمة حق اخذى يوقدر كه اخذ ايلسه انجق مثلنى اعطا ايله اخذ
ايده جكدر آنده فائده يوقدر اما مرهون بشقهدر كه حق مرتهن حبس عيننده ثابت اولمغله اخذى كندو حقنده
نافعدر وحكم مشروح غنائمده بعدالاحراز ثابت اولديغى منفلده قبل الاحراز ثابت اولوركه اصحابى اكا
قبل القسمة بلاشئ احق اولوب بعدالقسمة آنده دخى حكم روايتين جارى اولور لكن مفرون تنفيل اولميان غنائم
قبل الاحراز بشقهدر كه دوشمن اكا استيلا واحرازدنصكره مسلميندن جيش آخر تخليص ايلسه جيش اول ايچون
نه قبل القسمة ونه بعدالقسمة اخذينه سبيل يوقدر زيرا حق ثابتلرى حق ضعيف ايدى كورمزميسنكه ايچلرندن
بريسى قبل الاحراز فوت اولسه نصيبى ميراث اولماز بعدالاحراز ايسه ميراث اولور كذلك قبل الاحراز لاحق
اولان امداد آنلره شريك اولوب بعدالاحراز ايسه اوله مز وحق ضعيف مشركين اول مالى دارلرينه احراز ايتدكلرنده
باطل اولوب مشركيندن الى الآن هيچ اخذ اولنميان مالارى مثللو اولور اما مقرون نفل اولان غنيمتده قبل الاحراز
دخى حق اصحاب نفل متأكددر حتى بريسى فوت اولسه نصيبى ميراث اولوب وامداد لاحق آنلره شريك
اوله مز بنا برين قبل القسمة اصحابنه ردى واجبدر واكر غنائم دارالحربده بين الغانمين تقسيم اولنسه باخود بيع

مطلب وجدا الرهن بعد استيلاء الكفار عليه في الغنائم

اولنوب ثمنى مشتريدن قبض اولندقدنصكره هنوز تقسيم اولنمامش ايكن بعده مشركين اول غنائم وثمنك مجموعنه
استيلا واحراز ايدوب صكره جيش آخر تخليص ايلسه بونده غنائم قسمت غانمين اولديغى صورتك حكمى قريبا
ذكر اولندى اما صورت بيعده جيش ثانى اول غنائمى قبل القسمة مشترييه بلاشئ رد ايدرلر وبعدالقسمة قيمتله رد
ايدرلر كه مشترى اول عينه شرا ايله مالك اولمشدر وآلدقلرى ثمنى دخى اموال ناسدن بومقوله يى اصحابنه رد
ايتدكلرى كبى جيش اوله رد ايدرلر زيرا بيع امام بعده ملك مشتريى موجب اولديغندن لهم البيع اولان جيش اولده
دخى ملك ثمنى موجب اولور واكر برسريه غنائمله معسكره واصل ونفللرى هنوز غنائملرنده داخل ايكن
اهل عسكردن برشخص بى باك مجموع غنائملرين استهلاك ايلسه يا انكز حصهٔ نفللرين ضامن اولور وانجق اسيرلردن
بعض رجالى قتل ايتمش ايسه آنده ضمان يوقدر زيرا نفل غنائم محرزه منزلهسنده در وغانميندن بريسى قبل الاحراز
غنائمى استهلاك ايلسه آنده حق غانمين هنوز ضعيف اولمغله ضمان لازم اولميوب دار ايله احرازدن صكره استهلاك ايدر
ايسه تأكد حقلرينه بناء ضامن اولور اما رجال مأسورينى قتله ضامن اولماز كه آنده امام اوزرلرينه ضرب رق
ايتمدكجه مجرد احراز ايله حقلرى تأكد ايلمز كورمزميسنكه امام ايچون آنلرى قتل وبلاشئ من ايله اهل ذمت
قيلمق جائزدر وحكم مذكور قبل الاحراز ايچنده نفل بولنان غنائمده دخى جاريدر واكر برسريه غنائمله معسكره
ورود ايدوب غنائملرنده طعام وعلف موجود اولسه اول غنائم مخلوط انفال ايسه دخى اهل عسكر ايچون اندن
مقدار حاجت تناول حلالدر زيرا سهملريله شريك اولملريله اهل سريهدن هربرينك مقدار حاجت اكل وتناولى
حلال اولديغى كبى شركتلرى مسا واتلرين ايجاب ايتمكله اهل عسكره دخى حلالدر سؤال اولنورسه كه سزك
قريبا غنائم منفله بمنزلة الغنائم المحرزه در قوليكز قندهدر كه دار ايله احراز اولنان طعام وعلفدن غانميندن برفردك
بلاضرورة تناولى موجب ضمان دكل ايسهده ينه حلال دكلدر وبومعنى غنائم منفلهدن قبل الاحراز دخى حرمت
تناولى موجبدر جوابنده ديرز كه بحث مذكور موجب لتفاق ايكن حكم مزبورده باعث افتراقلرى اولدركه قبل
الاحراز اباحت طعام وعلف هربرينك ضرورت احتياجنه بناء شركت غنيمتدن مستثنى اولمق اعتباريلهدركه
ذهاب وايابلرينه دك لازم اولان طعام وعلفلرين داراسلامدن استصحابلرى غيرمقدور ودارالحربده اشترا بزله
تداركى غيرميسور وآلدقلرى دخى غنيمت اولوب قبل القسمة مالك اولميه جقلرى بديهى الظهوردر وبوضرورت
داراسلامده تحقق ايلمز بوجهتله شركتدن مستثنى اولنجه اباحت اصليه اوزره قالوب شركت مفاوضه ايله
شريك اولنلردن هربرينك نفس وعيالى ايچون طعام وكسوه اشتراسى ضرورت احتياجله موجب مفاوضهدن
مستثنى قيلنديغى منزلهده اولور وضرورت مزبوره دارالحربده ايكن غنائم منفلهده دخى تحقق ايتمكله تناولى
اصحاب سريه يه جائز اولديغى كبى سائره دخى جائز اولور سؤال اولنورسه كه استثناء مشروح نفلده مردود
ومجروحدركه غنائملرى دارالحربده داراسلامده تقسيم اولنسه اموال سائره كبى طعام وعلفدن دخى نفللرى
تسليم اولنور اكر تنفيلدن مستثنى اولهلر ايدى بونلردن نفله مستحق اوله مزلر ايدى جوابنده ديرز كه بو استثنا
اعتبار ضرورتله درو ضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله متقيدر اولور كورمزميسنكه غنائم غيرمنفلهده دخى
بين الغانمين تقسيم قيلندقده طعام وعلف اموال سائره ايله برابر تسهيم اولنور وبومعنى قبل القسمة اصل اباحت اوزره
عدم بقالرينه دلالت ايتديكى مثللو منفلهده دخى دلالت ايلمز بناء عليه تجار غيرمقاتلين ايچون تناول طعام وعلف
حلال اولماز زيرا بو استثنا ضرورت اعتباريلهدركه ضرورت انجق شركاء غنيمت اولان اهل غزاده تحقق ايدوب
تجارده تحقق ايلمز لكن تجار دخى بلاحل تناول ايلسهلر ضامن اولمازلر زيرا اعتبار استثناء مذكور ايله دارالحربده
ايكن آنده حق غانمين غيرمتأكددركه استهلاكى موجب ضمان دكلدر وبوبابده منفل وغيرمنفل مساوى اولوب
تقريريمز اوزره قتل اسراء رجال منزلندهدر واكر برسريه امتعه وسكانى ايله برابر بعض اراضى يه ظفر بولسهلر
امامك تعميم تنفيلنه بناء مجموعندن نفللرى مقرردر لكن امام على طريق المن اول اراضى يى اصحابنه ويروب
عقد ذمت قيلرسه آنده بأس ومذمت يوقدر زيرا ناظر مسلمين نصب اولنمشدر وكاهيجه نظر مسلمين بومصلحتده
مستبين اولور واول بابده اصحاب انفال ايچون امتناعه مجال يوقدر كه منفلده حقلرى غانمينك غنائم محرزهده
اولان حقلرى مثللو اولوب امام ايچون آنده ولايت من اولديغى كبى بونده دخى واردر لكن كركدر كه محل آخردن
تعويضله آنلرى ارضا ايليه مؤلف راست مقال بومسئله اوزره همان فعل عمر رضى الله تعالى عنه ايله استدلال
ايتمشدر كه عراقه بعث عسكر ايتدكده جرير بن عبد الله البجلى رضى الله عنهه استيلا ايتدكلرى مغانمك ربعنى
تنفيل ايدوب لك ولقومك ربع ما غلبتم عليه ديمكله تعجيل ايلمشيدى جرير دخى عسكر جرار ايله كيدوب

اصل كلية واقعت الغنائم في دارالحرب او بيعت ولم يقسم الثمن بعد القبض من المشترى حتى ظهر المشركون على الغنائم وعلى الثمن عارفى واقعه اولوب جواب مسئلهده قنيهده متعلق لنه بولنا مغله وجه محرر اوزره ترجمه اولندى لكن خالدن خالى دكلدر

مطلب اشتراء الشفا وضمن الطعام والكسوة لنفسه وعياله

مطلب لبس للاتجار تناول الطعام والعلف من الغنيمة

سوادعراق نام بلادی تسخیر ایتدکدنصکره حضرت عمر رضی الله عنه اول اراضی یی ارض خراج قیلوب
تنفیلی سابقی آنی بومسلکدن منع واخراج ایلدی بعده مؤلف رحمه الله تعالی دیرکه بره اسناد سایغ ایله شویله بالغ
اولمشدرکه صکره برخاتون جناب عمری یه دیدیکه یاامیرالمؤمنین عسکرجریردن بنم برقریبم فوت اولوب نصیبی
میراثم اولمشدر وبن دخی سنك بوتدبیریکه رضا ویرمم مکربکا بازدنانیر اعطا قیله سین همان اکا برآوج التون
اعطاایلدی ومغازیده بوحدیثی شویله روایت ایدرکه خاتون دیدیکه بن رضاویرمم تاکه آوجمی التونله طولدیروب
وبنی برناقهٔ حمرااوزره بندیرمدیکجه همان حضرت عمر رضی الله عنه مطلبنی تحقیق ایلدی ایشته بوحدیث جلیل
بعدالاحراز فوت اولان غازینك سهمی میراث اولوب امام اراضیٔ غنیمت سکاننه معا ملهٔ من ایتدکده بعض
عطایاایله اصحاب نفلی ارضا لازم ایدوکنه ادل دلیلدر والله اعلم

باب مایبطل فیه النفل ومالایبطل * یعنی تنفیل نفل آنده باطل وغیرباطل اولان مواضعه متعلق باب مسائلدر اکر
خلیفه دارالحربه برعسکرتسییر وبرذاتی اوزرلرینه تأمیر واول امیرتنفیل ربعله برسریه تدبیرایدوب صکره خلیفه
طرف آخردن ارسال عسکردیکر ایلدکده سریه ظفریاب غنائم اولدقدنصکره بوعسکره لاحق وایکیسی بردن
عسکراوله ملتحق وجمله سی خروج دارالاسلامده متفق اولسه لر نفل تسمیهٔ امیرعسکراوزره بالکز سریه ایچون
جمیع غنائملرندن تسلیم وسالم قیلنورزیرا امیرعسکر مبعوث خلیفه اولمغله ولایتی کامل وتنفیلی تنفیل خلیفه یه
معادل اولوب عسکرین وجماعت مسلمین حقلرنده نافذدر اماسابق التفصیل امیرسریه نك سریه سندن بعث
ایلدیکی سریه یه تنفیلی بشقه درکه آنك ولایتی اهل سریه سی اوزره مقصوره در کورمزمیسنکه معسکره عودتنده
آحادعسکردن عداولنور وبعدالنفل والخمس باقیده ایکی عسکروسریه دارالاسلامه احرازده شریك اولملریله
سهام غنیمت اوزره تشریك اولنورلر واکرسریه ملاقی اولدقلری عسکرثانی ایله همان عسکراوله قبل الولوج
دارالاسلامه خروج ایلسه لرینه سریه نفللرین اخذایدرلر زیرا امیرعسکرتنفیلده منزلهٔ خلیفه ده تنزیل اولنمغله
سریه دارالحربده طرفنه عودت ایتسه لر واتمسه لر تسمیه سیله مستحق نفل اولدیلرصکره باقی سریه ایله عسکرثانی
بینلرنده تقسیم اولنوب عسکراولك احرازده مدخلی اولمامغله داخل تسهیم اوله مزلر واکرسریه عسکربندن
برینه ملاقی اولمیوب همان دار اسلامه واصل اولورلرایسه نفللری باطل اولور زیرا نفللری غنیمتلرنده ایکن
احرازده منفرد اولملریله غنیمتده دخی منفرد اولمشلردر بوجهتله دارالاسلامدن بعث اولنسان سریه منزلنه نازل
وآنلرمثللوحقلرنده تنفیل عام باطل اولمشدر واکرامام دارالاسلامدن بعث ایلدیکی سریه یه من اصاب منکم شیئا
فهوله دون اصحابه دیمکله هربرینه ظفربولدیغی غنیمتی تنفیل وآنده شرکت رفقاسنی قطع وتعطیل قیلسه
جائزدراماسابقا ذکراولندیغی اوزره مجموعنه لکم الربع دیمکله علی السویه ربعله تنفیل ایلسه غیرجائزدر زیرا غرض
تنفیل اولان تحریض بوبابده متحقق وصورت سابقه ده غیرمتحققدر وبوتنفیلده مصیبه غیرمصیبك مشارکتنی
قطع واردرکه بومعنی بطلان جمله بطلان تفضیل فارسی مستتبع ایسه ده ینه جائزدر وصورت سابقه ده
بومعنی یوقدر کورمزمیسنکه امام عسکره من دخل منکم فارسا فاصاب شیئا فهوله دیمکله ارض حربه
رکوب فرس ایله داخل اولنلره کندو غنیمتلرین تنفیل ایلسه بونده التزام مؤنت فرسه تحریض اولمغله صحتنده
شبهه یوقدرمانحن فیه دخی بویله در وصورت مفروضه ده لکم ما اصبتم دیمکله غنیمتلرین مجموعنه
تنفیل قیلسه بونده محذورات سابقه دن بشقه التزام مؤنت فرسده نشاطلرین تقلیل دخی بولنمغله صحیح اوله مز
زیرا نصیبلرینك عدم ازدیادینه واقف اولملریله التزام مؤنت فرسده رغبتلری البته قلیل اولور بوتحقیقله
میان مسئلتین تفریق اولندی واکرسریهٔ مبعوثه هنوزظفریاب غنائم دکل ایکن عسکرثانی دارالحربده آنلره لاحق
وجمله سی قتال واغتنامده متفق اولدقدنصکره عسکراوله ملتحق ودارالاسلامه خروجده متوافق اولسه لر
بوصورتده اول غنائم ابتدا سریه ایله عسکرثانی بینلرنده غنائم غیرمنفله قسمتی اوزره تقسیم بعده سریه نك
حصه سندن نفللری اخراج وتسلیم قیلنورزیرا امام آنلره انجق کندولر ظفربولدقلری غنائمدن
تنفیل ایدوب عسکرثانی نك غنائمدن ایتمشدر ووقوف غنائملری تقسیم مذکوره موقوفدرکه محل حقلری
متبین ونفللری متعین اوله بعده مابقی عسکرثانی نك حصه سی ایله جمع اولنوب بین السریة والعسکرین
سهام غنیمت اوزره مجددا تقسیم اولنور زیرااحرازده جمله سی مشترکدر واکرعسکراوله قبل الوصول دارالاسلامه
دخول ایلسه لرتنفیل امیرمطلقا صحیح اولوب عسکراوله لحوقله مشروط اولمامغله ینه حصهٔ سریه متبین
ونفللری متعین اولمق ایچون ابتدا بین السریة والعسکرالثانی تقسیم اولنور بعده مابقی حصهٔ عسکرثانی ایله

جمع

مطلب التنفیل بعد الغنیمة

جمع ومجددا سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم قیلنوب عسکراولك احرازده مشارکتلری بولنمامغله قطعا
تشریك اولنمازلر واکرامیرعسکردارالحربده ایکن برسریه تسییروآنلری مااصبتم فهولکم دیوغنائملری
کندولره خاص اولمغله تبشیر ایلسه جائزدرکه بونده غنائمله عسکره حین عودتلرنده شرکت عسکری قطع
واردر امادارالاسلامدن بعث اولنسان سریه بشقه درکه غنائملرنده کسنه نك شرکتی یوقدر واکرسریهٔ مزبوره
سنوراسلامه متصل برحصنی فتح ایتدکلرندن صکره عسکرآخرآنلره ملتحق اولسه ینه جمیع غنائملرینه کندولر
مستحق واستحقاق عسکرغیرمتحققدر زیراامام تنفیل صحیح ایله قطع شرکت عسکری تصریح ایتمشدر
لکن اول سریه دن بریسی رفیقدن نصیبنی اعتاق ایلسه عتق باطل یاخود اسیرلرده ذی رحم محرمی بولنسه عتق
غیرحاصلدر زیراکرچه مجرد اصابتله غیرك شرکتی زائلدر لکن قبل القسمهٔ ملکلرنده هنوزغیرداخلدرکه
قبل القسمهٔ دارایله محرزه اولان غنائم منزلنده نازلدر کورمزمیسنکه امام اسیرلری ذمت قیلمغی یاخود رجاللرین
قتل ایتدیکی مناسب کورسه جائزکوریلور مؤلف کریم الخصال بومسئله اوزره استدلالده دیرکه نفل شول
رضخهٔ قلیله منزله سنده درکه غنیمتدن سریه یه اعطا قیلنور وسهام غانمین امیرك عقد ذمت وقتل رجالنه مانع
دکل ایکن رضخ مرقوم بجهه ممانع اولورامامصورت مفروضه ده من اصاب منکم شیئا فهوله دیوتنصیصله
هرشخصه کندو غنیمتنی تخصیص قیلسه بعده ایچلرندن بریسی کندو اخذایلدیکی اسیرنی اعتاق ایلسه
عتق نافذ اولور کذلك ذی رحم محرمنی اسیرایلسه اوزرینه عتق ثابت اولور زیرا نفس اصابتله ملك خاصی اولمشدر
نکته سی اولدرکه بونده ثبوت ملك ایچون اصابتدن غیری حالت منتظره یوقدرکه اکا متوقف اوله اما صورت
اولاده امرمنتظر واردرکه قسمتدرقبل تحقق القسمهٔ ملکی ثابت اوله مز بناء علیه امرایچون بوصورتده قتل رجاله
مجال یوقدرکه مجرد اصابتله ملك مصیب اول اسیرده حاصل وطرف امامدن ضرب رق اولنمش منزلنه نازلدر
کذلك برکسنه بعدالاصابه بعض غنائمنی استهلاك کله مصیبی اضرارایلسه ضامن اولور کذلك اصابت ایلدیکی
طعام وعلفه اهل عسکروسریه دن مصیبك غیری برفردك تنفیص وتناولی حلال اولماز لکن صورت اولی
بشقه درکه بونده تنفیل امام بعدالاصابه دارالحربده تقسیم منزلنده اولمغله بالفعل تقسیم ایتمش اولسه هربرینك
سهمنده احکام مرقومه ثابت اولدیغی کبی بونده دخی ثابتدر اماصورت اولی بشقه درکه آنده مااصبتم فلکم
دیمکله انجق شرکت جیشی قطع ایدوب معنای تقسیمی درج ایتمشدر وغنائملرنده ملکلری انجق تقسیمله ثابت
اولور واکرامام دارالحربده برسریه تسییل وهربرینه اخذایلدیکی اسیرینی من اصاب منکم اسیرا فهوله دیمکله
تنفیل ایلدکده مجموع سریه بالاتفاق انجق اسیرواحده التحاق ایلسه لر اول اسیر جمله سنه بردن تملیك والحاق
اولنور زیراکلمهٔ من اسم مبهم ومتناولاتنده معمم اولمغله فرد واحده شامل اولدیغی کبی جماعتلرینه دخی متناولدر
نظیری اولدرکه برکسنه جماعت عبیدینه من شاء منکم العتق فهوحر دیمکله خطاب وسنزلردن عتقنی مراد
ایلین آزاد اولسون مضمونی اشراب ایلیوب جمله سی بردن مراد ایلسه لر جمیعا آزاد اولورلر امابرشخصه خطابله
من شئت عتقه من عبیدی فاعتقه تعبیری ایله عبیدمدن عتقنی مراد ایلدیکك آزاد اولسون مفهومنی تقریرایدوب اول
شخص دخی جمله سینك عتقنی مراد ایلسه اکرچه عندالامامین ینه جمله سی آزاد اولورلکن عندابی حنیفه رحمهم الله
تعالی ایچلرندن برینی استثنا ایله باقیلری آزاد اولور واول واحد مستثنی واحد اخیردر اکرشخص مزبورعلی الترتیب
اعتاق ایلمش ایسه ومولانك تعیین واختیارایلدیکی عبددراکراول شخص جملهٔ اعتاق ایلمش ایسه زیرا بومسئله ده
مشیتی لفظ من اکاتناول ایتمین مخاطبه نسبت ایدوب مانحن فیه مزاولان من اصاب منکم اسیرا مسئله سنده اصابت
لفظ من اکاتناول ایلین ذواته نسبت اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه اشبومسئلهٔ عتق اکرچه اصل کتابده مجملدر لکن
توضیح وتلویح وسائرکتب اصولده مبسوط ومفصل اولمغله فهم مسئله یه کفایت مقداری ضم ضمیمه یه ابتدار وهمان
دلیل ابی حنیفه یی رحمه الله تعالی ذکراوزره اقتصارایلدم اطلاع حقیقتن مراد ایلین احباب مراجعت کتب اصوله
شتاب ایده لر وصورت مفروضه ده اسیرواحده اصابتله استحقاق جمیع ثابت اولنجه اسیرمرقوم مجموعینك مملوکی
اولوب حتی بعضلرینك قریبی اولوب یاخود اعتاق ایدرسه حصه سی آزاد اولورزیراامام مصابی مصیبنه تخصیص
قیلدقده قسمتی تنصیص ایتمش منزلنده در وبعدالاصابه واقع اولان قسمتده اسیرواحد سهم جماعتده وسهم
واحده اصابتی میانده ثبوت ملکده فرق بولنمادیغی کبی قبل الاصابه واقع اولان قسمتده دخی فرق یوقدر
اماصورت مفروضه ده امام مااصبتم فهولکم دیمکله غنائملرین مجموعنه انعام ایلمش اولسه بعضلرینك قرابتی
یاخود اعتاقی ایله اول اسیرواحد نائل عتق اوله مزکه بوتنفیل منزلهٔ تقسیمده دکلدر کورمزمیسنکه مصیب

مطلب من شاء منکم عتقه فهوحر اومن شئت منهم عتقه فهوحر

مطلب بعض تصرفات المترجم

مصابی ایله امتیاز ایده میوب هر برینك مصابی جماعتلری بیننده مشترك اولور و بومقوله قسمت ومعنای قسمتدن
عاری اولان غنیمتده مجرد اصابتله ملك ثابت اولماز توضیح فرقلری اولدر که هر موضعده که مصاب بلاشركة الغیر
مصیبنه مخصوص اوله اول اصابتده معنای اصطیاد مرصوصدر که صیدده واحد یاخود جماعتك مجرد اصابتله
ملكلری ثابت اولدیغی کبی بویله اصابتله سریه نك دخی ملكلری ثابت اولور وهر موضعده که مصیبه اصحابی
مشارك اوله اول اصابت معنای اصابت غنیمتده درکه غنیمتده مجرد اصابت قبل القسمة موجب ملك اولمدیغی کبی
آنك معناسنده اولان محلده دخی اوله مز واکر امیر المسلمین دار الحربده ایکن استطلاع اعدا ایچون اوچ کسنه یی
طلیعه یه تعیین وغنائملریدن تنفیل ربعله آنلری تطمین ایدوب آنلر دخی کیدوب اسیر واحده اصابت ایدکلرندنصکره
اول اسیر برینك قریبی بولنوب یاخود بریسی آنی اعتاق ایلسه عتق نافذ اولماز زیرا اهل عسکر وارباب خمس
آنلره شریك اولمغله اصابت ایدنلرك قلت وکثرتلری غیر معتبر وملكلری قبل القسمة غیر مقرردر کورمز میسنکه
امام ایچون ولایت بیع وقسمت ثمن واردر بوصورتده قسمتله نصیبنه نه اصابت ایده جکی غیر معلومدر اما
مسئلهٔ مرقومه ده لكم ما اصبتم تعبیریله مجموع غنائملرین کندولره تقریر ایتمش اولسه اول اسیر مصاب برینك قرابتی
یاخود اعتاقی یله علی طریق الاستحسان عتقله کامیاب اولور اکرچه مقتضای قیاس عتقك بطلان واندراسیدرکه
تنفیل مزبورده مصیب مصابیله ممتاز اولمیوب اصحابی شریك وانباز اولملریله بیان اولنان اهل سریه کبی
قبل القسمة ثبوت ملکله سرافراز اوله مز لکن بطریق الاستحسان دیرزکه تنفیل امامله اول اوچ کسنه مصابلریله
امتیازلری ثابت ونمایان اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك که امامدن قبل الاصابة صادر اولان قسمت بعد الاصابة
صادر کبیدر بوجهتله تنفیل مرقوم منزلهٔ قسمتده اولوب ملكلری ثابت وبعضیلرندن حاصل اولان عتق
مثبت اولور نظیری اولدرکه امام غنائمی رایات عساکر عددی اوزره تحت رایاتده بولنان نفراته تقسیم ایچون
رؤسای رایاته تسلیم ایلدکده رایهٔ واحده نفراتندن بریسی رایه سینك سهمنده اصابت ایدن غنائمدن بعدی
هنوز رئیسلری بینلرنده تقسیم ایتمدین اعتاق ایلسه عتق نافذ اولور بومذکوراتك حکمتی اولدرکه شرکا قلیل
اولدیغجه بینلرنده شرکتلری شرکت خاصه درکه ورثه نك میراثده شرکتلری کبی مشترکده ثبوت ملكلرینه
مانع دکلدر اما شرکا کثیر اولدیغجه شرکتلری شرکت عامه درکه مسلمینك بیت المالده وغانمینك غنیمتده
شرکتلری کبی ثبوت ملکه مانعدر سؤال اولنورسه که بو بابده بین القلیل والکثیر حد فاصل نه درکه بربرندن
ممتاز ومنفصل اوله جواب ویریز که آنده فقهاء اسلاف وجوه مختلفه اوزره اختلاف ایلدیلر وجه اول اولدرکه
مادون التسعة قلیل وعتقلری جائز وتسعه ومافوقی کثیر وعتقلری غیر جائز اولمقدر زیرا رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم طقوز کسنه یی سریه قیلوب ارسال بیوردیلر وسریه بالنسبة الی الطلیعة جماعت کثیره در
وهم ثلثه نك جمع ایدوکی باتفاق الجمیع ظاهر وتسعه نصاب جمع الجمع ایدوکی باهر وجمع الجمع حد کثرت ایدوکی
معلوم ومتبادردر وجه ثانی اولدرکه مادون الاربعین قلیل وعتقلری نافذ واربعین ومافوقی کثیر وغیر نافذدر
زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری اصحاب کراملری اسلام عمر رضی الله عنهم ایله تکمیل اربعین
ایتمدکجه مکه ده اظهار دعوت دین ایتمدیلر بوجهتله اربعین اهل عز ومنعه ایدوکی مستبین اولمشدر زیرا رسول الله
صلی الله علیه وسلم اللهم اعز الاسلام باحب الرجلین الیك قول شریفلریله عمر بن الخطاب ایله عمرو بن هشام که
صکره ابوجهل ایله ملقب اولمشدر بو ایکیدن قنقیسی عند الله احب واقرب ایسه آنك اسلامیله دین اسلامك
ظهور وعزتیله دعا ایلدکلرنده اسلام عمر رضی الله عنه ده اثر اجابت هویدا اولمشیدی وعزت ومنعه انجق عدد
کثیر ایله پدیدار اولمغله اربعینك کثیر ومادونی قلیل ایدوکی آشکار اولمشدر وجه ثالث اولدرکه مادون المائة قلیل
ومائة ومافوقی کثیردر زیرا ﴿الآن خفف الله عنکم وعلم ان فیکم ضعفا فان یکن منکم مائة صابرة یغلبوا مائتین﴾
یعنی الله تعالی ضعفیکز معلومی اولمغله حالیکزه رحم وتکلیف متقدمی سیزدن تخفیف ایلدی پس ای اهل ایمان
سیزلردن مائهٔ صابره ثابته بولنسه مشرکیندن مائتینه غالب اولورلر نظم کریمنده لوازم کثرتدن اولان غلبه
انجق مائه اوزره تثبیت وتقریر اولنمشدی وهر مجتهد که اجتهاد رأیی وجوه مذکوره دن برینه بالغ اوله آنك ایچون
مقتضاسیله عمل سائغدر لکن بن برعدد ایله تعدید وبروقتله تحدید ایتمیوب دیرمکه اکر منعه سیز برقوم ایسه لر
قلیلدر وعتقلری جائزدر والا فلا زیرا بوبابده نص یوقدر ورأی ایله نصب مقادیر غیر جائزدر ومنعه احوال ناسله
مختلفدر بونده طریق مستقیم انجق رأی امامه تسلیم وحقلرنده حکم امامی تحکیم ایلمکدر ومعانی فقهه اقرب اولان
همان بوقول اصوبدر وبومسئله کتاب الشفعه ده بیان ایلدیکمز استحقاق شفعه ده برنهرده شرکت خاصه ایله

مطلب الشرکة الخاصة لاتمنع ثبوت الملك والعامة تمنع

مطلب اختلاف الفقهاء فی حد القلة والکثرة وعدد اهل المنعة

شرکت عامه میاننده فرق مسئله سنك نظیریدر وآنده ذکر ایلدیکمز قولك هر بری بونده دخی مستفیددر وبیلك
کرکدر که هر ماده ده که عددلری قلیل وعتقلری نافذدر بو ذکر ایلدیك آنده امام ایچون قتل اسراء رجال
غیر حلالدر که آنلر غنیمت مقسومه کبی مالك اولمشلردر وقسمت بین العرفاء صورتی بویله دربلکه دخی اظهردرکه
آنده بین الافراد هنوز تقسیم اولنمامش ایسه ده قسمت اولی ایله بین الرایات تقسیم جمل ایله ملكلری ثابت اولمشدر
واکر اول عدد قلیلی امام دار اسلامدن تسبیل ایتمش اولوب اصابت غنائمدن صکره بعضیلری رقیق مغنمی
بعد الاحراز وقبل القسمة اعتاق ایلسه بالنظر الی القیاس بطلان عتق بی التباسدر زیرا بوصورتده مصابلری
غنیمتدر کورمز میسنکه دار الحربده آنلره امداد لاحق اولسه شریك اولورلر بوجهتله قبل القسمة ملكلری ثابت
اوله مز وهم ارباب خمس دخی شریکلردر بوجهتله امام غنیمتلرنده رأی وتصرفه قادر اولمغله عند القسمة
نصیب معتق نه اوله جغی نامعلومدر وبالنظر الی الاستحسان تنفیذ عتقله احسان اولنور زیرا عددلری قلیل اولمغله
شرکتلری شرکت خاصه اولوب دار الحربده بعد تنفیل الامام بعث اولنان طلیعه نك مجرد اصابتله حقلری
تأکد ایلدیکی حسبیله بونلرك احرازایله حقلری تأکد ایلمشدر بناء علیه عتق طلیعه بعد الاصابة نافذ اولدیغی کبی
بونده دخی بعد الاحراز نافذدر کورمز میسنکه مبعوث انجق شخص واحد اولوب اسیرلرینی بعد الاحراز اعتاق
ایدوب یاخود اقرباسی بولنسه لر نفوذ عتق بی اشتباهدر اما دار الحربده اعتاق ایلسه قبل الاحراز حق متأکد
اولمامغله نافذ دکلدر ونفوذ عتق صورتلرنده نظر اولنور اکر مبعوث موسر اولوب شخص واحد ایسه یالکز
ارباب خمسه معتقندن حصهٔ خمسی واکر رفیقلری وار ایسه معتق آنلرك حصه لرینی دخی ضامن اولور
واکر معتق معسر ایسه عتق عبد مشترك حکمی اوزره رقیق حصهٔ اصحابنده سعایت ایدر اما حصهٔ خمسده
کرکدر که امام رقیق استسعا ایلیه زیرا خمس انجق حق محتاجین اولوب رقیق دخی موجب سعایت اولان
وقت اعتاقنده برشیئه مالك اولمامغله آنلرك احتیاجلری جمله دن اظهردر بناء علیه حصهٔ خمسی آنلرده ابقا لایق
واحرادر بوصورتده اسراء رجاله کلسه لر بعد الاحراز امام ایچون قتللرینه جواز یوقدر زیرا مصابلرنده
شرکتلری شرکت خاصه اولوب احرازایله حقلری تأکد ایلمشدر اما قبل الاحراز قتللری جائزدر زیرا
مصابلری علی الاطلاق غنیمت اولدیغندن قبل الاحراز مجرد اصابتله حقلری متأکد اولمشدرر والله اعلم

* باب النفل الذی یبطل بامر الامیر والذی لایبطل *

یعنی بعد التنفیل ابطال امیرایله باطل اولوب اولمیان انفالك محل تفصیلیدر اکر امیر دار الحربده عسکردن تنفیل ربعله
برسریه تسییر ایدوب عسکردن بعید اولدقلرندنصکره امام هزیمتلرندن خوفله سریهٔ اخری دخی ترتیب
وآنلری سریهٔ اولایه التحاق ایدیکز هرنه یه اصابت ایدرسکز نفل وغیریده شریکلرسزدیمکله ترغیب ایلدکده آنلر
دخی سریهٔ اولی ظفریاب غنائم اولدقلرندنصکره ادراك ومعسکره رجوعده معیت واشتراك ایلسه لر سریهٔ ثانیه
ایچون نفلدن نسنه یوقدر زیرا سریهٔ اولانك نفس اصابتله شرکت غیری سلب اوزره منفلده حقلری متأکد
اولوب احرازایله تأکد حق غانمین منزلنه نازل اولمشدرکه بعد الاحراز غانمینه تشریك مدد مقدور امام اولمدیغی کبی
بونده دخی دکلدر اما لحوق سریهٔ ثانیه دنصکره اتفاقله بعض غنائمه دخی التحاق ایلسه لر نفل غنیمت ثانیه ده
اشتراك ایدرلر زیرا امام دفعهٔ اولاده سریهٔ اولایه وثانیه ده ثانیه یه تنفیل ایتمشدر وثبوت حق منفلین نفس اصابته
منوط ایکن ایکیسی بردن اصابتده معیت ایتمشلردر بوصورتده سریهٔ اولی یوز فارس وثانیه اللی فارس واللی راجل
اولوب حین اجتماعلرنده سریهٔ ثانیه کندو حقلرنده سبقت ایدن تنفیل امامی اولایه اعلام ایتمدین بالمعیه بعض
غنائمله اغتنام ایلسه لر اولبابده هر سریه نك نفللرین تفهیم ایچون اول غنیمت اولا بین السریتین سهام فرسان
ورجاله اوزره تقسیم وهر سریه یه اصابت ایلین غنائمدن اول سریه نك نفللری بلانقصان تسلیم صکره مابقی
بعد التخمیس سریتین ایله عسکر میاننده سهام غنیمت اوزره تنظیم قیلنور زیرا سریهٔ اولی یوز فارس اولوب تنفیل
سابقله ربع غنیمتلرینه مستحق اولمشلردر وامام ایچون آنلره اعلام ایتمدین اول تنفیلدن رجوع برله ابطال حقلری
نامشروع اولدیغی کبی ینه قبل الاعلام تشریك غیر ایله تنقیص حقلری دخی غیر مسموعدر زیرا تشریك
وابطالدن هر بری طرف امامدن اول سریه یه خطاب اولمغله حق مکلفیندن قبل العلم حکم خطاب شرعی
ثابت اولمدیغی کبی حق سریه ده دخی حکم خطاب امام ثابت اوله مز اما بومسئله ده قبل الاغتنام سریهٔ اولایه
اعلام ایتمش اولسه لر بعد العلم حکم خطاب حقلرنده ثابت اولمغله نفللرین علی السویه اقتسام ایدرلر نکته سی
اولدرکه امامك تنفیل سابق قبل الاصابه موقوف غیر لازمدر کورمز میسنکه اعلام ایده رك رجوعی صحیحدر

مطلب حکم الخطاب لایثبت قبل علم المخاطب

كذلك بعد الاعلام تشريكله نقض حقلری دخی صحیحدر كذلك سریهٔ اولانك انجق امیرینه اعلام ایتمش
اولسه‌لر امیرنائب جماعت اولمغله جمله‌یه اعلام کبیدر كذلك جمهوری بیله جك رتبه ده اظهار ایتمش اولسه‌لر
بنه هربرینه اخبار حکمنده درکه هر برینه علی الانفراد اعلاملری متعذر وانجق جهورلرینه افهاملری متیسردر
نظیری دارالاسلامده شایع اولان خطاب شارعدرکه آنده عالم وجاهل برابر حتی اهل ذمتدن اسلامه کلن جهله‌یه
بعد الاسلام ترك ایلدکلری صلواتك وجوب قضاسی مقرردر اما دارالحربده اسلامه کلنلر بشقه درکه دارالحربده
خطاب شارع غیر شایعدر ومسئلهٔ مفروضه ده اکر امیر سریهٔ ثانیه‌یه نفلك ایکی ثلثنی واولایه برثلثنی تنفیل اوزره
تسییر ایتمش اولوب بعد الملاقاة سریهٔ اولایه شرکت تنفیلارین افهام ایدوب فصل تفصیللرین اعلام ایتدین
بالمعیه بعض غنائمله اغتنام ایلسه‌لر سریهٔ اولی تقسیم سابقدن کندولره اصابت ایدن غنا ثمدن نفللرین
علی وجه الکمال اخذ واستکمال ایدرلر زیرا تفصیل مذکور تنقیص حقله ضررلرین موجب اولمغله قبل العلم
حکم خطاب تفصیل آنلره واجب اولماز اما تفصیلی دخی اعلام ایتمش اولسه‌لر حکم خطاب تفصیل دخی
حقلرنده محتوم ونفللری قول امام اوزره ثلث وثلثین ایله مقسوم اولور مؤلف همام توضیح مسئله‌یه اهتمامله دیرکه
اکر امام ایچون بدون الاعلام تنقیص حقلری جائز اولیدی مجموع نفلی اولادن تخلیصله ثانیه‌یه تخصیصی دخی
جائز اولور ایدی حال آنکه براهل تمییز ایچون بو بابده مجال تجویز یوقدرکه غرض تنفیل انجق تحریض
قتال ایکن تجویز مذکور فواتنه بادیدر زیرا امام بدون الاعلام ابطال تنفیله قادر اولنجه سریه‌سنی بعد البعد
تنفیلنه اعتماد وخدمتلرنده اجتهاد ایلمزلر جمله‌نك معلومیدرکه سریهٔ اولی کندیلدنصکره امام اهل عسکره
بن آنلرك نفللرینی ابطال ایلدم دیو تصریح ایلسه سریه بیلدکجه قطعا صحیح دکلدر ابطالی صحیح اولمدیغی کبی
قبل الاعلام سریهٔ ثانیه‌یه تحویلی دخی تصحیح اولنماز لکن اعلامدنصکره کرك ابطال وکرك تحویلی تنفیذ
وتکمیل قیلنور کورمزمیسنکه امام بربهادر بنامه ان قتلت هذا القتیل فلك سلبه دیوب اولدخی مبارزه‌یه
چیقدقده بن نفلنی ابطال ایلدم دیسه قبل اداء الخدمه معلومی اولمدقجه تنفیلی باطل اولماز صورت سابقه دخی
بویله‌در واکر امیر مصیصه مصیصه دن برسریه تسبیل ورجاله‌نك غیری یالکز اصحاب خیله تنفیل ایلمه
جائز کورلمز زیرا مصیصه دار اسلامده وسط رومده بربلده اولمغله اول سریه مبعوث دار اسلام وتنفیللری
تنفیل عامدر زیرا بوصورتده اهل سریه بالتمام انجق اصحاب خیل اولوب رجاله معیت ایتسه‌لر دخی تبرعا ایتمش اولورلر
وسابقا بیان ایلدیك که بو مثللو سریه‌یه تنفیل عامده کاهیجه خمسی ابطال وتفضیل فارسی اهمال بواندیغندن بشقه
فائدهٔ زائده‌سی قطعا یوقدر لکن معینلرنده استعمال منجنیقه قادر یاخود حفر لغمده ماهر کسنه‌لری ارسال
وآنلره کفایت ومشقتلری ایچون برمقدار تنفیل نوال ایلسه جائزدرکه بعض اهل سریه‌یه من قتل قتیلا فله سلبه
دیمك منزلنده تنفیل خاصدر اما دارالحربده بعث اولنان سریه بشقه درکه آنده یالکز تنفیل اصحاب خیل جائزدر
زیرا آنده مقصود قطع شرکت جیش اولمغله تعمیم تنفیل حقلرنده مانع صحت دکلدر کذلك دارالحربده اصحاب
براذینك غیری یالکز اصحاب خیل عراب ایچون تنفیل ایلسه اولدخی جائزدر زیرا عراب افراس عربدرکه طلب
وهربده اقوی واسرعدر وبراذین افراس عجمدرکه قتال اوزره اصبر واشجع وعند الاماله الین واطوعدر
وتنفیل کفایت ومشقت حسبیله اولدیغندن امام مقتضای مقامله رأی وانظار واحد فریقینی تنفیله
تخصیص واختیار قیلمق جائزدر والله اعلم

باب نفل الامیر * یعنی امیر عسکر دخی حصه‌مند تنفیل اولدیغنك محل تفصیلیدر چونکه امیر من قتل قتیلا فله
سلبه دیو عسکری تبشیر ایدوب بعده کندو برمشرکی قتل وتدمیر ایلسه بطریق الاستحسان سلبنه دست رسان
اولور اکرچه قیاسه نظر ایله عدم استحقاقی اظهردرکه غیریلری انجق امیرك ایجابی ایله کسب استحقاق
ایدرلر ایکن کندو ولایت امارتله نفسی ایچون ایجابه مالك اولمیوب شول قاضی منزلنده اولورکه نفسی ایچون قضایه
متملك اوله من کورمزمیسنکه نفسنی تخصیصله ان قتلت انا قتیلا فلی سلبه دیو تنصیص قیلسه جائز کورلمز
اکر بو بابده غیریلری کبی اولسه غیریلر حقنده تخصیص وتعمیمله ایجابی صحیح اولدیغی کبی کندو حقنده
دخی تصحیح اولنور ایدی وهم تنفیل انجق تحریض قتال ایچون اولوب قتال امیره امارتی کفایت ایتمکله تحریض
نفسه حاجت اولمیوب همان تخصیص غیره غیرت ایدر لکن وجه استحسان اولدرکه امیر بولفظله جیشه ایجاب
نفل ایدوب کندو دخی آنلردن برکسنه اولمغله کندو دخی کسب استحقاق ایدر کورمزمیسنکه شرعا واجب اولان سهمده
کرك فارس وکرك راجل عسکردن بریسی کبی قسمته واصلدر پس کندو ایجابیله کلن استحقاقده دخی بویله‌در

کورمزمیسنکه برعلج مبارز دعوت مبارزه وامیر دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تشجیع مناجزه ایدوب برفرد
مقاومته قیام ایده‌مدکده بالنفس خروجله آنی قتل واعدام ایلسه سلبنه استحقاقی محل کلام دکلدر اما ان قتلت انا
دیو تنفیلی نفسنه تخصیص صورتی بشقه درکه آنده نفسی ایچون حکم ایلین قاضی کبی متهم وعند التعمیم
عدم تهمت حسبیله حکم ایجابی غیریلری کبی کندو حقنده دخی لازم وملتزم مدر کورمزمیسنکه طعام وعلفك
اباحت تناول اختصاص امیر ایله محل تهمت اولمدیغندن حق عسکرده ثبوتی کبی حق امامده دخی ثابتدر کذلك
تنفیلنی غیره تخصیص وعدم دخول نفسنی تنصیص ایلسه بونده دخی تهمت متمکنه اولمیوب بوفعلی صفت
نظر مسلمین اوزره اولمقدن خارج اولماز فعلی هذا من قتل منکم قتیلا دیمکله سزدن بریکز قتل ایلسه مفهومنی
افهام وصکره قتله کندو اقدام ایلسه اخذ سلبه اقتحام ایده‌مز زیرا منکم قولنده عسکردن بعضیلرینه
تخصیص ایلدیکندن حکم کلامی نفسنه متناول اوله‌مز الکن صورت اولی بشقه‌در کورمزمیسنکه برکسنه عبدینه
اعتق مما لیکی دیوب اول عبد دخی سائر مما لیکنه تخصیص خطابله انتم احرار دیسه عبد مزبور داخل
عتق اوله‌مز اما عمومله مما لیکك احرار دیسه داخل اولور واکر ان قتلت انا قتیلا فلی سلبه دیوب بعده برفردی قتل
ایتمدین ومن قتل منکم قتیلا فله سلبه قولنی عطف ایدوب صکره کندو قتل ایلسه مستحق اولور زیرا تنفیل عام
کلامین وکلام واحد ایله حاصل اولمقده فرق اولمیوب بو بابده انضمام کلامین ایله تنفیلی عمومه منقلب اولمشدر
نکته‌سی اولدرکه کلام اولی تخصیصله تمکن تهمته بناء غیر صحیح ایدی لکن کلام ثانیسی ایله ایجابی جمله
حقنده عام وصحیح اولدیغندن صحت ایجابه مانع اولان تخصیص باطل اولدقدنصکره تهمت مرقومه زائل اولمشدر
واکر کلام ثانیدن اقدم برینی وصکره برینی قتل ایتمش ایسه ثانینك سلبنه مستحق اولوب اولك اوله‌مز زیرا سبب
سلب قیلدیغی قتلی اولده قبل صحة الایجاب حاصل اولمغله سلبی غنیمده داخل اولوب صکره کلام ثانی عندنده هنوز
انشاء تنفیل عام ایتمش کبی اولمغله ایجابی صحته انقلاب وکندو دخی آندنصکره استحقاق سلبی اکتساب ایلمشدر
زیرا لفظ تنفیل قبل التنفیل غنیمت اولان نسنه‌یه متناول اولمامغله اول نسنه‌ده مؤثر وعامل اوله‌مز وصکره‌دن کسب
تناول ایلسه دخی تنفیل بعد الاصابه اولمغله ینه صحیح اوله‌مز واکر امیر بن قتل قتیل ایدرسم سلبی بنم اولسون
وسزدن اول کسنه که قتل قتیل ایلیه سلبی آنك اولسون مضمونده ان قتلت قتیلا فلی سلبه ومن قتل منکم قتیلا
فله سلبه دیمکله تنفیل ایدوب بعده امیر ایکی مشرکی وعسکردن بررجل دخی ایکی مشرکی قتل وتنکیل ایلسه‌لر
امیر انجق مقتول اولینك سلبنه مستحق اولوب اول رجل ایکی مقتولینك دخی سلبلرینه مستحق اولور زیرا امیر
نفسی ایچون مقتضی تکرار اولمیان حرف شرطله ایجاب ایتمشدر کورمزمیسنکه برکسنه زوجه‌سینه ان دخلت
الدار فانت طالق دیوب اولدخی ایکی کره دخول ایلسه انجق طلقهٔ واحده واقع اولور اما عسکر ایچون سابقا
عمومی بیان قیلدیغمز لفظ من ایله ایجاب ایلمشدرکه هر برینك قتل ایلدیکی هر برقتیله شامل اولوب بررجل بکرامی
قتیلی قتل ایلسه جمله‌سینك اسلابنه نائل اولور بناء علیه برشخصه ان قتلت قتیلا فلك سلبه دیوب اولدخی
ایکی قتیلی قتل ایلسه انجق مقتول اولینك سلبنه مستحق اولور زیرا بیان مشروح اوزره استحقاقی شرطه تعلیق
وقتل اول ایله انتهاء شرط تحقیق اولنوب کلامنده عموم وتکراره دلالت ایدر نسنه تنسیق اولنمامشدر اما
ان قتل رجل منکم قتیلا فله سلبه دیو جمیع عسکره خطاب ایدوب عسکردن برشخص دخی اون عدد کافری قتله
شتاب ایلسه بطریق الاستحسان مستحق جمیع اسلاب اولوب ومقتضای قیاس مسئلهٔ سابقه‌ده اولان تخصیص خطاب
کبی انجق سلب قتیل اولی استیجابدر وجه استحسان اولدرکه امیر ایجابنده انسان معینی قصد وتعیین ایتمکله کلامی
عموم اوزره مستبین اولمشدر کورمزمیسنکه جمیع مخاطبینه متناول ومجموع مخاطبینه عمومی کبی جماعت مقتولینه دخی
عام وشاملدر لکن مسئلهٔ سابقه بویله دکلدر کورمزمیسنکه بومسئله‌ده اون مسلم اون مشرکی قتل ایلسه‌لر هر بری
سلب قتیلنه مستحق اولور پس قاتل عشره بریسی اولسه دخی بویله‌در بین المسئلتین فرق حقیقی اولدرکه بومسئله‌ده
مقصد امام نکایت اعداده مبالغه اوزره تحریض عسکر اسلامدر ومعنای نکایتده قاتل عشره مسلمیندن واحد
یاخود عشره اولمقده تفاوت یوقدر اما مسئلهٔ سابقه‌ده مرام اول شخصك قوت وجلادتنی امتحان واستعلامدرکه
اثبات عموم مقتولینه عدم توقفی مالا کلامدر واکر امیر شجاعتمآب رجال عشره‌ده بالنفس داخل ایکن من قتل منا قتیلا
فله سلبه یاخود ان قتل منا رجل قتیلا فله سلبه دیو اول عشره‌یه خطاب بعده بالنفس ایکی یا اوچ مشرکی
قتله شتاب ایلسه مستحق جمیع اسلابدر زیرا ایجابنده تسعه یی نفسنه تشریکله معنای تهمت منتفی وکلامی باعتبار المعنی
المذکور عمومه منتهی اولوب تسعه مع الامیر قتل ایتمش اولسه‌لر مستحق اوله جقلری اسلاب مقتولینه یالکز

مطلب الخطاب الشایع فی دار الاسلام یشتمل فیه العالم والجاهل بخلاف دار الحرب

مطلب القاضی لا یقضی لنفسه

مطلب قال لعبده اعتق مما لیکی فقال انتم احرار لا یدخل هو

مطلب حرف الشرط لا یوجب التکرار

مطلب قال ان دخلت فانت طالق قد دخلت دخلتین

امیر مستحق اولور و اكر شخص معینه ان قتلت قتیلا فلك سلبه دیو خطاب اولدخی ضربهٔ واحده ایله ایكی
مشركی بردن قتله شتاب ایلسه ایجاب مذكور واحده مقصور اولمغله انجق برینك سلبنی استیعاب وقنقیسنی
دیلرسه آنی انتخاب ایدر زیرا احد همادة حق ثابت اولمغله خیار بیانی اكا منوطدر بو بابده موجب امام اولمق خیار
بیان امامك اولمغی مستوجبدر دیو سؤال كلمز كه امامدن بو مقوله كلام بیان سببدر یوقسه نفس سبب قتلدر وخیار
بیان مباشر سببك حقیدر وغایة مافی الباب اول قاتل افضل سلبینی انتخاب ایتمكدر وضربهٔ واحده سیله انجق اول
افضلك صاحبنی قتل ایتمش اولسه استحقاقی نمایان ایكن مزید فوتی اعلا نله برمشركی دخی قتل ایتدی دیو آندن محروم
قیلق جائز دكلدر كذلك اول شخصه ان اصبت اسیرا فهو لك دیوب اول دخی اخذهٔ واحده ایله ایكی
اسیره فرصتیاب اولسه بینه علت مذكوره اوزره برینی استصحاب واعلاسنی انتخاب ایدر واكر امیر تنفیل ردیم ایلدیكی
سریه ایله برابر كیدوب غنائمه اصابت ایلسه‌لر امیر دخی نفلده سریه ایله مشاركت ایدر زیرا اصحاب سریه‌یه ایجاب
نفل ایدوب كندو دخی آنلردن بریسی اولمشدر ومقدما امام عندالتعمیم استحقاق نفلده غیریلری كبیدر دیو
بیان ایلدیكمز بومسئله دن مستبان اولور زیرا حكم مذكور سریه ده اظهردر كه سریه ده استحقاق نفل
استحقاق غنیمت هیئتی اوزره در كورمزمیسنكه استحقاق نفلده سریه دن مباشر قتاله رده وپناه اولنلر برابردر واستحقاق
غنیمتده امام بمنزلة الجیشدر بناء علیه سریه ایله برابر كتدكده استحقاق نفلده دخی بمنزلة السریه در والله الموفق

* باب من النفل الذی یصیر لهم ولا یبطل اذا نفل بعضهم دون بعض *

یعنی امیر بعض عسكره تنفیل ایدوب بعض آخره ایتمدكده اول نفلدن منفلینه واصل یاخود عدم صحتله باطل اولدیغنه
دائر مسائل ودلائلدر اكر امیر ان قتل رجل منكم قتیلا فله سلبه دیوب بعده ایكی رجل قتیل واحده متفق
بولنسه‌لر ایكیسی بردن سلبنه مستحق اولورلر زیرا كلامی مخرج عمومده اصدار وقصدی نكایت اعدا اوزره
تحریض ایدوكی اظهار ایلمشدر وبو بابده قاتل واحد ومتعدد اولمقده تفاوت یوقدر مكر امیر ان قتل رجل منكم
وحده دیمكله استقلال قاتلی بیان وتفسیر ایده بوصورتده مرامی استبداد قتاله اظهار جلادته تحریض اولوب
اولدخی اشتراكله حاصل اولمامغله قاتلینك بری دخی سلبدن نسنه‌یه واصل اوله‌مز واكر اون مشرك دعوای
مبارزه‌یه قیام وامیر دخی اون مسلمه ان قتلتموهم فلكم اسلابهم دیمكله بونلری قتل ایدرسكز اسلابلری
سزلك اولسون مضمونی اعلام وهر مسلم بر مشركی قتل واعدام ایلسه بوصورتده هر بری یالكز سلب قتیلنه
استحقاقله بنام اولور زیرا خطابله تعمیم عشره من قتل قتیلا فله سلبه دیمكله تعمیم كل منزله سنده درنكته‌سی
اولدر كه بر ذی العدد آخر ذی العدده مقابل اولسه انقسام الآحاد علی الآحاد اوزره دلالت ایدر مثلا اعط هؤلاء العشرة
هذه الدراهم العشرة دینلسه هر برینه بر درهم ویردیمك اولور كذلك ان قتلتموهم كبی جماعته عبارهٔ جمعله نسبت اولنان
فعل دخی افراد اوزره انقسامی مقتضیدر مثلا ركب القوم دوابهم دینلسه هر برینك كندو دابه سنه ركوبی فهم اولنور
لكن صورت مفروضه ده طقوزی طقوزینی قتل ایدوب همان مشرك عاشر مسلم عاشری قتل یاخود مشرك
عاشر قتل اولنمایوب فرار ایلسه بنه قاتلیندن هر بری سلب مقتوله واصل اولورلر اكرچه ظاهر حالی قتل
عشره تحقق ایتمدكجه عدم نیل انفالدر لكن بو كلامدن امامك مرامی انجق قتلی سبب استحقاق سلب قیلمقدر
یوقسه قتل تمام عشره‌یی شرط قیلمق دكلدر مكر كه لكم اسلابهم ان قتلتموهم كلهم فلم تفادروا منهم احدا
دیو تنصیص وتحقیقله استحقاقلرینی شرط قتل جمیعه تعلیق ایده بوصورتده شرط مشروطه جملة مقابل
اولوب جزأ فجزأ معادل اولمامغله تماما ثابت اولمادقچه جزاسندن بر نسنه ثابت اوله‌مز اما بویله تنصیص
ایتمدكجه كلام مطلق مفهوم عادیسنه منصرف وقتللریله دفع شرلری اوزره تحریضه منعطف اولوب
بو مقصددن مقدار حاصل ایله استحقاق اسلابه واصل اولورلر كذلك بر سریه‌یه ایتوا حصن كذا فان قتلتم
مقاتلیه وفتحتموه فلكم الربع یعنی فلان حصنه كیدیكز اكر مقاتلرینی قتل وفتح ایدرسكز ربعی سزلك
اولسون دیمكله ارسال ایدوب آنلردخی اعضلرینی یاخود رئیسلرینی قتل وجمعیلرینی تفریق وحصنی فتح
ایلسه‌لر نفللرینه مستحق اولورلر زیرا مفهوم كلامی قتاله تفریق جمع وفتح حصن ایدی اولدخی حاصل اولدی
اما اول حصنی بلا قتال فتح ایلسه‌لر مستحق اوله‌مزلر زیرا سبب استحقاقلری اولان قتال تحقق ایتمشدر
كورمزمیسنكه ان قتلتم مقاتلته وسبیتم ذریته فلكم كذا دیوب آنلر دخی بعضلرین قتل وباقیلرین سبی
ایلسه‌لر مستحق اولورلر اما بلا قتال جمله سنی اخذ ایلسه‌لر علت مذكوره‌یه بناءً مستحق اوله‌مزلر واكر ایچیكزدن
بر كسنه قتل قتیل ایلسه مفهومنده ان قتل انسان منكم قتیلا دیدكده مسلمیندن ایكی كسنه برقتیلی قتل ایلسه‌لر

مطلب العدد اذا قوبل بذی العدد والفعل اذا اضیف الی جماعة بعبارة الجمع

سلبی بینلرنده تنصیف اولنور وصورت مفروضه ده بر مسلم بر مشركی قتله عازم ایكن بشقه بر مشرك بر مسلمی
ضرب ایدهیم دیرایكن سلاحی اول مشركه اصابتله قتلده اول مسلمه مشارك اولسه نصف سلب مسلمه سالم
ونصف آخری داخل مغانم قیلنور زیرا حق مسلمده شریك قتل مسلم آخركبی اعتبار وحق مشركده شریك
قتل مشرك آخركبی اختیار اولنور نكته‌سی اولدر كه ایجاب تنفیل انجق مسلمین ایچون اولوب استحقاق مسلم دخی
انجق مباشرت قیلدیغی سبب مقدار یله تقدیر اولنور مسلم مرقوم دخی غیر ایله مشارك اولدقده همان قتل
نصف نفسنه مباشرت ایتمشدر كورمزمیسنكه مسلم مسلم آخری مشاركت غیر ایله خطأ قتل ایلسه اوزرینه
انجق نصف دیت لازم كلور پس قتله واجب اولان غرمده قاتل نصف قیلندقده مستحق اولوب اولمیه جغی
غنمده دخی قاتل نصف قیلنور واكر امام من قتل بطریقا فله سلبه دیوب عسكره بر مسلم بطریق اولمیان
برمشركی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله‌مز زیرا بونده غرض امیر قتلی كسر شوكت مشركینه بادی اوله‌جق
شخصی قتله تحریض ایكن حصولنه‌ذیرا اولما مشدر كورمزمیسنكه من قتل الملك فله سلبه دیمش اولوب اول
دخی ملكك غیری برمشركی قتل ایلسه نسنه‌یه مستحق اوله‌مز واكر من قتل بطریقا فله من الغنیمة الف درهم
دیوب بر مسلم دخی بر بطریق قتل ایلسه سببه مباشرت ایتمش اولمغله ایجاب قیلنان غنیمتدن بیك درهمه مستحق
اولور لكن بعد القتل ظفر بولدقلری غنائمدن ویریلور حتی بعد القتل برشیئه ظفر بوله‌مزلر ایسه قبل القتل
اغتنام ایلدكلرندن نسنه ویریلمز زیرا آنده سهام مسلمین واجب اولمغله آندن تنفیلی تنفیل بعد الاصابه اولوب
جائز كوریلمز واكر من قتل منكم صعلوكا فله سلبه دیمش اولوب بر مسلم دخی بر بطریق یاخود ملكلرینی
قتل ایلسه برشیئه مستحق اوله‌مز زیرا امیر صعلوك یعنی فقیرك سلبنی ایجاب ایتمشدر واسلاب بطارقه وملوك البته
سلب صعلوكدن افضل وایجاب ادنی ایله استحقاق اعلی غیر محتملدر اما من قتل صعلوكا فله مائة درهم
دیمش اولوب اول مسلم دخی قتل بطریق ایتمش اولسه مسئله بشقه‌در كه مائه‌یه مستحق اولور زیرا شرطی
اتیاندن ماعدا زیاده دخی قیلمشدر كه قتل بطریقله كسر شوكت مشركین قتل صعلوكله كسر شوكتلرندن
اظهر واقوادر ومقابله‌سنده قاتل ایچون تسمیه قیلنان مائه معلوم ومعیندر انجق اكا مستحق اولور وبو مسئله
وبعده آخر بابه دكین كلهجك مسئله‌لر باصل اوزره مبنیدر اصل مرقوم اولدر كه بر كسنه‌یه تنفیله شیٔ معین
واجب اولدقده اول كسنه شرطك كرك طرف ادنی وكرك اعلاسنی اتیان ایلسون شیٔ آخره مستحق اوله‌مز زیرا
محل استحقاق حاصل اولدیغه ایجاب عامل اوله‌مز وفیجاز اكمال مسمی ایجاب اولندقده اول كسنه اوزرینه شرط
قیلنان امرك خلاف جنسنی اتیان ایدرسه مخالفت جنسله امتثال بولنمادیغندن مسمادن برشیئه مستحق اوله‌مز
واكر جنسنی اتیان ایدرسه بوصورتده اكر شرطدن ادنی ایسه استكمال مقصود ایله امتثال امر متحقق اولمامغله
ینه برشیئه مستحق اوله‌مز واكر اعلی ایسه امتثال امردن فضله زیادهٔ فاضله‌سی دخی رونما اولمغله مستحق
مسمی اولور بناء علیه امیر من قتل شیخا فله سلبه دیو خطاب اولدخی همان برشابی قتله شتاب ایلسه مشروطی
مع الزیادة استجلاب ایتمكله استحقاق سلبی اكتساب ایدر زیرا قتل شابده نكایت دوشمن وجلادت قاتل خصم
افكن اكثر وابین وشیخ وشابك تفاوت سلبلری غیر معتبر اندرا اما امیر من قتل شابا دیو خطاب اولدخی
انجق قتل شیخه ظفریاب اولورسه نكایت وجلادتده شرطدن دون اولمغله استحقاق سلبنی اكتساب ایده‌مز
واكر من جاء باسیر فهو له دیدكده بر وصیف صغیر كتورسه یاخود من جاء بوصیف دیدكده
بر اسیر كبیر كتورسه برشیئه مستحق اوله‌مز زیرا لفظ اسیر اسردن مشتق اولمغله مدافعه‌یه قادر وضبطی شد واسره
محتاج اولنلره اطلاق اولنمغله وصیفه مغائردر كذلك من جاء بوصیف دیدكده بر طفل رضیع یاخود برضیع
دیدكده بر وصیف كتورسه ینه مستحق اوله‌مز زیرا وصیف رضیعله متنافی اولدیغندن محل ایجاب حق متنفی
اولمشدر واكر من جاء بالف درهم فله منها مائة دیوب اولدخی بیك دینار كتورسه ینه برشیئه مستحق اوله‌مز
زیرا امیر اكا كتوردیكی دراهمدن یوز درهم ایجاب ایتمش اولوب دراهم ودنانیر جنسلرنده تخالف اولمغله محل حق
تخلف ایتمشدر واكر من جاء بوصیف فله مائة درهم دیوب اولدخی بر وصیفه كتورسه ینه نسنه‌یه مستحق
اوله‌مز زیرا بنی آدمك ذكور واناثی بحسب المقصود متباینین اولمغله جنسین مختلفین عد اولنور بو جهتدن
برشخصی عبد اولمق اوزره اشترا ایدوب امه اید وكی ظاهر اولسه بیع منعقد اولماز واختلاف جنسله امتثال امر
بولنماز واكر من جاء بشاب فله مائة درهم دیدكده برشیخی اخذ ایدوب كتورسه نسنه‌یه مستحق اوله‌مز لكن
عكس مسئله ده مستحق اولور زیرا شیخ وشاب جنس واحد وشاب امر مقصودده شیخ اوزره زائد اولوب ازید

مطلب قال من قتل بطریقا او ملكا البطریق واحد البطارقة وهی للروم بمنزلة القواد للعرب وعن قدامة یقال لمن كان علی عشرة آلاف رجل بطریق كذا فی المغرب وقال فی القاموس البطریق القائد من قواد الروم تحت یده عشرة آلاف رجل ثم الطرخان علی خمسة آلاف ثم القومس علی مائتین *

مطلب لو اشتری علی انه عبد فاذا هی امة

واعلى موجب استحقاق ایدوکی اظهر واجلی در اما کتوردیکی مشروطدن انقص ایسه نسنه یه مستحق اوله مز
مثلا امیر من جاء بالف درهم غلة فله مائة درهم دیو غله تسمیه اولنان کسك درهم کتورمسین شرط ایدوب
اولدخی بیك دراهم جیاد کتورسه یوز کسك درهمه مستحق اولور زیرا جنسلری واحد وکتوردیکی افضل
وزائد در لکن تسمیه اولنان یوزکسك درهمه مستحق اوالور کذلك من جاء بالف غلة فله عشرها دیوب
اولدخی دراهم غله دن اجود اولان نقد بیت المالدن بیك درهم کتورسه ینه دراهم غله دن عشرینه مستحق
اولور زیرا امام اکا فضله یی ایجاب ایتممشدر وتسمیه ایله کلن استحقاق انجق قدر مسمی ایله تقدیر اولنور واکر
من جاء بالف جیاد فله مائة دیوب اولدخی الف غله کتورسه مشروطدن دون اولمغله نسنه یه مستحق اوله مز
واکر من جاء بعشرة شیاه فله شاة دیوب اون عدد بقره کتورسه اختلاف جنسه بناء نسنه یه مستحق اوله مز
واکر من جاء بعشرة اثواب دیباج فله کذا دیوب اولدخی بزیون دیدکلری اون ثوبله کلسه یاخود مسئله
على العکس اولسه اختلاف جنسه بناء نسنه یه مستحق اوله مز واکر من جاء بعشرة اثواب بزیون احمر دیوب
اولدخی اون عدد اصفر یاخود اخضر ثوب بزیونله کلسه نظر اولنور افضلی احمری ایسه نسنه یه مستحق اولمیوب
جمله سی برابر یاخود جمله دن کمتر ایسه بو بابده اختلاف اوصاف وار ایسه ده اتحاد جنسه بناء مسمایه مستحق اولور
کورمز میسنکه ثوب بزیونی احمر اولمق اوزره اشترا ایتدکده اخضر ظهور ایلسه بیعی صحیحدر وبغل وفرس
وحمار دخی اصل مذکوره تفریع اولنور مثلا من جاء بفرس فله مائة دیوب اولدخی برذونله کلسه مستحق
اوله میوب عکس مسئله ده مستحق اولور زیرا فرس وبرذون جنس واحد لکن فرس افضلدر اما بو صورتلرده
بغل یه حمار ایله کلسه اختلاف جنسه بناء نسنه یه مستحق اوله مز واکر من جاء بفرس فله مائة دیوب اولدخی
فرس کتورسه نفل موعودی انجق بعد اتیان الفرس اغتنام ایلدکلری مالدن اعطا قیلنور حتی بعد الاتیان
شیء آخری اغتنام ایده مزلرسه غنائم سابقه لردن اعطا اولنمیوب انجق کتوردیکی فرسدن اعطا قیلنور
بو صورتده اول فرس مائه یه معادل اوله مزسه انجق مقدار ثمنی ویریلوب زیاده قیلنماز واکر مائه یه معادل یاخود
اکثر اولوب امام دخی اول فرسی غنائم سابقه یه ضم ومائه یی غنائم سابقه دن اعطایی رأی ایدرسه جائز کوریلور
زیرا امام ایچون ولایت بیع مغانم ثابته اولوب بو تصرف دخی بعض غنائمی مثل قیمتی ایله بیعی کبیدر لکن
مائهٔ موعوده قیمت فرسدن اکثر ایسه غنائم سابقه دن همان مقدار قیمتی ویروب زیاده قیله مز زیرا اگرچه
امام ایچون ولایت مبادله وار در لکن محابات فاحشه ایله اولمیوب بشرط النظر در والله اعلم

❊ باب مایجب من السلب بالقتل ومالایجب ❊

یعنی اسلابدن قتلله منفل ایچون واجب وغیر واجب اولنلرین تمییزه متعلق مسائل ومطالبدر امیر عسکر من قتل قتیلا
فله سلبه دیو تنفیل ایتدکده بر علج مبارز ظهور وبر مسلم دخی مقابله سنه چیقوب همان بر ضرب ایله فرسدن اسقاط
وفرسنی اخذ وکندویی دخی حیا مسلمینه جر وایصال ایلیوب علج مرسوم صاحب فراش اولسون یا اولمسون چند روز
اثناسنده ضرب مرقومدن هالك اولسه اول مسلم سلبنه مالك اولور وفرس وسلاحی اسلابندن عدا اولنور زیرا ضربندن
هالك اولدقده قاتلی ایدوکی ظاهر اولوب قاتل اوزره قتلله واجب اولان غرامتده مقتولینك فی الحال هلاکیله بعد مدة
هلاکی بینلرنده فرق یوقلمادیغی کبی اکا قتلله واجب اولان غنیمتده دخی فرق اولنماز وحکم مذکور غنائم تقسیم وبیع
اولنمادقجه دار اسلامه احراز اولنسه دخی تغییر اولنماز اما تقسیم یا بیع اولندقده علج مرقوم هنوز زنده ایسه سلبی غنائمده
ادخال وغانمینه تقسیم وایصال قیلنور زیرا سبب استحقاق اولان وصف قتل اول علج زنده ایکن بدون المقتول
ناتمام وسبب ثبوت حق غانمین اولان اغتنام تام اولمغله میانلرنده توزیع وقسمتله ملك غانمین تعین ایدوب ابطال
حکم تنفیل بالضروره اکا تفریع اولنور وابطال تنفیلله حکم امام نافذ اولدقدنصکره سبب اولان قتل تمام
اولسه دخی تنفیلله کسب استحقاق ایده مز سؤال اولنورسه که حال علج نه ده قرار ایده جکی بدیدار اولنجیه دکین سلبك
قسمت وبیعی ایچون تأخیر وانتظار اولنماز جوابنده دیرز که قسمتك سبب موجبی اولان اغتنام تمام اولدقدنصکره
تقرر سببله ثابت اولان حکم قسمت مجرد سبب موهوم ایچون تأخیر اولنماز کورمز میسنکه نفس مجروحی دخی
تقسیم غنائمده ادخال لازم ایکن تقسیم سلبی نیجه تأخیر واهمال اولنور سؤال اولنورسه که سلبی نفسنه نیجه قیاس
اولنور که قاتلدن جرحله سبب قتل تسابق ایتمکله سلبده حق منتظری تحقق ایتمشدر اما نفسنده کسنه نك
حق منتظری یوقدر جواب اولدر که قریبا سبب سلب انجق موت مجروحله تمام اوله جغین بیان واتمام ایلدك
با آنکه قسمت غنیمت حق قاتلدن اقوی اولان بعض حقوق ایچون دخی تأخیر اولنماز مثلا برکسنه نك عبدی اباقله
دار الحربه التحاق ایدوب صکره مسلمین آنی اسیر ایلسه لر مالك قدیمنك حقی ثابت وظاهر وقبل القسمة ظفر بولسه

لکن لفظ امیرده على الاطلاق فله مائة درهم واقع اولوب لفظ غله یاخود کلهٔ منها الله معقید دکل ایکن مسمی مائة غله دردیعك شبهه دن خالی دکلدر اگرچه عندعزده بولنان نسخه‌لر اطلاقده متفقلردر مگر اصل نسخه‌دن قیدی ساقط اوله ❊

البرذون بکردحل وعصفور السندس والسندس ضرب من البرذون او ضرب من رقیق الدیباج معرب بلاخلاف کذا فی القاموس لکن قول صاحب القاموس بزیون جنس دیباجدن اولمق اقتضا ایدر مگر رقیق جنس آخر عد اولنمق زمان تألیفده متعارف اوله ❊

آنی بلاشیء اخذه قادر ایکن بو یله حق حقیق ایچون دخی بیع وقسمتی تأخیر وتعویق اولنماز هنوز ثابت اولمیان
حق ضارب ایچون عدم تأخیری بالطریق الاولی در سؤال اولنورسه که بو تقدیر اوزره بعد القسمة اول مجروح هالك
اولدقده قاتلی ایچون سلبنی قیمتله حق اخذ اولمق اقتضا ایدر ایدی نته کیم اسیر مرقومك بعد القسمة مولاسی کلدکده
قیمتله حق اخذی واردر جواب اولدر که اسیرده ملك مولی فی الاصل ثابت اولمغله على وجه الفداء قیمتله اخذه قادر در
اما سلبده ملك قاتل قطعا ثابت اولمامشدر که قیمتله فدایه مقتدر اوله زیرا تنفیلله ابتداء ثبوت حق مجروحك قبل القسمة
موتیله مشروطدر وبعد القسمة محل حق منعدم اولمغله اثبات حق ممکن اوله مز وسلب مذکورك عبد مز بور ایله مناسبتی
انجق شول صورتده در که بر حربی اول عبد ایله برابر امانله دار یمزه کلوب صکره اول حربی مسلم اولوب یاخود اول عبدی
بر مسلمه بیع ایده بو صورتده مولی نك محل حق منعدم اولمغله حق اخذی غیر ثابتدر حکم سلب دخی بو یله در بناء
على هذا التفصیل مسلم مرقوم علج مرسومی فرسدن اسقاط ایلدکده دخی زنده ایکن مشرکین آنی چکوب
تخلیص ایلسه لر اول ضربله هلاکی بیلنمدکجه ضاربنه فرس وسلبندن نسنه تنفیل اولنماز زیرا تمام سبب هلاکیله
اولوب ابتداء ثبوت استحقاقی اکا منوط اولمغله ظاهر حال کفایت ایتمیوب تیقن سببله مشروط وعتق وطلاق
تعلیق اولنان شرط منزلهسنده در که نزول جزا تیقن ثبوت شرطه مربوطدر وبو بابده طریق معرفتی انجق
شهادت مسلمین عادلیندر زیرا سلب مرقوم باعتبار الظاهر غنیمت مسلمین ایکن مقصد ضارب اثبات استحقاقله
یدلرندن سلبی سالب اولمقدر بو جهتله اول ضربله قبل القسمة هلاکنه عدول مسلمیندن اقامت بینه لازمدر
زیرا قسمت یا بیعدنصکره هلاکی بینه ایله دخی ثابت اولسه امامدن نفوذ قسمت وبیعله محل حق فائت اولمغله
قاتل سلبدن نسنه یه نائل اوله مز اما صورت مفروضه ده امام من قتل قتیلا فله مائة درهم دیمش اولسه
ینه حکمی حکم سابقه موافق انجق خصلت واحده ده متغاردر که غنائم بیع اولنوب صکره مجروح هالك اولسه
ثمنی تقسیم اولنمادقجه بو صورتده مائه یه مستحق اولور اما ثمنی یا غنیمت تقسیم اولنوب صکره هالك اولمش ایسه
استحقاق نفله مالك اوله مز زیرا بونده محل حق غنیمت اولوب ثمن دخی مقام مبیعه قائم اولدیغندن مجرد بیعله محل حق
فوت اولماز اما قسمتله محل حق زائل ونفلی باطل اولور وصورت سابقه ده محل حق سلب وثمن سلب غیر السلب
اولمغله محل حق بیعله منسلب اولمشدر ایشته بو تدقیقله میان مسئلتین تفریق اولنور والله الموفق

باب من النفل لاهل الذمة والعبید والنساء وغیرهم ❊ اکر امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیو تنفیل ایدوب مسلمین ایله
قتالده رفیق اولان بر ذمی قتل قتیل ایلسه مستحق سلب اولور زیرا امام مسلم وذمی یه عام اولان لفظله سلبی قاتله
ایجاب والزام قیلمشدر ولفظ عام جمیع متناولاتنده اثبات حکم جهتیله نص کبیدر وامام بو تنفیلی ذمی یه تخصیص
ایتمش اولسه قتله مستحق سلب اولدقدنصکره لفظ عامده داخل اولدقده بناء مستحق اولور حکمی اولدر که
ذمی قتالده بزمله برابر بولنسه مسلم غنیمتدن مستحق سهم اولدیغی کبی اولدخی مستحق رضخ اولور ومستحق رضخ
مستحق سهم کبی شریك غنیمتدر بناء علیه طعام وعلفدن قدر حاجت اکا دخی تناول جائزدر کذلك تجاردن بر یسی
مقد ما قتال ایتسون ایتمسون قتل قتیل ایلسه اولدخی مستحق تنفیل اولور زیرا شمدی قاتل اولمغله شرکاء غنیمتده
داخل وحکم تنفیل اکا شامل اولمشدر کذلك امرأهٔ مسلمه یاخود ذمیه قتل قتیل ایلسه استحقاق رضخله غنیمتده
شرکتی اولمغله ینه سلب مقتولنه مستحقه اولور کذلك بر عبد دخی مقدما مولاسیله معا قتال ایتمش اولسون اولمسون
قتل قتیل ایلسه اولدخی استحقاق رضخله شریك غنیمت اولمغله تنفیلله مستحق سلب اولوب مولاسی کسب عبدینه
مالك اولمغله اول سلبه دخی مالك اولور مگر امیر من قتل من الاحرار قتیلا یاخود من قتل من المسلمین قتیلا
دیو تنصیص وقاتلی احرار یا مسلمینه تخصیص ایلیه بو صورتده استحقاقه ایجابی مدار اولمغله عموم کلامی معتبر
اولدیغی کبی خصوصنه دخی اعتبار وتخصیصی اوزره بناء امره ابتدار اولنور لکن عند التخصیص دخی ذمی
مستحق سلب اولمایجه غنیمتدن مقدار رأی الامام رضخله مطیب قیلنور زیرا قتالده مسلمینه تابع اولنلر عبید
ونسا کبی مادون السهم رضخه مستحقلردر حکمتی اولدر که قتالده تابع اولنلره تحریض خروج ایچان بمقدار نسنه
ویریلك لازمدر ومتبوعله تابعی تسویه مناسب اولمامغله اعطاء رضخله اکتفا ایدرز وکر کدر که اول ذمی
فارس ایسه رضخی مسلمیندن سهم فارس وراجل ایسه مسلمیندن سهم راجل اوزره زائد اولمیه زیرا مسلمین ایچنده
لامحاله کفایت ومشقت جهتیله اول ذمیدن اعظمی موجوددر وبو یله مسلمك سهمی اوزره زیاده غیر مشروع ایکن
ذمی ایچون نیجه مشروع اولور لکن جناب مؤلفك نفس کتابده ظاهر کلامی ذمی عظیم الکفایة والمشقة اولدقده
رضخنی سهم مسلمه ابلاغك جوازینه دلالت ایدر اما قول صحیح اولدر که زیاده کبی مساواتی دخی جائز اولمیوب

برصهدی بلا عبد قتل ایلین شخص اوزره قیمتی مقام دیتده الزام اولندقده قیمتی نه قدر غالیه ایسه ده بندیت احراردن
اونیدرهم تنقیص اولندیغی کبی بونده رأی امام اوزره مقدار مناسبی تنقیص اولنور سؤال اولنور سه که تنفیل عامده
استحقاق سلبده مسلم وذمی مساوی اولوب بمضا سلب قتیل ذمی قیمتده سهم مسلمدن اکثر اولور ایکن رضخده
تسویه بلکه زیاده سی نیچون جائز دکلدر جواب اولدر که بعد التنفیل استحقاق سلب قتلله یاخود ایجاب اماملهدر که
مسلم وذمینك بونلرده تفاوتلری یوقدر اما استحقاق غنیمت اعتبار کرامتله اولمغله تفاوتلری ظاهردر کورمزمیسنکه
تنفیلله استحقاقده میان فارس وراجل مساوی ایکن استحقاق غنیمتده جواز تسویه یه دلالت ایلمز واکر امیر
من قتل قتیلا فله سلبه دیوب بعض عسکر ایشیدوب بعضلری ایشتمدکده برکسنه قتل قتیل ایلسه ایشتمیلردن
ایسه ده مستحق تنفیلدرزیرا هر برینه استماع کلام وسع امامده اولمیوب وسعنده اولان انجق اشاعت خطاب
واولدخی حاصل اولمغله حکما جمیع افراد مخاطبینه واصل کیدر کورمزمیسنکه ابوقتاده رضی الله تعالی عنه
یوم حنینده قبل استماع التنفیل قتل قتیل ایدوب صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم باب الانفالده روایتمز اوزره
سلبنی اکا اعطا وتحویل بیوردیلر وهم سماع خطاب انجق مخاطبدن دفع ضرر ایچون شرط قیلنور وبوصورتده
حقنده محض منفعت اولمغله سماعله غیر مشروطدر بناء علیه امیر عسکر سریه مبعوثه نك انجق امیرینه
اکم نفل الربع مفهومنی افهام ایلسه مجموع سریه یه اعلام ایتمش اولور وبعض سریه استماع ایدوب بعضلری
ایتمسه دخی مسئله بویله در اما اول سریه وغیریدن کمسنه استماع ایلمسه تنفیللری معتبر اولماز زیرا ثمرهٔ تنفیل
تحریض قتال اولدخی هیچ کمسنه استماع ایتمدکده ممتنع الاستحصالدر که کویا امیر اول تنفیلی انجق درونده
تفکر ایدوب قطعا تکلم ایتمشدر لکن امیر سریه یاخود بعض عسکر استماع ایلدکده تحریض مطلوب
حصوله کلور توضیحی اولدر که کلام امیری بعض کسان استماع ایتدکده حسب العاده سامع غیر سامعه ابلاغ
ایده رك شایع اولور قال علیه السلام الا فلیبلغ الشاهد الغایب یعنی آکاه اولکز وبو خطبه می حاضر
بولنانلر غائبینه تبلیغ ایلسونلر اما هیچ کمسنه استماع ایتمجك شیوعی متصور اولمیوب لازم اولان اشاعتی اهمال
ایتمش اولور واکر همان اهل عسکرنده قد جعلت لهذه السریة نفل الربع مقالنی ایقاع ایدوب سریه دن هیچ
برفرده اسماع ایلمسه مقتضای قیاس اول نفلدن حرمان وانقطاعلریدر زیرا بونده غرض تحریض فوت اولوب
اهل عسکر ایله تکلمی کیجه عبالیله تکلم یاخود وحدتنده خود بخود ترنمی منزله سنده در لکن استحسانا مستحق
اولورلر زیرا امام اهل عسکرنده تکلم ایلدیکی کلامنی حدیث سابق اوزره اهل سریه یه تبلیغله عسکره دلالة
امر ایتمش کبی اولمغله بیان مشروحمز بناء البته شایع اولورا کرچه اولی اولان معنای تحریضی تتمیم ایچون
سریه یه تبلیغ وتفهیمدر لکن قبل التبلیغ حکم مذکوری حقلرنده اثبات آنلره موجب ضرر اولمامغله ترکی جائزدر توضیحی
اولدر که اصحاب سریه کاهیجه برقوم اولور که حسب العاده امام بنفسه آنلره خطاب ایلمز وعادت ملوکدندر که
عامه یه اظهار ایده جکلری اسرارلی بعض خواصلرینه ابراز وضمنا تبلیغله امر ایدوب اشاعت خطاب
منزله سین احراز ایدرلر واکر امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیو عسکرینه تنفیل ایدوب بعده آنلره
مسلمیندن برمدد لحوق وایچلرندن بری قتل قتیل ایلسه اعطاء سلبله تنجیل قیلنور زیرا مدد استحقاق شرکت
غنیمتده عند القتال حاضر کبی اولمغله استحقاق نفلده دخی عند التنفیل حاضر کبی قیلنوب تنفیل امیره عالم
اولسون اولمسون سلب قتیلی اکا مسلم اولور واکر مدد ایله امیر آخر کلوب امیر اول منعزل اولسه بوندنصکره وقوع
اولان قتال واغتنامده نفللری باطل اولور زیرا صحت تنفیلی ولایتنه مبنی ایکن عزلله زائل اولمشدر وقبل حصول
المقصود عارض اولان مانع اصل سببله مجامع کیدر حتی حین تنفیلده معزول اولسه تنفیلی معتبر اولمدیغی کبی
تنفیلدنصکره قبل القتل یاخود بعث سریه دنصکره قبل الاغتنام عزل اولنسه ینه معتبر اولماز اما قبل العزل
اغتنام ایتشلر ایسه ثمرهٔ تنفیل قبل العزل تمام اولمغله نفللریله بکام قیلنورلر بوصورتده امیر اول امیر ثانی قادم
وعزلنه مقدم اوله جغنی عسکره اخبار ایتمش ایسه مادامکه امیر ثانی معسکردن بعید در معزول دکلدر اما
اهل عسکر استمداد ایلسه لر امداد ایده جك منزلده قریب اولدقده قریبی حکم اختلاطده اولمغله امیر اول معزول
وتنفیلی باطل اولور حکمتی اولدر که خلیفه عزل اول ایله ثانی یی بعث ایتدکده بعید ایکن عسکرك محتاج اولدیغی
تدبیر امورلرندن عاجز اولمغله اول منعزل اولمیوب قریب اولدقده ارتفاع محذور ایله منعزل اولور واکر
امیر عسکر قوت اولوب اتفاقله امیر آخری اوزرلرینه امیر ایلسه لر امیر اولك حکم تنفیلی تغییر اولنماز زیرا ثانی خلیفهٔ اول
اولمغله فعل اولدن برنسنه باطل اولماز مکر امیر ثانی ابطال ایده اولدخی ابطالنی ناسه اعلام ایدرسه باطل اولور

مطلب قیمة العبد انقص من دیة الحر اذا قتل

مطلب من لم یسمع التنفیل

مطلب سماع الخطاب انما یشترط لدفع الضرر لا لجلب النفع

مطلب اذا قتل رجال من المدد الذین جاؤا بعد التنفیل

مطلب عزل الامیر النفل

مطلب موت الامیر النفل

زیرا امیر اولی اعلام وابطال ایتمش اولسه باطل اولمغله بودخی خلیفه سی اولمغله ینه باطل اولور واکر خلیفهٔ اسلام
عسکره ان مات امیرکم اوقتل فامیرکم فلان دیو اعلام ایدرسه قول مذکور تعلیق العتق والطلاق کبی
تعلیق الاطلاق بالشرط قیلندن اولمغله قبول وتقبیل اولنور بومسئله ده اصل اصیل روایت قیلنان
حدیث جلیلدر که غزوهٔ موته ده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ان قتل زید فجعفر امیرکم وان قتل جعفر فابن رواحة
امیرکم الحدیث بیورمشلردر لکن بوصورتده امیر اول فوت اولدقده تنفیلی باطل اولور زیرا ثانی یه جهت خلیفه دن
تقلید اولنمغله موت اولدنصکره خلیفه مجددا تقلید ایتمش کبی اولدیغندن نائب خلیفه اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در
حکمتی اولدر که تنفیل امیر اولك رأیی اولوب آنك رأیی دخی رأینیدن عالی رأی آخرکه خلیفه نك ثانی یه تقلیدی ایله
منقطع اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه ده رأینه بویله رأی عالی معارض اولمیوب انجق اهل عسکر امیر متوفایه ونفسلرینه
نظر وشفقت ونصب خلیفه یه مبادرت ایتمشلردر وبنفسه استخلافی کبی خلیفه سنه اعتبار وحکم رأیی پایدار
قیلنور کورمزمیسنکه نمازده استخلاف مسئله سنده خلیفهٔ امام مستخلف امام اول اولمغله مستخلف قوم اولمق
میاننده فرق یوقدر که مستخلف امام لوازم امامتده نه کونه ایسه مستخلف قوم دخی بلا تفاوت آنك کبیدر واکر
امیر اهل عسکره خطابله من قتل قتیلا فله سلبه مضمونی اشراب ایدوب بعده برجیش امداد به تجاریه
اهل حربدن قبول اسلامله برقوم کلوب بونلردن بریسی قتل قتیل ایلسه مقتضای قیاس سلبدن حرمان
وایاسلریدر زیرا امام منکم دیمکله حاضرینه تخصیص خطاب ایلمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده من
قتل قتیلا قولنی تعمیم وخطابنی حالا ومآلا حاضرینه تتمیم ایتمشدر لکن استحسانا آکا دخی سلبی احسان
قیلنور زیرا مقصودی اعیان حاضرین اولمیوب مجرد تحریض شجعان اولدیغندن اول وآخر حاضر اولنلر یکساندر
کورمزمیسنکه لاحقین مذکورین قتال ایتدکلرنده لحوقلرندن اقدم عسکرك الدقلری غنائمده تشریك ووقت
اصابتده حاضرین کبی قیلنورلر بناء علیه حکم تنفیلده دخی تشریك اولنمق وقت تنفیلده حاضرین کبی اولورلر
واکر عسکرده قوم مستأمنین بولنسه نظر اولنور اکر اذن امامله کتشلر ایسه اهل ذمت منزلنده اولوب قتال
ایدرلرسه رضخ ونفله مستحق اولورلر واکر بلا اذن کتشلر ایسه الدقلری سلب وغیریدن نسنه ویریلیوب جمله سی
مسلمینه تخصیص اولنور زیرا بو استحقاق اهل دارمزا یچون مرافق شرعیه دن اولوب دارمزدن اولمیانلره ثابت
اولماز مکر امام آنلر ایله استعانت ایتمش اوله بوصورتده حکما اهل دارمزه لاحق اولورلر نظیری اولدر که
مستأمن دارمزده رکاز ومعدن استخراج قیلسه بلا اذن الامام ایسه جمله سی یدندن اخذ اولنوب اذنله ایسه ذمی
منزلنه تنزیل وبولدیغی نسنه بعد التخمیس کندویه اعطا وتحویل اولنور واکر عسکر مسلمین دار الحربه دخول
ایتدکدنصکره ارقه لرندن اول داردن اولمیان برقوم مستأمنین دخی اول داره حلول واهل منعه اولملریله بعض غنائمه
وصول ایدوب مسلمین دخی بشقه غنائمه نائل بعده دارمزه واصل اولسه لر غنائم مسلمین تخمیس وباقیسی سهام غنیمت
اوزره بینلرنده تقسیم اولنوب مصاب مستأمنین بلا تخمیس یدلرینه تسلیم قیلنور زیرا تخمیس مصاب انجق اشرف جهات
اصابت اولان وجه اعزاز دین اوزره اولمغه محصور ووجه مذکوردخی مصاب مستأمنیندن دور ومصاب مسلمینه
مقصوردر همان آنلرك اصابتلری محض اکتساب اولمغله کسبلری کندولره سالم قیلنور لکن مسئلهٔ سابقه بشقه در که
آنده مستأمنین تحت رایت مسلمینده قتال وغنائمی منعهٔ مسلمین ایله استحصال ایتمشلر اولوب آنلر ایله استعانت دخی
کلا بله استعانت منزلنه انزال قیلنمغله جمیع غنائم تخمیس ومسلمینه ایصال ومستأمنین رضخ مجرد ایله استعمال
اولنور اما بومسئله ده مستأمنین موضعنده اهل ذمتدن اصحاب منعه برقوم اولمش اولسه مسلمینله آنلرك جمیع
مصابلری برمحله جمع وخمسی اخراج وباقی بین الطائفتین غنیمت قیلنور زیرا اهل ذمت اهل دارمزدن اولمغله
قتاللری انجق دار اسلامدن دفع اعدا ایچوندر کورمزمیسنکه اهل ذمت دار الحربده مغلوب اولسه لر نصرتلرینه
قدرتمز وار ایسه نصرتلری اوزریمزه واجبدر اما مستأمنین دار الحربه کیردکلرندنصکره نصرتلری غیر واجبدر
توضیحی اولدر که اهل ذمت اهل دارمزدن اولوب سکنی ده مسلمینه تابع اولملریله دار الحربده اصابت ایتدکلرنده دخی
تابعلردر واحراز غنائم جمله ایله تمام اولمغله جمیع مصابی تخمیسه اقدام اولنور اما مستأمنین سکنی ده مسلمینه تابع
دکللردر که دار الحربه رجوعه قادرلردر بناء علیه مصابلرنده دخی تابع دکللردر واکر بر حربی دار الحربده ایکن
اموال اهل حربی انتهاب بعده اما نله اهل عسکره شتاب ایلسه تماما اکا تخصیص اولنور زیرا مأخوذینه
قوت مسلمینله مالك اولمیوب مجرد کندو اخذیله مالك اولدیغندن اموال سائره سنه الحاق اولنور کذلك بعد الاخذ
اسلامیه ذمتی قبول وعسکرله دارمزه دخول ایلسه وجه محرر اوزره اول مال اکا مقرردر روایت اولندیکه

مطلب تعلیق الاطلاق بالشرط یصح کالطلاق والعتاق

مطلب استخلاف الامام او القوم فی الصلوة

نمازده استخلاف امام معروفدر واستخلاف قوم دخی جائز ایدوکی کورمزمیسنکه ...

مطلب ...

فعل مذكور مغيرة بن شعبه رضي الله عنـه دن صدور ايتمشدركه بر سفرنده مشركيندن رفيقلرين قتل وماللرين
اخذ برله مدينه يه وصول واسلامي قبول ايلمشدي ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اول مالدن خمس وغيري
نسنه اخذ ايتميوب اما اسلامك فمقبول واما مالك فمال غدر لاحاجة لنا فيـه بيوردقلري مرويدر وبو فعل
شريفلرينه علت مغيره رفقاسنه غدر ايله غارت ايلديكيدر وكتب مغازيده قصهٔ معروفه سي واردر واكر اول حربي
قبل اخذ المال اسلامه كلوب بعـده بعض اهل حربي قتل ومالني اخذ وعسكره الحـاق ايتمش اولسه اصابتي
قوت مسلمين وتمام احرازي منعهٔ مؤمنين ايله اولمغله كندو وعسكر ما بنده غنائمه الحاق اولنور زيرا عسكر دن بيشنه
بركسنه بو يله ايشلسه حكمي بودر اهل حربدن اسلامه كلن دخي ايشلسه ينه بو يله در كذلك اول حربي اولا
عسكره كلوب قبول ذمت بعده رجوع له اول ماله اصابت ايلسه ينه بو يله در زيرا قبول ذمت ايتدكده دار اسلامدن
عسكر ايله داخل اولان ذمي منزلنه نازل واخذ ماله انجق قوت مسلمينله نائل اولمشدر كذلك اولا كلوب عسكردن
استيان بعده اذن امامله عودت وفعل مرقومي اتيان قيلسه بعد اذن الامام مصا بنده ذمي مثللو اولديغي بيا نمز بناء
ينه بو يله در اما فعل مذكوره بلا اذن الامام اقدام ايتمش اولسه نظر اولنور اكر مستأ من مرقوم اول دارك اهلنيدن
دكل ايسه مصا بي اهل عسكره تخصيص قيلنور زيرا دار اسلامدن عسكر ايله دخول ايلين مستأ من منزلنده
اولوب منعه سي دخي اولما يوب اول ماله انجق قوت مسلمينله اصابت ايتمش اولمغله مسلمينه تخصيص قيلنور
اما اهل منعه اولسه حكمي بشقه دركه ذكر اولندي واكر اول دارك اهلندن ايسه مترجم فقير ديركه متن وشرحده
بو شقك حكمي تحرير اولنمادي لكن قريبا ذكر اولنان مسئله ده تنصيصلري اوزره جميع مصا بي كندويه
تخصيص اولنور واكر اهل عسكر دوشمندن بعض اسرا اخذ ايدوب امير دخي من قتل قتيلا فله سلبه ديدكده عسكره
اسرادن بريسي اعدادن بريني قتـل ايلسه نظر اولنور اكر امير حين قتلنـده اسيرلري بيع وتقسيم ايتمش ايسه
اسير قاتل هنوز غنيمتدن اولمغله سلب قتيلي دخي غنيمت قيلنور واكر تقسيم وبيع ايتمش ايسه سلب مرقوم مولاسنه
اعطا قيلنور زيرا مولاسي قسمت يه اشترا برله اكا مالك اولمغـله سلب قتيلنه دخي متملك اولمشدر والله اعلم

* باب من الشركة في النفل وما يؤخذ بحساب *

يعني نفلده اشتراك وحساب تنفيل اوزره اخذ واستملاك بابنده مسائل دقت نصابدر اكر امير من اصاب اسيرا
فهوله ديو تبشير ايدوب برشخص دلير دخي ايكي اوچ اسيري بردن اخذ وتسيير ايلسه جمله سي اكا تمليك وتقرير
قيلنور زيرا مصبده كلمهٔ من ومصابده افتقا اسيرذكر اولنمغله صيغهٔ كلام مصب ومصابده جميعا عامدر كذلك
ان اصاب انسان منكم اسيرا فهوله ديمش اولسه ينه بو يله در زيرا تعميم مصب ومصابي تصريح ايتمشلردر
وبو مثللو اموره حرف شرطله كلمهٔ من ميانده فرق سابق الذكر غير معتبردر وتنكير اوزره انسان قولنده
فرد معين وفرد منتشر قصد اولنميوب جنسه محمول وقليل وكثيره مشمولدر حتى اسير واحدده اصابتله برجماعت
شريك اولسه لر جمله سي آنده تشريك اولنورلر واكر من اصاب منكم عشرة ارؤس فهم له ديو بر
مرد جلادتمآب دخي يكرمي رأس اسيره ظفرياب اولسه ينه موجب تعميمي تصريح ايتمكله جمله سي آنك حق صريحي
اولمشدر وامير اقوال مذكوره سي بالجمله من اصاب شيئا فهوله قولي منزله سنده در واكر من اصاب عشرة ارؤس
فله عشرهم ديوب بر دلاور دخي يكرمي رأسه ظفر بولسه حساب تنفيل اوزره عشر مصابي اولان ايكي
رأسي اكا مقرر واون رأس ايسـه انجق رأس واحد منيسردر وكركدركه اكا مصابلدن اوسطني ويروب اعلي
وادناسني ويرميه لر زيرا اميرك اكا ايجاب تنفيلي انجق عمليله حاصل اولان منفعت مسلمين كه باقي قلان اشعار ننعه
مقابلنده در وعمل كبي مال اوليان نسنه مقابلنده على الاطلاق تسميهٔ رأس انجق اوسطنه حمل اولنور نته كيم
بدل خلع وبدل الصلح عن دم العمد مسئله لرنده بو يله در وهم امام اكا ومسلمينـه نظر ايله مأمور ايكن اعلاسني
اعطاده مسلمينه وادناسني اعطاده اول مجاهده ترك نظر مقرر اولمغـله خير الامور اوساطها لازمه سنجه وسطني
اعطا برله تعـديل نظر لازمدر واكر بش رأس ايسه ينه حساب تنفيـل اوزره خمسه بي عشره اعتبار ايدوب
اوساطدن بريك نصفي اكا اختيار اولنور سؤال اولنورسه كه شرط مشروط اوزره باعتبار الاجزا منقسم اولمامغله
بو بابده امام استحقـاقنه رؤس عشره يي شرط قيلـدقده مادون العشره يي كتورمكله شرط تحقق ايتميوب
برشيئه مستحق اولمامق اقتضا ايدرايدي جوابنده ديرزكه او يله دكلدر بلكه امام آني عمليله حاصل اولان منفعت
مسلمين مقابلنده ايجاب ايتمشدر ومنفعتي مقداري مسمادن اعطا لازمدر نكته سي اولدركه تنفيلدن مقصود
مشركيني اخذ واسره تحريضدر وبو مقصود صورت شرطي اعتبارده حاصل اوله مزكه صورت مفروضه ده

مثلا

مثلا طقوز اسير آلوب عشره يه ابلاغ ايده ميوب آنلري كتوردكده دخي برشيئه مستحق اولميـه جغني بيلدكده
البته كتورمكه رغبت ايلمز زيرا طقوز اسيري كتورمك لامحالة مؤنت كثيره ومتاعب عسيره يه محتاج ايكن نفلدن
منقطع وانجق نصيب آحاد غانميـله منتفع اوله جغني بيلدكده اول مؤنت ومتاعبي التزامدن مرتدع اوله جغي
ظاهردر ومعناي تحريضي اتمام انجق قول مشر وحيزي التزامده دركوره مزميسنكه امير من اصاب عشرة ارؤس
فله عشرهم ومن قتـل منكم عشرة فله عشر اسلابهم ديمش اولسه وبر مجاهد دخي طقوز مشركي قتل ايلسه
حسـاب مقتولين اوزره عشر مسمايه مستحق اولمازمي زيرا جمله نك معلوميدركه مقصد امام شرط عشره يي
اتمام دكلدركه قتل عشره واخذ عشره يه شخص واحد قادر اولمق امر نادردر واكر مسئلهٔ مذكوره ده ايكي كسنه
اون رأسه ظفرياب اولسـه لر اوساطلرندن بريسي ايكيسنه انتخاب اولنور زيرا مسلمين ايچون شرط قيلنان
منافعي اتمامده شريك اولمرله مسماده دخي تشريك قيلنورلر واكر امير عسكرندن برشخصي ان اصبت رأسا
فهولك ديمكله تبشير ايدوب اولدخي ايكي رأسه لاحق اولسه انجق برينه مستحق اولور زيرا كلام امير مصب
ومصابده مخرج خصوصده خارج اولوب معنـاي عموم ايكيسنده ده معدوم اولمشدر وبو صورتده اول ايكي رأسه
على الترتيب ظفر بولمش ايسه اقدامنـه مستحقدر اما ايكيسني بردن اخـذ ايتمش ايسه ديلديكني آلوب اعلاسني
انتخابه دخي رخصتيابدر زيرا يالكز اعلاسني آلمش اولسه كندو يه مسلم ايكن آخريني برابر آلوب اظهار جلادت
ايتمكله محروم قيلنماز كذلك ينه شخص واحده خطابله ان اصبت عشرة ارؤس فلك منهم رأس ديوب
اولدخي يكرمي رأسه ظفر بولسه كلام اميرده معناي خصوص معتبر اولمغله انجق رأس واحده مستحق اولور
بودخي بين العشرتين ترتيب اوزره اخذ ايلمش ايسه عشرهٔ اولانك اوساطنـدن بريني آلوب مجموعني بردن اخذ
ايلمش ايسه اوساط مجموعدن بريني آلور سؤال اولنورسه كه مسئلهٔ متقدمه كبي بونده دخي اعلاسني انتخابه نيچون
رخصتياب قيلنمادي جواب اولدركه آنده رأس واحد مصاب كند و يه تخصيص وايجاب قيلنوب مقابلنـده
منفعت مسلمين غير مشروط وبونده كتوره جكندن برجزئني تسميه ايتمكله شرط منفعت مسلمينـه مربوط
اولمغله بونده وسط اعتبار اولنوب آنده اعلاسني اختيار ايدر واكر امير عسكردن اون شخصي ان اصبتم عشرة ارؤس
فلكم منهـا رأس ديمكله تبشير ايلسه بونده خطـاب عشره سبقت ايلين خطـاب واحد ايله جميع احكامده
متحددر زيرا اصبتم قولنـده بينلرين جمله آنلره تخصيص خطاب ايتمشـدر وتخصيص مصبب تخصيص
مصابه اصل ودليلدر اما اول عشره يه خطابله ان اصاب رجل منكم عشرة ارؤس فله منها واحد ديمكلـه
ايجاب وآنلردن بريسي يكرمي رأس اسرايي استجلاب ايلسه اوساطندن ايكي رأسله كامياب قيلنور زيرا هر بريني
اصابتله افراد وخطابي عموم اوزره ايراد ايلمشـدر بناء عليه جميع عسكره خطابي منزلنـه نازل وتعميم مصبله
تعميم مصاب دخي حاصـل اولور كورمزميسنكه صورت مفروضـه ده هر بري اون رأسه اصابتله مجموعي
يوز رأسه مصبب اولسـه هر برينه مصابندن رأس واحد نصيب قيلنور كذلك يالكز بريسي يوز رأسـه مصبب
اولدقده ايچندن اون رأسي اكا نصويب اولنور واكر شخص واحده خطابله ما اصبت من عشرة ارؤس فلك
منهم واحد ديو ايجـاب واولدخي يكرمي رأسي استجلاب ايلسه اوساطلرندن ايكي رأسله كاميـاب قيلنور زيرا
كلمهٔ ما موجب عموم اولوب اول عمومي مصبده اثبات ممكن دكلدركه اصابتله واحدي تخصيص ايلمشدر
بو جهتـله انجق مصابده اثبات اولنور اما سبقت ايلين ان اصبت مسئله سي بشـقه دركه آنده موجب عموم صورة
ومعني معدومدر واكر امير عسكرندن بر دليري يافلان ان قتلت هذا الذي برز من المشركين فلك سلبه ديو تبشير
ايلدكده مسلميندن شخص ديكر بو كلامي ايشيدوب همان اول مشركه مبارزه برله قتل وتدمير ايلسه مستحق سلب
اوله مز زيرا استحقاق تنفيله تخصوص وتنفيل دخي قابل خصوص ايكن امير آني مخاطبه تخصيص ايتمكله حق غيرده
بمنزلة العدم اولمشدر حتى مخاطب قتلده مسلم آخر ايله مشاركت ايلسه نصف سلب مخاطبه اعطا ونصف آخري
غنائمه القا اولنور زيرا هر بري قاتل نصف اولمغله قاتل كل اعتبار وحكم قاتل كل هر برنده اختيار قيلنور والله اعلم

* باب من النفل المجهول *

يعني امير نفل مجهول المقدار ايله تنفيل ايلسه نه مقـدار اوزره تحميل اولنديغينك محل تفصيليدر امير من جاء منكم
بشيء فله منه طائفة ديمكله غنيمت كتورن شجعانه ايچنـدن لا على التعيين برمقدارين و يره جكني اعلان ايدوب
بركسنه دخي بعض امتعه يه اثواب يه اسيرلر كتورسه تنفيلي عهدهٔ اميره تحويل اولنمشدر كه اول كسنه ايله اهل عسكره
وجه نظر اوزره ايچنـدن مقدار رأيي اكا اعطـا وتنويل قيلر زيرا كتوره جكي نسنه دن اعم اسماء موجودات

اولان لفظ شیئله تعبیر ایتمکله جمیع مجاوباته شامل قیلوب ایچندن لفظ طائفه نك مدلولی اولان جزء مجهولی
اکا ایجاب قیلمشدر وجهالت مزبوره بومقوله توسع اوزره مبنی اولان امورده مانع صحت اولمامغله بعد صحة الایجاب
بیانی موجبك یاخود خلیفه سینك عهده لرینه منوط اولوب بو بابده موجب جمله یه نظر وشفقتله مأمور
اولان امام اولمغله کرکدرکه امام آنی رعایت نظر جانبین اوزره بیان ایده وهرطرف دخی اول بیانی قبول
واستحسان ایده لر نظیری اولدرکه برکمسنه مالندن برطائفه سنی برشخصه وصیت ایلسه وارثی قائممقامی اولمغله
مالندن دیلدیکی مقدارینی اکا اعطا ایدر اما وارثی یوغیسه میراثی مسلمینه عائد اولمغله تنفیذ وصیتی امامه راجع
اولوب اولدخی موصی له ومسلمینه وجه نظر اوزره دیلدیکی مقدارنی اعطا ایدر واکر امیر من جاء بشیء فله
منه شیء اوله منه قلیل او یسیر دیمکله غنیمت کتورنلره ایچندن برشیء یه قلیل یه یسیر اعطاسیله تبشیر ایلسه بودخی
قیاس سابق اوزره منوط رأی وتدبیر یدرلکن کرکدرکه بونده اعطا ایلدیکی کتوردیکی غنیمتك نصفنه بالغ اولمیه
زیرا ایچندن یسیرینی یه قلیلنی یاخود تنکیری دلیل قلت اولان شیء منکری ایجاب ایلمشدر وقلت وکثرت انجق مقابله
ونسبتله ظاهر اولان اسماء منترکه دندر وبرشیئك بعض قلیلی مادون النصفیدرکه مقابله ده باقی اکثری اولق
کرکدر کذلك من جاء بشیء فله منه جزء دیسه بودخی منوط رأی امیر در اکن بونده تجاوز نصف جائز کل ایسه ده
اعطاء نصف جائزدر زیرا جزء شیئك اقل مرتبه سی ایکی جزئك بری اولمقدرکه نصفدر امافله بعضه
قولی فله طائفة قولی مثللودر زیرا اقل واکثر شیئك بعضی وطائفه سی اولوب لفظده دلیل قلت وکثرت
بولنمامغله رأی امامه حواله قیلنور واکر من جاء بشیء فله منه سهم دیسه قیاس ابی حنیفه رضی الله عنه
اوزره کتوردیکنك سدسی ویریلور زیرا عندنده سهم سدسدن عبارتدر حتی مالندن برسهمله وصیت ایلسه
موصی لهه سدسدن اقلی ویریلمز وقول مذکور ابن مسعود رضی الله تعالی عنهدن مأثوردر وعلی قول الامامین
وصیتده احد ورثه سهمی مقداری ویریلور وقول شریح دخی بودر رحمهم الله تعالی وبز بوبحثی وصایاده بیان قیلدق
وبوقول اوزره بومسئله ده سهم بمنزلة الجزء اولوب جزء من جزئین کبی اقل سهم دخی سهم من سهمین اولمغله امام نصفی
تجاوز ایتمیه رك مقدار رأیی اعطا قیلر اما بوصورتده فله منها سهم رجل من القوم دیمش اولسه عسکرده فرسان ورجاله
موجود ایسه ده اقل متیقن اولان سهم راجل ویریلور نظیری اولدرکه مالندن برسهمنی وصیت ایدوب بش اوغول
وبش قیز ترك ایلسه ترکه اون التی سهم قیلنوب موصی لهه اقل متیقن برقیز حصه سی ویریلور بومسئله دخی بویله در
وصور سابقه نك جمله سنده بعد اخذ النفل باقیسی سهام غنیمت اوزره منفل واهل عسکر بینلرنده مقسوم اولوب
منفله نفلدن ایجاب اولندی دیو محروم قیلنماز سؤال اولنورسه که کتوردیکی نسنه ده سهم غنیمتله شریك اولنجه نفله
نیجه مستحق اولور جواب اولدرکه اکر نفل عوض جهاد اولیدی استحقاقی ممتنع اولور ایدیکه غازی اعدایه ایراث
نکایتده شرطله مستحق عوض اوله مز بلکه استحقاقی انجق تنفیل وتحریضله در بوقسه شرط ونحو یحتمله دکلدر
وبعد النفل باقیده دخی کرامت جهادینه اعتبار ایله تشریك اولنور واکر امیر من جاء بالف درهم فله الفا درهم
دیوب برکمسنه دخی دیدیکی بیك درهمی کتورسه کتوردیکندن زیاده اکا نسنه ویریلمز زیرا جمع تحریض ونظر
انجق کتوردیکنك مجموعنده یه بعضنده منتظر در وزیاده ده تحریض وار ایسه ده نظر مسلمین یوقدر بنابرین
مستحق اوله مز کذلك دنانیر واسرآء اطفال وافراس مثللو مالیتدن غیری فائده سی اولمیوب مجاهد آنلری کتورمك
شرط قیلنان هرنسنه ده حکم شرعی بویله درکه کتوردیکی نسنه نك قیمتی اکا ایجاب اولنان نفلدن دون ایسه
انجق کتوردیکی نسنه یه یاخود قیمتنه مستحق اولور اما امیر کفار محاربیندن طلب اسیر ایدوب من جاء باسیر
فهوله وخمسمائة درهم دیسه تنفیلی جائز واسیردن بشقه بعد الاسر حاصل اولان غنا ثمندن بشیوز درهمه
فائز اولور ومسئلۀ سابقه بشقه درکه آنده مالیتدن غیری مقصد نابود وبونده اسر مبارزین کفار ایله نکایت
اعدا موجوددر کورمزمیسنکه من جاء ببطریق فهوله والف دینار یاخود من جاء بالملك فهوله وعشرون رأسا
دیوب برشخص دلیر بونلردن برینی اسیر ایلسه معنای نکایت فعلندن حاصل اولمغله کتوردیکندن اکثر ایسه ده
غنیمتدن مسمایه نائل اولور کورمزمیسنکه امیر من قتل الملك فله عشرة الاف دینار دیو تبشیر وبرکمسنه دخی آنی
قتل وتدمیر قیلسه بونده مسلمینه جنس مالدن نسنه حاصل اولمدیسه ده ینه مسمایه مستحق ونائل اولور واکر امیر
سور حصن اوزره برمشرکی قتال ایدرکوروب من صعد السور فاخذه فهوله وخمسمائة درهم یاخود من صعد السور
فقتله فله خمسمائة درهم دیوب برمرد چالاك دخی بلا صعود آنی قتل واهلاك ایلسه مجرد قتلندن نکایت اعدا
حاصل اولمغله مسمایه نائل اولور زیرا مقصد امیر انجق نکایت اعدادرکه قتلی ایله حصول پذیر اولمشدر واکر

مشرك

مطلب اوصی لانسان بطائفة من ماله

مطلب یطلق شیء وقلیل ویسیر علی مادون النصف

مطلب جزء الشیء یطلق علی نصفه لاما فوقه

مطلب اوصی بسهم من ماله

مطلب السهم عبارة عن السدس

مطلب اوصی بسهم من ماله وله خمسة بنین وخمس بنات

مشرك مرقوم سور اوزرندن خارج حصنده مسلمیندن ینه ممتنع اوله جقی برموضعه ساقط اولوب مسلمیندن بریسی
اخذیه قتل ایلسه نفل ایله ممتنع اوله مز زیرا امیر سور اوزره صعود ایله اخذ وقتلنده نکایت اعداء لئام ایچون تنفیلی
ایجاب والزام قیلمشیدی ونکایت مقصوده خارج حصنه سقوطندن صکره قتلله موجوده اوله من کورمزمیسنکه
بلا امتناع وسط مسلمینه ساقط اولدقده برمسلم آنی قتل ایلسه برشیئه مستحق اولماز وجه سابق دخی بویله در
اما داخل حصنه ساقط اولوب برمسلم دخی سور اوزره صعود ودرون حصنه ورود ایله آنی اخذ وقتل ایلسه
نفله مستحق اولور زیرا صعود مشروط اوزره زیاده دخی قیلمشدرکه بعد الصعود داخل حصنه نزولی اظهار
جلادت ودوشمنه ایراث نکایتده صعود مجرددن اشد وازیددر کذلك سور اوزره علی حاله طوریایکن برمسلم مثلا
رمحله آنی جرح ومسلمینه قارشو مسلمیندن ممتنع ایده جکی برموضعه طرح ایلدکد نصکره اخذ وقتل ایلسه
ینه مستحقدر زیرا فعلی حصندن بیقوطنه سبب قوی اولمغله صعود مشروطه فی الجمله مساویدر کورمزمیسنکه
برکنداله چکوب سوردن زمینه القا بعده قتل وافنا قیلمش اولسه استحقاقی هویدادر وجه سابق دخی بویله در
واکر امیر صعودی شرط ایتیوب همان من اخذه فهوله دیو تبشیر ایتمش اولوب اول مشرك دخی سوردن
خارج حصنه دوشوب برمسلم دخی آنی اسیر قیلسه نظر اولنور اکر محل سقوطنده مسلمیندن ممتنع ایسه اول مسلمه
ایصال ودکل ایسه فیء مسلمینه ادخال قیلنور زیرا صورت اولاده اول مسلم اسیر ایتمش اولوب ثانیه دمفأخوذ
جماعت اولمغله فعلی اخذنده تأثیر ایتمشدر واکر من صعد الحصن ثم نزل علیهم فله خمسمائة درهم دیو تنفیل
وبرکمسنه دخی بوصعود ونزولی تکمیل ایلسه نکایت اعدا حاصل اولمغله نفله واصل اولور اما بعد الصعود
قادر نزول اوله میوب عود وقفول ایلسه ایراث نکایتده عمل مشروطدن دون اولمغله نفلدن برشیئله ممنون قیلنماز
واکر مسلمین رخنۀ حصنده ساکنین ایکن امیر من دخل فیها فله عشرة دنانیر دیمکله برمسلم اول رخنه دن
قلعه یه ولوج وبرفردی قتل ایتمدین خروج ایلسه اتیان مشروطله تحصیل نکایت ایلدیکندن اخذ دنانیره
کسب لیاقت ایتمشدر اما رخنۀ دیکردن دخول یاخود بردیواره صعود واوندن اوزرینه نزول ایلسه نظر اولنور
اکر بوفعلی جرأت داخل ونکایت عدو ومنفعت مسلمینه راجع اولان احوالده رخنۀ اوله مماثل یاخود دخی اصعب
برموضع پراهوالدن ایسه من حیث المعنی عین مشروطی یاخود معزیادة اتیان ایتمش اولمغله نفله استحقاقی نمایاندر
واکر دخولده اسهل یاخود اصعب ایسه ده منفعت مسلمین جهتیله اقل ایسه مستحق نفل اوله مز وبوتفصیل
آخربابه وارنجه ذکر اولنه جق مسائلده اصل اصیلدرکه شخص منفل مقصد امیره راجع اولان احوالده
اوزرینه شرط قیلنان عملدن اقلی اصدار ایدرسه برشیئه سزاوار اوله مز واکر مثلنی یه فوقنی اصدار ایدرسه
مقدار مسمایه سزاوار اولور مثلا من جاء بالف درهم جیاد فله منها مائة دیمش ایکن الف غلة کتورسه
برشیئه مستحق اوله مز زیرا مقصد امیر منفعت مال ایکن کتوردیکی مشروطدن دوندر اما من جاء بالف غلة
فله منها مائة دیوب الف جیاد کتورسه مائة غله یه مستحق اولور زیرا کتوردیکی مشروطدن اعلی در
لکن استحقاقی باعتبار التسمیه اولمغله انجق مسمایه مستحقدر واکر من جاء بالف جیاد فهی له دیوب اولدخی
الف غله کتورسه جمله سنه مستحق اولور زیرا صفت جودت ورداءت انجق منفعت مسلمین ایچون اعتبار اولنوب
مشروط دخی بعض المجلوب ایسه منفعت مسلمین معتبر وجمیع المجلوب ایسه غیر معتبر اولمغله بومسئله ده منفعت
مسلمین معتبر اولمادیغندن اختلاف صفته نظر قیلنمیوب جمله سی اکا مقرر قیلنور واکر من جاء بالف غلة فهی له
دیوب اول دخی الف نقد بیت المال کتورسه انجق الف غله یه مستحق اولور زیرا استحقاقی باعتبار التسمیه ایکن
اکا الف غله دن اکثری تسمیه اولنمامشدر بنابرین صفت مسمادن زیاده سی غنیمتده داخل اولور وبوندنصکره
من جاء ببقرة قولیله ذکر ایلدیکی مسئله دخی قیاس مذکور اوزره در والله الموفق

باب من النفل الذی یستحق بقتل القتیل ولا یستحق اذا اختلف فیه * یعنی قتلده اشتراك وقاتلده اختلاف
اولندقده مستحق اولنوب اولنمیان انفاله متعلق اقوالدر امیر عسکر من قتل قتیلا فله سلبه دیو تنفیل ایدوب
برمسلم دخی برمشرکی ضربله ییقوب آخری دخی قطع رأسله کارینی تکمیل ایلسه نظر اولنور اکر ضارب آنی
قتل ایدوب آخری همان قطع رأس ایلمش ایسه سلبنی سالب انجق ضاربدرکه حدث قتلك تمام حدوثی
متعلق اولان مقتولله اولوب مقتولیت دخی انجق ضرب ضاربله حاصل اولمشدر واکر ضارب قتل ایده میوب
هنوز مسلمین اوزره هجوم واحتمال یاخود لسان یه جوارحله مشرکینه اعانۀ قتاله قدرت ومجالی وار ایسه سلبی
قطع رأس ایلین شخصك مکتسبیدر زیرا فعل اوله مضروب غیر مقتول اولوب مقتولیت انجق بعد فعل الثانی

حادث وقتلى انجق ثانيدن منبعث اولمشـدر وامام دخى شفيلده من ضرعه ياخود من ضربه ديمبوب انجـق
من قتله ديمشدر سؤال اولنورسه كه فعـل اول ظاهر اولميدى ثانى قطع رأسه قادر اوله مزدى جواب اولدر كه
مشيرك اول موضعيه خارج اولميدى قاتل آنى قتله مبتهج اوله مزدى بوصورتده نفسنى قاتلدر ديمـك صحيح
اولمـاديغى كبى ضارب قاتلدر ديمك دخى تصحيح اولنماز كور مزميسنكه بركيشه كمند آتوب آنى بلا جرح
دابه سنـدن طرح ايلدكده همان شخص آخر اقـدام ورأسنى قطع وكارينى اتمام ايلسه بونده قاتل شخص
اولدر ديمك قابليدر هيچ قابل دكلدر بلكه اول كمند آتمسه ثانى قطع رأسه قادر اوله مزسه ده ينه قاتل قطع رأسنه
نائل اولان در كذلك بعد ضرب الاول اول ضربدن هالك اوله جغى معلوم ايكن برايكى كون حياتده قالوب
صكره ثانى رأسنى قطع ايلسه حقيقتده قاتل ثانى اولمغـله سلبنه نائل اولور كورمزميسنكه قتل عمدده بونك مثلى
واقع اولسه فعل ثانى سرايت اولى قاطع وحق اولده برؤ وسلامت موقعنده واقع اولمغله قصـاص اولدن مرتفع
وثانى اوزره مندفع قيلنور وحكم مشروح المآل اوزره قصـهٔ عمر رضى الله تعالى عنه ايله استدلال اولنديكه
محرابده ايكن اول همامى ضربيه ايلين كافر بدنام موجب هلاك اولان مجلادن جرحه اهتمام ايلمشيدى حتى بعد الجرح
سود ايچديكده سوديارهٔ سندن چيقوب انجام كار وفات ايدوكى آشكار اولمشيدى بو يله ايكن ينه قبل الممات شرعا
احيدن عد اولنور ايدى حتى اول اوقاته ده برولدى وفات ايلسه حضرت عمر رضى الله عنه اكا وارث اولوب اول ولد
كنديه وارث اوله مزدى واكر ضرب ضربله قطع اوداج ياخود امعـاء بطنى خارجـه اخراج ايدوب همان
رمق روحله مطروح بيابان قيلدقده شخص آخر قطع رأسنه شتابان اولسه سلبى ضاربه احسان اولنورز براقعل اولله
كويا ميت مجروح اولوب رمق روحى بمنزلة حركة المذبوح اولمغله ساحهٔ اعتبـاردن مطروحدر كور مزميسنكه
ذئب برغنمه تعدى بركه قطع اوداج وامعاء بطنى نشر واخراج ايلدكدنصكره صاحبى ذبحنه استعجـال ايلسه
عند الذبح حركت ايدرسه ده ينه اكلى حلال اولمـاز اما ذئب جرح ايدوب غنم اول جرحدن هالك اولورسه ده
برايكى كون صاغ قاله جغى معلوم ايكن ذبح اولنسه حلال اولور وحكم مفـاد وما اكل السبع الا ما ذكيتم
آيت كريمه سندن مستفاد در وابن عباس رضى الله تعالى عنهمادن ذئب برغنمك بطننى شق وامعاسنى اخراج
ايتدكده صاحبى يتشوب ذبح ايلسه ديو استفتـا اولندقده لابأس باكلهـا ديو افتا ايلديكى روايت اولندى
لكن مرادى صورت ثانيه در صورت اولى دكلدر نكتهسى اولدر كه امر متيقن تحقق نقيضى متيقن اولمدقجـه
زوال وتبدلى مبين اولماز وروح حيوانى قبل الجرح متيقن اولمغله بعد الجرح عدم بقاسى متيقن اولمدقجه موتى ايله
حكم اولنماز وبرايكى كون تعيشى مأمول اولان مرتبهٔ مرفوعه يه رسيده اولمغله اول جرحله مقتول اولمبوب انجق
قطع رأسله مقتول قيلنور وصورت مفروضهده قاطع الرأس بن قبل الموت قطع ايلدم ديو منازعه وضارب دخى
بلكه سن بعد الموت قطع ايلديك ديو مدافعه ايلسه لر بونده شهادت ظاهر فنى جانبى مظهر ايسه اول جانب
ثبوت قوله مستظهردر مثلا ضارب قطع اوداج والقاء امعـا ايلمش ايسه ضارب وقاطعدن هر برينك فعلى قاتل
ايدوكى متيقن وبو يله وقت مساواتده اول سبقله ثانى اوزره ترجيح اولنمق اصـل مبرهن اولمغله قول قول ضارب
ايدوكى معيندر اما بعد الضرب برايكى كون تعيشى مأمول ايسه قتل قاطع مجزوم وقتل ضارب موهوم و بين الاضعف
والاقوى قوت تعارض معدوم اولمغله زهوق روحى اقواى متيقن اوزره محمول وقول قول قاطع اولمغله سلبى اكا وصول
قيلنور واكر ضـاربك كيفيت جرحى حتى ياخود جسد مجرو حـدن نه محلده ايدوكى مختـفى ياخود مجروحى
رفيقلرى اخذ واستخلاصله حقيقت حالى مستخفى اولسه اسلابى برأسه قاطع الرأس استصحاب ايدر زيرا آنك فعلى
قاتل ايدوكى مجزوم وفعل ضارب معلوم الوصف اولمامغله قاتل ايدوكى نامعلوم ومشكوكك متيقنله عدم تعارضى
امر محسوسدر وهم متيقن الحياة اولان انسان انجق تيقن موتله ميت عد اولور وتيقن موت انجق فعل قاطعدنصكره در
واكر بر مسلم مشركيندن برينى اخـذ وصف مسلمينه ادخال بعـده ذبح ايلسه سلبنه مستحق اولمديغندن بشقه
قتلى دخى حلال دكلدر زيرا صف مسلمينه كلدكده اسير عسكر اسلام اولمغـله بلا اذن الامام قتل اسير حرامـدر
زيرا امام ايچون اسيرى قتله فى قيلمق ميانده حق رأيى معتبردر ومن قتل قتيلا فله سلبه قولندن مرادى قتل اسير
دكلدر ومرادى نيجه قتل اسير اولور كه تنفيلى قتال مشروعه تحريض شروع ايچوندر قتل اسير ايسه بلا اذن الامام
غير مشروعدر اما چكوب كتورير ايكن همان بين الصفين دابه سندن ازال وقتلنه استعجـال ايلسه بونده
على وجه المبارزه قتل مقاتل ايتمش اولوب سلبنه نائل اولور زيرا مجرد دابه سندن ازاله اسير اولمامشدر كور مزميسنكه
يدنده مأخوذ اولمسه بين الصفين قتاله قحام واول مسلمدن انتقام ايدر ايدى اما صف مسلمينه بعـد الدخول

مطلب ضربه رجل ثم قتله آخر فالقود على الثانى

مطلب لو عدا الذئب على شاة فقطع اوداجها اونشر ما فى بطنها ثم ذبحها صاحبها لا يحل اكلها

مقهور ومخذول اولمغله مأخوذ اولمسه دخى اقتحام و انتقامه موصول اوله مز توضيح فرقى اولدر كه صف
مسلمينـه دخولدنصكره اسلامه كلسه عبد مسلمين اولوب بين الصفين دابه سندن ازالدنصكره اسـلامه
كلسه حر الاصل اولوب اصلا اوزرينه سبيل بولنماز كذلك كمند آتوب دابه سندن ازال بعـده
بين الصفين قتـل ايلسه سلبنه مستحق اولوب كمند ايله چكوب صف مسلمينه ايصـال ايلدكدنصكره قتل ايلسه
مستحق اوله مز مكر مشرك اول حالده امتنـاع وتدارك خلاص ايچون قتـال ونزاع ايدوب اول دخى همان قتلنه
استسراع ايده بوصورتده هنوز اسـير اولمبوب مقـاتل ممتنع اولمغـله قاتلى سلبيله متمتع قيلنور كور مزميسنكه
قتـال ايده رك صف مسلمينه هجوم ايلسه كده برمسلم قتلنه ظفر بولسه سلبى اكا مقرردر اما صفه دخولنـده
سلاحنى القا برله اظهار انقياد ايلدكدنصكره قتل ايلسه مستحق اوله مز زيرا صنع مز بور ايله اسير مقهور اولمشدر
واكر امير قتال ايچون تقابل طرفين هنكامنده من جاء برأس فله مائة دينار ديو تنفيل ايلسه جائز كوربلوب مرادى
سبيه صرف اولنميوب رؤس مقطوعه رجاله تحميل قيلنورز يرا حالت مزبوره ده مقصودى تحريض قتال وكلام مطلق
دلالت حالله مقيد اولمق وارستهٔ قيـد اشكالدر بناء عليه بركسنه برمشركى قتل ورأسنى اجتلاب ايلسه غنيمتدن
تسميهٔ امام اوزره نفلنى استجلاب قيلر بوصورتده بركسنه بررأسله كلوب بن قتل ايلدم ديو ادعا آخرى دخى بلكه بن
قتل ايلدم بو همان رأسنى اخذ ايلدى ديو نفلنى استدعا ايلسه قول انجق قول حامل الرأس در كه رأسنى قطع واجتلابه
قدرتى قاتل اولديغنه دال وظاهر حال شاهد صدق مقال اولمغله قول مع اليمين آنك قوليـدر سؤال اولنورسه كه
ظاهر ايله انجق استحقاق غير مرتفع اولور يوقسه استحقاق مدعى ثابت اوله مز پس بو بابده استحقاق مدعى نه وجهله
ثابت اولور جوابنده ديرز كه بلى بو يله در لكن تكاليف شرع انجق بحسب الوسع در واولكسنه دخى قتـل مشرك
اوزره ايكى شاهد اشهادينه حسب العـاده غير قادر در بو جهتله ثبوت استحقاقنه تحكيم علامتدن غيرى طريق
يوقدر اما شخص آخر قتلنه اقامت بينه ايدرسه نفل آنكدر زيرا معلومدر كه مقصد امير قتال اوزره اغرا ومبـارزينى
هر كسك قادر اولمبه جغى عمل اوزره سوق واجرادر وعمل مطلوب قتل نفسدر يوقسه مقتول حاضردن قطع رأس
دكلدر و بو جهتله من جاء برأس قولى قتلدن مجازدر وقيجان برلفظ قرينهٔ صارفه ايله مجاز اولسه اعتبار حقيقى
ساقطدر كور مزميسنكه برمشركى قتـل ايتدكده رفيقلرى چكوب كوتورمكله ياخود ضربله رأسنى اوچورد قده
رأس صويه دوشوب كتمكله اخـذ رأسه قادر اولمسه نفله مستحق اولمـازمى كذلك ضربله رأسنى اوچورد قده
شخص آخرك سهولتله الينه دوشسه نفـل اول شخصه و يريلورمى حاشا بلكه بهر حال قاتله ايصال قيلنور واكر
بركسنه رأسله كلدكده بعض ناس بو بر رجل ميت ايدى رأسنى قطع ايلدى ديو اخبار اولدخى بلكه بن قتل ايلدم
ديو اصرار ايلسه ينه علامت قتل آنده موجود و بو يله ماده لرده تحكيم علامت اصل مقصود اولمغله قول مع اليمين
آنك قوليـدر واكر بعض ناس بو رأس مسلمدر ديو القاء التباس ايدرلرسه بونده سيمايه نظر اولنوب سيماى مشركين
بولنورسه نفلى تسليم و بولنمـازسه تحريم اولنور زيرا تحكيم علامت مواضعنده تحكيم سيما اصل اصيلدر دليـلى
اولـدر كه موتاى مسلمين مشركينله مختلط اولسه لر دفن وصلوتى تعيم ايچون سيمالرى تحكيم اولنور واكر شـكل
وسيما ايله دخى التباسى مشكل ورأس مسلم يا مشرك ايدوكين تميز غير قابل اولسه رأس مشرك ايدوكى بيلنمدكجه
نسنه و يريلمز زيرا عنـدنده اكرچه علامت قتلى موجود لكن مقتولى مشرك ايد وكنه علامتى مفقود اولوب
قتل مشرك شرط استحقاق اولمغله معلوم ومتحقق اولمدقجه نسنه يه مستحق اوله مز واكر بركسنه بررأسله كلوب
بن قتل ايلدم ديو دعوى وبرابر كلن شخص آخر دخى بن قتل ايلدم ديو ادعا ايلسه قول مع اليمين قول ذى اليددر
اكر يمين ايدرسه نفلنى اخـذ ايدر واكر نكول ايدرسه مقتضاى قياس هر برينك نفلدن حرمان وايا سيدر زيرا
ناكل نكوليله اكرچه عدم استحقاقنـه مقر اولدى لكن شخص آخر دخى بيان استحقاقه محتاج ايكن رأس يدنده
بولنمامقله قاتل ايدوكى بر علامتله مستقر اولمادى ونكول ناكل جماعت مسلمين اوزره حجت اوله مز وبالنظر
الى الاستحسـان نفل آخره احسان اولنور زيرا نكول ناكل آخر ايچون منزلهٔ اقراره نازلدر واقرار مز بور قبل الانكار
يا بعـد الانكار صـادر ايتمش اولسه نفـل آخر اوزره مقصور اولور ايدى صورت نكولنـده دخى بو يله در نكته
اولدر كه ذى اليد وجود علامتـله مستحق تنفيل ايكن اقرارى يا نكولى ايله استحقاقنى آخره تحويل ايلمشـدر
وتحويل مقر صحيح ومعتبردر مثلا بركسنه يدنده بولنان بر عينى آخر ايچون اقرار ايتدكده آخر دخى بنم دكل فلانكدر
ديسه مقرله اولك اقراريله استحقاقى ثانى يه تحويل اولنمغـله اكا تسليم اولنور واكر ايكى كسنه بررأسله كلوب ايكيمز
برابر قتـل ايلديك ديسه لر نفل ايكيسنه تقسيم قيلنور واشترا كه هر برى اقرار ايدر ايكن رأس ايكيسى يا بريسى يدنده

مطلب اسلام المشرك بين الصفين

مطلب اختلاط موتى المسلمين بالمشركين

مطلب اقر بعين لانسان فقال المقر له هو لفلان

بولنماغه اعتبار اولنماز زيرا علامت صدقلری تصادقلرندن ياخود رأس ايكيسی يدلرنده معا تحققندن ظاهر اولمشدر
بوصورتده رأس برينك يدنده ايكن شركت آخری اقرار وآخر بن يالكز قتل ايلدم ديو شركت ذی اليدی انكار
ايلسه بنه نفل ايكيسنه تقسيم اولنور زيرا علامت صدق ذی اليده مخصوص اولوب اولدخی اقرار يله رفيقنه
انجق نصف استحقاقنی تحويل ايتمش اولمغله نصف آخره استحقاقی باقيدر واكر ايكی كسنه بر رأسه برابر ياپشوب
كتورد كلرنده هر بری بن يالكز قتل ايلدم ديسه قطعا للنزاع والاختلاف هر بری رفيقنك خلافی اوزره
استحلاف اولنور قنقيسی نكول ايدرسه نفل آخره تحريف وايكيسيده يمين ايدرسه بينلرنده تنصيف اولنور زيرا
مدار استحقاقلری اولان علامت اتيان رأسده اشتراك واتفاق ايلمشدر واكر مسلمين برشخصی برمقتولك رأسنی
قطع ايدر ايكن كوروب شخص مرقوم بن قتل ايلدم ديو يمين دخی ايلسه وجود علامته بناء نفلی اعطا قيلنور
اما شخص مزبوری مقتوله سلاحی واصل وامكان قتلی حاصل اولميه جق مكان بعيددن سرعت ومقتول ايكن
همان قطع رأسنه مسارعت ايلش كورسه لر يمين ودعواسنه اصغا اونقلدن نسنه اعطا قيلنماز زيرا تحكيم علامت
دليل اقوايه عدم تعارضله مشروط ايكن بونده اول شخص متمكن ضرب اولميه جغی مكان بعيدده ايكن
مقتولينی معلوم وهر كسك اعتقادنده كذبی مجزوم اولمق كبی دليل اقوايه تعارضله محوطدر حتی بن اول قتل بعده
بشقه قتاله اشتغال صكره عودت وقطع رأسنده استعجال ايلدم ديو مغلطه ايدرسه قطعا التفات اولنماز زيرا
شهادت ظاهرك خلافنی اخبار ايدوب صدقنه دلالت ايدر علامت دخی بديدار اولمامغله نسنه ويرلمسه دعوای
مجرده ايله ويريلك لازم كلور بوايسه نصله حرامدر واكر امير حين انهزام اعداده من جاء برأس فله مائة درهم
ديو ندا ايلسه بودخی رؤس مقطوعه يه حمل اولنور زيرا وقت انهزامده اهل اسلام قتل ايچون تعاقب اعدايی
التزام ايتمكله ظاهر مرادی تعاقب وقتله تحريض اهل جهاددر حتی امير بن قصد اسير ايتمشيدم ديسه كلامنه
التفات اولنماز زيرا نه اظهار ايلديكی معنانك خلافنی قصد واضمار ايتمش اولوب معرفت ما فی الضمير ممكن
اولمامغله غائب وظاهر اوزره بناء حكمه ابتدار اولنور مكر بيانله من جاء برأس من السبی ديو مرادينی اعلان ايليه
اما اعدا منهزم ومتفرق اولوب مسلمين دخی قتالدن كف يد ايلدكلری هنكامده امير من جاء برأس فله كذا
ديرسه بو قولی سبيه حمل اولنور زيرا انقضاء وقت قتاله نوبت جمع غنائمه انتقال ايتمكله مرادی تحريض
طلب مال ايدوكی بزه معلوم اولمشدر بوصورتده بن رأس مقطوعی مراد ايتمش ايدم ديسه هر بابده حكمی ظاهر
وغالب اوزره بنا لازم ايدوكنی بيان ايلديكمز وزره قولنه التفات واعتماد اولنماز واكر حال قتالده من جاء برأسين
فله احدهما ديسه بوقولی سبيه حمل اولنور زيرا كتوره جكندن بعضيسنی اكا تمليك ايتمشدر وتمليك انجق
سبيده متحقق اولوب جيفه اولان رأس قبيلنده اولمديغندن بشقه معنای تحريض دخی حاصل اولماز اما
بوصورتده من جاء برأسين فله مائة ديسه ايجاب ايلديكی مائه ايله تحريض قتل حاصل اولمغله رأس مقطوعه
حمل اولنور واكر بطريق مشركين قتل اولنمقده نصكره امير من جاء برأسه فله مائة ديسه نظر اولنور
اكر بلا قتال قطع رأسنه قادر واعيان بر موضعده بولنوب بر كسنه دخی قتال ايدرك اول رأسی اخذ وايصال ايلسه
نفله مستحق اولور كذلك قتال يجوب انجق اول رأس ايچون قتال مشركيندن خوف اولنان محلده ايسه بنه
مستحق نفلدر زيرا بونده مقصود امير اول رأسی كتورمكه تحريض وتيسير اولوب اولدخی كتورمشدر ومقصد امير
رأس بطريقلرين رمحه دكوب قتلنی اعلامله كسر شوكتلرينه اهتمام واو لوجهله تذليل اعداء لئام اولوب
بودخی نوع من الجهاد اولمغله تنفيله بكام قيلنور واكر اعدا اول طرفدن بعيد وخوف وخطر نابديد اولدقدنصكره
بركسنه واروب رأسنی قطع واحضار ايلسه اكا نفلدن قليل وكثير ايثار اولنماز زيرا فعل مرقوم جهاد اولميوب
انجق اميردن احضار جيفه ايچون استيجار اولوب امير دخی من جاء برأسه قولنده قوم مخصوصينی قصد وايجار
ايتمشدر وبومثللو عقودده عقد ايجار باطل وغير معقوددر اما مسئله مفروضه ده برشخص معينه خطابله ان جئتنی
برأس البطريق فلك كذا ياخود قوم مخصوصينه خطابله ايكم جاء برأسه فله كذا ديسه كتورن كسنه
اجر مثلنه مستحق اولوب اجر مثلی زياده ايسه بنه مسمادن تجاوز اولنماز زيرا تسميه امام اكرچه علی وجه الاستيجاردر
لكن مقدار عمل مجهول اولمغله اجاره فاسده در حين استيجارده اجيرينك موضعنی ياخود مقتولك موضعنی
بيان ايتمكندن نه محلدن كيدوب ونه محله كيده جكنی بيلنز واجاره فاسده نك حكمی عند اقامة العمل اجر مثلی
ثابت اولوب مسمايه رضاسی سبقت ايتمكله مسمادن تجاوز اولنمامقدر واستيجار مرقوم دخی رأس بطريق نصله
مسلمين اوزره هجمه مشركينی رفع وشوكتلرين كسره بادی ومنفعت مسلمينه مؤدی اولمغله اجر مثلی غنيمتدن ويريلور

مطلب فساد الاجارة بجهالة العمل

نظيرى اولدر كه امام غزاده يول كوسترمك ياخود غنائمدن اولان قيون وقسراق سورمك وامتعه كوتورمك ايچون استيجار
قيلسه جائز كوريلوب اجرتی غنائم سابقه دن ويريلور زيرا استحقاقی علی وجه الاجردر علی وجه النفل دكلدر وبعد
الاحراز جائز كوريلين ثابتدر اول دكلدر ومنفعت مسلمين ايچون بعد الاحراز غنائم لرندن اعطاء اجرت جائزدر والله اعلم

* باب ما يجوز فيه السلب اذا قتله وما لا يجوز *

يعنی بعد قتل القتيل احراز سلبی جائز اولوب اولميان صورتلرك محل تفصيلیدر قچان امير من قتل قتيلا فله سلبه
ديوب برمسلم دخی مشركيندن براجير غير مقاتلی قتل وتدمير ايلسه سلبنه مستحق اولور زيرا غرض تنفيل تحريض قتال
اولوب هر برمباح القتله متناول واجير مشرك دخی مباح القتل در زيرا بنيه سی صالح قتال اولمغله لدی الحاجه
البته قتاله اشتغال ايدر وقتال انجق تهيئه اسبابله اولديغندن مقاتل قتاله انجق كندو عمليله مقتدر اولور اول جهتله
اجير مزبور مباح القتلدر كذلك مشركيندن برتاجری ياخود خدمت ايچون مولاسيله برابر بولنان برعبدی
ياخود مرتد يا ذمی ناقض العهد اولوب مشركينه لاحق اولان برشخصی قتل ايلسه بونلرك قتللری مباح اولمغله
قاتللری سلبلرينه مستحق اولور اما مشركيندن برعورتی قتل ايلسه سلبنه مستحق اولمز كه قتل نسا شرعا ممنوعدر
زيرا مرويدر كه رسول الله صلی الله عليه وسلم برامرأه مقتوله كوردكلرنده قتلنی استعظاما هاه ما كانت
هذه تقاتل قول شريفلريله مباشرت قتلنی اعظام بيورمشلردر ومعلومميزدركه مراد امير حلال القتل
اولميانلری قتله تحريض دكلدر مكر اول عورت مقاتله اوله بوصورتده مباح القتل اولمغله قاتلی سلبنه نائل اولور
كورمزميسنكه رسول الله صلی الله عليه وسلم استعظام قتلنی عدم قتالنه بنا ايلديلر كذلك صغيرنا بالغی قتل ايلين
سلبنه مستحق اوله مز زيرا قتل صبيان شرعا حلال اولمامغله مراد اميرا اكا تحريض اولديغی محل اشكال دكلدر
مكر مشركينله برابر قتالی معلوم اوله بوصورتده قتلی حلال وسلبی قاتلنه ايصال قيلنور واكر مشركيندن قتاله
قادريه غير قادر برمريض يه مجروحی قتل ايلسه سلبنه مستحق اولور زيرا بهرحال قتلی حلالدر كه مرض وجراحتی
حالنده بالنفس قتالدن قاصر ايسه ده رأيی ايله قتاله قادردر واكر برشيخی قتل ايلسه نظر اولنور اكر بنفسه
ورأيه قتاله موصول وظهور نسلی مأمول دكل ايسه مباح القتل اولمامغله قاتلی سلبنه مستحق اوله مز واكر ظهور نسلی
مأمول ياخود امر حربده رأيی مقبول ايسه قتلی حلال وسلبی قاتلنه ايصال قيلنور زيرا مرويدر كه دريد بن الصمة
يوز يكرمی ياشنده ايكن امر حربده صاحب الرأی اولمغله يوم حنينده قتل اولندی واكر برمسلم صف مشركينده
طوروب مشركينله برابر قتال مسلمين ايلين برمسلمی قتل ايلسه سلبنه مستحق اوله مز زيرا مسلم مرقوم مباح القتل ايسه ده
مال مسلم اموال اهل بغی كبی بروجهله غنيمت مسلمين اولمامغله سلبی غنائمدن دكلدر اما سلب مزبور مال مشركين
اولوب اوزرنده عاريه ايسه قاتلنه اعطا اولنور زيرا كندو حالا مباح القتل وسلبی غنيمت اولمغله تحريض امامده
داخلدر كورمزميسنكه امام المسلمين تعيين قاتل وقتيل براه ان قتلته فلك سلبه ديو تنفيل قيلسه قاتل سلبنه
نائل اولوردی صورت تعميمی دخی اكا مماثلدر لكن سلبی بررجل مشركك ملكی اولان صبی ياخود عورتی
قتل ايلسنه مستحق اوله مز زيرا سلب مرقوم محل اغتنام ايسه ده كلام امام بومثللو قتيله اصلا شامل اولمامغله
اول سلب ملك مقتول اولسه قاتلی اكا مستحق اوله مز وبو معنا ده ملك وعاريت ميانده فارق اولمامغله
صورت عاريتده دخی مستحق اوله مز واكر مشركيندن بررجلی قتل وسلبی مشركيندن برصبی ياشيخ فانی ياعورت
يا رجل آخرك ايدوكی معلوم اولسه قاتلی اكا مستحق اولور زيرا مقتول مباح القتل وسلب دخی مذكورلردن
هر كيمك ايسه محل اغتنام اولمغله قاتل تنفيلله اكا مستحق اولور واكر اول سلب برمسلم يا نقض عهد ايتمش
برمعاهدك ايسه محل اغتنام اولمامغله قاتل اكا مستحق اوله مز بشرط آنكه اول مسلم ايچلرينه امانله كيرمش اوله
اما ايچلرنده اسلامه كلوب هجرت ايتمش ايسه علی قول ابی حنيفه رحمه الله تعالی اول سلب قاتله ويريلور زيرا
اصل ابی حنيفه رحمه الله تعالی اولدر كه مجرد اسلامله آنك مالی نفسی كبی بغير حق تعرض ايلين آثم اولمقده معصوم
وحكم تقومده غير معصوم اولوب اغتنامدن عصمتله تقوم انجق احراز دار ايله اولور واحراز مزبور دخی تحقق
ايتمشدر كورمزميسنكه اموالنی دار الحربده ترك ودار يمزه خروج ايلدكده مسلمين اول داره مستولی اولسه لر جميع اموالی
فیء قيلنور واكر استيلاء مسلمين خروجندن اقدم ايسه عقار وعروضی فیء اولوب انجق يدنده بولنان كندويه ابقا قيلنور
زيرا اكا سبق يدی حسبيله محرز اولمشدر واحراز بايد حربی مقتوله اعاره ايلديكی نسنه لرنده تحقق ايتمكله
قاتل تنفيلله اكا مستحق اولور كذلك برحربی اول مسلمدن سلب مزبوری بعد الغصب بو مسلم آنی قتل ايلسه بنه
اول مسلمك يدنده محرز اولميوب محل اغتنام اولمغله مسلم قاتل اكا مستحق اولور واكر دار الحربده بلا هجرة اسلامه

مطلب قتل مسلما كان مع المشركين

كلن كسنه نك برعبدى مسلمیله قتال ایدوب اسیر اولسه فیٔ اولور زیرا قتال مسلمیله نفسنی مولا سندن غصب ایدوب اوزرنده ید محرزه سی قالمامغله بوغاصب النفس حربی غاصب السلب ایله برابر اولوب سلب مغصوب بلا تنفیل فیٔ اولدیغی کبی بونك نفسی دخی سائر اسراء اهل حرب مثلو فیٔ اولور واکر بومسئله ده حربی اول سلبی ایچلرینه امانله کیرمش برمسلمدن غصب ایتمش اولسه سلب ینه قاتلنه ویریلور زیرا حربی غصبله مال مسلمی محرز اولمشدر واهل حرب احرازیله اموالیمزه مالك اولورلر بو جهتله قاتل تنفیلله اکا نائل اولور انجق مسلم صاحب السلب دیلرسه آنی قیمتیله اخذ ایدر زیرا منفل له ملك نفل ایله اختصاص ایلدکده تنفیل منزلهٔ قسمته تنزیل قیلنور ومالك قدیم بعد القسمة عین مالنی غنیمت ایچنده بولدقده دیلرسه اکا قیمتله غیریدن احق اولدیغی کبی بو دخی احق اولور والله اعلم

باب النفل الذی لایحرزه المنفل له * یعنی مجاهد منفل لهك بعد القتل اخذ واحراز ایلدیکی انفالك مبحثی احوالیدر امیر مسلمین من قتل قتیلا فله سلبه دیدکدنصکره صف مسلمیندن برمسلم صف مشرکیندن برمشرکه رمی وقتل ایلسه سلبیله کامین اولور زیرا حلال القتل اولان مقاتلی قتل ایتمشدر که تنفیل امامله سبب استحقاق سلب اولدر بوصورتده مشرکین انهزامله سلبنه تعرض ایده میوب مسلمین اول قتیله سلبی اوزرنده ودابه سی یاننده ایکن ظفر بولسه لر ینه جمله سی قاتلنه ویریلور زیرا مباشرت سببله حقی تأکد ایدوب موجب بطلان دخی بولنمامشدر اکرچه غفلت یاخود عدم قدرتله اخذی تأخر ایتمشدر لکن بو تأخر بطلان حقنی موجب دکلدر اکر بو مسئله ده مشرکین دابه وسلاحنی اخذ ایدوب صکره ینه مسلمین اخذ ایتمش اولسه لر آندن قاتلنه نسنه ویریلمز زیرا مشرکین اخذ ایدوب قاتل احرازایده ممشدر بلکه قاتل احراز ایلدکدنصکره مشرکین اخذ واحراز ایتمش اولسه لر ملکی باطل اولور فکیف که هیچ احراز ایتمیه بو بابده انفساخ سبب استحقاقی نمایان اولمشدر زیرا امام تنفیلنده قتلی سبب استحقاق سلب قیلدیغی انجق قاتل قتلله متمکن اخذ اولدیغندندر وتمکن مزبور اخذ مشرکینله زائل اولمشدر وبعد الانفساخ حکمده اثر سبب باقی قالمیوب سلب مزبور مال مشرکین ایکن ایادی مسلمینه دوشمش کبی اولمغله غنیمت قیلنور واکر مشرکین سلبنی اخذ ایدوب ایتمدکلری معلوم اولمسه اوزرنده بولنان قاتله ویریلوب نزع اولنسان غنیمت قیلنورزیرا وقوف حقیقتی متعذر اولدقده ظاهر حاله اعتبار اولنور واکر بعد القتل مشرکین آنی طرفلرینه چکوب سلبی اوزرنده ایکن منهزم اولسه لر ینه سلبی قاتلنه ویریلور زیرا بوصورتده چکمهلری وطیٔ خیولدن احتراز ایچون اولوب سلبنی احراز ایچون اولمامشدر کورمزمیسنکه مجروح مسلمی وطیٔ خیولدن صونیچون میان صفینده ایکن اباغندن کناره چکدکدنصکره فوت اولسه شهادتنه مانع اولمامغله غسل اولنماز لکن بوصورتده اول قتیلی چکنلر ورثه سی ایسه سلبی غنیمت قیلنور زیرا وارثی مانندهٔ خلف اولمغله ظاهر حال آنی احراز سلب ایچون چکمکدر واول قتیل سلبنی تلبسی ایله احراز ایتمشیکن خلفی دخی چکمکله احراز ایلمشدر اما اجنبی ملکنده آنك خلفی اولمامغله انجق نزعله محرز اولور زیرا ابتداء مالك اوله جقدر وملبوس لابسنه تابع اولمغله آنی قتیلك اوزرنده ترك ایتدکده ابتداء تملکنه عدم قصدی معلومیمز اولمشدر واکر آنی چکن وارثی یا وصیسی یا اجنبی ایدوکی معلوم اولماسه سلبی قاتلنه ویریلور زیرا سبب استحقاقی معلوم التحقق اولمغله عروض مبطل معلوم اولمدیچه حکمده واجب الاعتبار در کذلك دابه سنی برأسها بولسه لر ینه قاتله ویریلور اما برمشرك یدنده بولسه لر غنیمت قیلنور زیرا اوزرینه ید اخری عارضه اولمغله حکم ید اول منفسخ اولور واکر دابه سنی عسکر اسلام برابکی میل یاخود بعض نسخده وقوعی اوزره برایکی مرحله کتدکدنصکره بولسه لر مقتضای قیاس ینه قاتل اخذ واختلاس ایلمکدر زیرا حقنی ابطال ایدیجی یداخری عروضی غیرظاهردر واحتمالدرکه اول دابه یی کمسنه اخذ واستتباع ایتمدین همان اورکوب برأسها عسکره اتباع ایتمش اوله وبالنظر الی الاستحسان غنیمت اسلامیان قیلنورزیرا بد قتیلده وید قتیل اوزرینه ثابت اولان موضعده بولنمامشدر بویله ایکن قیاسله عمل ایلسك عسکر برآیلق مسافه کیدوب یاخود بلده لرینه عودتلرندن صکره دخی اول دابه یی بولسه لر ینه قاتله ویریلمکی مستلزم اولور بو ایسه امر قبیحدر وهم دابه نك ظاهر حالی اورکوب برأسها کتمدکده بویله یول ایله طوغرو کتمیوب بلکه علفیچون توقف یاخود یولدن یمین ویساره تحول وارتحالدر وطریق اوزره عسکر ایله برابر طوغرو کتدیکندن آنی بر سائق سوق ایلدیکی معلومیمز اولمغله غنیمت قیلنور مکر برأ سها کتدیکی معلومیمز اوله بوصورتده قاتله ویریلور زیرا اوزرینه یداخری عارض اولمیوب دابه نك قتیلدن انفصالی دخی عجمادن صادر اولمغله هدر اولوب قاتلیچون ثابت اولان سبب استحقاقی فسخ ایده مز واکر مشرکین قتیلی

سلاحیله دابه سنه تحمیل وانهزامله آنی سوق وتسبیل ایدوب صکره مسلمین اخذ ایلسه لر جمله سی قاتله ویریلور زیرا مشرکین بوصورتده احراز سلبنی قصد ایتمیوب همان اهلنه ایصالیچون دابه سنه تحمیل ایلمشلردر بناء علیه فعل مرقوملری احراز سلب عد اولنماز مکر ابن قتیلدن صادر اوله بوصورتده غنیمت قیلنورزیرا ابن قتیل خلیفهٔ قتیل اولوب غیریلر اخذ ایلدیکی سلب قتیلی اکا رد ایدوب کندو فرد آخره قصد رد ایتمکلمه فعل مذکوری انجق قصد احراز ایله اصداری آشکاردر وبومسئله ده احدورثه جماعت ورثه کبیدر کورمزمیسنکه ملك وحقنی اثباتده مقام میته قائمدر کذلك فعل مزبور وصی قتیلدن صدور ایلسه ینه بعد الاخذ غنیمت قیلنور زیرا وصی بعد الموت خلیفه سی اولمغله فعلی فعل وارثه مساوی وبو بابده سلبنی اوزرندن نزع ایدوب ایتمك مستویدر لکن اجانب اول قتیلی سلاحیله دابه سنه تحمیل ایتدکلرنده کندو امتعه لرین دخی تحمیل وسوق وتسبیل ایلسه لر دابه واوزرنده بولنان اشیا بالجمله غنیمت قیلنوب همان قتیل او زرنده نزع اولنمیان اسلابی قاتله ویریلور زیرا دابه یی کندو مصالحلرنده استعماله قصد احرازایدوب سلبنی نزع ایتمکلمه قصد احراز ایتمشلردر اما بالکلیه طوربه یاخود مطهره لرین تعلیق ایتمشلرایسه بوصورتده دابه واوزرنده بولنان سلب قتیل بالجمله قاتله تنفیل اولنور زیرا بو مقداریله محرز اوله مزلرکه احراز ثبوت یدلرینه موقوف ودابه ده ثبوت ید تعلیق مرقومله اولمیوب انجق حمل مقصود ایله ظاهر ایدوکی معروفدر کورمزمیسنکه ایکی کسنه بردابه ده نزاع ایدوب اوزرنده برینك حملی وبرینك مطهره سی بولنسه اول دابه صاحب الحمله قضا اولنور واکر مشرکین اول دابه نك سرجنی اکافه یاخود سرج آخره تحویل ایدوب قتیل وسلبندن غیری اوزرینه نسنه تحمیل ایلمسه لر ینه جمیعا قاتله تنفیل قیلنور زیرا سرجی آخره تحویل قصد احراز واثبات یدلرینه دلیل اوله مز خلاصهٔ مقال بونده وامثالنده نفسلریچون اخذ وعدم اخذلرینه دلالت ایلین علامت واغلب ظن ودرایتله عمل وامتثال قیلنور والله اعلم

باب الاستثناء فی النفل والخاص منه * یعنی تنفیلی بعض اجناسه تخصیص وبعض انواعنی استثنا بابنده بحث معتنی در امیر مسلمین من اصاب ذهبا اوفضة فله من ذلك الربع دیو تنفیل قیلدقده تبرغیرمضروبله نقد مضروبه تحمیل وضرب مسلمین ومشرکین ادخالله تکمیل قیلنور زیرا اسم ذهب وفضه حقیقةٔ جمله سنه شامل واستحقاق دخی اول اسمله تسمیه یه مبنیدر کورمزمیسنکه من اصاب شیئا فهوله الاذهبا وفضة دیوب بواسمله استثنا قیلسه جمله سی مستثنی اولور صورت ایجابده دخی بویله در کورمزمیسنکه ذهب وفضه ده وجوب زکوة انجق باعتبار العین در کذلك هر برینی جنسی ایله مبادله ده وجوب تقابض وحرمت فضل ینه باعتبار العین ومضروب وغیرمضروب متساوییندر اما لا اشتری ذهبا اوفضة دیوب التون وکومش اشترا ایتمم دیو یمین ایلسه جواب مسئله بشقه در که بونده دراهم ودنانیر اشترا ایتمکله حانث اولماز زیرا بونده اشترا اوزره عقدیمین ایلمشدر وتمام اشترا بایعله در وبایع الذهب والفضه انجق غیرمضروبی بیع ایدنلره تسمیه اولنور ومضروبی بیع ایدنلره صیرفی دیرلر امامسئلهٔ تنفیلده استحقاق حقیقت اسمنه تعلیق اولنمشدر بومسئله نك قیاس وتنظیرایله معروض اوله جغی مسائل ایماندن نظیر وعروضی اولدرکه لاامس ذهبا ولافضة دیو التون وکومشه یاپشمامغه یمین ایلسه بوقولی مضروب وغیرمضروبه متناولدر وهم تنفیلله ایجاب وصیتله ایجاب کبیدر که برکسنه مالندن ذهب وفضه سنی آخره وصیت ایلسه مضروب وغیرمضروبه شاملدر تنفیل دخی بویله در واکر امیر من اصاب حدیدا فهوله ومن اصاب غیر ذلك فله نصفه دیوب برکسنه دخی جنس حدیدن حدید غیرمصنوع بلکه اوانی واسلحه وسیف وسکین مثلو نسنه لره ظفر بولسه جمله سی اکا ویریلورزیرا اسم حدید جمله سنده حقیقتدر که تخلل صنعتله اسم عین تبدل ایلمز زیرا عین حدیدایله مقصود اولان معنای بأس صنعتله منعدم اولمیوب بلکه متقرر اولور قال الله تعالی وانزلنا الحدید فیه بأس شدید اما سیفك قنی وبچاغك قبضه سی حدیدن دکل ایسه آنلرده استحقاق نفل انجق ومن اصاب غیر ذلك فله نصفه قولیله محصلدر بوصورتده آنلر دخی منفل لهه تسلیم بعده نزعنده ضرر یوغیسه نصفنی وارایسه نصف قیمتنی اندن استرداد ایدرلر زیرا منفل له سیف وسکینك اصلنه مالك اولوب حق غانمین دخی آنلره تابع اولان قبضه وغلافك نصفلرنده ثابتدر لکن منفل لهدن دفع ضرر واجب اولمغله عین قبضه وغلاف عندنده محتبس اولدقده نصف قیمتنی ویرمك اوزرینه لازمدر شول بنا منزله سنده در که ایکی کسنه میاننده مشترك واحدهمانك ارضنده مبنی اوله بونده صاحب ارض نصیب شریکینك قیمتنی ویروب مجموع بنایی تملکده جبره قادردر واکر امیر من اصاب بزا فهوله دیوب برکسنه دخی ثوب دیباج یاخود دیباجدن بزیون دیدکلری ثوب یاخود بوکدن کسوهٔ

مطلب تنازعا فی دابة لاحدهما علیها حمل وللآخر اداوة

مطلب الفرق بین المضروب وغیره فی بعض الاحکام وعدم الفرق فی بعضها

ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا اسم بز انجق پنبه و کتاندن اولان اثوابه شامل اولوب مذکوراته متناول دکلدر
کورمز میسنکه عرف نامده لفظ بزاز ثوب قطن وکتانی بیع ایدنلره اطلاق وسوق بزازین بنه ثوب قطن وکتان بیع
اولنان محله اطلاق اولنوب مذکوراته اطلاق اولنماز شارح الکتاب شرح الله صدره عند الحساب دیرکه مؤلف
والاجناب بومسئله ده عادت اهل کوفه اوزره جواب ویرمشدر امام زمزده دیار بمزده یعنی بلاد خراسانده بایع القطن
والکتان کرابیسی دیمکله شهرت رسان اولمشلردر مترجم فقیر دیرکه دار السلطنة قسطنطنیه واکثا بع اولان بلاد عثمانیه
حماها الله تعالی عن کل بلیه ده اکرچه سوق البزازین معناسنه بزستان وبزازستان لفظلری انواع اقمشه وامتعه بلکه حلی
وجواهر متنوعه بیع اولنان موضعدن عبارت ولفظ بزاز دخی انواع اقمشه بیع ایلین اصنافدن کنایت اولوب انجق
کلمۀ بز عرف اهل کوفه اوزره ثوب قطن وکتانه مختص اولمغله من اصاب بزا فهوله مسئله سی دیار بمزده واقع
اولسه قول مؤلف وزره ثوب بین مذکور بنه مخصصدر وکلام شارحدن بلاد خراسانده کلمۀ بزنده استعمال قیلندیغی
واضح اولمیوب انجق بقرینة المقابله عرف کوفه یه مخالفتی منضح اولمشدر رجعنا الی ما کافیه اکر مسئلۀ مرقومه ده
غیرمغزول یاخود مغزول غیرمنسوج قطن وکتانه ظفر بولسه ایچندن برشیئه مستحق اوله مز زیرا اسم بز حسب العاده
ملبوسه شامل وغزله قطن وکتانه غیرمتناولدر کورمز میسنکه بونلری بیع ایدنلره قطان وغزال دینلوب
بزاز دیمزلر واکر امیر من اصاب ثوبا فهوله دیو تبشیر ایدوب برکسنه دخی ملابس ناسدن ثوب دیباج یا بزیون
یا فرو یا کسوۀ صوف مثللو نسنه لری اخذ واختلاس ایلسه جمله سنه استحقاقی بی اشتباهدر زیرا اسم ثوب
حسب العاده ملبوس بنی آدمه اطلاق اولنمغله خف وعمامه وقلنسوه دن ماعدا البسۀ معتاده بو تفیلده دخول
والتحاق ایدر اما بونلردن برینه ظفر بولسه اکا مستحق اوله مز زیرا بر لفظ ثوب اکتسا ایچون تلبس اولنان نسنه نك
اسمیدر ومذکوراته اکتسا حاصل اولماز کورمز میسنکه کسوه ایله کفارت یمین هر مسکینه برقلنسوه یا عمامه یا خفین
اعطاسیله صحیح اولمز دکلدر مکر بونلر طعام یومه مساوی اولمغله مکان اطعامده بذل وانعام اولنه حتی لا یلبس ثوبا
دیو عدم لبس ثوب اوزره یمین ایدوب صکره بونلردن برینی تلبس ایلسه حانث اولماز اما مسئلۀ مزبوره ده پلاس
وبساط و پرده وفراش مثللو نسنه یه ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا بونلر حسب العاده ملابس ناسدن اولمیوب انجق
بیوتلرنده استمتاع ایتملریله مشمول اسم ثوب اولمیوب مشمول لفظ متاع اولمشلردر حتی من اصاب متاعا فهوله دیمش اولسه
هم بونلره وهم سائر ملابس ناسه مستحق اولور زیرا متاع ما یستمتع به معناسنه اولمغله جمله سی متاعدن عد اولنور
کذلك اوانی دخی نصا ذکر اولنماسه ده اطلاق اسم متاع عده داخل واصابت ایدن کسنه اکا نائل قیلنور زیرا امیر
من اصاب متاعا دون الانیة فهوله دیو تبشیر ایندکده برکسنه مثلا نحاسدن طشت وابریق وقمقمه وتنجره مثللو
نسنه لره ظفریاب اولسه بونلردن برنسنه اخذ وانتهاب ایده مز زیرا بونلر آنیه دن ایکن متاعدن استثنا ایلمشدر پس
بومسئله دن استدلال قیلنور که عند عدم الاستثنا اوانی یه کسب استحقاق واستیهال ایدر واکر من اصاب فضة
اوذهبا دیوب برکسنه دخی فضه یه ذهبله محلی سیفه ظفر بولسه یالکز حلیه سنه مستحق اولور زیرا اسم
فضه وذهب اکا حقیقةً متناولدر کورمز میسنکه بیعده حکم صرف یالکز حصۀ حلیه ده ثابتدر کذلك
بر مفضض سرج یه لجام یه مصحفه ظفر بولسه ینه یالکز فضه سنه مستحق اولور لکن مسامیر فضه وذهبی
مشتمل ابوابه ظفریاب اولسه بوبابده نزع مسامیر تعکك ابوابی ایجاب ایدرسه آنلردن برشیئه استحقاق واستیجاب
ایده مز مؤلف جلیل بو مسئله یی لان الغالب غیر الفضة والذهب قولیله تعلیل ایلمشدر یعنی اجزاء ابواب غالب
ومسامیر مزبوره ایچنده غائب اولمغله مستهلکدر حکمنده درو هم ذهب وفضه دن مرام تزین واحتشام ایکن
مسامیر تزین ایچون اولمیوب انجق انتفاع ایچون التزام قیلنمشدر اما حلیۀ سرج وسیف بویله دکلدر که آنده
قصد زینت آشکاردر وهم مسمار تبع محضدر که بعد النزع اسم باب دخی منتزع اولور ومصابینك اسمی باب
اولوب مثلا مسامیر ذهبله صورتیاب ایسه ده ذهبی اسمنه الحاقله باب من ذهب دیو اطلاق ایلمزلر اما سرج ولجام
بشقه درکه اوزرلرنده بولنان فضه سببیله اسمنه مفضض دیرلر واکر بو مسئله ده فصوصله مرصع حلیۀ ذهب
وفضه یه یاخود فصی مشتمل خاتم فضه یه ظفر بولسه اسم ذهب وفضه فصوصه شامل اولمامغله جمیع فصوص
ضمننده داخلدر وحلیه لره اسم ذهب وفضه حقیقةً متناول اولوب اسم آخر بو اسم اوزره غالب اولمامغله
اول کسنه یه اعطا قیلنور کورمز میسنکه خاتم فضه وخاتم ذهب دینلوب جوهرذی قیمت ایسه ده فصه نسبت
اولنماز وذهب وفضه دن بنه فصوصله مرصع برصلیبه ظفر بولسه جواب مسئله ینه بویله در زیرا آنده دخی
اسم آخر اسم ذهب وفضه اوزره غلبه ایتمشدر کورمز میسنکه صلیبی مصوغ ومصنوع اولدیغی ذهب

وفضه یه

مطلب اختلاف عرف البلاد فی تفسیر البز وبعض تصرفات المترجم

الکرباس بالکسر ثوب من القطن الابیض معرب فارسیة بالفتح غیروه لعزة فعلال والنسبة کرابیسی کانه شبه بالانصاری والا فالقیاس کرباسی کذا فی القاموس بو تقریر اوزره کرابیسی کلمه انجق ثوب ابیض قطنی بیع ایدنلره [illegible] بایع الکتان [illegible]

مطلب ان اعطاء القلنسوة او العمامة او الخف لا یجزی فی الکفارة عن الکسوة

مطلب حلف لا یلبس ثوبا

مطلب معنی المتاع

مطلب حکم الصرف فی حلیة السیف فقط

لکن عرف بلادمزده انجق فصه نسبت وخاتم الماس وخاتم یاقوت دیو تسمیه ایدرلر

وفضه یه نسبت ایدوب فصنه نسبت ایلمزلر واکر من اصاب یاقوتا او زمردا دیوب برشخص دخی یاقوت
وزمرد ایله مرصع برحلیه یه ظفر بولسه همان یاقوت وزمرد نزع ویدینه دفع اولنور زیرا فضه وذهبله ممزوج ومرکب
ایسه ده حالا اسم یاقوت وزمرد حقیقةً آنده باقی اولوب مزیل ومعارض اسم آخر اکا عارض اولمامشدر کذلك
فص یاقوت وزمردی مشتمل خاتمه ظفر بولسه بنه قلعیله تسلیم ودفع اولنور زیرا نزعیله مالبث مقصوده سنده
ضرر مستلزم بوقدر واکر من اصاب حدیدا فهوله دیدکده ایکی رکاب حدیدی مشتمل برسرجه ظفر بولسه
اول رکابلر نزع واکا دفع اولنور زیرا اسم حدید حقیقةً اوزرینه واقع ورکاب من خشب دیدکلری کبی رکاب
من حدید دینلك دخی شایعدر ونزعنده ضرر دخی بوقدر اما سرجده نزعی تفککنی موجب حدید مسمارلر
وچنبرلر وار ایسه برشیئه مستحق اوله مز زیرا بونلر زینت ایچون اولمیوب منفعت سرج ایچون اولمغله مسامیر ابوابه
مماثل ومنزلۀ مستهلکه نازل اولمشدر کورمز میسنکه صورت مفروضه ده نزعی تفرقنی موجب اولان چنبر حدیدی
مشتمل برسفینه یه ظفر بولسه اول حدیددن نسنه یه مستحق اوله مز سرج دخی بویله در وبو جنسدن مسائل
شرعیه ده قاعدۀ مرعیه بودر که هر نسنه که شیء آخرده زینت ایچون اولمیوب انتفاع ایچون مستعمل اولوب
آنکله ایجاب فعل اولنان اسم حدید کبی اسمه مغایر مسمار وچنبر کبی اسمله تسمیه اولنه اکا اسم ایجاب شامل اولمیوب
زینت ایچون مستعمل ایسه متناول اولور زیرا زینت عینله قصد اولنان انتفاع اوزره صفت زائده در بو صورتده
بلا ضرر فاحش نزعی قابل ایسه حق منفل له ایچون نزع اولنور اما ضرر فاحشی متضمن ایسه بیع اولنوب نفلك
متناول وغیرمتناولك قیمتلری اوزره ثمنی تقسیم اولنور شول ماده منزلنده اولور که برکسنه نك ثوبی آخرك صبغی ایله
منصبغ اولوب صاحب الثوب دخی قیمت صبغی ضماندن امتناع ایلسه بونده اول ثوب بیع وثمنی ثوب وصبغك
قیمتی اوزره بینلرنده تقسیم اولنور بوتقدیر اوزره من اصاب قزا فهوله دیدکده بطانه وظهاره سی میاننده حشوی
حریر اولان برقبا یاخود جبه یه ظفر بولسه اول حشوه مستحق اوله مز زیرا حشو مستور اولوب وآندن زینتك غیری
انتفاع قصد اولنمغله ایچنده مستهلك منزلنده در کورمز میسنکه حریك غیرینده لبس حریر رجاله حرام ایکن
بو مثللو قبا وجبه جائزدر وحشو من بورده استحقاقه قائل اولان کسنه اول منفل له ارشی حریر وارغجی غیر حریر
بر ثوبه ظفر بولسه ارشنه مستحق اولور دیمکه محتاجدر بو قول ایسه غایتله بعیددر واکر من اصاب ثوب قز
فهوله دیدکده ظهاره یاخود بطانه سی حریر اولان جبه یه ظفر بولسه اول حریر اولان جانبی اکا دفع وجانب آخری
غنیمته وضع اولنور زیرا اسم ثوب ظهاره وبطانه دن هر برینه علی الانفراد شامل واحدهما آخر اوزره غالب
اولیوب هر بری حقیقت اوزره ظاهرده حاصلدر ومن جهة الحکم بو مقوله لباس رجاله مکروه ایدوکی بی التباسدر
وبو مسئله حلیۀ سیف مسئله سی منزله سنده در وظهاره وبطانه یی بربرندن نزعده ضرر عظیم اولدیغندن بیان سابق
اوزره بیع وثمنی تقسیم قیلنور اما من اصاب جبة حریر فهی له دیدکده ظهاره یاخود بطانه سی حریر جبه یه
ظفر بولسه بونده اعتبار انجق ظهاره یه ایدوکی ظاهر وآشکاردر زیرا لفظ جبه ظهاره یه نسبت اولنمق حسب العادة
امر شایع وبطانه نسبتده ظهاره یه تابعدر وبونده ایجاب نفل اسم جبه ایله حاصل واسم جبه دخی ظهاره یه
بلا بطانه غیر شامل اولمغله جمله سنه مستحق ونائل اولور اما مسئلۀ سابقه بشقه در که آنده ایجاب نفل اسم ثوب ایله صادر
وظهاره یه بلا بطانه تسمیۀ ثوب اولنمق امر ظاهردر واکر من اصاب ذهبا فهوله دیدکده ذهبله منسوج بردیباجه
ظفر بولسه نظر اولنور اکر ذهب ارشنده ایسه سابق الذکر ارشده بولنان منزلۀ حریره نازل ومنفل له آندن
بی بهره وبی حاصلدر واکر ارغجنده ظاهر ومبصر ایسه منفل له انجق اول ذهبه مستحق اولوب طریق مذکور
اوزره بیع وتقسیم ثمن امر مقرردر نکته سی اولدر که اثوابده معتبر اولان ارغجدر ارش دکلدر کورمز میسنکه عتابی
دیدکلری قماش کبی ارشی حریر خام یاخود ابریسم زیب اندامدن اولان اثواب رجاله حلال اما ارغجی بونلردن
ایسه غیر حلالدر توضیحی اولدر که تمام ثوب ارغجنه موقوف اولمغله آرغجنه نسبت اولنوب ارشنه اولنمادیغی عندیمزده
معروفدر واکر من اصاب حریرا فهوله دیدکده ابنسی یعنی یافته ارغجی حریر یاخود نقوشی حریر برجبه یه
ظفر بولسه اکا مستحق اوله مز زیرا بونلر تبع محضدر کورمز میسنکه لبسی رجاله حلالدر کذلك من اصاب ذهبا
دیوب مسمار ذهبی مشتمل بر یاقوت یاخود خاتم فضه یه ظفر بولسه بونلر تبع محض ومغیب اولمغله نسنه یه
مستحق اوله مز کورمز میسنکه دیشلری رشتۀ ذهبله ربط اولنمش براسیره ظفر بولسه اول ذهبه مستحق
اوله مز اما ذهبدن اتخاذ انف ایلمش ایسه اکا مستحق اولور زیرا خیطله مربوط ونه زمان ایسته نزعی قابل
وجسددن منفصل اولمغله تابع محض دکلدر لکن دیشلر بشقه درو بحث سالف البیان بالجمله مقتضای استحساندر

مطلب الصبغ ثوب انسان بصبغ غیره

مطلب القبا الذی فیه حشو قز

مطلب یکره للرجال ثوب ظهارته او بطانته حریر

امامقتضای قیاس جمله سنده حقیقت اسم باقی اولدیغندن منفل له بالاستحقاق اخذ واختلاس ایلمکدر واکر من اصاب
ثوب خزفهوله دینلدکده بطانه سی سمور یاخود لسان عربده فنك تسمیه اولنان اختلاف اهل لغت اوزره
قرصق یاخود سکسارفروه لری اولان جبهٔ خزه ظفر بولسه انجق ظهاره یه مستحق اولور زیرا ایجاب انجق
تسمیهٔ ثوب خزایله اولمشدر ومسئلهٔ قرزده بطانه ظهاره یه تابع اولدیغین بیان ایلدیك مسئلهٔ خز دخی او یله در
وبوصورتده تنفیل من اصاب جبة خز دیواسم جبه ایله دخی اولسه جواب مسئله ینه او یله در زیرا سمور
وفنك نسبتده اصلا خزه تابع دکلدر که جبهٔ مزبوره یه جبهٔ خز دینلیوب بلکه جبهٔ سمور وجبهٔ فنك دینلور
بناء علیه ایجاب خزایله نسبتده خزه تابع اولمیان نسنه یه مستحق اوله مز کذلك من اصاب ثوب فنك دینلوب
بطانه سی فنك برجبه یه ظفر بولسه یالکز فنکه مستحق اولوب ظهاره سنه اوله مز زیرا اسم ثوب وجبه ظهاره سز
فنکه دخی شامل اولمغله ظهاره نسبتده بطانه یه غیرتابعدر واکر من اصاب شیئا من البزیون دیدکده برکمسنه
بدنی بزیون ویکلری وتیریزلری دیباج برجبه یه ظفر بولسه بونده بعض اجزا بعض آخره تابع اولمامغله یالکز بدنه
مستحق اولور اما خشتکدن ماعداسی بزیون ایسه خشتك تابع محض اولمغله جمله سنه مستحق اولور واکر
من اصاب شیئا من البزیون دیمیوب بلکه من اصاب جبهٔ بزیون دیمش ایکن بدنی بزیون ماعداسی دیباج
یاخود بالعکس برجبه یه ظفر بولسه قطعا برشیئه مستحق اوله مز زیرا جبهٔ مرقومه جبهٔ بزیون دکلدر
کورمزمیسنکه دیباجنی نزع ایتسه لر مابقی یه جبه دینلمز شرط ایسه اصابت جبهٔ بزیوندر واکر من اصاب
فضة اوذهبا دیدکده ذهب وفضه دن چنبری اولان قصعه یه ظفر بولسه نظر اولنور اکر نزعی قصعه یه مضر
اولمامغله زینت ایچون وضعی معلوم ایسه ذهب وفضه سنی اخذ ایدر واکر وضعی کسرقصعه ایچون اولوب
نزعی قصعه دن اسم قصعه نك زوالی یاخود برقطعه سنك سقوط وانحلالنه بادی اولورسه زینت ایچون اولمیوب
منفعت ایچون اولدیغی ظاهر وتبع محض اولمقده مسامیر مذکوره یه مماثل ومتجاور اولمغله مصیبك آنده نصیبی
یوقدر واکر من اصاب شعرا فهوله دیدکده شعری اوزرنده جلود معزه یاخود شعردن کلیم وپرده وپلاس
مقوله سی نسنه لره ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا شعر حسب العاده انجق جلوددن قو پمشه شامل اولوب
شعردن اتخاذ اولنان ثوبه غیرمتناولدر لفظ قطن وکتان کیدر که آنلردخی اتخاذ اولنان ثوبه متناول دکللردر
کورمزمیسنکه بونلرایله بونلردن اتخاذ اولنان اثواب میانلرنده تجانست یوقدر بوجهتله بعد الصنعه شیءٔ آخر
اولدیغی بزه معلوم اولمشدر واکر من اصاب خزا فهوله دیدکده لسان عربده خز تسمیه اولنان ارکك طوشانك
جلودینه یاخود جلودندن نزع اولنوب ینه خزایله تسمیه اولنان مویلرینه ظفر بولسه ایکی صورتده ده مستحق
اولور زیرا لفظ خز علی وجه الحقیقة جلد وموینه متناولدر که قبل النزع جلدی خزه نسبت اولنوب هوخز
دینلور اما جلود معز وغنم بشقه در که آنلر جلد الصوف وجلد الشعر دیمکله اوزرنده بولنان شعر وصوفه نسبت
اولنماز وبوصورتده ثوب خزه ظفر بولسه اول ثوب دخی مطلقا خزه نسبت اولنمغله آکادخی مستحق اولور اما
من اصاب صوفا او بزیونا دیدکده ثوب صوف یاخود ثوب بزیونه ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا بعد النسج
مطلقا صوف وبزیون دینلیوب بلکه قطن کتان کبی بونلردخی ثوبله تقیید اولنور واکر مسئلهٔ خزده خز مغزوله
ظفر بولسه ینه مستحق اولور زیرا بعد الغزل ینه مطلقا خز تسمیه اولنور اما قطن وکتان بویله دکلدر
خلاصهٔ کلام اسم خز هرصورتده اطلاق اولنمغله هرصورتده کسب استحقاق ایدر واکر من اصاب جبة خز
اوجبهٔ مروية فهی له دینلدکده ظهاره سی خز یاخود قماش بلدهٔ مرو وبطانه سی فنك یه سمور برجبه یه
ظفر بولسه اول جبه غنیمت قیلنور زیرا بونده فنك وسمور بلا ظهاره مقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنوب
ظهاره سی اولان خز ومروی بلا بطانه غیرمقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنماز ونسبتده اصل ومبنی انجق
شیئك اسمی علی الاطلاق تناول ایتمکدر امابوصورتده بطانه سی مرویه یاخود هرویه برجبهٔ خزه ظفر بولسه
یالکز ظهاره سنه مستحق اولور زیرا یالکز بطانه یه جبه دینلمیوب بلا بطانه خزدن اولان ظهاره یه کاهیجه جبه
دینلمکله بطانه یه مستحق اوله میوب ظهاره یه مستحق اولور وجناب مؤلف بوندن اقدمجه جبهٔ حریرده بطانه
وظهاره یه مستحق اولور دیوب بونده انجق ظهاره یه مستحق دیمکله بین الکلامین عارض اولان تعارضك
دفعنده تعرض برله بعض علما بومسئله ده ایکی روایت اولوب هر بری برینه بناقیلندی دیدیلر وبعضیلر مبانلرین
تفریق وشو وجه اوزره تحقیق ایلدیلر که ظهاره حریردن ایسه آکابدون البطانه کرك حقیقة وکرك مجازا جبه
دینلمز اماخزدن ایسه آکا مجازا جبه تسمیه اولنور بوصورتده بطانه سی سمور یافنکدن ایسه لفظ جبه حقیقتده

مستعمل اولمغله اعتبار مجاز ساقط اولوب نسنه یه مستحق اوله مز امابطانه سی مرویه ایسه حقیقتده استعمالی
متعذر اولمغله بطریق المجاز استعمال اولنوب یالکز ظهاره سی آکا ایصال قیلنور کورمزمیسنکه من اصاب جبة خز
او سمور اوفنك دینلدکده بونلردن برینه ظفر بولسه لکن ظهاره سی حریر یاخود وشی دیدکلری قماشدن
اولسه بطانه یه مستحق اولوب ظهاره یه اوله مز زیرا اسم جبه ماعدا الظهاره یه حقیقة یاخود مجازا متناول اولمغله
آکا مستحق اولوب ظهاره بروجهله بطانه یه تابع اولمامغله آکا مستحق اوله مز واکر من اصاب جبة مروية
دینلدکده ظهاره سی مرویه وبطانه سی غیریدن برجبه یه ظفر بولسه بودخی مسئلهٔ حریرایله برابر تمامنه استحقاقی
مقرردر کورمزمیسنکه بونده ظهاره بلا بطانه یه انجق قمیص دینلوب جبه انجق تمامنه اطلاق اولنور توضیحی
اولدرکه من اصاب قلنسوة حریر اومروية دینلدکده ظهاره سی حریر یامرویه وبطانه وحشوی غیریدن
برقلنسوه یه ظفر بولسه بلا بطانة وحشو قلنسوه تسمیه اولنمامغله تمامنه مستحق اولور واکر امیر برشخص معین
اوزره جبهٔ معینه یی قصد وتخصیص واکا اشارتله من اصاب هذه الجبة الخزفهی له دیو تنصیص ایدوب برکمسنه
آنی شکار ایلدکده بطانه سی فنك یاسمور ایدوکی آشکار اولسه بالتمام اول کیمسنه یه انعام اولنور زیرا بونده استحقاق
اشارتله عین اوزره بنا قیلنوب اسم ونسبته ابتنا اولنمامشدر اکرچه اسم ونسبت تعریف ایچوندر لکن تعریف اشارت
ابلغ اولمغله اعتبار تسمیه ساقط اولور اما جمیع ماسبق بویله دکلدر وبحث مذکور مسئلهٔ وصیت بجبة الخزایله
ایضاح وآنده واقع اولان جواب نقلده ذکر اولنان جواب کبی اولدیغندن استیضاح اولنور واکر من اصاب
جبة هروية دیمش ایسه یالکز ظهاره یه حمل اولنور زیرا بیان ایلدیك که بونده نسبت ظهاره یه اولوب بلا بطانه
جبه دینلمز وحشوی دخی وار ایسه طرفینه تابعدر بناء علیه تمامنه مستحق اولور اما من اصاب جبة خز
دیدکده بطانه سی خز اولمیوب حشوی دخی قطن یاحریر اولان برجبهٔ خزه ظفر بولسه یالکز ظهاره یه
مستحق اولور زیرا خزدن اولان یالکز ظهاره یه مجازا جبه تسمیه اولنمغله اسم مزبور ایله بطانه یه مستحق اوله مز
وبطانه یه مستحق اولمدیغی حشوه دخی اوله مز واکر من اصاب قباء مرویا دیدکده بطانه وحشوی غیر مروی
وظهاره سی مروی برقبا یه ظفر بولسه یالکز ظهاره یه مستحق اولور زیرا یالکز ظهاره یه قبا دینلوب ایکی قات
قبا یه قباطاقین دیدکلری کبی برقاتنه دخی قباطاق دینلور اما جبه بشقه درکه یالکز ظهاره سنه قمیص دینلوب جبه
دینلمز بوصورتده ظهاره وبطانه وشی مرویدن اولوب یالکز حشوی غیریدن ایسه تمامنه مستحق اولور
زیرا ظهاره وبطانه یه مستحق اولدقده حشوی دخی مستتبع اولور کورمزمیسنکه علی الاطلاق من اصاب قباء
دینلدکده برقباء محشوه ظفر بولسه حشو قبا یه قبا ایله تسمیه اولنمزسه ده ظهاره وبطانه سنه تبعا آکا دخی کسب
استحقاق ایدر کذلك علی وجه التقیید قباء مروی دیدکده حشوی مروی دکل ایسه ده استحقاقده تابع
منطویدر واسم سراویل بطانه سی اولوب اولمیانه تسمیه اولنمغله جمیع احکامده قبا ایله تسویه اولنور والله الموفق

* باب النفل من اسلاب الخوارج واهل الحرب یقاتلون معهم بامان او بغیرامان *

یعنی اهل بغی وخروج اهل حربی تأمین یاخود عدم تأمینله قتالده جمعیتلرینه ممزوج قیلسه لر بوایکیدن
هر برینك تنفیل اسلابی بابنده مبحث دقت نصابدر مؤلف الکتاب یمن الله تعالی کتابه یوم الحساب دیرکه اهل حربه
طرف خوارجدن ویریلان امان جواز ونفوذ ده امان اهل عداله سیاندر زیرا آنلردخی اهل فئهٔ ممتنعه دن
مسلمین اولدقلری وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا نظم مبیننده مستبیندر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه
تعریفلرنده اخواننا بغوا علینا یعنی دین قرنداشلرمزدر اوزر یمزه بغی وخروج ایلدیلر دیمکله اسلام ایله
توصیف ایلمشدر واسلاملری مقرر اولدقدنصکره امان مسلم واحد امان جماعتله برابردر وهم اهل حرب
اهل عدل وبغی میاننده سبب قتاللرینه مطلع اوله مزلر که بینلرین تمییز برله طلب امانده اهل عدله مراجع اوله لر
بناء علیه اهل بغیدن استیمان ایتدکلرنده میا نمزده تجارت اوزره مسالمین اولورلر وبومسالمه امان نافذ اولمغله
اهل عدلك اوزرلرینه هجوملری تجویز اولنماز مکرمنعه لری وار ایسه نبذامان یوغیسه مأمنلرینه ابلاغ ایده لر
لکن خوارج قتال اهل عدل اوزره اهل حربله بلاذکر الامان استعانت وآنلردخی دار اسلامه خروجه مبادرت
ایتدکلرنده اهل عدل غالب اولسه اهل حربی سبی ایتملری جائز کوریلوب خوارجك آنلرایله استمدادلری
اماندن تعداد اولنماز اکرچه بعض اصحابمز استمداد مذکور امان ایدی صکره خوارجله اهل عدله قتاللریله
نقض ایلدیلر مسلکنه استصحاب ایلدیلر لکن مسلکلری غلطدر که استمدادلری امان عد اولنسه صکره
قتاللری کندولری تأمین ایلین خوارجك تحت رایه لرنده بولنمغله امانلرینی ناقض اولمازلر وبومعنی قریبا

ذکر اولنور بلکه مسئلهٔ مزبوره نك وجهی اولدر که اهل حرب بو خروجلرنده مسلمیندن بر طرفله مسالمین اولمیوب
بلکه جمله ایله مقاتلین اولمشلردر ووجه مزبور اهل عدل حقلرنده شبهه وشکالدن دور در اما خوارج حقلرنده
نکته سی اولدر که آنلره انضمامری اعانت ایچون اولوب امانلرنده داخل اولد قلرندن دکلدر کورمزمیسنکه
اهل جیش دار الحربده بولنسه لر انده ینه بر برینه معین ایکن دار الحرب دار قهر اولوب دار امن اولمدیغندن
بر برینك امانینده داخلین دکللردر بناء علیه اوزرلرینه ظفر بولدیغمزده خوارج جمله برابر قتال ایتسونلر ایتمسونلر
فیٔ اولورلر لکن خوارج ایچون قتللری واخذ اموال لری قطعا حلال دکلدر زیرا آنلری قتال اهل عدله دعوتلرنده
ترك تعرضلرینه ضامن اولمشلردر که تعرض ایتسه لر اجابتلری غیر ممکندر وضامن اوزره وفاء مضمون وجوبه مقروندر
بو یله ایکن خوارج آنلری سبی ومالل رین اخذ ایلسه لر شرعا حرام اولان وجهله تحصیل ایتملریله اشتراسی بزه
تحلیل اولنماز اما بر کمسنه اشترا قیلسه اشترا منعقد اولور زیرا حرمتی عصمت محلدن اولمیوب معنای غدردن
واقع اولمغله ثبوت ملکه وتملکدن صحت اشترایه غیر مانعدر نظیری شول مسلمدر که امانله دارلرینه دخول ایده
اول مسلم اهل حربه اعطاء امان ایتمش دکل ایکن بعضیلرین سبی ومالل رندن اخذده معنای غدر بولنمغله مکروه کور یلور
بو یله ایکن ارتکاب ایدرسه اکرچه صاحبنه ردایله امر اولنور لکن جبر اولنماز وآندن مال مزبوری بر کمسنه اشترا
قیلسه شراسی مع الکراهة منعقد اولور واکر خوارج اهل حربله برابر قتال ایدوب امیر اهل عدل دخی من قتل قتیلا
فله سلبه دیو تحریض ابطال ایلدکده بر کمسنه خوارجدن بر ینی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز که خوارج
مسلمین واموالری دار اسلامله محرز اولمغله غنیمت اوله مز اما حربی یی قتل ایدرسه سلبنی اخذ ایدر که مسلمیندن
بر طرفدن امانی بولنمامغله مالی مباح ومحل اغتنامدر واکر اهل حرب اهل عدلدن اموال ورقیقلرین اخذ
ومنعهٔ خوارجله احراز بعده قبول اسلام ایلسه لر جمیع مأخوذ لرین رد ایتملری واجبدر که مو المیزه ینجق دارلریله
احرازده مالك اولورلر بو صورتده بولنمامشدر حتی اموالمیزی داریمزده کند ومنعه لریله احراز ایتسه لر مالك
اوله مزلر منعهٔ خوارج مسلمین ایله عدم تملکلری بالطریق الاولی در اما اول ماله دارلرینه دخول بعده اسلام
یاذمی قبول ایلسه لر احرازلری تام وملکلری تمام اولور قال علیه السلام من اسلم علی مال فهوله یعنی
اول حربی که بر ماله استیلا اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر واکر اهل عدلك نسا وصبیانلرینه
استیلا ایلسه لر خوارج ایچون آنلری دارلرینه ادخاله رخصتلری جائز کوریلمز زیرا اهل حرب حبس احرار
مسلمینده ظالملردر وظلم اوزره تقریرلرنده وفا وزرلرینه لازم دکلدر بلکه سبیلرین تخلیه برله امر ایدرلر وامتناع
ایدرلرسه ذراری مسلمینی تخلیص ایچون قتاللری واجب واهماللری غیر جائزدر کورمزمیسنکه دار الحربده مستأمن
اولان مسلم تخلیص ذراری مسلمینه قادر اولسه اهمالی قطعا جائز دکلدر کذلك اموال مسلمینی دارلرینه ادخال
مراد ایلسه لر ینه اصحابنه رد ایچون اللرندن اخذ ایتمك خوارج اوزره واجبدر که قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن
دارلرینه ایصالده ظالملردر اما دار الحربده مسلم مستأمن بشقه در که آنده احراز ایله مالك اولمشلردر
واول مسلم اموالل رنده عدم تعرضه ضامن اولمغله اموال مسلمینی دخی اللرندن اخذه غیر متمکندر واخذ اموالری
وجه مشروح اوزره خوارج ایچون جائز کوریلمدکده بعد الاحراز عدم جواز بالطریق الاولی در واکر
اموال اهل عدلی اخذ واستهلاکدن بعده قبول اسلام ایلسه لر برنسنه نك ضمانی آنلره الزام اولنماز زیرا فعل
مزبوری محاربین ایکن ایتمشلردر وهم اهل بغیه انضماملرله حکم مرقومده آنلره التحاق ایلمشلردر و اهل بغی
اموال اهل عدلی استهلاکدن بعده توبه ایلسه لر ضامن اولمازلر اهل حرب دخی بو یله در واکر اهل حربله مسلمین
اوزره مستعین اولانلر خوارج اولمیوب لصوص غیر متأولین اولسه لر جواب مسئله ینه بو یله در زیرا تأویل وعدم
تأویله حکم سقوط ضمان انجق بین المسلمین مختلف واهل حربه کوره غیر مختلف اولمغله اهل حرب علی
کلا الوجهین ضامن اولمازلر زیرا فعل مذکورلرین محاربین ایکن ایتمشلردر واکر خوارجله اهل حرب بربرندن
استعارهٔ سلاح وامیر عدل دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تحریض اهل صلاح ایتدکده اوزرنده سلاح حربی
بولنان بر خارجی یاخود بالعکس قتل اولنسه قاتل علی کلا الوجهین اول سلب مستعاره نائل اوله مز زیرا سلاح
خارجی حربیده ایسه اول سلاح مال اهل اسلام وغیر محل اغتنامدر واکر سلاح حربی خارجیده ایسه خارجی
آنی استعاره واثبات ید ایتمکله حکم امان آنده ثابت اولمشدر کورمزمیسنکه خوارج دار الحربدن سلاح وکراع استعاره
واخراج ایلسه لر ید خوارجده بولنمغله آنده حکم امان ثابت وجواز اغتنامی فوت اولور صورت سابقه دخی
بو یله در لکن اهل عدل اکا ظفر بولسه لر اهل حربه رد ایتمیوب همان بیع وثمنی توقیف واصحابی کلدکده تسلیم

ایدرلر واهل عدلدن بر کمسنه اندن برنسنه یی استهلاك ایلسه ایادی اهل عدله دوشن اموال اهل بغیك حکمی کبی
ضامن اولماز نکته سی اولدر که بونده ثبوت امان انجق اوزرنده اهل بغیك ثبوت یدلریله در واهل حرب مالل رین
اهل بغیه تملیك ایتمش اولسه لر آنده بعد استهلاك اهل العدل حکم ضمان ساقط ایکن ثبوت ید دون الملك اولمغله
بونده حکم ضمان بالاولویه متساقطدر واکر خوارج متفرق اولوب اهل عدل دخی اول سلاح وکراعی بیع ایتمدین
اهل حربدن اصحابی کلوب طلب ایلسه لر بونده حکم قیاس دارلرینه ایصال ایچون یدلرینه تسلیمدن عدم احتباسدر
زیرا آنده بعض مسلمین طرفلرندن حکم امان ثابت اولمشدر وهم مال مرقوم مال خوارج منزلنده درکه جمعیتلری
پریشان ومنعه لری بی نام ونشان اولدقده مالل ری آنلره رد اولنور لکن استحسانه نظرایله بیع واخذ ثمن اوزره
جبر اولنملری مقرردر زیرا کراع وسلاح ید اهل عدلده محبوس اولمشدر و بو نسنه لر دار اسلامده محتبس ایکن آنی
دار الحربه عودت ومسلمین اوزره مدار قوت ایتدرمکده کفاره رخصت ویریلمز نظیری اولدر که عبید اهل حرب
اسلامه کلسه لر دار الحربه اعاده لرینه رخصت ویریلمز توضیحی بودر که مال مرقوم مال خوارج اولسه منعه لری
باقی اولوب آنکله قتال مسلمین اوزره توهم استعانتلری باقی ایکن اول مالی اوزرلرینه رد حلال دکلدر
ومنعهٔ اهل حرب هر بار باقی و پایدار وآنکله قتال مسلمینده استعانتلری آشکار ایکن آنلره ردك عدم جوازی بدیدار در
واکر خوارج تجار اهل حربی امانله عسکرلرینه جلب بعده کراع وسلاحلرندن استعاره یاغصبله اخذ وسلب
ایدوب صکره خوارجدن بر یسی اول سلاح اوزرنده ایکن بعد تنفیل الامام قتل واعدام قیلنسه قاتل اول سلاحله
بکام اوله مز زیرا امان خوارج امان اهل عدله برابر اولمغله مال مرقوم امان خوارجله اغتنامدن معصوم اولمشدر
انجق مسلمین آنی بیع وثمنی توقیف واصحابی کلدکده تسلیم ایدرلر واکر اهل عدل آنلردن برنسنه یه قتال ایچون
محتاج اولورلرسه امام قتال ایچون وقت حاجتده آنی ویرمك جائزدر زیرا مال مزبور مسلمینك اولسه وقت حاجتده
امام ایچون عمل مذکور جائزدر مستأمنینك اولدقده بطریق الاولی در وهم مستأمنین اهل عدله قتال ایچون
اول مالی اعاره ایتدکلرنده عندیمزده اموال خوارج منزلنده اولمغه رضا ویرمشلردر و بزلر اموال خوارجه ظفر
بولدقده آنده بو فعلیمز جائزدر آنلره اعاره اولنان اموال مستأمنینده دخی جائزدر لکن خوارج غصبله آلدقلری
صورتده بعد الاصابه امام اهل عدل ضرورت اولمدقجه قتال ایچون برفرده ویرمك جائز دکلدر زیرا امانله مالل ری
معصوم ایکن آنکله برفردك قتالنه رضا ویرمشلردر لکن صورت اولی بشقه در که آنده مالل ریله قتال خوارجه
راضی اولمشلردر بناء علیه بعض اهل عدل اول مالی استهلاك ایلسه مستأمنینه ضامن اولور اما صورت اعاره ده
مال خوارجی ضامن اولمدیغی کبی بونی دخی ضامن اولماز کذلك امیر اهل عدل ایچون بو مالی بیع ایتمك دخی
لایق اولماز مکر تلفندن خوف ایدرسه بیع ایدر زیرا عین مال مسلم اوزره محفوظ اولدیغی کبی مستأمنین اوزره
دخی محفوظدر بعض اهل عدلك شول مالی منزلنده درکه ید امیرده بولنوب صاحبی غائب اوله بونده البته عینی
حفظ ایدر مکر حفظی متعذر اولمغله بیع وثمنی حفظ ایده واکر قبل البیع خوارج متفرق اولورلرسه امام
هم غصب وهم استعاره صورتلرنده اول مالی اصحابنه رد ودار الحربه اعاده لرینه مساعده ایدر زیرا مال مزبور
مال خوارج منزلنده در و بعد التفرق خوارجك عین مالل ری اوزرلرینه رد اولنور وهم اول مالی خوارجه امانله
ثبوت عصمتدن صکره ویرمشلردر وامانلری اهل عدلدن اولوب صکره کراع وسلاحلرین خوارجه اعاره ایتملری
منزلنده اولمغله اول مال داریمزده حبس اولنماز واکر خوارج اهل عدله قتاللرنده معیت اوزره اهل حربه
اعطاء امان وآنلر دخی قتال ایتسونلر ایتمسونلر ایچلرینه خروج واتیان ایتدکلرنده اهل عدل اوزرلرینه غالب
کلسه لر اهل حربی سبی ومالل رین اغتنام اهل عدله حرامدر زیرا امان خوارجله نفوس واموالل رنده عصمت
ثابت اولوب قتالله نبذ امان واقع اولمامشدر زیرا قتاللری منعهٔ خوارجله اولوب قتال خوارج امانلرین ناقض
اولمدیغی کبی معیتلریله قتال مستأمنین دخی امانلرینه مناقض اولماز انجق حکملری حکم خوارجه مساوی وحکم تنفیل
سلب وسائر آنلردن حلال وحرام اولان اموردۀ آنلر ایله مستوی یلردر ومسئلهٔ مرقومه اوائل بابده سبقت ایلین
اهل حربی بلا ذکر الامان بزمله قتاله دعوتلری مسئله سنه مخالفدر که آنده بزمله قتال ایچون خوارجه انضماملری
موجب امان اولمامغله نفوس واموالل رنده ثبوت عصمت نمایان اولمامشدر واکر اهل حرب خروج ایتمیوب بلکه خوارج
دار الحربده اوزرلرینه واروب بر برلرینی تأمین ایتدکلرندنصکره اهل عدل اوزرلرینه غلبه ایلسه نظر اولنور اکر
اهل حرب کند وعز ومنعه لرنده ایسه لر کند ولری فیٔ مسلمین و بعد التنفیل قاتللری سلبلریله کامین قیلنور زیرا
بو صورتده آنلر مستأمن اولمیوب بلکه خوارج آنلره مستأمن اولور وهم منعه ودارلرنده بزمله قتاللرنده بیغزده اولان

مطلب استعمال سلاح الغیر عند الحاجة

مطلب حکم قتال الکفار مع الخوارج بالامام

امان منتبذ اولمغله حربی غیر مستأمنه ظفر بولمش اولورز اما دار الحربده عسکر خوارجه کند ولری چیقوب
منعهٔ خوارجدن غیری منعه‌لری یوغیسه آنلردن برفرد اوزره حکم سبی واقع اولماز زیرا منعهٔ خوارجده مستأمنلردر
ودار الحربده عسکر اسلامده مستأمن بولنان حکم عصمتده دار اسلامده مستأمن کبیدر وهم کند و منعه‌لری
بولنمامغله قتاللرنده امانلری منتبذ دکلدر واکر خوارج ایچلرنده مستأمن اولان تجار اهل حربدن قتال اهل عدل اوزره
استمداده اقدام آنلردخی قول نعم ایله وعد اجابت وانعام ایلسه‌لر بزدن قتل واخذ ماله آنلره تعرض حلال اولماز مادام
بالفعل منتصب حرب وقتال اولمیه‌لر زیرا مستأمنین اولملریله اهل ذمت حکمنده‌لردر واهل ذمته مجرد قصد قتال
مسلمین ایتملریله قبل الاظهار والشروع تعرضمز غیر مشروعدر وهم خوارجه نعم دیدکلرنده حکم خوارجده اولمشلردر
وخوارج منتصب قتال اولمدقجه نفس وماللرینه تعرضمز غیر حلالدر وتجار مسفورین قتال ایتدکلرنده حلال
وحرام اولان اموردہ خوارجله همحاللردر زیرا قتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله دائرهٔ اماندن غیر خارجلردر
واکر اهل حرب بر مسلمه دار اسلام یا عسکر مسلمینده ایکن انت آمن فادخل الینا دیملریله تأمین ودعوت
اولدخی دخول واجابت ایلسه اول مسلم اهل عدلدن اولسون خوارجدن اولسون ماللرندن برنسنه‌یه تعرضی
حلال دکلدر زیرا استیمانه عدم تعرضلرینه ضامن ومضمونه وجوب وفایی متضمندر لقوله علیه السلام
وفاء لاغدر فیه کذلک قبل الدخول کندو آنلری وآنلر کندویی تأمین قیلسه‌لر ینه حکم سابق مقرر بلکه
اهل حرب آنک طرفندن کسب امان صحیح ایتملریله مسئلهٔ اولادن دخی اظهردر لکن بوصورتده امام اهل حربک
نفوس واموالنه قبل النبذ تعرض ایتمک حرام وتعرض ایدرسه جمیع مستهلکاتنک ضمانی اوزرینه الزام قیلنور
اما صورت اولی بشقه‌در زیرا بونده اهل حرب مسلم واحد طرفندن کسب امان صحیح ایتمشلردر که مسلم مزبور
منعهٔ مسلمینده ایکن آنلری تأمین ایتمشدر وامانی صحیحدر وصورت اولاده بلانبذ قتاللری حلالدر زیرا مسلم مزبور
آنلری تأمین ایتمیوب بلکه آنلر آنی تأمین ایتمشلردر انجق امانلرنده بولنوب کندویه عدم تعرضلری بالضروره
آنلره عدم تعرضنی موجب اولوب امان مسلمینده اولملرینی مستوجب اولمامشدر واکر خوارج اهل حربدن
قتال اهل عدل اوزره استمداد آنلردخی امیر بزدن اولوب حکم جاری بزم حکممز اولمدقجه امداد ایتمیز جوابنی ایراد
وبو معامله‌لری صورتپذیر انعقاد اولدقدنصکره اهل عدل اوزرلرینه غالب اولسه‌لر اهل حرب واموالری
فیء مسلمینه ادخال قیلنور اما خوارج آنلری تأمین ایتمش ایسه امانلری اولمامقله جواب مسئله ظاهر ومستبیندر
واما حین خروجلرنده تأمین ایتمشلر ایسه اهل حرب کندو منعه‌لرنده تحت رایه‌لرنده اهل عدله قتال ایتملریله
اول امانی نقض وابطال ایلمشلردر ومسئلهٔ متقدمه بشقه‌در که آنده قتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله اوزرلرینه
حکم خوارج جاری وامانلرینه نقض وابطال غیر طاریدر ومانحن فیهمزده اموال خوارج بعد سکون الحرب
اوزرلرینه رد اولنور زیرا مال مسلم دار اسلامده قطعا غنیمت قیلنماز وحکم تنفیل اسلاب تفصیل مشروحدن
استجلاب اولنور حتی خارجی قتل اولنوب اوزرنده سلاح حربی بولندقده قاتله ویریلور که بوصورتده اموال
اهل حربده عصمت یوقدر وحربی قتل اولنوب اوزرنده سلاح خارجی بولندقده قاتله ویریلمز که مال مسلم اغتنامدن
معصومدر توضیحی اولدر که بر قوم مستأمنین دار اسلامده اجتماع واوزرلرینه نصب امیر ایله کسب امتناع ایدوب
مسلمینله قتال ایلسه‌لر امانلرین نقض وابطال ایتمش اولورلر اما اهل منعه اولمیه‌رق قتال ایلسه‌لر ناقض امان
اولمیوب حکم شرعیده قتال ایلین اهل ذمته همحال اولورلر کذلک اعانت خوارج ایچون داریمزه داخل اولان
اهل حرب اهل عدله برجانبده جدال وخوارج دخی جانب آخرده قتال ایتدکلرنده امیر اهل حرب کندولردن
اولوب بالنفس ممتنعین ایسه‌لر غالب اولدیغمزده فیء مسلمین قیلنورلر که منعه‌لری اعتباریله امانلرین نقض
واهدار ایلمشلردر اما منعه‌لری انجق خوارجله حاصل ایسه امیرلری کندولردن ایسه‌ده حکم خوارجده داخللردر که
تمکن قتال منعه ایله اولوب امیر ایله دکلدر واکر خوارجدن بلامنعه اولنکسنه اهل حربدن اون شخصی دار اسلامه
خروج ونهب وغارتده معیت اوزره تأمین ایدوب صکره مغلوب مسلمین اولسه‌لر اوزرلرینه سبی جاری اولمیوب
اموالری غنیمت قیلنماز زیرا برقوم مسلمینک امانده بولنوب اهل منعه اولمدقلرندن غارت وقتاللری امانلرین
نقض وابطال ایتمشدر لکن استهلاک ایتدکلری جمیع اموالله مؤاخذه وعمدا قتل ایتدکلری مقابلنده قتل اولنورلر
زیرا اهل منعه اولمدقلرندن منزلهٔ لصوصه تنزیل اولنورلر کورمزمیسنکه منعه‌لری بولنمیان خوارجده
حکم شرعی بودر معیتلرنده بولنان مستأمنین دخی بویله‌در واکر مسئلهٔ مفروضده تأمین ایتمیوب همان معیتلرنده
غارت ایچون خروجه دعوت ایتمشلر ایسه بوصورتده حق خوارجده جواب صورت اولاده سبقت ایلین جواب

صوابدر اما اهل حربک اگرچه نفوس واموالری فیء اولور لکن استهلاک ایتدکلری امواله ضامن ومقتوللری
مقابلنده مقتول قیلنمازلر زیرا مسلمیندن کسنه‌نک امانده بولنمیوب انجق لصوص اهل حربدر ولصوص اهل حرب
اوزره غلبهٔ مسلمین کرک دار اسلامده اولسون کرک دار الحربده حکم مزبورده فرق یوقدر وحکم تنفیل اسلاب
تفصیل سابقدن اکتساب اولنور زیرا ماللری فیء اولدقده قاتللری تنفیله سلبلرینه نائل اولورلر والحاصل
خوارجدن استیمان ایدن اهل حرب حکم تلصص وقطع طریقده واهل منعه اولوب قتال ایتدکلرنده امانلرین
نقض وتمزیقده اهل عدلدن استیمان ایدنلر ایله برابردر واکر خوارج اهل حرب ایله مصالحة وموادعه ایتدکدنصکره
برحربی بغیر امان اهل عدله داخل اولمنه موادعهٔ سابقه ایله آمن قیلنور زیرا خوارج موادعهٔ اهل حربده
اهل عدله برابردر کورمزمیسنکه عقد ذمت واعطاء امانده برابردر موادعه دخی بویله‌در بوصورتده اهل عدل
کندولر موادعه ایتمش کبی قبل النبذ قتال ایلمک غیر جائزدر وبونلردن خوارج استمداد ایتمکله دار اسلامه چیقوب
اهل عدله قتالده معیت هنکامنده مظهر انهزام اولسه‌لر آنلردن برفرد سبی اولنماز زیرا موادعهٔ مرقومه اعطاء
امان منزلنده‌در وقریبا بیان ایلدیک که امان خوارجده بولنان اهل عدله تحت رایهٔ خوارجده قتال ایلدکده
نقض امانه استدلال اولنماز همان بونلر نفوس واموالرندن حرام وحلال اولان احوالده خوارجله همحاللردر
اما بو مسئله‌ده امیر کندولردن اولوب حکم شرکله حاکم اولمق اوزره خروج برله مهزوم اولسه‌لر کندو منعه‌لرنده
اهل عدله قتاللرنده ناقض موادعه اولدقلرندن فیء قیلنملری مجزومدر وبو ایکی صورتده حکم تنفیل اسلاب
تقریر مشروحدن واضح وبی ارتیابدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده اهل عدله آنلر بر طرفدن وخوارج بر طرفدن
قتال ایلسه‌لر نظر اولنورا اکر امیرلری کندولردن ایسه منعه‌لریله تحت رایه‌لرنده قتال ایتدکلرندن فیء اولورلر
واکر امیرلری خوارجدن ایسه تحت رایهٔ خوارجده بولنملریله حکم خوارجده مندرج قیلنورلر واکر موادعیندن
برجماعت بلا منعه دار اسلامه چیقوب غارته ابتدار ایتدکده ایدی مسلمینده کرفتار اولسه‌لر قتاللری منعه‌لرندن
اولمدیغندن نقض موادعه‌یی موجب اولمامغله حکم ضمان وقصاصده منزلهٔ لصوصه تنزیل قیلنورلر واکر بر مسلم
اهل حربدن برقومی تأمین بعده امام آنلره نبذ امان ایلدکدنصکره اول مسلم ینه تأمین ایلسه جمله‌سی آمین اولورلر
زیرا دفعهٔ اولاده صحت امان مسلمی موجب اولان معنی دفعهٔ ثانیه‌ده دخی موجود ومعتبردر لکن امیر اول قومه
ان هذا قد آمنکم غیر مرة فلا تلتفتوا الی امانه فانه کلما آمنکم فقد نبذنا الیکم دیو خطاب ایله شو مسلم سزه هرچند که
امان ویره بز آنی نبذ ایلدیک مفهومنی اشراب ایلسه صحتی بی ارتیابدر زیرا اثر نبذ امان قتال واستغنامی اطلاق اولمغله
جواز تعلیق شرطده طلاق کبیدر وهم نبذ امان انجق نفی غدر وغرور ایچون واجب ونبذ موصوف دخی بوغرضی
مستوجبدر واکر بر مسلم برحربی‌یه امان ویروب امام دخی دار اسلامده اول حربینک اقامتنه رضا ویرمسه کرکدر که
مقدما اکا تقدم وامر خروجنده تکلم ایلیه زیرا امام ایچون بعد صحة الامان اکرچه ولایت نبذه ظاهر ونمایاندر
لکن نبذ مزبور ابلاغ مأمنه توقف ایتمکله اولا اکا تقدم وبلا ضرر متمکن خروج اوله جق مقداری امهال
لازمهٔ احوالندندر شول مستأمن منزلنده‌در که داریمزده طول اقامت ایلیه وبیان حکمی سبقت ایلمشدر
واکر امام برحربی‌یه تقدم برله لا تدخل دارنا بامان فلان فانک ان دخلت بامانه فانت فیء دیمکله فلانک امانیله
داریمزه کیرمه اکر آنکله کیررسک فیء اولورسین مضمونی تکلم ایلسه بعده حربی مسفور ینه فلان مزبورک
امانیله دخول ایلسه اصلا فیء قیلنماز زیرا مسلمی اعطاء اماندن حجر ایلمک باطلدر که حجر ایله امانی صحیح اولان
علت منعدم اولمامغله حجری ابطال حکم شرعی مستلزمدر وکلام امام نبذ امان قیلنمق ممکن دکلدر که زیرا حربی
داریمزده ایکن مأمنه ابلاغ ایتمدکجه بعد اعطاء الامان نبذ امان غیر صحیح اولدیغی کبی قبل اعطاء الامان دخی
تصحیح اولنماز ومسئلهٔ مزبوره وجه سابقله قریبا سبقت ایلین مسئلهٔ موادعیندن مفارقدر که موادعین منعه‌لرنده
متحیز اولملریله نبذ امان قبل الاعطاء وبعده جائزدر اما حربی مسفور بلامنعه داریمزده بولنمغله مأمنه ابلاغ
ایتمدکجه نبذ امانی غیر میسر وبو بابده امام سائر مسلمینله برابردر اما اهل حربه امام من دخل منکم دارنا بامان فلان
فهو ذمة لنا مضمونی اعلام ایلدکدنصکره برحربی بوقوله عالم ایکن امان فلانله قادم اولسه بردخی رجوع
دار الحربه رخصت ویریلمیوب ذمت قیلنمسی لازمدر زیرا مقالهٔ امیری بیلدکدنصکره دخولی دلالت رضاسی قبول
وبو بابده دلالت حکم صریحه موصولدر شول مستأمن منزلنده‌در که بعد تقدم الامام مدت امهالدن صکره
داریمزده اقامته اقدام ایلیه وبو مسئله ایله فانت فیء مسئله‌سی میاننده فرق نهان اولدر که قول سابق نبذ امان
اولمغله منعه سنده اولمدقجه ظاهر البطلاندر اما بو قولی نبذ امان دکلدر بلکه امان سابقله ثابت اولان امنده

تأكيد اطمئناندر بناء عليه امام اسلام محصورينه ان آمنكم فلان فقد نبذت اليكم فخذوا حذركم ديمكله فلان سزلره امان ويروب بن آنی سزه نبذ ايلدم تدارك اوزره اولكز معناسنی اعلام ايلدكده عسكره فلان مزبور آنلری تأمين قيلسه قول امام نبذ صحيح وقتاللری تحليل وتصحيح قيلنور اما من خرج منكم بامان فلان فهو في اوفقد حل دمه ديدكده عسكره ايچلرندن بريسی امان فلانله خارج اولسه البته دائرهٔ امانده مندرجدر كه منعه مزده ايكن نبذ امان ظاهر البطلاندر واكر من خرج منكم بامان فلان فهو ذمة لنا ديدكده عسكره بريسی امان فلانله خارج اولسه قول امام تصحيح وذمتده مندرج قيلنور زيرا قول مزبورده نبذ امان بولنميوب بلكه تأكيد ايله حكم ابن سابقه نافع اولمغله منعه مزده بولنمق اكا مانع دكلدر

باب من نفل الخيل ما يكون على العراب دون البراذين * يعنی انفال خيلدن افراس عرابله براذينه شامل ياخود عرابه خاص وبراذينه غير متناول اولان مسائلی بيانده باب كافلدر اكر امير من قتل قتيلا فله فرسه ديدكده عسكره برمسلم برمشركی راجل ايكن قتله اقدام واول مشركك غلامی تجنده بولنان فرسنی دخی اخذ واغتنام ايلسه اول فرسه استحقاقله بكام اوله مز زيرا ايجاب فرس قتيل مراد امام فارسی حال فارسيتده قتل ايدوككنه ادل دليل ايكن بو مشرك حال قتلنده غلامنده بولنان فرسله فارس بلكه غلامی عندنده حاضر وحارس دخی دكلدر كورمز ميسنكه شخص آخر اول غلامی فرس مزبور اوزرنده ايكن قتل واعدام ايلسه استحقاق فرسله بكام اولور پس بو معنادن مسلم اول راجلی قتل ايدوب فارسی قتل ايتمديكی ظاهر وهويدادر وهم امام حربيده وجودی معلوم اولان اشياء سائره ميانندن فرسنی تخصيص ايتمشدر وبو تخصيصده مرادی اوزرنده قتال ايلديكی فرس اولوب كسر شوكت مشركين ايچون قتل فرسانلرينه قصد تحريضدن غيری فائده يوقدر اما مشرك مزبور حين قتالده فرسندن نازل ويدنده قائد ايسه قاتلی اول فرسه نائل اولور زيرا معيننده بولنان فرسله فارسدر كه في الحال ركوب واوزرنده قتاله قادردر همان حربده مزيد اهتمام يا ضيق طريق يا كثرت زحام ايچون نزول ايتمشدر بوجهتله حين قتلنده فارس اولمقدن غير خارجدر وصورت مفروضده برذون ياخود برذونه اوزره راكب برمشركی قتل ايلسه مركوبنه مستحق اولور زيرا راكب برذون دخی راكب فرس عربی كبی فارس عد اولنور كورمز ميسنكه مسلميندن راكب براذين مستحق سهم فارسيندر سؤال اولنورسه كه مسلم حين قتالده فارس اولميوب بلكه فرسی غلاميله معسكرده موجود ايكن فرساندن معدود وسهم فرسانله محظوظ ومجدود ايكن مشرك مزبور غلامنده اولان فرسله فارس وقاتلی اول فرسی مفترسا ولمازمی جوابنده ديرزكه اولماز زيرا غلام مسلم اول فرسله سهم فرسانه مستحق اولمامغله انكله مسلمی فارس عد ايلمك لازم وغلام مشرك حكم تنفيلده اول فرسله فارس عد اولنمغله مشركی عد ايتمكی مستلزمدر واكر صورت مفروضده بغل وحمار وبعير اوزره برمشركی قتل ايلسه مركوبنه مستحق اوله مز زيرا اسم فرس بونلره بر وجهله شامل اولمامغله راكبلری فارسده غير داخلدر واكر امير من قتل قتيلا فله فرس ديو تبشير وبركسنه دخی راجل يا فارس برمشركی قتل وتدمير ايلسه غنائمدن وسطيجه برفرس عربی ياخود قيمتی ويريلور لكن برذون ويريلمز زيرا امير بجانب تنفيلده فرس مطلق ايله تعبير ايتمشدر وفرس مطلق عربی يه مخصوص ايدوكی امر محققدر وتسميه ده اطلاق عين مسمادن وسط ياخود قيمتنه موجب استحقاقدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در كه آنده فرسی ضمير قتيله مضاف قيلديغندن مرادی قتيل آنكله فارس عد اولنان دابه ايدوكی مستفاد واول دخی برذون وفرس عربيدن تعميم قيلنمق معروف ومعتاددر وعلی هذا القياس امير اضافت ضميرايله من دخل من باب المدينة علی فرسه ياخود من قاتل علی فرسه فله مائة درهم ديو تنفيل ايلسه عراب وبراذينه تعميم وعلی فرس ديسه يالكز عرابه تحميل اولنور كذلك من نزل عن فرسه فقاتل رجلا فله مائة درهم ديمكله فرسندن نزول وپياده قتاله تشجيع قيلسه ينه عراب وبراذيندن توسيع قيلنور اما بو صورتده عن فرس ديسه اكرچه مقتضای قياس فرس عربيدن نزول ايتنلرك نفل ايله عدم استيناسيدر زيرا اسم فرسی اطلاق ايتمكله فصول سابقه كبی غير عرابه شامل اولماز لكن بالنظر الی الاستحسان هر برذون وفرس عربيدن نزول وپياده قتال ايلين نفله شابان كوريلور زيرا بونده مقصد امير انجق راجلا مباشرت قتال اوزره تحريض فرساندر كورمز ميسنكه فرس عربيدن نزول ايدوب قتال ايلسه مستحق انفال اوله مز ومقصد سابقده برذون وعرابدن نزول ميانده فارق يوقدر وهم اسم فرس بو صورتده مطلق ايسه ده ينه مرادی فرس مضاف ايدوكی عنديمزده محققدر كه انسان كند وفرسندن نزول ايدر يوقسه فرس غيردن نزول ايلمز بناء عليه بو مقامده مطلق ومضاف متساوی الاقدامدر اما اسم برذون اكرچه تنفيلده براذينك ذكور واناثنه شاملدر لكن فرس

مطلب الفرق بين فرس بالتنكير وفرسه بالاضافة

عربی يه قطعا متناول دكلدر زيرا لفظ برذون خيلدن نوع خاصك اسمی اولمغله نوع آخره تناول ايلمز نظيری اولدركه من قتل رجلا علی فرس عربی ديسه فرس عربی اكرچه كندو نوعندن ذكور واناثه شامل لكن براذينه غير متناولدر اما لفظ فرس بشقه‌دركه عربيده حقيقت ايسه ده لفظ خيل كبی براذينده دخی مستعملدر بوجهتله عند الاطلاق حقيقته حمل وعند الاضافة عرف استعماله اعتبار اولنور وكسر شين ايله شهری تسميه قيلنان فرس دخی براذيندن بر نوع اولوب عرابدن دكلدر واكر من قتل قتيلا فله دابته ديسه لفظ دابه خيل وبغال وحميره شامل وراكبی قتل ايلين بونلره نائلدر قال الله تعالی والخيل والبغال والحمير لتركبوها وزينة بوجهتدن عدم ركوب دابه اوزره يمين ايلسه بونلره ركوبله حانث اولور اما قتيلی بعير ياخود بقر اوزرنده ايسه آنلره مستحق اوله مز مكر اول قومك مركوبلری بونلر ايدوكی متحقق اوله زيرا كلام دلالت حالله مقيد اولمغله دابه دن مراد بونلر ايدوكی مؤكد اولور واسم بغل دخی تنفيلده ذكور واناثه شامل كذلك اسم بغله دخی متناولدر زيرا بونده تاء وحدتدر علامت تأنيث دكلدر وذكور واناثه تناولده اسم بقره كبيدر واسم حمار دخی ذكور واناثه شاملدر اما لفظ اتان اناث حماره مخصوصدر ولفظ حماره دخی بويله‌در كه آنده تاء انجق تأنيثده استعمال ايتمشلردر واسم جمل وبعير دخی شامل لكن اسم ناقه انجق اناثه متناولدر وبز بونلری كتاب الجامعده بيان قيلدق واكر من قتل فارسا فله دابته ديدكده حمار وبغل وبعير اوزرنده بولنان مشركی قتل ايلسه برشيئه مستحق اوله مز كه استحقاق قتل فارسله مشروط ايكن قتيلی دواب مذكوره ايله فارس دكلدر اما ذكور واناثدن برذون اوزرنده ايسه دابه سلبه فارس اولمغله استحقاقه متلبس اولور والله اعلم

مطلب معنی الدابة

مطلب حلف لا يركب دابة

مطلب ما يشمل الذكر والانثی من اسماء الحيوان وحكم ما يكون بها او بغيرها

باب من يكون له النفل ومن لا يكون * يعنی نفلدن حصه‌مند اولوب اولميانلری تفريقه متعلق مباحث تحقيقدر اكر امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو تبشير ايلسه بونده مقتضای قياس قاتل بر يا ايكی يا اوچ يا زياده دخی اولسه سلبده اشتراك واستيناسلريدر زيرا كلمهٔ من اسماء عمومدن اولمغله علی سبيل الاجتماع والانفراد جميع مخاطبينه متناولدر لكن بو بابده قياسله عمل امر قبيحدر كه مجموع عسكر قتل شخص واحد اوزره اتفاق ايلدكلرنده سلبنه استحقاقلريله حكمه مؤديدر وبو معنی منافی تحريض واغرا اولمغله تنفيلله مراد امام اولمديغی هويدادر پس بو صورتده طريق استحسانه سلوك ايلمك اوجه واستحسان دخی وجوه ثلثه ايله موجهدر وجه اول اولدركه قاتل اكر رجل واحد ياخود رجلين ايسه سلبه نائل واكر ثلثه ايسه غير واصل اوله زيرا ثلاثه جمع متفق عليهك ادناسيدركه كلمهٔ مفرد وتثنيه وجمعه مقسوم اولمغله جمعك تثنيه يه مغايرتی معلومدر وجمع متفق عليهك ادناسی حكمنده اعلاسی كبيدر وامامك تنفيلله مرادی تحريض جماعت اولميوب بلكه تحريض آحاددر وهم مسلك ثلثه دن فراری جائز وواحد واثنيندن غير جائزدر قال الله تعالی وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله وبو بابده اثنين وثلثه ميانده فرقلری متبين واثنين حكم واحدده ايدوكی متعين اولمشدر لكن حكم مذكور اول مسلمك سلاحی بولنمغله مشروط وايكی مشركله مقاومتدن اميد وار اولمغه منوطدر بو شرطلری جامع دكل ايسه فئهٔ مسلمينه انحياز ونفسنی تهلكه يه القادن احترازده ضرر يوقدر وجه ثانی اولدركه قاتل مسلميندن منعه سی اولميان برقوم ايسه سلبنه مستحق ومنعه سی وار ايسه غير مستحق اوله‌لر زيرا منعه سی اولميان جماعت رجل واحد حكمنده‌در كورمزميسنكه علی وجه التلصص دار الحربه دخول ايلسه‌لر غنيمتلری تخميس اولنماز لكن اهل منعه اولدقلرنده تخميس اولنور وحكم تنفيلده دخی بويله‌در زيرا صحت تنفيل حق ارباب خمسی مبطل ومزيلدر وجه ثالث اولدركه قاتل جمع كثير ايكن رأی امام ومسلمينده اول قتيل ايله بينلری تخليه اولنسه جمله سنه مقابل كله جكی معلوم ايسه سلبنه نائل دكل ايسه غير نائل اوله‌لر زيرا تحريض مقصود مسلمينه مقاومت ايده جكلری قتل اوزره صادق اولوب ايتميه جكلری قتلده متحقق اولماز مؤلف سامی مكان اسكنه الله تعالی في اعلی الجنان ديركه بو وجوه مذكوره دن قنقيسنی امام رأی عدالت اوزره امضا قيلرسه واسع القضادر لكن مرادی هر بری حق وتعدد حق محققدر ديمك اولميوب بلكه هر بری طريق اجتهاددر ديمكدر نظيری اولدركه امام مسروق وامام جندب رحمهما الله تعالی بر مسئله ده مقدمات اختلافلرين عرض وترتيب ايلدكلرنده ابن مسعود رضی الله عنه كلا كما اصاب ديمكله ايكيسنی دخی تطييب يعنی طريق اجتهاده اصابت ايتمشسز مفهوميله تصويب ايلمشدر بعده جناب مؤلف ديركه بنم عندمده وجوه مذكوره‌نك احسن وانسبی وتحقيق حقيقته احق واقربی انجق وجه اخيردركه آنده غرض تنفيل اولان تحريضی تحقيق وتقرير واردر كورمزميسنكه مسلمين برمطموره يه واصل اولدقلرنده اميرلری من ناهضها فله ما فيها بعد الخمس ديمكله آنی فتح ايدنلره بعد الخمس

مطلب قرار الواحد من الواحد والاثنين

ومن ابن دزيدی فلان مطموره
ومن اذا نبی دار فی الارض اوبيتا وهذا
الذی اراده محمد رحمه الله فی السير الكبير
فی الغرب بو تعريف اوزره مطموره
بجنه نعميه ايتدكلری محلدن
عبارتدر

ایجنده بولنان اشیایی تنفیلله تبشیرایلدکده برجماعت بوخدمتی ادا ایلسه لر نظر اولنور اکر اهل مطموره آنلر ایله مقاومته قادر اوله جق مقدارده ایسه لر نفلدن بهره دار اولورلر واکر قادر اولمیه جقلری مقدارده اهل معسکر اوزرلرینه اجتماع وابتدار ایتمشلر ایسه معنای تحریض صورت اولاده موجود و بونده مفقود اولمغله نفلدن بهره دار قیلنمازلر واکر سبقت ایدن من قتل قتیلا فله سلبه تنفیلنده رجل واحد ضربهٔ واحده ایله قتیلین یاخود اکثری قتل ایلسه ضربات متعدده ایله قتلی مثلا ومجموع اسلابه ظفریاب اولور زیرا کلمهٔ من لفظ عام وجماعت مقتولینه دخی قابل انتظامدر واکر امیر عسکر بله دارالحربه دخول ایدوب هنوز وقت قتال حلول ایتمدین من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تنفیل ایلسه جائز کور یلوب حکمی دار اسلامه خروجلرینه دکین ابقا اولنور زیرا مقصودی طلب مشرکینده تقیدو دقتلرینه تحریض وتأکید اولمغله کلام مطلق مضمون مقصودی ایله تقیید اولنور حتی برمسلم برمشرک نائم یاخود برشغلله غافل ایکن ظفر بولوب قتل ایلسه صف قتالده یاخود بعد الانهزام قتل ایتمش کبی سلبنه مستحق اولور زیرا تنفیل امام قتلی حلال اولان جمیع مقتولینه علی کل حال عامدر کذلك غنیمتده سهمی یاخود نسا وصبیان وعبید کبی رضخی بولنان جمیع قاتلینه دخی عامدر اما امیر کلام مزبوری تنظیم صف قتالدن صکره تکلم ایدرسه تنفیلی اول قتاله خاص وانقضاسیله منقضیدر که دلالت حال بو معنایی مقتضیدر نکته سی اولدر که امام کلامنی حضور قتاله تأخیر ایلدکده مقصودی همان اول قتاله تحریض ایدوکی عندیمزده مستتر اولمشدر لکن صورت اولی بشقه در که آنده تکلمی دار الحربه حین دخولده ظاهر اولمغله مرادی دخول وطلبده جد واهتمامه تحریض ایدوکی باهر اولمشدر قالدیکه صورت ثانیه ده نیجه ایام قتال اوزره مستمر اولسه لر حکم تنفیل دخی باقی ومستقردر کذلك اعدا منهزم ومسلمین تعاقبلرین ملتزم اولمغله قتاللری ثابت وقائم اولدقجه ینه حکم تنفیل باقی ودائمدر کذلك منهزمین حصنلرینه دخول وتحصن ومسلمین دخی قتال اوزره خارج حصنده تمکن اوزره ایکن برکسنه قتل قتیل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا حسا ترك وتعطیل یاخود غرض قتال اولان تمام قهری تحصیل ایتمدکجه حکم قتال باقیدر اما بعد الانهزام مسلمین تعاقب ایتیوب حصنلرینه دخوللرندن صکره اوجانبه مرور و برمسلم منهزمیندن یاغیریدن برمشرکی قتله کسب سرور ایلسه سلبیله مسرور قیلنماز زیرا تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن تعاقبلرین ترك ایتدکلرنده اول حرب حقیقةً وحکما منقضیه اولمشدر کذلك منهزمینی تعاقب ایدر ایکن حصن آخره مرور ایدوب اهالیسندن برینی برمسلم قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا تنفیل حرب سابقه ایچون ایدی واول دخی مسلمین ایله مقدما قتاله حاضر اولان مشرکین میاننده ایدی بوقسه مسلمین ایله بو حصنك اهالیسی میاننده دکل ایدی بلکه بو صورت انشاء حرب آخردر که متناولات تنفیلدن مؤخردر اما حرب سابقه نك اصحابی انهزام ایله حصن آخره داخل ومسلمین دخی در عقب واصل اولسه لر نظر اولنور اکر بو حصنده غیر منهزمین منهزمین اوزره غالب ومنعه دخی طرف غالبیندن ایسه بو صورتده برمسلم منهزمین یاغیریدن قتل قتیل ایله مستحق تنفیل اوله مز که بو حرب لاحقه غیر الحرب السابقه در اما معظم جماعت انجق منهزمین ومنعه دخی منعهٔ منهزمین ایسه بو صورتده اهل حصن آخر مدد لاحق منزلنه ملتحق اولمغله حرب سابقه حالا باقیه وحکم تنفیلی مستبقیه اولمغله منهزمین یاغیریدن قتل قتیل ایلین سلبیله تنفیل قیلنور بونك حکمتی سابقده بیان ایلدیکمز معنادر که حکم واعتبار جانب منعه وغلبه ده بدیداردر واکر بعد التنفیل ملك اعظملری عسکر معظمله وصول وقتال مسلمینله مشغول اولنلر عسکر ملکه انحیاز ودخول ایلدکدنصکره برمسلم عسکر اول یاثانیدن قتل قتیل ایلسه سلبنه موصول اوله مز زیرا تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن شمدی منعهٔ دیکر حادث ومغایرت حرب سابقه یه باعث اولمشدر بو صورتده امام تنفیلی تجدید ایلمزسه قاتل سلبدن ناامیددر واکر تجدید ایدوب آنی دخی بعض ناس ایشیدوب بعضلری ایشتمزسه ده هر برقتل قتیل ایلین سلب مقتولله تنفیل اولنور و بو حکم قویده استماع ایدوب ایتمینلر مساویدر زیرا تنفیل حق غانمینده محض منفعتدر یوقسه ایجاب وقبوله توقف ایدر برمصلحت دکلدر وهم کلام امام میان ناسده شایع اولدقده جمیع جماعته حکم واصلده واقعدر والله اعلم

باب من النفل على الدلالة من المسلمين واهل الحرب الاسراء ✻ یعنی مسلمین واسراء اهل حرب ایچون دلالت

بعض منافع اوزره تنفیلی مبین بابدر نافعدر امیر عسکر من دلنا من المسلمين على عشرة من الرقيق فله رأس دیمکله تنفیل ایدوب برمسلم دخی رقیق عشره نك مکاننه لسانا دلالت قیلوب عسکر ایله برابر عزم ورحیل ایلدکده عسکر کیدوب دلالتی اوزره اول رقیقی جلب وتحصیل ایلسه لر نفلدن برشیئه مستحق اوله مز اکرچه مقتضای قیاس عهدهٔ دلالتدن خروجنه بناء استحقاقه استنباسیدر کورمزمیسنکه وصف موصوف اوزره محرم صید اوزره

دلالت ایلسه جزاسی اوزرینه لازمدر لکن جناب مؤلف طریق استحسانی ترجیحله بو وجه اوزره تصریح ایتمشدر که استحقاق نفل کلام مجرد ایله اولمیوب بلکه موقوف عملدر زیرا غرض تنفیل اولان تحریض انجق جنس جهاد وقتالدن برعمل اوزره ایکن برابر کتمیوب مجرد لسانا وصف مکانله اول عمل متحقق اولمامغله نفله مستحق اوله مز اما مسلمین برحربی اوزره دلالت شرطیله حربی آخری تأمین ایدوب اول دخی کلام مجردیله دلالت ایلسه اداء خدمت ایتمش اولور زیرا اعطاء امان مستأمندن برعمل اوزره متوقف دکلدر کورمزمیسنکه برمسلم کوفه ده یاخود شامده کندومنزلنده ایکن مسلمینله معاهده وبن دار الحربده برمحله مرور ایتمشیدم آنده اسیر اوله جق اون رأس واردر سزی اوزرلرینه دلالت ایدرسم برأسی بکا تعیین ایدر میسز دیو مواعده ایدوب بعده لسانا دلالت ایدوب ذهابده معیت ایتمسه نفله مستحق اولورمی بلکه اوله مز کذلك اول مسلم دار الحربده ایکن دلالت ایلسه ینه اوله مز انجق دار الحربه کیدوب مسلمین ایله برابر بولنورسه دلالت ایچون برابر کتمزسه ده غنیمتده شریك مساهم وتنفیل ودلالت هیچ سبقت ایتمش مقامنده قائم قیلنور اما برابر کیدوب اون رأس اوزره دلالت ایدرسه موجب استحقاق اولان عمل ذهابه مباشرتیله استحقاقی نمایان و برر أس وسطله کامران قیلنور کذلك معیت ذهابله یوز رأسه دلیل اولسه هر عشره دن بر رأس وسطله تبجیل اولنور واکر یالکز بش رأسه دلالتی متحقق اولسه اوساطندن برینك نصفنه مستحق اولور زیرا ایجاب امام منفعت مسلمینی متضمن عملنه مقابل اولمغله من جاء بعشرة ارؤس فله رأس قولی منزلنه نازلدر و بو فصلك تفصیلی باب من الشركة فى النفل ومايؤخذ بحساب مسائلنده تقدیم وتکمیل قیلندی واکر امیر اهل حربدن برقاچ اسیر آلوب آنلره خطابله من دلنا منكم على عشرة ارؤس فهو حر دیمکله قنغیسی اون رأس اوزره دلالت ایدرسه عتقنی ایجاب ایلدکده ایچلرندن بریسی بلامعیة کلام مجرد ایله دلالت ایدوب مسلمین واروب وصنی اوزره بولسه لر عتقی ثابت اولور زیرا ایجاب مذکور عتقنی شرطه تعلیق اولوب حقیقةً شرطك وجودی لازم ودلالت بالكلام دخی حقیقةً تمام شرطی مستلزمدر نکته سی اولدر که بو بابده امام آنك ایچون استحقاقی موقوف عمل اوله جق نسنه یی ایجاب والزام ایتمکله حقیقت دلالتی ترکه احتیاج یوقدر اما صورت سابقه ده استحقاقی موقوف عمل اولان نفلی ایجاب ایتمکله بزدخی لفظ دلالتك حقیقتنی ترك ونوع مجاز اوزره حملنی استیجاب ایلدك واسیر مرقوم اکرچه اعتاق اولنور لکن رجوع دارینه رخصت ویریلیوب دار یمزه اخراج وذمته الحاق اولنور زیرا اسیر ایله عندیمزده محتبس ایکن دلالتی انجق حریتنی موجب وحریتی تمکن رجوعنی غیر مستوجبدر و بو حکمده ذهابده معیت وعدم معیتی برابردر مکر ان دللتكم فانا حر وتدعونى ارجع الى بلادى قولیله دلالتنه هم حریت وهم دارینه رجوع بابنده علی حاله ترك ورخصتی ترتیب ایتمش ایسه رجوع بلدینی رأینه حواله برله ایفاء شرط تصویب اولنور زیرا عقد مزبور اول اسیر ایله امام بینلرنده صلح جاری منزلنده در وصلحده وفاء شروط واجبدر لکن بو معاهده یه مساعدهٔ امام غیر لایقدر مکر ضمننده مسلمینه نفع فایق بولنه زیرا امام ناظر مسلمین نصب اولنمغله اول اسیری مجدداً اوزر یمزه محارب قیلمق غیر جائزدر مکر ضمننده مسلمین ایچون منفعت عظیمه یه فائز اوله مثلا ادلكم على مائة من بطارقتهم وتدعونى ارجع الى بلادى دیمکله بلادینه رجوعنی یوز عدد بطارقه اوزره دلالتنه ترتیب قیلسه بو صورتده دلالتنده بولنان منفعت مسلمین یالکز کندو یی اسیر ایتمکده بولنان منفعتدن اکثر اولمغله بو معاهده سنه مساعده تصویب اولنور واکر اسیر من دلنا منكم على عشرة مسئله سنده یالکز تسعه اوزره دلالت ایلسه ذهابده معیت ایتسون ایتمسون رقبه سندن برجزئك دخی عتقنه رخصت بوله مز زیرا بو صورتده عتق باعتبار الشرط حاصل وشرط دخی مشروطله جملهٔ مقابل اولمغله شرط کاملا متحقق اولمدقجه عتقه بروجهله مستحق اوله مز یاخود عقد مزبور رقبه سی بدلنده التزام قیلدیغی شرط اوزره مصالحه عد اولنمغله اول شرطی بکماله اتمام ایتمدکجه صلحی ناتمام اولوب ماوقع عليه الصلح اولان عتقدن برشیئه استحقاقله بکام اوله مز اما مسلم بشقه در که آنك نفله استحقاقی منفعت مسلمینی متضمن عمل اعتباریله اولدیغندن عملیله حاصل اولان منفعت مقداری نفله استحقاقی بدیداردر کذلك امیر اول اسیره ان دللتنا على عشرة فانت آمن من ان نقتلك دیوب اول دخی انجق تسعه اوزره دلالت ایلسه قتلی جائزدر زیرا قتلدن امانی شرطه تعلیق ایتمشدر وشرط تمام اولمدقجه مستفید امن اوله مز کذلك مسلمین برحصن اوزره نزول ایتدکلرنده اهل حصن ان دللناكم على عشرة من البطارقة اتؤمنونا وترجعون عنا یعنی سزی اون عدد بطارقه اوزره دلالت ایدرسك بزه امان و یروب بزدن عودت ایدرمیسز دیو رجاء تعلیق ومسلمین دخی تصدیق وتحقیق ایلدکلرنده انجق بش یاطقوز بطریق اوزره دلالت ایلسه لر آمین اوله مزلر وحصنلرندن عودت دخی مسلمین اوزره واجب اولماز زیرا شرط کاملا حاصل اولمامغله جزادن برجزئی دخی نازل اولماز واکر مسلمینه اتجار برله

مطلب رد العوض اذا لم يسلم المعوض

تعطيكم مائة من الرأس اوالف دينار على ان تؤمنونا وترجعون عنا عامكم هذا ديمكله سز بوز رأس رقيق يابيك دينار
ويريز بزه امان ويرمكز اوزره و بزدن بوسنه كزده رجوع ايدرسز مضمونى رجا ايدوب صكره بعض مال موعودى
ادا قيلسه‌لر بينده قتاللرى مسلمينه حلالدر زيرا امانلرى اداء جميع الماله متعلق اولمغله اداء بعضله متحقق اولماز
لكن قصد قتال ايتدكلرنده غدردن احتراز ودفع ضررلرين احراز ايچون كركدركه مأخوذلرين رد ومنابذۀ عهد
ايده‌لر زيرا ماللرين انجق نفسلرندن دفع ضرر اوزره اعطا ايلمشلردر اما عشرۀ بطارقه اوزره دلالت مسئله‌سى
بشقه‌دركه آنده مثلا بطارقۀ خمسه اوزره دلالت ايلسه‌لر بلاردشئ قتللرى حلالدر زيرا آنده وعدايلديكمز امان
مقابله سنده ماللرندن برشيئه تملك ايلديك كه بلا رد قتللرى ملكلرينى اهدار ايله مؤدى اضرار اوله اما بونده
شرط قيلديغمز امان مقابله‌سنده بعض ماللرينه تملك ايلديك پس منفعت امان آنلره واصل اولمايجه اوزرلرينه
رد ايلمك واجبدر بويله ايكن امام ماللرين رد ايلمكدن امتناع ايدرسه كركدركه اظهار مسامحه برله وفاء شرطى
اتمام وترك قتاله اوزرلرندن عودته اهتمام ايليه واكر بعض سبى مأخوذ هالك اولدقدنصكره مسلمين سمت قتاله
سالك اولسه‌لر كركدركه سبى باقى برله قيمت هالكى رد ايده‌لر زيرا رددن مقصود انجق ضرر وخسرانلرين
دفعله معناى غدرى رفعدر اولدخى رد عينله ميسر اولديغى كبى عند تعذر رد العين رد قيمتله دخى متصوردر
واكر مسلمين اهل حصنه اول سنه‌لرنده اعطاء امان وحصارلرندن عطف عنان ايتملرى اوزره يوز رأس رقيق
آلوب مصالحه ايتدكلرندنصكره قتاله ملاحظۀ نظر ايلسه‌لر كركدركه ماللرين رد و منعدلرنده ايكن نبذ عهد ايده‌لر
زيرا مادامكه آنلر اهل حرب محاربلردر اعزاز دين ايچون قتللرى حلال و نجق غدر ايلمك حرامدر ومنعدلرنده ايكن
نبذ ايله معناى غدردخى منتفيدر لكن ماللرى بطريق الجعل اخذ اولنمغله امان مشروطلرى سالم اولمايجه اوزرلرينه
ردى لازمدر شول عوض منزله‌سنده‌دركه معوضى سالم اولمايجه ردى لازم اوله بوصورتده سبى مأخوذ قبول اسلام
ايتمش بولنسه‌لر رد قيمتلرى التزام اولنور زيرا مسلمى حربى يه تمليك حلال اولمامغله صورت هلاكلرى كبى بعد الاسلام
رد عينلرى محال اولمشدر واكر قبل قبض المال ارادۀ نبذ ايدرلرسه اولدخى لابأسدر زيرا مسلمين نظر ومنفعتلرى
نه‌ده جارى ايسه آنى تحرى ايدرلر وموجب نظر اولان احوال حالا فحالا استحاله واستبدال اوزره‌دركه ابتداء امرده
نظرلرى جانب قتاله‌ده اولبدى صلحه ميللرى حلال اولمازايدى صكره نظرلرى نه لده ظاهر اولدقده نقض صلحه
قادر اولورلر كورمزميسنكه امام اهل حرب ايله هر سنه‌دن قبلرندن يوز رأس ويرمك اوزره مصالحه ايدوب برايكى سنه‌دن
صكره قوت مسلمينى كوروب عزم قتال ايلسه نبذ عهدى حلالدر واكر مسلمين اول سنه‌لرنده اهل حصندن
رجوعلرى ايچون اسراء مسلميندن يوز رأس اعطالرى اوزره موادعه ايتمشيكن انجق طقسان رأس اعطا ايلسه‌لر
تعليق امان اولنان شرطلرى غير تام اولمغله بعد النبذ قتاللرى غير حرامدر لكن بوصورتده مأخوذدن وقيمتلرندن
برنسنه رد اولنماز زيرا اسراء مسلمين احرار اولملريله اهل حرب آنلره قطعا مالك اولمامشلردر وبزلر دخى بطريق الجعل
ملكلرين آلوب تملك ايتمشز پس عدم رديمزده معناى اضرار بولنمايوب انجق دفع مظالم واردر كذلك
اول طقسان رأسى مماليك مسلمين ايكن اسير ايتدكلرى مدبرين ومكاتبين وامهات اولاددن اعطا ايلسه‌لر
جواب مسئله بويله‌در زيرا بومذكورين مثللو برمحلده ثبوت حق عتق بطريق القهر محليت تملكى ازاله ده حقيقت
عتق كبى اولمغله اهل حرب بونلره مالك اولمامشلردر همان بونلرى بلاشئ مولالرينه تسليم ايده‌رز واكر مماليك
مسلمين ايكن اسير ايلدكلرى عبيد مسلميندن اعطا ايتمشلر ايسه كركدركه قيمتلرى رد اولنه زيرا احراز ايله اول
عبيده تملك ايلدكلرندنصكره بز دخى بطريق الجعل ملكلرينه تملك ايدوب امان مشروطلرى دخى سالم اولمامغله
رد عبيدلرى لازم اولمشيدى لكن عبيد مذكورين مسلم اولملريله ردلرى متعذر ورد قيمتلرى متقرر اولمشدر
واكر شرط ايلدكلرى يوز رأسى اللرنده اسير اولان مسلمين يا مسلمينك مدبرين ومكاتبين وامهات اولادلرى كبى
شرعا مالك اولمدقلرى اسرادن بالتمام ادا ايلسه‌لر ينه امام ايچون بعد النبذ قتاللرى جائز وبرنسنه ردى
غير لازمدر زيرا شرعا مالك اولدقلرى نسنه‌لر بنده تملك ايلمديك لكن افضل واوفى آنلر مشروطه وفا ايتملريله بزدن دخى
وفادركه مستقبلده بومثللو معاهده ده مطمئن اولوب ايفا ايده‌لر زيرا امام بوصورتده وفايى التزام اتميجه
عدم وفاسى فى الحقيقه غدر دكل ايكن اهل حرب مجرد يدلرنده بولنان اسرايى تخليص ايچون غدر ايلديلر ديو
اعتقاد ومستقبلده بومثللو عهوديمزه سلب اعتماد ايدرلر واكر امام بعد اخذ المشروط وفاء شروطله عودتى
التزام ايدرسه نظر اولنور اكر ويردكلرى احرار ايسه سبيللرين تخليه ايدوب مدبرين وامهاتلرى ايسه
بلاشئ مولالرينه تسليم ايدر واكر عبيد ايسه قبل القسمة والبيع مولالرى ظفر بولدقده بلاشئ

اخذ

اخذ ايدوب بعد القسمة اوالبيع ظفر بولدقده ديلرسه قسمتده قيمتى وبيعده ثمنى برله اخذ ايدرلر زيرا بطريق الجعل
تملك بطريق القهر تملك منزله‌سنده‌در كورمزميسنكه على كلا الطريقين اخذ اولنان فئ اولوب بين المسلمين تقسيمى
واجبدر واكر امير اسراء اهل حربه من دلنا على عشرة من المقاتلة فهو حر ديمكله تبشير ايدوب آنلردن بريسى
ممكن الوصول اولميان برقلعه‌ده ممتنعين اولان اون عدد مقاتل اوزره دلالت ايلسه كسب حريت ايده‌مز زيرا
معلوم مبيندركه مقصود امير انجق نفع مسلمينى متضمن اولان دلالتدركه بوصورتده حصول پذير اولمامشدر سؤال
اولنورسه كه مقاتل انجق عشرة اطلاق اولنمغله اميرك عشرة من المقاتلة قوليلك انجق ظاهرى معتبر اولديغندن
عشرۀ مر قومه‌يه شمولى مقرردر جواب اولدركه بلى بويله‌در لكن مقصودى اول دلالتدركه مقصدنما عالم
اولمديغى نسنه‌يه آنكله مستفيد علم اوله وعلم مطلوب دلالت مرقومه ايله حاصل اولمازدر زيرا امير ومسلمين
عالملردركه دار الحربده غير مقدور الوصول نيچه نيچه عشرۀ مقاتله قائملردر پس بزه معلوم اولديكلرى مرادى
انجق اخذلرى مقدور مسلمين اولان عشره اوزره دلالت وارشاددر واكر عشرۀ غير ممتنعين اوزره دلالت ايدوب
لكن ورود مسلمينى آنلره اخبار ايله باعث فرارلرى اولسه نظر اولنور اكر فرارلرى مسلمين اخذلرينه قادر اوله‌جق
موضعه وصولدن اقدم ايسه مقصود اولان تمكن اخذ ميسر اولمامغله بو دلالت غير معتبردر واكر اخذه قادر اوله‌جق
موضعه وصوللرندنصكره تفريط وتكاسللرندن ايسه حريتى مقرردر زيرا دلالتيله اوزرينه مشروط قيلنان تمكين
اخذ عشره‌يى ادا ايتمشيكن طرفمزدن ظهور ايلين تفريط وتكاسل اوزرينه محسوب اولماز واكر برموضعده
عشره اوزره دلالت ايدوب آنلر دخى مسلمين ايله قتال ايده‌رك واصل سلامت اولسه‌لر بو دخى معتبر دكلدركه
بر قوم ممتنعين اوزره دلالتدر زيرا امتناعلرى قلعه‌لريله اولمغله قوت نفسلريله اولمق ميانده فرق يوقدر مكر سلاحلرى
مسلمينك اخذه قدرتلرندن صكره تفريط وتكاسللرندن اوله بوصورتده حريت اسير صورتيذير قيلنور واكر اول
اسيرك مسلمينه دلالت قيلديغى عشره مسلمينله قتال و بعض مسلمينى قتل‌لرندنصكره مسلمين آنلرى باجمعهم
اسير قيلسه‌لر ينه حريت اسير دركاردركه اخذ واسيرلرينه تمكن مسلمين انجق دلالتيله آشكار اولمشدر لكن
بوصورتده مسلمين آنلرى اسير ايدميوب همان قتالله جمله‌سنى قتل وتدمير ايلسه‌لر دلالتى دلالت معتبره دكلدر
زيرا مقصود اولان تمكن اسر دلالتيله حاصل اولمامشدركه بو مثللو عشرۀ مقاتله‌يى بلا دلالة دخى بولمق مسلمينه
قابلدر بناء عليه مقصودى ممكن الاسر اولان عشره اوزره دلالت ايدوكى بزه معلوم اولمشدر واكر مسلمين
اول عشره‌دن برينى قتل وبقيه‌سين اخذ ايدرلرسه نظر اولنور اكر اول مقتولى ممتنعين ايكن قتل ايلديلرسه اسير
حر اوله‌مز زيرا تمكن اسرلرى قتلندنصكره حادث اولوب بقيه‌سى انجق تسعه قالوب ابتداء دلالتى همان
تسعه‌يه تعلق ايتمش اولمغله شرط قيلنان دلالت عشره تحقق ايتممشدر واكر مجموع عشره‌يى اسير قيلدقدنصكره
قتل ايلديلرسه اخذ عشره‌يه تمكنلرى دلالتيله حاصل اولمغله حريته نائل قيلنور كذلك قريبا تقرير قيلنديغى
اوزره قتالله بعض مسلمينى قتللرندنصكره مسلمين جمله‌سنى حيا اسير قيلسه‌لر ينه حريته نائل قيلنور زيرا
مبتلاى قتال وشدت اولديلرسه ده ينه اسر عشره‌يه دلالتيله فرصت بولديلر واكر مسلمين عشره‌يه واصل اولدقده
اخذلرنده تفريط وتكاسل ايدوب اول عشره دخى سلاحدن عارى ايكن سلاحلنوب امتناع وتحامل قيلسه‌لر
دلالت ايلين اسيرينه شايستۀ تحريردركه دلالتيله اخذ عشره‌دن تمكين ايتمشيكن مسلمين تكاسل ايتمشلردر واكر
اول اسير ادلكم على عشرة على ان دللتكم عليهم فامتنعوا اولم يمتنعوا فانا حر ديمكله عشره‌نك امتناع
وعدم امتناعدن عمومنى تقرير ايدرسه همان عشره اوزره ممتنعين ايسه‌لر دخى دلالت ايتدكده حريتله تبشير اولنور
زيرا شرط منصوصله التزام ايلديكى خصوصى ادا ايلمشدر ودلالت حالله مقصود مقاله اعتبار انجق خلافنه
عدم تنصيص عندنده اختيار اولنور واكر امير اسرايه من دلنا على حصن كذا اوعلى عسكر فلان البطريق
اوعلى عسكر الملك فهو حر مضمونى القا ايلدكده اسرادن بريسى صوب مطلوبه ارشاد ايدوب انجق مسلمين
ظفرياب مراد اولمسه‌لر ينه اول اسير آزاد قيلنور زيرا بوصورتده اوزرينه شرط قيلنان انجق قوم ممتنعين اوزره
دلالت ايكن اداسنه مبادرت قيلمشدر لكن مسئلۀ سابقه بشقه‌دركه آنده مرادى عشرۀ غير ممتنعين اوزره
دلالت ايدوكى ظاهر عبارتدر كورمزميسنكه امير من دلنا على عشرة من السبى من نساء اوصبيان فهو حر
ديوب براسير دخى پيشكاه جنود مانعينده ممتنعين اولان سبى مطلوبه ارشاد ايلسه عتقله برمراد اوله‌مز زيرا بونده
مرادى منعده بولنميان سبى اوزره دلالت ايدوكى ظاهر عبارتدر وهرموضعده كلام انجق غالب احتمال اوزره حمل
اولنمق لازمۀ حالدر واكر امير دار اسلامه طريق رجوعنده متحير قالوب مسلمينه خطابله من دلنا منكم على الطريق

فله رأس ياخود فله مائة ديمكله مسترشد راه صواب اولدقده برمسلم وصف علايمله دلالت ومسلمين دخى
اول دلالت اوزره كيدوب طريق مستقيمه اصابت ايدوب لكن مسلم مزبور ذهابده معيت ايلمسه برشيئه مستحق
اوله مز زيرا ايجاب مذكور على سبيل الاجرتدر بوقسه على سبيل التنفيل دكلدر زيرا بعد احراز الغنيمة عدم جواز
تنفيلدن بشقه متحيره دلالت طريق اعمال جهاددن دكلدركه استحقاق نفلى موجب اوله بوجهتيله اجاره ايدوكى
ظاهردر واستحقاق اجرت دخى عمله موقوفدر قول مجرد ايله اولماز بناء عليه معيتى متحقق اولمدقجه برشيئه مستحق
اوله مز اما ذهابده معيت برله طريق اوزره دلالت ايدرسه ذهابنده انجق اجرمثلنه مستحق اولور زيرا عقد مزبور
اجارهٔ فاسده دركه معقود عليه نه محله دكين اوله جغى بيان اولنمامغله عمل معقود عليه نمايان اولمامشدر زيرا ايصال
طريق كاه اون خطوه ده حاصل وكاه اون مرحله ده غير موصلدر وجهالت معقود عليه موجب فساد عقددر
وحكم اجارهٔ فاسده برله اتيان عمل انجق اجرمثلى مستوجبدر بوصورتده مشروط مائة درهم ايسه ايجندن اجرمثلنه
مستحق اولوب اجرمثلى مائه دن ازيد ايسه ده مائه دن تجاوز ايده مز زيرا اجارهٔ فاسده ده مسمى معلوم اولدقده
حكم شرعى بويله در اما مشروط سبيدن بر رأس ايسه اجرمثلنه بالغا ما بلغ مستحق اولور زيرا باب اجاره ده تسميهٔ رأس
مطلق تسميهٔ صحيحه دكلدر ومسمايى تجاوز ايده ممك مسمايه تمام رضا سندندر وتمام رضا مائهٔ معلومه ده متحقق ورأس
مطلقده غير متحققدر كه رؤس قيمت وماليتده متفاضلدر اما من دلنا على الطريق حتى يبلغ بنا موضع كذا فله
مائة درهم ياخود فله هذا الرأس بعينه ديوب برمسلم دخى دلالت برله موضع مطلوبه دك معيت ايلسه اخذ مسمايه
كسب اهليت ايدر زيرا موضع معقود عليه معلوم اولوب بدل دخى مائة درهم ايكن معلوم اولديغى كبى رأس معين
ايسه دخى معلومدر سؤال اولنورسه كه من دلنا على الطريق قولنده عقد ايله مخاطب مجهول ايكن انعقاد عقد
صحيح نيجه مأمولدر جواب اولدركه انعقاد عقدى معيت ذهابه شروعى موجب واتيان عمل حسبيله اجرى
مستوجب اولمشدركه اولوقتده جهالت يوقدر واكر امام طريقده متحير دكل ايكن من ساق هذه الارماك منكم
حتى يبلغ الطريق فله مائة درهم ديمكله طريقه واصل اولنجه دك قسراقلرى سورمك ايچون مستأجر اولوب
برجماعت دخى خدمت مطلوبه يى ادا ايلسه لر ينه مائه دن تجاوز ايتمك اوزره اجرمثله استحقاق پيدا قيلرلر زيرا
جهالت مسافه دن عمل معقود عليه مجهول اولمغله فساد اجاره معلومدر اما حتى يبلغ الطريق موضعنده
الى موضع كذا ديمش اولسه عمل وبدل معلوم وصحت اجاره متحقق اولمغله اجر مسمايه مستحق اولور وبوصورتده
دخى امير قوم مخصوصينه خطاب ايتمش ايكن قوم آخرين ايشيدوب مكان معينه دكين سوق ارماكه شتاب ايلسه لر
اجرتدن نسنه يه ظفرياب اوله مزلر زيرا عقد امام انجق اماملة قوم مخصوصين ميانده واقع ايكن قوم آخرين
اقامت عملده متبرع اولمشلردر اما جميع اهل عسكرده ندا ايدوب نداسنى ايشيدن برجماعت سوق ارماكه ابتدا
ايلسه لر على وجه الاجارة عملى اتيان ايتملريله استحقاق اجرلرى نمايان اماندايى ايشتميلر سائقين اولسه لر برنسنه يه لائق
اوله مزلر كه ندايى مستمعين اولمدقلرندن عمللرى على وجه الاجاره اولميوب متبرعين اولمشلردر وبو بيانله استحقاقلرى
على وجه النفل اولمديغى نمايان اولمشدر واكر امير خطأ طريقه متحير قالوب يدنده بولنان براسيره ان دللتنا
على الطريق فلك اهلك وولدك مضمونى تقرير ايلدكده اولدخى معيت ذهاب ياخود ذكر اوصافله طريقه
ارشاد وايقاف ايلسه ينه كما كان اهل وولد يله فئ اسلا ميلندر زيرا امير جزاء شرط دلالتده نفس اسيرى ذكر
ايتمكله على حاله اسيرقالمشدر وكندو عبد مسلمين اولمغله اكا تابع اولانلر دخى فئ مسلميندر وحكم مقررده اهل وولدى
وسائر املاك ومماليكى برابردر اما مسئلهٔ مزبوره ده فلك نفسك واهلك وولدك ديمش ايسه جزاء شرط دلالتده
حريت نفسى ايراد اولنمشيكن شرط دلالتى ايجاد ايتمكله كندو آزاد ومقتضاى شرط اوزره اهل وولدى اكا تسليمله
دلشاد قيلنور لكن بوبابده زوجه سندن غيرى اسم اهلده داخل اوله مز اما سبقت ايلين فصول امان بشقه دركه
بونده اسر ايله جمله سى مملوكين اولملريله زوال ملك انجق حصول يقينه مرهون ويقين انجق زوجه سى حقنده
روينمودركه كذلك ولد صلبندن غيرى اسم ولده داخلين اوله ميوب اولاد الولدى فئ مسلمين قيلنور زيرا
بو استحقاق انجق متيقنه منوط ويقين مشروط دخى انجق ولد صلبنه مربوطدر اما اول اسيرك بين الاسراء
ولد صلبيسى يوغيسه اولاد ابناسنى اخذ ايدركه اولاد الابناء عند عدم الابناء مقام ابناده قائملردر اما اولاد بناتنى
اخذ ايده مز مكركه آنلرى تسميه وتصريح ايلية زيرا آنلر اولاددن عد اولنماز واسير مرقوم بعد العتق دار الحربه
ارجاع اولنميوب دار اسلامه اخراج واهل ذمتده ادراج قيلنور زيرا بعد تقرر الاسر دار الحربه تمكين رجوعى
غير مشروعدر وبو بابده وصفيله دلالتى وذهابده معيتى برابردر اما تقدم ايلين دلالت مسلمين بشقه دركه دلالت

مطلب لا يتجاوز المسمى في الاجارة الفاسدة

مسلمين على وجه الاجاره اولمغله كلامله ثابت اولميوب بودلالت على وجه الصلح والامان اولمغله حقيقت شرطك
وجودى معتبر وكلامله ثبوتى مقرردر واكر امير دار الحربده سبى تقسيم يابيعى تعجيل بعده تحيرطريقله اسرايه
من دلنا على الطريق فهو حر ياخود فله مائة درهم ديمكله استرشاد سبيل ايدوب اسرادن بعضيلرى بوخدمتى
تكميل قيلسه نظر اولنور اكر شرط امام مائة درهم ايسه وجه سابق اوزره مائه يى تجاوز ايتميه رك اجرمثله
استحقاقله مكرمدر واول دخى مولاسنكدر زيرا آنلرده ملك تقرر ايتمشدر وايجاب امام دخى على وجه الاجاره در
على وجه الصلح والامان دكلدر حتى دلالتى كلام مجرد ايله اولوب ذهابده معيتى يوغيسه نسنه يه مستحق اوله مز واكر
شرط امام حريت اسير ايسه بوقولى باطل وبى تأثيردر زيرا ملك مالكين اسراده متقرر اولدقدن صكره امام
رقيق مالكينى اعتاقه غير قادردر واكر امير قبل القسمة والبيع طريقده متحير واسرايه من دلنا منكم على الطريق
فهو حر ديمكله مستخبر اولدقده اسرادن بريسى برطريق واضحه دلالتده واصل انجق اول طريق دار الحربه
موصل ودار اسلامه غير موصل اولسه نظر اولنور اكر تحيرلرى دار الحربه دخولده ايسه دلالتى متحقق وحريته
مستحقدر واكر تحيرلرى عودتده ايسه دلالتى دلالت دكلدر واكر طريق مزبور دار اسلامه موصل ودار الحربه
غير موصل ايسه عكس تفصيل سابق جواب فاصلدر زيرا كلام مطلق دلالت حاله مقيد اولمغله حالت دخولده
مرادى مقصدى اولان دار الحرب اوزره وحالت خروجده دار اسلام اوزره دلالت ايدوكى معلوم ومشاهددر
واكر امير ان دللتنا على طريق حصن كذا فانت حر ديمكله خطاب اسير ايلدكده اسير دخى حصن مرقومك
اول محلدن طريق قريبى وار ايكن طريق ابعده دلالت ايلسه نظر اولنور اكر اول طريق ابعد اول محلدن
حصن مرقومه ذهابده ناسك اعتياد قيلدقلرى برطريق ايسه شرط حريتى تحقيق اولنور زيرا طريقيندن
هربرى طريق حصندر وامير لفظ طريق اطلاق ايتمشدر وكلامنده دليل تقييد يوقدر وبلادليل تقييد مطلق
غير جائزدر واكر معتاد ناس اولميوب بلكه محل آخرك طريقى اولوب انجق اول محل آخردن طولاشوب
حصن مرقومه كلمك ممكن اولان برطريق ايسه بودلالتى دلالت دكلدر زيرا بوموضعدن يعنى شارحك موضع تأليفى
اولان بلدهٔ اوزچنددن كاشغره واروب بعده كاشغردن طولاشوب بخارايه وارمق ممكندر بويله ايكن برفرد
اوزچنددن كاشغره كيدن طريقى طريق بخارا عد ايلمز پس اسير مرقوم رعايت شرط ايتمكله عدم حريتى مجزومدر
واكر امير ان دللتنا على طريق حصن كذا وهو الطريق الذى يقال له كذا ديمكله طريق مطلوبى بعينه ايراد
لكن اسير آنلرى طريق آخره دلالتيله ينه حصنه ابلاغ وارشاد قيلسه نظر اولنور اكر تعيين ايلديكى طريقده
قرب مسافه ياامن مخافه ياكثرت علف وقرى ياوفرت سبى واسرا جهتيله مسلمينه فائدهٔ زائده ملحوظ ايسه
اول اسير على حاله فيئده محفوظدر زيرا امير طريق نافعى تعيين ايتمشيكن خلافنده دلالت وشرطه ترك رعايت
ايلمشدر وتعيين مطالب مفيد اولدقجه اعتبارى واجبدر واكر دلالت ايلديكى طريق اول طريق مطلوبدن
انفع ايسه بالنظر الى القياس ينه فئ اولمسى مجزوم وموقعدر زيرا شرطه رعايت ايتمشدر وكلام عباد حكمت
مفيده وفائدهٔ جيده دن خالى اولمق متصور اولمغله ايجاب عبادده معنايه اعتبار ايتميوب لفظه اعتبار ايلمك مقرردر
وبالنظر الى الاستحسان حكم حريتله احسان اولنور زيرا مقصود مسلمينى مع زيادة اتيان ايلمشدر وتعيين مطالب
انجق مفيد اولدقده معتبردر اما اتيان ايلديكنده فائده اكثر اولدقده تعيينده فائده بولنماديغى اظهر اولمغله
درجهٔ اعتباردن ساقطدر واكر قنقى طريق انفع ايدوكى نامعلوم ايسه ينه على حاله فئ قيلنمق مجزومدر زيرا
تعيين كلام عاقل اولمغله فائده دن خلوى معلوم اولمدقجه اصل مدلولنده اعتبار اولنور وبو بابده خلوى معلوم
اولمامشدر وعلى هذا امير من دلنا على طريق درب الحدث فهو حر ديمكله استرشاد وبراسير دخى طريق مضيصه
ياخود طريق ملطيه اوزره ارشاد قيلسه اكر بوطريقلر اقرب وانفع ايسه حريته مرتقى در واكر بعد وضررى
مجزوم ياخود كيفيتى نامعلوم ايسه فئ مسلمينده باقيدر زيرا بوصورتده شرطه رعايت ايتمشدر كورمزميسنكه طريق
درب الحدث ديه رك برطريق آخره دلالت ايدوب آنده ملك كفار عسكريله موجود اولمغله قتاله اقدام وبعض
مسلمينى قتل واعدام ايلسه ياخود اول طريق عديم الطعام والعلف اولمغله نفوس ودوابلرى تلف اولسه ينه شرطه
وفا ايتمش اولوب حريتى ايفا لازم ميدر بلكه دكلدر ومؤلف بى مثيل بوتمثيل ايله شو معنايى بيان وتفصيل ايتمشدركه
تقييد كلام برفائده يى موجب اولدقجه مخاطب اكا اعتبار ايلمك واجبدر والله الموفق

باب ما يجوز من النفل فى السلاح وغيره * يعنى قتل قيلده جواز تنفيل مثلا وعسكر مسلمين تكميل سلاح وتتميم
ادوات فوز وفلاح ايتملرينه ترغيب ايچون دخى جواز تنفيل بابنده بحث دقيقا بدر امير عسكر هنكام دخول دار الحربده

مطلب دل على طريق يوصل الى دار الحرب او الاسلام

مطلب في ايجاب العباد يعتبر اللفظ دون المعنى

الدرب المضيق من مضايق الروم والحدث الحادث وبه سمي الحدث والحدث من قلاع الروم عدة لاحداث الزمان وصروفه كذا في المغرب

دروع مسلمينى قليل كوروب من دخل بدرع فله من النفل كذا ياخود فله سهم كسهمه من الغنيمة ديو تنفيل قيلسه
جوازى بى قال وقيلدر زيرا بو تنفيلى وجه نظر مسلمين اوزره واقعدركه درع ارهاب اعادى يه بادى ايكن
مسلمك آنى دار الحربه ادخالى ارتكاب مؤنته مؤدى اولمغله ارهاب اعاديده ارتكاب مؤنته ترغيب ايچون تنفيل
امير تصويب اولنور كورمزميسنكه شرع قويم ارهاب عدوده التزام مؤنته تحريض ايچون غازى فارسك فرسيچون
دخى سهم مخصوصى ايجاب ونعو يض ايلمشدر امام دخى ايجاب شرعه اعتبار ايله نفل مذكورى ايجاب ايلسه
سزاواردر كذلك من دخل بدرعين فله كذا ديو تنفيل ايلسه بو دخى تجويز ونعو يض اولنور زيرا مدد مبارز حين
قتالده بين الدرعين كسب قوة الظهر ايده جكى ظاهر وبارزدر مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
يوم احدده ظهر شريفلرى عقفا هرلرينه بربرى اوزره تلبس درعيله منظاهر اولمشلردر پس تنفيل مزبور على وجه
النظر والاجتهاد ايدوكى معلوم اهل رشاددر اما من دخل بدرع فله مائة ومن دخل بدرعين فله مائتان ومن دخل
بثلث دروع فله ثلثمائة ديو تنفيل و بش اون درعله دخول اوزره تحريض وهر بر درع زائد ايچون بر مائة زائده ايله
تفضيل ايلسه بو تنفيلى غير لايق بلكه درعيدن اكثرده عدم جوازى متحققدر زيرا بو تنفيلى وجه نظر واجتهاد
اوزره واقع اولمامشدركه مقاتل حين قتالده درعيدن اكثرى تلبس غير قابلدر زيرا ظاهرينه تقلت وروب مانع
قتال اوله جغى بلا اشكالدر بناء عليه درعيدن اكثر اوزره تنفيلده منفعت مسلمين بولنماديغى معلوم مميز اولمشدر
سؤال اولنورسه كه التزام مؤنت وارهاب عدو درع ثالث ورابع وخامسده دخى متحقق ايكن آنلرده تنفيل نيچون غير
لايقدر جواب اولدركه بويله دكلدر زيرا ارهاب انجق دارعله يعنى لابس درعله در بوقسه درعله دكلدر زيرا بين الناس
امير مسلمين شوقدر وشوقدر دارعله چيقدى وشوقدر حاسر ايله يعنى غير دارعله چيقدى ديو سويلنوب
ارهاب اعدا ذكر دارعين ايله پيدا قيلنور دروع نه دكلو كثير اولسه بنه دارعين بر رجل واحددر زيرا درعى اعطاء
غير ايچون حامل اوليوب بلكه عند القتال بنفسه تلبس ايچون محتمل ودرعيدن زياده سين تلبسه غير محتملدر
وعلى هذا القياس امير اصحاب خيله خطابله من دخل بتجفاف فله كذا ديسه جوازى تنفيلى بين الناس وتجفاف كسر تاء
وسكون جيم ايله درع كبى برنسنه دركه عند الحرب افراسه الباس ايدرلر وفارس حقنده جمل درعله التزام مؤنت وارهاب
عدو حاصل اولديغى مثللو تجفاف خيلله دخى متحصلدر بناء عليه برايكى تجفاف اوزره تنفيلى جائز وزياده سى حد
جوازى متجاوزدر زيرا تجفاف فرس ايچوندر وتجفاف اوزره تنفيل راجل ايچون اتخاذ فرس اوزره تنفيل كبيدر
اكر امير فرس واحددن زياده ايچون رأى سهم ايتميلردن ايكن من دخل بفرسين فله كذا ديسه تنفيلى صحيحدر
تجفافين دخى بويله در اما فرسيدن اكثر اوزره تنفيلى غير صحيحدر زيرا مبارز كاهجه فرسيله قتال ايدر
لكن زياده ايله قتال ايلمز تجفاف زائد دخى بويله در وتنفيل متضمن منفعت ايسه تجويز اولنوب خلافى تجويز
اولنماز مكر مقاتل كاهجه اوج فرسه محتاج اولمق بينلرنده معروف اوله بوصورتده افراس ثلثه ايچون دخى تنفيلى
جائز كوريلور وتجافيف ثلثه ده بويله دركه هر فرس اوزره بر تجفاف وضع اولنور وقيسان تنفيل على وجه النظر
ايدوكى معلوم اوله تنفيذى لازم انجق نفوذى بعد التنفيل اصابت قيلنان غنائمدر واكر امير عسكر مسلمين
محاصرۀ حصن ايدنجه دكين نسنه سويلميوب بعد المحاصره من تقدم الى الباب دارعا فله كذا ياخود
من تقدم متجففا فله كذا ياخود من تقدم مظاهرا بين درعين فله كذا ديو تنفيل ايلسه بو دخى صحيح
ومشروعدر زيرا بونلرده اظهار قوت وجلادت وقلوب مشركينه القاء خشيت بولنمغله متضمن منفعتدر
وتنفيل انجق بو مثللو منافع ايچون موضوعدر اما حين محاصره ده دخى نسنه سويلميوب بعد الفتح دارعين
ومتجففين ايچون مشقت وكفايتلرينه كوره قصد تنفيل ايلسه تجويز ونعو يض اولنماز زيرا تنفيل قبل احراز
الغنائم واقع اولاندر بعد الاحراز واقع اولان صله واحساندر بوقسه تنفيل شجعان كلدر وغنيمتده حق غانمين
ثابت اولدقدنصكره ايچندن صله واحسانله بعضلرين تخصيص وتمييز حق امامده تجويز اولنماز لكن امام مذهب
علماء شام اوزره بعد الاحراز بعض شجعانه على قدر المشقة والكفاية تجويز تنفيل ايله تنفيله اقدام ايدرسه
اجتهادى ايله فصل مختلف فيهى امضا ايتمش اولمغله تنفيذ واتمام وقضاتدن بر قاضى ايچون ابطاله رخصت اولمامغله
التزام تنفيذى مجموع قضاته الزام قيلنور حتى منفل له مذهب اهل عراق اوزره بعد الاحراز تجويز تنفيل ايتميلردن
ايسه ده بنه اول نفلى اخذ ايلمك اكا حلالدر زيرا خلافنه حكم حاكم حاصل اولدقده اعتبار رأى مجتهد ساقط
وباطلدر زيرا قضاء قاضى ملزمدر اما مجرد الاجتهاد ملزم غير دكلدر نظيرى اولدركه بركسنه زوجه سنه
انت طالق البتة ديوب وقول معهود كندو رأينده تطليقۀ باينه دن معدود اولسه ايكن برقاضى قول عمر

مطلب اذا جاء حكم الحاكم بخلاف رأى المجتهد سقط ذلك الرأى

وابن مسعود رضي الله تعالى عنهما اوزره تطليقۀ رجعيه دردبو قضا ايلسه قضاسى نافذ وزوجه سى اوزره تجديد نكاح
ائمه دين اقامى جائز در وتقرير مذكور امام محمد در رحمه الله تعالى قولى اوزره در امام ابو يوسف رحمه الله تعالى دير كه
رأى مجتهد عند المجتهد اقوم واسد وقوت وصحتده خلافندن اشد ايسه قاضى خلافنه حكم ايلسه ده كندو
رأينى ترك وخلافيله عمل ايده مز وبز بو بحثى شرح مختصرده آخر استحسانده بيان قيلدق والله الموفق

باب ما يجوز من النفل بعد اصابة الغنيمة ومن يجوز ذلك منه *

يعنى بعد اصابة الغنائم جائز كوريلن تنفيل وكيملردن جائز كوريلديكنى ذكر وتعليل بابنده فصل لازم التفصيلدر
اكر بر سريه دار الحربده غنائمه فائز لكن حملندن عاجز اولملريله امير اول غنائمى احراق ياخود دار الحربده
ابقا مراد ايتمشيكن بو رأيه نادم ومسلمينه من اخذ منها شيئا فهوله ديمكله تنفيله جازم اولسه تنفيلى جائز وتنفيذى
لازمدر بوصورتده بعض مسلمين تكلف وبعض غنائمى دار اسلامه اخراجله تصرف ايلسه لر خمسى دخى آلنميوب اول
كسنه يه تخصيص قيلنور زيرا بو تنفيل على وجه النظر واقع اولمشدر وبعد الاصابه تنفيلى جائز كورمديكمز انجق غنائمده
حق غانمين ثابت اولدقدنصكره ابطالنى متضمن اولديغندندر وابطال حق انجق حفظنه قادر وحقلرى اخراجله متأكد
اولدقده در اما حفظندن عاجز اولدقلرنده ابطال حق يوقدر توضيحى اولدركه امير ايچون غنائمدن ذى روح اولميانلرين
احراق وحيواناتى بعد الذبح احراق ياخود بولندقلرى محل ضياعده ترك واطلاق ايلمك مشروع وبو معنى ابطال حق
جميعى متضمن ايدوكى مقطوع ايكن بطريق التنفيل بعضى تخصيص وتمييز ايله حق بعض آخرينى ابطال ضرورى
التجويزدر ياخود احراق بلا منفعة احد من المسلمين ابطال حقه باعث وتنفيلدن بعض مسلمينه توفير منفعت حادث
اولمق بو جانبى ترجيحه اعظم بواعثدر اما امام غنائمى اخراج يا بيع يا تقسيمه قدرتله جميع جماعته ايصال منفعته
قادر ايسه تنفيلله ابطال حق بعضه مقتدر اوله من كذلك عند العجز من اخذ شيئا فهوله بعد الخمس ياخود
فله نصف ما اخذ قبل الخمس ياخود بعد الخمس ديسه جمله سى صحيحدر لكن كركدركه بونلردن نظر
مسلمينه اقربنى ترجيح ايليه وبو صورتلرده بعد الاخراج وفق تنفيل اوزره تقسيم اولنور اما بركسنه جواهر ياغيرى
نفايسدن معلوم امام اولميوب ومسلمين اخراجنه قادر اولدقلرى بر نسنه يى اخذ واخراج ايلسه البته بعد التخميس
سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا بو تنفيلك صحتى انجق احرازدن ضرورت عجزه مبنى ايدى وضرورتله ثابت
اولان موضع ضرورتى تجاوز ايتمكله بو تنفيل دخى ضرورت اولميان محللره تناول وتناهن ايلمز وتنفيل مشروح
اموال مأخوذه ده صحيح اولنجه اموال غير مأخوذه ده اولى بالتصحيح در مثلا ابنيۀ مشركينده ساج ورخام
وماء الذهب بولنوب مسلمينك حين مرورلرنده اخذ واخراج غير مقدورلرى اولمغله امير من اخذ منه شيئا فهوله
ديسه جائز وبركسنه اول بنايى تخريب واول نسنه يى اخراج قيلسه آنكله متخصص وممتاز در زيرا مسلمين
هدمه قادر ايسه لر دخى اخراجندن عاجز وقاصرلر در حتى محلنده تركلرى جائزدر بو جهتله تنفيل مزبور جائز
كوريلور وبو بابده بعد الهدم حملى مقدور اولوب اولمامق برابردر زيرا تنفيل امير قبل الهدمدر ومقدوريت حمل
بعد تنفيل الامير احداث ايلديكى هدمله حادث اولمشدر مكر اول نسنه حين تنفيلده بنادن مفصول وامرك دخى
مجهولى اوله بوصورتده تنفيل اكا شامل اولمامغله اخراج ايلين بركسنه ايسه ده بين الجماعة تقسيم اولنور واكر امير
صورت مفروضه ده تنفيل ايتميوب همان احراقله امر ايتمش اولوب بعض مسلمين دخى دابه لرى اوزره تحميل
وتكلفله دار اسلامه نقل وتحويل ايلسه لر بنه بعد التخميس بين جميع السريه تقسيم وتعديل اولنور زيرا تخصيص
بعض تنفيل امامه موقوف ايكن بونده تحقق ايتميوب تحقق ايلين امر احراق دخى تخصيص بعضده غير مؤثردر
غاية الامر اول كسنه كندو ايله غيرلر بيننده مشترك ايكن مشرف تلف اولان نسنه يى اخراجله احيا ايلمشدر
واحياء مزبور قطع شركتله اختصاصنه سبب اوله من واكر امير غنائم مصابه يى ارض حربده تقسيم ياخود
تجاره بيع ياخود دار اسلامه اخراج ايلدكدنصكره آرقه لرندن دوشمن كلوب مسلمين محتاج فرار اولسه لر كركدر
غنائم مرقومه دن قطع منفعت كفار ايچون احراق بالنار ايده لر زيرا بونده كفار ايچون معناى كبت واذلال دركاردر
وجعفر بن ابي طالب رضي الله تعالى عنه سريۀ موته ده سلامت نفسندن مأيوس اولدقده قوائم فرسنى قطعله
اهدار ايلديكى كبى مسلمين دخى نقلى ثقيل اولان امتعه واسلحه لرين دوشمن آنلر ايله انتفاع ايتمسونلر ايچون احراق
بالنار ايتملرى جائز وسزاواردر وكندوماللرنده جائز اولنجه آلدقلرى امتعۀ اهل حربده جوازى اولى در صورت
مفروضه ده اول غنائمى احراق ايچون ميدانه القا ايلمدكلرنده امير من اخذ شيئا فهوله ديمكله بر قوم آنى اخذ
مهلكه دن تخليص ايلسه لر ينه جمله سى صاحبلرينه رد وتخصيص قيلنور زيرا بيع وقسمتله اصحابنك ملكلرى

مطلب يجب احراق الغنائم فى بعض الاحيان

مطلب لا ولاية للامام في اموال الناس

متعين وامام ایچون املاك ناسده بر وجهله ولایت تنفیل غیر متیندر کذلك داراسلامه اخراجله ورثه سنه میراث
اولمق وجهی اوزره حق غانمین متأ كد اولمغله امام ایچون آنده بر وجهله ولایت تنفیل قالما مشدر اما قبل الاحراز
تنفیلی بشقه در و بو بابده ثابت اولان انجق احراز بالیدایله ثابت بر حق ضعیف اولوب اولدخی احراق ایچون یدندن
القا ایله منعدم اولمغله تنفیل قبل الاحرازه ملتحق اولور اما احراز بالداردن صکره تمام سببله حقلری متأ كد اولمغله
احراق ایچون القاده حقلری باطل وآنده امام ایچون ولایت تنفیل حاصل اوله مز ومعنای محرر بعد القسمة والبیع
دخی اظهردر که آنده ملك مالك متعین ومقرردر کورمز میسنکه غنائمی دارالحربده ایکن قبل القسمة والبیع
طرح ایلسه لر واهل حرب آنی کوروب اخذ ایتملرندن اقدم یا اخذلرندن صکره سریهٔ اخری دخول وآنی محلندن
یاخود اهل حربدن اخذ واخراج ایلسه لر آنده سریهٔ اولانك حقی باطل وهنوز اخذ اولنمیان اموال اهل حرب
منزلنه نازل قیلنور واکر بعد القسمة والبیع احراق ایچون القا صکره خوف دوشمندن احراق ایده میوب محلنده
ابقا ایلسه لر قبل اطلاع المشرکین سریهٔ اخری کلوب آنی اخذ واخراج ایلسه لر ملك مالکین حالا قائم اولمغله
آنلره تسلیمی لازمدر اما مشرکین اخذ ایلدکدنصکره سریهٔ اخری یدلرندن تخلیص ایلسه لر بو صورتده مالکلری
قبل القسمة واصل اولورلرسه بلاشیء اخذ ایدوب بعد القسمة قیمتیله اخذ ایدرلر شول اموال سائره لری منزلنده ابراز
اولنور که اهل حرب آکا اصابت واحراز ایده لر کذلك مسلمین غنائمی بعد الاحراز بدار الاسلام طرح ایلدکدنصکره
قبل اطلاع اهل الحرب سریهٔ اخری کلوب اخذ ایلسه لر حق سریهٔ اولی آنده تأ كد ایتمش اولمغله یدلرینه رد
وتسلیمده تردد اولنماز اما اهل حرب اخذ واحراز ایلدکدنصکره سریهٔ اخری یدلرندن تخلیص ایلسه لر بو صورتده
سریهٔ اولی قبل القسمة حاضر اولورلرسه بلاشیء اخذه قادر اولورلر وجواب مذکور مؤلف همامدن انجق روایت
واحده ایله منقول ومأثوردر و بعد القسمة حاضر اولورلرسه بر وجهله تعرضه مقتدر اوله مزلر وجواب مزبور
بو مسئله ده مؤلف همامدن مأثور اولان روایتك بریسی واصحی ایدوکی باب النفل الذی ینفله امیر العسکرده مشروح
ومسطوردر زیرا اخذ ایلسه لر البته قیمتیله اخذ ایدرلر وحقلری قبل القسمة مالیت غنائمده در اعیان غنائمده
کسنه نك ملکی یوقدر حتی امام ایچون غنائمی بیع واثمانی تقسیم جائزدر وقیمتله اخذده هیچ فائده لری یوقدر
وثبوت حق اخذ انجق مفید اولدقده متحققدر اما صورت بعده مشتریلر یاخود قسمتده سهمنه اصابت ایدنلر
یاخود خوف دوشمنده متاعنی القا ایدنلر خین القارنده من اخذ شیئا فهو له دیوب مسلمیندن برجماعت دخی
آنی اخذ ایلسه لر دار اسلامه اخراج اینسونلر ایتمسونلر اکا مالك اولورلر زیرا مالکینك بو قوللری آخذ بنه هبه یه
محمول وقبض آخذینله هبه دخی تمامه موصولدر بو صورتده مالکین قصد رجوع ایدرلرسه نظر اولنور اکر آخذین
هنوز داراسلامه یاخود مالکین حملنه قادر اوله جقلری موضعه اخراج ایتمشلر ایسه هبه ده جاری اولان
حکم اوزره رجوعلری مشروعدر واکر اخراج ایتمشلر ایسه رجوعلری غیر مشروعدر زیرا اول نسنه محل
ضیاعده مشرف هلاك ایکن موهوب له آنی موضع سلامته اخراجله احیا ایتمش اولمغله آنده صنع موهوب له
برله شیء زائد حادث وحدوث زیاده امتناع رجوعه باعثدر لکن حکم مشروح انجق اول قوم حقنده درکه
قول مذکوری مالکیندن بالذات یاخود بالواسطه استماع ایده لر اما هیچ استماع ایلمین کسنه آندن بر نسنه یی اخذ
واخراج ایلسه بنه مالکنه ردی لازمدر زیرا استماع ایدنلرك اخذلری علی وجه الهبه اولمغله اخذلری قبض
متمم الهبه در اما استماع ایتمینلرك اخذلری وجه هبه اوزره اولمیوب بلکه مالکنه رد ایچون وجه اعانت اوزره
اولمغله ملکی ثابت اوله مز سؤال اولنورسه که من اخذ شیئا قولی ایجاب للمجهول ایکن صحت هبه نیجه معقولدر
جوابنده دیرزکه جهالت مزبوره نزاعه مفضی دکلدر زیرا ثبوت ملك عند الاخذ در وآخذ عند الاخذ معلوم
ومتعیندر کویا مالك بو لفظ ایله علی وجه الهبه اخذینی مباح قیلمشدر و بو اباحت جهالتله دخی ثابتدر و بو بابده
اصل قوی عبدالله بن قرط الثمالی رضی الله تعالی عنهك روایت قیلدیغی حدیث نبویدر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم افضل الایام عند الله تعالی یوم النحر ثم یوم القر بیوردیلر و یوم قردن مرادلری ایام نحردن یوم ثانیدر که
آنده حجاج منی ده قرار ایدرلر بعده راوی مذکور ذیل حدیثده بو معنایی تحدیث ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضورلرینه بش یاخود آلتی بدنه تقریب اولندی همان بدنات مزبوره ذبحه قنقرزدن ابتدا بیوریرلر دیو سمت
سعادتلرینه قریب اولمغله باشلدیلر بعده وجه مستحب اوزره قائمة ومعلقة ذبح اولنوب جنبلری ساقط یعنی
موتله زمینه هابط اولدقلرنده جناب رسالت بر کلمه تکلم ایلدیلر لکن بن فهم ایده مدیم اتصاللرنده بولنان بعض ذواته
بیوردیلر دیو سؤال ایلدم اولدخی من شاء اقتطع یعنی مراد ایلین لحومدن قطع واخذ ایلسون بیوردیلر دیو

جواب ایلدی ایشته بو خطاب عتابمآب مأخوذ ایله انتفاع وتملك وجهی اوزره اباحت اخذ درکه آخذ ومأخوذ
مجهول ایکن جناب رسالت اول اباحتی ایجاب قیلمشلردر پس بو جنسدن اولان امورده بو نصك حکمی تعدی ایدر
وقول محرر بو وجهله دخی مؤید ومقرر درکه مجرد القاء مال بلا کلام حکم اباحتی افاده وانتهاب ایدر زیرا
انسان عرس وغیریده سکر و دراهمی برنسنه تکلم ایتمیه رك نثار وهر اخذ ایلینك تملك وآنکله انتفاع واستبشار ایدر
حتی دیمشلردرکه حال نثار اذن اخذه دلیل ظاهردر پس مانحن فیه کبی اخذه اذن صریح بولندقده حکم منبور اولی
بالتصحیح در وعلی هذا برکسنه باب دارینه ماء وجمد وضع ایلسه غنی وفقیر جمیع ماره دلالت اذن تحقق ایتمکله آندن
ایچمك مباحدر کذلك کسنه نك ملکی اولمیان ارض مباحه ده بر شجره غرس واصابت اثمارینی ناسه مباح ایلسه
جمیع ماره ایچون ثمارندن اخذ وتناول جائزدر ومسائل مذکوره بالتمام قریبا روایت ایلدیکمز حدیثدن مأخوذه در
واکر امیر بعد انهزام المشرکین مقتوللرینك قاتللری نامعلوم ایکن اسلابلرینی اوزرلرنده کوردکده من اخذ سلب
قتیل فهو له دیوب برجماعت دخی آنی اخذ ایلسه آنلره نفل حلالدر زیرا مسلمین آنی اخذ واغتنام ایتمشلردر
بو جهتله معناده تنفیل قبل الاصابه در لکن اصحی اولدرکه قول امیر تنفیل بعد الاصابه در لکن امام اجتهادیله
آنی امضا ایلمشدر وحکم مختلف فیه اجتهاد امامله امضا اولندقده حکم متفق علیه کبیدر حتی اول امیر فوت
یامعزول اولوب یرینه آخری نصب اولنسه اخذ ایدنلردن برشیء استرداد ایده مز اما قول امیردن صکره نسنه
اخذ ایتمه لر تا که اول امیر عزل اولنوب امیر آخر کلدکده عزلنی بیله رك یاخود بیلیه رك اخذ ایلسه لر امیر ثانی جمله سنی
یدلرندن اخذ وغنیمته وضع ایدر زیرا تنفیلله قصد اولنان اخذ واحرازدن اقدم امیر اول عزل اولنمغله تنفیلی باطل
وعن اصل حاصل اولماش منزلته نازل اولمشدر و بو مسئله نك نظیری باب من النفل لاهل الذمة والعبید
والنساء وغیرهم ده تقدیم وتقریر اولنمشیدیکه بر امیر بعد التنفیل وقبل اصابة الغنائم فوت یامعزول و یرینه آخری
قائم اولسه بطلان تنفیلی مستلزمدر بناء علیه تنفیلی مانحن فیه کبی بعد الاصابه اولدقده بطلانی طریق اولی ایله
عیاندر شول قضا منزله سنده درکه قاضی قبل التنفیذ منعزل و یرینه خلافته ذاهب قاضی آخر متصل اوله
شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب دیرکه بز باب من یکون له النفل ومن لا یکون اثناسنده بر اصل
اصیل بیان وتفصیل ایتمشیدیك که تنفیل امیر عند قیام الحرب صدور ایدرسه همان اول قتاله مخصوص اما عند
دخول دارالحرب قبل لقاء العدو وظهور ایدرسه تا مسلمین داراسلامه خروج ایدنجیه دك ثابت ومرعی صدر
مؤلف معالی پناه طیب الله تعالی بطیب مثواه بو اصل اوزره تفریع فروعه شروع ایدوب دیرکه صورت ثانیه ده
مسلمین داراسلامه خروج بعده ینه دارالحربه عود وولوج ایلدکلرنده بریسی قتل قتیل ایلسه سلبیله تنفیل اولنماز
زیرا تنفیل امام داراسلامه خروجله نهایته ایروب شمدی دخول آخره اقدام اولنمشدر امام عند الدخول تجدید
تنفیل ایتدیکجه قاتل سلبه غیر نائلدر کورمز میسنکه بعد الخروج داراسلامده بر سنه اقامت بعده دار الحربه
عودت ایلسه لر قاتل ایچون تنفیل سابقله سلب حاصل اولماز واکر داراسلامه دخول اعدانی استماعله مسلمین
دفع ایچون محللرندن خروجه اسراع ایلدکلرنده امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیسه بو تنفیل کرك دار اسلام
وکرك دارالحربده بو توجهلرندن منزللرینه رجوعه دك اصابت ایتدکلری غنائم اوزره تحمیل اولنور اما صورت
مزبوره ده اعدایه داراسلامده ملاقی اولوب امیر دخی بو یله تنفیل قیلسه انجق اول قتال اوزره تحمیل اولنور
زیرا بالدفعات بیان ایلدیك که کلام مطلق هر محلده دلالت حالدن اغلب احتماله مقیددر واکر امیر دارالحربده
بر حصنه سریه بعث وآنلره ما اصبتم منه فلکم الربع من ذلك دیمکله تبشیر ایلدکده واروب قتال ایده رك
نیچه ایام اول حصن اوزره مکث وآرام ایتدکلرندنصکره اهل عسکر کلوب معیت قتالله فتح ایلسه لر اهل سریه
تنفیلله بکام اوله مزلر زیرا نفل انجق سریه نك بدون العسکر قتاللریله اصابت ایده جکلری غنائمده ایجاب
واولوجهله فتح واغتنام اوزره تحریضلرینه ترتیب اسباب اولنمشیدی اولدخی صورتیاب اولمادی کورمز میسنکه
عسکر بدون اهل السریه حصنی فتح ایلسه لر سریه حین فتحده حاضر بولنسه لر دخی اخذ نفله قادر اوله مزلر
فتح حصن قتال جمیع عسکر ایله ظهور ایتدکده ینه بو یله در واکر امام داراسلامدن بر سریه بعث واوزرلرینه
بر امیر نصب ایدوب بعده اول امیری عزل وآخری نصب وارسال ایلدکده بر قوم دخی تنفیل امیر اول ایله اخذ انفال
ایتمش اولسه لر نظر اولنور اکر عزلنی بیلیه رك اخذ ایتمشلر ایسه مأخوذلری کندولرہ سالمدر کذلك امیر دخی
عزلنی بیلیه رك تنفیل ایتمش ایسه ینه تنفیذی لازمدر زیرا عزلنی بیلیوب یاخود عزلنی اخبار وکندویی عملدن
صرف ایدر کسنه کلدکجه ینه امارتی باقیه در واکر تنفیلی امیر ثانی کلوب عزلنی اخبار ایلدکدنصکره واقع

مطلب امیرالمصر یصلی الجمعة قبل ان یقدم صارفه

اولمش ایسه بطلانی متحققدر که حین تنفیلده سائر رعایایه ملتحقدر واکر امام فلانی تأمیر وتسییر ایلدی دیو
اکا مکتوب کلمش ایسه امیر ثانی کلدکجه بینه علی حاله امیر وتنفیلی نافذ التأثیردر کورمزمیسنکه بر بلده نك
امیر ینه بوکیفیت عارض اولسه صارفی کلنجیه دك امامتله اقامت جمعه سی صحیح وبی معارضدر نکته سی اولدرکه
مسلمینی دارالحرب ودار اسلامده بلامدبر ولا ناظر ترك واهمال غیر جائزدر بناء علیه امیر ثانی کلدکجه بر مسلمین
اوله مفوض وتنفیلی نافذدر مکر امام سنی عزل ایلدم یاخود سنی عزل وفلانی نصب ایلدم دیو کندویه تحریر ایتمش
اوله بوصورتده معزول وبوندنصکره تنفیلی غیر مقبولدر زیرا عند التقلید خطاب امامله امیر اولمشیدی ینه امامدن
خطاب عزلله معزول اولمشدر وبعیددن کلن کتاب قریبدن خطاب کبیدر واکر امیر حین تأمیرنده طرف امامدن
عسکری دارالحربه ادخالله مأمور ایکن قبل الادخال امام اکا بر فلانی امیر قیلدق اول وارنجیه دك محلکدن حرکت
قیلمه دیو نامه ارسال ایدوب اول دخی عسکر ایله ارض حربه دخولی تعجیل وعسکر ینه بعض انفال الله تنفیل ایلسه
بو تنفیلی ابطال وتعطیل اولنور زیرا دخول ارض حربدن نهی امام کتابیله اکا واصل اولمشدر که مواجهة
خطابیله حاصل کبیدر ومواجهة نهیدن صکره بلا امر جدید دخول ایتمش اولسه امیر اولمیوب تنفیلی باطل
اولدیغی کبی کتاب نهیدن صکره ینه باطلدر واکر امیر سن سین همان عسکر ایله ارض حربه دخول قبل اما فلان
سکا واصل اولدقده امیر اولدر سن دکلسین مضموننده کتاب امام رونمون اولسه تا امیر ثانی اکا ملاقی اولنجیه دك
اولك جمیع تنفیلاتی جائز وباقیدر زیرا عزلی ثانی ایله ملاقاته معلق وملاقات ایتمدکجه امارتی ثابت ومحققدر وبعد
الملاقاة ثانی امیر جائز التنفیل واول معزول لازم التعطیلدر واکر امام سن امیر سین فلان سکا ملاقی اولنجیه دك
دیو کتب واعلام ایتمش ایسه بو دخی مسئلهٔ سابقه ایله برابردر زیرا امام ولایتنه تعیین غایت ایتمشدر وحکم غایت
مابعدی ماقبلنه مخالف اولمقدر بو مسئله لرده امامدن سبقت ایلین تقلید امارت مطلق اولمقله غایتله مقید اولمق
برابردر زیرا امام تقلید مطلقدن صکره دخی عزله قادر اولمغله آنی توقیته دخی مقتدردر وکتاب مرقومله توقیتی صحیح
اولدقده همان فلان سکا واردقده امیر اولدر سن دکلسین دیو عزلنی تصریح کبیدر واکر مسلمیندن بر طائفه اصحاب منعه
اولوب بلا اذن الامام ایچلرندن برینی امیر وقصد غارتله دارالحربه اقتحام وبعض غنائمله اغتنام ایلسه لر غنائملری

مطلب الامامة العظمی تثبت بالاستخلاف وباجتماع المسلمین

تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره بینلرنده اقتسام اولنور زیرا منعه لرینه اعتبار ایله غنائملری علی وجه اعزاز
الدین مأخوذه اولمغله حکم غنیمده قیلنور وتنفیل امیرلری تقلید امامله بعث اولنان امیر سریه کبی جائزدر زیرا
آنی رضالریله امیر قیلمشلردر وحقلرنده رضالری معتبر اولمغله اتفاقلریله اوزرلرینه امیر اولمشدر کورمزمیسنکه امامت
عظمی امام اعظمدن استخلاف وولایت عهد ایله ثابت اولدیغی کبی ذات واحده اوزره اجتماع مسلمینله دخی
مثبت اولور بو بابده اصل وثیق امامت صدیق رضی الله تعالی عنهدر امارت سریه دخی بویله درکه تقلید امامله
ثابت اولدیغی کبی اتفاق سریه ایله دخی مثبتدر کورمزمیسنکه اهل بغی برینی تأمیر ایله دارالحربه دخول
ایلدکلرنده امیرلری بعض اشیایی تنفیل ایدوب صکره بغیدن تائب اولسه لر ینه معنای مذکوره بناء نفل امیرلری
جائز ومقرردر واکر خلیفه عسکر یله دارالحربده غزا ایدر ایکن فوت یاشهید اولوب عسکردن بر طائفه فلانی وطائفهٔ
اخری دخی فلانی اوزرلرینه امیر وبربرندن مفارقت وهربری ارض عدودن برجانبه مسارعتله غنائمه مواصلت
وهر امیر قومنه قبل الخمس او بعده تنفیله مبادرت ایتمش اولوب صکره دارالحربده اجتماع وخلیفهٔ واحد
اوزره اجماع ایلسه لر کرکدر که اصل خلیفهٔ اول مقامنه قائم اولان خلیفهٔ ثانی غنیمته ظفر بولان اقوامك راضی
اولدقلری امیره اعتبار وآنك تنفیلی جائز اولمغله آنی تنفیذ واختیار ایلیه اکرچه حکم مقررده التقاء عسکرین
دارالحربده اولمغله بعد خروج دارالاسلام اولمق برابردر لکن دارالحربده ملاقات ایدرلر سه احرازده مشترك
اولملریله بعد النفل مابقی بین العسکرین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور اما بعد الخروج ایسه هربری نفل
وغنیمتلریله متخصص قیلنور واکر خلیفه سرحدلری اوزره بر والی تسییر ایدوب رخصت تنفیله دائر اکا نسنه
تعبیر ایلسه ینه آنك قبل الخمس وبعده تنفیلی تجویز وتقریر قیلنور زیرا آنی انجق ثغوری محافظه واهل
حربه غزا برله بزدن طمعلرینی قطع ایلمك ملاحظه سیله استعمال ایلمشدر وتنفیل امر حربدن قتال اوزره تحریض

مطلب تقدیم المائدة اذن الا ان ینهی

اولمقله اول والی به سرحدده تدبیر حربی تفویض بالضرورة امر تنفیله دخی موجب تفویض اولور مکر خلیفه آنی
تنفیلدن نهی ایتمش اوله بوصورتده خلافنه تصریحله اعتبار دلالت حال ساقط وتنفیلی رتبهٔ جوازدن هابطدر
نظیری حضور ناسه تقدیم مائده درکه بطریق الدلالة اذن تناولدر مکر تناولدن صریحا نهی ایده واکر عامل
مذکور عامل آخری استعمال واولدخی تنفیل انفال ایلسه نظر اولنور اکر خلیفه عامل اولی تنفیلدن نهی

ایتمش ایسه ثانیدن دخی جائز واکر ایتمش ایسه غیر جائزدر زیرا عامل اول ایچون عامل وانك منزلنه نازلدر کورمزمیسنکه
بر قاضی حدودده حکم وقضادن منهی ایسه استخلاف ایلدیکی نائبی دخی منهی وغیر منهی ایسه نائبی دخی
غیر منهیدر مانحن فیه دخی بویله در واکر بو عامل سرحددن بر سریه تسییر واوزرلرینه برذاتی تأمیر ایلدکده
امیر سریه دارالحربده سلب مقتولینی تنفیل ایلسه عاملك بنفسه غزاسنده تجویز اولندیغی کبی بونده دخی تنفیذ
وتکمیل اولنور زیرا اول سریه یی دار اسلامدن بعث وامیرلرینی نافذ الامر قیلوب امر حربی اکا تفویض ایلمکله
امیر عسکر کبیر کبی اولمشدر وامیر عسکرك غنائمی تحت ولایتنده بولنان عسکرینه مخصوص اولمغله نصا تنفیله
مأمور دکل ایسه ده تنفیلی جائزدر وامیر سریه دخی آنك کبیدر اما عامل آنی بالکلیه تنفیلدن نهی ایتمش اولوب
اولدخی تنفیل ایتمش اولسه جائز کورلمز زیرا اکا تقلید امارت ایلین آنی تنفیلدن نهی صریح ایلمشدر عاملی خلیفه
نهی ایلدکده تنفیلی صحیح اولمدیغی کبی بوندن دخی تصحیح اولنماز وهم امیر سریه عاملك اکا تفویض ایتدیکی اموردة
امیر اولمامغله تنفیلی سائر رعایانك تنفیلی کبیدر و بو بابده سریه سنك رضا وعدم رضالری برابردر اکرچه بعد
موت الامیر نصب امیر آخره رضای سریه ایله امارت ثابته اولدیغی کبی بونده دخی رضای سریه ایله صحت تنفیل
متثبته اولمق اقتضا ایدر ایدی لکن بین المسئلتین فرق اولدرکه آنده رضالری مخالفت امر عامل اوزره اولمیوب همان
عاملك سکوت ایلدیکی خصوصده حاصل اولمغله معتبردر و بونده رضالری مخالفت امر عامل اوزره اولمغله رضالری
امیرلرین عزل وامیر آخر نصبنه رضالری کبی اولدیغندن غیر معتبردر بوصورتده امیرلری تنفیل ایلدکدنصکره
غنائمی تقسیم ایتمدین سرحده اخراج وکیفیتی عامله اخبار ایدوب تنفیذ تنفیلی رأی واختیار ایلسه اکا سزاوار اولماز
زیرا بو تنفیذی کندو ابتداء بعد الاصابه تنفیل ایلمك منزلنده در بویله ایکن ینه تنفیذ ایدرسه تنفیذی جائز وهرکس
اصابت ایلدیکی غنائمی اخذ ایلمك دخی بو وجه اوزره تنفیل اولنمش ایسه حلال اولور زیرا مجتهد فیه اولان
تنفیل بعد الاصابه ده بجهت عاملدن حکم وقضا واقع اولمغله تنفیذ وامضاسی لازمدر سؤال اولنورسه که بوصورتده
اصل تنفیل باطل اولمغله اکا اجازت مالك انشادن دخی اولسه لغو وعاطلدر نظیری اولدرکه بر رجل بر صبینك عورتی
تطلیق ایدوب صبی بالغ اولدقدنصکره تطلیقنه مجیز اولسه شمدی انشاء طلاقه مالك ایکن ینه اجازتی لغو وعاطلدر
ایکی وجهله جواب ویریلور وجه اول اولدرکه آنده مجیز معتبر بولنمامغله اصل ایقاع طلاق باطل اولوب موقوف
اولمامشدر و بونده بولنمغله اصل تنفیل موقوفا واقع اولمشدرکه عامل قبل اصابة الغنائم مجیز اولسه بالاتفاق صحیح
اولور ایدی بناء علیه بعد الاصابه مجیز اولسه ینه اجازتی تجویز ایدهرز وجه ثانی اولدرکه بونده اجازت انجق
منفل لهه تسلیمله تام اولمغله بو تسلیم اجزت دیمك منزلنده اولمیوب انشا منزلنده قیلنور مسئلهٔ مزبوره دن
عدیلی اولدرکه صبی مزبور بعد البلوغ اجزت دیموب بلکه جعلت ذلك تطلیقة واقعة دیسه مجددا
انشاء طلاقه حمل اولنور بوندن اوضح عدیلی اولدرکه برکمسنه امیر اعطاء مواجب ایدنجیه دك بر شیئ اشترا قیلسه
البته شراسی فاسددر لکن بر قاضی بعد المخاصمة اجازتی رأی ایلسه اصل بیع عندمزده فاسد ایکن اجازتیله نافذ
ومشتری یه امساکی حلال اولور واکر عامل عسکر ایله دارالحربه داخل اولدقدنصکره بر سریه بعث ایدوب
امیرلرینه امر ونهی ایتمامشیکن اول امیر اصحاب سریه یه تنفیل دنصکره غنیمتلرین عسکره ایصال قبلنه لر تنفیلی
انجق نصیب سریه ده نافذدر زیرا بونده مجموع عسکر غنائمده اصحاب سریه ایله شریکلردر وامیر سریه نك
ولایتی اهل سریه یه خاص وعسکره غیر متجاوز اولمغله تنفیلی انجق نصیب سریه ده جائزدر واکر عامل عند البعث
سریه ایچون تنفیل صکره امیرلری دخی بشقه تنفیل ایدوب بعده غنائملرین عسکره نقل وتحویل ایلسه لر بوصورتده
مجموع غنائمدن رفع نفل عاملی تقدیم بعده اظهار حصهٔ سریه ایچون مابقی بین العسکرین تقسیم اولنور
غنیمتله نفل عاملدن نصیب سریه نه ایسه ایچندن سریه یه نفل امیرلری تسلیم قیلنور زیرا نصیب مرقوم باتمام
سریه نك حصهٔ خاصه لریدر وامیرلرینك اوزرلرینه ولایت خاصه سی اولمغله حصهٔ خاصه لرنده تنفیلی نافذدر
ومسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده سریه دار اسلامدن مبعوث اولمغله غنائملرنده غیرلك شرکی یوقدر حتی بوسریه دخی
عسکره رجوع ایتمیوب همان برطرفدن دار اسلامه خروج ایلسه لر بونلر دخی دار اسلامدن بعث اولنان سریه
حکمنده داخل ومصابلرندن شرکت عسکر زائل اولور لکن مسئله لرینك ایکیسنده دخی سریه اغتنام طعام ایلسه لر
استدکلری مقداری تناوللری حرام اولماز زیرا عسکره رجوعلرندن صکره دخی اول طعامدن تناول اهل عسکره
مباح اولدیغی کبی سریه یه دخی مباحدر وطعام مصاب اباحت تناولده اصل اباحتی اوزره باقی کبیدر اما حکم
تنفیل بشقه در واکر سریه غنم یا بقر یارمك اغتنام وامیرلری آنلری عسکره دك سوق ایچون استیجاری التزام ایلسه

بو استيجاری نظرعامی جامع ومنفعتی جمله یه راجع اولمغله هم اصحاب سریه وهم اهل عسکر حقلرنده نفوذی
محققدر اما تنفیل بشقه‌درکه آنده منفعتی انجق منفلین حائز اولمغله حصهٔ عسکرده غیرجائزدر واکرعامل سریه‌یه
علی السویه ربع مصابلرنی تنفیل صکره امیرلری دخی حین لقاء اعداده علی وجه الاجتهاد بعضیلرینه بشقه
کونه تنفیل صکره سریه عسکره رجوع ایتیوب همان دار اسلامه خروجده تعجیل ایلسه‌لر بوصورتده نفل عامل
باطل ونفل امیرلری جائزدر زیرا قبل ملاقاة العسکر دار اسلامه خروجله دار اسلامدن بعث اولنان سریه حکمنه
واوج ایلمشلردر وعامل تسویهٔ سریه ایتمکله تنفیلی فاسددر که اثرده لانفل للسریة الاولی بومثللو سریه حقنده
واردر اما تنفیل امیرلری ایچلرندن بعض خواص ایچون علی وجه الاجتهاد حاصل اولمغله مصابلرنده خواصلرینك
حق زائد ایله اختصاصنه بناء رتبهٔ صحتده واصلدر اما عسکره رجوع ایدرلرسه بوصورتده نفل عامل جائزدرکه
بونده عسکر شرکاء غنائم اولمغله تنفیلی علی السویه اولمیوب ابطال شرکت عسکر ایله تخصیص سریه اوزره
اولمشدر بناء علیه بالتبع ابطال خمس وتعطیل تفضیل الفارس علی الراجله مؤدی اولسه دخی صحیحدر اما تنفیل
امیرلری قریبا بیان ایلدیکمز اوزره انجق حصهٔ خاصه‌لرنده جائز وحصهٔ عسکره غیرمتجاوزدر واکرعامل سریه ایچون
تنفیل ایدوب امیرلرین تنفیلدن نهی ایتمش ایسه نهی عامل ایچون نفل امیرلری باطل وعسکره رجوع ایدرلرسه
نفل عامل آنلره واصلدر اما جانب آخردن دار اسلامه خروج ایدرلرسه نفل عامل دخی عملدن عاطلدر بوصورتده
جمیع مصابلری تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بوصورتده مصابلری کندولره خاص اولمغله
تنفیل عامل معمول به قیلندقده خمسله فضل فارسی ابطالدن غیری نسنه حاصل اولماز اولدخی باطلدر والله اعلم

* باب من النفل الذی یکون للرجل فی الشیء الخاص ولایدری ماهو *

یعنی برغازی شیء خاصه مستحق ونه یه مستحق ایدوکی عندنده مجهول وغیرمتحقق اولان انفال خصوصنده
باب مخصوصدر قچان امیر من جاء بعشرة اثواب فله ثوب دیمکله تبشیر ایدوب برکسنه دخی مختلفه الاجناس
اون عدد اثواب ایله واصل اولسه هرثوبك عشرینه نائل قیلنور زیرا تنفیله کتوردیکی اثوابك عشری اکا ایجاب
اولنمشدر زیرانص ایتدیسه ده معنای کلامی فله ثوب منها دیمکدر نکته‌سی اولدرکه تصحیح کلامنه بومعنادن
غیری طریق یوقدر زیرا اجناس ثیاب مختلفه اولمغله عقود دن برنسنه‌ده ایجاب ثوب مطلق صحیح اولماز وهم اکا
بعض اثوابی تنفیل بعض آخردن اولی دکلدر بوجهتدن ثیاب مختلفة الاجناس قسمت واحده ایله تقسیم اولنماز
بناء علیه هرثوبك عشرینه مستحق اولور کذلك من جاء بثلثة من الدواب فله دابة واحدة دیسه لفظ دواب
ثیاب کبی اجناس مختلفه‌یه شامل اولمغله حکم سابقده بودخی داخلدر اما ثیاب ودوابك جمله‌سی جنس واحددن
استجلاب ایلسه محتمل قسمت اولمغله ایچندن بروسطنه استصحاب ایدر وامیر اوزره هم غانمینه وهم جلب غنیمت
ایدنلره رعایت نظر واجب وکتوردیکندن اعطاء وسط تمام نظر طرفینی مستوجبدر واکر من جاء بدابة فله ثلثها
دیدکده برکسنه بقره یاجاموس یا بعیر ایله واصل اولسه آنلردن برشیئه نائل اوله‌مز زیرا لفظ دابه استحسانا انجق فرس
وبغل وحماره شاملدر کورمزمیسنکه عدم رکوب دابه اوزره یمین ایلسه بوانواع ثلثه دن غیری‌یه متناول اولماز
وبوبابده بلاشبهه حقیقت لفظ دابه معتبر دکلدر زیرا صورت مفروضه‌ده برجاریه کتورسه برعاقل اندن نفله استحقاقنه
قائل اولماز وحقیقت دابه بمعنی مایدب فی الارض اولمغله جاریه‌یه دخی شاملدر قال الله تعالی ومامن دابة فی الارض
الاعلی الله رزقها بناء علیه کلام امیر متعارف ناس اوزره مصروف ایدوکی عندیمزده معروفدر لکن اول قوم مسلمین
موضع دوابده جوامیس وبقر اتخاذیله آنلره راکب وآنلره تسمیهٔ دوابی مرتکب ایسه‌لر امیرلرینك تنفیلی متعارفلرینه تحمیل
اولنور امابزم دیاریمزده دواب انجق خیل وبغال وحمیره اطلاقله شهرت‌یابدر واکر امیر من اصاب جزرة فهی له دیوب
برکسنه دخی برجزور یابقره کتورسه برنسنه‌یه مستحق اوله‌مز امابرشاة معز یاخود شاة غنم کتورسه اکا مستحق اولور
اکرچه لفظ جزره هر برذبح اولنان حیوانده حقیقتدر لکن ناس انجق غنمده استعماله اعتیاد واستیناس ایلمشلردر
حتی برکسنه آخره اجزرنی من نعمك یعنی ماشیه‌لرکدن بکا برجزره ویردیدکده انجق رجاء شاة ایلدیکی منفهم اولوب
ابل وبقره منتظم اولماز واکر من جاء بجزور فهوله دیسه بو لفظ ایله بقر وغنمه مستحق اولمیوب انجق ابل ایله استحقاقی
متحقق اولور اکرچه لفظ جزور فعول بمعنی المفعول اولمغله جمیع مجزور ومذبوحه شمولی مأمولدر لکن بین الناس
ابلدن غیریده استعمالی غیرمعقولدر بوصورتده بربعیر مرکوب یاناقهٔ مرکوبه کتورسه قیاسه اعتبار ایله برشیئه
سزاوار اوله‌مز زیرا اسم جزور ابلدن ذبح ایچون تهیئه اولنانلره مقصوردر وتهیئهٔ ذبح دخی قبل الرکوبدرکه
مرکوب اولدقدنصکره حسب العاده آنی بردخی اکل ایچون ذبح ایلمزلر اما استحسانه اعتبار ایله نفله سزاواردرکه

الجزر المأکول بفتح الجیم وکسرها لغة الواحدة بالهاء والجزور من الابل خاصة یقع علی الذکر والانثی والجمع جزر مثل رسول ورسل کذا فی المغرب وفی حدیث خوات ابشر بجزرة سمینة ای شاة صالحة لان تجزر یقال اجزرت القوم اذا اعطیتهم شاة یذبحونها ولایقال الافی الغنم خاصة کذا فی النهایة وتفصیل مشروحله جزره وجزورك فرقلری کسب وضوح ایلمشدر *

الشاة الواحدة فی الغنم للذکر والانثی اویکون من الضأن والمعز والظباء والبقر والنعام وحمر الوحش کذا فی القاموس *

اسم جزور مرکوب وغیرمرکوبده استعمالی مشهوردر واکر من جاء ببعیر او بجمل فهوله دیدکده بربختی
یاخود بختیه کتورسه اسم بعیر وجمل جمله‌سنه شامل اولمغله کتوردیکنه نائل اولور اما من جاء ببختی او ببختیة
دیدکده جمل عربی یاناقهٔ عربیه کتورسه مستحق اوله‌مز زیرا اسم بختی بخت نصره نسبت اولنان جمال عجمه
خاص اولمغله عربی‌یه تناول ایلمزنته کیم برنسنه‌یی تنفیلده عجمیتله توصیف اول نسنه‌نك عربیسنه تناول ایلمز
واسم بختی جمال عجمدن ذکور واناثه شامل نته کیم اسم جمل ابل عربیدن ذکور واناثه متناولدر واسم بقر
تنفیلده جاموسه غیرشاملدر اکرچه قیاس مذکوره نظر ایله بقردخی اسم جنس اولمغله جاموسه شمولی مقرردر
کورمزمیسنکه فی ثلثین من البقر تبیع او تبیعة یعنی اوتوز عدد بقرده بریاشنه کیرمش ذکوریا اناثدن تبیع یاتبیعه
تسمیه ایتدکلری ولدبقر زکوة ایچون ویریلك واجبدر حدیث شریفی جاموسه شامل وزکوتده جاموس نقصان
نصاب بقری مکملدر لکن بطریق الاستحسان عرف ناس اعتباره شایان کوریلمشدرکه عرف ناسده بوجاموسدر
بقردکلدر دیمکله جاموسدن اسم بقری نفی ایدرلر واسم بقر جاموسه بلاتقیید اطلاق اولنمازنته کیم فارسیه ده
بقرمعناسنه کاولفظنه لفظ میش ضم ایدوب جاموسه کاومیش دیرلر امااسم بعیر وجمل بشقه‌درکه جمیع لغات
عربیه‌ده بختی اوزره اطلاق اولندیغندن فضله لفظ دوه ولفظ اشترکبی هرلغتده مرادفلری دخی بختی اوزره اطلاق اولنور
واکر من جاء بشاة فهی له دیسه معز وغنمدن ذکور واناثه متناول اولور اکرچه بالنظر الی القیاس السابق معزك عدم
دخولی لایقدرکه معزدخی جاموس کبی اسم آخر ایله ممتاز اولوب اندن اسم شاتی نفی ایلمك صحیحدر لکن معنای آخره
اعتبار ایله تناولی اختیار اولنمشدرکه حسب العاده معز وغنمی بربرینه تخلیط وجمله‌سنی جنس واحده الحاق
ومجموعنه اسم شاة وغنمی اطلاق ایدرلر لکن جوامیس بویله دکلدر وقوچ معناسنه لفظ کبش وتکه معناسنه
لفظ تیس اناثه شامل اولماز واسم دجاج جنس ماکیاندن ذکور واناثه شاملدر امااسم دجاجه ذکوره
واسم دیك اناثه شامل دکلدر وزیادات الجامعده لاآکل لحم دجاج دیوب لحم دیك اکل ایلسه حانث اولور اماعقد
یمینی اسم دجاجه ایله واقع اولوب لحم دیك اکل ایلسه حانث اولمازکه ذلك اسم دیکله عقد یمین ایلسه
لحم دجاجه اکلنده حانث اولماز مسائلی ذکر ایلدیکمز محلنده بومسئله‌یی بیان قیلدق وبوبابده حکم تنفیل
حکم یمینه قیاسله تسجیل اولنور

باب النفل فی العسکرین یلتقیان * یعنی مسلمیندن ایکی عسکر منفل دار الحربده ملاقی اولدقلرنده تحقیق تنفیللرینك

محل تفصیلیدر نته‌که مسلمیندن ایکی عسکرهر بری برطرفدن دار الحربه دخول ایلدکده هربرینك امیری قبل
الخمس تنفیل ربع یاثلثله برسریه تسییر ایدوب اول ایکی سریه برحصن اوزره اجتماع واخذ غنائمله انتفاع
ایتدکلرندنصکره بربرندن تفرق وهربری عسکرینه تلاحق مراد ایلسه‌لر کرکدرکه اول غنائمی قطعا نفلی
وکندولردن غیری مستحق آخری بولنمیان غنیمت کبی قبل التفرق بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایده‌لر زیرا
هرامیر انجق کندوسریه‌سینك اصابت ایلدکلری غنائملرندن تنفیل ایلمشدر وهرسریه‌نك مصابی انجق قسمت
مزبوره ایله نمایان اولور بوجهتدن اولا بین السریتین سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنور وبوتقسیمده ایچلرندن
خمسی اخراج اولنمازکه استصحاب خمسه احدی السریتین اخرادن احری دکلدر بعده هرسریه حصه‌سیله
عسکرینه رجوع ایلدکده امیرلری ایچلرندن نفللرینی تسلیم وباقیسین بعد التخمیس غنائمه ضم وسریه وعسکر
میاننده تقسیم ایدر وصاحب الکتاب بومحلده صورت مسئله‌یی اکتتاب ایدوب دیرکه احدی السریتین سکز
یوز رجال ودورت یوزی فارس دورت یوزی راجل اولوب سریهٔ اخری دخی دورت یوز رجال ویوزی فارس اوچیوزی
راجل اولمغله مجموع سریتین بشیوز فارس ویدیوز راجل اولسه کرکدرکه مجموع مصابلری اولا بشیوز فارس
ویدیوز راجل اوزره سهام غنیمتله تقسیم اولنوب بعده مصاب فرسان اخماسا تقسیم وبرخمسی فرسانی یوز
عدد اولان سریه‌یه ودورت خمسی فرسانی دورت یوز اولان سریه‌یه تسلیم اولنه ومصاب رجاله دخی اسباعا تقسیم
واوچ سبعی رجاله‌سی اوچیوز ودورت سبعی رجاله‌سی دورت یوز بولنان سریه‌لره تسلیم اولنه وانجق بوطریق
بینله هرسریه‌نك حصه‌سی متبین اولور مترجم فقیر دیرکه بوندن اقدم ذکر ایلدیکی غنائم سریتین بلا تخمیس
بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره قسمت وهرسریه حصه‌سیله کندو عسکرینه رجعت ایدر قولی بین السریتین
عدد رجال وحساب فرسان ورجالده تساوی وتفاوت صورتلرینك جمله‌سنده جاری وبونده تحریر ایلدیکی
تقسیم اجناس واسباع مثللو تکلفات زایده‌دن عاری ایکن بوصورتك ماقبلنه تفرع وتفریعینك توجیهی دشوار
نهایة الامر بودخی طریق آخر ایدوکی آشکاردر انتهی وحکم مقررده مانحن فیه کبی هرامیرك سریه‌سنه

لفظ کاوفارسیه‌ده بمعنی البقردر ومیش بمعنی الغنم‌در وجاموس موانسته غنمه مشابه اولمغله کاومیش تسمیه ایلدیلر کذا قاله ابن الکمال مختصرا *

مطلب قال لا آکل لحم دجاج

مطلب اشکال المترجم علی الکتاب

تنفيلی یاخود هیچ برینك عدم تنفیلی یاخود احد هما نك تنفیل وآخرك عدم تنفیلی جمله سی برابردر زیرا هر امیرك
ولایتی سریهٔ اخرایه متجاوز اولمامغله آنلرك حضه‌سنده تنفیلی غیرجائزدر

باب النفل لمن یجب اذا جعله الامام جملة * یعنی منفل لهمده اجمال وقنغی صنفه تنفیل قیلدیغنی بیانده اهمال ایلدکده نفل کیملره واجب اولدیغنی تعیینی حاوی باب دقیق الفحاویدر اکر امیر من خرج من اهل العسكر فاصاب شیئا فله من ذلك الربع دیو تنفیل ایلسه بو لفظی مسلم وذمی رجل ومرأه حر وعبد صغیر و بالغ تاجر ومقاتل سابق القتال وغیر سابق و بالجمله غنیمده سهمی یا رضخی اولان هر فرد بقه بلاتفریق شاملدرز یرابوندن مقصود قتال واغتنامه تحریض واغرا وطوائف مذکوره‌ده اهلیت تحریض پیدا وهو یدادر وعسکرده بولنان تاجر فی الاصل قتال ایتدیسه ده شمدی غنیمه اصابت واتیان ایتمکله مقاتل اولمشدر اما مستأمن قتاله بغیر اذن الامام خروج ایتمش ایسه غنیمدن رضخ وسهمی متحقق اولمامغله نفلدن نسنه یه مستحق اوله مز واکر خروجی باذن الامام ایسه نفلده مقام ذمیده قیام ایدر واکر اهل حربدن براسیر قول امیری ایشیدوب خروجه عزیمت وغنائمه اصابت ایلسه غنائمی فیء مسلمیندر زیرا اسیر فیء مسلمین وغنائمی آنك کسبی وکسب عبد مولاسنك ملکیدر بنا برین اول اسیر غنائمی ایله فیء مسلمین قیلنور واکر اول دار اهلندن عسکر مسلمینده مستأمنین بولنوب مقالهٔ امیری ایشیدوب قتاله خروج وآلدقلری غنائمله ینه عسکره ولوج ایلسه‌لر نظر اولنور اکر مسلمیندن خوفلری زائل ومأمنلرینه وارددو واصل اولدقلری موضعده اخذ غنائم و بعد العود اول غنائم اوزره امان مستقبل ایله استیمان ایتمشلر ایسه بلاخمس جمیع غنائملرینه مالك اولورلر زیرا موضع مرقومه وصوللرنده بیننمزده اولان حکم امان منتهی اولدقدنصکره آنلر اهل حرب ایکن اموال اهل حربه استیلا وتملك بعده آنك اوزرینه استیمان ایتمشلردر واکر مأمنلرینه بالغ اولمیوب هنوز مسلمینه قریب اولان محلده اخذ ایتمشلر ایسه قتاللری باذن الامام ایسه بعد النفل و بلا اذن ایسه بلا نفل غنائملری فیء مسلمین قیلنور زیرا مأمنلرینه بالغ اولمدقجه امان حکمی باقی اولمغله دار اخرادن عسکر عمزده بولنان حکم مستأمنینده قیلنورلر و باذن الامام خروجلریله بلااذن خروجلری میاننده توضیح فرق اولدر که اذنله خروج ایدنلری دوشمن احاطه ایلدیکی مسموع اولدقده امیر ومسلمین اوزره اهل ذمت کبی نصرتلری واجب و بلااذن خروج ایدنلر نصرتی غیر مستوجبدر وحکم تنفیل دخی بویله‌در که اذنله خروج ایدنلر اهل ذمت منزلنه نازل و بلا اذن ایسه انفاله غیر نائللردر والله الموفق *

باب النفل فی دخول المطمورة * یعنی تحت الارض بنا قیلنان مطموره‌یه دخول بابنده احکام تنفیلك محل تفصیلیدر چنانکه مسلمین ایچنده اعداء مقاتلین بولنان مطموره‌نك قپوسنده قیام وامیر زی من دخل من باب هذه المطمورة فله نفل مائة درهم دیمکله تحریضه اقدام ومسلمیندن برقوم دخی اولبابه اقتحام ایتدکلرنده ناکاه ورلسنده باب آخر مغلق وار ایدوکی ظاهر لکن بین البابین اعدادن برفرد غیر حاضر اولوب همان عامهٔ اهل اسلام باب ثانی اوزره اقتحام ایدوب فتحله بکام اولسه‌لر ینه باب اوله اقتحام ایدنلرك نفللری متحقق وآنلردن هر بری ایجاب امامله یوز درهمه مستحقدرز یرا من دخل ده کلمهٔ من لفظ عام وعلی الانفراد هر برینه تناولی بلاکلامدر بوصورتده جماعت مسلمین اظهار خصام و بین البابین اعدادن کسنه بولنمیوب و باب ثانیده قتال اوزره دخی جمله مزحام ایدیك آنلره نفللرینی ویرمزدیو منازعه‌یه قیام ایدرلرسه انلری اسکات ایچون دینلور که شرلزوراهابنده باب آخر موجود وبین البابین دوشمندن کسنه نابود ایدوکی بیلمزایدیکز اول حینده تنفیله حاجت مس ایتمکله امام ایجاب تنفیلله باب اوله دخول اوزره داخلینی تحریضه تعجیل ایتمشیدی سؤال اولنورسه که بوتوجیه امام تعیین باب ایده رك من دخل هذا الباب دیمش اولایدی وجه اولور ایدی امام ایسه انجق من دخل من باب هذه المطمورة دیدی و بو بابده باب مطموره انجق باب ثانیدر جوابده دیرز که بویله دکلدر بلکه حین نفلده باب مطموره عندالامیر والمسلمین انجق باب اولدرز یرا مسلمین آندن دخوله جسارت ایده میوب بعد التنفیل دخول ایدنلر اعتقادلرینه کوره مخاطرهٔ نفسه اقدام واوزرینه تنفیل اولنان امری اتمام ایلدیلرینه سؤال اولنورسه که بوصورتده مجموع داخلینه یوز درهم ویرلمك واجبدر که امام انجق آنی موجب اولمشدر جوابده دیرز که کلام مطلق افهامه تبادر ایلدیكی مفهومه حمل اولنور واللفظ من بورده کلمهٔ من هر برینه متناول ولفظ مائه دخی منکر اولدیغی آنلردن هر فردك مستحق اوله جغی آخرك مستحق اوله جغنه مغایرته دلیل اولمغله فهمه تبادر ایلمین هر برینی برحلهٔ ایله تنفیلدر کذلك من دخل فله رأس دیسه حکم تنفیل بوتفصیل اوزره‌در اما من دخل فله الربع من الغنیمة دیدکده اون کسنه داخل اولسه مجموعی بر ربعه نائل اولورز یرا بونده داخلینه ایجاب ایلدیکی ربعی غنیمه اضافتله تعریف ایتمکله مرادی اول ربع مسماده اشتراك داخلینی ایدوکی غالب احتمالدرکورمزمیسنکه داخلین

حسب العاده اربعه‌دن زیاده اولور وغنیمتك انجق ارباع اربعه سی موجود اولمغله زائد ایچون ربع زائد نابوددر پس مرادی داخلین کثیر ایسه‌لرده ینه ربع بینلرنده مشترك ایدوکی بو بیاندن مستفاددر واکر ابتدا برشخص صکره بردخی ثم وثم بربر دخول ایده رك عشرهٔ کامله اولسه‌لر ینه جمیعا دخوللری منزلنده ربعده اشتراك ایدرلر زیرا امام جمع وترتیبه بلا تعرض دخول اوزره تنفیل ایلمشدر لکن بو تنفیل انجق اولبابدن اعدانك انعدامی یاخود تباعد وانهزامی معلوم اولمزدن اقدم دخوله تعجیل ایدنلر ایچوندر یوقسه بین البابین کسنه بولنمادیغی معلوم اولدقدنصکره داخل اولان نفله نائل اوله مز زیرا تحریض دخول حال بقاء خوفه مخصوصدر کذلك مسلمین فتح باب ایلدکدنصکره خلفنده کمین اولمق خوفیله دخولدن اجتناب ایلسه‌لر بونده دخی تنفیل حکم وتفصیلده ماقبلنه عدیلدر زیرا مقصود تحریض دخولدر اولدخی حال بقاء خوفله مقیددر کذلك من دخل فله بطریق المطمورة دیدکده اون کسنه حال قیام خوفده معا یا متعاقبا داخل اولسه‌لر اشتراکا بطریقه نائل قیلنورلر زیرا بطریق مطموره‌یه اضافتله تعریف ایتمکله مرادی آنده اشتراك داخلین ایدوکی مستفاد اولمشدر اما فله بطریق من بطارقتهم دیمش ایسه بونده بطریق تنکیر ایتمکله هر داخل بر بطریقه نائل قیلنور لکن اول مطموره‌ده انجق ایکی اوچ بطریق موجود ایسه موجودلری میان داخلینده تقسیم اولنوب شیء آخر اعطا قیلنمازز یرا صحت ایجاب باعتبار المحل اولمغله محلندن مقدار موجودی تجاوز ایلمز وعلی هذا فله جاریة من جواریهم دیوب ایچلرنده اوچدن زیاده جاریه بولنماسه بین العشره تفاضل بولنمامغله اول جواری بینلرنده علی السویه تقسیم اولنوب جواری موجوده نك غیریده تنفیل تحقق ایتمکله شیء آخر اعطا اولنماز امامن جوار بهم قیدینی ترکله فله جاریة دیمش اولسه بوصورتده مطموره‌ده بولنان مالدن هر داخله برجاریهٔ وسط یاخود قیمتی اعطا قیلنورز یرا بونده هر داخله برجاریهٔ مطلقه تسمیه اولنوب اول تسمیه دخی مالیت جاریه‌ده موجب حق اولمغله عینی یاقیمتی واجب اولور لکن تنفیلدن مقصود مسلمینه ایصال منافع اول دخی تنفیلی مطموره‌ده بولنان ماله تقییده متوقف اولمغله بویله تقییداولنور حتی مطموره‌ده نسنه بولنماسه محل حقلری منعدم اولمغله داخلین برشیئه مستحق اوله مزلر فرق مسئلتین مسئلهٔ وصیتله ایضاح قیلنور که برکسنه فلانه کندو جاریه‌لرمدن برجاریه وصیت ایتدم معناسنه اوصیت لفلان بجاریة من جواری دیوب بعد الموت جواریسی بولنماسه موصی لهه نسنه ویرلمز اما مطلقا برجاریه معناسنه بجاریة دیسه مالندن برجاریه قیمتی ویریلور بونده دخی هیچ مالی قالمازسه موصی لهه نسنه ویرلمز حکم تنفیل دخی بویله‌در که مطموره‌ده نسنه بولنمادقده بشقه غنائملری وار ایسه دخی مستحق نفل اوله مزلرز یرا مقصود متکلمله حاصل اولان تقیید کلام تنصیص متکلمله تقیید مرام کبیدر بناء علی هذا صورت مفروضه‌ده مسلمیندن بریسی دخول وخلف بابده کسنه یوغیمش دیوندا بعده برجماعت دخوله ابتدا ایلسه‌لر بونده نفل خاصهٔ داخل اولدرز یرا تنفیلی حال بقاء خوفله مقید وخوف دخی نداء اولی استماعله زائلدر اما مطموره مظلمه اولوب نداء اولی استماع وحقیقت حاله اطلاع ایتمدین دخوللری بشقه درکه دخوللری حال بقاء خوفده متحقق اولمغله داخل اول کبی نفله مستحق اولورلر واکر صورت مفروضه‌ده برجماعت باب مطموره‌دن دخول وجماعت اخرایی دخی اذن والتماسلریله بعض کسان بالای مطموره‌دن ادلا وارسال وانلر دخی بابه مرور ایتمدین تدلی وترسل برله وسط مطموره‌یه حلول ایلسه‌لر نظر اولنور اکر امیر من دخلها دیمش ایسه طائفتیندن هر بری نفله مستحق اولورز یرا دخول مطلق شرط ایدوب اول دخی هر بریندن تحقق ایتمشدر واکر من دخل من باب المطمورة دیمش ایسه بالادن نازل اولنلر نفله نائل اوله مزلر زیرا بابدن دخولی شرطله تقیید کلام ایلمشدر کورمزمیسنکه برکسنه زوجه سنه ان خرجت من هذا الباب دیدکده زوجه جانب سطحدن خروج ایلسه طلاق واقع اولمیوب ان خرجت من الدار دیمش ایسه واقع اولور واکر برجماعت حدیددن بعض ظروفه کیروب رفیقلری آنلری کندو اذن والتماسلریله بالای مطموره‌دن ادلا وارسال وآنلر دخی بین السماء والارض معلق طوروب اهل مطموره ایله قتال مسلمین فتح مطموره‌یه استعجال ایلسه‌لر مستحق انفال اولورلرز یرا دخولدن مقصود امر انجق وصولی تحقیق جرأته موصل ومنافع مسلمینی محصل اولان موضعه وصول ایدی اول دخی رسیدهٔ حصول اولمشدر واول جماعت قتاله دوشمنی مشغول ایتملریله مسلمین فرصتیاب فتح ودخول اولمشلردر واکر رفیقلری آنلری برایکی ذراع مقداری ادلا بعده کیر واخراج ایلسه‌لر بونده معنای دخول محقق اولمامغله نفلدن نسنه‌یه مستحق اوله مزلرز یرا موضع قتاله واصل ومنفعت مسلمینه موصل اولمامشلردر اما حین تدلیه‌ده حبلری منقطع ووسط حصنه واقع اولسه‌لر بونده التماسلریله تدلیه اولندقلرندن نفسلرین مطموره‌یه القا ایتمش کبی اولوب شرط دخولی ایفا ایتملریله نفللرین استیفا ایدرلر اما تدلیه ایدنلر

مطلب اوصی بجاریة ولا جاریة له

التماسلری یوغیکن قطع حبال الله مطموره یه انزال ایلسه‌لر قتال الله فتح ایتسه‌لر دخی نفلدن برشیئ استحقاق ایده‌مزلر
زیرا کندولر دخول ایتمیوب بلکه القا اولندیلر که قطع حبال التماسلریله اولمادیغندن فعل قاطع آنلره نسبت اولنماز
لکن التماسلریله قطع اولنمق بشقه در کورمزمیسنکه صورت التماسده سقوطله هالك اولسه‌لر نفسلرین القا
منزلنه نازل اولمغله قاطعین برشیئه ضامن اولمیوب عدم التماسده هلاکلری ضمان دیتلرین متضمندر پس نفل ایله
دیتی جمع ایلمك غیرممکندر واکر بالای مطموره ده قتال ایدرایکن سورچوب مطموره یه دوشرایسه نفله مستحق
اولور زیرا مطموره یه بنفسه وضع قدم ایدوب کند وفعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمامغله قصدا دخول
ایتمش کبی مطموره ده حصولی کند وفعلنه نسبت اولنور اما برکسنه آنی دفع والقا ایتمش اولسه نفلدن برشیئه
واصل اوله‌مز زیرا کندو فعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمغله کندو ملقی اولوب داخل عداولنماز
مکر بعض رفقاسنه بنی مطموره یه القا قیل دیو امر ایتمش اوله زیرا امریله فعل غیر همان فعل نفسی کبیدر
نکته سی اولدرکه مقصود امیر اظهار جرئتدر واظهار جرأت فعل غیر امریله اولدقده حاصل و بلاامر غیر
حاصلدر واکر رفیقلری آنی تدلیه ایلدکده اهل حرب سیوفله قطع حبال وآنی مطموره یه انزال ایدوب اولدخی
فتح مطموره یه دك قتال ایلسه نفله مستحق اولور زیرا سیوف اهل حرب حباله واصل اولوب قطع ایتدکلرنده
یاخود کیردیکی ظروفه واصل اولوب کسر ایتدکلرنده موضع قتاله داخل اولمشدر اماهوادن سلاح عدو واصل
اولمیه جق موضع عالیده ایکن اهل حرب کندایله مطموره یه جذب ایلسه‌لر نفلدن نسنه یه جالب ایده‌مز زیرا فاعل
آخردن فعل معتبر ایله مطموره یه ملقی در بوقسه اظهار جلادتله داخل دکلدر مؤلف عالی نظر نظر الله تعالی الیه
باللطف المنتظر دیرکه بر مطموره اهالیسی اموال وذراری‌لرین اخذ ورجاللرینه امان ویرمك اوزره طالب صلح اولدقلرنده
مسلمیندن برطائفه‌یی مطموره‌لرینه ادخال ایدوب آنلر دخی ایچنده انجق اللی عدد رجال کورملریله مسلمین صلح
مطلوبه مساعده ایتدکدنصکره دخول ایتدکلرنده ایچنده بیك عدد رجال بولنسه قلرندن بشقه مطموره نك
تحت الارض ابواب عدیده سی ظاهر اولسه نظر اولنور اکر خارج ارضه خروج ایده جکلری انجق باب واحد
ایسه اول مطموره مطمورهٔ واحده عداولنوب ایچنده بولنان جمیع رجالی امین وسبیل تعرضدن سالمدررز برا
بوصورتده اول مطموره شول وجه ارض اوزره بولنان دار منزلنده درکه حجره‌لری ومقصوره‌لری متعدد لکن
طریقه خارج اولان بابی واحد اوله قالدیکه مطموره ده بولنان رجالی تأمینلرین تصریح ایتدکلرنده اکرچه قلیل
العدد ظن ایتمشلرایدی لکن حکم امان ظن اوزره بنا اولنمیوب انجق تصریح محلرینه ابتنا قیلنمغله جمله سی امین اولورلر
واکر مطموره نك جانب آخردن اقصاسنده خارج ارضه خروج ایده جکلری باب آخری وار ایسه اختلاف
مدخل حسبیله ایکی مطموره عداولنوب شول وجه ارض اوزره بولنان دار عظیمه منزلنده قیلنورکه ایکی
جانبنده بر باب اوله اول ایکی دار عداولندیغی کبی بودخی ایکی مطموره عداولنور و بوصورتده امان انجق مسلمینه
متصل اولان مطموره یه واصل وآنده بولنان جمیع رجال امانده داخل قیلنور ومطمورهٔ دیکرده بولنان رجال
فیئده ادخال اولنورلر اکر آنلر بزلر مطمورهٔ اولی اهالیسندنز دیرلرسه موضع امانك غیریده بولنمالریله دعوای
امانده قوللری قبول اولنماز مکر باعیانهم معروف اوله‌لر نظیری اولدرکه اهل ذمت اهل حرب قریه‌لرندن برینه دخول
ومسلمین اول قریه یه ظفر یاب وصول اولدقلرنده جمله سی فیئ اولورلر مکر باعیانهم ذمی اولدقلری معروف اوله
ومطمورهٔ اولاده بولنانلر بالجمله آمنلردر مکر اهل مطمورهٔ اخرادن اولدقلری معروف اوله نظیری اهل حربدن
شول قومدرکه اهل ذمت قریه‌لرندن برینه دخول ایده‌لر مسلمین ایچون اول قریه‌دن برفردی استرقاقه سبیل یوقدر
مکر بعینه اهل حربدن ایدوکی معلوم اوله بوندنصکره بین المطمورتین بردیوار واوزرنده بر برینه واصل اوله جق برباب
آشکار اولسه اول دیوار میان مطمورتینی مفرق اعتبار اولنور امابویله بردیوار یوغیسه همان برلرینه وصوللرین قطع
ایلین محله نظر وافتراق مطمورتین اول موضعدن معتبر قیلنور لکن بربرینه وصوللرین قطع ایدرمیانلرنده فاصل
یوغیسه مجموعی مطمورهٔ واحده عداولنوب وجه ارض اوزره ابواب عدیده‌یی مشتمل مدینه منزلنه نازل قیلنور زیرا
مدینه تعدد ابوابله مدینهٔ واحده اولمقدن خارج اولمدیغی کبی تحت الارض بناقیلنان مطموره‌لر دخی فوق الارض
اولان ابنیه مدرجنه دارج وایچنده بولنان جمیع رجال حکم امانده مندرج قیلنور والله تعالی اعلم

باب من النفل الذی یفضل فیه بعضهم علی بعض بالتقدم * یعنی بعض شجعان قتالده بعض آخر اوزره سبق
وتقدمی حسبیله نفلده تفضیلینك محل تفضیلیدر اولدمکه مسلمین باب حصن اوزره اجتماع وامیرلری من دخل
منکم اولا فله ثلثة اروس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمکله مسلمیندن اول حصنه ابتدا دخول ایلینه اوچ

ایکنجی به ایکی واوچنجی یه بررأس اسیر ویره جکنی استماع ایلسه بوتنفیلی صحیحدر زیرا کفایت ومشقت جهتیله
امامدن علی وجه النظر صادر وداخل اولك مشقتی ثانیدن وثانینك ثالثدن اکثر ایدوکی ظاهردر بوصورتده
اوچ کسنه متعاقبا داخل اولسه‌لر اوله اوچ وثانی یه ایکی وثالثه بررأس اسیر واصل اولور کذلك اولا قیدینی حذفله
من دخل منکم فله ثلثة اروس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمش اولسه ینه معنای سابقه تحمیل ووجه
مشروحله تنفیل اولنور زیرا وللثانی وللثالث لفظلریله عطفندن ابتداء کلامندن من دخل منکم اولا دیمك مرادی
ایدوکی رتبهٔ تصریحده مستفاد درکذلك ایکم دخل اولا فله آه یاخود ایکم دخل فله آه دیسه ینه معنی
وحکمده ماقبلی کبیدر زیرا لفظ ای کلمهٔ من کبی لفظ عام وعلی سبیل الانفراد مخاطبیندن هر برینه شمولی بلا کلامدر
لکن بوایکی صورتده استحقاق ثانی وثالث انجق دخوللری حال بقاء خوفده حادث اولمغله در بعد زوال الخوف
ایسه برشیئه مستحق اوله‌مز و بوصورتلرده اوچ کسنه معا لامتعاقبا داخل اولسه‌لر نفل اول وثانی باطل
ونفل ثالث اولان رأس واحده اثلاثا نائل اولورلر زیرا لفظ اول فرد سابقك اسمی ولفظ ثانی سابقه تالی اولان
فردك اسمی ولفظ ثالث سابق وثانی یه تالی اولان فردك اسمیدر والفاظ مذکوره اکرچه معانی مزبوره ده حقیقتدر
لکن مقصود امام مسلمینه اظهار جلادت وقوتلری مقداری تنفیله اهتمام اولوب داخل اولك دخولیله مطلوب
اولان جلادت انجق منفردا دخولنده حاصل وایکی رفیقله دخولنده غیرحاصل اولمغله نفل اول باطل اولمشدر
کذلك داخل ثانینك دخولیله مطلوب اولان جلادت ایکی رفیقله دخولنده غیرحاصل اولمغله نفل ثانی دخی
باطل اولمشدر امابعد الاثنین داخلك دخولیله مطلوب اولان جلادت ایکی وزیاده رفیقله دخولنده دخی حصولی
یقینا متبین اولمغله وجوب نفل ثالث متعین اولمشدر مترجم ضعیف دیرکه الفاظ مذکوره بیان مشروح اوزره افراد
مزبوره ده حقیقت اولدقدنصکره انجق لفظ ثالثی افراد ثلثه ده استعمالی محتاج تصرف اولوب اول وثانی
لفظلرینك معنای حقیقیلری اولان فردینده استعماللری مستغنی تکلفدر غالبا قرینهٔ صارفه تحقق ایدوب ایتمکده
اولاینله ثالثی بربرندن تفریق ایچون صاحب الکتاب ترجمه اولنان مقال اطناله بسط وتحقیق ایلمشدر انتهی
وصورت مزبوره ده داخلین ثلثه دن برینی ثالث قیلمق صاحبیندن اولی اولمامغله نفل ثالث بینلرنده اثلاثا
علی السویه تقسیم اولنورسؤال اولنورسه که نیچون هر بری ثالث اعتبار ومستقلا رأس واحد اعطاسنه سزاوار
قیلنماز جواب اولدرکه بز قریبا لفظ ثالث فرد واحده خاص ایدوکنی بیان قیلدق وامام مدلولنه رأس واحد ایجاب
ایلدیکی لفظ ثالثی عام قیلوب ثلثه یه جمعا تناول ایتدرمك غیرممکن همان برینه لابعینه شمولی متعیندر بعده نفلده
شرکتلری انجق سبب استحقاقده تعارض وتساویلرندن نشئت ایلمشدر واکر صورت مفروضه ده ابتدا
ایکی کسنه معا داخل بعده شخص ثالث واصل اولسه بونده داخل اول بولنمامغله نفل اول باطل واولی ایکی
کسنه نفل ثانی اولان رأسینه نائل قیلنور زیرا بونلردن هر برینك رفیقیله معا دخولنده ظاهر اولان جرأتی
رفیقندن صکره دخولنده فرض اولنان جرأتندن اظهردر وثالث بعد الاثنین دخولله ثالث ایدوکی متبین اولمغله
رأس واحده اکا متعیندر واکر ابتدا ایکی معا بعده ایکی معا داخل اولسه‌لر اولین وجه سابق اوزره نفل ثانی یه
نائل اولوب آخرین برشیئه واصل اوله‌مزلر زیرا بونده ثالث بعد الاثنین داخل اولان فردك اسمی ایکن رابعله برابر
داخل اولمغله وصف ثالث برنده حاصل اولمامشدر واکر ابتداء دورت کسنه معا داخل اولسه‌لر بونلر برشیئه نائل
اوله‌مزلر زیرا رابع مزاحم اولمغله ایچلرنده اول وثانی وثالث غیرموجوددر کورمزمیسنکه بوصورتده یکرمی نفر معا
بلکه اهل عسکر جمیعا داخل اولسه‌لر نفلده مداخل اوله‌مزلر بعضه دخی بونلره مماثلدر واکر ابتداء برکسنه
بعده معا ایکی کسنه داخل اولسه‌لر اول فرد سابق اولمغله نفل اوله مستحق اولور وآخرینده مزاحمهٔ ثالث ایله
وصف ثانویت غیرحاصل اولمغله نفل ثانی باطل اولور لکن بونلر نفل ثالثی اخذ ایدرلر زیرا ثالث ایچلرنده ایدوکی
متعین وترجیح احدهما غیرممکندر واکر ابتداء واحد بعده ینه واحد وبعده اثنان داخل اولسه‌لر بو اثنان نفله نائل
اوله‌مزلر زیرا هر بری رفیقنه انضمامله رابع اولوب ایچلرنده ثالث بولنمامشدر وامام دخی رابع ایچون ایجاب نفل
ایتمامشدر واکر امیر شخص معینه خطابله سنك اولا دخوللکی امیدایدرم لکن ثانیا دخول ایدرسك سنك ایچون
ایکی رأس اسیر واردر مضمونی لست اطمع فی ان تدخل اولا ولکن ان دخلت ثانیا فلك رأسان قولیله
ایجاب ایلدکده شخص مزبور همان اولا دخوله شتاب ایلسه بونده موجب قیاس نفله ظفر یاب اولمامقدر زیرا امام
اول ایچون نسنه ایجاب ایتمیوب انجق ثانیا دخولی شرطیله تنفیل ایدوب اولدخی حصوله کلمشدر ومقتضای
استحسان اکا وعد اولنان ایکی رأس احسان اولنمقدر زیرا مطلب امامی اظهار قوت وجلادتده زیاده سیله

اصدار ایلمشدر زیرا امامك ابتداء كلامده لست اطمع فی ان تدخل اولا قولی مرادی ثانیا دخولنی شرط قیلوب
انجق فناالده اظهار جدا اوزره تحریض ایدوکنه دلیل اولوب اول دخی اظهار جدی اکمل وجوه اوزره تکمیل ایلمشدر
اما بومقدمه‌یی ذکر ایتیوب همان ان دخلت ثانیا فلك رأسان دیدکده اول دخی اولا برأسه داخل اولسه نسنه‌یه
نائل اوله مز زیرا بونده مقصود امام مثلا آنك مهالکه اقتحامنی بیلدیکندن لاجل الصیانه دخول اولدن منع ایلمکدر
تاکه یالکز کیرمیوب آندن اقدم یا آنکله برابر غیریلری دخول ایتمکله اول دخی کسب مزید قوت واول وجهله
نفسنی تلفدن صیانت ایلیه پس بو صفتله داخل اولمدقده نفلدن برشیئه نائل اوله مز اگرچه صورت مزبوره ده
بو معنی محتمل اولدیغی کبی وجه استحسانده ذکر ایلدیکمز معنی دخی محتملدر لکن احد محتملین بلا دلیل تعین ایده میوب
فصل اولده امیردن تقدم ایدن مقدمه دلیل اولوب استحقاق نفلی تکمیل ایلدیکی کبی بو فصلده قطعا دلیل
بولنمایوب احتمال مجرد قالمشدر واحتمال ایله استحقاق ثابت اوله مز واگر اولا بر رفیقله برابر داخل اولسه البته ایکی رأسه
نائل قیلنور زیرا رفیقنه ثانی اولوب شرط امیر اوزره داخل اولمشدر واگر اولا ایکی رفیقله برابر داخل اولسه
ثانیا دخولنه ایجاب اولنان نفله نائل اوله مز اما بو صورتده ایجاب نفل ثالثا دخولیله مشروط اولسه اول کسنه
بعد الاثنین دخولنده ثالث اولدیغی کبی مع الاثنین دخی ثالث اولمغله نفله مستحق اولور واگر عموم قومه خطابله
من دخل منکم ثانیا فله رأس دیدکده شخص واحد ابتداء دخوله شتاب ایلسه ایجاب نفل اول ایچون اولمیوب
انجق ثانی ایچون اولمغله اول کسنه برنسنه‌یه ظفریاب اوله مز سؤال اولنورسه که معنای کفایت وقوت دخول اولده
اکثردر قولیکز قنده در که بو کسنه شرط قیلنان دخول ثانیدن افضل اولان دخول اولی ایان ایتمشیکن نفله نیچون
شایان کوریلمدی جوابده دیرز که بلی بویله در لکن بو معنا شخص معین ایچون ایجابده معتبردر اما غیر معین ایچون
ایجابده اوزرینه ترتیب ایجاب اولنان وصف البته معتبردر کورمز میسنکه بو کسنه مطلوبدن اعلاسنی اتیانله
نفله شایان کوریلوب صکره شخص ثانی داخل اولسه نفله مستحق اولورمی اولمازمی لکن ایجاب تنفیل اولنان وصفی
اتیان ایتمشیکن مستحق اولماز دیمك جائز دکلدر البته مستحق اولور واستحقاق ثانی ثابت اولدقد نصکره اوله
نسنه یوقدر ومحذور معهود معین ایچون تنفیلده غیر موجوددر واگر اوچ شخص معینه خطابله من دخل منکم
اولا فله ثلثة ارؤس مضمونی ایجاب ایلدکده ایچلرندن بریسی مسلمیندن رفیقلرینك غیری برکسنه ایله معا داخل اولسه
ایچلرندن داخل اولان اول کسنه برأسه اوچ رأسه نائل قیلنور زیرا آنك ایچون ایجاب نفل دخولده ثلثه‌نك اولی
اولمق اوزره تعلیق اولنوب جمیع ناسك اولی اولمق اوزره تلفیق اولنمامشدر واول دخی صاحبینی برابر دخول ایتمکله
اول ثلثه اولمشدر پس ثلثه‌نك غیریدن بعض کسانك معیتی ایله نفل باطل اولماز حتی مسئلهٔ مزبوره ده من دخل منکم
قبل الناس فله ثلثة ارؤس دیمش اولسه شخص مرقوم برشیئه نائل اوله مز زیرا منفردا دخولده جمیع ناس اوزره
سبقتی شرط قیلنمشیکن معیت غیر ایله شرط بولنمامشدر اما مسئلهٔ اولاده انجق صاحبینی اوزره سبقتی
شرط قیلنوب اول دخی تحقق ایتمشدر واگر بو صورتده ثلثه‌دن ایکیسی معا داخل اولسه‌لر برشیئه نائل اوله مزلر
زیرا نفل دخولده جمیع ناسه سبقت ایلین فرد ایچون ایجاب اولنوب اول انفراد بولنمامشدر واگر من دخل من الشبان
اولا فله رأسان وللثانی رأس ومن دخل من الشیوخ اولا فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان خطابیله شباندن داخل اوله
ایکی رأس وثانی‌یه بر شیوخدن داخل اوله اوچ رأس وثانی‌یه ایکی تنفیلنی ایجاب ایلدکده برشاب وبرشیخ معا
دخوله شتاب ایلسه‌لر اول شاب ایکی رأسه واول شیخ اوچ رأسه ظفریاب اولورلر زیرا اول شابله برابر شباندن کمسنه
داخل اولمامغله دخولده اول شبان ایدوکی ظاهر وشیخله برابر شیوخدن کمسنه داخل اولمامغله اول شیوخ ایدوکی
باهر اولمشدر واگر ایکی شابله برشیخ معا داخل اولسه‌لر اول شیخ اول الشیوخ اولمغله اوچ رأسه نائل اولور
لکن نفل شاب اول باطل اولور زیرا هر بری آخره مزاحم اولمغله ایچلرنده شاب اول منعدمدر اما ایچلرنده وجود ثانی
مجزوم اولمغله نفل ثانی اولان رأس واحد بینلرنده مناصفهٔ مقسومدر وعلی هذا القیاس ایکی شابله ایکی شیخ معا
داخل اولسه‌لر اول ایکی شیخ بربرینه مزاحم وایچلرنده شیخ اول منعدم اولمغله نفل شیخ اول باطل واول ایکی
شاب کبی نفل شیخ ثانی‌یه مناصفهٔ واصل اولورلر واگر امیر من دخل من اهل الشام اولا فله کذا دیدکده اولا
بررجل غیر شامی بعده شامی داخل اولسه اول شامی نفله واصل قیلنور که شرط امام اوزره اهل شامدن اول
داخلین اولدر مگر امیر من دخل من اهل الشام اول الناس دیمش اوله بو صورتده دخولده اول الناس اولمامغله
نفلی اختلاس ایده مز وعلی هذا من دخل من الاحرار اولا یاخود اول الناس یاخود من دخل من المسلمین اولا
یاخود اول الناس دیسه‌یدیلر فرق مذکور ایله تفریق واستحقاق وعدمی اول وجهله تحقیق اولنور کورمز میسنکه

مطلب قال اول عبد اشتریه فهو حر او قال اول عبیدی

مطلب قال من دخل من عبیدی الاتراك الدار اولا

مطلب تصرف المترجم فی توجیه الکتاب

مطلب معنی کلمهٔ کل

اول عبد مسلم اشتریه فهو حر دیدکدنصکره اولا عبد نصرانی صکره عبد مسلم اشترا ایلسه عبد مسلم آزاد اولور
اما اول عبد مسلم اشتریه اول العبید دیسه صورت مفروضه‌ده عبد مسلم آزاد اوله مز کذلك من دخل من عبیدی
الاتراك اولا الدار فهو حر دیدکده اولا داره عبد هندی صکره ترکی داخل اولسه عبد ترکی آزاد اولور اما من دخل
من عبیدی الاتراك اول عبیدی دیسه آزاد اوله مز وبین المسئلتین فارق معنای سابقدر کذلك ای فارس دخل
اول فله رأس دیدکده ابتدا برراجل بعده فارس داخل اولسه شرط امیر اوزره اول فارس اولمغله نفله واصل اولور
اما دخل اول الناس دیمش ایسه کندودن اقدم دخول ایدن راجل ناسدن اولمغله کندو دخولده اول الناس
اوله میوب نفلی اختلاس ایده مز کذلك ای حاسر دخل اولا دیو درعی اولمیانلر ایچون تنفیل ایتدکده ابتدا
بردارع بعده حاسر دخول ایلسه نفله موصول قیلنور زیرا تنفیلله مرادی حاسر بولنانلری تشجیع اولوب بو دخی
داخلیندن اول حاسردر اما اول الناس دیسه اختلاس ایده مز کذلك ای دارع دخل اول دیسه تفصیل سابق
بو صورتده دخی لاحقدر زیرا دارع مقدور حاسر اولمیان اعماله قادر اولمغله مرادی تشجیع اقویا ایدوکی ظاهردر
بناء علیه دارع وحاسر معا دخول ایتسه‌لر یاخود دارع بعد الحاسر دخول ایلسه دارع نفله موصول قیلنور
مگر اول الناس دیمش اوله کذلك ای ناشب رمی اول دیدکده ابتداء برنابل رمی ایدوب صکره برناشب رمی ایلسه
اول ناشب رمیده اول ناشب اولمغله نفله منتشب قیلنور مگر اول الناس دیمش اوله بو صورتده ناشب ونابل
نفلدن نسنه‌یه نائل اوله مزلر مترجم فقیردر که قاموسده نشاب نبل ایله ونبل دخی سهام ایله تفسیر وبحسب الاستعمال
مترادفین اولمق اوزره تقریر اولنوب صحاحده دخی نشابدن مطلقا سهام ونبلدن سهام عربیه ایله تعبیر اولنمشدن
لکن مقدمة الادبده نشابه تیر ترکان ونبل تیر تازك دیو توضیح ومغربده دخی النبل السهام العربیه والنشاب الترکیه
دیمکله تصحیح اولنمشدر ومسئلهٔ مذکوره بو معنایه مبنی ایدوکی بیاندن مستغنیدر انتهی واگر ای فارس دخل
اول فله رأس وای راجل دخل اول فله رأس دیدکده برفارس وبرراجل داخل اولسه‌لر هر بری برأسه نائل قیلنور
وبو بابده معا ومتعاقبا دخوللری برابردر که علی کلا التقدیرین دخولده احدهما اول فارس وآخری اول راجل ایدوکی
مقرردر اما ایکی فارس معا یاخود ایکی راجل معا داخل اولسه‌لر هیچ نسنه‌یه واصل اوله مزلر زیرا لفظ اول
اسم فرد سابق ایکن فارسین ایچنده فرساندن وراجلینده رجاله دن فرد سابق غیر متحققدر واگر ای فارس
او راجل دخل اول یعنی قنقی فارس یاخود قنقی راجل که داخل اول اوله دیدکده برفارس وبرراجل معا داخل اولسه‌لر
هیچ بری نسنه‌یه نائل اوله مز زیرا ای فارس او راجل قولی انجق فرد سابق مطلقه شامل ایکن ایچلرنده فرد سابق
مطلق غیر حاصلدر اما سبقت ایلین ای فارس دخل وای راجل دخل مسئله‌لری ایشبو در که آنلرده احد کلامینی
یالکز فرسانه مقید وآخری یالکز رجاله ایله مقید اولان فرد سابقه متناولدر وفارس وراجل محللرنده شامی وخراسانی مثللو
اوصافله تنفیل ایلسه‌ینه وجه مشروح اوزره تفصیل اولنور واگر کل من یدخل منکم هذا الحصن اول فله رأس
یعنی سزلردن هر کیمکه بو حصنه اولا داخل اوله آنك ایچون بر رأس اسیر واردر دیدکده بش کمسنه معا داخل اولسه‌لر
هر بری برر رأسه نائل قیلنور زیرا کلمهٔ کل مدخولندن هر فرده علی الانفراد شامل اولمق اوزره جمله‌سنی جامع
وحاوی اولمغله داخلیندن هر بری معیت غیردن عاری وخاصهٔ مدلول لفظك مجراسنده جاری قیلنوب هر بری
برأسه مستحق کوریلور اما متعاقبا داخل اولسه‌لر نفل انجق اوله واصل اولور زیرا جمیع داخلین اول انجق بودر که
صکره دخول ایدنلری بو سبقت ایتمکله داخل اول اوله مزلر لکن مسئلهٔ متقدمه‌ده هر بری دخولده آخری
سبقت ایتمیوب کلمهٔ کل دخی هر برینك علی الانفراد اعتبارینه دلالت ایتمکله هر بری اول داخل عد اولنور واگر
من دخل منکم اول دیوب بش کسنه دخی معا داخل اولسه‌لر برشیئه نائل اوله مزلر زیرا کلمهٔ من عموم جنسی
موجبدر وداخلیندن هر برینك غیر ایله معیت ایتمش کبی علی الانفراد اعتباری مستوجب دکلدر واعتبار
معنای عموم اوزره ایچلرنده اول داخل معدومدر اما کلمهٔ کل هر برینه معیت غیردن عاری کبی علی الانفراد تناولی
موجبدر کورمز میسنکه کل رجل دخل اول دیدکده بش کسنه معا داخل اولسه‌لر هر بری برر رأسه واصل اولورلر
اگرچه کلمهٔ کل دخی بعضا من کبی موجب عموم قیلنور لکن قول مذکورده معنای عموم مابعدنده من دخل
لفظندن منفهم اولمغله لفظ کل دخی اول معنایه حمل اولنمقده فائدهٔ زائده بولنمق لازم ایکن منعدم اولور وفائدهٔ
زائده‌سی انجق ذکر ایلدیکمز معنادر که غیر ایله مسبوق اولمیان هر داخلینده علی الانفراد هر برینه شمول اوزره
موجب جمع اولمقدر اما کلمهٔ ای ایشبو درکه جمعی موجب اولمیوب انجق عمومی موجبدر بناء علیه ای رجل
دخل اول قولی من دخل اول قولیله برابر وبش کسنه معا داخل اولدقده بریسی برشیئه مستحق اولماز

مقرردر واكر جميع من دخل اول ديوب بش كسنه معا داخل اولسه لر مجموعى بالاشتراك السوى رأس واحده
نائل قيلنور زيرا كلمهٔ من اوزره ادخال قيلنان لفظ جميع جمعه دلالت ايدوب افراده دلالت ايتمكله جميع داخلين
اول اولمقده شخص واحد منزلنده اولوب جمله سى رأس واحده مستحق اولمشدر اما كلمهٔ كل جمع على سبيل
الافرادى موجب اولمغله داخليندن هر برى خاصة شمول ايجاب و برأسه رأس واحده ظفرياب اولمشدر واكر
من دخل منكم خامسا فله رأس ديدكده بش كسنه معا داخل اولسه لر مجموعى رأس واحده اخماسا واصل اولور
زيرا ايچلرنده وجود خامس امر مجزوم نفل خامسه بر برندن اولى اولمديغى معلوم مدر اما تعاقب اوزره داخل
اولسه لر نفل انجق خامسه واصل اولور زيرا ايجاب نفل اولنان اسم خامس ايله ممتاز ودخولده آنى سبقت ايدنلرك
اسم مزبورده مزاحمه لرندن سرافرازدر و بو صورتده ابتداء ثلثه بعده اثنين دخول ايلسه لر خامس اثنينده بولنوب
ثلثه ده اولمديغى مجزوم اولمغله رأس واحد بين الاثنين مقسومدر اما ابتداء ثلثه بعده ينه ثلثه داخل اولسه لر
هيچ برى نسنه يه نائل اوله مز زيرا ثلثهٔ ثانيه دن هر برى رفيقلرينك انضماميله سادس اولوب سادس ايچون دخى
تنفيل اولنمامشدر واكر كل من دخل منكم خامسا ديدكده على التعاقب بش كسنه دخول ايلسه نفل انجق
خامسه موصولدركه اربعه دخولده اكا سبقت ايتدكلرنده اسم خامس آنده ثابت اولمشدر اما معا داخل اولسه لر
هر برى رأس واحده واصل قيلنور زيرا كلمهٔ كل على وجه الافراد جمعى موجب اولمغله هر برى سبقت اربعه ده
خامس اولديغى كبى معيت اربعه ده دخى خامس اولور واكر جميع من دخل منكم خامسا ديدكده خمسه معا
داخل اولسه لر مجموعى رأس واحده واصل قيلنور زيرا لفظ جميعده معناى افراد اولمامغله ايجاب آنلره انجق جمله
شامل و مجموعنه بالاشتراك رأس واحد حاصل اولور اما كلمهٔ كل بشقه درحتى كل من دخل منكم خامسا فله رأس
ديدكده ابتداء خمسه معا بعده خوف اعدا على حاله قائم ايكن ينه خمسه معا داخل اولسه لر بو عشره دن هر برى
برأسه نائل و مجموعنده اون رأس حاصل اولور زيرا معناى كلام كل من دخل منكم خامس خمسة مفهومى
اولوب خمستيندن هر فردى خامس خمسه ايدوكى معلومدر و كلام مزبورى مفهوم مذكوره حملمز اكا مبنيدركه
نفلى خامس ايچون ايجاب ايلديكى مشهود و خامس انجق خمسه ايچنده موجوددر واكر اولا اربعه بعده اثنان معا داخل
اولسه لر هيچ برى برشيئه نائل اوله مز زيرا اخيريندن هر برى سادس ستهدر بو صورتده بعد الاثنين اثنان آخران
معا بعده واحد داخل اولسه بو واحد اخير نفله واصل اولور زيرا اربعهٔ اولادن صكره خامس بولنمامغله اول اربعه
منزلهٔ حسابدن هابط ودخوللرى درجهٔ اعتباردن ساقط اولوب همان اعتبارده اثنان و بعده اثنان و بعده
واحد قالمغله بو واحد خامس خمسه دوشوب نفله واصل اولور واكر ابتداء اربعه معا داخل اولدقدنصكره
خمسه معا داخل اولسه لر بو خمسه دن هر برى برأسه واصلدر زيرا بيان مشروح اوزره اربعه اعتبار دخولدن
مطروح اولمغله خمسه ابتداء داخل منزلنده نازل وهر برى خامس خمسه اولوب نفله واصل قيلنمشدر واكر
كل من دخل منكم عاشرا ديوب اولا معيت يا تعاقب اوزره تسعه دخول بعده اثنان معا داخل اولسه هيچ برى
برشيئه موصول اوله مز زيرا ايچلرنده عاشرلرى بوقدركه اخيريندن هر برى سائر داخلين ايله احد عشردن
واحددر بو قسه عشره دن واحد دكلدر سؤال اولنورسه كه اكرچه توجيه مرقوم تسعه معا دخول ايلدكده
مستقيمدر اما تعاقب اوزره دخوللرنده كركدركه مسئلهٔ متقدمه ده اعتبار اربعه ساقط اولديغى كبى بونده دخى
واحد اول منزلهٔ اعتباردن هابط واثنين اخيريندن هر برى عاشر عشره اولدقلرى منضبط اوله جوابنده ديرزكه
اعتبار اربعه يى اسقاط ايلديكمز اكا مبنى ايديكه صورت مذكوره ده متأخر الدخول بولنان انجق فرد واحد
وخامس خمسه اولمقده متبد ايدى لكن بو صورتده متأخر الدخول بولنان اثنان معا اولوب اثبات عاشر العشره
واحد اولى الغا ايله ممكن اولديغى كبى احد الاثنينى الغا ايله دخى ممكن و بو ايكى الغادن بريسى آخردن اولى يله
غير متعين اولمغله الغالردن هر برى الغا واهمال وجمله سنك نفللرى تعطيل وابطال قيلنمشدر لكن بو صورتده دخى
بعد الاثنين ثمانيه معا داخل اولسه لر اول ثمانيه دن هر برى رأس واحده نائل قيلنور زيرا بعد التسعه عاشر
كلمكله اعتبار تسعه باطل همان اثنان بعده ثمانيه داخل وثمانيه دن هر برنده وصف عاشر العشره حاصل
اولمشدر واكر بعد الاثنين عشره معا داخل اولسه لر اول عشره دن هر برى رأس واحده نائل قيلنور زيرا مسئلهٔ
سابقه ده اعتبار تسعه ساقط اولديغى كبى بونده دخى اعتبار اثنين ساقط همان دخول عشره اعتباريله منضبط
وهر برى عاشر العشره اولمغله استحقاق نفله مرتبط اولمشلردر والله اعلم

باب الاستئجار فى ارض الحرب والنفل فيه * يعنى امام المسلمين ارض حربده بعض مسلمينى بعض اعمال ايچون استئجار

وضمن استئجارده تنفيل احكامنك محل تفصيليدر شويلدمكه مسلمين ارض حربده برمطموره يى محاصره اوزره
اقامت وامير لرى مطموره دن كيجه دوشمن خروج ايتمك ايچون محافظه يه عزيمتله كل رجل يحفظ المطمورة الليلة
حتى لايخرج منها العدو فله دينار مفهومنى اشاعت بعده بوزعدد كسنه تا بصباح اداء خدمت ايلسه نظر اولنور
اكر اول مائه دن هر برينه ويره جكى ديناري مطموره دن اصابت ايده جكلرى غنائمدن تعيين ايتمش ايسه تنفيل صحيح
ايتمشدر زيرا اهل مطموره ممتنعين اولوب محافظه لرينه تحريض ايچون تنفيله حاجت مس ايدوب اعدا قتال يا خود
فرار ايتمك ايچون محافظه لرى اعمال جهاددن اولمغله تنفيلى صحيحدر واكر مقدما اصابت ايلدكلرى غنائمدن
تعيين ايتمش ايسه كلامى باطلدر زيرا بطريق التنفيل تصحيحى ممكن دكلدركه تنفيل بعد الاصابه غير جائزدر
و بطريق الاجرة دخى ممكن دكلدركه عمل مزبور جهاددندر وجهاد اوزره استئجار مسلم باطلدر حكمتى اولدركه
مسلمين عمل جهاد اوزره سهم غنائمه مستحق اولورلر ايكن اجرته نيجه مستحق اولورلر وهم جهاد فرض كفايه ايسه ده
اكا هركيم مباشرت قيلسه فرضى ادا ايتمش اولور واداء فرض اوزره استئجار اداء صلوة اوزره استئجار كبى باطلدر
واكرنه محلدن ويره جكنى تصريح ايتمش ايسه غنائم مطموره دن تنفيل صحيحه حمل اولنورز يرا عاقلدن كلام مطلق
انجق وجه مشروع اوزره محمول وخلاف مشروعه حملى نامعقولدر اما صورت مفروضه ده مطموره ده مقاتله
بولنمايوب همان اموال وذرارى وار ايسه اول مائه دن هر برى غنائم موجوده دن برديناره سزاوار اولور زيرا
بو صورتده محافظه لرى جهاد اولميوب همان عمل معلوم اوزره بدل معلوم ايله استئجاردر لكن مقاتلهٔ اميرى استماعله
اقامت عمل ايدنلر مستحق اجر معلوم واستماع ايتميوب عمل ايدنلر اجرتدن محروملردركه مقاتلهٔ اميرى استماع ايتمدكلرنده
عمللرى على وجه الاجاره اولميوب على وجه التبرع اولمشدر نظيرى اولدركه امير من ساق هذه الارماك الى موضع
كذا فله دينار مقالنى اصدار وغنائمده بولنان قسراقلرى محل معينه دكين سوق ايلينه وعد دينار ايلدكده
انجق مقالهٔ اميرى استماعله سوق ايدنلردن هر برى اجرت ديناره سزاوار اولور و بو بابده نفل وقسمتدن اقدم غنيمتدن
اداء اجرتله ابتدا قيلنور واكر غنائم بالكليه ضايعه اولورسه امام اوزره اجيرلرى ايچون نسنه ايجاب اولنماز زيرا
آنلرى نفسى ايچون استئجار ايتميوب انجق على وجه الحكم والنظر منفعت غانمين ايچون استئجار ايتمكله اجرتلرى
انجق غنيمتده در و بدنده غنيمتدن نسنه قالمامشدر وامام على وجه النظر حكم ايلديكى اموردن ملتزم عهده اولمامغله
مال نفسندن برشيئى ادا لازم دكلدر كذلك غانمين اوزره دخى اجرت ايچون برشيئله رجوع ايده مز زيرا غانمين اوزره
ولايتى توفير منفعتله مقيددر بو قسه اضرار ايله دكلدر وهم قبل القسمة سوق ايلدكلرى ارماك غنائمه غانمين هنوز
مالك دكللردركه اجرت سوقى التزام ايده لركورمزميسنكه امام ايچون غنيمتدن اسرايى قتل واموالى بيع ايلمك
جائزدر وغانمين اوزره وجوب بدل انجق عقد ايله كندولره سلامت عملدن صكره درو بو معنى حقيقة تحقق ايتمديكندن
فضله ملكلرينه تسليم عمل برله حكما دخى تحقق ايتمشدر واكر امام من نصب رماح المسلمين حول العسكر
فله دينار مفهومنى اصدار و بركسنه رماح مسلمينى آلوب اطراف عسكره نصبله امتثال امرينه ابتدار ايلسه
مستحق دينار اولور زيرا نصب مذكور اعمال حربدن واول كسنه اوزرينه واجب اعلان اموردن اولمامغله امامك
اول عمل اوزره اول كسنه يى اجر معلومله استئجارى جائزدر اما من نصب رمحه فله دينار اجزاله مضمونى اعلان
و بركسنه دخى كندو رمحنى نصبله امتثال فرمان ايلسه اخذ ديناره شايان اوله مز زيرا انسان ملك نفسنه تعلق ايدن
فعلنده اجير غير اوله مز وهم كندو رمحنى نصب ايلمك آنكله طعن ايلمك كبى اعمال حربدن اولمغله اجرته مستحق
اوله مز اما نصب رماح مسلمين بويله دكلدر واكر من قتل قتيلا وجاء برأسه فله دينار ديسه بو كلامى تنفيل
صحيحدر لكن فاعلنه دينار موعود انجق بعد التنفيل اصابت اولنان غنائمدن وامام رأى ايدرسه بيت المالدن
ويريلوب مقدما احراز اولنان غنائمدن ويريلمز زيرا نفل ديو ويريلسه تنفيل بعد الاصابه دركه غير جائزدر
واجرت ديو ويريلسه قتل اهل حرب اعمال جهاددن اولمغله مسلم آنكله مستحق اجرت اوله مز وحكم مرقوم مسلميندن
مقاتله حقلرنده ثابت اولديغى كبى مسلميندن تجار وعبيد حقلرنده دخى ثابتدركه آنلردن دخى فعل معهود اعمال
جهاددن معدود در بناء عليه فعل مزبور تاجردن صادر اولسه سهمنه وعبددن صادر اولسه رضخه مستحق اولورلر
اما مسلمين اهل ذمتله استعانت وآنلر ايچون اعمال حربدن عمل معلوم اوزره مال معلوم ايجاب ايتدكلرنده آنلر دخى
اول عمله مبادرت ايلسه لر مستحق اجرت اولورلر زيرا فعللرى جهاد دكلدركه جهاد موجب ثواب ايكن كافر
اهل ثواب دكلدر وجهاد باعث تقرب الى الله ايكن كافر اهل تقرب دكلدر اما مسلم بشقه دركورمزميسنكه
بركسنه آخرك يرينه اجرتله فى سبيل الله جهاده سفر ايلسه اجرته ظفر بوله مز زيرا جهاد ايله تقرب الى الله ايتمكله

مطلب لا يصح الاستئجار على الطاعات

اجرنی الله تعالی اعطا قیلر ومتقرب الی الله کند و نفسیچون عامل ایکن غیراوزره موجب اجرت اوله مز
وسهم غنیمت کندویه حاصل اولوب مستأجره واصل اولماز پس مقدمات متقدمه دن نفسی ایچون عامل ایدوکی
منفهم اولمشدر بعده مؤلف سامی مکان جهاد اوزره استیجار حج واذان وامامت اوزره استیجار منزلنده اولدیغن
بیان قیلدی شارح عالی مقام دیرکه بزدخی بو بحثی شرح مختصرده استیجار علی الطاعات مبحثنده شرح واعلام
ایلدیک واکر مسلمین برحصنی محاصره ایدوب خارج حصنده اهل حصنک کنائس ومحل لعبلری کبی مواضع
خالیه لری بولنمغله امام مسلمیندن برقومی اجر معلومله اول مواضعی تخریب اوزره استیجار ایلسه جائز کوریلور
زیرا مواضع مرقومه ایادی مسلمینه داخل اولوب درونی اعدادن خالی بولنمغله قتاله حاجت مس ایتدیکندن
تخریبی اعمال جهاددن دکلدر اما برحصنک اهالیسی ایچنده ممتنعین ایکن تخریبی یاخود کسر بابی اوزره استیجار
بشقه درکه اداء خدمت محتاج قتال اولمغله اعمال جهاددندر واکر اهل حربدن برطائفه سفینه لرنده قصد
مسلمین ایله توجه ایدوب امام احرار مسلمیندن یاخود مسلمینک کفار یا مسلمین اولان عبیدندن برقومی سفینه لرینی
احراق ایچون رمی محرقات اوزره استیجار ایلسه اعمال جهاددن اولمغله عاملی اجرته سزاوار اوله مز وبو بابده
معتبر اولان دین مولادر دین عبد دکلدر که مسلم فرسیله جهاد ایلدیکی کبی عبدیله دخی جهاد ایلر اما عمل مرقوم
اوزره اصابت ایده جکلری غنا ثمندن تنفیل ایدرسه تحریضه احتیاج بولنمغله جائز کوریلور وتحرک ضربده
خصونه رمی منجنیق اوزره برقومی استیجار ایلسه دخی بویله در اما اعمال مذکوره اوزره اهل ذمتی استیجار ایلسه
جائزدرکه اهل جهاد اولمدقلرندن عمللری جهاد دکلدر واکر جهاد بحرده مسلمیندن برقومی کورک چکمک ایچون
استیجار ایلسه بو جائزدرکه عمل جهاددن دکلدر وبرعمل معلومدرکه اوزرینه استیجار اولنمق جائزدر کورمزمیسنکه
عمل مزبور لقاء اعدایه مخصوص اولمیوب لقاء اعدانک غیری اوقاتده دخی اتیان ایدرلر وملاحین عمللری اوزره
اخذ اجرت ایدرلر وحلال کوریلور واکر مسلمین غنائم متفرقه یه مانع ومدافعی یوغیکن ظفر بولوب امیرلری
من جمعها فله دینار دیسه جائز کوریلور زیرا جمع مغانم اعمال جهاددن اولمیوب نفسنده عمل معلوم اولمغله اوزرینه
بدل معلومله استیجار جائزدر اما بعد الاحراز بیع غنائم ایچون برمسلمی استیجار ایلسه بو عقدی اجارهٔ فاسده در
مکر بیان مدت ایدوب مثلا اون کون بیع غنائم ایچون شوقدر درهمه سنی استیجار ایلدم دیسه زیرا بیان مدتده
عقدی منافع اجیره متناول اولمغله بیع ایتسون ایتمسون همان تسلیم نفسله مستحق اجرت اولور اما مدت بیان
اولنمسه معقود علیه انجق بیع اولوب اول دخی امر مجهولدرکه کاه کلمهٔ واحده ایله تام وکاه اون کلمه ایله بنیه
ناتمام در کذلک حصول مساعدهٔ مشتری یه مربوط اولدیغنه وجهله اوله جغی غیر مضبوطدر بناء علیه
استیجار علی البیع فاسددر وفساد مزبور بایع غنائمه خاص اولمیوب بلکه جمیع بایعین بو وجه اوزره در واکر امیر
غنائمی بین الغانمین تقسیم اوزره برکسنه یی اجر معلومله استیجار ایلسه بو جائزدر زیرا قسمت عمل معلومدر وتمامی
قسامه متوقف اولمغله اخذ اجرت آنده جائزدر ومرویدرکه حضرت علی رضی الله تعالی عنهک برقاسمی وار
ایدی واجرتله تقسیم ایدر ایدی وبونده مدتی بیان وعدم بیان متساویاندرکه عمل بنفسه معلوم ونمایاندر وبو صورتده
قبل النفل والغنیمة اجرت قسامله ابتدا قیلنورز یرا بودیندر قسمت غنیمت قسمت میراث کبی ونفل دخی وصیت کبی اولوب
دیون بونلردن اقدمدر واکر امیر اجر مثلندن اکثر ایله استیجار ایتمش ایسه نظر اولنور اکر زیادهٔ یسیره ایسه جائز
کوریلوب دکل ایسه انجق اجر مثلنه مستحق اولور زیرا امیر بو تصرفده ناظر مسلمین اولمغله ولایتی اب ووصینک یتیم
ایچون ولایت استیجاری کبی شرط نظر ایله مقیددر بو صورتده اجر مثلندن زیاده سی استرداد اولندقده اجیر اول
زیاده ایله کندوبی استیجار ایلین امیره قصد رجوع ایلسه رجوعی غیر مشروعدر زیرا امیر نفسی ایچون عقد ایتیوب
همان علی وجه الحکم مسلمین ایچون عقد ایدوب انجق خطا ایلمشدر اکا عهده دن برنسنه لازم کلمز اما وکیل بالاستیجار
بشقه درکه اجر مثلدن اکثر ایله مباشر عقد اولسه عقدی نفسی اوزره نافذ وموکل اوزره غیر نافذ اولمغله جمیع
اجرت کندو اوزرینه لازم اولوب موکل اوزره لازم اولماز زیرا استیجارده محابات فاحشه ایله موکله مخالفت ایتمکله
وکیل بالشرا منزلنه نازل اولوب عقدی خاصة کندو اوزرینه نافذ اولور وامیره حکم ایلدیکی عقودده لحوق عهده
تحقق ایتمکله عقدی کندو اوزرینه نافذ اولماز نظیری شول مسئله درکه قاضی یتیم ایچون برعاملی اجر معلومله
استیجار ایدوب آنده غبن فاحش بدیدار اوله بو صورتده اجیره اجر مثلی اعطا ومابقی یتیمه رد وایفا قیلنوب استیجار قاضی
علی وجه الحکم واقع اولمغله اوزرینه نسنه لازم اولماز اما امیر وقاضی بزبو فعلیمزی بزه لایق اولمدیغنی بیلهرک اصدار
ایلدک دیو اقرار ایدرلرسه جمیع اجرت کندو ماللرندن اوزرلرنده استقرار ایدر مؤلف جلیل بو مسئله یی تعلیلده دیرکه

مطلب الاستيجار للبيع مدة معلومة او غير معلومة

مطلب اجرة القسام حلال

مطلب الوكيل بالاستيجار اذا عقد بالغبن الفاحش

مطلب تعمد الجور من القاضي

لانهما تعمدا الجور فصارا فیه غیر حاکمین یعنی امیر وقاضی تعمد جور ایتملریله اول بابده حاکم دکللردر وشارح جمیل
بعض فروعنی تفصیلده دیرکه حاکم جور ایله منعزل اولور دینلر تعلیل مذکور ایله استدلال ایلدیلر لکن مسئلهٔ
انعزال بزم مذهبمز دکلدر وبزآنی املا ایلدیکمز شرح الزیاداتده باب تحکیمده بیان قیلدق وتعلیل مذکورینک
تأویلی انجق اولدرکه نفوذ حکم قاضی دلیل شرعیدن صدوره موقوف ایکن بو حکمی دلیل شرعیدن خالی اولمغله
اول قاضی بغیر حجة یاخود خلاف نص اولان کندو رأیله حکم ایلین قاضی منزلنده نازل وعلی حاله قاضی ایکن
بو حکمی باطل اولور وحکمی بو وجهله باطل اولدقده عقدی کندو اوزرینه نفوذ ایدر زیرا قاعدهٔ اصلیه درکه
عقدک عاقد اوزره نفوذینه مانع بولنمادقده البته عاقد اوزره نافذ وواقعدر وبزادب القاضیده بویله ذکر ایلدیک که
قاضی قضاسنده خطا ایلدکده نظر اولنور اکر خطاسی حقوق عبادده ایسه غرامتی مقضی له اوزره واجب
واکر حقوق الله ده ایسه خطاسی بیت المال اوزره مترتبدر واکر اول قضاده تعمدینی اقرار ایدرایسه غرامتی اوزرنده
وکندو مالنده برقراردر وامیر دخی افعالنده قاضی یه معادل وحکمی حکمنه مماثلدر واکر امیر سوق ارمالک ایچون
برقومی استیجار وآنلر دخی سوقه ابتدار ایلدکلرنده بعض ارماک یدلرنده تعدیلری یوغیکن یاخود سوقده قصورلری
وار ایکن رسیدهٔ هلاک اولسه نظر اولنور اکر هلاکلری دار اسلامه قبل الانتهاء هنوز دار الحربده ایکن تحقق
ایدرسه تعدیلری بولنسون بولنمسون اوزرلرینه بر وجهله ضمان تلاحق ایلمز زیرا غنائمده حق غانمین هنوز متأکد
اولمامغله دار الحربده استهلاک غنائم ایدنلر دخی ضامن اولمازلر واکر هلاکلری وصول دار اسلامدن صکره
ایسه اجیر مشترکله همحال اولورلر وبز شرح الکافیده بیان قیلدق که اجیر مشترک یدنده بلاصنعه تلف اولان
نسنه احترازی ممکن وغیر ممکن نه کونه سببله تلف اولسه قول ابی حنیفه رحمه الله تعالیده اوزرینه ضمان یوقدر
وعند الامامین سببی غیر ممکن الاحتراز اولمدیغجه ضامن اولور اما جنایت یدیله تلف اولان نسنه یی ابو حنیفه وامامین
رحمهم الله تعالی قوللرنده ضامن وحکم استهلاکی متضمندر ومانحن فیهده سوق ارماکده عدم رعایتلری یاخود
تناطح ایتدکلرنده اهمال وغفلتلری ایله تلف اولانلر جنایت ید اجیردن عد اولنوب ضمان قیمتی اوزرینه ایجاب قیلنور
لکن انجق مکان تلفده قیمتی ضامن اولوب اول محله دک اجرت سوقلرینه مستحق اولورلر اما قصار وامثالی بشقه درکه
آنلرده صاحب المتاع مخیردرکه دیلرسه متاعینک غیر معمول ایکن قیمتی تضمین ایدوب اجرتی ویرمز ودیلرسه معمول
ایکن قیمتی تضمین ایدوب اجرتی ویریر زیرا آنلرده اجیر اوزره تا وقت قبضنده بلاعمل ایجاب ضمان ممکندرکه
عند القبض قبل العمل استهلاک ایلسه البته ضامن واجره غیر مستحقدر زیرا بو بابده عقد اجاره عاقد اوزره وقت
قبض اجیر ایله وقت ایفاء عملده متفرق اولمغله همان وقت قبضنده فسخ اجاره ممکندر ومانحن فیهده باعتبار وقت
التسلیم ایجاب ضمان غیر ممکندرکه وقت تسلیمده دار الحربده بولنمازلر بله استهلاکلری موجب ضمان دکلدر بناء علیه
ایفا ایتدکلری عمللری مقداری ابقاء عقد ایلمک کرکدرکه ایجاب ضمان ممکن اوله بو جهتدن اول محله دک اجرت سوقه
مستحق اولورلر وبلاصنع الاجیر ممکن الاحتراز اولان سببله تلف اولان نسنه لرده علی قول الامامین دخی میان
مسئلتین بو وجهله تفریق اولنور واکر سوق ایتدکلرندن بعضیسی دار الحربده تلف اولسه ذکر اولنان علته بناء
قطعا ضمان یوقدر لکن علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اکر تلفی بغیر صنعهم ایسه اقامت ایلدکلری عمللری
مقداری اجرته مستحقلردرکه بغیر صنعهم هالک اولمغله تسلیم ایتدکلری عمللرین استرداد ایتمشلردر واکر
تلفی بصنعهم ایسه اجرته غیر مستحقلردرکه اصلا کله عمللرینکو با استرداد ایلمشلردر وهم اوزرلرینه ضمان واجب
اولمامغله عمللرندن غانمینه برفائده مترتب اولمامشدر بو جهتله اجری مستوجب اوله مزلر اما دار اسلامده بصنعهم
هالک اولدقده اوزرلرینه ضمان واجب اولمغله غانمینه سلامت عمللری ظاهر واجرته استحقاقلری باهردر وعلی قول
الامامین نظر اولنور اکر دار الحربده بغیر صنعهم تلفی ممکن الاحتراز اولان سببدن ایسه ینه اجرته مستحق
اوله مزلر زیرا بونده تلف حکما کندولره نسبت اولنور حتی دار اسلامده واقع اولسه قیمتی ضامن اولورلر
بو جهتدن اقامت ایتدکلری عمللرین استرداد ایتمش کبی اولوب مستحق اجرا وله مزلر نظیری اولدرکه
برکسنه جلود میته سنی احتمال ود باغت ایچون برشخصی استیجار ایدوب اول دخی تحمل ایدوب کیدر
ایکن سور چوب اول جلود نار اوزره ساقط ومحترق اولسه یاخود اول شخص حامل جلودی احراق ایلسه
اوزرینه ضمان لازم اولمازکه مال متقوم دکلدر واجره مستحق اوله مزکه اتلاف جلود ایله عملنی استرداد
ایلمشدر غنائم دخی دار الحربده بصنعه یاخود بغیر صنعه تلف اولدقده حکمی بو وجه اوزره در اما سوق ایلدکلری
ارماکی اعدا کلوب آچقدن تغلبله اللرندن اخذ ایلسه اول محله دک اجرت سوقه مستحق اولورلر زیرا بونده

مطلب اذا اخطأ القاضي في قضائه

مطلب ضمان الاجير المشترك

تلف سبب غیر ممکن الاحتراز ایله اولمغله اقامت ایتدکلری عملارین استرداد ایتمش اولمازلر انجق سابقین بو وجهله
تلفی ادعا ایلدکلرنده علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی قول مع الیمین آنلرك قوللریدر که عندنده اصل قبضلری
علی وجه الامانه اولمغله قول مع الیمین قول الامیندر وعند الامامین بلا بینة تصدیق اولنمازلر که عندلرنده قبضلری
قبض ضماندر بناء علیه داراسلامه خروجدنصکره تلف اولسه ضامن اولورلر وضامن منزلة غاصبده اولمغله
قولی بلا حجة قبول اولنماز واکر امیر عسکر غنیمتدن صغار وکبار سبیی ورقیق مکان معلومه دك دوابی اوزره
حمل ایچون برشخصی استیجار ایدوب اول دخی حمل ایلیوب کیدر ایکن دارالحربده سوء سوقندن یاخود بشقه سبب
ممکن التحرز یاغیر ممکن التحرزدن هالك اولسه‌لر ضمان یوقدر کذلك هلاکلری داراسلامده اولوب اجیرك استهلاکی
یاخود سوق دابه ده عنف وشدتی یاصنع اخری معلوم اولماسه ینه ضمان یوقدر اما محمولی بنی آدمك غیری امتعه اولسه
حکمی بشقه‌درکه آنده داراسلامده سوقندن تلف اولان نسنه یی ضامندر نکته سی اولدر که آدمیده
واجب اولان ضمان همان ضمان جنایتدر که ضمان عقد جنسندن دکلدر واجیر مشترك اوزره وجوب ضمان انجق
باعتبار العقددر وجنس ضمان عقددن اولمیان ضمانده اعتبار عقد غیر ممکندر اما ضمان امتعه بشقه‌در وهم راکب
بنی آدمدن اولدقده معقود علیه اکا مسلم وضمان اجیردن خارجدر لکن امتعه بویله دکلدر بوصورتده حامل
اولدیغی محله دك اجره مستحق اولور زیرا معقود علیه کندویه تسلیمله مستأجره امرایلین کسنه‌یه مسلم اولمشدر
وهم اجیر اوزره ضمان واجب اولدیغندن برنسنه استرداد ایلدیکی بزه معلوم اولمشدر اما سوقده عنف وشدت
یاخود استهلاك ایتمش ایسه نظر اولنور اکر بوفعلی دارالحربده احداث ایتمش ایسه اوزرینه ضمان یوقدر که
غنائمده حق غانمین تأکد ایتممشدر واکا اجرت دخی یوقدرکه استهلاکله تسلیم ایلدیکی عملنی استرداد ایلمشدر
وبوبابده امیر آنی تأدیب ایتمك کرکدر که آنده حق غانمین ثابت اولان نسنه‌یی اتلافله تعدی ایلمشدر واکر داراسلامده
احداث ایتمش ایسه قیمت مستهلکی ضامن اولور که آنده احرازایله حق غانمین تأکد ایلمشدر وکتوردیکی موضعه دك
اجرته دخی مستحق اولور که اول موضعده اولان قیمتی ضامن اولمغله عملنی تسلیم ایدوب استرداد ایلدیکی تقرر ایلمشدر
انجق اسرادن رجال بالغینده ضمان یوقدر که آنلرده احرازایله حق غانمین متأکد اولمامشدر کورمزمیسنکه امام
ایچون قتللری جائزدر بناء علیه داراسلامده ودارالحربده استهلاکلری برابردر واجرت حمله مستحق دخی اوله مزکه
اوزرینه ضمان واجب اولمامغله عمل حملنی استرداد ایتمش کبیدر واکر امیر برقومی تعیین یومیه یاشهریه ایله سوق
ارماك ایچون استیجار ایلسه جائز کوریلور زیرا بدل معلوم ایله منفعت معلومه اوزره عقد ایلمشدر لکن بوصورتده
سوقندن یاخود غیر سوقندن دارالحربده وداراسلامده هالك اولنلر ایچون اجیر اوزره ضمان یوقدر زیرا اجیر وحددر
واجیر وحدك فعلی وجه معتاد اوزره واقع اولدقده جنایت یدینی ضامن اولماز زیرا معقود علیه آنك منافعیدر
کورمزمیسنکه مدت استیجارده تسلیم نفسله مستوجب اجر اولور ومنافعی حکم اعیانده‌در بووجهله عملنده
عیبدن وصف سلامت معتبر دکلدر لکن اجیر مشترك بشقه‌در امادار اسلامده تعنیف سوق یااستهلاك ایلسه‌لر
ضامن اولورلر که بعد تأکد الحق تعدی ایتمشلردر وحمل سابقلرینك اجرتنه مستحق اولورلر که مدت ایچنده تسلیم
نفسله اجرتلری تقرر ایتمکله تعدیلری بطلان حقلرینه مؤدی اولماز ومؤلف بلیغ الافصاح فرق مسئلتینی ایضاح
ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه بوصورتده امیر ایچون اجیرلر اوزره تحمللرینه کوره ارماك متقدمه اوزره ارماك سائره
زیاده سی یاخود بعضیسی هالك اولدقده یرینه مثلنی اعاده سی جائزدر واجیر مشترکده بونلر غیر جائزدر وبو بیانله نمایان
اولمشدر که اجیر مشترکده عقد انجق عمله تناول ایدوب اجرت عوض عملی اولمق عملینك عیبدن صفت سلامتی مقتضیدر
واجیر وحدده عقد انجق منفعته تناول ایدوب عمله ایتمکله سلامت عملی غیر مقتضیدر واکر امیر احرار یاعبیددن برمسلمه
مشرکیندن شول فارسی قتل ایدرسك سنك ایچون اوزریمه یوز دینار اجرت واجب اولسون مفهومنده ان قتلت ذلك
الفارس من المشرکین فلك علی اجر مائة دینار دیوب اولدخی قتل ایلسه مستحق اجر اوله مز زیرا امیر تصریح اجر
ایتمکله کلامنی نفیله حمل ایلمك ممکن اولمیوب تحریض ایلدیکی قتل فارس دخی اعمال جهاددن اولمغله جهاد اوزره
استیجار دخی غیر جائزدر واکر قول مذکور ایله بر ذمی یه خطاب ایلسه قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله تعالی
علیهما اوزره ینه بوجوابله مجابدر اما قول محمد رحمة الله تعالی علیه اوزره اول ذمی اجر مسمایه مستحق اولور بومسئله ده
اصل اختلاف اولدر که عند ابی حنیفه وابی یوسف بحق او بغیر حق قتل اوزره استیجار غیر جائزدر حتی ولی الدم
استیفاء قصاص ایچون بررجلی استیجار ایلسه عندلرنده اجرته سزاوار اوله مز وعند محمد قتل اجیرك مقدوری عمل
معلوم اولمغله ذبح الشاة وقطع بعض الاعضاء حکمنده داخل واوزرینه استیجار صحیح وکاملدر زیرا امام قطع ید

مطلب اجیر الوحید

مطلب الفرق بین اجیر الوحید والمشترك

مطلب الاستیجار علی القتل

سارق

سارق ایچون یاخود من له القصاص فی الطرف استیفاء قصاص ایچون بررجلی استیجار ایلسه‌لر بالاتفاق جائزدر
توضیحی اولدرکه قتل مثلا قطع رقبه ایله حاصل اولور ومقدور اجیر اولمقده رأسی بدندن تفریقله برعضوی
سائرندن تفریقك فرقی یوقدر وقول امامینك وجهی اولدرکه قتل انجق زهوق روحله حاصل ومحل قدرت اجیردن
بعید ومنفصل اولمغله حصول ولد ونبات زرع منزلنه نازل وعمل قاتلده غیر داخلدر وقتلی قاتله نسبت فاعل
اولدیغندن اولمیوب انجق کسبی ایله حاصل اولدیغندندر کورمزمیسنکه مقتولده فعلی مثلا ضرب السیف ایکن
کاهیجه محصل قتل اوله مز واستیجار انجق اجیرك عملی یامنافعی اوزره اولوب قتل بونلردن دکلدر لکن ذبح الشاة
بشقه‌درکه آنده استیجار انجق طاهری نجسدن تمییز برله تزکیه اوزره درکه تزکیه کندو عملندن اولان قطع الحلقوم
والاوداجدر کذلك قطع الاطراف دخی ازهاق روح اولمیوب همان جمله بدندن برجزئی تفریقدر که قطع الحبل
والخشبه مثللو کندو عملندندر واکر امیر مشرکین مقتوللرینی کوروب من قطع رؤسهم فله اجر عشرة دراهم دیمکله
استیجار وبرمسلم یاذمی قطع رؤسلرینه ابتدار ایلسه اجرته سزاوار اولور زیرا بواعمال جهاددن اولمیوب محل قدرت
اجیرده عمل معلوم اولمغله قطع الحبل والخشبه مثللو اوزرینه استیجار اولنمق جائزدر واکر امیر اهل حربدن برفارسه
نظر واحرار وعبیددن برمسلمه بکا شوفارسك سلبنی کتورپرسك سنك ایچون اون دینار اجرت واردر مضموننده
ان جئتنی بسلبه فلك اجر عشرة دنانیر قولیله خطابه مظهر قیلوب اولدخی فارسی قتل ایدوب یاخود
قاچردقدنصکره سلبنی احضار ایلسه عمل جهاد اوزره استیجار اولمغله اجره سزاوار اوله مز اما بوخطابی بر ذمی یه
القا ایلسه فعلی جهاددن اولمامغله اجرتی استیفا ایدر کذلك قطع یدفارسه اغرا برله ان قطعت یده فلك کذا
مقالنی اجر ایلسه مقاتل ممتنعك قطع یدی جهاددن اولمغله مسلم آنك اوزرینه اجری موجب اولمیوب ذمی اجری
مستوجب اولور واکر امیر قتل اسرایه ابتدار وقتل اوزره برمسلم یاذمی یی استیجار ایلسه بومسئله دخی قصاصله
مقضی علیه اولان کسنه‌یی قتل اوزره استیجارده ذکر ایلدیکمز اختلافله اعتبار اولنور واکر امیر اهل عسکردن
برقومه شونهردن اشبو موضعی تافلان موضعه دك حفر ایدیکز حتی صو آقوب شو بلده اهلنی غرق ایده
وسزلر ایچون یوز آلتون اجرت واردر مفهومنی احفروا هذا الموضع من هذا النهر الی موضع کذا حتی ینبثق الماء
فیغرق اهل هذه المدینة ولکم اجر مائة دینار دیمکله تفهیم وآنلردخی عمل مطلوبی اداوتتمیم ایلسه‌لر نظر اولنور
اکر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل وار ایسه ینه نظر اولنور اکر حفر ایدنلر مسلمین ایسه‌لر عمللری جهاددن
اولمغله مستحق اجر اوله مزلر واکر اهل ذمت ایسه‌لر مستحق اولورلر واکر یکرمی نفر واونی مسلم اونی ذمی ایسه‌لر
هر فریق من جهة الدین فریق آخره مماثل عدا ولنوب اول وجهله اهل ذمت نصف اجره نائل قیلنور
واکر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل یوغیسه بوصورتده حفر ارض عمل جهاددن اولمامغله مسلم دخی اجر
مسمایه مستحق اولور نظیری حصن محصورك خارجنده بولنان کنایس وملاعبلرین تخریبده تقدم ایلین مسئله‌در
وقطع اشجار ایچون استیجاری بوقیاس اوزره جاریدر زیرا قطع اشجار عمل جهاددن دکلدر وآندن معنای جهاد
انجق سنی آندن منعله اتمام عملده مجاهده‌یه محتاج قیلمکسنه بولندقده تحقق ایده جکدر اولدخی بولنمازسه
بروجهله جهاددن اوله مز واکر رمی منجنیق اوزره برقومی استیجار ایلسه اهل ذمت مستحق اولوب احرار وعبیددن
مسلمین مستحق اولمازلر زیرا رمی منجنیق البته ایچنده ممتنعین ودفع مسلمین ایچون مقاتلین بولنان حصنی تخریب
ایچون اولمغله اصابت نفوس ایچون رمی سهام منزلنه نازل وعمل جهادده داخلدر وبوبابده رمیلری منعهٔ مسلمینده
حادث اولمق فعللری جهاد اولمامغه باعث اولماز زیرا رامیلر منعهٔ مسلمینده ایسه‌لرده مرمیلری منعهٔ مشرکینده
واقع اولور ومقصود بالجهاد دخی انجق بودر سؤال اولنورسه که معنای معهود مانع ومقاتل بولنمادقده حفر نهرده ده
موجوددر که منجنیقدن رمی اولنان احجار منعهٔ مشرکینه دوشوب قتل نفوس وتخریب دیار ایلدیکی کبی ماء نهر دخی
منعه‌لرینه سیلانله اغراق وتخریب ایده جکی آشکاردر جوابده دیرز که اکرچه بویله‌در لکن منجنیق وسهم عمل
بدلریدر که آنلردن حاصل اولان آثاری اول قومه مباشرتله نسبت ایدرلر اما اغراق مباشرتله حافر نهره
نسبت اولنمایوب اکا انجق عمل حفر نسبت اولنور وفرق محرر فعل جنایتده دخی مقرردر مثلا برکسنه کندو
ملکنده طوروب برانسانه رمی سهم وقتل ایلسه بالمباشرة قاتل ومستوجب قصاص اولور اما کندو ملکنده حفر نهر
ایدوب صویی غلبه ایتمکله جارینك ارضنه جاری اولوب زرعنی غرق ایلسه حافر اوزره موجب ضمان اولماز والله اعلم

* باب الانفال بالاثمان والهبات *

یعنی غنائمی قبل الاغتنام مجاهده هبه وانعام یاخود قبل الاغتنام تعیین اولنان اثمانله مجاهده یعنی یاخودیدندن

اشتراسنی التزام وجهی اوزره تنفیلك مبحث احکامیدر امیر جیش من جاء برمكة فهي له بيعا بعشرة دراهم
خطابیله هر کیم اموال مشرکیندن برقسراق کتوررسه آنی کندویه اون درهمه بیع وتملیك ایلدم مفهومنی اشراب
ومسلمین کیدوب اول رمکه یی استجلاب ایلسه لر بیع مرقوم باطلدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بیع الغرردن
وانسان عندنده حاضر اولمیان نسنه یی بیع ایتمکدن نهی ایتمشلردر که مراد شریفلری ملکنده اولمیان نسنه یی بیعدر
و بو بابده امیر یدنده وملکنده بولنمایوب نفسنده مجهول وموهوم الحصول بر نسنه یی بیع ایتمشدر ومعلوم دخی اولسه
هنوز عندنده بولنمامغله بیعی غیر جائزدر بویله مجهول اولدقده نیجه جائز کوریلور لکن کتورن مجاهد اول ثمنله
بیعه راغب اولورسه امام اوزره مجددا اول ثمنله اکا بیعی واجبدر زیرا آنی جلبه قصد ترغیبله بیع مذکوری
علی وجه التنفیل ذکر وترتیب ایلمشدر وحصول شرطدنصکره کرکدر که تنفیلندن رجوع ایتمیوب همان طریق
مشروعله تحصیل مقصوده شروع ایلیه اما راغب اولمازسه امام یدندن اخذ وغنیمته وضع ایدر واول کسنه اوزره
امیره ثمنی ویرمك واجب اولماز زیرا تنفیل حقنه مراعا ایچون اولوب بیعه عدم رضاسیله حق منعدم اولمشدر
وسبب متقدم ایله اوزرینه اداء ثمن واجب اولمامشدر وواجب اولسه دخی کورمدیکی نسنه یی اشترا ایتمش اولمغله
آنك ایچون خیار رد واردر فکیف که بیعی هیچ صحیح اولمیه لکن بو بابده آنك ایچون نفل دخی یوقدر زیرا تنفیل ضمن
بیعده حاصل اولمغله بطلان بیعله باطل و بیع بالمحاباة ضمننده وصیت منزلنه نازل اولمشدر وصیت مزبوره دخی
ضمن بیعده حاصل اولمغله رد ورثه ایله بیع مزبور باطل اولدقده وصیت دخی باطل اولور مترجم فقیر دیر که
وصیت مزبوره ده صور مختلفه واقوال متخالفه واردر که کتب فقهیه ده استیعاب اولنمشدر بحمزن خارج اولمغله
حل کتابه مقدار وافی اوزره اقتصار ایله اطنابدن اجتناب اولندی انتهی وعلی هذا اکر امیر هر کیم بر رمکه کتوررسه
آنی اکا اون درهمه بیع ایده رز مألنده من جاء برمكة بعتها اياه بعشرة دیو بسط مقال ایلسه بو دخی صورت
سابقه ایله همحالدر اکرچه صورت سابقه نفس بیع و بو صورت وعد بیعدر لکن معنای تنفیلی متضمن اولمغله
کتورن کسنه راغب اولدقده امام اوزره وعدینه وفا واجبدر کورمزمیسنکه تمامی یا نصفنی هبه ایده رز مفهومنی
وهبناه له یاخود وهبنا له نصفها دیمکله افهام ایلسه وفاء وعدی اوزرینه الزام اولنور و بونده دخی امیر اکا تملیك
ایتمدکجه مالك اوله مز وعلی الاطلاق فهي له دیسه بو تنفیل منفذ اولمغله نفس اصابتله مالك اولور اما وهبناها له
قولی تنفیل وعود اولمغله اکرچه وعدینه وفا لازم لکن قبل الهبة المستأنفة ثبوت ملکی غیر مستلزمدر حتی بو صورتده
جلبی مطلوب اولان برجاریه اولوب بعد الاصابه اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز واکر فهي له هبة یاخود فهي
علیه صدقة دیسه همان کتورن اکا مالك اولوب مجددا تملیك امیره محتاج اولماز زیرا بونده فهي له قولی تنفیل تام
وهبة قولی آنی تأکید وتقریردر یوقسه حکمنی تجدید وتغییر دکلدر واکر من جاء بسیف وهبناه له یاخود
بعناه منه بعشرة دراهم دیوب برکسنه دخی جلب واحضار ایلدکده مسلمین اکا محتاج اولمغله امام آنی اکا تسلیم
ایتمکی سزاوار کورسه عدم تسلیمی لابأسدر لکن کرکدر که موعودی هبه ایسه اکا تمام قیمتنی و بیع ایسه ثمن
مشروطدن فضلة قیمتنی اعطا ایلیه زیرا بونده تملیکی موعود غیر منفذدر وامام دخی ناظر جمیع مسلمیندر ومسلمینك
اول سیف مشروطه احتیاجنی کوریکن کتورن شخصه ویرسه مسلمین متضرر اولورلر اما قیمتنی یا فضلة
قیمتنی ویرسه هم آنك مقصودی حاصل وهم عیننده حاجت مسلمین زائل اولوب بو طریقله نظر طرفین
معتدل اولور اما مسلمینك اکا احتیاجلری یوغیسه شرط ایلدیکی وجه اوزره یدینه تسلیم قیلر زیرا
شرطی علی وجه التنفیل مترتب اولمغله وفاسی مستوجبدر قال علیه السلام المسلمون عند شروطهم
واکر غنیمتی بر محلده جمع وتحصیل وهر کیم بونلردن بر دیلم پیز آلورسه اوزرینه ثمنی بر درهم و برقیون آلورسه بش درهم
واجب اولسون و برجاریه آلورسه بیك درهم مقابله سنده آنك اولسون مفهومنی من اخذ جبنة فعليه ثمنها درهم
ومن اخذ شاة فعليه خمسة دراهم ومن اخذ جارية فهي له بالف درهم دیمکله تفصیل ایلدکده برکسنه برقیون
آلوب ذبح واکل و بری دخی بر دیلم پیز آلوب اکل ایدوب بری دخی برجاریه آلوب اعتاق ایلسه هر بری اوزره ثمن
مذکور لازم اولمیوب انجق مأخوذنك قیمتنی غارم اولور زیرا تنفیل بعد الاصابه جائز اولمامغله امیرك بو کلامی
علی وجه التنفیل اولمیوب بلکه علی وجه البیعدر و بیع دخی حین عقدده جهالت مبیعه بناء فاسددر وهر کیم
بر نسنه آلوب استهلاك ایتمش بولنسه امام فساد عقده بناء یدندن استرداد ایلمك جائز کوریلور کذلك مشتری
راضی اولورسه ثمن مذکور ایله مجددا بیع و یدنده ابقا دخی جائز کوریلور زیرا حین اخذنده مبیعه تعین کلکله
مجددا اکا بیعی جائز اولوب بیع دخی رضای جانبینه توقف ایتمکله رضای مشتری شرط قیلنور اما استهلاك ایتمش ایسه ۷

وفي الحديث نهى عن بيع الغرر وهو الخطر الذي لا يدري ايكون ام لا كبيع السمك في الماء والطير في الهواء وعن علي رضي الله عنه هو عمل ما لا يؤمن معه الغرور وعن الاصمعي بيع الغرر ان يكون على غير عهدة وثقة قال الازهري ويدخل البيوع المجهولة التي لا تحيط بها المتبايعان كذا في المغرب واصل کتابده نهى النبي عليه السلام عن بيع الغرر قولندنصکره وعن بيع ما لا يكون عند الانسان قولی عطف الخاص على العام قبیلندن حرمت بیع الغرری تعلیل ایچوندر

مطلب الوصية بالمحاباة

مطلب ایضاح المترجم الوصية بالمحاباة

شراء فاسد ایله اشترا قلنان نسنه یی بعد القبض مشتری استهلاك ایتدکده
صح

جاری اولان حکم ضمان قیمت بونده دخی جاریدر بناء علیه جاریه ده عتق نافذدر زیرا حکم بیع فاسد برله قبض
ایدوب اکا مالك اولمشدر حتی اول جاریه یی بیع ایلسه بیعی جائز وقیمتنی غارم اولور عتق دخی بویله در سؤال
اولنورسه که برکسنه غنائمدن پینری اکل وقیونی ذبح واکل ایلسه مباح کوریلوب کذلك دار الحربده غنائمدن برجاریه یی
اتلاف ایلسه قطعا ضمان یوغیکن امیرك بو قولندنصکره ضمان قیمت نیجه لازم اولور جوابنده دیرز که کلام امیردن اقدم
حق غانمین متأکد اولمیوب بعد الکلام متأکد اولمشدر زیرا بیع فاسد بیع جائزه قیاس اولنوب امامك دار الحربده
غنائمی بیع جائز ایله بیعی تأکد حق غانمینی افاده ده بمنزلة الاحراز اولدیغی کبی بیع فاسدی دخی بمنزلة الاحرازدر
توضیحی اولدر که ما نحن فیهده جهت عقد ایله اخذ ایلدکده مأخوذه مالك اولور حتی آنی بیع ایلسه بیعی
جائز کوریلور و بویله عقد معاوضه ایله تملك انجق عوضله حاصل اولور وفساد بیع ایچون ثمن مسمی واجب
اولمادیغنجه اول عوض انجق قیمت اولور اما قبل کلام الامیر اخذ ایله مالك اوله مز حتی بیع ایلسه بیعی جائز کوریلمز
واتلافله ضمانی واجب اولماق انجق قبل الاحراز حق غانمین تأکد ایتمدیکندندر حتی کلام امیری ایشتمین کسنه
قیونی اکل ایلسه ضامن اولمیوب بیع ایلسه بیعی جائز اولماز زیرا ایشتمدیکندن اخذی علی وجه البیع اولمایوب
قبل کلام الامیر اخذی منزلنده اولمشدر اما ایشیدن انجق علی وجه البیع والملك اخذ ایلمشدر اما قریبا ذکر
اولندیغی اوزره من جاء بجارية فهي له بيعا بالف درهم دیوب برکسنه دخی برجاریه کتورسه بونك حکمی
بشقه در که اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز زیرا بدون المحل کرك جائز کرك فاسد قطعا بیع منعقد اولمامغله بو صورتده
انعقاد بیع اصلا حاصل اولمامشدر و ما نحن فیهده محل موجود اولوب انجق ایجاب بیعده مجهول بولنمغله بیع
وصف فساد ایله منعقد وقبضله ملکی ثابت اولور کذلك من جاء بشاة فهي له بيعا بدرهم دیدکده برکسنه
برقیون کتوروب بعده ذبح واکل ایلسه ضمانی لازم اولماز زیرا بونده بیعی منعقد اولمامشدر کورمزمیسنکه امیر
مجددا اکا بیع ایتمدکجه مجرد اخذ ایله مالك اوله مز حتی بیع ایلسه بیعی جائز اولماز همان قبل کلام الامیر اخذ واکل
ایلمش کبی برشیئ ضامن اولماز والله اعلم مترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی دیر که الحمد لله منزل الکتاب
وملهم الصواب شرح السیر الکبیردن احکام انفال ایچون عقد اولنان یکرمی طقوز عدد ابوابك ترجمه سی بین
الایجاز و الاطناب سنة اثنی عشر ومائة والف محرمینك یکرمی دوردنجی یوم اربعاده ختم و اکتساب
اولنمشدر جناب رب جواد تعالی شانه عن تشابه الاشباه وتضاد الاضداد اتمام مرامله بو کینه یی برمراد
واثر عاجزانه می سبب انتفاع عباد و باعث ازدیاد معاد ایلیه آمین

باب سهمان الخیل والرجالة * یعنی غنائمدن بیان نصیب فارس وراجله باب حاقلدر مسلمین بعد احراز الغنائم
تقسیمه عازم اولدقده قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره فارسه بر نفسی و بر فرسی ایچون ایکی سهم وراجله انجق
نفسی ایچون برسهم اعطا قیلنور واول امام عادل فضله الله تعالی فی دار فضله بانواع الفضائل دیمشدر که
بن فرسی ایچون ایکی سهم تعیین ایدوب سهم فرسی سهم رجل مسلمدن افضل قیلمزم واهل عراق یعنی اهل کوفه
و بصره دخی بو قول اوزره اتفاق ایتمشلردر زیرا طریق کرامله حاصل اولان استحقاقده بهیمه یی آدمی اوزره
تفضیل غیر موجهدر وهم استحقاق ارهاب عدو اعتباریله اولدیغی مقرر وارهابك رجل ایله حصولی فرسله
حصولندن اظهردر کورمزمیسنکه فرس بلا رجل قتاله غیر قادر ورجل بلا فرس مقتدردر کذلك مؤنت رجل
کاهیجه مؤنت فرسدن زیاده اولوب فرس حشیش وغیری بی قیمت اولان نسنه ایله اکتفا ایدوب طعام آدمی
انجق ثمنله اقتنا اولنور مع هذا بو بابده مؤنت اعتبار یوقدر که بغل و بعیر وحمار صاحبلری مؤنت فرس مقداری
بلکه دخی زیاده یی ارتکاب ایدر ایکن سهمه غیر مستحق ومؤنت فیل فرسدن اکثر ایکن سهمه غیر مستحقدر بو بیانله
متبین اولمشدر که فرسله استحقاق سهم علی خلاف القیاس نصله ثابت ومتعین اولمشدر زیرا فرس آلت حربدر و آلتله
استحقاق سهم حاصل اولماز وفیل مثللو مجرد ارهاب عدو یی موجب اولمق استحقاق سهمی مستوجب اولماز لکن
فرسده وارد اولان سنت نبویه ایله بز قیاسی ترك ایلدیك وفرسله سهم واحده استحقاقده واحد اثنینده داخل
اولمغله نقله اخبار اتفاق ایدوب مضمونی متیقن غیر مشکوك اولدیغندن آنده قیاس متروکدر اما سهم واحد
یاخود سهمان دیو تعارض اثر عارض اولدقده همان اجرای قیاس اعدل مقیاسدر اما قول ابی یوسف ومحمد
رحمة الله علیهما اوزره فارس ایچون اوچ سهم افراز بری نفسی وایکیسی فرسی ایچون اعطا واحراز اولنور واهل شام
وحجاز بو قوله دمساز اولمشلردر ومؤلف الکتاب امام محمد والا جناب دیر که بونده بهیمه یی آدمی اوزره تفضیل
یوقدر زیرا سهم واحددن صکره سهمین فرسی ایچون ویریلیوب انجق فارس ایچون ویریلمکله بونده انجق فارسی

مطلب تملك بالقبض في البيع الفاسد

مطلب ذکر المترجم تمام ابواب الانفال

راجـل اوزره تفضيل واردر كه اجماعله ثابتدر وفارس احد سهمينه مؤنت فرسى التزام ومصلحتنه قيـامله وسهم آخره فرس اوزره قتاله اقدامله وسهم ثالثى بنفسه اقتحامله مستحق اولور ينه مؤلف بى عديل بو اقوالى بجرح وتعديلده ديركه بن بو قولى قول اول اوزره ترجيح ايدرم زيرا بونك اوزرينه اهل حجاز واهل شام كبى ايكى فرقهٔ عظيمه اجماع ايلمشلردر اما قول اول اوزره همان اهل عراق اجماع واتفاق ايلمشلردر و بزدخى باب الشهيد وما يصنع بعده ده بيان ايلديك كه مؤلف دقيق الانظار بو كتابك مسائلنده خلاف ظاهر مذهبى اختيار وكثرت عدد ايله ترجيحه اعتبار ايدوب اجماع فريقين انفراد فريق واحددن اقوى يعنى افادهٔ اطمئنان خاطرده اظهر واوفى در ديو نكته سنى اظهار ايلمشدر نظيرى شول استحسانده ذكر ايلديكى قول جلى الاحسانه دركه بركمسنه نجاست مائى اخبار وايكى كمسنه طهارتنى اخبار ايلسه كركدركه قول اثنين اختيار اولنه زيرا خبر اثنينده طمأنينت قلب البته اظهردر بعـده مؤلف عدالت بنيان قولين مذكورينك هر برنده آثار صحيحهٔ مشهوره ورودينى بيان واول اخبارى كتابنده اسانيدى ايله روايت و اعلان ايلدى لكن احتيا جيمز انجق ميان اخبارى توفيق وهر فريقك كندو مسلكنى سبب ترجيحنى تحقيقـه مقصور اولمغله بيانمز مقدار حاجت اوزره محصور قيلندى اما ابو حنيفه رحمه الله تعالى ديركه ميان اخبارى توفيق وفرسه ايكى سهم اعطا قيلنمق روايتنى شو معنايه حمل وتلفيق ايده رمكـه اول ايكى سهمك برى انجق فرس ايچون فارسه ويريلوب آخرى احتياجنـه بناء خمسدن ويريلمش ياخود قبـل الاصابه اكا تنفيل قيلنمش ايدى ياخود اعطـاء سهمين انجق فارسه تعلق ايلـديكى معلوم مميز اولمق قرينه سيله فرسى ذكر ايدوب علاقهٔ مجاورتله فارس اراده اولنمش ايدى وحديث خيبرده وكانت الرجال الفا واربعمائة والخيل مائتى فرس قولى بو معنـايه محمول ورجال جمع راجل بمعنى الرجالة در وخيلله مرادى فرسان ومائتى فرسله مرادى مائتى فارسدر قال الله تعالى واجلب عليهم بخيلك ورجلك اى بفرسانك ورجالتك وامام همامك بو مسلكى ترجيحـه باعث اهتمامى اولدركه فارسه اعطاء سهمين اتفاق آثار ايله امر متيقندر وخلاف قياسله حاصل اولان استحقاق انجق مقـدار متيقنله اثبات واحقاق اولنور اما امامين رحمهما الله تعـالى ديديلركه اخبار مرويه دن زيادهٔ سهامى اثبات ايلين نافيلره نسبتله قاعدهٔ اصول اوزره اولى بالقبولدر وميان اخبارى توفيق بو وجهله تلفيق اولنوركه فارسه اعطاء سهمينله روايت قيلنان اخبار يله مراد انجق فارسك راجله مشارك اولديغى سهم واحددن فضله راجله تفضل ايلديكى سهمينى ايراددر يوقسه اعطا ايلدكلرينك مجموعى تعـداد دكلدر بعده مؤلف در باد رايت غنائم خيبرك حديث قسمتنى ذكر وروايت واون سكز سهمه تقسيم اولنديغى حكايت ايدوب آخر حديثده ولم يكن قسمها النبى عليـه السلام انما كانت فوضى فكان الذى قسمها وارفها عمر رضى الله تعالى عنه قولى نقلله نهايت ويرمشدر مترجم فقير ديركه عند الامامين رحمه الله تعـالى عليهما قريبا ذكر اولنان حديث خيبرده لفظ رجال جمع رجلدر والخيـل مائتى فرس قولى حقيقت معناسـنه محمولدر يعنى غزوهٔ خيبرده رجال مسلمين جميعا بيك دورتيوز ايدى وايچلرنده خيولدن ايكيوز فرس وار ايدى ورأى امامين اوزره ايكيوز فرس دريوز رجل منزلنـده اولمغله كويا مجموع رجال بيك سكزيوز واصـل اولوب فرسان اوچر سهمه وراجلين برر سهمه نائل اولديلر و بونلردن هر مائه نك آحادى بينلرنده اقتسام ايچون هر مائه يه سهم واحد تنظيم وغنـائم خيبر اون سكز قسم اوزره تقسيم بيورلدى وقول مذكور زيادهٔ تفصيل برله كتب سيرده مسطوردر انتهى وحديثده فوضى بمعنى المتساويه در وشركة المفاوضـه بوندن مأخوذ در قال الشاعر * لا يصلح الناس فوضى لا سراة لهم * ولا سراة اذا جهالهم سادوا * يعنى ناس تساوى اوزره اولوب ايچلرنده سادات ورؤسالرى بولنمديغى حالده امورلرى صلاح وانتظام بولمز وجاهللرى اوزرلرينه رئيس اولدقده سادات ورؤسالرى بولنمش اولوب جملـه سى متساوى بلكه واصبحت الاذناب فوق الذوائب وفقنجه اسافلى اعالى واعاليسى اسافل اولوب امورلرى صلاح وانتظامه قابل اوله مز وارفها عمر رضى الله تعالى عنه قولى حضرت عمر رضى الله عنـه هر سهم اوزره قرعه اخراج و وضع ايلدى ديمكدر وامام ابو حنيفـه ظلله الله فى الرياض الوريفة ديمشدركه رجل واحد حربه افراس عديده ايله دخى حاضر اولسه انجق فرس واحد ايچون اخـذ سهمه قادر اولور واهل عراق وحجاز اوزرينه اجماع ايلدكلرندن امام محمد رحمه الله دخى بو قولى اخذ ايلمشدر اما اهل شام ايكى فرس ايچون اعطاء سهم اولنوب زياده سى جنيبه يعنى يدك عد اولنور ديديلر وامام ابو يوسف رحمه الله دخى بو قولى اخذ ايلدى زيرا مبارز اوزره قتال ايچون كاهيجه ايكى فرسه محتاج اولور امازياده يه محتاج اولماز وامام ابو حنيفه وامام محمد رحمهما الله تعالى جوابنده ديديلركه مبارز حسب العاده انجق فرس واحد اوزره قتال ايدوب زياده سى قدر حاجتدن زياده در بو مسئله نفقهٔ خادمده اختلافلرينك نظيريدركه

مطلب الخبر واحد بنجاسة الماء واثنان بطهارته

قال صاحب القاموس وقوم فوضى كسكرى متساوون لا رئيس لهم او متفرقون او مختلط بعضهم ببعض وامرهم فوضى بينهم وفوضوضاء ويقصر اذا كانوا مختلطين يتصرف كل منهم فيما للآخر والمفاوضة الاشتراك فى كل شىء انتهى وحديثده واقع اولان كلمهٔ فوضى معانى مذكوره دن هر برينه حمل اولنق ممكندر *

مطلب كلام المترجم فى شرح الحديث

* قوله ارفها اى حددها واعلمها من الارفة وهى الحد والعلامة كذا فى المغرب *

وبيت مذكورك ماقبلى تهدى الامور باهل الرأى ماصلحت وان تابت فبالجهال تنقاد ... ناس نظام وصلاح اوزره اولديغه اهل رأى وعقولله قائمه اولور ... نظام واستقامتدن خارج اولورسه اول وقتده سفهايه حاجت مس ايدركه انجق سفها ايله تنظيم اولنور ديمكدر

عند الامامين قاضى امرأه ايچون خدمتدن انجق خادم واحد ايچون تقدير نفقه ايدوب عنـد ابى يوسف خادمين ايچون تقـدير ايدر و بن بو مسئله يى شرح مختصردن كتاب النكاحده بيان ايلديك وقولين مذكورينك هر برينـه شاهد بعض آثار وارد اولمشدركه مؤلف اصل كتابده اسانيدى ايله روايت واكتاب ايلمشدر و بونده دخى هر جانبدن ميـان آثارى توفيق وبعضى آخر اوزره ترجيح سهم فارس مسئله سنـده ذكر ايلديكمز وجه اوزره تصحيح اولنور ومالك بن عبد الله الخثعمى رحمه الله تعالى دن منقولدر ديمشدركه بن مدينه ده ايدم همان عثمان بن عفان رضى الله عنه قيام و بو مجلسده اهـل شامدن كمسنه وارميدر ديو استفهام ايلدى بن دخى بلى يا امير المؤمنـين بن بونده يم ديدم ديديكه بنى امير شام اولان معاويه يه وارد قده طرفمدن اكا امر قيل كـه الله تعـالى اكا فتح غنائم ايدرسه ابتدا اول غنائمى بش قسم ايدوب بعـده برينه بش اوق آلوب برينه كلمهٔ لله يازدقدن صكره على وجه الاقتراع هر اوقى بر قسم اوزره وضع ايلسون اول كلمـهٔ لله يازيلن اوق قنقى قسم اوزره دوشمش ايسه خمس ايچون آنى اخذ ايلسون بو كلامده بيان واردركه امام خمسى اخماس اربعـه دن تمييز قصد ايتدكده اعلاسنى انتخاب ايتميوب قرعه ايله تميـيزى شايانـدر و بو معنى اوزره حديث ابن عمر رضى الله عنهما دخى دليل معتنى در ديمشـدركه عهد نبوتده غنائم بش جزئه تجزيه اولنوب بعده اوزرلرينه قرعه وضع اولنور ايدى وقرعهٔ رسول الله عليـه السلام قنقى جزء اوزره واقع اولمش ايسه آنى اخذ ايدوب بلا قرعه انتخاب بيورمزلر ايدى بونده نكته اولدركـه هر امير قلوب رعيتـه رعايت ونفسندن تفضل واستيثار ايله حقدن ميل وانحراف تهمتنى دفعـه همتله مأموردر و بو معنى انجق عنـد القسمة استعمال قرعه ايله حاصلدر بناء عليه اخماس اربعه بين العرفا تقسيم اولنـدقده و هر عريف دخى تحت رايه سنده بولنانلره تقسيم ايلدكده استعمال قرعه ايدرلر بو جهتدن اخماس اربعـه دن خمسى تمييزده دخى استعمال اولنور بو بابده اصل اصيل شول روايت اولنـان حديث جليلدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم ارادهٔ سفر بيوردقلرنده بين الازواج استعمال قرعه ايدرلر ايدى حال آنكه عند سفر الزوج امرأه نك حق قسمى اولمامغله ازواج مطهره دن ديلدكلريله سفر جائز ايدى بو يله ايكن مجرد قلوبلرين تطييب وتنفيس نفسلرندن شبههٔ ميلى دفع وتجنيب ايچون استعمال قرعه ايدرلر ايدى پس امير قسمت غنـائمده بو يله ايتمك لايق ودلپذيردر والله اعـلم

❀ باب سهام البراذين ❀

ائمهٔ حنفيه عاملهم الله تعالى بالطافه الجلية والخفيه ديديلركه برذون استحقاق سهمده فرسله همعنان وهجين ومقرف دخى استحقاقده كفرسى رهاندر واهل حجاز وعراق بو قول اوزره اتفاق ايلمشـلردر وفرس فرس عربيدر و برذون فرس عجمدر وهجين اول فرسدركه باباسى عربى واناسى عجميه در ومقرف بونك عكسيدر وغنيمتدن استحقاق سهمده رجل عربى وعجمى سيان اولديغى كبى خيلله استحقـاقده فرس عربى وعجمى يكسانـدر حكمتى اولدركه خيلله استحقاقك مدارى ارهاب اعدادركه جنسنده هويدادر قال الله تعـالى ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله وعدوكم واسم خيل براذينه شاملدركه سعيد بن المسيب رحمـه الله دن زكوة براذيندن سؤال ايتدكلرنده اوفى الخيل صدقة يعنى خيلده زكوة وارميدر ديو جواب و براذين خيلدن اولديغنى اشراب ايلـدى وابن عباس رضى الله عنهما الفرس والبرذون سواء ديدى ياخود استحقـاقك مدارى فرس اوزره قتـالدر وامر حربه عارف اولنلر ديرلركه عند اللقاء قتالده برذون فرسدن افضلدر زيرا عطف عنانى اسهل ومراد صاحبنه متابعتى اكمل ومشاق قتاله صبر وتحملى مكملدر وافراس عربيه مدار تفوق انجق طلب وهربده سرعت تلاحقيـدر پس هر برى لوازم قتالدن بر امر مطلوبى محتوى اولمغله استحقـاق سهمده مستويلردر ياخود مدار استحقـاق التزام مؤنت فرسدر ومؤنت برذون مؤنت فرسدن دون دكلـدر اما علمـاء شام ديرلركه برذون ايچون سهم ويريلمز مكر انده امداده مشابه عراب اوله و بو مقالنرينه شول حديث مروى ايله استدلال ايدرلركه ابو موسى الاشعرى حضرت عمره رضى الله عنهما يازديكه اما بعـد فانا اصبنا من خيل القوم خيلا دكا عراضا فما يرى امير المؤمنين فى اسهامها مترجم فقير ديركه الدلك بالضم جمع الادك دز الفرس العريض الظهر معناسنه در كذا فى القاموس وفى حديث الاشعرى خيلا عراضا دكا جمع ادك وهو العريض الظهر القصير كذا فى المغرب وامام حصيرى رحمـه الله تعالى نسخه سنده دكا عراضا آن بود كه اندامهـاى وى بديكر نزديك بود و پشت پهن بود ديمكلـه تفسيرى وصاحب النهايه نك اى عراض الظهور قصارها ديو تفسيرى بلا تغيير كلام مغرب ايله متحـد التعبيردر وعلى جميع التقادير لفظ عراض معنـاى دكى تأكيد وتقريردر معناى كلام اما بعـد على التحقيق بزلر غنائم اهل عراقدن برنيجـه جثه لرى صغير وقامتلرى قصير وآرقه لرى عريض فرسلره ظفر بولديق آنلردن سهمنه اصابت ايلين مسلمين آنلرك اوزرنده قتال ايلدكلرنده

مطلب نفقة الخادم للمرأة

غنا ئمدن اول افراس ايچون تعيين سهامده امير المؤمنين نه كونه امر و اعلام ايدر ديمكدر انتهى بعده حضرت
عمر رضي الله عنه جوابنده اكا يازديكه ان ذلك يسمى البراذين فما كان منها مقاربا فاسهم لها سهما والغ ما سواها
يعنى اكا براذين ديرلرسن نظر قيل آنلردن مقارب خيل اولنلره اعطاء سهم ايدوب ماعداسنى الغا قيل ومعناى مذكور
عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى دن دخى مأثوردر كه عاملنه فان كان برذونا رايع الجرى والمنظر فاسهم له ولا تسهمن
لما سوى ذلك ديمشدر يعنى جرى ومنظرى كوزل برذون ايسه اكا سهم ويروب سائر براذينه البته سهم ويرمه
وخالد بن الوليد رضي الله عنه برفرس هجين كتوردكلرنده لان استف التراب احب الى من ان اقسم له ديدى يعنى
سفوف ترابى اكل ايتمك بكا بو فرس ايچون سهم غنيمت ويرمكدن احبدر وكلثوم بن الارقم رحمه الله تعالى دن
مرويدر ديديكه شامده خيل مسلمين غارت كفار ايچون اعتراك ايلدكلرنده افراس عراب يوم حركتلرنده ادراك
ايدوب كوادن يعنى براذين بطيئة الحركه انجق ايرته سى وقت ضحىده ادراك ايلديلر وامير لرى منذر بن ابى حمصة
الوادعى ايدى بو حالى كوردكده بن رأيمله ادراكده بويله مسبوق بولنانلرى سهمده سابقلر ايله تسويه وتنظير
ايدهمم ديوب حضرت عمر رضي الله عنهه نامه تحرير ايلدى وحضرت عمر رضي الله عنه جوابنده اكا هبلت
الوادعى امه لقد اذكرت به وفى رواية لقد اذكرته ديو تسطير ايلدى مترجم فقير ديركه
لفظ هبلت هبل دن مأخوذ بمعنى الثكل يعنى موت الولددر والوادعى مفعولى وامه فاعليدر ظاهر كلام دعاء
سوءدركه وادعى فوت اولوب والده سى آنى فاقد اولسون ديمكدر كه امام حصيرى دخى مادرش كم كاد ديو تفسير
ايلمشدر بعده عربك قاتله الله وتربت يداك قوللرى كبى على وجه التعجب مدحده استعمال اولندى وما نحن فيه
بو قبيلدن اولديغندن مابعدنده كلن مدح وثناسى دليلدر وزايله اذكرت به ولدذكى طاهر طوغوردى ديمكدر وذاله
اذكت ذكى ماهر طوغوردى ديمكدر واذكرته ولد فحل بهادر طوغوردى ديمكدر خلاصهٔ معنى وادعىنه عجب
عاقل ومصيب كاملدر كه على التحقيق مادرى آنى طاهر وماهر وبهادر طوغورمشدر انتهى بو وجه اوزره نامهٔ
عمرى رونما اولدقده قسمت غنائمده رأيني امضا واصحاب كوادنى سهم فارسدن الغا ايلديلر لكن بز جواب اهل شامده
ديرزكه آثار منقوله انجق براذين مزبوره صالح قتال اولميوب حمل امتعه ايچون اعداد اولنان صورتلره محموله در
حتى بو معنى عمر بن العزيز رحمه الله تعالى دن ما كان من فرس ضرع او بغل فاجعلوا صاحبه بمنزلة الرجالة
قولنده تفسير وتمييز برله نقل اولنمشدر يعنى فرس ضعيف مهزول ياخود بغل بولندقده صاحبلرينى منزلهٔ
رجاله يه تنزيل ايديكز وسبقت ايلين حديث منذرده دخى براذين ايچون اعطاء سهام بين المسلمين متعارف ايدوكنه
دلالت وافهام واردر زيرا حضرت عمر رضي الله عنه بو صنعندن تعجب قيلدى وتعجبى انجق معروف قديمه
مخالفتدن ايدى لكن منذر عامل اولوب حكمى معمول به اولديغندن بو امر مجتهد فيهده اجتهاديله حكم ايلدى
وحضرت عمر دخى بالضرورة حكمنى امضا ايلدى بو قسمه رأينه موافق كلديكندن دكل ايدى وبز دخى بو قوله
قائللرزكه حاكم امر مجتهد فيهده بر شيئله حكم ايلدكده حكام سائرين ايچون مجال ابطال يوقدر وبعض اهل شام
برذون ايچون بر سهم وعراب ايچون ايكى سهم اسهام اولنور ديدى وحديث منذر بو وجهله مفسر اولمق اوزره
دخى روايت اولندى وبعض اهل شام حديث خالدده ذكر اولنديغى اوزره برذون ايچون اصلا اسهام اولنمايوب
صاحب البرذون صاحب الحمار والبغل منزلنده در ديو قطع كلام ايلدى وحضرت عمر رضي الله عنه دن
مرويدركه ديمشدر اذا جاوز الفرس الدرب ثم نفق اسهم له مترجم فقير ديركه الدرب كل مدخل من مداخل الروم
ديو تفسير اولنمشدر بو تقدير اوزره كلام مزبور بعض غزوات رومده واقع اولمش اوله ياخود دربله مطلقا سرحد
قصد اولنمش اوله وحاصل معنى فرس سرحدى تجاوز ايتدكدن صكره هالك اولسه سهمى ويريلور ديمكدر
انتهى وعلمامز بو قولى اخذ ايدوب ديديلركه ارهاب اعدا همان سرحدى فرسله تجاوز ايتمكله پيدا اولور كه تدوين
دواوين وضبط اسامى مجاهدين انجق هنكام تجاوز سرحدده واقع اولوب صكره دار الحربده شوقدر شوقدر فارس
وشوقدر شوقدر راجل ايله تجاوزلرى شايع اولور ومعناى ارهاب متحقق اولمغله سهم فارسه مستحق اولور
وحضرت عمر رضي الله عنه دن نقل اولنان الغنيمة لمن شهد الوقعة يعنى غنيمت انجق حربه حاضر اولنلره مخصوصدر
مقالى قول مذكوره معارض دكلدركه بزم عنديمزده تجاوز سرحددن صكره فرسى هالك اولان وقعه يه حاضر اولمديغه
سهمه مالك اوله مز بلكه دار الحربه فارسا دخولى وقعهده فارسا حصولى منزلنده در بو جهتدن عسكر مدد وقعهده
بولنمسه لر دخى غنائمده جيشله تشريك ايلمديك نكته سى اولدركه اعزازدين همان على قصد الجهاد دخول دار الحربله
مستبين اولور وقال على رضي الله تعالى عنه ما غزى قوم فى عقر دارهم الا ذلوا يعنى بر قوم اصل دارلرنده دوشمنلرى

مطلب كلام المترجم في شرح قول عمر هبلت الوادعي امه لقد اذكرت به

مطلب كلام المترجم في تفسير الدرب

وعقر الدار بالفتح وبالضم اصل المقام الذي عليه معول القوم ومنه حديث علي رضي الله عنه ما غزي قوم في عقر دارهم الا ذلوا كذا في المغرب

كلوب غزا اولنمديلر الا اول قوم خور و ذليل اولديلر وعنديمزده امرأه وصبى وعبد وذمى ايچون اسهام اولنمايوب
انجق قتال ايتسونلر ايتمسونلر احرار مسلميندن طائفهٔ مقاتله ايچون تعيين سهام قيلنور ومقاتله دن بشقه طائفهٔ نسا
اهل غزانك مجروحلرينه تدبير علاج ونان ونعمت طبخى ايله دفع احتياج ايچون خروج ايتمشلر ايسه رضخله اكرام
ومذكور بندن سائرلرى دخى قتال ايدرلر ايسه بنه رضخله بكام قيلنورلر لكن علماء شام مرأه وصبى وعبد ايچون
اسهامى التزام ورسول الله صلى الله عليه وسلم يوم خيبرده نسا وصبيانه اسهام بيوردقلرنده وارد اولان حديث
مكحول ايله اقامت دليله قيام ايلديلر اما بو خبرك صحتنده نظر واردركه يوم مزبورده قسمت غنائم بيك سكز يوز
سهم اوزره اولوب خيل دخى ايكيوز فرس بولنديغى مشهور واول بابده امرأه وصبى غير مذكوردر وبونلر دخى
قسمتده مساهم اوله لر ايدى نقلده كانت الرجال كذا وكذا والصبيان كذا وكذا والنساء كذا دينلمك لازم ايدى
زيرا بهائمدن خيل مذكور ايكن نسا وصبيانى اهمال امر محالدر وحديث مذكورك ضعفنه دليل كبار صحابه دن
مشتهر اولان نيجه قول جليلدر كه حضرت عمر رضي الله عنه ليس للعبد فى المغنم نصيب ديرايدى وابن عباس
رضي الله عنهما لا يسهم للنساء ولكن يحذين من الغنائم ديدى يعنى نسايه سهم ويريلميوب همان غنائمدن
برمقدار عطيه ويريلور وسعيد بن المسيب رحمه الله تعالى دخى جناب رسالتدن بويله روايت ايلدى وابو هريره
رضي الله عنه رسول الله عليه السلام عبد ونسا وصبيانه سهم ويرمزلر ايدى ديو روايت ايلدى وفضالة بن عبيد
رضي الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم مملوكنه سهم ويرمزلر ايدى ديدى ومرويدركه غلام
سيد الانام اولان شقران رضي الله عنه معيتلرنده غزوهٔ بدره حاضر اولمشيكن اكا سهم ويرمديلر لكن آنى اسرا اوزره
تعيين بيورملريله اصحاب اسرا اكا شورتبه مجازات عطيه ايلديلركه بنى هاشمدن آنده بولنان رجال ثمانيه دن
بريناك سهمنه مساوى اولدى وجناب مؤلف اول ثمانيه يى بو كتابده ذكر وتسميه قيلمشدر وعمير مولى آبى اللحم
رضي الله عنه دن مرويدر ديديكه حال مملوكيتمده غزوهٔ خيبرده حاضر اولدم رسول الله عليه السلام بكا سهم
ويرميوب همان خرثى متاعدن يعنى امتعهٔ رديه دن اعطا بيورديلر وبو بيانله متبين اولمشدر كه حديث مكحوله صحتى
تقديرى اوزره مراد انجق طوائف مزبوره يه يوم خيبرده اعطاء رضخ بيورديلر ديمكدر وبز دخى بونلره رضخ
ويريلور ديرزكه بونلر اتباعدر ومتبوعله تابع استحقاقده تسويه اولنماز اگرچه افراس دخى اتباعدر لكن مستحق سهم
اولان افراس اولميوب انجق صاحبلرى اولمغله تبع ومتبوع ميانده مساواتى مستصحب اولماز كذلك فعللرى
جهاد اولميان اهل ذمت دخى اتباع اولدقلرندن سهم ويريلميوب همان رضخ ويريلور لكن عطار رحمه الله تعالى
ديرايديكه امام اهل ذمتى غزايه كرها اخراج ايدرسه اجر مثللرينه مستحق اولورلر وابن سيرين رحمه الله ديرايديكه
آنلردن جزيه يى وضع ايدر ومراد لرى اعطاء رضخى بيان وسبب رضخ جانب مسلميندن كفايت وقتاللرى
ايدوكين اعلاندر لكن امام زهرى رحمه الله تعالى اهل ذمته سهم مسلمين ويريلور ديرايدى ورسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم يهوددن برجماعتله غزايه كيتدكلرنده سهام مسلمين كبى آنلره اعطاء سهم ايلدكلرى روايت اولندى
بواختلافه بناء امام محمد رحمه الله تعالى ديمشدركه بر والى طوائف مذكوره يه سائر مسلمين كبى اسهام قيلسه حكمى
نافذ اولور حتى خلافنى رأى ايلين والى آخره رفع اولنسه اوزرينه امضاسى واجب وابطالى باطلدر زيرا والى اول
فصل مجتهد فيهده امضاى حكم ايتمشدر كه بالاجماع نافذدر وابطالنده مخالفت اجماع اولمغله غير جائزدر
واول اجير كه آنى برغازى خدمت ايچون استيجار ايتمش اوله نيل سهمه سزاوار اوله مز زيرا بو خروجى اوزره اخذ مال
ايتمكله غنيمتدن برشيئ استيجاب واستحصال ايده مز بو بابده اصل اصيل روايت اولنان حديث جليلدر كه
عبد الرحمن بن عوف رضي الله عنه اوچ دينار ايله براجيرى استيجار قيلوب صكره اجير سهم غنيمته طلبكار اولدقده
رسول الله صلى الله عليه وسلم هذه الدنانير حظك فى الدنيا والآخرة قول شريفلريله زرافشان گفتار اولمشلردر
وعكرمه رحمه الله دن مرويدركه برغزوه ده معيت نبويه ده براجير وار ايدى اكا سهم ويرمديلر وابن عباس رضي الله
عنهمادن اجيره سهم ويريلور ديو مرويدر لكن تأويلى اولدركه اجير استيجار اولنديغى عملى ترك وقتال ايدرسه
استحقاق اجرت فائت واستحقاق سهم ثابت اولور واگر بويله ايتمزسه حكم منعكس اولور آنك حالى عسكرده
بولنان حال تاجر ايله متفقدركه قتال ايدرسه سهمه مستحق ايتمزسه غير مستحقدر والله اعلم

باب سهمان الخيل فى دار الحرب * يعنى دار الحربده افراسك سهامنى محل تفصيل وافهامدر بز قريبا بيان ايلديك كه
بعد مجاوزة الدرب فرسى هالك اولان سهم فرسانه مالكدر مؤلف همام قصد افهامله ديركه كورمزميسنكه قتالده
فرس غازينك قوائمى قطع يا قتل اولنسه اصابت غنائم صكره راجل قالديغى حالده متحقق ايسه ده ينه سهم

لكن تغلب رجاله نسا وصبيان اعداد رجاله ادخال قيلنق ممكن اولمغله ضعف حديثى بالله جواب آخره عطف عنان اولندى

آبى اللحم حضرتلرى صحابى مشهوردر كه اسمى عبد الله بن عبد الملك بن عبد الله بن غفاردر ... وآبى اللحم اسم اطلاق اولنمسى ... لحم اكلندن امتناع ايدر ايدى ...

فرسانه مستحقدر كذلك اعدا فرسنى اخذ واحراز ايلسه لر ينه اكا سهم فرسان افراز قيلنور زيرا بوجهتله سهم فارسدن
محروم قيلنسه ناس افراس اوزره قتالدن امتناع واول جهتله بطلان سهملرندن خوفه اتباع ايدرلر حال آنكه
لايق امام انجق مزيد تحريض مسلمينى موجب اولان فعله اهتمامدر وهم استحقاق على قصد القتال دارالحربده
التزام مؤنت فرسه مربوطدر يوقسه بالفعل فارسا مباشرت قتاله مشروط دكلدر كورمزميسنكه قتاللرى
ابواب حصون يا سفائن يا مداخل ما مثللو بعض مضايقده روغما اولسه آنده فارس فرسندن نزول ايتمشيكن ينه
سهم فرسانه موصولدر وخيبر برقاچ حصوندن عبارت اولوب مسلمين آنى راجلا فتح ايتمشلر ايكن سيد الانام
عليه الصلوة والسلام ينه فرسانه سهملرين انعام بيورمشلردر مقدمات مزبوره دن التزام مؤنت فرس معتبر اولوب
اوزرنده قتال معتبر اولمدبغى عنديمزده مقرر اولمشدر واكر فرسنى صيانت وآريه يعنى معلف اوزره معسكرده
ربط وحمايت وكندو قتاله راجلا مباشرت قيلسه ينه سهم فرسانه اصابت قيلر پس قتالده فرسى تلف اولدقده
استحقاق سهم فرسان بالاولويه نمايان‌در واكر دارالحربه راجلا دخول ندكره اشتراء فرس برله فارسا قتاله مشغول
اولسه انجق سهم رجاله يه موصول قيلنور لكن ابن مبارك رحمه الله تعالى روايتنده سهم فرسانه استحقاق
وارد اولمشدر زيرا قتال ايچون دارالحربده مؤنت فرسى التزام ايتمشدر وهم تجاوز سرحد حكما منزله قتالده ايكن
آنكله سهم فرسانه مستحق اولنجه فارسا حقيقت قتاله استحقاقى بالاولويه متحققدر وجه ظاهر الروايه
اولدركه سبب استحقاقك انعقادى انجق تجاوز سرحد ايله پيدا وشخص مفروض ايچون انعقاد سبب
سهم راجل هويدا اولمغله صكره تغييرى ناسزادر نكته سى اولدر كه امام ايچون غزاتدن هر برينك
هر وقتنده رعايت حالى موجب مشقت بسيار اولمغله لاجل التيسير حال تجاوز سرحد واجب الاعتبار اولمشدر
زيرا عادت معروفه دركه عرض جيوش انجق حال دخول وخروجده واقع اولور بنابرين عند الدخول دفترده
فارس قيلنان سهم فرسانه وراجل قيلنان سهم رجاله يه استحقاقلرى مقرر صكره حاللرى متحول اولسه ده غير معتبردر
واكر ضعف كبر يا خود عجز صغردن ناشى اوزرنده قتاله مطبق اولميان برفرسله داخل اولسه ادخال ايلديكى
فرسى صالح قتال اولمامغله اول كمسنه راجلا داخل وسهم فرسانه غير واصلدر زيرا بونك حالى بغل وحمار وبعير ايله
داخل اولنلردن دون اولوب بيان سابق اوزره آنلر انجق سهم راجله واصل ايكن بودخى انجق اكا متوصلدر
اما حين دخولده فرسى مطبق قتال اولمامق اوزره مريض اولوب وصحت بولنجيه دك مسلمون نائل غنائم اولميوب
صحت ندكره اخذ مغانم ايلسه لر بونده مقتضاى قياس انجق سهم راجل اقتباسيدر زيرا سرحدى تجاوزنده
قتاله صالح فرسى بولنميوب صكره صحت كلدكده صالح قتال اولمغله بعد الدخول اشتراء فرس مركوب ايلين ياخود
بركره صغيره ايله دخول ايدوب دارالحربده طول اقامتله كسب صلاحيت ركوب ايلين كمسنه لر منزلنده نازل
ورجال رجاله ده داخل اولمشدر لكن مؤلف صاحب احسان بو بابده ميل استحسان ايدوب ديركه صحت فرسدن
مقدم ومؤخر اصابت اولنان جميع غنائمده سهم فرسانه رسان قيلنور زيرا اول فرسله دخول والتزام مؤنتى انجق
اوزرنده قتال ايچون ايدى وفرس دخى صالح قتال ايكن برعارض مشرف الزوال برله اوزرنده قتال متعذر اولمشيدى
صكره اول عارض زائل اولدقده من اصل حاصل اولمامش كبى اولدى اما كره صغيره بشقه‌در كه كره فى الاصل
صالح قتال دكل ايدى صكره دارالحربده طول لقا مثله هنوز صالح قتال اولمغله صاحبى دارالحربده اشتراء
فرس ايلين كمسنه ايله همحال اولمشدر توضيح فرق اولدركه زوجه صغيره عن اصل خدمت زوجنه صالحه اولمامغله
زوج اوزره ايجاب نفقه ايده ميوب مرضى مانع جماع اولان زوجه مريضه فى الاصل خدمتنه صالحه اولوب
مجرد عارض مشرف الزوال برله متعذر اولمغله استيجاب نفقه ايدر فرس دخى عند مجاوزة الدرب مريض يا اعرج
بولندقده ينه بويله‌در اما ضعف فرس كبرسندن ايسه مشرف زوال اولمامغله حكمى بشقه‌در واكر برمسلم دارالحربه
فارسا دخولندنصكره فرسى قتل اولنوب قبل اصابة الغنائم كندو دخى اسير اولدقدنصكره عسكر غنائمه
ظفر بولوب هنوز دار اسلامه اخراج ايتمدين اسيرلكدن فرار وعسكره ملتحق اولسه ينه سهم فرسانه مستحقدر
زيرا عند مجاوزة الدرب انعقاد سبب استحقاقده مسلمينله برابر ودار اسلامه احراز غنائمده مشاركتى مقرر اولمغله
حكما هيچ مفارقت ايتمش كبى قيلنور كه ابتلاى مفارقت عارض مشرف الزوال ايله اولديغندن هيچ اولمامش كبى قيلنور
اما جيش اول خارج وجيش ثانى داخل اولدقدنصكره فرار ايله آنلره واصل اولسه بعد الوصول اصابت
ايلدكلرى غنائمدن سهم راجله داخل اولوب قبل الوصول اصابت ايلدكلرنده هيچ مداخل اوله مز زيرا انعقاد
سبب استحقاقده بوجيشله برابر بولنميوب كندو ايچون منعقد اولان سبب دخى جيش اول دار اسلامه خروج ايدوب

كندو

مطلب دخل بفرس مريض

مطلب نفقة الصغيرة والمريضة

كندو معيت ايتمكله زائل واول استحقاق باطل وجيش ثانى يه لحوقله انعقاد سبب استحقاق هنوز حاصل
اولمشدر بناء عليه بو وقت لحوقنده حالى معتبر اولوب راجل ايسه سهم رجاله يه ملتحق وفارس ايسه سهم فرسانه
مستحق اولوب شول كمسنه منزلنده اولور كه دارالحربده اسلامله جيشه التحاق ياخود دارالحربده تاجر مستأمن
ايكن جيشه التصاق ايليه بو جهتدن لحوقندن اقدم اصابت اولنان غنائمده شريك اوله مزكه حين اصابتده
سبب استحقاقى هنوز منعقد اولمامشدر مكر مسلمين صكره دن مبتلاى قتال اولوب اول شخص دخى تخليص
غنائم ايچون برابر مقاتله ايليه بو صورتده لحوقنده راجل ايسه سهم راجله مستحق اولور كذلك فارس ايسه سهم
فارسه مستحق اولور لكن شول شرطله كه راكب اولديغى فرسنى اهل حربدن اشترا ياخود اهل حرب اكا هبه
ايتمش اوله زيرا بو صورتلرده ملك خالصى اولوب آنكله فارس عد اولنور اما اول فرسى اهل حربدن طيب خاطرلرى
بولنمقسزين آلمش ايسه اول كمسنه راجل وفرسى فيئده داخلدر زيرا منعه جيشله احراز ايتمش اولمغله بين الجيش
مشترك اولان غنيمتدن اولوب كندو دخى غنيمتدن اولان فرسله فارس عد اولنماز كورمزميسنكه اول فرس اوزرنده
قتالى هنوز مشروع وحلال دكلدر واكر بر كمسنه العياذ بالله تعالى مرتد ودشمنه ملتحق اولدقدنصكره اسلامه كلوب
دارالحربده عسكر مسلمينه لاحق اولسه اول كمسنه جميع احكام مذكوره ده دارالحربده اسير اولوب ياخود اسلامه
كلدكدنصكره لاحق اولان كمسنه لر منزلنده در واكر طوائف مذكوره عسكره واصل اولمادين فرسلرى هالك اولسه
رجاله دن عد اولنورلر زيرا حقلرنده لحوق عسكر دار اسلامدن دخول ايدنلر حقنده تجاوز سرحد منزلنده در
مكر عسكر كندولره ردء وپناه اولوب لدى الاستغاثه مقتدر اغاثه اوله جق مرتبه ده معسكره قريب اولدقدنصكره
فرسلرى هالك اوله بو صورتده سهم فرسانه مالكلردر زيرا عسكره فرسله واصل اولمشلر يله كويا فرسلرى بعد المخالطه
هالك اولمشدر واكر برمسلم اذن امامله عسكرك اردنجه دارالحربه فارسا دخولندنصكره فرسى هالك وكندو
عسكره راجلا واصل اولسه ينه سهم فارسه نائل قيلنور زيرا دارالحربه فرس اوزره قصد غزا برله دخولى
استحقاق اصل شركتده لحوق جيش منزلنده در زيرا شخص مزبور اذن امامله داخل اولمغله مدد عد اولنوب
بيان سابق اوزره مدد استحقاق سهمده حاضر وقعه منزلنده اولديغى كبى فارسيت وراجليت كبى وصف استحقاقده
دخى اويله در واكر مسئله مرقومه ده امام بعد العسكر دارالحربه دخولدن ناسى منع ايتمش ايسه اول كمسنه نك همان
وقت لحوق عسكرده حالنه نظر اولنور زيرا بغير اذن الامام دخولنده لص مغير اولوب غازيا داخل اولمامشدر
كورمزميسنكه يالكز برشيئه ظفر بولسه تخميس اولنماز دخولى اذنله اولدقده تخميس اولنور وهم شخص مرقوم
جيشك لحوقندن اقدم مصابلرنده شريك اوله مز اذنله داخل اولان شريك اولور همان بو غير مأذون حال وقت
لحوقى معتبر اولمقده دارالحربده اسير يا اسلامه كلن كمسنه لر ايله برابردر زيرا انجق وقت لحوقنده غازى اولمشدر
واكر مسلمين با اهل ذمتدن معسكرده بولنان تجار فرسان اولوب معيت مسلمينده قتاله ابتدار ايلسه لر انجق حين قتالده
اولان حاللرينه اعتبار اولنور زيرا قبل القتال تجار اولوب غزاة اولمدقلرندن سبب استحقاقلرى انجق وقت
قتاللرنده منعقد اولوب اول حالده مسلميندن فارس بولنان سهم فارسه وراجل سهم راجله مستعد اولور كذلك
اهل ذمتدن فارس بولنان فارسلكى حسابيله وراجل راجللكى حسابيله رضخه ظفرياب قيلنور واكر اهل ذمت
اسلامى قبول وصكره قتاله ابتدار ايلسه لر ينه صفت استحقاق سهمده انجق وقت قتالده حاللرينه اعتبار اولنور
زيرا سبب استحقاقلرى حين قتالده منعقد اولديغندن دارالحربده اسير يا اسلامه كلن كمسنه لر ايله برابر اولورلر
واكر اهل ذمت كندو دينلرنده ايكن قصد قتاله عسكر مسلمينه التحاق ومعا مشركينله قتال بعده
اسلامى قبول ايلسه لر وقت لحوقنده فارس بولنان سهم فرسانه وراجل سهم رجاله يه موصول قيلنور
كذلك مسلمين ايله برابر قتال ايچون اهل ذمتدن فرسان ورجاله دخول واصابت غنائمدن مقدم يا مؤخر
اسلامى قبول ايلسه لر ينه حين دخولده راجللرى سهم رجاله يه وفارسلرى سهم فرسانه موصول قيلنورلر
لكن بعض فقهاء مؤلفك معارضه بو ايكى مسئله ده معترض اولوب ديديلر كه اهل ذمت ايچون قبل الاسلام
سبب استحقاق سهام منعقد الانتظام دكل ايدى زيرا اهل استحقاق دكللر ايدى وبدون الاهليه سبب استحقاق
منعقد اولماز بناء عليه كركدركه بعد الاسلام حاللرى معتبر اولوب دار اسلامدن داخللرينك تجاوز سرحدده
ودارالحربدن واصللرينك لحوق جيشده بولنان حاللرى مطمح نظر اولميه اما مؤلف والاجنابك آنفا بوكتابده ذكر
ايلديكى اصح وصوابدر زيرا اهل ذمت غنائمدن بعض اشيايه اهل استحقاقدر كورمزميسنكه قبل الاسلام رضخه
مستحقلردركه رضخ غنيمتدندر بومقدمه‌دن آشكاردركه انعقاد سبب استحقاقلرى همان على قصد القتال جيشه

مطلب اذا جر الفارس او الذمي

لحوق یاتجاوز سرحد ایله بدیداردر بعده غنائمی دار اسلامه احرازدن اقدم قبول اسلام ایتدکلرنده عند ابتداء
السبب صفت استحقاقده منزلهٔ مسلمینه تنزیل وسهام مسلمین آنلره تکمیل قیلنور زیرا صفت اصله تابع اولمغله صفت
استحقاق امثل استحقاق اوزره مبنی ومتابع قیلنور وعلی هذا اهل ذمت امداد جیش ایچون اذن امامله دار الحربه
دخول وقبل لحوق الجیش یاخود بعد اللحوق قبل احراز الغنائم اسلامی قبول ایلسه‌لر ینه سهام مسلمینه موصول
قیلنورلر واکر بر عبد مولاسیله برابر مأذونا بالقتال قصد اقتتاله فارسا دار الحربه داخل ومسلمین بعض غنائمه واصل
اولدقدنصکره مولاسی آنی اعتاق واول فرسی کندویه هبه ایدوب بعده براز غنائمه دخی نائل اولسه‌لر بو صورتده
کرکدرکه قبل العتق غانم اولدقلرندن مولاسنه اعطاء رضخ اولنوب رضخ دخی سهم رجاله‌دن زائد اولورسه‌ده
سهم فرسانه متواصل اولمیه زیرا عبد حکم رضخده ذمی‌یه مماثل ورضخ ذمی غارس سهم فارس مسلمه غیر معادلدر
زیرا عبد وذمیده بر مقاتل یوقدرکه احرار مسلمینده آنلردن اقوی بولنمیه تسویه قیلنسه لرق وکفر ایله کندولردن
اقوی اولان حر مسلمله تساویلری لازم کلور لکن عبد وذمی شو وجهله تفریق اولنورلر که عبدک مستحق اولدیغی
رضخ قبل العتق اصابت اولنان غنائمده عتق ایله متغیر اولمیوب ذمیده اسلامیله متغیر وصورمذ کوره‌ده تمام سهمه
استحقاقی متقرر اولور زیرا اسلام ذمی ایله ذات مستحق متبدل ومتعدد اولمیوب همان سهم ورضخه مستحق اولان
شخص واحد اولمغله اسلامی عند ابتداء السبب حکم موجودده قیلنمغه مستعددر اما عتق عبد ایله ذات مستحق
متبدلدر که مولاسی کندو فرسی ایله سهم فارسه مستحق اولدیغی کبی عبد ایله دخی رضخه مستحق اولان اولدر
و بعد العتق مستحق اولان انجق عبددر بو یله ایکن عتق عبد عند ابتداء السبب حکم موجودده قیلنسه استحقاق
مولانک بالکلیه بطلانه بادی اولور بناء علیه قبل العتق اصابت اولنان غنائمده حکم رضخ باقی و بعد العتق
اصابت اولنان غنائمده عبد سهم فرسانه مستحقدر دیو حکم ایلدیلک زیرا عند دخول دار الحرب انعقاد اصل
سبب وقتنده راکب اولدیغی فرس مولاسینک ایسه‌ده فارس بولنوب فرس عاریت اوزره داخل منزلنه نازل
اولمشدر یاخود بعد العتق مولاسی فرسی اکا هبه قیلدقده اشترونا جرا ایکن عسکره فارسا لاحق اولان کسنه
منزلنه نازلدر و بعد القتال سهم فارسه نائل قیلندی مؤلف مصبب الاجتهاد مسئلهٔ دیکر دخی ایراد ایدوب
دیر که کذلک ذمی ومکاتب فارسا دار الحربه داخل بعده مسلمین غنائمه واصل اولدقدنصکره مکاتب آزاد وذمی
اسلامله بهره‌دار اولوب بعده بعض غنائمه دخی متواصل اولسه‌لر غنیمت اولادن هر برینه رضخ فارس اعطا وثانیه‌دن
هر برینه سهم فارس اجرا قیلنور لکن شارح صاحب الافکار بو مسئله نک برشقنی انکار ایدوب دیر که بو جواب
ذمیده ناصوابدر که ما قبلنده ذمی مفروض جمیع غنائمده مستحق سهمدر دیو افاده ایتمشیکن شمدی خلافنی
اعاده ایلشدر اکرچه قول مذکور تناقض بیندر لکن بو مقوله غلط انجق کاتبدن صادر اوله جغی متبیندر وحق
ذمیده صحیح ومعقول بیان ایلدیکمز علتد بناء همان جواب اولدر و بعض فقهادیدیلر که بو جواب حق مکاتبده
دخی ناصوابدر زیرا مکاتب کندو کسبنه مستحق اولوب مولاسی مستحق اولمامغله عتق ایله ذات مستحق متبدل اولمیوب
حالی حال ذمی‌یه مماثل اولور حتی مؤلف همام بوندن صکره اشبو بابده ایکی موضعده علی وجه التنصیص بو معنایی
افهام ایلشدر لکن عبد بو یله دکلدر و بعض فقها دیدیلر که بلکه بو جواب حق مکاتبده عین صوابدر زیرا کسب مکاتب
کندو ایله مولاسی میاننده دائر وهر بری ایچون آنده حق تملک متقرردر کورمزمیسنکه عجز مکاتبله حقیقت ملک مولی
عودت واول وجهله تبدل ذات مستحق صورت بولور بنابرین غنیمت اولاده رضخه مستحق کوریلور امابعد العتق
سهم فارسه مستحق کوریلور فرسی حین دخول دار الحربده حقیقة ملکی دکل ایسه‌ده زیرا مکاتبدن ملک
یدی ثابت اولمغله فرسی فرس مستعاردن دوندکلدر وهم بعد العتق فرس ملکی اولمامغله راجل عد اولنسه
بعد العتق استحقاقی قبل العتق استحقاقندن دون اولمغه مؤدی اولور زیرا رضخ فارس بعضا سهم راجلدن زائد
اولور ومعلومدرکه عتق اکا زیادهٔ خیر ایدوب ازدیاد شر ایلمز بو جهتله بعد العتق سهم فارسه مستحق اولدیغی
عندیمزده محقق اولدی واکر عبد مزبور مولاسیله مجرد خدمتی ایچون داخل و بلا اذن قتاله مشتغل اولسه
مقتضای قیاس برشیئه نائل اولمامقدر زیرا کندو اهل قتال اولمیوب انجق اذن مولاسیله کسب اهلیت ایدر
اول دخی تحقق ایتمشدر همان شول حربی مستأمن منزلنده درکه قتالی اذن امامه مقرون ایسه رضخه مستحق
دکل ایسه غیر مستحقدر و بالنظر الی الاستحسان اعطاء رضخله احسان اولنور زیرا اکتساب محض منافعدن
غیر محجوردر واستحقاق رضخ دخی محض منافعدندر بناء علیه مولاسندن بطریق الدلالة مأذون کبیدر ومسئلهٔ
مزبوره من جهة القیاس والاستحسان عبد محجور نفسنی ایجار وتسلیم عمل مسئله سیله سیاندر بعده مؤلف

اصابت پرداز غزو مکاتبی بیانه آغاز ایدوب دیر که مکاتب دخی قن محض کبی بلا اذن المولی غزایه کتمک غیر جائزدر
زیرا غزاسی هنوز مملوک مولی ایکن نفسنی هلاکه عرضی متضمن اولمغله عبد کبی بغیر اذن المولی مخاطرهٔ نفسه
متمکن اوله من اما تجارت ایچون دار الحربه خروجی بشقه‌درکه باب اکتسابدن اولمغله اوابده احراردن عد وحساب
اولنور حتی مولاسی عقد کتابنده تجارت ایچون دار الحربه عدم خروجنی شرط قیلسه شرطی لغو اولور و بز بو بحثی
کتاب المکاتبده بیان قیلدق لکن مکاتب بلا اذن المولی قتاله مبتلای محنت اولسه فارس یاخود راجل محنتی
مقداری رضخه نائل قیلنور زیرا بو فعلی اکتساب مال اولمغله عقد کتابت بو فعلی اکا اطلاق وترخیص قیلشدر
وحکم مزبور حق مکاتبده ثابت اولدقده بغیر اذن المولی قتال ایلین عبد حقنده دخی ثابت اولور واکر بر عبد مولاسیله
خدمت ایچون دار الحربه داخل بعده مولاسی آنی اعتاق واکا بر فرس هبه ایتدکدنصکره عسکره واصل اولسه
بو صورتده انجق عسکره حین لحوقنده بولنان حالنه اعتبار واول حینده فارس ایسه بعد اللحوق غنائم مصابه‌دن سهم
فرسانه وراجل ایسه سهم رجاله‌یه سزاوار قیلنور وقبل اللحوق اصابت اولنان غنائمده شریک اوله مز مکرصکره‌دن
ظهور ایدن دوشمنی اول غنائمدن دفع ایچون برابر قتال ایلیه زیرا لا علی قصد القتال دخولله سبب استحقاقی منعقد
اولمیوب انجق جیشه لحوقنده منعقد اولمشدر همان آنک حالی دار الحربده تاجر یا اسلامه کلن کسنه لرک حاللری کبیدر
واکر بر مکاتب بعد الدخول فی دار الحرب وقبل الخروج الی دار الاسلام آزاد اولوب یاخود بدل کتابتنی ادا قیلسه
آنک انجق حین دخولده بولندیغی حالنه اعتبار واول حینده فارس ایسه قبل العتق و بعده اصابت اولنان
غنائمدن سهم فرسانه وراجل ایسه سهم رجاله‌یه سزاوار قیلنور زیرا مولاسی غزایه اذن ویرسون ویرمسون خدمتی
اوزرینه واجب اولمامغله دخولی قصد قتالی موجبدر وقصد قتال حقنده معتبر اولمغله همان دخولله سبب
استحقاقی منعقد وقبل تمام الاحراز عتقله کمال حاله رسیده اولوب عند الدخول کامل الحال اولنلره ملحق اولمشدر
و بو بیانله نمایان اولمشدر که بوندن اقدم مکاتب حقنده نقل اولنان جواب ذمیده اولان جواب کبی انجق غلط
کاتب اولوب مؤلف مصبب الآرادن عدم صدوری بی ارتیابدر لکن عتق غنائمک بیع وتقسیمندن صکره حاصل
اولورسه کمال حالندن اقدم حق غانمین تأکد ایتمکله اول غنائمدن انجق رضخه واصل قیلنور زیرا بیع وقسمت
غنیمتده موجب تأکد حق اولمقده بمنزلهٔ الاحرازدر حتی بیع وقسمتله شرکت مدد منقطع اولور بو جهتدن
مکاتب مزبور غنائمی دار اسلامه احرازدن صکره اعتاق قیلنان عبد ایله مساوی اولور و بو بابده رضخ واجب
کسب مکاتب اولمغله کندو ملکی اولوب بعد العتق اکا تسلیم قیلنور واکر مولاسی دار الحربده ایکن آنکله حکم
کتابنده مخاصمه و بعض تقسیطلرنده قصور ایتمکله قاضی فسخ کتابتله محاکمه ایلسه بونده موجب قیاس دخولی
بغیر اذن المولی ایسه غنائمدن نسنه اختلاس ایتمکدر زیرا کتابت منفسخ اولمغله منعدم اصلی‌یه لاحق وحالی
بغیر اذن المولی قصد قتاله داخل اولان عبدک حالنه ملحق اولمشدر و بز قریبا بیان ایلدیلک که صورت عبدده
مقتضای قیاس رضخه دخی عدم استحقاقی ومقتضای استحسان رضخه استحقاقله اول رضخک ملک مولاسنه
التحاقیدر پس مکاتب دخی آنک کبیدر واکر مکاتب غازی بدل کتابتی ادادن عاجز یاخود وفا ایده جک مقداری
مالی موجود ایکن فوت اولسه نظر اولنور اکر وفاتی غنائمی تقسیم وبیع واحرازدن اقدم ایسه کتابتی ادا اولنسه دخی
کرک کندو وکرک مولاسی ایچون غنائمدن بر نسنه افراز اولنماز زیرا قبل الاحراز والقسمة والبیع موتله غنیمتدن
سهم غازی باطل اولور ایکن استحقاق رضخ استحقاق سهمدن اقوی اولمغله موت مکاتبله بطلان استحقاقی دخی
اولیدر واکر وفاتی قسمت وبیع واحرازدن متأخر ایسه غنائمدن رضخه استحقاقی متقرردر حالت مزبوره‌ده
موت احرار ایله سهمه استحقاقلری مستقر اولدیغی کبی انجق عاجزا فوت اولمش ایسه اول رضخی مولاسی اخذ ایدر
و بو صورتده رضخ مزبورده وفاء کتابت وار ایسه مولاسی آنی قبض ایدوب حریتی ایله حکم و بعد الموت حکم احرار
آنده اجرا قیلنور واکر کتابته وفا ایده جک مال آخر ترک ایتمش ایسه اول رضخ ورثه سنه ویریلور سؤال اولنورسه که عتق
حال حیاتنه مستند اولمغله اقتضا ایدر ایدیکه مکاتب مزبور حیاتنده قبل الاحراز منزل معتقه تنزیل واستحقاق سهمله
تبجیل قیلنه جوابنده دیرز که بو مسئله‌ده ائمهٔ حنفیه ایچون ایکی طریق یعنی ایکی مذهب واردر بر طریقده عتق حیاتنه
مستند اولمیوب انجق وقت اداء بدل کتابته دک حکم حیاتده قیلنور وطریق آخرده حیاتنه استنادی لاجل الضرورة
اولمغله کندوده ضرورت تحقق ایلین حکم کتابتده اثری ظاهر وماوراسنده غیر ظاهردر واستحقاق سهمده ضرورت
یوقدر واکر مکاتب مزبورک محلنده قتاله مأذون یا غیر مأذون بر عبد بولنوب قبل الاحراز والبیع والقسمة فوت اولسه

مطلب غزو المکاتب

صاحب سهم اولان حربك موتنه اعتبار ايله مولاسنى برشيئه سزاوار اوله مز سؤال اولنورسه كه فارس فرسيله
مستحق سهم اولدقدنصكره دارالحربده فرسى هلاك اولمغله سهم فارسى باطل اولمديغى كبى اقتضا ايدرايديكه
مولاسى عبدى سببيله مستحق رضخ اولمغله موت عبد ايله رضخنده حق مولى زائل اولميه جوابنده ديرزكه اويله دكلدر
بلكه بو بابده استحقاق اولا عبد ايچون ثابت اولوب صكره مولاسى كسب سائرينه تملك كبى بونده دخى خلف
اولمشدر نكته سى اولدركه عبد آدمى مخاطب اولمغله مستحق اولديغى نسنه يه مولاسى خلف اولمق اوزره سبب
استحقاق منعقد اولمغله اهليت اما فرس بشقه در كورمزميسنكه عبد بعد مجاوزة الدرب وقبل القتال فوت اولسه
مولاسى مستحق رضخ اوله مز لكن فرس بويله دكلدر واكر موتى احراز و بيع و قسمتدن صكره ايسه رضخى مولاسنه
ويريلور زيرا سبب استحقاقى تأكد ايتمكله موتيله باطل اولميوب وارث خليفۀ مورث اولديغى كبى مولاسى رضخنده
خليفه سى قيلنور بناء عليه قبل الاحراز مولاسى آنى بيع ايلسه تحول ملكيله اهليت استحقاقدن خارج اولمامغله
ينه رضخى باطل اولماز لكن مولاى اولنه ويريلور اكرچه بعدالاحراز بيعده وجهى ظاهردر اما فرض اذكور اوزره
قبل الاحراز بيعده وجهى اولدركه سبب استحقاق ملك مولاى اولده منعقد واصابتله اصل استحقاق ثابت اولمغله
سائر مكاسبى كبى رضخنده دخى بيعله حق باطل اولماز كورمزميسنكه عبد مأذون شرط خيار ايله برشيئ
اشتراء نصكره مولاسى عبدى بيع ايلسه اول نسنه بايع عبدك اولوب مشترى عبدك اولمازاما بعد البيع مسلمين
غنيمت اخرايه ظفر بولسه لر آندن نصيب عبد مشترى عبدكدر زيرا استحقاقى عند الاصابه ثابت اولوب
وقت اصابتده ملك مشترى اولمغله مستحق اولديغى نسنه يه تملكده مشترى اكا خلف اولور واكر احراردن
بركسنه عاقل ايكن دارالحربه داخل اولوب قبل احرازالغنائم معتوه اولسه غنيمتدن حصه سى منع اولنماز
زيرا معتوه ايسه ده هنوز اهليت استحقاقله حياتده ايكن احراز اولنمشدر اما قبل الاحراز موتى بويله دكلدر
واكر معتوه اولميوب العياذ بالله تعالى مرتد اولسه نظر اولنور اكر ينه مسلمين ايله داراسلامه چيقوب اسلامدن
امتناعله قتل اولنورسه نصيبى ورثۀ مسلمينه ميراث اولوب ذمى كبى اكا رضخ ويريلور زيرا مرتد كافر اصلى منزلنده
اولمغله احراز غنائم وقتنده اهل دار بمزدن اولديغندن انجق استحقاق رضخه اهل اولوب سهمه اهل دكلدر مؤلف
دقت بناه احسن الله تعالى مثواه ديركه بوقول منقول قبل احرازالغنائم ذمى اسلامه كلوب يامكاتب اعتاق اولنسه
سهم كامله مستحق اولدقلرينه دليل مقبولدر زيرا انجق غنائمى احراز يابيع يا تقسيم وقتنده بولندقلرى حاللرينه
اعتبار اولنور وشارح حقيقت بين اكرمه الله تعالى بفضله المبين ديركه جناب مؤلفك بوقوليله متبين اولمشدر كه
جواب سابق هم ذمى وهم مكاتب حقلرنده غلط بين و بيان ايلديكيمز وجه اوزره خطاء كاتب ايدوكى متعيندر
واكر مرتد مسفور بعد اصابة الغنيمه ردت اوزره دارالحربه لحوق بعده قبل الاحراز يا بعد الاحراز اسلامله
رجوع ايدرسه اول غنيمتدن برشيئه مستحق اوله مز زيرا بوصورتده حربى اصلى يه ملحق اولمشدر وحربى اصلى
بعدالاحراز وقبله اسلامله جيشه لاحق اولوب صكره مسلمين قتال آخره ملاقى اولمسه لر غنائملرنده شريك اوله مز
مرتد دخى بويله در ونيجه شريك قيلنور حال آنكه مسلمين آنك مالنه ظفر بولسه لر ايدى مالى دخى فئ اولور ايدى
وغنائمدن بعض اشيايى اخذ ودارالحربله احراز بعده قبول اسلام ايتمش اولايدى اكا مالك اولور ايدى
مقدمات مرقومه دن حربى اصلى كبى اولديغى بزه معلوم اولمشدر واكر مرتد مزبور غنائم داراسلامله احراز
ياخود بيع يا تقسيم اولندقدنصكره دارالحربه التحاق ايلسه نصيبى ميراث ورثه سنه الحاق اولنور زيرا غنائمده
حقى تأكد ايتمكله نصيبى اموال سائره سنده داخل و بوحالتده ردتله دارالحربه لحاقى منزل موتنه نازل اولمشدر
واكر برمسلم قبل احرازالغنائم مشركينه مأسور وحياتى معلوم ومشهور اولسه كركدركه قبل الاسر اخذ ايلدكلرى
غنائمدن حصه سى افراز وكلنجيه دك حفظ واحراز اولنه زيرا غنائمده حقى ثابت اولوب مجرد اسير اولمغله
داراسلامله وقت احرازده تقرر حقه اهليتى فائت اولمامشدر لكن بعد الاسر اخذ اولنان غنائمدن قطعا
نصيبى يوقدر زيرا يد اهل حربده مأسور بولنان حقيقة وحكما جيشه مقارن وغنائمى اخذ واحرازده عسكره
معاون اولمامشدر واكر اول اسيرك بعد الاسر حيات ومماتى نامعلوم ايسه همان غنائم تقسيم وتفريق اولنوب
آنك ايچون برنسنه توقيف وتمويق اولنماز زيرا تمام استحقاق انجق غنائمى داراسلامه اخراجله تحقق اولنور
والمفقود كالميت فيما يستحقه ابتداء حتى اذا مات قريب له لم يرثه ولم يوقف لاجله شئ فهذا مثله يعنى مفقود ابتداء
مستحق اوله جغى نسنه حقنده ميت حكمنده در حتى برقريبى فوت اولسه نه وارث ونه توقيف حصه سنه باعث اوله مز
واسير معهود مثل المفقود در وصورت مفروضه ده بعد التقسيم اسلامى اوزره ظاهر اولسه برنسنه يى استرداده

قادر

مطلب اشترى المأذون شيئا بشرط الخيار ثم باعه مولاه

مترجم فقير ديركه مفقودك حصه سى توقيف اولنمق اصل كتابده مذكور اولمغله ترجمه ده مسطور قيلندى لكن عامۀ كتب فقهده موتيله حكم اولنجيه دك مورثندن نصيب ميراثى توقيف اولنمق موجوددر وامام محمد رحمه الله تعالى دن بومعنى منقول وخلافى غير منقولدر والله اعلم منه

قادر اوله مز زيرا قسمتله حق غانمين متأكد وغنائمده ملكلرى ثابت وممهد اولمغله حق ضعيف غيرمتأكدى ابطال
ضرورت حالدندر واكر غنائم بيع يا تقسيم يا احراز قيلندقده اول مسلم بعض مصالح مسلمين ايچون دارالحربده
قالمش ايكن اسير اولسه بوصورتده نصيبى توقيف وتأخير اولنوب موتى ظاهر اولدقده ورثه سنه وحيا كلدكده كندويه
سوق وتسيير اولنور زيرا احراز و بيعله غنائمده حقى متأكد ومتقوى اولمغله نصيبنده حكمى مفقودك مال قديمنده
حكمى ايله متساوى اولمشدر والله تعالى اعلم

باب سهمان الخيل فى دارالاسلام والشركة فى الغنيمة * يعنى دار اسلامده قتالله اخذ اولنان غنائم مشركينده
سهام غانمين وشركت مسلمينه وجهله واقع اوله جغنى محل تبييندر چقان دارالحربدن برعسكر داراسلامه داخل
ومسلمين قتال ايدوب نصر وظفره نائل اولسه لر غنيمتلرى انجق وقعه ده حاضر بولنانلره واصل قيلنور
وخصوص مذكورده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه دن الغنيمة لمن شهد الوقعة وارد اولديغى مأثوردر
نكته سى اولدركه استحقاق انجق جهاد ايله در وداراسلامده مجاهد انجق وقعه ده حاضر بولنان كمسنه در
اما مسلمين دارالحربه داخل اولدقده جواب مسئله بشقه دركه آنده جيش مدد حاضر وقعه اولمسه لر ده غنائمده
شريكلردر زيرا دارالحربه على قصد الجهاد دخوله مجاهد اولمشلردر وهم دار الحرب موضع قتال اولمغله
هر كيم قصد قتالله آنده بولنسه حاضر وقعه حكمنده قيلنور اما داراسلام موضع قتال اولمامغله آنده مقاتل
همان وقعه ده حاضر بولنانلردر نظيرى اولدركه بركمسنه مسجد ايچنده امامدن بعيد ايكن اقتدا ايلسه اقتداسى
صحيحدر زيرا مسجد مكان صلوة اولمغله اول كمسنه هر قطعه سنده خلف امامده كبيدر اما صحراده اقتدا
بويله دكلدر واكر عسكر مسلمين بربلده يى فتحله داراسلام ايلدكدنصكره قبل قسمة الغنائم جيش مدد ملتحق اولسه
شركتنه مستحق اوله مزلر زيرا بلده يى داراسلام قيلملريله غنائملرى دارايله محرزه اولمغله داراسلامه اخراجدنصكره
لحوق مدد منزلنده اولمشدر حكمتى اولدركه مدد ايچون استحقاق شركت انجق احرازده مشاركتلرندن
نشئت ايتمشيكن بو بابده مشاركت ايتمشلردر كذلك دارالحربده غنائملرين بيع يا تقسيمدنصكره مدد لاحق اولسه
ينه شركته غير مستحقلردر زيرا شركت مدد انجق قبل تأكد الحق لحوقلرينه مخصوص ايكن بو بابده احرازكبى
قسمت يا بيعله حق غانمين مؤكد ومرصوص اولمشدر و بومسئله ده دليل حضرت صديق رضى الله تعالى عنه دن
حضرموت يمنده واقع اهل نجير حقنده روايت قيلنان اثر جليلدركه بزآنى السير الصغيرده بيان وتفصيل ايلديك
واكر اهل حربدن برعسكر داراسلامه داخل ومصيصه وملطيه كبى برمدينه يه واصل اولدقده اهاليدن برطائفه
خروج وقتالله مظفر اولسه لر غنائم آنلره مقرر واهل مدينه يه شركت غير ميسردر حتى اهل مدينه بزسزه رده
وپناه ايديك ديو دعوايه ابتدار ايلسه لر كلاملرينه اعتبار اولنماز زيرا شركت مصاب خاصۀ مجاهدين ايكن
آنلر مجاهدين اولميوب مسكنلرنده متوطنين اولمشلردر وهم نه اصابت ونه احرازده شريك وانباز دكللردر
اما اهل مدينه سلاحله آتلرينه بنوب باب مدينه يه قصد قتالله اقتحام وباب اوزره تزاحم ناس جهتيله بعضيسى
خروج و بعضيسى مدينه ده قيام اوزره ايكن ظفر بريله بكام اولسه لر جمله سى شركتله نائل مرام اولورلر زيرا
بوصورتده وقعه ده حاضر بولنمشلردر كورمزميسنكه عسكر مسلمين برصحراده دوشمنه مقابل اولوب ايچلرنده
انجق بعض قليل بالفعل مقاتل ايكن جمله سى وقعه ده حاضر بولنمغله شركت غنائمه نائل قيلنورلر بودخى اويله در
كذلك برمسلم سلاحله باب دارينه چيقوب پيشگاه بابده زحام مسلمين واقع اولمغله باب مدينه يه وصولنه مانع اولسه
اول دخى شركتله متمتعدر زيرا سلاحنى آلوب باب دارينى آچوب وصول قتاله زحامدن غيرى مانع بولنمادقده
اول كمسنه فارسا اوراجلا باب دارنده بلكه جوف دارنده طورسه دخى وقعه ده حاضر ومجاهد مجاهردر اما باب دارى
اوزرينه مسدود ايسه نيل غنيمتدن مردوددر زيرا منزلنده متحصن وقصد قتالله موضع قتاله توجهى غير مشهوددر
اما باب دارى مفتوح اولدقده بويله دكلدر مؤلف جليل بومسئله يى تعليلده ديركه اكر بومقوله يه ضرب سهمله
قضا اولنسه بوندن غيرى جوف خانه سنده عورتيله مشغول جماع اولان شخص بهائم طباعه دخى ضرب سهم
اقتضا ايدر اكرچه تقرير عزده تقدير سهم قيلنان وقلنميان بربرينه متقاربدر لكن بو بابده استحسانله متعارف ناسه
تمسك مناسبدر بناء عليه برطائفه سور مدينه يه چيقوب رمى سهام وصداى كلبانكله تحريض مسلمين وارهاب
مشركينه اقدام ايلسه لر بونلر وقعه ده حاضر ونوعاما جهادده مباشر اولملريله شركت غنيمتله بكام قيلنورلر
واكر امير برطائفه يه همان سور مدينه اوزره قيام ومسلمين منهزمين اولورلرسه اعدايى دخول مدينه دن منعه
اقداملة امر وتقرير ومسلمينه بروجهله اعانتدن نهى وتحذير ايلسه بومصلحته قيام ايدنلر شركت غنيمتله توفير اولنورلر

مطلب وقف فى المسجد بالبعد من الامام مقتد بابه

زيرا بونلر مسلمينك قوت وشجاعتن ودوشمنلرى مدينه لرينه ظفر بولمقدن امن وسلامتى موجب اولان اعماله مباشر واولوجهله وقعهده حاضر اولمشلردر بونده اصل اصيل رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن روايت قيلنان حديث جليلدر كه يوم احدده رماة سهامه مركزلرندن عدم انفكاكله فرمان ايلديلر وآنلر دخى وقعهده حاضر وغنائمه ظفر بولنسه ايدى اشترا كه قادر اوله جقلرى بلاشبهه ظاهر ايدى واكر مسلمين فرسلرين سرج ولجامله منزللرنده تهيئه واحضار وكندولر باب مدينه يه چيقوب راجلا قتاله ابتدار ايلسه لر انجق سهم رجاله يه سزاوار اولورلر زيرا تهيئهٔ فرس بروجهله اعمال قتالدن اولمامغله نه حقيقةً ونه حكما افراس اوزره اقتتال ايتمشلردر اما منزللرندن افراسله خروج بعده معركه ده نزولله راجلا قتاله مشغول اولسه لر سهم فرسانه موصول قيلنورلر زيرا وقعه يه فارسا حاضر اولدقدن صكره ضيق مقام ياخود خدمت قتالده مزيد جد واهتمام ايچون ترجلى التزام ايلمشلردر بناء عليه سهم فرساندن حرمانله ناكام قيلنمازلر كذلك يانده غلامى فرسنى چكه رك معركه يه راجلا حاضر اولان شجعان مستحق سهم فرساندر زيرا فرسنى يد غلامندن اخذ واوزرنده قتالى قابل اولمغله حكما فرسيله مقاتلدر اما فارسا حاضر اولوب بعده غلامى فرسنى امريله خانه سنه ايصال وكندو راجلا قتال ايلسه بو صورتده فرسنى موضع قتاله اصلا احضار ايتمش كبى اولمغله مستحق سهم رجالدر كورمزميسنكه اول كسنه فرس اوزره قتاله محتاج اولسه اكا قادر اوله مز واكر اهل حرب مدينه يه قريب اولميوب بلكه برقاچ ميل بعيد نده ترتيب عسكر ومسلمين دخى فرسان ورجاله چيقوب هزم وغنائمله كسب ظفر قيلسه لر بو صورتده حين قتالده فارس وراجل اولدقلرينه نظر اولنميوب همان فرسله خارج اولان سهم فرسانله مظفر قيلنور زيرا فرسنى معسكره احضار ايلدكده راجلا مباشرت قتال ايلسه ده فرسله قتال ايتمش اعتبار اولنور اما مسئلهٔ اولى بشقه در كه آنده فرسى منزلنده مضبوط وآريه وطويله سنده مربوط اولمغله نه حقيقةً ونه حكما فرسله مقاتل اولمامشدر واكر مسلمين مقابلهٔ مشركينده ترتيب صفوف ومشركينى قتال الله معسكرلرندن مهزوم ومصروف قيلدقلرنده بعض مسلمين فرسلرين معسكرده تركله تعاقب وراجلا قتاللرينه تواثب ايلسه لر نظر اولنور اكر مشركين منهزمينه وصوللرى معسكرده قالان مسلمين آنلره اعانت وفرسلريمزى ارسال ايديكز ديو كبر وخبر ارسال ايلسه لر بعث افراسه همت ممكن اولان موضعده واقع اولمش ايسه معسكرده قالان مسلمين دخى غنائمده داخل ومعقبلرك فارسلرى سهم فارسه نائللردر زيرا معسكر موضع وقعه يه قريب اولمغله جمله سى وفرسلرى حكما وقعه ده حاضر مرتبه سنده ترتيب اولنور واكر وصوللرى معسكردن محل بعيدده ايسه معسكرده قالانلر شركتدن تبعيد اولنورلر كذلك معقبلر دخى اول معركه ده فرسى اوزره حاضر اولمدقجه اخذ سهم فارسه قادر اوله مزلر زيرا آنلر فرس اوزره قتاله مقتدر اوله مديلر كورمزميسنكه اول معقبين دوه لره بنوب مشركينك آردنجه نيجه ايام كيتسه لر ينه رجاله دن تعداد اولنوب معسكرده قالان فرسلرينه اعتداد اولنماز زيرا دار اسلامده استحقاق غنيمت حضور وقعه يه منوط اولمغله كرك شخص مستحق وكرك فرسى كبى آلت استحقاق حقيقةً وقعه ده حضور ياخود اعانتلرى ممكن اولوب رده وپناه اولمق وجهى اوزره قريب اولمغله حكما وقعه ده حضور ايله مشروطدر بو ايكى صورت مفقود اولدقده اول كسنه ياخود فرسى حاضران وقعه دن غير معدوددر واكر مدينه دن معسكره خروجندن صكره فرسى هالك اولسه قتاللرى معسكرده ياموضع قريبده ايسه ينه سهم فارسه مالك اولورز يرا معسكرده فارسا حاضر وفرسله مجاهد مجاهر اولمشدر وبو بابده معسكره فارسا داخل اولمق قتال دار الحربده سرحدى فارسا تجاوز منزلنه نازلدر واكر معسكره راجلا چيقوب هنوز ملاقى قتال اولمدين خانه سندن فرسنى استجلاب ياخود شرا ايله بر فرس استصحاب ايلسه ينه سهم فارسله كامياب قيلنور كذلك قتال ايچون ايكى طرف ترتيب صفوف ايتدكده راجل ايكن صكره فرسى كلوب ياخود اشترا ايلسه ينه سهم فرسانه نائل قيلنور زيرا معتبر اولان انجق شهود وقعه در وحقيقت شهود دخى انجق عند القتال واقعه در وحضور معسكر حكما مقام شهودده قائم اولسه دخى اسقاطله اعتبار حقيقته مقاوم اوله من اما استصحاب فرس بعد اشتداد القتال حاصل اولسه انجق سهم راجله واصل قيلنور زيرا شهود وقعه حقيقةً وحكما راجل ايكن حادث اولدقدن صكره استصحاب فرس تغيير حالنه باعث اولماز كورمزميسنكه مسلم راجل ايكن بعض مشركينى قتل وفرسنى اخذ واوزرينه بنوب قتال ايلسه انجق نائل سهم رجالدر واكر مسلمين شغل قتالده ايكن قبل انهزام الاعداء بعض مسلمين فوت يامقتول اولسه شركت غنيمته دخول ايتمز زيرا قبل قتالله اصابت غنائم ناتمامدر كه هنوز مشركين منعه لرنده مالليرندن دفع اضداد لرينه قيام اوزره در اما قتل ووفاتى بعد الانهزام ايسه غنيمتدن اكا تعيين سهام قيلنور زيرا قتال دار اسلامده واقع اولمغله انهزام اعدا مؤكد سبب استحقاق

الآرية الآخية وهى عروة تجعل يشد اليها الدابة فى غيبتها فاعول من تأرى بالمكان اذا اقام فيه هذا قول العرب وعند العامة هى المعلف وهو مراد الفقهاء كذا فى المغرب منه

واول غنائم دار ايله محرز حكمنه الحاق اولنور وبز قريبا بيان ايلديك كه بعد الاحراز فوت اولان مجاهدك نصيبى ابطال اولنماز بو دخى اويله در واكر بر مسلم راجل بعد اشتداد القتال هبه ياشترا برله بر فرسه نائل واوزرنده قتال ايدوب مسلمين دخى غنيمتله دونوب معسكره واصل اولسه لر اول مسلم انجق سهم راجله متوصلدر زيرا معتبر اولان حال حضور وقعه در وحضور وقعه ابتداء قتالده واقعدر واول حالده راجل بولنمشدر اما مسلمين ايرته سى كونده قتاله عودت وبو دخى فارسا معيت وغنائم جديده يه اصابت ايلسه لر بونده سهم فارسه كسب لياقت ايدر زيرا وقعهٔ اولى بر يوندن كف يد ايتدكده منقضى اولمغله وقعهٔ ثانيه اكا مغاير وبو دخى آنده فارسا حاضر اولمشدر كورمزميسنكه وقعهٔ اولاده قبل القتال فرسه نائل اولايدى غنائمدن سهم فارسه واصل اولور ايدى وقعهٔ ثانيه دخى بويله در واكر مشركينله قتالده مسلمين ظفرياب غنيمت اوله ميوب تاكه مدينه دن فرسان ورجاله بر قوم مدد ورود وورالرنده پناه اولمق اوزره وقوف ياخود محاربه ده معيتله بذل مجهود ايتمكله مسلمين غنائمه اصابت ايلسه لر اول قوم غنائمده تشريك وفارسلرينه سهم فارس وراجللرينه سهم راجل تمليك اولنور زيرا قبل اصابة الغنائم وقعه ده حاضر اولملريله جيشله برابر خارج كبى اولمشلردر كذلك اول قوم مدد معسكره كلوب آنده اقامتله موضع قتالده معيت ايتمسه لر ياخود اعانت عسكره قادر اوله جقلرى محل قريبده معسكر آخر ترتيب وآنده اقامت ايلسه لر ينه تشريك اولنورلر زيرا منزللرندن قصد جهاد ومعيت قتالله نيت امداد اوزره مفارقت ايتمشلردر وقبل اصابة الغنائم اعانتلرى ممكن اوله جق موضعه واصل اولملريله عسكره رده وپناه اولمشلردر ورده وپناه استحقاق مصابده مباشر قتال كبى اولديغى بى اشتباهدر كذلك اهل عسكر قبل ورود المدد بعض غنائم وبعد ورودهم ينه بعض غنائمله مغتنم اولسه لر ينه جمله سنده شركت مددى مستلزمدر زيرا بين الفريقين مادامكه قتال قائم اوله اصابت غنائم تام وسالم اوله مز كه مشركين ايادى مسلميندن تخليص اموال لرينه سعى واشتغال اوزره لردر واول وآخر مجموع غنائمى اخذ واغتنام انجق قوت ردله تمام اولمشدر اما بعض غنائمله اغتنامدن صكره قتالدن كف يد برله هر فريق كلوب معسكرينه لاحق اولدقدن صكره جيش مدد كلوب ملتحق اولسه اول غنائمده شركته مستحق اوله مزلر زيرا بو غنائمه اصابت حقيقةً فريقينك تفرق وامتيازى وحكما قتاللرى دار اسلامده بولنمغله دار اسلامله احرازى برله رسيدهٔ تمام وبو وجهله حقيقةً وحكما احرازدن صكره عدم اشتراك مدد مالا كلامدر اما ايرته سى كون قتاله عودت وبعض غنائمه اصابت قيلسه لر جيش مدد قتال ايتسون ايتمسون بو غنائمده مشاركت ايدرلر زيرا آنلرده وقعه ده حاضر اولوب احراز غنيمت يه قتاله مباشرت ياخود رده جيش اولملريله قرب وقوتلرندن حاصل اولمشدر واكر ايرته سى كونده عسكر ينه قتاله عودت وانهزامله خندقلرينه معاودت ايتدكدنصكره لشكر مدد تعاقب ايلين مشركينى منع وهزمله اوزرلرندن دفع ايدوب بعده بزلر غنائم اولادن قتال ودفع اهل اشتراك ايلديك آنده دخى اشتراك ايده رز ديسه لر كلاملرينه التفات اولنماز زيرا اول غنائم بو قتالدن اقدم دار اسلامله احراز اولنمشدر ودار ايله محرزه اولان اموال غنائمدن دفع اعدا ضمننده قتال همان جيشك لابس اولدقلرى ثياب واسلحه لرندن دفع ايچون قتال كبى اولمغله ايجاب شركت عديم الاحتمالدر حتى مشركين هنگام هزم عسكرده اول غنائمى اخذ ايدوب بعده لشكر مدد يدلرندن تخليص ايلسه لر ينه عسكر اوله اوزره رد وآنلره تخصيص اولنور زيرا دار اسلامله احرازده تأكد حقلرى متحقق واموال قديمه لرينه ملتحق اولمشدر وهم مشركين اخذ ايتديلر ايسه ده دارلو ايله احراز ايتمدكلرندن كافى السابق حق اولين آنده متحققدر اما حادثه مز بورهنك دار الحربده حدوثى بشقه دركه آنده احراز منعدم اولمغله حق مسلمين غيرمتأكد واحراز اهل حرب بمجرد اخذ ايله تمام اولديغندن آندن حق اولين باطل اولوب هنوز اصابت ايلدكلرى غنائمه التحاق ايلديكندن شركت مدد التزام اولنور واكر اعدا دريادن سفينه لر ايله اهل اسلام صولرينه كلوب مسلمين دخى سفينه لره راكب وبره چيقوب قتال ايلمك ملاحظه سيله سفائنده استصحاب افراسى مرتكب اولوب صكره بحرده قتال وبعض غنائم اغتنام ايلسه لر كركدر كه سهام خيل ورجاله اوزره اقتسام ايده لر زيرا جهاد ايچون مؤنت فرسى التزام ايليلر اوزرنده قتاله قادر اولديغى موضعده راجلا قتال ايتدكده سهم فرساندن حرمانله ارغام اولنمازلر كورمزميسنكه اعدايه بعض مضايق برده ياخود باب حصنده اتصال وفرسلرندن اينوب راجلا قتال ايتسه لر نكته مزبوره يه بناء بالاستحقاق سهم فرسانه ايصال قيلنورلر بناء عليه مسئلهٔ مزبوره ده فرسلرين سواحل ارض اسلامده تركسه بلافرس سفائنه راكب اولسه لر نظر اولنور اكر برده بو لنوب فرس اوزره قتاله محتاج اولدقلرى صورتده فرسلرين جلبه قادر اوليه جق مسافه ده فرسلرندن بعيد

اولمشلر ایسه نه آنلر سهم فرسانه مستحق ونه معسکرساحلده قالانلر شرکت غنائمه ملتحق اوله مزلر زیرا برده
بو وصف اوزره بولندقلرنده معسکرده تخلف ایلین فرس وانسان وقعه ده حاضر اولمادیغندن استحقاقی ثابت
اوله مزو بحرده بولنسه لر ینه بویله در واکرلدی الاستغاثه تمکن الاغاثه اوله جق مرتبه ده قریب ایسه لر بونده متخلفین
ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهام خیله لیاقت ثابتدرزیراموضع قتاله قربله موضع قتالده حاضرکبی اولوب
هزم اعدا برله ظفر مسلمین انجق معسکرده بولنانلرك قوتلریله ظاهر اولدیغندن مشارکتله مستظهر اولورلر
کورمزمیسنکه مشرکین ارض اسلامده برجزیره ده بولنوب عسکر مسلمینله میانلرنده عرض دجله مقداری مسافهٔ
یسیره وارایکن مسلمین سفائنله واروب ظفر یاب غنائم اولسه لر بعدالرجوع معسکرساحلده قالانلرك اشتراکی لازمدر
وصورت مذکوره دخی بویله در وعلی هذا مشرکین داراسلامده غیاض طبرستان کبی برمبشه یه دخول ومسلمین
فرسله تمکن اولمیوب راجلا حلول ایلسه لر ینه نظراولنوراکرقتاللری صهیل فرسلری استماع اولنه جق مرتبه ده
قریب معسکرده ایسه اهل معسکر ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهم فرسانه لیاقت ثابتدرکه موضع قتاله
قربله حاضرکبیلردر واکراول مبشه ده اعدانك اردنجه امعان سیرایتملریله قتاللری لدی الاستغاثه معسکردن اغاثه
تمکن اولمیه جق موضعده ایسه معسکرده بولنان فرس وانسان موضع قتالدن بعید اولملریله حقیقهٔ وحکما
وقعه ده حاضراولمدقلرندن شرکت مصابله مستظهر اوله مزلر کذلك مشرکین ارض اسلامده فرسله دخول
وصعودی ممکن اولمیان برقلعه یاخود جبلده تحصن ایتملریله مسلمین راجلا دخول وصعود یاخود برحصنده
تحصن وخندقنده اجراء میاه ایدوب اطراف حصنی دریاچه کبی ایتملریله مسلمین سفینه لر ایله اول حصنه ورود
ایدوب فتحله اخذ غنائم ایلسه لر اهل معسکرشرکتله واصحاب خیل سهم فرسانله مغتنم اولورلر زیرا ظفرعسکر
قربده بولنان قوت اهل معسکرایله در مکراهل معسکرده مغیث اولمیه جق رتبه ده بعید ایسه لر شرکتدن
ناامید قیلنورلر زیرا بو بابده اصابته قدرتلری قوت اهل معسکرایله اولمیوب انجق قوت نفسلریله اولمشدر وغنائم
مجرد داراسلامله محرزه اولمغله اصابتلری معسکره رجوعدن اقدم تمام اولمشدر کورمزمیسنکه خصوص مرقوم
دارالحربده واقع اولوب بعده عسکر معسکره رجوع ایتمدن جانب آخردن داراسلامه خروج ایلسه لر اهل معسکر
وجه مشروح اوزره قربده بولنمادقجه دائرهٔ شرکته ولوج ایده مزلر داراسلامده وقوعی ینه بویله در انجق
دارالحربده اهل سریه دن فرسنی معسکرده ترك ایدنلر اخذ غنائم معسکردن بعیدده دخی متحقق اولسه سهم فرسانه
مستحق اولورلر امادار اسلامده قتال بشقه در زیرا دارالحربده سبب استحقاق مجرد فارسا تجاوز سرحد ایله
حاصلدر کورمزمیسنکه بعد التجاوز فرسی هالك اولسه ینه سهم فرسانه مالکدر وفرسنی معسکرده ترکی دخی
بویله در وفرسده معتبراولان معنای مزبورشخص مستحقده غیرمعتبردر کورمزمیسنکه عسکردن برشخص
دارالحربده فوت اولسه اکاسهم ویرلمز بوجهتدن معسکرده قالانلر صورت مفروضه ده شریك اولمیوب
اهل سریه دن فرسنی معسکرده ترك ایدنلر فرسیله سهم فارسه مستحق اولورلر اما قتال داراسلامده واقع اولدقده
سبب استحقاق انجق وقعه ده فارسا حاضراولمغه موقوفدر وفرسی وجه مشروح اوزره موضع بعیده ده
بولندقده وقعه ده همان راجلا حاضراولمش اولوب سهم فارسله مستظهر اوله مز والله اعلم بالصواب

* باب دخول المسلمین دارالحرب بالخیل ومن یسهم له منهم فی الغصب والاجارة والعاریة والحبس *

یعنی مسلمین دارالحربه مغصوب یامستأجر یاعاریه یاوقف اولان فرسله داخل اولدقده سهم فرسان مالك
وذی الیددن قنقیسنه رسان اولدیغنك موضع بیانیدر مؤلف صاحب التدبیر بومحلده شو ترتیب اوزره تقریر
ایدرکه سابقده بیان ایلدیك که امیر جیش دارالحربه داخل اولدقده کرکدرکه جیشنی کند و اوزرینه عرضله
بالطول والعرض دقت نظر وفرسان ورجاله سین اسملری و بابالری اسملری وشکل وشمائللریله تحریر دفتر ایلیه
زیرا سبب استحقاقلری اول حینده منعقد وتمکن اولمغله امیرهر برینك وقت مرقومده حالنی بیلکه محتاجدرکه
لدی الاقتضا بینلرنده حق اوزره حکم وقضا اکاتمکن اوله کذلك دارالحربدن ینه اول موضعه عود ایلرندم کرکدرکه
ینه برو جه محرر عرضله تحریر دفتر ایلیه زیرا تقسیم غنائم انجق دار اسلامه احرازدن صکره متقرر اولمغله
هربرینك وقت مرقومده دخی حالنی بیلکه محتاجدر که تقسیم اکا متیسراوله نکته سی اولدرکه کل یوم عرض
جیوش موجب مشقت بی انتها اولمغله همان اولاعند انعقاد السبب وثانیا عند تأکد الحق بالاحراز عرضله اکتفا
اولنور بعده برکسنه عرض اولده فارس ایکن عرض ثانیده راجل بولنسه کرکدرکه امیر اکا حال فرسندن
سؤال ایلیه اول کسنه دخی فرسم هالك اولدی یاخود مشرکین اخذ ایلدیلر یاخود قوائمنی قطع ایلدیلر دیرسه

قول مع الیمین آنك قولیدر زیرا انعقاد سبب استحقاقی معلوم اولمغله اول کسنه معروف الثبوت اولان امره متمسك
ورفیقلری فرسنی بیع ایلدی دیمکله سبب عارض ایله استحقاقی ابطال ایلین نسنه یی مدعی اول دخی منکر اولمغله
قول مع الیمین آنك قولیدر مکر اصحابی اول عارض مبطلی اثباته مستمسك اوله لر بوصورتده ایکی شاهد بوکسنه
قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدی دیو شهادت ایلسه لر استحقاقنی مسقط اولان سبب عارض جتله ثابت اولمش اولور
وبینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبی اولمغله اول کسنه قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدیکنی برلرمعاینه ایلسك
سهم فارسه مستحق اوله مز انجق ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن حسن بن زیاد رحمه الله تعالی روایت قیلدیغی
روایت شاذه ده مستحق اولور وثابت بالبینه دخی بویله در وبز بومسئله یی شرح مختصرده بیان ایلدیك وبو بابده
اول شاهدلر اهل عسکردن وتجاردن اولملری برابردر زیرا عسکرقبل القسمة غنیمتدن نسنه یه مالك اولمدقلرندن
شرکتلری شرکت مال بیت المال کبی شرکت عامه اولمغله آنکله شهادتلرنده تهمت تمکن ایتمدیکی مقرردر
واکر برمسلم قصد غزا ایله فرسیله دخول دارالحربه حاضر ایکن مسلم آخر قبل الدخول اول فرسی غصب
ودارالحربه ادخال ایلدکدنصکره مغصوب منه دار الحربده فرسنی بولوب اقامت بینه ایله استرداد ایلسه بونده
موجب قیاس انجق سهم رجاله یه استحقاق واستعدادیدر زیرا دارالحربه دخولنده لدی الحاجه اوزرنده قتاله قادر
اوله جق فرسی یدنده بولنمامقله سبب استحقاقی راجلا منعقد واسمی دیوان رجاله ده ثابت ومتقرر اولدقدنصکره
فرسی دارالحربده یدینه عودت وصکره دن اشتراء فرس ایتمش کبی اوزرنده قتاله کسب قدرت ایتمکله حالی متغیر اولماز
وبالنظر الی الاستحسان مستحق سهم فرساندر زیرا محلندن فارسا خروجه قتال ایچون مؤنت فرسی التزام
وفارسا قتاله دخی اهتمام ایتمکله بین الخروج والقتال فرسی مریض اولان کسنه منزلنه انزال اولنوب بوائناده فرس
اوزره قتاله قدرتی مزبل اولان عارض غصبله رجاله ده ادخال اولنماز کورمزمیسنکه اول کسنه دخول دارالحربه
مقدار نصف میل مسافه قالدقده قضاء حاجت ایچون فرسندن نازل اولدقده همان برکسنه اول فرسه سوار
ودارالحربه داخل اولوب صکره صاحب الفرس آردنجه راجلا دخول ویدندن اخذ ایلسه بومقدار ایله سهم
فارسدن حرمانه سزاوار اولورمی ینه کورمزمیسنکه قضاء حاجت ایچون نزولنده فرسی اورکوب دارالحربه داخل
واول کسنه آردنجه راجلا کیدوب دارالحرب ایچنده واصل اولسه ینه سهم فرساندن حرمانی قابلیدر ینه
کورمزمیسنکه اول حینده فرس اورکوب آنی برمسلم طوتدقدنصکره اوزرینه بنوب یاغیوب آنی دارالحربه ادخال
بعده صاحبی راجلا کیروب یدندن اخذه استعجال ایلسه سهم فرساندن محروم قیلنمغه مجال واریمدر وبفرد
مذکوربنك بومقدار ایله سهم فارسدن حرمانی مجیز اولدیغی کبی صورت اولاده دخی مستجیز دکلیدر لکن
صورت مزبوره ده دارالحربه راجلا دخول ایدوایکن عندالعرض امیره مرورایتدکده بن فرسله خروج ایتمشیدم
لکن یدمدن غصب اولندی دیوتقریر ایلسه کرکدرکه امیر آنی تصدیق ایتمیوب دفتر رجاله ده تحریر ایلیه زیرا
حقیقة راجل ایدوکنی کوروب بیلشیکن خبرمحتمل الصدق والکذب ایچون حقیقتی ترك ایده مز ودفتر رجاله ده
تحریرندن صکره اول کسنه فارسا مرور ایدوب امیره حین دخولده غصب اولندی دیو سکا تقریر ایلدیکم فرسم
ایشته بودر دیسه ینه تصدیق ایلیه زیرا سبب غیرمعروفله استحقاق سهم فارس ادعا ایلمشدر واستحقاقی قول
مجردیله ثابت اولمیوب اقامت بینه یه محتاجدر واقامت بینه ایتدکده ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبیدر واکرغاصب
اول غازیدن غصب ایلدیکی فرسی دارالحربه ادخال واوزرنده قتال ایدوب تاکه مسلمین غنائمله داراسلامه خروج
واتصال ایلسه لر اول غاصب سهم فارسه ایصال قیلنورزیرا مؤنت مغصوب صاحبنه رد ایتدیکجه غاصب اوزره
الزام اولنغله اول غاصب هم قتال ایچون مؤنت فرسی التزام وهم اوزرنده قتاله غرض قتالی تحقیق واتمام ایلمشدر
وفرس اوزره تمکن قتالده مغصوب ومملوك بینلرنده فرق محسوس یوقدر وسهم مرقوم انجق غاصب ایچون
لازم اولوب همان فرسی صاحبنه رد وایراث نقص ایتمش ایسه غاصب نقصان فرسی غارم اولور زیرا مستحق
اولدیغی سهمه انجق فرس اوزره قتال ایچون مستحق اولمغله مغصوبی ایجار واجرتنی اخذ ایلمك منزلنه نازلدرکه
آنده اجرت ملك غاصب اولوب مغصوب منه ایچون اجر اوزره سبیل اولمیوب همان فرسده ایراث نقصان ایتمش ایسه
انجق بدل نقصانی حاصل اولدیغی کبی مانحن فیه دخی اکا مماثلدر وبوصورتده صاحب الفرس ایچون انجق
سهم راجل تعیین قیلنورزیرا دارالحربده فرس اوزره قتاله اصلا قادر اولمامشدر وهم فرس واحد ایله ایکی کسنه
مستحق سهم کامل اولمق نامشروع اولمغله غاصب آنکله مستحق اولدقدنصکره استحقاق مالك ممنوعدر
اما صورت مفروضه ده فرسی دارالحربه صاحبی ادخال بعده غاصب غصب واوزرنده قتال ایتمش اولسه بونده

صاحب الفرس سهم فارسه ایصال قیلنور زیرا فرس اوزره قتاله قدرتی تجاوز سرحددن صکره غصبله زائل
اولمغله موت فرسله زوالی منزلنه نازلدر و بوصورتده غاصب ایچون انجق سهم راجل تعیین قیلنور زیرا اول فرسله
صاحبی فارس عد اولندقدنصکره شخص آخر دخی عد اولنماز وهم دارالحربده اشتراء فرس ایلین مستحق
سهم فرسان دکل ایکن غاصبك عدم استحقاقی بالاولویه نمایاندر واکرفرسی تجاوز سرحددن اقدم غصب ایدوب
دارالحربده فرس یدنده ایکن مسلمین اصابت غنائم ایلدکدنصکره صاحبی استحقاقله فرسنی اخذ ایدوب بعده
قتالله یاخود بلاقتال ینه غنائمه اصابت ایلسه‌لر غنائم اولاده غاصب ایچون سهم فارس تعیین اولنور زیرا دارالحربه
فارسا دخول واول غنائمه اصابتده فارسا قتال ایلمشدر وصاحب الفرس ایچون سهم راجل تعیین قیلنور زیرا
بیان مشروح اوزره فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز وغنائم ثانیه ده صاحب الفرس ایچون سهم فارس
تعیین قیلنور زیرا بووقعه دن اقدم فرسنی استرداد ایتمکله بعدالاسترداد حاصل اولان غنائم حقنده قبل القتال
استرداد ینه قیاس اولنور وغاصب ایچون سهم راجل تعیین اولنور زیرا صاحب الفرس بوغنیمتده اول فرسله فارس
عداولنمغله شخص آخر دخی عداولنماز وهم اول فرس یدندن دخول دارالحربدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله
اخذ اولنمشدر وفرس کندو ملکی ایکن بعد الدخول بیع ایدوب مشتری حق حادث مستحقله یدندن اخذ ایتمش
اولسه بعد الاخذ اصابت اولنان غنائمده فارسلکدن خارج اولنجه بوصورتده خروجی بالطریق الاولیدر کذلك
صاحب الفرس فرسنی اخذ ایتدکدنصکره مسلمین برقتاله دوچار وصاحب الفرس دخی غنائم سابقه دن دفع
مشرکین ایچون قتاله درکار اولسه ینه آندن همان سهم راجله سزاواردر زیرا بوقتالی انجق حق سابقندن دفع ضرر
لاحق ایچون اولوب غنائم سابقه ده حق دخی مقدار سهم راجل متحقق اولمغله بعدالقتال بونك حقی زیاده
واکمال وغاصبك مستحق اولدیغی سهم فارس تنقیص وابطال اولنماز واکر صاحب الفرس دخول دارالحرب
ایچون کلدکده فرسنی برمسلمه دارالحربده بونکله قتال قبل دیو اعاره ایدوب مستعیر فرسی دار الحربه ادخال
ایلدکدنصکره صاحبی نادم اولوب اصابت غنیمتدن اول یاصکره استرداد ایلسه صاحب الفرس بهر حال
همان سهم راجله کسب استعداد ایدر زیرا قبل مجاوزة الدرب بالاختیار فرسنی یدندن ازاله ایدوب عند مجاوزة الدرب
سبب استحقاقی انجق راجل ایکن منعقد ومتقرر اولمغله بعدالمجاوزه شراء فرس صورتی کبی استرداد فرسله دخی
متغیر اولماز و بومسئله قریبا استحسان ایلدیکیمز مسئلهٔ غصبه قیاس اولنماز زیرا آنده فرسدن یدینی ازاله سی بالاختیار
اولمادیغندن فرق مسئلتین آشکار در کورمزمیسنکه دار الحربه فارسا داخل اولدقدنصکره مشرکین فرسنی
اخذ ایلسه‌لر سهم فارسه مستحق وکندو بیع ایلسه غیرمستحقدر وفرقلری انجق زوال ملکی بالاختیار اولوب
اولمامقده در اما مستعیر قبل ردالفرس اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحقدر زیرا مجاوزهٔ دربله سبب
استحقاقی فارس ایکن منعقد واول غنائمه اصابت دخی فارس ایکن واقع اولمشدر وحکم مزبور تقریر مذکور اوزره
غاصبده ثابت اولنجه مستعیرده ثبوتی اولیدر و بعد الرد اصابت اولنان غنائمده سهم راجله مستحقدر زیرا یدندن
فرس دارالحربه دخولدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله اخذ اولنمق بعدالاخذ اصابت اولنان غنائمده فارس
اولمقدن آنی اخراج ایلمشدر واکرفرس عند المستعیر هالك اولسه مستعیر غنائم سابقه ولاحقده سهم فارسه
مالك اولور زیرا انعقاد سبب فارس ایکن واقع اولوب یدنده هالك اولنجه دك فرس آندن حق مستحقله اخذ
اولنمادیغندن مالك کبی اولمشدر واکرمشرکین اول فرسی یدمستعیردن اخذ واحراز بعده مسلمین اخذ ومستعیره
رد ایلسه‌لر کما کان یدنده باقی منزلنه نازل وقبل الرد اصابت اولنان غنائمده دخی سهم فرسانه واصل قیلنور واکر
صورت مفروضه ده مستعیر فرسی معیره رد ایدوب صکره بعض غنائمه اصابت اولنسه بوصورتده اخذ مشرکین
منزلهٔ عدمده نازل ومستعیر مسئلهٔ سابقه کبی سهم راجله نائل قیلنور واکرصاحب الفرس فرسیله ارض حربه
دخولندنصکره آخره اعاره ایدوب مستعیر دخی اول فرس هالك یااستهلاك اولنجه دك اوزرنده قتال ایلیوب
مسلمین آنك قتالندن اول یاصکره اصابت غنائم ایلسه‌لر بوصورتلرك جمله سنده صاحب الفرس سهم فارسه
مستحق اولور زیرا بعد دخول دارالحرب فرسنی قتال ایچون غیره اعاره ایله فرس اوزره قصد قتالدن خارج اولماز
امابیعی بویله دکلدر که بیعله قصدی فرسله تجارت اولوب قتال اولمدیغی ظاهر اولور وصورت مذکوره ده معیر ایچون
سهم فارس متبین اولدقده مستعیر ایچون سهم راجل متعین اولور زیرا فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز
وهم دارالحربده استعارهٔ فرس اشتراء فرسدن فایق دکل ایکن اشترا ایله دخی سهم فارسه لایق اوله‌مز واکر
صاحب الفرس قبل دخول دارالحرب اوزرنده قتال ایتمیوب مجرد رکوب ایچون فرسنی برکمسنه یه اعاره ایدوب

اول

اول دخی رکوب ودارالحربه دخولدنصکره صاحبنه رد ایلسه صاحب الفرس جمیع صور مذکوره ده فارس
عد اولنور زیرا دارالحربه دخولنده فرس اوزره قتاله لدی الاحتیاج قادر درکه هرنه زمان دیلسه استرداد فرسنه
مقتدر در علی الخصوص استرداد وفارسا قتاله ابتداد ایلمشدر بنابرین سهم فرسانه کسب استعداد ایلمشدر
ومستعیر جمیع صور مذکوره ده انجق سهم راجله نائل قیلنور زیرا فرسی قتال ایچون استعاره ایتمیوب رکوب ایچون
ایتمکله عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله غیرمقتدر در امامسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده مستعیر قبل الرد قتال ایدوب
غنائمه اصابت اولنسه فرس اوزره مقتدر قتال اولمغله سهم فرسانه ایصال قیلنور و بوقول واضح برله حق معیرده
دخی فرق مسئلتین متضح اولمشدرکه مسئلهٔ سابقه ده اول فرسله مستعیر فارس عد اولنوب معیر فارسلکدن
رد اولنمشدر اما بومسئله ده اعارتی انجق رکوب ایچون اولمغله مستعیر استحقاق سهمده فارس اولمیوب معیرنه زمان
دیلسه اخذه قادر اولمغله فارس قیلنمشدر بوصورتده مستعیر بعد دخول دارالحرب حق صاحب الفرسی انکار
وفرس بغدر دعواسیله اوزرنده قتاله ابتدار ایدوب مسلمین غنائمله کامکار اولدقدنصکره معیر اقامت بینه واخذ فرسله
استظهار ایلسه ینه جمیع صور مذکوره ده صاحب الفرس سهم فارسله نامدار قیلنور زیرا مستعیر انکار ایله غاصب
اولوب انکاری دارالحربده اولمغله فرسی صاحبندن ابتداء دارالحربده غصب ایتمش کبی اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك که
غصب مرقومله صاحب الفرس فارسلکدن خارج وغاصب فرسانده مندرج اولماز لر مانحن فیه دخی اویله در
واکر صاحب الفرس فرسنی دار الحربه دخول ایدنجیه دك برقاچ ایام رکوب ایچون برکمسنه یه ایجار بعده اصابت
غنائمدن اول یاصکره انقضاء مدت اجاره ایله اخذ فرسه ابتدار ایلسه صاحب الفرس بهر حال رجاله دن اعتبار اولنور
زیرا مستأجر ایچون حق مستحق ایجاب ایتمکله دارالحربه دخولنده اول فرس اوزره قتاله قدر تیاب دکلدر و بوجهتله
اعاره دن فرق اولنور بنابرین بعد انقضاء المدة استرداد ایلدکده هنوز اشتراء فرس ایدنلردن تعداد قیلنوب
فارس اوله‌مز ومستأجر دخی جمیع صورده رجاله دن اعتبار اولنور زیرا استیجاری رکوب ایچون اولوب قتال ایچون
اولمامغله لدی الحاجة فرس اوزره قدرت قتالی بدیدار اولمیوب حمل اثقال ایچون استیجاری منزلنده ایدوکی آشکار
اولمشدر وصورت مزبوره ده مستأجر برآی یا زیاده مدتده رکوب واوزرنده قتال ایچون اول فرسی استیجار
ایتمش اولسه صاحب الفرس مسلمین دار اسلامه خروج ایدنجیه دك اخذ اولنان جمیع غنائمده رجاله دن اعتبار اولنور
زیرا بیان سابق اوزره دارالحربه دخولنده غیر ایچون فرسنده حق مستحق بولنمغله صاحب الفرسك فرس اوزره
قدرت قتالی غیر متحققدر ومستأجر قبل انقضاء الاجاره اصابت اولنان غنائمده فارسدرکه دارالحربه فرسله داخل
وحقیقة وحکما اوزرنده قتاله قدرتی واصل واصابت غنائم حال بقاء قدرتنده حاصل اولمشدر و بعدالانقضاء
اصابت اولنان غنائمده راجلدرکه بعدالانقضاء فرس یدندن دارالحربه دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله
اخذ اولنمغله رجاله ده داخل اولمشدر واکرصاحب الفرس فرسیله دارالحربه داخل ومسلمین غنائمه واصل
اولدقدنصکره اول فرسی رکوب یاقتال ایچون مدت معینه ده آخره ایجار ایدوب مدت ایچنده مسلمین بعض غنائمه
دخی نائل اولدقدنصکره انقضاء مدتله فرسنی استرداد و بعد الاسترداد بعض غنائم دخی حاصل اولسه مستأجر
جمیع غنائمده راجلدرکه استیجار فرس بعد دخول دارالحرب شراء فرسدن اقوی دکل ایکن آنده دخی راجلدر
اما صاحب الفرس غنیمت اولاده فارسدرکه دارالحربه فارسا دخول ایدوب اول غنائمه فارس ایکن اصابت
اولنمشدر وایجار فرس بعد الاصابه بیعدن اقوی دکل ایکن آنده دخی فارسدر کذلك غنیمت ثالثه ده
دخی فارسدرکه ایجار ایله فرس ملکندن چیقمیوب هم وقت تجاوز سرحدده سبب استحقاقی منعقد
اولدقدنصکره وهم مدت اجاره منقضیه اولدقدنصکره اوزرنده مباشرت قتاله قادر اولمشدر اما غنیمت
ثانیه ده راجلدرکه فرس یدندن غیر ایچون ایجاب ایلدیکی حق مستحق ایله اخذ اولنوب اوزرنده قتاله قدرتی زائل
ومدت اجاره ده بیع ایتمش منزلنه نازل اولمشدر زیرا اجاره دخی بیع کبی اوزرنده قدرت قتالی ازاله ایدر کذلك
بعد انقضاء المدة مسلمین مبتلای قتال اولوب صاحب الفرس دخی فرسنی استرداد وغنیمت ثانیه دن دفع
اضداد ایچون اقتال ایلسه ینه آندن سهم راجله ایصال اولنور زیرا بوقتالی انجق سهمندن دفع اضداد ایچون
اولمغله حق ثابتنده باعث ازدیاد اولماز واکر برمسلم فرسیله دارالحربه قصد دخول ایتمش ایکن آنی مسلم آخر
غصب وادخال و بعدالادخال مسلمین بعض غنائمه اتصال ایدوب صکره مغصوب منه آردنجه کیتمکی ملاحظه
وکیدوب فرسنی اخذ واستحصال ایتدکدنصکره مسلمین بعض غنائمله دخی خوشحال اولسه‌لر صاحب الفرس
ایکی غنیمتده ده راجلدرکه دارالحربه راجلا داخل بعده آنده فرسنه واصل اولوب شراء جدید ایتمش منزلنه

نازل اولمشدر و بو مسئله اوائل بابده مذکور الاستحسان اولان مسئلهٔ غصبه مخالفدر که آنده نیت غزا ایله دخول دار الحربه قصد واهتمامی اولمغله لاجل القتال مؤنت فرسی التزام ایدوب دار الحربه قریب و دخوله حاضر اولدقده غاصب بلا اختیار یدندن اخذه اقدام ایلمشیدی بو جهتله بعد الاسترداد غصب عارض مورد عد مده ایراد اولنمش ایدی اما بونده نه قبل دخول دار الحرب ونه عند الدخول قتال ایچون مؤنت فرسی ملتزم اولدیغندن اصلا سلك فرسانه منتظم اولمیوب همان حین استردادنده ملتزم واول حینده شراء فرس ایدنلر سلکنه منتظم اولمشدر وصورت مفروضه ده غاصب قبل الاسترداد اصابت اولنان غنائمده فارسدر که داره فارسا داخل واول غنائم فارس ایکن حاصل اولمغله آنك ایچون سهم فرسان متقرر اولدقدنصکره فرس یدندن استحقاقله زائل اولدقده سهم ثابتی متغیر اولماز و بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمده راجلدر که فرس یدندن حقله زائل اولمشدر کذلك صاحب الفرس قتال ایچون آخره اعاره دنصکره نادم و بنفسه غزایه عازم اولوب مستعیره دار الحربده واصل واسترداد ایله فرسی یدینه داخل اولسه بو دخی جمیع احکامده صورت متقدمه به مماثلدر زیرا صاحب الفرس دار الحربه راجلا کیرمکله تا چیقنجیه دك راجلدر که قصد غزا ایتدکده فرسی یدنده بولنماوب مؤنت مستعار رد اید نجیه دك مستعیر اوزره اولمغله مؤنت فرسی ملتزم دخی دکلدر اما بو مسئله ده اعاره سی قتال ایچون اولمیوب انجق رکوب ایچون اولسه بو مسئله حق صاحب الفرسده مسئلهٔ متقدمه به مماثل یعنی جمیع غنائمده راجلدر اما حق مستعیرده مسئلهٔ متقدمه دن مفارق و بونده مستعیر جمیع غنائمده رجاله به ملتحقدر که استعاره سی انجق رکوب ایچون اولمغله فرس اوزره قدرت قتالدن محجوبدر وصورت مزبوره ده مستعیر غدر ایله صاحبنه مخالفت وهمان دار الحربه دخول واوزرنده قتاله مباشرت قیلسه ینه راجلدر که بعد الدخول اوزرنده قتاله غاصب اولمشدر و بو وجهله غاصب مستحق سهم فرسان اولمادیغنی بز قریبا بیان ایلدیك وصاحب الفرس دخی ینه جمیع غنائمده راجلدر که قبل قصد الغزاء رکوب ایچون اعاره سیله قتال ایچون اعاره سی کندو حقنده برابردر زیرا ایکی صورتده دخی قتال ایچون مؤنت فرسی انجق بعد دخول دار الحرب التزام ایتمشدر وهم قصد غزا ایتدکده دار الحربده فرسنه ظفر بولوب بولمیه جغی معلومی دکلدر اکرچه دار الحربه غازیا دخول ایچون حاضر اولدقدنصکره فرسنی رکوب ایچون غیره اعاره و بعد الدخول استرداد ایلین اهل جهادده بر سلوك استحسانله داخل زمرهٔ فرسان ایلدیك زیرا آنی شو منزله انزال قیلدق که غازی بر شبه قادر اولمیان راجلی کوروب آنی مقدار میل فرسنه تحمیل ایدوب دار الحربه دخولدنصکره انزال وفرسنی اخذ ایلیه ابسته بو بابده اول غازی فارس ایدوکی بی ارتیابدر کذلك آنك منزلنده نازل قیلنان فارسلکله کامیابدر لکن بو معنی ماتحن فیهده مفقود ومعبر مز بور فرساندن غیر معد وددر واکر مسئلهٔ مزبوره ده فرسنی مجرد رکوب یاخود قتال ایچون ایجار ایتمش اولسه صاحب الفرس جمیع غنائمده رجاله دن اعتبار قیلنور زیرا قریبا بیان ایلدیك که قتال ایچون قصد دخوله حاضر اولدقدن صکره فرسنی ایجار بعده مستأجر ادخال دار الحربه ابتدار ایلسه صاحب الفرس جمیع غنائمده رجاله دن اعتبار اولنور ماتحن فیهده صاحب الفرس ایچون قصد غزا انجق فرسی حق مستحقله ید مستأجرده ایکن بید اولمغله اعتبار مذکوره دخی احری در اما مستأجر اکر رکوب ایچون استیجار ایتمش ایسه آنده دخی جواب صاحب الفرسده سبق ایلین قول صوابدر واکر قتال ایچون استیجار ایتمش ایسه قبل انقضاء مدة الاجاره اخذ اولنان غنائمده فارس و بعد الانقضا اخذ اولنان غنائمده راجلدر زیرا فرس حق مستحقله یدندن اخذ اولنمشدر مکر بعد الانقضا فرسی صاحبندن منع یاخود فرس ملکمدر دیو صاحبنی دفع ایلیه بو صورتده جمیع غنائمده فارس عد اولنور ومستعیر دخی صورت مزبوره ده مستأجر کیدر زیرا هر بری قصد قتاله فارسا دخول ایتمکله فرس یدلرندن حق مستحقله اخذ اولنجیه دك فارسلردر نکته سی اولدر که بونلر منع فرسله غاصب اولمشلردر و بیان اولندیکه فرس مغصوب له سبب استحقاق اوزرنده قتال ایتدکده ابتداء منعقد اولور وحالت بقا حالت ابتدادن اسهل اولمغله فی الاصل منعقد اولان سبب فرس مغصوب له ابقا اولنمق اولی واکلدر واکر برکسنه فرسنی بر غازی یه سهم فرسی کندو یه ویرمك اوزره ایجار ایلسه بو اجاره نك فسادی آشکاردر زیرا اخذ اولنه جق غنائم مجهول الجنس والمقدار اولوب سهم دخی فرس اوزره بولنان غازینك اولوب فرسك اولمامغله اول فرسی جهالت فاحشه ایله مجهول اولان بدل ایله ایجار ایتمشدر واجارهٔ فاسده حکمده اجارهٔ جائزه ایله اعتبار اولنمغله سهم فرس مستأجرك اولوب صاحب الفرس ایچون دخی اجر مثلی بالغا ما بلغ ایفا اولنور زیرا مستأجر حکم عقد فاسد ایله معقود علیهی استیفا ایتمشدر کذلك شرط مذکور ایله اعاره ایلسه ینه حکمی حکم اجاره در زیرا بونده اشتراط

اجر ایلمشدر واجر ایله مشروط اولدقده لفظ اعاره ایله لفظ اجاره میاننده فرق یوقدر بو صورتلرده مسلمین هیچ غنیمته اصابت ایتمدین دار اسلامه خارج اولسه لر ینه مستأجر اوزره اجر مثلی واجبدر که مستأجر حکم اجارهٔ فاسده ایله استیفاء معقود علیه ایتدکه برشیئه اصابت ایتسون ایتمسون اوزرینه اجر مثلی مستوجبدر بونك نظیری شول مضاربدر که مضاربهٔ فاسده ده تکمیل عمل ایلیه ربح حاصل اولسه ده اولماسه ده اجر مثلنی مستوجبدر واکر برکسنه کندویه بر مدت معینه ده یاخود مسلمین شو غزوه لرنده نهایت مبلغلرینه واصل اولنجیه دك دیمك مثللو مدت غیر معینه ده غزا ایتك اوزره برکسنه یی استیجار ایلسه بو عقدی باطلدر زیرا بیان ایلدیك که جهاد سنام الدین وعباداتده رکن رکین اولوب فرض کفایه ایسه ده اکا مباشر اولان کندو فرضنی ادایه مباشر ایدوکی مستبیندر واداء فرائض وطاعات اوزره استیجار باطل وناپایدار در بو صورتده سهم غنیمت مستأجر نفسنه شرط ایتسه ده اجیرکدر زیرا استیجار باطل وکالمعدوم اولمغله سهم غازی یه ویریلمك معلومدر واجیر دخی مستأجردن اخذ اجر ایتمش ایسه ردی واجبدر زیرا عقد باطل اصلا اجری غیر موجبدر وهم غزاسنده نفسی ایچون عامل اولمغله غیر اوزره اجری غیر مستوجبدر بو صورتده مستأجر کندو سلاح ودابه سنی اجیره ویرمش ایسه نظر اولنور اگر سهم غنیمتی نفسی ایچون شرط ایتمش ایسه سلاح ودابه سنك اجر مثلی بالغا ما بلغ اجیر اوزره واجبدر زیرا مستأجر نفسی ایچون منفعت سلاح ودابه یی مقابلنده عوض مجهولی شرط ایدوب اجیر دخی عقد فاسد ایله اول منفعتی استیفا ایلمشدر کرکدر که اجر مثلی ایفا ایده واگر شرط ایتمش ایسه اجر سلاح ودابه دن اجیر اوزره نسنه واجب اولماز زیرا مستأجر نفسی ایچون عوض مالی شرط ایتمکله سلاح ودابه سنی اجیره اعاره یاخود قتال ایچون فی سبیل الله بذل ایتمش اولوب آنلری قتالده استعمال ایلین غازی اوزره مستوجب اجر اولماز واکر برکسنه بر فرسی مدت معلومه ده رکوب واوزرنده قتال ایچون یاخود بر غلامی دار الحربده مدت معلومه ده خدمتی ایچون بدل معلوم ایله استیجار ایلسه بو عقدی جائزدر کرك هر یوم ایچون تسمیهٔ اجر ایتسون کرك ایتمسون زیرا بونده معقود علیه بیان مدتله معلوم و بدل دخی معلومدر ومعنای طاعت واقامت فرضدن نسنه یوقدر پس بو استیجار صحیحدر اما بیان مدت ایتمیوب همان شو غزوه یه کیدوب فلان محله عودت اید نجیه دك دیو استیجار ایلسه بو عقدی فاسددر زیرا معقود علیه مجهولدر که مسلمین دار الحربده نه محله بالغ اولوب آنده اقامتلری طو یلمیدر قصیر میدر بیلنمز بو صورتده مستأجر استیفاء منفعت ایدرسه اوزرینه اجر مثلی واجب اولور زیرا بونده معقود علیه حاصل اولمغله عقد اجاره منعقد اولوب انجق غرر وجهالته بناء فاسد اولمغله اجر مثلی بالغا ما بلغ مستوجبدر زیرا بو بابده اجرا اگرچه مسمی در لکن صاحب الغلام والدابه بن سزی اول محله واصل اولمزدن اقدم عودت ایدرسز دیو امید ایدر ایدم بو قدر واصل اولدیغنه بکز محله دك بو مسمایه راضی اولمادم دیمك جائز اولمغله دفعا للخصام اجر مثلی بالغا ما بلغ اوزرینه الزام اولنهدی واگر برکسنه تك یدنده حبس فی سبیل الله اولان بعض افراس حاضر واول کسنه دخی قیم افراس اولمغله دیلدیکنه ویروب ودیلدیکندن آلمغه قادر ایکن بعضسنی فی سبیل الله اوزرنده غزا ایده جك بعض ناسه اعطا ایدوب آنلر افراس ایله دار الحربه دخولدنصکره مسلمین غنائمه اصابت ایلسه لر بعده افراسی آنلردن اخذ وآخرینه ویروب صکره بعض غنائمه دخی اصابت ایلسه لر بو صورتده افراس ایله داخل اولانلر مصاب قبل الاخذده سهم فرسانه و بعد الاخذده سهم رجاله یه مستحقلردر وافراس حبس ایله مراد شول افراسدر که جهاد ایچون وقف اولنه ووقف افراس صحیح ومستحکم الاساسدر اما اصل محمد رحمه الله تعالی اوزره ظاهر التجویزدر که امام مشار الیه وقف منقولاتی مجیزدر واما اصل ابی یوسف رحمه الله تعالی اوزره ثیاب جنازه وآلات غسل موتی کبی متعارف الوقف اولنلرده صحیح اولمغله فی سبیل الله اوزرنده قتال اولنان افراسده دخی تعارفه بناء تصحیح اولنور و بو بابده اصل اصیل شول روایت اولنان قول جلیلدر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه وفات ایلدکده یدخلافنده فخذلری اوزره حبس فی سبیل الله لفظی یازلمش اوجیوز فرس وار ایدی وماتحن فیه اولان مسئله نك نکته سی اولدر که غازی مرقوم دار الحربه فرس اوزره داخل وفرس اوزره قتاله قادر وغنائم اولی اصابت اولنجیه دك قدرتی باقیه اولمغله آنده سهم فرسانه نائل اولوب مستعیر فرس منزلنده قیلنور و بعد الاصابه فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمغله غازی مرقوم غنائم ثانیه ده فارس بولنمیوب یدندن فرسی اخذ اولنان مستعیر کبی انجق سهم رجاله یه مستحق اولور و بو بابده دار الحربده یدندن فرسی استرداد ایدن قیم وقف یاخود نفس واقف اولمق مساویدر وقیم وواقف بعد الاسترداد اول فرس اوزره قتاله اجتهاد ایلسه لر آنکله فرساندن تعداد اولنماز لر زیرا استردادلری انجق دار الحربده واقع اولمشدر و بو استرداد

دارالحربده شراء فرسدن اقوی دکلدر وحکم شرا اسبقت ایلمشدر کذلك اول فرسی راجل آخره اعطا ایلسه‌لر
اول دخی دار الحربده اشترا ایلمش منزلنه نازل وفرسانده غیر داخلدر و اکر برکمسنه نك یدنده افراس موقوفه
بولنوب کندو واقف یاخود قیم ایکن اوزرنده فی سبیل الله قتال ایچون برکمسنه یه ایجار ایلسه بوصنعنده اسائت
اجتسار ایتمش اولور زیرا واقف ارضنی مسجد قیلمش کبی اول افراسی خالصا لله وقف ایلمشدر بوندنصکره
کسب مال ایچون ایجارایله آنده تصرف حلال اولماز وهم واقف اوزرلرنده فی سبیل الله قتاله آخرتده نیل ثواب
ایچون آنلری اعداد ایتمشیکن قیم آنلرایله دنیاده اکتساب مال ایلمك تغییر شرطدن تعداد اولنور قال الله تعالی
فمن بدله بعد ماسمعه فانما اثمه علی الذین یبدلونه یعنی اول کمسنه که وصی یاخود شاهد وصیت اولوب وصیت اکا
بالغ وعندنده متحقق اولدقدنصکره آنی تغییر ایلیه و بال تغییر انجق تغییر ایلینلر اوزره واقعدر بوصورتده
مستأجرین اوزرلرنده قتال ایلسه‌لر سهم فرسانی استحصال ایدرلر زیرا دار الحربه فارسا داخل وفارسا قتاله
قادر اولمشلردر که سهم فرسانه مدار استحقاق بونلردر واجور خیلی ادا دخی اوزرلرینه واجبدر زیرا متناول
عقد اولان منفعتی استیفا ایلمشلردر وحاللری غاصبدن استیجار خیل ایدنلر کبیدر زیرا قیم وواقف بوایجارده
غاصبدن کترد کللردر وعقد غاصبله مستأجر استیفاء منفعت ایتدکده مستوجب اجر اولدیغی بونده دخی اظهردر
لکن ایجار ایدنلر کرکدر که اجرت حاصله یی اکل ایتمیوب تصدق ایده‌لر زیرا حق شرعله بواجاره‌دن ممنوع
اولدقلرندن اول اجرت سبب خبیث ایله اکتساب اولنمشدر و بومقوله‌ده سبیل شرعی انجق تصدق قدر و اکر
افراس مرقومه مستأجرك یدنده هالك یاخود عقر اعدا برله مستهلك اولسه بوصورتده والی قیمتلرین دیلرسه
موجره ودیلرسه مستأجره تضمین ایدر زیراهر برنده تعدی واردر وموجر شول غاصب منزلنده در که مغصوبی
ایجار ایدوب استعمال مستأجرده تلف اوله بوصورتده اکرمستأجره تضمین ایدرسه اولدخی قیمتیله موجر اوزره
رجوع ایدر زیراطرف موجردن موجب سبب عقد ضمانله مغرور اولمشدر واکر موجره تضمین ایدرسه موجر
مستأجر اوزره برشیئله رجوع ایده‌مز بعده والی اول قیمتله فرس آخر اشترا ایدوب هالکك مقامنه قائم و یرینه
وقف لازم قیلر زیرقیمته قیمتله تسمیه ایتدکلری انجق قیامدن مشتق ومقام عینه قائم اولدیغی محقق اولدیغندندر
و بو بابده اصل عین فی سبیل الله حبس وموقوف اولمغله بدلی دخی اول وصفله موصوف قیلنور نته کیم فرس
موقوف مقتول وقاتلی قیمتنی غارم اولسه آنده معا مله مرقومه لازمدر و بدلنی وصف اصل ایله موصوف قیلق
آنکله برفرس اشترا وفی سبیل الله آنی موقوف ایلمکه موقوف قدر بعده مؤلف واقف الاسرار بومسئله‌ده شرط
وقفی اظهار ایدوب دیدیکه فرس وسلاح مقوله‌لرینی صاحبی یدندن اخراجله یدقیمده ادراج ایتدکجه حکم حبس
وموقوفده ظاهر الاندراج اوله‌مز وشارح واضح التقریر دلیل مسئله‌یی تحریرده دیرکه زیرا وقف فرس وسلاح
وقف العقار کبی نوع من الوقفدر وتسلیم الی المتولی قول محمد رحمه الله تعالی اوزره تمام وقفده شرطدر
وابن ابی لیلی رحمه الله تعالی قولی دخی بودر و بعد التسلیم الی المتولی بردخی آنده رجوعی غیرمشروعدر لکن اول
واقف تولیت وقفی ابتداء امردن یاخود بعد موت المتولی نفسنه شرط ایلسه جائزدر زیرا تسلیمی مجرد اتمام
وقف ایچون شرط قیلنمشدر بعد وجود الشرط ید واقفه عودتنده ضرر یوقدر ومؤلف جلیل کراع وسلاحده
جواز وقف اوزره ذکر اولنان اصل اصیلدن بشقه حضرت علی وابن مسعود وتابعیندن امام شعبی ونخعی
رضی الله تعالی عنهم‌دن اکا بالغ اولان تجویزلریله سوق دلیل ایلدی بوصورتده برکمسنه یه اوزرنده غزا ایچون
برفرس حبس یعنی موقوف ویریلوب اولدخی دارالحربه دخول ومسلمین غنائمه وصول ایتدکدنصکره
اول فرس یدندن استرداد بعده مسلمین بعض غنائمه دخی برمراد قیلنسه اول کمسنه غنیمت اولی ده فارس اولمغله سهم
فارسله مسرور وثانیه ده فرس یدندن بحق اخذ اولنمغله سهم راجل اوزره مقصور قیلنور امامتولی وقفك یدنده فرس
آخر اولمیوب دارالحربه راجلا داخل اولسه جمیع غنائمده انجق سهم راجله نائلدر زیرا دار ده راجلا کیردکدنصکره شخص
آخردن اشتراء فرسله فارس اولمدیغی کبی ید غازیدن اخذ فرسله دخی اولماز والله تعالی اعلم بالصواب

باب ما یبطل فیه سهم الفارس فی دار الحرب وما لا یبطل * یعنی دارالحربده سهم فارسی بعد الثبوت ابطال
ایلیوب ایلمین اسبابك بابدر وقت نصایدر برکمسنه دار اسلامده ایکن فرسنی شخص آخره هبه ایدوب اول دخی
بعد القبض معیت عسکرده اول فرسله دارالحربه داخل ومسلمین غنائمه واصل اولدقدنصکره واهب فرسنده
هبه سندن قصد رجوع ایلسه رجوعی مشروعدر زیرا موهوب ید موهوب لهده علی حاله قائم وواهبه عوض
هبه سی غیر واصل اولمغله مقصودنده خلل تمکن ایتدیکندن حق رجوعی ثابت وحاصلدر بوصورتده رجوع

اگرچه آیت کریمه حکم وصیتده نازلدر لکن وقف دخی بعد موت الواقف مستدیم اولمغله وعید مذکور تغییر وقف ایدنلره دخی مستحقدر والله اعلم منه

مطلب شرط وقف الفرس والعقار

مطلب وهب فرسه لرجل فدخل بها
مطلب متی یصح الرجوع عن الهبة

ایدوب صکره مسلمین بعض غنائمه دخی نائل اولسه‌لر واهب اول فرسله فارس اولمیوب جمیع غنائمده راجل
قیلنور زیرا دارالحربه راجلا کیردکدنصکره آنده تحصیل فرس استحقاق سهمده غیر معتبردر وموهوب له غنائم
اولی ده فارسدر که دارالحربه دخولده واول غنائمه وصولده فارسدر وغنائم ثانیه ده راجلدر که فرس یدندن
حق مستحقله اخذ اولنمشدر زیرا واهبه عوض هبه سی واصل اولمادقجه حق رجوعی شرعا ثابتدر سؤال
اولنورسه که بوصورتده موهوب له کندو ملکی اولان فرس اوزره داخل اولمشیکن لاباختیاره یدندن زائل اولمشدر
کرکدر که بعد الدخول اهل حرب اخذ واحراز ایتدکلرنده فارسلکدن خارج اولمدیغی کبی بونده دخی اولمیه
جوابنده دیرز که بونده فرس یدندن حق مستحق شرعی ایله اخذ اولنمشدر وحق مزبور دارالحربه دخولی اوزره
سابقدر بوجهتله علی الاطلاق فرس اوزره متمکن قتال اولمقدن خارج وتمکن قتالی انجق قبل رجوع الواهب
بولنمغله مقیددر حتی مسلمین هیچ غنائم اصابت ایتمدین واهب رجوع ایلسه موهوب له بعد رجوعه فارس
اوله‌مز اصابت بعض غنائمدن صکره یه بوبله در اکرموهوب له مجرد ملکی اولان فرس اوزره دخولله جمیع
غنائمده فارس قیلنسه اقتضا ایدرکه برکمسنه نك اون فرسی اولوب هر برین براجله هبه واوزرنده دارالحربه
دخوللرندنصکره یدلرندن استرداد ایلسه همان بومقدار ایله جمله سی جمیع غنائمده فرسان اوله‌لر و بومعنی
بعید غیر معتنی‌در زیرا بوقوله قائل اولان لامحاله اول افراس عشره یی رجال عشره یه اعاره ودارالحربده استرداد
ایلسه ینه فرسان اولورلر دیمکه محتاجدر زیرا هبه واعاره ده عند الدخول صاحب الافراس رجوع ایدنجیه دك
افراس اوزره تمکن قتالده تفاوت یوقدر وعلی هذا برکمسنه شراء فاسد ایله برفرسی اشترا وقبضله اوزرنده
دارالحربه دخولدنصکره بایع فساد بیعله رجوع ایلسه حکم مسئله هبه بونده دخی قطعی الوقوعدر زیرا واهبك
حق رجوعی کبی بایعك دخی بیع فاسدده حق استردادی ثابت بلکه اظهردر که بو بابده بایع استرداد ایله شرعا
مأمور اما واهب رجوعدن ندبا منهیدر واسترداد واهبله موهوب له بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمده
فارسلکدن خارج اولنجه بونده دخی اولادر واکر بیعی صحیح اولوب صکره دارالحربده برکمسنه بینه ایله فرسه
مستحق اولوب ید مشتریدن اخذ ایلسه بودخی بیع فاسد منزلنده‌در زیرا دارالحربه دخولدن اقدم ثابت اولان
حق مستحقله یدندن اخذ اولنمشدر وهم استحقاق غیر ایله مشتری غاصب الفرس اولوب غاصب استرداد
مغصوب منه ایله فارسلکدن خارج قیلنور کذلك برکمسنه آخره بربغل و یروب آنکله برفرس اشترا ایدوب بعد التقابض
ایکیسیده دارالحربه داخل اولدقلرنده بغلده یا فرسده عیب بولنوب اول عیبله قضاء قاضی برله یاخود بلاقضاء
معیبی رد ومالنی استرداد ایلسه بوصورتده مشتری فرس بر برینه رد ایتمزدن اقدم اخذ اولنان غنائمده سهم فارسه
مستحقدر و بو بابده عیب فرسده بولنمغله مشتری فرس فرسی رد ایلین کمسنه اولمق یاخود بغلده بولنمغله مشتری
فرس بغل اوزرینه رد اولنان کمسنه اولمق مساویدر و بربرینه رددن صکره اخذ اولنان غنائمده سهم راجله
مستحقدر زیرا عیب فرسده بولنمغله کندو رد ایلمش ایسه فرسی ملکندن بالاختیار ازاله ایتمشدر واکر عیب بغلده
بولنمغله اوزرینه رد اولنمش ایسه فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر امامشتری بغل مجموع غنائمده راجلدر که
دارالحربه راجلا داخل اولمشدر کذلك بیعلری صحیح ایکن دارالحربده بعض غنائم اصابتدن صکره اقاله
واستقاله ایدوب یاخود احدهما مشتراسنی کورمش اولمغله خیار رؤیتله رد ایدوب یاخود مشتری فرس قبض
فرس ایتمش ایکن بغلی تسلیم ایتمیوب عندنده هالك اولمغله فرسی رد ایلسه بوصورتلرده ملکلری سبب مستحقله
ازاله قیلنمغله صکره اخذ اولنان غنائمده فارسلکدن اخراج وسهم رجاله یه ائاله قیلنور واکر برکمسنه دار اسلامده
ایکن فرسنی دینی مقابله سنده داینه رهن ایدوب ایکیسی بردن عسکر ایله دارالحربه داخل اولدقدنصکره
دینی ادا وفرسنی استرداد ایلسه جمیع غنائمده راهن ومرتهن رجاله‌دن تعداد اولنور زیرا مرتهن فرس مرهون
اوزره قتاله مقتدر اولمامغله آنکله فارس قیلنمق متعذردر وراهن دخی عقد رهنله مرهونده مرتهن ایچون موجب
ملك الید اولوب قبل قضاء الدین کندو یدینی اثبات ممکن اولمامغله دخول دارالحربده فرسی اوزره قتاله غیر
متمکندر واکر دارالحربه فرسیله دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره رهن ایدوب صکره بعض غنائم
دخی اکتساب بعده قضاء دین ایله فرسنی استرداد ایلدکدنصکره بعض غنائمه دخی ظفریاب
اولنسه مرتهن بهرحال اول فرسله فارس اولمدیغی ظاهر وراهن غنیمت اولی وثالثه ده فارس ایدوکی باهردر
اما غنیمت وسطی ده راجلدرکه ملکی قائم ایکن اختیاریله فرس اوزره تمکن قتالی زائل قیلوب دارالحربده
فرسنی ایجار ایلین کمسنه منزلنه نازل اولمشدر وبرقریبا مسئله اجاره یی بیان ونکته سنی تقریر واعلان ایلدیك

مطلب البایع فاسدا مأمور بالاسترداد شرعا والواهب منهی عنه ندبا

ورهن دخی اکا قیاس اولنور زیرا هر بری ملك صاحب الفرس قائم ایکن غیرك استحقاق یدینی مستلزمدر
واکر برکسنه دارالحربه فرسله دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع ایدوب بعده بعض غنائم دخی
حاصل اولدقدنصکره مشتری اول فرسده عیب بولوب قضاء قاضی برله یاخود بلاقضاء اوزرینه رد ایلدکدنصکره
بعض غنائم دخی حاصل اولسه صاحب الفرس غنیمت اولی وثالثه‌ده فارس وغنیمت وسطی‌ده راجلدر که فرسی
ملکندن اخراجله اوزرنده قتالدن تمکننی بالاختیار زائل ایلمشدر و بو بابده فرسك صاحبنه عودتی من کل وجه
فسخ عد اولنان سببله اولوب یاخود کندو حقنده فسخ وحق غیرده بیع جدید عد اولنان سببله واقع اولمق
برابردر که علی کلا التقدیرین غنیمت وسطی‌یه حین اصابتده فرس اوزره قتاله قدرتی غیر متبیندر سؤال اولنورسه که
صورت مفروضه‌ده صاحب الفرس غنیمت ثالثه‌ده دخی راجل قیلنمق واجب ایدی زیرا مؤنت فرسی التزام
ایلدیکی قصد تجارت ایچون اولوب قتال ایچون اولمادیغی بیع ایتدیکنده ظاهر اولدقدنصکره فرس یدینه عودت
ایتمش ایسه‌ده هنوز اشتراء فرس ایدنلرك منزلنه نازلدر ودارالحربه راجلا کیروب صکره اشتراء فرس ایدنلر سهم
فرسانه غیر نائلدر جوابنده دیرز که دارالحربده فرسی بیع ایلمك سؤالده ذکر اولنان کبی قصد تجارت ایچون اولمق
محتمل اولدیغی کبی اوزرنده قتاله بوندن اقوی فرس آخره استبدال ایچون اولمق دخی محتملدر بناء علیه فارسا دخولنده
منعقد اولان سبب استحقاقی بو یله امر محتمل برله باطل اولمیوب انجق فرس اوزره قتاله تمکنی بالفعل زائل اولمق کبی
امر متیقنله عاطل اولور واول دخی انجق غنیمت وسطی‌ده حاصل اولمشدر ومؤلف همام بو اصل اوزره تفریعه
اهتمامله دیر که مسئلهٔ مزبوره‌ده فرسی اوزرینه رد اولنمیوب همان کندو وآنك یرینه فرس آخر اشترا یاخود اکا
فرس آخر هبه اولنسه ینه غنیمت وسطی‌ده راجلدر که فرس اوزره قتاله غیر قادر ایکن اول غنیمت حاصل
اولمشدر وغنیمت اولی وثالثه‌ده فارسدر که فارسا دخولله سبب استحقاقی منعقد اولدقدنصکره فرس اوزره قتاله
مقتدر ایکن بو غنیمتلرك اخذی متیسر اولمشدر کذلك مشرکین غنیمت وسطایی استرداد ایچون مسلمینله قتال
ایتدکده اول دخی دفع مشرکین ایچون فرس ثانی اوزره معیت مسلمینده اقتتال ایلسه ینه سهم راجله ایصال قیلنور
زیرا اول غنیمتده آنك ایچون نصیب راجل وار ایکن قتال ایتمشدر واول قتاله آنده اولان حق تزاید ایلمز کذلك
اشترا ایلدیکی فرس مقدما بیع ایلدیکی فرسدن دون اما اوزرنده قتاله متحمل اولسه ینه حکم مذکور متحول اولماز
زیرا بو یله فرسله ابتداء دارالحربه داخل اولسه ینه سهم فرسانه نائل اولور پس آنکله سبب استحقاقی ابتداء
منعقد اولمق جائز اولنجه حالت بقاده دخی اسهل ایکن آنکله ابقاء فارسیتی البته جائزدر واکر ایکی فارس بربریله
فرسلرینی مبادله یاخود هر بری کندو فرسنی آخره دراهمله بیع ایلسه‌لر ایکیسیده علی حالهما فارسلردر زیرا
هر بری دارالحربه فارسا داخل و بیع یاخود اشترا ایلدیکی فرس اوزره تمکن قتالی غیر زائلدر واکر دارالحربه فارسا
دخولدنصکره برمسلم فرسنی قتلله قیمتنی ضامن اولمشیکن صاحب الفرس آنکله فرس آخر اشترا ایتمیوب اول احیانده
غنائمه اصابت اولنسه صاحب الفرس جمیع غنائمده فارسدر زیرا سبب استحقاقی منعقد اولدقدن صکره فرسنی
ملکندن اختیاریله ازاله ایتمیوب هالك اولمش کبی صنعی یوغیکن تلف اولمشدر سؤال اولنورسه که متلف ضامن
اولدقده صاحب الفرس قیمتنی آلوب فرسی اکا تملیك ایتمش کبی اولمغله نیچون اکا بیع ایتمش منزلنده قیلنماز جوابنده
دیرز که صاحب الفرس متلفه تملیکنی قصد ایتمیوب همان استرداد عین متعذر اولدقدنصکره استرداد قیمتیله
نفسندن دفع خسارت قصد ایتمشدر لکن قیمتده تقرر ملکی عیندن انعدام ملکنی مستلزمدر تا که بدل ومبدل منه
ملك شخص واحدده مجتمع اولمیه‌لر پس بو بابده متلفه تملیکی بطریق الضرورة ثابت اولوب قصدی یاخود فعل
قصدیسی ایله ثابت اولمامغله حق ابطال اولنماز وعلی هذا بعد الدخول فرسنی برمسلم قتل بعده فرار ایدوب
اکا ظفر بولنماسه یاخود غصب وتغییب ایدوب قیمتنی ضامن اولسه یاخود غصب واوزرنده فرار ودار اسلامه
اخراج ایلسه بو صورتلرك مجموعی جمیع احکامده صورت سابقه کیدر اما غاصب تغییب ایدوب قاضی اوزرینه
قیمتله حکم ایلدکدنصکره فرس یدنده ظاهر اولوب مسلمین غصبدن اقدم وغصبله ظهور فرس بیننده وظهور
فرسدنصکره اصابت غنائم ایتمش اولسه‌لر بو صورتده صاحب الفرس قبل الغصب وغصبله ضمان بیننده
اخذ اولنان غنائمده فارسدر زیرا بو بابده غصبله ملکی زائل اولمیوب همان اوزرنده تمکن قتالی بلااختیار
زائل اولمشدر اما بعد الضمان کرك قبل ظهور الفرس وکرك بعد الظهور اخذ اولنان غنائمده راجلدر زیرا
بو صورتده اوزرنده تمکن قتالی اختیاریله زائل اولمشدر زیرا فرسی ظاهر اولوب اخذ ایلمك امیدیله منتظر اولوب
تضمین قیمتنده تراخی ممکن ایکن قیمتنی طلب وقاضی دخی حکم ایتمکله حکم بایعده داخل وفرس اوزره تمکن قتالی

زائل اولمق اختیاریله حاصل قیلنور کورمزمیسنکه برکسنه فرسنی غصب ایدوب صاحب الفرس دخی درساعت
قیمتنی تضمین ایتدکدنصکره فرس ظاهر اولسه بو وجهله ملکندن اخراجه بالاختیار استعجال ایتمشیکن
اول فرسله یردخی فرسانده ادخال اولنورمی مکر استیفاء قیمت ایتدکده قبل اصابة الغنائم آنکله فرس آخر اشترا قیله
بو صورتده فرس اوزره تمکن قتالی برقرار اولمغله جمیع غنائمده فارسیتی استقرار ایدر واکر دارالحربه فارسا دخول
و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع وفرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه
اول کسنه غنائم اولاده فرسانده وثانیه‌ده رجاله‌ده ادخال قیلنور زیرا سبب استحقاقی انجق مملوکی اولان فرسله
منعقد اولوب مستأجر مملوکی اولمامغله مقام مملوکه قائم وآنکله منعقد اولان سبب استحقاقی ابقایه ملائم
اولمادیغندن بشقه دارالحربده استیجار اولنمغله مجددا انعقاد سبب آخره مدار دخی اوله مز صورت مزبوره‌ده
فرس آخری استعاره قیلسه ینه بو یله‌در زیرا استعاره استیجار ایله برابر بلکه دخی کمتردر اما اکا فرس آخر هبه
یاتصدق اولنوب قبض ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلنور زیرا موهوب مملوکی اولمغله فرس اول برله منعقد اولان سبب
استحقاقنی ابقاده مقامنه قیامی هویدادر توضیحی اولدر که فرس آخری استعاره واستیجار ایله مقدما مؤنت فرس
اولی التزامدن مرامی تجارت اولدیغی متبین اولمیوب شرا ایله متعین اولمغله مشترایی مقام مبیعه اقامت امر هیندر
بعده موهوب حکم مشترادن ایدوکی ثابتدر که هبه واشترادن هر بری عین فرسده ملکنی مثبتدر واکر دارالحربه
ابتداء فرس مستأجر اوزره دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره انقضاء اجاره ایله صاحبی اخذ ایدوب بعض
غنائم دخی حاصل اولدقدنصکره فرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی متحصل اولسه اول کسنه
غنائم اولی وثالثه‌ده فارس ووسطاده راجلدر زیرا سبب استحقاقی عیننه مالك اولمیوب همان اوزرنده قتاله قادر
اولدیغی فرسله منعقد اولوب فرس ثانی دخی اکا مماثل اولمغله استحقاقنی ابقاده مشتری مقام مبیعه قائم اولدیغی کبی
بو دخی منزل اوله نازل قیلنور انجق فرس اوزره قتاله مقتدر دکل ایکن اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه غیر مستحقدر
و بو معنی انجق غنیمت وسطاده متحققدر ومسئلهٔ مرقومه‌ده موجر فرسنی اخذ ایلدکدن صکره فرس آخری
استعاره قیلسه غنیمت ثالثه‌ده دخی راجلدر زیرا استیجار ایله منفعته استحقاق ثابت واستعاره ایله غیر ثابت اولدیغندن
استعاره استیجاردن دون اولمغله فرس مستأجر ایله منعقد اولان سبب فرس مستعار ایله ابقا اولنمق امتناعه مقروندر اما
حین انقضاء اجاره‌ده اکا فرس آخر هبه اولنوب یاخود اشترا ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلنمق بلا مرادر زیرا استیجار ایله
فارس اولنجه اشترا واتهاب ایله اولمق دخی اولیدر که بونلرده علت انعقاد سبب استحقاق مع زیادة موجود ایدوکی اجلی در
واکر دارالحربه ابتداء فرس مستعار اوزره دخول وغنائمه وصولدنصکره معیر فرسنی استرداد و بعض غنائمله دخی نیل
مراددنصکره فرس آخری استعاره واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه نظر اولنور اکر معیر ثانی سهم فارسه
انجق اشبو اعاره ایلدیکی فرسله مستحق اولنلردن ایسه مقدما بیان ایلدیك که قتال ایچون اعاره‌ده معیرك فرس اوزره
تمکن قتالی زائل اولمامغله استحقاقی غیر باطلدر ومعیر اول فرسله علی حاله سهم فارسه مستحق اولنجه فرس
واحدك شخصینی فارس قیلمامغله مستعیر آنکله برشیئه ملتحق اولمیوب همان غنیمت اولاده سهم فارسه ملتحق
قیلنور واکر معیر افراس کثیره‌یه مالك و بشقه فرسله سهم فارسه متملك ایسه بو صورتده مستعیر غنائم اولی وثالثه‌ده
فارس ووسطاده راجلدر زیرا فرس ثانی همان سبب استحقاقی آنکله منعقد اولان فرس اوله مماثل اولمغله سبب
مزبور عین اول ایله باقی قیلندیغی کبی مثلی ایله دخی باقی قیلنور کورمزمیسنکه دفعهٔ ثانیه‌ده ینه بعینه فرس اولی
استرداد واوزرنده قتال ایلسه البته آنکله فرسانده ادخال اولنور کذلك بعد استرداد المعیر فرس آخری اشترا
یاخود اتهاب یا استیجار ایلسه ینه حکم سابق آشکاردر زیرا بونلر انعقاد سبب استحقاقنی موجب اولان معناده
استعاره‌دن فائق ومعتنی اولمغله بونلر ایله اول استحقاق ابقا شایستهٔ اعتنادر وصورت استیجارده صاحبی انجق
اول فرسله فارس اولوب اولمامق برابردر زیرا اجاره ایله صاحبی آنکله فارس اولمقدن خارج اولمغله مستأجر
آنکله فارس قیلنمق مقرردر اما اعاره بشقه‌در که اجاره‌ده موجر مستأجر ایچون ایجاب حق ایتمکله اوزرنده
موجرك تمکن قتالی زائل واعاره‌ده غیر زائلدر کورمزمیسنکه برکسنه دارالحربده مدت معلومه‌ده خدمتیچون نفسنی
ایجار ایلسه سهم غنیمته سزاوار اوله مز اما بلا ایجار برغازی‌یه خدمت واعانت ایلسه سهمی باطل اولماز وسهم
فرسده دخی حکم شرعی بو یله‌در واکر برکسنه دار اسلامده برفرسی اشترا وقبل نقد الثمن والقبض دارالحربه
دخوللرندنصکره نقد ثمن وقبض فرس ایلسه بایع ومشتریدن هر بری جمیع غنائمده راجلدر زیرا بایع قبل
الدخول فرسنی ملکندن ازاله ایتمکله بلا فرس داخل کیدر ومشتری دخی حین دخولنده فرس اوزره تمکن

مطلب لو آجر نفسه للخدمة مدة لم یکن له سهم

قتالدن مأيوسدركه فرسى عند البايع مقابلهٔ ثمنده بمنزلة المرهون محبوسدر همان دارالحربده حين نقد ثمنده متمكن اولمغله هنوز اشتراء فرس ايلمك حكمنى متضمندر اما قبل الدخول نقد ثمن ايدوب ياخود ثمن مؤجل ايكن قبل القبض دارالحربه داخل اولسهلر بونده موجب قياس مشترى دخى بايع كبى غنائم مصابهده راجل اولمقدر زيرا فرس اوزره قتال نوع من التصرفدر كه مشترى يه انجق عندالقبض حاصل ودارالحربده بعد القبض اوزرنده تملك قتاله واصلدر توضيحى اولدركه مشترى نقد ثمن اينسه دخى فرس مزبور ضمان بايعده در زيرا هالك اولسه ملك بايع اوزره هالكدر و بايع ثمنده زيوف بولوب مشترى يه رد ايلسه استيفاء ثمن ايچون حبس ميعه مالكدر بوجهتله عند عزده متحققدر كه مشترى حين دخولنده على الاطلاق فرس اوزره قتاله غير متمكن وقبل نقد الثمن نيجه سهم فارسه نامستحق ايسه بوصورتده بعد النقد دخى نامستحقدر لكن بطريق الاستحسان مشترى مستحق سهم فرساندر زيرا انعقاد سبب استحقاقه مدار اولان عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله اقتدار مشتريده ثابت واستواردركه فرسه حق غيردن خالى اولمق اوزره مالك واقدار بايعله هرنه زمان ديلسه اخذينه قادر ومتملك ايكن بو اقتدارى قبضله متقرر و فرسنى ركوب ايچون غيره اعاره ياخود ايداع صورتلرى كبى سهم فارسه استحقاقى مستقر اولمشدر واكر ايكى مسلم بينلرنده مشترك برفرسله دارالحربه داخل واوزرنده كاه برى وكاه آخرى مقاتل اولسهلر جميع غنائمده ايكيسيده راجلدر زيرا هر برى بغير اذن الاخر اوزرنده قتاله متمكن اولمامغله آنكله فارس قيلنمق غير ممكندر اما دار اسلامده احدهما آخره حصه سنى ايجار يا اعاره ايتمش اولسه مستعير ومستأجر دار اسلامدن اوزرنده تمكن قتاله منفصل اولمغله آنكله فرسانده داخل اولور مكر معير حصه سنى اخذ ايدوب ياخود اجاره منقضيه اوله اول حينده بعد الاسترداد اخذ اولنان غنائمده راجل قيلنور زيرا دارالحربه دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله فرس اوزره تمكن قتالى زائل اولمشدر واكر بينلرنده بالمناصفه مشترك اولان ايكى فرسله داخل وهر برى برفرس معين اوزره قتاله آخرى ارضا برله مقاتل اولسهلر ينه ايكيسيده راجللردر زيرا هر برى فرس اوزره قتاله غير متمكن ايكن دار اسلامدن منفصل ودارالحربده شريكنى تطييبله حادث اولان سببدن اول تمكنى محصل اولمشدركه اكا نفع حاصلى بوقدر اما قبل الدخول وجه مشروح اوزره هر برى آخرى ارضا ايلسه هر برى رضاسندن رجوع ايدنجيه دك ايكيسيده فارس اولمغله قضا اولنور زيرا هر برى فرس اوزره تمكن قتاله منفصل اولمغله اول تمكن باقى اولدقجه سبب استحقاقى منعقد ومتصلدر وايكيسى بردن رجوع ايلدكده اول تمكن زائل وايكيسيده راجل اولمشدر كذلك صورت مفروضهده فرسين مشتركين اوزره ركوبده قبل دخول دار الحرب تهايؤ قائل اولسهلر ينه ايكيسيده راجللردر و بر ركوب دابتين اوزره تهايؤده اولان اختلاف مجتهدينى شرح المختصردن كتاب الصلح ده ذكر وتبيين ايلديك واجماع ايتمشلردركه احد شريكين طلب مهايأه وآخر امتناع ايتدكده مطلوبى قتال ايچون ركوب ايسه مهايأه اوزره هيچ برينه جبر اولنماز زيرا مهايأه قسمت منفعتدر وبوصورتده اول قسمتده اعتبار معادله ممكن دكلدر ومعادله ممكن اولميان مهايأه اوزره جبر اولنماز لكن بينلرنده اتفاق ايدرلرسه تراضيلرينه بناء تجويز واطلاق اولنور واكر مطلوبى قتالك غيرى برمصلحت ايچون ركوب ايسه عند محمد رحمه الله تعالى مهايأه اوزره جبر اولنورلر زيرا بونده اعتبار معادله ممكن اولمغله قسمت منفعتى قسمت عينله اعتبار واحدهمانك طلبيله بونده دخى آخر اوزره اجبار اولنور بناء عليه صورت مفروضهده هيچ برى سهم فارسه مستحق اوله مز زيرا قتال ايچون ركوبده مهايأه ايله فرس اوزره قتاله هيچ برى متمكن اولمامشدر واكر هر برى شريكنه ديلديكى فرسه ركوب ايچون دار اسلام يا دارالحربده اذن وروب لكن برينى بعينه بدينه تسليم ايتمسه ينه ايكيسيده راجللردر زيرا احد الشريكين نصيبنى آخره اعاره مجرد اذنله تمام اولميوب تسليمه محتاجدر واكر بر مسلم دار الحربه افراس كثيره ايله دخول وجمله سنى بيع انجق برينى ابقا ايلسه ينه سهم فارسدن الغا اولنماز زيرا فرس باقى اوزره قتاله متمكندر وهم صنع مشروحندن همان بيع ايتديكنده قصد تجارت ايدوب ابقا ايتديكنده ايتمديكى كسب وضوح ايتمشدر بوجهتله بيع ايتديكى استحقاق سهمنده درجهٔ اعتباردن ساقط وهمان فرس باقى ايله دخولك حكمى منضبط قيلنور حكمنى اولدركه واحد اوزره زائد اولان فرس محتاج اليه اولميوب فضله در وثبوت وبقاده حكم استحقاق انجق محتاج اليه اوزره بنا قيلنور كورمز مسنكه بعض شهود شهادتلرندن رجوع ايدوب لكن رجوع راجعين ايله نصاب شهادته نقصان كلمسه ينه قاضى حكمت مرقومه يه بناء شهادت باقيله قضادن امتناع ايلمز واكر رجوع مذكور بعد القضا واقع اولسه موجب ضمان اولان محلده اينده راجعين اوزره بر شيئك ضمانى واجب اولماز واكر افراس مزبوره دن برى دارالحربده هالك

مطلب باع ونقد المبيع عند البائع بعد نقد الثمن

مطلب دخلا بفرس مشترك

مطلب بفرسين مشتركين

مطلب المهاياة في الدابة

مطلب دخل بافراس فباعها الا واحدا

مطلب رجوع بعض الشهود عن الشهادة ولم ينقص نصابها

باطرف عدودن عقرايله مستهلك اولوب صكره بقيهٔ افراسى جمعا بيع ايلسه ينه فارسدر زيرا هلاكى بعد بيع البعض واقع اولايدى ينه انكله فارس قالورايدى قبل البيع دخى بويله در نكته سى اولدركه بيع ايتديكى كالعدم اولوب همان فرس واحد ايله داخل اولدخى قبل القتال او بعده هالك حكمنده اولمغله اول فرسله سهم فرسانه مالك قيلنور واكر برمراهق فارسا يا راجلا دارالحربه دخول ومسلمين غنائمه كسب وصول ايلسه لر اول دخى تفسير سابق اوزره رضخ فارس يا رضخ راجله موصول قيلنور اما عسكر دار اسلامه خروج وتقسيم غنائم ايتدين بالغ اولسه فارس ايسه سهم فارس وراجل ايسه سهم راجله بالغ قيلنور و بو بابده مسلمين بلوغندن صكره غنائم اوزره ميتلاى قتال اولمق واولمامق برابردر زيرا تجاوز سرحد ايله سبب استحقاقى منعقد اولوب قبل تمام الاستحقاق بلوغله كاله رسيده اولمغله كال عارض سهم كامله استحقاقنده اصل سببه مقارن كبى قيلنور نظيرى بعد الدخول اسلامه كلن ذميدركه سابقده بيان ايلديك ومؤلف مصبب التقرير بو بابده مراهق مرقومله ذمى مرسوم بينلرينى فرقله وجه آخر تحرير ايدوب ديديكه بعض علما مراهق بالغ اولمازسه ده وذمى مسلم اولمازسه ده هر برى سهم كامل ايله مساهم اولورديديلر پس مذكورينلردن برى قبل البلوغ و برى قبل الاسلام سهم كامله مستحق اولمقده واقع اولان اختلافلرى شخص واحد عند تمام الاستحقاق اسلام و بلوغى جامع اولدقده سهم كامله استحقاقنده عين اتفاقدر والله تعالى اعلم

باب ما يختلف فيه صاحب الفرس وصاحب المقاسم فيما يجب للفرس * يعنى صاحب الفرس ايله قسام غنائم سهم فارسه استحقاق وعدم استحقاقده اختلاف وحين اختلافلرنده علماء مجتهدينك جوابى خلاف لمرين بيانه ضامن باب دقت مضاميندر اكر برغازى فرسنى دارالحربده بيع ايلسه قبل البيع اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه نائل و بعد البيع اخذ اولنانده سهم رجاله يه واصل قيلنور بناء عليه قسام غنائم حين تقسيمده اول غازى يه سن فرسكى قبل الاصابه بيع ايتمشديك ديوب اول دخى انجق بعد الاصابه بيع ايلدم ديسه بونده قول قول قسامدر اكرچه لايق اولان قول قول غازى اولمقدر زيرا فارسا تجاوز سرحد ايله سبب استحقاقى منعقد اولمشدر وهم بيع امر حادث اولمغله سبق تاريخ حجتله ثابت اولمنجه حدوثى اقرب اوقاته احاله قيلنور لكن مؤلفى عديل قول مشروحى تعديل ايدوب ديديكه بو بابده سبب حرمانى اولان بيع فرس كندو اقراريله ثابت اولمشدر بوندن صكره استحقاقى بلا حجة ثابت اوله مز كورمز ميسنكه بر مسلم فوت اولوب اخ مسلمى وار ايكن مرتد اولان اوغلى كلوب ارتدادى موت ابدن صكره وقوعنى ادعا ايلسه ميراثى آنكدر بوصورتده اخ مسلم بلكه سن اب حياتده ايكن مرتد اولمشيديك ديسه اخ مزبور ردتده تاريخ سابق دعوى ايدر ايكن ينه قول قول اخدر زيرا سبب حرمان اولان ردتى ظاهر اولدقدنصكره بلا حجة اثبات استحقاقه قادر اوله مز كذلك ابن مسفور نصرانى ايكن قبل موت الاب اسلامنى دعوى واخ دخى سن بعد موت الاب اسلامه كلديك ديو دفع مدعى ايلسه ينه سبب حرمانى اولان اختلاف دين معلوم ايكن بلا حجة استحقاق ثابت اوله مز توضيحى اولدركه سبب استحقاقى عند مجاوزة الدرب قصد قتال ايله مؤنت فرسى التزام ايدر ودارالحربده اوزرنده قتالمى بوقسه بيعله تجارتمى قصد ايلديكى محتمل اولمغله بعد القتال وبعد الاصابه بيعى ظاهر اولوب جانب قصد قتال ترجح ايتمدكجه استحقاق ثبوته محول اوله من ومعناى مذكور بينه ايله اثباته مقصوردر اما حدوث بيعنى اقرب اوقاته احاله ديديكمز نوع من الظاهردر وظاهر اكرچه استحقاق غيرى دافعدر لكن اثبات استحقاقده غيرنافعدر بوصورتده بعد الاصابه بيعى اوزره عسكردن ايكى شاهد اقامت ايدرسه شهادت مرقومه تهمتدن بالكليه عاريه اولمغله قبول اولنور اما يالكز شاهد واحد شهادت ايدرسه آنكله تمام حجت حاصل اولماز بوصورتده مشهود له اشبو فارس بنم مدعامى اقرار ايتمكله بن اكا سهمنده مشارك اولورم ديو دعوى ايدرسه استماع اولنماز زيرا شهادتى رد اولنان كمسنه نك اقرارى انجق ملكنه مصادف اولوب ياخود غيرك برنسنه ده ملكنى اقرار ايلدكده معتبردر و بو بابده قبل القسمة حين اصابتده غنيمتدن برنسنه ده هيچ برينك ملكى ثابت دكلدر واكر غازى فارس فرسى دارالحربده هالك ياخود عقر اعدا ايله مستهلك اولدى ديوب قسام دخى بيع ايلديك ظن ايدرم ديسه بونده قول قول فارسدر زيرا سبب استحقاقى معلوم وابطالى ايلين بيع الفرس مختلف فيه وقسام مدعى وغازى منكردر پس قول مع اليمين آنكدر مسئلهٔ سابقه دن شول منزله ده دركه اخ مسلم ابن اوزره حيات ابده مرتد وبعد الموت مسلم اولدى ديو دعوى وابن دخى بن هيچ مرتد اولمادم ديو دفع مدعى ايده ايشته بونده قول قول الابن در وميراث آنكدر اما غازى بن فرسمله داخل اولوب صكره هالك اولدى ديوب قسام دخى فرسله دخولك معلوم دكلدر ديسه اول غازى فرسله دخولنى اثبات ايدنجيه دك

مطلب دخل المراهق فارسا او راجلا

مطلب اختلفا في بيع الفرس قبل الاصابة او بعدها فالقول لمن

مطلب الحادث يحال الى اقرب الاوقات

مطلب اختلفا في الاسلام وقت موت المورث المسلم

مطلب اقرار من ردت شهادته انما يعتبر اذا صادف ملكه

راجلدر زيرا بونده استحقاق سهم فرس اذا ما ايدر اول دخی معلوم اولمامغله بلابينة مستحق اوله مز نظيری اولدر كه
برعورت فلان ميت بنی حياتنده تزوج ايتشيدی ديو طلب ميراث ايليه البته بلاحجة تصديق اولنماز واكر برغازی
فارساً دخول و بعض غنائمه وصولدنصكره فرسنی بيع ياخود هبه ايله يدندن اخراج واستهلاك ايلديكی قسام
ومسلمين عندلرنده مجزوم لكن قبل الاستهلاك و بعده اصابت اولنان غنائم قنقی غنائم ايدوكی نامعلوم اولسه
قبل الاستهلاك اصابت قيلنان متحقق اولمدقجه جميع غنائمده سهم راجله مستحق اولور زيرا بعض غنائمدن حقی
مبطل اولان استهلاك فرس معلوم اولمغله مقدار متيقن و بر بلوب زياده و يريلمز وهم غنائمدن هر قطعه سی
قبل الاستهلاك مصاب اولمق محتمل اولديغی كبی بعد الاستهلاك مصاب اولمق دخی محتملدر واحتمال الله استحقاق
ثبوتدن عاطل و هر قطعه سی اول بابده ذكر اولنان مسئله ده جميع المصاب منزلنه نازل اولور وصورمذكوره ده
قسام خصم اولميوب همان بمنزلة الحاكم اولمغله اوزرينه قطعاً يمين لازم اولماز واكر فرسنی بيع و فرس آخر اشترا ايلمش
ايسه قريباً بيان ايلديك كه اول غازی جميع مصابده فارس انجق بيع اول وشراء ثانی ميانده اصابت اولنانده راجلدر
بوصورتده دخی مصابك قبليتی و بعديتنده اختلاف حاصل اولسه ينه جميع مصابده انجق سهم راجله واصل قيلنور زيرا
مصابك هر جزئی ميان مذبورده مصاب اولمق محتمل واحتمال الله بلاحجة ثبوت استحقاقی غير مؤملدر وهم دار الحربده
بعض اوقاتده راجل قالديغی معلوم مميز اولمغله اصابت غنائم اول وقتك غيريده ايدوكی مجزوم مميز اولمدقجه سهم فرسانه
استحقاق معدوم مدرشول ابن منزلتنده دركه بر وقتده نصرانی ايدوكی معلوم ايكن بعد موت الاب مسلماً كلوب حياتنده
اسلامه كلديكنی ادعا ايليه البته بلاحجة تصديق اولنماز كذلك بر وقتده مرتد ايدوكی معلوم ايكن بعد موت الاب
كلوب قبل الموت اسلامنی دعوی اخ مسلم دخی سن بعد الموت اسلامه كلديك ديو انكار مدعی ايليه البته قبل
موت الاب اسلامی بينه ايله متحقق اولمدقجه ميراثه مستحق اوله مز واكر غازی فرسمی اشبو يد مده اولان فرسله مبادله
ايتشيدم ديو اقرار وقسام فرسكی بيع ايدوب صكره بونی اشترا ايلديك ظن ايده رم ديو اصرار ايلسه قول مع اليمين
قول غازيدر زيرا فرسنی فرسله مبادله آنی حكم راجلده قيلبوب وقتا من الاوقات راجل قالديغی معلوم دكل ايكن
قسام آنك حقنده سبب مبطلی دعوی اولدی دخی انكار ايتكله قول مع اليمين آنك قوليدر اما مسئلهٔ اولی بشقه‌در
واكر بر تاجر ياخود دار الحربده اسلامه كلن حربی ياخود مولاسنه خدمت ايچون دخول لدنصكره آزاد اولان عبد
عسكره التحاق ايلسه قريباً بيان ايلديك كه بونلر بعد الالتحاق اصابت اولنانده شريك اولوب قبل الالتحاق
اصابت اولنانده تشريك اولنمازلر مگر مسلمين مجدداً ملاقی قتال اولوب بونلر دخی اول غنائمدن دفع اعدا ايچون
اقتتال ايده لر بوصورتده غنائملری بعد اللحوق قبيدر يا قبل اللحوقی بديدار اولميوب و مجدداً قتاله دخی دوچار
اولمسه لر بعض غنائمه بعد اللحوق اصابت اولنديغی بينه ايله آشكار اولمدقجه برشيئه سزاوار اوله مزلر زيرا مصابك
هر جزئنده احتمال وار ايكن ابتداء ثبوت استحقاقه مجال يوقدر بوصورتده بونلر ايچون شهادتی موجب حكم
اولميان مثلاً شاهد واحد ياشاهدين غير عدلين شهادت ايتدكده مشهودله اقرار لرينه بناء نصيبلرنده شريك
اولورم ديسه استماع اولنماز زيرا قريباً بيان ايلديك كه بو شهادت برنسنه ده نه ملك شاهده مقارن ونه مشهود له
ايچون اقرار ملكه مراهندر كورمزميسنكه شهادتی موجب حكم اولان كسنه لر شهادت ايتكله قبول اولنسه دخی
قبل قسمة الغنائم برشيئه مالك اوله مز حق اشتراك ايسه شی خاصده ملك اوزره بنا قيلنور ينه كورمزميسنكه عسكر
تقسيم غنائم ايتدكدنصكره بركسنه كلوب بن سزكله برابر ايدم ديو ادعا و بعض عسكر اقرار مدعی ايلسه لر ينه مقرله
نصيب مقرده مشاركتی استدعا ايده مز و حكم مذكور شبهه واشكالدن دور در زيرا اول كسنه جيشله برابر ايدوكی
معلوم دخی اولسه ينه بعد التقسيم هر برينه اصابت ايلين سهم اوزره استحساناً سبيل رجوعی يوقدر انجق غنيمتدن
برنسنه قالمش ايسه امام اندن سهمنی اعطا ايدر و قالمامش ايسه بيت المالدن تعويض ايدر پس معنی معلوم اولانلر
بعد القسمة نصيب عسكرده تشريك اولنمايجه معلوم اولميانلرده عدم تشريك بالطريق الاولی در وتعويض
بيت المال نوع استحسانندر كه الغرم مقابل بالغنم قاعده سندن نمايان اولمشدر زيرا غنيمتدن بين الغانمين متعذر
القسمة برنسنه قالسه بيت الماله وضع اولنور كذلك قسمتده سهو واقع اولسه ينه بيت المالدن اخذ اولنور كذلك
مذكورلردن برينی بن لحوقدنصكره مسلمين مبتلای قتال اولوب بن دخی غنائمدن دفع اعدا ايچون برابر اقتتال ايلدم
ديو دعوی ايدوب مسلمين بعد الاصابة مبتلای قتال اولدقلرينی بيلوب لكن اول قتال لحوقندن مقدم يا مؤخر ايدوكنی
بيلمسه لر مادامكه دعوا سنه مسلميندن اقامت بينه ايتمه شركتی منبينه اوله مز زيرا سبب استحقاقی انجق دفعاً
عن المصاب قتالده معيتی اولوب اولدخی قول مجرد يله ظاهر اولمديغندن اقامت بينه يه احتياجی باهر در والله تعالی اعلم

مطلب لا يمين على صاحب المقاسم

باب دفع الفرس باشتراط السهم واعارته وايداعه فی دار الحرب * يعنی دار الحربده سهم فرس كندويه راجع
اولمق اوزره فرسنی بركسنه يه اعطا ياخود اعاره وايداعندن باحث مسائل ومباحثدر اكر برغازی دار الحربه فارساً
دخولدنصكره فرسنی اوزرنده قتال ايدوب سهمنی كندويه راجع اولمق اوزره بركسنه يه اعطا قيلسه شرطی
موافق حكم شرعی اولمغله جائز ومقبولدر زيرا قريباً بيان ايلديك كه دار الحربده اعارهٔ فرس استحقاقنی ابطال ايلمز
بوجهتدن شرط مزبور تحقق ايتسه دخی سهم فرس صاحبينكدر پس تحقق انجق حكم مزبوری مؤكد در
اما هم فرسك وهم اوزرنده قتال ايلين رجالك سهملری تماماً كندويه راجع اولمغی شرط ايتمش ايسه بو فاسد در
زيرا نفسيچون فرس اوزره قتال ايدن شخصك حقنی شرط ايتمش اولمغله فرسنی اول حق مشروطله ايجار ايتمش
اولوب بدل مشروط دخی مجهول اولديغندن اجاره سی فاسده در بوصورتده فرسك اجر مثلی اول مقاتل اوزره
واجب اولور اما سهم فرس الكليه باطل اولوب نه مقاتله و نه صاحبنه واصل اولماز زيرا مقاتل دار الحربده اجارهٔ
فاسده ايله استيجار فرس ايتمشدر واجارهٔ صحيحه ايله استيجار بلكه اشترا ايتمش اولسه برشيئه مستحق اوله مز ايكن
مانحن فيهده بالاولويه اوله مز وصاحب الفرس دخی فرسنی دار الحربده اجارهٔ صحيحه ايله ايجار ايلسه بيع ايتمش كبی
غنائم آتيه ده حقی باطل اولنجه اجارهٔ فاسده سنده دخی عقد فاسد حكمده جائز قياس اولنمغله ينه باطل اولور
وهم منفعت فرسك عوضنده اجر مثله مستحق اولمشيكن بر دخی آنكله سهم فارسه مستحق اوله مز مگر اندن بشقه
فرس آخری ولنه بوصورتده اول فرس آخر كرك يدنده باقی وكرك هالك اولسون تفصيل سابق اوزره آنكله
سهم فارسه نائل وصفت مرقومه ايله ايجار ايلديكی فرسی منزله معدوم منازل قيلنور واكر قبل دخول دار الحرب
فرسنی شرط سابق اوزره بركسنه يه اعطا قيلسه بونده سهم فرس انجق دار الحربه ادخال ايلين شخصه وزره
اجرا قيلنور زيرا سبب استحقاق كه دار اسلامدن فارساً انفصال انجق آنك ايچون منعقد اولمشدر وصاحب الفرس دخی
فرسنی بدل مجهول الله موجر واجر مثلنی مستوجب اولمغله راجلاً داخل اولمش اولمغله سهم فرسدن نسنه يه نائل
اوله مز اما فرسی ايكی بولنوب برينی بو وجهله اعطا و برينی نفسی ايچون ابقا ايتمش ايسه فرس باقيسيله سهم
فارسه سزاوار بولور اما فرس آخرينك سهمی اوزرنده قتال ايلين شخصه تسليم اولنوب اول دخی فرسك
اجر مثلنی صاحبنه تقديم ايدر قول محمد رحمه الله تعالی بودر وقول ابی حنيفه رضی الله تعالی عنه دخی بويله اولمق
مقتضای قياسيدر زيرا بو امامين همامينك اصوللرندندر كه غازی افراس كثيره ايله دخی كلسه انجق فرس
واحد ايچون سهمه موصول قيلنور بناء عليه شرط مذكور بيان ايلديكمز اوزره معنای اجاره يی متضمندر اما غازی
ايكی فرسله داخل اولدقده سهم فرسينه نائل قيلنور قولنه قياسله كه قول ابی يوسف رحمه الله تعالی دخی بودر
كركدر كه شرط مرقوم صحيح وكامل واول كسنه يه و يرديكی فرسك سهمی دخی بالتمام صاحب الفرسه واصل اوله
زيرا شرط بولنمسه دخی سهم فرسينه مستحق ايدی پس وجود شرط همان ازدياد تأكيدينی محققدر بشرط آنكه
شرط مرقومله اعطاء فرس دار الحربده واقع اوله اما دار اسلامده واقع اولسه سهم فرس علی جميع الاقوال
اوزرنده قتال ايلين شخصه ايصال وصاحبنه اجر مثلی اكمال قيلنور زيرا صاحب الفرس هنوز دار اسلامده
ايكن بو فرسله سبب استحقاق منعقد اولميوب انجق آنكله فارس بولنان شخص ايچون عند الانفصال منعقد اولمغله
بينلرنده معنای اجاره متقرر ومتأكد اولمشدر واكر صاحب الفرسك فرس آخری اولديغی كبی دار اسلامده
شرط مذكور اوزره آخذ الفرسك دخی فرس آخری بولنسه علی قول الامامين بو فرس ايچون سهم اولميوب
وصاحبی ايچون دخی آخذ اوزره ايجاب اجر اولنماز زيرا هر بری عند الانفصال فرس آخری ايله فارسدر وعلی قول
ابی يوسف اوزرنده قتال ايلين سهم فرسينه ايصال قيلنور كه ايكی فرسله دار الحربه منفصل اولمشدر وصاحبنه
اجر مثلی ايصال قيلنور كه عقدلری دار اسلامده شرط فاسد مزبوره متصل اولمشدر مترجم فقير ديركه صورت
مزبوره ده معاملهٔ مذكوره لری دار الحربده واقع اولسه اگرچه كتابده آنك حكمی صريحاً تفهيم اولنمادی لكن
مسائل مذكوره ده امعان اله منفهم اولديغندن بز دخی تفصيلنی التزام ايلديك انتهی واكر بر مسلم فرسنی
دار الحربده مسلم يا ذمی يه ايداع و كندو سريه ده راجلاً خروج ايدوب اول سريه اصابت غنائمله عسكره
رجوع باجانب آخردن دار اسلامه ولوج ايلسه لر صاحب الفرس ايكی صورتده دخی فارسدر زيرا سهم فرسه
سبب استحقاق منعقد اولدقدنصكره اصل عسكرده كندو ايله برابر بولنان كسنه يه ايداعله استحقاق باطل اولماز كه
بعد الايداع تمكن اخذی باقيدر و بو مسئله بی اعاره ده تقرير ايلديك نظيری اولدركه فرسنی معسكرده غلامی
عندنده ترك ايده آنده سهمی باطل اولمديغی كبی بونده دخی اولماز كورمزميسنكه عسكر اوزره اعدا هجوم ايتدكده

برکسنه قتالده فرسه محتاج ایکن فرسنی صیانت ایچون عسکرده ترك وراجلا عزیمت ایلسه سهم فرسه نائلدر
کذلك فرسه محتاج یاغیر محتاج ایکن مصالح فرسنی بعض رفیقلری رؤیت وتسمینته همت ایتملر ایچون یانلرنده ترکله
سریه ده راجلا حرکت قیلسه ینه سهم فرسه واصلدر اما امام فرسان سریه ایچون تنفیل ایتمش ایسه اول کسنه
نفلدن برشیئ تحصیل ایده مزز یرا بوتنفیلدن غرضی سریه یی ارسال قیلدیغی محله دك استصحاب فرس اوزره
تحریض اولمغله فرسنی معسکرده ترك ایلین غیرداخلدر حتی جمیع سریه فرسلرین معسکرده ترکله رجالا کیتسه لر
علت مرقومه یه بناء نفل فرساندن برشیئه واصل دکللردر واکر عسکر مسلمین حصون اهل حربدن برحصن
ممتنعه مرور ایدوب برمسلم دخی فرسنی اول حصنده ساکن مسلم مستأمن یاذمی یااسیر یاخود ینلرنده قرابت ومعارفه
بولنان حربی یه ایداع بعده باب حصنه قریب یا بعید برمحلده راجلا قتال ایلسه غنائم مصابه دن انجق سهم
راجله ایصال قیلنورز یرا منعۀ اهل حربه وضع ایتدکده فرسنی استهلاك واضاعت ایتمش کیدر نکته سی
اولدر که فرس اوزره تمکن قتالنی اختیاریله ازاله ایتمشدر زیرا اهل حرب فرسی اندن منع ایتدکلرنده کندو قوتیله
فرس اوزره اثبات یدی ممکن اولمادیغندن فضله منعۀ اهل حربده بولنانلر تحت ولایت امامده اولمدقلرندن قوت
امامله دخی متمکن اوله مز اما مسئلۀ سابقه بشقه‌در که آنده عسکردن برمسلمك یدنده وضع ایتدیکندن نه زمانده
دیلسه استردادی ممکن واوزرنده قتاله هرحالده متمکندر واکر صورت مفروضه ده بعد اصابة الغنائم عودتله
فرسنی اخذ ایلسه ینه انجق سهم راجله واصلدر کرك صکره قتال آخره ملاقی اواسونلر وکرك اولماسونلر
اماعدم ملاقات قتالده حکم مذکور بلااشکالدر که اول کسنه فرسنی بیع ایدوب بعد الاصابه اشتراء فرس ایدنلر ایله
همحالدر واما ملاقات قتالده وجهی اولدر که اول کسنه مقدما سهم راجله مستحق اولمشیدی پس بوقتالی
آندن دفع اضداد ایچون اولمغله سهمنه باعث ازدیاد اوله مز کذلك برمسلم فرسیله مداین اهل حربدن برمدینه یه
امانله داخل اولمشیکن مسلمین اصابت غنائم ایتدکدنصکره عسکره خارج اولسه اول کسنه بوغنیمتدن برسهمده
مندرج اوله مز زیرا امانله منعه لرینه داخل اولدقده مقاتل اولمقدن خارج اولوب نه حقیقة ونه حکما وقعده
بولنیوب همان اول مدینه ده مسلم مستأمن ایکن چیقوب عسکره التحاق ایدنلر ایله همحال اولمغله قبل الخروج
اصابت ایتدکلرنده مجال شرکتی محالدر انجق بوصورتده مسلمین مجددا مبتلای قتال اولوب اولدخی دفع اعدا ایچون
اقتتال ایدرسه غنائم سابقه ده سهم فرسانه ایصال قیلنور زیرا آندن برشیئه مستحق دکل ایدیکه قتالی نصیبندن
دفع اعدایه حمل اولنه پس اول قتال الله حتی ابتداء ثابت اولوب فارسا ملتحق اولمغله سهم فرسانه مستحق اولور
امامسئلۀ سابقه بشقه‌در واکرمسئلۀ مزبوره ده فرسیله اسیر اولمش ایسه بوصورتده صکره التحاقنده فارس اولسون
راجل اولسون البته سهم فارسه نائل قیلنور زیرا قتال ایچون دارالحربه فارسا دخولنده مسلمینله برابر سبب استحقاقی
منعقد اولوب صکره برمبطل معارض اوزرینه عارض اولمامشدرز یرا اسیر اولمقده بی اختیار اولدیغندن محارب بلکدن
خارج اولمامشدر کورمزمیسنکه لدی القدرة اهل حربی قتل واموالارین اخذ اکا جائزدر امامسئلۀ اولی بشقه‌درکه
آنده بالاختیار ترك قتال ایلمشدر کورمزمیسنکه ایچلرنده مادامکه مستأمندر قتللری واخذ اموالری اکا حلال دکلدر
واکرامیر بعض حوایج مسلمین ایچون اهل حربه بعث رسول ایدوب اول رسول امانله ایچلرینه دخول ایتدکدنصکره
مسلمین غنائمه وصول بولوب بعده فارسا یاراجلا عود وقفول ایلسه اول رسول فی الاصل فارس ایسه سهم فرسانه
موصول قیلنورز یرا رسول تارك محاربه اولمیوب ایچلرینه انجق تدبیر امر حرب ایچون کیتمش اولمغله ینه معسکرده
باقی منزلنده درلر اما کندو مصلحتی ایچون مستأمن اولان بویله دکلدر کورمزمیسنکه نکتۀ مزبوره یه بناء رسول
جانبین بلااستیمان امین اولمشدر وهم رسول انجق منفعت مسلمین ایچون کیتمشدر ومنفعت مسلمینده ساعی اولان
حکما آنلردن غیرمفارقدر لکن مستأمن منفعت مسلمین ایچون کیتمیوب همان کندو نفع خاصی ایچون کیتمشدر
بوجهتدن حکما دخی عسکردن مفارقدر وبوبابده اصل قوی شول روایت قیلنان حدیث نبویدر که رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم طلحة بن عبیدالله رضی الله عنهی بعض منافع مسلمین ایچون جانب شامه بعث ایتمشلر واوب
غزوۀ بدرده حاضر دکل ایکن غنائم بدردن اکا تعیین سهم ایتمشلردر کذلك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم محاصرۀ
خیبر ایله وقت اشتغاللرنده محیصة الانصاری رضی الله عنهی اهل فدکه ارسال واول غائب ایکن فتح خیبری اکمال بیوروب
صکره کلدکده تعیین سهمله خوش حال قیلدیلر پس مقدمات مذکوره دن عندیمزده مقرر اولمشدر که سعیی
توفیر منافع مسلمینی متضمن اولان کسنه هرقنده ایسه ینه حکمده مسلمینله برابردر واکر مسلمین یااهل ذمتدن ایکی کسنه
قصد قتاله دارالحربه داخل ومعیت مسلمینده قتال ایدوب لکن هیچ غنیمته ظفر بولمدین استیمانله مشرکینه دخول بعده

قصد قتالدن اعیه رك همان قصد تجارتله ینه عسکره عود وقفول ایتدکلرنده مسلمین غنائمه وصول بولسه لر اول کسنه لر
آندن برشیئه موصول قیلنمازلر زیرا اهل حربدن استیمان ایتدکلرنده معیت مسلمینده محاربه یی تارك واهل حربده
امانله تاجر ایکن لاعلی قصد القتال عسکره ملتحق اولان کسنه یه مشابه ومشارك اولمشلردر وحکم مذکور
بلاسبق الاستیمان همان لاعلی قصد القتال عسکره رجوع ایلین ایکی کسنه ده ثابت اولنجه آنلر دارالحربده مستأمن
اولدقلرنده بالطریق الاولی متثبتدر کورمزمیسنکه اول ایکی کسنه اهل حربه هیچ استیمان ایتمدین ترك قتال وعسکر
ایچنده تجارته اشتغال ایتملریله عسکردن خروج بعده تجارت ایچون دخول ایتمشلرکبی اولوب حاللری عند المسلمین
ظاهر اولدقدنصکره مسلمین غنائمله مستظهر اولسه لر آنده اشترا که قادر اوله مزلر پس بعد سبق الاستیمان
عدم شرکتلری طریق اولی ایله نمایاندر واکر برمسلم دیوان عسکریده مسطور الاسم دکل ایکن فارسا دارالحربه
داخل اولوب مسلمین ظفریاب غنائم اولدقده اول کسنه بن اکرچه عسکریدن دکلم لکن تطوعا قتال ایچون
کلمشیدم بوجهتله سهام غنیمتده بن دخی مداخلم دیوب مسلمین دخی بلکه سن تجارت ایچون کلمشیدك دیدکله
دفعه مائل اولسه لر بونده قول مع الیمین اول کسنه نك قولیدر زیرا هرمسلم فی الاصل مشرکینله محارب ومقاتلدرکه
دین ودارده مشرکینه مخالفتی البته محاربه ومقاتله یه حاملدر پس بووصفك خلافی آشکار اولمدقجه بقاء محاربه
بدیداردر وصورت مفروضه ده مسلمین دخلت تاجرا قوللرنده سبب حرمانی مدعی اول دخی منکر اولمغله قول
مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهردر امامسئلۀ مزبوره ده شخص مرقوم ذمی یاعبد یاصبی یاامرأه اولسه بونده
مادامکه امرأه مداوات مجروحین ایچون وغیریلری قتال ایچون داخل اولدیغی معلوم اولمیه البته غنائمدن
محروملردرز یرا بونلر فی الاصل مقاتل دکللردر که امرأه وصبینك محاربه یه صالح بنیه لری یوقدر وعبد دخی
حق مولاسی ایچون قتالدن محجوردر وذمینك دخی اهل حربه موافقت اعتقادی مانع محاربه در بناء علیه بونلرده
قصد محاربه یاخود مباشرت محاربه لری حجتله معلوم اولمدقجه البته غنیمتدن محروملردر اما مسئلۀ متقدمه
بشقه در وفرق مذکوره دلیل اولدرکه اهل حربدن محارب اولوب اولمدیغی نامعلوم اولان کسنه اکر رجل بالغ ایسه
مباح القتلدر واباحتی انجق بحسب الظاهر محارب اولدیغندندر واکر صبی یاامرأه ایسه آندن مباشرت قتال
تحقق ایتمدکجه غیر مباح القتلدر توضیحی اولدرکه فی الاصل مقاتل اولان مستحق سهمدر اما بونلر قتال ایتسه لر دخی
انجق رضخه مستحقلردر وبومقدمه لردن فی الاصل مقاتل اولمدقلری بزه معلوم اولمشدر واکر برفارس فرسنی
دارالحربده بعض تجاره یاخود امراء خلیفه یه بعث ایلدیکی رسولنه اعاره ایدوب مستعیر دخی بنوب دار اسلامه
ذاهب اولدقدنصکره مسلمین غنائمه ظفر بولسه لر نظر اولنورا کر مستعیر اول غنائمه اصابتلرندن اقدم دار اسلامه
قادم اولمش ایسه معیر ایچون انجق سهم راجل قائم اولور زیرا فرسنی اختیاریله دار اسلامه ارسال ایتمکله فرس
اوزره تمکن قتالی حقیقة وحکما زائل اولمشدرکه دار اسلامده بولنان فرسله صاحبی دارالحربده فارس اولمق
غیرقابلدر کورمزمیسنکه فرسنی غلامیله دار اسلامه رد ایدوب اولدخی ولایتنه ایصال ایلسه صاحبی آنکله
فارس اوله مز ماسبق دخی بویله در واکر مستعیر هنوز دار اسلامه قادم اولمامش ایسه معیری اول غنائمده فارس
قیلق لازمدرز یرا فرس اوزره قصد قتاله دارالحربه انفصالنده سهم فرسه سبب استحقاقی منعقد اولمش
ایدی مادامکه فرسی دارالحربده باقیدر اوزرنده تمکن قتالی بسبب البعد حقیقة زائل ایسه ده ینه استحقاقی باقی
ومستبددر کورمزمیسنکه فرسنی معسکرده اعاره وسریه ده راجلا خروجله معسکردن بعید اولسه بردخی عسکره
رجوع ایتمسه دخی ینه مصاب سریه دن اکا سهم فارس تحدید اولنور ماسبق دخی بویله در کورمزمیسنکه مستعیر
مزبور دار اسلامه خروج ایتمدین بعض ملاحظه ایله عودت وفرسی اوزرینه رده مبادرت ایلسه عودتندن اقدم
اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحق اولمازمی والحاصل صاحب الفرس جمیع احوال مذکوره ده فارسدر
نکته سی اولدرکه دار الحرب مدار استحقاق غنیمت اولان امورده موضع واحد حکمنده در بناء علیه مدد جیشله
واصحاب سریه عسکر ایله دارالحربده ملاقی اولورلرسه غنائمرنده بربرینه مشارك اولورلر ومانحن فیهده فرسی
دارالحربده دائر اولدقجه همان یانده حاضر کبیدر اما دار اسلامه اخراجی بشقه در بونك نظیری مسجد ایله
خارج مسجددرکه اتصال صفوف بولنماسه دخی مسجد ایچنده امامه اقتدا جائز خارجنده غیر جائزدر
واکر مستعیر دار اسلامه خروجندن صکره عودت وفرسی معیره تسلیمه مبادرت قیلسه بوصورتده مستعیرك
دارالحربدن خروجندن اقدم اخذ اولنان غنائمده معیر ایچون سهم فارس متعین اولدیغی کبی دخولندن صکره
اخذ اولنانده دخی سهم فارس متبیندر اما دار اسلامه خروجندن صکره اخذ اولنانده نکتۀ مذکوره یه بناء انجق

مطلب ماتعلق بصحة الاقتداء
واتصال الصفوف

سهم راجله واصلدر بوصورتده وقت اصابت غنائم معلوم اولمازسه نظر اولنور اکر فرسك دار اسلامه وصولی
معلوم ایسه معیره انجق سهم راجل ویریلك امر مجزومدر زیرا سابقده امثالی بیان اولندیغی اوزره بو بابده دخی
غنائمدن هرقطعه یه اصابت فرسك داراسلامه خروجندن صکره واقع اولمق محتمل اولمغله صاحبنه انجق
قدرمتیقن اولان سهم راجل اعطا قیلنور واکر فرسك داراسلامه وصولی معلوم دکل ایسه بوصورتده
صاحب الفرس بنم فرسم دارالحربدن هیچ خارج اولمدی دیرسه قول آنك قولی اولمق مقرر واولبابده مستعیرك
تصدیق وتکذیبی غیرمعتبردر زیرا سبب استحقاقی مجزوم وآنی مبطل اولان فرسنك داراسلامه خروجی
غیرمعلوم ایکن کندوانکارده اصرار ایتمکله قول آنك قولی ایدوکی آشکاردر وابطال حقنده قول قسام تصدیق
اولنمدیغی کبی مستعیر دخی آنی تکذیبنده تصدیق وتحقیق اولنماز زیرا فرس مستعیرك عندنده ایسه دخی قولی
صاحب الفرس اوزره حجت دکلدر وبلاحجة سبب حرمانی ثابت اولماز امامستعیر بوفرسله غنائمدن برنسنه ده
فارس عد اولنماز کرك داراسلامه خروج ایتمش اولسون وکرك اولمسون زیرا اول فرسی انجق رکوب ایچون
استعاره ایدوب اوزرنده قتال ایچون ایتمدیکندن اوزرنده قتاله اصلا متمکن اولمامشدر واکر اول فرس ید مستعیرده
هالك اولسه نظر اولنور اکر هلاکی دار اسلامه خروجندن اقدم ایسه معیر جمیع غنائمده فرسانده داخلدر
زیرا اعاره سی فرسله استحقاقنی غیرمبطل وید مستعیرده هلاکی یدمعیرده هلاکنه مماثلدر واکر هلاکی داراسلامده
حاصل اولمش ایسه معیر اول فرسی دار اسلامه اخراجدن اقدم اصابت اولنان جمیع غنیمتده فرسانده داخل
صکره اصابت اولنانده انجق سهم رجاله یه نائلدر که فرسی کندو اختیاریله داراسلامده حاصل اولمق آنکله سهمه
استحقاقنه مانع وماقبلنده غیرمبطلدر واکر هلاکی مستعیر آنی دارالحربه اعاده وایصالدن صکره ایسه ینه معیر
بعد الاعاده اصابت اولنانده فرسانده ادخال اولنور زیرا مانع استحقاق زائل اولدقدنصکره یدمستعیرده هلاکی
ید معیرده هلاکنه مماثلدر واکر هلاکی یدمعیره تسلیمندن صکره ایسه اول معیر جمیع غنائمده فارس همان فرس
داراسلامده ایکن اصابت اولنانده راجل ایدوکی قریبا عدم هلاکی صورتلرنده بیان قیلنمشیدی بودخی آنك کبیدر
اما سهم مستعیری بیانده بووجهله بسط وتبیان ایده رز که اکر مستعیر داراسلامه طرف امیردن رسالتله مبعوث ایسه
داراسلامه خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده فرس مستعارك غیری فرسله فارس ایسه سهم فارسه ودکل ایسه
سهم راجله وصولی مقرر ومجددا دارالحربه عودتی وعدم عودتی غیرمعتبردر زیرا بوصورتده معسکردن بعید ایسه ده
بعدی انجق منفعت عسکر ایچون اولوب هنوز دارالحربده بولنمغله مجددا عودت ایتسون ایتمسون عسکر ایله برابر
حکمنده در امادار اسلامه وصولندنصکره اصابت اولنانده نظر اولنور اکر قبل التقسیم والبیع دارالحربه عودت
ایدرسه مدد منزلنده اولوب اول غنائمده دخی کسب شرکت ایدر واکر هیچ عودت ایتموب یاخود بعد التقسیم والبیع
عودت ایدرسه آنده اصلا کسب شرکت ایده مز زیرا کندو داراسلامه داخل اولدقدنصکره اصابت اولنان غنائمده
عن اصل دارالحربه داخل اولمیانلره ملتحق وشرکته غیرمستحق اولمشدر ونیجه مستحق اولسونکه غنائم
مزبوره یه اصابت اولندقده کندو هنوز خانه سنده وعورتنك واولادینك یاننده ایدوکی متحققدر واکر مستعیر
رسالتله مبعوث اولمیوب دار اسلامه عزیمتی همان کندو مصلحتیچون ایسه بوصورتده جیشله برابر ایکن یاخود
لدی الاستغاثه اغاثه سی ممکن اوله جق مرتبه ده جیشه قریب ایکن اصابت اولنان غنائمده سهمه واصل
اما جیشدن بعید یاخود دار اسلامه خارج اولدقدنصکره اصابت اولنانده بردخی جیشه عودت ایتمز ایسه
سهمه غیرنائلدر زیرا مفارقتی مسلمینه راجع اولمیان منافع ایچون اولمغله حکما دخی شاهد وقعه اولمقدن خارج
واشتغال تجارت برله ترك قتال ایدنلرده مندرج اولمشدر اما قبل القسمة والبیع عودت ایدرسه بونده حکم مدد ده
داخل وجمیع غنائمده مشارك ومداخلدر اکرچه رسولده دخی مقتضای قیاس سیاق مذکور ایدوکی آشکار
ایدی لکن مفارقت رسول انجق منفعتی مسلمینه راجع اولان امر ایچون اولمق اعتباریله آنده طریق استحسانی
اختیار ایلدیك وبواستحسان قریبا منعة اهل حربه منفعت مسلمین ایچون رسالتله یاخود کندو مصلحتیچون استیمانله
دخولنده ذکر ایلدیکمز استحسانك مثلی وانده بین الصورتین ذکر ایلدیکمز فارق بونده اولان فرقك عدیلیدر
واکر برغازی فرسنی منعة اهل حربده بولنان بعض کسانه ایداع ایلسه آنك حکمی قریبا بیان اولنمشدرکه
کندوصنعی ایله فرسنی بیع ایتمش کبی اضاعت ایتمکله بعد الایداع اصابت اولنانده انجق سهم راجله شایاندر
لکن بوصورتده مسلمین اول فرسی اغتنام ایدوب مودع قبل القسمة آنی بلا شیء استردا دیاخود امام بیع
ایتدکدنصکره مشتریدن ثمنله اخذ ایدوب بعده مسلمین بعض غنائمه اصابت ایلسه لر فرسی یدینه کلدکدنصکره

اصابت اولنانده فارس آندن اقدم اصابت اولنانده راجلدر که ابتداء اشتراء فرس منزلنده نازلدر زیرا ابتداء کندو
صنعی ایله فرس اوزره تمکن قتالنی ازاله واستحقاقنی ابطال ایلمشدر پس فرسی یدینه عودت ایتمدکجه تمکن
مزبورك عودتی محالدر امابومسئله ده فرسی کسنه یه ایداع ایتمش اولوب انجق مشرکین آنی اخذ ایتمشلر ایسه
صکره دن اخذ اولنان جمیع غنائمده دخی فرسانده داخل وزوال تمکنی اختیاریله اولمدیغندن فرسی یدنده هالك
اولمش منزلنده نازلدر حتی اول فرسی دوشمندن برکسنه اشترا ایتمش اولوب صاحبی اول مشتریدن ثمنیله اخذ
ایتمکدن امتناع ایتسه ینه بعد الامتناع اخذ اولنان غنائمده فارس قیلنور زیرا بونده بلاثمن فرسنه وصولی ممکن
اولمیوب اکا دخی اعطاء ثمن واخذ فرس اوزره جبر اولنماز نظیری اولدر که دارالحربده فرسی هالك اولوب فرس
آخری اشترایه قدرتی وار ایکن اشترا ایتمیه واکر برغازی فرسنی داراسلامه اخراج وبلدنده اهلنه تسلیم ایله امر
واعاره ایدوب مستعیر دخی بعد الاخراج فرسنی اهلنه تسلیم ایتموب ینه راکبا دارالحربه قفول ایلسه معیر الفرس
مستعیری دار اسلامده ایکن کذلك دارالحربه رجوعندن صکره فرسی یدینه واصل اولمزدن اقدم اخذ اولنان
جمیع غنائمده سهم رجاله یه موصول قیلنور اکرچه فرس داراسلامده ایکن اخذ اولنان غنائمك احکامن بزقریبا
بیان واعلام ایلدیك امابعد الرجوع وقبل تسلیم الفرس اخذ اولنان غنائمده حکمتی اولدر که مستعیر فرسی خلاف
امر معیر اوزره دارالحربه اعاده ایله صاحبنه تسلیم ایدنجیه دك غاصب وضامن اولمغله فرس مغصوب اوزره
ملتحق جیش اولان مدد حکمنده التحاق وآنکله سهم فرسانه کسب استحقاق ایتمش اولدیغندن اول فرسله معیری
دخی فرسانه الحاق ممکن اولماز وبعد التسلیم مستعیر راجلدر که فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر
ومعیر فارسدر که فرس آخر اشترا ایتمش کبی فرس اوزره تمکن قتالی عودت ایلمشدر واکر صورت مفروضه ده
مستعیر اول فرسی دارالحربه رد ایتمدین هنوز داراسلامده ایکن مشرکین اوزرینه استیلا ودارلریله احراز ایتمش
اولسه لر معیر اول فرس داراسلامه چیقدقدنصکره واهل حرب احراز ایلدکدنصکره اصابت اولنانده راجلدر
زیرا نفسلریچون احراز ایتمش اولملریله آنکله اوزرنده قتاله تمکنی عودت ایلمز مکر مسلمین اول فرسی غنیمتده اخذ
ایدوب قبل القسمة بلاشیء یاخود بعد القسمة ثمنله استرداد ایلیه بوصورتده معیر دار اسلامه بعثندن اقدم
اوزرنده قتاله متمکن اولدیغی کبی بعد الاسترداد ینه متمکن اولمغله بعد الاسترداد اصابت اولنانده
فارس قیلنور واکر غازی فرسنی داراسلامده ترك ودارالحربه جیشله راجلا دخول ایدوب بعده مشرکین فرسنی
اخذ ودارلریله احراز دنصکره مسلمین اول فرس اوزره استیلا وبعد الاخذ کندویه تسلیم ایلسه لر ینه راجلدر
زیرا حین دخولنده سبب استحقاقی راجل ایکن منعقد اولدقدنصکره دارالحربده فرسی یدینه واصل اولسه
دخی ابتداء اشتراء فرس ایتمش کبی اولمغله استحقاقی متغیر اولماز امامسئله اولی بشقه درکه انده انعقاد سبب فارس
ایکن واقع اولوب صکره مانع اختیاری عارض اولدقده فرس اوزره تمکن قتالی زائل اولمشیدی بعده اول
مانع دخی زائل وحکم عدمده داخل اولمشیدی کذلك صورت مفروضه ده راجلا دخولندنصکره اهلنه تحریر
کتابله فرسنی دارالحربه استجلاب ایلسه ینه فرس آخر اشترا ایتمش منزلنده نازل وجمیع غنائمده راجل قیلنور زیرا
بووجهله فرس اوزره تمکن قتالی اکرچه بعد انعقاد السبب ظهور وحکم فارسیته مانع اولان نسنه یی رافع وحکم مزبوری
تقریر وابقاده نافعدر لکن راجلا منعقد اولان سببی تغییری متعذر واکر فارسا دخول بعده فرسی داراسلامه ارسال
وفرس آخری اشترایه استعجال ایدنصکره بعض غنائم استحصال اولنسه جمیع غنائمده سهم فرسانه ایصال اولنور
زیرا سبب استحقاقی فارسا منعقد اولدقدنصکره فرس اوزره قتاله تمکنی منعقد اولمامشدر بوصورتده قسام غنیمتله
بینلرنده منازعه واقع واول غازی فرسم هنوز داراسلامه واصل اولمدن بوفرسی اشترا ایتمشیدم دیوب قسام
دخی حقیقتنی بیلم اماظن ایدرمکه سن بوفرسی اشترا وبز بوغنائمه اصابت ایتمدین داراسلامه واصل اولمشیدی
دیو مدافع اولسه بونده قول مع الیمین قول غازیدر زیرا فرسی داراسلامه واصل اولمدیغجه حکم راجلده داخل اولماز
ایکن قسام آنی حکم راجلده ادخال ایده جك شیء ادعا اولدخی انکار ایتمکله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی آشکاردر
شول منزله ده درکه برکسنه فرسنی بیع وفرس آخری اشترا ایدوب بعده بن بوفرسی فرسمی بیعدن اقدم اشترا یاخود
فرسمله مبادله ایتمشیدم دیسه بودخی دارالحربده بروقتده راجل قالدیغنی مقر اولمیوب بلکه اوزرینه ادعا قیلنان سبب
حرمانی منکر اولمغله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهردر واکر جیشله راجلا دخول وغنائمه وصولدنصکره
یالکز داراسلامه عودت بعده فرسنه بنوب ینه جیشه قفول ایلسه جمیع غنائمده سهم فارسه انجق داراسلامه
خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده سهم راجله موصول قیلنور زیرا دخول اولنده آندن سهم راجله مستحق

اولشیدی ودخول ثانیسنده اکرچه جیشه مدد لاحق اولمشدر لکن ینه استحقاق سابق متغیر اولماز زیرا لحوق
مدد قتالدن اقوی دکل ایکن قریبا بیان ایلدیك که برغنیمنده سهم رجاله یه مستحق اولان کسنه آندن دفع اعدا
ایچون فارسا قتال ایلسه ینه سهم فرسانه ایصال قیلنماز اما انجنده حق بولنمیان غنیمتدن فارسا قتال ایلسه سهم
فرسانه ایصال قبلنور وحکم لحوق مدد دخی بویله در زیرا دار اسلامه خروجندنصکره اخذ اولنانده حق بوقدر
پس بو انتحاقله آنده سهم فرسانه مستحقدر اما قبل الخروج اخذ اولنانده سهم رجاله یه مستحق ایدی پس
بو استحقاق متغیر اولماز و مؤلف اصیل بو اصلك بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیرکه غازی مرقومك دخول
ثانیسنده مسلمیندن شخص آخر فارسا آنکله برابر داخل اولسه بو شخص ثانی جمیع غنائمده سهم فارسه نائل قیلنور
زیرا قبل لحوق الجیش غنائمده آنك هیچ حقی متحقق اولمامغله فارسا ملتحق اولدقده جمله سنده سهم فرسانه
مستحق اولور اما تقریر سالف اوزره غازی اول اکا مخالفدر نکنه سی اولدرکه غازی اول فی الاصل شریك اولدیغی
غنائمی احراز ایچون عودت وغازی ثانی فی الاصل شرکتی یوغیکن هنوز کسب شرکت ایده جکی غنائمی
احراز ایچون دخوله مبادرت ایتمش اولملریله صفت شرکتده اولك حالت سابقه سنه وثانینك حالت لاحقه سنه
رعایت اولنور واکر غازی دار الحربده فرسنی بر مسلم راجله دار اسلامه خروج ومصلحتنی رؤیت بعده فرسنی
دار الحربده کندویه رد ایتمك اوزره اعاره ایدوب اولدخی دار اسلامه خروجدنصکره رجوعه قادر اولمیوب صاحبنه
رد ایچون شخص آخره تسلیم اولدخی کتوروب دار الحربده تسلیمله خدمتنی تتمیم ایلسه نظر اولنور اکر اول شخص آخر
عیال مستعیرده داخل ایسه آنك یدی حفظ ورده ده ید مستعیره مستوی وهر بری مستعارك بلاتعد هلاك ونقصانده
ایجاب ضمانی غیر محتوی اولمغله مستعیر بنفسه رد ایلدکده تقریر سابق التحریر اوزره معیر فرسی دار اسلامده
ایکن اصابت اولنان غنائمده راجل وسائرنده جمیعا فرسانده داخل ایدی بو صورت دخی اکا مماثلدر واکر
عیال مستعیرده داخل دکل ایسه معیر فرسی دار اسلامه خروجندن یدینه عودت ایدنجه به دك اصابت
اولنانده راجل وسائرنده فرسانده داخلدر زیرا فرسی اعاده ایلین شخص آخر غاصب اولمغله دار الحربده فرس
اوزره یدی مناب ید معیره نائب دکلدر کورمزمیسنکه فرس یدنده هالك اولسه معیر مخیردرکه دیلرسه مستعیره
تضمین ایدر ومستعیر برکسنه یه هیچ برشیئله رجوعه مالك اوله مز ودیلرسه اول شخص آخره تضمین ایدر واول شخص
مضموننی مستعیر اوزره رجوعه سالك اولور و مؤلف جلیل بو مسئله یی اول فرس اول شخصك یدنده بمنزلة الودیعه در
دیو تعلیل ایلدی پس بو تعلیل واضح نص موضحدرکه مستعیر ایچون ایداع مستعار غیر جائزدرکه حتی ایداع
ایدرسه ضامن اولور اما اعاره مستعار بنفقه درکه مستعیر ایچون مستعاری آنکله انتفاعده بین الناس تفاوت
اولمیان امورده اعاره جائزدر وبز بو مسئله ده اختلاف مشایخی شرح الجامع الصغیرده بیان وحق مستعیرده
اعاره وایداعك فرقنی تقریر واعلان ایلدیك اما اول فرسی صاحبنه رد ایچون کلن شخص آخر مقصودی حین
دخولنده قتال ایسه ده جمیع غنائمده رجاله ده ادخال قیلنور اکرچه وجه مشروح اوزره فرسی غاصب وعند الهلاك
ضامن اولدیغنه نظر ایله غاصب الفرسده سبقت ایدن وجهله بو دخی فارس اولمق مأمول ومنتظر ایدی لکن
مؤلف وجیه شو وجهله توجیه ایدرکه شخص مزبور فرسی اوزرنده کندو غزا ایتمك ایچون ادخال ایتمیوب همان
صاحبنه ایصال ایلمشدر وهم ضمانی اوزره غیر متقرردر کورمزمیسنکه بعد الضمان مستعیر اوزره رجوعه
مقتدردر و برفرسکه آنده کندویه ضمان لاحق اولسه اول ضماننه غیر اوزره رجوعی متحقق اوله آنکله فارس
اولمغه نیجه مستحق اولور کورمزمیسنکه برغازی راجل ایکن برکسنه فرسنی اکا ایداع ایدوب اولدخی دار الحربه
برابر ادخال ایلسه انکله فارسیتی استحصال ایده مزما نحن فیه دخی آنك کبیدر واکر مسئله مزبوره ده
مستعیر اول فرسی شخص آخره صاحبنه رد ایچون ویرمیوب بلکه اوزرنده قتال ایچون اعاره ایتمش اولسه
اول شخص آخر بعد الدخول جمیع غنائمده فارس انجق دار اسلامه خروج فرسدن اقدم اصابت اولنانده راجلدر
زیرا شخص مرقوم بو صورتده ضامن وضمانی اوزرنده مستقر و برفرد اوزره رجوعه غیر مقتدردر بناء علیه
حکم غاصبده دخول وفرس اوزره قتال ایچون داخل اولدقده سهم فرسانه حلول ایلمشدر اکرچه بو صورتده
شخص مزبور مدد لاحق اولمغله جمیع غنائمده فارس قیلنمق لایق ایدی لکن فرس دار اسلامه خروجدن
اقدم اصابت اولنان غنائمده معیر آنکله سهم فارسه مستحق اولمش اولمغله غاصب دخی آنکله اول غنائمده
سهم فارسه ملتحق اوله مزکه فرس واحد ایله ایکی کسنه سهم فارسه مستحق اولمق محال وغیر متحققدر
اما مستعیر غنائمدن برشیئه واصل اولمیوب انجق معسکردن بعید اولمزدن اقدم اصابت اولنانده جیشله راجلا

داخل اولدیغندن سهم راجله نائل قیلنور و بعد الخروج عسکره عودت واصابت واحرازده نه حقیقة ونه حکما
مشارکت ایتدیکندن غنائم سائرده کسب شرکت ایده مز واکر امیر بعض امور مسلمین ایچون دار اسلامه ارسال
رسوله عزیمت وفرسکی شورسوله و یردیو بر فارسه طرح ثقلت واول دخی رضاسیله اعطاء فرسه مبادرت ایدوب فرس
دار اسلامه چیقدقدنصکره مسلمین غنائمه اصابت ایلسه لر معیر اختیار یله فرس اوزره تمکن قتالنی ازاله ایتمکله اول
غنائمده راجل وصکره فرسی کندویه رجوع ایدوب ایتمکده فائده غیر حاصلدر اما اول فارس فرسنی ویرمکدن
امتناع ایدوب امام دخی ضرورت مسلمین ایچون اول فرسی یدندن اخذ ورسوله اعطایه محتاج ایسه کرها اخذی جائزدر
زیرا ناظر مسلمیندر وعند الضرورة مبتلای مخمصه اولان کسنه کبی بشرط الضمان مال غیری اخذی جائزدر
و بو صورتده معیر جمیع غنائمده فارسدر زیرا فرس اوزره تمکن قتالنی اختیار یله ازاله ایتمیوب بلکه کرها اخذ اولنمغله
کندو وضیع اولمامشدر شول منزله ده درکه فرسنی مشرکین اخذ ایده لر بلکه ما نحن فیه ده فارس قیلنمق دخی
اولی درکه اخذ مشرکینده منفعت مسلمین مفقود و بونده موجود در پس آنده تمکنی زائل ایکن سهمی ساقط
اولمامغله بونده عدم سقوطی بالاولویه معلوم ومشهوددر والله اعلم

باب من یرضخ له ومن لا یرضخ له من الادلاء وغیرهم * یعنی دلیل طریق وسائر فریقدن رضخ ویریلوب
ویریلمیانلری تفریق بابنده مبحث تحقیقدر اکر عسکر اسلام دار الحربه دخول واهل ذمتدن برطائفه مجرد دلالت
طریق ایدوب قتال ایتمك اوزره معیتلرنده حلول ایلسه لر کرکدرکه امام آنلره رضخله انعام ایدوب نه سهام خیل
ونه سهام رجاله دن اسهام ایلمیه زیرا اهل ذمت حکما مجاهدین اولمیوب بو صورتده حسا مقاتلین دخی دکللر ایکن
دلالت طریق کبی منفعت مسلمین ایچون حاضرین اولملریله کرکدرکه بو مثللو خدمته هر وقتده مباشرته ترغیب
ایچون مال مسلمیندن عمللری مقداری رضخله تطییب اولنه لر حتی دلالتلرنده مسلمینه منفعت عظیمه بولنورسه
رأی امام اوزره سهام فرسان ورجاله دن اکثر ایله دخی اعطاء رضخده بأس یوقدر زیرا سبب استحقاقلری مقاتلینك
سبب استحقاقی جنسندن اولمیوب نوع منفعت اخری اولمغله دلالتلریله حاصل اولان منفعت مقداری رضخ
ویریلمك احرادر واکر امام آنلر ایچون دلالتلری اوزره غنیمتدن نفل معین تسمیه وتصریح ایتمش ایسه اولدخی
تنفیذ وتصحیح اولنور زیرا اصل تنفیل منفعت مسلمینی متضمن اولان اعمال اوزره تحریض وتحمیل ایچوندر بو صورتده
غنائمه ظفریاب اولورلرسه کرکدرکه قبل القسمة اعطاء نفللرینه شتاب ایده لر زیرا غنائمده نفل ترکه ده وصیت
کبیدرکه قبل قسمة المیراث وصیتله ابتدا واجب اولدیغی کبی قبل قسمة الغنائم نفل ایله ابتدا الازم ولازبدر واکر
مقدار نفلدن زیاده یه ظفر بولمازلر ایسه همان اول مقداری سالما منفلینه تسلیمه ابتدار ایده لر زیرا نفل ترکه ده
دین منزلنده اولمغله جمیع غنیمت اوزره مقدمدر واکر هیچ غنیمته ظفر بولنمازسه هیچ ترکه بولنمادقده غریم
وموصی له برشیئه واصل اولمدیغی کبی منفلین دخی برشیئه نائل اوله مزلر واکر بوندنصکره اول طائفه غزاء آخرده
ینه معیت وامیرینه مقابله دلالتده آنلر ایچون تنفیله مبادرت ایدوب مسلمین بونده غنائمه اصابت ایلسه لر اول غنائمدن
انجق نفل ثانیلری اعطا اولنوب نفل اول اعطا قیلنماز زیرا استحقاقلری تسمیه ثانیه ایله اولوب تسمیه اولی بلاشیء
عودتلرنده انعدام محله باطل اولمشدر مکر مسلمین بو غنائمدن نفل اول وثانیلرین شرط تسلیملرین تقدیم ایده لر
بو صورتده وفاء شرط واجب اولور زیرا بو شرطده تسمیه کل اوزره تنصیص اولنمغله تسمیه سابقه منزله عدمده
نازل وایکی نفله استحقاقلری همان بو تسمیه دن حاصل اولور وذمی وحربی مستأمن مقابله دلالتده تنفیله
مستحق اولمقده مسلمینله برابر کیتملریله برابر کیتمیوب مجرد اخبار یله دلالتلری میاننده خبرلری مطابق واقع ایدوکی
نمایان اولدقدنصکره فارق بولنمادیغی واضح وعیاندر زیرا تسمیه نفل شرط دلالته متعلق ودلالت دخی اخبار یله
متحققدر لکن برابر کیتمدکلرنده کرکدرکه امام رضخ ونفللرین قبل الدلالة اخذ اولنان غنائمدن اعطا ایتمیه زیرا قبل
التنفیل اصابت اولنان غنائمده اعطاء نفل صحیح اولمیوب انجق آندن اعطاء اجرت تصحیح اولنور و برابر کیتمیوب
اخبار مجرد ایله دلالت موجب استحقاق اجرت اولماز بو صورتده مسلمین اعطاسنه رضا ویرلرسه رضالری کندو
حقلرنده معتبر وحق ارباب خمسده غیر معتبر اولدیغندن کرکدرکه نصیبلرندن ادا ایدوب خمسدن قضا ایتمیه
واکر امام بر ذمی یا حربی مستأمنی موضع معینه دلالت اوزره استیجار ایدوب اولدخی برابر کیتمیوب خبر ایله دلالت
اوزره اقتصار ایلسه اجره سزاوار اوله مز زیرا باب النفل علی الدلالة مسائلنده بیان ایلدیك که استحقاق اجرت
موقوف عملدر کلام مجرد ایله حاصل اولماز وشخص مرقوم دخی مسلمین ایچون برعمله ابتدار ایتمیوب همان کلامله
اخباره اقتصار ایلمشدر لکن مسلمین دلالت ایلدیکی مکاننده بعض غنائمه لاحق ومقابله دلالتنده اعطاء رضخ

دخی رأی امامه موافق اولسه آنده بأس یوقدر شول منزله تنزیل قیلنور که اشتراط اجر ایتمدین اول مکانه دلالت ایده
وبز قریبا بیان ایلدیک که اول بابده دلالتیله اصابت اولنان غنائمدن امام ایچون رأی ایندیکی مقداری آنلره اعطاء
رضخ جائزدر و بو دخی آنک کبیدر واکر امام شخص مرقومه بزله فلان محله دک برابر کیت وسنک ایچون شو دکلو
اجرت واردر دیوب اولدخی برابر کیتسه اوز رینه شرط قیلنان عمله وفا ایتمش اولمغله اجر مسمایی تماما استیفا ایدر
واول اجرتی امام بعد الدلالة اخذ اولنان غنائمدن ویرمک جائز اولدیغی کبی قبل الدلالة اخذ اولنان دخی جائزدر
اما نفل ورضخ بشقه درکه بونده استحقاقی عقد اجاره ایله درکه عقد لازمدر وعقد لازمده بعض مصابک بعض
آخردن تفاوتی یوقدر نته کیم سوق غنم وار مک ایچون برقومی استیجار ایلسه حکمی بویله در اما نفل ورضخه
استحقاقی منفعت مسلمین اعتباریله در وآنده دلالت وعلیله اخذ اولنان غنائم منفعت عملی اولمغله اکا متعین قیلنور
واکر صورت استیجارده هیچ غنائم اصابت اولنمازسه کرکدرکه امام اجرایجری بیت المالدن اعطا ایلیه زیرا امامک
بو استیجاری نظر مسلمین ایچوندر اکرچه مسلمین ایچون مباشرت ایلدیکی عقودک عهده سی اکا لاحق اولماز
لکن مال مسلمین اولان بیت الماله رجوع ایدر واکر امام برمسلم یا ذمی یا حربی یی مسلمینله دار الحربه دخول ودلالت
طریق ایچون استیجار ایلسه سابقده بیان ایلدیک که بو وجه اوزره اجاره فاسد اما تنفیل جائزدر زیرا اجاره ده
مقدار معقود علیه بیان اولنمق لازم ایکن دلالت ایده جکی مکان مبدأ ومنتهاسیله تسمیه اولنما دیغجه معقود علیه
مجهولدر اما تنفیلده تحریض ایچون تسمیهٔ نفل قیلدیغی ماده ده اعلام مقداره حاجت یوقدر وصورت مفروضده
اجارهٔ فاسده اوزره برابر کیتسه قصد قتال الله کیتمدیکندن مسلم دخی اولسه غنیمتدن سهمی یوقدر انجق مسمایی
تجاوز ایتمامک اوزره اجر مثلنه مستحق اولور زیرا عمل مشروطی اقامت ایدوب مقدما مسماسیله راضی اولمشدر
پس اجر مثلی مسمادن اکثر ایسه ده اوز رینه زیاده قیلنماز واکر دلالت ایچون استیجار اولنان اجیر ذمی یا مستأمن
اولوب موضع مطلوبه عدم دلالتندن بشقه علی الغفله مسلمینی اعدا اوزره ایصال ایلسه بو صورتده ذهابده معیت
اینسون ایتمسون عمل مشروطی اتیان ایتمدیکندن اجرته شایان اوله مز لکن اسائت مزبوره یی قصد ایتمش
ایسه ده امام ایچون قتلی جائز دکلدر زیرا فعل مزبور مسلمدن صدور ایلسه ایمانتی ناقض اولمدیغی کبی
ذمی ومستأمن مثللو صاحب العهددن ظهوری دخی امانته مناقض اولماز انجق بو بابده سوء قصدی فهم
اولنورسه اول قصده اوزره امام مناسب کوردیکی مقدار یله تأدیب مسلمه قادر اولدیغی کبی بونلری دخی
تأدیبه شرعا مقتدردر مکر حربی فی الاصل غیر مستأمن ایکن صکره تأمینی شرط دلالتله مشروط ومبین اوله
بو صورتده امام ایچون قتلی جائزدر لکن جواز قتلی فعل مذکوری ناقض امان اولدیغندن اولمیوب بلکه امانی
شرطه تعلیق اولنمغله قبل حصول الشرط کالعدم اولدیغندندر واکر امام مقدما اخذ اولنان غنائمدن
دلیل طریق ایچون فلان محله دک برابر کیتمک اوزره تنفیل ایدوب اولدخی اداء خدمت ایلسه بو بابده مسلمین
راضی دکللر ایسه ده آنی اعطایه رخصت واردر زیرا بو تنفیل منزلهٔ اجاره ده درکه بدل معلومله عمل معلوم اوزره
استیجار ایلمشدر واستیجاری منفعت مسلمین ایچوندر پس اجرتی غنیمت مسلمیندن اعطا ایدر اما صورت مزبوره ده
خبر مجرد ایله دلالت ایدوب ذهابده معیت ایلسه رضاء مسلمین بولنمدقجه قبل الدلاله اصابت اولنان غنائمدن
نسنه ویرمک امام ایچون جائز دکلدر رضالری بولندقده کرکدرکه نصیبلرندن ویروب خمسدن ویرمیه زیرا ذهابده
معیت ایتمدکجه خبر مجرد اوزره مستحق اجر اوله مز واکر امیر بعد اصابة الغنائم اعدایه ویردیکی نکایتی اخبار ایچون
برکسنه یی بشارتله خلیفه یه بعث وتسیار ایلسه اول بشیره فارس یا راجل کندو سهمندن غیری نسنه اعطاسی
سزاوار اولماز زیرا غنیمت حق غانمین اولدقدن صکره رضالری اولمدقجه اندن برشیئ برفرده اعطا جائز دکلدر
بونده اصل اصیل کبهٔ شعر یعنی قیلدن بر یوماق حقنده وارد اولان حدیث جلیلدر که رسول الله صلی الله علیه
وسلم غنیمتدن کبهٔ شعری طلب ایلین کسنه یه اما نصیبی منها فهو لک یعنی اما اول کبه دن انجق کندو نصیبم
سنک اولسون بیوردیلر اول کسنه کبهٔ معهوده یه محتاج وطلبکار اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری
برفرددن برشیئ دریغ بیورمزلر ایکن آنی اعطادن احتراز ایتدکلرندن عندمزده ظاهر اولدیکه بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم بومثللو اعطا هر امامک حقنده عدیم الجواز در لکن اول بشیر محتاجیندن ایسه امام ایچون
اکا احتیاجنه بناء خمسدن اعطا جائزدر زیرا مصرف خمس محتاج اولنلردر واول کسنه محتاجیندن اولمغله
بشارتله ارسال اولنمسه دخی اکا خمسدن اعطا جائزدر پس ارسالنده دخی اولیدر واکر مسلمین بشیرلره غنیمتدن
اعطاء امامه راضیلر ایسه نظر اولنور اکر بشیرلر محتاجیندن ایسه لر عطیه لری تمام غنیمتدن اعطا جائزدر واکر

اغنیادن ایسه لر کرکدرکه حصهٔ مسلمین اولان اخماس اربعه دن خمسدن ویرلمیه زیرا رضالری نصیبلرنده معتبر وخمسده
غیر معتبردر ومحتاجیندن اولدقلرنده رضاء غانمین بولنمسه ده خمسدن ویرلمک جائزدر ونصیبلرنده ینه رضالری
معتبردر بناء علیه تمام غنیمتدن ویرلور واکر اول بشیرلر بشارتله جناب خلیفه یه واصل وفائز اولدقده خلیفه دخی
علی وجه النظر والاجتهاد بیت المالدن آنلره برمقدار جائزه ویرمکی جائز کورسه آنده دخی بأس شرعی یوقدر
زیرا رسول کریم علیه افضل التحیة والتسلیم حضرتلری طرف اشرفلرینه وارد اولان ایلچیلره ورسوللره اعطاء
جوائز ایله تکریم بیورلر ایدی نکته سی اولدرکه بیت المال دفع نوائب مسلمین وجلب منافع موحدین ایچون تهیئه
واستحصال قیلنمشدر لکن غنیمت بشقه درکه انجق حق غانمیندر کورمز میسنکه غنائم غانمینک فقرا واغنیاسی
بینلرنده تقسیم اولنور ایکن مال بیت المال اغنیاء مسلمینه تقسیم اولنمیوب همان نوائب موحدین ایچون تهیئه وتنظیم
اولنور کذلک امیر عسکره ملک اهل حربدن بررسول بالغ اولسه رضاء مسلمین بولنمدقجه اکا غنیمتدن جائزه ویرمک قطعا
جائز وسائغ کوریلمز زیرا غنیمتدن برشیئله تخصیص بعض غانمین جائز دکل ایکن تخصیص حربینک عدم جوازی
اولی در بو صورتده رضاء مسلمین بولنورسه بهر حال نصیبلرندن ویریلوب خمسدن ویریلمز زیرا خمسده حق
حربی بولنمامغله رضالری انجق نصیبلرنده معتبردر لکن امیر علی وجه الاجتهاد بشیرلره ورسوللره غنیمتدن جائزه
ویردکدن صکره بو قضاسی قضات مسلمیندن برینه رفع اولنمق اقتضا ایلسه کرکدرکه رأینه مخالف ایسه ده آنی
تنفیذ وامضا ایلیه زیرا حکم مرقوم بین الفقها مختلف فیه ایکن امیر اجتهادیله امضا ایلمشدر صکره برقاضی ابطال الله
قضا ایده مز وبز بو مسئله یی تنفیل بعد الاصابه ده تقریر وتفصیل ایلدیک ومقال مشروح المآل اوزره بو وجهله
دخی استدلال قیلندیکه امیر بلا تنفیل اسلاب مقتولینی قاتلینه تعیین ایدوب صکره خلافنی رأی ایلین برقاضی یه
رفع اولنسه امیر اجتهادیله فصل مختلف فیهی امضا ایتمش اولمغله قاضی آنی ابطال الله قضا ایده مز کورمز میسنکه
حرمت فروج بوندن اهم ایکن قاضی اجتهادیله تحلیل ایلسه برقاضی ایچون رأینه مخالف ایسه ده ابطال
ونعطیلی جائز اولماز حتی برکسنه عورتنه انت خلیة او بریة او بائن او بتة دیدکده حضرت عمر وابن مسعود
رضی الله عنهما بونده تطلیقهٔ رجعیه واقع اولور دیوب حضرت علی رضی الله عنه ثلاث تطلیقات واقع
اولور دیمکله برقاضی احد قولین ایله قضا ایتدکدنصکره خلافنی رأی ایلین قاضی آخره رفع اولنسه قولیندن
هر برینی اعماله ظاهر اوله جق بروجهله تحلیل فروجه باعث ایکن ینه قضاء اولی ابطال جائز کوریلمز زیرا محل
مختلف فیهده واقع اولان قضایی ابطال اجماعه مخالف اولمغله باطلدر وحکم مذکور استقصا اوزره مبنی اولان تحریم
فروجده ثابت اولنجه تعیین اسلاب واجازهٔ بشیر ورسول کبی تنفیل بعد الاصابه ده ثبوتی بطریق الاولی در والله اعلم

باب كيفية قسمة الغنائم وبيان من يستحقها ممن جاء به بعد الاصابة

یعنی کیفیت قسمت غنائمی بیان و بعد الاصابه لاحق اولنلردن مستحق مغانمی کشف واعلان صددنده باب اصابت
بنیاندر چنانکه بین المسلمین واهل الحرب قتاللری دار اسلامده واقع اولسه غنیمت حاضر وقعه یه تخصیص اولنوب
بعد اتمام القتال کلنلر برشیئله منتفع اوله مزلر زیرا بونده غنیمت نفس اصابتله دار اسلامله محرزه اولمغله بعد الاصابة
مدد لاحق اصابت واحرازده شرکت جیشه ملتحق اوله مز کذلک مسلمین ارض عدودن بر بلده یی فتحله اهالیسی
فرار وبلده یدلرنده قرار ایلدکدنصکره مدد لاحق شرکته مستحق اوله مزلر زیرا ظهور احکام مسلمینله اول
بلده دار اسلام وغنائمی قبل لحوق المدد دار اسلامله احراز واتمام اولنمشدر کذلک دار الحربدن غنائمی دار اسلامه
اخراجدنصکره مدد لاحق ینه شرکته ملتحق اوله مزلر زیرا غانمین انی هم ید وهم دار ایله احراز وتأکد حقله
امتیاز ایلمشلردر حتی قبل القسمة فوت اولنلرک نصیبی میراث قیلنور اما دار الحربده بعد الاصابه وقبل الاحراز والبیع
والقسمة مدد لاحق بزم عندمزده مصابلرنده شرکته مستحقلردر زیرا حق غانمین مجرد اخذ ایله متأکد اولماز که سبب تأکد
قهر اعدا ایکن دار الحربده من وجه موجود ومن وجه غیر موجوددر که مسلمین من جهة الید قاهرین ومن جهة الدار
مقهورلردر کورمز میسنکه اول بقعه یی دار اسلام قیلوب ایچنده قراره اقتدارلری یوقدر بلکه عند الاحراز تمام سبب
فوت مدده مقارندر بو جهتله تشریک اولنورلر بناء علیه قبل الاحراز والبیع والقسمة فوت اولنلرک نصیبلری عندمزده
میراث قیلنماز وقول علی رضی الله تعالی عنه دخی بودر زیرا میراث انجق میتک بعد الوفات متروکاتیدر وحق ضعیف بعد
الموت باقی قالماز که متروکاتندن اوله اما قول عمر رضی الله تعالی عنه اوزره میراث قیلنور زیرا وارثی میتک حق مستحقنده
خلیفه سیدر بعده مؤلف مصنب المقال صورت مذکوره ده شرکت مدد اوزره بعض آثار ایله استدلال ایلدی انلردن
بریسی اول اثردر ویدرکه ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه عکرمة بن ابی جهل رضی الله عنهی بش یوز نفر ایله ابی امیه

وزياد بن لبيد البياضي يه امداد ايچون بعث ايتدكده حصن نجير فتح اولند قدنصكره واصل اولمشلر ايكن
انلری غنائمده تشريك ايلدی وفقهاء شامدن بر بلده فتح ودار اسلام قيلندقدنصكره واصل اولان مدد دخی تشريك
قيلنورلر مقالنه ذاهب اولانلر بو اثر ايله استدلال ايدرلر لكن جوابلرنده ديرز كه نجير بلاد حضرموتده بر قريه نك اسميدر
وقريه بلده سنه تابعدر وقبل فتح البلدة قريه دار اسلام اوله مز ياخود ديرز كه مدد مذكور همان فتحه متعاقب احكام
اسلامك ظهورندن اقدم ادراك ايتمش اوله لر و بو مقوله ده شركت مدد بزم عنديمزده دخی ثابتدر اما تمام فتحله ظهور
احكام اسلامدنصكره ثابت اوله مز زيرا طارق بن شهاب رضي الله عنه دن مرويدر ديمشدر كه ماه دينار نام بلده
فتح اولندقدنصكره عمار بن ياسر رضي الله تعالى عنهما اهل كوفه دن بعض عسكره امير اولوب امداده كلوب
غنيمتده شركت مراد ايلديلر همان بنی عطارددن بركمسنه مخاصمه يه قيام وعمار حضرتلرينه ايها العبد الاجدع
اتريدان تشاركنا في غنائمنا يعنی ای عبد مقطوع الاذن بزه غنائممزده مشارك اولمقمی ايسترسين ديو دشنام
ايلدی عماردخی خير اذنی سبت يعنی ايكی اذنمك افضلنه سبله خطأ فاحش ايلديك ديدی وانما قال ذلك
لان احدی اذنيه قطعت في الجهاد مع رسول الله صلى الله عليه وسلم يعنی بو قولينك وجهی اولدر كه برقلاغی
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلريله برغزاده حاضر ايكن قطع اولنمشيدی آنكيچون افضلی قطع
اولنان اذنيدر مترجم فقير ديركه اول شخص دنی جناب عماره ايها العبد ديو خطاب تشنيعی اكا مبنيدر كه
ابو حذيفة بن المغيره جاريه سی سميه رضي الله عنها يی ياسر بن عامر رضي الله عنه تزويج ايدوب عمار رضي الله
عنه انلردن تولد ايتمكله عبد اولوب صكره ابو حذيفه آنی اعتاق ايتمشيدی وقطع اذنی اصابه وسائر كتب سيرده
ذكر اولنديغی اوزره خلافت صديقده حرب مسيلمه ده واقع اولمشيكن اصل كتابده قطعت في الجهاد مع
رسول الله صلى الله عليه وسلم ديمشدر والعلم عند الله وفضائل عمار كتب احاديث وسيرده مشروحه در انتهی
راوی ديركه نزاع معهود امير المؤمنين حضرت عمر رضي الله عنه كتب اولندقده جوابنده ان الغنيمة لمن شهد
الوقعة ديو ترقيم وجيش عماری غنائمدن منع وتحريم ايلدی و بو جوابنه باديء اولدر كه ماه دينار ايچنده احكام
اسلام اجرا قيلنمغله قبل لحوق المدد دار اسلام اولديغی بديدار اولمشيدی كورمزميسنكه حضرت عمر رضي الله
تعالى عنه سر عسكری سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه من وافاك من الجند ما لم تتفقأ القتلی فاشركه
في الغنيمة ديو تحرير ايلدی مترجم فقير ديركه بو اثر معتبرده قتلی جمع القتيل بمعنی المقتولدر وتفقأ بتقديم الفاء
على القاف مهموزدر تشقق معناسنه در ومعنای كلام سكا امداد ايچون بعث ايلديكيم جنود شامدن مقتولين
اعدا انطاول زمانله تشقق ايتمدين ياخود مقتولين مسلمين دفنله مقتولين مشركيندن تميز وتفرق ايتمدين واصل
اولانلری قسمت غنيمتده شريك قيل ديمكدر انتهی وبعض روايتده بتقديم القاف على الفاء ما لم تتقف القتلی
واقع اولمشدر مترجم فقير ديركه بو تقدير اوزره تقفی ناقصدر وقفادن مأخوذدر وروايت مرقومه ايكی وجهله
توجيه اولنمشدر وجه اول اولدر كه قتلی فاعل اوله بو وجه اوزره معناسی قرب موتله حكم مقتولينده اولان
مجروحين بر بری اردنجه موتده تعاقب ايتمدكجه ياخود مجروحين غازيلر ايله مكانلرينه عودت واعدايی قفالرنده
ترك ايتمدكجه ديمكدر وجه ثانی اولدر كه قتلی مفعول اوله بو وجه اوزره معناسی سن مقتولينی قفاده ترك ايدوب
دار اسلامه منصرف اولمادقجه ديمكدر واصل كتابده ذكر اولنان انجق وجه ثانيدر وجه اول طلبة الطلبه دن
انتخاب اولنمشدر انتهی واشهر روايتين روايت اولی در زيرا فقأ تميز وتشقق دن عبارتدر و بوندن اخذ ايله
فقيه فقيه ديمشلردر صحيحی سفيهدن فرق وتميز ايتديكيچون وشاعرك نظم تفقأ فوقه القلع السواری
وجن الخاز باز به جنونا قولی دخی بو قبيلدندر يعنی اول مكان ممد وحك فوقنده سحائب عظيمه اثناء لبلده
تشقق وامطار ايدوب نبت خازبازقوت ناميه دن تكثر ايلدی ياخود مجنون كبی بر برينه قارشدی ديمكدر
و بو تقرير اوزره خازباز نباتدن برنوعدر وبعضيلر خازباز بمعنی الذباب در ديديلر بو تقدير اوزره معناسی
نضارت مكانله كثرت نباتدن ذباب تكثر ايلدی ياخود مجنون كبی صيحه ايلدی ديمكدر وعبد الله بن ابي بكر بن حزم
حضرتلرندن مرويدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم غنائم خيبردن جعفر بن ابي طالب رضي الله عنه
وآنكله حبشه دن برابر كلن ايكی سفينه اصحابنه وابو هريره وطفيل بن عمرو ايله برابر كلن دوسيلره فتح خيبردن صكره
كلمشلر ايكن غزاته برابر اسهام بيورديلر لكن رسول الله صلى الله عليه وسلم بونلری ادخال سهام ايچون على وجه
الاسترضاء مسلمينه بسط كلام ومسلمين تسليم ورضالرين اعلام ايتدكلرندنصكره بونلر ايچون دخی اسهام ايلديلر
ووقعه مذكوره بو وجهله توجيه وتفسير اوزره روايت اولندی پس بونده بيان واردر كه بعد الفتح لاحق اولانلر

طارق بن شهاب البجلی ... اولديغنده اختلاف واولدی اصح انه لول صحابی اولمقدر اصابه ده تفصيلی واردر
هكذا ذكره شيخ الائمة الحلوانی وكذا ذكره غيره وذكر في المواضع ماه دينار كذا في اسماء الحصيری رحمه الله تعالى
وشهد عمار المشاهد كلها ... عمر على الكوفة ... قطعت اذنه يوم اليمامة ... وعن ابن عمر رضي الله عنهما قال رأيت عمارا يوم اليمامة على صخرة وقد اشرف يصيح يا معشر المسلمين أمن الجنة تفرون انا عمار بن ياسر هلموا الي وانا انظر الى اذنه قد قطعت تذبذب وقد ... كذا في التجنيس

شركته غير شاياندر زيرا شركته شايان اولهلر ايدی. رسول الله صلى الله عليه وسلم بونلره سهام ايچون استرضاء
مسلمينه محتاج اولمازلر ايدی و مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه و سلم ابان بن سعيد رضي الله عنهی
مدينه دن بر سريه اوزره تأمير ايله جانب نجده تسيير ايتمشلر ايدی آنلر دخی فتح خيبردن صكره واصل اولدقده
ابان اقسم لنا يا رسول الله ديو طلبكار سهام اولدقده اجلس يا ابان قول شريفلريله منع واخام وانلر ايچون
ترك اسهام بيورديلر بو حديث جليلده اكا دليل واردر كه بعد الفتح ملتحق اولانلر شركت غنيمته مستحق اوله مزلر
مكر امام مصالح عسكر غانمين ايچون آنی رسالته بعث ايتمش اوله و بزفريبا بيان ايلديك كه رسول معهود غانميله
موجود كبيدر حتی مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم محاصرهٔ خيبر اثناسنده محيصه رضي الله عنهی بعض
رفقاسيله فدكه ارسال ايتمشلر ايدی وفتح خيبردن صكره عودت ايتدكلرنده آنلر ايچون شق ونطاتدن اسهام وسهملرندن
بشقه كتيبه ده اولان خمسدن بهر سال وظيفهٔ معينه ايله انعام بيورديلر لكن بعضيلری بو ماده ده تأويل آخره
مائل وشو وجه اوزره توجيه قائل اولديلر كه غنائم خيبر وعدكم الله مغانم كثيرة تأخذونها فعجل لكم هذه يعنی
ای اهل حديبيه الله تعالى سزلر ايچون مغانم كثيره وعد قيلديكه سزلر آنلری اخذ ايده جكسز همان بو غنائم
خيبری سزلر ايچون پيشين تعجيل ايلدی نظم كريمی مدلولنجه قبل الهيه دن اهل حديبيه ايچون وعد تكريم ايدی
بناء عليه اهل حديبيه دن بولنانلره فتحه حاضر اولسون اولمسون اسهام بيورديلر ومرويدر كه حضرت
عثمان بن عفان رضي الله عنهما حليلهٔ جليله سی رقيه بنت رسول الله عليه السلام مريضه بولنمغله رؤيت
مصالحی ايچون غزوهٔ بدردن تخلف ايتمش ايكن كذلك طلحة بن عبيد الله وسعيد بن زيد رضي الله عنهمايی
كاربان قريشك اخبارينی تجسس ايچون جانب شامه بعث ايتمشلر ايكن كذلك انصاردن جناب مؤلف اصل
كتابده اسملريله ذكر ايلديكی بش كمسنه يی منافقيندن برخبر غدر بالغ اولدقده مدينه يه ارسال ايتمشلر ايكن غنائم
بدردن جمله سنه سهم ويرمشلردر لكن بو بش كمسنه يه اسهامی تأويلده وجوه عديده واردر بری اولدر كه
اول ايامده يهود ومنافقينك مدينه ده كثرتی اولمغله رسول الله عليه السلام اصحاب كرامله ايچندن غزايه خروج
ايتدكلرندنصكره مدينه ده احكام دار اسلام جاريه اولمامغله اول بش كمسنه دار الحربده منفعت مسلمينه ضامن
وفراغ قلب رسالتپناهی يی متضمن اولان اعماله مشغول ايديلر بو جهتله آنلره اسهام ايلديلر و بعض علما تأويلنده
ديديلر كه امر غنائم بدر قل الانفال لله وللرسول نص اجازت فصی مقتضاسنجه جناب رسالته مرهون
وديلدكلرينه ويروب ويرممكه مأذون ايديلر بناء عليه آنلره دخی اسهام ايله انعام ايلديلر ومرويدر كه يوم حنينده
بعض مسلمين انهزام ايله تامكه يه بالغ اولمشلر ايكن ظهور نصرتی استماعله صوب رسالتپناهی يه عودت ايتدكلرنده
آنلره دخی اسهام غنيمت بيورديلر وحرب حنين مكه فتحيله دار اسلام قيلندقدنصكره واقع اولمغله منهزمين
مرقومين دار اسلامه بعد الوصول عود وقفول ايتمشلر ايكن نائل سهم اولملرندن بزه ظاهر اولمشدر كه غنيمتی
دار اسلامله احرازدن اقدم لاحق اولان مدد اشترا كه قادردر بناء عليه مؤلف دقت پناه اكرم الله تعالى في الجنة
مثواه ديركه امام المسلمينه لايقدر كه غنائمی دار اسلامه قبل الايصال بيع وتقسيمه استعجال ايلميه زيرا تقسيمی قطع
شركت مدده بادی ومددك لحوق جيشه قلت رغبتنه مؤدی اولديغندن بشقه هر بری كند وسهمنی حفظ
واحتماله اشتغالنی بلكه هر بريك برجانبه تفرق واعتزالنی موجب و بونلر دخی اعدايی هجومه تشجيعله هزيمت
مسلمينی مستوجبدر وهم قسمت وبيع نوع من التصرفدر وتصرف دخی انجق تمام سببله بعد تأكد الحق صحيح
اولمغله دار ايله احرازه توقف ايدر بو يله ايكن دار الحربده تقسيم ايلسه جائز كوريلور زيرا اجتهاديله فصل
مختلف فيهی امضا ايلمشدر بعده مؤلف جليل مسئلهٔ مزبوره اوزره حديث رافع بن خديج رضي الله عنهما ايله
سرد دليل ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم غنائم بدری غنائم اهل نخله ايله برابر مدينه ده تقسيم ايلديلر
وغنائم نخله بدردن اقدم اخذ اولنمش ايكن توقيفله بدره تشريفدنصكره عودت وايكی غنيمتی بردن تقسيمه
مباشرت بيورديلر وجناب رافع روايت اخراده اول غنائمی سير نام محلده كه صفرا نام موضعك مضيقنده برشعب
منفرجدر تقسيم بيورديلر ديدی اكر روايت اولی اوزره قسمت مذكوره مدينه ده واقع اولمش ايسه مدعامزه
دليل قاطعدر واكر روايت ثانيه اوزره سيرده واقع اولمش ايسه دعوامزه ينه برهان ساطعدر زيرا قريبا بيان ايلديك كه
اول ايامده دار اسلام انجق رسول الله عليه السلام اصحاب كراميله بولندقلری مقامدر كه مسلمين ايچون منعه
سائره يوقدر وغنائم حنينی جعرانه نام محله كلمدكجه تقسيم ايلمديلر حتی مرويدر كه جهلهٔ اعراب مطالبهٔ تقسيمله
جناب رسالتی برشجرهٔ سمرهيه الجا وتضييق ايتمكله ردالری اول شجره يه ايلشوب ينه اعراب قليل الآداب

والقسمة في الملك الذي لابس بتام كما ... والاشتری نصف دار ... لا يجوز قبل القبض لا يجوز قاله الحصيری ... فقاسمه ... وفتح ... حنين

يعنی وقعهٔ حنين ... بالايله ... اعجاب ... بشير ... فتح ... جعرانه ... ذكر الخطابی ... الحصيری

ردالرین جذیله تخریق ایلدکلرنده اول رسول کریم الخصال، آرکوالی ردائی فوالله لوکانت هـذه العضاه ابلا
وبقرا وغنما لقسمتها بینکم ثم لاتجدونی جبانا ولابخیلا یعنی بنم ردامی بکا ترك ایدیکز والله شو اشجار ام غیلان ابل
وبقر وغنم اولیدی ینه سزلره تقسیم ایدرایدیم صکره بنی جبان وبخیل بولماز ایدیکز قول شریفلریله تطییبلرینه
اشتغال بیوردیلر ایشته بو بابده تقسیم غنائم ایچون شومرتبه ابرام ایتمشلرایکن ینه رسول الله علیه الصلوة والسلام
داراسلامه منتهی اولنجیه دك تأخیرنی التزام ایلدیلر وجعرانه مکه یه تابع برقریه اولمغله فتح مکه ایله مفتوحه
اولمش ایدی پس بوقصهٔ حکمت بنیانده تقسیم غنائم دارالحربده جائز اولمدیغنی بیان واردر بعده مؤلف
دقیقه دان شووجهله حکم و بیان ایلدیکه هر کیمکه وقعه ده حاضر اوله قتـال ایتسون ایتمسون مریض اولسون
صحیح اولسون شرکت غنیمته قادردر و بونده اصل قوی شول حدیث نبویدرکه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه
یارسول الله برکسنه که عسکری حمایت ورفیقلرندن ضرر اعدایی دفعده اظهار جرئت ایده آنك نصیبی سائر
عجزه ایله برابرمیدر خبرویردیکله جوابنده ثکلتك امك یاابن ام سعد وهل تنصرون وترزقون الابضعفائکم یعنی
ای ابن ام سعـد والده لك سنی فاقده اولسون سزلر انجق ضعفا کزبرکاتیله منصور ومرزوق اولورسز بیوردیلر
وبونك نظیری رسول اکرم صلی الله علیـه وسلمدن آنلردخی رب ارحم جـل احسانه المعمم حضرتندن روایت
ایلدکلری لولاالصبیان الرضع والشیوخ الرکع لصبت علیهم العـذاب صبا حدیث قدسیسیدر یعنی عمه امی
معصوملرو بیلی بوکلمش اختیـارلر اولمایدی اوزرلرینه عذابی شدت صبله صب ایدرایدم ومرویدرکه رسول الله
صلی الله علیـه وسلم اطیب کسب المسلم سهمه فی سبیل الله وصفقـة یده ومانعطیه الارض دیدیلر یعنی مسلمك
اطیب مکاسبی فی سبیل الله جهادنده حاصل اولان سهم غنیمتی وتجارتندن ربحی وزراعتندن ارضك نماسیدر
وبوحدیث جلیـل مرد غازی کرك غنی وکرك فقیر وسهمی کرك قلیـل وکرك کثیر اخذ سهمنه اظهار رغبت لازم
ایدوکنه دلیلدر زیرا اشرف جهات اصابت اموال اولان اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایله اصابت اولنمغله اطیب
مکاسبیدر وحدیثده صفقهٔ یدندن مراد اگرچه تجارتدر لکن اداء امانت وحدود شرعه رعایت آنده شرطدر
ومانعطیه الارض ایله مراد زراعتدرکه اولدخی الزارع یتاجرربه یعنی زراعت ایلین رب العالمین ایله بیع وشرا ایدر
حدیثی اوزره نوع تجارتدر وامام الاسلام قسمت غنائمی التزام ایتدکده کرکدرکه جمله نك مرضیسی اولان
مجرب الامور ومجرب العقـل والشعور برذات عدالتقرینی قسمت اوزره تعیین ایده و بعـد افراز الخمس خمس
اوزره دخی محافظه یه قادر وکتابته مقتـدر عاقل وامین برشخص صداقتهینی ناظر ایلیـه زیرا امام کثیر الاشغال
اولمغله بنفسه مباشرت قسمتـدن عجزی ظاهر وغیر ایله استعانت ایده جکی باهردر بوصورتده کرکدرکه
حفظ وقسمتـه اقدر اولانلری اختیـار ایده واقدر اولانلر انجق شرائط مـذکوره یه مظهر اولانلردر و بوبابده
اصل اصیل شوروایت قیلنـان حدیث جلیلدرکه رسول الله صلی الله علیـه وسلم محمیة بن جزء الزبیدی
رضی الله عنهی خمس بنی المصطلق اوزره امین قیلدیلر صکره اخماس غنائم آنك عنـدنده جمع اولنور ایدی
وزکـوة اموال ظاهره دن جمع اولنـان اموال دخی بشقه وضع اولنوب آنك بشقه حافظی ومصارفی وار ایدی
وغنـائمك دخی بشقه حافظی ومصارفی وار ایدی وزکوة مذکوره دن ایتام وضعفـا ومساکینه ویریلر ایدی
ویتیم بلوغله اوزرینه جهاد واجب اولدقده جهاده رغبت ایدرسه وظیفه سنی زکوتدن غنیمته نقل ایدرلر ایدی
اما رغبت ایلمزسـه فیء وزکوتدن نسنه ویرمیوب تعیش نفسی ایچون کسـبله امر ایدرلر ایدی ورسول الله
صـلی الله علیه وسلم سائلدن برشیئ دریغ ایتمزلر ایکن ایکی کمسنه کلوب خمس بنی المصطلقدن بعض نسنه
استدکلرنده آنلره علی وجه التهدید ان شئتما اعطیتکما منه ولاحظ فیها لغنی ولالقوی یکتسب یعنی ایسترسکز
سزه اندن اعطا ایده یم لکن انده غنی ایچون وقوی کسب ایچون نصیب یوقدر قول شریفلریله
منع وتشدید ایلدیلر وروایت اولندیکه عبیدة السلمانی رحمه الله تعـالی قومینك علوفه لرینی تقسیم ایدر ایدی
ایکی کمسنه میاننده بردرهم فضله قالدقده آنلره امر ایلدیکه اقتراع ایدوب قرعه قنقیسنه حکم ایدرسه درهمی
اول اخذ ایده همان مجلسدن برکمسنه قالقوب قولاغنه کیزلوجه سویلدیکه بونلره امر ایدرمیسنکه قرعه قنقیسنه
حکم ایدرسه آخرك نصیبنی اول اخذ ایده همان عبیده قول اولندن رجوعله آنلره واریکز بودرهمله برنسنه آلوب
بینکزده اقتسام ایدیکز دیو امر ایلدی و بزدخی بورأیه مائل و بوقوله قائللرز که تعیین مستحقده اقراع غیرجائزدر
وشیئ مستحق بنفسه قابل قسمت دکل ایسه کرکدرکه ایکی شریك آنی مناصفهٔ حفظ وامساك ایده لر یاخود آنکله
برنسنه اشترا ایدوب آنی مناصفهٔ اقتسام ایده لر کذلك ایکی کمسنه برشیئ هربری ملکیمدر دیو دعوی ایدوب

وقنقیسنك ایدوکی مستبین اولمسه سبب استحقاقده مساوی اولملریله مناصفـهٔ ایکیسی میاننده تعیین قیلنور
واحنف بن قیس رحمه الله تعـالی دن مرویدر دیدیکه بزلر باب عمر رضی الله تعالی عنه ده جالسـین ایدیك ناگاه
برجاریه مرور ایلدی حضار مجلس آنی امیر المؤمنینك ام ولدلرندن بریدر ظن ایدوب یرلرندن قیام ایچون حرکت
وتوسیع طریقه مبادرت ایلدیلر پس جاریه ظن ناسی فهم ایدوب دیدیکه بن امیرالمؤمنینه حلال دکلم زیرا بن خمس
مال الله دن برجاریه یم جاریه نك بوکلامی بزلره شبهه ایراث ایتمکله بیتمزده عجبا امیرالمؤمنینه مال الله دن نه مقداری
حلال اولور دیو بسط ابحاث ایلدیك انجام کار امیرالمؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه کشف استار اسرار ایدوب
دیدیکه بن مال الله دن انجق صیفی وشتوی ایکی حله یی واوزرنده حج واعتمار ایده جکیم دابه یی وقریشدن برشخصك
بین اسراف وتقتیر قوت عیالی مقـداری مؤنت اهلیمی استحـلال ایدوب باقیسنده سائر مسلمیندن بریسی کبی
جمله ایله اشتراك ایده رم بو اثر جلیلده امام مال مسلمیندن انجق مقدار کفایه سین اخـذ ایله ممتاز وماعداده مسلمینه
شریك وانباز اولدیغنه دلیل واردر مترجم فقـیر دیرکه حکم مذکور اوائل اسلامده وناس اطاعت ائمه یی حکم
شرعله التزام ایتدکلری هنگامده ایدی اما فی زماننا انظار ناس زینت ظاهره یه مقصور واطاعتلری قوت اعوان
ومنعه یه محصور اولمغـله خلفا وامرا اقتضاسنه کوره تکثیر خیـل وحشم واسرافدن اجتنـاب اوزره نفسی
واتبـاعی اوزره اوساط ناسدن زیاده بسط نعم ایلمك جائز اولدیغی امام حصیری مشایخمزدن هامش نسخه سنده
نقـل ایلمشدر انتهی زیرا امام بمنزلهٔ وصی الایتامـدر وقرآن عظیمده اوصیا ومن کان غنیـا فلیستعفف
ومن کان فقیرا فلیأکل بالمعروف مضمونیله ایصا اولنمشلر یعنی اوصیـادن غنی بولنان مال یتیمدن عفت ایلسون
وفقیر بولنان احتیاجی واجرت سعیی حسبیله مقدار معروف اکل ایلسون بعده مؤلف سریره دان بووجهله
ذکر وبیان ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبرده سهم ذوی القربی یی همان بنی هاشم وبنی المطلب
بینلرنده تقسیم ایلدیلر حتی حضرت عثمان وجبیر بن مطعم رضی الله عنهما قسمتده داخل اولمغیچون بعض کلامله
استرحام ایلدیلر مترجم فقـیر دیرکه خلاصهٔ کلاملری بوایدیکه جـد عثمان اولان عبد شمس وجد جبیر اولان
نوفل هاشم ومطلب ایله قرنداشلر وجمله سی اولاد عبد مناف ایکن سهم ذوی القربی بنی هاشم وبنی المطلب
بینلرنده مقسوم اولوب بزلر محروم اولدیق دیو استرحام ایلدیلر انتهی وبز بوصددك تمامنی شرح السیر الصغیرده
بیان واتمام ایلدیك لکن مؤلف دریانهادك بوکا بنده موجزن ازدیاد اولدیغی همان اولدرکه نبی اکرم صـلی الله
تعالی علیـه وسلم حضرت عثمان وجبیر رضی الله عنهما یه دیدیلرکه بنی المطلب بزمله برابرشعبده داخـل وزمان
جاهلیتلرنده دخی بزمله مخالط ومواصـل ایدیلر همان بنی هاشم وبنی المطلب شیئ واحددر ایشته بوحدیث بلاغت
تخصیصده ذوی القربی ایله مراد وقت هجران ناسده رسول الله علیه السلام انضمـامله قرب نصرت اولوب
یالکز قرب قرابت اولمادیغنه تنصیص واردر ومرویدرکه نبی علیه السلام اولبابده حضرت جبریل علیه التبجیل
ایله استشاره ایدوب اولدخی بنی هاشم وبنی المطلب میانلرنده تقسیمله اشارت ایلمشدر وامام مجاهد علیه الرحمه دن
مرویدرکه خمس الخمس ذوی القربی یه مخصوص ایدی دیوب سبب تخصیص آنلرك مال زکوتدن اکل ایتمدکلریدر
دیو تنصیص ایلمشـدر لکن قول اول اصح وامثلـدرکه تحریم زکوة آنلره بطریق الاکرام اولمغـله مقابلنده
عوضی استلزام ایلمزلر وهم حرمت زکوة بنی هاشمـه خاص ایکن نبی کریم سهم ذوی القربی یی بنی المطلبه دخی
تعمیم ایلمشلردر پس تفصیل مرقومدن سبب اسهام حرمت زکوة اولمیوب بیان سابق اوزره قرب نصرت ایدوکی
بزه معلوم اولمشدر والله اعـلم

باب ما یستعمل فی دار الحرب ویؤکل ویشرب * یعنی دارالحربده غنائمدن استعمال واکل وشربی استحـلال
اولنان اشیایه متعلق بسط مقالدر مسلمین دارالحربده ظفر یاب غنـائم اولدقلرنده آندن برشیئله انتفاع برفرده
لایق دکلـدر مکرنفسلری ودوابلرینـك مأکول ومشروبلرندن مرتزق اوله لر واکل ایچون بقر وغنم وامثـالنی
بلاخمس ذبح دخی جائزدر زیرا طعام وعلفه احتیاجلری ظاهر وبونلری داراسلامدن استصحاب ودارالحربده
اشترا متعذردر وظفریاب اولدقلری انجق غنیمت اولمغله مقدار حاجتلری شرکت قسمتدن مستثنی وقبل الاصابه
بولندیغی اصل اباحت اوزره ابقا اولنور نظیری شرکت مفاوضه درکه شریکیندن هربرینك نفسی وعیالی ایچون
اشترا ایلدیکی طعام وکسوه آندن استثنا ومدت شرکتده بونلره احتیاجی معلوم اولمغـله هربری بونلر ایله ممتاز
ومستثنی قیلنور بوبابده اصـل معتبر حدیث عمر رضی الله عنه درکه کتاب عاملنه جوابده ان دع النـاس یأکلوا
ویعلفوا فمن باع شیئا من ذلك فقد وجب فیه خمس الله وسهام المسلمین یعنی امرم اولدرکه ناسی حاللرینه ترك ایله

مطلب حرمة الصدقة على بني هاشم

مطلب الشركة في بني لا يقبل القسمة كيف يقسم

غنائمدن يسونلرودابه‌لرينه‌يدیرسونلراماهركيم آندن برشيئ بيع ايدرسه آنده خمس الله وسهام مسلمين واجب اولمشدر
ديو تحرير ايلدی ومعنای مذكور فضالة بن عبيد رضی الله عنه دن دخی مأثور در وبزدخی بو قولی اخـذ ايدوب
ديرزكه غنائمدن اباحت تناول انجق احتياج ايچوندر تجارت ايچون دكلدر پس بيعله تحت تجارتده داخـل اولدقده
اخذ ايلديكی ثمن بدل مبيع اولوب سائر غنائم كبی اولمغله آنكله امتيازده برفرد ايچون جواز يوقدر ومؤلف دريادرايت
بو بابده حديث سلمان رضی الله عنهی دخی ذكرور وايت ايلديكه يوم نهاوند ده غـلام سلمان حضور سلمانه برسپت
كتورد كده سلمان ديديكه بروكتوركوره‌ليم اكرايچنده مال وارايسه شوامناء اموالهو يره‌ليم واكر طعام وارايسه اكل ايده‌ليم
ناكاه آچوب كورديلركه ايچنده برقاج ارغفهٔ حواری يعنی بياض اتمكلرو برمقدار پينز و بر بچاق واردرهمان سلمان اتمكلردن
رفيقلرينه طرح و پينزدن نه كونه طبخ وترتيب اولنديغنی سو يليه‌رك قطع ايدوب اكله باشلديلر بعده جناب مؤلف آنی ذكر
ايلديكه ابن عباس رضی الله عنهما غنائمدن اكله رخصت ويروب آندن برشيئ قبل القسمة اخذ واخراج ايدرلرسه
تصدق ايدرلرديدی ومرادی بعد القسمة يدنده قالورسه تصدق ايدر ديمكدر اما قبل القسمة همان مغانمه رد وتسليم
ايدر زيرا قبل القسمة مغانمه رد والفاليه اول شيئ مستحقنه ايصال متيسردر امابعد القسمة متعذر اولمغله لقطه كبی
سبيل استخلاصی تصدقه منحصردرمكركندو محتاج اوله همان كندوا كل ايدر اماضی ايكن اكل ايتمش ايسه بنه حكم
لقطه كبی قيمتنی تصدق ايدر وقول مذكور ابن عمر رضی الله عنهما دن دخی مأثور در وعبدالله بن عمرو رضی الله
عنهمادن مرويدركه يوم خيبرده رسول الله صلی الله عليه وسلم ردوا الخياط والمخيط وكلوا واعلفوا ولا تحملوا ديديلر
يعنی غنائمدن اخـذ ايلديككز ايلكی واكه بی محلنه رد ايدوب غنائمدن اكل ايديكز ود وابكزه علف و بر يكز
لكن آلوب كوتورمكز بو حديث جليلده اكا دليل واردركه مأكول ومشروبك غيری غنيمده اد خال اولنورآ ندن
برشيئله اختصاص برفرد ايچون استحـلال اولنماز ومأكول ومشروب دخی انجق حكم اكل وشربده مستثنی در
حكم حمل ونصرفده دكلدر بناء عليه سليمـان بن يسار رحمه الله تعـالی ديديكه كرك ارض عدوده وكرك
بعد الخروج بيع طعام ثمنی غنيمته رد ايتمزسه غلول حرامدندر وعبدالله بن ابی اوفی رضی الله عنهمادن مرويدركه
يوم خيبرده طعام تخميس اولنميوب هركس ديلديكی مقدارينی آلورايدی ديدی پس بو قول جليلده طعام اصل
شركتدن مستثنی وتخميسی غير واجب ايدوكنه دليل واردر وحكم محررده طعـامدن اول موضعده كثيرالوجود
وعزيزالوجود اولنلری برابردر و بعض علماء شام بونده مخالفت وشووجهله كشف مرام ايلديلركه اباحت مرقومه
شول طعامه خاصدركه اول موضعدن موجود واشياء تافهٔ حقيره دن معدود اوله اما موضع آخردن منقول ايسه
اول موضعده اعزاموالدن اولمغله تناولی استحلال اولنماز لكن قول اولده بزم اعتماد يمز مكحول شامی رحمه الله تعالی دن
نقل اولنان خبر قوی الاسناد اوزره دركه بلاد رومده غزاده ايكن بركسنه بر ناقه‌يی ذبحه ابتدا بعـده ناسه كلبكز
بولحمدن اخذ ايديكز ديوندا ايتدكده امام مكحول غساندن برشخصه قالقوب شو ناقه‌نك لحمندن بزه كتورمز ميسين
ديوب اول شخص دخی اول ناقه نهبی در يعنی هنوز تخميس اولنمايوب مال منهوب كيدر ديدكده امام مكحول
مأذون فيه اولان طعامده نهبی يوقدر ديدی ايشته امام مكحول كندوزمانده بلاد رومده دوه بولنمازايكن ذبح واكلنی
تجويز ايتمسی جواز اكل انواع طعامده مسـاوات اوزره ايدوكنه دليل منقولدر ويـنه امام مكحولدن مرويدر
ديمشدركه هرنسنه كه مال مقوم اولميه آنی بركسنه ارض عدودن نفسی ايچون حمل واخراج ايلسه اكا تخصيص
قيلنورو بو قولی بزم عنديمزده دخی اكرچه داريمزده قيمتی اولميان نسنه‌لرده صحيحدر امادار يمزده قيمتی اولان نسنه‌لرده
غنيمته ردی واجبدرزيرا تمكن اخراجی انجق قوت مسلمينله حاصل ونقل مكانله عين اشيا غير متبدل اولمغله جملهٔ
غنائمه داخلدر ظن ايده رمكه مكحول اول نسنه ده نقل مكانی منزلهٔ صنعته نازل وصفت تقومی محدث ومحصل
قيلمشدرحتی ديمشـدركه شجر عدودن قطع وآندن برقدح ياتوقاق ياعصی يابسك آنده بأس يوقدر امابو نسنه‌لری
يا‌پلمش بولسك كركه‌ركه غنيمته ردايده سين وبزدخی بو قولی اخذ ايده رز زيرا شيئ معمول صنعتيله مال متقومدر اما
قبل العمل غير متقوم ايكن صنعتيله مال متقوم قيلدقده تراب غيردن اتخاذ كوز منزلنده صانعه تخصيص قيلنورلكن
بزلر صنعتله نقلی تفريق وبو وجهله تحقيق ايده رزكه صنعتله عين اشيا متبدل واول متقوم شيئ آخر اولوب صنعتيله
حادث ومتحصل اولمشدر ونقلله عدم تبدل اعيان ظاهر وعياندر بعـده امام مكحول رسول الله صلی الله عليه
وسلم اياكم ور بوا الغلول يوردیلر ديو روايت وتقرير ور بوا الغلول غنائمدن بردابه به بنوب لاغر اولدقده ياخود
برثوبی كيوب كهنه اولدقده غنائمه‌رد ياخود قبل التملك والاستبراء جاريهٔ مغنمی وطئ ايتمكدر ديو تفسير ايلدی
وبزدخی بو قولی اخـذ ايده رز زيرا غازی ايچون قبل القسمة اعيان مزبوره دن ومنافعندن واستعمالله فائت

حواری ضم حا وتشديد واو وفتح را وقصر الف الله يتبيض اولنان طعامدر وهذا دقيق حواری ديرلر ميض ديمكدر

ومنتقص اولان اجزاسـندن برشيئله امتياز حرام لازم الاحتراز در وابو الدرداء رضی الله عنه دن مرويدرديكه
سريه طعـامدن اخذ ايتديكلری نسنه ايله اهلارينه رجوع ايدوب بيع ايتمدكجه آندن اكل واهدالری مشروعدر
ظن ايده رمكه جناب ابی الدرداء اهد ايی اكل كبی جملهٔ حوايجدن احصا ايلدی لكن بز بو قولی اخـذ ايتمزز كه
اكل اصول حوايجدن اولمغله آنده ضرورت متحققدر واهدا اصول حوايجدن اولمامغله تصرفات سائره‌يه ملتحقدر
ومرويدركه براء بن مالك رضی الله عنه يوم الزآره ده مغـانمدن برسيف الوب آنكله قتال ايلمشـدر و بزدخی مثلا
برغازينك سلاحی منكسر واحتياجی ظاهر اولدقده بو قولی اخذ ايده رز اما سـلاحنی صيانت وعدودن اخذ
ايلديكی سلاحله قتاله مبادرت ايدرسه اول دخی ربوا الغلولدندر زيرا اخذ ايلديكی غنيمتدندر لكن عند الضرورة
قتالده استعمالی جائزدر كورمزميسنكه برمشركك آنی سيفله ضرب ايدر ايكن الندن سيفنی اخذ ومشركی آنكله
ضرب ايلسه جائزدر مؤلف سماحتقرين دهن غنيمتدن رأسنی ودابه سنك طرناغنی ياغلامق دخی جائزدر ديو تبيين
ايلدی لكن مرادی انجق زيت وسمن مثللو اكلی معتاد اولان ادهـانله فعل مزبوری اتيان ايدر مفهومنی ايراد در
اما بنفسج وزنبق وخيری يعنی شب بوی مثللو نسنه‌لرك ادهاتی مصلحت مرقومه ده استعمالی غير جائزدركه بونلر
مأكول دكللردر كورمزميسنكه مسك غاليه ياخود دهن شجرهٔ بانه ظفر بولسه بونلر مأكول اولمديغندن استعماللری
حلال اولماز امازيت وامثالی اكل وسراجه وضع جائز اولديغی كبی آنلرايله ياغلمق دخی جائزدر ومرويدركه بركسنه
يوم خيبرده بر ويرانه ده برمقدار دراهم بولمشيدی رسول الله صلی الله تعـالی عليه وسلم ايچندن خمسنی اخذ ايلديلر
وبزدخی بو قولی اخذ ايده رز زيرا غنيمتدن بری دارالحربده ركاز يامعدنه ظفر بولسه اول محله واول مالی استخراجه
انجق قوت مسلمينله واصـل اولمغله غنيمتده داخل قيلنور واكر امام جيشی بقر وغنم وامثالنی اكلدن منع وتشديد
وقبل التقسيم آنلره تعرض ايتمزسز ديو قسمله تأكيد ايلسه كلامی واجب الامتثال وآنلردن برشيئه تعرضلری
غير حلالدر زيرا امام جيش اوزره قسمله اخذ ميثاق ايلديكی ماده ده مجتهددر ونهيی تنصيصی ايله اول مالك شركت
غنيمتدن مستثنی اولمسی منعدم وحكم غنائم سـائره ده منتظم اولور لكن لايق شان امام اولدركه حال عسكره نظر
ايدوب احتياجلرين بيلدكده همان خمسنی اخذ وماعداسنی تقسيمه اهتمام ايده تاكه هركس كندو نصيبندن استعمال
ايدوب امام دخی يمينده باراوله زيرا فرض مذكور اوزره قسمته احتياج متحقق وعند الضرورة دارالحربده تقسيم
غنائم جائز ولايقدر والله تعـالی اعلم

باب قتل الاسارى والمن عليهم

* يعنی اسيرلری قتلله آنفا ياخودمنله عفو وابقـا يه متعلق باب دقت احتوا در
امام المجتهـدين يعنی مؤلف كرامترهين ديركه امام المسلمين رجال اسراء مشركينی قتلله بعـد التخميس تقسيم
غانمين بينلرنده مخير ايدوكی مختار اهل يقيندر وحسن بصری رحمه الله تعـالی قتل اسيری دار الحربده ارهاب
اعدا ايچون تجويز ايدوب داراسلامده مكروه كوريرايدی وحماد بن ابی سليمـان رحمة الله عليه دار الحربده دخی
حرب اوزارينی وضع يعنی اهل غزا اسلحه‌لرين نزعله محاربه اتمام ورفع اولندقدنصكره مكروه كوريرايدی دليللری
اولدركه اباحت قتللری فان قاتلوكم فاقتلوهم نظم مبينی مدلولنجه انجق محاربه لرينی دفع وتسكين ايچون اولوب
اسرايله وتمـام حربله مندفع اولمشيكن قتللرنده رقبه لرنده ثابت اولان حق مسلمينی ابطالدن غيری ثمره اولمغله
جواز واباحتی مرتفعدر وهم روايت اولنمشدركه عبدالله بن عامر رضی الله عنهما عبدالله بن عمر رضی الله عنهمايه
قتلله مأجور اولسون ديو براسير بعث ايتدكده ابن عمر رضی الله عنهما اما والله مصرورا فلا اقتله ديدی مصرور
بمعنی المشـدود والمربوط در وامامين مذكورين شـدی اسرايله تفسير و بعد ما اسرتموه فلا اقتله ديمكدر
ديو تعبير ايلديلر وهم قرآن عظيمده فاذا لقيتم الذين كفروا فضرب الرقاب حتى اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق فاما منا
بعد واما فداء آيت كريمه سـنده كيفيت قتالی تعليم وكفارايله ابتداء ملاقاتده ضرب رقابله قتل واكثار قتلدنصكره
ربط حبالله اسر و بعد الاسر حكم شرعی مجانا ياخود اخذ فدا ايله سبيللرين تخليه در ديو تفهيم اولندی اما بزم
ايچون بعد الاسر جواز قتل اوزره دليل قصهٔ بنی قريظه دركه رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم آنلری بعد الاسر
و بعد سكون الحرب قتلله تنكيل بيورمشلردر وهم عقبة بن ابی معيط ونضر بن الحـارثی اسراء بدردن ايكن
اثيل نام موضعده وصولرنده قتلله مخذول بيورمشلردر ومعبد بن وهبی ابو بردة بن ابی نيار يوم بدرده اسير ايتدكده
مأسور مسفور حضرت عمر رضی الله عنهه خطابله ياعمر اتحسبون انكم غلبتم كلا واللات والعزى يعنی ياعمر سز بزلره
غلبه ايتديكز می ظن ايدرسيز اويله ظن ايتمكز لات وعزی يه قسم ايده رمكه غلبه ايتمديكز ديو فضولانه جواب
ناصواب ايتدكده جناب فاروق ايشيدوب يديمزده اسير ايكن بو يله‌می سو يلرسين ديو همان آنی ابی برده دن اخذ

وضرب عنقله قتلنه شتاب ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم اولباده زجر وعتاب ایلدیلر واستدلال
ایندکلری ادله لرینه جوابده دیرزکه حربینك قتلدن امنی نجق امان یاخود ایمانله ثابت واسرایله بونلردن بریسی
غیرمثبت اولمغله قبل الاسر بولندیغی اباحت دم اوزره باقیدر وهم اسیرده محاربه مزه باعث اولان اختلاف دین
قائم ایکن اسرایله محاربلکدن خارج اولمیوب بلکه یدیمزده مقهور اولدیغندن محاربه دن عاجز اولمغله یدیمزده
مقهور اولان مرتدکبی قتلی جائزدر بعده فاما منا بعد واما فداء آیتی فاقتلوا المشركين حيث وجدتموهم
آیتیله منسوخه ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالی دن منقولدر وابن عمر رضی الله عنهمانك اما والله مصرورا
فلا اقتله قولنده مصرور بمعنی مشدود الیدین اولوب مرادی مشدود الیدین ایکن قتلنی مکروه کورمکدر
بوقسه بعدالاسر قتلندن تحرزدکلدر و بزدخی بوقولله قائلرز ومشركك فرار و بعض مسلمینی قتلندن اندیشه
اولنمدیجه مشدود الیدین ایکن قتلی نامناسبدر بونده نصکره جواز قتل اسیرده دار اسلامه احرازدن مقدم
یامؤخر اولمق برابردر زیرا حرمت دملرین موجب اولان سبب منفقد اولدیغندن فضله دارایله احرازده حق
مسلمین اسرا حقلرنده غیرمتأکددر کورمزمیسنکه امام حقنده رقبه وارضلرین کندولره منّ واعطا وراسلرینه جزیه
وارضلرینه خراج وضع ایدوب احرار الاصل اولمق اوزره ابقاری جائزدرنته کیم حضرت عمر رضی الله عنه اهل سوادی
بو منته مظهر قیلمشدر واسراده حق غانمین متأکد اولمیجه حقلرنده بعد الاحراز حکم شرعی قبل الاحراز
حکم شرعی ایله متحددر وامام ناظرمسلمین اولمغله منفعت مسلمینی تقسیملرنده ملاحظه ایدرسه آنلری بین الغانمین
تقسیم ایدر واکر قتلله دفع فتنه لرنده ملاحظه ایدرسه قتللرین تقدیم برله وقاتلوهم حتی لاتكون فتنة نظم
کریمنك مقتضاسنی تتمیم ایدر اما اسرادن قبول اسلام ایدنلرك قتلی حرامدر زیرا فان انتهوا فلا عدوان
الا علی الظالمین نص شریفی ظلم شركدن منتهی اولنلری قتله مانع وتعدی مسلمینی انجق ظلمهٔ مشركین اوزره
دافع اولوب قبول اسلام ایدنلردخی ظالم اولمقدن مرتدع اولمشلردر وقال علیه السلام فاذا قالوها عصموا منی
دماءهم واموالهم یعنی مشرکین کلمهٔ توحیدی تکلم ایتدکلرنده بندن دماواموالرینی حفظ وتخلیص ایدرلر لکن اسراء
مزبورین بین المسلمین تقسیم اولنورلر زیرا اسلام آنلری اکرچه قتلدن تأمین ایدر لکن رقبه لرنده مسلمینك
حق ثابتلرین ابطال ایلمز وامام قتل وقسمتلری میاننده مخیر ایکن شمدی اسلاملریله احدهما متعذر اولمغله آخری
مقرر اولمشدر وقتی مسلم بر اسیری اسلام وبیع وتقسیمدن اقدم قتل ایده اکرچه اوزرینه قطعا نسنه لازم
کلمز زیرا دم مباحی اراقه ایتمکله همان مرتدی یاخود رجمله محکوم علیه اولان شخصی قتل ایتمش کیبیدر لکن
بوقتلی مکروهدر زیرا آنی غیری کسنه اسیر ایتمش ایسه قاتل قتلله اول کسنه نك یدینی اسیرندن تفویت ایتمش اولور که
شرعا ممنوعدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم لایتعاطی احدکم اسیر صاحبه اذا اخذه قبله فیقتله یعنی سزلردن
بریکزك رفیق کندودن اقدم بر اسیری اخذ ایتدوکده آنی بندن اخذ وقتل ایتمسون بیوردقلری جابر رضی الله
عنه دن مرویدر لکن ینه قاتل اوزره نسنه لازم کلمز زیرا یدرفیقی حقنده مال متقوم اولمیان نسنه دن زائل قیلمغله
بر مسلم خل ایتمك ایچون خمری حفظ ایدر ایکن آنی اراقه ایلین کسنه منزلنه نازل اولمشدر واکر آنی کندو اسیر
ایتمش ایسه قتلنده رأی امام اوزره مسابقتله استقلال وامام ایچون ثابت اولان خیاری ابطال ایتمش اولور که شرعا
مکروهدر قال علیه السلام لیس للمرء الا ما طابت به نفس امامه یعنی انسانه امامنك طیب نفسله ویردیکندن
غیری غنائمدن نسنه حلال اولماز مکر اول اسیر معالجهٔ خلاصنی تحصیلده معاجله وحضور امامه احضاردن
عاجز ایده جك مرتبه ده اسباب فراری مزاوله ایلیه بوصورتده قتلی حلالدرکه مسلمیندن بلکه صحابهٔ کرام
رضوان الله علیهم اجمعیندن چوق کسنه لر بوصورتده قتل اسیره ابتدار ایتمشلر ایکن مظهر عتاب وانکار
اولمامشلردر اما اسیری یدنده اسلامه کلمش ایسه اکرچه رقی باقی لکن امن قتلله ذروهٔ سلامته مرتقیدر ومعنای
مأثور در حضرت عمر رضی الله عنه دن اذا اسلم الاسير فی ایدی المؤمنين فقد امن من القتل وهو رقيق دیدیکی
مذکورده لکن امام اسرایی بیع یاتقسیم ایتمش ایسه دملری حرام اولور زیرا امام بیع وتقسیمله
اسرایی مشترین وغانمینه تملیك ایدوب ملك دخی حرمت مالکله واجب الاحتراز اولمغله قتلدن امانلرین
التزام ایلمشدر بوندن صکره مالکلرینك غیری آنلری خطأ قتله اقدام ایلسه سائر عبید مسلمینی قتلك
حکمی بونده دخی التزام واوزرینه قیمت مقتولله کفارت الزام اولنور اما قبل القسمة والبیع قتلی بشقه درکه آنده
ملك اسیر یدنده بولندیغی مسلم ایچون هنوز ثابت اولمامغله اکرچه ینه اول مسلك یدینه احتراما غیری کسنه لر
اول اسیری قتل ایتمك مکروهدر لکن قتلی قاتل اوزره برشیئ مثبت دکلدر حتی یوم بدرده سعد بن ابی وقاص

رضی الله

و بو آیت کریمه آنفا استدلال ایلدکلری فان قاتلوکم فاقتلوهم آیتی دخی ناسخدر *

رضی الله عنهك قرنداشی عمیر بن ابی وقاص رضی الله عنه شهید اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم سعده
قرنداشنك قاتلی خبرویرمکن که یدك یکزده بولنسان هر بر اسیری قتل ایتمه مضمون شفقتمونده لاتخبر واسعدا
بقتل اخيه ويقتل كل اسیر فی ایدیكم قول ملیحلری ایله جواز قتله تلمیح بیورمشلردر ومحمد بن ابراهيم التيمي
رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدرکه یوم بدرده غنائمی اخذ ایدنلر جمع غنائمه رد والقا ایدوب انجق اسرا اسیر
ایدنلرك واسلاب قتل قتیل ایدنلرك یدلرنده ابقا اولندیلر حکمتی اولدرکه اول غزوه ده رسول جلیل علیه التحية
والتبجیل دن من قتل قتيلا فله سلبه ومن اسر اسيرا فهوله قول شریفلریله تنفیل سبقت ایتمشیدی اما امیردن
بووجه اوزره تنفیل سبقت ایتدکده جمله سی مغنمه رد والقا واجبدر واکر امام قتل اسرایی رأی والتزام ایلسه
کرکدرکه آنلری جوع وعطش مثللو عقوباتله تعذیب ایتمیوب همان قتل کریم ایله جزالرین ترتیب ایلیه یعنی قطع
بعض اعضا وبونك امثالی اذی وجعا ایله مثله ایتمك لایق وسزا دکلدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم کلب عقوره
دخی مثله دن نهی ایتمشلردر وبنی قریظه حقنده دخی یوم صیفده حرارت نهار مشتد اولدقدنصکره لاتجمعوا
عليهم حر هذا اليوم والسلاح قيلوهم حتى يبردوا یعنی اوزرلرینه بو یومك حری ایله سیفی جمع ایتمکز آنلره
قیلوله ایتدیریکزتا که کسب برودت ایده لر بیورملریله وقت برودته دکین باقی قالانلرینه قیلوله ایتدیروب بعده واروب
قتل ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم امرایدوب برنیجه یوك تمری حین قتلده اوکلرینه نثار ایلدیلر وبنی قریظه
دخی مربوط الید اولملریله حمارلر کبی اوك دیشلریله قاپوب اکل ایدرلر ایدی مؤلف کریم اکرمه الله تعالی بکل
تکریم دیرکه امام ایچون لایق دکلدرکه اسیری قتل وبیع وتقسیم ایتمدین تخلیهٔ سبیل ایله منّ وتسبیل ایده زیرا امام ایچون
غنائمی بعض مسلمینه تخصیص ایله حق آخرینی ابطال غیرمشروع ایکن منّ اسرا ایله حق جمیعی ابطالدن
بالاولویه ممنوعدر نکته سی اولدرکه منّ مذکورده اسیری بعد المغلوبیه مجددا محارب مسلمین اولمغه اقداردرکارردرکه
عدم حلی آشکاردر وقربا بیانمزده مرتسخ اولمشدرکه فاما منا بعد واما فداء نظم جلیلی فاقتلوا المشركين
قول جزیلی برله منتسخ اولمشدر اکرچه رسول الله علیه السلام یوم بدرده ابی عزة الجمحی نام مشرکه منّ ایلدیلر
لکن منّ مذکور قبل النسخ ظهور ایتمشیدی کورمزمیسنکه یوم احدده مار الذکر ابی عزه ینه اسیر اولوب
رسول الله علیه السلام دن منّ سابقی نیاز ایتدکده لاتحدث العرب بانی خدعت محمدا مرتين یعنی بن محمدی
ایکی کره آلداتدم دیو طائفهٔ عربه خبر ویرمیه سین قول شریفلریله مساعده دن امتناع ایدوب بعده امر ایدوب
قتل ایتدیردیلر ومؤلف جلیل ذکر اولنان حدیث منّ ایچون نسخه تأویل ایدوب دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
انجق عرب بدن عبدهٔ اوثانله قتال ایدرلر ایدیکه آنلرك اوزرلرینه حکم سبی جاری دکل ایدی بو جهتله بعض اسرا اوزره
منّ بیورملرنده رقبه لرنده ثابت اولان حق مسلمینی ابطال یوغیدی وبزدخی بونلر کبی حقلرنده سیف یا اسلامك
غیری قبول اولنمیان مرتدین وعرب بدن عبدهٔ اوثان خصوصلرنده بوقولله قائلرز زیرا بونلر قبول اسلام ایدرلرسه
احرار وایتمزلرسه انجق قتله سزاوار اولورلر لکن امام بعض اسرا اوزره منّ ایتمکده نظر مسلمین ملاحظه ایدرسه
بوصورتده جائزدر زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ثمامة بن اثال الحنفی بی مسلمین اسیر ایدوب مسجد
نبوینك اسطوانه لرندن برینه ربط ایتدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم اوجانبه توجه واقبال وما وراءك یا ثمامة
قول بشارت اشتمالریله انجام کاری نه یه منجر اوله جغنی ینه کندودن سؤال بیوردقلرنده ثمامه دیدیکه اکر بکا عقاب
ایدرسك مذنبه عقاب ایتمش اولورسین واکر منّ واحسان ایدرسك شاکر النعمه منّ واحسان ایتمش اولورسین
واکر مال ایسترسن بنده دیلدیکك مقداری مال واردر همان نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن اهل مکه دن طریق
ذخائری قطع ایتمك شرطیله تخلیهٔ سبیل واولوجهله اکمال منّ واحسانلرین تکمیل بیوردیلر ثمامه دخی کیدوب شرط
مرقومه وفا واهل مکه یی مبتلای قحط وغلا ایلدی ومدعای مذکور اوزره بردلیل دخی اولدرکه امام ایچون اراضی
مشرکینه تبعا رقبه لرینه دخی جواز منّ واحسان ظاهر وبونده جزیه وخراجله تحقق منفعت مسلمین باهردر
بوجهتله بزه معلوم اولمشدرکه وجه آخر ایله دخی منفعت مسلمین تحقق ایتدکده ینه جواز منّ واحسان امر مجزومدر
وجابر رضی الله تعالی عنه دن مرویدردیدیکه غزوهٔ حنینده رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله خروج وقیلوله ایچون
برمحلده نزول وولوج ایتدکدنصکره رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی حضورلرینه دعوت ایلدیلر عندلرنده
برشخص جالس وارایدی ودیدیلرکه ان هذا جاء وانا نائم فسل سيفي ثم قال يا محمد من يمنعك مني اليوم فقلت الله
ثم قال من يمنعك مني اليوم فقلت الله ثم شام السيف وها هو جالس یعنی شو رجل بن نائم ایکن کلوب قلیجمی چکدی
بعده دیدیکه یا محمد بو کونده سنی بندن کیم قورتارر بن دیدیم الله بعده ینه دیدیکه یا محمد بو کونده سنی بندن

قتل کریم مقوله سنه ابدا ایتمیوب همان ذبح بهایم کبی ذبح ایله افنا ایلمکدر دیو امام حصیریدن نقل اولندی *

كيم قورتارير بن ديديم الله بعده سيفي غلافنه وضع ايلدى ايشته اول رجل بو شخص جالس در جابر رضى الله عنه
ديديكه نبى عالى جناب عليه صلوات الملك الوهاب اول شخصه نه قولا عتاب ونه فعلا عقاب ايلديلر لكن بونك
تأويلى اولدركه روايت اخراده ورودى اوزره سيف اول شخصك يدندن بى اختيار ساقط اولدقده حقه واقف
واسلامله متشرف اولمشيدى بناء عليه جناب رسالتمآب اكا عتاب وعقاب ايلمديلر ياخود اول شخصى اخذ واسره
قدرتلرى فوت مسلمينله اولميوب انجق تأييد الهى بزله متحقق اولمغله اسلامنى اميد ايدوب اكا من واحسان ايتمكى
لايق كورديلر واكر امير من اخذ اسيرا فهوله ديوب بعده اسير واحد ايكى رجلك يدلرنده موجود ايكن هر برى
بن اخذ ايلديم ديو دعوى ايلسه ايكيسى سبب استحقاق وضع يدده مساوى بولنمقله بينلرنده تنصيف اولنور
مكر بريسى بعينه اول اسيرك قدمنى قطع ياخود وجه آخر ايله جرح ايدوب آخرى دخى اخذ ايتمش اوله بو صورتده
نظر اولنور اكر عقر وجرح ايلين قدرت فرارينى ازاله ايتمش ايسه اخذى آنك فعلندن حاصل اولمغله ملكنده
داخل اولور واكر ازاله ايتمش ايسه اخذى آنك فعلندن حاصل اولمامغله ملك اخذده داخل اولور نظيرى
شول صيددركه آنى بركسنه رميله بى مجال ايدوب آخرى اخذينه استعجال ايليه وسعد بن ابى وقاص رضى الله عنه دن
مرويدر ديديكه يوم بدرده سهيل بن عمرو ه رمى سهم ايلديم همان فخذنده نسا تسميه اولنان عرقنه اصابت

مطلب رمى صيد فشخص اخذه آخر

وقطع ايلدى بعده آنى طلب ايدوب دمك اثرينه تابع اولديم تاكه آنى مالك بن الدخشم يدنده بولدم كه
اسير اولديغى عادت عرب اوزره اعلام ايچون مقدم رأسنده اولان صاچنى قطع ايتمش بعد الاختصام
حضور رسالتپناهى يه رفع خصام ايلديكمزده ايكيمزك يدندن اخذ وانتزاعله بزلرى الزام ايلديلر
وسبب اخذلرى انجق بالدفعات بيان ايلديكمز معنى دركه غنائم بدر سائر غنائمه مغاير اولوب آنده حكم
رسول الله عليه السلام مختص ودبلمدكلرينه ويروب ديلمدكلرينه ويرمكده مرخص ايديلر

مطلب امر غيره ان ينفق على عياله

ويحيى بن ابى كثير رحمه الله دن مرويدر ديديكه حسن بصرى رحمه الله تعالى دن سؤال وبر مسلم احرار
مسلميندن ايكن اسير دوشن بر مسلمى مشركيندن اشترا ايلسه آنده تحصيل ربح ايتمك جائزميدر بكا خبر ويرديو
استكشاف حال ايلدم جائز دكلدر ديو قطع مقال ايلدى بزدخى بو قولى اخذ ايده رز زيرا مسلم اسير دوشسه دخى
على حاله حر اولمغله آنى عدودن اشترا ايلين مالك اوله مزكه آنده طريق ربحه سالك اوله بلكه اسير اشترا ايله
اكا امر ايتمدين اشترا ايتمش ايسه ويرديكى فداسنده متطوع اولوب تخليه سبيلى واجبدر واكر امر ايتمش ايسه امرى
ثمنله اوزرينه رجوعى مستوجبدر لكن استيجاب رجوعى همان بطريق الاستحساندر بوقسه بالنظر الى القياس
شرط رجوعى تنصيص ايتمدكجه عدم رجوعى تماياندر زيرا امر مجردك انواع مختلفه سى وارد ركه كاه طلب
احسان وافضال ورجاى اظهار مكارم خصال ايچون اولوب كاهيجه ده استدانه واستقراض ايچون واقع اولور
لكن امر مرقوم بين الناس عادت معروفه يه بناء استقراضده متعين اولوب شول كسنه منزلنه تنزيل
قيلنمشدركه غيره مال نفسندن عيالنه انفاقله امر ايليه وبو نظيرى دخى بين المشايخ اختلاف اولنان بر مسئله ده

مطلب امر من صادره السلطان غيره بدفع المال هل يرجع

احدى الروايتيندر مسئله اولدركه سلطان بركسنه يى مصادره ايتدكده اول كسنه مال مطلوبى ادا ايچون آخره
امر ايلسه بونده بعض مشايخين ديديلركه شرط رجوعى تصريح ايتمدكجه حق رجوعى ثابت اوله مز زيرا
مال مطلوب آمر اوزره واجب اولميوب بلكه اول بابده مظلومدر وغيردن امرى ايله دفع ظلم ايلين اوزرينه
برشيئله رجوع ايده مز لكن قول اصح اولدركه اوزرينه رجوع ايدر وجه تنظير اولدركه اهل حرب دخى حبس
اسيرده ظالملردر وآنلردن اشترا ايلين اوزرندن ظلملرينى دفع ايتمشدر ومع ذلك اشترا امريله واقع اولدقده اوزرينه
حق رجوعى ثابت اولور وبشر بن غالب رحمه الله تعالى دن مرويدر ديديكه حضرت حسن بن على رضى الله
تعالى عنهمادن متى يجب السهم للمولود يعنى ولدنه زمانده ميراثدن حصه مند اولور ديو سؤال ايلديلر جوابده

مطلب ميراث المولود

اذا استهل يعنى بكا ايله رفع صوت ايتدكده ديدى زيرا استحقاق ميراث والده سندن حياتله انفصالنه موقوف
اولدنى انجق صوت بكا ايله معروفدر بعده فك اسراء مسلمين كيملر اوزره واجبدر ديو سؤال ايلديلر جوابده
على الارض التى يقاتل عليها يعنى محافظه سيچون قتال ايلديكى ارض اوزره يعنى اول ارضك خراجندن
واجبدر ديدى زيرا قبل الاسر اول ارضك اهاليسندن دفع اعدا ايله مشغول اولمغله الغرم بالغنم قاعده سنى
اوزره فك اسيرينه آنلر اولى درلكن فك مزبور انجق خراج ارضدن مشروعدركه خراج ارض نوائب مسلمين ودفع
احتياج محتاجين ايچوندر وفك اسرا بو قبيلدندر بعده قائما شرب ما جائزميدر ديو سؤال ايلديلر همان برناقه يى
حلب ايله امر ايدوب لبننندن قائما شرب ايلدى يعنى بو فعلنده بيان جواز ايله جواب ويردى وفعلله جوابده

والد ماجدى حضرت على رضى الله عنهه اقتدا ايلدى زيرا حضرت على رضى الله عنه بعض ناس قائما
شرب مائى مكروه كوردكلرينى استماع ايتدكده مسجد كوفه نك وسطنده قعود ووعظ ايچون اتخاذ ايلديكى
رحبه ده توضى بعده اناء وضوئى اخذ وفضل مائى قائما شرب ايلدى وبوندن مقصدى قائما شرب مائى
مكروه كورنلرى رد ايدى ومرويدركه على بن ابى طالب رضى الله عنه حضورينه يوم صفينده مخالفيندن بر مسلمى اسير

مطلب اموال الخوارج ترد عليهم بعد سكون حربهم

ايدوب كتوردكلرنده اول اسير بنى قتل ايتمه ديو استرحام ايلدكده لا اقتلك صبرا انى اخاف الله رب العالمين يعنى
بويله مشدود اليدين ايكن سنى قتل ايتمم رب العالميندن خوف ايدرم ديو مساعفه مرام ايلدى لكن سلاحنى
آلوب اسير ايدن كمسنه يه اعطا ايلدى، واخذ سلاحك وجهى انجق اولدركه اسير ايدن كمسنه اول سلاحله
اعدا اوزره كسب قوت ايدوب بعد سكون الحرب صاحبى حياتده ايسه صاحبنه وفوت اولمش ايسه ورثه سنه
تسليمه مبادرت ايليه وحضرت على رضى الله عنه اموال اهل جملدن كراعله سلاحدن غيرى غنائم اخذ ايلمدى
ديو امام شعبى رحمه الله تعالى دن نقل اولنان قول جليل دخى بو وجهله تأويل اولنور يعنى كراعله سلاحلرين
اخذ وعسكرينه اعطا ايلدى تاكه وقت حربده اعدالرى اوزره كسب قوت ايده لر يوقسه عسكرينه تمليك
ايلمدى زيرا مال مسلم بر وجهله غنيمت مسلمين اوله مز كورمزميسنكه آنلردن اخذ خمس ايلمدى وعسكرى
مطالبه اقتسام ايتدكلرنده فمن يأخذ منكم عائشة رضى الله عنها يعنى عسكر مخالفينده ايكن اخذ ايلديكمز
زوجه رسول الله عليه السلام اولان عائشه يى قنفكز آلورسز ديو على وجه الانكار جمله سنى الجام ايلدى
پس مقدمات مرقومه دن سلاح مخالفينى اخذ ايدوب عسكرندن بعض كمسنه يه اعطاسى انجق اول كمسنه
محتاج سلاح اولوب بعد سكون الحرب صاحبنه رد ايچون ايدوكى بزه معلوم اولمشدر وچونكه مشركين عربدن
برقوم اوزره غلبه مسلمين وقوع بولسه بز قريبا بيان ايلديك كه رجاللرندن سيف واسلامدن غيرى نسنه يى قبول
غيرمشروعدر اما صبيان ونسالرى اكرچه فيئده ادخال اولنورلر اما اسلام اوزره جبر اولنمازلر قال عليه السلام

مطلب حكم مشركى العرب ونسائهم وذراريهم

اقتلوا شيوخ المشركين واستحيوا شرخهم يعنى شيوخ مشركينى قتل وشرخلرينى استبقا ايديكز وحديث شده
شيوخدن مراد كامل الاسنان اولان رجال جلادتنهادلر بدر وشرخ بمعنى اول الشباب در بو بابده آنكله مراد
صبياندر ونسا دخى صبيانه ملتحقه در واستحيادن مراد استبقا على وجه الاسترقاقدر وقرآن عظيمده ويستحيون
نسائهم نظم كريمى دخى بو وجهله تفسير اولنمشدر وبز قريبا بيان ايتمشيديك كه مشركين عرب فى حكم المرتدين در
ومرتدين اولان نسا وذرارى اهل حرب اولدقلرندنصكره استرقاق اولنورلر مشركين عربده دخى بويله در
انجق مرتدين فى الاصل حكم اسلامى ملتزمين اولملريله آنلره اسلام اوزره جبر اولنور اما عربدن عبده اوثان مقدما

ونهايه ده شيوخله مراد قابل خدمت اوليان بير فانيلر ايله وشرخله مراد قابل خدمت اولان شبانله تفسير بعض علمادن نقل ايلمشدر

اقرار اسلام ايتمدكلرندن ذرارى بلرندن استرقاق اولنانلره اسلام اوزره جبر اولنماز ورجالدن هر كسنه كه استرقاقى
جائز اوله آندن عقد ذمتله اخذ جزيه جائز اولور اهل كتاب وعجمدن عبده اوثان كبى وهر كسنه كه استرقاقى جائز
اولميه آندن عقد ذمتله اخذ جزيه دخى جائز اولماز مرتدين وعربدن عبده اوثان كبى اكرچه صورتينك هر برنده
اخذ جزيه ده مسلمينه حاصل اولان منفعت ماليه ايچون ابقاء كافر واردر لكن بو بابده اصل مقبول ايكى دليل
منقوادر بريسى حديث امام زهريدر ديمشدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم عربك اهل اوثانندن براحدن
قبول جزيه ايتدكلرى بزه بالغ اولميوب انجق اسلام ياخود قتلى قبول ايتدكلرى بالغ اولمشدر ايكنجيسى حديث
معاذ رضى الله عنه دركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يوم حنينده لو ثبت على احد من اهل العرب ولاء اورق
لثبت اليوم ولكن انما هو القتل او الفداء بيوردقلرينى روايت ايلمشدر يعنى اهل عربدن برفرد اوزره ولا ياخود رق ثابت
اولايدى بو كونده اسراء هوازن اوزره ثابت اولور ايدى لكن آنلرك حكملرى انجق قتل ياخود فدادر وبز قريبا
بيان ايلديك كه حكم فدا منسوخدر همان حكم قتل باقيدر مكر اسلامله سلامت بوله واكر بر اسير بعد القسمة بر مسلمك
سهمنه دوشوب صكره اول اسير يانده بولنوب معلوم اميراولميان مالى اخراج ايلسه كركدركه صاحب السهم اول
مالى غنيمته رد وادراج ايليه زيرا امير اكا انجق رقبه اسيرى تمليك ايدوب معلومى اولميان مالى ايتمشدر وامير قسمتده عدالله
مأمور وعدل دخى انجق قسمتى معلومى اولان نسنه لره تناول ايتمكله متحقق الظهوردر لكن مال مزبورى غنيمته رد ايتمدين
غانمين متفرق اولوب ياخود قليل اولمغله قسمت مستأنفه يه غير متحمل اولسه كركدركه صاحب السهم آنكله مساكينه
تصدق ايليه زيرا بو صورتلرده اول مالى صاحبلرينه ايصالدن عاجز اولمغله يدنده لقطه منزلنده اولوب تصدقى لازم
اولور وامام مكحولدن دخى بويله نقل اولنمشدر وبونكله مبتلى اولان كمسنه يه تصدقندن احسن طريق اخر بيلمزم ديمشدر
اكرچه عبد الرحمن بن خالد بن الوليد اول مالى كبير وصاحب السهمه اعطا قيلديغى روايت اولندى لكن بو اعطانك

تا و يلى اولدركه مال مزبور قسام غنيمتك معلومى اولديغى معلومى دكل ايدى بلكه قسام اول مالى اسيرايله برابرسهمى مقابلنده اعطا ايلدى ظن ايتمشدرومروى در كه بركسنه غنائمدن برجاريه يى اشترا ايتمشيدى جاريه اول كسنه نك ملك خالصى اولديغى اذعان ايتدكده يانده برحليسى وارايدى آنى اعلان ايلدى همان اول كسنه بو حلى نه دربكا حلالميدر حرامميدر بيلرم ديه رك كيدوب امير جيش اولان سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه خبرو يردى سعد دخى آنى غنائم مسلمينه وضعله امرايلدى كذلك برشخص آخر دخى اغتسال ايچون كتمشيدى ماء غسلى اساله برله تحتنده اولان ترابى ازاله ايتدكده التوندن بركرپيچ ظاهر اولدى اولدخى كلوب جناب سعده اخبار ايلدكده بنه وضع غنائمله امرايلدى و بزدخى بو قولى اخذ ايدرز زيرا اسيرك يانده بولنان مال غنيمت اولمشدر و بيع امير انجق رقبه سنه شامل وماله غير متناول اولمغله اول مال غنيمتده كما كان داخلدر كذلك بركسنه جيشله دارالحربه داخل وآنده بركنزه واصل اولسه اكا وصولى انجق قوت مسلمينله اولمغله اول دخى غنائمه متواصلدر واكر سبايادن برجاريه بركسنه نك سهمنه دوشدكدنصكره بن دختر ذميه ايديم اهل حرب بنى سبى ايتمشيدى صكره مسلمين بنى اخذ ايلديلر ديو دعواى حريته قيام ايدوب انجق قول مجردندن غيرى اعلام حالنه مجالى بولنمسه قولى قبول اولنماز زيرا ارض عدودن سبيله رقيق اولمشيكن اسقاط رقده قول مجردى غير مقبولدر حتى بيعى وملك يمين ايله وطئى مولاسنه حلالدر مكر مدعاسنه بينهٔ عادله قائمه اوله زيراهر مسلم اتباع ظاهر ايله مأموردر خلافى حجتله ثابت اولمدقجه وحسن بصرى رحمه الله تعالى دن مرويدر كه بومثللو جاريه دن سؤال ايلين كسنه يه همان آنى بيع قيل وقربان ايتمه ديو جواب ويردى لكن قرباتى مكروه كورديكى على طريق التنزيهدر بوقسه على طريق التحريم دكلدر كورمزميسنكه اكا بيعله امر ايلدى اكرزعم جاريه اوزره حريته ذاهب اولبدى بيعه دخى رخصت ويرمزايدى واولدمكه امام ارض مشركين اوزره مظفر اوله اولبابده مخيردر ديلرسه ارضى واسراء ارضى تخميس واربعهٔ اخماسنى اول ارضه اصابت ايلين غانمين بينلرنده تقسيم ايدرنته كيم رسول الله صلى الله عليه وسلم خيبرده بو حكمى اختيار ايلمشلردر بو صورتده اراضى ارض عشر قيلنور زيرا اصحابى مسلمين اولمغله مسلمين اوزره وضع خراجله ابتدا قيلنماز بلكه عشر وضع اولنور كه عشرده معناى صدقه واردر واكر ديلرسه ارضى واهلنى على حالهما ترك ايدر بوصورتده اراضى ارض خراج اولوب اصحابى اول اراضيدن خراجنى ادا ايدرلر نته كيم حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ارض سواد وارض شامده بومعامله يى التزام ايتدكده صحابهٔ كرام بالجمله استحسانله اتفاق والتيام ايلمشلردر انجق برقاچ ذواتدن مخالفت ظهور ايدوب آنلردخى مخالفتلرنده بين الناس ممدوح ومشكور اولمامشلردر حتى حضرت عمر رضى الله عنه اللهم اكفنى بلالا واصحابه يعنى يارب بلاله و بومخالفتده اكا تابع اولنلره طرفمدن سن كفايت قيل ديو بددعا ايتمكله برسنه كچمدين آنلرده برچشم نكران باقى قالميوب طاعوندن جمله سى انتقال بقا ايتمشلردر و بز بو بحثك تمامنى شرح السير الصغيرده اتمام ايلدك ومرويدر كه عمر بن الخطاب رضى الله عنه سعد بن ابى وقاص رضى الله عنهه شو وجهله تحرير كتاب قيلديكه اما بعد فقد بلغنى كتابك تذكران الناس قدسألوا ان تقسم بينهم غنائمهم فانظر ما اجلب الناس عليك من كراع وسلاح فاقسمه بين من حضر من المسلمين واترك الارض والانهار لعمالها يعنى بعد الحمد والصلوة معلومك اوله كه كتابك بكا بالغ اولدى واچنده ذكرايده يورسنكه ناس سندن تقسيم غنائملرين مطالبه ايتمشلرسن دخى ناسك حضور يكه جلب ايتدكلرى كراع وسلاحه نظر ايدوب آنلرى مسلميندن وقعه ده حاضر بولنانلر بينلرنده تقسيم قيل اما ارضى وانهارى عمال قديمه لرينه ترك وتسليم قيل و بزدخى بوقولى اخذ ايدرز زيرا قبل الفتح والغلبه اخذ اولنان اشيا اهل ارضدن منفصل و يدلرندن خارج ايدوكى هويدا اولمغله بين الغانمين تقسيمى واجب و بعد الفتح ارضى اهلنه من ايلمك اشياء منفصله ده بطلان حق مسلمينى غيرموجبدر بعده جناب فاروق كتاب مرقومده ديديكه وانظران لاتوله والدة عن ولدها يعنى ولدندن دور ايتمكله بروالده يى والههٔ متحيره ايتمك بابنده دقت نظر قيل يعنى صغير ايله والده سى ميانتى تفريق ايله ومعناى معهودده رسول اكرم صلى الله عليه وسلم دن بر اثر دخى ورود ايتمشدر كه غنيمت ايچنده برجاريه يى والهه ومتحيره كوروب ما حالها ديو سؤال بيوروب ولدى بيع اولندى ديو جوابله واقف احوال اولدقلرنده لاتوله والدة بولدها يعنى بروالده تفريق ولدى حسبيله والهه قيلنماسون ديو جوهر نثار مقال اولديلر بعده اول كتابده ديديكه ولاتمس امرأة حتى تطيب رحمها يعنى استبرا ايله طهارت رحمى بديدار اولمادقجه برعورته مس اولنماسون و بوكلام حقيقت سميرى ازده وارد اولان ولاالحبالى حتى يستبرئن بحيضة يعنى حامل ظن اولنان جوارى يه مس اولنماسون كه برحيضله براءت ارحاملرين آشكار ايدنجه دك قول حقانيت مصيرينك نظيريدر بعده ديديكه ولاتتخذ احدا من المشركين

كاتبا

وفى كتاب عمر رضى الله عنه ما اجلب الناس عليك من كراع اومال فاقسمه الصواب جلب لانه من الجلب واما الاجلاب فذاك من الجلبة اى الصيحة وليس هذا موضعه كذا قيل ✱ وامام حصيرى رحمه الله تعالى بوبابده بعض مشايخدن نقله ديمشدركه جناب فاروق رضى الله عنه كاتب مشركى مكروه كورديكى كفرندن ناشى اولميوب بلكه ارتشا سندن ناشيدر حتى مرتشى اولميان كاتب مشرك مرتشى اولان كاتب مسلمدن اهوندر وكلام فاروقده بو معنايه اشارت واردر

كاتبا على المسلمين فانهم يأخذون الرشوة فى دينهم ولارشوة فى دين الله تعالى يعنى سن مشركيندن برفردى كاتب اتخاذ ايدوب مسلمين اوزره تسليط قيلمه زيرا آنلر كندو دينلرنده رشوت آلورلر حال آنكه دين الهيده رشوت يوقدر و بزدخى بو قولى اخذ ايدرز زيرا والى غير مسلميندن اتخاذ كاتبدن ممنوعدر قال الله تعالى لاتتخذوا بطانة من دونكم يعنى اى اهل ايمان خلاف دينكزدن محرم راز اتخاذ ايتمكز بعده ديديكه ولاعشر على مسلم ولا على صاحب ذمة انما العشور على اهل الحرب اذا استأذنوا ان يتجروا فى ارضنا يعنى مسلم وذمى اوزره لسان تركيده كمرك تسميه اولنان عشر يوقدر واول عشر ارضمزده تجارته استيذان ايتدكلرنده اهل حرب اوزره الزام اولنور لكن بو قولك صحت روايتنده شبهه واردر زيرا حضرت عمر رضى الله عنه اهل ذمتدن اخذ نصف عشر ايله عماله امر ايلديكى مشهوردر پس صحت روايتى تقدير اوزره مرادى اهل ذمت اموال تجارتله عاشر اوزره مرور ايتدكلرنده اوزرلرينه تمام عشر الزام اولنميوب تمام عشر انجق اهل حرب اوزره الزام اولنسون واهل ذمت اوزره نصف عشر الزام اولنسون ديمكدر ومجاهد رحمه الله تعالى دن مرويدر ديمشدر كه قنقى مدينه كه عنوة فتح اولنمشيكن اهلى قبل التقسيم قبول اسلام ايدرلر آنلر احرار اولورلر بو قولك تأو يلى اولدر كه اهلى مرتدين ياخود عرب دن عبدهٔ اوثان ايدرلر ياخود امام ارضلرنده اداء خراج ايتمك اوزره تركلرينى رأى ايدن ايسه احرار اولورلر ديمكدر يوقسه بونلردن اولميوب وامام نفوس واراضيلرينى تقسيمى رأى ايلسه البته عبيد اولورلر زيرا بيان ايلديك كه بعد اتمام القهر اسلاملرى اكرچه قتلدن امانلرينى موجب لكن رقبه لرنده حق مسلمينك بطلانى غير مستوجبدر والله سبحانه وتعالى اعلم

باب ما يحمل عليه الفئ وما يركبه الرجل من الدواب وما يجوز فعله بالغنائم فى دار الحرب من القسمة وغير ذلك ✱ يعنى اوزرينه غنائم تحميل اولنوب وانسان ركوب ايده جك دواب ودار الحربده قسمت وغيريلرى كبى غنائمده فعلى صواب وغير صواب اولان معاملاته متعلق باب دقتنصابدر مؤلف مصيب النظر نظر الله تعالى اليه باحسن مانتظر دير كه قريبا بيان ايلديك كه امام ايچون غنائمى دار الحربده بيع وتقسيم غير شايان ايكن ايدرسه بنه نفوذى ظاهر ونمايانددر اما بيان سابق احتياج مسلمين غير متحقق اولدقده در لكن احتيا جلرى بديدار اولدقده كركدر كه اسلحه واثواب مثللولرى بعد التخميس بينلرنده تقسيمه ابتدار ايلبه زيرا شبهه قسمت اولان تنفيلى وقت حاجتده قبل الاصابه ارتكاب ايلمك جائز اولنجه وقت حاجتده بعد الاصابه نفس قسمت اولى بالجواز دروهم عدم تقسيم انجق حق مدده رعايت ولحوق جيشه قلت رغبتلرينه تسببدن مجانبت ايچوندر وعند الحاجه حالا معيتنده بولنان مسلمينه رعايت اولى در اما رفيق دار الحربده تقسيمه قطعا حاجت مس ايتميوب وآنلرده حق غانمين متأكد اولميوب حتى امام ايچون قتللرى دخى حلال اولمغله قبل الاحراز بالدار تقسيملرى سزا وار اولماز فعلى هذا امام غنائمى دار اسلامه اخراجده بذل مجهود ايتدكده يانده اوزرينه تحميل ايده جك دواب ناموجود ايسه نظر اولنور اكر غنائمده وار ايسه آنلره تحميل ايدر واكر غنائمده بولنميوب عامهٔ عسكرده حموله لرندن فضله دواب وار ايسه آنلره تحميل ايدر زيرا غنائم حق عامه در ودواب مزبوره دخى ملك عامه در پس غنائمى آنلره تحميلده جمله يه مراعات نظر واردر اكرچه درون غنائمده حقلرندن خارج اولان خمس مندرجدر لكن استحقاق خمس دخى اصابت غانمينله حاصل اولمغله حق غانمينه تابعدر وحكمك اصلده ثبوتى تبعده ثبوتى مستتبع اولمغله مجرد خمس ايچون حكم تحميل ممتنع اولماز واكر فضل حموله امامك خواص خدامنده وار ايسه بو صورتده آنلر تحميل غنائمه طيب نفسلريله راضى اولورلرسه آنلره تحميل ايدر لكن راضى اولمازلرسه تحميل اوزره آنلره جبر واكراه ايلمز زيرا دواب خواصك املاك خاصه لريدر وغنائم حق عامه در واصحاب دوابك غيريلرينه رعايت اول دواب اوزره تحميله بادى واصحاب دوابه رعايت بلارضا عدم تحميله مؤديدر وحق بعض حق آخرينه بو بابده تابع اولمامغله بلارضا تحميلى ممتعدر كورمزميسنكه بعض عسكرى بعض آخرينك دوابنه قصد تحميل ايلسه بلارضا جائز كوريلماز حمل غنائم دخى بويله در قالديكه خواص راضى اولمدقلرى صورتده كركدركه غنائمى بين الغانمين تقسيمه مبادرت ايده تا كه هركس نصيبنى كندويه ممكن اولان وجهله تحمله مباشرت ايليه زيرا بوحالنده تقسيم ايتمسه غنائمى اول محلده تركله بالكليه ابطال حقلرينه باعث اوله جغى بديدار اولديغندن تقسيمه احتياجى آشكار اولمشدر واكر اول محلده اشتراء غنائمه طالب اولان تجار حاضر ايسه آنده بيعى دخى جائزدر زيرا حالت مزبوره ده تقسيمى جائز اولنجه بيعى دخى جائزدر زيرا بيع وتقسيمدن هر برى برتصرفدر كه تأكد حق غانمينه مبنيدر واحتياج مشرو حله تأكد حقلرى بياندن مستغنيدر و بعد البيع كركدر كه بين الغانمين ثمن

غنائمی تقسیمده استعجال ایدوب دار الحربدن خروج ایدنجیه دك تأخیر واهمال ایلمیه زیرا نفوذ بیعله حق غانمین متأکد وغنیمه شرکت مدد منقطع اولوب دار اسلامله محرز حکمنده داخل اولمغله تأخیر قسمت تمامنده نفع حاصل یوقدر واکر امام اصحاب دوابدن اجر معلومله استیجار حموله‌یی معقول کورسه اولدخی صحیح ومقبولدر واول اجرت غنائمدن ادا وقبل الخمس آنکله ابتدا قیلنور زیرا بو استیجارده منفعت غانمین درکار اولمغله سوق غنم وارمالك ایچون استیجار ایدر وغنائمده بولنان حق اصحاب حموله صحت استیجاره مانع دکلدر زیرا قبل الاحراز والقسمة ملکلری ثابت دکلدر وصحت استیجاره مانع اولان شرکت ملکدر یوقسه مال بیت المالده ثابت اولان شرکت کبی شرکت حق دکلدر وصحت استیجارده اصحاب حموله‌نك رضالری واول حموله‌دن مستغنی ایسه‌لر عدم رضالری برابر یعنی علی کلا التقدیرین صحت استیجار امر مقرردر زیرا مستغنی ایکن عدم رضالری انجق تعنتلرینك مقتضاسیدر که مستغنی اولدقلری حموله‌دن بدون الاستیجار کندولره باقی قالمیه جق برمنفعت مقابله سنده کندولره اجرت حاصل اولدیغی جهتدن استیجار مزبور کندولره نافع اولوب غانمینه دخی موجب المنافع ایکن عدم رضاده تعنت ایتمشلردر وقاضی امتناع متعنته التفات ایلمز وهم وقت حاجتده کرك ابتداء استیجار وکرك بقاء استیجار امیرك غیریدن صحیح ایکن صورت مفروضه‌ده امیردن صدوری اولی بالتصحیح در بو مسئله‌نك بیانی اولدر که برکسنه برسفینه‌یی مدت معلومه‌ده استیجار ایتمش اولوب سفینه هنوز لجهٔ بحرده ایکن کذلك برشیئی مایعی وضع وحمل ایچون مدت معلومه‌ده فوچو وطلوم کبی بعض اوعیه‌یی کذلك برمحلدن محل آخره مدت معلومه‌ده حمل امتعه ایچون بردابه‌یی استیجار ایدوب هنوز مفازه‌ده ایکن مدت اجاره منتهی یاخود موئله صاحبلری منقضی اولسه البته انتهاء مدت صورتلرنده اجر مثلله عقد جدیده ابتدا وموت صورتلرنده اجر مسمی ایله عقد قدیم استبقا اولنور وحکم مزبور احتیاجدن منبعث اولمغله حمل غنائمده دخی احتیاج واقع اولدقده اجاره‌ده جواز اکراهه باعث اولور مکر امام اصحاب فضل حموله‌یه جبر ایتمدیکی حمل غنیمته قادر اوله بو صورتده احتیاج تحقق ایتمدیکندن حموله‌لرینه تعرض ایلمز وقال علیه السلام لا یحل مال امرئ مسلم الا بطیبة نفس منه واکر غنائم سبی اولوب آنلری ماشیا اخراجه قدرت وار ایسه امام اولوجهله تمشیت ایدوب اصحاب حموله‌یه جبر واذیت ایلمز زیرا بونده مشیله سبب عارض اولان تعبدن غیری نسنه یوقدر آنلری انعاب ایتمك ایچون اصحاب حموله‌یه راضی اولمدقلری امر اوزره جبر واکراه جائز کورلمز واکر برکسنه‌ده فضل حموله بولنموب مشیله اخراجه قدرت دخی یوغیسه کرکدر که غنائمدن ذی روح اولمیوب قابل احراق اولنلری احراق بالنار ایدوب حدید مثللو محترق اولمیانلری اهل حرب مطلع اولمیه جقلری برموضعده دفن واضمار ایده وسبیك رجال بالغینی ضرب اعناقله تنکیل ونسا وصبیاتی ضایع وهالك اوله جقلری معلوم اولان برموضعده طرد ایله تخلیهٔ سبیل ایلیه اما حیوانات سائره‌یی کرکدر که اولا ذبحله اهدار بعده احراق بالنار ایدوب ذی روح ایکن احراقه اجتسار ایلیه زیرا احراق مزبور مثله درکه مثله دن علی الاطلاق نهی اولنمشدر وهم رسول الله علیه السلام لا یعذب بالنار الا ربها یعنی نارایله انجق رب النار عذاب ایدر قول شریفلرنده احراقله تعذیبدن بخصوصه نهی وتجنب ایلمشلردر والحاصل مشرکینك نفوس واموالرندن برنسنه یدامامه واصل اولدقدنصکره اوزرینه واجب اولان ایکی شیئله عامل اولمقدر بریسی اول نسنه‌دن بالکلیه قطع منفعت مشرکین وبریسی آنده تحصیل منفعت مسلمیندر وامام ایکیسنده قادر ایسه ایکیسنی ده تکمیل ایدوب بریندن عاجز ایسه آخری تحصیل ایلمك لازمدر وبو بابده تحصیل منفعت مسلمیندن عاجز وقطع منفعت مشرکینه قادر بولنمغله کرکدر که اجرای مقدورنده بذل قدرت ایده تاکه مشرکین بر دخی اول نسنه‌لر ایله مسلمین اوزره اکتساب قوت ایتمیه‌لر وهم امام اعدایه کبت وغیظی متضمن اولان فعلله مأمور واعمال مذکوره‌ده معنای کبت وغیظ ظاهر ایدوکی غیر مستوردر وقتل صبیان ونسا اکرچه غیر مشروعدر لکن امام آنلری وجه مشروح اوزره ضایع اوله جقلری موضعده ترکله قتللرینه تعرض ایتمش اولمیوب همان آنلری بلاد عامره‌یه نقلله احساندن اعراض ایتمش اولور وترك احسان فعل اساءته مغایردر کورمزمیسنکه برکسنه مفازهٔ خالیه‌ده برصبی یاعورته مرور ایدوب آنلری عمرانه نقل ایتمکه قادر ایکن صرف مقدور ایلمسه بدللرندن برشیئه ضامن اولماز کذلك دواب مسلمینك طور غنلرینه ونقلی متعسر اولان امتعه‌لرینه عمل مشروح له معامله اولنور واکر برمسلم دار اسلامده بردابه‌یی اشترا واوزرنده عزم غزا ایدوب دار الحربده عیب قدیمنه واقف اولسه نظر اولنور اکر بایع عسکرده برابر ایسه آنکله مخاصمه واوزرینه رد ایدر زیرا عیب مبیعی کتمله طرفندن مشتری مظلوم اولمغله آندن بو وجهله

مطلب عند تمام مدة اجارة السفينة في لجة البحر وما اشبه ذلك تبقى باجر المثل

وذكر في موضع اخر يكسر الحديد ويدفن حتى ان وجدوه لا ينتفعون به قاله الحصيري

مطلب وجد امرأة او صبيا في مفازة وتركهما فيها

انتقامی جائزدر واکر بایع حاضر اولمیوب مشتری ردینی التزام ایدرسه کرکدر که اوزرینه بنوب دار اسلامه چیقنجیه دك سوق ورده اهتمام ایلیه زیرا عیبینی بیلدکدن صکره عیبنه رضا عد اولنمغله رکوبدن احترازینی اقتضا ایدر مکر سقی یاخود معلفنه سوق ایچون راکب یاخود اوزرینه حمل علفنی مرتکب اوله بونلر عیبنه رضا عد اولنماز زیرا صاحبنه ردی انجق سقی وعلفیله ممکن اولوب دابه دخی کاهیجه بلارکوب سقی ومشی معلفه منقاد اولمامغله رکوب مزبور دلیل رضادن تعداد اولنماز اما کندو مصلحتی ایچون رکوبی یاخود اوزرینه امتعه‌سنی تحمیلی کندو ملکی ایله انتفاع اولدیغندن تقرر ملکه علامت رضا قبلنور وحکم محررده مشتری عند الرکوب دابه‌یی اخرایه قادر اولوب اولمامق برابر وآنك عذری حق بایعه راجع اولان احکامده غیر معتبردر همان کندو مصلحتی ایچون رکوبی دلیل رضا بلکه منزلهٔ تصریح ارتضاده قیلنور بو صورتده مشتری امامه کلوب حالنی افاده امام دخی امر ایدوب اول دابه‌یه رکوبی اراده ایلسه ینه بایعه ردایده‌مز زیرا قبل امر الامام رکوبه قادر ایکن رکوبی امامدن التماس ایتمشدرکه کندو رضاسیله رکوبدن صکره امر امامله حکمك عدم تغیرینی التباسدر اما امام هلاك مشتریدن خوف ورکوب اوزره اکا جبر واکراه ایدرسه ینه نظر اولنور اکر رکوبی دابه‌یه ایراث نقص ایدرسه جواب سابق بونده دخی لاحق ودابه بدنده آفت سما ویه ایله متعیبه اولمق مسئله‌سنه موافقدر واکر ایراث نقص ایتمزسه عیبله رده قادردر زیرا اکراهی قتله ایسه مکرهدن ایقاع فعل منعدم اولوب آلت جامده مقامنه قائم اولمشدر واکر حبس وقیدایله ایسه فعله مقدم ایسه‌ده رضاسی منعدم اولمشدر وبعد الرکوب رده عدم قدرتی انجق دلیل رضاسی موجود اولدیغندن ایدی ومکرها رکوبله رضاسی منعدم اولدقده رده قادر اولور لکن امام جبر واکراه ایتمیوب همان ارکبها وانت علی ردك یعنی سن شمدی راکب اول وقدرت ردك ینه باقی اولسون دیمش اولوب اولدخی راکب اولمش ایسه ینه تقرر ملکی مترتب اولور وامامك قول مزبوری باطل اولور زیرا خلاف شریعتله فتوادر بوقسه طرف امامدن حکم وقضا دکلدر که حکم وقضا البته مقضی له ومقضی علیهك حضورینی اقتضا ایدر اما صکره بایع ومشتری برقاضی‌یه رفع خصومت ایدوب قاضی دخی امامك قول سابقنه بناء علی طریق الاجتهاد بسبب العیب ردایله قضا وحکومت ایلسه بعده خصومت مرقومه قاضی اولك حکمنی تخطئه ایلین قاضی آخره رفع اولنسه البته قضاء اولی امضا ایدر رد ودفع ایده‌مز زیرا قضاء اول محل اجتهادده واقع اولمشدرکه طاعت امامی موجب اولان ظواهر نصوص رکوبی عیبه رضا اولمقدن اخراج ایلمشدر کذلك امامك وانت علی ردك قولیله تنصیصی رکوبی عیبه دلیل رضا اولمق اعتبارینی اسقاط ایلمشدرکه اعتبار دلیل خلافنه نص بولنمامغه مقصوردر قالدیکه ردی متعذر اولدیغی صورتده نظر اولنور اکر تعذری کندودن دلیل رضا موجود اولمقدن ایسه ثمندن حصهٔ عیبله بایع اوزره رجوع ایده‌مز واکر ایراث نقصاندن ایسه بو صورتده مکرها راکب اولمش ایسه حصهٔ عیبله رجوع ایدر مکر بایع رد دابه‌یه رضا ویره‌نکته‌سی اولدرکه دلیل رضا تصریح رضا حکمنده‌در ومشتری تصریح رضای عیب اوزره اکراه اولنسه حق ردی ساقط اولمدیغی کبی دلیل رضا اوزره اکراهنده دخی ساقط اولماز واعتبار اکراهله رضاسی منعدم اولدقده اعتبار نقصان دابه باقی قالوب بلاصنع احد حاصل کبی اولور وبو معنی رد دابه‌یه تمکین ایتمزسه‌ده ثمندن نقصان عیبله رجوعه تمکین ایدر مکر بایع رد دابه‌یه راضی اوله واکر مسلمین غنائم ایچنده برکتاب بولوب انجق کتاب مزبورده کتب اولنان توریة وانجیل وزبور میدر یوقسه کفریاتدن برکلام مهجور میدر معلوملری اولمسه کرکدر که امیر آنی مشرکینه بیع ایتمیه زیرا خوف اولنورکه اول کتاب قوت ضلاللرینه بادی اولوب امیر دخی آنلرك اصرار کفرایله فتنه‌لرینه سبب اولمق حرام ایکن سبب مؤدی اوله کذلك مسلمینه بیع وبین الغانمین تقسیم دخی ایتمیه زیرا خوف اولنور که مشتریلر یاخود سهمنه دوشنلر مشرکینه بیعه اجتسار ایله محذور مذکوره دوچار اوله‌لر کذلك احراق بالنار دخی ایتمیه زیرا جائزدرکه ایچنده ذکرالله یا کلام الله دن برنسنه موجود اوله واحراق بالنار استخفاف محرقه باعث ایدوکی محققدر اکرچه حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه ناسی مصحف واحد اوزره جمع ایتمك مراد ایلدکده کندو مصحفنه مخالف اولان مصاحف مختلفه‌یی احراق بالنار قیلدی دیو روایت اولنور لکن روایت مزبوره صحتدن مهجوره درکه اول جناب والامقامك کتاب اللهه تعظیم واحترام ولیل ونهار تلاوت اوزره دوام والتزامدن ظاهر اولان احوالندن روایت احراقك اصلی اولمدیغنه استدلال اولنور انجق امام اول کتابه نظر ایدر اکر ورقنده قیمت وار ایسه خطنی محو وابطال وورقنی غنائمه ادخال ایدر واکر قیمتی یوغیسه خطی زائل اولنجیه دك صوایله غسل ایدوب بعده دیلرسه احراق ایدر وکاه اولورکه بعد الغسل احراق مشرکینه کبت وغیظی مورث اولور بو صورتده احراقنده بأس شرعی یوقدر وامام ایچون لایق دکلدرکه

مطلب ما يكون دليل الرضا بالعيب في الدابة وما لا يكون

مطلب اذا تعيب السلعة عند المشتري لا يرد بالعيب القديم

مطلب وجود المصحف الذي لا يدري ما كتب فيه

مطلب لا يصح رواية ان عثمان رضي الله عنه احرق المصاحف الخلافية

قبـل محوالخط آنلردن برشیئ دفن ایلیه زیرا اندیشـه اولنور که مشرکین آنلری طلب واستخراج ومضمونلرین
اخذ واستعمال ایدوب ضـلال قدیملری اوزره ازدیاد ضلال ایلیـهلر لکن بو تعلیلـده اکا اشـارت واردر که
محذور مز بوردن امین اولنور سـه دفنـده ضرر یوقدر واصحا بمزدن بعضیلری دیدیلر کـه اوراق مصحف
منقطع واحتمـال جمع وترتیبی مرتفع اولدقده آنلری مکان طاهرده دفن ایلمکـده ضرر یوقـدر وسبقت ایلین
تعلیل بوقوله دخی دلیلدر لکن صوایله غسل وامحا ذکر ایلدیکمز توجیه اوزره احسن الوجوه ایدیکی هویدادر
واکر اول کتابی مشرکینه بیعنـدن امین اولنسان برمسلم موثوق به اشترایه طالب اولورسه امام ایچون اکا بیعـده
بأس یوقدر زیرا مال متقومدر زیرا هرکیمه بیع ایلسه بیعی نافذدر وکراهتی همان خوف فتنـه دندر و بوصورتده
خوف فتنه منعـدمدر و بیع مذکور عصیر العنبی اتخـاذ خمرایتمیه جکی معلوم اولان کمسـنه یه بیعک نظیریدر
ومشایخمز دیدیلر که فرقهٔ باطنیه وسائر اهل اهواء مضله کتابلریدن مسلمینک ظفر بولدقلرنده دخی وجه مشروحله
جواب ویریلور زیرا کتب مزبوره ابادی اهل ضلاله د وشوب ازدیاد فتنه لرینه بادی اولمقـدن خوف اولنمغله
بیعی ممنوع اولوب همان قریاذکر ایلدیکمز معامله آنده مشروع کوریلور واکر غنـائمده ذهب وفضه دن صلیب
یاخود تصـاویر یاخود تصاویرایله منقوش اولان دراهم ودنانیر بولنسه کرکدر که امام آنلری کسرایله تبرقیـله
زیرا علی حاله بیع وتقسیم ایلسه بعض مشرکین لباسده ایسه البسهٔ مصوره نک تلبسنه وتصـاویرمنجسده ایسه
عبادتنه میل ورغبت ایندیکندن ثمن غالی برله طالب اولمغله مالک اولان مسلم آنلره بیع ایلمک احتمـالی غالبدر و بوندن
اجتناب ایچون صلیب وتماثیلی کسر ایلمک ایجـاب اولنور اکرچه حضرت معاویه رضی الله تعـالی عنه بومثللو
نسـنه لری بیع ایچون ارض هنـده بعث ایلدیکی روایت اولنور لکن امام مسروق رحمه الله تعـالی حضرت
معاویه دن بوفعـلی استعظام و بو اجتهادنده خطاسنی اعلام ایلمشدر نته کیم امام محمد رحمه الله تعـالی صدد
مذکوری کتاب الاکراهـده ذکر ایله دفع اشتباه ایلمشـدر و بزدخی بوماده نک تأویلنی شرح المختصرده ذکر
وتفصیـل ایلدیک امادراهم ودنانیردن منقوش تصـاویر بولنانلری قبـل الکسر بیع وتقسیمی لابأسدر زیرا بونلر
حسب العاده عبـادت وتلبس اولنموب معاملاتده تبدل اوزره درکورمزمیسنکه دراهم اعاجم باشی تاجلی صورتله
منقوش ایکن مسلمین آنکلـه بیع وشرا ایدوب برکسنه آنکله معـامله دن اباایلمز وکراهت مرقومه انجق صلیب
وامثالندن تلبس یاعبادت اولنان نسنه لرده در و بونلرک احکامی غنائمده بولنان بربط وغیری الات لهوک احکامی
کبیدر که آنلری کسر ایدوب صکره حطبلرینی بیع وتقسیم ایتمک کرکدر مؤاف زهادت پناه اکرم الله تعـالی مثواه
دیر که مکر امام آلات لهوی مسلمیـندن اکا انجق حطبی ایچون رغبت ایدوب وجـه حرام اوزره استعمال ایتمین
موثوق به برکسنه یه قبـل الکسر بیع ایلیه بوصورتده بیعی لابأسدر زیرا مال منتفع به اولمغـله شرعا مباح اولان
طریقله انتفاع ایچون بیعی جائزدر اما غنـائمده بولنان کلب صید و پارس وبازی امثالنی بین المسلمین تقسیمده بأس
یوقدر زیرا بونلر مال متقومدر وشرعا طریق مباحله انتفاعلری جائزدر بناء علیـه علمامز بیعلرین تجویز ایتمشلردر
ومدعای مشروح المال اوزره حدیث ابراهیم رحمه الله ایله استـدلال اولندی دیدیکه رسول الله علیـه السلام
اهل بیت قاصی ایچون یعنی مصردن بعید اولان اصحاب بیوت ایچون لاجل الحراسة اتخاذ کلبده رخصت ویردیلر
وهم کلب حارس هره یه تشبیه اولنمشدر وهره حلال الاکل دکل ایسه ده منتفع بها اولمغـله بیعی جائزدر پس کلب
منتفع به آنک مثلی بلکه دخی اولی در واکر برغازی دار الحربده کسنه نک ملکی اولمیان پارس وصقر وبازی مثللو
نسنه لره ظفر بولوب دار اسلامه اخراج ایلسه غنائمده ادراج اولنور زیرا بونلر بعد الاخذ والاخراج مال متقومدر
ومکانلرینه انجق قوت مسلمینله واصل اولمشدر پس بعض مشرکیندن بونلری اخذ ایلمک منزلنه تنزیل وغنـائمه
وضع ایلمک اوزرینه ایجـاب اولنور ونظیری دار الحربده کنز یاخود معـدن بولوب آنلردن استخراج مال ایلدیکی
مسئله ده تقدم ایلمشدر کذلک دار الحربدن برموضعده بحردن لؤلؤ وعنبر مثللو نسنه لر اخراج ایلسه بنه وصولی انجق
قوت مسلمینله اولدیغیندن غنیمتده ادراجی واجبـدر واصابت سمکده دخی بویله در لکن حکم طعـام غنیمت اوزره
سمکدن تناولی ورفقاسـنه اطعامی جائزدر کذلک غنیمتدن اولان کلب وفهـد وبازی مثللو نسنه لر ایله اخذ صید
ایلسه صیدی دخی غنیمتـدن اولور انجق سائر اطعمهٔ غنیمت کبی صیدندن تناولی جائزدر لکن علماء شام بونلردن
مملوک اعدا اولوب اولمیانلرک بینلرین تفریق ایدوب دیرلر که مملوک اولمیانلر بعد الاخذ اکا مخصوص وسالم اولور
زیرا الصید لمن اخذه حدیثک مقتضای ظاهری بودر وهم غنیمت اعزاز دین واعلاء کلمة الله وجهی اوزره
اخذ اولنسان مالک اسمیدر و بومعنی انجق بطریق القهر مشرکینک خلافنه تملک اولنسان مالده متحققدر اما مباح

وغیر

وغیر مملوک اولوب بین الناس خطیر اولان نسنه لردن اخذ اولنان غنیمت اولماز و بووجهله اشـیاء حقیره ایله ذهب
وفضه وعنبر ولؤلؤ کبی اشیاء نفیسه میاننی تفریق ایدوب دیرلر که کورمزمیسنکه دار اسلامده بولنوب صید وحطب
وحشیش کبی تافه وخسیس اولان نسـنه لرده خمس اولمیوب معادندن استخراج اولنسان ذهب وفضه کبی عزیز
اولان نسنه لرده خمس واجب اولور وعنـدلرنده لؤلؤ وعنبر دخی بویله در که غنیمت اولور وتخمیس اولنور اما سمک
بویله دکلدر لکن بزلر جوابلرنده دیرز که دار الحربده قوت جیشله اصابت اولنان اشیا شریف وخسیس جمله سی
غنیمتده منطوی و بوبابده مملوک اعدا اولوب اولمیـان مستویدر زیرا دار الحرب موضع ولایتلریدر وموضع ولایتلرنده
برنسنه یه اصابتمز موجب غیظ وحقارتلریدر پس بو اصابت منعـهٔ جیشله حاصله اولدقده حکمی حکم غنیمتدر
کورمزمیسنکه مجاهدین جیـاد اعدادن یاقوت وزبرجد استخراج ایلسه لر البتده غنیمتده ادراج اولنور حال آنکه
برمسلم جیـاد اهل اسلامده بولوردن برشیئه ظفریاب اولسه اوزرینه خمسی ایجاب اولنماز زیرا رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم لیس فی الحجر زکوة بیورمشلردر و بونلرک جمله سی حجردر انجق بعض حجر بعض آخردن برق
وضیاده اکثردر مقـدمات مذکوره دن بزه معلوم اولمشدر که اشیاء مزبوره دن شریف وخسیس دار الحربده
بولنوب قوت جیشله اخراج اولنانلر دار اسلامده بولنانلرک حکم قیاسنده ادراج اولنمز واکر برغازی غنیمتدن اولان
کلب وفهد وبازی ایله قصد اصطیاد ایلسه حقنده مکروه کوریلور زیرا بوفعلی غنیمتدن برشیئله بلا احتیـاج
انتفاع اولمغله دابهٔ غنیمته رکوب وثوب غنیمی تلبس منزلنده در اما بونلری صید ایچون ارسال ایتدکده قرار ایدوب
عودت ایتمـسـه لر اوزرینه ضمان یوقدر زیرا غایة الامر ارساله استهلاک ایتمش اولمقدر ودار الحربده غنـائمدن
برشیئی استهلاک ایلین ضامن اولماز همان بغیر اذن الامام ایسه تأدیب اولنور وناحن فیـه دخی بویله در واکر
غنـائمده برفرس بولنوب اوزرنده حبیس فی سبیل الله کتابت اولنمش اولسه نظر اولنور اکر عسکر
مسلمین یاخود قرب عسکر مسلمیـنده بولنوب مال مسلمین ایدوکی ظن غالبـله مستبین ایسه اول فرس لقطه
منزلنده در آنده سبیل دار اسـلامده بولنمق کبی تعریفدر لکن اوزرنده علامت وقف بولنمغـله وقف عد اولنماز
زیرا علامت حجت حکمیه دکلدر کورمزمیسنکه علامتله استحقـاق ملک وید حاصل اولماز واکر ید اهل حربده
اولان برموضعده بولنوب مال مشرکین ایدوکی ظن غالبله تخمین اولنورسه سائر غنائم کبی اد خال مغانم قیلنور
زیرا عـلامت مزبوره برشیئه استحقـاقله حکمی مثبته اولمامغله وجود وعدمی مساویدر و محتملدر که مشرکین
تجسس اخبار ایچون ارسال جاسوس ایدوب مسلمینه القـاء اشتباه ایچون فرسن جاسوسی بو علامتله معلم قیلمش
اوله لر و بویله امر محتمل حجت اوله مز ومسئلهٔ مزبوره اوزره دلیـل اولدر که بومثللو فرس ید مسلمده بولنوب یعنی
مراد ایلسـه مجرد آنده علامت وقف بولنمغله بیعدن منع اولنماز پس بوندن ظاهر اولمشدر که علامت مجرده
احکامده حجت اولماز لکن مسلمیندن برقوم فرس مرقوم خیل حبسدن یعنی افراس موقوفه دندر دیو فی الاصل
ذی الیدی اولان قیم وقف حاضر ایکن شهادت ایلسـه لر کرکدر که امیر اول فرسی کرک قبل القسمـهٔ وکرک
بعد القسمهٔ مجانا قیمنه رد وتسلیم ایلیه زیرا بووقفی جائز کورن امامین همامین رحمه الله تعـالی علیهما قوللری اوزره
فرس موقوف حکم شرعده اوقاف سائره کبیدر که بیع وهبه ومیراث قلنمایوب مشرکین احرازایله ومسلمین ایادی
مشرکیندن اخذ ایله مالک اوله مزلر بنـاء علیه آنی فی الاصل ذی الیدی اولان قیم وقفه رد وتفویض وسپارنده
دوشن کمسـنه یه قیمتنی وامام بیع ایتمش ایسه مشتری یه ثمنی بیت المـالدن تعویض ایدر بونده حکم شرعی شول
مدبرده اولان حکمدر که آنی مشرکین اسیر قیـلدقدنصکره مسلمین اکا ظفر بوله لر اما بووقفی جائز کورمین امام
ابوحنیفه عامله الله تعـالی بالطافه اللطیفة قولی اوزره بونده حکم شرعی مشرکین احراز ایلدکلری سائر
افراس مسلمینده اولان حکم کبیدر که عندنده بو فرس بیع وارثله تملکه محل اولمغله اغتنـاله دخی تملکه محل اولور
واکر امام غنائمی دار اسلامده تقسیم وخمسنی افراز ایدوب صکره اعدا هجوم واول خمسی اخذ واحراز بعده مسلمین
استخلاصله شجاعتلرین ابراز ایلسـه لر نظر اولنور اکر قبل التقسیم مال مزبور خمس ایدوکی معلوم اولورسه کما کان خمسـه
رد اولنور زیرا حق غانمین تقسیمله اخمـاس اربعه ده متأکد اولدیغی کبی حق ارباب خمس دخی خمسـده متقرر
ومتأید اولمشدر واکر معلوم اولمیوب همـان بین الغـانمین مقسـوم اولمش ایسـه غانمینه سالم قیلنور زیرا امام
بعد الاقتسام ارباب خمس ایچون اخذینی التزام ایلسه انجق قیمتیله اخذ ایدر وآنده هیچ فائده لری یوقدر واکر
تقسیم ایتمیوب بیع ایلدکدنصکره خمس ایدوکی معلوم اولسه نظر اولنور اکر قیمتیله یاخود قیمتندن اکثر ایله بیع ایتمش
ایسـه مشتری یه سالم قیلنور زیرا اخذ ایلسه ثمنله اخذ وثمن قیمتنه مساوی یاخود اکثر اولمغـله اخذنده

ارباب خمسه فائده بولنميوب ضرر محتملدر واكر قيمتندن اقل ايله بيع ايتمش ايسه ثمنله اخذى جائزدر زيرا ثمن قيمتندن
اقل اولمغله بو اخذى ارباب خمسه مفيددر كه خمسدن ثمنني اعطا وباقيسين اربابى بينلرنده تقسيم ايدر واكر مسلمين ساحل
بحرده بعض امتعه يه ياخود ضرب ر ياحله امتعه سيله ساحله دوشمش برسفينه يه ظفر بولسه لر نظر اولنور
اكر اول موضع ارض حربدن ايسه اول متاعك مسلمين يامشركينه صلاحنه اعتبار اولنميوب همان بعد التخميس
فيئه ادخالنه استدلال اولنور زيرا اول موضعه وصوللرى انجق قوت جيشله اولمغله مصابلرى غنيمت اولمشدر
وفى الاصل امتعهٔ مسلميندن اولمق حصن اهل حربده بولنان امتعهٔ مسلمين كبى بو امتعه يى دخى غنيمت اولمقدن اخراج
ايلمز نكتهسى اولدر كه ارض حربده بولنديغندن فضله مشركين آنى تجار مسلميندن اشترا ياخود مسلميندن قهرا اخذ
واحراز ايتمش اولملرى محتملدر واكر ارض اسلامدن ايسه حكمى حكم لقطه يه مساوى واول متاعك مسلمين يامشركينه
صلاحى حكم مزبورده بينه متساويدر مكر مال اعدا ايدوكى اغلب احتمال اوله بو صورتده بعد التخميس غانمينه ايصال
قيلنور وتفصيل مشروحده نكته وضوح اولدر كه بر موضعك ظاهرنده بولنان مال باطننده مدفون ايكن استخراج اولنان
اموال كبيدر ومسلمين بركنز مدفونى استخراج ايلسه لر اكر موضعى دار الحربدن ايسه حكمى حكم غنيمتدر واكر دار
اسلامدن ايسه تخميس اولنوب مابقى مصيبنه ابقا اولنور وبو بابده دراهم اعاجمدن وغيريدن اولمقده تفاوت يوقدر مكر
اول موضع مجهول الحال اولوب موضع اهل حرب ايدوكى اغلب احتمال اوله ياخود دار اسلامدن ايدوكى معلوم ايسهده
اول مال موضع اهل حربدن كلوب وضع اولنديغى اغلب احتمال اوله حكمتى اولدر كه وقوف حقيقتى متعذر اولان
اموردهحكمى ظاهر اوزره بنا ايلمك واجب وحجت ايله اثباتى ممكن اولميان مواد ده ظن غالب حكم يقينى مستوجبدر
واكر مسلمين دار الحربه دخول ايتسه لر كلرنده قبور كفارده موتا ايله دفن اولنمش اموال واسلحه واردر ديو اخبار
اولنسه لر اول قبورى حفر واموال واسلحهيى اخراج ايتملرى جائزدر زيرا بعض اهل حربك عادتيدر كه شجعان
وابطاللرين اسلحه واموالرى ايله دفن ايدرلر واول مالى اخراجده مسلمينه منفعت واردر كه آنكله قتال كفار اوزره
اكتساب قوت ايدرلر وحرمت قبورلرى حرمت بيوتلرندن اكثر اولميوب ايچنده بولنان مالى اخذ ايچون بيوتلرينه
هجوم جائز اولنجه حفر قبورلرى دخى جائزدر نكتهسى اولدر كه اموال مزبوره اموال ضايعهدر ومدفن اموال
اولان موضع انجق كنز اولوب قبر اولمازو بو تحقيقله اكفان موتايى نبش ايچون حفر قبور ايله حفر مذكورك ميانلرى
تفريق اولنور زيرا اكفان مال ضايع اولميوب حاجت موتايه مصروفه ايدوكى نمايندر بعده اموال مزبوره
بعد الاستخراج تخميس اولنوب غنيمته ادراج اولنور زيرا اكا وصول انجق قوت عسكر ايله پذيراى حصول اولمشدر
واكر مسلمين دار الحربده سوط ونعال وحبال كبى برشى مما قطى واجد ولاقط اولسه لر نظر اولنور اكر اول نسنه
متاع مشركيندن ايسه البته غنيمت قيلنور واكر متاع مسلميندن ايسه دار اسلامده بولنان لقطه منزلنده قيلنور
بو صورتده واجدى غنى ايسه آنكله انتفاعى قطعا حلال اولماز اما اول نسنه يه محتاج ايسه آنكله انتفاعى جائز
كوريلور لكن صاحبى كلدكده نقصانى ضامن اولور سؤال اولنورسه كه سوط وامثالنده رخصت تملك حديث
صبى بن معبدده وارد وجناب مؤلف كتاب اللقطهده آنى روايتله مستشهد اولمشدر جوابنده ديرز كه حديث
مذكور شول سوط منكسرده دركه هيچ قيمتى اولمامغله بعد السقوط صاحبى آنى طلب ايتميه بلكه من اول الامر
آخرينى تدارك وآنى يدندن القا ايتمش اوله اما قيمتى اولوب وصاحبى القا ايتميوب يدندن ساقط وصاحبى اكا طالب
ايدوكى معلوم اولسه قليلى كثيرينه قياس وحكم لقطه بونده دخى مقياس قيلنور شول حديث صحيح التحديثده
وارد اولان تهديد متواردى كورمزميسنكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ردوا الخياط والمخيط قول شريفلريله
اكنه دن ايلكه وارنجه غنائمدن قبل القسمة آلدقلرى اشيايى رد ايله امر ايلدكلرنده ديديلر كه يا رسول الله فلان
كسنه شعردن ايكى قبال يعنى قيلدن غلاظ اصبعده ايكى حبل اخذ ايلدى اول حينده رسول الله عليه السلام
قبالين من نار يعنى ناردن ايكى قبال اخذ ايلمش بيورديلر وحكمت غنيمت بويله اولنجه مال مسلمده نه ظن ايدرسين
ومؤلف عدالت پيرا بو مسئلهده بر مخالفى وار ايدوكنه اصل كتابده رمز وايما ايلدى واول مخالف بعض علما شامدر كه
آنلر سوط وامثالنده ترخيص عام ايدرلر بعده مؤلف اصابت بنيان فساد مذهبلرين بيان ايدوب ديديكه اول
سوط ساقط اون درهمه مساوى اولسه آنى سرقه ايلين كسنه يه قطع يد ايجاب ايدر ايكن آنى مجانا تملك ايلمك
تجويز واستصواب اولنورمى بكا خبر وير كذلك بو قيمتده بكرمى سوط اولسه جملهسى سوطدر ديو مجانا تملكلرى
جائز وصواب كوريلورمى بكا خبر وير ومقدمات مرقومهدن بزه معلوم اولمشدر كه سواقطدن جائز الانتفاع اولنلر
انجق چكردك وانار قابغى وبعر ابل وجلد شاة ميته مثللو مقوم اولميوب وصاحبى آنى تفقد ايتمين نسنه لردر بوقسه

مطلب يجوز نبش قبور اهل الحرب لاخراج ما فيها من الاموال

مطلب ما يجوز الانتفاع به من السواقط

صاحبنك تفقد ايلديكى معلوم اولان اموال يدنده لقطه منزلنه انزال قيلنور والدابة العجفاء التى يعلم ان صاحبها يركبها
يعنى شول دابهٔ مهزوله كه صاحبى اكا راكب اوله جغى معلوم اوله نسخهٔ حصيريدن يركبها موضعنده تركها
نقل اولندى قرينهٔ سباق وسياقله بو نسخه صحيحة الاتساقدر يعنى شول دابهٔ مهزوله كه صاحبى آنى ترك وارسال
ايلديكى معلوم اوله آنى دار الحربده بركسنه اخذ واخراج ايلسه صاحبنه ردى واجب اولوب طرح اولنان سوط
بى قيمت منزلنده قيلنماز اكرچه مقتضاى قياس بو مذكوراتده واحد ووجوب ردده جملهسى متحددر لكن سوطى
تحمله صاحبى قادر ايكن طرح والقاسى آندن قطع علاقه ايله اعراضنى اقتضا ايدر ديو استحسانله قضا ايلديك
امازك دابه اعراضندن اولميوب انجق اخراجندن عجزينه مبنى اولمغله زوال ملكنى مقتضى اولمديغندن آنده موجب
قياسى امضا ايلديك كورمزميسنكه بركسنهنك جاريهسى دار الحربده مريضه اولوب اخراجندن عاجز اولمغله
دار الحربده ترك ايتدكده آنى شخص آخر اخذ وتربيه ومرضندن تبرئه ايلسه اول جاريه يه اسباب ملكدن برسببله
مالك دكل ايكن شخص مزبوره وطئى حلال اولورمى همان علت مرقومه وامثالنه نظر ايله حيوانده موجب قياسى
مقرر قيلديق واكر صاحب الدابه اخذ دابهسنى استدعا ايلدكده يدنده بولنان كسنه اكا سن تخليهٔ سبيل وقتنده
هر كيم آلورسه آنك اولسون مفهومنده من اخذها فهى له ديمش ايديك ديو ادعا وصاحبى دخى انكار مدعى ايلسه
قول مع اليمين صاحبينك قوليدر زيرا قول مذكورى اوزرينه دعوى يعنى دعوى كيدر بو صورتده مدعى اقامت بينه
ياخود صاحبى يميندن نكول ايدرسه دابه مدعى يه سالمه اولور وصاحب الدابه قول مذكورينى تكلم ايلدكده دابهيى
اخذ ايلين شخصك حضور وغيبتى برابردر زيرا رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بدنات مذبوحهلرينك
لحومى حقنده من شاء فليقتطع ديدكلرين روايت ايلديك وحديث مذكورك ذكرى ومسائلدن بونك امثالينك بيانى
باب ما يجوز من النفل بعد اصابة الغنيمة مباحثنده تقدم ايلمشدر ووجه مشروح اوزره هبهسى صحيحه اولوب
موهوب دخى يد موهوب لهده صالح وسمين اولدقدنصكره موهوب يده حاصل اولان زيادهٔ متصله هبهدن رجوعه
مانع اولمغله واهب بردخى هبهسندن راجع اولهمز والله اعلم

باب قسمة الغنائم التى يقع فيها الخطأ * يعنى قسمت غنائمده واقع اولان خطأ قسامى بيان وطريق اصلاحنى اعلام
واعلانه متعلق مسائل اصابت بنياندر اكر قسام غنائم مغانمدن اجناس مختلفه يى بين الغانمين تقسيم وهر برينك
نصيبى بدلنده برجنسنى تسليم وماليتده معادلهٔ اجناسه رعايت تميم ايلسه جائز كوريلور زيرا حق غانمين انجق ماليت
غنائمده دراعيانده دكلدر كورمزميسنكه امام ايچون بيع غنائم وتقسيم اثمان جائزدر ووصف مذكور اوزره تقسيمده
حقلرى اولان ماليتده اعتبار معادلهيى تميم وار دراما ارث واشترا وامثاللريله مشترك اولان مالى تقسيم بويله دكلدر كه
بونلرده عند اختلاف الاجناس قاضى وجه مشروح اوزره شركادن هر برينه برجنسنى ويروب مالك جملهسنى
بردن تقسيمله جبرايدهمز زيرا بونده شركلرى اعيانده در كورمزميسنكه قاضى اعيانى بيع واثمانى تقسيم مراد ايلسه
رضالرى بولنمدقجه جائز كوريلمز توضيحى اولدر كه بونده شركادن هر برينك اجناسدن هر برنده ملكى ثابتدر حتى
بعض شركا رقيق مشتركى اعتاق ايلسه عتق كندو حصهسنده نافذ در بناء عليه اجناس مشتركهنك جملهسنى
بردن تقسيمده معناى معاوضه تحقق ايدر كه هر برى اخذ ايلديكى جنسده بولنان حصهٔ شريكندن شريكنك اخذ
ايلديكى جنسده بولنان كندو حصهسنى تعويض ايتمش اولور اما غنائمده قبل القسمة ملك غانمين يوقدر حتى
بعض غانمين رفيق غنائمدن بعضيلرين اعتاق ايلسه عتق كلا او بعضا نافذ اولميوب استيلاد ايلسه ام ولدى اولماز
وولدندن نسبى ثابت اولماز انجق شبههٔ ملكله حد ساقط اولور بناء عليه بو بابده قسمت همان هر برينه غنائمدن
حق بدلنده ويرديكنى اكا ابتداء تمليكدن عبارت اولور بو جهتله آنده جنس واحد واجناس مختلفه صحت تقسيمده
مساوى اولور بو صورتده غنائمدن بر جاريه بركسنهنك سهمنه دوشوب صكره اول جاريه حرهٔ ذميه اولوب مشركين
آنى سبى ايتدكلرينه اقامت بينه ايلسه نظر اولنور اكر شهودى اهل ذمتدن ايسه شهادتلرى ابطال ملك مسلم اوزره قائمه
اولمغله قبول اولنماز واكر مسلمين ايسهلر شهادتلرى قبول وحريت جاريه ايله حكم اولنور وبونده موجب قياس اول
مستحق عليه اولوب جاريهمى يدندن اخراج اولنان كسنه مجموع عسكره رجوع ومأخوذلرندن كندو حصهسنى
استخلاص واختلاسدر نه كيم قسمت ميراثده بعض شركانك نصيبى يدندن استحقاقله انتزاع اولندقده
بو وجهله قطع نزاع اولنور لكن مؤلف شامل الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب ديديكه امام قسمت
سابقهسين نقض وابطال ايتميوب اول كسنه يه قيمت جاريهسنى بيت المالدن تعويض وايصال قيلور كذلك
اول جاريه برمسلمك مدبره ياخود ام ولدى ايدى ديو اقامت بينه اولنسه معاملهٔ سابقه بونده دخى متبينهدر نكتهسى اولدر كه

مطلب وجد دابة عجفاء

مطلب وجد جارية مريضة

مطلب ادعى ان صاحب الدابة قال من اخذها فهى له

مطلب اعتاق احد الشركاء حصته

مطلب اعتاق احد الغانمين او استيلاده شيئا من السبى

مطلب اذا استحق نصيب بعض الشركاء

عسکرك کثرتی و بعد القسمة هر بری قبیله سنه تفرق ونشئتی حسبیله اول کمسنه‌لك حصه سیله عسکر اوزره
رجوع ایلمك امام ایچون متعذردر ومتعذر فی حکم الممتنع در واول مستحق علیه اولان کمسنه دن دخی دفع ضرر
واجبدر ودفع ضرری انجق قیمت حصه سنی بیت المالدن اداء ایله تعویضده در زیرا خصوص مرقوم نوائب
مسلمیندندر وهم غنیمتدن برشی متعذر القسمة باقی قالدقده بیت الماله وضع اولنور و بو یله غرامت وقوعنده دخی
الغرم مقابل بالغنم قاعده سی اوزره ینه بیت المال اوزره تحمیل اولنور وهم تقسیم مزبور طرف امامدن
مسلمین ایچون عملنده خطایی متضمندر و بومثللو خطا بیت المال اوزره تحمیل اولنور کذلك ایکی یااوچ جاریه
و بونلرك امثالنده استحقاق ثابت اولوب غرامتده بیت الماله نقصان فاحش ترتب ایتمسه ینه مستحق علیهم
بیت المالدن تعویض اولنور کذلك قسام غنیمت حین قسمتده برقاچ کمسنه یه اداء سهمندن غفلت ایلسه بونلر دخی
تفصیل مقررده نصیبنده استحقاق ثابت اولانلر ایله برابردر اما اسراء مقسومه دن بیك رأس بلکه دخی اکثر اوزره
اهل ذمتدن اولدقلرینه بینه قائمه اولوب حریتلریله حکم اولنسه یا خود غفلت قسام بومثللو عدد کثیرده
واقع اولسه بوصورتلرده قاضی مستحق علیهمه بیت المالدن تعویض ایتیوب بلکه آنلره ائتونی بمن قدرتم علیه
من الجند حتی اردکم علیهم بحصصکم من الغنیمة یعنی عسکردن احضارینه قادر اولدقلریکزی بکا احضار
ایدیکز تا که غنیمتدن حصه لریکز مقابله سنده سزلری اوزرلرینه رد وتحویل وحصه لرندن حصه لریکزه
اصابت ایده جك مقداری تحصیل ایده یم دیمکله کندو قدرتلرینه تفویض ایدر زیرا مستحق علیهمدن
دفع ضرر واجب اولدیغی کبی عامهٔ مسلمیندن دفع ضرر دخی واجبدر وکثرت مستحق وقتنده بیت المالدن
تعویضی التزامده بیت مال المسلمینه ضرر فاحشی الزام واردر حتی وقت اولور که جمیع بیت المالی اذهاب بلکه زیاده
کلوب بیت المالی دیون وافره استیعاب ایدر بناء علیه مستحق قلیل اولدقده استحسانی اعمال وکثیر اولدقده اصل
قیاسی استعمال ایلدیك بوصورتده مستحق علیهم واروب غنیمتدن اخذ ایلمش برشخصی احضار ایلسه لر قاضی
اول شخصك یدنده اولان مالدن بونلرك اول مالده اولان حصه لری مقدارینی آنلره اعطا ایدر کذلك خمسی
بین المساکین تقسیم ایتمش ایسه نصیبلرین خمسدن اکمال وایفا قیلور واکر تقسیم ایتمش ایسه آنلره اموال صدقاتدن
تتمیم ایدر واکر اموال صدقاتدن برنسنه موجود دکل ایسه کله جك اموال صدقات اوزره دین معقود قیلور زیرا
مستحق علیهمك حقلری امامك رفع ایلدیکی خمسله غیر یلرینه و یردیکی سهامده ثابت اولمشیدی پس نصیبلری
محلین مزبورین یاخود محل آخردن آنلره سالم اولدیغجه ساقط اولماز و هنوز سالم اولمدیغی بیان مذکوردن
نمایاندر اما مستحق علیهم اخذ غنائم ایدنلردن جمع کثیری احضار ایدوب بزلر بونلر ایله چونکه مساویلرز پس
یدلرنده اولان اموالی جمع و بونلر ایله بزم بیننزده علی السویه تقسیم قبل دیو امیردن رجایه ابتدار ایلسه لر امیر
بورجا یه ینه اعتبار ایتمیوب همان اموال مزبوره ده بولنان مقدار حصه لرین اخذ وآنلره اعطا اوزره اقتصار ایدر
زیرا قسمتله هر بری حقنده تملیك سهمی صحیح اولدقدنصکره انجق مقدار حصه لرنده تحقق سبب مبطل متیقن
اولمغله انجق اول مقدارده تملیك سابق باطل اولوب بقیهٔ حقلری سائر غانمین غائبین یدلرنده حاصلدر لکن آنلری دخی
احضار ایتمدکجه اوزرلرینه بقیهٔ مرقومه یی ادا ایله وحکم قضا صحیح وسزاوار اولماز وتفصیل مذکور بین الغانمین
تقسیم قیلنان غنائم اجناس مختلفه اولمق اوزره مقصوردر اما مکیلات وموزوناتدن جنس واحد ایسه بونده
احضار ایلدکلری اشخاصك یدلرنده بولنان اموال بالتمام اخذ و بین الحاضرین تقسیم وتفریق اولنوب اموال
مزبوره مجموع غنائم وجماعت حاضرین جمیع غانمین اولمقده جاری اولان حکم بونده تحقیق اولنور زیرا مکیلات
وموزوناتده قسمت همان تمییز مجرددر که معنای معاوضه دن مبعددر کورمزمیسنکه بوقسمتده بعض شرکانك
انفرادی جائز وشریك آخرك حضوری غیر لازمدر ومکیلات وموزوناتی اشترا ایدنلر بعد الاقتسام هر بری نصیبنی
مرابحة بیع ایلمك جائزدر بناء علیه غانمین غائبین غنائم مزبوره دن هم مقدار حقلرین وهم زیاده سین اخذ ایتمشلر اولمغله
مقدار حقلری کندولره سالم وزیاده سی تاوی وهالك مقامنه قائم قیلنور اما عروض واجناس مختلفه یی تقسیمده
معنای معاوضه متمکندر کورمزمیسنکه آنده بعض شرکانك انفرادی غیر جائزدر ومشتریلردن بعد الاقتسام
برفرد ایچون نصیبنی بدل ایلدیکی مقدار ثمن اوزره مرابحة بیع ایلمك غیر جائزدر بوجهتدن صورت ثانیه ده
مستحق علیهمك مقدار نصیبلری فی الاصل بو احضار اولنانلرك یدلرنده اعتبار ومقدار مزبوری اخذ وآنلره
رد واعطایه ابتدار قیلنور مؤلف دقیق الافکار بوسر مبهمی آشکار ایدوب دیدیکه کورمزمیسنکه برکمسنه فوت اولوب
اوچ اوغلنی واوچده عبیدینی ترك ایتمکله قاضی عبیدی بینلرنده تقسیم وهر برینی برینه تسلیم ایتدکدنصکره

برینك نصیبنده استحقاق ثابت یا حریتی ظاهر اولدقده اخوینندن انجق بری حاضر بولنسه آنك یدنده اولان
عبددن انجق فی الاصل آنده نصیبی اولان ثلثنی اخذه قادر اولور اما مسئلهٔ مزبوره ده بینلرنده تقسیم اولنان مکیلات
یاموزونات اولسه یدنده بولنان نصفنی اخذه مقتدر اولور و بین الصورتین فرق فارق انجق تحقیق سابقدر
وحکم مجرد مبناسی ملك اولوب ابتداء تملیکی متضمن اولمیان قسمتده مقرر اولنجه مبناسی حقوق اولوب ابتداء
تملیك عینی متضمن اولان قسمتده تقرری اولی واظهردر وصورت مفروضه ده اقتسام رقیق ایلین بقیهٔ جنود
استحقاق مشروحی استماع ایدسه لر دخی قاضی حصهٔ مستحق علیهی یدنده بولنان مالدن اوزرینه حکم ایتمدکجه
یدلرنده بولنانلری بیع وهر بری کند و یه اصابت ایلین جاریه یه جماع ایتمکده جواز واتساع واردر زیرا قسمتده
ابتداء تملیك ماملها اکا تملك ایتمش اولمغله قاضی اول تملیکی ابطاله اوزرینه حکم ایتمدکجه آندن برنسنه ده ملکی
باطل اولماز اما میراث بشقه درکه آنده احد ورثه نصیبنده مستحق علیه اولسه سائر ورثه یه نصیبنی بیع یاوطئ
ایلمك حلال اولماز زیرا قسمت میراث تمییز ملك اولوب ابتداء تملیك اولمامغله آنده معنای معاوضه متمکن وورثه دن
هر بری اخذ ایلدیکی جاریه نك بعض اجزاسی نصیبی اولوب و بعض اجزاسی شریکینك اخذ ایلدیکی جاریه ده
نصیبندن عوض اولمق اوزره اخذ ایلدیکی متعین اولدیغندن برینك نصیبنده استحقاق یا حریت اصل بینه ایله
ثابت اولدقده قسمت سابقه باطل اولوب آنده قبل القسمة واقع اولان حکم شرکت عودت ایدر بوجهتدن وطئ
وآنده بولنان نصیب شریکنی بیعی حلال اولماز و بوفرقك حقیقت بیانی مقدما ذکر ایلدیکمزدن نمایاندرکه
قبل القسمة غنائمده ملك غانمین ثابتدر حتی عتقلری غیر نافذ واستیلادلری غیر صحیحدر وبوندن بزه معلومدرکه
ملکلری انجق قسمتله ابتداء ثابتدر اما میراثده قبل القسمة دخی ملك شرکا ثابتدر حتی بعض ورثه نك عتق
واستیلادی نافذدر پس قسمت میراث استحقاقله باطل اولدقده مستحق علیه شریکینك یدنده بولنان مالدن
نصیبنه قسمتدن اقدم مالك اولدیغی کبی قبل قضاء القاضی ینه مالك اولور اما غنیمتده مستحق علیه بعد
بطلان القسمة شریکینك یدنده بولنان برشیئه قسمتدن اقدم مالك اولمدیغی کبی قبل قضاء القاضی ینه مالك اوله مز
توضیحی اولدرکه امام غنیمتده قسمتی ابطال ایتمیوب مستحق علیهمه قیمت نصیبنی بیت المالدن تعویضی مناسب
کورسه جائز کوریلور اما میراثده قاضی بویله مراد ایلسه قادر اوله مز بلکه مستحق علیه شریکینك اخذ ایلدیکنده
اولان نصیبنه حاکم دیله سون دیلمسون رجوعه مقتدر اولور همان بو بیانله فرق مسئلتین نمایان اولمشدر واکر قسام
غنائم خمسله اخماس اربعه یی بربرندن تفریق ایدوب هنوز برفرده برنسنه و یرمدین خمس یاخود اخماس اربعه
مسروق یا هالك اولسه کرکدرکه ما بقی ده قسمتی استقبال وهالکی معدوم اصلی منزلنه انزال ایلیه زیرا قسمت
قبل التسلیم مجرد مقسومی بربرندن تمییز ایله تمام اولمایوب شخص واحد برأسه فاعل اقتسام اولمامغله انجق لااقل
ایکی کمسنه میانده رسیدهٔ اختتام اولور بناء علیه هلاك هالك قبل التمییز یا بعد التمییز واقع اولمق برابردر اما سرقهٔ
اخماس اربعه خمسی مساکینه اعطادن صکره واقع اولسه مساکینه مأخوذلری سالم اولوب غانمین برشیئله
اوزرلرینه راجع اوله مزلر کذلك سرقهٔ خمس اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیمدن صکره وقوع بولسه غانمین
اوزره دخی برشیئله رجوع اولنماز زیرا صورت اولی ده قسام وکیل غانمین کبی اولمغله خمسی ارباب خمسه ایصاله
کندو ایله ارباب خمس بینلرنده قسمت تمام اولمشدر وصورت ثانیه ده وکیل مساکین کبی اولمغله اخماس اربعه یی
غانمینه ایصال ایله کندو ایله غانمین بینلرنده قسمت ختام بولمشدر وقسام امام وکالت طرفینه صالح ایدوکی مالا
کلامدر نظیری اولدرکه برکمسنه ثلث مالنی مساکینه وصیت ایدوب قاضی دخی ترکه یی تقسیم وثلثینی ورثه یه اعطادن
صکره یدنده ثلث ضایع اولسه یا خود ثلثی مساکینه اعطادن صکره ثلثان یدنده ضایع اولسه قسمتی تمامله امضا
اولنوب احد فریقین آخر اوزره برشیئله رجوع وتقاضا ایده مزلر زیرا قاضی فنی فریقك نصیبی یدنده قالمش ایسه
اول فریقك نائبی کبی ونصیبلری نائبلرینه واصل اولمق کندولره واصل اولمق منزلنده اولمغله بعد الوصول هلاکی
کندو اوزرلرینه محسوبدر کذلك اخماس اربعه یی تفریق وسهام خیل ورجاله اوزره تجزیه وتلفیق ایدوب
هنوز برفرده نسنه و یرمدین برمقداری ضایع اولسه کرکدرکه قسمتی نقض وابطال ومابقی یی بینلرنده تقسیمی
استقبال ایلیه زیرا برکمسنه برنسنه یی قبض ایتمکله قسمتی تمام وقسام برأسه ناس اوزره فاعل اقتسام اوله مز لکن
هلاك هالك نصیب جماعتندن واقع وبقاء باقی دخی ینه جماعتنه راجعدر واکر سهام رجاله یی و یروب خمسله
سهام خیل عندنده بشقه بشقه قالمش ایکن سهام خیل ضایع اولسه بوصورتده رجاله یه مأخوذلری سالم اولورکه
قسام امام اصحاب خیلدن نائب کبی اولمغله حق رجاله ده قسمتی تمامدر بعده کرکدرکه یدنده بولنان خمسی تقسیم

مطلب استحق نصیب شریکه من الورثة فی الجاریة

مطلب اوصی بالثلث ثم ضاع الثلث بعد قسمة المیراث

وخمسنی ارباب خمسه و باقیسنی اصحاب خیله تسلیم ایلیه زیرا بوایکی فریقدن برینه نصیبنی ویرمکله بیتلرنده قسمت تمام اولمدیغندن هلاك هالك اوزرلرینه الزام و بقاء باقی ینه آنلر ایچون التزام اولنور کذلك بو صورتده ضایع اولان خمس ایسه کرکدر که اصحاب خیل ایچون تفریق ایلدیکنی آنلر ایله ارباب خمس بینلرنده وجه مشروح اوزره تقسیم وتلفیق ایدوب رجاله اوزره برشئله رجوع ایتمیه زیرا رجاله نصیبلرین قبض ایتمکله قسمت حقلرنده تمام اولمشدر و بو مسائل ایله مقدما بیان ایلدیکیمز حریت یا طریق آخر ایله استحقاق نصیب البعض مسائلی میانلرنده فرق واردر وجه فرق اولدرکه عند الاستحقاق قسام مخطی وقسمتی فاسده ایدوکی بدیدار اولور اما هلاك بعضله قسمتده خطا وفساد آشکار اولماز بناء علیه ثانیده حقنده قسمت تمام اولنلرك نصیبنده قسمت ابقا واواده جمله سی حقنده الغا اولنور والله اعلم

باب من اثمان الغنائم التی یبرئ الامام منها اهلها * یعنی امام اثمان غنائمدن مشتریلرین ابرا ایلدکده بیان حکمی بو بابده اجرا قیلنمشدر مؤلف مرضی الفعال رضی عنه ربه المتعال دیرکه بز قریبا بیان ایلدیك که امام غنائمی دار الحربده تقسیم یا بیع ایلدکدنصکره مدد لاحق اولسه شرکت مغانمه مستحق اوله مزلر زیرا قسمتله هر برینك ملکی نصیبنده ثابت اولمشیکن مدد ایچون شرکت ثابت اولسه انجق بطریق الغنیمة ثابت اوله جغی مقرر ومسلم ایچون مال مسلمده بطریق الغنیمة ثبوت حق غیر متصوردر کذلك بیعله ملك مشتری متقرر اولمغله مدد ایچون مبیعده اثبات شرکت متعذردر وثمنده دخی مشتریدن قبض اولنسون اولنمسون شریك اوله مزلر زیرا شریك اولسهلر انجق غنیمتده اولورلر بوقسه غانمین عقد ایله مستحق اولدقلری نسنهده اوله مزلر وثمنه استحقاقلری انجق عقد بیعله در وهم بیع ملکده تقابل بدلینی ومبیعده ملك مشتری بی موجب اولدیغی کبی ثمنده دخی ملك غانمینی مستوجب اولمغله قطع شرکت مددده احرازایله تأکد حقلرندن اقوی واشددر وهم امام بیعده نائب غانمین اولمغله غانمین بانفسهم بیع ایتمشلر کیدر وغانمیدن بیعك نفوذی ضمنده تأکد حقلرندندر بو جهتله ابتداء غنائمی اقتسام بعده هر بری بیع نصیبنه اقتحام ایتمش کیدر وقسمت مانع شرکت ایدوکی قریبا سبقت ایلمشدر بوندنصکره بیلك کرکدرکه مشتریلر اشترا ایلدکلری غنائمی قبض ایدوب هنوز نقد ثمن ایتمشلر ایکن مشرکین عسکر اوزره هجوم ایتمکله امیر عدم مقاومت مسلمینه واقف اولوب برمنادی یه بزدن نسنه اشترا ایلمین آنی برافسون ای مسلمین همان تجمع ایدیکز تاکه دار اسلامدن مأمنکزه بالغ اوله سز دیو ندا برله امر ایدوب مشتریلر امتثال امر مرقوم ایتدکدنصکره دار اسلامه خروجلرنده امام مطالبهٔ ثمنه اقدام ایلسه مشتریلر دخی بزلر اشترا ایلدیکیمز نسنه لری سنك امرك ایله طرح ایلمدیك سنك ایچون اوزریمزه ثمن یوقدر یاخود سن اول نسنه لرك قیمتلرینی بزه ضامن اول دیسه لر نظر اولنور اکر اول نسنه لری طوعا و بلا اکراه طرح ایتمشلر ایسه امیر اوزره الزام ضمان اولنمیوب مشتریلر اوزره التزام ایلدکلری مقداری الزام اثمان اولنور زیرا مبیعده حکم بیع همان تسلیمله تمام اولوب مبیع املاك سائره لرینه التحاق وانضمام ایلمشدر بو صورتده کندو ملکلرینی طوعا اتلاف ایتمشلردر ونداء امیر علی وجه المشورة رأی واشارتدن عبارت اولمغله اوزرینه موجب غرامت اولمدیغندن ذمم مشتریلرنده دین متقرر اولان اثمانه باعث سقوط وبرأت دخی اولماز واکر اول نسنه لری طرف امیردن وعید متلف ایله مکره اولوب طرح ایتمشلر ایسه کرکدرکه خلیفهٔ زمان بو بابده نظر وامعان ایلیه تاکه اکراه امیر مسلمینه نظر وشفقتدن ایدوکی عندنده نمایان اولورسه طرح ایتدکلری اشیاده اکا تحمیل ضمان ایلمیه زیرا طرف خلیفهدن نظر مسلمینله مأمور اولوب اول بابده صرف مقدور ایلمشدر وهم مسلم اوزره وقت ضرورتده مالنی نفسنه وقایه قیلمق شرعا واجب اولوب اکراه امیر دخی انجق اول واجبی مستوجب اولمشدر وحقله اکراه ایلین محسن اولور وما علی المحسنین من سبیل اما اکراه امیر نظر وشفقتدن اولمدیغی عندنده مستبین اولورسه بو صورتده طرح ایتدکلری اشیانك قیمتنی اکا تضمین ایدر زیرا بو اکراهنده متعدی ومخالفت خلیفه یه متصدی اولمغله بعد تحقق الاکراه طرح ایدنلر آلات جامده منزلنه نازل وکندو همان یدلرندن اخذ وطرح ایلمش حکمنده داخل اولمشدر وعلی کلا التقدیرین اداء ثمن مشتریلر اوزره واجبدر زیرا ثمن ذمتلرنده دین متقرر اولمشدر وانتهاء عقد ایله ثمن دین متقرر اولدقدنصکره اتلاف مبیع کرك فعل مشتری ایله اولسون وکرك فعل بایعله بردخی ساقط اولماز واکر امیر لیطرح کل واحد منکم ما اشتری منی فهو بریء من الثمن یاخود علی انه بریء من الثمن یعنی هر بریکز بندن اشترا ایلدیکی نسنه یی طرح ایلسون واول ثمندن بریدر یاخود بری اولمق اوزره یاخود ان طرحه فقد ابرأته من الثمن یعنی طرح ایدرسه بن آنی ثمندن ابرا ایلدیم دیمش اولوب آنلر دخی طوعا او کرها طرح ایتمش اولسه لر ینه اداء ثمن اوزرلرینه واجب اولور

مطلب الکره یحق محسن وما علی المحسنین من سبیل

مطلب لا یسقط الثمن بعد التفرق باتلاف المبیع من البایع او غیره

زیرا امیردن زیادهٔ ابرا باطلدرکه غانمین ایچون بیع ایلدیکی اموالده ثمندن ولایت ابرایه غیرنائلدر اما امام ابو یوسف رحمه الله تعالی عندنده امیر بو بابده اب یا وصی یا وکیل منزلنده درکه بونلرده ولدی یاخود یتیمی یاخود موکلی ایچون بیع ایتدکلری اموالك اثماننده ولایت ابرا یوقدر اما امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله علیهما عندلرنده امیر بو نصرفنده اوزرینه عهده لازم اولنلردن دکلدرکه کلامی حکم حاکم منزلنده در وملتزم عهده اولمدیغندن عقد بیعده رسول کبی ثمندن ابرایه مالك اوله مز کذلك عسکر سفینه ده بولنوب تخفیف سفینه یه محتاج اولدقلرنده امیر اشترا ایلدکلری غنائمی دریایه طرحله امر ایلسه بو دخی جمیع احکام مذکوره ده صورت سابقه کبیدر کذلك امیر سفینه ده اولان امتعهٔ غنیمتی بر وجهله استهلاك ایتمکله بیعی غانمیدن نیابتله اولمیوب نفسی ایچون اولسه یاخود امیر اولمیان برکسنه سفینه ده اولان امتعه یه مالك ایکن بیع ایتمش اولسه بعده اول امیر یا اول کسنه من طرح شیئا مما اشتراه منی فی الماء فهو بریء من ثمنه یاخود اطرحوا علی انکم براء من ثمنه یعنی هر کیم بندن اشترا قیلدیغی نسنه لردن برشیئ صویه طرح ایدرسه اول کسنه ثمنندن بریدر یاخود طرح ایدیکز ثمنندن بریلر اولمکز اوزره دیدکلرنده مشتریلر دخی طرحی التزام ایلسه لر ابراء مذکورلری باطل اولمغله ینه مشتریلر اوزره ثمن الزام اولنور اکرچه بو صورتده هر بری ثمندن مالك ابرا اولمغله مشتریلر اوزره عدم وجوب ثمنی اقتضا ایدرایدی لکن توجیهنده درزکه قول مذکورده ابرا شرط طرحه تعلیق اولندی حال انکه ابرا عقد بیع کبی محتمل تعلیق دکلدر حتی بایعك غیری برکسنه ابراء مشروطی ذکر ایتمه لرك اطرحوه علی ان ثمنه او قیمته لکم یعنی طرح ایدیکز ثمنی سزك اولمق اوزره دیسه یاخود قیمتی سزك اولمق اوزره دیسه ثمن وقیمتی تملیکی صحیح اولمیوب اول کسنه اوزره بر نسنه یی ضمان دخی لازم اولماز وقول مذکور بایعدن صدور ایلسه دخی ینه حکم مزبور اوزره درنکته سی اولدرکه مبیع مشتریلرك ملك وضمانلرینه داخل اولدقدنصکره طرحله امر وندا ایلین کرك بایع وکرك غیر مشتریلره کندو ملکلرنده احداث فعله بطریق المشورة رأی واشارت ایتمش اولورلر وانسان کندو ملکنده احداث فعلی مشیره انتقال ایتمکله صورت مفروضه ده دخی مشیر اوزره وجوب ضمانه سبب اولماز پس مانحن فیهده امیر یاخود بایعك طرحله امر وندالرینك حکمی بوندن ظاهر وهویدا اولوب کیروده شرطه تعلیق اولنان ابرا یاخود اکا شبیها ولان عقد قالمشدر اول دخی باطلدر و بو بیان واضحله امیر غنیمته مالك دکل ایکن بعد البیع ابراء ثمنده سبقت ایلدیکی کلامیز متضح اولور واکر امیر منادی یه فرمان اولدخی ایها الناس اناقد اقلنا المشترین العقد فیما اشتروا منا فمن کان اشتری شیئا فلیطرحه دیو ندا برله اشترا ایلدکلری غنائمده اقالهٔ عقدی وآنلری طرحله امری طرف امیردن ناسه اعلان ایدوب ناس دخی موجبی اتیان ایلسهلر وجوب ثمندن تخلیص کریبان ایتمش اولورلر زیرا اقالهٔ بیع ایتمشدر وامیردن اصل بیع صحیح اولدیغی کبی اقاله دخی صحیح اولنور کورمزمیسنکه اب ولدی ووصی یتیمی ایچون بیع ایتدکلری نسنه لرده اصل بیعلری کبی اقاله لری دخی جائزدر وصحت اقالهدن صکره مشتری اوزره ثمن باقی قالماز و بو صورتده مبیع کما فی السابق غنیمت اولوب دار الحربده استهلاك غنیمت موجب ضمان اولمدیغندن بشقه طرحلری امر امیر ایله اولوب امیر بنفسه طرح ایتمش کبی اولمغله طرحلری سببیله دخی اوزرلرینه نسنه ایجاب اولنماز نظیری اولدرکه برکسنه برثوبی اشترادنصکره بایع بن اول ثوبده بیعی اقاله ایتدم آنی بکا قبض قطع ایله دیمکله مشتری قطع قبص ایده یاخود اشترا قیلدیغی طعام اولوب بایع بن اقالهٔ بیع ایتدم آنی طرفمدن شو مسکینه تصدق ایله دیمکله مشتری آنلره تصدق ایده زیرا برکسنه آخره خطا ایله بن سندن شو ثوبی یاشو طعامی شو ثمنله اشترا ایلدم آنی بکا قمیص قطع ایدوب یاخود طرفمدن تصدق ایله دیمکله آخر دخی امرینه امتثال ایلسه بیع مزبور صحیح اولوب آمر اوزره ثمنی ایجاب اولنور اقاله دخی بویله در کورمزمیسنکه مشتریلر غنیمتی عیبله رد ایدوب امیر دخی بلا قضاء قبول واسترداد ایلسه صحیح اولماز می حال آنکه بعد القبض بلا قضاء عیبله استرداد اقالهدن تعداد اولنور و بیان مذکوردن متبین اولورکه امیردن مشتریلر ایله اقاله حق غانمینده نافذ اولور نکته سی اولدرکه حق غانمین اکرچه بیعله ثمنده تأکد ایلمشدر لکن ثمنده ملکلری قبل القسمة متعین اولمامغله امیردن ولایت تصرف زائل اولماز نته کیم دار اسلامله احراز اولنان غنائمده زائل دکلدر کذلك مال خراجده دخی بویله درکه امام مال خراج بدلنده ثیاب آلوب بیع ایلدکدنصکره اقاله یی مناسب کورسه اقاله سی نافذدر ومانحن فیه دخی بویله در واکر صورت مفروضه ده مشتریلر ندای اقاله یی استماع ایتدکلرنده طرح امتعه یه استسراع ایتمیوب تاکه برایکی مرحله سائر یاخود قطع مجلسه دلالت ایدر عمل آخره مباشر اولدقلرندنصکره طرحه متبادر اولسه لر ثمن اوزرلرینه واجب اولور زیرا اقالهٔ عقد اصل عقد ایله مقایسه اولنمغله ایجاب اصل بیع قبل القبول تفرقله باطل اولدیغی کبی

مطلب الابراء لا یحتمل التعلیق بالشرط

مطلب اقالة الاب والوصی ما باعا

مطلب قال البایع اقلتك فاقطعه

مطلب قال ... فاقطعه قمیصا او تصدقه فی ...

مطلب الرد بالعیب بلا قضاء کالاقالة

ایجاب اقاله دخی باطل اولور و بو بابده قبول اقاله انجق طرحله اولوب مجلس اقاله ده طرح ایتمملریله اقاله ثابت اولیوب
ثمن اوزرلرنده باقی قالمشدر بو صورتده مشتریلر بزهمان نداء اقاله یی استماع ایدیکمز کبی طرح ایتمشیدك دیو
دعوی ایدوب و بو دعوالری قول مجرد لرندن غیری نوجهله ظاهر وهویدا دکل ایسه قوللری بلا بینة تصدیقه
روا کورلملرز یرا بعد تقرز السبب الموجب مسقط ثمنی ادعا ایتملریله بعد الافتراق مجلسده قبول اقاله یی بایع منکر ایکن
دعوی ایلیلر منزلنه نازل اولدقلرندن بلا حجة مقبولیت قوله نائل اوله مزلر واکر امیر منادی یه فرمان اول دخی
هرکیم بندن اشترا قیلدیغی متاعی طرح ایدرسه بن آنده بیعمی اقاله ایلدم مفهومنی من طرح منکم المتاع الذی
اشتری منی فقد اقلته البیع فیه دیمکله اعلان ایلسه اکرچه بونده اقاله شرطه تعلیق اولنمغله موجب قیاس
عدم صحتی تحقیقدر لکن تعلیقدن مقصود اقاله یی تحقیق وامضا ومشتریلری طرح اوزره حث واغرا اولمغله
بطریق الاستحسان صحتیله قضا اولنور کذلك منادی طرح ایتمکز اوزره اقاله ایلدم یاخود طرفکزدن
بکا اقاله اوزره طرح ایدیکز مفهومنده اقلتکم علی ان تطرحوا یاخود اطرحوا علی الاقالة منکم لی دیوندا
قیلسه ینه تفصیل سابق اجرا قیلنور کذلك بایع امتعه غیر الامیر اولسه ینه تفصیل مسائل قیاس امیر اوزره
تقریر اولنور و بو قیاس واستحسانك نظیر بعده اولان قیاس واستحسان اصل یدرکه برکسنه آخره خطابله بکا
شو ثوبك ثمنی شومقدار درهمی ادا ایدرسك بن ثوبی سکا بیع ایلدم مفهومنده تعلیق شرطله ان ادیت الی کذا
درهما ثمن هذا الثوب فقد بعته منك دیوب اولدخی مجلسده اداء ثمن ایلسه بیع مزبور قیاسا غیر صحیح ایسه ده
استحسانا تصحیح اولنور واقاله دخی بویله در واکر منادیدن نداء مذکوری انجق بعض ناس ایشیدوب لکن ایشیتمیلره
دخی آنلر اخبار ایلسهلر بو صورت منادیدن جمیعا ایشتدکلری صورتله برابر درز یرا امیر ایشیتمیلره کلامنی تبلیغده
اذنی منادی یه نصا ایذان ایلدیکی کبی ایشیدنلره دخی دلالة اعلان ایلمشدر اما بایع بر تاجر اولوب سفینه ده اولان
متاعنی بیع ایتمش اولسه آنك حکمی بشقه درکه ایجاب اقاله ده کلامنی بعض مشتریلر ایشیدوب ایشیدنلر آنلره
اخبار ایتمکله طرحه برابر ابتدار ایلسهلر اوزرلرنده وجوب ثمن ینه برقرار درز یرا بونده بایع تاجر اول مبلغی رسول
قیلیوب صریحا ودلالة آکا تبلیغله امر ایتمشدر بناء علیه مبلغدن استماعلری فی حکم عدم السماعدر اما امیرك
رعیتنه خطابنده مبنای کلامی شیوع وانتشار اولمغله تبلیغه اذنی دلالة اشعار ایلمشدر ومعنای معهود نفسی ایچون
متصرف اولان تاجرك کلامنده مفقود در وهم اقالة عقد اصل عقد ایله مقایسه اولنمغله بر تاجر بن شو عبدیمی
فلان غائبه شو ثمنله بیع ایلدم مفهومنده بعت عبدی هذا من فلان بکذا دیوب بو کلامنی ایشیدن کمسنه رسول
قیلنمامشیکن واروب اول غائبه ابلاغ ایتمکله اولدخی قبول ایلسه عقد مزبور منعقد ومقبول دکلدر اما فابلغه
یا فلان دیو تبلیغله اول کسنه یه امر ایتمش اولوب ابلاغنده غائب دخی قبول ایلسه بیعلری صحیح ومقبول اولور
کذلك ابلاغله مأمور اولان کسنه ابلاغ ایتمیوب بو امری استماع ایدنلردن برشخص آخر ابلاغ ایلسه ینه بیعلری
صحته موصول قیلنور زیرا فابلغه یا فلان دیمکله تبلیغه رضاسنی اظهار ایتمشدر بناء علیه هرکیم تبلیغ ایدوب
غائب دخی قبول ایدرسه بیعلری صحیح ومقبول اولور وحکم مذکور بیعده جاری اولنجه اقاله یه دخی ساری اولور
وبیان مشروحله امیرك منادی یه امرنده سبقت ایلین مسئله تبلیغ اکتساب وضوح ایدرز یرا منادی یه تبلیغله امرینی
تصریح ایلدکدن صکره منادینك تبلیغی وغیرك تبلیغی مساوات اوزره تصحیح اولنور کذلك امیر توسیط منادی ایتمیوب
همان بنفسه بن سزه بیعمی اقاله ایلدم پس بندن اشترا قیلدیغکز نسنهلری طرح ایدیکز وحاضر بولنامیلریکز
بو قولمی غایبلریکزه تبلیغ ایلسون مفهومنده قد اقلتکم البیع فاطرحوا ما اشتریتم منی ولیبلغ شاهدکم غائبکم
دیمش اولسه بو دخی صورت سابقه ایله مساویدر زیرا امیر تبلیغله امری بو قولنده تصریح ایتمکله هر مبلغك
عبارتی کند وعبارتی منزلنده تصحیح قیلنور واکر امیر تبلیغله امرینی زیاده ایتمامش اولسه مقتضای قیاس نفسی
ایچون بیع ایلین تاجر صورتی کبی مقالهٔ امیر بالنفس استماع ایتمیلر ثمندن بری اولمامقدر لکن مؤلف
صاحب الاحسان سالك طریق استحسان اولوب دیمشدرکه مقالهٔ امیر استماع ایدنلردن کندولره بالغ اولدقده
طرحه سرعت ایدرلرسه ثمندن اکتساب برائت ایدرلر زیرا بیان ایلدیك که حسب العاده مبنای کلام امیر ظهور
وانتشار اوزره در وکلام مطلق تقییدده عادته اعتبار اولنور بوجهتله فلیبلغ شاهدکم غائبکم قولنی تصریحله
عدم تصریحی مساوات حکم اوزره تصحیح اولنور والله اعلم

باب قسمة الخمس من الاربعة الاخماس * یعنی امام اخماس اربعه دن خمسنی تمییز وتفریقده مباحث تحقیقدر
اکر امیر دار الحربده اخماس اربعه دن خمسنی تفریق ایدوب هنوز کسنه یه نسنه ویرمدین جیش مدد لاحق

اولسه شرکتنه مستحق اولورلر زیرا قریبا بیان ایلدیك که امام بنفسه قادر اقتسام اولیوب تفریق مذکور ایله دخی
برفرد ایچون ثبوت ملکی استلزام ایلمز کورمزمیسنکه خمسی ایچون تفریق اولنان سرقه اولنسه قبل التفریق
سرقه اولنمق منزلنه تنزیل وغنائمیله ارباب خمس بینلرنده احماسا تشریکله تکمیل اولنور وتفریق مذکور
قسمت اولمدیغی ثابت اولدقده لحوق مدد قبل القسمة والبیع ایدوکی ظاهر اولمغله اخماس اربعه ده شرکته قادر
اولورلر واکر امیر خمسی مساکینه اعطا ایدوب هنوز اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایتمدین جیش مدد لاحق
اولسه بو بابده اخماس اربعه ده شرکته مستحق اوله مزلر زیرا خمسی ارباب خمسه تسلیمله ملکلری ثابت وقسمت
متحقق اولمشدر کورمزمیسنکه بوندن صکره اخماس اربعه هالك اولسه غانمین ارباب خمس اوزره برشیئله
رجوعه مالك اوله مزلر و بز قریبا بیان ایلدیك که مدد ایچون بعد القسمة قدرت شرکت یوقدر سؤال اولنورسه که
بو صورتده شرکت مدد خمسده اولمیوب انجق اخماس اربعه ده اوله جقدر ومحل حقلرنده قسمت بولنمامشدر
پس محل حقلرینك غیرنده واقع اولان قسمتله شرکتلری نیجه منقطع اولور جوابنده دیرزکه بویله دکلدر زیرا
قسمت احد جانبیندن واقع اولوب جانب آخردن اولمامق غیر متصوردر پس ارباب خمسه صرف اولنان قسمده
تقرر قسمت بالضرورة اخماس اربعه ده دخی ثبوت حکم قسمتی مقتضیدر توضیحی اولدرکه مدد شرکتنه مستحق
اولسه لر انجق بطریق الغنیمة مستحق اولورلر ونصیبلری ابتداء غنیمت کبی اولدقده بطریق الغنیمة اصابت اولنان
نسنه لرده خمس واجب اولمغله نصیب مددده دخی ایجاب خمس لازم اولور و بو بابده خمسی مقدما اخراج اولنمغله
بردخی ایجاب خمسك وجهی یوقدر و بلا خمس ایجاب سهم غنیمتك دخی وجهی یوقدر پس مددی بو قسمتده
تشریك خصوصنده غایت مایمکن اخماس اربعه ده نصیبلرینی بمنزلة النفل قیلمقدر حال آنکه امام بر سریه یه بعض
مصابلرینی تنفیل ایدوب بعد الاصابه آنلره مدد لاحق اولسه سریه ایله نفللرنده شرکته مستحق اوله مزلر ومانحن
فیه دخی بویله در والحاصل بعد صرف الخمس الی اربابه لاحق اولان امداد بو وجهله اخماس اربعه ده اشترا که کسب
استعداد ایده مزلر کذلك اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایدوب هنوز خمسی تقسیم ایتمدین یاخود بعض غانمینه
سهمرینی تقسیم ایدوب هنوز جمله سهام بعضی اربابنه تسلیم ایتمدین مدد لاحق اولسه امیردن صنع مذکور ایله
حکم قسمت ثابت اولمغله شرکتنه مستحق اوله مزلر اما امیردن صنع مذکور صادر اولیوب همان بر یاخود ایکی کسنه نك
غنیمتدن نصیبلرین تعجیل ایتمش اولوب صکره جیش آخر لاحق اولسه بو صورتده شرکتنه مستحق اولورلر لکن
جماعت کثیره نك سهاملرینی تعجیل ایتمش اولسه بو صورتده تشریکله تعجیل اولنمازلر اکرچه مقتضای قیاس
بو ایکی صورتده واحد الاسلوبدرکه امیردن نوع قسمت تحقق ایتمکله شرکت مدد مسلوب اولمقدر لکن مؤلف
دقیق التحقیق علی طریق الاستحسان میان قلیل وکثیری تفریق ایلمشدر وبو تفریق دلیذیر قریبا باب
قسمة الغنائم التی یقع فیها الخطاده سبقت ایلین برشخص یاایکی شخصك نصیبنده استحقاق ظاهر اولسه قسمت باطل
اولیوب مستحق علیهك قیمت نصیبی بیت المالدن تعویض اولنمق اما جماعت کثیره نك نصیبلرنده ظاهر اولسه
بشقه معامله اولنمق صورتلرنده استحسان ایلدیکی تفریقك نظیریدر زیرا استحقاقله نقض قسمتده میان قلیل وکثیری
تفریق ایتمکله ابتداء قسمتده دخی نفر قلیله نصیبلرین تعجیله جمع کثیره تعجیل میانلرنده فرقی تحقیق ایدوب
واحد ومثنی ایچون تعجیلی قسمت قیلمایوب جمع کثیر ایچون تعجیلی قیلمشدر زیرا شرکت غنیمت شرکت عامه اولمغله
واحد یا اثنین ایله واقع اولان معامله ده اکا تغیر کلمیوب انجق جمع کثیر ایله معامله ده معنای عموم تحقق ایتمکله
آنده حکم تغیر تقرر ایدر کورمزمیسنکه امام نصیب فرسانی و یروب همان نصیب رجاله قالسه یاخود نصیب اکثر
جنودی ویروب همان یدنده مثلا یوز نفرك نصیبلری قالسه بوندن صکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اولورلرمی
زیرا نائل اولملرینه برفرد قائل اولماز واکر جیش مدد قبل القسمة دار الحربه داخل اولوب هنوز جیشه واصل
اولمادین امام بین الغانمین تقسیم غنائمه مستعجل اولسه بوندن صکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اوله مزلر
زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه لحوقله در کورمزمیسنکه دار الحربه کیروب جیشه لاحق اولمادین
جانب آخردن دار اسلامه خارج اولسه لر شرکتنده مندرج اوله مزلر بو جهتله بزه معلوم اولمشدرکه شرکتده
معتبر اولان جیشه وصوللریدر یوقسه دار الحربه دخوللری دکلدر وجیشه وصوللرنده دخی انجق غنیمتده
شریك اولوب ملك غانمینده تشریك اولنمازلر ومانحن فیهده قبل لحوقهم قسمتله ملك غانمین متعین اولمغله عدم
شرکتلری متبین اولمشدر واکر مدد قبل القسمة وقت حاجتده عون اوله جق رتبه ده قرب عسکرده نازل اولوب
انجق عسکر ایله مخالط ومداخل اولمسه لر بونده شرکتنه نائل اولورلر زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه

باعث قوت اولدقلرندندر وبومقداده جيشه مخالطه ودخوللريله موضع قربنه نزوللری بينلرنده فرق يوقدر
بوصورتده دخی امير غنيمتی عسكر اول ميانده تقسيم ايدوب جيش مدده آندن برنسنه تسليم ايتمكله جيش مدد
بوامری خليفه يه رفع وتقديم ايلسه لركركدركه خليفه صنع اميری امضا وتقويم ايليه زيرا وقعه ده حاضر بولنمان
مدد ايچون ثبوت شركت بين العلماء مختلف فيهدر وامير دخی تقسيمنده بمنزلة الحاكم در ومجتهد فيهده حكم حاكم
نافذدر حتی خلافنی رأی ايلين حاكم آخره رفع اولنسه نقض ايده مز وبوبابده صنع امير دخی بويله در واكر امير
غنائمی دار الحربده بيع ايدوب لكن مشتريلر خيار رؤيت ياشرط خيارلری باوجدان عيبله رد ايتدكلرندنصكره
مدد لاحق اولسه آنده شركته مستحق اوله مزلر زيرا بوصورتلرده بيع غنائم اميردن نافذ ولازم اولمشدر
كورمزمبسنكه خيار رؤيت وعيبله ملك مشتری بالاجماع ثابتدر وخيار شرطله دخی عند ابی يوسف ومحمد
رحمة الله تعالی عليهما ينه ثابتدر وعند ابی حنيفه رضی الله تعالی عنه اكرچه ملك مشتری غير ثابتدر لكن
مشتريلر بحكم الشراء آنده تصرفه احقلردر پس بوبيانله متبين اولمشدركه صورمزبورده غنائم غنيمت اولمقدن
خارج وسائر املاك مسلمينده مندرج اولمشدر بناء عليه مدد لاحق شركته متلاحق اوله مزلر كورمزمبسنكه
لحوقلرنده مشتريلر هنوز نقض بيع ايتمبوب خيارلری اوزره ثابت بولنسه لر بعد تمام البيع ثمنده شريك اوله مزلر ايدی
كذلك بعد نقض البيع مبيعده دخی تشريك اولنمازلر واسباب مذكوره ايله بيع منتقض اولوب مبيعك يد امامه
عودتی همان التماس مشتری برله واقع اولان اقاله بيعله عودتی منزلنده اولور واكر امير خمسی مساكينه تسليم ايدوب
بعده اخماس اربعه يی بيع وثمنی تقسيم مراد ايلسه بودخی جائز كوريلور زيرا اكرچه غانميله ارباب خمس بينلرنده
قسمت تحقق ايتمشدر لكن نصيب غانمين بينلرنده تقسيم اولنماديغندن نصيبلرنده ملك غانمين ثابت اولمامشدر
كورمزمبسنكه نصيبلرينی بيع ايتسه لر بيعلری جائز اولماز وملكلری ثابت اولدقچه بيع وقسمت تمنده ولايت امام
باقيه در كورمزمبسنكه امام اولا اخماس اربعه يی بين الغانمين تقسيم بعده خمسی بيع ايلسه جائز كوريلور عكسی
دخی بويله در واكر امير بيع غنائمده ايام ثلثه ده خياری نفسی ايچون شرط قيلمش اولوب ونقض بيعدن مقدم
يامؤخر جيش مدد لاحق اولسه بوصورتده نقض بيعله مبيعده وتمام بيعله ثمنده شركته مستحق اولورلر زيرا
بايع ايچون خيار شرط ثابت اولدقچه مبيعده ملك مشتری ثابت اولماديغی كبی مبيعده مشتريلر ايچون حق تصرف
دخی مثبت اولماز بناء عليه غنائم مبيعه حكم غنيمتدن خروج ايلمز اما صورت سابقه بشقه در نكته سی اولدر كه
بايع ايچون شرط خيار ايله عقد اولنان بيع حق حكمده معلق بالشرط كبيدر ومعلق بالشرط قبل وجود الشرط
معدومدر بوجهتله ابتداء حكم بيع انجق عند اسقاط الخيار ثابت اولور حتی مشتری قبل اسقاط الخيار مشتراسنی
اعتاق ايلسه عتق نافذ اولماز بوسببله امير صورت مفروضه ده بعد لحوق المدد ابتداء بيع ايتمش كبی اولمغله شركته
مستحق اولورلر واكر امير خمسی تفريق ومساكينه اعطا ايدوب هنوز اخماس اربعه يی تقسيم ايتمدين غانميندن
بری غنيمتدن برجاريه يی اعتاق ياخود استيلاد ايلسه ايكيسيده صحيح اولماز زيرا بوقسمتله غانمين ايچون ملك
ثابت اولمامشدر وملك محل ثابت اولمادقچه عتق واستيلاد ثابت اولماز اكرچه حالت مزبوره ده لاحق اولان
مدد ايچون شركت يوقدر لكن بومعنی غانمينك ثبوت ملكنه دلالت ايلمز نته كيم دار ايله احرازدنصكره قبل القسمة
حكم غنيمت بويله دركه اول هنكامده لاحق اولان شريك اولمازلر ايسه ده ينه ملك غانمين ثابت اولمامغله عتق
واستيلادلری نافذ اولماز بناء عليه صورت مفروضه ده واطیء اوزره عقر جاريه ايجاب اولنور زيرا امام خمسی
تفريق واعطا ايتمكله اخماس اربعه تأكد حق غانمين خصوصنده دار ايله محرزه اولان غنائم كبی اولمشدر
وبوشبهه ايله واطئدن حد ساقط واوزرينه عقر واجب اولمشدر پس اول جاريه ولديله غنيمته تسليم وبين الغانمين
تقسيم اولنور وهم اخماس اربعه حالت مزبوره ده تأكد حق غانمين جهتيله بمنزلة النفلدر ونفلدن بعد الاصابه
شركت مدد لاحق مسلوب ايسه ده بعض اصحاب نفلدن اعتاق واستيلاد دخی مسلوبدر ومانحن فيه دخی
آنك كبيدر واكر امير اخماس اربعه يی عرفای عسكر ورؤسای رايات لشكرميانده تقسيم ايلدكدنصكره هنوز
آحاد عسكره تفريق وتسليم اولنمادين بعض اهل رايه كندو رايه سنه تعيين اولنان عبدی اعتاق ايلسه مقدما
بيان ايلديك كه عتق مزبور بطريق الاستحسان تنفيذ اولنوب بعض شركانك اعتاق ايلديكی عبد مشترك
حكمنده قيلنور واصل مشروح اوزره بعض غانمين امير خمسی مساكينه اعطادنصكره فوت اولسه آنك نصيبی
ميراث قيلنور زيرا نفوذ قسمت موجب تأكد حق اولمقده بيع ودار ايله احراز منزلنده اولوب ارث دخی ملكده
جريانی كبی حق متأكده ده دخی جاريدر كذلك صورت مفروضه ده مشركين اخماس اربعه اوزره استيلا ودارلريله

احراز

مطلب حكم خيار الشرط للبايع

العقر صداق المرأة اذا اثبت بشبهة كذا في المغرب وفي التسهيل قيل عقر الجارية عشر قيمتها لو بكرا ونصف عشر قيمتها لو ثيبا وفي الخلاصة في تقدير العقر ينظر بكم تستأجر تلك المرأة للزنا لو كان الزنا حلالا فيجب ذلك القدر

احرازدنصكره مسلميندن جيش آخر آنی تخليص ايلسه لر نظر اولنوراكر جيش اول قبل اقتسام الثانی واصل
اولورلرسه بلاشیء اخذ ايدرلر واكر بعد الاقتسام واصل اولورلرسه قطعا اخذه سبيل بوله مزلر نته كيم دار اسلامله
محرزه اولوب هنوز تقسيم اولنميان غنائمده حكم شرعی بويله در نكته سی اولدر كه صورت اقتسامده جيش ثانی
اقتسامله مالك اولديلر اما جيش اول هنوز مالك دكللرايدی بوجهتله مجانا ناحق اخذلری يوقدر وقيمتيله اخذه
دخی فائده يوقدر اما عدم اقتسامده جيش ثانينك اخذ واحرازايله حقلری اكرچه متأكد اولمشيدی لكن هنوز
مالك اولمامشلرايدی كذلك حق اولين دخی متأكد اولمشيدی پس حق اولين رجحان سبقله ترجح ايدر واكر
وصول جيش اولدن امير جيش ثانی خمسی بين المساكين تقسيمدن صكره محقق اولورسه ينه اخماس اربعه يی
اخذه احق اولورلر زيرا اخماس اربعه بوقسمتله هنوز جيش ثانينك ملكی اولمامشدر لكن مساكين خمسه مالكين
اولملريله آنلردن استرداده تمكين اولنمازلر واكر امير ثانی اخماس اربعه يی جيش ثانی يه تقسيم وخمسی ابقا ايتمش ايسه
جيش اول خمسی بلاشیء اخذ ايدوب اخماس اربعه ده ملك جيش ثانی ثابت اولمغله اكا وصول والتفاته مزلر
واكر هيچ برقسمنی تقسيم ايتميوب انجق قبل الاحراز او بعده جمله سنی بيعدن صكره جيش اول حاضر اولورسه
آندن برشیء اخذه قادر اوله مزلر زيرا بيعله مشتريلرك ملكلری اولمشدر حتی عتقلری دخی نافذ اولمشدر وجيش اولك
هنوز ملكلری آنده متحقق دكل ايكن مجرد اكافی الاصل مستحق اولملريله ابطال ملك متعينده ولايته ملتحق اوله مزلر
واكر امام غنائمی تخميس وجيش اولك نفراتی ياخود رؤسای راياتی بينلرنده تقسيم ايلدكدن صكره اوزرينه
مشركين استيلا واحراز ايدوب بعده جيش آخر يدلرندن تخليص واخراج ايتدكلرندن صكره صاحب اولری
حاضر اولسه نظر اولنور اكر حضورلری قبل القسمة ايسه بلاشیء اخذ ايدرلر واكر بعد القسمة ايسه ديلرلرسه
قيمتلريله اخذ ايدرلر زيرا بوصورتده بين النفرات ياخود بين رؤساء الرايات تقسيمله ملكلری ثابت حتی عتق مثلاو
تصرفلری دخی نافذ اولمشيدی بوندنصكره آنك اوزرينه وارد اولان استيلا همان املاك سائره لری اوزره
وارد اولان استيلا ايله علی سوادر والله اعلم

باب العيب يوجد في بعض الغنيمة قبل القسمة او بعدها* يعنی قسمتدن مقدم يامؤخر بعض غنائمده ظهور معايب
صورتلرندن باحث مباحث ومطالبدر امير مسلمين علی وجه العدالة غنائمدن خمسی علی حدة افراز واخماس
اربعه يی دخی علی حدة ممتاز قيلوب هنوز هر فريقك نصيبلرين توزيع وتفريق ايتمدين احد قسمنده وضع
ايلديكی مثلا بعض رقيقده وجود عيبی تحقيق ايلسه نظر اولنور اكر عيب يسير ايسه قسمتی علی حالها امضا
وتقرير ايدر زيرا قسمت غنائم توسع اوزره مبنيدر وصداق وبدل خلع كبی توسع اوزره مبنی اولان امورده عيب يسير
غير معتبردر كورمزمبسنكه عيب يسير بعد تمام القسمة ظاهر اولسه اكا التفات اولنماز كذلك قبل تمام القسمة
ظهورنده اتمام قسمته مانع اولماز واكر رقيق قليلده عيب قليل فاحش ايسه ياخود رقيق كثيرده عيوب كثيرهٔ
غير فاحشه اولوب اما جمع اولنسه برعيب فاحش منزلنه واصل ايسه اكرچه بونده دخی قسمتی نقض ايلمز لكن
اول نقصانه نظر وجمع ايدوب معادله حاصل اولنجيه دك قسم آخردن اوزرينه ضم ايدر زيرا اعتبار عيب فاحش
متضمن فائده اولمغله توسع وتضيقه مبنی اولان امورده معتبردر لكن اعتبار مزبور مباشرت قيلديغی عمل قسمی
نقضه محتاج دكلدر زيرا مقصود همان معادله در واولدخی احد قسميندن قسم آخر اوزره زياده ايله تحصيل اولنور
سؤال اولنورسه كه چونكه قسمت قبل التسليم قسمت دكلدر بوجهتله لازمدر كه امام اعتدال نظر جانبين اوزره
استينا فی التزام ايليه جوابده ديرز كه مباشرت قيلديغی افراز وتمييز تمام قسمت دكل ايسه ده اعمال قسمتدن اولمغله
عيب فاحش ظهورنده متبين اولور كه امام بعض اعماله قيام وبعض اخرايله ترك قيام ايلمشدر پس همان ترك ايلديكی
عملی اتيانله اشتغال ايدر يوقسه اتيان ايلديكی عملی نقضله اشتغال ايلمز كذلك خمس ايچون تعيين ايلديكی بعض رقيقك
حر مسلم ياحر ذمی يامسلمك ام ولدی ايدوكی صكره تحقيق اولنسه ينه مباشرت قيلديغی قسمتی نقض وتعويق ايلمز
ولكنه يأخذ من الاخماس الاربعة مقدار قيمة اربعة اخماس هذا الذی وجده حرا لان المعادلة بذلك تحصل
يعنی صورت مفروضه ده انجق حريتی تحقيق اولنان شخصك علی فرض الرق قيمتندن اربعة اخماسی مقدارينی
غنيمتك اخماس اربعه سندن اخذ وخمسه ضم ايدر زيرا معادلة مقصوده بونكله حاصله اولور شارح الكتاب
شرح الله تعالی صدره عند الحساب ديركه بوجوابده نظر وارتياب واردر زيرا حريتی تحقيق اولنان شخصك
قبل القسمة خمسی نصيب ارباب خمسدن واربعة اخماسی نصيب غانميندن اولديغی كبی آنده بحسب الحرية
قسمت مؤثره اولمديغندن بعد القسمة دخی بويله در وصورت مفروضه ده نصيب غانميندن قيمتنك اخماس اربعه سی

مطلب العيب اليسير غير معتبر في الصداق والخلع ونحو هما

معلوم اوله كه نظر مذكور معترضدن اخماس اربعه يی اخماس خمسه ... نوعينه منتبه ... هيچ وجه صحيحی يوقدر

اخذ وخمسه ضم اولنوب خمس قيمتی قيمت اخماس اربعه‌دن تنقيص اولنمدقجه تدبير مذكور نصيب ارباب خمسك خمسدن ازدياد ينه بادی اولوب حصول معادله يه مؤدی اولماز لكن تو جيهنده بز ديرز كه امام شخص من قومی حصه ارباب خمسه وضع ايلدكده خمسی ارباب خمسك اصل حقلری اعتباريله وضع ايدوب اخماس اربعه سنی دخی غانمينه تسليم ايده جكی غنائمده بولنان نصيب ارباب خمسه بطريق المعاوضه وضع ايتمشدر واحد العوضينده استحقاق ظاهر اولسه مستحق عليه عوضله رجوع ايدر وبو بابده عوض تمام اخماس اربعه‌در كذلك حريت بعض رقيق خمسی تقسيم ايتميوب همان اخماس اربعه بی غانمينه تسليم و بينلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه ياخود اخماس اربعه تقسيم اولنميوب خمسی ارباب بينلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه ينه قسمتی نقض ايتميوب بلكه عند كثرة الاستحقاق معادله حاصل اوله جق مقدار ايله طرف آخره رجوع ايدر وعند قلة الاستحقاق نظر اولنور اكر استحقاق مزبور قسم غانمينده واقع اولمش ايسه بيت المالدن تعويض ايدر واكر قسم خمسده ايسه حصه سيله غانمينه تعيين ايلديكنه رجوع ايدر و بعد الرجوع اول حصه بی امام ديلرسه ابتداء ويروب يدنده حريتی ظهور ايلين مسكينه ويريور ديلرسه مسكين آخره ويريور برايدنده حريتی ظهور ايتمكله اكا ابتداء اعطاسی غير صحيح ايدوكی ظاهر اولمغله مقدار مزبوری هنوز برفرده ويرمش كبی اختيار مصرفنده رأی امام باقی قالمشدر ونقصان عيب فاحش دخی بويله‌در كه آنی دخی يدنده نقصانی ظاهر اولان مسكين اوله ياخود مسكين آخره ويرمك رأی امامه منوطدر وشارح الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب دير كه اصل كتابده بو محلدن آخر بابه وارنجه ذكر اولنان مسائل
بالجمله مكررات اولمغله تركنی استصواب ايلديك والله اعلم بالصواب

باب ما يجوز لصاحب المقاسم ان يأخذ لنفسه ومالا يجوز وما يكون قبضا فی البيع وما لا يكون *

يعنی قسام غنائم غنائمدن كندو سهمی ايچون اخذ ايلمك جائز كوريلوب كوريلمين اموال وبيعدن قبضدن عد اولنوب اولنميان احوال بياننده مبحث ومقالدر امام المسلمين بركيمسنه يی بيع غنائم ايچون مخصص واولبابده نه ايشلرسه مأذون ومرخص قيلوب اول دخی بعض اشيايی دار الحرب يا دار اسلامده قيمتندن اقل ايله بيع ايلسه نظر اولنور اكر نقصانی قدر ما يتغابن فيه الناس ايسه بيعی صحيح واكر مالا يتغابن فيه الناس ايسه مردود صر يحدرز يرا فعل مولی فحل امامله برابر وآنده دخی جاری اولان بو حكم مقرردر ومعنای مطلوب ايكيسنده ده متحد الاسلوبدر كه غنيمت حق غانمين ايكن امور ضارلری ظاهر اولمدين نفوذ بيع انجق حقلرنده نظر وشفقتی متضمن اولمق اعتباريله‌در وغبن فاحشله بيعدن حسب العاده احتراز ممكن اولمغله معنای نظری غير متضمندر اما غبن يسيرايله بيعدن حسب العاده احتراز غير مقدور اولمغله معنای نظردن مهجور دكلدر كور مزميسنكه اب ووصی مال صغيری غبن يسيرايله بيعه مالك وغبن فاحشله غير مملكلردر سؤال اولنورسه كه بيع غنيمته مباشر اولان كيمسنه‌نك غنيمتده نصيبی بولندقده كندو نصيبنده على الاطلاق ولايت بيعی مقرر اولمغله نصيبنده بيعی بهرحال تنفيذ اولنمق لازم ايدی نيچون حكم مزبوردن استثنا قيلنمادی جوابنده ديرز كه قبل القسمة نصيبنده دخی اصلا ملكی يوقدر كور مزميسنكه طرف امامدن بيعه مولی قيلنما يدی برنسنه‌ده بيعی نافذ اولماز ايدی بو جهتدن عندمزده معلوم ومقرردر كه جمله سنده نفوذ بيعی انجق باعتبار معنی النظردر توضيحی اولدر كه مالك هبه اولميان كيمسنه‌دن محابات فاحشه بمنزلة الهبه‌در وبايع غنيمتك غنائمدن برنسنه‌ده هبه سی غير صحيحه‌در وغبن فاحشله بيعی دخی بويله‌در وبو مقال مشروح المآل اوزره قصهٔ سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه ايله استدلال قيلنديكه سعد رضی الله تعالى عنه امير عسكر اولوب فتح عراقله مظفر اولدقده مسور بن مخرمه رضی الله عنهما يه غنائمدن بر طشتی بيك درهمه بيع ايتمشيدی بعده مسورآنی ايكی بيك درهمه بيع ايلدكده سعد اكا ديديكه لا تتهمنی وفی نسخة لاتلمنی ورد الطشت فانی اخشی ان يسمع ذلك عمر فيری انی حابيتك يعنی يا مسور سكا غدر ايله بنی اتهام ياخود طعن وملام ايتمه وطشتی بكا رد قبل زيرا قورقارمكه امير المؤمنين حضرت عمر رضی الله تعالى عنه بو خصوصی ايشيدوب بن سكا محاباتله بيع ايتمشم ظن ايليه همان مسور آنی رد ايلدی بعده بو قصه حضرت عمر رضی الله عنهه ذكر اولندقده الحمد لله الذی جعل رعيتی تخافنی فی آفاق الارض يعنی حمد وثنا اول الله عظيم الشانه اولسونكه رعيه‌می آفاق ارضده وبلاد بعيده‌ده ايكن دخی بندن خوف ايدرلر قيلدی ديوب بوندن زياده نسنه سويلمدی وبيع مزبور جناب سعددن جائز اولايدی البته مسور اوزره رد طشتله سعده امر ايدرايدی واكر اول مولی غنيمتدن برشيئی قيمتندن اقل يا كه اكثر ايله نفسی ايچون اشترا ايلسه جائز كوريلمز زيرا نفسنه بايع ونفسندن مشتری اوله مزكه شخص واحدك جانبيندن عقده مباشرتی تضاد احكامی متضمندر

مطلب المحاباة كالهبة

و بعض اصحابمز ديديلر كه بو جواب قول محمد رحمه الله تعالى در اما قياس قول ابی حنيفه رضی الله عنه اوزره قيمتندن اكثر ايله اشترا ايدوب غانمينه منفعت ظاهره يی مشتمل اولدقده جائز كوريلمك لابدر كه مال يتيمی نفسی ايچون اشترا ايلين وصی منزلنده قيلنور لكن قول اصح اولدر كه جواب مذكور اجماع جمله مصححدر زيرا بونك بيعی بمنزلة الحكم در حتی بيعنده اكا لزوم عهده يوقدر بو جهتله نفسی ايچون قضا ايتمش اولور وانسان حق نفسنده بالاجماع قضا ايده مز واول بيع بو معنا يی متضمن اولمايدی منفعت ظاهره اولسه دخی بالاجماع جائز اولور ايدی ووصينك نفسنه بيع ايده مديكی عهده كندويه لاحق اولمغله تناقض احكامه مؤدی اولديغندندر كه بو معنی جائز دكلدر واكر مولی نفسی ايچون اشترا وثمن مسمی ايله نفسی ايچون اخذ ايلديكنه اشهاد ايدوب صكره جاريه حامل اولوب بر ولد كتورسه اول جاريه عقری ايله برابر يدندن اخذ وغنيمته رد اولنور زيرا بيعی باطلدر وحد دخی شبهه ملك ايله ساقطدر بو جهتدن عقری واجبدر اكرچه موجب قياس نفسی ايچون اشترا ايتمه‌دين وطئ واستيلادی كبی ولددن نسبی ثابت اولميوب آنی دخی غنيمته رد والقاسيدر لكن مؤلف كثير الاحسان سلوك مسلك استحسان ايله اول ولدی قيمتی مقابلنده حر ثابت النسب قيلوب اولبابده باعتبار الظاهر ثابت اولان غروره بنا ياخود مولی بو تصرفنده مال والددن نفسی ايچون اشترا ايلين اب كبی ولايت بيعی ولبسی اولدقلری ذواته نظر وشفقت ملاحظه سيله اولمغله اب منزلنده قيلديغندن قياس شبهه ابتنا ايلمشدر وقياس شبهك بو مقداری غرور ايچون اثبات حكمده كافی اولمغله ولدينی قيمتله حر قيلمشدر بو صورتده غنيمت تقسيم اولنمامش ايسه جاريه وعقری وقيمت ولدی غنيمته تسليم اولنور واكر غنيمت وجاريه ايچون ويرديكی ثمن تقسيم اولنمش ايسه امام ثمنی اكا عقر ايله قيمت ولددن اعطا قيلورز يرا بونلر غانمين ايچون مولی اوزره دينلردر وآنك ثمنی دخی بطلان بيعه بناء غنيمتده حقيدر كفايت ايدرسه بر برينه تقاص اولنور اما بونلر ثمنه وفا ايلمزسه امام جاريه يی بيع وبقيهٔ ثمنی ايفا ايلدكدن بعده ما بقی يی آلوب بيت الماله وضع ايدر زيرا ما بقی جملهٔ غنيمتدندر لكن غانمين متفرق اولملريله قسمتی متعذر اولمشدر بعده مؤلف دقيق الافكار مولی غنائمدن نفسی ايچون نسنه اشترا قيلمقده حيلهٔ شرعيه سين آشكار ايدوب ديديكه كركدر كه مولی اشترا قصد ايلديكی نسنه يی اولا اعتماد ايلديكی بركيمسنه يه اقصای ثمنله بيع بعده اندن نفسی ايچون اشترا ايليه بو صورتده اول ثمندن اقل ايله اشترا ايده جك ايسه كركدر كه اول كيمسنه‌دن اول ثمنی ابتداء غنيمت ايچون قبض بعده نفسی ايچون اشترا قيليه اما اول ثمنك مثلی يا اكثر ايله اشترا ايده جك ايسه ثمن اولی قبضه حاجت يوقدر زيرا بو بابده مولی شول قاضی ايله همحالدر كه مال يتيمدن نفسی ايچون اشترايه عزم واقبال ايليه بعده مؤلف واضح المسالك مولی نفسندن نفسی ايچون اشترايه مالك اولمديغنه قصهٔ عثمان بن عفان رضی الله عنه ايله استدلال ايلمشدر كه ابل صدقه‌دن برمقداری جمع اولنوب حضرت عثمان رضی الله عنه خليفه ايكن حضورينه كتوردكلرنده اول ابله رغبت ايدوب بيع من يزيد ايچون سوقه عرض واقصای ثمنلرينه ابلاغدن صكره اول ثمنله نفسی ايچون اشترا قيلدقده ناس عبد الرحمن بن عوف رضی الله تعالى عنهه واروب بو وقعه‌يی اخبار ايلديلر اول دخی همان حضور عثمانی يه كلوب يا امير المؤمنين سندن اقدم عمر بن الخطاب بويله برنسنه ايشلديكنی كوردكمی ديو عتاب واول ابلی صدقه يه رد ايله امر وخطاب ايلدی وحضرت عثمان رضی الله عنه اوزره بعض ناسك اعتراض ايلدكلری معايبدن اول ما وقع بو وضع نامناسبی اولمشيدی پس بو اعتراض حضرت عثمان رضی الله تعالى عنه كبی ذات عالیشان اوزره وارد اولنجه سائر ولی مقاسم اوزره ورودی اولی در واكر قسمت غنائم ايچون مولی اولان كيمسنه اجزاء غنائمی تجزيه وهر حصه‌سی بيان وتسويه‌دن صكره تعيين حصص ايچون وضع قرعه يه مباشر اولدقده قرعه ايله كندو حصه سی دخی ظاهر اولسه بو صورتده هر كس نصيبنی قبض ايلمك جائز اولديغی كبی مولايه دخی جائز اولور زيرا قرعه‌ده نفسنی غيريله تسويه ايلديكندن تمييز نصيب نفسنده تهمتدن عاری وتهمت انجق تخصيص نفس ايلديكی هنگامده جاريدر وبز بو معنايی باب نفل الاميرده بيان وتقرير ايلديك ومسئلهٔ مرقومه‌ده تلويح اولنان فرق قسمت وبيعك توضيحی اولدر كه بو وصف اوزره قسمت بالكز قسامله تمام اولميوب بلكه قسام ومسلمينله تمام اولنمشدر كه قسام نصيبنی قبض ايلديكی كبی مسلمين دخی نصيبلرين قبض ايتمشلردر وتمام قسمت انجق قبضله‌در وقسمت جمله ايله تميم اولنمغله البته صحيح ومستقيم اولور اما نفسنه بيعنده تمام بيع بالكز نفسيله اولور وبيع جانبيندن مباشرت واحد ايله تام اولماز كور مزميسنكه احد ورثه تركه يی سائر ورثه رضالريله تقسيم ايدوب بعد الافراغ هر بری نصيبنی قبض ايلسه جائز كوريلور اما وجه مشروحله احد ورثه بيع تركه يه مولی اولوب تركه‌دن سائر ورثه‌نك نصيبلرينی رضالريله كندو نفسندن اشترا ايلسه جائز كوريلمز

مطلب شراء الوصي لنفسه …الظاهرة…

مطلب اول ماعيب على عثمان رضي الله عنه

مطلب اخذ احد الورثة نصيبه او اشترى برضاء سائر الورثة

مطلب بتعليق بقبض المبيع

وغنيمده دخى قسمت وبيع ايچون مولى بوتك كبيدر واكر بيع غنا ثمده مولى قيلنان كسنه غنا ثمنك ارماك يعنى قسرافلرنى برحظيره يعنى آغل ايچنه وضع ايدوب صكره ايچندن برمكه يى بعينها برشخصه بيع وقبض ثمن ايلدكدنصكره اول شخصه ايشته سنكله اول رمكه‌نك بينلريكزى تخليه قيلدم سن حظيره يه كيروب آنى قبض قيل ديمكله شخص مزبور كيروب قبضنه تدبير ايدر ايكن رمكه اندن كريزان و باب حظيره دن چيقوب بى نام ونشان اولوب قبض ايده مديكندن مطالبهٔ رد ثمنه شايان اولسه بو بابده جواب انجق قبض معقود عليهى تعريفله صورتياب اولور امدى بو مثللو مسائلده مشترينك معقود عليهى قبضى كاهيجه بايع مشترى ايله معقود عليهك بينلرينى تخليه دن صكره قبضه قدرت كلمكله اولور وكاهيجه مشترى يه مباشرت تسليمله اولور وصورت تخليه ده مشترينك معقود عليه اوزره اثبات يده قدرتى معتبردر تا كه قابض اوله اما صورت مباشرتده بو معنى معتبر دكلدر زيرا مباشرت تسليم حقيقيدر وشيئك حقيقتى همان وجوديله تمام اولوب شئ زائده توقف ايلمز اما تخليه تسليم حكميدر آنك ايچون قدرت قبضى مستدعيدر بو مقدمه يى تقديمدنصكره جواب مسئله يى تفهيمده ديرز كه حظيره ده اولان رمكه‌نك مشترى اخذينه قادر اولوب غايةالامر اخذنده برمقدار صعوبت اولمغله كمند وسائر قيد وبند مثللو نسنه لره محتاج اولديغى صورتده دخى باب حظيره مسدود وقبل فتح الباب احتمال خروجى نابود ايسه تخليه قبض مشتريدن معدوددر كه مشترى قبضه قادر و بايعدن تمام تسليم صادر اولمشدر واكر مشترى اخذينه غير قادر ياخود باب حظيره مفتوح اولوب ياخود رمكه بر كشاده محلده بولنمغله فرار وعدم انضباطه قدرتى ظاهر ايسه بو تخليه قبضدن عداولنمديغى باهردر زيرا تخليه تمكين قبضدن عبارت اولوب تمكين بدون التمكن حاصل اولمامغله بو بابده تخليه حكما غير متحصلدر واكر مشترى بنفسه اخذه قادر اوليوب اعوانه محتاج واعوان دخى حاضر دكلر ايسه بنه جواب سابق اوزره عدم قبضى ظاهردر زيرا انسان بشرط الاعوان برنسنه يه قادر اولمق بنفسه قدرتنه دليل اولمديغى ظاهردر كورمزمىسنكه انسان برخشبهٔ ثقيله يى اعوان كثيره ايله محل آخره نقله متمكندر وبو معنى بنفسه تمكننه دليل اولمديغى متبيندر كذلك مشتريده حبل بولنسه اخذه قادر اولوب فرارى حبلى بولنمديغندن ايدوكى ظاهر اولسه بو دخى قبض اولمديغى باهردر زيرا بشرط الآلة برشيئه قدرت انعدام آلت وقتنده قدرتنه دلالت ايلمز اما بلا حبل ولا عون اخذه قادر ياخود حبل وعونه محتاج وآنلرده يانده حاضر ايسه تخليه قبض ايدوكى ظاهر واوزرينه وجوب ثمن باهردر زيرا قبضه قادر ايكن ايتميوب رمكه سمت فراره سالك اولمغله مشترى بعد القبض مضيع اولوب مالندن هالك اولور واكر رمكه حظيره ده اولميوب بلكه زمامى يد بايعده ايكن مشترى يه آل شو رمكه يى ديوب زمامنى يدينه وضع ايتدكده رمكه فرار ايلسه بنه مال مشتريدن ايدوكى آشكاردر زيرا يدينه وضع ايتدكده اوزرنده يدينى حقيقة اثبات ايلمشدر ومشترى اوزره تقررثمنده معتبر اولان اصل قبض اولوب استدامت قبض دكلدر وبايع اوزره عقد ايله واجب اولان مشترى يه تسليمدر يوقسه اوزرنده يدينى ابقا دكلدر واكر بايع يد مشترى يه وضع ايتدكدنصكره يدينى نزع ايتميوب مشترى ايله برابر امساك واوحالده ايشته سنكله رمكه‌نك بينلريكزى تخليه قيلدم واماكم آنى سندن منع ايچون دكلدر همان سن آنى ضبط ايده سين ديو امساك قيلدم ديوب اول هنكامده رمكه فرار ايلسه بو دخى قبض ايدوكى بديدار در زيرا بايع يد مشترى يى اوزرنده اثبات ايدوب كندو يدينى استدامتنده تقرير يد مشترى اوزره معيندر يوقسه مانع دكلدر بو جهتله تمام قبض مشترى يه مانع اولماز سؤال اولنورسه كه بو صورتده رمكه يد بايعده بولنوب يدى اوزرنده باقى اولدقجه ثبوت يد غيره مانع اولور نته كيم رمكهٔ مغصوبه اوزره يد مالك باقى اولدقجه يد غاصبك آنده مدخلى اوليوب اوزرينه ضمان لازم اولماز جوابده ديرز كه بقاء يد بايع ثبوت يد غيره مانع اولمق على طريق المنازعة والمقابله اولدقده در يوقسه يد غيرى تمكين وجهى اوزره اولدقده مانع اولماز ومسئلهٔ بيعى مسئلهٔ غصبه قياس ايتمك قياس مع الفارقدر زيرا غصبده وجوب ضمان مجرد ثبوت يد غاصبله دكلدر بلكه انجق تفويت يد مالكله در امامبيعك ضمان مشتريده دخولى مجرد يد مشترى اوزرنده ثابته اولمغله در بناء عليه مجرد تخليه ايله قبل النقل دخى حكم بيعه نظرايله ضمان مشتريده داخل اولور اما حكم غصبه نظر ايله ضمان مشتريده داخل اولماز حتى قبل نقل المشترى هالك اولوب صكره مبيعده ظهور استحقاقله مشترى قبضله غاصب اولمش اولسه شخص مستحق مشترى غاصبه برشيئى تضمين ايده مز واكر رمكه يد مشترى يه واصله اولميوب هنوز يد بايعده حاصله ايكن بايع ايشته سنكله رمكه‌نك بينلريكزى تخليه قيلدم همان قبض قيل وبن آنى انجق سنك ايچون امساك ايده يورم ديوب اول حالده رمكه فرار ايلسه بو صورتده مشترى اخذ وضبطنه قادر ايسه ده بنه معناى مذكور ايله قبضى

مطلب وجوب الضمان على الغاصب و على المشترى والفرق بينهما

آشكار اولماز زيرا يد بايع آنده حقيقة ثابته در وحكم يد حقيقيه انجق يد حقيقيه ايله زائل اولور وتخليه ايله مشترينك قدرت قبضيله يد حكميه سى آنده بايع ايچون ثابته اولان يد حقيقيه يه مقابل اوله مز اما مبيع مثلا ثياب اولوب بايع آنى حضور مشترى يه قد خليت بينك وبينها ديبه رك وضعدن صكره هالكه اولسه جواب مسئله بشقه در كه آنده بايع ايچون اوزرنده يد حقيقيه قالميوب مشترى دخى متمكن قبض اولمشدر حتى بايع يدنده امساك ايدر ايكن مشترى يه خليت بينك وبينها فاقبضها ديسه قابض اولماز مكر بر طوق دخى يد مشترى يه واصل اوله بو صورتده يد حقيقيه سى يد بايعه معارض واولوجهله قابض اولور واكر بايع برثوبى مشتريدن بعيد اولان موضعه القا ومشترى يه قد خليت بينك وبينه فاقبضه ديوب ايلسه مشترى كلوب يدى واصل اوله جق مرتبه ده ثوبه قريب اولمدقجه حكم قبضى هويدا قيلنماز زيرا بو وضعى تسليم تمكيندر وتمكين بدون التمكن غير متحققدر وتمكن قبض انجق بعد القرب حاصلدر وقبل القرب وجود تخليه كالعدمدر واكر مولى حظيره ده بولنسان جميع ارماكى بيع ومشترى ايله بينلرين تخليه ايدوب باب حظيره مسدود اولمغله ارماك قبل فتح الباب خروجه قدرتياب دكللر ايكن مشترى بعض ارماكى اخذ ايچون فتح باب ايتدكده ارماك بعضا او كلا اوزرينه غلبه وحظيره دن فراره شتاب ايلسه‌لر بو صورتده مشترى بعد دخول الحظيرة اخذلرينه قادر اولسون اولمسون اوزرينه ثمنلرى ايجاب اولنور زيرا بيع جمله سنه شامل وجمله سى باب مسدود ايله محرزه ايكن مشترى فتح باب ايله استهلاك ايلمشدر ومعقود عليهى مشترينك استهلاكى قبضى منزلنده در بعض اصحابمز ديديلر كه قول مذكور انجق قول محمد رحمه الله تعالى در كه آنك عندنده فتح باب استهلاك بطريق تسبيب الاسباب در حتى بركسنه آخرك باب اصطبلنى فتح ايدوب دابه سى درساعت فرار ايلدكده مالكنه قيمت دابه يى ضامن اولور اما قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره كركدر كه بو صورتده مشترى اوزره ثمن واجب اولميه زيرا ابو حنيفه رحمه الله تعالى فتح بابى استهلاك قيليوب اولبابده هلاك دابه يى دابه دن حاصل اولان فعل اوزره احاله ايدر بو جهتله ملك غيرده فتح باب ايله ايجاب ضمان ايلمز لكن رأى اصح اولدركه قول مذكور جميع ائمه نك مذهبى مصححلريدر زيرا امام ابى حنيفه رحمه الله تعالى دخى فتح بابى تسبيب قيلمشدر انجق فعل دابه يى ايجاب ضمانده اعتبار ايتديسه ده ازالهٔ سبب ضمانده اعتبار ايتمكله حكم ضمانده اول تسبيب اوزره فعل معتبر عارض اولدى ديمشدر كورمزميسنكه دابه يى طريقده سوق ايدوب سائق برابر دكل ايكن دابه يمين ويساره جولانله بعض اشيايه زيان ايلسه اول دابه‌نك خلاف سوق سائق اوزره كندو اختياريله سيرندن احداثى اعتباره شايان كوريلوب سائق اوزره ايجاب ضمان اولنماز وفتح باب باجماع اولى الالباب اتلاف دابه يه تسبيب اسباب ايدوكى صورتياب اولوب آندن اقدم حكم عقد ايله اوزرينه ثمن تقرير وايجاب اولندقدنصكره فعل دابه حكم عقدى مزيل اوله ميوب ضمان ثمن اوزره باقى قالور واكر صورت مفروضه ده فتح باب ايلين مشتريدن غيرى برشخص ايسه نظر اولنور اكر مشترى كندو فتح باب ايدوب حظيره يه دخول وبذل مقدور ايلسه قبضنه قادر اوله جق مرتبه ده ايسه اوزرينه ثمن واجبدر واكر بويله دكل ايسه ثمنى غير مستوجبدر زيرا آندن مباشرت وتسبيبله اتلاف بولنمامغله اوزرنده تقرر ثمن ايچون انجق تخليهٔ بايعله قبل فتح الباب تمكن قبضى معتبر اولدخى شق اولده مقرر وثانيده غير متصوردر كورمزمىسنكه مشترى ارماكدن برينى قبضه متمكن دكل ايكن بايع فتح باب ايلسه اوزرينه ثمندن نسنه ايجاب اولنماز پس فتح باب ايلين شخص آخر اولدقده بنه بو جوابله مجابدر نظيرى اولدر كه بركسنه بربيت عظيمده طيران ايلين طيرى بيع ومشترى ايله بينك بينلرين تخليه ايتدكده فتح بابله فرار وطيرانه باعث اولان مشترى ايسه اوزرينه ثمن واجب اولور واكر شخص آخر يا ريح صرصر ايسه مشترى متمكن اخذ اولمامغله واجب اولماز بس ارماك دخى طيور كبيدر مؤلف موشكاف ديركه مسائل مذكوره اكرچه بر برينه متقاربه در لكن هر برنده استحسانله جواب مستأنف استيناف اولندى واكر مولى غنائمى بيع ايدوب ثمنى قبض ايتمكله امام مولى‌نك مشتريدن ثمنه ضمانتى طلب ايدوب اولدخى ضامن اولسه ضمانى صحيحدر اما وكيل بالبيع موكل ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه صحيح اولماز زيرا وكيل حقوق عقدده نفسى ايچون عاقد كبيدر حتى معقود عليهده استحقاق ياعيب ظهور ايلسه آنكله مخاصمه اولنور بويله ايكن مشتريدن ثمنه ضامن اولدقده نفسى ايچون غيريدن ضمانى حكمنده اولوب جائز كورلمز لكن مولى بو عقدده بمنزلة الرسول نائب محض اولوب اوزرينه حقوق عقددن نسنه لازم اولمامغله مشتريدن ضمان ثمنده اجانبدن برى كبيدر كه امريله ضامن اولدقده بعد الاداء اوزرينه رجوع ايدوب بلا امر ضامن اولدقده ادا ايتسه دخى رجوع ايده مز وبو فرقه دليل اولدر كه مولى ثمندن مشترى يى ابرا ايلسه ابراسى صحيح اولميوب وكيل بيعك ابراسى حق مشتريده تصحيح اولنور انجق مثل ثمنى موكله ضامن اولور وهم بو بيعده مولى بيع مال يتيمده قاضى

مطلب كفالة المولى او الوكيل

مطلب باع طيرا بطير في البيت

منزلنده در و وکیل بیع مال یتیمده وصی منزلنده در و برقاضی مال یتیمی بیعندن صکره قبل قبض الثمن یتیم کبیر
اولوب قاضی حال قضاسنده یتیم ایچون مشتریدن ثمنه ضامن اولسه یاخود اول قاضی عزل اولنوب قاضی آخر کلوب
ثمنی اول قبض ایلمك اقتضا ایلدکده قاضی اول قاضی ثانی ایچون مشتریدن ثمنه ضامن اولسه ایکی صورتده دخی
ضمانی جائز کورینلور اما بایع وصی ایسه مشتریدن ثمنه بعد الکبر یتیم ایچون یاخود قاضی ایچون ضامن اولسه
ضمانی باطل اولور واب دخی مال صغیری بیع وثمنه ضامن اولدقده وصی حکمنده در وقاضی ایله فرقلری
ذکر ایلدیکیمز معنادر که اب ووصی یه عهده واجبه اولوب عیب واستحقاقده خصومت مشتری آنلر ایله واقعه
اولور اما قاضی یه عهده لازمه اولمیوب مشتری ایچون بونلردن برنسنه ده آنکله خصومت واقعه اولماز وامین قاضی
دخی عدم لزوم عهده ده بمنزلة القاضی اولمغله مشتریدن ثمنه ضمانی صحیحدر و بیع غنائمه مولی قیلنان دخی
بونلر کبیدر که بیعنده اکا دخی لزوم عهده یوقدر حتی مبیعده استحقاق ظاهر اولسه مشتری اخذ ثمن ایچون
من له البیع اولان غانمینه رجوع ایدر وعیب ظاهر اولدقده مشتری ایچون امام دیلرسه اول مولایی ودیلرسه آخرینی
تعیین خصم ایدوب حق مشتری ثابت اولدقده ثمنله قبل القسمة غنا ئمه رجوع ایدوب بعد القسمة امام
بیت المالدن غارم اولور ومباشر بیع اولان مولی اوزره بونلردن برنسنه ده عهده لاحقه اولمامغله ثمن ایچون
ضمانی صحیح اولور والله تعالی اعلم

باب المسلم یخرج من دار الحرب ومعه مال فیما یصدق فیه ومالا یصدق * یعنی برمسلم دار الحربدن خارج اولدقده
یاننده بولنان اموالده تصدیق اولنوب اولنمیان اقوالی بو بابده مشروحة الاحوالدر مسلمیندن برمستأمن بعض اموالله
عسکر مسلمینه دار الحربده لحوق واتصال ایند کده بومالی بن دار اسلامدن ادخال ایتمشیدم یاخود اهل حرب
بعض اسبابله بکا تملیك وایصال ایتمشلرایدی دیو بسط مقال ایلسه قول آنك قوله ایدر زیرا یدی ید محترمه ایکن
اول مال اوزره ثابته در وهم ظاهر حالی شاهد مقالیدر که دار الحربه معامله ٔ اهل حرب ایچون داخل اولمشدر
وتاجر حسب العاده انجق مالله داخل اولور واموال اهل حربدن دخی اکا واصل اولان البته اقتضای عقد امانله
تراضی طرفینه بنا قیلنان بعض اسبابله حاصل اولور وقول معتبر بومثللو ظاهر حال شاهد مقالی اولانلرك قولی ایدوکی
امر مقرردر اما مسلم مرقوم بن بومالی اهل حربدن غصب ایلدم دیو اقرار ایدرسه اول مالی فی ٔ مسلمینده تقرر اولنور
وامیره لا یقدر که آنی آلوب اهل حربه رد وتسییر ایلیه زیرا مسلم مزبور اکا بطریق القهر تملك ایدوب قهری دخی
جیشه لحوقله احرازده مشارکتلریله تمام اولمشدر کورمزمیسنکه مسلم مزبور اهل حربده مستأمن اولمیوب بومالی
اخراج ایلمش اولسه البته غنیمت مسلمین قیلنور بو جهتله اول مالده حق جیش ثابت اولنجه ولایت امیر دخی
ثابت اولور لکن مستأمن اولوب اموال اهل حربدن برشیئی طیب خاطرلری بولنمادیغه اخذ ایتمك وغدر ایتمك اکا لازم
ایکن شرعا حرام اولان سبب غدر ایله آنی تحصیل ایلمشدر و بومثللو سبب خبیثله حاصل اولان مالده طریق سلامت
اصحابنه رد وایصالدر پس بو تعلیل مشروحله مال مزبور فی ٔ اولدیغی ومسلمین دار الحربده یاخود بعد الخروج
دار اسلامده بولنسه لر دخی اول مالی اهل حربه رد وایصال لایق شان امیر اولدیغی کسب وضوح ایلمشدر
وصورت مفروضه ده مال مغصوب اهل حربك بعض رقیقلری اولوب اولدخی اسلامله مظهر توفیق اولمش
بولنسه امیر آنی بیع وثمنی ارسال یاخود کلوب ثمنی اخذ ایده سز دیو تحریرنامه یه استعجال ایدر زیرا اسلامله
رد عینی متعذر اولمغله خروج عهده بیع ورد ثمنه منحصر اولمشدر نظیری شول حربی مستأمنك عبدیدر که
اول مستأمن هنوز دار بمزده موجود ایکن یاخود دارینه رجوع عند نصکره عبد مزبور دار بمزده اسلامی قبول ایده
واکر مسلم مزبور احرار اهل حربی قهرا اخذ واخراج ایلمش ایسه نظر اولنور اکر قبول اسلام ایدرلرسه جمله سی
کما کان احرار اولوب اوزرلرینه استیلایه سبیل یوقدر زیرا مسلم مزبور امانی سببیله اخذلرندن شرعا ممنوع اولمغله
قهری تمام اولمامغله اول مسلمك حقنده اهل حرب دار بمزده بولنان مستأمنین حکمنده اولدقلرندن قهر ایله
مملوك اولمازلر ایکن اسلامله حربیتلری متأکده اولمشدر واکر اسلامه کلیوب طالب ذمت اولورلرسه دار بمزده
حصوللرندنصکره دخی صفت حربیتلری باقیه اولمغله اهل ذمت قیلنورلر لکن عبید اهل حربك طلب ذمتلرینه
التفات اولنماز زیرا آنلرده مولالرینك حقلری ثابت واوزرلرینه ردلری واجب اولمغله اموال سائره لری حکمنده لردر که
ممکن ایسه اموالری باعیانها اوزرلرینه رد اولنور وردی متعذر یاخود احتمال ضیاعی متقرر اولدقده بیع وثمنی
ارسال اولنور یاخود عینی یا ثمنی صاحبی کلوب النجیه دك توقیف اولنور واکر مسلم مزبور اهل حربك اموال مسلمیندن
اخذ واحراز قیلدقلری بعض اشیالرین اخذ ایتمش ایسه بودخی صورت سابقه ایله برابردر زیرا احراز ایله اشیاء

مرقومه یه مالك اولوب حتی اسلامه کلسه لر دخی ینه ملکلرنده ابقا اولنمغله اموال سائره لری حکمنده اولمشدر
انجق صورت مزبوره ده فی الاصل ممالیك مسلمین اولان رقیق بولنورسه آنلر فی الاصل اهل دار الاسلامدن اولمغله
اهل حرب آنلره قهر ایله مالك اولمشلر ایسه ده بعد الخروج بردخی باعیانهم اوزرلرینه رد اولنمیوب همان بیع وثمنلری
ارسال اولنور واکر مسلم مزبور اهل حرب قهر ایله مالك اولمیه جقلری رقاب مسلمینی اخذ واخراج قیلمش ایسه
آنلر کما کان حریتلری اوزره ابقا واهل حربه رد وتسلیمدن هر وجهله اتقا اولنور زیرا اهل حرب قهر ایله بونلره
مالك اولمامشلردر حتی اسلامه کلسه لر بونلردن قصر یداوزرلرینه واجب اولور بو جهتله مسلم مزبور
رقاب مسلمیندن یدظلمی قصر واوزرینه واجب اولدیغی وجه اوزره حالت اصلیه لرینه اعاده ایله دین قرنداشلرینه
امداد ونصر ایلدیکنده محسن و بوفعلی غدر امانده عد اولنمادیغی متبین اولمشدر واکر مسلم مزبور اهل حربدن
غصبله مأخوذی دار الحربده عسکر مسلمینه اخراج ایتموب همان دار اسلامه ادراج قیلسه نظر اولنور اکر
مأخوذی رقاب مسلمین کبی اهل حربك مالك اولمیه جقلری نسنه لردن ایسه بودخی صورت سابقه ایله برابردر
زیرا مسلمینك اهل حربدن اخذ واحراز ایله تملك ایده جکلری انجق مملوك اهل حرب اولوب یاخود قهر ایله محل
تملك اولان نسنه لردر واکر مأخوذی اهل حربك مملوکلری اولوب اسلامه کلسه لر دخی کندولره سالم قیلنه جق
نسنه لردن ایسه کرکدر که امام مسلم مزبوره اول نسنه لری اصحابنه رد ایله افتا ایدوب حکم رد ده اوزرینه جبر
والجا ایلمیه زیرا بو صورتده سبب ملك اولان احراز بدار الاسلامی اتمامله متفرد اولمغله آنده حق مسلمین ثابت
اولمیوب ولایت امام دخی ثبوت حق مسلمینه مبنی اولمغله اولدخی ثابت اولمدیغندن رد اوزره جبره قادر اوله مز
اما مسئله ٔ اولی بشقه در غایة الامر مال مزبوری شرعا حرام اولان سببله تحصیل واقتنا ایلدیکندن بینه و بین الله
تعالی ردی واجب ایدوکنی تعلیمله امام اکا افتا ایدرنکته سی اولدر که مسلم مزبور انجق امان نفسنی ابطال ایدوب
امان مسلمینی ابطال ایتمشدر زیرا اهل حرب بو فرض اوزره امان مسلمینده بولنمایوب انجق اول مسلم مستأمنك امانندن
بولنمشلر ایدی کورمزمیسنکه سائر مسلمین ایچون اول مالی ایادی اهل حربدن اخذ ایتملری مباح ایدی وامان مسلمینی
ابطال ایتمدیکندن امام ایچون امان مسلمینه رعایت قصدیله اول مالی رد باننده ولایت اجبار ثابت اولماز وامان نفسنی
ابطال ایلدیکندن بینه و بین ربه کسب وبال ایلمشدر و بومثللو احوالده امام ایچون اجباره مجال اولمیوب طریق
اصلاحی همان فتوی ایله بیان حرام وحلالدر زیرا اجبار خصومته مبنی و بو بابده آنکله برفردك خصومتی منتفیدر
لکن مال مرقومی آندن شرا برمسلمه لایق وسزا دکلدر زیرا کسب خبیثدر وشراسنده معنای خبثی تقرر واردر
وهم امتناع شرا ازنده بومثللو صنیعه عودندن زجر وترهیب وعلی ماهو الواجب اصحابنه رد اوزره حث وترغیب
واردر بویله ایکن آنی برکسنه اشترا ایلسه مسیی ٔ اولورسه ده اشتراسی منعقد اولور زیرا سببك شرعا فسادی
بعد تمام السبب ثبوت ملکنه مانع اولمامغله اول مسلم ملك نفسنی بایع اولمشدر ونهی اشترا عین مشریده برمعنادن
پیدا اولمامشدر اما شراسی منعقد اولدقدنصکره بایعه امر اولنان رد اهل حربله مشتری یه دخی امر اولنور زیرا
موجب رد اولان معنی بوشرا ایله زائل اولماز لکن شراء فاسده ایله اشترا قیلنان بشقه در که مشتری آنی بایعه رد ایله
مأمور ایکن بیع صحیحله آخره بیع ایلدکده مشتری ثانی رد ایله مأمور دکلدر که بونده فساد بیع ایچون وجوب
رد ملك مشتری اول اوزره مقصور ایکن آخره بیعله ملکی زائل اولمشدر وما نحن فیهده وجوب رد انجق امانده
غدر وخیانت ومالده ملك اهل حربه رعایت وصیانت ایچوندر که بو معنی اخراج ایلین ملك بایعده استوار
اولدیغی کبی ملك مشتریده دخی برقراردر بناء علیه بایع کبی مشتری یه دخی رد ایله افتا اولنمق سزاواردر نظیری
شول متاعدر که بایع آنی اکراهله بیع ایلیه مشتری آخره بیع ایلدکده بایع مکره ایچون مشتری اولدن قبل شراء الثانی
حق استردادی ثابت اولدیغی کبی ثانیدن دخی ثابتدر زیرا ثبوت حق استردادی عدم رضاسندن اولمغله بیع مشتری
تغیر حقنی اقتضا ایلمز واکر مسئله ٔ مفروضه ده مسلم مزبور دار اسلامده یا عسکر مسلمین ایچنده ایکن اهل حربه
اعطاء امان ایتمش اولسه بو صورتده متاع مزبوریدندن جبرا بله اخذ واهل حربه رد واحسان قیلنور زیرا
منعه ٔ مسلمینده ایکن امانی امان جماعت مسلمین کبی اولدیغندن مال مستأمنینی قهر ایله اخذ ایتمش اولوب
مال مستأمن قهر ایله تملك اولنمامغله رد اوزره اجبار اولنور اما صورت اولی ده کندو امان اهل حربده بولنوب
اهل حرب کندودن مستأمن اولمدقلرندن مال مستأمنینی اخذ ایتمش اولمامشدر وغدر امان اوزرینه شرعا
حرام اولمغله کسبنده خبث متمکن ایسه ده مال مزبور قهر ایله تملکه محل اولدیغندن آنده ملکی ثابت اولمشدر
بناء علیه رد اوزره حکمده جبر اولنماز وهم صورت ثانیه ده غدری امان مسلمینه در کورمزمیسنکه اول امانك حکمی

جميع مسلمين حقلرنده ثابتدر كه اموال اهل حربدن برشيئي اخذ برفرد ايچون حلال دكلدر وامام ايچون امان مسلمينه
غدر ايدنلر ايچون ولايت منع واردر بو جهتله رد اوزره اجبار ايدر اما صورت اولی ده غدری يالكز امان نفسنه در
كورمزميسنكه سائر مسلمين ايچون بو مالی ايادی اهل حربدن حق اخذلری واردر بو جهتله امام رد ايله افتا ايدر
وجبر ايلمز واكر مسلم مستأمن مزبورك دار اسلامه اخراج قيلديغی اهل حربك امتعهٔ مسلميندن اخذ واحراز
ايلدكلری نسنه لردن اولمغله صاحب المتاع كوروب اول مسلمدن قيمتيله اخذينه طالب اولسه كركدر كه امام
اخذ ايله قضايه اقدام ايليه زيرا اكا قيمت انجق مقام عينه قياميله سالم اولوب بو بابده غبين اهل حرب اوزره
رد ايله مأمور اولدیغيچون ملكی آنده شرعا غير متقرر ايكن امام ايچون تنفيذ اخذه قضا بر له ملكنی تقرير واعضا
غير مشروعدر كورمزميسنكه اول متاعی اهل حربه رد ايلدكدنصكره اسلام ياذمی قبول ايلسه لر متاع مرقوم
ينه آنلره سالم ومالك قديمی ايچون سبيل اخذی منعدمدر اما اهل حرب اول متاعی مسلم مزبوره هبه ايتمشلر ايسه
آنك حكمی بشقه دركه آنده ملكی شرعا متقرر اولمغله مالك قديمی قضاء قاضی بر له آنی قيمتيله اخذه مقتدر در
ومانحن فيهده محذور آخر دخی مقرر دركه مالك قديمی اخذ ايله آنی ملك قديمينه اعاده ايدوب عبد جانی ايچون
مولاسی ديتی فدا قيلديغی كبی بودخی ويرديكی قيمتی ملكنه فدا قيله جقدر وملك قديمنه اعاده ده لامحاله اول متاعدن
حق اهل حربی ابطال وتعطيل وآنكله حكم وقضاده اول مسلمدن صادر اولان غدر امانی تقرير وتكميل واردر
اما مسلم مزبور اول متاعی مالك قديمينك غيری بركسنه يه بيع ايلسه بيعی نافذ اولور واوليا بده برقاضی يه رفع خصام
اولنسه اول بيعی تنفيذه اقدام ايدر زيرا بونده مشتری ملك جديد ايله مالك اولمغله تنفيذ شراسنده حق اهل حربی
ابطال يوقدر انجق بودخی بايع كبی اهل حرب اوزره رد ايله امر اولنور اما مالك قديم انجق حق اهل حرب اوزره
متقدم اولان ملك قديمينه اعاده مراد ايلديكندن آنكله حكم وقضاده حقلرينك اصل ثابت اولمامش منزلنده محو
وابطال بولنديغی عنديمزده معلوم ومستفاد اولمشدر كذلك مالك قديم قيمت يا ثمنله مشتری ثانيدن دخی اخذ ايچون
تقاضا ايدرسه بيان مشروح اوزره ملك قديمينه اعاده يی متضمن اولمغله امام ينه اخذيله قضا ايده مز واكر مسلم مزبورك
دار اسلامه اخراج ايلديكی عبد مسلم ياخود امهٔ مسلمه ايسه ينه مولاسی ايچون قيمتيله حق اخذ يوقدر زيرا بيان ايلديك كه
آندن حق اهل حرب منقطع اولمامشدر واستيلا اولنان نسنه دن حق اهل حرب منقطع اولمدقجه مالك قديم ايچون
حق اخذی ثابت اولماز كورمزميسنكه استيلا ايلين حربی امانله دار عزه داخل وعبد مستولی عليه دخی معيتنده
حاصل اولسه اكرچه اسلام عبده بناء بيع اوزره اكا جبر اولنور لكن مولای قديمی ايچون نه قيمت ونه ثمن بر له
حق اخذی ثابت اولماز واكر مسلم مستأمن مزبور متاع مذكوری دار الحربده منعهٔ جيشله احراز ايتمش ايسه
آندن حق اهل حرب منقطع اولديغندن مالك قديمی ينه نه قيمت ونه ثمنله اخذ ايده مز لكن بو صورتده امام يدندن
جمله سنی اخذ وايچنده رقيق مسلم وار ايسه بيع وثمنی اموال سائره ايله برابر اصحابی كلوب اخذ ايدنجيه دك توقيف ايدر
زيرا بونده بقاء حقلری صورت سابقه دن اظهر دركه بو احرازی منعهٔ جيشله اولمغله امام ايچون رد اوزره ولايت
اجبار بولنوب صورت سابقه ده احرازی بنفسه دار ايله اولمغله امام انجق وجوب رد ايله افتا ايدر ومالك قديم ايچون
قيمت وثمنله حق اخذ صورت سابقه ده ثابت اولمامغله بونده عدم ثبوتی بالطريق الاولی در واكر مسئلهٔ مرقومه ده
دار الحربدن خارج اولان مستأمن اولميوب بلكه ايچلرنده اسير ايسه نظر اولنور اكر خروجنده ابتداء دار اسلامه
قادم اولمش ايسه احراز ايلديكی جميع اموال كندويه سالمدر زيرا اهل حربده مستأمن اولميوب بلكه مقهور
اولمغله وقت قدرتنده قتللری واخذ اموالری شرعا مقدور يدر ومالرندن هرنه احراز ايلمش ايسه اكا حلال طيبدر
اما ايچنده اهل حربك امتعهٔ مسلميندن احراز ايلدكلری نسنه وار ايسه بو صورتده مالك قديمی ديلرسه قيمتيله
اخذ ايدر زيرا مسلم مزبور اهل حرب اوزره استيلا بر له آنی احراز ايتمكله آندن حقلری منقطع وكندو اكا تملكله
ممتاز اولوب اول نسنه غنيمتدن اكا اصابت ايلين سهمی منزلنده اولمغله مالك قديمی ديلرسه قيمتيله اخذه قادر اولور
واكر خروجنده دار الحربده بولنان عسكر مسلمينه ولوج ايدوب بو مالی اهل حرب بكا هبه ايلديلر ياخود آنلردن
اشترا قيلدم ديو دعوايه اجترا ايلسه تصديق اولنميوب همان فیء عسكره الحاق اولنور زيرا اهل حربده مقهور اولوب
اهل حرب اسيره بو يله معامله ايتمدكلری عادتلرندن مشهور اولديغندن ظاهر حال مكذب مقالی اولمغله
تصديقنه مجال بولنميوب همان غصبله اخراج ايلديكی منزلهٔ امواله انزال واهل عسكر مدار تمام قهر اولان
احراز بدار الاسلامده مشارك اولملريله فیء عسكرده ادخال قيلنور مكر مدعاسی اوزره مسلميندن بينهٔ عادله
اقامت ايده بو صورتده الثابت بالبينة كالثابت بالمعاينة حكمی اجرا قيلنور زيرا اهل حربك اكا برنسنه يی هبه

ياخود بيع ايدوب بعده سبيلنی تخليه ايتدكلرين معاينه ايلسك اهل عسكر آنده شريك اوله مزلر كه اول
بطريق التراضی مالك اولمشدر وشركت عسكر بطريق القهر اخذ اولنان نسنه لرده دركه تمام قهر قوت
جيشله در اما تمام هبه وشرا قوت جيشله دكلدر وبونلر بينه ايله ثابت اولدقده ذكر اولنان حكم معاينه بونلرده
جاريدر واكر مسئلهٔ مزبوره ده دار الحربده عسكر مسلمينه خارج اولان بر اسير ويا مستأمن ايكی مسلم اولسه لر
بو صورتده حال اجتماعلری حال انفرادلری ايله اعتبار ويد مستأمنده بولنوب هبه وشرا ادعا ايلديكی مالده قولی
مع اليمين تصديقه ابتدار ويد اسيرده بولنوب بو يله ادعا ايلديكی مالده انجق مسلميندن اقامت بينه ايله تصديقنه
اجتسار اولنور اكر بونلر بز دار اسلامدن دار الحربه بو مال ايله برابر دخول ايتمشيدك ديو ادعا ايدرلرسه ينه مستأمن يدنده
بولنان مالده يمينی ايله تصديقه سزا كوريلور لكن اسير اقامت بينه ايتمسه ده تصديقه روا كوريلمز زيرا
اهل حرب اول اسيری معيتنده بولنان مال ايله برابر دارلريله احراز ايتدكلرنده محل تملك اولان اشياسنه مالك اولملريله
بو مال دخی اهل حربك اموال اصليه لری سلكنه منسلك اولمشدر صكره اول اسير منعهٔ جيشله احراز ايلدكده
فیء مسلمين قيلنور مكر مال مذكور اهل حربدن مستور اوله مثلا ايد اسيرده براثوظاهر اولوب اول دخی حين
اسيرمده بو انجو خمده مستكن ياخود بلع ايتمشيدم بطنمده مختفی بولنمغله اهل حرب اكا متفطن اولمديلر ديو
دعوايه مباشر اوله بو صورتده دخی مال مزبور محل تملك اولوب حين مقهور يتنده معيتنده مصحوب وتمام احراز
اهل حربله اموال سائره سی كبی آندن دخی بقاء ملكی مسلوب اولمغله مقتضای قياس ينه عدم تصديق مدعاسيدر
لكن مؤلف البغية الاحسان بو بابده سالك استحسان اولوب ديديكه اسير مزبور اول مال مستوری دار اسلامدن
برابر ادخال قيلديغی بينه ايله اثبات ايدرسه اكا سالم قيلنور زيرا احرازلری انجق قهر ايله اولوب دار الحرب
دار حكم اولمغله قهرلری حكما ثابت اولميوب انجق حسا ثابت اولور وقهر حسيلری بيلدكلرنده تحقق ايتميوب
انجق بيلدكلرنده ايدر وبطن وخمده بولنان نسنه يی البته بيلديلر وآنده بطريق القهر ملكلری ثابت اولميوب
فی الاصل اسيرك ملكی ايدوكی بينه ايله ثابت اولدقده ملك اصليسی اوزره ابقا واندن شركت جيش الغا اولنور
سؤال اولنورسه كه صورت مفروضه ده دار اسلامدن ادخاله اقامت بينه كفايت ايتميوب حين اسرنده فم وبطننده
ايدوكنه اقامت لازم ايدی جوابده ديرز كه اسير مزبور محتمل الصدق اولوب تكذيب ظاهره مقرون اولميان
اخبارنده امين وقولی قبول وتصديقه قريندر واكر عسكر مسلمينه خارج اولان مستأمن واسير اولميوب بلكه
دار الحربده اسلامه كلمش برذات هدايت سير اولسه يدنده بولنان مالده فی الاصل ملكم ايدی ياخود اهل حرب
بكا هبه ايتمشلر ايدی ديو دعوی ايلسه قولی آنك قوليدر زيرا شخص مرقوم امين اولوب يدنده بولنان نسنه ده
خبر محتمل الصدق ايله اخبار ايتمكله خبريله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبی اولديغی آشكار دركه حق بزلر مضمون
قولنی معاينه ايتمش اولسق مال مزبور اكا سالم وشركت جيشدن محفوظ ومسلم قيلنور ايدی خبريله ثبوتنده
دخی بو يله در اما اهل حربدن غصب ايتمشيدم ديسه بو صورتده مال مزبور فیء ادخال قيلنوب اهل حربه رد
وايصال قيلنماز لكن مستأمن بشقه دركه مستأمن غدر اهل حربدن ممنوع ايكن طيب خاطرلری بولنمادين
برنسنه لرين اخذی نامشروعدر اما ايچلرنده قبول اسلام ايلين غدر واخذدن غير ممنوعدر زيرا اهل حرب
بربرينك امانده اولميوب بربرينه عدم تعرضلری مجرد موافقت ديندن نشئت ايتمكله اول دخی ايچلرنده قبل الاسلام
بولنديغی حال اوزره حاصل ومالرندن غصب ايلديكنده منزلهٔ اسيره نازل اولمشدر سؤال اولنورسه كه
بو تقدير اوزره دعوای هبه ده اسير كبی بودخی تصديق اولنمامق لازم ايدی جوابده ديرز كه عدم تصديق
اسيرانجق ايچلرنده مقهور اولديغندن ظاهر حالی مكذب مقالی بولنمغله در اما ايچلرنده اسلامه كلن كمسنه نك
اسلامی معلوملری اولمامغله مال ونفسنه تعرضدن بری وطرز قديمله معامله اوزره جاری اولملريله ايچلرنده
مقهور اولميوب ظاهر حالی مقالنی تكذيب ايتمكله بزدخی خبرنده تصديقنی تصويب ايلديك واكر شخص مرقوم
دار الحربده عسكره ولوج ايتميوب همان دار اسلامه خروج ايتمش اولسه دار ايله احرازده منفرد اولمغله كتورديكی
مالك جمله سنده تملكله منفرد قيلنور بو صورتده مال مزبور فی الاصل بر مسلمك متاعی ايكن اهل حربك احراز
ايلدكلری نسنه ايسه صاحب قديمی ديلرسه قيمتيله اخذه قادر اولور زيرا شخص مرقومك اهل حرب اوزره
استيلا ايدوب قهر ايله اول نسنه يه تملكی مسلم آخرك بو وجه اوزره تملكی كبيدر وصاحب قديمی مسلم آخردن
قيمتيله اخذه قادر اولديغی كبی بوندن دخی قادردر مكر اول متاع اوزره استيلا ايلين حربی قبل الاسلام شخص
مرقوم اوله بو صورتده متاع مذكور اكا سالم قيلنور لقوله عليه السلام من اسلم علی مال فهوله يعنی اول كمسنه كه

برماله استيلا اوزره قبول اسلام ايليه اول مال آنك ملكيدر وهم اسلامله آنده حق تقرر ايتمشدر وحق مستولى منقطع اولديغجه حق مالك قديم ثابت اولمديغى قريبا بيان ايلديك و بونكله اسير مياننده توضيح فرق اولدركه اسير وشخص مزبورك خروجلرندن اقدم مسلمين دارالحربدن بونلرك بولندقلرى ديار اوزره استيلا قيلسه لر بو اسلامه كلن شخصك مالى كندويه سالم ومال اسير ادخال مغانم قيلنور زيرا اهل حرب احراز ايله مال اسيره اموال سائره لرى مثللو مالك اولوب مال شخص مزبوره متملك اولمامشلردر لكن اهل حرب اسلامنه واقف اولوب قهرايله آنى دخى استعباد ايتمشلرايسه اسيرده ذكراولنان اجوبه بونده دخى بالتمام اجرا اولنور واكر عسكردن برجماعت دارالحربده جمع علف ايچون چيقوب بعض امتعه ايله رجوع و بز بو امتعه يى اهل حربدن اشترا ايلديك ياخود بزه هبه ايلديلر ديو دعوايه شروع ايلسه لر تصديق اولنميوب همان فيئه ادخالى مجزوم ومقطوعدر اما مدعالرينه مسلميندن بينهٔ عادله اقامت ايدرلرسه نظر اولنور اكرشاهدلرى اهل حرب ممتنعين ايكن بونلره بيع وهبه قيلديلر ديو شهادت ايدرلرسه بو صورتده بالتراضى تمام اولان سببله تملكلرى جهتله متبين اولمغله مال مزبور آنلره سالم ومتعين قيلنور واكر ممتنعين دكللر ايكن بيع وهبه ايلديلر ديرلرسه فيئده متمكن قيلنور زيرا ممتنعين اولمدقلرنده نفسلرى ومماللرى اوزره يدلرى بطريق القهر ثابت وجمله سنده شركت عسكر دخى مثبت اولدقدنصكره بيع وهبه لفظلريله حكم غنيمت متغير ومتفاوت اولماز بو صورتده بزاولا اهل حربه ممتنعين ايكن امان ويروب بعده فعل مذكورى اتيان قيلديلر ديو دعوى ايدرلرسه ينه بلا بينهٔ عادله تصديقلرى روا كوريلمز زيرا حين امتناعلرنده دعواى امانلرى حين امتناعلرنده ادعاى هبه لريله سيان اولوب ثانيده بلاحجة عدم تصديقلرى بيان اولنمغله اولده دخى نمايان اولمشدر واكر بو دعوالرينه عسكردن برجماعت شهادت ايدوب فسقلرينه بناء شهادتلرى قبول اولنماسه بو شهادت كالعدم اولمغله مال مزبور غنيمته موصول قيلنور لكن مال مزبوردن بعضيسى قسمتده بو شاهدلرك سهاملرينه اصابت ايلسه مشهود لهم اولنلر يدلرندن اخذ ايدرلر زيرا بركسنه بر شخص ايچون برعينده اقرار ملك ايلدكدنصكره اول عينه مالك اولسه اقرارى اوزرينه حجت اولمغله اول شخصه تسليمله امر اولنور واكر جماعت مرقومين بو مال كندو ماللرايدى دار اسلامدن دخوللرنده برابر ادخال ايتمشيديك ديو بسط مقال ايدرلرسه نظر اولنور اكر كشف حقيقتى مسلمين اوزره مشكل و قوللرى معلوم الكذب اولميوب شكل صدقله متشكل ايسه قول مع اليمين آنلرك قوللريدر زيرا غازى دارالحربده احتياج ملاحظه سيله بعض اموالنى استصحاب ايده كلديكى متحقق اولمغله ظاهر حاللرى صدق مقاللرينى محققدر واكر مسلمين اوزره مشكل اولميوب بلكه صورت كذبلرى متجسم ومتشكل ايسه ظاهر حال مكذب مقاللرى اولمغله همان غنيمته ادخال اولنور زيرا بعير وامثالى اخفاسى ممكن اولميان اشيا جماعت علافه دخروجندن اقدم يانلرنده موجود اولسيدى البته عسكر مسلمين اكا واقف وآشنا اولورلرايدى و بو مثللو ظاهرك تكذيب ايلديكى امر ايله اخبار ايلين تصديقه سزا وار اوله مز واكر كتوردكلرى اشياده رفيق بولنوب حقيقت حاللرى دخى مشكل التحقيق اولسه بو صورتده قول رفيقه رجوعيله تلفيق اولنور اكر رفيق آنلرى قوللرنده تصديق ايدرلرسه قول آنلرك قوللريدر زيرا بو رفيق ملكلريمزدر دار اسلامدن ادخال ايتمشيديك ديدكلرنده رفيق هنوز ايادى انفسلرنده بولنمغله قوللرينه رجوع ايتمك لازمدر كورمزميسنكه بو ادعالرى دار اسلامده ايلسه لر قول رفيقه رجوع ايتمك واجبدر دار الحربده دخى بويله در واكر رفيق بزلر اهل حربدن برقوم احرار ايكن بونلر بزلرى اسير قيلديلر ديرلرسه قول قول رفيق اولمغله يدلرندن نزع وفيء مسلمينه وضع اولنورلر زيرا رفيق آنلرى اوزرلرينه ملك ادعالرنده تكذيب ايلديلر و بو ادعا وتكذيب دار اسلامده واقع اولسه قول رفيق اولوردار الحربده دخى بويله در و قوللريله احرار اهل حربدن اولدقلرى ثابت اولدقده يدمزده بلا امان قهرايله حاصل اولملريله فيء مسلمينده داخل قيلنورلر واكر رفيق بزلر عبيد اهل حرب ايكن بونلر اخذ ايلديلر ديرلرسه بو صورتده قول آنلرى كتورنلرك قوللريدر زيرا رفيق اقراررق ايتمكلريله حق نفسلرنده يدوقوللرى زائل اولوب ملكلرينى غيريلره صرف اوزره تصديقه نائل اوله مزلر اما مسئلهٔ متقدمه بشقه در نظيرى اولدركه بركسنه يدنده بولنان مجهول الحال اوزره ملكمدر ديوب مجهول الحال دخى بن فلان آخرك ملكى يم ديسه تصديق اولنميوب قول قول ذى اليد قيلنور اما بن حرم ديسه قول قول رفيق قيلنور توضيح فرق اولدركه خبرويردكلرى اوزره احرار اهل حرب اولدقلرى معلوم مسلمين اولوب امام دخى اوزرلرينه من ايتمكى مناسب كورسه كالاول احرار اولورلر اما عبيد اهل حرب اولدقلرى معلوم اولوب امام ينه من ايتمكى مناسب كورسه بونده احرار اوله ميوب

بلكه كالاول عبيد قيلنوب اهل حربدن مولالرينه رد اولنورلر بو تقرير واضح ايله فرق مسئلتين متضح اولور واكر رفيق ايچنده غلام نابالغ وارايسه نظر اولنورا كر نفسندن تعبيره قادر ايسه بالغ كبى قول آنك قوليدر واكر غير قادر ايسه اول غلام متاع جامد منزلنده اولمغله قول مع اليمين قول ذى اليددر واكر رفيق ايچنده برصبى ظاهر واحد ابوينى معروف النسب اولمق اوزره يانلرنده حاضر اولسه ينه نظر اولنورا كر صبى نفسندن تعبير ايدرسه نفسنده قول آنك قوليدر واكر ايده مزسه قول قول والد حاضردر زيرا آنك يدنده در وحكمده اكا تابعدر كورمزميسنكه احد ابوينله برابرسبى اولندقده مجرد داره تبعا اسلاميله حكم اولنماز واكر نفسندن تعبيره قادر ايكن ابتدا بركونه سو يليوب صكره عادت صبيان اوزره اندن رجوع وقول آخره شروع ايلسه آنك حكمى قول اولنه بنا قيلنور زيرا قول ثانيده مناقضه در وهم ابتدا انا حر ديمش ايسه آنده حق عسكر ثابت اولدقدنصكره ابطال حقلرنده تصديق اولنماز واكر انا عبد ديمش ايسه آنده ملك ذى اليد متقرر اولوب صكره ابطال ملكنده قولى قبول اولنماز واكر طلب علف ايچون خروج و بعض امتعه ايله عود وولوج ايليلر بز بو متاعى اهل حرب ايچنده مستأمن يا اسير اولان برمسلمدن ياخود اهل حربدن قبول اسلام ايلمش بركسنه دن شرا ايلديك ديسه لر شهادت ظاهرك خلافنى ادعا ايتمكلريله قوللرى بلاحجة تصديقه سزا كوريلمز زيرا آنلر غارت ايچون كيدوب معامله ايچون كيتمديلر وهم دعواى معامله ايتدكلرى مسلمينك اول موضعده وجودلرى غير ظاهردر بو صورتده اقامت بينه ايلسه لر نظر اولنورا كر دعوالرى اول متاعى اهل حربده مستأمن يا اهل حربدن مسلم اولان كسنه دن اشترا ايسه متاعلرى كندولره تمليك واعطا قيلنور زيرا دعواى مزبوره نك بينه ايله ثبوتى معاينه ايله ثبوتى كبيدر واكر اسيردن اشترا ايسه اول متاع فيء عسكره ابقا قيلنور زيرا متاع مزبورى اخراجده مشتريلرى صورت مرقومه ده مقام بايعده قائم و بايعين مذكورينك احكامى اوائل بابده متقدمدر واكر بزلر مسلميندن دارالحربده اسير يا مستأمن ياخود اهل حربدن اسلامه كلمش برقومه ملاقى اولوب آنلر بو امتعه يى بزه ايداع ودار اسلامه اخراجله امر ايلديلر ديو ادعا ايلسه لر تصديقه سزا كوريلمزلر حتى امتعه ده رفيق بولنوب بو قوللرينى تصديق ايتسه لر آنلره دخى اعتبار وتحقيق اولنماز زيرا رفيق اقراررق ايلدكدنصكره قول معتبرلرى يوقدر وآنلرى كتورنلرك دخى ظاهر حال مصدق مقاللرى اولمامغله بلاحجة قبول قوللرينه اقبال اولنماز بو صورتده اقامت بينه ايدرلرسه نظر اولنورا كر متاع مزبور دارالحربده مسلم يا مستأمن اولان كسنه لرك وديعه ياخود عاريه لرى ايسه عسكر ايچون آنلر اوزره سبيل يوقدر زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر ودار الحربده مسلم يا مستأمنك ملكى ايدوكى معاينه اولندقده آنده حق عسكر ثابت اولماز بينه ايله ثبوتى دخى بويله در ومودع ومستعيرلرينك دخى يدلرى كندو يدلرى كبيدر ومال مزبورده بونلرك احرازى احراز مسلميندن اسبقدر واكر متاع مزبور اهل حرب ياخود دارالحربده مرتدين ياخود اسراء مسلمين طرفلرندن ايداع واعاره قيلنمش ايسه جمله سى فيء اولور زيرا يد مودع يد مودع كبيدر ومودع مرقوم اول متاعى منعهٔ جيشله احراز ايديدى فيء اولور ايدى پس مودعى كتوردكده ينه فيء اولور انجق صورت واحده ده فيء قيلنماز كه شهودلرى بو جماعت حربى ممتنعه اولا امان ويرديلر بعده اول حربى بو متاعى آنلره ايداع ايلدى ديو شهادت ايدرلرسه مسلمين ايچون آندن برشيئه تعرض جائز اولماز زيرا بو صورتده مال مستأمن ايدوكى بينه ايله ثابت اولادى وحربى مستأمن داريمزه كلسه ملكندن برشيئه تعرض بزه جائز دكلدر مودعى كلدكده بنداويله در لكن اول حربى يه امان ويرن انجق ايچلرنده اسير اولان برمسلم ايسه متاع مزبور فيء قيلنور زيرا يدلرنده مقهور اولان اسيرك اكا اعطاء امانى باطل و وجودى عدمنه مماثلدر ياخود ايداع مذكور امان اسيره بنا قيلنمغله اول اسير بنفسه عسكر مسلمينه كلوب اول متاعى ايداع وينه دارالحربه رجوع ايتمش حكمنده قيلنور وايداع اسيرك حكمى قريبا تفهيم اولنمشدى واكر بز بو مالى دارالحربده مسلم يا مستأمن يا حربيدن غصب ايلديك ديو دعوى و بينه ايله اثبات مدعى ايلسه لر بو صورتده مستأمندن غصب اولنان اوزرينه رد اولنور زيرا مال مستأمن مسلمين ايچون قهرايله عرضهٔ تملك دكلدر وحربيدن غصب اولنان البته فيء اولور اما دارالحربده اسلامه كلن كسنه دن غصب اولنان قياس قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره اولدخى فيء اولور زيرا امام مشار اليهك اصلى اولدركه آنك اسلامى نفس وماللرنده تعرض ايدنلرآثم اولمق خصوصنده بطريق الديانة عصمتى موجب اما احكام قضاده عصمتى غير متوجهدر كورمزميسنكه آنى بركسنه خطأ قتل ايلسه ديت لازم اولميوب همان كفارت لازمدر و بركسنه دارالحربده آنك مالنى اتلاف ايلسه ضمانى موجب اولماز كذلك آنكله ربوا وغيرى وجهله معامله ده حكم مذكور ظاهر اولوب شخص آخرك استرداده قادر اولديغى نسنه لرده بو قادر اوله مز كذلك مسلمين آنك

بولندیغی دارالحربه استیلا ایلسه‌لر عقاری البته فیء اولور ومنقولاتندن دخی کندو یدنده یاخود مقام یدینه قائم
اولان بر ید محترمه ده بولنمیان نسنه‌لری دخی فیء اولور وفیء اولمیان انجق کندو یدنده یاخود کندو ایداعیله
برمسلم یامعاهدك یدنده بولنان منقولاتیدر که ملك یدی اعتباریله آنلرده احرازی مسلمین اوزره سبقت ایلمشدر
اما منقولاتندن کندودن غصب ایلین برغاصبك یدنده بولنانلر اول غاصب مسلم یامعاهد اولسه دخی فیء قیلنور که
ید غاصب حکم احرازده ید مغصوب منه کبی دکلدر ومسلم ومعاهدك آندن غصب ایتدکلرنده حکم غنیمت
جاری اولنجه لکن کا دارالحربده ملاقی اولان مسلمینك غصب ایتدکلرینه دخی ساریدر مکر کلوب منعه‌لرینه
کیردکدنصکره غصب ایتمشلر ایسه ینه کندویه رد اولنورز یرا منعهٔ مسلمینله اول مالی کندو محرز اولوب یدی ید غیردن
اسبق اولمغله اول دار اوزره هنگام استیلاء مسلمینده یدنده ایکن مسلمینك غصب ایتدکلری مالنه ملحق اولمشدر
وبو مال اوزرینه رد اولندیغی کبی مال معهود دخی اوزرینه مردود در ومسائل مذکوره ده علت فقهیه اولدر که
عصمت مقومه دینله ثابت اولمیوب انجق احراز بالید ایله ثابت اولور واحراز بالیددخی انجق منعهٔ مسلمینله یاخود دار
اسلامله تمام اولور وعصمت مقومه بولنمدیغجه مالی محل اغتنام اولمقدن خارج اولماز بو ذکر اولنان اقوال
شرنبغه اصل امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره در اما امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره دارالحربده اسلامه
کلن کمسنه‌نك حالی حکم عصمت مالنده دارالحربده مسلم مستأمنك حالی کبیدر حتی امام مومی الیه دیدیکه
اول کمسنه ایله معامله ایلین مسلم ایچون آنکله علی وجه الربوا معامله جائز اولماز وخلافه ده خروج ایدنلرك
مسلمین مستأمنیندن غصب ایتدکلرنده حق عسکر ثابت اولمیوب مستأمن اوزره ردی واجب اولدیغی کبی
دارالحربده اسلامه کلنلردن غصب ایتدکلری دخی بویله در کذلك مسلمین آنك بولندیغی دارالحرب اوزره استیلا
ایتدکلرنده منقولاتندن کندو یدنده یاخود ایداعی یاغصبله برمسلم یا معاهد یدنده بولنانلر اوزرینه رد اولنور انجق
اندن اهل حربك غصب ایتدکلری فیء اولور زیرا اهل حرب استیلا ایله اکا مالك اولمشلردر حتی بعد الاستیلا
قبول اسلام ایلسه‌لر آنلره سالم قیلنور اما مسلم یامعاهد یاحربی‌یه ایداع ایلدیکنه بونلر مالك اولمامشلردر حتی
اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسه‌لر مال مزبوری اکا رد ایدرلر واول دار اوزره مسلمین استیلا ایتدکلرنده ینه
بویله در کذلك دارالحربده قبول اسلامدن صکره اموالنی آنده ترك ودار اسلامه خروج ایدوب اهل حرب اموالنه
تعرض ایتمدین مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه‌لر ینه امام محمد رحمه الله تعالی قولنده جمیع مالی اکا اعطا قیلنور
اما برحربی اولا امانله دار بمزه خروج بعدده قبول اسلام ایدوب صکره مسلمین دارالحربده مالنه استیلا ایلسه‌لر
بشقه درکه آنده مالی فیء اولور زیرا دار اسلامده قبول اسلامله دارالحربده بولنان مالنی احراز ایتمشدر که حین
اسلامنده مالی اوزره ولایتی یوقدر ومالی اوزره ولایتی واخذینه قدرتی بولنمدیغجه احرازی تحقق ایلمز اما صورت
سابقه‌ده حین اسلامنده مالی تحت قدرت وولایتنده بولنمغله همان اسلامله آنی احراز ایلمشدر کورمزمیسنکه دار بمزده
قبول اسلام ایلدکده دارالحربده بولنان اولاد صغار ینك اکا تبعا اسلامیله حکم اولنماز حتی مسلمین اوزرلرینه استیلا
ایلسه‌لر فیء اولور وفیء اولدقلرندن صکره اسلام اوزره جبر اولنورلر زیرا دار بمزه دخوللرندن صکره حکم اسلام تبعا
للاب آنلره الزام قیلنور اما دارالحربده قبول اسلام ایلدکده اولاد صغاری آنك اسلامیله مسلمین اولورلر حتی اوزرلرینه
استیلا اولندقده احرار قیلنوب سبیل تعرضدن آزاده اولورلر اگرچه آنك مالنی دارالحربده اتلاف ایلین شخص
اوزره ضمانی واجب دکلدر لکن بو معنی اول کمسنه اسلامیله رقبه سی کبی مالنی دخی محرز اولمامغی موجب دکلدر
زیرا آنی عمدا یاخطأ قاتل اوزره قصاص ودیت لازم اولماز ایکن ینه اسلامیله رقبه سنی محرز درحتی اوزرینه استیلا
ایله مملوك اولماز واهل بغیك نفوس واموالنی اهل عدل اتلاف ایتدکده ضمان لازم دکل ایسه ده ینه استیلا ایله
مالك اولمدقلری مسلم ایکن بعد الاسلام دارالحربده مکث ایلین کمسنه‌نك جرمی خوارج واهل بغیدن اعظم
اولمامغله لااقل حکم مزبورده آنلره همقدمدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ایما رجل اسلم
فی دار الحرب ثم خرج الی المسلمین ثم اتبعه ماله فهوله یعنی قنغی رجل که دارالحربده قبول اسلام بعده مسلمینه
خروج ایدوب صکره مالی اکا تابع اولوب عقبنجه کلسه اول مال آنك ملکیدر قول سیدلری جمیع مقالمزی تأیید
وتسدید ایدر وبو حدیثده مالی ایله مراد عبدیدر اکر اسلامیله عبدینی محرز اولمیدی آنك اسلامندن اقدم عبدی
اسلامه کلوب هاربا ومغاضبا دار بمزه خروج ایتدکده حر اولدیغی کبی اسلامندن صکره دخی حر اولور ایدی
لکن امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ایچون ذکر ایلدیکمز قول صوابده کلام محمد رحمه الله تعالی دن جواب
واردر که اموالده عند الاستیلا تملك مسلمینی دفع ایتمك انجق مقوم مال اولان احراز ایله در واحراز دخی دار ایله در

دینله دکلدر اما نفوس بشقه درکه نفوس فی الاصل عرضهٔ تملك اولمیوب همان جریمهٔ کفرینه بناء عرضهٔ تملك
اولوب اول جریمه دخی دارالحربده اسلامیله منعدم اولمشدر اما اسلامیله مالنی محرز اولیدی متلفی ضامن اولوب
دارالحربده مسلم مستأمنك مالنی استهلاك حکمنی متضمن اولور ایدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی دارالحربده
قبول اسلام ایدنلر ایله مستأمنك استهلاك ماللری خصوصنده بینلرینی فرق ایلمشدر نته کیم عند جمیع الائمة قتل
نفسلری خصوصنده بینلرینی فرق اولنمشدر که دارالحربده مسلم مستأمنی کرك عمدا وکرك خطأ قتل ایلین قاتل
اوزره کندو مالندن دیت واجب اولور زیرا عاقله دارالحربده واقع اولان جنایتی متحمل اولماز ودارالحربده واقع
اولان سببده تمکن شبهه‌یه بناء قصاص دخی واجب اولماز نکته سی اولدر که دم ومالده تقوم انجق احراز
بالدار ایله در زیرادین انجق حقیقی اعتقاد ایدنلرك حقلرنده تملك ملك غیری دافع واعتقاد ایتمیلرك حقلرنده
دافع ونافع دکلدر اما منعهٔ دار معتقد وغیر معتقد حقلرنده خواه ناخواه دافع ورادعدر ومسلمك دارالحربه امانله
دخولنده نفس ومالنی داراسلامله احرازی منتقض اولمایوب دارالحربده اسلامه کلن کمسنه دن هنوز نفس
ومالنی داراسلامله احرازی تحقق ایتمشدر ایشته بو وجهله عند الاستهلاك حکم ضمانده فرق مبانلری نمایان اولور
ومؤلف اصیل بو اصلك بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیدیکه اهل عسکردن برکسنه دارالحربده غارته آغاز
ودارالحربده قبول اسلام ایلمش کمسنه‌نك مالنی اخذ وعسکر ایله احراز ایدوب بعده صاحب المال دخی لحوق
عسکر ایله سرفراز اولسه مال معهود قبل القسمة وبعدها بلاشیء اوزرینه مردوددر زیرا مسلم مزبور مالنی استیلا ایله
مملوك اولمیوب کندو کلوب اخذ ایدنجیه دك استهلاك ایدن مسلمین اشد منعله ممنوعین اولمقده منزلهٔ مسلم مستأمنده در
وصاحب المال عسکر مسلمینه کلدکدنصکره اول مالی برکسنه استهلاك ایلسه ضامن اولور زیرا منعهٔ مسلمینده
بولنمغله نفسی متقومه اولمشدر حتی آنك قاتلی عسکردن بشقه کمسنه بی قتل ایتدکده نه وجهله غارم اولورسه
بونده دخی اول وجهله غارم اولور کذلك مالنی دخی استهلاك ایلین ینه غارم اولور اما قبل لحوق العسکر
حکمی بشقه درکه آنده برشیء غارم اولماز کذلك قبل لحوق العسکر مالنی استهلاك ایلین ضامن اولماز لکن
امام ابو حنیفه رضی الله عنه جوابنده درکه مال مزبور فرض مذکور اوزره صاحبنك لحوقندن اقدم دخی منعهٔ
عسکر ایله محرز ایدی اگر بو احراز صاحبنه نسبت اولنورسه بعد اللحوق منعهٔ جیشله بنفسه احرازنده متلفی
ضامن اولدیغی کبی بونده دخی ضامن اولمق اقتضا ایدر واکر اکا نسبت اولنمازسه لاجرم بو احراز اهل
عسکره نسبت اولنوب مال مرقوم فیء عسکر قیلنور وبو بابده موجب قیاس امام ابی حنیفه رحمه الله
تعالی‌نك وضع ایلدیکی اصل واساسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی استحسانه مائل اولوب بو وجه اوزره
قائل اولمشدر که اول کمسنه بعد الاسلام دارالحربده دخی شرائط زکوتی مستجمع اولدقده مالندن
اداء زکوتله مأموردر وفوت اولسه ورثهٔ مسلمینی اکا وارث اولورلر ومال واحدده زکوة وتوریث مسلمینله حکم
اغتنام نه کونه مجتمع اولور وامام مومی الیه بو قول حقیقتماسیله مال مسلم قطعا فیء مسلمین قیلنماد یغنه رمز وایما ایلمشدر
واکر طرف امامدن بر رسول اهل حربه دخول وبعض متاع ورقیقلرینی غصب ودارالحربده عسکر مسلمینه
موصول قیلنسه کرکدر که امیر یدندن اخذ واصحابنه رد ایلیه زیرا اهل حرب ایچنده رسول ایچلرنده مستأمن کبیدر
ومستأمن مال اهل حربی غصب ومنعهٔ جیشله احراز ایتدکده بو حکمی بر بیان ایلدیك رسول دخی آنك کبیدر
واکر امیر غصبنه عارف اولمیوب اول مالی غنائمله برابر بین الغانمین تقسیمدن صکره واقف اولسه کرکدر که
نصیبنه دوشن کمسنه دن اخذ ورد ایلیه زیرا سبب استحقاق رد اولان معنای غدر قسمتله منعدم اولماز بو صورتده
مال مزبور سبی اولوب سهمنه دوشن غازی دخی آنی اعتاق ایلمش بولنسه نظر اولنور اگر سبی مزبور احرار
اهل حربدن ایسه عتق باطل اولمغله اکا وار استدیکیك محله کیت دیو سبیلنی تخلیه واجب اولور زیرا رسولدن
صادر اولان غدر امان مانع اولمغله رقبه‌سنده ثبوت ملك ممتنع اولور کورمزمیسنکه امیر قبل القسمة حالنی بیلسه
حر آمن اولوب بلادینه عودت ایچون تخلیهٔ سبیلی واجب اولور کذلك بعد القسمة یاخود بعد الاعتاق بیلسه
ینه واجبدر زیرا مملوك اولمیان انسانی اعتاق باطلدر واکر سبی مزبور عبید مشرکیندن ایسه عتق مذکور
نافذ اولور زیرا امام ایچون اول عبد اوزره ولایت تملیك وار ایکن آنی قسمتله اول غازی‌یه تملیك ایلمشدر کورمزمیسنکه
امام قبل القسمة حالنی بیلسه ینه بیعله آخره تملیك ومولاسنه ثمنی ارسالی جائزدر کذلك حالنی بیلمدین بیع یاقسمتله
آخره تملیك ایلسه تملیکی صحیح اولوب آنده عتق متملك مصادفت ملکنه بناء نافذ اولور صکره امیر امانته رعایتی ایچون
مولاسنه قیمتنی ارسال ایدر وبعد الارسال مولاسی قیمتنی قبض ایدرسه معتق ایچون رجوع دارالحربه رخصت

ویریلمز زیرا آنده ملك مسلم عتقله نهایت بولمغله تقرر ایدوب عوضی دخی دارالحربه واصل اولمغله حکم غدر
دارالحربه رد ایله مرتفع اولدیغی مرتبه ده بونده دخی مرتفع اولمشدر اما مولاسی قبض قیمتدن امتناع ایدرسه
اول عبد معتقه دیلرسك دار بمزده اقامت قیل ودیلرسك واروب دارالحربه ملتحق اول دیمکله تخییر اولنور زیرا
دارالحربه ردی امان ایچون مستحق اولمشیکن مقابلنه قائم اولور بر عوضله اول استحقاق هنوز باطل اولمامشدر
انجق بیان مشروح اوزره اعتاق مسلم ایله حر اولدیغندن دارالحربه رجوعی رأینه تفویض اولنور کورمزمیسنکه
قبل العتق مولاسی اخذ قیمتدن امتناع ایلسه امیر قسمت وبیعی نقض وآنی دارالحربه رد ایلمك لازمدر
وبعد الاعتاق دخی بویله در انجق بو بابده عودتی کندو رأینه تفویض اولنور واکر رسول مزبور مال مذکوری
منعهٔ جیشله احراز ایتمیوب همان داراسلامه ادخال ایلسه بوصورتده اکا مالك اولور لکن دارالحربه رد ایله افتا اولنور
وحکمده اوزرینه جبر واجبار اولنماز زیرا ذکری سبقت ایلین مستأمن منزلنده اولمغله انجق کندو ذمتنی ابطال ایدوب
ذمت مسلمینی ابطال ایتمشدر واکر دارالحربه رد ایتمیوب آخره بیع ایدرسه بیعی مکروه ایسه ده منعقد اولور
وبوصورتده اخراج قیلدیغی سبی ایسه اهل حربك احرارندن یاخود ممالیکندن وذکورندن یاخود اناثندن
اولمق میاننده فرق یوقدر زیرا بونلرك جمله سی محل تملك ایکن احرازی تام اولمغله مملوکی اولمشلردر اما مسئلهٔ
سابقه بشقه در که آنده احرازی جیشله اولمغله دارالحربه ردنده ولایت امیر ثابته اولوب تمام احرازینه مانع اولمشدر
واکر رسول مذکور یاخود آندن اشترا ایلین سبی مزبوری اعتاق ایدرسه عتق ملکنه مصادف اولمغله نافذ اولور
واول معتق دیلرسه دار الحرب رجوع ایدر زیرا ردی مستحق شرعی ایدی حتی قبل الاعتاق رد ایله حکمده
جبر اولنمازسه ده رد ایله بطریق الافتا امر اولنمشیدی شمدی عتقله امر نفسنه مالك اولمغله دارالحربه رجوعنه
متملك اولور واکر سبی مزبور عبد اولوب آنی مدبر یا مکاتب قیلوب یاخود جاریه اولوب آنی مکاتبه وام ولد
قیلدقدنصکره دارالحربه قصد رجوع ایلسه لر مسلمین بونلری رجوعدن منع ایده مزلر اما اخراج یا اشترا ایلین
مولاسی مانع اولورسه مسلمین آنك منعنه دخی مانع اوله مزلر زیرا بو تصرفاتدنصکره ملك مولی هنوز قائمدر
اما بعد الاعتاق بشقه در که آنده معتق اوزره ملکی باقی اولمادیغندن دار الحربه رجوعدن آنی منعنده ظالم
وظلمدن منعی مسلمین اوزره لازمدر لکن ام ولد اولوب ولدیله کیتمك مراد ایدرسه بوصورتده منعی مسلمین اوزره
دخی واجبدر که ولدی دین والدی اوزره مسلمدر بو مسائلك خلاصه وحاصلی اولدر که هر موضعده که عوض
دار الحربده مولاسنه واصل اوله معوض ایچون قطعا حق رجوع قالماز وهر موضعده که واصل اولمیه البته
رجوعه قادر اولور اما مالکی رجوعنه مانع اولورسه هر موضعده که رد اوزره حکمده مجبور اوله منعنه التفات
اولنمیوب بلکه منعندن منع اولنور وهر موضعده که مجبور اولمیه ملکنی ابقا ایچون احداث قیلدیغی منعنده
اکا تعرض اولنماز لکن عتقله ملکی زائل اولدقدنصکره حق منعی دخی زائل واولبابده سائر ناسه مماثل اولور
والله تعالی اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب وهو حسبی ونعم الوکیل

باب فصول الغنائم * یعنی بعد التقسیم غنائمدن قالان بقیهٔ فاضله نك تفصیل مصارف واحکامنده مسائل فاصله در
امیر عسکر غنائمی بعد التقسیم فضلهٔ قلیله قالوب آنك قلتی وجیشك کثرتی حسبیله تقسیمه مستقیم اولمیه
کرکدر که امام آنی مساکینه تصدق ایدوب بیت الماله وضع وتسلیم ایتمیه اکرچه مؤلف جلیل بوندن اقدم باب قسمة
الغنائم التی یقع فیها الخطاده بعض مسائلی تعلیلده فضلهٔ مذکوره بیت الماله وضع اولنور دیمشیدی لکن
اختلاف جواب اختلاف موضع مسائلدن صورتیاب اولمشدر که مسئلهٔ سابقه شول صورتده در که فضله دن
خمسی اخذ اولنمیوب اول فضله تحت قسمتده داخل اولمیه اما بو مسئله شول صورتده در که جمیع غنیمتك اولا خمسی
اخذ اولنوب نصیب عسکر ایچون افراز اولناندن شیء یسیر باقی قاله بو شیء یسیر تحت قسمتده داخل وعسکرك
حصهٔ خاصه لری اولمق اوزره منفصل اولدقدنصکره عسکره ایصالی قابل اولمیوب ید امامده لقطه منزلنه
نازل اولمشدر ولقطه نك سبیلی تصدق وتسبیلدر انجق لقطه نك صاحبی کلوب یدینه تسلیم مأمول اولمغله برسنه
توقیف وتعریفنه اشتغال اولنور اما بو بابده بو مثللو نسنه مأمول اولمامغله تعریفله اشتغال وتصدقی تأخیر واهمالده
فائده بولنمادیغندن همان تصدقنه استعجال اولنور واکر عسکردن بر طائفه قسام غنائمه کلوب بزم منزللریمز بعیددر
وهنگام قسمته دك اقامته قدرتمز یوقدر همان ظن وتخمینله غنائمدن حصه لریمزی وبر زیاده سی سکا حلال
اولسون دیسه لر اول دخی اولوجهله ویروب کیتدکلرندنصکره حصه لری مأخوذلرندن از ایدوکی ظاهر اولسه
بوصورتده فضل نصیبلرندن ید قسامده باقی قالان لقطه منزلنده اولمغله امام دیلرسه آنی یدنده ابقا ودیلرسه

اخذ ایدوب بهر حال برسنه توقیف وخبری اصحابنه واصل اولمغیچون آنی مسلمینه اخبار وتعریف ایدر زیرا
فضل معهود اول غائبلرك حقی ایدوکی معلوم ومشهور وآنلر دخی بعد وصول الخبر مرجو الورود اولمشلریله اولا
تعریف ومدت تعریفدن صکره تصدقده لقطه حکمنده در واولبابده تدبیر امامه منوط اولوب قسامه مربوط
دکلدر زیرا امام آنی انجق قسمته مولی قیلوب اتمام قسمتله ولایتی تمام اولمغله امر امامله یدنده قالان نصیب بعض
غائبینده سائر ناسله برابر اولوب بلا اذن الامام آنی تصدقه قادر اولماز حتی بلا اذن الامام تصدق ایدرسه امامك
تضمیننه قادر اولور زیرا آنك یدینه کندو طرفندن واصل اولمشیکن آنده امرینك غیری بر فعله مباشر اولدقده خائن
اولوب اکا اعطا ایلین امامك حقنده ضامن اولور نظیری شول مودع المودعدر که مال ودیعه یی اتلاف ایلیه زیرا
مالك اصل صاحبی کلدکده مودع اول مودع ثانی یه تضمینه قادر اولور واکر امیر اکی قسامدن اخذ وتصدق ایلسه
جائز کورلیلور صکره اصحابی کلدکده دیلرلرسه امیره کیده ومالندن تضمین ایدرلر وامیر اول ماله بیت مال المسلمینه
رجوع ایده مز زیرا بو بابده حال امیر حال ملتقط کبیدر ملتقط لقطه یی تصدقدنصکره صاحبی کلدکده دیلرسه
تصدقنی مجیز اولوب اجریله قانع ودیلرسه ضمانه طامع اولور بوصورتده امیر دخی بویله در وبیت الماله رجوع
ایده مدیکی انجق بو تصدقی علی وجه الحکم اولمیوب همان ملتقط لقطه یی تصدق ایلدیکی وجه اوزره اولمشدر
زیرا وجه حکمه نظر اولنسه آنی اصلا تصدق ایتمیوب بیت الماله بشقه جه وضع ایتمك اقتضا ایدر ایدی تا که صاحبی
کلوب اخذ ایده یاخود بیت المالده ابدی باقی قاله امیر بویله ایتمدیکندن معلوم اولدیکه تصدقی علی وجه الحکم
واقع اولمامشدر وامیر علی وجه الحکم واقع اولمیان فعلنده مسلمین ایچون عامل اولمامغله اوبابده کندویه لاحق اولان
ضمانله بیت مال المسلمینه رجوع ایده مز واکر امیر اول مالی مساکین ایچون استقراض واولوجهله بین المساکین
تقسیم ایلسه جائز کورلیلور زیرا نظر ایچون منصوب وبو فعلنده هم اصحاب ماله وهم مساکینه نظری ظاهردر
بوندنصکره اصحابی کلدکده یدنده بولنان اموال مساکینه رجوع ایدوب اصحابنه اندن اعطا قیلر زیرا تصرفی
علی وجه الولایة نافذ اولمشدر وبو بابده امیر شول قاضی کبیدر که لقطه یدینه واصل اوله نته کیم تصدق قاضی
علی وجه الحکم اولمیوب صاحبی کلدکده ضامن وضمانله بر فرد اوزره رجوعه غیر قادردر حال امیر دخی بو منوال
اوزره در زیرا آنی خلیفه امور ثغور یاخود مصالح عسکر منصور اوزره مولی قیلمشدر وخلیفه نك مولی قیلدیغی
اموردن امیر قاضی کبیدر اما اقسام بشقه در که انجق قسمته مولی اولمغله تصدق بر وجهله جائز دکلدر واکر بر عسکر
مقتیم غنائم قلیله یه اصابت واخراج ایلدکدنصکره قلت غنائم یاخود سبب آخر ایچون متفرق اولوب
بعضلری حاضر بولندقده کرکدر که امیر حصهٔ حاضرینی اعطا وحصص غائبینی برسنه توقیف وانتقا ایلیه زیرا
تحت قسمتده داخل اولمغله یدنده لقطه منزلنه نازل اولمشدر وآنده حکم شرعی قریبا بیان ایلدیکمز حکم مرعیدر
لکن امیر بو بابده حقیقت حکمی امضا قصد ایدرسه کرکدر که اول مالی بیت الماله بشقه جه وضع وتقریر واوزرینه
جنس ومقدارینی وکیملرك مالی ایدوکنی وباعث وضع اولان قصه سنی تحریر ایده وصاحبی وارد اولنجیه دك
بیت المالده مؤبد وخالد قیلنه ولقطه ده دخی حقیقت حکم انجق بودر زیرا بعد التعریف جواز تصدق رخصتدر
واولبابده عزیمت انجق مال غیردن کف ید وصاحبی یاخود وارثی کلنجیه دك عین مالنی حفظ ایتمکدر وعینی
حفظده عروض فساددن خوف اولنورسه بیع وثمنی حفظ ایتمکدر که بوصورتده حفظی انجق بو وجهله ممکندر
وبو بیعی علی وجه الحکم واقع اولور حتی صاحبی کلدکده ثمنی اخذ ایدر وامیره قیمتنی تضمین ایده مز اما تصدق
بویله دکلدر که بیعی حکم شرعی اوزره صاحبی ایچون حفظ مالینی بحسب الامکان تقریردر اما تصدق اجازتی
تقدیری اوزره ثوابنی اکا ایصالدر بو جهتله تصدق علی وجه الحکم واقع اولماز واکر عسکردن برکسنه بعض
غنائمی بطریق الغلول اخذ ایله خیانت ایدوب قسمتله تفرق جیشدنصکره عروض ندامتله آنی کتوروب تسلیم
امانه مبادرت قیلسه بوصورتده امام مخیر ورد وقبولده رأیی معتبردر دیلرسه اقرار غلولده آنی تکذیب ایدوب
بن سنك بو قولکده صدقیکی بیلم وسن اقرارك اوزره بروبالی التزام ایلمش سین والتزام ایلدیکك امرك احوالنه
سن دخی اعلم سین تا که حقی مستحقنه ایصال ایده سین دیمکله رد وتجنیب ایلر ودیلرسه مال مزبور اول کسنه نك
یدنده بولنوب وصاحب الید یدنده بولنان نسنه نك اخبار حالنده شرعا مصدق اولمغله آنی تصدیق ایدوب
خمسنی اخذ وار بابنه تفریق وباقیسنی یدنده منزلهٔ لقطه ده توقیف وتعویق ایلر بوصورتده اصحابنه ایصالی
مأمول ایسه ذکر اولندیغی اوزره برسنه توقیف وتعریفله مشغول اولور واکر غیر مأمول ایسه دیلرسه همان
مساکینه تقسیم ودیلرسه امر وشانی اوزرینه تحریر وترقیمله بر وجه تأبید بیت الماله وضع وتسلیم ایدر واکر

مطلب حکم اللقطة

مطلب حقیقة الحکم فی اللقطة

صاحب الغلول مال مزبوری امامه کتورمبوب یدنده برقرار ایکن غلواندن توبه کار اولسه بو صورتده اهلنه ایصالدن نا امید ایسه مستحب اولان همان تصدق وانفاقدر واکر امید وار ایسه انکدخی حکمی مذکوراتده حکم لقطه ایله اتفاق اوزره در لکن کرک غلول وکرک لقطه ده بهرحال امامه دفع وتسلیم بنم عندمده احب واسلمدر وقصد تسلیم ایتدکده دخی امام تصدیق وتکذیبنده مخیردر لکن صورت تکذیبنده خمسی یدنده ترک ایتمك لایق دکلدر زیرا اول کسنه کندو یدنده بولنان مالك خمسی کتاب اللهده تسمیه اولنان ذواتك حقلری اید وکنی اقرار قیلمشدر ویدنده بولنان نسنه ده اقراری کندو حقنده صحیحدر پس لابقدرکه امام آندن خمسنی اخذ ومصارفنه صرف قیله تاکه حق ارباب خمسی مضیع اولمیه واللّه اعلم

باب الحکم فی الاساری عبیدهم واحرارهم فی امورهم * یعنی اهل حربك عبید واحرارلرندن اسیر قیلنانلرك احکام امورلری بو بابده مشروح ومسطوردر اسراء اهل حرب بعد الاخذ قبل القسمة کرک قبل الاحراز وکرك بعد الاحراز حکمده عبید مسلمینله شریك وانبازلردر زیرا قبل القسمة ملك آنلرده تقرر ایتمش ایسه ده قهر ایله حکم رق ثابت اولمشدر زیرا لفظ رق رقتدن مأخوذ اولوب ضعفدن عبارتدر واهل حرب عرضهٔ تملك اولملریله قبل الاخذ دخی آنلرده ضعف شرعی موجود ایکن منعه لری اعتباریله قوت حسیه لری بولنمغله ضعف شرعیلری ظاهر دکل ایدی شمدی اسر ایله قوت حسیه لری فائت اولمغله قسمت وبیعه متوقف اولان ملك آنلرده ثابت اولمامش ایسه ده حکم رق ثابت اولمشدر حتی مسلمیندن برقتیل بولنوب اسراء مزبوریندن بعضیلری ینه ایچلرندن برینك اوزرینه شو رجل اول مسلمی سیفله عمدا قتل ایلدی دیو شهادت ایلسه لر شهادتلری قبول اولنماز زیرا شهادت نوع ولایت اولوب آنلر مانع ولایت اولان رقله موصوف اولملریله اهل شهادت دکللردر لکن امام مشهود علیهی قتل ایلسه جائز کوریلور انجق جواز قتلی شهادتلرینه مبنی اولمیوب بلکه امامدن عاری اسیر اولدیغنه مبنیدر حتی بعد القسمة والبیع ملك تعین ایتمکله شهادت مزبوره تحقق ایتمدیکی صورتده قتلی جائز اولمدیغی کبی صورت تحققنده دخی غیر جائزدر وشهادت مزبوره لری ایچلرندن بر عورت اوزره واقع اولسه امام ایچون قتلی بر وجهله جائز کوریلمز زیرا امرأة مأسوره نك قتلی غیر جائزدر وبونلرك شهادتلری دخی غیر معتبردر وبو قول صحیحی امام ابی حنیفه رضی اللّه تعالی عنهدن نقل اولنان کلام صریح دخی تأیید وتوضیح ایدر دیمشدر که عسکردن بر کسنه قبل القسمة بر عبد یا امه دن نصیبنی اعتاق یاخود برامه یی استیلاد ایلسه بالنظر الی القیاس نافذ وبالنظر الی الاستحسان غیر نافذدر وجه توضیحی اولدر که آنلرده حکم رق ثابت اولمیدی نفوذ عتق واستیلادده قیاس واستحسانك مدخلی نمایان اولمازایدی واکر امام دار اهل حرب اوزره استیلا برله دار اسلام قیلسه اولبابده مخیردر دیلرسه اول اراضی یی بعد التخمیس بین الغانمین تقسیم وتفریق ایدر ودیلرسه حضرت عمر رضی اللّه عنه اهل سواده قیلدیغی معامله کبی رؤسلرندن جزیه واراضیلرندن خراج ویرمك اوزره اهلنی ذمت قبلوب اوزرلرینه من واحسانی تحقیق ایدر لکن حقلرنده رأی امام هنوز واضح وعندنده احد جانبین آخر اوزره راجح اولمدین اول دارك بعض اهلی ایچلرندن بر رجل اوزره شو رجل ینه بزلردن بر عورتی عمدا یا خطأ قتل ایلدی دیو شهادت ایتدکلرندنصکره عند الامام احد جانبین مترجح اولسه بو صورتده شهادت سابقه لری بمنزلة العبید مقهوریتلرینه مقرونه اولمغله بطلانی متضحدر اما صکره اعادهٔ شهادت ایدرلرسه نظر اولنور اکر امام آنلری تقسیم ایتمش ایسه قسمتله آنلرده ملك متعین اولمغله بو شهادتلرینك دخی عدم قبولی متبیندر واکر من ایتمش ایسه من ایله احرار الاصل قیلنوب حکم حریتلری مستقر اولمغله بو شهادتلرینك قبولی متقرردر زیرا عبد حال رقنده شهادت ایدوب رد اولندقدنصکره بعد الحریة اعادهٔ شهادت ایلسه قبولی واجبدر بو صورتده قاتل کرك عمدا قتل ایلسون وکرك خطأ قیمت نفسی وقیمت مقتوله دن قنقیسی اقل ایسه اول مقداری کندو مالندن غارم واولیاء مقتوله یه ادایه عازم اولور وصورت مفروضه ده دم مقتوله ده حین قتلنده شبههٔ هدر باقی اولوب قاتل حین قتلنده متردد الحال اولمغله قتل عمد ایله مستحق قصاص اولسه دخی قصاصه مجال محالدر زیرا بو قاتل ومقتوله نك حین قتلده حاللری حال مکاتب کبیدر که هر بری اوزرنده قسمتله تقرر ملك ومن ایله تقرر حریت میاننده متردد بر رقیق اولمغله حکما مکاتبه عدیل ورفیقدر ومکاتب عمدا مکاتب آخری قتل ایلسه قصاص واجب اولمیوب بلکه قیمت قاتل وقیمت مقتولدن قنقیسی اقل ایسه آنك اداسی موجب آنك دخی اداء بدل کتابتله حریتی ایله حکمندن صکره کسب قاتلدن ورثهٔ مقتوله اداسی مستوجب اولور ومانحن فیه دخی بویله در کذلك آنلردن بریسی بر حر مسلمی خطأ قتل ایلسه نظر اولنور اکر امام آنلری تقسیم ایدرسه آنی دخی اولیاء مقتوله تسلیم ایدر واکر ذمت قیلمغه عازم اولورسه

و بو مسئله قتل امرأة ایله تصویر اولندیغنك وجهی قریبا ظاهر اولورکه قتل رجلده ضمان وغرامت واجب اولمامغله آنده بو تفصیل غیر مترتبدر منه

مطلب المکاتب اذا قتل مکاتبا لایجب القود

قاتل کندو قیمتنی اولیاء مقتوله غارم اولورنته کیم خطأ حر مسلمی قتل ایلدیکی مکاتبده حکم مرقوم مکتوب ومرتبدر اما مقتول عورت اولمیوب ایچلرندن بر رجل ایسه قاتل اوزره نسنه لازم اولماز زیرا اول رجلك دمی حلالدر ودم حلالی اراقه ایلین شخص اوزره ضمان یوقدر واکر حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین ایچلرندن بر طائفه قبول اسلام وبر کسنه اوزره شهادته اقدام ایلسه لر ینه قبول اولنماز زیرا آنلرده قهر ایله ثابت اولان حکم رق اسلامله زائل اولماز کورمزمیسنکه امام ایچون تقسیملری جائزدر بناء علیه بونلر شول مکاتب مسلم ایله همتالردرکه اداء شهادتله اشتغال قیله واکر امام شهادتلرین رد ایلدکدنصکره ارضلرین ارض خراج وآنلری خراج ارضی ادا اوزره ارضلرنده اسکان وادراج ایلسه ینه جائز کوریلور زیرا اسلاملرندن اقدم امام ایچون بو معنی جائز ایدی بعد الاسلام بالطریق الاولی در سؤال اولنورسه که مسلم اوزره ابتداء خراج ارض وضع اولنماز ایکن مسلمین مزبورین اوزره نیچه وضع اولنور کورمزمیسنکه امام اراضئ مزبوره یی بین الغانمین تقسیم ایلسه اصحابی مسلمین اولمغله ارض عشر قیلر بو قسمه وضع خراج ایده مز جوابده دیرز که صورت تقسیمده غانمینه مجددا تملیك ایتمش اولمغله وضع خراج ایلسه مسلم اوزره ارضنده ابتداء توظیف ایتمش اولور اما اراضی ایله اهلنه من ایلدکده آنده ملك قدیملرین علی ماکان تقریر ایتمش اولور وامام ایچون بو اراضی اوزره ملك اصحابنده اسلاملرندن اقدم حق توظیف خراج ثابت ایدی شمدی اول حق ثابتی ابقا ایتمش اولور وابقاء خراج قدیم ارض مسلمده دخی مستقیمدر کورمزمیسنکه نفوس واراضیلری اوزره توظیف خراجدن صکره قبول اسلام ایلسه لر اکرچه خراج رؤسلری ساقط اولور لکن خراج اراضیلری ساقط اولماز مانحن فیه دخی بویله در بو صورتده شهادت سابقه لرین اعاده ایلسه لر امام آنی قبول ایدر زیرا حریتلری تقرر ایتمکله تقسیم اولنوب مولالری اعتاق ایلدکدنصکره اعادهٔ شهادت ایتمش منزلنده اولمشلردر ووجه مفروض اوزره حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین آنلردن بر طائفه قبول اسلام ایدوب ایچلرنده دار اسلامده حر مسلم باباسی بولنان بر کسنه اولوب هر برینك آخردن غیری وارثی یوغیکن بریسی فوت اولدقدن صکره امام آنلری ذمت قیلمق رأیی التزام ایلسه نظر اولنور اکر فوت اولان باباسی ایسه اسیر اکا وارث اوله مز واکر اسیر ایسه باباسی اکا وارث اولور زیرا اسیر مزبورك حالی رق وحریت میاننده متردد اولمغله منزل مکاتبه در ومکاتب حال کتابتنده فوت اولان قریبنه وارث اوله مز اما حال کتابتنده کندو عن وفاء فوت اولوب کتابتی ادا وحریتی ایله حکم اولندقده قریبی اکا وارث اولور واسیر مزبور دخی بویله درکه موتندن صکره امثالنه عقد ذمتله حریتی ایله حکم اولندقده قریب مسلمی اکا وارث اولور واکر اول اسلامه کلن اسرادن بری فوت اولوب وارثی دخی ینه اول اسراء مسلمیندن بریسی بولندقدنصکره امام اوزرلرینه رأی من واحسانی التزام قیلسه بو صورتده مال میت وارث مسلمینه میراث قیلنورز زیرا بونده حکم حریت وارث ومورثده سبب واحد ایله تقرر ایتمکله شول مکاتب منزلنده اولمشدرکه حین کتابتنده متولد برولدی وار ایکن فوت اولوب بعد الموت کتابتی ادا اولنه اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده اهل دار اسلامدن اولان باباسینك وقت موتنده حریتی متقرره ایکن اسیر هنوز متردد الحال اولمغله صکره حریتی ظهور ایتسه دخی ینه باباسنه وارث اولمق محالدرکه آنك مالنده حکم توریثی انجق نفس موتله تقرر واستحصال قیلنور امابو مسئله ده میت عند الموت وارث کبی متردد الحال اولمغله هر برنده حکم حریت ومالده حکم ارث وقت واحدده تقرر واستحصال اولنور سؤال اولنورسه که مکاتبده حریت حال حیاتنه مستند اولور یاخود وقت اداء کتابته دکین حکما حی کبی قیلنور ومعنای مذکور اسیر مزبورده غیر ممکن التحقیق ایکن بینلرنده جریان ارث نه وجهله تنسیق اولنور جوابده دیرز که معنای مذکور اسیر مزبورده دخی اظهردرکه امام آنلری ذمت قیلدقده حریت ثابته لرین تقریر ایتمشدر اما مکاتبده عند الاداء آنده فی الاصل قطعا ثابت اولمیان حریت هنوز ثابته اولمشدر ومکاتب لاجل التوریث مجددا اثبات حریته محتاج اولدیغندن حکما حی قیلنمق صحیح اولنجه بو بابده تقریر حریت ثابته ایچون حکما حی قیلنمق اولی بالتصحیحدرکه ذلك اسیر مزبورك اسیر آخر مذکور ایله برابر اهل دار یمزدن ورثهٔ مسلمینی بولنسه ینه میراثی بینلرنده حصه لرینه کوره تقسیم اولنوب شول مکاتب منزلنده قیلنورکه بعد الموت بر ولد حری وبر کتابتنده متولد ولد آخری بولنه واکر بر حر مسلم اسلامه کلن اسراء مذکورینندن برینی عمدا یا خطأ قتل ایدوب بعده امام آنلری ذمت قیلسه قاتل قیمت مقتولی غارم اولوب اول قیمت دخی عمدده مالندن وخطاده عاقله سی اوزره لازم اولور زیرا دم مقتولده ثابت اولان صفت حل اسلامیله زائل وعبد مکاتب منزلنه نازل اولمشدر لکن بو صورتده قصاصك ولی مستحقده اشتباه اولمغله قاتل اوزره قصاص واجب اولماز زیرا امام آنلری ذمت قیلرسه ولی مستحق ورثه سی اولور وتقسیملرین مناسب کوریرسه ورثه نك استیفاء قصاصده حقلری ثابت اولماز واشتباه

مستحق وجوب قوده مانع اولوب همان وجه مشروح اوزره وجوب قيمت واقع اولور وقيمتى بدل نفسى اولوب
تورينده املاك سائره سى منزلنه نازل اولمغله جميع ورثه سى وراثنده داخل اولور بوصورتده اول مقتولك اهل
دار بمزدن بر وارثى بولنوب مقتولدنصكره فوت اولسه واسراء مزبوريدن وارث آخرى دخى بولنوب اولدخى
دار بمزدن اولان وارثدن صكره فوت اولسه اسير مقتوله هم دار بمزدن وهم اسرادن اولان وارثلرى وارث اولور
زيرا وقت موتنده هر برى حياتده ايديلر وحريتى ايله بعد الحكم ارثى وقت موتنه مستند اولور اما دار بمزدن اولان
وارثله متأخر الموت اولان اسير بربرينه وارث اوله مزلر زيرا دار بمزدن اولان وارثك وفاتى اسير مزبوردن اقدم در
پس نتيجه اكا وارث اولور واسير مزبور اگرچه وارث مرقومك وقت موتنده حياتده ايدى لكن وقت مرقومده
بين الرق والحرية متردد الحال اولمغله متقرر الحريه اولان كسنديه وراثتى محالدر نظيرى شول مكاتبدركه عن وفاء
فوت اولوب برابن حر وبر كتابتنده متولد ابن آخر ترك ايتدكدنصكره اولا ابن حر ترك ماله فوت بعده كتابتده متولد اولان
ابن آخر دخى ترك مال ايله فوت اولدقدنصكره بابالرينك بدل كتابتى ادا اولنسه كسبندن مابقى به ايكى ابن دخى وارث اولورلر
اما آنلردن هر برى آخره وارث اوله مزكه وجهى بيان ايلديك واگر اسراء مرقومدن بعضلرى عبدينى بيع يامكاتب
ايلسه اول اسيرك ملكى هنوز من ايله كندويه سالم ياخود قسمتله باطل اولمق ميانده متردد ومتوقف اولمغله بو تصرفلرى
دخى متوقف اولور سؤال اولنورسه كه اسير مزبور نيچون كسبنده متصرف مكاتب منزلنده قيلمادى جوابنده ديرزكه
مكاتبدن مولاسى حجرينى رفعله كسبنه احق وآنده تصرفنى مطلق ايلمشدر اما اسير مزبورك بسبب القهر نفسنده
حجرى ثابت اولديغى كبى كسبنده دخى ثابتدر بو جهتله كسبنده تصرفى موقوف اولور بوصورتده امام آنلرى ذمت
قيلرسه تصرفى نافذ اولور بعده نظر اولنور اگر اول مكاتب بدل كتابتى عقد ذمتدن صكره ادا ايدرسه ثبوت عتقى
هويدادر واگر آندن اقدم ادا ايتمش ايسه ينه نظر اولنور اگر بدل مزبور يد مولاده غير مستهلك ايسه اول مكاتب
حر اولور زيرا حكم كتابتى موقوف ايكن شمدى من ايله نافذ اولدى كورمزميسنكه بدل مقبوض اكا شمدى سالم اولدى
بو جهتدن بدل مزبور حالا حاضر وحاصل اولمغله بعد المن استيفا قيلمش منزلنه نازل اولوب حكم عتقه واصل اولور
واگر مستهلك ايسه اول مكاتب بدل كتابتى بركره دخى ادا ايتمدكجه عتقله كامروا اوله مز زيرا بدل كتابت حقيقة يا حكما
نفوذ عقددن صكره قبض اولنمق لازم ايكن بو بابده نفوذ كتابت انجق بعد المن وجود بولمغله قبض مذكور آنده
موجود اولمامشدر زيرا مقبوضده بعد الاستهلاك حكم توقف باقى اولميوب همان بدل اولمامق اوزره ضايع اولور
زيرا قابض آنى مملوكندن قبض ايتمش اولمغله امام آنلرى تقسيم يا ذمت قيلسه اوزرينه ضمانى لازم كلمز واگر
اسير مزبور عبدينى اعتاق يا تدبير ياخود غيره تصدق ايلسه بو فعللرى امام آنلرى صكره ذمت قيلسه دخى باطلدر
زيرا اسير مزبور حكم تصرفده منزله مكاتبده بلكه آندن دوندر وبو تصرفلرك مكاتبدن بطلانى ظاهر ونمايانددركه
بو نلر حقيقت ملكه بنا قيلنور ومكاتب ايچون يدنده بولنان مالده حقيقت ملكى يوقدر اسيردن دخى صدورى
آنك كبيدر اما ذكر اولنان بيع وكتابت بويله دكلدر واگر امام اهل حربدن ايكى دار اوزره استيلا ايدوب هنوز
اهالرين تقسيم وذمت ايتمدين ايچندن بعضلرى وفاتله اهل دارندن بعض ورثه واهل دار اخرادن بعض ورثه ترك
ايلدكدنصكره امام آنلرى ذمت قيلسه ميراثى انجق اهل دارندن اولان ورثه سنه ايراث قيلنور زيرا اهل حربدن
ايكى دارك بينلرنده تباين منعه حسبيله ولايت منقطع اولمغله بربرندن توارثلرى مرتفع وبو تباين امام آنلرى تقسيم
يا ذمت قيلنجيه دك بينلرنده باقى وغير مندفعدر بو صورتده مذكورينك حاللرى شول جماعت مكاتبينك احواللرى
كبيدركه اول مكاتبين قرنداشلر اولوب عقد كتابتلرى واحد اوله وآنلردن برينك برابن مكاتبى بولنه كه اول ابنك كتابتى
مستقله اوله بعده اب عن مال فوت اولدقدنصكره ابن كتابتنى ادا برله آزاد اوله بعده كتابت ميت ادا اولنه
بوصورتده اكا قرنداشلرى وارث اولوب ابن وارث اوله مز زيرا كتابت ابن مستقله اولمغله حريتى مستند حريت
ابه مستند كلدر وسابق الذكر اهل دارين مختلفين دخى بويله در اما امام اول كسنه نك وفاتندن اقدم آنلرى
ذمت قيلمش ايسه بو صورتده جمله سى اهل دار اسلامدن اولمغله بربرينه وراثله بكام اولورلر واگر امام اولا
داريندن برينى ذمت قيلوب بعده دار اخرى اهلندن برى وفات ايلدكدنصكره اول دارى دخى ذمت
قيلسه بو صورتده اهل داريندن جميع ورثه سى اكا وارث اولورلر اگرچه ميتك اهل دارندن اولانلرك وراثتى
غير مشكلدر اما دارينك غيريدن اولانلرك وراثتى بو جهتله دركه آنلر قبل موت الميت اهل دار بمزدن احرار اولمشلردر
بنا برين وراثتلرى آشكاردر والله تعالى اعلم بالصواب مترجم الكتاب اولان علمانك ضعيفى وبى تابى
السيد محمد منيب العينتابى دركه الحمد لله على نواله والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله بو عبد

قليل البضاعه وكثير الآثام مجرد حبل متين عنايت الهيه يه اعتصامله شرح السير الكبيرى
ترجمه يى الزام وبيك ايكيوز اون ايكى سنه سى ربيع الآخرينك يكرمنجى يوم اربعاده باب الحكم
فى الاسارى عبيدهم واحرارهم فى امورهم قطعه سينك آخرينه دكين اوضح عبارات
وافصح اشارات ايله ترجمه يى ايصاله اهتمام ايلديك لكن محل مذكور بعض نسخ معتبره ده
اصل كتابدن جلد اول اعتباريله فصل وافراز قيلنمش اولمغله بزدخى ناظرينه
مؤنت ثقلت جلدى تخفيف ايچون اول موضعدن وضع علامت امتيازيله
مفصول ومممتاز ايلديك ان شاء الله تعالى بوندنصكره
جلد ثانى يه باب الشركة فى الغنيمة دن آغاز وجناب
واهب الآمالدن حسن ختامله نفع عامى
رجا ونياز اولنور ومن الله التوفيق
والهداية فى البداية
والنهاية

م

﷽ ***بسم الله الرحمن الرحيم***

الحمد لله الذی سیرنا بالسیر الکبیرة المحمدیة * والصلوة والسلام علی نبیه المؤید بالتأییدات الابدیة * وعلی آله واصحابه الغانمین من انفال مکارمه السرمدیة * امابعد زمرهٔ علمانك ضعیف وبی تابی السید محمد منیب العینتابی دیرکه عون عنایت رب مستعانله ترجمهٔ شرح السیر الکبیردن جلد اول باب الحکم فی الاساری مسا ئلینك ختامنده رسیدهٔ اختتام قیلنوب جلد ثانی یه دخی باب الشرکة فی الغنیمة دن شروعله صرف نقدینه اهتمام اولندی والله الهادی الی سواء السبیل وهو حسبی ونعم الوکیل

باب الشرکة فی الغنیمة * یعنی جهادار بابینك غنائمده شرکتلری اسبابی اشبو بابده بیان واطناب اولنمشدر امام المسلمین بعض حصون اهل حربه برسریه یی ارسال وحصن آخره دخی سریهٔ اخرا یی ارسال ایتدکده سریهٔ اولی دارالحربه دخول ومأموراولدقلری حصنه ظفر برله اغتنام اموال ایتدکلرندن صکره سریهٔ اخری آنلره مرور وملاقات ایدوب بعد العبور آنلردخی حصنلرینه ظفریاب واغتنام اموالله نائل آمال اولوب بردخی بربرینه التقا واتصال ایتمدین بشقه بشقه داراسلامه خروج واقبال ایلسه لر بوصورتده سریهٔ اولینك غنائمنده ایکی سریه تشریك وثانیه نك غنائمی یالکز کندولره ایصال قیلنور زیراسریهٔ ثانیه دارالحربده بعد اصابة الغنیمة سریهٔ اولی یه مواصل اولدقلرنده حقلرنده مدد منزلنه نازل ومصابلرنده شرکته نائل اولمشلردر صکره آنلر دارالحربده مکان بعیده سفر قیلوب سریهٔ اولی آنلردن اقدم داراسلامه خروج ایتمکله شرکتلری باطل اولماز اما سریهٔ ثانیه مصابلرنده اصابت واحراز ایله مستقل اولوب وبعد الاصابه دارالحربدن برموضعده سریهٔ اولی ایله متواصل اولمدقلرندن سریهٔ اولی آنلرایله شرکته نائل اوله مزلر حتی بونلردخی بعد الاصابه دارالحربده سریهٔ اولی ایله التقا ایتمش اولسه لر بوصورتده داراسلامله احرازده اشتراك ایتملریله هربرغنیمه اصابتده مشارك مثللو اولوب مجموع غنائملرنده متشارك اولورلر واکرمسئلهٔ مرقومه ده امام سریهٔ اولی یی قتال روم ایچون وسریهٔ ثانیه یی رومك غیری اعدا ایله قتال ایچون ارسال ایتمش اولوب لکن طریقلری بلاد رومدن اولمغله سریهٔ اولی ایله التقا واتصال ایلسه لر بوصورتده غنائمده بربریله اشتراکه مجال بوله مزلر زیراسریهٔ ثانیه نك قصدی قتال روم اولمامغله قتال روم ایچون بعث اولنان سریه حقنده حکم مدد ایله موسوم اولمیوب هرسریه سریهٔ اخرانك مصابی حقنده ارض حربده منزلهٔ تجاره نازل اولدیغندن دارالحربده ملاقی اولسه لردخی بربریله اشتراکه نائل اوله مزلر امامسئلهٔ اولی ده هرسریه سریهٔ اخرانك قتال ایده جکلری اهل دارایله قصد قتال ایتملریله دارالحربده ملاقاتله برینه مدد حکمنده ادخال اولنورلرنکته سی اولدرکه دارواحده نك بعض اهلی مقهوراولدقده اثرقهر باقیلرنده دخی ظهورایدر امادارین مختلفتیندن برینك مقهوریتی داراخرانك مقهوریتنه بادی اولمیوب

کاهیجه ازدیاد قوتنه مؤدی اولور بناء علیه ایکی سریه اهل دارواحده ایله قتال ایچون بعث اولندقده هربرینك مقصدی اول دارك اهلنی قهراولمق اعتباریله بربرینه مدد قیلمق ممکن اماهربری بشقه دارك اهلیله قتال ایچون بعث اولندقده بومعنی غیرممکندر لکن بوصورتده اول ایکی سریه غنائملریله دارالحربده ملاقی اولوب ناکاه رومدن جیش آخرظهور ایتمکله غنائملرندن دفعی ایچون آنلرایله جمیعا قتال وهزیمت واستیصال بعض غنائمه دخی اتصال بعده داراسلامه خروج واقبال ایلسه لر جمیع غنائمده شرکتله خوشحال قیلنورلر زیرابوصورتده احراز مال جمیعا قتال وتصرفلریله استحصال اولنمغله دارالحربده جیشه لحوق ومحافظهٔ غنائم ایچون اعدا ایله قتال ایلین تجار ایله همحال قیلنورلر سؤال اولنورسه که صورت مفروضه ده لازم ایدیکه سریهٔ اولی سریهٔ ثانیه یه مقدمارومك غیریدن اصابت ایتدکلری غنائمده شریك ومزاحم اولمیه زیراسریهٔ ثانیه اولی ایله ملاقاتدن اقدم اول غنائمی اصابت ایتدکلری داردن اخراجله احراز ایتدکلرندن حقلرنده سریهٔ اولی غنائمی داراسلامله احرازدن صکره لاحق اولوب محافظهٔ غنائم ایچون اعدا ایله قتال ایلین مدد منزلنه نازل اولملریله غنائم مرقومه ده مداخل اوله مزلر جوابده دیرزکه بویله دکلدر زیراغنائمی دارالحربك بریندن آخره اخراجله حق غانمین تأکد ایتمیوب انجق داراسلامله احرازده تأکد وتأبد ایدر نکته سی اولدرکه داریدر حربك اختلافی انجق بین اهل الحرب معتبردر یوقسه مسلمینه کوره جمله سنده حکم مکان واحد مقرردر زیراتأکد حق مسلمین انجق تمام سببله حاصل وتمام سبب دخی من جهة الید ومن جهة الدار قاهراولملریله متحصلدر وبوامرك حصولی داراسلامله احراز ایتمدکجه دارالحربك بریندن برینه اخراجله غیرقابلدر کورمزمیسنکه امام بلادرومك وراسنده بردوشمنه برعسکرتسییر وتسریب ایتدکدنصکره اول عسکرمنقطع الاخبار اولمغله طلب ونصرتلری ایچون عسکرآخری تعقیب ایدوب بونلرواروب عسکراوله بعث اولندقلری موضعدن غنائمله عودتلرنده بلادرومده واصل اولسه لر وجه مشروح اوزره غنائملرنده شرکته نائل قیلنورلر مانحن فیه دخی اکا مماثلدر واکرامام بلادرومه برسریه ارسال وآنلردخی بعض غنائم استحصال ایتدکدنصکره وراء رومده بولنان اعدایه برسریه دخی ارسال ایدوب اثناء راهلرنده سریه اولی یه ملاقی اولدقدنصکره هنکام شتاحلول ایتمکله محل مأمورلرینه عبوره مجال بحال اولمغله امام سریهٔ اولی یه نصرت ایده رك برابرعودت ایتمکله امرنامه یازوب سریهٔ اولانك غنائمیله برابرداراسلامه خروج واقبال ایلسه لر سریهٔ ثانیه اول غنائمده تشریك وادخال اولنماز زیراسریهٔ اولایه نصرت ایچون داخل اولمادقلرندن حقلرنده منزلهٔ تجاره نازل اولمشلردر مکر بعد الانصراف وقبل الخروج جمیعا قتال آخره ملاقی اولملر بوصورتده ینه منزلهٔ تجارده مشارکته مرتقی اولورلر اماسریهٔ ثانیه دخی ینه بلاد رومدن ناحیهٔ اخرایه بعث اولنمش اولسه لر جواب مسئله بشقه درکه بونده هربری قتال روم ایچون بعث اولنمغله بربرینك مکاتی بیلسونلر بیلسونلر برینه مدد حکمنده داخل اولمغله دارالحربده ملاقی اولورلرسه بربرینك غنائمنده شرکتله مداخل اولورلر واکرامام برسریه بعث ایدوب آنلردخی واروب بعض غنائمه ظفربولدقدنصکره محافظهٔ غنائم ایچون ایچلرندن بعض کسانی تخلیف ایدوب کندولری برقاچ مرحله دخی تجاوزبرله بعض غنائمه دخی مظفراولدقلرندنصکره سریهٔ اخری دخول ایدوب تخلیف ایتدکلری غنائمی اخذ وداراسلامه وصوللرندن صکره سریهٔ اولی غنائم اخرالریله اقبال وغنائملرین داراسلامه ادخال ایلسه لر بوصورتده غنیمت اولایی سریهٔ اولی اخذ وثانیه داراسلامله احراز ایتمکله ایکیسی بردن آنده شریك وانباز قیلنورلر اماغنیمت اخیره همان ایلرو تجاوز ایدنلره منحصر اولوب کرك سریهٔ ثانیه وکرك غنائم اولی ایله تخلف ایلین رفیقلری آنده اشتراکه مقتدراوله مزلر زیرا اصابت واحرازده اول قوم متجاوزین منفرد اولملریله آنده سبب شرکت اغیار منفقد اولمشدر واکرامام برسریه بعث ایدوب آنلردخی اصابت غنائمله بکام اولدقدن صکره دارالحربده برکسنه قبول اسلام وبعض اهل حربی قتل واعدام وماللرین اخذ واغتنام برله لحوق سریه یه اقدام بعده قتال آخره ملاقی اولمادین جمیعا داراسلامه وضع اقدام ایلسه لر بوصورتده اول کسنه مصابی منعهٔ سریه ایله احراز ایدوب سریه داراسلامله احرازنده شریك وانباز اولملریله اول مصابده شرکتله سرفراز قیلنورلر امااول کسنه سریه یه مشرکیندن قصد نجاتله ملتحق اولوب حالی بعد اصابة الغنائم سریه یه لاحق اولان حال تاجره موافق اولمغله مصاب سریه ده شرکته لایق اوله مزلکن التحاقندن صکره سریه قتال آخره ملاقی اولسه لر اول کسنه دخی غنائملرندن دفع اعدا ایچون قتاله ابتدار ایتمکله جمیع مصابده تاجرکبی شرکته سزاوار قیلنور کذلك لاحق اولان کسنه مسلم آخرایکن دخول سریه دن اقدم دارالحربده اسیراولمش اولسه ینه جواب مسئله بوتقریراوزره درزیرااسیرمزبور دارالحربده قبول اسلام ایلین کسنه ایله حکمده متحددرکه آنك التحاقله

قصدی مشرکیندن نجات اولمغله سریه ایله برابر سبب استحقاقی منعقد اولمشدر اما مسئلهٔ مزبوره ده اول کمسنه
بو سریه دن اسیر قیلنمش ایسه بعد اللحوق مصادف قتال اولمسه لر دخی ینه مصا بلرنده تشریك وادخال قیلنور
زیرا سبب استحقاقی سریه ایله برابر منعقد اولدقدنصکره اول سببه مخل اولمیان عارض اسر معترض اولمشیدی شمدی
اول عارض زائل وحکم حد مده داخل اولمشدر اما اول اسیرك لحوقندن اقدم سریه دار اسلامه خارج اولسه لر
بو صورتده مصاب اسیرده مشارك اوله مزلر که اصابت واحرازنده متشارك دکللردر کذلك اسیر دخی بعد الاسر
اصابت ایتدکلرنده سریه ایله مشارك اوله مز که اصابت واحرازلرنده متشارك دکلدر لکن قبل الاسر اصابت
ایتدکلرنده مشارك اولور که اصابتلرنده متشارك اولمغله حق ثابت اولوب اول حق ثابت اسر ایله زائل وفائت اولمامقله
آنك حالی بعد اصابة الغنائم دار الحربده رفیقلرین سبقتله سفر بعیده عزیمت ایلین غازینك احوالی کبیدر واکر
دار اسلامدن بعث اولنان بر سریه بر حصنی محاصره ایدوب خارج حصنده بولنان کلیسلرینك هدمنی اراده
ایتدکلرنده اهل حرب نفدیها منکم بالف دینار قوللریله هدم هدم اوزره بیك دینار نثار ایده جکلرین افاده
ایتملریله مسلمین دخی اخذ وانتهاب و بلاد رومه ذهابدن صکره سریهٔ اخری ورودوآنلر دخی کنائس مرقومه یی
هدمه بذل مجهود ایلسه لر بو صورتده اهل حصنله سریهٔ اولی بینلرنده جاری اولان سریهٔ ثانیه عندنده ظاهر اولسه
دخی ینه تخریبه قادر اولورلر زیرا مقدما دینارلرین انجق سریهٔ اولی یی اوزرلرندن دفع یاخود آنلری قصد هدمدن
منع ایچون مبذول قیلوب غرض مرقوملری دخی حصوله کلکله سریهٔ ثانیه دخی مجددا مصالحه ایتمدکجه قدرت
هدمه موصوللردر بو صورتده آنلر دخی بشقه بیك دینار اوزره مصالحه واخذ ایلدکدن صکره ایکی سریه
دار الحربده بر برینه ملاقی اولسه لر جمیع غنائملریله اول ایکی فدا ده اشتراك ایدرلر زیرا اهل حصن اول فدالری انجق
اوزرلرندن قهر مسلمینی ازاله ایچون دفع ایتملریله بطریق القهر مأخوذ اولوب غنیمت اولمشلردر اما اول ایکی سریه
حصن مزبوره تکرار مرور ایلسه لر دار اسلامه چیقوب تکرار دخول ایتمدکجه تخریب کنائس شرعا مقدورلری
دکلدر و بزسابقده بیان ایلدیك که هر سریه نك صلحی مطلق ایسه ده دار الحربده مدت بقالریله مقید اولور زیرا
خوف اهل حرب انجق دار الحربده بقالری سببیله در بناء علیه بعد الخروج نیت غزا ایله ولوج ایلسه لر تخریبلری
جائزدر زیرا حکم صلح سابق دار اسلامه خروجلریله نهایت بولوب حین عودتلرنده جیش آخر کبی اولملریله قادر
اولدقلری نسنه لری هدملری جائزدر مکر اعدا بر دفعه دخی مصالحه وفدا ایلیه لر واکر اهل سریه بعد اخذ الفداء حصن
مزبوردن عدول ودار الحربه قصد دخول ایتدکلرنده دوشمن آخر ظهور وطرف اهل حصندن قتال الله مسلمینی حصندن
تبعید واجلا ایدوب بعده مسلمین دخی قتال الله اول دوشمن اوزره استیلا وحصنی آنلردن تنظیف واخلا قیلسه لر
بو صورتده اول حصنی مجددا تخریبلری تجویز اولنوب جواز مزبورده اهل سریه ماعدالرندن تمییز اولنماز
زیرا دفع مسلمین ایچون قتال ایتدکلرنده حصنی مسلمیندن احراز ایتمش اولملریله امان سابقلری منتبذ اولمشدر
نظیری اولدر که اهل حصن ابتداء امرده مسلمینله مجرد منجنیقلرینی رفع وحصنلرندن انصراف اوزره مصالحه
ایدوب مسلمین دخی شرط مزبوره رعایتدن صکره کیروکلوب آنلری خارج حصنده بولمغله قتال وهزمله حصنلرینه
ادخال ایده لر بو صورتده مسلمین ایچون قتال وهدم حصنلری حلال کوریلور لکن بو صورتده حصنلرندن خارج
بولنوب مسلمین آنلره مرور ایتدکلرنده مسلمینله قتاللری ظهور ایلسه نظر اولنور اکر مقدما کندولردن وحصنلرندن
کف ید ایچون اخذ فدالری آنلرك حصنلرنده بولنملریله مشروط ایسه ینه قتاللری حلالدر که خروجلری ایله
شرط مرقوم کسب انحلال ایلمشدر واکر غیر مشروط ایسه اهل حصن آنلر ایله قتال ایتمدکجه مسلمین ایچون
حلال اولماز واکر صورت مزبوره ده بعد اخذ الفداء ملك اهل حرب عسکر آخر ارسال واول حصنه انزال ایتمکله
اول عسکر مسلمینله قتال ایلسه لر ینه مسلمینه اهل حصنله قتال وحصن وکلیسلرین تخریبه اشتغال حلال کوریلور
زیرا اول عسکرك نزوللری انجق اهل حصنه نصرت وازدیاد قوت ایچون اولمغله اهل حصندن محسوب
وقتاللری اهل حصنه منسوب قیلنور واکر سریهٔ مزبوره دار اسلامدن بعث اولنمایوب بلکه دار الحربده
بولنان عسکردن ارسال قیلنمش اولوب اهل حصندن فداء کلیسلرین اخذ وارتحال ایتدکلرندن صکره اصل
عسکر کلوب صنع سریه معلوملری ایکن هدم کلیسلرینه قصد هدمله استعجال ایلسه لر نظر اولنور اکر صلح
سریه وقتنده اهل عسکر لدی الاستغاثه سریه یه امداد واغاثه ایده جك مرتبه موضع قریبده ایسه لر تخریب
کنائس آنلره جائز کوریلمز زیرا بو فرض اوزره سریه یه ردء و پناه اولمشلردر ورده و پناه امر حربدن اولان نسنه لرده
حکم مباشرده ایدوکی بی اشتباهدر وهنکام صلحده سریه ایله برابر بولنسه لر قبل رد المال سریه کبی هدم کلیسه

مجالری اولمدیغی کبی موضع قریبده بولنسه لر دخی بو منوال اوزره در واکر موضع بعیدده ایسه لر بو صورتده
ارض اسلامدن دخول ایلین عسکر منزلنه انزال اولنوب هدم کنائس آنلره حلال کوریلور کورمزمیسنکه سریهٔ
مزبوره قبل لحوق العسکر دار اسلامه خروجه ابتدار ایلسه لر مسئلهٔ قریبده دنانیر مقبوضه لرنده شرکت
عسکر برقرار ومسئلهٔ بعیده ده عدم شرکتلری آشکاردر و بو وجهله فرق مسئلتین بدیداردر واکر دار اسلامدن
بعث اولنان سریه بعض غنائمه اصابت وآنی دار الحربده اجیرلری یانلرنده تخلیف وکندولر خروج دار اسلامه
سبقت ایتدکلرندن صکره سریهٔ آخری حلول واول اجیرلره وصول وغنائم اخرایه اصابتدن صکره اجیرلر ایله
ومجموع غنائمله دار اسلامه دخول ایلسه لر بو صورتده سریهٔ اولانك غنائمنده ایکی سریه شریك وانباز قیلنورلر که
برینی اصابت و برینی احراز ایلمشدر اما ثانیه نك غنائمنده اولانك اصابت واحرازده مدخلی بولنمامغله شرکتله مداخله
ایده مزلر واکر سریهٔ اولی غنائملرین اجیرلری ایله دار اسلامه ارسال الرندنصکره سریهٔ ثانیه دخول وغنائم اخرایه
وصولدنصکره دار الحربده اولی ایله اجتماع ودار اسلامه معا حلول ایلسه لر بو صورتده سریهٔ ثانیه نه اصابت
ونه احرازایله غنائم اولاده مداخل اولمدقلرندن آنده اشترا که نائل اوله مزلر اما سریهٔ اولی دار الحربده اجتماع ومعا
خروج ایتمکله غنائم ثانیه یی احرازده شریك اولملریله آنده تشریك اولنورلر حتی دار الحربده مجتمع اولمازلر ایسه
اولانك دخی ثانیه ده شرکتلری مندفع اولور زیرا بو صورتده سریهٔ اولی عند القتال ثانیه ایله معا حاضر یاخود
اغاثه لری ممکن اوله جق موضع قریبده منتظر بولنمادقلرندن سریهٔ ثانیه نك اصابت واحرازده تفردلری متقرر
اولمشدر واکر سریهٔ اولی غنائملرین دار الحربده بعض کمسنه لر ایله تخلیف وکندولری چوب سریهٔ ثانیه ایله
اجتماع وجمعا اصابت غنائمدن صکره غنائم اولی ایله تخلیف ایلدکلری کمسنه لره ملاقی اولمادین دار اسلامه
خارج اولسه لر بو صورتده غنائم اولانك اصابت واحرازنده سریهٔ ثانیه نك مدخلی بولنمامغله اولی یه تصمیم
وغنائم ثانیه ایکی سریه دن احرازده مشارکت ایدنلر بیاننده تقسیم اولنور لکن بو صورتده سریهٔ ثانیه ایله
اجتماعلری غنائم اوزره تخلیف ایلدکلری کمسنه لره قریب اولان موضعده واقع اولمش ایسه جمله سی اول غنائمده
شرکتله مجتمع اولورلر زیرا ایکی عسکرلدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اوله جق مرتبه ده بر برینه قریب ومتواصل
اولدقلرنده بر برینه ردء و پناه اولملریله جیش واحد منزلنه نازل قیلنورلر اما متباعد اولدقلرنده همان بلاد رومه
جانبین مختلفیندن وارد اولان عسکرین متفرقین حکمنده متوارد اولورلر واکر بر حصنی محاصره ایلین سریه
بعض سبایایه ظفر بولوب فتح حصنه مظفر اولمدقلرندن اهل حصن اول سبایایی فداء مال الله رجا ایلسه لر
مساعدهٔ رجاری مسلمینه روا کوریلمز زیرا فاما منا بعد واما فداء نظم کریمی فاقتلوا المشرکین ذکر حکمی ایله
منسوخ ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالی نك بیانی اوزره عندیمزده نمایاندر لکن بو رجا رینه تجویز اولنورلر ایسه موضع
اجتهادده بولنمغله تنفیذ وتجویز اولنور که ماله مفادات اسیرده اختلاف علما ظاهر ونمایاندر که بزآنی السیر الصغیرده
بیان ایلدیك بو صورتده سریهٔ اخری دخول واولایه وصول ایلسه لر فداء سبایاده اشترا که موصول اوله مزلر
اما سبقت ایلین فداء کنائس بوبله دکلدر زیرا سبایا اوزره اثبات یددن صکره اهل حربه تسلیمله اخذ ایلدکلری عوض
بمنزلة الثمن اولمغله شول عسکر حکمنده قیلنورلر که غنائملرین دار الحربده بیع یا اقتسام ایتدکلرندنصکره آنلره
مدد لاحق اوله اما کنایسی یعلری جائز اوله جق مرتبه ده احراز ایتمدکلرندن فداسندن اخذ ایلدکلری اموال ابتداء
اصابت قیلدقلری غنائمله همحال اولمشدر توضیح فرق اولدر که امام سبایایی دار الحربده تجار مسلمینه بیع ایلسه
جائز کوریلور اما ارضلری دار اسلام اولمادین کنایسلرین مسلمینه بیع ایلسه جائز کوریلمز واکر مسئلهٔ مزبوره ده
سریهٔ مذکوره دار الحربده بولنان عسکردن مبعوثه ایسه نظر اولنور اکر سریه سبایایی اخذ ایتدکلری هنکامده
عسکر موضع قریبده ایسه لر معا حاضر منزلنه نازل وفداء سببیده شرکته مداخل اولورلر واکر بعیدده ایسه لر قطعا
اشترا که نائل اوله مزلر مکر امیر عسکر امیر سریه یی سبایادن بر نسنه یی بیع یاخود فداسنی اخذدن نهی ایتمش اوله
بو صورتده فداء مرقوم سریه ایله اهل عسکر بینلرنده مقسوم قیلنور زیرا نهی مزبوردن صکره امیر سریه
ایچون ولایت بیع قالمامغله فعلی بیع اولمیوب همان سبایایی اهل حرب اوزره بلاشیٔ رد بعده بطریق المعاوضة
اخذ مال ایتمش اولور و بو صفتله اخذ اولنان غنائمدن اولمغله عسکر آنده شریك قیلنورلر اما مسئلهٔ اولی
بشقه در که آنده تدبیر سریه علی الاطلاق امیرلرینه تفویض اولنمغله ولایت بیعی ثابت وفدالری بطریق الثمن
مأخوذ اولمغله صکره دن لاحق اولنلرك حق شرکتلری نفوذ ایلمز مکر قریبده بولنملریله سبایاده قبل البیع
شرکتلری ثابت اوله واکر اهل حصن سریه یه نهب لکم الف دینار یاخود نتصدق بها علیکم علی ان تنصرفوا

قوللريله شرط انصراف مسلمين اوزره آنلره بيك دينارهبه ياخود تصدق ايتمكى التزام وطرفين ايفاء شرط
ومشروطه قيام ايلد كدنصكره عسكر كلوب آنلره لحوق والتيام قيلسه اول مالده شركتله بكام قيلنورلر زيرا
شرط انصرافه مقترن اولمغله اخذى بطريق الفدا ايدوكى متعيندر كورمزميسنكه بعد قبض المال اوزرلرينه رد
ايتدكجه آنلره تعرضلرى حلال اولماز اما اول مالى مسلمينه بلاشرط هبه وآنلردخى انصراف ايتسه لر آنك حكمى
بويله خلافنه دركه آنده اخذ مال تبرع محضله ياخود اول مالله سريه دن بعض اشيا اشترا ايتمشلر ايسه تراضى
طرفينه مستند اولان برسببله حاصل اولمغله حكم غنيمتده داخل اولماز واكر سريه اهل حصنه برنسنه يى بيك ديناره
بيع واهل حصن دخى شراده اوزرلرندن انصرافلرين شرط قيلسه لر اول دنانيردن قيمت مبيعلرى مقدارى
آنلره سالم وزياده سى اهل عسكرايله بينلرنده ادخال مغانم قيلنور زيرا اول زياده يى انجق انصراف مشروط
مقابله سنده اعطا ايتملريله غنائمه الحاق اولنوب مقدار قيمتى مأخوذ لرندن عوض ايچون ادا ايتملريله خاصة سريه يه
ابقا قيلنور واكر داراسلامدن بعث اولنان سريه بعض غنائم وسبيه ظفرياب اولوب غنائم وسبيلرين بركنيسه ده
مدفون ومسجون ايدوب بعد اغلاق الباب دارالحربده امعان ذهاب ايتدكلرندن صكره سريهٔ اخرى كلوب
باب كنيسه يى فتح واسيرلرى اخذ واموالى استخراج وجمله سنى داراسلامه اخراجدن صكره سريهٔ اولى دخى
عود واياب ايلسه اموال مرقومه يه سريهٔ اولى اصابت وثانيه دارايله احراز ايتمكله ايكيسى شريك وانباز قيلنور
امابومسئله ده ثانيه نك اول كنيسه يه وصولى اولى نك داراسلامه خروجندن متأخرايسه جمله سى ثانيه ايچون
متقرر قيلنور زيرا سريهٔ اولى آنى دارالحربده ترك وداراسلامه خروج ايتدكلرنده آندن يدلرى هروجهله ساقط
اولوب اموال اهل حربدن كسنه نك يدنده اولميان مال ضايع حكمنده ملتحق اولمشيكن سريهٔ ثانيه اصابت
واحرازنده مستقل اولملريله مستحق اولمشلردر كذلك سريهٔ اولى داراسلامه خروج ايتمدين اهل حرب حال
كنيسه يه اطلاعله كلوب اموال مرقومه يى اخذ ايلدكدنصكره سريهٔ ثانيه كلوب يدلرندن اخذ وسريهٔ اولى ايله
ملاقات ايتمدين داراسلامه اخراجله تخليص ايلسه لر ينه ثانيه يه تخصيص قيلنور زيرا اهل حرب اول مالى اخذ ايله
محرز ين اولوب الى الآن يدلرندن نزع اولنميان اموال سائره لرينه ملتحق اولمشيكن سريهٔ ثانيه اخذ واحرازنده
متفرد اولملريله اكا مستحق اولمشلردر واكر سريهٔ اولادن بعضلرى اول كنيسه ده كندو متاعندن دخى برنسنه
ترك ايتمش اولسه نظر اولنور اكر سريهٔ ثانيه آنى قبل اخذ اهل الحرب اخذ ايلمش ايسه كرك قبل القسمة وكرك
بعد القسمة بلاشئ صاحبنه رد اولنور زيرا اهل حرب آنى بيلوب احراز ايتممشلردركه آندن ملكى زائل اوله
واكر بعد اخذ اهل الحرب يدلرندن اخذ ايتمشلر ايسه بوصورتده صاحبى قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة قيمتيله
اخذ ايدر زيرا مال مرقوم دار اهل حربده متحيز اولمغله اهل حرب همان اخذ ايله آنى محرز اولمشلردر والله اعلم

❀ باب ما يأخذه الرجل فى دار الحرب فيكون اهل العسكر شركائه وما لا يكون ❀

يعنى دارالحربده بركسنه برنسنه يى مستقلا اخذ ايتمش ايكن آنده شركت عسكر واقع اولوب اولميان مباحث
ومواقعدر اكر دارالحربده بولنان عسكردن بركسنه واروب عسل يا لؤلؤ ياجوهر يامعدن ذهب وفضه يه
واصل اولسه جمله سى غنيمتده داخل اولور زيرا بونلردن هربرى برمالدركه اول كسنه دارالحربده اخذينه
قوت جيشله قادر اولمشدر وجيش مسلمين دارالحربه دخول ايتدكده مقصدلرى اعلاء كلمة الله واعزاز دين اولمغله
آنلرك قوتلريله دارالحربده بعضلرينك يدينه واصل اولان البته مفهوم غنيمتده داخل اولور بوقولك تحقيق
اولدركه اول كسنه اول مكانه واصل اولمدقجه اول مال اوزره اثبات يدى ممكن اولميوب وصولى دخى انجق جيشله
متمكن اولمغله جيش مرقوم اخذ ماله سبب تمكننده اكا رده وبناء اولملرى متعيندر واكر اول كسنه قبل علم الامير
اول مالى بيع وثمنى اخذ ايتمش اولوب امير دخى اجازت يعنى رأى وتجويز ايلسه كركدركه ثمنى اخذ وغنيمته وضع
وتحيير ايليه زيرا اهل عسكر قبل البيع مبيعده شريك اولملريله ثمنده دخى تشريك اولنورلر واكر بركسنه دارالحربده
جمع حشيش ايدوب بيع ايلسه بوفعلى جائز وثمنى اكا حلال طيبدر كذلك ظهر ودابه سيله صو كتوروب بيع ايلسه
ينه اويله در زيرا حشيش وما جله يه مباح اولمغله غنيمتدن دكلدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم الناس
شركاء فى ثلاثة فى الماء والكلاء والنار قول سلامت سماتلريله آنلرده بين الانام شركت عامه اثبات بيورمشلردر
پس اخذ ايله حكم غنيمتده داخل اولمادقده احرازنده منفرد اولمغله مملوك مخصوصى اولوب ثمنى اكا حلال طيب
كوريلور اما مسئلهٔ سابقه بشقه در اما برخشب يا حطب قطع ايدوب بيع ايلسه نظر اولنور اكر تاجره بيع ايتمش ايسه
امير ثمنى اخذ وغنيمته وضع ايدر زيرا خشب وحطب مال مملوك اولمغله اموال سائره كبى غنيمت قيلنور كورمزميسنكه

بركسنه داراسلامده آخرك ارضندن كلا ياخود بزرندن ما اخذ ايلسه اكا مالك اولوب بيع ايدرسه ثمنى حلال
طيب اولور پس اخذى دارالحربده واقع اولسه حكم مزبور بالاولويه ثابت اولور اما داراسلامده آخرك ارضنده
خدايى ابت ولان شجردن خشب يا حطب قطع ايلسه اكا صاحب الارض احق اولور حتى قطع ايلين بيع ايلسه
بيعى جائز اولميوب استهلاك ايلسه قيمتنى ضامن اولور پس بو بيانله متبين اولمشدركه خشب وحطب اموال
سائره حكمنده اولمغله آنلرده مكانله دخى حكم احراز متحقق اولوب كلا وما بويله اولمامغله احرازلرى انجق اثبات
يدايله اولوب مكانله غير متصوردر واكر اول خشب وحطبى ايقاد نار ايچون عسكردن برينه بيع ايتمش ايسه بوصورتده
امير ثمنى مشترى يه رد ايله امر ايدر زيرا بيع ايلديكى غنيمتدن اولوب بايع ومشترى آنكله انتفاعده مساوى اولمغله
ثمنى مشترى يه ردى واجبدر اما تاجره بيعنده بويله دكلدر كذلك مبيعى حنطه وعسل كبى طعام ياخود شعير وقت
يعنى يونجه وتبن يعنى صمان مثللو علف ايسه ينه تفصيل مشروح اوزره دركه بونلر بالجمله غنيمتدن اولمغله
هربر غانم ايچون بونلرايله حق انتفاع ثابتدر وبو بيانله متبين اولمشدركه قت يعنى يونجه جمله اشجاردن اولوب
حشيشدن دكلدر حتى آنى بركسنه ارض غيردن اخذ ايلسه صاحب الارض استردادده قادردر شارح الكتاب
شرح الله صدره يوم الحساب ديركه شيخمز شمس الائمة الحلوانى رحمه الله تعالى قت شئ تافه حقير اولوب قبل
الاخذ چوق محلرده قيمتى اولمامغله منزلهٔ حشيشده در ديوافتا ايدرلر ايدى اما بو بابده مؤلف الكتاب امام محمد
والاجناب حضرتلرينك ذكر ايلديكى اصحدر كه حشيش وجه ارض اوزره نابت وساق اوزره غير قائم اولان
نسنه نك اسمى وشجر ساق اوزره قائم اولان نسنه نك اسميدر حتى اهل تفسير والنجم والشجر يسجدان نظم
بليغنك تأويلنده النجم ماينتشر على وجه الارض والشجر ماينبت على ساق ديو تقرير ايلديلر قت دخى ساق
اوزره نابت اولمغله منزلهٔ شجرده ايدوكى ثابتدر واكر اهل عسكر مشركينك جمع واحراز ايلدكلرى حشيشه
ياخود مالله مملو قيلدقلرى قربه لره ظفر بولوب ايچلرندن بركسنه آنى اخذ وبيع ايدوب مشترى دخى استهلاك
ايلسه نظر اولنور اكر مشترى تاجر ايسه ثمنى غنيمته وضع واكر اهل عسكردن ايسه ثمنى اكا رد ودفع اولنور زيرا
مشركين احرازايله اكا مالك اولدقدنصكره عسكر اخذينه ظفر بولمغله آنده حكم غنيمت مقرر اولمشدر اما مسئلهٔ
سابقه بشقه دركه آنده برفرد اخذ واحراز ايتمدين اول كسنه اخذ واحرازايله ممتاز اولمشيدى واكر عسكرده برشخص
نجار بولنوب دارالحربده خشب جلبيجه يعنى قابغى صويلمش وصنعت ايچون تهيئه اولنمش خشبه ظفرياب
اولمغله آندن دارالحربده قصعه لر وخوانلر يابوب صكره داراسلامه اخراج قيلسه كركدركه امام اول
نسنه لرى يدندن اخذ وبيعه اهتمام ايدوب بعده اول خشبك قبل العمل قيمتيله بعد العمل قيمتنى تحقيق وقيمت عملى
صانعه وباقيسنى غنيمته ويرمكله ثمنى تقسيم وتفريق ايليه زيرا خشب مزبور قبل العمل دخى مال متقوم اولمغله
غنيمتده داخل ايكن بوصنعتده من وجه استهلاكى حاصلدر حتى غاصب شجر مغصوبده بوفعلى احداث ايلسه
ضمانله اكا مالك اولور لكن دارالحربده استهلاك غنائم موجب ضمان اولمامغله صانع مرقومه تضمين عديم الامكان
وبلاضمان اصل خشبه مالك اولميه جغى نمايان در اما اصل خشب غنيمتده واقع واكا متصل اولان صنعت
غنيمتدن اولميوب حق صانع وقسمتله احد حقينى آخردن تمييز دخى ممتنع اولمغله طريق تعديلى بيعله قسمت ثمنه
راجع اولور نظيرى اولدركه بركسنه نك ثوبنى ريح آلوب غيرك صبغنه القا ايتمكله ثوب متصبغ اولدقده
صاحب الثوب صاحب الصبغه قيمت صبغنى ادادن امتناع ايليه وعلى هذا التقدير بركسنه دارالحربده جلود
اغنام مذبوحه يى اخذ واتخاذ فرو ايلسه ياخود صيد سمك ايدوب ملحله تربيه ايلسه معناى مشروح بونلره
وامثاللرينه شامل اولمغله كركدركه امير وجه مذكور ايله عامل اوله اما مسئلهٔ مرقومه ده نجار مزبور عمل
مذكورينى خشبى داراسلامه اخراجدنصكره اصدار ايدرسه بوصورتده قيمت خشبى ضامن اولوب خشب
معمول كندو ملكنده استقرار ايدر زيرا بعد الاحراز غنائمدن مستهلكنه ضامن اولمغله ضمانله محل عملده تملكى
قبل العمل متبين ومعمولى ملك نفسندن اتخاذ ايلديكى متعين اولور كذلك دارالحربده غنائم تقسيم اولندقدن
صكره نجار مرقوم اول خشبى سهمنه دوشن كسنه دن فضولى اخذ وعملنى تتميم ايلسه ينه غاصب ضامن اولوب
عمليله من وجه استهلاك ايتمكله صاحبنه ضمان قيمتله معمولنه استملاك ايدر توضيح فرق اولدركه بركسنه آخرك
جلود ذكيه سنى آلوب بعد الدباغه اتخاذ فرو ايلسه مغصوبى قبل العمل دخى مال مضمون اولمغله فروه مالك
وقيمت جلودى صاحبنه غارم اولور اما جلود ميته سنى آلوب بعد الدباغه اتخاذ فرو ايلسه بوصورتده اول
فروى بركره جلد ذكى غير معمول ايكن وبركره معمول ايكن تقويم ايدوب عامل ديلرسه صاحب الجلده ذكى

مطلب احراز الخشب والحطب والماء والكلاء

مطلب حكم القت

مطلب اخذ الربح ثوب رجل والقته الى صبغ الاخر

مطلب اخذ جلود الغير فدبغها

غیر معمول ایکن قیمتی ویروب دیلرسه فروی بیع وثمنی قیمتین اوزره تقسیم ایتمك لازم اولور زیرا جلد میته قبل الدباغه
مال متقوم اولمامغله غاصب اوزره ضمانی موجب ومقوم دکلدر واکر غیرك جلد میته سنی دباغت ایدوب لکن
دباغتی قیمت جلدی زیاده ایتمش ایسه صاحبی آنی بلاشیء اخذ ایدر واکر قیمتی اولان بعض اجزا ایله دباغت ایدوب
لکن جلدك حالت اصلیه سی زائل اولمسه صاحبی جلدی اخذ ودباغتله قیمتی تزاید ایتمش ایسه اول زیاده یی
دابغه اعطایه قادر اولوب تضمین قیمت جلده مقتدر اولماز زیرا آنی قبل الدبغ استهلاك ایتمش اولسه ضامن
اولماز ایدی وقبل الاحراز غنائمده احداث صنع اولندقده حکمی بودر کورمزمیسنکه عسکردن برکسنه ارض
شرکده شوشمور دیدکلری حیوانك موناسنه ظفر بولوب سلخ ودباغتله آندن بیك دیناره معادل فر واتخاذ بعده
دار اسلامه اخراج ایلسه اکا مالك اوله مز زیرا صنع مرقومه انجق قوت جیشله قادر اولمغله اکا تسلیم اولنمیوب
بلکه وجه مشروحله اخذ وبیع وتقسیم اولنور کذلك معدن نحاس ورصاصه ظفر بولوب آندن ابریقلر اتخاذ ایلسه
ینه حکم شرعی تفصیل مشروح اوزره انفاذ اولنور اما معدن ذهب وفضه یه ظفر بولوب استخراج وابریقلر
اتخاذ ایلسه اکرچه امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره ینه حکم سابق انفاذ اولنور لکن امام ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه قیاسی اوزره اباریق مرقومه یدندن اخذ وغنیمته القا اولنوب صنعتی مقابله سنده اکا نسنه
اعطا قیلنماز زیرا مذهبی اولدر که عین ذهب وفضه صنعتله حکم مستهلکده اولمامغله آنده صنعته اعتبار اولنماز
نته کیم برکسنه آخردن نقره سنی غصب وآندن اتخاذ سوار ایلدکده بویله افتا ایلمشدر وبز بو مسئله یی شرح
المختصرده بیان ایلدیك والله تعالی اعلم

باب التجار وغیرهم ما یحل لهم من الغنیمة * یعنی تجار وغیریلر ایچون غنائمدن نه نسنه حلال کوریلور ونه نسنه
حلال کوریلمز آنلری بیانده باب مبسوط المقالدر بر سابقده بیان ایلدیك که غنیمتدن سهم ورضخله شرکتی اولمیانلره
طعام وعلفندن تناوللری حلال کوریلمز زیرا بونلر اهل غزادن دکللردر واهل غزایه دخی حلال کوریلدیکی
بطریق الضرورة درکه دار اسلامدن تحمله قادر اولمیوب دار الحربده دخی قتال اعدا ایله اشتغالدن بیع وشرا ایله
تعامل اعدایه مقتدر اولمدقلرندندر اما تجار وامثاللری شرا ایله تدارکه قادر اولملریله حقلرنده تحقق ضرورت
غیر ظاهردر وهم اهل غزا طعام وعلفله مستقبلده نصرت دین وتحصیل غنائم اوزره کسب قوت ایدرلر لکن
تجار بویله دکللردر مع هذا تجار اوزره دخی دار الحربده اکل ایلدکلری نسنه ده ضمان یوقدر زیرا اول نسنه یی
دار الحربده بلا انتفاع استهلاك ایلسه لر ضامن اولمازلر پس علی وجه الانتفاع استهلاکلرنده عدم ضمان
بالطریق الاولی در واهل غزا ایچون طعام غنیمتدن تناول جائز اولدیغی کبی صبیان ونسا واولادلرندن نفقه لری
اوزرلرینه لازم ودار الحربده معیتلرینه ملازم اولنلره دخی اطعاملری جائزدر زیرا بونلرك نفقه یه احتیاجلری کندو
نفسلرینك احتیاجلری کبیدر که غنیمتدن اطعام ایتمسه لر نفقه لرینی محل آخردن کسبه محتاجلردر وعسکرده
بولنان اجیر غیر مقاتل حقنده دخی طعام غنیمتدن برشیئه زبان ایتمك شایان کوریلمز زیرا غنیمتده نصیبی اولمدیغندن
بشقه غازی مستأجر اوزره نفقه سی واجب اولمیوب همان اجرتی مستوجبدر اما مدد قبل القسمة والبیع جیشه
ملتحق اولورلرسه بعد اللحوق غنیمتده شریك اولملریله طعام وعلفدن تناوله مستحق اولورلر وبعد القسمة
اوالبیع ملتحق اولورلرسه سهمنه دوشن کسنه دن اذنسز تناوله متمکن اولمیوب بلا اذن تناول ایدرلرسه اول
کسنه نك املاك سائره سی منزلنده اولمغله ضامن اولورلر واکر عسکردن بریسی طعام غنیمتدن بعضیسنی اخذ
وعسکرده بولنوب قصد قتال ایتمین تاجره اهدا ایلسه اول تاجر حقنده تناولی روا کوریلمز زیرا عسکره مباح اولان
تناول طعامدر یوقسه اهدا وانعام دکلدر کورمزمیسنکه مثلا ضیافته کندویه اکل طعام مباح قیلنان مسافر اول طعامی
آخره اهدایه قادر اوله مز وهم عسکر حقنده اباحتی ضروری واهداء غیرده عدم ضرورت بدیهی در ومقدمات
مذکوره دن اهداء مزبورك درجه اعتباردن سقوطی مقرر اولدقده اهدا ایله تاجرك غنیمتدن بنفسه اخذی برابر
اولور وحکم مذکورده طعام مزبورك بعض مطموره لردن جالبی اولوب اهدا ایلین عسکری وغیریسی اولمق
مستوی زیرا غنیمت اولمقده بو ایکی صورت بر برینه متساویدر اما عسکریدن بریسی جمع حشیش یاخود استقاء
میاه ایدوب آنی بر تاجره ارسال قیلسه تاجر ایچون انتفاعی حلال کوریلور زیرا بونلر غنیمتدن اولمیوب محرزك ملك
خالصی اولمغله دیلدیکی محله اهدا برله متخصص اولور کورمزمیسنکه محرز اکا محتاج اولمسه دخی ینه رضاسی
بولنمدقجه غیرك آندن اخذی جائز اولماز اما طعام بشقه درکه جمله غنیمتدندر کورمزمیسنکه آنی جلب ایلین
غازی اکا غیر محتاج ایسه غازی آخر آندن حاجتی مقداری بلا رضاء اخذ ایلمك جائزدر لکن محتاج ایسه جائز

دکلدر که جالب احتیاج نفسی ایچون جلب ایتمکله حاجت نفسنه متعین اولمشدر وجالب وغیر جالب معنای
احتیاجده برابر اولدقده ید جالب اسبق ومجلوبه احق اولمغله ترجیح اولنور وبو ترجیحه دلیل رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلرینك منی مناخ من سبق قول جلیللریدر که منزل منا دمه اناخه بعیر ایله نزوله احتیاجده جمله
اصحاب مساوات اوزره ایکن سابقینی ترجیح وتفضیل بیورمشلردر ودلیل آخر واردر که برکسنه جامعه واروب
انتظار صلوة له برموضعده جالس اولدقدنصکره آخری کلوب کندو جالس اولمق ایچون اول کسنه یی موضعندن
ازعاجه قادر اوله مز ما نحن فیه دخی بویله در وحشیش وطعام میاننده فرقه دلیل اولدر که برکسنه حشیشی محرزی
اذن ویرمدین اخذ واستهلاك ایلسه ضامن اولور اما طعامی بر عسکری یا تاجر جانبندن اخذ واستهلاك ایلسه
ضامن اولماز زیرا طعام غنیمتدر وغنیمت دار الحربده استهلاکله مضمونه دکلدر واکر بر عسکری غنیمتدن برقیونی
ذبح وسلخ ولحمنی طبخ ایدوب یاخود حنطه یی اخذ وطحنله خبز قیلدقدنصکره بر تاجره اهدا یاخود دعوت ایدوب
برابر اکل ایلسه لر بو فعلنده ضرر ملاحظه ایتمزم زیرا صنع مذکور ایله طعام غنیمی استهلاك واستهلاکله
استملاك ایلمشدر کورمزمیسنکه غاصب فعل مزبوری ملك غیرده احداث ایلدکده اکا متملك ومغصوب منه ایچون
ضامن اولور پس غنیمتده احداث ایلدکده ضمان یوغیسه ده تملکی بالطریق الاولی در وتملك دخی غیره اطعامله
اباحتی واهدا وانفاقی اکا ترخیص واطلاق ایلمشدر اما طعامی حالت اصلیه سندن تغییر ایتمدکده حکم مسئله
بشقه در توضیح فرقی اولدر که بعد التغییر آنی اتلاف ایلین صاحبنه ضامن اولوب قبل التغییر ضامن اولماز وهم اکل
ایچون تهیئه قیلنان طعام توسع اوزره در کورمزمیسنکه عبد مأذون بر طعام طبخ ایدوب مولاسی اذن ویرمدین آخری
دعوت قیلسه کسبی مملوك مولی ایکن آنی اکلده بأس یوقدر پس هنوز برفردك آنده ملکی ثابت اولمیان غنیمتده
لا بحاله بو معنی دخی سهلدر واکر بر تاجر عسکر ایله محل بعیده بولنان بعض مطموره لره کیدوب جلب طعام ایلسه
آنی کندو ودابه سی اکل ایتدکده ضرر یوقدر زیرا اکا کندو اصابتیله ثابت اولان حق غانمین آنکله انتفاعنه مانع
اولماز کورمزمیسنکه عسکرك احراز ایلدکلری مالده شریك اوله مز سه ده کندو بنفسه اصابت ایلدیکی مالده
عسکره تشریك اولنور طعام دخی بویله در لکن وجه محرر اوزره اصابتی موضع بعیده دن اولمق شرطدر زیرا
عسکره قریب اولان موضعده بولنان آنك اصابتندن اقدم قوت اهل عسکر ایله مأخوذ اولمغله مستقلا اخذ
عسکر ایله محرز کبیدر روغن وبقر دخی جمله اطعمه دن اولمغله غانمیندن هر بری دار الحربده ایکن محتاج اولدقجه
ذبح وتناولی جائزدر اما دار اسلامه خروجدن صکره بونلردن بریسی حلال کوریلمز مکر ضرورت تحقق ایدرسه
بشرط الضمان حلال اولور زیرا احراز ایله غنیمتده حق غانمین متأکد اولوب قسمتله ملکلری وبیعله حقلری
متقرر اولدیغی کبی طعام وعلفده دخی تأکد حقله حکم شرکتلری مستقر اولور واکر دار الحربده منفصل اولوب لکن
هنوز سرحدده عسکر عظیم اولمدقجه مسلمین امین اولمیوب اهل حرب دخی آنده تمکنه متمکنین اولمدقلری
برموضعه متصل بولنسه لر بو صورت اباحت طعام وعلفده دار الحربده بولنملریله مساویدر زیرا بو مثللو مواضع
ید اهل حربده واقع کبیدر وهم اباحت تناول احتیاجه مبنی ومواضع مذکوره ده اشترا اولنه جق طعام وعلف
قلیل الوجود اولمغله تحقق احتیاج امر جلیدر اما مسلمین امین اوله جقلری موضعه خارج اولدقدنصکره
احتیاجلری مرتفع اولمغله طعام وعلفدن برشیئ تناول ایله منتفع اوله مزلر مؤلف متعلم انعم الله تعالی علیه
بنواعم الانعام دیر که عسکر اسلام دار الحربده بر دوام اولدقجه اباحت تناول طعامده تناول ایلینلرك غایتنده
جنس واحددن طعام کثیر موجود اولوب اولمامق بلا فرق متساوی الاقدامدر که دار الحربده بولندقجه
احتیاجلرینه بناء طعام شرکت غنیمتدن استثنا واصل اباحتی اوزره ابقا اولنمغله آنکله بجواز انتفاعده محتاج
ومستغنی علی السوادر لکن بقر وغنم مثللولری اکل ایچون ذبح ایتدکلرنده کرکدر که جلودینی غنیمته رد ایدهلر زیرا جلود
هر حالده علی الخصوص بعد الجفاف مصلحت اکله صالح دکلدر واباحت تناولده حسب العاده علی سبیل التغذی
اکل اولنان وفلفل ودارچین وقرنفل کبی توابل قدوردن اولنلر برابردر ومذکور ایدن اول محلده حاصل اولان
ومحل آخردن نقلله واصل اولان دخی برابردر وبز بو بابده بعض اهل شامك اختلافنی باب ما یستعمل فی دار الحرب
ویؤکل ویشرب مسائلنده بیان قیلدیق وتوابل مرقومه دخی حسب العاده بین الناس مأکول اولمغله منزله
غذایه نزول ایتمشدر وایقاد نار ایچون محتاج اولدقلری نسنه لرده بجواب طعامده ذکر اولنان بجواب صواب
کیدر زیرا اصلاح طعام ایقاد ناره موقوف اولمغله اکا احتیاجلری بین الوقوفدر وانواع حطبدن هر نسنه که
طبخ طعام ایچون ایقادلری جائز کوریله دفع برد ایچون دخی جائز کوریلور زیرا دفع برد دخی اصول حوایجلرندندر

كورمزمبسنكه طبخ ايچون ايقاد نار ايتدكلرنده آنكله اصطلادن يعنى اصمقدن منع اولنماز لر ومن اول الامر
اصطلا ايچون ايقادلرنده ينه بويله در واد هاندن زيت وامثالى اكله مأذون اولدقلرى نسنه لرايله ايقاد قناديله
دخى مأذونلردر زيرا بكى صورتده دخى انتفاعلرى على وجه الاستهلاك عينله درهله ايقاد قناديل ايچون دهن
بزر ايقاد نار ايچون حطب منزلنده اولوب هر برينه تحقق احتياج معلوم اولمغله شركت غنيمتدن استثنالرى
مجزوندر امادهن بنفسج وشب بوى وزنبق وامثاللريله ايقاد قناديل استحلال اولنماز زيرا بونلر حسب العاده
مأكول دكللردر وهم بونلرايله ادهان يعنى ياغلنمق حلال كوريلمزكه ادهان اصول حوايجلرندن دكلدر بناء عليه
بونلر طيب وغاليه حكمنده اولورلركه آنلرايله تطيب اصول حوايجدن اولمامغله جائز كوريلمز وجسدلرنده
استعماله ادهان حلال اولمايجه ايقاد قناديل بالاولويه استحلال اولنماز كذلك مصنوع اعدا
اولان ادويه دن زنجبيل مربى و هليلج مربى مثللو نسنه لر دخى نساوللرى حلال اولماز زيرا بونلرا طعمهٔ
ناسدن دكللردر يعنى مناط بقاء نفس اولان اصول حوايجدن دكللردر بوجهتله شركت غنيمتدن مستثنى
دكللردر لكن حكم طعام بشقه در كورمزمبسنكه عورت عقد نكاحله زوجى اوزره نفقهٔ طعامنى ايجاب ايدر
اما دواء علاجنى استيجاب ايده مز مكر امام ادويهٔ مرقومه دن برنسنه يى بيع و بركسنه اشترا ايليه بوصورتده
سبب ملكه مباشرتله تملكله ممتاز اولمغله تناولى اكتساب جواز ايلمشدر واكرادويه دن مصنوع اعدا اولميوب بلكه
ارضلرنده نابت اولان نسنه يه ظفر بولوب اخذ ايلسه نظر اولنور اكر مأخوذ بنك اول موضعده قيمتى وار ايسه
جملهٔ غنيمتدن اولمغله آنكله انتفاعى حلال اولماز زيرا غنيمتدن اولان نسنه لرده كندو مأخوذى مأخوذ غيرايله
مساويدر واكر اول موضعده قيمتى يوغيسه آنكله تداويده بأس يوقدر زيرا موضع آخره نقلله متقوم ايسه ده
اول موضعده متقوم اولمامغله موضعنده جواز انتفاع جهتيله مقام حشيشه قائمدر وعلف دواب وافراس
احكام مذكوره ده طعام بنى آدمه قياس اولنورز يرا غازينك علف دابه سنه احتياجى اصلى وطعامه احتياجى منزلنده
احتياج كلبدر وطعامدن هرنسنه كه غازى آندن اكل ايتمك جائز اوله آندن دابه سنه دخى اكل ايتدرمك جائزدر
كورمزمبسنكه غازى يه اكل سمن جائز اولدقده حافر دابه سنى تقويت ايچون آنكله ياغلامق جائز اولمشدر كذلك
خلله دخى انتفاعى جواز وحل اوزره دركه خل يا طعامدر ياخود چوربا وامثالنى اصلاحده منزلهٔ توابلده اولمغله
ادام الطعامدر اما ثياب واوانى وسائر اموالدن برشيله انتفاعى غازى يه حلال كوريلمز زيرا قبل الدخول دار الحربده
بونلره محتاج اوله جغى معلوم اولمامغله شركت غنيمتدن استثنا قيلنمامشدر مكر ضرورت تحقق ايده زيرا
ضرورت تحقق ايتدكده ملك غير ايله دخى انتفاع اولنور پس غنيمتله بالاولويه در لكن بعد زوال الضرورة
كركدركه غنيمته رد ايليه غاية الامر نقصاننى ضامن اولماز امامالك غير بشقه دركه آنده استهلاككه ضامن اولمغله
استعماله ادخال نقصانده دخى ضامن اولور اما غنيمتى دار الحربده استهلاككه ضامن اولمامغله ادخال نقصانله
دخى اولماز لكن غنيمتى دار الحربده استهلاكى احتياجندن دكل ايسه كركدركه امير آنى تأديب قيله
واحتياجندن ايسه عذرينى قبول ايليه وثيابده ضرورة معتبره تلف نفسندن خوف ايده جك مرتبه ده اكا مثلا
برد شديد اصابت ايتمكله درواتيده ضرورت ايچنده اكل وشربه محتاج ايكن عندنده بولنمامغله در وركوب
دابه ده دخى بويله در وركوب دواب غنيمت خيانتدر ديو آثار مأثوره ده اكرچه روايت اولنمشدر لكن اول بابده
نظر اولنور اكر غازى حمار وفرس وبغل وبرذونه ظفر بولوب انجق عندنده آخرى بولنمغله ياخود راجلا مشينده
اكا ضعف شديد وعناء مديد كلمكله ركوبه محتاج دكل ايسه ركوبى جائز كوريلمز امامشى ايچون ركوب ايدوب
ياخود كندو علفنى ياغنيمتدن اولان علفى تحميل ايدرسه بأس يوقدر زيرا بونلر حوايج غنيمتدن وداوب مزبوره
دخى غنيمتدندر بوقسه غازى حاجت نفسى ايچون ركوب ايدوب كندو متاعندن ومالك اولديغى دوابك علفندن
برشيئى تحميل ايلك ضرورت اولمديغجه جائز كوريلمز وا ثرمذكوردن مقصود انجق بوصورتدركه غلولدن
معدوددر واكر غازى عروض فتور ايله مشيدن عاجز وعدم ركوبنده خوف لحوق اعدا ظاهر وبارز ايسه ياخود
خوف اعدا بديد اولميوب انجق مقدما مبتلاى جهد جهيد اولمغله عدم ركوبنده نفسى اوزره خوفى مزيد ايسه
ياخود فرسى قتل واضاعه اولنوب راجلا قتاله عدم الاستطاعه ايسه بوصورتلرده ركوبى جائز كوريلور
وركوبيله تلف اولسه كرك قضاده وكرك بينه وبين الله تعالى ضامن اولماز زيرا ركوبى اكا شرعا مباحدر
امابلا احتياج استهلاكى بشقه دركه اكرچه هنوز غنائمده تأكد حقوق بولنمامغله بوصورتده دخى حكم قضاده
ضامن اولماز اما استهلاك كنده آثم اولمغله بينه وبين الله تعالى اوزرينه غرامت قيمتى واجب اولمغله بلا جبر ضمانتى

غنيمته ادا ايله افتا اولنور واسلحه ايله انتفاعى دخى جميع مذكوراتده ركوب دابه منزلنده در وقچانكه لاجل الضرورة
استعمالى شرعا اكا مباح اوله آنده تلف اولان نسنه يى نه حكم قضاده ونه بينه وبين الله تعالى ضامن اولماز وقچانكه
استعماله آثم اوله حكم قضاده جبر والجا قيلنمازسه ده بينه وبين الله تعالى غرامتله افتا اولنور زيرا بوصورتده توبه
لازمدر وتمام توبه غنيمتدن اتلاف ايلديكى نسنه نك قيمتى غارم اولمقدر ودوابه الباس اولنان جللر جميع احكامده
ثياب انسان ولجام وسرجلر اسلحهٔ شجعان منزلنده در واكر اهل عسكر دار الحربده اشنان يعنى چوغان ديدكلرى
نسنه يه ياخود صابونه ظفر بولوب آنكله بعضيلرى غسل ثياب ايليه لر مكروه كوريلور زيرا غسل ثياب اصول
حوايجدن اولمامغله شركت غنيمتدن استثناسى ثابت دكلدر انجق اشنان اول محلده نابت وبى قيمت ايسه اخذ ايلين
آنكله انتفاعده بأس يوقدر واكر قيمتدار ايسه همان اخذ ايله غنيمتدن اولوب مأخوذ غير اولان مال الله وبيوت
اعداده محرز اولان اموال الله وار اولور سؤال اولنورسه كه حطبله اول موضعده قيمتدار ايسه دخى غازى ايچون
ايقاد نار ه رخصت وير يلمشيكن نيچون خطمى ايله غسل رأس واشنان وصابونله غسل يد وثيابنه رخصت
ويرلمدى جوابده ديرزكه ايقاد نارده اصول حوايجدن اولان طعامى اصلاح تحقق ايتمكله شركت غنيمتدن
استثنا اولنوب بومعنى اشياء مرقومه ده بولنمامغله مستثنى اولمامشدر واكر غازى بر مجمره يعنى انواع بخوردن عود
وامثالى نسنه لره ظفر بولسه آنكله تجمر وتبخرى جائز اولمازكه تبخر اصول حوايجدن دكلدر همان تطيب كبيدر
كذلك طعام واصطلا ايچون آنلرايله ايقاد نار دخى جائز اولمازكه آنلر بين الناس وقوددن معدود دكللردر لكن
آنلر اول موضعده اعدانك ايقاد نار ايلدكلرى اخشابلرندن ايسه بوصورتده ايقادده بأس يوقدر وجواز تبخر
بالطريق الاولى در واكر اهل غزا اخشابدن مصنوعه خوانلره وقصعه لره ووتدلره يعنى قازقلره ظفر بولسه لر
آنلرى ايقاد نار ايچون استعماللرى بلاضرورة جائز كوريلمز زيرا منزلهٔ امتعه يه منزل اولملريله حسب العاده
وقودده غير مستعمللردر اما اخشاب غير معموله يه ظفر بولسه لر اكر آنك اول موضعده قيمتى وار ايسه آنكله وقودده
انتفاعلرى حلال اولماز واكر قيمتى يوغيسه انتفاع مرقومده بأس يوقدر واخشاب مزبوره يى دار اسلامه
بعد الاخراج اندن قصعه لر وقدحلر اتخاذينك احكامنى باب سابقده بيان ايلديك اما قبل الاخراج اتخاذ ايدرسه آنده
بأس يوقدر زيرا قبل الصنعة اول موضعده متقوم اولمديغندن آنكله انتفاعى مباح ايكن صنعى انتفاعنه مانع اولماز
واكر امير غنائمى دار الحربده اراده تقسيم ايدرسه قبل الصنعة قيمتدار اولان خشبى معمول وغير معمول ايكن تقويم
وعامله قيمت عملنى تسليمدنصكره معمولنى يدندن اخذ وقسمته وضع وتقديم ايدر واكر عاملى آنى بيع ايتمش ايسه ثمندن
فضل عملنى اميره اعطا قيلر لكن قبل الصنعة دار الحربده ودار اسلامده قيمتدار اولميان خشب بعد الصنعة دخى
عاملنه خالص قيلنورز يرا عمليله مال متقوم اولوب مكسوبى اولمشدر كورمزمبسنكه بركسنه غيرك ترابندن اتخاذ كوز ايليسه
اكا مالك اولور ودار الحربده اتخاذ قدور اولنان طين دخى تفصيل سابق اوزره اتخاذ قصاع اولنان خشب منزلنده
نازلدر واكر عسكردن برجماعت طلب غنائم ايچون كيدوب مشركينك ارماك وامتعه وسبى وطعاملرينه فائز اولسه لر
عسكره كلنجه دك مجموع غنائملرين اول ارماك اوزره تحميللرى جائز كوريلور زيرا حامل ومحمول عليه بالجمله
ملك غانميندر وجواز تحميل بوعلتله امتعه ده ثابت اولدقده طعامده دخى ثابت اولوركه طعامى دخى انتفاع
جميع عسكر ايچون كتورلر اما علف وطعامدن برشيء قليله ظفر بولوب احتياج نفسلرى ايچون اخذ ايتمشلر ايسه
بلاضرورة اعدادن اخذ اولنان ارماك وحمير وبغال وغيريه لر اوزره تحميللرى مناسب اولماز زيرا ذكر اولنان علف
وطعام مقدار حاجتلرندن زياده اولمديغجه اكا كندولر احق اولمغله حكما دار اسلامدن حاجت نفسلرى ايچون
ادخال قيلدقلرى طعامه ملحق اولمشدر لكن اعدادن اخذ اولنان بقر وجاموس وابل ايسه حاجت نفسلرى ايچون
اخذ ايتدكلرى طعامى دخى بونلره تحميللرى جائزدر زيرا بونلر دخى جملهٔ طعامندر كورمزمبسنكه بونلرى
اكل ايچون ذبحلرى جائزدر وهم حاجتلرندن فضله اولمديغجه بونلره اخذ ايدنلر احق اولورلر بوجهتله حاجت
نفسلرى ايچون اخذ ايتدكلرى طعاملرين بونلره تحميللرى جائزدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در واكر حاجتلرندن
زائد اولميان طعام قليله ارماك مشركين اوزره محمول ايكن ظفرياب اولسه لر كركدركه اول طعامى ارماكدن اخذ
وكندو دابه لرينه تحميل وارماكى بلاحمل سوق معسكره شتاب ايده لر زيرا ارماك اوزره حمل قديمنى ابقا مجددا
انشاء حمل كبيدر واكر معبرلرنده بولنوب دار اسلامدن ادخال قيلدقلرى طعاملرين غنيمتدن اولان ابل وبقر
اوزره اراده تحميل ايلسه لر تحميل مزبور اوزرلرينه ركوبلرى منزلنه تنزيل اولنمغله بلاضرورة تحليل اولنماز
وهم ابل وبقر اطعمه دن ايسه ده غنيمتدندر كورمزمبسنكه فضلهٔ حاجتلرين يدلرندن سائر غانمين اخذ ايدرلر

الجص بضم الجيم الاول مابو قد به
وبكسر الجيم الاول الجص الذى
يو قد فيه كذا بخط الحصيرى
رحمه الله تعالى *

امااطعام محمول ملاك خاصلريدر كه برفرد ايچون آلدن برنسنه اوزره سبيل بوقدر پس قطعا غنيمتدن اولميان نسنه ده
من وجه غنيمتدن اولان نسنه ايله انتفاعلرى حلال اولماز اما حاجت نفسلر ايچون آخذ ايتدكلرى طعام بشقه در
واكر اهل حربك خروارلر ايچنده طعاملرينه ظفر بولسه لر بو دخى اوزرنده طعام بولنان ارما كله برابردر كه خروارلر
طعامدن اولميوب ظروف اولمغله ارماك حكمنده لردر وارما كه ظفر بولاد قلرنده ذبح واكلنى مراد ايلسه لر
بلاضرورة رخصت ويريلمز وقول مذكور اصل ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره ظاهردر كه قول ابن عباس
رضى الله تعالى عنهما اوزره لحم خيلى مكروه كورمشدر بوجهتله خيل غنيمده جملهٔ طعامدن عد اولنماز اما قول
امامين رحمهما الله تعالى عليهما اوزره اكرچه اكلى مالكينه مباحدر لكن غنيمتدن اولان نسنه اكل ايچون مهيا
ياخود شرعا اكلى منصوص اولمدقجه طعامدن عد ايله هر برفرد ايچون مستقلا اكلنه رخصت ويريلمز ومنفعت
اكل انعام معروفه ده منصوصدر كه قال الله تعالى ومنها تأكلون وخيلده غير منصوصدر وهم خيل حسب العاده
اكل ايچون مهيا اولميوب غالب احوالى مركوبيتدر بوجهتدن بلاضرورة غنائمده ذبح واكلى مكروهدر واكر
امير عسكرى تناول طعام وعلفدن منع ايدرسه جائز كوريلور بشرط آنكه منعى عسكر ايچون عدم احتياجلرينه
بناء على وجه النظر والاجتهاد اوله كورمزميسنكه امير دار الحربده غنائمى بيع وتقسيمى مناسب كورسه اباحت
تناولى رفع ايدر ايكن بنه جائز كوريلور پس من اول الامر منع تناولى مناسب كورسه بنه بويله در انجق محتاج
اولدقلرنده عسكرى بالكليه ياخود بلاثمن تناولدن منعى مكروه كوريلورز يرا بو صورتده احتياج ناسله تناوله رخصت
شرعيه وار ايكن امير كندو رأيى ايله رفعنى قصد ايتمش اولور و بو معنى عامديى مااليه انتفاعدن وماره يى طريق
جاده يه سلوكدن منع منزلنده اولمغله منهيدر و بويله ايكن بنه ناسى منع ايدوب اولبابده ناسدن ثمن آلوب غنيمه
وضع ايلدكدنصكره بو فعلى تجويز ايتمين قاضى آخره رفع اولنسه كركدر كه قضاء اميرى امضا قيله زيرا فعل مذكور
موضع اجتهادده حاصل اولمشدر ويز بالدفعات بيان ايلديك كه بو مثللو مجتهدفيه ده قضا نافذدر مؤلف مصنف
اعد الله تعالى له من الثواب خير تصنيف بو محلده ديديكه بعض ناس ديديلر كه عسكرك عدم احتياجلرى ظاهر
وبارز ايسه ده طعام وعلفدن منعله اميرك آنلره تعرضى غير جائزدر لكن مؤلف فتوت بنيان اول مخالف كيم
ايدوكنى ذكر و بيان ايلمدى ظن ايده رمكه مخالف مرقوم بو مخالفتده انجق ذكر ايلديكمز نكته يه اعتماد يعنى
عسكرى رخصت شرعيه دن منع ايلك محذورينه استناد ايلدى لكن علمامز رحمهم الله تعالى ديديلر كه رخصت
مزبوره احتياجه مبنيدر وعند الاحتياج عسكرى رخصتدن منع ايتدكده امير توفير منفعتلرينه قصد ايتمش اولميوب
قصد اضرار ايتمش اولور لكن اولبابده بنه مسلمين ايچون منفعت ظاهره وار ايسه منعى جائز كوريلور اما عند عدم
الاحتياج امير ناظر مسلميندر وولايت نظرى واردر ومنع اميرده عسكر على تقدير المنع كندو طعاملرينه تناولده اسراف
ايتمك وعلى تقدير الاطلاق طعام غنيمتدن تناولده اسراف ايتملرندن غيرى فائده بولنماسه بو دخى خصوص منعده
امير ايچون وسعت رأى واجتهادده كافيه در واكر عسكر منازل اهل حربده غسل رأس ياخود تداوى ايچون احراز
ايلدكلرى طينه ظفر بولسه لر بلا احتياج آنلردن برشيئى استعماللرين مناسب كورمزم زيرا احراز ايله مملوكلرى اولوب
مملوكلرندن بطريق القهر اخذ اولنان البته غنيمت ايكن استعمالى دخى اصول حوايجدن دكلدر اما احراز ايتدكلرى
طينه ظفر بولسه لر نظر اولنور اكر اول موضعده قيمتدار ايسه غنيمتدر وا كرد كل ايسه استعماللرى جائزدر والحاصل
طين دخى نظائر سابقه سنه حكمده مساويدر كذلك دم الاخوين كه ايكى قرداش قانى ديدكلرى نسنه به وحرمل كه
اوزرلك ديدكلرى نسنه يه ظفر بولسه لر بونلر دخى سابقلر ايله برابردر اما وقود يعنى ايقاد نار ايچون اعداد اولنان
نسنه لر بشقه در كه آنلردن احراز ايلدكلرينه دخى ظفرياب اولسه لر انتفاعلرى جائز كوريلور وتجويز مذكور
بطريق الاستحساندر يوقسه مقتضاى قياس آنكله دخى بلا احتياج انتفاعلرى جائز اولمامقدر لكن برقريه بيابان
ايلديك كه وقود اصول حوايجدن معدوددر واكر اهل حربدن كيرو قالمش اوتاد وعماد خيام مثللو نسنه لره ظفر
بولسه لر بونلر مال متقوم وجملهٔ غنيمتدن اولمرله بلا احتياج آنلر ايله انتفاع ايلك برفرده حلال اولماز كذلك
اهل حربك وقودلك غيرى مصلحتلر ايچون احراز ايلدكلرى خشبه ظفر بولوب بعض عسكر آندن اوتاد
وقصاع اتخاذ ايلسه لر آنلر ايله انتفاعى حلال اولماز زيرا حكم غنيمت صنعتنده غير ثابت ايسه ده اصلى خشبده
ثابتدر حتى امام اوزره واجبدر كه آنى بيع ايدوب ثمنى معمول ايكن قيمتيله غير معمول ايكن قيمتى بينلرنده
تقسيم وحصهٔ عملنى اكا اعطا و باقيسنى غنيمته تسليم ايده ياخود قيمت عملنى اكا اعطا ومعمولنى آلوب غنيمه
القا ايليه كذلك صانع اول خشبى مثبتدن اخذ ايتمش اولسه بنه بويله در لكن بشرط آنكه اول

خشب اول موضعده قيمتدار اوله اما قيمتدار دكل ايسه آنكله دار الحربده انتفاعى جائزدر ودار اسلامه
خروجنده حكمى باب متقدمده سبقت ايلمشدر زيرا اصل شجر كرك احراز مشركين وكرك كندو احرازى
صورتلرنده غنيمتدر لكن صورت ثانيه ده غنيمت اولمق كندو اخذيله حاصل واول دخى اخذ ايله انجق كندو
انتفاعنى قصد ايتمش اولمغله باعتبار القصد انتفاعى تقديم وتجويز اولنور وصورت اولى ده غنيمت اولمق بعد
احراز المشركين اوزرينه استيلا بر له حاصل اولمغله بلا احتياج آنكله انتفاعى تجويز اولنماز بعده مؤلف صحيح
الاسناد عبدالله بن عمرو بن العاص رضى الله تعالى عنهما اهل عسكره سرحددن تجاوزلرنده دار الحربده ظفر
بولدقلرى اوتادى دخى غنيمته رد ايله امر ايدر ايدى ديو نقل وابرا دايلدى بعده ديديكه اهل عسكر اوزرنده قتال
ايتدكلرى سروج وجلودلرينى دار الحربده اصابت ايلدكلرى زيت وشحمله ياغلامق جائزدر اما بونلردن تجارت
ايچون حمل ايدوب قتال ايچون حمل ايتدكلرى نسنه لرى ياغلامق غير جائزدر اكرچه اصابت ايلدكلرى زيت
وشحم غنيمتدن اولمغله على كلا التقديرين حكم قياس واحددر كه استعماللرى غير جائزدر لكن مؤلف صاحب احسان
فرق ميانلرنده استحسان ايدوب ديديكه اهل عسكر اول زيت وشحمى قتال اوزره كسب قوت ايچون اكللرى
جائز اولديغى كبى آنلر ايله قتال ايچون استعمال ايلدكلرى نسنه لرين ياغلامق دخى جائزدر وتجارت ايچون حمل
ايلدكلرى نسنه لر ايله قوت قتال حاصل اولمامقله اولبابده عسكرده بولنان تجار حكمنده اولدقلرندن تجاره جائز
كوريلين بونلره دخى اولبابده جائز كوريلمز واكر امير غنائمدن برشيئى دار الحربده بر مسلمه ايداع اول دخى استهلاك
ايلسه اكا تضمين اولنماز زيرا ايداعى احرازدن عد اولنميوب قبل الاحراز دخى آنده حق غانمين غير متأكد اولمغله قبل
الايداع استهلاككه بعد الايداع استهلاكى متحددر واول مسلم امانتده خيانت ايتكله امام ايچون تأديبى جائزدر كه قبل
الايداع استهلاك ايتسه تأديبى جائز ايدى پس بعد الايداع بطريق الاولى دركه اكر اول وديعه طعام اولوب مسلم مزبور دخى
جملهٔ غانميندن ايكن آنى اكل ايتمش اوله بو صورتده قبل الايداع اكلى موجب تأديب اولماديغى كبى بعد الايداع دخى
موجب اولماز واكر امير حين ايداعده اكا اكر استهلاك ايدرسك ضامن اولورسين ديمش اولسه بو شرطى باطلدركه
حكم شرعه مخالفدر زيرا هم امينه شرط ضمانى وهم احراز ايله آنده تأكد حقدن اقدم شرط ضمانى متضمندر اما
امير حين تسليمده بو نسنه قيمتله اوزريكه الزام اولنمشدر ياخود بيك درهمه اوزريكه الزام اولنمشدر ديوب قابض دخى
اكا راضى اولمش ايسه بو صورتده بيع ايتمش اولور زيرا صورت ثانيه ده صحيحى بيع وصورت اولاده جهالت قيمت
بولنمغله بيع فاسدى تصريح ايلمشدر و بيع اميرك صحيح وكرك فاسد منزلهٔ احرازده درزيرا املاك مشترى قيمتله
ثابت اولديغى كبى بيع صحيحده نفس بيعله وفاسده عند القبض ثابت اولور واكر امير عسكر بعد الخمس تنفيل
ربعله بر سريه بعث ايدوب آنلر دخى طعامله اغتنام ايلسه لر اول طعامدن مستغنى ايسه لر دخى بنه تناوللرى
جائزدر وحكم مزبورده اهل عسكر واهل سريه برابردر زيرا تنفيل حكم تناول طعام وعلفده غير مؤثردر كه حق
متنفلين سهام غانمين منزلنده در وسهام غانمينده فرسان ورجاله بينلرنده تفاوت وار ايكن اباحت تناولده تسويه لرينه
مانع دكلدر پس تنفل دخى بويله در اما اول سريه يه جميع مصابلرين تنفيل قيلمش ايسه بنه اهل سريه نك
طعام غنيمتلرنده باعتبار السهام شركتلرى قائم اولمغله تناوللرى جائزدر لكن اهل عسكرك آنده نصيبلرى اولميوب
بعد التنفيل غنائم سريه ده حاللرى مطلقا غنيمتده حال تجار كبى اولمغله آندن برشيئه تناوللرى جائز دكلدر واكر
امير اول سريه يه من اصاب منكم شيئا فهوله ديو تنصيصله هر برينه مصابنى تخصيص قيلمش ايسه ايچلرندن
هر فرده رفيقينك اخذ ايلديكى طعامدن تناولى حلال اولماز مكر ثمنى ويروب ياخود رفيقى اكا اعطا ايليه زيرا
بو تنفيل منزلهٔ قسمتده اولمغله بوندنصكره برشيئه اصابت ايلين كسنه اكا تملكله ممتاز اولور ومال مسلم طيب
خاطرى بولنمادقجه آخره حلال اولماز بويله ايكن بر كسنه مصيبك رضاسنى بولنمادين تناول ايلسه بعد القسمة
حكم غنائم اوزره ضمانى لازم اولور مؤلف بى عديل بو مسئله يى تعليل ايدوب ديركه كورمزميسنكه سريه
مزبورهدن بريسى بر جاريه يه اصابت وحيضهٔ واحده ايله استبرادنصكره اكا وطئى حلال و بو معنى اختصاص
ملكه دالدر لكن قول مذكور قول محمد رحمه الله تعالى در اما عند ابى حنيفه رحمه الله تعالى وطئى مكروهدر و بز
بو مسئله يى شرح السير الصغيرده بيان وتقرير ايلديك واكر امير عسكر سهر يه بريه برشيئله تنفيل ايتميوب امير سريه غنائملرين
عسكره سوق ايچون بر قومى استيجار ايلسه بو استيجارى تتمهٔ اصابتدن اعتبار اولنور زيرا امير عسكر آنى انجق قتال
واحراز غنائم ايچون ارسال ايتمشدر و بو معنى سبب احراز اولان سوق غنائمه تصريح ايتميسه ده بطريق الدلالة
اذن واجازتدر بعده كركدر كه امير عسكر كندو دكلرى طعامدن استيجار اولنان اجيرلرك اجرتنه وفا ايده جك

مقدارینی بیع ایدوب باقیسنی ابقا واكل ایچون میان ناسه القا ایلیه لكن بو صورت انجق اهل عسكر غنیمت اخرایه
اصابت ایتدكلری حالتده در اكر اصابت ایتمشلر ایسه اجیرلك اجرتلرین آندن اعطا وسریه نك كتوردكلری طعام
وعلفی مقدار حاجت تناول ایچون میان ناسه القا ایدر وصورت اولیده مقدار اجرت هنوز بیع اولنمادین جمله سنی
اكل ایلسهلر بر فرد اوزره ضمان ماكولی الزام اولنماز انجق عسكر داراسلامه خروج ایلرندن اقدم غنیمت
اخرایه اصابت ایدرلرسه اجیرلك اجرتلری آندن اعطا قیلنور ایده مزلرسه امیر انی بیت المالدن ایفا قیلرز یرا
اجرت مزبوره حاجت مسلمین ایچون دین واجب اولمغله مال مسلمیندن قضا ایدر وهم الغرم مقابل بالغنم
قضیه سی دخی بو حكمی اقتضا ایدر والله اعلم

باب ماجاء فی الغلول * یعنی خیانت غنائمده وارد اولان اقوال وآثارك محل اثاره وایثار یدر قچان بر كمسنه نك رحلنده
یعنی بو كنده غلول یعنی غنیمتدن علی وجه الخیانة اخذ ایلدیكی نسنه بولنسه اول كمسنه ضربله ایجاع وتنكیل
اولنوراما ضرب بنده قرق سوطه ابلاغ وتكمیل قیلنماز زیرا غلولله ضمننده حد معین بولنمیان جریمه یی ارتكاب
ایتمش اولمغله تعزیر اولنور وتعزیر ایسه حدوددن بر شیئك عددینه ابلاغ وتوفیر اولنماز لقوله علیه السلام من بلغ
حدا فی غیر حد فهو من المعتدین یعنی اول كمسنه كه حدك غیریده رتبه حده بالغ اوله اول كمسنه حدی تجاوز
ایدنلردندر لكن غلول ایدن كمسنه نك رحلی احراق اولنماز زیرا اكرچه خیانت ایتمشدر لكن خیانت احراق
رحلی ایجاب ایلمز ویدی دخی قطع اولنماز زیرا غنائمده نصیبی واردر وایچنده نصیبی بولنان مالی سرقه ایلین
كمسنه نك تحقق شبهه یه بناء یدی قطع اولنماز وقول مذكور جمهور فقهانك مذهب منصورلریدر
اما علماء شام مرتكب غلول اولان كمسنه نك لاجل الناء دیب رحلنی احراقله تعذیب اولنور دیو بو بابده
حسن بصری رضی الله تعالی عنه دن یؤخذ الغلول من رحله ثم یحرق رحله الا ان یكون فیه مصحف یعنی غلول
ایتدیكی نسنه رحلندن اخذ اولنوب صكره رحلی احراق اولنور مكر رحلنده مصحف بولنه قولنی روایتله
مدعالرین اثبات وتصویب ایدرلر لكن حسن بصری رحمه الله تعالی نك اصحابی قول مذكوری آندن موقوفا یعنی
كندو قولی اولمق اوزره روایت ایدرلر انجق امام اوزاعی رحمه الله تعالی اسمنی ذكر ایتمدیكی بر رجلدن اولدخی
حسن بصریدن مرفوعا یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه نسبتله ذكر ایلمشدر لكن
حدیث مذكور هم شاذ وهم راویسی مجهول غیر معروف اولمغله فقهاآنی صحیح كورمدیلر زیرا امام اوزاعی
كندو ایله حسن بصری بینلرنده بولنان رجلك اسمنی ذكر ایلمدی وهم حدیث مذكور من جهة المعنی آثار
مشهوره یه مخالف در ومؤاف صحیح الاسناد اول آثاردن بعضیسنی بو كتابندن شو وجهله ایراد ایلدیكه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مرتكب غلول اولان هر شخصه وعید وتهدیدی الحاق ایتمشلر ایكن آنلردن
بر فردك رحلنی احراق ایلمدیلر آنلردن بریسی حدیث مدعم رضی الله عنه در كه مدعم رسول الله علیه السلام
حضرتلرینك عبد معتق یاغیر معتقلریدر آنی حضرت رسالته رفاعة بن زید الجذامی رضی الله عنه اهدا ایلمشدر
غزوه خیبردن عودتده وادی القری نام موضعه وصوللرنده مدعم رحل رسول الله علیه السلامی راحله لرندن
تنزیل ایدرایكن ناكاه بر سهم عائر یعنی رامیسی نامعلوم اوق اصابت ایدوب آنی قتل ایلدی بعده ناس آنی كوروب
هنیئا له الجنة دیمكله رتبه شهادتین تبریك ایلدكلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم كلا والذی نفسی بیده
ان الشملة التی اخذها یوم خیبر من الغنائم لم تصبها القسمة لتشتعل علیه نارا دیدیلر یعنی او یله سویلمه كز نفسیم
ید قدرتنده اولان الله تعالی یه قسم ایده رمكه یوم خیبرده غنائمدن قسمت اصابت ایتمدین اخذ ایلدیكی شمله
نار اولوب اوزرنده اشتعال ایده یور بعده ناس بو تهدید شدیدی استماع ایتدكلرنده همان بر رجل غنیمتدن اخذ
ایلدیكی بر یاخود ایكی شراكی یعنی نعلین طسمه سنی كتوروب غنائمه القا ایلدكده رسول الله صلی الله علیه وسلم
شراك من نار قول شریفلریله نتیجه غلولی ابدا ایلدیلر وبعض غزواتده دخی بر كمسنه شهید اولدقده رسول الله
علیه السلام حضرتلرینه استشهد فلان دیو اخبار اولندقده كلا انی رأیته یجر الی النار بعباء غلها یعنی
او یله دیمه كز علی التحقیق بن آنی غلول ایلدیكی بر عبا یعنی كلیم سببیله ناره جر اولنور كوردم قول شریفلریله
انذار ایلدیلر وابن عباس رضی الله تعالی عنهما دیدیكه بر قومده غلول ظاهر اولمادی الا الله تعالی قلوبلرینه
رعبی القا ایلدی وبر قومده زنا شایع اولمادی الا ایچلرنده موت كثیر اولدی وبر قوم مكیال ومیزانلرین نقص ایتمدیلر
الا آنلردن رزق قطع اولندی وبر قوم قوم آخر اوزره بغیر حق حكم ایلمدیلر الا ایچلرنده دم شایع اولدی وبر قوم
نقض عهد ایلمدیلر الا عدولری اوزرلرینه تسلیط اولندی وبر كمسنه سلمان رضی الله عنهه كلوب بن غنیمتدن

والرحل للبعیر كالسرج للدابة كذا فی المغرب *

مطلب سرق ما لا فیه نصیبه لا یقطع

الشملة كساء یغطی ویتلفف به كذا فی النهایة *

بر خیط آلوب آنكله ثوبمی دیكدم دیدكده سلمان رضی الله عنه اكا كل شیء وقدره یعنی هر نسنه قدری ایله بیله
مقرون در اكا كوره مؤاخذه اولنورسین دیدی ایشته بو مذكورات بالجمله غلولك عظم وبالنه دلیلدر لكن ایچلرنده
احراق رحل یوقدر حال آنكه بیانی وقت حاجتدن تأخیر غیر جائزدر ومع ذلك جابر رضی الله عنه لیس
فی الغلول قطع ولا نكال یعنی غلولده قطع ید وتنكیل وتعذیب یوقدر دیدی وقول مذكور عدم احراق رحلده
نص صریحدر كه احراق رحل اعظم نكالدر ومرتكب غلولك رحلی احراق اولنمادیغی كبی سهم غنیمتدن ورضخدن
محروم دخی قیلنماز زیرا ایچنده نصیبی بولنمیان مال غیری سرقه ایلسه سهم ورضخندن محروم قیلنماز پس ایچنده
نصیبی بولندقده عدم حرمانی بالطریق الاولی در وهم احراق رحله قائل اولنلر مصحف وحیوانی وسلاحی
احراق اولنماز دیدیلر پس بو قوللرندن خلافلرینه بر حجت اقتباس اولنور كه امتعه سائره سی دخی عدم احراقده
مذكوراته وزره قیاس اولنور اكر عدم احراق حیوان انجق مثله دن احترازا ایچوندر دیو تفریق ایدرلرسه بز دخی
بو تقدیر اوزره اولا حیوانلرین ذبح بعده احراق ایتمك اقتضا ایدرایدی دیو بونه توفیق ایده رز كذلك عدم احراق
سلاحی قتال اوزره مدار قوتی اولدیغندندر دیو اعتذار ایدرلرسه بز دخی سائر امتعه سی دخی بو یله در كه غازی
حسب العاده قتالده محتاج اولدیغی نسنه یی استصحاب ایلمز دیو دفعه ابتدار ایده رز علی الخصوص حكم احراقده
روایت قیلنان حدیثك ضعیف ایدوكی شودلیل قوی ایله تقویت وتضعیف قیلنمشدر كه غلول ازمنه دن
رزمانده زمان نبوتدن اكثر وقوعی كوریلمشدر كه زمان نبوتده منافقین واعراب معیت نبویه ده غزاده بولنورلر ایدی
وآنلر مرتكب غلول ایدیلر وآنلرك عمل واعتقادلری بیاننده رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزره نو بنو وحی الهی
نازل اولورایدی وعلماء مغازی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك غزواتلرنده واقع اولان
افعاللرندن بر شیئی ترك ایتمیوب جمله سنی روایت ایلدیلر پس بر فردك رحلنی احراق ایتمش اولهلر ایدی البته آنی دخی
نقل شایع مستفیضله نقل ایدرلر ایدی ونقل مذكور كتب مشهوره ده معدوم اولدیغندن حدیث مرقومك اصلی
ثابت اولمدیغی عندیمزده معلوم اولمشدر بعده قول مذكورده حدیث شاذ ایله اثبات حد واردر وبو یله حدیث
شاذ ایله اصوله مخالف اولان احكام شبهاتله ثابت ایسه دخی اثبات اولنماز ایكن شبهاتله مندرئه اولان حدود نیجه
اثبات اولنور اهل شام مرتكب غلولك ثیابی دخی رحلنده داخل اولمغله اول دخی احراق اولنوب شدت برد ایله
هلاكی متوقع ایكن عریان ترك اولنورمی بو بابده رأیكز نه در بزه اخبار ایدیكز كذلك رحلنده بولنان غیرك ودیعه
وعاریه سی یاخود رحلی بولنمادقده سرحده خانه سنده بولنان امتعه سی احراق اولنورمی بو بابده دخی رأیكز
نه در بزه اخبار ایدیكز كذلك ایكی شخصدن هر بری متاعنی آخره اعاره ایدوب صكره هر بری غلول ایتدكده
هر برینك عندنده عاریه بولنان متاع آخر احراق اولنورمی رأیكز نه در بزه اخبار ایدیكز كذلك رحل واحدده
بر جماعت اجتماع ایدوب ایچلرندن بعضیلری غلول ایتدكده رفیقلری واقفلر ایكن اخبار ایتمدكلرنده یالكز
متاع مرتكبی احراق اولنور یوقسه كتم ایتملریله باقیلرك امتعه لری دخی احراق اولنورمی رأیكز نه در بزه اخبار
ایدیكز والحاصل مؤلف اصابت مشهود مرتكب غلولك احراق رحلنه قائللرك تبعید قوللرنده وجه مذكور معهود
اوزره تكثیر شهود ایلدكدنصكره كتاب الاستحسانده بیان ایلدیكی اصل اصیلی خلاف اهل شام اوزره احتجاجده
بو وجهله ذكر وتأصیل ایلدیكه كبار اصحاب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتی خبر واحد ایله عمل ایتمزلر
ایدی مكر اول واحد ایله بر ابر شاهد آخر بولنه یاخود اول واحد صدق مقالنه یمین ایلیه نته كیم قول علی بن ابی طالب
رضی الله تعالی عنه بو یله در ومیراث كبی شبهاتله دخی ثابت اولان امورده واستیذان كبی ملزم حكم اولمیان
مصالحده مذهب اصحاب بو یله او لنجه شبهه ایله اثباتی جائز اولمیان احراق رحل كبی حد عظیمی افاده حدیث شاذ
اوزره نیجه اعتماد اولنور كورمزمیسنكه صحابه كرام حد خمر اوزره اتفاق ایتمشلر ایكن حضرت علی رضی الله تعالی
عنه دیرایدیكه ماكنت لاقیم علی رجل حدا فیموت ویكون فی نفسی من ذلك شیء الا حد الخمر فان رسول الله
علیه السلام وابا بكر رضی الله عنه لم یسناه یعنی بن بر رجل اوزره اقامت حد ایدوب اول رجل تأثیر حد ایله فوت
اولدقده آنك هلاكندن نفسمده بر الم حاصل اولورا ولمادم الا حد خمرده هلاكندن نفسمده الم حاصل اولور اولدم
زیرا رسول الله علیه السلام وابو بكر رضی الله عنه زمانلرنده اول حدی اقامت اقتضا ایتمكله آنلردن اقامتی واقع
اولمادی وبو بیانله مرتكب غلولك احراق رحلنه قائل اولنلرك قوللری غایتله ضعیف ایدوكی نمایان اولمشدر والله اعلم

※ باب الشراء فیمن یزید وبیع السهام ※

یعنی غنائم وغیریده بیع من یزید ایله معامله وغازی قبل القسمة بیع سهمنه معاجله بابنده تحقیق مقاله در امیر عسكر

غنائمی بیع من یزید ایتمکده بأس وضرر یوقدر زیرا نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم برقعبی یعنی قدح صغیری
وبرحلسی یعنی ظهر جلده تحت البردعه وضع ایلدکلری پلاسی بیع من یزید ایلدیلر ومؤلف مشتری تدبیر مسئله‌ء
مرقومه یی بو محلده انجق شو علت ایچون تقریر ایتمشدر که بعض ناس بیع مزایده یی مکروه کوروب رسول الله
علیه السلام لا یستام الرجل علی سوم اخیه یعنی بر رجل دین قرنداشینک طالب شرا اولدیغی نسنه اوزره
طالب اشترا اولماز یعنی اولماسین بیورمشلردر بیع مزایده ایسه استیام علی سوم الغیردر دیدیلر لکن ظن ایتدکلری کبی
دکلدر زیرا استیام علی سوم الغیر انجق بایع ومشتری علی وجه التراضی بر برینه میل وركون ایلدکدنصکره واقع
اولوب مزایده ایسه آندن اقدم واقع اولور حتی سلعه یعنی متاع اوزره منادی بالنفس صاحب المتاع ایسه
نظر اولنورا کر برکسنه تسمیه‌ء ثمنله اکا طالب اولدقده صاحب المتاع نه دادن سکوت ایلمزسه آخرلرک زیاده سی جائزدر
واکر سکوتله اول طالبه میل وركون ایدرسه بوندنصکره زیاده سی استیام علی سوم الغیر اولمغله برفرده حلال اولماز
اما منادی دلال ایسه یینه نظر اولنورا کر ثمن اول صاحب المتاعه هنوز اخبار اولنمایوب یاخود بعد الاخبار
میل وركونی بدیدار اولمامش ایسه آخرلرک زیاده سی جائز وسزاواردر واکر اخبار اولنوب میل وركونی آشکار
اولمش ایسه بردخی زیاده سی برفرده حلال وسزاوار اولماز وامام مکحول رحمه الله تعالی دن منقولدرکه
ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع السهام حتی تقسم یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قبل القسمة
بیع غنائمدن نهی ایلدیلر دیمشدر وبزدخی بو قولی اخذ ایدرز زیرا غازی قبل القسمة سهمنی بیع ایتمک مالک
اولمادیغی نسنه یی بیع اولمغله باطلدر کورمزمیسنکه قبل القسمة برعبدی اعتاق ایلسه عتق باطلدر پس بطلان
بیعی بالطریق الاولی درکورمزمیسنکه هنوز نصیبی غنائمدن نه محلده واقع اوله جغی معلومی دکلدر ومادام
دارالحربده در سهمنه مالک اولنجیه دک صاغ قالورمی یوقسه قبل الاحراز فوت اولورمی معلومی دکلدر
وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی نک روایت قیلدیغی ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع الغنائم حتی تقسم
قول شریفیله مراد بو معنای مفاددر زیرا قبل القسمة امام ایچون بیع غنائم جائز اید وکنی بیان ایتمشیدک
پس نهی ایله مراد بیع الامام اولمادقده غازی سهمنی بیع اولدیغی عیان اولمشدر وامام شعبی رحمه الله تعالی دن
منقولدر دیمشدر که برکسنه مغنمدن برجاریه اشترا ایدوب صکره آنده برمرض قدیم ظهور ایلسه آنی مغنمه رد ایدر
وبزدخی بو قولی اخذ ایدرز زیرا کرک غنیمتدن وکرک مالکدن اشترا ایلین عقد مطلق ایله سلامت معقود علیهه
مستحق اولور وسلامتی بولنمادقده آنی عیبله رد ایدر بو صورتده نظر اولنورا کر غنیمت هنوز تقسیم اولنمامش ایسه
امام ثمنی اوزرینه رد ایدر واکر تقسیم اولنمش ایسه جاریه یی عیبنی بیان ایده رک بیع ایدوب ثمن ثانیدن ثمن اولی
اعطا وفضله قالورسه بیت المال القا ایدر اما ثمن ثانی اولدن ناقص کلورسه نقصانی بیت المال اوزره الزام اولنور
بوندنصکره مؤلف بدیع البیان بو محلده عیبله ردک کیفیتنده برباب دخی ذکر وبیان ایلدی لکن بز اول مسائلی
املا ایلدیکمز شرح الزیاداتده بیان ایتدیکمزدن بو مقامده ترکنی شایان کوردیک والله اعلم

❁ باب من السبایا والنفقة علیهم والعهدة فی بیعهم ❁

یعنی احوال سبایا ونفقه‌ء سبایا وبیع سبایاده عهده‌ء لازمه دن بعض انواعنی بیانده باب دقایق نشاندر چنانکه
اهل حربدن برکسنه نک اهل وولدی سبی اولنوب برغازینک سهمنده واقع اولدقلرنده اول حربی امانله کلوب
غازی مذکور ایله سکا بونلرک ثمنلرین کتوروب بونلری اشترا ودار اسلامده ترک وابقا ایدهیم وبن دخی اسلامی یانمغی
قبول ایدهیم دیو مواعده وغازی دخی نعم دیمکله اظهار مساعده ایلسه بو صورتده رقیق مسفورین کالاول
اول غازینک رقیقلریدر زیرا هنوز بینلرنده عقد مبایعه جاری اولمیوب انجق مواعده وطلب شرا طاری اولمشدر
ومقدار مزبور ایله آنلره ملک حربی ساری اوله مز بناء علیه اول غازی یه رقیق مزبورینده تصرفدن امتناع
لازم اولماز لکن مستحب اولان وعدینه وفادرکه عهده وفا اخلاق مؤمنیندن وخلف وعد صفات منافقیندندر
وبو معناده اثردخی وارد اولمشدر پس حربی خلف میعاد ایتمدیکجه آنلری ملکندن اخراجی لایق دکلدر
مکر حربی کلدیکن اعتاق ایدرسه آنده مقصود حربی حاصل اولوب خلف وعددن اولمامغله بأس یوقدر
مکر اول رقیق حربینک زوجه سی اوله آنی حربی خلف میعاد ایتمدیکجه اعتاقی لایق دکلدر زیرا حربی
مواعده لری اوزره آنی اشترا قیلدقده اوزرینه عتق لازم اولمیوب امه سی قیلنور ومقصود حربی بو معنی اولمغله
خلف میعاددن اقدم آنی اعتاقده خلف وعد درکاردر اما اولادی بو یله دکلدر نظیری شول مکاتبدرکه
زوجه سنی واول زوجه دن حاصل اولان اولادینی مولالرندن اشترا ایلدکدنصکره اول مکاتبک مولاسی

بعض اولادینی اعتاق ایدرسه عتق نافذ اما زوجه سنی اعتاق ایدرسه غیر نافذدر زیرا اعتاق ولدنده مقصود مکاتب
حاصل واعتاق زوجه سنده غیر حاصلدرکه مقصودی بدل کتابتی ادادنصکره زوجه سنی مملوکه سی اولوب
آنی ملک یمین ایله وطی ایلمکدر وصورت مفروضه‌ده اکر حربی خلف میعاد ایدرسه مسلم مزبور رقیق
مسفوره کیف مایشاء متصرف اولمق جائزدر زیرا اخلاف حربی ایله حکم وعد مسلم مرتفع اولور واخلاف
حربی انجق تعیین ایلدیکی وقته دک کلمدکده ظاهر اولور واکر توقیت وقت ایتممش ایسه همان کیدوب وکله جکی
ودار الحربده تخمین مسلم اوزره جمع مال ایچون مکث ایده جکی مقداری زمانک انقضاسیله ظاهر اولور زیرا وقوف
حقیقی ممکن اولمیان امورده ظاهر حال اوزره بناء احکام واجبدر واکر اول حربی ثمنلرین کتورمک ایچون کیتدکده
مولالرینه بعض دراهم یا دنانیر ویروب بونلری اوزرلرینه انفاق قیل دیمکله مسلم دخی اخذ وانفاق ایدوب بعده
حربی کلدکده بن اول دراهم ودنانیری سکا قرضا ویرمشیدم ثمندن عد ایده رم دیوب مسلم دخی بلکه
علی وجه الصله ویرمشیدک دیو نزاع ایلسه‌لر قول مع الیمین قول حربیدرکه دافع مال حربیدر ومدفوعه
قول انجق قول دافعدر وهم دفع مطلق ایله انجق اقل متیقن ثابت اولور واقل متیقن اقراض اولمغله آنده قول
قول حربی اولوب اولبابده حربینک بن سکا قرض اولدیغی حین اعطاده ذکر ایتمشیدم دیو دعواسی یاخود
دروغده قرضه نیت قلمشیدم دیو ادعاسی متساوی کوریلور کذلک اوزرلرینه انفاق ایچون ادخاری ممکن اولان
اطعمه دن اعطا ایتمش اولسه یینه وجه مشروح اوزره در اما خبز ولحم وثرید کبی ادخاری ممکن اولمیان اطعمه دن
اعطا قیلمش اولسه اکرچه آنده دخی مقتضای قیاس جمله سی ملک حربی اولمغله قول قول حربی اولمق یی التباسدر
اما مؤلف کثیر الاحسان سالک حسن استحسان اولوب دیدیکه آنده قول قول مسلمدر وحربی ایچون اولبابده
مسلم اوزره نسنه ایجاب اولنماز زیرا ظاهر حال بو یله نسنه لرده اعطا علی سبیل القرض اولمیوب علی سبیل الهدیه
اولمقدر واحکامی ظاهر اوزره بنا واجبدر وبو قیاس واستحسان فقهانک شول زوج حقنده قوللریله یکساندرکه
زوجه سینه قبل الزفاف بعض اشیا بعث ایدوب صکره بن آنی مهره محسوبا بعث ایتمشیدم دیو ادعا وزوجه دخی
بلکه هدیه ایدی دیو دفع مدعی ایلیه بو صورتده قول جمیع اشیاده قول زوجدر انجق ادخاری ممکن اولمیان
طعامده بطریق الاستحسان قول قول زوجه در دیدیلر کذلک حربی اول اسیرلره الباس ایچون البسه اعطا قیلمش
اولسه یینه وجه مشروح اوزره در والحاصل اول اسیرلر اول مسلمک مملوکلری اولمغله آنلرک نفقه وکسوه لری ایچون
حربینک اعطاسی مسلمه کندی نفسی اوزره انفاق ایچون اعطاسی منزله‌ده اولمغله آنده جهت صله متعین اولماز
مکر تصریحله متبین اوله بوندنصکره مؤلف تحریر اوچ باب دخی ذکر وتحریر ایلمشدر لکن بز اول ابوابی مقدما
شرح الزیاداتده بیان واکمال ایلدیکمزدن بو بابده ترک واهمال اولنمشدر والله اعلم

باب من الشهادات فی الغنائم والفیء ❋ یعنی غنائم وبیت المال مصالحندن بعض احوالده شهادته متعلق
باب دقت اشتمالدر اکر مسلمین اهل حصنله احرارلرین تأمین ورقیقلرین اخذ ایتمک اوزره مصالحه ایدوب مشرکین
باب حصنی فتح ومسلمین دخول ایتدکلرنده ایچلرندن بعض اشخاص خلقلرنده مسلمین بونلر رقیقلریکزدندر دیو
دعوی واول اشخاص دخی بلکه بزلر احرارلرندن نز دیو ادعا ایلسه‌لر قول مع الایمان آنلرک قوللریدر زیرا کندو
ید نفسنده بو انسان کسنه نک رقیتی حجتله ثابته اولمادقجه دعوای حریتنده قول آنک قولیدر سؤال اولنورسه که
ید نفسلرنده بولنملری ظاهر حالدن برنوع اولمغله کرچه دفع استحقاقه سبب اولور اما مسلمین اوزرلرینه استیلادنصکره
کندو نفسلرینه استحقاقلرین اثبات ایلمز جوابده دیرزکه اشخاص مرقومین بو ظاهر حال ایله انجق نفسلرندن
مسلمینک استیلا واستحقاقلرین دفع ایدرلر زیرا استیلاء مسلمین انجق صلح وامان تناول ایتمیلر حقلرنده استحقاقلرین
موجب اولمغله بونلر تناول ایتمیلردن اید وکی ثابت اولمادقجه اوزرلرینه استحقاقلری ثابت اولماز ایسه‌نه بو بیانله
اشخاص مزبورین نفسلرینه کسب استحقاق ایتمیوب بلکه اوزرلرندن دفع استحقاق ایلدکلری نمایان وقوللری
مع الایمان قبوله شایان اولمشدر بو صورتده اهل حصنک رقیقلرندن اولدقلرینه مسلمین یا اهل ذمتدن شهود عدول
شهادت ایدرلرسه قبول اولنور زیرا بینه‌ء عادله ایله ثابت اولان اقرار خصمله ثابت کبیدر واول شاهدلرک مشهود بهدن
سهم ورضخله نصیبی واقع اولمق قبول شهادتلرینه مانع دکلدر زیرا بو شرکت شرکت ملک دکلدر وبو مثللو
شرکت قبول شهادته مانع اولمادیغی بالدفعات ذکر وبیان ایلدیک کورمزمیسنکه غنیمتده نصیبی اولمیانلردن
برقوم شهادت ایلسه‌لر قاضی غانمیندن ایسه دخی شهادتلریله قضاسی جائزدر حال آنکه ولایت شهادت
ولایت قضادن دون اید وکی معلوم وبو وجهله نصیب قاضی مانع قضا دکل ایکن نصیب شاهد مانع شهادت

اولمادیغی طریق اولی ایله مجزومدر بعده مؤلف وفیر المحامد بو مسئله اوزره تکثیر شواهد ایدوب دیمشدرکه
غانمیندن برجماعت ایچلرندن شخص واحد اوزره غلول ایله شهادت ایلسه‌لر مشهود بهده نصیبلری وار ایکن
بنه شهادتلری قبول اولنور زیرا نصیبلری بولنمغله شهادت غانمین رد اولنسه اولبایده آبا واولادلرینک دخی
شهادتلری رد اولنمق اقتضا ایدر زیرا شرکت ملک مال مشترکده قبول شهادت شریکه مانع اولدیغی کبی
آبا واولادلرینک دخی قبول شهادتلرینه مانع اولور وهم بو وجهله شهادت غانمین باطل اولسه قتاله حاضر
اولمیان فقرا ومساکینک دخی مشهود بهده باعتبار الخمس نصیبلری بولنمغله شهادتلری باطل اولور کذلک
بیت المالدن سرقه ایلین کسنه اوزرینه شهادت مسلمین دخی ایچنده حقلری بولنمغله باطل اولور حال آنکه شهادات
مذکوره‌نک بطلاننه فقهادن براحد قائل دکلدر پس شواهد مذکوره دن بزه معلوم اولمشدرکه شرکت عامه
قبول شهادته مانع اولمیوب قبول شهادت انجق شرکت ملکله ممتنعدر زیرا شرکت ملکده شاهد شهادتیله
نفسی ایچون اثبات ملک ایتمش اولور اما ملک اثبات ایتمیوب حق عامی اثبات ایلین بویله دکلدر کورمزمیسنکه
ایکی مسلم برشخص اوزره شوداربی طریق مسلمینده بنا قیلدی دیو شهادت ایلسه‌لر امام اول شخصه داربی
هدم وکالاول طریقه اعاده ایله امر ایدر ومعلومدرکه طریقده هر فردک حقی موجود اولمغله شاهد دخی بو شهادتیله
منتفع ایدوکی مشهود درلکن مشهود بهده ملک ویدی منعدم اولمغله قبول شهادتی منتظمدر
ومانحن فیه دخی بویله‌در والله اعلم

باب ماینبایع اهل الاسلام بینهم مما یأخذون من الاطعمة والاعلاف * یعنی اهل اسلام مشرکیندن اغتنام
ایلدکلری علف وطعامدن بینلرنده مبایعه‌لرینک بیان احکامنده باب باهر الاستحکامدر بز قریبا بیان ایلدیک که
هر برغانم ایچون غنیمتی دار ایله احرازدن اقدم طعام وعلفدن حق تناولی قائمدر و بو بابده معلوم اوله که غانمیندن
بریسی طعام وعلفدن شئ کثیره ظفریاب اولسه کرکدرکه ایچنده مقدار کفایه سنی اخذ و باقیسنی تقسیم رفقایه
شتاب ایلیه زیرا سبق یدی اعتباریله مقدار حاجتنه احق اولمشدر اما فضله سنی رفقاسندن محتاجینه ایصالی
واجبدر بو صورتده فضله یی منزل آخره قصد حمل ایدرسه نظر اولنور اکر منزل آخرده طعام وعلفدن برشئه
اصابت ایتمیه جکنی بیلورسه نقلنده بأس شرعی یوقدر زیرا نقلی دخی حوایجندندر وهر منزلده طعام وعلفه تجدد
احتیاج معلوم و بحسب الظاهر معلوم الوجود اولان احتیاج حقیقة موجود ومجزوم حکمنده‌در کورمزمیسنکه طریق
حجده معلوم الاحتیاج اولان زاد وراحله یه وذهاب وایابنده محتاج اوله جغی نسنه‌لره و بومدتده عیالی ایچون ترک
ایده جکی نسنه‌لره مالک اولمیان کسنه اوزره حج لازم اولماز وغانم مذکور سبق یدی اعتباریله کندو حاجتیله
مشغول اولان نسنه یه احق اولمغله انی غیردن منعه قادردر واکر منزل آخرده آنک مثلنه اصابت ایده جکنی بیلوب
انجق اول منزلده تعب طلبدن خوفله قصد ادخار ایدرسه کرکدرکه فضله یی رفقاسندن محتاجینه دفع وایثار ایده
زیرا منزل آخرده مقدار حاجتنه اصابته مقتدر اولدیغندن فضله‌یی مرقومه کندو حاجتندن فاضله اولوب اکا
رفقاسینک احتیاجلری حالا متحقق اولمغله راحت نفسی باطمانینت قلبی ایچون حق رفقاسنی منعی جائز ولایق
دکلدر بو صورتلرده کندو فضله یی اعطادن امتناع ایتمکله رفیقلری یدندن جبرایله اخذ وانتزاع ایلسه‌لر
صورت ثانیه‌ده جائز وصورت اولیده مکروه کوریلور زیرا منع فضله‌ده حق شرعیسی ثابت اولمامغله رفیقلری
جنس حقنه ظفر بولان صاحب الدین منزلنده اولملریله جبرا اخذلری مشروع اما منعیده حق شرعیسی
واوزرنده یدمحترمه‌سی ثابت اولدقده رفیقلری حقنی ابطال الله اخذلری ممنوعدر لکن علی کلا التقدیرین اخذ ایلسه‌لر
اوزرلرینه ضمانی لازم دکلدر زیرا غنائم هنوز دار ایله محرزه اولمامغله استهلاکی ضمانی مستلزم دکلدر اکر رفیقلری
یدندن جبرایله اخذ ایتدکلرنده هنوز اکل ایتمشلر ایکن اول غانم حضور امامه رفع خصام ایلسه نظر اولنور اکر
اول غانم اکا محتاج ایسه امام آنی رفیقلرندن اخذ واوزرینه رد قیلر زیرا اول محتاج ایکن یدندن اخذی تعدیدر
وامام اوزره ازالهٔ ید متعدیه واجبدر کذلک آخذ ومأخوذمنه جمیعا آندن مستغنی ایسه‌لر بنه بویله‌در زیرا
اول نسنه یه ید مأخوذمنه اسبق ایکن آندن اخذ انجق محتاج ایچون باعتبار الحاجة جائز ایدی پس آخذ محتاج
اولمادقده ازالهٔ یدنده متعدی اولور واکر آخذ محتاج ومأخوذمنه غیر محتاج ایسه امام یدندن استرداد ایده‌مز
زیرا اخذنده محقدر وامام اوزره تقریر ید محقه لازمدر غایة الامر ایکیسیده مستغنی اولدقده اما ایچون ایکیسندن
دخی اخذ وشخص ثالثه اعطا جائزدر و بو وجهله امام ایچون ثابتدن عند الغنی ولایت استرداد ثابت اولدقده
بعد الاسترداد غانم اول اوزره تطییب خاطری ایچون ولایت رد دخی ثابت اولور نته کیم ایکیسیده مستغنی ایکن

مطلب بیع داره هذه فی طریق المسلمین

قبل الاخذ عند الامام مخاصمه ایلسه‌لر اما ایچون اولده ابقا وثانینک اعتراضنی دفع والغا بابنده ثبوت ولایتی هویدادر
وهر نسنه که رباطاتده نزول وانتظار صلوات ایچون مساجدده جلوس وحج ایچون منی وعرفاتده نزول مثللو حق
جمیع مسلمین آنده مساوی اوله بو محلده ذکر ایلدیکمز احکام آنلرده دخی بالتمام جاری ومتساویدر حتی برکیمسنه
اراضی مباحه دن بر موضعده ضرب خیام ایلیه موضع مرقوم ازقدیم آخرک مضرب خیامی ایدوکی معلوم
اولسه دخی بو دفعه اول موضعه ابتدار ایلین کسنه اکا احق اولوب شخص آخر آنی دفع وتحویله اقدام ایده‌مز
زیرا بدی اکا سبقت ایلمشدر وصید وحطب وحشیش کبی مباحاتده احراز انجق سبق ید ایله حاصل اولور
لکن اول موضعه‌دن فوق الاحتیاج مقدار واسعی استیعاب ایتمش اولسه شخص آخر محتاج اولدیغی برجانبنه
نزول ایچون یدندن اخذ وانتهابه قادر اولور زیرا سبق یدی جهتیله احق اولدیغی انجق احتیاجنه مبنی ایدی
واکر اول موضع زائدی ایکی کسنه نزول ایچون نازل اولدن طلب ایدوب اول دخی هر بری محتاج ایکن برینه
ویروب آخره ویرمک مراد ایلسه مرادی اوزره اسعاد اولنور زیرا مختارینک احتیاجی کندو احتیاجی کبیدر
وکندو محتاج اولدقده سبق یدی اعتباریله اول موضعه احق اولنجه مختارینک احتیاجنده دخی احق اولور
زیرا انسان بعض ناسله مجاورته رغبت و بعض ناسدن رهبت ایدوب تنظیم جواری حوایجندن عد واعتبار ایدر
و بو مسئله‌ده دلیل شول اثر جلیلدرکه حضرت زبیر رضی الله تعالی عنه منازله ناسدن اقدم کلوب هر موضعه
برعلامت وضع ایدر ایدی صکره رفیقلری کلدکده اخذ ایلدیکی اول منازلی آنلره اعطا ایدر ایدی واکر صورت
مذکوره‌ده نازل اول ایکی محتاجک برینی اختیار ایتمدین همان بری اول موضع زائده نزوله مبادرت ایلدکده نازل
اول آنی اخراج ومحتاج آخری ادراج مراد ایلسه اکا قادر اوله‌مز زیرا رأی واختیاری ثبوت یدینه اعتبار ایله ایدی
شمدی یدی اوزره باعتبار الاحتیاج محق اولان یداخری عارض ومعارض اولمشدرکه آنی ابطاله نازل اولک
ولایتی یوقدر اما نازل اول بن بو موضع زائدی محتاج آخر بکا امر ایدوب آنکیچون اخذ ایتمش‌ایدم بو قسمه نقسم
ایچون اخذ ایتمشیدم دیو اصرار وخصمی انکار ایدرسه بو مثللو خبر محتملی اخبار ایتمش اولدیغندن استحلافنه
ابتدار اولنور و بعد الحلف آنی اخراج وآخری ادراجه قادر اولور زیرا بو صورتده اول موضعده نازل اولک یدی
ید آمر موقعنده واقع وآمرک احتیاجی غیرک ثبوت یدینه مانع اولمغله ید غیر ید متعدیه ایدوکی ظاهر اولدقده
ازاله ایله امر اولنور وطعام وعلفدن دخی احتیاجندن زیاده سنی اخذ ایلین بن بوزیاده‌یی فلان ایچون امر یله
اخذ ایلدم دیدکده بنه حکمی بویله‌در واکر اهل عسکردن بریسی شعیره و بریسی قضب یعنی یونجه‌یه ظفر بولوب
وهر بری آخرک مأخوذینه محتاج اولسه تبادل واستعمال وتناوللری جائز کوریلوب مبایعه ممنوعه‌دن عد اولنماز
زیرا هر بری علفدن مقدار حاجتنی اخذه قادر ایکن انجق آخرک اوزرنده قیام یدی بلا رضا مانع اولمغله مجرد
آنی ارضا ایچون تبادل ایدوب صکره اصل اباحتله استعمال وتناول ایدرلر نظیری شول اضیافدرکه هر بری
مائده اوزره آخرک پیشگاهنده بولنان طعامدن تناول ایده ایشته بو تناوللری مبایعه دکلدر بلکه هر بری آخرک
پیشگاهنده بولنان طعامه بلا رضا مد یدن ممنوع اولملریله وجه مشروحله بر برینی ارضا بعده ملک مضیف
اوزره اباحت مضیفله تناول واستیفا ایدرلر واکر صورت مفروضه‌ده ایچلرندن بریسی بعد المبادله اعطا
قیلدیغی نسنه‌یه محتاج اولوب اخذ ایلین دخی هنوز اکا محتاج ایکن نقض مبادله‌یه عازم اولسه قادر اوله‌مز زیرا
طیب نفسله اعطا ایلدکده یدی اوزره آخذک ید محقه‌سی عارض اولوب آنک احتیاجی ابتداء امردن اخذ ایتمش اولسه
یدندن انتزاعه مانع اولدیغی کبی بو صورتده دخی مانعدر اما معطی محتاج وآخذ شمدی مستغنی اولمش ایسه معطی
ایچون آندن مأخوذینی رد ومعطاسنی استردادی جائزدر زیرا آخذ ابتداء امردن اخذ ایتمش اولسه دخی مادامکه آندن
مستغنی در محتاج آخر آنی یدندن اخذ ایلمک جائزدر پس اکا اعطا ایلین محتاج آخر اولدقده بنه جائزدر انجق صورت
اولاده بلاشئ اخذ ایدوب صورت ثانیه‌ده مأخوذینی رد ایله مقابله ایدر زیرا رد ایتمک مؤدی غروردرکه غرور حرامدر
اما ابتداء اکا هبه ایتمش اولوب صکره کندو محتاج وموهوب له غیر محتاج اولمغله بلاشئ استرداد ایلسه بو جائزدر واکر
صورت مفروضه‌ده بعد المبادله معطی محتاج اولوب آخذ مستغنی دن استرداد مراد ایلدکده آخذ آنی رفیقلرندن محتاج
آخره اعطا ایتمش بولنسه معطی اول اخذ ثانیدن اخذینه قادر اوله‌مز زیرا آخذ اولی اعطاء آخذ ثانی اوزره تسلیط
ایلین انجق معطی اول اولمغله معطی اول آخذ ثانی یه بنفسه اعطا بعده یدندن اخذینی اراده ایتمش کبی اولمشدر
و بو مثللو امورده احتیاج ذی الیدیدندن انتزاعه مانعدر واکر ایکی مستغنی یاخود ایکی محتاج یاخود برمستغنی
و برمحتاج وجه مشروح اوزره تبادله قائل اولمشلر ایکن احدهما قبل التقابض ترک تبادله مائل اولسه ترکی جائز

مطلب کل ما یکون للمسلمین فیه حق فی المباحات

مطلب الاحراز فی المباح بسبق الید

مطلب یمنع عن مد الید علی المائدة الی ما بین یدی صاحبه بلا رضاه

وقابلدر زیرا بو مبادله لری محل مبایعه یه مصادف اولمدیغندن مبایعهٔ شرعیه اولمامغله تقابض حاصل اولمدیغه
بعد الوقوع حالی قبل الوقوع حالنه مماثلدر زیرا بو بابده حکم تصرف انجق ثبوت یداوزره مبنیدر وقبل القبض مجرد
مبادله بلکه مبادله دن عبارت اولان لفظ مبایعه ایله ثبوت یداحدهمادن آخره تحول ایلمز واکر برغازی طعام غنیمتدن
رفیقنه وقت آخرده مثلنی ویرمك اوزره اقراض ایلسه نظراولنور اکر هر بری آندن مستغنی یاخود اکا محتاج ایسه
بنه نظراولنور اکر مستقرض آنی استهلاك ایتمش ایسه اوزرینه برنسنه واجب اولماز زیرا اکا تناولی انجق طعام
غنیمتدن اولمق اعتباریله اولوب استقراضی همان مقرضك اکا تسلیمده خاطرینی تطییب ایچون اولمغله استهلاکی
موجب ضمان اولماز واکر استهلاك ایتمش ایسه مقرض استرداد ایدرسه اکا احق اولور زیرا تحویل یدینه
رضاسی انجق نفسی ایچون مستقرض اوزره وجوب مثلی ایله مشروط ایدی پس ایجاب شرط متعذر اولدقده
رضاسی دخی منعدم اولوب یدندن بلا رضا اخذ اولنمق سلکنه منتظم اولمشدر واکر مقرض مستغنی ومستقرض
محتاج ایسه بو صورتده استهلاکی موجب ضمان اولمادیغندن بشقه عند عدم الاستهلاك استرداده دخی قادر اوله مز
زیرا بو بابده محتاج غیر محتاجدن بلا رضا دخی اخذ ایتمش اولسه مأخوذینه احق اولور پس رضاسیله اخذنده
بطریق الاولی در واکر حین اقراضده ایکیسیده مستغنی ایکن بعد الاقراض وقبل الاستهلاك ایکیسیده
اکا محتاج اولسه مقرض اکا احق اولور زیرا قبل حصول المقصود عروض احتیاج جلری عند ابتداء الاخذ
موجود حکمنده در وبز آنفا بیان ایلدیك که اول صورتده عدم سلامت شرط سببیله رضای مقرض تام اولمادیغندن
استرداده احق اولور لکن صورت مرقومه ده احتیاج اولا مستقرضه صکره مقرضه عارض اولسه یاخود مقرضه
هیچ عارض اولماسه یدندن اخذه سبیل یوقدر زیرا عروض احتیاجله ید مستقرض حقیتله متصفه اولدقدن صکره
رضاسی بولنمدیغه فرد آخر محتاج اولسه دخی ازالهٔ یدینه قادر اولماز واکر برغازی مالندن دراهمله غازی آخردن
غنیمتدن اولان حنطه یی اشترا ودفع دراهم وقبض حنطه ایلسه اکر اول حنطه یه محتاج ایسه اکا غیریدن
احق اولور زیرا رفیقینك طیب نفسی ایله اوزرینه اثبات یدایدوب یدی دخی احتیاجله تأکد ایلمشدر اکر حنطه
بعینها قائمه ایکن احدهما نقض بیعی مراد ایلسه جائزدر زیرا طعام غنیمتدن تناولده ایکیسی مساوی اولمغله
بیعلری بیع حقیقی اولمامشدر بو صورتده مشتری حنطه یی رد ودراهمنی اخذ ایدر بشرط آنکه ایکیسیده
آندن مستغنی یاخود بایع محتاج ومشتری مستغنی اوله اما بایع مستغنی ومشتری محتاج ایسه کرکدر که بایع ثمنی سبب
صحیح شرعی ایله اخذ ایتدیکندن مشتری اوزره رد ایدوب حنطه دخی مشتری یه سالم اوله زیرا آنده ید مشترینك
حقیتی احتیاجنه مبنیدر بوقسه تسلیم بایعه مبنی دکلدر که بایع مستغنی اولدقده مشتری محتاج آنی بلا رضا دخی
اخذ ایلسه جائزدر واکر مشتری آنی استهلاك ایتمش ایسه بایع اوزره علی جمیع التقادیر رد ثمن لازم ومشتری یه
مستهلکی سالمدر بو صورتده مشتری ذاهب وغائب اولوب بایع اکا واصل اوله میوب رد دراهمنه قادر اولماسه
اول دراهم یدنده لقطه منزلنده قالور انجق بو دراهم یدنده مضمونه اولور زیرا آنی نفسی ایچون علی قصد التملك
قبض ایتمکله شول ملتقط حکمنده اولمشدر که اخذ لقطه ده اولا قصد تملك ایدوب بعده قصدینه نادم ولقطه ده
معروف ومشروع اولان امساك وتعریفه وبعد التعریف تصدقه عازم اوله بو صورتده بایع بو قصه یی
صاحب المغانم والمقاسم اولان ذات عدالتمآبه رفع ایدوب اولدخی بن بیعکی مجیز اولدم کتور ثمنی دیسه اکا
تسلیمی جائزدر زیرا امام طلب ایتدکده ملتقط لقطه یی امامه ویرمك جائز بودخی آنك مثلیدر بوندنصکره
صاحب الدراهم ظهور ایدرسه نظر اولنور اکر صاحب المغانمك بیعی اجازتندن اقدم حنطه یی استهلاك ایتمش ایسه
دراهمی اوزرینه رد اولنور زیرا صحت اجازت ید مشتریده معقود علیهك بقاسنی مستند عیدر که اجازت ملك
مشتری یی محل بیعده اثبات ایلمکده انشاء عقد کبیدر پس اجازت باطل اولدقده دراهمی اوزرینه رد واجب اولور
واکر اجازتندن اقدم استهلاك ایتمش ایسه دراهم مرقومه غنیمته وضع اولنور زیرا صاحب المغانمك اجازت بیعی
انشاء عقدی کبیدر وصاحب المغانم طعام غنیمی دراهمله غانمینه بنفسه بیع ایلسه اکرچه اسائت ایتمش اولور
لکن بیعی نافذ اولوب ثمن غنیمته وضع اولنور اجازتی دخی آنك کبیدر بو صورتده مشتری بن حنطه یی قبل
اجازة البیع اکل ایتمشیدم دراهمی بکا رد قیل دیوب یمین دخی ایلسه تصدیق اولنماز واقامت بینه ایتمدکجه دراهمی
اوزرینه رد اولنماز زیرا معلوم القیام اولان نسنه ده اصل اولان بقاسیدر مکرهلاکی معلوم اوله نکته سی اولدرکه
قبل اجازة البیع استهلاکی امر حادث اولمغله حدوثی انجق اقرب اوقاته احاله اولنور وآنی وقت سابقه اسناد ایلین
بلا حجة تصدیق اولنماز واکر برغازی غانمدن حنطه یه ویری ثوبه اصابت بعده بربریله قصد مبایعه ایلسه لر

مطلب اللقطة باخذ اللقطة على قصد التملك

مطلب البينة لمدعى القدم لا الحدوث

جائز کورلمز زیرا ثوبه اصابت ایلین آنکله بلا ضرورة انتفاعدن ممنوع اولمغله آنده بیعله تصرفی دخی
غیر مشروعدر اما طعام بشقه در لکن جائز دکل ایکن بنه مبایعه ایدوب هر بری آخردن مأخوذینی دار الحربده
استهلاك ایلسه هیچ برینه ضمان یوقدر انجق بایع ثوب بیعنده مسیٔ اولور زیرا غنیمتده تصرف حق امام ایکن
بایع بو تصرفله رأی امام اوزره تغلب ایتمش اولور کذلك مشتری ثوب دخی مسیٔ اولور زیرا اول دخی بلا ضرورة
غنیمتدن برثوبی استهلاك ایلمشدر اما استهلاك ایتمدین دار اسلامه داخل اولمشلر ایسه هر بری یدنده بولنان نسنه یی
غنیمته رد ایلمك واجبدر زیرا بینلرنده جاری اولان مبایعه باطل اولمغله یدلرنده بولنان غنیمتده داخل واحراز ایله
تأکد حق غانمین دخی حاصل اولمشدر بو صورتده هر قنقیسی استهلاك ایدرسه مستهلکنی ضامن اولور زیرا طعام
غنیمتك اموال سائره یه مخالفتی انجق احرازایله تأکد حقوقدن اقدمدر وبعد التأکد اموال سائره کبی بین الغانمین
تقسیمی واجب وبلا ضرورة تناولی اصلا غیر جائزدر واکر هنوز دار الحربده بولنوب استهلاك دخی ایتمشلر
ایسه کرکدر که قابض ثوب من اول الامر ثوبه اصابت ایلدکده غنیمته ردی کبی بونده دخی رد ایلیه
اما قابض حنطه ده حکم شرعی طرفینك احتیاج واستغنالری یاخود احدهمانك احتیاج واخرك استغناسی
اعتباریله جمیع مذکور اتده مبادلهٔ طعامده سبقت ایلین حکم مرعیدر واکر مسئلهٔ مزبوره ده مشتری
حنطه ذاهب وغائب اولمش ایسه صاحب المغانم قابض ثوبدن ثوبی من اول الامر اصابتنده اخذ ایلدیکی کبی
بنه اخذ ایدر اما غائب اولان قابض الثوب ایسه صاحب المغانم قابض حنطه یه دار الحربده ایکن من اول الامر
اصابتنده تعرض ایتمدیکی کبی بنه تعرض ایلمز لکن قبل الاکل دار اسلامه اخراج ایدرسه یدندن اخذ وغنیمته
وضع ایدر واکر عسکردن برکسنه شخص آخری بعض مطامیر معلومه دن جلب علف ایچون استیجار ایدوب
اولدخی کیدوب علف مطلوبی احضار ایلدکده بنم مرامم بو علفی سکا ویرمیوب نفسم ایچون اخذ واجرتکی
سکارد ایلمکدر دیمکله اجتسار ومستأجر دخی البته علفی اخذ ایده رم دیو اصرار ایلسه نظر اولنور اکر اجیر اجاره
اوزره کتوردیکنی اقرار ایدرسه بنه نظر اولنور اکر ایکیسیده محتاج یا ایکیسیده مستغنی ایسه لر مستأجره تسلیم
اوزره اجبار اولنور زیرا ید اجیر ید مستأجر کبیدر خال آنکه اجاره دخی صحیحه در زیرا عقد مزبور منافع اجیر اوزره
عقد اولنمشدر وعمل مستأجر علیه اعمال جهاددن دکلدر واکر اجیر اول علفه محتاج ومستأجر مستغنی ایسه
مستأجردن منعه قادر اولور زیرا ید مستأجرده بولنسه دخی اجیر محتاج ایکن آندن حق اخذی واردر پس کندو
یدنده ایکن حق منعی بطریق الاولی در لکن بو صورتده اجرته مستحق اولمازحتی اخذ ایتمش ایسه ردی لازمدر
زیرا کتوردیکی علفی مستأجردن منع ایلدکده اکا معقود علیه سالم اولمامشدر واکر مسئلهٔ مزبوره ده اول
شخصی جمع حشیش ایچون استیجار قلمش اولوب اولدخی مستأجر ایچون جمعنی اقرار ایدرسه بو صورتده
مستأجر مستغنی واجیر محتاج ایسه ده بنه یدندن اخذه قادر اولور زیرا قریبا بیان ایلدیك که حشیش جملهٔ
غنیمتدن دکلدر حتی آنی مستأجر بنفسه جمع ایتمش اولسه آخری اکا محتاج اولسه دخی یدندن اخذه قادر اولماز
ودار الحرب ایله دار اسلام بو بابده متساویة الاقدامدر کذلك آنی اجیری جمع ایلدکلمینه بو یله درکه ید اجیری
کندو یدی کبیدر اما حکم طعام بشقه درکه طعام جملهٔ غنیمتدندر حتی وقت قسمته دکین باقی ایسه بین الغانمین
تقسیم اولنور وطعامه اجیر محتاج ومستأجر مستغنی اولدقده محتاج اولان اکا احق کوریلور وطعام مده اجیر
کتوروب مستأجره تسلیمیندنصکره کندو محتاج ومستأجر مستغنی اولمغله مستأجردن اخذینی مراد ایلسه جائز
کوریلور آیتنه بو بابده فرق طعام وحشیش نمایان اولور وطعامده اجیر بعد التسلیم وجه مشروح اوزره
اخذ ایلدکده حق اجرتی ساقط اولماز زیرا حکم عقد تسلیمله نهایت بولوب اجرتده حقی تقرر ایلدکدنصکره
حق احتیاجله اخذی غصبله اخذندن ازید دکلدر وغصب حق اجرتی اسقاط ایتمدکده بو اخذك عدم
اسقاطی اولی در واکر شخص مرقومی مطمورهٔ معینه یی تسمیه ایتمدین همان بعض مطامیردن جلب علف ایچون
استیجار اولدخی کیدوب جلب واحضار ایلسه بونده اجر مثله مستحق اولوب اجر مسمایی تجاوز ایلمز زیرا بونده
معقود علیه اولان ذهاب ومجیئنده جهالت بولنمغله عقد اجاره فاسددر واجارهٔ فاسده نك حکمی بعد
ایفاء المعقود علیه مسمایی تجاوز ایتمامك اوزره وجوب اجر مثلدر کذلك کیدوب علف بولمامغله عودت ایلسه
بنه اجر مثله مستحق اولور زیرا مستأجر علیه اولان عملی یعنی ذهاب وطلبی اقامت ایلمشدر اما عقد صحیحله
کتوردیکنی منع ایلدیکی صورتده سبقت ایلین بشقه درکه آنده اجر مثلی مستوجب دکلدر زیرا آنده منعله
نفسی ایچون عامل حکمنده اولمغله غیر اوزره مستوجب اجر اوله مز لکن آنده دخی کیدوب علف بولمامغله

مطلب اجرة الذهاب والمجئ

عودت ايلسه بينه مسمى دن اجرت ذهابه مستحق اولور زيرا ذهابده مستأجر ايچون عاملدر اما طعام وعلف كتورمه يكندن رجوعنده مستأجر ايچون عامل اولمامغله اجرت رجوعه مستحق اولماز و بيان مرقومدن حكم مذكورده عقد صحيح وفاسد ميانده فرق بولنماديغى سكا معلوم اولمشدر كه على كلا العقدين اجير كتورديكى نسنه يى مستأجره تسليم ايتمزسه اجرته مستحق اولماز وكيدوب برنسنه بوله مزسه عقد صحيحده مسمادن وفاسدده اجر مثلدن اجرت ذهابه مستحق اولور ورجوعنده مستأجر ايچون عامل اولمامغله اجرت رجوعه مستحق اولماز والله تعالى اعلم

باب هدية اهل الحرب * يعنى هدية اهل حربى قبول وعدم قبولده باب مسلم ومقبولدر فيجانكه امير اعدا امير عسكره برهديه ارسال ايده قبولى جائز كوريلوب فئ مسلمينه ادخال قيلنور زيرا نبى جليل عليه التحية والتبجيل حضرتلرى اوائل حاللرنده هدية مشركينى قبول ايدرلر ايدى حتى مرويدركه ابى سفيانه قبل الاسلام تمر عجوه اهدا ايدوب آندن ادم يعنى سختيان اهدا ايلمكى طلب بيورديلر صكره مشركين طلب عوضده حدى تجاوز ايتملريله انالانقبل زبد المشركين يعنى على التحقيق عطاياى مشركينى قبول ايتمزز ديوب قبول هديه لرندن امتناع وتحرز بيورديلر ايشته بوبيانله قبول هديه لرى رأى اميره منوط ايدوكى نمايان اولمشدر وهم قبول هديه ده معناى تألف ورده اظهار غلظت وعداوت موجود اولمغله اسلاملرى مأمول اولدقده تهادوا تحابوا حديث شريفى ايله عمل ايلمك محبوب وهديه لرين قبول وآنلره اهداء هديه امر مندوبدر اما اسلاملرى غير مأمول ايسه هديه لرين رد ايله معناى شدت وغلظتى اظهار ايلمك رأى اميره موكولدر لكن قبولنه اقبال ايدرسه كركدر كه فئ مسلمينه ادخال ايليه زيرا اميره اهدا النفسه اولميوب انجق منعه سى ايچون اولديغى هويدادر ومنعه سى دخى مسلمينله حاصل اولمغله هدية مزبوره قوت مسلمينله اخذ اولنان مال منزلنه نازل قيلنور اما رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه اهدا قيلنان هداياء مشركين بشقه دركه والله يعصمك من الناس نظم متين الاساسى مدلولى اوزره قوت ومنعه لرى مسلمينله حاصل اولميوب بلكه مسلمينه قوت وامتناع تأييد وامداد الٰهيله واصل اولديغندن هديه لرى نفس نفيسلرينه تخصيص اولنور وهم ملك مشركينك اميره باعث اهداسى اميردن خوف وخشيتى ونفسنه واهل مملكتنه رجاء رفق وملايمتيدر واميرك بومعنايه اقتدارى انجق عسكر ايله ميسر اولمغله هدية مرقومه امير ايله عسكر بينلرنده برابر قيلنور كذلك هدية مرقومه قواد عسكر ورؤساى لشكردن عده ومنعه صاحبى برقائد وريئسه وارد اولسه حكم سابق بونده دخى مطرددر زيرا ملك مشركينك آندن دخى خوف ورهبتى وهديه ايله الفته رغبتى انجق نفسنه واهل مملكتنه رجاى رفق وملايمتى ايچوندر اول دخى بومعنايه انجق منعه سى ايله متمكن ومنعه سى دخى تحت رايه سنده بولنانلر وجميع اهل عسكر ايله ايدوكى متعيندر واكر بعض مبارز ينه ياخود آحاد عسكردن برينه اهدا قيلنش ايسه جمله سى اكا تخصيص وايفا قيلنور زيرا بومثللره اهدا آندن خوف ورجاء رفقه مبنى اولماز واولورسه ده منعه سى بولنمامغله اهداسى قوت اغيار ايچون اولميوب انجق قوت نفسنه اعتبار ايله اولور بوجهتله خاصة نفسنه مسلم قيلنور بناء عليه فقهاء كرام اكرمهم الله تعالى باكرم الاكرام ديديلركه بركسنه مفتى ياخود واعظه برنسنه اهدا قيلسه اول هديه خاصة اكا مسلم اولور زيرا مهدينك اكا تقرب واهداسنه باعث انجق نفسنده حاصل اولان زهد وفضائلدر اما حكامه اهدا قيلسه بشقه دركه اول هديه حكام حقلرنده رشوتدر زيرا مهديك آنلره تقرب واهداسنه باعث انجق تقليد امامله ثابت اولان ولايتدر واول بابده نائب مسلميندر بناء عليه اول هديه ده امام قربياذكر اولنه جق معامله يه اهتمام ايدر بومسئله ده اصل قوى هدايا الامراء غلول حديث نبويدر يعنى امرا كه ويرلن هداياىى نفسلر ايچون حبس ايتملرى منزلۀ غلولده در وغلول غنائمدن بغير حق اخذك اسم خاصيدر پس بوبياندن اول هديه بمنزلة الغنيمة ايدوكى بزه نمايان اولوب اميره تخصيصى دخى حبس هديه آحاد ناس حقلرنده بمنزلة الغلول اولماديغى بزه اعلان ايلمشدر وحديثده وارددر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم برعامل بعث ايلديلر اول دخى مال كثير ايله عودت ايدوب هذالكم وهذا اهدى لى يعنى شومقدارى سزلركدر وشومقدارينى بكا اهدا ايلديلر ديدكده رسول الله عليه السلام خطبه لرنده فهلا جلس احدكم فى بيت ابيه وامه حتى يهدى اليه يعنى سزلردن بريكز باباسى وآنه سى خانه سنده جالس اولسه ايدى نيچون اولمادى تاكه كند ويه اهدا اولنسه ايدى قول سديدلريله اكا تعريضله توبيخ وتشديد ايلديلر ايشته بوحديث حقيقت تماده قولمزه رمز وايما وارددر وينه وارددركه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ابوهريره رضى الله عنهى صدقات بحرين اوزره عامل قيلوب اول دخى

الرِّبد بسكون الباء يعنى الرفد والعطاء كذا فى النهاية منه

مطلب اذا اهدى الى مفت او واعظ فهى اولا اهدى الى الحاكم فهى رشوة

مال كثير ايله قفول واول مالى نفسى ايچون اخذ وقبول ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه اكا ياعدوّ الله وعدوّ كتابه سرقت مال الله ديدى اول دخى ديديكه ياامير المؤمنين بن عدوّ الله وعدوّ كتاب الله دكلم لكن خيللرم تناسل وسهملرم تجمع ايدوب بومبلغه بالغ اولدى همان حضرت عمر رضى الله عنه بوقولنه التفات ايتميوب اول مالى اخذ وبيت الماله وضع ايلدى كذلك خليفه بعض نواحى يه برعامل بعث ايدوب اكا اهداء هديه ايلسه لر اكر خليفه طوعا اهدا لرينى بيلورسه يدندن اخذ وبيت الماله وضع ايدر زيرا اكا خليفه نك تقليد ايلديكى عمل ايچون اهدا قيلنمشدر وخليفه بوبابده نائب مسلمين واول هدايا حق مسلمين اولمغله بيت مال المسلمينه وضع ايدر واكر كرها اهدالرينى بيلورسه يدندن اخذ واصحابنه رد ايدر اماركه قادر اولمازسه لقطه كبى صاحبى كلنجيه دك بيت المالده مستقلا حفظ ايدر وعمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى خليفه اولدقده كندودن اقدم خلفا اولان مروانيون بطريق الاكراه اخذ ايلدكلرى معلومى اولمغله بيت المالده مجتمع اولان اموالى وجه مذكور اوزره اصحابنه رد وايصاله امر ايلدى وعلى هذا ملك اعدا والى سرحدده ياخود آنك قوادندن برقائده اهدا ايلسه كركدر كه مهدى اليه آندن برشيئ تنقيص ايتميه بلكه خليفه آنى اخذ وبيت الماله وضع ايليه اما سرحدده بولنان مسلميندن برمرد بهادره اهدا ايلسه اكا سالم قيلنور زيرا والى سرحددن طلب رفقلرى مسلمينه قوتى وبهادردن قوت نفسى اعتباريله در واكر امير عسكر مسلمين ملك اعدايه برهديه ارسال ايتمش اولوب اول دخى عوضنى ايصال قيلسه نظر اولنور اكر اول عوض هدية اميره مماثل ياخود ناس بربرينه غبنده تسامح ايده جكلرى مقدار ايله متفاضل ايسه اميره سالم اولور زيرا بونى كندو اهداسيله جلب ايلمشدر واول بابده نفسى ايچون عاملدر واكر مقدار مرقومدن زائد ايسه قيمت هديه سى مقدارى كندويه سالم وفضله سى معيتنده بولنان جماعت مسلمينك فيئنده منتظم اولور وكندودن خوف ورجا اولنان قائد دخى اهدا واستهدا ايلدكده حكم مذكور اجرا قيلنور وبوبابده اصل اصيل حديث عمر رضى عنه ربه الجليلدر كه زوجه سى ملك رومك عورتنه طيب ياغيردن اهدا ايدوب ملك رومك عورتى دخى اكا هداياى عظيمه اهدا ايلدكده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ايچندن زوجه سنه هديه سينك مثلنى اعطا ايدوب بقيه سنى اخذ وبيت الماله القا ايلدى وبوبابده عبد الرحمن بن عوف رضى الله تعالى عنه اكا على وجه الاعتراض عرض كلام ايلدكده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه قل لصاحبتك فلتهدالها حتى تنظر اتهدى اليها مثل هذا ام لا يعنى ياعبد الرحمن سن دخى زوجه كه سويله اولدخى ملك رومك عورتنه ارسال هديه ايلسون تاكه اكا دخى بويله هدايا ارسال ايدرمى ايتمزمى كوره ليم ديمكله آنى الزام ايلدى واكر برمبارز اهل حربدن ملك ياقائد ياغيرى بركسنه يه هديه ارسال اول دخى اكا اضعافنى ايصال ايلسه اكا سالم قيلنور زيرا بوزياده اول مبارزك غير ايله قوت وعزتندن اولميوب همان اهل حربدن طيب نفسلريله جلب مال ايتمش اولمغله اكا سالم قيلنور واكر مسلمين برحصنى محاصره ايتدكلرنده امير عسكر آنلره برمتاعنى بيع ايلسه نظر اولنور اكر بيعى مثل قيمت ياغبن يسير ايله قائم اولمش ايسه ثمن بدل ملكى اولمغله اكا سالم اولور واكر غبن فاحشله حاصل اولمش ايسه ثمندن قيمت ملكى مقدارى كندويه واصل وباقيسى فئ عسكرده داخل قيلنور زيرا اهل حرب بوزياده يى مثلا اشجارلرين قطع وبنالرين تخريب ايتمسون ياخود اوزرلرندن مندفع اولسون ديو خوفلرندن ياخود رجاى رفقلرندن بذل ايتملردر واميرك بومعنايه اقتدارى انجق قوت عسكر ايله در بناء عليه فضله سى منزلۀ غنيمتده اولمشدر واحكام مذكوره بالتمام عقول عامۀ انامه سبقت ايلين ظواهر احوالدر وبز بالدفعات بيان ايلديك كه وقوف حقيقتى ممكن اوليان اموره احكامى ظاهر اوزره بنا واجبدر واكر صورت مفروضه ده بايع آحاد عسكردن بركسنه ايسه اهل حصندن طيب نفسلريله بذل ملكنده اخذ ايلديكى ثمن قليل وكثير اكا سالم قيلنور زيرا اهل حصن بوزياده يى رغبت ورهبتلرندن ويرميوب همان مسلم مزبور آنلرى زبون ومغبون بولدقده نوع تصنعله طيب نفسلرى اوزره مالليرنى اخذ ايلمشدر بناء عليه اكا سالم قيلنور ويلمك كركدر كه مسلمين طعام وثياب وغيريدن مناسب كوردكلرى نسنه لرى مشركينه بيع ايلمك جائزدر انجق اسلحه ودواب وسبايا بيعى غير جائزدر وبوبابده مشركين امانله ياخود بلا امان داخل مسلمين اولوب اولمامق برابردر زيرا بونسنه لر ايله قتال مسلمين اوزره كسب قوت ايدرلر وقتال مسلمين اوزره سبب تقويتلرينه مباشرت ايتمك مسلمينه حلال اولماز ومعناى مزبور امتعۀ سائره ده بولنمامغله بيعى حلال اولور بشرط آنكه حصونلرندن برحصنى محاصره ايتمش اوليه لر اما بعد المحاصرة اهل حصنه طعام وشراب وسائر حصنده اقامتلرينه قوت اولان نسنه لرى بيع ايلمك جائز اولماز زيرا محاصره دن مقصود انجق طعام وشرابلرى

مطلب فضل عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى

مطلب ما يجوز بيعه لاهل الحرب وما لا يجوز

منقطع اولمقدر تا که حصنلرین ید لریله تسلیم وحکم الله اوزره خروجه رضالرینی تصمیم ایده لر حال آنکه
طعام وامثالی آنلره بعده حصنلرنده اقامته سبب تقویتلرین اکتساب واردر اما مسئلۀ سابقه بشقه درکه آنده
دارلرنده اقامته سبب قوتلرین مسلمیندن اشترادن غیری طریقله دخی تحصیل ایدرلر اما اهل حصن بعد المحاصره
تحصیل ایده مزلر بناء علیه آنلره اشیاء مذکوره یی بیع ایلمک مسلمیندن برفرده حلال اولماز بویله ایکن برکسنه
اکا جسارت ایدوب امام دخی واقف اولسه کرکدرکه فعل حرامی مرتکب اولدیغندن آنی تأدیب ایلیه
واکر امیر عسکر ملك اهل حربه بعض مصلحتله بعث رسول ایدوب اول دخی رسوله بعض جوائزایله اکرام ایلدکده
رسول اول جائزه یی عسکره یادار اسلامه اخراجه اقدام ایلسه خاصۀ اکا سالم قیلنور زیرا بوجائزه رسولدن رغبت
ورهبته مبنی اولمیوب انجق انسانیت ومروتدن ناشیدر کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم توارد ایلین
ایلچیلره ورسوللره جائزه لر انعام ایدرلر ایدی وبندن صکره بویله ایدیکز دیو اصحاب کراملرینه وصیت بیوردیلر
وبومعنی ایلچیلردن ورسوللردن رغبت ورهبتلرینه مبنی ایدوکی کسنه نك خاطرینه کلمز کذلك رسول امیر ملك
اهل حربه برنسنه اهدا اول دخی اضعاف قیمتینی اکا تعویض واسدا ایلسه یاخود اهل حربه برمتاعی اضعاف
قیمتیله بیع ایلسه بونلر اماله دخول واهل حربله معامله ایدوب طیب نفسلریله مالّلرینی اخذ ایلمك منزلنه نازل
اولمغله جمله سی سالما اول رسوله واصل قیلنور واکر ملك اعدا امیر عسکره بعث هدیه ایلدکده امیر غنیمتدن قصد
تعویض ایلسه بالنظر الی القیاس بوفعلی جائز اولماز زیرا غنیمتده حق غانمین ثابت اولوب حتی امیر بعض غانمینی
بعد الاصابه بطریق التنفیل برشئله تخصیص وتمییزه مالك دکل ایکن ملك اهل حربی تخصیص وتمییزه نیجه مالك
اولور لکن مؤلف عظیم الاحسان سالك استحسان اولوب دیدیکه امیره کلن هدیه غنیمتدن قیلمغله بینه غنیمتدن
تعویضی جائز کوریلور کورمزمیسنکه امیر کندویه کلن هدیه یی رد مراد ایلسه رد نده ابطال حق غانمین واراایکن
اکا قادر اولور کذلك قبول وغنیمتدن تعویضده نظر مسلمینی ملاحظه ایلسه اکا دخی مقتدر اولور انجق غنیمتدن
بین الناس تغابن وتسامح اولنان مقداردن اکثر ایله تعویضی جائز کوریلمز وبوندن اکثر ایله قصد تعویض
ایدرسه کرکدرکه فضله یی کندو مالندن ضم ایلیه زیرا مسلمین ایچون بوزیاده یه مقابل عوض حاصل بولنمامغله
اهل حربه من اول الامر غنیمتدن اهداسی منزلنه نازل اولور والحاصل هدیه دن مقصود حسب العاده ثواب یعنی
عوضنی استفاده در بوجهتله عوض هدیه عرفا مشروط کبیدر نته کیم متاع غنیمتده جانب مسلمین غبن
فاحشله مغبون اولدیغجه اهل حربه بیعله معامله امیر مشروعدر کذلك تعویض هدیه لرندن دخی غیر ممنوعدر

* باب مایکون احرازا منهم ومالا یکون *

یعنی اهل حرب اموال مسلمینی اخذ ایلدکلرنده احراز عداولنوب اولنمیان عملری بو بابده مشروح ومفصلدر
چاناهل حرب دار اسلامه غارت ایچون دخول واخذ اموال وسبایادن صکره مأخوذلرین دارلرینه ادخال ایتمدین
اسلامی قبول ایلسه لر امام جمله سنی یدلرندن اخذ واصحابنه رد قیلر زیرا دارلریله احراز ایتمدکلرندن هنوز مأخوذلرینه
مالك اولمامشلردر زیرا تملیك تمام قهری مستدعیدر وقبل الاحراز تمام قهر بولنمامغله منزلۀ غاصبده اولدقلرندن
قبل الاحراز قبول اسلام یاقبول ذمت ایتسه لر دخی رد ایله امر اولنورلر زیرا قبول اسلام وذمتلری مملوکلرنده تقرر
ملکلرین موجبدر بوقسه مالك اولمدقلری نسنه لره تملکلرین مستوجب دکلدر وحکم مقررده مأخوذلرینی
دار یمزده اقتسام ایدوب ایتملری برابردر که مغصوب قسمتله ملك غاصب اولماز سؤال اولنورسه که مسلمین
دار الحربده اقتسام غنائم ایتدکلرنده اقتساملری افادۀ تأکد حقوقلرنده بمنزلۀ الاحراز دکلمی ایدی پس اقتسام
اهل حرب دخی نیچون طرفلرندن بمنزلۀ الاحراز قیلنماز جوابده دیرز که دار الحربده قسمتی مقام احرازده
اقامت حق مسلمینده متحققدر که ایچلرنده حکمی بین المسلمین نافذ اولان امیرلری موجود وقسمت آنك رأییله
صورتیاب وجود اولمشدر اما بومعنی حق اهل حربده مفقوددر که ایچلرنده حکمی بین المسلمین نافذ اولان برامیر
غیر موجوددر پس حقلرنده تمام سبب انجق من جهة الحس معتبر واقتساملریله سبب ملکلرینه من جهة الحس
ازدیاد قوت حاصل اولمدیغی امر مقرردر بناء علیه صورت مذکوره ده برمسلم اماله عسکر اهل حربه دخول
ونهب ایلدکلری امتعه دن اشترا ایلسه کرکدرکه آنی اصحابنه بلاشئ رد وایفا ایلیه زیرا اهل حرب قبل الاحراز
اکا مالك اولمدقلرندن آنلردن اشترا ایلین دخی مالك اولمیوب همان بذل ایلدیکی ثمنی ملك غیره بلا امر المالك فداده
متبرع اولمشدر اما اهل حرب اول مالی دارلرینه ادخالدن صکره مسلم اولسه لر آنلره سالم قیلنور زیرا احراز ایله
سبب ملکلری اولان قهرلری تمام اولمغله تملکلری ظاهر بعده اسلامله متقرر اولمشدر قال علیه السلام من اسلم

علی مال فهوله وقبول ذمت ایلسه لر دخی بینه بویله درکه عقد ذمت تقریر ملکده خلف اسلام اولمغله اثرا سلام
آنده دخی قیام ایلمشدر کذلك بعد الاحراز بطریق الاستیمان اول ماله داریمزه داخل اولسه لر ینه بویله درکه
استیمانله نفوس واموا للرینه استفادۀ امان ایلمشلردر اما بعد الاحراز اول مالی برمسلم آنلردن اشترا ایلدکده
بویله دکلدرکه بونده مالك قدیمی اول مسلمدن ثمنله اخذه قادردر زیرا اهل حرب ایچون حادث اولان ملکله
مالك قدیمك ملکی منقطع اولمغله ملك اهل حرب آخره تحول ایتمدکجه اول ملکده حق مالك قدیم عودت ایلمز
وشرا ایله ملکلری مسلمه تحول ایلدکده حق مالك قدیم بروجهله ظاهر اولور که مشتری یه دخی الحاق ضرره
مؤدی اولمیه وبومعنی انجق ثمنله اخذنده حاصل اولور اما بعد الاحراز مسلم یاذمت اولوب یاخود اماله داریمزه
خارج اولدقلرنده ملکلری آخره تحول ایتمدکله اخذنده حق مالك قدیم هیچ ظاهر اولماز واکر مسلمین قصد غارتله
دار الحربه داخل واحرار اهل حربدن اخذ سبایایه نائل اولدقلرندنصکره دار اسلامه قبل الاخراج اول سبایا قبول
اسلام ایلسه لر اکرچه اسلامله قتلدن سالم اولورلر اما رقلری ینه ثابت وقائمدر زیرا حکم رق قبل الاسلام مقهور
اولدقلرنده ثابت اولشدر واسلام اکرچه ابتداء استرقاقه مانعدر لکن رق ثانی رافع دکلدر اما ابتداء بابده سبقت ایلین
مسئله بشقه در که مسلمین دار الحربده اهل حربه قاهر اولدقلرنده آنلر حسا وحکما مقهور اولورلر صکره قبول اسلام
ایتسه لر دخی قهر حکمی مرتفع اولمامغله رقلری باقی قالور اما اهل حرب دار اسلامده قاهر اولدقلرنده قهرلری انجق
من جهة الحس اولوب من جهة الحکم اولماز وقهر حسی دخی قبل الاحراز تمام اوله مزبو معنا یی بیان اولدر که مسلم
دار الحربده قاهر اولدقده مأخوذینی حق اللهه راجع اولان امورده اسلامی ایله محرز اواور بناء علیه اهل حربدن سبی
ایلدکلری اسیرلرین یدلرندن اخراج ایلمك برفرده حلال دکلدر لکن اهل حرب کرك دار الحرب وکرك دار اسلامده قاهر
اولدقده قهرلری انجق یدایله در دینله دکلدر کورمزمیسنکه مسلمیندن اخذ ایلدکلری اسیرلری یدلرندن اخذ ایلمك
هرفرده حلالدر واهل ذمت دخی قاهر اولدقلرنده حکم مزبورده مسلمین کبیلردر زیرا ذمت حق اللهه راجع اولان
امورده سبب احراز اولمقده خلف اسلامدر حتی اخذ ایلدکلری اسیرلرینه تعرض براحده حلال اولماز وسبی
ایلدکلری اسرا سبایای مسلمین کبی تخمیس اولنور واکر کفار ترکدن اهل منعه بلاد کفار رومه دخول واحرارلرندن
سبی اسرایه وصول بولوب هنوز دارلرینه ادخال ایتمدین اسیرلری قبول اسلامله کسب اقبال ایلسه لر جمله سی
احرار قیلنورلر زیرا کفار ترك اهل دین حق اولمدقلرندن دینله محرز اولمامشلردر ویدلریله قهرلری دخی دارلریله
احرازدن اقدم تمام اولماز بناء علیه اسیرلری قبول اسلام ایتدکلرنده حریتلری تقرر ایدر حتی آنلری بعد الاسلام
دارلرینه ادخال ایدوب صکره مسلمین اوزرلرینه استیلا ایلسه لر جمله سی احرار اولورلر اما اسلاملری دارلرینه ادخاللرندن
متأخر ایسه عبیدلری اولورلر واکر کفار ترك عبید مذکورین یدلرنده ایکن قبول اسلام ایلسه لر ینه ملکلرنده
ابقا اولنورلر زیرا دارلری ومنعه لریله احراز ایتدکلرنده قهرلری تام وملك ورق تمام اولمشدر صکره دن اسلام مملوك
اوزرنده ثابت اولان ملك مسلمی وملك کافری ازاله ایلمز اما عبید مذکورین علی طریق المراغمة والمغاضبة ایچلرندن
داریمزه فرار ایلسه لر احرار اولورلر نته کیم عبد حربی بووجهله مسلما خروج ایلدکده حکمی بویله در واکر ترك
مذکورین اسراء مزبوری دارلرینه ادخالدن اقدم اسلامی قبول وآنلردن صکره اسیرلری دخی دین اسلامه دخول
ایلسه لر ینه عبیدلری اولورلر زیرا اسلاملریله محرزین اولدقلرندن حین اخذده مسلمین بولنمش کبی اولورلر حتی
بوندنصکره اول اسیرلری دار اسلامه اخراج ایلسه لر بونلر حکما مسلمیندن بغیر اذن الامام قصد غارتله دار الحربه
داخل وبعض سبایایه نائل اولان اهل منعه منزلنه نازل اولملریله آنلرك مصابلری تخمیس وباقیسی آنلره تخصیص
قیلندیغی کبی بونلرك اسیرلری دخی تخمیس وباقیسی کندولره تخصیص قیلنور اما اسلام فریقین دارلرینه
ادخالدنصکره واقع اولوب بعده دار یمزه ادخال ایدرلرسه ینه عبیدلری اولورلر لکن بوصورتده تخمیس اولنماز
زیرا قبل الاسلام دارلریله احرازلرنده مالك اولوب آنلرده حکم غنیمت ابتداء ثابت اولمادیغندن صکره اسلاملریله
دخی ثابت اولماز اما مسئلۀ اولی بشقه درکه آنده قبل الاسلام حقلری ثابت اولمش ایسه ده ملکلری ثابت اولمیوب
انجق دار اسلامله احرازده ثابت اولمغله محرزلرنده حکم غنیمت مثبت اولمشدر واکر اسیرلر هنوز ارض رومده ایکن
قبول اسلام ایدوب کفار ترك دخی آنلردن صکره قبول اسلام ایلسه لر اول اسیرلر احرار اولورلر زیرا قریبا بیان ایلدیك که
احراز ایله ثبوت رقدن اقدم حریتلری اسلامله تأکد ایلمشدر واکر هنوز ارض رومده ایکن ایکی فرقه دخی قبول
اسلام ایدوب قبوللری زمان واحده ایدوکی معلوم یاخود احدهمانك تقدم وتأخری غیر مجزوم اولسه ینه
احرار اولورلر زیرا حریت اصلیه لری معلوم ورق اسرایه سبب اولان تقدم اسلام ترك غیر مجزومدر وحکم رق

شك ايله متحقق اولماز سؤال اولنورسه كه ترك اول اسيرلره قاهر اولديغى دخى معلومدر وقهر آنلرك حريتلرينى مبطلدر
پس حكم رق نيچه مشكوك اولور جوابده ديرز كه قهر قبل الاحراز مبطل دكلدر بلكه قهر انجق جزء علت
ابطالدر و جزء علتله حكمدن نسنه ثابت اولماز واكر كفار ترك كفرهٔ رومدن بر عورتى اسير ايدوب عورت دخى
هنوز بلادر ومده ايكن وزوجى مداين رومدن برمدينه ده حياتده ايكن قبول اسلام ايلسه ترك اول عورتى صكره
دارلرينه اخراج ايلسه لر دخى زوجندن باين اولماز زيرا حربى اسلامله متأكد اولمغله اهل منعهٔ تركدن معدوده
اولميوب همان دار الحربده قبول اسلام ايلمش بر حربيه اولديغندن زوجندن باين اولماز مكر اوچ حيضله حائض
ياخود دار اسلامه خارجه اوله بوصورتلرده حقيقة وحكما دارلرى متباين اولمغله زوجندن باين اولور واكر كفار ترك
عورتدن صكره قبول اسلام ايلسه لر آنلرك اسلاملريله عورت باين اولور كذلك اسلاملرى عورتدن اقدم اولسه صكره
عورت قبول اسلام ايلدكده ينه باين اولور زيرا بوصورتلرده ترك مزبورين دار الحربه داخل اولان جيش مسلمين
منزله نازلين اولورلر واول صورتده بر عورت قبول اسلامله عسكر مسلمينه انضمام ايلسه نفسنى منعهٔ مسلمينله
احرازى تمام اولمغله حريت وزوجندن بينونتله بكام قيلنور كذلك مسلمين بر عورتى سبى ايلدكدنصكره عورت
قبول اسلام ايلسه زوجى ايله بينلرنده حكما تباين دارمتبين وسبيله امهٔ مسلمين اولوب بينلرنده اقتساملرى متعين
اولمغله ينه زوجندن باين اولور بوصورت دخى آنك كبيدر كذلك عورت وترك قبول اسلام ايتميوب آنى دارلريله
احراز ايلسه لر ينه باين اولور زيرا جاريه لرى اولوب اهل دارلرندن قيلنمشدر و بربيان ايلديك كه اهل حرب اختلاف
منعا تله اهل ديار مختلفه در پس زوجى ايله بينلرنده تباين دارمتبين اولدقده البته آندن باين اولور وهم دارلريله
احرازلرنده اكا مالك اولمغله آنى مسلمين بدون الزوج سبيله تملكلرى حكمنده اولوب آنده باين اولديغى كبى بونده
دخى باين اولور حتى اول جاريه قسمتله بر ينه اصابتدن صكره صاحبى قبول اسلام ايلسه حيضهٔ واحده ايله استبرادنصكره
وطئى اكا حلال اولور زيرا عورت اهل كتابدندر وزوجى دخى يوقدر والله اعلم

باب ما يقطع من الخشب وما يصاب من الملح وغيره * يعنى دار الحربده قطع اولنان اخشاب وملح وغيريدن مأخوذ
ومصابه متعلق باب دقت نصابدر اكر برسريه اذن امامله قطع اخشاب ايچون خروج ودار اسلامله دار الحرب
ميانده مسلمين حقلرنده مخوف اولان برموضعدن قطع ايلدكلرى اخشابله كلوب عسكره ولوج ايلسه لر اول اخشابدن
خمسى رفع و باقيسى غنيمته وضع اولنور زيرا مسلمين حقلرنده مخوف اولان موضع دار الحربدندر كه دار اسلام تحت يد
مسلمينده بولنان موضعك اسميدر وعلامتى مسلمين آنده آمن وسالم اولمقدر و بو معنى موضع مرقومده معدومدر
سؤال اولنورسه كه اول موضعده امن مسلمين مفقود اولديغى كبى امن اهل حرب دخى ناموجود ايكن نيچه دار
الحربدن معدود قيلنور جوابده ديرز كه مواضع مرقومه فى الاصل ايادى اهل حربده بولنمغله يد اهل حرب آندن من كل
وجه منقطع اولمدقچه دار اسلام اولماز نكته سى اولدركه هر نسنه كه فى الاصل ثابت اوله البته بعض آثارينك بقاسيله
باقى اولوب اكا مماثل ياخود آندن غالب برمغير معارض عارض اولمدقچه اول نسنه مرتفع ومنتقض اولماز بوجهتله
مواضع مرقومه دار الحربدن ايدوكى معلوم اولدقده آنده بولنان اخشاب يد اهل حربده موجود اولمغله اخشاب مرقومه
اهل حربدن بطريق القهر اصابت اولنمش مال اولوب بعينها غنائمدن معدوددر واكر مسئلهٔ مزبوره ده
امير آنلرى مسلمين ايچون سفاين يامجانيق يابلمغه قطع اشجار ايچون ارسال قيلمش ايسه اخشاب مرقومه يى اخذ
وارساله قصد ايلديكى مصلحتده استعمالى جائزدر زيرا قطعلرنده امر اميره امتثال ايلديلر وامتثاللرى حين
قطعده قصد اغتنامله متحقق اولماز پس حين قطعده قصد اغتنام مقصود اولمايجه غنيمتدن معدود اولماز
نكته سى اولدركه نظر مسلمينه راجع اولان امورده رأى امام معتبردر كورمزميسنكه قبل الاصابه بطريق النظر
تنفيلى صحيحدر كذلك مصابى قبل الاصابه منفعت معلومه يه تعيينى دخى تصحيح اولنور بوصورتده امير اول اخشابدن
مقدار كفايه سين اخذ ايلدكدنصكره فضله قالسه اول فضله غنيمت قيلنور زيرا موجب اغتنام اولان سبب
جمله سنده موجود ايكن حاجت مسلمينله مشغول اولان مقدارنده قصد امامه بناء حاجت مسلمين تقديم
وفضله سنده ينه حكم غنيمت اجرا وتعميم اولنور نظيرى شول دين ووصيتدن فاضل اولان مالدركه ورثه يه
ايصال قيلنور كذلك امير آنلرى دار الحربده معسكردن ارسال ومنافع مسلمينه باعيانها صرف اولنمق ايچون خشب
ياطعام ياعلف كتورمكله امر واستعمال ايلسه ينه كتوردكلرى اول منفعت مقصوده يه مصروف وفضله سى
سريه ايله اهل عسكرك غنائملرينه معطوف قيلنور زيرا سريه اطاعت اميرايله خارج اولدقلرنده البته منفعت
مقصوده يى تحصيله نيت ايدوب اغتنامه عزيمت ايتمشلردر كذلك بعض مداين ثغورده قحط واقع اولمغله امير

بر قومى اول مدينه دن دار الحربه اهل مدينه ايچون طعام وعلف كتورمكه ارسال آنلر دخى بوخدمتى
اكمال ايلدكلرنده كتوردكلرى بلا خمس بين اهل المدينه تقسيم اولنوب يالكز اهل سريه يه
قصر وتقديم اولنماز لكن بومسائل مبسوطه حين خروجلرنده امير آنلرى نه مصلحت ايچون ارسال ايلديكى
معلوملرى اولمغله مشروطه در زيرا آنلردن قصد اغتنام انجق ارسالدن مراد اميرنه ايدوكنى بيلوب اكا اطاعتله
خارج اولدقلرنده ظاهر الانعدام اولور بوصورتده دخى مثلا طعامى مسلمين آندن مستغنى اولدقدنصكره ايصال
ايدرلرسه ينه منزل غنيمته انزال قيلنور زيرا تقديم اهل مدينه يى موجب اولان احتياجلرى منعدم اولمغله مجموع
طعام مقصود امير اولان منفعتدن فضله قالان طعامك سلكنه منتظم اولمشدر واكر امير مسائل مذكوره ده
كتوره جكلرى اشيانك بعضيسنى آنلره تنفيل ايلسه تنفيلى تصحيح وتكميل اولنور زيرا اشياء مرقومه نك
بعضيسنى منفعت مسلمينه و بعضيسنى بطريق التنفيل آنلره مبذول قيلمشدركه هر برنده نظر ومصلحت ملحوظ
ومأمولدر زيرا ناسك مصابده نصيب خاصلرى بولنمادقچه خروجه رغبتلرى قليل اولمغله تحريض ايچون تنفيل
ايتمشدر سؤال اولنورسه كه ثغور مذكوره دار اسلامدندر پس دار اسلامدن بعث اولنان سريه يه تنفيلى نيچه
صحيح اولور جوابده ديرز كه اولبابده عدم صحت تنفيل شول غنيمتده دركه آنده فارس راجل اوزره لازم التفضيل اوله
زيرا اول تنفيلده خمسله فضل فارسى ابطالدن غيرى نسنه تحصيل اولنماز لكن بومعنى مانحن فيهده يوقدركه
كتوره جكلرى اصابت ايلين سريه يه غنيمت اولميوب منفعت مسلمينه صرف اولنه جقدر بوجهتله تنفيلى جائز
كوريلمشدر اما مسلمين آندن مستغنى اولدقدنصكره كتورسه لر نفللرى باطل اولور زيرا كتوردكلرى غنيمت
اولور وباب النفل فى دار الحرب اثناسنده وابواب سائره ده بالدفعات بيان اولنديغى اوزره دار اسلامدن بعث
اولنان سريه ايچون غنيمتدن تنفيل عام صحيح اولماز واكر مسئلهٔ مرقومه ده امير من اخذ منكم شيئا فله نصفه
ديمش اولسه بو تنفيلى اهل سريه حقنده ايجاب امير اوزره تنفيذ اولنور زيرا بو تنفيلى اخذ ايلديلره مقصور
واخذ ايتميلر آندن مهجور اولمغله طلب واخذ اوزره معناى تحريضى متضمن اولديغندن غنائمده صحتى ظاهر
ومتبيندر واكر امير برسريه يى مصالح مسلمين اولان سرحددن ايچرو دار اسلامدن قطع اخشاب ايچون ارسال
ايتمش اولسه نظر اولنور اكر ارسالى عين اخشابله مصالح مسلمينده انتفاع ايچون واقع اولمش ايسه كتوردكلرى
اول منفعته صرف اولنور بوصورتده بعض اخشابى آنلره تنفيل ايتمش ايسه اولا نفللرينى اعطا بعده باقيسنى
اول منفعته صرف وايفا ايدر واكر باعث بعث اولان خصوصدن امير مستغنى اولدقدنصكره كتوررلرسه
سريه دن هربرى كتورديكى اخشابه برأسه مالك اولور زيرا كتوردكلرى اخشاب بوصورتده غنيمت دكلدركه
اكا دار اسلامده اصابت ايتمشلردر ودار اسلامده مباح اولان اشيا منزلهٔ صيدده اولمغله هركيمك يدى اكا سبقت
ايلسه اكا احق اولور واكر اول اخشابى معا وجميعا كتوررلرسه بينلرنده على السويه تقسيم اولنوب فارسلرى
راجل اوزره تفضيل وتقديم اولنماز زيرا تفضيل فارس غنيمتده اولور اخشاب مذكوره ايسه غنيمتدن دكلدر
سؤال اولنورسه كه غنيمتدن دكل ايكن آنده تنفيل نيچه تجويز اولنور جوابده ديرز كه اعطاء مرقوم على وجه
التنفيل دكلدر بلكه مصيب مباحه بعض مصابنى تخصيص و باقيسنى منفعت معينه يه صرف ونحو يلدر واكر
برسريه بغير اذن الامام قطع اخشاب ايچون دار الحربه ياخود بين الدارين برموضع مخوفه خارج اولسه لر كتوردكلرى
نسنه لر غنائمده مندرج قيلنور زيرا سريه اهل منعه اولوب دار الحربدن بطريق القهر جلب مال ايلمشلردر ومصاب
اهل منعه ده اذن امام منضم اولوب اولمامق مساويدر اما اول اخشابه آنده مسلمين آمنين اولدقلرى برموضعده
ظفرياب اولسه لر بونده هربرى مأخوذينى اخذ واستيعاب ايدر زيرا مأخوذى دار اسلامده شئ مباح اولمغله
صيد وحطب وحشيش كبى آنى اخذ ايله مملوك ومستباح ايلمشدر بوصورتده اول موضعده اهل حربه ملاقى اولوب
قتالله آنلرى اشياء مأخوذه لرندن اجلا قيلسه لر ينه حكم سابق اجرا اولنور زيرا دار اسلامدن اولان مواضع مجرد دخول
اهل حربله حكم دار الحربده اولميوب قتالله آنلرى اجلادن صكره كما كان حكم دار اسلام اوزره باقى قالوب سريه دن
هربرى مأخوذينه مالك اولور كذلك اول موضعه اهل حرب كلوب اخشابى قطع ايدوب هنوز دارلريله احراز ايتمدين
سريه واصل اولسه ينه هربرى تملك مأخوذينه نائل اولور زيرا اهل حرب دار اسلامده اخذ ايلدكلرى نسنه يه
قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن مصابلرى اصابتلرندن اقدم اولديغى حال اوزره باقى قالور لكن دارلريله احرازلرندن
صكره مسلمين لحوق ويدلرندن اخذ ايلسه لر بوصورتده اهل حرب احرازايله مالك اولدقدنصكره سريه بطريق
القهر ملكلرين احراز ايتمش اولمغله اول نسنه غنيمت قيلنور كذلك ارض اسلام يا ارض حربده واقع ملاحه نك

يعني آنده طوز حاصل اولان موضعك دخي حكمي جميع مذكوراتده داراسلامده اخذ اولنان اخشاب مباحه كيدركه
ملح دخي خشب مثللو مباح اولمغله اخذيله تملك اولنور كذلك معدن ذهب وفضه وجوهر دخي بويله در كه
سريه آنلري طلبده چيقوب ارض اسلامده ظفر بولسه لر غنيمت دكلدر انجق بونلر وفي الركاز الخمس حديث شريفي
موجبنجه تخميس اولنورلر كذلك اهل حرب بونلري استخراج ايدوب هنوز احراز ايتمدين سريه واصل اولسه لر بنه
تخميس اولنوب باقيسي اخذ ايلينلره تخصيص اولنور زيرا اهل حرب قبل الاحراز بونلره مالك اولمدقلرندن
اخذلري وعدم اخذلري برابردر اما سريه بو نسنه لره دارالحربده اصابت ايتمش اولسه لر بو صورتده بعد التخميس
باقي بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا سريه منعه لر يله دارالحربدن آني بطريق القهر اخراج
ايلمشلردر اما مسئلهء مزبوره ده اهل منعه اوليان برايكي شخص اخراج ايتمش اولسه اشياء مزبوره قطعا تخميس
اولنميوب اخذ ايلينلره تمليك اولنور زيرا آنلر دارالحربدن على وجه التلصص اخراج ايدوب على وجه اعزاز الدين
ايتمشلردر مكر اذن امامله خارج اوله لر بو صورتده مصابلري حكم غنيمتده مندرج اولور زيرا بو تقديراوزره
نصرتلري امام اوزره واجب وقدرتلرين بيلنجه بعث وارسالري امام ايچون غير جائز اولديغندن امام آنلره
مدد مثللو اولمغله كتوردكلري على وجه اعزاز الدين مأخوذ اولمشدر وبو مثللو مصابلرده تخميس واجبدر
زيرا غنيمتده وجوب خمس انجق شرف جهاتله كسب اولنديغي اعلام وشرفني اظهار ايچوندر وبو معني ما نحن
فيهده دخي ظاهردر واكر سريه يي قطع اخشاب يا اخذ ملح ايچون بعث ايلين امير سرحد اولوب آنلره مأخوذلرندن
تنفيل ايتمش دخي اولسه امير اعظمدن جائز اولان تنفيل بوندن دخي تجويز وتكميل اولنور زيرا امير اعظم تدبير
سرحدي اكا تفويض ايلدكده مقام نفسنه قائم قيلمغله آني صريحا نهي ايتمدكجه كندودن جائز اولان امورك آندن
دخي جوازي لازمدر بعده مؤلف بديع البيان بو محلده امير تنفيلي نفسنه ياغيري به تخصيصك احكامني بسط
وتبيان ايلدي لكن بز اول مسائلي باب نفل الاميرده اعلان ايلديك ومسائل مرقومه اثناسنده شو مسئله يي ذكر
وابقا قيلديكه امير تنفيل ايله ولد ووالديني تخصيص وتميز ايلسه تخصيص اجنبيده تجويز اولنديغي كبي بنه تجويز
اولنور وبو مسئله دن مرادي ولد ووالد بو حكمده مساوي اولديغني ايراددر اما عبد ومكاتب بشقه دركه
آنلر بو حكمده بربرينه مساوي دكللردر وامير لفظ تنفيلي جماعت مسلمينه تعميم ايتدكده نفسي دخي داخل اولمغله
تنفيلي حق نفسنده بو وجهله صحيح اولنجه ولد ووالدي حقلرنده اولي بالتصحيح درزيرا ولد ووالدينه حاصل
اولان نسنه دن انتفاعي نفسنه حاصل اولان نسنه دن انتفا عندن البته دوندر بعده مؤلف درياد رايت حديث
سالم بن ابي الجعدي بو وجهله ذكر وروايت ايلديكه قبيلهء اشجعدن بر كمسنه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينه كلوب فقر واحتياجندن شكايت ايلدكده اكا صبر ايله امر ايلديلر بعده اول كمسنه كيدوب اعدادن
اخذ غنيمت وحضور نبوي يه ايصال ايلدكده غنيمتني اكا على وجه الطيب حلال قيلديلر والله تعالى وتقدس
آنك شاننده ومن يتق الله يجعل له مخرجا ويرزقه من حيث لا يحتسب آيت جليله سين انزال بيوردي ايشته
بو حديث جليل برايكي كمسنه بغير اذن الامام دارالحربه على وجه التلصص دخول وبعض غنائمه كسب وصول
ايتدكلرنده غنيملري بلا تخميس آنلره موصول قيلنور قوللرنده علمامزك رحمهم الله تعالى اصل اصيللريدر اما اهل منعه
بشقه در واذن امامله كيدن برايكي كمسنه بنه بشقه در وهر موضعده كه مصابده حكم غنيمت ثابت اوله آنده شخص
مصيبله سائر عسكر برابردر وهر موضعده كه ثابت اولميه مصيبه تخصيصي مقرردر واكر اخذنده بر جماعت اشتراك
ايدرلرسه بينلرنده على السويه تقسيم اولنوب فارسلري راجللري اوزره تفضيل اولنماز زيرا تفضيل تخميس كبي
غنيمته مخصوصدر ومصاب مرقوم غنيمت دكلدر بلكه بر مال مباحدركه آني على وجه التلصص لا على وجه
اعزاز الدين احراز ايلمشلردر بو جهتله اخذ صيد وحشيش منزلنده در واكر اشياء مذكوره دن بر نسنه يي
متلصصيندن شخص واحد اخذ ايلدكدنصكره حفظ ايچون رفيقنه ويروب اول دخي محافظه ايدرك داراسلامه
اخراج ايلسه ينه اخذ ايلين شخصه تمليك اولنور زيرا يدي اكا سبقت ايدوب وآنك امريله رفيقنك اخراج ايدنجه دك
حفظي بنفسه حفظي كبي اولمغله اكا احق اولمشدر اما رفيق دارالحربده يدندن جبر وتغلبله اخذ واخراج ايتمش
ايسه اكا اخراج ايلين مالك اولور زيرا شخص اول محرد اخذ ايله اكا مالك اولمامشدر زيرا منعهء مسلمينده دكلدركه اخذ
ايله محرز اوله پس احرازي انجق داراسلامه اخراجله حاصل اولور واخراج دخي انجق يدندن انتزاع ايلين غاصبدن
تحقق ايتمشدر لكن بر مسلم بر غنيمتي اخذ ايلدكدنصكره رفيقي قهر وغلبه ايله يدندن انتزاع ايتمكي جائز كورمزم
زيرا يدي اكا سبقت ايلمشدر ويد مسلمك مسلمين اوزره حرمتي واردر وهم آني دينله احراز ايلمشدر وبز باب متقدمده

مترجم فقير ديركه قصهء مزبوره
كتاب السير الكبيرده مذكور اولديغي
وجه ايدزه ترجمه اولندي لكن
كشاف وانوار التنزيل وسائر كتب
تفاسيرده واصابه وغيري كتب
احاديثده تقرير وكتابه مخالفت كليه
اوزره تحرير اولنمشدر خوفا عن
الاطناب جمله سني نقلدن اجتناب
اولندي لكن على جميع التقادير
قصهء مرقومه ده مدعاي معهوده
دليل واردر مطالعه ايلين ذوته
ظاهر اولور
منه

بيان ايلديك كه دينله احراز حكم ملك وتقومده معتبر دكل ايسه ده حقوق الهيه راجع اولان حق ائمده اعتبار ي
مقرردر بو صورتده مشركيندن بر طائفه مصابلرين قصدا اخذ ايله ورود ومسلمين دخي اوزرلرينه غلبه ايدوب
تخليص مصابلرنده بذل مجهود ايلسه لر ينه ابتداء اخذ ايلين اوزره مردود قيلنور كه اخذ سابقله اكا احق
اولدقدنصكره ابتلاء قتاله حكمنه تغير ملحق اولماز سؤال اولنورسه كه قتال مزبوره مباشرتلرنده نيچون حكم
تلصصدن اخراج اولنوب حكم اهل منعه ده ادراج اولنماديلر تا كه مصابلري حكم غنيمتده اندراج ايليه جوابده
ديرزكه وقوع قتال قصدي اولميوب اتفاقي اولمغله آنلر حكما قاهرين اولمازلر كورمزميسنكه متلصصين مرقومين
مشركيندن بر قومي نائملر ايكن بولوب جمله سني قتل واموالرين اخذ واحراز ايلسه لر مأخوذلري غنيمت
اولميوب بلكه هر بري كندو مأخوذيله تخصص وامتياز ايدر ما نحن فيه دخي بويله در توضيحي اولدركه
متلصصين مرقومين اهل منعه اولدقلرنده مصابلري البته غنيمت اولدقدنصكره اعدادن آني تخليص ايچون
حسب الابتلا قتال ايدوب ايتمكله حكمي متغير اولمديغي كبي اهل منعه اولمدقلرنده مصابلري غنيمت اولدقدنصكره
بنه قتال وعدم قتاله حكمي متغير اولماز واكر اهل منعه اوليان متلصصين بعض غنائمه اصابتلرندنصكره بنه
بعض غنائمه اصابت ايلين عسكر مسلمين دارالحربده آنلره لاحق اولسه بو صورتده اولا مصاب فريقين تخميس
اولنور بعده مصاب فريق اول فريق ثاني ايله بينلرنده تقسيم اولنور زيرا فريق ثاني قصد غزا ايله داخل اولوب
آنلره التحاقله منزلهء مدده نازل اولمغله مصابلرنده شركته نائل قيلنورلر اما مصاب فريق ثانيده فريق اول
تشريك اولنماز مكر صكره تصادف قتاله اول مصابدن دفع اعدا ايچون اقتتال ايده لر زيرا فريق اول قصد
غزا ايله داخل اولمدقلرندن منزلهء مدده نازل اولميوب مصاب جيش حقنده حاللري شول دارالحربده تاجر
يا اسير يا اهل حربدن مسلم اولوب بعد الاصابه جيشه ملتحق اولانلرك احواللري كبي اولور وبز بالدفعات بيان
ايلديك كه بونلر مجددا ملاقي قتال اولمدقجه شركت مصابده ادخال اولنمازلر اما جمله سنده وجوب خمس اكا
مبنيدركه جمله سي قوت جيشله محرزه اولوب معناي اعزاز دين تحقق ايلمشدر واكر بر عسكر اولا باذن الامام
يا خود بلا اذن دارالحربه داخل اولوب بعده برايكي كمسنه امام آنلري عسكره لحوقدن نهي ايتمشيكن بلا اذن
عسكره واصل اولسه لر نظر اولنور اكر لحوقلري عسكرك غنائمه اصابتلرندن اقدم ايسه بعد اللحوق مصابلرنده
شريك اولورلر واكر اصابتلرندن متأخر ايسه تشريك اولنمازلر مكر صكره ملاقي قتال اولوب برابر اقتتال ايده لر
زيرا بغير اذن الامام دخوللرنده متلصصين اولملريله قتالده معيت ايتمدكجه مدد جيش عد اولنمازلر نكته سي
اولدركه مدد جيش اولان اهل غزا اولمق لازمدر وبونلر تلصص اوزره دخوللرنده حكما اهل غزا اولمامشلردر
پس مصابده شركتلرنده انجق حقيقة اهل غزا اولمق اعتبار اولنور وبو معني قتالده معيتلرينه موقوفدر
اما لحوقلري اذن امامله اولسه بو صورتده نفس دخولله اهل غزا اولملريله مدد جيش اولوب التحاقلرندن اقدم
جيشك مصابلرنده دخي تشريك اولنورلر واكر بر قوم مرتدين دارالحربه لحوق بعده قبول اسلامله دارالحربده
عسكر مسلمينه لصوق ايلسه لر بونلرك حاللري اهل حربدن هنوز قبول اسلام ايدنلر ايله برابردر زيرا ارتداد ايله
دارالحربه داخل اولدقلرنده اهل حرب اولمشلردر صكره اسلامله جيشه التحاق ايلسه لر دخي اهل غزا
ومدد جيش اولمزلر مكر ابتلاء قتاله مصابدن دفع اعدا ايچون اقتتال ايده لر واكر بر قوم بي منعه بغير اذن الامام
دارالحربه دخول وبعض غنائمه وصولدنصكره آخر قوم بي منعه دخي بعض غنائمه اصابتلرندنصكره اذن امامله
آنلره لحوق وحلول ايلسه لر نظر اولنور اكر بعد الاجتماع ينه اهل منعه اولمامشلر ايسه متلصصين قبل الاجتماع وبعده
اصابت ايتدكلري غنائمه بلا تخميس متخصصين اولورلر زيرا اجتماعله اهل منعه اولمدقلرنده حكم اصابتلري
متغير اولميوب مصابلرنده قبل الاجتماع جاري اولان حكم ينه جاري ومتحيز اولمغله آنلردن هر بري مأخوذيله
متميز اولور لكن آنلره لاحق اولانلر اهل منعه اولمش اولسه لر جواب مسئله بشقه دركه بو صورتده بونلرك التحاقلريله
متلصصينك صفت اصابت واحرازلري متغير ومصابلرنده تفصيل آتي الذكر اوزره حكم غنيمت متقرر اولور
وما نحن فيهده اذن امامله لاحق اولانلرك قبل الاجتماع وبعده اصابت ايتدكلري تخميس اولنوب باقيسي كندو
بينلرنده قسمت غنيمت اوزره تقسيم ومتلصصينله اجتماعلري منزلهء عدمه تنزيل اولنور واكر بعد الاجتماع
اهل منعه اولمشلر ايسه بو صورتده قبل الاجتماع هر بري اصابت غنائم قيلديغي كبي بعد الاجتماع دخي جميعا
اصابت مغانم ايلسه لر كركدركه اول وآخر جميع مصابلري تخميس اولنه بعده هر فريقك قبل الاجتماع
مصابلري كندو بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنوب بعد الاجتماع مصابلري بين الفريقين ينه سهام

غنیمت اوزره تقسیم اولنه زیرا بعد الاجتماع اهل منعه اولملریله جمیع مصابلرنده احراز علی وجه القهر متعین اولمغله
جمله سنده وجوب خمس متبین اولور انجق هر فریقك علی الانفراد منعه سی بولنمامغله فریق آخرك
قبل الاجتماع مصابنده مدد حکمنده داخل اولمدیغندن مصاب مذکور هر فریقك کندو بینلرنده تقسیم اولنوب
فریق آخر مشارکتله مداخل اوله مز مکر بعد الاجتماع ابتلاء قتاله هر فریق فریق آخرك مصابندن دفع
اعدا اوزره اقتتال ایده لر بو صورتده جمیع مصابده اشتراك ایدرلر واکر بو مسئله ده فریق ثانینك دخی دخولی
بغیر اذن الامام ایسه جوابی مسئلهٔ سابقه یه موافقدر انجق برو جهله آندن متفار قدر که بونده هر فریقك
قبل الاجتماع مصابی دخی سهام غنیمت اوزره بین الفریقین جمیعا تقسیم اولنور اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده
وجه مشروح اوزره هر فریقك کندولره تخصیص وتقدیم اولنور زیرا بونده هر فریقك قبل الاجتماع مصابلری
مصاب فریق آخر ایله حکمده مساوی اولمغله جمله سنده همان احراز ایله حال تأکدحقه اعتبار اولنور حال تأکد
حقده دخی اهل منعه بولنملریله احراز قوت جمیعله تمام اولدیغی آشکار اولمغله جمله سی تخمیس و باقیسی بین
الجمیع تقسیم اولنمق بدیدار اولور اما مسئلهٔ سابقه ده هر فریقك حکم مصابی آخره مخالفدر که اذنله داخل اولنلرك
مصابلری غنیمت اولمغله متلصصین اکا شریك دکللردر ومصاب متلصصین غنیمت اولمامغله اذنله داخل اولنلر اکا
شریك دکللردر مکر هر بری مصاب آخردن دفع اعدا ایچون قتال ایده لر بو صورتده جمله سی غنیمت اولوب
احرازی قوت جمیعله تتمیم اولنمغله بین الجمیع تقسیم اولنور واکر مسئلهٔ مرقومه ده بلا اذن داخل ایکی فریقك
برنده منعه بولنوب برنده بولنمامش ایسه منعه سی بولنمیانلر اهل منعه نك قبل الاجتماع مصابلرنده مشارك اولمازلر
مکر بعد الاجتماع قتال آخرده متشارك اوله لر اما اهل منعه بعد الاجتماع ملاقی قتال اولمسه لر دخی آنلره تشریکله
خوشحال قیلنورلر زیرا مصابلرین منعه لریله احراز ایتملریله اهل منعه بو بابده آنلره مدد منزلنده واقع اولمشدر
اما صورت اولی ده اذنله داخل اولنلر دخی اهل منعه اولمدقلرندن متلصصین مصابلرین آنلرك منعه لریله
محرز ین اولمامشلردر واکر اهل منعه بلا اذن وغیر اهل منعه اذنله داخل اولمشلر ایسه هر بری آخرك جمیع
مصابنده شرکتله مداخل قیلنورزیرا حین دخولده احد الفریقین باعتبار المنعه وفریق آخر باعتبار الاذن
اهل غزادن عد اولنمغله هر بری مصاب آخرده بمنزلهٔ المدد واقع اولمشدر واکر منعه لری بولنمیان فریقیندن
هر بری دار الحربه اذن امامله داخل وهر بری بعض غنائمه اصابتدن صکره بربرینه متواصل اولسه لر
بو صورتده اجتماعله اهل منعه اولوب اولمامرینه اعتبار اولنمیوب همان مجموع مصابلری تخمیس و باقی
بین الفریقین سهام غنیمت اوزره تقسیمه ابتدار اولنور زیرا اذن امام فریقینه شامل واذنله نفس دخولده
هر بری حکم غزاده داخل اولمغله هر بری آخر ایچون قبل الاجتماع مصابنده دخی مدد منزلنه نازل
اولمشدر سؤال اولنورسه که فریقیندن هر برینك منعه لری اولمامغله صورت مفروضه ده هر برینك اصابت
واحرازی آخرك منعه سیله حاصل اولمامشیکن هر بری آخرك مصابنده شرکتده نتیجه واصل اولور جوابده
دیرزکه بونلر اعتبار اذن امامله دار الحربده اهل غزا اولمشلردر ودار الحربده اهل غزا عند الاجتماع بربرینه مدد
عد اولنوب منعه لری بولنوب بولنمامغه اعتبار اولنماز کورمزمیسنکه عسکر دار الحربه داخل وغنائمه واصل
اولدقدنصکره اذن امامله برایکی کمسنه آنلره متواصل اولسه بالنفس منعه لری یوغیکن مدد عد اولنوب
مصاب عسکرده شرکته نائل اولورلر اما بلا اذن داخل اولسه لر بویله دکلدر مانحن فیه دخی بونك کبیدر
وعلی هذا فریقیندن هر بری اهل منعه اولوب ایکیسیده بلا اذن داخل ودار الحربده متواصل اولسه لر
جمیع مصابلری تخمیس و باقی بین الفریقین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا هر بری حین دخولده
منعه لری ایله اهل غزا واجتماعله بربرینه مدد اولدقدنصکره احراز مصاب جملهٔ فریقین ایله تمام
اولمغله جمیع مصابده جمله سی شریك اولوب سهام غنیمت اوزره اقتسام ایدرلر والله اعلم

باب مایصیبه الاسراء والذین اسلموا من اهل الحرب * یعنی اسراء موحدین واهل حربدن قبول اسلام ایلین
مهتدینك ظفریاب اولدقلری غنائمك احکامنده معقود بابدر دقایق رهیندر باب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده
بیان ایلدیك که دار الحربه داخل اولان عسکردن بر مسلم اسیر اولوب بعده فرار ایله قبل خروج العسکر کلوب
عسکره ملتحق اولسه اسیر ایکن مصابلرنده دخی شرکته مستحق اولور زیرا عسکر ایله برابر قصد قتال له داخل
اولدقده سبب استحقاق برابر منعقد واتمام احرازده مشارك ومعاضد اولمغله ماینده حلول ایلین اسری منزلهٔ
عدمه نازل ومعسکرده حاضر ایکن مریض اولمق حکمنده داخل اولمشدر و بو بابده ابتداء دخولی اذنله اولوب

اولمامق برابر وعلی کلا التقدیرین عسکر ایله قصد قتال اوزره دخولنده غازی عد اولندیغی مقرردر کورمزمیسنکه
عسکر ایله برابر قصد تجارتله داخل اولوب صکره ترك تجارت وقتاله مباشرتدنصکره اسیر اولسه یاخود اهل حربدن
ایکن قبول اسلام وقصد قتاله مسلمینه انضمامدنصکره اسیر اولسه بعده فرار ایدوب عسکر غنائمی دار ایله احراز
و بیع وتقسیم ایتمدین عسکره ملتحق اولسه بو صورتلرده قتالنده اذن امام بولنمامشیکن ینه مصاب عسکرده
شرکته مستحق اولورلر اما کندو هنوز اسیر ایکن اول عسکر خروج ایدوب بعده فرار وبعض غنائمه ظفر بولمش
اولان عسکر آخره لحوق وولوج ایلسه آنلر ایله غنائم سابقه لرنده شرکته نائل اوله مز مکر مجددا ظهور قتاله
اول غنائمدن دفع اعدا ایچون مقاتل اوله زیرا بو وقته کلنجیه دك سبب استحقاق بو عسکر ایله برابر منعقد
اولمدیغندن آنلرك حقلرنده بونك حالی دار الحربده قبول اسلامله عسکره ملتحق اولان کمسنه نك حالی ایله
متحد اولمشدر ومسلم مزبورك مقصودی انجق مشرکیندن نفسنی تخلیص اولمغله مجرد عسکره التحاقله مدد
عسکر عد اولنماز مکر مصابلرندن دفع اعدا ایچون مجددا مباشرت قتاله مقصودی امداد اولدیغنه استدلال
اولنه ومانحن فیه دخی بویله در واکر اسیر مرقوم حین فرارنده بعض مشرکینی قتل ومالنی اخذ ودار اسلامه
اخراج ایتمش اولسه بلا خمس جمله سنه مالك قیلنوب شول حربی منزلنه تنزیل اولنور که دار الحربده قبول
اسلامدنصکره فعل مزبوری اتیان وتکمیل ایلیه نکته سی اولدر که اسیر مزبور بلا منعهٔ دار الحربده مقهور
اولدیغندن فعل مذکوردن مقصودی علی وجه اعزاز الدین قتال اولمیوب همان یدلرندن سلامت نفسنی
استحصال اولمغله مأخوذنده منزلهٔ متلصصه انزال قیلنور اما بو مسئله لرده اسرا یاخود اهل حربدن قبول اسلام ایدنلر
اهل منعه بولنسه لر بو صورتده جمیع مصابلری تخمیس و باقی بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم وایچلرندن بالنفس
اخذ ایلین وایلمین حکم غنیمت اوزره تسویه قیلنور وصورت مفروضه ده حین احرازده اهل منعه بولندقلرندنصکره
مذکور بندن هر فریق قبل الاجتماع اهل منعه اولمق یاخود انجق اجتماعله اهل منعه اولمق حکم مشروحده
برابردر زیرا مذکورین اهل حربله فی الحقیقة محاربین ایکن ماللرین بطریق القهر اخذ ومنعه لریله احراز ایتملریله
مصابلرنده معنای اعزاز دین متحقق اولوب غنیمت ایدوکی متعین وممتاز اولمشدر واکر اسراء مسلمین اهل حربدن
برقومی خدعه ایله قتل ومالرین اخذه قادر اولسه لر حقلرنده جائز کورلمور زیرا آنلر اهل حربله فی الحقیقة
محاربین ایکن ایچلرنده مقهورین ومظلومیندر پس کندولره ظلم ایدنلرك بعضلرندن وقت فرصتده انتقاملری
جائزدر بو صورتده اول مالی دار اسلامه بلا منعهٔ اخراج قیلسه لر آنلردن هر بری کندو مأخوذینه مالك اولوب
آخری اکا مشارك قیلنماز واکر اخذنده فارس وراجل مشارك اولمشلر ایسه ینه علی السویه آنده متشارك قیلنورلر
زیرا بعد الاجتماع دخی اهل منعه اولمدقلرندن مصابلری حکم غنیمتده داخل اولمامشدر بو صورتده اخذ ایلین
کمسنه مأخوذینی حفظ وتحمل ایچون رفیقنه اعطا اول دخی دار اسلامه اخراج قیلسه ینه صاحب اولنه رد اولنور
زیرا امین اتخاذ ایلدیکی رفیقنك یدی کندو یدی کبیدر اما رفیقی بطریق التغلب اخذ واخراج قیلمش ایسه
اکا رفیقی مالك اولور و بز بو مسئله یی باب متقدمده بیان ایلدیك واکر فعل مرقومه اسراء مسلمین بعد تحصیل المنعه
مباشرت ایدوب دار الحربده قبول اسلام ایدنلر دخی بلا منعهٔ مبادرت ایلدکدنصکره فریقین دار الحربده
مواصلت بعده دار اسلامه خروجه مسارعت ایلسه لر بو صورتده جمیع مصابلری اهل منعه دن برقومك یدلریله
ودار اسلامله احراز اولنمش غنیمت اولمغله البته تخمیس اولنور بعده منعه سی اولمیان فریقك مصابی بین جمیع
الفریقین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بونلر مصابلرین فریق آخرك منعه سیله احراز ایتملریله فریق آخر
بونلره باعتبار المنعه مدد حکمنده اولمشلردر لکن بونلر اصحاب منعه یه قبل الاجتماع مصابلرنده شریك اوله مزلر
زیرا بونلر اهل منعه اولمدقلرندن مصاب مذکوری منعه لریله احراز ایتمدیلر تاکه اول مصابده آنلره رد ء و بناه
حکمنده اوله لر مکر بعد الاجتماع مبتلای قتال اوله لر بو صورتده اول مصابدن دفع اعدا ایچون قتالده اجتماع
ایتملریله نفس اصابتده شریك کبی اولدقلرندن آنده تشریك اولنورلر بشرط آنکه صکره دن ملاقی اولوب قتالی
ایلدکلری اهل حرب اهل منعه اوله لر زیرا اهل منعه اولمدقلرنده بو قتاله حکم سابق متغیر اولماز زیرا دفع
اعدا ایچون قتاله تغیر حکم انجق اعدا ایادی مسلمیندن تخلیص ایتملرندن خوف اولندقده واقع اولور وخوف
مذکور انجق اهل حربدن اصحاب منعه یه ملاقاتله حاصل اولور بوقسه برایکی حربی یه ملاقاتله اولماز واکر
فریقین مرقومیندن هر بری حین اصابتده بلا منعه اولوب اجتماعله کسب منعه ایلسه لر بو صورتده اول وآخر
جمیع مصابلرنده شریك اولورلر زیرا اجتماعلرنده حادث اولان منعه ایله حاللری متغیر اولمغله متفرقا اصابتلری ایله

مجتمعا اصابتلری حکمده مساوی اولمشـد رنکته سی اولدرکه بوصورتده بربرینه مدد اولوب بعـد الاجتماع
اهل منعه اولدقلرنده هرفریق کندو مصابنی انجق آخرک قوتیله احرازه قادراولمشدراما مسئله سابقـه بشقه در
واکرفریقین مذکورینلدن هربری بلامنعه ایکن امام الاسلام هربرینه ارسال پیام واهل حربدن قادراولدقلرین
قتل ومااللرین اخذایله امرینی افهام ایدوب آنلردخی بومصلحتی اتمام وبربرینه ملاقی اولمادین خروج دارالاسلامه
اقدام ایلسه لر بوصورتده هرفریقک مصـابی تخمیس وباقی کندو بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور
زیرا اذن امام بونلره بالغ اولدقده اهل غزادن اولوب شول قوم ذی منعه منزلنه نازل اولمشلردرکه اذن امامله دارالحربه
داخل اوله لر نکته سی اولدرکه امام بونلرک حاللرینی بیلوب وفعـل مذکورایله امرایلدکده نصرتلری امام اوزره
واجب وبونلردخی اول وجهله قاهر وغالب اولمشلردر کذلک فریقین مذکورین دارالحربده مجتمع اولوب اجتماعله
اهل منعه اولسه لر یاخود اولمسه لر یاخود قبل الاجتماع بری اهل منعه اولوب آخری اولمسه ینه امر امام جملهسنی
جامع وقهروغلبـه لری اول وجهله واقع اولور وبرباب متقدمده بیان ایلدیک که فریقینک بووجـه اوزره ابتداء
دخوللری اذن امامله واقع اولوب دارالحربده مجتمع اولسه لر مصابلرنده بربرینه شریک قیلنورلر کذلک فعل مذکوری
دارالحربده امرامامله اتیان ایتدکلرنده ینه شرکته شایان اولورلر واکر امام برقوم ذی منعـه یی طلب غنیمت ایچون
دارالاسلامدن ارسال ایدوب آنلردخی دارالحربه داخل اولدقدنصکره امراء مسلمین یاخود اهـل حربدن قبول
اسلام ایلیان مهتدینی فرارایله کلوب آنلره اتصال وقبـل التواصل هرفریق بعض غنـائمی استحصال ایتمش
اولسه لر نظراولنور اکر بعـدالاجتماع دخی اهل منعه اولمیوب صکره ابتلای قتـاله بعض غنائم دخی استحصال
ایتمشلرایسه بوصورتده اذنله داخـل اولنلر باعتبارالاذن قاهراولملریله اول وآخر جمیع مصـابلری تخمیس وباقی
کندو بینلرنده تقسیم اولنه جغی امرظاهردر وفریق آخرک مصابی بلا تخمیس بربرینه اصابتده اشتراک ایتمشلرایسـه
کندولره احسان واول بابده فارس وراجللری سیان قیلنور واکر اصابتده اشتراک ایتمشلرایسه هربری کندو
مأخوذیله منفرد اولوب آخری آنکله شرکته مستعد اوله مز زیرا بونلر قبـل الاجتماع وبعـده کرک منعه وکرک
اذن امامله قاهراولمدقلرندن لصوص اید وکلری ظاهر وحکم لصوص بومذکور اید وکی امر باهردر
سؤال اولنورسه که اذنله داخـل اولنلر ایچون فریق آخر حقنـده باعتبارالاذن اهل منعـه منزلنه نازل وآنلره
مدد حکمنده داخـل قیلمادیلر جوابده دیرز که اهل منعهٔ حقیقیه مدد فریق آخر قیلمنق انجق قوت ومنعـه لریله
مصابلرینی احراز ایتملرینه نظرایله در ومعنـای معهود بوبابده غیرموجود در واذنله داخـل اولنلرک مصابلری
باعتبارالاذن غنیمت حکمیه اولوب حقیقیـه اولمامشدر وحکم مذکور مصاب فریق آخره ساری اولمیوب کندو
مصابلرینه مقصوردر اما اهل منعهٔ حقیقیه نک مصابلرنده حکم غنیمت نفس منعه لری اعتباریله اولدیغنـدن
مصـاب فریق آخری دخی منعه لریله احراز ایتدکلرنده حکم غنیمت اکادخی ساری اولور واکر بعـدالاجتماع
اهل منعه اولمشلرایسه بوصورتده جمیع مصابلری تخمیس وباقی بین الفریقین سهام غنیمت اوزره تقسیم ابتدار
اولنوب صکره دن قتـال آخره ابتلا وعدم ابتلالرینه اعتبار اولنماز زیرا اجتماعله اهل منعه اولوب حاللری متغیر
اولمغـله هرفریقک مصابنده دخی تغیرحکم متقرر اولمشدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده اذنله داخل اولنلر بلامنعـه
وفریق آخر اهل منعه بولنسه لر بوصورتده جمیع مصابلرنده بعدالخمس بربرینه مشارک اولورلر زیرا اذنله داخل
اولنلر باعتبـارالاذن وفریق آخر باعتبارالمنعه اهل غزا اولملریله بعـدالاجتماع شول حکمی اکتساب واکتسا
ایتمشلردرکه برقوم ذی منعه اذن امامله داخل وبعـد اصابة الغنیمة عسکرغا نمینه واصل اوله لر پس آنده فریقین
بربرینه جمیع مصابده مشارک اولدقلری کبی بونده دخی متشارک اولورلر واکر مسئلهٔ مرقومه ده اذنله داخل اولنلر
اهل منعه وفریق آخر بلا منعه بولنسه لر بوصورتده اهـل منعه فریق آخرک قبـل الاجتماع مصابلرین دخی
منعه لریله احراز ایتمش اولدقلرندن بعدالخمس آنده دخی مشارکتله سرفراز اولورلر اما فریق آخر اهل منعه یه
قبل الاجتماع مصابلرنده مشارک اوله مزلر مکر صکره دن حسب الابتلاء قتال آخرده متشارک اوله لر وعلی هذا ایکیسیده
اهل منعه بولنسه لر بوصورتده جمیع مصابده بربرینه شریک اولورلر زیرا هربری منعـه سیله فریق آخره مدد
اولمشـدر واهل منعـه دن ایکی عسکر دارالاسلامدن داخل ودارالحربده متواصـل اولدقلرنده اذن امام بولنوب
بولنمامق حکم مصابلرنده مؤثر اولمدیغی کبی بونده دخی غیرمؤثردر والله اعـلم

باب المستأمنین من المسلمین یأخذون اموال اهل الحرب ثم یخرجونها * یعنی دارالحربده مستأمنین اولان مسلمین
اموال اهل حربی اخذ واخراج ایلدکلری صورتلرک احکامی بوبابدن استخراج اولنور بزقریبا باب المسلم یخرج

من دارالحرب مسائلنده اعلان واخبار ایلدیک که مسلم مستأمن اموال اهل حربدن برشیئی بلا رضاهم اخذ
ودارمزه اخراج ایلسه اصحابنه رد ایله امر اولنوب حکم ایله اجبار اولنماز زیرا انجق ذمت نفسنی ناقض اولوب
ذمت امام ومسلمینه مناقض اولمامشدر ومقال مشروح المآل اوزره حدیث مغیرة بن شعبه رضی الله عنه ایله استدلال
اولندیکه مغیره حضرتلری برقوم مشرکیله رفیق اولوب وقت غفلتلرنده جملهسنی قتل ومااللرین اخذ وحضور
رسالتپناهی یه ایصال وتخمیسنی رجا ایلدی اما رسول الله علیـه السلام اکرچه تخمیسندن امتناع بیوردیلر لکن
اموال مرقومه یی ورثهٔ مقتولینه رد اوزره اجبار ایلمدیلر پس بوجهتدن اولان مسائلده اصل اصیل اشبو حدیث
جلیلدر مؤلف مصیب نصب الله تعالی له من الغفران خیرنصیب دیرکه صورت مزبوره ده صاحب المتاع اولان حربی
قبول اسلام یاذمت یا امانله کلوب متاعی اوزره عدول مسلمیندن اقامت بینه یه ابتدار یاخود ذوالید مضمون مدعاسنی
اقرار ایلسه کرکدرکه امام انکارایله امر وافتا ایدوب جبر والجا ایلمیه زیرا حین اخذنده صاحب المتاع مال ونفسنده
جانب مسلمیندن داخل امان دکل ایدی غایة الامر مستأمن مرقوم ایچلرینه امانله داخل اولدیغندن اهل حربه غدر
ایتمک اوزرینه واجب ایدی لکن غدری دارالحربده واقع اولمغله حین غدرنده تحت حکم امامده داخل دکل ایدی
بناء علیه امام سیدن بومقدارایله اکارنا اوزره اجبار ایده مز کورمزمیسنکه مستأمن مرقوم دارالحربده اهل حربدن برینی
قتل یاخود کوزینی چیقاروب یاخود مالنی استهلاک کدنصکره دارالاسلامه فرار ایلدکده صاحب الحق کلوب اولبابده
مخاصمه یه ابتدار ایلسه قاضی اول خصم ایچون برشیئله قضایه اجتسار ایده مز پس مااللرین اخراج ایلدکده دخی بووجه
اوزره قرار ویرلور کذلک مستأمنین مرقومین اهل منعه بولنوب مأخوذلرین دارالاسلامه اخراج ایتمش اولسه لر ینه
حکمی مستأمن واحدک اخراجنده اولان حکمله برابردر زیرا مأخوذلرینی منعهٔ نفسلریله احراز ایدوب منعهٔ امامله
ایتمشلردر بوتقدیر اوزره مستأمنین مرقومین دارالحربده اجتماع علی کسب امتناع ایلدکلرندن صکره اهل حربله منابذه
عهود ایدوب بعـده بعض غنائمه دخی نیل مقصود ایتدکلرندنصکره مقدما اصابت غنائم قیلمش اولان عسکر
مسلمینه لحوق بعده جمیعا بعض غنائمه دخی لصوق ایلسه لر بوصورتده قبل الاجتماع اولان مصاب اهل عسکر
تخمیس وباقیسی یالکز اهل عسکره تقسیم اولنوب تجاره تعمیم اولنماز زیرا تجار مجرد اجتماع علهنه مدد عسکردن
محسوب ونه حکم غزایه منسوب اولمامشلردر مکر اول مصابدن دفع اعدا ایچون مجددا قتال ایده لر وبعدالاجتماع اولان
مصابلری تخمیس وبین الجمیع قسمت غنیمت اوزره توزیع اولنور که اصابت واحرازنده اشتراک ایتمشلردر ومستأمنینک بعد
المنابذه مصابلری اواخر بابده مذکور اولدیغی اوزره بلاتخمیس کندولره مسلم قیلنور امانلرنده اولان مصابلرینی
اهل حربه رد ایله امر اولنورلر لکن حکمده جبر اولنمازلر زیرا آنده احرازلری کندو منعه لریله اولوب منعـهٔ جیشله
اولمادیغندن آنی منعهٔ جیشه اخراجلری دارالاسلامه اخراجلری کبیدر مکر ابتلاء قتال اله اول مصابدن دخی دفع اعدا
ایچون جمیعا اقتتال ایده لر بوصورتده اکرچه مستأمنین جمیع مصاب جیشده مشارک اولورلر لکن مصاب مستأمنینی
امام آلوب موقوفا بیت الماله القا وصاحبی کلوب اخذ ایدنجیه دک ابقا ایدر زیرا بوصورتده احرازی قوت عسکرایله
وآندن دفع اعدا ایچون قتاللریله حاصل اولمغله تحت ولایت امامده داخل اولمشدر کورمزمیسنکه اخذی علی وجه
الغدر اولمسه ایدی آنده حکم غنیمت متقرر وامام بعدالتخمیس انی اهل عسکرایله تجار بینلرنده تقسیمه مقتدر اولور
ایدی بوصورتده دخی ولایتی ثابت اولمغـله کرکدرکه صاحبنه ایصال الله غدری ازاله ایلیه کورمزمیسنکه مالی اخذ
اولنان اهل حرب منعـه لریله عسکره کلوب سزکله قتال ایده رز یاخود اول تجار ایله بیمزی تخلیه ایدرسز تاکه
بزآنلری قتل ویدلرندن اموالمزی اخذ ایده لیم دیسه لر اهل حربی قتال تجار اوزره ترک واهمال بزه حلال اولمیوب بلکه
نصرت تجار اوزریمزه واجب اولور وبوبابده نصرتلری انجق غدرایله اخذ ایلدکلری اموالی یدلرندن اخذ واصحابنه رد
ومشرکینی بووجهله صد ایتمکله اولور کذلک استخلاص مال ایچون کلن اهل حرب اصحاب اموالک غیری بعض رجال
اولسه لر ینه حکم شرعی بومنوال اوزره در واکر مسئلهٔ مذکوره ده مستأمنین هیچ اهل منعه اولمامشلر ایسه بوصورتده
کرکدرکه اهل عسکر مصاللرین اخذ واصحابنه رد ایده لر زیرا احرازلری کندو منعه لریله اولمیوب انجق قوت عسکر ایله
حاصل اولمشدر حتی مال مرقوم غنیمت اولسه ایدی بعدالاجتماع ملاقی قتال اولمسه لر دخی آنده حق عسکر ثابت اولور
ایدی ومال مزبور قوت عسکرایله محرز اولوب آنده ولایت عسکر ثابت اولنجه البته ولایت امام متثبت اولوب عسکر
اصحابنه ردینی اهمال قیلمشلر ایسه ردی امام اوزره واجب اولور لکن ردنده واجب اولان مالی اصحابنه بعث وتسییر
اولمیوب بلکه امانله کلوب اخذینی اصحابنه تحریر بردر زیرا اول مالی ایادی اصحابندن امام اخراج ایتمیوب بلکه یدلرینه من غیر
صنع انتقال ایلمشدر نظیری شول ثوب بدرکه هبوب ریحله برکیسنه نک قوجاغنه دوشه آنی صاحبنه حمل وایصال واجب

مطلب هبت الریح والقت الثوب فی حجر انسان

اولمیوب همان کلوب اخذ ایتمسی ایچون اعلام حال واجب اولور واکر دارالحربده برمستأمن داراسلامه چیقوب بعده
دارالحربه عودت ایلدکده اهل حرب خروجنه واقف اولمدقلرندن آنی امان سابق اوزره صانوب تعرض ایلمسه‌لر
وقت فرصتده اهل حربی قتل وماللرین اخذی جائز کوربلورمی زیرا داراسلامه وصولنده اهل حرب بیلسون بیلسون
بیلنلرنده اولان حکم امان رسیدهٔ پایان اولوب بلا استیمان جدید ایچلرینه دخول ایتدکده فی الاصل ایچلرنده مستأمن
اولمیان مسلم ایله سیان اولمشدر کورمزمیسنکه اهل حرب حالنه واقف اولسه‌لر ایدی آنی قتل ومالنی اخذایدرلر ایدی
عدم وقوفلری طرف مسلمدن اهل حرب ایچون ثبوت امانه باعث اولماز سؤال اولنورسه که قبل الخروج قتل واخذ
امواللری اکا حلال اولمادیغی انجق غدردن احتراز ایچون ایدی واهل حرب خروجنی بیلدکجه معنای غدر ینه
باقی ایکن نیچه حلال کوربلور جوابده دیرزکه بویله دکلدر زیرا خروجنی اهل حربه اعلام مستأمن اوزره واجب
دکلدر بلکه اهل حربه لازمدرکه مستأمندن غفلت ایتمیه‌لر تا که خروجی کندولردن مستور اولمیه وخروجله امانی
منتهی اولدقده البته اهل حربله محاربدر واهل حرب آنی امان سابق اوزره ظن ایلملری الحرب خدعة نصی
اوزره آنلرده فعل محاربی اجراسنه مانع اولماز کذلک مستأمن مزبور دارالحربده بولنان عسکره خروج وعودت
ایتمش اولسه ینه حکم مسئله بوکیفیت اوزره‌در زیرا بیننلرنده اولان امان داراسلامه خروجله منتهی اولدیغی کبی
منعهٔ مسلمینه وصولله دخی متناهی اولور بوصورتلرده اهل حرب آنی حین عودتنده اخذ وسن قنده ایدیك
دیو سؤال ایلدکلرنده بن دارالحربدن فلان موضعده ایدیم هنوز داراسلامه رجوع ایتمدم دیو اخبار یاخود سن
کیمسین دیو سؤال ایتدکلرنده بن ایچکرزده مستأمنم دیو اقرار ایتمکله اهل حرب آنی علی حاله برقرار ایلمسه‌لر
بومعامله‌لری استیمان جدید منزلنده اولمغله صکره تعرض اهل حرب اکا حلال وسزا وار اولماز کورمزمیسنکه
برکسنه دارالحربه الی الآن امانله داخل اولمامشیکن آنی اهل حرب اخذایدوب اول دخی بن ایچکرزده فی الاصل
مستأمنم دیمکله تخلیهٔ سبیل ایلسه‌لر اول کسنه مستأمن اولوب بوندنصکره اهل حربه غدری تحلیل اولنماز
واکر مسئلهٔ مذکوره‌ده مستأمن مزبور طرف امامدن دارالحربه طلیعه بعث اولنمش برقومی منعه‌یه خروج
وعودت ایتمش اولسه بوصورتده اهل حربه بروجهله تعرضنه رخصت یوقدر زیرا بیننلرنده اولان امان منابذهٔ
عهود یاخود منعهٔ مسلمینه ورود ایتمدکجه علی حاله موجود واول امانه نظر ایله جواز تعرضلری مفقوددر واکر مستأمنین
دارالحربدن بر موضعده اجتماعله کسب امتناع ایدوب هنوز اهل حربه نبذ امان ایتمدیلر ینه کالاول متفرق اولسه‌لر
بوصورتده امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریله اهل حربه بروجهله تعرض آنلره حلال اولماز سؤال
اولنورسه که بونلره دارالحربده حادث اولان منعه نیچون دارالحربده بولنان منعهٔ مسلمین منزلنه نازل قیلنمادی تا که
آنکله انتهاء حکم امان حاصل اوله جوابده دیرزکه انتهاء امان انجق اهل حربله محاربین اولان منعه ایله حاصل اولور
ومستأمنین دخوللرنده محاربین اولمدقلرندن تجمع ایتسه‌لر دخی نبذ امان ایتمدکجه محاربین اوله مزلر اما اهل
عسکر بشقه‌در کذلك دارالحربده اسیر یاخود قبول اسلام ایدنلردن برطائفه اجتماعله اهل منعه اولوب لکن
محاربه ایله اهل حربه نبذ امان ایلمسه‌لر ینه وجه سابق البیان اوزره‌در زیرا اسیر ایدلرنده مقهورین واهل حربدن
قبول اسلام ایدنلر دخی آنلر ایله غیر محاربین ایکن محاربه ایله نبذ امان ایتمدکجه منعهٔ مجرده ایله ظاهرده محاربین
اولمازلر وبومثللو منعه‌یه التحاقله امان مستأمنین دخی منتهی اولماز واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده اسراء مزبورین اهل
حربه محاربه ایله نبذ عهد ایتمش اولسه‌لر مستأمنین آنلره التحاق واهل حربه عودت ایتدکلرنده اهل حربدن
قادر اولدقلرین قتل ومالنی اخذه رخصت بولورلر زیرا مسلمیندن اهل حربله محاربین اولان اهل منعه‌یه التحاق
ایتمشلردر وعسکره التحاقلری کبی بونده دخی حکم امانلری منتهی اولمشدر بوصورتده مشرکین حال مستأمنینه
واقف اولوب سز نیچون آنلره کندیکزدیو عتاب ایتدکلرنده تجارت یاخود فعللرندن نهی ونصیحت ایچون
کندیك دیو جواب ویردکلرنده اهل حرب آنلری ترك واهمال ایتمش اولسه‌لر صکره آنلره بروجهله تعرضلری
حلال اولماز زیرا بوکلاملری استیمان جدید منزلنه نازلدرکه امان اول اوزره اولدقلرینی اهل حربه اخبار واول امان
اوزره ترکه نائل اولمشلردر کذلك مستأمنین دارالحربده بولنان عسکره خروج وعودتلرنده اهل حربه بزعسکره
تجارت یاغیری مصلحت ایچون وصلت ایتمشیدیك دیو بسط معذرت ایلسه‌لر ینه جواب مسئله بوکیفیت
اوزره‌در واکر مستأمنین اهل حربدن بعض امواله اصابت بعده تجمع وتمنع بر له نبذ امان وقتال ایدوب چکلرین
اعلامدنصکره قتال ایدوب یاتمدین بعض غنائمه دخی وصلت وجمله سنی داراسلامه اخراجه مسارعت ایلسه‌لر
بوصورتده بعد النبذ مصابلری تخمیس وبینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور وقبل النبذ مصابلری همان

اصابت ایلدین اشخاصه تخصیص قیلنوب خمسی دخی اخذ اولنماز زیرا آنی علی وجه الغدر اخذ ایدوب
کند ومنعه‌لریله احراز ایتمشلردر یوقسه منعهٔ امام ومسلمینله ایتمشلردر لکن امام اصحابنه رد ایله آنلره افتا ایدر
اما حکمده جبروالجا ایلمز واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده منعتأمنین محلنده اسراء مسلمین یاخود اهل حربدن قبول اسلام
ایلمش برقوم مهتدین اولسه بوصورتده امام جمیع مصابلرین تخمیس وباقیسنی بینلرنده سهام غنیمت اوزره
تقسیم ایدر زیرا بونلر مأخوذلرین حربین اخذلرنده کندولره حلال ایکن اخذ ومنعه وقوتلریله احراز ایتمش
اولدقلرندن مصابلرنده حکم غنیمت ثابت اولمشدر اما مستأمنین قبل النبذ اوزرلرینه حرام ایکن اخذ ایتمش
اولملریله صکره‌دن حادث اولان منعه‌لریله مأخوذلرنده حکم غنیمت ثابت اولمامشدر کورمزمیسنکه آنی منعهٔ
جیشله احراز ایتمش اولسه‌لر امام یدلرندن اخذ واصحابنه رد ایدر یوقسه بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایلمز
اما اسرا منعهٔ جیشله احراز ایتمش اولسه‌لر جیشله بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایدر پس مستأمنین
کند ومنعه‌لریله احراز ایتمش اولسه‌لر ینه بویله‌در لکن منعهٔ جیشله احرازلرنده امام ایچون رد اوزره ولایت
اجبار ثابت اما کندو منعه‌لریله احرازلرنده غیر ثابتدر واکر مستأمنین مرقومین دارالحربده بلا منعة وبغیر اذن الامام
داخل اولمش برقوم متلصصینه التحاق ایلسه‌لر نظر اولنور اکر بعد الاجتماع ینه اهل منعه اولمامشلر ایسه
بوصورتده هر فریقك بعد الاجتماع مصابلری قبل الاجتماع اولان مصابلری کبیدر حتی مصاب لصوص
ایچلرندن مباشر اصابت اولنلره مخصوص قیلنور ومصاب مستأمنین بلا جبر رد ایله امر اولنور واکر اهل منعه
اولمشلر ایسه ینه نظر اولنور اکر اهل حربه نبذ عهود بعده داراسلامه ورود ایتمشلر ایسه کرکدرکه امام تخمیس
جمیع مصاب لصوصی تقدیم وباقیسنی مستأمنین ایله بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایلمیه زیرا لصوص
مصابلرین اخذ حلال الله اخذ وانتهاب ومنعهٔ حادثه ایله قاهرین اولدقدنصکره احراز واجتلاب ایتمشلردر
سؤال اولنورسه که لصوصك قبل الاجتماع مصابلرندن دفع اعدا ایچون مستأمنین قتال ایتمدین آنده اشتراکه
نیچه اتصال ایدرلر جوابده دیرزکه مصاب مرقوم منعهٔ حادثه ایله محرز اولمق اعتباریله حکم غنیمتی اخذ ایلمشدرکه
بومعنانك تأثیری قتال مزبوردن اکثردر اما مصاب مستأمنین ینه بلا جبر رد ایله امر اولنور زیرا اخذ حرامله
اخذ ایلدکلرندن احرازایله غنیمت اولمیوب احرازلری دخی برأسهم اهل منعه اولان جیشله ثابت اولمدیغندن
امام ایچون آنی رد اوزره ولایت اجبار متثبت اولماز واکر نبذ عهود ایتمدین داراسلامه ورود ایتمشلر ایسه بوصورتده
مصاب مستأمنین ینه حکم مشروح اوزره‌در ومتلصصینك دخی منعهٔ حادثه‌لری انجق اهل حربله دارلرنده
اظهار قتال ایچون معتبر اولوب آنلر دخی اظهار قتال ایتمیوب همان علی وجه التلصص اصابت واحراز
ایلدکلرندن بعد الاجتماع اهل منعه اولملری واولمامالری مصابلری مساوی اولمغله مصابلری بلا تخمیس مباشر اخذ اولنلره
تخصیص اولنور ومستأمنین آنلره تشریك اولنماز توضیح فرق اولدرکه صورت مفروضه‌ده مستأمنین اهل حربه
قبل النبذ رجوع ایلسه‌لر ینه امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریله اهل حربه بروجهله تعرضلری حلال اولمز
اما منعه‌لری اعتباریله نبذ ایدوب مجددا استیمان ایتمدین رجوع ایلسه‌لر اهل حربدن قادر اولدقلرینی قتللری حلال
ومشروع اولور کذلك مسئلهٔ مذکوره‌ده مستأمنین برأسهم اجتماعله اهل منعه اولوب لاحق اولدقلری
متلصصین اهل منعه بولنماسه‌لر ینه تفصیل سابق اوزره‌در زیرا مستأمنین فی الاصل اهل حربله محاربین
اولمیوب امانلرنده داخلین اولدقلرندن نبذ عهود یاخود مسلمیندن اهل منعه‌یه ورود ایتمدکجه حکم امانلری
منتهی اولماز اما منعه طرف متلصصینده بولنوب مستأمنینده بولنماسه بوصورتده مستأمنینك آنلره لحوقی همان
اذن امامله داخل اولان عسکره لصوقلری منزلنده قیلنور زیرا متلصصین البته مشرکینله محاربیندر وقریبا
بیان ایلدیك که محاربین اهل منعه اولدقده اذنله وبلا اذن دخوللری برابردر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده فریقین
قبل الاجتماع دخی اهل منعه بولنسه‌لر بودخی هروجهله مسئلهٔ سابقه‌یه موافق همان حکم واحدده مقارندرکه
بونده امام مصاب مستأمنینی اخذده جبر ایتمیوب همان رد ایله امر ایدر زیرا احرازلری منعهٔ متلصصینله اولمیوب
کند ومنعه‌لریله اولمغله امام ایچون یدلرندن ولایت اخذ ثابت اولماز اما مسئلهٔ سابقه‌ده احرازلری منعهٔ
لصوصله اولمشدر واهل منعه اولان لصوص اذنله داخل عسکر حکمنده‌در لکن بومسئله‌ده دخی بعد الاجتماع
ملاقی قتال اولوب لصوص دخی دفع اعدا ایچون اقتتال ایدرلرسه ینه امام مصاب مستأمنینی جبر ایله اخذ
واصحابنه ایصال ایدر زیرا مصابده ولایت امام قتال عسکر مأذونله ثابت اولدیغی کبی لصوصك بوقتالنده
دخی ثابت اولور بناء علیه اهل منعه اولمیان مستأمنین مسلمیندن اذن امامله بلا منعهٔ داخل اولان برقومه

التحاق ايدوب بعد الاجتماع ينه اهل منعه اولماسه لر بونده مستأمنين بلا جبر رد مصابله امر اولنور لر ومصاب فريق آخر دخي تخميس وباقيسي كندولره تخصيص اولنوب مستأمنين تشريك اولنماز زيرا بو صورتده مستأمنين بعد الاجتماع رجوع ايلسه لر ينه امان سابق اوزره راجع اولملريله دار اسلامه خروجلري دخي ينه حال امانلرنده واقع اولمش اولديغندن اذنله داخل اولان فريقه مدد اولميوب دار الحربده محاربين دخي اولمدقلري صند بمزده ظاهر وساطع اولمشدر كذلك بعد الاجتماع اهل منعه اولسه لر دخي ينه بو يله در مكر اهل حربه نبذ عهود ايتمش اوله لر بو صورتده فريق آخرك قبل الاجتماع مصابلرنده وبعد النبذ بالاتفاق مصابده مستأمنين فريق آخره مشارك اولور لر زيرا اهل حربله بينلرنده امانلري منتبذ اولوب اجتماعله منعه دخي كسب ايتمشلردر وبز فريبا بيان ايلديك كه منعهٔ حادثه ايله احرازده بولنان اثر مصابدن دفع اعدا ايچون قتالدن اكردر اما مستأمنين ينه بلا جبر رد مصابله امر اولنور لر زيرا احرازلري مستقلا اهل منعه اولان عسكر ايله ثابت اولمديغندن آنده ولايت امام مثبت اولماز واكر اهل منعه اولميان مستأمنين دار الحربده اسير بولنوب باخود قبول اسلامدن صكره اهل منعه اولان برقومه التحاق ايدوب لكن نبذ عهود ايتمش اولسه لر بو صورتده اسرا وقبول اسلام ايلين فريقك لحوق مستأمنيندن اقدم اولان مصابلري تخميس وباقيسي كندولره تخصيص اولنور زيرا بونلر اخذ حلاله اخذ ايتمشلردر ومستأمنين التحاقله بونلره مدد اولمامشلردر كه مصابلرندن دفع اعدا ايچون قتال ايتمشلردر والتحاقلريله بونلره منعه پيدا اولمامشدر كه بونلر فى الاصل اهل منعه ايديلر كذلك لحوق مستأمنيندن صكره اولان مصابلري دخي ينه تخميس وكندولره تخصيص قيلنور زيرا مستأمنين نبذ امان ايتمدكلرندن اهل حربله محاربين اولملغله فريق آخر اهل منعه ايسه لر دخي مصابلريله تخصص خصوصنده بمنزلة اللصوص اولمشلردر بو بابده معناي فقهي اولدر كه مستأمنين اهل حربله منابذه ايتمدكلرنده بعد الالتحاق دخي بينلرنده بولنان امان باقيدر وامانلري باقي ايكن آنلري مصاب فريق مذكورده رد ومدد قيلق غير ممكندر بناء عليه مصاب فريق مذكور منعه لر ينه اعتبار ايله غنيمت اولوب تخميس وباقيسي بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور ايكن ينه مستأمنين آنده قطعا تشريك اولنماز لر واكر مسئلهٔ مزبوره ده اهل حربه نبذ عهود ايتمش اولسه لر بو صورتده بعد النبذ مصاب فريقين فئ اولوب بين الجميع تقسيم اولنور زيرا مستأمنين بو بابده مسلميندن اهل حربله منابذ ومقاتل اولان اهل منعه يه التحاق ايتمكله امانلري نهايت واصل اولوب عسكره بعد الالتحاق مصابلرنده رد ومدد منزلنه نازل اولمشلردر اما مستأمنينك قبل الالتحاق مصابلرين امام جبر ايله اخذ واصحابنه رد قيلورز يرا اهل غزادن اولان منعهٔ مسلمينله احراز ايتملريله امام ايچون رد اوزره ولايت اجبار ثابت اولور لكن مسئلهٔ اولى بشقه در كه آنده اسرا واهل حربدن مسلم اولنلر اهل منعه ايسه دخي اهل حربله منابذه ايتمدكلرندن على الاطلاق اهل غزا دكللر ايدي بو جهتدن مستأمنين مصابلرين منعهٔ مرقومه ايله احراز ايتمشلر ايكن ينه امام ايچون ولايت اجبار ثابت اولميوب همان رد ايله افتا ايدر واكر مستأمنين اهل حربله منابذه ايلين اسرايه التحاقدن اقدم اهل منعه ايسه لر ينه امام مأخوذ لرين رد اوزره جبر ايده مز زيرا مصابلرين كندو منعه لر يله احراز ايدوب منعهٔ اهل غزا ايله ايتمشلردر وبو مثللو امورده امام ايچون رد اوزره ولايت اجبار يوقدر مكر بعد الالتحاق مجددا ملاقى قتال اوله لر بو صورتده اسراء مرقومين اهل غزا اولوب مصاب مزبوردن دفع اعدا ايچون قتال ايتدكلرنده امام ايچون ولايت اجبار ثابت اولملغله همان يدلرندن اخذ واصحابنه ايصال ايدر واكر مسلم مستأمن دار الحربده برحربينك مالني غدر ايله اخذ واخراج ايلدكدنصكره اول حربي بر مسلم آخر اسير قيلسه مال مرقوم اول مستأمن ايچون شمدي حلال طيب اولورمي زيرا مقدما اخراجله اكرچه اكا مالك اولمشيدي لكن حق مأخوذ منه آنده باقي اولملغله طيب دكل ايدي بعده اسير اولدقده عبد اولوب مالندن حقي باطل اولدقده اخذ ايلين مستأمن ايچون مانع طيب اولان نسنه زائل اولمشدر سؤال اولنورسه كه اسير ايلين مسلم اسير ينه ملك نفسنده خلف اولديغي كبي حقوق سائره سنده دخي خلف اولمق لازم ايكن مال مرقوم مستأمن مزبوره نه وجهله حلال طيب اولملغله سالم قيلنور جوابده ديرز كه بلى بويله در لكن حقوقنده خلفيتي انجق قهر ايله محتمل التملك اولان محلده در ومال مرقوم مملوك مسلم اولدقدن صكره مسلم آخر دن قهر ايله محتمل التملك اولماز كورمزميسنكه برحربي مستأمن دار بمزده برمسلمه دين ويروب دار الحربه عودتندن صكره اسير اولسه اول مسلمدن دين ساقط اولور وفئ دخي قيلنماز زيرا ذمتده ثابت اولان دين قهر ايله محتمل التملك دكلدر بلكه ما نحن فيه دخي اولى در كه دين ذمت مديونده ملك اسيردر اما ما نحن فيهده يد مسلمده بولنان مال ملك اسير دكلدر كورمز ميسنكه اسير اولميوب ينه دار بمزه

رجوع ودينني طلب قيلسه مديونه قضا ايله جبر اولنور اما ما نحن فيهده اول مستأمنه كرك يدنده عيني باقيه وكرك مستهلكه برنسنه ويرمكله جبر اولنماز سؤال اولنورسه كه رق تلف حكمي اولوب اسير مزبور فى حكم الميت اولملغله حق مذكورنده وارثي اكا نيچون خلف قيلنماز جوابده ديرز كه اثبات توريث رأيله اولميوب نصه محتاجدر وبو بابده نص يوقدر وهم وارث مورثنه انجق فضلهٔ حاجتنده خلف اولور وعند الاسترقاق اكرچه نفسي تبدل ايتمشدر لكن هنوز احتياجي منقطع اولمامشدر بناء عليه وارثي املاك وحقوقنده اكا خلف قيلق غير ممكندر كذلك اول حربي اسير اولميوب لكن امام اول ارض اوزره تغلب واول حربيي قتل ايلسه ينه بويله در زيرا موتله حق ساقط اولوب ورثه سي دخي استيلاء مسلمينله رقيق اولوب رق وارث دخي رق مورث كبي مانع خلافت اولملغله حقوقنده خلف اولمدقلرندن مانع طيب اولان قيام حق غير ساقط اولمشدر اما بو مسئله ده حربي قتل اولنوب انجق دارلرينه استيلا واقع اولماسه اول مستأمنه مال مزبوري ورثه سنه رد ايله افتا اولنور زيرا ورثه مورثلرينك حقوق واملاكنده حتف انفه فوت اولدقده خلف اولدقلري كبي قتلنده دخي خلف اولورلر وورثه نك قيام حقلري مانع طيب اولملغله مأخوذ منهك قيام حقي كبيدر واكر مسئلهٔ مفروضه ده مستأمن اول مالي دار الحربده بولنان عسكره اخراج ايتمش اولوب بعده اول عسكر صاحب المالي اسير ايلسه لر مالي ايله برابر فئ مسلمين اولوب بعد التخميس اهل عسكر ومستأمن بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا اول مالده حق مأخوذ منه قائم اولميدي عسكر آني منعه لريله احراز ايتدكلرندن آنده ثبوت حق عسكر لازم ايدي كورمزميسنكه مستأمنك محلنده اسير مسلم بولنسه ايدي مال مرقوم غنيمت قيلنور ايدي ينه كورمزميسنكه ما نحن فيهده مال مرقومي رد اوزره امام ايچون ولايت اجبار ثابت اولمشدر وثبوت ولايتي انجق آنده حق عسكر ثابت اولديغندندر ومأخوذ منه دخي اسير اولدقده حق ساقط اولوب مال مرقوم فئ اولمق منضبط اولمشدر وهم مال مزبور حكم شرعيده اول اسير اوزره مستحق الرد اولملغله يد اسيرده بولنان مال آخر كبي قهر ايله تملكه محل ايكن اوزرينه استيلا واقع اولدقده اول دخي فئ اولمشدر اما مال مرقومي دار اسلامه اخراجي بشقه در كه آنده مال بطريق الحكم مستحق الرد دكلدر بلكه آنده ملك مستأمن بحسب الحكم مقدمدر وبو معني حربيي اسير ايلين مسلمينك اول مال اوزره تمام استيلالرينه مانعدر كذلك مالي عسكره اخراجندنصكره دارلرينه استيلاء مسلمينله حربي قتل اولنسه ينه فئ اولور اما دارلرينه استيلا اولنميوب قتل اولنسه امام اول مالي اخذ وخلفاء حربي اولان ورثه سنه رد ايدر مسائل مذكوره نك نظائري اولدر كه دار بمزده مستأمن اولان حربي مالني برمسلمه ايداع بعده دار الحربه رجوعندن صكره اسير قيلنسه اول وديعه نفس حربي منزلنه نازل اولوب اسير ايدنلرك فئنده داخل قيلنورز يرا اول وديعه بطريق الحكم صاحبنه مستحق التسليم اولوب يد مودع دخي يد صاحبي مثللو اولملغله حين اسرنده وديعه سي اوزره دخي حكم استيلا ثابت اولور كذلك قتل اولنوب دارلري اوزره استيلا دخي واقع اولسه ينه اول وديعه فئ اولور امادارلري اوزره استيلا اولنميوب قتل اولندقده وديعه سي وارثي كلوب اخذ ايدنجيه دك يد مودعده ابقا اولنور پس مسائل مذكوره دخي بويله در ومستأمنك دار اسلامله احرازي ايله منعهٔ جيشله احرازي ميانده فرق واضح اولدر كه مأخوذي بر جاريه اولسه آني دار اسلامه اخراجندن صكره اعتاق ايلدكده عتق نافذ اما عسكره اخراجندن صكره اعتاق ايلدكده غير نافذدر پس بو بيانله نمايان اولمشدر كه مأخوذ يني دار اسلامه اخراجنده اوزرنده ملكي قائم وقيام ملكي مأخوذنده ثبوت قهر مسلمينه مانعدر اما عسكره اخراجنده ملكي منعدم ومأخوذي اوزره قهر مسلمين ثابت وواقعدر واكر دار الحربده اسراء مسلمين تجمعله اهل منعه اولوب اموال مشركيني اخذ ودار اسلامه اخراج ايلسه لر مصابلري تخميس اولنور زيرا اخذلري مباح اولوب عند الاحراز دخي باعتبار المنعه قاهرين اولمشلردر اما اسرا محلنده مستأمنين بولنوب آنلر دخي اهل حربله منابذه ايتمش اولسه لر حكمي بشقه در كه مأخوذلري تخميس اولنميوب اصحابنه رد ايله افتا اولنورلر زيرا اخذلري معناي غدري متضمن اولملغله حرام ايدي كورمزميسنكه مال مأخوذ يد اسراده بولنوب قبل الاخراج مسلمين اول دارلر اوزره استيلا قيلسه لر اول مال دخي سائر اموال الله تخميس واسرا وعسكر بينلرنده تقسيم اولنور اما مستأمنين مزبورينك يدلرنده بولنسه مال مزبور بعد الاستيلا تخميس وفئ مسلمين قيلنوب آندن مستأمنينه نسنه ويريلمز زيرا مستأمنين امانلرنده برقرار اولدقجه يدلرنده بولنان مال مرقوم يد صاحبنده موجود كبي اولملغله بعد الاستيلاء صاحبينك اموال سائره سي كبي فئ اولوب مستأمنين مزبورين اهل غزا اولمدقلرندن آندن برشيئه نائل اولمازلر اما اسرا بشقه در كه آنلر اهل حربله محاربين اولدقلرندن منعهٔ مسلمينله احراز ايلدكلري مالده اهل غزا منزلنده اولمشلردر بناء عليه مال مرقوم تخميس وباقيسي اسرا

وعسكر بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور لكن مستأمنين مزبورين قبل اخذ الاموال اهل منعه اولوب
اهل حربله منابذه وقتاله ايتمش اولسه‌لر بو صورتده امانلرندن خارجين ومحاربين اولملريله اسراء مزبورين
حكمنده داخلين اولورلر كورمزميسنكه اول دارك اهلى قبل الاستيلا اسلام ياذمتى قبول ايلسه‌لر مستأمنين
بو صورتده رد ماللرينه مأمورين اولميوب صورت سابقه‌ده مأمورين اولورلر واكر دار الحربه عسكر آخر داخل
اولوب مستأمنين منابذين دخى آنلره التحاق ايلسه‌لر مستأمنين مال مزبورى كندو منعه‌لريله احراز ايدوب
منعهٔ جيشله ايتمدكلرندن آندن بر شيئه تعرض اولنميوب جمله‌سى آنلره سالم قيلنور امامنابذين اولمدقلرنده حكم
مسئله بشقه‌در كه آنده احرازلرى انجق منعهٔ جيشله اولمغله امام اول مالى اخذ واصحابنه رد ايدر واكر جيش داخلين
اول داراوزره استيلا وصاحب المالى قتل يا اسير ايتمش اولسه‌لر بو صورتده اول مال عسكر ومستأمنين بينلرنده
فئ اولور امادار استيلا ايتميوب همان صاحب المالى قتل ايتملر ايسه مأخوذ مستأمنينه تعرض اولنميوب انجق
ورثه‌سنه رد ايله امر اولنورلر وبز قريبا فرقلرين بيان ايلديك واكر دار الحربده مستأمن اولان بر مسلم قراى دار الحربدن
بر قريه‌ده نازل ايكن مسلميندن بر عسكر صاحب منعه اول قريه‌يه مرور ورجال قريه‌يى قتل وذراريلرين سبى ايدوب
اول مستأمنه قطعا تعرض ايلمسه‌لر مستأمن مرقوم اهل حربله امان سابقى اوزره باقى اولوب اهل حربه بر
وجهله تعرضى حلال اولماز زيرا بينلرنده اولان امانك انتهاسنى موجب نسنه بولنمامشدر كه قريه بلده‌يه تابعه
اولمغله قريه قبل فتح البلدة دار اسلام اولماز وهم مسلمين آنى ترك ايدوب كچدكلرندن دار اسلام قلمق مرادلرى
اولماديغى ظاهر اولمشدر وعسكر مرقوم همان نزول وارتحال ايتملريله مستأمن مزبور نفسنى منعهٔ مسلمينله احراز ايتمش
اولماز زيرا فرض مشروح اوزره مستأمن مزبور مثلا نائم بولنوب عسكرك مجيئ وذهابلرين بيلمك دخى محتملدر
بناء عليه على حاله امان سابقى اوزره باقيدر اما عسكر قريب قريه‌ده نازل اولدقده مستأمن مرقوم كيدوب آنلره واصل
اولورسه امان سابقى باطل اولور زيرا بو صورتده نفسنى منعهٔ جيشله احراز ايتمكله امان اهل حربدن خروجه آغاز
ايلمشدر حتى بعد العوده اهل حربى قتل وماللرينى اخذ اكا حلالدر كورمزميسنكه اول مستأمن عسكر مرقومله نيجه
ايام سير وسفر وبر ابر مشركيندن بر قوم‌له قتال ايدوب اهل حرب بو حالته واقف اولمسه‌لر البته امانلرندن خروج ايتمش
اولور پس عسكر مسلمينه خروجى دخى بويله‌در واكر اول عسكر رجال قريه‌يى قتللرنده مستأمن مرقومى كرها
اخذ وعسكرلرينه ادخال ايدوب صكره مسلم ايدوكى بيلوب تخليهٔ سبيل ايتملريله دار الحربه رجوع واتصال
ايلسه بونده كرچه مقتضاى قياس بينلرنده اولان امانك زوالى‌در كه بلا اختيار ايسه ده نفسى منعهٔ جيشله محرزه
اولوب عسكر آنى كرها دار اسلامه اخراج ايتدكلرنده البته عهد مشركيندن خارج اولديغى كبى بونده دخى خروجى
ظاهر حالدر لكن مؤلف عظيم الاحسان سالك مسالك استحسان اولوب ديديكه عسكرك نزول ايلدكلرى محل
دار الحربدندر ومستأمن دار الحربده بولندقجه امانلرنده داخلدر مكر آندن نبذ امانه دلالت ايدر بر فعل صادر اوله
اولدخى عسكره مكرها خروجنده صادر اولمامشدر زيرا اكراهلرى وعيد متلف ايله اولمش ايسه مكره ايچون اصلا
فعل باقى قالماز واكر مادون المتلف اولان تهديد ايله اولمش ايسه رضاسى باقى قالماز كه نبذ امانه دليل قبلنه امادار
اسلامه خروجى بشقه‌در كه مسلم دار اسلامده ايكن قطعا امان اهل حربده بولنماز كورمزميسنكه مستأمن مزبور
اكراهله دخى دار اسلامه اخراج ولندقده اهل وعيالى ايچنده برسنه اقامت ايدوب دار الحربه عودتنه رخصت
ويرمسه‌لر ينه امان اهل حربده باقى قالورمى وبر فرد باقى قالور ديمز بناء عليه عسكر آنى كرها دار اسلامه
اخراج وتخليهٔ سبيل ايتدكلرند نصكره دار الحربه عودت ايلسه تجديد امان ايتمدكجه فرصت
بولديغى قتل ومالنى اخذى جائز اولور والله تعالى اعلم

باب مايظهر عليه اهل الشرك فيحرزونه من اموال المسلمين ثم يصيبه المسلمون * يعنى مشركين اموال مسلمين
اوزره استيلا وبعد الاحراز مسلمين يدلرندن آنى اخذ ايله استملا ايتملرى بابنده مسائل حربية الاستملاد ر بز سابقده
اهل حرب بطريق القهر اموالمزى اخذ وداررلريله احرازى اتمام ايتدكلرنده اكا مالك اولدقلرينى بيان واعلام
ايتمشيدك بناء عليه مسلمين صكره اول مال اوزره استيلا واخراج ايدرلرسه اول دخى سائر اموال اهل حرب كبى
غنائمده ادراج اولنور لكن صاحب المال اكا قبل القسمة ظفر بولدقده بلاشئ اخذ وبعد القسمة ديلرسه قيمتيله
اخذ ايدر زيرا مظلوم در ومسلمين اوزره اكا نصرت وآندن دفع ظلم قسام واجبدر كه مسلمين بريندن دفع ظلم
ايتمدكجه دار اسلامده اقامته قادر اولمازلر پس ظلم مرقومى دفع ايلمك جملهٔ مسلميندن انجق اهل غزا اوزره واجبدر كه
آنلر دار اسلامدن دفع اعدا ومقابلهٔ خدمتلرنده كفايت معاشلرين اخذ ايدرلر بو جهتله مال مرقوم آنلرك

بدلرينه انتقال ايلدكده حكم شرعيسنده بو وجهله بسط مقال ايده رزكه قبل القسمة غنائمده حق تملك عامهٔ
عسكر كدر ودفع ظلم جمله‌سى اوزره واجبدر ودفع ظلم دخى اول مالى صاحبنه رد ايتمكده در پس بلاشئ رده‌ى
اوزرلرينه واجبدر امابعد القسمة آنده تملك انجق صاحب سهمه متعيندر وكندو ملكنى تسليمله صاحب المالدن
دفع ظلم آنك اوزرينه واجب دكلدر لكن صاحب سهمك حق انجق ماليتنده در حتى امام ايچون بيع غنائمله
تقسيم ثمن جائزدر وصاحب المالك حق عيننده در پس مراعات حقين واجبدر ومراعات حقين دخى صاحب المال
ديلرسه صاحب سهمه حق ماليتنى ايصال ايلدكده عين مالنى كندويه ايصال قيلمقده در وهم قبل القسمة غانمين
ايچون ثابت اولان حق مجرد در ملك دكلدر وصاحب المال ايچون دخى ثابت اولان ينه بويله‌در پس حق
صاحب المال سبق وتقدم ايله ترجيح ايتمكله مجانا اخذ ايدر امابعد القسمة صاحب سهم ايچون ثابت اولان ملكدر
وصاحب المال ايچون حق مجرددر وحق مجرد سابق دخى اولسه شرعا ملك مستقره معارض اولماز پس بينه
طرفينه مراعات واجبدر ومراعات انجق ديلرسه مالنى قيمتيله اخذ ايلمكده در كذلك بعد احراز المشركين بر مسلم
دار الحربه كيروب اول مالى ثمنله اشترا واخراج ايلدكده بنه صاحبى ديلرسه ثمنى ايله اخذ ايدر واكر اهل حرب
اول مسلمه هبه ايتملر ايسه ديلرسه قيمتيله اخذ ايدر وبو طريقله ذكر ايلديكمز ايكى حقه رعايت اولنور ومؤلف
مصيب المقال مدعاى مشروح المال اوزره متن كتابده روايت قيلديغى احاديثله استدلال ايلمشدر اول احاديثدن
بريسى حديث تميم بن طرفه دردیمشدر كه مشركين بر مسلمك ناقه‌سنى اخذ ايدوب مسلم آخر آنى مشركيندن اشترا
ايلدكده مسلمين مذكورين حضور نبوى‌يه ترافع ايلديلر ورسول الله عليه السلام اعط ثمنها الذى ابتاعها به
والافخل بينه وبينها يعنى بدل بيعى اولان ثمنى ويروب ناقه‌يى اخذ قيل اكر ويرمزسك ناقه ايله آنك بينلرين
تخليه قيل ديو صاحب الناقه‌يه امر ايلديلر بعده مؤلف عاليقدر اد زيد بن ثابت وسعيد بن المسيب رضى الله تعالى
عنهم صاحب المال بعد القسمة ظفر بولدقده اخذى اوزره اكا سبيل يوقدر ديدكلرينى ايراد ايلدى لكن مرادلرى
مجانا اخذ اوزره سبيلى يوقدر اما قيمتنى ويردكده مالنه احقدر ديمكدر وحسن بصرى وامام زهرى رحمة الله عليهمادن
دخى كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة صاحبنه رد اولنماز ديدكلرينى ذكر ايلدى لكن بو قوللرى غير مأخوذدر كه
كبار صحابه رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتنك اجماعلرينه مخالفدر وحضرت ابى بكر رضى الله عنه‌دن
مرويدر ديمشدر كه تقسيم اولنسون اولنماسون صاحبى مالى اوزره اقامت بينه ايتدكده اوزرينه رد اولنور وبو قولى
اخذ ايده رزكه صاحبنك حق جمله‌سى ثابت اولمادقجه اخذينه قادر اولماز وطريق ثبوتى انجق اقامت بينه‌در
وحق ثابت اولدقدنصكره قبل القسمة مجانا وبعد القسمة ديلرسه قيمتيله اخذ ايدر ومراد صديق رضى الله تعالى
عنه دخى صاحبى بعد القسمة اداء قيمته رغبت ايدرسه اكا احقدر ديمكدر واهل ذمت دخى نفوس واموالرى
دار اسلامله محرزه اولديغندن معصومه ومتقومه اولمغله حكم مذكورده مسلمين كبيلردر حتى اهل حرب اوزرلرينه
استيلادنصكره مسلمين آنلرى تخليص واخراج ايلسه‌لر آنلر دخى احرار مسلمين كبى استرقاق اولنمازلر واموالرى
دخى بعد الاستيلاء استنقاذ اولندقده حكم اموال مسلمين آنده اجرا وانفاذ قيلنور وامام مكحول رحمه الله
تعالى‌دن منقولدر ديمشدركه اعدادن بر حربى مسلميندن بر جيشه كلوب سنزه بر اسير مسلمى كتورديرسم
فداسنى ويريرميسز بكا خبر ويريكز ديوب جيش دخى بلى ويريرز ديو معاهده وشئ معلوم اوزره مصالحه
ومواعده ايتدكلرندنصكره اول مسلمى كتوروب بعده اول حربى جيش ايچنده هالك اولسه كركدركه فداء
موعودى ورثه‌سنه اعطا ايله عهده‌دن خروجه سالك اوله‌لر زيرا حياتده ايكن شرطمزه وفا بر له فدايى
كندويه اعطا اوزريمزه واجب اولديغى كبى موتندن صكره دخى خلفاسى اولان ورثه‌سنه اعطاء التزام
فدا ايلين كسنه‌لر اوزره لازم ولازبدر وامام ابراهيم عليه رحمة رب الرحيم دن مرويدر ديمشدركه بر مسلم اهل حربدن
اسير اولان حر مسلمى اشترا قيلسه اول اسير اوزره ثمنى مشترى ايچون دين لازم الادا قيلنور لكن حكم مذكور امرى ايله
اشترايه موقوف ومراد امام بو معنى ايدوكى ظاهر ومعروفدر زيرا استرقاق احرار صحيح اولمامغله عقد مزبور
شراء حقيقى اولميوب انجق فداء مسلم ايدوكى امر صر يحدر بناء عليه امرى بوغيسه اداسنده متطوعدر وامرى
وار ايسه حين امرنده فداسنى مستقرض حكمنده اولمغله اوزرينه مشترى ايچون دين فدايى مستبعد كورمزميسنكه
بر كسنه كندو دينى طرفندن اداايله آخره امر ايلسه بعد الادا اوزرينه رجوع ايدر امابلا امر ادا ايلسه رجوع
ايده‌مز ومديون اسير دائن كبى اولوب حكم مذكور مشابه اسير اولان ديننده ثابت اولنجه حقيقت اسيرده بالاولويه
مثبتدر اما عبد وامه اهل حربه فرار وآنى اخذ ايتدكلرندن صكره مسلمين اوزرلرينه استيلا وتخليص ايلسه‌لر

مطلب اشترى حرا مسلما من
اهل الحرب فانه دين عليه

مطلب فى فدى دينا على اسير
او بغير امره

عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة صاحبنه بلاشیء رد وتخصیص اولنور
لکن فرس رمیده اولوب اهل حربه فرار ایتدکده بو یله دکلدر وعند الامامین رحمة الله تعالی علیهما عبد
وابه ده دخی جواب اموال سائره ده اولان قول صواب اوزره درکه صاحبی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة انجق
قیمتیله اخذه قدرتیابدر وامام ابو حنیفه رضی الله عنه بروجه دقیقله بینلرین تفریق ایدوب دیدیکه آبقك
یدمحترمه سی نفسی اوزره ثابته اولمغله قطعا احراز اهل حربده داخل اولماز امادابه بو یله دکلدر ومسئلهٔ مذکوره
بین العلما معروفه ومشهوره در لکن امامین همامین ذکر اولنان مقاللری اوزره حدیث عمر رضی الله تعالی عنه ایله
استدلال ایلدیلرکه سرعسکری اولان ابو عبیده رضی الله عنه بو مسئله دن اکا سؤال ایتمکله جوابنده
ان کانت الامة خمست وقسمت فسبیلها وان کانت لم تخمس ولم تقسم فارددها علی اهلها یعنی اول جاریه
تخمیس و بین الغانمین تقسیم قیلنمش ایسه سبیلی اولدر آنی سبیلندن صرف ایلمه واکر تخمیس وتقسیم
قیلنمامش ایسه آنی اصحابنه رد قیل دیو تحریر کتاب ایلدی لکن امام ابو حنیفه لاطفه الله تعالی بالطافه اللطیفه
دیدیکه بو جواب معوّل اول جاریه بعد الاباق دارالحربه دخول ایتدیکن اهل حرب دار اسلامه چیقوب آنی اخذ
واحراز ایتمش اولملریله مأوّلدر ونقل ایلدیکه ابن عمر رضی الله تعالی عنهمانك یوم یرموکده برغلامی و برفرسی
اعدایه فرار ایدوب عسکره مسلمین اعدا اوزره استیلا برله جمله سنی تخلیص واحضار ایتدکلرنده سرعسکر
حضرت صدیق رضی الله تعالی عنه اولان خالد بن ولید رضی الله عنه قبل القسمة غلام وفرسنی کندو یه
رد وایثار ایلدی لکن امامین رحمة الله علیهمادر لرکه نقل مذکورده قبل القسمة قیدی اتیان اولنمغله بعد القسمة
خالد حضرتلرینك مجانا رد ایتمیه جکی نمایان اولمشدر کورمزمیسنکه عبد ودابه یی ردده تسویه ایدوب حکمده
تساویلرین تقویه ایلمشدر اما امام ابو حنیفه شرفه الله تعالی بکرامته الشریفه جوابلرنده دیرکه اهل حرب
عبد آبقی محرز ین اولمدقلری عندیمزده دلیل ایله ثابت اولمغله بعد القسمة دخی عبدی مجانا رد ایده جکی عندیمزده
معلوم ومتثبت اولمشدر والله اعلم بالصواب وهو الموفق

باب ما یحرزه العدو ومما یأخذه بقیمته او باکثر من وزنه * یعنی مشرکین بعض اموال مسلمینی اخذ واحراز ایتدکدنصکره
مسلمین آنی اغتنامله سرفراز اولدقلرنده صاحب المال مالنی قیمتیله یاخود وزنندن اکثر ایله اشترایه متعلق باب
دقت طرازدر اکر مشرکین برمسلمك فضه یاذهبدن صنعته بناء قیمتی وزنندن اکثر اولان برابریقنه استیلا ایدوب
بعده اول ابریق غنائم مسلمینده ظاهر اولسه ینه صاحبی قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة قیمتیله آنی اخذه
قادر اولور لکن ذهب ایسه قیمتی دراهمدن وفضه ایسه دنانیردن اعطا ایدر نکته سی اولدرکه اموال ربویه ده
جنسی ایله مقابله ده جیدها وردیها سواء حدیث شریفی موجبنجه جودت وصنعت ایچون قیمت یوقدر
وبومنده وشن غازینك حقی اصلنده مرعی اولدیغی کبی صنعتنده دخی مرعیدر وجنس ابریقله تقویمده تقویم صنعت
ممکن اولمامغله غازینك مجانا فوات حقنه مؤدیدر که آنك وجهی یوقدر پس قیمت صنعت دخی ظاهر وتمام
مالیتی غازی اوزره متوفر اولمق ایچون خلاف جنسی ایله تقویم اولنور دیو حکم ایلدیك نظیری اولدرکه برکسنه
آخرك آلتون بلزکنی کسر یا استهلاك ایلسه معنای مذکوره بناء قیمتی خلاف جنسندن ضامن اولور بوصورتده
قاضی وجه مشروح اوزره قیمتیله قضا ایدوب یاخود بلاقضا برشیء اوزره مصالحه ایتدکلرندنصکره
قبل التقابض بریرندن تفارق ایلسه لر افترقلری قضا ومصالحه لرین ناقض دکلدر زیرا ویردیکی قیمت عین
ابریقدن بدل دکلدر کورمزمیسنکه صاحب المال ابریق ملك قدیمنه اعاده ایدر حتی اول ابریق مقدما آخردن
اشترا ایتمش اولوب شمدی آنده عیب قدیمه واقف اولسه بایع اوزره رد ایدر کذلك مرابحة یعنی مراد ایلسه
انجق ثمن قدیم اوزره بیع ایدوب شمدی ویردیکی قیمت اوزره بیع ایده مز کذلك اول ابریق مقدما کاموهوب ایسه واهبك
شمدی رجوعی ینه جائزدر کذلك اول مال برعبد جانی ایسه شمدی مقابلهٔ جنایتنده اول عبدی تسلیم یاخود
بدل فداسی لازمدر بو جهتلردن صاحب المال مال مرقومه صاحب سهمك یدندن ابتداء تملك ایتمیوب بلکه
ویردیکی فدا برله ملك قدیمنه اعاده ایلدیکی بزه معلوم وبینلرنده معنای مصارفه بولنمدیغندن تقابض مجلس
شرط قیلنمادیغی عندیمزده مجزوم اولمشدر نظیری اولدرکه برکسنه آخرك ابریقنی استهلاك ایلدکده اوزرینه
خلاف جنسندن قیمتله قضادنصکره قبل القبض تفارق ایلسه لر بطلان قضا تحقق ایلمز دیو امام زفر
ملأ الله تعالی قبره بالمسك الاذفردن غیری جمیع علماء حنفیه عاملهم الله تعالی بالطافه الجلیة والخفیة
قائل اولمشلردر ومانحن فیه حکم مذکوره اولی درکه مسئلهٔ نظیرده غاصب ومستهلك ابریقه مالك اولورلر

غایة الامر تملکلری قیمتله مقابله طریقیله دکلدر همان قیمتله قضایه شرط اولمق طریقیله ذرپس آنده
معنای مصارفه متحقق اولمادیغنجه مانحن فیهده صاحب سهم اوزره اصلا تملك بولنمایوب انجق ملك قدیمنه
اعاده ایلمش ایکن عدم تحقق مصارفه بطریق الاولی دره کذلك اهل حرب اول ابریقی برمسلمه
هبه ایتمش اولوب یاخود مسلم اهل حربدن آنی خمر ایله اشترا ایتمش اولوب دار اسلامه اخراج قیلسه ینه
حکم سابقده ادراج قیلنور زیرا خمر ایله شراسی حق مسلمده صحیح ومعتبر اولمدیغندن همان ابریقی طیب
خاطرلریله مجانا اخذ ایله برابر اولمغله بعد الاخراج مسئلهٔ غنیمت کبی صاحبی دیلرسه قیمتله قدرت اخذی
مقرردر اما ابریقی اهل حربدن خمر ایله اشترا ایلین نصرانی اولسه یاخود مسلم ثوبله اشترا ایلمش اولسه
بعد الاخراج مسلم اولان صاحبی آنی نصرانیدن قیمت خمر ایله ومسلمدن قیمت ثوبله اخذه قادر اولور زیرا
شراء مرقوم صحیح اولمغله صاحبی انجق مشترینك ویردیکی ثمنك مثلی ایله اخذینه قادر اولور وثوب ذوات
امثالدن اولمامغله مثلی انجق قیمتی اولور ومسلم تملیك خمردن ممنوع اولوب تسلیم مثلندن عاجز اولمغله آنکدخی
قیمتی لازم اولور و بو صورتلرده اول ثوب وخمر جنس ابریقله تقویم وآنکله ابریقی اخذ ایلمك جائزدر و بو بابده
اول قیمت وزن ابریقله مساوی یااقل یااکثر اولمق دخی برابردر زیرا آنفا بیان ایلدیك که صاحبی ادا ایلدیکی قیمتله
ابریقنه ابتداء تملك ایتمیوب همان ویردیکی فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایده جکدر شول عبد جانینك مولاسی
منزلنده درکه ارشی عبدینه فدا قیلوب آنی کما کان ملکنده ابقا ایدر یوقسه ادا قیلدیغی فدا ایله اکا ابتداء تملك ایلمز
غایة الامر سلامت ملکی اول فدایه تعلق ایدر و بونلرده معنای مباد له اصلا موجود اولمامغله معنای ربوا دخی
تحقق ایلمز کذلك اول ابریقی برمسلم یانصرانی دارالحربده وزنندن اکثر اولان جنسی ایله اشترا واخراج قیلمش اولسه
ینه صاحبی انجق مشترینك ادا ایلدیکینك مثلنی اضعاف وزنی ایسه ده ادا ایله اخذه قادر اولور زیرا بو اخذی
فدادر وشرا دکلدر وسابقده بیان اولنمشدر که دار الحربده مسلم وحربی بینلرنده ربوا جاری دکلدر بناء علیه
مشترینك اولبابده غارم اولدیغی مالك مثلنی اوزرینه رد ایتمدکجه صاحبی اخذینه قادر اولماز سؤال اولنورسه که
اول ابریقی برمسلم خمر ایله اشترا واخراج ایلدکده نیچون بوقوله قائل اولمدیلر جوابنده دیرزکه خمر حق مسلمده
متقوم اولمامغله یدندن ادا قیلدیغی خمرك قیمتیله اخذی ممکن اولمدیغندن انجق قیمت ابریقله اخذ ایدر دینلمشدر
اما مشتری نصرانی اولدقده بشقه درکه خمر آنك حقنده مال متقومدر لکن بو صورتده ادا قیلدیغی دراهم
هربری حقنده مال متقومدر مؤلف دقیقه دان علیه الرحمة والغفران دیرکه بو مسئله مسئلهٔ شفعه یه مخالفدر
و بو قولله مرادیمز اولدرکه برکسنه ایچنده صفایح فضه وسلاسل ذهب بولنان برداری برعبدو یروب اشترا قیلدقده
اول داری شفیعی قیمتله اخذ ایلمك مراد ایلسه بو مسئله ده مشتری وشفیع بینلرنده حصهٔ صفایح وسلاسلده
حکم ربوا وحکم صرف ثابت اولور و بز بو مسئله یی زیادتده بیان ایلدیك نکته سی اولدرکه شفیع ادا قیلدیغی
قیمت عبد ایله داره ابتداء تملك ایتمکله تملکی شراء مبتدادر اما صاحب الابریق ادا قیلدیغی نسنه یی انجق
ملك قدیمنه فدا قیلمشدر کورمزمیسنکه مستولی علیه اولان صاحب الابریق ابریقنی عقود سابقه دن برشیء
نقض ایتمك اوزره اخذ ایدر حتی مشتری اول ابریقی آخره بیع ایتمش اولسه ابریقنی بو بیعی نقض ایتمك اوزره
اخذ ایدر اما شفیع بشقه درکه تصرفات مشتری یی نقضه قادر در کذلك مانحن فیهده اهل حربك استیلا
ایلدکلری برعبد اولوب آنی اشترا واخراج ایلین کسنه اول عبدك کوزینی چیقرمش اولسه صاحبی دیلرسه
انجق جمیع ثمنله اخذه قادر اولور اما مسئلهٔ شفعه ده مشتری محل شفعه اولان دارك بناسنی هدم ایلسه شفیع ایچون
باقیسنی ثمندن حصه سیله اخذه رخصت واردر و حکم بیع مرابحه دخی جمیع مذکوراتده ینه بو یله در
و بو ذکر اولنان تفصیل شفیعك ویردیکی ثمن اولوب مالك قدیمك ویردیکی فدا اولدیغنه دلیلدر سؤال اولنورسه که
نیچون خلاف جنسله تقویمی ایجاب ایلدیکز جوابنده دیرزکه ایجاب مذکور معنای معاوضهٔ مقتضاسی اولمیوب
بلکه بیان مشروح اوزره جنسله تقویمده صنعت مقومه اولمدیغندن مالیت صنعت ظاهره اولمامغله مجرد
اظهار مالیت صنعتك اقتضاسیدر حتی خمر ایله اشترا ایلین نصرانی اولدقده اکا حاجت قالمامغله جنس ابریقله
تقویمی تجویز ایتمشدیك واکر اهل حرب بر ذمینك عبدینی اسیر ایتدکلرنده ذمی آخر دارالحربه دخول واول عبدی
برقاچ رطل خمر ایله اشترا واخراج ایلسه صاحبی اولان ذمی عبدینی مثل خمر ایله اخذه قادر اولور زیرا خمر هم ذوات
امثالدندر وهم بزم حقیمزده خل وعصیر کبی حق اهل ذمتده متقوم اولان اموالدندر بو صورتده قاضی

مطلب الثوب لیس من ذوات الامثال والمسلم ممنوع عن تملیك الخمر

مطلب دقیق یتعلق بالشفعة

مثل خمر ایله قضا ایلدکدنصکره قبل الاخذ احدهما قبول اسلام ایلسه قضا منتقض اولمیوب انجق
صاحب العبد کائنا من کان قیمت خمری ادا ایله اخذینه اقدام ایدر زیرا بیانی مشروح اوزره بو معامله سی اداء
فدا اولمغله قبل القبض اسلامی بطلانی اقتضا ایلمز اما ابتداء عبدی خمر ایله اشترا وداری شفعه ایله مقابلهٔ خمرده
اخذک حکملری بشقه در لکن صورت مذکوره ده عدم بطلان قضا تسلیم عین خمری اقتضا ایدر ایکن
اوزرینه قیمتی الزام اولنمق آنک مقتضاسیدرکه قبول اسلام ایلین صاحب العبد ایسه مسلم اولمغله تملیک
خمردن ممنوعدر واکر مشتری عبد ایسه اکا دخی تملک خمر غیر مشروعدر پس علی کلا التقدیرین تسلیم
عیندن عجز قائم اولمغله قیمتی لازم اولمشدر واکر قاضی صاحب العبد ایچون عبدینی اهل حربدن اشترا ایلین کمسنه
یدندن ویردیکی ثمنی اکا ادا واخذ عبد ایله حکم ایتمشیکن مشتری ثمنی اخذ ایدنجیه دک حبس عبدی مراد ایلسه
اکا جائز کوریلور زیرا ملکی انجق مشتری یه ادا ایده جکی ثمنله ظاهر اولمغله مشتری مقابلهٔ ثمنده حبس عبده
قادر اولور نظیری شول راد آبق درکه مقابلهٔ جعلده آبقی حبس ایدر بو دخی معنای مذکوره مبنیدر یوقسه
صاحب العبد ویره جکی جعلله عبدی ابتداء تملکنه مبنی دکلدر واکر صورت مفروضه ده عبد ید مشتریده
هالک اولسه صاحب العبددن دخی فدا ساقط اولور زیرا فداسی انجق سلامت عبد ایچون ایدی اول دخی
سالم اولمادی اما ید مشتریده عبدک کوزی زائل اولسه زوالنده صنع مشتری بولنسون بولنماسون قبل قضاء القاضی
زائل اولمش منزلنه نازل اولمغله صاحبی دیلرسه انجق ینه جمیع ثمنله اخذه واصل اولور نکته سی اولدرکه فدا
انجق اصل ایچوندر اوصاف ایچون دکلدر کورمزمیسنکه عبد جانینک کوزی زائل اولسه فداسندن بر نسنه
مولاسندن ساقط اولماز کرکسه قبل اختیار الفدا زائل اولسون وکرکسه بعد الاختیار واکر مشتری اول عبدی
قتل ایلسه صورت موتی کبی ینه فداسی باطل اولور وقاتل اوزره برشیله ضمان لازم اولماز زیرا قتلی بعد القضا
وقبل القضا واقع اولمق برابردرکه باعتبار الید حق حبسی باقی اولدیغی جنایتله ضمان قیمتی لازم اولماز نظیری
شول بایعدرکه قبل قبض الثمن مبیعی قتل ایلیه نکته سی اولدرکه عبد مرقوم مملوک مشتری اولمغله مولاسینک
ویردیکی اکرچه کندو حقنده فدا ایدی اما مشتری اخذ ایلدیکی عوضله عبددن ملکنی ازاله ایتمکله آنک حقنده
ثمن ایدی بو جهتله قبل قبض الثمن مبیعی قتل ایلین بایع منزلنده اولمشدر اما راد آبق قبل اخذ الجعل آبقی قتل ایلسه
یاخود ولی جنایت مولاسی فدایی اختیار ایلدکدنصکره عبد جانی یی قتل ایلسه حکمی بشقه درکه بونلر رقبهٔ
عبده اصلا مالک اولمامشلردرکه بدلرینه اعتبار یله ضمان ملکلری باقی قاله اما مانحن فیهده اهل حربدن اشترا ایلین
رقبهٔ عبده مالک وبقاء یدینه اعتبار یله ضمان ملکی باقی اولمغله قتلله اوزرینه وجوب ضمان قیمته مانع بولنمشدر
واکر مأسور مزبور بر جاریه اولوب ید مشتریده اهل حربدن بر ولد طوغرسه صاحبی مشترینک ویردیکی ثمنله
هم جاریه یی وهم ولدینی اخذه قادر اولور زیرا ولد جاریه نک جزئیدر وفداده اکا تابعدر بو صورتده قبل قضاء
القاضی او بعده ولد مزبور هالک اولوب یاخود مشتری آنی قتل ایلسه صاحبی دیلرسه یالکز جاریه یی ینه تمام ثمنله
اخذ ایدر زیرا ولد حکم فداده تابع اولمغله آنک فواتی جاریه نک فوات بعض اعضاسی مهبطنه هابط اولمغله ثمندن
بر نسنه آنکله ساقط اولماز واکر جاریه هالکه اولوب ولد باقی قالسه علی قول ابی یوسف رحمه الله تعالی
ینه مسئلهٔ سابقه کبیدرکه دیلرسه ولدی انجق جمیع ثمنله اخذه قادر اولور وعلی قول محمد رحمه الله تعالی اصل
ثمن جاریه وولدک قیمتلری اوزره تقسیم اولندقده ثمندن ولدک حصه سی ایله اخذه قادر اولور زیرا بو فداده اصل
مقصود جاریه در ولد دکلدر و بعد فوات الاصل جمیع فدانی ابقا غیر ممکندر لکن ولدده حق اخذی انجق
ملک اصل اکا ساری اولدیغندندر واصلده حق اخذی ملکنه اعتبار یله اولدیغی کبی ولدده دخی ملکنه اعتبار یله در
پس ملک ولد فرع ایسه ده ینه ملک مستقلدر بناء علیه فدایی ایکیسنک قیمتلرینه توزیع ایتمک لازمدر لکن امام
ابو یوسف رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه بقاء حق اخذی بقاء ولده نظر ایله اولوب فداده دخی اصل وتبع اوزره
محتمل التوزیع اولمامغله اوزرینه جمیع فدا لازم اولمشدر و بو مسئله نک بیانی سابقا املا قیلدیغمز شرح الجامعده
استیفا اولنمغله بو محلده ایجاز ایله اکتفا اولندی ومؤلف مشکلکشا بوندنصکره بر باب دخی ذکر وانشا ایلمشدی
لکن بز اول بابک مسائلنی شرح الجامعده بیان واملا ایلدیکمزدن آنی ترکله باب آتی یه شروع ایتمز اولی کورلدی والله اعلم

باب العبد المأسور یشتریه رجل ثم یقر به لغیر مولاه

یعنی بر عبدی اهل حرب اسیر ایلدکدنصکره برکمسنه آنی اشترا واحضار بعده مولاسندن صرفله آخرک عبدیدر
دیو اقرارینه دائر باب دقایق نمادر اکر بر مسلم اهل حربک اسیر قیلدقلری بر عبدی آنلردن اشترا واخراج ایلدکدنصکره

مطلب اذا ذهب عين العبد الجاني لا ينقص من فدائه شيء

مطلب شرح الجامع الصغير من شرح الحصير

مولای

مولای قدیمی هنوز ثمنی ویروب عبدینی اخذ ایتمدین مشتری بو عبد قبل الاسر فلانک عبدی ایدی دیو آخر ایچون
اقرار ومقرله دخی تصدیق ایدوب مولاسی تکذیب ایلسه بو صورتده مقرله ایچون عبد اوزره سبیل اولمیوب همان
مولای معروفی ثمنله اخذینه احق کوریلور زیرا مولاسینک حق اخذی قبل الاسر ظاهر اولان ملکی اعتباریله
ثابت ایکن مشتری حق مزبوری بعینه آخر ایچون اقرار ایلمشدر واقراری کندو حقنده صحیحدر اما غیر ایچون
مستحق علیه اولدیغی امورده باطلدر زیرا عبده کندونک ملکی قائم ایکن ینه حق اخذی ابطاله مالک اولمامغله
اول حقی آخره تحویله دخی متملک اوله مز توضیحی اولدرکه مأسور منه اولان مولای معروفینک حق اخذی
ملکنه اعتبار یله ثابتدر واقرار انجق حق مقرده حجت اولمغله ملک مقرله انجق حق مقرده ثابتدر اما ملک مولای
معروف هم حق مقرله وهم حق مشتری مقرده ثابتدر بناء علیه مقرله هنوز مولای معروف حقنده ثابت اولمیان
ملکله مولای معروفه مزاحم اوله مز بو صورتده مولای معروفی اخذینه رغبت ایتمزسه مقرله دیلرسه ثمنله اخذه
قادر اولور زیرا مقرله ایچون حق اخذی حق مقرده اقراری ایله ثابت ایکن حق مولای معروف اوزرینه مقدم
اولدیغندن آنک حقنده ظاهر اولمامشیدی شمدی کف ید ایدوب حقی زائل اولمغله مقرله ایچون حق اخذی
حاصل اولمشدر لکن مولای معروفی ثمنله اخذینی الزام ایلدکده مقرله ایچون اعدادن اشترا ایلین مقر من قوم
اوزره قیمت وثمندن بر نسنه الزام اولنماز زیرا مولای معروفی آنک یدندن حق مستحقله اخذ ایلیوب اختیاری ایله
اخذ ایتمشدر ومقر من قوم اول عبدی ملکندن اختیار یله ازاله ایتمش اولسه اوزرینه سبیل ضمان یوقدر پس
یدندن بطریق الاجبار اخذ اولندقده بالطریق الاولی در نکته سی اولدرکه اعدادن اشترا ایله عبد مذکوره ملک
صحیح ایله مالک اولمشدر واعدایه ویردیکی ثمن دخی فی الاصل ملک صحیحله مملوکی ایدی وشمدی اخذ ایده جکی
ثمن مقدما ادا ایلدیکی ثمندن بدل اولمغله کندویه سالم اولور وعبدی وجه آخر ایله یدندن اخراج ایدرسه کندو
مملوکنی اخراج ایتمش اولمغله برکسنه اکا بر نسنه یی تضمینه قادر اولماز واکر مسئلهٔ مزبوره ده مشتری مذکور اول
عبد قبل الاسر مولای قدیمینک غیری اولان ایشبو شخصک مدبریدر دیو اقرار واول شخص دخی تصدیقیه ابتدار
ایلسه بو صورتده اول عبد مقرلهک مدبری قیلنمقده استقرار ایدوب مولای معروف کرک اخذ عبد وکرک مشتری
مقر اوزره بر نسنه ایجابنه کسب اقتدار ایده مز زیرا بو بابده مشتری اول عبد ملک مقرله اولدیغنی اقرار ایلمشدر وابتداء
اکا بیع وهبه ایله تملیکه مالک اولمغله ینه آنکیچون اقرار ملکه دخی متملکدر ومشتری ایله مقرله عبدک مدبر اولدیغنده
تصادق ایلمشلردر ومشتری آنی ابتداء مدبر قیلسه تدبیری نافذ اولمقله غیرک مدبری اولدیغنی اقرار ومقرله تصدیق
ایلدکده ینه تدبیری نافذ اولور و بعد النفوذ مشتری ابتداء مدبر قیلمش کبی اولوب مولای معروفینک ثمنله حق
اخذی باقی قالماز ومشتری بو اقرارنده مولای معروفک حقنده متقوم اولان ملکنی ابطال ایتمش اولمادیغندن
آنکیچون برشیئه ضامن اولماز مؤلف دقیق الانظار بو محلده ولا یشبه هذا الشفعة دیمکله شفعه بو مسئله یه
مشابه اولمدیغنی اخبار ایلدی یعنی مشتری دار اشبو دار فلانک اوزره موقوفه در دیو اقرار ایلسه بو اقراری شفیعک
شفعه ایله اخذده ابطال حقنه مدار اولماز زیرا شفیع ایچون داری شفعه ایله اخذ وتصرف مشتری یی نقضه ولایتی
ثابت اولمغله مشتری ابتداء اول داری مسجد قیلوب وقف ایلمک حق شفیعده صحیح اولمدیغی کبی غیر ایچون اقرار
وقفی دخی تصحیح اولنماز اما مانحن فیهده مولای قدیم ایچون عبدی اخذ ایله مشترینک تصرفاتنی ابطاله ولایت
یوقدر کورمزمیسنکه مشتری اول عبدی اعتاق یاتدبیر ایلسه مولای قدیم ایچون عبدی اخذ وتصرف مذکوری
نقضه قدرت یوقدر بناء علیه غیرک مدبریدر دیو مشترینک اقراری دخی مولای قدیم حقنده صحیح اولور
نظیری ولدرکه بر عبدی شراء فاسد ایله اشترا وقبضدن صکره بو عبد فلانک مدبریدر دیو اقرار ومقرله
دخی تصدیقه ابتدار ایلیه بو صورتده بایع فساد بیعله استرداد عبده قادر اولماز ومانحن فیه دخی بویله در لکن
بو مسئله ده بایع مشتری یه قبضنه بناءً قیمت عبدی تضمین ایدر اما مانحن فیهده مشتری ید مولادن عبدی
قبض ایتمیوب ومولانک یدندن نزعله تملک ایتمدیکندن مولا ایچون برشیئه ضامن اولماز همان مشتری
کرک مانحن فیهده وکرک شراء فاسدده تدبیر عبده بنفسه مباشر منزلنده قیلنور واکر صورت مفروضه ده
مقرله بو عبد اکرچه بنم عبدمدر لکن بن آنی اصلا مدبر قیلمادم دیسه بو تقدیر اوزره اول عبدی نه مقرله
ونه مولای معروفی اخذه قادر اولمیوب همان ید مشتریده مدبر موقوف الحال اولمق اوزره متقرر اولور
زیرا اعدادن اشترا ایلین مدبر ایدوکنی اقرار ایلمشدر ومولای معروف ایله مقرله دخی اول مشترینک
عبده اشترا ایله تملکنی اقرار ایلمشلردر و بو بابده اقرارلری نافذدر و بونلر مشترینک تملکنی ومشتری دخی عبدک

مطلب اقرار المشتري ان هذه الدار وقف هل يبطل به الشفعة ام لا

تدبیرینی اقرار ایتملریله تدبیر عبد اتفاق جمیعله برقرار اولمشدر وبواوچدن هر بری بعد ثبوت التدبیر فعل تدبیری
نفسندن نافی اولمغله عبد مرقوم مدبر موقوف الحال اولمق اوزره باقی اولور لکن مقرله فوت اولدقده البته
آزاد اولور زیرا مشتری مرقوم عتق عبد موت مقرلهه متعلق ایدوکنی اقرار ومقوله دخی اقرار مشتری بو بابده
نافذ ایدوکنی تقریر واظهار ایتمش اولملریله عند موت المقرله حریت عبد اوزره اتفاقلری بدیدار اولور واکر مقرله
قبل الموت تصدیق مشتری یه رجوع ایدرسه کندو مدبری اولمق اوزره اخذی مشروع اولور زیرا تدبیرایله
ثابت اولان ولاکبی محتمل الفسخ اولمیان عقدی اقرار ایلدکدنصکره تکذیب مقرله آنک بطلاننه مدار اولمیوب
بعدالتکذیب تصدیق ابتداء تصدیق ایله حکمده مساواتی آشکاردر واکر تصدیقه راجع اولمادین عبد مرقومدن
برجنایت واقع اولسه جنایتی علی قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه موقوفه قیلنور زیرا جنایت مدبر مولاسی اوزره
واجب ایکن هنوز مولاسی مجهول ومجهول اوزره قضاء قیمت غیرممکن الحصولدر اکرچه مقتضای قیاس
اشبو قول قوی الاسانددر لکن مؤلف عمیم الاحسان بو بابده سالک استحسان اولوب دیرکه عبد مرقوم قیمت
وارشندن قنقیسی اقل ایسه آنده سعایت ایدر زیرا کسبی مولاسینک مملوکی اولمغله ارش جنایتی دخی مولاسی
اوزره دکورمزمیسنکه مکاتب کسبنه احق اولمغله موجب جنایتی دخی نفسنه ملحقدر پس اقل امرینی کسبندن
قضا ایلدیکمزده علی وجه الیقین مولاسی اوزره قضامزی اقتضا ایدر وبومسئله نک اصل ومأخذی
شرح المختصرده ذکرایلدیکمز شول مسئله درکه برجاریه ایکی کسنه میاننده مشترکه ایکن هر بری آخرک
ام ولدیدر دیو اقرار ایلیه آنده امام ابو یوسف رحمة الله علیه ایچون ایکی قول واردرکه بز آنلری شرح مذکورده
بیان واظهار ایلدیک واکر عبد مرقوم اوزره جنایت اولنورسه ملک عبد موقوف اولمغله ارشی دخی موقوف
قیلنور بوصورتده اول عبد مریض وکسبه غیر قادر اولورسه ارش جنایتندن اوزرینه انفاق اولنور زیرا ارشی
مال مولاسی ایدوکی متیقن وعاجز کسب اولان مملوکک نفقه سی مولاسی اوزره واجب ایدوکی حکم معیندر
واکر عبد مرقوم عمله قادر اولوب ارشی دخی یوغیسه نفقه سی نفسی اوزره واجبدر واکر عمله غیر قادر ایسه
عبد مرقوم کسبه قادر اولمیوب اوزرینه نفقه سی واجب اوله جق قریبی بولنمیان حر مریض منزلنه تنزیل
اولنوب نفقه سی اوزرینه تصدق اولنور واکر برکمسنه برجاریه یی شراء فاسد ایله اشترا وقبض دنصکره بوجاریه
فلانک مدبره سیدر دیو اقرار وفلان دخی جاریه ملکمدر مدبره دکلدر دیو انکار ایلسه جاریه یی ملک اوزره اخذه
قادر اولور زیرا مشتری ملکنی اقرار واوزرینه تدبیر ایله شهادت ایلمشدر ومقرله اقرارینی تصدیق ایتمکله اقراری
صحیح اولوب شهادتنده تکذیب ایتمکله شهادتی تصحیح اولنماز وبومسئله ذکری سبقت ایلین عبد مأسوره
قیاس اولنمازکه آنده مقرله تدبیری انکار ایلدکده شویله دیمش کیدرکه بو عبد بنم ملکم ایکن اسیر اولدقدنصکره
مشتری اهل حربدن شرا ایله اکا مالک اولوب وهنوز ملکنده ایکن مدبر ایدوکنی اقرار دخی ایلمشدر پس مقرلهک
بوقولی اوزره عبدده اقرار مشتری نافذ اولمغله مقرله ایچون عبدی ثمنله حق اخذ باقی قالمامشدر امابونده
مقرله شویله دیمش کیدرکه جاریهٔ مرقومه بنم ملکمدر وشراء مشتری باطل ومشترینک اقرار تدبیری مصادف
ملک اولمامغله لغو عاطلدر پس مقرله ایچون اقرار مشتری ایله جاریه ده حق ثابت اولوب جاریه مملوکهٔ
غیر مدبره سی قیلنور ومؤلف اصابت نژاد بوند نصکره بر باب دخی ازدیاد ایلمشدر لکن بزمسائلنی مقدما
شرح الزیاداتده بالتمام ذکر وایراد ایلدیکمزدن بو محلده اول بابی قفل بستهٔ انسداد ایلیوب همان باب آخره
دخولی اتخاذ سبیل سداد ایلدیک والله اعلم

باب من الفداء فیما یصلح وفیما لا یصلح * یعنی فداء اسیره صالح وغیرصالح اولان اموال واشیا یه متعلق
باب مصالحدر برکسنه عبد مأسوری اعدادن اشترا واخراج ایدوب مولاسی حاضر اولدقده نظر اولنور اکر
جنسندن مثلی بولنان وشیئله اشترا قیلمش ایسه مولاسی آنی مثلی ایله اخذ ایدر واکر ثیاب وامتعه کبی ذوات امثالدن
اولمیان نسنه ایله اشترا قیلمش ایسه اول نسنه نک قیمتی ایله اخذ ایدر زیرا مولاسی مشترینک ضرر وخسراتی
دفعی ایچون انجق اول عبدده غارم اولدیغی نسنه یی اعطا ایتمک لازمدر وتمام اعطا دخی صورت ومعناده مماثلته
مترتب اولمغله مراعات مماثلت واجب اولور لکن مماثلت صورتیه متعذر اولدقده همان بدل مغصوب ومستهلک کبی
معنای مالیتده اعتبار مماثلت متقرر اولور توضیحی اولدرکه مولی اخذ عبدینه راغب اولدقده صنع مشتری یه
مجیز اولمش اولور وانتهاء امرده اجازتی ابتداء امرده مشتری یه مال نفسنی اول عبده فدایه اذنی منزلنده اولور
وفداء مزبوره ابتداء اذن ویرمش اولسه حکمی بودرپس انتهاده دخی بویله در نکتهٔ سی اولدرکه مکیل

مطلب الفشرح الزیادات مقدم علی شرح السیر الکبیر

وموزون کبی ذوات امثالک استقراضی جائز اولمغله مولاسی اجازت مشروحه اوزره مشتریدن آنی مستقرض کبی
اولدیغندن مثلی غارم اولور اماثیاب وامتعه نک استقراضی جائز اولمامغله فساد استقراضه بناء ضمان قیمته
عازم اولور بوصورتده مولا ومشتری مقدار قیمتده اختلاف ایلسه لر قول مع الیمین فداسنی بذل ایلین مشترینک
ایدوکی مستبیندر زیرا مولاسی مشتری اوزره اداء اقل ایله ثبوت حق اخذینی مدعی اولدنی ادعا قیلدیغی قدر
اکثری اخذ ایتمدیکجه ثبوت حق اخذینی منکر اولمغله قول مع الیمین قول منکر ایدوکی ظاهردر وهم فداسنه بذل
ایلدیکی ثیاب وامتعه ملک مشتری اولوب آنی حربی یه ویردیکجه دک یدنده موجود اولمغله آنک قیمتنه اول فداقطعا
یدینه واصل اولمیان مولای قدیمندن اعلم ومولای قدیم عن ظهر الغیب ادعا قیلدیغی قیمتده مجازف ایدوکی ظاهر
حالندن غیر مبهمدر کذلک فداسی مکیل وموزون اولوب وزن وجودتنده اختلاف ایلسه لر بنه وجهین مذکورین
اوزره قول مع الیمین بذل فدا ایلین مشترینک ایدوکی بلاخلافدر بوصورتلرده مولاسی اقرار ایلدیکی مقدار ایله ثبوت
اخذ ملکنی مدعی ومشتری منکر اولمغله اوزرینه اثبات بینه واجب ومتقرردرکه مشتری ثبوت حقنی بالکلیه انکار ایتمش
اولسه بینه ایله اثباتی لازم اولدیغی کبی اقل مال ایله ثبوت حقنی انکاری دخی بنه بینه یی مستلزمدر بوصورتده
مسلمیندن یاخود مشتری ذمی ایسه اهل ذمتدن اقامت بینه ایدرسه خصمی وحقی اوزره حجت اولان نسنه ایله دعواسی
ثابته ومتبینه اولورکه بینهٔ عادله قبول وعملده یمین فاجره دن احق واکملدر اما دار یمزده مستأمن اولان بر حربی
کیدوب اول عبدی اهل حربدن فدا برله اخذ بعده بینه امانله دار یمزه اخراج ایتمش اولسه مولاسی ایچون
یدندن اخذه قطعا علاج یوقدر زیرا مشتری حربی اکا تملکده بایع حربی مقامنده قائمدر وبایع حربی آنی
احرازدنصکره امانله دار یمزه اخراج ایلسه مولاسی یدندن اخذه غیر قادردر پس مشتری دخی بویله در
نکته سی اولدرکه مولاسینک ثبوت حق اخذی کندو مظلوم اولوب مشتری اوزره دخی اکا نصرتله قیامی
واجب اولدیغندندر ومعنای معهود اخراج ایلین حربی مستأمن اولدقده غیرموجوددرکه حربی اهل
دار یمزده داخل واهل دار یمزه وجوب نصرت آنلره شامل دکلدر اما ذمی بشقه در لکن عبد مرقوم فی الاصل
اهل دار یمزدن اولمغله حربی مرسومه دخی آنی اهل دار یمزه بیعله اجبار اولنور دار الحربه اعاده سنه تمکین
واقدار اولنماز یاخصوص عبد مرقوم مسلم بولنه آنی بیع اوزره اجباری وارسنهٔ قیداشکالدرکه فی الاصل ملک
حربی ایکن مسلم اولسه آنی بیع اوزره اجبار اولنور پس مانحن فیهده اجباری بالطریق الاولی دروا کرحربی مشتری
اسلام یاذمتی قبول واول عبد ایله برابر دار یمزه وصول ایلسه بنه بایع حربی اسلام یاذمتله دار یمزه خروج ایتمش منزلنده
اولمغله مولاسی برطریقله اخذ عبده موصول اوله مز بوبابده اصل اصیل رسول الله علیه السلام حضرتلرینک
من اسلم علی مال فهوله قول جلیللریدر لکن ذمتله خروج ایدوب عبد دخی مسلم بولنسه عبد مسلمی استعباد
اوزره یدکافرده اهمال مسلمینه باعث استذلال اولمغله اول عبدی مسلمینه بیع اوزره اجبار اولنور واکر شخص
مأسور احرار کبی تملکه غیر قابل یاخود مدبر ومکاتب وام ولد کبی برملکدن ملک آخره نقله غیر متحمل ایسه
بونده بایع ومشترینک ذمت واسلام یاخود دار یمزه امانله خروج واقدامنه باقیوب همان حالت اصلیه لری اوزره
محل واصحابلرینه ردلری الزام اولنور زیرا بونلر قطعا محل سبی واحراز اولمد قلرندن اهل حرب قبل الاسلام
بونلره مالک اولمدیقلری کبی اسلامله دخی مالک اوله مزلر همان بونلردن ید ظلملرین ازاله لری اوزرلرینه الزام
اولنور واکر مولای قدیمی اهل حربدن اشترا ایلین کسنه ایله فداسنه ویردیکی مالک جنسنده یا مقدارنده
اختلاف ایلسه لر بنه قول بیان سابق اوزره فدایی ویرن مشترینک قولیدر فان اقام المولی البینة اخذ ببینته لانه
نصر دعواه بالحجة وهو فی الظاهر مدع للزیادة وان کان فی المعنی منکرا کما بینا ولکن الدعوی ظاهرا تکفی
لقبول الحجة کالمودع یدعی ردالودیعة یعنی مولاسی کندو قولی اوزره اقامت بینه ایدرسه بینه سی قبول اولنور
زیرا مولی بحسب المعنی قول مشتری یی منکر ایسه ده بحسب الظاهر قول مشترینک خلافی اولان معنای زائدی
بیان سابق اوزره مدعی ایکن دعواسنی حجتله تنویر ایلمشدر وقبول حجته ظاهر دعوی کافیدر نظیری شول
مودعدرکه ردودیعه یی دعوی واقامت بینه قیله مترجم فقیردیرکه عندیمزده بولنان نسخ صحیحه ده
فان اقام المولی لفظی موجود اولمغله ترجمه ده وجه مذکور اوزره ارتکاب کلفتله بذل مجهود اولندی اکر
لفظ مولی متروک یاخود مولای غیر قدیمی اولان مشتری یه محمول قیلنمغله اقامت بینه ایلین مشتری اولمق اوزره
تأویل اولنسه سباق وسیاقه کمال موافقتی محتاج دلیل دکلدر والله اعلم انتهی واکر مولی ومشتری معا اقامت بینه
ایدرلرسه بینهٔ مقبوله بینهٔ مولادر وقول مذکور قول ابی حنیفه ومحمد رحمة الله تعالی علیهما در اما عند ابی یوسف

مطلب البینة العادلة احق بالعمل من الیمین الفاجرة

مطلب تصرف المترجم فی حل بعض مشکلات الکتاب

رحمه الله تعالى علیه بینهٔ مقبوله اهل حربدن اشترا ایلینٔ مشترینکدر لکن مؤلف عالیجناب بوکتابی تصنیف
هنکامنده امام ابو یوسف رحمه الله تعالی ایله بینلرنده شکراب اولمغله امام مشارالیهك کندو رأینه مخالف اولوب
عندنده معتبر اولمیان قولنی ذکر ایله اطناب ایلدی و بومسئله ده اصل استدلال شول شفیع ومشتریدرکه ثمن
دارده اختلاف وهر بری اقامت بینه یه استعجال ایده لر اولبابده بینه قول ابی حنیفه ومحمد رحمهما الله تعالی اوزره
بینهٔ شفیع اولمغله بو بابده دخی مولای قدیم بمنزلة الشفیع در اما قول ابی یوسف رحمه الله تعالی اوزره اولبابده
مشتری زیادهٔ ثمنی مثبت و بینه بینهٔ مشتری اولمغله بو بابده دخی اویله در واکر مولی ومشتری ثیاب معلومه ایله
فدا اسنده اتفاق وقیمتنده اختلاف وهر بری اقامت بینه یه ابتدار ایلسه بونده بالاتفاق انجق بینهٔ مشتری قبوله
مثرا واردر کذلك شفعه ده دخی دار آنکله اشترا قیلنان عبدك قیمتنده اختلاف وهر بری اقامت بینه یه استعجال
ایلسه بینه بینهٔ مشتری ایدوکی بلاجد الدر اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالی مشتری کرك مسئلهٔ سابقه ده
وکرك بوایکی صورتده زیادهٔ ثمنی اثباته ابتدار ایتمکله بینه آنك بینه سی ایدوکی بلا اشکال آشکاردر اما عند
ابی حنیفه ومحمد رحمهما الله تعالی مسئلهٔ سابقه ایله بوایکی صورت میاننده فرق اولدر که مسئلهٔ سابقه ده
مشتری بینه ایله فعل نفسنی اثبات ایدوب مولای قدیم بینه ایله فعل مشتری یی اثبات صددنده در و بینه انجق غیرك
فعلنی اوزرینه اثبات ایچوندر بوقسه صاحبینك فعل نفسنی اثبات ایچون دکلدر و بو تعلیلك نظیری مؤلف
دقت سمیرك شفعه دن مسئلهٔ سابقه ده تقریر ایلدیکیدر که اول مسئله ده مشتریدن ایکی اقرار صادر اولمشدر که
بری ثمندن اتفاق ایلدکاری مقداردر که اکا مضردر و بری زیادهٔ ثمندر که اکا نافعدر پس شفیع بینه ایله مضر اولان
اقراری ایله مشتریدن اخذه قادر اولور و بو معنی قیمت فدا وقیمت ثمنده اختلاف ایلدکلری صورتلرده غیر
موجوددر که بونلرده مشترینك فداء عبدده بدل ثیاب کبی اصل فعلنده طرفینك اختلاف وارتیابلری یوقدر
انجق اختلافلری مقدار قیمتده محقق اولمغله مثبت زیاده اولان بینه قبوله احق اولور واکر مشتری اول عبدی
خمر وخنزیر ومیته کبی حلال اولمیان برشیله اعدادن اشترا قیلمش ایسه نظر اولنور اکر مشتری مسلم ایسه
مولای قدیمی عبدی قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا مشتری ایله اهل حرب بینلرنده جاری اولان معامله شراء شرعی
اولمیوب همان مال کافری طیب نفسی ایله اخذ وکافر اکا هبه ایتمش کبی اولمشدر واکر مشتری ذمی ایسه ینه
نظر اولنور اکر اشتراسی میته ایله حاصل اولمش ایسه بو دخی جواب سابقه مماثلدر که میته بزم حقمزده
مال متقوم اولمدیغی کبی اهل ذمت حقنده دخی مال متقوم اولمامغله معامله لری مبادلهٔ المال بالمال اولان
شراء شرعی اولمدیغی امر متحقدر واکر خمر وخنزیر ایله حاصل اولمش ایسه بونلر حقلرنده مال
متقوم اولمغله معامله لری شراء حقیقیده داخلدر بوصورتده مولای قدیمی دخی ذمی ایسه خمرده مثلی وخنزیرده
ذوات امثالدن اولمامغله قیمتی ایله اخذ ایدر اما مسلم ایسه بهرحال قیمتیله اخذ ایدر زیرا بیان ایلدیك که مسلم تملیك
خمردن ممنوعدر و موجب تسلیم اولان سبب موجود ایکن تسلیمندن شرعا عاجز اولدقده او زرینه قیمتی
واجب اولور واکر عبد مزبور قبل الاسر برمسلم و برنصرانی بینلرنده مشترك اولوب صکره برذمی آنی اعدادن
خمر ایله اشترا ایتمش اولسه بونده بعضی کلام قبسله نصرانی نصفنی نصف خمرك مثلی ایله ومسلم قیمت خمرك
نصفی ایله اخذ واخلاص ایدرلر نکته سی اولدر که نصرانی حصه سنده اداء مثله قادر ومسلم غیر مقتدردر
امابوصورتده مشتری مسلم ایسه مولالری اولان مسلم ونصرانی ایکیسیده عبدی قیمتیله اخذ ایدرلر زیرا خمر
حق مسلمده مال متقوم اولمامغله معامله لری شراء شرعی اولمدیغی امر متحقدر واکر عبد مزبوری اعدادن
خمر ایله اشتراده برمسلم و برنصرانی اشتراك ایتمشلر ایسه نظر اولنور اکر مولای قدیمی مسلم ایسه نصف عبدی
مشتری مسلمدن نصف قیمتیله اخذ ایدر زیرا حصه سنده اهل حربله معامله لری هبه واتهاب منزلنده اولوب
شراء شرعی اولمامشدر ونصف آخرینی نصرانیدن قیمت خمر ایله اخذ ایدر زیرا خمر حق نصرانیده مال
متقوم اولمغله حصه سنده معامله لری شراء حقیقی اولدیغی محققدر واکر مولای قدیمی نصرانی ایسه نصفنی
مسلمدن بیان سابق اوزره قیمتیله اخذ ایدوب نصف آخرینی نصرانیدن بذل ایلدیکی خمرك مثلی ایله اخذ
ایدر که نصرانی اداء مثل خمره قادردر واکر عبد مرقومك فی الاصل برمسلم و برنصرانی ایکی مولاسی بولنوب
بعدالاسر دخی اهل حربدن ینه برمسلم و برنصرانی خمر ایله اشترا ایتمش اولسه لر مولیان مرقومان مسلمك اشترا
قیلدیغی نصفی نصف قیمت عبد ایله اخذ ایدرلر مترجم فقیردر که بومسئله یی تعلیلده عندمزده بولنان نسخ
صحیحه ده لان مایملکه بالشراء حقیقة لفظی واقع اولمشدر لکن ظن ایده رمکه آنده سهو کاتب واردر

مطلب اختلف الشفیع والمشتری فی ثمن العقار

واصل نسخه قرینهٔ سیاق وسباقله لان المسلم ماتملکه بالشراء حقیقة لفظیدر یعنی مشتری مسلم اول عبده
شراء حقیقی ایله تملك ایتمشدر بلکه حصه سنده معامله لری هبه واتهاب منزلنده واقع اولمشدر انتهی
ونصرانینك اشترا قیلدیغی نصفك نصفنی مولای مسلم ادا قیلدیغی خمرك نصف قیمتیله ونصرانی مثل نصفیله
اخذ ایدرلر زیرا بوموضعده هرنصف برعبد کامل منزلنده اعتبار وایکی صورتده دخی جزئك حکمنی حکم
کله مقایسه اختیار اولنمشدر واکر مسئلهٔ مرقومه ده مسلم ونصرانی اول عبدی اهل حربدن برقاچ خنزیر ایله
اشترا قیلمش اولسه لر بوصورتده مولیان مرقومان نصفنی مشتری مسلمدن نصف قیمت عبد ایله اخذ ایدرلر
زیرا مسلم مزبور آنی شراء شرعی ایله اخذ ایتمیوب بلکه حقنده معامله لری هبه واتهاب منزلنده واقع اولمشدر
ونصف آخرینی نصرانیدن نصف قیمت خنازیر ایله اخذ ایدرلر زیرا نصرانی اول نصفه شراء حقیقی ایله
مالك اولوب خنزیر دخی برفردك حقنده ذوات امثالدن اولمامغله قیمتی ایجاب اولنمشدر واکر مسائل مذکوره ده
احدالمولیین عبددن حصه سنی اخذه راغب اولوب آخری غیرراغب اولسه ینه مولای راغب حصه سنی
وجه مشروح اوزره اخذه قادردر زیرا هر برینك نصفده حق اخذی قدیم ملکی ایله ثابت ایکن احدهما
کندو حقنی ابطال ایتمکله آخرك استیفاء حقی محال اولماز که هر برینك ابطالی حق آخرده اعمال اولنماز
والله اعلم بالصواب

باب من الفداء الذی یرجع الی اهله اذا ظهر علیه المسلمون والذی لایرجع * یعنی اهل حربدن اموال مسلمینی
استخلاص ایچون بذل اولنان فدا اوزره مسلمین استیلا و یدلرندن خلاص قیلدقلرنده اول فدادن اصحابنه ردی
لازم اولوب اولمیانلری تعیین و تخصیصده باب دقایق اختصاص صدر قیجان مشرکین دار اسلامده امتعهٔ
مسلمین اوزره استیلا وعسکرلریله احراز ایدوب هنوز دارلریله احراز ایتمدین جیش مسلمین آنلرایله قتال و یدلرندن
تخلیصله شجاعتلرین ابراز ایلسه لر کرکدر که امتعهٔ معهوده اصحابنه مردوده قیلنه زیرا دارلریله احراز
ایتمدکجه مالك اولمیوب بمنزلة الغاصب اولملریله مال مرقوم هرکیمك یدینه واصل اولورسه مال مسلم غنیمت
اولمامغله مالکنه ردی اوزرینه واجب اولور بوصورتده امام واقف احوال اولمیوب آنی اصابت ایدنلره
تقسیم ایتمش اولسه تقسیمی باطل اولمغله ینه مالکنه تسلیمی لازمدر زیرا بوقسمت محلنه مصادف اولمدیغی
ظاهردرکه قسمت طرف امامدن هرشخصه تملیك سهمی متضمن ایکن بوبابده مال مسلمی بلارضاء ولایت
تملیکه مالك اولمدیغی امر باهردر کذلك صورت مفروضه ده اهل حرب اول مال اوزره قبول اسلام یاذمت
ایلسه لر ینه اصحابنه ردده مسارعت ایدرلر زیرا بوبابده غاصبین ایدکلری متعین اولمغله اسلاملریله وجوب رد
اوزرلرینه متأکد ومتبین اولمشدر قال علیه السلام علی الید ما اخذت حتی ترد یعنی ید اوزره اخذ ایلدیکی
نسنه دین واجبدر تا آنی محلنه رد ایدنجیه دك اما امام واقف احوال اولوب انجق اهل حربك عسکرلریله
احرازلرین تمام احراز اعتبار ایلدیکندن همان اول مالی دخی سائر غنائم مشرکینله برابر تخمیس واصابت ایلین
مسلمین میانلرنده تقسیمه ابتدار ندنصکره بوحکمی خلافنی رأی ایلین قاضی آخره رفع اولنسه کرکدر که حکم
سابقی امضا قیلوب ابطالنه اجتسار ایلمیه که اولبابده امام اجتهادی ایله فصل مختلف فیهی امضا واختیار ایلمشدر
کذلك اهل حرب بعدالاخذ اسلام یاذمتی قبول ایتملریله امام مأخوذلری آنلره سالم اولمشدر دیو بطریق الاجتهاد
قضا ایلسه ینه تنفیذ وامضا اولنور سؤال اولنورسه که بومسئله ده علماء اسلافك ایکی قول اوزره اختلاف ایدوب
بعضلری اهل حرب اموال مسلمینه دارلرنده احراز ایله دخی مالك اولمازلر دیو قائل و بعضلری دارلرنده
احراز ایله مالك اولورلر دیمکه مائل اولوب برفرد قبل الاحراز بالدار مالك اولورلر دیمکه متمائل اولمدقلرندن
حکم مذکور خلاف اجماعله قضا ایدوکی نمایان ایکن تنفیذ وامضایه نیجه شایان کورینلور جوابنده دیرزکه
بویله دکلدر بلکه علماء اسلاف ایکی مسئله ده اختلاف ایتمشلردر بری اولدرکه اموال مسلمین قهر ایله اخذ اولندقده
بعدالاحراز اهل حرب ایچون محل تملکمیدر دکلمیدر و بری اولدرکه قهر ایله محل تملك اولدقده احرازلری
قبل الدار ید ایله تمام اولورمی اولمازمی پس برقاضی اجتهادده صرف اقتدار ایدوب رأیی مسئلهٔ اولادن مال مسلم
قهر ایله محل تملك اولدیغنده ومسئلهٔ ثانیه دن قهر اهل حرب قبل الاحراز بالدار احراز عسکر ایله تمام
اولدیغنده استقرار ایتمکله امضاء حکمی اختیار ایلسه حکمی موضع اجتهادده واقع اولمغله نفوذی
پدیدار در نظیری اولدرکه قاضی شهادت فسقه ایله غائب اوزره قضا یاخود بر رجل وایکی امرأه
شهادتلریله غائب اوزره ثبوت نکاحله قضا ایده البته بوقضاسی تنفیذ وامضا اولنور اکرچه غائب

مطلب ینفذ الحکم فی المجتهد فیه

مطلب التلفيق في القضاء

اوزره قضاسنی تجویز ایلین شهادت فساق کذلك امرنکاحده نسانك رجالله شهادتلرینی تجویز اولمامشدر لکن
جوابده دینلورکه مسئلتلبندن هر بری مجتهد فیها اولمغله قاضی بطریق الاجتهاد ایکیسندن بر مسئله تلفیق
واولوجهله حکمنی تحقیق ایلدکده البته حکمی تنفیذ وتصدیق اولنور نکته سی اولدرکه مجتهد البته دلیله
تابعدر یوقسه قائله متابع دکلدر اما ابتداء بابده سبقت ایدن مسئله بشقه درکه آنده قسمتله بطریق الاجتهاد
قضا ایتمیوب همان اول قضایی مال مسلمین ایدوکنی بیلمك اقتضا ایتمکله صکره معلومی اولدقده بطلان قضاسی
مجزومدر نظیری اولدرکه برکمسنه اصابت قبله ده تحری واجتهاد ایله اداء صلوة ایدوب صکره خطاسی ظاهر
اولسه اکا اعادهٔ صلوة لازم اولماز اما اجتهاد واشتباه ایتمیوب علی العمیاء برجانبه توجهله ادادن صکره خطاسی
ظاهر اولسه اعاده اکا لازم اولور نکته سی اولدرکه فعل مطلق خطاسی ظاهر اولمدقجه صوابه محمولدر ونظر
واجتهاددن صادر اولان فعل دخی ممکن اولدقجه صوابه محمولدر وقضا دخی محل مجتهد فیهه مصادف اولدقده
امکان اصابت آنده قائمدر کورمزمیسنکه برکمسنه فوت اولوب برقاچ رقیق قالوب اوزرنده دین کثیری بولنمغله
قاضی رقیقنی بیع ودینی اداد نصکره اول رقیقك بعضلری مدبر ایدوکنه اقامت بینه اولنسه بوصورتده قاضینك
بیعی باطل اولور اما قاضی مدبر ایدوکنی بیلوب تدبیر من قبیل الوصیة اولوب دین وصیت اوزره مقدم اولدیغنی
ملاحظه برله بطریق الاجتهاد تدبیرینی ابطال ودینی ایچون بیعدن صکره بو حکمی تخطئه ایلین قاضی آخره

مطلب حکم التحری وغیر التحری فی القبلة اذا تبین الخطأ

تفویض اولنسه معنای مذکوره بناء کرکدرکه قضاء اولی امضا وتقریض ایلیه واکر صورت مفروضه ده قاضی
ثانی قاضی اولك حقیقت حاله وقوفنه یاخود حکم مزبوری بطریق الاجتهاد ایدوکنه عالم دکل ایسه ینه
تنفیذ قضاسی اوزرینه لازمدر زیرا بیان ایلدیك که قضاء قاضی ممکن اولدقجه صحته محمولدر وهم قاضی حقنده
حسن ظن ایلمك واجبدر قال الله تعالی فیتبعون احسنه وبو بابده احسن الوجهین قضاسی حقیقت حاله
بعد الوقوف بطریق الاجتهاد واقع اولمغه حمل اولنمقدر بنابرین خلافی معلوم اولمدقجه نفوذ قضاسی مجزومدر

مطلب یجب احسان الظن فی حق القاضی بانه قضی باجتهاده ما لم یظهر جهله

واکر مسلمیندن برتاجر دار یمزده عسکر اهل حربه دخول ومسلمیندن اخذ ایلدکلری اموالك فداسنی کند و
مالندن مبذول قیلسه بعد الاخراج کرکدرکه بلا امر بذل فداده متبرع اولمغله همان اول مالی بلاشیء صاحبنه
مردود وموصول ایلیه بوصورتده اهل حرب دارلرینه دخول ایتمدین مسلمین اوزرلرینه استیلا واول فدایه
بعینه اصابت ایلسه لر تاجرمز بورایچون کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة اخذینه قدرت یوقدر زیرا مشرکین
اخذلرنده اکا ملك تامله مالك اولمشلردر حتی اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر سالما اکا متملك اولورلر نکته سی اولدرکه
اهل حرب اول فدایه بطریق القهر مالك اولمامشلردرکه آنده دارلریله احرازلری شرط قیلنه بلکه اول فدا
شول مال منزلنده اولمشدرکه اهل حرب آنی تجار مسلمیندن اشترا ایدوب نفس شرا ایله بعد التسلیم صاحبینك
آنده حقی قالمامق اوزره اکا مالك اوله لر غایة الامر مقابله سنده تاجره و یردکاری نسنه مسلم آخره مستحق اولمشدر
لکن بدل مستحقده اخذ اولنان مال سبب اخذی بین المسلمین جاری اولوب قبض دخی واقع اولدقده قابضك
مملوکی اولور پس معنای مرقوم مسلم ایله اهل حرب بینلرنده جاری اولدقده بطریق الاولی در وهم تاجر فدایی
آنلره طیب نفسی ایله تسلیم وحکم سلامتده قیلوب هبه منزلنده تنزیل ایتمشدر کورمزمیسنکه اهل حرب
بر مسلمی قتل وجسدینی اخذ ایتملریله اهل بیتندن برجماعت واروب جسدینی اخذ ودفن ایتمك ایچون اعطاء جعل
ایلسه لر بوصورتده اهل حرب اسلام وذمتی قبول ایدرلرسه جعل مرقوم آنلره سالم قیلنوب دارلریله احرازدن
اقدم مسلمین اکا ظفر بولورلرسه مسلمینه غنیمت سالمه قیلنور مانحن فیه دخی بویله در مؤلف عمیق الافکار
مسئلهٔ مذکوره یی سوق دلائل ومنع غوائل برله آشکار ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه اهل حرب مسلمین
یااهل ذمتدن بعض احراری اسیر ودارلرینه ادخال ایتدکلرنده اهل اسرا واروب ماله افتدا ایلسه لر مال مزبور
اهل حرب اسلام وذمتی قبول ایدرلرسه آنلره سالم قیلنوب مسلمین اوزرینه استیلا ایدرلرسه مسلمینه غنیمت سالمه
قیلنور ومعترض مجادله یه قیاسله بومسئله ده مالی دارلریله احراز ایتمشلر در مانحن فیه اکا قیاس اولنماز دیو
اعتناء بی معنی ایله اظهار خصام ایدرسه جوابنده دیرزکه حکم مذکوره سبب اکر احراز اولیدی بومسئله ده
اهل اسرا مالرینه قبل القسمة غنیمت ایچنده ظفر بولدقده قهرا اخذ واحراز ایلدکلری اموال مسلمین کبی
بلاشیء اخذه قادر اولورلرایدی اکر معترض سابق ایشته بن بوسمته مائل و بلاشیء اخذینه قائلم دیرسه جوابنده
دیرزکه بوقول ناسدید صوب صوابدن بعیددر زیرا مسلمیندن برطائفه استیصال اهل حربدن خوفله اهل حربه
بیك ثوب هروی ویروب اول سنه ده اهل حرب اوزرلرینه هجوم ایتمك اوزره مصالحه ایدوب اهل حرب دخی

اثوابی قبض واول سنه دخی منقضیه اولدقدنصکره مسلمین ظفر بولوب اول اثوابی اغتنام ایلسه لر اثواب
مرقومه البته اخذایدن مسلمینه غنیمت اولوب قبل القسمة وبعدها آنلره سالم قیلنور زیرا اهل حرب آنی اصحابینك
طیب نفسلریله آلمشلردر وقبل القسمة صاحبنه رد اولنسان انجق بطریق القهر آلدقلریدر کذلك صلح مذکور
مسلمیندن بومدینه اهلی ایله دار اسلامده بولنان عسکر مشرکین بینلرنده واقع اولدقدنصکره مسلمینه مدد کلکله
ویردکلری مالی مشرکیندن قبل الاحراز بالدار استنقاذ ایلسه لر معنای مذکوره بناء ینه اصابت ایدنلرك
غنائمنده ادخال وانفاذ اولنور پس مقدمات مشروحه دن عند عبزیده نمایان اولمشدرکه صاحبنك طیب
نفسی ایله مأخوذ اولان مالی اخذلری دار اسلامده ودار الحربده واقع اولمق سیاندر ومسلمین ایچون بذل اموالله
وجه مشروح اوزره مصالحه اهل حرب جائز اولمق انجق اول حالده درکه نفوس وذراریلری اوزره استیصال
وهلاکدن خائف وبالاربن فائله صارف اوله لر وصاحب الشرع دخی بومعنایی تصویب ایتمشدرکه رسول الله
علیه السلام بعض اصحاب کراملرینه اجعل مالك دون نفسك قول شریفلریله امر وترغیب بیوردیلر
ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم خندقده مسلمیندن احساس ضعف ایتملریله بو وجه اوزره مشرکینله
صلحه عزیمت ایتدیلر ایکن جناب سعد بن یعنی سعد بن معاذ وسعد بن عباده رضی الله تعالی عنهمانك قول
شجیعانه لرندن قوت مسلمینی ادراك ایتدکلرنده صلح مرقومدن امتناع واستمساك ایلدیلر وذکر اولنان معنی
ذراری مسلمین اوزره خوف اولندقده جواز صلح مرقومده اصل معنی قیلنمشدر واکر اهل حرب برمسلمی اسیر
ایدوب اول دخی سلاح وفرسنی نفسنه فدا ایتمکله خلاصندنصکره مسلمین اول مالك عیننه ظفریاب اولسه لر

مطلب جواز مصالحة المسلمین مع اهل الحرب باعطاء المال الی اهل الحرب

نظر اولنور اکر مشرکین دارلریله احراز ایتمامشلر ایسه قبل القسمة وبعدها مجانا صاحبنه تسلیمه آغاز اولنور
واکر ایتمشلر ایسه قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة دیلرسه قیمتیله اخذ ایدر زیرا اسیر اوزره ثابت اولان
ید اهل حرب معینده بولنان مال اوزره دخی ثابت اولمغله اول ماله بطریق القهر اصابتلری ثابت وآنده اهل حربك
استیلاء قصدی ایله مصابلرینك حکمی متثبت اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده فدا اوزره یدلری
انجق صاحبینك طیب نفسی ایله ثابت اولمشدر واکر اول مالی اهل حرب احراز ایتمدین غنیمتده واقع اولدقده
امام آنی بیع ایتمش اولسه بیعی باطل وصاحبنه ردی واجبدر مکر صاحبی نه زمانده کله جکی معلومی اولمیوب
ضیاعندن خوف ایتمکله ثمنی حفظ ایچون مسلمینه بیع ایتمش اوله بوصورتده لقطه یی بیع ایدوب صکره صاحبی
ظهور ایلین قاضی منزلنده اولمغله بیعی نافذ اولور اما بیعی نه وجه اوزره اولدیغی بیلنمزسه البته بیعی ابطال اولنور
زیرا وقوف حقیقی متعذر اولدقده حکمی ظاهر اوزره بنا واجب وظاهر حالی دخی غنیمتدن اولمق اوزره بیع اولمغله
خلافی بیلنمدکجه اول وجه اوزره حملی موجبدر ومؤلف موشکاف بوندن اقدم قاضی بعد موت المولی اداء دین
ایچون مدبری بیع ایدوب نه وجه اوزره بیع ایلدیکی بیلنمدکده عن علم وعن اجتهاد بیعه حمل اولنوب خلافی
معلوم اولمدقجه بیعی جائز اولور قولنی تقدیم واسلاف ایتمشدی بناء علیه بعض اصحابمز بین المسئلتین فارق
بولنمغله مؤلف دقیقه دانك اختلاف قولینی اختلاف روایتینه حمل اولنمق لابقدر دیدیلر وبعضلری بینلرین
تفریقله شو وجهله تدقیق ایلدیلرکه بومسئله ده مال غائبی ضیاعدن حفظ ایچون بیع ایتمك قاضی اوزره مستحق
ومقرر اولمیوب بلکه قاضی دیلرسه ایدر ودیلرسه ایتمز معناسنه مخیردر اما مسئلهٔ سابقه ده داین طالب اولدقده
دین ایچون بیع ترکه قاضی اوزره مستحق وواجبدر بناء علیه مسئلهٔ سابقه ده بیع مطلقنی وجه مستحق اوزره
تحمیل وقاضی تدبیرینی بیلوب عن اجتهاد ابطال ایتمشدر دیو تکمیل ایلدیك زیرا غیر مستحق مستحقه معارض
اوله مدیغندن جانب مستحقه ترجح عارض اولور اما بومسئله ده جانبین برابر بولنمغله بیع مطلقنی ظاهر اوزره حملی
ظاهر کوردیك واکر براسیر بعض اصحابنه ارسال پیام وکندو مالندن یاخود اول صاحبینك مالندن اهل حربه
فداسنی بذل ایتمکی رجا واعلام ایدوب شخص مأمور دخی اماناله دار الحربه دخول واول مصلحتی تکمیله موصول
ایلدکدنصکره مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه لر فیئده داخل قیلنوب صاحبی قطعا مداخل اوله مز
زیرا مال مرقوم ید اهل حربه بطریق القهر واصل اولمیوب همان صاحبی طوعا تسلیمله متواصل اولمشدر
کذلك اهل حرب براسیره البته سنی قتل ایده رز یاخود بذل فدا ایله نفسنی تخلیص ایدرسین دیو تهدید ایلسه لر
ینه تفصیل مذکور آنده تمهید اولنور زیرا مال مطلوب عندنده موجود اولمدیغندن آنی عدم اعطایه قادر اولمغله
بعد الاعطاء اثبات یدلری بطریق القهر اولمادیغی عندیمزده ظاهر اولمشدر اما مال مطلوب حین اسرنده
عندنده موجود اولدیغی بشقه درکه آندن یدلرینی دفعه غیر مقتدردر کورمزمیسنکه صبر ایدوب آنی قتل ایلسه لر

بوصورتده اول مال اوزره يدلري ثابته اولوب ضرورت اولى‌ده داراسلامده بولنسان مال اسير اوزره وفدايه مأمور
اولان شخصك اموالندن برشئ اوزره يدلري ثابته اولمازينه كورمزميسنكه فداء مرقوم غنيمته دوشديكدنصكره
رداولنمق اقتضا ايلسه اداايلين مأمورمى رداولنور يوقسه امرايلين اسيره مى بوايكيدن هر بري محتملدر فقهدن
بعيد اولمغله عدم ردي تأييد اولنور واكر برمسلم صف قتالده مشركينله محاربه ايدر ايكن خوفه ذاهب اولمغله
همان سلاح وفرسني مشركينه تسليم ايله مشركيندن اخذ امان اوزره هنوز منعة مسلمين انجمنده ايكن مشركينله
مصالحه يه طالب اولوب آنلر دخي مساعده برله تكميل مطالب ايتدكلرندنصكره مسلمين اول مال اوزره استيلا
ايلسه لر البته غنائمده ابقا اولنورز يرا صاحبي مقاتل وممتنع ايكن آني اعطا ايتمشدر واول هنگامده يد اهل حرب
نه نفسي ونه يانده بولنان مالي اوزره ثابت دكل ايكن انجق كندو اعطاسيله ثابت اولمشدر امابعد الاسر اخذ
ايتدكلري بشقه در واكر مشركين مداين اسلامدن برمدينه‌يي محاصره ايتدكلرنده مسلمين دخي اهل حرب
ايام معلومه‌ده آنلردن كف يد ايتك اوزره مقدما اهل حربدن اسير ايدوب حالا عبيد اهل ذمت بولنان رقيقلري
وبرمك اوزره مصالحه يه طالب اولوب مولالري اولان اهل ذمت دخي على وجه الرضا تسليم برله تكميل مطالب
ايتدكلرندنصكره ايام معلومه منقضيه اولوب مسلمينه مدد لاحق اولمغله اهل حربله قتال واول رقيق اوزره
استيلا ايلسه لرينه غنائمده ابقا اولنورلركه مولالري مشركينه طيب نفسلري ايله اعطا قلمشلردر
امامسئلهٔ مزبوره‌ده مولالري راضي دكللر ايكن والي مدينه يدلرندن نزعله اهل حربه دفع ايتمش اولسه نظر اولنور
اكر اهل حرب دارلري ايله احراز ايتمدين مسلمين استيلا ايتمشلر ايسه قبل القسمة وبعدها مولالرينه بلاشئ اعطا
قلنورلر واكر استيلالري احرازلرندنصكره ظاهر اولمش ايسه مولالري قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة
ديلرلر ايسه قيمتلري ايله اخذه قادر اولورلر زيرا بونده مولالرندن بلارضا اخذ اولنمشلردر وبوبابده امير المسلمين
اخذ ايدوب اهل حربه ويرمكله اهل حرب بطريق القهر اخذ ايتمك ميانده فرق يوقدر بوصورتده مولالري
بعد القسمة قيمتلريله اخذدن امتناع ايدرلر ايسه اميره قيمتلرين تضمينله انتفاع ايدرلر زيرا امير آنلردن غصب
ايتمشدر ومغصوب يد مولاسنه عودت ايتمدكجه غاصب اوزره قيمتله مضموندر وامير قيمتلرين ضامن اولدقده
رقيقه ضمانله مالك اولمش اولوب اول رقيق في الاصل ملك امير ايكن مشركين بلارضا يدندن اخذ ايتمشلر
حكمنده داخل اولور حتى امير دخي ديلرسه بعد القسمة قيمتلريله اخذه قادر اولوب بركسنه معارضه يه قيامله
امير اول رقيق اهل حربه رضاسيله ويرمش ايكن غنيمتدن حق اخذي يوقدر ديمكه مقتدر اولماز زيرا رضاسيله
تسليمي اهل حرب رقيقه مولالرينك خلافلرينه تملكلري اوزره اولوب كندو خلافنه تملكلري اوزره اولمامشدر
شمدي كندو ملكي استقرار ايلدكدنصكره رضاء قديمنه اعتبار اولنميوب همان اهل حرب كندو يدندن
بطريق القهر اخذ ايلدكلرينك حكمي آنده اظهار اولنور والله اعلم

باب فداء العبد الغصب والعاريه وغير ذلك ۞ يعني اهل حربه اسير اولان عبد مغصوب ومستعار
وامثاللرينك فدالرنده باب مبسوط الادادر بركسنه آخردن برعبدي غصب ايدوب بعده مشركين
اول عبدي اخذ واحرازدن صكره غنيمتده ظاهر اولسه صاحبي قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة ديلرسه
قيمتيله اخذه قادر اولور زيرا مغصوب ملك صاحبي اوزره باقي اولمغله اوزرينه استيلا يد صاحبنده ويد
غاصبنده واقع اولمق يكساندر كه بهر حال حق اخذنده ملك قديمي معتبر ايدوكي نمايان‌در بوصورتده صاحبي
قبل القسمة بلاشئ اخذ ايدرسه عين مالي مجانا بدينه واصل اولمغله غاصب ايچون براءت ضمان حاصل اولور
اما بعد القسمة قيمتيله اخذ ايدرسه عين مالي بدينه انجق ماليده مثلي ادادنصكره راجع اولمغله اول قيمتي
تضمينله غاصبه مراجع اولور وبوبيانله هويدا اولمشدركه غاصبه باعتبار الغصب حق تضمين قيمت انجق
غاصب اوزره مضمونه اولان ماليت مغصوب منه ايچون سالم اولمديغندن پيدا اولمشدر نظيري اولدركه عبد
مغصوب عند الغاصب جنايت ياخود التزام دين ايلدكدنصكره غاصب آني صاحبنه تسليمه مبادرت بعده
صاحبي دخي جنايتله عبدي دفع ياخود دين ايچون بيعه مباشرت ايلسه واكر بوصورتده قيمتيله اخذدن امتناع
ايدرسه غاصبه يوم غصبده قيمتي تضمينله انتفاع ايدر زيرا عبدينى قبل اداء القيمة اخذدن ممنوع اولوب
اوزرينه اثبات يدي قابل اولمامغله يد غاصبده هالك منزلنه نازل اولمشدر وبووجه اوزره غاصب قيمتي ضامن
اولدقده عبده ضمانله مالك اولمغله اول دخي سهمنه دوشن غازيدن قيمتيله اخذي ياخود تركي بينلرنده ثبوت
خياره متملك اولور كذلك غاصب قيمتي قبل اصابة المسلمين ضامن اولمش بولنسه بينه ثبوت خياري متضمندر

واكر مسئلهٔ مفروضه‌ده عبد مرقوم غنيمتده واقع اولميوب بلكه برتاجر آني اهل حربدن اشترا واخراج ايتمش
اولسه نظر اولنور اكر مولاسي غاصبه قيمتي تضمين ايتمامش ايسه بوصورتده مولاسي مخيردركه ديلرسه مشتريدن
ثمنله اخذ ايدوب صكره غاصب اوزره يوم غصبنده قيمتيله شمدي غارم اولديغي ثمندن قنقيسي اقل ايسه آنكله
رجوع ايدركه بومسئله‌ده عند الغاصب مديون اولان عبد صاحبنه رد اولندقدنصكره دين ايچون بيع اولنمق
مسئله‌سينك نظيري اولمغله آنده دين ايله يوم غصبده قيمتندن اقل ايله راجع اولديغي كبي بونده دخي غاصب اوزره
استحقاقي انجق ذكر اولنسان مقدار اقلده متحقق ايدوكي متيقن الوقوع عبدر وديلرسه مشتريدن اخذ ايتميوب
همان غاصبه يوم غصبنده اولان تمام قيمتي تضمين ايدركه مملوكي ايچون مجددا اداء ثمن اولنديغي لازم دكل ايكن
شمدي بلاثمن اكا واصل اولمامغله مملوكي يد غاصبده هالك منزلنده ايدوكي مستبين‌در بوصورتده غاصب كرك
قبل شراء المشتري وكرك بعد الشراء ضمان قيمتله عبده مالك اولمغله مشتريدن ثمنله خيار اخذه دخي متملك اولور
واكر مولاسي قبل شراء المشتري غاصبه قصد تضمين ايلدكده بينلرنده قيمتده منازعه واقع اولوب غاصبي
تحليف برله قيمتدن مقدار اقرارني قول غاصب اوزره اخذ ايله قانع اولوب ثم ظهر العبد في يد المشتري فاذا قيمته
كما قال المولى يعني بوندنصكره عبد يد مشتريده پيدا وقيمتي مولاسينك ديديكي مقدار ايدوكي هويدا اولسه
بوصورتده مولاسي مخيردركه ديلرسه قيمت مأخوذه سني غاصب اوزره رد وعبدي مشتريدن ثمنله اخذه شروع
بعده غاصب اوزره اقل مذكور ايله رجوع ايدر وديلرسه قيمت مأخوذه‌يي امساك ودعواي سائره‌دن استغنا ايدر
لكن بوصورتده ثمنله اخذنده ثبوت خيار غاصب ايچون استقرار ايدركه قيمت عبد مولاسينك ديديكي مقدار
ايدوكي آشكار اولوب غاصب تمام ماليت عبدي استيفا ايتمامش اولمغله ضرري دفع ايچون ثبلت خيارينه
وقوع حاجت پديدار اولمشدر اما مولاسي قيمت مأخوذه سني رددن امتناعله همان فضل قيمتله غاصب اوزره
دعواي رجوع ايدرسه بونزاعي مسموع دكلدر زيرا حق انجق وقت غصبده يمين غاصبله لازم اولان قيمتنده در
وشمدي زياده قيمتي مثبت اولمغله وقت غصبده دخي قيمتي بومقدار ايدوكي متعين اولماز اگرچه ظاهر حال
بومعنى اوزره دالدر لكن ظاهر حال ايله استحقاق ثابت اولمامغله مولاسي ايچون دخي مقبوضني رددن امتناعله فضل
قيمته استحقاق مثبت اولماز قال شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب وانما يستدل الكرخي رحمه الله
تعالى بهذا اللفظ وهو قوله فوجد قيمة العبد كما قال المولى في التقسيم الذي ذهب اليه فيما اذا اخذ المغصوب منه
القيمة بزعم الغاصب وقد بينا ذلك في كتاب الغصب من شرح المختصر يعني امام كرخي رحمه الله تعالى كتابنده
ذكر ايلديكي مدعاسي اوزره بومحلده واقع اولان فاذا قيمته كما قال المولى لفظي ايله استدلال ايدوب ديمشدركه
امام محمد رحمه الله تعالينك كتاب السير الكبيرده كندو مذهبي اوزره اقسام مسائل غصبي تحريرده مغصوب منه
قيمتي زعم غاصب اوزره اخذ ايلديكي مسئله‌يي تحريرده واقع اولان فوجد قيمة العبد كما قال المولى قولي بتم
مدعامه دالدر وبزبوبحثي شرح المختصرده كتاب الغصب مباحثنده بيان ايلديك مترجم فقير ديركه مدعاي
كرخي اولدركه عبد مغصوب غائب اولمغله قيمتنده نزاع اولنوب مغصوب منهك بينه سي اولمامغله قاضي غاصبي
تحليف وقول غاصب اوزره قيمتي قضادن صكره عبد مغصوب ظاهر اولسه نظر اولنور اكر قيمتي مولاسينك
ديديكي مقدار اوزره ايسه مولاسي ديلرسه قيمتي امساك ودعوادن سكوت ايدر وديلرسه قيمتي غاصب اوزره رد
وعبدي اخذ ايدر واكر قيمتي غاصبك ديديكي مقدار اوزره ايسه البته قيمتي امساك ودعوادن سكوت ايدر
لكن دعواي مذكوره‌سي خلاف ظاهر الروايه‌در وظاهر الروايه صورت ثانيه‌ده دخي اولى كبي مخير قيلمقدر
لكن امام كرخي دعواي مذكوره‌سي اوزره امام محمد رحمه الله تعالينك ظاهر الروايه اوزره مروي اولان اشبو
كتابنده مسئلهٔ تحريرده غاصبي فوجد قيمة العبد كما قال المولى قولي ايله تقييد قيلديغي ايله استدلال ايلمشدر
لكن ترجمه مزده تحرير ايلديكمز عبارهٔ كتاب تقرير ايلديكمز معناي مراده تعميه والغاز طريقي ايله دخي دلالت
ايتديكي بي ارتيابدر وبوعبد ضعيف جناب شارحك احاله بيان ايلديكي شرح المختصرينه ظفرياب
اوله ميوب انجق شرح جامع الصغيرندن بوموضعده مرادي نه ايدوكني فهم واكتساب ايتمكله حسب الاقتضا
افاده‌ده اطناب ايلدم وما اسئلكم عليه اجرا ان اجري الا على الله وهو حسبي ونعم الوكيل انتهى كذلك عبد
مرقوم غنيمتده ظاهر اولوب قبل القسمة مولاسي غاصبله برابر حاضر بولنسه‌لر بينه مولاسي قيمت مقبوضنسيله اكتفا
ياخود اول قيمتي غاصبه رد ايدوب عبدي غنيمتدن مجانا اخذ واستيفا بينلرنده تخيير اولنور ورد قيمتدن امتناع ايدرسه
آنك ايچون عبدي اخذ ياخود فضل قيمتله غاصب اوزره رجوعدن جواز وامتناع يوقدر لكن بوصورتده غاصب

اول عبدی غنیمتدن مجانا اخذه قادر اولور زیرا مولاسی رد قیمتدن امتناعله اول قیمته رضاسنی آشکار ایتمکله
همان غاصب ابتداء امرده کندو قولنجه قیمتنی اعطا ایدوب صکره عبد اول قیمتدن اکثر ایله غنیمتده بدیدار
اولمش کبی اولور واکر قبل القسمة مولاسی وغاصب غائب اولملریله عبد بر غازینک قسمتله سهمنه مترتب
اولسه ینه مولاسی مخیردر که دیلرسه قیمتی غاصبه رد ایدوب عبدی قیمتیله صاحب سهمندن اخذه شروع
بعده غاصب اوزره یوم غصبده قیمتیله شمدی صاحب سهمه وردیکی قیمتدن اقل ایله رجوع ایدر ودیلرسه
اول قیمتی امساک وعبد وغاصب اوزره دعوادن استمساک ایدر بو صورتده غاصب عبدی قیمتیله اخذه قادر اولور
واکر بو صورتده مولاسی غاصبدن قیمت عبدی اقامت بینه یاخود مدعاسنه غاصبک اقراری یا یمیندن نکولی برله
یاخود بینلرنده جاری اولان صلحله کندو قولی اوزره اخذ ایتمش اولسه بو صورتلرده مولاسی ایچون اخذ عبده
سبیل یوقدر لکن غاصب دیلرسه صاحب سهمدن قیمتیله اخذ ایدر زیرا بیان ایلدیک که ملک غاصب
ادا ایلدیکی قیمتله عبدده مستقر وحق مغصوب منه من کل وجه آندن منقطع ومتأخر اولشدر واکر بر عبد
بطریق الاجارة برکسنه نک یدنده ایکن مشرکین اخذ واحراز ایدوب بعده غنیمتده واقع اولسه نظر اولنور
اکر مستأجر قبل القسمة حاضر اولورسه خصم شرعی اولوب عبدی مجانا اخذ وکما کان اجاره سنه ردّه
قادر اولور زیرا یدی حکم اجاره ایله مولاسی اوزره مستحقه درکه یدندن اخذه مولاسینک قدرتی غیر متحققه در
ومدت باقیه ده عقد اجاره سی باطل اولمامغله استرداد نده حق خصومت مستأجرده حاصلدر انجق ید
مشرکینده قالدیغی مدتده عبد ایله انتفاعی قابل اولمامغله اول مدتک اجرتی باطل اولور بو صورتده مستأجر
استرداد عبد ایچون خصومته قیام وعبد مرقوم فی الاصل علی وجه الاجاره یدنده ایدوکنه اقامت بینه یی التزام
ایتمکله حاکم عبدی اکا تسلیم ایتدکده مولاسی کلوب اجاره یی انکار وعبد یدنده ودیعه یا عاریه ایدی دیو اصرار
ایلسه قول مولاسینک قولی ایدوکی آشکاردر بو صورتده مستأجر اوزره مواجهه مولاسنده اعادهٔ بینه اقتضا ایدر که
بینهٔ سابقه سی وکیل خصومتی بولنمیان مولای غائب اوزره قائمه اولمغله قاضی عبدی اکا تسلیمده اجاره ایله قضا
ایتمامشدر وهم ثبوت حق استردادنده عبد ودیعه یا عاریه یا اجاره دن بریله یدنده ایکن اخذ اولنمق آخردن مغنی
اولمغله حین استردادنده اثبات اجاره دن مستغنیدر بناء علیه رد ایله قضاء قاضی غائب اوزره اجاره ایله حکمی
مقتضی دکلدر واکر مستأجر بعد القسمة حاضر واقامت بینه ایله اثبات اجاره یه قادر اولورسه قاضی اکا دیلرسک
قیمتیله اخذ قیل لکن ویر دیمکله فداء قیمتده متطوعین صاحبنه رجوع ایده مزسین دیمکله نفع وضرری مذکر
اولور اکر بو معنایه قائل اولورسه قاضی عبدی اکا تسلیم ایدوب کما کان اجاره اوزره یدینه داخل اولور وفداده
متطوع اولدیغی انجق بو جهتدندر که مستأجر فداء مستأجر ینه محتاج دکل ایکن ملک غیری فدا ایله اخذ ایلمشدر
زیرا مستأجر فدادن امتناع ایلدکده مولاسی اکا تضمینه قادر اولمامغله مستأجر ضمان مستأجرده اولمدیغی ظاهردر
پس فداسی اسقاط ضمانی موجب اولمامق فداده متبرع اولمغی مستوجبدر بو صورتده صکره مولاسی کلوب
اجاره یی انکار ایدرسه کلامنه اصغا اولنمیوب بینهٔ سابقه ایله حاصل اولان قضاء سابق امضا اولنور زیرا بعد القسمة
مجرد یدندن اخذ اولنمش اولمق استردادده کفایت ایلمز کور مزمیسنکه یدنده ودیعه یا عاریه ایکن اخذ اولنمش اولسه
بعد القسمة اخذینه بر وجهله قادر اولماز بو جهتله بزه بدیدار اولمشدر که قاضی اخذ ایله قضا ایتدکده همان بینهٔ
مستأجر ایله غائب اوزره اجاره ایله قضا ایدوب صاحب سهمی طرف غائبدن انکار اجاره ده خصم حاضر اعتبار
ایلمشدر اما قبل القسمة حکم مسئله بشقه درکه آنده قبل الاسر مجرد اثبات ید ایله اخذه قادردر نکته سی اولدر که
بعد القسمة حق اخذی انجق شول کسنه ایچون ثابت اولور که اخذ ایله قبل الاسر عیننده یا منفعتنده ثابت اولان
ملکنی احیا ایلیه پس مستأجر منفعتنده اولان ملکنی قصد احیا ایتمکله ثبوت حق اخذی هویدادر اما مودع
ومستعیرک قبل الاسر ملکلری بر وجهله ثابت اولمیوب اخذ ایله ملکلرینی قصد احیا ایتدکلرندن غنیمتدن قیمتله
اخذلری مأسوره فدا اولمیوب بلکه حکما عوضله تملکنه ابتدا اعد اولنور اما قبل القسمة مستأجرک مجانا اخذی
انجق کما کان یدینه اعاده ایچون ثابت اولمغله حکم مزبور مودع ومستعیرده متبتدر واکر مستأجر غنیمتدن قیمتله
ومشتری یدن ثمنله اخذدن امتناع ایتمکله مولاسی کلوب قیمت یا ثمنله اخذ وانتزاع ایلسه ینه مستأجر یدندن اخذ
واجاره سنه اعاده یه قادر اولوب مدت اسرک اجرتی اوزرندن ساقط واجرت مستقبله واجب ومتقرر قیلنور زیرا
اجاره تملیک منافعدن عبارت اولوب منافع دخی تدریجله حادثه ومتجدده اولمغله عقد اجاره اول منافعی جمعا عقد
واحد ایله یاخود عقود متعدده ایله حکم تملیکده اولوب بعض معقود علیه فوت اولمغله باقیده بطلان عقد لازم

اولمامغله مانحن فیهده دخی بقیهٔ مدتده بقاء عقد اجاره امر متحتمدر بناء علیه موجر مستأجره فداء عبدی بن
ادا ایلدم سن اول فدایی بکا ادا ایلدکجه بن عبدی سکا اعطا ایتم دیسه قولنه اصغا اولنماز زیرا عین عبد ضمان
مستأجرده اولمامغله فداسی اوزرینه واجب دکلدر که اول فدا مقابله سنده عبدی آندن جواز حبسی موجب اوله
بلکه مولاسی فدا واخذ ایله عبدی ملک قدیمنه اعاده ایتمشدر غایة الامر ملک قدیمنده مستأجرک حق مستحقی بولنمغله
کما کان حق عودت ایلمشدر نظیری اولدر که عبددن ید مستأجره بر جنایت پیدا اولوب موجر اداء ارشله
بذل فدا ایلیه واکر مسئلهٔ مرقومه ده عبد مزبور زید مأسور منه ده رهن ایسه نظر اولنور اکر مرتهن قبل القسمة
حاضر اولوب رهن ایکن یدندن اخذ اولندیغنه اقامت بینه ایدرسه حضور راهنه انتظار اولنمیوب همان رهن اوزره
ثابت اولان ید مستحقه سنه اعتبار ایله کما کان رهن اولمق اوزره اخذینه سزاوار کور یلور بو صورتده راهن کلوب
دین ورهنی انکار ایدرسه قول قول راهندر مگر مرتهن مجددا رهن اولمق اوزره اقامت بینه یه ابتدار ایلیه زیرا قریبا
بیان ایلدیک که عبدی اکا رد وتسلیم انجق یدندن اخذی ثابت اولدیغندندر یوقسه صفت یدی اولان معنای رهن
مثبت اولدیغندن دکلدر واکر مرتهن بعد القسمة حاضر اولورسه دیلرسه قیمتیله اخذ ودیلرسه ترکه قادر اولور اکر
قیمتیله اخذه همت ایدرسه ینه کما کان رهن اولمق اوزره عودت ایدر بو صورتده مولاسی کلوب بعد قضاء الدین اخذینی
اراده ایدرسه نظر اولنور اکر قیمت رهن دینله برابر یاخود دیندن اکثر ایسه عبدی بلا ضمان شیء اخذی باتفاق الائمة
امر مقرردر زیرا بو تقدیر اوزره جمیع مالیت مرهون مرتهن اوزره مضمون اولمغله فداء مضمون ضامن اوزره واجب
اولوب غیر اوزره رجوعه مقرون اولماز واکر دین قیمت عبدک مقدار نصفی ایسه علی قول ابی یوسف ومحمد رحمة الله
تعالی علیهما ینه وجه مشروح اوزره در اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه مرتهن نصف فدا ایله راهن اوزره
رجوع ایدر وآنی قبض ایتمدکجه مولاسندن عبدی منعه قادر اولور نظیری اولدر که قیمتی دیندن اکثر اولان
عبد مرهون جنایت ایدوب راهن غائب ایکن مرتهن بذل فداسنه همت ایده بو صورتده مرتهن علی قول الامامین
فضلهٔ دینده متطوعدر اما علی قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه متبرع اولمیوب بلکه فضله راهن اوزره راجعدر
ومرتهن اخذ عبدده رهن اوزره اقامت بینه ایتدکده نصکره راهن کلوب رهن ودینی انکار ایدرسه اعادهٔ بینه یه
حاجت یوقدر زیرا قریبا بیان ایلدیک که بو بابده قاضی مرتهن ایچون قیمتنی ویروب عبدی اخذ ایله حکم ایلدیکی
انجق عقد رهنله مستحق اولدیغی ملک یدینی احیا ملاحظه سیله اولمغله صاحب سهمی طرف راهندن حق مذکور
اوزره بینه ایله اثبات اولنمق ایچون خصم حاضر قیلمشدر واکر بعد القسمة راهن ومرتهن ایکیسیده حاضر اولوب
انجق راهن بذل فدادن ممتنع ومرتهن بذل فدایه مسارع اولسه عبد مرقوم ینه رهن اوزره یدینه راجع اولور لکن
بو صورتده مرتهن باتفاق الائمة اداء فداده متطوع اولور نظیری شول فداء جنایتدر که راهن حاضر ایکن مرتهن
ادایه مسارعت ایلیه زیرا بو تقدیر اوزره قیمت عبدده دین اوزره تفاضل بولنسون بولنماسون البته فداده متطوع
اولور واکر بو مسئلهٔ رهنده مرتهن حاضر اولمیوب یالکز راهن موجود اولمغله عبد مرقوم کندو ملکی وفلان شخصک
عندنده دینی مقابلنده مرهون اولمق اوزره اقامت بینه یه بذل مجهود ایلسه نظر اولنور اکر حضوری قبل القسمة
ایسه عبدا اکا حکم اولنور زیرا ملک قدیمنه اعتبار ایله مجانا حق اخذی ثابت ایکن آنی بینه ایله اثبات ایلمشدر
لکن عبد مرقوم یدینه تسلیم اولنماز زیرا ید مرتهن قضاء دینه دکین اول عبدده کندو یدی اوزره مستحقه
اولدیغی اقرار ایتمکله قاضی نظر نفسندن عاجز اولنلره ناظر اولدیغندن مرتهنه نظر ایچون مرتهن کلوب قبض
ایدنجه دک عبدی بر امین وعادل کسنه نک یدینه وضع وتسلیمه ابتدار ایدر واکر حضوری غنیمتده بعد القسمة
اولوب یاخود اهل حربدن اشترا ایلین کسنه نک یدنده بولوب ثمنله فدایه طالب ایسه ینه عبد بینه سبیله اکا حکم
اولنور که بو اخذ ایله ملک قدیمنی احیایه راغبدر بو صورتده فداسی قیمت رهنله برابر یا اکثر ایسه قاضی عبدی
ید امینه وضع ایتمیوب کندویه تسلیم ایدر زیرا بو بابده فداسی مرتهن اوزره واجبدر که مالیت رهن ضمننده
داخلدر اما مسئلهٔ اجاره بشقه در وراهنک غارم اولدیغی فدا ایله مرتهن اوزره حق رجوعی ثابت اولمغله مرتهن
اول فدایی ادا ایتمدکجه عبد اوزره حکم استحقاق یدی ساقط وفائت اولور بو جهتله عبد مرقوم راهنه تسلیم
اولنور اما قبل القسمة حضوری بشقه در وصورت مفروضه ده راهن اخذ ایلدکدنصکره مرتهن حاضر اولسه
قاضی اکا دیلرسک فدایی راهنه ادا وعبدی کما کان رهن اولمق اوزره اخذ قیل ودیلرسک عبددن کف ید قیل ودینک
باطل اولسون دیمکله تخییر ایدر زیرا راهن بلا فداء اخذه قادر اولمامغله مالیت رهن ضمان مرتهنده ایکن هالک
اولوب دینی استیفا قیلمش حکمنده قیلنور وراهن عین عبدده ثابت اولان ملکنی احیاده مضطر اولمغله فداسنده

متبرع اولیوب مرتهن ومستأجرك عینیده ملكلری اولمامغله غرضلری ملك عینی احیا اولمدیغندن فدا ارنده
مطوع اولورلر واكر راهنك فداسی قیمت رهندن اقل ایسه ینه قاضی عبدی اكا و یرمیوب یدامینه وضع ایدر
زیرا بوصورتده اكرچه راهنك فداء عبد ایله مرتهن اوزره حق رجوعی ثابت اولمغله دیندن مقدار فداسی مرتهنه
ادا ایتمش اولورلیكن بعض دینی استیفا ایله مرتهنك استحقاق یدی باطل اولمامغله قاضی رهنی ید عدله وضع ایدر
بعده مرتهن حاضر اولدقده دیلرسه فدایی راهنه ادا ایدوب عبد جمیع دین سابقله قبل الاسر رهن اولدیغی كبی
ینه عندنده رهن اولور اكر اداء فدادن امتناع ایدرسه فدادن زائد اولان دینله ینه عندنده رهن اولور زیرا
راهن فدا ایله مرتهن اوزره رجوعی مستوجب ومرتهنك راهن اوزره دین سابق ایچنده مقدار فدا ثابت اولمغله
بطریق التقاص راهندن اول مقداری استیفا ایتمش اولور بوصورتده عبد ید مرتهنده فوت اولورسه راهن و یردیكی
فدا ایله مرتهن اوزره رجوع ایدر زیرا هلاك رهنله جمیع دینی استیفا ایتمش اولمغله مقدار فدایی ایكی دفعه استیفا
قیلدیغی هویدا اولور واكر فداء راهن دراهمله اولوب اصل دین دنانیر یا طعام یا غیری نسنه ایسه راهن جنس
دیندن فدایه مقابل اولان حصه ایله مرتهن اوزره رجوع ایدر زیرا بطریق التقاص اولان استیفا حقیقت
استیفا منزلنده در ومرتهن فی الحقیقة استیفا ایتمش اولسه راهن بعد هلاك الرهن اول مستوفایه رجوع ایدر
نكته سی اولدر كه ضمان رهن ضمان استیفا اولمغله آنده اعتبار شرعی مالیته در عینه دكلدر واستیفا انجق جنسله
اولوب خلاف جنسله اولماز ومجانست اموال دخی انجق صفت مالیتله حاصله در پس مرتهن بطریق التقاص
مقدار فدایی جنس دیندن استیفا ایتمش اولمغله راهنك مرتهن اوزره رجوعی دخی جنس دیندن مقدار فدا ایله
اولوب جنس فدادن اولماز واكر اهل حرب بر عبد موهوبی اسیر واحراز ایتدكلرندن صكره غنیمتده ظاهر اولوب
قبل القسمة واهب وموهوب له ایكیسیده حاضر بولنسه لر حق اخذی موهوب لهه منحصر اولور زیرا ثبوت
حق اخذه انجق ملك قدیم یا ثبوت ید معتبر و بونلر دخی حین اسرنده موهوب له ایچون ثابت ومقرردر اما بعد الاخذ
واهب هبه سندن رجوعله عبدی اخذه قادر اولور زیرا موهوب له اخذ ایله عبدی ملك قدیمنه اعاده ایتمشدر
وهبه ایله حاصل اولان ملك قدیمنده واهبك حق رجوعی فی الاصل ثابت اولمغله شمدی ینه عودت ایلمشدر
واكر موهوب له غائب و یالكز واهب حاضر بولنسه واهب اخذ عبده اصلا قادر اولهمز زیرا حق رجوعی ملك
موهوب لهده بولنمغه منحصر اولمغله اكا عودت ایتمدكجه محل حقی ظاهر اولماز بوصورتده صكره دن موهوب له
كلوب بكا زومی یوقدر دیو اخذ عبددن استغنا ایدرسه كركدر كه قاضی قولنه اصغا ایتمیوب اولا اوزرینه رد عبد ایله
بعده واهب ایچون عبده رجوعله قضا ایلیه زیرا ملكنه حق واهب تعلق ایدوب اول دخی طلب حقله حاضر
اولوب واهب دخی عبدی قبل القسمة مجانا اخذه قادر ایكن ترك اخذنده مرادی نفسندن دفع ضرر اولمیوب
همان غیری اضرار ایدوكی ظاهر اولمغله بومثللو متعنتك قولنه قاضی التفات ایتماملك امر متقرردر وهم ملكنه حق واهب
تعلق ایتمكله حضورنده واهبك طلبی كند و طلبی منزلنده تحقق ایتمشدر واكر مسئلهٔ مفروضه ده واهب
وموهوب له ایكیسیده بعد القسمة حاضر اولوب یاخود عبدی ید مشتریده بولسه لر بوصورتده موهوب له ثمن
یا قیمتله عبدی اخذ ایدرسه عبد ملك موهوب لهه عودت ایتمكله ینه واهب ایچون رجوعه رخصت واردر
بوصورتده موهوب له و یردیكی فدایی واهبدن استردادایلسه قولنه التفات واعتداد اولنماز زیرا ملك نفسنه
فدا ایلمشدر وملك نفسی غیر اوزره مضمون دكلدر كه حكم ضمانله غیر اوزره رجوع ایلیه لكن بوصورتده
موهوب له اخذ عبددن استغنا ایدرسه قاضی جبر والجا ایلمز زیرا بو بابده متعنت اولمیوب بلكه حقنده مفید
اولمیان غرامتی التزامدن امتناعده مثبت اولمشدر وانسان كندو حقنده مفید اولان غرامتی التزامدن
امتناعه قادر ایكن هیچ فائده سی اولمیانجه جواز امتناعی بالاولویه ظاهردر بوصورتده واهب بذل فدا ایله اخذه
طالب اولورسه قولنه التفات اولنماز زیرا اسرا عداملكی اوزره واقع اولمامشدر و بز قریبا بیان ایلدیك كه فدا ایله
حق اخذ انجق ملكنی احیا ایدنلره شایاندر ومالك اولان موهوب له بو فدادن امتناع ایتمیكن واهب فدا ایله ملك
موهوب لهی احیا بعده حق رجوعنی ترتیب ایده جكدر وامتناع صاحب الحق شرعا صحیح اولدقدنصكره
واهبك فدا واخذی تصحیح اولنماز واكر مأسور بر عبد جانی اولوب غنیمته دوشدكدنصكره مولاسی قبل القسمة
حاضر اولسه بلاشئ اخذه قادر اولور و بعد الاخذ عبد كما كان ملكنه عائد اولدقده مقابلهٔ جنایتده عبدی تسلیم
یاخود فداء جنایتله حكم قاضی متعهد اولور بوصورتده مولاسی غائب و یالكز صاحب الجنایة حاضر اولسه
اخذینه بر وجهله قادر اولماز زیرا اسرا عدانه ملكی ونه یدی اوزره تحقق ایتمیوب همان حق ملك مولاسنه تعلق

مطلب ضمان الرهن باعتبار المالیة

ایتمشدر پس محل حقی ظاهر اولدقده خصومته قادر دكلدر بوندنصكره مولاسی كلوب اخذ عبددن امتناع
ایدرسه عبدی مقابلهٔ جنایتده تسلیم ایله فداء جنایتی ادا ایتلرنده تخییر واحد الامرینی اختیار اوزره جبر وتكدیر
اولنور زیرا قدیم ملكنه اعاده یه قدرتی عود حقیقی منزلنه تنزیل واولوجهله حق صاحب الجنایته رعایت تكمیل
اولنور بوصورتده تسلیم عبدی اختیار ایدرسه عبدی من اول الامر صاحب الجنایته تسلیمه ابتدار قیلنور كه مولاسی
تسلیم عبدی اختیار ایتمیكن اخذ ایدوب و یدیله تسلیمندن امتناع ایتدكده صاحب الجنایته قصد اضرار اوزره
متعنت ایدوكی آشكار اولمغله همان عبدی غنیمتدن صاحب الجنایته تسلیمه ابتدار اولنور واكر ارش جنایتله فدایی
اختیار ایدرسه حاكم اكا دیلرسك عبدی نفسك ایچون اخذ ودیلرسك غنیمتده ابقا قیل دیمكله مختار ایدر زیرا
حق صاحب الجنایة كندویه واصل اولوب اخذ عبده انجق مولاسینك حق خالصی باقی قالمغله منفعت نفسنی
قبول ونكوله رأی وتدبیر اكا موكولدر واكر مولاسی وصاحب الجنایة معا بعد القسمة حاضر اولورلرسه ینه
مولاسی قیمتله فدایه قادر اولور و بعد الفداء ملك قدیمنده اعاده وتقریر اولنمغله عبدی مقابلهٔ جنایتده تسلیم وارشله
فدا ایتلرنده تخییر اولنور اما ابتداء امرده فدادن امتناع ایدرسه بوصورتده امتناعی جواز واتساع اوزره در كه زیرا
علی تقدیر الفداء صاحب الجنایة یدندن اخذ ایدوب صاحب السهمدن اخذنده هیچ فائده سی اولمدیغی تعقل
ایتمكله مجرد التزام غرامتدن امتناع وتغافل ایتمشدر بوصورتده صاحب الجنایه ایچون مولاسی اوزره قطعا سبیل
یوقدر كه محل حق لا بصنع المولی فائت اولمغله حقنده مولاسینك استهلاكی یاخود تسلیم وفدادن برینی اختیاری
ثابت اولمامشدر سؤال اولنورسه كه مولاسینك اخذه قادر ایكن امتناعی نیچون استهلاك كبی ارجاع اولنمادی جوابده
دیرز كه معنای معهود مجانا اخذ ینه قادر اولدقده موجود اما التزام غرامتله قدرتنده مفقوددر كه جنایت عبد ایله
خواه ناخواه مولاسنه تغریم تا بجا اوزره جبر والجا اولنماز انتهی مسائل الجنایة واكر مسئلهٔ مذكوره ده عبد مأسور
مدیون بولنسه نظر اولنور اكر قبل القسمة مولاسی حاضر اولورسه ینه بلاشئ اخذه قادر اولور و حق غریم
مالیت عبدده واقع اولمغله عبد قنده ایسه دینی اكا تابع اولور واكر یالكز غریمی حاضر بولنسه اسرا عدا ملكی
و یدی اوزره واقع اولمادیغندن مولاسی كلمدكجه اخذ عبده قادر اولماز امادینی اوزره اقامت بینه ایدرسه قاضی عبدی
غنیمتده تقسیم ایتمیوب توقیف ایدر زیرا بینهٔ مرقومه طالب دین ایچون دینله استحقاق مالیتنی مثبت اولدقدن صكره
قسمتله اشتغالی آنی مفوت اولور اما سبقت ایلین حق ولی الجنایة وحق واهب بشقه در كه بونلر ملك مولی وملك
موهوب لهه مقصور اولدقلرندن ملكلری عودت ایتمدكجه حقین مذكورین ظهور ایلمز امادین رقبهٔ عبدده
مستقر وقنده دور ایلسه دین دخی برابرجه دائر اولمغله بونده مولاسی اخذ ایتسون ایتمسون استحقاق مالیتی متقرردر
بوصورتده صكره دن مولاسی كلوب دینی ادا ایدرسه ملكی كندویه سالم اولور واكر اداء دیندن امتناع ایدرسه
عبدی دین ایچون بیع ایلمك لازم اولور زیرا عبد هر كیمك ملكنده ایسه ذمتنده ظاهر الوجوب اولان دینی عند
امتناع المولی البته بیعله مالیتندن استیفا اولنور واكر غریمی ومولاسی معا بعد القسمة وارد یاخود عبدی اعدادن
اشترا ایدن شخصك یدنده واجد اولورلرسه بوصورتده مولاسی قیمتله اخذ ایدوب ایتمكده مخیردر اكر اخذ ایدرسه
دین ایچون بیعی لازمدر مكر مولاسی اداء دینله قائم اوله واكر مولاسی اخذندن امتناع ایدرسه هر كیمك ملكنده بولنمش
ایسه ینه دین ایچون بیعی لازمدر مكر مالكی فداء دینله قائم اوله زیرا بیان ایلدیك كه ملك عبد مولادن مولایه متحول
اولمغله دینی مالیتندن باطل اولماز كوره مزبسنكه عبد مدیون اعتاق اولندقده مجبور ایسه غریمی تمام دینی
ومأذون ایسه قیمتی مولاسنه تغریمدن صكره فضلهٔ دینی عبددن مطالبه یه قادر اولور اما عبد جانی بشقه در كه
مولاسی جنایتنی بیلمیه رك اعتاق ایلدیسه ولی الجنایة قیمتیله ارشندن اقل ایله و بیله رك اعتاق ایلدیسه تمام ارشله
مولاسنی تغریم ایدوب بعد العتق عبددن نسنه مطالبه سنه مقتدر اولماز پس ما نحن فیهده عبد مدیون
دین ایچون بیع اولنوب دینی ثمنی استیعاب ایدرسه صاحب سهم ایچون بیت المالدن قیمتی و یرلمك ایجاب اولنور
زیرا مالیت عبد اخذ صاحب سهم اوزره سابق اولان سببله مستحق اولمغله حین قسمتده صاحب سهمه بر عبد
غیر مقوم و یرلدیكی محقق اولمشدر واكر ثمنندن بعد الدین ثلثی باقی قالورسه دینله مستحق اولان ثلثانی حسابنجه
صاحب سهمه قیمتینك ثلثانی و یریلور واكر بوصورتده یالكز غریمی حاضر واثبات دینه متبادر اولورسه
كركدر كه قاضی حضور مولاسنه توقیف ایتمیوب همان دین ایچون بیعنه مباشر اوله زیرا حق غریم مالیتنه متعلق
اولوب بیعی ابطال حق مولاسنه بادی اولمادیغندن بشقه حضور مولاسنه توقیف ایله تأخیری اضرار غریمه
مؤدی اولمغله قاضی اوزره واجبدر كه دفع ضرریته اشتغال ودین ایچون بیعنده استعجال ایلیه بوصورتده مولاسی

لفظ انتهی بو محلده عبد بونده ... بولنان جمع نسخه ده واقع اولمشدر

مطلب اعتاق العبد الجانی والمدیون

بعد البیع حاضر اولورسه صورت غنیمده مشتری اولدن وصورت اشترا ده مشتری ثانیدن استرداد ایلدیکی ثمنله
اخذه قادر اولور زیرا بو بابده اصیل اصیل مأسور منه تصرف سابقی نقض ایتدیکن همان بدنده بولنان کیسه دن
حق اخذی تثبیت وتأصیل اولنمقدر کوره مز میسنکه مجانا اخذ ایچون قسمت سابقه یی نقض ایده مز کذلك
ثمن اول ایله اخذ ایچون بیع ثانی یی نقضله اشتغال ایتمیوب همان ملك قدیمنه اعاده ده ثمن ثانی ایله اخذه استعجال ایدر
ومولاسی وجه مشروحله اخذ ایلدکده غریمی بقیهٔ دینی ایله اوزرینه قصد رجوع ایلسه بو دعواسی مسموع
اولماز زیرا حقی مالیت رقبه سنده اولوب اول دخی بیع سابقنده اکا برکره واصل اولمشیکن قبل الاسر ملك
مولاسنده ایکن دین ایچون برکره بیع اولنمق حکمنده داخل اولمغله بونده دخی قبل عتق العبد کیسنه دن شیء
آخر مطالبه سنه متواصل اوله مز کذلك مشتری اول غریمی اکا عبدی بیع ایتدیروب بدندن اخذ ایلدیکی ثمنله
مشتری ثانی اوزره دعوای رجوعه شروع ایلسه بو دخی مشروع دکلدر زیرا عوض ملکی مشتری ثانیدن برکره
اخذ ایتمشدر صکره دن دین عبد ایله اول عوضده استحقاق غریم ثابت اولمغله مجددا بدل عوضله حق رجوعی
مثبت اولماز انجق دین عبد ایله بدندن اخذ اولنان ثمن مقابله سنده عبدی مجددا بیع ایتدرمکه قادر اولمغله
مولاسی اول ثمنی قضا ایتمزسه بیع ایتدرمکه مقتدر اولور کورمز میسنکه فی الاصل بیع اولنمامش اولسه شمدی
بیعی لازمدر مکر مولاسی قضاء دینی ملتزم اوله پس برکره بیع اولنوب مشتری اولك حق اولان ثمنی دیننه صرف
اولندقده مشتری اول ملك مولایه رجوعنده مقام غریمه قائم ومالیتندن حق رجوعی مجددا ثابت ومتقوم اولور
زیرا اداده متطوع اولمیوب بلکه حکمده اوزرینه اجبار اولنمشدر وکندو ملکی ایله دین غیری قضا اوزره مجبور
اولان کیسنه نك البته غیر اوزره حق رجوعی استقرار ایدر و بودین اخیر مقدما بیع اولندیغی دیننه مغایر وحق
مولاسنده وجوبی وجه مقرر اوزره متقرر اولمغله بودین متجدد ایچون مولاسی ادا ایتمدکجه بردخی بیع ایتدرمکه
مقتدر اولور واکر صورت مفروضه ده اعدادن اشترا ایلین مشتری فدا برله دینی قضا ایدوب بعده مولاسی کلوب
ثمنله اخذ واستیفا ایلسه قاضی اکا دینك کرك در که مشتری نك ادا قیلدیغی دین ایچون رقبهٔ عبد ده قیمتله
دیندن اقلی حالا ثابت اولمغله سن آنی ادا ایدرسك ملکك سکا سالم واتمزسك بیع عبد لازمدر نکته سی اولدرکه
مشتری اداء فداده مضطر اولمغله اولبابده متبرع دکلدر انجق اضطراری اقل امر بنده متحقق اولمغله رقبه سنه
مقدار اقل ایله رجوعه مستحق اولور والحاصل هرنه زمانکه مالیت عبد دینله مستحقه ایکن مولای قدیمك ملکنه
عودت قیلسه ینه اول دینله عودت قیلمغله مولاسی دینی قضا ایتمدکجه قبض عبده رخصت بوله مز اکرچه اعدادن
اشترا ایلین شخصه ثمن عبدی ادا ایلمشیدی لکن اول ثمن انجق ملکنه فدا اولمشیدی یوقسه بدل مالیتی ادا
دکل ایدی نظیری شول عبد مدیوندر که برجنایت ایدوب مولاسی فداء جنایتی ادا قیله پس دینی علی حاله ثابت
اولمغله مولاسی آنی دخی ادا قیلمازسه بیع عبد ایله قضا اولنور واکر اعدادن اشترا ایلین کسنه عبدی آخره بیع
یاهبه یا تصدق ایتدکدن صکره غریملری حاضر اولسه لر بو تصرفلری ابطاله قادر اولورلر زیرا دینلری قبل الاسر
ملك مولاسنده ایکن عبد اوزره واجب اولدیغی کبی ملك مشتریده دخی واجب اولمغله رضاء غرما بولنماد قجه
مولاسندن بو تصرفلرك عدم نفوذینی موجب اولدیغی کبی مشتریدن دخی موجبدر واکر بو صورتده یا اکر مولاسی
حاضر بولنوب عبدی مشتری اخیردن ثمنله یاخود موهوب له ومتصدق علیه دن قیمتله اخذندن صکره غرما
ظاهر اولسه لر بو تصرفلری ابطاله قادر اوله مزلر زیرا حق ابطاللری انجق رقبهٔ عبد دینلریله مشغول
اولدقدنصکره حادث اولان ملکده واقع ایدی شمدی مولاسی اخذ ایتدکده ملك حادث جمیع امر تفع اولوب
عبد ملك قدیمه مندفع اولمشدر غایة الامر حق غرماده قبل الاسر بولندیغی حالت اوزره ملك مولاسنده دینله عودت
ایتمکله مولاسی ادا ایلمزسه دین ایچون بیعنه مبادرت اولنور واکر عبد مأسور ودیعه یا عاریه اولوب قبل القسمة
مودع ومستعیر حاضر بولنسه لر بعد اقامة البینة اخذینه قادر اولورلر زیرا یدلرندن اسیر اولمق قبل القسمة
باعتبار الید حق اخذلرین افاده ایتمکله قبل الاسر یدلرنده بولندیغی حالت اوزره آنلره اعاده اولنور امابونلر
بعد القسمة حاضر اولوب قیمتله اخذه طالب یاخود اعدادن اشترا ایلین شخصك بدنده بولوب ثمنله اخذه راغب
اولسه لر اخذ ایله نیل مطالب ایده مزلر زیرا فدا ایله اخذ انجق اخذ ایله ملك قدیمی قصد احیا ایدنلره
مخصوصدر ومودع ومستعیرك قبل الاخذ ملکلری ثابت اولمامغله فدا ایله اخذلری حقلرنده ابتداء مقابلهٔ بدلده
تملك عبد اوله جقدر وواضع الید اوزره عبدی آخره مقابلهٔ بدلده ابتداء تملیکله جبر اولنماز بو صورتده بزلر
مولای قدیمی طرفندن فداسنی تطوعا ایفا وعبدی اولوجهله اخذ واستیفا ایده رز دیه لر ینه اصغا اولنماز

زیرا قبل الاخذ مولای قدیمك ملکی یوقدر که فداء ملکنده متطوع اوله لر ومولای قدیمك ذمتنده غائمین ایچون
دینی یوقدر که اداسنده متبرع اوله لر لکن بو مسئله ده مولای قدیمی حاضر اولورسه اخذ ایله ملك قدیمی قصد
احیا ایلدکده فدا ایله اخذه قادر اولور واکر برعبد مأسوری برکسنه اعدادن اشترا ایدوب یاخود قسمتله برغازینك
سهمنه دوشدکدنصکره اول عبد برنسنه یی استهلاك ایدوب یاخود بو مولاسی تجارته مأذون قیلمغله تجارت ایلدکده
اکا دین لاحق اولدقدنصکره مولای قدیمی حاضر اولسه ینه فدا ایله اخذه قادر اولور زیرا فدا ایله حق اخذی
حق غرمادن اسبق واقع اولمغله حق غرما اکا مانع اولماز لکن بعد الاخذ عبده دینی تابع ولازم اولمغله مولاسی فدا
ایتمزایسه دین ایچون بیعی مستلزم اولور زیرا حق غرما مالیتنده متقرر اولمغله مالیتی قنده دور ایدرسه برابر دائر اولور
نظیری شول عبد جانیدر که بعد الجنایة اکا دین لاحق اولوب صکره مقابلهٔ جنایتده ولی جنایته اعطا اولنه
بو بابده ولی جنایت دینی ادا ایتمزایسه اول دین ایچون بیعله قضا اولنور ونظیر آخری شول عبد مدیوندر که
مولاسی فوت اولوب ورثه یه انتقال ایلیه بو بابده دخی ورثه دینی ادا ایتمزلر ایسه ینه دین ایچون بیعله حق غرما
استحصال اولنور پس مانحن فیه دخی بویله در واکر عبد مرقوم مدیون اولدیغندن مولای قدیمی فدا برله
اخذینه راغب اولمازسه آنك حق باطل اولوب بو مولاسی دینی قضا ایتمزسه بونك ملکنده ایکن دینی ایچون بیعی
واجب اولور واکر مولای قدیمی دینی بیلمیوب اخذ ایلدکدنصکره دینی ثابت ومقرر اولسه رد وامساکنده مخیر
قیلنور زیرا دین البته عیب اولوب ظهوری دخی بعد الاخذ حاصل اولمغله عند المشتری حادث اولان عیب آخر
منزلته نازل قیلنوب بو عیبله دخی حق رده واصل اولور نکته سی اولدرکه فدا ایله اخذینه رغبتی انجق کالاول
عودت عبد ایچون اولدیغی ظاهر وفی الاصل مالیتی فارغه ایکن شمدی مستحق الاالیه اولمغله عودتی کالاول
اولمادیغی باهردر بو صورتده اداقیله یغی فداینی استرداد وعبدی رد ایدرسه دینی بو مولاسینك عندنده بیعله ادا اولنور
واکر عبدی امساك ایدرسه حین اخذنده عیبنی بیلوب راضی اولمش کبی اولمغله کندو عندنده دین ایچون بیعله قضا
اولنور واکر بعد اخذ المولی مأخوذ منه اولان کسنه غائب اولدقدن صکره غرما دینلرینی اثبات ایتمکله مولاسی
رد عبده عزیمت ایلسه کرکدر که قاضی ایکی اوچ کون اکا مهلت ویره بو مدتده مأخوذ منه حاضر اولورسه عبدی
اوزرینه رد وتحویل واولمازسه همان غرما ایچون بیعی تعجیل ایلیه زیرا دین غرما عبد اوزره ثابت اولدقدنصکره
اکرچه مولاسنه نظر وشفقت باعث تأخیردر لکن مدت یسیره ده تأخیری غرماسنه موجب ضرر کثیر دکل
ایسه ده مدت طویله ده تأخیری مستوجب ضرر وفیر اولمغله حکم مقرر اوزره تنظیم وتقریر اولنور کورمز میسنکه
قاضی غرمایه خطاب ایله مشتری تدارك ایدیکز عبدی دینکز ایچون بیع ایده یم دیو تکلیف ایلسه غرما دخی مشتریسنی
احضار ایدنجیه دك ینه ایکی اوچ کون محتاج توقیف اولورلر کذلك ملك مولاسنده مدیون اولان عبدك
غرماسی یعنی ارادهٔ ایتدکلرنده مولاسی بیع وفدا سندن کندو یه انفعی ملاحظه ایچون ایکی اوچ کون
استمهال ایلسه کرکدر که قاضی مساعده ده استعجال ایلیه پس مانحن فیه دخی بویله در واکر مدت مهلت بیچوب
مولاسی بدل فدا یاخود بیعله دینی ادا دنصکره مأخوذ منه حاضر اولسه مولاسی آندن نسنه مطالبه سنه قادر اولماز
اما صورت بعده اول عبد ملکندن خارج اولمشدر حال آنکه عیب عبد ده خصومت انجق ملکنده ایکن
مشروع وبعد الاخراج غیر مسموعدر واما صورت فدا ده عیب عبد اولان دینی زائل وبعد زوال العیب
مخاصمهٔ عیب غیر قابلدر واکر مولای قدیمی حاضر اولمادین تقاضای غرمابرله بو مولاسی بدل فدا ایلدکدنصکره
حاضر اولسه ینه ثمن یاقیمتله اخذه قادر اولور زیرا بو مولاسی عبدی دیندن تطهیر وحالت اصلیه سنه اعادهٔ
ایلمشدر وبعد الاخذ بو مولاسی مولای قدیمی اوزره برشیئله رجوعه قادر اولماز اما صحیفهٔ سابقه ده سبقت ایدن
مسئله بشقه درکه بونده بو مولاسی کندو ملکنده حادث اولان دینی ادا قیلمشدر وبودینله انجق کندو حق اولان
مالیتی مستحق اولمشدر بناء علیه برفرد اوزره رجوعی غیر مشروعدر اما مسئلهٔ سابقه ده بو مولاسی ملکندن اسبق
اولان دینی ادا ایتمشدر واول دینله انجق مولای قدیمك ملکی اولان مالیتی مستحق اولمشدر پس اول مالیت
ینه مولای قدیمده ظاهر اولدقده بو مولاسی آنك اوزرینه رجوعه قادر اولور کذلك صورت مذکوره ده بو مولاسی
دین ایچون بیعی اختیار ایدوب صکره مولای قدیمی کلوب ثمن ثانی ایله اخذه مباشر اولسه ینه مشتری اول
آنك اوزرینه برشیئله رجوعه قادر اوله مز امادینی مولای قدیمك ملکنده حادث اولمق بویله دکلدر واشبو فرق
محرر بووجهله مؤید ومقرر قیلنور که دین عبد بمنزلة العیب اولمغله بو مولانك ملکنده حادث اولدقده اوزرینه
عهدهٔ عیبك وجوبنه باعث اولور کورمز میسنکه مولای قدیمی اول عیبه واقف اولدقده عبدی بو مولانك

اوزرینه رده قادر اولور پس بومولاسی مولای قدیمی اوزره رجوعه نیجه مقتدر اولور اما مسئلهٔ سابقه ده
عیب مذکور مولای قدیمك ملکنده ایکن ظهور ایتمشدر کورمزمیسنکه عبدی اول عیبله بو مولانك
اوزرینه رده قادر اولماز بوجهتدن اعدادن اشترا ایلین کمسنه کندویه اول عیبله لاحق اولان غرامت مقابله‌سنده
بیع عبده مقتدر اولور واکر بر عبد وجه مشروح اوزره قبل الاسر مدیون اولوب صکره اعدادن اشترا ایلین
کمسنه نك ملکنده ایکن آنی قاضی دینله بیع وثمنی قبض ایدوب هنوز غرماسنه تسلیم ایتمدین ثمن یدقاضیده
هالك اولدقدنصکره مولای قدیمی کلوب عبدی فدا برله اخذ ایلسه بوصورتده غرما ایچون عبد اوزره
قبل العتق سبیل تعرض یوقدر زیرا دینلر ایچون وجه مشروح اوزره برکره بیع اولنمشدر واول بیعده قاضی
آنلر ایچون عامل اولمغله ثمنك یدقاضیده هلاکی کندو یدلرنده هلاکی منزلنه نازلدر بناء علیه اول عبده قبل العتق
برشیئله مداخل اوله مزلر وبو مسئله ده عبد کندو ملکنده ایکن بیع اولنان کمسنه دخی کرك عبده وکرك مولای
قدیمنه برشیئله مداخله ایده مز اکرچه دین عبدی کندو ملکی ایله مجبورا فی الحکم قضاسی انجق رقبهٔ عبده
حق رجوعنی اقتضا ایدر ایدی لکن ثمن عبد غرمایه واصل اولمیوب دینلرندن نسنه ساقط اولمامغله بومولاسی
برشیئی قضا ایتمش اولمادیغندن رقبهٔ عبده دخی حق رجوعنی اقتضا ایتمامشدر کورمزمیسنکه مشتری اول
دین ایچون عبدی بیع ومشتری ثانیدن ثمنی قبض ایلدکدنصکره غرما عبدی دیندن ابرا ایلسه لر ثمنی مشتری
اول ایچون سالم قیلنور فعلی هذا التفصیل مسئلهٔ مرقومه وجهین محتملیندن بری ایله تعلیل اولنوب دینلورکه
بیان مشروحله مال مشتری اولید قاضیده هالك اولدیغی کسب وضوح ایتمکله عبد اوزره برشیئله رجوع ایده مز
یاخود دینلورکه مسئلهٔ ایراده مشتری ثانی دین عبددن برشیئی قضا ایتمدیکندن عبد اوزره برشیئله رجوع ایتمدیکی کبی
مسئلهٔ مرقومه مثلا ثمن مقبوض غرمایه تسلیمدن اقدم هالك اولدقده دخی رجوعه شروع ایده مز لکن
وجه اول اصح واکلدر واکر برکمسنه فلان رجل حیاتده اولدقجه شو عبدیمك خدمتی یاخود غلهٔ اجرتی اکا
تخصیص اولنوب وفاتندن صکره رقبه سی بنم وارثمه عودت ایلسون یاخود فلان آخره تملیك اولنسون یاخود
فلان رجل حیاتده اولدقجه شوفرسمك رکوب ظهری اکا تخصیص وبعد وفاته فلان آخره تملیك اولنسون دیو
وصیتنده تنصیص ایلسه ثلث مالی مساعد ایسه بو وصیتی تعیین ایلدیکی منوال اوزره تنفیذ وتخلیص اولنور
بوصورتده بعد التنفیذ مشرکین اول عبدی یافرسی موصی له بالخدمهٔ یدندن اسیر قیلوب بعده غنیمتده
ظاهر اولدقده موصی له بالخدمهٔ حاضر واقامت بینه یه مباشر اولسه موصی له بالرقبهٔ حاضر اولمسه دخی خصم
شرعی اولوب استرداد عبده قادر اولور زیرا یدندن اسیر قیلنمغله قبل القسمهٔ استردادینه احق اولمشدر وبوندنصکره
موصی له بالرقبهٔ کلوب خدمتله وصیتی انکار ایلسه قاضی موصی له بالخدمته سن وصیت خدمت اوزره اعادهٔ بینه
قیل یوغیسه سکا نسنه یوقدر دیمکه ابتدار ایدر زیرا آنفا بیان ایلدیك که قاضی اکا عبدی انجق یدندن اسیر
اولدیغنی بینه ایله اثباتنه اعتبار ایله قضا ایتمشیدی یوقسه بینه سی ثبوت وصیتی اقتضا ایتممشیدی پس اثبات
وصیت ایچون خصم منکر اوزره وجوب بینه امر متقرردر وبومسئله نك نظیری قریبا مسئلهٔ اجاره ده تقدیم
وتقریر اولندی واکر صورت مفروضه ده یالکز موصی له بالرقبهٔ حاضر اولوب وصیت سابقه اوزره علی التفصیل
اقامت بینه یه مباشر اولسه قاضی عبدی اکا حکم ایدر زیرا اسر اعدا ملکی اوزره واقع اولدیغنی بینه ایله اثبات
ایلمشدر واثبات حق اخذده تأثیر ملك تأثیریدن اکثردر لکن بوصورتده عبد اوزره غیرك ثبوت ید مستحقه سنی
اقرار ایلدیکندن قاضی عبدی اکا دفع ایتمیوب بلکه صاحب الخدمهٔ کلوب قبض ایدنجیه دك یدعدله وضع ایدر
وبو مسئله دخی بی التباس قریبا سبقت ایلین مسئلهٔ رهنه قیاس اولنور واکر موصی لهمادن بری
حاضر اولمیوب عبد غنیمتده تقسیم اولنمش اولوب یاخود من اول الامر عبدی اعدادن برکمسنه اشترا
ایتمش اولوب بوصورتلرده صکره دن یالکز صاحب الخدمهٔ حاضر واقامت بینه یه مباشر اولسه فدا ایله
اخذینه قادر اولور زیرا اخذ ایله حق مستحقی احیا ایده جکدرکه آنك عبدده حق لازمی متمکن
واول حقی ابطال برفرد ایچون غیر ممکندر اما مسئلهٔ مستعیر بویله دکلدر بوصورتده صاحب الرقبه صکره
کلوب وصیت خدمتی انکار ایلسه انکارینه اعتبار اولنماز زیرا صاحب الخدمهٔ ایچون فدا برله حق اخذ ایله قضا
بالضرورة وصیتله قضایی اقتضا ایدرکه حق مستحقه مقرون اولمیان ید مجرده ایچون بطریق الفدا حق
اخذ ایله قضا اولنماز پس بوبیانله عبد اوزره واضع الید اولان غازی یا مشتری صاحب الرقبه حاتندن
اوزرینه اثبات وصیت خدمتده خصم شرعی قیلندیغی نمایان اولمشدر بوجهتله عبد قبل الاسر بواندیغی

حالت

حالت اوزره یدصاحب الخدمته اعطا ووفاتنه دکین یدنده ابقا قیلنوب بعد وفاته صاحب الرقبه رقبهٔ عبدی
اخذ واستیفا ایدر اما ورثهٔ صاحب الخدمهٔ صاحب الخدمتك کندو مالندن ویردیکی فدا برله صاحب الرقبه اوزره
رجوعلری مشروع اولمغله صاحب الرقبه ادا ایلمزسه اول فدا ایچون بیع عبده شروع اولنور زیرا
صاحب الخدمهٔ احیاء حقنه توصل ایچون اول فداده مضطر اولمغله آنده متبرع دکلدر وعبد آنك ضمان
وملکنده بولنمامغله فداسی اوزرینه واجب دکلدر پس وصیت خدمت صاحب الخدمهٔ حیاتده ایکن
بعض اسبابله باطل وعبد صاحب الرقبه یه واصل اولدقده صاحب الخدمهٔ ملك صاحب الرقبه ایچون
بذل فدا قیلوب آنده متبرع اولمدیغی دخی آشکار واول فدا ایله مالیت عبدی صاحب الرقبه ایچون احیا
قیلدیغی بدیدار اولمغله البته مالیت عبده رجوعی سزاوار اولور وبعد وفاته وارثی کندو مقامنده واقع اولمغله
اول دخی حیاتنده کندویه ثابت اولان حق رجوعله راجع اولور واکر صورت مفروضه ده صاحب الخدمهٔ
وصاحب الرقبه معا حاضر اولسه لر نظر اولنور اکر صاحب الخدمهٔ فدایه راغب اولورسه آنك حقی حق
صاحب الرقبه اوزره متقدم اولمغله اخذ عبده احق ومناسب کورلور واکر امتناع ایدوب صاحب الرقبه
فدایه طالب اولورسه بردخی صاحب الخدمهٔ ایچون عبد اوزره سبیل تعرضی منسلب اولور زیرا فدادن امتناعنده
عبدده وصیت خدمتی ابطال ایتمشدرکه وصیت خدمت ملك موصی اوزره منحصر ایکن امتناع فداده اول
ملکك بطلاننه تمام رضاسی ظاهر ومحل حقی فوت اولمغله بطلان وصیتی باهر اولمشدر ووصیت خدمت
باطل اولدقده صاحب الرقبه فدا برله اخذنه نائل اولور وبوصورتده بعد الاخذ یدعدله وضع اولنمیوب همان
کندو یدینه دفع اولنور زیرا صاحب الخدمتك حق خدمتی قالمامشدر اکرچه مجددا اول فدانك اداسیه رغبت ایلسه
ینه حق خدمتی عودت ایدر لکن هنوز بوندنصکره رغبت ایدوب ایتمیه جکی نامعلوم اولمغله شمدی حق متحقق
اولمادیغی محقق ومجزومدر اما عبد مرقوم غنیمتده ظهور ایدوب موصی لهمانك قبل القسمهٔ حضورلرنده حکم
مسئله بشقه درکه قبل القسمهٔ حق صاحب الخدمهٔ خدمتنده بلا فداء ثابت وبرقراردر واول وجهله
فرق مسئلتین آشکاردر وصورت مذکوره ده صاحب الخدمهٔ صکره دن حاضر اولسه مخیر قیلنور دیلرسه
صاحب الرقبه‌نك ویردیکی فداسنی اکا ادا واول وجهله من اول الامر کندو حاضر اولوب بدل فدا قیلمش
منزلنه نازل اولمغله حیاتده اولدقجه خدمتنه احق اولوب اخذ عبده نائل اولور نکته سی اولدرکه صاحب الرقبه
انجق اکنی احیا ایچون بذل فدا ایتمکله فداده متبرع اولمدیغی هویدادر وبعد الفدا کندو حقی اوزره سابق
حق آخر ظاهر اولدقده اول فدا ایله اول حقك صاحبنه رجوعه قادر اولورکه فدایه رضاسی انتفاع غیر ایچون
اولمدیغی امر ظاهردر وهم عبدك حکم ملك موصی یه عودتی نجق فداسی ملك موصی له بالخدمهٔ اوزره استقرارنده
بدیدار اولور پس موصی له بالخدمهٔ اول فدانی ادا وعبدی اخذ واستیفادنصکره فوت اولسه عبد صاحب الرقبه یه
اعطا قیلنور لکن بوصورتده دخی من اول الامر اعدادن اشترا ایلین کمسنه دن موصی له بالخدمهٔ فدا برله اخذ
ایلدیکی صورت سابقه کبی ورثهٔ صاحب الخدمهٔ بیع عبده قادر اولور لکن عبد بوصورتلرده بیع اولنوب ثمنی
فداسنه وافی اولمامشیکن بعد زمان عتقله بکام اولسه بقیهٔ فدادن برنسنه اوزرینه لازم اولنماز زیرا عبد بودینك
سبب وجوبنی اکتساب ایتمشدرکه ذمتنده ثابت اولوب بعد العتق اوزرینه ایجاب اولنه بلکه مطالبهٔ ورثه انجق
صاحب الرقبه ایچون مالیتی اول فدا برله احیا اولندیغی جهتله اولمغله انجق مقدار مالیتی واجب اولوب زیاده یه
سرایت ایلمز نظیری شول عبد آبقدرکه آنی راد آبق صاحبنه رد ایلیه بوصورتده اول عبد رد آبقده جعل
معینی اثبات ایدوب قیمتینك قلت وکثرتنه التفات ایلمین فقهاء عظامك قوللری اوزره جعل ایچون بیع اولنوب ثمنی
جعلنه وفا ایتمدکده بعد العتق مطالبهٔ بقیهٔ جعلله اکا جفا اولنماز ما نحن فیه دخی بویله در واکر مسئلهٔ مذکوره ده
قاضی صاحب الرقبه‌نك ویردیکی فدانی ادا خصوصنی صاحب الخدمته عرض ایتمیکن ادادن اعراض ایلسه
نظر اولنور اکر قاضی حین امتناعنده وصیت خدمتی ابطال ایتمیوب اول دخی صکره دن اداء فدایه قائل اولورسه
ینه اخذ عبده نائل اولور واکر قاضی ابطال ایتمش ایسه صکره دن اداء فدایه قائل اولسه دخی آنك ایچون اخذ
عبده مجال قالماز زیرا فدادن امتناعی منکرك یمیندن امتناعی واحد الزوجینك بعد اسلام الاخر اسلامدن
امتناعی منزلنه نازل اولمغله تأکد حکمی انجق قضاء قاضی یه اتصالله حاصل اولور والله اعلم والله الموفق

باب شراء العبد الذی یؤخذ بالقیمة

یعنی عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین مشتریدن مالك قدیمی ثمنله اخذ ایتمیوب قیمتله اخذینی موجب اولان

شرابی یانده باب دقت نشاندر برمسلم عبد مأسوری اعدادن بیك درهم وخمردن بیك رطلله اشترا ایلدكده
مولاسی خذعبدی مراد ایلسه نظر اولنور اگر قیمتی بیك درهم یاخود اقل ایسه حاكم مولاسنه تماما بیك درهمله
اخذ یاخود عبددن كف ید قیل دیو تنبیه ایدر زیرا مولاسی انجق مشترینك عبدده مال متقوم جنسندن
غارم اولدیغی نسنه ایله اخذینه قادر اولور اول دخی خمر حق مسلمده مال متقوم اولمامغله انجق بیك درهمدر واگر
قیمتی بیك درهمدن اكثر ایسه انجق كمال قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا ثمنده دخول خمر ایله حق مسلمده عقدی صحیح
اولمیوب همان اهل حربك طیب خاطرلریله بطریق الهبه اخذ ایتمش كبی اولمشدر وهم یالكز خمر ایله اشترا قیلمش
اولسه ینه قیمتندن اقل ایله اخذی ممكن اولمازایدی پس انضمام دراهمده عدم اخذی بطریق الاولی در نظیری
شول مسئله در كه عبدینی بیك درهم وخمردن رطل واحد اوزره اعتاق وعبد دخی قبول ایلیه اگرچه اول عبد
بو عقد ایله حر اولور اما قیمتی بیك درهم یا اقل ایسه اوزرینه الف كامل الزام اولنور كه كندویه سالم اولان عتق مقابله سنده
الفی طوعا التزام ایلمشدر وقیمتی اكثر ایسه اوزرینه تمام قیمتی قضا اولنور كه مولاسی یالكز الفه رضا ویرمشدر زیرا
یالكز خمر اوزره اعتاق ایتمش اولسه ینه قیمت نفسی اوزرینه واجب اولور ایدی پس شرط انضمام الفله وجوبی
طریق اولی ایله مترتبدر واگر مسلم مزبور عبدی اعدادن بیك درهم و بكرمی شاة میته یاخود بكرمی طولم دمله
اشترا ایتمش اولسه بو صورتده قیمتینك قلت وكثرتنه اعتبار اولنمیوب مولاسی همان بیك درهمله اخذ واستیفا ایدر
زیرا میته ودمی الفه ضم ایتملری لغو باطلدر لكن ضم خمر مفید وعاملدر نكته سی اولدر كه خمرك قیمتی حق مسلمده
فاسده ایسه ده ینه خمر ایله تمول اولنور وهم خمر مسلمیندن غیریلری حقلرنده مال متقومدر كه خمر ذمی یی
استهلاك ایلین اوزره ضمانی لازمدر اما میته ودم بشقه در كه ناسدن بر اهل ملت آنلره اثبات قیمت ایتمشلردر
كورمزمیسنكه مسلم برشیئی خمر ایله اشترا ایلدكده قبضله اكا مالك اولوب عبد ایسه آنده عتق دخی نافذ اولور
اما میته ودمله اشترا ایلدكده مالك وعتقی نافذ اولماز كذلك مسلم عبدینی میته ودم اوزره اعتاق ایلدكده عبد مجانا
آزاد اولور اما خمر اوزره اعتاق بشقه در كه قریبا ایراد اولنمشدر واگر برعبد برمسلمك یدنده بولنوب مسلم آخر
كلوب بو بنم عبدمدر یاخود ملكمده تولد ایلمش عبدمدر دیو اقامت بینه یه مباشرت وذوالید دخی بن بونی
مغنمدن یاخود سهمنه دوشن غانمدن اشترا قیلدم دیو اقامت بینه یه مبادرت ایلسه بو صورتده عبد اول مدعی یه
مجانا قضا اولنور زیرا مدعی بینه سیله عبدده ملكنی اثبات ایلمشدر اما ذوالید بینه سیله ملكنی اثبات ایتمیوب انجق
غانمدن یا مغنمدن شراسنی اثبات ایلمشدر وبو معنی عبدی مقدما اعدانك اسر واحرازلری بیلنمدكجه موجب
ملك دگلدر زیرا محتملدر كه اعدا اخذ ایدوب هنوز احراز ایتمدین مسلمین اوزرلرینه استیلا ایتمش اوله لر یاخود عبد
بلا اسر اعدایه آبق اولوب صكره غنیمتده واقع اولمش اوله بلكه بینه ذی الیدده اثبات ملكی بولنسه دخی بینه
بینهٔ خارجه معارض اوله مز پس بو تقدیرده عدم معارضه بالطریق الاولی در اما ذوالید اول عبدی اعدا اخذ
واحراز ایلدكدنصكره غنیمتده واقع اولوب بن دخی سهمنه دوشن غازیدن اشترا قیلدم دیو اقامت بینه یه قیام
ایلسه قاضی ذی الید ایچون قضا ایله دفع خصام ایدر زیرا ذی الیدك بو بینه سنده هم ملك مدعینك سبب زوالنی
وهم غرامت ثمنله كندونك تملك عدده احتیاجنی اثبات واردر پس احتیاجنه بناء قبول بینه سی واجبدر
وهم اگرچه بینه لر حجج شرعیه در لكن بو بابده بینه لرنده منافات یوقدر وبویله ایكی بینه ایله عمل ممكن اولدقده
ایكیسیله ده عمل واجبدر و بینه ایله ثابت اولان نسنه اتفاق خصمین ایله ثابت حكمنده اولمغله قاضی اكا دیلرسك
عبدی ثمنله اخذ ودیلرسك بالكلیه ترك قیل دیو حكم ایدر زیرا اعدا عبده شویله مالك اولمشلردر كه اسلام
یا ذمتی قبول یاخود عبد ایله برابر دار بمزه امانله دخول ایلسه لر مولاسی بروجهله اخذینه موصول اوله مز اما عبدده
احراز مشركین ثابت اولمامق صورتی بشقه در كذلك بعد الاحراز عبد ایله برابر امانله داخل اولان حربی
اول عبدی مسلم آخره بیع ایلسه ینه مولای قدیمی اخذ عنده سبیل بوله مز زیرا بونده مشتری مقام بایعه
قائم اولوب بایع دار بمزه داخل اولدقده مولاسی یدندن اخذك سبیلنه واصل اولمدقدن صكره ملكی آخره
انتقال ایتسه دخی متوصل اوله مز واگر بركسنه عبدده ملك قدیمنی شهود ایله اثبات وعبدی ید مشتریدن
ثمنله اخذ ایلدكدنصكره عبدی آزاد یا كاتب یا مدبر یا بیع ایدوب بعده شاهدلری اهل شهادتدن اولمدقلری
بدیدار اولسه اول كسنه نك جمیع تصرفاتی ابطال وعبدی ذی الیده تسلیمه ابتدار اولنور زیرا قاضی بلا حجة
قضا ایلدیكی ظاهر وملكله حكمینك بطلانی باهر اولمغله اول كسنه نك تصرفاتی ملكینك غیریده واقع ایدوكی
واضح ومتبادر اولمشدر سؤال اولنورسه كه صورت مفروضه ده قاضی مشتری یه عبدی ثمنله اول كسنه یه تملیك

مطلب الفرق بين الخمر وبين الميتة والدم في التقوم وعدمه

اوزره اجبار ایتمشدر پس بطلان قضاسی تسلیم اولنسه دخی قضاء قاضی طرف سلطانیدن بركسنه یه عبدینی
فلان شخصه بیع وتسلیمله جبر اولنمقدن دون اولمیوب جبر سلطانیده مشتری قبضله مالك اولوب عتق وتدبیر
مثللو جمیع تصرفاتی نافذ ایكن جبر قاضیده نیچون مالك ونافذ اولماز جوابده دیرزكه مادهٔ مرقومه ده سلطان
انجق بیع مبتدا اوزره اجبار ایتمشدر و بیع مزبور وجوب ملكه سببدر اگرچه شرط جواز اولان رضا منعدم
اولمغله فاسددر لكن ینه صفت فساد اوزره منعقددر بو جهتله مشتری قبضله مالك اولور اما صورت مفروضه ده
قاضی سبب تملیكه ابتداء مباشرتله اجبار ایتمیوب همان اعادهٔ ملك قدیمنه اعتبار ایتمشدر شمدی ملك قدیمی
متحقق اولمادیغی متبین اولوب ابتداء ملكك دخی بلا سبب عدم ثبوتی متعین اولمغله آنده تصرفی نافذ اولمامشدر
كورمزمیسنكه عبد مرقوم غنیمتده ظاهر اولوب اول كسنه دخی قبل القسمة حاضر بولنمغله عبدی ایدوكنه
اقامت بینه ایله مجانا اخذ واعتاق ایلدكدنصكره شاهدلری عبید اولدقلری معلوم اولسه معنای مذكوره بناء عتق
باطل اولوب عبدی غنیمته ردی لازم اولور كذلك بعد القسمة قیمتیله یاخود ید مشتریدن ثمنله اخذنده ینه بویله در
نكته سی اولدر كه بو صورتده اداقیلدیغی فداء ملكیدر بوقسه نفسی ایچون مجددا اثبات ایلدیكی ملكك ثمنی
دگلدر اما جبر سلطانیده مشترینك بایع مكرهه اداقیلدیغی بویله دگلدر واگر صورت مفروضه ده مكان عبدده
جاریه اولوب اول كسنه دخی بعد القضاء والاخذ اول جاریه یی استیلاد ایتمش اولسه هم جاریه وهم عقری
وهم رقیق اولمق اوزره ولدی غنیمت جانبنه استرداد اولنور زیرا مالك اولمادیغی جاریه یی وطئ ایلدیكی متبین
اولمغله صورت قضایه بناء حد ساقط ایسه ده عقری واجب اولمق وولد ملك اصل ایله مملوك اولمق متعیندر
بوندنصكره اگرچه موجب قیاس ولدك اول كسنه دن نسبی ثابت اولمامقدر كه ثبوت نسب محلده شبههٔ حكمیه یی
استدعا ایدر اول دخی غیر متثبتدر لكن بطریق الاستحسان ثبوت نسبی شایان كوریلور كه قضاء قاضی یه نظر ایله
مملوكه سی ایكن اكا قرار ایلمشدر وثبوت نسبده ادنی برشبهه كافی اولمغله محلده بو دكلو مملوكیت دعوتله اثبات
نسبده وافیدر سؤال اولنورسه كه اول ولد نیچون ولد المغرور منزلنه انزال الله قیمتیله احرارده ادخال قیلنمادی جوابده
دیرزكه غرور انجق اولوقتده متحقق اولور كه استیلادی محلده حقیقة یا حكما ثابت اولان سبب ملك اوزره مترتب اوله
وبو معنی غیر موجوددر كه قاضی محل استیلاد اولان جاریه یی اكا ابتداء تملیك ایتمیوب همان قدیم ملكنه اعاده ایتمشیكن
قدیما مالك اولمادیغی ظاهر اولمشدر وعتق ولد ثبوت نسبك ضروریاتندن دگلدر نته كیم غیرك جاریه سنی شبهه ایله
وطئ ایدوب آندن ولد حاصل اولدقده حكمی بودر اما بركسنه آخر اوزره بینه ایله اثبات دین ایدوب
قاضی دخی مدیونه اداء دین ایچون جاریه سنی بیع اوزره اجبار اول دخی بیع ایدوب مشتری دخی اعتاق یا تدبیر
یا استیلاد یا بیع ایلدكدنصكره شهود دین عبید ایدكلری ظاهر اولسه بونك حكمی مانحن فیهه مغایردر كه بونده
قاضی تصرفات مشتریدن محتمل النقض اولنلری ابطال ایدوب تصرفات مذكوره كبی محتمل النقض اولمیانلری
ابطال ایده مز نكته سی اولدر كه بونده اجبار قاضی تملیك مبتدا اوزره اولمغله بیع اوزره اكراه باطل منزلنده اولور
اما مانحن فیهده ذی الیدی اخذ ایلین كسنه ایچون تملیك مبتدا اوزره اجباری یوقدر توضیحی اولدر كه بونده
قاضی بیع اوزره اجبار ایدوب بعده مشترینك تصرفاتی همان مالكی بالنفس اول تصرفات اوزره اجباری
منزلنده در ومحتمل النقض اولمیان تصرفات مكرهدن دخی رد اولنمیه جق وجه اوزره صدور ایتدكده نافذه اولور
اما محتمل النقض اولنلر بشقه در واگر مسئلهٔ مفروضه ده قاضی بیع جاریه اوزره مدیونه اجبار ایتمیوب بلكه
بالنفس قاضی یاخود امین قاضی بیع جاریه اوزره متنهض اولسه بو صورتده مشترینك جمیع تصرفاتی منتقض
اولور زیرا بیان مشروحله بو بیعك موقوف ایدوكی كسب وضوح ایلمشدر وبیع موقوف قبل اجازة المالك نه
ملكی موجب ونه تصرف مشترینك نفوذینی مستوجبدر اما صورت اولی ده بیعی موقوف دگل بلكه فاسددر
زیرا اكا مالكی بلا رضاء مباشرت ایتمشدر ورضا صحت بیعه شرط اولمغله انعدامنده بیع فاسد اولور و بو صورت
ثانیه ده مشتری جاریه یی استیلاد ایدرسه ولدی حر اولوب عقر جاریه ایله قیمت ولدینی غارم اولور زیرا بیع ایلین
قاضی اولوب بیعی دخی بطلان شهادت ظاهر اولمادقجه صورت حقده اولمغله مشتری حكما مغرور وولد مغرور
قیمتله حر ایدوكی مشهوردر اما دعوای ملك قدیمله اخذ ایلین كسنه ده سبقت ایلین جواب بشقه در كه اول كسنه
نك نظیری شول كسنه در كه برشخصك یدنده بولنان جاریه ایچون بو جاریه بنم ملكم ایكن بو شخصه هبه
ایتمشیدم شمدی هبه دن رجوع ایده رم دیو دعوایه قیام واقامت بینه یه اهتمام ایتمكله قاضی جاریه یی اكا رد ایله
قضایه اقدام ایلدكدن صكره جاریه یی اعتاق یا استیلاده اجتسار ایدوب صكره شاهدلری عبید ایدوكلری

آشكارا اوله ايشته بوصورتده جاريه عقر وولديله مقضي عليه اولان ذي اليد اوزره رد قيلنوب همان مدعي بطريق
الاستحسان كندودن ثبوت نسب ولدايله كامكار قيلنور زيرا قاضي هبه‌دن رجوعله قضا ايتدكده جاريه‌يي
اكا ابتداء تمليك ايتميوب بلكه ملك قديمنه اعاده ايتمكله بوكسنه ذكري سبقت ايلين كسنه ايله معناده مساوي اولمق
اقتضا ايدر واكر بركسنه بر عبد مأسوري مغنمدن ياخود سهمنه دوشن غنمدن اشترا ايدوب هنوز يدنده ايكن
بركسنه كلوب بوعبد في الاصل ملكم ايدي ديو ادعا واقامت بينه ايله عبدي استدعا ايدوب قبل قضاء القاضي
ذواليد عن انكار اشترا ايلديكي ثمنله بطريق الصلح عبدي وير مكه راضي اولوب مدعي دخي بعد الاخذ عبدي
اعتاق ياخود جاريه ايسه استيلاد ايلدكدنصكره شخص آخر كلوب بوعبد ياجاريه بنم ملكمدر ديو اقامت بينه‌يه
مباشرت ايتدكده بينه سابقه تزكيه اولنمامشيكن بونك بينه سني تزكيه‌يه مبادرت اولنسه بوصورتده قاضي مدعي
اولك جميع تصرفاتني نقض وابطال وعبد وجاريه‌يي اولا ذي اليدي اولان مشتري‌يه رد وايصال ايدوب بعده
بينه سي تزكيه اولنان مدعي ثاني ايچون عبدي ياخود ولديله برابر جاريه‌يي مدعي اولك اخذ ايلديكي ثمنله اخذيني
قبضايه استعجال ايدر زيرا ذي اليد ايله مدعي اول بينلرنده جاري اولان تمليك مبتدا اولميوب همان ملك قديمنه
على وجه الفدا اولمغله ملك قديمي ثابت اولمايجه بطلان فداسي دخي هويدا اولور و بلا سبب ثبوت ملك
ممكن اولمامغله ملكي منعدم اولان محلده تصرفاتندن بريسي نافذ ومتمكن اولماز لكن مدعي اول عقر جاريه‌يي
غارم اولوب اول عقر دخي ذي اليده سالم قيلنمغله مدعي ثاني‌يه ردي لازم اولماز كه عقري دراهم ودنانير اولمغله
فدا ايله محلندن فكي منتظم اولماز واكر مسئلهٔ مرقومه ده مدعي ثانينك بينه سني تزكيه دن اقدم ولد مذكور
خطأ قتل اولنمش بولنسه ينه عقر ايله قيمت ولد ذي اليد ايچون سالم قيلنور زيرا قيمت دخي عقر كبي دنانير
ودراهم اولمغله مقابله‌لرنده مالك قديمدن ثمندن برشيئك سقوطي لازم اولماز كه مالك قديمه لازم اولان انجق
فدا اولوب فدا دخي انجق اصل ملكي ايچون ادا اولنور ايدي شمدي جاريه‌يي اخذ ايله سلامت اصل ملكي
كندويه متحقق اولدقدنصكره قيمت وعقردن نسنه‌يه مستحق اوله مز ومسئلهٔ مذكوره مسئلهٔ شفعه‌يه مخالفدر كه
بركسنه بر دار مبيعه ده دعواي شفعه ايدوب ذي اليد دخي همان دعواسي اوزره يدينه تسليم نصكره دارده
حق شفعه سي بولنماديغي ظاهر اولسه بر دخي ذي اليد داري يدندن استرداده قادر اوله مز زيرا شفعه ايله اخذي
شراء مبتدا منزلنه نازل اولمغله بينلرنده بالتراضي تمليك مبتدا حاصل ودرجهٔ نفوذه واصل اولور اما ثمنله اخذ
مأسور تملك مبتدا اولميوب همان ويرديكي فدا ايله ملك قديمني احيا اولمغله آنده حكم سابق اجرا قيلنور
واكر مسئلهٔ مرقومه ده ذو اليد بوعبد وجاريه في الواقع ملكيدر ديو اقرار اوزره اكا اعطا قلمش ايسه بونده
مدعي ثانينك بينه سي تزكيه اولنسه دخي قاضي آنك ايچون برشيئله قضا ايتميوب همان مدعي اولك جميع تصرفاتني
تنفيذ ايلمك اقتضا ايدر زيرا ذي اليد ملكني اقرار ايتدكده اعتاق واستيلاد مثللو تصرفاتنك نفوذ واستقراريني
دخي اقرار ايلمشدر وتصرفات مذكوره‌يه ذي اليد بنفسه مباشرت ايتمش اولسه صكره دن بينه ايله اثبات ملك
ايلين كسنه ابطالنه قادر اولماز پس ذي اليد نفوذيني اقرار ايلدكده ينه مقتدر اولماز توضيحي اولدركه ذي اليد
بو اقرارنده مدعي اولي تصرفات مرقومه‌يه مباشرت اوزره تسليط ايتمش در وهر تصرفده فعل مسلط
على صيغة المفعول فعل مسلط على صيغة الفاعل كيدر اما مسئلهٔ متقدمه بشقه دركه آنده برنسنه اوزره
تسليط ايتميوب همان قبل الاسر ملكم ايدي ديو دعواسنه اعتبار وترك خصومتله تسليمنه ابتدار قلمشيكن
بطلان دعواسي بديدار اولمشيدي واكر مسئلهٔ مفروضه ده مقرله اولان مدعي اول اعتاق واستيلاد ايتميوب
بلكه بيع ياهبه‌يه استعجال ايتمش اولسه بومثللو تصرفاتله صكره دن قبل الاسر ملكم ايدي ديو اقامت بينهٔ زكيه ايلين
مدعي ثانينك حقي ابطال اولنماز زيرا بو تصرفلره ذي اليد بنفسه مباشرت ايتمش اولسه حق مالك قديمي
باطل اولماز ايدي پس نفوذيني اقرارنده ينه زائل اولماز اما عتق واستيلا دي بشقه در لكن بوصورتده قاضي اولا
مقرلهك بيع وهبه سني نقضله ذي اليده رد وايصال ايدوب بعده مدعي ثاني ذي اليدك اشترا ايلديكي ثمن اول ايله
يدندن اخذ واستحصال ايدر اما مسئلهٔ مرقومه ده بايع بالنفس ذي اليد اولسه جوابي بشقه دركه بونده قريبا
بيان اولنديغي اوزره مدعي ثاني مشتري ثانيدن ثمن ثاني ايله اخذ ايدركه بونده بيعي مالكندن صادر اولمشدر
وبرباب فداء العبد الغصب اثنا سنده بيان ايلديك كه مأسور منه ايچون ثمن ياقيمتله حق اخذي اكرچه ظاهردر
اما نقض تصرفه غير قادر در اما مانحن فيهده ذي اليدك مدعي اول ايچون اقرار ملكي تمليك مبتدا اولمامغله
آنك بيعي مالك حقيقيدن صادر اولماديغي هويدا در غايةالامر آندن اعتاق كبي محتمل النقض اولميان تصرف

مطلب دعوى شفعه متعلق بالشفعه

مطلب فعل المسلط بالفتح كفعل المسلط بالكسر

صادر اولور سه اخذنده حق مولاي قديمي باطل اولوب بيع كبي محتمل النقض اولان تصرف صادر اولورسه
حق مولاي قديمي ابطال اولنميوب همان اول تصرف نقضله عاطل قيلنمغله ذي اليده رد اولنوب آندن دخي
مولاسي ثمنله اخذه نائل قيلنور زيرا فدا ايله انجق مالكدن اخذه مستحق اولور بوقسه غير مالكدن اخذه مستحق اولماز واكر
صورت مفروضه ده مدعي اول بعد الاخذ اعتاق يا استيلاد ايدوب بعده عبد وجاريه ملكي اولميوب دعواسنده مبطل
اولديغنده ذواليد ومدعي وعبد وجاريه جمله سي تصادق واتحاد ايلسه‌لر نظر اولنور اكر ذو اليد عن انكار اعطا
قلمش ايسه قاضي تصرفاتندن محتمل النقض اولوب اولميانلريني على سواء ابطالله قضا ايدر زيرا حق آنلركدر ومالك
اولماديغنده تصادق ايتملريله بطلان تصرفاتي تحقق ايدر انجق مدعي واطئدن نسب ولد بطريق الاستحسان
ثابت اولور زيرا نسب بعد الثبوت نقضي قبول ايتمز وهم نسب انجق ولدك حق مقرري اولمغله تصادقلري
حق ولدده معتبر اولماز بوصورتده مدعي اول بعد الاخذ آخره بيع ايتمش اولوب بعده بطلان دعواسي اوزره
بومدعي ومشتري اول يعني ذي اليد تصادق ايدوب همان مشتري ثاني تكذيب ايلسه ياخود صورت متقدمه ده
بعد العتق والاستيلاد عبد وجاريه تكذيب ايلسه بوصورتلرده تصرفات مدعيدن برينك نقضي تصويب اولنماز
زيرا تصادقلري شراده حق مشتري ثاني‌يي وعتق واستيلاد ده حق عبد وجاريه‌يي ابطاله حجت دكلدر
غايةالامر مدعي نفسي اوزره بغير حق اخذيني اقرار ايدوب شمدي تصرفلريله استهلاكي بديدار اولمغله اقراري
انجق نفسي اوزره حجت نافذه قيلنوب ضمان قيمتله مؤاخذه اولنور بوبابده ذي اليد ايچون اوزرينه لازم اولان
قيمتله مقدما ويرديكي ثمني بربرينه تقاص ايدوب قنقي جانبده فضله وار ايسه آني جانب آخره رد ايله استخلاص
ايدرلر لكن بو وطئنده اوزرينه الزام عقر اولنميوب ولدي دخي بلا قيمة حر قيلنور زيرا ضمان قيمت مضمونده
وقوع ملكه سبب اولوب اولدخي اوزرنده حين قبضندن تقرر وتعين ايتمكله استيلادي كندو ملكي اوزره
واقع اولديغي تبين ايتمشدر واكر صورت مفروضه ده ذي اليد عن اقرار اعطا قلمش ايسه قاضي اعتاق
واستيلاد كبي محتمل النقض اولميان جميع تصرفلرين تنفيذده توقف ايلمزكه ابتداء امرده بو تصرفلرك نفوذنده
تصادق ايتمشلردر وبو تصرفلر محتمل النقض اولمامغله خلافنده تصادقلريله آنلره نقض وخلل تطرق ايلمز
غايةالامر مدعي اقراري اوزره عبد وجاريه‌يي بغير حق اخذ ايدوب عندنده محتبس اولملريله قيمتلريني ضامن اولور
نته كيم مسئلهٔ متقدمه ده عبد وجاريه‌نك تكذيبلري ضمان قيمتلرين متضمن اولمشيدي اما بيع وكتابت مثللو
تصرفلرين قاضي ابطال وعبد وجاريه‌يي كيرو ذي اليده رد وايصال ايدر زيرا تصرفات مرقومه محتمل النقض
اولوب آنلردخي حق كندولره محصور ايكن اول تصرفاتك مباشري مالك اولماديغنده تصادق ايتملريله
بطلان تصرفاتنده دخي توافق ايتمش اولورلر بوصورتده محل نزاعلري عبد اولوب مدعي بعد الاخذ آني مكاتب
قيلوب بدل كتابتدن بعضيسني استيفادن صكره بطلان دعواسنده جميعا تصادق واتحاد ايلسه‌لر اعدادن
اشترا ايله ذي اليد اولان مشتري اول عبدي بدل كتابتدن اخذ ايلديكي مبلغله برابر استرداد ايدر زيرا مبلغ مزبور
تصادقلري اوزره كسب عبدي ايدوكي مصدق اولمغله اكا دخي غيريدن احق اولور اما تصادقلري بدل
كتابتني تماما ادا ايله نفوذ عتقندن صكره حاصل اولمش ايسه بعد الوقوع محتمل النقض اولميان عتقني نقض
ايلمك غير قابلدر لكن بوصورتده قيمت عبد وقت اداء كتابتده وقت اخذندن ازيد اولمش ايسه كركدركه مدعي
وقت اداء كتابتده قيمتني ذي اليد ايچون ضامن اوله زيرا مدعي نفسي اوزره ملك غيري استهلاكني اقرار واستهلاكي
دخي انجق بدل كتابتي وقت استيفا سنده استقرار ايتمشدر پس ضمان قيمتنده اول وقته اعتبار اولنور وبوبابده
بدل كتابت دخي ذي اليده رد اولنور زيرا مدعي مكاتب ذي اليدك كسب عبدي اولديغني اقرار ايتمشدر
وعبد دخي اول بدلي هنوز مدعي اكا ضمانله مالك اولمادين كسب ايتمشدركه وقت استيفاء كتابتده قيمتني ضامن اولمغله
عبده وقت مزبورده مالك اولمشدر وكسبي وقت مذكوردن اقدم اولمغله ذي اليد اوزره ردي لازمدر اما قيمت عبد
انقص اولمش ايسه بوبابده ذي اليد ديلرسه مدعي‌يه يوم قبضنده قيمتني تضمين ايدر زيرا مدعي عبدي نفسي
ايچون بغير حق قبضني اقرار ايتمكله منزلهٔ غاصبده اولمشدر لكن بوبابده بدل كتابتي مدعي‌يه سالم اولور زيرا
بوضمانله عبده وقت قبضندن مالك اولمشدر وكسبي بعد القبض حاصل اولوب ضمان اصل بالتبع ملك كسبي
مستلزم اولمغله بدل مزبور مدعي‌يه سالم قيلنور كذلك مدعي عبدي مكاتب قيلميوب انجق عبد بعد الاخذ
اكتساب مال ايلدكدنصكره فوت اولوب بعده وجه مشروح اوزره تصادق ايلسه‌لر ينه ذي اليد يوم قبضنده
قيمتني اكا تضمينه قادر ومدعي دخي بوتقدير اوزره تملك كسب عبده مقتدر اولور وبو مسئله ده قيمت عبد

مطلب النسب لا ينقض بعد الثبوت

ونسخه لرده بيع وكتابت نصكره تدبير دخي ثابتدر لكن قريبا ذكر اولنه جق مسئله‌يه مخالفدركه آنده تدبير محتمل النقض دكلدر ديمشدر ونسخهٔ حصر بده لفظ تدبير اوزره كشط اولنمشدر بناء عليه ترجمه مزده لفظ تدبيري ترك ايله تدبير اولندي

قبل الموت تزايد ايتمش اولمغله ذی الید مدعی یه زیادهٔ قیمتی قصد تضمین ایلسه اکا اقدار وتمکین اولنماز زیراینده
بمنزلة المغصوب در وموت مغصوبده صنع غاصب بولنمامغله بعد الموت انجق وقت غصبده قیمتنی ضامن اولور
اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در که آنده بدل کتابتی استیفا ایله مستهلك اولمغله ذی الید باعتبار الاستهلاك دخی تضمین
قیمته متمکن اولور زیرا غصب واستهلاکدن هر بری وجوب ضمان قیمته سبب ایکن مدعی اولا غصب وثانیا
استهلاك ایتمش اولمغله ذی الید بو ایکی سببدن قنقیسیله دیلرسه قدرت تضمینه استملاك ایدر مؤلف بی نظیر
بو مسئله یی تنظیرده دیرکه مدعی مرقوم شول کسنه منزلنده درکه بر عبدی حر ومیته کبی ثمنی اولمیان بر شیئله
صاحبندن اشترا وقبض ایدوب بعده یدنده هالك اوله انتهی بو قولنده شول روایته اشارت مرهوندرکه میته ودم
مثللو نسنه‌لر ایله اشترا اولنان اشیا مملوك اولمازسه ده ینه قبضله مضموندر لکن بو معنی جناب مؤلفك مبسوطده
اشارت قیلدیغی حکمه مخالفدر زیرا مبسوطده عقدمز بور اصلا منعقد اولمامغله همان بینلرنده تسلیم مالکله
برقبض واردر اولدخی قابض اوزره موجب ضمان دکلدر اما خمر ایله اشترا اولنان بشقه‌در دیمشدر لکن اصحی بو محلده
ذکر ایلدیکی قول افصحدر زیرا بو صورتلرده کندو ملکی اولمق اوزره قبض ایدر وقبض مذکور اذن مالکله ده
اولسه ینه ضمان قیمتی موجبدر کورمزمیسنکه مقبوض علی سوم الشرا مملوك قابض اولمازسه ده ینه قیمتله
مضمون ایکن مانحن فیه آندن دون اولمامغله آنك کبی ضمانه مقروندر واکر مدعی بعد الاخذ اول عبدی مدبر قیلوب
عبد دخی بعد التدبیر اکتساب مال ایلدکدنصکره تصادقلری هویدا اولسه تدبیردخی اعتاق کبی محتمل النقض
اولمامغله تنفیذ وابقا اولنور بو صورتده ذی الید مباشر تدبیر اولان مدعی یه یوم قبض ویوم تدبیرده قیمتلرندن
قنقیسی اکثر ایسه آنی تضمینه قادر اولور زیرا تدبیر ایله عبد مابعد الموته مضاف اولان عتقله معتق اولوب عند المدعی
محتبس اولمغله آنی مستهلك کبی اولمشدر وقریبا بیان ایتمزدن قبض واستهلاك بعد القبض هر بری موجب ضمان
ایدوکی نمایان اولمغله ایکی سببدن قنقیسیله دیلرسه قدرت تضمینی عیان اولور لکن کسبی ضامن ایچون سالم
قیلنورکه ضامن وقت قبضندن یا وقت تدبیرندن عبده مالك اولوب کسبی دخی بعد التدبیر حادث اولمشدر
واکر محل نزاعلری جاریه اولوب مدعی بعد الاخذ استیلاد ایتمش ایسه عبد مدبرده ذکر اولنان جواب بونده دخی
ایراد اولنور لکن ذی الید اول جاریه یی عن انکار تسلیم ایتمش اولوب مدعی دخی بعد الاخذ تدبیر یا استیلاد ایدوب
یاخود کتابتله بدل کتابتی ادادنصکره اکتساب مال ایلیوب بعده مدعی وذی الید اول جاریه فی الاصل ملك مدعی
اولمدیغنده تصادق ایدوب جاریه آنلری تکذیب ایلسه بو صورتده عتق جاریه بحسب الظاهر ثابت اولدقدنصکره
ابطال حقنده تصادقلری معتبر اولمدیغی بیان ایلدیکمیزه بنا بینلرنده حکم ضماندن غیری نسنه قالمیوب آنی دخی
شو وجهله تفهیم وتبیان ایدرزکه مدعی تدبیر واستیلاد ایله جاریه یی حبس واستهلاك ایتمکله ذی الید ایکی
قیمتك اکثرینی اکا تضمینه استملاك ایدر وبعد التدبیر والاستیلاد کسب ایلدیکی مالی مدعی یه سالم اولور زیرا ضمانله
جاریه یه اوزرنده ضمانی تقرر ایلدیکی وقتدن مالك اولمغله بعد التقرر حادث اولان کسبنه دخی متملك اولور سؤال
اولنورسه که مدعی اول جاریه وکسبی ملك ذی الید ایدوکنی مقر ایکن کسبی کندوده نه وجهله مستقر اولور
جوابنده دیرزکه بلی بویله‌در لکن قاضی قیمت جاریه ایله اوزرینه حکم ایلدکده آنی اقرارنده تکذیب ایلمشدر
ومقر اقرارنده شرعا تکذیب اولندقجه حکم اقراری باطلدر کورمزمیسنکه مقری مقرله تکذیب ایلسه اقراری
باطل اولور پس تکذیب قاضیده بطریق الاولی در اما صورت کتابتده بو مسئله ایله مسئلهٔ سابقه مبیاننده
جهت فارقه واردرکه مسئلهٔ سابقه‌ده عبد مکاتب مدعی وذی الیدی تصادقلرنده تصدیق ایتمیکن اداء
کتابتله آزاد اولدقدنصکره ذی الیده ردی متعذر اولدقده مدعی یوم اداء کتابتده قیمتنی ضامن اولورسه قبض
ایلدیکی بدل کتابتی ذی الیده رد ایدر دیو بیان ایتمشیدك وبو مسئله‌ده ینه اداء کتابتله آزاد اولدقدنصکره ردی
متعذر اولدقده آنلری تکذیب ایتمکله ضمان قیمتدن صکره بدل کتابتی رد لازم اولماز زیرا مسئلهٔ سابقه‌ده مکاتب
آنلری تصدیق ایتمکله حق ذی الید کسبنده بلکه عتق نافذ اولمیه‌دی نفسنده ثابت اولمشیدی پس
مقدمات مرقومه‌دن بزه معلوم اولمشدرکه صورت کتابتده تعذر رد انجق اکا محتمل النقض اولمیان عتقك اتصالنه
اعتباریله‌در بو قسمه قاضینك آنی اقرارنده تکذیبنه اعتبار ایله دکلدر بناء علیه کتابتده حکم مرقوم محتمل النقض
اولمیان نسنه‌نك وجودی اوزره مقتصر اولور وبو معنی بدل مقبوضده غیر موجوددر وبو مسئله‌ده مکاتب
آنلری تکذیب ایتمکله بعد الکتابة کسبنده حق ذی الید ثابت اولمامشدر حتی بو تصادقلری استیفاء بدل برله
عتقندن اقدم اولسه ینه نه مکاتب ونه کسبی اوزره سبیل بوله‌مز بناء علیه بو مسئله‌ده مدعی بدل کتابتی ذی الیده اوزره

مطلب اشتری عبدا بالخمر او المیتة وهلك عنده هل یضمنه للبایع ام لا

مطلب المقبوض علی سوم الشراء مضمون بالقیمة

رد لازم دکلدر دیو حکم ایلدیك وبو تقریر ایله ظاهر ومتقرر اولمشدرکه بو مسئله‌ده قیمت عبده تزاید کلسه دخی
انجق یوم کتابتده قیمتنی ضامن اولوب یوم استیفاء بدلده قیمتنی ضامن اولماز زیرا بونده احتباسی نفس کتابتله تقرر
ایتمکله استیفاء بدلده تکرر احتباسی تصور اولنماز ومسئلهٔ سابقه‌ده احتباسی انجق استیفاء بدلده متعین اولمغله
وقت استیفاده ضمان قیمتی متضمن اولور وبو فرق ثانی واضح اولدقده فرق اول دخی آنکله متضح اولورکه مدعی
ضمانله عبده انجق اوزرنده ضمان قیمت متقرر اولدیغی وقتدن مالك اوله جقدر وبو مسئله‌ده ضمان قیمت همان
عقد کتابتله متقرر اولوب بدل مستوفی دخی بعد العتق کسب حادث اولمغله ضامن ایچون سالم قیلنمغه باعث اولور
ومسئلهٔ سابقه‌ده ضمان قیمت انجق وقت اداده متقرر اولوب بدل مستوفی دخی قبل الاداء حاصل اولمغله ذی الیده
واصل قیلنور مؤلف بعدیل مسئلهٔ مشروحه‌یی تنظیر ایله تعدیل ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه عبد مأذون
مدیونی مولاسی مکاتب ایدوب ادا ایله عتق ظاهر اولدقده غرماسی مولاسنه یوم عتقنده قیمتنی تضمینه قادر اولورلر
زیرا مالیت رقبه‌سی دینله آنلره مستحق ایکن بدل کتابتی قبضله آنی استهلاك ایتمشدر زیرا قبل القبض غرماسی
کتابتی ابطال ایله آنی قن محض ایدوب دینلری ایچون بیعه مجاللری وار ایدی کذلك قیمتی دینلرینه وفا ایتمزسه
بدل کتابتی دخی اخذه قادر اولورلر زیرا حقلری مالیت رقبه سنده باقی قالمغله کسبنده دخی ثابت اولور مؤلف
بلاغت افصاح مسئلهٔ مشروحه‌یی مزید ایضاح ایچون دیرکه بر کسنه قیمتی بیك درهم اولان عبدی غصب
ایدوب یدنده قیمتی ایکی بیك درهمه بالغ اولدقدنصکره اول عبد کندو مغصوب ایدوکنی بیلیه‌رك غاصب آنی
مکاتب قیلوب بعده قیمتی اوچ بیك درهمه بالغ اولدقدنصکره بدل کتابتی ادا ایله آزاد اولوب بعده غاصب
ومغصوب منه بینلرنده جریان ایدن غصب اوزره تصادق ایتمشلر ایکن عبد آنلری تکذیب ایلسه بو صورتده
قاضی غاصبه نه یوم غصبده ونه یوم ادا وعتقده قیمتلرین تضمین ایتمیوب انجق یوم عقد کتابتده ضمان قیمتنی
تعیین ایدرکه احتباس واستهلاکی انجق عقد کتابتله متبین اولمشدر کورمزمیسنکه بدل کتابتی استیفا
ایتمش اولسه ینه بعد العقد تصادقلری حق مکاتبده عامل اولمیوب مغصوب منه ینه عبده واصل اوله‌مز
بو جهتله یوم کتابتده ضمان قیمتی ثابت اولدقده تملکی وقت کتابتدن اولوب بعد تقرر الضمان کسبنده استیفا
اولنان بدل کتابت سالما غاصبده متثبت قیلنور والله الموفق

باب ما لا یکون فیئا وان احرز فی ارض الحرب * یعنی ارض حربه احراز اولنسه دخی بعد الاستغنام غنیمت قیلنمیان
اموال بو بابده مشروحة الاحوالدر برمسلم مسلم آخرك عبدینی غصب بعده نعوذ بالله تعالی ارتداد ایله اول عبدی
دار الحربه احرازندنصکره مسلمین اول مرتد اوزره غلبه وآنی قتل وعبدی اخذ واستنقاذ ایلسه‌لر کرکدرکه
عبدی قبل القسمة وبعدها مجانا مغصوب منه اوزره رد وانفاذ ایده‌لر زیرا حین اخذنده ضامن اولوب دار الحربه
ادخالی آنی ضمانندن اخراج ایتمکله محرز اولمامشدر وبو قول وجیه ایکی وجهله توجیه اولنور بری اولدرکه
ضمان غصب عند التقرر ملك غاصبی موجبدر وبو یله سبب ملکی منعقد اولان مال اوزره غاصب مالك قدیمی اوزره
بطریق القهر مستولی ومتملك اوله‌مز وجه ثانی اولدرکه رد عین المغصوب غاصب اوزره حکم غصبله شویله
واجب اولمشدرکه ردعینی متعذر اولدقده ضمان قیمتی اکا خلف قیلنمغی مستوجب اوله پس ردت ودار الحربه
لحوقله اوزرینه واجب اولان ضمان رد وآنك خلفی اولان ضمان قیمت اوزرندن ساقط اولمازکه بونلر ذمتنده واجبدر
ودار الحربه احرازك ذمتده واجب اولان نسنه‌لرده تأثیری یوقدر بو صورتده مولاسی اول عبدی بعد القسمة
مجانا اخذ ایلدکده کرکدرکه سهمنه دوشوب مستحق علیه اولان غازی یه بیت المالدن قیمتی تعویض اولنه ومسئلهٔ
مرقومه‌ده غاصب مزبور قبل الغصب مرتد اولمش ایسه دخی ینه حکم سابق آنده ممهددر زیرا دار اسلامده
بولندقجه خطاب حکم اسلامده بمنزلة المسلم وضمان غصبی ملتزم قیلنور واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده غصب ایدوب
بعده مرتد اولان بر عورت اولسه آنده دخی رجلده سبقت ایلین احکام عودت ایدرکذلك ذمی غصبدن مقدم
یا مؤخر نقض عهده اجترا ایلسه اول دخی مسلم کبی ملتزم ضمان اولمغله حکم سابق آنده دخی اجرا قیلنور
ومؤلف دقت نهاد بو مسئله‌لری انجق شول نکته‌یی بیان ایچون ایراد ایلمشدرکه ناقض عهد اولان ذمی
ودار الحربه لاحق اولان امرأهٔ مرتده فیئده ادخال اولنور ایکن ینه مغصوب‌لری مالکنه رد وایصال قیلنور زیرا
بونلر مغصوب‌لرینه ضامن اولدقلرندن احرازلری تملکلرینی متضمن اولمامشدر پس ملك مسلم اوزره قالوب بعده
مسلمین اوزرینه استیلا ایتدکلرنده ذی الید اولان غاصب فیء اولسه دخی ینه مغصوبی صاحبنه رد وایفا قیلنور
اما مرتد یاخود ناقض عهد اولان ذمی دار الحربه لحوقدنصکره چیقوب بر مسلم یا ذمینك مالنی غصب ودار الحربه

ادخالندنصکره مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه‌لر بوصورتده فیئده ابقا قیلنورلر زیرا ردت ونقض عهد ایله
دارالحربه التحاقلرنده اهل حربدن اولمشلردر وحربینك مال مسلمی غصبی استهلاکی کبی موجب ضمان دکلدر
لکن مسئلهٔ سابقه‌ده حین غصبنده اهل دار اسلامدن اولوب استهلاکی موجب ضمان اولمغله غصبی دخی
موجب ضماندر و بو مسئله‌ده ضمان ورد ایله مطالبه اولنمامغله احرازی تام وتملکی تمام اولوب بعده استیلاء
مسلمین مال حربی اوزره مترتب وغنیمت قیلنمغه سبب موجب اولمشدر بناء علیه مال مرقوم سائر اهل حربك
محرزاری حکمنده ادخال وصاحبنه قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قیمتیله رد وایصال قیلنور کورمزمیسنکه
صکره‌دن مسلم اولسه بو مسئله‌ده مال مرقوم اکا سالم ومسئلهٔ سابقه‌ده صاحبنه ردی لازمدر و قیاس استهلاك دخی
بو سیاق اوزره درکه اولا حربی اولوب صکره مستهلك صکره مسلم اولورسه اوزرینه ضمانی واجب اولمیوب
اولا مستهلك صکره حربی صکره مسلم اولورسه صاحبی ایچون ضمانی مستوجب اولور کذلك برحربی امانله
دارمزه دخول و برمسلم یامعاهددن غصب مال ودارینه ادخال ایلدکدنصکره قبول اسلامله کسب اقبال ایلسه
اول مالی صاحبنه رد وایصال ایدر ومال معهود غنیمتده موجود اولسه قبل القسمة و بعدها البته صاحبنه مردوددر
اما حربی بلا استیمان قصد غارتله دارمزه دخول ایلسه حکمی بشقه‌درکه دارمزده مستأمن اولدقده مغصوبنی
استهلاکله ضامن اولدیغی کبی اخذ ایله دخی ضامن اولمغله آنده احرازی غیرتامدر اما غارتله دخولنده استهلاکله
ضامن اولمدیغی کبی اخذ ایله دخی ضامن اولمامغله آنده احرازی تامدر واکر اوزرینه ضمانی لازم اولان مغصوبی ایله
دارالحربه داخل اولدقده آنك یدندن دخی شخص آخر غصب ایدوب ملکلرینه رفع خصام ایلدکلرنده ملکلری
غاصب اولی غاصب ثانی یه تعرضدن منع ایلدکدنصکره اول دارك اهلی مسلم اولسه‌لر بو صورتده مال مرقوم
غاصب ثانی یه سالم اولوب کرك صاحب المال وکرك غاصب اول اکا بر وجهله مزاحم اوله مزلر زیرا غاصب ثانینك
احرازی من جهة الحس تمام اولمشدرکه اول مال اوزره تغلب ایتمشدر ومن جهة الحکم دخی تمام اولمشدرکه
ملکلری غاصب اولی استردادندن منعله تعصب ایتمشدر پس غاصب ثانی حین اخذنده حربی اولوب استهلاکله
ضامن اولمدیغی کبی غصبله دخی ضامن اولماملغله اول ماله تملکی متعین اولمشدر وهم برحربی دارالحربده
برمالی وصف موصوف اوزره یدمالکندن اخذ ایلسه دارایله وقوت ملکلری ایله احراز بولنمغله اکا البته مالك اولور
کذلك یدغاصبدن اخذنده دخی متملك اولور بوصورتده غاصب اول صاحبنه قیمتنی ضامن اولور زیرا اوزرینه
واجب اولان ردعینی متعذر اولدقده خلفی اولان رد قیمت متقرردر واکر مسلمین اول دار اوزره استیلا واول مالی
استغنام ایلسه‌لر صاحبی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة دیلرسه قیمتیله اخذ ایله بکام قیلنور زیرا مال مرقوم غاصب
ثانیدن اخذ اولنان اموال سائره‌سی کبی غنیمت اولمشدر وفی الاصل مال مسلم ایکن غنیمتده ظاهر اولان اموالده
حکم شرعی بیان ایلدیکمز منوال اوزره‌در واکر دارالحربده بولنان ایکی مسلم مستأمن یاخود ایکی اسیردن بریسی
آخرندن برنسنه‌سنی غصبدنصکره مرتد اولوب مغصوبی رددن امتناع واول بلادك ملکی دخی امتناع اوزره اکا
اتباع ایدوب بعده اول دارك اهلی قبول اسلام اوزره اجتماع ایلسه‌لر بو صورتده مغصوبی صاحبنه رد غاصب
اوزره واجب اولور ومسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه‌لر اول نسنه قسمتدن مقدم ومؤخر صاحبنه مجانا رد وایفا
قیلنور زیرا بو مسئله‌ده غاصب ضمان مأخوذینی مستوجبدر واستیجاب ضمان اکرچه ایکی مسلم مستأمنده نمایاندرکه
برمستأمن آخر مستأمنی قتلله ضامن اولدیغی کبی مالنی استهلاکله دخی ضامندر کذلك غصبی دخی ضمانی
متضمندر لکن ایکی اسیر مسلم حقلرنده بعض اصحابمز دیدیلرکه قول منقول انجق امام محمد رحمه الله تعالی علیهك
قول مقبولیدرکه آنك عندنده دارالحربده اسیری مسلم آخر قتل ایلدکده اول اسیر حکم ضمان نفسنده مستأمنك
نظیریدر کذلك حکم ضمان مالنده دخی مستأمنه نظیر اولنور اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دارالحربده
احد الاسیرین آخرینی قتل ایلسه بدل نفسندن برشیئ ضامن اولماز پس غصب مالی دخی ضمانی متضمن
دکلدر شارح الکتاب امام سرخسی روح الله تعالی روحه الانسی دیرکه بو بابده اصح اقوال قول
مذکور جمیع ائمه‌نك اجماع مقاللری اولمقدرکه مسلم قنده بولنسه حکم اسلامی معتقددر و بو اعتقاد ایله
مغصوبنك ردعینی مستوجبدر ومحل معصوم متقومده ردعین متعذر اولدقده ضمان قیمتی خلفدر و مال مسلم
اسیر ایله تقومدن خارج دکلدر نکته‌سی اولدرکه مسلم اسیر اولسه دخی ینه اهل دار اسلامدندر
کورمزمیسنکه دار اسلامده بولنان زوجه‌سی آندن باین اولماز بناء علیه مالنده احرازی کندو یدینه اعتبار ایله
حکما باقی اولوب غاصبی ضامن اولور وضامن اولدیغنه احراز غاصب تمام اوله مز واکر مسئلهٔ مرقومده غصب

مذکور

ومسئلهٔ مزبوره اواخر کتابده باب
معاملة المسلم المستأمن اثناسنده
بو محلده ذکر اولنان جوابك خلافی
اوزره ذکر اولنمشدرکه مراجعتله
ظاهر اولور منه

مذکور دارالحربده قبول اسلام ایلین ایکی شخصك بینلرنده ظهور ایلسه نظر اولنور اکر استیلاء مسلمیندن اقدم
اول دارك اهلی قبول اسلام ایتمشلرایسه مغصوبی صاحبنه مجانا رده اهتمام اولنور زیرا غاصب نفس اسلامله احکام
اسلامی التزام ایلمشدر ومغصوبی صاحبنه رد احکام اسلامدن ایدوکی مالا کلامدر قال علیه السلام علی الید
ما اخذت حتی ترد یعنی ذی الید اوزرینه بغیر حق اخذ ایلدیکی نسنه‌یی رد واجبدر تا رد ایله عهده‌دن خروج
ایدنجیه‌دك وغاصب مرقوم اوزره رد عینی واجب اولدقدنصکره اول غاصب مرتد اولوب قوت ملکلری ایله
غالب اولسه دخی ینه تمام احرازی جالب اوله مز واکر استیلاء مسلمیندن اقدم قبول اسلام ایتمشلرایسه غاصب اول
استیلا ایلین مسلمین ایچون فیئ اوله جغی مالا کلامدر زیرا دارالحربده اسلامندن صکره نفسنی دار اسلامله احراز
ایتمدیکندن بعد الاسلام ردتله ینه حربی اولمغله استرقاقدن عصمتله سرافراز اولمامشدر اما دار اسلامده مرتد
اولوب دارالحربه لاحق اولان کسنه‌نك حکمی بشقه‌درکه اول کسنه نفسنی مسلم ایکن دار اسلامله احراز ایتمکله
آنك حربیتی قطعا محتمل الانتقاض اولمامق اوزره تأکد وتقرر ایله ممتاز اولمشدر وما نحن فیه‌ده مغصوب منه کرك
قبل القسمة وکرك بعد القسمة اخذ مالنه قادر اولماز زیرا مجرد دارالحربده قبول اسلام ایتمکله مالینه حقیقة
ونه حکما دار اسلامله محرز اولمامشدر انجق مسلمین اول دار اوزره استیلا ایدوب شخص مرقومك مالی دخی کندو
یدنده موجود ومحقق اولسه باعتبار الید احرازی سبقت ایتمکله اول ماله کندو احق اولور ومعنای مرقوم آنك مالنی
دارالحربده مسلم آخر غصب ایدوب بعده اول غاصب ردتله حربی اولدیغی صورتده معدومدر زیرا مال معهود
نه حقیقة ونه حکما یدنده موجود اولمدیغندن غنیمت مسلمین قیلنوب سبیل اخذی صاحبی اوزره مسدود اولمشدر
وبعض اصحابمز دیدیلرکه اشبو دارالحربده قبول اسلام ایلین حقنده وضع اولنان مسئله انجق غاصبی حین غصبنده
حربی اولدقده صحیح اولور بو قسه سابق الذکر ایکی مستأمن وایکی اسیر حقلرنده وضع اولنان مسئله کبی بونده دخی
غاصب حین غصبنده مسلم اولوب صکره مرتد اولدقده ترجمه اولندیغی وجه اوزره اصل کتابده تصریح اولنان
جواب قطعا تصحیح اولنماز کورمزمیسنکه مؤلف همام اشبو مسئله‌ده حق غاصبده فالغاصب فیئ لمن اصابه
دیوب انه یجبر علی الاسلام دیمشدر زیرا غاصب حین غصبنده مسلم بعده مرتد اولمق مرادی اولیدی اول
مرتده بعد الاسر اسلام اوزره اجبار واجب اولمغله مؤلف الیف الاجتهاد آنك حقنده فالغاصب یجبر علی الاسلام
مقالنی ایراد ایدرایدی پس توجیه کتاب ایچون کاتبدن صدور غلطه حملی ارتکاب یاخود مؤلف کرامتمآب اولا
بو مسئله‌یی ایکی مسلم بینلرنده وضع ایتمشیکن حسب البشریه وهمی مسلمدن غصب ایلین حربیده وضعنه ذهابله
وجه مشروح اوزره سرد جواب ایلمشدر دینلمکی استصواب ایتمك کرکدر نکته‌سی اولدرکه غاصب مرقوم مسلم
بولندقده حربیتی مجرد اسلامله بردخی وجهامن الوجوه محتمل الانتقاض اولمامق اوزره متأکد اولمغله بعد الردة
اسلامی قبول ایتدکده وجوب قتلی صریحدر بو قسه فیئده ادخالی صحیح دکلدر واکر برمسلم مسلم آخره برشیئنی
ایداع ومودع دیار سائره‌یه خروج ایدرسه اول ودیعه‌یی برابر اخراجه اذن ورخصتن ایذان واسماع ایتدکدنصکره
مودع مرقوم ارتداد ایله دارالحربه لاحق اولمغله صاحب الودیعه دخی دارالحربه واروب حقنی طلب ایتدکده
مودعك منع ومکابره‌سی متحقق اولوب اول بلادك ملکنه رفع اختصام ایتدکلرنده اول ملك دخی ید مسلمی مالندن
منعله دفع خصام ایلیوب صکره اول بلادك اهلی قبول اسلام ایلسه‌لر بو صورتده اول ودیعه اول مودعه سالم
قیلنوب صاحبی استرداد ایله بکام اوله مز زیرا مودع مرقوم دار اسلامده ایکن اول ودیعه‌یی ضامن دکل ایدی
ودارالحربده حربی اولمغله استهلاکی ضمانی متضمن اولمدیغی کبی صاحبندن منعی دخی غیر متضمندر وهم
دارالحربده بومنعی حکم غصبده داخل وکندو دخی هنوز غصب ایتمش منزلنه نازل وقوت ملکلری ایله تمام
احرازی دخی حاصل اولمشدرکه بوندنصکره قبول اسلام ایلسه مال مزبور سالما اکا واصل قیلنوب غنیمتده واقع
اولسه صاحبی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة دیلرسه قیمتیله اکا متواصل قیلنور اما مسئلهٔ مزبوره‌ده دار اسلامده
ایکن اول مالی غصب ایتمش اولسه بهرحال صاحبنه رد وایصال اولنور زیرا بو صورتده غصبله ضمانی دار اسلامده
ایکن مقرر اولمغله صکره‌دن دارالحربده بعد الطلب منعله ضمانی معتبر دکلدرکه حکم غصب اول هنوز باقی
ایکن غصب ثانی اعتباره شایان اولمامغله بو منعك وجود وعدمی سیان کوربلور اما صاحبی دارالحربده طلب
ایتدکده اول غاصب همان مالنی اکا تسلیمه شتاب بعده مجددا تغلبله کیرو اخذ واغتصاب ایدوب ملکلری دخی
استرداددن یدصاحبی قصر ایله قطع جواب ایلدکدنصکره اول دارك اهلی اسلامله شرفیاب اولسه‌لر بو صورتده
مال مرقوم سالما غاصب ایچون ایجاب اولنور زیرا صاحبنه رد ایله حکم غصب اول منتهی واوزرینه لازم اولان

مطلب المسلم لا يملك مال غيره بتغلب السلطان

ردعینی ساقط اولوب بواخذی ابتداء حکم غصبله منضبط اولمشدر و بوحالتده حربی بو لنمغله غصبی موجب
ضمان اولمیوب ملکلری دخی صاحبنی منع ایتدکده غصب مرقوم ایله غاصبك احرازی درجهٔ اتمامه رسان اولمشدر
کذلك مسئلهٔ مرقومه ده غاصب رضاسیله تسلیم ایتمیوب همان صاحبی برتقریبله اخذینی تقدیمدنصکره غاصب
ملکلرینه رفع خصام اول دخی بنه غاصبه‌ر دینی الزام ایلسه بونده دخی صاحبی مالنی اخذایتمش اولمغله حکم
سابقله تسویه‌یه اقدام اولنور زیرامغصوب منه مغصوبی ید غاصبدن اخذایلدکده غاصب ضمانندن بری ومال
مزبور مغصوب منه ایله دارالحربه هنوز داخل اولان مال آخر حکمنده ملتحق اولوب غاصب آنی اخذ وقوت
ملکلری ایله غلبه ایتمکله تمام احرازی متحقق اولمشدر واکر دارالحربده اهل حربدن ایکی کمسنه قبول اسلام ایدوب
بعده احدهما آخردن بر شیئی غصبه اقدام وصاحبی طلب ایتدکده کندو مالمدر دیو انکار غصبه اقتحام ایتمکله
اول بلادك ملکلرینه رفع خصام ایتدکلرنده اول دخی ید غاصبده بولندیغندن غاصب ایچون سالم قیلمغله
دفع اختصام ایلدکدنصکره اول دارك اهلی قبول اسلامه ابتدار ایدوب اول ایکی کمسنه دخی هنوز اسلاملرنده
ثابت واستوار اولسه‌لر بوصورتده مغصوب صاحبنه رد وایثار اولنور زیرا اقتضای اعتقاد اسلامله غاصب
اوزره رد عینی واجب اولمشیدی صکره اهل دارك اسلامی وجوب مذکورك انجق تأکیدینی موجب اولمشدر
وملك اهل حربك قوتیله مسلم مال مسلمی محرز وتملك اوله مزکه ایکی مسلم دار اسلامده ایکن حکم سلطان
مسلمینله احدهما مال آخره مالك اوله مز ایکن حکم ملك اهل حربله نیجه متملك اولور اما صورت مفروضه ده
اول دارك اهلی قبول اسلام ایتمیوب بلکه مسلمین اوزرلرینه استیلا ایلسه‌لر مغصوب اول مسلمینه فیٔ اوله جغی
ظاهر ومغصوب منه ملکی اوزره اقامت بینه قیلسه دخی اخذه غیرقادردر زیرا بونده دخی غاصب مسئلهٔ
متقدمه مثللو مسلم اولمغله مال مسلمی اصلا محرز اولمامشدر ومغصوب منه دخی مالنی انجق یدینه اعتبار ایله
محرز اولور حتی دارالحربده عقاری اوزره یدی منتأ کده اولمدیغندن عقارینی محرز دکلدر دیو حکم ایدرز
وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره دارالحربده حربی‌یه ایداع ایلدیکی مالنی دخی محرز اولمیوب انجق یدنده
بولنوب یاخود مسلم یامعاهده ایداع ایلدیکنی محرز درکه کندو یدی احرازه صالحه برید معتبرهٔ محترمه در
وبو مودعلرینك دخی یدلری کندو یدی مقامنده در ومعنای معهود ید غاصبده غیرموجوددرکه غاصب مسلم
اولمغله یدی یدمحترمه ایسه‌ده مقام یدمالکه غیرقائمه در پس مال مرقوم برفردك یدنده بولنمیان امواله ملتحق
اولمغله فیئه ملتصق قیلنور کورمزمیسنکه دارالحربده اسلا مندن صکره مالنی دارالحربده ترکله دار یمزه
خروج ندنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه‌لر مسلم ومعاهده ایداع ایلدیکندن غیری جمیع اموالی
غنیمت ایقا اولنوب کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة مالنی اخذ واستیفا ایده‌مز زیرا حکم اخذی مالنی
دار اسلامله احرازینه مبنی ایکن احراز مزبور تحقق ایتمشدر وذکر اولنان تفصیل قول ابی حنیفه رضی الله
تعالی عنه قیاسی اوزره تفریع وتأصیل اولنمشدر اما قول محمد رحمه الله تعالی قیاسی اوزره جمیع اموال معهوده
کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة صاحبنه بلاشیٔ مردوده درمکر اول مالی دارالحربده برحربی مسلم مرقومدن
غصب وبعده غصبنی انکار واول دیارك ملکلری دخی مالی مالکندن منعه اجتسار ایلیه بوصورتده احراز حربی
اول مالده قوت ملکلری ایله تمام اولمغله اکا تملکله بکام قیلنور اما بوصورتك غیریده مال مسلم دارالحربده کرك
کندو یدندن وکرك مسلم اولان غاصبنك وکرك حربی اولان مودعینك یدلرندن استغنام اولنسه البته صاحبنه
تسلیمی الزام اولنور وبو مسئله‌نك بیانی قریبا تقدیم وتبیان اولندی والله تعالی اعلم

باب الوکالة فی الفداء فی العبد المأسور * یعنی عبد مأسورك مولاسی فدا ایله عبدینی اشترایه برکمسنه‌یی توکیلنه
متعلق مبحث اصلیدر برکمسنه‌نك عبدی اسیر اولوب اول کمسنه عبدینی اعدادن اشترا ایلین شخصدن ثمنله
اخذ ایچون آخری وکیل ایلسه بوتوکیلی تجویز وتکمیل قیلنورکه مشتریدن بنفسه اخذه مالك اولمغله آخری
کندومقامنه اقامته دخی متملکدر واول وکیل مقام اصیلده قائم اولدقدن صکره ثمنله اخذ ایدنجیه دك مشتری ایله
شرعا مخاصم ومقاوم واخذ ایلدکده مشتری‌یه تسلیم ثمن آنك اوزرینه لازم اولور زیرا قبض عبدحق وکیل
اولمغله تسلیم فدا دخی آنك اوزرینه ایجاب وتحمیل اولنور نکنه سی اولدرکه وکیل مباشر عقددر وحقوق عقد
انجق عاقده متعلقه در وعاقد غیر ایچون عاقد ایسه‌ده حقوق عقدده نفسی ایچون عاقد منزلنده درنته کیم ابتداء
شرایه وکیلده حکم شرعی بودر سؤال اولنورسه که معنای مذکور شراده مستقیمدرکه آنده وکیل سبب ابتداء ملکه
مباشر اولمغله ملك مشتری ابتداء کندویه بعده حکم عقدی اوزره کندودن خلافت جهتیله موکله ثابت کبی قیلنور

مطلب حقوق العقد تتعلق بالعاقد

ومعنای معهود مانحن فیهده غیرموجوددرکه بونده عبد صاحبینك ملك قدیمنه رجوعی مقصوددر پس لازمدرکه
بوبابده وکیل همان صاحبی طرفندن ترجمان معبر کبی قیلنوب حقوق عقود اکا اصلا متعلق ومعقود اولمیه
جوابده دیرزکه اکرچه مأسورمنه حقنده افاده قیلدیغیکز وجه اوزره ملك قدیمنه اعاده در اما اعدادن مشتری
وآندن اشترایه وکیل حقلرنده ابتداء شرا منزلنده ایدوکی امرمحققدرکه وکیل مشتری‌یه خطابله شو عبدی اشترا
قیلدیغك ثمنله بکا اعطا قیل یاخود مالکی اولان فلان ایچون بکا اعطا قیل دیمکله عقدی اضافت نفسنه شتاب
ایلمشدر وبو مثللو عقدی مالکه اضافتدن مستغنی اولدیغی مواضعده طرف مالکدن معبر قیلمق غیرمعتبردر
اما وکیل مشتری‌یه خطابله شو عبدی اشترا قیلدیغك ثمنله مالکی اولان فلانه اعطا قیل دیمکله عقدی اضافت
مالکه شتاب ایدرسه بوصورتده هم اداء ثمن وهم حق قبض عبد اکا شرا ایله امر ایلین مالك حقنده ایجاب اولنور
زیرا بوبابده وکیل نفسنی طرف مالکدن ترجمان معبر قیلدیغندن منزلهٔ رسولده نازل ولحوق عهده‌دن متنزل
اولمشدر نظیری وکیل صلحدرکه اکر مدعی‌یه خطابله فلانك یدنده بولنان داره متعلق دعوادن شو مال اوزره
ثمله مصالحه قیل دیو عقدی نفسنه نسبتله مصالحه ایدرسه اداء مال وکیل اوزره ایجاب اولنوب فلان ایله
مصالحه قیل دیو موکله نسبت ایدرسه وکیل عهده‌دن رهایاب اولمغله اداء مالی موکل اوزره استیجاب ایدر
بومسئله ده معنای فقهی اولدرکه عقد محرر ایکی اصلدن اخذ شبهه مظهر اولمشدر زیرا هم غیره اضافتدن
استغناسنه اعتبار ایله وهم اعدادن اشترا ایلین کمسنه بوعقد ایله اخذ ایلدیکی عوض مقابله‌سنده ابتداء ملکنی ازاله
قیلدیغنه اعتبار ایله عقد مزبورده شراء مبتدایه مشابهت بیدار اولمشدر وخلعه ودم عمددن صلحه مشابهتی
دخی آشکاردر پس شرایه مشابهتنه نظرایله وکیل مزبور عقدی نفسنه مضاف قیلدقده عوضله انجق کندو
مطالبه اولنوب حق قبض دخی اکا مقرر قیلنور اما خلع ودم عمددن صلحه مشابهتنه نظر ایله عقدی مولای
قدیمنه مضاف قیلدقده آنك طرفندن ترجمان معبر موقعنده معتبر اولوب اوزرینه عهده‌دن برنسنه واجب اولمامغله
ثمنله مطالبه اولنمق وحق قبض انجق موکل اوزره مقرر قیلنور وعلی کلا التقدیرین ثمنی وکیل ادا وعبدی قبض
وموکلنه اعطا ایلدکدنصکره موکل عبدده بعد الاسر حادث اولمش برعیبه واقف اولسه عیب مزبورده
مخاصمه انجق وکیل اوزره متوقفدر زیرا عیبله رد حقوق عقددندر وبوعقدك حقوقنده وکیل کندو نفسی ایچون
عاقد منزلنده تنزیل اولنور والحاصل عقد مزبور عیبله رد بابنده ابتداء شرا مکاننده کائن قیلنمغله وکیل
حاضر اولسون غائب اولسون موکل ایله عبد یدندن اخذ اولنان مشتری بینلرنده خصومت ممکن اولمیوب
مخاصمه برله عیبله رد واسترداد ثمنه انجق وکیل قادر ومتمکن اولور بوصورتده عبد یدندن اخذ اولنان
مشتری عیب مزبور بندن اخذ اولندقدنصکره حادث اولمشدر دیو ادعا ایدرسه ظاهرحال شاهد مقالی اولمغله
قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی هویدادر زیرا حادثك حدوثی وقت سابقه اسناد ایچون بردلیل قائم اولمدقجه
اقرب اوقاته احاله‌سی لازمدر اما عبدی مشتریدن قبضه بنفسه موکل مباشرت قلمش ایسه وکیل ایچون
توکیل جدید بولنمادقجه خصوص عیبده مخاصمه‌یه قدرت بوقدر زیرا بومخاصمه رد ایچون اولوب وکیل دخی
بومخاصمه‌ده عبدی ید موکلدن اخراجه محتاج واکا دخی غیرقادر اولمغله توکیل جدید بولنمادقجه مقتدر اولماز
لکن عبد هنوز ید وکیلده اولوب موکله مدفوع اولمامش اولسه وکیل عیبله رده توکیل جدیده محتاج
اولمادیغندن بشقه بعد الرد موکلك رد عبد واسترداد ثمندن امتناعی مسموع اولماز زیرا وکیل بوبابده وکیل
بالشرا منزلنده تنزیل اولنمشدر و وکیل بالشراده حکم شرعی بوتقدیر اوزره ایدوکی بزشرح المختصردن
کتاب البیوعده شرح وتحریر ایلدیك واکر مشتری عیب مرقوم قبل الاسر موکلك عندنده موجود ایدی دیو
ادعا ایدرسه بونده قول مع الیمین قول الوکیل ایدوکی هویدادر زیرا مشتری عیبده تاریخ سابق ادعا ایتمکله
قولی بلاحجة قبوله سزا کورلمیوب قول منکر مع الیمین قبوله احری اولمشدر بوصورتده وکیل یمین ایدرسه
موکلك حضور وغیبتنه باقیوب عیبله رده قادردر مکر مشتری مدعاسنه اقامت بینه‌یه مباشر اوله بوتقدیر اوزره
بینه ایله ثابت اتفاق خصمیله ثابت منزلنه نازل اولمغله مشتری اوزره لازم اولان عبدی مالك قدیمندن
اخذ اولندیغی وجه اوزره ملك قدیمنه اعاده مصلحتی حاصل اولمش اولور اما مشترینك بینه‌سی بولنمیوب
وکیل دخی یمیندن امتناع ایدرسه لزوم عبد موکله ارجاع اولنور زیرا عیب مذکور قبل الاسر عندالموکل موجود
ایدوکنه عالم اولدقده کاذبا یمینه اکا تمکن اولمامغله بوامتناعنده مضطر وبو اضطراری انجق غیر ایچون عملنده
اکا لاحق اولمغله عبدك اول غیره لزومی مقرردر نظیری شول وکیل بالبیعدرکه مبیعی اوزرینه عیبله

مطلب تعلیق الوکیل فی بعض المسائل

رد وارجاع اولندقده يمیندن امتناع ایلیه لکن بوصورتده وکیل ادعاء مشتری اوزره عیب مذکورك عند الموکل
وجودینی اقرار وموکل انکار اوزره اصرار ایلسه اول بابده موکل عبدی وکیله الزام قطعه کسب اقتدار ایدر زیرا
وکیل حین استحلافنده سکوت ایدوب نکولله اوزرینه قضا اولنمق ممکن ایکن بو اقرارنده مضطر اولمدیغی
متبیندر نظیری شول وکیل بالبیعدر مبیعی حدوث مثلی ممکن اولان عیبله اوزرینه رد وارجاع اولندقده همان
اقراره اسراع ایلیه بوصورتده وکیل موجب اقراری اوزره اقامت بینه یه اقدام ایدرسه ثابت بالبینه ثابت
باقرار الموکل مثللو اولمغله عبد همان موکله الزام قیلنور وبو بابده وکیل نفسنی لحوق عهده دن بری قیلمقده
مضطر اولمغله موجب اقرارینی اثباتده خصم شرعی ایدوکی مقرردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده وکیل مشتری بی
عندنده حادث اولان عیبدن ابرا قیلسه ابراسی کندو حقنده تصحیح واجرا قیلنور زیرا وکیل اول عیبله خصومتده
نفسی ایچون عاقد کبی اولمغله آندن ابراسی دخی نفسی ایچون منعقد قیلنور اما موکل بوصورتده مخیردر که دیلرسه
عبدی اخذ ایله وکیلك رضاسنه راضی اولوب دیلرسه عبدی وکیله الزامله تقاضی ایدر زیرا ابراء وکیل اکرچه
معامله ایلدیکی مشتری حقنده صحیح لکن حق موکلده باطل صریحدر نظیری شول وکیل بالشرادرکه
بعد الشرا عیب مشتر ایه راضی وموکل عدم رضا ایله متقاضی اوله نکته سی اولدرکه بوصورتده موکل ایچون
وکیل اوزره ووکیل ایچون مشتری اوزره حق رد حاصل اولمشیکن رضاء وکیل کندو حقنی اسقاطده عامل
وحق موکلی اسقاطده غیر عاملدر سؤال اولنورسه که بو عقدك حکمی انجق عبد مزبور مأموره سنه اولان
صاحب العبدك ملك قدیمنه عودت اولوب برفرد ایچون ابتداء ثبوت ملکه سببیت یوغیکن عبد وکیله الزام
اولندقده وکیل اکا ثمنله تملکه نه وجهله کسب اهلیت ایدر جوابده دیرزکه ذکر اولنان حکم عقد بونده تمام
اولمشدرکه عبد مولاسینك ملك قدیمنه عود ایله انجام بولمشدر انجق موکل قبول عیبدن امتناع ووکیل اکا رضا
کوستردکده موکل وکیلنه غارم اولدیغی ثمنله تملك ایتمش کبی اولدیغندن ملك عبد انجق موکلده ثابت اولمغی
اقتضا ایلمشدر حتی وکیل بالشرا دخی بویله درکه وکیل مشتراسنه طرف موکلدن مالك اولوب طرف بایعدن
متملك اولماز واکر مسئلهٔ مزبوره ده موکل عبدی قبضدن صکره غائب اولوب بعده وکیل عبدی کتوروب
عیبله رده طالب اولدقده مشتری سنك موکلك بعد القبض بو عبدی عیبله رد ایچون سنی مجددا توکیل ایتمدی
دیوب وکیل دخی بلکه توکیل ایلدی دیسه بونده قول قول مشتری ایدوکی بی قال وقیلدر زیرا وکیل
امر عارض اولان توکیل جدیدی ادعا وخصمی اصل اولان عدم عارضه تمسکله انکاره اجترا قلمشدر پس
قول قول المنکر مع الیمیندر لکن استحلافی فعل غیر اوزره اولمغله یمینی علم اوزره اوله جغی مستبیندر بوصورتده
مشتری وکیلدن توکیل جدید اوزره طلب یمین ایلسه وکیل اوزره یمین تعیین اولنماز زیرا وکیل مدعی اولمغله
اوزرینه انجق بینه لازم ویمین انجق جانب منکره ملازم ایکن یمینی محلندن محل آخره نقل وتحویل حکم جوازه
ملایم کورلمز بوصورتده وکیل توکیل جدیدی اثبات ایدنصکره مشتری سنك موکلك عیبه راضی اولمشیدی دیوب
وکیل آنی تکذیب ایلسه بونده مشتری امر عارض اولان رضاء موکلی مدعی ووکیل منکر اولمغله قول قول وکیل
اولمق لازم التصویبدر زیرا مشتری وکیل اوزره سن عیبه راضی اولمشیدیك دیو ادعا ایلدکده قول قول وکیل
منکر اولدیغی کبی رضاء موکلی ادعاسنده دخی بو معنی امر ظاهردر لکن بو بابده رضا انجق موکل اوزره ادعا
اولنمغله وکیلدن یمین استدعا اولنماز زیرا استحلاف اولنسه علی وجه النیابه استحلاف اولنمش اولور یمینده ایسه
نیابت غیر جاریه در وهم بو مثللو دعواده موکل حاضر بولنسه اول دخی استحلاف اولنماز زیرا مشتری ایله
قطعا معامله یه مباشرت ایتمشدرکه آنی تحلیفه قادر اوله پس مقضی علیه اولان موکلی تحلیفه قادر دکل ایکن
غیری تحلیفه نیجه مقتدر اولور امارضایی وکیل اوزره ادعا ایلدکده آندن مطالبهٔ یمین ایلسه بو مطالبه اوزره
تمکین اولنور زیرا بونده اوزرینه برنسنه ادعا ایتمشدرکه وکیل آنی اقرار ایلسه اوزرینه لزوم واستقرار ایدر
وبز قریبا بیان ایلدیك که بو خصومتده وکیل نفسی ایچون عاقد منزلنه تنزیل اولنور پس اوزرینه
رضا ادعا اولندقدنصکره انکار ایدرسه استحلافی بدیداردر وبعد الاستحلاف نکول واحجام ایدرسه
عبد اکا الزام قیلنور بوصورتده موکل قبول عبدده مخیردرکه یمیندن نکولله بطریق البذل یاخود
بطریق الاقرار وکیلك عیبه رضاسی مقرردر واکر مشتری موکلك حال غیبتنده عیبه رضاسی اوزره
حضور وکیلده اقامت بینه ایدرسه بینه ایله ثابت معاینه یاخود اتفاق خصمینله ثابت کبی اولمغله مقبولیت
بینه سی متبیندر حتی صکره دن موکل کلوب رضاسنی انکار ایلسه مسموع اولماز که وکیلی کندو طرفندن

خصم اولوب خصم اوزره بینه ایله رضاسی ثابت اولدقدنصکره انکار بنده التفات اولنمق مشروع اولماز
واکر وکیل مشتریدن عبدك عیبنی بیله رك اخذ ایتمش ایسه قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره اول عیب کرك
عمی کبی عبدی مستهلك اولسون وکرك غیر مستهلك اول عبد موکله لازم قیلنور اما قول ابی یوسف ومحمد
رحمه الله تعالی علیهما اوزره عیب غیر مستهلك ایسه موکله الزام قیلنوب مستهلك ایسه وکیله ونه موکله
الزام قیلنماز مکر احدهما اراده والتزام ایلیه نظیری شول وکیل بالشرادرکه عبد اعمایی ثمن مثلی ایله اشترا قیله
اختلاف مذکور بو مسئله ده معروف ومشهوردر اکرچه امام ابو حنیفه عامله الله تعالی بالطافه اللطیفه بو مسئله ده
وکیلك ثمن مثل ایله شراسنی مشروط قیلمشدرکه وکیلك شراده غبن فاحشله تصرفی موکله عن اصل لازم
اولمدیغی امر مضبوطدر الکن ما نحن فیهده ثمن انجق مشترینك اعدادن آنکله اخذ ایلدیکی مال معلوم اولمغله
موکل عبدی اخذ ایلدکده اوزرینه اول مالك لزومی امر محرزومدر وعند الامامین بو مسئله ده عیب مستهلك ایله
عقد شرایی موکل اوزره تنفیذ متعذر اولدقده وکیل اوزره نفوذی متقرر اولور اما ما نحن فیهده وکیل رضاء
مشتری ایله اخذ ایتمیوب بلکه اخذی ملك قدیمه مبنی وملك قدیم دخی وکیلك اولمیوب موکلك اولمغله عقد شرانك
وکیل اوزره عدم نفوذی متعین وموکل اوزره دخی تنفیذی متعذر اولدقده بالکلیه بطلانی امر متبیندر بخلاف
ما تقدم وهو ما اذا علم بالعیب فرضی الآمر به فان هناك قد عاد الی قدیم ملك الآمر وتم موجب ذلك العقد ثم الآمر
یلزمه الوکیل باعتبار انه لا یرضی بعیبه فیکون ذلك بمنزلة التملیك منه ابتداء یعنی مسئلهٔ متقدمه که وکیل اول عیبك
عند الموکل وجودینی اقرار ایله یاخود مشتری بی عیب حادثدن ابرا ایله عیبی بیلوب موکل دخی عیبه راضی
دکل ایکن مجرد وکیلك عیبله اخذینه راضی اولمق صورتی بشقه در اول بابده بیان مشروح اوزره عبد اولا
موکلك ملك قدیمنه راجع واول وجهله موجب عقد لری تام اولدقدنصکره موکل عیبه راضی اولمدیغندن عبدی
وکیله الزامی همان موکل من اول الامر عبدی وکیله مقابلهٔ عوضده تملیکی منزلنه نازل قیلنمش ایدی مترجم فقیر
دیرکه بعینها نقل اولنان عبارهٔ کتابده اولا فرضی الآمر به واقع اولوب بعده ثم الامر یلزمه الوکیل باعتبار انه
لا یرضی بعیبه وقوعی موجب تناقض اولدیغندن بشقه مسئلهٔ متقدمه ده موکلك عیبه رضاسی بولنمامغله
سابقنه دخی مخالفتی ظاهردر بناء علیه ترجمه مزده رضاء موکلی توجیهده وجه مذکور اوزره ارتکاب کلفت اولندی
لکن عبارهٔ کتابده فرضی الآمر به قولنده لفظ آمر ترك اولنوب ضمیر رضی وکیله راجع اولیدی تناقض ومخالفت
بولنمایوب بزدخی محتاج کلفت اولماز ایدیك لکن عندیمزده بولنان نسخ صحیحه ده موجوددر والله اعلم انتهی
واکر برکسنه عبدی اعدادن اشترا ایلین کسنه یه کلوب مولاسی بو عبدی سندن وریدیکك ثمنله اخذینی وکیل قیلدی
دیمکله مشتری قضاء قاضی بر یله یاخود بلا قضاء عبدی اکا تسلیمه ابتدار ایلدکدنصکره مولاسی کلوب توکیلنی
انکار ایلسه قول مع الیمین قول مولی ایدوکی آشکاردرکه اوزرینه توکیل ولزوم عبد ادعا اولنمشیکن منکر اولمشدر
وقول قول منکر ایدوکی غیر منکردر حتی توکیلنی اقرار ایلدکده وکیلك عبدی کندو ایچون اخذی اکا الزام قیلنور
پس منکر اولدقده استحلاف اولنور اما یمین ایلدکده عبدینه مشتری یه رجوع ایدوب وکیله لازم اولمدیغندن بشقه
وکیل بن نفسم ایچون اخذ ایدرم دیسه دخی مسموع اولماز زیرا اخذی ابتداء تملك اوزره اولمیوب بلکه مولاسینك
ملك قدیمنه فدا ایله اعاده اوزره اولدیغندن اول اعاده متعذر اولدقده بالکلیه بطلان اخذی متقرر اولمشدر
اما برکسنه طرف شفیعدن شفعه ایله اخذه دعوای وکالتله بعد الاخذ شفیعك انکار توکیلی بویله دکلدرکه آنده
اخذی عوضله ابتداء تملك وجهی اوزره حادث اولمغله وکیلك اول ثمنله مأخوذنده تملکنه باعث اولور زیرا
شفعه ایله اخذ همان شراء مبتدا ممیز لنده در پس موکل اوزره انکار توکیل ایله تنفیذی متعذر اولدقده وکیل اوزره
نفوذی متقرر اولور بوصورتده وکیل مولاسینك توکیلی اوزره اقامت بینه ایدرسه ثابت بالبینه ثابت باقرار الخصم
مثللو اولمغله عبد موکله لازم قیلنور وبونده دخی حکم عهده قریبا بو مسئله نك مثلنده بیان ایلدیکمز مثللودر
واکر مولاسینك غیری برشخص اجنبی عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین کسنه دن اشترا ایچون برکسنه یی توکیل
اول دخی ثمن مسمی ایله اشترادنصکره مولاسی حاضر اولسه انجق ثمن ثانی ایله اخذ وترك میاننده مخیر اولوب
بو بیع ثانی یی نقضه قادر اولماز زیرا تقریر سابق اوزره شرع شریف مولاسی ایچون انجق تصرف سابق الاخذی
نقض ایتدیرن فدا ایله حق اخذینی اثبات ایلمشدر بوصورتده مولاسی عبدینه اول وکیل بالشرانك هنوز یدنده ایکن
واصل اولسه موکل غائب ایسه ده آندن ثمنله اخذی قابلدر زیرا عبد یدنده بولندیغجه وکیل کندو نفسی ایچون
مشتری وموکلنه بایع منزلنده تنزیل اولنور حتی ثمنی مال نفسندن ویرمش ایسه مقابله سنده عبدی موکلدن حبسه

مطلب تصرف المترجم فی نوع [illegible] الکتاب

مطلب اذا اخذ الوکیل بالشفعة [illegible] انکر الشفیع توکیله

قادر كذلك رأى موكله مطلع اولمادين عبدى عيبله رده مقتدر اولور اما موكله تسليم ايتمش ايسه مولاى قديمى
ايچون وكيل اوزره سبيل قالميوب همان موكلى بولوب ثمنى اكا اعطا وعبدى آندن اخذ وتحصيل ايدر زيرا موكله
تسليمله وكيلك حكم يدى تتميم اولنمشدر حتى بعد التسليم موكل راضى اولمادقچه عيبله رده و مقابلهٔ ثمنده حبس
عبده قادر اولمازو مولاى قديمى انجق ذى اليد ايله مخاصمه ايدر كه خصومتى اخذ ايچون ايدوكى متعين واخذه
دخى انجق ذى اليد دن متمكندر واكر وكيل مزبور اشترا ايدوب هنوز عبدى قبض ايتمدين مولاى قديمى
حاضر اولسه بنده اول وكيلك شراسنى قصدا نقضه قادر اولميوب انجق اعدادن اشترا ايلين كسنه نك يدندن
اول وكيلك ويره جكى ثمنله اخذه مقتدر اولور زيرا عبدينه آنك يدنده ظفر بولمغله آندن اخذه قدرتى مقرردر
شول شفيع منزلنده دركه مبيعى مشترى يه تسليمدن اقدم هنوز يد بايعده ايكن ثمن مشترى برله شفعه ايله اخذ ايليه
انجق مسئلهٔ شفعه ده شفعه ايله اخذى ابتداء تملك اولوب مبيع دخى شمدى ملك مشترى اولمغله اخذى
حضور مشترى يه منوط قيلنور ومانحن فيهده مولاسى ابتداء تملك ايتميوب همان ملك قديمنه اعاده ايتمكله اخذنده
ذى اليدن غيرينك حضورى مشروط قيلنمازو بعد الاخذ عهدهٔ عبد وكيل بالشرادن مرتفع ومولاسى اوزره
مندفع اولور زيرا مولا سبينك اخذنده وكيل ومشترى بينلرنده منعقد اولان عقد ايله مستحق اولان قبض فوت
اولمغله عقد مزبور حكما بالكليه منهدم واخذى قبل شراء الوكيل اخذ اولنمق سلكنده منتظم اولمشدر وحكم
محرر قبل قبض المشترى يد بايعدن اخذ ايلين شفيعده دخى مقرردر واكر مانحن فيهده وكيل عبدى قبض
ومولاسى يد وكيلدن اخذ ايتمش اولسه عهدهٔ عبد وكيل اوزره ثابت اولور كذلك وكيل موكلنه تسليم ومولاسى
يد موكلدن اخذ ايتمش اولسه بنه بويله در بو صورتده مولاسى عبدده بعد الاسر حادث اولان عيبه واقف اولوب
قضاء قاضى ايله رد ايلسه نظر اولنور اكر موكل يا وكيل اوزره رد ايدرسه عبد اول موكله لازم قيلنور و اكر اعدادن
اشترا ايلين كسنه دن اخذ ايتمش اولمغله عبد اول كسنه يه راجع اولمش ايسه وكيل وموكل ايچون اخذ عبدده
سبيل تعرضلرى منقطع اولور زيرا قريبا بيان ايلديك كه مشترى ايله بينلرنده جارى اولان عقدلرى قبض مستحقك
فواتى ايله منتقض اولمشدر پس قبل تجديد العقد عودته منتهض اولماز نظيرى بنه مسئلهٔ شفعه در لكن وكيل
اوزره بلاقضاء رد ايدرسه عبد اول وكيله لازم قيلنور زيرا رد مزبور حق موكلده شراء مبتدا منزلنده اولمغله حكمى
موكله لازم اولماز واكر عبد مأسورى اعدادن اشترا ايلين كسنه دن ثمنله اخذ ايچون مولاى قديمى بركسنه يى توكيل
ايدوب اول دخى اخذ ايدوب موكله تسليم ايتمدين يدنده هالك اولسه موكل اوزره هالك قيلنور زيرا قابض وكيل
موكل ايچون اولمغله مانع شرعى بولنمادقچه يدى يد موكله مساوى يدر اما هلاكى قبل قبض الوكيل يد مشتريده واقع
اولسه حكم اخذى منتقض اولمغله وكيل وير ديكى ثمنله مشترى اوزره راجع اولوب كندو مالندن ويرمش ايسه
كندويه سالم ومال موكلدن ايسه موكله تسليم ايدر واكر بو صورتده مال وكيلدن اولان ثمنده مشترى اوزره تلف
وتوى واقع اولسه موكل اوزره برشيله راجع اوله مز زيرا ثمنى مال نفسندن اعطاده موكل ايچون عامل اولميوب
انجق نفسندن اسقاط مطالبه ضمنده نفسى ايچون عاملدر كه مطالبهٔ ثمن موكله متوجه اولميوب انجق وكيله
متوجهدر بناء عليه عبدى وكيل قبض ايلدكده مالندن وير ديكى ثمنى استيفا ايدنجه دك عبدى موكلدن حبسه
قادردر و بعد الحبس هالك اولسه مال وكيلدن هالك وثمنى موكلدن ساقط اولور زيرا حين حبسنده وكيل بنفسه
عبدى ثمنله موكله اعطا ايتمش كبى اولوب اعطاسى فائت اولدقده ثمن دخى غير ثابتدر وحكم مرقوم وكيل
بالشراده معروف اولمغله بو دخى اكا قياسله معلومدر كذلك بعد الحبس يدنده ايكن عبدده برعيب حادث اولسه
مولاى قديمى مخيردر ديلرسه جميع ثمنله اخذ وديلرسه عبدى وكيله ثمنى ايله الزام ايدر زيرا وكيل بعد المنع حق
مولاسنده اعدادن اشترا ايلين كسنه مقامنده قائمدر بناء عليه اول عيبك حدوثى صنعى ايله و بلاصنع اولمق حق
مشترى مزبورده مستوى اولديغى كبى حق وكيلده دخى مساويدر اما بو مسئله ده وكيل بالشرا بشقه دركه
بعد المنع صنعى ايله برعيب حادث اولسه ثمندن حصهٔ عيبك موكلدن سقوطنه باعث اولور زيرا بو مسئله ده وكيل
منزلهٔ بايعه تنزيل اولنور فرق مذكورده معناى فقهى اولدركه مانحن فيهده موكلك اخذى انجق عبدى ملك قديمنه
اعاده ايچون اولوب فداسى اصل عبد مقابله سنده معتبر ووصف عبد غير معتبر اولمغله فوات وصف صنع مكتسبله
اولوب اولمامق برابر وفداده برشيئك عدم سقوطى مقرردر اما شراء مبتدا بشقه دركه آنده وصف مشترى
مقصود بالتناول اولدقده وصف مزبور شراده ثمندن برحصه يى اخذ وتحمل ايدر بناء عليه مانحن فيهده
وكيل بعد الاخذ مشترى يه اقاله ايلسه اقاله سى موكل اوزره نافذ اولماز زيرا اخذنده موكلك ملك قديمنه رجوع

ايتمشيكن بلا رضاء وكيلك انشا قيلديغى عقد ايله ملكندن اخراجى مشروع اولمازكه اقاله حق وكيلده بيع
مبتدا منزلنه تنزيل اولنور واكر عبد مأسورى اعدادن اشترا ايلين كسنه اول عبدى مولاسنه ثمنله تسليم ايچون
برشخصى توكيل ايلسه بو توكيلى تجويز وتكميل اولنور واول وكيل دخى وكيل بالبيع منزلنه تنزيل اولنمغله
مولاسنه تسليم ايدنجه دك عبد ايله مؤاخذه اولنوب ثمنى دخى مولاسندن اخذ وتحصيل ايدر وحكم محرر مانحن فيهده
دخى اظهردر كه بيان سابق اوزره مشترى مرقوم كندو ملكنى عوضله زائل قيلمغله بو تصرفى حق مولاده
فدا ايله ملك قديمنه اعاده ايسه ده كندو حقنده بيع مبتدا منزلنه نازلدر واكر مشترى مزبور عبدى برجاريه
مقابله سنده برشخصه بيع ايدوب قبل التقابض مولاى قديمى حاضر اولسه عبدى ذى اليدن قيمت جاريه يى
ويروب اخذه قادر اولور زيرا حق مولى نقض تصرف اولميوب انجق حق ثمن ثانينك مثلى ايله اخذ ايكن جاريه
دخى ذوات امثالدن اولمامغله شفيع الدار كبى قيمت جاريه ايله اخذه استعجال ايدر بعده مشترى اول اولان بايعله
مشترى ثانى بينلرنده عقد ايله مستحق اولان قبض فوت اولمغله بيعلرى منتقض اولوب جاريه ينه ملك مشترى ثانى
اوزره باقيه و بايع جاريه نك قيمتنه مستحق وعهدهٔ مولى دخى ينه بايع اوزره ثابت ومنتهض قيلنور اما مولاسى
بعد تمام التقابض ياخود بعد قبض العبد وقبل تسليم الجاريه حاضر اولسه عبدى انجق مشترى ثانيدن قيمتى ايله
اخذه قادر اولوب عهده سى دخى ينه ثانى اوزره ثابت و جاريه ملك بايع اوزره متقرر قيلنور زيرا بيعلرى بينلرنده
باقى وقبض عبد ايله نهايته مرتقيدر بو صورتده بايع اول جاريه ده برعيبه واقف اولسه انجق جاريه يى مشترى ثانى
اوزره ردو قيمتنى آندن اخذه قادر اولوب غيرى نسنه يه مقتدر اولماز كه حق انجق قيمت جاريه ده متقرردر كورمزميسنكه
عبدى مولاسى اخذ ايلسه انجق قيمت جاريه ايله اخذ ايدر كذلك مولاسى مشترى ثانيدن اخذ ايتمدين
بايع جاريه يى عيبله رد وعبدى بلاقضاء القاضى استرداد ايدوب صكره مولاسى حاضر اولسه ينه قيمت جاريه ايله
اخذه قادر اولور زيرا نقض مبايعه كندو رضالريله حاصل اولدقده مولاسينك قيمت جاريه ايله حق اخذى
باطل اولماز اشبو مقدمه لردن عندمزده ظاهر اولمشدر كه حق بايع انجق قيمت جاريه ده ثابت ومشترى تسليم
قيمته قادر اولمغله شئ آخر اكا لازم ومتقرر اولماز نظيرى مسئلهٔ شفعه در و برقريبا بيان ايلديك كه بدل دار قبل
اخذ الشفيع جاريه ايكن اخذ شفيعله قيمت جاريه يه متحول اولديغى كبى بدل جاريه دخى شفيع دارى اخذندن
صكره قيمت جاريه يه متبدل اولور مانحن فيه دخى اكا مماثلدر اما مولاسى مشترى ثانيدن عبدى اخذ ايتمدين بايع
جاريه يى قضاء قاضى برله رد وعبدى استرداد ايلدكدنصكره مولاسى حاضر اولسه بونده اعدادن اشترا قيلديغى
ثمنله اخذه قادر اولور زيرا بيع ثانى قضاء قاضى ايله منفضى اولمق عدم اصلى حكمنده دخولنى مقتضيدر لكن
حكم شفعه بويله دكلدر زيرا شفعه ده بايع ومشترى بينلرنده بيع جارى حكم عدمده داخل اولسه حق شفيع باطل
اولور آنلر ايسه شفيعك حق اخذى ظاهر اولدقدنصكره ابطاله قادر دكللردر اما مانحن فيهده بيع ثانى حكم عدمده
داخل اولسه دخى حق مولاى قديم باطل اولماز كذلك مشترى ثانى عبدده برعيبه واقف اولوب بايع اوزره رد
وجاريه سنى استرداد ايلسه قضاء قاضى ايله اولوب اولمامق تفصيلى بونده دخى ايراد قيلنور واكر بايعله مشترى
بيعلرينى اقاله ايلسه لربنه مولاسى ديلرسه عبدى قيمت جاريه ايله اخذ ايدر زيرا بيان ايلديك كه مولاسينك
حق اخذى انجق تصرف سابقى نقض ايتمك اوزره ثابتدر واقاله لرى حق مولاسنده بيع مبتدا حكمنده اولمغله
انجق آخر الاثمان اولان قيمت جاريه ايله اخذه قادر اولور واكر مشترى ثانى عبدى بعد القبض بايع اوزره
رد ايتمشيكن ياخود قبض وعدم ردندن بشقه نفسى ايچون شرط خيار دخى ايتمشيكن مولاسى حاضر اولسه
عبدينه آنك يدنده ظفر بولمغله يدندن قيمت جاريه ايله اخذه قادر اولور و بعد الاخذ نظر اولنور اكر شرط خيار
منعدم ايسه جاريه بايعه وقيمتى مشترى ثانى يه سالم قيلنور واكر شرط خيار موجود ايسه بنه نظر اولنور
اكر خيار شرط ايسه مشترى ثانى مخير قيلنوب ديلرسه جاريه يى بايعه سالمه قيلمغله كندو دخى مولاسندن اخذ
ايلديكى قيمتله اكتفا وديلرسه اول قيمتى بايعه تسليم وجاريه يى آندن اخذى مقرر ايدر واكر خيار رؤيت ايسه
البته جاريه بايعه سالمه وقيمتى مشترى ثانى يه مسلم قيلنور نكته سى اولدركه خيار رؤيتده عقده رضا ايله عبده مالك
انجق جهالت اوصافنه بناء رده متملك ايدى شمدى مولاسى اخذ ايدوب ردى متعذر اولمغله سقوط خيارى
متقرر اولمشدر اما خيار شرطده مشترى ثانى جاريه نك ملكندن خروجنه مانعدر كه جاريه حقنده خيارى
خيار بايعدر ومعناى مرقوم قبل الرضاء تمليك جاريه يه رضاسنى معدوم قيلمشدر پس يدندن عبد اخذ اولندقدنصكره
كندو خيارى اوزره باقى قالمغله ديلرسه جاريه ده عقدى امضا برله آنى بايعه تسليم وديلرسه عقد جاريه يى

قسخله قيمتنى بايعه رد وجاريه سين اخذ وتلقى ايدر زيرا بيان سابقله متبين اولمشدر كه عبدى مولاسى اخذ ايلدكده
حق بايع قيمت جاريه ده متعيندر بو صورتده مشترى ثانى مدت خيار منقضيه اولنجيه دك برجانبى اختيار ايلمزسه
القضاء مدتله خيارى ساقط وعقد جاريه تام اولمغله جاريه بايعده وقيمتى مشترى ثانيده استقرار ايدر واكر مشترى
ثانى بعد المبايعه وقبل التقابض عبدى خيار رؤيت ياخيار عيب ياخيار شرطله بايع اوزره رد ايلدكدنصكره
مولاسى حاضر اولسه بايعدن اعدادن اشترا قيلديغى ثمنله اخذه قادر اولور زيرا اسباب مذكوره ايله رد نده بيع
ثانى بالكليه زائل وعدم اصلى حكمنده داخل اولمشدر واكر بو صورتده مولاسى مشترى ثانى فسخ عقد ايتمدين
حاضر اولوب عبدى بايعدن قيمت جاريه ايله اخذ ايلسه اول قيمت بايعه سالم وجاريه يى قبض ايتمش ايسه آنى
مشترى ثانى اوزره ردى اوزرينه لازم اولور زيرا بيان ايلديك كه عقد ثانينك فوات قبض مستحق ايله انتقاضى
مقرر اولبابده خيارك وجود وعدمى غير معتبردر واكر بو مسئله ده قاضى عبدى قيمت جاريه ايله مولاسى ايچون
قضادنصكره مولاسى قبل القبض يا بعد القبض عبدده عيب حادث كوروب بايع اوزره رد ايلسه مشترى ثانينك
عبده سبيل وصولى منسد اولور زيرا عبدى قيمت جاريه ايله مولاسى ايچون نفس قضا بينلرنده بيع ثانينك انتقاضنى
بلاتجديد عدم عودت اوزره اقتضا ايلمشدر نظيرى مسئلهٔ شفعه در كه قاضينك بايع اوزره شفيع ايچون شفعه ايله
قضاسى بايع ومشترى بينلرنده اولان بيعك شفيع عيبله رد ايلسه دخى بلاتجديد عدم عودت اوزره انتقاضنى
اقتضا ايدر واكر عبد مأسورك مولاى قديمى عبدى اعدادن اشترا ايلين كسنه دن ثمنله اخذه برشخصى توكيل ايدوب
اول وكيل مشترى مرقومه خطابله شو عبدى مولاسى اولان فلانه ثمنله اعطا قيل ديو عقدى مولاسنه نسبتى تفصيل
ومشترى اعطا قيلدم ديو عقد مزبورى تكميل ايلسه بونده وكيل نفسنى سفير قيلوب عاقد قيلمامغله ثمن اوزرينه
واجب اولميوب موكل اوزره تحميل اولنور اما بكا اعطا قيل ديو عقدى نفسنه منتسب قيلسه جواب مسئله
منقلب اولور كذلك مولاسى اولان فلانه ثمنله اعطا قيل بن سنك ايچون اول ثمنه ضامن اولمق اوزره ديسه ياخود
اكا اعطا قيل بنم مالمدن اولان ثمنى ايله ديسه ينه ثمن وكيل اوزره مترتب اولور زيرا ضمانى نفسى اوزره اشتراطى
ياخود ثمنى مال نفسنه نسبتى عقدى نفسنه نسبت منزلنه نازل ياخود دخى اقوادر اما بونلرك عقدى نفسنه نسبت
منزلنه نازل اولدقلرى وكيل بالصلح مسئله سنده حاصلدر كه صالح فلانا من هذه الدار على الف درهم
على انى لها ضامن ياخود على الف درهم من مالى يعنى شو داردن فلان ايله بيك درهم اوزره مصالحه قيل
بن اول بيك درهمه ضامن اولمق اوزره ياخود بنم مالمدن بيك درهم اوزره ديدكده بو قولى صالحنى يعنى ثمنله
مصالحه قيل ديمك منزلنه تنزيل ومال مرقوم موكله الزام قيلنميوب وكيل اوزره تسجيل اولنور اما دخى اقوى
اولدقلرى وكيل بالخلع مسئله سنده هويدادر كه اخلعها على الف من مالى ياخود على الف على انى ضامن لها
يعنى شو عورتى خلع قيل بنم مالمدن بيك درهم اوزره ياخود بيك درهم اوزره بن اكا ضامن اولمق اوزره ديدكده
مال مرقوم وكيل اوزره واجب اولور ومعلومدر كه وكيل عقدى نفسنه نسبتله اخلعنى يعنى بنى خلع قيل ديسه
اوزرينه نسنه مترتب اولماز پس بو مقدمه لردن هويدادر كه كرك اشتراط ضمان وكرك عقدى مال نفسنه نسبت
وكيل اوزره ايجاب بدلده عقدى نفسنه نسبتدن اقوادر ومانحن فيهده ثمن وكيل اوزره واجب اولدقده
اعدادن اشترا ايلين كسنه موكل اوزره برشيئ مستوجب اولماز واكر اهل حرب بر كسنه نك ايكى يوز درهم وزننده
بر ابريق فضه سنى استلاب ايدوب بعد الاحراز بر مسلم آنلردن اول ابريق حسن صناعت وجودت صياغتى
سببيله ايكيوز اللى درهمه اشترا واجتلاب ايلسه مالك قديمى ديلرسه ينه ايكيوز اللى درهمله آنى اخذه
قدرتياب اولور زيرا بيان ايلديك كه عبدك مولاى قديمى عبدى انجق مشترينك فداسنده ويرديكى نسنه ايله اخذ
واستيفا ايدر وبو بابده دخى مشترى فداء ابريقده مقدار مزبورى ايفا قيلمشدر وحكم مذكور مسئلهٔ ابريقده
دخى صحيح وسالمدر كه مالك قديمى ابتداء عوضله تملك ايتميوب همان فدا ايله ملك قديمنه اعاده ايتمكله بو معامله ده
معناى ربوا قائم اولماز ومالك ايچون مقدار مذكور ايله حق اخذى ثابت اولدقده اول مقدار ايله اخذه غيرى
توكيلى دخى مثبت اولور كه وكيل حكم موكلى مستنبدر وموكل ياخود وكيل قبل التقابض مشتريدن تفرق
ايلسه لر اخذ لرينه نقضله خلل تطرق ايلمز زيرا باب مايحرزه العدو مسائلنده بز بيان ايلديك كه اخذ مذكور
فدا اولوب شراء مبتدا اولمامغله آنده قبض مجلس شرط قيلنمديغى هويدادر بو صورتده وكيل فدايى كندو
ادا وابريقى قبض ايلسه موكلدن فداسنى اخذ ايدنجيه دك ابريقى آندن منعه قادر اولور وبعد المنع يدوكيلده هالك اولسه
جميع فداسى ايله مال وكيلدن هالكدر كه بو بابده وكيل انجق اعدادن اشترا ايلين كسنه حكمنده اولمغله آنك مسلكنه

مطلب الوكيل بالصلح اذا ضمن البدل او اضافه الى مال نفسه

سالكدر توضيحى اولدر كه بر كسنه اشجار نخلى مشتمل بر ارضى تمردن بر كيل ايله اشترايه برشخصى توكيل واول وكيل
دخى اول كيلى مالندن نقدا ايله اشترا وقبضدن صكره اول كيلى ادا ايدنجيه دك نخلى موكلدن منع ايدوب يدنده ثمر
نخلدن بر كيل تمر دخى حاصل اولسه ينه موكل ايچون يالكز بر كيل تمرى ويروب اول نخلى تمرى ايله اخذ ايلمك ممكن ويد
وكيلده حادث اولان زياده ايله بينلرنده معناى ربوا غير متمكندر زيرا بو بابده وكيل مقام بايعده قائم اولمغله نخل مزبور
كيل مذكورى قبل القبض يد بايعده ايكن مثمر اولدقده بيعلرى باطل اولمديغى كبى يد وكيلده ايكن مثمر اولدقده
ينه بيعلرى غير زائلدر كذلك وكيل عيب نخله وقوفدنصكره اكا راضى وموكل غير راضى اولسه نخل مزبور ينه
كيل واحد ايله وكيله لازم قيلنوب بينلرنده معناى ربوا قائم اولماز زيرا لزوم مذكور بينلرنده جارى بر بيع مبتدا دكلدر
ومعناى ربوا انجق معاوضه على سبيل المقابله ده هويدادر ومؤلف جليل اجله الله تعالى برؤية جماله الجميل مسئلهٔ
مزبوره اوزره سرد دليل ايدوب دير كه كورمزميسنكه وكيل مزبور اول ارضده بعد الاثمار بر عيب كوروب بايع اوزره
آنى رد واعطا قيلديغى كيل تمرى استرداد ايلسه بونده ارضى ونخلى وتمردن بر كيلى ينه تمردن بر كيل ايله رد ايتمش
اولور وبو معنى جائز اولمغله مانحن فيه دخى جائز كوربلور لكن حكم مذكور آنكله مشروطدر كه ارض مرقومه
قبل قبض الوكيل يد بايعده ايكن مثمره اوله اما بعد قبض الوكيل مثمره اولدقده بعد القبض حادث اولان زياده عيبله
رده مانع اولمغله وكيلك حق ردى مرتفع اولور توضيحى اولدر كه بر وكيل بيك بشيوز درهم قيمتى اولان عبدى
بيك درهمه اشترادن صكره بر كسنه اول عبدى يد بايعده ياخود يد وكيلده ايكن خطأ قتل ايلسه بونده دخى
جواب انجق قريبا تخيل مثمره ده بيان ايلديكمز وجه اوزره استصواب اولنور كه قاتلدن قيمت عبد اولان
بيك بشيوز درهم اخذ اولنوب بايعه انجق بيك درهم اعطا قيلنور وجه توضيح اولدر كه كرك بو مسئله ده وكرك
مسئلهٔ نخيلده مبيعده حدوث زياده ايله بيوع مستقبله ده متمكن اولان حقيقت ربوا متمكن اولماز ومسئلهٔ
ابريق دخى بو قياس اوزره تحقيق اولنور كه وكيل آنده بر عيب حادث كوروب مشترى يى آندن ابرا ايلدكده
موكلى رضادن ابا ايلسه وكيلك ادا قيلديغى فدا وزنندن اكثر ايسه ده ابريق مزبور اول فدا ايله وكيلده
ابقا اولنور زيرا بينلرنده جارى اولان معامله من كل وجه عقد مبتدا اولمامغله آنده حكم ربوا متمكن
اولمامق هويدادر والله اعلم

كتاب الكراهية * يعنى مسلمين ومجاهدين حقلرنده مكروه كوريلن اعمالى حاوى ابواب عميقة الفحاويدر
باب مايكره ادخاله دار الحرب ومالايكره * يعنى تجار مسلمين حقلرنده دار الحربه ادخالى مكروه كورولوب كوريلين
اشياده معقود باب منتظم العقوددر مؤلف دقت پناه اعلى الله تعالى فى الجنة سمك بناه ديديكه تاجر مسلم
اهل حربه كراع وسلاح ورقيقدن غيرى هر نسنه يى حمل وايصالى اكرچه جائزدر لكن مسلم تباعد مشركينله
مأمور اولمغله آنلره ايصال شيئ نافع وطرفلرندن جلب منافع ايتمك عندمده رتبهٔ استحبابى حائزدر قال عليه السلام
لاتستضيئوا بنار المشركين يعنى اموريكزده مشركينله استشاره ورأى وتدبيرلرينى قبول ايتمكز وقال عليه السلام
انا برئ من كل مسلم مع مشرك لاتراأى ناراهما يعنى بن مصاحب مشرك اولان هر مسلمدن برييم زيرا كركدر كه
مسلم جوار مسلمينده نازل اولوب منزل مسلم منزل مشركدن شويله بعيد اوله كه احدهمانك ايقاد نار ايلديكى
موضعدن نار آخر رؤيت اولنميه انتهى واهل حربه تجارت ايچون حمل امتعه نوع مقاربتلرينى موجب اولمغله
اولى اولان مسلم آنى مرتكب اولمامقدر وهم اهل حرب حمل اولنان طعام ومتاعله كسب قوت ومنفعت ايتملرى
اظهر واجلى اولمغله مسلم ايچون سبب قوتلرين اكتسابدن اجتنابى اولى در غاية الامر طعام وثياب مثللو نسنه لرى
آنلره ايصال مستوجب بأس ووبال دكلدر زيرا مرويدر كه ثمامة بن اثال الحنفى رضى الله تعالى عنه زمان نبوتده
اسلامله شرفياب اولوب ديارندن جلب اولنان طعامى اهل مكه دن قطعه شتاب ايتمكله اهل مكه رسول الله
صلى الله عليه وسلم جنابلرندن آنلره حمل طعام خصوصنده ثمامه يه رجاء رخصت بابنده تحرير كتاب ايلديلر
واول ايامده اهل مكه جناب رسالتمآبله محاربين ايكن ينه ثمامه يه حمل طعامده اذن ورخصتله آنلره انعام ايلديلر
پس جواز مرقوم بزه بو قصه دن معلوم اولمشدر نكته سى اولدر كه مسلمينك ديار مشركينده بولنان ادويه
وامتعه يه احتياجلرى بديدار ايكن بزلر ديارمزده بولنان نسنه لرى آنلردن منع ايتديكمزده آنلرك دخى منع
ايده جكلرى آشكاردر وبر تاجر مسلم ديار اهل حربدن منافع مسلمينى جلب ايچون عازم اولدقده بزم ديارمزده
بولنان بعض اشيايى آنلره ايصالى البته لازمدر ومعناى مزبور بو بابده رخصت شرعيه يى مستلزمدر انجق
كراع وسلاح ورقيقدن برشيئ آنلره ايصالده شرعا طريق يوقدر وبو حكم مقبول ابراهيم النخعى

وعطاء بن ابی رباح وعمر بن عبد العزيز رحمهم الله تعالی دن دخی منقولدر نکته سی اولدر که اهل حرب کراع
وسلاحله البته قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایدرلر حال آنکه مسلمین وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة نص قطعی
الصدوری اوزره فتنهٔ محاربه لرین دفعیچون مقاتلارین قتل وشوکتلرین کسر ایله مأمورلردر وحکم مذکور کراع
وسلاحده ثابت اولدقده رقیقده بطریق الاولی مثبتدر که رقیق بنفسه قتال ایدوب یاخود نسلندن بر مقاتلی
استحصال ایده جکدر واهل حربك رقیق کبی مقاتل ایله تقویلری کراع وسلاح کبی آلت قتال ایله تقویلرندن
فائق ومنع وتحریمه اول ثانیدن زیاده لایقدر کذلك آندن ترتیب سلاح اولنان حدیدی آنلره حمل وایصال دخی
غیر مشروعدر که حدید فی الاصل سلاح وقتال ایچون مخلوق ومصنوعدر قال الله تعالی وانزلنا الحدید فیه
بأس شدید یعنی بز عظیم الشان حدیدی انزال وایجاد ایلدیك که جمیع آلات حروب آندن اتخاذ اولنمغله آنده
حرب شدید واردر واهل حربه حملی ممنوع اولمقده مصنوع وغیر مصنوعی برابردر نکته سی اولدر که حدید اصل
سلاحدر و بر اصلدن حاصل اولان فرعده ثابت اولان حکم البته اول اصلده دخی ثابت اولور فرعنده موجود
اولان معنی اول اصلده مفقود ایسه دخی کورمزمیسنکه محرم بیضهٔ صیدی کسر ایلدکده قتل صید ایله لازم اولان
جزا اوزرینه لازم اولور حال آنکه کسر بیضه ده معنای اذی وازالهٔ امن غیر قائمدر وحسن بصری رحمه الله
تعالی دن منقولدرکه بین المسلمین واقع اولان ایام فتنه ده مسلمینه دخی بیع سلاحی مکروه کوررایدی ابشته
بونقل جلیل حکم مذکوره دلیلدر و بزدخی بو قولی اخذ ایدوب دیرز که ایام فتنه ده بیع سلاح سبب تهییج فتنه یی
اکتسابی متضمندر حال آنکه بزلر تسکین فتنه ایله مأمورلرز قال علیه السلام الفتنة نائمة لعن الله من ایقظها
وزمان فتنه ده اهل فتنه یه بیع سلاح مکروه اولدقده بیع ایچون اهل حربه حمل وایصالك کراهتی
بطریق الاولی دربوندنصکره معلوم اوله که برمسلم دار الحربه امانله داخل اولدقده اول مسلم حقنده اموال
اهل حربی طیب خاطرلری حاصل اولدقدنصکره نه طریقله اولورسه اخذ وتملکی رخصت شرعیه یی
مشتملدر زیرا مسلم امانله دخول ایتمکله اموال اهل حرب معصوم اولمامشدر انجق عقد امان عدم خیانتی مستلزم
اولمغله خیانتدن تحرز مسلم اوزره لازم اولمشیدی پس اسبابدن برسببله خاطرلرین مطیب قیلوب مالارین اخذ
واستلاب ایلسه مال مباحی غدردن عاری اولان وجه اوزره کسب واجتلاب ایتمش اولمغله حلال طیب اولدیغی
بی ارتیابدر و بو حکمده اسیر ومستأمن مستویدرکه بونلردن هر بری اهل حربه بر درهمی ایکی درهمله یاخود
میته یی برقاچ دراهمله بیع ایدوب یاخود بطریق القمار بعض مالارین اخذ واستحصال ایلسه اکا طیب وحلال
کوریلور وقول مذکور امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله تعالی علیهمانك مذهب منصورلریدر اما سفیان ثوری
رحمه الله تعالی دیدیکه فعل مذکور حق اسیرده مشروع وحق مستأمنده ممنوعدر وقول ابی یوسف رحمه الله
تعالی دخی بویله در لکن بز آنلرك جوابلرنده دیرزکه مستأمن واسیرك مفارقتلری انجق طیب خاطرلری یوغیکن
اخذ مالاری اسیر ایچون جائز ومستأمن ایچون غیر جائز اولمقده مغایرتلرندندر اما طیب خاطرلری بولندقده
مستأمن اسیر ایله مستویدرکه اوزرینه حرام اولان معنای غدری غیر محتویدر وقول مشروح المآل اوزره
شول حدیثله استدلال قیلندیکه حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه عسکر روم حبش فارس اوزره
اوچ سنه یه دك غلبه ایده جکلردر دیو اهل مکه ایله اون عدد ابل قلوص یعنی ابل شابه اوزره مراهنه ومشارطه
ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یا ابابکر عدد شرطی زیاده قیل ومدت غلبهٔ رومی دخی تمدید قیل
دیو امر ایتملریله عدد شرطی یوز قلوصه ومدت غلبه یی طقوز سنه یه ابلاغ ایلدی پس بطریق القمار اخذ اموال
اهل حرب جائز اولمیدی رسول الله علیه السلام آنکله امر ایلمزلر ایدی بعده حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه
بو بابده صدق قولی ظهور ایدوب اهل مکه اوزره غلبه ایتمکله شرط قیلنان یوز عدد قلوصی اخذ وحضور
رسالتپناهیه احضار ایلدکده آنلری تصدقله امر ایلدیلر اگرچه سفیان ثوری بو حدیثك ظاهری ایله
استدلال وحلال طیب اولیدی تصدقله امر ایلمزلر ایدی دیو بسط مقال ایلمشدر لکن بز جوابنده دیرزکه
حرام اولیدی رسول الله علیه السلام اول مالی رده قار ایله امر ایلمزلر ایدی و بوطریقله اول ماله مالك اولمیدی
آنی تصدقله امر ایلمزلر ایدی پس عندیمزده ظاهر اولمشدر که فعل مذکور جائزدر لکن الله تعالی صدقنی اظهار
ایلمك نعمتی اوزره تشکر ایچون تصدقله امر ایلمشلردر وحکم مذکور اوزره بردلیل دخی شول حدیث جلیلدرکه
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مکه ده ایکن رکانه ایله اسلامندن اقدم اوچ کره مصارعه
ایلمشلردر و رکانه مصروع ومغلوب اولورسم ثلث اغنامی و یره یم دیو شرط ایتمش اولمغله جمیع اغنامنی اخذ

مطلب اذا کسر المحرم بیضة الصید فعلیه الجزاء

القلوص من الابل بمنزلة الجاریة من النساء کذا فی المغرب مه

ایلمشلردر پس فعل مزبور مکروه اولیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی ایشلمزلر ایدی بعده دفعهٔ ثالثه ده
صرع وغلبه لری ظاهر اولمشیکن رکانه مکابره یه قیامله بنم آرقه می یره کتورمش کسنه بوقدر وسن بنی صرع
ایتمدیك دیو منازعه یه اقدام ایتمکله آلدقلری اغنامی اوزرینه رد وانعام ایلمشلردر اگرچه سفیان ثوری رحمه الله
تعالی بنه بو حدیثك ظاهری ایله استدلال ومال مزبور حلال طیب اولیدی آنی رسول الله علیه السلام
رد ایتمزلر ایدی دیو تأیید مقال ایلدی لکن بزینه جوابنده دیرز که مکروه اولیدی رسول الله علیه السلام اکا شروع
واقدام ایتمزلر ایدی بلکه رد اغنام انجق رکانه اوزره تفضل وانعام ایچوندرکه رسول الله علیه السلام نیچه دفعه
مشرکینی تألیف برله اسلامه ترغیب ضمننده بومثللو اکرامله تطییب بیورمشلردر وحکم مذکور اوزره بردلیل قوی
دخی قصهٔ یهود بنی قینقاعده روایت اولنان حدیث نبویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنلری
مدینه دن نفی واجلا ایلدکلرنده بزم ذمم ناسده وقتی حلول ایتممش دیون مؤجله مز واردر دیو اعتذاره التجا ایلدیلر
پس رسول الله علیه السلام تعجلوا وضعوا یعنی دیونکزدن برمقداری تنزیل واخذ باقیسنده تعجیل ایدیکز
قول شریفلریله آنلری الزام بیوردیلر کذلك یهود بنی النضیری اجلازنده آنلر دخی ان لنا دیونا علی الناس
دیو اعتذار ایتمکله آنلره دخی ضعوا وتعجلوا قول شریفلریله قطع اعذار بیوردیلر حال آنکه صنع مرقوم
بین المسلمین جائز اولمدیغی معلومدرکه بر مسلمك مسلم آخر اوزره دین مؤجلی اولوب تنزیل بعضی تعجیل باقی ایله
مشروط قیلسه دائرهٔ صحتدن مهجور ایدوکی حضرت عمر وابن عمر وزید بن ثابت رضی الله تعالی عنهمدن
مأثوردر بویله ایکن یهود معهود اول حینده اهل حرب ومظهر اجلا اولملریله رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حقلرنده معاملهٔ مذکوره یی اجرا بیوردیلر پس ادلهٔ محرره دن عندیمزده نمایان اولمشدرکه ایکی مسلم
بینلرنده جائز اولمیان بعض معاملات مسلم وحربی بینلرنده شایان کوریلور مؤلف الیف التحقیق حکم مذکوری
برشرطه تعلیق ایدوب دیرکه صنع مرقومك جوازنده شرط لازمدرکه مسلمین دار الحربده یاخود منعهٔ مشرکینده
قائم اوله لر اما مسلمین ومشرکین هرطائفه کندو منعه لرنده قائم اولسه لر ایکیسی بردن منعهٔ مسلمینده قائم اولمغله
حکما برابر اولوب صنع مرقومك عدم جوازی مقرردر لکن اکثر مشایخمز دیدیلرکه بو جواب غلط ناصوابدر
زیرا اخذ اموال اهل حربك جوازنده مدار انجق عدم عصمت اموالارینه اعتبار بمزدر واعتبار معهودده مسلم
منعهٔ اهل حربده بولنمغله مسلم منعهٔ مسلمینده وحربی منعهٔ مشرکینده بولنمق میاننده فرق فارق غیر موجوددر
و بین الائمة الاعلام طریق محاکه شووجهله اعلام اولنورکه امام محمد رحمه الله تعالی جواب مذکور ایله
اجتهادده معامله لری جاری اولان موضعه اعتماد ایدوب دیدیکه اگر مسلم وحربی احکام مسلمین آنده جاری اولمیان
بر موضعده مجتمع بولنورلر ایسه صنع مذکور آنده مشروع اولوب احدهما احکام مسلمین جاری اولان موضعده
بولنورسه آنده باطل ممنوعدر و بو اجتهاد اصابت اشتمال اوزره روایت ابن عباس رضی الله عنهما ایله وارد اولان
شول حدیثله استدلال ایلدیکه غزوهٔ خندقده مشرکیندن نوفل بن عبدالله درون خندقده قتل اولندقده
مشرکین آنك جیفه سنه طلبکار اولوب مقابله ده مال فراوان اعطاسنی اقرار ایلدیلر لکن نبی کریم علیه التحیة والتسلیم
حضرتلری اول مالی کریه کوروب قبولندن اصحاب نزاهتقرینلرین تبعید وتنزیه بیوردیلر وروایت اخراده
وارد اولمشدرکه انه خبیث الدیة خبیث الجیفة قول شریفلریله کراهت مالی تفهیم ومشرکینله
مقتولك بینلرین تخلیه ایله تسلیم ایلدیلر وسبب کراهت امام محمد رحمه الله تعالی نك مذهب منصوری اوزره
انجق موضع خندق منعهٔ مسلمینده مضبوط و محصور اولدیغیدر اما قول مشایخ اوزره نظر اولنور
اگر روایت اخری غیر ثابت ومقتوله میان مشرکینی تخلیه غیر مثبت ایسه سبب کراهت مال انجق
طرف رسالتدن مقتولی خندقده ابقا برله ارادهٔ تحقیر واذلالریدر واگر ثابت و مثبت ایسه سبب کراهت
انجق کفاره استخفاف واهانت یاخود مکارم اخلاق مسلمینه لایق اولمیان حرص وطمع نسبت اولنمقدن
مسلمینی صیانتدر قال علیه السلام بعثت لاتمم مکارم الاخلاق بعده مؤلف دربادرایت حدیث سعد بن عباده
رضی الله عنهی دخی ذکر وروایت ایلدکدیکه سعد مشار الیه رضوان الله تعالی علیه یوم خیبرده یهود خیبردن
تبر ذهبی بنه ذهب ایله اشترا ایلدکده نبی ذیشان علیه صلوات الرحمن ان هذا لایصلح فرده قول بلاغت
عنوانلری ایله عدم صحت شرایی بیان وتبری صاحبنه رد ایله فرمان ایلدیلر اگرچه سفیان ثوری رحمه الله تعالی
بو حدیثك دخی ظاهری ایله استدلال ایدوب رد تبر ایله امرلری مثلا بمثل اولمیوب فضلی متضمن اولدیغندندر دیو
تأیید مقال ایلدی لکن بز جوابنده دیرز که سبب کراهت شرا انجق سعد رضی الله عنه عسکر نبی علیه السلامده

مطلب شرط قضاء دینه بعجل بعضه

ومنعهٔ اهل اسلامده موجود ایکن اشترا ایلدیکیدر و بوقول سدید شول وجهله تأیید اولنور که حکم مذکوری
مکروه کورنلر انجق حق مسلم مستأمنده مکروه کورمشلردر ومسلمین یوم خندقده امان مشرکینده دکللر ایدی
وسعد دخی یوم خیبرده امان یهوده دکل ایدی بلکه محاربین ایدیلر پس ادلهٔ مذکوره دن عندمزده ظاهر
اولمشدر که معاملهٔ مرقومه ده کراهت انجق منعهٔ مسلمینده وقوعندن نشئت ایلمشدر والله اعلم

باب مایکره قتله من اهل الحرب من النساء وغیرهم * یعنی اهل حربک نسا وصبیانلری مثللو مکروه القتل
اولنلری جامع باب کثیر المنافعدر مؤلف مرحمتشعار علیه رحمهٔ الکریم الغفار دیرکه اهل حربدن نسا وصبیان
ومجانین وشیخ فانیلری مثللولری قتل وافنا مجاهد ینه لایق وسزا دکلدر زیرا الله تعالی وقاتلوا فی سبیل الله الذین
یقاتلونکم نظم جلیل الشاننده مؤمنین ایله قتال ایلین مشرکین ایله فی سبیل الله قتال ایله فرمان ایلمشدر ومذکورینی
مقاتلین اولمدقلری نمایاندر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بعض غزواتده مشرکیندن برامرأهٔ مقتوله کوروب قتلنی
استعظام ایلدکلرنده ها ما کانت هذه تقاتل ادرک خالدا وقل له لاتقتلن ذریهٔ ولاعسیفا یعنی های بو عورت
قتال ایتمز ایدی خالده وار وصبی واجیر مثللو اهل قتال اولمیانلری البته قتل ایتمه دیو بندن سویله قول شریفلری
ایله عظیم وبالنی اعلام بیوردیلر وهم کفرو اشراک اعظم جنایات ایسه ده عبد ایله مولای متعال بینلرنده واقعدر
وبو مثللو جنایتلرک جزاسی دار الجزایه تأخیر اولنمشدر امادنیاده تعجیل اولنان عقوبتلری انجق رفع فتنهٔ قتاللری
مثللو منفعت عباد مسلمین ایچون مشروعدر و بومعنی مقاتل اولمیانلرک حقلرنده معدوم ومرفوعدر بلکه
منفعت مسلمین آنلری ابقا برله رفیق موحدین ایلمکده در اما مذکورینیدن بریسی قتاله شروع ایدرسه قتاللری
واجب اولان سببه مباشرت ایتمش اولملریله قتللری مشروعدر زیرا بنیه سی محاربه یه صالحه اولان اهل حرب
قتاله مباشر اولمسه دخی مجرد توهم قتاله بناایله مباح القتل ایکن فی الحقیقه مباشر قتال اولنلری بالاولویهٔ
مستباح القتلدر واکر مذکورینیدن بریسی برمسلمی قتل ایلدکدنصکره مسلمین آنی اخذ ایلسه لر نظر اولنور
اکر صبی یاخود مجنون ایسه ینه قتلی لایق کوربلمز زیرا اباحت قتلی انجق قتالنی دفع ایچون اولوب اول دخی حین
اخذنده مندفع اولمشدر نکته سی اولدر که صبی ومجنون اهل خطاب اولمامغله فعلی کندواوزرینه جزاء عقوبتی
موجب جنایتدن حساب اولنماز نظیری شول بعیر وفرس مثللو بهیمه درکه انسان اوزره هجوم ایتدکده دفع
صولتی ایچون قتلی حلال اولوب اخذ ایله هجومی مندفع اولدقده استحلال اولنمازو اکر قاتل مزبور عورت
یاشیخ فانی ایسه بعد الاخذ بونلرک قتللری جائز کوریلور زیرا بونلر اهل خطاب اولمغله فعللری جزاء
عقوبتلرین ایجاب ایدر ایکن فی الحقیقه عقوبت قتلی موجب اولان فعلی ارتکاب ایلمشلردر کورمزمیسنکه
عورت وشیخ فانی مسلمیندن اولسه لر دخی علی وجه القصاص قتللری مشروعدر کذلک بو بابده جزاء فعللری
اوزره قتللری ینه غیر ممنوعدر اما برمسلم مذکورینیدن برینی قبل وجود القتال قتله اقدام ایلسه آنک اوزرینه
دیت وکفارت الزام اولنماز زیرا بونلرک لزومی محلده عصمت وتقومه موقوف وعصمت وتقوم دخی انجق
دین یاخود دار ایله حاصل اولور ایکن ما نحن فیهده هیچ متحصل اولمامشدر وحرمت قتللری انجق اسر
واسترقاقلریله قصد توفیر منفعت مسلمین جهتیله یاخود محاربه ایتمدکلرندن قتللرین موجب علتک انعدامی
حسبیله دربوقسه نفسلرنده عاصم یاخود مقوم بولنمق سببیله دکلدر بناء علیه قاتللری اوزره دیت وکفارت
واجب اولماز ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم برحدیث شریفلرنده هم منهم قول بلاغت ردیفلری ایله
ذراری مشرکینک نفوسلری عصمتدن ودملری قیمتدن عاری ایدوکنه اشارتله جوهر پاش بشارت اولمشلردر
مؤلف موشکاف بو محلده قطع مادهٔ اعتساف ایدوب دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک
اهل جهادی قتلندن نهی ایلدکلری عسیفله مراد شریفلری انجق منزلهٔ حارثده بولنان اجیر ضعیفدرکه
همتی مصروف قتال اولمیوب همان نفسنی خدمت یاخود اشتغال زراعت وحراثت ایچون ایجار ایله مرامی انجق
اکتساب مال اوله بومثللو اجیرلر اهل قتال اولمامغله قتللری استحلال اولنماز کذلک رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرندن روایت اولنان اقتلوا شیوخ المشرکین واستحیوا شرخهم حدیث بدیع البیانلرنده شیوخله
مرادلری بالغین وشرخله مرادلری صبیاندر واستحیا ایله مرادلری استرقاق واستعباددر قال الله تعالی ویستحیون
نسائهم اما شول شیخ فانی که بنفسه قتاله قادر و بطریق التدبیر اعانت مقاتلینه مقتدر اولمدیغندن بشقه
ظهور نسلی دخی متعذر اوله آنک قتلی جائز کوربلمز وقول مذکوری بیان ابن عباس رضی الله عنهما دن
روایت اولنان ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم نهی ان تقتل المرأة والصبی والشیخ الکبیر حدیث شریفنده

نمایاندر اما برعورت اهل حربک مقاتلرینه اعانت ایدرسه قتلنده بأس یوقدر و بومعنی حسن بصری رضی الله
عنه دن منقولدر وعبدالرحمن بن ابی عمره جنابلرندن مرویدردیدیکه رسول الله علیه السلام برامرأهٔ مقتوله اوزره
مرور ایدوب قتلندن عدم رضا برله بونی کیم قتل ایلدی دیو سؤال بیوردقلرنده برکسنه یانبی الله بن قتل ایلدم
آنی خلفمده ارداف قیلمشیدم ناکاه قتلمه قصد ایلدی همان بن آنی قتل ایلدم دیدی اول حینده رسول الله
علیه السلام امر ایدوب عورتی دفن ایلدیلر کذلک نعوذ بالله تعالی سب نبی علیه السلامی اعلان ایدر اولسه
آنک دخی قتلی جائز کوریلور زیرا ابی اسحاق الهمدانی دیمشدرکه برکسنه حضور رسول الله علیه السلامه کلوب
دیدیکه یارسول الله بن علی التحقیق یهوددن برعورتی سکا شتم ایدر ایشتدم والله یارسول الله اول عورت
بکا همیشه احسان ایدر ایدی همان آنی قتل ایلدم پس رسول الله صلی الله علیه وسلم اول عورتک دمنی اهدار
ایلدیلر وحکم مذکورک برمستندی دخی حدیث عمیر بن عدی رضی الله تعالی عنه درکه عمیر مشار الیه
رضوان الله تعالی علیه ایشتدیکه عصمابنت مروان الیهودی جناب رسول کریم علیه التحیهٔ والتسلیمه ایذا ودین
اسلامی قدح وازدرا ایدوب اعدایی قتال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اوزره تحریض واولبابده نظم
اشعار ایله مشرکینی حث وتحضیض ایدرواول اشعار ردیهٔ الشعار بعض نسخ کتابده مسطور ومکشوط وبعضیسنده
بالکلیه متروک غیرمضبوط اولمغله بزدخی ترجمه مزده آنک کبی تسویدی موجب سواد الوجه اولان قول وسخنا کدت
اعراضله روی سفیداوراقی پاک ایلدیک واول هنکامده نبی الانام علیه الصلوة والسلام حضرتلری غزوهٔ بدره
عازم اولمشلر ایدی اما عمیر مومی الیه رضوان الله تعالی علیه اعمی اولدیغندن مدینه ده اقامتنه ملازم ایدی اول اثناده
خبیثهٔ مرقومه دن بو خباثتلری استماع واستشمام ایلدکده همان یارب رضاء شریفک ایچون اوزریمه نذر اولسونکه
اکر رسول الله علیه السلامی مدینه یه اعاده وایصال ایدرسک شو خبیثه یی قتل ایده یم دیو تعهد والتزام ایلدی
بعده کتب سیره ده بسط وتفصیل اولندیغی اوزره اول خبیثه یی برکیجه قتل وتنکیل ایلدی صکره صباح اولوب
صلوة صبحی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله ادادن صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا نظر و بنت مروانی
قتل ایلدیکمی دیو سؤال بیوردیلر اول دخی نعم یا رسول الله قتل ایلدم لکن اوزریمه برشیئله مؤاخذه توجه
ایدرمی دیو استکشاف حال ایلدکده رسول الله علیه السلام جوابنده لاینتطح فیها عنزان مثلنی ارسال وبرفرددن
تعرض وتعارض عدیم الاحتمالدر دیمکله قطع مادهٔ جدال ایلدیلر بعده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
اطرافلرنده بولنان اصحاب کراملرینه نظر والتفات ایدوب اذا احببتم ان تنظروا الی رجل نصر الله ورسوله
بالغیب فانظروا الی عمیر یعنی الله تعالی نک دیننه ورسولینک شریعتنه کزلوجه نصرت ایلمش برکسنه یه نظری
سورسکز همان عمیره نظر ایدیکز قول شریفلریله قبول عملنی اثبات ایلدیلر اولوقتده حضرت عمر رضی الله عنه
بو یله براعمانک جوف لیلده بومثللو طاعت عظیمه یه اجتهادندن استعجابنه رمز وایما برله انظروا الی هذا الاعمی
الذی اسری فی طاعة الله تعالی دیمکله غبطه نما اولدقده رسول الله علیه السلام لاتقل الاعمی ولکنه البصیر
یعنی یاعمر اکا اعمی دیمه بلکه انجق بصیر اولدر قول شریفلریله عمیری قریر العین تلطیف وتشریف ایلدیلر
وحکم سابق التفصیل اوزره بردلیل دخی زید بن حارثه رضی الله تعالی عنهک ام قرفه یی قتلنده نقل اولنان
حدیث جلیلدرکه ام قرفه دخی قتال نبی علیه السلام اوزره تحریض اعدایه سعی واقدام ایدنلردن ایدی
حتی مرویدرکه کندو اولادندن اوتوز عدد راکبی تجهیز وتوجیه بعده کیدیکز تا که مدینه یه دخول ومحمدی
قتل ایدیکز دیو تنبیه ایلدی وخبر مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولدقده اللهم اذقها
ثکلهم قول بلاغت پردازلریله یارب اکا فقدان اولادینی اذاقه قیل دیو دعایه آغاز بیوردیلر بعده زید بن حارثه
رضی الله تعالی عنه اول خبیثه یی قتل وافنا ایدوب فوق القمیص لابسه اولدیغی درعنی رسول الله علیه السلام
حضورلرینه بعث واهدا ایلدکده اول درعی ایکی رمحک میاننه نصبله تنکیل اعدا بیوردیلر ومرویدرکه
مباشر قتلی معیت زید بن حارثه ده بولنان قیس بن محسر رضی الله عنه ایدی وآنی اشد قتلله قتل ایدوب ایکی ایاغنه
بررحبل طاقوب هر حبلی بربعیره ربط واول بعیرلرک هربرینی برجانبه سوق وارسال ایلدکده آنی ایکی پاره ایتمکله
استیصال ایلدیلرتا که عرب آنک مثلهٔ بی مثالنده لوکنت اعز من ام قرفهٔ قوللریله ضرب امثال ایلدیلر
یعنی کثرت اولاد واتباعله ام قرفه دن زیاده عزیز اولسک دخی ینه کیدا عدادن جای کریز بوله مزسین یاخود
لفظ لوحرف تمنی اولمغله آندن اعز اولیدیک دیمک ولفظ کنت خطاب وتکلمه محتملدر و بردلیل قوی دخی شول
خبر نبویدرکه هند بنت عتبه همیشه مشرکینی قتال مسلمین اوزره تحریض ایدر اولدیغندن رسول الله صلی الله

وقوله لاینتطح فیه عنزان ینعل
فی شیء لیس فیه اشتباه وتعارض
ادلة کذا بخط الحصیری واصل
معنی بو ماده ده ایکی دیشی کچی دخی
مناطحه اجتنار دیمکدر وحاصل معنی
اول ماده یی تسهیل وتهوین ایدر
وقول مذکوری ابتداء رسول الله
علیه السلام تکلم وارسال مثل امام
ایلمشلردر ومضرب مثل معاندر منه
حصیریدن نقل اولنان نجم
والقرفة بالکسر قشر ام قرفة امراة
تبداوی به وبها کنیت ام قرفه امراة
مالک بن حذیفة بن بدر التی یضرب
بها المثل فی العز والمنعة کذا منه
فی المغرب

علیه وسلم یوم فتح مکه ده آنی قتله مجاهد بنه امر وتخصیص ایلمشلر ایدی تاکه قبول اسلام ایله کسب نجات
واستسلام ایلدی وبردلیل ظاهر دخی شول حدیث جالب المفاخردر که عبد الله بن خطل نام مشرکك ایکی
جاریهٔ مغنیه سی وارایدی که نعوذ بالله تعالی هجو رسول الله علیه السلام ایله تغنی یه اقدام ایدرلر ایدی رسول الله
صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده امان و یردکلری مشرکیندن آنلری استثنا وقتللری ایچون صحابهٔ کرامه امرو تنبیه
امضا ایلدیلر کذلك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم بنی قریظه ده نبانه نام برعورتی قتله امر ایلدیلر که
زوجی اولان بنی قریظه دن حکم نام یهودی کندو قتل اولنه جغنه جازم اولدقده بینلرنده کمال محبت اولمغله
اول عورته امر ایدوب اصحاب کرامدن خلاد بن سوید قتل ایندرمش ایدی تاکه عورت قصاصا قتل اولنوب
کندو نصکره مسلمینه نصب اولمیه حتی حضرت عایشه رضی الله عنهادن مرویدردیدیکه دخلت علی نبانة
تسألنی شیئا وهی تضحك ظهرا لبطن وتقول تقتل سراة بنی قریظة الی ان نوه انسان باسمها فقالت انا والله
اقتل وهی تضحك یعنی رسول الله علیه السلام سوق مدینه ده قتل بنی قریظه ایله اشتغالده ایکن نبانه برنسنه
طلبی ضمننده بنم اوزریمه دخول ایلدی حال آنکه ظاهرا و باطنا ضحك ایدرك اشراف بنی قریظه قتل اولنیور
دیرایدی تاکه اصحاب کرامدن برکسنه نبانه قنده دیو اسمنی یاد ایلدی همان خنده کنان والله بن قتل اولنه جغم
دیدی انتهی مترجم فقیر دیرکه عندیمزده بولنان نسخ کتابده وهی تضحك ظهر البطن لفظی واقع اولمشدر که
لفظ ظهر نصب وتنوینله ولفظ بطن ادخال لام جرایله ضبط اولنمشدر صحتی تقدیری اوزره وهی تضحك
ظهرا لضحك بطن تقدیری ایله تأویل وتفسیر اولنور یعنی ضحك باطنیسی ایچون ظاهرا دخی ضحك ایدر
بو صورتده لام اصل اوزره بمعنی التعلیل درومکندرکه لام مزبوره بان ربك اوحی لها نظم جلیلی کبی بمعنی
الی اولوب حاصل معنی تضحك ظهرا منتهیة الی ضحك بطن دیمك اوله وجائزدرکه ویخرون للاذقان قول
جیلی کبی بمعنی علی یاخود ونضع الموازین القسط لیوم القیمة کلام واجب التبجیلی کبی بمعنی فی اولوب
حاصل معنی تضحك ظهرا علی ضحك بطن یاخود فی ضحك بطن دیمك اوله ومحتملدر که ظهری
تنوین ایله و بطنی لام جرایله ضبطلرنده خطا واقع اولوب صحیحی ظهرنصب وعدم تنوینله معرف باللام اولان
بطنه مضاف اولوب قرأه من ظهر القلب لفظی کبی بودخی تضحك من ظهر البطن دیمك اوله وذکر
اولنان تصرفلر اکرچه بالجمله تعسفلردر لکن انجق نسخ کتابی تصحیح ایچون تکلف اولنمشدر اما تاریخ الخمیسده
بو قصه نك بیانی اثناسنده وتضحك ظهرا و بطنا لفظی اوزره روایت اولنمشدر و لفظ مرقوم تکلفدن مستغنی ایدوکی
معلومدر وانسان العیونده دخی وتضحك ظهرا و بطنا لفظی اوزره روایت اولنوب تفسیرنده ای وکانت جاریة حلوة
دینلمشدر بوتأویل اوزره معناسی کلام ظاهر و باطنی خندان برجاریهٔ شیرین زبان ایدی دیمك اوزره تحمیل اولنور
انتهی بعده حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها نه عجب سوز بلرسین که قتل اولنه جغم دیو نفسکه سوء فال
ایلرسین رسول الله علیه السلام نسایی قتل ایلمز دیدی ونبانه دیدیکه بلی بو یله در لکن بنی انجق زوجم قتل ایلدیکه
بکا امر ایلدی بن دخی سنك آسیابی خلاد بن سوید اوزره القا ایلدم واول سنك خلادی قتل وافنا ایلدی بعده
آنی اخراج وقتل ایلدیلر وسعید بن المسیب رضی الله عنهمادن مرویدردیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری خیبرده بعد الفتح اطمئنان تام اوزره قرار وآرام ایلدکلری هنکامده مرحبك قرنداشی حارثك قزی
وسلام بن مشکمك عورتی زینب نام یهودیه برشاتی بریان ایدوب آنی جناب رسالتمآبه ارمغان ایلدی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم آندن برلقمه تناول دنصکره ذراع شاتی اخذ ایدوب ان هذه الذراع لتخبرنی انها مسمومة
یعنی شو ذراع بن مسمومه یم دیو بکا اخبار ایده یور قول کرامت شعار لریله معجزهٔ باهره لرین اشعار ایلدیلر بعده
زینبی کتوروب بو صنیع شنیعکه باعث نه دردیو سؤال تقریع ایلدکلرنده اول خبیثه دیدیکه یا محمد سن بنم قومیمه
ایتدیکك جفالری ایتدك بنم بابامی وعمیمی وزوجیمی قتل ایلدك بس درونمدن دیدمکه اکر نبی ایسه شاة بریان اکا
بنم عملیمی اخبار ایدوب زیان ایلمز واکر ملك ایسه آنی اهلاك ایتمکله بزلر بدندن کسب راحت واطمئنان ایده رز
لکن بشر بن البراء رضی الله تعالی عنهما رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریله برابر شاة مزبوره دن
لقمهٔ واحده اکل والتقام ایتمکله فوت اولوب منزل شهادته وضع اقدام ایلدی بو یله ایکن رسول الله علیه السلام
خبیثهٔ مرقومه دن عفو واغماض وتعرض قتل وتنکیلندن اعراض بیوردیلر مؤلف دریا درایت قصهٔ مذکوره یی
بو وجهله روایت ایلمشدر لکن اهل مغازی بو بابده اختلاف اقوال اوزره اولوب امام واقدی رحمه الله تعالی
رسول الله علیه السلام اول عورتی قتل ایلدکلری بعض روایاتده کلمشدر دیو بسط مقال ایلدی لکن اظهر روایات

امام

امام محمد رحمه الله تعالی نك ذکر واثبات ایلدیکی اوزره آندن عفو ایله عفو بتنه عدم التفاتلریدر وعفو واغماضلرینه
باعث انجق اولدرکه وقعهٔ مزبوره بعد الصلح رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبرده امن واطمئنان اوزره
استقرارلرندنصکره بدیدار او لمغله اول خبیثه نك صنع مذکوره اجتساری نقض عهد ایله محاربهٔ مسلمیندن
عدو اعتبار اولنمدی سؤال اولنورسه که سم ایله قتل موجب قصاص اولمغه ذاهب اولان فقهانك قوللری اوزره
اول عورتی بشر بن البراء رضی الله تعالی عنهما ایله قصاصا قتل ایلمك واجب ایکن عدم قتللری فساد قول مذکوری
موجب دکلیدر جوابنده دیرزکه دکلدر زیرا سم ایله قتلده قصاص یاخود دیت ایجاب ایدنلر انجق عند الایجار
یعنی سمی وسط فم انسانه صب ایله اهلاك ایده ایجابی استیجاب ایلمشلردر یوقسه بنفسه اخذ وتناول ایلدکده
اکا اعطاء سم ایلین شخص اوزره قصاص ودیتدن برنسنه توجه وتحامل ایلمز وبشر بن البراء رضی الله عنهما دخی
لقمهٔ مسمومه یی بنفسه اکل والتقام ایتمکله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اول عورت اوزره
قصاص ودیتدن برشیئی الزام بیورمدیلر والله اعلم

باب الاستعانة باهل الشرك واستعانة المشرکین بالمسلمین* یعنی مسلمین مشرکینله مشرکین آخرین اوزره
استعانت ومشرکینه مشرکین آخرین اوزره اعانت مشروع ایدوکنی بیانده باب رصین الارکاندر مسلمین اهل
شرکدن برطائفه ایله طائفهٔ آخرین اوزره استعانت ایلسه لر آنده بأس شرعی یوقدر بشرط آنکه مشرکین تحت
رایت مسلمینده ذاهب وحکم اسلام آنلرك اوزرلرینه غالب اوله زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری
یهود بنی قینقاعه استمالت وآنلر ایله بنی قریظه اوزره استعانت ایلدیلر وهم اهل مکه دن هنوز قبول اسلام
ایتمیلر راجل وراکب رسول الله علیه السلام ایله برابر غزوهٔ حنینه ذاهب اولوب قنقی طرف مغلوب اولورسه آندن
اصابت غنائمه طالب اولمشلر ایدی حتی ابو سفیان بن حرب دخی اول هنکامده قوی الاسلام دکل ایکن ینه
عسکر مسلمینك وراسنده ذهاب ایله اصحاب کرامدن ساقط اولان ترس ورمح وامتعه مثللو نسنه لری التقاط وانتهاب
واول وجهله برحمل عظیم تدارکنی ارتکاب ایلمشیدی وصفوان بن امیه دخی هنوز مشرك ایکن مسلمه اولوب
بینلری تفریق اولنمیان عورتی ایله برابر کتمشیدی وحال شرکنده غزوهٔ حنین وغزوهٔ طائفده برابر حاضر اولمشیدی
وعورتی ایله بینلرین تفریق ایتمدکلری انجق موجب فرقت حقیقة یا حکما تباین دارین ایکن بونلر تحت احکام
مسلمینده تستبق اولندقلریندندر پس ذکر اولنان اخباردن مشرکینله جواز استعانت آشکار واول استعانت دخی
کلا ایله قتال مشرکین اوزره استعانت قبیلندن ایدوکی بدیدار اولمشدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
ان الله یؤید هذا الدین باقوام لا خلاق لهم یعنی الله تعالی بو دینی آندن هیچ حصه مند اولمیان جماعتلر ایله
تأیید ایدر حدیث معجز بشارتلریله بومعنایه اشارت بیورمشلردر اکرچه مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم یوم احدده عسکردن برآلای کثرتمآ کوروب بونلر کیملردر دیو سؤال ایلرنده عبد الله بن ابی بن سلولك
حلیفلری اولان یهود بنی فلاندر دیو افادهٔ حال اولندقده انا لا نستعین بمن لیس علی دیننا یعنی بز بزم اوزره
اولمیان کفار ایله استعانت ایتمزز قول شریفلرین ایراد ایله آنلردن تجویز استمداد ایلمدیلر لکن آنك تأویلی اولدرکه
اول کروه ضلال اهل منعه اولملریله تحت رایت رسالتپناهیده قتال ایتمیوب اظهار استقلال ایدرلر ایدی بزم
عندیمزده مشرکین بو وجه اوزره کروه انبوه اولدقلرنده آنلر ایله استعانت مکروه کورلور وعبد الله بن ابی
یوم احدده جموع مسلمیندن رجوع ایتمشیدی لکن سبب رجوعنده اختلاف روایات وقوع بولمشدر بری اولدرکه
عبد الله بن ابی اول غزوه ده رسول الله علیه السلام مدینه دن حرکت ایتمیوب داخل مدینه دن قتاله مباشرت
ایتملری اوزره رأی واشارت ایلدکده رسول الله علیه السلام رأینه رغبت بیورمدقلرینه مکدر اولمغله عود
ورجعت ورسول الله علیه السلام چقلرنده صبیانه اطاعت و بنم نصیحتمه مخالفت ایلدی دیو شماتت ایلدی
و بری دخی اولدرکه عبد الله بن ابی اول غزوه ده چقوب برابر قتال ایده جکنی رسول الله علیه السلامه عرض
ایلدکده لا انا لا نستعین بمشرك قول مؤیدلریله سبیل معیتلرندن صد وآنی مدینه یه رد ایلدیلر و باعث رد انجق
اولدرکه عبد الله بن ابی ایله برابر حلیفلری اولان یهود بنی قینقاعدن یدی یوز کسنه وار ایدی وآنلر اثناء حربده
مسلمیندن مشاهدهٔ ضعف ایلسه لر مسلمین اوزره هجوم ایله خیانتلرندن اندیشه اولنور ایدی بناء علیه آنلری
رد ایلدیلر و بزم عندیمزده دخی بو یله درکه امام فتنهٔ مشرکیندن اجتناب ایله آنلر ایله عدم استعانتده رأی صواب
ایدرسه جوازردلری بی ارتیابدر بعده مؤلف صاحب اصابت مسلمینك مشرکینه مشرکین آخرین اوزره تجویز
اعانتلرنده حدیث زبیر رضی الله عنهی ذکر وروایت ایلدیکه زبیر رضی الله عنه ملك حبشه اولان نجاشینك

مطالب سقی ر جلا سما فقتله
الو جور الدواء الذی یصب فی وسط
الفم فعال او جرته ووجرته کذا
فی المغرب

عندنده ایکن نجاشینك بر دوشمنی اوزرینه هجوم ایلدکده حضرت زبیر رضی الله عنه نجاشی ایله برابر بی نجاشی
محاربه یه قدوم واول حربده کمال شجاعتن جمله یه معلوم قیلمشدر بو جهتله حضرت زبیر ایچون نجاشی عندنده
منزلهٔ حسنه حاصل ومکارم مستحسنه سنه واصل اولمشدر ومسلمینك تحت رایت مشرکینده مشرکین آخرین ایله
قتاللرین استحلال ایدنلر بو قصه نك ظاهری ایله استدلال ایدرلر لکن بو دلیل ایکی وجهله تأویل اولنور بری اولدرکه
نجاشی یوم مذکورده مسلم ایدوکی مروی ومأثوردر بناء علیه حضرت زبیر معیت قتالنی استحلال ایلمشدر ایکنجی
اولدرکه یوم معهودده مسلمین ایچون نجاشیدن غیری ملجأ ومأمن مفقود ایدی حتی ام سلمه رضی الله عنهادن مرویدر
دیدیکه ارض حبشه ده امن واطمئنان اوزره قرار یمزده ارض مرقومه بزه خیردار ونجاشی دخی خیرجار اولوب
ربمزه عبادتله اوقاتکذار ایدیك تاکه نجاشی اوزره بر دوشمنی هجوم واقبال ایدوب نجاشی علی قصد المقابله کااستقبال
ایلدی واول منازلده بزه بوندن اعظم بر الم نازل اولمادی وبینمزده مذاکره ایلدیك که بو دوشمن نجاشی یه
غالب اولورسه بزم قدر ربمزی مرتبهٔ نجاشیده بیلك احتمالی منسلبدر همان غلبهٔ نجاشی نیازیله درکاه الهی یه
اخلاص دعایه سرآغاز ایلدیك بعده میانه مزده بجبا اول مردبنام کیم اوله که کیدوب حال طرفینی استعلام بعده
کلوب بزه اعلام ایلیه دیو عرض مرام ایلدیکمزده همان زبیر بن العوام ایشته بن دیو محلندن قیام وبرقربه یی نفخ
واکارکوبله میانه ده اولان نهر نیلی عبوره اقدام بعده واروب عسکر نجاشی یه وصول والتحام وآنلر ایله برابر محاربه یه
اقتحام ایلدی بزلر دخی صدق واخلاصله درکاه قاضی الحاجاته دعا ومناجات ایلدیك تاکه زبیر نهر نیلده
نمایان اولوب الله تعالی نجاشی یه امداد وبلادنده تمکین ودوشمنی اهلاك وتسکین ایلدی سزلره مژده اولسون
دیمك مفهومنی بعض اثوابنی رفع وتحریك ایتمکله بزه اعلان قیلدی ام سلمه رضی الله عنها دیرکه بوندنصکره
نجاشی کبی خیرجارك عندنده اقامت واستقرار ایلدیك پس بو بیان صحت بنیان ایله ذکر اولنان تأویل ثانینك

صحتی نمایان اولور والله اعلم بالصواب

باب مایکره من الدیباج والحریر فی دار الحرب * یعنی تلبس دیباج وحریر دار الحربده دخی مکروه کوریلدیکینك
محل تحریریدر مؤلف تقوی لباس بو مسئله دن رفع پردهٔ التباس ایدوب دیرکه امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه
دیباج مثللو حریر مصمت یعنی خالصدن مصنوع اولان اثواب حربده دخی مکروهدر دیو تنصیص ایدوب امام
ابو یوسف وصاحب الکتاب امام محمد رحمهما الله تعالی علیهما حربده جائزدر دیو تخصیص ایلدیلر وشارح الکتاب
البسه الله تعالی حلل الجنة فی دار الثواب دیرکه بز شرح المختصرده بو مسئله دن رفع برقع حجاب ایلدیك ومؤلف
اصابت انتهاج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك لا بأس بلبس الحریر والدیباج فی الحرب قول شریفلرین
ابو هریره رضی الله عنه دن نقل واخراج ایدوب امام ابو یوسف ایله بو حدیثك ظاهری ایله احتجاج ایلدیلر لکن
امام ابو حنیفه رضی الله عنه حدیث مذکوری تأویل ایدوب حریر ودیباجدن مقصود شول ثوبدر که لحمه‌سی یعنی آرغجی حریر وسداسی یعنی آرشی غیر حریر اوله دیو تفصیل ایلدی ودیدیکه ثوب مذکور حریرك
غیریده مکروه وحربده مشروعدر اما سداسی حریر ولحمه‌سی غیر حریر اولان ثوبك لبسی حربده وغیر حربده
غیر ممنوعدر وحضرت زبیر رضی الله عنهك بر قباء دیباجی وار ایدی هنکام محاربه ده آنی لابس اولور ایدی دیو
ذکر اولنان اثر منقول دخی بو معنی اوزره محمولدر اما حریر مصمت هر حالده مکروه ایدوکی شول روایتله مثبتدرکه
ولید بن هشام عبد الملك بن محیریزه رحمهما الله علیهما تحریر کتاب ایدوب وقت محاربه ده قباء حریر ودیباجی
تلبس جائزمیدر دیو استجواب ایلدکده ابن محیریز دخی کن اشد ما کنت کراهیة لما نهی عنه رسول الله صلی الله
علیه وسلم عند التعرض للشهادة دیو کتب جواب ایلدی یعنی رسول الله علیه السلامك نهی ایلدکلری نسنه یی
اوقات سائره ده مکروه کوردیککدن زیاده حربه دخولله نفسکی شهادته عرض ایلدیکك وقتده مکروه کور انتهی

باب المکره علی شرب الخمر واکل الخنزیر

یعنی شرب خمر واکل خنزیر مثللو محرمات اوزره مکره اولان کسنه حقنده رخصت وعدم رخصتی حاوی
بابدر قوی الفحا ویدر عطاء بن ابی رباح رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه بر کسنه شرب خمر واکل لحم خنزیر
اوزره اکراه اولندقده اکراجتنا بله قتلنی ارتکاب ایدرسه عند الله خیر وثوابه ظفریاب اولور واکر امتثال الله اکل وشربله
مشغول اولورسه آنك عذری عند الله مقبولدر لکن بزلر بو قولی اخذ ایتمزز بلکه دیرزکه عند خوف القتل ذکر اولنان
اکل وشربی ترك ایلمك حلال دکلدر وامام مسروق رحمه الله تعالی نك دخی قولی بودر دیمشدرکه بر کسنه
بر وجهله مضطر اولوب مثلا خمر وخنزیردن اکل وشرب ایتمیوب فوت اولورسه نارده داخل اولور وامام

ونوب مصمت علی لون واحد وفی باب الکراهیة الذی سداه ولحمته ابریسم وقیل هو ما ینسج من ابریسم ثم یطبخ ویصبغ علی لون واحد کذا فی المغرب *

ابو یوسفدن دخی بر روایتده قول عطایی قبول بله آنلری اکراه علی الشرك اوزره قیاس ایلدیکی منقولدر لکن
بز جوابلرنده دیرزکه عند الضرورة حرمت اشیا مرتفعه درزیرا الله تعالی الا ما اضطررتم الیه قول شریفی ایله
موضع ضرورتی تحریمدن استثنا بیورمشدر وتحریمدن استثنا اباحت اصلیه سین ابقادر وخمر وخنزیرك حرمتلری
مرتفعه اولدقدن صکره سائر طعام وشرابه ملتحق اولمغله انسان تناولندن اجتنابله قتلنی ارتکاب ایلدکده آثم
اولهجغی متحققدر اما حکم کفر نعوذ بالله تعالی بشقه‌درکه آنك حرمتی اصلا مرتفع اولمیوب انجق وقت اکراهده
انسانك قلبی ایمانله مطمئن اولدیغی حالده لسانی اوزره اجراء کلمهٔ شرکه رخصت ویریلمشدر بناء علیه لدی
الاکراه اجتناب ایدرسه عزیمتله متمسك اولوب لسانی اوزره اجرا ایدرسه رخصته مستمسك اولور وعزیمتله
تمسك بلا جدل رخصتله ترخصدن افضلدر ومؤلف منبع الجناب متن کتابده کفر اوزره اکراه مسئله سنده رخصتله
مترخص اولان کسنه حقنده آثم اولور دیو قطع جواب ایتمیوب همان خفت ان یأثم یعنی اول کسنه آثم اولمقدن
خوف ایدرم دیمکله اظهار شك وارتیاب ایلدی نکته سی اولدرکه اظهار کفر اوزره مکره اولان کسنه من کل وجه
مبتلای مخمصه حکمنده دکلدر زیرا ابتلای مخمصه ایله حاصل اولان عذر شرعی محضا خمر وخنزیری تحریم
ایلین الله تعالی قبلندن حلول ایتمشدرکه آنده قطعا صنع عباد دخول ایتمشدر اما کفر اوزره اکراهده خوف هلاك
انجق صنع عباد ایله اتصال واشتباك ایلمشدر وحق اللهدن اولان احکامده صنع عباد تخلل ایدن امور ایله
تخلل ایتمین امور متساویة الاقدام اولمیوب بلکه قسم ثانی اولدن اهون وایسر ایدوکی مالا کلامدر بو جهتله
مکره مزبور مبتلای مخمصه اوزره قیاسدن دور ومهجوردر وهم بعد اکراه المشرکین امتنا عنده صلابت
دینی اظهار وموجب غیظ مشرکین اولان ثباته بذل اقتدار واردر ومعنای معهود مبتلای مخمصه نك اکل
وشربدن امتناعنده غیر موجوددر بو جهتله مکره مزبور قیاس مذکوردن مهجوردر پس مکره مزبور جهت
اضطرار ایله مبتلای مخمصه یه مسامت وجهتین مرقومتین ایله متفاوت اولمغله مؤلف جلیل الاعتبار بو بابده
تأثیم مترخصی اظهار ایدوب انجق خفت ان یأثم دیو جوابده تردد واضطرابله وقوع شبهه یی دخی اشعار ایلدی
مترجم فقیر دیرکه اشبو محل اصل کتابده نوع تعقید اوزره صورتیاب ایکن ترجمه مزده مسائل اصول فقهی تحکیم
وتأصیل ایله عقدهٔ تعقیدی بنان بیانله تحلیل ووجه تحقیق اوزره بسط وتفصیل اولندی والله علی ما نقول

وکیل انتهی والله اعلم

باب من یکره قتله من اهل الحرب ومن لا یکره * یعنی رجال اهل حربدن قتلی مکروه کوریلوب کوریلمینلری
تفریقنده باب دقیق التحقیقدر بوندن اقدم باندفعات بیان ایلدیك که اهل حربدن قتال ایدنلرك قتلی جائز
کوریلوب قتال ایتمینلرك قتلی شایان کوریلمز ومؤلف معتمد الاعتداد اهل حربدن ناسله اختلاط ایتمین اصحاب
صوامعی وجبالده سیاحت ایدنلری دخی قتال ایتمینلردن تعداد ایلدی لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن
مرویدر دیدیکه ابو حنیفه رضی الله تعالی عنهه اهل حربدن رهابین واصحاب صوامعی قتلدن سؤال ایلدم
جوابنده آنلر نفسلرینی انواع کفردن ترهب کبی بر نوع عظیم ایچون تفریغ ایدوب غیرلری آنلر ایله مفتون
اولدیغندن فقاتلوا ائمة الکفر آیت جلیله سینك تحت حکمنده داخل اولمرله قتللری مستحسندر دیو بسط
مقال ایلدی لکن بو روایتك تأویلی اولدرکه رهابین واصحاب صوامعدن مراد ابی حنیفه رضی الله عنه آنلردرکه
کندولری مجالس ناسه حلول یاخود صومعه لرینه دخول ایچون اذن ورخصتلرین مبذول قیلمرله ناسله الفت
ومشرکینی دین باطللری اوزره صبر وثبات ومسلمینله مقاتلات ومحاربات اوزره ترغیبه همت ایدهلر یوقسه بردیر
یاخود کنیسه یه کیروب بابی نفسی اوزره اغلاق وایچنده ترهبله ارتکاب محن ومشاق ایلین رهابینی قتل ایتمکده
ترخیص واطلاق اولنمازکه بونلر نفس ومال وتدبیر ایله مقاتل اولمدقلرندن طرفلرندن امن مسلمین حاصل اولمشدر
کذلك اهل حربدن اعمی ومقعد وبرشق یابس اولان مفلوج ویدیمناسی ایله رجل یسراسی یاخود بالعکس
مقطوع ویا الکزیدیمناسی مقطوع اولنلرك قتاللرندن امن مسلمین مجزوم الوقوع اولمغله قتللری غیر مشروعدر
وطوائف مذکوره دن مراد صاحب الکتاب شول عجزه درکه مال ورأیله دخی قتاله قدرتیاب اولمیه لر وبربو دولتك
نظیرینی باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده شیخ فانی حقنده بیان ایلدیك که شیخ فانی امر حربده صاحب تدبیر
اولدقده قتلی شایان کوریلور اما یالکز ید یسراسی مقطوع یاخود رجلیندن یالکز بریسی مقطوع بولنان
اهل قتالدن اولمغله قتلی استحلال اولنور زیرا غالب احوالده مباشرت قتال انجق یدیمنی ایله استحصال اولنمغله
بر مشرکك مشیی ممکن اولوب یدیمناسی دخی صحیح اولدقده مقاتله دن عد وقتلی استحلال اولنور کذلك

مطلب الحرمة ترتفع عند الضرورة

مطلب کشف المترجم بعض معضلات الکتاب

اخرس واصم اولان وكاه مجنون كاه مفيق اولوب حال افاقتنده ظفر بولنان قتل اولنور زيرا قتاله صالح بنيه سى
اولوب اعتقادى دخى قتـال مسلمينه باعث اولمغـله مقاتله دن اعتبار وقتله دفع شرينه ابتدار اولنور واكر برمسلم
اهل قتال عداولنميان طوائف مرقومه دن برينى قتله اقدام ايلسه اوزرينه ديت وكفارت لازم اولميوب انجق توبه
واستغفار الزام قيلنور زيرا بونلردن هر برى قتالدن مأيوس ايسه ده عصمت نفسله مأنوس دخى دكلـدر اما ناسله
مخـالط اولان قسيسلر وشماسلر وسيا حلرك قتللرى مبـاح كوريلور زيرا بونلر وقت قدر تلرنده نفسلرى ياخود
تدبيرلرى ايله اهـل قتالدن اولملرى ايله قتللرى استحلال اولنور وبر شخصك بالفعـل مباشرت قتالنه هركس
هرزمانده وهرمكانده مطلع اولمق امر ممتنع اولمغله بونلرك بالفعل مباشرت قتاللرى رؤيت اولنمامق جواز قتللرينه
مانع دكلدر همان علل سابقه كبى مانع قتال اولان دليل ظاهر اكا ملازم اولمديجه باعث قتال اولان اعتقـادى
ايله صالح قتـال اولان بنيه سى مقام قتاله قائم قيلنور ومسلمين ايچون اهـل حربك نسا وصبيا تنى اسير ايدوب
داراسلامه اخراجده قدرتلرى وار ايكن آنلرى دارالحربده ابقا سزاوار اولماز زيرا اسر واخراجده مشركينى
تحقير وتكدير ومنفعت مسلمينى توفير وتكثير متحقق اولور كه آنلردن منفعت مشركينى قطع ايله خـدم مسلمينه
ملتحق قيلنورلر ورسول الله صلى الله تعـالى عليه وسلم واستحيوا شرخهم يعنى شبان اهل حربى قتل ايتميوب
استرقاق ايچون استبقا ايديكز قول بشارتمالرنده بومعنايه رمز وايما ايلمشلردر اماشول شيخ فانى كه نه دارالحربده
ظهور نسلى ونه مسلمينه مالله فدادن غيرى وصول نفعى رجا اولنميه آنده مسلمين مخيرلردركه ديلرلرسه اخذ واسير
وديلرلرسه دارالحربده ترك وابقا ايدرلر زيرا آنى اسرايله مقصود انجق اخذ فدا ايله تحصيل مالدر ومسلمين قادر
اولدقلرى اموالده مخـيرلردركه ديلرلرسه اخذ وديلرلرسه اهمال ايدرلر نكته سى اولدركه اوزرلرينه واجب اولان
دفع فتنهٔ كفرو ضلالدر يوقسه اكتساب مال شرعا حلال ايسه ده اوزرلرينه حق واجب الاستحصال دكلدر
اما اهـل حربدن برمعتوهه ظفر بولدقلرنده اخراجنه قدرت وار ايكن آنى دارالحربده ابقا غيرسزا واردركه
آنك افاقتى وظهور نسلى مأمول اولمغله آنى ابقا نسا وصبيانلرين ابقا كبى عون مشركينه موصولدر لكن ناسله
مخـالط اولميان مترهبنه اسرايله دخى تعرض اولنماز كه نسلى دخى مأمول اولمامغـله تركنده عون مشركين
غير محصولدر انجق عدم قتللرى سبقت ايدن عللرى اسرايله داراسلامه سوق وتسبيل قيلنورلر زيرا آنلرنسايه
قربانله حامل ايتمك محتمل اولوب تركلرى قوت مشركينه مدار اولمغله بعدالظفر دارالحربده تركلرى سزاوار اولماز
واهـل حربدن قتلى حـلال اولنلرك جواز اسر واخراجلرى بى اشكالدر وبعدالاخراج قتل واسترقاقـلرى
رأى امامه محتاجدر وقتلى حلال اولميانلرك مسلمين مثلاجرد آتلو بولنوب اخراجلرى دخى مستحيل ايسه كركدركه
محللرنده ترك ايدوب قتل وتنكيل ايتميه لر زيرا عدم قتللرى منفعت اسر واسترقاق ايچون اولوب همان شرعا حرام
اولديغندندر پس اسرلرندن عجز ايله حرمت قتللرى منقلب اباحت اولميه جغى مالا كلامدر وكراع وسلاحدن
اخراجى مقدور اولنلرى دارالحربده ابقامكروه وناسزادركه مشركين آنلرايله قتال مسلمين اوزره متقوى اولمريله آنلر
حكمنده بنى آدم ايله مثـاولرلر درامابقروغنم وسائرماشيه ظفر ياب اولدقلرنده ديلرلرسه اخذ وانتهاب وديلرلرسه ترك
واجتناب ايدرلر زيرا بونلرك مثالى حسب العادة اسباب قوت قتال دكللردركورمزميسكه مسلمين اهل حربه تجارتى
ايچون حمل كراع وسلاح ايلمك ممنوع اماحمل اموال سائره مشروعدر كذلك دار عمزده مستأمن اولان حربى كراع
وسلاحدن بعض اشيا كسب ايلدكده آنى نفسى ايله برابر دارالحربه ادخالدن منع اولنوب اموال سائره يى ادخالدن
دفع اولنمـاز ومسلمين ايچون خيار مز بورمال حقنده ثابت اولدقده ولدى مأمون اولميـان عجوز كبيره حقنده دخى
متثبتدركه آنده فداء مالدن غـيرى نفع زائد عديم الاحتمالدر بنـاء عليه مسلمين بومثللو عجوزى ياخود شيخ فانى يى
اسير قيلدقلرنده مالله فدالرى جائز ومقبولدركه حق مسلمينده بونلردن نه داراسـلامده بولنمارندن منفعت ونه
دارالحربده بولنملرندن مضرت غيرمأمولدر وعدم قتللرين ذكر ايلديكمز اصحاب علل وغيرلرى اكر قتله مباشرت
ياخود تحريض قتاله مبادرت ايدوب ياخود ايچلرنده مطاع صاحب رياست ايسه جواز قتلى مرتبـهٔ بداهتده دركه
قتلنده كسر شوكتلرى وتفريق جمعيتلرى موجود وقتالدن مقصود انجق معنـاى معهود درحتى ملك اهل حرب
برطفل صغير ياعورت ياشيخ فانى بولنسه قتلنده اهل حربى تحقير وتذليـل ومنعه لرين منع وتعطيل بولنمغـله
آنك قتلى تجويز وتحليل اولنور كذلك براهب ياخود سياح مشركينى معـايب مسلمين اوزره دلالته مسلمين مطلع
اولدقده آنك دخى حرمت قتلى مرتفع اولور زيرا بوصنعنده معين مشركين اولمغـله قتالده صاحب رأى اولان
شيخ فانى منزلنه تنزيل اولنور وبو مثللو شيخ فانينك قتلى البته تحليل اولنور زيرا مرويدركه دريدبن الصمة شيخ

قسيس كسر وقاف وتشديد سين ايله
رئيس النصارى فى العلم ديمكدر
يعنى قسوس كاور ومشماس بتشديد
اليم رؤساء نصارادن وسط رأسنى
حلق ايدوب يعدسنده ملازم اولان
كمسنه دريعنى بشماسه در منه

كيرا بكن امرحربده صاحب تدبير اولمغـله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى قتل وتدمير ايلمشـلردر واكر برمسلم
حين قتالده مشرك اولان والدينـه ملاقى اولسه كركدركه اقدام قتلندن متوقى اوله قال الله تعـالى وصاحبهما
فى الدنيا معروفا يعنى اى انسان والدينك ايله دنيـاده شرع بعنه موافق ومروته مطابق اولان صحبت احسان ايله
مصاحبت قيل ومعلومدركه قتلنه قصد وعزيمت احسانله مصاحبتدن دكلدر وهم حنظلة بن ابى عامر وعبدالله بن
عبدالله بن ابى رضى الله تعـالى عنهمادن هر برى كندو والدينى قتل ايچون رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن
استيذان ايتدكلرنده آنلرى نهى ايلديلر حال آنكه ابوعامرهم مشرك وهم رسول الله عليه السـلام ايله محارب ايدى
وعبـدالله بن ابى دخى ظاهر النفاق برمنافق ايديكه الله تعـالى قرآن كريمده آنك كفرينه شهادت ايلمشـيدى
پس بوبيانله عنديمزده نمايان اولمشـدركه ولدوالد مشركنى قتله عزيمت ايلمك مكروه وناشايا ندر نكته سى اولدركه
والد سبب ايجاد ولددر پس ولد آنك سبب اعدامى اولمق مكروهدر كذلك والد ولدى اوزره تربيـه ايله منعم اولمشـدر
پس ولد آنك قتلنه اقدامله اظهار كفران نعمت مكروهدر وبومسـئله نك اصل بيانى الله تعـالى نك حضرت
ابراهيم الخليل على نبينا وعليه صلوات الملك الجليل دن اخبار ايلديكى قصه ده نمايا ندركه اول جناب خليمابه والدى
اطالهٔ لسان بر له لئن لم تنته لارجمنك واهجرنى مليـا يعنى يا ابراهيم اكرسن اصناممدن اعراض وآنلره اعتراضدن
فارغ اولمزايسك البته والبته سكا لسانمـله ذم وشتم ياخود احجار ايله تا كه فوت اولوب ياخود فرار ايله بندن بعيـد
اولنجيه دك ضرب ورجم ايده رم ديدكده اول ذات فتوت سمات سـلام عليك سأستغفر لك ربى انه كان بى حفيا
يعنى بنم طرفمدن سـلامت اوزريـنه اولسونكه بوندنصكره سكا بوذى اولان كلامى تكلم ايتمم وقريبا مغفرتكى
موجب اولان توبه وايمانه توفيقكى ربمدن رجا ايده رم ديمكله حق والده حسن مراعات ايلدى اما والد قتل والدينـه
اقدام ايدوب آنى قتلدن غـيرى طريق دفعى مستحيل اولسه بوصورتده ولد ايچون قتـل والد تحليل اولنور زيرا
بوباده مقصدى كفران نعمت اولميوب همان نفسندن سبب هلاكى دفعـله شرعا مأمور اولديغى اوزره كندو
احياسنه سعى وهمتدر وبربومسئله ده آبا وامهاتله سائرذى رحم محرمك فرقنى كذلك بوبابده مشركيندن اولنلر ايله
مسلميندن اهل بغى اولنلرك فرقنى شرح الجامع الصغـير ده بيـان وتحرير ايلديك واكر اهل حربدن برصبى
ياخود معتوه مشركينله برابر قتال ايدوب بعض مسلمينى دخى قتل ايتدكلرندنصكره مسلمين اكا ظفرياب اولسه لر
بعد الاسر قتللرى بنـه لايق وصواب كوريلمزكه اسرايله فتنهٔ قتاللرندن رهاياب اولمشلردر لكن داراسـلامه
اخراجلرى مقدور مسلمين اولميوب دارالحربده ترك وابقالرنده دخى قتال مسلمينه عودتلرندن اتقـا اولنورسه
بوصورتده قتاللرندن امن وسلامت حاصل اولمامغـله قتللرى روا كوريلور نظيرى شول جمل صؤلدركه آنى
بركمسنه اخذ ايدوب هجوم وصولتنى دفع ايلدكدنصكره تخليهٔ سبيلنده ينه صولتنه عودتندن احـتراز اولنورسه
صاحبنه قيمتنى ضامن اولمق شرطى اوزره قتلنه وقت صيالنـده جواز بولنـديغى كبى بونده دخى جواز واردر
نكته سى اولدركه بونلردن مستقبلده توهم اولنـان ضررك اثرى ماضيده ظاهر اولمغـله توهم مستقبل اول ظاهر
ماضى ايله متأيد ومستـظهر اولوب فى الحال قائم وحاضر حكمنده قيلنور كورمزميسكه برصبى مراهق ملك
اهل حرب ايكن مسلمين اخذينـه ظفر بولدقدنصكره اخراجندن عاجز اولسـه لر البته قتلى جائز كوريلور
زيرا آنى تخليهٔ سبيل ايله تركده مسلمين اوزره خوف هلاك احتمـال غالبدر وبويله وقوف حقيقتى ممكن اولميان اموره
حكمى ظاهر اوزره بنـا امر واجبدر واكر اول صبى ومعتوهى بعـد الاخذ اخراجلرى ممكن اولميوب انجق تخليهٔ
سبيللرنده اول طائفهٔ مسلمين كندو نفسلرى اوزره آنلرك ضررلرندن امين اولوب انجق اول محلـه مسلميندن سريهٔ
اخرى كله جك اولسه بونلر اول سريه ايله قتال ياخود بعض اهل سريه يى قتل ايتملرندن آمين اولمسه لر بوصورتده
كركدركه تخليهٔ سبيل ايله آنلرى تأمين ايده لر زيرا اول طائفه نك حصول امنى محرزومدر وصكره سريهٔ اخرانك دخولى
واول جانبه وصولى امر موهومدر وبومثللو امر موهوم ايله قتل حرام اوزره اقداملرى لايق اولمديغى جملـه يه
معلومدر واكر برراهب صومعه سـندن بعض بلاد اهل حربه نازل اولوب مسلمين دخى اثنـاء طريقده ياخود
نفس بلده ده اخذينـه واصل اولدقلرنده بى قتال ايچون چيقمايوب بلكه نفسم اوزره سزدن خوفله فرار ايچون
چيقمش ايدم ديو اعتذار ايلسه كركدركه آنى تصـديق ايتميوب قتل واسرينه ابتـدار ايده لر زيرا قتلى جائز
اولميان راهب انجق اولدركه مخالطهٔ ناسـدن هارب اوله وبوراهب مقـاتله ايله موضع اختلاطده بولنمشيكن
ادعا قيلديغى عذرنده متهم اولمغـله تصديق اولنميوب همان ترتيب جزاسى تحقيق اولنور اما صدق مقـالى قلب
مسلمينده غالب احتمـال اولورسه مستحبدركه آنى اسير ايده لر وقتلنه استعجال ايتميه لر زيرا احتياط اوزره بنا قيلنان

مطلب قتل الجمل الصؤل

اموردە غالب احتمال بمنزلة الیقیندر وقتل دخی احتیاط اوزرە بنا قیلنان اموردندر کە آندە بردفعە غلط متمکن
اولدقدە بردخی تدارکی ممکن اولماز ومقصود اولان دفع قتالی اسرایلە دخی استحصال اولنور واکر مسلمین بردیر یاخود
کنیسەدە مفتوح الباب ساکن ایکن بر راهبە ظفر یاب اولسەلر آنك قتلی جائز کوریلور زیرا بیان ایلدیك کە مشرکین
آنلرك مجلسلرینە وارود وتدبیرلرندن اخذ ایلە صدور وخروج ایتدکلرندن آنلر ائمة الکفر ایدکلری ظاهر وقتللری
موجب کسر شوکت مشرکین ایدوکی باهردر واکر مسلمین بر راهبە صومعە سندە ظفر یاب اولوب آندن طریق
قندە در یاخود اهـل حرب قندە دریو استجواب ایتدکلرندە اول دخی مسؤلیکز معلوم دکلدر لکن نە سزلرە
اهل حربدن ونە اهل حربە سزلردن خبر ویرمزم دیمکلە جواب ویرسە مسلمینك اکا تعرضلری لایق وصواب
اولماز زیرا بوجوابندە مشرکینلە اختلاطدن وتدبیر امورلرندن واکتساب محبت وعداوتلرینە میلدن بالکلیە
انقطاعنی بیان ایتمشدر وترك تعرضنی موجب انجق بو انقطاع ایدوکی نمایاندر اما حین سؤاللرندە ایشتە طریق
بودر دیو اخبار ایدوب صکرە خلافی آشکار اولمغلە مسلمینە خیانتی بدیدار اولسە بو صورتدە قتل واسرە سزاوار
اولور زیرا مسلمین آندن طریق نجاتە دلالتنی طلبدن صکرە طریق هلاکە دلالت ایتمکلە مسلمینە اظهار عداوت
ومشرکینە اظهار مودت ایلمشدر واکر مسلمین کفار رومە غزا ایدوب اول دیاردە بر صومعەدە بر راهب حبشی بە
ظفر یاب اولدقلرندە بلاد رومدە راهب حبشی بولنمقدن استعجاب ایلسەلر کرکدر کە کندودن سؤالە دفع ارتیاب
ایدەلر زیرا عندلرندە مشتبە الحالدر وازالۀ اشتباهك طریقی انجق سؤالدر قال اللّٰه تعالی فاسئلوا اهـل الذکر
ان کنتم لاتعلمون وسؤالك دخی فائدەسی انجـق جواب مسؤل عنهی قبول واعتباردر مکر کلامندە تهمت
وخیانت آشکار اولە بو صورتدە اول راهب بن نصارای حبشدن ایدم کلوب بو دیاردە ترهب ایلدم دیو کشف حال
ایدرسە کرکدر کە اکا تعرض ایتمیوب تصدیق مقال ایلیەلر کە صدقی غالب احتمالدر واکر بن برمسلمك عبدی ایدم
ونصرانی ایدم شمدی کلوب بوندە ترهب ایلدم دیو اخبـار ایدرسە کرکدر کە آنی اخـذ ومولاسی اوزرە ردە
ابتدار ایدەلر زیرا عبد آبق ایدوکنی اقرار ایلمشدر وعبد آبق مولاسی اوزرە ردە قادر اولان شخص اوزرە وجوب ردی
بدیداردر واکر برمسلمك عبدی ایدم اهل حرب بنی اسر واعتاق ایلدیلر بندە بوندە ترهب ایلدم دیو افادە ایدرسە
اسر واعتاقدە تصدیق اولنمیوب همان اخـذ ایلە مولاسنە رد واعادە اولنور زیرا مولاسی ایچون رق وملکی
اقراردن صکرە آنی مزیل اولان اسر اهـل حربی ادعایە شروع ایلمشدر اولابدە مولاسی اوزرە دعوای عتق
ایلین عبـد حکمندە اولوب بلاحجة تصـدیق مشروع اولماز واکر بن برمسلمك عبـد مسلمی ایدم صکرە تنصر
وترهب ایلدم دیمکلە اقرار ارتداد ایدرسە کرکدر کە اکا عرض اسلامدە اجتهاد اولنوب نکول ایدرسە قتل وتنکیـل
وقبول ایدرسە مولاسنە ردو تسبیل قیلنە واکر بعد القتال مشرکین منهزمین اولدقدنصکرە مسلمین اول مشرکیندن
برقوم مجروحینە فائز اولسەلر اول جراحتلر ایلە عـدم تعیشلری معلوم ایسە دخی تعجیل قتللری جائز کوریلور
زیرا آنلر فی الواقع مقاتلە ایکن مباشرت قتالدن آنلری انجق ضعف جراحت عاجز قیلمشدر پس بدلریمزدە
مربوط اولان اسیرلر کبی آنلرك قتلی دخی جائزدر کذلك وجع جراحتلە الم موتی طاتسونلر دیو قتللرندن فارغ
اولورلرسە بو دخی جائز وسائغدر ومسلمین ایچون ایکی صورتك هربرندە برکونە شفاء صدور جلوە بخش صـدور
اولمغلە حقلرندە هربری مباح وغیر محظوردر و بو مسئلەدە اصـل اصیل شول حدیث جلیلدر کە محمد بن مسلمه
رضی اللّٰه تعـالی عنه یوم خیبردە مرحب ایلە مبـارزە ایدوب آنی سیفلە ضرب وایکی رجلنی بردن قطع ایتمکلە
مرحب حیاتندن نا امید اولوب اجهز علی یا محمد دیو سرعت قتلنی نیاز ایلدکدە ابن مسلمه دخی لاحتی تذوق
من الموت مثـل ماذاق اخی محمود یعنی سنی شمدی قتـل ایتمزم تا کە قرنداشم محمودك سندن طاتدیغی الم موتی
سندخی بندن طاتەسین دیو اوزرندن تجاوزە جواز کوستردی بعدە حضرت علی رضی اللّٰه تعالی عنه اول جانبە
مرور ایدوب آنی قتلە استعجال واسلابنی اخـذ واستحصال ایلدی صکرە اول سلبی رسول کریم علیه التحیة
والتسلیم محمد بن مسلمه یە اعطـا وتسلیم ایلدیلر پس مرحبدە احتمال بقا اولدیغی اکا محمد بن مسلمه لاحتی تذوق
من الموت مثل ذاق اخی محمود دیمکلە خطاب عتابی القا ایتمزایدی ورسول اللّٰه علیه السلام دخی سلبنی حضرت
علی رضی اللّٰه عنه دن صرفلە اکا اعطا ایتمزلر ایدی و بو وقعەدە حضرت علی رضی اللّٰه عنه مرحبی اول حالتدە
کوروب قتلنە مسارعت ایتمشیکن رسول اللّٰه علیه السلام اکا عتاب ایلمدیلر ومحمد بن مسلمه دخی مسـارعت
قتلندن امتناع ایتمشیکن اکا دخی توبیخلە خطـاب ایلمدیلر پس اصول مسروده دن متفرع اولمشـدر کە امرین
مذکورینڈن هربری جائز وشو سعدر توضیحی اولدر کە بومثللو مجروحی قبـل الموت اسیر قیلوب سائر اسرا کبی

تقسیمی جائز اولمغلە اول دخی قبل الاسیر بمنزلة الاسیردر وامیر سائر اسرایی قتل وترکدە مقبول التدبیر اولدیغی کبی
بوندە دخی مقبول التدبیردر واکر مسلمین حصون اهـل حربدن برحصندە برمشرك مریضە فائز اولسەلر آنی
قتللری جائز کوریلور زیرا مرض آنی اهلیت قتالدن اخراج ایتمیوب همان مباشرت قتالدن عاجز قیلمشـدر
وهم مرض مشرف زوال اولمغـلە آنك مسلمینلە قتالی منقطع الاحتمال دکلدر مکر اول مرضلە عدم تعیشی مجزوم
یاخود ظن غالب ایلە معلوم اولە بو صـورتدە شیخ فانی کبی احتمـال قتالی مقطوع اولمغـلە قتلی غیر مشروعدر

مطلب مقاتلة اهل البغی

واکر مسلمیندن اهل عدل یەنە مسلمیندن اهل بغی ایلە قتال ایدوب بعض مجروحلرینە ظفر بولسەلر نظر اولنور
اکر اهل بغیك هنوز التجا ایدە جکلری فئە ومنعەلری وار ایسە قتل مجروحلرینە مسارعت سزاواردر زیرا مجروح
مزبور حالت مذکورەدە اسیرلری منزلنە نازل اولوب فئە ومنعەلری باقی اولدیغجە قتل اسیرلری وتعاقب منهزملری
مشروع اولدیغی کبی مجروحـلرینك دخی مسارعت قتللری غیر ممنوعدر مکر اول مجروحـك احتمال تعیشی
مقطوع اولە بو صورتدە بردخی منعە سنە التجا واهل بغیە اهل عدل اوزرە اعاتی خوفی مدفوع اولوب آنك حالی
بالکلیە منهزمین اولوب التجا ایدە جك فئە ومنعەلری قالمامق حالنە مماثل اولمغلە اوحالدە قتل اسیرلری وتعـاقب
منهزملری ممنوع اولدیغی کبی بوحالدە بولنان مجروحك دخی قتلی غیر مشروعدر ومسئلۀ مرقومەدە اهـل حربلە
مسلمیندن اهـل بغیك فرق میانلری شو وجهلە بیان اولنور کە اهل حرب حقلرندە مسلمینلە محاربەیە سبب داعی
انجق شرك اوزرە اعتقاد باطللریدر و بو اعتقادلر منهزمین اولوب منعەلری زائل اولدقدە دخی قائم وحاصلدر
اما اهل بغی حقلرندە سبب داعی بو مثللو اعتقاد باطل اولمیوب همان فئە ومنعەلریلە قوتلری انلری قتال اوزرە
حامل اولمشدر واول قوتلرینە عروض زوالدنصکرە قتللری استحلال اولنماز واکر مسلمین اهل حربدن برمعتوهە
ظفر بولوب اول معتوە دخی نە حرب وقتالە عارف ونە کندو صنعنە واقف دکل ایکن همان یدندە برسیف مسلول
بولنمغلە مسلمین ومشرکیندن سمتنە کلنلری ضربلە مشغول اولسە مؤلف مرحمت معتاددر کە عندمدە احب اولان

مطلب قتل الصائل من الفرس وغیره

اولدر کە مسلمین آنی قتل ایتمیوب همان منع وتعویق ایچون اخذینە اجتهاد ایدەلر زیرا مباح القتل اولنلر انجق بالفعل
قصد قتال ایدوب یاخود اعتقادی باعث اقتتال اولنلردر ومعنای مرقوم معتوە مرسومدە معدومدر کە سمتنە کلن مسلم
ومشرکی ضرب ایتدیکندن نە قتال مسلمینە قاصدونە باعث اقتتال اولان اعتقاد ایلە معتقد اولدیغی عندمزدە معلوم
اولمشدر بناء علیه آنك حالی فرس و بعیر مثللو بهـائمك احوالی کبیدر کە بهـائمدن بریسی برکسنە اوزرە هجوم
ایتمیوب همان سمتنە کلنلری ضرب ایدر اولسە آنك قتلی حلال کوریلمز اما برکسنە اوزرە هجوم ایدوب بدون القتل
دفعی ممکن اولمدقدە قتلی استحلال اولنور ومعتوە مرقوم دخی بو حکم ایلە محکومدر انجق بهیمەدە حق مالك اولان
مالیت وتقوم باقی اولمغـلە قاتلی مالکنە قیمتنی ضامن اولور اما معتوە حربیدە بو معنی متمکن اولمامغلە قتلی دیت
وکفارتدن برشیئ متضمن اولماز واکر مسلمین اهل حربدن سیفلە قتال ایدر برشخصە ظفر یاب اولوب اول دخی
قوت مسلمینی کوردیکدە کندوبی مجنون بیلـدیرمکیچون اظهـار جنونە شتاب ایلسە بو بابدە قلوب مسلمیندە
واقع اولان رأی غالب ایلە عمـل استصواب اولنور زیرا وقوف حالندە ادلۀ سائرە منقطع اولدقدە امر قبلەدە تحری
مقامندە قائم اولمغـلە رأی غالبە متابعت لازم اولور وبز بالدفعات بیان ایلـدیك کە وقوف حقیقتی ممکن اولمیان
اموردە رأی غالب مناب حقیقتدە ثابتدر بو صورتدە رأی مسلمین جنوننە ذاهب اولوب آنی اخذ ایلدکلرندنصکرە
صحت عقلی نمایان اولسە قتلی جائز وشایان کوریلور زیرا اخـذ واسیری طرف اسلامیاندن اکا امان دکلدر
کورمزمیسنکە حین اسرندە صحت عقلی مقرر اولسە قتلندە رأی مسلمین معتبردر کذلك حین اسرندە مشتبه الحال
اولدقدە بنە رأی مسلمین اعمـال اولنور واکر مسلمین اهل حربدن برغلام مراهق اخذ ایدوب انجق بلوغ وعدم
بلوغنـدە استشکال ایلسەلر اکرچە بعض فقهـا علیهم الرحمـة نبات عانەیی علامت بلوغ قیلوب حـدیث

مطلب الحکم بالبلوغ

بنی قریظە ایلە استدلال ایلدیلر لکن مذهبمز اولدر کە نبات عانەدە احوال ناس متفاوت اولوب مثلا نفۀ هنوددە
سریع الظهور واتراکدە بطیئ الصدور اولمغـلە حکم بلوغدە تحکیمی استقامتدن مهجوردر و بز بو مسئلەیی
باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین اثناسندە ذکر وانبا ایلدیك پس لازمدر کە اول غلامك
علی قول الامامین اون بش یاشنە دخول یاخود داخل اولمامش ایسە احتلامی عنـدلرندە ظاهر اولمدقجە قتلنە
مباشر اولمیەلر و بو موضعدە ظهور بلوغی رأی غالبە منوط اولمیوب بلکە تحصیـل یقینە مربوطدر کە صغرسنی
متیقن اولمغـلە زوال یقین خلافندە یقین آخرك وجودی ایلە مشروطدر اما قبل الاخـذ اظهار جنون ایلین
شخصك جنونی فی الاصل متیقن وآشکار اولمامغـلە آندە رأی غالبە اعتبار اولنور واکر مسلمین برصبی نابالغی اخذ

ایدوب اول صبی دار الحربده مسلمینله برابر طول مکث ایله بالغ اولسه حین اخذنده شایستهٔ قتل اولمامغله بعد البلوغ
دخی قتلی جائز وسائغ کوریلمزنکته‌سی اولدرکه صبی مزبور وقتامن الاوقات جملهٔ مقاتله‌ده مندرج اولمامشدرکه
حین اخذنده صبیدر وصبی جملهٔ مقاتله‌دن خارجدر و بعد البلوغ فی مسلمین بولنمغله مسلمینله مقاتل اولمیوب
سائر عبیدلری درجه‌سنده مندرجدر اما قبل الاخذ اظهار جنون ایدوب صکره صحت عقلی مستبین اولان کسنه
بشقه‌درکه آنك قبل الاخذ مقاتل ایدوکی متبین ایکن قتلدن نجاتی ایچون حیله‌یه سلوك ایلدیکی متعین اولمشدر
حتی اول کسنه فی الاصل معتوه یا مجنون ایدوکی معلوم اولوب بعد الاخذ ایادی مسلمینده برؤ وعافیتله خوشحال اولسه
صبیده ذکر اولنان نکته‌یه بناء بنه قتلی حلال کوریلمز اما ایادی مسلمینده صبی مذکور بالغ اولوب و بو معتوه ومجنون
عافیت بولدقدنصکره برمسلمی قتل ایلسه‌لر کرکدرکه امام اسلام آنی قصاصا قتل واعدام قیله زیرا بونلر سائر
عبید مسلمین منزلته نازل وحکم خطابده داخللردر واکر بونلردن بریسی قبل الاخذ بالغ اولوب یاخود عافیت
بولدقدنصکره مسلمینله قتال ایدوب بعده اخذ اولنسه حین قتالنده برفردی قتل ایتمش ایسه دخی قتلی استحلال
اولنورزیرا مسلمیندن ممتنع ایکن آنلر ایله قتال ایلمشدر اما ایادی مسلمینده بالغ اولوب یاخود عافیت بولدقدنصکره
مسلمینله قتال ایدوب کسنه‌یی قتل واعدام ایتمسه کرکدرکه ضرب وجیعله ضرب اولنوب قتلنه اقدام اولنمیه
نظیری عبید مسلمیندن شول عبددرکه قتال مسلمینه اهتمام ایدوب برکسنه‌یی قتله اقتحام ایتمیه کذلك ذکری سبقت ایلین
علیلردن بریسی بوفعلی ایقاع ایلسه ینه قتل اولنمیوب ضرب ایله ایجاع اولنور زیرا ایادی مسلمینه حین دخولنده
مقاتل اولمدیغندن آنك بوقتالنده حالی اهل حربدن برمستأمنك دار اسلامده قتال ایدوب کسنه‌یی قتل ایتمدیکی
حالنه مماثلدر واکر مسلمین اهل حربدن زراعت وحراثتله مشغول برقومه ظفریاب اولسه‌لر بنم عندمده احب اولان
آنلری قتل ایتمیوب اسر واستجلاب ایتمکدر زیرا آنلر قتال ایتمیوب وتدبیر قتالله اشتغال ایتمدکلرندن منزلهٔ نساده
ازال اولنورلر وسبی واسرلری مسلمین ایچون عمل حراثتی اصلاحه بادی اولمغله منافع مسلمینه مؤدیدر بویله ایکن
مسلمین آنلری قتله شروع ایلسه‌لر قتللری مشروع کوریلور زیرا بنیه‌لری محاربه‌یه متحمل ایکن حرفتلری
عرض لازم اولمامغله ممکندرکه انسان صنعت حراثتدن مقاتله‌یه متحول اوله اما صفت انوثت بشقه‌در واکر
مسلمین اهل حربدن سکران اولان برقومه ظفریاب اولسه‌لر سکر ایله بی شعور ایسه‌لر دخی حال سکرده قتللری تجویز
واستصواب اولنور زیرا تصرفات سکران معتبر اولمغله حکما غیر سکران ایله برابردر وهم سکر ایله محارب مسلمین
اولمقدن خارج اولمامغله حکم قتلی اباحتده مندرجدر واکر مسلمین مداین مشرکیندن برمدینه‌یه عنوة دخول
ایتسه‌لر همان راست کلدکلری رجالی قتاله مشغول اولملری جائز کوریلور زیرا برحکمك خلافی مستبین اولمدقچه
آنی ظاهر اوزره بنا امر متعین وداخل مدینه موضع اهل قتال اولمغله آنده بولنانلر طائفهٔ مقاتله‌دن ایدوکلری
بحسب الظاهر متبیندر مکر آنلردن برکسنه اوزره مسلم سیماسنی یاخود مسلمینله عقد ذمت ایلین طائفه‌نك سیماسنی
احساس ایده‌لر بوصورتده کرکدرکه آنك حالی ظاهر اولنجیه‌دك حقنده تفتیش اوزره توقف واحتباس ایده‌لرکه
وقوف حقیقی ممکن اولمیان امورده سیمایی تحکیم اصل قویمدر قال الله تعالی تعرفهم بسیماهم وقال تعالی
یعرف المجرمون بسیماهم علی الخصوص تعجیل قتلده خطا واقع اولدقده تدارکی غیر ممکندر اما حقیقتی تحقیق
اولنجیه‌دك تأخیری منافع مسلمیندن برشیئك فواتنی غیر متضمندر بناء علیه اول کسنه‌نك حالی متبین اولنجیه‌دك حقنده
توقف وتثبت امر متعیندر نکته‌سی اولدرکه مدلول سیما محتمل الصدق اولمقده خبر فاسقدن دون دکل ایکن الله تعالی
ان جاءکم فاسق بنبإ فتبینوا قول شریفنده خبر فاسقده توقف وتثبت ایله امر وفرمان ایلمشدر وحکم مزبوره مدلول سیما
دخی اولی ایدوکی بی کماندر واکر مسلمین مشرکینله صف قتالده برابر بولنان مسلمیندن برقوم مسلحینه ملاقی اولوب انجق
اولباده مکرهین اولوب اولمدقلرین ادراك ایتمسه‌لر بنم عندمده احب اولان اولدرکه تعجیل ایتمیوب قتللرندن استمساك
ایده‌لر تا که ممکن ایسه کندولردن سؤال الله استطلاع حال ایدوب دکل ایسه آنلرك برمسلم ایله قتاللرینی کورنجیه‌دك کف ید و
کوردکدنصکره قتال وقتللرینه اشتغال ایده‌لر زیرا مسلمینله دینده موافقتلری محاربهٔ مسلمینه مانع ایدوکی معلوم
مسلمین ایکن خلافی متبین اولمدقچه عدم حل قتاللری مستبیندر ومجرد صف مشرکینده بولنملری طوعا وکرها
اولمق ممکن اولمغله آنکله خلافی متبین اولماز بناء علیه قتاللری ظاهر اولنجیه‌دك آنلردن کف ید احسن وبعد
الظهور قتاللری مباح ومستحسندر که مسلمین ایسه‌لر دخی منعهٔ مشرکینده مباشرت قتال دیلرین مبیح ایدوکی
بی جدالدر کورمزمیسنکه اهل بغی مسلمین ایکن قتاللرین دفع ایچون آنلر ایله اقتتال اولنور پس قوم مذکورینده
سبب اباحت دملری اولان قتاللری ظاهر اولدقده قتللری استحلال اولنور زیرا غایت امرلری قتال اوزره مکرهین

اولملریدر وقتال اوزره مکره اولان کسنه برشخصی قتله عازم اولدقده شخص مزبور آنی قتل ایلمك مباح کوریلور
واکر اول قوم مسلمین هنوز مباشرت قتال ایتمیوب لکن بو سبوقله تهوّر بن ابراز ایتملریله عسکر مسلمین دخی
قابل بولنوب مباشرت قتاللرینه منتظر اولدقلری صورتده اعدا بردن هجوم ایله عسکر مسلمینی قتل ایتملرندن
احتراز ایلسه‌لر بو بابده رأی غالب عدم ما کراهلرینه تعلق ایدرسه قتال وقتللرینه جواز واردر نظیرلری شول
کسنه‌درکه اثناء لیلده سل سیفله برداره هجوم ایدوب حقیقت قصدی دخی صاحب الدار اوزره مشتبه ونامعلوم
اوله ومؤلف کریم الخصال بومسئله اوزره شول اثر ایله استدلال قیلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه
مسلمیندن اهل بصره ایله قتال ایتدکده اصحابنه لاتبدؤهم بالقتال حتی یقاتلوکم یعنی سز آنلره قتالله ابتدا
ایتمکز تا که آنلر سزکله قتال ایده‌لر سز دخی صکره قتال ایدبکز دیو بسط مقال ایلدی ومزاولهٔ حربده عادت ناس
جمیع جماعت محاربه ایچون رکض افراس ایتمك اولمیوب بلکه بعضیلری لجهٔ قتاله انغماس و بعضیلری آنلرك
وراءلرنده قرار واحتباس ایتمك اولمغله بو استدلالدن جناب مؤلفك مقصود نها نیبی اول جماعتك بعضیلرندن
ظهور قتال حکم اباحت قتاللرنده جمله‌سندن ظهور قتال منزلنده اولدیغنه اقامت برهاندر واکر برمسلم آنلردن
برینی ظهور قتاللرندن صکره قتل ایدوب بعده خروجده مکره ایدوکنه مسلمیندن بینهٔ عادله قائم اولسه ینه
قاتل اوزره دیت وکفارت لازم اولماز زیرا حقنده حلال القتل اولان شخصی حالنی بیله‌رك قتله شتاب ایتمشدر
ودم مباح دیت وکفارتی ایجاب ایلمز کذلك ظهور قتاللرندن مقدم دخی سلاحله صف مشرکینده واقف ایکن
قتلی دخی دیت وکفارتی غیر موجبدر که صف مشرکینده استعداد قتالی اباحت دمی مستوجبدر غایة الامر
بوصورتده لدی الامکان حالنده تثبت وتوقف مستحب وشایاندر واکر مسلمین سفائن اهل حربدن برسفینه‌یی
احراق یاخود اغراق ایتدکلرنده ایچنده بعض مسلمین بولنوب آنلر دخی هالکینه التحاق ایلسه‌لر مسلمین اوزره
دیت وکفارتدن برنسنه الزام والحاق اولنمازکه مسلمین کندو حقلرنده حلال اولان فعله حقیقت حالی بیله‌رك
تشمیر ساق ایلمشلردر کذلك مشرکین اطفال مسلمینله تترس ایدوب سهام مسلمین اول اطفاله اصابت ایلدکده
بنه جواب مذکور ایله اجابت اولنور غایة الامر مستحبدرکه بو اطفاله مسلمینه قصد نکال ایتمیه‌لر زیرا مسلمین
مسلمینه ایصال ضرردن تحرزه قادر اولدقلرنده البته تحرزلری واجب اولور پس تحرزدن عاجز اولدقلرنده
همان وسعلرنده بولنان قصد ونیتله تحرزلرین موجب اولور بوقسه ایچلرنده بولنان مسلمین ایچون اهل حربدن
کف ید ایجاب اولنه ایدی اوزرلرینه استیلایه سبیل وصول نایاب اولور ایدی زیرا اهل حربدن هر اهل حصن
وهر اهل سفینه خوف نفسلرینه ذاهب اولدقلرنده اسراء مسلمیندن لااقل براسیری معیتلرنده استصحابله قتاللرینی
مسلمین اوزره حرام قیلمغه راغب اولورلر ایدی ومعنای مذکور حکم جوازدن مهجوردر کورمزمیسنکه سفینه‌ده
اهل حربك نسا وصبیانلری برابر بولندقده قتل نسا وصبیانه قصدیمز غیر حلال ایکن اول سفینه‌یی احراق
واغراق استحلال اولنور کذلك ایچلرنده مسلمین یا اهل ذمتدن برجماعت برابر بولنسه آنده دخی حکم مرقوم
مقرردر والله اعلم وبه الاعانة

باب من یکره ان یغزو ومن لایکره له ذلك * یعنی مانع شرعی جهتیله غزایه خروجی مکروه کوریلوب
کوریلمیانلری تفصیلده باب لازم التحصیلدر مؤلف معدلت پناه طیب الله تعالی مثواه دیرکه برمدیون دائنی
غائب ایکن خروج غزایه راغب اولسه نظر اولنور اکر اوزرنده اولان دیننه وافی مالی وار ایسه اول کسنه کندویه
برحادثه ظهور ایدرسه ترکه‌سندن دینی قضا ایچون برشخصی وصی ایتدکدنصکره غزایه کیتمك حلال اولور
زیرا حق دائن مال مدیوندن جنس دینده اولوب نفس مدیونده مترتب اولمامغله مدیونك بووجهله خروجی
اصلا فوات حقنی موجب اولمازکه نه زمانده مراد ایلسه حقنی مدیوندن اخذ ایده جکی وجه اوزره اول وصی
مأموردن دخی اخذی مستوجب اولور ومؤلف دقت سمیرك شخص مزبور وکیل مأمور ایکن اکا وصی لفظی ایله
تعبیری اکا مبنیدرکه غزا ایچون خارج اولان مرد مجاهد مقابلهٔ رضای الهیده نفسنی بیع ایدوب اوجانبه
خروجیله شهادته متعرض ومجتهددر ومقابلهٔ دین اولان مال دخی فی الحقیقه ملك مدیون ایسه ده حکمده
ملك دائندر حتی اول مالك زکوتی مدیون اوزره واجب اولمیوب انجق آنی ادایه دائن ضامندر بووجهله مدیون
همان مودع منزلنه انزال اولنوب مودع یدنده بولنان ودیعه‌یی صاحبنه تسلیم ایچون برشخصی وصی قیلوب
غزایه خروج ایتمك حلال اولدیغی کبی حق مدیونده دخی استحلال اولنور کورمزمیسنکه برکسنه آخردن برمالی
استقراض ایدوب هنوز عین مال یدنده ایکن قصد غزا قیلسه همان صاحبی کالدکده یدینه تسلیم ایچون

مطلب اذا تترس اهل الحرب باطفال المسلمین

مطلب زکوة مال المدیون

برشخصی وصی قیلوب غزایه کتمك ناسزا مبدر بلکه موجب حسن جزادر ومانحن فیه دخی بویله در کذلك
مدیون اوزره دینی قائم ایکن تفویت حق داینی ایجاب ایتمدیکجه تجارت وحج ایچون سفری ناصوابمیدر بلکه
موجب اجر وثوابدر ومانحن فیه دخی بویله در واکر اوزرنده اولان دینه وافی مالی یوغیسه اول کسنه مقامنده
اقامتله اسباب اداء دینی استحصال ایلمك حقنده اولی ایدوکی بی جدالدر زیرا قضاء دین اوزرینه فرض عین وخروج
غزا نفیر عام اولمدقجه فرض غیر عیندر وفرض عینك اسباب اداسنی اکتساب حقنده اولی ایدوکی بی ارتیابدر
واصل معروفدر که انسان اوزره حقوق متنوعه تجمع ایتدکده اهم ایله ابتداسی لازمدر وقضاء دین دخی خروج
غزادن اهمدر حتی مدیون دینی قضا اولنمدقجه قبرنده دینی ایله محبوس ومرهون اوله جغی انه مرتهن بدینه فی قبره
مالم یقض عنه حدیث شریفنده مندرج ومندمجدر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه علی وجه التبرع برمیتك
دینی اداایله تطوع ایلدکده رسول الله علیه السلام الآن بردت علیه جلدته یعنی شمدی اوزرنده جلدی
بارد اولدی قول شریفلری ایله بشارت بخش انام اولدیلر بناء علیه مدیون مزبور داینندن اجازتنی تحصیل ایتمدین
غزا ایچون عزم ورحیل ایلسه همان نفقهٔ عیالنی ترك ایتمدین حجه عزم ایلین کسنه نك منزلنه تنزیل اولنمغله
عزم حج آندن مکروه کوریلدیکی کبی بوندن دخی عزم غزا مکروه کوریلور بلکه کراهت بونده دخی اقوادرکه
نفقهٔ عیال شیئا فشیئا ویوما فیوما واجب اما قضاء دیون جمیعا وفی الحال مترتبدر بوصورتده داین اکا غزایه
خروج ایچون اجازت ایدوب امادیندن ابراء ذمت ایلمسه بیله حقنده مستحب اولان اقامتله اداء دینه سعی وهمت
ایلمکدرکه مجرد اجازتی ایله دیندن سالم اولمامغله حقنده احق اولان کندو نفسنه شفقت واوزرینه اوجب اولان
شیئله ابتدایه عازم اولمقدر بویله ایکن خروج غزایه عازم اولورسه اکا بأس شرعی لازم اولماز که خروجندن منعی
حق دین ایچون اولوب داین دخی رضاسی ایله اسقاط حقنی ملتزم اولمشدر نظیری شول عبددرکه مولاسی
صلوة جمعه ایچون اکا اذن واجازت ویره اول عبدك اداء جمعه ایچون خروجنه رخصت ویریلدیکی کبی بونده دخی
رخصت ویریلور کذلك دینی مؤجل اولوب بحسب الظاهر حلول دیندن اقدم عودتنه جازم اولسه بیله حقنده
افضل اولان اقامتله تدارك دینی ملتزم اولمقدر بویله ایکن غزایه عازم اولسه اکا بأس شرعی لازم اولماز که داینك
حق منعی توجه مطالبه یه مبنی اولوب قبل حلول الاجل توجه مطالبه سی منعدم اولمغله حق منعی دخی منعدم
اولدیغندن بومدیون سلك مأذونده منتظمدر ومدیون مرقوم حقنده اقامتی افضل اعمالی اولدیغنه شو حدیث
حکمتاالله استدلال اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فی سبیل الله مقتول اولمق جمیع ذنوبه کفارتدر دیو
انه کفارة قول شریفلری ایله شادن صکره الا الدین فانه مأخوذ به کما قال جبریل یعنی انجق دینله مؤاخذه اولنور
قول جبریل اوزره دیو دینی استثنا بیوردیلر واکر مدیون مذکور داینی شخص آخر اوزره حواله قیلسه نظر اولنور
اکر مدیون محیلك شخص محتال علیه اوزره دینی مقداری مالی وار ایسه آنك غزایه خروجی سزاوار درکه
حواله ایله ذمتی حق داین محتالدن بریه اولدیغی آشکار وشخص محتال علیه ایچون دخی بعد الاداء اوزرینه برشیئله
حق رجوعی تحقق ایتمدیکی بدیداردر واکر شخص محتال علیه اوزره دینی مقداری مالی یوغیسه اکا مستحب
اولان خروج غزایی ترك واهمالدرکه حواله ایله ذمتی دین محتالدن بریه اولسه دخی دین محتال علیه ایله مشغوله
اولمشدرکه محتال علیه ایچون بعد الاداء اوزرینه حق رجوعی تحقق ایده جکی عدیم الاشکالدر بوصورتده
خروج ایچون اکا محتال علیه اذن ویرسه اذن محتال بولنمازسه دخی جواز خروجی مقرردرکه ذمتی حق محتالدن
بریه اولوب انجق حق محتال علیه ایله مشغوله اولمغله حقنده همان آنك اذنی معتبردر واکر مدیون مزبور داینی
آخر اوزره حواله قیلیوب انجق امری یوغیکن برکسنه داین ایچون مدیونی ابرا ایتمك اوزره اول دینه ضامن اولسه
بوصورتده کسنه دن استیذان ایتمدین غزایه خروجی هیچ برمحذوری غیر متضمندرکه ابرا ایله حق داینندن
برائتی ظاهر وضمان غیر دخی امری ایله اولمادیغندن اوزرینه رجوعه غیر قادردر واکر برکسنه اول ماله کفیل اولسه
نظر اولنور اکر تکفلی مدیونك امری ایله وقوع بولمش ایسه هم اصیلدن وهم کفیلدن استیذان ایتمدیکجه خروجی
غیر مشروعدرکه اصیل آندن اخذ دینه طالب وکفیل دخی امری ایله داخل اولدیغی ضماندن تخلیصله مطالبدر
واکر امری ایله وقوع بولمامش ایسه بوصورتده داینك دینله حق مطالبه سی باقی اولمغله آنك اذنی بولنمادین
خروجی ممنوع اما کفیلك برشیئله حق رجوعی اولمامغله آنك اذنی بولنمادین خروجی مشروعدر کذلك برکسنه دن
برامر باطل دعوی اولنوب شخص آخر آنك نفسنه کفیل اولدقده بنه جواب مسئله وجه سابق اوزره تفصیل
اولنورکه اکر نفسنه امری ایله کفیل اولمش ایسه اذن کفیل بولنمادین غزایه خروجی تجویز وتحلیل اولنمازکه

امری ایله داخل اولدیغی کفالتدن خلاصی ایچون معیتنده حضوری عند الکفیل مطلوب التحصیلدر واکر بلا امر
کفیل اولمش ایسه طرفندن برشیئله مطلوب اولمدیغندن بلا اذن خروجی تحلیل اولنور واکر مدیون مفلس
اولمغله دار الحربه اهل غزا ایله چیقوب تجارت ایتمدیکجه اداء دینه قادر دکل ایسه اذن داینه محتاج اولمیوب انجق
قصد تجارتله خروجه شرعا مقتدر اولور که بوخروجندن مرامی انجق اوزرینه فرض عین اولان قضاء دینه
اهتمامدر اما بوصورتده قصد قتالله حرکت وامید ایلدیکی نفل وسهامله اداء دینه نیت ایدرسه مؤلف کریم المناقب
دیرکه بنم عندمده اذن داین بولنمادقجه اول مدیونك خروجی غیر مناسبدر که قتالده نفسنی هلاك اوزره عرض
ایلمك موجود وتجارتده بو معنی مفقوددر والحاصل داین مدیونی منع ایدرسه خروجی ممنوع واذن ویریرسه
خروجی مشروعدر اما داینه اخبار ایتمیوب نهانیجه خروجه اجتسار ایدرسه بو تقدیر اوزره اکر طریق آخر ایله
قضاء دینه قادر ایسه عدم خروجی احسن واکر عاجز ایسه خروجی جائز ومستحسندر زیرا مرویدرکه مسلمیندن
برشخص مستمند تزوج ایدوب کمال فقرندن زوجه سنك اداء مهرندن عاجز اولمغله رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینه کلوب افادهٔ حال ایله اولبابده احسانلرندن رجامند اولدقده بیوردیلرکه مرادم ابو قتاده یی
برسریه اوزره تأمیر وغزا ایچون برجانبه تسییر ایتمکدر سن دخی آنکله برابر عازم اول امیددرکه الله تعالی مهر
زوجه که وافی اولان ماله سنی غانم قیله پس اول کسنه ابی قتاده رضی الله عنه ایله برابر غطفاندن برقبیله یه ذاهب
اولوب سریه غنائم کثیره یه واصل اولمغله اول دخی زوجه سنی کندویه ایصال ایده جك مقداری سهمه نائل اولدی
ایشته بو وقعه ده اول کسنه زوجه سنه مهر ایله مدیون ایکن رسول الله علیه السلام خروجنده زوجه سندن
استیذانله اکا امر وفرمان ایلمدکلرندن بومثللو مواضعده بلا اذن خروجده مأذون ایدوکی عند عزده نمایان اولمشدر
لکن تفصیل مذکور نفیر عام بولنمامق هنکامنه مخصوصدر اما نفیر عام بولندقده مدیونك دیننه وافی مالی بولنسون
بولنماسون کذلك داینی رخصت ویرسون ویرمیوب منع ایلسون خروج غزاده مرخصدر زیرا عموم نفیرده
خروج غزا اداء دین کبی هر شخص قادر اوزره فرض عین اولدیغندن بشقه قضاء دین محتمل التأخیر اما خروج
غزا غیر محتمل التأخیردر وهم ترك خروجده ضرر عامهٔ مسلمینه معمم اولمغله ترك قضاء دیندن اعظمدر پس مسلم
اوزره لازمدرکه محتمل التأخیر اولمیان اعظم ضرری دفعله اشتغال واستعجالی ملتزم اوله وبو بابده داین ایچون
حق منعی قائم اولمامغله مدیون اوزره آندن استیذان دخی لازم دکلدر بوصورتده مدیون مرقوم کیدوب مسلمینك
نفیر ایله خارج اولدقلری موضعه منتهی اولدقده کرکدرکه مسلمین اوزره خوف هزیمت وار ایسه اول دخی قتاله
آغاز ایدوب یوغیسه اذن داین بولنمادقجه قتالدن احتراز ایلیه زیرا دینه وافی مالی یوغیکن قتالله اشتغالی نفسنی هلاك
اوزره عرضه مفضی اول دخی حق داینی هلاك اوزره عرضی مقتضی اولمغله بلا اذن قتالی غیر مرضیدر واکر برمدیون
دیوان اهل غزاده مسطور اولمغله رئیس دیوان خروج غزا ایله آنی مأمور قیلسه کرکدرکه مدیون ایدوکنی اول رئیسه
افهام ورئیس دخی امام المسلمینه اعلام ایلیه بعده لایق امام اولدرکه اول غزایه مقدار کافی عسکری موجود ایسه آنی
اخراجه اقدام ایلمیه بویله ایکن امام آنی اخراجده اصرار ایدرسه کرکدرکه خروجله اطاعتنی اظهار ایلیه زیرا
بومثللو موردده طاعت امام واجب الالتزام اولوب کندو عذرینی اعلام ایتمشیکن امام عدم قبولله خروجنه امر
واقدام ایلدکده حقنده افضل اعمال انجق طاعت امامه اهتمامدر واکر مدیون مرقوم عذرینی امامه اعلامه قادر
واستیذانه مقتدر اولمیوب اداء دین ایچون تخلفنده دخی دیرلکی ضایع اولمق خوفی ظاهر اولسه بوصورتده اذن داینه
منتظر اولمیوب همان خروجه مبادر اولمق جائز کوریلور زیرا بووجهله خروجی بنه قضاء دینك اسبابندندرکه
جندی کرك تعیشنی وکرك اداء دیونی انجق بووجهله اکتساب ایدر پس جندینك دیرلکی ضایع اولدقده قضاء
دیون اکا اصعب اوله جغی ظاهر وشایعدر واکر برغازی مدیون اولمیوب لکن والدینی ایکیسی بردن یاخود یالکز
بریسی حیاتده بولنمغله آنی غزادن منعه اهتمام ایلسه لر حقنده مستحب اولان اذنلری بولنمادقجه غزایه اقدام
ایتمکدر زیرا مرویدرکه برکسنه حضور نبویه یه کلوب یا رسول الله سنکله برابر جهاد ایچون کلدم وابوینی بکا ایده رك
ترك ایلدم دیدکده رسول الله علیه السلام اذهب فاضحکهما کما ابکیتهما یعنی وار آنلری بکا ایتدردیکك کبی
اضحاك ایله بیوردیلر کذلك برکسنه دخی یا رسول الله سنکله برابر جهادی مراد ایلدم لکن والدهم رضا ویرمدی
دیدکده اکا دخی الزم امك فان الجنة عند رجلیها یعنی وار والده که ملازمت قیل که جنت والده نك رجلینی عندنده در
یعنی والده نك بولندیغی مکانه ملازمتده در دیدیلر وبربوکونه مسائلی باب الجهاد مایسع فیه ومالا یسع میاننده
بسط وبیان ایلدیك وتفصیل محرر دخی نفیر عام بولنمدقده مقرردر اما نفیر عامده والدینی منع ایلسه لر دخی خروجی

لازمدركه بوخروجنده هم نفسندن وهم والدينندن دفع ضرر مشر كينه عازمدر واكر نفير عام بوغيكن امام اكا
خروجله فرمان ايلسه كركدركه والدينيك عدم اذنلرين امامه ايذان ايده و بعد الايذان ينه خروجله امر واقدام
ايدرسه كركدركه اطاعتنى التزام ايده مؤلف جليل بوقولى تعليلده ديركه لان الامام اوجب عليه حقا فى مثل هذا
من ابيه وامه يعنى بومثللو اموردة امامك وجوب حقى بدر ومادرندن ازيد واحقدر و بوقول دقيق المفاددن مرادى
شو معنايى ايراددركه بركسنه نك اسمى ديوانده مكتوب و مترتب اولد قدنصكره عبد اوزره خروج غزاده
سيدينه اطاعت واجب اولديغى كبى اول كمسنه اوزره دخى بوبابده طاعت امام لازم ولازبدر كورمزميسنكه امام آنى
خواه وناخواه خروج غزا اوزره اجباره شرعا قادر در واول دخى مولاسيله برابر بولنان عبد كبى سفر واقامتنده
امامنه متابعتله مقيم ومسافردر پس عبدك والدينى رضا ويرمسه لر دخى خروج غزاده طاعت مولاسى اوزر ينه
واجب اولديغى كبى جندى اوزره دخى طاعت امام ثابت ومترتبدر كذلك عبد دخى نفير عام بوغيكن اذن مولاسى
بولنماد قجه خروج غزادن ممنوعدركه مولاسينك خدمت واطاعتى اوزرينه فرض عين ايدوكى مجزوم ومقطوعدر
اما نفير عامده بلا اذن مكان قتاله خروجى لازمدركه بوخروجنده هم نفسندن وهم مولاسندن وهم سائر مسلميندن
دفع ضرره عازمدر وهنكام ضرورتده مولاسى ايچون خروج وقتالدن حق منعى قائم اولمامغله آندن استيذان
عبد اوزره لازم دكلدر و مكاتب دخى خروج غزاده عبد مملوكله على سوادركه كتابتله ثابت اولان فك رقبه انجق
اكتساب مالى متضمن اولان اسبابه منحصر ايكن خروج غزا تحت فك مذكورده داخل اولمديغى ظاهر ومشتهردر
وامرأة حره دخى مجروحلره علاج وبيمارلره تيمار ايچون محرمى ايله برابر خروج غزايه ابتدار ايلسه جائز وسزاوار
كوريلور اما مسلمين اوچ كوندن ياخود زياده سفر مسافه يه شروع ايتدكلرنده عورت كرك عجوز و كرك شابه
بلامحرم خروج ايتمك نامشروعدر قال عليه السلام لا تسافر المرأة فوق ثلثة ايام ولياليها الا ومعها زوجها اوذو رحم
محرم منها يعنى عورت اوچ كون واوچ كيجه لك مسافه دن زياده سفر ايتمز ياخود ايتمسون مكر يانند ه زوجى ياخود
ذى رحم محرمى بولنديغى حالده سفر ايليه اما خروج مسلمين بوندن اقل اولان مسافه يه وقوع بولد قده عورتك
بلامحرم خروجى غير ممنوعدر لكن بو صورتده دخى زوجى وار ايسه اذنى بولنمادين خروجى شرعا غير ممكندر مكر
نفير عام اولوب خروجى دخى قوت مسلمينى متضمن اوله و بعد الخروج دخى قتاله وافى رجال وار ايكن عورتك مباشرت
قتالى سزاوار اولماز زيرا هر عضوى عورت اولمغله قتاله حال اشتغالنده بعض اعضاسى منكشف اولمق اقرب
احتمالدر وهم قتال امرأة مسلمين ايچون بوكونه سبه وعارى موجبدركه مشركيندن ضعف مسلمين بردرجه يه
وارمشدركه قتالده نسالريله استعانته محتاج اولمشلر دريو شماتتلرين مستوجبدر اما وقت اضطرارده تجويز قتالى
اختيار اولنور زيرا مرويدركه يوم احدده اكثر ناس انهزامله جانب رسالتپناهيدن تباعده اعتزام ايلدكلرنده نسيبه
بنت كعب رضى الله تعالى عنها عرصهٔ قتاله اقتحام ايلمشدر ورسول الله عليه السلام دخى حقنده لمقام
نسيبة اليوم كان افضل من مقام فلان وفلان يعنى نسيبه نك بوكونده حربه قيامله ميدان محاربه ده اقامتى
منهزمين ميندن فلان وفلانك قيام واقامتلرندن افضل ايدى قول شريفلرنده اسمنى ذكر ايله ترفيع شان ووقت حاجتده
مباشرت قتال اوزره مدح وتحسينله احسان ايلمشلردر پس بو بيانله وقت حاجتده جواز قتاللرى عنديمزده
نمايان اولمشدر واكر امام ناسى خروج غزا و قتال اعدادن نهى و تجنب ايدرسه نفير عام اولمادقجه مخالفت
امرى تصويب اولنماز زيرا ارتكاب معصيتى موجب اولميان اموردة عبد اوزره طاعت مولاسى كبى طاعت
امير دخى واجبدر وعبدى مولاسى نهى ايتمشيكن نفير عام اولمدقجه خروجى ممنوع اولديغى كبى
ما نحن فيهده دخى نامشروعدر

باب مايكره فى دار الحرب ومالايكره الى هنا* يعنى دار الحربده استعمالى مكروه كوريلوب كوريلمين اشيانى تعدادده
باب رصين الاعتماددر مؤلف مصيب اصابه من الثواب خير نصيب ديركه سبيل غزاده وحصون مسلمين اوزرلرنده
استعمال جرس جائز وسزاواردركه تقويت قلوب مسلمينه باعث وازالهٔ نوملرينه مداردر و بزدخى باب كراهية الجرس
مسائلنده بيان ايلديك كه جرس اكر لعب ولهوه بادى ياخود مسلمين اوزره مشركينى ياخود لصوصى دلالتمثللو
ضرره مؤدى اولورسه كراهيت استعمالى نمايان در امابو معنادن عارى و منافع مسلمينى متضمن اولدقده انما الاعمال
بالنيات حديث بلاغت سماتى موجبى اوزره جواز استعمالى متبيندر كذلك قتالده افراسه الباس ايلدكلرى تجفاف يعنى
درعله برابر افراس اوزره وضع اجراس دخى جائز كوريلور زيرا معناى معهود ترهيب مشركينى مشتمل اولمغله مكانندجربدن
معدوددر كذلك وقت حربده اجتماع ابطال وتهييج قتال ايچون ضرب طبول دخى مشروعدركه ضرب طبول

مطلب يجب على الجندى ان يخرج الى الغزو عند امر الامام

مطلب لا تخرج المرأة عجوزة او شابة الى مسافة السفر الا بمحرم

بو حديث شريفدن اوچ كوندن زياده مسافه ده بلامحرم سفرى جائز اولمامق ثابت اولوب اوچ كوندن مسافه ده عدم جوازى دليل آخر ايله مثبت اولمشدر

مطلب حكم استعمال الجرس

انجق بطريق اللهو اولد قده ممنوع و بومثللو بطريق اللهو اولميان موضعده غير ممنوعدر نظيرى ضرب
دفوفدركه لهو ايچون اولدقده مكروه واعلان نكاح ايچون اولدقده جوازايله موصوفدر لكن مسلمين محاربه لرنده
جمع عسكر ايچون ناقوسى ضرب وشبور تسميه اولنان مزمارى نفخ ايلمك غير مشروعدركه بونلر صنيع يهود
ونصارادندر ومسلمين آنلره تشبهدن ممنوعلردر وهم غرض مطلوب وجه آخر ايله ممكن التحصيل ايكن مشركينه
مخصوص اولان نسنه لرى استعماللرى تحليل اولنماز وحصون مسلمينده محارسه ايله اشتغال اكرچه فضائل اعمالدندر
لكن خدمت محارسه يه قيام ايدر شخص آخر موجود اولدقده نوافل صلوتله اشتغال انواع عبادتى جامع اولديغندن
دخى افضل ايدوكى معروف ومشهوددر اما محارسه يه كفايت ايدر كمسنه لر نامو جود ايسه محارسه صلوة نفلدن
افضلدركه هم منفعتى اعم واشمل وهم صلوة نفل هر موضعده ممكن الحصول وعبادت محارسه محل آخرده غير
محتملدر نظيرى مكه ده اشتغال صلوتله اشتغال طوافدركه غرباحقنده اشتغال طواف نكتهٔ مزبوره يه بناء افضل
اوصافدر واكر بركسنه محارسه وصلوتى جمعه قادر اولورسه همان جمعه بذل اقتدار قيلسونكه ايكى عبادتى
جمع ايلمك برينى اداو برينى تركدن افضل ايدوكى بديدادر نظيرى صوم ايله اعتكاف وقرأت قرأنله طوافى جمع
وارادفدر لكن محارسه وصلوتى جمعه عازم اولدقده توجه قبله محارسه يه مانع اولمغله خلاف قبله يه توجهله
جمع محارسه وصلوتى ملتزم اولسه بو فعلى جائز كورلمز زيرا صلوتده عمدا خلاف قبله يه توجه بلا ضرورة باطلدر
و بوبابده دخى محارسه اوزرينه فرض عين اولمامغله تحقق ضرورت غير حاصلدر اما مخالفت قبله ده توجهى
شرق وغربه وقبله نك تمام خلافنه منصرف اولميوب همان انحراف قليل ايله منحرف اولسه نظر اولنور اكر
وجهى بالكلية جهت قبله دن منصرف اولوب بووجه اوزره عمدا اداء فريضه ايلدكده اعاده لازم اوله جق
وجه اوزره منحرف اولورسه انحراف مذكور تطوعده دخى تجويز اولنمازكه تطوع وجوب استقبال قبله ده
فريضه دن فرق وتمييز اولنماز واكر وجهى بالكليه منصرف اولميوب بووجه اوزره ادا اولنان فريضه لازم
الاعاده اولميه جق وجه اوزره منحرف اولورسه بوفعلى جائزدركه بونده محارسه وصلوة كبى ايكى عبادتى وجه شرعى
اوزره جمعه فائزدر وحق محارسه ده افضلى اولدركه اركان صلوتى تطويل ايتميوب همان ايكى ركعتله تطوع
بعده خدمت محارسه يى تكميلدر وهر ايكى ركعت باشنده امر محارسه يه دقت آنك حقنده اقدم مصلحتدر حتى
اشتغال صلوة على وجه التخفيف دخى امر محارسه ده موجب تقصير اولورسه بو تقصيرى صلوتده توجه قبله
ممكن اولمامق منزلنده اولمغله ترك تطوعله تدبير اولنور زيرا جميع عبادتين هر برنده عدم تقصير ايله مشروط
وشرط مرقوم بوبابده غير مضبوطدر مؤلف دقيق الخيال رحمه الله تعالى فى الجنة على خيول الاجلال ديركه
احربده وغيربده اعناق خيله رشمه وغيريدن بعض قلاده لر تعليق ايلمك مشروعدركه مبارزين وغيريلرندن
فرسان خيل ميانلرنده بو معنى كثير الوقوع وما رأه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن مسئله سى معروف
وغير مدفوعدر لكن اوتار ايله يعنى كرش مثللو نسنه لر ايله تقليد خيول بزم عنديمزده مستحسن ومقبول دكلدركه
حديثده قلدوا الخيل ولا تقلدوها الاوتار يعنى اعناق خيله تعليق قلاده ايديكز لكن اوتار ايله تعليق قلاده
ايتمكز حكم شريفى منقولدر وعلمانهى مرقومى تأويل ايدوب اوتار كاهيجه افراسى خنقله قتل ايدر ديو كراهتنى
تعليل ايلديلرينه مؤلف تقوى لباس وقاه الله تعالى عن كل بأس ديركه حربده وغيربده حريردن مصنوع اولان
ثوب رقيق تلبس ممنوعدركه لباس مرقوم دفع سلاح اعداده مدار اولميوب همان لباس تنعم ايدوكى شهر تشعاردر
اما ثوب غليظ اولوب حربده نفعى نمايان ايسه بزانده اولان اختلافى باب مايكره من الديباج مسائلنده بيان
ايلديك كذلك غازينك لباس وسلاحنده وفرسينك سرج ولجامنده يعنى درع فرسنده صورت حيوان بولنمق
غير مشروع اما صورت اشجار غير ممنوعدر مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه برصورت
طائرى مشتمل برترس اهدا قيلنمشيدى تزدسعادتلرنده بركيجه قالوب صباح اولدقده كورديلركه اول صورت اول
ترسدن نابود ونا پيدا اولمش نقل ايدرلركه برملك جناب رسالت ايچون اول صورتى محو وازاله ايلمشدى ايشته
بو حديث جليل كراهت استعماله دليلدر لكن صورت حيوان بساط ووساده كبى اوزرنده نوم و جلوس اولنان
اشياده واقع اولورسه رخصته شايان كوريلمشدر مرويدركه حضرت جبريل عليه التحية والتبجيل برثوب مصور
حقنده رسول الله عليه الصلوة والسلام حضرتلرينه امان تقطع رؤسها او تتخذ وسائد فتوطاء يعنى رأسلرين
قطعله حيوانيتدن اخراج ايدرسز ياخود آندن وساده لر اتخاذ ايدرسزكه وطئ اقدامله تذليل اولنه ديمكله ارائت
سبيل ايلدى نكته سى اولدركه بوماده لرده تعظيم صورتله عباد صورته تشبه مفقود اما قائما نصب اولنوب ياخود

مطلب حكم ضرب الطبول والدفوف

مطلب الحرس افضل ام الصلوة

مطلب الطواف فى مكة افضل من النوافل

مطلب توجه القبلة والانحراف فى الفرض والنفل

مطلب تزيين الافراس بالقلائد

مطلب حكم تصاوير الحيوانات

تلبس وتقلداولنان نسنه‌لرده تعظيم صورت جهتيله عبادصورته تشبه موجوددر وسبب كراهتى انجق بومعناى
معهوددر وبو حديث جليلده اكا دخى دليل واردركه عادت بعض بلادداوزره پيشكاه بيوتده نصب اولنوب
بشى تسميه اولنان وسادهٔ كبيره‌ده صورت حيوان بولنسه اول دخى قائما نصب اولنوب اقدامله وطئ اولنمديغندن
كراهتى تسجيل اولنمشدر كذلك پرده وازار مقوله‌لرنده صورت حيوان موجود اولسه اول دخى مكروه هانددن
معدوددر كذلك مصوراولان ظروف واوانى دخى بسط و جلوس اولنان اشيادن اولمامغله كراهتى بى مرادر
ومؤلف سماحت عنوان زينه الله تعالى بحلل الجنان دركه حريده ذهب وفضه‌دن مصنوع جوشن وبيضه
استعمالى غير ممنوعدر وقول ابى يوسف ومحمد رحمة الله عليهما دخى اشبوقول رخصت فرمادر اما قول ابى حنيفه
رضى الله تعالى عنه اوزره اولدخى مكروهدر وبو مسئله‌ده اختلافلرى حربده تلبس ديباج مسئله سنده اولان
خلافلرى كبيدر وسبب اختلافلرى اولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم هذان حرامان على ذكورامتى
حل لاناثها قول حكمت رهبنلرنده حرير وذهبى ذكور مسلمينه تحريم واناثه تحليلده جمع وتفريق ايلمشلردر
پس امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه ظاهر نظم حديثه اعتبار يله على الاطلاق ذكور مسلمين اوزره تحريمى
اختيار ايلمشدر اما امام ابو يوسف و امام محمد رحمة الله تعالى عليهما ديديلركه حق نساده حرير و ذهب
مجرد منفعت زينت ايچون رخصت ويريلمكدن فهم اولنمشدركه جواز استعماللرى موضع ضرورته مختص
اولميوب بلكه بعض منافع معتد بهاى متضمنده دخى مرخصدر وحديث مذكوردن تلبس ذهب
وحرير ايله تلبس ثياب مصوره بينلرنده فرق فارق حاصل اولمشدركه نهى اول ذكوره مخصوص ونهى
ثانى ذكور واناثه شاملدر ومؤلف درايت ردا صانه الله تعالى عن كل ردى ديركه حربك غيريده دخى
دوكه‌لرى ذهب ياخود ديباجدن اولان لباس جائزالالباسدركه حريرك برايكى اوج اصبع مقدارنده رخصت
شرعيه وارد اولديغى كبى ذهبدن دخى ازرار يعنى دوكه‌لر وكفاف يعنى خشتكلر امثالنده جواز شرعى متوارد
اولمشدر وذكور ايچون خاتم ذهبله تختم مكروه كوريلوب انجق فصنده مسمار ذهب بولنان خاتم فضه تحليل
اولنور زيرا مسامير ذهب اثوابده بولنان ازرار وكفاف مثللو تبع مستهلك حكمنده شئ قليلدر واكر برغازى
صورت حيوانى مشتمل اولان سلاحى استعمالده مضطر اولورسه مواضع ضرورتده اكل ميته كبى حرمتدن استثنا
اولنمغله جواز استعمالى مقرردر واكر اول صورتك رأسى مقطوع ياخود وجهى منسوخ ايسه معناى صورتدن
خارج اولمغله حكم كراهتده غيرمندرجدركه مكروه كوريلن انجق ضرورت حيوان ايكن رأس ووجهى اولميان
نسنه حيوان اولمديغى نمايانددر وبيلك كركدركه كعبهٔ مكرمه بى صورت ذى روحى مشتمل اولان ثوبله اكساغير
مشروعدركه مساجدسائره‌ده اتخاذ تماثيل ممنوع ايكن كعبهٔ مكرمه‌ده منعى بطريق الاولى مجزوم ومقطوعدر
لكن رؤس تصاوير مستوره اولوب كورنميه جك مرتبه‌ده طينله محواولنورسه صورت اولمقدن خارج اولمغله حكم
جوازده مندرج اولور كذلك برخانه‌ده بولنان تماثيلك يوزلرى طين ياخود جص ايله محو اولندقده لدى الاقتضا
اول طين وجصى نزعله تكميل تماثيل قابل ايسه ده ينه شمدى كراهتى زائل اولور زيرا كراهت انجق تعظيم
صورتله عبدهٔ تماثيله تشبهدن لازم اولمشدر وبومعنى صورت مزبوره‌ده منعدمدر كذلك اسلحه‌ده تماثيل
بولنوب يوزينه غرا وامثالى برنسنه ياپشدرمغله ياخود اثوابده بولنوب اوزرينه اپلك ديكمكله ياخود يوزينه
بزديكمكله تبديل اولنسه ينه استعمالى تحليل اولنور ورايات والويه دخى نصب وترفيع اولنان اشيادن اولمغله تصوير
حيوان آنلرده دخى مكروه وناشايانددر اما اشجار وامثالينك تماثيلى كراهتدن خاليدركه مكروه كوريلن انجق
ذى روحك تمثاليدر زيرا حديث شريفده وارد اولمشدركه انه يكلف يوم القيامة ان ينفخ فيه الروح وليس بنافخ
يعنى يوم قيامتده مصور تصوير ايلديكى صورته نفخ روح ايتمكله تكليف واولوجهله تعذيب وتعنيف اولنور
مصور ايسه نفخ روحه قادر دكلدركه عذابدن استخلاصه مقتدر اوله ومعلومدركه بو حديث جليل انجق تصوير
ذى روحك حرمتنه دليلدر وبيلك كركدركه انسان دفع برد ايچون ساكن اولديغى بيتك ديوارلرينى صورت
حيواندن عارى اولان كچه وامثالى نسنه‌لر ايله كذلك دفع حر ايچون كتان وامثالى نسنه‌لر ايله ستر ايلمك جائز
كوريلور زيرا صنع مزبور منفعت ايچون اولوب مجرد زينت ايچون دكلدر ومكروه كوريلن انجق قصد زينت
ايچون اولدقده در حتى حضرت عمر رضى الله عنه قصد زينت ايچون وضع اولنان ستره‌يى نزعله امر ايتمشدر
وسلمان فارسى رضى الله عنه كنده نام محلده برخانه‌يى ستره ايله مزين كوردكده المحموم بيتكم هذا او تحولت الكعبة
فى كندة يعنى سزك بوخانه‌كز محموميدر يوقسه كعبة الله كنده‌يه مى تحول ايلديكه بويله الباس كسوه ايلديكز ديدى

پس قول سلماندن نمايان اولمشدركه ستر بيوتك كراهتى بيوت سائره‌يى كعبه‌يه تشبيهدن نشئت ايلمشدر بوندنصكره
بيلك كركدركه قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره حريرك انجق تلبسى مكروه اولوب اوزرنده نوم
وجلوس ايچون بسطى كذلك آندن وساده اتخاذى مكروه دكلدر اما قول محمد رحمه الله تعالى اوزره بونلر
دخى مكروهلردر وبو قول مقبول عبيدة بن عمر والسلمانى رحمه الله تعالى دن دخى منقولدر وحين منامده لحاف كبى
اوزرينه اتخاذيده بكى نسنه حرير اولدقده آنك كراهتى بلاخلافدر وامام محمد رحمه الله تعالى صحت مقالى اوزره
شول اثر جليل ايله استدلال ايلديكه حضرت على رضى الله تعالى عنه مداينده ايكن ركوبى ايچون بغلهٔ دهقانى
حضور ينه تقريب ايلديلر اول دخى لاجل الركوب يديني اكر قاشنه وضع ايلدكده ملاستى حسبيله يدى لغزيده
اولمغله بونه دندر ديوسؤال ايلدى ديباجدر ديو جواب ويرديلر همان ركوبى مكروه كوروب تركنى ارتكاب ايلدى
بعده مؤلف بى همال دليل منقولدن قياس معقوله انتقال ايدركه ذكر اولنان هذان حرامان حديثنده حرير
وذهب حكمده تسويه قيلنمغله حرير اوزره جلوس اكر مكروه كوريلمسه سرير ذهب اوزره جلوس دخى مكروه
كوريلمز ايدى پس كراهت ثانيده اتفاق اولنمغله اول دخى مكروه كوريلور واستعمال اوانى ذهبده قطعا رخصت
يوغيكن سرير ذهب اوزره جلوسده رخصت نيجه ممكندر وسرير ذهب اوزره جلوسده رخصت يوغيكن
حرير اوزره جلوسده رخصت نيجه ممكندر واكر فص خاتمده صورت ذى روح بولنسه آنك تلبس واستعمالى
جائزدركه مكروه اولان صورت انجق بعيددن رؤيت اولناندر وصورت مزبوره البته صغيره اولمغله بعيددن
رؤيت اولنماز وهم بوجهتله آنى استعمالده تعظيم صورت ايله عبدهٔ تماثيله تشبه دخى حاصل اولماز وبزه روايت
ثقاتله بالغ اولمشدركه حذيفة بن اليمان رضى الله عنهمانك فص خاتمنده ايكى طورنه صورتى مفروش وميانلرنده
ذكر اللهدن بعض كلمات منقوش ايدى كذلك ابوموسى الاشعرى رضى الله عنهك فص خاتمنده براسد جالس
صورتى منقوش ايدى كورمزميسنكه انسان حال صلوتده دخى اوزرنده دراهم عجم بولنمق جائزدر حال آنكه
اول دراهمده سرير اوزره تاج برسر جالس اولان ملكلرينك تماثيلى متحيزدر واكر برخانه‌ده مجرد زينت ايچون
سرير ذهب بولنوب صاحبى اوزرنده جالس اولمسه ياخود اوانى ذهب وفضه بولنوب ايچنده اكل وشرب ايلمسه
آنده ضرر شرعى يوقدر حتى مرويدركه محمد بن الحنفيه رضى الله تعالى عنهك خانه سنده وار ايدى سبب وضعندن
سؤال اولندقده قريشدن شو خاتونى تزوج ايلدم بونى اول خاتون كتوردى ديو جواب ويردى ومؤلف فضائل
نژاد بو محلدن آخر بابه وارنجه نيجه مسائل دخى ايراد قيلمشدر لكن بز مسائل مرقومه‌نك شرحنى شرح المختصره
موصول اولان كتاب الكسب اثناسنده استقصا ايلديكمزدن بو كتابده ذكرندن استغنا ايلديك والله تعالى اعلم

* باب قطع الماء عن اهل الحرب وتحريق حصونهم ونصب المجانيق عليها *

يعنى قطع مياهله اهل حربى تضييق وحصون وبلادلرين تحريق ونصب مجانيقله قلعه‌لرين قلع وتمزيق
مسلمينه حرى وحقيق اولديغى بيانده مباحث تحقيقدر مؤلف مجاهد لاطفه الله تعالى فى جميع المعاهد ديركه
حصون مشركينى نار ايله احراق ياخود ما ايله اغراق وبلده‌لرى اوزره نصب منجنيق وآنلرى قطع
مياهله تضييق ووصوللرينى افساد ايچون ايچنه تخليط دم والقاء انجاس وسم قيلق جيوش اسلاميان ايچون
مشروع وشايانددر زيرا بزلر اهل حربى قهر وشوكتلرينى كسر ايله مأمورلرز وامور مذكوره قهر وكسرلرين
موجب اولان تدابير حربدن اولمغله آنلره مباشرت امتثال اوامره باديدر بوقسه مخالفت مأموره مؤدى دكلدر
وهم افعال مذكوره مدار اضرار اعدادر واضرار اعدا سبب اكتساب ثواب ايدوكى هويدادر قال الله تعالى
ولاينالون من عدو نيلا الا كتب لهم به عمل صالح يعنى مجاهدين اعداء دينى انواع اضراردن برنوعله اضرار ايلمزلر
الا آنلر ايچون اول اضرارلرى سببيله عمل صالح يازيلور واهل حرب ايچنده مسلميندن صغار وكبار ونسا ورجال
اسرا ياخود مستأمنين وار ايدوكى عنديمزده ظاهر وشايع اولسه دخى ينه وجه مشروح اوزره تضييق اهل حربه
مانع قيلنماز زيرا الله تعالىنك قهر مشركينله امرينه امتثاليمزده ذكر اولنان بعض مسلمينه ايصال ضرردن تحرزه
مجال يوقدر وانسان احترازه مجال بولماديغى اموردن معفو ومعذوردر واسباب مذكوره‌دن برنسنه مسلمين
مرقومه‌دن بعضلرينك هلاكنى موجب اولسه مسلمين اوزره ديت وكفارتدن برشيئ مستوجب اولماز زيرا
فعل مذكورلرى مباح مطلق بلكه مأمور به اولوب اولبابده ممكن الاحتراز اولميان امور حقلرنده عفو اولنديغى
آشكار اولمغله دنيا وآخرتده اصلا موجب خسار اولماز وبو مسئله‌ده اصل اصيل شول حديث جليلدركه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه مشركيندن بر اهل داره شبخون اولنوب نسا وصبيانلرى دخى قتل

اولندقده حكم شرعی نه در دیو سؤال اولندقده هم منهم یعنی آنلرده آنلر دندر دیو كشف حال ایلدیلر
ورسول الله صلی الله علیه وسلم اسامة بن زید رضی الله عنهمایی ارض فلسطیندن ابنی ونام دیگر یبنی نام موضعه
ارسال ایلدكلرنده اكا امر ووصیت ایلدیلر كه همان علی الصباح اوزرلرینه هجوم واحراق ایده لر وسلمان فارسی
رضی الله عنه حصن طائف اوزره نصب منجنیق مناسب كورمكله همان رسول الله صلی الله علیه وسلم نصب
منجنیق ایلدیلر وابو موسی الاشعری رضی الله عنه اهل تستری محاصره قیلدقده حضرت عمر رضی الله
تعالی عنه اكا اوزرلرینه نصب منجنیقله امر ایدوب اول دخی نصب ایلدی وعمرو بن العاص رضی الله عنه
اسكندریه یی محاصره قیلدقده اوزرینه نصب منجنیق ایلدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
خیبرده حصون نطاتدن واهل حصنی محاصره قیلد قلرنده آنلرك تحت الارض جداول قدیمه لری اولوب آندن
ایچدكلرینی اخبار ایلدكلرنده همان اول جداولی قطع ایلدیلر تا كه اهل حصن صوسز قالوب حصنلرندن خروجله
قتاله شتاب ایلدكلرنده الله تعالی رسولنی آنلره ظفریاب ایلدی وافعال مذكوره قتلی جائز اولمیان نسا وصبیانی
قتله بادی اوله جغی ظاهر و باد یدر وسلمة بن الاكوع رضی الله عنه دن مرویدر دیدیكه زمان معاویه رضی الله
عنه ده سفائن بحره راكب اولوب اعدایه ملاقی اولدیغمزده آنلره محرق نسنه لر رمی ایلدك پس قول مرقومدن
عندیمزده معلوم اولمشدر كه اعدا كندو منعدلرنده ممتنع اولدیقجه احراقلری مسلمین ایچون جائز ومتسعدر واحراق
بالنار ایچق اسیر مأخوذ ده مكروه وناسزا وار در زیرا ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر دیدیكه
رسول الله صلی الله علیه وسلم برسریه بعث ایدوب آنلره امر ایلدیلر كه ان قدرتم علی فلان فاحرقوه بالنار
یعنی اكر فلان كمسنه یه یعنی هبار بن الاسوده ظفر بولور سكز آنی نار ایله احراق ایدیكز وشخص مرقوم
زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی عنهایی یاخود دابه سنی رمحله دورتوب القاء جنین اتمكه باعث
اولمشیدی بعده دیدیلركه ان قدرتم علیه فاقتلوه ولا تحرقوه فانما یعذب بالنار الله تعالی یعنی اكر شخص
مرقومه ظفر بولور سكز آنی قتل ایدیكز واحراق اتمكز زیرا نار ایله الله تعالی عذاب ایدر ورسول الله صلی الله
علیه وسلم معاذ بن جبل رضی الله عنهی یمنه بعث ایلدكلرنده اكا دیدیلركه انظر فلانا فان امكنك الله منه
فاحرقه بالنار یعنی فلانی اخذده نظر واهتمام قیل الله تعالی سنی اوزرینه اقدار ایدرسه آنی احراق بالنار قیل
بعده معاذ رضی الله عنه كیدر ایكن آنی دعوت قیلوب دیدیلركه انی قلت لك ذلك وانا غضبان وانه لیس لاحد
ان یعذب بعذاب الله ولكن ان امكنك الله منه فاقتله یعنی یا معاذ بن اول كلامی سكا حال غضبمده تكلم ایلدم
حال آنكه الله تعالی نك ایده جكی عذابله تعذیب كمسنه یه لایق دكلدر لكن الله تعالی سنی اول شخص اوزره
اقدار ایدرسه همان آنی قتل ایله پس بو احادیث عدالت نشاردن عندیمزده پدیدار اولمشدر كه بعد الاخذ والقدرة
مشركی احراق بالنار ایلمك ناسزا وار اما حال امتناعنده ادلهٔ سابقه ایله جوازی آشكاردر مؤلف صاحب التدبیر
نور الله تعالی مضجعه بانور التنویر دیدیركه وقت حربده عادت عرب اوزره انا ابو فلان دیو كنیه سین اظهار ایله
عادت عرب اوزره تعظم وتمدحه ابتدار كذلك انا فلان بن فلان دیو ذكر آبا واجداد ایله افتخار كذلك شعار
شجعان اوزره اشعار شجاعتی متضمن اولان اشعاری انشاد ایله تخویف اعداده بذل اقتدار ایلمك حق مجاهدینده
جائز وسزا واردر كه بونلر تنشیط مبارزین وتحریض مقاتلینه مدار در مگر اشعار مزبوره هجو بعض مسلمینی
متضمن اولمغله اول بعضك غضبنه بادی یاخود اول بعض اوزره فجور وتغلبه مؤدی اوله بو مثللو اذای مسلمینی
موجب اولان امور البته رخصت شرعیه دن مهجور در و بو بابده اصل قوی شول حدیث مرویدر كه یوم خندقده
اصحاب كرام حفر خندقه اهتمام واول هنگامده انشاد بعض اراجیز ایله تنشیط در ونلرینه اقدام ایدرلر ایدی
اول حینده رسول الله علیه السلام لا یغضب الیوم احد من شیء یرتجز به رجل لا یرید به بأسا ما لم یكن كعب
بن مالك او حسان بن ثابت فانهما یجدان من ذلك شیئا كثیرا یعنی بو كونده بركمسنه نك قصد هجو
مسلمین اتمیه رك ارتجاز ایلدیكی اراجیزدن غضبناك اولمسون مگر اول مرتجز كعب بن مالك یاخود حسان
بن ثابت اوله زیرا بونلر معایب ناسه واقف شاعر ماهر اولملریله اولبابده قول كثیره ظفر بولمغه قادر وتصریح
وتعریضله اغضاب ناسه مقتدرلردر قول شر بغلری ایله اذن ورخصتلرین اعلام وهمان كعب وحسانی نهیله
تأمین قلوب انام ایلدیلر و یوم مزبورده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بنفسه حفر خندقه مباشرت ایدرلر ایدی
تا كه ناس كندولره اقتدا ومتابعته مبادرت ایده لر واول حینده اللهم ان الخیر خیر الاخرة فاغفر للانصار والمهاجرة
قول لؤلؤنثارلرین ذكر وتكرار ایدرلر ایدی وینه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم مزبورده زنابیل ترابی بنفسه

مطلب حكم التعذیب بالاحراق یجوز ام لا

احتمال واول هنگامده هذی الحمال لا حمال خیبر هذی ابر ربنا واطهر یعنی حمل نفیس بودر بو قسمه خیبردن حمل اولنان
فوا كه ونفایس دكلدر و بوزنا بیل یاربنا من جهة البر والاحسان اكثر وكدورت و بالدن اطهر در قول سعادت
اشتمالرین تكرار ایله اشتغال ایدرلر ایدی پس دلائل مقرره دن عندیمزده استقرار ایتمشدر كه بو مثللو
ازدیاد نشاط مجاهدینه مدار اولان كار وگفتار حق مسلمینده جائز وسزا واردر واگر مشركین برمسلمی
اكراهله كتوروب اثناء صفلرنده توقیف ایتدكلرنده عسكر مسلمیندن بر یسی آنك مسلم ایدوكنی بیلیه رك یاخود بیلوب
آنی قصد اتمیه رك اكا رمی سهام وآنی قتل واعدام ایلسه بو صورتلرده قاتل اوزره دیت وكفارتدن برنسنه الزام
اولنماز زیرا مسلم ایچون صف مشركینه علی الاطلاق رمی سهام ایلمك حلال كوریلمكله رمی بر وجهله مستتبع
وبال اولماز مگر برمسلمی بعینه كوروب اسلام واكراهنه عالم ایكن اكا رمی سهامه عازم اوله بو صورتده قتلی عمد
محض اولوب اول دخی موجب قصاص اولمغله مقتضای قیاس لزوم اقتصاصدر وقیاس مذكور ائمه قود
مثللو نص حدیثله مؤید ومنصوردر لكن طریق استحسانده عدم قصاص نمایاندر كه مقتول مزبور مباح الرمی
اولان صف مشركینده حاضر اولمغله موضع اباحت قتلده وجودی شبهاتله مندرج اولان عفو بث قصاصی
اسقاطده شبهه ایدوكی ظاهر در انجق قاتل اوزره كندو مالندن دیتی ایجاب اولنور كه اول قاتل برنفس متقومه یی
اتلاف اتمش اولوب دیت دخی شبهاتله ثابت اولان احكامدن ایدوكی بی ارتیابدر لكن قتل مرقوم عمد محض ایله
حادث اولمغله وجوب كفارته باعث اولماز واگر برمسلم صف مشركینه رمی سهام ایدر ایكن وتر قوسی قیریلوب
سهمی صف مسلمینده برمسلم اوزره عودت ایلسه یاخود سهم مرمی منحرف كیدوب قتال ایچون تقدم ایلمش برمسلمه
اصابت ایلسه بو صورتلرده قاتل اوزره كفارت وعاقله سی اوزره دیت ایجاب اولنور زیرا قتلی بطریق الخطأ
واقع اولمشدر وقتل خطا دیت وكفارتی نص قرآنله مستتبعدر بعده مؤلف مصیب بو موضعده انواع خطایی
ذكر وترتیب ایلمشدر بری اولدر كه قاتل برمسلمی بعینه صف مشركینده كوروب آنی مشرك ظن اتمكله اكا رمی
سهام وقتل واعدام ایلسه بو فعلی اگرچه فی الحقیقه عمددر كه برشخصی بعینه قصد واكا اصابت ایلمشدر
وانی مشرك ظن ایلمك فعلنه متصل دكلدر لكن شرعا خطا ایدوكی عندیمزده سنت نبویه ایله هویدادر زیرا
مرویدر كه مسلمین غزوهٔ احدده حذیفه رضی الله عنهك پدری یمان رضی الله عنهی كوروب مشركیندن ظن
ایتملریله اوزرینه سل سیوف ایدوب آنی قتل ایلدكلرنده رسول الله علیه الصلوة والسلام قاتلین اوزره دیتنی الزام
ایلدیلر صكره حذیفه رضی الله عنه دیت مزبوره یی اخذ ایتیوب مسلمینه انعام ایلدی واگر مسلمین حصن
مشركینه رمی منجنیق ایتدكلرنده حصنده بولنوب تاجر یاخود اسیر اولان برمسلمه اصابت ایلسه اول مسلم
اول حصنده بولندیغنی مسلمینه اعلام اتمش ایسه دخی اوزرلرینه هیچ نسنه الزام اولنماز زیرا رمیلری علی
الاطلاق مباح ایدوكین قریبا اعلام ایلدیك كذلك برمطموره یی دخانله تضییق ایتدكلرنده ایچنده برمسلم بولنوب
هنالك اولان مشركین ایچنده اول دخی فائت اولسه ینه تدخین اهل حرب علی الاطلاق مباح اولمغله مسلمین اوزره
هیچ نسنه ثابت اولماز انجق مشركین مرقومینی بلا تدخین طریق آخر ایله قتله قادر ایسه لر اول مسلمی صیانت
ایچون تدخین اتمامك اولی ایدوكی ظاهر در اما تدخیندن غیری طریقله مقتدر دكلر ایسه جواز تدخین امر
متقرر در كه تدخینله مسلمینی قصد ایتیوب همان مشركینی اراده ایتدكلری محقق اولمغله فعللری مباح مطلقدر
اما فعل خاطئ بشقه در كه آنده اصابت مسلمدن تحرز فی الجمله ممكن اولمغله جوازنده شرط تحرز متعیندر واگر
مسلمینك رمی ایلدكلری حجر منجنیق عسكر مسلمینده بولنان برقوم مسلمین اوزره رجوعله آنلری قتل واعدام ایلسه
فعل مزبور فی الجمله ممكن التحرز اولان خطادن اولمغله قاتلین اوزره دیت وكفارت الزام اولنور و بو بابده قاتلین
انجق مدحبال ایدنلر در بو قسمه منجنیق طوتانلر وحجری طوتوب تشدید ایلینلر دكللردر كه حجر قبق جانبه كیدرسه
انجق مدحبال ایدنلرك قوتلری ایله كیدوب منجنیق طوتانلرك وحجری تشدید ایدنلرك قوتلریله كیتمدیكندن رمی
منجنیق مدحبال ایدنلرك فعلی ایدوكی تحقیق اولنور واگر صورت مفروضه ده حجر منجنیق مدحبال ایدنلر
اوزره عودت وایچلرندن برینه اصابت ایلسه بونده قاتلینك عاقله لری اوزره الزام دیت اولنوب انجق اول دیتدن
حصهٔ مقتولی اسقاطه مبادرت اولنور مثلا مدحبال ایدنلر یكرمی كمسنه لر ایسه نصف عشر دیت ساقط اولوب
باقیسی باقین اوزره منضبط اولور زیرا شخص مقتول قتل نفسنده شریك اولوب نفسنی هم نفسی وهم جماعت سائره
جرح ایلین كمسنه منزلته نازل اولمغله دیتدن حصهٔ نفسی ساقط وزائل قیلنور و بو مسئله ده قاتلیندن هر بری
اوزره كفارت كامله ایجاب اولنور كه كفارت جزاء فعل اولوب قابل وصف تجزی اولمدیغی بی ارتیابدر اما حكم

مطلب كفارة القتل لا تتجزی بخلاف الدیة

مطلب المخطی فی القتل هل یأثم ام لا

بو آیت کریمه انسانی علی وجه الخطا یالیسنک غیری یه نسبت ایلکده وارده در اما حکمی عام اولمغله بعض اصحابمز آنکله مانحن فیهده استدلال ایلمشلردر

دیت بشقه در بعده مؤلف حقایق پرداز بیان مسئلهٔ تترسه آغاز ایدوب دیرکه اکر مشرکین اطفال مسلمینله تترسی التزام ایلسه لر سهام مسلمین اطفاله اصابت ایتسه دخی رمیلری جائز کوریلوب اوزرلرینه دیت وکفارت الزام اولنماز زیرا غرضلری رمی اعدا اولوب رمی مسلمین اولمدیغی هویدا در وبویله مواضعده مسلمین اوزره غرامت دیت یاخود وجوب کفارت لازم قیلنسه البته اقدام قتالی ملتزم اوله مزلر وبرکمسنه که رمی سهامی موجب کفارت اوله واول کفارتی ادا ایتمزسه عاصی اوله وقبل الاداء فوت اولورسه دیوان الهی یه ذنبله حاضر اوله وعفو الهی ایرشمزسه اول ذنبله مؤاخذه اولنه اول کمسنه قتالی التزام ایدرمی انتهی مؤلفک بوقول ساطعنده مخطی دخی قتل خطاده آثم اوله جغنه نص قاطع وار در لکن بعض اصحابمز رحمهم الله تعالی ولیس علیکم جناح فیما اخطأتم به یعنی ای مؤمنین سزلردن علی وجه الخطاء صادر اولان افعالده اوزریکزه وبال یوقدر نظم جلیلنک ظاهری ایله استدلال ومخطی اوزره اثم ووبال یوقدر دیو قطع مقال ایلدیلر وبز جوابلرنده دیرزکه نظم قرآنده مخطی اوزره ایجاب کفارت اوزره تنصیص قتل خطا موجب اثم ووبال اولدیغنی بیان وترصد واستدلال ایلدکلری نص مذکور ایله مراد انجق بعد اداء الکفارة اثم ووبالی مرفوع اولور دیمکدرکه کفارت انجق ستر ذنوب ایچون مشروع قیلنمشدر نکته سی اولدرکه قتل خطادن قریبا متبین اولدیغی اوزره فی الجمله تحرز ایتمکدر وبالجمله تقریرات مذکوره دن مرامیمز انجق مباح مطلق اولان افعال قطعا دیت وکفارتی موجب اولمادیغنی افاده واعلامدر واکر مسلمین سلاحلرین سم ایله سقی وتربیه ایدرلرسه تجویز وتسویه اولنورکه سلاح مسموم مشرکینه اصابت ایتدکده نفوسلرنده فعلی اکل وقتللرنده تأثیری اسرع واسهل اولمغله مکائد حربدن ایدوکی بی جدل ومکائد حربدن اولان اموردہ بأس شرعی اولمدیغی سابقده مشروح ومفصلدر کذلک رؤس رماحلرینه مشاقهٔ کتانی یعنی کتان طراندقده طراقده کیرو قالان غلیظنی یاخود طراقدن چیقان خالصنی دهن نفطله آلوده قیلوب آنی نار ایله مشتعل قیلدقدنصکره مشرکینی آنکله طعن واحراق دخی مکائد حربدن اولمغله جوازی بلا اشتباه قدر بعده مؤلف صائب الاجتهاد اشجار مشرکینی قطع وابنیه لرین تخریبه متعلق اولان مسائلی بومحلده ذکر وایراد ایلدی لکن مسائل مرقومه اوائل کتابده باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده مشروح اولمغله بر بوموضعده ذکرینی طوی ومطروح ایلدیک انجق مؤلف سماحت نژاد بومحلده مسئلهٔ واحده ازدیاد ایدوب دیدیکه اشجار مشرکینی قطع وابنیه لرین تخریب بعد المحاصرة اطراف بلده لرنده تجویز وتصویب اولندیغی کبی برفردی محاصره ایتدین مرور ایلدکلری طریقلرده دخی تجویز وتقریب اولنور مکر طریق مزبور هرسنه ممر اهل غزا اولمغله معروف ومشهور اوله بوصورتده آنده بولنان میاهی تغویر وابطال واشجار مثمره ومظله یی قطع واستیصال مسلمینه حلال کورلمز زیرا اهل غزا بهرسال اکا محتاج ایکن فعل مذکوری یا کندولر یاخود کندولردنصکره مرور ایدن اهل غزا یه موجب ضرر اولمغله عدم جوازی مقرردر اما بوصورتک غیری مشرکینه تحقیر واغضابی مفید اولان قطع وتخریب البته تجویز وتصویب اولنور واذا دخل المسلم دار الحرب بامان فلیس ینبغی له ان یعمل لهم السلاح ولا الجصابات ولا غیر ذلک الی آخره یعنی برمسلم دار الحربه امانله داخل اولدقده کرکدرکه اهل حرب ایچون مسلمین اوزره حربده کسب قوت ایده جکلری اسلحه وجصابات وبونک امثالی غیری نسنه لر یاپمغله مشتغل اولمیه مترجم فقیر دیرکه عندیمزده بولنان نسخ مصححه ده تحریر اولندیغی اوزره ولا الجصابات جیم وصاد وبعد الالف بایله واقع اولمشدر لکن کتب عربیه وفارسیه ده لفظ جصابه بولنمامشدر ولاجل التصحیح محال سائره ده بولنان نسخ کتاب تصفح اولندقده بعض نسخ صحیحه ده ولا الخفتانات لفظی واقع اولوب مناسبت مقامله اول نسخه نک صحتنه ونسخ سائره ده اشتباه خط ه بناء سهو کاتبه جزم اولنمشدر خفتان لفظی معربدر برهان قاطعده خفتان نوعی ازجبه وجامهٔ روزجنک باشدکه آنرا قزاکند کویند وبترکی قفتانی خوانند دیو تعریف ایلمشدر ولفظ خفتان اواخر کتابده باب الشروط فی الموادعة وغیرها اثناسنده دخی بومعنی اوزره کلسه کرکدر انتهی زیرا بونوع آلات ونسنه لری اهل حربه دار اسلامدن حمل وایصال حق مسلمینده اشد کراهتله مکروه اولدیغی کبی دار حربده یاپمق دخی اشد کراهتله مکروه ومحذوردر وبوبابده اسیر ومستأمن مستویدرکه ایکیسی دخی کسر شوکت مسلمین اولوب محاربهٔ مسلمین اوزره تقویت مشرکینی موجب اولان نسنه لردن منهی اولمقده متساوی یلردر واکر اهل حرب آنلری عمل مذکور اوزره اکراه ایدرلرسه نظر اولنورکه اکراهلری قید وحبس مثللو اسباب عذابله ایسه یینه جواب مسئله ذکر اولنان قول صوابدرکه ضرورت انجق خوف هلاکی متضمن اولان نسنه ایله حاصل وبونلرده نفسلری اوزره خوف تلف غیر متحصلدر واکر اکراهلری قتلله یاخود نفسی یا برعضوی اوزره خوف تلفی متضمن اولان

مطلب حکم الاکراه واسبابه

ضربله تهدید وتنکیل اوزره ایسه بوصورتده عمل مرقومه مباشرتلری تجویز اولنور که بونده تحقق ضرورت آشکار ووقت ضرورتده لسانی اوزره اجراء کلمهٔ کفرکبی بوندن اعظم اولان نسنه لر جائز ایکن بونک بالاولویه جائز ایدوکی پدیدار در وبویله ایکن عمل مذکوردن اجتنابله قتلنی ارتکاب ایدرسه حقنده افضل ایدوکی بی ارتیابدر زیرا بو اجتنابله دینده صلابتنی وغیظ مشرکینی موجب اولان نسنه یه جرائتنی ووهن مسلمینه مؤدی اولان نسنه لردن مجانبتنی اظهار ایتمکله اجراء کلمهٔ کفردن احتراز ایله قتلنی ارتکاب ایتمک مثللو اعظم اجوره نائل اوله جغی آشکاردر واکر اول مسلم ایچلرنده مستأمن بولنوب بویله نسنه لری یاپدقده دار اسلامه اخراجنه مانع اولمیه جقلرینه ویدندن ثمنله یاخود بلا ثمن اخذه جبر ایتمیه جکلرینه عالم اولسه دار الحربده اول عمله مباشرتی جائز بعده معمولنی دار اسلامه اخراجی لازم اولوب صنع مزبوری مسلمین اوزره تقویت مشرکینی مستلزم اولماز اما اخذ ایتملری محل احتمال ایسه اول عمله مباشرتی استحلال اولنماز کورمزمیسنکه اول نسنه یی دار اسلامدن تجار ایچون ادخالی حلال کوریلوب انجق یدندن اخذ ایتمیه جکلرینی بیلورسه کند وانتفاعی ایچون ادخالی استحلال اولنور مانحن فیه دخی بونک مثالیدر واکر مسلم مستأمن دار الحربده معدن حدیده ظفریاب اولسه یدندن ثمنله یاخود بلا ثمن اخذلرندن اندیشه اولندقده اول معدنده عمل برله استخراج حدید اکا مکروه کوریلدیکی بی ارتیابدر زیرا حدید جمیع اسلحه نک اساسی اولمغله حکم عملی عمل سلاحه قیاس اولنور اما یدندن جبر ایله اخذ ایتمیه جکلرینه عالم ایسه اول معدنده عملی جائز ومعمولنی دار اسلامه اخراجی لازمدر واکر بعضیسنی اخذ وبعضیسنی ترک ایتملری محتمل ایسه ینه کراهت استخراجی بلا جدلدر مکر بعضیسنی دار اسلامه اخراجنده مسلمینه نفع ظاهر یاخود مسلمینک اکا ضرورت واحتیاجلری امر باهر اوله بوصورتده عملی مسلمینه باعث اضرار اولمیوب بلکه توفیر منفعتلرینه مدار اولمغله جائز وسزاوار کوریلور واکر مسلمین اهل حربک دوابنه ظفریاب اولوب اخراجندن عجزلری آشکار اولسه سابقده باب ما یحمل علیه النفیٔ مسائلنده بیان ایلدیک که اول دوابی اولا ذبح وثانیا احراق بالنار ایلمک کرکدر یوقسه بقره ورمکه وسائر حیواناتک ذبحلرینه قادر ایکن آنلری عقر ایلمک یعنی اقداملرین قطع ایلمک جائز اولمدیغی ظاهردرکه عقر البته مثله در ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلب عقوره دخی مثله دن نهی ایتمشلردر مکر بقره ورمکه وبونلرک امثاللرینک فرار یاخود سرکشلکی جهتلریله ذبحلرندن عاجز اوله لر بوصورتده اول حیواناتی دار الحربده ابقا منفعت مشرکینه باعث اولمغله رمی سهامله یاخود طریق آخر ایله آنلری عقر ایلمک جائز کوریلور وبومسئله ده اصل قوی شول اثردرکه جعفر الطیار بن ابی طالب رضی الله عنه یوم مؤته ده اثناء حربده سلامت نفسندن مأیوس اولدقده همان فرس جوادندن نزول ایدوب اول فرسی عقر دنصکره قتل اولنجیه دک قتالله مشغول اولدی وبو اثر جلادت نشاندن ظاهر ونمایان اولمشدرکه مسلم مجاهد فرسندن نزولله قتاله اقدام وکندو قتلنه توطین نفسله صفوف اعدایه اقتحام ایلمک جائز وشایاندرکه صنع مذکورنده مشرکینه قارشو اظهار ثباتله وجها من الوجوه عدم فراری اعلان ایتمکله کسر شوکتلرین متضمن اولوب مکائد حربدن ایدوکی عیاندر وصحابهٔ کرام رضوان الله علیهم اجمعیندن نیجه شجعان بنام بووجهله اقتحام واقدامده ثابت الاقدام اولمشلردر بریسی حمی الدبر لقبیله ملقب قیلنان عاصم بن ثابت رضی الله عنه درکه رجیع نام موضعده بنی لحیانله محاربه ده کندو قتلنه طالب وقتال اعدا ده ثباتله نیل شهادته راغب اولمشدر ولقب مزبور ایله سبب تلقیبی اولدرکه عاصم مشار الیه اسبغ الله رضوانه علیه حضرتلری جسد مشرکه مس ایتمکه ومشرکی کندو جسدینه مس ایتدرمکه یمین ایتمش ایدی بناء علیه محاربهٔ مذکوره ده قتلنه جازم اولدقده اللهم انی حمیت دینک بجهدی فاحم لحمی یعنی یارب بن جهد وجهادم ایله سنک دینکی حمایه قیلدم سن دخی بنم لحمیمی ایادی کفاردن حمایه قیل دیو دعایه عازم اولدی صکره قتل اولندقده الله تعالی جموع دبری ارسال ولحمی ایادی کفاردن حمایتله اکا اکرام واجلال ایلدی ودبر فتح دال وسکون بایله نحلدرکه ذباب عسلدر یاخود زنابیردرکه انسانی لسع ایلین ذباب کبیردر پس حمایت دبر ایله مشرکین مدبرینلدن برفرد قطع رأسی ایچون اکا تقربه قدر تیذیر اولمیوب بر بینه صبر ایدیکز دخول لیلده جموع دبر اسندبار ایلدکده رأسی قطع ایده لم دیو تدبیر ایلدیلر ودخول لیلدن صکره الله تعالی جسدینی رفع ایتمکله مشرکین هر چند که طلبده شتاب ایلدیلر اکا بر وجهله ظفریاب اولمادیلر پس عاصم مرقوم بوعصمتله معصوم اولمغله حمی الدبر لقبیله موسوم قیلندی وبری دخی منذر بن عمرو الساعدی رضی الله عنه درکه یوم بئر معونه ده نفسنی کندو قتلنه توطین وقتاله اقدامده شها دتله کامیاب اولمشدر پس تقریر حرفوقه نه معلوم اولمشدرکه مسلم مجاهد استقبال اعدا هنکامنده فرسندن نزولله پیاده محاربه یه اقدام واولوجهله کندو قتل اولنوب یاخود اعدایه ظفر بولنجیه دک

قتالده اهتمام ايلمك جائزدر كذلك سيفنى بردخى غلافنه وضع ايتمك ملاحظه سيله غلافى كمر ايلمك كذلك اعدادن
اعراض ايتمك ملاحظه سيله ممكن ايسه فرسنى ذبح ايتمك وممكن دكل ايسه عقر ايتمك بعده قتل اولنوب ياخود
ظفرياب اولنجيه دك قتال‌له اشتغال ايتمك تجويز واستحلال اولنور زيرا الله تعالى ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم
واموالهم بان لهم الجنة نظم جليلى مدلولى اوزره مؤمنلردن نفوس واموال‌لرين مقابله جنت‌له اشترا قيلمشدر
وذكر اولنان اقداملرى عقد مرقومده مبيع بولنان نفوس واموال‌لرين تحقيق تسليم ايدوكى بى مرادر واكر مسلمين
هرسنه غزا ايچون مرمعروفلرى اولان طريق اوزره بولنان برحصنى محاصره ايله اشتغال ايلسه‌لر بو صورتده
اشجارلرين قطع ومباهلرين ابطال قيلملرى استحلال اولنور وبزقريبا بيان ايلديك كه مسلمين اهل حربدن
برفردى محاصره ايتمشلر ايسه ممر معروفلرى اولان طريقلرنده اولان اشجار ومياهى قطع وابطال‌لرى شايان كوريلمز
تاكه وقت آخرده كندولره ياخود سائر مسلمينه باعث ضرر وزيان اولميه اما بعض اعدالرين محاصره ايتدكلرنده
صنع مزبور كسر شوكتلرينه بادى ويدلريله تسليم دارلرينه مؤدى اولديغندن آنده منفعت مسلمين وقت آخرده
توقع اولنان ضرردن اكثر اولمغله جوازى امر مقرردر واكر اهل حرب حصون اسلامدن برحصنى محاصرين
ايكن برمسلمى اسير ايدوب اكا شو حصنى فتح ايده جك برموضع اوزره بزه دلالت قيل ديو ابرام ايدوب اول مسلم دخى
موضع مطلوبه عالم اولسه دلالتى مسلمين اوزره اعانت مشركينى مستلزم اولمغله كركدركه اول دلالتى بروجهله
ملتزم اولميه واكر اول بابده انى قتل‌له تهديد ايدرلرسه نظر اولنور اكر اغلب ظنى دلالتنده اهل حرب حصنه
ظفرياب اولوب مقاتله مسلمينى قتل وذراريلرين سبى اوزره واقع اولورسه دلالتى اصلا جائز وواسع كوريلمز زيرا
بو دلالتى هلاك مسلمينى متضمن ومسلم ايچون ارواح جماعت مسلمينى كندو نفسنه فدا ووقايه قيلمق حرام ايدوكى
متعيندر كورمزميسنكه بركمسنه‌يى قتل مسلم اوزره قتل‌له اكراه ايلدكلرنده قتلى مقصود اولان شخص واحد ايكن
اول مكره ايچون ينه حرمت قتلى بى اشتباهدر پس فعلى هلاك جماعت مسلمينى متضمن اولدقده بالاولويه حرام
ايدوكى متعيندر كورمزميسنكه اهل حرب برمسلمى قتل ايچون طلب ايدوب مسلم آخره من بزى آنك اوزرينه
دلالت قيل يوغسه سنى قتل ايده رز ديو تهديد ايتدكلرنده اكر ظن غالبى حين دلالتنده قتل ايده جكلرى اوزره
واقع اولورسه دلالتى بروجهله جائز وواسع كوريلمز مؤلف جليل بو مسئله‌يى شو وجهله تعليل ايتمشدركه
دلالت مزبوره مسلم مسلم آخره مهلك بدن اولان وجهله ظلمى متضمندر وظلم مزبور دين اسلامده اصلا حلال
كوريلديكى امر متبيندر اما بو صورتده عدم دلالتنده تلف نفسندن خائف اولوب حين دلالتنده دخى اول
مطلوبى قتل ايتميوب همان اسر واستخدام ايده جكلرينه ياخود يانده بولنان مالنى اخذ ايده جكلرينه واقف اولسه
بو بابده قتل‌له اتلاف مال مسلم اوزره اكراه اولنمق منزلنه تنزيل واول مسلم مطلوب اوزره دلالتى تحليل اولنور
بو يله ايكن كندو قتلنى ارتكابيله دلالتدن اجتناب ايدرسه اعظم اجور ايله مأجور اوله جغى بى ارتيابدر زيرا بو تقدير
اوزره ظلم مسلمه مؤدى اولان نسنه‌دن احتراز وغيظ مشركينه بادى اولان صلابت دينيه‌سين ابراز ايتمش اولور
ومعناى مزبور موجب اعظم اجوردر واكر اصل مسئله‌ده طريق حصنه دلالت اوزره قتل‌له اكراه اولنان مسلمك
اغلب ظنى دلالتنده شوكت اسلامه نوع وهن تطرق ايلمدكده نصكره ينه مسلمين قتالله آنلره مقاومت
ايده جكلرينه تعلق ايدرسه بو صورتده تلف نفسندن خوف ايلدكده جواز دلالتى تحقق ايدر زيرا بو دلالتى هلاك
مسلمينه بادى اولميوب انجق مسلمينك دفع اعدا ايچون ازدياد هموم واشغال‌لرينه مؤدى اولمغله تلف نفسندن
خوف ايلدكده دلالتدن امتناعى موجب اعظم اجور ايسه‌ده ينه دلالتى مباح وغير محظوردر نظيرى اولدركه
اهل حرب برمسلمه تهديد ايله بزى مسلمينله قتال ايده جك برسلاحه دلالت قيل يوغسه سنى قتل ايده رز
ديو تشديد ايتدكلرنده اول مسلمك اغلب ظنى دلالتنده مسلمينى قتل واسره ظفرياب اولملرينه تعلق ايدرسه جواز
دلالتى تحقق ايلمز اما اهل حرب اول سلاحله كسب قوت ايتدكلرندنصكره ينه مسلمين آنلره مقاومت ايده جكلرينه
تعلق ايدرسه نفسى اوزره هلاك ومثله‌دن خوف ايلدكده صبر ايله دلالتدن امتناعى افضل ايسه‌ده ينه دلالتى حكم
جوازه تلاحق ايدر واكر برمسلمه تعنيفله سنى البته قتل ايده رز ياخود ملكيمزى كوردكده اكا سجده ايدرسين
ديو تخويف ايلسه‌لر نظر اولنور اكر على وجه العبادة سجود ايله امر ايتمشلر ايسه امر مرقوم لسان اوزره اجراء كلمهٔ
كفر ياخود صليبه سجده ايلمك منزلنه نازل اولمغله اكرچه الله تعالى دن غيرى‌يه سجده قيلمق برفرده لايق
اولمديغندن اظهار صلابت دينيه ايله امتناعى اعظم اجوره موصل ايسه‌ده ينه عند خوف الهلاك سبقت ايلين
بيان اوزره جواز ورخصت دخى حاصلدر واكر على وجه العبادة اولميوب مجرد على وجه التعظيم والتحية سجود

مطلب الاكراه على قتل مسلم

ايله امر ايتمشلر ايسه بنم عندمده احب اولان نفسنى اتلافه جسارت ايتميوب همان فعل مطلوبه مباشرت ايتمكدر
زيرا سجودك نوع مذكورى شرايع متقدمه‌ده مباح وغير محظور ايدى قال الله تعالى ورفع ابويه على العرش
وخروا له سجدا بو جهتله اول امر باطل همان شرب خمر ايله امرلرى منزلنه نازلدر * وبزباب المكره على شرب
الخمرده بيان ايلديك كه تلف نفسندن خوف ايلدكده فعل مزبورلايق وشايان‌در ومانحن فيه دخى آنكله سيان‌در
واكر اهل حرب برمسلمى حصون اهل اسلامدن برحصنك طريق فتحنه دلالت اوزره قتل‌له اكراه ايدوب اول
حصنده دخى مسلمينك نسا وصبيانندن غيرى كمسنه موجود اولميوب واغلب ظنى دخى آنلرى سبى واسترقاق
ايده جكلرينه تعلق ايلسه بو صورتده اصلا جواز دلالتى تحقق ايلمز زيرا سبى واسترقاق اتلاف حكمى اولوب اتلاف
حقيقى اولان قتل‌له برابر اولمغله آنى موجب اولان دلالت قطعا ممنوع ايدوكى مقرردر اما حصن مرقومده اموال مسلميندن
غيرى نسنه معدوم ايسه بو بابده اكراهلرى اتلاف مال اوزره اكراه منزلنده اولوب تلف نفسندن خوف ايلدكده
جواز دلالتى معلومدر وهر موضعده كه اكراه اولنديغى فعل اوزره اقدامى حلال كوريلدى اقدام مزبور انجق
تهديد اولنديغى عقوبتى اكا ايقاع ايچون آنى احضار قيلدقلرى هنكامده استحلال اولنور بو قسمه قبل الاحضار اول فعله
اقدامى اصلا سزاوار اولماز زيرا فعل حرام اوزره اكراهله رخصت اقدام انجق تحقق هلاك هنكامنده اولوب
شخص مرقوم دخى قبل الاحضار امن وسلامتله آرام اوزره در وبيلك كركدركه وقوف حقيقى ممكن اولميان
امورده ظن غالب منزلهٔ تحقيق حقيقتده نازل اولمغله اول مكرهك خوف ايلديكى هلاك نفسى ظن غالب ايله مظنونى
اولدقده تهديدلرى بالفعل سبقت ايدوب ايتامكه اعتبار اولنميوب همان حكم متيقن آنده حاصل اولور حتى
بركمسنه بو مثللو موادده اهل حرب نيجه اسيرلرين قتل ايلدكلرينى معاينه دن صكره اول ماده‌يى كندويه دخى
تكليف ايلسه‌لر بو بابده آنى صريحا قتل‌له تهديد وتخويف ايتمسه‌لر دخى اول ماده‌لدى الاكراه جائز الاقدام ايسه
اكا اقدامى جواز ايله توصيف اولنور زيرا السعيد من وعظ بغيره مصداقى اوزره امثالنه اعتبار ايله كندونك
دخى تلف نفسى عندنده ظن غالب ايله آشكار اولمشدر مؤلف مصيب الاغراض صانه الله تعالى يوم العرض
عن الاعتراض ديركه مسلم ايچون قوس فارسيه ايله رمى تعلم حلالدركه آنده دخى شوكت اعدايى كسر واجلارينه
وهن وضعفى ادخال واردر ومسلم موجب نكايت اعدا اولان جميع اعمالده مأذون ايدوكى بلا جدالدر كذلك رمى
اعدا ايچون تعلم حسبان دخى جائز كوريلمك بى كاندر مترجم فقير ديركه قوس ايكى قسمدر برى عربيه وبرى
فارسيه در وقوس عربيه دخى ايكى قسمدر برى حجازيه وبرى واسطيه در وقوس فارسيه دخى ايكى قسمدر
برى قوس يددركه يد ايله رمى ايدرلر وبرى قوس رجلدركه رجله رمى ايدرلر واقسام مذكوره دن هر برى اختلاف
ازمنه وامكنه حسبيله انواع متعدده وغير معدوده‌يه مقسومدركه علمانك تأليف ايلدكلرى قوس نامه‌لرده
اكثرى مشروح ومرسومدر وحسبان ضم حاء مهمله ايله جمع حسبانه دركه قوس فارسيه ايله رمى اولنوب ناوك
ديدكلرى سهام صغاردر انتهى ومؤلف اصابت نهادك بو مسئله‌يى ايرادينه بادى اولدركه بعض ناس قوس
فارسيه ايله رمى مكروه كوروب اولبابده بعض احاديث روايتنه دخى متصدى اولديلر لكن احاديث مذكوره
شاذه دركه خلافنده عموم بلوى ظاهر اولديغندن بشقه قرآن كريمه مخالفت مضمونى باهردر قال الله تعالى
واعدوا لهم ما استطعتم من قوة يعنى محاربهٔ مشركين ايچون جنس قوتدن هرنه‌يه قادر ايسكز آنى اعداد
ايديكز وقوس فارسيه ايله رمى سهام دخى جنس قوتدن اولمغله البته داخل حكم آيتدر اكر بعض مرقومين قوس
فارسيه آلات عجمدندر وغازى غزاسنده آلات عربيه‌يى استعمال ايلمك كركدر ديو كراهته استدلال ايدرلرسه
جوابلرنده ديرزكه منجنيق دخى آلات عجمدن ايكن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم تدبير سلمان رضى الله عنه
اوزره آنى حصن طائف اوزره نصب ايلديلر كذلك اتخاذ خندق عادت عجمدن ايكن ينه رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم تدبير سلمان رضى الله تعالى عنه اوزره آنى دخى اتخاذ ايلديلر پس دلائل مذكوره دن آشكار اولمشدركه
مكايد حربدن اولان نسنه لرعربك بيلديكى ياخود هيچ بيلديكى امور عجمدن دخى اولسه استعمالى لايق وسزاواردر
وحرب ايچون لبس حريرى تجويز ايدنلرك قوللرى اوزره برمسلم لابس حرير وديباج ايكن قتل اولنوب درجهٔ شهادتده
اندراج ايلسه كركدركه كفننده البسهٔ مرقومه‌دن نسنه ترك اولنميوب جمله‌سى اخراج اولنه زيرا بزباب الشهيد
ومايصنع به مسائلنده تحقيق ايلديك كه شهيد اكرچه ثيابى ايله دفن اولنور اما سلاحى نزع وتفريق اولنور
وحرير دخى صيقلى ولزوجتى جهتيله اعدانك حين ملامسه‌ده يدينى وبعض آلاتى دفعه مدار اولمغله حربده
تلبيسى انجق على وجه السلاح جائز وسزاوار كوريلديكندن مسلم مزبور دخى على وجه السلاح لابس اولديغى

مطلب الرمى بالقسى العربيه والفارسيه

مطلب تفسير المترجم اسماء القسى

ظاهر حالندن بديدار در بناء عليه بعد الشهادة سلاحى نزع اولنديغى كبى حربوديبا بجى دخى اوزرندن دفع اولنور والله اعلم

باب ما يحل فى دار الحرب مما لا يجوز مثله فى دار الاسلام

يعنى دار اسلامده جائز دكل ايكن دار الحربده استحلال اولنان اعمالده باب دقت اشتمالدر بوندن اقدم مواضع عديده ده بز بيان ايلمشدك كه دار الحربده مستأمن اولان مسلم اهل حربه غدردن احترازا ايلمدكدنصكره نه كونه قادر اولورسه مالل ربنى رضالريله اخذ ايلمك حقنده جائز وشايان در امادار اسلامده مثلى جائز اولوب اولميان بيوعدن بر بيعه مبا شرت ايلدكده كتم عيب مبيع معناى غدر وغرورى متضمن اولمغله اصلا تجويز وتوسيع اولنماز اما اسير ياخود اهل حربدن ايكن مسلم اولان كمسنه لر ايچون اموال اهل حربى بلا رضا اخذ ايلمك دخى حلال اولمغله حقلرنده كتم عيب مبيع دخى استحلال اولنور واكر مسلم مستأمن اهل حربه بردرهمى برسنه تمامنده ايكى درهمه بيع ايدوب بعده اول سنه ايچنده اول مسلم ياخود اول حربى دار اسلامه خروج بعده عودت ايدوب حلول اجلدنصكره ايكى درهمى اخذ ايلسه بنه اخذنده جواز ورخصت واردر زيرا بعد الرجوع حاللرى ابتداء معامله لرنده اولان احواللرى كبيدر بو صورتده قبل قبض الدرهمين ايكيسيده دار اسلامه كلوب حضور قاضيده اختصام ايلسه لر قاضى بر وجهله بينلرنده رفع خصام ايده مز كه اصل معامله لرى دار بمزده واقع اولميوب امانله كلن حربى دخى حكم اسلامى على الاطلاق التزام ايتمشدر بو صورتده حربى اسلام ياذمتى قبولندن صكره اختصام ايلسه قاضى بيع سابقى ابطال ورأس مال اولان يالكز بردرهمى صاحبنه تسليمله رفع خصام ايدر زيرا بعد العقد وقبل القبض حادث اولان ذمت واسلامى حكم عقدايله قبض درهمينه مانع اولمقده مقارن عقد اولان ذمت واسلامى ايله متساوى الاقدامدر نظيرى شول ذميدركه دار بمزده ذمى آخره بيع خمر ايدوب قبل القبض احدهما قبول اسلام ايليه وشول مسلمدركه مسلم آخره بيع عصير ايدوب قبل القبض عصير مزبور خمره منقلب اوله بومسئله ده اصل قوى وان تبتم فلكم رؤس اموالكم نظم قديميدر يعنى اى اهل ايمان اكر معامله ربوادن واستحلال ربوادن توبه ايدرسكز انجق رأس ماللريكز بالتمام ملككز يكزدر وقال تعالى وذروا ما بقى من الربوا ان كنتم مؤمنين يعنى اى اهل ايمان الله تعالى دن خوف ايديكز وربوادن عهدهٔ ناسده باقى قلان مطلوبكزى ترك ايديكز اكر از درون مؤمنين اولمش ايسكز وبو آيت ثانيه نص جازمدركه حربيدن قبل الاسلام قبض اولنميان ربوايى اسلامندنصكره ترك ايلمك لازمدر كذلك مسلم حربى اوزره على وجه الربوا برنسنه يى شرط قبلوب قبض ايتمدين اول دارك اهلى قبول اسلام ايلسه لر بنه قبضى حرام اولور زيرا حكم عقد ربوا ايله قبضدن اقدم اول بقعه دار اسلام اولمغله مانع قبض اولمقده اول بقعه حين عقدده دار اسلام بولنمغله متساوية الاقدامدر امامقدما ذكر اولنديغى اوزره مسلم وحربى بينك دار بمزه خروجلرى بشقه دركه آنده دار الحربده واقع اولان معامله لرنده حكم اسلام ثابت دكلدر دليلى اولدركه قاضى اول دارده استماع خصومته قادر دكلدر اما بومسئله ده اهلى قبول اسلام ايلين دارده واقع اولان معامله لرنده حكم اسلام ثابتدر دليلى اولدركه قاضى اول دارده استماع خصومته قادردر بناء عليه بونده قبل الاسلام طرفيندن قبضله تمام اولميان عقودده قبض ربوايى منع ورأس مالى دفعله حكم ايدر وبو بابده اصل قوى شول حديث مرويدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يوم فتح مكه ده الا ان كل ربوا كان فى الجاهلية فهو موضوع واول ربوا يوضع ربوا العباس بن عبد المطلب بيورديلر يعنى بيلوب آگاه اوليكزكه قبل الاسلام عقد اولنان جميع ربوا موضوع ومنحطدر وجمله دن اقدم وضع وحط اولنان ربوا عباس بن عبد المطلبك ربواسيدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ابطال ربواده عم اكرمليله ابتدالرى انجق اوامرلرى نهج اوامر ملوك اوزره اولمديغنى اظهار وابدا ايچوندركه ملوك بومثللو امورده اقاربلرينه ترخيص ونهيى اجانبلرينه تخصيص ايدرلر اما رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اقرب اقربالرى اولان عم كريملرين نهيده تقديم ايلديلر ايشته بو بابده آنى هنوز قبض ايتمديكى مال ربوايى قبضدن منع ايدوب سابقده قبض ايلديكى ربوايه بروجهله تعرض ايلمديلر وعلماء اسلاف وقت اسلام حضرت عباس رضى الله عنه ده اختلاف ايدوب بعضيلرى اسلامى غزوهٔ بدردن اقدم ايدى ديوب بعضيلرى دخى يوم بدرده اسير اولدقدن صكره قبول اسلام ايدوب بعده مكه يه عودنيچون رسول الله عليه السلامدن استيذان ايتمكله اكا اذن ويرمشيدى ديديلر وعلى كلا القولين مكه ده مسلم اولديغى حالده زمان فتحه دكين معاملهٔ ربوا ايدر ايدى حال آنكه حرمت ربوا فتح مكه دن اقدم نزول ايتمشيدى كورمزميسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم خيبرده سعدين سعيدين يعنى سعد بن مالك وسعد بن ابى وقاص رضى الله عنهمايه اربيتما فردا يعنى ارتكاب ربوا ايلديكز همان رد ايديكز بيورديلر كذلك لا تأكلوا الربوا اضعافا مضاعفة يعنى اى اهل ايمان

بويله

> مطلب ذميان تبايعا بالخمر ثم اسلم احدهما قبل القبض

بويله عادتكز اوزره اصلى مالدن قت قت زياده مال ربوايى اكل ايتمكز نظم جليلى وقعهٔ احدده نازل اولمشدركه وقعهٔ احد فتح مكه دن بش سنه اقدمدر پس بو بيانله حرمت ربوا فتح مكه دن اقدم ايدوكى نمايان اولمشدر بويله ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم فتحده مكه دار اسلام اولدقدنصكره معاملات عباس رضى الله عنه دن انجق قبضله رسيدهٔ تمام اولميانلرى ابطال الله اتمام ايلمشلردر پس بو بيانله عنديمزده متبين اولمشدركه دار الحربده مسلم وحربى بينلرنده عقد ربوا جائز وممكن وبر بقعه قبل القبض دار اسلام اولدقدنصكره حكم عقد ربوا ايله قبض ربوا غير ممكندر واكر برمسلم دار الحربده برحربى يه بيع خمر ايدوب تسليم خمر وقبض ثمندن صكره اول دارك اهلى مسلم اولسه لر ثمن مقبوض مسلم ايچون سالم قيلنور زيرا آنلرك معاملاتنده حكم اسلام انجق حرامى قبض ايله حكم عقد رسيدهٔ ختام اولدقدنصكره ظاهر اولمشدر اما اسلاملرى قبض خمردن اقدم اولسه مسلم اوزره رد ثمن واجبدركه ورود اسلامنده هنوز قبض حرام غير مترتبدر كذلك اسلاملرى حربى خمرى قبض ايدوب مسلم هنوز ثمنى قبض ايتمدين ظاهر اولسه بنه مسلم مطالبهٔ ثمنه قادر اولمازاما ذمى دار اسلامده ذمى آخره خمرينى بيع وتسليم ايدوب قبض ثمن ايتمدين ايكيسيده قبول اسلام ايلسه لر حكم مسئله بشقه دركه عقد مزبور ايكى ذمى بينلرنده صحيح اولمغله اول عقد ايله ثمن بعد الاسلام دخى بايع ايچون دين مستحقدر واسلامى مانع قبض حق دكلدر اما ما نحن فيهده اصل عقد غير صحيح ايكن مجرد مسلم مستأمن اهل حربك اموال مباحه لرين طيب نفسلرى ايله اخذ ايچون تصحيح اولنمشيدى اول دخى اسلاملرى ايله زائل اولمغله برنسنه مطالبه سنه واصل اوله مز واكر اسلاملرى تمام ثمنى قبض وبعض خمرى تسليمدن صكره منتظم اولسه بو بابده بعض مبيع تمام مبيعه قياس اولنمغله ثمندن خمر مقبوضك حصه سى مسلم ايچون سالم اولوب غير مقبوضك حصه سنى رد ايلمك لازم اولور كذلك برمسلم برحربى يه دار الحربده بيك درهمى برسنه تمامنده دك يوز ديناره سلم ايدوب بعد حلول الاجل نصف دينارى قبضدن صكره اول دارك اهلى مسلم اولسه لر دينار مقبوض مسلم ايچون ودينار مقبوضك حصه سى اولان نصف رأس المال حربى ايچون سالم اولوب بقيهٔ رأس المالى مسلمه رد وتسليم حربى اوزرنده لازم اولور زيرا اسلاملرندن صكره سبقت ايلين عقد فاسدايله بقيهٔ دينارى قبض ايلمك غير ممكن اولمغله حكم مسئله ابادى ناسدن انقطاع مسلم فيه منزلنه تنزيل اولنوب رأس مالدن آنك حصه سنى رد ايلمك متعين اولور اما معامله مرقومه دار الحربده ايكى مسلم مستأمن ياخود ايكى مسلم اسير بينلرنده حاصل اولسه ايكيسيده هرمكانده احكام اسلامى ملتزم اولمرله معامله لرى مردود وباطل اولور واكر دار الحربده قبول اسلام ايلين ايكى كمسنه ميانده وقوع بولسه عند محمد رحمه الله تعالى بو دخى باطل ومدفوعدر لكن قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره صورت مزبوره ده مسلم وحربى بينلرنده جارى اولان معامله ايله مساوى انجق حكم اثم وكراهتده متغايردركه نفس اسلامله عصمت مال اكرچه حق ائمده ثابت وظاهردر اما حق احكامده احراز داره موقوف ايكن احرازى متقرر اولمامشدر واكر ايكى حربى مستأمن دار بمزده بو معامله يه مباشرت ايدوب بعده قاضى يه اختصام ايلسه لر كركدركه قاضى معامله لرين ابطال الله رفع خصام ايليه زيرا بونلر دار بمزده بولنان معامله لرنده اهل ذمت منزلنه انزال اولنورلر وقاضى لدى الاختصام اهل ذمت ميانده جريان ايدن عقود ربوايى ابطال ايتديكى كبى ايكى مستأمن ميانده دخى ابطال ايدر انجق خمر وخنزير حقلرنده مال متقوم اولوب مستأمنين واهل ذمت اولبابده على سوا اولمرله قاضى بينلرنده جريان ايدن بيع خمر وخنزيرى تنفيذ وامضا ايدر واكر برمسلم دار الحربده منعهٔ مسلمين ايچنده قائم ايكن برحربى داخل حصنندن آنكله مكالمه ايده رك بومثللو بين المسلمين فاسد اولان بعض معاملاتله معامله ايتسه لر بو معامله لرى جائز كوريلمز زيرا منعهٔ مسلمينده بولنان مسلمك جانبنه رعايت البته بو عقدى افساد ايدر وبر عقد وجه واحدايله فاسد اولدقده اول وجه واحد آنى من كل الوجوه افساده كفايت ايدر وبز باب مايكره ادخاله دار الحرب ومالا يكره مسائلنده بيان ايلمشدك كه مشايخمزدن جمع كثير بومعامله يى تجويز وتحليل ايدوب مسلم امانله دار الحربه دخول ومالل ربنى رضالريله اخذ ايتمك منزلنه تنزيل ايلديلر اما امام محمد رحمه الله تعالى مكان مسلمه اعتبار ايدوب حربى امانله عسكر مسلمينه ياخود دار اسلامه خروج بعده مسلم ايله بو معامله يى ايتمك منزلنه تنزيلى اختيار ايتمكله ايكيسيده منعهٔ مسلمينده ايكن بو معامله لرى صحيح اولمديغى كبى يالكز برى بولندقده دخى تصحيح اولنماز ديمشدر اما قول مشايخ اوزره فرق مسئلتين معلومدركه حربى امانله دار بمزه كلدكده مالى محترم ومعصوم اولوب كندو منعه سنده ايكن مالى عصمت وحرمتدن محروم ومدر واكر مشركين برمسلمك جاريهٔ مسلمه سنى اسر واحراز ايتدكلرندن صكره ايچلرنده مستأمن اولان برمسلم اول جاريه يى

> مطلب ذميان تبايعا بالخمر ثم اسلما قبل قبض الثمن

اهل حربدن سرقه بله داراسلامه اخراجه فرصت بولسه آنك بو فعلنه شرعا رخصت ویریلمز زیرا اهل حرب
اول جاریه یه احراز ایله مالك اولمشلردر حتی اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر ینه ملكلرنده ابقا اولنور بو جهتله مستأمن
مزبور آنی سرقه ده اهل حربه غدر ایتمش اولور غدر البته حرامدر اما اهل حرب اول جاریه یی مستأمن مزبوره
خمر یاخود میته ایله بیعه رغبت قیلسه لر شراسنه رخصت ویریلور زیرا بونده اخذی رضالریله اولدیغی متعین
ومعنای غدر غیر متمكندر ومؤلف دقیق المنهاج بو مسئله یی انجق امام ابو یوسف رحمة الله تعالی علیه اوزره
احتجاج ایچون ایراد ایتمشدر كه امام ابو یوسف بو عقدی تجویز ایدرسه البته عقود سابقه یی دخی تجویزه
محتاجدر اما حق مسلمه بو بیعی دخی مكروه كوروب مجیز اولمازسه جاریه مسلمه یی فداء خمر ایله تخلیص
ممكن ایكن آنكله علی وجه الحرام جماع ایلین حربینك یدنده تركنی تجویز ایتمش اولور كه عدم جوازی معلوم
اهل تمیزدر ومستأمن مذكور اول جاریه یی خمر ایله اشترادن صكره داراسلامه اخراج ایتدكده كندو مملوكه سی
اولوب آنده عتقی نافذ اولور اما مالك قدیمی دیلرسه تمام قیمتیله اخذ ایدر زیرا مستأمن مرقوم اهل حرب اكا هبه
ایتمشلر كبی جاریه یه انجق رضاء اهل حربله مالك اولوب جهت بیعله متملك اولمامشدر كه مالك قدیمی ثمنله اخذه
سالك اوله وبو توجیه واضح ایله معامله مذكوره نك دار الحربده جریانی ایله دار اسلامده جریانی بینلرنده
طریق فرق متضح اولور كه حربی اول جاریه ایله برابر داریمزه امانله ورود ایلدكده مسلم آنی داریمزده خمر ایله
اشترا قیلق باطل ومردود اولور حتی خمر ایله اشترادنصكره قاضی یه اختصام ایلسه لر قاضی بو بیعی ابطال
وجاریه یی حربی مستأمن اوزره رد واول حربی یه جاریه یی مسلمیندن برینه بیعه اجبار ایله دفع خصام ایدر
زیرا جاریه مسلمه اولمغله آنی ملك كافرده ابقا ودار الحربه اعاده سنه رضا مشروع اولماز نته كیم حربی مستأمنك
جاریه سی دار اسلامده قبول اسلام ایلدكده حكم مسئله بویله در واكر اهل حربدن صاحب منعه اولان
بر عسكر دار اسلامه داخل اولوب برمسلم دخی امانله ایچلرینه واصل وبو مثللو بین المسلمین جائز اولمیان بعض
معاملاتله آنلر ایله عامل اولسه بونده دخی جواز ورخصت حاصلدر زیرا دارلرنده اولان علت جواز دار اسلامده
بولنان منعه لرنده دخی قائمدر كه مالری مسلم ایچون مباح الاخذ ومستأمن اوزره غدر امانندن تحرز لازمدر
ومستأمن مرقوم دخی بو معامله ایله غدردن كسب اسباب تحرزی ملتزمدر وبو تفصیل ایله ظاهر ومرتسخ
اولمشدر كه مسئله سابقه ده قول اصح مذهب مشایخدر كه بو مسئله ده موضع نزولری حكم دار الحربی اخذ
ایتمشیكن اباحت مالری باقی اولدیغندن مسلم ایچون معامله مذكوره جائز كورلدكده حربی كندو منعه سنده
وآنكله معامله ایدن مسلم منعه مسلمینده بولندقده دخی جوازی متعین ومتمیزدر واكر اهل حربدن بردارك اهلی
مسلمینله موادعه اوزره ایكن برمسلم ایچلرینه واروب بردرهمی آنلره علی وجه الربوا ایكی درهمله مبایعه ایلسه
بودخی تجویز وتوسعه اولنور زیرا موادعه ایله دارلری دار اسلام اولمیوب انجق بلارضا مالرین اخذ ایله غدر
موادعه مسلم اوزره حرام اولمشیدی شمدی بو معامله ایله آنلری استرضا ایلدكده معنای غدر منعدم اولوب
مأخوذینك حلال طیب اولمسنی اقتضا ایلمشدر واكر موادعین اولان اهل حربدن بریسی اول موادعه ایله
دار اسلامه داخل اولسه آنكله امن وسلامته نائل قیلنور بو صورتده برمسلم داریمزده آنكله وجه مشروح اوزره
معامله ایلسه قاضی اول معامله یی ابطال الله مقابله ایدر زیرا حربی مرقوم داریمزده منزله مستأمنه نازلدر
وقریبا بیان ایلدیك كه داریمزده مسلمین واهل ذمت بینلرنده باطل اولان معاملات مسلم ومستأمن بینلرنده دخی
باطلدر اما برمسلم موادعین مرقومینه یاخود امانله بشقه دار الحربه داخل اولوب متاعی ثمن معلومله اجل
معلومه دكین آنلره بیع ایتدكدنصكره مسلم بعض ثمنی حط ایدوب اهل حرب دخی باقیسنی تعجیل ایتمك اوزره
آنلر ایله مصالحه یه قائل اولسه بو معامله سنه حكم جواز شامل اولور زیرا بو تصرفك دار اسلامده حرمتی انجق
اجلی دراهمله مبادله یی متضمن اولمغله آنده معنای ربوا متمكن اولدیغندندر وبز بالدفعات بیان ایلدیك كه
دار الحربده مسلم وحربی بینلرنده حكم ربوا غیر ممنوعدر پس بو معامله لری دخی جائز ومشروعدر وحكم مشروح
المآل اوزره حدیث بنی النضیر ایله استدلال اولنمشدر كه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جوار مدینه دن
اجلالرین مراد ایلدكده بزم ذمم ناسده هنوز وقتی حلول ایتمش دیونمز وار دیو عذر وبهانه ایراد ایلدیلر
همان رسول الله علیه السلام ضعوا وتعجلوا یعنی دیونیكزدن بر مقداری تنزیل وباقیسنی پشین اخذ ایدیكز
قول بلاغتی لزوملریله اول قوم لازم الازاله یی الزام بیوردیلر وحكم مذكوری تجویزه مدار انجق بنی النضیرك
اهل حربدن اولملری ایدوكی بدیداردر ودلیل مذكوردن عندیمزده ظاهر وبارز اولمشدر كه معامله مزبوره

دار

دار اسلامده بین المسلمین جائز دكل ایسه ده دار الحربده مسلم وحربی بینلرنده جائزدر واكر مسلم مرقوم موادعین اولان
اهل حرب یاخود ایچلرینه امانله داخل اولدیغی اهل حربله وجه مشروح اوزره بیع ایلدیكی متاعك بعض ثمنی
حط آنلر دخی باقیسنی تعجیل ایتمك اوزره مصالحه دنصكره هنوز باقی معجلی قبض ایتمدین اول دارك اهلی یاخود یالكز
مدیونی قبول اسلام ایلسه بو صورتده صلح مذكورلری باطل اولوب تمام دین تمام اجله دكین مدیون اوزره الزام
قیلنور زیرا قریبا بیان ایلدیك كه عقد ایله مقصود اولان تصرفك تمامندن اقدم عارض اولان اسلام حالت عقده
مقارن اولان اسلامله متساوی الاحكامدر واكر مسئله مفروضه ده نصف دینی حط ونصف آخرینی
تعجیل اوزره مصالحه ایتمشلر اولوب بعده حربی اول نصف معجلك مثلا ایكی ثلثنی ادا برله ثمنده یالكز
بر ثلثی قالدقده نصكره مسلم اولسه بو صورتده صلح سابق بالكلیه باطل ومسلم اوزره رد مقبوضی لازم وتمام دین تمام
اجله دكین اول مدیون اوزره قائم اولور اما سبقت ایدن بیع خمر مسئله سی بشقه در كه بیع مرقوم طرفیندن
ابتداء مبادله اولمغله آنك احكامی مقدار تقابضده واصل انجام اولمشدر وصلح مزبور مبادله حقیقیه اولمیوب
همان حط نصف شرطی اوزره تعجیل نصف یاخود تعجیل نصف شرطی اوزره حط نصف ایدوكی مشهود
اولمغله قبض نصف باقی ایله كمال شرط موجود اولمدقجه تمام صلح دخی موجود اولمایوب قبل تمام القبض اول
حربی مسلم اولدقده صلحلری بالكلیه نابود اولور كورمز مبسنكه برمسلمك مسلم آخر اوزره وقتی حلول
ایتمش دینی وار ایكن مدیون نصف دینی بوكون ادا ایلمك شرطی اوزره دائن نصف آخرینی حط واسقاط
اوزره تصالح وتراضی ایدوب صكره مدیون بعض نصفی ادا ایدوب بعض آخرینی ادا ایتمدین یوم معهود
منقضی اولسه بو معنی بالكلیه بطلان صلحله جمیع دینه قدرت مطالبه سنی مقتضی اولور زیرا بعضدن ابراسی
یوم معهودده اداء باقی ایله مشروط ایكن شرط مزبور تمام اولمامغله ابراسی باطل وتمام مال علی حاله اوزرینه
الزام قیلنور ما نحن فیه دخی بونك كبیدر والله اعلم بالصواب

باب ما یحل للمسلم الاسیر فی ایدی اهل الحرب ان یجیبهم الی ذلك * یعنی ایادی اهل حربده اسیر اولان مسلم ایچون
اوامر اهل حربدن اطاعتی حلال اولوب اولمیان امورده بابه دقت موفوردر اهل حرب براسیر مسلمی قتل ایچون
احضار وبوینكی اوزات دیو امر واجبار ایلدكلرنده بوینی اوزاتمغله امرلرینه ایتمار ایلسه حقنده جائز وسزاوار
كوریلور زیرا امتثال ایتسه ده ایتمسه ده قتل ایده جكلری معلومی ایكن امتثالی قتل نفسنه اذن واعانت
اولمدیغی مجزومدر بلكه امتثالی كاهیجه میل قلوبلرینه بادی وعدم قتلنه مؤدی اولور وعدم امتثالی
كاهیجه آنی اخبث قتله قتللرین موجب اولمغله امتثالی اهون قتله قتلنی مستوجب اولور پس امرلرینه امتثالی
انجق بو مثللو اغراض صحیحه ایچون استحلال اولنور حتی قتلنی ترك ایتمیه جكلرینه عالم اولوب انجق طریق آخر ایله
قتل ایتمیوب همان اهل حرب آنك بوینی طوتوب اوزاتدقدنصكره قتل ایده جكلرینه جازم اولسه بو معنی كراهت
امتثالنی مستلزمدر كه مسلم ایچون كندو قتلنه اذن واعانت بروجهله حلال دكل ایكن بو امتثالی بحسب الصورة
اذن واعانتی متضمن اولمغله ذكر اولنان اغراض صحیحه دن بریسی متحقق اولمدقجه امتثالی شرعا ممكن اولماز
واول غرض صحیح موجود ومقرر اولدقده امتثال وعدم امتثال میاننده مخیر قیلنور زیرا بو بابده غرض صحیحله
رخصت امتثالی بدیدار اولمغله دیلرسه رخصتله ترخص ودیلرسه عزیمته تمسكی اختیار ایدر وعلی هذا التقدیر
اهل حرب اسیر مسلمك اعضاسندن بر عضوینی قطعه عازم اولدقلرنده اول مسلمك وجه مشروح اوزره بر غرض
صحیحی وار ایسه تسلیم عضوی مشروع یوغیسه تسلیمدن ممنوعدر كورمز میسنكه اهل حرب اول مسلمه ثوابنی
لابس اولسنی قتل ایده جكز دیدكلرنده اول دخی ستر عورت قصدی ایله ثیاب ایلسه بو صورتده كندو
قتلی اوزره اعانت ایتمش اولمامغله لبس ثیابنده رخصتیاب اولور زیرا لبس ثیاب اعمال قتلدن معدود اولمدیغندن
بشقه ضمننده حین قتلنده مكشوف العورة اولماق كبی غرض صحیحی دخی موجوددر مؤلف صحیح الاسناد دلیل
مسئله یی ایراد ایدوب دیر كه عبد الملك بن مروان كندو دنصكره اوغللری ولید ایله سلیمانی علی وجه التناوب
خلافتنه ولی عهد ایدوب طرفندن هشام بن اسمعیل نام جبار خودكام دخی سعید بن المسیب رضی الله تعالی
عنهمادن مزبورینه ولایت عهد ایله بیعتی اوزره ابرام اول دخی اباوامتناعه اقدام ایلدكده اكا همان عورت غلیظه سنی
ستر ایده جك مقداری قبلدن بر سراویل تلبس ایله امر ایدوب اول دخی امتثال امر ایله تلبسه اهتمام ایلدی صكره
هشام خائن آثام قتلنه جسارت واقتحام ایده میوب انجق جسم سعادتفامنه آلتمش سوط ضرب ایتدنصكره
اسواق مدینه ده طواف ایتدیروب اول سیف مشهور كرامت نیامی زعم باطللرنجه شهره خواص وعوام ایدوب

بعده تخلیهٔ سبیل ایله دست کش انتقام اولدیلر اول هنکامده اول امام عالیمقام دیدیکه اکر بنی قتل ایتمیه جکلر ینی
احساس ایتمش اولیدم بلا التباس امرلرینه امتثاله تلبس لباس ایتمز ایدم ایشته بو واقعهٔ پرهوالده اول امام
بی مثال کندوبی قتل ایده جکلر دیو ظن ایدوب ملاحظهٔ ستر عورت ایله لبس لباسده امرلرینه امتثال
ایلدیکندن عند عزه ده آشکار اولمشدر که لبس لباسده کندو قتلنه اعانت بولنمامغله اول بابده امر اعدایه انقیاد
جائز وسزاواردر کذلك اسیر مسلم ایجنده یدلرندن خلاصه عدیم الاقتدار اولدیغی برخانه ده قرار اوزره ایکن
اهل حرب کلوب اکا طشره کل تا که عنقکی ضرب ایده جکز دیو اضرارده اصرار ایلسه‌لر ینه عدم امتثالده
خوف مثله بولنوب امتثالنده آندن استخلاصه امیدوار ایسه بو مثللو غرض صحیح ایچون امتثالی جائز وسزاوار
اولور زیرا آنلره خروجی استهلاك نفسنه متعلق اولان اعمالدن اولمیوب ضمننده مثله دن احتراز دخی بولنمغله
حقنده اکا جواز واردر کذلك صلبنی مراد ایدوب خشبهٔ داره صعود ایله اکا امر ایلدکلرنده امتثالنده نفسندن
المضربات متوالیه یی یاخود خوف مثله یی یاخود صلبدن اخبث اولان قتله خوف قتلی دفع ایلمك کبی برغرض
صحیحی وار ایسه ینه امتثالی جائز وسزاوار اولور بشرط آنکه اول خشبه یه بنفسه صعودده خوف تلف
موجود اولمیه اما موجود ایسه بو مثللو خشبه یه صعودی قتل نفسنه مباشرتدن معدود اولمغله وجهامن الوجوه
طریق جوازی مسدوددر قال الله تعالی ولاتقتلوا انفسکم یعنی ای اهل ایمان نفسلریکزی جرحله یاخود
مهالکه القا ایله قتل ایتمکز واکر اهل حرب ایقاد ناریدوب نفسکی شو ناره القا قیل دیو امر واجبار ایلدکلرنده
ناره وقده دخی کاهیجه آندن نجاتی ممکن وکاهیجه احتمال عدم نجاتی دخی آنده متمکن اولسه بو صورتده القاء
نفسنی اصلا جائز وسزاوار اولماز زیرا بو بابده القاء نفس ایله نفسنی قاتل اولور ومسلم ایچون قتل نفسی وقتل نفسی
اوزره اعانتی اصلا حکم جوازده داخل دکلدر پس موجب امرلرندن امتناع اوزرینه واجبدرکه قتلی واقع اولدقده
فعل اعدا ایله واقع اولوب کندو فعلی اوزره مترتب اولمیه مکر نفسنی ناره القادن اعظم قتل آخر ایله آنی تهدید
ایده‌لر بو صورتده نفسنی ناره القا آنك حقنده توسیع وتسدید اولنور زیرا اول بابده نفسنی المسیاط متوالیه دن
یاخود خوف مثله دن تخلیص کبی غرض صحیحی واردر بو جهتله رخصته سزاوار اولور کذلك نفسنی صوده اغراقله
امر واجبار ایلسه‌لر بو دخی حکمده القاء نار کبیدر واکر اهل حرب بر اسیر مسلمی ضرب عنق ایچون احضار
و برسیف غیر قاطع ایله ضربه ابتدار ایلدکلرنده اول مسلم بنم شو سیفمی اخذ و بنی انکله قتل ایدیکز دیمکله
اجتسار ایلسه بو قولی جائز وسزاوار اولمایوب موجب اثم واوزار اولور زیرا مسلم ایچون قتل نفسی بر وجهله
حلال اولمادیغی کبی قتل نفسی ایله آخره امری دخی استحلال اولنماز وهم قتله آخره امری معصیتله
امردن عبارتدرکه معصیتله امر ایلمکده قطعا رخصت یوقدر اما بو صورتده بنی آنکله قتل ایدیکز دیمیوب
بلکه قتلنده نوع راحت وسهولت امیدی ایله بنم سیفم بو سیفدن اقطع ومرامکزی امضاده اسرعدر
دیسه رجا ایده رمکه بو قولی جائز وموسع اوله زیرا قتلی ایله امر صریح ایتمدیکندن بشقه قولنده کندویه
ابطاء موته لاحق اوله جق المدن خلاص واستراحت مثللو غرض صحیحی واردر و بویله ایکن مؤلف عقیب
اهل حربه اعطاء سلاحده قتل نفسنه نوع اعانت صورتیاب اولدیغندن جواب مسئله یی رجایه تعلیق ایدوب
قطع واطلاقدن اجتناب ایلدی اما ذکری سبقت ایدن مد عنق ولبس ثیاب وصعود خشبه کبی اعمال قتلدن اولمیان
افعال فعل مذکوره مخالف اولمغله انلرده جواز ایله قطع مقال ایلدی وعلی هذا اهل حرب شق بطننی مراد ایلدکلرنده
مسلم دخی آنی ایتمکز همان عنقمی ضرب ایدیکز دیسه بو دخی معصیتله امری تصریح اولمغله تجویز وتصحیح
اولنماز اما بو صورتده آنلره الله تعالیدن خوف ایدیکز و بطنمی شق ایلمك امر غیر مستحسندر لکن ضرب عنق
اولی واهوندر دیسه بو قولنده بأس شرعی یوقدر که آنده معصیتدن نهیی تصریحدن بشقه ضرب عنقله
امر صریح دخی ایتمیوب همان ضرب عنق سزك قصد ایلدیکیکز عملدن اهوندر دیو تابع ایلمشدر بو جهتله
بو قولی تجویز وتصحیح اولنور کورمزمیسنکه قتلنی ترك ایلسه‌لر صورت اولیده اضربوا عنقی قولنده معصیتله
امری تصریح بولنمغله آثم اولوب صورت ثانیه‌ده ضرب العنق اولی واجمل قولنده بولنمغله اثمدن سالم
اولور کورمزمیسنکه ضرب العنق اولی واجمل دیو ضرب عنقی آنلره تلقیندن صکره الله تعالیدن خوف
ایدیکز بکا بونلردن هیچ برینی ایتمکز دیو وعظ مبین ایتمش اولوب انلر دخی تلقینی اوزره ضرب عنقنه استعجال
ایلسه‌لر بو مقالنده انشاءالله تعالی اوزرینه اثم ووبال یوقدر کذلك قتل ایده جکلری اسیر مسلمك یانده قتل
ایتمیه جکلری بر اسیر مسلم دخی بولنوب مقالهٔ مذکوره ایله قائل اولسه تفصیل مزبور اکا دخی شامل اولور یعنی

اول دخی اهل حربه الله تعالیدن خوف ایدیکز و بو مسلمی مثله ایله قتل ایتمکز وضرب عنقنده دخی مرامکز
حاصلدر دیرسه رجا ایده رمکه بو قولنده آثم اولمیه اما عنقنی ضرب ایدیکز دیرسه البته اثم ووبالی ملتزم اولور
والحاصل قتلی مقصود اولوب اولمیان جمیع احکام مذکوره‌ده مساوی وکرك حق نفسنده وکرك حق غیرده
معصیتله امری تصریحدن رخصت شرعیه بولنمامق جمله‌نك حقلرنده منفا ویدر کورمزمیسنکه مسلم آخر
اهل حربه بو مسلم حقنده قصد ایلدیککز تنکیلی بوکون ایتمیوب یارین ایدیکز دیسه قولنی قبول ایتسه‌لر
یاخود ایتمسه‌لر البته بو قولنده آثم اولور اما یارینه دکین تأخیر ایدیکز دیسه اثمدن سالم اولور واکر بر مسلمك بطننی
سیفله ضرب ایده جك اولدقلرنده مسلم آخر الله تعالیدن خوف ایدیکز وموضع طعامی ضرب ایتمکز بلکه عنقنی
ضرب ایدیکز دیسه البته بو قولنده آثم اولور اما موضع طعامك غیرینده ضرب ایتمك اهوندر دیسه اثمدن سالم اولور
واکر ضاربه یدیکی موضع طعامدن یوقارو یاخود آشاغی طوت دیسه خوف ایده رمکه آثم اوله اما موضع طعامه
ضرب ایتمه دیسه اثمدن سالم اولور زیرا صیغه کلام ثانی معصیتدن زجردر وصیغهٔ کلام اول معصیتله امردرکه
یدیکی موضع طعامدن یوقارو یاخود آشاغی طوت دیمك یوقارویه یاخود اشاغی یه ضرب قیل دیمکدر ومعصیتله
امرده مسلمدن نوع تخفیف عذاب اولوب مقصود متکلم دخی اول تخفیف ایسه ده امر مزبور کرك صوری وکرك معنوی
اکا بر وجهله رخصت شرعیه یوقدر وذکر اولنان مباحثدن نمایان اولمشدرکه انسان ایچون معنای کلامنه رعایت
شایان اولدیغی کبی تعبیرات عباراتنه دخی رعایتی شایاندر وبو بابده اصل قوی شول اثر مرویدرکه عم خیرالناس
حضرت عباس رضی الله عنه‌دن انت اکبر من رسول الله صلی الله علیه وسلم ام رسول الله صلی الله علیه وسلم
اکبر منك یعنی سن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن اکبرمیسین یوخسه آنلر سندن اکبرمیدر
دیو استخبار اولندقده رسول الله صلی الله علیه وسلم اکبر منی وانا اسن منه یعنی رسول الله علیه السلام بندن اکبردر
وبنم سنم آنلردن ازید واوفردر دیو حسن تعبیر اوزره اخبار ایلدی وحکایت اولندیکه هارون الرشید رحمه الله تعالی
منامنده اسنان سافله سنی بالجمله ساقط اولمش کوروب رؤیاسنی بعض معبرینه تقریر ایلدکده اول معبر تموت اقاربك
یعنی بالجمله قریبلرك فوت اولورلر دیو تعبیر ایتمکله آندن تنفر ایله طرد وتحقیر ایلدی بعده معبر آخری دعوت
واکا رؤیاسنی انها ایلدکده اول معبر متبصر یکون عمرك اطول من عمر اقاربك یعنی سنك عمرك اعمار اقاربکدن
اطول اولور دیو احسن عبارتله ادا ایتمکله خلیفهٔ مشار الیه اکا حسن ثنا ایله عطایای جزیله اعطا قیلوب عبارتین
مزبورتین متساویة المعنی ایکن رد وقبولنده وجوب رعایت تعبیره رمز وایما ایلمشدر واکر اهل حرب بر مسلمی
ولدی ایله اسیر ایدوب قتلرینه شتاب ایتدکلرنده اول مسلم آنلره ابتدا اوغلمی حضورمده قتل ایدیکز تا که عندالله
احتسابله کسب ثواب ایده‌یم دیو خطاب ایلسه اهل حرب مساعده ایتسه‌لر وایتمسه‌لر بو قولنده آثم اوله جغی
بی ارتیابدر اما بن اوغلمی احتساب وآنکله اکتساب ثواب ایتمك ایسترم بنی آندن اقدم قتله شتاب ایتمکز دیسه
بونده کرك قتل نفسی وکرك قتل ولدی ایله امری تصریح ایتمدیکندن رجا ایده رمکه اثمله مستحق عذاب اولمیه
کذلك بنی پدرمدن اقدم قتل ایدیکز دیسه البته آثم اولور اما پدرمی بندن اقدم قتل ایتمکز قورقارمکه جزع
وفزع ایدوب نقصان ثوابنه باعث اولورم دیسه بونده اثمدن سالم اولور کذلك کندونك یاخود والدینك ضرب
عنقنه عازم اولدقلرنده آنلره سیفکزی کسکین ایدیکز دیسه آثم اولماز اما سیفکزی کسکین ایدوب صکره بزی قتل
ایدیکز دیسه اثمی ملتزم اولور زیرا امر مرقومنده معنای معصیت بالکلیه معدومدر انجق معصیت مراد اهل حرب
اولان قتل مسلمده موجود واول دخی همان قصد اهل حربده ثابت ولفظ مسلمده مفقوددر اما آنك صکره
بزی قتل ایدیکز قولنده معصیتله امری تصریح ایتمکله اکا بر وجهله رخصت تصحیح یوقدر والله اعلم بالصواب

باب ما یسع الاسیر المسلم ان یفعله لهم اذا اکره وما لا یسعه

یعنی اهل حرب اسیر مسلمی بر عمل اوزره اکراه ایلدکلرنده مباشرتی حلال اولوب اولمیانلرنی تمییزده باب رافع
الاشتباهدر اکر اهل حرب بر اسیر مسلمه علی طریق الاجبار بزم ایچون شو اسیر مسلمی قتل ایله یاخود بز سنی البته
قتل ایده رز دیو اصرار ایلسه‌لر اول قتله مباشرتی جائز وسزاوار اولماز زیرا بعض آثارده لیس فی القتل تقیة
یعنی قتل مسلم ایله کندو ضررندن توقی شرعده یوقدر دیو نقل وایثار اولندی وهم اکا معصیتله امر ایتمش اولدیله
لاطاعة للمخلوق فی معصیة الخالق لازمه سنجه امتثال امرلری غیر لایقدر وهم قتل مزبوره اقدامنده حرمتده
کندویه مماثل اولان مسلمك روحنی کندو روحنه وقایه قیلوب بو مثللو مظالم عباددن اولان امر عظیم اوزره
تقدمی التزام واردرکه بونلر هر وجهله حرامدر اما بزم ایچون شو صبی تشهید قیل دیوب ذبلنده بز آنکله شو مسلمی

قتل ایده لم لفظنی تکلم ایتسه‌لر یاخود ایتمه‌لر نظر اولنور اکر مخالفتنده نفسی اوزره خوفی یوغیسه تشحیذی
حلال اولماز که امر مرقوملری انجق قتل مسلم اوزره کسب قوت ایچون اولمغله اولبابده اعانتلری اصلا استحلال اولنماز
واکر مخالفتنده نفسی اوزره خوفی وار ایسه تشحیذی تحلیل اولنور که نفس تشحیذده مظلمهٔ مسلم حاصل اولمیوب
بلکه نفسندن دفع ظلمی تحصیل وار در نکته‌سی اولدر که تشحیذ ایتمدیکی صورتده ینه اهل حربك اول اسیری طریق
آخر ایله دخی قتله قدرتلری واردر کذلك بزم ایچون شو خشبه‌یی صنعت نجارتله تنظیم قیل تاکه اوزرینه شو مسلمی
صلب ایده‌لم یوقسه سنی البته قتل ایده‌رز دیو اجبار ایلسه‌لر ینه جواز امثالی درکاردر که اهل حرب اول مسلمی طریق
آخر ایله دخی قتله مقتدر اولملریله تنظیم خشبه قتل مسلمی متضمن اولمدیغی بدیداردر بو یله ایکن امثالدن اجتنابله
قتلنی ارتکاب ایدرسه اولبابده مشرکینی تحقیر واغضاب ایلدیکندن مأجور ومثاب اوله جغی بی ارتیابدر
کذلك شو مسلمك سن رأسنی طوت تاکه بز عنقنی ضرب ایده لم یوقسه سنی قتل ایده رز دیو اجبار ایلسه‌لر امثالنده
ان شاء الله تعالی جواز و وسعت واردر که امساك رأس اعمال قتل مسلمدن اعتبار اولنماز ومؤلف ظاهر التأییدك
بو جوابی استثنا ایله تقییدی امساك رأسده جسد مسلمه مس ایله تعرضی بدید اولدیغندندر اما تشحیذ سیف
وتنظیم خشبه بشقه درکه آنلرده بو وجهله تعرض نابدیددر کذلك بر مسلمك یدلرینی و رجللرینی ربطله امر واجبار
ایلسه‌لرینه ربطی اول مسلمك تلف نفسنی موجب اولمامغله وجه مشروح اوزره اکا دخی رخصت واردر
کورمزمیسنکه اهل حرب اول مسلمه وجه آخر ایله متعرض اولماسه‌لر مجرد ربطله اکا ضرر عظیم عارض اولماز
وهم بو امرلری کفر ایله امرلرندن اعظم دکل ایکن وقت اکراهده امتناعی افضل ایسه‌ده ینه اظهاری جائزدر
ما نحن فیه دخی حکم مزبوری غیر متجاوزدر واکر ضعیف الید اولان بر حربی بر اسیر مسلمی سیفله ضرب ایتمك
مراد ایلدکده اهل حرب مسلم آخره سن دخی یدیکی آنك یدی اوزره وضع ایدوب برابر ضرب ایدیکز یوقسه سنی
قتل ایده رز دیو اصرار وعناد ایلسه‌لر بو امره امتثالی بر وجهله استحلال اولنماز که بونده قتل مسلم اوزره بعینه
اعانت واردر که اول اعانت بر وجهله حلال اولماز قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من اعان فی دم امریءٍ مسلم
بشطر کلمة جاء یوم القیامة مکتوب علی عینیه آیس من رحمة الله یعنی اول کمسنه که بر شخص مسلمك اراقهٔ
دمنده نصف کلمه ایله اعانت قیله اول کمسنه یوم قیامنده ایکی کوزلری اوزره بو کمسنه الله تعالینك رحمتندن
ناامیددر دیو یازلمش اولدیغی حالده محشره کلور مترجم فقیردر که شطر بمعنی النصف در ونصف کلمه معنای
کلمه‌یی مفید اولماز لکن حدیث مذکورده کال قلتدن کنایه‌در یاخود عادت عربدر که عند قیام القرینه نصف کلمه‌یی
ذکر ومعنای تمامی قصد ایدرلر نته کیم شاعرك قلت لها قفی فقالت لی قاف قولنده لفظ قاف وقفت موقعنده
واقعدر کذلك حدیث نبویده کفی بالسیف شا قولی شریفلرنده لفظ شا الفنظ شاهدا موقعنده واقعدر وما نحن فیهده
دخی شطر کلمه مثلا اقتل موقعنده اق دیمکدن عبارتدر انتهی واکر اکا بزی بر سیف اوزره دلالت قیل آنکله شو مسلمی
قتل ایده‌لیم یوقسه سنی قتل ایده رز دیو اجبار ایلسه‌لر دلالتنده ان شاء الله تعالی کنهکار اولماز زیرا دلالت سیف
اعمال قتلدن معدود اولمدیغندن بشقه دلالت ایتمسه دخی اول مسلمی حجر یاخود غیری نسنه ایله قتله قدرتلری
موجوددر و بونده دخی قید استثنا همان نفس قتل وآلت قتل اوزره دلالت من وجه قتله مباشرت منزلنده اولدیغنه
ابتنا قیلنور کورمزمیسنکه محرم قتل صید اوزره دلالت ایتدکده قاتل اوزره لازم اولان جزا آنکدخی اوزرینه
الزام واجرا قیلنور حتی بو بابده قتلنی ارتکابله دلالتدن اجتناب ایلسه بو یله من وجه منزلهٔ قتلده اولان فعلدن
امتناع ایتمش اولمغله ان شاء الله تعالی مأجور ومثاب اولور وعلی هذا اسیر مسلمدن اهل حرب قتال مسلمین ایچون
بر سیف طلب ایدوب اولبابده آنی قتله تهدید ایلسه‌لر ینه اعطادن امتناع ایدرسه مأجور واعطا ایدرسه
معذور اولور کورمزمیسنکه اهل حرب اکا سیفیکی بزه اعطا ایدرسك شو اسیر مسلمك سبیلنی تخلیه ایده رز دیسه‌لر
اعطاسی مسلم آخرك نجاتنی متضمن اولمغله جائز وروا کوریلور پس کند ونجاتنی متضمن اولدقده جوازی
بطریق الاولی در مؤلف کثیر الافضال حکم مذکور اوزره استدلال‌ده دیر که کورمزمیسنکه مسلمین اسراء اهل حربی
اوزرلرینه رد و یدلرندن اسراء مسلمینی اخذه جهد ایدرلر وشارح بدیع الافصاح مدلول دلیلی شرح وایضاحده
دیر که اکرچه مبادلهٔ اسراده فقهای عظام علیهم رحمة الملك العلام بحث وکلام ایتمشلردر که ان شاء الله تعالی
آنی باب المفاداة بالاساره‌ده ذکر وافهام ایده رز لکن ظاهر روایتده جوازی مقرردر ورد اسرازنده مسلمین اوزره
ضرر یدلرینه اعطاء سلاح ایتمکدن اکثردر بو یله ایکن تخلیص مسلم ایچون اوزرلرینه رد اسرالرینك جوازی
مقرر اولدقده تخلیص مسلم ایچون اعطاء سلاحك جوازی اولی واظهردر انتهی واکر اهل حربدن بر اسیر مسلم

مطلب تفسیر المترجم بعض کلمات الحدیث

مطلب مفاداة الاسرا مع اهل الحرب

فرار ایتدکده مکاننه عارف اولان اسیر آخره بزی آنك مکاننه دلالت قیل آنی قتل ایده‌لم یوقسه سنی قتل ایده‌رز
دیو اجبار ایلسه‌لر دلالتی بر وجهله جائز وسزاوار کوریلمز زیرا تمکین قتل ایلین دلالت مسئلهٔ صیدده واقع
اولدیغی کبی من وجه منزلهٔ مباشرتده در وهم بو دلالت اسیر هاربه ظلمی متضمندر که اهل حرب قتلنه انجق
بو دلالتله متمکن اوله جقلردر و بو مثللو ظلم مسئله رخصت ویرلمدیکی امر متعیندر واکر اهل حرب بر حصن اسلامی
محاصره ایدوب یدلرنده بولنان بر اسیر مسلمه بزی شو حصنه ظفر بوله جق بر طریقه یاخود صو یوللرینه
دلالت قیل یوقسه سنی البته قتل ایده رز دیو اجبار ایدوب اول دخی دلالتی تقدیری اوزره اهل حرب اول حصنه
وصول ومسلمینی قتل وسبی ایده جکلرندن جزمله یا ظن غالب ایله خبردار اولسه دلالتی بر وجهله جائز وسزاوار
اولماز که بو دلالتله قتل مسلمین وسبی ذراری یه ونساء مسلمینه ارتکاب حرامده کسب اقتدار ایده جکلردر
کورمزمیسنکه بر مسلم سنی البته قتل ایده رز یوقسه بزی فلان نامحرمه ایصال ایدرسین که بر آنکله زنا ایده‌لیم
دیو اجبار اولنوب اول دخی کندو دلالت ایتمدیکجه وصوله عدم قدرتلرندن خبردار اولسه دلالتی بر وجهله جائز
وسزاوار اولماز ما نحن فیه دخی آنك کبیدر ومعرفت حقیقتی ممکن اولمیان امورده ظن غالب مناب یقینه نائبدر
واکر اهل حرب بر مسلمی اسیر ایدوب مسلم آخره خطابله بز شو اسیری مانند نشانه نصب واکا رمی سهام ایتمك
استرز سن بزی تیر وکمان اوزره دلالت قیل تاکه آنکله رمی واول اسیری قتل ایده‌لیم یوقسه سنی البته قتل ایده رز
دیو تهدید وارهاب ایلسه‌لر اول کمسنه اول دلالتنده ان شاء الله تعالی رخصتیابدر زیرا اول اسیر یدلرنده
بولنوب طریق آخر ایله دخی قتلنه متمکن اولمشلر ایکن تمکین قتلی آنك دلالتنه منوط اولمدیغی متبیندر
مکر اول اسیر رمی سهامدن غیری طریقله قتلی مقدورلری اولمیه جق بر موضعده واقع اوله بو صورتده تمکین
قتلی دلالتنه منوط اولمغله دلالت مزبوره جائز وواسع کوریلمز و مسائل محرره قتل صید اوزره دلالت محرم
اوزره قیاسله ایضاح واستیناس اولنور که برکسنه وصولی مقدوری اولمیان بر موضعده صیدی
رؤیت ومحرم دخی طریقنه دلالت ایتمکله اول کمسنه واروب قتل صیده فرصت بولسه اول محرم اوزره دلالتی
ایچون جزاء قتل صید واجب اولور کذلك اول کمسنه رمی سهام ایتمدکجه قتلی مقدوری اولمیان بر موضعده صیدی
رؤیت وتیر وکمانی بولنمامغله محرم کندو تیر وکمانی اکا ویروب یاخود بشقه تیر وکمانه دلالت ایتمکله رمی وقتلنه
فرصت بولسه بو دخی محرم اوزره جزاء صیدی موجب اولور اما اول کمسنه بر صید حاضری کوروب قتلنه
عزیمت برله فرسنه راکب اولوب بر محرمه بنم شورمحی بکا ویر دیو تکلیف خدمت ومحرم امتثاله مسارعت قیلسه
اول کمسنه محرم رمحی ویرمسه دخی قتل صیده قدرتیاب اولمغله محرم اوزره جزاء صید ایجاب اولنماز لکن حقنده
قتل صید اوزره اعانته رخصت یوغیکن بو فعلنده صورت اعانت بدیدار اولمغله البته بو امتثالنده کنهکار اولور
کذلك اول کمسنه محرمدن استعارهٔ سکین ایدوب صیدینی آنکله ذبحه ابتدار ایلسه ینه صیدی یدنده بولنوب
بشقه سکین ایله دخی ذبحه اقتداری بدیدار اولمغله محرم اوزره جزاء صید واجب اولمیوب همان اعارهٔ سکین ایله
قتل صید اوزره اعانهٔ صوریه‌سی تحقق ایتمکله کنهکار اولور والله اعلم

باب ما یسع الرجل ان یفعل ایهما شاء * یعنی مجاهد دیانتمدار حالت اضطرارده محذورین محظوریندن برینی
اختیار مرخص اولدیغی اظهار ایچون بابدر دقایق نثار در قیچانکه مشرکین سفائن مسلمیندن بر سفینه‌یی
احراق ایده‌لر قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله تعالی علیهما اوزره علی الاطلاق اولبابده مسلمین مخیرین
اولوب دیلرلرسه نار اوزره صبر ایله احتراق ودیلرلرسه نفسلرین القاء بحر ایله اغراق ایدرلر زیرا علی کلا التقدیرین
هلاکلری متعین وهر تقدیر اوزره بر غرض صحیحلری بولنمق ممکندر که نار اکرچه اهلاکده سریع التأثیردر
لکن تفریق اعضا ایلدیکندن آنده زیادهٔ وجع جایکیردر وما اکرچه اهلاکده بطیء الاثردر لکن آنده دخی
بطوء هلاکله ازدیاد غموم مقرردر واولبابده طبایع ناس اختلاف اجناس اوزره‌در که بعضیلری ناردن حاصل اولان
المجراحتی وسرعت هلاکله استراحتی مادن حاصل اولان غموم و بطوء هلاك اوزره اختیار و بعضیلری عکس
قضیه‌یه اعتبار ایتمکله مسلمین مزبورین میل احد الجانبیندن مختار قیلنورلر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره
مسئلهٔ سالفه‌ده احتمالات مختلفه بولنمغله جوابی دخی وجوه مختلفه اوزره‌در که اکر تقدیر یندن هر برنده هم امید
نجات وهم خوف هلاك مقرر ایسه مسلمین مزبورین مخیرلردر زیرا صبر ایدرسه آنده امید ایلدیکی نجاته طالب
ونفسنی مایه القا ایدرسه آنده امید ایلدیکی سلامته راغبدر که طلب نجات وسلامت اکا مناسبدر واکر علی احد
التقدیرین هلاکی مجزوم وعلی التقدیر الاخر نجاتی محتمل وموهوم ایسه امید نجات ایلدیکی جانبی اختیار آنك

اوزرینه قطعی اللزوم مدرکه انسان بحسب الامکان نفسندن اسباب هلاکی دفعله مأمور وقتل نفسی حرام
ومحظوردر واکر علی کلا التقدیرین هلاکی مقطوع ایسه نار اوزره صبری واجب ونفسنی بحره القاسی غیر
مشروعدر که زیرا هلاکی علی تقدیر الصبر فعل غیر ایله اولوب علی تقدیر الالقا فعل نفسی ایله اولدیغی هویدا
وهلاک مسلم فعل غیر ایله اولمق فعل نفسی ایله اولمقدن اولی در کور مزمیسنکه برظالم برمسلمه سن البته
نفسکی قتل ایدرسین یوقسه بن البته سنی قتل ایده رم دیو اجبار ایلسه نکتهٔ مرقومه اوزره قتل نفسی جائز
وسزاوار اولماز لکن امام ابو حنیفه رضی الله تعالی جوابنده دیرکه استدامتله برقرار اولان امورده استدامت انسان
ابتداء انشا ایله یکساندر پس مسئلهٔ مرقومه ده نفسنی بحره القاسی نفسنه منسوب اولدیغی کبی سفینه ده
نار مشرکین کندویه رسیده اولنجیه دک قرار واستدامتی دخی فعل نفسندن محسوبدر وبو مسئلهٔ مؤسسه
مسئلهٔ اکراهه مقایسه دخی اولنماز که آنده تهدید اولندیغی امر مکروهک وقوعنده تیقنی فعل نفسندن
حاصل اولان مکروهده تیقنی رتبه سنه غیر واصلدر که اکراه ایلین شخص آخر کاهیجه تهدیدینی ایقاع ایتمک
قابلدر اما بونده علی کلا التقدیرین هلاکنه تیقنی صفت واحده اوزره تعین ایتمشدر وامام محمد رحمه الله تعالی
مدعای مذکوری اوزره اشهاد ضمننده شول مسئله ایله استشهاد ایدرکه بر برینه متواصل اولان ایکی خانه نك
ایکیسنده ده حریق واقع اولوب احدهما ده برمسلم بولنمغله اول مسلم ساکن اولدیغی خانه ده ثابت اولسه ده
وخانهٔ دیکره واثب اولسه ده هلاکنه جازم وقاطع اولدقده آنك اوزرینه بولندیغی خانه ده تثبت واجب وخانهٔ
دیکره تواثبی حقنده غیر واسعدر وبو بابده بعض اصحابمز دیدیلرکه مستشهد علیها اولان مسئله بین الائمه
محل خلاف اولدیغی کبی مستشهد بها اولان مسئله دخی مکان اختلافدر اما امام محمد رحمه الله تعالی نك
معتادیدرکه برمسئلهٔ مختلف فیها اوزره آخر مسئلهٔ مختلف فیها ایله استشهاد واولوجهله ایضاح مسئله یه
اجتهاد ایدر لکن قول اصح اولدرکه بو مسئلهٔ مستشهد بها عند الجمیع مجمع علیهادر وبویله ایکن امام ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه مسئلهٔ اولی ده اثبات اختیار وبو مسئله ده ایجاب تثبت واستقرار ایتمکله فرق مسئلتینه
مدار اولدرکه بونده ایکی خانه ده دخی طریق هلاکی متحد اولوب احدهمادن آخره تحولنده غرض منجدد
بوقدر وانسانك بین الامرین اختیاری انجق هربری بر فائده بی مفید اولدقده اعتبار اولنور ومسئلهٔ اولی ده
بیان سالف اوزره ما ایله نار بر برینه متخالف اولمغله طریق هلاکی مختلفدر وانسان ایچون هربرنده بر فائده
حاصل اولمغله امام مشار الیه آنده اثبات اختیار ایله قائل اولمشدر واکر برمشرك یدنده اولان رمحله برمسلمه
طعن ورمحی جسدینه انفاذ ایلدکده اول مسلم رمحی جسدندن نزع ایتمدین اول مشرك اوزره اقتحام وآنی
سیفله ضربه قصد اهتمام ایلسه نظر اولنور اکر بو اقتحامی خوف هلاکنه مقرون وجسدندن نزع رمحده
خلاص ونجاتی مظنون ایسه بو صورتده نزع رمح حکم وجوبده مر هوندر زیرا هر مسلم اوزره اولا نفسندن
حسب الامکان دفع ضرر بعده اعداسنه نیل وظفر واجب ایکن بو اقتحامی قتل نفسی اوزره اعانتی
مستوجبدر واکر جانبین تیقن هلاکده یاخود جراحتی تزاید ایتمك اوزره امید نجاتده برابر ایسه اول مسلم مخیردرکه
دیلرسه جسدنده رمحله اقتحام وسیفله ضرب مشرکه اقدام ایدر ودیلرسه همان رمحی جسدندن نزعه اهتمام ایدر
زیرا علی کلا التقدیرین رمحی جسدندن نزعی لازم اولمغله نه طریقله میسر ایسه آنی ملتزم اولور وامام محمد رحمه الله
تعالی بو مسئله ایله مسئلهٔ سفینه میانی تفریقده بو وجه اوزره تدقیق ایلمشدرکه مسئلهٔ سفینه ده نفسنی
بحره القاده ظفر اعدا ناپیدادر اما بو مسئله ده قبل نزع الرمح اقتحامنده ظفر اعدا هویدادر بناء علیه جانبین
تیقن هلاکده متساوی بین ایکن اوزرینه تثبت مقامی ایجاب اولنمایوب مشرك اوزره اقدامی تجویز واستصواب
اولنمشدر ومسائل مذکوره ده موضع هلاك ونجاتنه تحصیل یقین متعذر اولمغله انجق عملی ظن غالب
اوزره بنا قیلق ممکن ومتیسر اولور وبو مثللو امورده ظن غالب موقع یقینده واقع اولمغله حقنده آنکله عمل جائز
وواسعدر واکر برمسلم بنفسه بیك مشرك اوزره قصد هجوم ایلسه نظر اولنور اکر اعدا اوزره غلبه وظفر
یاخود آنلره ایراث نکایت وکدر ایتمکدن امید وار ایسه اقدامی جائز وسزاوار اولور زیرا بو اقدامنده قصد تنکیل
اعدا ایلمشدرکه حسن وجوازی ظاهر وهو یدادر وهم یوم احدده حضور رسالتپناهیده صحابهٔ کرامدن نیجه
ذات سعادتمدار اقدام مذکور اوزره اجتسار وابتدار ایتمشلر ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم منع وانکار
ایتمدکلرندن بشقه بعضیلری اولبابده استیذان ایلدکده آنلری تبشیر شهادتله کامکار ایلمشلردر واکر غلبه وظفر
وایراث نکایت وکدردن نا امید ایسه اقدامی بروجهله تجویز وتسدید اولنماز زیرا منفعت مسلمین ونکایت مشرکینه

مؤدی اولمامق وجهی اوزره همان هلاك نفسنه تصدی ایتمش اولور اکرچه امر معروف ونهی منکرده امر ونهی
تفرق اهل منکره بادی اولمیوب بلکه کندو قتلنه مؤدی اوله جغی عندنده پدیدار اولسه دخی ینه امر ونهیه
اقدامی جائز وسزاواردر لکن ما نحن فیه ایله فرقی اولدرکه اول بابده امر ونهی اولنان جماعت بالجمله مسلمین
وحقانیت امر ونهینه معتقدین اولملریله امر ونهیك تأثیری فی الحال ظاهر اولمازسه ده درونلرنده تمکن ایده جکی
امر باهردر وما نحن فیهده مشرکین حقانیت اسلامه معتقدین اولمدقلرندن اقدامی درونلرنده تأثیر ایتمیه جکی
امر مستبین اولمغله اباحت اقدامی ایراث نکایت ظاهره ایله شرط وتعیین قیلنمشدر لکن صورت مفروضه ده
مأیوس غلبه ونکایت ایکن اقدامنده مجرد تشجیع مسلمین نیت وایادی موحدینله اظهار نکایت اعدایه بذل غیرت
وحمیت قیلسه ان شاء الله تعالی بو فعلنه رخصت واردر زیرا کندو یدیله نکایت اعدادن امیدوار اولدقده
اقدامی جائز وسزاوار اولنجه ایادی غیر ایله امیدوار اولدقده دخی جائز وسزاواردر کذلك اقدامنده مجرد ارهاب
اعدایله طامع ودرون مشرکینه ادخال رعب وهراسی متوقع اولورسه ینه حقنده جائز وواسع کوریلور زیرا
معنای مذکور وجوه نکایتك افضلیدرکه آنده منفعت مسلمین اکمل وبو مثللو منفعت ایچون هرکس بذل وجود
ایلمك احسن وامثلدر واکر مسئلهٔ سفینه ده نار مشرکین برمسلمه ملتصق ونارك مس وحرارتی ایله محترق اولدقده
نفسنی بحره القادن غیری جای مناص بولنمامغله بالضروره بحره القاء نفسله ناردن استخلاص ایلسه بو فعلی ان شاء الله
تعالی حکم جواز ایله اختصاص ایدر زیرا بو صورتده آنی بحره القا ایدن انجق سفینه یه القاء نار ایدن مشرکین اولوب
صورت سابقه ده بحره القا فعل نفسی ایله اولوب فعل غیر ایله اولمادیغی مستبیندرکه بو صورتده فعل غیرا کا واصل
وصورت سابقه ده غیر متصلدر والقاء غیر انجق وصول فعل غیر ایله حاصل اولوب قبل الوصول عدم حصولی
رتبهٔ بداهته متواصلدر کورمزمیسنکه برمسلم ایچون ایقاد نار اولنوب اکا خطابله برنجی سیاطله یعنی قمچیلر ایله
تا قتل ایدنجیه دك البته ضرب ایده رز یاخود سین نفسکی شو ناره القا ایدوب تا که محترق اولورسین دیو تهدید عقاب
ایلسه لر اول مسلم نفسنی ناره القایه شرعا رخصتیاب اولماز اما اعداسی سیاطله ضربه ابتدا ایدوب اول دخی
جزع واضطرار ایله بالضروره نفسنی ناره القا ایلسه بو فعلنك جوازینی رجا ایده رم زیرا بو صورتده نفسنی القا
ایتدوب القاء ضارب ایله ناره التقا ایتمش اولور وهم الم سیاط اکا فی الحال اصابت ایدوب الم نار هنوز سرایت ایتمکله
اول مسلم مقتضای طبیعت بشریه اوزره الم حاضردن الم غائبه فراره عزیمت ایتمش اولمغله رجا ایده رمکه بو فعلنه
شرعا رخصت واردر وبو بابده اصل اصیل حذیفه رضی الله تعالی عنهدن مأثور اولان اثر جلیلدرکه لفتنة السوط
اشد من فتنة السیف ان الرجل لیضرب بالسوط حتی یرکب الخشبة قولنده الم سیاطی اعظام وآنکله تهویل
ایتمشدر یعنی عذاب سیاط البته عذاب سیفدن اشددرکه علی التحقیق بر رجل سیاطله ضرب اولنورتا که بالضروره
صلب اولنه جغی خشبه اوزره صعود ورکوبی اختیار ایدر والله علم

باب قتال اهل الاسلام مع اهل الشرك * یعنی اهل اسلام بعض اهل شرکه اعانت ایچون التحاق وآنلر ایله
اعدالرندن بشقه اهل شرکله قتالده اتفاق مشروع اولمدیغی بیانده باب سلبس المسافدر مؤلف دقیقه شناس
حکم مزبوردن نزع لباس التباس ایدوب دیرکه مسلمین ایچون اهل شرکدن برطائفه یه اعانت ایله انضمام
ومعیتلرنده اهل شرکدن اعدالری اولان طائفهٔ آخرین ایله قتالی التزام سزاوار شان اسلام کوریلمز زیرا اول ایکی
طائفه دن هربری حزب شیطان اولوب حزب شیطان بالجمله عین اهل خسران ایکن مسلم آنلردن برجانبه
انضمامله تکثیر سواد واعدالرین دفع ایچون قتالده اجتهاد ایلمك بروجهله شایان کوریلمز نکته سی اولدرکه قتال
مزبورك غایتی انجق حکم شرکی اظهاردر وقتال مسلم انجق نصرت اهل حق ایچون اولمق سزا واردر کذلك
اهل عدلدن برکمسنه حقنده خوارجدن برطائفه یه انضمامله حکم خوارجی اظهار ایچون ینه خوارجدن طائفهٔ
آخرین ایله قتاله ابتداری لایق وسزاوار اولماز زیرا اکرچه اهل عدلك خوارج مسلمیندن برطائفه یه انضمامله
خوارج آخرینی حکم عدله اعاده ایچون قتاللری استحلال اولنور اما قتال مزبور حکم خوارجی اظهار ایچون
اولمغله آندن مقصود معهود استحصال اولنماز لکن مسلمیندن اهل عدل ینه مسلمیندن خوارجدن انضمامله
اهل حربدن مشرکینله قتاله اهتمام ایلمك جائزدرکه قتال مزبور انجق دفع فتنهٔ کفر واظهار شوکت اسلام ایچون
اولمغله مأموربه اولان اعلاء کلمة الله ده سعی واقدامدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده قتالی طریق حقدن
منحرف اولان امری اظهار ایچون اولوب بونده قتالی اصل طریق اثبات واقرار ایچوندر وبو مسئله ده دخی اباحت
قتالی آنکاده مشروطدرکه ضمننده نقض عهده مجال اولمیه اما خوارج مرقومین اولا اهل حربه اعطاء امان ایدوب

صکره غدر ایله قتال ایلرنده دامن درمیان اولمشلر ایسه اهل عدلك آنلره انضماماله قتاللری جائز وشایان
کور یلمز زیرا وفاء عهد وامان واجب عهده اهل ایماندر حتی رسول الله صلی الله علیه وسلم هر عهدنامه لرنده
وفاء لا غدر فیه لفظ شریفنی تحریر واول وجهله وفاء عهدی ایجاب ونقض عهددن تحذیر ایدرلر ایدی لکن
مشرکیندن اعطاء امان ایتدکاری قوم آخر بنیله معیت خوارجده قتاله جوز واردر که بو قتالده معنی غدر
بولنمایوب همان شوکت اسلامی اظهار وابراز واردر وقتال سابقدن متمیز اینچق غدردن احتراز ایچوندر واکر
اهل حرب یدلرنده بولنان اسراء مسلمینه خطابله سزلر بزمله برابر مشرکیندن اعدامز ایله قتال ایدیکز دیمکه شتاب
ایلسه لر نظر اولنورا کر عدم امتثاللرنده یدلرنده بولندقلری مشرکیندن نفسلری اوزره خوف ایتمزلر ایسه معیتلرنده
مشرکین آخرین ایله قتاللری سزاوار اولماز که مقاتل البته نفسنی خطره القاایده جکی آشکار وبو معنی اینچق
قصد اعزاز دین یاخود نفسندن دفع مکروکین ایچون جائز اوله جغی بدیدار ایکن قتال مزبورده اظهار شرکدن
غیری نسنه یوقدر مکر اعدازی اولان مشرکیندن نفسلری اوزره خائف اوله لر بو صورتده کندو نفسلرندن
ضرر قتلی دفع ایچون معیتلرنده قتاللری تجویز واستحلال اولنور واکر عدم امتثاللرنده نفسلری اوزره خوف
ایدرلر ایسه معیتلرنده قتاللری جائز کوریلور زیرا بو صورتده نفسلرندن ضرر قتلی دفع ایتدکلرندن بشقه مسلمین
حقلرنده اول مشرکینی قتل ایلمك دخی حلال اولمغله قتل مزبور متضمن محذور ایسه ده اکراهله ضرورت
تحقق ایلدکده اکا اقداملری جائز بلکه تناول میته وشرب خمر مثللو کاهیجه واجب دخی کور یلدیکی بی قبل
وقالدر لکن آنلره اجبارایله سزلر بزمله برابر مسلمینله قتال ایدیکز یوقسه سزلری قتل ایده رز دیو اصرار ایلسه لر
بو بابده امتثاللری قطعا جائز وسزاوار اولماز زیرا قتال مسلمین حرام لعینه اولمغله امر قولری بر مسلمه سن شو مسلم
آخری بغیر حق قتل ایله یوقسه سنی قتل ایده رم دیو امر اولنمق منزلنه تنزیل اولندیغندن اسراء مزبورینك تهدید
مذکور ایله دخی قتال مسلمینه اقداملری تحلیل اولنماز اما بو صورتده اکراهلری اسراء مرقومین مسلمینله
قتال ایتیوب همان صفلرنده برابر واقفین اولملری اوزره واقع اولسه رجاایده رمکه امتثال امرلری حقلرنده جائز
وواسع کوریله زیرا مجرد صفلرنده وقوفله مسلمینه ضررلری قطعا واصل اولماسغله فعللری جمله مظالمده
داخل اولمامشدر غایة الامر مسلمین آنلریله کثرت سواد مشرکینی رؤیت ایتدکلرنده برمقدار مبتلای حزن ودهشت
اوله جقلردر و بو بابده اکراهلری اینچق اخافة مسلمین اوزره اکراه اولوب اول دخی وعید متلف ایله اتلاف مال
مسلم اوزره اکراهلری موقعنده واقع اولمغله وقت ضرورتده جائز وواسع کوریلور حتی بو صورتده مشرکیندن
کندو نفسلری اوزره خائف دکللر ایسه امر ایتسه لر دخی صفلرنده آنلر ایله برابر واقف اولمازلر زیرا وقوفلری جنود
مسلمینه باعث ارهاب وقلوب موحدینه القاء رعبله بادی اتعاب اولمغله مسلم بلا ضرورة اکا اقدامه رخصتیاب
اولماز واکر اهل حرب اسراء مسلمینه بزمله برابر اعدامز اولان اهل حربدن قوم آخرینله قتال ایدیکز بعد انقضاء
الحرب سبیلریکزی تخلیه ایتمموز شرطی اوزره دیو التماس ایدوب اسرا دخی بو قوللری اوزره صدق وثباتلرین
احساس ایلسه لر امتثال امرلری جائز کوریلور زیرا امتثال مرقوم نفسلرندن قید اسری دفعه مقرون اولمغله بو بابده
امتثاللری سابق الذکر اعداری اولان مشرکیندن نفسلری اوزره خائف اولدقلری صورتده امتثاللرندن
دون دکلدر پس اول بابده امتثاللری واسع اولدیغی مثللو بو باب دخی متوسعدر سؤال اولنورسه که اهل حرب
اعداری اولان اهل حربه غلبه برله آنلردن تحصیل امن ایتدکلرندنصکره قتال مسلمینه توجه ایده جکلری
ظاهر وکاهیجه اعدالرندن اخذ سلاح وکراع ایدوب آنلر ایله مسلمین اوزره متقوی اوله جقلری باهر ایکن اسراء
مزبورینك معیتلری ایله آنلری مسلمین اوزره تقویه یه نیجه قادر اولورلر جوابده دیرز معنای مذکور معیتلرنده
احتمال موهوم واسر مشرکیندن نجاتلری امر مجزوم اولمغله جانب مجزومك رجحانی جمله یه معلومدر
کورمزمیسنکه اهل حرب امام المسلمیندن کندو یدلرنده بولنان اسراء مسلمین عددی اوزره اسراء مشرکینی
اعطا یاخود کراع وسلاحدن شومقدارینی ایفا ایتمك اوزره مفاداته طلبکار اولسه لر بو بابده مأخوذلری ایله مسلمین
اوزره کسب قوت ایده جکلری بدیدار ایکن ینه اسراء مسلمینی تخلیص ایچون مساعده امام جائز وسزاوار اولور
لکن بزلره مسلمین اوزره قتال یاخود تکثیر سواد رجالله اعانت ایدیکز بعد انقضاء الحرب سبیلریکزی تخلیه ایتمموز
شرطی اوزره دیو افاده حال ایلسه لر امتثال امرلری استحلال اولنماز زیرا قتال مسلمین بر وجهله حلال اولمدیغندن
بشقه خوف هلاکله ضرورت تحقق ایتمدکجه قلوب مسلمینه القاء رعبده دخی رخصت ومجال یوقدر
وصورت مفروضه ده ضرورت معهوده غیر موجوده در واکر بزمله برابر مشرکیندن اولان اعدامز ایله قتال

ایدیکز

مطلب مفاداة الاسراء المسلمین بالاسراء المشرکین او الکراع او السلاح

ایدیکز بعد الحرب سزلره اکرچه اهل و بلادیکزه عودته رخصت ویرمزز لکن بزم بلادیمزده قید وبندن
سزی اطلاق ایتمموز شرطی اوزره دیو بسط مقال ایلسه لر امتثال امرلری بر وجهله حلال اولماز زیرا اسراء
مرقومین نفسلری اوزره آمن اولوب تلف نفس یاخود تلف عضولرندن خائفین اولمدقدنصکره بلاد کفارده
محبوس قالملریله زندانلرنده مأیوس قالملری میاننده فرق معتبر غیر مستبیندرکه علی کلا التقدیرین انقطاع
اهل ودار وافتراق اخوان مؤمنین ایله حزین وغمکین اوله جقلردر پس ضمننده منفعت ظاهره استحصال
اولنمازایکن امتثاللری تجویز واستحلال اولنماز لکن بو صورتده اسراء مزبورین نفسلری اوزره خوف هلاکه
مبتلا اوله جق مرتبه ده قید وبند ایله کرفتار محنت وبلا اولوب اهل حرب دخی بعد الحرب اول محنتدن
تخلیصلرین التزام ایلسه لر بو بابده قتاللرنده محنت مرقومه یی دفع ایتمك کبی غرض صحیحلری بولنمغله امتثاللری
حرام اولماز واکر اهل حرب اسباب مذکوره مثللو بر سبب ایله سبیل اسراء مسلمینی تخلیه برله دار اسلامه
رجوعلرینه رخصت ویروب اسرا دخی بعض اموالرین ولو بطریق السرا اخذه قدرتیاب اولسه لر اول مالی
اخذ ودار اسلامه اخراجلری تجویز واستصواب اولنور زیرا سبیللری تخلیه اولنسه دخی دار اسلامه خارج
اولمدقجه ینه یدلرنده اسیر اولملریله حین قدرتده اخذ اموال وقتل نفوسلری غدر امانی متضمن اولمیوب همان
حقلرنده حلال اولان اموال ونفوسه اصابت قبیلندن اولمغله حاللری دار الحربده متلصصین اولان مسلمینك
احواللری ایله تسویه وتنظیر اولنور حتی مأخوذلرین دار اسلامه احراز ایتدکلرنده اهل منعه ایسه لر ایچندن
خمسی افراز و باقیسنی بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیمه سرآغاز اولنور زیرا احراز مأخوذلری اینچق دار اسلامه
رسیده تمام اولمشدر کذلك اسراء مزبورین یدلرنده اسیر بولندقلری اهل حربله برابرینه اهل حربدن قوم آخرین
ایله قتاله قیام واموال مزبوره یی اول قوم آخرینندن استغنام ایدوب یدلرنده بولندقلری اهل حرب اول امواله
مطلع اولمامغله بعد الخلاص دار اسلامه اخراجنه بکام اولسه لر بو فعللری دخی تجویز واموال مرقومه
وجه مشروح اوزره کندولره انعام اولنور وصورت مزبوره ده اموال مزبوره یی اهل حربدن اخذ ایتملری ایله
اهل حربدن اخذ ایلین مسلمیندن اخذ ایتملری متساوی الاقدامدرکه اموال مزبوره فی الاصل اموال مشرکین
اولمغله دار اسلامه اخراج ایتمدکجه آنده احراز مسلمین ناتمام واکا اینچق احراز ایلین مالك اوله جغی وارسته قید
ابهامدر واکر اهل حرب اسراء مزبورینه بزمله برابر اعدامز اولان اهل حربله قتال ایدرسز غنائمی یا التمام بزلره تسلیم
ایدوب سزلر ایچندن هیچ نسنه اخذ ایتمك اوزره بزلر دخی سبیللریکزی تخلیه ایتمك اوزره دیو مواعده ایتمشلر اولوب
صکره اسراء مزبورین اول غنائمی اخفا برله دار اسلامه اخراجنده فرصتیاب مساعده اولسه لر بو دخی
مسئله سابقه ایله برابردر زیرا بو شرطك نهایتی غنائم مرقومه اموال اهل حربه ملتحق اولمقدر و بر قریبا بیان
ایلدیك که اهل حربله بینلرنده امان اولمیوب وغدر امان اولمدقجه اخذ مال مباح آنلره حرام اولمامغله وقت
قدرتده اموال قدیمه لرین دخی اخذ ایتملری جائز وحکم شرعه منطبقدر اما اهل حرب آنلره بزلر سبیللریکزی تخلیه
وسزی بلادیکزه ارسال ایده رز بزم اموالمزدن هیچ نسنه اخذ ایتممك شرطی اوزره دیمکله معاهده
ایلسه لر بو صورتده اموالرندن هیچ نسنه اخذ ایتملرینه شرعا مساعده اولنمز زیرا اموال اهل حربه ترك
تعرضلرین شرط والتزام ایتمشلردر وحدیث نبویده المسلمون عند شروطهم واقع اولمغله شرط معهود
اوزره ثابت اولمق اوزرلرینه الزام اولنور سؤال اولنورسه که مسئله سابقه ده تسلیم غنائمی شرط والتزام ایتمشلر ایکن
ینه اعداری اولان اهل حربدن اخذ ایلدکلری غنائمی اخفا برله دار اسلامه اخراجلری جائزدر دیو ذکر
واعلام ایلدیکز جوابده دیرز که مسئله سابقه ده اهل حربك اسراء مزبورین اوزره شرط صحیحله شرط
وتقدیم ایلدکلری اینچق اهل حربك کندو غنائملرین اسرا کندولرینه تسلیم قیلمقدر وغنائم اهل حرب
اینچق اعدالرندن بانفسهم اخذ وجلب ایلدکلریدر یوقسه اسرانك اول اعدادن اخذ ایلدکلری مغانم
معیت قتال ایتدکلری اهل حربك غنائمندن دکلدر زیرا غنائمده ثبوت شرکت احکام اسلامیه دندر واحکام
اسلامیه منعه مشرکینده غیر ثابتدر ومنعه مشرکینده ثابت اولان هر کس کندو مأخوذینه احق اولمقدر پس
بو تحقیقله اسرانك غنائم مزبوره لرین اخفالرنده شرط مصرحه شرعا مخالفت ایتمدکلری عندیمزده محقق
اولمشدر بعده مؤلف کریم الخصال ایادی اهل حربده اسیر اولنلر حقلرنده دخی مخالفت شرط مصرح حلال
کوریلدیکن بیانه توجه واقبال ایدوب دیرکه اسراء مرقومین مسجون اهل حربده مسجونین ایکن اهل
حرب آنلره بز سزلری زندانلریمزدن اخراج ایدوب بلادیمزده اقامتکز اوزره سزلره اعطاء امان ایده رز بزلردن

سزلره بلادیکزه عودتکزده رخصت اولمامق اوزره وسزلردخی سزاوجهارا بزلردن برکسنه‌یی قتل و برکسنه‌نك
مالنی اخذ ایتمك اوزره دیو خطاب واسرا اظهار رضا ایله قطع جواب ایلسه‌لر کرکدرکه وفاء شرطی اوزرلرینه
استیجاب ایده‌لر زیرا بطریق النص التزام شرطه قائل اولدقلرنده ایچلرنده مستأمنین منزلنده نازل اولمشلردر
کورمزمیسنکه شرط مزقومی قبول ایتمکله حبس وقتل وعذابدن امن وسلامته موصول اولمشلردر حتی
بومعاهده‌دن صکره اهل حربك مسلمیندن اخذ ایتدکلری برعبده ظفر بولسه‌لر آنی دخی اخذ ایتملری سزاوار
اولماز که عبد مذکور شمدی مال اهل حرب ایدوکی بدیدار حتی یدلرنده ایکن قبول اسلام ایلسه لرملکلرنده ابقا
اولنه‌جغی آشکاردر اما اسیر ایتدکلری برحره یاخود مدبره‌یه ظفر بولسه‌لر آنی اخذ ودار اسلامه اخراج ایلرنده
بر ضرر شرعی کورمزمکه شرط اهل حرب انجق مااللرینه عدم تعرضلریدر حال آنکه حره ومدبره‌یه مالك
اولمامشلردر کذلك مسلمیندن اخذ ایتدکلری کراع وسلاحه فائز اولسه‌لر آنلردخی شمدی امواللرندن اولمغله
آنلره دخی تعرضلری جائز اولماز واکر اهل حرب اسراء مرقومینه سزلر کندو بلاد یکزه کیدیکز آمنلرسز دیو
خطاب ایدوب لکن اسرادخی تأمین اهل حربی متضمن اولان برکلامله رد جواب ایلمسه‌لر بوصورتده اهل حربی
قتل ومااللرینی اخذه شرعا رخصتیاب اولورلر زیرا اسرا عدم تعرضلرین شرط والتزام ایتمشلر ایکن اهل حرب
شرط وتعیین ایتسه‌لردخی اوزرلرینه الزام اولنماز اما مسلمیندن برجماعت دخول دار الحرب ایچون کلوب اهل حرب
دخی آنلره ادخلوا فانتم آمنون دیملری ایله داخل اولوب کندولر شرط تأمینی التزامه قائل اولمسه‌لر بونده
جواب مسئله مخالف سابقدر که برشیئه تعرضلری غیر لایقدر زیرا بونده علی طریق الاستیمان کلوب داخل
اولملری نفسلری اوزره اشتراط عدم غدری تصریحلری منزلنده نازلدرلکن اسرا یدلرنده مقهورین اولوب
مستأمنین اولمدقلرندن حقلرنده معنای مذکور غیر حاصلدر واکر اهل حرب اسراء مزبورینه خطابله سزبزمله
برابر اهل حربدن اولان اعدا مز ایله قتال ایدیکز بلادیکزه رجوعیکز ایچون سبیللریکزی تخلیه ایتمموز اوزره
سزدخی اعدامزدن هرنه‌یه ظفر بولورسکز خاصة سزك اولوب بز ظفر بولدقلریمزه سز تعرض ایتمك اوزره
دیو ایجاب واستیجاب ایتدکلرندن صکره اسرا اهل حربك ظفر بولدقلرینه نهایتجه اخذه فرصتیاب اولسه‌لر
بوبابده التزام ایتدکلری شرطه وفا واجب اولمغله اخذلری تجویز واستصواب اولنماز وصورت مفروضه‌ده
اهل حرب اسرایه کندو مصابلرین تسلیم ایدوب آنلردخی دار اسلامه یاخود دار الحربده بولنان عسکر مسلمینه
اخراجه اهتمام ایلسه‌لر اموال مزبوره بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنوب فارس وراجل علی السویه اقتسام
ایدرلر زیرا اصابتلری حکم شرکده اوزرلرنده ظاهر ایکن تام اولمغله احرازلری دخی دار شرکده اهل حربك آنلره
تسلیمی هنگامنده رسیده‌ء تمام اولمشدر وهم اصابتلری منعه‌ء اهل شرکده حاصل اولمغله من وجه اهل شرکك
اخذ ایدوب صکره طیب نفسلری ایله اسرایه تسلیملری حکمنده داخل واولوجهله اسرایه هبه ایتدکلری مالك
منزلنده نازل اولمغله منعه‌ء مسلمینه اخراجلرندن اقدم اکا مالك اولدقلرندن حکم غنیمت اکا شامل اولماز حتی مصیب
انجق بعض اسرا ایسه مال مزبور خاصة اول بعضه اعطا قیلنور زیرا بوبابده سبب تمام حق انجق مصیبك تسلیم
مشرکینه مقارن اولان اصابتیدر و بوسببده شرکت آخرین یوقدر اکرچه غیر مصیب منعه‌ء مسلمینله احرازده
شرکتله غنائمده مشارکت ایدر لکن قریبا بیان اولندیغی اوزره منعه‌ء مسلمینه احرازك بومحلده تأثیری یوقدر
واکر مشرکین اسراء مزبورین اوزره سزدن قنقیکز اعدامزدن برشیئه ظفر بولورسه جمله کز میانده مشترك
اولسون دیو شرط والزام ایدوب اسرادخی قبول والتزام ایدرلرسه بوصورتده مصیب انجق بعض اسرا ایسه ده
بینلرنده علی السویه اقتسام ایدرلر زیرا اهل حرب انجق جماعت اسرایه تسلیم ایتمش اولملریله مال مزبور
شول مال موقعنده واقع اولورکه اهل حرب آنی کندو مااللرندن اول جماعته هبه ایدوب ایچلرندن بعضلری
رضاء باقین ایله قبضنه مسارع اوله واکر اهل حرب اسرا اوزره القاء کلامله بزلر وسزلر هرنه‌یه اصابت ایدرسك اول
مصابك نصفی بزم ونصفی سزك اولسون دیو شرط والزام ایدوب بعد الاصابه اهل حربله مناصفة اقتسام ایتدکلرندن
صکره اسراء مزبورین قدوم دار الاسلامه اقدام ایلسه‌لر نصف مرقومی بلاتخمیس بینلرنده تسویه اوزره تقسیمه
اهتمام اولنور زیرا کرك تخمیس وکرك فارسی راجل اوزره تفضیل البته خاصة غنیمتدر وغنیمت دخی اهل حربدن
علی وجه القهر اخذ اولنان مالدن عبارتدر واسراء مزبورین اموال مرقومه‌یی اخراجده انجق تسلیم مشرکینله متمکن
اولدقلرندن اولابده انتفاء معنای قهر امر متعیندر اما اسراء مزبورین اهل حربك طیب نفسلری معدوم ومطلع
اولسه‌لر یدلرندن اخذ ایده‌جکلری مجزوم ایکن اموال مرقومه‌یی کتم واخفا ودار اسلامه اخراج وایفا ایتمش اولسه‌لر

بونده اموال مرقومه تخمیس اولنوب باقیسی سهام غنیمت اوزره اخذ واستیفا ایدرلر زیرا بونده اصابتلری طریق قهر ایله
حاصل وسبب حقلری انجق منعه‌ء مسلمینله احرازده تام وکامل اولمشدر و بومسئله‌ده مصاب اسرا کندو غنائملری
اولمغله آنی کتم واخفاده معنای غدر منعدمدر اما مسائل سابقه‌ده ذکر اولندیغی اوزره علی وجه الغدر اخذ واخراج
ایلدکلری کرکدرکه تخمیس اولنمایوب حکم غنیمتده ادراج اولنمیه زیرا علی وجه الغدر اخذلری حلال اولمیوب بلکه
مسلمین مستأمنینك علی وجه التلصص ماخوذلری منزلنده انزال اولنور بناء علیه امام المسلمین اوزره لازمدرکه اموال
مرقومه‌یی اصحابنه رد ایله اسراء مرقومینه علی سبیل الفتوی امر وتنبیهی ملتزم اوله واکر اهل حرب اعدالری اولان
اهل حرب آخر ینله قتال ایچون اسراء مرقومینی خاصة ارسال وتقدیم وایچلرنده احکام مسلمینی اجرا ایتمك اوزره آنلردن
برینی اوزرلرینه تأمیر و تحکیم وغنائملرین دار اسلامه اخراج ایچون کندولره تسلیم ایلسه‌لر بوصورتده اهل حربك
تهدید وعدم تهدیدلرینه نظر اولنمایوب همان مباشرت قتاللری تجویز وتعمیم اولنور زیرا قتاللری اظهار احکام
مسلمین اوزره اولمغله من قبیل الجهاد ایدوکی مستبیندر بوتقدیرا اوزره دار اسلامه بعد الاحراز خمس مصابلری افراز
وباقی سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیمی سزاوار اولنور زیرا بوبابده مصابلری حکم غنیمتده داخل اولمغله آنده تأکد
حقلری دار اسلامله احرازده حاصل اولمشدر کورمزمیسنکه مسلمین اهل حربدن اهل اسلامله موادعین اولان برقومك
بلادلرندن امراء عسکر واهل حربدن قوم آخرینه شبخون ایچون طلبکار رخصت اولوب آنلردخی رخصت
و یرمکله تکمیل مصلحت ایلسه‌لر بوصورتده مصاب عسکرك تخمیسی تقدیم و باقیسی بینلرنده سهام غنیمت اوزره
تقسیم اولنور واکر مسئله‌ء مفروضه‌ده اسراء مزبورینی حین ارسالده مصابلرینك نصفی یاخود تمامی اسرانك
اولمیوب کندولرك اوله جغنی شرط وتقیید ایدوب لکن اولبابده عدم امتثاللری تقدیری اوزره اسرایی تخویف
وتهدید ایتمسه‌لر بو قتاللری اهل حربه مسلمین اوزره اعانتی متضمن اولمغله تجویز وتسدید اولنماز کورمزمیسنکه
اسرا بوقتاللرنده کراع وسلاحه ظفریاب اولسه‌لر اهل حرب شرط ایلدکلری نصفی یاخود تمامی بدللرندن اخذ
وانتهاب وآنکله قتال مسلمین اوزره قوت ومکنتلرین اکتساب ایدرلر مکر بوصورتده اهل حرب بعد تحصیل المرام
سبیل اسرایی تخلیه برله دار اسلامه خروجلرین شرط والتزام ایده‌لر بوبابده اهل حربه ویردکلری سبی وکراع
وسلاحه مفادات نفسلری منزلنه تنزیل اولنمغله امتثال امرلری تحلیل اولنور و بوصورتده بعد خروج دار الاسلام
بقیه‌ء غنیمتلری بعد التخمیس سهام غنیمت اوزره بینلرنده اسهام اولنور زیرا اصابتلری اظهار حکم اسلامه مقرون
وحین اصابتلرنده مشرکین معیتلرنده بولنمایوب منعه‌لری انجق منعه‌ء مسلمین اولمغله مصابلرنده تأکد حقلری
تسلیم مشرکینله اولمیوب انجق احراز دار اسلامله رونمون اولمشدر واکر بومسئله‌ده مصابدن سبی وکراع وسلاحی
اسرایه وماعداسنی کندولره شرط ایتمش اولسه‌لر بومعامله‌لری اعطاء ماالله مفادات نفسلری منزلنه تنزیل اولنمغله
امتثال امرلری بطریق الاولی تحلیل اولنور اما بوصورتده اسرایه مصابکزك نصفی یاخود تمامی سزکدر بشرط
آنکه سز دار اسلامه خارج اولمیوب مصابکزی دخی اخراج ایتمیه سز دیو شرط والزام ایلسه‌لر بونده خوف
نفسله ضرورت بولنمادقجه امتثال امرلری حرام اولور زیرا بو امتثاللرنده تحصیل منافع مشرکین موجود
ومقابله‌سنده خلاص مسلمین مفقود اولمغله بلاضرورة جواز قتاللری نابود اولمشدر والله اعلم

باب مالایکون لاهل الحرب من احداث الکنایس والبیع و بیع الخمور* یعنی اهل حربك بعد قبول الذمة یهودلری
امصار مسلمینده احداث کنیسه ونصاراسی احداث بیعه ایتمکدن ممنوع و بیع خمور ایتملرینه مساعده‌ء مسلمین
غیر مشروع اولمقده باب مطلوب الشروعدر توبه‌بن نمر الحضرمی جنابلرندن مروی بدر که رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری لاخصاء فی الاسلام ولا کنیسة بیور مشلردر وخصا واخصانك معنالری واحد وروایت
حدیث مذکوره لفظیندن هر بری ایله واردر و بیان معنالرنده ایکی قول واردر قول اول حقیقت معناسی اوزره انسانك
خصیه‌لرینی نزع له قوت جماعنی دفعدر ولفظ حدیث اکرچه صیغه‌ء نفیله واقع اولمشدر لکن آنکله مراد اخصاء
بنی آدمدن نهیدر وصیغه‌ء نفیله اراده‌ء نهیده قصد مجاز اولمغله نهی صریحدن ابلغیتله ممتازدر واخصاء بنی آدم
نص قرآنله حرامدر حتی ابلیسدن حکایه اوزره وارد اولان ولامرنهم فلیغیرن خلق الله یعنی البته بن بنی آدمه
امر ایده‌رم آنلردخی بنم امرمله البته الله تعالی‌نك خلق ایلدیکی وصفی تغییر ایدرلر آیت کریمه‌سنده تغییر
خلق الله‌دن مراد اخصاء بنی آدمدر دیدیلر پس اخصاء بنی آدم مقتضای امر شیطان اولدقده فحشا و منکردن
اوله جغی نمایاندر وهم اخصاء بنی آدم البته مثله‌در ورسول الله علیه السلام کلاب عقوره دخی مثله‌دن نهی
ایتمشلردر وقول ثانی علی طریق التجوز بمعنی التبتلدر وتبتل راهبلرکبی نفسنه جماع نسایی حرام قیلمقدر

وعثمان بن مطعون بعض رفيقلري ايله رضي الله تعالى عنهم قصد تبتل ايتدكلرنده رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلري نهى ايتمشلردر وحديث مذكورده كنيسه‌دن مراد امصار مسلمينده احداث كنايسدر كه اهل ذمت آندن ممنوعلردر وامام محمد رحمه الله تعالى حديث مذكوري رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن روايت ايلدكده معناى مذكوري اول امام همامدن ابن سماعه رحمه الله تعالى نوادرنده ذكر ور وايت قيلمشدر وامير المؤمنين عمر بن الخطاب رضي الله عنه‌دن مرويدر كه اقليم خراسان وغيريدن مسلمينك فتح ايلدكلري بلادده احداث كنايسدن بالكليه اهل ذمتي منع ايده‌رم اما قديما يدلرنده بولديغم كنايسدن برشيئي اول موضع امصار مسلميندن برمصر اولدقده كركه احداث ايتدكلري معلوم اولمدقجه هدم ايتمزم ديمشدر زيرا بلاسبب موجب از قديم يدلرنده بولنان نسنه‌يي تغيير ايتمك غير جائزدر وبر موضع امصار مسلميندن اولوب اظهار شعائر اسلام ايچون متهيء اولدقدن صكره آنده احداث كنايسه رخصت ويرمك مسلمي بعد الارتداد ثبات شركه اوزره تقرير واثبات حكمنده اولمغله بو دخي قطعا غير جائزدر واكر اهل حربدن برطائفه رقاب واراضيلرندن اداء مال معلومه راضي وذمت مسلمينه دخول واوزرلرينه احكام مسلمين جريانن وحلول ايتمكه طالب وراضي اولسه‌لر امام المسلمين اوزره واجبدر كه اظهار مساعده ايله مراملرين ممضي اوله زيرا عقد ذمت قبول اسلام كبي باعث انتهاء قتال اولمغله اهل حرب مسلميندن اوزرلرينه عرض اسلام ايتمكه طالب اولدقلرنده انجاح مراملري واجب الاستعجال اولديغي كبي طالب ذمت اولدقلرنده دخي واجب الاستعجالدر نكته‌سي اولدر كه اهل حرب قبول ذمتله اولا معاملاته راجع اولان امورلرنده احكام اسلامي التزام ايدوب صكره محاسن شريعت مطهره‌يي رؤيتله كاهيجه ميل اسلام ايده‌جكلردر پس طلب ذمتلرينه مساعده امامده ارفق طريقيله دعوت ديني اتمام واردر حتى اهل نجران طلب ذمت ايتدكلرنده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم مطلبلرينه اجازه واجابت ايدوب هرسال جانب مسلمينه ايكي بيك حله باخود شك راوي اوزره بيك ايكيوز حله ويرمك اوزره مصالحه برله اتمام مصلحت بيورمشلردر وعلى هذا مسلمين دخي اهل حربله وجه مشروح اوزره مسالمين اولدقلرنده اراضي اهل حرب اراضي شام كبي بجه قرى ومداين اوزره شامله ايسه مسلمين ايچون دارلرندن وارضلرندن برشيئي يدلرندن اخذ ايتمك ومنزللرنده اوزرلرينه نزول ايتمك كبي معامله‌لري حكم جوازده داخل اولمازكه جماعت مزبوره عهد وصلحه نائل اولمشلردر حتى منادى رسول خدا عليه من التحيات ماهو ازكى واندى يوم خيبرده لا احل لكم شيئا من اموال المعاهدين ديو ندا ايدوب اموال معاهديندن برشيئي سزلره حلال كورمزم مضموني طرف نبويدن مسلمينه اظهار وابدا قيلمشدر وهم قبول ذمتله ميل واقباللري انجق حقوق واموالري مسلمينك حقوق واموالري كبي اولمغيچوندر اما اراضي مزبوره ايچنده برفردك ملكي اوليان ارض موات مسلمين اتخاذ مصر ايتمكه اشتغال ايلسه‌لر بومعنى استحلال اولنور زيرا بونده املاكلرندن برشيئه تعرض بولنديغندن بشقه ديارلرنده احكام اسلام اجرا اولنمغله جمله دار اسلامدن اولمغله موات اراضيلري وابسته رأى امام اولمشدر قال عليه السلام الا ان عادي الارض لله ولرسوله ثم هي لكم مني مترجم فقيردر كه عادي تشديد يا ايله عاده نسبتدر كه عاد قوم معروف قديمدر قاموسده وعاد قبيلة والشيء العادي القديم ديو تفسير ايتمشدر ومعناى حديث اي امت وانجام آكاه اولكزكه اراضي عاديه يعني كسنه‌نك ملكنده داخل اوليان اراضي قديمه الله تعالينك ورسولينكدر صكره بندن سزلره اعطا اولنوردیمكدر انتهى ومسلمين وجه مشروح اوزره اول ارض مواتده اتخاذ مصر ايلدكلرنده قربنده اهل ذمتك قراسي بولنوب مصر مزبورك بيوتي تكثر ايتمكله قراي مرقومه‌دن تجاوز برله محيط وشامل اولسه قراي مزبوره مصر مرقومه داخل قيلنور بوصورتده قراي مزبوره‌ده كنايس يهود باخود بيع نصارى باخود آتشكده مجوس وار ايسه على حالها ابقالري سزاواردر زيرا ساكنلري اهل صلح اولوب معبد قديملري خصوصنده ترك تعرضه مستحق اولدقلرندن صكره موضع مرقوم مصر اولمغله حكم سابقه تغير ايتمز اولمز كورمزميسنكه سكان مزبوره ينه املاكلرين اخذ باخود مسكنلرندن ازعاجله تعرض لايق اولمازكه عقد صلحله عدم تعرضه مستحق اولمشلردر لكن صورت مفروضه‌ده اول موضعده احداث بيعه وكنيسه‌يه عزيمت قيلسه‌لر اولبابده آنلره رخصت ويرلمز زيرا اول موضع شمدي صلاة جمعه واعياد قيلنوب اقامت حدود اولنور وجهي اوزره امصار مسلميندن اولمشكن احداث مذكور اوزره آنلري تمكين ايتمك مسلمين اوزره ادخال وهن بادي باخود بحسب الظاهر مسلمينه معارضه‌يه مشعر كيبي تمكين ايتمكه مؤديدر ورسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك حديث سابقده ولا كنيسة قول صحت رديفلرندن مراد شريفلري اشبو معناى لطيفه توضيحي اولدركه قبول ذمت

ايتمزلرله

مطلب اتخاذ المسلمين مصرا في اراضي اهل الذمة

مطلب تصرف المترجم في شرح الحديث

ايتمزلرله موضع قراري دار اسلام اولدقدن صكره آنده بولنان كنائس ابقا وتقرير اولنوب اول جهتله آنده حقلري متأكد ومتقرر اولمغله صكره‌دن مصر اولمق كبي اول موضعده حادث اولان حالتله حق قديملري متغير اولماز اما احداث كنايسده حكم مسئله بشقه‌در نظيري شول حكم شرعيدر كه قاضي برحادثه‌ده اجتهادي ايله آني امضا ايدوب صكره رأيي اول حكمدن متحول اوله بوصورتده حكم سابقنده حق مقضي له متقرر اولمغله قاضي آني نقضه مقتدر اولماز اما مستقبلده اول حادثه‌نك مثلي ظاهر اولسه اول بابده حكمي رأي ثاني اوزره بنايه قادر اولور ولكن قراي مرقومه‌نك سكاني في الاصل اول موضعده بيع خمور وخنازيري اظهار ايده‌كلمشلر ايسه دخي شمدي مصر اولمغله آنلري اظهاردن منع استدرار اولنور زيرا بيع مزبور نوبنو انشا قيلدقلري تصرفات حادثه‌دندر يوقسه بيعه وكنايس كبي ابنيه غير محدثه‌دن دكلدر وبز مبسوطده بيان ايلدك كه اهل ذمت امصار مسلمينده بيع خمور وخنازيري اظهاردن منع وخمور وخنازيري على وجه الظهور والشهرة ادخالدن ردع اولنورلر وبوحكم مقبول حضرت عمر وحضرت علي رضي الله تعالى عنهمادن دخي منقولدر وهم مصالحه‌مز استخفاف دين ايتمزلري اوزره اولمق ظاهر ايكن بيع مذكور فسق اولوب امصار مسلمينده اظهار فسق ايتمزلري استخفاف ديني متضمن ايدوكي باهردر كذلك بيراملري حلول ايدوب كنائس قديمه‌لرندن اخراج صليب ايدرلرسه آندن منع اولنمازلر اما كنايسلرندن درون مصره اخراجلري استخفاف مسلمينه بادي اولمغله آندن ردع اولنورلر لكن صليبلرين مصردن خارج مصره اخراج ايدرلرسه ديلدكلري منوال اوزره حركتلرندن ازعاج اولنمازلر يعني بوشرط آنكه فناء مصري دخي تجاوز برله محل بعيده مسلميندن تمايز ايده زيرا فناء مصر حكم اقامت جمعه واعياده درون مصر ايله برابردر حتى نوادر ابي سليمان الجوزجانيده ذكر اولنمشدركه امام المسلمين يوم جمعه‌ده اقتضاء مصلحتله مسلمينله بعض افنيه مصره خارج اولسه آنده مسلمينله اداء صلاة جمعه جائز كورلور پس مسلمينك بومثللو شعائر اسلامي اظهار ايده‌جكلري مواضعده اهل ذمتي اظهار آيين كفر ايتمكدن منع ايتمك لازمدر تاكه بحسب الظاهر مسلمينله مقابله ومعارضه‌يي مستلزم اوليه كذلك درون كنائس قديمه‌لرنده ضرب ناقوس ايتدكلرنده منع اولنمزلر اما خارج كنائسده ايدرلرسه بحسب الظاهر اذان مسلمينه مقابله ومعارضه‌يي متضمن اولمغله دفع اولنورلر زيرا ماقربنده امصار مسلميندن برمصر اولميان موضعلرده بعض مسلمين ساكن اولسه‌لر دخي احداث كنائس واظهار آيين كفر ايتمكدن ممنوع قيلنمازلركه موضع مرقوم اقامت جمعه واعياد كبي اظهار شعائر اسلام ايچون موضوع اولمامشدر لكن ائمه بلخدن جم كثير علماى رحمهم الله تعالى بلطفه الكبير ديديلركه امام محمد والاجناب مسئله مزبوره‌ده كركه بوكتابده وكرك مبسوطنده كندو بلده‌لري اولان كوفه‌نك قريه‌لرينه نظر ايدوب وجه مشروح اوزره رخصتله جواب ويرمشلردركه قراي كوفه‌نك عامه سكاني اهل ذمت وروافض ايدوكي شهرتيابدر اما بزم ديار بز اولان بلاد بلخده اهل ذمت امور مذكوره‌دن امصارده منع اولندقلري كبي قراسنده دخي ردع اولنورلر كه قراي مزبوره مرتبه امصارده مجمع جماعت مسلمين وموضع جلوس واعظين ومدرسيندر وائمه بلخ فرق مشروح مآللري اوزره مؤلف كريم الخصالك بوكتابنده واما المصر الذى الغالب عليه اهل الذمة مثل الحيرة ونحوها ليست فيها جمعة ولا حدود تقام فانهم لا يمنعون من احداث ذلك فيها يعنى شول مصر كه قرب كوفه‌ده بولنان حيره وغيريلري كبي غالب سكاني اهل ذمت اولوب آنده جمعه وحدود شرعيه اقامت اولنميه آنك كبي امصارده دخي اهل ذمت احداث كنايس مثللو نسنه‌لردن منع اولنمازلر ديديكي قول حكمت اشتمالي ايله استدلال ايلديلر مترجم فقيردركه وجه استدلاللري اولدر كه مؤلف دقيق التحقيق عدم منعلرين غالب سكاني اهل ذمت اولوب جمعه وحدود اقامت اولنمامق صورتنه تعليق ايلمشدر خلافنده وجوب منعلري بطريق المفهوم منفهم اولور وبوكتاب مفهوم مخالفت حجت اولمق اوزره مبني ايدوكي سابقده منقش ومرتسم اولمشدر انتهى وشارح الكتاب شمس الائمة السرخسي لاطفه الله تعالى بكرمه الانسى ديركه مشايخ ديار بزده اهل ذمت قريه‌لرده امور مذكوره‌دن على كل حال منع اولنمازلر ديو بسط مقال ايدوب مدعاى منسوجلري اوزره ينه مؤلف كثير النوالك بوكتابنده القرى التي اهلها مسلمون الا انها ليست بامصار فيها جمع وحدود اذا اشترى قوم من اهل الذمة فيها منازل واتخذوا فيها الكنائس والبيع واعلنوا فيها بيع الخمور والخنازير لم يمنعوا من ذلك لان المنع باعتبار موضع اقامة معالم الدين فيه من الجمع والاعياد واقامة الحدود وتنفيذ الاحكام يعنى شول قريه‌لركه سكاني مسلمين اولوب انجق اقامت جمعه وحدود اولنور امصار اولمامغله اهل ذمت آنده بوتان منازلي اشترا ايدوب ساكن اولسه‌لر وآنده بيع وكنائس احداث ايلسه‌لر وبيع خمور وخنازيري اعلان قيلسه‌لر

مطلب حكم القاضي في شيء ثم رأى غيره

مطلب ضرب الناقوس من اهل الذمة

الحيرة بالكسر بلد قرب الكوفة كذا في القاموس منه

منع اولنمازلر زیرا برموضعده بونلردن منع اولنمق انجق اول موضع احیاء جمعه واعیاد واقامت حدود وتنفیذ
احکام مثللو معالم دینی اقامته محل اولمق اعتباری ایله در دیدیکی مقال سلبس الانتقالی ایله استدلال ایلدیلر
مترجم فقیردیرکه بونلرک وجه استدلاللری واضح وجلی وغبار اشتباهدن منجلیدر ومؤلف جلیلک بوقول جمیلنده
تنفیذ احکام قریه لرده جاری اولمیوب امصاره مخصوص ایدوکنه دلیل واردر وادب القاضی نام کتاب بلاغت
نماسنده دخی بومعنایه رمز وایما ایلمشدر لکن امام خصاف تنفیذ احکامده قری حکم امصارده در دیو ذکر خلاف
ایلشدر وبز بومسئله نک بیانتی شرح المختصرده اعلان ایلدیک والحاصل اهل ذمت امور مذکوره دن امصارده
وافنیه امصارده منع اولنوب اکثر سکانی اهل ذمت اولان قریه لرده ردع اولنماز اما مسکن مسلمین اولان قریه لرده
بیان ایلدیکمز منوال اوزره بین المشایخ اختلاف اقوال واردر واکر اهل حربدن بردارک اهالیسی طالب ذمت
اولدقده مسلمین اول قومک مداین وامصارلرنده بولنان بیوت ومنازللرین کندولر ایله اقتسام ایتمکی اوزرلرینه
اصل صلحده شرط وتعیین ایلسه لر بومعامله لری تجویز وتحسین اولنور زیرا اوزرلرینه تملک منازللرین شرط
قیلق همان مال آخری ادالرین شرط قیلق موقعنده واقع اولمغله شرط مرقوم بینلرنده معلوم اولدقده جائز
وواسع کوریلور بوصورتده مسلمین مداین وقرالرنده اقتسامله مالک اولدقلری منازللرینه نازلین اولدقلرنده
اول موضعده بیع خمور وخنازیری اعلان وتزویج محارم ایتدکاری مستبین اولسه موضع مرقوم ایچنده اداء جمعه
واقامت حدود اولنان مصر مسلمین اولمش ایسه فی الاصل اعلان ایده کلدکلری ذکر اولنان مثللو آیین کفری
اظهاردن منع اولنوب احداث کنایسدن دخی تمکین اولنمازلر زیرا مسلمین بعد الصلح احداث سکنی ایتملریله امصار
مسلمیندن اولمغله موضع مذکور ذکری سبقت ایتدیکی اوزره قرای اهل ذمتدن ایکن مصر مسلمین تکثیر
ایدوب آنی احاطه ایتمکله حکم مصرده داخل اولان موضعک حکمنده نظیر وقرین اولمشدر پس اول بابده ذکر
ایلدیکمز جمیع احکام بو بابده دخی ظاهر الاستحکامدر واکر اهل ذمتک کنایس قدیمه لرندن برکنیسه منهدم اولسه
آنی کالاول بناسنه مقتدر اولورلر که اول عرصه ده حقلری آنی تهیئه وتعیین ایتدکلری مصلحتلری ایچون متقرر
اولدقدنصکره حق مزبور انهدام بنا ایله متغیر اولماز وبعد الانهدام بناء ثابتلری احکام شرعده بنا اوله مماثل
ومداینیدر واکر کنیسه لرین مصرک برموضعندن موضع آخرینه قصد تحویل ایلسه لر اول بابده مساعده مسلمین
تجویز وتحلیل اولنماز زیرا موضع ثانی اظهار احکام اسلام ایچون اعداد وترتیب اولنمشیکن اظهار احکام شرک
ایچون اعداد وترتیبی اولبابده مسلمین ایچون تعویض مال ایتسه لر دخی تجویز وتقریب اولنماز نظیری شول مرتد درکه
مسلمین ایچون اعطاء مال ایله ارتدادی اوزره ثباتنه طلبکار اوله اکا مساعده بروجهله سزاوار اولمدیغی کبی بونده
دخی سزاوار اولماز کورمزمیسنکه اهل ذمت کنیسه لرین فی الاصل مسجد مسلمین اولان برموضعه نقل وتحویل
ومقابلنده مسلمین ایچون مسجد قدیملرندن احسن وواسع مسجد آخر بناسنی شرط وتأصیل ایلسه لر اول بابده
مساعده مسلمین تحلیل اولنورمی البته تحلیل اولنماز واکر امام المسلمین اهل حربدن برقوم اوزره وارضلری اوزره
استیلا ایدوب آنلر ایله عقد ذمتی رأی وتصمیم ایلسه جائز ومستقیم کوریلور زیرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
سواد کوفه یی فتح ایلدکده صحابه کرام رضوان الله علیهم اجمعین ایله مشاوره وقرآن کریمدن والذین جاؤا
من بعدهم نص فخیمنک دلالتیله محاجه ومشاوره دنصکره جمله سی رأی عمری اوزره اتفاق ایتملریله اول قومی
اهل ذمته الحاق ایلدی وصحابه کرامدن برقاچ کمسنه لر بوخصوصده مخالفته قیام ایلدیلر لکن آنلر دخی بو مخالفتلرنده
ممدوح الانام اولمادیلر حتی حضرت عمر رضی الله عنه منبر اوزره اللهم اکفنی بلالا واصحابه یعنی یارب بلال
وبلالک رفیقلرندن انتقامده بکا کافی اول دیو دعا ایتمکله برسنه یکمدین جمله سی دار دنیادن کوزلرین یوموب
انتقال دار بقا ایلدیلر وبعد الفتح عقد ذمتدنصکره کندولره مخصوص قیلنان قری وامصارلرنده بناء بیع
وکنایسدن واظهار بیع خمور وخنازیردن منع اولنمازلر که منع مزبور اقامت جمعه وحدود اولنان امصار مسلمینه
مقصوردر وبز بو حکمی اوائل بابده قبل الظفر اهل حرب طالب ذمت اولوب اوزرینه عقد صلح ایلدکلری
اراضیلرنده تقریر ایتشدیک اشبو اراضی دخی جمعه واعیاد وحدود کبی شعائر اسلام ایچون موضع اقامت اولمامغله
حکم مذکور بونده دخی تحریر اولنور واکر امام المسلمین ارض قوم مذکورنده حضرت عمر رضی الله عنه بصره
وکوفه یی اتخاذ مصر ایلدیکی کبی مجددا اتخاذ مصر ایلدکده اهل ذمت دخی مصر مرقومه مدن اشتراء منازل ایدوب
مسلمین ایله برابر ساکن ونازل اولسه لر آندن منع اولنمازلر زیرا آنلردن عقد ذمتی قبول ایتدیکمز انجق محاسن دینه وقوفله
اسلامه دخوللرین مأمول ایتدیکمز ایچوندر وانلرک سکناده مسلمینله اختلاطلری مأمول مرقومه مدار حصولدر

شارح

شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب دیرکه شیخمز شمس الائمه الحلوانی رحمه الله تعالی
مسئله مرقومه یی تحقیقده بعض شروطه تعلیق ایدوب دیرایدیکه رخصت مزبوره انجق اول وقتده درکه
اهل ذمت قلیل اولوب میان مسلمینده وجه مذکور اوزره ساکن اولملریله بعض جوامعدن جماعت مسلمینه
باعث تعطیل وبادی تقلیل اولمیه لر اما جماعت مسلمینی تعطیل یاخود تقلیله بادی اوله جق رتبه ده کثیر ایسه لر
میان مسلمینده سکنادن منع اولنوب جوامع وجماعات مسلمین بولنمیان طرفده ساکن اولملریله امر وتدبیر اولنور
وتفصیل ملحوظ امام ابو یوسف رحمه الله تعالیدن دخی امالیسنده محفوظدر وصورت مفروضه ده سکنی ایچون
اشترا قیلدقلری بیوتدن بعضیسنی عبادتلرنده اجتماعلری ایچون بیعه یا کنیسه یا آتشکده اتخاذ ایتمکه عازم
اولسه لر آندن منعلری لازمدر زیرا معنای مزبور مسلمینله اجتماع جماعت ایچون بناء مساجده بحسب الظاهر
مقابله ومعارضه لرینه بادی واول وجهله مسلمینی تحقیر واستخفافلرینه مؤدیدر کذلک بیع خمور وخنازیری
ونکاح محارمی اظهارلرندن دخی منعلری لازمدرکه مقصودلری اخفا ایله دخی حاصل ایکن اظهارلری
استخفاف مسلمینی مستلزمدر ومسلمیندن برفرد ایچون جائز دکلدرکه کندو بیتنی امور مذکوره دن بری ایچون
اهل ذمته ایجار ایده زیرا بو ایجاری استخفاف مسلمینه راجع اولان امورده اهل ذمته اعانت ایدوکی بدیداردر
بویله ایکن ایجار ایتمش اولوب آنلر دخی ایچنده امور مذکوره دن برینی اظهار ایدرلرسه کرکدرکه صاحب البیت
وغیرلری نهی منکر طریقی اوزره آنلری منعه ابتدار ایده لر وبو بابده صاحب البیت اجانب ایله مساوی اولمغله
منکر مزبوردن مستأجرینی منع ایلمسی فسخ اجاره یی محتوی اولماز نظیری شول مسلمدرکه بیتنی مسلم آخره
ایجار ایدوب اول دخی ایچنده بیع مسکرات وناسی شرب شراب اوزره جمعه اجتسار ایده بونده صاحب البیت
نهی منکر طریقی اوزره مستأجرینی منعه ابتدار ایدر وبو معنی عقد اجاره یه متصل اولان معنایی مبطل اولمامغله
فسخ اجاره یه مدار اولماز لکن برذمی مسلمدن استیجار ایلدیکی خانه ده یالکز نفسی ایچون برنمازکاه اتخاذ ایلسه
آندن منعی لایق اولمازکه اتخاذ مرقوم مرافق سکنادن اولمغله اجاره ایله اکا مستحق اولمشدر ومنع اولنان انجق
نمازلری ایچون اجتماع ایده جکلری کنیسه یی بنالریله مسلمینله اظهار شعائر اسلامده بحسب الظاهر مقابله ومعارضه لرین
متضمن اولان معنادر اما اول خانه یی صومعه قیلوب آنده اصحاب صوامع کبی خلوت ایتمکه عازم اولسه امصار مسلمینده
آندن دخی منعی لازمدر زیرا اتخاذ صومعه دخی بین الناس کسب اشتهار ایتمکله جماعتلری ایچون اتخاذ کنیسه منزلنده
اعتبار اولنور وصورت مذکوره ده امام المسلمین بعد الاستیلاء اهالیسی اهل ذمت قیلدیغی بلاددن بر بلده یی امصار
مسلمیندن قامت جمعه وحدود اولنور برمصر ایلسه واول بلده ده اول قومک برکنیسه قدیمه لری بولنسه کرکدرکه امام
اول قومی اول کنیسه ده نمازدن منعه اهتمام ایلیه اماذکری سبقت ایتدیکی اوزره قبل الاستیلاء اهالیسی ایله قبول ذمت
اوزره مصالحه اولنان امصارک حکمی بشقه درکه آنلردن بری امصار مسلمیندن برمصر اولدقده اکرچه آنده احداث
کنایسدن منع اولنورلر اما کنایس قدیمه لری آنلر ایچون ترک اولنور لکن مانحن فیهده هم احداث کنایسدن منع اولنورلر وهم
کنایس قدیمه لری آنلر ایچون ترک اولنماز زیرا امام المسلمین بعد الاستیلا اول بلده یی بین الغانمین تقسیمه عازم اولسه
کنایسدن برشیئی ترک ایتمک لازمدر کذلک اهالیسنی اهل ذمت قیلدقده دخی بویله در بو مسئله ده معنای فقهی اولدرکه
بربلده عنوة فتح اولندقده آنک هرموضعنده اظهار احکام اسلام ایچون سبب استحقاق البته ثابت وهرموضعنده
حق مسلمین مثبت اولمشدر بوندنصکره رأی امام انجق نظر مسلمینه راجع اولان خصوصده معتبر اولور یوقسه
کنیسه لرین آنلر ایچون ترک ایتمک کبی ابطال حقلرنده معتبر اولماز وصلحا فتح اولندقده مسلمین ایچون اراضیسنده
سبب استحقاق البته ثابت اولمیوب همان امام المسلمین استحقاقلرین صلحله مستثبت اولمغله استحقاقلری انجق
عقد صلحک تناول ایتدیکی مقداری متثبت اولور کورمزمیسنکه صورت استیلاده رؤسلری اوزره جزیه یی
واراضیلری اوزره خراجی وضع ایدر وصورت صلحده نفوس واراضیلرندن انجق صلحله التزام ایلدکلری مقداری
اموال اوزرلرینه الزام اولنور توضیحی اولدرکه صورت صلحده فی الاصل اراضیلرنده ثابت اولان حقلری متأکد
اولوب حق مسلمین انجق آنلرک حق متأکدلری اوزره بطریق الحدوث ثابت ومتجدد اولمشدر پس مسلمینک
حق حادثلری بعد الحدوث آنلرک بیع وکنایس احداثلرینه مانع اولور اما حق متأکدلرینه معارض ومدافع اولماز
وصورت استیلاده اراضیلرنده حق مسلمین استیلا ایله ثابت اولدقدنصکره آنلرک حقلری اوزرلرینه منّ ایتمکده
حادث اولان رأی امامله متثبت اولمشدر ورأی امام دخی نظر مسلمینله مشروط اولمغله کنائسلرین آنلر ایچون
ترک ایتمک کبی نظر مسلمینی متضمن اولمیان خصوصده تقدم حق مسلمین معتبر ومضبوط قیلنور نظیری اولدرکه

مطلب اتخاذ اهل الذمة بیوتهم معبدا یجتمعون فیه

مطلب لایجوز للمسلم ان یواجر اهل الذمة بیتا لبیع الخمور ونحوه

اهل حربدن دار حربده مستأمن بولنان دار الحربه رجوعه تمكين اولنور اما امامك عقد ذمت ايلدكارى دار الحربه
رجوعه تمكين اولنمازبونك دخى منشأ و مبناسى آنفاذ كرايلديكمز معنادر لكن صورت استيلاده بعد عقد الذمة اكرچه
امام المسلمين آنلرى كنايس قديمه لرنده نمازلرندن منع ايلمك لازمه حالدندر اما ابنيه سين هدم ايتمك دخى حلال اولميوب
همان كنايس قديمه لرين بيوت و منازل اتخاذ ايتملريله امر ايلمك اوجب احوالدندر كه عقد ذمتله املاكلرنده اظهار حرمت
و عصمت ايتمش اولوب كنايس قديمه لرى املاكلرندن اولمغله آنلردن برشيئه تخريبله تعرض جائز كورلميوب همان آنك
كبى اظهار احكام اسلام ايچون حق مسلمين ثابت اولان موضعده اظهار احكام شرك ايچون تعبدلرى ضمننده
اجتماعلرندن آنلرى منع ايلمك واجبدر بوند نصكره مسلمين اول مصرى تعطيل ايدوب ايچنده اقامت جمعه و حدودى
ترك و اهمال ايلسه لر بو صورتده اهل ذمت آنده احداث كنايس و اظهار بيع خمور و خنازير ايتدكارنده رخصت امام تجويز
و استحلال اولنور زيرا معناى مانع مصرمز بوردن مرتفع اولمشدر كورمزميسنكه امام اول مصرى اقامت جمعه
و اعياد ايله مصر مسلمين قيلقدن اقدم اهل ذمت آنده امور مذكوره دن منع اولنمازلر ايدى بعد الترك دخى مانع اولان
صورت معارضه مسلمين مرتفع اولمغله ينه ردع اولنمازلر مؤلف تقوى پناه اعلى الله تعالى فى الجنة بناه ديركه ارض عربده
بولنان قرى و امصاردن هيچ برنده بيعه و كنيسه و آتشكده بى ترك و اهمال كذلك اظهار بيع خمور و خنازير ايدنلره
رخصت و امهال فى حال من الاحوال تجويز و استحلال اولنماز زيرا امور مذكوره اهل ذمتك اوازم سكنالرندندر حال
آنكه ارض عرب رسول الله صلى الله تعالى عليه و سلم حضرتلرينك مولد و منشألرى اولديغندن اكرامًا آنده
اهل ذمت دوام اوزره اسكان اولنماز و رسول الله عليه السلام لا يجتمع فى ارض العرب دينان يعنى ارض
عربده دين اسلامله دين آخر اجتماع ايلمز قول بشارت نماريله بو معنايه اشارت و ايما بيورديلر و قال عليه السلام
لئن بقيت لاخرجن بنى نجران من ارض العرب يعنى دنياده مدت وافيه باقى قالور سم البته و البته بنى نجرانى
ارض عربدن اخراج ايدرم و بو حديث شريف اوزره حضرت عمر رضى الله عنه خلافتنده اهل نجران
رسول الله صلى الله عليه و سلم حضرتلرندن اخذ ذمت ايتمشلر ايكن آنلرى بلاد شامه نفى و اجلا ايلدى كذلك
حضرت عمر رضى الله عنه خلافتنده يهود خيبر و يهود وادى القرى و غيرلرى مثللو ارض عربده ساكن اولان
يهود و نصارايى نفى و اجلا ايتملريله آنلردن بعضيلرى شامه و بعضيلرى عراقه التحاق ايله مبتلى اولديلر پس
مقدمات سابقه دن ظاهر اولمشدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه و سلم حضرتلرينه احترام ايچون اهل ذمتى
ارض عربده استدامت سكنادن منع ايلمك واجبدر و احترام مطلوب ابقاء كنائس و اظهار بيع خموردن منعلرنده
اظهر اولمغله آنلردن دخى منعلرين بطريق الاولى مستوجبدر لكن برمشرك همان تجارت ايدوب بعده
بلادينه عودت ايچون ارض عربه داخل اولسه آندن منع اولنميوب انجق اتخاذ مسكن ايتمك مرتبه سنده طول
مكثندن ردع اولنور زيرا ارض عربده التزام جزيه ايله اقامتلرى دار اسلامدن موضع آخرده بلا جزيه اقامتلرى
حكمنده در و موضع آخرده بلا جزيه تجارتدن منع اولنميوب انجق طول اقامتدن منع اولندقلرى كبى ارض
عربده التزام جزيه ايتسه لر دخى قبول اولنميوب طول اقامتدن ردع اولنورلر حتى اهل ذمتدن بر رجل مدينه
و مكه و طائف و ربذه و وادى القرى مثللو بر موضعدن اتخاذ منزل ايتمك قصد ايلسه مواضع مرقومه ارض عربدن
اولمغله البته رد و صد اولنور و بر بعض مواضعده بيان ايلديك كه ارض عربك من جهة الطول مبداسى عذيب
و منتهاسى مكه در و من جهة العرض مبداسى عدن ابين و منتهاسى يمنده مهره نام محلده كائن حجر نام موضعك
اقصاسيدر و امصار مسلميندن هر مصركه آنده صلوة جمعه ادا اولنه اكا كرك مسلم و كرك كافر آچقدن ادخال
خمر ايلمك جائز و سزا كورلمز بو يله ايكن برمسلم بو فعل قبيحه اجترا ايدوب حين مؤاخذه ده بن همان كلوب كچمك
اوزره مرور ايلدم ياخود بو خمرى خل ايتمك ايسترم ياخود بو خمر بنم دكلدر ديمك مثللو اعتذار ايلسه نظر اولنور
اكر اول مسلم خمر ايله متهم اولميان بر رجل متدين ايسه اعتذارينه اعتبار و تخليهٔ سبيلنه ابتدار اولنور زيرا ظاهر
حالى شاهد صدق مقالى اولمغله وقوف حقيقتى ممكن اولميان امورده خلاف متبين اولمدقجه حكمى ظاهر
اوزره بنا قيلق لوازم احوالدندر و اكر خمر ايله متهم بر شخص خباثتكار ايسه كركدركه خمرينى اراقه ايدوب
خنزيرى دخى وار ايسه ذبح و احراق بالنار ايده لر زيرا ظاهر حالى قصد ارتكاب حرامه دليل اولوب قصد
مذبور اوزره ظاهر اولان فعلى دخى حرام اولمغله نهى منكر طريقى اوزره حرامدن منعى التزام اولنور و شخص مرقوم
امصار مسلمينده اظهار خمر و خنزير مثللو حرامى ارتكابله تعزيرى مستوجب اولمغله امام المسلمين آنى ضرب
سياطله تأديب و توبه سى ظاهر اولنجيه دك حبس و تنكيب ايتمكى رأى ايدرسه مناسب كوربلور لكن ظروف

خمرينه كسر و تمزيقله تعرض تجويز و تلفيق اولنماز كه ظروف مزبوره عند المسلمين مال متقوم اولمغله مالكنى
اضرار ايچون آنى افساد ايلمك حكم شرعه غير ملايمدر زيرا تعزير انجق ايلام بدن ايچون موضوع اولديغندن
افساد ماله غير مشروعدر و بر بو مسئله نك نظيرينى باب ماجاء فى الغلول مسائلنده ذكر و تقرير ايلديك حتى اميرك
غيرى شخص آخر ظروف مذكوره يى كسر و تمزيقه اقدام ايلسه اوزرينه ضمانى الزام اولنور زيرا ظرف
خمر ايتمكدن غيرى بر وجه حلال ايله ممكن الانتفاع اولان مال متقومى اتلاف ايلمشدر مكر امام المسلمين صاحبينك
سوء صنيعنه عقاب ايچون اتلاف مزبورى صواب كوروب اول شخصه امر اتلافله خطاب ايتمش اوله بو صورتده
امر مرقوم موضع اجتهادده بولنمغله كرك امير و كرك اول شخص مأمور اوزره ضمانى ايجاب اولنماز و بر باب ماجاء
فى الغلول اثناسنده احراق رحل الغال خصوصنده اولان اختلاف علمايى ذكر و اطناب ايلديك ورأى امام مسائل
مجتهد فيهاده نافذ الاحكامدر و بعض اصحابمز ديديلركه حق اميرده تجويز اتلاف ظروف شول اوانى ايله مأولدركه
آنكله وجه حلالى اوزره انتفاع ممكن اولميوب انجق شرب خمر ايچون مستعمل اوله زيرا رسول الله صلى الله عليه و سلم
حضرتلرى خمر كوپلرينى كسر و ظلوملرين شق ايله امر ايلمشلردر لكن قول اول اصح و معولدركه وجه حلال
اوزره ممكن الانتفاع اولميان ظروف خمرى اتلافده امام و غير امام اراقه خمر مثللو متساوى الاقدامدر و رسول الله
صلى الله عليه و سلم حضرتلرينك كسر دنان و شق زقاقله فرمان ايلدكلرى اول دنان و زقاق وجه حلال ايله انتفاعه
غير صالح اولديغندن اولميوب انجق اول قومى عادت مألوفه لرندن زجرى تحقيق و اتقان ايچوندر و ما نحن فيهده
دخى بويله در كه امير على سبيل تحقيق الزجر كسر و شقى مناسب كورسه اولبابده حكمى نافذ و رأيى صائب
كوربلور اما اول دن و زق كذلك حامل خمر اولان دابه يى صاحبى يدندن اخذ ايدوب آخره بيع ايدرسه بيعى باطل
اولور كه مال غيرى اذن مالك و حق مستحق بولنمادين بيع ايتمكده امام ايچون ولايت تحقق ايتمديكندن بو بابده امام
سائر ناسله مساوى و مماثلدر و اكر مصر مسلمينه آچقدن ادخال خمر ايلين بر ذمى ايسه نظر اولنور اكر احكام مسلمينه
غير واقف ايسه متاعى كندو اوزرينه رد و بر دخى بويله ايدرسه تأديب اولنه جغى اخبار ايله اكا تقدم و تنبيه
مؤكد قيلنور زيرا احكام مسلمين اهل ذمتك مجهولى اولمق ممكن و بو مثللو امورده جهالت عذر اولوب مانع
تأديب اوله جغى امر متبيندر و اكر احكام مسلمينه عالم و بو مثللو جسارتنه رخصت و يرمديكلرينه عارف ايسه ياخود
ابتداء جاهل اولمغله و جه مذكور ايله تقدم اولندقدنصكره ينه اول فعله منصرف اولسه اكرچه خمر و خنزيرى
آنك حقنده مال متقوم اولوب بيان سابق اوزره تأديب شرعى اتلاف ماله صحيح اولمديغندن امام المسلمين آنك
خمرينى اراقه و خنزيرينى ذبح ايلمك تصحيح اولنماز لكن آنى ضرب و حبسله تأديبى ايجاب و تصويب اولنور و اكر
امامك غيرى بر كسنه آنلردن برشيئى اتلاف ايلسه قيمتى ضامن اولور مكر رأى امام على وجه العقوبة اتلافنه تعلق
ايتمكله اول كسنه نك اتلافى امر امامى متضمن اوله و الحاصل بو مسئله ده خمر و خنزيرده ثابت اولان حق اهل ذمت
مسئله سابقه ده اولايده ثابت اولان حق مسلمينله برابردر كه هر برى بيان سابق اوزره صاحبى حقنده مال متقوم
اولمق امر مقرردر و اكر بر ذمى دجله و فرات مثللو انهارده سفينه ايچنده بولنان خمرى ايله عبور ايدر ايكن بغداد
و واسط و مداين كبى امصار مسلمينك وسطينه مرور ايلسه آندن منع اولنماز مؤلف جليل بو مسئله يى تعليلده
ديمشدر كه لان هذا الطريق الاعظم لابد له من الممر فيه يعنى طريق مزبور آنك طريق اعظمى اولمغله آندن
مرورى آنك حقنده اهم و الزمدر يعنى ذمى مسفور ادخال خمرنده ترك و امتناعه قادر اولمديغى امورده معفو
و معذوردر زيرا آندن منعمز انجق استخفاف مسلمينه مؤدى اولمامق ايچون شعائر اسلامك اقامت اولنديغى
مواضعده لازمدر و بو معنى وسط دجله و فراتده غير قائمدر لكن بو مثللو نهرلرى امصار مسلمينده بولنان
اسكله لردن برينه اظهار اخراجدن منع ايلمك واجبدر كه ذكر اولنان اسكله لر مجمع مسلمين اولان طرق و اسواق
منزلنده اولمغله آنده اظهارى استخفاف مسلمينى موجبدر پس ذمى مسفور بو مثللو اظهاره مجترى اولورسه حكم
تأديبى بيان سابق اوزره جارى قيلنور كذلك بر ذمى خمرى ايله امصار مسلمينك طريقلرندن قصدًا مرور ايلسه
اكر ممر آخرى يوغيسه منع اولنماز كه معذوردر و اكر امصار مسلمينه دخول ايتمدين بشقه موضع عبورلرى وار ايسه
منع اولنور كه عدم دخول آنك حقنده مقدوردر و ممر آخرى بولنمادغى صورتده كركدركه امام المسلمين اول
ذمى يى مصردن اخراج ايدنجيه دك معيتنه بر مسلم امين ضم و تعيين ايده زيرا تعيين مذكور طرفين اما مدن
اول ذمى حقنده نظر و شفقتى متضمندر كه ذمى تعرض مسلميندن آمن اولور و حق مسلمينده دخى نظر و شفقتى
مستلزمدر كه مسلمين اول وجهله اظهار خمرده لاحق اوله جق معناى مذلتدن ياخود شرب خمر ايله متهم اولان

بعض محله‌لرینك منارزلری بنه اه حالارنده مقلق اوله جق شركت معصيتدن سالم اولورلر وقرای اهل ذمتدن
هر قریه که اهل ذمت آنده زنا وخمار وفواحش مثللو مسلمنه مصالحه‌لرنده داخل اولمیوب ومصالحه‌ده اد خال دخی
جائز اولميان فسق اظهارن ایلمه‌لر کرکدر که منعلرینه ابتدار اولنه زیرا حرمته مسلمين کبی اهـل ذمت دخی
معتقدین اولمغله فواحش مرقومه دیانتلرندن خارج ودینلرنده دخی فسق ایدوکی امر مسلمیندر وقری وامصارده
بو مثللو فواحشدن مسلمینی منع ایلك لازم اولدیغی کبی اهل ذمی دخی منع ایلمك واجب محتمددر و بو مسئله‌ده
اصل قوی اهل ذمتی معامله‌ربوادن منع ایتمکده وارد اولان حدیث نبویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری اهل نجرانه اما ان تدعوا الربوا واما تأذنوا بحرب من الله ورسوله یعنی ای اهل نجران سز ربا معامله‌
ربوایی ترك ایدرسز یا خود عقد ذمتکز منحل قیلنوب الله تعالی قبلندن ورسولی جانبندن محاربه اولنه جغکزی
بیلوب مقاتله‌یه متهیئ اولورسز دیو کتب وتصریح ایلدکلری روایت صحیحه ایله تصحیح اولنمشدر ومنع مذکوره
علت انجق معنای مذبوردر که معامله‌ربوادن نصارا دخی فسق حرام ایدوکی قرآن عظیمده منصوص
ومسطوردر قال الله تعالی فبظلم من الذین هادوا حرمنا علیهم طیبات احلت لهم وبصدهم عن سبیل الله کثیرا
واخذهم الربوا وقد نهوا عنه یعنی طائفهٔ یهودك انجق ظلم عظیملری سببی ایله وچوق کسنه‌لری طریق حقدن
منعلری سببی ایله واخذ ربوادن نهی اولنمشلر ایکن ینه اخذلری سببی ایله بز عظیم الشان آنلره حلال قیلنان طیباتی
اوزرلرینه تحریم ایلدیك مترجم فقیردر که اهل نجران نصاری ایدیلر وآیت مذکوره‌دن منفهم اولان اخذ ربوا
یهوداوزره تحریم قیلنمقدر لکن احکام تورات ایله عمل نصاری اوزره دخی لازم اولمغله آنلرك دخی حکم مرقومده
دخوللری اشتراکلری ایدر والله اعلم انتهی وعلی هذا اهل ذمت کند و قریه‌لرنده اظهار تغنی برله هوالرین اجرا ایچون
مزامیر وطبول مثللو نسنه‌لرك بیعلرین اظهاره اجترا ایلسه‌لر خصوص مرقومدن مسلمینی منع ایلك لازم اولدیغی
کبی اهل ذمی دخی منع ایلمك واجب ومتحمددر و برمسلم ذمینك طبول ومزامیرندن بر شیئنی رضاسی یوغیکن
کسره اقدام ایلسه مسلمك طبول ومزامیرینی کسترنده نه وجهله الزام ضمان اولنورسه بونده دخی او وجهله الزام
اولنور زیرا اهل ذمت دینلرنده اشیاء مرقومه‌یی مستحل اولمدقلرندن عقد ذمتمز آنلری اشیاء مذکوره اوزره تقریره
متناول اولمامشدر وعقد ذمتله تقریرلری خمور وخنازیر وعبادت نار ونکاح محارم اوزره مقصور اولمغله عدم منع
وتعرضمز دخی بونلره محصوردر ومنکرات سائره‌ده مسلمینه همحال اولمه‌لریله ارتکاب فواحشدن مسلمین کبی
آنلری دخی منعله اشتغال اولنور واکر اهل حربدن بر جماعت مسلمینه مصالحه طالب اولوب صلح مطلوبنده
مسلمین اول جماعتك اراضیسنده اتخاذ مصر ایدرلر ده آنده جماعت مزبوره‌یی احداث بیعه وکنیسه‌دن واظهار
بیع خمور وخنازیردن منع ایتمك شرطنی اشتراطه راغب اولسه‌لر حق مسلمینده بو مثللو مصالحه‌لری جائز
ومناسب کورمیلرز زیرا شرط مرقوم دین اسلامده اد خال نقیصه‌یه بادی واستخفاف مسلمینی التزامه مؤدی
اولمغله بلاضرورة قبولنه تصدی اولنماز حتی امام المسلمین شرط مرقوم اوزره معاهده قیلسه شرطی حکم شرعه
مخالف اولمغله اکا وفا ایتمکه شرعا مساعده اولنماز قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله فهو باطل
بو مسئله‌ده اصل قوی شول حدیث مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم حدیبیه‌ده اهل مکه ایله
مصالحه‌یه قیام واول مصالحه‌ده اهل مکه‌دن هر کیم قبول اسلام ایله طرف اشرفلرینه کلورسه آنی ینه مشرکینه رد
وتسلیم ایلمك شرطنی التزام بیورمشلر ایدی صکره الله تعالی فان علمتموهن مؤمنات فلا ترجعوهن الی الکفار
یعنی ای اهل ایمان اکر اهل مکه‌دن قبول اسلامله طرفکزه ورود ایلین عورتلرك صدق ایمانلرینه مطلع اولورسکز
آنلری بردخی اهل مکه‌دن کفار اولان ازواجلرینه اعاده ایتمکز نظم جلیلنی انزال وحق نساده شرط سابقی
فسخ وابطال ایلدی ایشته بونص کریم شو وجه اوزره براصل قویم اولمشدر که صلح امام شروط کثیره‌یی
متضمن اولوب انجق بعضیلری جائز ووفاسی ممکن وبعضیلری غیر جائز ووفاسی غیر ممکن اولسه کرکدر که امام
دقت نظرده اهتمامله جائزینی تنفیذ وفاسدینی ابطال التزام ایلیه کورمزمیسنکه مشرکین عقد مصالحه‌لرنده
اظهار زنارلرین واعلان استجار زانیه‌لرین شرط ایلسه‌لر شرط مرقومه وفا امام جائز کورلیه‌ مت همان آنلردن
زنارلری وجه شرعی اوزره تا بت اولان کسنه اوزره اقامت حد اولنمق متعین ومعتبر دریس ما نحن فیه‌ده دخی
بو نك کبیدر واکر اهل حربدن بر جماعت کندو اراضیلری اوزره مصالحه وقبول ذمت ایلدکلرندن
صکره قری وامصارلرنده احداث کنیسه مبادرت ایدوب لعنده اول قریه ومصرلری مصر مسلمین اولوب
آنده جمعه‌لر اقامت اولنسه بو صورتده مسلمین ایچون اول کنائس محدثه‌لرین هدمه رخصت یوقدر

زیرا حین احداثلرنده احداثدن ممنوع بن اولمدقلرندن بومثللو کنائس محدثه شول اوزرینه عقد صلح اولنان
کنائس قدیمه مقامنده قائم اولمغله آنی آنلر ایچون ابقا ایدوب همان مصر مسلمین اولدقدنصکره احداثدن
منعلری لازم اولور سؤال اولنورسه که صکره‌دن وجه مشروح اوزره مصر مسلمین اولان موضعده
اهل ذمت کنائس قدیمه‌لرنده نمازلرندن منع اولنمازلر ایکن از قدیم معتاد اولدقلری اظهار بیوع خمور
وخنازیردن نیچه ردع اولنورلر جوابنده دیرز که موضع مرقوم دار اسلام اولدقدنصکره بیع خمر وخنزیره
مباشرتلری انشاء تصرف جدیددر اما استدامت کنائس قدیمه‌لرنده انشاو تجدید یوقدر اکرچه ایچنده نمازلرینه
مباشرتلرنده انشاء تصرف متحققدر لکن عقد ذمتله نمازلرنده ترك تعرضمزه مستحق اولوب نمازلری همان خنازیر
وخموری بلا اظهار اکل وشربلری حکمنه ملحق اولمشدر واکر امصار اهل ذمتدن بر مصر امصار مسلمیندن
قیلنوب ایچنده جمعه واعیاد اقامت اولندقدنصکره مسلمین آندن بالکلیه نقل وهجرت ایدوب یاخود جماعت قلیله
قالمغله جمعه واعیاد مهجور ومعطلات اولسه بز قریبا بیان ایلدیك که مصر مرقوم کما کان مصر اهل ذمت اولمغه
عودت ایتمکله آنده احداث کنائسدن منعلرینه معاودت اولنماز بو صورتده احداث کنائس ایلدکلرندنصکره
مسلمین تحوللرینه نادم اولوب ینه مصر مزبوره رجوع ایلسه‌لر قبل الرجوع احداث ایلدکلری کنائسدن بر شیئی
هدملری مشروع اولماز که حین بنالرنده شرعا ممنوع اولمدقلرندن کنائس مرقومه اول موضعی عن اصل مسلمین
اتخاذ مصر ایتمدین بنا ایلدکلری کنائس قدیمه حکمنده اولمغله بر شیئی مقلوع قیلنماز وحکم مذکور اهل حرب
اراضیلرنده استقرارا اوزره قبول ذمت ایتدکلری صورت اوزره مقصوردر اما عنوة فتح وتسخیر اولندقده بز قریبا
بیان ایلدیك که بو تقدیر اوزره کنائس قدیمه‌لرنده نمازلرندن منع وتحذیر اولندقلری کبی بعد الفتح مصر مسلمین
قیلنمقدن اقدم احداث ایلدکلری کنائسده دخی منع وتحذیر اولنورلر وعلی هذا امصار مسلمیندن بر مصرده بر کنیسه
بولنوب مسلمین اهل ذمتی اول کنیسه‌ده نمازلرندن منعه تصدی ایتدکلرنده آنلر دخی بزلر اهل ذمتدن بر جماعتز که
بلادیمزده استقرار اوزره مصالحه ایتمشیدیك دیو دعوایه متصدی اولوب مسلمین دخی بلکه بزلر بلادیکزی عنوة
فتح ایدوب صکره سزلری اهل ذمت ایتمشیدیك دیو دفعله معارضه وتحدی ایلدکلرنده امرمز کوردخی تقادم
ازمان حسبیله عند المسلمین ظهور وانکشافه متأدی اولمسه بو بابده امام المسلمینه لازمدر که دقت نظری التزام
وارباب اطلاعدن صحت اثرین واصحاب تواریخ واخباردن کیفیت خبرین تفتیش وتفحصده اهتمام ایلیه تا که
اول بابده بر اثر صحیح وخبر صریحه ظفر بولورسه آنك اوزرینه عملی مقرر قیله زیرا ثقات واخبارك نقل واخباری
وجوب عملده حجت شرعیه ایدوکی آشکاردر که وقت مذکوره مدرك کسنه قالمدیغندن امر مزبوری شهادت
قاطعه ایله اثبات ایلمك غیر ممکن و بو مثللو امورده شهادت علی الشهادة دخی رسم جاری اولمدیغی متبین اولدیغندن
همان ارباب اطلاعك قوللری ایله اکتفا حکم متعیندر زیرا اقامت حجتده وسع وامکان امر معتبردر حتی اطلاع
رجال متعسر اولان امورده کفایت شهادت نسا حکم مقرردر وهم حکم مرقوم امور دینیه‌دن ایدوکی معلوم وامور
دینیه‌ده خبر واحد دخی ایجاب عملده حجت ایدوکی مجزومدر بو صورتده ارباب اطلاعدن بر اثر وخبر بدیدار
اولمیوب یاخود بدیدار اولان اخبار وآثارك تعارضی آشکار اولسه کرکدر که امام المسلمین قول اهل ذمته اعتبار
و بلدهٔ مرقومه‌نك ارض صلح اولدیغنی اختیار ایلیه زیرا کنیسهٔ مرقومه هنوز یدلرنده ایکن آنده اصلله متمسکلردر
ومسلمین قصد منع وهدمله معارضه‌یه متمسکلردر و بو مثللو امورده قول مع الیمین اصلله متمسکلرك قوللری
ایدوکی مستبیندر حال آنکه قوللری میانه مزده حالا ظاهر اولان صلحله دخی متأید ومتین اولمشدر واصل شرعی
اولدر که امور ماضیه‌ده شبهه والتباس تقرر ایتدکده تحکیم حاله مراجعت حکم مرعیدر کما فی جریان الماء
فی استیجار الرحی یعنی نته کیم استیجار رحی ماده‌سنده جریان ماده تحکیم حاله مراجعت اولندیغی کبی مترجم
فقیردر که صورت مسئله اولدر که بر صو دکرمننده مستأجر موجر ایله نزاع ایدوب وقت استیجار مده دکرمنك
صویی منقطع ایدی بن دکرمندن انتفاع ایده‌مدم سن اجرته مستحق اولمازسین دیوب موجر دخی بلکه هیچ
منقطع اولمدی تمام اجرتمی ایسترم دیسه اول بابده تحکیم حاله مراجعت اولنوب الحالة هذه صویی منقطع ایسه
قول مستأجر اولوب جاری ایسه قول موجر قبول اولنور ومسئلهٔ مزبوره اکرچه کتب فقهیه‌ده مسطوره
ومشهوره‌در لکن تحریراولنان عبارهٔ کتابدن فهم وانتقادی اصعب من خرط القتاددر انتهی توضیحی اولدر که
کنیسهٔ مرقومه‌ده حق اهل ذمت فی الاصل ثابت ایدوکی عندیمزده متیقن وحق مسلمینی مثبت اولان ادله
وارایه‌ده بحسب التعارض مداولری مشکوك وغیر مبین وشك ایله حکم یقین زائل اولمیه جغی مجزوم

ومبرهندر پس صورت مزبوره ده بعض اهل وقوف بونلر اهل صلح ایدیلر دیو انبا و بعضیلری بلکه عنوة اخذاولندیلر دیوانها ایلسه‌لر بونده تعارض آثاره بنا ایله قول قول اهل ذمت ایدوکی هویدادر اما برقاچ شهود بطریق الشهادة علی الشهادة اهل صلح اولدقلرینه شهادت ایدوب برقاچ شهود دخی طریق مزبوراوزره عنوة اخذ اولندقلرینه شهادت ایلسه‌لر بونده فریق ثانینك شهادتلری ایله عمله مبادرت اولنور زیرا فریق اول ابقاء ماكان علی ماكان ایدوب شیء حادثی اثبات ایتمشلردر وفریق ثانی اثبات ایتمشلردر وشهادت شرعا حجت قاطعه اولمغله آنده مثبت غیرمثبت اوزره ترجیح اولنور اما اخبار وآثار شهادت قاطعه اولمیوب آنكله عمل بالجمله نفی واثبات واحداث وابقاده طریق واحد اوزره اجرا اولنمغله عند تحقق المعارضه اصلله تمسك الزم واحری كوریلور ومؤلف دقایق بیااصل كتابنده ترجیح مذكورایچون علت اخری یه رمز وایما ایدوب دیدیكه مسئلهٔ مرقومه ده قول قبل اقامة البینة قول اهل ذمت فیلمغله محتاج بینه انجق مسلمین اولوب اهل ذمت اولمامشلر ایدی بناء علیه بینهٔ مسلمین ذی الید ایله دعوای ملك مطلقده بینهٔ خارج منزلنه نزول ایتمكله دعوای معهوده ده دخی بینهٔ مسلمین قبول اولنور سؤال اولنورسه كه بینهٔ اهل ذمتده سبب استرقاقلرین نفیله تقریرحریت اصلیه‌لری حاصل اولمغله اهل ذمت شول شخص مجهول الحال منزلنه نازل اولمشلردركه اوزرینه ادعای رق ایلین كسنه‌نك بینه‌سی مقابله سنده بینه ایله حریت اصلیه سی ثابت ومتأصل اوله پس آنده بینهٔ حریت راجح اولدیغی كبی مانحن فیهده دخی بینهٔ اهل ذمت مترجح اولمق لازم ایدی جوابده دیرزكه مانحن فیهده اعتبارمعنای مذكور غیرممكندركه اهل حرب عنوة اخذاولندقدنصكره امام المسلمین عقدذمتله اوزرلرینه من ایلدكده اراضی ورقابلری اوزره مصالحه اولنان اهل حرب كبی بنه حریت اصلیه‌لری اوزره متمكن اولمشلردر پس قوم مذكورین احرارالاصل اولوب اوزرلرینه مملوكیت قطعا عارض اولمدیغی اتفاق جمیعله متحقق ودعوای مسلمین انجق یدلرنده بولنان كنیسه‌یه متعلق اولمغله دعوای مذكوره همان ذی الید ایله خارج بینلرنده دعوای ملك مطلق منزلنه ملتحق اولمشدر واكراهل وقوف عنوة اخذاولندقلرین اخبار وروایت ایدوب شهود دخی شهادت علی الشهادة طریقی اوزره اهل صلح اولدقلرین اظهار ایلسه‌لر شهادت مزبوره قبول وترجیحه اختیار اولنور كه شهادت شرعا حجت قاطعه اولوب روایت اخبار موضع نزاع وخصومتده حجت اولمادیغندن مقابلهٔ شهادتده اكا اعتبار اولنماز بشرط آنكه صورت مفروضه ده شهود اهل ذمتك اصول وفروعلری مسلمین اوله‌لر زیرا شهادت اهل ذمت مسلمین اوزره حجت دكلدر واكرعكس مسئله اوزره اهل صلح اولدقلری روایت واخبار وعنوة اخذ اولندقلری شهادت مذكوره ایله اظهار اولنسه بوبابده بنه جانب شهادت اختیار اولنور لكن بونده شهادت اهل ذمت اوزره قائم ویدلرنده موجود اولان نسنه ده استحقاق مسلمینی مستلزم اولوب اهل ذمتك شهادتی اهل ذمت اوزره حجت اولمغله شهادت مسلمین كبی شهادت اهل ذمت دخی سلاك قبولده منتظمدر والله اعلم

باب ما یحل للمسلمین ان یفعلوه بالعدو ومالایحل * یعنی مسلمین ایچون اضراراهل حربده حلال وغیرحلال اولان اعمالده باب صعب الانحلالدر بزقریبا باب قطع الماء عن اهل الحرب مسائلنده بیان ایلدیك كه اهل حرب حصونلرنده ممتنعین اولدیغده حصونلرین تحریق وتغریق ایلمك جائزوشایان واول بابده ایچلرنده مسلمیندن اسرا ومستأمنین بولنوب بولنمامق سیاندر لكن اهل حربه وجه آخر ایله ظفرممكن ایكن كركدركه عسكراسلام تحریق وتغریقه اقدام ایتمیه‌لركه اقدام مذكور ایچلرنده مسلمین وارایسه آنلرك اتلافنی موجب یوغیسه اهل حربك نسا واطفاللرینك اهلاكلرین مستوجب اولوب بومعنالر شرعا حرام اولمغله بلاضرورة تجویزالتزام اولنماز وتحقق ضرورت دخی انجق ظفرایچون طریق آخر معدوم اولوب موجود اولدیغی حینده دخی اول طریق آخرده مسلمینه حرج عظیم ومؤنت شدیده لاحق اولمغله معلوم اولوب وقت مرقومده اباحت تحریق وتغریق دخی مجزوم اولور وایچلرنده مسلمین وارایدوكی معلوملری ایكن اباحت مرقومه علی الاطلاق ثابت اولمغله تحریق وتغریقلری دیت وكفارتدن برشیء مثبت اولماز كه صنع مذكور قتال مأموربه قبیلندن اولمغله قتل حرامله واجب اولان دیت وكفارتی موجب اولماز وسفینهٔ اهل حرب دخی ذكراولنان احكامده حصنلری ایله متساویة الاقدامدر كذلك مشركین كندواطفاللری یاخوداطفال مسلمینله تترس ایلدكلری هنكامده بنه بالتمام احكام مرقومه اجرا واتمام اولنور لكن جمیع صورده مسلمین اوزره لازمدركه بیتلرنده افعال مزبوره‌لرنده اهلاك مشركین مقاتلینه عازم اولوب سائرلرین قاصدوملتزم اولمیه‌لر زیرا افعال مزبوره‌لرنده مثلا اصابت اطفالدن احترازلری ممكن اولدقده البته احتراز مذكور اوزرلرینه واجب ومتعین اولور ایدی پس افعاللرنده احترازدن

عاجز اولدقلرنده مقدورلری اولان قصد ونیتله احترازی التزامله فاتقوا الله ما استطعتم نص عظیمی ایله عمله اهتمام واجب ایدوكی امرمتبیندر وبزباب مذكورده بومثللو افعالده صفت خطا تحقق ایتمكله اكادیت وكفارت تعلق ایدنلری بیان ایلدیك بعده مؤلف عدالت پناه طیب الله تعالی مثواه دیركه صورت مذكوره ده طرف مسلمیندن واقع اولان رمی سهامده رامی ایله ولی مسلم مقتول منازعه‌یه قیام ایدوب ولی مقتول سن اول مسلم مقتول طرف اهل حربدن وقوف صفلرنده مكره ایدوكنی بیلدكدنصكره قصد رمی ایلدیك دیوتقریر كلام ورامی دخی بلكه بن رمیده انجق مشركینی قصد ایتمشیدم دیو دفع خصام ایلسه‌لر بونده قول مع الیمین قول رامی ایدوكی مستبیندر زیرا صف مشركینه رمی مباح اولوب باعتبارالاصل ضمانی موجب اولمامغله خلافنه دلیل قائم اولمدقجه اول اصله تمسك واجبدر وهم ولی مزبور رامی مذكوراوزره سبب وجوب ضمانی یعنی معلوم الحال اولان مسلمه تعمد رمیی مدعی ورامی منكردر وقول مع الیمین قول منكر ایدوكی غیرمنكردر وهم ظاهر حال صدق رامی‌یه اعدل شهوددركه مسلم مسلمه تعمدرمی ایتمیه جكی امر مشهوددر ومسلك دین وعقلی فعل حلاله حامل وارتكاب حرامدن مانع اولمغله فعل مطلق حلال مشروع اوزره محمول قیلنمق ظاهر وشایعدر پس ذكراولنان وجوه استدلا له خصوص مذكورده قول قول رامیدر دیو قطع مقال ایلدیك اكن صورت مزبوره ده رامی مدعای ولیده مقراولدقده اقراری وجوب دیتی مستوجب اولمغله لدی الانكار امید نكوالله استحلافی واجب اولور واكرمسلمین اهل حربدن برعورتی ولد صغیری ایله معاسبی ایدوب دار اسلامه اخراجلرینه سبیل بولمامسه‌لر بزسابقده باب مایحمل علیه الفیء اثناسنده بیان ایلدیك كه قتل نسا وولدان نصله حرام اولمغله آنلری قتل ایتیوب بویله هنكامده همان آنلری برمحل ضیاعده ترك وتسبیل ایدرلر زیراترك مذكورده انجق موضع سلامته نقلله آنلره احساندن امتناعمز موجود واحساندن امتناعمز اسائتدن غیرمعدوددر اما معیتلرنده اول صغیرك باباسی دخی حاضربولنسه اسیرمباح الدم اولدیغندن آنك جوازقتلی ظاهردر اگرچه قتلی اول عورتله صغیرك ضیاعنی موجبدر لكن بوجهتله آنك قتلی ممنوع اولسه بالكلیه قتال مشركین غیرمشروع اولور ایدی كه هرمشركك مقتولك توهم ضیاع عیالی قطعی الوقوعدر واكرعورتی اخراجه قادر وصغیری اخراجه غیرقادر اولوب وعورتی اخراج ایچون بینلرین تفریق ایتدكلرنده هلاك صغیر عندلرنده یقینله یاخود ظن غالب ایله ظاهراولسه بوفعللری دخی جائزكوریلور زیرا ایكیسینی بردن تركلرنده بنه ضیاع صبی دركار ایكن جائزكوریلمشیدی پس باالكزبرینك ضیاعی ایكیسینك بردن ضیاعلرندن اهوندر وهم مسلمین عورتی اخراجله حق مستحقلری اولان استرقاقده منفعت نفسلرین قصد ایتمشلردر وحق مستحق ایله والده وولد بینلرین تفریق ایلمك جائزكوریلور لكن صورت مفروضه ده مسلمینه لازمدركه اول صغیری طوتوب خیوللری اوزرندن رمی ایتمك كبی هلاكی موجب اولان فعله اجتسار ایتمیوب همان ارض اوزره وضع لین ایله وضعه ابتدار ایده‌لر زیرا رملرنده هلاكی فعللری ایله حاصل وقتللری منزلنه نازل اولور اما وضعلرنده آنی قاتل اولمازلركورمزمیسنكه بركسنه برلقیطی بولوب رفع ایلدكدنصكره بنه مكاننه وضع ایلسه برشیئه ضامن اولماز اماید ندن رمی ایدوب اول دخی تلف اولسه ضمان بدل نفسی متضمن اولور پس بوبیانله اول صغیری رمیله موضع هلاكده تركی ایچون وضعك فرق مبانلری نمایان اولدی كذلك صغیری اخراجه قادر وعورتی اخراجه غیرقادراولسه‌لر بونك دخی جوازی ظاهردر بشرط آنكه آناسندن آنی تفریقلرنده غذاء مناسب ایله تغذیه برله داراسلامه صحیح وسالم اخراجنه مقتدراوله‌لر حتی اقتدارمذكورلری معدوم وآناسز حاللرنده یدلرنده هالك اوله جغی معلوملری اولسه آناسیله برابرترك ایتملری اولیدر زیرا هم تفریقلری غیرمفید وهم اناسیله برابر تركلرنده هلاكی كرك مباشرت وكرك تسبب ایله فعل مسلمینه نسبت اولنمایوب اماآناسز حاللرنده هلاكی تغذی ایده جكی شیرمادرندن تفریقلری جهتندن بطریق التسبیب فعل مسلمیندن بدید اولمش اولور واكرلاعلی التعیین انجق برینی حمله قادراولسه‌لر كركدركه قنقیسنده منفعتلری اكثرایسه آنی حمله مباشراوله‌لر زیرااحدهمانی حمل وآخری ترك ایلمك انجق باعتبارالمنفعة مباح اولمغله ترجیحلری انجق زیادهٔ منفعتله استیضاح اولنور واكرمنفعتلری برابرایسه نظراولنور اكراناسندن مفارقتله تعیش صبی غیرمأمول ایسه كركدركه حمل صبیده منفعت بولنمامغله اناسنی حمله مشغول اوله‌لر واكرتغذیه برله تعیش صبی مأمول ایسه كركدركه آناسنی ترك وحمل صبی ایله مشغول اوله‌لر زیرا صبینك خلاص نفسنی تداركدن عجزی مقرراولمغله علی تقدیرالترك حقنده احتمال ضیاع اظهردر وهم آناسی كافرهٔ مكلفه اولوب كفراوزره اصرار ایتمكله اكا احساندن امتناع طفل رضیعه احساندن

مطلب اختلف الرامی وولی المقتول فی الرمی فالقول قول الرامی

مطلب الامتناع من الاحسان لیس من الاساءة

مطلب وجدلقیطافرفعه ثم وضعه

امتناع ایتمزدن اولی ایدوکی آشکاردر واکر ایکیسنی بردن حمله قدرتیاب اولسه لر بن بو صورتده هیچ بر ینی ترك ایتملرین
استحسان واستصواب ایتمزمکه ترکی ایصال منفعت مسلمینه قدرت وار ایکن اهمالی موجب و بلاموجب
والده وولد میانلرین تفریق مستوجبدر وقد قال علیه السلام من فرق بین الوالدة و ولدها فرق الله بینه
وبین الاحبة یوم القیامة یعنی اول کمسنه که والده ایله ولدی بینلرین تفریق ایلیه الله تعالی یوم القیامتده
آنکله سودکلری بینك بینلرین تفریق ایدر وهم مسلمین اول صغیری اناسیله اول موضعه نقل وایصال ایتسلر ایکن
ترکلری موجب اهلاك وامتیصاللری اولمغله قبل تحقق العجز تجویز واستحلال اولنماز و بو تعلیل جلی برله
مذکورلری اول موضعده بولملرینك فرقی ظاهر ومنجلی اولمشدرکه بو صورتده مذکورلری اول موضعه مسلمین
نقل وایصال ایتمش اولمدقلرندن ایکیسنی بردن ترکلری حلال کوریلمکله بر ینی اخذ وآخر ینی ترکلری حق مستحقله
تفریق اولمغله اول دخی استحلال اولنور لکن بشرط آنکه صغیری اخذ ایلدکلرنده تغذیه وتربیه سنه اقتدار ایله
بدلرنده تعیشندن امید وار اوله لر زیرا امید وار دکللر ایسه کرکدرکه ایکیسنی بردن حمله قدرتلری وار ایسه
ایکیسنی اخذه ابتدار و یوغیسه تفریق صبی غیر مفید اولمغله ایکیسنی بردن ترکی اختیار ایدهلر کذلك بو مسئله ده
قدرتلری انجق بر ینی حمله کفایت ایدرسه کرکدرکه اناسنی اخذده منفعت اولمغله آنی اخذ وصغیری ترکه مبادرت
ایدهلر و بو بابده صبی متروکك هلاکی اغلب احتمال ایسه ده ینه اناسنی اخذده منفعت مقصوده بولنوب
اخذ مذکور حق صبیده سبب هلاك ایسه ده عین قتل اولمدیغندن استحلال اولنور کذلك بر موضعده بر صبی ایله
مشرك اولان باباسنه فائز اولسه لر باباسنی قتل یاخود اسیر ایدوب صبینك باباسندن صکره هلاکی معلوم ایسه ده
آنی اول موضعده ترك ایلمك جائزدر زیرا معنای معهود حق صبیده عین قتلدن معدود دکلدر کذلك صبی ایله
اناسنه و باباسنه برابر فائز اولدقلرنده صبی یی برجانبه وضع واناسنی و باباسنی اسیر ایلمك جائزدر کورمزمیسنکه
حصون مشرکینی تحریق وتغریق هلاك اطفالی متضمن ایسه ده حلال کوریلمشدر پس مشرکی قتل واسرده
هلاك صغیر معلوم اولسه دخی بالاولویه استحلال اولنور لکن کرکدرکه صورت مزبوره ده صبی یی طوطوب
رمی ودفع ایتمیه لر بلکه ارضدن بر موضعه وضع ایتمکه قدرتلری وار ایسه همان سهولتله وضع ایدهلر اما عقبلرنده
مشرکین بولنوب مسلمین دخی اول صغیری ارض اوزره سهولتله وضعه سرآغاز ایلدکلرنده التحاق مشرکیندن
احتراز ایدرلرسه بو صورتده تعمد قتل ایتمیه رك اول صغیری خیوللری اوزرندن رمی والقالرینه جواز و یریلور
زیرا مسلمینك صیانت نفسلری اهم وایادی مشرکینه کرفتار اولمقدن مهما امکن تحرزلری اوجب والزم اولمغله
بو وجه اوزره مبتلی اولدقلری محنتده مسلمین همان مشرکینك اطفالله تترسلری مسئله سی ایله همحال وهمدم
اولمشلردر و بو مسئلهٔ تترسده قریبا بیان ایلدیك که قتل صبیانی تعمد ایتمك شرطیله رمی صبیان جائز وشایاندر
مانحن فیهده دخی صبیانی حملدن وارض اوزره وضعدن عاجز اولدقلرنده دابه لرندن رمی والقالری جائزدر
حتی رمی مجردلری هلاك صبیانی مستلزم اولسه مسلمین تعمد قتل ایتمیوب انجق مأمور اولدقلری فعله عازم
اولملریله اوزرلرینه اثم وکفارتدن برنسنه ان شاء الله تعالی لازم اولماز لکن مؤلف وحید بو مسئله ده قید استثنا ایله
تقیید ایلدیکی بو مسئله من کل وجه مسئلهٔ تترس ایله متحد اولمدیغنی تفهیم وتمهید ایچوندرکه مسئلهٔ تترسده
قبل تترس المشرکین اطفاله طرف مسلمینده بر فعل اصلا واصل اولمیوب بو مسئله ده مسلمین رمیه محتاج
اولملرندن اقدم دابهلرینه حملاری و بر موضعدن موضع آخره نقللری جهتیله اطفاله فعللری متصل اولمشدر
کذلك مسلمین بر سفینهده بولنوب معیتلرنده اطفال اهل حربدن بعض صبیان وار ایکن بعض اسبابله
اول صبیانی القاء بحره احتیاجلری عیان وعدم القالری صورتنده غرق سفینه ومسلمین ظن غالبله عندلرنده
نمایان اولسه ینه قتل صبیانی تعمد ایتمیه رك مجرد خلاص نفسلری قصدی ایله طرحلری جائز وشایان
کوریلور که نجاتلری انجق مبتلی اولدقلری طرح صبیانله اولمغله طرح صبیان حقلرنده متعین واولو جهله
جواز اقداملری متبین اولمشدر اما مسئلتین مرقومتینده معیت مسلمینده بولنان اطفال مسلمین اولسه
نه دابهلرندن رمیلری ونه بحره القالری تجویز وتمکین اولنماز زیرا حرمت اطفال مسلمین حرمت کبار مسلمین ایله
همحالدر و بز قریبا باب مایسع الاسیر المسلم اثناسنده بیان ایلدیك که بر مسلم وعید قتله مسلم آخری قتل اوزره
اکراه اولندقده اول مسلم مکره حرمتده کندویه مماثل اولان مسلمك روحنی کندو روحنه وقایه قیلمق غیر حلالدر
وهم مانحن فیهده ذکور واناثدن صبیان مسلمینی رمی والقالری قتل مسلمین ومسلمات اوزره استعجالدرکه
معنای مذکور هلاك نفسندن خوف ایدنلر حقلرنده استحلال اولنماز کورمزمیسنکه مبتلای مخمصه اولان عاجز

ایچون اطفال مسلمیندن بر ینی اکاله هلاکت نفسنی دفع ایلمك غیر جائزدر واکر سفینهده مسلمینله برابر اهل ذمت
یاخود اهل حرب مستأمنیندن بر قوم بولنسه آنلر دخی حکم مذکورده مسلمینله همحال اولملریله مسلمین خوف
نفسله مبتلا اولسهلر دخی آنلری بحره القالری حلال اولماز زیرا آنلر ذمت وامانله آمنین اولملریله ایمانله آمنین کبی
امینلردر واهل ذمت ومستأمنین ایله اطفال اهل حرب میانلرنده حقیقت معنای فارق شو وجهله نمایاندرکه
آنلرده سبب عاصم موجود اولمغله مسلمین قتللرندن ممنوعلردر کورمزمیسنکه قتللری کبی استرقاقلرندن دخی
ممنوعلردر اما اطفال اهل حربده سبب عاصم موجود اولمیوب همان منع قتللری قتله علت موجبه اولان محاربهلری
مفقود اولدیغندندر بناء علیه بطریق الحکم موجب اتلافلری اولان استرقاقلری جائزدر پس حکم عصمتده ضعیف
الحال اولدقلرندن مسلمین وقت ضرورتده آنلری وقایهٔ نفس ایلمك استحلال اولنمشدر فعلی هذا ملك اهل حرب
بر اسیر مسلمی وعید قتلله اهل حربك نسا وصبیانلرینی قتل اوزره تهدید واضرار ایلسه اسیر مرقوم دیلرسه
امتناعله کندو قتلنی اختیار ودیلرسه امتثالله خلاص نفسنه اجتسار ایدر لکن تهدید مرقوم قتل مسلم یا قتل ذمی
اوزره واقع اولسه آنده شق ثانی واسع اولماز واکر مسلمیندن جریدهٔ خیل یعنی جرد آتلو بر عسکر دار الحربده
اطفال مسلمینی بولوب خیوللری اوزره تحمیلدن صکره اعدالری لاحق اولسه دخی اول اطفالی رمی والقالری
تحلیل اولنماز بلکه حرمت وعصمتده صبیان مسلمین کندولر ایله متساوی اولمغله آنلر ایله معا فراره ابتدار یاخود
جملهسی بردن هلاك کلرین اختیار ایدرلر لکن بو حکم محرر انجق اول اطفالی دار اسلامه قصد اخراج ایله بولدقلری
محلدن اخذ ورفع ایتدکلرنده مقرر اولور اما هنوز اخذ ورفع ایتمشلر اولوب اخذ ایتدکلری تقدیر اوزره دخی التحاق
مشرکیندن خائف یاخود حملرندن عاجز ایسه همان بولندقلری محلده ترك ایتملری جائز کوریلور زیرا بو بابده
ترکلری انجق اطفاله ترك احساندر بو قسمه ایصال اسائت وخسران دکلدر وهم حملرین التزام ایتدکلری تقدیر اوزره
عهدهسندن خروجه قادر اولمیه جقلری امره اقدامدن امتناع واحجام ایتمشلردر بو صورتده دخی تخلیص اطفالی
ایچون کندولر قتل اولنوب یاخود اعدایه ظفر بولنجیه دك قتال ایدرلرسه بو معنی افضل اعمالدر زیرا اطفال مسلمیندن
دفع مشرکین عزیمت اولوب عند الضرورة ترك واهماللری رخصتدر وتمسك عزیمت ترخص رخصتدن
افضل ایدوکی معلوم اهل درایتدر واکر مسلمین اطفال مسلمینی ایادی اهل حربده کوروب قتالله مشرکین اوزره
غالب واخذ اطفاله قادر اوله جقلری عندلرنده اغلب احتمال اولسه ترك واهماللری استحلال اولنماز زیرا اطفال
مسلمیندن مهما امکن دفع اعدا عزیمتدر ونفیر عامهده اطفال مسلمیندن دفع اعدا ایچون خروج قتال هر اهل قدرت
اوزره فرض عین اولدیغی کبی بو موضعده دخی مسلمین مرقومین اوزره فرض عین ایدوکی بی ریب ور یبدر
والحاصل علی تقدیر القتال اطفالله معا نجات نفسلرین مأمول ایدرلرسه حقلرنده قتالدن غیری نسنه جائز
ومعقول کوریلمز اما آنی مأمول ایتمزلرسه کندو نفسلرینه ابتدا وسبب نجاتلرینی تحصیلله مشغول اولملری ایله
انفاق وسائر منافعده کندو نفسك ایله صکره عیالکده بولنان کمسنهلر ایله ابتدا قیل دیمك مفهومنده وارد اولان
ابدأ بنفسك ثم بمن تعول حدیث حکمت شمولی ایله عمل قیلملری مرخص ومقبول کوریلور وعلی هذا مسلمین
اطفال مشرکینی انالری و بابالری برابر اولمامق اوزره دار الحربدن دار اسلامه اخراج ایلدکدنصکره آنلره مشرکین
التحاق ایلسهلر بو دخی مسئلهٔ سابقهیه الحاق اولنور زیرا اطفال مرقومین احد ابوینی معیتلرنده بولنمامق اوزره
دار اسلامه خارج اولدقلرنده باعتبار الدار حکم اسلامده مندرج اولمشلردر کورمزمیسنکه آنلردن بریسی فوت
اولدقده نمازی قیلنور بناء علیه اطفال مرقومین منزلهٔ اطفال مسلمینه نازلین اولمشلردر واکر صورت مفروضهده
مسلمین خیوللرندن رمی والقا ایتدکلری تقدیر اوزره اطفال مرقومین هالکین اولمیوب همان آنلری مشرکین
اخذ وبلادلرینه رد ایدوجکلری عند المسلمین اغلب احتمال ایسه بو تقدیر اوزره مقاومت مشرکینه قدرتلری
یوغیسه رمی والقالری استحلال اولنور زیرا ممنوع اولان انجق مسلم کندویه حرمتده مماثل اولان کمسنهنك
روحنی اهلاك کله کندو روحنه وقایه قیلمقدر ومعنای معهودده اطفالك قتل وهلاکی مفقوددر کذلك معیت
مسلمینده اطفال مسلمین ونساء مسلمات بولنوب مشرکین آنلره التحاق ایتمکله اطفال ونسانی طرح ایتدکلری
تقدیر اوزره مقاومت مشرکینه قدرتلری اولمامغله هلاك نفسلرندن احتراز ایلسهلر اکر علی تقدیر الطرح
مشرکین انلری قتل ایتمیوب همان اخذ ایده جکلری عندلرنده اغلب احتمال ایسه طرح ایتملرینه جواز و یریلور
زیرا طرح مرقومده معنای قتل وهلاك معدوم ومدر کورمزمیسنکه اهل حربه حصون مسلمیندن برینده
نسا وصبیان بولنان بر حصنی محاصره ایلدکلرنده مسلمین ایچون قوت قتال بولنماسه مسلمین تخلیص

نفسلری ایچون حصنله اهل حربك قیبانلرین تخلیه قیلری استحلال اولنور زیرا فعل مرقومده اتلاف نسا واطفال
معدومدرلکن اهل حرب اوزره غالب یاخود قوتده مساوی ومقاوم اوله جقلری عندلرنده اغلب احتمال ایسه
اطفال ونسایی ترك ایتملری استحلال اولنماز زیرا وقوف حقیقی ممکن اولمیان امورده احتمال غالب مناب یقینه
نائبدر وذراری مسلمیندن دفع اعدا هر مسلم اوزره عند القدرة فرض عین ایدوکی هویدادر واکر مسلمین
بر سفینه ده بولنوب آنلره مشرکین التحاق ایتکله صبیان مسلمینی ونساء مسلماتی بحره القا ایتدکلری تقدیرا وزره
مشرکین اهل سفینه یی تماما اخذ ایده جکلری اغلب احتمال اولسه بنه بحره القالری حلال کوریلمز زیرا بحرا اغلب
احتمالده مهلك اولمغله القاء مزبورده اتلاف ذراری معلوم ومسلمین ایچون نجات نفسلرین تحصیلده
اکا رخصت ویریلدیکی امر مجوزمدر اما مسئله اولی بشقه درکه آنده خیوللرندن رمی والقالری اغلب احوالده
تلف وهلاکه ایصال ایلمز حتی سفینه دن دخی رمی والقا ایلدکلرنده نسا وصبیان هالکین اولمیوب همان آنلری
مشرکین اخذ ایده جکلری عندلرنده اغلب احتمال اولسه عدم رمی والقا تقدیری اوزره مجموع اهل سفینه نك
هلاکی مظنون ایسه رمی والقالری حلال کوریلور. واکر مسلمیندن بر سریه اطفال مشرکینی اخذ ایدوب
دار اسلامه حمل واخراجدن عاجز اولملریله حصون اهل حربدن بر حصنه مرور ایلدکلرنده اهل حصن آنلردن
شو اطفالی بزه دفع وتسلیم ایدیکز تا که تربیه لرینه قیام ایده لم دیو طالب اولسه لر آنلره دفع وتسلیملری مسلمین اوزره
واجب دکلدر بلکه دیلرلرسه دفع وتسلیمه ابتدار ودیلرلرسه همان ارض اوزره آنلری وضعه اقتصار ایدرلر تا که
اهل حصن دیلرلرسه آنلری اخذ وقبول ودیلرلرسه ترك ونکول ایده لر زیرا تربیه ایچون اهل حصنه دفع وتسلیملری
باب احسانده در وبر قر بیابان ایلدیك که مسلمین اوزره اطفال مشرکینه احسان امر واجب الاتیان دکلدر
همان اوراره رینه لازم اولان ترك اسائت وعدواندر وآنلری ارض اوزره وضع ایتملری قطعا اسائتدن اعتبار
اولنمامغله بین الامرین مخیر اولدقلری بدیدار اولمشدر واصل کتابده بو ندنصکره آخر بابه وارنجه نیجه مسائل
دخی تقریر اولنمشدر لکن مباحث متقدمه ده بز دن آنلرك شرحی تقدیم اولنمغله بو محلده ذکری ترك
وتأخیر اولندی والله اعلم

باب ما یحل للمسلمین ان یدخلوه دار الحرب من التجارات

* یعنی مسلمین ایچون اموال تجارتدن دار الحربه ادخالی حلال وغیر حلال اولنلری تفصیلده باب لازم التعویلدر بر باب ما یکره ادخاله دار الحرب وما لا یکره مسائلنده
بیان ایلدیك که اهل حربه باعث منفعت وعبادت غیر الله اوزره بادی تقویت اولان بر شیئی مسلمین دار الحربه
ادخال ایلمك محبوب وشایان دکلدر بو یله ایکن ادخال اشیایه عازم اولورلرسه کراع وسلاحدن غیری نسنه لری
ادخالدن منع اولنمامق لازمدر وکراع ایله مراد یمز خیل وبغال وحمیر وابل وشول بقردر که حمل امتعه ایچون
اعداد اولنه وسلاح ایله مرادیمز اولدر که جنس حدیددن اولوب یاخود قتال ایچون اعداد اوله زیرا بزلر قتال

اهل حربی دفعله مأمورلرز پس اشیاء مذکوره کبی آنلره قتال مسلمین اوزره موجب قوت اولان نسنه لری ایصال
ایلمك بالضرورة ممنوع ومحظوردر وذکر اولنان دواب نفوس وامتعه لرین حامل اولمغله آنلره حرب اوزره موجب
قوت اوله جقلری بی ارتیابدر وفیللر دخی بالنفس قتال اولدقلرندن بشقه اوزرلرینه رکوب وحمل اثقال الات
قتال اولملریله آنلرك دخی ادخاللری استحلال اولنماز ودواب مذکوره نك حرمت ادخالده صغیر وکبیری برابردر که
زمانله صغیری دخی کبیر اولوب حمل اثقاله واوزرنده قتاله صالح اوله جغی مقرردر اما بودوابدن مصلحت مرقومه یه
غیر صالح وظهور نسلی غیر ممکن اولوب همان اکلله انتفاع ایده جکلری نسنه لر اطعمهٔ سائره منزلنده اولمغله
آنلری ادخالدن تکلیف امتناع اولنماز کذلك دار الحربه بیع ایچون غلمان وجواری ادخالی دخی تجویز اولنمایوب
بونلرك طفل صغیر وشیخ فانی اولملری وقابل انتفاع اولوب اولمامه لری حکم مرقومده فرق وتمییز اولنماز زیرا بونلر
مسلمین اولمامشلر ایسه ده اهل دار اسلامدن اولملریله بیع ایچون دار الحربه ادخاللری حرام اولمشدر وحرمت
ادخالده اجناس سلاحدن صغیر وکبیر حتی اکنه وجوالدوز مثللو لر دخی متساویدر که جمله سی اهل حرب ایچون
قتال مسلمین اوزره باعث تقویتدر وحدید دخی اتخاذ اسلحه ده اصل اصیل اولمغله حکم حرمتده ادخال سلاحه
عدیل ومثیلدر وحریر ودیباجدن دخی الویه ورایات واسباب حربدن اولان خفتانات اتخاذ اولنمغله آنلری
ادخال بر وجهله تجویز وانفاذ اولنماز وحریر خامدن دخی تربیتله خفتانات مزبوره ترتیب اولنمغله آنی دخی ادخاللری

تجویز وتقریب اولنماز لکن حریردن ابریشم احمر یاخود ثوب رقیق تنظیم اولنمش ایسه ادخاللری منع وتحریم
اولنماز زیرا بونلر اسباب قتال اولمیوب همان لباس ایچون استعمال اولنمغله اکل ایچون استعمال اولنان اشیا کبی

ادخاللری استحلال اولنور کذلك تیرکش وغلاف اصیاف مثللو نسنه لر دخی اسباب تقویت قتالدن اولمغله آنلری
دخی ادخالی اصلا استحلال اولنماز والحاصل اول نسنه که بعینه سلاح اولمیه اکا نظر اولنور اکر بعضا سلاح
ایچون مطلوب اولمازسه ده غالبا سلاح ایچون مطلوب ایسه ادخالی حلال کوریلمز واکر بعضا سلاح ایچون
مطلوب اولورسه ده غالبا سلاح ایچون مطلوب دکل ایسه حکم شرعیده غالبه نظر اولنوب امر نادر مقابلهٔ غالبده
ظاهر اولمامغله ادخالی استحلال اولنور وعلی هذا ادخالی ممنوع اولان اشیاء مذکوره دن بعضیسنی مسلمین
یا اهل ذمتدن برکسنه ادخال ایلدیکی معلوم امام اولسه کرکدر که ضرب وحبسله تأدیبنه اهتمام ایلیه که
اول کسنه هم ارتکاب حرام وهم ارتکابنده اضرار مسلمینه قصد واقدام ایلمشدر مکر اول شخص ذاهل بو بابده

منع شرعه جاهل اوله زیرا حکم مذکور بر حکم خفی واکثر ناس اوزره مشتبه ومختفی اولمغله جهل آنده عذر شرعی
اولدیغندن کرکدر که امام المسلمین دفعهٔ اولاده اکا منع شرعی تعلیم وعود ایدرسه تأدیب ایده جکنی انذار واعلام
ایله یکتفی اوله قال الله تعالی وقد قدمت الیکم بالوعید حتی بوندنصکره عودته اجتسار ایدرسه کرکدر که
ضرب وحبسله تأدیبنه ابتدار ایلیه وعلی هذا اهل حربه ثیاب وسائر البسه ادخالی حلالدر که بونلر غالبا لباس ایچون
مستعمل اولوب قتال ایچون استعمال اولنماز لکن اهل حربدن برقوم غالب احوالرنده حشوی ثیاب اولان
خفتانلر ایله قتال ایدرلرسه آنلر اوزره کرك ثیاب وکرك بو مثللو خفتاناتی ادخال حلال اولماز ومعادندن باقر وپرنج
وقورشون وقلای مثللو نسنه لر غالبا سلاح ایچون استعمال اولنمامغله ادخاللری استحلال اولنور لکن اول قومك
اعظم اسلحه لری بونلردن مصنوع ایسه بو بابده حل وحرمت هر قومك عادتی اوزره بنا اولنمغله ادخاللری مشروع
کوریلمز کذلك قسات یعنی مزراقك اغاجی ونشاب یعنی تیراوك اتخاذ اولنه جق قمش مثللو نسنه لردن دخی
اتخاذ سلاح اغلب احتمال اولمغله ادخاللری استحلال اولنماز کذلك کرك زنده وکرك مرده اولان مرغ کرکسی

وآنك اجنحه سنی ادخال دخی حلال کوریلمز که آندن ریشهٔ سهام اتخاذ ایتملری اغلب احتمالدر کذلك مرغ
عقابدن دخی اتخاذ ریشهٔ سهام ایدرلرسه آنی دخی ادخاللری حرام اولور اما مجرد صید ایچون استعمال ایدرلرسه
ادخالی حلال کوریلور زیرا آنکله انجق مأکوللرین اصطیاد ایله اشتغال ایتملریله اکل ایچون اهل حربه ادخال
اولنان غنم منزلنه انزال اولنور وطوغان وچاقر وامثاللری دخی وجه مشروح اوزره ادخال اولنور واکر مسلمیندن
بر تاجر امانله اهل حربه قصد دخول ایلدکده یاننده فرس وسلاحی بولنوب لکن آنلری اهل حربه بیع ایلمك مرامی
دکل ایسه آنی دخولدن منعه اقدام اولنماز که اشیاء مرقومه یه احتیاج اهل سفره مقرر اولمغله آنلری استصحابدن منعی
دار اسلامده التزام اولنمادیغی کبی دار الحربده دخی التزام اولنماز لکن بشرط آنکه عند المسلمین اهل حربك آنلری
اخذه تعرض ایتمیه جکلری ظاهر ومستبین اوله ودواب سائره دخی حکم مزبورده ادراج اولنور که مسافرین وقماش
وسائر اموال تجارتی اوزرلرینه تحمیله محتاجدرلر واکر تاجر مرقوم اشیاء مذکوره یی اهل حربه بیع ایتمکله اتهام
اولنورسه کرکدر که بن بونلری بیع ایچون ادخال ایتمزم ودار الحربدن خارج ولمدقجه دار الحربده بیع ایتمزم مکر
اضطراری اوله دیو استحلافنه اهتمام اولنه وبو وجه اوزره یمین ایدرسه تهمتی مرتفع اولمغله آنلری ادخاله
رخصت ویریلوب نکول ایدرسه ادخاللرندن منعنه مبادرت اولنه کذلك بحردن سفینه ایله حمل امتعه مراد
ایلدکده سفینه حقنده دخی تفصیل مذکور ایراد اولنور زیرا سفینه مرکب قوی اولمغله اهل حرب آنی کاه قتال
ایچون حمل رجال وکاه حمل اثقاله تقوی اولورلر پس بونده دخی تحلیف اولنوب بالله بن بو سفینه یی اهل حربه
قصد بیع ایتمزم ودار اسلامه اخراج ایدنجیه دك بیع ایتمزم مکر اضطراری اوله دیو یمینله تکلیف اولنور واکر تاجر
مرقوم خدمتی ایچون برابکی غلامله دخوله اقدام ایلسه احتیاجنه بناء آندن منع اولنمیوب انجق قصد بیع اوزره
ادخالندن منعه اهتمام اولنوب بو بابده دخی متهم ایسه استحلافله دفع اتهام اولنور اما اهل ذمتدن بر تاجر امانله
دخول دار الحربه عازم اولسه معیتنده فرس وبرذون وسلاحی ادخالدن منعی لازمدر که ظاهر حالی آنلری اهل حربه
بیع ایچون ادخالی مستلزمدر اما تاجر مسلم اکا مخالفدر که دین مسلم بیع اهل حربدن صارف ودین ذمی باعث غیر
صارفدر مکر ذمی مسفور اهل حربدن اول قومه عداوتله مشهور اوله بو صورتده احتمال بیعی زائل وحالی منزلهٔ
حال مسلمده نازل قیلنور وتاجر ذمی حین دخولنده مال تجارتی بغال وحمیر وعجله یعنی قکلی اوزره وسفینه اوزره
تحمیلدن منع وتحویل اولنماز که ظاهر حالی بونلری مسلمین اوزره اهل حربی تقویت ایچون حامل اولموب همان
کندو مصلحتی ایچون متحمل وادخال ایلدیکی امتعه ده بونلره محتاج اولدیغی کبی اخراج ایده جکی سلعه لرده
ظاهر الاحتیاجدر اما سلاح وفرس بشقه درکه تحصیل حاجتنده آنلردن مستغنی اولمغله اقتضاء ظاهر حال اوزره

ادخالی انجق قصد تجارتنه مبنیدر لکن ذمی مسفور اهل حربه ادخال قیلدیغی بغال وسفائن ورقیق مثللو نسنه‌لر
اوزره البته تحلیف اولنوب بن بونلری اهل حربه قصد بیع ایتمزم ودار اسلامه اخراج ایدنجه دلی بیع ایتمزم مکر
اضطراری اوله دیو وجه مشروع اوزره یمین ایلك اکا تکلیف اولنور زیرا مسلمین اوزره واجبدرکه بو بابده
اقصای وجوه مقدوره اوزره احتیاطی مستوجب اوله‌لر واکر دار یمزده مستأمن اولان حربی دارینه قصد
رجوع ایلسه اشیاء مذکوره‌دن دار یمزده تدارك ایلدیکی برشیئ استصحابنه رخصتمز غیرمشروعدر زیرا اهل
دار الحربدن اولوب عودتی انجق دار الحربده اقامتی ایچون اولمغله سائر اهل حرب کبی محارب مسلمین اولوب اشیاء
مذکوره ایله قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایده جکدر مکر برمسلم یاذمیدن اکتراء دواب وسفائن ایلیه بوصورتده
مکاریسینك اشیاء مرقومه‌یی منفعت حربی ایچون ادخالی همان کندو منفعتی ایچون ادخالی منزلنه تنزیل قیلنوب
ظاهرحالی اشیاء مزبوره ایله دار الحربدن عودته واول بابده نفسی ایچون تحصیل اجرته دلیل اولمغله متهم
اولمادقجه منع وتحویل اولنماز واکر اهل حرب ایچلرینه اشیاء مزبوره ایله داخل اولان تاجردن اشیاء مزبوره‌یی ثمنله
اخذ ایدوب دار اسلامه اخراج ایتدرمیه جکلری معلوم امام ایسه کرکدرکه مسلم وذمی‌یی ادخال خیل وسلاح
ورقیقدن منعه اهتمام ایلیوب بغال وحمیرو بقرو بعیری ادخالدن منعی التزام ایلمیه زیرا انسان کاهیجه مشیه قادر
وامتعه‌سنی ظهرنده تحمله مقتدر اولمامغله بونلرده تحقق ضرورت ظاهر وحال تحقق ضرورت حکم حرمتدن
مستثنی ایدوکی باهردر وضرورت مزبوره خیل وسلاح ورقیقده معدومدرکه مقصودی بونلرسز دخی حاصل
اولوب بونلری همان تزین یاخود ترفه یاخود مزید احتیاط ایچون حامل اولدیغی معلومدر و بغال وحمیر مثللولردن
دخی ممنوع اولمیان انجق مرکوبیدر یوقسه اوزرینه حمل امتعهٔ تجارت قیلدیغی دکلدر زیرا ضرورت انجق
مرکوبنده واقع وما عداده غیر واقعدرکه عدم رکوبی ضیاع نفسنه بادیدر اما امتعهٔ تجارتدن ثقیل الحمل
وکثیر المؤنة اولنلرینی ترك ایدوب خفیف الحمل وقلیل المؤنة اولنلرینی نفسی ایله برابر مرکوبی اوزره تحمیلی
ممکندر ودار الحربه ادخال امتعه‌یه اذن شرعیدن مقصود انجق دار الحربدن اخراج ایده جکی امتعه ایله انتفاع
مسلمین اولوب یوقسه ادخال ایلدیکی امتعه ایله انتفاع مشرکین اولمامغله امتعهٔ ثقیله وکثیره ادخالنده رخصته
عدم احتیاجی امر مستبیندر کذلك تاجر مرقوم صورت مذکوره‌ده سفینهٔ واحده‌یه همراکب اولوب هم متاعنی
وضع ایلدکده اول سفینه‌یه احتیاجی ظاهر اولمغله آنی دار الحربه ادخالدن منع اولنماز اما بشقه بر سفینه دخی
ادخال ایدرسه آندن منعنه استعجال اولنورکه سفینهٔ ثانیه‌ده تحقق ضرورت عدیم الاحتمالدر واحکام مذکوره
بالجمله مقتضای استحساندر ومقتضای قیاس اشیاء مزبوره قتال مسلمین اوزره تقویت اهل حربی موجب اولوب
اکا دخی رخصت شرعیه بولنمامغله آنلردن برشیئ ادخالدن منع ایدوکی نمایاندر اما اهل حربك یدنا جردن
خادمنی اخذ ایده جکلری عادتلرندن متعین اولدقده برتاجر ایچلرینه کرك خادم مسلم وکرك خادم کافر ادخالنه
متمکن قیلنمازز یرا استصحاب خادمده معنای ضرورت تحقق ایتمیوب مرادی انجق تحمل وترفه ایدوکی متبیندر
وهم اهل دار اسلامدن اولان خادم حقنده منع شرعی فرس وسلاح حقلرنده منع شرعیدن اظهر ایدوکی حکم
قطعیدر واکر برحربی دار یمزه امانله دخول ایتدکده معیشنده کراع وسلاح ورقیق وار ایسه حین عودتنده مقدما
کتوردیکی اشیاء مزبوره ایله رجوعندن منعی سزا وار اولماز زیرا اکا نفسی ویانده بولنان مالی اوزره اعطاء
امان ایلدیکیمزدن وفاء امانی ایچون دار الحربه رجوعندن منعیز شایان اولمدیغی کبی کتوردیکی اشیاسیله دخی
رجوعندن منعیز شایان اولمازز یرا کندو مقاتل مسلمین ایکن عودتدن منعی جائز اولمنجه آلت قتالینك عدم جواز
منعی بطریق الاولی ظاهر وبارزدر اما اشیاء مرقومه‌دن کتوردیکی نسنه‌لری دار یمزده دراهمله بیع ایدوب
صکره اول دراهمله بیع ایلدیکندن اعلی یاخود ادنی یاخود اکا مساوی ینه کراع وسلاح ورقیق اشترا ایلسه
بونلردن برشیئله عودتنه رخصت ویریلیوب بیع اوزره جبر والجا اولنور زیرا امانله اعیان مزبوره‌یی نفسی ایله برابر
ادخال دار الحربه مستحق اولمیوب عین اولده اولان حق دخی دراهمله بیع وملکندن اخراج ایلدکده ساقط اولمغله
اشیاء مزبوره‌یی دارندن کتوردیکی دراهمله اشترا قیلق حکمنه ملتحق اولمشدر کذلك بعد البیع اشیاء مزبوره‌یی
بعینها اشترا یاخود مشتریدن بیع اشیاء مزبوره‌یی استقاله ایتکله مشتری دخی قبل القبض اوبعده اقاله یاخود آنلری
خیار رؤیت یاخود نفسی ایچون اشتراط ایلدیکی خیار شرطله رد ایلسه جمله‌سنده دار الحربه اعاده‌لرندن منع
وصد اولنور زیرا مواضع مزبوره‌دن ماعدا الاخیره‌ده اشیاء مزبوره‌نك ملك حربیدن خروج وملك مشتریده
دخولی تمام اولوب اخیره‌ده تمام اولمدیسه‌ده مشتری آنده تصرفه احق اولمغله دار الحربه اعاده‌لرنده حق حربی

ساقط اولوب فی الاصل مملوك مشتری ایکن حربی‌یه بیع ایلدیکی اشیاء مزبوره‌یه ملحق اولمشلردر اما حربی
خیاری نفسی ایچون اشتراط ایدوب صکره حکم خیارله نقض بیع ایتمش اولسه بوصورتده دارینه اعاده‌لرندن
منع اولنماز زیرا بونده بیعله ملکندن خارج اولمیوب بلکه امساکله آنلرده تصرفه کندو احق اولمغله قبل البیع
ثابت اولان حق اعاده‌لری ینه باقی ومحقق قیلنور کذلك بیع فاسدایله بیع ایدوب قبل قبض المشتری نقض بیع
ایتمش اولسه ینه مجرد بیع فاسد ایله ملکندن خارج اولمامغله اعاده‌لرندن منع اولنماز اما صورت مفروضه‌ده قبض
مشتری واقع اولمش ایسه نظر اولنور اکر بیع مذکور بعد القبض مبیعده ملك مشتری‌یی موجب حتی مبیع رقیق
اولمغله مشتری آنی اعتاق ایلسه نفوذ عتقنی مستوجب ایسه اعاده‌لرندن منعی واجب اولور زیرا اشیاء مزبوره‌یه
مشتری اول حربینك مقامنده مالك اولمغله اعاده‌لرنده اولان حق ساقط وهالك اولمشدر واکر بیع مذکور
ثمن حربی یاخود ثمن مبیعه ایله اشتراکی اولمغله مبیعده ملك مشتری‌یی موجب اولمازسه رخصت اعاده‌لری مستوجب
اولور زیرا حربینك آنلرده ملکی باقی اولمق حق اعاده‌لرین مستبق اولمشدر واکر حربی دار الحربدن کتوردیکی
سیفنی دار یمزده مثلا برقوسله استبدال ایلسه بو بابده اصل واجب الاستعمال اولدرکه حربی سلاحنی دار یمزده
سلاح آخر ایله استبدال ایلدکده نظر اولنور اکر جنس آخر ایله مبادله ایدرسه سلاح ثانی کتوردیکی سلاح اولدن
کرك اعلی وکرك ادنی بهرحال آنکله دار الحربه رجوعنه رخصت ویریلیوب همان دار یمزده آنی بیع اوزره جبر ایله
معامله اولنور زیرا عقد امانله بو جنس ثانیده دار الحربه حق اعاده‌سی ثابت ونمایان اولمامشدر وهم کاه اولورکه
برابر کتوردیکی سلاحی دارلرنده کثیر الوجود وجنس ثانی قلیل یاخود بالکلیه نابود اولمغله قتال مسلمینه کسب
مزید قوت ایچون تحصیل جنس ثانی عندنده مقصود اولور واکر جنس اول ایله مبادله ایدرسه بونده سلاح ثانی
کتوردیکی سلاح اوله مساوی یاخود اندن ادنی ایسه اعاده‌سنه رخصت ویریلوب اندن اعلی ایسه منعله وجبر
بیعله معامله اولنور زیرا عقد امانله کتوردیکی جنسی نفسی ایله برابر اعادهٔ دارینه استحقاقی نمایان اولمشیدی
وبرنسنه‌نك عینی برقا ئده‌یی متضمن ایسه عیننه اعتبار اولنوب دکل ایسه اعتبار جنسی اختیار اولنمق مسلم ارباب
بقادر پس کتوردیکی عینی ایله مساویسی نفع اهل حربه وضرر مسلمینده مساوی اولوب ادناسی دخی ادنی
اولمغله رخصت اعاده‌یه شایان کورلور اما اعلی اولدقده آنده نفع اهل حرب وضرر مسلمین کتوردیکندن
ازید اولوب اول زیاده دخی ممنوع اولمغله اول زیاده‌ده حق منعیمز ثابت اولمشدر لکن زیادهٔ مزبوره اصلدن
ممکن الانفصال اولمامغله حق منعیمز تمامنده مثبت اولمشدر نظیری شول موهوبدرکه آنده زیادهٔ متصله متبین اوله
اول بابده واهبك زیاده‌یه رجوعی ممکن اولمامغله اصلده دخی رجوعدن متمکن اوله‌مز پس آنکله برابر دار الحربه
رجوعدن ممنوع اولدقده کرکدرکه حین عودتنده بیع اوزره اجبارینه مشروع اولنه واکر اولا مساویسی ایله
مبادله ایدوب بعده اقالهٔ بیع ایتلری ایله ینه عین سلاحی کندویه عودت ایلسه بو بابده آنکله دارینه عودتنه
رخصت ویریلور زیرا هم عین سلاحیدر وهم اقالهٔ ایله ملکندن اخراج ایلدیکی سلاح مشترینك مساویسیدر
اما اولا اعلاسی یاخود ادناسی ایله مبادله ایدوب بعده اقاله ایله ینه عین سلاحی کندویه عودت ایلسه بونده علی
کلا التقدیرین اول سلاحی دارینه اعاده‌یه رخصت ویریلمز اما اعلاسنده وجه عدم رخصت اولدرکه اقاله حق
غیر المتعاقدینده بیع مبتدا کبی اولمغله حق مسلمینده کندو سلاحنی بعد الاقاله ابتداء اشترا ایتمش کبی اولدیغندن
منع اعاده‌یه مبادرت اولنور نکته‌سی اولدرکه ابتداء مبادله‌ده کندو سلاحندن حقی ساقط اولوب اخذ ایلدیکی
سلاح اعلایی دخی دار الحربه ادخالدن ممنوع اولمغله اقالهٔ بیعله کندو سلاحنده حقی عود ورجوع ایلمز اما ادناسنده
وجه عدم رخصت اولدرکه ینه اقاله حق مسلمینده بیع مبتدا کبی اولمغله بو اقاله‌ده مقدما مبادله ایله مشتریدن آلدیغی
سلاح ادنایی ویروب کندونك مشتری‌یه ویردیکی سلاح اعلایی اشترا ایتمش کبی اولدیغندن ینه منع اعاده‌یه مباشرت
اولنور وکراعی کراعله استبدالی دخی اتحاد جنس واختلاف جنس احکامندن جمیع مذکوراتده استبدال سلاحله
متساوی الاحوالدر وعلی هذا برحربی کتوردیکی ارکك حماریی بردیشی حمار ایله یاخود ارکك فرسنی بردیشی
فرس ایله استبدال ایلسه بوصورتده مأخوذی قیمتده مبذولندن دون ایسه‌ده ینه دار الحربه ادخالندن منعنه
استعجال اولنور زیرا مأخوذنده منفعت نسل موجود ومبذولنده ناموجود اولوب استبدالدن دخی مقصودی
منفعتی تحصیل اولمق ممکن اولمغله عند اختلاف الجنس منعی متعین اولدیغی کبی بونده دخی متعیندر واکر
ارکك بغللی قیمتده مثلی یاخود ادنی اولان دیشی بغله مبادله ایدرسه دار الحربه ادخالندن منعله معامله اولنماز زیرا
مأخوذنده دخی مبذولی کبی معنای تناسل غیر مأمولدر واکر کتوردیکی قسراغنی تخو ملق ارکك آت ایله مبادله

ایلسه‌یله دارالحربه ادخالندن منعله معامله اولنور زیرا مأخوذ بنده کثرت تناسل موجود و مبذولنده مفقوددر
واکر فرسنی برذونله یاخود برذونی فرسله استبدال قیلسه ینه منعنه استعجال اولنور زیرا فرس و برذوندن هر برنده
برمنفعت موجود وآخرنده مفقوددر که برذونك اماله لجامی آسان و محنت قتال اوزره صبری فراواندر
و فرس حالت طلب وهربده مزید قوتله سریع الجریاندر پس ظاهر حالندن غرض استبدالی ذکر اولنان منفعتی
استحصال ایدوکنه استدلال اولنور واکر دیشی فرسنی جریاننده آندن دون اکن آندن سنی قلیل اولمغله زیاده
تناسلی امید اولنان بردیشی فرسله استبدال ایلسه‌یله مأخوذنده مبذولنده بولنمیان منفعت بولنمغله ادخال دارلرندن
منعنه استعجال اولنور والحاصل صورمزبوره‌ده بعد الاستبدال حین عودتنده مأخوذنی بیع اوزره اجبار اولنور
مکر مأخوذی جمیع وجوه انتفاعده مبذولینك مثلی یاخود ادناسی ایدوکی بدیدار اوله زیرا بو بابده احتیاطمز
امر واجب وتمام احتیاط انجق طریق مذکور اوزره مترتبدر لکن باب رقیقده استبدالی کنوردیکی رقیقك جنسنه
وجنس آخره کذلك مثلنه واعلاسنه وادناسنه اولمق مساوی وجمله‌سی دارالحربه ادخالدن منع اولنوب
بیع اوزره جبر اولنمقده متساویلردر زیرا اخذ ایلدیکی رقیق کرك مسلم وکرك ذمی اهل دارمزدندر ومستأمن
علی کل حال اهل دارمزده استدامت ملکدن ممنوع ایدوکی آشکاردر اماسبقت ایلین کراع وسلاح بشقه‌درکه
اهل دارمزدن قیلنمق انجق بنی آدمده جاری وجمادات وسائر حیواناته غیر ساریدر بناء علیه آنلرك منع ورخصتلرنده
جواب مسئله‌یی اعتبار زیاده منفعته بنا ایلدیك واکر بلاد رومدن ایکی مستأمن امانله دارمزه کلوب برینك
رقیقی و برینك سلاحی بولنمغله رقیقله سلاحی استبدال یاخود هر بری کندو موجودینی دراهمله بیع آخره
استعجال ایلسه‌لر هیچ برینك مأخوذینی دارالحربه ادخالدن منعه مجالمز یوقدر زیرا هر بری تصرف مشروحله
اشترا قیلدیغی نسنه‌ده منزله بایعه نازل و بایعنده بولنان قدرت اعاده مشتریده دخی حاصلدر واکر بو ایکی
مستأمندن بریسی برمسلم یاخود ذمی ایله اشتراك اوزره مستأمن آخرك سلاحنی اشترا قیلسه آندن برشیئ ادخال
دارالحربه اجترا قیله‌مز زیرا حصه شریکنی ادخال ایتمدکجه ادخال حصه سندن غیر ممکندر وشریکی مسلم
یاذمی اولمغله آنك حصه‌سنی ادخال ایلمك غیر ممکندر پس ادخال حصه‌سنی ممتنع ایدوکی بالضروره آشکار اولمغله
حصه‌سنی شریکی یاخود غیری مسلم وذمی‌یه بیع اوزره اجبار اولنور مکر متاع مزبور سهام عربیه وفارسیه کبی
قابل اقسام اوله بو صورتده حربی ایچون ممکندر که شریکی ایله اقتسام بعده حصه سیله دخول دارالحربه
اقتحام ایلیه نکته‌سی اولدرکه قسمت مزبوره مجرد تمییز وافراز اولمغله حربی کندو حصه‌سنی یالکز اشترا
ایتمش کبی اکا عقد ایله مالك اولمغله ادخال دارالحربله کسب امتیاز ایدر یاخود قسمت مزبوره معنای معاوضه‌یی
محتوی اولمغله شریکی اولان مسلم یاذمی مالك اولدیغی نصف نصیب حربیدن اخذ ایلدیکی مثلی ایله حربی‌یه
بیع وتسلیم ایتمکله مستوی اولور و برقریبا بیان ایلدیك که بو مثللو استبدال مأخوذ حربیده مانع ادخال اولماز
واکر صورت مفروضه‌ده بینلرنده قسمت غیر منتظم اولمغله احدهما آخر ایچون ازدیاد دراهم ایلسه نظر اولنور
اکر اعطاء دراهم ایلین شریکی ایسه حربی مأخوذینی دارالحربه ادخالدن منع اولنماز زیرا بو صورتده حربی
بعض نصیبنی شریکنه دراهمله بایع اولمشدر وبیع مذکوری بقیه ملکنی دارالحربه ادخالدن مانع دکلدر واکر
اعطاء دراهم ایلین حربی ایسه مأخوذینی ادخالدن منع اولنور زیرا بو صورتده ویردیکی دراهمله شریکی اولان
مسلم یاذمینك بعض نصیبنی اشترا ایتمش اولور وهم اعطاء دراهمله سلاحده شرا ایله مالك اولدیغی حصه سندن
اعلاسنی اخذه نائل اولمغله سلاحنی مسلم یاذمی ایله اعلاسنه استبدالی منزلنه نازل قیلنور اما دراهمی حربی اخذ
ایلدکده سلاحنی کندو جنسندن ادناسی ایله استبدال ایتمش اولمغله دارالحربه مانع ادخال قیلنمز وکراع دخی
قابل اقسام اولدقده آنده قسمت جبر جاری اولمغله منزله سهامده‌در اما مستأمن مرقوم برمسلم یاذمی ایله اشتراك
اوزره مستأمن آخرك رقیقنی اشترا بعده شریکی ایله اقتسام ایلسه‌لر بو صورتده وجوه مذکوره‌دن هیچ برنده حربی
مأخوذنی ادخال دارالحربه اقتحام ایده‌مز وفرق مسئلتین بو وجهله تفهیم اولنور که قول ابی حنیفه رضی الله عنه
اوزره رقیق قسمت واحده ایله قابل تقسیم دکلدر وقول امامین رحمهما الله تعالی اوزره اکرچه قسمت واحده ایله
تقسیمه قابلدر لکن رقیق مزبوردن هر بری قبل القسمه بینلرنده بالمناصفه مشترك اولمغله نصفنده واقع
اولان ملك مسلم یاذمی اعتباریله هر برنده حکم ذمت حاصلدر و برقریبا بیان ایلدیك اهل دارمزدن برفردی
دارالحربه ادخالده حربی‌یه رخصت جائز وشایان کوریلمز واکر اهل رومدن برحربی کراع یاسلاح یارقیقله
دارمزه قادم اولدقدنصکره آنلری بیع ایچون اعداء مسلمیندن اولان ترك یادیلم یاغیری اهل حربك اراضیلرینه

مطلب الاختلاف فی قسمة الرقیق قسمة واحدة

عبور ایتدرمکه عازم اولسه اولبابده منعی لازمدر زیرا بو بابده حربی مسفور شول مسلم یاذمی منزلنه نازلدرکه مذکوراتدن
برشیئ ادخال دارالحربه مائل اوله وقریبا بیان اولندیغی اوزره مسلم وذمی ادخال مذکوردن منع اولندیغی کبی
بو بابده حربی دخی ردع اولنور زیرا حربی مسفور عقد امانله اکرچه اشیاء مذکوره‌یی دیارینه اعاده دارنده
رخصته مستحق اولوب انجق بو رخصتده مسلم وذمیدن مفارق اولمشدر اما دار اخری‌یه ادخالده رخصته
مستحق اولمامغله اولبابده مسلم وذمی ایله متفق اولمشدر وهم بو ادخالنده اهل دار اخری ایچون قتال مسلمین
اوزره فی الاصل مالك اولمدقلری قوت جدیده احداث ایتمکله آندن منع اولنور واحداث مذکور اعاده دارنده
تحقق ایتمکله آندن ردع اولنماز کذلك حربی مسفور اشیاء مزبوره‌یی دارینك غیری مسلمینله موادعین اولان
اهل حربك دارلرینه ادخاله عازم اولسه‌یله منعی لازمدر زیرا قوم مذکورینك اقتضاء موادعه اوزره مدت معلومه‌ده
تارك قتال ایسه‌لر دخی ینه حکم محاربینده ادخال اولنورلر کورمزمیسنکه برمسلم اشیاء مرقومه‌یی اول داره قصد
ادخال ایلسه منعنه استعجال اولنور لکن حربی مرقوم اشیاء مذکوره‌یی مسلمین ایچون اهل ذمت اولان برقومك
ارضنه قصد ادخال ایلسه آنده رخصتله ارسال اولنور زیرا ارض اهل ذمت داراسلامدن معدود ومستأمن
داراسلامك جمیع نواحیسنده تجارتدن غیرممنوعدر واکر دارمزده بری رومدن و بری ترکدن ایکی مستأمن جمع اولوب
برینك رقیق و برینك کراعی یاسلاحی بولنمغله بر بریله استبدال یاخود هر بری آخرك متاعنی دراهمله اشترا ایلسه
بو صورتده هر بری مشتراسنی کندو دارینه اخراجده حکم رخصت اجرا اولنماز زیرا بونده هر مشتری قائم مقام
بایعدر و برقریبا بیان ایلدیك که هر بایع حربی ذکر اولنان اشیایی دارالحربدن دارینك غیری اولان دار مشتری‌یه
ادخالی امر ممتنعدر اما ایکیسی اهل دار واحده‌دن اولدقلرنده جواب مسئله بشقه‌در نکته‌سی اولدرکه ما نحن فیهده
هر برینك تصرف مذکوردن مرادی انجق اسباب قتالدن دارندن اخراج ایلدیکی نسنه‌نك خلاف
جنسنی ادخاله مسلمین اوزره قوت اهل دارینی ازدیاددر ومعنای معهوده‌ده مسلم ایله مبادله ایتمکله اهل دارینك
غیری مستأمنله مبادله ایتمك بینلرنده وجه فارق غیر موجوددر واکر بو ایکی مستأمندن هر بری کراعنی
مثلی اولان کراع آخر ایله یاخود سلاحنی مثلی اولان سلاح آخر ایله مبادله ایلسه‌لر مأخوذلرینی کندو
دارلرینه ادخاللرنده طرف مسلمیندن مداخله اولنماز زیرا مبادله مرقومه آنکله مسلم بینلرنده واقع اولسه ادخال
دارندن منع اولنماز کذلك مستأمن آخر ایله واقع اولسه ینه ادخالندن ردع اولنماز اما مسئله مرقومه‌ده احدهمانك
سلاح یاخود کراعی آخرك سلاح یاخود کراعندن اعلا اولسه کرکدرکه ادناسنی اخذ ایلین ادخال دارنده مرخص
واعلاسنی اخذ ایلین اجبار بیعه مبتلی قیلنمغله مبادله مرقومه‌لرنده مسلم ومستأمن بینلرنده وقوعینك حکمی
اجرا قیلنه وصور مذکوره‌ده بعد المبادله خیار رؤیت وخیار شرط وعیبله واقع اولان ردك احکامی جمیع احکام
مذکوره‌ده مسلم ایله واقع اولان مبادله ایله متساویة الاقدامدر اما مستأمنین مرقومیندن هر بری رقیقنی رقیق
آخر ایله استبداللری بشقه‌درکه بو استبداللری مسلم یاذمی ایله مستأمن بینلرنده واقع اولان استبدالك منزلنه
انزال اولنماز زیرا آنده ملك مسلم وذمیدن خارج اولان اهل دارمزدن ایدی وملکلرینه داخل اولان دخی
اهل دارمزدن اولمشیدی ومانحن فیهده ملك احدهمادن خارج وملك آخرده داخل اولنلر اول وآخر
اهل دارمزدن دکللردر بناء علیه استبدال رقیقلرنده جواب مسئله‌یی شو وجهله تحقیق ایده‌رزکه عند
تحقق المساواة هر بری مأخوذینی دارینه ادخالدن منع اولنمایوب عند التفاضل ادناسنی اخذ ایلینه ادخالده
مساعده واعلاسنی اخذ ایلین مأخوذنده تمکن زیاده بولنمغله ادخالدن ردع اولنور واکر مستأمنین مرقومیندن
بریسی عبدینی آخرك امه‌سیله استبدال ایلسه هیچ برینه مأخوذنده مساعده ادخال اولنماز زیرا بنی آدمده
ذکورت وانوثت اختلاف جنسه بادیدر حتی برکسنه برشخصی عبد اولمق اوزره اشترا ایلدکدنصکره امه ایدوکی
ظاهر اولسه بطلان بیعه مؤدیدر وهم عبد وامه‌دن هر برندن آخرده بولنمیان برمنفعت استحصال اولنور که عبد
مثلا قتال ایچون امه دخی تناسل ایچون استعمال اولنور بناء علی ذلك مرقومیندن هر بری بو تصرفله مملوکنده
ادخال دارینه مالك اوله‌مز والله اعلم

باب من الفداء * یعنی اهل حربده بولنان اسراء مسلمینی مسلمینده بولنان اسراء مشرکینله یاخود اعطاء ماله
واسراء مشرکینی اخذ اموالله مبادله‌نك انواع واحوالنده باب مبسوط المقالدر مؤلف مصیب رزقه الله
تعالی من الجنة خیر نصیب دیرکه رجال ونسادن ایادی مشرکینده بولنان اسراء مسلمینی ینه رجال ونسادن
قبل القسمة والبیع ایادی مسلمینده بولنان اسراء مشرکینله استبدال ایلمك تجویز وتصویب اولنور وقول مذکور

امام ابو یوسف رحمه الله تعالی نك دخی قوللیدر وامام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن دخی اظهر روایتی
بودر وروایت اخراده اندن مرویدر که اسیر مسلمی اسیر مشرك ایله مبادله غیر جائزدر دیمشدر وجه ظاهر الروایه
اولدر که ایادی مشرکیندن تخلیص اسراء مسلمین واجبدر واکا توصل دخی انجق مفادات ایله حاصل ومترتبدر
ومبادلهٔ مرقومه ده قتل اسراء مشرکینی ترکدن اعظم محذور آخر معدومدر وترك مزبور دخی منفعت مسلمین
ایچون جائز کورلمك امر معلومدر کورمزمیسنکه امام ایچون لاجل الاسترقاق ترك قتللری جائزدر وتخلیص اسراء مسلمینده
منفعت البته استرقاقدن اظهر ایدوکی ظاهر وبارزدر وقول محرر حدیث عمران بن الحصین رضی الله تعالی عنه
ایله مؤید ومقرردر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی عقیلدن براسیر مشرك ایله مسلمیندن ایکی اسیری مفادات
ومبادله بیورمشلردر لکن امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن وارد اولان روایت اخرانك دخی وجهی اولدر که
الله تعالی فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم قول شریفنده مشرکینی بولندقلری محلده قتل ایتمکی مسلمینه
فرض ایلمشدر ومفادات مرقومه فرض مذکوری اقامته قدرت وار ایکن ترکنی متضمندر وترك مزبور بروجهله
جائز دکلدر توضیحی اولدر که اسراء مشرکین ایادیمزده مقهور بن اولمریله آنلر ایله مبادله همان اهل ذمی ویروب
اسراء مسلمینی اخذ ایتمك منزلنده در ومعنای مزبور رضای اهل ذمت بولنمدقده غیر جائزدر مترجم فقیر دیرکه
بو بابده منزلهٔ اهل ذمته تنزیل اولنان اسراء مشرکیندر وآنلرك مبادلهٔ مزبوره یه رضا ظاهر حاللریدر پس تعلیل
مذکور اثبات مدعادن قاصردر مگر اسراء مشرکینك عدم رضالری صورتنه قصر اولنه انتهی وهم مفادات
مرقومه یی ترك واهمالده نفوس اسراء مسلمین اوزره خوفدن اعظم محذور آخر عدیم الاحتمالدر وخوف مذکور ایچون
قتل مشرکینی ترك ایدوب حرب مسلمین اولمریچون اعادهٔ دارلری غیر جائزدر کورمزمیسنکه جهاد ده مسلمینك
نفوس واموالری اوزره خوف تلف درکار ایکن مسلمین اوزره مجرد قتل مشرکینه توصل ایچون فرض قیلندیغی
آشکاردر لکن اسراء مشرکین قبل المفاداة قبول اسلام ایتمشلر ایسه بعد الاسلام مبادله لرینه بروجهله اقدام
اولنماز که سائر مسلمین کبی اهل اسلامدن اولمریله مبادله برله مجددا آنلری کفره عرض ایلمك حرام اولور کذلك
صبیان مشرکین آنه لری وبابالری ایله سبی اولندقلرنده آنلر ایله دخی مبادله استحلال اولنور زیرا صورت مفروضه ده
آنه لریله وبابالرینه تابع اولمریله داریمزه داخل اولسه لر دخی حکم اسلامده ادخال اولنماز لر اما صبی مرقوم
بالکزسبی اولنوب دار اسلامه اخراج اولنسه بر دخی مبادله سی ممکن اولماز زیرا دار اسلامه تبعا حکم اسلام آنده
متمکن اولمشدر کذلك غنائم دار الحربده بیع یاخود تقسیم اولنمغله صبی مرقومی برکسنه اشترا یاخود سهمنده
واقع اولسه قسمت وشرا ایله اکا تملکی متعین اولان کسنه یه حکم اسلامده تابع اولمغله آنکله مبادله قطعا جائز
وواسع کورلمز حتی اول صبی فوت اولدقده نمازی قیلنور وبیان مشروحله نمایان اولمشدر که اسیر مشرك بالغ
بولندقده بعد القسمة والبیع دخی مبادله سی جائز وسائغدر وقول مذکور انجق صاحب الکتاب امام محمد
والاجنابك قول منصوریدر اما امام ابو یوسف رحمه الله تعالی بعد القسمة والبیع مبادله یی بالغده دخی تحلیل
ایتمیوب اول اسیرده قسمت وبیعله داریمزدن اولمق حکمی مستقر وآنده ملك مسلم متقرر اولمغله منزلهٔ ذمیده اولمشدر
دیو تعلیل ایلمشدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه علت تجویز مبادله انجق ایادی مشرکیندن
تخلیص مسلمین واجب اولمقدر ومعنای مذکور قبل القسمة والبیع موجود ومترتب اولدیغی کبی بعد القسمة والبیع
دخی موجود ومترتبدر وهم قسمت وبیعله اسرادہ معنای مالیت متعین اولور ومعنای مالیت حقلرنده علامت نقصاندر
یوقسه علامت زیاده دکلدر کورمزمیسنکه اسراء مسلمینی مال الله مبادله البته جائزدر پس اسراده دخی قسمت وبیعله
تعین صفت مالیت جواز مبادله لرینه مانع اولماز وبو بابده اصل قویم حدیث عمران بن الحصین رضی الله عنه
ربه الکریم دیر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوهٔ مریسیعده سبی بنی المصطلق بعد التقسیم مبادله
برله مشرکینه تسلیم بیورمشلردر اما اسراء مشرکینی مشرکیندن اخذ اولنان مال الله استبدال قول علمامزده بروجهله
استحلال اولنماز زیرا فاقتلوا المشرکین نظم کریمی موجبنجه بعد القدرة قتل مشرکین قبول اسلام ایدنجه یه دك فرض
لازم ایکن مبادله بالمال انجق طمع عرض دنیا ایچون ترك فرضی مستلزمدر وترك مرقوم حلال اولمدیغی امر معلومدر
قال الله تعالی ما کان لنبی ان یکون له اسری حتی یثخن فی الارض تریدون عرض الدنیا والله یرید الاخرة یعنی
بر نبی ایچون اسیرلری بولنمق حلال اولمدی تا که وجه ارضده اول اسیرلری قتلده اکثار ومبالغه ایده یجه یه دك یعنی
هر نبی اوزره واجبدر که اسراء مشرکینی قتلده اکثار ومبالغه ایده لر وفداء مال ایله رد ایتمیه لر لکن سز اخذ فدا ایله
عرض دنیایی استرسز والله تعالی ثواب آخرتی تحصیلیکزدن راضی اولور وبو آیت جلیله شان غزوهٔ بدرده

نازله اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوهٔ مذکوره ده اخذ اولنان اسراء مشرکینی مال الله استبدال
یاخود قتلله استدلال خصوصلرنده استشاره بیوردقلرنده حضرت ابو بکر رضی الله عنه حضرت عمر رضی الله عنهه
مخالفت برله ترجیح جانب استبدال الله رأی واشارت ایتمکله رسول الله علیه السلام دخی اول جانبه رغبت بیورمشلر ایدی
تا که بو آیت شریفه شرفبخش تشریف اولوب رأی مذکورلرنده مظهر عتاب تلطیف اولمشلردر وحضرت
ابی بکر رضی الله عنه نیجه مدت رأی مذکوری اوزره اظهار ندامت ایدر ایدی حتی مرویدر که عهد خلافتنده
رومدن براسیر آلنوب مال الله مبادله سنه طالب اولدقلرنده همان اقتلوه فلقتل رجل من المشرکین احب الی من کذا
وکذا یعنی آنی قتل ایدیکز والله مشرکیندن بر رجلی قتل ایلمك بکا بو دکلو وشو دکلو مالدن زیاده سوکلیدر
دیو مبادله دن امتناعله قتلنه راغب اولمشدر وروایت اخراده لا تفادوا به وان اعطیتم به مدین من ذهب یعنی سزلر
بو اسیر رومی ایله مفادات ایتمکز مقابلنده سزه ذهبدن ایکی مد ویریلرسه ده دیمشدر مترجم فقیر دیرکه مد ربع
صاعدر وصاع عند اهل العراق سکز رطلدر وعند اهل الحجاز بش رطل وثلث رطلدر انتهی وهم جهاد ایله
مأمور اولمز انجق اعزاز دین ایچون اولدیغی متعین ایکن اسیری مال الله مبادله مز مشرکینه قتالیمز جلب مال ایچون
اولمق تهمتنی اظهاری متضمندر اگرچه فاما منا بعد واما فداء نظم جلیلنده جواز مبادله بالمال دلیل واردر
لکن بزباب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده بو نظم جلیل فاقتلوا المشرکین آیت جلیله سی ایله نسخ اولندیغین ذکر
وتفصیل ایلدیك کذلك لولا کتاب من الله سبق لمسکم فیما اخذتم فیه عذاب عظیم یعنی الله تعالی دن حکم ازلی
سبقت ایتمش اولمیدی بو مباشرت ایلدیکیکز مبادلهٔ اسراء بدر ماده سنده سزلره عذاب عظیم مس ایدر ایدی
نظم کریمنده دخی بحسب الظاهر جواز مبادله بالمالی تفهیم واردر لکن اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا
دکلدر بلکه احلال غنائمدر ومعنای آیت اگر بن سزلر ایچون غنائمی حلال قیلمش اولمیدم سزه اول مباشرت
ایلدیکیکز مبادله ده عذاب عظیم مس ایدر ایدی لکن سزلره احلال غنائمدن حل مال فدایی بطریق الاجتهاد
استنباط ایتمکز ایله اجتهادده خطا ایسه ده معذور اولدیکز دیمکدر وذیل آیتده وارد اولان فکلوا مما غنمتم حلالا طیبا
یعنی پس امدی سزلر اغتنام ایلدیکیکز مالدن حلال وطیب اولدیغی حالده اکل ایدیکز نظم جلیلی ذکر ایلدیکیمز
تأویل اوزره ادل دلیلدر وعلی طریق التسلیم اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا اولسه دخی آیت مذکوره
نزول فاقتلوا المشرکین ایله منسوخه در که آیت مذکوره سورة الانفالده وآیت فاقتلوا سورهٔ براءه ده در وسورهٔ
براءه اواخر عهد نبوتده نزول ایلین سوره لردندر وامام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه آیت مذکوره یی تحلیل مال
فدا اوزره تحمیل ورسول الله علیه السلامدن واقع اولان اسراء بدرك بعضلرین نفوس مسلمینله وبعضلرین
اموال مشرکینله مبادله یی اول وجهله تأویل ایلدی حتی امام اعرج رضی الله عنه روایت ایلدیکه سعد بن
النعمان رضی الله عنه بقیعدن زوجه سی ایله برابر وقعهٔ بدردن صکره قصد عمره ایله عزیمتساز اولوب کندو
وعورتی هر بری شیخ فانی اولمریله هرچه بادا باد دیوب کفار قریشدن متوقع اولان جور واذادن احتراز ایلمدی
بعده مکه یه واصل اولدقده ابو سفیان آنی اخذ وحبسه ابتدار ایدوب اوغلم عمروی محمد ارسال ایتمدیکجه بندخی
بونی ارسال ایتمزم دیو اصرار ایلدی وعمرو مزبور یوم بدرده مأسور اولمشیدی پس سعدك قبیله سندن اولان رجال
خزرج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه واروب اول بابده شفاعت ایتمریله عمروی ارسال ومبادله ایله
سعد بن النعمان رضی الله عنهی استخلاص ایلدیلر ومرویدر که اسراء بدرك فدالری حاللرینه کوره بیك ایکی بیك
اوچ بیك دورت بیك درهم ایدی انجق هیچ مالی اولمیان اسیرلری رسول الله علیه السلام بطریق المن ارسال
وتسییر ایتمشلر ایدی حتی حضرت عائشه رضی الله عنها دیدیکه طائفهٔ قریش بدرده اخذ اولنان اسرالرینك مال
فدالری ایله کلدکلرنده حضرت زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی عنها دخی بدرده اسیر اولان
زوجی ابی العاصك فداسنی مکه دن ارسال ایتمشیدی واول فدالك ایچنده بر قلاده سی وار ایدیکه والده سی
حضرت خدیجه رضی الله عنها اول قلاده ایله آنی زوجی ابی العاص اوزره زفاف وادخال ایتمشیدی ورسول الله
علیه السلام حضرتلری قلادهٔ مرقومه یی رؤیت بیوردقلرنده آنی بیلوب حضرت زینب رضی الله عنها حقنده
قلب شریفلرینه حزن ورقت عارض اولدی بعده ان رأیتم ان تطلقوا لها اسیرها وتردوا الیها متاعها فعلتم عبارهٔ
لطیفه لری ایله تعبیر واصحاب کرامه برین سزلر زینبك اسیرینی مجانا اطلاق وشاعنی کندویه رد ایتمکی مناسب کورورسکز
آنی اجرا ایدرسز دیو تخییر بیوردقلرنده اصحاب کرام ابو العاصی مجانا اطلاق وتسییر ایلدیلر وروایت صحیحه ایله
حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی اسلامندن اقدم غزوهٔ بدرده اسیر قیلنمشیدی اولدخی تخلیص نفسنه فداء

مالله تدبير ايلمشدر حتى يا ايها النبي قل لمن في ايديكم من الاسرى الآية نظم واجب التبجيلى آنك شان سعادت نشاننده
شرف بخش تنزيل قيلنمشدر وصاحب الكتاب امام محمد عليه سحاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب غزوه بدرده
واقع اولان مبادله بالمالى تأويل مذكوردن بشقه برتأويله دخى ظفرياب اولوب ديديكه مسلمين ايام مزبوره‌ده استعداد
قتال مشركين ايچون جمع ماله اشد احتياجله محتاجين ايديلر و جواز مبادله بالمال وقت ضرورتده امر مستبيندر
ومرويدر كه رسول الله عليه السلام بنى قريظه‌نك نساو ذراريلرين سبى ايلدكلرنده اول سبيك نصفنى سعد
ابن زيد رضى الله عنه ايله جانب نجده ارسال اولدخى آنلرى نجدده اولان مشركينه سلاح وخيول ايله بيع واستبدال
ايلدى ونصف باقيسنى دخى سعد بن عباده رضى الله تعالى عنه ايله جانب شامه اسرا اولدخى آنلر ايله شامده
بولنان مشركيندن كراع واسلحه اشترا ايلدى بو ماده دخى تأويل مذكور اوزره تحمل وآلات قتالده احتياج
مسلمينله تأويل اولنور لكن عنديمزده ظاهر مذهب اولدركه مفادات بالمال حالا على كل حال استحلال اولنمايوب
اولبابده روايت اولنان احاديث شريفه دخى منسوخه در ديو قطع مقال اولنور ومؤلف جليل الشان سبى
بنى المصطلقده مبادله بالمالك تأويلنى بيان ايدوب ديركه رسول الله صلى الله عليه وسلم دار بنى المصطلق اوزره
غالب اولوب دار اسلامه الحاقدنصكره اخذ فدا ايله سبيلرين اطلاق ايلديلرتا كه اوزرلرينه رق جارى اولوب
استرقاق اولنميه‌لر كورمزميسنكه رسول الله عليه السلام بنى المصطلقدن ام المؤمنين جويريه رضى الله عنها يى
بعد الافتداء تزوج بيورديلركه قومى اسلامه دخول ايتمشلر ايدى واسلامه دخول ايتميه‌لر ايدى رسول الله عليه السلام
آنى زوجيته قبول ايتمزلر ايدى وعنديمزده مكروه اولان انجق اسراء مشركينى ماللة مفادات ايدوب آنلرى دارالحربه
رد ايله مسلمين اوزره مشركينه معين معاونت ايلكدر ومعناى معهود افتداء بنى المصطلقده غير موجود در
وقبيصة بن ذويب رحمه الله تعالى دن مرويدر ديمشدركه بركيمسنه نك عبدى ياخود برذمى اهل حربده
اسير بولنديقده فداسى بيت المالدن ويريلمك تجويز وتقرير اولنماز و بزدخى بوقولى اخذ ايدرز زيرا عبد مولاسينك
ملكى ايكن احراز ايله ملك اهل حربه انتقال ايتمكله كركدركه فداسنى مولاسى مالندن اعطا وآنى ينه ملكنه نقل
وايصال ايليه مكر مولاسينك هيچ مالى بولنميه بو صورتده كركدركه امام المسلمين فداسنى بيت المالدن ادا ايليه
لكن بو تقدير اوزره مولاسى ايچون اول عبد اوزره سبيل وصول قالميوب عبد مزبور عبيد بيت الماله موصول
قيلنور مكر مولاسى اول فدايى بيت المالة ادا قيله بو تقدير اوزره عبد مزبورى برمسلم اهل حربدن اشترا واخراج
ايلمك منزلته تنزيل وبعد اداء الثمن ينه مولاسنه رد وتحويل قيلنور وذمينك دخى بيت المالدن نصيبى بولنماغله
آندن فداسى تصويب اولنميوب بيت المال انجق نوائب مسلمين ايچون اعداد اولنمغله مفادات اسراء مسلمين
ايچون صرفى تجويز وتقريب اولنور واكر اهل حرب اسرايى اسرا ايله مبادله‌ده اخذ ايلديكيمز بعض صبيانى
آنه‌لرندن وبابالرندن تفريقله اعطامزه طلبكار اولسه‌لر اولبابده تفريق ولد ووالدين موجود ايسه دخى
ينه جائز وسزاوار كوريلور زيرا مشركيندن تخليصى واجب اولان مسلمك حرمتى اول صبينك حرمتندن اعظم
اولمغله تفريق مذكور حق ايله تفريق اولديغى مسلمدر حتى مفادات مذكوره‌يى بعد القسمه دخى تجويز ايدرز
وقول محمد رحمه الله تعالى دخى بودر وامام مشار اليه احسن الله تعالى بكل الاحسان اليه قول مشروح المآل
اوزره حديث سلمة بن الاكوع رضى الله تعالى عنه ايله استدلال ايلدى سلمه رضى الله عنه ديديكه حضرت
ابى بكر رضى الله عنه ايله برسريه‌ده قبيله هوازنه غزا ايلديك و بكا على وجه التنفيل برجاريه اعطا ايلدى بعده
مدينه‌يه كلديكيمزده رسول الله عليه السلام اول جاريه‌يى بكا هبه قيل ديو بندن طلب بيورديلر بندخى همان هبه
قيلدم صكره اول جاريه‌يى مكه‌ده اولان مشركينه ويروب آنده بولنان اسراء مسلمينى آنكله مبادله ايلديلر
مؤلف جليل جزاه الله تعالى بالاجر الجزيل ديركه عسكر مسلمين هنوز دار الحربده قائم اولوب اخذ ايلدكلرى
اسراء مشركينى برمكان حصينده محفوظ وسالم قيلمشلر ايكن ملك اهل حربك رسولى مبادله اسرا نيازى ايله كلوب
برلريمزده بولنان اسراء مسلمينى بو محله كتوروب اسراء طرفين منظور ومشهود اولدقلرى حالده امر مفاداتى
مكالمه ايده‌ليم اولبابده مفاداتيمز صورتپذير اولدى فبها واكر اولمازسه بزكتورديكيمز اسراء مسلمينى آلوب ينه كيرو
كيده‌ليم سزلر بو وجه اوزره بزه امان ويريكز ديو بسط رجايه آغاز ايلدكده مسلمين قبول رجا ايله اعطاء امانه
دمساز اولسه‌لر كركدركه مسلمين عهدلرينه وفا بشرط اولنان مال ياخود اسراء مشركينله مفادات اسراء
مسلمينده سعى اوفى ايده‌لر انجق مفادات اوزره تراضيلرى متفق اولميوب اهل حرب اسراء مسلمينله قصد انصراف

ايلدكلرنده

ايلدكلرنده مسلمينده قوت غلبه وار ايسه عهد مزبوره رعايتله اسراء مسلمينى كيرو بلده‌لرينه رد ايچون اهل حربه
رخصت حق مسلمينده جائز وسزاوار اولماز زيرا اهل حربك اسراء مسلمينى حبس ايتملرى ظلم تام وتقرير ظلم اوزره
اعطاء عهد ايلمك حرامدر پس لازمدركه شرط مرقومه ترك وفا برله اهل حربه وجه آخر ايله تعرض ايتميه‌لر
اسراء مسلمينى يدلرندن نزع واستيفا ايده‌لر سؤال اولنورسه كه رسول الله عليه السلام يوم حديبيه‌ده اهل مكه ايچون
طرف اشرفلرينه قبول اسلامله وارد اولنلرى كيرو رد ايتمكى شرط ايدوب اول شرطه وفا ايلديلر مى زيرا ابو جندل
بن سهيل بن عمروى قبول اسلامله حضور شريفلرينه كلدكدنصكره كيرو باباسى سهيل بن عمروه رد قيلديلر
وابو بصير دخى اسلامله مدينه‌يه كلدكدنصكره طلب ايچون وارد اولان ايكى مشركه آنى تسليم ايلديلر تا كه
ابو بصير رضى الله عنه بعد الرد كتب مغازيده ذكر اولنان مساعى مشكوره‌سين اظهار ايلدى جوابده ديرزكه
بلى بويله‌در لكن حكم مذكور كتاب الله ايله نسخ اولنمشدر قال الله تعالى فان علمتموهن مؤمنات فلا ترجعوهن
الى الكفار يعنى اى اهل ايمان اكرسز بعد صلح الحديبيه طرفكزه اهل مكه‌دن هجرت ايلين نسوانك اسلاملرينه
عالم اولورسه‌كز آنلرى صلح مذكوره رعايتله مشركينه اعاده وتسليم ايتمكز ياخود حكم مذكور اول هنكام سعادت
اختصاصده رسول الله عليه السلام حضرتلرينه خاصدركه انجامنده ترتب ايده‌جك منافع مسلمينه بطريق الوحى
واقف اولملريله اكا مباشرتده متوقف اولماديلر حتى مشركين يوم مزبورده عهود وشروطدن سهل وصعب
هرنه ايسترلرسه مساعده بيوره‌جقلرين اظهار ايچون لا يسألونى اليوم شيئا الا اعطيتهم اياه قول شريفلريله
مكارم نثار اولديلر يوقسه بعد رسول الله صلى الله عليه وسلم قدرتيمز وار ايكن برمسلمى مشركينه
رد وايصال ويدلرندن تخليص مسلمى ترك واهمال ايتمز برو جهله حلال كوريلمز پس مسئله مرقومه‌ده
اهل حرب اسراء مسلمينله قصد انصراف ايتدكلرنده اهل اسلام يدلرندن نزع اسرايه اقدام ايلدكلرنده
مشركينك مقام معارضه‌ده قيام ايلسه‌لر كركدركه مسلمين اولا آنلره نبذ امان ايدوب بعده
تخليص اسرا ايچون اشد قتاله تشمير دامان ايده‌لر واكر مسئله مفروضه‌ده اهل حرب مقدما مسلمينك
شجعان كفاردن اسير ايلدكلرى معلوم الاسامى بعض علوجى* مبادله ايچون احضارى مسلمين اوزره شرط
ايلسه‌لر ومسلمين دخى علوج مزبورينى احضار ايتسه‌لر ياخود ايتمسه‌لر كذلك عدم انتظام مفادات تقصير
مشركيندن اولسه ياخود تكاسل مسلميندن اولسه حكم سابق بو صورتلرك جمله‌سنده قائم وكتوردكلرى اسراء
مسلمينى يدلرندن نزع ايلمك لازمدر مكر مسلمين وجودينده قوت مقاومت مشركين مفقود اوله بو صورتده ترك
قتال مسلمينه حلال كوريلور زيرا مسلمين اوزره واجبدركه اولا قوت نفسلرين محافظه ايدوب بعده قدرتلرى
وار ايسه رفعت وغلبه‌لرين ملاحظه ايده‌لر واكر مسئله مفروضه‌ده اهل حرب اسراء مسلمينى برابر كتوردكلرين
اقرار ايتميوب مسلمين دخى اسراء مزبورينى ميان اهل حربده معاينه ايتميوب همان ظن وتخمين ايلسه‌لر بو تقدير
اوزره قتاله مبادرتده اولان عهدى نقض ايتملرى تجويز وتحسين اولنماز زيرا نقض عهدلرى انجق استرداد اسرا
ايچون حلال اولمشيدى ووجود اسرا نامعلوم اولمغله حصول مقصود غير مجزوم اولدقده نقض عهدلرى
استحلال اولنمز واكر مسئله مفروضه‌ده مكالمه مفادات اوزره ايكن اهل حربك عبيد مماليكلرى استيمانله
طرفيمزه قادم اولسه‌لر ينه نقض عهديمز جائز اولمامغله مماليكلرين اوزرلرينه رديمز لازمدر زيرا كتوردكلرى
اموالرى اوزره اعطاء امان ايتمش اولديغيمزدن اموالرندن برشيئه تعرضيمز جائز وشايان كوريلمز لكن مماليك
مرقومين قبول اسلام ايدرلرسه بعد الاسلام ردلرى غير مشروع اولمغله همان بيع واعطاء اثمانلرينه شروع اولنور
نظيرى شول مستأمندركه عبدى دار اسلامده قبول اسلامله بكام اوله لكن مماليك مزبورينك كتوردكلرى
اسلحه ودواب مولالرينه رد اولنمغه شتاب اولنور واكر مماليك مزبورين ذمت مسلمين اولملرين طلبكار اولسه‌لر
رجالرينه اعتبار اولنميوب همان دواب واسلحه‌لريله تسليمه ابتدار اولنور زيرا مماليك اهل امان مالكلرينه تابع
اولملريله قبول ذمتله اهل داريمزدن قيلنمق جائز وواسع كوريلمز واكر مسئله مزبوره‌ده بعض احرار اهل حرب
كيروده قالان اهل حربدن كراع وسلاح واموالرين اخذلرندن صكره امان مشروحله ميانه‌مزه داخل اولمش
اولسه‌لر كتوردكلرى اشيادن برشيئه تعرضيمز شرعا قابل اولماز زيرا اهل حرب بربرى ميانده امان شرعى
مفقود ايسه ده بزمله اهل حرب ميانده معقود واخذ ايلدكلرى اموال دخى كندو مالرندن معدود اولمغله
عنديمزده قبول اسلام ياذمت ايتسه‌لرده ياخود امانله طرفيمزه كلسه‌لرده آندن برشيئه حق تعرضيمز ناموجوددر
نظيرى اولدركه بزمله موادعين اولان اهل حربدن بعضيلرى بعض آخرك مالنى اخذ ايدوب بعده اسلام

* العلوج ضخام الكفار جمع علج

باذمت باامانله دار یمزه قادم اولسه آندن برشیئ اخذه عدم تعرضمز لازمدر واکر کتوردکلری اسراء مسلمین
قبل عقد المفاداة طرفمزه فرار ایدوب اهل حرب دخی عهد سابق اوزره آنلری رد ایدیکز دیو اصرار ایلسه لر
ردیمز جائز وسزاوار اولماز زیرا آنلره حبس اسراء مسلمین اوزره اعطاء عهد ایتمدیك واوبابده عهدیمز اولسه
دخی شرعا معتبر اولماز زیرا حبس مسلمین ظلم صریحدر وتقریر ظلم اوزره معاهده غیر صحیحدر وبزم امانیمز انجق
نفوس وامواللری اوزره مشروع اولشدر واسراء مسلمین مالاریندن اولمدیغی امر مقطوعدر و بو بابده وعد
ایلدیکمز فدایه وفا دخی اوزریمزه واجب اولماز زیرا شرطیمز اسرالرین بطریق المفاداة رد ایتمك ایدی شمدی
مفاداته احتیاجیمز زائل اولدی اما تقریر مشروح اوزره علوج معلومین ایله مبادلهٔ اسراء مسلمینده رضاء طرفین
تمام اولوب همان تسلیم وتسلم صددنده ایکن اسراء مسلمین طرفمزه فرار ایلسه لر بو صورتده اکرچه افضل
امور بدل صلحی آنلره وفا وایثار ایلمکدر تا که بعد الیوم بومثللو عهودده مسلمینه اعتماد ایده لر ومسلمینی غدره
نسبتله اظهار عناد ایتمیه لر لکن وفاء مزبور مسلمین اوزره واجب دکلدر زیرا تمام مفادات انجق تسلیم وتسلم ایله
حاصل اولور پس قبل التمام استغناء مسلمین ظاهر اولدقده معاهدهٔ مجرده ایله کرك اموال وکرك علوج معلومیدن
برشیئ آنلره رد وتسلیم واجب اولمیه جغی امر باهردر واکر اسراء مسلمین قبل عقد المفاداة یاخود بعد العقد
وقبل التسلیم ذکر اولنان عسکر مسلمینه کلیوب همان بلاد اسلامه هارب اولسه لر اهل حربه برنسنه ویرمك
اوزریمزه لازم ومناسب اولماز اما عسکره هارب اولملری بشقه درکه آنده شرطه وفا افضل واوفیدر زیرا عسکره
فرارلرنده عسکر مسلمین اهل حربی آنلردن مانع ودافع اولملریله اهل حرب عقد مفاداتله آنلری عسکره اعطا
قیلمق صورتنه مشابه واقع اولور اما جانب آخردن دار اسلامه هارب اولدقلرنده اهل حرب نه حقیقة ونه حکما
عسکره برنسنه رد ایتمش اولمیوب وبدلرنده نسنه لری بولنمامغله اسراء مزبورین کندو بدلرنده هلاك اولاق منابه
نائب قیلنوب وفاء مشروط اوزرلرینه واجب ومناسب کوریلمز کذلك اسراء مزبورین بعد الهرب دار الحربده
اهل منعه اولوب کندو نفسلری ایله ممتنع اولسه لر ینه وفاء مشروط واجب ومناسب کوریلمز زیرا مانع ودافعلری
عسکر دکلدر که وفاء مشروطی مستوجب اوله اما عسکره هارب اولوب اهل منعه دخی اولمدقلرنده مانع ودافعلری
انجق اهل عسکر اولور کورمزمیسنکه عسکر اول محلده موجود اولمسه اهل حرب آنلری اخذ ایده جکلری
مقرردر بناء علیه وفاء مشروط الیق کوریلور واکر مسئلهٔ مرقومه ده عدم انعقاد مبادله ایله اهل حرب اعادهٔ اسرایی
مراد ایتدکلرنده اسرا مقاتلهٔ مشرکینه اجتهاد یاخود قدرت قتاللری اولمامغله عسکردن استمداد ایلسه لر ترك
امدادلری علی کل حال تجویز واستحلال اولنماز زیرا حبسلری جانب اهل حربدن ظلم صریحدر وظلم اوزره
اعطاء امان غیر صحیحدر پس حق مسلمینده حلال اولماز که مشرکین دین قرنداشلرین قتل ایتدکلرین کوروب
قدرتلری وار ایکن منع وتخلیصلری ایله اشتغال ایتمیه لر کذلك اسرا اهل حربه امان ویرمش اولسه لر دخی ینه
یدلرندن فرار ایچون قتاله ابتدارلری حقلرنده جائز وسزاوار کوریلور که طرف اهل حربدن حبسله مظلوم اولدقلری
آشکاردر اما مسئلهٔ مفروضه ده ایادی اهل حربده بولنان مسلمینك عبید مسلمینی یاخود جواری مسلمانی اولوب
مقدما آنلری اخذ واحراز ایتمش اولسه لر بو صورتده عقد مفاداتمز تمام اولورسه بدل مشروط البته ایفا وانجاز
اولنور واکر تمام اولمازسه ممالیك مرقومین مسلمین اولوب دار مشرکینده ترك مسلمین حلال اولمامغله یدلرندن
بطریق القهر اخذلرینه اشتغال اولنوب بعد الاخذ بیع وثمنلری اهل حربه اعطا وایصال قیلنور زیرا احراز ایله
آنلره مالك اولمشلردر حتی قبول اسلام ایلسه لر دخی ینه حق تملکلری باقی قالور وبز دخی فرض مشروح اوزره اولالری
خصوصنده دخی اعطاء امان ایتمدیك واکر عبید مذکورینی بلده لرینه قصد اعاده ایتدکلرنده عبید امتناع
معاودتله قتاله مبادرت ومشرکین دخی آنلری قتله مباشرت ایدرلرسه بز دخی استخلاص عبید ایچون قتال
مشرکینده مشارکت ایده رز که دین قرنداشلریمز اولملریله قهر مشرکیندن تخلیصلری اوزریمزه واجبدر
بو تقدیر اوزره حال مشرکینه نظر اولنور اکر کندو مأمنلرنده قائم ایسه لر آنکله نبذ معاهده تا اولمغله بعد اخذ
العبید اعطاء مشروط اوزریمزه الزام اولنماز واکر کندو مأمنلرنده قائم دکللر ایسه عبید مذکورینی بیع وثمنلرینی
آنلره اعطا لازم اولور که مأمنلرینه واصل اولمدقجه بینمزده حکم امان باقی وحاصلدر لکن مدبر وام ولد ومکاتب
وذمی مثللو اهل حربك احرازیله مالك اولمدقلری جمیع احکام مشروحه ده مسلك احرار مسلمینه سالکلردر
واکر مسلم بعض حصون اهل حربده اسیر ایکن بعض مشرکین اوزره هجوم وقتله عزم وتدبیر ایلسه نظر اولنور
اکر ظفر قتلندن امیدوار ایسه یاخود فعلنده مشرکینه ایراث نکایت وار ایسه اقدامی جائز وسزاوار کوریلور؟

واکر حصول منفعت مذکوره عدیم الاحتمال ایسه اقدامی تجویز واستحلال اولنماز زیرا بعید الاقدام اهل حرب
آنی قتل یاخود بعض اعضاسنی قطعله مثله ایده جکلری ظاهر حال اولمغله من غیر فائدة نفسینی کندو یدیله
القاء تهلکه یه اشتغال ایتمش اولور و بو باب قطع الماء عن اهل الحرب اثناسنده حکم مذکوری صف قتاله
مزاولهٔ اقتتال ایلین شجعان جلادت نشان حقلرنده بیان ایدوب نکایت اعدایی متضمن اولدیغی هنکامده
بذل نفسله اقدام ایلمك یوم بئر معونه ده منذر بن عمرو رضی الله عنه ویوم الرجیعده محاربهٔ بنی لحیانده لقب
حمی الدبر ایله ملقب قیلنان عاصم بن ثابت رضی الله عنه مثللو نیجه صحابهٔ کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
حضراتندن واقع اولدیغی ذکر واعلان ایلدیك پس اقدام مذکور نکایت اعدایی متضمن اولدقده وجه مشروح
اوزره صف قتالده سلامت حالله قائم اولان مقاتلدن جائز کوریلدکده ایادی کفارده فی حکم الهالك اسیر اولان
مسلمدن جوازی حیز اولویتده متحیز اولور واکر اهل حرب بر اسیر مسلمه بلادلرنده کیفما یشاء کشت وکذار ایتمك
اوزره اعطاء امانله تخلیهٔ سبیل ایلسه لر ینه اسیر مزبور ایچون اهل حربله قتال وسرا وعلنا قادر اولدیغی مرتبه ده
اهل حربدن قتل رجال واخذ اموال ایلمك تحلیل اولنور زیرا اهل حرب اکا اعطاء امان ایدوب کندو آنلره اعطاء
امان ایتدیکندن قادر اولدیغی نکایته مباشرتی شایان کوریلور مکر کندو دخی آنلره اعطاء امان ایتمش اوله بو صورتده
تعرض مذکوری غدر حرام اولمغله وجوب امتناعی نمایان اولور لکن دار اسلامه خروجله تخلیص نفسنه
قادر ایسه عدم خروج اوزره اعطاء امان ایتمش ایسه دخی جواز خروجی ظاهردر که دارلرنده حبسلری ظلم
اولمغله ظلمدن جواز امتناعی امر باهردر حتی قصد خروج ایلدکده برکسنه خروجنه مانع اولسه اولدخی منعنده
ظالم اولمغله آنکله دخی قتال وقتلی واسع کوریلور واکر اهل حرب اسیر مسلمی اعمال شاقه ده استعمال ایتمکله
مبتلای شدت ونکال اولوب بعض اهل حربی قتله عزم واقبال ایلسه نظر اولنور اکر فعلی نکایت اعدایه باعث
اولورسه اقدامی سزا کوریلور واکر اولمازسه ترکی اولی کوریلور مکر اهل حرب اکا بر وجهله مطیق اولمیه جغی
بر عملی تکلیف ایتمشلر اولوب اولدخی اقدام مذکورنده امید نجات یاخود ملاحظهٔ ترفیه وتخفیف ایلیه بو تقدیر اوزره
اقدامی جواز ایله توصیف اولنور کذلك محبوس اولدیغی سجندن تخلیص نفسیچون قتل سجانی اوزره قصد
اقدام ایلسه بو دخی تفصیل مشروح اوزره شرح واعلام اولنور واکر اهل حرب اسیر مسلمه نعوذ بالله تعالی
سجود لغیر الله ایله تکلیف ایدوب آنی بدنده امساك ایلین علج مشرك دخی سجود معهود ایچون ضرب وتعنیف
ایلسه بو صورتده مشرکین آنی قتل ایده جکلرینه عالم اولسه دخی سجوددن اباسی علهٔ قتل علجه اقدامی جواز ایله
توصیف اولنور زیرا اسیر مزبورك علج مشرکه ضرب وقتله اجتساری موجب نکایت اعدا ایدوکی بدیدار وسجود
لغیر الله تعالیدن امتناعی مستوجب اعزاز دین ایدوکی آشکار اولمغله اقدام مذکورنده کندو نفسینی بلا فائده
قتل اوزره معین اولمق محذوری بولنمادیغندن جائز وسزاوار کوریلور واکر اسیر مسلم میان اهل حربده اداء
طبابت ایدوب اهل حرب دخی طالب دوا اولدقلرنده سقی سموم ایله آنلری قتل وافنا قیلسه بو صورتده سقی وقتل
ایلدیکی رجال مشرکین ایسه قتللری موجب نکایت اعدا اولمغله جواز فعلی ظاهر وهویدادر لکن نسا وصبیان
ایسه مؤلف مرحمتنشان دیرکه بن قتللرین مکروه کوردیکم کبی سقی مزبوری دخی مکروه کوریرم مکر بر عورت
اول اسیری اضرار وقصد قتلنه اصرار ایتمش اوله بو صورتده لدی القدرة اول عورتی قتلی جائز اولدیغی کبی
سقی سمومی دخی سزاوار اولور واکر اسیر مسلم دار الحربده نفسنی بر حصن یاخود سور مدینه دن لاجل الفرار
ادلا ایدر ایکن سقوط وهلاکله مبتلی اولسه نظر اولنور اکر حین ادلاسنده نجاتندن امیدوار ایسه فعلی جائز
وسزاوار اولور که قصدی سعی نجات وفتنهٔ کفردن دینیله فرار اولوب مجاهد ایچون طمع ظفر موجود اولدقده نصکره
خوف هلاکی درکار ایسه ده اقدامی جائز وسزاوار کوریلور واکر هلاکی یقین یا ظن غالب ایله معلومی ایسه جواز
اقدامی معدوم مدرکه بو اقدامنده قتل نفسنه معین اوله جغی مجزومدر نظیری شول باب النفل فی دخول المطموره
اثناسنده ذکر اولنان مجاهددر که نفسینی بر قطغان ایچنده بعض مطامیره قتال اعدا ایچون ادلا ایلیه مجاهد مرقوم
دخی ادلاسنده نکایت اعدادن امیدوار ایسه اقدامی جائز وسزاوار و بلا نکایة قتل اولنه جغی عندنده ظن غالبله
بدیدار ایسه اقدامنده کنهکار اولور واکر ضخام کفاردن بر علج عورتی و ولدی ایله مسلمینه اسیر اولسه آنلری مبادله
بالمال ایله اهل حربه اعطا حق امیرده تجویز وتقریر اولنماز که وجهی قریبا تحریر اولندی کذلك دار اسلامده
یاخود دار الحربه بعد الاخراج آنلری دراهمله اهل حربه بیع ایلمك دخی جائز اولماز که بیع مزبور اسراء مرقومین
اوزره قدرتدن صکره اهل حربدن اخذ مال ایله مبادله حکمنده متحیزدر کذلك اسراء مرقومین بر غازینك سهمنده واقع

اولسه‌لر آنك حقنده دخی اهل حربه بیعلری واسع كوربلمز حتی اول غازی بیعه عدم جوازینه عالم ایكن مجاسرت
ایتمش ایسه كركدركه امام بیعنی ابطالدن بشقه تأدیبنه دخی مبادرت ایلیه زیرا مسلمین اوزره تقویت مشركینه
قصد مباشرت ایتمشدر اما برمشرك مستأمن مقدما مسلمیندن اخذ واحراز ودارنده ترك ایلدیكی عبید مسلمینی
اسراء مرقومینله بیعه طلبكار اولورسه بوصورتده قسمت غنائم سبقت ایتمش ایسه امام ایچون آنلری اسراء
مزبورینله اشترا و بعد الاشترا فیء مسلمینه وضع ایلمك جائز وسزاوار اولور واكر قسمت سبقت ایتمش ایسه
صاحب السهم دیلرسه اشترا ایدوب بعد الاشترا عبید مسلمینده حكم ملكنی اجرا ایدر زیرا بیع مذكورده
مسلمینی ذل كفاردن تخلیص بولنمغله مفاداة الاسیر بالاسیر موقعنده واقعدر و مفاداة الاسیر بالاسیر بیان
سابق اوزره ظاهر روایتده جائز وواسعدر وجواز مذكور حرمت دینه مبنی اولمغله آنده مسلمینك عبید واحراری
مستویدر حتی حربی مرقوم عبید مسلمینی قصد بیع ایتمك اوزره داریمزه ادخال ایلسه كركدركه امیر المسلمین
آنلری دار الحربه اعاده سندن منعه استعجال ایلیه نظیری شول عبید مسلمیندركه حربی آنلری دار اسلامده
اشترا قیله یاخود شول عبید كفاردركه حربی دار اسلامده آنی اشترا ودارینه ادخالدنصكره عبید مرقومین قبول
اسلام ایدوب بعده آنلر ایله دخول دار اسلامه اجترا ایلیه حربی مرقوم عبید مذكورینه مالك ایدوكی اكرچه
آشكاردر لكن مالكلری ذمی اولدقده امام آنلری مسلمینه بیع اوزره اجبار ایلدیكی كبی حربی مرقومه دخی اجبار ایدر
واكر مستأمن مرقوم عبید مذكورینی دار اسلامه یاخود دار الحربده بولنان عسكر مسلمینه برابر احضار ایدوب
اسراء مشركینله بیعلرینه طلبكار اولسه امیر المسلمین آنی بیع مذكور اوزره تمكین واقدار ایلمز زیرا بوصورتده
عبید معینده حاضر وحربی یدیمزده مقهور اولمغله آنلری دراهم ودنانیر ایله بیع اوزره مجبور اولمشیكن اسراء
مشركینله بیعلرینه رخصت مفاداة الاسراء بالمال معناسی كبی محذوری متضمن اولدیغندن حرام ومحظور كوریلور
اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌دركه آنده عبیدی برابر احضار ایتمدیكندن دراهم ودنانیر ایله بیع اوزره حكم اجبار حقنده
آشكاردكل ایدی توضیحی اولدركه اسراء مشركینله اسراء مسلمینی مبادله انجق وقت ضرورتده جائز كوریلمشیدی
و تحقق ضرورت دخی انجق تخلیص مسلمین مبادله اوزره موقوف اولمغله متمیز اولور ایدی وما نحن فیهده عبیدی
احضار ایدوب بیع اوزره اجبار اولنمغله توقف مذكور مفقوددر اما مسئلهٔ سابقه‌ده احضار ایتمدیكندن توقف
مذكور موجوددر واكر برحربی رجاء امانله كلوب داریمزه یاخود عسكریمزه قبل الدخول یدنده بولنان
معلوم الذوات والاسامی عبید مسلمینی یدیمزده بولنان معلوم الذوات والاسامی عبید مشركینله بیعه طلبكار اولسه
بوصورتده مساعدهٔ مطلوبی حق مسلمینده سزاوار اولوركه عبید مسلمین یدیمزه واصل اولدیغی قیام ضرورت
آشكاردر و بعد المساعده مسلمین اوزره وفاء شرط واجبدركه صحت شرطلری وجوب وفاءِ شرعا مستوجبدر
واكر ایادی اهل حربده بولنان براسیر مسلم قتال اهل حربه عازم اولوب بعد القتال كندو قتلنه جازم ایسه ده
قتالی موجب نكایت اعدا اوله جغنه عالم اولسه بزقریبا بیان ایلدیكمز اقدام مذكوری جائز وشایاندر و معاملهٔ
مزبوره سی ومن الناس من یشتری نفسه ابتغاء مرضاة الله نص بشارت مخصصنده داخل ایدوكی نمایاندر لكن
بوفعلی ایادی اهل حربده بولنان سائر اسراء مسلمینه مضر اوله جغی عندنده ظاهر ایسه حقنده افضل اولان
اكا مباشر اولمامقدر باخصوصكه تحصیل ایده جكی نكایت اعدا كندو اوزرینه واجب اولان نظر مسلمین ومسلمیندن
دفع شرور مشركین مثللو بعض منافعه معادل اولمیه جغی هویدا اوله كورمز میسنكه اهل جهاد قتال مشركینده
انجق تحصیل منافع مزبوره ایچون بذل اجتهاد ایدرلر پس فعلی اضرار مسلمینه بادی و قتل وتعذیبلرینه مؤدی
اولدقده افضلی اكا عدم تصدیدر لكن بویله ایكن ینه اقدام ایدرسه جائز كوریلور زیرا جانب غیره مراعاتی
حق نفسنه مراعاتندن اوجب دكلدر واقدام مذكوری موجب نكایت اعدا اولدقده كندو قتلنه عالم ایكن جائز
كوریلدكده سائر اسراء مسلمینه خوف ضرر هنكامنده جوازی بطریق الاولیدر واكر برسریهٔ قلیله ارض اعدایه
قادم اولوب ارض مرقومه‌یه قریب برمحلده اعدادن جیش عظیم قائم ایدوكنه اهل سریه عالم وجیش مرقوم
مكان سریه‌یه غیر عالم ایكن سریه‌دن بركسنه جیش مرقوم اوزره هجومه عازم اولسه مؤلف مصیبدر كه بن آنك
بو هجومنی مكروه كوروب تصویب ایتمزم زیرا مسلمین قلیل واهل حربله مقاومته غیر قادر ایكن هجومنده مكان
مسلمینه دلالتی ظاهر ومسلمین اوزره قتل واسر ایچون دلالت حرام ایدوكی امر باهردر اما جیش مرقوم مكان سریه‌یه
عالم اولوب لكن هنوز تعرض مسلمینه آغاز ایتمامشلر ایسه بوصورتده هجومی موجب نكایت اعدا اولورسه مباشرتنه
جواز ویریلور انجق بوتقدیر اوزره مسلمینله قتال و قتل ایده جكلرندن احتراز اولنورسه افضلی نظرا للمسلمین

فعل مذكوره دست دراز اولمامقدر كورمزمیسنكه اهل حرب برقوم مسلمینی محاصره ایدوب مسلمینی صلح وامانه
دعوت قیلسه‌لر مسلمینده قوت مقاومت یوغیسه افضلی مصالحه وقبول امانلرینه رغبت ایلمكدر بویله ایكن
مسلمین محصورین قبول صلح وامان ایتمیوب همان قتال ایچون دامن درمیان اولسه‌لر اول دخی جائز وشایان كوریلور
زیرا حمی الدبر عاصم بن ثابت رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه یوم الرجیعده مشركین عرض امان ایتدكلرنده
قبول امانلرندن نكول ایله بن بوندن اقدم الله تعالی یه امان مشركی قبول ایتمك اوزره معاهده ایتمشیدم دیو قتل
اولنجه‌یه دك مزاولهٔ قتال ایله مشغول اولمشدر و بووقعهٔ شجاعت نشان مسئلهٔ مرقومه‌یه احسن برهاندر واكر مسلمین
اهل كتابدن برعورتی اسیر وقسمتله برغازینك سهمنه تعیین وتقریر ایلدكلرندنصكره اول غازی آنی استیلاد یاخود
تدبیر ایدوب لكن اول عورت هنوز كندودینی اوزره جایگیر ایكن اهل حرب براسیر مسلم ایله مفاداته طالب اولوب
فداسنده دخی اول عورتدن ماعدایه راغب اولمسه‌لر بوصورتده مولاسی راضی اولورسه آنكله مفاداتمز تجویز اولنوب
اولبابده عورتك رضا وعدم رضاسی فرق وتمییز اولنماز زیرا مدبره یاخود ام ولد اولمغله مسلم اولان مولاسی ایچون
استحقاق ولا آنده متقرر واول وجهله ملكدن ملك آخره انتقالی متعذر اولدیغندن مفادات مزبوره ملك
مولاسندن خروجنی موجب اولمیوب همان انقطاع خدمتنی مستوجب اولدیغی جهتندن فداء مسلم قبیلندن انجق
خدمتی ایدوكی ثابت ومترتب اولمشدر وخدمتی من قبیل المنفعة اولوب منفعت دخی منزلهٔ ماله نازل ایسه‌ده حرمتی
درجهٔ حرمت ماله واصل اولمامغله اسیر مسلمی ماله مبادله جائز كوریلدكده خدمتله مبادله‌نك جوازی حكم
اولوینده داخلدر نكته‌سی اولدركه عورت كندودینی اوزره پایدار اولمغله بعد المفاداة تلف نفسندن خوف اولنمادیغی
بدیدار وآنكله مفاداته رغبتلری انجق میان مسلمینده كندو اعتقادی اوزره استقرارینه اكرام ایچون ایدوكی آشكاردر
بوندنصكره عدم رضاسی مانع مفادات اولمق غیر محتملدر كه عورت مملوكه اولوب امر نفسندن برشیئه مالكه اولمامغله
رضا وعدم رضاسی منزلهٔ عدمده منزلدر اما مولاسی راضی اولمازسه امیر ایچون اسیر مسلم اوزره قتل اهل حربدن خوف
واحتراز ایدرسه ده آنكله مفاداته جواز ویریلمز زیرا عورت تدبیر واستیلاد ایله شول رتبه‌یه اتصال ایتمشدركه ملك
مولاسندن عوضله وعوضسز خروجی عدیم الاحتمال اولمشدر وآنده ملك مولاسی برقرار ایكن بلا ارضاء مفادات
امیره جائز وسزاوار اولماز بوصورتده بیع عورت جائز دكل ایكن مولاسی بیت المالدن عوض قیمتنه طالب واولوجهله
مفاداته راغب اولسه اولبابده مساعدهٔ امام مناسب كوریلور زیرا فداء اسیر مسلمی بیت المالدن ادا امام اوزره لازم
وتعویض مزبور مقام اداء مزبوره قائمدر كه تخلیص اسیر ایچون اهل حربه اعطاء ماله ارضاء مفادات ایچون
مولاسنه بذل اموال متماثل الاحوالدر واول عورتك ملكدن ملكه انتقالی عدیم الاحتمال اولمغله مال بیت المال عوض
ملك اولمیوب همان عوض خدمت اولمق اوزره اكا ایصال اولنور وخدمت مدبره وام ولددن بطریق الایجار
اخذ عوض حق مولالرنده جائز ورأینه مفوضدر بوصورتده مسلمین بعد المفاداة اول عورتی اهل حربدن اخذ
واستنقاذ ایلسه‌لر آنده ملك مولاسی قائم اولمغله كركدركه ینه مولاسنه تسلیم وانفاذ ایده‌لر و بوندن اقدم بیت المالدن
اخذ ایلدیكی مال دخی مولاسنه سالم قیلنوركه اول مالی عورت اهل حرب ایچنده قالدیغی مدتده كندودن
منقطع اولوب بردخی راجع اولمیان خدمتندن عوض اولمق اوزره متسلم اولمشدر واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده مولاسی
مفاداتنده تعویض بیت الماله مائل اولمیوب انجق عورتی مسلمین اشترا قیلمغه قائل اولسه مؤلف عالیجناب
بن بومعنایی مكروه كوریرم دیو قطع جواب ایتمشدر كه عورتده تدبیر واستیلاد ایله حق عتق ثابت اولمغله احتمال
بیعی فائت اولمشدر بوصورتده مسلمین عورتی یدندن بطریق الاكراه اخذ ایدوب مفاداته عازم اولسه‌لر كركدركه
امام بیت المالدن قیمتنی غارم اوله كذلك امام المسلمین رأی ایلدیكی برمصلحت ایچون اول عورتی مولاسندن
بلا ارضاء اخذ ایلمك اقتضا ایلسه ینه بیت المالدن قیمتنی قضا ایدر ومدبره‌ده ائمهٔ ثلثه رضوان الله تعالی علیهم
اجمعین بوقول اوزره مجتمعیندركه آنده حكم مالیت باقی وقائم حتی غصبله ضمانی بالاتفاق لازمدر لكن ام ولدده
اكرچه قول امامین رحمة الله علیهما ینه قول سابقدر اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه ام ولد ضمانله مغصوبه
اولمدیغندن بیت المالدن اعطاء قیمتی حق امامده غیر لایقدر و بعض فقهاء ام ولدده دخی قول سابق اوزره
متفقلردر دیو ذكر وانها ایدوب اعطا ایلدیكی قیمتی عوض رقبه‌سی اولمیوب انجق قیمتی ایله اخذ امامه صورت
رضاسی كبی بودخی عوض خدمتیدر دیو اثبات مدعی ایلدیلر لكن قول اول اصح ومعمولدر زیرا جناب مؤلف
بوندنصكره دیمشدركه اول عورت وجه مشروح اوزره مفاداتدنصكره ایادی مسلمینه عودت قیلسه كركدركه
امام عورتی صاحبنه رد وتسلیم وبیت المالدن اخذ ایلدیكی قیمتی استرداد وبیت الماله وضع وتقدیم ایلیه پس

مطلب الاختلاف بین الائمة
فی بعض احوال المدبره وام الولد

مال مذكور عوض خدمت اولیدی ردی لازم اولمیوب مسئلهٔ متقدمه کبی کندو یه سالم قیلنور ایدی و ینه جناب
مؤلف دیمشدر که اول عورتی بطریق الاکراه اخذ ایتمکی امام ایچون مناسب کورمزم پس صورت مزبوره ده
اعطا قیلدیغی عوض خدمت اولیدی رأی ایلدیکی مصلحت ایچون بلا رضا اخذنده جواز و صحت اولور ایدی
واکر مسئلهٔ مرقومه ده عورت مزبوره قنه یعنی مملوکهٔ صرفه اولسه امام ایچون جائزدر که اهل خبره یه قیمتنی
تقویم ایتدیروب بیت المالدن بعد الاداء آنی اول اسیر مسلمك فداسنده تسلیم قیله زیرا مولاسینك مفادات مرقومه دن
امتناعی اول اسیر مسلمه ضرر عظیمی موجب و عند الضرر العظیم رضای مالك یوغیکن امام ایچون ولایت بیع
اموال دخی ثابت و مترتبدر وثبوت ولایت مزبوره عند الامامین امر ظاهردر که امام مدیون اوزره حجر و بلا رضاء
مالنی بیعله ضرردائنی دفع ایلمکه عندلرنده قادردر کذلك ولایت مزبوره عند ابی حنیفه رضی الله عنه دخی
حاصلدر که اول دخی مسلمینه ضرر عظیم اولان محلده حجر مالکه قائلدر پس امام ایچون بلا رضاء ولایت بیع
ثابت اولدقده جاریهٔ مرقومه یی بیع و مالکنه ثمنی ویرمك یاخود تقویم ایتدیروب قیمتنی ویردکدنصکره آنکله
مفادات ایلمك بربرینه متفاوت دکلدر ووجه مشروح اوزره مفاداتدن صکره اول عورت ابدی مسلمینه دخول
ایلسه مولاسی ایچون بردخی اکا سبیل وصول یوقدر که امام آنی بلا رضاء بیع نافذ ایله بیع ایلدکده ملك مولاسندن
خروج وملك آخره حلول ایلمشدر واکر عورت مزبوره مکاتبه ایسه مؤلف کریم المناقب دیرکه بن بوصورتده
امام ایچون عورتك ومولاسینك رضالری بولنمادقجه مفاداتی محبوب ومناسب کورمزم زیرا رقبه سنده ملك
مولاسی قائم ایکن عورت دخی بحسب الکتابه نفس ومنافعنه احق اولمغله آنکله مفاداتده هر برینك اعتبار رضاسی
امر محققدر بو یله ایکن امام بطریق الاکراه اخذایله مفاداتی التزام ایتمش اولسه مکاتبه غصبله مضمونه اولمدیغندن
مولاسی ایچون امام اوزره نسنه اعطاسی الزام اولنماز زیرا وجوب ضمان غصب تفویت ید مالکله حاصل اولور
ومکاتبه دخی ید مالکه نظرایله منزلهٔ حره یه نازل ومنافع وکسبنده حق مولاسی غیر متحصلدر واخذ امامله
آنده ثابت اولان ملك مولاسی دخی زائل اولمامشدر حتی بعد المفاداة مسلمین آنی اخذ واسیر ایلسه لر کرکدرکه
ینه کتابتی اوزره مولاسنه رد وتسبیر ایده لر اما مکاتبهٔ مزبوره اداء بدل کتابتله یاخود قبل الاداء اعتاق مولاسی ایله
آزاد اولمش ایسه آنکله مفاداتده انجق رضاء نفسنه اعتبار واعتماد اولنور زیرا آندن ملك مولاسی زائل اولوب والحالة
هذه اهل دار اسلامدن اولدیغندن عتقله حرهٔ ذمیه اولمغله رضاسی بولنمادقجه آنکله مفادات تجویز حکم صحتی غیر
قابلدر نظیری اهل ذمتدن شول حر اصلی وحرهٔ اصلیه درکه اهل حرب آنلر ایله مفادات اسراء مسلمینه
طلبکار اوله لر آنلرك رضالری بولنمادقجه مساعدهٔ امام جائز وسزاوار اولماز اما احرار یاخود ممالیکدن اولان مسلم
ومسلمه ایله مفادات اسراء مسلمین قطعا تجویز اولنمایوب اولبابده کندو رضالری ومولالرینك رضالری بولنوب
بولنمامق فرق وتمییز اولنماز زیرا تسلیم اولنان مسلم اوزره قتل اهل حربدن حذر اخذ اولنان مسلم اوزره حذر ایله
برابردر اما ذمی بشقه درکه اعتقادده اهل حربه موافق اولمغله طرف اهل حربدن نفسی اوزره امین اولمادقجه مفاداته
رضا ویرمیه جکنه ظاهر حالی ناطقدر وعلی هذا برحربی امانله دار بمزه داخل اولدقدنصکره اهل حرب آنکله
مفادات اسیر مسلمه طلبکار اولوب اول دخی بنی آنلره تسلیم ایدرسکز قتل ایدرلر دیو اعتذار ایله عدم رضاسنی اظهار
ایلسه بوصورتده اول مستأمنی اهل حربه تسلیم جائز وسزاوار اولماز زیرا امانمزده داخل اولمغله اولبابده مفاداته
رضا ویرمین ذمی منزلنه نازل اولمشدر وهم آنی تسلیمله قتله عرض ایتمك بزدن اکا ظلم صریحدر ومسلم وذمی کبی
مستأمن اوزره ظلم دخی حرام وغیر صحیحدر لکن اهل حرب اسیر مسلمی بزه تسلیمده اول مستأمنی دار بمزدن
دفعله قانع اولورلرسه امام ایچون اکا وارکندو بلادیکه یاخود دیلدیکك محله رحلت قیل دیو طرد ایلمك واسع
کوریلور زیرا اسیر مسلم اوزره خوف قتل مشرکین نابود اولسه دخی امام ایچون حتی مستأمنده ولایت مزبوره
موجود درکورمزمیسنکه مستأمن داربمزده تطویل اقامته عازم اولدقده امام آنك خروجی بابنده تقدم ایلمك لازمدر
پس اسیر مسلم اوزره خوف قتل واقع اولوب یاخود امامك مستأمنه خطابله بوقول مجردی ایله تسلیم اسیر مسلمده
قانع اولدقلرنده ثبوت ولایت مزبوره بطریق الاولی ظاهر ولامعدر بوصورتده مشرکین مسلمینه خطابله
سزآنی بزه تسلیم ایدیکز یوقسه سزکله قتال ایده رز دیو قطع جواب ایلسه لر بوصورتده مسلمین مقاتلهٔ
مشرکینه قدرتیاب دکللر ایسه ده ینه تسلیملری جائز وصواب کوریلمز زیرا تسلیمی طرفمزدن غدر امان وغدر امانه
رخصت بولنمادیغی نمایاندر واکا اجابتمز اهل حربك بزه خطابله یازنا ایدرسنز یاخود سزکله قتال ایده رز دیو
تکلیفلرینه اجابتله سیاندر لکن بوصورتده مسلمینه لازمدرکه اول مستأمنه سن بلاد مسلمیندن چیقوب دیلدیکك

ارضه ذاهب اول دیو طرده عازم اوله لر اما کا تعیین مدت ایدوب سن وقت فلانی یه دکین میانه مزدن خارج اول
یوقسه سنی تسلیم ایده رز دیوب اول دخی قبول ایتسه کدنصکره وقت فلانی حلول ایتدکده ینه خارج اولماسه
بوصورتده ینه تسلیمه راضی اولورسه تسلیمی حکم صحتده مندرج واولمازسه غیرمندرجدر زیرا ایچمزده آمن
اولمغله مأمنه بالغ اولمدقجه اضراری جائز وسائغ کوریلمز سؤال اولنورسه که مستأمن مرقومك بعد تقدم المسلمین
انقضاء مدته دکین اقامتی اهل حربه تسلیمنه دلیل رضا اولمق صریح رضا کبی جواز تسلیمی اقتضا ایدر مثلا امیر
بر مستأمنه سن وقت فلانی یه دك داریمزدن خارج اولورسك فبها واکر خارج اولمازسك سنی ذمت قیلرم دیوب
اول دخی مدت معینه ده خارج اولماسه وجه مشروح اوزره دلیل رضا بولنمغله حکم ذمتده مندرج قیلنور جوابنده
دیرزکه بلی اقامتی دلیل رضادر لکن دلیل محتمل اولوب قطعی اولمدیغی هویدادر بناء علیه تسلیمه رضاسنی
تصریح ایتدکجه بومثللو دلیل محتمل ایله تعریض قتلی غیر صحیحدر اما عقد ذمت شبهه ایله ثابت اولان احکامدن
اولمغله آنده دلیل محتمل اوزره اعتماد واعتصام اولنور واکر بعض مشرکین ملکلرینه عصیانله بعض حصونده کسب
امتناع بذمت مسلمینی اولمق اوزره مسلمیندن رجاء مصالحه یه استسراع ایلدکده اهل حرب بوخبری استماع ایدوب
اکر بورجاسنه مساعده ایدرسکز اسرا اکزی قتل وسنز کله قتال ایده رز مقالنی مسلمینه استماع ایلسه لر نظر اولنور
اکر مسلمینده قوت قتال وار ایسه قول مشرکینه باقیوب عقد ذمته اجابتلری واجب وسزاوار اولور زیرا ذمت احکام
اسلامی دنیاده موجب التزام اولمقده خلف اسلامدر ومتحصنین مرقومین دخول اسلامه رغبت ایده لر ایدی
قبول اسلاملری اشکالدن عاری ایدی پس رغبت ذمتلری دخی مجرای اسلامده جاری قیلنور واکر مسلمینده
قوت قتال اولمیوب نفسلری اوزره خوف خطر درکار ایسه عقد ذمته عدم اجابتلری دخی جائز وسزاوار اولور
کورمزمیسنکه مرقومین دخول اسلام ایتمش اوله لر ایدی مسلمینده قوت مقاومت اولمیوب نفسلری اوزره
خوف خطر درکار اولدقده ینه نصرتلری واجب اولماز ایدی پس طلب ذمتلری دخی نصرتلرین مستوجب اولماز
واکر مسلمین قوت مقاومتله سرا فراز اولوب انجق علی تقدیر القتال مشرکینك اسراء مسلمینی قتل ایتملرندن
احتراز اولنسه ینه طلب ذمتلری منزلهٔ اسلاملرینه تنزیل بره جابتلرینه جواز ویریلور زیرا قبول اسلام ایده لر
ایدی اسراء مسلمین اوزره خوف اولنسه دخی نصرتلری ایجاب والزام اولنور ایدی کورمزمیسنکه اسراء
مسلمین اوزره خوف قتل ایچون قتال مشرکین ترك واهمال اولنماز پس خوف مذکور ایچون اجابت عقد ذمت
دخی ترك وابطال اولنمز واکر اهل حرب مسلمینه التجاء ایله سنزه اسرا اکزی تسلیم ایده رز آنلری ذمته عدم
قبولکز اوزره دیو رجا ایلسه لر کرکدرکه امام رجاء مشرکینی قبول واجابت عقد ذمتدن نکول ایلیه زیرا اسراء
مسلمینی تخلیصله آنلری اهل قتال ایدوب حریم دار اسلامدن دفع اعداء لئام ایچون استعمال قلق مشرکینی
اهل ذمت قیلمقدن اهم ایدوکی وارستهٔ اشکالدر بوصورتده امام رجاء مشرکینی قبول وآنلردخی اسراء مسلمینی
تسلیمدن صکره اول متحصنینه ظفریاب اقتدار اولمالریله متحصنین مجددا رجاء عقد ذمته ابتدار ایلسه لر
ینه وجوب اجابتمز درکاردرکه بیان سابق اوزره ذمت احکام اسلامی دنیاده التزام خصوصنده خلف اسلام اولمغله
وجوب قبولی آشکاردر بوصورتده مشرکین سز نقض عهد ایلدیکز دیو مسلمینه اعتراض ایدرلرسه التفات
اولنمیوب تنفیذ مرامرلرندن اعراض اولنور زیرا بزدن نفوس واموالرینه تعرض صادر اولمیوب همان آنلردن
ممتنعین اولان متحصنینه عقد ذمت ظاهر اولمشدر وشرط مزبور ایله عقد ذمتلرندن امتناعمز واجب اولدیغی
امر باهردر واکر متحصنین مرقومین بزدن رجاء ذمت ایتمیوب همان بلادیمزه خروج ایچون طالب امان اولدقلرنده
مشرکین دخی سز آنلره اعطاء امان ایدرسکز اسرا اکزی قتل ایده رز دیو اظهار عدوان ایلسه لر کرکدرکه
امام المسلمین اولبابده نظر وامعان ایدوب مسئول متحصنین نافع اسلامیان ایسه اجابتلرینه دامن درمیان
ودکل ایسه مساعده دن روکردان اوله زیرا امام ناظر مسلمین اولوب عقد امان دخی انجق منفعت مسلمین ایچون
مشروع قیلنمغله ضرر مسلمینی متضمن اولان هر موضعده اجابت امام البته ممنوعدر واکر متحصنین مرقومین
بزلر قبول اسلامله میانه کزه نزول ایده لیم دیو رجا ومشرکین دخی بونلره مساعده ایدرسکز سزکله قتال واسرا اکزی
قتل ایده رز دیو تهدید نابجا ایلسه لر بوصورتده مسلمینده قوت مقاومت بولنوب بولنمامغه اعتبار اولنمایوب همان
مساعدهٔ متحصنین التزام واختیار اولنور لکن اکثر اصحابمز رحمهم الله تعالی دیدیلرکه متحصنین مرقومینك
قبول ذمتلری ایله قبول اسلاملری بینلرنده فرق حقیقی غیر قائمدر که علی کلا التقدیرین مسلمینده قوت مقاومت
بولنمادقجه قیام نصرتلری غیر لازمدر زیرا مرقومین بعد الاسلام میان مشرکینده محصور اولمق حالا ایچلرنده

بولنان مسلمینك اسیر وحبسندن اقوی دکلدر واسیر مسلمه نصرت واستخلاصی ایچون قتاله مبادرت مسلمینده
قوت مقاومت بولندقده واجب و بولنمادقده غیر واجبدر وما نحن فیه دخی بویله در غایة الامر مرقومینك
اسلاملری کندو نفسلرنده صحیح وتام وعقد ذمتلری انجق اجابت مسلمینله رسیدۀ تمام اولور وعلی کل حال قوت
مقاومت بولنمادقده وجوب اجابتلری قدیم الاحتمالدر اما توقف ایتکاب امام محمد دفت نصاب فرق مسئله‌یی قریبا
ذکر ایلدیکمز قول ضوابله اشراب ایتمشدر که مسلمینله مفادات اسراء مسلمین بروجهله تجویز اولنمایوب ولابابده
فداء اسرا قیلنان مسلمینك رضا وعدم رضالری فرق وتمییز اولنماز اما اهل ذمتله مفاد اتیجز رضالری نمایان اولدقده
جائز وشایان کوریلور ومانحن فیه دخی بویله درکه مسلمینده قوت مقاومت بولنمادقده عقد ذمته ترك اجابتلری
جائزدر اما قبول اسلامدن امتناعله نصرتلرینه ترك قیام علی کل حال حد جوازدن متجاوزدر وشول عجوز کبیره که
مشرکیندن اسیر قیلنمش اوله مالله مفاداتی تجویز وتقریر اولنور زیرا دار الحربده بولندیغی تقدیر اوزره قتالندن
خوف اولنمیوب ظهور نسلی دخی تمکن اولمامغله مالله مفاداتنده مشرکینی قتال مسلمین اوزره حالا ومآلا معناءی
تقویت غیر متمکندر وبز قریبا بیان ایلدیك امام محمد اصابتمآب مسلمین ماله محتاج اولدقلرنده حال ضرورته
اعتبار ایله اسراء مشرکینی مالله مفاداتلرین تجویز واستصواب ایلمشدر کورمزمیسنکه وقت ضرورتده اهل
حربه بیع اسلحه جائزدر ومفادات اسرا دخی بویله‌در واکثر مشایخمز رحمهم الله تعالی دیدیلرکه عند الاحتیاج
مبادله بالمال حقا لله تعالی مشرکك مستحق اولدیغی قتله جلب مال ایچون باعث ترك واهمال اولمغله حلال کوریلیوب
مال ایچون قتل مرتدی وقتل مستحق رجمی ترك واهمال منزلنده انزال قیلنور وهم مبادلۀ مذکوره مسلمینك
قتال مشرکینی التزاملری انجق جلب مال ایچون اولمق تمنی ایهام ایتمکله بروجهله تجویزینه اقدام اولنماز
واکر امام المسلمین اهل حربك نسا وصبیانلرینی اسر ایله دار اسلامه ادخالدن صکره صاحبلری امانله کلوب
آنلری اشترا ایچون عرض اموال ایلسه‌لر قول امام محمد رحمه الله تعالی اوزره مسلمینك ماله شدت احتیاجلری
متحقق اولمدیجه کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة آنلری صاحبلرینه بیع ایلمك استحلال اولنماز وقول اکثر
مشایخ اوزره بیع مذکور بحسب المعنی مبادله بالمال اولمغله شدت احتیاجله دخی حلال کوریلمز اما صاحبلری
بز بونلری اشترا ایده‌لیم و بعد الاشترا سبیللرین تخلیه ودار بکزده ترك وابقا ایده‌لیم دیو طلب ومعاهده ایدرلرسه
اکا مساعده اولنور زیرا دار الحربه اعاده‌لرندن منعمز انجق صبیان کبیر اولدقده نفس ونسللری ایله ونسا دخی
نسللری ایله مشرکینی قتال مسلمین اوزره تقویتدن احترازه مبنیدر که محذور مذکور صورت مزبوره‌ده منتفیدر
وهم بعد القسمة صاحب السهم حقنده بونلری اعتاق ایلمك صحیح اولیجه اهل ذمت ومستأمنیندن بونلری اعتاق
ایده جکلره بیع ایلمك دخی تصحیح اولنور واکر اهل حرب دار الحربده اسراء مسلمینله عسکر اسلامه ورود وبونلری
یدیکزده بولنان اسراء مشرکیندن فلان وفلان وفلان ایله مبادله ایده‌لیم دیو بذل مجهود ایلدکلرنده اسراء مطلوبین
دار اسلامه ارسال اولنمش اولملریله عند المسلمین حاضر اولمدقلرندن مسلمین اهل حربه سزلر اسرامزی بزه تسلیم
وعودت ایدرسکز بز دخی دار اسلامه خارج اولدیغمزده البته مطلوبلریکزی سزلره بعث ایده‌رز دیو اعطاء عهود
ایلسه‌لر بو صورتده حق مسلمینده مستحب اولان اولدر که دار اسلامه دخوللرنده بعث مشروطله وفا معهود ایده‌لر
زیرا المؤمنون عند شروطهم قاعده سنینك ظاهر ماصدقی اوزره ایفاء ملتزملری اوفق وارفقدر وهم ترك وفا بعد الیوم
مسلمینه عدم اعتمادلرینه باعث اولوب اندن دخی احیانا ضرر مسلمین منبعث اولور بویله ایکن حق مسلمینده
ترك وفا دخی جائزدر که اهل حربك اسراء مسلمینی حبسلری ظلم اولوب مقابلۀ ترك ظلمده شرط قیلنان نسنه‌یه
لزوم وفا تعلق ایتمدیکندن بشقه مسلمین مقصودلری اولان تخلیص اسراء مسلمینه فائز اولمشلردر لکن بو صورتده
تخلیص اولنان اسراء مسلمین ایچلرنده عبید مسلمین وار ایسه آنلرك قیمتلرینی اهل حربه بعث ایلمك واجب
ایدوکی آشکاردر که اهل حرب اخذ واحراز ایله عبیده مالکین اولدقلرندن صکره شرط مذکور ایله مسلمین
آنلری تسلیم ایلدکلری املاکلرنده دخی تأمین ایلمشلردر همان عبید مذکورین مسلمین اولملریله ردلری متعذر
اولدیغندن رد قیمتلری واجب ومتقرر اولمشدر لکن حکم احرار بشقه درکه مشرکین اسر ایله احرازه مالکین
اولمامشلردر و بعث قیمتدن صکره عبید مذکورینك مولالری کلوب اخذلرینه جازم اولورلرسه مسلمینك بعث
ایلدکلری قیمتله اخذ ایلمك لازمدر حتی اداء قیمتدن امتناع ایدرلرسه فی الاصل قیمتی بیت المالدن ادا اولنوب
بیت المال ایچون اشترا قیلنمش کبی اولملریله عبید مسلمین قیلنوب اولوجهله آنلر ایله انتفاع اولنور واکر اهل حربدن
برکسنه‌نك عبدی دار الحربده قبول اسلام ایتمکله مسلمین بذل فدا ایله تخلیصنه اهتمام ایلسه‌لر عند ابی حنیفة

رضی الله

رضی الله عنه عبد مزبور مسلمین آنی اشترا وقبض ایتدکلری حینده حریتله بکام اولمغله قیمتی مولاسینك ملك
خاصی اولمیوب بیت مال المشرکین ایچون مشرکینه ملك عام قیلنور زیرا عبد مزبور دار الحربده قبول اسلام
ایلدکده اوزرندن ازالۀ ملك حربی مستحق اولمشدر وبو استحقاقك تمامی انجق مسلمینك شرا وقبضی ایله
متحقق اولور که اوزرندن بحسب الحس زوال ید حربی انجق تسلیمله ظاهر ومتحقق اولور وشرا وقبضله استحقاق
تمام اولدقده اوزرندن ملك حربی همان عبد حربی دار یمزه بطریق المراغمة والفرار خروجنده اولدیغی کبی
انجق حریتله زائل ومفترق اولور بو مسئله کتاب السیر الصغیرده بیان وتقریر ایلدیکمز عبد حربی دار الحربده قبول
اسلام ایلدکدنصکره حربی آنی ینه دار الحربده حربی آخره بیع ایلدیکی مسئله سینك نظیریدر اما دار یمزدن اسیر
ایلدکلری عبدك حکمی بشقه درکه آنده باقی اولان حق مولاسی مرعی اولمغله عتقنه حکم شرعی لاحق اولماز
ومعنای معهود قبول اسلام ایلین عبید اهل حربده غیر موجوددر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره عبید اهل حرب
دار یمزدن اسیر ایلدکلری عبد ایله مستویدر که شرا وقبض سبب ثبوت ملك اولمغله ابطال ملکی غیر محتویدر
اما دار یمزه بطریق المراغمة والفرار خروجی بشقه درکه خروج مذکور کندو نفسنه علی وجه القهر تملکنی موجبدر
ومملوکك خلاف رضاء مولاسی اوزره نفسنه تملکی عتقنی مستوجبدر بناء علیه عبد مزبور دار یمزه امانله خارج اولسه
عتقی حاصل اولمیوب همان بیع اولنوب مولاسی کلدکده ثمنی اکا واصل قیلنور که خروجی علی وجه المراغمة اولمادیغندن
خلاف رضاء مولاسی اوزره تملك نفسنه نائل اولمامشدر واکر مسئلۀ مفروضه‌ده ایادی اهل حربده بولنان اسرا احرار
مسلمیندن اولوب مقابله‌ده طلب ایلدکلری اسراء مشرکینك دخی مولالری بیعلرندن امتناع ایتملریله امام المسلمین اول
اسراء مشرکینی تقویم وبیت المالدن قیمتلرین اعطا وعلی طریق الجبر اخذ واهل حربه تسلیم ایتمکی رأی وتصمیم
ایلسه بو رأیی تجویز وتنظیم اولنور زیرا ایادی اهل حربدن تخلیص اسراء مسلمینه احتیاج مسلمین ظاهر
وامتناعلری موجب ضرر عام ایدوکی باهردر وبز قریبا بیان ایلدیك که بو مثللو امورده امام ایچون صاحب المال
اوزره ولایت جبر بالاتفاق ثابت ومتقرردر واکر صورت مفروضه‌ده ایادی مسلمینده بولنان اسراء مشرکین مدبرین
ومدبرات یاخود امهات اولاد قیلنمش اولملریله مولالری بیعلرندن امتناع ایلسه‌لر یاخود قبول اسلام ایتمش اولملریله
اهل حربه ردلری متعذر اولسه کرکدرکه امام ایادی اهل حربدن اسراء مسلمینی اخذ ایدوب بعده آنلره
مطلوبکز اولان اسرایی تسلیمه سبیل شرعی یوقدر دیو اعلام ودیلرسکز سزه قیمتلرین ویره‌لیم دیو استعلام
ایلیه زیرا امامك اهل حرب ایچون اخذ اسراده شرط قیلدیغی اعطاء ممالیك وممالیك دخی ممالیك مسلمین
اولوب آنلری تسلیم دخی متعذر بولنمغله اعطاء قیمتلری متقرر اولور واعطاء قیمت دخی شرعا واجب اولمیوب انجق
زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ووفاء شرط ایده جکلرینه حسن اعتقادلری ایچوندر ومقصود معهود انجق اخذ
قیمته رضالری موجود اولمغله کسب وجود ایدر بناء علیه امام المسلمین اولا استرضالرینه همت ایدوب راضی
اولورلرسه اعطاء قیمته مباشرت واولمازلرسه بلاشیء رد وطردلرینه مبادرت ایدر زیرا رضالری تحقق ایتمدکجه
زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ایتمیه جکلری وارسۀ اشکال اولمغله اعطاء قیمت بلافائده اضاعت اموال اولور
واکر دار الحربده بولنان عسکردن برمسلم برعلج کبیری قهر ایله اسیر ایلدکده علج مسفورا کاغله نفسمه فدا ایده جکیم
یوز دینار اوزره مصالحه قیل سبیلمی تخلیه ایتمك اوزره دیو تعبیر ایلسه اولبابده اذن امیر بولنمادقچه مصالحه سی
تجویز وتقریر اولنماز زیرا مأخوذی اسیر اولوب اسراده رأی وتدبیر شرعا امامه تخصیص اولنمغله رأی امام اوزره
تغلب اهل عسکردن برکسنه حقنده ترخیص اولنماز بویله ایکن مسلم مرقوم صلح مزبوره اجتسار ایتمکله علج دخی
یانده بولنان یوز دیناری اظهار ایلسه اول مسلم اوزره واجبدرکه دنانیرینی اخذ ایدوب ینه امساك علجه بذل
اقتدار ایلیه که یانده بولنان دنانیر اخذ نفسی ایله مأخوذ اولوب غنائمدن اولمغله بعض غنائمی بعض آخر ایله
مبادله جائز وسزاوار اولماز همان لازم اولان علج ودنانیری حضور امیره احضار قیلمقدر لکن دنانیر مزبوره علجك
یانده بولنمایوب بلکه برحصن ممتنعه ورود وایچنده بولنان کندو مالندن یاخود اهل حصنك قرض وهبه‌لرندن
اول دنانیری اداده بذل مجهود ایلسه اول مسلمك حقنده افضل امرین اولدر که اول دنانیری ید علجده هرکیم
اعطا قیلدی ایسه آنك اوزرینه مردود قیله زیرا دنانیر مزبوره علجك یانده حاصل اولمیوب بلکه ید مسلمه
علی وجه الامان صلحله داخل اولمشدر وبز قریبا بیان ایتمشیدیك که سبیل علجی تخلیه برله رأی امام اوزره تغلبی
جائز وشایان دکلدر پس صورت مرقومه‌ده علجی دنانیر ایله برابر کتورمك شرعا متعذر اولمغله دنانیری رد وعلجی
حضور امیره کتورمك اوزرینه ثابت ومتقرردر اما مسئلۀ سابقه بشقه درکه آنده علج ودنانیرینی معا بطریق القهر

اخذی متعین اولمغله ایکیسنی برابر کتورمکه شرعا قادر و متمکندر بو یله ایکن اول دنانیری اخذ ایله علجی
اطلاقدن صکره حضور امیره کلوب قصه سنی اخبار ایلسه کرکدر که امیر همان مرهٔ واحده ده عفو بنه ابتدار
ایتیوب بلکه مستقبلده بومثللو حرکتدن نهی ایله اکا تقدم اوزره اقتصار ایلیه زیرا ظاهر حالی فعل مزبوره
عن جهل اقدامنه دال اولمغله کرکدر که امام آنی معذور طوتوب اقیلوا ذوی الهیئات عثراتهم یعنی هیئت
حسنه صاحبی اولوب سوء حالله متهم اولمیان کسنه لرک زله و خطالرین عفو ایدوب مؤاخذه ایتمکز حدیث
شریفی ایله عملده سعی مشکور ایلیه لکن مسلم مزبور دخی اول دنانیره قهر علجله وقهر علجه دخی منعهٔ مسلمینله
واصل اولمغله کرکدر که امیر اول دنانیری یدندن آلوب غنائم مسلمینده داخل قیله و صورت مفروضه ده علج
مسفوره بعد الاطلاق مسلمیندن عسکر آخر ظفریاب التحاق اولوب آنی اخذ ایله دار اسلامه اخراج والحاق
ایلدکارنده اهل عسکر اول بزم رفیقمزآنی مقدما اخذ ایدوب خلاف مشروع اوزره اطلاق ایتمش اولمغله
بزاکا سزدن احقلرز دیو اظهار شقاق ایلسه لر اکا بر وجهله کسب استحقاق ایده مزلر زیرا مأخوذده حق آخذ
قبل الاحراز غیر متأکده و احراز دخی عسکر اولدن بولنمایوب ثانیدن بولندیغی ثابت و متمهددر کذلک علج مسفور
دخی اهل عسکر ثانی یه سزک همجنسیکز فلان مسلم بنی امانله اطلاق ایتمش اولمغله سزلر ایچون بنم اوزریمه
سبیل یوقدر دیو نزاع ایلسه قولنه التفات و استماع اولنماز زیرا بعد الامان مأمنه بالغ اولمغله حکم امانی رسیدهٔ
نهایت مبالغ اولمشدر کورمزمیسنکه نفس امیر آنی اسراء مسلمین ایله یا مالله مبادله یی یاخود اوزرینه منی رأی وتدبیر
وتخلیهٔ سبیله تشبیر ایدوب بعد بلوغ المأمن مسلمین آنی مجددا اسیر قیلسه لر ینه فیء مسلمینه وضع وتقریر قیلنور
زیرا امیر صور مذکوره ده آنکله مأمنه بالغ اولنجیه دک امین اولمق اوزره مصالحه یه قائل اولوب مأمنده ایکن دخی
امین اولمق اوزره مصالحه یه قائل اولمامغله قبل بلوغ المأمن امان مسلمینده داخل اولوب بعد البلوغ امان مسلمین
آندن زائل اولمشدر حتی قبل بلوغ المأمن اخذ واسیر ایتمش اولسه لر جواب مسئله وجه آخر اوزره تحریر اولنور که
آنده امام تخییر اولنور یعنی دیلرسه اول یوز دینار اوزره صلحی امضا برله تخلیهٔ سبیلنه رضا و یریر و مؤلف
مصنف القضاء ذیرکه امامک بوفعلی جائز ایسه ده بن آنی مستحب کورمزمکه فعل مزبور مفاداة الاسیر بالمالی
اقتضا ایدر و دیلرسه اول دنانیری یدلرندن اخذ اولنان اهل حصنه رد وایفا و علجی فیء مسلمینه وضع والقا ایدر
زیرا قبل بلوغ المأمن آنک حالی مسلم مرقوملاه وقت صلحنده اولان حالی ایله برابر اولمغله امام وقت صلحنده حاضر
بولنسه بین الامرین المذکورین مخیر اولدیغی کبی قبل بلوغ المأمن دخی مخیردر والله اعلم

باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوکین بالمال * یعنی احرار و ممالیکدن اولان اسراء مسلمین واهل ذمتی اول اسرانک
یا مولالرینک یاغیریلرک امرلری اوزره فداء ماله تخلیصی حاوی بحث دقیق الفحاو یدرا کر احرار مسلمین یا اهل ذمتدن
برکسنه اهل حربه اسیر اولوب دار الحربده بولنان مسلم و ذمی برمستأمنه مقدار فداسنی عدم تفسیر اوزره بنی بولندن
افتدا یاخود اشترا قیل دیو تغیبرا یتکله اول دخی امر بنی تنفیذ ایله آنی دار اسلامه ایصال و تسبیر ایلسه مأمور مذکور
ایچون اسیر مزبور اوزره سبیل استرقاق اولمیوب ینه حریتی اوزره ابقا وتقریر اولنور زیرا مأمورک موجب امر اوزره
افعالی بالنفس فعل آمر ایله همحالدر نکته سی اولدر که حر اولان انسان اسر و شرا ایله مملوک اولمق عدیم الامکاندر
اما مأمور مذکورک بذل ایلدیکی مال فدا آمر مزبور اوزره دین واجب الادادر که مال مرقومله آنی حکما احیا قلمشدر
نظیری اولدر که مستوجب قصاص اولان کسنه برشخصه امر وتنبیه و ولی الدمه اعطاء ماالله قصاصدن مصالحه
خصوصنی تفویض وتوجیه ایلیه توضیحی اولدر که فدا ایله امری ایکی وجهه محتملدر بری اولدر که بکا تصدق
وجهی اوزره بذل فدا قیل دیمکدر و بری اولدر که بکا اقراض وجهی اوزره بذل فدا قیل دیمکدر و عند الاطلاق
انجق ادنی الامرین ثابت و علی سبیل الاقراض بذل فدا ایلدیکی متثبت اولور لکن فداسنده ادا قیلدیغی مقدار
دیت یاخود آندن انقص ایسه تمامی ایله رجوعه قادر اولوب از یدایسه زیاده سی ساقط وانجق مقدار دیتله رجوعه
مقتدر اولور و بعض علما دیدیلر که قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره قلت و کثرتی معتبر اولموب
ادا قیلدیغی تمام فدا ایله رجوعی لازم اولور که امام مشار الیه و کالتلرده مراعات امر مطلقی ملتزمدر لکن قول مذکور
قول جمیع ائمه اولمق اصح و اقوادر که امر اسیر من حیث المعنی توکیل بالمبادله اولدیغی هویدا ومن حیث الصورة
توکیل ایسه ده توکیل بالشرادر و امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی توکیل بالشراده عند الاطلاق شرا بالقیمة ایله
مقید اولور دیموب اما مین ایله اتفاق ایلمشدر و قیمت حر انجق مقدار دیتی اولمغله امر مطلق بعد الفدا اوزرینه
مقدار دینی الزام ایدوب زیاده یی ایجیه جکی محققدر پس اکر ایله فدا ایلین بلاامر فدا ایله متبرع کبی زیاده سنده

متطوع اولوب انجق مقدار دیتله راجع اولور سؤال اولنورسه که مأمور مزبور امر اسیره امتثال ایتمش عد اولنورسه
لازمدر که جمیع فداسی ایله اوزرینه رجوعه قادر اوله و مخالفت ایتمش عد اولنورسه واجبدر که وکیل بالشرا
امر موکله مخالفت و غبن فاحشله قیمت مبیعدن اکثر ایله اشتراسی صورتی کبی هیچ برشیئله رجوعه مقتدر اولمیه
جوابنده دیرزکه سؤال مذکور انجق شول حینده مستقیم اولور که عقد فدا معاوضه علی سبیل المبادله قبیلندن اوله
حال آنکه بویله دکلدر که حر مسلم و حر ذمی محل معاوضه دکللردر همان اسیر امرنده مقداردیتی یاخود انقص ایله
استقراض ایدوب اول مقداری فداسنه صرف قلمه امر ایتمش اولمغله مأمور دخی اول مقدارده اقراض و زیاده ده
تبرع ایتمش اولدیغندن مقدار اقراضی ایله رجوعه قادر اولوب مقدار تبرعی ایله مقتدر اولماز و علی هذا اسیر مذکور
مستأمن مزبوره امرنده بنی بیک درهمه افتدا قیل دیو تعیین مقدار فدا قیلوب اول دخی مقدار مزبور ایله افتداسی
غیر ممکن اولمغله زیاده ایله افتدا قیلسه انجق بیک درهمله رجوعه قادر اولور که رجوعی حکم استقراضه مبنی
و استقراض دخی انجق بیک درهمده ظاهر اولمشدر اما حکم شرا بشقه در که وکیل بالشرا مشتراسنه ابتداء
متملک بعده تمام ثمن تملکله مؤکلنه تملکدر پس وکیل مرقوم موکلنه زیادهٔ ثمنله مخالفت ایتدکده تملیکی برنسنه ده
متحقق اولمامغله ثمندن برشیئله موکل اوزره رجوعه مستحق اوله مز لکن اسیر مذکور مستأمن مزبوره بنی اهل حربدن
نه مقدار ایله مناسب کورورسک یاخود نه مقدار ایله دیلرسک افتدا قیل یاخود فدام ایچون بذل ایده جکک مقدارده
امرک نافذدر دیو تصریح ایتمش اولسه جمیع فداسنده قلیل و کثیر رجوعی صحیح اولور زیرا تفویضی تصریح
تعمیم اوزره متمحض اولمغله قلیل و کثیر جمیع فداسنده امر ینه ممتثل اولمش اولور و اکر اسیر مذکور عبد مکاتب اولوب
مستأمن مزبوره امر ایله بنی مالله افتدا قیل دیو تعبیر ایلسه بو امری تجویز و تقریر اولنور و مال فداسی بدل
کتابتی اوزره تقدیم و آنکله فی الحال مؤاخذه سی تصمیم اولنور زیرا ماالله فداسی حکما احیاسنی متضمن و بومثللو
مالی ادا اوزرینه فی الحال لازم ایدوکی متعیندر کورمزمیسنکه مکاتب کندو اوزرینه لازم اولان قصاصدن
مال اوزره بالنفس مصالحه یاخود مصالحه ایله غیره امر ایلسه اول ماالله فی الحال مؤاخذه سنه استعجال
اولنور نکته سی اولدر که مکاتب نفقه سی کبی کندو حاجتنه راجع اولان امورده کسبنه احق و اولی بابده
فی حکم الاحرار ایدوکی امر محققدر بو صورتده اول مکاتبک قبل اداء الفداء بدل کتابتدن عجزی ظاهر اولوب
رقه رجوع ایدرسه اول فدا ایچون بیعی مشروع کوریلور زیرا فداء مرقوم حق مولاسنده دین ظاهر الوجوب
اولمغله بعد العجز آنک ایچون بیعی لازم اولور مکر مولاسی قضاء دینی ملتزم اوله و بو بابده قیمت مکاتب مسئله
حرده مرتبهٔ دیتده مرتبدر زیرا مملوکک بدل نفسی انجق قیمتی اوزره منحصر ایدوکی اوزرینه جنایتله قیمتی لازمه
اولمقدن ظاهردر انجق قیمت و دیت میاننده جهت فارقه شو وجهله بیان اولنور که مقدار دیت نص ایله معلوم
و منضبط اولمغله زیاده لک قلت و کثرتنه اعتبار اولنمایوب ساقط قیلنور اما قیمت ظن و تخمینله معلوم اولان
اموردن اولمغله زیاده سی ناسک بومثللو معاملاتده تغابن ایده جکلری مقدار ایله واقع اولمش ایسه مقدار
زیاده امر متیقن اولمادیغندن مأمورک تمام فدا ایله رجوع ایلمک مقدورید اما زیاده سی تغابن ایده جکلری
مقدار ایله واقع دکل ایسه جواب مسئله بشقه در که اول زیاده ایله راجع اوله مز و اکر مکاتب مزبورک قیمتی
بیک درهم ایکن مستأمن مذکوره بنی بشیوز درهمه افتدا قیل دیو امر و تنبیه ایدوب اول دخی فداسنده بیک درهم
یاخود دخی زیاده صرف و توجیه ایلسه مکاتب اوزره انجق بشیوز درهمله رجوعی صحیح و وجیه کوریلور
زیرا امرمذکورنده مال مسمایی مستقرض اولدیغندن مأمور دخی زیاده ده متبرع اولوب انجق مقدار مسماده
مقرض اولمشدر اکرچه مسئلهٔ سابقه کبی مقدار استقراضی تصریح ایتمدکده قیمتنه اعتبار اولنوب مقدار
قیمتله رجوع ایدر اما بو مسئله کبی تصریح ایتدکده قیمتنه اعتبار اولنمایوب مقدار استقراضدن زیاده ایله
رجوعی مشروع اولماز و اکر مکاتب مزبورک قیمتی بیک درهم ایکن بنی بش بیک درهمه افتدا قیل دیو امر
فدام ایلسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام فداسی اول مکاتب اوزره حال کتابتنده یعنی
قبل اداء الکتابة الزام اولنور اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره قبل العتق انجق مقدار قیمتی ایله رجوع ایدوب
زیاده ایله اداء بدل کتابتله عتقندن صکره رجوعه شروع ایدر و اختلاف موصوف بر اصل معروف اوزره مبنیدر که
عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه مکاتب و عبد مأذون غبن فاحشله بیع و شرالری نافذ اولمقده مسالک احراره
سالکلردر و عند الامامین رحمهما الله تعالی علیهما غبن فاحشله بیع و شرایه غیر مالکلردر پس مفاد الله امرنده
دخی عند ابی حنیفة رضی الله عنه مکاتب بمنزلة الاحرار اولمغله جمیع مسماده قلیل و کثیر مستقرض اولوب

مطلب لايؤاخذ المكاتب بضمان الكفالة قبل عتقه

مطلب الامر بالصلح عن القصاص

مطلب امر الفضولي بالخلع او الصلح عن القصاص

مأموردخی جمیع مسمی ایله رجوعه کسب اقتدار ایدر وعندالامامین هبه کبی محابات فاحشه ایله بیعه دخی مالك
اولمامغله حالت رقنده امری انجق مقدار قیمتنده تصحیح اولنوب زیاده ده هبه وکفالتی مسلکنه سالك قیلنور
وقبل العتق ضمان کفالتله مؤاخذه مکاتب صحیح اولمادیغی کبی بو بابده دخی قبل العتق قیمتندن زیاده ایله اوزرینه
رجوع مأمور تصحیح اولنمازواکر مستأمن مرقوم اسیر حر یاخود مکاتبی بلاامر افتدایه مسارع اولسه بعدالافتداء
اسیرحر حریتی ومکاتب کتابتی اوزره باقی قیلنوب فادیلری دخی اوزرلرینه برشیئله راجع اوله مز زیرا بونلرا سر ایله
مملوك اولماد قلرندن بلا امر فادیلری دخی فداسنده متطوع اولور واکر اسیر مزبور مدبر یاخود ام ولد اولوب
مستأمن مزبوره ماله بنی افتدا قیل دیو امر ایتمکله آنی مثل قیمتی یاخود زیاده ایله افتدا ارله استنقاذ ایلسه بونلر
اسر ایله مملوك اولمامغله کرکدر که آنلری مولالرینه تسلیم وانفاذ ایلیه واول بابده مذکوریندن هر بری مأذون
ومحجور اولمق برابر ومأمور ایچون فداسندن برشیئله کرك مولالری وکرك قبل العتق کندولری اوزره رجوعی
غیر متصوردر اکرچه محجور اولدقلرنده عدم رجوعی آشکاردرکه امر محجور حق مولاسنده عدیم الاعتباردر
اما مأذون اولدقلرنده عدم رجوعی آندن ناشیدرکه مملوك مرقوم ید مولاسندن خارج و بشقه ید قاهره یه داخل
اولمغله صورت اباقی کبی حکم اذنی باطل و متلاشی اولمشدر یاخود ماتحن فیهده واقع اولان فداء النفس بالمال
قصاصدن مال اوزره مصالحه منزلنه انزال اولنمغله صورت مصالحه ده قبل العتق عدم مؤاخذه ده مأذون
ومحجور همحال اولدیغی کبی ماتحن فیهده دخی همحال قیلنور لکن بعدالعتق فادی هر بری اوزره فداسی ایله
راجع اولور مکر فداسی قیمتندن ناشك تغابن ایده جکلری مقداردن اکثر ایله واقع اوله اولبابده انجق قیمتیله
رجوع ایدوب زیاده ده متبرع قیلنور زیرا مدبر وام ولدك امرلری کندو حقلرنده امر مکاتب کبی معتبر اولوب
امر مکاتب بیان سابق اوزره عندالاطلاق قیمتله مقدر اولدیغی کبی بونده دخی قیمتیله مقدر قیلنور واکر مسئلهٔ
مرقومه ده مدبر وام ولدك مولالری مستأمن مرقومه سن آنلری اشترا یاخود افتدا قیل دیو علی الاطلاق
امر ایدوب بنم ایچون اشترا وافتدا قیل دیو تقیید ایتمش اولسه دخی افتدالری مثل قیمت یاخود زیادهٔ یسیره ایله
واقع اولمش ایسه تمام فدا ایله مولالری اوزره راجع اولوب زیادهٔ فاحشه ایله اولمش ایسه آنده متطوع قیلنور
زیرا آنلرملك مولالری اوزره باقی اولملریله مولالرینك فداء ملکی ایله امری اسیر حرك حق نفسنده امری منزلنه
تنزیل اولنوب بودخی وجه مشروح اوزره استقراض ماله تحمیل اولنور نکته سی اولدرکه بعدالاسر فداء
اسیر قصاصدن مصالحه منزلنده اولوب مدبر وام ولدك جنایتلرنده مولالرینك صلحیله امری بنم ایچون دیمکله
نفسنه مضاف قیلسه ده قطاسه ده معتبر اولدیغی کبی فداده دخی اعتباری مقرردر واکر مسائل مذکوره ده
آمر ومأمور اختلاف ایدوب آمر بن شومقدار ایله فدایی امر ایتمشیدم دیوب مأمور بلکه آندن اکثر شو مقدار ایله
امر ایتمشیدیك دیسه قول مع الیمین قول آمر ایدوکی بلا خلافدر زیرا امر مزبور انجق جهت آمردن مستفاددرکه
امرینی بالکلیه انکار ایلسه قول آنك قولی ایدوکی حکم لازم الاعتقاددر پس بو مقدارنده اقرار ومقدار آخرده
انکار ایلدکده ینه بویله در واکر آمر اکرچه بن سکا طلب ایلدیکك مقدار ایله افتدایی امر ایتمشیدم لکن انجق
شو مقدار اقل ایله افتدا ایلدیك دیسه ینه قول قول آمر ایدوکی هویدادرکه آمر مأموردن مستقرض مال اولمغله
اختلافلری مقدار اقراضده واقع اولوب مقرض ادعای زیاده ایتمکله اقامت بینه آنك اوزرینه لازم ومستقرض
انکار زیاده ایتمکله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهر وساطعدر واکر اسیر مکاتبك مولاسی مستأمن مرقومه
آنی بنم ایچون بیك درهمله اشترا یاخود افتدا قیل یاخود مالمدن بیك درهمله آنی افتدا قیل دیوب اول دخی
امتثال امرینی التزام ایلسه فداء مزبور ایله آمره رجوع ایدوب مکاتب اوزره هیچ نسنه الزام ایلمز زیرا مکاتب
برشیئله امر ایتمیوب آمر دخی بنم ایچون دیمکله عقدی یاخود مالمدن دیمکله مالی نفسنه مضاف ایلدکده نفسنی
اول ماله ضامن قیلمشدر نظیری شول فضولیدرکه خلعده ومال اوزره قصاصدن صلحده مالی نفسنه مضاف
قیله بونده ضامن مال قیلندیغی کبی ماتحن فیهده دخی قیلنور اما بنم ایچون ومالمدن دیمیوب همان آنی بیك درهمله
افتدا قیل دیمش اولسه نظر اولنور اکر آمر ومأمور میانلرنده مخالطهٔ معاملات وار ایسه ینه جواب سابق
درکاردرکه بینلرنده قائم اولان مخالطه لری حصول معنای استقراضده نفسنه اضافتی منزلنه نازل باکه دخی
اقوی ایدوکی آشکاردر واکر مخالطه لری غیر موجود ایسه فداسی تطوعدن معدود قیلنور زیرا مولاسی فداسندن
برشیئه ضامن اولمیوب وضمانه بر لفظله اشارت دخی ایتمیوب همان اول مستأمنی اسباب اکتساب احسان وثواب اوزره
بطریق المشورة دلالت ایلمشدر کذلك اسیر احرار وحرائردن اولوب آمر دخی زوج وزوجه سی یا بعض اقرباسی

مطلب زوج ولده وادى المهر من ماله لايرجع عليه

مطلب ضمن مهر امرأة ولده ومات قبل الاداء

یاخود شخص اجنبی اولدقده ینه تفصیل سابق اوزره عقدی یا مالی نفسنه نسبت ایلدکده ضامن مال قیلنوب
عدم نسبتنده آمر ومأمور معاملاتده بربرینه مخالط ایسه ینه ضامن قیلنمغله اوزرینه رجوع اولنور ومخالط دکللر ایسه
امری همان بطریق المشورة رأی واشارتدن عبارت اولمغله اوزرینه برشیئله رجوعی مشروع اولمازواکر اسیر بر طفل
صغیر اولوب والدی مستأمن مزبوره سن آنی بنم ایچون یاخود مالمدن افتدا قیل دیو طلبکار اولسه والدی بو قولنده
ضامن مال اولمغله فدا ایله وجه مشروح اوزره آکا رجوعی سزاوار اولور و بعدالرجوع والدك اول فدا ایله مال صغیره
رجوعی اکرچه بالنظر الی القیاس صغیر اوزره ولایتی قائمه اولمغله جائز ومشروعدر اما بالنظر الی الاستحسان رجوع
مزبور باطل وممنوعدر بونك نظیری شول مسئله ده واقع اولان قیاس واستحساندرکه والد ولدینه برعورتی تزویج
ومهرینه ضمانله مالندن ادا ایلسه بونده بالنظر الی القیاس اول ماله ولدا اوزره رجوعی جائز وشایان کوریلوب
بالنظر الی الاستحسان جائز وشایان کوریلمز زیرا عادت شایعه اولدرکه والدلر بومثللو اموردە متبرعین اولوب رجوعه
طامعین اولمازلر ووجه محرر صورت فداده دخی مقرردر حتی والد قبل اداء الفدا فوت اولسه فداء مذکور ضماننه
اعتبار ایله ترکه سنده دین اولوب مأمور اول ترکه دن اخذینه کسب اقتدار ایدر لکن ورثهٔ والد بعدالایفاء آنکله مال
والده رجوع وآندن استیفا ایدرلر نظیری مسئلهٔ مهردرکه والد امرأهٔ ولدینك مهرینه ضامن اولوب قبل الاداء فوت
اولدقده ترکه سندن ایفا اولنوب صکره ورثه سی مال ولددن اخذ واستیفا ایدرلر و بو مسئله لرده معنای فقهی
اولدرکه والددن وجه مشروح اوزره واقع اولان انجق بطریق الصلة والاحساندر وتمام صله تسلیم وقبضه
منوط ایکن قبل التسلیم فوت اولدقده بعد وفاته واصل اوله جق صله سببنك حکمنده نظر وامعان اولنسه تحت
وصیتده مندرج اوله جغی عیان ووارث ایچون وصیت باطله ایدوکی نمایاندر بناء علیه ضمانی اوزره ترکه سندن ایفا
و بطلان وصیت اوزره مال ولددن اخذ واستیفا اولنور واکر والد اول فدایی حیاتنده ادا ایدوب حین اداده
ن بونی صکره ولدم اوزره رجوع ایچون ادا ایده یورم دیو اشهاد ایلسه بو اشهادی مسئلهٔ مهرده واقع اولان
اشهادی کبی تصحیح اولنوب آنکله فداسنی ولدندن استرداد ایدر زیرا ذکر اولنان عادت شایعه یه اعتبار بمز انجق
خلافنه تصریحی بولنمادقده بدیدار اولور واکر والد مذکور مأمور مزبوره سن آنی افتدا قیل دیو تنصیص
ایدوب امابنم ایچون یا مالمدن دیمکله قید وتخصیص ایلمسه بو صورتده مأمور ایله مخالطه لری وار ایسه بو دخی
مسئلهٔ سابقه یه مماثلدرکه خلطه لری دلیل استقراض اولمغله عقدی نفسنه اضافتی منزلنه نازلدر اما مخالطه لری
یوغیسه فداسی انجق غلام صغیر اوزره نافذ اولمغله مأمور آکا تابع اولوب والد اوزره مطالبه سی واقع اولماز زیرا
والدك ولد صغیری اوزره امری نافذ اولمغله امر والد ولدك بنفسه علی تقدیر البلوغ امری ایله متحد در ووالد فدا ایله
علی وجه الاطلاق امر ایدوب اوله جهله انجق طرف ولددن معبر غیر ضامن اولدقده امری کندو اوزرینه
برشیئله رجوع مأموری متضمن اولماز نظیری شول نکاحدرکه آنده والد ولد صغیری اوزره قبول عقده قیام ایده
آنده مهر انجق ولد اوزره لازم اولوب والد اوزره الزام اولنماز پس ماتحن فیهده دخی قیاس مزبور اوزره توجیه
اولنور واکر احراردن برکسنه اهل حرب ده اسیر ایکن برشخصی وکیل ایدوب فلان مستأمنه بنی افتدا ایله امر قیل دیو
تعبیر ایتمکله اول دخی مستأمن مزبوره سن آنی بنم ایچون یاخود مالمدن افتدا قیل دیو تقریر ایلدکده مستأمن دخی
تنفیذ امره قیام ایلسه فداء مزبور انجق وکیل اوزره الزام اولنور زیرا وکیل اول عقدی یاخود مالی نفسنه مضاف
قیلوب منزلهٔ مستقرضده ملتزم مال اولمغله مستأمن مأمور آنك اوزرینه راجع اولوب اسیر ایله بینلرنده هیچ معامله
جریان ایتمدیکندن رجوعی آنك اوزرینه واقع اولماز لکن وکیل بعدالایفاء اسیر اوزره رجوعله استیفا ایدر کذلك
مسئلهٔ مرقومه ده وکیل بنم ایچون یاخود مالمدن دیو تقیید ایتمیوب انجق مستأمنله میانلرنده قیام مخالطه لری
پدید اولسه مخالطه لری عقدی یا مالی نفسنه نسبتی منزله سنده اولمغله ینه وکیل اوزره رجوعی مفید اولور
اما بو صورتده مخالط دکللر ایسه وکیل اوزره رجوعی غیر ممکندرکه وکیل همان فلانی افتدا قیل دیو عقدی موکلنه
نسبتله آنك طرفندن معبر ایدوکی متعین ومعبر اوزره الزام مال اولمادیغی امر متبیندر لکن بو تقدیر اوزره مستأمن مأمور
اول اسیر اوزره راجع اولورکه تعبیر وکیلی مقام تعبیرینه قائم اولمغله بنفسه امری موقعنده واقع اولمشدر نکته سی
اولدرکه هر زمانده که وکیل عقدی نفسنه مضاف قیله اسیر موکل مستأمن مأمور ایله عاقد اولمیوب هر زمانده که وکیل
انجق معبر اوله اسیر البته عاقد اولور نظیری شول کسنه درکه طرف زوجه دن وکیل خلع قیلنه وکیل مزبور زوج
ایچون ضامن مال اولورسه رجوع زوج انجق وکیل اوزره واقع اولور اما ضامن اولمازسه انجق زوجه اوزره راجع
اولور علت فارقه سی نکتهٔ سابقه در واکر اسیر مزبور عبد قن یاخود امهٔ قنه اولوب بر مستأمنه بنی اهل حربدن

اشترا یاافتدا قیل دیو امر ایتمکله آنی مثل قیمتی یاخود اقل یاخود اکثر ایله اشترا وافتدا قیلسه حکم مذکور نافذ اولوب
مملوك مرقوم بو عقد ایله ملك مستأمن اوله جغی هویدادر زیرا اهل حرب احراز ایله مالك اولدقدن صکره
مملوکك بنی اشترا وافتدا قیل دیو امری بطریق المشورة اشتراسنه اشارت ایدوکی ظاهر ومستأمن آنی بلا مشورة
اشترا قیلسه نفسی ایچون مشتری اولدیغی کبی بعد المشورة اشترا قیلدقده دخی نفسی ایچون مشتری اوله جغی
باهردر کورمزمیسنکه مملوك مزبور دار اسلامده بولنوب آنی برکسنه اشترا قیلسه نفسی ایچون مشتری اوله جغنده
مملوکك مشورت وعدم مشورتك فرقی بولنمادیغی بلا مرادر وصورت مفروضه ده مشتری مرقوم آنی دار اسلامه
ایصال ایلدکده مولاسی مخیردر که دیلرسه تمام ثمنیله اخذ ودیلرسه ترك واهمال ایدر واکر مملوك مرقوم بنی نفسم
ایچون اشترا یاخود افتدا قیل دیو امر ایلسه نظر اولنور اکر قیمتی یا غبن یسیر ایله اشترا ایدرسه ینه نظر اولنور
اکر بو تقدیر اوزره بن بو مملوکی کندو نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اهل حربه اخبار ایدرسه بو نده مملوك حربیته
مغلوب ومشترینك آنك اوزرینه سبیل تملکی مسلوب اولور زیرا مملوك مزبور مشتری مأموری نفسنه نائب قلمشدر
وشخص آخر آنی اول مملوکی شراده نفسنه نائب قیلسه البته اشتراسی منوب عنه ایچون حاصل اولوب منوب عنه
حکما بنفسه مباشر عقد منزلنه نازل اولور پس ما نحن فیهده دخی مملوك مزبور حکم عقد مذکورده نفسنی بنفسه
مولاسندن اشترا واعتاق ایلمش کبی اولور لکن مأمور مذکور فدا ایله اول مملوکی اوزره رجوعه قادر در که مملوکی
امری ایله نفسی ایچون شراسی آنی امر اجنبی ایله اجنبی ایچون شراسی کبی اولوب آنده مالندن ادا قیلدیغی ثمنیله اجنبی
آمر اوزره رجوعه مقتدر اولدیغی کبی بونده دخی مملوك آمر اوزره رجوعه مقتدر اولور زیرا حق نفسنده صحت امری
ظاهر واول مالی مأموردن مستقرض کبی اولدیغی باهردر لکن بو مسئله ده مملوك محرر رام ولد یا مکاتب یا مدبر اولسه اشترا
ایله نائل عتق اولمیه جغی مقرردر زیرا اهل حرب احراز ایله اکا مالك اولمیوب هنوز مولاسی اکا متملکدر
کورمزمیسنکه حربی آنی اعتاق ایلسه عتقنی موجب اولمیوب یدنده ایکن قبول اسلام ایلسه مولاسی اوزره ردی
واجب اولور پس بونلردن بریسی کرك علی الاطلاق بنی اشترا قیل دیسون وکرك علی التقیید بنی نفسم ایچون اشترا قیل
دیسون مأمور مزبور آنی اشترا ودار اسلامه اخراج ایلسه بلا شی ملك مولاسنه رد وادراج قیلنور زیرا امر مولاسی
بولنمادیغی آنی اشترا ایلدیکی فداء ملك مولاسنده متبرع اولمغله مولاسی اوزره بر شیئله راجع اوله مز واکر مملوك مرقومی
قیمتی یا غبن یسیر ایله اشترا قیلدقده بن بو مملوکی کندو نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اهل حربه اخبار ایلمسه
بونده مشتری مأمورك مملوکی اوله جغی اشکاردر که مالکی اولان حربی یه اخبار ایتمدکجه مملوکی نفسی ایچون
اشترا ممکن اولمدیغی بدیداردر زیرا مملوکی نفس مملوك ایچون شراسی اعتاقنی موجب واعتاقنه ولاء مولاسی
متعاقب وحکم ولا نسب کبی دار الحربده دخی ثابت ومترتبدر ونفس مشتری ایچون شراسی تملك مشتری یی
مستوجبدر پس مالکنه اخبار ایتمدکده مالکندن عبدی کندو اوزرینه عتقه وولاسنی کندو یه الزامه رضا
فائت اولور وبلا رضا الزام عتق وولا جائز وثابت اولمز اما اخبار ایلدکده حکم مسئله بشقه در واکر مملوك مرقوم
بنی نفسم ایچون اشترا یاخود افتدا قیل دیو امر ایلدکده آنی قیمتندن ناسك تغابن ایتمیه جکلری مرتبه ده اکثر ایله
اشترا ایدرسه بو صورتده بن بو مملوکی نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اخبار ایلسه دخی ینه مملوك مشتری اوله جغی
آشکاردر زیرا مملوکك اطلاق ثمن اوزره امری اجنبی آمرك امری کبی انجق قیمتی یاخود زیاده یسیره ایله شرایه
صرف اولنوب آندن اکثر ایله اشترا ایتدکده مخالفتله امری الغا وکندو نفسی ایچون اشتراسنه عطف اولور
کذلك مملوك مزبور بنی نفسم ایچون بیك درهمه اشترا قیل دیو امر واستمداد ایدوب مستأمن مذکور دخی بونی بکا
نفسی ایچون بیك درهمه بیع ایدیکز دیمکله اهل حرب بیعله اسعاف مراد ایلسه لر مملوك مزبور ینه آزاد اولور
زیرا بیع مزبور بالنفس مملوکك اهل حربله مخاطبه سی ایله حاصل کبی اعتاق بالجعل حکمنده داخلدر حتی مجددا
قبولی لازم اولمیوب همان بیع مذکور ایله عتق قائم وباذعنه ولاسی سالم اولور اما مستأمن مأمور بونی بکا بیك درهمه
بیع ایدیکز دیوب نفسی ایچون دیو تصریح ایلمسه بونده مملوك مشتری اولوب ومولاسی دیلرسه ثمنیله استردادی
صحیح اولور زیرا نفسی ایچون اشتراسی حربی یه اعلام ایتمکله حربی ولاء مملوکی التزام ایتمشدر واکر خلاف
امری اوزره بونی بکا نفسی ایچون ایکی بیك درهمه بیع ایدیکز دیوب حربی دخی اول وجهله بیعی ملتزم اولسه
بونده انعقاد بیع ایچون قبول مستأمن لازم اولور لکن بعد القبول عتق حاصل اولمیوب کندو ملکنه داخل قیلنور که
امر منصوصنه مخالفت ایتمکله شراسی بلا امر اشتراسی منزلنه نازل اولمشدر اما نی نفسم ایچون دیلدیکك مقداری
ثمنله اشترا قیل دیمش اولوب اول دخی نفسی ایچون اشتراسنی اهل حربه اعلامله التزام شرا ایلسه بونده شراسی

قلیل وکثیرنه مقدار ثمنله حاصل اولمش ایسه بهر حال مملوك مرقوم عتقه نائل اولور زیرا امر عام ایله وکیلنه
تفویض امور ایدوب اول دخی امتثاله تحصیل مأمور ایلمشدر بناء علیه فداسنده ادا قیلدیغی مبلغ ایله بالغا
مابلغ اوزرینه رجوعی مشروع کوریلور وصورت مفروضه ده قیمت مملوك بیك درهم اولوب بعد الاشترا
مأمور ایله مقدار فداده اختلاف ایدوب مملوك سن بنی بشیوز درهمله افتدا قیلدیك دیدکده مأمور دخی
بلکه ایکی بیك درهمله افتدا قیلدم دیو اظهار خلاف ایلسه بو نده قول مع الیمین قول مملوکدر مکر مأمور
اقامت بینه یه سلوك ایلیه زیرا مأمور نفسی ایچون ذمت مملوکده دین زائدی مدعی و مملوك آنی منکردر وقول
مع الیمین قول منکر اولوب بینه مدعی زیاده اوزره لازم ایدوکی حکم مشتهردر سؤال اولنور سه نیچون مسئله
مزبوره وکیل وموکلك عنده اختلافلری منزلنه تنزیل وفصل نزاعلری بینلرنده ایجاب تحالف اوزره صرف
وتحویل قیلنمازجوابده دیرز که بو بابده ایجاب تحالف اقوال ائمه مزه موجب تخالفدر اما قول ابی حنیفه
رضی الله عنهه مخالفی آندندر که امام مشار الیه انعم الله تعالی حق الانعام علیه اختلاف وکیل وموکل صورتنده
تحالفی انجق قبل تغیر السلعة ایجاب ایدوب بعد التغیر ینه حکم دعوی وانکاری استیجاب ایلمشدر حال آنکه
ما نحن فیهده مقام سلعه ده بولنان مملوکك عتقله تغیر کلدیکی بی ارتیابدر واما قول محمد رحمه الله تعالی یه مخالفتی
آندندر که امام مومی الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه اکرچه مسئلۀ وکالتده تحالفه بعد تغیر السلعة دخی اعتبار
ایتمشدر لکن اعتبار مذکورده شول موضع اوزره اقتصار ایتمشدر که آنده بعد التحالف عقد سابق فسخ ایدوب
موکل سلعه یی قیمتله اخذ ایلمك ممکن ایدوکی آشکار اوله حال آنکه ما نحن فیهده امکان مذکور ظاهر الانعدامدر که
مملوك ایچون بعد العتق جانب مأموردن ماله متعلق برنسنه واصل اوله جق دکلدر که اوزرینه آنك قیمتی الزام اولنه
پس ما نحن فیهده مملوك ایله مأمور شول موجر ومستأجر منزلنه تنزیل قیلنورلر که بعد استیفاء المنفعة مقدار
اجرتده اختلاف ایدملر آنده ایجاب تحالف اولنمایوب همان قول مع الیمین قول منکر قیلنمغله قطع خلاف
اولندیغی کبی ما نحن فیهده دخی اول وجهله قطع خلاف اولنور وبوندن اقدم افاده اولنمشدر که مستأمن
مأمور مملوك مزبوری نفسی ایچون اشترا قیلدیغی اهل حربه اخبار ایله یا ذعنی عتقنه وثبوت ولاسنه ارضا ایتمدکجه
ملك مشتریده متمکن اولوب اول دخی دار اسلامه اخراج ایلدکدنصکره مولاسی ایچون دیلرسه تمام ثمنله اخذی ممکن
اولور لکن بو صورتده مولاسی ایله مشتری مقدار ثمنده اختلاف ایلسه لر بونده قول مع الیمین قول مشتری قیلنمغله
رفع خلاف اولنور کذلك مولاسی بونی اهل حرب سکا هبه ایلدیلر شمدی بن قیمتی ایله اخذ ایده رم دیوب مشتری
دخی بلکه بن ایکی بیك درهمه اشترا ایلدم دیمك مثللو جنس عقدده منازعه ایلسه لر بنه قول قول مشتری قیلنمغله دفع
مدافعه اولنور وبز بو فصولك قبل اقامة البینة وبعدها واقع اولان تفاصیل احوالارین وبو مسئله لر مسئلۀ شفعه منزلنده
اولمغله اول بابده امامار یمزك اتفاق واختلاف ایلدکلری اقوالارین وطرفین اقامت بینه ایتدکده ترجیح خصوصنده
قول ابی یوسف رحمه الله تعالی قول امامینه مخالف ایکن جناب مؤلفك بوکتابی تصنیف امام مومی الیه ایله
میانه لرنده وقوع منافسه هنکامنه مصادف اولمغله ذکر قولندن معرض ومنصرف اولدیغی باب من الفداء فیما
یصلح وما لا یصلح شاسنده ذکر وانبا ایلدیك واکر بر عبد اهل حربه اسیر اولوب مولاسی بر مستأمنه اول عبدی اهل حربدن
بنم ایچون یاخود مالمدن اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایلسه نظر اولنور اکر اشتراسی قیمتی یاخود غبن یسیر ایله حاصل
اولورسه عبد مزبور مولای آمرك ملکنده داخل اولور زیرا اهل حرب اکا احراز ایله مالك اولمدیله مولای قدیمنك آنی
اشترا ایله امری اجنبینك امرینه مماثل وهر بری انجق قیمتی یا غبن یسیر ایله عقده متناولدر واکر اشتراسی غبن
فاحش ایله صادر اولورسه امر مولاسنه مخالف اولمغله مشتری آنی نفسی ایچون اشترا قیلدیغی ظاهر اولور
بعده مولای قدیمی دیلرسه مشتری ایچون ترك ودیلرسه تمام ثمنله اخذه قادر اولور اما صورت مفروضه ده
اشترا ایله امرینی بنم ایچون یاخود مالمدن دیو تفصیل ایلمسه بو قولی علی طریق المشورة اشارت رأی مناسبه تحمیل
اولنوب مخاطبك بعد المشورة اشتراسی نفسی ایچون واقع اولمقده قبل المشورة اشتراسی منزلنه تنزیل قیلنمغله
اول عبدده جمیع تصرفاتی تنفیذ وتکمیل اولنور نظیری اولدر که برکسنه آخره سن فلانك عبدینی اشترا قیل دیو
امر وتعبیر ایدوب بنم ایچون یا مالمدن دیمکله تفسیر ایلمیه ایشته بو امری مشورته صرف اولنوب توکیله عطف اولنماز
اما بنم ایچون یا مالمدن اشترا قیل دیو امری بشقه در لکن بنم ایچون دیلدیکك مقدار ایله اشترا قیل دیو
علی وجه العموم تفویض خصوص ایلمش اولسه بونده هر نه مقدار ایله واقع اولمش ایسه اشتراسی مولاسنه
مخصوص اولور بو صورتده آمر ومأمور مقدار ثمنده تخالف ایلسه لر اولا تخالف ایدوب بعد التحالف

آمر عبدی مشتری یه ومشتری دخی قبض ایلدیکی ثمنی آمره رد ایله فسخ تصرف ایدرلر زیرا حکم تحالفده
وکیل ایله موکل ثمنده اختلاف ایلین بایع ومشتری منزلنه نازللردر انجق مسئلهٔ وکالتده موکل علم اوزره
تحلیف اولنور که یمین اکا فعل غیرا وزره تکلیف اولنمشدر ویمینده تحلیف موکل تقدیم اولنور که
موکل مقام مشتریده مقیمدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی نك قول اخیرنده یمین مشتری تقدیم اولنور
وقول مذکور امام محمد رحمه الله تعالی نك مذهب مستقیمیدر وبز بو بحث لازم الاتقانی کتاب البیوعده بیان ایلدیك
واکر مسئلهٔ مرقومه ده آمر ومأمور اقامت بینه یه ابتدار ایلسه‌لر مأمور مثبت زیاده اولمغله آنك بینه سی
ترجیحه سزاوار اولور واکر مسئلهٔ مزبوره ده آمر قبل الاختلاف اول عبدی آزاد اتمش اولسه اعتاق ملکنه
تعلق ایتمکله عبد مرقوم حریتله برمراد اولور وبعد الاعتاق مباشر تنازع وتحالف اولدقلرنده قول ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اوزره قول قول آمر وبینه بینهٔ مشتری قبلنوب ایجاب تحالف اولنماز وقول محمد رحمه الله تعالی
اوزره ایجاب تحالف بوصورتده دخی تخلف ایلمز واما مین مشار الیهما رحمة الله تعالی علیهمانك اختلاف
مذکورلری بایع ومشتری سلعه لری محتمل فسخ عقد اولمامق اوزره متغیر اولدقده نصکره مقدار ثمنده
اختلاف ایلدکلری مسئله ده جاری اولان اختلافلرندن ظهور ایلمشدر واکر برحر ایله برمکاتب اسیر اولوب
ایکیسی بدن انفاقله برمستأمنه بزی اشترا قبل دیو امر واطلاق ایلدیله مستأمن اشترا ایله بش بیك
درهمی دفع وانفاق ایلسه فداء مزبور ایکیسینك بدن اوزرلرینه الزام ودیت حرایله قیمت مکاتب اوزره تقسیمدن
صکره حصهٔ دیتله حراوزره وحصهٔ قیمتله مکاتب اوزره رجوع والحاق ایدر زیرا بیان سابق اوزره حری
مقدار دیتی یاخود اقل ایله ومکاتبی مقدار قیمتی یاخود اقل ایله اشترا قیلدقده اوزرلرینه تمام ثمنله صحت رجوعی
شول حکم اوزره دلیل اظهردر که فداء حرده دیتی وفداء مکاتبده قیمتی معتبردر پس فدا ایکیسنه بدن بلا تفصیل
نسبت قیلدقده هر برینك بدل نفسی اعتبار یله ایکیسی اوزره قسمت اولنور وعلی هذا مسئلهٔ مرقومه ده قیمت
مکاتب بیك درهم ایکن ایکیسنی اون بش بیك درهمله افتدا قیلمش اولسه بوصورتده هر برینی بدل نفسندن ناسك
تغابن ایتمیه جکلری مرتبه ده اکثر ایله فدا ایتمش اولمغله فداسی هر بری اوزره انجق مقدار بدل نفسی ایله رجوعی
مستوجب ایدوکی هویدادر بناء علیه حر اوزره رجوعی تمام دیتی اولان اون بیك درهمله واقع اولوب مکاتب اوزره دخی
قیمتی اولان بیك درهم اوزره مقدار تغابن ناس اولان زیادهٔ یسیره یی ضم ایله راجع اولور زیرا قریبا بیان ایلدیك که
طریق معرفت قیمت انجق ظن وتخمیندر پس مقدار تغابن نابی اولابده عفو اولنمق امر مستبیندر واکر مسئلهٔ
مفروضه ده بزی دیلدیککز مقداری مال اله افتدا قیل دیو امر وتعمیم ایتمیلر اولوب مستأمن مأمور دخی فدالرین
یکرمی بیك درهمه تنظیم ایلسه بوصورتده قیمت مکاتب مثلا بیك درهم ایسه مقدار دیتله اون بر بیك درهمه
بالغ اولمغله فدالری اولان یکرمی بیك درهم اون بر سهم اوزره تقسیم اولنوب قیمت مکاتب ایکی بیك درهم ایسه
مقدار دیتله اون ایکی بیك درهمه بالغ اولوب ایکی بیك اون ایکی بیکدن برسدس اولمغله تقسیم فدالری التی سهم
اوزره تسهیم اولنور وعلی کلا التقدیرین سهم دیتله حر اوزره راجع وسهم قیمتله مکاتبه مراجع اولور لکن مکاتب اوزره
رجوعی عند ابی حنیفة رضی الله عنه تمام سهمی ایله حال کتابتده واقع اولوب عند محمد رحمه الله تعالی حال
کتابتده انجق مقدار قیمتی وزیادهٔ مقدار تغابن ناسله راجع وبونلردن زیاده ایله عتقندن صکره مراجع اولور که
بو زیاده یی التزامنده التزام ضمان کفالت کبی متبر عدر وبو مسئله نك نظیری قریبا تقریر اولندی لکن مسئلهٔ
مفروضه ده بعد وصول دار الاسلام مستأمن مأمور ایله منازعه یه قیام ایدوب ایکیسی بردن علی وجه الاتفاق سن بزی
برشیله افتدا ایلمدیك بلکه اهل حرب بزی سکا هبه ایلدیلر یاخود اهل حرب بلدلرنی بزی سرقه ایدوب اخراج
ایلدیك دیو ادعا اولدخی بلکه سزی یکرمی بیك درهمله افتدا ایلدم دیو دفع مدعا ایلسه اولابده قول مع الیمین
قول حر ومکاتب ایدوکی هویدادر زیرا مأمور کندو نفسی ایچون آنلرك ذمتلرنده برسبله ادعاء دینه ابتدار آنلر دخی
اول سببی انکار ایلمشلردر ویمینلری دخی علم اوزره واقع اولور که استحلافلری فعل مأمور موجب ومستثنی اولمشدر
وقتقبسی یمیندن نکول ایدرسه فدادن حصه سی انجق آنك اوزرینه الزام اولنور که نکول یمین اقرار ناکل منزلنده
اولمغله حکمی حق ناکلده التزام اولنوب حق رفیقنده التزام اولنماز بوصورتده حرمذکور یمین ایدوب مکاتب
نکول یاخود فداء مستأمنی عن اصل یاخود بعد الانکار اقرار ایتمش اولسه اول مکاتب اوزره فدادن حصه سی
واجب الاستقرار اولوب علی قول محمد رحمه الله تعالی مقدار قیمتی ایله حال کتابتده مؤاخذه سنه ابتدار وزیاده ایله
مؤاخذه سی انجق عتقندن صکره تجویز واعتبار اولنور وعلی قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه حصهٔ فداسی

حال

حال کتابتده بالغا مابلغ اوزرینه دین لازم الادا اولمغله اولابده مولاسینك تصدیق وتکذیبنه اعتبار اولنماوب
تمام حصه ایله اوزرینه قضا اولنور بوصورتده اول مکاتب اداء فدادن عاجز اولسه نظر اولنور اکر مولاسی
مستأمن مأموری تصدیق ایتمش ایسه فدا ایچون بیع مکاتب لازم اولور مکر مولاسی اداسنی ملتزم اوله
زیرا فداء مرقوم حق مولاسنده تصدیقله دین ظاهر اللزوم اولمشدر واکر تکذیب ایتمش ایسه
بنه نظر اولنور اکر مکاتب الی الآن فداسندن برشیئی اداء وتعجیل ایتمش ایسه بعد العجز مطالبهٔ فداسی عتقنه دك
بالکلیه اهمال وتعطیل اولنور واکر برمقداریني اداده استعجال ایتمش ایسه مقدار مرقومی محاسبه ده ادخال
وباقیسی عتقنه دك تأخیر واهمال اولنور زیرا فداء مزبور اکرچه اقرار ایله اوزرینه دین واجب اولمشدر لکن سبب
وجوبی تجارتدن عد اولنمیان فداء نفسی اولمغله بعد العجز عند ابی حنیفة رضی الله عنه عتقندن اقدم مطالبه سنی
مستوجب اولماز نظیری شول مکاتبدر که غیر اوزره خطاء جنایت نفسنی اقرار ایدوب اوزرینه کندو قیمتنی
ادا ایله قضا اولندقده نصکره قبل الاداء عجزی پدیدار اوله وشول مکاتبدر که اوزرینه وجوب قصاص اسقراد
ایتمشیکن قصاصدن مال اوزره مصالحه ایدوب قبل الاداء عجزی آشکار اوله بو صورتلرده علی قول ابی حنیفه
رضی الله عنه قبل العتق مؤاخذه سی جائز وسزاوار اولماز اما علی قول محمد رحمه الله تعالی مکاتب اوزره حال کتابتده
مطالبه متوجه اولان اموردهٔ بعد العجز دخی بیعی مشروع اولمغله کرك صورتین مزبورتینده وکرك صورت فداده
مولاسینك تصدیق وتکذیبنه اعتبار اولنماوب همان بیعنه شروع اولنور واکر برمدبر ایله برام ولد اسیر اولوب
مولالری برمستأمنه فدالری ایله امر ایدوب اودخی تنظیم امره تدبیر ایلدکدنصکره آمر ومأمور اصل فداده
یاخود مقدار فداده اختلاف ایلسه‌لر بونده قول قول آمر وبینه بینهٔ مأمور ایدوکی بلا خلافدر زیرا اهل حرب
احراز ایله مدبر وام ولده مالك اولمدقلرندن حاصل اختلافلری مأمور ایچون آمر اوزره واجب اولان دینك اصل
سببنده یاخود مقدار سببنده اختلافه راجع اولمغله قول قول منکر وبینه بینهٔ مدعی ایدوکی ظاهر ولامع اولور اما اسیر
مزبور عبد قن اولدقده جواب مسئله بشقه‌در که آنده اهل حرب احراز ایله اکا مالك اولدقدنصکره عبد مرقوم مأمورك
مباشرت ایلدیکی عقد ایله ومباشرت ایلدیکی وصفله ملك مولاسنه عودت ایدر پس اولابده بین الآمر
والمأمور جنس عقدده یاخود مقدار بدلده اختلافلری واقع اولدقده فصل نزاعلری تحالفه راجع اولور واکر برکمسنه نك
عبدی اسیر اولوب برشخص اجنبی دخی برمستأمنه اول عبدی اهل حربدن بنم ایچون بامالدن اشترا قیل دیو امر وتعبیر
ایلسه عبد مرقوم بعد الاشترا ملك آمرده تقرر اولنور زیرا اهل حرب احراز ایله اکا مالك اولدقدنصکره آمر مرقوم آنی
مولای حربیدن اشترا ایچون آخری توکیل اول دخی آمر ایچون اشترا ایله وکالتنی تکمیل ایلمشدر بناء علیه وکیل ثمنی
آمردن طلب وتحصیل ایدوب آمر دخی حق مولای قدیمنده عبدی نفسی ایچون بالنفس اشترا قیلمش منزلنه
تنزیل اولنمغله مولای قدیمی دیلرسه تمام ثمنله عبدی اخذ وملك قدیمنه تحویل ایدر لکن مولای قدیمی اول
عبده یدوکیلده ایکن ظفریاب اولسه قبل حضور الموکل قدرت خصومتی بی ارتیابدر که ثمنله حق اخذی
عقد وکیله ظاهر اولمغله وکیل منزلهٔ شفیعده اولدیغندن حضور موکله منتظر اولیوب همان یدوکیلدن اخذ ملکنه
قادر اولور واکر اجنبی مذکور مستأمن مزبوره همان اول عبدی اشترا قیل دیو امر واطلاق ایتمش اولسه بز قریبا بیان
ایلدیك که امر مرقوم مشورتدن عد اولنوب اشتراء مخاطب نفسی ایچون واقع اولمغله ملك مشتری یه التصلق ایدر
بوصورتده مولای قدیمی دیلرسه ثمنله اخذه انجق ید مشتریدن التحاق ایدر واکر اجنبی مذکور مستأمن مأموره
بیك درهم کوستروب اول عبدی شو بیك درهمله اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایلسه اولابده دراهم مشار الیهایی
ید مأموره تسلیم وعدم تسلیمنه اعتبار اولنماوب همان بعد الاشترا ملك آمرده تقرر اولنور زیرا عقدی اشارتله مال
نفسنه نسبتی کاینله یعنی بالف من مالی دیو ضمیر نفسینه اضافتله مال نفسنه نسبتی منزلنده نازل ومال نفسنه
نسبتی عقدی نفسنه نسبتی حکمنده داخلدر وهر موضعده که شراء مأمور آمره راجع اولوب ثمنی مال نفسندن
اداسی ظاهر اوله آمردن استیفاء ثمن ایدنجه یه دك حبس عبده قادر اولور که وکیل وموکل بینلرنده حکم شرعی
بو یله ایدوکی مشتهردر وعلی هذا عبد مزبور ید مأموره ده قبل الحبس یابعد الحبس هالك اولسه اول زمانده
حال مأمور حال وکیله برابر بلکه بعینه وکیل ایدوکی امر مقرردر واکر برمسلمك عبدی اسیر اولوب دار الحربده
کسب اموال ایلدکدن صکره حربی اولان مولاسندن علی وجه المراغمه فرار ایدوب مالی ایله برابر خروج
دار الاسلامه استعجال ایلدکده مسلمین آنی ومالنی اخذ واستحصال ایلدکلرندن صکره مولای قدیمی حاضر اولسه
بلا شیء اخذ عبده قادر اولوب مالندن برشیء مطالبه یه مقتدر اوله مزاکرچه علی وجه المراغمه خروجی عتقنی

موجب ايدى لكن حق مولاى قديمنه رعايت عدم عتقى مستوجب اولمشدركه مولاى قديم عبد مأسورينى ملك
حربيدن خروج اوزره دار اسلامده واجد اولدقده آنى ملك قديمنه حق اعاده سى ثابت ومترتبدر اما حربيك
ملك قديمى اولان عبدك بشقه دركه عبد مزبور مسلم اولوب بطريق المراغمه دار اسلامه داخل اولدقده آنده
حربيدن غيرى برفردك حقى غير حاصل وحق حربى دار اسلامه خروجندن صكره باطل اولمشدر اما ما نحن فيهده
بعد الخروج حق مولاى قديمنه رعايت واجب اولمغله خروجى عتقى موجب اولمامشدر واوابابده عبدينه
وصولى قبل القسمة غنيمتده ايكن وصولى منزلنه نازل اولمغله اخذ عبدينه مجانا واصل قيلنور لكن اخراج
ايلديكى مالنده مولاى قديمينك حقى ظاهر اولمامغله آندن برشئ اخذه قادر اولهمز زيرا اول ماللى كند وملكنده
ايكن كسب ايچيوب ملك حربيده اكتساب ايتمكله مال حربى اولمشدر ومال حربى دار اسلامده بولنوب اول مالده
امان مسلمين شامل اولدقده عند ابى حنيفة رضى الله عنه نفس حربى كبى بلا تخميس فئ عامهٔ مسلمينده داخل
قيلنور وعند محمد رحمه الله تعالى مال مزبور مباشر اخذ اولان مسلمينه تخصيص اولنور وبو روايتده تخميس
اولنمغى دخى تنصيص ايلمشدر وبزاوائل كتابده باب من يكون آمنا من غيره انواعنده اهل الاسلام اثناسنده
بيان ايلديك كه برحربى دار يمزه بلا امان داخل اولوب آنى برمسلم اخذ ايلدكده عند محمد رحمه الله تعالى
وعند ابى يوسف رحمه الله تعالى حربى مرقوم اخذ ايلين مسلمه فئ خاص قيلندقدنصكره تخميس وعدم
تخميسنده ايكى روايت نمايان اولمشدر پس روايتين مزبورتين مالنده دخى جريان ايدرلر وبو محلده تخصيص
اولنان روايتله عمل بزلره تخميسى تنصيص اولندقده ما بقى مباشر اخذ اولان مسلمينه تخصيص اولنور واكر عبد مرقومى
دار اسلامه خروجنده اخذ ايلين مولاى قديمى اولسه قول محمد رحمه الله تعالى اوزره بو صورت صورت سابقه يه
مساوى ومولاى قديمى عبدينى مجانا ومالنى بعد التخميس ياخود بلا تخميس محتوى اولور وعند ابى حنيفة رضى الله
عنه اكرچه عبدى مجانا وبلا تخميس اخذ واستفاده ايله ملك قديمنه اعاده ايدر اما حق مالده سائر مسلمين ايله
همحال اولمغله مالى فئ عامهٔ مسلمينده ادخال اولنور واكر عبد معهود مولاى حربيسى ايچون قصد تجارت اوزره
اول ماله برابر دار اسلامه امانله ورود ايلمش اولسه مولاى قديمى بچن عبد اوزره دخى سبيل تعرضى مسدود اولور
زيرا ملك حربى آندن زائل اولمامشدر حتى اول عبدى مولاى حربيسى دار اسلامه امانله اخراج ايتمش اولسه
مولاى قديمى اخذ عبده واصل اوله مز پس عبد امانله بنفسه خارج اولدقده دخى متوصل اوله مز لكن عبد
مرقوم مسلم اولوب اوزرنده ملك حربى مستديم اولمق اوزره دار الحربه رجوعنه رخصت متعذر اولمغله كركدركه
امام المسلمين آنى بيعه اقدام وثمنى يدنده بولنان ماله برابر مولاى حربيسى كاوب اخذ ايد نجه دك توقيفه
اهتمام ايليه زيرا حكم امان حربينك بو مالارنده نمايان اولمشدر بو صورتده بعد بيع الامام مولاى قديمى مشتريدن
ثمنله اخذينى التزام ايلسه اخذ ايله قضى المرام اوله مزكه عبدك داريمزه دخولنده مولاى قديمينك حق اخذى
ثابت اولمديغندن بعد البيع يد مشتريدن دخى مثبت اولماز نظيرى شول عبددركه بعد الاسر مولاى حربيسى
اسلام ياخود ذمى قبولدن صكره اول عبدى مسلم آخره بيع ايليه واكر مسئلهٔ مرقومه ده عبد مأسور مدبر ايسه
بو صورتده على وجه المراغمه خروجى على وجه الامان خروجى ايله برابر وعلى كلا التقديرين عبد ومال مكسوبى
بالتمام مولاى قديمنه بلا شئ رد وتسليم اولنمق مقرردركه مدبر احراز مشركينله ملكندن خارج اولمديغندن
اول مالى اكتسابى ملكنده ايكن واقع اولمشدر وملك اصل موجب ملك كسب ايدوكى ظاهر وشايعدر لكن
بو صورتده كسبى تجارتدن ياخود اهل حربك هبه لرندن پيدا اولمش ايسه عدم تخميسى هويدادركه مال مزبور
يدنده لاعلى وجه القهر حاصل اولمغله حكم غنيمتده داخل اولماز اما اهل حربك طيب خاطرلرى بولنمادين اخذ
وانتهاب ايتمش ايسه وجوب تخميسى بى ارتيابدركه اخذى طريق قهر ايله صورتياب اولمشدر وبز بو حكمى باب المسلم
يخرج من دار الحرب ومعه مال اثناسنده دار الحربدن ماله خارج اولان حر مأسور حقنده بيان ايتمشيدك
وحكم مذكور مدبرده دخى جريان ايدر انجق مسئلهٔ سابقه ده باقى بعد الخمس حر مأسوره سالم اولوب بو بابده
مدبر اهل تملك اولمامغله مقامنده مولاسى قائم قيلنور واكر برمسلمك جاريهٔ مسلمه سى اسير اولوب دار الحربده زنادن
ياخود زوج حربيسندن برقاچ اولادى ظهور ايلدكدنصكره كندو واولادكارى بالاتفاق مولاى حربيلرينه
على وجه المراغمه ياخود كندو على وجه المراغمه واولاد صغارى على وجه المتابعه دار اسلامه خروج ايتملريله
مسلمين جمله سنى اخذ ايله كسب سرور ايلسه لر كندو واولادى فئ مسلمينده مسطور قيلنور بو صورتده مولاى
قديمى قبل القسمة حاضر اولورسه كندوينى واولادينى بلاشئ اخذه قادر اولور اما بعد القسمة حاضر اولورسه

انجق

انجق صاحب سهمك سهمنه تعيين اولنديغى هنكامده معتبر اولان قيمتى ايله اخذه مقتدر اولور زيرا اولادى
اجزاء نفسندن عد اولنمغله مولاى قديمينك نفسنده واقع اولان حقى باعتبار الجزئية اولادنده دخى واقعدر
وحق مزبور على وجه المراغمة خروجلرندن متوقع اولان ثبوت حريتلرينه دخى مانعدر اما كسبى بشقه دركه
كسبى عين وجودندن متولد اولمامغله آنده حق مولاى قديمى ثابت ومتأيد اولميوب بلكه مال حربى اولمغله
فئ مسلمينده داخل ومتعهد قيلنور واكر جاريهٔ مرقومه اولاديله برابر دار اسلامه امانله دخول ايتمش اولسه لر
مولاى قديمى ايچون كرك نفسى وكرك اولاد صغار وكبارى اوزره سبيل وصول اولماز لكن جاريهٔ مرقومه مسلمه
اولوب اولادى اكا تبعا مسلمين اولملريله كركدركه امام جمله سنى مسلمينه بيع وتسليم وثمنلرينى مولاى حربيسى
كلوب اخذ ايدنجه دك توقيفله حكم امانى تتميم ايليه اما مسئلهٔ مذكوره ده جاريه من بوره مدبره بولنسه بو صورتده
على وجه المراغمة وعلى وجه الامان خروجلرينه اعتبار اولنميوب على كل حال جمله سنى مولاى قديمنه
رد وتسليمه ابتدار اولنور زيرا مدبره دن اسر ايله ملك مولاسى زائل اولميوب واولاد مدبره دخى مدبره اولملريله
ملك حربيده داخل اولمامشلردر والله اعلم بالصواب

باب المفاداة بالاسارى او غيرهم من الاموال * يعنى اسراء مسلمينى اسراء مشركينله ياخود كراع وسلاحله
ياخود سائر ماله مفادات ومبادله بى تفصيلده باب دقتما الدر مؤلف حقائق نثار عامله الله تعالى بما فاق لطفه
يوم الحشر والقرار ديركه اهل حرب اسراء مسلمينى ماله مبادله يه قانع ايكن مسلمين حقلرنده كراع وسلاحله
واسراء مشركينله مبادله لرى واسع كوريلمز زيرا اهل حربه اعطاء ماله واصل اولان منافع اسراء مشركين كبى
اهل قتال وكراع وسلاح كبى آلت قتاله حاصل اولان منافعدن دون ايدوكى ظاهر وشايعدر كورمزميسنكه
اهل حربه تجارت ايچون حمل اموال مشروع ايكن تجارت ايچون حمل سبى وحمل كراع وسلاح حرام وممنوعدر
اما ماله مبادله يه راضى اولميوب انجق كراع وسلاحله مبادله يه راضى اولسه لر حق مسلمينده اسراء مشركينله
مبادله لرى مشروع ومرضى كوريلمز زيرا اهل حربه اعطاء كراع وسلاح اعطاء اهل قتالدن اهون ايدوكى
امر مبيندر كورمزميسنكه حق مسلمينده عند القدرة قتل مقاتللرى واجب ايكن يدلرنده بولنان كراع
وسلاحلرين قصد اضرار ايله اتلاف ايلمك غير واجبدر اما كراع وسلاحه دخى راغب اولميوب انجق اسيرله
مشركينله مبادله يه طالب اولورلرسه بو صورتده اسرا ايله دخى مبادله ايلمك جائز ومناسب كوريلور لكن ماله
مفاداته راغب اولدقلرنده مال قليله قانع اولميوب بيت مال المسلمينه مورث اتلاف كلى اوله جق رتبه ده مال عظيمه
طامع اولسه لر بو صورتده دخى بدون المال اسراء مشركينله مبادله واسع كوريلور زيرا ذكر اولنان صورت حالت
ضرورت اولوب وحال ضرورتده مسلمينه تحصيل منفعت مال ايچون بو كتابدن باب من الفداء اثناسنده سبقت ايدن
روايت اوزره مشركيندن اخذ امواله اسرالرين مبادله قيلمق حلال اولدقده ما نحن فيه كبى مسلمينك محتاج اولدقلرى
مالى يدلرنده ابقا ايچون اسرانى اسرا ايله مبادله بالاولويه استحلال اولنور واكر اهل حربدن برجماعت تنظيم مصلحت
صلح ومفادات ايچون دار الحربده بولنان عسكر اسلامدن استيمان واستيمانلرنده بزلره نفوس واموالمز اوزره
وكتوردكيمز اسيرلريمز اوزره امان ويريكز ديو تفصيل وبيان ايتدكلرنده مسلمين دخى اولوجهله اعطاء امان
ايتمشلر ايكن بينلرنده تنظيم صلح ومفادات صورتپذير امكان اولمامغله رجوع دارلرينه عطف عنان ايلسه لر كركدركه
اسراء مسلميندن برفرد ايله عودتلرينه مسامحه عسكر مسلمين ارزان قيلنمايه وقد بينا هذا الحكم فيما اذا استأمنوا
الى دار الاسلام فكذلك اذا استأمنوا الى العسكر فى دار الحرب يعنى بزبو حكمى اهل حرب خصوص
مذكور ايله دار اسلامه خروج ايچون استيمانلرنده بيان ايلديك پس دار الحربده بولنان عسكره خروج ايچون
استيمانلرى دخى بيان سابق ايله مبايندر مترجم فقيرديركه عنديمزده موجود اولان نسخه لرده عبارهٔ كتاب
وجه محرر اوزره در لكن حكم مذكور فاصلهٔ باب واحد ايله سبقت ايلين باب من الفداء اثناسنده قال واذا جاء
رسول ملكهم عنوانى ايله دار الحربده بولنان عسكره خروج ايچون استيمانلرنده شرح وبيان اولنمشدر
ودار اسلامه استيمانلرى هنوز تفصيل مشروح اوزره برمحلده ذكر واعلان اولنمامشدر پس حق تعبير
وقد بينا هذا الحكم فيما اذا استأمنوا الى العسكر فى دار الحرب فكذلك اذا استأمنوا الى دار الاسلام لفظى ايله
تقرير ايلمكدر وبومثللو قصور غلط كتابه حمل اولنمق اكرچه مشهوردر لكن اصل كتابه نظر اولنسه عبارهٔ
مذكوره نك ماقبلى ومابعدى سياق غلط اوزره جارى اولمغله اصل كتابده ياخود بزم فهم عاجزانه مزده خلل
وار ايدوكى شبهه دن عاريدر انتهى لكن مسئلهٔ مفروضه ده مسلمين ياخود اهل ذمتدن اسير ايلدكلرى احرار

وحرلری یدلرندن مجانا اخـذه ابتدار اولنوب اول بابده رضا وعدم رضالرینه اعتبار اولنماز که حبس احرارده
ظالمین اولدقلری آشکاردر کذلك مدبر و مکاتب وام ولد مثللو اهل حربك اسر واحراز ایله مالك اولمیه جقلری
اسیرلری یدلرندن مجانا اخذ ایله تدبیر اولنور اما عبید مسلمین وجواری مسلماتدن اولان اسیرلری کرکدر که اعطـاء
قیمتله یدلرندن اخذ ایلمك تدبیر اولنه زیرا آنلره احراز ایله مالك اولدقلری عیان اولوب بزدخی مالری اوزره اعطـاء
امان ایتمشیدیك پس اسراء مسلمینی دار الحربه اعاده برله آنلره استخفاف واستهانتلری بابنده اهل حربه رخصت
امرمتعذر ووفاء امان دخی اوزریمزه واجب ومتقرر اولمغله رعایت طرفین همان مذکورینی یدلرندن اخذ وقیمتلرینی
اعطـایه منحصردر و بعدالاخذ دار اسلامه اخراج ایلدکلرنده مولالری دیلرسه اول قیمتله اخذه واصل اولور
زیرا اخذ عسکردخی اول قیمتله حاصل اولمشدر اما اهل حرب بلا امان کلکله مسلمین اسراء مزبورینی یدلرندن
بطریق القهر اخذلرنده حکم مسئله مذکوره مغایردر که آنده مولالر ایچون قبل القسمة حق اخذلری ظاهردر
کذلك اهـل حرب ممالیك مرقومیله برابر داریمزه امانله کلوب آنلری بیع اوزره اجبار اولنملریله بیعـلرندن صکره
مولالری حاضر اولسه بنـه حکم مسئله مذکوره مغایردر که بونده ید مشتریدن قیمتله اخذه دخی قادر د کللردر
زیرا بوصورتده ممالیك مرقومین داریمزه داخـل اولدقلرنده مولالری ایچون حق اخذلری غیر حاصـل ایدی
پس صکره دن ملك آخره انتقالله متحصل اولماز امامانحن فیهده داریمزه داخل اولدقلرنده مولالری ایچون حق
اخذلری حاصل اولمغله ذکری سبقت ایلین برمسلم امانله دارالحربه واروب مزبورینی اشترا واخراج ایلمك منزلنه
نازل قیلنور واکر مسئلهٔ مفروضده اهـل حرب معسکردن قصد رجوع ایلدکلرنده ممالیك مذکورین عندلرنده
حاضر اولمیوب آنلری بر موضعده اخفا واوزرلرینه تعیین مستحفظین ایلدکلری ظاهر اولسه نظر اولنور اکر اول
موضعده مسلمیندن غیر ممتنعین ایسه لر بودخی صورت سابقه ایله برابر وممالیك مرقومین یدلرندن اخذ اولنوب قیمتلری
اعطا اولنمق امرمقرردر زیرا اهل حرب مأمنلرینه واصلین اولدقجه حکم امانمزده داخللردر ودخول امان مجانا
اخذ ملکلرینه مانع ایدوکی نمایاندر واکر اول موضع مأمنلری اولوب آنده ممتنعین ایسه لر بوصورتده مسلمیندن
برسریه کیدوب اول ممالیکه ظفریاب اولسه لر اهل حرب ایچون مسلمین اوزره عین وقیمتلرندن برشیئی طلبده
سبیل اولمدیغی بی ارتیابدر زیرا مأمنلرینـه واصلین اولدقلرنده میانه مزده اولان حکم امان نهایته واصل اولوب
اول ممالیکه اصابتمز قوم محاربینك یدلرندن حاصل اولمغـله اصابت مرقومه اهل حربك امانله ورودلرندن اقدم
حاصل اولان اصابت حکمنده داخل اولمشدر بوصورتده ممالیك مرقومین دار اسلامه اخراج اولندقـده مولالری
حاضر اولسه لر قبل القسمة بلا شیء و بعد القسمة دیلرلرسه قیمتلری ایله اخذلرینه قادر اولورلر واکر مسئلهٔ مرقومهده
ذکر اولنان ممالیك مسلمینی مالله مفادات اوزره مصالحه صورتپذیر اختتام اولدقدنصکره مسلمیندن برسریه واروب
اخفـا قیلدقلری موضعدن مزبورینی اخـذ ایله تحصیـل نام وکام ایلسه لر نظر اولنور اکر موضع مرقومده
اهل حرب غیر ممتنعین ایسه لر امر اوزره وفاء صلحله اعطاء مال ایجاب وتعیین اولنور واکر ممتنعین ایسه لر مصالحهٔ
سابقه مز منتقض اولمغله اعطاء مال اسقاط وتسکین اولنور زیرا حکم امانمز منعهٔ مسلمینده بولنانلره شامل ومنعهٔ
اهل حربده بولنانلره غیر متناول اولمغـله منعهٔ اهـل حربده بولنمایوب مثلا قرب معسکرده بولنان اسراء مسلمین
منعهٔ مسلمینده حاضرین اولان اهـل حربك یدلرنده حاضر منزلنه نازل ومنعهٔ اهل حربده بولنان اسراء مسلمین
قبل الاستیمان ایادی اهل حربده حاصل موقعنده حاصل قیلنور پس مانحن فیهده ممالیك مزبورینی منعهٔ اهل
حربدن بطریق القهر المباح اخذ ایله مسلمین نائل مرام اولدقلرنده اوزرلرینه مال موعوددن برشیئ اداسی الزام
اولنماز که اول بابده حکم صلحله اول ممالیکدن برینی بزه تسلیمه قادر اولمیوب بلکه تسلیمدن عجزلری ظاهر اولمغـله
انتقـاض صلح سابق جلی و باهر اولمشدر لکن سریهٔ مرقومهنك مزبورینی اخذ واستخلاصلری مفادات ایچون
امانله مسلمینه وارد اولان اهـل حربك منعه لرندنمی واقع اولدی یوقسه موضع آخردنمی معلوم الوقوع اولمیوب
اهـل حرب دخی بزلر آنلری برابر کتورمشیکن یدیمزدن اخـذ ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه لر اول بابده قول
مجردلری مسموع اولماز که بومثللو خلاف ظاهر اولان امری دعوی وضمننده مسلمین اوزره وجوب تسلیم مالی ادعا
ایتملریله بلاحجه قبول قوللری استدعا اولنماز اما ایکی رجل یاخود بر رجل وایکی امرأه ایله اقامت بینه یه عازم اولورلرسه
بوصورتده ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه حکمنده اولمغـله مال موعودی آنلره تسلیم ایلمك لازم اولور واکر اسراء
مزبورینیدن ایکی حر اولان کمسنه شهادت مزبوره یه قیام ایلسه لر شهادتلری تهمتدن عاریه اولمغله قبولی التزام
اولنور واکر شهادت ایتمیوب انجـق ایچلرندن بعضلری بزلر اهل حربله برابر کلمشیدیك دیو اقرار و بعضلری

مطلب اقرار الصبی المعبر عن نفسه بالرق صحیح

بوخبری انکار ایلسه آنده مقتضای قیـاس اهل حرب مال فداذن برشیئه سزاوار اولمامقدر که اقرار ایدنلر
اقرارلریله امیر ومسلمین اوزره تسلیم مالی الزام ایده جکلردر و برکسنه نك اقراری آخرین اوزره حجت اولمدیغی
مشهور انامـدر لکن بطریق الاستحسان اقرار ایدنلرك اقرارلری نفسلری اوزره جائز ورفیقلری اوزره غیرجائز
کوریلوب اقرار بعضی اقرار جمیعه قیاس اوزره بدل صلح اولان مالدن حصهٔ مقرین اهل حربه اعطا واحسان
اولنور نکتهٔ سی اولدر که اسراء مزبورین اهـل حربله برابر کلمش اولسونلر اولمسونلر الحالة هذه اخـذ مسلمینله
اسردن مبرا اولملریله اقرارلری تهمتدن مبرادر واقرارلری ایادی اهل حربده بولندقلرینه متعلق اولوب بومثللو
اقرار بالید اقرار بالرق حکمنده ملتحقدر ومجهول الحال اولان کمسنه نك نفسی اوزره رقله اقراری صحیح اولدیغی کبی
حق یدده مجهول الحـال اولان کمسنه نك دخی غیر ایچون نفسی اوزره یدایله اقراری دخی تصحیح اولنور کذلك
اسراده نفسندن تعبیره قادر اولان اطفـال صغار بلا ابوین برابر بولنسه لر آنلرك نفسلری اوزره رقله اقرارلری
معتبر اولدیغی کبی ید ایله دخی معتبر اولور اما ابوینلدن برینسی عندنده حاضر ایسه اول تصـدیق ایتدکجه صبینك
اقرار مشروحی تحقیق اولنمـاز که بوصورتده ید ابوینی اوزرنده استقرار ایتمشیکن اهل حربدن مستأمنین ایچون
نفسی اوزره اقرار ید ایلسه اعتبـار اولنماز واکر اسرادن نسا وصبیان بزی کتورنلر اهل حربدن شو طائفـه ایدی
دیو اقراره مبـادرت ایدوب رجالدن ایکی شاهد دخی کتورنلر بونلردکل بلکه اهل حربدن طائفهٔ دیکر ایدیلر دیو
شهادت ایلسه لر بوصورتده شهادتله عمل اولی واجلدر که شهـادت عامهٔ ناسه متعدی حجت حکمیهٔ ظاهره
واقرار مقر اوزره مقصـور بر حجت قاصره در وهم اقرار ایتمیلرك حقلرنده شهادت مزبوره ایله قضا واجب ومحقق
اولمغله قضـاء مزبور اول مقری اقرارنده حکما تکذیب ایلدیکندن بعـد التکذیب آنك اقراری حق نفسنده
دخی اعتبار وتصویب اولنمـاز ایکن غیر اوزره تسلیم فداسنی موجب اولمقـده نیجه قبول وتقریب اولنور واکر
اهـل حربدن بر طائفه امانله کلوب فداء اسرا اوزره مصالحه یی اکمالدن صکره اهل حربدن طائفـهٔ دیکر
بلاامان ورود ایدوب اسرایی بونلر احضار وایصال ایتمکله مسلمین یدلرندن اسرایی تخلیص واموال ونفوسلرین
اخذ واغتنام ایلدکلرنده بزلر طائفـهٔ اولی ایله برابر ایدیك حفظ اسرا ایچون بزلری تخلیف ایتدیلر ایدی دیو دعوایه
قیام ایلسه لر اول بابده تصدیقلرینه اقدام اولنماز زیرا شهادت ظاهرك خلافنی ادعا برله مسلمین اوزره تسلیم فدا
ورد نفوس واموالرین الزام ایتمکی اسـتدعا ایتملریله قوللری بلاحجـة قبوله سزا کوریلمز ومسلمینـه مصابلری
سالم اولوب هیچ بر طائفـه یه اداء فدا لازم اولماز واکر اهل حرب مسلمینه ارسال پیغـام ایدوب اسراء مشرکینی
اسراء مسلمینـله رجاللرینی رجال ونسالرینی نسا وصبیانلرینی صبیان ایله مبـادله ایده جکلرین اعلام ایتملریله
مسلمین دخی اظهار رضـا برله تمشیت مراملرین التزام ایلدکلرندنصکره کتوردکلری اسرا انجق احرار ومدبرین
ومکاتبین وامهات اولاد مثللو اخذ واحراز ایله مالك اولمیه جقلری طوایفدن ایدوکی نمایان اولمغـله امیر مسلمین
اول اسرایی یدلرندن مجانا اخذه دامن درمیـان اولسه بوفعلی جائز وشایان کوریلور زیرا اهـل حرب آنلره مالك
اولمامغله حبسلرنده ظالملردر و بز بالدفعات بیان ایلدیك که تقریر ظلم اوزره اعطاء امان غیر جائز واول امانه وفا غیر
لازمدر کورمزمیسنکه اهل حرب اسلام یاذمتی قبول ایلسه لردخی اسراء مزبورینی یدلرندن اخذ ایلمك امرمقرر
واول بابده رضا وعدم رضالری غیر معتبر در پس اول اسرا اوزره اخذ امان ایلدکلرنده دخی حکم مذکور اجرا
اولنور که مراعات امان مراعات ذمت واسلامدن اوجب واحری دکلدر لکن صورت مفروضهده مسلمین مبادله بالمال
اوزره مسالمین اولشلر ایسه اول بابده وفاء عهد ایله اداء مال امر محبوبدر که مسلمین غدره منسوب قیلنمایوب مستقبلده
بومثللو خصوصلرده مشرکین قوللرینه اعتماد ایله مطمئن القلوب اوله لر اما مسالمه لری اسرا وکراع وسلاحله
مبادله اوزره واقع اولدقده حکم مسئله بشقه در که بونلری اهـل حربه تسلیم واعاده دن امتناع ایلمك شرعا
واجب ایکن ذکر اولنان امر مستحبه رعایت ایچون ترك واجب جائز ومناسب کوریلمز اما اهل حربه اعطاء مالدن
امتناع ایلمك شرعا واجب دکلدر و بز باب صلة المشرکده بیان ایلدیك آنلره اهداء مال ایلمك دخی جائز کوریلور
پس اوزرینه عقد صلح ایلدکلری ماله وفا امر مستحب اولمغله اول مالی تسلیم الیق وانسب کوریلمشدر انجق مسالمه لری
اسرا وکراع وسلاح اوزره واقع اولدقـده دخی امام مسلمینی نسبت غدردن محافظه و وقت حاجتده بومثللو
خصوصده اهل حرب مسلمیندن امین اولمیوب حذر ایده جکلرین ملاحظه برله مذکوراتك اعطـاء قیمتلرین
رأی وتدبیر ایلسه بورأیی تجویز وتقریر اولنور سؤال اولنورسه که بو تقـدیر اوزره لایق ایدیکـه امام اوزرینه
عقد صلح اولنان اسرا وکراع وسلاحـله دخی وفاسی التزام ایلیه تا که اهل حرب زمان مستقبلده مطمئن القلوب

اولوب مراتبه رام اوله لر جوابده دیرز که اطمئنان اهل حرب فائدهٔ معتد بهایی موجب دکلدر که عدم اطمئنانلری
بر وجهله ضرر مسلمینی مستوجب دکلدر زیرا آندن توقع اولنان ضررك اعظمی انجق زمان مستقبلده فدالرین
پشین اخذ ایتدکجه اسراء مسلمینی احضاردن تحاشی ایتملریدر اول دخی ضرر معتدبه اولمدیغندن بشقه
امر موهومدر و بومثللو امر موهوم ایچون امام المسلمین اهل حربك مسلمین اوزره تقوی ایده جکلری مقاتله
وآلات قتالی تعجیل تسلیم ایلك تجویز وتحسین اولنماز واکر مسئلهٔ مفروضهده کتوردکلری عبید مسلمین وجواری
مسلمات ایسه بو صورتده دخی امام اول عبید وجواری یی حرمت اسلاملرینه بناء وقت ظفرده یدلرندن انتزاع ایدوب
مسالمهلری اسرا وکراع وسلاح اوزره واقع اولمش ایسه آنلری اعطادن ینه امتناع ایدر انجق بو مذکوراتدن
شرط ایلدکلری نسنهیی تقویم وقیمتنی اهل حربه تسلیم ایدر وتسلیم قیمت اکرچه فصل سابقده مستحب ایدی
لکن بو فصلده الزم واوجبدر که ملك اهل حرب احرار ایله ممالیك مرقومهده متمکن اولمشدر حتی اسلام یاذمتی قبول
ایتدکلرنده دخی ملکلرنده ابقا اولنوب امام ایچون یدلرندن مجانا اخذ ایلك ممکن اولماز اما فصل سابق بشقه در اما
مسالمهلری مال اوزره تصمیم قیلنمش ایسه کرکدر که مال مزبور آنلره تسلیم اولنه و بو صوتلرده مولالر ایچون ممالیك
مرقومین اوزره سبیل وصول مسدود درکه دار اسلامه دخوللرنده حق اخذلری موجود اولمامغله یدلرندن بعد
الخروج دخی موجود اولماز واکر مسلمین احراردن اولان اسرالرین تخلیصه ظفر یاب اولمیوب انجق آنلرك عددنجه
اسراء مشرکینله مفاداتی ارتکاب ایتملریله مشرکین اسرالرین اخذلرندن صکره اسراء مسلمینی تسلیمه شتاب
ایلمسهلر بو صورتده اول اسراء مسلمین اوزره فدالرنده بذل اولنان اسراء مشرکینك مطالبهٔ قیمتلرنده
سبیل اولمیوب همان حریت اصلیهلری اوزره تسییر وتسبیل اولنورلر واکر اول اسرا اده مدبرین وامهات اولاد
موجودین ایسه مولالری اوزره مجانا مردود قیلنورلر مکر مفادات مرقومه ایله امر ایلینلر مولالری اوله اولبابده
فدالرنده بذل اولنان اسرا یاخود کراع وسلاحك قیمتلری ایله اوزرلرینه رجوع اولنمق هویدادر که اشیاء مزبوره
حق مسلمین اولمشیکن مأثورینه راجع اولان منفعت ایچون آنلری فدا قیلمشلردر حتی فداء مزبور مسلمینك
ومولالرینك امرلری ظاهر اولمادین بعض ممالیك مسلمیندن صادر اولسه اولبابده مسلمین متبرعین اوله جقلری
امر باهردر اما بو صورتده ممالیك مزبورینه مولالری امر ایتمشلر ایسه مسلمینك مولالری اوزره حق رجوعلری
ثابت اولور که حین امرلرنده مسلمین ایچون اول فدایی التزاملری متثبت اولمشدر واکر اسراء مزبورین عبید
قن ایسهلر نظر اولنور اکر مفاداتلرنده امر مولالری متحقق اولمامش ایسه مولالری بعد المفاداة اخذ عبیدده
مستحق اوله مزلر که امیر اهل حربدن اداقیلدیغی فدا ایله آنلری اشترا قیلمق مرتبهسنه ملتحق اولمشدر واکر امر
مولالری وقوع بولمش ایسه بو صورتده اخذ عبیده رضالری بولنسون بولنماسون امیر قیمت فدالری ایله اوزرلرینه
رجوع ایدر که امیر مولالرینك نائبلری کبی اولوب بذل ایلدیکی فدا ایله شرالرینه شروع ایلمشدر ومؤلف
اصیل الاجتهاد مسئلهٔ مزبورهنك فروعنی بسط وازدیاد ایدوب باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوکین
بالمال اثناسنده سابق البیان اولان مکاتب وغیری مأثورینی امری ایله و بلا امر امیر مفادات ایلدکده حکم مسئلهلرینی
ذکر واعلان ایلدی وبز حکم مذکوری باب مزبورده مسلمین یا اهل ذمتدن بر مستأمن مفادات ایلدکده شرح
وتوضیح ایتمشیدك پس امام المسلمین دار اسلامده مفادات ایلدکده دخی وجه مشروح اوزره تصحیح اولنه جغی
ظاهر وصریح اولمغله فروع مذکوره بو محلده وارستهٔ قید تصریحدر واکر اسرا اده اهل ذمتدن برکمسنه
بولنسه امام اوزره مال بیت المال ایله مفاداتی غیر لازمدر که مال مسلمین اسراء اهل ذمته صرف اولنمایوب انجق
مفادات اسراء مسلمینه منتظمدر مکر ذمی مسفور طرف مسلمیندن تحمل مشقت واظهار کفایت برله مقاتل
شدید یاخود دار الحربده عورات مشرکین اوزره بر دلیل رشید اولمغله امام المسلمین بیت المالدن مفاداتی
مناسب کوریرسه تجویز وتسدید اولنور که مال بیت المال منافع مسلمین ایچون اعداد اولنمش اولوب بونك دخی
تخلیصی منافع مسلمیندن تعداد اولنور کذلك ذمی مرقومی برکمسنهنك سهمنده واقع اولان بر اسیر ایله مفاداتی
رأی ایدوب صاحب سهمه بیت المالدن قیمتنی تعویض ایلسه اول دخی جائز کوریلور که آنده تحقق نظر مسلمین
واضح ومتبیندر واما امام اوزره مال بیت المال ایله مفادات اسیر مسلم دخی واجب اولمق انجق مال مسلمینه نقصان
فاحشی موجب اولمدقده در اما موجب اولدقده اول دخی غیر واجبدر کورمزمیسنکه آحاد مسلمیندن
بر اسیرك فداسنده یوز بیك درهمه طالب اولسهلر امام اوزره آنی اعطا واجب اولور می هیچ بر عاقل وجوبنه
قائل اولماز واکر اسیر مسلمك فداسنده برکمسنهنك سهمنده واقع اولان بر اسیر حربی یه طالب اولدقلرنده

صاحب السهم اعطاسندن متجنب اولسه کرکدر که امام خواه ناخواه یدندن اخذه اقدام و بیت المالدن تعویض
قیمتنی التزام ایلیه زیرا تخلیص اسیر مسلم امیر و جمیع مسلمین اوزره بحسب القدرة والامکان فرض ایکن صاحب السهم
اول فرضدن ممتنع اولدقده امیر آنك موقعنده واقع اولوب اسیر حربی یی یدندن اخذ ومفادات ایچون
اعطادن صکره سهمنده استحقاق غیر ظهور ایلك منزلهسنه تنزیل برله قیمتنی بیت المالدن ادا ایدر وقول مذکور
بعد القسمة مفادات اسرایی تجویز یده رونما اولان قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بنا قیلنمشدر واکر اهل حرب
بزلره سزلره بر اسیر مسلم ویره لیم سزلر مقابلنده بزلره ایکی یاخود اوچ اسیر حربی ویریکز دیو طلبکار اولسهلر
کرکدر که اما اولبابده تدقیق افکار ایدوب ویره جکلری اسیر مسلم ارباب کفایت ومشقتدن بر مرد مبارز اولمق کبی
مبالهسنده منفعت مسلمین بدیدار ایسه فعل مزبوره ابتدار وبو یله اولمیوب بلکه ضمننده مشرکینك مسلمین
اوزره جرأت وتحکملری آشکار ایسه فعل مذکوردن اظهار انزجار ایلیه زیرا امام نظر مسلمین ایچون
نصب اولنمغله مسلمین ایچون مباشرت قیلدیغی احوالده نظر مسلمینی ترك واهمال فی حال من الاحوال حقنده
حلال کوریلمز کورمزمیسنکه مسلمیندن اسیر واحدك مقابلنده مشرکیندن یوز اسیره طلبکار اولسهلر
بو قوللرینه مساعدهمز سزاوار اولماز ما نحن فیه دخی آنك کبیدر واکر ملك اهل حربك اوغلی یاخود قرنداشی
یدیمزده اسیر وقبول اسلامله سعادتپذیر اولمشیکن اهل حرب مسلمینه کشف ضمیر ایدوب بزه سزه مسلم اولان
اسیریکزی ویره لیم ملکیمزك اوغلنی یاقرنداشنی بزه رد ایتمکز شرطی اوزره دیو تعبیر ایلسهلر بو مطلبلرینه
مساعدهمز تجویز وتقریر اولنماز زیرا ویره جکیمز دخی مسلمدر ومسلمی مسلم ایله مفاداتك عدم جوازی
مسلمدر زیرا مفاداتدن مقصود مسلم اوزره توجه ایدن خوف قتلدن تخلیص ایکن بو صورتده ناموجوددر
اما اسیر مزبور طیب خاطری ایله بنی اهل حربه رد واسیریکزی استرداد ایدیکز دیو طلبکار اولسه کرکدر که امام
تدقیق افکار ایدوب اکر قوت اسلامی ظاهر اولمغله میان اهل حربده اسلامی اوزره ثباتی معلوم ایسه رضاسی ایله
فعل مزبوره ابتدار واکر بو یله دکل ایسه رضاسی درکار ایسه دخی فعل مذکوردن انزجار ایلیه زیرا بو صورتده
ظاهر حال رضاسی دین قدیمنه رجوع ایچون اولدیغنه دالدر وتمکین رجوعی علی کل حال حلال کوریلمز
کورمزمیسنکه اسیر مرقوم میانهمزده ایکن مرتد اولوب اهل حرب دخی بزه اسیریکزی اخذ واول مرتدی بزه ویریکز
دیو نیاز ایلسهلر مساعدهمزه جواز ویریلمز بلکه اوزریمزه لازم اولان اول مرتد اوزره عرض اسلام وقبول ایدرسه
ابقا وایتمزسه قتل واعدام ایلمکدر پس بعد المفاداة ارتدادندن خوف اولندقده دخی وجه مشروح اوزره اجراء احکام
اولنور اما ارتدادندن خوف اولنمدقده ظاهر حالی نفسی اوزره قتلدن امین اولمدیغه مفاداته رضا ویرمیه جکنه
دالدر وقبل الرضا مفاداتینك عدم جوازی انجق آنی عرضهٔ قتل ایلمکدن احتراز ایچوندر پس وقت رضاسنده اسیر
مزبورك حالی شول ذمی یاخود داریمزده مستأمن اولان حربینك مفاداته رضالرنده واقع اولان حاللرینك مثالی
اولمغله باب من الفداء اثناسنده سبقت ایلین بیان اوزره آنلرده استحلال اولنان مفادات بونده دخی استحلال اولنور
واکر بر مستأمن اسراء اهل حربدن مذکور الاسامی اون اسیر ایله مفادات اوزره اسراء مسلمیندن اون اسیر ایله داریمزه
داخل اولوب مطلوبی اولان اسرا مقتولین یاخود هالکین بولنملریله داریمزه کتوردیکی اسرا ایله رجوعه عازم
اولسه فعل مزبوردن منعی لازمدر بو صورتده اسراء مسلمین احراردن ایسه کرکدر که امیر تخلیهٔ سبیللرینه
ابتدار ایدوب اول مستأمنه دخی سن بلادیکه التحاق قبل که سکا بونلر ایچون نسنه ویریلمز دیمکله یأس وحرمانتی
اخبار ایلیه که اهل حربك احراره عدم تملکلری پدیدار دراما عبید و جواری ایسه کرکدر که امیر اول مستأمنی
شول امانله داریمزه بعض عبید ایله کلدکدنصکره عبیدی قبول اسلام ایلین مستأمنك مجراسنه جاری قیلوب
اجبار بیع اوزره مقدم و مجری اوله واکر مستأمن مرقوم اخذ امان ایلدکده مذکور الاسامی اون نفر اسراء مشرکینی
مولالرندن اشترا وکتوردیکی اون نفر اسراء مسلمین مقابلهسنده یدینه تسلیم اولنمغی اوزریمزه اشتراط قیلمش
اولوب وقت حاجتده مولالری بیعلرندن امتناع ایلسهلر کرکدر که امیر کتوردیکی احراری یدندن انتزاع ایلدکده
شرط اولنان اسرانك دراهم ودنانیردن قیمتلرین اعطا برله وفاء شرطی انفاذ وایفاع ایلیه اما مولالری بیعلرینه
رضا ویررلرسه کرکدر که جملهسنی اشترا ویدینه تسلیم ایله اول مستأمنی ارضا ایلیه بو صورتده اول اسرا قبول اسلام
ایتمشلر ایسه آنلر ایله دار الحربه رجوعنه مانع اولمیوب قبول اسلام ایتمشلر ایسه ینه عبید مسلمینله داخل اولان مستأمن
کبی بو صورتده دخی آنلر ایله دار الحربه رجوعنه ممانع اوله واکر اهل اسلام واهل حرب هر بری کندو امورلرین
تنظیم وتدبیر ایچون برسنهٔ کاملهده مهادنه ومتارکه اوزره معاهده و بر برینه رهن ویروب مخالفت عهد ایلین

فريقك رهنى فريق آخر ايچون مباح الدم اولمق اوزره مواعده ومعاقده ايلسه‌لر بو صورتده بعض مسلمين وجه
مشروح اوزره مرهون قيلنمغه راضى اولدقلرنده آنلرى اهل حربه رهن اولق اوزره اعطا جائز ومرضى كوريلور
زيرا بو صورتده ارتداد مرهونين عدم الاحتمال اولديغندن بشقه رهن اولنمغه رضالرى ظاهر حالده نفسلرى
اوزره عدم خوفلرينه دالدر وبز قريبا بيان ايلديك كه بومثللو حالاتده مسلم ايله مفاداتمز دخى جائزوشايانددر
پس بويله منفعت مسلمينى متضمن ايكن مسلمى اهل حربه رهن قيلمق بطريق الاولى جائزايدوكى نمايانددر لكن امام
ايچون لايق وسزاوار اولماز كه مسلميندن بر فردى رهن قيلمق اوزره اكراه واجبار ايليه مكر مشركينك شوكت
شديده‌لرى آشكار ونفوس مسلمين اوزره خوف خطردر كار اوله بو تقدير اوزره اكراه مرهون منفعت عامهٔ مسلمينه
مدار اولمغله جائز وسزاوار كوريلور كه صلح مذكوردن امتناعمز جماعت مسلمين اوزره خوف هلاكى متضمن واول
صلح اوزره اقداممز جماعت مسلميندن خوف هلاكى دفعه ضامن اولمغله رهن قيلنان مسلمين مخصوصين اوزره
خوف اولنورسه ده ينه امام ايچون ولايت اكراهلرى ثابت ومتمكندر وبو معنانك مبناسى شول اصل معروف
مفتادر كه هركمسنه كه ايكى بليه يه مبتلى اوله قنقيسى اهون ايسه آنى اختيار ايلمك اوزرينه واجب الاعتادر

وصورت مفروضده فريقيندن هر برى فريق آخردن اخذ رهن ايلدكدن صكره مشركين غدر ايله يدلرنده
بولنان مسلمين مرهونينى قتل واستيصال ايلسه‌لر مسلمين ايچون يدلرنده بولنان مشركين مرهونينى قتللرى
واسترقاقلرى استحلال اولنماز زيرا انلر امانمزده داخللر ايكن غدر مشركينله حكم امانلرى باطل اولماز قال الله تعالى
ولا تزر وازرة وزر اخرى لكن كركدر كه مسلمين آنلره رجوع بلادلرنده رخصت ويرميوب آنلرى اهل ذمت قيلمغه
مبادرت ايده‌لر زيرا آنلر بزم رهنلرمز اولوب رهنلرمزى ردا ولنجيه‌دك دارمزده اقامته رضا ويرمشلر ايكن رهنلرمزك
اوزرمزه ردلرى متعذر اولمق رضالريله دارمزده على التأبيد احتباسلرين اقتضا ايلمشدر وكافر دخى اصرار
كفر اوزره دارمزده على التأبيد اقامته متمكن اولماز مكر قبول جزيه ايله عقد ذمتى متضمن اوله وشيخ امام شمس الائمة
الحلوانى نور الله تعالى قبره با نوار المثانى ديديكه خلفاء بنى عباسدن منصور دوانيق رحمه الله تعالى ايله اهل حربدن

برطائفه ميانلرنده شرط مذكور صورتياب اولمشيكن اهل حرب رهن مسلمينى قتل ايله غدرى ارتكاب ايلديلر
اول دخى علماء عصرينى جمع واحضار وآنلردن رهن مشركينه نه معامله ايده‌يم ديو استفسار ايلدكده جمله سى
ميانه كرده جارى اولان شرطه بناء قتللرى جائزدر ديو اجماع ايدوب انجق امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه
حاضر بالمجلس ايكن ساكت اولوب قول جمهوره اتباع ايلدى پس خليفهٔ عاليجناب يا ابا حنيفه سكا نه حال اولدى
هيچ تكلم ايتميورسين ديو استجواب ايلدكده ديديكه يا امير المؤمنين اكر حضار علما سكا بو قولى عن اجتهاد
سويلديلر ايسه اجتهادلرنده خطا ايلديلر عند الله تعالى معذورلردر واكر سنك هواكه متابعت ورضاكى تحصيل
ايچون سويلديلر ايسه سكا خيانت ايلديلر غادرلر ومغدورلردر قول صواب اولدر كه سنك ايچون رهنلرندن بر فرده
قتل وقتل مثللو برشيئله سبيل تعرض نايابدر بعده خليفهٔ والاترتبه اهل حرب بزه غدر ايدرسك سز دخى
رهنلرمزى قتل ايديكز ديو شرط ايتمشلر ايكن نيچون سبيل تعرض نايابدر ديو اظهار غضب ايلدكده امام دريا
افضال زيرا اهل حرب سنك اوزريكه قتل آمنين كبى شرعا حلال اولميان شيئى شرط ايدوب سن دخى آنلرك
اوزرينه قتل مسلمين كبى شرعا حلال اولميان شيئى شرط قيلديك وهر شرطكه كتاب اللهه مخالف اوله باطلدر
قال الله تعالى ولا تزر وازرة وزر اخرى ديو استدلال واغلاظ مقاله صلابت دينيه سين استكمال ايلدكده خليفهٔ نازك
مزاج يا ابا حنيفه بن سنى برامر مهم ايچون اصلا دعوت ايلمدم الاسن بكا استعديكم وجهله جواب ويرديك قالقكز
حضورمدن ديو جمله سنى اخراج ايلدى بعده ايرته‌سى كونده خليفهٔ عدالت شعار ينه جميع علماسنى جمع واحضار ايدوب
ديديكه يا ابا حنيفه سنك قولك قول صواب ايدوكى عندمده بديدار اولدى لكن شمدى بز آنلرك رهنلرينه نه معامله
قيلمق سزا واردر امام كرامت نثار ديديكه ابتدا بو مسئله يى ينه حضار علمادن استفسار قيل پس آنلردن
استفسار قيلندقده معلوميمز دكلدر ديو جوابدن عجزلرين اظهار ايلديلر بعده امام فضيلت دثار ديديكه
اوزرلرينه وضع جزيه برله اهل ذمت قيلمق سزاواردر خليفهٔ نصفت مدار حلندن استخبار ايلدكده
امام دقايق آثار بو وجهله كشف استار اسرار قيلديكه مرهونين مر قومين سنك رهنك سكا رد
اولنجيه‌دك عندكده احتباسه راضى اولمشلرايدى شمدى سنك رهنك قتل اولنوب سكا ردلرى متعذر اولمغله
آنلرك تأبيد احتباسلرى استقرار ايلدى اولبابده خليفهٔ عالیشان قول امام اصابت نشانى استحسان
وتحسين فراوان واحسان بى كران ايله مسرور وخندان سعادتخانه سنه اعاده برله اول جوهر فردى ممتاز

اقران ايلديدى سؤال اولنورسه كه قول امام ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره شرط مذكور غير حلال ايكن
نيچون امام محمد رحمه الله تعالى شرط مذكور اوزره اعطاء رهنى استحلال ايلدى جوابنده ديرزكه نفس شرط
واعطاء رهن قطعا تداركى ممكن اولميان برشيئك اثبات وتفويتنى موجب اولمايوب مسلمينك دخى آنلره احتياجلرى
بركان اولمغله آنلر حلال كوريلمشلردر اما شرط مذكور اوزره قتل رهن مشركين تداركى ممكن اولميان
تفويت نفسى وابطال امانى موجب اولوب مسلمينك قتل رهنه احتيا جلرى عديم الاحتمال اولمغله قتلمز بوره
استحلال اولنماز واكر مسلمين ومشركين رهنلرين بربرينه اخذ واعطادن صكره مسلمين كندو رهنلرين
ايادى مشركيندن اخذه قادر اولسه‌لر جواز اخذلرى ظاهردر زيرا بالاده قعات بيان ايلديك كه اهل حرب
حبس مسلمينده ولو بطريق الرهن ظالملردر وازالهٔ ظلم ممكن ايكن تقرير ظلم اوزره اعطاء امان غير جائزدر
ومسلمين كندو رهنلرين اخذدن صكره خوف مشركيندن آمنين اولنجيه‌دك ردرهنلرى لازم اولميوب
بعد الامن لازم اولور ومعناى معهود غدر مسلميندن معدود اولماز وبو حكمك نظيرى باب من الرسول
والمستأمن اذا خيف ان يدل على بعض عورات المسلمين اثناسنده بيان اولنديكه امير عسكر معسكرده بولنان
مستأمنلردن بعض خيانت احساس ايلدكده اول خيانتلردن امين اولنجيه‌دك آنلرى خواه وناخواه دار اسلامه
اخراج بعده دارلرينه رد ايلمك جائزوشايان كوريلور ومانحن فيهده دخى رهن مشركين امانمزده بولنمغله جواز
احتباسلرى معسكرده بولنان مستأمنينه قياسله نمايان اولور بو صورتده مشركين رهن مسلمينى اعطادن
امتناع ايتمغله يدلرندن انتزاعلرى محتاج قتال اولسه اولبابده قتل وقتاللرى حلال كوريلورز يرا يدلرنده بولنان
احرار مسلميندن برقوم ايكن اهل حرب آنلرى بغير حق ادخال دارلرينه عازم اولمغله اول مظلومينى ايادى ظالميندن
تخليص ايچون مسلمين اوزره وقت قدرتلرنده قتال ايلمك لازمدر بو تقدير اوزره اهل حرب مسلمينه خطابا
بزسزلرايله ابتداء امردن قتال ايتمزايدق سز بزم رهنلرمزى ردايتمدكجه بزدخى سزلك رهنلريكزى اعطا ايتمز
ديو قطع جواب ايلسه‌لر نظر اولنور اكر مسلمين باعث موادعه‌لرى اولان خصوصده مشركيندن خائف
ومتحرز ايسه‌لر لدى القدرة رهن مشركينى ويرميوب اخذ رهن مسلمين ايچون ابتداء قتال ايتملرى جائز كوريلور
واكر متحرز وخائف دكللر ايسه كركدر كه حبس رهنه حاجت قالمامغله رد رهنلرنده متوقف اولميه‌لر اما صورت
اولى بشقه دركه آنده ازالهٔ خوف ايچون حبس رهنه احتياج مسلمين قائم اولمغله رهنلرين رد ايتميوب همان
يدلرندن رهن مسلمينى استخلاص ايچون قتال ايلمك لازمدر واكر صورت مفروضه ده بعد الموادعه مشركين
رهن مسلمينى اخذ ومنعدلرينه ايصال ايلسه‌لر مسلمين ايچون نبذ عهد ايتمدكجه آنلر ايله قتاللرى حلال كوريلمز
اما منعه‌لرينه قبل الوصول حكم مسئله بشقه‌در كه قتاللرى استحلال اولنور وجهى اولدركه قبل الوصول
قتاللرى استرداد رهن ايچون اولوب نقض موادعه يه بادى اولماز اما بعد الوصول استرداد رهن ايچون
اولميوب نقض موادعه يه مؤدى اولور وبرسه كا له ترك قتال اوزره موادعه‌لرى صحت اوزره واقع اولدقده
البته قبل النبذ جواز قتاله مانع اولور مؤلف بليغ البيان بلغه الله تعالى الى ابلغ المن والاحسان ديركه
اهل حرب مفادات ايچون اسراء مسلمينى كتوروب هنوز ممتنعين اولدقلرى محلده فدا ايله نداية شروع بعده عقد
مفادات متفق اولمامغله اول اسرا ايله برابر قصد رجوع ايلدكلرنده مسلمين تعاقب ايدوب اسراء مسلمينى
يدلرندن تخليصدن فضله كندو ماللرين دخى اخذ ونفوسلرين اسره ابتدار ايلسه‌لر قوم مذكورين فى الاصل
اصلا امانمزده داخل اولمدقلرندن فعل مسلمين بالجمله سزاوار كوريلور بو صورتده تخليص اولنان اسراء
مسلمينده عبيد وجوارى وار ايسه مولالرى قبل القسمة بلاشيء وبعد القسمة قيمتلريله اخذه كسب اقتدار ايدر كه
اصابتلرى بطريق الاغتنام ايدوكى بديداردر اما اهل حرب مفادات ايچون بطريق الاستيمان كلوب مفاداتلرى
متفق اولمامغله اسراء مسلمينله برابر قصد رجوع ايتدكلرنده حكم مسئله بشقه‌درزيرا قريبا بيان ايلديك كه
اولبابده منعه‌لرينه وصوللرندن اقدم عبيد وجوارى يدلرندن استنقاذ اولندقده قوم مذكورين امانمزده بولنمغله
قيمتلرى آنلره ايصال وانفاذ اولنور وصورت استيمانلرنده دخى تخليص عبيد وجوارى ايچون قتال مسلمين جائزدركه
ايادى مشركيندن استخلاص مسلمين واجب ايكن اهل حرب تسليملرندن امتناع ايتدكلرنده قتل نفوس مستأمنينه
باعث اولسه دخى جواز قتال مسلمين ظاهر ومتميزدر كورمزميسنكه دار اسلامده برمستأمنك عبدى قبول اسلام
ايتمشيكن يدندن امتناعله دار الحربه ادخالنه ابتدار ايلسه بيع اوزره قتالى جائز وسزاوار كوريلورزيرا مستأمن عقد
امانله احكام مسلمينى التزام ايتمش اولوب بيع عبد مسلم دخى احكام مسلميندن اولمغله مستأمن بعد الالتزام آندن

امتناعه قیام ایتمشدر اکرچه مستأمن قبل بلوغ المأمن امان مسلمینده متحیر در اما التزام ایلدیکی احکام مسلمیندن امتناع ایلدکده اول حکمه اجبار اوزره قتالی جائزدر و مسئلهٔ سابقه دخی خصوص مرقومده بو مسئله یه لاحقه در والله اعلم

باب المفادات بالصغیر والکبیر من السبی وغیر ذلک * یعنی اسراء مشرکیندن رجال واطفال وسائر اجناس اموال الله مفادات اسراء مسلمینک تفصیل احوالیدر مؤلف مشکلکشا بوأه الله تعالی فی الجنة علی مایشاء دیر که اهل حرب اسراء مشرکینی اسراء مسلمینله مفاداته طلبکار اولدقلرنده امیر سریه ایچون مساعدهٔ مفادات جائز و سزاوار کوریلور بشرط آنکه اول بابده رضاء اهل سریه دخی آشکار اوله و حکم مقررده اسراء مشرکیندن رجال ونسا وصبیان اسلامیله حکم اولنمدقجه برابردر زیرا تدبیر حرب وتوفیر منفعت مسلمین عهدهٔ امیره منوط ودار الحربده مفادات اسرا تدبیر حربدن اولدیغندن بشقه منفعت مسلمینی موجب ایدوکی امر مضبوطدر زیرا مفاداتله اخذ ایده جکلری مسلمین جانب اسلامیاندن بعض اموره کفایت جهتیله اعطا ایده جکلری مشرکیندن اعظم ایدوکی مستبیندر انجق مأمور بنده حق سریه ثابت اولوب مفادات دخی محل حقلرندن اسقاط حقلرینی مستلزم اولمغله اول بابده رضاء سریه شرط لازم قیلنمشدر کذلک دار اسلامه بعد الاخراج دخی اسلام اسرایه حکم شرعی لاحق اولمدقجه بنه آنلر ایله مفادات مسلمین جائز ولا یقدر حتی صبیان اسرانک آبا وامهاتلری یانلرنده بولندقلرنده بانفسهم اسلامی وصف وتعقل اوزره قبول ایتمدکجه حکم اسلامده داخل اولمدقلرندن جواز مفادات آنلره دخی شاملدر کذلک آبا وامهاتلری دار بمزده هالك اولسه لر حکم دینده تبعیت موتله منقطع اولمامغله ینه مفاداتلری جائز ومنسعدر کور من مسنکه اهل ذمت دار بمزده هالك اولمغله اولاد صغارلری حکما سلك اسلامه منسلك قیلنماز کذلک صبیان مرقومینك آبا وامهاتلری یانلرنده ایکن اهل حرب انجق صبیانله مفاداته طلبکار اولسه لر مفادات مزبوره ابوینی ایله تفریق بینلرین موجب ایسه ده ینه جائز وسزاوار اولور زیرا تفریق مذکور حق اوزره تفریقدر که مسلمینی ایادی مشرکیندن تخلیص ایلمك صبیانله ابوینی بینلرین ترك تفریقدن اجر وفضیلت جهتیله اعظم ایدوکی رسیدهٔ تحقیقدر اما اسراء بالغینده ماله مفادات ممنوع اولدیغی کبی صبیانده دخی غیر مشروعدر که صغیر ایکن کبیر اولوب نسلی ظاهر وقتاله قادر اوله جغی مجزوم و مقطوعدر اما ظهور نسلی مأمول اولمیان پیره پیره زن بشقه در که آنلری بطریق المفادات تسلیم مشرکینده قتال اوزره تقویتلری معدوم اکن صبیانده معنای تقویت محقق ومجزومدر واکر اهل سریه یاخود اهل عسکر اسراء مشرکینله مفادات مسلمینه رضا ویرمزلرسه امیرلری اول مفاداته مباشرت ایده مز مکر قیمتلرین مسلمینده تمویضله حقلرین قضا ایده انجق اسراء مشرکین رجال بالغین ایسه لر مفاداتلرینه سریه وعسکر راضی اولمسه لر دخی قبل القسمة آنلر ایله مفادات امیر جائز ومرضی کوریلور زیرا امیر ایچون اسرادن رجال بالغینی قتل ایلمك شرعا ممکن وقتل مذکور منفعت تخلیص مسلمینی موجب دکل ایکن ابطال حق غانمینی متضمندر پس منفعت تخلیصی متضمن اولدقده انسر آکا بطریق الاولی متمکندر اما اسرادن نسا وصبیان واموالدن کراع وسلاح وغیر بلرندن حق غانمینی ابطال ایلمك امیر ایچون مشروع اولمدیغی کبی رضاء غانمین بولنمدقجه اشیاء مزبوره ایله مفادات اسراء مسلمین دخی ممنوعدر مکر بیت المالدن غانمین ایچون تعویض قیمتلرینه شروع ایلیه و بعد القسمة امیر رجال بالغینله دخی مفاداته قادر اولماز مکر صاحب سهمك رضاسی ظاهر اوله زیرا بعد القسمة امیر ایچون قتل رجال دخی حلال اولمامغله بعد القسمة رجال بالغین ذکور اولان نسا وصبیانله همحال اولمشلردر لکن بو صورتده اصحاب سهام رجال بالغینله مفاداتدن امتناع ومشرکین دخی رجال مذکورین اعطا اولنمدقجه منع اسراء مسلمین اوزره عزم واجماع ایلسه لر کرکدر که امیر مال بیت المالله اول رجالی اشترا بعده آنلر ایله عقد مفاداتی ایقاع ایلیه بو صورتده مولالری بیعلرندن دخی امتناع ایدرلرسه کرکدر که امیر آنلری قیمت عدلله تقویم واول قیمتله مولالرندن خواه ناخواه اخذ وانتزاع ایلیه زیرا رجال مذکورینله مفادات اسراء مسلمین امیر بیت المالدن تعویض ایده جك اولدقده نصکره مولالری اوزره دخی واجبدر پس امتناع ایتدکلرنده امیر مولالرینك منابلرینه نائب اولور نظیری شول ذمیدر که عبدی قبول اسلام ایتمشیکن بیعندن امتناعه قیام ایلیه ذمی مسفور اوزرینه واجب اولان حقدن امتناع ایتمکله امام آنك منابنه نائب اولوب بیع عبدی التزام ایدر کذلك اهل حرب دار بمزده بولنان اهل ذمتك باشعیه اهل ذمتدن اولان عبید کفارلر ایله مفادات اسراء مسلمینه طلبکار اولسه لر کرکدر که امام اول بابده استرضاء اهل ذمته اتدار ایلیه زیرا احرار اهل ذمتله دخی رضالریله مفاداتمز جائز اولدقده عبیدلری ایله رضاء مولالری بولندقده جواز مفادات بطریق الاولی

مطلب حکم التبعیة فی الدین لا یسقط بموت الابوین

ظاهر ومتمیزدر واول بابده رضاء عبید غیر معتبردر که آنلر ممالیك اولوب ممالیکك دخی ملکدن ملکه انتقاللرنده رضا وعدم رضالری مطمح نظرده کلدر واکر مولالری رضا ویرمزلرسه کرکدر که امام آنلردن اشترا وثمنلرین بیت المالدن قضا ایلیه واکر بیعلرندن دخی امتناع ایدرلرسه کرکدر که قیمت عدلله تقویم واول قیمتله خواه ناخواه یدلرندن انتزاع ایلیه زیرا ذل مشرکیندن اسراء مسلمینی تخلیص ایچون امیرك ولایت انتزاعی املاك مسلمینده ثابت اولنجه املاك اهل ذمتده بطریق الاولی متثبت اولور واکر امیر عسکر اسراء مشرکینله قبل البیع والقسمة اهل حربه اسیر اولان احرار مسلمینی مفادات ایلدکده اهل عسکر بر اشبو تخلیص او لنان مسلمیندن اسرا مزك قیمتلرین اخذ ایده رز دیسه لر قوللرینه بروجهله التفات اولنماز زیرا مسلمین مزبورین مفاداتلریله امر ایتمشلردر وامرلری یوغیکن بعض مسلمینك اموال خاصه لری ایله مفادات اولنسه عوضدن برشیئله اوزرلرینه رجوع اولنماز پس غنیمتدن اولان نسنه لر ایله مفاداتلرنده رجوع اولنماماق بطریق الاولی در اما مسلمین مرقومین امیردن اسراء مشرکینله ذمتلرنده غانمین ایچون دین اولمق اوزره مفاداتلرین رجایه اقدام ایلسه لر بو صورتده رعایت شرطلری التزام واوزرلرینه قیمت فدالری الزام اولنور وقیمت مزبوره بدل غنیمت اولوب حکم مبدلده اولمغله بعد الاخذ غنیمته وضع وتسلیم وبعد التخمیس باقیسی بین العسکر تقسیم اولنور واکر مسئلهٔ مزبوره ده مفاداتله امر ایلین اسراء مسلمین احرار اولیوب عبید وجواری بولنسه لر بو صورتده امام بدل ایلدیکی فدا ایله آنلری اشترا قیلمش کبی اولمغله همان آنلری اخذ ومجرای غنیمتده جاری قیلر ومولالری دخی دیلرلرسه آنلری غنیمتده ترك وابقا ودیلرلرسه فدالرنده بدل اولنان اسرانك قیمتلریله اخذ والتقا ایدرلر واول قیمتلری دخی امام المسلمین ینه غنیمته القا ایدر واول بابده نظر اولنور اکر فدالرنده و بریلن اسراء مشرکین رجال بالغیندن ایسه لر بو صورتده اسراء مشرکینك قیمتلری اول عبید وجوارینك قیمتلرینه مساوی یاخود مقدار فاحش یا غیر فاحش ایله اقل یا اکثر اولدیغنه اعتبار اولنمایوب همان تفصیل مشروح اوزره مفاداتلرینه ابتدار اولنور زیرا امام ایچون قبل القسمة اسراء مشرکینك رجالنده ولایت قتل درکار وقتللری بلا عوض ابطال حق غانمینی موجب ایدوکی آشکار ایکن مانحن فیه کبی عوضلرنده اخذ اولنان عبید وجوارینك قیمتلری آنلرك قیمتلرندن اقل اولدقده مفاداتلرنده ثبوت ولایت امام بطریق الاولی بدیدار در واکر اسراء مشرکین نسا وصبیاندن ایسه لر بو صورتده ینه نظر اولنور اکر قیمتلری اول عبید وجوارینك قیمتلرینه مساوی یاخود مقدار یسیر ایله متفاوت ایسه مفادات مزبوره بیع غنائم منزلنده اولمغله تقریر مزبور اوزره رضاء غانمین بولنمزسه دخی امام ایچون ولایت مفادات ینه ثابت اولور واکر قیمتلری اول عبید وجوارینك قیمتلرندن مقدار فاحش ایله اکثر ایسه بو صورتده رضاء اهل عسکر بولنمادقجه امام ایچون عدم جواز مفادات اظهردر مکر که امام بعض قیمتلرین تمام قیمتلرینه قیاس اوزره بعض مواددده تمام قیمتلرین ادا ایلدیکی کبی ما نحن فیهده دخی غانمین ایچون بیت المالدن فضلهٔ قیمتلرین قضا ایلیه بو صورتده دخی کرکدر که اول عبید وجواری ایله فضلهٔ قیمت فدالرین جمع ایدوب اولا خمسنی ترفیع بعده اربعهٔ اخماسنی بین الغانمین توزیع ایلیه بوندنصکره معلوم اوله که فکاك اسراء مسلمین انجق شول ارض اوزره تحمیل اولنور که اسراء مرقومین اول ارضك قرب وورا سنده دفع اعدا ایچون قتال ایتمش اوله لر یعنی اول ارضك خراجندن اخذ وتحصیل وفدالرینه صرف وتحویل اولنور زیرا اخذ خراجه قدرت امام انجق حمایت ارضله حاصل وحمایت دخی انجق اول ارضدن دفع اعدا ایچون قتال ایلین طائفهٔ مقاتله ایله متحصلدر پس طائفهٔ مقاتله اسیر اولوب مفاداتلری لازم اولدقده الغرم بالغنم قاعده سی اوزره اول ارضك خراجی مفاداتلرینه تعیین اولنمغی مستلزم اولور اما ارض مرقومه عدیمة الخراج ایسه سائر اراضی اسلامك خراجندن اخراج اولنور زیرا اراضی مسلمینك بعضیسندن دفع اعدا ایچون قتال ایلین البته جملهسندن اقتتال ایتمش اولور که مقصود اهل حرب لدی القدرة استیلاء جمیع اهل اسلام ایدوکی ظاهر اولمغله بعض اراضی مسلمیندن دفعلری باینده قتال ایلین جمیع اراضی مسلمیندن دفعلرینه مباشر اولمش اولور بوندنصکره مؤلف مصیب المقال عقد مفاداتده رضاء مسلمین معتبر اولمق اوزره قصهٔ سبی هوازن ایله استدلال ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اهل هوازن قبول اسلام اوزره ورود ایلدکلرنده التی بیك مقداری سبایالرین اوزرلرینه مردود قیلمشلردر واجمال قصه لری بو وجه اوزره مسرود در که بعد انقضاء الحرب قبیلهٔ هوازندن ایلچیلر وفود ایدوب رسول الله علیه الصلوة والسلام حضرتلرندن رجای انعامله یا رسول الله اشبو حظیره لر یعنی آغللر ایچنده حبس وحفظ اولنان سبایاده بعض عمات وخالاتك دخی واردر اکرسنکله میانمزده بولنان حق رضاع ملوك عربدن نعمان بن المنذر

مطلب فداء اسراء المسلمین یجعل علی الارض التی یقاتلون من ورائها

وغیریلری مثللو جاره میانلرنده دخی متحقق اولیدی البته آنلر دخی بزم ایچون اول حقه رعایت ایدرلر ایدی
حال آنکه سن بروا حسانده جمیع عالمدن فائق وصله رحمده مجموع بنی آدم اوزره متفوقسین دیو وسیلهٔ ارحامله
اطلاق اسرالری بابنده استرحام ایلدیلر وعرض قرابتله مبنای استشفاعلری اولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
هوازندن اولان بنی سعد ایچنده استرضاع اولنمشلر ایدی مترجم فقیر دیرکه سبایاده بعض عمات وخالاتک دخی
واردر دیدکلری اکامبنیدرکه قبیلهٔ مذکوره دن رضاعا والده لری اولان حلیمه بنت ابی ذؤیب رضی الله عنهانک
اخواتی خاله لری اولوب رضاعا والدلری اولان ابی کبشه نک اخواتی دخی عمه لری اولمشلردر حتی رضاعا
همشیره لری اولان شیما بنت ابی کبشه دخی اول سبایاده بولندیغی مرویدر وغزوهٔ هوازن که غزوهٔ حنیندر اعاظم
غزوات سید الانبیادندرکه کتب سیرده بسط وانبا اولنمشدر انتهی واهل هوازن وجه مشروح اوزره عرض حاجت
قیلدقلرنده قلب پر أفتلرینه مزید رقت عارض اولوب دیدیلرکه صلوة ظهری ادا قیلدیغمزده سزلر قالقوب
مقالهٔ سابقه کزی محضر ناسده اعاده ایدیکز پس تدبیر مذکور اوزره مقاله لرین اعاده ایتدکلرنده رسول الله
صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه بن سزک بو وجه اوزره قدومکزه منتظر ایدم سز تأخر ایلدیکز تا که سبایاده
سهام مسلمین جاری اولدی بویله ایکن اول سبایادن بنم سهمیمه وسهام قریشه اصابت ایدنلری بن سزه بخش
وتسلیم ایلدم همان بو کلام واجب الاتباعی عامهٔ مسلمین استماع ایدوب جمیع مهاجرین وانصار بزلر دخی
سهامیمزه اصابت ایدنلری سزه بخش وتسلیم ایلدیک دیو اتفاق واجماع ایلدیلر انجق مؤلفه دن عیینه بن حصن
جمله یه مخالفت برله امابن و بنی فزاره بخش وتسلیم ایتمزز دیو بخل وضنت کذلک اقرع بن حابس دخی جمله دن
مفارقت برله امابن و بنی تمیم بخش وتسلیم ایتمزز دیو اظهار خست ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بو اختلاف
کلمه یی مشاهده ایتدکلرنده جملهٔ جماعته شو وجه اوزره خطاب ومعاهده برله اشبو قوم وافدین قبول اسلامله
کلدیلر همان سزلر سبیلرینی اوزرلرینه رد وتسلیم ایدیکز و هم کیم مجانا تسلیمدن امتناع ایدرسه آنک ایچون
هر رأس اسیر اوزره اول باول اصابت ایده جکمز غنیمتدن آلتی عدد قلوص یعنی حدیث السن اولان دوه ویرمک
اوزریمزه دین لازم اولسون دیو تطییب مواعده بیوردیلر سن دخی اشبو قصه پرحصه دن فهم ورؤیت ایدرسین که
رسول الله صلی الله علیه وسلم رد اسراده رضاء غانمینی طلب وامتناع ایدنلر ایچون التزام عوضله مطیب قلوب
بعده اسرایی رد وتسلیمله قوملرین نائل مطلب قیلدیلر ایشته بو حدیث کریم بو بابده ذکر ایلدیکمز حکم حکیمده
اصل قویم اولمشدر والله تعالی اعلم بالصواب

باب الموادعة * یعنی مسلمینک اهل حرب له مواعدهٔ ترک قتال اوزره مصالحه وموادعه لری مشروعه وغیر
مشروعه اولمقده تفاصیل احکامی اشبو باب دقتمآبده مودعه در امام الائمة ابو حنیفه اتم الله تعالی له احسانه
بکل تمه دیرکه مسلمین قتال اهل حرب اوزره قوی الاقتدار ایکن موادعه ومصالحه لری جائز وسزاوار
کوریلمز که مصالحه لری قتال مفروضک ترکنی یاخود تأخیرینی موجب اولمق درکار وامیر المؤمنین بلاضرورة
آنی ارتکاب ایلمک ناصواب ایدوکی آشکاردر قال الله تعالی ولا تهنوا ولا تحزنوا وانتم الاعلون ان کنتم مؤمنین
یعنی ای اهل ایمان سزه مشرکیندن سابقده اصابت ایلین کسر وهزیمتله جهاددن ضعیف وعاجز اولمکز
وجهادده قتل اولنان اخوانکز اوزره مغموم ومحزون اولمکز حال آنکه سز مشرکیندن من جهة الشان
اعلالرسز که سز حق اوزره لرسز وقتالیکز لله در ومقتوللریکز جنتده لردر امامشرکین باطل اوزره لردر
وقتاللری شیطان ایچوندر ومقتوللری نارده لردر یاخود من جهة العاقبة اعلالرسز که انجام کارده منصور
وغالبلرسز اگر ایمانکز صحیح واسلامده قدمکز ثابت ایسه لکن مسلمین اهل حرب اوزره قوی الاقتدار
دکللر ایسه موادعه ومصالحه لری جائز وسزاواردرکه وقت ضرورتده مصالحه موجب نفع بیشماردر
قال الله تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها یعنی یا محمد اگر مشرکین صلحه میل ایدرلرسه سن دخی میل ایدوب
آنلر ایله عقد مصالحه قیل مترجم فقیر دیرکه ظاهر نظم کریم وقت ضرورت وغیری یه ممکن التعمیم ایکن
وقت ضرورته خصوصی انجق شرط جواز صلح اولان میل صلح مشرکینه نسبت اولنمق ونسبت مرقومه دخی
شک وترددده مستعمل اولان ان شرطیه ایله ایراد اولنمق تفهیم ایلمشدر انتهی وهم وقت ضرورتده مصالحه
تدابیر قتالدندرکه مقاتل اوزره واجب اولان اولا قوت نفسنی حفظ واستکمال وبعده وقت قدرتنده مشرکین
اوزره علو وغلبه سین طلب واستحصالدر کورمزمیسنکه طفل صغیرا اولا مص البان مادری ایله تحصیل قوت
وقوت ایدوب بعد نبات الاسنان مضغ لحومه کسب اهلیت ایدر پس بو بیانله متبین اولمشدرکه نظر مسلمین

وقت ضعفلرنده موادعه ده متعین ووقت قوتلرنده امتناع موادعه برله اشتغال قتالده متمکندر و رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک مصالحهٔ مشرکینه مباشرت واقداملری وبعده ائمهٔ مسلمینک
الی یومنا هذا اول بابده مبادرت واهتماملری جواز مصالحه اوزره دلیل تامدر حتی محمد بن کعب القرظی رحمة الله
تعالی علیه دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ابتداء هجرتده مدینه یه قادم اولدقلرنده جمیع
یهود ایله موادعه واول وجهله صلح نامه تحریر ویهوددن هر قومی قدیمی حلیف ومعاهدلرینه کما کان
الحاق وشروط مصالحه لرنده طائفهٔ یهود اعداء رسول اللهه رسول الله اوزره اعانت ایتملرین دخی درج
والصاق ایلدیلر بعده غزوهٔ بدرده فتح ونصرتله مدینه یه قادم اولدقلرنده طائفهٔ یهود بغی وطغیان ایدوب
رسول الله علیه السلام ایله بینلرنده منعقد اولان عهدی قطع ایتملریله رسول الله علیه السلام آنلره ارسال پیامله
حضور شریفلرنده جمع ایدوب دیدیلرکه یامعشر یهود اسلموا تسلموا فوالله انکم لتعلمون انی رسول الله یعنی
ای کروه یهود قبول اسلام ایدیکز که سیف قتالدن سالم اوله سز زیرا سزلر البته بن رسول الله اولدیغمی جزما
بیلورسز وفی روایة دیدیلرکه اسلموا قبل ان یوقع الله بکم مثل وقعة قریش ببدر یعنی ای کروه یهود الله تعالی
بدرده کفار قریشه ایقاع ایلدیکی وقعه نک مثلنی سزلره دخی ایقاع ایتمکدن اقدم قبول اسلام ایدیکز ایشته
بو حدیث جلیل عند الضعف جواز موادعه وعند القوة اقدام مقاتله اوزره اصل اصیل اولمشدر واگر امام
وقت ضعف مسلمینده موادعه یه مباشر اولوب اولبابده اهل حربدن اخذ جعله دخی قادر اولورسه
آنک جوازی ظاهردرکه بلا شئ موادعه سی جائز ایکن مشرکیندن اخذ ماله جوازی امر باهردر
ومال مزبور مقام خراجده قائم اولمغله بلا تخمیس موضع خراجه وضعی لازم اولور زیرا جهاد ایچون
تحریک خیل و بعیر ایتمدین ایادی مسلمینه داخل اولان اموال مشرکین غنیمتدن اولمدیغی قرآن مبینده
فما اوجفتم علیه من خیل ولا رکاب نظم متیندن ظاهر ومستبیندر کذلک وقت ضرورتده کندو دارلری اوزره
غالبین اولان مرتدینله دخی مصالحه جائزدرکه مسلمینده قوت قتاللری منعدم اولدقده مصالحه لری انفع
ایدوکی ظاهر ومتبیندر امامرتدیندن موادعه اوزره اخذ مال حلال کورلمیوب اهل حربدن استحلال اولنور
زیرا موادعه اوزره اخذ اولنان اموال منزلهٔ خراجده انزال اولنمغله مرتدیندن عقد ذمتله اخذ خراجه شرعا
مجال بولنمدیغی کبی موادعه ایله دخی مجال محالدر بویله ایکن امام اخذ ایتمش بولنسه بردخی اوزرلرینه ردی
جائز کوریلمز که مرتدین کندو دارلری اوزره غالبین اولدقلرنده دارلری دار الحرب وکندولر اهل حرب
اولمشلر ایکن نفوس واموال‌لرنده جانب مسلمیندن نیل امانه فائز اولمامشلردر حتی مسلمین آنلرک اوزرلرینه استیلا
ایلسه لر مال‌لری غنائم قیلندیغی کبی موادعه ایله اخذ ایلدکلری دخی مسلمینه سالم قیلنوب صکره قبول اسلام
ایلسه لردخی رد اموال‌لری بهر حال لازم اولماز کذلک بیان محرر اوزره اهل بغیله دخی جواز مصالحه مقرر بلکه
اهل بغیله موادعه یه احتیاج اهل عدل دخی اظهردرکه آنلرک بعد التأمل توبه ورجوعلری مأمول ومنتظردر
وآنلردن موادعه اوزره اخذ جعل بالکلیه ممنوعدرکه آنلر قوم مسلمین اولمغله خراج رؤس منزلنده اولان جعل
موادعه یی آنلردن اخذ ایلمک غیر مشروعدر حتی اخذ اولنمش اولسه دخی بعد انقضاء الحرب اوزرلرینه ردی
لازمدرکه قوم مسلمیندن قتال‌ایله اخذ اولنان اموالی بعد سکون الحرب رد ایلمک لازم اولدیغی کبی موادعه اوزره
اخذ اولنان اموال‌لرین رد ایلمک اقدم لوازمدر وعلی هذا مسلمین غلبهٔ مشرکیندن خوفه ذاهب اولوب
موادعه یه طالب اولدقلرنده مشرکین دخی اخذ اموال ایتمدکجه موادعه یه راغب اولمسه لر مسلمین حقلرنده تحقق
ضرورته بناء موادعه اوزره اعطاء مال ایلمک دخی جائز ومناسب کوریلور زیرا دفع مشرکینه قوتلری
بولنمیکن موادعه اوزره اعطاء مالی ارتکاب ایلمسه لر مشرکین اموال ونفوسلرینه استیلا ایده جکلری بی ارتیاب
اولمغله ارتکابلری اموال‌لرین نفوسلرینه سپر قیلمغی ایجاب ایدرکه معنای مزبور رأی صواب ایدر حتی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم بعض اصحابلرینه اجعل مالک دون نفسک ونفسک دون دینک یعنی مالکی نفسکه
سپر قیلوب نفسکی دخی دینکه سپر قیل دیو امر وخطاب بیورمشلردر وحذیفة بن الیمان رضی الله عنهما دخی
بر شخص خبیثله مدارات اوزره الفت ایدرایدی اخوانی بو مداراتنه راضی اولمیوب حذیفه یه سن منافقمسین دیو
اعتراضله متقاضی اولدقلرنده لا ولکنی اشتری دینی بعضه ببعض مخافة ان یذهب کله یعنی حاشا
بن منافق دکلم لکن بن بو مدارات‌ایله دینمک بعضیسنی بعض آخری ایله اشترا ومحافظه ایدرم تمام دینمک
زوالندن خوفم ایچون دیو جواب مرضی ویردی پس بو بیانله نمایان اولمشدرکه تمام اموالک ذهابندن خوف

مطلب اذا اخذ المال من اهل الحرب بلا قتال لم یکن غنیمة

مطلب موادعة المرتدین

مطلب لا یجوز اخذ الجعل علی موادعة المرتدین

مطلب موادعة اهل البغی

مطلب طلب الموادعة من المشرکین باعطاء المال لهم

اولندقده بعض مالدن دفع اعدا قصدیله بعض مالی ویروب مشرکینله مصالحه ایلمک حق مسلمینده جائز وشایاندر
اما مسلمینده دفع مشرکینه قدرت وارایسه وجه مشروح اوزره موادعه‌لری قطعا جائز وسزاوار اولماز که موادعهٔ
مشروحه ده التزام عار واستلزام ذل وصغار دركار ومؤمنی الله تعالی ایمانله عزیز قیلمش ایکن نفسنی ذلیل قیلمق
جائز اولمدیغی آشکاردر ومؤلف صائب الاقوال موادعهٔ مشرکینده جواز اعطاء مال اوزره قصهٔ
غزوة الاحزاب ایله استدلال ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کراملریله وراء خندقده یکرمی کون نه
قریب محاصره یه دوچار ومسلمیندن هر بری شداید کوناکون ایله برمرتبه ده زار وناچار اولدیلرکه واذ زاغت
الابصار وبلغت القلوب الحناجر وتظنون بالله الظنونا آیت جلیله سنده وصف حاللری شرح واشعار اولندی
یعنی ای اهل ایمان اعداکز جانب فوقکزدن وجانب اسفلکزدن کلدیکی وقتده وابصاریکز نظر مستقیمدن
شخوص وحیرتله منحرف اولدیغی وقتده وقلبلریکز خوفله حلقومکزه کلدیکی وقتده والله تعالی حقنده
ظنون کوناکونه ذاهب اولدیکز وقتده الله تعالی نك حقکزده ظاهر اولان نعمتنی ذکر ایدیکز حتی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم درکاه حقدن نیاز ایله اللهم انی انشدك عهدك ووعدك اللهم انك ان تشاء لا تعبد
یعنی یارب سندن عهد نصرتکی ووعد عنایت واعانتکی ایسترم یارب علی التحقیق سن بزلری کفاره مغلوب
ومقهور ایتمکی مراد ایدرسك بن خاتم الانبیا بولنوب ووجه ارضده الیوم بزلردن غیری مؤمنین بولنمامغله سکا
بردخی عبادت ایدر کمسنه قالماز دیو دعا وتضرعه آغاز بیوردیلر بعده برروایتده رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری رؤساء مشرکیندن عیینة بن حصنه ارسال سفیر قیلوب یا عیینه بن انصارك مدینه ده حاصل اولان
اثمار واثمارینك ثلثنی سنك ایچون وعد وتعیین ایلسم یانکده بولنان عسکرك ایله کیرو بلاد غطفانه رجوع ایدوب
احزاب مشرکینه امدادی ترکله باعث خذلان اولور میسین بکا اخبار قیل دیو اطماعله تعبیر بیوروب عیینه دخی
اکر بنم ایچون نصفنی وعد وتعیین ایدرسکز اویله ایدرم دیو عهد وتقریر ایلدی وبرروایتده عیینه جانب
رسول الله علیه السلامه ارسال پیام ایدوب یا محمد سن مدینه نك بو سنده حاصل اولان اثمار واثمارینی بزه ویررسین
همان بز سنکله قتالدن رجوع ایدوب کفار قریشله بینلریکزی تخلیه ایدرز سن همان آنلر ایله قتال ایدرسین
دیو عرض مرام ایلدکده رسول الله علیه السلام قبول تکلیفندن نکول بیورملریله عیینه دخی باری نصفنی
ویررسین دیو نصف آخرندن نزول ایلدکده رسول الله علیه السلام بو تکلیفنی قبول ایلدیلر بعده سید الاوس
سعد بن معاذ ایله سید الخزرج سعد بن عباده رضی الله تعالی عنهمایی دعوت وخصوص مذکورده آنلر ایله
مشاوره یه مباشرتده ایکن عیینه دخی کلوب یا محمد بینمزده عقد اولنان معاهده اوزره برشرطنامه تحریر قیل دیو
ابرامه مبادرت ایتمکله رسول الله علیه السلام تحریر شرطنامه ایچون دوات وصحیفه کتوریلك دیو اظهار مسارعت
بیوردیلر اول حینده سعدین مشار الیهما رضوان الله تعالی علیهما دیدیلرکه یارسول الله بو معاهده یی معاقده ده
سکا وحی الهی نازل اولدیمی رسول الله علیه السلام دیدیلرکه لا ولکنی رأیت العرب قد رمتکم عن قوس واحدة
فقلت اردهم عنکم یعنی وحی الهی نازل اولمادی لکن کوردم که مشرکین عرب سزه قوس واحده‌دن رمی سهام
ایتدیلر یعنی حرب وعداوتکزده اتفاق ایلدیلر بن همان بو طریقله آنلری سزدن دفع ایتمکی تدبیر ایلدم همان
سعدین سعیدین رضی الله تعالی عنهما دیدیلرکه قوم غطفان کبی مشرکین عرب زمان جاهلیتده شدت قحطدن
علهزکه دم ایله آلوده قیلنمش دوه یوکیدر اکل ایدرلر ایدی ینه بزلردن تمرهٔ واحده اخذی خاطرلرینه کلمز ایدی
مکرکه دراهمله بزدن اشترا ایدهلر یاخود بزلر بطریق المروة اطعام ایلدیکیمزده تناوله اجترا ایدهلر شمدی یارسول الله
الله تعالی سنکله بزلره تأیید واکرام وهدایت قیلمش ایکن بزلر بو نقیصه یی هیچ قبول ایدرمی یز بزلر آنلره انجق
سیف اعطا ایدرز یعنی قتال ایدرز اول حینده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کرامدن بو جلادتی
ادراك بیورملریله صحیفهٔ مصالحه یی چاك چاك ایدوب عیینه وقومنه اذهبوا لا نعطیکم الا السیف یعنی قالقوب
کیدیکز سزه انجق سیف اعطا ایدرز دیو جواب سهمناکله طرد اهل اشراك ایلدیلر حتی اول هنکامده کبار
انصاردن اسید بن حضیر رضی الله تعالی عنه کلوب کوردیکه عیینه بیشکاه رسالتپناهیده ایاقلرین اوزاتمش همان
غضب آلود حبث اولوب اول بی ادبی تأدیبه نیت ایله دیدیکه یا عین الهجرس اقبض رجلیك اتمد رجلیك
بین یدی رسول الله صلی الله علیه وسلم والله لولا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لانفذت خصیتك بالرمح متی
طمعت فی هذا منا مترجم فقیر دیرکه عندیمزده موجود اولان عیینکی یا ایله صیغهٔ تصغیر اوزره واقع اولمشدر
بو تقدیر اوزره آنکله مرادی عیینه به اسمی ایله علی وجه الترخیم ندادر وهجرس کسرها ورا ایله شخص اثیم

وقرد

وقرد وثعلب وولد الثعلب معنالرینه درعیینه به وصف تحقیر قیلمشدر اما صاحب المغرب کلام مز بورده
روایت صحیحه یا عین الهجرس در وعین کوز معناسنه در یعنی ای هجرسك یعنی قردك یاخود ولد ثعلبك کوزی
دیمکدر صغردن کنایه ایله مرادی تحقیردر وصیغهٔ تصغیر تحریف راویدر دیدی وعلی کلا التقدیرین معنای کلام
ای فلان آیقلریك چك حضور رسول الله علیه السلامده آیقلریکی اوزادرمیسین والله اکر رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حاضر اولمیهلر ایدی یاخود سکا امان ویرمش اولمیه‌لر ایدی رمحله خصیه‌کی
ثقب ایدر ایدم سن بزدن طمع اخذ ثماره نه زمانده دوشدیك دیمکدر ونسخهٔ حضیریدن خصیتك لفظی موقعنده
جنبیك واقع اولمشدر بو تقدیر اوزره معناسی رمحله بر جنبکدن جنب آخریکه دك ثقب ایدر ایدم دیمکدر
انتهی ایشته بو حدیث صحیح التحدیثدن نمایان اولمشدرکه وقت ضرورتده مشرکینله اعطاء مال اوزره مصالحهٔ
مسلمین جائز وشایاندرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مسلمینده احساس ضعف ایتدکلرنده
صلح مشروحه رغبت ومیلان ایتمشلردر اما وقت قوتده ناجائز واستنکار ایدرکه انصاردن سعدین واسید
رضی الله تعالی عنهم اجمعین حضراتی قریبا تحریر اولنان قول جلادت نشیملرین تقریر ایتدکلرنده رسول الله
علیه السلام حضرتلرینه قوت مقاومتلری پدیدار اولوب شق صحیفهٔ صلحه ابتدار ایتمشلردر واعطاء مال اوزره
مصالحهٔ مسلمینه باعث حقارت واستذلال اولوب انصارك دخی عدم رضالرینه بادی انجق مذلت مسلمینی
اشتمالی اولدیغنه قصهٔ مذکوره ایله استدلال اولندی وحق مسلمینده رضاء حقارت واستذلال قبل تحقق
الضرورة بروجهله استحلال اولنماز مؤلف اصابتمدار صب الله تعالی علیه النوال کالغیث المدرار دیرکه امام المسلمین
بلاد حربدن بردارك اهلی ایله مصالحه ایلدکدنصکره اول دارك اهلندن برکمسنه برأسه چیقوب دار اسلامده
قطع طریق واخافهٔ ابناء سبیل ایتمکله مسلمین آنی اخذ وتحصیل ایلسهلر آنك بو فعلی نقض عهده تحمیل اولنماز
زیرا اول دارك اهلی موادعهٔ سابقه ایله امان مسلمینده قالمشلردر کورمزمیسنکه آنلردن بریسی اول موادعه ایله
دار اسلامه داخل اولسه آمن وتعرضدن سالمدر ودار بمزده مستأمن بولنان برأسه قطع طریق واخافهٔ ابناء
سبیل ایتمکله عهدینی ناقض اولمازنته کیم فعل مزبور ذمیدن صادر اولدقده عقد ذمته ومسلمدن واقع اولدقده
صحت ایمانه مناقض اولمازلکنه سی اولدرکه نقض عهدی انجق مجاهده وقتال ظاهر اولوب شخص مرقومك
دخی منعه‌سی بولنمیوب دار اسلامده مسلمیندن ممتنع اولمامغله فعل مزبورده متلصص عد اولنوب مجاهر اولماز
کذلك حد منعه یه بالغ اولمیه جق مرتبه‌ده برقاچ کمسنه‌لر فعل مزبور اوزره اتفاق ایلسه‌لر بو دخی ذکر اولنان فعل واحد
حکمنه الحاق اولنورکه کندولر غیر ممتنع وسائر اهل دارلری بو فعللرینه راضی اولمیوب بلکه مانعلردر اما اهل
منعه اولوب دار اسلامده بطریق المجاهره فعل مزبوره مباشرت ایلسه‌لر نظر اولنورا کر فعل مزبور دارلرنده ملکلرینك
واهل مملکتلرینك امر ورخصتلری غیر موجود ایسه انجق اشخاص مرقومین ناقض العهود قیلنورلرکه
فائدهٔ معاهده انجق ترك قتال ایکن اشخاص مرقومین منعه‌لریله تمنع وتعزز اوزره خلاف موجب موادعه یه مباشرت
ایتملریله ناقض عهد اولملری بلا جدالدر اما ملکلری واهل مملکتلری موادعهٔ قدیمه‌لری اوزره محفوظلردرکه
آنلرسبب نقض عهده مباشرت ایتمیوب ومباشرت ایدنلره راضی دکللر ایکن ذنب غیر ایله مؤاخذه‌لری غیر ملحوظدر
واکر امر ورخصتلری موجود ایسه بو صورتده اول دارك جمیع اهلی نقض عهود ایتمش اولوب مسلمین قتنده
بولنورلرسه جمله سنی قتل وسبی ایلمك امور مباحه‌دن معدود قیلنور زیرا امر ملکله فعللری فعل نفس ملك موقعنده
واقع اولوب اهل مملکت ملکلرینه منقاد وریاست ملکلرینه راضی وموادعه ومقاتله ده ملکلرینه تابع اولملریله
ملکلری ناقض عهد اولدقده اهل مملکتی آنك نقضنه واقف اولسونلر اولمسونلر نقض عهدده البته اکا متابع
اولورلر مکر اول داردن برکمسنه ملکلرینك اشخاص مرقومینه امر ورخصتندن اقدم دار بمزه قادم اولدکه شخص
مزبور دار بمزه امانله داخل اولمغله منعه سنه عودت ایدنجیه دك ینه امان اوزره سالم قیلنور واکر اشخاص
مرقومینك خروجلرینه امر ملکلری بادی اولمیوب انجق ملکلری خروجلرینه واقف ایکن منعلرینه تصدی
ایلمسه بو دخی صورت امر ایله برابر وآنك حکمی بونده دخی مقرردرکه اشخاص مرقومین ملکلرینه تابع ومنقاد اولوب
ان السفیه اذا لم ینه مأمور مثلی اوزره آنلر امثالی سفهاسفاهتلرندن منع اولنمدقده همان سفاهتله مأمورینندن
تعداد اولنورلر وهم ملکلری اوزره اقتضاء موادعه ایله واجب اولان قادر ایسه منعلرینه ابتدار وغیر قادر ایسه
حاللرینی جانب مسلمینه اخبار ایکن بو واجبی ترك واهمالی همان آنلره قتال امری کبی اوله جغی آشکاردر مؤلف

مطلب الذمی والمستأمن لا یکونان ناقضی العهد بقطع الطریق واخافة السبیل مالم یکونا اهل منعة

صائب الاجتهاد اثابه الله تعالى بمثوبات الجهاددير كه امام المسلمين بعد الموادعة قتال مشركين حق مسلمينده
انفع ايدوكنه عالم اولوب ملكلرينه نبذ عهد ايله بعث سفير ايتمكله متقدم اولسه بو تقدمنه نقض عهدى لازم اولوب
جواز قتال مشركيني مستلزم اولور زيرا امام اوزره غدردن اجتناب بابنده ملكلرينه قصد قتالنى اخبار ايله نبذ
عهددن زياده شئ آخر ايجاب اولنماز لكن بو صورتده ملك اهل حرب اطراف مملكتنه خبر نبذ مسلمينله
ايصال منذرايده جك مقدارى زمان منقضى اولمدقجه مسلمين اول طرفلره حمله وهجوم ايتمكلرى جائز ومرضى
كوريلمز زيرا ملك اهل حرب خبر نبذك وصولندن صكره اطراف مملكتنه ايصال ايچون زمانه محتاج اوله جغى
عنديمزده آشكار اولمغله اطراف مرقومه حقلرنده قبل مرور الزمان نبذ عهديمز تام اولمديغى بديدار در اما بعد
مرور زمان اطراف مزبوره يه ورود خبر معلوم مسلمين اولمق واجب اولميوب همان اوزرلرينه حمله وهجوم ملرى
جائز ومناسب كوريلور زيرا مسلمين انجق ملكلرينه اعلام حال ايلمك واجب واطراف مزبوره يه اعلامى انجق
ملكلرى اوزره لازم ومترتب اولمغله ملكلرى آنلره اعلام ايتمدكده هلاكلرين ملكلرى موجب اولوب مسلمين
مستوجب اولماشدر لكن آنره خبر وارد اولمديغنه مسلمين على وجه اليقين عالم اولورلرسه مستحبدر كه مسلمين
قبل الاعلام اوزرلرينه هجومه عازم اولميهلر كه فرض مذكور اوزره هجوملرى خديعه يه مشابه وخديعه دن تحرز
مسلمينه لايق اولديغى كبى مشابه خديعه دن دخى تحرزلرى لايق ايدوكى ظاهر وغير متشابهدر اما صورت سابقه كبى
اهل حرب قتال مسلمين ايچون ارسال جنود ياخود امام المسلمينه نبذ عهد ايچون ارسال وفود برله نقض عهود
طرفلرندن موجود اولمق بشقه دركه آنده مسلمين عدم وصول اخباره جازم اولسهلر دخى هر طرفلرينه هجوم
وحمله يه عازم اولملرى جائزدر زيرا اول بابده نقض عهد كندو طرفلرندن ظاهر اولمغله نقض عهده آنلر مسلميندن
اعلم اوله جقلرى متبادر در حال آنكه ملكلرى اوزره لازم ايديكه اطراف مملكتنه اعلام ايتميكجه نقض عهده
عازم اولميه بو صورتده دخى مسلميندن برسرحدك اهاليسى جوارلرنده بولنان اهل حربه هنوز خبر نقض عهدلرى
واصل اولمديغنه جازم اولسهلر لايق دكلدر كه قبل النبذ والاعلام قتاللرينه عازم اولهلر لكن بو بابده نبذ واعلاملرى
انجق على سبيل الاستحبابدر يوقسه نقض عهد صنع ملكلرى ايله تمام اولوب آنده وقت وزمان معتبر اولمامغله
همان هجوم وحملهلرى جائز وصوابدر اما نقض عهود امام المسلميندن واقع اولمق بشقه دركه آنده نبذ
واعلام امام اوزره واجب اولمغله ملكلرندن خبر واصل اوله جق مقدارى زمانه دك امهاللرين مستوجبدر
والحاصل على كلا التقديرين نقض عهودده حال ملوكه اعتبار اولنور كه دارك دار الحرب ودار ذمت ودار امان
عد اولنمسنده منعه سى مداردر ومنعه سى دخى انجق ايچنده نافذ الحكم اولان سلطانله استحضار اولنور حتى بر دارك
سلطانى حربى اولدقده دار مزبوره حكم دار الحربده ادخال وايچنده بولنانلردن اسلام ياخود ذمتله معروف اولان
اشخاصدن غيريلرين سبى ايلمك استحلال اولنور واكر بلاد حربدن مسلمينله مواد عين اولميان قومك داردن
بركسنه مواد عين اولان قومك دارينه امانه دخول بعده دار ثانيه دن دار اسلامه بلا امان حلول ايلسه مسلمين
ايچون اول كسنه اوزره سبيل وصول يوقدر كه دار مواد عينه امانله لاحق اولمغله اهل موادعه يه ملتحق اولشدر
واهل موادعه استيمان جديد ايتمدين كلسه دخى دار يمزده آمن قيلنديغى كبى آنلره ملتحق اولانلر دخى آمن ومطمئن
قيلنورلر كذلك اول كسنه نك اهل دارى بزمله مواد عين اولان اهل دار ايله مواد عين اولوب دار ثانيه يه
دخولدن صكره بزم دار يمزه حلول ايلسه بنه اوزرينه سبيل وصول يوقدر كه بينلرنده منعقد اولان موادعه لرى
بر بينه منزلهٔ اعطاء امانده نزول ايتمشدر كور مزميسنكه بزلر مواد عيمزك دارلرينه ورود ايدوب اول كسنه
دخى آنده موجود اولسه البته اوزرينه سبيل تعرضمز مسدود در پس اول كسنه دار الحربده بزلردن آمن ايكن
دار يمزه خروجله امانيمزدن خارج اولمق ممكن اولماز اما اول كسنه دار مواد عيمزه دخول ايتمدين همان
اهل دارى ايله مواد عيمز ميانده منعقد اولان موادعه يه اعتماد ايله داردن دار اسلامه حلول ايلسه فى مسلمينه
وصول قيلنور كه بزمله اهل دارى ميانده عقد موادعه پذيراى حصول اولماشدر كور مزميسنكه مسلمين
اكا كندو دارنده ظفر ياب اولسهلر فئ اوله جغى بى ارتيابدر كذلك مسلمين آنك اهل دارى اوزره هجومله
آنلرى اسير ايلمك شرعا جائزدر واول كسنه دخى حكم مزبورده داخل ومنحصردر اس وجه مشروح اوزره
دار يمزده حاصل اولدقده كندو ايله مواد عيمز بينلرنده منعقد اولان موادعه نك اكا نفعى اولمامغله فئ مسلمينده
داخل قيلنور واكر مواد عيمزدن بركسنه اهل حربدن مواد عبنلرى اولان قومك دارينه مواد عه لرى اوزره
داخل اولوب بزلر دخى اول دارك اهلى ايله قتال واوزرلرينه استيلا وغلبه يه نائل اولديغمزده اول كسنه

بن سزك مواد عيكزدنم وبو قوملة موادعه مز اولمغله دارلرينه كلمشيدم ديو ادعا ايلسه بو قولى بلا حجة قبوله
سزا كوريلمز زيرا مسلمين آنى موضع اباحت نفس وماله بولدقلرندن صكره دعواى حرمتى مسموع اولماز
مكر كه مسلميندن اقامت بينه يه شروع ايليه اول بابده بينه سى قبول وامانى معتبر ومشروع كوريلور زيرا دعواى
موادعه دعواى عقد ذمت منزلنه ازال اولنوب شخص معهود دخى بن ذمى ايدم بو داره تجارت ايچون كلمشيدم ديمش
اولسه اسر وقتلى حلال اولديغى كبى ما نحن فيهده دخى حلال اولميوب حكم امانده ادخال اولنور واكر
مواد عيمز اولان اهل دارى مواد عيمز اوليان اهل دار اسير ودارلرينه ايصال ايدوب ياخود اهل دار مواد عينك
بعضلرى كندو اهل دارلرى اوزره خروج ومحاربه ايله اهل دار غير مواد عينه التحاق واتصال ايلدكلرندن صكره
مسلمين اهل دار غير مواد عين اوزره استيلا ايله خوشحال اولسهلر اول قوم مأسورين وملتحقين دخى فئ مسلمينده
ادخال اولنورلر زيرا صورت التحاقلرنده كندو اهلى دارلريله منابذين ومحاربين اولملريله اهل دار اخردن محسوب
اولدقلرندن بيمزده باعتبار الدار ثابت اولان حكم موادعه مسلوب اولمشدر كذلك صورت اسرلرنده اهل دار
اخراده مقهور وامور نفسلرندن رشته تملكدن ممنوع ومقصر اولملريله آنلرده حكم دار اخرى ظهور ايلمشدر
اما دار اخرايه امانله دخوللرى بشقه دركه مستأمين امانله داخل اولدقلرى دارك اهلندن عد اولنمازلر
كورمزميسنكه اهل حرب دار يمزه استيمانله داخل اولدقلرنده ينه كالاول دارلرينه منسوبين اولوب مسلمين
آنلرى اسير ودار يمزه ادخال ايدوب ياخود آنلر اهل دارلريله منابذه ومحاربه اوزره دار يمزه اهل ذمت
اولمق اوزره خروج ايتدكلرنده اهل دار يمزدن محسوبين اولورلر واكر اهل دار موادعه دن بر عورت اهل دار
اخرادنه بر رجل ايله تزوج واول داره انتقال واولادى ظهور ايلدكدنصكره مسلمين اول دار اوزره استيلا ايله
مسرور اولسهلر اول عورت واولادى فئ مسلمينده مسطور قيلنورلر كه عورت زوجنه تابعه در وزوجى غير دار
موادعه دندر كورمزميسنكه مستأمنه اولان عورت دار يمزده مسلم ياذمى ايله تزوج ايلدكده اهل دار يمزدن
عد اولنور اما اهل دار موادعه دن بر رجل اهل دار اخرادن بر عورتى تزوج واولادى حصولندنصكره اول عورت
اولادى ايله بلا امان دار يمزه دخول ايلسه مسلمين ايچون كرك عورت وكرك اولادى اوزره سبيل وصول يوقدر كه
زوجنه متابعتله حكمى حكم اهل دار موادعه يه موصول قيلنمشدر كذلك دار بن مرقومتين اهاليسندن بريسى
اهل دار اخرادن بر جاريه اشترا قيلسه اول دخى حكمده منكوحة ايله على سوادر كه جاريه نك مولاسنه متابعتى
عورتك زوجنه متابعتنه مماثل بلكه دخى اقوادر واكر اهل دار موادعه دار اخرى اوزره استيلا واهلنى كندولره
عبيد واما ياخود كندولره اداء خراج ايتدك اوزره عقد ذمتله ابقا ايلسهلر مسلمينك آنلره دخى تعرضلرى جائز وسزا
كوريلمز اما عبيد واما قيلدقلرى صورتده موادعه مز ايله مالكينه ثابت اولان امان املاكلرينه دخى ثابت اوله جغى
بى كاندر اما اهل ذمت قيلدقلرى صورتده قوم مذكورين اهل دار موادعه دن اولوب تحت يدلرنده مقهورين
اولمشلردر واهل دار موادعه دن معدود اولنلر اوزره مسلمين ايچون سبيل تعرض مسدوددر نظيرلرى مسلمينله
اهل ذمتدر كه دار اهل ذمت جملهٔ دار اسلامدن تعداد اولنديغى كبى اهل دار موادعه نك دخى دار اهل ذمتلرى
جملهٔ دار موادعه دن اعتداد اولنور اما بيمزده موادعه بولنميان اهل دار اخرى بلاد مواد عين اوزره استيلا واهلنى
معاملهٔ مشروحه اوزره استبقا ايتمش اولسهلر بو صورتده اول ايكى دارك هر برينه هجوم مسلمين جائز وسزا
كوريلور كه بيان سابق اوزره مقهورين حكم دارده قاهرينه تابع وقاهرينله ميانه مزده عقد موادعه غير واقعدر
وبز بو اصلى قريبا بيان وحكم دارده معتبر اولان سلطان وظهور احكام ايدوكنى افاده واعلان ايلديك پس
مواد عيمز دار اخرى اوزره استيلا ايدوب اول دارده حكم نافذ حكم مواد عين اولمش ايسه دار مزبوره دار موادعه دن
تعداد اولنور اما عكس قضيه اوزره اول ايكى دارده حكم نافذ حكم سلطان دار اخرى ايسه ايكيسى دخى دار
موادعه دن اعتبار واعتداد اولنماز مؤلف كريم الخصال اكرمه الله تعالى باكرم النوال ديركه مسلمين دار الحربده
بر حصنى محاصره ايله اشتغال بعده اول حصندن منصرف اولملرى اوزره اهل حصندن اخذ اموال ايلسهلر
مال مزبور على طريق القهر والغلبه اخذ اولنمغله تخميس اولنوب فئ مسلمينده ادخال اولنور اما مسلمين هنوز
ساحهلرينه نزول ايتمدين امام المسلمينه ارسال رسول ومال معلوم اوزره برمدت موادعه برله نيل مأمور ايلسهلر
آنده حكم شرعى بشقه دركه مال مزبور بطريق القهر والغلبه محصول اولميوب همان اهل حرب على وجه الرضاء
آنى مبذول قيلدقلرنده امام المسلمين دخى اعزاز دين واذلال مشركين ايچون اخذ وقبول ايتمش اولديغندن خراج
وجزيه منزلنه نزول ايتمكله وجوب تخميسى مشروع ومعقول كوريلمز واهل ذمتدن نقض عهد ايدنلر دخى اعطاء

ما الله موادعهٔ مسلمینه طالب اولدقلرنده مال مزبوری اخذ ایلمك حق مسلمینده جائز و مناسب کور یلور که
اهل ذمت نقض عهد ایله سائر اهل حرب کبی محارب اولمشلردن اما مرتدین بشقه‌در که بیان سابق اوزره آنلردن
موادعه ایچون اخذ جعل ایلمك جائز ولایق دکلدر نکته سی اولدرکه قتل مرتد بطریق الحد واجب اولمغله
اخذ ماله ترکی جائز اولمدیغی کبی تأخیری دخی جائز ومناسب کوریلمز اما اهل ذمتدن نقض عهد ایدنلری قتل ایلمك
بویله دکلدر کورمز میسنکه بونلر مجددا ذمی قبوله کالاول اداء خراجه راضی اولسه‌لر ذمتلرینه مساعده برله
اخذ خراجلری جائز و مرضی کوریلور و حکم معهود حق مرتدینده مفقوددر پس فریقین مذکورینده
بطریق المواده اخذ مال دخی متوال مشروح المآل اوزره‌در لکن مرتدین بهرسنه رجاللرندن یوز رأس ویرمك
اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بووجه اوزره مصالحه‌لری جائز ومناسب کوریلورکه اخذ رجال‌له
موادعه‌لری اخذ مالی مستوجب دکلدر زیرا استرقاق مرتدین جائز اولمامغله همان اخذ اولنان یوز رأس
رجال اوزره عرض اسلام اولنوب قبول ایدرلرسه مالم قبلنوب ایتمزلرسه قتللری التزام اولنور پس موادعهٔ مرقومه
رجال مأخوذینده اقامت حکم شرعه طریق موصل اولمغله حکم صحت واستقامته متوصل اولمشدر کذلك
بهرسنه نسا وصبیانلرندن یوز رأس ویرمك اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بووجه اوزره مصالحه‌لری
دخی جائز ومناسب کوریلور زیرا مرتدین قبول اسلام ایتمدکلری صورتده رجاللرنده حکم شرعی وجوب قتل
اولدیغی کبی نسالرنده دخی اسلام اوزره اجبار اولمغله موادعهٔ مرقومه‌ده نساء مأخوذه‌ده اقامت حکم شرعه
مداردر یوقسه موادعهٔ مرقومه‌ده مرتدین اوزره اشتراط مال بولنمادیغی بدیداردر ومسائل محرره‌ده بهرسنه
اخذ اولنان رؤس مرتدین غیرمعین اولوب موادعه ایله دخی مأخوذین وغیرلری آمنین اولملریله بعد الاخذ
هیچ برینی استرقاقیمز جائز وسزاوار اولیوب همان حکم شرطله اخذ ایلدکلریمزه اسلام اوزره اجبار ایده‌رز آنلر دخی
قبول اسلام ایدرلرسه کما کان احرار قیلنورلر اما مسائل مزبوره‌ده مرتدین ابتداء سنه‌ده نسا وصبیانلرندن یوز عدد
رؤس معینه ویرمك اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بو مصالحه‌یه مساعده نامشروع ونامناسبدر زیرا
فرض مذکور اوزره امانمز رؤس معینه‌یه شامل اولمیوب مرتدین دخی اهل دار الحرب اولدقلرندنصکره نسا
وصبیانلری جائز الاسترقاق اولمغله رؤس مرقومه بعد الاخذ ممالیك مسلمینده داخل قیلنملریله موادعه‌ده آنلری
شرط قیلمق مال اخری شرط قیلمغله معادل اولور ویرقریبا بیان ایلدیك که اول بابده شرط مال تجویز
واستحلال اولنماز لکن بویله ایکن امام موادعهٔ مرتدینده اخذ مال ایتمش اولسه مال مزبور بردخی اوزرلرینه
رد اولنمیوب فیء مسلمینده ادخال اولنور کذلك رؤس معینهٔ مرقومه‌یی دخی اخذ ایتمش اولسه جمله‌سی ممالیك
مسلمینه الحاق واسلام اوزره اجبار ایله استرقاق اولنورلر اما ابتداء سنه‌ده رجاللرندن یوز عدد رؤس معینه ویرمك
اوزره موادعه‌یه راغب اولسه‌لر بو موادعه‌یه مساعده جائز ومناسب کوریلور زیرا استرقاق رجال مرتدین شرعا
بروجهله ممکن اولمامغله کرك معین وکرك غیرمعین موادعه‌ده آنلری شرط قیلمق مرتدین اوزره اشتراط خراجی
متضمن اولماز واکر امام المسلمین عربدن عبدهٔ اصنام اولان برقومله قتال ایدوب قوم مرقومین دخی طلب موادعه‌یه
اقبال ایلسه‌لر بونلرك دخی موادعه‌لری جمیع احکامده موادعهٔ مرتدینله همحالدر زیرا مرتدین کبی عربدن عبدهٔ
اصنام دخی استرقاق اولنمایوب آنلردن سیف واسلامدن غیری نسنه قبول اولنمادیغی معلوم علماء آفاقدر
انجق مرتدینله میانلرنده فرق واحد نمایاندر که قوم مرقومین بهرسنه رجاللرندن یوز رأس ویرمك اوزره طالب امان
اولسه‌لر حق امامده اول وجه اوزره اعطاء امان جائز وشایان کوریلمز اما مرتدین بشقه‌در که ذکر وبیان اولندی
بویله ایکن امام مصالحهٔ مرقومه‌لرینی التزام ایدرسه کرکدرکه شرط قیلنان یوز رأسی رجال عربدن اخذ ایتمیوب
همان رقیقلرندن اخذه اقدام وآنلری دخی موضع خراجه وضع ایتمکه اهتمام ایدر ومعنای مزبور موادعه‌لرنده
اوزرلرینه اشتراط مالی متضمن اولمغله عدم جوازی متبین اولمشدر اما مرتدینده رؤس مأخوذه رقیقلرندن
تعیین اولنمق لازم اولماز وتعیین اولنمق دخی اشتراط مالی مستلزم اولماز نکته‌سی اولدرکه عبید مرتدین بعد الاخذ
قبول اسلام ایتمزلرسه آنلرك دخی احرار مرتدین کبی قتللری التزام اولنمغله رؤس مأخوذه عبیدلرندن تعیین اولنمق
هیچ فائده‌یی استلزام ایلمز اما عربدن عبدهٔ اصنامك رقیقلری استحقاق قتلده احرارلری کبی دکللردر حتی
اوزرلرینه مسلمین استیلا ایلسه‌لر آنلری قتل ایتمزلر بناء علیه رؤس مأخوذه عبیدلرندن تعیین اولنمقده مسلمینه فائده
واردر وشرط مذکورك مقتضاسی مسمایه استدامت ملك اوزره تملکدر وعبید عرب اول تملکه محلدر احرارلری
دکلدر ومؤلف اصابتمآب اصل کتابده مرتدینله مشرکین عرب میاننده فرق آخری اشراب واول بابده مزید اطناب

ایلشدر خلاصه‌سی اولدرکه مرتد اسلامدن بعد الاقرار رجوع ایتمکله علی طریق الحد قتلی واجب ومشروعدر
کورمز میسنکه بعد الارتداد رسالت یاخود طریق آخر اوزره دارمزه امان ایله داخل اولسه بردخی دار الحربه
رجوعنه رخصت ویریلمیوب همان اوزرلرینه عرض اسلامه مبادرت وقبول ایتمزسه قتلنه مباشرت اولنور نظیری
شول کمسنه‌درکه قصاصا قتله مستحق اولدقدنصکره دار الحربه لاحق اولوب بعده رسالت یاخود طریق آخر
اوزره امان ایله دارمزه دخولی متحقق اولسه آنك دخی دار الحربه رجوعنه رخصت ویریلمیوب همان قتلنه مبادرت اولنور
اما عربدن عبدهٔ اصنام فی الاصل داخل اسلام اولمامشلردر کورمز میسنکه آنلردن رسالت یاخود طریق آخر ایله
دارمزه امان ایله داخل اولنلرینه رجوع دارلرنده رخصته نائل اولورلر حتی قوم مرقومین رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینه امان ایله ورود والتجا ایدرلر ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری تأمین وامانلرینه وفا
ایدرلر ایدی پس عندیمزده ظاهر ومتحقق اولمشدرکه مشرکین عرب بطریق الحد قتله غیرمستحقلردر
ومدعای مزبوره دلیل اولدرکه مرتدیندن استرقاق اولنان نسا وصبیان اسلام اوزره جبر ایله تنکیل اولنوب
مرتدیندن تهود وتنصر ایدنلرك اکل ذبیحه‌لری وبعد الاسترقاق ملك یمینله وطیء نسالری تحلیل اولنماز اما
مشرکین عرب بویله دکلدرکه آنلرك استرقاق اولنان نسا وصبیانلری اسلام اوزره بلا اجبار فیء مسلمینه ادخال
اولنوب اهل کتابدن اولنلرینك اکل ذبیحه‌لری وبعد الاسترقاق ملك یمینله وطیء نسالری استحلال اولنور ایشته
بو بیان ایله مشرکین عرب قتله بطریق الحد مستحق اولمدقلری نمایان اولمشدر بناء علیه مشرکین عرب بهرسنه
رجاللرندن یوز رأس ویرمك اوزره مسلمینله موادعه ایتدکلرنده رؤس مرقومه احرارلرینه مصروف قیلنمیوب
انجق بعد الامان محل تملك اولان رقیقلرینه معطوف قیلنور توضیحی اولدرکه صورت مزبوره‌ده احرارلرندن
اخذ اولنسه استرقاق اولنمدقلرندن بشقه امانمز آنلره متناول اولمغله قتللری دخی غیرممکن اولدیغندن اخذلری
مسلمین ایچون هیچ فائده‌یی متضمن اولماز اما مرتدین بشقه‌درکه امان واقع آنلری قتله غیرمانعدر حتی احرارلرندن
یوز رأسی اخذ ایتدیکمزده اوزرلرینه عرض اسلام ایدوب قبول ایتمزلرسه قتللرینه اقدام ایده‌رز وعربدن اهل
کتاب اولنلرك احکامی غیرعربدن مشرکین سائرینله متساویة الاقدام اولمغله آنلردن دخی موادعه اوزره اخذ
خراج ایلمك حرام اولماز زیرا آنلر عقد ذمته طلبکار اولدقلرنده مساعدهٔ مسلمین جائز وسزاوار بلکه حقیر وذلیل
اولدقلری حالده علی وجه الانقیاد اعطاء جزیه‌یی تشریع ایلین حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون
نظم جلالت نثاری انجق عربدن اهل کتاب حقلرنده نازل اولدیغی آشکاردر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری نصارای عربدن اهل نجران ایله بهرسنه بیك ایکی یوز حله که هر حله ازار ورداکبی ایکی لباسدن عبارتدر
ویرملری اوزره مصالحه بیورمشلر ایدی وحضرت عمر رضی الله عنه عربدن بنی تغلب اوزره وضع جزیه مراد
ایتدکلرنده بنی تغلب قبول جزیه‌دن استنکاف ایدوب زکوة اموالل‌رین ایکی قات ویرملری اوزره مصالحه بابنده
استرحام واستسعاف ایلدکلرنده جناب فاروق مراملرینه اسعاف ایدوب بعده هذه جزیة فسموها ماشئتم
یعنی بو زکوة نامیله ویردیککز جزیه‌در سزدیلدیککز اسم ایله اکا تسمیه ایدیکز دیو اجراء حکم شریعت برله
رفع نزاع وخلاف ایلدی پس نصوص مبینه ایله عربك اهل کتابندن جواز اخذ جزیه متبین اولدقده اکا قیاسله
علی سبیل الموادعة جواز اخذ مال‌لری عندیمزده متعین اولمشدر ومؤلف کثیر الافضال مدعای مشروح المآل اوزره
قیاسدن بشقه حسن بصری رضی الله عنه‌دن مأثور اولان اثر جلادت اشتمال ایله استدلال ایلدیکه قال امر رسول الله
صلی الله علیه وسلم ان یقاتل العرب علی الاسلام فلا یقبل منهم غیره وامر ان یقاتل اهل الکتاب علی الاسلام فان ابوا
فالجزیة یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری عربله اسلام اوزره قتال ایدوب آنلردن اسلامك غیری
قبول اولنمامق اوزره امر ایلدیلر وعلی الاطلاق اهل کتاب ایله اسلام اوزره قتال ایدوب امتناع ایدرلرسه
جزیه اوزره قتال ایله امر ایلدیلر مترجم فقیر دیرکه قوم مذکوریندن علی سبیل الموادعه اخذ اولنان مال فی الحقیقه
جزیه ایسه قیاس ایله استدلالده خلل بولنوب دکل ایسه اثر مشروحله استدلال مختل اولور مکر اثرده وارد اولان
لفظ جزیه قصهٔ بنی تغلبده تقدیم اولندیغی کبی جزیهٔ حقیقیه وحکمیه‌دن تعمیم اولنه انتهی بناء علیه
امام المسلمین قوم مرقومینله بهرسنه یوز رأس ویرملری اوزره موادعه ایلسه بو عقدی جائز ومناسبدر انجق
اول رؤسی نفوس وذرار یلرندن اخذ ایتمیوب انجق رقیقلرندن اخذ ایلمك واجبدرکه امانمز نفوس وذراریلرینه
شامل اولمغله اخذلری غیرقابلدر حتی اخذ ایتمش اولسه اخذی فائدهٔ مسلمینی مستلزم اولمامغله ینه اوزرلرینه
ردی لازمدر اما رؤس مشروطه‌نك قیمتلری اولمق اوزره دراهم ودنانیر اعطاسنه عازم اولورلرسه آنی اخذ ایلمك

لازمدر كه امان كبي جنس مالدن اولميان شيئله رقيق كبي جنس مالدن اولان شيئ مباد له ده على الاطلاق
شرط اولنان رؤسده حكم شرعى وجه مشروح اوزره اخذ قيمتلرين ملزمدر واكرقوم مرقومين فى الاصل
غير وادعين ايكن هررأس سنه ده نساوصبيانلرندن يوز رأسى افراز وشونلرى اخذ ايتمك شرطى اوزره بزه امان
ويربكز ديو مسلميندن نياز ايلسه لررؤس مذكوره جائزة الاسترقاق اواوب فى الاصل تحت امانده داخله اولمدقلرندن
مساعدهٔ مرا ملرينه جواز ويريلور و بيلمك كركدر كه موادعات مشروحه دن هرموادعه كه امام آنك ضمننده
اخذ جعله اقدام ايتمش اوله هرنه زمان نقضنده نفع مسلمينى ملاحظه برله مراد ايدرسه نقضه اهتمام ايدر
اما اولبابده غدردن احتراز ايچون اطراف بلادلرينه خبر واصل اولنجيه دك نبذ وامهالى التزام ايدوب درجنك
اول قتاللرينه اقتحام ايتمك لازمدر وهرموادعه كه ضمننده اخذ جعله اقدام ايتمش اوله آنده دخى اكرچه هرنه زمان
ملاحظهٔ نفعله مراد ايدرسه جواز نقضى مالا كلامدر لكن بوتقدير اوزره جعل مأخوذ دن مدت باقيه نك
حصه سنى رد ايلمك اوزره بنه الزام اولنور حتى اوچ بيك دينار مقبوض اوزره اوچ سنه موادعه ايتمشيكن برسنه دنصكره
نقض موادعه يه عازم اولسه آنك ايكى ثلثنى رد ايلمك لازمدر كورمزميسنكه همان عقيب موادعه ده نادم اولوب
نقضه عازم اولسه جميع مالى رد ايلمك لازمدر پس معناى مزبور بعض مدت مرورنده بعض مالى رد ايتمكى
مستلزمدر امامدت موادعه تماما منقضيه اولسه موادعه مزرسيدهٔ انحلال اولمغله قتاللرى بلا نبذ استحلال
اولنور انجق آنلردن موادعهٔ سابقه ايله دار بمزده حاصل اولان مدت منقضيه اولسه دخى مأمنه واصل اولنجيه دك
حكم امانده داخل قيلنور زيرا دار بمزده حصولى امان اوزره واقع اولمغله مأمنه بالغ اولمدقجه حكم امانى
مرتفع اولماز والله تعالى اعلم بالصواب

باب الموادعة مما يصالح عليه المسلمون المشركين فيسعهم قتالهم بعده اولا يسعهم * يعنى مسلمين مشركينله
اوزرينه مصالحه ايتدكلرى بعض شروطدن ناشى عقد موادعه ايتمشلر ايكن بنه مشركينله قتاللرى جائز ياخود
غير جائز اولان مواضعى فرق وتفصيلده فصل فاصل لازم التحصيلدر مؤلف صواب انديش صانه الله تعالى
يوم الحساب عن كل تشويش ديركه مشركيندن برعسكر بعض مداين مسلمينى محاصره ايتدكلريله مسلمين نفوس
وذراريلرى اوزره خوفه ذاهب اولوب مشركينه خطابله سزه اون بيك دينار ويره لم اوزريمزدن قالقوب
بلاديكزه كتمك اوزره ديو عرض مطالب ايتدكلرنده مشركين دخى اظهار رضا وقبض جعله كسب ارتضا
ايلدكلرندن صكره مشركين هنوز اوزرلرندن منصرف اولمادين ياخود منصرف اولوب هنوز بلادلرينه واصل
اولمادين مسلمين آنلردن ضعف وخلله مطلع اولسه لر اوابده نبذ عهده محتاج اولمايوب كمال غفلتلرنده
دخى اوزرلرينه هجومله قتل واسرلرى جائز وواسع كوريلور زيرا مسلمين آنلره اعطاء امان ايتميوب انجق
اوزرلرندن منصرف اولملرى ايچون مالله نفوس وذراريلرينه فداقيلمغه شتابان اولمشلر اولوب مشركين
دخى مسلمينى محاصره برله اخذ اموالرنده ظالمين اولدقلرى نمايان اولمغله وقت قدرتده مسلمين آنلردن
انتقام ايلمك جائز وشاياندر قال الله تعالى ولمن انتصر بعد ظلمه فاولئك ماعليهم من سبيل يعنى البته اول كسنه لركه
كندويه ظلم اولندقدنصكره ظالمدن انتقام ايليه اول كسنه لر اوزره عتاب وعقابله اصلا سبيل يوقدر وقال تعالى
اذن للذين يقاتلون بانهم ظلموا وان الله على نصرهم لقدير مترجم فقير ديركه بوآيت شريفه ده يقاتلون كلمهٔ
منيفه سين نافع وابن عامر وحفص رحمهم الله تعالى بناء مفعول اوزره قرائت وسائر قرار رحمهم الله تعالى بناء
فاعل اوزره روايت ايتمشلردر معناسى طرف مشركيندن قتال اولنان مؤمنين ايچون ياخود مشركينله قصد قتال
ايلين موحدين ايچون مباشرت قتالده اذن ورخصت ويريلدى طرف مشركيندن ظلم اولندقلرى سببى ايله
وعلى التحقيق الله تعالى آنلره نصرت ايتمكه البته قادر ومقتدردر ديمكدر ومانحن فيهده مدعاى مذكور اوزره
استدلالده معناى مزبور كافى اولمغله اول مقدار ايله اكتفا اولندى بقيهٔ مزاياسى كتب تفاسيردن طلب واستقصا اولنه
انتهى وهم نبذ عهده احتياج انجق غدردن احتراز ايچون اولوب عدم نبذ ايله غدر دخى انجق مسلمين آنلردن
اخذ مال ايلدكده ظاهر اولوب مانحن فيه كبي انصرافلرى اوزره بطريق الرشوة اعطاء مال ايلدكلرنده ظاهر
اولمديغى واضح وممتازدر اما مسئلهٔ مرقومه ده مسلمين مشركينه خطابله سزكله مصالحه ايده لم اوزريمزدن
قالقوب بلاديكزه كتمك شرطيله سزه اون بيك دينار اعطا مز اوزره ديو بسط كلام ياخود مشركين مسلمينه خطابله
بزمله مصالحه ايديكز اوزريكزدن قالقوب بلاديمزه كتمك شرطيله بزه اون بيك دينار اعطا كز اوزره ديو عرض مرام
ايتمش اولسه لر بوصورتلرده مسلمين نبذ عهد ايتمدكجه ياخود مشركين بلادلرينه رجوع ايتمدكجه حمله وهجوملرى

حرام اولور زيرا بين الفريقين صلح وموادعه معقود اولدقدنصكره قبل وصول المأمن بلا نبذ قتاللرى غدر امامندن
معدود وحرمت غدر دخى مشهور ومشهوددر ومصالحه وزن مفاعله اوزره جارى اولمغله عقدى مسلمين ومشركيندن
فنى جانبدن واقع اولورسه البته جانب آخره دخى شامل وسارى اولور كذلك احد الفريقين فريق آخره خطابله
نسالمكم سزكله مسالمه ايده لم ياخود نتاركلم سزكله متاركه ايده لم ياخود نواد عكم سزكله موادعه ايده لم
ياخود نؤمنونا ونؤمنكم سز بزه امان ويريكز بز دخى سزه امان ويره لم ديو بسط كلام ايلسه لرينه قبل وصول
المأمن بلا نبذ قتاللرى حرام اولور كورمزميسنكه احد الفريقين فريق آخر اوزره شرط بدل ايتمشيكن الفاظ
مذكوره دن برينى ذكر ايلدكلرندنصكره بلا نبذ قتاللرى حلال اولماز پس شرط بدلده دخى استحلال اولنماز
اما مسئلهٔ اولاده مسلمين بلاذكر البدل همان مشركينه اوزريمزدن قالقوب كيديكز ديوب مشركين دخى
امتثال ايلسه لر مسلمين تعاقب ايدوب بلا نبذ قتال وقتللرى حلال كوريلور پس مشركينه انصرافلرى اوزره اعطاء
مال ايتدكلرنده دخى استحلال اولنور ومصالحه وموادعه دن صكره قتاللرى بلا نبذ حلال كوريلمك انجق بلوغ
مأمنلرينه دك مد وايصال اولنوب بلوغلرندن صكره قتاللرى استحلال اولنور زيرا موادعهٔ مشروحه مسلميندن
على الاطلاق انصرافلرى اوزره واقع اولوب انصرافلرى دخى بحسب العاده جانب مأمنلرينه اوله جغى ظاهر
وشايع اولمغله مانحن فيهده مسلميندن انصرافلرى انجق مأمنلرى اولان دار الحربه راجع اولمريله حاصل اولور
وكلام مطلق دلالت عرفله مقيد قيلنمق امر محققدر واكر مسئلهٔ مرقومه ده مسلمين مشركينه خطابله سزه
شوقدر نسنه اعطا ايده ليم بزدن منصرف اولنجيه دك بزمله مقاتله ايتمكز اوزره معناسنى نعطيكم كذا على ان
لاتقاتلونا حتى تنصرفوا عنا لفظى ايله اداقيلسه لر بودخى ذكر مصالحه وموادعه ايله على سوادر كه مقاتله باب مفاعله دن
اولوب وقوعى جانبيندن حاصل اولمغله ذكرى موجب موادعه اولان جانبيندن اشتراط ترك قتالى مشتمل اولمشدر
وموجب عقدايله تصريح همان لفظ عقدايله تصريح منزلنه نازلدر واكر سزه شومقدارى نسنه اعطا ايده رز
اوزريمزدن منصرف اولنجيه دك بزدن برفردى قتل ايتمكز اوزره مفهومنى نعطيكم كذا على ان لاتقتلوا منا احدا
حتى تنصرفوا عبارتيله تفهيم ايتمش اولسه لر بوصورتده بلا نبذ هجوملرى تجويز وتسليم اولنور كذلك سزه
شومقدارى نسنه اعطا ايده رز بزدن برآى كف يد ايتمكز اوزره مفهومندن نعطيكم كذا على ان تكفوا عنا شهرا
عبارتيله تعبير ايلسه لرينه بلا نبذ قتاللرى تجويز وتقرير اولنور كه بوعباره لرده اهل اسلام نفسلرى اوزره اهل حرب
ايچون كرك صريحا وكرك دلالة شرط امانى التزام ايتمشلردر اما سزكله مصالحه ياخود موادعه ايده رز بزدن
برآى كف يد ايتمكز شرطيله سزه شومقدارى نسنه اعطا مز اوزره مؤداسنى نصالحكم اونواد عكم على ان نعطيكم
كذا على ان تكفوا عنا شهرا لفظى ايله ادا ايتمش اولسه لر بوصورتده قبل انقضاء الوقت نبذ ايتمدكجه قتاللرى جائز
وسزا كوريلمز زيرا لفظ مصالحه ياخود موادعه يى تصريح وبيانله اهل حرب ايچون مدت معينه ده نفسلرى
اوزره شرط امان ايلمشلردر وموجب موادعه حرمت قتال اولوب حرمتلر دخى توقيتى محتمل اولمغله موادعه
دخى توقيته محتمل اولديغندن شهر معين منقضى اولمدقجه حكم امانلرى منتهى وزائل اولماز لكن عقد مرقوم
غرهٔ هلالده بديدار اولمش ايسه انجق شهر هلالى معتبر اولوب تمام ونقصاننده اعتبار اولنماز اما اثناء شهرده استوار
قيلنمش ايسه تماما اوتوز كون اوزره حملى برقرار اولور زيرا شهورده هلاللر اصل اولوب ايام ثلثين بدل ايدوكى
صوموا لرؤيته وافطروا لرؤيته فان غم عليكم فاكملوا شعبان ثلاثين يوما يعنى رؤيت هلال رمضانده صائم اولوب
رؤيت هلال شوالده افطار ايديكز واكر هلال اوزريكزه مختفى ومستور اولورسه شهر شعبانى اوتوز كونه اكمال
بعده صيامله اشتغال ايديكز حديث شريفندن معلوم وبدله مراجعت قيام اصلله ممكن اولميوب انجق فوات
اصلله ممكن اوله جغى امر مجزومدر واكر مسلمين اهل حربله سنهٔ مستقبله ده كف يدلرى اوزره مصالحه يه ابتدار ايتمش
اولسه لر عقد صلحلرى غرهٔ هلالده بديدار اولمش ايسه سنهٔ معهوده اون ايكى شهور هلاليه اعتبار اولنور
قال الله تعالى ان عدة الشهور عند الله اثنى عشر شهرا اما اثناء شهرده استوار اولمش ايسه بوصورتده
شهور آتيه دن اون برشهر هلالله اعتبار وايچنده عقد صلح اولنان شهر دخى ايامله اعتبار اولنوب اول شهردن
ايام باقيه عد وشمار واون اوجنجى شهردن اكاضم ايله اوتوزكونه ابلاغ مقدار قيلنور وقول مذكور
امام ابو يوسف وامام محمد رحمة الله عليهما نك قول منصورلريدر اماعند ابى حنيفة رضى الله تعالى
عنه مسئلهٔ مزبوره ده جميع شهور ايام ايله اعتبار وهر برى اوتوز كونه ابلاغله تكميل مقدار قيلنور
وبز شرح المختصرده عدت واجاره مسائلى ميانده بواختلافلرين بسط وبيان ايلديك وامامين همامين توجيه

مطلب المطلق من الكلام يتقيد بدلالة العرف

مطلب الحرمات تحتمل التوقيت

مطلب الاهلة اصل فى الشهور والايام بدل عنها

مطلب تفصيل الشهور والايام والسنة

مقاللرنده شو وجهله استدلال ایدرلر که بدله مراجعت انجق فوات اصل متحقق اولدقده ممکن اولوب فوات اصل
دخی انجق شهر واحدده متعین اولمشدر اما ابو حنیفه رضی الله عنه تعلیل کلامنده بو نهج اوزره بسط مرام
ایدر که مسئلهٔ مزبوره ده شهر اول اکمال ثلثین ایله تمامه واصل اولمدقجه شهر ثانی داخل اولمامغله آنك دخی
دخولی شهر اول کبی وسط شهرده حاصل اولور کذلك شهور باقیه دخی شهر اول وثانی کبی جمله سی وسط شهرده
داخل اولورلر مترجم فقیر دیرکه بعض صورده بعض شهور غرهٔ هلاله مصادف اوله جغی ظاهر اولمغله
تعلیل مزبور اولبابده قاصر ایدوکی امر باهردر انتهی واکر مسلمین اهل حربه بز سزه کراع وسلاحمیزی
ویرهلم سز دخی بزه بیك دینار ویروب اوزریمزدن قالقوب کیتمك اوزره دیو بسط مقال ایلسهلر بو صورتده بلانبذ
قتاللری استحلال اولنور زیرا عقد مذکور میانلرنده بیع جاری مجراسنده جاریدر وبیع جاری بین المتبایعین
دلیل امان عدا اولنمقدن عاریدر بوندنصکره مجرد قالقوب کیتملرینه طالب اولملری نفسلری اوزره اشتراط امانلرین
موجب اولماز اماسزکله مصالحه یا متارکه یا مسالمه ایدهرز بز سزه کراع وسلاحمیزی ویرمك شرطیله سز دخی
بزه بیك دینار ویروب اوزریمزدن منصرف اولمق اوزره دیو تعبیر ایتمش اولسهلر قبل بلوغ المأمن بلانبذ آنلرایله
قتاللری تجویز وتقریر اولنماز که جانبینه دلیل امان اولان لفظ مصالحه متحقق ایکن انضمام بیعله حکم مصالحه یه
تغیر لاحق اولماز وصورت مفروضه ده اهل حرب هنوز دار اسلامده ایکن مسلمین نبذ عهد ایله قصد قتال ایلسهلر
بودخی تجویز واستحلال اولنماز که اهل حربدن اخذ مال ایتمشلردر واخذ مال اولنان مصالحه ده رد مال
اولنمادقجه تمام نبذلری عدیم الاحتمالدر بلکه لازمدر که اهل حربه سز اخذ ایلدیککز کراع وسلاحی بزه رد ایدیککز
بز دخی دنانیریکزی سزه رد ایدهلم بعده سزکله قتال ایدهلم دیو اولا عرض مرام ایدوب بعده اهل حرب دخی
رضا ویرلرسه بربرینه رد ایلدکلرندنصکره نبذلری رسیدهٔ تمام اولمغله دیلرلرسه قتاله اقدام ایدهلر اما اهل حرب
رد مأخوذلرینه رضا ویرمزلرسه بو صورتده مسلمین دخی مأخوذلرین رد ایتموب همان نبذ ایله ابتدا بعده قتاله
اعتنا قیلملری جائز وسزا کوریلور که اهل حرب رد مأخوذلرندن امتناع ایتدکلرنده مأخوذلرین مأخوذ مسلمینه
مقابل قیلدقلری نمایان اولوب همان بدلدن عاری بر مصالحه درمیان قالور و بومثللو مصالحه ده برشیئی رد لازم
اولمیوب همان بعد النبذ قتاله قیاملری جائز ومتقوم اولور واکر مسلمین اهل حربه کراع وسلاحلرین ویرمك
شرطیله منصرف اولملری اوزره مصالحه یه مائل اولوب آنلر دخی قبول وعقد موادعه وانصراف ایله امللرینه
واصل اولدقلرندنصکره دار الحربه مسلمیندن برسریه داخل واول کراع وسلاحی اغتنام واخراجه نائل اولسهلر
کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة اصحاب سابقینی آنلره متوصل اوله مزلر زیرا آنلری اهل حربدن ممتنعین ایکن
طیب خاطرلری ایله اعطا ایتمشلردر وغنیمده بولنان اشیاده مالك قدیمك حق اخذی انجق یدندن قهر ایله
اخذ اولنان اشیاده ثابت یوقسه طیب نفسله ویردیکی اشیاده غیر متثبتدر که قهر ایله اخذ اولنمقده مظلوم اولمغله
اهل غزا اوزره لازمدر که آنی یدینه اعاده بر له اکا نصرت وآندن دفع ظلمی ملتزم اولهلر اما طیب نفسله اعطاسی
قهر ایله اخذ اولنمغه مساوی دکلدر ویدندن قهر ایله اخذ اولنان مالك قدیمك بعد زوال الملك حق اخذی
خلاف قیاس اوزره وارد اولان نص ایله ثابت ومتحقق اولمغله من کل الوجوه اکا مساوی اولمیان نسنه حکم شرعیده
اکا ملحق اوله مز کورمزمیسنکه مسلمین فداء اسراء اسلامده بعض امتعهلرین ویرمش اولوب صکره غنیمتده
اول امتعه یه ظفریاب اولسهلر اعطالری طیب نفسلری ایله واقع اولدیغندن بر وجهله استرداد واستصحاب
ایده مزلر اکرچه اصل مسئله ده استشکال اولنوب ذکر اولنان کراع وسلاح اهل حرب مسلمینی محاصره ایتملریله
یدلرینه بطریق الظلم داخل اولوب علی سبیل القهر والاستیلا مأخوذلری منزلنه نازل اولمغله مسلمینك آنده
حق اخذلری حاصلدر دیو اشکال اولنور لکن مسئلهٔ فدا ایله سبقت ایلین تنظیر واضحدن جواب اشکال مرقوم
ظاهر ومتضح اولمشدر که ذکر اولنان معنای ظلم فداء اسراده دخی موجوددر که اهل حرب حبس اسراء
مسلمینده ظالمین اولدقلرنده مسلمین بذل ماله مفاداتلرنده صرف مجهود ایتمشلردر پس آنده حق اخذلری
ثابت اولمادقده مانحن فیهده دخی متثبت اولماز واکر اهل حرب هنوز اول کراع وسلاحی دار الحربه ادخال ایتمدین
اهل سریه دار اسلامده اوزرلرینه استیلا وکراع وسلاحی اغتنام واستحصال ایتمش اولسهلر بودخی مسئلهٔ
سابقه ایله همحالدر زیرا مأخوذلری نفس اخذ ایله مملوکلری اولمشدر که مالکلری آنلری طیب نفسلری ایله
اعطا قیلمشلردر و بومثللو سبب تملیك بیع وهبه ایله تملیك کبی قبضله تمام اوله جغی هویدادر اما بطریق الاستیلا
اخذ ایتدکلری بشقه درکه آنده دارلریله احراز ایتمدکجه مالك اوله مزلر زیرا آنده سبب تملك قهر واستیلادر بدر

وقهر واستیلا دارلریله احراز ایتمدکجه تمام اولماز وصورت مزبوره ده اول کراع وسلاح اهل سریه نك غنیمتلری
اولوب بعد التخمیس بینلرنده قسمت اولنور زیرا اهل حرب فرض مذکور اوزره داریمزده اهل منعه بولنوب
طرف مسلمیندن آنلره اعطاء امان اولنمامشدر پس اوزرلرینه استیلا اولندقده آنلردن اخذ اولنان غنیمت
اوله جغی نمایاندر حتی مسلمین اهل حربدن بلا امان دار اسلامده بولنان شخص واحد یاخود قوم غیر ممتنعین ایله
احراردن اولان اسراء مسلمینك فدالری ایچون بعض امتعه ویرمك اوزره مصالحهلرین اتمامدن مسلمین آنلرك
اوزرلرینه هجومه اقدام وکندولرین اخذ واسترقاق ومالرین نهب واستغنام ایلسهلر بو صورتده فدا ایچون
ویریلن امتعه یی اصحابنه رد ایتملری الزام اولنور اما مشرکین اهل منعه بولندقلرنده جواب مسئله بشقه درکه
حکم قبضلری انجق منعهلرینه اعتبار ایله تمام اولوب تحقق منعهلری دخی انجق دار اسلامده اهل منعه بولنوب
یاخود دارلرینه وصوللری ایله تام اولمغله مانحن فیه کبی امرین مذکورین بری بولنمادقده تمام قبضلری ملحوظ
اولمیوب مال مدفوع ملك دافع اوزره باقی ومحفوظ قیلنور زیرا دافع اول مالی انجق فداء اسیر حر ایچون دفع
ایلدیکی معلوم واسیر حر بر وجهله مملوك اولمدیغی امر مجزوم اولمغله بینلرنده واقع اولان عقد مصالحه
همان نفس عقد ایله یاخود ادنای قبضله مثبت ملك اولان مبادلهٔ حقیقیه ده منتظم اولمامغله مقبوضلرنده
موجب ملك اولان قبضلرینی اتمام ایچون دارلریله احرازلری لازمدر کورمزمیسنکه صورت مفروضه ده
اهل حرب سبیل اسراء احراری تخلیه ایتدکلرندنصکره صاحب المتاع دار اسلامده یدلرندن متاعنی اخذه
قادر اولسه اخذی جائز وواسع کوریلور که اهل حربك آنی اخذلری حبس اسیر مسلم کبی ظلم اولان سبیله واقع
اولمشدر کذلك اخذینه مسلمیندن صاحب المتاعك غیری ظفریاب اولسه ینه صاحبنه ردی ایجاب اولنور
کورمزمیسنکه دارلرینه رجوع ایتمدین قبول اسلام ایلسهلر اول متاعی صاحبنه رد ایلمك اوزرلرینه الزام اولنور
اما اهل منعه بولندقلرنده حکم شرعی بشقه درکه آنده بعد الاسلام صاحبنه تسلیملری ایچون امر وابرام اولنمازلر
پس بو ایکی صورتده متاع مرقوم صاحبینك غیری ایادی مسلمینه واصل اولدقده صاحبنه رد وعدم رده ینه
وجه مشروح اوزره نظام ویریلور واکر اهل حرب اول متاعی بطریق الاستیلاء اخذ واستلاب ایتمش اولسهلر
بو صورتده اهل منعه اولسونلر اولمسونلر دارلریله احراز ایتمدین قبول اسلام ایلدکلرنده صاحبنه رد ایلمك
اوزرلرینه ایجاب اولنور کذلك صورت مرقومه ده متاع مزبور صاحبینك غیری ایادی مسلمینه واصل اولدقده
ینه علی کلا التقدیرین وجوب رد حاصلدر اما فصل سابقده یعنی فداء اسرا ایچون بطریق الصلح اخذ ایلدکلری
صورتده اهل منعه اولوب اولمامالری میانده معنای فارق اولدر که اهل حرب اول بابده اهل منعه بولندقلرنده
حکم اسلام عسکرلرنده جاری اولمدیغی مالا کلامدر که کندولر بالطوع حکم اسلامی التزام ایتمدکلرندن بشقه
منعهلری اعتباریله مسلمینده دخی ولایت الزام ظاهر الانقطاع والانفصالدر بناء علیه آنلردن معنای ظلم ظاهر اولسه
دخی قبضله مقبوضلرنده ثبوت ملکلرینه مانع اولمقده مؤثر اوله مز اما اهل منعه اولمدقلرنده حکم اسلام اوزرلرنده
جاری ایدوکی ظاهردر که کندولر بالطوع التزام ایتمزلرسه دخی مسلمینده قهر ایله ثبوت ولایت الزام باهردر بناء علیه
ظالمین اولدقلرنده قبضله مقبوضلرینه صاحبی طیب نفسله ویرمش ایسه دخی مالکی اوله مزلر نظیری شول
مالدرکه صاحبی آنی بعض ظلمه یه علی طریق الرشوة بذل وایصال ایدر توضیحی اولدرکه اهل منعه بولندقلرنده
بر مسلم دار اسلامده عسکرلرینه واروب بر درهم فضهسنی علی وجه الربو ایکی درهم فضهلری ایله بیع ایلسه
بیعی جائز اولوب اهل منعه اولمدقلرنده حکم جوازدن متجاوز اولور پس بو فرق واضح ایله ماقبلنده ذکر ایلدیککمز
معنای فارق دخی متضح اولور مؤلف صاحب البحر اکرمه الله تعالی بجنة وحریر دیرکه اهل حربدن اهل منعه
بولنان بر طائفه دار اسلامده مسلمیندن بر قومی اخذ ایدوب آنلره البته سزی قتل ایدهرز یاخود بزه اموالکزی
بذل یکز ایله اعطا یا موضع اموالکزه دلالت ایدرسز دیو تهدیده مباشرت ومسلمین دخی اعطا یا دلالته مبادرت
ایتدکلرندن صکره مشرکین مرقومین دار اسلامده ایکن قبول اسلام ایدوب یاخود بر قوم مسلمین اوزرلرینه استیلا
بر له اموال معهوده یی یدلرندن استغنام ایلسهلر کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة اصحابنه بلاشیء ردلری الزام اولنور
زیرا اصحاب مالی بطریق القهر اخذ ایلدکلرنده اعطا ودلالت قیلدقلری مالرین دخی بطریق القهر ایتمش
اولدقلری مجزوم و بو مثللو سبیله دارلریله احراز ایتمدکجه مال مسلمینه مالك اولمیه جقلری معلوم اولدیغندن
اهل حرب قبول اسلام ایتدکلرنده رد اموال اوزرلرینه واجب اولوب اموال مزبوره یی مسلمین استغنام ایتدکلرنده
قبل القسمة وبعدها اصحابنه بلاشیء ردی مستوجب اولورلر امافی مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده صاحب المال

مشركيندن حال امنا عنده مالنى طبب نفسى ايله تسليم ايتمش اولوب اهل حرب دخى اهل منعه بولنوب
حكم اسلام اوزرلرينه جارى اولمامغله نفس قبضله حكم ملكلرين تميم ايتمشلردر واكر مشركين مداين مسلميندن
برمدينه يى احاطه ايدوب اهل مدينه آنلره خطابله بزلر ايچكزدن نساوذراريلريمزايله چيقوب مدينه يى ايچنده
بولنان اشيا ايله سزلره تسليم ايده لم ديو بسط كلام ومشركين دخى مساعدهٔ مرام ايتمشلريله اهل مدينه جميعا
ياخود بعضا خروجه اقدام ايدوب ياخود هنوز آنلردن فرد واحد خروجه اهتمام ايتممشيكن اهل حربك ضعف
حاللرى آنلره اعلام اولنسه بوصورتده بلانبذ اوزرلرينه هجوم واقتحام وقتاللرين التزاملرى جائز كوريلور
زيرا مسلمين آنلره اعطاء امان ايتميوب همان كندولر چيقوب مدينه يى يدلرينه تسليم ايده جكلرين بيان ايلمشلردر
وبيان مذكور امانه دليل اولميوب انجق تحقيق مقهوريت مسلمينه دليل اولمغله وقت قدرنده بلانبذ قتاللرى
تجويز وتحليل اولنور اما مسئلهٔ مزبوره ده شرط مذكور اوزره مصالحه ايده لم ديو صلحى تصريح ايتمش
اولسه لر بلانبذ قتاللرى تصحيح اولنماز زيرا لفظ مصالحه التزام اولنان شرط اوزره جانبيندن اشتراط امانه
دليل ايدوكى شايع واشتراط امان بلانبذ جواز قتاله مانعدر بوصورتده مسلمين ذراريلرى ايله ايچلرندن چيقوب
باب مدينه يه واصل اولدقلرنده مشركينك ضعف حاللرينه مطلع اولسه لر بومقدار ايله شرط خروج رسيدهٔ
تمامدر زعمى ايله بلانبذ قتاللرى جائز وواسع كوريلمز زيرا شرط معهود ايله مقصود مشركيندن بلاصلح امين
اوله جقلرى موضعه ذراريلرى ايله خروج وورودلرى ايدوكى عرف ناسه مراجعتله هرشخصك معلوم ومشهوديدر
ومجرد باب مدينه يه خروجله مقصود معهودك تام اولميه جغى بديهى اولمغله حكم امانلرى منتهى اولمامشدر
كذلك صلح اولماديغى تقدير اوزره بربرندن خوف ايده جك مرتبه ده مشركينه قريب اولان موضعه واصل اولسه لر
بودخى حكم سابقده داخل اولور اما بر موضعه واصل اولسه لركه اول موضعدن جانب مشركينه عود
ورجوع ايتمدكجه بربرندن خوفلرى مقطوع اولسه بوتقدير اوزره مسلمين رجوع وبلانبذقتاللرينه شروع ايلسه لر
لايق ومشروع كوريلور زيرا صلح مذكورايله جانبيندن ثابت اولان امان مسلمينك مشركيندن امين اولدقلرى
موضعه وصوللرى ايله رسيدهٔ پايان اولمشدركه صلح معهودايله مقصود انجق فريقينك بربرندن امتيازى اولوب موضع
مرقومه وصوللرنده دخى امتيازلرى حقيقة وحكما ظاهر ونمايان اولمشدر واكر مسلمين دارالحربه دخول ايتدكلرنده
مشركين اطرافلرين احاطه ايتملريله هرطرف مصالحه يه مائل ومسلمين ايچلرندن رجوع ياخود ارتحال شرطى اوزره
عسكرده بولنان اشيابى مشركينه تسليم اوزره مسالمه يه قائل اولسه لر بوصورتده مسلمين دار اسلامه واصل اولمدقجه
بلانبذ آنلرايله قتاللرى حكم جوازده داخل اولماز زيرا ايچلرندن خروج ياخود ارتحاللرى انجق دارلرندن خروج
ومأمنلرينه ولوج ايله رسيدهٔ تمام اولوب مأمنلرى دخى انجق دار اسلامدر اما مسئلهٔ اولاده اهل حرب دار اسلامده حاصل
اولملريله وجه مشروح ومشروط اوزره مسلمينك آنلرك ايچلرندن خروج وارتحاللرى همان ايكى فريقك بربرندن امين
اوله جقلرى موضعه وصوللرنده تمامه واصل اولور لكن مانحن فيه كبى مسلمين دارالحربده حاصل اولدقلرنده
اهل حربك رجوع مسلمينى شرط ايتملرى سياقنده على ان ترجعوا عنا قوللرى بلاد اسلامه رجوعلرين
شرط ايلمك مساقنده حتى ترجعوا عنا الى بلادكم قوللرى منزلنده نازلدركه بطريق العرف معروف اولان
نسنه نص ايله مشروط قيلنان نسنه يه معادلدر واكر دار اسلامده محصورين اولان اهل مدينه مشركينله
مصالحه يه قيام وايچلرندن نسا وذراريلرى ايله موضع فلانى يه خروج اوزره استسلام ايتمش اولسه لر مسلمين
اول موضعه بالغين اولمدقجه مشركينله بلانبذقتاللرى حرام اولوركه شرطلرى اول وجهله عقد وابرام اولنمشدر
حال آنكه الشرط املك عليك ام لك مثلى مشهور انامدر بوصورتده مسلمين بينلرنده شرط قيلنان موضع
فلانى يه خروج ايتميوب همان آندن اقرب اولوب آنده بربرندن امين اوله جقلرى موضع آخره خروج واول موضعدن
موضع فلانى يه كيده جك مقدارى مدتده اول موضعده اقامت ايلدكلرندن صكره اهل حرب اوزره بلانبذ هجوم
واقتحامه عزيمت ايلسه لر بوعزيمتلرى داخل حكم صحت قيلنوركه مقصود اهل حرب عين موضع فلانى اولميوب
همان اول موضعه كيده جكلرى مقدارى مدتده طرف مسلميندن نيل امان ايكن آنك دخى تقدير مذكور اوزره
حصولى نمايان اولمشدر وحكم شرعى ظاهر لفظ اوزره بنا قيلنميوب انجق معناى مقصود اوزره ابتنا قيلنوركه
مفيد اولميان نسنه يه اعتبار اولنميوب انجق مفيد اولان نسنه يه اعتنا اولنور ومؤلف عاليجناب اصل كانده
انجق واصل اولدقلرى موضعدن شرط ايلدكلرى موضع فلانى يه كيده جكلرى مقدارى مدتده اقامتلرين ذكر
واكتفا ايلمشدر شارح شريحى نژاد شرح الله تعالى صدره يوم التناد ديركه عندمده قول اصح اولدركه

مطلب المعروف بالعرف كالمشروط بالنص

مطلب حكم الشرع مبني على المقصود لا على اللفظ

واصل

واصل اولدقلرى موضعده اقامتلرنده اول موضعدن موضع فلانى يه كيده جكلرى مقدارى مدت كفايت ايتميوب
بلكه موضع فلانيدن كيرو اول موضعه كله جكلرى مقدارى مدت دخى ضم اولنمق شرط ورعايت اولنور
زيرا اهل حربك شرط امانده ذكر موضع فلانيدن مرادلرى انجق مسلمين موضع فلانى يه وصولدن صكره
مدت مديده مرور ايتمدكجه طرفلرينه رجوع واقتحامه فرصتياب اقتحام اولممالريدر وبومقصود انجق
ضم معهود ايله رسيدهٔ تمام اولور مترجم فقيرديركه كرك متن متين التحرير وكرك شرح منشرح التقريرده
كتب وتسطير اولنسان مسئله انجق شو وجه اوزره تصوير اولنمشدركه مسلمينك واصل اولدقلرى موضع
شرط قيلنان موضع فلانيدن اقرب وآنك طريق مستقيمى اوزره جا بكير اوله اما بوصورتلرك خلافنده
جواب مذكور صحيح كوريلميوب انجق مذكور اوزره قياس ايله جواب آخر استخراج وتصحيح اولنور والحاصل
على جميع التقادير مسلمينك بلانبذ صحت هجوملرنده معتبر اولان مدت تأخير مدينه لريدن موضع فلانى يه
واصل وآندن جانب مشركينه راجع اوله جقلرى مقدارايله تقدير اولنور انتهى مؤلف بى نظير مسئلهٔ
مشروحه يى تنظير ايدوب ديركه كورمزميسنكه مدينهٔ مسلمين بغداد اولوب اهل حربله ايچلرندن كوفه يه
خروجلرين شرط وايراد ايتملرايكن كوفه دن ابعد اولان بصره يا مكه ياشام جانبلرينه خروجده اجتهاد ايلسه لر
بعدالوصول عودت وبلانبذ قتاللرى امورجائزه دن تعداد اولنور وقول مذكورده آنفا ذكر ايلدكيمز معنايه
اشارت واردركه اهل حرب ايچون اعتبار عين مكان مسماده فائده بولنميوب فائده لرى انجق اعتبار مدت مشروحه ده
آشكاردر كورمزميسنكه مصالحه لرى مسلمين آنلرايله برآى قتال ايتمك شرطيله ايچلرندن خروجلرى اوزره
ياخود مسلمين بلاد اسلامده برآى سير وسفر قيلملرى اوزره معقود اولمشيكن ايچلرندن برقاج كونلك مسافه يه
خروج وآنده مدت شهرى تكميل ايده جك مقدارى قعود بعده اهل حرب اوزره بلانبذقتال ايچون ورود ايلسه لر
بودخى امورجائزه دن معدوددركه انقضاء مدت معهوده ايله حصول مقصودلرى واضح ومشهوددر لكن
مسائل مذكوره ده اعتبار اولنان مدت انجق هرفريقك آخردن امين اوله جغى موضعه وصوللرندن
صكره حلول ايلين زماندن عبارتدر زيرا قبل الامن حاللرى هنوز مدينه لرنده بولنوب ايچلرندن خارج اولمدقلرى
هنكامده اولان احواللرى كبيدر ومواضع مرقومه دن هرموضعده كه اهل مدينه ايچون بلانبذ قتاللرى
حلال كورمديك اول قتالى سائر مسلمين واهل ذمت ايچون دخى استحلال ايتمزكه اهل حرب صلح مذكور اوزره
امان اهل مدينه ده داخل وامان بعض مسلمين حق جماعت مسلمين وحق اهل ذمتلرنده نافذ ومتحصلدر
قال عليه السلام يسعى بذمتهم ادناهم وهر موضعده كه اهل مدينه ايچون بلانبذ قتاللرى جائز كوريله
سائر مسلمين واهل ذمت ايچون جوازى بطريق الاولى واضح ومتميز اولور والله اعلم

باب من فداء المشركين فى الموادعة ومايكون محرزا بغصب المشركين ومالايكون * يعنى موادعه ايچون مشركيندن
اخذ اولنان فدايه وغصب مشركينله محرز اولوب اولميان اشيايه متعلق برباب واجب الدرايه دراكر مشركين
دارلرنده آمنين واوزرلرينه مسلمين هجوم ايتمك واحكام اسلامى اجرا ايتمك اوزره بلادلرنده ساكنين اولملرى
شرطيله بهرسنه مسلمينه يوز رأس ويرمك اوزره موادعه يه طالبين اولسه لر بوموادعه اوزره موادعه حق مسلمينده
تجويز وتحسين اولنماز مكرترك موادعه ده مشركيندن خائفين اوله لر زيرا موادعه دن مقصود انجق عقد
ذمتدن مقصود اولان معناى معهوددركه ارفق طريقيله دعوت دين وبعض احكام مسلمينى الزام مشركيندر
وذكر اولنان دعوت والزام اهل حرب دارلرنده اوزرلرينه احكام اسلام جارى اولمامق اوزره قرار وآراملرين
شرط والتزام ايلدكلرنده ظاهر الانعدام اولمغله قبل تحقق الضرورة مساعدهٔ مراملرينه شرعا اقدام اولنماز
اما عند تحقق الضرورة مساعدهٔ مراملرى استصواب اولنوب اوزرلرينه بهرسنه اوساط رؤسدن
يوز رأس ايجاب وحين اداده اعيان رؤسى ياخود قيمتلرينى تسليم ايتدكلرنده قبولى استيجاب اولنوركه مال اولميان
مثلا موادعه ايله مال اولان مثلا رؤسى مبادله ده رؤس على الاطلاق شرط قيلندقده حكم شرعى ذكر اولنان
جواب صوابدر اما مقابلهٔ رؤسده حنطه وقماش وكراع وسلاح مثللو نسنه اعطاسنه شروع ايلسه لر حق مسلمينده
عدم قبوللرى دخى مشروع كوريلور زيرا اشياء مزبوره يى قبوللرى انجق ذمت مشركينده واجب اولان رؤس ايله
اشياء مزبوره يى اشترا وجهى اوزره ممكن وبيع وشراده رضاء جانبين لازم ايدوكى متبيندر اما قيمت رؤس اولان دراهم
ودنانير بشقه دركه تسميهٔ مرقومه ايله واجب اولان انجق ماليت رؤس اولمغله قيمتلرى باعتبار الماليه مقام رؤسه قائمدر
ومسلمينك قبول اشياء مرقومه دن امتناعلرى نقض موادعه لرين موجب اولمازكه بوامتناعلرى موادعه نك غيرى اولان

صعد شیرادن امتناع اولمغله اصلا خلل موادعه یی مستوجب اولماز مؤلف دقیق النظر اوصل الله تعالی الیه من الخیر
کل منتظر دیرکه مسئلهٔ مرقومه ده روس اوساط اهل حربدن قوم معهودین معاهدینک انجق رقیقلرندن اخذ
واستجلاب اولنوب رقیقلرینک غیری مثلا ابنا ونسالرندن اعطالری ایجاب اولنماز که تسمیهٔ مطلقه انجق بحسب
العرف معروف اولان نسنه یه مصروف واولبابده تسلیم روسی انجق رقیقلرندن التزام ایلدکلری عرف ظاهر ایله
معروفدر مکر مسلمین حین عقدده روس مذکوره یی فرس و بعیر مثللو شیء آخر معروف ایله تفسیر وتصریح
ایتمش اولهلر بو مثللو خلاف عرفله تصریح اولندقده اعتبار عرف ساقط اولوب تصحیح اولنماز بناء علیه اهل حرب
اول یوز رأسی ابنا ونسالرندن اعطا ایدرلرسه قبولی حق مسلمینده جائز وسزا کوریلمز که امان مسلمین ابنا ونسالرینه
دخی متناول اولمغله اسیر قیلمقدن معصومیتلری هویدادر کورمزمیسنکه قوم مرقومیندن بریسی بعد الامان ولدینی
بر مسلمه بیع ایلسه بیعی جائز اولیوب مسلم مشتری امان سابق منعقد ایکن اول ولده مالک اولماز پس مواد عهده
دخی بویله درکه امان مسلمین اولادلرینه متناول اولدن صکره آنلری اخذ ایلمک مسلک جوازده منسلک اولماز لکن ملک
اهل حرب اوزرلرینه غالب وقاهر وایچلرندن دیلدیکنی دیلدیکی کمسنه یه بیع وهبه یه مقتدر وآنلر دخی ملکلری
مالک رقابلری ایدوکنی مقر اولوب اول ملک یوز رأسی ایچلرندن اعطا یه مباشر اولسه حق مسلمینده جواز قبوللری
ظاهر اولور زیرا قوم مرقومین عبودیت ملکی اقرار ایتملریله مملوکیت ملک اوزرلرنده استقرار ایلدیکندن ملکک بیع
وهبه مثللو آنلرده نفوذ تصرفی آشکار اولدیغی کبی مواد عهده ملک اوزره شرط قیلنان روسده دخی نفوذ تصرفی
آشکار وجواز اخذلری پدیدار اولور اما قوم مزبورین عبودیت ملکی مقرین اولمیوب ملکلری ایچلرندن یوز رأسی
کتوروب بونلر بنم عبیدمدر اخذ ایدیکز دیو تعیین ایتدکده روس مزبوره بلکه بزلر احراریز دیو تسلیم نفسلرندن
ممتنعین اولسهلر نظر اولنور اگر روس مزبوره ملکلرینک خدم وحشمی یدلرنده مقهورین اولوب آنلر بزه آنلری ایصال
ایتسلر ایسه اخذلری حلال کوریلور زیرا فی نفس الامر عبید ملک ایسهلر جواز اخذلری ظاهردر واحرار ایسهلر
ملکلری قوت سلطنت وقوت حشم ایله اوزرلرینه قاهر اولمغله ینه عبید ملک اولدقلری امر باهردر نکتهسی
اولدرکه آنلره بو وجه اوزره معامله ایلین ملکلری اولوب معاملهٔ مرقومه دخی عندلرنده جائز وواسع واعتقادلرنده
بر انسان انسان آخری قهر ایله استعباد ایلسه آنک عبدی قیلنمق صحیح وشایع اولمغله بز دخی نفسلری اوزره جائز
کوردکلری حکمی اوزرلرینه جائز وواقع قیلدیق زیرا اصل مواد عهده اوزرلرینه احکام مسلمینک عدم جریانی
شرط والتزام ایتملریله اوزرلرینه انجق احکام شرک اجرا والزام اولندیغندن احکام شرکدن نفسلری اوزره جائز
کوردکلرینی اوزرلرینه جائز کورمکه بز دخی اقدام ایدهرز وهمان طریق سابق التحقیق اوزره مؤلف بدیع التدقیق
دیرکه اهل حرب احرارلرندن یوز رأسی بلادلرنده قهر ایله استعباد ایدوب اول مقهوریت اوزره کتوردکلری
عندیمزده نمایان اولسه بیان مشروح اوزره آنلری اخذ وقبولیمز جائز وشایان کوریلور اما قبل القهر والاستعباد
جملهسی معادار بمزه داخل اولسهلر آنلره مواد عهدن سابقا بشقه اعطاء امان اولنماسه دخی ینه جملهسی امانه نائل
قیلنورلر که کندو دارلرنده ایکن موادعهٔ سابقه اوزره حکم امان آنلره شامل اولمغله داریمزه دخوللرندن صکره دخی
متناول قیلنور بو صورتده اهل حرب داریمزده ایکن ایچلرندن یوز رأسی قهر واستعباد ایدوب بزه قصد تسلیم
ایلسهلر اخذ وقبولیمز صحیح ومستقیم اولمادیغندن بشقه آنلری قهردن منع ایلمک دخی اوزریمزه ایجاب وتصمیم
اولنور زیرا حکم اسلام داریمزده ظاهر ودار بمزده مستأمنیدن برکسنه استرقاق اولنمامق احکام اسلامدن برحکم
باهردر نکتهسی اولدرکه قهر البته قاهر یدندن مقهورینه ظلم بین ومسلمین اوزره اهل اسلام واهل ذمتدن نه وجهله
دفع ظلم ایلمک واجب ایسه مستأمنیدن اولوجهله دفعی واجب ایدوکی متبیندر کورمزمیسنکه قاهرین مزبورین
دار بمزده قهر واستعبادلرندن صکره قبول اسلام ایلسهلر آنلره تخلیهٔ سبیل مقهورینله امر والزام ایدهرز اماقهر
واستعبادلرین دارلرنده اجرا قیلمش اولسهلر مقهورین عبدلری اولمق اوزره ابقا اولنور ودار الحربده بولنان منعهٔ
مسلمین حکم مشروحده منزلهٔ دار اسلامه نازلیندر زیرا دفع مظالم دار اسلامده واجب اولدیغی کبی دار الحربده
منعهٔ مسلمین ایچنده دخی لازم ولازبدر وحکم مشروح المآل اوزره امام طاوس سقاه الله تعالی من الکوثر بامِلاء
الکؤس جنابلرینک روایت قیلدقلری حدیث بلاغت مأنوس ایله استدلال قیلنمشدی امام مشار الیه ضبت
شآبیب المغفرة علیه دیدیکه فی کتاب معاذ بن جبل رضی الله عنه قال من استخمر قوما اولهم احرارا و جیران
مستضعفون فان کان قصرهم فی بیته حتی یدخل الاسلام بیته فهم له عبید ومن کان مهملا یعطی الخراج فهو عتیق
مترجم فقیر دیرکه استخمر لغت اهل یمنده بمعنی استعبددر و جیران جمع جاردر وجار اولکسنه درکه عادت عرب اوزره

وقت مخافتده برشخص منیع الجنابه التجا ایدوب اول دخی آنک محافظهسنی التزام برله انالک جار دیبه یاخود مطلقا
همجوار وهمسایه معناسنهدر وقصر بمعنی حبسدر ومعنای کلام اولدرکه کتاب معاذ بن جبل رضی الله تعالی عنهده
مسطوردر دیمشدرکه برکسنه که کفاردن اصللری احرار اولوب اجانبدن اولان ضعفایی یاخود جیرانی بولنان
ضعفایی ضعیف وعاجز بولمغله استعباد واسترقاق ایلسه نظر اولنور اگر اول کسنه خانهسنده اسلام دخول
ایدنجیهدک یعنی کندو قبول اسلام ایدنجیهدک ضعفاء مرقومینی خانهسنده حبس یعنی آنلری تحت یدنده احراز
وخدمتنده استخدام ایتمش ایسه آنلر بعد الاسلام ینه آنک عبیدی قیلنورلر واگر خانهسنده حبس ایتمیوب همان کندویه
خراج معین ویرمک اوزره ارسال واهمال ایتمش ایسه آنلر معتقلردر یعنی عبیدی قیلنمازلر انتهی پس بو حدیث
بدیع البیان ایله ظاهر ونمایان اولمشدرکه اهل حرب ایچلرندن برقومه تمام قهر ایله قاهر اولسهلر اگر قهر مزبور
دارلرنده ظهور حکم اسلامدن اقدم ایسه قوم مرقومین عبدلری قیلنور واگر صکره ایسه احرار اولورلر
فعلی هذا مواد عین مرقومین داریمزه یوز رأس ایله قادم اولوب بز دخی روس مرقومه دارلرنده مقهورین یاغیر
مقهورین ایدوکلرینه غیر عالم ایکن مواد عین ایشته بونلر بزم عبیدلریمزدر مقابلهٔ فدادهٔ ادا ایچون سزه
کتوردیک دیو بسط مقال ایلدکلرنده روس مرقومه آنلری تکذیبله بز دخی آنلر کبی احراریز دیو افادهٔ احوال ایلسهلر
قول قول روس ایدوکی عدیم الاشکالدر زیرا بینلرنده اختلاف مذکور انجق دار اسلامده وحکم مسلمینده واقع
اولمشدر ومجهول الحال نفسی ایچون دعوای حریت ایتدکده اوزرینه حجت رقیت قائمه اولمدقجه قول آنک قولی
ایدوکی احکام مسلمیندن برحکم شایعدر بو صورتده عبید اولدقلرینه ایکی شاهد شهادت ایدرلرسه شهادتلری
قبوله سزاوار اولوب شاهدلر مسلمیندن یا اهل ذمتدن یا اهل حربدن بولنملرینه نظر واعتبار اولنماز زیرا روس
مرقومه اهل حرب اولوب شهادت مزبوره دخی اوزرلرینه حکم رقله قائمهدر واهل حربک دخی دینلرنده عدولدن
اولدقلرندنصکره اهل حرب اوزره شهادتلری حجت لازمهدر بو صورتده مواد عین معارضه یه قیامله بونلر
اگرچه احرار ایدیلر لکن بز دار بمزده ملکلریمزک اذنی ایله بونلری مقهور ایلدیک تا که عبیدیمز اولدیلر دیو ادعا
ایدوب روس دخی اعتراضه اقدامله بونلر بزی مقهور ایلمدیلر وعندیکزده واقع اولان تسلطلرندن غیری بزه
تعرض دخی ایلمدیلر دیو دفع مدعی ایلسهلر ینه قول آنلرک قوللری ایدوکی هویدادر زیرا قهرلری امر حادث اولمغله
حدوثی اقرب اوقات اوزره احاله اولنمق امر ظاهردر وهم مواد عین سبب رقی مدعی وروس منکرلردر وسببی
دعوی ایلمک سببله ثابت اولان حکمی دعوی ایله برابردر که اسباب لاعیانها قصد اولنمیوب انجق احکاملری
ایچون قصد اولندقلری امر مقرردر وهم قول مائه اوزره دار بمزده ادعای رق ایدنلرک قولی قیلنسه تضاد احکامه
بادی اولورکه مائهٔ مرقومه دخی قوم مزبوره بنه خطاب ایله بلکه سزلر بزم عبیدیمز سز دیو دعوا یه قیام ایلسهلر
قول مائه نک دخی قوللری قیلنمغه مؤدی اولور که فریقیندن برینک قوللرینه رجوع ایلمک قول فریق آخره
رجوعدن اولی اولمادیغی ظاهر واجلادر بناء علیه بو بابده دخی مسئلهٔ سابقه کبی مدعیلر اقامت بینه یه شروع
ایتمدکجه رقلری ایله قضا اولنمق غیر مشروعدر اما مواد عین مرقومین بری اوزره دار الحربده واقع دین یاخود
دار الحربده بینلرنده جاری عقد آخر ادعا واوزرینه اقامت بینه ایتدکلرنده جواب مسئله مجموع مسائل سابقه یه
مخالفدرکه بونده مدعی ومدعی علیه اسلام یا ذمتی قبول ایتمدکجه بینلرنده حکمیمز بای وجه کان حکم صحتدن
متخلفدر زیرا بو بابده نزاعلری اوزرلرینه حکمیمز جاری اولمیان معاملهده واقع اولمغله خصمین جمیعا اسلام یا ذمتی
قبول ایله حکم اسلامی التزام ایتمدکجه قاضی ایچون استماع خصومتلری واسع اولماز حتی اسلام وذمتی انجق
بریسی قبول ایلسه ینه استماع خصومتلری مشروع ومقبول کوریلمز اما قبول ایتمین اوزره حکمی مشروع
کوریلمک حکم اسلام آنک عندنده ملتزم وثابت اولمدیغندندر اما قبول ایلین اوزره حکمی مشروع کوریلمک
حکمده میان خصمینی تسویه واجب ایکن بونده فائت اولدیغندندرکه تسویه انجق احد الخصمین اوزره قضا
ایده مدیکی حالده خصم آخر اوزره دخی قضا ایتمکله استحصال اولنور اما مسئلهٔ رقده منازعهلری قهر روس کبی
دار اسلامده مباشرت ایلدکلری سببده واقع اولمغله قاضی ایچون استماع خصومتلری جائز وواسعدر کورمزمیسنکه
مواد عیندن بعضیلری بعض آخر ایچون بن بونک دار الحربده عبدی ایدم دیو عندیمزده اقرار ایدوب صکره
اطاعتدن نکول واستدبار ایلسه برالبته عبد مولاسنه اطاعت ایدر کبی اطاعت مقرله اوزره اکا اجبار ایدهرز که
اقرار مذکور ایله دار اسلامده دخی عبدی ایدوکنی تقریر واظهار ایلمشدر اما مسئلهٔ سابقه مثللو عندیمزده
بعضیلری بعض آخر ایچون بونک بنم اوزرمده دار الحربده ایکن شو مقداری دینی وار ایدی دیو اقرار واعتراف

ایدوب صکره اداسندن نکول واستنکاف ایلسه بونده خصمین معا اسلام یاذمتی قبول ایتمدکجه قاضی بینلرنده
قضاریله اصلا رفع خلاف ایلیه مز پس بو تفصیل واضح برله فرق مسئلتین متضح اولمشدر واکر موادعین
مرقومین شو یوز رأس عبیدلریمزدر دیدکلرنده رؤس مرقومه بلکه بزلر احرارز لکن مقابلهٔ فداده بزلری اخذ یکزه
راضیلرز دیسه لر ینه اخذیمز واسع ومرضی کوریلمز زیرا دار یمزده آمنین اولمشلردر ودار یمزده بولنان حرآمن
راضی اولسون اولماسون استرقاقی بروجهله تجویز وتحسین اولنماز کورمزمیسنکه آنلری کتورن موادعین بونلر
بزلرکبی احراردر لکن اخذیکزه راضی اولملریله بونلری اخذ ایدیکز دیو بسط مقال ایلسه لر معنای مذکور ایچون
اخذیمز حلال کوریلمز پس مسئلهٔ اولی دخی بویله در زیرا رؤس مرقومه علی کلا الوجهین منزلهٔ مسلمینده
احرار اولملریله اوزرلرینه بلا حجة مجرد دعوای رق اولنمغله ممالیکدن عد واعتبار اولنمازلر وصورت مزبوره ده
رؤس مرقومه مسلمینک عدم اخذلرین کوروب بزلر فی الواقع بونلرک عبیدلری ایدیک وادعاء حریتده ارتکاب
کذب ایلدیک دیو افادهٔ حال ایلسه لر اخذلری مسلمین ایچون حلال کوریلور زیرا اوزرلرینه ادعاء رق ایدنلرک
دعوالرین بعد الانکار اقرار ایتمشلردر واقرار بعد الانکار صحیح الاستقراردر نظیری شول مجهول الحالدرکه
برکسنه اول بنم عبدمدر دیو اوزرینه دعوی ایلدکده اول تکذیب ایلدکدنصکره تصدیق ایتمکله آنک عبدی
ایدوکی تحقیق اولنور لکن آنلری کتورن موادعین اول امرده بونلر احراردر لکن اخذ یکزه راضی اولملریله
اخذ ایدیکز دیمشلر اولوب صکره مسلمینک عدم اخذلرین کوروب بونلر عبیدلریمزدر دیمکله اقدام ورؤس
دخی تصدیق کلام ایلسه لر بو صورتده اخذلری مسلمین ایچون حرام اولور زیرا حریتلرنده رؤس وموادعین
تصادق ایتمشلر ایسه تصادقلری ایله حریتلری تأکد وتحقق ایلمشدر وتصادق ایتمشلر ایسه اول بابده دخی
فی نفس الامر احرار ایسه اخذدن ابعد اوله جقلری آشکاردر وعبید ایسه لر دخی موادعینک بونلر احراردر
قوللریله آزاد اوله جقلری بدیداردر واکر موادعین بونلر احراردر دیدکلرندنصکره قوللرندن رجوع ونفسلرین تکذیبه
شروعله بونلر ملکیمزک عبیدیدر سزه تسلیم ایچون بزمله ارسال ایلدی دیو تعبیر ورؤس مرقومه دخی آنلری
بو قوللرنده تصدیق وتقریر ایلسه لر مسلمین ایچون حق فدالری مقابلنده اخذلری جائز کوریلور زیرا
حریتلرینی اقرار ایلین موادعینک غیری اولان ملکلری ایچون اقرار رق ایتمشلردر واقرار ایله ثابت اولان حریت
مجهول الحال انجق حق مقرده ثابت اولورکه حجت اقرار قاصره اولمغله مقری تجاوز ایلمز پس اقرارلریله
ملکلری ایچون اوزرلرنده حکم رق ثابت اولوب مسلمین ایچون مقابلهٔ فداده اخذلری جائز وثبت اولور لکن مسائل
مزبوره ده بو یوز رأس اوزره عقد موادعه ایتدکلرنده اول رؤسک ذکوردن یاخود اناثدن یاخود مختلطیندن اوله جقلری
تسمیه واعلام اولنمامش ایسه مواد عین حین اداده ذکور یا اناث یا مختلطین هرنه کتورر لرسه اخذ وقبوللری

مطلب الرقبة فی الکفارات نعم الذکر والانثی

مسلمین اوزره ایجاب والزام اولنورکه عند الایجاب تسمیه لری اطلاق اوزره واقع اولمشدر وبلا دلیل تقیید مطلق
جائز وواسع کوریلمز وهم حین تسمیه ده وصف رؤسی مبین نسنه متحقق اولمامشدر که اول وصف اوزره ادالری ایله
مطالبه یه مسلمین مستحق اوله لر نظیری کفارتده لازم اولان رقبه درکه اداء کفارتده کرک ذکر وکرک انثی علت
مذکوره اوزره همان بر رقبه اعتاقی کفایت ایدر لکن کتوردکلری اطفال صغار ایسه نظر اولنور اکر انالرندن
مستغنی وهمان تأدیب وتعلیمه محتاج وصیفلر یعنی استخدامه قابللر ایسه قبوللری مقبول کوریلور واکر هنوز
ممه ده یاخود ممه دن وقت قریبده کسلمش صبیان ایسه قبوللری مشروع ومعقول کوریلمز زیرا اکرچه حین
عقدده وصف بلوغ تسمیه اولنمامغله بالغ وغیر بالغ قبولده تسویه اولنور اما اشتراط رؤسدن مراملری انجق
صلاحیت استخدام اولوب صبیان مرقومین مثللو بانفسهم اکل وشربلرین وتوضی وتلبس ثوبلرین اتمام
ایده مینلر هنوز خدمت مسلمینه قیام ایتمیه جکلرندن بشقه کندولر محتاج خدام اولملریله اخذلرنده مرام مسلمین
ناتمام اولور اما انالرندن مستغنی اولدقلرنده مرام استخدام حاصل اولدیغندن بشقه غرض مالیت دخی کاملدرکه
صغرسن نقصان مالیته سبب اولمق انجق صغیر آنه سندن مستغنی اولمدقده در یوقسه بعد الاستغنا حسب العاده
نقصان مالیتی موجب اولمدیغی ظاهر وبدیهیدر بناء علیه نوع مذکوری اوساط رقیقلردن کتوردکلرنده
کرکدرکه مسلمین آنلردن قبول ایده لر ودار الحربده بونلرک آنه لری واردر دیو قبولدن نکول ایتمیه لر زیرا بو بابده
صغار ایله آنه لری بینلرین تفریق طرف مسلمیندن ظاهر اولمیوب انجق مشرکیندن صادر اولمشدر نظیری
شول دار یمزده بولنان مستأمندرکه آنک بر جاریه سی وجاریه سیندن بر صغیر اوغلی بولنوب جاریه یی بیع واوغلنی
عندنده ابقا یاخود اوغلنی بیع وجاریه یی ابقا ایلدکده شراسی حق مسلمینده جائز وسزا کوریلورکه بینلرین

تفریق ایلین مسلمین اولمیوب انجق اول مستأمن ایدوکی هویدادر بلکه بو صورتده مسلم اول ایکیدن برینی
اشترا ایلسه اول مستأمن ایکیسنی بردن دار الحربه اعاده قیلوب نفسلری یاخود نسللری ایله مشرکین ایچون
مسلمین اوزره باعث تقویت اوله جقلری بی امتراددر وبو جانبه رعایت واعتبار صغیر ایله آنه سی بینلرین تفریق
جانبنه رعایت واعتباردن اولی ایدوکی آشکاردر مؤلف صواب اندیش نجاه الله تعالی یوم الحشر عن کل تشویش
درکه اهل حرب موادعه لرنده عندلرنده اسیر اولان رقیق مسلمیندن مسلمینه یوز رأس اعطاسنی اشتراط
واستیجاب ایتمشلر اولوب حین اداده کندو رقیقلرندن یوز رقیق یاخود رقیق مسلمیندن یوز رأسک قیمتلرینی
استجلاب ایلسه لر مسلمین ایچون عدم قبوللری جائز کوریلوب قبولدن امتناعلری نقض عهدلرین ایجاب ایلمز
زیرا مسلمین ایچون شرط ایلدکلری منفعت شمدی کتوردکلری نسنه لر ایله تمام اولمازکه شرط ایلدکلری انجق
رقیق مسلمینی ذل اسر مشرکیندن تخلیص اولوب کتوردکلری رقیق یا قیمت ایله مقصود معهود صورتپذیر
استتمام اولمازحتی اهل حرب مقابلهٔ فداء مرقومده عند المسلمین وضع رهان ایتمش اولسه لر فداء مشروطی کتورنجیه دک
رهنلرین حبس ایتمک حق مسلمینده جائز وشایان کوریلوب شول منزله تنزیل اولنورلرکه دراهم جیادی شرط
ایتمشلر ایکن درهم زیوف اتیان ایده لر وقول مذکورده اشارت واردرکه مقابلهٔ رؤسده اولان رهنده دخی حکم
حبس ثابت واستوار درنکته سی اولدرکه موادعه ده رؤس مرقومه مالیتی اعتباریله دین اولمق اوزره ثابت
وبو مثللو دین مقابلنده اخذ رهن ایلمک رهنلری رجال بالغین اولسه دخی صحیح ومتثبتدر زیرا بر باب المفاداة
بالاساری اوغیرهم من الاموال اثناسنده بیان ایلدیک که بو مثللو مراهنه مسلمین واهل حرب میانلرنده مقابلهٔ
احرارده دخی جائز وشایاندر پس مانحن فیه کبی مقابلهٔ ممالیکده جوازی بطریق الاولی ظاهر ونمایاندر لکن
صورت مفروضه ده مسلمین اهل حربده رقیق مسلمیندن یوز رأس بولنمادیغنه جازم اولسه لر اوساط رقیق
مسلمیندن یوز رأسک قیمتلرینی آنلردن قبول ایتملری لازم اولور زیرا تسلیمه سبب موجب اولان موادعه هنوز باقی ایکن
تسلیمدن عجزلری متحقق اولمغله اوزرلرینه تسلیم قیمت واجب وقبوللری موجب اولمشدر مؤلف موشکاف
لطف الله به بدقایق الالطاف درکه اهل حرب ابتداء موادعه ده مسلمینه یوز قوس یاخود یوز درع حدید
یاخود یوز سیف اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه لر بودخی حین اداده عین مسمی یاخود قیمتی قبول اولنمقده
رقیقلرندن یوز رأسی اشترا طلری ایله متساوی الاقدامدر کذلک مسلمیندن اخذ ایلدکلری کراع وسلاحدن
مقدار معین اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه لر ینه عین مسمی یاخود قیمتنی قبول ایلمک مسلمین اوزره
الزام اولنور اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده رقیق مسلمیندن یوز رأس اعطاسنی اشتراط ایتدکلرنده ادادن
عجزلری ظاهر اولمدقجه قیمتلری قبول اولنماز زیرا رقیق مسلمین اهل دار اسلامدن اولملریله اشترا طلرنده
مقصود اولان منفعت تخلیصلری قبول قیمتله حصوله موصول اولماز اما ذوی العقولدن اولمیان کراع وسلاح
اهل دار اسلامدن تعداد اولنمامغله آنلردن مسلمیندن اخذ ایلدکلرین اشتراطلری علی الاطلاق اشتراطلری ایله
حکمده اتحاد اوزره در کورمزمیسنکه دار یمزه امانله داخل اولان حربینک یدنده مسلمیندن اخذ واحراز
ایلدکلری کراع وسلاح بولنسه آنلری دار الحربه اعاده دن منعه اجتسار اولنماز امایدنده مسلم یاذمیدن اسیر
واحراز ایلدکلری عبد بولنسه آنی دار الحربه اعادده یه رخصت ویریلیوب بیع اوزره اجبار اولنور ایشته
بو تفصیل واضح ایله فرق فصلین متضح اولمشدر واکر اهل حرب موادعه لرنده مسلمینه بهرسنه یوز ثوب یاخود
یوز دابه اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه لر فساد موادعه لری مالا کلامدرکه ثیاب اجناس مختلفة الاقسامدر
ودواب دخی اختلاف اجناسده اکا مماثلدرکه لفظ دابه حقیقت لغویه ده ارض اوزره هرمشی ودبیب ایلین
حیوانه شامل وحقیقت عرفیه ده انجق اجناس خیل وبغال وحمیره متناولدر وجنس بدل مجهول اولدقده هیچ
برعقدده تسمیه سی صحیح ومقبول اولماز اما تسمیهٔ رأس بشقه درکه آنده جنس رأس رقیق ایدوکی معلوم اولوب
جهالت انجق وصفنده واقع اولمشدر وجهالت وصف نکاح وامثالی مثللو توسع اوزره بنا قیلنان امورده صحت
تسمیه یه مانع دکلدر پس اوابابده مسلمین اوزره لازمدرکه غدردن احتراز ایچون اول مواعدهٔ فاسده یی نبذلرین
تقدیم بعده امر بین اوزره موادعه لرین تتمیم ایده لر واکر مسلمین اول نبذ وتتمیمی اهمال ایدوب تاکه اول موادعهٔ فاسده
اوزره سنه منقضیه وفدا دخی واجب اولسه بو صورتده تعیین جنس عهدهٔ مشرکینه احاله اولنوب ثیاب ودوابک
قنقی صنفندن دیلرلرسه یوز عددی اول صنفک اوسطندن اعطالرین مستوجب اولور زیرا مال آنلرک اوزرلرینه
لازم اولمق بیان جنس لازمده قول آنلرک قوللری اولمغی مستلزمدر نظیری شول کسنه درکه بر انسان ایچون

عهده سنده برثوب واردیدوکنی اقرار ایلیه اولبابده بیان جنسی مقره تفویض اولنمق صور تبذیر استقرار در
کذلك برکسنه برانسان ایچون برثوبله وصیت ایلدکده بیان جنسی قائم مقامی اولان وارثنه حواله اولنمق حکم
شرعده مستجاب اشتهار در نکته سی اولدرکه انقضاء مدت متبین اولدقده منفعت مسلمین جنس فداده بیان
مشرکینه رجوع اولنمقده متعین اولورکه رجوع اولنمیوب جهالت جنسه اعتبار اولنسه مسلمینه هیچ نسنه حاصل
اولمیه جغی امربیندر وتقریرسابق ایله حکم موادعه حکم نکاحدن مفارق اولورکه نکاحده علی الاطلاق ثوب
یاخود دابه اوزره تسمیهٔ مهر اولندقده بیان جنسلرنده زوجه رجوع اولنمق متحقق اولماز زیرا صورت مفروضه ده
قبل الدخول والخلوة تطلیق ایدرسه وجوب متعه تحقیق اولنوب بعدالدخول والخلوة تطلیق ایدوب یاخود
بعدالنکاح احد الزوجین وفات ایدرسه مهرمثلی ایجاب وتنسیق اولنور پس اولبابده نکاحله مملوکه اولان عورتك
بدل اصلیسی اولان متعه یامهرمثلی واجب اولوب اول وجهله ضرری مندفع اولمغله بیان جنسلرنده زوجه
احتیاج رجوع مرتفع اولور مترجم فقیردیرکه مسئله من بوره اصل کتابده رتبهٔ اغلاقده اجمال اوزره تقریر اولنمغله
ترجمه مزده بسط واطلاق اوزره ایضاح وتفسیر اولندی کیفیت مرقومه اصله ناظر اولان اصحاب بصائره
ظاهر وباهردر انتهی واکر موادعه لری یوز رأس اوزره اولوب ملك اهل حرب مسلمینه مقابلهٔ حقلرنده احرارلرندن
یوز رأسی بعث وتسییر ومسلمین دخی احرار الاصل اولدقلرینی بیلور ایکن آنلر عبید ملك اولدقلرین اقرار وتقریر
ایلسه لر نظر اولنور اکر بو اقرارلری انجق داراسلامده بدیدار اولمش ایسه اول اقراره التفات واعتبار اولنماز که
معلوم اولان حریتلری دار بیزده امانله حاصل اولملریله متأکد اولمشیکن مجرد اقرار رق ایتملریله ابطالی سزاوار
اولماز اما حریت اصلیه لری معلوم اولمدقده حکم مسئله بشقه درکه آنده دخول داراسلام تأکد حریتلرین استلزام
ایلمز کورمزمیسنکه برشخص مجهول الحال داراسلامده نفسی اوزره اقرار رق ایلسه قبول اولنوب معلوم الحریة
اولان کسنه نفسی اوزره اقرار رق ایلسه مقبول کورلمز واکر بو اقرارلری دارالحربده دخی طوعا بدیدار
اولمش ایسه ینه معلوم الحریة اولملریله بو اقرارلرینه التفات واعتبار اولنماز مکر حکم مشرکینده آخر ایچون
اقرار رق ایلین آنك عبدی قیلنمش ثابت واستوار اوله اولبابده عبید ملك اولدقلری ظاهر اولمغله مقابلهٔ فداده
قبول مسلمینه سزاوار اولورلر زیرا دارالحربده اولان حریت اصلیه لری حریت قویه دکلدر کورمزمیسنکه
بیمزده موادعه قائم ومنتهض اولمادقیده اول حریت استرقاق مسلمینله منتقض اولور وبزمله عقد موادعه لری
معقود اولدقدنصکره دخی کندو بینلرنده بربرله موادعهٔ شرعیه لری غیر موجوددر پس حکم مذکور بین المشرکین
معتبر اولدقده مقرله ایچون اقرار رق ایلینلری حقلرنده استرقاق رسیدهٔ تمام اولوب آنك عبیدی اوله جقلری
مقرر اولور اما حکم مذکور بینلرنده معتبر اولمدقده دارالحربده استرقاقلری رسیدهٔ تمام اولماز نته کیم داراسلامده
تام اولماز ایدی زیرا استرقاق احرار قطعا احکام اسلامدن اولماد یغی مالا کلامدر کورمزمیسنکه رؤس مرقومه
بو اقرارلرندن صکره قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر اکر اقرار ایله استرقاق اولنمق احکاملرنده وار ایسه عبید مقرله
اولمق اوزره برقرار قیلنوب یوغیسه اصل معروفلری اوزره احرار اولورلر توضیحی اولدرکه اهل حربدن برقومك
حکم ملکلری سارق مسروق منه ایچون عبد قیلنمق ایدوکی شایع اولوب بعض سراق اوزره عبودیتله حکم
ملکلری واقع اولمشیکن قوم مرقومین قبول اسلام ایلسه لر اول سارق حکم سابق اوزره عبودیتده بردوام قیلنوب
هنکام حکم ملکده بزمله موادعین اولوب اولماد قلرینه ترتیب احکام اولنمازکه دارلرنده حکم اسلامك عدم
جریانی شرط والتزام ایتمشلر ایدی پس حکم عبودیت قضاء قاضیلری یعنی حکم ملکلری ایله ثابت اولدقده
مقرك نفسی اوزره اقرار رقی ایله دخی مثبت اولورکه اقرار حق مقرده قضاء قاضی کبی ملزم ومثبتدر وعلی
هذا موادعهٔ مرقومه بزمله مشرکیندن ایکی اهل دارك میانلرنده منعقد واول ایکی داردن هر بری ملك مستقل ایله
آخردن منفرد اولوب صکره هر بری آخر اوزره هجوم شتاب وهر بری آخردن اسیر ایلدیکی یوز رأسی مقابلهٔ
فداده طرفیمزه استجلاب ایلسه رؤس من بوره یی هر برندن اخذیمز تجویز واستصواب اولنور زیرا موادعه انجق
بزمله اول ایکی دار بینلرینده قائم اولوب بین الدارین متقوم اولمامغله کند و بینلرنده بزمله موادعه لرندن اقدم اولدقلری
مسلك اوزره سالك واسر ایله بر برینه مالك اولورلر حتی اهل ذمت یاخود مسلم اولسه لر اول اسیرلری ینه کندولره سالم
قیلنورکذلك داراسلامده آنلری بیعه شروع ایلسه لر یدلرندن اشترالری مسلمین ایچون مشروع کورلور
پس مقدمات مذکوره دن مقابلهٔ فداده دخی جواز اخذلری هویدا اولور کذلك بزمله موادعین اولان اهل حرب
انجق اهل دار واحده اولوب لکن اهل دیلم میانده مشتهر اولدیغی اوزره اول موادعیندن دخی هرکیم آخره

قاهر اولور ایسه مقهور عبد قاهر اولمق حکمی بینلرنده ظاهر اولسه ینه حکم سابق بو صورتده دخی متقرر در
نکته سی اولدرکه بربریله بینلرنده موادعهٔ شرعیه منعقد اولمامغله عندتمام القهر حکم ملکلری اوزره قاهر مقهورینه
مالك ومقهور قاهرینك عبد مملوکی اولمق ثابت ومتمهد اولور وعلی هذا بعض اهل حرب ایچلرندن بعض آخرینك
غصب امواله اقدام ایدوب بعده جمله سی قبول اسلام ایلدکلرندن صکره اولبابده بربریله اختصام ایلسه لر
کرکدرکه قاضی بینلرنده قبل الاسلام جاری اولان حکملرنده نظر وتفتیشه اهتمام ایلیه اکر حکملری غاصب
غصبله مغصوبنه مالك اولمق ایدوکی عندنده بدیدار اولورسه غاصب اوزره برشیئ رد ایله امر وقضایه ابتدار ایتمیه
واکر حکملری بویله اولمیوب لکن ملکلری رد ایله امر ایتدیکی مجرد غصبه عالم اولمدیغندن یاخود مغضوب منه
مخاصم اولمدیغندن ایدوکی عندنده آشکار اولورسه همان رد ایله امر وقضایه درکار اوله زیرا تملك مباح احراز ایله تمام
اولوب صورت مفروضه ده غصب اسباب ملکدن اولمق حکم ملکلرندن اولدقده احراز غاصب باعتبار الید
تام وحکم ملکلرندن اولمدقده غاصب استرداد ایچون مغصوب منه ایله خصومتی ملکلرینه رفع واعلامه قادر اولمغله
احراز غاصب عدیم الاستتمام اولور وقبول اسلام بعد تمام الاحراز واقع اولدقده تقرر ملکی موجب اولور اما قبل تحقق
سبب الملك وقبل ثبوت الملك واقع اولدقده ثبوت ملکی مستوجب اولماز کورمزمیسنکه اهل حرب اموال مسلمینی اخذ
ایلدکلرندن صکره دارلریله احرازدن اقدم قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر اصحابنه رد ایله امر واجبار اولنورلر اما اسلاملری
بعد الاحراز واقع اولسه رد ایله امر واجبار اولنملری جائز وواسع کورلمز لکن مسئلهٔ مفروضه ده غاصب مغصوبی
استهلاکدن صکره قوم مرقومین قبول اسلام ایتمش اولسه لر اولبابده حکم ملکلری نه ایدوکنه نظر واعتبار
اولنمیوب بهرحال غاصب اوزره ضمان مغصوب الزام اولنمق التزام اولنور زیرا وجوب ضمان انجق محلده عصمت
وتقوم اوزره مبنی ودارالحربده مال حربیده عصمت وتقوم بولنمادیغی بیاندن مستغنیدر اما وجوب رد اعیان
محلده عصمت وتقوم اوزره مبنی اولمادیغی ظاهر وعیاندر کورمزمیسنکه برمسلم مسلم آخردن خمرینی غصب ایلسه
عین خمری قائمه اولدقده صاحبنه رد ایله امر وتنبیه اولنوب مستهلکه اولدقده مثل وقیمتدن برنسنه ایله ضمانی
الزام وتوجیه اولنماز بناء علیه قوم مرقومین ایله مسلمین بینلرنده موادعه بولنمیوب غاصب قبول اسلام یاذمتله
مغصوبی ایله برابر قادم داراسلام اولدقدنصکره مغصوب منه دخی قبول اسلام یاذمت یاخود استیمانله قادم
وغاصبله مخاصم اولسه ینه حکم ملکلری نه ایدوکنه اعتبار اولنمامغله غاصبدن مغصوبنی استردادده بر وجهله
کسب اقتدار ایده من زیرا غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن اولمدیغی ظاهر اولسه دخی بزمله موادعین
اولمیان اهل حربك اموالنی داراسلامله احراز ایلمك ملك ایچون سبب تام ایدوکی حکم اسلامدن اولمدیغی
امر باهردر اما مسئلهٔ من بوره ده قوم مرقومین مسلمینله موادعین اولمش اولسه لر نظر اولنور اکر غاصب ومغصوب منهك
دار بیزه خروجلری اول موادعه ایله واقع اولوب یاخود احدهمانك خروجی اول موادعه ایله وآخرك
خروجی قبول اسلام یاذمتله واقع اولمش ایسه ینه قاضی ایچون بینلرنده برشیئله قضا جائز وواسع کورلمز زیرا
غصب مرقوم بینلرنده دارالحربده جاری برمعامله اولوب بینلرنده دارالحربده جاری اولان مداینه منزلنه نازل
واحکام مسلمینی معا التزام ایلمین ایکی شخصك بینلرنده حاصل اولمشدر واکر غاصب ومغصوب منهك دار بیزه
خروجلری قبول اسلامله واقع اولسه بو صورتده غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن اولمدیغی شایع اولدقده
قاضی ایچون غاصب اوزره رد عین مغصوبله قضا جائز وواسع اولور زیرا غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن
اولمامغله احرازی عند الاخذ تام اولمدیغی کبی دار بیزه عند الاخراج دخی ناتمامدر که مال موادعینی اخراج
موجب ملك اولمادیغی مالا کلامدر مؤلف صحیح الاسناد نورالله تعالی سنده یوم المیعاد دیرکه بزه روایت ثقاتله
بالغ اولمشدرکه مسلمیندن برطائفه مکه ده اولان مشرکیندن بعض اشیا استعاره ایتمشلر ایدی بعده رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم مکه یی فتح ایتدکلرنده مسلمین مذکورین اول عاریه لری اصحابنه رد ایتمکه عازم
اولدیلر همان رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه ووعظ ایدوب خطبه لرنده العاریة مؤداة والمنحة
مردودة والزعیم غارم قول شریفلری ایله نامه خطاب ایلدیلر یعنی عاریه البته صاحبنه ادا اولنمشدر یعنی
اداسی واجبدر ومنحه یعنی سودی ویوکی ایله انتفاع بعده صاحبنه رد اوزره ویریلن ناقه وشاة البته صاحبنه
رد اولنمشدر وزعیم یعنی کفیل البته ماله ضامندر انتهی بوحدیث نبوی ذکر ایلدیکمز مسئله ده اصل قویدرکه
موضع اخذ هنوز داراسلام اولمادین احرازی تمام اولمدقده داراسلام اولدقدنصکره صاحبنه رد ایله امر والزام
اولنور واکر دارالحربده مشرکین محاربین یاخود موادعیندن اولان مغصوب منه غاصبله حضور ملکلرنده

مخاصمه ایدوب غاصب بن بو عبدی غصب ایتمدم بلکه کندو مالمدر دیو ادعا ایتمکله ملکلری اول عبدی ید غاصبده
ابقا و مدعی یه اقامت بینه تکلیفنی القا ایدوب هنوز بینه سی حاضر وقائم اولمادین اول دارك اهلی اهل ذمت یاخود
مسلم اولسه لر اول مال مغصوب غاصب ایچون سالم قیلنور زیرا فرض مذکور اوزره مغصوب منه ایچون
قبل اقامة البینه اول عینه سبیل وصول معدوم واقامت بینه یه قادر اولوب اولیه جغی وعلی تقدیر الاقامة شهودی
تعدیل اولنوب اولنمیه جغی نامعلوم ایکن ملکلری اول عینی ید غاصبده ابقا ایتمکله احراز غاصب ختم تماملة
مختوم اولمشدر حتی مغصوب منه اسلاملرندن صکره کلوب بن ثبوت حقم اوزره مسلمیندن اقامت بینه ایده یم دیو
طلبکار اولسه بینه قبول واستماعه سزاوار اولماز که احراز غاصب قبل الاسلام تمام اولوب اسلامله دخی تملکی
استقرار ایلمشدر ومسئلهٔ مزبوره ده معنای فقهی اولدر که ملکلرینك مغصوب منهی متاعی ید غاصبدن اخذ
ایلمکدن منعی همان اول متاعی ید مغصوب منه دن قهر ایله اخذ وغاصبه دفعی منزلنده در وبو اخذ ودفع ملکلرندن
بالفعل صادر اولسه اول مدفوعده احراز غاصب تمام اوله جغی ظاهردر که احراز غاصب مجرد ملکلرینك
وضع ایلدیکی حکم وقانون ایله تمام اولور ایکن ملکلرینك اخذ ودفعنده یاخود صاحبنی اخذدن منعنده ملکلرینك
قوتی ایله بالاولویه تمام اوله جغی امر باهردر کذلك دار الحربده بر حربی ایچلرندن حربی آخرك نفسندن تعبیره قادر
اولمیان ولد صغیرینی غصب وانتزاع ایدوب بعده غاصب بو بنم عبدمدر ومغصوب منه بو بنم اوغلمدر دیو نزاع
ایلسه لر بو دخی جمیع احکام سابقه ده غصب ماله قیاس وارجاع اولنور کذلك بر ولد صغیرده ذی الید بو بنم عبدمدر
در ایکن شخص آخر اوغلمدر دیو ادعا ایدوب ملکلری دخی مدعی بنوتی تصدیق بر له مدعی عبودیت اقامت بینه
ایدنجیه دك ولدی ذی الیددن اخذ وآخره اعطا ایلدکدنصکره قبل اقامة البینه اول دارك اهلی قبول اسلام یاذمتله
کسب اعتلا ایدوب بعده مدعی عبودیت دعواسی اوزره اقامت بینه ایده یم دیو التجا ایلسه ینه قاضی المسلمین
اول ولدی حر قیلوب مدعی بنوت یدنده ابقا ایدر زیرا قوم مرقومین بر مله محارب ایکن یاخود اوزرلرینه احکامیز
جاری اولمامق اوزره موادعین ایکن حکم ملکلری اول ولدی یدذی الیددن اخراج وآنده ملکنی ابطال و نی حر قیلوب
آخره ولدی اولمق اوزره دفع وایصال ایلمشدر بوندنصکره حکم ملکلرینك ابطال ایلدیکی ملکی بینه ایله
اثباته مجال بوله مز وحکم میراثلری دخی وجه مشروح مفصل اوزره فصل وتفصیل اولنور که مثلا حکم ملکلری
بقینی توریث ایدوب بنانی ایتمك یاخود بالعکس اولمغله ایچلرندن بری هالك اولوب ملکلری دخی حکم
مزبور ایله حکم ایلدکدن صکره قوم مرقومین قبول اسلام ایلسه لر ملکلرینك قبل الاسلام واقع اولان جمیع
احکامی امضا واتمام اولنور زیرا ملکلری اوزرلرینه سلطان غالب اولوب آنلر دخی حین حکمنده حکمنه رضا
اوزره نفوذینی التزام ایتملر یله هر حکمی بینلرنده رسیدهٔ تمام اولمشیکن بعد الاسلام آنلردن بر حکمی ابطاله
اقدام اولنماز کذلك حکم ملکلری توریث بنین ایدوکی معلوم اولوب انجق ملك بالفعل حکمه مباشرت ایتمدین
بنین استیعاب میراثه مبادرت قیلسه لر بو دخی بالفعل حکم ملکلری ایله اخذلری کبیدر که حضورنده مخاصمه ایلسه لر
میراثی ایادی بنینده تقریر ایده جکی معلوم اولمغله قوت وحکمی اعتبار یله اخذ مجرد لرنده تمام احرازلری
مجزومدر واکر برکسنه نك برنسنه ده حق ثابتی بولنمامق حکم ملکلرندن ایکن اول نسنه یی ید ذی الیددن اخذ
واستهلاك ایتمکله حضور ملکلرنده مخاصمه ایتدکلرنده غاصب اوزره ذی الید ایچون قیمتیله حکم ایدوب هنوز
اول قیمتی دفع وتسلیم ایتمدین غاصب وذی الید قبول اسلام ایلسه لر بو صورتده غاصب اوزره هیچ نسنه الزام
اولنماز زیرا قیمت انجق ذمتده دین اولمغله قبل القبض مجرد حکمه نظر ایله احرازی تام اولمدیغندن آنکله حکم
اولنوب اولنمامق متساوی الاقدامدر وهم بعد الاستهلاك وقبل الحکم اهل دار قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر
اول مال مستهلکده عصمت وتقوم منعدم اولدیغندن قاضی غاصب مستهلك اوزره برشیئله قضایه اجتسار ایده مز
پس ما نحن فیه دخی بویله در واکر دار الحربده بر حربی آخرك عبدینی غصب ایدوب ملکلری دخی عبدی
ید غاصبده ابقا وسبیللرین تخلیه قیلدقدنصکره غاصب اول عبدی اعتاق ایدوب بعده ذی الید مدعاسی اوزره
اقامت بینه ایتمکله حکم ملکلری ایله اول عبدی اخذ واسترقاق ایلدکدنصکره اهل دار جمیعا یاخود عبد وغاصب
ومغصوب منه جمیعا قبول اسلام اوزره اتفاق ایلسه لر عبدده عتق غاصب ابطال اولنوب ینه عبد اولمق اوزره
ذی الیده تسلیم والحاق اولنور نکته سی اولدر که معتق معتقنی استرقاق ایلمك حکم ملکلرنده ممتنع دکل ایسه
حربینك دار الحربده عبدینی اعتاق نافذ ونافع اولماز یاخود عبد مذکور عند ذی الید قیلمقده ملکلری حکم ایتمکله
مقهور اولمغله مجددا قهر ایله مأمور کبی اولمشدر حتی برکسنه دار الحربده حر الاصل ایکن آنی بر حربی

اخذ ایدوب عبد مدر دیو اقامت بینه ایتمکله ملکلری مقتضای بینه اوزره قضا ایلسه بو قضا حر مزبور اول حربینك
عبدی اوله جغنی اقتضا ایدر کذلك عبد معتق ایکن ملکلری اول عبد بر مدعینك عبدی اولمغله قضا ویدینه
تسلیم ایلسه ینه مجددا عبد قیلمغی الزام وتصمیم اولنور واکر اهل موادعه دن اولمیان بر حربی عبید مسلمیندن
بر عبدی امیر ودارلری ایله بعد الاحراز آنی یدندن حربی آخر غصب وعبد مدر دیو اعتاقدن صکره قبول
اسلامله جمیعا سرافراز اولدقلرندنصکره اول محرز اقامت بینه بر له حق سابقنی اثبات وابراز ایلسه نظر اولنور
اکر قبل الاسلام حکم ملکلری بعد البینه محرز اوزره رد ایتمك ایسه عتق غاصب باطل اولور که حکم ملك اوزره
مالك اولمامغله غصبله تمام احرازه واصل اولمامشدر واکر حکم ملکلری غاصب مغصوبه غصبله مالك اولمق ایسه
عتق معتبر اولور که حکم ملك اوزره مالك اولمغله تمام احرازی مقرر اولمشدر لکن صورت مفروضه ده حکم
ملکلری محرز اوزره رد ایکن ملکلر ینه رفع خصام ایتدکلرنده غاصب غصبنی انکار بر له بو بنم عبدمدر دیمکله
اقدام ایتمکله ملك دخی مدعی اقامت بینه ایدنجیه دك عبدی ید غاصبده تقریر ایدوب غاصب دخی همان
اول عبدی اعتاق وتحریر ایلسه بو صورتده عبد مرقوم حر قیلنور زیرا ملکلری محرزی اخذ عبددن منعله ید غاصبده
تقریر ایلدکده احراز غاصب تمام اولمشدر بوندنصکره محرز اقامت بینه ایتمکله ملکلری عبدی آکا حکم
بر له غاصبدن اخذ وآکا تسلیم ایلدکدنصکره جمیعا اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر عبد مرقوم ینه حریتی اوزره
ابقا اولنور زیرا ملکلرینك اول عبد مثلا وعتقی نافذ اولان مسلم اوزره رق ایله حکمی باطلدر وهم حریتی اسلامنله
متأکد اولوب محلیت نقضدن خارج اولدقدنصکره ملکلری رق ایله حکم ایتمکله منتقض اولماز اما مسئلهٔ
سابقه بشقه در واکر مسئلهٔ مفروضه ده ملکلری اول عبدی غاصب یدنده تقریردن اقدم غاصب آنی اعتاق ایدوب
بعده جمیعا قبول اسلام اوزره اتفاق ایلسه لر مأسور مزبور ینه رق اوزره ابقا اولنور که اعتاق قبل تمام الاحراز
واقع اولمغله ابطال والغا اولنور مؤلف عمیق الافکار سقی الله تعالی قبره بغیث نواله فی الغدو والابکار دیر که بر مسلم
امانله دار الحربه دخول ایتدکده بر حربی آنك بعض اموالنی غصب ایدوب صکره اهل داری اسلام یاذمتی
قبول ایلسه لر نظر اولنور اکر حکم ملکلری مغصوب منه مسلم مستأمن اولسون یاخود حربی اولسون علی الاطلاق
غصب سبب ملك اولمق اوزره واقع ایسه اول مسلم ایچون استرداد متاعی ممتنع اولور زیرا دار لرنده ملکلرینك
حکم وسلطنتنه نظر ایله احراز غاصب رسیدهٔ تمام اولوب متاع مرقوم حربینك دار اسلامده مسلمدن اخذ
ودار الحربه احراز قیلدیغی ماله متساوی الاقدام اولمشدر واکر حکم ملکلری اول مالی صاحبنه رد اوزره
واقع اولوب قبل الاختصام اهل دار قبول اسلام ایلسه لر مال مزبوری مسلم اوزره ردی الزام اولنور زیرا بونده
غاصب حکم ملکلری اوزره غصبدن ممنوع اولمغله مقهور ایدوکی ظاهر ومسئلهٔ سابقه ده غصب اوزره مقرر اولمغله
قاهر ایدوکی باهردر واکر اولباده حکم ملکلری نه ایدوکی غیر معلوم ایسه اول مالی مسلم مستأمن اوزره
رد ایلمك حکم محسومدر که فی الاصل آنك ملکی ایدوکی مجزوم ایکن غاصب ایچون سبب تملك اولان احراز
تام غیر مجزومدر وهم غصب بنفسه موجب ملك اولمدیغی عندیمزده معلوم ومسلم اولمغله آنك خلافی
بر قومك بینلرنده معتبر ایدوکی معلوم اولمدقجه حکمی عندیمزده معلوم اولان وجه اوزره بنا قیلمق واجب
ومحتمدر لکن حکم ملکلری اول مالی صاحبنه رد اوزره واقع اولدیغی صورتده مسلم مزبور غاصب مسفور ایله
ملکلر ینه رفع خصام ایدوب غاصب انکار غصبله بو مال بنم ملکمدر آندن اخذ ایتمدم دیو دفع اختصام ایتمکله
ملکلری دخی مسلم اقامت بینه ایدنجیه دك ید غاصبده ابقاسنی التزام ایلدکدنصکره جمیعا قبول اسلام ایلسه لر
مال مرقوم غاصب ایچون سالم قیلنور که ملکلری اول عین اوزره یدینی تقریر ایتمکله احرازینی متمم اولمشدر اما
قبل الاسلام مسلم مرقوم اقامت بینه ایتمکله ملکلری غاصبدن اخذ ویدینه تسلیم ایلسه ینه ملکی کندویه سالم
قیلنوب تخمیسی دخی لازم اولماز زیرا بوندن اقدم ملکندن حکم ملك اهل حرب له منفصل اولمشیکن بو دفعه ده
آنك حکمی ایله ملکنه راجع ومتصل اولمشدر وهر دلیل کندو مثلی ایله منفسخ اولمق حکم مرتسخ اولمغله
بونده دخی ملکك حکم سابق حکم لاحق ایله منفسخ اولمشدر یاخود مسلم مزبور اول عینی ید غاصبدن اخذ ایلدکده
قوت ملکلری ایله احرازی تام اولمغله مجددا آکا تملکله بنام اولمشدر بناء علیه تخمیسی واجب اولماز که تملکنی
اعزازینی موجب اولان بر سبب مستوجب اولمامشدر کذلك مسلم مستأمن بر حربینك یدنده مملوکی اولان عبدنده
بو بنم عبدمدر دیو بطریق الزور دعوی واقامت بینه ایتدکده ملك اهل حرب اول عبدی حربیدن اخذ ویدینه
تسلیم دنصکره جمیعا قبول اسلام ایلسه لر ینه حکم ملکلری ایله احرازی تام اولمغله تملك عبد ایله بنام قیلنور

لكن تملك مزبور غدری مشتمل و مسلم مستأمن بطريق السرمال اهل حربی اخذ واخراج قطعی مزلنده متنزل
اولمغله اول بابده امان نفسنه غدر ايلديكندن صاحبنه رد ايله امر وافتا اولنديغی كبی بو بابده دخی حكم مزبور
اجرا قيلنور مؤلف صائب المقال عليه رحمة الكبير المتعال ديركه مسئلهٔ مزبوره ده اول دارك اهلی مسلمينله موادعين
اولمش اولسه لر كركدر كه حاكم مسلمين اول عبدی يد مسلمدن اخذ وصاحبنه رد ايليه زيرا بو صورتده غدری امان
مسلمين اوزره ثابت اولمغله حاكم ايچون رد اوزره ولايت اجباری متثبت اولور امامسئلهٔ اولی بشقه‌در فعلی هذا
برمسلم مستأمن دار الحربده برحربينك متاعنی غصب ايدوب ملكلرينه رفع خصام ايتد كلرنده غصبنی انكار يله
بنم كندو ملكمدر ديو ادعا ايتمكله ملك دخی حربی اقامت بينه ايدنجيه دك اول متاعی يد مسلمده ابقا ايتد كدنصكره
قبل اقامة البينه اهل دار قبول اسلامله سعادتمدار اولسه لر متاع مرقوم ملك مسلم اوله جغی بديدار اولور انجق
قوم مذكورين غير موادعين ايسه لر آنده بلا جبر صاحبنه رد ايله افتا اولنوب موادعين ايسه لر همان جبر ايله
اخذ وصاحبنه اعطا قيلنور كه معنای غدر اكرچه علی كلا التقديرين ظاهردر لكن مسئلهٔ ثانيه‌ده يد مالكندن
اخذ ايله غصبده مجاهر اولمغله معنای غدر مسئلهٔ اولی دن زياده ظاهر و باهردر واكر موادعين يا غير موادعيندن
برحربی عبدينی مكاتب قيلوب بعده جميعا قبول اسلام ايلسه لر اول كتابت تنفيذ واتمام اولنور كه كتابت بيع
وشرا كبی رضاء طرفينه مبنی اولان احكامندر لكن مسئلهٔ مفروضه ده قبل الاسلام عقد كتابتدنصكره كتابتنی
ابطال واعدام و بطريق القهر استرقاق واستخدام ايدوب بعده قبول اسلام ايتمش اولسه لر نظر اولنور اكر
حكم ملكلری بعد القهر بطلان كتابت ايسه قاضی المسلمين دخی اول وجهله قضايه مبادرت ايدر زيرا عقد
كتابتله مكاتب ايچون ثابت اولان ملك يد اعتاقله ثابت اولان حقيقت حريتدن اقوی واشد دكل ايكن برقريبا
صورت اعتاقده بيان وانبا ايلديك كه بعد الاعتاق قهر ايله استرقاق ايتدكده حكم ملكلرينه نظر وآنك اوزرينه
ابتنا قيلنور پس كتابت دخی آنك كبيدر واكر حكم ملكلری بطلان كتابت اولميوب انجق حربی مرقوم اول عبدی
قهر ايله دار اسلامه اخراجه مبادرت ايتمش اولسه بنه نظر اولنور اكر اهل داری مسلمينله موادعين ايسه لر
قاضی المسلمين ابقاء كتابتله آنی استرقاقدن منعله قضا ايدر واكر غير موادعين ايسه لر قاضی آنی عبد محض
قيلوب كيفما يشاء آنده تصرفنی امضا ايدر كه غير موادعين اولدقلرنده دار اسلامه احرازی موجب ملك
اولمق اوزره تام اولوب موادعين اولدقلرنده نا تمامدر واكر برحربينك عبدی دار الحربده قبول اسلام
ايتدكدنصكره حربی آنی اعتاق يا كتابتله مكاتب قيلوب بعده آنی قهر ايله استرقاق واستخدام ايلسه بو بابده آنك
ابتدالی ايله عتق وكتابتی باطل اوليه جغی ما لا كلامدر كه عتقله حريتی وكتابتله ملك يدی اسلامله متأكد
اولمشيكن كرك حربی وكرك ملكلری آنی ابطاله متعهد اوله مز زيرا قريبا بيان ايلديك كه حريت كبی محتمل النقض
اولميان امورده ملك اهل حربك مسلم اوزره حكمی معرض بطلانده درو هم حكمی انجق ملكدن ملك آخره
محتمل النقل اولان امورده معتبر و مسلم اولان معتق و مكاتبده نقل ملك غير متصوردر مؤلف مصيب التدبير
بشره الله تعالی فی مواطن الخوف باحسن التبشير ديركه حربی مرقوم اول عبدی اسلامندن اقدم مدبر قيلمش
اولسه تدبيری باطلدر كه مدبر تدبير ايله يد مولاسندن خارج اولميوب بلكه بعد التدبير غير مدبر كبی حكم اسلام اوزره
دخی يد مولاسنده علی حاله مقهوريت اوزره حاصلدر اما اعتاق وكتابت بشقه‌در كه آنلر حكم اسلام اوزره
مملوكدن يد مولاسنی ساقط وزائل ايدرلر پس بعد العتق والكتابة حكم ملكلری معتقی استرقاق معتق اوزره
تمكين اولمدقده معتق و مكاتبك يد مولالرندن خروجلری مستبين اولور بناء عليه عبد مرقوم بعد العتق
والكتابة قبول اسلام ايلدكده علی حاله عتق وكتابتی اوزره ابقا اولنور اما بعد التدبير قبول اسلام ايلدكده بنه
مولاسينك عبدی قيلنوب آنده كيفما يشاء بيعی وسائر تصرفاتی تنفيذ وامضا قيلنور لكن تدبيری اسلام عبددن
صكره واقع اولسه حكم تدبيری ثابت ومتمهد اولور كه حين تدبيرنده حق حريتی اسلامی ايله متأكد اولمشدر
ومدبر محتمل التمليك اولمامق حكم اسلامدن اولمغله تدبيری صحيح اولوب اول وجهله مولاسی ولاسنه مستحق
اولمدقدنصكره مجرد اوزرينه اثبات يد ايتمكله ابطال تدبيرينه اقدام ايده مز اما مسئلهٔ متقدمه بشقه‌در انجق
ما نحن فيه‌ده صحت تدبير دنصكره مولاسی قبول ذمت ايلسه كركدر كه اول مدبر مسلم استسعا اولنمغله ملكندن
اخراجنه همت اولنه زيرا اسلامی ايله ملكندن اخراجه مستحق اولمشيكن تدبيری جهتی ايله بيعی متعذر اولمغله
ملكندن اخراجنده استسعاسی متقرر اولمشدر واكر برحربی عبدی ايله برابر امانله دار اسلامه چيقوب
بعده آنی مدبر قيلسه تدبيری تجويز وتقرير اولنور كه تدبيری حكم مسلمين آنك اوزرينه جاری اولديغی

موقعده واقع وكندو دخی امانله خروجنده اول حكمی ملتزم وآكا مطاوع اولمشدر بناء عليه اول
عبدی بيعی جائز و واسع كوريلمز اما بعد التدبير اول عبدی دار الحربه اعاده ايدرسه تدبيری
باطل اولور كه عودتله حكم امانی زائل اولمغله دار اسلامده واقع اولان تدبيری دار الحربده واقع اولان
تدبيرينه مماثل اولور لكن حكم استيلاد بشقه‌در كه حربی جاريه سنی دار الحربده ياخود امانله چيقوب
دار اسلامده استيلاد ايلسه بهر حال ام ولدندن تعدد اولنور كه استيلاد انجق نسبه تابع ونسب دار اسلامده
نه وجه اوزره ثابت اولورسه دار الحربده دخی اول وجه اوزره ثابت اولمغله نسب اوزره بنا قيلنان استيلاد دخی
اول وجه اوزره واقع اولور واهل حربدن ولدينی اشترا مسلم ايچون بر وجهله سزا كوريلمديكی كبی ام ولدينی دخی
اشترا بر وجهله روا كوريلمز اما حكم تدبيری بشقه‌در كه ذكر وتقرير ايلديك والله تعالی اعلم

باب من الرهن يأخذه المسلمون او المشركون منهم * يعنی مسلمين مشركيندن ومشركين مسلميندن اخذ ايلدكلری
رهنك احكامنده باب بديع الاستحكامدر مؤلف اصابت مرهون اثابه الله تعالی باجر غير ممنون ديركه مشركين
امر موادعه‌ده اطمئنان ايچون بزآنلره رجال مسلميندن اعطاء رهن ايدوب آنلر دخی رجاللرندن رجالمزك معادللرينی
اعطاء رهن ايتمكه طلبكار اولسه لر مراهنهٔ مرقومه مشروع اولمامغله آنده بلا ضرورة مساعدهٔ مسلمين جائز
وسزاوار اولماز زيرا اهل حرب رجال مسلمين اوزره مأمونين دكللردر كه مخالفت اعتقادلری آنلری قتل مسلمين اوزره
حامل واعتقادلرنده آنلری قتل مسلميندن زجر ايده جك نسنه غير حاصل ايدوكی ظاهر ومستبيندر حتی رسول الله
صلی الله تعالی عليه وسلم حضرتلری ماخلا يهودی بمسلم الاحد ثم نفسه بقتله يعنی بريهودی برمسلم ايله هيچ تنها
قالمدی الانفس يهودی يه قتل مسلمی القا ايلدی حديث حكمتفرماسنده بو معنايه رمز وايما بيورديلر لكن
مسلمين بعض امور ايچون خوفه ذاهب اولوب خلاصه چاره بولمادقلری جهتله وجه مذكور اوزره مصلحه اعتنا ايتملريله
مشركين رهنلرين مسلمينه اعطا ايله وفاء شرطه ابتدا ايلسه لر اول بابده اعطاء رهنلرندن امتناع ايتمك حق مسلمينده
جائز وسزا بلكه افضل واحری كوريلور كه اهل حرب مسلمين اوزره مأمون الغائله اولمدقلرندن فضله رهن
مشركين يد مسلمينه واصل اولمغله ضرورت مسلمين زائله اولمشدر سؤال اولنورسه كه مسلمين رهن مشركينی
اخذ ايدوب شرط قيلدقلری رهنلرين اعطا ايتمك غدر ايكن نيچه سزا كوريلور جوابده ديرز كه غدر دكلدر بلكه
شرط مرقومك جوازی معنای ضرورته مبنی ايكن اول ضرورت مرتفع ومنتهی اولمشدر كورمزمی كه مسلمين
اهل حربله مدت معلومه‌ده موادعه ايتمشلر ايكن قتال مشركين اوزره كسب قوت ايتملريله موادعه‌يه باعث احتياجلری
اولان معنی زائل اولدقده اصل موادعه‌ده دخی قبل المدة نبذ عهدلری جائز كوريلوب غدرده داخل اولماز
پس شرط موادعه دخی اصله مماثلدر و بو بابده اصل اصيل رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم حضرتلرينك
شو حديث جليلاريدر كه بيوردیلر من حلف علی يمين فرأی غيرها خيرا منها فليأت الذی هو خير وليكفر يمينه
يعنی اول كمسنه كه برامر اوزره يمين مؤكده ايدوب صكره اول امرك خلافنی اولی كورسه اول اولی كورديكی امری
ايشلسون و يميننه كفارت ايلسون مترجم فقير ديركه حلف و يمين ايكيسی شیء واحددر ولفظ حديثده من حلف
علی يمين قول شريفی بحسب الظاهر يمين اوزره يمين ديمكدر لكن مراد انجق ترجمه اولنديغی اوزره تأكيد يميندر
انتهی و يمينده وجه مشروح اوزره مخالفت جائز اولدقده يميندن اقوی اولميان موادعه‌ده جوازی واضح
ومتبين اولور بو صورتده اهل حرب سز رهنكزی اعطا ايتمزسكز بزم رهنمزی اوزريمزه رد ايتمكز ديو نزاعه شروع
ايلسه لر خوف ايتديكمز نسنه لردن امين اولمدقجه رديمز مشروع اولماز كه قبل الامن ردلری مسلمين اوزره قوتلرين
واستيصال بعض موحدينه احداث قدرتلرين متضمن اولمغله غير ممكن و بعد الامن وجوب ردلری متعيندر
زيرا رهن قيلنان رجال مرقومين دار عمزده مستأمنين منزلنه نازلين اولملريله كركدر كه خوف ايتديكمز نسنه لردن
تحصيل امن ايدنجيه دك حبسلرينه اقدام بعده ابلاغ مأمنلرينه اهتمام اولنه لكن رهن مرقومين يد عمزده قبول
اسلام ايتمش اولسه لر مشركين آنلری اخذ ايچون طلب وابرام ايلسه لر دخی تسليمله مساعده مرامللری جائز كوريلمز كه
آنلر سائر مسلمينله برابر اولوب مشركين دخی مسلمين اوزره مأمونين اولمدقلری مقرردر انجق آنلر عبيد مشركين
ايسه لر كركدر كه امام المسلمين آنلری دار عمزده قبول اسلام ايلين عبد مستأمن منزلنده انزال وآنلری بيع وثمنلرين
مولالرينه دفع وايصال ايليه كذلك مسئلهٔ مفروضه‌ده جانبين رهنلرين بربرينه اعطادنصكره مسلمين مشركيندن
رهنلرين اخذه قادر اولسه لر بنه جواز اخذلری ظاهردر كه حدوث قدرتله ضرورتلری زائل اولمشدر وارتفاع
ضرورتله حقلرنده منع رهن ايتمك واجب اولديغی كبی بعد الاعطا وجوب اخذ دخی حاصلدر زيرا حق مسلمينده

وقت قدرتلرنده حلال کورلمز که ایادی مشرکینده مقهور اولان بر مسلمک تخلیصنی ترک واهمال ایده‌لر حتی
اهل حرب مسلمینی اخذ رهنلرندن منع ایدوب مسلمین مرهونین دخی طالب قتال اولدقلرنده تخلیصلری اوزره
قتال مسلمین حلال کورلور که اهل حرب حبس مسلمینده ظالم ومسلمین اوزره بقدر الامکان دفع مظالم واجب
ومتحتمدر لکن اهل حربدن برفردی قتل ایتمکسزین اخذ رهنه قدرتلری وار ایسه اول قوم مواد عیندن برفردی
قتل ایلمک جائز وسزاوار اولماز واکر رهن مشرکین بزدار الحربه رجوع ایتمیوب سزه ذمت اولورز دیو طالب
اولورلرسه نظر اولنور اکر احرار ایسه‌لر مساعدهٔ مطلبلری امام اوزره واجب اولور زیرا ذمت اسباب انتهاء قتالدن
برسبب ایدوکی معلوم ودنیاده التزام احکام اسلامی مستلزم اولمقده خلف اسلام ایدوکی مجزوم اولوب رهن
مرقومین دخی اوزرلرینه عرض اسلام اولنماغه طالب اولدقلرنده مساعدهٔ مراملری واجب اولدیغی کبی اعطاء
ذمته طالب اولدقلرنده دخی واجبدر واکر عبید مشرکین ایسه‌لر عدم مساعدهٔ مطلبلری امام اوزره واجب اولور
زیرا عبد البته مولاسنه تابع ومولالری باعتبار الموادعه داریمزده بولنان مستأمنین موقعنده واقعلردر پس
ملک مولالری باعتبار الامان آنلرده محترم وازالهٔ ملک ایتدیرن انلری ذمت قیلمق ممکن اولمدیغی مسلم اولمغله همان
مولالرینه رد وتسلیملری الزم واسلمدر واکر بعد قبول الذمة مرهونین بز احرارز دیوب مشرکین
بلکه بونلر بزم عبیدیمزدر دیمکله اختلاف ایدرلرسه اولبابده قول قول مرهونین ایدوکی بلا خلافدر زیرا آنلر ید
نفسلرنده بولنوب ایادی اغیارده مقهور اولمامالریله رقلری اوزره بینه قائم اولمادقجه حریتلرنده قول آنلرک
قوللری قیلنمق لازمدر واهل ذمتدن اولملریله رقلری اوزره شهادت اهل حرب قبول اولنمیوب مسلمین
یا اهل ذمت شهادت ایتدکجه مولالرینه مردود وموصول قیلنمازلر وقبول اسلام ایتمشلر ایسه رقلری اوزره
شهود مسلمین شهادت ایتدکجه امام بیع واعطاء ثمنلرینه مباشرت قیلماز واکر اهل حرب اصل موادعه ده
برغدر ایدوب سزلک رهنلریکزی قتل ایدرسک بزم رهنلریمزک دخی دملری سزه حلال اولسون دیو شرط
ایتمشلر اولوب بعده بزم رهنلریمزی قتل واستیصال ایلسلر ینه دماء رهنلری بزه حلال اولماز زیرا مرویدرکه
وقعهٔ مرقومه زمان معاویه‌ده واقع اولوب حضرت معاویه رضی الله تعالی عنه وسائر مسلمین بعد البحث والنزاع
رهن مشرکینی شرعا قتل اولنمامق اوزره اجماع ایلدیلر وهم رهنلری میانه مزده امان اوزره ادخال اولنملریله
غیرلردن حاصل اولان جنایتله دملری استحلال اولنمیوب شرط سابق دخی حکم شرعه مخالف اولمغله
ابطال اولنور همان قبول اسلام ایتمشلر ایسه امام آنلری اهل ذمت قبلوب ایتمشلر ایسه مشرکین رهنلریمزی
قتلدن اقدم قبول اسلام ایدنلر کبی احرار الاصل قیلمغه همت ایدر لکن رهنلریمز قتل اولنمامش ایکن رهنلری
قبول اسلام ایلدکده مشرکین آنلری طلبده اقدام ورهنلریمزی اوزریمزه رد ایتمز سکز بز دخی سزلک
رهنلریکزی قتل یا استرقاق ایده رز دیو ابرام ایلسه‌لر نظر اولنور اکر رهنلری رد اولنملرینه راضی اولمازلرسه
اهل حرب رهن مسلمینی قتل ایده جکلری معلوم اولسه دخی رهنلرین رد ایلمک امام ایچون جائز ومرضی
کورلمز زیرا ایکی رهنک حرمت نفسلری برابر ایکن اهل حرب رهن مسلمینی قتل ایتدکلرنده امامک اول ظلمده
عدم شرکتی مقرر اما رهنلرین بعد الاسلام آنلره تسلیم ایدوب آنلر قتل ایتدکلرنده مسلمینی قتل مشرکینه
عرض ایتمکله رخصت شرعیه بولنمیکن عرض ایتمکله اول ظلمده شریک اوله‌جغی اظهردر کورمزمیسنکه
رهنلری یدیمزده هالک اولمغله اهل حرب اول هالکینک عددنجه مسلمیندن بدل طلب ایتمکه اقدام وویرمزسکز
رهنلریکزی قتل ایده رز دیو ابرام ایلسه‌لر اعطاء مسلمینله مساعدهٔ مراملری جائز کورلمز پس قبول اسلام
ایلین رهنلری دخی آنک کبیدر واکر رهنلری رد اولنملرینه رضا برله بزی اهل حربه اعطا ورهنلریکزی
اخذ ایدیکز دیو اظهار ارتضا ایدرلرسه ینه نظر اولنور اکر امامک اغلب ظنی آنلری قتل ایده جکلرینه متعلق
اولورسه ینه دفع وتسلیملری جائز ولایق کورلمز زیرا انسانک کندی قتلنه اذنی حکم اباحتده معتبر اولمادیغی
کبی تعرض قتلنه اذنی دخی معتبر اولملمق مقرردر واکر آنلره نه معامله ایده جکلری عند الامام مجهول ایسه
اولبابده دفع وتسلیملری مشروع ومعقول کورلور زیرا رضالریله دفع وتسلیملری طرف مسلمیندن آنلره ظلمی
موجب اولمیوب مجرد تسلیملری سبب هلاکلری اولدیغندن بشقه تسلیم رضالری البته نفسلری اوزره
امین اولدقلرینی مستوجبدر وهم رهنمز اولان مسلمینه سزی رهن مشرکینی ردایله تخلیص ایده رز دیو وعدیمز
سبقت ایتمشیدی پس اول وعدایله رهنمز اولان مسلمینه رعایت رهن مشرکین اولان مسلمینه رعایت اوزره کسب
رجحان ومسابقت ایتمشدر واکر رهن مشرکین مسلمیندن طالب عقد ذمت اولدقلرنده مشرکین دخی سز آنلری

مطلب رضاء المقتول بقتله لا یوجب الاباحة.

ذمته

ذمته قبول ایدرسکز بز دخی رهنلریکزی قتل یاخود استرقاق ایده رز دیو اظهار شدت ایلسه‌لر کرکدر که
امام آنلری ذمته قبول ایتمیوب همان مشرکینه رد ایله اخذ مسلمینه مبادرت قیله اما قبول اسلاملری بشقه‌در که
اسلام مشرک قبول غیره توقف ایتمیوب نفسی ایله تام اولور اما عقد ذمتی رضاء مسلمین بولنمادقجه تمام اولماز
بناء علیه قبول ذمتلرنده حقیقة یا حکما اتلاف مسلمین متحقق اولدقده اکار رضا حق مسلمینده جائز ولایق کورلمز
زیرا مسلمین ایچون سبقت ایلین وعده وفا وآنلری ایدی مشرکیندن استخلاص واستیفا قیلمق رهن مشرکینی
ذمت قیلمقدن احسن واولی وامام دخی ناظر مسلمین اولمغله مسلمینه انفع اولان امری اختیار ایلمک اوزرینه
اوجب واوفقدر اما قبول ذمتلرنده مشرکین سبیل رهنمزی تخلیه ایده جکلرینه امام المسلمین عالم اولورسه
اولبابده بلا توقف اعطاء ذمت برله اوزرلرینه وضع خراج ایلمک لازمدر که معنای مذکور اتلاف مسلمینی
غیر مستلزمدر ووجه مشروح اوزره سبیل رهنمزی تخلیه ایده جکلرینه عالم اولمدقجه امام آنلری ذمت قیلماغه
قادر دکلدر که اهل حربک رهنلری ذمت اولدقده سبیل رهنمزی تخلیه ایتمیه جکلری ظاهر وخلاف مجزوم
اولدیجه حکمی ظاهر اوزره بنا واجب ایدوکی معلوم ومشهوردر لکن بویله ایکن امام آنلره اعطاء ذمت ایتمش
اولوب بعده اخذ رهنمزی طلب بابنده دقت ایلدکده اهل حرب سز بزم رهنمزی رد ایتمدکجه بز دخی
رد ایتمزز دیو عناد ومخالفت ایلسه‌لر کرکدر که رهنلری رد اولنملرینه رضا کوسترمدکجه آنلری رد ایله ذمتی
ابطال وعهدینی نقضه مباشرت قیلمیه زیرا مسلمین ایچون ذمت اولدقلرنده نفوس مسلمین ایچون ثابت اولان
حرمت آنلرک نفوسلرنده دخی ثابت ومقرر اولوب اولوجهله قبول ذمتلری قبول اسلاملری ایله برابر اولمشدر
اما رهنلری طیب نفسله رد اولنملرینه راضی اولورلرسه ردلری جائز ومرضی کورلور مکر امامک اغلب ظنی
قتل ایده جکلرینه ذاهب اوله اولبابده ردلری جائز ومناسب کورلمز وبو تفصیلک اصل واساسی انجق قبول
ذمتلرین قریبا قبول اسلاملرنده ذکر ایلدیکیمز احکام اوزره قیاسدر یاخود مدار تفصیل انجق مبادلهٔ
رهان مسلمینی اهل ذمت ایله مفاداتیز منزلنه تنزیلدر وبر باب من الفداء اثناسنده بیان ایلدیکه مفادات مزبوره
رضاء اهل ذمت بولندقده شایان وبولنمادقده غیر شایاندر کورمزمیسنکه رهنلری یدیمزده هالک اولمغله
اهل حرب مسلمینله نزاعه سالک واهل ذمتکزدن فلان وفلانی بزه ویرمدکجه رهنکرلری رد ایتمزز دیو متهالک
اولسه‌لر مطلوبلری اولان ذمیلر راضی اولورلرسه تسلیملری جائز واولمازلرسه حد جوازی متجاوزدر کذلک
مسئلهٔ مرقومه‌ده مطلوبلری نساء اهل ذمتدن بعض عورتلر اولسه بو دخی صورت سابقه ایله متساویدر که عقد
ذمتله حاصل اولان حرمتده حال نسالری حال رجاللری ایله مستوی ونسادن تأثیر رضا رجالدن تأثیرینه
متساویدر اما مطلوبلرنده صبیان اهل ذمت بولندقده صبیانک ووالدینلرینک رضالری متحقق اولسه دخی امام
آنلری تسلیم ایلمک جائز ولایق کورلمز زیرا تسلیمی صبی یه ظلم ایدوکی مقرر واولبابده اذن صبی معتبر اولمدیغی کبی
صبی یه بعض رابطلری اولان ماده‌ده اذن والدینی دخی معتبر اولمامغله وجود وعدمی برابردر کورمزمیسنکه اهل حرب
اول صبی بی استعباد ایلسه‌لر امام بغیر حق استعباد حره معین اولمش اولمازمی حال آنکه اعانت مرقومه حرام ایدوکی
مستبیندر کذلک رهن مشرکیندن قبول اسلام ایدنلرده نسا وصبیان بولنوب مشرکینه دفع وتسلیمده کندولرینک
ووالدینلرینک رضالری متحقق اولسه ینه تسلیملری حق امامده جائز ولایق کورلمز اما صبیان مرقومین تسلیم
اولنمامغه دلیل آنفا صبیان اهل ذمتده ذکر اولنان تعلیلدر واما نساء مرقومه تسلیم اولنمامغه علت تسلیملرنده
آنلری حرامه عرض ایتمک متحقق اولوب اولبابده اذنلری معتبر اولمامق مصلحتیدر که مشرکینه بروجهله حلال
اولمیان مسلمه عورتی فرجنی استحلال ایلین مشرکینه تسلیمده اصلا جواز وصحت یوقدر ومحذور معهود حق
اهل ذمتده مفقوددر کورمزمیسنکه بر ذمیه یی داریمزده بر مستأمن تزوج ایلسه نکاحی جائز ووطئی اکا حلال
اولور اما بر مسلمه یی تزوج مراد ایلسه اکا قادر اولمیوب بهر حال اکا حلال اولمق محال کورلور انجق اهل حربه
تسلیم اولنسه جق عورت اسلامندن رجوعی بابنده خوف اولنمادیغندن بشقه اشتها اولنمیان عجائزدن ایسه
تسلیمنه رضاسی بولندقده امید ایده رمکه اخذ رهن مسلمین ایچون رد ایلمک حق رجاده جائز اولدیغی کبی
آنده دخی جائز اوله لکن بشرط آنکه دار الحربه سفرنده یاننده مسلمیندن بر محرمی برابر اوله زیرا عورت عجائزدن
ایسه دخی دار الحربه بلا محرم سفری غیر جائزدر اما عجوزه اولوب یاننده محرمی دخی برابر اولدقده برای مصلحت
دار الحربه سفری جائز کورلور پس مانحن فیه ده دخی بو قبیلدن ایدوکی واضح وممتازدر واکر مسلمینده مقاومت
مشرکین بولنمامغله موادعه‌یه محتاج اولوب مشرکین دخی موادعه ایچون مسلمیندن طلب رهنده عناد ولجاج

مطلب المرأة لا تسافر الى دار الحرب بغیر محرم ولو کانت عجوزا لا تشتهی

ایتملریله مسلمین حسب الضرورة اعطاء رهن ایچون برجماعتی احضار ایتدکلرنده جماعت مزبوره بر رهن
قیلمغه راضی اولمازز زیرا اهل حرب بزم اوزره یمزه مأمونین دکللردر دیوا متساعده اصرار ایلمسه لر بوصورتده
امام علی وجه النظر للمسلمین آنلره جبر ایلمك جائز وسزاوار اولور زیرا اهل حربدن جمیع مسلمین اوزره خوف
وخطر ظاهر واول رهن اولنان جماعت اوزره خوف وخطر غیر ظاهر درکه احوال ناسده ظاهر اولان
موادعه یه وفا ایدوکی امر باهردر و بر باب المفاداة بالاساری او غیرهم من الاموال اثناسنده اعلام ایلدیك امام
المسلمین ایکی بلیه یه مبتلی اولدقده کرکدرکه اهونلرین اختیار ایله ایکی ضررك اعظمنی اهونی ایله دفعی التزام
ایلیه لکن صورت مفروضه ده امامك اغلب ظنی اول رهن اولنان جماعتی قتل ایده جکلر ینه متعلق اولورسه
آنلری اعطاسی اصلا جائز ولایق کوریلمزکه اعطا ایتدکده آنلرك هلاکلرینه معین ودملرنده شریك اوله جغی
بدیدار واعطا ایتمیوب مشرکین دخی مسلمینه ظفر بولدقلرنده صنع مشرکینده مشارك اولمیه جغی آشکاردر
وبومثللو مورده ظن غالب مناب یقینده نائب قیلنور کورمزمیسنکه امام المسلمین منفعت مسلمینی متضمن برامر
مهم ایچون اهل حربه ارسال رسوله محتاج اولوب رسالت ایچون تعیین ایلدیکی مسلم دخی رسالتله اهل حربه
دخولدن امتناع وانزعاج ایلسه امام ایچون اولبابده اجبار جائز وسزاوار اولور اما اغلب ظنی اول رسولی قتل
ایده جکلر ینه ذاهب اولورسه مسلمیندن برفردی بعث ایلمك و بعث اوزره اجبار ایلمك جائز ومناسب کوریلمز
پس رهن دخی رسول کبیدر وصورت مزبوره ده موادعه لری مثلا اوچ سنه اوزره منعقد اولوب قبل انقضاء المدة
مسلمین کسب قوت ایتمکله نبذ عهده عزیمت قیلدقلرنده مشرکین بز موادعه‌یی ترك ایتمزز ورهنکزی اوزریکزه
رد ایتمزز دیو مخالفت ایلسه لر اولبابده ابطال موادعه حق مسلمینده جائز کوریلمز لکن عدم جوازینه مخالفت
مشرکین باعث اولمیوب انجق یدلرنده رهنمز بولنمقدن منبعث اولمشدرکه مسلمین نبذ عهدده اصرار ایلسه لر
مقدما رهنمز ایچون وعد اولنان تخلیصه وفادن نکول واول عهدی اخفار ایله اضراره مؤدی اولورکه بومعنی
جائز وسزاوار اولماز پس لازمدرکه رهنمزی یدلرندن استنقاذ ایدنجیه دك اهل حربه اعطا اولنان عهده وفا بله
انفاذ اولنه کذلك موادعه لری علی وجه التأبید اولمش اولسه ینه تقدیر مذکور اوزره مسلمین قتال مشرکینده کسب
قدرت ایتسه لر دخی ابطال موادعه تجویز وتسدید اولنماز مکرکه رهنلرینی سلامت اوزره استخلاص ایده لر
یاخود رهنلری حتف انوفهم دار الحربده فوت اوله لر یاخود رهنلری ایادی مشرکینده قتل اولنملرینه راضی
اوله لر بوصورتلرده مسلمین ابطال موادعه برله قتال اهل حربه مسارعه لری جائز کوریلور زیرا مانع نبذ اولان
انجق حق رهنه رعایت حاصل اولمق ایدی وخصال مذکوره دن بری بولندقده اول مانع زائل اولور اما صورت
مفروضه ده مدت موادعه منقضیه اولدقدنصکره مسلمین عزم قتال ایتدکلرنده مشرکین سز بزمله قتال
ایدرسکز بز دخی سزك رهنلریکزی قتل ایدرز دیو بسط مقال ایلسه لر بوبابده قتاللری حلال کوریلور
زیرا بوتقدیر اوزره قتاللری مسلمینله رهنلری میاننده اولان معاهدهٔ تخلیصه موجب ابطال دکلدرکه بعد
انقضاء المدة بمجرد رهن اوزره خوف اولنمق قتال مشرکینه مانع اولماز نته کیم اطفال مسلمینله تترس لرنده قتاللری
ممتنع اولماز کذلك بزمله قتال ایدرسکز یدیمزده بولنان اسراء مسلمینی قتل ایدرز دیو اخبار ایلسه لر ینه
وجه مذکور ایچون قتاللری جائز وسزاوار کوریلور کذلك امام المسلمین اهل حربه برای مصلحت بعض کسنه لری
رضالری ایله یاخود بطریق الاجبار رسالتله بعث وتسیار ایتمکله اهل حرب آنلری حبسه ابتدار بعده مسلمینه
سز بزمله قتال ایدرسکز رسوللریکزی قتل ایدرز دیو اخبار ایلسه لر ینه قتاللری جائز وسزاوار اولور
نکته لری اولدرکه صور سابقه دن برنده امامله رهن واسرا ورسل مثللو مسلمیندن برقومك میانلرنده منعقد اولان
عهدی ابطال اصلا متحقق اولمیوب همان مشرکیندن مسلمین مذکور ینه ظلم وتعدی ملتحق اولمشدر
وظلم مذکوردن خوف ایچون مسلمین اوزره قتال مشرکین متعذر اولماز مؤلف حکمت نثار صانه الله تعالی
عند المسئلة عن العثار دیرکه بعض مداین مشرکین مسلمیندن عقد ذمته طالب اولدقلرنده بزمله مواد عین
ومراهنین اولان اهل حربك ملکلری سز آنلری ذمت قیلرسکز بز دخی رهنلریکزی قتل یاخود استعباد ایدرز
واکر قیلمازسکز رهنلریکزی اوزریکزه رد ایدرز دیو عرض مطالب ایلسه کرکدرکه اولبابده امام ومسلمین
نظر ودقت ایدوب رهنلرین اخذ ایدنجیه دك اعطاء ذمتدن امتناعلری مسلمینه انفع ایسه امام اعطاء ذمتدن
امتناع واکر اعطاء ذمت انفع ایسه همان اول رأیه اتباع ایده زیرا امام ناظر مسلمین اولمغله کرکدرکه منفعت مسلمین
آنده اظهر اولان امری اختیار وتعیین ایلیه نکته سی اولدرکه اهل حربله مراهنه مز انجق ترك قتال اوزره مبنی اولوب

ذمتلرین قبول وعدم قبولیمز مشروط قیلنمادیغندن بشقه حین مراهنه ده طالب ذمت اوله جقلری معلوم
ومضبوط دخی اولمامغله قبول ذمتلرنده مسلمین مرهونین ایله میانه مزده اولان عهد معقودی معنای ابطال مفقوددر
اما سابق الذکر اولان قبل انقضاء المدة نبذ عهد مسئله سی بویله دکلدر لکن بهر حال وعلی الخصوص عند مساواة
الطرفین افضل الامور رهن مسلمینی ایادی کفاردن تخلیصه مدار اولان جانبه صرف مقدور ایلمکدر کورمزمیسنکه
اهل حربدن برمدینه اهالیسی مسلمیندن عقد ذمته طالب اولدقده ملکلری سز قبول ذمتلرندن امتناع ایدرسکز
سبیل اسراکزی تخلیه ایدرم وذمتلرینی قبول ایدرسکز اسراکزی قتل ایده رم دیو عرض مطالب ایلسه
بنه امام انفع مسلمین اولان جانبی اختیار ایلمك واجب وتخلیص اسرا جانبی اوجب المواجبدر لکن صورت مفروضه ده
ضعف مسلمین مقرر ایکن طالب ذمت اولان قومك شوکتلریله مسلمین اهل حرب اوزره اکتساب قوت
ایده جکلری منتظر اولسه کرکدرکه امام ذمتلرین قبول ایدوب جانب اسرایه اصلا نظر ایلمیه کورمزمیسنکه
امام المسلمین مداین حربدن برمدینهٔ عظیمه یی محاصره ایدوب فتحی قریب اولدقده ملکلری اول مدینه دن
منصرف اولکز ایادیمزده بولنان اسراکزی سزه اعطا مز اوزره دیو ترغیب ایلسه کرکدرکه امام اولبابده
دقت نظر ایدوب انفع مسلمین اولان فتح مدینه یی ترجیح وتعقیب ایده پس مسئلهٔ سابقه دخی بویله در
واکر اهل موادعه غدر ایله رهن مسلمینی قتله دامن درمیان اولوب آنلرك مسلمینه اعطا قیلدقلری رهنلرنده
احد والدینی یانده بولنمیان صبیان اولسه اول صبیان سن تمیزه بالغ اولوب اسلامی وصف وتعقل ایتدکجه
اسلاملری ایله حکم اولنمق صحیح وشایان اولماز زیرا آنلر دار اسلامده وایادی مسلمینده حاصل ایسه لرده قبل
غدر المشرکین دین آبالری اولان کفر اوزره متحصل اولملری ایله بعد البلوغ اسلامی وصف وتعقل ایتدکجه اول دیندن
متحول اولمازلر نکته سی اولدرکه غدر اهل ذمتدن حاصل اولان انجق رهنلری داریمزده اهل ذمت منزلنه نازل
قیلمقدر واهل ذمت هالکین اولوب یاخود نقض عهد ایله دار الحربه لاحقین اولملریله اولادلری یانلرنده
موجود اولمسه لر دخی سن تمیزه بالغ اولوب اسلامی وصف وتعقل ایتدکجه اسلاملری ایله حکم شرعی صورتپذیر
وجود اولماز پس صبیان مرقومین دخی آنلر کبیدر اما مسئلهٔ مزبوره ده رهن مشرکینده ممالیکلری بولنسه
کرکدرکه املح اول ممالیکی بیعه اقدام وثمنلرینی مشرکین مسلمینی قتل ایلدکلری رهنلرندن ارضا ایدنجیه دك
بیت المالده توقیفه اهتمام ایلیه زیرا ممالیك مرقومین قتل رهنلریمزدن صکره عندیمزده محتبس اولدیلرایسه ده
امان سابقه نظر ایله مالکلرینك حرمت ملکلری هنوز معتبرا ولمغله اسلام ممالیکلری صورتنده واقع اولان
حکم لمحرزکبی سبیل سلامت انجق بیعله توقیف ثمنلری اولمق مقرردر بوصورتده مشرکین جرملرینه معترفین
اولوب دماء مقتولینکزای ضامن اوله لیم دیو اعتذار ایدرلرسه امام ایچون قبول دیت جائز وسزاوار اولور زیرا
استرداد رهندن یأس کلی حاصل اولمشدر واسترداد عین متعذر اولدقده استرداد قیمت آنك منزلنه نازلدر
ونفس انسانك قیمتی انجق دیتیدر واول بابده امام مساعدهٔ مراملرینه عازم اولدقده اخذ اولنان دیتلر ورثهٔ مقتولینه
سالم قیلنوب ثمن عبیدلرین دخی مشرکین اوزره ردی لازم اولور لکن صورت مفروضه ده ممالیکلری بیع اولنمامش
بولنمغله مشرکین سز ممالیکمزی بزه رد ایدیکز بز دخی دیت رهنلریکزی سزه تسلیم ایده لیم دیو طالب اولورلرسه
امام ایچون مساعدهٔ مراملری جائز ومناسب کوریلمز زیرا ممالیکلری عندیمزده محتبسین اولدیغندن خصوص
مرقومده مساعدهٔ مراملری اسراء مشرکینی مال مأخوذ ایله مفاداتمز منزلنه نازل اولمغله حکم صحتده داخل اولماز
وهم مشرکین بزم رهنلریمزی باعیانهم بزه تسلیم ایتمیوب بعد القتل اداء دیتلرین تقدیم ایتمشلر ایکن بز آنلرك
رهنلرین باعیانهم تسلیم ایلمك مسلمینه موجب وهن عظیمدرکه بومثللو مراملرینه مساعده حق امامده منع
وتحریم اولنمشدر اما ممالیکلری بیع اولنوب ثمنلری رد اولنمق مسلمینه موجب وهن عظیم دکلدرکه مسلمین آنلردن
بدل رهنلرین اخذ وآنلره دخی بدل رهنلرین تسلیم ایده جکلردر مکر امام آنلردن دیت مقتولینی اخذ وممالیکلرین
باعیانهم رده مسلمین ایچون ملاحظهٔ منفعت قبله اولبابده مساعدهٔ مراملری نظر للمسلمین داخل حکم صحت
قیلنور واکر مشرکین بز رهنلریکزی قتل ایلین اشخاصمزی سزه اعطا ایده لیم تاکه آنلرده مراد ایلدیککز معامله یی
اجرا ایدوب سز دخی بزم رهنلریمزی بزه تسلیم وایفا ایده سز دیو رجا والتجا ایلسه لر کرکدرکه امام اولبابده
نظر مسلمینه رعایتده استقصا ایلیه اکر مساعدهٔ مراملرنده مسلمین ایچون ملاحظهٔ انظار ایتمزسه بوقوللرینه
اصلا اصغا واعتبار ایلمیه کورمزمیسنکه رهن طرفین هر بری مثلا اللی عدد رجال اولوب بزم رهنمزك قاتلی
مشرکیندن شخص واحد ایدوکی متحقق اولسه اول واحدی اخذ واحرارلرندن اللی عدد رجالی آنلره ردیمز

لایق اولورمی و بوصنعی ارتکاب ایلدیکمز صورتده مسلمینه بوندن اعظم وهن وانکسار لاحق اولورمی واکر
مساعدهٔ مراملرنده مسلمین ایچون ملاحظهٔ انظار ایدرسه کرکدر که همان قاتللری اخذ ورهنلرینی رده ابتدار
ایلیه بو صورتده امام اول قاتللرده مخیردر که دیلرسه آنلری قتل ودیلرسه عبید ایده حکی مقرردر لکن قتللری
بطریق القصاص دکلدر که حربی دار الحربده مسلمی قتل ایلمک موجب اقتصاص دکلدر بلکه آنلر بدیمزده
بلا امان اسیر مقهور اولدقلرندندر که اسیر مقهوری قتل ایله عبد قیلمق میاننده امام ایچون ثبوت خیار صحیح
ومشهوردر وعبید قیلمالرین اختیار ایدرسه کرکدر که هر برینی مقتوللرینک وارثنه اعطا وایثار ایلیه زیرا رهن مشرکین
اوزرلرینه رد اولنمغله بونلرک اخذی رهن مقتوللیندن علی وجه العوض واقع اولوب مملوکیتلری حسبیله
من قبیل الاموال اولدقلرندن حکملری حکم دیتده ادخال واولوجهله ورثهٔ مقتوللینه تسلیم وایصال قیلنورلر
وهم محتمل التملک اولان کسنه دن جنایت علی النفس واقع اولوب قصاصی موجب اولدقده مقابلهٔ مجنی علیهده
نفس جانینک بطریق الملک استحقاقی مستوجب اولور کورمزمیسنکه برعبد برکسنه یی خطأ قتل ایلدکده نفسی
ولی مقتوله تسلیم ایلمک واجبدر مکر مولاسی اختیار فداسنی مرتکب اوله مانحن فیه دخی بو یله در واکر مشرکین
طرف امامه عرض مرام ایدوب دیلرسک سکا رهنلریکزک دیتلرین ودیلرسک قاتللرین اعطا ایده لم دیو
بسط کلام ایلسه لر بوقوللری موقع انصافده واقعدر که بعد قتل الرهن موادعهٔ سابقه یه راجع اولان
امورده وسعلری بوندن زیاده یه غیر واسعدر بو صورتده امام ینه انفع مسلمین اولان جانبی اختیار والتزام ایدر
واخذ دیتلرین اختیار ایلدکده ینه ورثه یه اعطا ایدوب اخذ قاتللینی اختیار ایلدکده قتل واسترقاقلرنده رأینه
اعتنا اولنوب تفصیل سابق اجرا اولنور واول بابده ورثهٔ مقتولین قاتللردن عفو ایلسه لر دخی عفولری قتل امامه
مانع اولماز که قاتللری محاربین اولدقلرندن واقع اولوب بطریق القصاص واقع اولمامشدر وعفو انجق
صاحب العفوک مخصوصا مستحق اولدیغی حقی مسقط اولمغله قتل محاربینده عفو ورثه تأثیر واعتباره مرتبط
اولماز واکر رهن مسلمینی قتله اجتسار ایدنلر اهل دار مرتهنیندن اولمیوب اغیاردن ایسه لر نظر اولنور اکر دارلرینه
امانله داخل اولمشلر ایسه بو دخی حکمده حکم سابقه مماثلدر که دارلرنده امانله حاصل اولنلر کندو یدلرنده حاصل
وحکم ملکلری آنلرک اوزرلرینه شامل اولمغله حاللری حال اهل دارلرینه مماثلدر کورمزمیسنکه دارلرینه امانله
داخل اولان کسنه بزم دار بمزه داخل اولدقده استیمان جدیده محتاج اولمیوب اهل دارلری منزلنه نازل قیلنور
واکر دارلرینه بلا امان علی وجه الاغارة داخل وقتل رهنمزه متناول اولمشلر ایسه ینه نظر اولنور اکر اهل دار
مرتهنین آنلری اخذه ظفریاب اولمشلر ایسه اوزرلرینه انجق آنلری مسلمینه تسلیم ایلمک ایجاب اولنوب اول وجهله اخذ
رهنلرین استیجاب ایدرلر که وفاء موادعه یه راجع اولان امورده بوندن زیاده یه قدرتیاب اولمیه جقلری بی ارتیابدر
واکر قاتلین مرقومین هالکین یاخود محاربهٔ موادعینده مقتولین اولوب یاخود ملک موادعین آنلری اخذ ومقابلهٔ
رعنده قتل ایتمش اولوب یاخود فرار ایتمشلر ایسه کرکدر که مسلمین رد رهنلرینه ابتدار ایده لر زیرا قاتلین اهل دار
موادعیندن دکللر ایکن جنایت اغیار ایله مؤاخذه لری جائز وسزاوار دکلدر بلکه قتل رهنمز حق موادعینده
رهنمز دارلرنده حتف انوفهم فوت اولمق مقامنده قائم اولمغله مسلمین اوزرینه رد رهنلری لازم اولور لکن قاتللر
اهل دار مرتهنیندن اولوب بعد القتل ملکلری آنلری اخذ ایلدکدنصکره حتف انوفهم هالکین اولوب یاخود
ملکلری آنلری قتل وافنا ایلسه بو صورتده امام ایچون دیت رهنمزی اخذ ایتمدکجه حبس رهنلری جائز وروا
کوریلور زیرا جنایت اهل دارلرندن صادر اولوب اول فعله انجق قوت ملکلری ایله مباشر اولدقلری حاللرندن
ظاهر اولمغله صنعلری ملکلرینک بنفسه صنعی کبی قیلنور حتی رهنمزی ملکلری بنفسه قتل ایدوب صکره حتف
انفه هالک اولوب یاخود اهل مملکتی آنک بو وضعنی انکار ایله قتلنه ابتدار ایتمش اولسه لر ینه دیت رهنمزی
اخذ ایدنجیه دک حبس رهنلری حق مسلمینده جائز وسزاوار کوریلور مسئلهٔ سابقه دخی بو یله در واکر صورت
مفروضه ده اهل مملکتی اول ملکی اخذه اقدام ومسلمینه برسرزه قتل اولنان رهنکز مقابله سنده ملکمزی اعطا
ایده لم سزدخی رهنلریمزی اوزریمزه رد ایدیکز دیو اعلام ایلسه لر کرکدر که امام اول بابده دخی نظر وتأمله
اهتمام ایلیه اکر نفع مسلمین ملکلرین اخذ ایدوب آنی قتل یاخود ورثهٔ مقتولینه عبد قیلمقده ایسه آنی التزام ایده
واکر اخذنده امتناعله دیت مقتولینی تحصیلده ایسه آنی تنظیم واتمام ایلیه لکن بالنفس قاتل رهن اولان ملکلری
امام المسلمینه التجا ایله بن رهنلریکزک دیتلرین سکا اعطا ایده یم تا که سن دخی رهنمی بکا رد ایده سین دیو رجا ایلسه
مساعدهٔ رجاسی موجب وهن مسلمین اولمغله کرکدر که امام آنک بو کلامنه اصغا ایلمیه وبو بابده ورثهٔ مقتولین

اخذ دیتلرینه راضی اولسه لر دخی رضالری معتبر ومرضی اولماز که مسلمیندن دفع ذل ووهن اوجب اولمق اوجانبه
رعایتی مقتضیدر ودفع وهن ومذلت یالکز ورثه نک حق واجبلری دکلدر که اول بابده اعتبار رضالرینی
موجب اوله مکر امام قبول دیتده مسلمین ایچون ملاحظهٔ منافع ایدرسه توفیر منافع مسلمین ایچون قبول دیت
واسع کوریلور واکر مشرکین غدر ایله رهن مسلمینی قتله اقدام ایتدکلرندنصکره مسلمین دخی مشرکینک
برسرزه رهنکزی قتل ایدرسک بزم دخی رهنمزک دملری سزه حلال اولسون دیو سبقت ایدن شرطلرینک
ظاهرینه اعتماد ایله رهنلرین قتل واعدام ایدرلرسه مسلمین مرتکب خطا واثم اولورلر که رهن مشرکین
میانه مزده مستأمنین اولملریله قتللری حرام اولمشدر بناء علیه بو صورتده امام اوزره لازمدر که قتل مستأمن
ایلین مسلمک حکمنی اجرا برله قاتللردن اخذ دیت مقتولینه عازم اوله سؤال اولنورسه که رهن مشرکین
فرض مذکور اوزره دار بمزده محتبس اولان اهل ذمتدن اولوب مذهبمزده دخی قتل ذمی ایله قصاصا قتل مسلم
لازم اولمق مسلمین قاتلین اوزره وجوب قصاصی مستلزمدر جوابده دیرز که رهن مشرکین هنوز وضع خراج
اولنمامشیکن اهل ذمتدن معدود اولمازلر حتی مسئلهٔ مزبوره ده مشرکین برطرز یقله مسلمینی ارضا ایلسه لر
رهن مرقومین اوزرلرینه مردود قیلنورلر واهل ذمتدن معدود قیلندقلری تسلیم واعتبار اولنسه دخی قتللرنده
مقدما بینلرنده واقع اولان عقد صحیح موادعه ده مشروط قیلنان شرطک ظاهرینه اعتماد مثللو شبههٔ تمکنه
درکار وشبههٔ مزبوره دفع قصاصده کافیه اوله جغی آشکاردر بعده اول دیتلر بیت المالده توقیف وترکیم اولنوب
صکره مشرکین رهن مسلمینک دیتلرین ادا ایتدکلرنده یدلرندن اخذ وقبول اولنوب ورثهٔ مقتولینه ادا وتقدیم
بعده رهن مشرکینک دیتلری دخی مشرکینه تسلیم اولنور زیرا ایکی طرفدن حکم بدل بعینه حکم مبدلدر
یعنی آنلر بزم رهنلریمزی بزه رد ایتدکلرنده بز دخی آنلرک رهنلرینی آنلره رد ایلمک واجب اولدیغی کبی رهنلریمزک
دیتلرینی ردلری دخی رهنلرینک دیتلرین ردیمزی موجبدر و بو مسئله ده امام اوزره واجبدر که دیت رهنمزی اخذ
وقبولدن مجتنب اولمیه زیرا هر طرف رهن آخری قتل ایتمکله رهن طرفین نفوسدن ماله منقلب اولمشدر اما
قتل رهن مشرکیندن واقع اولوب مسلمیندن واقع اولمدیغی صورت بشقه در که آنده مشرکین بزم رهنمز اولان
اخیار واشرافمزی قتل بعده دیتلرین اعطا وعین رهنلرین اخذ ایتملرنده مسلمینه وهن ومذلت متوقع
اولمغله اول دیتلری قبول وعدم قبولده رأی امام معتبر ومتبعدر اما بو صورتده دخی مشرکین عرض نیاز ایله
برسرزه رهنلریکزدن قتل ایلدیکمز هر مسلمک برینه یدیمزده بولنان اسراء مسلمیندن براسیر ویره لم
ومقتوللریک دیتلرینی دخی ویره لم سز دخی رهنلریمزی بزه رد ایدیکز دیو کلامه آغاز ایلسه لر بونده دخی
مساعدهٔ مراملری امام اوزره ایجاب والزام اولنور که مشرکین هم اسراء مسلمیندن مقتوللینک
امثالنی وهم بدل نفوسلرینی التزام ایلدیلر که زیاده سنی وسعلرنده اولمیه جغی معلوم خاص وعامدر و بعد المساعدة
کرکدر که امام سبیل اسراء مسلمینی تخلیه ودیتلری ورثهٔ مقتولینه تسلیم وتأدیه قیله لکن مسئلهٔ مزبوره ده
ایادی مشرکینده اسراء مسلمین ناموجود اولوب همان سزه رهنلریکزدن هر مقتولک برینه ایکی دیت
یا اوچ دیت ویره لم سزدخی رهنلریمزی رد ایدیکز دیو بذل وجود ایلسه لر بونده ینه رأی امام معتبردر وورثه نک
رضا وعدم رضالری مطمح نظر دکلدر زیرا عرض ایتدکلری مال ذاتنده کثیر ایسه ده ینه مسلمک عدیلی اولمامغله
کاهیجه قبولی مسلمینه باعث توهین وتذلیل اولدیغندن قبول وعدم قبولنده رأی امام تنفیذ وتکمیل اولنور
پس مساعدهٔ مراملرین انفع کوروب دیتلری قبول ایدرسه کرکدر که جمله سنی ورثهٔ مقتولینه موصول قیله
زیرا نفوس مقتولینک بدلی اولمقده قصاصدن بدل صلح اولان مالک مقامنده قائم اولمغله قلیل وکثیر ورثهٔ
مقتولینه سالم قیلنور واکر دیتلرین اعطا ایتمیوب انجق هر مقتولک برینه بر یا ایکی یا اوچ اسیر مسلم اعطا ایده لم دیو
رجا ایتدکلرنده ورثهٔ مقتولین قبول رجالرندن امتناع نابجا ایلسه لر کرکدر که امام امتناعلرینه التفات ایتمیوب
همان مسلمینه انفع اولان معناده نظر واستثبات ایلیه بعده مساعدهٔ مراملرنده ملاحظهٔ نفع ایدرسه کرکدر که
اسرایی اخذ وسبیللرین تخلیه ورهن مشرکینی تسلیم وتأدیه ودیت مقتولینی بیت المالدن ورثه یه تعویض
وتوفیه ایلیه زیرا بیت المالدن فداء اسراء مسلمین امام اوزره لازم ایکن دم مقتولینله تخلیصلرینه متوصل اولدقده
عوض فدالری اولان دیت مقتولینی ورثه لرینه اعطا واجب ومتحتم اولوب شول منزله تنزیل اولنور که مشرکیندن
استغنام اولنان اسرایی بین الغانمین تقسیمدنصکره اول عبید ایله رضاء مولالری یوغیکن اسراء مسلمینی
مفاداتی تکمیل ایلیه ومفادات مذکوره مولالرینه بیت المالدن تعویض قیمتلرین موجب اولدیغی کبی مانحن فیهده

دخی مستوجب اولورلر لکن مسئلهٔ مفروضه ده ورثهٔ مقتولین امامك مقتوللینك یرینه اسراء مسلمینی
قبولنه طیب نفسله راضی اولمشلر اولوب صکره دیت مقتولینی طلبله متقاضی اولسه لر بو صورتده آنلره هیچ نسنه
اعطا اولنماز زیرا اسقاط حقلری ایله مسلمین اوزره متطوع اولملریله همان ماللریله مفادات اسرادہ متبرع کبی
اولدقلرندن برفرد اوزره برشیئله راجع اوله مزلر واکر امام مسئلهٔ مزبوره ده ورثه ایله استشاره ورضالرین
استفسار ایتمدین همان مشرکیندن اسراء مسلمینی اخذ وورد رهنلرینه ابتدار ایلسه کرکدر که بیت المالدن دیت
مقتولینی ورثه‌یه ایثار ونثار ایلیه زیرا سقوط حقلری انجق رضالریله مسلمین اوزره متطوع اولدقلرنده معلوم اولوب
ماده‌یه عالم اولمادقلرنده رضا وتطوعلری معدوم اولور واکر مشرکین رهن مسلمینی قتلدن صکره مسلمینه
هیچ نسنه اعطا وهیچ وجه مشروعله ارضا ایتمسه لر کرکدر که امام رهن مشرکینی قتل وافنا ایتدیکی کبی
ضرب وحبسله تعذیب وایذا دخی ایلیه زیرا رهنلری داریمزده مستأمن اولدقلری هویدادر بلکه آنلری
داریمزدن کندو بلادلرینه رجوعه قادر اولمیه جقلری برموضعده تخلیهٔ سبیل اوزره اسکان ایلیه که بزم رهنمز
دارلرنده قتلله محتبس اولمغله آنلرك داریمزده احتباسی نمایان اولمشدر وبعد الاحتباس قبول اسلام ایدرلرسه
احرار قیلنمغله اکرام اولنورلر وقبول اسلامدن امتناع ایدرلرسه امام آنلری قریبایان اولندیغی اوزره اهل ذمته
ارجاع ایدر لکن کرکدر که امام آنلری اهل ذمت قیلمقده تعجیل ایتمیوب بلکه کیفیتلرین اهل حربه اخباردن صکره
سنهٔ واحده ایله تأجیل ایلیوب مدت مرقومه ده مسلمینی ارضا ایدرلرسه رهنلرین رد وایفا وایتمزلرسه رهنلری اوزره
وضع خراجله عقد ذمت قیلوب داریمزده ابقا وبعد وضع الخراج سنهٔ واحده مرورنده خراجلرین اخذ
واستیفا ایلیه زیرا صورت مفروضه ده مشرکین مسلمینی بعض وجوه مذکوره ایله ارضالری مأمول وبعد الارضاء
ردرهنلری واجب الحصول اولمغله اولبابده تأنی امام واجب ومعقولدر واجل عنین وبعض جنایت فیمادون النفس
صورتلرنده ابلاء عذر ایچون تأجیل سنه امر حسن کورلدیکی کبی بوبابده دخی مستحسن کورلمشدر نظیری
مستأمندر که داریمزده تطویل اقامت ایتدکده امام المسلمین اولا اکا تقدم برله بوکوندن صکره سنهٔ واحده دخی
اقامت ایدرسك سنی ذمت قیلرم دیو تکلم ایدر بعده سنهٔ واحده دن اقدم داریمزدن خروج ایدرسه تخلیهٔ
سبیل ایدوب خروج ایتمزسه یردخی رجوع دارینه رخصت ویرمیوب همان آندن خراجنی تحصیل ایدر
پس رهن مرقوم دخی بویله در بناء علیه محتمز اولان مسئله ده بعد انقضاء السنة مشرکین بزلر دیت مقتولینی
یاخود عندیمزده بولنان اسراء مسلمینی اعطا ایله سزلری ارضا ایده لیم سزلر دخی رهنلریمزی رد ایدیکز دیو
نیاز ایلسه لر رهنلری اهل ذمت قیلنمش اولمغله امام ایچون مقابله‌ دیتده رد لرینه قطعا جواز کوسترلمز اما مقابلهٔ
اسرادہ دخی رهن مرقوم رد اولنملرینه رضا ویرمزلرسه رد لرینه تصویب اولنمیوب رضا ویررلرسه تصویب
وقریباذکر ایلدیکمز مفاداة الاساری باهل الذمة مسئله سنه قیاس اوزره تبعید وتقریب اولنور که رهن معهودین
دخی اهل ذمتدن معدودین اولمشلردر نظیری اولدر که امام المسلمین مشرکیندن برقومی اسیر وبین الغانمین
تقسیم ایلدکدنصکره اول اسراء مشرکینی مولالری اعتاق ایتمکله آنلرادا خراج اوزره ذمت مسلمینه الحاق
اولندقدنصکره مشرکین آنلر ایله اسراء مسلمینی مفاداتیمزی طلبده اتفاق ایلسه لر کرکدر که امام اهل اسلام
اول معتقلرینك طیب خاطر ایله رضالری یوغیسه مفادات مطلوبه‌یه اقدام ایتمیوب وارایسه التزام ایلیه پس
مانحن فیه دخی بویله در واکر مشرکین مسئلهٔ مرقومه ده سزه دیت مقتولین ایله قاتللرینی دخی اعطا ایده لیم دیسه لر
ینه امام ایچون اول انقضاء سنه ایله ذمت قیلدیغی رهنلرینی رد وایفا جائز وسزا کورلمز زیرا معنای مزبور همان
مشرکیندن اخذ اولنان مال واخذ اولنان اهل حرب مقابله سنده اعطاء اهل ذمت منزله سنده درکه اکا بروجهله
رخصت یوقدر زیرا اهل ذمتی دار الحربه اعاده ایله محارب مسلمین قیلماغه شول حینده رخصت واردر که اسراء
مسلمینی مشرکینك ذل اسرندن تخلیصه علت اوله واکر مسلمین مشرکینه رجال مسلمیندن ومشرکین دخی مسلمینه
جواهر واثوابدن اعطاء رهان ایتدکلرندنصکره رهن مسلمینی قتلله غدر مشرکین نمایان اولسه کرکدر که امام رهن
مشرکینی ورثهٔ مقتولینه ویرمیوب همان بیت المالده موقوف وپنهان ایلیه زیرا حق ورثه انجق مقتولینك بدل نفوسلرنده
ثابت ورهن مشرکین قطعا بدل نفوسلرندن اولمایوب انجق مال اهل حرب ایکن داریمزده امان اوزره حاصل
ومثبت اولمغله امام آنی ورثه‌یه ویرمیوب بیت المالده مستثبت اولور غایة الامر آنلردن برنسنه اوزره لحوق فساددن
احتراز ایدرسه آنی بیع ایدوب ثمنی بیت المالده حفظ واحراز ایدر بو صورتده مشرکین بزه سزه دیت مقتولینی اعطا
ایده لیم سز دخی رهنلریمزی اوزریمزه رد ایدیکز دیو نیاز ایدرلرسه کرکدر که امام اولبابده نظر ودقته آغاز ایلیه

اکر دیت رهنله برابر یاخود اکثر ایسه اخذ ورد لرك جوازی اظهردر که دیت ورهندن هربری مال ایدوکی مقرر
وصفت مالیتده معنای مماثلت انجق مسلمیندن عروض وهنی دفع ایچون معتبردر بعده امام اول دیتلری ورثهٔ
مقتولینه تسلیم ایدر واکر دیت مالیتده رهنلرندن اقل ایسه امام آنلری اشد منعله منع ایلمك اوجب واملادر
زیرا مساعدهٔ مراملرنده مسلمین اوزره ایکی جهتدن معنای وهن الزام اولنورکه بری رهن مسلمینی قتل واعداملری
وبری وبردکلری دیتدن اکثر اولان رهنلرین اخذ والتقاملریدر واکر مشرکین امام المسلمینه اعتذار برله قتل رهنده
جماعتمزك رضالری یوغیدی شمدی سکا هم قاتلینی وهم دیت مقتولینی ویره لیم یاخود دیلرسك سکا قاتلینی ویره لیم
ودیلرسك دیت مقتولینی ویره لیم سن دخی رهنلریمزی بزه تسلیم قیل دیو بسط اعذار ایلسه لر نظر اولنور
اکر عند الامام صدق قوللری ظاهر ایسه مساعدهٔ مراملرندن امتناعه قادر اولمازکه مشرکین عرض ایلدکلری
ماده‌دن زیاده‌یه غیر مقتدرلردر انجق معروض ثانیلرنده امام امعان انظار ایدوب حق مسلمینده افضلنی اختیار
بعده رد رهنلرینه ابتدار ایدر واکر عندنده کذب قوللری متبین ایسه امام ایچون مساعدهٔ مراملرندن امتناع ایلمك
دخی ممکندر که قتللرنده جماعتلرینك رضالری مباشرتلری منزلنده ایکن مساعدهٔ مراملرنده شایبهٔ وهن متمکندر
واکر مشرکین قتل رهن مسلمیندن صکره دخول ذمت یاخود قبول اسلام ایلسه لر اولبابده اوزرلرینه هیچ غرامت
الزام اولنمازکه محاربین ایکن واقع اولان قتل واعداملری همان مسلمینی اثناء قتالده قتل واعداملرندن صکره
قبول ذمت واسلاملری ایله متساوی الاقدامدر همان رد رهنلری التزام اولنورکه رهنلری مال اولوب مملوك
محترملری ایکن یدلریمزده بولنمغله اسلام وذمتلرندن صکره ردی اوزریمزه الزام اولنور قال علیه السلام من اسلم
علی مال فهوله یعنی اول کمسنه که بر ماله تملك اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر مزبجم فقیر دیرکه قبول
ذمت حکم امواله قبول اسلام منزلنه نازل اولمغله حدیث مذکورده قبول ذمت صورتنه دخی دلالت حاصلدر
انتهی نظیری مسئلهٔ خوارجدر که اهل عدل آنلر ایله قتال وهرفریق فریق آخردن اصابت اموال ایتدکلرندن
صکره خوارج اموال اهل حربی استهلاکله کسب استقلال ایلسه لر اولبابده اهل عدل ایچون اموال خوارجدن
برشیئی استهلاککلری استحلال اولنمایوب همان خوارج توبه ایدنجه‌دك ماللرینی توقیفله اشتغال وتوبه لرندن
صکره ینه کندولره رد وایصال اولنوب استهلاك ایتدکلری اموالدن هیچ نسنه آنلردن تضمین واستحصال اولنماز
واکر مسئلهٔ مفروضه ده اهل دار مرقومه بعد قتل الرهن اسلام وذمتی قبول ایتمیوب بلکه اوزرلرینه مسلمین استیلا
وآنلری قتل یاخود سبیله مخذول قیلسه لر اموالدن اولان رهنلری اول دار اوزره استیلا ایلین مسلمینك غنیمتلرنده
دخول ایدر زیرا مال مزبور رعین ماللری اولوب کندو یدلرنده موجود منزلنده نازل ایکن اوزرلرینه استیلا واقع
اولدقده مالکلرینك حرمت نفوسلری زائل اولمغله فیء غانمینده داخل قیلنور واکر بر مسلم اموالدن اولان رهن
مشرکینی استهلاك ایلسه کرکدر که امام اندن تضمینله مثلنی اخذ واحتمالك ایلیه که مال مزبور یدامامده بولنمغله
بقاء حکم امان آنده ظاهر ونما یا تدر بعده اول مثل مأخوذده اصل مرهونك احکامی بالتمام اجرا واتمام اولنور
ووجه مشروحدن رهن مشرکینله مسلمینك خوارجدن اخذ ایلدکلری اموالك فرقلری اکتساب وضوح
ایدرکه اموال خوارج امان اهل عدلده داخل اولمیوب وجوب ضمان دخی انجق باعتبار الامان اولمغله اهل
عدلدن آنی استهلاك ایلین تضمینه شایان کورلمز غایة ما فی الباب عین ماللری باقی ایسه ملك صاحبی اوزره بقاسنه
اعتبار اولنوب اوزرینه ردی ایجاب اولنور امامال اولوب یدیمزده بولنان رهن اهل حرب بشقه‌در که آنده حکم
امان قائم اولمغله استهلاك ایلین قیمتنی غارم اولوب اسلام وذمتی قبول ایتدکلرنده اوزرلرینه ردی لازم اولور واکر مسلمین
ومشرکین موادعه‌لرین بربرندن اخذ رهن ایله اتمام واولبابده هرقنقی جانبدن غدر واقع اولورسه دماء رهنلری جانب
آخر ایچون حلال اولمغی اشتراط والتزام ایتدکلرندن صکره مشرکین رهن مسلمینك اللرین کسوب یاخود کوزلرین
چیقارمغه اقدام بعده مسلمینه ایشته رهنلریکز حیاتده لردر آنلری اخذ ورهنلریمزی بزه رد ایدیکز دیو ابرام ایلسه لر
کرکدر که امام اولبابده دقت نظرده اهتمام ایلیه اکر مساعدهٔ مراملری موجب وهن اهل اسلام اولمایوب رهنمز
دخی اهل حربی جنایتلرندن ابراء تام وبزی بونلردن اخذ ایدیکز دیو بسط کلام ایدرلرسه امام اوزره مساعدهٔ
مراملری ایجاب والزام اولنور واکر موجب وهن اسلامیان اولورسه مساعده‌لری بروجهله جائز وشایان کورلمزکه
امام ناظر مسلمین ایکن اهل حربه برقوم اصحابی تسلیم ایدوب صکره برقوم عمیان یاخود مقطوعینی اخذ ورهنلرین
آنلره رد ایلمك تجویز وتحسین اولنماز بو صورتده رهن مسلمین حق جنایت بزم حقمزدر وبزلر راضیلرز پس همان
بزلری یدلرندن اخذ ایدیکز که نفسلریمز اوزره دخی خوف هلاکدن آمنین دکللرز دیو رجا ایلسه لر کرکدر که امام

بورجار ينه قطعا التفات واصغا ايلميه زيرا مساعدهٔ حر امری توهين دين وحقارت اهل اسلامله ابتلای خديعهٔ
مشرکينه بادی وضرر عامهٔ مسلمينه مؤدی اولمغله امام مجرد قول رهنله عدم مراعات مسلمينه تصدی ايلمز
کورمزميسنکه رهنلريمزك اللری واياقلری قطع اولنوب روحلرندن برمق قالدقده بزی اهل حربدن اخذ
ورهنلرين رد ايديکز ديو رجا ايلسه‌لر لايقميدرکه اصحا وسالمين اولان رهنلرين اعطا وجنايتلری ايله آخر رمقده
بولنان مسلمينی اخذه التجا ايده‌يز بوقوله قائل اولمق نعوذ بالله تعالی ديمزده عار ونقيصه‌يه رضادرکه هرمسئوله
مساعده‌شعار ذات ايدوکی ظاهر وهويدادر ومساعدهٔ مرقومه جائز اوليدی اهل حرب رهنلريمزی قتلدنصکره
ورثهٔ مقتولين بزلر عفو ايلديك همان رهنلرينی رد ايديکز ديو مجبر اولدقلرنده دخی ورثه مقام مقتولينه قائمين
اولملريله رهنلرين رديمز تجويز اولنور ايدی حال آنکه برعاقل آنی تجويزه قائل دکلدر پس لازمدرکه امام اولبابده
نه‌قول رهنده ونه قول ورثه‌يه اعتبار ايتميوب انجق ديمزك توهين واعزازنده دقت انظار ومطلوبلری موجب توهين
دين دکل ايسه مساعده‌يه ابتدار وموجب ايسه منع وتعنيفلرنده بذل اقتدار ايليه کورمزميسنکه رهنمز مثلا
يوزعدد مسلمين ايکن اهل حرب مجموعنی قتل وافنا انجق برينی ترك وابقا ايتدکلرنده اول مسلم باقی بنی بونلردن اخذ
ورهنلرينی رد ايديکز که ايتمزسکز بنی دخی قتل ايده‌جکلردر ديو رجا ايلسه امام البته آنك قولنه التفات واصغا
ايلمزکه بيان مشروح اوزره موجب توهين دين اوله‌جغی هويدادر واکر مشرکين رهن مسلمينك کوزلرين چيقاردقده
مسلميندن رجالرله رهنلريکزی وبره‌ليم وديت جنايتلريمزی دخی وبره‌ليم سزدخی بزم رهنلريمزی وبريکز ديو التجا
ايلسه‌لر امام ايچون مساعدهٔ مطلوبلری جائز وسزا کوريلورکه وسعلرنده رهنلريمزی ورهنلريمزدن اتلاف ايتدکلری
عضوك عوضنی ردلرندن زياده نسنه متصور اولمامغله مساعده‌لرنده توهين دين بولنماديغی امر مقرردر واکر اهل
حرب رهن مسلمينك بعضيلرين قتل وبعضيلرين ابقا ايلسه‌لر امام ايچون حکم کلی بعضده اجرايله مشرکين
رهنلريمزك احيالرين رد ومقتوللرنده اعطاء ديتله تسليم قاتلين ميانده امامی تخيير ايتمدکجه رهنلرين رد ايتمك
جائز وسزا کوريلور واکر مشرکين رهنلريمزی ضرب ياخود رأسلرين شق ايدوب ضرب وشقلرندن اثر وعلامت
قالمامق اوزره صحت کلدکدنصکره رهنلريمزی ايادی مشرکيندن اخراج ورهنلرين اعطا ايديکز ديو
امامدن نياز ايلسه‌لر امام ايچون مساعدهٔ مطلوبلرنده جواز واردرکه مظلوم کندوحقنده ترك مطالبه‌يه راضی
اولديغندن بشقه اخذ وردلری توهين دينی مقتضی دکلدر کذلك مسئلهٔ مفروضه‌ده ضرب وشقدن صحت
بولدقدنصکره رهنلريمز ايادی مشرکينده علت ديکر ايله حتف انوفهم فوت اولوب ورثه‌لری دخی بزلر جنايت
مشرکينی عفو ايلديك سز همان رهنلرين اوزرلرينه رد ايديکز ديو مجبر اولسه‌لر ينه مساعدهٔ امام تجويز
اولنورکه هروارث بعد موت المورث حق مورثده قائم مقام مورثدر مؤلف کريم السجيه اکرمه الله تعالی باکرم العطيه
ديرکه مسلمين ومشرکين موادعه‌لرنده برينه رهنلرين تسليم ايدوب انجق مشرکين رهنلريله برابر نفقه‌لرين اعطا
وتقديم ايلسه‌لر مزبورين يديمزده رهن اولدقجه نفقه‌لری بيت مال المسلميندن تنظيم اولنور انتهی لکن بومسئله
اعجب مسائلدرکه هم صورتده وهم معناده وهم حکمده وصف رهن موجود اولان موضعده نفقهٔ مرهون
مرتهن اوزره واجب اولمايوب انجق راهن اوزره واجب ايکن بومحلده وصف رهن انجق صورتده موجود اولوب
معناده يديمزده بولنان رجال مرهونين حکم مستأمنينده اهل حرب ايکن نفقه‌لری نه وجهله بيت المال اوزره
مترتب قيلنور اما توجيهنده ديرزکه ابتداء بابده بيان ايلديك که بومثللو موادعه‌يه مساعده منفعت مسلمينی متضمن
اولمادقجه جائز وشايان کوريلمز بناء عليه مرهونينك داريمزده اقامتلری انجق منفعت مسلمين ايچون ارتکاب اولنمغله
نفقه‌لری مال مسلمين اوزره ايجاب اولنور نظيری يد مستعيرده بولنان مستعاردرکه منفعتی مستعيره راجع اولمغله
نفقه‌سی اوزرينه واقع قيلنور اما رهن حقيقی بشقه‌درکه هلاك رهنله دين راهن مقضی اولمغله انجق نفع راهنه
مفضی اولور واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده مشرکين رهن مسلمينی قتل اوزره اتفاق ايلسه‌لر کرکدرکه امام برسنه
امهال ايدوب ينه بيت المالدن نفقه‌لرين انفاق ايليه که سنهٔ واحده منقضی اولمادقجه حکم رهن آنلرده
ثابت الانساقدر بوصورتده سنهٔ واحده منقضی اولوب اهل حرب مسلمينی ارضا ايتمزلرسه کرکدرکه آنلری
اهل ذمت قيلوب بردخی بيت المالدن آنلره نفقه اعطا ايليه که اول بابده آنلر سائر اهل ذمتله علی سوادر واکر
مشرکين رهن مسلمينی قتل ايتميوب انجق موادعه‌لری موقته اولمغله مدت منقضيه اولوب مسلمين مشرکيندن
رهينلرين طلب ايتدکلرنده مشرکين امتناع ايلسه‌لر کرکدرکه امام رهن مشرکينه بن سزی بلاديکزه رد ايتمزم
تاکه اصحابکز رهنلريمی بکا رد ايتمدکجه وبن بوخصوصده سزه برسنه امهال ايلدم سز آنلره تحرير ايديکز

مطلب نفقة المرهون على الراهن

مطلب نفقة المستعار على المستعير

اکر

اکر رهنمی رد ايدرلرسه فبها واکر ايتمزلرسه سزی اهل ذمت ايده‌رم ديو استماع ايدوب ينه امام ابلاء غدر ايچون
بومضمونی اهل حربه دخی بنفسه تحريره اسراع ايدر بعده سنهٔ واحده مرور ايدوب رهنلريمزی رد وايصال
ايتمزلرسه آنلری اهل ذمتده ادخال ايدر بوندنصکره اهل حرب رد رهنمزه راضی اولورلرسه امام اول اهل
ذمت قيلنان رهنلرين رضالری يوغيکن رد ايلمك جائز ومرضی کوريلمز وبز بو حکمی بالدفعات بيان واثبات ايلديك
وطرف امامدن وجه مشروح اوزره انذار واخبارده معنای فقهی اولدرکه امام ايچون مشرکينی داريمزده
مدت مديده ذل خراجه مبتلی اولمادين کيفما يشاء ترك ايلمك ناصوابدر بناء عليه آنلره تقدم وسنهٔ واحده ايله
تأجيلی ايجاب اولنمشدر واکر مسلمين مشرکينه رجال احراردن اعطاء رهن ايدوب مشرکيندن جوهر يا انجو
يا عبيد مثللو جنس اموالدن اخذ رهندنصکره اول بابده اکر مشرکيندن غدر واقع اولورسه ايادی مسلمينده
مرهون اولان مالری ملك مسلمين اولسون ديو بينلرنده شرط ايتمشلر اولوب بعده مشرکين غدره اجتسار ايلسه‌لر
رهن مرقوم ينه ملك مسلمين اولمايوب بلکه مشرکين مزبورين مسلمينی رهنلريندن ارضا ياخود قبول ذمت
واسلام ايدنجيه‌دك بيت المالده توقيف وادخار اولنور زيرا شرط مذکور برشرط واضح البطلاندرکه بطلانی
احاديث نبويه‌دن لايغلق الرهن يعنی مرتهن رهنه مستحق اولماز حديث شريفی کبی نص ايله نمايان اولمشدر
وبو حديث حکمت رديفك امام نخعی وغيری مثللو ائمهٔ تابعين رحمة الله تعالی عليهم اجمعيندن نقل
اولنديغی معنای منيفی ديمکدر مثلا راهن مرتهنه خطابله بن سنك مالکی وقت فلانی‌يه‌دك کتورمسم
رهن ينه بندر وکتورمزسم رهن مقابلهٔ مالکده سنکدر ديوب بعده کتورمسه ينه مرتهن رهنه مستحق
اولمز وحکم مذکور مثال مزبورکبی رهن عوض مال اولديغی موضعده جائز اولمايجه مانحن فيه کبی
مال اولميان رجال احرارك عوض اولدقده عدم جوازی بطريق الاولی ظاهر ومتبادردر نکته‌سی
اولدرکه شرط مذکور سبب ملکی خطره تعليقی متضمندر واسباب ملك اعيانده تعليق خطر غيرممکندر
مترجم فقير ديرکه خطر اول نسنه‌درکه ايکی کسنه برخصوصده مغالبه ايتدکلرنده قنقيمز غالب اولورسه شو نسنه
آنك اولسون ديرلر واول نسنه‌يه فارسيده کرو وترکيده اوکدل ديرلر انتهی وبيان مشروحدن شرط مذکورك
بطلانی نمايان اولدقده حين مراهنه‌ده ذکر وترکی سيان کوريلور والله اعلم بالصواب

باب الشروط فی الموادعة وغيرها * يعنی موادعه وغيريده معتبر اولان شروط لازمهٔ مرعيه وقيود واجبهٔ
شرعيه‌ده مسائل اصليه وفرعيه‌در مؤلف دقايق شناس آنسه الله تعالی بالطافه احسن ايناس ديرکه مسلمين
ومشرکين سنين معلومه‌ده عقد موادعه‌يی التزام ايتدکلرنده کرکدرکه معاهده‌لرين مشهر تحرير عهدنامه‌يه
اهتمام ايده‌لرکه موادعه مثللو عقود ممتده‌ده کتب کتاب امر شرعله لازم الالتزامدر قال الله تعالی اذا تداينتم بدين
الی اجل مسمی فاکتبوه يعنی ای اهل ايمان بعضيلريکز بعضيلريکزه اجل مسمای مشروعه‌دك بطريق الدين
نقود وامتعه‌دن برنسنه اخذ واعطاسی ايله معامله ايتديکيکزده آنی کتب وتحرير ايديکز انتهی ومدلول امرك
ادنای درجاتی ندبدر وبو آيت کريمه‌نك آخرنده الا ان تکون تجارة حاضرة تديرونها بينکم فليس عليکم جناح
ان لاتکتبوها وارد اولمشدر يعنی انجق تجارتکز بينلريکزده يدا بيد تعاطی ايله اداره قيلديغکز تجارت حاضره
ايسه آنی کتب وتحرير ايتمکده اوزريکزه بأس يوقدر انتهی وبو استثناده رمز واشارت واردرکه عقود ممتده‌ده
ترك کتابت موجب بأس وخسارتدر وبوبابده اصل قوی شول حديث نبويدرکه رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم
سنهٔ حديبيه‌ده اهل مکه ايله بينلرنده اون سنه ترك محاربه اولنمق اوزره مصالحه ايدوب اولبابده ايکی نسخه کتب
اولنمغله امر ايلديلرکه بريسی نزد سعادتلرنده قالوب بريسی دخی اهل مکه‌ده بولنه واول کتاب مستطابك کاتبی
حضرت علی رضی الله تعالی عنه ايدی همان ابتداء کتابده بسم الله الرحمن الرحيم لفظ شريفنی کتب ايتدکده
طرف اهل مکه‌دن عقد صلح ايچون کلوب هنوز کفر اوزره بولنان سهيل بن عمرو رضی الله عنه ديديکه رحمن
ورحيم نه‌در بز آنی بيلمزز سن عادت عرب اوزره باسمك اللهم لفظنی کتب قيل بعده حضرت علی رضی الله
تعالی عنه هذا ما اصطلح عليه محمد رسول الله صلی الله عليه وسلم يعنی بو کتاب مستطاب رسول الله اولان
محمد عليه الصلوة والسلام حضرتلرينك اوزرينه عقد صلح ايلدکلری کتاب عهددر لفظ شريفنی کتب ايلدی
اول حينده ينه سهيل بن عمرو ديديکه بز سنی رسول الله بيلسه ايديك سنکله قتال ايتمز ايديك سن هم دعوای رسالت
وهم پدريکك اسمندن اعراض می ايده‌يورسين محمد رسول الله محلنده محمد بن عبد الله لفظنی کتب قيل
همان رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم کتب ايلديکی لفظ رسول اللهی محو ايتمکله حضرت علی رضی الله عنه

امر ایلدیلر لکن حضرت علی رضی الله عنه بن اول لفظ شریفی محو ایده مزم دیو اعتذار ایله امتناع ایلدی تاکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اول لفظ شریفی کندو ید مبارکه لریله محو ایدوب انا محمد بن عبدالله ورسول الله اکتب هذا ما اصطلح علیه محمد بن عبدالله وسهیل بن عمرو علی اهل مکة یعنی بن هم محمد بن عبدالله وهم رسول اللهم یا علی سن بو کتابی اهل مکه اوزره محمد بن عبدالله وسهیل بن عمروك اوزرینه مصالحه ایلدکلری کتاب عهددر دیو کتب قیل بیوردیلر بعده رسول الله علیه السلام اول کتابده کتب اولنه جق شروط معاهده یی حضرت علی رضی الله عنه اوزره القا وتقریر ایدوب اولباده ایکی نسخه کتب ایتمکله امر ایلدیلر ایشته بو حدیث جلیل بو بابده اصل اصیل اولمشدر وحکم مشروح المآل اوزره اشبو وجه معقول ایله دخی استدلال اولنور که خصوص مرقومده فریقیندن هر بری کندو یدنده برنسخه سی بولنماغه محتاجدر که مثلا بعض شروطده آنکله فریق آخر نزاع ولجاج ایتدکده کندو یدنده بولنان نسخه سنه مراجعت ایدوب اقتضاسنه کوره فریق آخر ایله اتحاد وامتزاج یاخود فریق آخر اوزره غلبه واحتجاج ایلیه بوندن صکره بیلمك کرکدر که کتب کتابدن مرام وثوق واستحکام اولمغله لازمدر که احواط وجوه اوزره تحریر ایدوب بالجمله طعن طاعندن احترازده اهتمام ایلیه که بو وجه اوزره وجوب احتیاط ولا یأب کاتب ان یکتب کما علمه الله یعنی کاتبدن بر کاتب بینکزده واقع اولان معامله کزی الله تعالی اکا تعلیم ایلدیکی منوال اوزره کتب وتحریر ایتمکدن ابا وامتناع ایلمسون آیت کریمه سنده بطریق الاشارة امر وافهام اولنمشدر زیرا معلوم اولی الالبابدر که الله تعالی نك تعلیم ایلدیکی انجق مجمع علیه اولان حکم صوابدر بعده مؤلف بلاغت سمیر صورت ابتداء کتاب موادعه یی تصویر ایدوب هذا ما توادع علیه الخلیفة فلان ومن معه من المؤمنین وفلان ومن معه من اهل مملکته یعنی شو کتاب اول کتابدر که آنك اوزرینه طرف اسلامدن مثلا خلیفهٔ عهد اولان فلان ومعیتنده بولنان مؤمنین وطرف اعدادن فلان ومعیتنده بولنان اهل مملکتی موادعه ایلدیلر دیو تقریر ایلدی لکن ابو زید البغدادی رحمه الله تعالی شروطنده دیدیکه عندمده مختار اولان ابتداء کتاب موادعه ده هذا کتاب فیه ذکر ما توادع علیه یعنی اشبو کتاب بر کتابدر که آنده فلان وفلانك اوزرینه موادعه قیلدقلری شروطك ذکری واردر دیو تحریری اختیار ایلمکدر که صدق کلامی حمل مجازه محتاج اولمیوب حقیقتی اوزره بدیدار اوله زیرا هذا قولی بحسب الظاهر کاغذه اشارت وکاغذ بحسب الحقیقة اوزرینه موادعه قیلنان شروط اولمیوب انجق اول شروطك محل ذکرندن عبارتدر لکن مؤلف حقایق شناسك اختیار ایلدیکی صورت ابتداده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك کرك باب موادعه ده وکرك باب آخرده کتب اولنان کتاب مستطابلرینه موافقت واقتدا واردر وبو باب موادعه ده کتابلرین قریبا روایت ایلدیك وباب آخردن دخی برعبد اشترا بیوردقلرنده کتب ایله امر ایلدکلری کتاب هذا ما اشتری محمد بن عبدالله وفی نسخة محمد رسول الله من العداء بن خالد بن هوذة یعنی اشبو کتاب شول نسنه در که محمد بن عبدالله یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عداء بن خالد بن هوذه دن آنی اشترا قیلدی دیمك عنوانی ایله صورتیاب اولمشدر وکتاب مرقوم ذکر عقده محل اولمغله اکا اشارتله تصدیر اولنان کلام مذکور طرفده یاخود حذفده یاخود نسبتده تجوز برله وجه ابلغ اوزره حقیقت مقصوده دلالت ایده جکی ساحه پیرای ظهوردر قال الله تعالی هذا ما توعدون لیوم الحساب ومعلومدر که بو آیت جلیله ده لفظ هذا ماقبل ومابعدنده ذکر اولنان وعد ابرار ووعید فجاری متضمن اولان آیات بیناته اشارتدر معنای ظاهری اشبو آیات بینات یوم الحساب ایچون وعد اولندیغکز ثواب وعقابدر که بعد الحساب اکا واصل اولورسز دیمکدر حال آنکه آیات مذکوره عین ثواب وعقاب اولمیوب انجق ذکر ثواب وعقابه محلدر بو یله ایکن هذا کتاب فیه ذکر ما توعدون لفظی ایله تعبیره اعتبار اولنمیوب بلکه لاجل المبالغه طریق تجوز اختیار اولنمشدر مترجم فقیر دیر که اصل کتاب بو موضعلرده تعقید واغلاق اوزره موضوع اولمغله اتعاب قریحه دن بشقه مباحث مذکوره یی مشتمل اولان کتابلره رجوع برله ترجمه مز علی الوجه المطبوع وضوح وانکشاف اوزره مصنوع قیلندی وبالله التوفیق بعده مؤلف جلیل تصویر کتاب موادعه دن هذا ما توادع علیه الخلیفه فلان الی آخره قولنی تذییل ایدوب توادعوا کذا وکذا سنة اولها شهر کذا من سنة کذا وآخرها شهر کذا من سنة کذا یعنی ذکر اولنان مسلمین ومشرکین شو دکلو وشو دکلو سنه ده موادعه ایلدیلر که ابتداسی سنهٔ فلانیه دن شهر فلانی وانتهاسی سنهٔ فلانیه دن شهر فلانیدر دیمك مفهومی کتب وتسجیل اولنمق لازمدر دیو تصویر وتمثیل ایلدی وتصویر مذکوری ذکر تاریخله تصدیره بادی اولدر که بینلرنده جاری اولان عقدك موجبی مدت معلومه ده حرمت قتال اولدیغندن اول مدتك اول وآخرینی اعلاملری

مطلب تفصیل وضع التاریخ

واجب التصدی واعلام دخی انجق بیان تاریخله حاصل ومتأیددر ومؤلف دقیق الافکارك تصویر مذکورده هذا ما توادع قولنده ترك حربه دلالت ایلین الفاظدن انجق متارکه معناسنده اولان لفظ موادعه یی اختیاری شو نکته یی اشعار ایچوندر که مؤمنین ومشرکین بینلرنده حقیقت مسالمه ومصالحه نابوددر همان الا الذین عاهدتم من المشرکین نص کریمنده اثبات اولنوب موادعه دن عبارت اولان معاهده لری موجود ومعهوددر بعده مؤلف همام تصویر کتابده فریقین ایچون اول کتابده ذکری لازم اولان قیود وشروطی تحریره اهتمام ایدوب اول صورتی وجعل کل فریق منهم لصاحبه بالوفاء بجمیع ما فی هذا الکتاب عهد الله ومیثاقه وذمة الله وذمة رسوله وذمة المسیح عیسی بن مریم یعنی مذکورینك هر فریقی آخر ایچون اشبو کتابده کتب اولنان جمیع قیود وشروطه وفا خصوصنده الله تعالی نك عهد ومیثاقنی والله تعالی نك ذمتنی ورسولینك ذمتنی ومسیح عیسی بن مریم حضرتلرینك ذمتنی یاد وایراد ایلدی مضمونی ذکر ایله اتمام قیلدی ومؤلف واجب الاعتنا اشبو بابده تصویر ایلدیکی هر کتاب عهدك آخرنده قسم مذکوری ذکر واملا ایدر زیرا وجه مشروح اوزره تصویر کتابی کندو وقتنده خلیفهٔ عهدك مشرکینله موادعه لرنده تحریر ایده جکی اساس اوزره ابتنا ایلدیکه وقت مذکورده خلفاء عباسیه نك قتاللری انجق کفار روم ایله واقع اولوب آنلرك عندلرنده التزام عهود بابنده قسم مذکور اعظم الفاظ یمین اولمق اوزره شایع ایدی سؤال اولنورسه که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری خصوص معاهده ده وان ارادوکم ان تعطوهم ذمة الله وذمة رسوله فلا تعطوهم ولکن اعطوهم ذممکم وذمم آبائکم فانکم ان تخفروا ذممکم وذمم آبائکم کان اهون یعنی مشرکین حین معاهده ده کندولره الله تعالی نك ذمتنی ورسولینك ذمتنی اعطا کزی مراد ایدرلرسه سز آنی آنلره اعطا ایتمیوب انجق کندو ذمتلریکزی وبابالریکزك ذمتلرینی اعطا ایدیکز که حین اقتضاده کندو ذمتلریکزی وبابالریکزك ذمتلرینی ابطا لکز ذمت الهیه وذمت نبویه یی ابطا لکزدن اهون اولور دیو نص وتصریح بیورمشلر ایکن جناب مؤلف تحریر لفظ مذکوری نه وجهله تجویز وتصحیح ایلدی جواب اولدر که لفظ مذکوردن مرادی الله تعالی نك ذمتنی ورسولینك ذمتنی اعطا دکلدر که اعطاء مذکور مدلول حدیث اوزره فی نفس الامر منهی ایدوکی بی مرادر بلکه مرادی عهد ومیثاق وذمت کبی الفاظ مختلفه ایله یمین واولوجهله موادعه لرین تأکید وتوطیددر کورمزمیسنکه ایمان سابقه اوزره واشدما اخذ الله علی النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین من عهد او میثاق او ذمة یعنی الله تعالی نك انبیا وصدیقین وشهدا وصالحین اوزره اخذ ایلدیکی عهد ومیثاق وذمتك اشدینی دخی یاد وایراد ایدر قولنی عطف وتنسیق ایله موادعه لرین تأیید وتحقیق ایلدی وبو قولنده عهد ومیثاق وذمتدن مرادی انجق واذ اخذ الله میثاق النبیین الآیه دخی واذ اخذ الله میثاق الذین اوتوا الکتاب الآیه نظم کریملرنده اراده اولنان مواثیق شداددر وآیتین مرقومتینده اخذ میثاقدن مراد انجق ایمان ونصرتی وتبلیغ واشاعتی ابلغ وجوه اوزره الزام اولدیغی کبی بو بابده وفاء عهدی ابلغ وجوه اوزره الزام والتزامدر کورمزمیسنکه مؤلف دقیق المرام تصویر مرقومده وجوه غدری ذکر واعلامدن صکره فجمیع هذه الایمان علیه الله علیه بها راع کفیل والذمة منه بریة یعنی شروط مذکوره ده فریقیندن هر قنقیسی غدر ایدرسه ایمان سابقه نك جمله سی آنك اوزرینه اولسون الله تعالی غادر اوزره ایمان مذکوره نك وبال ونکالنی اجرایه کافی وکفیلدر واول غادردن عهد وذمت بری وبعیددر قولی ایله اختتام ایلدی پس بو قولندن دخی بدیدار اولمشدر که عهد ومیثاق وذمتدن مرادی انجق ذکر قسم ایله تأکید وتشدیددر بعده مؤلف همام تصویر کتابی تاریخ تحریرینی ذکر ایله ختم واتمام ایلدی وکتابك ابتدا وانتهاسی زمان واحدده واقع اولدقده اولنده بیان تاریخ کفایت ایدر ایکن آخرنده اعاده سی مجرد تأکیدینی افاده ایچوندر زیرا معاهده دن مقصود انجق مدة معلومه ده حرمت قتالدر وابتداء مدت دخی کتابك وقت اتمامی واشهادك زمان اکمالیدر پس ابتداء کتابده ذکر تاریخله اکتفا اولنسه ممکندر که احد الفریقین بعض شروطده غدره اجترا ایدوب بعده کتابك ابتدا وانتهاسی میاننده عروض بعض اسبابله تفاوت ازمنه وار ایدی دیو ادعا ایلیه بناء علیه مؤلف عمیق الافکار تصویر کتابك اول وآخرنده ذکر تاریخی تکرار ایلدی ووضع تاریخده اصل اصیل شول اثر جلیلدر که حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه اطراف بلادده بولنان عماله اذا کتبتم الی فاذکروا التاریخ فی الکتاب یعنی بکا تحریرنامه ایتدکلریکزده تاریخ تحریری یکزی ذکر ایدیکز دیو کتب وارسال ایلدی بعده صحابهٔ کرامی جمع ایدوب ابتداء مدت تاریخ قنقی سنه دن اولمق انسبدر دیو مشاوره ومیانه لرنده کوناکون محاوره ایلدیلر حتی بعضیلری ابتداء تاریخ وقت میلاد نبی کریم علیه التحیة والتسلیم قیلنماغی عرض وتقدیم ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه معنای مذکور نصارانك میلاد عیسی

عليه السلامى رأس سنهٔ تواريخ اختيار ايتملرينه باعث تشبه اولديغندن آنى مكروه كوروب قبول وتسليم ايلدى
وبعضيلرى دخى زمان وفات رسول خدا عليه من التحيات ازكاها قيلمانغى بسط وانها ايلدكده معناى مذكور
انكم لم تصابوا بمثلى يعنى اى امت واصحابم سزلر بنم وفاتم مثللو مصيبتدن اعظم اولان مصيبتله مصاب اولمادينكز
يعنى اولميه جقسز حديث شريفى مقتضاسى اوزره مسلمين ايچون باعث ذكر مصيبت اولديغندن آنى دخى
مكروه كوروب تنفيذ وامضا ايلدى انجام كارده هجرت نبويه اقامت جمعه واعياد مثللو ظهور اعلام دينه بادى
وجفاء مشركيندن سلامت مسلمينه اعظم المبادى اولديغندن مؤمنين وامير المؤمنين وقت هجرتى ابتداء تاريخ
ايچون بالاتفاق اختيار وتعيين ايلديلر واكر مسلمين مشركينله هركيم دار الحربدن قبول اسلامله دار اسلامه
خارج اولورسه آنى دار الحربه رد وتسليم ايتمك اوزره موادعه يه عازم اولسهلر ابسه لازمدر كه كاتب اول كتاب
موادعه ده ترك قتالى تحريردن صكره همان وعلى ان من خرج من اهل مملكة فلان الى دار الاسلام من رجل
او امرأة مسلما ومعاهدا لم يكن على الخليفة ولا على اهل الاسلام رده على فلان يعنى دخى شول شرط اوزره
موادعه ايلديلر كه ملك مشركين اولان فلانك اهل مملكتندن كرك اركك وكرك عورت هركيم قبول اسلام ياخود
قبول ذمتيله دار اسلامه خارج اولورسه آنى ملك مشركين اولان فلانه رد وتسليم ايلمك كرك خليفهٔ اسلام
وكرك سائر مسلمين اوزره واجب اولميه مضمونى تحريره مباشر وملازم اوله اكر قبول اسلام وذمتله خارج
اولنلرى دار الحربه رد ايتمك شرط قيلنماسه دخى عدم رد حكم ثابت شرعيدر لكن مشركين حكم شرعى منكرين
اولملريله بلا شرط عدم رديمزى اعتقادلرى اوزره غدره حمل ايده جكلرى امر قطعيدر وبز قريبا بيان ايلديك كه
كاتب كتاب موادعه بى شول وجه اوزره تحرير ايلمك لايق وشايانلر كه اول كتاب هم طرفين اوزره حجت اوله
وهم آنده طعن طاعنه قطعا رخصت بولنميه واكر شرط مذكور كتاب موادعه ده مسطور اولدقدن صكره
اهل حربدن ذات زوج اولان بر عورت قبول اسلامله دار يمزه خروج ايدوب زوجى دخى دعواى استرداده
شروع ايلسه دعواسى قطعا مشروع ومسموع كورلمز كه حكم مذكور فلا ترجعوهن الى الكفار لاهن حل لهم
ولاهم يحلون لهن يعنى مؤمنات مهاجراتى كفاردن اولان ازواجلرينه اعاده ايتمكز كه مؤمنات مهاجرات ازواج
كفارلرينه حلال دكللردر وازواج كفار دخى مؤمنات مهاجراته حلال اولمازلر آيت كريمه سنده منصوص
ومقطوعدر اكرچه صلح حديبيه ده اهل مكه دن اسلامله طرف مسلمينه خارج اولنلرى كرك ذكوردن وكرك اناثدن
على الاطلاق مشركين اوزره رد ايلمك شرط قيلندقدن صكره آيت سابقه ايله حكم رد حق اناثده نسخ اولنوب
ذيل آيتده وارد اولان وآتوهم ما انفقوا نظم جليلى اوزره ازواج كفارلرينك اول مهاجراته اعطا قيلدقلرى
مهورى مسلمين ازواج كفاره ادا واولو جهله مهما امكن شرط معهوده وفا قيلنغله امر اولنمشلر ايدى
لكن اليوم حكم رد مهور دخى دليل اجماعله منسوخ اولديغندن حين موادعه ده مانحن فيه كبى عدم رد مسلمات
شرط قيلنسون قيلنماسون نفوس ومهورلرندن برشيئى رد ايلمك واجب اولماز واكر مسئلهٔ مرقومه ده اهل حربدن
بر عبد مملوك ياخود جاريه بطريق الفرار ارلرندن خروج وقبول اسلامله دار يمزه ولوج ايلسه اكرچه مرتبهٔ
عتقه عروج ايده مزلر برا موادعين مناب مستامنينده نائب اولملريله حرمت مالكرينه رعايت مسلمين اوزره واجبدر
كورمز ميسنكه مسلمين اموال موادعين اوزره استيلا قيلسهلر اكا مالك اولهمزلر كذلك بطريق الفرار خارج اولان
مملوكلرى دخى ملك معتقده منسلك اولهمزلر لكن اول عبد وجاريه شول دار يمزده بولنان مستأمنك قبول اسلام
ايلين عبدى منزلنه انزال وبيع اولنوب ثمنلرى مولالرينه دفع وايصال اولنور بوندن صكره مؤلف دقت مذاق
سبقت ايلين عدم رد مسلمين اوزره شرط آخر ضم والحاق ايدوب وعلى ان من خرج من المسلمين او من اهل
ذمتهم الى فلان الملك تاركا لدين الاسلام او لذمة المسلمين فعلى فلان واهل مملكته رده على المسلمين حتى يردوه
الى ما كان عليه يعنى دخى شول شرط اوزره موادعه ايلديلر كه مسلميندن هركيم دين اسلامى ياخود اهل ذمت
مسلميندن هركيم ذمت مسلمينى ترك ايدوب اشبو موادعه اولنان اهل حربك ملكلرى اولان فلانه خارج وواصل
اولورسه فلان واهل مملكتى اوزره اول كمسنه يى مسلمين اوزره رد وتسليم واجب اوله تا كه مسلمين اول كمسنه يى
قديما بولنديغى اسلام ياذمته رد ايدهلر مفهومنى دخى وصل والصاق ايلدى وبو شرطى كتاب موادعه ده ذكر
ايلمك واجب وتركى غير مناسبدر كه بعد الموادعه اهل حرب قبول اسلام ياذمتله دار يمزه خارج اولنلرى آنلره رد
ايلمك جائز اولمامغله البته بزلر رددن امتناع ايده رز پس دار يمزدن دخى ردت ياخود ترك ذمتله دار الحربه خارج
اولنلرده ظاهر حال اولدر كه انلر دخى بزمله مناصفه ومعادله يه طالب اولوب سزلر رد ايتمديككز مثللو بزلر دخى

رد ايتمزز ديو نزاع ايدهلر اما شرط مرقوم ذكر اولندقده نزاع مرقومه باعث انقطاع اولور حتى بوندن صكره اهل
حرب مذكورلرى مسلمينه رددن امتناع ايلسهلر البته نقض عهدلرينه تحميل اولنوب مسلمين ايچون بلا نبذ
قتاللرى تحليل اولنور بوندن صكره مؤلف بلاغت پرداز مقابلهٔ عوضده واقع موادعه نك صورت كتابنى تصويره
آغاز ايلدى لكن بو صورت همان صورت سابقه نك عينى اولمغله برآنى مكرر اذكره اعتنا ايتميوب انجق ايچنده ازدياد
ايلديكى ذكر عوضى وجه آتى اوزره تلخيصله اكتفا ايلديك يعنى ذكر عوض شوو جهله ايضاح اولنمق لازمهٔ
حالندندر كه زمان آتيده آنك ايچون مجال منازعه محال اوله مثلا كاتب شويله تحرير ايتمك كركدر كه موادعه لرى
شول شرط اوزره مبنيدر كه ملك اهل حرب اولان فلان وآنك اهل مملكتى خليفهٔ اسلام اولان فلانه بهر سنه ثقيل
ورائج اولمق اوزره شو دكلو وبو دكلو دينار شامى وبالغه اولان نسادن جيد اولمق اوزره شو دكلو وبو دكلو رأس
وبالغ اولان رجالدن شو دكلو وبالغه اولميوب انجق قابلهٔ استخدام اولان بناتدن شو دكلو وبالغ اولميوب
قابل استخدام اولان غلماندن شو دكلو وخراج معلومى ادا قيله ورؤس مرقومه رقيقلرندن اولوب احرارلرندن اولميه
وثياب بزبوندن هر ثوبك طولى شو قدر ذراع وعرضى شوقدر ذراع ايچندن احمرى شوقدر عدد وابيضى
شوقدر واصغرى شوقدر اولوب جمله سى جيد وجديد اولمق اوزره بهرسنه شو دكلو وبو دكلو ثوبى ادا ايليه
وبراذيندن جذاعندن شو دكلو وثنياننددن شو دكلو بهرسنه هربرى جيد وفاره اولمق اوزره بردون ادا ايليه
مترجم فقير ديركه جذاع جمع جذعدر وثنيان جمع ثنيدر وجذع وثنى اختلاف حيواناتله مختلف المعنى در انجق
مانحن فيه اولان خيلده جذع اولدركه عمرندن سنهٔ ثانيه يى تكميل وثالثه يه دخول ايده وثنى اولدركه ثالثه يى
تكميل ورابعه يه دخول ايده انتهى وتحريرده وصف مشروحله اكتفا اولنمق نكته اولدركه اهل حرب اول
مالى انجق بان اولميان موادعه دن عوض اولمق اوزره التزام ايتمشلردر وبونك امثالى عقود انجق توسع اوزره
مبنى اولديغى مالا كلامدر بناء عليه اولبابده تعيين اعياندن جنس ونوعلرين بيانله واوصافدن همان
بلا حرج اعلامى ممكن اوله جق مقدارنى اعلامله اكتفا اولندى لكن مال مرقوم اجل معين ايله مؤجل ياخود
تقسيط معلوم ايله منجم ايسه بو صورتده رسم مداينات اوزره مدت اجلى وعدد نجوم وتقسيطاتى درون كتابه
درج ايلمك اهم والزمدر بوندن صكره مؤلف فصاحت طراز رسل اهل حرب دار اسلامه ورود ووفود ضمننده
موادعه لرينك صورت كتابن تصوير وابراز ايلدى لكن اول كتابك دخى سبكى معلوم اولمغله برآنى تقريردن
احتراز ايلديك وبو بابده ذكر ايلديكى مقالينك خلاصهٔ مآلى اولدر كه رسل اهل حرب استيمان ايتمسهلر دخى امانده
ادخال اولنورلر زيرا مرويدر كه اهل خربدن برقومك رسولى حضور نبويده لايق اولميان بعض كلامه جسارت
ايلدكده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لولا انك رسول لامرت بقتلك يعنى سن رسول اولميديك سنى
قتله امر ايدر ايدم قول شريفلرى ايله تهديد ضمننده امانه اشارت بيورديلر وهم زمان جاهليت واسلامده
رسوللر على الدوام آمن قيلنديلر تا كه تبليغ رسالتلرى ممكن اوله زيرا صلح وقتال كبى مقصود طرفينك تمامى البته
تواردرسل اوزره موقوف ورسل دخى آمنين اولمدقجه على وجه الكمال اداء رسالته قادر اولميه جقلرى امر مكشوفدر
بناء عليه رسل مشركين بلا شرط دخى آمنين قيلنورلر لكن لاجل الاحتياط رسل جانبينك امانى اشتراط اولنوب
موجبنجه بروثيقه دخى تنميق اولنمق اولى دركه باعث استحكام وتوثيقدر لكن اهل حرب يدلرنده بولنان اسراء
مسلمينى لاجل المفاداة رسوللرى ايله برابر دار اسلامه ارساله نيت ايدوب لكن مفاداتلرى متيسر اولمديغى تقديراوزره
اسراء مزبورينى ينه دارلرينه اعاده يه رخصتلرين مسلمين اوزره شرط ايلمكه عزيمت ايلسهلر وجه مذكور اوزره
مصالحه واول مصالحه اوزره كتب وثيقه حق مسلمينده صورپذير صحت اولماز زيرا اهل حرب حبس اسراء
مسلمينده ظالمين اولملريله مسلمين آنلرى يدلرندن انتزاعه قادر اولدقدن صكره اهل حربه تسليملرى شرعا ممنوعدر
ووفاسى شرعا ممنوع اولان شرط اوزره اعطاء عهد ايلمك غير مشروعدر بويله ايكن اول معاهده يه قيام ايتمش
اولسهلر كركدر كه اول عهدى نقضه اقدام وقتاله محتاج ايسه دخى قتالله اخذ اسراء مسلمينه اهتمام ايدهلر كه
شرط مذكور حكم شرعه مخالف اولمغله بطلانى مالا كلامدر قال عليه السلام كل شرط ليس فى كتاب الله
فهو باطل وقال عليه السلام ردوا الجهالات الى السنة يعنى جهالتلرى سنته رد ايديكز مراد اعمال
جاهليه يى ترك وسنتله عمل ايديكز ديمكدر انجق اسراء مسلمين رقيق ايسهلر كركدر كه مسلمين بعد الاخذ آنلرى
بيع وثمنلرين اهل حربه رد وتنسيق ايدهلر زيرا اهل حرب احراز ايله آنلره مالك اولوب معاهدهٔ مذكوره ايله دخى
ماليتلرنده اكتساب امان ايتمش اولملريله مهما امكن مراعات امان لازمهٔ عهدهٔ اسلاميانه در ورد عينلرى مسلمين

نزبون على وزن فرعون نبابدن
برنوع عدر كه بالاده ذكرى سبقت
ايلدى *

اوزره متعذر اولمغله مراعات امان بعدالبیع ردثمنله مالیتنی تسلیمه منحصردر واکر مسلمین بلاد اسلامده اهل حربدن
برکسنه یه ظفر بولد قلرنده اول کسنه بن ملك اهل حربك رسولی یم بلا امان داخل اولدم دیو خبر ویرسه
نظر اولنور اکر اول کسنه بین الناس رسالتله معروف وممتاز اولوب یاخود ملکلرینك کاتبی کندو یانده خلیفه یه
ابراز ایدرسه البته اماناله سرافراز قیلنور زیرا وقوف حقیقتی ممکن اولمیان اموردہ ظن غالبله عمل واجب وحالت
مزبوره ده شخص مذکورك رسول ایدوکنه هرکسك وهمی البته ذاهبدر و بومثللو مواددہ تحکیم علامت اصل
محکم ایدوکنه آیات قرآنیه شهادت ایدرکه قال الله تعالی ولو ارادوا الخروج لاعدوا له عدة یعنی آیت سابقه ده
ذکر اولنان منافقین غزوهٔ تبوك ایچون ارادهٔ خروج ایدهزلایدی البته خروج ایچون تهیهٔ لوازم ایدرلر ایدی
وقال تعالی تعرفهم بسیماهم یعنی یا محمد سن ذکر اولنان فقرانك فقر واحتیاجلرین انجق سیمالرنده اولان
ضعف ورثاثت حالله بیلورسین یوقسه آنلر عرض احتیاج ایلمزلر مترجم فقیردرکه آیت اولیده خروج ایچون
عدم تهیؤلری خروجی عدم ارادهلرینه دلیل قیلنوب آیت ثانیهده دخی ظاهر سیمالری فقر واحتیاجلرینه دلیل
قیلنمق عدم اراده وفقر کبی وقوف حقیقتی ممکن اولمیان اموردہ تحکیم علامت اصل اصیل ایدوکنه برهان
جلیلدر انتهی واکر اول کسنه رسالتله معروف اولمیوب یدنده کتاب ملکلری کبی دلیل رسالتی دخی معدوم ایسه
فیٔ قیلنه جغی معلومدر وبز باب الامان اثناسنده بومثللو دار یمزه بلا امان داخل اولان حربی اخذ اولندقده
فیٔ عامهٔ مسلمین یاخود غنیمت خاصهٔ آخذی قیلنمقده وتخمیس اولنوب اولنمامقده واقع اولان اختلافی تقدیم
واسلاف ایلدیك پس آنده حق عموم مسلمین یاخود حق خصوص آخذین ثابت واستوار اولمشیکن دعوای
رسالتله اول حقی ابطاله درکار اولمغله بلا حجة قبول قولی سزاوار کوریلمز واکر رسول اهل حرب رسالتله معروف
ایکن اثنای طریقنده طرف عاشر یعنی کمرکجی نصب اولنان کسنه اوزره مرور ایلسه سائر مستأمنین کبی آندن
دخی وجه شرعی اوزره عشر مالنی یعنی کمرکنی اخذه صرف مقدور ایدر بو مجملك تفصیلی اولدرکه اهل حربدن
مسلمینك اخذ عشر ایتلری انجق مقابله ومجازاته مبنیدر زیرا مرویدرکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عشاره
تجار مسلمیندن ربع عشر وتجار اهل ذمتدن نصف عشر اخذ ایتمکله امر ایدوب بعده اهل حرب
بزم تجارمزدن نه اخذ ایدرلر دیو استفسار ایتدکده تمام عشر اخذ ایدرلر دیو اخبار ایلدیلر اول حینده
سزدخی آنلردن تمام عشری اخذ ایدیکز دیو تعیین ایلدی لکن اهل حرب تجارمزدن نه اخذ ایتدکلری
معلوممیز دکل ایسه بنه اول قومك تجارلرندن تمام عشری اخذ ایده جکمیز محزومدر زیرا اهل ذمته نسبتله
مستأمنین همان مسلمینه نسبتله اهل ذمت مقامنه قائملردر واهل ذمتدن مأخوذ مسلمینك ضعفی اخذ اولندیغی کبی
مستأمنیندن دخی مأخوذ اهل حربك ضعفی اخذ اولنمق لازمهدر اما اهل حرب بزم تجارمزدن هیچ نسنه اخذ
ایتمزلرسه بزدخی آنلرك تجارلرندن هیچ نسنه اخذنی واسع کورمزز که اخذیمز انجق بطریق المجازاة واقع اوله جقدر
واکر اهل حرب امان رسل ضمننده عشار مسلمین رسللرندن هیچ نسنه اخذ ایتمك شرطنه طالب اولورلرسه
نظر اولنور اکر آنلر دخی رسل مسلمینه بو یله شرط ایدوب وشرطه وفا ایدرلرسه مسلمین دخی شرط ایدوب
وشرطی ایفا قیلملری لایقدرکه شرط مذکور حکم شرعه موافق اولمغله وجوب وفاسی متحققدر واکر آنلر
ابتداء شرط ایدوب صکره وفا ایتمزلرسه کرکدرکه مسلمین شرط مذکوری قبولدن اتقا ایدهلر اما قبول ایتمش
بولنورلرسه کرکدرکه موجبنی ایفا ایدهلر زیرا غدر امان شرعمزده باطل وقبیح ایکن اهل حربك رسللریمز
حقلرنده ظاهر اولان غدر صریحلری بزم ایچون دخی مباشرت غدری محلل ومبیح اولماز نظیری اولدرکه
اهل حرب بزم رهنلریمزی قتل واستیصال ایلسهلر بزم ایچون قتل رهنلری استحلال اولنماز و بر مسئلهٔ رهنی
باب متقدمده بسط وتقدیم ایلدیك واکر مسلمین برحصنی محاصره یه درکار ایکن اهل حصن اول حصنده بولنان
اشیادن بنی آدمدن غیری نه وار ایسه برثلثی مسلمینك وایکی ثلثی بنه کندولرك اولمق اوزره رجاء صلحه ابتدار
ایلسهلر صلح مزبور جائز وسزاوار اولور زیرا اعطاء امان بدل معلوم مسمی اوزره صحیح اولدیغی کبی مثلا
حصن کبی محلنی بیانله معلوم اولان مالدن ثلث کبی جزء شایع اوزره دخی تصحیح اولنور وصلح مذکور اوزره حصنی
فتح ایتدکلرنده ایچنده بولنان اشیانك برثلث شایعی ملك مسلمین اولمغله کرکدرکه امام اول اشیانی اجزاء
ثلثه یه تجزیه ایدوب برثلثنی مسلمینه وایکی ثلثنی اهل حصنه تعیین ایلیه بو مجملك تفصیلی اولدرکه قسمت اشیا
البته تسویهٔ اقسام اوزره بنا وتأصیل اولنور قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیر امراء السرایا زید بن
حارثة اقسمه وفی نسخة اقسمهم بالسویة واعدله وفی نسخة واعدلهم فی الرعیة یعنی امراء سرایانك افضلی

مطلب الاقراع لتطییب القلوب

زیدبن حارثهدرکه مساوات اوزره تقسیمده ورعیه سی ایچنده عدالتده جنس امرانك اکملیدر بناء علیه حین قسمتده
منفعت ومالیت جهتیله معادلهٔ اقسام امر واجب الاهتمامدر لکن معادلهٔ مذکوره اکر قسمت اعیان موجوده ایله
ممکن التحصیل ایسه قسمت اعیان باب قسمتده اصل اصیل اولمغله آنی اختیار وتکمیل ایلمك لازمدر
واکر اعیان موجوده مثلا قلیل یاخود مختلف الاجناس اولمغله قابل قسمت دکل ایسه کرکدرکه امام اعیان
موجوده اوزره حق وعدلله وضع قیمت ایدوب بعده اهل حصنه خطاب رخصتله دیلرسکز اشبو اعیانی سزلر
اخذ ودراهم ودنانیردن قیمتلرینك برثلثنی بزه اعطا ایدیکز ودیلرسکز بز اخذ وقیمتلرینك ایکی ثلثنی سزلره اعطا
ایده لیم دیو ارضالرینه همت ایلیه و بو مسئلهده اصل اصیل شول روایت قیلنان اثر جلیلدرنخیل خیبر بعد الفتح
اثماری مسلمین ایله مناصفة تقسیم اولنمق اوزره بنه یهود خیبره تسلیم اولنمشیدی بناء علیه عبدالله بن رواحه
رضی الله تعالی عنه امر رسول الله علیه الصلوة والسلام ایله کیدوب اشجار اوزره بولنان اثماری تخمین
ایدرایدی بعده یهود خیبره دیرایدیکه دیلرسکز بو اثماری سزلر اخذ ونصف ثمننی بزه اعطا ایدرسز ودیلرسکز
بز اخذ ونصف ثمننی سزلره اعطا ایده رز حتی یهود اشبو وضعی تحسین برله بهذا قامت السموات والارض
یعنی کوکلر ویرلر انجق بو عدلله قائم اولدی دیو کمال رضالرین تبیین ایلدیلر پس بو اثر معدلت بنیاندن وجه
مشروح اوزره قسمت عین عدالت ایدوکی عندیمزده نمایان اولدی وقسمت اعیانده کرکدرکه امام اجزاء قسمت
اوزره اسهام یعنی وضع قرعه ایله تعیین اقسام ایلیه که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری قسمت
غنائمده وضع قرعه یی التزام بیوریرلرایدی وهر بار ارادهٔ سفر بیوردقلرنده ازواج مطهرهلری میاننده وضع
قرعه یی تقدیم وقرعه قنقیلرینه اصابت ایدرسه اول سفرده آنی استصحابله تکریم بیوریرلرایدی بناء علیه
بلااقراع جائز اولان خصوصلرده دخی قلوب ناسی تطییب ونفسلردن تهمت میلی دفع ایچون وضع قرعه حق امامده
افضل ایدوکنه اثر مذکور اصل مخصوص صدر واکر امام اعیان موجودهٔ مختلفه یی قیمتلرینه نظرایله تعدیلی
احسن کوریرسه بنه وضع قرعه امر مستحسندر مثلا حصن مرقومده موجود اولان بربرذون وبرایکجو وبعض
امتعه اولدقده ایکجو برذوندن قیمتده افضل ایسه امام امتعهدن برذونی ایکجو یه تسویه ایده جك مقداری نسنه
ضم والحاق ایدوب و برذون ایکجودن افضل ایسه امتعهدن ایکجو یی برذونه تسویه ایده جك مقداری نسنه وصل
والصاق ایتدکدنصکره امتعهٔ باقیه ایله دخی قسم ثالثی ترتیب واجزاء ثلثه یی وجه مشروح اوزره قیمتده تسویه
وتقریب ایتدکدنصکره اقراعله قلوب طرفینی تطییب ایدر بعده قرعه ایله سهم مسلمینه خارج اولان قسمی
مسلمین ایچون اخذ وقبول وباقی ایکی قسمی اهل حصنه موصول قیلر واکر صورت مفروضهده امام اعیان
مختلفه یی قیمتده تعدیل ایچون احد طرفین طرف آخره دراهم ودنانیر اعطاسنی شرط والزام قیلسه بو صنعی دخی
تراضی طرفینه مقرون ایسه جائز وغیر مقرون ایسه غیر جائزدر مکر اعیانك تعذر قسمتی ظاهر ومتمایز اوله زیرا
قسمت مزبوره معنای بیعی متضمن وبیعده تراضی طرفین واجب ومتعیندر وبیلمك کرکدرکه مسئلهٔ مرقومهده
اهل حصن حین مصالحهده حصنلرنده بولنان اشیانك ثلثی مسلمینك اولمق شرطنه قائل اولدقلرنده شرط
مذکور منازل ودارلرینه شامل اولماز زیرا حصنده بولنان حصنك غیری ایدوکی ظاهر ومنازل ودارلری اجزاء
حصندن ایدوکی باهردر وبیلمك کرکدرکه مسلمین صلح مزبورده حصنده بولنان بنی آدمك دخی اخذ
ثلثنه مائل ایسه کرکدرکه صورت مفروضهده حصنده بولنان نسنهلرك ثلثی اوزره علی الاطلاق مصالحه یه
قائل اولمیهلر زیرا تعبیر مذکور علی الاطلاق نفوس وذراریلرینه دخی شامل ایکن ثلث رقابلرینه تملك
مسلمین غیر قابلدر زیرا مصالحه ایله امان مسلمین رقبهلرینه تناول برله حریتلری متأکد اولدقدنصکره ضد
حریت اولان صفت رق بردخی آنلرده ثابت ومتمهد اوله مز پس لازمدرکه قبل الصلح نفوس وذراریلرینك
ثلثی افراز ایدوب بعده اهل حصنه سزکله انجق شو افراز اولنان سبی ایله بونلردن بشقه حصنده
بولنان اشیانك ثلثی اوزره مصالحه ایده رز دیو مراملرین ایضاح وابراز ایدهلر بو صورتده امان مسلمین اول بدل صلح
قیلنان سبیه متناول اولمامغله وجه مشروح اوزره صلحلری حکم صحتده داخل اولور واکر مسئلهٔ مرقومهده
حصنده بولنان نفوسدن احرارك غیری انجق رقیقلرینك ثلثی اوزره صلحه طالب اولسهلر رقیقلری نفوسلرینك
غیری اولان اموالری منزلنده اولمغله بو وجه اوزره مصالحهلری دخی جائز ومناسب کوریلور واکر ایچلرندن
یوز رأس بنی آدم اعطا اوزره صلحه مائل اولورلرسه بو صورتده رقیقلرندن اعطا اوزره مصالحه اولنورسه اخذلری
حکم صحتده داخل اولوب نفوس وذراریلرندن اعطا اوزره اولنورسه حکم صحتدن عاطل اولور زیرا نفوس

وذرار يلرى صلحـله آمنين اولوب اول امانله حريتلرى محتمـل الابطال اولمامق وجهى اوزره مؤكـد ومقرر
اولدقدنصكره آنلرى بدل صلح وجهى اوزره اخذ برله تملكلرى متصور اولماز بويله ايكن وجـه مشروح اوزره
مصالحه ايتمشلر اولوب مسلمين دخى اول مصالحه اوزره دخول حصنه فائز اولسه‌لر بو تقدير اوزره نفوس وذرار يلرندن
برشيئى اخذلرى جائز كوريلمز زيرا امان آنلردن هرشخصك ايكى ثلثنه متناولدر وامان حاصل قطعا شخص
واحده تجزى ايله اتصافى قابل اولمامغله شخص واحدك بعض اجزاسنده حاصل اولدقده البته جميع اجزاسنده
دخى متحصل اولور لكن شرط صلحـه وفا اهل حصن اوزره متعذر اولوب بلامنفعة مصالحه‌لرى دخى مسلمينك
مطمح انظارلرى اولمامغله كركدر كه مسلمين اولا حصنلرندن خروج واهل حصنى حصنلرنده منعهٔ سابقـه‌لرينه
اعاده قيلوب بعـده نبذ عهد ايله محاصره وقتاله ابتدار ايده‌لر زيرا صلحـله امان مسلمينده داخل اولملريله قتل
واسترقاقلرى استحلال اولنماز ونبذ عهد دخى سابقده بولنان عزت ومنعه‌لرينه اعاده ايتمـدكجه استحصال اولنماز
وبو تكلفاتى بالجمـله ارتكاب بمز انجق معناى غدردن اجتناب ايچوندر واكر صلحلرى اول حصنده بنى آدم وغيرى
قليل وكثير هرنه موجود ايسه آنك ثلثى اوزره معقود اولوب اولوجهـله مسلمين درون حصنه ورود ايتمشلر ايسه
بو صورتده مسلمين حصنده بولنان احرار بنى آدمـه تعرض ايتميوب همان اموالرندن اخذ ثلثـله قانع اولورلرسه
اخذلرى جائز وواسع كوريلور زيرا تسميه‌لرى بدليته صالح اولوب اولميانلرى جامع وبو مثللو عقودده حكم شرعى
بدليته صالح اولنلر اوزره واقع واولميانلر اوزره غير واقعدر اما اموالرندن اخذ ثلثـله قناعت ايتمزلرسه اولبابده فسخ
صلحه دخى جواز ورخصت واردر لكن حالت مزبوره ده حصنده بولنان اموال وبنى آدمدن برشيئه تعرضلرى
استحلال اولنميوب بلكه اولا حصندن خروج واهل حصنى منعهٔ سابقه‌لرينه اعاده بعده نبذ عهده استعجال ايتمك
كركدر بو صورتده مسلمين بنى آدمدن غـيرى جائز الاخذ اولان ثلث مالرين اخذ ايده ليم بعده نبذ عهد ايده ليم
ديوتد بيره شروع ايلسه‌لر بو تدبيرلرى غير مشروعدر كه ثلث مالرين اخذ ايتدكلرنده امان اهل حصن متقرر الوقوع
اولمغـله اول مالى اوزرلرينه رد ايتمـدين نبذ عهد ايتملرى غير مسموعدر وقول مذكور بالاده مواضع كثيره ده
مسطوردر بعده مؤلف همام بو مصالحه‌ده كتب اولنه جق وثيقه‌يى تصويره اهتمام ايلدى لكن آنك دخى سبكى
معلوم اولمغله بر نقلنى التزام ايلميك والحاصل كتب وثيقه‌دن مرام انجق احتياط اولمغله آنى احوط وجوه اوزره كتب
ايلمك استيجاب واشتراط قيلنور ووثيقه‌ده انجق حكايت ماجرى اولمغـله لازمدر كه كاتب بين الفريقين جارى اولان
معاهده‌يى احوط وجوه اوزره بسط واجرا ايليه وبيلـك كركدر كه مسئلهٔ مفروضه‌ده اهل حصن ايچون انجق
حين صلحده حصنده بولنان اموالك ايكى ثلثى سالم قيلنور بو قسه حين صلحده حصنده بولنميوب قبل الصلح
مسلمينك اخذ ومعسكرلريله احراز ايلـدكلرى بالتمام مال مسلمين قيلنمق لازمدر واكر بعـد الصلح حصنده بولنان
بعض بنى آدمده مسلمين ومشركين بينلرنده منازعه پيدا اولوب اهـل حصن بونلر احراردر وامان واستناده
داخل اولان نسا وذرار يلريمزدندر ديو دعوى ومسلمين دخى بلكه بونلر رقيقلريكز دندر آنلردن بزم ايچون حق ثلث
واردر ديو ادعا ايلسه‌لر بو بابده قول قول اهل حصن ايدوكى هويدادر زيرا اهل حصن انسانده اصل اولان حريته
تمسك ايتمشلردر وهم حصنده بولنان اشياده يدلرى ثابت اولمغـله اشياء مزبوره‌نك حالنـه غيريدن اعرف اولملرى
ظاهر احواللريدر لكن مسلمين آنلرك رقلرى اوزره مسلميندن يا اهل ذمتـدن يا اهل حربدن اقامت بينه ايدرلرسه
بينه‌لرى معتبره اولوب بينه ايله ثابت اولان حكم همان اتفـاق خصومله ثابت مز لنـده ايدوكى مسئلهٔ متبينه‌دندر
وبينهٔ مرقومه اهل حرب اوزره اقامت اولنمغله آنده شهـادت اهل حربى دخى قبوله رخصت واردر لكن شهود
مرقومين بونلر شو رجالك بعينه رقيقلريدر ديو شهـادت ايدوب رقلرى ثابت اولدقدنصكره اول رجل بونلر بنم
رقيقلرم دكللردر بلكـه احراردر ديسه آنك بو قولى ايله عتقـلرى دخى منثبت اولور زيرا دعواى مسلمينه نظر ايله
آنلردن هر برينك ايكى ثلثى بعد الصلح اول رجلك مملوكى ايدوكى مقرر اولمغـله آنلرده حريتلرين اقرارى نافذ
ومعتبر اولور ومسلمين ايچون نه اول رجل اوزره ضمان ثلث ونه اول رقيق اوزره سعايت ايجاب اولنماز كه هر برينك
ثلثى فئ اولوب هنوز دار اسلامه محرز اولمـديغى بى ارتياب وقبل الاحراز بالدار غنيمى كرك مسلم وكرك مشرك
استهلاك ايلمك مستوجب ضمان اولمديغى شهرتيابدر كذلك اول رجل مشهود عليه بونلر فى الواقع بنم رقيقلرمدر
لكن بن آنلرى شمدى اعتاق ايلـدم ديسه بو دخى على التفصيل صورت سابقه‌يه الحاق اولنور انجق بو صورتلرده
مسلمين مخيرلردر كه ديلرلرسـه رقيق مزبوريندن غيرى مالرينك ثلثنى اخذ ايله قناعت وصلحلرين اتمام ايدوب
ديلرلرسه جميع مال مشروط يدلرينه واصل اولمـديغندن صلحدن نكول وحصنلرندن خروجله نبذ عهـده

قيام

قيام ايدرلر لكن قصد نكول ايتدكلرنده اهل حصن بز سزه اول رقيقلرك قيمت ثلثنى اعطا ايده‌ليم ديو التزام ايدرلرسه
مسلمين اوزره دخى اتمام صلحلرى الزام اولنور كه قيمت خلف عين اولوب رد عين متعذر اولدقده تسليم قيمت تسليم عينه
قدرت وقتنده واقع اولان تسليم عين ايله متساوى الاقدامدر ومسئلهٔ مرقومـه‌ده رقيق اهل حصندن خاصهٔ
مسلمين اولان رجال بالغينى اميرلرى ارادهٔ قتـل وتدمير ايلسه تجويز وتقرير اولنماز اما اسراء اهل حرب قبل البيع
والقسمة بشقه‌در كه آنلرده امير ايچون ولايت قتل جايكيردر زيرا اسراء اهل حربده قسمت جريان ايتميوب بونلرده
مسلمينله اهل حصن ميانلرنده قسمت نمايان اولمشدر وهم مسلمين آنلره بطريق الصلح واصل اولملريله همان ايادئ
مسلمينده حاصـل اولدقلرنده دار الحربده امامك بيع ايلمديكى اسرا منزلنه نازل واول وجهـله قتلدن امانلرين
مستحصل اولورلر واكر مسلمين برحصنى محـاصره‌يه آغاز ايتدكلرنده اهل حصن مسلمين آنلرى مأمنلرينه بالغ
اولنجه‌دك حصنلرندن اجلا اوزره شيئ معلوم اوزره مصالحه‌لرين نياز ايلسه‌لر بو وجه اوزره صلحه دخى جواز
واردر زيرا امام ايچون اجـلاء مذكور نفـع مسلمينى متضمن برعوض يوغيكن ممكن اولدقده عوضـله امكانى
بطريق الاولى متعيندر بعـده مؤلف بديع البيان بو موادعه‌نك دخى صورت وثيقه‌سين تصوير وتبيان ايلدى
آنك دخى سبكى عيان اولمغله بز تحريرندن صرف عنان ايلديك وبو وثيقه‌ده لازم التسطير اولان انجق بو شرطى
كتب وتحريردر كذلك هر وثيقه‌ده لازم التسطير اولان آنده مقصود اولان امرى ذكر وتقريردر مؤلف دقيق النظر
اوصله الله تعالى الى خير ما انتظر ديركه بو مثللو كتب ووثايقده لازمدر كه كاتب ابتداء امورده اشد طرق اتقان
يعنى احوط وجوه بيان اوزره كتابنده صرف مقدور ايليه تاكه مسلمين بعض عباراتنه رضا ويرمزلرسه آنى ايچندن
محو والقا ايليه‌لر زيرا القاسى قصد اولنان تعبيرى القا همان كشط ايله يعنى سطر اوزره مدخط ايله متيسر اولوب
زياده‌سى قصد اولنان تعبيرى زياده انجق مجددا كتب زايد ايله متصور اولمغله القاسى زياده سندن اسهل ايدوكى
امر مقرردر وهم اهـل حرب وثيقه‌ده اشد واحوطك مادوننى قبول ايتمك مأمول اولمامغـله كركدر كه كاتب
ابتداء امرده شدت واحتيـاط اوزره كتابته مشغول اولوب صكره اهل حرب آندن اخف وايسرينى قبول
ايده جكلرى ظاهر اولورسه مسلمين دخى ايچندن ديلدكلرى شدتلرى القايه مباشر اوله‌لر مترجم فقيرديركه كتب
وثيقه‌ده ذكر اولنان ترتيب انجق زمان تأليفـده معروف اولان عادتلرينك مقتضاسى اولمق اغلب احتمالدر
يوقسه زمانه مزده وخاصهٔ دولت عليهٔ عثمانيه‌ده مصالحه ايچون كتب اولنان عهد نامه‌لرا ولا تسويد اولنوب آنده
محو واثباتله رضاء طرفينى تكميل‌دنصكره تبييض اولنمغله تكلفات مرقومه‌دن وارسته ايدوكى بى قيل وقالدر مؤلف
موثوق العهود انجزالله تعالى مواعد الاجور فى اليوم الموعود ديركه مسلمين حين معاهده‌ده مشركينه الله تعالى‌نك
ذمتنى ورسولينك ذمتنى اعطا قيلمق قريبـا ذكرى سبقت ايلين وان ارادوكم ان تعطوهم ذمة الله وذمة رسوله
فلا تعطوهم ذلك ولكن اعطوهم ذممكم وذمم آبائكم فانكم ان تخفروا ذممكم وذمم آبائكم اهون من ان تخفروا ذمة الله
وذمة رسوله حديث معروفى اوزره بنم عنـدمده كراهتله موصوفدر لكن حديث مذكورك اواخرندن ظاهردر كه
نهى مذكور اعطاء مذكورك حرمتندن اولميوب انجق بعض احيانده عهد مزبوره وفالرى متعذر اولديغندندر
بو جهتله نهى مذكور ولا تجعلوا الله عرضة لايمانكم يعنى الله تعالى‌يى يمينلريكز ايچون عرضه اتخـاذ ايدوب
كثرت يمين بالله ايله تعظيم الهى‌يه خلل ويرمكز نظم جليلى اوزره مستقبلده برامر اوزره يميندن نهى اولنمق منزلنه
نازلدر كه يمين مرقومه حرام اولميوب نهى مذكور انجق بعض احيانده عهدهٔ يميندن خروج متعذر اولمغـله
موجب حنث اولمقدن حاصل اولمشدر لكن مسلمين الله تعـالى‌نك ذمتنى ورسولينك ذمتنى اعطادن صكره نقضه
محتاج اولسه‌لر اعطاء مذكور بحسب المعنى يمين اولمغله وقت حاجتده نقض ايدوب كفارتله عهدهٔ يميندن خروج
ايلمك جائز ايدوكى بلا اشتباهدر قال عليه السلام من حلف على يمين ورأى غيرها خيرا منها فليأت الذى هو خـير
وليكفر عن يمينه يعنى هركيمكـه برخصوص اوزره يمين ايدوب صكره خـلافنى اول خصوصـدن اولى كوره
اول كمسنه اولى كورديكى فعـله مباشرت قيلسون ويميندن كفارت ايلسون واكر اهل حصن بعـد المحاصره
مسلمينه التجـا برله بزدن شودكلو وبودكلو كمسنه‌لره اموال وامتعه‌لرى ايله اعطـاء امان ايدرسز واول كمسنه‌لرى
واموال وامتعه‌لرينى بزم بطريقمز اولان فلان تعيين وانتخـاب ايدر وباقى نفوس واموال سزه سالم اولور ديو
بسط رجا ايلسه‌لر بو وجه اوزره مصـالحه دخى جائز وسزا كوريلور كه بيع كبى تضييق اوزره بنا قيلنان امورده
لدى الحاجة شخص معين ايچون خيارى شرط قيلمق جائز ايكن صلح كبى توسع اوزره مبنى اولان اموره جوازى
بطريق الاولى دربعده مؤلف همكار بو موادعه‌نك دخى صورت وثيقه‌سين تحريره ابتدار ايلدى وبيان مسائل

اثناسنده ديديكه بعدالمصالحه مسلمينله اول بطريق فلانينك ميانه‌لرنده منازعه نمايان اولدقده اولبابده قول قول
بطريق فلانبدر لكن مسلمين اول بطريقى بعض خصوص اوزره اتهام ايدرلرسه كركدركه آنى بالله الذى
لا اله الاهو عالم الغيب والشهادة الرحمن الرحيم الذى يعلم من السر مايعلم من العلانية يعلم خائنة الاعين وماتخفى الصدور
الذى انزل الانجيل على عيسى عليه السلام وجعله بشيرا ونذيرا وجعله وامه آية للعالمين فى الحقيقه امر انجق
بنم ديديكم منوال اوزره در و بن شرط قيلنان نسنه‌لردن زياده نسنه ازدياد ايلمدم ونفسم ايچون مشروطدن غيرى
نسنه اخذ ايلمدم ديو استحلافده اهتمام ايده‌لر وجه استحلاف اولدركه اول بطريق تعيين اشياده متهمدر
وشخص متهم حكم شرعله امين اعتبار اولندقده قول آنك قولى قيلنمقده يمينى ملتزم اولديغى كبى مانحن فيه كبى
حكم شرطله امين اعتبار اولندقده دخى ملتزمدر ووجه تغليظ يمين اولدركه استحلاف بطريقدن مقصود لرى
انجق نكول بطريقدر ونكولى انجق تغليظ يمينله حاصل اولور والله تعالى دن غيرى يه استحلا فله تغليظ ايلمك
غير جائز پس لازمدركه الله تعالى يه استحلافله وجه مذكور اوزره تغليظ اولنه وكركدركه مسلمين حين حاجتده
بطريقى بووجه اوزره استحلاف ايده جكلرينى وثيقهٔ معاهده لرنده كتبه غيرت ايده‌لر تا كه مشركين بطريقلرينه
وصف مشروح اوزره عرض يمين اولندقده مسلمينى غدره نسبت ايتميه‌لر ووجه مشروح اوزره حصنى فتح ايتدكلرنده
بطريقلرى بن بونلردن برفردى اختيار ايتمزم ياخود بعضيلرين بعض آخرين اوزره ترجيح وايثار ايتمزم ديو
اعتذار ايلسه ياخود هنوز برفردى اختيار ايتمدين فوت اولوب ياخود فرار ايلسه مسلمين اوزره واجبدركه
حصنلرندن خروججمله نبذ عهده ابتدار ايده‌لر زيرا امان مسلمين على وجه اليقين بعضيلرينه شامل اولمشيكن
آمنين مرقومين باعيانهم غير معلوم ميندر واصل شرعى اولدركه مستأمن وغير مستأمن مختلط بولندقده هر برنده
حظر ايله اباحت مجتمع وعندالاجتماع جانب حظر جانب اباحت اوزره غالب اولمغله آنلردن هيچ برينه تعرض
جائز ومناسب كورلمز واكر بعدالفتح بطريقلرى حاضر بولنوب لكن امتعه دن اشياء كثيره يى تعيين
واختيار ايتمكله متهم اولوب بينلرنده منازعه ظاهر اولسه اولبابده قول مع اليمين قول بطريقدر واستحلافى دخى
حين صلحده اوزرينه شرط اولنان طريق اوزره در قال عليه السلام الشرط املك يعنى شرط صاحب الشرطه
مالك مثللو اولمغله آنى اتيان مشروط اوزره على وجه الكمال ضبط وحبس ايديجيدر واكر صلح مذكور وجه مشروح
اوزره تعيين بطريقله تحت امان مسلمينده داخل اولان كسنه‌لرى كندو ماللرى و يريلك اوزره قائم اولمش ايسه
اول صلحك عهده سندن خروجده لفظ ماله اوزره اطلاق اولنديغنى بيلمك لازمدر فالمال اسم لكل متمول
متبذل متملك يعنى لفظ مال هر نسنه‌نك اسميدركه اول نسنه تمول اولنه وآنى تحصيل ايچون عمل اولنه وتملك اولنه
ومعناى محرر شريف وخسيس وقت حاجت ايچون ادخار اولنان جميع اجناسه شامل ايدوكى مقرردر مكر
شرط قيلنان مال عين ايسه لفظ مال عين انجق ذهب وفضه دن جنس نقود اوزره محتوى اولوب غاية الامر
اول جنسدن مسكوك وغير مسكوك ومصوغ يعنى عمل زركرايله مصنوع وغير مصوغ اطلاق مذكورده
مستوى اولورلر انجق ذهب وفضه ايله مموه يعنى يالدزلى اولان نسنه‌لره شامل قيلنماز كه تمويه يعنى يالدز ذهب
وفضه نك عينى اولميوب انجق لونى اولديغندن بشقه محلندن سهو لتله ممكن التخليص اولمامغله حكم
مستهلكده داخلدر بناء عليه شئ مموهده حكم ربوا ثابت اولميوب قصد تجارت يوغيكن آنده وجوب
زكوة دخى متثبت اولماز كذلك شرط قيلنان مال صامت ايسه بودخى شرط قيلنان مال عين اولمغله برابر وبحسب
العرف آندن غير متغاير وندر وحكم امان حكم نذر وزكوته مغايردركه مال الزكوة لفظى جنس نقوده خاص اولديغى كبى
ثلث مالى صدقة ديمكله ثلث مالنى نذر ايلدكده دخى لفظ مال جنس نقوده منحصر قيلنور اكرچه نذرده
تخصيص مذكور خلاف قياس اوزره جاريدر لكن الله تعالى عبيدى اوزره ايجاب زكوتله تنصيص ايلديكى
كبى عبد دخى نفسى اوزره ايجاب منذور ايله تنصيص ايلديكندن تنصيص ايجابله واجب اولمقده نذر ايله زكوة
بينلرنده مناسبت حاصل اولمغله مال نذرى دخى جنس نقوده تخصيص ايلمكده اخذ استحسانه مجترى اولدق
مترجم فقيرديركه بو موضعده اصل كتابده تعقيد اوزره تقرير اولنمغله مسئلهٔ مذكوره نك اوائل كتابده
باب مايصدق فيه المستأمن ومالايصدق اثناسنده سبقت ايلين نوع تفصيلنه اعتماد ايله ترجمه مزوجه محرر
اوزره تحرير اولندى و بو بابك اشبو مسئله دن بشقه بعض مسائلى دخى باب مذكورده سبقت ايتمكله كركدركه
طالب تحقيق اولان اخوان اكام مراجعت ايده‌لر انتهى ومعناى مذكور حكم امانده ظاهر الانعدام اولمغله
آنده اخذ قياسى التزام ايلديك زيرا اعطاء امان ثلث ماله وصيت منزلنه نازل اولمغله آنده وصفى ذكر اولنان

مطلب التغليظ فى الاستحلاف

مطلب اسم المال يطلق على معان

هر مال متمول داخل اولور مؤلف جليل متعه الله تعالى بالثواب الجزيل ديركه اكر شرط قيلنان متاع ايسه
لفظ متاع ثياب واوانيدن عينى باقى قالمق اوزره آنكله استمتاع وانتفاع اولنان نسنه‌لردر بناء عليه مكيل
وموزون متاعده داخل دكلدركه منفعتلرى انجق استهلاك عينلرى ايله حاصلدر لكن موزوناتدن اوانى ذهب
وفضه وسرير ذهب وفضه ايله بقاء عين اوزره استمتاع اولنمغله جملهٔ متاعدن عد اولنورلر اما جوهر ولآلى متاعدن
خارجلردركه آنلر تحت حليده مندرج وحلى تحت متاعده غير مندرجدر لكن اسلحه تحت متاعده داخلدركه
آنكله بقاء عين اوزره تمتع قابل وآنكيچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم آخر غير حاصلدر اكرچه
آنكيچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم سلاح موجوددر لكن لفظ سلاح اسم عين اولميوب همان آنكله
تسميه‌سى صفت استعمالنى اعتباره مبنيدر وخاتم لفظ متاعدن خارجدركه تحت حليده مندرجدر
سؤال اولنورسه كه مؤلف تحرير كتاب الجامع الصغيرده خاتم فضه حليدن دكلدر ديو تحرير ايلديكى جوابده ديرزكه
بلى تحرير ايلدى لكن مرادى لبس خاتم فضه ذكور ايچون دخى حلال كوريلديكندن حكم استعمالده حليدن
اولديغنى تقريردر يوقسه لفظ حلى فى الحقيقة خاتم ذهبه شامل اولديغى كبى خاتم فضه يه دخى متناولدر
واسم حلى اسم عين اولوب لفظ متاعدن اخص مطلق اولمغله متناولانى لفظ متاعدن خارج اوله جغى محققدر
واكر شرط قيلنان سلاح ايسه سلاح سيف وبيضه ودرع وترس وقوس وسهم امثالى غالب احوالده
استعمال سلاحله استعمال اولنان هر آلت قتالك اسميدر اما سكين سلاحدن عد اولنميوب متاعدن
عد اولنور كه غالب احوالده قتال ايچون استعمال اولنميوب بلكه آنكله بعض حوائجده استمتاع اولنور
اما خنجر ونيزه البته سلاحده ادخال اولنورلر كه غالب احوالده انجق قتال ايچون استعمال اولنورلر لكن جبه‌لر
وحشوى پنبه ايله مملو قفتانلر وكچه‌دن معمول اولان قفتانلر سلاحدن اولميوب متاعدن اعتبار اولنور مكر انجق حربده
استعمال اولنه جق وجه اوزره تدارك واحضار اولنمش اوله بوتقدير اوزره منزلهٔ خفتانانه نازل اولمغله نوع اسلحه‌ده
داخل قيلنور مترجم فقيرديركه خفتانات جمع خفتاندر لفظ معربدر فرهنك شعوريده خفتان برنوع جبه‌در
جنك محلنده كيرلر تركستانده قلماقى ديرلر ديو تعريف ايتمشدر ولفظ مذكورك باب قطع الماء عن اهل الحرب
اثناسنده دخى ذكرى واردر انتهى كذلك ديباج وحريردن اولان قفتانلر دخى اسلحه‌دن اولميوب متاعدن
تعداد اولنور مكر انجق حربده استعمال اولنه جق وجه اوزره اعداد اولنمش اوله اما بيراقلر وطرادلر يعنى
كوچك حربه‌لر وجوشنلر بلاجدال نوع اسلحه‌ده ادخال اولنورلر خلاصهٔ كلام هر موضعك اهلى برنسنه
اوزره قنغى اسمى اطلاق ايدرلرسه اول موضعده آنلرك عرفى اوزره اتفاق اولنور بو معناده اصل اصيل شول روايت
اولنان اثر جليلدركه عبدالله بن عمر رضى الله تعالى عنهما يه بركسنه كلوب بزم بر رفيقمز بر بدنه ذبحنى نذر ايلدى
اكا ذبح بقره كفايت ايدرمى ديو استفتا ايلدكده رفيقكز قنغى قبيله دندر ديو سؤال ايلدى اول دخى بنى رباحدندر
ديدكده ومتى اقتنت بنورباح البقر انما وهم صاحبكم الابل يعنى بنى رباح بقرى نه زمانده اتخاذ وتربيه ايلديلر
يعنى اتخاذ بقر عادتلرى دكلدر رفيقكزك وهم وبنيتى انجق ابلدر آندن ذبح بقره كفايت ايلمز ديو افتا ايلدى
واكر اهل حصن صلح مذكورده سلاحله برابر كراعلرين دخى شرط وبذل ايتمشلر ايسه لفظ كراع انجق
خيل وبغال وحميره حمل اولنور اما ابل وبقر وغنم كراعدن اعتبار اولنماز كه آنلرك اسم مخصوصلرى انعام
ايدوكى شهرتشعاردر قال الله تعالى والانعام خلقها لكم فيها دفء يعنى دخى الله تعالى انعامى يعنى ابل وبقر وغنمى
سزلر ايچون خلق ايلدى كه آنلرده يوردن تسخن ايده جك صوف وامثالى واردر بو مسئله‌ده معناى فقهى اولدركه
كراع شول حيواندركه منفعتى انجق ركوب اوله ومفهوم مذكور خيل وبغال وحمير اوزره مقصوردركه الله تعالى
شانلرنده لتركبوها وزينة قول شريفنده منفعتلرين بيان ايلمشدر اما ابل وبقر وغنمك منفعتى كاه ركوب
وكاه حمل اثقال وكاه اكل لحومدركه منافع مشروحه شانلرنده وارد اولان فيها دفء ومنافع ومنها تأكلون
يعنى انعامده تسخن ايده جككز صوف وامثالى واردر ونسل ولبن وركوب ظهرلرى كبى منافع واردر وانلردن
لحم وشحملرى مثللو مأكول اولان اجزالرينى اكل ايدرسز نظم جليلندن معلومدر واكر سلاحله برابر خيللرينى
دخى شرط قيلمشلر ايسه لفظ خيل عراب وبراذيندن هر برينك ذكور واناثنه شامل اولوب بغال وحميره
متناول اولماز قال الله تعالى ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله وعدوكم يعنى دخى قتال كفار ايچون خيل
مربوطه دخى اعداد ايديكزكه اول خيلله الله تعالى نك دوشمنينى وسزلرك دوشمنكزى ارهاب ايدرسز ومعلومدركه
ارهاب اعدا انجق افراسله پيدا قيلنور و بزباب سهمان الخيل والرجاله اثناسنده اشبو آيت كريمه ايله استدلال

مطلب لفظ المتاع

مطلب الجواهر واللآلى

مطلب الاسلحة من المتاع

الطراد ككتاب ومطرد كمنبر رمح صغير كذا فى القاموس وقال صاحب المغرب الطراد الرمح الصغير لانه يطرد به الوحش والطراد مثله ومنه قول محمد رحمه الله تعالى فى تفصيل السلاح الا صلام والطرادات انتهى منه

وغنیمده عراب و براذین ایچون اسهام اولنوب بغال وحمیر ایچون اولنماز دیو بسط مقال ایلدیك وا کرماشیه لرین
اشتراط ایتمشلر ایسه لفظ ماشیه خیل و بغال و حمیر کبی متناولات کراعه شامل اولیوب ابل و بقر و غنمه
متناول اولور زیرا ابل و بقر وغنم سوائمدر که اغلب احوالده آنلره علف و یر یلمیوب رعی ایله اکتفا اولنور وعرف
ناسده اصحاب المواشی انجق اصحاب سوائمه اطلاق اولنور پس مواشی وسوائم شیء واحد اولور وا کر سلاحلرین
شرط ایتدکلرنده سلاحلرنده ذهب وفضه وجوهر بولنسه آنلر سلاحه تابع اولمریله استحقاق سلاحله آنلرك
دخی استحقاقلری مقرر اولور اما شرط سلاح صورتنده سرج ولجام مثللو داخل قیلنمازلر که بونلر ایله حسب
العاده حربك غیرنده بقاء حین اوزره استمتاع اولنوب متاعدن عد اولنمریله لفظ سلاح بونلره شامل قیلنماز
کذلك پالان وچول مثللو نسنهلره دخی متناول قیلنماز لکن تجفافلر یعنی وقت حربده افراسه الباس اولنان درعلر
انجق حالت حربده استعمال اولنمغله جمله اسلحهده ادخال اولنور وا کر اهل حصن حلقهلرینك غیری صفرا
و بیضالری مسلمینك اولمق اوزره مصالحه یه نائل اولسهلر لفظ صفرا و بیضا لفظ مال عین ولفظ مال صامت منزلنه
نازل اولمغله ذهب وفضهنك هر نوعنه شامل وتبر و مسکوك و مصوغ وغیر مصوغ یعنی مصنوع وغیر مصنوع
بالجمله تحتنده داخل اولور لکن ذهب وفضهدن بر ظرف مصنع بعض جواهر ایله مرصع اولسه مسلمینك
اول جواهرده حقلری بولنمامغله آندن یدلری منتزعدر که استحقاقلری انجق لفظ صفرا و بیضا ایله حاصل ایکن
لفظ مرقوم جواهره غیر شاملدر اما خشبدن بر قدحك ذهب وفضهدن ضبابی یعنی چنبری بولنسه مسلمین
اصل قدحه مستحق اولمیوب انجق صفرا و بیضادن اولان چنبره استحقاقلری مقرردر بو صورتده نزعی قدحه
غیر مضر ایسه البته نزعی متقرردر ومضر ایسه اهل حصن مخیر قیلنوب دیلرلرسه نزع وتسلیمه اظهار رضا
ودیلرلرسه ضباب ذهبك مصنوع ایکن قیمتی دراهمدن وضباب فضهنك مصنوع ایکن قیمتی دنانیردن اعطا ایدرلر
زیرا املاك اصل قدح اهل حصن ایچون ثابت وملکدن دفع ضرره حاجت مس ایلدکده تملك شیء زائدده خیار
انجق صاحب الاصل ایچون متثبتدر انجق اداء قیمت ایچون تقویمی لازم اولدقده خلاف جنسله تقویمی
لازمدر که هر بری جنسی ایله مبادله اولندقده صنعت وجودینك قیمتی معتبره اولمیوب حق مالك ایسه صنعت
وجودنده دخی قائمدر ولفظ حلقه حاء مهملهنك فتحی ولامك سکونی یاخود فتحی ایله بمعنی السلاح درع وزوائل کتابده
باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بنی النضیر ایله مالرندن
حلقهدن غیری دوهلری نه مقداری نسنه یه متحمل ایسه بنی النضیرك اولمق شرطی ایله مکانلرندن آنلری اجلا قیلق
اوزره مصالحه دنصکره حلقهدن غیری لفظی ایله استثناری حسبیله سلاحلرین اخذ ایلدیلر دیو بیان ایلدیك
و بیان مذکوردن حلقه بمعنی السلاح ایدوکی نمایان اولمشدر وا کر اهل حصن متاع بیوتلری کندولر ایچون ترك
اولنمق اوزره مصالحهلرین تکمیل ایلسهلر لفظ متاع بیوت انجق فراش ووساده و پرده مثللو بیوتده ابتذال واستعمال
اولنان امتعه اوزره تحمیل اولنور وهنوز قطع اولنمامش بولنان ثیابلرندن اهل حصن حصهیاب اوله مزلر که متاع
بیت انجق بیوتده ابتذال واستعمال اولنان امتعهنك اسم خاصی اولوب معنای مذکور ثیاب غیر مقطعهده
ناموجود ایدوکی بی ارتیابدر کذلك بنی آدمدن رجال ونسانك ابا سلری متاع بیتدن معدود اولمیهجغی بی اشتباهدر
وا کر اهل حصن مصالحهلرین ثیابلری مسلمینك اولمق اوزره مرصوص ایدرلرسه لفظ ثیاب انجق کتان وقطن
وصوف وقز وخز وفرودن ملبوسات بنی آدم ایچون اسم مخصوصدر کورمزمیسنکه ملبوسات مذکورهنك بایعنه
ثیابی تسمیه اولنمق عرف شایعدر اما ستور وانماط وحجال ثیابدن عد اولنمیوب متاع بیتده ادخال اولنور که حسب العاده
ناس آنی تلبس ایتمیوب انجق بیوتلرنده استعمال ایدرلر مترجم فقیر دیر که ستور جمع ستردر که پرده معناسنهدر
وانماط جمع نمطدر که نهالی دیدکلری منقش پردهدر و بعضیلر هودج اوزرینه اورتیلن صوفدن بر ثوبدر و بعضیلر
دوشك یوزیدر دیدیلر واحجال جمع حجلهدر که عروس ایچون قوروب جهاز ایله تزیین وعروسی ایچنده اجلاس
ایتدکلری قبهلی پردهدر انتهی ولفظ بز دخی انجق قطن وکتاندن اتخاذ اولنان لباس ایدوکی بی اشتباهدر ومعنای
مذکور عادت اهل کوفه اوزره واقعدر که آنلرده لفظ بزاز انجق بو ایکی نوعی بیع ایدنلره اطلاق اولنوب خز ومرعزی
یعنی تفتك وصوف بیع ایدنلره اطلاقی غیر شایعدر شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب دیر که
اما بزم دیارمزده لفظ بز ابریشمدن اتخاذ اولنان ثیابه دخی شاملدر که اسم بزاز آنلرك دخی بایعنه متناولدر ومؤلف
بلاغت پیما اشبو معنایه رمز وایما ایدوب دیدیکه مگر خصم مزبور شول دیاردن اوله که عنعلرنده لفظ بز صوفدن
وغیریدن اتخاذ اولنان اثوابده استعمالی اشتهار اوزره اوله بو صورتده ضلحلری عرفلری اوزره استقرار ایدر

وحلقه فی الاصل حلقهلردن ترکیب اولنان درعدر و مطلقا سلاحه دخی استعمال اولنور

مطلب تفسیر متاع البیت

مطلب تفسیر الثیاب والثیاب والبز

وفرق دیارده مدار شول قریبا ذکر ایلدیکمز اصل شرعیدر که هر موضعده اهل موضعك متعارفلری معتبر
ومرعیدر وا کر اهل حصن فرض مشروح اوزره محصورین ایکن موادعهلرنده ایچلرندن طائفه مقاتلهلری
ایچون امان مسلمینی شرط وتعیین ایلسهلر بو صورتده اموال ونسا وذراریلرندن هیچ نسنه اهل حصن ایچون
سالم اولمیوب انجق نفوس مقاتلین سالمین قیلنورلر زیرا محصور البته مقهور بولنمغله شرط مذکوردن مقصودلری
انجق نجات نفسی ایدوکی ساحه پیرای ظهوردر و بو مثللو مواضعده اکمالندن دخی لابس اولدیغی ثیابی ایله
فی الحال اکل ایدهجکی طعامندن غیری نسنه تابع قیلنماز و بونلرك دخی تبعیتی بطریق الاستحساندر که بونلر تابع
قیلنمادقچه نجات نفسی عدیم الامکاندر بوندنصکره معلوم اوله که طائفه مقاتله انجق مبلغ رجاله بالغ اولنلردر
و بلوغ دخی کاهیجه محتلم اولمق وزوجه سنی حامل قیلمق کبی علامتله آشکار وکاهیجه سن مخصوصله پدیدار اولور
واول سن مخصوصی بیانده اختلاف فقها مشهور ورایکاندر وامام ابو یوسف وصاحب الکتاب امام محمد رحمة الله
تعالی علیهما سن مرقومی اون بش سنه ایله تقدیر ایدوب عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن مأثور اولان
حدیثله تقدیر مذکوری اثبات وتقریر ایتمشلردر ومؤلف دربار درایت اول حدیثی اشبو کتابنده روایت ایلمشدر لکن
بر شهرتنه بناء آنی نقل وحکایت ایلدیك مترجم فقیر دیر که حدیث مذکور و بلوغده مذهب ابی حنیفه رضی الله
عنه باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین اثناسنده اصل کتابده وترجمه مزده سبقت
ایلمشدر طالب تحقیق اولان اهل حقیقت اکا مراجعت ایلیه پس صورت مفروضهده اهل حصندن بر شخصك
سنی اون بش سنهدن اقل ایدوکی مجزوم وهنوز محتلم ایدوکی نامعلوم اولسه شخص مزبور مقاتلهدن عد اولنمیوب
ذراریدن تعداد قیلنور وقبل الصلح قتاله مباشرت ایلیوب ایلمدیکنه اعتبار واعتداد اولنماز ونسالری دخی
بویلهدر زیرا لفظ مقاتل اول کسنهنك اسمیدر که قصد قتال ایتدکده آنك قتاله متحمل بنیهسی بولنه حال آنکه
بنیه مرقومه نسا وصبیانده معدومهدر پس خلاف عاده مباشرت قتال ایتسهلر دخی مقاتلهده ادخال اولنمازلر
کورمزمیسنکه رجال بالغین بعض اسبابله مباشرت قتال ایتمسهلر دخی بنیهلری متحمل اقتتال اولمغله مقاتلهده
ادخال اولنورلر اما زمن واعمی ومقطوع الایدی ومقطوع الارجل مثللو اصحاب اعذارلری قتاله مباشرت
ایدرلرسه مقاتلهدن اعتبار اولنوب مباشرت ایتمزلرسه مقاتلهدن اعتبار اولنمازلر زیرا هنوز بنیهلری قتاله متحمل
ایکن آفات مذکوره قتالدن عجزلرینه باعث اولمش ایسه آنلر مقاتلهدن منعزل اولوب باعث اولمامش ایسه
کما فی الاصل مقاتل قیلنورلر اما مریض ومغمی علیه حال مرض واغمالرنده بینه مقاتلهده ادخال اولنورلر که بنیهلری
متحمل قتال ایکن آنلره عارض اولان علت دخی علی شرف لزوالدر بناء علیه الحالة هذه مقاتل دکل ایسهده
بنه طائفه مقاتلهدن منعزل اولماز لکن سابقا ذکر عمیان وامثالی بشقهدر که آنلره عارض اولان آفت مشرف
زوال دکل ایکن قتالدن عجزلرینه دخی باعث اولدقده آنلری رتبه مقاتلهدن استنزال ایدر کذلك اهل زراعتدن
اولوب قطعا مزاوله قتال ایلمین رجال دخی بنیهلری متحمل قتال اولمغله مقاتلهده ادخال اولنورلر سؤال اولنورسه که
سز بوندن اقدم باب ما یکره قتله من اهل الحرب ومن لا یکره اثناسنده اهل زراعت قتل اولنمازلر دیو ذکر وانبا
وآنلری مجرای عسیف واجیره اجرا ایلدیکز جوابده دیرز که باب مذکورده بیان ایلدیکمز انجق امر حربه
اصلا اهتمام ایلمدکلری معلوم اولان اهل زراعتی قتل مستحب الاتیان کورلمهمکدر بو قسمه ما نحن فیهده ذکر اولندیغی
اوزره مقاتلهدن اعتبار اولنمریله جواز قتللری آشکاردر یاخود بو بابده مقاتلهدن عد اولنان زارعین انجق حصنده
بولنوب تکثیر سواد مقاتلین ایدنلردر دیو تأویل وتبیین اولنور اما مطبق قتال اولمیوب امر حربده صاحب
تدبیر اولمیان شیخ کبیر مقاتلهدن اعتبار اولنمیوب همان اعمی ومقعد منزلنه تنزیل اولنمغله قتلی جائز وسزاوار
کوریلمز لکن قتلی جائز کوریلان اشخاصدن بریسی رئیس حصن بولنوب اهل حصن آنك رأیی ایله عامل اولسهلر
شخص مزبور هیچ مباشر قتال اولمامش ایسه دخی جمله مقاتلهده داخل قیلنور بناء علیه شخص مرقوم اسیر
قیلندقدهبعد الاسر دخی قتلی استحلال اولنور پس ما نحن فیهده دخی امان مقاتلهده ادخال قیلنور اما عبید اهل
حصن آنك قتال اولان نفس وماله مالك اولمدقلرندن موجب قیاس اولدر که آنلر مقاتلهدن قیلنمیوب امان
مقاتلهدن خارج وفیء مسلمینده مندرج قیلنمقدر لکن مؤلف عظیم الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب
دیر که اکر مولالری ایله برابر قتال ایتدکلری معلوم مسلمین اولورسه مقاتلهده ادخال اولنوب اولمازسه مقاتلهده ادخال
اولنمیوب فیء مسلمینه ایصال قیلنورلر وامام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه قتاله مأذون اولان عبد مسلمدن
اعطاء امانی تجویز ایدوب غیر مأذوندن تجویز ایتمدیکی قولنده مولاسیله برابر قتال ایدوب ایتمکی دلیل اعتبار

مطلب متی یحکم ببلوغ الاطفال

مطلب تعریف المقاتلة من الرجال

ایدوب آنکله مأذونی غیر مأذوندن فرق وتمیز ایلدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی امانك صحتی مقاتله‌دن
صدور ینه مبنی دکلدر که مقاتله‌دن دکل ایکن امان مرأه کذلك امان اصحاب آفات صحیحدر دیمش ایکن بوموضعده
مولاسیله برابر قتال وعدم قتالنه اعتباری امانی تنفیذ ایچون اولمیوب انجق مقاتله‌دن اولوب اولمدیغنی اظهار ایچوندر
ووجه اظهار اولدر که مملوکده محتمل قتال اولان بنیه حاصل ایکن غیر ایچون رقبه‌سنده ثابت اولان ملك
اول مملوکله قتالك بینلرنده حائل اولوب اول حائل دخی مولاسیله برابر قتال ایتدکده اذن حکمی بولنمغله زائل اولور
بناء علیه بزدخی حکم ایلدیك که مولاسیله برابر قتالی معلوم ایسه محتمل بنیه‌سنه اعتبار اولنوب مقاتله‌ده ادراج
قیلنور وغیر معلوم ایسه حیلولت ملکه اعتبار اولنوب مقاتله‌دن اخراج قیلنور لکن مالك عبید اولنلر عبیدلرینی
برموضعده قتال ایچون وضع واسکان ایتمشلر ایسه بوصورتده مباشر قتال اولسونلر هیچ اولمسونلر مقاتله‌دن عد
اولنملری بی کماندر مؤلف عدیم النظیر بومعنایی تمثیل وتنظیر ایچون دیر که کورمزمیسنکه اهل حربدن سکان
خراسان اولان اعجام ملوکلرینك عبیدی اولمشلردر ملوکلری آنلری بیع ایدوب دیلدکلری احکام رقی اوزرلرینه
الزام ایتدکلرندن بشقه قتال اعداده دخی انجق آنلری استخدام ایدرلر پس سائر عبیددن دخی بومنزله
نازل اولنلر مباشر قتال اولسونلر اولمسونلر طائفهٔ مقاتله‌ده داخل قیلنورلر واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده
مسلمین ومشرکین بعض اهل حصنده منازعه‌یه قیام ایدوب مشرکین بونلر احرار مقاتله دندر دیوب مسلمین
دخی بلکه بونلر خدمت مولالریله مشغول اولان عبیددر دیو رفع خصام ایلسه اولبابده قول قول مشرکیندر که
اصل اولان حریته تمسك واعتصام ایلمشلردر سؤال اولنورسه که اشخاص مرقومین ایچون اثبات امانه
احتیاج مشرکین واضح اولوب واصله تمسك انجق ابقاء ماکان علی ماکان بابده حجت قیلنمغه صالح واثبات
استحقاق جدیده حجت قیلنمغه غیر صالح ایکن اثبات امانه حجت قیلنمق نه وجهله متضح اولور جوابده دیرز که
مانحن فیهده اصلله تمسك امانلرین مثبت اولمیوب انجق مقاتله‌دن اولدقلرین مثبتدر ومقاتله‌دن اولدقلری
ثابت اولدقدن صکره امانلری انجق نص معاهده‌لری ایله ثابت اولوب اصل ظاهر الحال ایله مثبت اولماز
لکن مسئلهٔ مرقومه‌ده مسلمین ومشرکین اشخاص مزبوره عبید اولمقده اتفاق ایدوب انجق مشرکین
آنلر بزمله برابر قتال ایدرلر ایدی دیوب مسلمین دخی بلکه خدمت مولالریله مشغوللر ایدی دیمکله اظهار شقاق ایلسه‌لر
بوصورتده قول قول مسلمین قیلنمغله فیئه الحاق اولنورلر زیرا اتفاق طرفینله اول اشخاصده حائل قتال اولان
رق ثابت اولدقدن صکره ظاهر حاللری مسلمین ایچون شاهد وفیء قیلنملرین مثبت اولور مکر مشرکین
دعوالرین بینه ایله مستثبت اولەلر واول بینه دخی مسلمین اوزره قائم اولمغله شاهدلری مسلمین اولمق لازمدر
واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده غالب اهل حصن ملکلرینك عبیدی بولنوب مباشرت قتال ایدنلر دخی انجق اول عبید ایسه
بونده دخی وجه سابق اوزره مقتضای قیاس قول قول مسلمین اولوب فیئه تمهید اولنملریدر اما بطریق الاستحسان
مقاتله‌دن عدایله داخل امان قیلنورلر مکر مسلمین خدمت مولالریله اشتغاللرین بینه ایله بیان ایده‌لر واول بینه
اهل حرب اوزره اقامت اولنمغله آنده شهادت اهل حرب دخی کفایت ایدر وجه استحسان اولدر که عبید مذکورین
فرض مزبور اوزره مقاتله‌دن اولمق ظاهر حالدر وبومثللو وقوف حقیقی ممکن اولمیان امورده حکمی
ظاهر اوزره بناء لازمهٔ احوالدندر اما طائفهٔ روم وغیریلری مثللو مقاتللری احرارلرندن اولمق غالب احوال
اولان بلادده عبیدلرینك مباشرت قتاللری معلوم اولمدقجه مقاتله‌دن تعداد اولنمازلر که هربابده حکمی
ظاهر اوزره بنا واجب ومعتاددر واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده مصالحه‌لری مقاتله ومقاتله‌نك ذراری واموالری
اوزره منعقد اولمش اولوب بعده مقاتله نفائس امتعه وکرائم سبی ایچون بونلر بزم امتعه مزوذراریمزدر دیو مستبد اولسه‌لر
قول مع الیمین آنلرك قوللری قیلنمق متعهددر زیرا شهود مسلمینله اثبات مدعی حقلرنده متعذر وجهت اخری ایله
صدق مقاللرینه وقوف غیر متیسر اولمغله اولبابده قوللری برشخصك کندو درونده اضمار ایلدیکی
معاندن اخباری منزلنده اولدیغندن قبولی واجب ومتقرر اولور وصورت مذکوره‌ده اهل حصندن بعض
مجروحلر بولنسه نظر اولنور اکر جراحت آنلره بودفعه مسلمینله قتالده اصابت ایتمش ایسه جراحتلرینك
قابل التیام اولوب اولمادغنه اعتبار اولنمیوب جراحتلری مقاتله‌دن اولدقلرینه دلالت ایتمکله همان امان مقاتله‌ده
ادخاللرینه مبادرت اولنور واکر آنلره جراحت بودفعه‌دن اقدم اصابت قیلمش ایسه ینه نظر اولنور اکر اول
جراحت قابل التیام ایسه بودفعه‌ده قتاله اقدام ایتمش ایسه دخی همان مشرف هلاك اولان مقاتل مریض
منزلنه تنزیلله مقاتله‌دن عداولنمسی التزام اولنور واکر اول جراحت قطع یدین ورجلین کبی قابل التیام دکل ایسه

آنلر

آنلر مقاتله‌دن قیلنمیوب فیء مسلمین قیلنملرینه اهتمام اولنور مکر اصحاب تدبیردن اولمریله اهل حصن اول
علیللری مجمعلرینه احضار وامرحربده تدبیرلرین مطمح انظار ایتمش اوله‌لر بوصورتده مقاتله‌دن شمار اولنورلر
واکر اهل حصن ایچمزدن شودکلو وبودکلو نفوسی اسیرلکدن سلامتیچون انتخاب ایدوب بزه اعطاء
امان ایدیکز دیو رجا ایدوب بعد الامان حصنلرنده تعیین ایتدکلری عدددن زائد فرد آخر بولنماسه جمله‌سی
امانده مقرر قیلنوب اهل حصنك حین استیمانده عدد مذکوردن باقیسی سزك اولسون دیمش اولوب
اولمالری معتبر ومطمح نظر قیلنماز زیرا امان مسلمین عدد مذکور اوزره بطریق النص شامل اولمغله مسلمینله
حاللری همان عصباته اصحاب فرائضك احواللرینه مماثل اولمشدر که ترکه‌دن حقوق اصحاب فرائضدن
صکره نسنه قالمادقده عصبات برشیئه نائل اوله‌مزلر بوندن صکره مؤلف بدیع البیان اهل حصن اهل بیوتلری ایچون
شرط امان ایلدکلری صورتی تحریر وتبیان ایلدی که مسئلهٔ مذکوره ابواب اماندن باب مایصدق فیه
المستأمن من اهل الحرب ومالایصدق اثناسنده کذران اولمشدر لکن باب مذکورده معنای اهل بیتی تفسیر ایدوب
انسانك اهل بیتی شول من قبل الاب اقرباسیدر که بنی فلان دیمکله معروف اولدقلری اب اعلالری اولان فلانه
واصل اولان نسبده کندویه مشارك اوله‌لر دیو تقریر ایلدی وبوموضعده اول تفسیری تغییر ایدوب انسانك
اهل بیتی اول کسنه‌دیر که خانه سنده ساکن اولوب نفقه‌سنی رؤیت ایلیه کرك بینلرنده قرابتلری اولسون
وکرك اولمسون دیو تعبیر ایلدکدنصکره تفسیر سابقی دخی ذکر وتحریر ایلدی خلاصهٔ کلام مصالحه‌ده
ذکر اولنان لفظ بیتله مرامی بیت سکنی ایسه اهل بیتله مرادی بوموضعده اختیار اولنان معنی در وبیت النسب ایسه
انجق معنای سابق معتنی در امامرامی نه ایدوکی معلوم اولمازسه اهل بیتدن ایکی فرقه‌نك معا امانده دخوللری
مجزوم اولور که حکم امان توسع اوزره مبنی اولمغله آمن اولوب اولمامق میاننده متردد الحال اولنلرده جانب
حظری جانب اباحت اوزره ترجیح ایچون آمن قیلنمق امر ظاهر اللزومدر اما حکم وصیت بشقه‌در که توسع اوزره
مبنی اولمامغله انسان اقارب وانسابی ایچون وصیت ایتدکده الاقرب فالاقرب اعتبار اولنور تفصیلی باب مذکورده
سبقت ایلدی واکر اهل حصنله صلحلری رجاللری واهل رجاللری آمن اولمق اوزره حاصل اولمش ایسه
لفظ اهل موجب قیاس اوزره زوجه‌یه خاصدر اما بطریق الاستحسان خانه سنده ساکن وعیالنده
داخل اولنلره جمیعا شاملدر وبزباب مذکورده بیان ایلدیك که خانه وعیالنده خارج اولان ابنا وبناتی دخی
لفظ اهلده غیرمندرجدر لکن لفظ اهل البیت بویله دکلدر بعده مؤلف بلاغت سمیر بوموضعده
مفاداة الاسیر بالاسیر مسئله‌سنی تقریر ایدوب اولبابده مثلا مسلمین مشرکینه یوز رأس
اسراء مشرکین ویروب مشرکین دخی مسلمینه یوز رأس اسراء مسلمین ویرمك اوزره واقع اولان مصالحه‌لرینك
صورت وثیقه‌سین کتب وتصویر ایلدی وبزظهور ینه بناء تحریرینی ترك وتأخیر ایلدیك لکن صورت مفروضه‌ده
ایادی مشرکینده بولنان اسراء مسلمین یوز رأسه بالغ اولمدیغی بدیدار اولسه کرکدر که مسلمین نقض صلحه
ابتدار ایتمیوب همان یدلرنده بولنان اسرانك قلیل وکثیر عددلرنجه رأسا برأس اعطاء اسراء مشرکینله اتمام صلحه
بذل اقتدار ایده‌لر که شرطلری یوز رأسده رأسا برأس واقع اولمشیدی پس حکم کل بعضده دخی اعتبار اولنمق امر
شایعدر حتی یدلرنده مسلمیندن اسیر واحددن غیری ناموجود ایسه دخی مفاداتندن اعراض ایلمك حق مسلمینده
مستحب ومحمود کورلمز بناء علیه مشرکین اسراء مسلمیندن کزیده‌لرینی اخفا وعلیل واختیارلرینی اظهار
وابدا ایلسه‌لر مفاداتلرندن امتناع ایلمك حق مسلمینده قطعا سزا کورلمز که مفادات اسرا انجق حرمت اسلام ایچون
اولوب بونلرك حرمتلری دخی کزیده‌لرك حرمتلری ایله علی سوا بلکه بونلر احترامه الیق واحرادر مکر مسلمین
بونلرده مفاداتدن اظهار نکوللرنده مشرکینك کتم ایتدکلری اسراء مسلمینی اظهارلرین مأمول ایده‌لر اول حینده
نظر مسلمین بولنمغله امتناعلری مشروع ومعقول کورلور لکن ینه مشرکین کتم ایتدکلری اسرایی اظهار
ایتمزلرسه کرکدر که امام اظهار ایلدکلری ضعفاده مفاداتی اختیار ایلیه مکرکه بواختیاری توهین امر
مسلمینه بادی ومسلمین اوزره جرأت مشرکینه مؤدی اوله اول حینده مسلمیندن دفع مذلت ایچون مفادات
ضعفایه تصدی ایلمز کورمزمیسنکه مشرکین براسیر مسلمی انجق یوز اسیر مشرکله مفاداته رزد واصرار
ایلسه‌لر امام ایچون امتناع مفادات جائز وسزاوار اولور اکرچه مسلم واحد یوز مشرکدن افضل ایدوکی آشکاردر
لکن امتناعی انجق دفع توهین دین ایچون ایدوکی بدیداردر پس مانحن فیه‌ده دخی بویله‌در واکر اهل حصنك
رسوللری کلوب حصنی مسلمینه تسلیم اوزره نفسلری ایچون اهل واموالری اوزره استیمان ایدوب مسلمین دخی

اول وجـه اوزره اعطاء امان ايتمكله حصنه دخوللرنده اول رسوللر ايچون اهـل ومالدن هيچ نسنه اولمديغى نمايان اولسه امانله انجـق اول رسوللر كامران قيلنور زيرا اعطاء امان انجق موجو ده متعلق اولوب معدومه متعلق اولمامغله صورت مفروضه ده امان نفسلرى حقلرنده موجوده مصادف اولمغله متحقق واهل ومالرى حقلرنده معدومه مصادف اولمغله غير متحققدر لكن بعدالدخول حصنده بولنان جميع اموال بزمدر ديو دعوى ومدعالرى اوزره يمين ايلسه لر قول آنلرك قوللرى ايدوكى مستبيندر كه وجه آخر ايله ممكن الوقوف اولماديغى قريبـا تبيين ايلديك واكر اهل حصن ذرار يلرى اوزره اخـذ امان ايتشلر ايسه بزباب مذكورده لفظ ذريت اولاد واولاد اولاده شامل اولوب اولاد بنين واولاد بنات اولبابده متساوى اولدقـلرين بيان ايلديك كورمزميسنكه الله تعالى حضرت عيسى عليه السلام حقنده دخى اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين من ذرية آدم الاية نظم كريمنده ذريت آدم عليه السلامدندر ديو تعبير ايلـدى حال آنكه انجق اولاد بناتندندر مترجم فقير ديركه آيت مذكورهنك ذيلنده ومن ذرية ابراهيم واسرائيل قول شريفنده دخى حكم مذكور اوزره دليل آخر واردر كذلك اوائل كتابده باب مذكورده يحيى بن يعمر رحمه الله تعالى نك حجاج لجاجله واقع اولان حكايه سنده دخى دليل آخر واردر انتهى واكر اهل حصن نسالرى اوزره اخـذ امان ايتشلر ايسه لفظ نسا انجق از واجدن عبارت ايدوكى نمايانددر كه للذين يؤلون من نسائهم كذلك يظاهرون من نسائهم آيت جليـلهلرنده نسا ايله مراد انجق ازواج ايدوكى بى كماندر واكر نسللرى اوزره اخذ امان ايتشلر ايسه لفظ نسل معناده لفظ ذريتله سياندر واكر اولادلرى اوزره اخذ امان ايتشلر ايسه لفظ اولاد قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره انجق اولاد صلبدن عبارت قيلنمق عيـاندر كه لفظ اولاد انجق اولاد صلبده حقيقت واولاد اولادده مجاز در وارادهٔ حقيقت ممكن ايكن ارادهٔ مجاز عدم الجوازدر اما بعض اهـل حصنك اولاد صلبى نا موجود ايسه آنك حقنده اولاد بنينى مقصود قيلنور كه اولاد بنين دخى بطريق المجاز اولاددن معـدود وحقيقتله عمل متعذر اولدقده مجاز ايله عمل واجب ايدوكى مشهور ومشهود در اما اولاد بنات انسانك اولادى اولمامغله حكم امان انلرده اثبات اولنماز لكن اولاد بناتده امام محمد رحمه الله تعالى دن اشبو روايتدن بشقه حكم امانده دخوللرى بابنده روايت خصاف اوزره قول آخر دخى واردر كه بيانى باب مذكورده امرار اولنمشدر واكر بنيلرى اوزره اخذ امان ايتشلر ايسه لفظ بنين قول محمد رحمه الله تعالى اوزره بناتله مختلطين اولان بنينه دخى تناوله جسبانددر وامام مشار اليه بوموضعـده ديركه قياس قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره لفظ بنين انجق ذكوره شامل وذكور ايله مختلطه اولان بناتنه حكم امان غيرمتنا ولدر وشارح الكتاب يمن الله تعالى كتابه يوم الحساب ديركه قياس قول ابى حنيفه دن مرادى بنى فلان ايچون وصيتده واقع اولان قول ابى حنيفه اوزره قياسدر لكن بزباب مذكورده بيان ايلديك كه مسئلهٔ امانده قول ابى حنيفه دخى قول محمد كبى اختيار استحساندر زيرا بناء امان توسع اوزره واقعدر وهم امانده اناثى ادخال قيلمق حق ذكوره موجب نقصـان اولمديغى ظاهر وساطعدر لكن مسئلهٔ وصيت بشقه در ولفظ ولد ده بنين و بنات مختلط وغير مختلط البته داخلدر كه اسم ولد انسانه ولادتله نسبت اولنان جميع افراده شاملدر واكر مسلمين دار موادعه اولمايان ارض حربه داخل اولوب كنايسلرندن بر كنيسه يه واصل اولسه لر اول كنيسه يى تخريب وتحريق ايله افنا بلكه ايچنده حاجتلرين قضا ومسلمين كندو منكوحه لرينه وجاريه لرينه جماع ايتمك مثللو معاملاتله تحقير وازدرا قيلملرى جائز وسزا كوريلور زيرا كنيسه لرى سائر مسكنلرى ايله برابر بلكه كنيسه لرنده اجراء شركله عصيانلرى اكثر اولمغله عندالمسلمين سائر مسكنلرندن احقردر ومؤلف كرامت نهادك بوقول اصابت نژادايله مرادى انجق معابد مشركين اولان بيع نصارى وكنائس يهود و بيوت نيران مجوس ايله معابد مسلمين اولان مساجدك فرقلرينى ايراد دركه مساجد نمازكاه مسلمين اولوب انجـق ايچنده عبادت اولنمق ايچون مبنى ومفرز اولمغـله مثال كعبه مصالح عباددن خالصـا لله تعالى محمى ومحرزدر قال الله تعالى وان المساجد لله بناء عليه مساجد ده تبوّل وتغوّطله قضاء حاجت بلكه ايچنده امرأه وجاريه سنه مجامعت بلكه حال جنابتنده دخول ايلمك مثللو اعمال قطعا حلال كوريلمز اما ذكر اولنان معـابد مشركين انجق اظهـار شرك ايچون بنا قيلنمغله حكمده مساكن مشركينله همحـال بلكـه مساكنلرندن زياده بدفال اولديغندن آنلرده ذكر اولنان اعمال استحلال اولنور واكر بر حربى مسلمينى ايچنـده اهل وولدى موجود قريه نك اهـالبسى اولان سبى اوزره دلالت شرطيـله نفسى واهل ووالـدى ايچون امانه طالب اولسه حق مسلميندهاول شرط اوزره اعطاء امان جائز ومناسب كوريلور ومؤلف همت مآب اصـل كتابده بوموادعهنك دخى صورت و ثيقه سين اكتتاب ايلـدى لكن بزظهور ينه بناء ترك اطناب ايلديك بعـده ديديكه

صورت مفروضهده حربى مزبور مسلمينى ايچنـده اهاليدن قليل وكثير جمـاعت سبى موجود اولان بر قريه يه دلالت ايلدكده اتيان مشروطـله قولنه وفا ايتمش اولمغـله نفس واهل وولدنده حكم امانه رعايت اولنور اما اول قريه دهاهل وولدندن غيرى كسنهلر غير موجود ايسه نفس واهل ووالدى فئ مسلميندن معدود قيلنور زيرا حين موادعهده مسلمينى ايچنده هم سبى وهم اهل وولدى بولنان بر قريه اوزره دلالته ضامن اولوب وامان مسلمين دخى اول ضمانه تعليق متضمن اولمشيدى پس اويله بر قريه يه دلالتى بولنمادقده نيل امانى ممكن اولماز كذلك اول قريهده اهل وولدندن غيرى انجق بر ياخود ايكى كسنه موجود اولسه ينه بالجمله فيئدن معدود قيلنورلر زيرا شرط قيلنان اول قريهده اهل وولدندن غيرى سبى موجود اولمقـدر ولفظ سبى اسم جمع اولوب جمع متفق عليهك اقلى انجق ثلثه اولمغله صورت مفروضه ده عدم تحقق مشروط واضح ومشهوددر حتى اولبابده حربى مسفور اشبو قريهده جماعت سبى وار ايدى لكن كيتمشلر ديو اعتـذار ايلسه ينه هيچ برى اماندن بهره دار قيلنماز زيرا امانى ايچنـده جماعت سبى بولنان قريه اوزره دلالتـه تعليق اولنمشيدى شمدى بو قريه ده جمـاعت سبى بولنمديغى رسيدهٔ تحقيق اولمشدر وهم اعطاء اماندن مقصود مسلمين انجق دلالتى ايله اخـذ سبيه قادر اولملريدر وفى الاصل قريه ده بولنوب قبـل الدلالة ذاهبين اولان سبيله بو مقصودك عدم حصولى ظـاهردر لكن مسلمين حربى مذكوره معسكره حين دخولنده بلا شرط اعطاء امان ايتشلر اولوب صكره اول حربى سز بكا نفس واهل وولدم اوزره امان وير يكز سزى وصف مشروح اوزره بر قريه يه دلالتم شرطيله و بن اول شرطه وفا ايتمزسم بنمـله سزك بينلر يمزده عقد امان اولماسون ديو عهد وپيمان ايلدكدن صكره مسلمينى بر قريه يه دلالت ايدوب اول قريه ده اهل وولدندن غيرى سبيدن نام ونشان بولنماسه اكر چه اهل ووالدى فئ اسـلاميان قيلنور انجق نفسى كما كان حكم امانده اسكان اولنور زيرا مسلمين امان اهل وولدينى دلالت مشروحـه يه تعليق ايتشلر اولوب اولدخى حاصل اولمامغله آنلر حرز امانده داخل اولما ديلر اما امان نفسى قبـل الشرط حاصل اولمش اولمغـله مأمننه بالغ اولمدقچه حكم امانى زائل اولماز وآنك بينلريمزده عقد امان اولماسون قولى آنى مأمننه موصل اولمامغـله اول قولله امان ثابتى باطل اولماز اما مسئلهٔ سابقـه بشقه دركه آنده امان نفسى امان اهل ووالدى كبى شرط مرقومـه متعلق ايدى وشرط مرقوم بولنمادقده امان نفسى دخى متحقق اولماز واكر بر حربى مسلمينه اكا نفسى اوزره اعطاء امان ايلمك اوزره مسلمينى سبيدن عدد مسمى اوزره دلالتى شرط والتزام ايلسه اول حربى وفاء شرطى اتمام ايدرسه من كل الوجوه امانله بكام قيلنوب هيچ براسيره دلالت اوزره قيام ايلمزسه كرك قتل وكرك استرقاقدن امان نفسنى استتمام ايده مز اما بعض اسرا اوزره دلالت ايدوب لكن عدد مسمادن اقل اولسه شرط امانى مكمل اولمامغله فئ مسلمين قيلنمسى بلا جدلدر ومقتضاى قياس حق مسلمينده شرط مذكور ايله استيمانندن اقدم قتلى مشروع اولديغى كبى صكره دخى مشروع اولمقدر لكن مقتضاى استحسان مسلمين آنى قتلـدن ممنوع اولملريدر زيرا بعض مشروطه وفاسى دركار اولوب تمام مشروطه وفاسنده قتل واسترقاقدن امين اوله جغى آشكار ايكن بعض مشروطه وفاسى مورث شبهه اولوب قتل دخى شبهاتله مندرئ اوله جغى بديدار اولديغندن قتلى جائز وسزاوار دكلدر نكتهسى اولدركه دلالت مرقومه ظاهرده معناى شرطى متضمن ايسهده منفعت مسلمينه نظر ايله آنده معناى عوض دخى مستكندر ومعناى شرطه نظر ايله قتلى ممكندر كه مشروط انجق تمام شرطـه مقابل ومقارندر ومعناى عوضه نظر ايله حربى مرقوم آمنـدر كه بعض معوض بعض عوضه معادل ومراهندر پس قتـل كبى شبهاتله مندرئ اولان اموردهمعناى عوضى ترجيحله قتلنى تحريم وتقبيح ايلديك واسترقاق كبى شبهاتله ثابت اولان اموردهمعناى شرطى ترجيحله استرقاقنى تجويز وتصحيح ايلديك بوندنصكره مؤلف بلاغت رهـين جانبيندن ياخود بر جانبدن اعطـاء رهنله مشروط اولان موادعه نك دخى صورت وثيقه سين تحرير وترصين ايلدى لكن بزباب متقدمده مباحث رهنى على وجه الاستقصا ذكر وتبيين ايلديك والله تعـالى اعلم

باب من نكاح اهل الحرب مالايجوز فى دار الاسلام * يعنى اهـل حربدن واقع اولوب دار اسلامده مثلى واسع اولميان نكاحلره متعلق باب كثير المنا فعدر اكر بر حربى حال كفرنده اختيله ازدواج ايلـدكدنصكره حربى مرقوم اختين مرقومتيله برابر قبول اسلامـله كسب رواج ايلسه لر نظر اولنور قول ابى حنيفه وابى يوسف رحمة الله تعالى عليهما اوزره ايكيسنى عقد واحد ايله تزوج ايلمش ايسه ايكيسينك دخى نكاحى باطل اولور وعقـد بنله تزوج ايلمش ايسه نكاح اولى صحيح ونكاح ثانيه عاطل اولور وقول مذكور ابراهيم النخعى وقتاده رحمة الله تعالى عليهما نك دخى قوللريدر اما قول محمد رحمة الله تعالى عليه اوزره عقد واحد وعقدينله تزوجى

برابر اولوب همان قنقیسنی دیلرسه ابقا بر له مفارقت اخراده مخیر قیلنور لکن برذمی داراسلامده اختینی تزوج ایدوب بعده جمله سی قبول اسلامله شرفیاب اولسه لر آنده قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه بالاتفاق جواب صوابدر وجهی اولدرکه حرمت جمع الاختین احکام اسلامدن اولوب ذمی دخی معا ملا نه راجع اولان امورده حکم اسلامی التزام ایتمش اولمغله عقد واحد ایله تزوجنده هر برنده و عقد بنله تزوجنده بالکز ثانیه ده نکاحی صحیح وتام اولمامش اولور اما اهل حربدن تحریم جمع الاختین ایله خطاب تکلیف قاصر اولوب حکم اسلامی التزام ایتمدکلری دخی ظاهر اولمغله بعد صحة النکاح اسلامله بعض نساسنده حرمت عارض اولدقده وجوب تفریقده مؤثر اولمیوب انجق وجوب تخییرده مؤثر قیلنور نظیری شول مسئلهدرکه دورت عورتلرندن لا علی التعیین برینی ثلثا تطلیق ایلیه مسئلهٔ مزبور تعیین مطلقه ده تخییر اولنوب جمیع نساسندن یاخود علی التعیین برندن تفریق اولنماز و علی هذا القیاس امام محمد رحمه الله تعالی دیمشدرکه برذمی برعورتی بغیر صداق تزوج ایلدکدن صکره ایکیسی بردن قبول اسلام ایلسه لر عورتک مهر مثلی زوجی اوزره الزام اولنور اما حربی بشقهدرکه اوزرینه مهر مثلی الزام اولنماز مؤلف بدیع التحریر بو کلامی مبسوطنده بسط وتقریر ایدوب دیدیکه ابتغاء نسا بذل مهور ایله ماله مخصوص اولمق حکم اسلامدن اولوب حق امتده ثابت وحق رسول الله صلی الله علیه وسلمده غیر ثابت اولمقده نساء اربع اوزره زیادهنک حرمتی منزلنده درکه حرمت مزبوره حکم اسلامدن ایکن حق امتده متثبت وحق رسول الله صلی الله علیه وسلمده غیر متثبتدر وحق اهل حربده احد الحکمین مثلا حکم ثانی ثابت اولمقده حکم آخر مثلا حکم اول دخی متثبت اولمازلکن امام ابو حنیفه وامام ابو یوسف رحمة الله تعالی علیهما مسئلهٔ تزوج اختینده سبقت ایلین مقاللری اوزره بو وجهله استدلال ایلدیلرکه بعد الاسلام منعی واجب اولمغه سبب انجق جمع اختیندر وجمع اختین انجق اختینک ایکیسی ایله حاصلدر و قابل استدامت اولان امر اوزره استدامت منزلهٔ انشاء جدیده نازل اولمغله عقد مزبور حکمده حربیدن بعد الاسلام متحصل کبی اولور بناء علیه ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسینک بردن نکاحلری باطل اولوب عقدینله تزوج ایتمش ایسه بالکز ثانیهنک نکاحی عاطل اولور ونساء اربع اوزره زیاده ده دخی حکم شرعی بنه بویله درکه مثلا نساء خمسی عقد واحد ایله نکاحنده بعد الاسلام نکاحلری جمیعا باطل وعقود مترتبه ایله نکاحنده انجق نکاح خامسه عاطل اولور کورمز میسنکه حرمت مذکوره اهل ذمتده دخی انجق بوطریقله ثابت اولمشدر پس طریق مذکور اهل ذمت واهل حرب بینلرنده مشترک وغیر منفا وتدر واهل حرب، حرمت جمعی التزام ایتمدکلری کبی اهل ذمت دخی التزام ایلمزلر حتی اهل ذمت جمع اختین ایلدکلرنده امام قبل المرافعه منعله تعرضلرینه اقدام ایلمز بو جهتله امام ابو حنیفه رضی الله عنه بغیر صداق نکاحده دخی اهل حربی اهل ذمتله برابر قیلوب بعد الاسلام الزام مهر مثلی هر برنده مقرر ایلمشدر بوندنصکره مؤلف واجب الاجلال مذهب مشروحنی اثبات ایچون اصل کتابده سرد اسانیدایله ذکر ایلدیکی احادیث وآثار ایله استدلال ایلدی آنلردن بریسی عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن روایت اولنان حدیث جلیلدر دیمشدرکه غیلان بن سلمة الثقفی رضی الله عنه قبول اسلام ایلدکده نکاحنده اون عورتی وارایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم خذ منهن اربعا یعنی آنلردن دورت عددینی اخذ وزیاده سنی ترک قیل دیو اکامر وتخییر ایلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله عنهک زمان خلافتنده غیلان مرقوم عورتلرین تطلیق و مالنی اوغللری بینلرنده تقسیم ایتمکله حضرت عمر رضی الله عنه آنی احضار و سن عورتلرک تطلیق و مالکی اوغوللرک بینلرنده تقسیممی ایلدیک دیو علی وجه العتاب استفسار ایلدکده غیلان دخی بلی ایتدم دیو اقرار ایلدی اول حینده حضرت عمر رضی الله عنه اکا تهدید وعید ایله دیدیکه انی لاری الشیطان فیما یسترق من السمع سمع بموتک فقذفه فی نفسک ولعلک لا تمکث الا قلیلا وایم الله ان لم تراجع نساءک وترجع فی مالک ثم مت لاورثهن من مالک ثم لا مرن بقبرک ان یرجم کما یرجم قبر ابی رغال یعنی یا غیلان بن ظن ایده رمکه شیطان اهل سمادن استراق سمعله اخذ ایلدیکی اخبارده سنک موتکی ایشیدوب قلبکه القا ایلدی وامید ایده رمکه سن دنیاده انجق مکث قلیل ایله مکث ایدرسین وایمان الهیه قسمدرکه اکرسن عورتلریکک نکاحنه مراجعت ومالکه دخی رجوع ایتیوب صکره فوت اولورسک البته بن عورتلریکه مالکدن میراث ویروب بعده البته والبته قبر ابی رغال رجم اولندیغی کبی سنک قبرک دخی رجم اولنمغله نامه امر ایده رم مترجم فقیر دیرکه ابو رغال اول کسنهدرکه حضرت صالح علیه السلام آنی جمع صدقات اموال ایچون ارسال ایتمشیدی صکره امر شریفنه مخالفتله اهل مکه ده اظهار سوء سیرت ایتمکله قبیلهٔ ثقیف آنی قتل ایلدیلر امام ثعالبی ثمار القلوبده بویله نقل ایلدی

مطلب طلاق احدى نسائه الاربع ولم يسم

مطلب اذا جمع اهل الذمة بين الاختين

اما کتب سیرده مذکوردرکه ابو رغال ثقیفدن برکسنهدرکه آنی اهل ثقیف صاحب الفیل اولان ابرههیی طریق مکه اوزره دلالت ایچون ارسال وتعیین ایلمشلردر تا که طائف جانبندن مکه یه قریبی برفرسخدن اقل اولوب مغمس تسمیه اولنان موضعه واصل اولدقده هالک اولمشدر و موضع مرقومده الی هذا الیوم رجم اولنان قبر آنک قبریدر انتهی امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه بن ظن ایده رمکه فعل مرقوم غیلاندن حال مرضنده واقع اولمشدرکه حضرت عمر رضی الله عنه آنی جائز و واسع کورمدیلر ومحمد بن عبد الله رضی الله عنه اورحمه الله تعالی دن مرویدردیدیکه ابو مسعود بن عبد یالیل بن عمرو بن عمیر الثقفی رضی الله عنه قبول اسلام ایلدکده نکاحنده سکز عورتی وارایدی ایچلرندن دورت عددینی اخذده مخیر اولدی بنه امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه بزه ثقه عبد الله بن لهیعهدن اول دخی وهب جیشانیدن اخبار ایلدیکه ضحاک بن فیروز الدیلمی پدری فیروزدن روایت ایدر پدری دیدیکه اسلامی قبول ایلدم حال آنکه نکاحمده ایکی قز قرنداشلر وارایدیلر همان رسول الله صلی الله علیه وسلم بکا برندن مفارقتله امر ایلدیلر بنه امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه فیروز دیلمی صنعاده ساکن اولان اهل فارسدن ایدی قبول اسلام ایدوب اسلامی حسن وقوت بولمشدر لکن شیخ امام شمس الائمة الحلوانی لازال مذاقه حلوا بالتکریم الصمدانی دیرکه ذکر اولنان احادیث وآثار عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ایکی وجهک بریله تأویل اولنمق استبثار اولنور بری اولدرکه ذکر اولنان نکاحلرک اصل انعقادلری تحریم جمع اختین وتحریم مافوق الاربع نازل اولمازدن اقدم حاصل اولمغله صحت اوزره واقع اولمشیدی شمدی معنای مزبور بعد نزول التحریم امر ممتنعدر وبری اولدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک اختر احدیهما یاخود اختر منهن اربعا قول شریفلرنده اختیندن برینی یاخود مافوق الاربعدن دوردینی اختیار ایله مراد حقیقتداری آنلری نکاح سابقله امساک اولمیوب بلکه تجدید عقد ایله انتخاب واستبثاردرکه آنک جوازینه ابو حنیفه رضی الله عنه دخی قائل ایدوکی آشکاردر بوندنصکره مؤلف مصیب الکلام احد الزوجینک دار الحربده اسلامینی ذکر واعلام ایلدی اول بابده خلاصهٔ مرامی اولدرکه دار الحربده مسلم اولان زوج اولوب زوجهسی دخی کتابیه ایسه اول عورت کما فی السابق نکاحنده ابقا اولنورکه مسلم ایچون من اول الامر نکاح کتابیه جائز ایکن جواز ابقاسی بطریق الاولی در اما زوجهسی کتابیه اولمیوب یاخود قبول اسلام ایلین انجق زوجهسی ایسه بو صورتده بینلرنده وقوع فرقت متقرر اولوب انجق وقوع مفارقتلری اوچ حیضک انقضاسنه دک متوقف ومتأخر قیلنور زیرا نکاحلری صحیح اولدقدنصکره برسبب فرقت تقرر ایلمک واجبدرکه فرقتلرین موجب اوله و قبول اسلام ایلین احد الزوجینک اسلامی تقریر ملکه سبب ایدوکی واضح ایکن ازالهٔ ملک نکاحه سبب اولمغه صالح دکلدر وکفر اوزره اصرار ایلین احد الزوجینک کفری دخی نکاحده موجود ایکن فرقتده مؤثر اولمیهجغی معلوم ومشهوددر پس فرض مذکور اوزره استدامت نکاحلری متعذر واسلام وکفرلری دخی سبب فرقت اولمیهجغی متقرر اولدقده حکم ایده رزکه وقوع فرقتلری انقضاء مدت عدت اوزره متوقف اولوب اول زمانه دک متأخر قیلنورکه انقضاء مدت طلاق رجعیدن وقوع فرقتده مؤثر اولمغله بو بابده دخی مؤثر قیلنور زیرا زوجین مزبورین داراسلامده موجود اوله لر ایدی ایچلرندن مصر کفر اوزره اوچ کره عرض اسلام اولنوب امتناع ایلدکده تفریق میانلری معروف ومعهود ایدی شمدی آنلردن ولایت امام منقطع اولوب اوزرلرینه عرض اسلام ممکن اولمامغله عورتک اوچ حیضنی مصر اوزره اوچ کره عرضک مقامنه اقامت متعیندر اکر مسئلهٔ مزبوره ده قبول اسلام ایلین احد الزوجین اوچ حیضک انقضاسندن اقدم دار اسلامه قادم اولسه عند اهل الحجاز جواب مسئلهیه جواب متقدمدر اما عند اهل العراق بینلرنده حقیقة وحکما تباین دارین ظاهر اولمغله انقضاء حیضاته منتظر اولنمیوب همان ابتداء خروجنده وقوع فرقتلری متقرر قیلنور زیرا دار الحربده بولنان اهل حرب اهل داراسلام حقلرنده حکم میتده ایدوکی محققدر قال الله تعالی اومن کان میتا فاحییناه الایة یعنی فی الاصل میت ایکن یعنی کفر وضلال اوزره ایکن بز عظیم الشان اسلامه هدایت وارشاد ایله احیا قیلدیغمز کسنه ظلمات کفرده مؤبد اولان کسنه کبی میدر مترجم فقیر دیرکه آیت مذکوره حضرت حمزه یاخود حضرت عمر یاخود حضرت عمار رضی الله عنهم ایله ابو جهل حقلرنده نازله اولمشدر لکن ما نحن فیهده بو آیت شریفه ایله اهل حرب دار الحربده حکم میتده قیلنمق اوزره استدلال انجق لفظ میت بمعنی اهل الحرب ولفظ احیا بمعنی الاخراج الی دار الاسلام اولمق اوزره مبنی ایدوکی سوق کلامدن ظاهر حالدر لکن عندیمزده بولنان

تفاسيرده معناى مذكوره ظفرياب اولمديغمزدن بشقه آيت مذكوره مكيه اولوب نزولى هنوز دار اسلام
ودار الحربك امتيازلرندن اقدم واقع اولمغله معناى مرقومه حملى بعيد الاحتمال وعلى الاطلاق كافر بالنظر
الى المسلم حكم ميتده در ديمك دلالت مطلوبه وافى اولمديغى بلا جد الدر انتهى ورسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم حضرتلرينك كريمهٔ مكرمه لرى حضرت زينب رضى الله عنها دار الحرب ايكن مكه دن دار اسلام
اولان مدينه يه هجرت ايدوب بعد زمان زوج قديمى اولان ابو العاصى رضى الله عنه دخى شرف اسلامله
مشرف اولوب اول دخى مدينه يه مهاجرت ايتدكده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت زينب
رضى الله عنهايى اكا زوجيت اوزره رد وتسليم مباشرت بيورمشلر ايدى لكن رد وتسليملرنده اختلاف علما
حاصل اولوب عمرو بن شعيب والدندن ووالدى دخى جدندن والدندن نكاح جديد ايله ردينى روايت ايدرب امام
عامر الشعبى رحمه الله تعالى دخى نكاح سابق ايله ردينى روايت ايلدى پس رد مذكور نكاح جديد ايله واقع اولمش
ايسه بزم ايچون يعنى اهل عراق ايچون برهان ساطعدر اما نكاح سابق ايله واقع اولمش ايسه آنك دخى باب تأويلى
واسعدر واول بابده امام زهرى رحمه الله تعالى رد مذكور قبل نزول الفرائض واقع اولمشيدى ديو تأويل
وامام قتاده رحمه الله تعالى قبل نزول سورهٔ برأه واقع اولمشيدى ديو تعليل وامام شعبى رحمه الله تعالى قبل نزول
ولا تمسكوا بعصم الكوافر واقع اولمشيدى ديو تفصيل ايلدى پس اقوال مذكوره ده بيان واردر كه حكم مذكور
نزول آيات مذكوره ايله منسوخ اولوب حقيقة وحكما تباين دار بولندقده بين الزوجين عصمت نكاحلرى مرتفع
اوله جغى نمايان در اگرچه امام زهرى رحمه الله تعالى ديمشدر كه يوم فتح مكه ده قريشدن بعض نسوان
قبول اسلام ايدوب زوجلرى شرك اوزره فرار ايتمشلر ايدى بعده زوجلرى دخى قبول اسلامله عودت ايتدكلرنده
رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلرى نكاح سابقلرى ايله زوجلرنده ابقا بيورديلر زيرا عكرمة بن ابى جهلك
رضى الله عنه ولعنه اباه عورتى ام حكيم رضى الله عنها وحكيم بن حزام رضى الله عنهك عورتى حقلرنده حكم مذكور
روايت اولنمشدر اكن بو قولك وجهى اولدر كه نسوان مزبوره نك زوجلرى انجق حدود مكه دن اولوب
فتح مكه ايله مفتوحه اولان ساحل بحره فرار ايتمشلر ايدى اول وجهله بينلرنده تباين دارين واقع اولمامشيدى
واگرچه ابو سفيان دخى مر الظهران نام موضعده حكم دار الاسلامده اولان معسكر رسول الله صلى الله عليه وسلم
ايچنده قبول اسلام ايتدكده زوجه سى هند هنوز مكه ده شرك اوزره ايدى بعد الفتح اول دخى قبول اسلام
ايتمكله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى دخى نكاح سابقلرى اوزره ابو سفيانه رد ايلديلر ديو روايت اولندى
لكن آنك دخى وجهى اولدر كه ابو سفيان موضع مرقومده خوف سيفله اظهار اسلام ايلمشيدى اما هنوز دينى
قديمندن بالكليه خروج ايتمكله اسلامى قوت بولمامشيدى وقلبندن سلامتى انجق رسول الله صلى الله عليه وسلم
عم اكرملرى حضرت عباس رضى الله عنهك شفاعتيله آنى جار امين قبلدقلرندن ايدى كورمزميسنكه وقت
مرقومده بعد اظهار الاسلام عساكر مسلمينى فوجا بعد فوج كوردكده حضرت عباس رضى الله عنهه خطابله
ان ابن اخيك صبح فى ملك عظيم يعنى يا عباس قرنداشك اوغلى ملك عظيم صاحبى بر پادشاه اولمش ديدكده
حضرت عباس رضى الله عنه ليس هذا بملك وانما هو نبوة يعنى يا ابا سفيان بو شوكت وشان اثر ملك دكلدر
انجق اثر نبوتدر ديدى اول حينده ابو سفيان اوذاك يعنى ياخود نبوتدر ديدى ومعلومدر كه كلام مذكور
معتبر الاسلام اولان كسنه دن محتمل الصدور دكلدر وابو سفيان حكام مزبورده حسن الاسلام اولمديغنده
علماء اعلام اجماع ايدوب انجق اسلامى قنقى وقتده كسب قوت ايلديكنده بعض نزاع ايتمشلردر بوندنصكره مؤلف
اصابت نهاد عبد الله بن ابى بكر رضى الله تعالى عنهمادن روايت قيلنان حديث جليلى شو وجه اوزره ذكر وايراد قيلديكه
اميه بنت بشر رضى الله عنها قبول اسلامدنصكره جانب رسالتپناهى يه فرار ايلدكده زوجى ارض كفرده هنوز كفر
اوزره برقرار ايدى صكره عدتى منقضيه اولدقده رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى سهل بن حنيف رضى الله
عنهه تزويج ايلديلر صكره زوج اولى دخى قبول اسلام ايله كلشيكن آنى اكا رد ايلمديلر بو حديث جليلده دخى
فرقت زوجين تباين دار ايله وقوعنه دليل واردر وامام محمد رحمه الله تعالى قبول اسلامله دار الحربدن خروج
ايلين مهاجره اوزره ايجاب عدتده بو حديث ايله استدلال ايدر اما امام ابو حنيفه رضى الله عنه مهاجره اوزره
ايجاب عدت ايتميوب مهاجره يى حكم عدتده شول دار الحربده سبى اولنان جاريه منزلنه انزال ايدر كه بو ايكى
صورتده دخى وقوع فرقتلرى حكما تباين دار ايله استحصال اولنور وحديثله استدلاله شوتقريبله مانع اولور كه
امية مرقومه نك اگرچه قبل النكاح انقضاء عدتى مجزومدر لكن اعتدادى امر رسول الله عليه السلام ايله واقع

اولديغى غير معلومدر وسعيد بن جبير رحمه الله تعالى دن مرويدر ديديكه اذا لحقت المرأة بارض الحرب
فلا تعتد بها فى نسائك يعنى بر عورت ارض حربه التحاق ايلدكده سن آنى نساء منكوحه لركدن عد والحاق قيلمه
بز دخى بو قولى اخذ ايدوب على وجه الايضاح ديرز كه بر عورت مسلمه ايكن ارتداد ايله ياخود ذميه ايكن نقض
عهد ايله حربيه اولوب دار الحربه لاحقه اولدقده حقيقة وحكما تباين دارين تحقق ايتمكله زوجندن بائنه
ومطلقه اولور لكن بو عورت اوزره عدت بالاجماع غير واجبه در كه عدت حكم اسلامدندر وحربيه حكم اسلامله
غير مخاطبه در اما قول محمد رحمه الله تعالى اوزره حكم مهاجره بشقه در وعند ابى حنيفة رضى الله عنه حكم
عدتده ايكيسى برابردر اگرچه مهاجره حامل بولندقده قبل وضع الحمل تزوجى غير ممكندر لكن حكم مذكور
وجوب عدتدن اولميوب بلكه بطننده ولد ثابت النسب متمكن اولمغله مولاسندن حامل اولان ام ولد منزلنده
قيلنديغى متبين اولديغندندر حتى امام حسن رحمه الله تعالى ابى حنيفه رضى الله عنه دن روايت ايلديكه مهاجره
حامل تزوج ايدرسه جائز كوريلور انجق قبل وضع الحمل زوجى اكا قربان ايده مز تا كه ماء نفسى ايله زرع غيرى سقى
ايتمش اولميه اولبابده مهاجره شول مسبيه منزلنده در كه مولاسى آنى حامل ايكن آخره تزويج ايليه بوندنصكره
مؤلف عميق المرام اناله الله تعالى فى دار الثواب كل مارام ديديكه بر حربى دار الحربده بر عورتله اول عورتك قزينى
عقد واحد ياخود عقدينله متزوج اولوب بعده هيچ برينه مس ايتمدين جمله سى قبول اسلامله متبهج اولسه لر
عند ابى حنيفة رضى الله عنه ايكيسنى عقد واحد ايله تزوج ايتمش ايسه ايكيسينك بردن نكاحلرى باطل وعقدينله
تزوج ايتمش ايسه انجق نكاح ثانيه عاطل اولور زيرا نكاح مزبور منزلهٔ نكاح الاختينه نازل وبونده دخى وجوب منع
واعتراض انجق معناى جمعدن حاصلدر وعند محمد رحمه الله تعالى نكاح بنت على كلا التقديرين صحيح ونكاح
ام فاسد وقبيحدر زيرا عندنده جمع النكاحين قبل الاسلام حق اختينده سبب حرمت اولمق ثابت اولمديغى كبى
ام وبنت حقلرنده دخى مثبت اولمامغله نكاح بنت كرك متقدم وكرك متأخر حكم صحتى مستثبت اولور وبنت اوزره
واقع اولان مجرد عقد صحيح حرمت امى مستلزم اولوب ام اوزره واقع اولان عقد صحيحدن حرمت بنت لازم
اولمامغله على كلا التقديرين نكاح بنت صحيح ونكاح ام باطل اولمق امر محتمدر نكته سى اولدر كه حرمت مصاهره
حرمت رضاع وحرمت نسبك نظيريدر وحرمتين مزبورتين عند تقرر السبب دار اسلامده ثابت اولديغى كبى
دار الحربده دخى ثابت اولور پس حرمت مصاهره دخى آنلركبيدر واگر مسئلهٔ مزبوره ده ام وبنتدن هر برينه
داخل اولمش ايسه على كلا التقديرين بالاتفاق ايكيسينك بردن نكاحلرى باطل اولور كه آنلردن هر برينه دخولى
بسبب المصاهره اخرايى على التأبيد محرم ونكاحنى مبطلدر واگر انجق برينه داخل اولمش ايسه على قول محمد
رحمه الله تعالى نظر اولنور اگر مدخول بها انجق ام اولوب دخولى دخى بعد تزوج البنت واقع اولمش ايسه
ايكيسينك بردن بطلان نكاحلرينه موجب اولور كه بنت اوزره عقد صحيحى حرمت امى موجب وامه دخولى
دخى حرمت بنتى مستوجبدر لكن امه دخولى قبل تزوج البنت واقع اولمش ايسه نكاح ام صحيح اولور كه امه دخولى
حرمت بنتى موجب اولمغله بعد دخول الام بنت اوزره عقدى فاسد ايكن حرمت امى موجب اولميه جغى
امر صريحدر واگر مدخول بها انجق بنت ايسه نكاح بنت صحيح اولور كه حق امده متحقق اولان عقد مجرد حرمت
بنتى موجب اولميه جغى محتاج توضيح دكلدر وعلى قول ابى حنيفة وابى يوسف رحمه الله تعالى عليهما بنه
نظر اولنور اگر ايكيسنى عقد واحد ايله تزوج ايتمش ايسه ايكيسينك بردن نكاحلرى اگرچه عن اصل باطلدر
اما بو صورتده بعد الاسلام انجق مدخول بهاسنى ام اولسون بنت اولسون نكاحى جائز ونكاح اخرى فاسد
وعاطلدر كه بو ايكيدن هر برينه دخولى اخرايى محرم ونكاحنى مبطلدر واگر عقدينله تزوج ايتمش ايسه ينظر
اولنور اگر اولا تزوج ايلديكى بنت اولوب دخولى دخى اكا واقع اولمش ايسه نكاح بنت صحيح ونكاح ام لاجل المصاهرة
باطل صريحدر واگر اولا بنتى تزوج ايتمشيكن دخولى امه واقع اولمش ايسه ايكيسينك بردن نكاحلرى باطل اولور كه
بنت اوزره واقع اولان عقد صحيحى حرمت امه موصل وامه دخولى دخى حرمت بنتى محصل اولور واگر اولا تزوج
ايلديكى ام اولوب دخولى دخى اكا واقع اولمش ايسه نكاحى كما كان صحيحدر اما اولا تزوج ايلديكى ام ايكن
دخولى بنته واقع اولمش ايسه ايكيسينك بردن نكاحى باطل صريح اولور زيرا بنت اوزره عقدى معناى جمعى
متضمن اولمغله صحيح اولميوب بنته دخولى دخى نكاح امى مبطل اوله جغى محتاج تصريح دكلدر بو صورتده
بعد الاسلام بنتى تزوجى جائز وامى تزوجى غير ممكندر كه دخول بنت نكاح امى محرم ايدوكى متعين وحق امده
متحقق اولان عقد مجرد حرمت بنتى موجب اولميه جغى متبين در بنه مؤلف دقيق الكلام اسكنه الله تعالى

فی وسط دار السلام دیرکه برحربی دار الحربده برحره ایله مملوکهٔ غیر اولان برامه‌یی معا تزوج ایدوب صکره
جمیعا قبول اسلام ایلسه‌لر عند محمد رحمه الله تعالی حره وامه بینلرین جمعك حرمتی حقلرنده ثابت اولمامغله
حال شرکلرنده نکاحلری علی کل تقدیر جائز ونافذ الاحکامدر وبعد الاسلام حاللری نکاح جدید اولمیوب
انجق استدامت نکاح ایکن امه وحره اوزره نکاحك استدامتی دخی احکام اسلامدن اولمغله نکاحلری
مستدام قیلنور لکن مؤلف جلیل بوفصلده قول ابی حنیفه رضی الله عنه نه وجه اوزره اولدیغن ذکر
وتفصیل ایلمدی لکن بعض علما دیدیلرکه قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره دخی جواب مسئله
وجه سابق اوزره درکه حقلرنده حکم خطاب انجق بعد الاسلام ثابت ومتحقق اولمشدر وبعض علما دیدیلرکه
عند ابی حنیفه رضی الله عنه مسئلهٔ اختین کبی بونده دخی بعد الاسلام امه وحره اوزره معا عقد جدید ایتمش
منزلنه نازل اولمغله نکاح امه باطل اولور مؤلف کرامت الیف الف الله تعالی بینه وبین الحور العین باحسن التألیف
دیرکه برحربی دار الحربده عقد واحد یاخود عقدیله دورت عورتله ازدواج ایلدکدن صکره عورتلریله برابر جمیعا
سبی واخراج اولنسه‌لر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره ایچلرندن ایکسنی اختیار ایله کسب ابتهاج ایدرکه حق عبیدده
ایکیدن زیاده‌یی حق احرارده دورتدن زیاده منزلنده ایدوکی بی لجاجدر وقول ابی حنیفه وابی یوسف
رحمهما الله تعالی علیهما اوزره هیچ برنده ابقاء نکاحی قابل اولمیوب بلکه جمله‌سینك نکاحلری باطل اولور
اما تزوجلری عقد واحد ایله حاصل اولدقده بطلان نکاحلری ظاهر وغیر مشکلدرکه اسیر مزبور شول حر
مشرك منزلنده نازلدرکه عقد واحد ایله بش عورتی تزوج ایدوب صکره جمیعا دین اسلامده داخل اوله‌لر
اما تزوجلری عقود متفرقه ایله متحقق اولدقده بو مسئله ایله قریبا سبقت ایلین زوج ونسانك جمیعا قبول
اسلاملری مسئله‌سی میاننده فارق اولدرکه مسئلهٔ اسلامده حکم اسلامه نظر ایله نکاحی انجق دورت اوزره زیاده‌ده
صحت اوزره واقع اولمامشیدی وحکم اسلامله منع واعتراضی واجب اولدقده فساد نکاح انجق حکم اسلامله صحت
اوزره واقع اولمیان نکاحه راجع اولور اما بو مسئلهٔ سبیده حین تزوجنده حر اولمغله حکم اسلامله نکاحی تمام
اربعه صحت اوزره قائم اولمشیدی وبعد السبی ایکیدن زیاده‌ده ابطال نکاحی واجب اولوب بعض نساده ابطالی
بعض آخرده ابطالندن اولی اولمامغله جمله‌سندن تفریقی لازم اولور واکر برحربی ایکی صغیرهٔ رضیعه‌یی تزوج
ایلدکدن صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایدوب بعد زمان اول حربی زوجتی ایله قبول اسلام ایلسه‌لر بوصورتده
قبل الاسلام رضاعله اختین اولدقلرندن حین تزوجلرنده اختین اولملری صورتله متساوی الاقدام اولمغله
آتیده بیان اولنان اختلاف اعلام بونده دخی اجرا واتمام اولنور لکن ارضاعلری اصالةً وتبعا اسلاملرندن صکره واقع
اولورسه بالاجماع ایکیسنك بردن نکاحلری فاسد ومنقطع اولور وامام ابو حنیفه رضی الله عنه امام محمد رحمه الله
تعالی‌نك عقد واحد ایله نکاح اختینده بعد الاسلام اختیندن برینی ابقاده مخیر قیلنور قولنی ابطالده بو مسئلهٔ
مجمع علیها ایله استدلال ایدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه مسئلهٔ مزبوره‌ده اسلاملری
قبل الارضاع واقع اولدقده حاللری حین تزوجلرنده جمیعا مسلمین بولندقلری حالله یکسان وبرمسلم رضیعتینی
تزوج ایلدکدن صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایتدکده اول مسلم ایله ایکیسی بینلرنده وقوع فرقت عیاندرکه
مفسد نکاح اولان اختیت ایکیسنده جمیعا نمایان اولمشدر اما متنازع فیها اولان مسئلهٔ سابقه بشقه‌در کذلك
زوج ورضیعتین اهل کتابدن ایکن یالکز زوج قبول اسلام ایدوب صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایلسه بودخی
ذکر اولنان اجماع اوزره‌در واکر برحربی بررضیعه ایله برکبیره عورتی تزوج ایدوب کبیره ذات لبن اولمغله صغیره‌یی
ارضاع ایدوب هیچ برینه قربان ایتمدین جمیعا دین اسلامده داخل اولسه‌لر قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
ایکیسنك بردن نکاحلری باطل اولورکه قبل الاسلام رضاعله ام وبنت اولدقلرندن صکره بینلرینی جامع اولدقده
ایکیسنی بردن بعد الارضاع مجددا تزوج ایلمش منزلنه نازل قیلنور وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره نکاح بنت
ثابت وانجق نکاح ام باطل وذاهبدرکه بنت اوزره عقد صحیحی حرمت امی موجب وام اوزره عقد مجردی حرمت
بنتی غیر مستوجبدر واکر ارضاعی بعد الاسلام واقع اولمش اولسه ینه بالاتفاق ایکیسنك بردن نکاحلری باطل
وبعد الاسلام تزوجلری منزلنه نازل قیلنور کذلك یالکز زوج قبول اسلام ایلدکدن صکره کبیره اول صغیره‌یی
ارضاع ایلسه ینه فساد نکاحلری اجماع اوزره‌درکه ام ایله بنتی جمعك حرمتی ایله مخاطب اولان انجق زوج ایدوکی
بلا نزاعدر واکر یالکز کبیره قبول اسلام ایدوب صکره صغیره‌یی ارضاع ایتمش اولسه عند محمد رحمه الله تعالی
آنك نکاحی ابطال وبنتك نکاحی ابقا وابقاع اولنور زیرا حین ارضاعنده حرمت جمعله مخاطب اولان زوجی

قال قاضی خان رحمه الله ان نکح الحرة والامة جملة صح نکاح الحرة وبطل نکاح الامة انتهی منه

معلوم اوله که زوج مسلم اولدقدن صکره بو بابده فی الاصل اهل کتابدن اولوب اولمقده فرق یوقدر زوجه اهل کتابدن اولدیغی صورتك حکمی دخی قریبا سبقت ایلدی بناء علیه بو مسئله‌ده اهل کتابدن اولملری شرط قیلندی منه

حربی

حربی ایدوکی مقرر اولمغله کبیره‌نك کندو اسلامندن صکره ارضاعی اسلامندن اقدم ارضاعی ایله برابر کورلمور
واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده قبول اسلام ایلین انجق صغیره‌نك باباسی اولوب صکره کبیره صغیره‌یی ارضاع ایلسه
بو صورتده ایکیسنك بردن فساد نکاحلری اجماع اوزره‌در اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه فساد نکاحلری
ظاهردرکه بو مسئله‌نك جمیع صورنده قولی اول وجه اوزره صادر اولمشدر لکن عند محمد رحمه الله تعالی وجهی
اولدرکه بنت اولان صغیرهٔ مزبوره باباسنك اسلامی ایله مسلمه اولوب آناسی ایله برابر نکاحی حکم اسلامله صحیح
اولمدیغندن نکاحی باطل وام اولان کبیره‌نك دخی بنت اوزره عقد ایله نکاحی فاسد وزائل اولمغله امام مشار الیه
بو صورتده ایکیسنك بردن فساد نکاحلرینه قائل اولمشدر توضیحی اولدرکه برکمسنه بررضیعه‌یی تزوج
وتطلیق ایلدکدن صکره برکبیره‌یی تزوج ایدوب بعده اول کبیره صغیرهٔ مزبوره‌یی ارضاع ایلسه البته اول کبیره
دخی اول کمسنه اوزره حرام اولور زیرا صغیره وقتا من الاوقات اول کمسنه‌نك عقد صحیح ایله نکاحنده ایدی والحالة
هذه بنت کبیره اولدی وبنت اوزره عقد مجرد حق امده تأبید حرمتی موجبدر واکر اهل حربدن زوج وزوجه
دار اسلامده مستأمنین ایکن زوج قبول اسلام ایدوب زوجه‌سی دخی کتابیه بولنوب دار الحربه قصد عودت
ایلسه عودتنه رخصت ویرلمز زیرا اسلام زوجدن صکره نکاحلری مستدام قیلنمغله تحت مسلمده بولنان مستأمنه
اولدیغندن اهل ذمته ادخال اولنوب زوجه اقامتده زوجنه تابعه اولمغله ابتداء امرده برمسلمه نکاح اولنمش منزلنده
انزال قیلنور کذلك زوج مزبور قبول ذمت ایتدکده ینه حکم مذکور درکاردرکه ذمی دخی مسلم کبی اهل دارمزدن
ایدوکی آشکاردر ومسئلهٔ مرقومه‌ده اول عورت آنك عورتی ایدوکنی انکار ایله اظهار خصام ایلسه
قول عورتك قولی اولمغله زوج اوزره اقامت بینه الزام اولنور وعورت اوزره نکاحه شهادتده شهادت اهل
حربه اصغا اولنمازکه عورت زعم زوج وزعم شهود اوزره ذمیه اولمغله ذمی اوزره شهادت حربی مشروع
وروا اولمز لکن انکار نکاحی زوجك اسلام وذمتی قبولندن اقدم ظاهر اولسه اولبابده زوجی مستأمندن اقامت
بینه قبلسه دخی قاضی اوزرلرینه برشیئله قضایه قادر اولماز زیرا زوج وزوجه مستأمنین اولوب زوج دخی دار الحربده
واقع اولان عقد ایله انعقاد نکاحنی ادعا ایتمکله قاضی بین المستأمنین بومثللو دار الحربده جاری اولان حقوق
معامله‌ده قضا ایله فصل مدعی ایدهمز واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده زوج قبول اسلام ایدوب عورت دخی کتابیه
دکل ایسه کرکدرکه قاضی اول عورت اوزره عرض اسلام ایدوب قبول ایدرسه نکاحلرین ابقا وتحقیق
ونکول ایدرسه میانلرین تفریق ایلیه زیرا زوج وزوجه تحت ولایت قاضیده متمکن اولملریله قاضی ایچون قنقیسی
اسلامدن امتناع ایدرسه آنك اوزرینه عرض اسلام وامتناعی اوزره بناء تفریق ایلمك ممکندر وبعد التفریق
عدتی منقضیه اولدقدن صکره اول عورت ایچون رجوع دار الحربه رخصت ویریلور زیرا شخص مسلم ایچون
من اول الامر نکاح غیر کتابیه جائز اولمدیغندن بوبابده دخی بعد اسلام الزوج نکاحلری مستقر اولمامقله عورت ایچون
حکم ذمت متقرر اولماز انجق عدت زوج مسلمك حق لازمی اولمغله قبل انقضاء العدة خروجنه اذن رخصت
ممنوعدرکه حامل اولمسی محتمل وولدی تبعا للاب مسلم اوله‌جغی امر مقطوعدر لکن صورت مفروضه‌ده
زوجی قبول اسلام ایتمیوب انجق قبول ذمت ایلسه عورت ایچون رجوع دار الحربه رخصت ویرلمز زیرا بوتقدیر
اوزره نکاحلری مستقر اولمغله زوجنه تبعا ذمیه اوله‌جغی متقرر اولور واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده قبول اسلام
ایلین انجق عورت ایسه کرکدرکه زوجی اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه تفریقله قطع وصلت اولنه
وبوبابده زوج ایچون رجوع دار الحرب ممکندرکه زوج حکم اقامتده زوجه‌سنه تابع اولمیه‌جغی متعیندر
علی الخصوص تفریق بینلری متبین دخی اولمشدر مؤلف حقایق نویس جمعه الله تعالی فی دار الانس
مع خیر انیس دیرکه مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی هنوز عرض اسلام ایتمدین زوج مزبور دار الحربه ذاهب اولسه
بوتقدیر اوزره حقیقةً وحکما تباین دارین واقع اولمغله وقوع فرقتلری مترتب اولور وهی فرقة بغیر طلاق
والمرتد لیس من اهل النکاح لان النکاح یعتمد الملة ولاملة للمرتد وقد قررنا هذا فی شرح المختصر یعنی فرقت
مرقومه بلا طلاق فرقت مجرده‌درکه زوج مذکور دار الحربدن قبول اسلامله عودت ایدوب عورت مزبوره‌یی
تزوج ایلسه اکا طلاق ثلث ایله مالك اولور ومرتد اهل نکاحدن دکلدرکه نکاح برملته مستنددر ومرتد ایچون
شرعا ملت یوقدر وبربومبحثی شرح المختصرده تقریر ایلدیك مترجم فقیر دیرکه مسئلهٔ مفروضه‌ده مرتده
دائر کلام اولمامقله والمرتد لیس من اهل النکاح قولی بومقامده بحسب الظاهر برکلام اجنبیدر لکن وجه ایرادی
قریبا ظاهر اولور وعلی کل حال عبارتی مقصود ینه قطعا وافیه اولدیغندن کمال تعقید اوزره جاریه‌در انتهی

بوندن صكره مؤلف جلالت اصيل ذكرى سبقت ايلين مسئلهٔ مهاجره نك بعض فروعنى تفصيل ايدوب
ديركه برعورت دارالحربدن قبول اسلامله فرار ايلدكده زوجى دارالحربده كفراوزره مصرايكن آنى تطليق ايلسه
اول عورت اوزره طلاق واقع اولميوب صكره قبول اسلامله كلوب آنى تزوج ايلسه ينه اوچ طلاقله مالك اولور
اما عند ابى حنيفه رضى الله عنه وجه مسئله ظاهردركه عندنده مهاجره اوزره عدم وجوب عدت تقرير سابقدن
متقرردر واما عند محمد رحمه الله تعالى وجهى اولدركه حربى ومسلم بينلرنده حكم عصمت منعدم ايكن
زوج حربينك وقوع طلاقى ايله حكميز حربى ومسلم بينلرنده اثبات معناى عصمتى مستلزمدر بناء عليه
امام مشار اليه صبت سجال المغفرة عليه ديمشدركه زوج مرقوم هجرت زوجه سندن صكره قبول اسلام
ايدوب صكره تطليق ايتمش اولسه طلاقى واقع اولور زيرا عورت عدتنده اولديغندن بشقه زوجين مسلميندن برى
دارالحربده بولنسه دخى عصمتله حكميز جائز وواسع كوريلور وامام مومى اليه اسبغ الله تعالى نعمه عليه
بوبابده دارالحربه لاحق اولان مرتدى اتخاذ اساس ايدوب زوج مهاجره يى اكا قياس ايلمشدركه مرتد مرقوم
دارالحربده حالرد تنده عورتنى تطليق ايلسه عورت عدتنده ايكن ينه اوزرينه طلاقى واقع اولميوب
قبول اسلامله دار اسلامه رجوع ايدوب ياخود دارالحربده قبول اسلام ايلدكدن صكره تطليق ايلسه
عورت عدتنده اولوب زوج دخى مسلم اولمغله وقوع طلاقى ظاهر وساطع اولور حتى زوج مهاجره امانله
داراسلامه دخول بعده تطليق ايتمش اولسه مهاجرهٔ مزبوره آنك عدتنده ايكن ينه اوزرينه عدم وقوع
طلاقى مقرردركه زوج مزبور هنوز حربى اولمغله صورت ظاهره ده داراسلامده بولنمسيله دارالحربده
بولنمسى برابردر كورمزميسنكه برعورت حره برعبدك تحت نكاحنده ايكن بعدالدخول اول عورت زوجنى
اشترا ايلسه البته نكاحى فاسد اولوب عورت اوزره ايجاب عدت اجرا اولنور وزوج مزبور هنوز زوجه سينك
عبدى ايكن زوجه سنى تطليق ايلسه اوزرينه طلاقى واقع اولمازكه مملوك ومالكه سى بينلرنده بسبب النكاح
حكم عصمت منعدم ومرتفعدر اما عورت آنى اعتاق ياخود بيع ايلدكدن صكره تطليق ايلسه اوزرينه
طلاقى واقع اولوركه عدتنده اولديغندن بشقه حكم مالكيتى منقطع اولمشدر واكرمها جرهٔ مزبوره حامل بولنسه
قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره حين هجرتنده دارالحربده مشرك بولنان زوجى ايچون قبول اسلام ايلسه
دخى مهاجرهٔ مزبورهنك قزقرنداشنى تزوج واسع كوريلور زيرا مهاجره اوزره عدت واجبه اولميوب زوج اخره
تزوجى جائز اولمامق انجق بطننده ولد ثابت النسب بولنديغندن اولمغله مولاسندن حامل اولان ام ولدموقعنده
واقع اولمش اولور وذكر اولنان ام ولدك مولاسى ايچون ام ولدك قزقرنداشنى تزوج واسع كوريلوب انجق
ام ولد وضع حمل ايدنجيه دك قزقرنداشنى وطىٔ واسع كوريلمزتا كه ماء نطفه سنى رحم اختينده جامع اوليه
پس مهاجره دخى بويله در واهل حربدن سبى اولنوب زوجى دارالحربده قالان عورتك دخى حكمى
بويله در واكر برحربى قبول اسلامله داريمزه خروج ايدوب زوجه سنى دارالحربده ترك ايلسه اكرچه تباين
دارينله بينلرنده فرقت واقع اولور لكن زوجه سى حامل ايسه زوج آخره تزوجى واسع كوريلمز اكرچه زوجه سى اوزره
عدت غير واجبدر لكن بطننده ولد ثابت النسب بولنمق عدم جواز تزوجنى موجبدر انجق ولد مزبورك
نسبى زوجنه لازم قيلنماز مكر فرقتلرندن صكره آلتى آيدن اقلده متولد وقادم اوله زيرا بينونتى عند تباين الدارين
بلاعدة حاصل اولمغله بحسب الحكم طلاق قبل الدخول منزلنده نازل اولور واكر برعورت دارالحربده قبول
اسلام ايدوب اوچ حيضى دخى منقضى اولمغله زوجى ايله بينلرنده فرقت حاصل اولسه بوفرقتله دار اسلامه خروجى
ايله حاصل اولان فرقت حكم عندنده متماثلدركه ايكى صورتده دخى فرقت اول عورت كرك دارالحربده وكرك
داراسلامده حرهٔ مسلمه وحكم اسلامله مخاطبه ايكن متحصل اولمشدر مؤلف عظيم الخصال اعظم الله تعالى
له الاجر والافضال ديركه برحربيه دارالحربدن قبول اسلامله وزوجى دخى امانله معادار اسلامه خارج اولسه لر
بوصورتده سلطان مسلمين زوجنه عرض اسلام ايدرسه زوجى اسلامدن امتناع ايدنجيه دك وعرض اسلام
ايتمزسه عورت اوچ حيضى اتمام ايدنجيه دك آنك عورتى اولمق اوزره ابقا اولنور زيرا زوج مزبور من وجه ذمى
كيدركه سلطانك تحت ولايتنده بولنمغله سلطان اكا عرض اسلامه قادردر وفى الحقيقه حربيدركه رجوع
دارالحربه مقتدردر پس حربى اولديغنه نظر ايله اوچ حيضك تمامنده وقوع فرقتلرى ايله حكم ايدرز
وذمى كبى اولديغنه نظر ايله اسلامدن امتناعنده وقوع فرقتلرى ايله حكم ايدرز وعلى كلا التقديرين عورت اوزره
بعد الفرقة اوچ حيضله عدت واجبه اولوب عدت ايچنده تطليق ايدرسه اوزرينه طلاقى دخى واقع اولور

مطلب الكتاب ممن نأى كالخطاب عمن دنا

زيرا داراسلامده عورتله برابر بولنديغندن من وجه ذمى كيدر ديو قريبا بيان ايلديك كورمزميسنكه سلطان بينلرين
تفريق ايتميوب انجق زوج اول عورتنى اولا خلع ايدوب صكره عدت ايچنده تطليق ايلسه ياخود قبل الخلع
ثلاثا تطليق ايلسه اوزرينه طلاقى واقع اولور پس بعد التفريق دخى بويله دركه بوفرقت طلاقله فرقتدر
اما مسئلهٔ مفروضه ده عورت يالكز چيقوب بعد زمان زوجى دخى امانله چيقمق بشقه دركه آنده اوزرينه طلاقى
واقع اولماز زيرا عورتدن صكره زوجى دارالحربده قالمغله بينلرنده حكم عصمت منقطع واوزرينه طلاقى غير واقع
اولمشدرتا كه كلوب اهل داريمزدن اولدقجه اوزرينه طلاقى واقع اولماز ومانحن فيهده حين فرقتده زوجى آنكله
داراسلامده حاضر بولنمغله طلاقى واقع اولمامق حالتلرى آنده بروجهله ظاهر اولمامشدر بناء عليه بزدخى عورت
عدت ايچنده بولندقجه طلاقى واقع اولور ديو حكم ايلديك والله اعلم

باب تزويج الاسير والمستأمن فى دار الحرب * يعنى اسير ياخود مستأمن اولان مسلمك دارالحربده حكم ازدواجنده
مسائل شديدة الاحتياجدر مؤلف كثير الاحسان زوجه الله تعالى بالخيرات الحسان ديركه مسلم دارالحربده
اهل حربدن كرك حره وكرك امه يى كتابيه دخى اولسه تزوج ايلمك مكروه كوريلور وحضرت على رضى الله
عنه دن بووجه اوزره منقولدر وجهى اولدركه تزوجى كاهيجه دارالحربده بقاء نسبنى موجب اولديغندن بشقه
كاهيجه دخى ولدينى تعريض رق ايتمكى مستوجب اولوركه زوجه سى حامل ايكن سبى اولنسه آنك اوزرينه
بطننده بولنان ولدى رقيق اولمق مترتب اولور وكاه اولوركه اولادى كفار ايله تجمع وتوافق ايده رك اخلاقلريله
تخلق ايدر لكن كراهت مرقومه عين نكاحده ياخود محلنده ياخود شرطنده بولنان برمعنادن واقع اولمامغله
صحت نكاحنه مانع اولماز لكن قول محمد رحمه الله تعالى اوزره نكاح مزبورك صحتى شاهدلرى مسلميندن اولمق اوزره
موقوفه در وقول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه مسلمين وكفاردن اولمق برابردركه بو مخالفتلرى كتب فقهيه ده
مسئلهٔ نكاح ذميه ده مذكوره ومعروفه در لكن دارالحربده بولنان مسلم نفسى اوزره ارتكاب زنادن خوف ايدرسه
حقنده نكاح مرقوم جائزدركه زنادن تحرزى فرض ايكن اول تحرزه انجق نكاحله فائز اولور نظيرى اولدركه
برمسلم داراسلامده برمسلمك ياخود ذمينك امهٔ مملوكه سنى تزوج ايلدكده مكروه كوريلور مكر نفسى اوزره ارتكاب
زنادن خوف ايليه مانحن فيه دخى بويله در واكر اهل حرب ايچلرنده اسير بولنان حرهٔ مسلمه ياخود حرهٔ ذميه يى
اشترا قيلمش اولسه ر مسلم مزبور ايچون خوف زنادن امين اولسه دخى آنى تزوج ايلمك جائز وسزا كوريلوركه آنلردن
هربرى اهل داريمزدن حره اولمغله اهل حرب اشترا واسترقاقله اكا مالك اولميه جقلرى هويدادر پس مسلم ايچون
بونلردن هربرينى كندورضاسيله داريمزده تزوج صحيح اولديغى كبى دارالحربده دخى تصحيح اولنور اما اهل حربك
اسر واشترا ايلدكلرى برامهٔ مسلمه ياخود ذميه اولسه مسلم ايچون دارالحربده آنى تزوج ايلمك مكروه كوريلور مكر نفسى
اوزره ارتكاب زنادن خائف اوله زيرا اهل حرب احراز ايله اول امه يه مالك اولمشلردر حتى قبول اسلام ايلسه لر
ينه مملوكه لرى قيلنور بوجهتله آندن حاصل اولان ولدى اهل حربك عبدى قيلنمغه باعث اولور ودارالحربده
واقع اولان نكاح مرقومله ينه دارالحربده نكاح بلاشهود بينلرنده فرق عظيم واردركه نكاح مرقوم وجه
مشروح اوزره جائز ونكاح بلاشهود نفسى اوزره زنادن خائف اولسه دخى غير جائزدر كذلك دارالحربده
نكاح مرقوم اوزره دخى شهود مسلمين بولنمادقده قول محمد رحمه الله تعالى اوزره جميع صورده غير جائزدر
زيرا بوصورتلرده منع نكاح انجق شرط جوازى اولان شرطك انعدامندندر ومنع مذكور بحسب المعنى عين
نكاحده بولنان برمعنى ياخود منكوحه سى مجوسيه ياخود وثنيه اولمق كبى محل نكاحده بولنان برمعنى ايچون منعه
راجعدر وبويله موضعلرده نفسى اوزره زنادن خائف اولوب اولمامق مفيد اولمامغله نكاحى قطعا تجويز اولنماز
اما نكاح سابقده منع شرعى انجق ولدينى تعريض رق ايتمك مثللو محاذير مذكوره دن نشئت ايدوب تعريض ولد
مثللو محذورلرى شرط ومحل كبى نكاحه متصل اولان امور دن اولمامغله تحرز زنا كبى اعتبار شرعده آنلردن اهون
واولى اولان فائده سى ظاهر اولدقده اول نكاح بلاكراهة جائز كوريلور واكر اهل حرب برمدبره يا مكاتبه يا ام ولدى
اسير ايدوب صكره آنى دارالحربده مسلم مزبوره تزويج ايلسه لر بو تزوجى تجويز اولنماز زيرا نكاح بلاولى جائز
اولميوب اهل حرب دخى بونلره احراز ايله مالك اولمدقلرندن بونلرك وليلرى انجق مولالريدر ومولالرينك بوبابده
اذنلرى منعدمدر لكن مولالرى داراسلامدن آنلره مكتوب يازوب تزوجلرينه اذن ويرمش ايسه اولبابده مسلم
مزبور ايچون تزوجلرى جائز اولور زيرا بونلر هنوز ملك مولالرى اوزره باقيه لردر ومولالرينك مكان بعيددن
مكتوبى الكتاب ممن نأى كالخطاب ممن دنا مثلى اوزره قريب وحاضر ايكن بالمشافهة اذنى منزلنده در

مطلب تطليق العبد زوجته وهى سيدته

بناء علیه بونلرك مولالری امانله دار الحربه داخل اولسه لر مدبره وام ولدینه مكان خالیده ظفر بولدقده وطئی
جائزدر كه بونلر ملك مولالری اوزره باقیه لردر مكر حربی بونلری وطئ ایتمش ایسه مولا لر ایچون وطئلری جائز
كوریلمز كه بر عورت اوزره طهر واحدده اجتماع رجلین غیر جائز در اما حربی وطئنی ترك ایدرسه مولاسی ایچون بعد
الاستبرا ینه وطئی جائز كوریلور لكن وطئ مكاتبه مولاسی ایچون قبل الاسر جائز اولمدیغی كبی بعد الاسر دخی جائز
اولماز زیرا عقد كتابتله ملكندن خارج كیدر كذلك مكاتبه یی اسیر ایلین حربی دار الحربده آنی مولاسنه تزویج قیلسه
ینه وطئی جائز كوریلمز كه مكاتبه حقیقتده ملكی اوزره عقد كتابتله باقیه اولمغله بینلرنده حكم نكاح قطعا ثابت اولماز
اما مدبره وام ولد بشقه دركه حربی آنلری دار الحربده مولالرینه تزویج ایلسه وطئلری جائز كوریلور كه
بو صورتده وطئلری ملك قدیم ایله در حكم نكاحله دكلدر كورمزمیسنكه قبل التزوج دخی دار الحربده مولالر ایچون
وطئلری حلال كوریلمش ایدی واكر اهل حرب بر مسلمك حره یاخود مملوكه غیر اولان منكوحه سنی اسیر ایدوب
صكره اول مسلم امانله دارلرینه داخل اولسه منكوحه سیله بینلرنده منعقد اولان نكاحلری هنوز باقی اولمغله اكا ظفر
بولدقده وطئی جائز كوریلور سؤال اولنورسه كه قول مذكور اكرچه حره ده صحیحدر اما امه ده غیر صحیحدر كه
احرازایله مملوكه اهل حرب اولمشدر حتی قبول اسلام ایلسه لر دخی ینه ملكلرنده ابقا اولنور ومملوك مولاسنه تابع
اولمغله امهٔ مزبوره اهل دار الحربدن اولمشدر وتباین دارین حقیقة وحكما واقع اولدقده باب متقدمده بیان ایتمز اوزره
فرقت زوجینی موجب اولور جوابنده دیرز كه بویله دكلدر زیرا امهٔ مزبوره البته مسلمه یاخود ذمیه اولمغله اهل
داریمزدن اولمشدر واهل حرب اول امه یی دار اسلامده اشترا ودار الحربه ادخال ایتملریله آندن حكم داریمز
منتقض اولمدیغی كبی اسر واحراز ایله تملكلریله دخی منتقض اولماز كذلك صورت اشترالرنده زوجی ایله بینلرنده
منعقد اولان نكاحلری منتقض اولمدیغی كبی اسر واحرازلرنده دخی منتقض اولماز انجق امهٔ مرقومه یی مولای
حربیسی وطئ ایتمش ایسه زوجی ایچون وطئی بر حیضله استبرا ایتمدكجه حلال كوریلمز واكر حربی ذكر اولنان
زوجهٔ حره یی وطئ ایتمش ایسه زوج مسلم ایچون اوچ حیضله معتده اولمدقجه وطئی حلال كوریلمز زیرا وطئ
حربی شبهه ایله وطئی حكمنده دركه اهل حربدن واقع اولان تأویل باطل حكم شرعیده تأویل صحیح اوزره
اعتبار اولنور حتی حربی اول حره یی وطئ ایلدكدنصكره بر ولد حاصل اولسه نظر اولنور اكر حصول ولد وطئ
حربیدنصكره ایكی سنه دن اقلده واقع اولمش ایسه نسب ولد زوجندن ثابت اولور واكر اكثرده واقع اولمش ایسه
زوجندن ثابت اولماز زیرا زوجه سی وطئ حربی ایله اوزرینه حرام اولمغله بو حرمت شول تطلیق باین ایله
حاصل اولان حرمت منزلنده نازل قیلنور واكر اهل حرب بر مسلمك امه سنی سبی ایدوب صكره اول مسلم امانله
دارلرینه داخل اولسه امهٔ مزبوره یی وطئ ایلمك اكا حلال كوریلمز كه اهل حرب احراز ایله اول امه یه مالك
اولملریله وطئ ایلدكده ملك غیری وطئ ایتمش اولدیغندن بر وجهله استحلال اولنماز اما مدبره وام ولد بشقه دركه
قریبا ذكر اولندی حتی حربی اول امه یی مولای قدیمنه تزویج ایلسه تزوجی حق مسلمده وجه مشروح اوزره
مكروه ایسه ده ینه جائز كوریلوب اول حربینك بشقه بر مسلمه یاخود كتابیه اولان جاریه سنی اكا تزویجی منزلنده
قیلنور مؤلف ولایت پناه لازال مقبولا عند مولاه دیركه مسلمیندن بر شخص عربی دار الحربده اماء اهل حربدن
بر امه یی تزوج ایدوب آندن اولادی ظهور ایلدكدنصكره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایله منصور اولسه لر عربی
مذكورك اولاد صغاری اسلام پدرلری ایله مسلمین واحرار قیلنور لر زیرا صغار مرقومین مولای ام اولان حربینك
مملوكلری ایكن حربی مسفور حین استیلاده مقتول یاخود مأسور یاخود هارب اولدقده منعهٔ مسلمینله
نفسلرین احراز ایتمشلردر وحربینك مملوك مسلمی منعهٔ جیشله احراز نفس ایلدكده اهل حربك قبول اسلامله
دار اسلامه فرار ایلین عبد مراغملری كبی حر اوله جغی معلوم شهرت انداز در اما اولاد كباری حال صغرلرنده
اسلام پدرلری ایله مسلمین اولدقلری تحقیق اولنمش ایكن بعد البلوغ وصف كفر ایتمشلر ایسه جمله سی مرتدین
اولوب رجال ونسالری اخذ ایلین مسلمین ایچون رقیق قیلنور لر زیرا كبار مرقومین مولای ام اولان حربینك
مملوكلری ایكن مرتدین اولملری حسبیله مولالری اوزره احراز نفسلری حاصل اولمدیغندن حكم عتقه نائل اولمامشلردر
انجق مرتدین مرقومین قتل اولنمایوب همان اسلام اوزره جبر اولنور لر زیرا بلوغله كمال حاللرندن صكره اسلاملری
متحقق اولمامشدر و بومثللو حكم اسلامده تبعا للابوین داخل اولنلر ارتداد اوزره بالغ اولدقلرنده قتله مستحق
اولمازلر كه قتللرنده معنای شبهه ملتحق اولمشدر اما آنه لری اولان امهٔ مرقومه البته اخذ ایلین مسلمینك فیئنده
ادخال اولنور بو صورتده امهٔ مرقومه نك بطننده ولدی وار ایسه اول دخی آنكله معا رقیق اوله جغی بدیدار دركه

بطننده

بطننده بولنان كندو اجزاسندن جزء واحد ایدوكی دركار وتبعا للاب مسلم ایسه ده تبعا للام رقیق اوله جغی
آشكار در وهم ولد مذكور بطن امده جنین مستور ایكن احراز نفسی صورتیاب ظهور اوله مز واكر مسئلهٔ
مرقومه ده عربی مزبور اهل حربدن بر حره یی تزوج ایتمش اولسه بو صورتده من كل الوجوه صورت سابقه ایله
برابر انجق حكم واحدده متفاوتدر كه بونده اولاد كباری احرار اولورلر كه تولدلری حره دن واقع اولمغله حریت
ام ایله احرار اوله جقلری آشكار در لكن مرتدین اولملریله آنلردن رجال بالغین اولنلری سبیله رقیق اولمایوب همان
بلا قتل اسلام اوزره اجبار اولنور لر ونساء بالغات اولنلری سبیله رقیق اولدقلرندنصكره آنلر دخی مرتدات
سائره كبی اسلام اوزره اجبار اولنور لر وبنات مرقومه یی دار الحربده بعض مسلمین تزوج ایتمش
اولسه لر عربی مرقومك حرهٔ مرقومه یی تزوجی حره یه امان عد اولنمادیغی كبی تزوج مسلم دخی بنات
مرقومه یه امان عد اولنماز زیرا مسلمین مرقومین دار الحربده مقهورین اولوب بطریق العباره تأمین
ایلسه لر بونده امانلری غیر معتبر ایكن بطریق الدلالة امانلری غیر معتبر ایدوكی بالاولویه امر مقرردر واولاد
مذكورین ایچون بر كسنه ایله عقد موالات ایلمك جائز كوریلمز وبر كسنه ایله عقد موالات ایتمدكلری صورتده
بیت المال عاقله لری قیلنوب جنایتلرین متحمل اولماز زیرا بابالری عربی اولمغله آنك قومی اولادلرینك دخی
عشیرتی اولمغله عاقله لری اولوب جنایتلرین متحمل ومیراثلرینه وارث اولورلر وبومثللو عاقله وعشیرتی بولنان
كسنه لر ایچون بر فرد ایله عقد موالات ایلمك جائز كوریلمز واكر اهل حربك عربی مرقومه تزویج ایلدكلری
دار اسلامدن سبی ایلدكلری بر حرهٔ مسلمه یاخود حرهٔ ذمیه ایسه بو دخی جمیع احكامده مسئلهٔ سابقه ایله
متساویة الاقدامدر انجق حكم واحدده متفاوتدر كه بونده حرهٔ مرقومه وبطننده بولنان ولدی فیء اولیه جقلری
امر ثابتدر زیرا بونده حرهٔ مرقومه حره واهل داریمزدن اولمغله سبیله مملوكه اولمامشدر اما مسئلهٔ سابقه ده
حره ایسه ده حربیه اولمغله سبی مسلمینله مملوكه اولمشدر لكن مسئلهٔ مفروضه ده عربی مرقومه تزویج ایلدكلری
دار اسلامدن سبی ایلدكلری امهٔ مسلمه یاخود امهٔ ذمیه ایسه بونده اولادینك صغار وكباری برابر وجمله سنده حكم
رق مقرر اولوب نفسلرین منعهٔ جیشله احرازلری هیچ معتبر اولماز زیرا دار اسلامده مأسورمنه اولان مسلم یاخود
ذمینك حقی هنوز اوزرلرنده قائم اولمغله بطریق المراغمه ثبوت عتقلرینه مانع ومقاومدر بناء علیه ذكر اولنان
مأسورمنه اولاد مرقومینه قبل القسمة واصل اولورسه بلاشیء اخذه قادر اولوب بعد القسمة واصل اولورسه
قیمتله اخذه مقتدر اولور انجق مأسورمنه ذمی ایسه بعد الاخذ اولاد مرقومینك صغار وكبارنده بیع اوزره اجبار
اولنور زیرا صغارلری تبعا للاب مسلم اولملریله ذمی عبد مسلمه مالك اولدقده آنی بیع اوزره جبر اولنمق لازمدر
وكبارلری مرتدین اولملریله بو بابده مرتد ایچون حكم مسلم اولوب ملك ذمیدن وجوب اخراجی مستبیندر كه عود اسلام
اوزره وجوب اجباری مقرر واجبار مزبور ذمیدن غیر متصوردر مؤلف اولیا خصال اولاه الله تعالی فی الجنة
اولی النوال دیركه دار اسلامدن مأسوره اولان امه یی وجه مشروح اوزره بر مسلم تزوج ایتموب همان مولای
حربیسی آنی وطئ ایتمكله اولادی ظهورندنصكره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایله منصور اولسه لر بو صورتده
امهٔ مرقومه حره اولور كه اوزرینه سبیل وصول بر فرد ایچون غیر مأمولدر زیرا فی الاصل مسلمه یاخود ذمیه ایكن
حربینك مملوكه سی بعده ام ولدی اولمشدر وبعد الاستیلا آندن حق حربی دخی ساقط اولمغله لا محاله حره
اولمشدر واولادی دخی اسلام وذمتده آنك منزلنده ایكن منعهٔ مسلمینله نفسلرین احراز ایتملریله آنلر دخی احرار
اوله جقلری ظاهر وممتازدر واولاد مذكورین ایچون دیلدكلری كسنه لر ایله عقد موالات قیلملری جائزدر كه
بو بابده بابالری ایچون ولا وعشیرت بولنمدیغی معلوم ومتمیز در اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه ذكر اولندی لكن
مسئلهٔ مفروضه ده اولاد مرقومین كباردن ومسلمینله محاربین اولان كفاردن بولنمشلر ایسه بیان حكملرنده دیرز كه
انالری مسلمه ایسه اولاد مرقومین تبعا للام مسلمین اولدقلرندنصكره ارتداد اوزره بالغین اولمشلردر بناء علیه اكرچه
احرار اولورلر لكن اسلام اوزره اجبار اولنورلر اما انالری ذمیه ایسه اولاد مرقومین تبعا للام اهل ذمتدن معدود
اولوب صكره محاربهٔ مسلمینله ناقض عهود اولمشلردر بناء علیه جمله سی عبید قیلنوب فیء مسلمینده تمهید قیلنورلر
بو صورتده دار اسلامده مأسورمنه اولان كسنه امهٔ مرقومه یی بدو ملكمدن اسر اولنمغله بن اكا مستحقم دیو
دعوایه شروع ایدرسه قول مذكوری قطعا مسموع اولماز زیرا حربی اكا اسر ایله مالك اولمشدر كه ملكنده
قبول اسلام ایلسه ینه متملك اولور وبعد الاخذ آنی ام ولد دخی قیلمشدر پس مالك قدیمك دخی آنده قطعا حق
اخذی قالمامشدر كورمزمیسنكه مولای حربیسی آنی اعتاق ایتمش اولسه البته عتقی نافذ اولور ایدی كذلك

استيلادی دخی نافذ اولور و بعد نفوذ الاستيلاد حره اولمغله آنده نه مالك قديم ونه غيرك حق اخذی باقی قالماز
بنه مؤلف كرامت پناه لازال مولاه يتولاه دير كه مسئلهٔ مفروضه ده امهٔ مرقومه يی مولای حربيسی استيلاد ايتميوب
بلكه آنی حربی آخره تزويج ايتمش اولسه بو صورتده كرك امهٔ مرقومه وكرك اولادی مأسور منهه مختصص اولنور
زيرا اولادی بر زوجدن تولد ايتمشلردر كه اول زوجدن حكم ام ولد آنده تمهيد ايتمشدر وآنده واولادنده هنوز
حق مأسور منهك قيامی آنلرك منعهٔ مسلمينله احراز نفسلرنده بطريق المراغمه ثبوت عتقلرينه مانع اوله جغی
بلا كلام مدر بناء عليه مأسور منه آنلره قبل القسمة ظفر ياب اولدقده بلاشیء و بعد القسمة قيمتلريله اخذ بر له
بكام قيلنور اما امهٔ مرقومه نك بعض اولادی دار الحربده كبير اولوب باباسی دينيله متدين اولمش ايسه نظر اولنور
اكر امهٔ مرقومه مسلمه ايسه ولد مزبور اسلام اوزره اجبار اولنور كه تبعا للام مسلم اولمشيكن كفر اوزره بالغ اولدقده
بمنزلة المرتد ايدوكی بديداردر واكر ذميه ايسه ولد مزبور اسلام اوزره اجبار اولنماز كه دار الحربده ايكی كافردن
تولدی آشكاردر واكر مسئلهٔ مزبوره ده دار اسلامدن مأسوره اولان حرهٔ مسلمه ياخود حرهٔ ذميه ايسه بو تقدير
اوزره حرهٔ مزبوره وحربيدن حاصل اولان اولادی بالجمله احرار اولورلر كه اوزرلرينه برفرد ايچون سبيل
اقتدار اولماز زيرا مأسورهٔ مزبوره هم حره وهم اهل دار يمندندر واولاد انجق رق وحريتده انالرينه تابع
اوله جقلری بديداردر وتفصيل جواب شول مسئلهٔ مشهوره دن صورتياب اولور كه ولد حكم نكاح وذبيحه ده
ابوينندن قنقيسی من جهة الدين خير ايسه اكا تابعدر حتی احد الابوين مسلم اولدقده ولد اكا تبعا مسلم اولديغی
كبی احد الابوين اهل كتابدن اولدقده دخی اكا متابعدر واولاد مذكورينده كفر اوزره بالغين اولنلرك احكامی
انالری مسلمه وذميه اولمق بينلرنده قريبا ذكر اولنان فرقدن الاخذ واستحكام اولنور واولاددن حكم
استرقاقده رجال ونسالرينك تفريقلری مرتدين ومرتداته جاری اولان حكم اوزره تحقيق اولنور والله اعلم
بالصواب واليه المرجع والمآب

باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبايا * يعنی دار اسلامدن سبی اولنان نسادن نسب اهل حربی اثباتنده مسائل
واجبة الاستثباتدر مؤلف عالی نسب رفعه الله تعالی فی الجنان اعلی الرتب دير كه بر حربی دار اسلامدن مسلمهٔ حره
يا مملوكه يی ياخود ذميهٔ حره يا مملوكه يی سبی ايدوب اول حربيدن دخی آنی حربی آخر اشترا واستيلاد ايلدكدن صكره
اهل داری قبول اسلام ياقبول ذمتله استسعاد ايلسه‌لر نظر اولنور اكر سبيهٔ مرقومه مسلمه اولسون ذميه اولسون
فی الاصل حره ايسه ينه حريتی اوزره ابقا اولنور كه دار يمزده متأكده اولان حريتی قطعيا نقض والغا اولنماز
وآنك اولاد صغار وكباری بطريق التبعية بالجمله احرار اولورلر لكن نسب اولادی اول مشتريدن ثابت اولور كه
مشتری آنی شبههٔ باطله ايله علی وجه الملك وطیء ايتمش اولديغندن اهل حربك تأويل باطللری حكم شرعيده
منزلهٔ صحيحه ده مثبت اولور واول مشتری اوزره حرهٔ مزبوره نك مهری وعقری دخی لازم اولماز كه آنك وطئله
استيفا ايلديكی منفعتی حرهٔ مزبوره نك بر جزئی منزلنده اولوب مشتری دخی اول جزئی حين استيفاسنده
حربی بولنمغله اول حينده نفس حره يی استهلاك كده برشیئی غارم اولمديغی كبی آنی وطئله استيفا منافعنده دخی
برشيئی غارم اولماز واكر سبيهٔ مرقومه مسلمه اولسون ذميه اولسون مملوكه اولوب فی الاصل مدبره ياخود ام ولد ايسه
البته مولاسی اوزره رد اولنور كه احراز ايله ملك اهل حربدن عد اولنماز واولاد صغار وكباری بالجمله احرار اولورلر
زيراكندو مسلمه ايسه اولادی دخی اكا تبعا مسلمين وذميه ايسه اولادی دخی اهل ذمت اوله جقلری معلومدر
وهم استيلاد مشتری قريبا ذكر اولنديغی اوزره تأويل ملكله اولديغندن اولادی منزلهٔ ولد مغروره نازلين اولوب
ولد مغرور دخی باباسندن ثابت النسب وحر اوله جغی مجزومدر لكن بو صورتده قيمت اولاددن برنسنه باباری
اوزره الزام اولنماز كه وجهی مسئلهٔ متقدمه ده مهر وعقری خصوصنده ذكر واعلام ايلديك نكته سی اولدر كه
مشتری مرقوم حين استيلادنده محارب بولنمق مملوكهٔ مرقومه دن بر جزئی استهلاك كنده وجوب ضمانه مانع
اولديغی كبی حكم غرور اوزره ولدينی استهلاك كنده دخی مانع اولور سؤال اولنورسه كه مغرور اوزره انجق وقت
خصومتده تقويم اولنان قيمت ولدی ضامن اولمق واجب اولوب قوم مذكورين دخی فرض مزبور اوزره وقت
خصومتده مسلمين ياخود اهل ذمت بولنمه‌لری ضمان قيمتی موجب دكلميدر جوابنده ديرز كه بلی بويله در لكن
وقت خصومتده وجوب ضمانه سبب انجق استيلاد سابقدر واستيلاد سابق بو بابده وقت حربيتده سبقت ايدوب
موجب ضمان اولمامغله صكره قبول اسلام ايلسه دخی وجوب ضمان متحقق اولماز واكر مملوكهٔ مرقومه فی الاصل
مكاتبه ايسه مكاتبه اسر ايله ملك اهل حربدن عد اولنمامغله ينه علی حالها كاتبی اوزره رد اولنور واولادی

معلوم اوله كه صاحب الكتاب بو قوالندن مسائل ادی نجق بو بابده مذكور اولان اولاددن بكلی جائز ماكول اولوب وذبيحه سی وتفصيل اولنانلرين افاده وايراددر فكر ايله مسائل مذكوره ده امعان ظاهر اولور

مطلب المغرور يضمن قيمة ولد وقت الخصومة

بحكم الغرور احرار قيلنوب باباری اولان حربی مشتری اوزره كرك عقردن وكرك قيمت اولاددن برنسنه الزاميله اضرار
اولنماز وقيمت اولادی عدم الزامده وجه سابقدن بشقه وجه آخر واردر كه مشتری مرقوم مكاتبهٔ مزبوره نك
قيمت اولادينی غارم اولسه اول غرامتی مولای قديمنه ويرميوب بلكه مكاتبه يه ويرمك لازم اولور ومكاتبهٔ مرقومه
نفسی واولادی ايچون تحصيل حريته ساعيه اولوب ما نحن فيهده دخی اولادی احرار قيلنمغله بعض مقاصدينك
حصولی آشكار اولدقدن صكره اخذ قيمتلری جائز وسزاوار اولماز واكر مسئلهٔ مفروضه ده مملوكهٔ مرقومه امهٔ قنه
ايسه اول دخی استيلاد ايلين مشتريك ام ولدی اولوب اولادی احرار اولورلر كه اهل حرب احراز ايله ومشتری
دخی شرا ايله اكا مالك اولمغله بعد صحة الاستيلاد قبول اسلامله ملك مشتری آنده استقرار ايتمشدر واكر امهٔ
مرقومه يی اشترا واستيلاد ايلين بر ذمی ايسه جواب مسئله ينه ذكر اولنان تفصيل اوزره در انجق امهٔ مرقومه مسلمه
ايسه كركدر كه سعايتله عتقی تحصيل اولنه زيرا امهٔ مسلمه ذمينك يد وملكنده ترك اولنميوب بو بابده دخی بعد الاستيلاد
ملكندن بيعله اخراجی متعذر اولمغله قيمتنده استسعا بر له وجوب اخراجی متقرر اولمشدر ومرتدين وناقض
عهد اولان اهل ذمت كندو دارلری اوزره غالب اولدقلرنده ذكر اولنان جميع احكامده مناب اهل حربه نائب
قيلنورلر كذلك مسلميندن اهل بغی اهل عدلدن سبی ايلدكلرنده آنلر دخی جميع احكام مذكوره ده حكم اهل حربده
داخللردر كه صاحب منعه اولان اهل بغيك تأويل فاسدلری احكام مزبوره ده منزلهٔ صحيحه ده نازلدر وبو بابده
اصل اصيل شول امام زهری رحمه الله تعالی دن نقل اولنان قول جليلدر ديمشدر كه بعد رسول الله صلی الله
عليه وسلم هنوز اصحاب كرام لری رضوان الله تعالی عليهم اجمعين عالم احياده كثرت اوزره موجودين ومجتمعين ايكن
بعض اسباب بواعث ايله بين المسلمين فتن وحروب ظاهر وحادث اولدقده صحابهٔ عصمت مآب بو سياق اوزره
اجماع واتفاق ايلديلر كه تأويل قرآنله استحلال اولنان دمده قصاص واجب اولميه وتأويل قرآنله استحلال
اولنان فرجده حد واجب اولميه وتأويل قرآنله استحلال اولنان مالده ضمان واجب اولميه انجق اخذ اولنان نسنه‌لر
بعد سكون الحرب بعينه موجود ايسه اصحابنه رد اولنه بناء عليه بز دخی بو بابده ديرز كه اهل بغی اهل عدلك
امهٔ مملوكه لرين سبی ايتمش اولسه‌لر اهل بغی تائب اولدقده اول امه يی مولاسنه رد ايتملری واجبدر اما ذكر اولنان
مسئلهٔ اهل حربدن بشقه در كه اهل بغی امهٔ مسبيه يه مالك اولمامغله استيلاد ايلين شخصك ام ولدی اولمديغی
ظاهر در اما اهل حرب احراز ايله مالك اولمرايله بعد التملك استيلاد ايلين شخصك ام ولدی اوله جغی باهر در
واكر مسئلهٔ مرقومه ده اخذ نسا ايلين لصوص مسلميندن بر قوم غير متأولين ايسه‌لر بو صورتده واطیء انجق زانی
ومستوجب الحد اولمغله آندن بر وجهله نسب ولد ثابت اولماز زيرا منعه دن مجرد اولان تأويله حكم شرعی مترتب
اولمديغی كبی تأويلدن مجرد اولان منعه يه دخی حكم شرعی منثبت اولماز حتی الولد للفراش وللعاهر الحجر
يعنی ولد انجق صاحب الفراشكدر وزانی ايچون انجق حجر واردر يعنی ثبوت نسبدن بی بهره در ياخود زانی ايچون
انجق حجر ايله رجم واردر حديث شريفنك ظاهری قول مذكور اوزره دليل باهردر وبو صورتده حاصل اولان ولد رق
وحريتده اناسنه تابع اولمغله اناسی مملوكه اولدقده فی الاصل هر كيمك مملوكه سی ايسه ولد دخی آنك ملكنه راجع قيلنور
اما مسائل سابقه بجميعها بشقه در وفرق مياناری وقت استهلاكده نمايان اولور مؤلف صاحب تدقيق بينلرين فصل
وتفريقده دير كه كورمزميسنكه لصوص مزبورين اموال ناسی استهلاك كده ضامن اولور اما طوائف سابقه بشقه در
ومؤلف شرح الفواد هنوز داخلنده بولنديغمز بابدن صكره باب آخر دخی ذكر واراد ايتمشيدی لكن بز آنده بولنان
مسائلی مقدما املا قيلديغمز شرح الزيادات ده استقصا واستكمال ايلديكمزدن بو شرح جميزده اول بابی بالكليه
ترك واهمال ومابعدينی شرح واكماله اشتغال ايلديك والله اعلم

باب الحدود فی دار الحرب * يعنی دار الحربده اجراء حدود شرعيه واجب وغير واجب اولديغی تفريق وتحديدده
مسائل مهمة التعديددر مؤلف منبسط الجنان بسط الله له الاجر فی وسط الجنان دير كه برمبسوطده شو وجه اوزره
بيان ايلديك كه بر مسلم دار الحربده زنا وشرب خمر مثللو موجب عقوبت اولان اسبابدن برسبی اتيان ايلسه سبب مرقوم
مستوجب عقوبت اولمامغله اول بابده عقابی شايان كوريلمز زيرا صورت مفروضه ده مستوفی عقوبت
معدوم در كه حين مباشرتنده تحت ولايت امامده بولنمديغی معلومدر واكر سبب مذكوری دار الحربده
بولنان معسكر مسلمينده ارتكاب ايلسه امير سريه ايچون آنك اوزرينه اقامت حدود ايلمك صحيح وصواب كوريلمز كه
امير سريه يه انجق تدبير حرب تفويض اولنوب اقامت حدود مفوض اولمديغی بی ارتيابدر مگر كه خليفه بنفسه
ياخود امراسندن امير عراق كبی بر امير كبير غزاده بولنه آنلردن هر بری دار اسلامده اقامت حدود ايتدكلری كبی

دارالحربده معسکرلرنده دخی اقامت حدود ایتملری جائز وسزا کوریلور ودارالحربده اقامت حدود جائز وشایان
اولمدیغنه شول اثرمأثورایله اقامت برهان اولندیکه حضرت عمربن الخطاب علیه رضوان الکریم الوهاب اطراف
بلادده بولنان عامللرینه شو وجه اوزره کتب کتاب ایلدیکه لایجلدن امیرجیش ولاسریة احدا حتی یخرج
الی الدرب فاذلاتلا یحمله حمیة الشیطان فیلحق بالکفار یعنی کرک امیرجیش وکرک امیرسریه برکسنه‌یی عصا
یاخود سوطله قطعا ضرب ایتمسون دارالحربدن راجع اولوب سرحد مسلمینه خارج اولنجیه‌دک تا که اول کسنه‌یی
حمیت شیطانیه وغیرت جاهلیه تحریک ایدوب طرف مشرکینه فرار والتحاق ایلمیه کذلک منقولدر که ابوالدرداء
رضی الله عنه دخی حمیت جاهلیه مسلمینک کفاره التحاقلرینه باعث اولمق خوفندن ارض عدوده مسلمین اوزره
اقامت حدود اولنمقدن نهی ایدوب دیرایدیکه مجرمین مرقومین توبه ایدرلرسه الله تعالی توبه لرین قبول ایدر
واتمزلرسه عفو وعقابلری الله تعالی یه موکولدر وعطیة بن قیس الکلابی رحمه الله تعالی ورضی عن ابیه‌دن
منقولدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیوردیلرکه اذاهرب الرجل وقدقتل اوزنی اوسرق
الی العدو ثم اخذ امانا علی نفسه فانه یقام علیه مافرمنه واذاقتل فی ارض العدو اوزنی اوسرق ثم اخذامانالم یقم علیه
شیء مما احدث فی ارض العدو یعنی برکسنه قتل نفس یازنا یاسرقه ایدوب ارض اعدایه هارب اولدقدن صکره
نفسی اوزره اخذ امانله عودت ایلدکده البته سبب فراری اولان عملک حد واجبی آنک اوزرینه اقامت اولنور
اما ارض عدوده قتل نفس یازنا یاسرقه ایدوب اخذ امانله عودت ایلدکده آنک اوزرینه ارض عدوده احداث
ایلدیکی اعمالدن هیچ برینک حد واجبی اقامت اولنماز و بوحدیث جلیل علمامزک رحمهم الله تعالی موجب
حد اولان سببده ارتکاب اولنان موضعی اعتبارلرنده اصل اصیلدر وبزدخی مبسوطده بسط و بیان ایلدیک که
حربی مستأمن داریمزده موجب عفو بت اولان اسبابدن برشیئی اتیان ایلدکده قصاص یاخود حدقذف کبی
حقوق عبادی متضمن اولمدقجه اوزرینه اقامت حد جائز وشایان کوریلمز و بوبابده قول ابی یوسف رحمه الله تعالی
معروف وشهرت آرادر که مستأمن اوزره اهل ذمت کبی حد خمردن غیری جمیع حدود اقامت واجرا اولنور والله اعلم

باب مایجب من النصرة للمستأمنین واهل الذمة یعنی اهل ذمت ومستأمنینه نصرت مسلمین اوزره واجب اولمقده
مسائل قطعیه المواجیدر شیخ امام شمس الائمة الحلوانی لازالت ذائقته حلوة بالذوق الجسمانی والروحانی دیدیکه
اصل شرعی اولدر که مستأمنین داریمزده بولندقجه اهل ذمت کبی آنلره دخی نصرت وآنلره ظلم ایدنلردن وفق
شرع اوزره انتقامه مبادرت ایلمک امام المسلمین اوزره واجب قطعیدر زیرا آنلر دار اسلامده تحت ولایت امامده
بولندقجه احکاملری احکام اهل ذمتله متساویة الاقدامدر انجق قتل مستأ منه مسلم وذمی اوزره قصاص غیر
لازمدر که مبنای حکم قصاص اولان صفت حقن دماده مساواتلری منعدمدر اما مستأمن داریمزده مستأمن آخری
قتل ایلدکده اوزرینه ایجاب قصاص اولنوب وارث مقتول حاضر ایسه استیفاء قصاصله منفرد الاختصاص قیلنور
کذلک مستأمن مستأمن آخرک برعضوینی قطع ایتدکده ینه اوزرینه ایجاب اقتصاص اولنور که صفت حقن
دماده ایکیسی علی سوادر سؤال اولنورسه که مستأمن هنوز محارب ورجوع دارالحربه قادر اولمغله دمنده
شبهه اباحت باقی وظاهردر ومعنای مرقوم قتلی کاشامن کان قتلله مستوجب قصاص اولمغله مانع ایدوکی
امر باهردر جوابده دیرز که بویله دکلدر بلکه شبهه مذکوره انجق اباحت دم حربی یه معتقد اولانلرک حقلرنده
ظاهر اولوب معتقد اولمیانلرک حقلرنده ظاهر اولماز حال آنکه معنای محاربه مبیح الدم اولدیغی کبی نفس
کفردخی مهدرالدمدر زیرا اهل حربک نسا وصبیانلرین قتل ایدنلردیت وکفارتدن برشیئی ضامن اولمازلر که
آنلرده کفر مهدر متمکندر بویله ایکن ذمی ذمی آخری قتل ایلدکده اوزرینه قصاص بالاتفاق لازم اولور که
قاتل مهدریت کفرمقتوله معتقد اولمدیغندن کفر مقتول حق قاتلده هیچ شبهه یی مورث ومستلزم اولمامشدر
ووجه مذکور بین المستأمنین معنای محاربه‌ده دخی قائمدر که حقنده هیچ شبهه‌یی مورث ومستلزم دکلدر همان
بینلرنده صفت حقن دماده مساواتلری متحقق اولمغله بربرین قتلله قصاصی مستوجب ومستحق اولورلر
واولبابده قاتل ومقتول دار واحده‌دن وداربندن اولمق برابردر که وجوب قصاص انجق مستأمنین داریمزده
بولندقجه نصرتلری امام اوزره واجب ومقرر اولدیغنه‌ندر واولبابده دار واحده‌دن یاخود داربندن
اولملری غیرمعتبردر واکر اهل حرب اهل منعه اولوب داریمزه امانله قادم واهل حربدن اهل دار اخری ایله
قتال ایچون داریمزدن اول داره مجاوزه عازملر ایکن اول دارک اهلی داریمزده اوزرلرینه هجوم وآنلری
قتل واسرایله مهزوم قیلسه‌لر نصرتلری مقدوریمز اولسه دخی اوزریمزه لازم اولماز اما اهل ذمت

بشقه‌درکه آنلر من جهة الدار اهل اسلامدن اولوب معاملاتده احکام اسلامی التزام ایتملریله
امام اوزره آنلره دخی مسلمین مثللو نصرت ایجاب والزام اولنمشدر لکن مستأمنین اهل دارالحربدن ایکن همان
شمدی داریمزه امانله قادم اولملریله انجق آنلره اهل داریمزدن توجه ایلین ظلمی دفعیله نصرتلری اوزریمزه
لازم اولوب اهل داریمزدن وتحت ولایتمزده اولمیان قومدن توجه ایلین ظلمی دفعیله نصرتلری لازم اولماز
نکته‌سی اولدر که داراسلام ایچون البته بردار معادیه واردر که مقر اعداء مسلمین اولان دارالحربدر واهل ذمت کبی
اهل دار اسلامدن اولنلرک دار اسلامده اقامتلری انجق آنلردن اهل دار معادیه‌نک مظالمنی دفعیله ممکن اولور
اما اهل حرب کبی اهل داریمزدن اولمیوب همان داریمزدن داراخرایه ذهاب یاخود داریمزده رؤیت
مصالحندنصکره کندو دارینه عود وایاب ایچون وارد اولنلرک بومقصودلرین تحصیلده احتیاجلری اهل دار
معادیه‌دن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق اولمیوب همان اهل داریمزدن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق ایدوکی
متبین وباعتبار الحاجة ثابت اولان حکمک ثبوتی انجق بقدر الحاجة اوله جغی متعیندر وفرق مذکور اوزره
بردلیل دخی اولدر که صورت مفروضه‌ده قوم آخرین مستأمنین مرقومین اوزره استیلا وآنلری اسیر ودارلریله
احرازلرندنصکره قبول اسلام ایلسه‌لر مستأمنین مرقومین آنلرک عبیدلری قیلنورلر اما اهل ذمت اوزره
استیلا وآنلری اسر واحرازلرندنصکره قبول اسلام ایلسه‌لر اهل ذمت کالاول احرار قیلنورلر کذلک مسلمین
دار اخری اوزره استیلاریله مقدما اسر واحراز ایلدکلری مستأمنینی یدلرندن انتزاع ایلسه‌لر مسلمین
اول مستأمنینه احراز ایله مالک اولورلر اما یدلرندن اهل ذمتی انتزاع ایلسه‌لر مسلمین اول اهل ذمته مالک اولمیوب
بلکه آنلری احرار قیلدقلرندنصکره اخذ اولنان ماللرین دخی قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قیمتله اوزرلرینه
رد ایلمکه سالک اولورلر پس مقدمات متقدمه‌دن عندیمزده ظاهر اولمشدر که اهل ذمت وجوب نصرتلرنده
مسلمینله برابر ومستأمنین اول درجه‌دن قاصرلردر وقول مذکوری مقرر عندیمزده دلیل آخر دخی متقرردر که
اهل ذمت اوزره استیلا ایلین اهل حرب دار الحربده بولنان منعه مسلمینه مرور ایلسه‌لر واجبدر که مسلمین
مرقومین اول قومک استیلالری مسلمین اوزره واقع اولمش کبی یدلرندن استخلاص اهل ذمته صرف مقدور ایدوب
اولبابده قطعا اظهار فتور ایلمیه‌لر اما اول قومک استیلالری داریمزده مستأمنین اوزره واقع اولمش اولسه مسلمین
مرقومین اوزره مبادرت استخلاصلری واجب اولمیوب ترک واهماللری واسع کوریلور کذلک مسلمین مرقومین
امان اهل حربده بولنسه‌لر یدلرندن استخلاص مستأمنین ایچون نقض عهد ایتملری جائز ومناسب کوریلمیوب
استخلاص اهل ذمت ایچون نقض عهد ایتملری واجب وذراری مسلمینی استخلاص ایچون قتاللری کبی ذراری
اهل ذمتی استخلاص ایچون قتاللری دخی اوجب المواجب کوریلور والحاصل داریمزده بولنان مستأمنینک حاللری
کندو دارلرنده بولنان قوم موادعینک احواللری کبیدر بو مجملی تفسیرده مؤلف جمیل التعبیر دیرکه امام المسلمین
اهل حربدن براهل بلده ایله مالله یاخود بلامال موادعه ایلدکدنصکره برمسلم یاخود ذمی آنلره ظلم وتعدی یه
عازم اولسه امام اوزره آنک دفعی لازم اولور اما اوزرلرینه اهل حربدن قوم آخرین هجوم واقتحام ایلسه‌لر
آنلرک ظلملرین دفع ایلمک التزام اولنماز پس بوفرق مشروحله قریبا ذکر اولنان فرق ذمی ومستأمن کسب
وضوح ایتمشدر لکن داریمزده بولنان مستأمنین ایله دارلرنده بولنان موادعین میانلرنده انجق حکم واحدده
وجه فارق نمایان اولمشدر که موادعیندن برکسنه دار موادعه‌ده ینه موادعیندن برکسنه‌یی قتل ایلدکده
قصاصی واجب اولمیوب مستأمن داریمزده مستأمن آخری قتل ایلدکده قصاصی مستوجب اولور زیرا اهل دار
موادعه احکام اسلامدن برشیئی التزام ایتمیوب همان اوزرلرینه احکامیمز اجرا اولنمامق اوزره برمله موادعه
واستسلام ایتدکلرندن دارلری علی حالها دار الحرب اولمق اوزره محفوظة الاحکام ودار الحربده واقع اولان
قتل دخی موجب قصاص اولمدیغی معلوم خاص وعامدر اما مستأمن دار اسلامده ساکن وداریمزده بولندقجه
حقوق عباده راجع اولان حکم اسلام آنک اوزرینه جاری ومتمکن اولوب قصاص دخی حقوق عباده راجع اولان
حکم اسلامدن ایدوکی متعین اولدیغندن بربرین قتللری موجب قصاص اوله جغی متبیندر مؤلف وفی العهود
تعاهده الله تعالی بکرمه الموعود دیرکه اهل حربدن اهل منعه اولان برقوم داریمزه امانله دخوله اعتزاملرنده
اوزریمزه مسلمین واهل ذمتی محافظه ایلدیکمز نسنه‌لردن محافظه‌لرینی شرط والزام ایتمش اولسه‌لر وفاء
مشروط اوزریمزه واجب الالتزام اولور حتی اوزرلرینه اهل حربدن قوم آخرین هجومه عازم اولدقده آنلردن
دفع ظلملری اوزریمزه لازم اولور قال علیه السلام المؤمنون عند شروطهم نکته‌سی اولدر که خصوص

مطلب الحکم الثابت باعتبار الحاجة یتقدر بقدرها

مرقومه مده سبب امانلرین التزامیمز شرطله التزام ایدوکی مقرراولمغله شرط مرقوم کیف ما کان مطمح نظر
قیلنور کذلك شرط مرقوم اوزره مواد عهلرین مال معلوم اوزره بنا قلمش اولسه لر ینه امام اوزره قادر ایسه وفاء
مشروط ایجاب وایفا اولنور اما وفاء مشروطه قادر دکل ایسه مال مشروطدن دخی برشیئ اخذ ومطالبه یه
مقتدر اولمازتنه کیم اهل بغی مسلمین واهل ذمت اوزره غلبه ایتکله امام حمایتلرندن عاجز اولدقده مواشی
مسلمیندن زکوة واهل ذمتدن جزیه وخراج اخذ ایلمك جائز اولماز واکر مسئلهٔ مفروضه ده مستأمنین مرقومین
اهل منعه اولمقدن محرومین ایسه لر امام اوزره واجبدر که اهل ذمتدن دفع ایلدیکی مظالمی بالتمام بونلردن دخی
دفعه اهتمام ایلیه حتی امام المسلمین حمایتلرینه قادر اولمامغله دار یمزده اهل حربدن قوم آخرین آنلرك اوزرلرینه
استیلادنصکره مسلمین اول قوم اوزره غلبه واستعلا ایلسه لر مستأمنین مرقومینی احرار اولمق اوزره ابقا ایدرلر
وماللرین دخی استخلاص ایتمشلر ایسه مستأمنین مرقومین اول ماللرین قبل القسمة بلاشیئ وبعد القسمة
قیمتله اخذ ایله تمیز واختصاص ایدرلر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه بو مسئله ده منعهٔ مسلمینده بولنمشلردر
ومنعهٔ مسلمینله متأکد اولان حریت قهر ایله منتقض اولماز کذلك منعهٔ مسلمیندن اخذ اولنان اموالدن
حق مالك قدیم ابطال اولنماز ومسئلهٔ سابقه ده امتنا علری منعهٔ مسلمینله اولمیوب انجق کندو
منعه لریله اولمشدر وقریبا بیان اولندیغی اوزره آنلراما نمزده بولنسه لر دخی ینه اهل حرب اولمریله
حریتلری منعهٔ مسلمینله متأکد اولمامشدر بناء علیه آنلرده حکم سابق متعهد اولور کذلك بومسئله ده اوزرلرینه
استیلا ایلین قوم آخرین دارالحربده بولنسان منعهٔ مسلمین اوزره مرور ایلسه لر واجبدرکه اهل ذمت کبی آنلری
دخی یدلرندن تخلیصه صرف مقدور ایده لر اما مسئلهٔ سابقه ده بویله دکلدرکه تفصیلی قریبا مسطور اولمشدر
واکر امام المسلمین دارالحربه عسکر ایله داخل اولدقده معیتنده اهل حربدن اصحاب منعه برعسکر دخی امانله
داخل اولسه لر نظر اولنور اکر دخوللری امر امامله واقع اولمامش ایسه دارالحربده مشرکیندن قوم آخرین
آنلر ایله قتال ایتدکده کرك امام وکرك مسلمین اوزره نصرتلری واجب اولمیوب انجق کندولر دیلرلرسه
نصرتلری جائز وواسع کوریلور زیرا مسلمین بلاشرط امان مطلق ایله انجق کندولر عدم تعرضلرین التزام
ایدوب دفع تعرض غیری اوزرلرینه الزام ایتمشلردر واکر دخوللری مسلمین ایله برابر اعدا ایله قتال یاخود
مداوات مجروحین یاخود میان مسلمینده تجارت مثللو منفعت ایچون امر امامله واقع اولمش ایسه امام اوزره
نصرتلری واجب وترك نصرتلری غیر واسعدر زیرا منفعت مسلمین ایچون آنلره دخولله امره اقدام ایلدکده
مسلمینی حفظ ایده جکی وجه اوزره آنلری دخی حفظ ایتمکی التزام ایتمش اولور ودخول مسلمینی قصد ایدوب
مسلمینه غزا ایله امر ایلدکده نصرتلری لازم اولدیغی کبی قوم مرقومینك دخی نصرتلری واجب ومتحتم اولور
بناء علیه مؤلف جلیل فروع مسئله یی تفصیلده دیرکه قوم آخرین آنلری اسر واحرازدنصکره مسلمین آنلره
استیلا برله سرافراز اولسه لر صورت اولاده آنلری فیئده ادخال وصورت ثانیه ده کما فی السابق حریتلری
اوزره محفوظ الحال ایدرلر کذلك قوم آخرین آنلرك متاعلرین اخذ واحرازدن صکره متاع مزبوری مسلمین
استرداد واستحصال ایلسه لر صورت اولاده غنیمتده ادخال وصورت ثانیه ده قبل القسمة مجانا وبعد القسمة
قیمتله اصحابنه رد وایصال اولنور اما قوم آخرین آنلری اسر واحرازدنصکره قبول اسلام ایلسه لر ایکی صورتده
دخی آنلر عبدلری قیلنوب تحت ملکلرنده ابقالری التزام اولنور لکن حکم مذکور صورت اولاده آشکار اما صورت
ثانیه ده صعب ودشواردرکه مسلمین قوم آخرین اوزره استیلا وآنلری یدلرندن استخلاص ایتدکلرنده بیان
سابق اوزره آنلر احرار قیلنمق اقتضا ایدر ایدیکه قوم آخرین قبول اسلام ایتدکلرنده دخی مسلمین یاخود
اهل ذمتی اسر ایدوب قبول اسلام ایتدکلرنده مسلمین واهل ذمت حریتلری اوزره برقرار اولدقلری کبی آنلر دخی
حریتلری اوزره برقرار اوله لر وتوجیه جوابده قول صواب اولدرکه استخلاص مسلمین ایله آنلرك حکم حریتلری
انجق التزام امامله ثابت ومتقرر اولمغله حکم مذکور انجق امامك حقنده وحین التزامنده تحت ولایتنده
بولنانلرك حقلرنده ظاهر اولور وقوم آخرین الحالة هذه قبول اسلام ایله تحت ولایت امامده داخلین ایسه لر دخی
حین التزام امامده تحت ولایت امامده داخلین دکللر ایکن احراز ایله آنلره مالکین اولمشلردر پس قبول اسلام
ایلدکلرنده عبدلری قیلنملری مالا کلامدر قال علیه السلام من اسلم علی مال فهو له واکر دخوللری امر امامله
واقع اولمیوب همان تجارتلری ایچون عسکر ایله برابر دخوللرین رجالرندن حاصل اولمش ایسه بونلر حکم
فریق اولده داخل قیلنورلر زیرا دخوللرینه انجق منفعت نفسلری باعث اولمغله امامك امان مجردندن التزام

نصرتلری منبعث اولمادیغی کبی اذن مجردندن دخی منبعث اولماز غایة الامر دارالحربده بولنان مسلمین مستأمنین
اوزره واجبدرکه آنلرك امواللرندن برشیئ اخذ ایله یاخود وجه آخر ایله حقلرنده جانب غدره ذاهب اولمیه لر
زیرا امان امامه آنلرنه وجهله وفا ایدرلرسه هر مسلم مستأمن دخی آنلره اول وجهله وفایی التزام اوفی ایلمشدر
اما دارالحربده بولنان اسیر مسلم بشقه در ومسلم مستأمن ایچون قتللری وبلا رضاء اخذ ماللری حلال اولمدیغی کبی
قتل واخذ ایله اسیر مسلمه امری دخی استحلال اولنماز که فعل مأمور من وجه منزلهٔ فعل آمرده ازال اولنور
اما مسلم مستأمن قادر افتا بولنمغله اسیر مسلم بنم حقمده قوم مذکورینی وسائر اهل حربی قتل ایلمك وبلا رضاء ماللرینی
اخذ ایلمك حلالمیدر دیو استفتا ایلسه اکا حلالدر دیو افتاسی جائزدر وسزا کوریلور زیرا افتاسی معنای امری
حاوی اولمیوب انجق بیان حکم شرعی محتویدر ومسلم عقد امانله بیان حکم شرعدن امتناعی التزام ایلدیکی
نمایاندر کورمزمیسنکه محرم ایچون قتل صید وغیر محرمه قتل صید ایله امری حلال دکل ایکن فقیه بولنمغله
برغیر محرم بکا قتل صید حلالمیدر دیو علی وجه الاستفتا سؤال ایلدکده حل ایله افتاسی استحلال اولنور ایشته
تنظیر مرقومدن افتاسی عین امر اولمدیغی معلومیمز اولدی واکر اهل حربدن برقوم مسلمینه بهرسنه خراج معلوم
ویروب مسلمین دخی آنلرك اوزرلرینه احکام اسلامی اجرا ایتمك وآنلری اعدالرندن حفظ وحمایت ایتمك اوزره
سنین معدوده ده عقد موادعه یه دمساز اولوب بعده اهل حربدن قوم آخرین آنلرك اوزرلرینه استیلا ونسا
وذراریلرین سبی واحرازدنصکره مسلمین اول اسیرلری یدلرندن استخلاصله سرافراز اولسه لر نظر اولنور اکر
استخلاصلری مدت موادعه اثناسنده ایسه جمله سی کما فی السابق احرار قیلنورلر واکر مدت موادعه دنصکره
ایسه فیئ مسلمینده برقرار قیلنورلر زیرا مسلمین نصرتلرین انجق مدت موادعه ده التزام ایدوب بعد المدة التزام
ایتمکله اوزرلرینه انجق وفاء ملتزملری الزام اولنور کذلك قوم آخرین امواللری اوزره استیلادنصکره
مسلمین استخلاصله استعلا ایلسه لر ینه نظر اولنور اکر استخلاصلری مدت موادعه دنصکره واقع اولمش ایسه
آندن برشیئ اوزرلرینه رد ایلمك جائز وواسع کوریلمز واکر مدت موادعه اثناسنده ایسه حکم اموال اهل
ذمت اوزره قبل القسمة بلاشیئ وبعد القسمة دیلرلرسه قیمتلریله اخذلرینه رخصت ویریلور لکن ذکر اولنان
قوم آخرینك کرك مدت موادعه ده وکرك بعد المدة قبول اسلام ایلسه لر اموال وذراریلرندن
برشیئ رد ایلمك اوزرلرینه الزام اولنماز زیرا اول قوم آخرین حین موادعه ده تحت ولایت امامده ثابت
اولمدقلرندن امامك موادعه ایله التزام ایلدیکی حکم امان حقلرنده متثبت اولمامشدر بوندنصکره بیلمك
کرکدرکه مسائل مذکوره دن هر قنقیسنده موادعینله مدت موادعه ده قوم آخرین قتال ایدوب امام دخی
نصرتلرندن عاجز اولدقده خراج مشروطدن برشیئ اخذی جائز کوریلمز ومقدما اخذ وتحصیل ایتمش اولسه
کرکدرکه اوزرلرینه ردینی تعجیل ایلیه مکرکه نفوس واموالرین مدت موادعه ده ایادی اعدادن تخلیصه
مسارعه ایلیه بوصورتده دخی قبل الاستخلاص قوم آخرین قبول اسلام ایلسه لر ینه امام اوزره موادعیندن
عدم اخذی وبعد الاخذ رد مأخوذی الزام اولنور زیرا اخذ خراج انجق نصرت اوزره مترتب ایکن امام حسا
یاخود حکما نصرتلرندن عاجز اولدقده عدم اخذی وبعد الاخذ رد مأخوذی واجب اولور والله اعلم

* باب بیان الوقت الذی یتمکن المستأمن فیه من الرجوع الی اهله والوقت الذی لا یتمکن فیه من الرجوع *

یعنی دار اسلامده بولنان مستأمنك دارالحربه رجوعی ممکن اولوب اولمیان اوقاتی بیانده باب مرصوص البنیاندر
بوندن اقدم باب من نکاح اهل الحرب اثناسنده عورت حکم اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوج عورتنه تابع اولمامغله
مستأمنه دار یمزده مسلم یاذمی یی تزوج ایلدکده ذمیه قیلنوب دارالحربه رجوعی ممتنع اولور اما مستأمن ذمیه یی
تزوج ایلدکده ذمی قیلنمیوب دیلرسه دارالحربه راجع اولور دیو ذکر وانبا ایلدیك فعلی هذا برحربی عورتیله
برابر امانله دار یمزه دخول وقبول ذمت ایلسه عورتیچون رجوع دار الحربه رخصت ویریلمز کذلك اول عورت
اهل کتابدن ایکن حربی مرقوم قبول اسلام ایلسه ینه عورت رجوع دارالحربه اقدام ایده مزکه کتابیه اولمغله
بعد اسلام الزوج نکاحلری مستدامدر اما عورت مجوسیه ایکن اسلام حربی بشقه درکه اوابده نکاحلری
غیر مستدامدر وبوصورتده تفریق میانلری اوچ حیضنك انقضاسی ایله یاخود عورت دار اسلامده بولنمغله
اوزرینه عرض اسلامدن صکره امتناع واباسی ایله واقع اولور وبعد التفریق عورتی ایچون رجوع دارالحربده
مساعده مز جائز وواسع کوریلور وتفریق میانلری امتناع اسلامدن بشقه اوچ حیضنك انقضاسی ایله ممکن
اولمقدن دخی عورت مزبوره اسلام زوجله ذمیه اولدیغی متبین اولورکه اسلام زوجله ذمیه اولمش اولیدی

مطلب الآمر یعد مباشرا فی فعل المأمور والمفتی لا یعد مباشرا فی فعل المستفتی

حكملری ایكیسی بردن من اول الامر مجوسی ذمی اولملری حكمنه راجع اولمغله اولبابده انقضاء حیضاتی هیج
نافع اولمیوب فرقتلری انجق امتناع اسلامله بعد قضاء القاضی واقع اولور ایدی وعلی هذا برمستأمن دار بمزده
برمستأمنه یی تزوج ایدوب صكره زوج قبول ذمت ایلسه زوجه دخی ذمیه قیلنور زیرا دار اسلامده مباشرت قیلدقلری
نكاحلری دارالحربده مباشرت قیلدقلری نكاحلرندن ادنی دكل ایكن نكاح دارالحربده بیان مشروح اوزره
ذمیه قیلندقدن صكره نكاح دار اسلامده ذمیه قیلنمق بطریق الاولی در كذلك احد الزوجین امانله دار بمزه
داخل اولدقدن صكره زوج آخر دخی امانله دخولده تعاقبله اكا تابع اولسه بینه ذمت زوج زوجه یی
مستتبع اولور كه دارلری حكما متباین اولمدیغندن قیام نكاحلری منبیندر واحدهمانك قبل الاخر امانله دخولی
تفریعات سابقة البیانده معا دخوللریله سیاندر لكن مسائل مرقومه ده قبول اسلام ایلین انجق عورت ایسه
زوج ایچون رجوع دارالحربده رخصت ویریلور بو صورتده عورت مطالبهٔ صداق ایدرسه نظر اولنور
اكر زوجی دار اسلامده واقع اولمش ایسه عورت ایچون استیفاء مهر ایدنجیه دك رجوعدن منعی جائز ومتعذر
واكر دارالحربده واقع اولمش ایسه رجوعدن منعی ممتنعدر وذكر اولنان معنی شول اصل معروف اوزره مبتنی در كه
مستأمن دارالحربده واقع اولان معامله سببنك موجبیله مطالب اولمیوب انجق دار اسلامده واقع اولان معامله سبنك
موجبیله مطالب ومحاسبدر پس وجوب صداق عقد نكاحله اولدیغی معین اولمغله اصل عقد دارالحربده
واقع اولدقده عورت ایچون دار اسلامده مطالبهٔ موجبی غیر ممكندر كه زوجی علی حاله مستأمندر ودار اسلامده
واقع اولدقده مطالبهٔ موجبی ولاجل التحصیل دار اسلامده حبسی ممكندر كه حین عقدده تحت ولایت امامده
بولندیغی متیقندر واكر زوجین حربیین دار اسلامه كلدكلرنده زوج قبول ذمت یاخود زوجه سی كتابیه ایكن
قبول اسلام ایدوب زوجه دخی اصل نكاحی انكار ایله اظهار خصام ایتمكله زوج اصل نكاحی یاخود عورتك نكاحی
دارالحربده اقرارینی مسلمین یا اهل ذمتله ارادهٔ اثبات ایلسه كركدر كه قاضی اثباتنه اصغا والتفات ایتمیه زیرا عورت
باعتبار الظاهر مستأمنه ایكن نكاحی منكره وقول دخی قول منكردر اكرچه باعتبار النكاح ذمیه اوله جقدر
لكن بینهٔ مرقومه مستأمنه اوزره دارالحربده بولنان معامله ایله قائمه در وقاضی ایچون بومثللو بینه یی قبول غیر
مقبولدر سؤال اولنورسه كه خصوص معهودده شهادت شهود عورت تحت مسلم یا تحت ذمیده بولنمغله ذمیه
اولدیغی اوزره اقامت اولندیغی مشهود ایكن قبول قاضی نه وجهله مردود قیلنور جوابده دیرز كه حكم ذمیت
انجق اصل مشهودبه اولان حكم نكاحك ثبوتی ایله ضمنا ثابت اوله جقدر وبینهٔ مرقومه اصل نكاحله قضایه حجت
اولمدیغی بیانمزدن مثبت اولمشدر وثبوت حكم ضمنی تابع ثبوت حكم اصلیدر نظیری شول مشتری امه در كه بایع اوزره
بو امه فلان غائبك منكوحه سیدر دیو ادعا واول امه یی عیب نكاحله بایع اوزره رد ایله قاضی حكم ایتمك ایچون
استماع بینه سنی استدعا قیله بونده دخی معنای مشروح اوزره قاضی قبل حضور الزوج اصل نكاح اوزره استماع
بینه یه قادر اولمامغله ضمنا ثابت اوله جق عیبله رد اوزره دخی استماعه مقتدر اولماز اما مسئلهٔ مزبوره ده نكاحی
دار اسلامده اقراری اوزره اقامت بینه یی التزام ایدرسه كركدر كه قاضی بینه سنی قبول وعورتی رجوع دارالحربدن
منعه اهتمام ایلیه زیرا شهادتلری دار اسلامده اقراری اوزره قائم اولمغله اقراری حضور قاضی ده واقع اولمش كبی
قبولی لازم اولور سؤال اولنورسه كه بینهٔ مزبوره دخی قبول اولنمامق لازم ایدیكه نكاحك سبب ملزمی عقددر
بوقسه اقرار دكلدر وعقد دخی انجق دارالحربده واقع اولمشدر نظیری اولدر كه برمسلم عورت مزبوره اوزره
دارالحربده واقع اولان معامله ایله ادعاء دین ایدوب اول معامله یی دار اسلامده اقراری اوزره اقامت بینه ایلیه
قاضی بو بینه یی قبول ایتمدیكی كبی بینهٔ مرقومه یی دخی قبولی مقبول اولماز جوابده دیرز كه فرق مسئلتین ظاهردر كه
مانحن فیه اولان نكاح بین الزوجین امر مستدامدر واستدامته متعلق شیئا فشیئا واجب اولان نفقه كبی نیجه احكام
واردر پس نكاحی دار اسلامده اقراری بعض احكامده ابتداء معامله منزلنده استقرار ایدر اما حكم مداینه
بشقه در كورمزمیسنكه عورت مزبوره دار اسلامده زوج آخری تزوج ایلدكدن صكره زوج اولی مخاصمه یه
قیامله بو عورت بو زوج آخری تزوجندن اقدم دار اسلامده نكاحیمزی اقرار ایلدی دیو اقامت بینه یه اقدام
ایلسه قاضی بینه سنی استماع ایدوب آنی زوج ثانیدن تفریقه اهتمام ایلمزمی بینه كورمزمیسنكه عورت مزبوره
دارالحربده واقع نكاحلری احكامندن اولان نفقه سی خصوصنده دعوایه قیام یاخود بنی ثلثا تطلیق ایلدی
دیو اظهار خصام ایدوب بو مدعاری اوزره اقامت بینه سین التزام ایلسه قاضی اوزره قبول بینه سی الزام
اولنمازمی بلكه مسائل مذكورهنك مجموعنده فرق مزبورده قریبا ذكر ایلدیكمز معنای فقهی متبین اولمغله قبول

مطلب ادعى المشتري انه عبد الامة منكوحة لفلان الغائب

بینه سنه قائل اولمق امر متعیندر مؤلف عدالت كیش صانه الله تعالى عن كل تشویش دیر كه برمستأمن دار بمزده
تطویل اقامت ایلدكده كركدر كه امام المسلمین اكا امر خروجله تقدم وخروجی ایچون تعیین وقته مبادرت
ایدوب انجق تعیین وقت قصیر ایله اضرارینه مؤدی اوله جق وجه اوزره القاریله ایصال خسارت ایلمیه زیرا
امام ناظر جانبین اولمغله نظرا للمسلمین اول مستأمنی بلااخراج طول اقامتدن منعی لازم اولدیغی كبی نظرا
للمستأمن توقیت خروجنده القاء خسارتدن امتناعی دخی امر مهمدر واكر برمستأمن اراضی خراج یاخود
اراضی عشردن برارضی اشترا وزرع ایدوب خراج وعشری اوزرینه واجب اولسه كركدر كه امام آندن
هم ارضك خراج وعشرینی وهم خراج رأسنی اخذ ایتمكی مستوجب اوله وقول مذكور اصل محمد رحمه الله
تعالى اوزره بنا قیلنمشدر كه عند محمد رحمه الله تعالى بر كافر ارض عشریه یی اشترا قیلدقده ارض مرقومه
خراجیه یه منقلب اولمیوب بلكه على حالها ارض عشریه اولمق اوزره ابقا اولنور وبعض اصحابمز رحمهم الله
تعالى ظن ایلدیلر كه مستأمن مجرد شراء ارض خراجیه یه مباشرتله اهل ذمتنده داخل قیلنور كه شراء مرقومدن
بطریق الدلالة التزام خراجه رضاسی حاصل اولور لكن ظن مذكور غیر صحیحدر كه التزام خراجله ذمی
قیلنمق ارث وشراده متساو یدر حال آنكه میراث آنك ملكنه بلاصنع خواه ناخواه دخل اولور پس شراده دخی
مجرد مباشرتی ذمی قیلنمغه باعث اولماز انجق ذمی قیلنمق ارضنی زرعله یاخود انقضاء مدت زراعتله قدرت
زرعی ظهور ایتمكله حادث اولور حتی مستأمن ارض خراجیه یی اشترا ایدوب هنوز قدرت زراعتی ظاهر اولمامش
اولسه رجوع دارالحربه قادر اولور بوبابده معنای فقهی اولدر كه خراج رأس خراج ارضه تابع حكمندهدر زیرا
بربلده عنوة فتح اولندقده نصكره اهالیسنی اهل ذمت قیلمق بابنده امام ایچون ثابت اولان ولایت من انجق تحصیل
منفعت خراج ارض ایچوندر یوقسه تحصیل منفعت خراج رأس ایچون دكلدر كه ذمیدن خراج رأسی موت
واسلامی ایله ساقط اولمغله غیر مستدام وخراج ارض بقاء ارضله برقرار وبردوامدر پس تقریر محرردن خراج
ارض اصل اولوب خراج رأسك ثبوتی آنك ثبوتنه تابع اولمغله مستأمن اوزره لزوم خراج ارض لزوم خراج رأسی
مستتبع ایدوكی عندیمزده مقرر اولمشدر بینه اصحابیمزدن بعض سابق الذكر دیر كه برمستأمن برارضی استیجار
وزرع ایدنجیه دك اقامت ایتمكله آندن خراج ارض اخذ اولندقده بینه اهل ذمتنده داخل قیلنور لكن بوقولی
دخی غلط بیندر كه خراج ارض مستأجر اوزره واجب اولمیوب انجق موجر اوزره واجب اوله جغی متبیندر
مگر كه مرادی حاصل ارضدن جزء اولوب منزلهٔ عشره نازل اولان خراج مقاسمه اوله زیرا خراج مقاسمه عند
محمد رحمه الله تعالى عشر كبی مستأجر اوزره واجب اولور اما خراج وظیفه شول دراهم معینه در كه ارض ایله
انتفاعه قادر اولمق اعتباریله موجر اوزره لازم ومترتب اولور بینه بعض موی الیه دیر كه مستأمن برارض عشریه یی
استیجار ایدوب آنی زرع ایدنجیه دك اقامت ایتمكله اندن عشری اخذ اولندقده بینه اهل ذمتنده داخل قیلنور
لكن بوقولی مستقیمدر كه عند محمد رحمه الله تعالى عشر انجق مستأجر اوزره لازم اولور وعشر وخراجدن
هربری مؤنت ارض نامیه اولمغله مستأمن اوزره خراج ارض لازم اولدقده ذمی قیلندیغی كبی عشر لازم
اولدقده دخی ذمی قیلنمغله حكم ایدهرز واكر برحربی اهل حربدن عبد اولنان رقیقلریله معا امانله دخول
ایتدكدنصكره رقیقلری اسلامی قبول ایلسه لر كركدر كه آنلری مسلمینه بیع اوزره اجبار اولنوب دارالحربه
اعادهلرنده تمكین واقدار اولنمیه زیرا بوبابده مستأمن مرقومك حالی حال ذمیدن اقوی اولمامغله ذمی عبد مسلمنی
بیع اوزره اجبار اولندقده مستأمن مرقوم اجبار اولنمق بطریق الاولی در لكن مستأمن مرقوم اسلام رقیقلری
ایله ذمی اولمق لازم دكلدر كه زوج حكم اقامتده زوجه سنه تابع اولمدیغی كبی مالك دخی مملوكنه تابع وملازم
دكلدر واكر عبید مرقومین دخول اسلامه راغب اولمیوب انجق قبول ذمته طالب اولسهلر مساعدهٔ مراملری
جائز ومناسب كورلمز اما حكم مرأه بشقه در كه بدون الزوج ذمت مسلمینده دخولی معتبر ومقبول كورلور اكرچه
عبد ومرأهنك اهل ذمتده دخوللرنده مسلمین ایچون حصول منفعت خراجلری غیر مأمولدر كه عبد اوزره وضع
جزیه شرعا معقول اولمدیغی كبی مرأه اوزره دخی غیر معقولدر لكن فرقلری اولدر كه مرأه حره اولوب مباشرت
عقودده مستقله اولمغله عقد ذمته مباشرتی صحیح اولور اما عبد انجق مملوك اولوب شرعا برشیئه قادر اولمامغله
عقد ذمته مباشرتی تصحیح اولنماز كه عقد ذمت طالب ذمتله مسلمینك رضالری بینه مستنددر عبد ایسه شرعا
اعتبار رضاده غیر مستنددر واكر برحربی عورتی ایله وصغار وكبار اولادلری ایله دار بمزه امانله دخولدنصكره
احد الزوجین دین اسلامی قبول ایلسه صغار اولادلری اول مسلمه تبعا حكم اسلامه موصول قیلنورلر اما كبار

مطلب اذا طال المستأمن مكثه في دارنا يتقدم اليه الامام

مطلب اذا اشترى المستأمن ارضا خراجية

مطلب خراج الرأس تابع لخراج الارض

مطلب حكم خراج الوظيفة والمقاسمة

مطلب الخراج يجب على الموجر لا المستأجر

مطلب لا جزية على عبيد اهل الذمة

اولادری ذکور واناث حکما مسلمین اولمدقلرندن دارالحربه رجعت رجوعله سالمین اولورلر زیرا تعنای تبعیت
بلوغ عقلله بالغ نهایت اولمغله والدین دخول دارالحربدن اقارب سائره لرین منعه قادر اولمدقلری کبی اولاد بالعقلرین
دخی منعه مقتدر دکللردر واکر مسئلهٔ مفروضده احد الابوین قبول ذمت ایلسه بنه صغار اولادلری حکم ذمتده
اکا متابعت ایدرلر زیرا عقد ذمت معاملاته راجع اولان اموردده التزام احکام اسلامدن عبارت وبومثللو
احکامده ولد صغیر تابع خیر الابوین قیلمق مقتضای شرع بعندر کورمزمیسنکه زوج وزوجه مجوسیین ایکن
احدهما نصرانیته انتقال ایلسه ولد صغیرلری اکا تبعا نصرانی اولوب اکل ذبیحه سی استحلال اولنور کذلك
احدهما قبول ذمت ایلدکده بنه صغیر حکم ذمتده اکا متابعت ایدر وقول محررده قبول ذمت ایلین زوج یاخود
زوجه اولمق برابردر کورمزمیسنکه زوج وزوجه مسلمین ایکن زوج مرتد اولوب ولد صغیری ایله معا دارالحربه ملتحق
اولدقدنصکره مسلمین ایچون صغیر مزبورك سبی متفق اولسه غنائمدن اعتبار اولنمایوب بلکه والده سنه تبعا
اهل دار بمزدن واحراردن قیلنور پس مسئلهٔ ذمت دخی بواساس اوزره بنا وقیاس اولنور واکر اهل حربدن
برطفل صغیری قرنداشی یاخود عمیسی امانله دار اسلامه ادخالدنصکره اول اخ یاخود عم قبول ذمت یاخود
قبول اسلامله کسب اقبال ایلسه صغیر مرقوم حکم سالف التحریرده اکا تابع قیلنمیوب بلکه بلوغنه دك دار اسلامده
تأخیر اولنور وبعد البلوغ دیلرسه دارالحربه راجع ودیلرسه اسلام وذمتدن برینی قبوله متنع اولور زیرا عقد ذمت
معاملاته راجع اولان اموردده اسلامدن خلف واقع اولمغله صغیر حکم اسلامده اخ وعمه تابع اولمدیغی کبی حکم
ذمتده دخی تابع اولماز وفرض مذکور اوزره دخولی دخی امانله واقع اولمق اهل دار بمزدن قیلنماغه مانع اولمغله
تبعا للدار دخی حکم اسلامده ادخالی ممتنع اولور اما ابویندن هیچ بری یاننده بولنموب سبی اولنان صغیرك حکمی
بشقه در لکن صورت مفروضه ده آنی اخراج ایلین هرکیم ایسه مسلمینه التجارله بکا امان ویریکز بن وشو غلام
سزلر ایچون ذمت اولمامز شرطی اوزره دیو عرض رجا ایتمکله مسلمین دخی اعطاء امانله مساعدهٔ مرتجی
ایلسه لر بوصورتده ایکیسی بردن اهل ذمتده یازجا قیلنورلر زیرا صغیری دار الحربدن امانله اخراج ایلین
شخص ایچون ولایت حفظی درکار اولمغله اوزرینه ولایت عقد ذمتی دخی درکار درکه عقد ذمت صغیر ایچون
قبول هبه وقبض موهوب کبی محض منفعت ایدوکی آشکاردر واکر برصغیری اب الاب اولان جدی امانله
دار بمزه ادخالدن صکره جد مزبور قبول اسلام یاخود ذمتله کسب اقبال ایلسه جواب مسئله اخ وعمده
سبقت ایلین وجه اوزره تحقیق اولوب اولبابده اب الصغیرحی ومیت اولمق بینلری فصل وتفریق اولنماز
وبوقول لازم الاعتنا ظاهر اصولده ذکر اولنان صغیر اسلام جد ایله مسلم اولمامق اصلی اوزره ابتنا اولنمشدر لکن
علی روایة الحسن بن زیاد عن ابی حنیفة رحمة الله تعالی علیهم صغیر اسلام اب ایله مسلم قیلندیغی کبی اسلام جد ایله
دخی مسلم قیلنور واعلم یفارق الجد الاب فی ظاهر الروایة فی اربعة احکام حکم الاسلام وحکم صدقة الفطر
وحکم الوصیة لاقرباء فلان وحکم جر الولاء وفی روایة الحسن الجد کالاب فی الفصول کلها یعنی ظاهر روایتده
اب الاب اولان جد اب ایله اکثر احکامده موافق ایکن احکام اربعه ده مفارقدر بری حکم اسلامدرکه آنفا
شرح واعلام اولندی وبری حکم صدقهٔ فطردرکه اب حیاتده اولوب معسر بولنده قده صغیرك ادای صدقهٔ
فطری اب الاب اوزره واجب اولمدیغی باتفاق الروایات وحیاتده بولنمادقده بالنظر الی ظاهر الروایة متنزردر
وبری حکم الوصیة للاقارب درکه برکسنه مثلا ثلث مالنی فلانك اقرباسنه وصیت ایلدکده لفظ اقرباء فلان مذکورك
باباسنه شامل اولیوب اب الاب اولان جدینه متناول اولور وبری حکم جر ولادرکه مثلا برجاریهٔ معتقه باباسی عبد
مملوك اولان عبد مملوکك تحتنده ایکن حاصل اولان ولدی عتق ام ایله عتیق اولوب ولاسی موالی ام ایچون
ثابت اولور لکن ولدك باباسی اعتاق اولندقده والدینك ولاسی کندو موالیسنه جرایدر اما ولدك جدی باباسنك
عتقندن اقدم اعتاق اولندقده ولدك ولاسی کندو موالیسنه جرایده مز اما علی روایة الحسن رحمه الله تعالی
اب الاب اولان جد احکام مذکوره ده دخی اب منزلنده عد اولنور مترجم فقیردرکه بو محلده عبارهٔ کتاب غایت
ایجاز اوزره اکتاب اولنمغله تفصیل اجمالیسی کتب فقهیه دن انتخاب اولنوب ترجمه مزده بعض اطناب
واسهاب ارتکاب اولندی اولبابده بوکینه نی معذور بلکه مشکور بیورمق وابستهٔ مکارم اهل الالبابدر انتهی
وبوبابده قول صحیح انجق ظاهر روایتده ذکر وتصریح اولناندرکه صغیر جد ادناسینك اسلامی ایله مسلم اولایدی
جد اعلاسینك اسلامی ایله دخی مسلم اولور ایدی ومعنای مذکور هرکافر ایچون حکم ارتداد ایله قائل اولمغی
مستلزم اولور ایدیکه جمیع انسان مسلم وکافر اولاد آدم ونوح علیهما الصلوة والسلامدن اولدقلری ظاهر

وباهر

مطلب الولد یتبع خیر الابوین دینا واسلاما

مطلب الصغیر لا یتبع اخاه او عمه فی الاسلام والذمة

مطلب الصغیر لا یصیر مسلما باسلام جده الا فی روایة الحسن

وباهردر واللازم باطل وکذا الملزوم واکر برصغیرك جدی دار اسلامده قبول اسلام ایلدکدن صکره
اول صغیری احد الابوینی یاخود قرنداشی امانله ادخال دار اسلامه اقدام ایلسه بنه اول صغیری دارالحربه اعاده یه
قادر اولور وجد مسلم آنی اعاده دن منعه مقتدر اولماز زیرا بین الجد والصغیر مخالفت دین واقع اولدیغندن وجودی
حکم عدمده اولوب صغیر اوزره ولایتی مرتفع اولمغله ابویندن بشقه قرنداشی ایچون دخی دار اسلامه ادخالی کبی
اعاده سی جائز ومنعقددر واکر صغیر مزبور جد مسلمی ایله دار اسلامده بولنوب باباسی دخی حیاتده ایکن دارالحربدن
قرنداشی ظاهر اولسه اخذ واعاده سنه قادر اولماز مؤلف وجازت نهادك بو کلامندن مرادی باباسی حیاتده ودار بمزده
مستأمن ایکن دیمکدر زیرا فرض مذکور اوزره باباسی حاضر ایکن قرنداشینك عدم ولایتی ظاهردر کذلك صغیرك
قرنداشی حیاتده ودار بمزده مستأمن ایکن عمیسی ظاهر اولسه بنه اخذ واعاده سنه قادر اولماز که قرنداشی
وار ایکن عم حکم ولایتده اجنبی ایله همدمدر واکر باباسی حیاتده ومستأمن ایکن یاخود باباسی هالك لکن قرنداشی
حیاتده ومستأمن ایکن دارالحربدن اناسی ظاهره اولسه نظر اولنور اکر صغیر مزبور ذکوردن اولوب هنوز
اناسندن غیر مستغنی ایسه اخذ واعاده سنه قادره اولورکه فرض مرقوم اوزره آناسی حضانه سنه احق ایکن
دارالحربه اعاده ایتمدکجه عهدهٔ حضانه دن خروجه غیر مقتدره در کذلك اناثدن اولوب هنوز حد حیضه
غیر بالغه ایسه بنه اناسی حضانه سنه احق اولمغله اخذ واعاده سنه قادره در واکر صغیر مزبور ذکوردن اولوب
اناسندن مستغنی ایسه اناسی اخذ واعاده سنه غیر قادره درکه اولبابده باباسندن بشقه باباسك هلاکندن صکره قرنداشینك
دخی اخذینه احقیتی ظاهره در زیرا حق مذکورده مدت حضانه براسه اکل وشربه کسب قدرت ایتدکده
رسیدهٔ نهایت اولور کذلك اناثدن اولوب حد حیضه بالغه اولدقده بنه اناسی اخذ واعاده سنه غیر قادره درکه
بو تقدیر اوزره کندو رأینه احاله اولنوب دیلرسه دارالحربه رجوع ودیلرسه قبول ذمت ایتمکه رخصتی
ظاهره در واکر مسائل مذکوره ده آناسی بعد مفارقة الاب زوج آخری تزوج ایتمش ایسه ولد صغیرنده
حق اخذ واعاده سی باطل اولورکه حق اخذی حق حضانه اوزره مبنی واول دخی بعد التزوج زائل اولور
لکن اناسی قبول اسلام یاخود ذمت ایتمش اولسه ولد صغیرینی دارالحربه اعاده ده اقاربندن هیچ برینه
رخصت ویریلمز ومعنای محررده اناسی ذات زوج اولوب اولمامق برابردرکه صغیر مرقوم آناسنه تبعا مسلم یا ذمی
اولدقدنصکره ذات زوج اولمغله حق حضانه سی زائل اولسه دخی معنای تبعیت منقطع اولمیه جغی مقرردر
نظیری اولدرکه مسلمین برصغیری ابوینی ایله معا سبی ایلدکدن صکره احد الابوین قبول اسلام ایلسه البته
صغیر اکا تبعا مسلم قیلنور لکن اول حینده قبول اسلام ایلین مملوك بولنسه امور صغیردن هیچ نسنه ده تصرف
اکا سالم قیلنماز پس ذات زوج اولان آنه سی دخی حکم مشروحده داخله درکه اسلامنده ولدینی متبعه وامورنده
غیر متداخله در واکر اهل حربدن برطائفه امانله دار بمزه قادم اولدقلرندنصکره اهل حربدن دارلرینك غیری
محاربه مسلمین اولان دار اخرایه خروج والتحاقه عازم اولسه لر آنلری خروج مرقومدن منع ایلمك مسلمین اوزره
لازم اولور زیرا مسلمین اعطاء امانله انجق ترك تعرضلرین ورجوع دارلرینه رخصتلرین التزام ایتمش اولمرله
بومثللو اضرار مسلمینه باعث اولان اموزدن منعه حق اقتدارلری واردر کورمزمیسنکه اهل حرب دارلرندن
بعض اسلحه لرین دار بمزه ادخالدنصکره اکرچه اول اسلحه لرین ینه دارلرینه اعاده لرندن منع اولنمازلر اما بیع ایچون
بشقه دارالحربه ایصالدن البته ردع اولنورلر پس طائفهٔ مقاتله دخی بویله در بلکه دخی اولی درکه مقاتل معنای
ضررده آلت قتالدن اقوی در بو بابده معنای فقهی اولدرکه اسلحه نك بعض انواعی کاهیجهٔ دیار حربدن برنده
کثیر وبرنده قلیل بولنمشیکن برندن برینه نقل اولنوب ایکیسنده دخی کثرت اوزره موجود اولدقده ایکیسنده دخی
قتال مسلمین اوزره قوت عظیمه پیدا اولورکه آنده بولنان ضرر عظیم مجموع عقلایه هویدادر اما آنی کتوردکلری
داره اعاده لری بشقه در اما اهل حربدن انجق برایکی کسنه قصد تجارتله دارالحرب اخرایه ارادهٔ دخول ایلسه لر
مساعدهٔ مراملری جائز وغیر مدخولدرکه بو مقدار ایله اول دارك قتال مسلمین اوزره قوتلری حد ازدیاده موصول
اولماز اما اهل منعه اولدقلرنده حکم مسئله بشقه درکه البته منع اولنورلر واکر برمستأمن دار بمزده قبول اسلام
ایلسه آنك اسلامی ایله دارالحربده بولنان اولاد صغاری مسلم قیلنمازلر که تباین دارینله بینلرنده حکم عصمت
منقطع ومنعدمدر لکن صغار مرقومینی عیالری امانله دار بمزه ادخال ایلسه بوصورتده حکم اسلامده داخل
قیلنورلر که دار بمزده اب مسلملری وار ایکن امانله دار بمزده حاصل اولمرله حکملری همان بوتلر دار بمزده ایکن
بابالری قبول اسلام ایلمش منزلنه نازل اولور ووجه مشروح اوزره صبیان مرقومینده حکم اسلام ظاهر

اولدقدن صکره آنلری دار بمزه ادخال ایلین عمیلری اعادهٔ دارالحربه قادراولهمزکه مسلمیندن واهل دار بمزدن
اولدقلری معلوم اولدقدنصکره آنلری ادخال ایلین شخصك اوزرلرینه ولایتی معدوم اولمشدر لکن مسئلهٔ
مرقومهده بابالری دار بمزده فوت اولدقدنصکره عمیلری مثلا زیارت قبری ایچون آنلری دار بمزه ادخال ایتمش
اولسه بوصورتده دارالحربه اعاده لرینه قادر اولورکه حین دخوللرنده بابالری وفات ایتمش اولمغله اکا تبعا حکم
اسلاملری ظاهر اولمامشدر سؤال اولنورسه که والدین مسلمیندن بری دار بمزده فوت اولدقدنصکره والد آخر
مرتد اولوب ولد صغیری ایله برابر دار بمزدن دارالحربه ملتحق اولوب بعده مسلمین اول صغیری سبی ایلدکلرنده
غنائمه ایصال اولنمایوب بلکه دار بمزده فوت اولان والدینه تبعا مسلمینده واهل دار بمزده ادخال اولنمازمی ایدی
پس معاملهٔ مرقومه مانحن فیهده نیچون استعمال اولنمادی جوابده دیرزکه مسئلهٔ مذکورهده قبل موت احد الوالدین
اکا تبعا اسلام صغیر ایله حکم اولنمش اولمغله حکم مذکور موتندنصکره ابقا اولنور ومانحن فیهده قبل موت
احد الوالدین اکا تبعا اسلام صغیر ایله حکم اولنمش اولمدیغندن بعدالموت اکا تبعا صغیر اوزره ابتداء حکم اسلام
اثبات والقا اولنمازکه برشیئك حقیقیسی منصور اولمدقجه حکمیسی مقدر ومقرر قیلنمازواکر مسئلهٔ مرقومهده
صبیان مرقومینی اقربالرندن اولمیان شخص اجنبی علی طریق القهر والاستعباد دار اسلامه ادخال دنصکره
شخص مزبور قبول ذمت ایلسه نظر اولنور اکر حین دخوللرنده بابالری دار بمزده حی ومسلم ایسه حقنده
تملکلری سالم ایسهده یعلری اوزره اجباری لازم اولورکه احراز ایله آنلره مالك اولدقدنصکره بابالرینه تبعا
مسلمین اولملریله ذمی آنلری بیع اوزره اجبار اولنمق الزم لوازمدر واکر مسلم اولان بابالری وفات ایتمش ایسه صبیان
مرقومین حکم اسلام اوزره کسب ثبات ایتمدکلرندن یعلری اوزره اجباره اهتمام والتفات اولنماز کذلك شخص
مرقوم قبول ذمت ایتمیوب مجرد امانله قادم اولسه دخی ینه حکمی حکم متقدمدر غایة الامر بوصورتده شخص
مرقوم اراده ایدرسه آنلری دارالحربه اعاده ایدر فعلی هذا برمستأمن دار بمزده قبول ذمت ایلسه آنك دارالحربده
بولنان ولد صغیری بیان مشروح اوزره اکا اسلامنده متابعت ایتمدیکی کبی ذمتنده دخی متابعت ایلمز بوصورتده
صغیر مرقومی عمیسی دار اسلامده حی وذمی اولان باباسنی زیارت ایچون اخراج ایلسه آنی بردخی دار الحربه
اعاده وادراج ایدهمزکه باباسنك قبول ذمتی هنکامنده یاننده بولنمش منزلنه نازل اولمغله اکا تبعا حکم ذمتده
داخل اولمشدر کورمزمیسنکه باباسی مجوسی ایکن دار بمزده کتابی اولدقدنصکره صغیر مرقومی عمیسی دار بمزه
اخراج ایتمش اولسه باباسنه تبعا اهل کتابده ادراج اولنور پس مانحن فیهده دخی باباسنه تبعا اهل دار بمزده
کسب اندراج ایدر شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره عندالحساب دیرکه مؤلف مصبب الاجتهاد اشبو
مسئلهٔ ذمتی بعض نسخ کتابده وجه مشروح اوزره ذکر وایراد ایلدی امابعض نسخهده دخی دیدیکی عمّ مزبور
صغیر مذکوری اعادهٔ دارالحربه قادر وباباسی آنی اعادهدن منعه غیر مقتدردر زیرا معنای تبعیت انجق حکم دینده
معتبر وحکم اقامت دارده غیر معتبردرکه حکم اقامتده مطمح نظر انجق صغیر اوزره ولایتی قائم ومقرر اولمقدر
بناء علیه حین قبول ذمتده ولد صغیری یاننده حاضر ایسه اوزرینه ولایتی قائم اولمغله اکا تبعا حکم ذمتده دخولی
لازمدر اما صغیر دارالحربده بولنمش ایسه اوزرندن ولایتی زائل واول جهتله صغیردن اجنبی منزلنه نازل اولمغله
صغیر اکا تبعا حکم ذمتده داخل قیلنماز کورمزمیسنکه صغیرهٔ اناسی دار اسلامده قبول اسلام ایلدکدنصکره
باباسی آنی دارالحربدن آناسنه امانله کتورمکه اقدام ایلسه آناسنه تبعا حکم اسلامده ودار اسلامده متمکن
اولمغله باباسی ایچون دارالحربه اعادهسی ممکن اولمازاما آناسی قبول ذمت ایلدکدنصکره باباسی صغیری امانله
کتورمکه همت ایلسه بوصورتده دارالحربه اعادهسنه رخصت ویریلور بوبابده معنای فقهی انجق بیان
ایلدیککیز اصل متقرردرکه معنای قیام ولایت تبعیت دارده معتبر وتبعیت دینده غیر معتبردر ینه مؤلف متقن الاجتهاد
اثابه الله تعالی بمثوبات حق الجهاد دیرکه اکر ابوین قبول ذمتله دار بمزه دخول ایدوب صکره ولد صغیرلرین
عمیسی زیارت ابوینی ایچون ادخال ایلسه عمّ مذکور ایچون اعادهسنه رخصت مجال واردرکه بیان مشروح
اوزره ابوینك حین قبول ذمتلرنده صغیر اوزره ولایتلری زائل بولنمغله حق صغیرده منزلهٔ اجانبه نازل اولمشلردر
واکر صغیر مرقوم کندو نفسندن تعبیره قادر اولوب ذمیین اولان ابوینی زیارت وعودنیچون امانله دار بمزده
رأسه ظاهر اولسه ینه رجوع دارالحربه مقتدر اولور اما ابوینی یاخود احد الابوینی مسلم اولمق بشقهدرکه آنده
البته اول مسلمه تبعا مسلم قیلنوب دار بمزده اقامتی لازم کوریلور زیرا حکم تبعیت اسلامده نفسندن تعبیره قادر
اولوب اولمیان صغیر البته متساوی الاقدامدر اکرچه بعض اصحابمز رحمهم الله تعالی بینلرینی تفریق ایدوب

نفسندن تعبیره قادر اولان صغیر ابوینه تبعا مسلم اولماز دیو دائرهٔ حکمی تضییق ایلدی لکن مؤلف مصبب
التنقیح آنفا نفسندن تعبیره قادر اولان صغیر بالتبع مسلم قیلنوب رجوع دارالحربدن منع اولنور دیو نص وتصریح
ایلدیکندن فرق مذکورك خطاسی ظاهر وصریح اولمشدر لکن صغیر مرقوم ذمیین اولان ابوینه التحاق
ویانلرنده اقامت ایچون استیمان ایتمش اولسه بوبابده ذمی اوله جغی نمایاندرکه کلامی ذمیین اولان ابوینی مثللو
اولمغه رضاسنی حاوی اولمغله وجه مذکور اوزره استیمانی ذمی اولمغیچون استیمانی ایله مساویدر وحکم مذکور
انجق ابوینك ذمیین اولدقلرینه عالم اولدیغی تقدیر اوزره مقصوردرکه حاللرینه عالم اولمدقده استیمان مشروحله
ذمی قیلنمق لازم اولمازکه عالم اولمدقده ابوینی مثللو اولمغه دلالت رضاسی منعدم اولور ینه مؤلف دقیق التحقیق
اثابه الله تعالی من اطفه بکل جلیل ودقیق دیرکه برحربی دارالحربده قبول اسلام ایلسه دارالحربده بولنان
اولاد صغاری آنك اسلامی ایله مسلمین قیلنمغله کسب احترام ایدرلر بوندنصکره اول مسلم دار اسلامه کلوب
صغار مرقومینی دارالحربده ابقا ایلسه ینه علی حالهم اسلام اوزره استبقا اولنورلرکه حکم ثابت اوزره دلیل
مبطل عارض اولمدقجه مثبت البقا قیلنور زیرادلیل مثبته بقاء حکمده احتیاج اولمیوب انجق دلیل مثبته حکمك
ابتداء اثباتی محتاجدر واکر حربی مرقوم قبول اسلام ایتمیوب انجق دارالحربدن امام المسلمینه ارسال پیامله
بن مسلمین ایچون ذمت اولوب ینه دارالحربده اقامت وبهر سال خراج رأسمی بعث ایلیهیم دیو نیازه اقدام
ایتمش اولسه مساعدهٔ مرامی حق مسلمینده تجویز واتمام قیلنور وبوصورتده دخی حین عقد ذمتده ولد صغیری
اوزره ولایتی قائم اولدیغندن اولدخی سلك ذمتده منتظم قیلنور بوندنصکره حربی مرقوم دار اسلامه کلوب
ولد صغیرینی دارالحربده ابقا ایتدکله حربی آخر اول صغیری قهر ایله یاخود بلا قهر اخذ والتقاط وامانله دار اسلامه
ادخال والقا ایلسه کرکدرکه یدیندن نزع اولنوب باباسی احق اولمغله آنك یدینه دفع اولنه زیرا بیان مشروح اوزره بقاء
حکم دلیل مبقی یه محتاج اولمیوب انجق ابطال حکم دلیل مبطله محتاج اولمغله صغیر مرقوم ذمی اولدقدنصکره نقض
عهد ایتمدکجه حکم ذمتدن اخراج اولنماز ونقض عهدی غیر محقق ایکن ذمی قهر ایله تملك اولنمدیغی محقق اولمغله
صغیر مرقومده قهر ایله وبلاقهر خر وجنده البته باباسی احق کوریلور واکر برحربی مستأمن دار بمزده قبول اسلام
یاخود دخول ذمت ایلدکدنصکره لمصلحةٍ دارالحربه راجع وآنده بولنان اولاد صغاری ایله مجتمع اولوب بعده مسلمین
اول داری فتحله استعلا ایلسهلر صغار مرقومین اوزره برفرد ایچون سبیل استیلا یوقدر زیرا بعدالاسلام والذمة
دارالحربده معیت صغارده وجودی حین اسلام وذمتده معیتلرنده وجودی منزلنه نازلدرکه قابل استدامت اولان
امورده استدامت انشاء جدیده مماثلدر مؤلف حقایق بین اکرمه الله تعالی بکرمه المبین دیرکه حربی مرقوم دار بمزده
قبول ذمت ایلدکدنصکره اهل داری مسلمینله موادعین اولوب اول دخی اولادلرین اخذ ایچون دارینه داخل
اولدقده اهل داری ممانعین اولسهلر بوتقدیر اوزره دخولنده اولادلری اوزره ولایتی ثابت اولمادیغندن اکا تبعا
ذمت معاهدین قیلنمازلر زیرا قوم موادعین اوزره احکام اسلام جاری دکل ایکن آنکله اولادلری میانلرینه حائل
اولملری ثبوت ولایتنه مانع قوی اولمغله اولبابده دارینه دخولی عدم دخولنه مساویدر اما عدم حیلولتلری
بشقهدرکه آنفا ذکر اولندی نکتهسی اولدرکه دارالحرب دارا حکام اولمامغله آنده اخذ اولادنده قدرت حکمیهسی
معتبر اولمیوب انجق قدرت حسیهسی معتبردر وقدرت حسیه دخی حیلولتلرنده منعدم وانجق عدم حیلولتلرنده
متحقق ایکن مانحن فیهده حیلولتلری مفروض ومقدردر والله تعالی اعلم بالصواب

باب معاملة المسلم المستأمن مع اهل الحرب فی دارالحرب * یعنی دارالحربده مسلم مستأمنك اهل حربله معاملاتی
احکامنده باب واجب الاستحکامدر اکر برمسلم مستأمن دارالحربده برحربیدن برعبدی ثمن معلومله اشترا یاخود
اکا بیع ایدوب بعدالتقابض اول دارك اهلی قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایتدکلرندنصکره مشتری اول عبدك
عیب قدیمنه تحصیل اطلاع ایلسه اول بابده قاضی کرك ردمبیعده وکرك بعض اسبابله ردی متعذر اولمغله نقصان عیبله
رجوعده واقع اولان خصومتلرین بروجهله استماع ایلمز زیرا معاملهٔ مرقومه دارالحربده واقع اولان خدعه وتلبیسدن
برخیانت وتدلیسدر والاسلام یجب ماقبله حدیث شریفی مدلولنجه قبول اسلام ماقبلنده واقع اولان خطیئاتی
قطع واعدام ایلدیکی کبی قبول ذمت دخی بومثللو احکامده خلف اسلامدر انجق مسئلهٔ مرقومهده بایع مسلم ایسه
بطریق الدیانة ارضاء خصمی ایله بلا اجبار امر وافتا اولنور اما حربی ایسه اکا بروجهله تکلیف ارضا اولنماز نظیری
اولدرکه مسئلهٔ مرقومهده احدهما آخردن مالنی بلا رضاء اخذ ایدوب استهلاك ایتمش یاخود اتمش اوله یاخود احدهما
مالنی آخره ایداع ایدوب اول دخی بذل وانفاق ایتمش اوله بوماده لرده قاضی خصومتلرینه اصغا ایتمیوب همان جنایت

مسلمدن واقع اولمش ایسه غدری انجق امان نفسنده روغا اولمغله بلا اجبار ارضاء خصمی ایله امر وافتا اولنور اما حربیدن
واقع اولمش ایسه حین اکتساب اسباب جنایتده ملتزم حکم اسلام اولمدیغندن اوزرینه هیچ نسنه الزام اولنماز
وعلی هذا ذکر اولنان مسلم وحربی دارالحربده برعبدی برجاریه ایله تبایع وتقابض ایتدکلرندن صکره اول حربی
قبول اسلام ایدوب بعده احد المملوکین حر مسلم اولدیغنه اقامت بینه یه اقدام یاخود مسلم آخر احد المملوکین ایچون
بنم مدبرم یاخود مکاتبم دردیو اقامت بینه ایله بالاستحقاق اخذینی التزام ایتمش اولسه ینه مملوك آخری قبض
ایلین کسنه اوزره صاحبنه ردی بطریق الاجبار ایجاب والزام اولنماز همان مسلم ایسه صاحبنه رد ایله افتا اولنوب
حربی ایسه اوزرینه هیچ نسنه امضا اولنماز لکن مسلم مزبور قبض ایلدیکی مملوك آخری بعد الافتا صاحبنه رد
وتسلیم ایتمیوب همان بیعی قصد وتصمیم ایلسه حق مسلمینده شراسی مکروه وناسزا کوریلور که ملك خبیث ایله
یدینه داخل اولمقده شراء فاسد ایله مشترای مقبوض منزلنده نازل اولمشدر اکرچه علی کلا التقدیرین اول مملوکه
مالك اولمغله آنده بیع وعتق نافذ ومعتبردر اما تملکی سبب حرام غیر مشروعله حاصل اولمغله کراهت اشتراسی
مقرردر واکر مسئلهٔ مفروضه ده معاملهٔ مشروحه یه مباشر اولان مسلم ایچلرنده اسیر یاخود اهل حربدن
قبول اسلام ایلمش برمردسعادت مسیر ایسه اکا بطریق الافتا دخی رد ایله تنبیه وتحذیر اولنماز زیرا آنکله اهل حرب
میاننده نه امان خاص ونه امان عام معقود دکلدر که معاملهٔ مرقومه سی غدردن معدود اوله واکر دارالحربده مسلم
مستأمن برحربی ایله احدهما اوچ کون مخیر اولمق شرطی ایله عقد مبایعه ایدوب مدت خیارلری منقضیه اولمادین
حربی دارالحربده قبول اسلام ایلسه صاحب الخیار ایچون بیعی نقضله مأخوذینی رد ومدفوعنی اخذ ایلمك
تجویز واتمام اولنور زیرا اسلامندن صکره حاللری اسلامندن اقدم اولان حاللریله برابر اولوب صاحب الخیار دخی
اجازت بیعله منفرد اولدیغی کبی فسخله دخی منفرد واولبابده قضاء قاضی ورضاء خصمه غیر محتاج ایدوکی مقرر
اولمغله اسلامندنصکره واقع اولان اجازت اسلامندن اقدم واقع اولان اجازت مثللو اعتبار اولندیغی کبی
فسخ دخی اول وجهله معتبر کوریلور کذلك عقد مرقومده مشتری ایچون خیار رؤیت بولندقده ینه حکم سابق
علی التفصیل متمهددر که مشتری خیار رؤیتله قضا ورضایه محتاج اولمادین فسخ عقد ایله منفرددر کذلك مشتری
قبض مشتراdan اقدم آنده برعیبه واقف اولدقده ینه حکم سابق متمهددر که قبل القبض تمام صفقه منعدم اولمغله
قضا ورضایه محتاج اولمدین عیبله ردنده منفرددر ورد ایله فسخ بعدنصکره ویردیکی ثمن ید بایعده قائم اولوب
اول ثمنی اکا طوعا تسلیم ایتمش اولمغله استردادی تجویز وتتمیم اولنور نظیری اولدرکه مرقومیندن بریسی مالنی
آخره ایداعدن صکره اول ودیعه بعینها قائمه ایکن حربی قبول اسلام ایلیه اول بابده استرداد ودیعه تجویز
واتمام اولنور اما قریبا سبقت ایلین عیبله ردعیب مسئله سی بشقه درکه آنده صفقه لری قبضله رسیدهٔ تمام اولمغله
بعد القبض عیبله ردی انجق قضاء قاضی یاخود رضاء خصمه محتاج اولوب عند عدم الرضاء قاضی دخی
بینلرنده برشیئله قضایه اقدام ایده مزکه بینلرنده واقع اولان جنایت سابقه شول مال منزلنه انزال اولنورکه احدهما
قبل اسلام الحربی اول مالی آخری اضرار اوزره استهلاکله اعدام ایتمش اوله واکر مسئلهٔ مفروضه ده حربی قبول
اسلام ایتمیوب انجق دار یمزه امانله داخل اولدقدنصکره معاملهٔ سابقه لرنده رفع اختصام ایتمش اولسه لر ینه قاضی
بینلرنده کرك نقض بیع وکرك وجه آخر ایله قضا ایله دفع خصام ایده مزکه معاملهٔ مرقومه بینلرنده دارالحربده ایکن
رسیدهٔ تمام اولوب حربی دخی دار یمزه امانله داخل اولدقده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایتمشدر
وبومثللو قضایاده قاضی استماع خصومته اقدام ایده مز اما حربی قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایلمك بشقه درکه
آنده جمیع معاملاتنده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایلمشدر کذلك معاملهٔ مرقومه دارالحربده ایکی حربی
میاننده واقع اولدقدن صکره ایکیسی بردن امانله دار یمزه دخول واولبابده اظهار نزاع ایلسه لر ینه قاضی نزاعلرین
استماع ایده مز اما بعد المعامله قبول اسلام یاخود دخول ذمت قیللری بشقه درنظیری اولدرکه برحربی دارالحربده
حربی آخره اقراض مال یاخود وجه آخر ایله مداینه ایتدکدنصکره ایکیسی بردن امانله دار یمزه داخل اولوب
رفع اختصام ایلسه لر قاضی بینلرنده بروجهله دفع خصام ایده مز اما بعد المعامله قبول اسلام یاخود دخول ذمت
قیللری بشقه در لکن مسائل مذکوره ده محل اختصاملری مستهلك اولمغله قاضی بعد الاسلام دخی استماع خصام
ایلمسه نظر اولنور اکر معاملهٔ مرقومه ایکی حربی بینلرنده روغا اولمش ایسه آنلردن خیانت وجنایت صاحبنه
بعد الاسلام دخی ارضاء خصمله افتا اولنماز واکر مسلم وحربی بینلرنده روغا اولمش ایسه اول مسلمه بینه
وبین الله تعالی ارضاء خصمله امر وافتا اولنوب اولبابده جبر والجا اولنماز که غدری انجق امان نفسنی ابطال

وافتا

وافتا ایلمشدر مؤلف موثوق المعامله عامله الله تعالی باحسن المجامله دیرکه دارالحربده بولنان ایکی مسلم مستأمن بینلرنده
بعض معامله لری منعقد اولسه آنلرك دارالحربده واقع اولان معامله لری دار اسلامده واقع اولان معامله لری ایله حکم
شرعیده متحددر زیرا مسلم هر قنده بولنسه حکم اسلام آنك عندنده ملتزم ودارالحربه امانله داخل اولسه دخی مالنده
احراز حکمیسی باقی اولمغله مالی کندو حقنده معصوم ومحترمدر بناء علیه مسلمین مستأمنینك حاللری دارالحربده
بینلرنده جاری اولان جمیع معاملاتنده دار اسلامده حاللری ایله مساوات اوزره اولوب انجق اوچ ماده ده مخالفت ومنافات
اوزره دربری اولدرکه احدهما دارالحربده آخری عمدا قتله شتاب ایتدکده اوزرینه حکم قصاص دار اسلامده ایجاب
اولنور ایکن بوماده ده ایجاب اولنماز زیرا دارالحربده قائم اولملری قیام شبهه یی مستلزمدر وهم مقتول کندو قوتی ایله
استیفاء قصاصه حسب العاده واصل اولمیه جغی ظاهر وقاتل دخی یدامامده بولنمامغله امام دخی استیفاء قصاصده
اعانته غیر قادردر بناء علیه قتلی قصاصی موجب اولمیوب انجق کندو مالنده دیتی مستوجب اولور و بری اولدرکه
احدهما دارالحربده آخری خطأ قتل واعدام ایلدکده دیتی دار اسلامده عاقله سی اوزره الزام اولنور ایکن بوماده ده
انجق کند و مالنده الزام اولنور زیرا تعاقل انجق باعتبار التناصر اولوب دارالحربده بولنان مستأمنله دار اسلامده
بولنان عاقله سی بینلرنده تناصر دخی ظاهر التعذر اولمغله دیت مزبوره دن عاقله سی اوزره هیچ نسنه تقرر ایلمز و بری
اولدرکه دارالحربده زنا وشرب خمر مثللو موجب حد اولان برعملی ارتکاب ایلدکده اوزرینه حد شرعی ایجاب اولنماز
زیرا آندن ولایت امام منقطع اولمغله اول عملی ارتکابله حدی التزام واستیجاب ایتمشدر اما بو اوچ ماده نك غیریده
دارالحربده بولنان مسلم مستأمنك حالی دار اسلامده واقع اولان احوالی کبیدر ومسلمین اسیرینك حاللری دخی عند
ابی یوسف ومحمد رحمهما الله تعالی علیهما حال مستأمنین ایله تفصیل سابقده مساوی ومساوقدر اما عند ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اسیرین مسلمینك حاللری شول دارالحربده معا قبول اسلام ایدوب دار اسلامه خروجلرندن اقدم
احدهما آخری قتل ایلین ایکی حربینك حاللری ایله متساویة الاقدام اولمغله حربیین مزبورینك بربرینی قتلی
موجب دیت اولمدیغی کبی اسیرین مزبورین بربرین قتل ایلدکده قاتل اوزره قطعا حکم دیت دخی الزام اولنماز
وبز بو مبحثی شرح المختصرده کتاب الدیات مباحثنده بیان واعلام ایلدیك وعلی هذا احد المسلمین دارالحربده
مال آخری استهلاك ایلسه نظر اولنور اکر ایکیسیده دارالحربده قبول اسلام ایلین اهل حربدن ایسه لر اولبابده
مستهلك اکرچه استهلاك کنده آثم اولور اما اوزرینه ضمان مستهلك لازم اولماز واکر ایکیسیده مستأمن ایسه لر
بالاتفاق اوزرلرینه حکم ضمان اثبات والحاق اولنور واکر ایکیسیده اسیر ایسه لر وجوب ضمان اختلاف اوزره ایدوکی
بیان سابقدن عیان اولمشدر نکته سی اولدرکه وجوب ضمان انجق مال متقوم ومحرزده حاصل و تقوم واحراز دخی
دین ایله حاصل اولیوب انجق دار ایله متحصلدر زیرا دین ایله عصمت انجق حق معتقدده ثابت وحق غیر معتقدده
غیر ثابتدر اما ظاهر حس ایله حاصل اولان تمام احراز هم معتقد وهم غیر معتقد حقلرنده ثابت واول دخی انجق
دار ایله متثبتدر بناء علیه استهلاك مذکورك احکامی تفصیل مشروح اوزره اعلام اولنمشدر مؤلف اصابتماب اثابه
الله تعالی احسن الثواب دیرکه احد المسلمین دارالحربده مال آخری غصب ایدوب قبل الاستهلاك ایکیسی بردن
دار اسلامه خروج واختصام ایلسه لر اولبابده قاضی کرك مستأمنین وکرك اسیرین وکرك دارالحربده قبول اسلام
ایلین رجلین اولسونلر البته غاصب اوزره رد مغصوبله قضا ایله دفع خصام ایدرز زیرا صاحب المال ید آخذده عین مالنه
ظفریاب اولمغله من وجد عین ماله فهو احق به حدیث عدالت ردیفی موجبنجه اکا غیریدن احق اوله جغی بی ارتیابدر
وهم فرض مشروح اوزره احدهما مال آخری اخذه طریق قهر ایله مباشر اولمشدر ومال مسلم غنیمت مسلم
اولمیه جغی ظاهردر نظیری مسلمیندن شول اهل عدلله اهل بغیدر که بعد الاقتتال احد الفریقین مال آخری
اخذ واستحصال ایده لر اولبابده بعد سکون الحرب مال مزبورك عینی قائمه ایسه صاحبنه رد اوزره اجبار اولنور
اما مستهلك ایسه باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا اثناسنده وغیر مواضعده سبقت ایلین بیان اوزره
مستهلك اوزره ایجاب ضمان اولنماز پس ما نحن فیه دخی رد عین قائمه ده آنك کبیدر اما مستأمن مسلم دارالحربده
حربیدن غصب مال ایلدکدن صکره حربی قبول اسلام ایله دار اسلامه داخل واول مسلمك یدنده عین مالنه
واصل اولدقده جواب مسئله بشقه درکه آنده قاضی رد اوزره حکمده اجبار ایتمیوب همان رد ایله بینه وبین الله تعالی
افتا ایله اکا الله تعالیدن خوف ایدوب حربیدن اخذ ایلدیکك مالی رد قیل دیمکله قبح فعلنی اخبار ایدرز زیرا مادهٔ
مرقومه ده مال حربی مسلم مزبورك حین اخذنده قهر ایله تملکه محل اولوب مجرد بینلرنده سبقت ایلین امانه
نظر ایله اوزرینه غدردن تحرز ایلمك لازم ایکن تعرضی انجق امان نفسنه غدری مستلزم اولمشدر بناء علیه قاضی

مطلب احکام الاسیرین السابق

مطلب مال المسلم لا یکون غنیمة للمسلم

حکمده رد اوزره اجبار ایتمیوب انجق علی سبیل الفتوی امر وتنبیه اوزره اقتصار ایدر مؤلف باهر الصواب اثابه الله تعالی باحسن الثواب دیرکه اکر برحربی دارالحربده قبول اسلام ایدوب بعده ثمن معلومله عبدینی برمسلم مستأمنه بیع یاخود کندو آنك عبدینی اشترا وتقابض ایله مبایعه لرین اتمامدن صکره ایکیسی بردن قدوم دار الاسلامه اقدام ایلیوب بعده مشتری قنقیسی ایسه مشتراسنده برعیبه کسب اطلاع ایدوب یاخود مشتراسی حربیله یاخود وجه آخرایله بطریق الاستحقاق یدندن انتزاع اولنسه نظر اولنور اکر ثمن عبد بعینه ید بایعده قائم ایسه قاضی آنی مشتری یه ردایله بایع اوزره قضا ایدر واکر مستهلك ایسه تضمین ثمنله حکمده اکا بروجهله تقاضا ایلمز کذلك صورت مرقومه ده برمتاعی متاع آخرایله مبایعه ایتمشلر اولوب احد المتاعین مستحق بولنمش اولسه بدمتاع آخر بعینه قائم ایسه قاضی آنی ردایله قضا ایلمك ومستهلك ایسه هیچ برشیئی تضمینله حکمده تقاضا ایلمك واجب ومحققدر زیرا جنایت مرقومه دارالحربده بینلرنده اکرچه ایکیسیده مسلم ایکن واقع اولوب انجق دارالحربده قبول اسلام ایلین حربینك مالی من جهة الاثام معصوم ایسه ده من جهة الاحکام غیر معصوم اولدیغندن قاضی بعینه باقیده ردایله قضا ایدوب ومستهلکده هیچ برشیئله قضا ایتمیه جکی عندیمزده مجزوم اولمشدر نظیرلری شول ایکی حربیدرکه دارالحربده قبول اسلام ایتدکلرندن صکره مبایعهٔ مرقومه یه مباشرت ایدوب بعده قدوم دار اسلامه اقدام ایده لر نکته سی اولدرکه حکم مزبور دارالحربده قبول اسلام ایلین حربی حقنده ثابت اولمغله مسلم مستأمن حقنده دخی ثابت اولورکه میان خصمینی تسویه البته شرعا واجب ومتبادر بنده مؤلف بدیع البیان احسن الله تعالی الیه بیدا یع الاحسان دیرکه دارالحربده بولنان مسلم مستأمن برحربیدن بکاشو مملوککی لاعلی التعیین قیمتیله بیع قبل دیو طلب ایدوب اول دخی سکا لاعلی التعیین بیع ایلدم دیمکله مبایعه لری منعقد اولسه عقد مذکورده جهالت ثمن بولنمغله دار اسلامده وقوعنده فاسد اولدیغی کبی دارالحربده دخی فاسد اولور نکته سی اولدرکه مسلم مستأمن اکرچه دارالحربده اموال اهل حربی طیب نفسلریله اخذ ایلمك جائزدر حتی ابو حنیفه رضی الله عنه مستأمنله حربی بینلرنده واقع اولان حکم عقد رباده جواز مذکور اوزره بنا ایلمشدر لکن جواز مذکورك غیری احکامده حق مسلمده دارالحربده واقع اولان معامله دار اسلامده واقع اولان معامله ایله برابردرکه مسلم هرقنده بولنسه حکم اسلامی ملتزم اوله جغی مقرردر بناء علیه صورت مفروضه ده مشتری عبدی قبض وقیمتینه ایسه اعطا ایلدکدن صکره حربی قبول اسلام یا ذمتله دار اسلامه کلوب بعده احدهما فساد عقده بنا ایله نقض بیع ایچون نزاع ایلسه اولبابده قاضی خصومتلرین استماع ایده مزکه اصل بیعلری فاسد ایسه ده دارالحربده علی وجه التملیك والتملك تراضی برله تقابضلرنده بطریق التعاطی هر برینك مقبوضنده تملکی تام ومنعقد اولمشدر اما صورت مفروضه ده مشتری دارالحربده عبدی قبض ایدوب قیمتنی اعطا ایتمش ایسه اولبابده قاضی عبدی بایعه ردایله قضا ایدر زیرا بوتقدیر اوزره معامله لری تقابض ایله رسیدهٔ تمام اولمدیغی بین ومشتری دخی عبدی انجق صاحبنه قیمتنی ویرمك اوزره اخذ ایلدیکی متعین والحالة هذه قیمتده جهالت فاحشه بولنمغله حقنده اداسی غیر ممکن اولمغله اوزرینه رد مأخوذی واجب ایدوکی متبین اولور لکن بوصورتده دخی حربی قبول اسلام وذمت ایتمیوب مجرد امانله دخول داریمزه جرأت ایتمش اولسه ینه قاضی اولبابده استماع خصومت ایده مزکه اصل معامله لری دارالحربده صورت بولوب مستأمن دخی علی الاطلاق التزام احکام اسلامه مباشرت ایتمشدر اما قبول اسلام وذمتی بشقه در وعلی هذا مسلم مستأمن دارالحربده برحربی ایله برعبدی برقاج رطل خمرایله تبایع وتقابض ایتدکلرندنصکره حربی قبول اسلام ایلمش اولسه ینه قاضی بیعلرندن برشیئی نقضه اقدام ایده مزکه دارالحربده تقابضله معامله لری واصل ختام ومشترینك عبد مشترا ده تملکی قبضله رسیدهٔ تمام اولمشدر اما مشتری عبدی قبض ایدوب بایعه خمری اعطا ایتمدین حربی قبول اسلام ایدوب قاضی یه رفع اختصام ایلسه لر بونده قاضی بیعلرین نقض وعبدی بایعه ردایله دفع خصام ایدرکه هنوز بینلرنده حکم معامله قائم ایکن بعد اسلام الحربی مشتری قنقیسی ایسه خمر اولان ثمنی تسلیمدن عجزی مالا کلام اولمشدر وعقد اجاره دخی بوحکم محکم الاساسده مسئلهٔ بیع اوزره قیاس اولنور حتی دارالحربده احدهما آخری مدت شهرده عمل معلوم ایچون اجر مجهولله یاخود خمرایله استیجار ایتمش اولسه نظر اولنور اکر اسلام حربی تکمیل عمل وایفاء اجردن متأخر ایسه مستأجر اوزره شیء آخر الزام اولنماز واکر تکمیل عملدن متأخر وایفاء اجر اوزره متقدم ایسه عامل ایچون عملینك اجر مثلی الزام واتمام اولنور بوتفصیلك دخی وجهی بعده قریبا ذکر ایلدیکمز معناسی فقهیدر واکر مسئلهٔ بیعده مشتری قنقیسی ایسه عبد مشترایی استهلاك ایدوب یاخود یدنده بلاصنع هالك

اولدقدن صکره قبل قبض الثمن حربی قبول اسلام ایتمش اولسه مشتری اوزره بایع ایچون قیمت عبد الزام اولنور زیرا عبدی غصب وجنایت وجهی اوزره اخذ ایتمیوب انجق اعطاء ثمن شرطی اوزره قبض ایتمش اولمغله ردعینی متعذر اولدقده اوزرینه مقبوضنك ضمان قیمتی فرض قیلنور اما اشتراسی میته یاخود دم ایله واقع اولوب قبض عبددنصکره هنوز ثمن مشروطی تسلیم ایتمدین حربی قبول اسلام ایتمش اولسه جواب مسئله بشقه درکه آنده مشتری قنقیسی ایسه عبد مقبوض اکا سالم اولوب عین وقیمتندن برشیئی رد ایلمك اوزرینه لازم اولماززیرا عقد مزبور مبایعه دن معدود دکلدرکه مبایعه ده مالیت بدلین لازم ایکن میته ودمده شبههٔ مالیت مفقوددر بناء علیه عقد مزبور همان احدهما مالنی بلاعوض آخره تملیك ایلمك معناسنی حاوی اولمغله حکم شرعیده بینلرنده جاری اولان هبه ایله مساوی قیلنور واکر مسئلهٔ مزبوره ده مبایعهٔ مذکوره دارالحربده مسلم مستأمنله اهل حربدن قبول اسلام ایلمش برکسنه بینلرنده واقع اولسه قاضی میانلرنده جاری اولان بیوع فاسده یی نقض ایدوب حاللرین حال مسلمین مستأمنینه راجع قیلر وقول مذکور قول محمد رحمه الله تعالی در اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه کرکدرکه مسئلهٔ متقدمه کبی ضمان قیمتی موجب اولان احوالده مسلمین مزبورینك معامله لری ینه دارالحربده کندو بینلرنده جاری اولان عقد ربوا منزلنه انزال قیلنوب عقد ربوا ری عند ابی حنیفه رضی الله عنه مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان عقد ربوا ایله من جهة الحکم همحال اولدیغی کبی بومعامله لری دخی مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان معامله ایله همحال قیلنه واکر مبایعهٔ مذکوره دارالحربده ایکی حربی بینلرنده واقع اولوب بعده ایکیسی بردن قبول اسلام یاخود ذمت ایتمش اولسه لر حکم معامله لری مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان حکم معامله یه رجعت ایدر زیرا مباشرت معامله هنکامنده ایکیسی دخی ملتزم حکم اسلام اولمامشلر ایدی مؤلف موثوق المعامله عامله الله تعالی باجل المجاملة دیرکه مشرکیندن برعسکر دار اسلامه داخل اولدقده ایچلرینه برمسلم امانله واصل وآنلرایله معاملات موصوفه دن بعض معامله ایله عامل اولسه بومعامله سی دارالحربده مستأمن ایکن اهل حربله معامله سنه من جهة الاحکام مماثل قیلنور زیرا حکم اسلام دارالحربده جاری اولمدیغی کبی دار اسلامده اهل منعه اولان معسکر اهل حربه دخی ساری اولمازوالحاصل اجوبهٔ سابقه انجق ظهور حکم مشرکین اوزره بنا قیلنمشدرکه موضع جریان معامله ده ظاهر اولان حکم انجق حکم مشرکین اولدقده حکم معامله وجه مشروح اوزره ابتنا قیلنور یوقسه حکم ظاهر انجق حکم مسلمین اولدقده دار اسلامده تجویز اولنمیان معاملات اول موضعده دخی تجویز وتحسین اولنماز کورمزمیسنکه معاملهٔ مرقومه دارالحربده بولنان معسکر مسلمینده متفق اولسه آنك حکمی دار اسلامده وقوعینك حکمنه موافقدر کورمزمیسنکه دارالحربده بولنان معسکر مسلمینده برکسنه آخری عمدا قتل واعدام ایلسه دار اسلامده قتلی کبی اوزرینه حکم قصاص الزام اولنور پس مقدمهٔ متقدمه دن عندیمزده متقرر اولمشدرکه حکم قتلده معتبر اولان انجق اول موضعده جاری اولان حکم ظاهردر واعتبار مرقوم حکم قتلده جاری اولدقده سائر احکام معاملاته دخی ساری اولور والله اعلم

باب من تجب علی المسلمین نصرته ومالا یکون فیئا اذا اخذ من دارنا ومن غیرها * یعنی اهل حربدن نصرتلری مسلمین اوزره ایجاب اولنان طوائف واموال اهل حربدن دار اسلامده یاخود دارالحربده اخذ ولنمشیکن غنائمده ادخال اولنمیان تلائد وطرائف بیاننده باب بدیع اللطائفدر اکر اهل حربدن برجماعت داریمزه بلامنعه امانله داخل اولدقلرنده اهل حربدن قوم آخرین دار اسلامه هجوم واول مستأمنینی اخذ ودارلریله احراز وآنلری استعبادلرندن صکره مسلمین آنلر اوزره مستولی ومتطاول اولسه لر کرکدرکه تخلیهٔ سبیل مستأمنین ایله متفضل اوله لر زیرا آنلر دار اسلامدن سبی اولنوب حین سبیلرنده حکم اسلامده داخل بولنمشلر ایدی و بومثللو سبیله حربیتلری باطل اولمامشدر وبز باب مایجب من النصرة للمستأمنین واهل الذمة اثناسنده ذکر وانبا ایلدیککه داریمزده بلامنعه موجود اولان مستأمنین تحت ولایت امامده قائم اولمریله اهل ذمت کبی آنلره دخی نصرت واوزرلرندن دفع مظالم امام المسلمین اوزره لازمدر کورمزمیسنکه مشرکین اهل اسلام یا اهل ذمت اوزره استیلا ایتدکلرنده حصون ومداینلرینه داخلین اولمدقچه استخلاصلری ایچون تعاقب ایلمك امام ومسلمین اوزره واجب اولدیغی کبی تعاقب مذکور استخلاص مستأمنین ایچون دخی لازم ولازبدر وایشته بو بیانله متبین اولورکه مسلمین اول مستأمنینه ظفریاب اولدقلرنده تخلیهٔ سبیللری واجب ومتعین اولور زیراسن هیچ کوردیکمی که مسلمین اوزره برقومه نصرت واجب ایکن اول قومی ایادی آخریندن استخلاصلری آنلری غنائمده ادخاللرین مستوجب اوله بوقوالله هیچ کسنه قائل وتجویزینه مائل

مطلب لو قتل مسلم مسلما عمدا في معسكر المسلمين بدار الحرب

اوله مز کذلك مستأمنین مرقومین اهل دار موادعه دن اولوب دار عزه اول موادعه ایله داخل اولمش اولسه لر
ینه تخلیهٔ سبیله نائل قیلنورلر زیرا موادعه لری دار عزده امانلرین موجب اولمغله مستأمنین کبی نصرتلرین
مستوجب اولورلر وعلی هذا دار عزدن اهل دار موادعه یی اسیر ایلین قومك اهل دارلری قبول اسلام ایلسه لر
کرکدر که امام تخلیهٔ سبیل مأسورینی اوزرلرینه الزام ایدوب آنلری قبل السبی مظهر اولدقلری حریتلری
اوزره ابقا ایله بکام ایلیه وحکم محرر ده حین اسر واستخلاصلرنده مدت موادعه نك قیام وانقضاسی برابردر که
امانله بلامنعه دار عزده بولنوب دار اسلامده حریتلری مثأکده اولدقد نصکره اهل ذمت کبی نصرتلری واجب
وسبیله غیر مملوکین اولملریله آنلری سبی ایدنلر قبول اسلام ایتد کلرنده وجوب تخلیهٔ سبیلری مقرردر کذلك اهل
دارلری قبول اسلام ایتمیوب لکن دارلری ینه بر مسلم امانله داخل وموادعین مرقومینی آنلردن ماله اشترا یاخود
اسراء مشرکینله مفادات ایدوب استخلاصلرینه نائل اولسه بودخی اسیر اولان حر مسلم یاخود حر ذمی یی مالی ایله
استخلاصنه ابواب مفاداته ده ذکر ایلدیکمز جمیع احکامده مماثل قیلنور کذلك اسیر ایلین حربی آنلر ایله برابر
امانله دار عزه قادم اولسه یدندن مجانا اخذلری لازمدر که موادعین مرقومین اولبابده حکم اهل ذمتده اولملریله
حربی مرسوم آنلری حبسده ظالم وحر مأسوری حبسله ظلمی تقریر ایچون اعطاء امانمز فی حکم المنعدم در
واکر مسئلهٔ مرقومه ده مستأمنین مأسورین ایچلرنده عبد مملوکلری مأسور اولمش اولسه اسیر ایلین حربی آنکله
معا امانله دار عزه دخول ایتدکده آنی بیع اوزره مجبور قیلنماز اماعبد مأسور مسلم یا ذمی اولق بشقه‌در اکرچه
علی جمیع التقادیر احراز ایله آنلرده تملك حربی درکاردر اماعبد مسلم وذمی ملك حربیده ممکن الاستقرار اولمامغله
بیعلری اوزره اجبار اولنوب عبد حربی ملك حربیده ممکن الاستقرار اولوب احراز ایله تمام ملکی بدیدار اولمغله
بیعی اوزره اجباری سزاوار اولماز توضیحی اولدر که بیع عبد اوزره اجباری انجق عبدی حالت اصلیه سنه
اعاده ایچون اولوب صورت مفروضه ده عبد قبل الاسر اهل حربدن بولنمغله اسیر ایلین حربی دار اسلامده
بیعی اوزره اجبار اولنوب آنی مسلمین یا اهل ذمته بیع ایلدکده حالت اصلیه سنه عودتی استفاده ایتدیکندن
بیعی اوزره اجباری اراده اولنماز مؤلف موشکاف ساعفه الله تعالی بدقایق الاسعاف دیر که موادعین مرقومین
دار عزه قادمین اولمیوب همان کندو دارلرنده قائمین ایکن اهل حربدن قوم آخرین دارلرینه هجوم وایچلرندن
بعضیلرین اسر واحراز ایله کسب اختصاص ایلدکلرندنصکره اوزرلرینه مسلمین استیلا ویدلرندن استخلاص
ایلسه لر اسراء مرقومین عبید مسلمین قیلنورلر زیرا قوم آخرین آنلری دار اسلامدن اسیر ایتمیوب محل اسر اولان
دار موادعین هنوز جریان احکام اسلامدن عاطل دار الحرب اولمق اوزره تقدیر اولنمشدر وموادعهٔ شرعیه انجق
بزمله دار مقهورینی بینلرنده منعقد وقاهرین ومقهورین بینلرنده غیر منعقد ایکن مأسورینده احراز قاهرین
رسیدهٔ تمام اولدقد نصکره اوزرلرینه استیلاء مسلمین واقع اولمغله مأسورین مزبورین عبید مسلمین قیلنمق
متعهد اولور وهم باب ما یجب من النصرة للمستأمنین مسائلنده بز بیان ایلدیك که اهل حرب اهل منعه اولوب
امانله دار عزده داخلین ایکن اهل حربدن قوم آخرین اوزرلرینه استیلا وآنلری احراز ایتدکلرنده مالکین
اولورلر پس استیلاء مرقوم دار موادعه ده وکندو منعه لرنده واقع اولدقده مالکین اولملری بطریق الاولی
ظاهر وساطع اولور نکته سی اولدر که بز موادعین ایچون اوزرلرینه انجق ترك تعرضمزی الزام ایدوب اعدالری
اوزره نصرتلرین التزام ایلمدیك امابعض موادعین حکم موادعه اوزره بلامنعه دار عزه دخول للری بشقه‌در که
اهل منعه اولمدقلرنده آنلر ایچون دار عزده ثابت اولان امانله نصرتلرین حکما التزام ایتمیز نمایاندر اماموادعین
مرقومین بلامنعه یاخود اهل منعه ایکن خوارج مسلمیندن بر جماعت اوزرلرینه هجوم ایلدکدنصکره اهل عدل
خوارج اوزره استیلا وموادعینی یدلرندن استخلاص ایلسه لر بو صورتده استرقاقلرینه سبیل اولمیوب
حریتلری اوزره ایصال مأمنلری بر له نائل خلاص قیلنورلر وحکم محرر هجوم خوارج دار اسلامده واقع اولدقده
بیان سابقدن ظاهر ومقرر در اما هجوملری دار موادعه ده واقع اولدقده وجهی اولدر که بز موادعه ایله
ترك تعرضلرین ومسلمیندن بر فردك آنلره عدم ظلمنی التزام ایتمش اولوب خوارج دخی مسلمین اولملریله امام اوزره
موادعیندن ظلم اهل عدلی دفع ایلمك الزام اولندیغی کبی وقت قدرتنده ظلم خوارجی دخی دفع ایلمك الزام اولنور
امااهل حرب بشقه‌در که امام المسلمین موادعه سنده موادعیندن ظلم اهل حربی دفع ایتمکی التزام ایتمدیکندن
اوزرینه آنی دفع ایلمك الزام اولنماز توضیح فرقی اولدر که امان خوارج حق اهل عدلده ثابت اولدیغی کبی امان
اهل عدل دخی حق خوارجده متثبت اولور قال علیه السلام یسعی بذمتهم ادناهم واما اهل عدل

حق خوارجده ظاهر اولدقده موادعینه خوارج اسرایله مالکین اولمیوب کالاول حریتلری اوزره وجوب ردلری
باهر اولور مؤلف عدالت کیش صانه الله تعالی عن کل تشویش دیر که بر حربی عبدی ایله معا امانله دار عزه داخل
اولوب بعده اهل حربدن قوم آخرین عبدینی اخذ واحراز ایلدکدنصکره عبد مرقوم غنیمت مسلمینده ظاهر اولسه
حربی مرقوم کرك هنوز دار اسلامده قاعد اولسون وکرك دار الحربه عائد اولسون قبل القسمة حاضر اولدقده
عبدینی مجانا اخذه قادر وبعد القسمة حاضر اولدقده دیلرسه قیمتیله اخذه مقتدر اولور زیرا دار عزده مستأمن بولندقچه
حکمی مقهوریت نفسی هنکامنده حکم ذمیده داخل اولدیغی کبی مالی اوزره استیلا هنکامنده دخی ینه حکم ذمی یه
مماثلدر که حکم امانمز نفس وماله شاملدر ودار الحربه عودتنده حکم امانمز انجق نفسی ایله برابر اعاده قیلدیغی اموالنده
رسیدهٔ نهایت اولوب اعاده قیلمادیغی اموالنده هنوز کندو دخی رجعت ایتمش کبی حکم امانمز قیام واستدامت
اوزره اولدیغندن عبد مرقومده حکم مشروح اوزره حکومت اولنمشدرکه ملك عبد مرقوم مولاسی یانده
برابر ایکن بنفسه امانله دار عزه داخل اولمش اولسه حکم سابق بونده دخی ثابت اولور که عبد مرقوم دار الحربه
رجوع ایتدکچه حکم امانمز آنده دخی متثبت اولور زیرا امانله تبلیغ مأمنی التزام ایتمشیکن شمدی قوم آخرین
آنی اخذ واحراز ایتملریله تبلیغ مأمنی عرضهٔ انعدام اولمشدر بناء علیه عبد مرقوم غنائم مسلمینده واقع اولدقده
واجبدر که مولاسنه قبل القسمة مجانا وبعد القسمة دیلرسه قیمتیله راجع قیلنه کذلك عبد مرقوم دار موادعیندن
اولوب حکم موادعه اوزره مولاسی ایله یاخود بنفسه دار عزه دخولندنصکره قوم آخرین آنی اسیر ایلسه لر
حکم سابق بونده دخی تقریر اولنور که دار عزده حکم موادعه ایله آمن قیلنمغله حکم مستأمنی متضمن اولمشدر
کذلك صور مذکوره ده بر مسلم دار قاهرینه واروب اول عبدی آنلردن اشترا ایلسه مولاسی دیلرسه ثمنله اخذینه
قادر اوله جغی بلا امتزادر زیرا عبد مرقوم هنوز دار عزدن اخذ اولنان مسلم وذمینك عبدی منزلنده در وفرق
میانلری انجق قریبا ذکر اولنان وجه واحد ایله نمایاندر که آنی اسیر ایلین حربی آنکله معا دار عزه امانله داخل
اولدقده بیعی اوزره اجبار اولنمایوب مسلم وذمینك عبدی اولدقده اجبارنده اصرار اولنور وبو فرقك
ماسواسنده جمیع احکاملری علی سوا در والله اعلم

باب مواریث القتلی اذا لم یدر ایهم قتل اولا * یعنی قنقیسی قنقیسندن اقدم قتل اولندیغی معلوم اولمیان مقتوللرك
بیان میراثلرنده باب دقیق الانحاءدر مسلمیندن بیلرده فرابتلری بولنان بر جماعت قتل اولنوب قنقیسی قتلده
مقدم ایدوکی معلوم اولسه کرکدر که بر برینه وارث قیلنمیوب همان هر برینك میراثی ورثهٔ احیاسنه مقسوم قیلنه
زیرا ایکی فریبك قتلی کبی ایکی معنی حادث اولوب تاریخ حدوثلری مجهول اولدقده ایکیسی معا حادث اولمغله
محمول قیلنور بونده معنای فقهی اولدر که ثبوت تاریخ بلا حجه ظاهر الاستحاله اولمغله حدوث حادث اقرب اوقات اوزره
احاله اولنور وهم شرط توریث بعد موت المورث وارث حیاتده باقی بولنمقدر پس شرط مرقوم برادن معین
ایچون علی وجه الیقین معلوم اولمدقچه وارث اولمیه جغی مجز ومدرکور مزبسنکه مفقودك بعد موت المورث
حیاتی بعینه معلوم اولمدقچه وارث قیلنمز بو بابده اصل اصیل خارجة بن زید رضی الله عنهما والدی زید بن ثابت
رضی الله عنه دن روایت قیلدیغی اثر جلیلدر دیمشدر که حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه وقعهٔ یمامه ده
قتل اولنان مسلمینی توریثله بکا امر ایلدی بن دخی امری اوزره احیایی امواته وارث قیلوب امواتی بر برینه وارث قیلمادم
ینه دیمشدر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دخی بلاد شامدن عمواس نام بلده ده طاعون شدید واقع اولدیکه
آنده بر قبیله باجمعهم فوت اولور یدی آنلری توریثله بکا امر ایلدی بن دخی ینه احیایی امواته وارث قیلوب
امواتی بر برینه وارث قیلمادم وخارجة بن زید دخی دیر که بن دخی وقعهٔ حره ده قتل اولنان مسلمینی توریث ایلدم
آنده دخی احیایی امواته وارث قیلوب امواتی بر برینه وارث قیلمادم ومؤلف قوی الاستناد اصل محرری اثبات ایچون
متن کتابده صحابه وتابعین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتندن سرد اسناد ایله نیچه آثار معدلت آثار
ذکر وایراد ایلدی بعده دیدیکه هر نسب وقرابتکه اسرا آنی آخر اوزره دعوی وآخر دخی تصدیق ایدوب
انجق تصادق قلرندن غیری وجهله فهم وتحقیق اولنمیه اول نسب وقرابتدن بالامدر یاخود اوغلومدر دیو دعوی
وآخر دخی ابوت وبنوتی تصدیق ایلدیکندن ماعدا ایله بر برینه وارث قیلنمازلر مکر مسلمیندن اقامت بینه
ایدرلرسه بینه ایله ثبوت نسبلری توارثلرینه باعث اولور وبو قول معناسی مسائل دعوادن عندیمزده
معروف اولان اصل اوزره مبنادر که امر نسبده اقرار رجل انجق دورت نفر حقنده معتبردر که اب وابن وزوجه
ومولادر واقرار مرأه انجق اوچ نفر حقنده معتبردر که اب وزوج ومولادر واقرار مرأه ابن حقنده غیر معتبردر که

یمامه بر موضعدر که آنده مسیلمهٔ
الکذاب دعوای نبوت ایتمشیدی
وخلافت صدیقده مسلمین آنده قتال
ایدوب مسیلمه‌یی قتل ایتمشلردر منه

آنده نسب ولدی صاحب الفراش اولان زوجی اوزره تحمیلی مقرردر اما رجل ومرأه دن مذکوراتدن غیری قرابتلرده قبول اقرارلری متعذردر که آنلرده مقر اولان غیر اوزره تحمیل نسبی مقرردر و بو مسئله ده اصل مبنی شول روایت اولنان اثر معتنادر که مشرکیندن برعورت قوجاغنده بولنان برصبی ایله سبی اولندی واول صبی یه اوغلمدر دیرایدی بعده ایکیسی بردن اعتاق اولنوب صبی دخی بالغ اولدقدنصکره فوت اولوب برمقدار مالنی ترك ایلدی واول عورته اوغلیك میراثنی اخذ ایله دیو عرض ایلدکلرنده عورت کناهدن تحرز ایدوب غلام مرقوم بنم کندو اوغلم دکل انجق دهقان قریه مزك اوغلی ایدی و بن آنك دایه سی ایدم اوغلمدر دیدیکیم اکامبنی ایدی دیدی بعده بو قصه یی حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهه تحریر ایلدیلر اول دخی جوابنده لایورث الحمیل الاببینة دیو کتب وتقریر ایلدی واثر مذکورده لایورث صیغه نهی در وحمیل فعیل بمعنی الفاعل یاخود بمعنی المفعولدر که حامل النسب علی الغیر یاخود محمول النسب علی الغیر دیمکدر وحاصل معناسی غیر اوزره تحمیل نسب ایلین کسنه اول نسبدن وارث قیلنما سون مکر که دعواسی بینه ایله ثابت اوله دیمکدر اینته بو اثر اثیر مسئلهء مذکوره ده اصل قوی التأثیر اولمشدر بنه مؤلف اصیل جدد الله تعالی له لطفه فی البکرة والاصیل دیرکه بر حربی دار الحربده هالك اولوب میراثنی ذکور اولادینه ویریلوب اناثنه ویرلمك یاخود اولادینه ویریلوب ابوینه یاخود زوجه سنه ویرلمك کبی قسمت موار یث اسلامك خلافی اوزره اتمام اقتسامدنصکره ورثه قبول اسلام ایلسه لر قسمت ماضیه لری امضا واتمام اولنور اما قبول اسلاملری بعد موت المورث وقبل اقتسام المواریث ایسه آنده حکم اسلام اوزره تقسیم وتوریث اولنور زیرا اسلامله احکام مسلمینی ملتزم اولمشلردر والتزام مزبورا وزرلرینه انجق مستقبلده مباشرت ایده جکلری احکامده لازم وقبل الاسلام مباشرت ایتدکلری احکامده غیر لازم اولوب خمر وخنزیر ایله معامله لری مقامنه قائم اولور و بو مسئله ده اصل قوی عمرو بن دینار رضی الله عنهك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت ایلدیکی ایما میراث اقتسم فی الجاهلیة فهو علی قسمة الجاهلیة وماادرك الاسلام فهو علی قسمة الاسلام حدیث نبویلریدر یعنی قنقی میراثکه وقت جاهلیتده اقتسام اولنه قسمت جاهلیه اوزره امضا اولنور واول قسمت که اسلامه ایریشه یعنی مستحقین قبل القسمة قبول اسلام ایلیه لر البته قسمت اسلام اوزره اقتسام اولنور اما اهل ذمت میراثلرین قسمت اسلامك خلافی اوزره اقتسام ایلسه لر آنك حکمی بشقه درکه آنلر بعد الاقتسام اختصام ایلسه لر امام قسمت ماضیه لرین ابطال ومجددا قسمت مسلمین اوزره تقسیمله دفع خصام ایدر زیرا اهل ذمت معاملاتنه راجع اولان امورلرنده احکام مسلمینی ملتزم اولملریله عقد ذمتده استثنا اولنان خمر و خنزیرده و نکاح محارمده معامله لرندن ماعداده اوزرلرینه حکم مسلمین لازم اولور اما اهل حرب قبل الاسلام احکام مسلمینی ملتزم اولمدقلرندن حقلرنده انجق حکم متقدم منتظم قیلنور و بیلمك کرکدر که اهل حرب امانله داخل اولوب دار یمزده اقار بندن اولان اهل ذمتله مجتمع اولسه دخی ینه اهل حرب واهل ذمت بینلرنده حکم توارث منقطعدر زیرا اهل ذمت اهل دار یمزدن وحربی مستأمن ایسه دخی اهل دار الحربدن معدود اولملریله بینلرنده اختلاف دار البته موجوددر و قطع عصمت و ولایتده تأثیر تباین دارین تأثیر تباین ادیاندن اقوی ایکن اهل ملتین بر برینه وارث اولمدقده اهل دارین اولمامق بطریق الاولیدر وعلی هذا اهل حرب دخی اهل دیار مختلفه اولدقلرنده بر برینه وارث اولهمزلر زیرا دارلری دار احکام اولمیوب حکم شرعی بینلرین جامع اولمدیغندن اختلاف دارلری اختلاف منعه به تابعدر لکن دار اسلام بشقه در اما مشرکین اهل ذمت اولدقلرنده بر برینه قرابتله وارث اولورلر زیرا اهل ذمت اهل دار اسلامدن محسوب وجمله سی بحسب الظاهر ملل مختلفه دن اولسه لر دخی الکفر کله ملة واحدة اصلی اوزره ملت واحده یه منسوبلردر بناء علیه بینلرنده حکم توارث جاری وساریدر والله اعلم

باب الاسیر والمفقود و ما یصنع بما لهما

یعنی اسیر ومفقودك امواللری و بعض احواللری بیاننده باب بدیع التبیاندر شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی نور الله قبره بنوره القدسی دیرکه بو بابك اکثر مسائلنی شرح المختصرده کتاب المفقودده بیان ایتمش اولدیغمزدن بو محلده انجق آنده بیان ایلمدیکیمز مسائلنی تبیان ایده رز و مسائل موعوده بونلردرکه ذکر اولنور برکسنه دار الحربده اسیر ایکن دینی کفره ارتدادی دار اسلامده بولنان عورتی عندنده ثابت اولسه اول عورت اوچ حیضله معتده اولوب زوج آخره تزوجی صحیح اولور وعورتی عندنده موتی ثابت اولسه دورت آی اون کون معتده اولوب زوج آخره تزوجی تصحیح اولنور زیرا زوج مرقوم مأسور ومفقود اولدقدنصکره دخی مرتد

یاخود فوت اولنجیه دك عورتینك یاننده حاضر کبیدر که اسر وفقدانی قطع عصمت نکاحده غیر مؤثردر انجق موت زوج عورتی عندنده همان خبر واحد عدل ایله دخی ثابت اولوب ردتی بو کتابك روایتی اوزره انجق شهادت رجلین یاخود شهادت رجل وامرأتین ایله مثبت اولور اما روایت کتاب الاستحسان اوزره مؤلف صاحب احسان میان مسئلتینی تسویه قیلوب ردت زوج دخی خبر واحد عدل ایله ثابت اولور زیرا تزوجینك حل و حرمتی امر دینی اولمغله شخص مخبر اکا خبر دینی ایله اخبار ایتمش اولور وامور دینیه ده خبر واحد معتبردر کورمز میسنکه وجه مشروح ایچون ردت مرأه عند الزوج خبر واحد ایله ثابته اولور دیو ذکر و بیان ایلدی اما بو روایتده ردت زوجله ردت زوجه یی تفریق ایدوب دیرکه ردت رجله استحقاق قتل تعلق ایتدکله حکمی حکم ردت مرأه دن اغلظ اولدیغندن خبر واحد ایله ثابت اولماز لکن اکا استحقاق قتل تعلق ایدر ایکن شمدی شهادت رجل وامرأتین ایله کذلك شهادت علی الشهادة ایله ثابت اولدیغی انجق بو بابده مقصود همان شهادتله ثبوتی ممکن اولان قسمت میراثله قضا اولدیغندندر بناء علیه بو مثللو متضمن شبهه اولان حجتله ثبوتنه قائل اولورز کورمز میسنکه شهود مرقومین عند القاضی اول رجلك دار الحربده ردتیله شهادت ایلسه لر البته قاضی ورثه مسلمینی بینلرنده قسمت مالی ایله قضایه مبادرت ایدر کذلك شهود مرقومین عورتینك عندنده دخی ردتیله شهادت ایلسه لر دخی عورتیچون بعد انقضاء العدة تزوجی تجویز ایله اقتسابه مبادرت ایده رز بوندنصکره زوج مرقوم مسلم اولدیغی حالده رجوع ایدوب شاهدلر بنم حقمده ارتکاب کذب ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه دعواسی اصلا مسموع اولمیوب اسلامی ابتداء اسلام منزلنه تنزیل اولنمغله عورتی تزوج ایتمش اولسون ایتمش اولسون وجه شرعی اوزره نکاح جدید ایله عقد اولنمادقجه اکا ردی مشروع اولماز واکر شهود مرقومین ردت زوجله برجاعتك عندلرنده اداء شهادت ایدوب بعده وفات یاخود غیبوبت ایلسه لر نظر اولنور اکر آنلری شهادتلری اوزره وجه معروفله اشهاد ایتمشلر ایسه اول جماعتیچون رد تیله شهادته رخصت ویریلمز واکر اشهاد ایتمشلر ایسه شهادتلری اوزره شهادتلری احکام سائره ده واسع اولدیغی کبی بونده دخی وسعت ویریلور اما عورتنه موت زوجی ایله مسلم واحد عدل اخبار ایلدکده بلا خلاف معتده اولوب زوج آخره تزوجی جائز وسزاوار کورلور زیرا بو خبرك تحققنده زوجنه استحقاق قتاله مطالبه تعلق ایلمز اما حکم ردت بشقه در لکن خبر موته دخی انجق مخبر بن آنی میت ایکن معاینه قیلدم یاخود جنازه سنده حاضر اولدم دیو اخبار ایلدکده اعتماد اولنوب بکا برمخبر موتنی اخبار ایلدی دیدکده اول خبره اعتبار واعتداد اولنماز اما واحد عدل بن موتنی معاینه قیلدم دیو برجاعته اخبار ایلدکده اول جماعتك موتی اوزره شهادتلری جائز وقبوله سزاوار اولور انجق جماعت مرقومه حین شهادتلرنده برلره موتنی رجل واحددن استماع ایلدك دیو قاضی یه بیان ایدرلرسه قاضی مجرد اول رجل مخبر کاوب کندو یه اخبار ایلدکده آنك اخباریله موتی ایله قضاسی جائز اولمدیغی کبی بعد البیان اول جماعتك شهادتلریله دخی قضاسی جائز اولمیه جغی نمایاندر نظیری ملك اوزره باعتبار الید شهادتدر که برکسنه یی برنسنه ده تصرف ملاك ایله متصرف کوردکده اول نسنه آنك ملکیدر دیو شهادت ایلمك جائز ومقبولدر لکن شهادتی اول نسنه یی وجه مشروح اوزره یدنده و تصرفنده کورمکه مبنی ایدوکنی قاضی یه اخبار ایلسه قاضی اول شهادتی قبول ایلمز کذلك معاینهء موتندن اخبار ایلین کسنه نك خبرینه دخی انجق اول خبرده متهم اولمادقده اعتماد اولنور بو قسمده اول مخبر احد الورثه یاخود موصی له بالمال اولمق کبی اول خبرده متهم اولدقده اکا اعتبار واعتداد اولنماز که نفسنه جر مغنم بولنمغله اول خبرده فاسق کبی متهمدر بوندنصکره بیلمك کرکدر که قاضی اسیر ومفقودك مالیرندن عورتلری ایچون مسلمه اولسون کتابیه اولسون نکاحلری عند القاضی معلوم اولدقده نفقه ایله قضا ایدر که عورتك نکاحله نفقه یه استحقاقی زوجنه دیننده موافقتنی اقتضا ایلمز کذلك ابوین واولادی ایچون دخی مسلمین اولسونلر مشرکین اولسونلر نفقه لریله قضا ایدر که بسبب الولادة استحقاق نفقه نص ایله ثابت اولمغله اولدخی موافقت ادیانلرین اقتضا ایلمز اما مذکورین اختلاف ادیان اوزره برزمان نفقه لرین استیفا ایتمشلر ایکن استیفالرندن اقدم اسیر ومفقود قتل اولندقلری اقامت بینه ایله هویدا اولسه کرکدرکه قاضی استیفا ایلدکلری نفقه لرین آنلره تضمینله قضا ایلیه زیرا تقدیر مشروح اوزره اخذلری بغیر حق واقع اولدیغی متبین واختلاف ملتله بینلرنده توارث جاری اولمدیغندن مأخوذی میراثندن محسوب اولمق دخی غیر ممکندر کذلك مسئلهء مرقومه ده استیفاء نفقه لرندن اقدم اسیرك دار الحربده ارتدادی اقامت بینه ایله هویدا اولسه ینه قاضی تضمینله قضا ایدر بو صورتده زوجه سی مأخوذیمی نفقهء عدتمدن محسوب ایدیکز دیو نزاع ایدرسه بو قولنه التفات واستماع اولنماز زیرا عورت مرتد اوزره نفقه سی انجق مرتد

مطلب حکم الشهادة بالتسامع

مطلب الشهادة علی الملك لما رأی انه یتصرف فیه تصرف الملاك

مطلب وجوب النفقة لا یتوقف علی اتحاد الدین

دار اسلامده بولندیغی استیجاب ایدوب دارالحربه لحوقندن صکره ایجاب اولنماز نظیری اولدر که مرتد عورتنی
ثلاثا تطلیق ایدوب ارتداد ایله دارالحربه لاحق اوله بونده دخی عورت نفقه‌سنی بعد اللحوق استیجاب ایده‌مزکه
ارتداد اوزره دارالحربه لحوق حکم موتنه ملتحقدر واکر اسیر ایچون برشخص مقرک یدنده مال ودیعه‌سی
و برشخص مقر اوزره مال دینی ظاهر اولسه کرکدر که قاضی زوجه واولاد ووالدینیک نفقه‌لرینی مال دیندن
تقدیر ایتمیوب انجق ودیعه‌دن تقدیره مباشر اوله زیرا ودیعه امانت اولوب مودع اداء ضیاع ایلدکده تصدیق
اولنمغله مشرف اضاعت اولوب دین ذمت مدیونده مضمون اولمغله قرار واستدامت اوزره اولد یغندن
اسیره نظر وشفقت انجق نفقه‌لری ودیعه‌دن تعیین ایدوب مدیون دخی وقت آخرده انکار ایله اضاعت دیندن امین
اولمغ ایچون اقراری اوزره اشهاده مبادرت ایتمکده‌در لکن قاضی ودیعه‌سنی ید مودعدن اخذ و برموثوق به کسنه‌نک
یدینه تسلیمدن صکره مدیونه نفقه‌لرینی دیندن اعطا ایله امر ایتمکی رأی وتدبیر ایدرسه بودخی تجویز وتقریر اولنور که
قاضی هر نظر نفسندن عاجز ایچون ناظر تقویت مصیردر بوندن صکره مدیون بن امر قاضی ایله دیندن انفاق ایلدم
دیو ادعا ایدرسه بودعواسنه بلا بینة اصغا اولنماز اما مودع بنفقه درکه ودیعه‌دن انفاقنی ادعا ایلدکده یمینی ایله
تصدیق مدعی اولنور زیرا مدیون انجق ملک نفسندن ذمت داینده دین مضمون اولوب بعده دین داینله
تقاص اولنمق اوزره انفاق ایتمکله بومثللو نفسی ایچون ذمت غیرده ادعاء دین ایلدیکنده بلاحجة قبول وتصدیقه
کسب استحقاق ایده‌مز اما مودع امین اولوب انجق مال غیری مالکینک یاخود مقام مالکنده قائم اولان قاضینک
امری ایله انفاق ایتمکله آنده قول مع الیمین قول امین اوله جغی بالاتفاق قدر کورمزمیسنکه قضاء دینی ادعا ایلدکده
بلاحجة مصدق اولمیوب مودع رد ودیعه‌یی ادعا ایلدکده یمینی ایله تصدیق اولنه جغی محققدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده
مدیون ومودع امر قاضی ایله انفاق ایلدکلرندن صکره اسیر مذکور دار اسلامه کلوب مثلا نکاح عورتی انکار ایتمکله
عورتک نکاح اوزره بینه‌سی اولمدیغندن علمادن باب نکاحده استحلافه قائل اولنلرک قوللری اوزره اول اسیر بو عورت
بنم عورتم دکلدر دیو یمینه دخی اجتسار ایلسه اولبابده مدیون ومودع اوزره تمام مالی ایله رجوعه کسب اقتدار ایدر
زیرا قاضینک انفاقله امره ولایتی انجق نظر اللغائب نکاحه مبنی اولوب نکاح دخی ثابت اولمامغله مدیون ومودع
ملک اسیری شرعا صحیح اولمیان امر ایله انفاق ایتمش اولدیغندن اوزرینه ضمانی متثبت اولور لکن بعد الضمان
مضمونی ایله انفاق ایلدیکی کسنه اوزره رجوعه قادر اولور که اول کسنه اول مالی نفسی ایچون اخذ ایتمش اولمغله
مأخوذینه ضامن اوله جغی ظاهردر بو صورتده انفاق ایلین مدیون ومودع معسر بولنمغله اسیر اول مالی عورته
تضمین ایلمکه قصد شروع ایلسه بومعنی ودیعه‌ده مشروع اولوب دینده مشروع اولماز زیرا ودیعه‌ده عورت
عین مال اسیری اخذ نفسی اوزره انفاق ایتمکله اول مالده ضامنه اوله جغی ظاهردر اما دینده مدیوندن انجق
مال مدیونی اخذ ایدوب دین اسیر هنوز ذمت مدیونده برقرار اولمغله اسیر ایچون عورته مال مدیونی تضمینه
سبیل اولمدیغندن انجق دینی مدیوندن مطالبه‌یه قادردر و صورت ودیعه‌ده اسیر اولا عورته تضمینی اختیار ایدوب
بعده آندن رجوعله تضمین مودعه شروع ایلسه بو رجوع وشروعی مشروع اولماز زیرا مودعله عورت حق اسیرده
غاصب وغاصب الغاصب منزلنه نازل اولملریله احدهمایه تضمینی اختیارندن صکره آندن رجوعله تضمین آخره
طالب اولمق باطلدر که احدهمایه تضمینی اختیاری آخری ابراسی حکمنده داخلدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده
اول اسیر نکاح عورتی انکار ایتمیوب انجق بن اکا قبل الاسر نفقهٔ مدت معلومه‌سنی اعطا ایتمشیدم یاخود بن آنی
قبل الاسر تطلیق ایدوب عدتی دخی منقضیه اولمشیدی دیو اقامت بینه‌یه ابتدار ایلسه بو بابده مدیون ومودع اوزره لزام
ضمانه قطعا کسب قدرت ایتمیوب انجق عورت اوزره مأخوذی ایله رجوعه اکتساب اقتدار ایدرز برا مسئلهٔ متقدمه‌ده
مدیون ومودع اوزره وجوب ضمان انجق اصل نکاحله اقرارلرینه مبنی ایدیکه انکار ایتمش اوله‌لر ایدی قاضی آنلره
برشیئی انفاقله امر ایتمیه جکی بیاندن مستغنی ایدی صکره اسیر اوزره اقرارلرنده کذبلری ظاهر اولمغله اوزرلرنده
حکم ضمان متقرر اولدی اما بو مسئله‌ده اقرارلرنده کذبلری ظاهر اولمیوب انجق زوج اسیر کندو اوزرندن اسقاط
نفقه ایلین امر عارضی اثباته مباشر اولمشدر مسئلهٔ متقدمه‌نک نظیری اولدر که ایکی شاهد زید عمروی خطأ قتل
ایلدی دیو شهادت ایتملریله قاضی دیتله حکم ایدوب ورثهٔ عمرو دیت عمروی استیفا ایتدکلرندن صکره عمرو حیا ظاهر
اولسه شاهدلر اول مالی ضامن اوله جقلری باهردر و مسئلهٔ ثانیه‌نک نظیری اولدر که ایکی شاهد زید عمروی خطأ قتل
ایلدی دیو شهادتدن صکره مشهود علیه اولان زید عمرو ومقتول موتندن اقدم بنی هم جراحتندن وهم جراحتندن
حادث اولان موتندن عفو ایلدی دیو اقامت بینه ایله دفعه قیام ایلسه بونده شهود قتل اوزره ایجاب ضمان اولنماز پس

مسئلتین مرقومتین بوایکی مقیاس اوزره قیاس اولنور واکر عورت مال اسیردن ادعاء نفقه ایتدکده مدیون ومودع بن
اکرچه بو عورتی تزوجنده نکاحنه حاضر اولمشیدم لکن صکره‌دن بونی تطلیق ایدوب ایتمدیکینی بیلمزم دیسه قاضی
حالا عورتیدر دیدکلری صورتده اوزرلرینه انفاقله قضا ایتدیکی کبی بو صورتده دخی قضا ایدر زیرا ثبوتی معلوم
اولان نسنه‌ده دلیل مزیل بولنماد قجه اصل اولان بقادر وصکره اسیر کلوب بن بو عورتی قبل الاسر ثلاثا تطلیق ایدوب
عدتی دخی منقضیه اولمشیدی دیو اقامت بیان ایلدکده ایکی صورتده دخی مدیون ومودع اوزره ایجاب ضمان ایده‌مز
حتی صورت ثانیه‌ده اسیر کلوب مدیون ومودع اوزره احتجاج برله بونلر بو عورت حالا بنم عورتم اولدیغی اوزرینه
اقرارلرنده کاذب ایدیلر اقرار کاذبلری سببیله مالیمی بونلره تضمین ایده‌رم دیو عناد ولجاج ایلسه ینه آنلره
تضمینه ظفریاب علاج اوله‌مز وجهی اولدر که مدیون ومودعک اصل نکاحی اقرارلری قاضینک انفاقله امرنده
کافی ایکن اقرارمز بوردن صکره حالا عورتیدر یاخود شمدی حالی معلوممز دکلدر قوللری اولبابده محتاج الیه
دکلدر و محتاج الیه اولمیان قولک شهادتده وجود وعدمی یکساندر واصل نکاحی اقرارلرنده صادقلر واسیر ایله
متصادقلردر بناء علیه آنلر برشیئی ضامن اولمازلر نظیری اولدر که برکسنه فوت اولدقده برعورت کلوب بن آنک
عورتی یم دیو دعوی واقامت بینه ایتمکله قاضی آنی میراثنه توریث ایلدکدنصکره سائر ورثه اول میت اول عورتی
صحتنده ثلاثا تطلیق ایلدیکنه اقامت برهان ایلسه‌لر بینهٔ اولی کرک اصل نکاح اوزره شهادت ایلسونلر وکرک
یوم موتنده عورتی ایدی دیو شهادت ایلسونلر ورثه آنلره برشیئله تکلیف ضمان ایده‌مزلر زیرا اولبابده معتبر اولان
انجق اصل نکاحله شهادتلری ایدوکی ظاهر واول شهادتده صدقلری باهردر اما حکم ولاحکم نکاحه مغایردر که
برحربی قبول اسلام ایدوب برکسنه ایله عقد موالات ایلدکدنصکره حربی فوت اولدقده ایکی شاهد اشبو
کسنه آنک مولاسی ووارثیدر که بوندن غیری وارثنی بیلمزز دیو شهادت ایتملریله قاضی اول کسنه‌یی توریث ایلدکدنصکره
شخص آخر کلوب حربی اول کسنه ایله ولاسنی مناقضه ایدوب بعده بنمله عقد موالات ایتدکدنصکره فوت
اولمغله مولاسی ووارثی انجق بنم دیو دعوی واقامت بینه ایلسه قاضی مولای متقدمی وراثتدن اخراج ایدوب
مولای متأخری توریث ایدر بو صورتده مولای متأخر مال مورثنی دیلرسه قبض ایلین مولای متقدمه تضمین
ایدوب دیلرسه آنک شاهدلرینه تضمین ایدر زیرا شاهدلری مجرد اصل ولا اوزره شهادت ایدوب یوم موتنده
مولاسی ووارثیدر دیو شهادت ایتمیه‌لر ایدی قاضی میراثله قضایه مبادرت ایتمز ایدی شمدی اول شهادتلرنده
کذبلری متبین اولمغله ضامن اولملری ممکندر و بو بیانله مسائل مذکوره‌نک مدار فرقلری نمایان اولور که
هر ماده‌ده که کذب شهود بعینه سبب استحقاق اولان نسنه‌ده مشهود اوله شهود معهودین مال مشهود بهی ضامنین
اولورلر اما کذبلری بعینه سبب استحقاق اولان نسنه‌نک غیرینده متبین اوله آنده برشیئی ضامن اولمازلر والله اعلم

باب میراث القاتل من اهل الحرب واهل الاسلام

یعنی اهل حرب واهل اسلامدن اولان قاتل مقتولنه وارث اولوب اولمدیغی تفصیلده باب واجب التحصیلدر
مسلمین ومشرکین قتال ایچون ترتیب صفوف ایتدکلرنده برمشرک مسلمیندن اولان قرنداشنه رمی سهم ایدوب سهمی
اکا اصابت وجرح ایلدکدنصکره اول مشرک قبول اسلام ایدوب بعده اول مسلم فوت اولوب قاتلی اولان
قرنداشندن غیری وارثی بولنماسه اولبابده جمیع میراثی اول قرنداشنه سالم قیلنور کذلک مسلم مشرکیندن اولان
قرنداشنه رمی سهم ایله جرح ایلدکدنصکره قبول اسلام ایدوب بعده فوت اولمش اولسه ینه قاتل مقتولنه
وارث اولمق لازم قیلنور اکرچه صورت ثانیه‌ده قتلی بحق حادث اولمشدر وانسان مورثنی قصاص ایچون یاخود
رجم ایچون قتلی کبی بحق واقع اولان قتلی حرمان میراثه باعث اولماز لکن صورت اولاده وجهی اولدر که مشرک
اخ مسلمی انجق کندویه محارب ایکن قتل ایلمشدر و بزباب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا مسائلنده
بیان ایلدیک تأویل باطل حکم اثامده تأویل صحیحه مخالف ایسه‌ده حکم قضاده ایکیسی یکساندر کورمزمیسنکه
کافر حربی حین قتالده مسلمی قتل ایتدکده صکره‌دن قبول اسلام ایلسه دخی قصاص ودیتی موجب اولمامقده
مسلم حین قتالده حربی‌یی قتل ایلمک حکمنده داخل قیلنور واهل بغی واهل عدل دخی حکم مشروح اوزره
جار یلردر که عادل مورث باغیسنی قتل ایلدکده بالاتفاق میراثندن محروم قیلنمیه جغی مجزومدر که قتلی بحق
واقع اولمشدر کذلک باغی مورث عادلنی قتل ایلدکده عند ابی حنیفه ومحمد رحمة الله علیهما ینه محروم قیلنماز که
باغینک تأویل فاسدی منعه یه مقرون اولدقده تأویل صحیحه ملحق ایدوکی باب مذکوردن معلومدر لکن عند
ابی یوسف رحمه الله تعالی مسئلهٔ اولاده قاتل مشرک وارث اولوب مسئلهٔ ثانیه‌ده قاتل باغی وارث قیلنماز که

مطلب توارث اهل العدل واهل
البغی اذا قتل احدهما صاحبه

باغی البته مسلم واحکام اسلامله مخاطب اولمغله عادلی قتلی البته قتل حرام محظوردر وحرمان میراث انجق
جزآء قتل محظور ردر اما کافر احکام شرعله مکلف اولمدیغندن آنك قتلنه احکام شرعدن اولان حرمان
میراث تعلق ایلمز وقول ابی حنیفه ومحمد رحمهما الله تعالی اصحدر که باغیدن واقع اولان قتل تأویل ومنعه یی
حاوی اولمغله کافردن واقع اولان قتله قصاص ودیتی موجب اولمامقده مساوی اولدیغی کبی حکم میراثده
دخی مساویدر بلکه حرمان میراثی موجب اولمامق دخی اولیدرکه حکم قصاص ودیت نص متلو ایله ثابت
وقتله حرمان میراث انجق خبر مروی ایله ثابت اولمغله نص تنزیلله ثابت اولان البته اقوی اولور اما اب وابن
دارالحربده قبول اسلام ایدوب اسلامدنصکره داراسلامه خروجدن اقدم احدهما آخری قتل ایلمك بشقهدرکه آنده قتلنه
قصاص ودیت تعلق ایتمزسهده مقتولندن برشیئه وارث اولهمز ودارالحربده بولنان اسیرین مسلمین دخی عند
ابی حنیفه رضی الله عنه بو حکم اوزره جاریلردر زیرا مواضع مرقومهده قصاص ودیت واجب اولمامق عندالقاتل
معتبر اولان تأویله مبنی اولمایوب انجق متقوم دم اولان احراز بالدار بولنمادیغندندر واحراز بالدار بولنمامقدن قتلی محظور
اولمقدن من جمیع الجهات خارج اولمیوب بلکه بعض وجوهله محظور کوریلورامامسائل متقدمهده قصاص ودیت
واجب اولمامق انجق عندالقاتل معتبر اولان تأویله مبنی اولوب اول تأویلی فاسد ایسهده حکم قصاص ودیتده منزلهٔ
تأویل صحیحه نازل اولمغله حکم میراثده دخی نازل قیلنور مؤلف عدالت سمات احسن الله تعالی الیه احسن الحسنات
دیرکه اصوصدن یاخود اهل شدت وعصبیتدن برجماعت اهل عدلدن برجماعتله اقتتال ایلسهلر اولبابده عادل
جانب خلافده بولنان مورثنی قتل ایدرسه اکا وارث قیلنور که قتلی بحق واقع اولمشدر اما مخالف بولنان
مورث عادلنی قتل ایدرسه آندن برشیئه وارث اولمازکه بو قتلی من جمیع الوجوه حرام ومحظوردر حق قتل مزبور
عمدا واقع اولمش ایسه اکا قصاص وخطأ واقع اولمش ایسه دیت وکفارت تعلق ایدر کذلك اصوصدن
ایکی فرقه بربریله قتال ایتدکلرنده هر بری فرقهٔ اخرادن مورثنی قتل ایلسه آندن برشیئه وارث اولهمزکه بو قتلی
من جمیع الوجوه محظوردر حتی اکا عمدده قصاص وخطاده دیت وکفارت تعلق ایدر والحاصل کفارت وحرمان
میراثدن هر بری جزاء قتل محظور اولمغله احدهما ثابت اولدقده آخر دخی ثابت اولور بناء علیه دار الحربده
بولنان ایکی اسیرك ودارالحربده قبول اسلام ایلین ایکی حربینك بربیسی آخری خطأ قتل ایلدکده قتلی کفارتی
موجب اولدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولور وباغیدن صادر اولان قتل عادل کفارتی موجب
اولمدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولماز والله تعالی اعلم

باب المرتد فی دار الحرب ومعه ولده * یعنی اولاد مرتدینی ایله دار الحربده بولنان مرتدك احکام میراثی شدهده باب
دقیق الانجائیدر مؤلف مصیب الصواب صبت علیه سجال الاجر والثواب دیرکه برکسنه بعض اولاد یله معا
مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولدقلرنده حکم میراثی جانب امامه رفع وانها اولنسه کرکدرکه امام آنك میراثنی
ورثهٔ مسلمینی بینلرنده تقسیم ایدوب اولادندن مرتد اولنلره میراثندن هیچ نسنه اعطا وابدا ایلمیه زیرا ارث انجق
ولایت اوزره مبنی اولوب مرتدایچون برکسنهنك وراثتی ایله حکم وقضایه ولایتی اولمدیغی کبی کسنهدن اخذ
میراثده دخی ولایت یوقدر زیرا مرتد ایچون شرعا هیچ ملت اولمیوب میراثده ایسه البته ملت امر معتبردر
حتی عندالاختلاف الملل حکم توارث غیر جاریدر بناء علیه مرتد برفرددن برشیئه وارث قیلنماز اما مرتد مزبورك
داراسلامده وحین اسلامنده کسب ایلدیکی مالنه ورثهٔ مسلمینی بالاتفاق وارث اولورلر زیرا قاضی آنك دار الحربه
لحوقی ایله قضا ایتدکده همان موتی ایله قضا ایتمش اولورکه اهل دارالحرب اهل دار اسلام حقلرنده میت ایله
علی سوادر لکن قضاء لحوقله حکم موتی عند ابی حنیفهٔ رضی الله تعالی عنه انجق وقت ردتنه مستند اولورکه
حکم هلاکنه سبب انجق ردتیدر بناء علیه ورثهٔ مسلمینی انجق حال اسلامنده کسب ایلدیکی مالنه وارث اولورلر
وعند محمد رحمه الله تعالی ورثهٔ مسلمینی بعدالردة وقبل اللحوق کسب ایلدیکی مالنه دخی وارث اولورلر اما قول
ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره بو مالی فیئه ادخال اولنور زیرا مال مزبور وقت اسلامنده ناموجود اولوب
آنده توریث ورثهیی وقت اسلامنه اسناد قیلمق غیر ممکن اولمغله مال مزبوری وارثنه قضا ایلمك معناده مسلمی
کافردن وارث قیلمغی متضمن اولور اما دارالحربده کسب ایلدیکی مالی دار الحربده ردتی اوزره هالك
اولدقدنصکره انجق مرتد اولوب کندو ایله برابر دارالحربه لاحق اولان ولدینه تخصیص اولنور زیرا اول مالی
اهل حربدن ایکن کسب ایلمشدر واول ولدی دخی اهل حربدندر واهل حرب بربرینه وارث اولوب اهل اسلام
اهل حربه وارث اولماز واکر مرتدمرقومك بعض اولاد مسلمینی دخی معا دار الحربه لاحق اولمش اولسه اول دخی

عندابی حنیفهٔ رضی الله عنه انجق کسب اسلامندن وارث اولوب کسب ردتندن وارث اولمازکه مسلم قنده بولنسه
اهل داراسلامدن عد اولنمغله ولد مسلمك دار الحربده بولندیغی حالی دار اسلامده بولندیغی حالی کبیدر
وذمی دخی نقض عهد ایدوب بعض اولادیله دارالحربه لاحق اولدقده تفصیل سابق آنده دخی متحقق اولورکه
ذمی اهل دارمزدن ایکن فرض مذکور اوزره شمدی حربی اولمغله مرتد اولوب دار الحربه ملتحق اولان
مسلم ایله مساوی اولورکه اختلاف دین کبی اختلاف داردخی حکم توارثه مانع قوی اولور مؤلف دقیق النظر
اوصله الله تعالی الی خیرما انتظر دیرکه برمسلم ارتداد ایله دارالحربه لاحق اولوب داراسلامده مسلمه اولان عورتی
وبعضیلری مسلم وبعضیلری مرتد اولان اولادی قالوب هنوز قاضی لحوقی ایله قضا ایتمدین عورتینك عدتی منقضیه
واولادکارندن مرتد اولنلری بنه اسلامه راجع وبعض اولادی دخی اسلام یاخود ردت اوزره هالك اولمش اولسه
کرکدرکه قاضی عدتی بعدالحوق وقبل القضا منقضیه اولان زوجهٔ مسلمه ایچون کذلك یوم لحوقنده مسلمین
بولنان اولادی ایچون قضاء میراثه سالك اولوب بعداللحوق قبول اسلام ایلین اولادینی میراثندن برشیئه مالك
ایلمیه وقول مذکوربزم کتاب السیر الصغیرده بیان ایلدیکمز اصل اوزره ابتنا اولنمشدرکه ظاهر روایتده انجق
یوم لحوقنده اکا وارث بولنانلره اعتبار واعتنا اولنور اما ابو حنیفه رضی الله عنه دن روایت حسن بن زیاد
رحمه الله تعالی اوزره بو مثللو مسائلده انجق یوم ردتنده وارث بولنانلره اعتبار واعتنا اولنورکه توریث المسلم
من المسلم تحقق ایلمك انجق توریثی وقت ردتنه مستند قیلمق اوزره بنا اولنور وابی حنیفه رضی الله عنه دن
روایت اخراده انجق لحوقیله یوم قضاده وارث بولنانلره اعتبار اولنورکه توریث انجق میتدن اولوب مرتدك دخی
موتیله حکم اولنمق انجق قاضی لحوقیله قضا ایلدکده پدیدار اولور لکن قول اصح انجق ظاهر روایتده ذکر اولنان
رأی مرجحدرکه سبب ارثك اصلی ردتی ایله منعقد اولوب تمامی انجق لحوقی ایله حاصل اولمغله بعدالانعقاد
وقبل التمام حاصل اولان مالی عندابتداء السبب حاصل منزلنه نازل قیلنور کورمزمیسنکه مبیعده ملك مشترینك
اصل سببی عقد بیع اولوب تمامی قبضله حاصل اولمغله مبیعده بعد العقد وقبل القبض حاصل اولان زیادهٔ
منفصله حکم انقسام ثمنده وقت عقدده حاصل منزلنه نازل قیلنور پس مانحن فیهدخی اکا تماثلدر اما سبب مرقوم
لحوقی ایله تمام اولدقدنصکره قبل القضاء باللحوق حادث اولان اموالی عند ابتداء السبب حاصل منزلنه انزال
اولنماز نظیری اولدرکه برمکاتب ترك مال کثیر ایله فوت اولدقدنصکره بعض اولادی دخی فوت اولوب یاخود
بعض اولادی کافر ایکن مسلم یاخود عبد ایکن معتق اولدقدنصکره بدل کتابتی ادا اولنسه کرکدرکه فضلهسی
حین موت مکاتبده وراثته اهل اولان ورثهسنه عنداداء الکتابه فوت اولمشلر ایسهده اعطا اولنوب حین موتنده
کافر یاخود عبد بولنانلره ایفا اولنمیه اکرچه قاضینك عتق مکاتبله قضاسی انجق عنداداء الکتابهٔ واقع اولور
اماباب توریثده حکم عتق وقت تمام سببده یعنی وقت موتنده ظاهر اولوب وقت قضایه توقف ایلمز پس حق
مرتدهدخی بویلهدر واکر مرتد مزبور هنوز داراسلامده ایکن عورتینك عدتی اوچ حیضله منقضیه اولوب
بعده دارالحربه التحاق ایلسه اول عورت بعد انقضاء العدة مرتد مزبور قتل اولندقده میراثندن برشیئه کسب
استحقاق ایتدیکی کبی بونده دخی کسب استحقاق ایدهمز زیرا حکم ارثده معتبر اولان وقت لحاقندهبینلرنده
سبب ارث منعدمدر امامسئلهٔ سابقه بشقهدرکه آنده عورت زوجینك دار الحربه لحوقنده هنوز عدتنده برقرار
وزوجی دخی ردتله مشرف هلاك ایکن سبب فرقت اولان لحوقی اکتساب کندو طرفندن رسیدهٔ تمام اولمغله
فی حکم الفار اولمشدر وفار اولان کسنهنك عورتی حقنده بقاء عدت حکم توریثده مقام اصل نکاحه قائم ایدوکی
شهرتشعاردر مؤلف همام رفعه الله تعالی اعلی المقام دیرکه زوج وزوجه معا مرتد اولوب بعده انجق زوج اسلامه
رجوع ایلسه عورت زوجندن بلاطلاق باین اولوب بینلرندن حکم توارث مرفوع قیلنور زیرا بو بابده فرقتلری
عورتك بعداسلام الزوج کفر اوزره اصرار بنه احاله اولنوب عورتك ارتدادی موجب قتل اولمدیغندن مشرفهٔ
هلاك عد اولنمایوب اولوجهله فی حکم الفار قیلنمامش ایکن حتف انفهاهالکه اولدقده زوجی اکا وارث
اولمیه جغی آشکاردر کذلك بو بابده فرقت جانب زوجهدن ظاهر اولمغله زوجی فوت اولدقده وارثه
اولمیه جغی امر باهردر واکر مسئلهٔ مفروضهده انجق زوجه اسلامه رجوع ایتمش اولسهینه فرقتلری عند
غیر محمد رحمه الله تعالی بغیر طلاق وقوع بولور وانقضاء عدتندن اقدم زوجی هالك اولدقده وارثه اوله جغی
پدیداردرکه زوجك ردت اوزره بعد اسلام الزوجه اصراری زوجهسی مسلمه ایکن زوجك انشاء ردتی
حکمنده اعتبار اولنور ینه مؤلف همام دیرکه زوج وزوجه معا مرتد اولوب ولد صغیرلری ایله برابر

دار الحربه ملتحق اولدقلرنده عورت حامل بولنمغله التی آیدن اقلده وضع حمل ایله بر ولدلری دخی حادث
اولسه بعد اللحوق میراثلری سائر ورثهٔ مسلمینلرینه تخصیص اولنوب صغیران مزبوران آنلردن برشیئه وارث
قیلنمازلر زیرا دار الحربده برابر واقع اولملریله حکم ردتده ابوینه تابع اولمشلردر کورمزمیسنکه صغیرین مزبورینك
سبیلری حلال کوریلوب بعد السبی فیئده ادخال اولنورلر ومرتد قطعا برکسنه یه وارث اولمدیغی قریبا بیان اولنمغله
صغیرین مزبورین دخی وراثله کامران قیلنمازلر وجواز سبیلری اوزره دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدرکه
بنی ناجیه دین اسلامدن مرتد اولدقلرنده حضرت علی بن ابی طالب رضی الله عنه سبی ذراریلرینه قیام ایدوب
بعده آنلری مصقلة بن هبیره نام کسنه یه یوز بیك درهمه بیعه اقدام ایلدی بنه دیرکه زوجین مرقومین دار الحربده
کسب مال ایدوب هالك اولدقلرندنصکره اول دارك اهلی قبول اسلام ایله سرافراز اولسه‌لر بو صورتده میراثلرین
انجق صغیرین مزبورین احراز ایدرلر که حکما حربی اولدقلری معلوم وحربی حربی یه وارث اوله جغی
امر مجزوم مدر واکر مسئلهٔ مرقومه ده هنوز قاضی لحاقلری ایله حکم ایتمدین زوجه قبول اسلامله ولد صغیرینی
آلوب دار اسلامه رجوع ایلدکدنصکره نزاعلری قاضی یه رفع وتقدیم اولنسه کرکدرکه قاضی میراث مرتدی سائر
ورثهٔ مسلمینه ویروب اول عورت واول صغیرین ایچون برنسنه تعیین وتسلیم ایلمیه زیرا بو بابده معتبر اولان وقت لحوقنده
عورت مرتده اولوب بطننده بولنان حملی دخی اکا تابع ایدی ودار الحربه لاحق اولان صغیر دخی موقع مرتدده واقع
ایدی پس حال اسلامنده کسب ایلدیکی مالدن برشیئه وارث اوله مزلر واکر برکسنه مرتد اولوب دار الحربه لاحق
اولدقده زوجهٔ مسلمه سی دار اسلامده حامل بولنسه اول عورت ردت زوجندن صکره ایکی سنه‌دن اقلده
وضع حمل ایدرسه اول ولدك نسبی مرتددن ثابت و ورثه سنده داخل قیلنور زیرا نکاحلرینك ردتله انقطاعی طلاق
باین ایله انقطاعی منزلنه نازل اولمغله علوق ولد انجق ابعد اوقات امکانی اولان ایکی سنه یه مستند ومتصل قیلنوب
نسب ولد مرتددن ثابت وورثه سنده داخل قیلنور واکر مسئلهٔ مزبوره ده ردت زوجدن صکره دار الحربه
لحوقندن اقدم عورت دخی مرتده اولمش اولسه‌ بنه ایکی سنه‌دن اقلده حاصل اولان ولد وارث وثابت النسب اولوب
انجق عورت وارثه اوله مز زیرا ارتدادی لحوقندن اقدم اولوب لحاق زوج حال ارتداد زوجه‌ده واقع اولمغله زوجه
برشیئه وارثه اوله مز اما ولد مزبور بعد ارتداد الابوین دار اسلامه تبعا حکم اسلامده داخل اولمغله میراثه نائل
قیلنور لکن زوجهٔ مرقومه نك ردتی زوجك دار الحربه لحاقندنصکره واقع اولمش ایسه زوجه دخی ورثه ده ادخال
اولنور زیرا بعد لحاق الزوج ردتی موتی منزلنه انزال اولنوب وارثك بعد المورث موتی میراثی ابطال ایتمدیکی کبی بونده دخی
ابطال ایلمز بنه دیرکه برمسلمك نکاحنده برنصرانیه وارایکن اول مسلم مرتد اولوب ردتندن صکره ایکی سنه‌دن اقلده
نصرانیهٔ مزبوره‌دن بر ولد حاصل اولسه اول ولدك نسبی مرتددن ثابت و ورثه سنده داخل اولور زیرا نکاحلرینك
ردتله انقطاعی طلاق باین ایله انقطاعی منزلنه نازل اولمغله علوق ولد ابعد اوقات امکانه مستند ومتصل قیلنور
وقبل ردة الاب حکم اسلامده دخولی دخی ظاهر اولمغله دار اسلامده بولندقچه اسلام اوزره باقی ومتقرر قیلنور
لکن زوجهٔ مزبوره نصرانیه اولمغله میراث زوجندن قطعا بهره دار اوله مز که مرتد حکم میراثنده منزلهٔ مسلمه‌ده
ایدوکی بدیدار در واکر برمسلمك جاریهٔ نصرانیه سی وارایکن مرتد اولوب صکره اول جاریه یی استیلاد ایلسه
اول ولد قطعا ورثه‌دن تعداد اولنماز زیرا علوقی انجق باباسینك حال ردتنده برنصرانیه‌ده حاصل اولمغله اول ولد
بالغ اولوب اسلامی وصف ایتمدکجه حکم اسلامده داخل اولماز وکافر دخی میراث مرتدده نائل قیلنماز بنه دیرکه زوج
وزوجه معا مرتد اولوب ارتدادلرندنصکره آلتی آیدن اقلده آنلردن بر ولد حاصل اولسه اول ولد ورثه‌لرنده داخل
قیلنور که علوقی ردتلرندن اقدم ایدوکی متیقن اولمغله حکم اسلامده دخولی امر معیندر اما آلتی آی تمامنده یاخود
دخی زیاده ده حاصل اولسه میراثلرینه واصل اوله مز که علوقی ردتلرندن صکره حاصل اولمغله حکم اسلامده
داخل قیلنماز حتی صغرنده وفات ایلسه جنازه سی اوزره اداء صلوة اولنماز و بو بابده مدت حملی آلتی آیه محمول اولمق
انجق بین المرتدین حکم نکاحلری قائم الحصول اولدیغندندرکه ابعد الاوقات اولان سنتینه حمل اولنمق انجق
عند الاحتیاجدر و بینلرنده نکاحلری قائم الحصول اولدقده عدم احتیاج ظاهر و بلا الجا جدر وصغیر مرقوم
ترك ماله هالك اولدقده ابوینی مرتدین اولوب مرتد اصلا برفرده وارث اولمامغله میراثندن برشیئه مالك
اولمیوب میراثنه مسلمیندن قرنداشلری یاخود سائر ورثه‌لری متملك اولورلر زیرا میراثدن محروم اولدقلرنده
حکم میتده اوله جقلری مجزوم مدر اما اول صغیرك مسلمیندن بعض قرنداشلری ترك ماله فوت اولسه
نظر اولنور اکر ولادتی بعد ردة الابوین آلتی آی یاخود زیاده‌ده حاصل اولمش ایسه صغیر دخی حکم ردتده

داخل اولمغله ابوینی کبی میراثلرندن برشیئه واصل اوله مز واکر آلتی آیدن اقلده حاصل اولمش ایسه صغیر
مزبور حکم اسلامده داخل اولمغله سائر اخوهٔ مسلمینی ایله برابر مسلم اولان قرنداشندن میراثه نائل اولور بنه
دیرکه ابوین مرتدین دار الحربه لاحق اولوب بعده ارتدادلرندنصکره التی آیدن اقلده بر ولدلری حادث اولوب
اول ولد ترك ماله هالك اولدقدن صکره اول دارك اهلی مسلم اولسه‌لر آنك میراثی اخوهٔ مسلمینه ویرلیوب
انجق ابوینه سالم قیلنور زیرا بو بابده ولد مرقوم حربی ایدوکی بی ارتیابدر کورمزمیسنکه صغیر مزبورك ولادتی
دار اسلامده واقع اولوب ابوین مرتدینی آنکله برابر دار الحربه لاحق اولمش اولسه‌لر ابوینی کبی مرتد اوله جغی
متحققدر پس ولادتی دار الحربده هویدا اولدقده حربی مرتد اوله جغی بطریق الاولی در واهل حرب اهل دار
واحده اولدقلرنده بینلرنده حکم توارث اجرا اولنور کذلك ابوین مرقومین دار الحربده کسب ایلدکلری اموالی
ترکله هالك اولدقلرندنصکره اول دارك اهلی مسلم اولسه‌لر میراثلری سائر ورثهٔ مسلمینه ویرلیوب انجق
دار الحربده حاصل اولان ولدلرینه سالم قیلنور کورمزمیسنکه مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه‌لر فیء اوله جغی
متعیندر وفیء اولمغله مشرف اولان اموال میراث مسلمین اولمق غیر ممکندر پس وجه مشروح اوزره اهل حربدن
اولان اولاد وابوینه میراث اوله جغی امر متبیندر مکر آنلر دخی اهل دار اخرادن اوله‌لر بو تقدیر اوزره آنلره
دخی میراثدن هیچ نسنه اعطا اولنماز زیرا باب مواریث القتلی مسائلنده بیان ایلدیك که میان اهل حربده اختلاف
دار مانع توریث اولمقده اختلاف ادیان کبیدر وعلی هذا بر دارك اهلی مرتد اولوب دارلرنده احکام اهل شرکی
اظهار ایتملریله دارلری دار الحرب اولدقدنصکره بعضیلری ترك مال کثیر ایله هالك اولسه میراثنه انجق
کندو حالنده اولان وارثلری مالك اولورلر زیرا فرض مذکور اوزره هالك مزبور حربی ایدوکی مقرردرکه
صکره‌دن دار الحرب اولان دار عن اصل دار الحرب اولان دار ایله برابردر کورمزمیسنکه مال مزبور اوزره استیلا
واقع اولدقده البته فیئده داخل قیلنور بناء علیه اول میراثه کندو کبی اهل حرب اولان ورثه‌سی نائل اولوب
ورثهٔ مسلمینی نائل قیلنماز والله تعالی اعلم

باب ما یوقف من امر المرتد ومالا یوقف من ذلك * یعنی تصرفات مرتددن توقیف اولنوب اولنمیانلری تفریقده
باب دقیق التدقیقدر شیخ امام اعنی شارح همام اسبغ الله تعالی علیه سوابغ الانعام دیرکه مبسوطده بسط وبیان
ایلدیك که تصرفات مرتد وجوه اربعه اوزره تفصیل وتبیان اولنور بری اولدرکه بالاتفاق نافذدر استیلادی کبی
وبری اولدرکه بالاتفاق باطلدر نکاحی کبی وبری اولدرکه بالاتفاق موقوفدر شرکت مفاوضه سی کبی وبری
اولدرکه نفوذ وتوقفی مختلف فیه‌در بیع وهبه وعتق کبی زیرا عند ابی حنیفة رضی الله عنه نفس مرتد بین القتل
والاسلام موقوف اولمغله بو تصرفلری دخی موقوف قیلنور وعند ابی یوسف ومحمد رحمة الله علیهما بونلر
تنفیذ اولنورلر لکن عند ابی یوسف رحمه الله تعالی صحیحدن تنفیذی کبی تنفیذ اولنور اما عند محمد رحمه الله
تعالی انجق مریضدن تنفیذی کبی تنفیذ اولنور حتی تبرعاتی دخی انجق ثلثدن اعتبار اولنوب وارث ایچون
اقراری مریضدن صحیح اولمدیغی کبی صحیح اولماز کورمزمیسنکه مرتد هالك اولدقده عدت ایچنده بولنان عورتی
حکم فرار ایله توریث اولنور حال آنکه حکم فرار ایله توریث انجق زوج مریضدن واقع اولور اما امرأهٔ مرتده
بشقه‌درکه ماعداده جمیع تصرفاتی امرأهٔ صحیحه‌دن نفوذی کبی بالاتفاق نافذدر زیرا نفس مرأه ردتله
بین القتل والاسلام موقوفه دکلدرکه امرأهٔ حربیه قتل اولنمادیغی کبی مرتده دخی قتل اولنماز اما رجل مرتد
بشقه‌در انجق امرأهٔ مرتده کرك حره وکرك امه آنی برکسنه قتل واعدام ایلسه قاتلنه دیت وکفارتدن هیچ
نسنه الزام اولنماز زیرا حکم قتلده بمنزلة الحربیه‌در بناء علیه امرأهٔ مرتده مسلمینله قتال ایتدکده حربیهٔ مقاتله
کبی قتلی استحلال اولنور واکر بو مرتد دار الحربه لاحق اولدقدنصکره هنوز قاضی لحاقی ایله قضا ایتمدین
دار اسلامده بولنان عبیدینی اعتاق یاخود اول عبیدی دار الحربده بولنان برمسلمه بیع ایدوب بنه قاضی میراث
ولحاقی ایله قضا ایتمدین قبول اسلامله دار اسلامه داخل اولسه اول بابده مجموع مالی اوزرینه رد اولنوب
دار الحربده واقع اولان تصرفلری باطل اولورکه قضاء قاضی یه متوقف اولان انجق مالینك ملك ورثه‌ده دخولی
اولوب زوال ملکی مجرد لحوقی ایله حصول بولمغله بعد اللحوق مالنده تصرفی حین تصرفنده مملوکی اولمیان
ماله مصادف اولدیغندن صکره‌دن ملکنه عودت ایلسه دخی حکم نفوذدن عاطل ومنصرف اولور نظیری شول
مشتری ایچون شرط خیار ایله بایعدرکه مبیعده تصرف ایلیه مبیع مرقوم فسخ مشتری ایله ملکنه عودت
ایلسه دخی بایعك بعد البیع وقبل فسخ المشتری آنده تصرفی نافذ اولماز واکر دار الحربه لاحق اولان مرتد

داراسلامده ترك ایلدیکی عبدی حقنده حرّالاصلدر یاخود فلانك عبدیدر بن آندن غصب ایلدم دیو اقرار
ایدوب بعده قبول اسلامله دار اسلامه رجوع ایلسه بو اقراری اقرار محض اولوب انشاء تصرف اولمدیغندن
معتبر ومسموعدر که مقرّ مخاطبك ملکنه مصادف اولوب یاخود حین اقرارده ملکی دکل ایکن صکره‌دن مالك
اولدیغی اشیاده اقراری حق مقرده لازم ایدوکی مجزوم ومقطوعدر کورمزمیسنکه برکسنه آخرك عبدی حقنده
حرالاصلدر یاخود فلانك مملوکیدر دیو اقرار ایتدکدنصکره اول عبدی ذی الیددن اشترا ایلسه اقرار سابقی نافذ اولوب
بعد الشراء مجددا اقراری مجراسنده اجرا اولنور پس بو دخی آنك کبیدر واکر برمرتد دارالحربه لاحق اولوب
قاضی دخی لحوقیله قضا ومالنی ورثه‌سنه اعطادن صکره قبول اسلامله داراسلامه رجوع ایلسه مالندن ایادی
ورثه‌ده بعینه قائم بولنان اکا رد واعاده اولنور بو صورتده دارالحربده ایکن حریتی اقرار ایلدیکی عبدینی وارثی
بیع ایتمش بولنسه بیع مذکور ملك وارثه مصادف اولمغله نافذ اولور لکن عبد مرقوم صکره‌دن بعض اسبابله اول مقرك
ملکنه عودت ایلسه اقرار سابقی هنوز واقع اولمش منزلنده اعتبار اولنوب تنفیذینه مبادرت اولنور واکر قاضی
لحاقیله قضا ایدوب هنوز مالنی ورثه‌سنه تقسیم ایتمش یاخود ایتمامش ایکن قبول اسلامله عودت ایتدکده هنوز قاضی
مالنی اوزرینه رد ایله قضا ایتمدن بعض عبدینی اعتاق ایلسه البته عتق باطل اولور که قاضی لحاقیله قضا
ایلدکده مالی ملك ورثه‌ده داخل اولمغله قاضی مجددا اکا ردایله قضا ایتمدکجه ملك قدیمنه واصل اولمز کورمزمیسنکه
وارث اول عبدی بعد رجوع المرتد هنوز قاضی ردمالی ایله قضا ایتمدن اعتاق ایلسه عتق نافذ اولوب مرتد ایچون
آنی ضامن اولمامقده قبل رجوع المرتد اعتاقی حکمنی متضمن اولور پس بو بیانله عبد مزبور ملك وارث اوزره باقی
ایدوکی عندیمزده نمایان اولمشدر وبو بیانله عبد مزبورده حالت مذکوره‌ده عتق مرتد نافذ اولمدیغی دخی ظاهر وعیان
اولمشدر که عبد مزبور اعتاق وارث ایله تمامه معتق اولمق ممکن اولدقده اعتاق مرتد ایله معتق اولمق غیر ممکندر که
عتق البته حقیقت ملکی مستدعی ایکن عبد واحد وقت واحدده تمامه هم زیدك مملوکی وهم عمروك مملوکی اولمق
جائز اولمدیغی متبیندر وهم وارث اول عبدی هنوز قاضی لحاقیله قضا ایتمدین اعتاق ایدوب صکره قاضی لحاقیله
قضا ایتمش اولسه عتق ملکنه سبقت ایتمکله نافذ اولمدیغی کبی مرتد مزبور دخی بعد الرجوع هنوز قاضی ملکنی
اوزرینه رد ایله قضا ایتمدین اعتاق ایلسه ینه عتق ملکنه سبقت ایتمکله نافذ اولماز واکر دارالحربه لاحق اولان
مرتد داراسلامده ترك ایلدیکی عبدینی بیع یاخود اعتاق ایچون بعث وکیل ایدوب وکیل دخی مصلحت مرقومه‌یی
تکمیل ایلسه کرکدر که قاضی صنع وکیلی جمیعا ابطال وتعطیل ایله عبدمرقومی میراث ورثه قیلمقده قضاسنی
تعجیل ایلیه زیرا مرتد بعد اللحوق تصرفات مزبوره‌یی انشا‌یه مالك اولمدیغی کبی آخرده توکیله دخی متملك اولمز
وهم وکیلی تصرفده مقام مرتده قائم اولوب مرتدك عبد مزبورده حالت مزبوره‌ده قاضی لحاقیله قضا ایتمش اولسه‌ده
یاخود قبل القضا قبول اسلامله رجوع ایتمش اولسه‌ده تصرفی باطل ایکن اول تصرف مباشرت وکیلده اولدقده
دخی علی کلا التقدیرین باطل قیلنور واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده داراسلامده ایکن قبل الارتداد یاخود بعد الارتداد
وقبل لحوق دارالحرب توکیل ایدوب وکیل دخی لحاقندن صکره مصلحتنی تحصیل ایتمش ایسه بو صورتده قاضی لحوقیله
قضا ایتمش ایسه عبد مزبور میراث ورثه قیلنوب صنع وکیل تعطیل اولنور اما لحاقیله قضا ایتمدین قبول اسلامله
رجوع ایتمش ایسه صنع وکیل جمیعا تنفیذ وتکمیل اولنور ومسئلهٔ مذکوره جناب مؤلفدن اشبو کتاب السیر الکبیر
روایتنده وجه مشروح اوزره مأثوره در اما کتاب الوکالة روایتنده دیمشدر که وکالت البته موکلك ردتی ودارالحربه
لحوقی ایله باطل اولور که ردت منزلهٔ موته نازل وموت موکل البته وکالتی مبطلدر وهم مرتد دارالحربه لاحق اولدقده
تصرف مرقوم ایچون انشاء توکیلی صحیح اولمیه جق حالته انتقال ایتمکله قبل اللحوق توکیل ایلدیکی وکیلی
دخی وکالتی اوزره ابقا واکمال اولنماز لکن بو کتابدن مأثور اولان روایتك وجهی اولدر که مرتدك دارالحربه لحوقنده
قبل القضا عبدیندن ملکی زائل اولمقدن غیری نسنه حاصل دکلدر ووکالت بعد الصحة مجرد موکلك زوال
ملکی ایله باطل اولماز کورمزمیسنکه برکسنه عبدینی اعتاق یاخود بیع اوزره آخری توکیلدن صکره موکل اول عبدی
برکسنه‌یه هبه وتسلیم ایدوب بعده هبه‌دن رجوعله عبدی قبض ایلدکده ینه وکیلی وکالتی اوزره ثابت قیلنور
مانحن فیه‌ده دخی دارالحربه لحوقله عبدندن ملکی زائل اولورسه‌ده ینه وکیلی وکالتی اوزره مثبت قیلنور زیرا زوال ملکی
ملك وارثه مصروف قیلنور پس حالت مرقومه‌ده ملك موکل موقوف اولمغله تصرف وکیل دخی موقوف قیلنوب
قاضی مالنی ورثه‌یه توریثله قضا ایدرسه زوال ملکی تمام اولوب تصرف وکیل ملك موکله ملاقی اولمدیغی

معلوم وبطلانی ظاهر ومعروف اولور اما قبل القضا عودت ایدرسه ملکی متقرر اولوب تصرف وکیلی دخی نافذ
ومستقر اولور اما موکلك بعد اللحاق بنفسه تصرفی بشقه‌درکه آنده متصرف ایله متصرف فیه اولان عبد بینلرنده
حقیقة وحکما تباین دارین حاصل اولمغله تصرفی باطل اولور ومعنای معهود عبد ایله معا دار اسلامده موجود
اولان تصرف وکیلده غیر موجوددر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی اول عبدی وارث ایچون قضادن صکره اول مرتد
قبول اسلامله رجوع ایلدکده عبد مزبور یدوارثده بعینه قائم بولنمغله قاضی عبدی اکا رد ایله قضا ایتمش اولسه
نظر اولنور اکر وکیلی بعد اللحاق وقبل القضاء للوارث بحسب الوکالة عبدی اعتاق یاخود تدبیر ایلمش ایسه
بو تصرفی تنفیذ وتقریر اولنور واکر بحسب الوکالة بیع وهبه وکتابت ایلمش ایسه بونلردن برینی تنفیذه
مبادرت اولنماز فرق مسئلتین اولدرکه عبد مزبورك فرض مذکور اوزره مرتده ملك قدیمی اوزره رجوعی
محقق اولدقده باعتبار الملك القدیم تنفیذ عتق وتدبیری حق مستحق اولور کورمزمیسنکه قاضی لحاقیله قضادن
اقدم رجوعنده نفوذ عتق وتدبیری روایت محرره اوزره مجزوم ومقطوعدر پس عتق وتدبیر حق مستحق
اولدقدن صکره انتقاضی عدیم الاحتمال اولمغله قاضینك عبدی وارث ایچون قضاسی آنلری ابطال ایلمز
اما هبه وبیع وکتابت بشقه‌درکه آنلر انتقاضه محتمل اولمغله قاضینك ملك عبدی وارث ایچون قضاسی آنلری
مبطل اولور وآنلر باطل اولدقدن صکره بلا تجدید عودتلری غیر قابلدر نکته‌سی اولدرکه عتق وتدبیر
سبب استحقاق ولادر واستحقاق ولا بحسب المعنی ملکی ابطال اولمیوب بلکه ملکی انها یعنی ابلاغ مرتبهٔ انتهادر
ومرتد مزبور اسلامله رجوع ایدوب بعینه قائم اولان عبدنده قضاء قاضی ایله اصل ملکی عودت ایلدکده
البته انها ایلدیکی ولا ایله معا رجعت ایدر اما بیع وهبه ملکی قاطع ایکن ملکنك اکا قضاء قاضی ایله عودتی
ینه عبدی وارث ایچون قضا ایله باطل اولان اول قاطع ملکك بعد البطلان عودتی متضمن ومستتبع اوله‌مز
واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی عبدی وارث ایچون قضا ایلدکدن صکره وارث اول عبدی یدندن اخراج ایلمش اولوب
بعده مرتد قبول اسلامله عودت واول عبدی یدنده بولنان کسنه‌دن اشترا ایلسه‌ینه وکیلنك بعد اللحاق واقع اولان
عتق وتدبیری تنفیذ وامضا اولنور اکرچه جواب محرر بحسب الظاهر محل اشکالدرکه عبد مزبور مرتد مذکوره
تدبیر وعتق ایچنده واقع اولان ملك قدیمله واصل اولمیوب انجق اکا سبب محدث ایله حادث اولان ملك ایله نائل اولمغله
ملك قدیمده واقع اولان عتق وتدبیری باطل اولمق ظاهر حالدر اما مؤلف دقیق التدبیر توجیه دلپذیرنده دیر که ملك مزبور
من وجه حادث ایسه‌ده من وجه ایچنده تدبیر وعتق واقع اولان ملك قدیم اولوب ذی الیده اعطا قیلدیغی
ثمن دخی منزلهٔ فدایه نازلدر نظیری شول عبد مأذونك مولاسیدر که عبدینی اهل حربدن اشترا ایلین کسنه‌دن
ثمنله اخذ ایتمکله ملك قدیمنه اعاده قیلنوب ویردیکی ثمنی حکم فداده داخل ایلیه بو جهتله مرتد مزبورك عبدی
ذی الیددن اشتراسی همان یدوارثده بولنوب قاضی آنی اوزرینه رد ایتمکله مساوی اولور وهم عتق وتدبیر ایله استحقاق
عبد ثابت اولوب محتمل النقض اولمامغله اول محلده مجددا ملکی ظاهر اولدقده استحقاق سابق هنوز قائم
اولدیغندن عتق وتدبیری دخی ظاهر اولور نته کیم مملوك غیر اولان عبدك حریتنی اقرار دنصکره آنی اشترا
ایلین کسنه حقنده حریت عبد ظاهر اولدیغی کبی نظیری اولدرکه مرتد مزبور بعد الردة عبدینی بنفسه اعتاق
وتدبیر ایدوب بعده دارالحربه لاحق اولدقده البته قاضی اول عبدی وارثنه میراث اولمق اوزره قضا ایدر
بوندنصکره مرتد مزبور اسلامله عودت ایدوب عبد یدوارثده بولنوب قاضی اکا رد ایله قضا ایتمکله یاخود وارثدن
اشترا ایلین کسنه‌دن شراء جدید ایله یاخود وجه آخر ایله ملکنه راجع اولدقده عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه
ملك قدیمنده ایقاع ایلدیکی عتق وتدبیری نافذ وواقع اولور پس مانحن فیه دخی بویله در کذلك مسئلهٔ مزبوره‌ده
قاضی عبدی وارث ایچون قضا ایلدکدن صکره وارث عبدی مکاتب قیلوب بعده مرتد قبول اسلامله رجوع ایلسه
ینه عبد اکا مکاتب اولمق اوزره اعاده اولنوب حکم شرعیده وارث آنی قبول اسلامله عودت ایلین مرتدك امری ایله
مکاتب قیلمش کبی اولوب اول مرتد ایچون مکاتب قیلنور وبو بیان ایله نمایان اولمشدر که مرتد قبول اسلامله عودت
ایدوب مملوکی اکا عودت ایلدکده من جهة الحکم یدندن هیچ زائل اولمامغله سیان کوربلور مؤلف واسع الجنان
اسکنه الله تعالی فی وسیع الجنان دیرکه برمرتد دارالحربه لاحق اولدقدنصکره برمسلمی توکیل ایدوب دار اسلامده
ترك ایلدیکی رقیقلرین اعتاق یاخود تدبیر ایچون ارسال ایلدکده وکیل مزبور بر شیئه مباشرت ایتمیوب قاضی دخی
لحاقیله قضا ایتممشیکن مرتد اسلامله رجوع ایلدکدن صکره فعل مرقومه شروع ایلسه اول فعلی باطل
وغیر مشروع اولور زیرا بو بابده اصل توکیلی باطل ایدیکه موکلك اول تصرفده بنفسه مباشرتی صحیح

مطلب الوکالة الباطلة لاتنقلب صحیحة

دکل ایکن حاصل اولمشیدی و وکالتده جهت بطلان متعین اولدقدنصکره صحتنه قطعا منقلب اولمیه جغی
متبیندر امامسئلهٔ مزبوره ده اول مسلمی ردتندن مقدم یاموخر هنوز دار اسلامده ایکن توکیل ایتمش اولسه
اول بابده وکیلك تصرفی تنفیذ وتکمیل اولنور زیرا اصل توکیلی صحیح اولوب مجرد موکلك دار الحربه
لحوقی ایله باطل اولمامغله قبل قضاء القاضی مسلما عودت ایلدکده لحاقی عن اصل غیر حاصل کبی اولور
امامسئلهٔ مفروضه ده قاضی لحاقیله قضا وبیراثنی تقسیم دنصکره اسلامله رجوع ایتمش اولسه نظر اولنور
اکر وکیلك رقبقنده تصرفی قاضینك رقبقلرینی مرتد اوزره رد ایله قضاسندن مقدم واقع اولمش ایسه
اول تصرف باطل وضایع اولور واکر آندن موخر واقع اولمش ایسه نافذ وواقع اولور زیرا اکرچه وکالت
بعد الصحة موکلك زوال ملکی ایله باطل اولماز اما ملك رقبقك مرتده عودتی انجق اوز رینه رد ایله قضاء
قاضی ایله حاصل اولمغله تصرف وکیل قضاء قاضی یه سبقت ایلدکده ملك موکله مصادف اولمدیغندن
باطل اولور کورمزمیسنکه اول تصرفده موکل بنفسه مباشرت ایلسه ینه باطل اولور اما تصرف وکیل بعد القضا
واقع اولدقده ملك موکله مصادف اولمغله نافذ اولور نظیری اولدر که برکسنه عبدینی بیع یاخود اعتاق ایچون
آخری توکیل دنصکره اول عبدی بنفسه بیع ایدوب بعده مشتری خیار شرط ورؤیت وعیبدن بری ایله
قبل القبض یاخود بعد القبض قضاء قاضی ایله اوزرینه رد ایلدکدن صکره وکیل مزبور تصرفه شروع ایلسه
بو بابده تصرفی نافذ ومشروع اولور زیرا وکالت سابقه باقیه در که ملك موکل زائل اولدقدنصکره عبد موکله
ملك قدیم اوزره رجوع ایلمشدر اما موکله شراء مستقبل ایله رجوعی بشقه درکه آنده ملکی من جمیع الوجوه حادثدر
نکته سی اولدر که موکل وکیلی انجق حین توکیلده موجود اولان ملکنده تصرفه توکیل ایلمشدر بناء علیه
اول مجلده بعد التوکیل حادث اولان ملکنده تصرفی تنفیذ وتکمیل اولنماز اما وکیل مزبور موکل بنفسه بیع
ایلدکدن صکره هنوز مشتری عبدی خیار ایله رد ایتمدین تصرفه شروع ایتمش اولسه اول تصرف عبدده
ملك موکلدن خارج ایکن وقوع بولمغله نافذ ومشروع کورلمز کورمزمیسنکه مشتری حالت مرقومه ده
اول عبدی اعتاق ایلسه عتقی البته طرف مشتریدن واقع اولور بویله ایکن وکیل بایعك تنفیذ عتقی نه وجهله جائز
وواسع کورلور بنه دیرکه برمرتد دار اسلامده ایکن برکسنه یی عتق عبدینه توکیل ایدوب دار الحربه لاحق
اولدقدنصکره قبل القضاء باللحوق وکیلی عبدی اعتاق ایلیوب بعده مرتد اسلامله رجوع ایتمش اولسه
بوصورتده وکیلك جمیع صنعی جائز ومشروع کورلمز زیرا لحوقنه قضاء قاضی متصل اولمدیجه موقع عدمده
واقع اولمغله وکیلك نفوذ تصرفنه مانع اولماز اما سبقت ایلین مسئلهٔ نظیرده موکلك عبدی بنفسه بیعی
بشقه درکه اول بابده عبد حالته بالغ اولمشدر که آنده موکلك غیری اولان مشترینك عتقی نافذ وسائغ اولمشدر
پس حالت مرقومه ده وکیل بایعك عتقی نافذ وسائغ کورلمز اما بو بابده مجرد لحاقله قبل قضاء القاضی عبد
مزبور موکلك غیریلرینك عتقی کندوده نافذ اوله جق حالته بالغ اولمامشدر که حالت مرقومه ده وارث موکلك
دخی اعتاقی نافذ وسائغ دکلدر بناء علیه مرتد قبول اسلامله رجوع ایتدکدن صکره دخی وکیلنك اعتاقی
نافذ وسائغ کورلور اما لحاقیله قضادنصکره اعتاقی بشقه درکه اول بابده عبد مزبور کندوده عتق وارث
نافذ اوله جق حالته واصل اولمغله حالت مزبوره ده وکیل مرتدك عتقی البته باطلدر بنه دیرکه اکر برمرتد
قبل الردة یاخود بعد الردة هنوز دار اسلامده ایکن عبدینه تجارتی ایچون اذن ویروب بعده دار الحربه لاحق
اولدقدنصکره عبد تجارتله تصرف ایلسه اول تصرفی موقوف قیلنوب اکر قاضی لحاقیله قضا ایتمدین
قبول اسلامله رجوع ایدرسه تصرفی نافذ اولوب عبد دخی علی حاله مأذونیتله معروف قیلنور واکر قاضی
لحاقیله قضا ایدرسه عبدك تصرفی باطل اولوب مأذونیتدن دخی ممنوع ومصروف قیلنور زیرا تجارتی ایچون
اذنی مأذونده قیام ملکله مشروط ایکن لحاقی ایله ملکی زوال موقوف ایله زائل اولمغله اذن عبدده دخی توقف
حاصل واول توقفدن تصرف عبدده دخی توقف حاصل اولور بوندنصکره اسلامله قبل القضا عودت
ایدرسه عبدده ملکی کما فی السابق متقرر اولمغله عبدك تصرفی نافذ واذنی علی حاله مستقر اولور اما قاضی
لحاقیله قضا ایتدکده حکم زوال ملکی متقرر اولمغله عبد اوزره دخی حکم حجر مستقر اولور بوندنصکره اسلامله
عودت وعبدی ملکنه رجعت ایلدکده عبددن حکم مأذونیت مرفوع اولور مکر اذن جدید ایله اذنه شروع
یلیه زیرا حکم اذن محتمل النقض اولمغله قاضی لحاقیله قضا ایتدکده منتقض اولوب تجدید ایتمدکجه قائم
ومنتهض اولماز و مؤلف بلاغت نهاد اشبو مسئلهٔ اذنی انجق سبقت ایلین مسئلهٔ وکالتی ایضاح ایچون

ایراد ایلمشدر بوندنصکره مسئلتین مزبورتین اوزره مسئلهٔ مضاربه یی دخی ترتیب وشو وجه اوزره
تنقیح وتهذیب ایلمشدر که رب المال ردتله دار الحربه لاحق اولدقدنصکره مضارب مالده تصرف ایدوب
مرتد دخی هنوز قاضی لحاقیله قضا ایتمدین قبول اسلامله راجع اولسه اول تصرف وجه مضاربه اوزره نافذ اولوب
ربحلری بینلرنده شرطلری اوزره واقع اولور اما صورت مفروضه ده قاضی لحاقیله قضا ایتمش اولسه اول تصرفدن
برنسنه وجه مضاربه اوزره تنفیذ وامضا اولنمایوب تصرفی انجق نفسی ایچون واقع اولمغله رأس ماله ضامن
وربح وخسرانی نفسنه راجع قیلنور بوندن صکره مرتد مزبور اسلامله رجوع ایلسه حکم مزبور قطعا متغیر
اولماز که بیان مشروح اوزره قاضی لحاقیله قضا ایتمکله بطلان مضاربه متقرر اولمشدر واکر مرتد مزبور هنوز
قاضی لحاقیله قضا ایتمدین ینه مرتد اولدیغی حالده دار اسلامه راجع اولسه بوصورتده دار الحربه لحوق
فی حکم العدم واقع اولور ولحاقندن اقدم مضاربینك تصرفی قول محمد رحمه الله تعالی اوزره وجه مضاربه
اوزره نافذ اولوب قول ابی حنیفه رضی الله عنه موقوف اولدیغی کبی وجه مشروح اوزره عودتندن صکره
تصرفی دخی اختلاف معهود اوزره معلوم ومکشوف اولور واختلاف مرقومك مداری مرتدك بعد الردة
وقبل اللحاق بنفسه تصرفاتنده ابتداء بابده علی الاجمال بیان ایلدیکمز اختلاف ایدوکی بدیداردر لکن قاضی
لحاقیله قضا ایلدکدنصکره ینه مرتد اولدیغی حالده عود وقفول ایلسه بوصورتده مالندن برشیئه سبیل وصول
بوله مز زیرا قضاء قاضی ایله حکم مبتده اولوب اول حکمك سببی دخی ردت اولمغله سبب مزبور آنده باقی اولدقجه
دار بمزه عودت ایتسه دخی حکم میت آنده باقی اوله جغی ظاهر ومبیندر بناء علیه مال مزبور وارثنه ایصال اولنوب
مرتد مسفور اکا بروجهله ظفریاب اتصال اوله مز کورمزمیسنکه قبول اسلامله عودتنده دخی قاضی عین مالنی
اوزرینه رد ایله قضا ایدنجیه دك ملك وارثده ابقا اولنور پس ردتله عودتنده ابقاسی بطریق الاولی دره حتی
بوصورتده قاضی مالنی اوزرینه رد ایله قضا ایتیوب همان اوزرینه عرض اسلامله ابتدا وادای الامتناع قتل
واعدامله انتها ایدر بوصورتده قاضی یه التجا ایله بنم مالمی اوزریمه رد قیل وبنی دار اسلامده برمدت تأجیل قیل
تاکه بن کندو امرمده نظر وتأمل ایده یم دیو رجا ایلسه کرکدر که اسلامی خصوصنده آنی انجق اوچ کون
تأجیل ایدوب آندن زیاده ایله تأجیله قطعا اجترا ایلمیه وبزبو مسئله یی باب ما یکون امانا ومالا یکون علی شرط
بشرطه مسائلی میاننده ذکر وبیان ایدوب اولبابده حضرت عمر رضی الله عنه ابوموسی الاشعری رضی الله عنهك
برمرتدی بلا امهال قتل ایلدیکنی استماع ایلدکده نیچون آنی برموضعده اوچ کون حبس واوزرینه قپوسنی
جابو رایله صوابوب یعنی محکم سد وبند ایدوب اکا هر یوم بر اتمك ویرمدیکز زیرا مأمول اید یکه اسلامه
رجوع ایده ایدی دیو توبیخ ایلدیکنی روایتله اقامت برهان ایلدیك وکرکدر که قبول اسلام ایتمدکجه قاضی آنك
مالندن برشیئی اوزرینه ردوتسلیمه اقدام ایلمیه زیرا قریبا بیان ایلدیك که قضاء قاضی ایله حکم هالکده داخل
اولمشدر وحکم حیاته انتقالی انجق قبول اسلامله حاصلدر پس اظهار اسلام ایتمدکجه مالندن برشیئی اوزرینه
رده اقدام اولنماز وتأجیل مرقوم بزم عندیمزده امر مستحبدر یوقسه واجب دکلدر حتی قاضی ایچون اسلامدن
ابتداء امتنا عنده بلا تأجیل قتلی جائزدر وهیچ محذوری موجب دکلدر وامام شافعی رحمه الله تعالی بو بابده
مخالفت ایدوب تأجیلی ایجاب ایلمشدر وبزباب مرقومده اختلاف مذکوری بیان وجوابنی دخی ذکر واعلان
ایلدیك واکر برعورت ردتله دار الحربه لاحقه اولوب قاضی دخی میراثنی ورثه سنه قضادن صکره ینه ردت اوزره
داربمزه امانله رجوع وطلب مالنه شروع ایلسه قاضی آنك مالندن برشیئی اوزرینه رد ایلك مشروع اولماز
زیرا قضاء قاضی ایله هالکه اولدقدنصکره سبب حیات حکمیه سی اولان اسلامنی اظهار ایتمدکجه مالندن
برشیئی اوزرینه رد اولنمق جائز وسزاوار اولماز اما ردتله عودتی لحوقیله قضادن اقدم واقع اولمش ایسه نظر اولنور
اکر عودتی بلا امان واقع اولمش ایسه اول عورت فیء مسلمین قیلنور زیرا لحوق دار الحربله حربیه اولمشدر وحربیه
داربمزه بلا امان دخول ایلدکده فیء مسلمین قیلنور واول عورت فیء مسلمین قیلندقدن صکره میراثی ورثه سی
بینلرنده تقسیم اولنور زیرا رق حکم تلفده وحربیت حکم حیاتده اولمغله عورت مزبوره فیء قیلندقده حکم
هلاکده دخول ومالکیت ماله اهلیتدن خروج ایلمشدر پس مالی ورثه سنه میراث قیلنور واکر عودتی امانله
واقع اولمش ایسه بوصورتده مالنده دیلدیکی کبی متصرفه اولوب انجق کندو حبس واسلام اوزره اجبار اولنور
زیرا فرض مشروح اوزره قبل القضا امانله عودت ایلدکده دار الحربه لحوقی کالعدم اولمشدر وقبل اللحوق
عورتك مالنده جمیع تصرفی نافذ اولدیغی کبی عودت مشروحه دن صکره دخی نافذدر انجق صورت اولاده

مطلب الاختلاف فی وجوب تأجیل المرتد

قبل اللحوق استرقاق اولنمادیغی دار استرقاق اولمیان اهل دار بزدن اولدیغندندر صکره دار الحربه لاحقه اولوب
اهل دار الحربه ملتحقه اولدقده تفصیل مشروح اوزره فیصل ویروب حکم ایده رزکه بلا امان عودت ایلد کده
استرقاق اولنور وامانله عودت ایلد کده اعطاء امان مانع استرقاق اولمغله قبـل اللحوق بولندیغی حالنه اعاده
والحاق اولنور واکر بر مرتد دتندن مقدم یاخود مؤخر دار اسلامده ایکن عتق عبدینی مجیء یوم النحره تعلیق ایله
اذا جاء یوم النحر فانت حر دید کد نصکره دار الحربه لاحق اولوب هنوز قاضی میراثی ورثه سنه قضا ایتمـدین
یوم النحر حلول ایلسه بو صورتده حکم عتق موقوف قیلنور زیرا حلول یوم النحر ایله شرطی موجود اولدقده
محل عتقده ملکی قائم اولمدیغجه عتق نافذ اولماز و بر قریبا بیان ایلدیك که دار الحربه لحوقله عبددن زوال ملکی
موقوف قیلنور پس حکم عتـق دخی موقوف قیلنور بوندن صکره لحوقیله قضـا دن اقدم قبول اسلامـله
عودت ایدرسه عتق نافذ اولور اما مسئلهٔ مفروضه ده حلول یوم النحر قضاء قاضیدن صکره اولوب یوم مرقومك
حلولنده عبـد مزبور ملك وارثده بولند قد نصکره مرتد مرسوم قبول اسلامله عودت ایلسه بو صورتده قاضی
اول عبدی اوزرینه رد ایلسه دخی آنده عتق اصلا نافذ اولماز زیرا معلق بالشرط شرطك وقت وجودنده ابتداء
انشا ایله منجز حکمنده در و بر قریبا بیان ایلدیك که قاضی لحاقیله قضادن صکره عبدینی علی وجه التنجیز اعتاق
ایلسه عتقی بهر حال باطل اولور پس معلق بشرط دخی آنك کبیدر اما حلول یوم النحر هم قضاء لحوقدن وهم اسلامله
عودتدن صکره ایسه نظر اولنور اکر حلول یوم النحر قاضینك عبدی اوزرینه رد ایله قضاسندن دخی صکره ایسه
عتق جانب مرتددن نافذ اولور زیرا تعلیق صحیح ایدی و شرطی دخی حال ملکنده متحقق اولدی واکر حلولی قضاء
مرقومدن اقدم ایسه عتق اصلا نافذ اولماز زیرا شرطی متحقق اولدقده عبد مزبور ملکنده دکلدر که قضاء
مرقوم بولنمادقجه عبد آنك ملکنه عودت ایلمز پس عتقی دخی نافذ اولماز واکر حلول یوم النحر لحاقندن مؤخر
وقاضینك لحاقیله قضاسندن مقدم اولوب صکره قاضی لحاقیله قضا وعبدی وارثنه اقضا ایلسه وارثك اول عبدده
جمیع تصرفی نافذ اولور زیرا بر باب متقدم قریبده بیان ایلدیك که قضاء لحوقله تقرر زوال ملکی انجق وقت
لحوقدن نمایان اولور ومانحن فیهده وجود شرط لحوقدن مؤخر اولمغـله عتقی جانب مرتددن نافذ اولماز
ووقت لحوقنده مملوك وارث اولمغـله آنده تصرف وارث نافذ اولور اما صورت مفروضه ده وارث هیچ تصرف
ایتمدین قبول اسـلامله رجوع ایتمکله قاضی عبدی اکا رد ایلسـه بو بابده عتقی جانب مرتددن نافذ اولور زیرا
وجود شرط حال توقف ملکنده تحقق ایلمشدر که تمام زوالی انجق قضاء لحوقله حاصل ایکن مانحن فیهده
وجود شرط قضـاء لحوقدن اقدم واقع اولمشدر بنـاء علیه اول شرطله عبـد ده ملکنه رجوع ایلدکده
استحقاق عتق البته ثابت اولور حال آنکه عبـد اکا ملك قدیم اوزره رجوع ایلمشدر و بو صورتده وارث عبـدده
عقد کتابتله تصرف ایتمش اولسـه دخی ینه قاضی عبـدی مرتده رد ایلد کده عتقی جانب مرتددن نافذ اولور
زیرا عبـد بعد کتابة الوارث مرتده ملك قدیمی اوزره رجوع ایتمکله آنك عتقی نافذ اولوب نفوذ عتقله کتابتـدن
مستغنی اولمغله آندن بدل کتابت ساقط اولور واکر بر مرتد جاریه سنه اذا جاء یوم النحر فانت حرة دید کد نصکره
دار الحربه لاحق اولوب قاضی دخی اول جاریه یی وارثنه قضـا ایتـد کد نصکره وارث آنی اعتاق ایدوب بعده
جاریه دخی ردتله دار الحربه لاحقه اولمغـله سبی اولنسه اول جاریه شول مرتده اولوب دار الحربه لحوقندنصکره
سبی اولنان حرهٔ اصلیه منزلنه تنزیل وآنك کبی فیٔ قیلنوب اسـلام اوزره اجبار وتنکیل اولنور بو صورتده جاریه
قبول اسـلام ایلد کدن صکره مرتد مزبور دخی اسـلامله رجوع واول جاریه یی مجددا اشترا ایدوب جاریه
بو اشترا ایله ملکنده ایکن یوم النحر حلول ایلسـه جانب مرتددن عتقی بر وجهله نافذ اولماز اما مسائل سابقه
بجمیعها بشـقه در که مرتدك اذا جاء یوم النحر فانت حرة قولیله عتقی ملکنی نهایتنه موصـل ایدی حال آنکه
جاریه ده عتق وارث نافذ اولدقده مرتدك جاریه ده ملك سابقی بالکلیه باطل و منتهی اولمشدر پس اشترا ایله
حاصل اولان ملکی من جمیع الوجوه ملك حادث اولمغـله نفوذ عتقه باعث اولماز ومسئلهٔ مزبوره زفر به در
یعنی امام زفر رحمه الله تعالی نك ائمهٔ سائرین رحمة الله تعـالی علیهم اجمعینه مخالفت قیلدیغی مسائلدندر
اصل اختلافلری شول ماده ده درکه بر کمسنه جاریه سنه اذا دخلت الدار فانت حرة دید کد نصکره جاریه یی
قبل دخول الدار اعتاق ایدوب صکره جاریه ردتله دار الحربه لحوقندنصکره سبی اولنوب بعده اول کمسنه
ملك جـدید ایله اکا مالك اولدقدنصکره داره دخول ایلسه عنـد الائمه عتقی نافذ اولمیوب انجق قول زفر
رحمه الله تعالی اوزره نافذ اولور والله تعالی اعلم

مطلب ان هذه المسئلة زفریه

باب

باب المرتدین کیف کان الحکم فیهم * یعنی مرتدین و مرتداتی قتل وانقیاده لازم اولان معاملاتی جامع
بابی کثیر المنافعدر مؤلف عدالت افزا جزاه الله تعـالی عن المسلمین احسن الجزاء دیر که نعوذ بالله تعالی مرتد اولان
رجل حر اولسون عبد اولسون قبول اسـلامدن امتناع ایدرسه البته قتلنه امر اولنور قال علیه السلام
من بدل دینه فاقتلوه یعنی اول کمسنه که دین اسـلامی دین آخره تبـدیل ایلیه سز آنی قتل ایدیکز وحدیث
مذکورده کلمهٔ من احرار وعبیده شاملدر وعبـد مرتد اولدقده مولاسی دیلرسه آنی بنفسـه قتل ایلمك
مشروعدر که عبـد الله بن عمر رضی الله عنهما آبق بر عبـدی نصرانی ایلد کده قتلنه بنفسـه شروع ایلمشـدر
وهم عبد ردتله حکم قتلده تحت امانده داخل اولمیان منزلهٔ حربیده نازل اولمشـدر که بو مثللو حربیده
مباشرت قتل هر مسـلم ایچون جائز وقابلدر لکن حالنی امامه رفع ایدوب اکا قتل ایتدیرمك افضـلدر که قتل مرتد
معنـای حدی متضمن واستیفاء حدود انجق عهـدهٔ امامه محولدر اما مرتده اولان عورت حره اولسـون
امه اولسون قتل اولنماز انجق حره ایسه حبس واسـلام اوزره اجبار اولنور واکر امه ایسـه اصحابی خدمته
محتاج اولدرله اصحابنه تسـلیم اولنوب اصحابی آنی هم استخدام وهم اسـلام اوزره اجبار ایدرلر زیرا حبسی انجق
لحق الله تعـالیدر و مولای محتاجینك خدمتنده بولنمـاسی حق غنی مطلق اولان الله تعـالی نك حبسنده اولان
حقی اوزره مقـدمدر واکر بر رجل مرتد اوزره عرض اسـلامله استتابه اولنوب اول دخی قبول اسـلامله اظهار
توبه ایلد کد نصکره بالدفعات ینه مرتد و ینه تائب اولسه معاملهٔ مرقومه بیك کره تکرر ایلسه دخی ینه توبه سی
عند المسلمین قبول اولنور و قول ابراهیم النخعی دخی بویله در اما حضرت علی وعبـد الله بن عمر رضی الله تعـالی
عنهم دیرلر ایدی که اوچ کره ده توبه سی قبول اولنوب دورد نجی ردتنده البته قتل اولنور و قول مذکورده
دلیللری ظاهر نظم جلیلدر که قال الله تعـالی ان الذین آمنوا ثم کفروا ثم آمنوا ثم کفروا ثم ازدادوا کفرا لم یکن الله
لیغفر لهم ولا لیهدیهم سبیلا یعنی علی التحقیق شول طائفهٔ یهود که حضرت موسی علیه السـلامه ایمان ایدوب
بعده عبادت عجل ایله کافر اولوب بعده حضرت موسی علیه السـلام آنلره عودت ایلد کده ینـه ایمان ایدوب
صکره حضرت عیسی علیه السـلامی تکذیبله ینـه کافر اولوب بعده حضرت محمد علیه الصلوة والسـلامی
تکذیبله ازدیاد کفر ایده لر یاخود علی التحقیق شول کمسـنه لر که آنلردن ارتداد بالدفعات تکرر ایدوب بعده
کفر اوزره اصرار وطغیانده ازدیاد تمادی ایده لر الله تعـالی حسب العادة العلیة مغفرتلرین و سبیل حقه
هدایتلرین مراد ایدیجی اولـدی مترجم فقیردر که بو نظم کریمده مدعای مشروح اوزره دلالت جواب آیتدن
قطع نظر ایله تفسیر ثانی اوزره ظاهر و تفسیر اول اوزره غیر ظاهر در و بو مثللو محل احتمال اولان ادله حکم قتل اوزره
دلالتدن قاصره در انتهی و بر دلیللری دخی اولدر که مرتد مسفورك ظاهر حالی مستهزی اولوب توبه سنده صادق
اولمدیغی اظهار ایتکله مرهٔ رابعه ده قتلنه ابتدار اولنور لکن بزم مذهبمز اولان قول اول اوزره قل للذین کفروا ان ینتهوا
یغفر لهم ما قد سلف نظم بشارت اشتمالی ایله استدلال ایده رز یعنی یا محمد کافر اولان کمسنه لر ایچون سن اخبار قیل که
اکر دخول اسلامله کفرلرندن منتهی اولورلرسه آنلر ایچون سبقت ایلین کفرودنوبلری مغفرت اولنور و بر دلیلمز
دخی اولدر که مرتدك ضمیرینه وقوفمز ممکن اولمیوب انجق مافی الضمیری تعبیر لساندن متبین اوله جقـدر
پس مرهٔ اولاده مافی الضمیری نه وجهله معلوم اولورسه مرهٔ رابعـه ده دخی اول وجهله مفهومدر بویله ایکن
احدهمایی ابطـال واخری تصحیح انجق احد المتساویینی آخر اوزره ترجیحدر وآیت متقـدمه ده قول ثانی
اوزره دخی دلالت یوقدر که آیت مذکوره ثم ازدادوا کفرا قول جلیلی ایله ختم اولنمغـله عدم مغفرت وعدم
هدایت انجق ازدیاد کفر اوزره استقرارلرینـه ترتیب اولنمشدر حال آنکه مرتد مرقوم قتلی مرتبه ده توبه قیلسه
ازدیاد کفر ایتمش اولمیوب انجق ازدیاد ایمان ایتمش اولور وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر که بر کمسنه دن
وجه مشروح اوزره ارتدادی تکرر ایلد کده همان حال ردتنده علی الغفله قتل اولنوب عرض اسلام اولنماز
زیرا ظاهر حالی مستهزی ایدوکنه دلیل ووقوف حقیقتی ممکن اولمیان امورده حکمی ظاهر اوزره بنا جائز اولمق
اصل اصیلدر مؤلف مصیب الاجتهاد جزاه الله تعـالی بجزاء حق الجهاد دیر که مرتد بعد الردة قتـل اولنسون
اولنماسون عورتی انجق اوچ حیضله معتده اولور لکن سعید بن المسیب رضی الله تعـالی عنهما قولی اوزره
بعد الردة قتل اولندقده عورتی دورت آی واون کون ایله معتـده اولمق لازمدر لکن قول مذکور قول قوی دکلدر که
فرقتلری ردتله واقع اولوب واول فرقتك حکمی بعد الردة قتلله متغیر اولمـامغله حکم عدت دخی متغیر اولماز
نظیری اولدر که بر کمسنه حال صحتنده عورتی طلاق باین ایله تطلیقد نصکره اول کمسنه فوت اولوب یاخود

قتل اولنمغله عورتك عدت طلاقى عدت وفاته منقلبه اولماز واكرمرتد قبل الردة ياخود بعدالردة هنوز داراسلامده ايكن بركسنه نك مالنى غصب ياخود بركسنه يى قذف ايدوب بعده دارالحربه لحوق وبعده اسلامله رجوع ايلسه البته صنع متقدمى ايله مؤاخذه اولنور اما جنايت مذكوره آندن بعد اللحوق دارالحربده حادث اولمق بشقه در زيرا بوصورتده حربى اولور وحربى دارالحربده بومثللو جنايتى ارتكابدن صكره قبول اسلام ايلدكده مؤاخذه اولنماز اما صورت اولاده جنايتى اهل دار اسلامدن اولوب على حاله مخاطب ايكن ظاهر اولمغله موجبى ذمتنده متقرر اولمشدر غاية الامر بعد الجناية دارالحربه لاحق و يد امام اندن منقطع اولمغله اجراء موجبى متعذر اولمشيدى پس بعد الرجوع يد امام اكا واصل اولدقده اجرايه مباشر اولور والله اعلم

* باب من ارتد من المسلمين اونقض العهد من المعاهدين الى هنا *

يعنى مسلميندن مرتد ومعاهدينندن ناقض العهد اولنلرك بعض احكاملرين تقريرده باب مهذب التحرير در مؤلف كريم عامله الله تعالى بكل تكريم ديركه بر بلده نك اهلى مرتد اولوب دارلرى دارالحرب اولدقدنصكره مسلمين آنلرك اوزرلرينه استيلا ايلسه لر كركدركه رجاللرين قتل ونسا وذراريلرين سبيله استملا ايده لر زيرا حضرت صديق رضى الله تعالى عنه بنى حنيفه يه مرتد اولدقلرنده بو وجه اوزره معامله ايلدى لكن مسلمين استيلا ايلدكلرنده نسالرى اعلام حاله بزلر قطعا مرتده اولمادق وهميشه دين اسلام اوزره مسلمه لر ديو بسط مقال ايلسه لر بوبابده قول آنلرك قوللريدركه اصل اولان اسلاملرى ايله استمساك واستدلال ايتمشلردر بوندنصكره سبيلرى استحلال اولنميوب اولاد صغارلرى دخى كند ومنزله لرينه انزال اولنورلر زيرا والده اسلام اوزره باقيه اولدقده والد مرتد اولسه دخى صغير انجق والده سنه اتباع وايصال قيلنور مكر ردتلرى اوزره مسلميندن اقامت بينه اولنه واولبابده شهادت اهل ذمت غير مقبوله دركه شهود ردت البته نساء مزبوره يى مرتده بيله جكلردر وشهادت ذمى اوزرينه حجت اولمامقده مرتد مسلم كبيدر اكرچه بالنظر الى القياس اولبابده مسلميندن حصه مند غنيمت اولنلرك شهادتلرى غير مقبوله دركه منفعت شاهدى متضمندر لكن بالنظر الى الاستحسان مقبوله دركه غنيمتده شركتلرى شركت عامه اولمغله قبول شهادته غير مانعه در وشهادت مزبوره نك نظائرى بوكتابدن مواضع متعدده ده تقدم ايلمشدر اما نساء مزبوره اعلام حاللرنده بزلردخى مرتده اولمش ايديك لكن مسلمين بزه ظفرياب اولمامشلر ايكن ينه اسلامه رجوع ايتمشيديك ديو بسط مقال ايلسه لر بوبابده اسلام حادث ادعا ايتملريله قوللرى بلاحجة قبوله سزا كوريلمز نظيرى شول اهل حربدركه اوزرلرينه مسلمين استيلا ايلدكده بزلر قبل الاستيلا قبول اسلام ايتمشيديك ديو ادعا ايده لر آنلرك بو قوللرى بلاحجة قبول اولنماز بلكه همان حين تكلملرنده قبول اسلام ايتمشلر كبى اعتبار اولنوب بعدالاسر حادث اولان اسلاملرى مانع استرقاق اولاديغندن استرقاقلرى جائز وسزاوار كوريلور پس مرتدات مزبوره دخى بويله در وعلى هذا اهل ذمتدن بر بلده نك اهلى نقض عهده اجترا ايلسه لر آنلرده دخى مرتدين مزبورينك احكاملرى اجرا اولنور انجق نسالرى ذميه اولمغله نقض عهدلرى اوزره شهادت اهل ذمت قبول واجراموجبنه مشغول اولنور ومسئله مشروحة المآل اوزره شول اثر مروى ايله استدلال اولنديكه علقمة بن علاثه وفى نسخة علافه نام كمسنه خلافت صديق رضى الله تعالى عنه ده مرتد اولوب اخذ اولندقده عورتى دخى اخذ اولنمشيدى عورت مزبوره ديديكه زوجم علقمه مرتد اولدى ايسه بن واولادم مرتد اولمامشلرز اول حينده حضرت صديق رضى الله عنه آنك قولنى قبول ايدوب ردتلرى اوزره شاهد دخى بولنمامغله عورتك واولادلرينك سبيلرين تخليه برله لطفنى مبذول قيلدى لكن تفصيل محرر انجق نساء مرقومه فى الاصل مسلمه ايدوكلرى معلوم اولدقده معتبردر اما معلوم اولمدقده نساء مزبوره واولاد صغارلرى فىء مسلمين قيلنورلر كه دارالحربده بولنمشلردر ودارالحربده بولنانلرك اصل اسلاملرى معلوم اولمدقجه حربيدن عد اولنورلر مكر نساء مرقومه ده سيماى مسلمات بولنه وبزباب مايكون امانا ممن يدخل دار الحرب والاسراء وما لايكون مسائلنده بيان وتفصيل ايلديك كه تحكيم سيما باب اسلامده اصل اصيلدر پس بوبابده دخى صدق نسا قلوب مسلميده ظاهر اولورسه اولاد صغارلريله تخليه سبيلرى واجب اولور واكر نساء مرقومه دن برينك قوجاغنده برصبى بولنوب زوجى مقتول اولمغله ياخود عن اصل ذات زوج اولوب اولماديغى معلوم اولمامغله صبى مرقومه دعواى نسب ايدركسنه بوغيكن اول عورت بوصبى بنم اوغلمدر ديو دعوى ايلسه دعواسى حق اسلام ولدده تصديق اولنوب ولد مرقوم فىء مسلمينه ايفا اولنماز زيرا حكم اسلام امر دينى ايدوكى مقرر وامر دينده رجل ومرأه دن خبر واحد مقبول ومعتبردر لكن نسبلرى بينه ايله ثابت اولمدقجه بينلرنده حكم توارث

مطلب المرتد كالمسلم فى الشهادة عليه

متثبت اولماز وبومثللو ولد باب مواريث القتلى اثناسنده ذكر اولنان حميلدركه آنك حقنده حضرت عمر رضى الله عنه قاضى شريح رحمه الله تعالى يه لايورث الحميل الا ببينة ديو تحرير ايدوب التزام بينه يى ايجاب وتحميل ايلمشدر غاية الامر بدمسلمه ده بولنمق اسلامنى مشعر اولمغله حكم اسلامده متقرر قيلنور كذلك عورت مزبوره بوصبى برمسلمه عورتك اوغليدر بكا ايداع ايلمشدر ديوب قول آخر ازديادايلسه ينه صبى اهل اسلامدن تعداد اولنور اما بوصبى بودارك اهلندن برعورتك اوغليدر بكا ايداع ايدوب كندوحره مسلمه ايكن فوت اولدى ديو بسط مقال ايلسه بوقولى ولدك اسلام وحريتنى اخباره حمل اولنميوب همان ولد دارالحربده بولنمغله فىء مسلمينه ادخال اولنور بوندنصكره مؤلف جليل قريبا بيان ايلديكميز اصل اصيل اوزره بناء مسائل ايدوب بووجه اوزره تفصيل ايلديكه برمشرك داراسلامده بولنوب اهل ذمتدن اولديغنى ادعا ايلسه قول آنك قولى اولمغله اكا تعرض مسلمين روا كوريلمز اما دارالحربده بولنوب اولوجهله ادعا ايلسه بلاحجة قبول قولى سزا كوريلمزبرا دار اسلام دار امن اولمغله آنده بولنان بحسب الظاهر داخل امان اولوب دعواى ذمتى شهادت ظاهر ايله قبوله شايان كوريلور اما دارالحرب دارسبى واسترقاق اولمغله آنده بولنان البته مباحدر مكركه بينه ايله نفسى ايچون سبب امان وعصمتى اثبات وايضاح ايليه واكر بردار ذمتك اهلى نقض عهد ايله محاربه ايدوب مسلمين اوزرلرينه استيلا ايلدكلرنده ايچلرندن برطائفه بزلر نقض عهد ايدنلردن داخل اولميوب عهدمز اوزره ثابتلر ايديك ديو ادعا ايلسه لر نظر اولنور اكر طائفة مزبوره نك اصل ذمتنده دخوللرى معلوم ايسه قول آنلرك قوللرى قيلنمق مجزومدركه معلوم الثبوت اولان اشياده دليل مزيل بديدار اولمدقجه اصل اولان بقا واستمراردر بوصورتده مسلمين ياخود اهل ذمتندن اولان كسنه لر طائفة مرقومه نك مسلمينله قتاللرى اوزره شهادت ايلسه لر سبب نقض عهدلرى ثابت اولوب اجراء موجبنه مبادرت اولنور بوصورتده طائفة مرقومه بزلرى محاربين قتال اوزره اكراه ايتمشلرايدى ديو دعوى ايلسه لر قبوله سزا كوريلمزكه حجتله ظاهر اولان حكمى تغيير ايچون برمعناى خفى ادعا ايتمشلردر مكر اكراهلرى اوزره مسلميندن اقامت بينه يه اعتنا ايده لر بوصورتده شهود مسلمين محاربين بونلره البته برمله براير مسلمينله قتال ايدرسز ياخود سزى البته قتل ايده رز ديديلر ديو شهادته دركار اولورلرسه اوزرلرينه سبيل تعرض قالميوب جمله سى احرار اولورلر زيرا ثابت بالبينه ثابت بالمعاينه كبى اولمغله اكراهلرى ثابت اولوب اول اكراهله مباشرت ايتدكلرى قتاللرى افعال قبيحه ده مندرج ايسه ده نقض عهده دليل رضا اولمقدن خارج اولور لكن شهود مسلمين محاربين بونلره اول قول اكراهى هنوز بونلركندو دارلرنده ايكن ديوب دارالحربده ديمشلر ايدى وبونلر اول اكراهله دارالحربه داخل اولدقلرنده اهل حربدن طرف مسلمينه انقلابه قادرلر ايدى ديو شهادته دركار اولورلرسه بومثللو شهادتله اكراهلرى ثابت وآشكار اولمازكه بوشهادتده صكره دن زوال اكراهلرين اظهار ايتمشلردر واكر طائفة مزبوره نك اصل ذمتنده دخوللرى غيرمعلوم ايسه قوللرى قبول اولنميوب همان دارالحربده بولنملريله فيئده ادخاللرى مجزومدر مكر اصل ذمتلرى اوزره اقامت بينه يه مسارعت ايده لر واكر مسلمين طائفة مزبوره نك صف مشركينده سل سيف ايتدكلرين كوروب انجق مسلمينله قتاللرين كورمشلر ايكن بعدالاخذ بزلر اول صنع اوزره مكرهين ايديك ديو ادعا ايلسه لر ينه قول آنلرك قوللرى قيلنمق هويدادر زيرا مسلمينك كوردكلرى حالت نقض عهدلرينه دلالت ايلمزكه صنع مرقوم مسلمدن صادر اولسه ايمانى ناقض اولمديغى كبى معاهددن صادر اولدقده دخى معاهده سنه منا قض اولماز واكر طائفة مزبوره بزلر دخى اكرچه مقدما نقض عهد ايتمشلر ايديك لكن قبل الاستيلا ينه نقض عهددن رجوع ايتمشلر ايديك ديو دعوى ايلسه لر بلاحجة قبول قوللرى سزا كوريلمز زيرا بوصورتده اصل ذمتلرى معلوم ايسه دخى زوالنى اقرار ايدوب صكره سببى معلوم اولميان امر حادثى دعوايه ابتدار ايلمشلردر پس بلاحجة قبوله سزاوار اولماز واكر مسلمين نصارادن برشخص مجهول الحالى داراسلامده تجارت اوزره كوروب بعده دارالحربدن بر بلده يى فتح ايدوب اول شخصى آنده بولدقلرنده بن اهل ذمتدن ايكن اهل حرب بنى اسير ايتمشلر ايدى ياخود بو بلده يه تجارت ايچون كلمشيدم ديو دعوى ايلسه قول آنك قولى ايدوكى هويدادركه مسلمين اهل دار اسلامدن ايدوكنه عالمين اولمشلردر كورمزميسنكه مسلمين آنى داراسلامده كوردكلرى هنكامده اكا قصد تعرض ايدوب اول دخى دعواى ذمت ايتمش اولسه البته قول آنك قوليدر كذلك بوندن صكره آنى دارالحربده بولدقلرنده دخى بويله در نكته سى اولدركه شخص مرقوم اخذ مسلميندن اقدم دعواى ذمت ايلسه قول البته آنك قوليدر پس بعدالاخذ دخى بويله در وعلى هذا مسلمين اول شخصى داراسلامده كورمشلر اولوب انجق مسلميندن ايكى شاهد بزبونى

مطلب من وجد من المشركين فى دارالاسلام فادعى انه ذمى

دارالاسلامده كورمش ايدك ديو شهادت ايلسه لر ينه اهل ذمتدن قبلنور كه ثابت بالبينه ثابت بالمعاينه كبيدر
كذلك نصرانى مرقوم دعواى اسلام ايلسه جميع صورده قول آنك قولى قيلنمق التزام اولنور اكرچه اوزرنده
سيماى مسلمين ظاهر ايسه قول آنك قولى ايدوكى امر باهردر اما اوزرنده سيماى اهل كفر اولوب اول دخى بنى اكراه
ايتلريله بوهيئته كيرمش ايدم ديو اعتذار ايلسه ينه قول آنك قولى قيلنمق سزاواردر كه دارالاسلامده بولنمق اعتباريله
اصل اسلامى ياخود اصل ذمتى آشكار اولمشيكن مجرد هيئت كفر ايله خلاف دعواسى بديدار اولماز كه
قولى ذاتنده محتمل وشهادت ظاهر ايله دخى مدللدر زيرا انسان دين وطريقتنده مخالفين اولان قوم ايچنده
باقى اولدقجه كاهيجه آنلرك هيئتلرينه دخوله تحفظ وتوقى ايدر بناء عليه قول آنك قولى قبلنور واكر اهل حرب
مسلمينله مصالحه ياخود قبول ذمتله معاهده ايلسه لر عهد مرقوم هم نفسلرى وهم نساوذراريلرى اوزره واقع
اولور كه بونلر البته رجاله تابعلردر وهم صلح وذمتى قبوللرى انجق كندو مسكنلرنده ساكن اولملرچوندر وسكنالرى
انجق نساوذراريلرى ايله ممكن اولور لكن اهل حرب وقت ضرورتلرنده عهدى نفسلرى ايچون اخذ ايدوب
نسالرى ايچون اخذ ايتمكلرينى مسلمينه بيان ايلسه لر نسالرى فئ اسلاميان قيلنور مكر كه بعض نسانك دخى عهدده
دخولى اعلان اولنه زيرا ظاهر حال ايله استدلال انجق خلافى ايله عدم تصريح حالنده استعمال اولنور بناء عليه
نسالرى استرقاق اولنور اما صغار اولادلرى بو بابده البته اخذ عهد ايدنلره تابعدر كه اوزرلرينه سبيل
تعرض واقع اولماز واكر برحربى امانله داريمزه داخل اولدقدنصكره مشركين داريمزه استيلا ودار يمزى
دارالحرب ايتدكلرندنصكره مسلمين مشركين اوزره استيلا ايدوب حربى مرقومى ميان اهل حربده بولسه لر
نظر اولنور اكر داريمزه استيلا ايلين اهل حرب اول حربى مستأمنك اهل دارى ايسه لر اول مستأمن فئ
مسلمين قيلنور زيرا كندويه موافقين اولان اهل حربله دار الحربده حاصل اولدقده حقنده سبقت ايلين
امانيمز نهايتنه واصل اولمشدر كورمزميسنكه دارينه رجوع ايتمش اولسه البته امانيمز نهايتنه واصل اولور
ايدى حال آنكه اهل دارى داريمزه استيلا ايتمكله داريمز كندو دارى منزلنه نازل اولمشدر واكر داريمزه
استيلا ايلين اهل حرب اهل دارى اولميوب مثلا مستأمن مرقوم كفار رومدن ودار يمزه استيلا ايلين كفار
تركدن برقوم تبه كار ايسه ينه نظر اولنور اكر قوم مرقومين اول مستأمنى اسر ايله ودار اسلامه خروجندن
منع ايتمشلر ايسه على حاله امان مسلمينده ابقا اولنوب مسلمين اكا ظفر بولدقلرنده ينه حريتى اوزره استبقا اولنور
زيرا نهايت امان انجق مأمننه وصوله حاصل اولور ايكن هنوز مأمننه واصل اولمامشدر وهم ايچلرنده اسير
اولمغله آنى دار اسلامدن اسير ودارلريله احراز ايتمش كبى اولديلر وبو مثللو مواضعده مسلمين اول مستأمنه
ظفر بولدقلرنده البته حريتى اوزره ابقا وخلافندن احراز ايدرلر واكر قوم مرقومين آنى خروجندن منع ايتميوب
همان ايچلرنده اقامتى اختيار ايتمش ايسه بوصورتده نقض عهد مسلمينى اخبار ايتمش اولور زيرا دارالحربده
اقامته راضى اولمشدر وحربينك دارالحربده اقامته رضاسى دارالاسلامده حاصل اولان امانك انتهاسنى مقتضيدر
كورمزميسنكه مستأمن مزبور قوم مرقومينك ايچلرنده تزوج ياخود اشتراء مسكن ايدوب بعده اوزرينه
استيلاء مسلمين واقع اولسه البته اول دارده بولنان مشركين كبى اول دخى فئ مسلمينه مندفع قيلنور كذلك
كفار رومدن داريمزده بولنان برمستأمن بلاد تركه امان تركله ياخود بلا امان راحل اولسه البته آنك حقنده
امان مسلمين زائل اولور پس مانحن فيه دخى بويله در انجق بومسئله ده بلاد تركه بالاختيار داخل اولمغله ترك
آنى اسير ايلمسون ايلسون امان مسلمين زائل اولور اما مانحن فيه بشقه دركه ذكر اولندى واكر كفار رومدن
برحربى مسلمينه التجا بر له دارا سلامه امانله دخول وتجارت ايدوب بعده بلاد تركه كيدوب آندن دخى بعض
امتعه ايله داراسلامه عودت وتجارت ايتمكى رجا ايلدكده مسلمين مساعده مرتجى ايلسه لر اول حربى داريمزده
بولنوب بلاد تركده بولنمادقجه امان مسلمينده واقع وبلاد تركده ايكن داريمزه رجوع ايتمدكجه امان مسلمين
آندن منقطعدركه مسلمين اكا انجق دار اسلامده ايكن امان ويروب بلاد تركده ايكن ويرمدكلرى ظاهر
وساطعدر مكر مسلمين اكا سن داريمزه دخول ايتدكده بلاد تركدن داريمزه بعده كندو داريكه عودت ايدنجيه دك
آمنسين ديو تصريح ايتمش اولهلر كه بوقوللرى بلاد تركده ايكن دخى اكا اعطاء امانده ظاهر وصريحدر
بوصورتده بلاد تركده ايكن مسلمين اكا نبذ عهد ايلسه لر البته نبذلرى باطل واول حربى كندو بلادينه عودت
ايدنجيه دك حكم امانده داخلدر زيرا نبذ مرقوم اول حربينك ينه مستأمن بولندبغى دارده نمايان اولمغله
نبذ مرقوم داراسلامده ايكن واقع اولان نبذ ايله يكساندر وبالدفعات بيان وتصريح اولنمشدر كه مستأمنى مأمننه

ابلاغله حالت اصليه سنه اعاده ايتمدكجه نبذ عهدى صحيح اولماز والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب

* باب اسر العبد وغيره ثم يرجع الى مولاه اولا يرجع *

مطلب لا شفعة للوارث بعد موت الشفيع

يعنى عبد وفرس وناقه وارا ضى مثللو نسنه لردن اسرا عدايه كرفتار اولدقدنصكره مالك قديمنه رجوعى
ممكن اولوب اولمايانلرى تفصيلده باب بلاغت رفتار در مؤلف دانا زاده الله تعالى احسانه اليه آنا فآنا دير كه
برعبد دار الحربده اسير ايكن مولاسى دار اسلامده فوت اولدقدنصكره عبد غنيمتده ظاهر اولسه ورثه
مولاسى آنى قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قيمتيله اخذه قادر اولورلر زيرا اخذ مزبور اول عبدى بطريق الفداء
ملك قديمنه اعاده دن عبارت اولمغله عبد جانى يى جنايتندن اشترا منزلنه نازلدر واول بابده ورثه مقام مورثده
قائملردر اما حكم شفعه بشقه دركه بعد وفات الشفيع ورثه سى مقام شفيعه قائم اولميوب شفعه ايله حق اخذه
نائل اولمازلر كه شفعه ايله حق اخذ انجق باعتبار الجوار حاصل ايكن جوار مورث موتى ايله زائل اولدقدنصكره
وارثك جوار حادثى حق اخذه موصل اولماز اما ما نحن فيهده حق اخذ انجق باعتبار الملك القديم اولوب
ملك قديم موت مورثله متغير اولمامغله ملك قديم يد مورثده قائم ايكن ورثه سى آنده اكا خلف اولدقلرى كبى
ملك قديم اوزره ثابت اولان حقده دخى خلف اوله جقلرى متقرردر لكن صورت مزبوره ده بعد القسمة
بعض ورثه قيمتله اخذه طالب وبعضلرى اخذ مزبوردن هارب اولسه لر آنلر ايچون بعض قيمتله عبدك
بعض اجزاسنى اخذه رخصت اولميوب همان تمام قيمتله تمام عبدى اخذ ياخود بالكليه يد غانمده ترك ايلمك
واجبدر زيرا ورثه بو اخذ ايله عبدى ميتك ملك قديمنه اعاده ايده جكلردر حتى عبد اوزره دين قديم ظاهر
اولدقده اول دين ايچون بيع اولنه جقدر وميت بالنفس حياتنده ايكن عبدك بعض اجزاسنى اخذ وبعض
اجزاسنى يد غانمده ترك قادر اولمديغى كبى بعد الموت ورثه سى دخى مقتدر اولمازلر اما بعض ورثه اخذندن هارب
اولدقده بعض آخرين تمام قيمتله اخذينه طالب اولسه لر بو وجه اوزره اخذلرى جائز ومناسب كوريلور انجق
عبد بو اخذ ايله ميتك ملك قديمنه راجع وبين جميع الورثه موقع ميراثده واقع اولمغله ورثه دن اداء قيمت ايدنلر
امتناع ايدنلرك قيمت نصيبلرنده متبرع اولورلر كه اوزرلرينه خواه ناخواه الزام دين ايتملرى ممتنعدر وحكم مذكور
جنايتدن فداى عبدك نظيريدر كذلك صورت مفروضده موصى له بالثلث بولنسه اولدخى حكم ورثه ده
داخلدر كه حق وصيتله تركه دن شريك ورثه اولمغله حكم فداده احد الورثه منزلنه نازلدر ومسئلهٔ مزبوره ده
وصى وموصى له ووارثدن فقنقيسى حاضر اولوب فداء عبده طالب اولسه عادةً ورثه غائب اولسه لر دخى اخذه
قادر اولور كه اخذى ميتك ملك قديمنه اعاده اولمغله بونلردن حاضر بولنان جنايتدن فدا مسئله سى كبى
بو مسئله ده دخى طرف ميتدن خصم اوله جغى ظاهردر لكن مذكور ينندن انجق موصى له بالثلث اولوب
عبد كندو سهمنه دوشن غانم دخى هم وصيتى وهم عبد اول ميتك ملكى ايدوكنى انكار ايتمكله اقامت بينه يه
ابتدار ايلسه بينه سى قبوله سزاوار كوريلور كه موصى له تركه ده شريك ورثه اولمغله احد الورثه كبى طرف ميتدن
خصم اوله جغى بديدار در بوصورتده موصى له عبدى جميع قيمتله يد غانمدن اخذ ايلدكده قاضى ثلث عبدى
اكا اعطا وثلثينى ورثه كلوب اخذ ايدنجيه دك حبس وابقا ايدر بوندنصكره ورثه حاضر اولوب موصى له ايچون
وصيت ميتى انكار ايله نزاع ايدرلرسه كركدر كه قاضى انكارلرين استماع ايلميه زيرا عبد كندو سهمنده واقع اولان
غانم اثبات وصيتده طرف ورثه دن موصى له ايچون خصم قوى اولمغله آنك اوزرينه اثبات وصيت همان ورثه
اوزره اثباتله متساويدر اما مسئلهٔ مزبوره ده حاضر بولنان انجق غرماء ميتدن برغريمى اولسه عبد كندو
سهمنده واقع اولان غانمله خصومتى تصحيح وتسليم اولنماز كه غريم البته ذمت ميتده اثبات دينه محتاجدر
وغانم مزبور اثبات دينده طرف ميتدن خصم اولميه جغى بى لجاجدر اما موصى له وارث كبى نفسى ايچون عبدده
حق اخذينى اثباته قادر اولمغله غانم آنكله طرف ميتدن خصم اوله جغى ظاهردر واكر غانم مرقوم اول مدعى
غريم ميت ايدوكنى اقرار ايدرسه قاضى عبدى قيمتيله اكا اعطا ايله امره اجتسار ايده مز كه اقرار مزبور ايله
ذمت ميتده دين مطلوب ثابت اولميه جغى آشكاردر لكن اول حينده وارث ياخود وصى دخى حاضر بولنوب آنلر
فدادن امتناع ايتمكله غريم مرقوم فدايه عازم اولسه قاضى ميت اوزره اثبات دين ايچون آنلرى غريمه خصم
قيلمق لازمدر كه آنلر ميت اوزره بينه ايله اثبات دينده مقام ميته قائملردر وبعد الاثبات غريم ديلرسه عبدى
قيمتيله فدا ايدوب بعده بيع ايتدرمكله دينى استيفا ايدر بوصورتده حاضر بولنان انجق وصى اولوب اول دخى
دين ميتى اقرار ايلسه اقرارى نفع غريمه مدار اولميوب ينه دينى اوزره طلب بينه ده اصرار اولنور ووصى اقرار

مطلب لا يخرج الوصى باقرار الدين من خصومة الغريم

دین ایتمکله خصومت غریمدن خارج اولماز که وصینك مقام میتده قیامی انجق نظرمیته راجع اولان اموردہ
اولوب میت اوزره اقرار دین ایسه نظردن خارج اولمغله اول بابده حکم اجنبیده مندرج اولور پس اقراری
باطل اولدقده اقرار باطل عن اصل غیر حاصل منزلنه نازل قیلنور لکن حاضر بولنان احد الورثه اولوب
اول دخی دینی اقرار ایدرسه اقراری ایله کندو نصیبنده دینی ثابت اولمغله غریم ایچون اقامت بینه یه حاجت
قالمیوب همان دیلرسه قیمتله فدای عبده ابتدار ایدر و بعد الفداء قاضی سائر ورثه کلوب اقرار یاخود انکار
ایدنجیه دك عبددن حصه لرین ابقا وحصهٔ وارث مقری دین غریم ایچون بیعله قضا ایدر که اقراری کندو
حقنده حجت اولوب اقراریله حصه سنده ثابت اولان دین همان بینه ایله ثابت کبی اولدیغی هویدادر واکر
حاضر بولنان انجق موصی له بالثلث اولوب عبد کندو سهمنده واقع اولان غانم دخی وصینی مقر اولورسه
موصی لهك فدایه قدرتی متقرر اولور که حق مقرده ثابت بالاقرار ثابت بالبینه حکمنده ایدوکی ظاهردر
بوندنصکره ورثه کلوب وصیتی انکار ایدرلرسه قول قوللری ایدوکی آشکار اولمغله همان ثلث فدایی موصی لهه
ادادن صکره اخذ عبده درکار اولورلر که موصی لهك اداء فداسی مقدار ثلثده انجق کندو ملکنی فدا اوزره
واقع اولمغله آنده متطوع اولمیوب ثلثینده انجق ملك ورثه یی فدا اوزره واقع اولمغله آنده البته متبرع اولور
کذلك مسئلهٔ مفروضه ده موصی له تمام عبدده ادعاء وصیت ایتمش اولسه ورثه دیلرلرسه تمام فدایی اکا اعطا
بعده اخذ عبده مباشرت ایدرلر که دعواسی اوزره عبد مزبور ثلثدن حاصل اولدقده بالتمام اکا وصیت
قیلنمغله اداء فداسی تمام عبدده ملك نفسنی فدا اوزره واقع اولمغله فدادن هیچ نسنه ده متبرع اولمامشدر
واکر وارث یاخود موصی له انجق قبل القسمة حاضر اولمش ایسه وارث عبدده ملك میت اوزره وموصی له
آندن بشقه وصیت اوزره اقامت بینه ایتدکجه اخذ عبده قادر اولماز که عبد ده حق عامهٔ مسلمین ظاهر اولمغله
بلا حجة عامه اوزره عدم ثبوت استحقاق باهردر و بعد البینه بلاشئ اخذ اولنوب مورثك ملك قدیمنه رجوع
ایتمکله آنده حکم میراث ووصیتی اجرایه شروع اولنور واکر عبد مزبور برغانمك سهمنده واقع اولدقده مأسور منه
مرض موتله مریض ایکن عبدی اول غانمه تسلیم ایدوب دعوای استردادہ متناهز اولمسه اول غانم وارثی اولسون
اجنبی اولسون وتسلیمنده محابات اولسون اولمسون واوزرنده دین محیطی بولنسون بولنماسون تسلیمی جائز
کوریلور کذلك اول عبدی اعدادن اشترا ایلین کمسنه یه تسلیم ایلسه ینه تسلیمی تجویز وتتمیم اولنور زیرا
مأسور منه بو تسلیمله غانم ومشتری یه برشیئی تملیك ایتمیوب انجق مال اولمیوب و ماله اعتیاضی قطعا جائز
اولمیان حق طلبنی مبطل اولمغله بو بابده محاباتی غیر باطلدر بناء علیه تسلیم مزبوری تسلیم شفعه منزلنده نازل
ومریضك بعض اسبابله تسلیم شفعه سی علی الاطلاق حکم صحتده داخل اولدیغی کبی بودخی داخلدر
کذلك مأسور منه اول عبدی غانم یامشتریدن بیع مستقبل ایله طالب شرا اولسه ینه حکم سابق اجرا اولنور که
طلب مزبوری تسلیمنه دلیل اولمغله مسئلهٔ شفعه کبی بونده دخی دلیل تسلیم صریح تسلیم منزلنه تنزیل اولنور
سؤال اولنورسه که سز قریبا دیدیکز که عبد مزبوری قیمتله اخذ ایلمك جانبندن فداسی مقامنه قائمدر
ومعنای مزبور مریضدن وارثی اولان غانم یامشتری حقنده عدم صحت تسلیمی مستلزم اولمغله اول بابده واقع اولان
محاباتی وارثه سالم قیلمماز جوابده دیرز که محاباتك عدم سلامتی انجق مورث تصرفی ایله وارثنه تملیك مال
ایلدکده ظاهر اولور بو بابده ایسه عبدی وارثنه تملیك ایتمیوب وارث عبده شرا یاخود سهمنده وقوعله مالك
اولمغله حقنده صحت تسلیمی باهر اولور نظیری کفالت بالنفس دن ابرا ودم عمددن عفودر که بونلر مریضدن
اجنبی ایله صحیح اولدیغی کبی وارثی ایله دخی تصحیح اولنور توضیحی اولدر که کرك عبد کندو سهمنده واقع اولان
غانم و کرك اعدادن مشتری ایچون عبدی اعتاق وتدبیر ایله حق اخذینی اسقاط ایلمك ممکن واسقاطی
ضمان شیئی غیر متضمندر بو جهتله متبیندر که حق اخذی حق ضعیف وهیندر واسقاطی تصرف ذی الید ایله
اولوب یاخود تصرف مریضله اولمق بینلرنده فارق بولنمادیغی متعیندر واکر عبد مأسورك مولاسی فوت اولوب
وارثی دخی بولنماسه میراثی جماعت مسلمینه مترتب اولوب امام اول بابده جمله دن نائب قیلنور بو صورتده
امام قبل القسمة واقف احوال اولور سه همان عبدی مجانا اخذ وبیت الماله ایصال ایدر اما بعد القسمة
واقف احوال اولورسه دیلرسه بیت المال ایچون قیمتله اخذ ودیلرسه ترك واهمال ایدر اما امام عبدك قیمتی
بیك درهم ایکن اعدادن بشیوز درهمه اشترا ایلین کمسنه نك یدنده ظفریاب اولسه آنی ثمن مزبور ایله اخذ
ایلمك اولی درکه آنده نفع مسلمینی ارتیابدر لکن صاحب سهمك یدنده بولدقده حق اخذی انجق قیمتله

حاصل

حاصل وآنده مسلمینه منفعت ظاهره غیر واصل ایکن حقی دخی عین عبدده اولمیوب انجق مالیتنده اولمغله
اولی اولان اخذینه مشتغل اولمامقدر مگر که اخذنده بعض وجهله نفع مسلمین متحصل اوله مؤلف مصبب
لازال یصیبه من الثواب خیر نصیب دیر که مأسور منه عبدینه اعدادن اشترا ایلین کمسنه نك یدنده ظفر
بولمشیکن برنیجه زمان طلب ایتمیوب صکره ثمنله طلبه مباشر اولسه ینه اخذه قادر اولور اما شفعه بشقه در که
شفیع بیعه واقف اولدقدنصکره طلبده استعجال ایلمسه شفعه سنی ابطال ایدر زیرا شفیعك سکوتی مشتریدن
ضرری دفع ایچون تسلیم شفعه دن معدود اولور که شفیع شفعه ایله اخذ ایدوب مشترینك تصرفنی نقضه
قادر اولمغله سکوتی تسلیم شفعه قیلنمدقده ملك مشتری معطل ومشتری اوزره باب تصرف مسدود اولور
ومعنای معهود ما نحن فیهده غیر موجوددر که مأسور منه عبدی ید ذی الیددن اخذه اقدام ایلدکده
تصرفاتندن برشیئی نقض واعدام ایده مز کورمزمیسنکه عبدینی مجانا اخذ ایچون قسمت سابقه یی نقض
وابطال ایده مز بناء علیه سکوتی منزلهٔ تسلیمده انزال اولنماز واکر عبد مأسور برصبی صغیرك ملکی اولوب
قیمتی بیك درهم ایکن برکمسنه آنی اعدادن بشیوز درهمه اشترا ایلدکده صبینك باباسی یاخود وصیسی صبینك
عبدده بولنان حقنی اهمال ومشتری ایچون تسلیمه اجترا ایلسه قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله علیهما
اوزره تسلیمی تجویز وتکمیل اولنوب قول محمد وزفر رحمة الله علیهما اوزره تسلیمی ابطال وتعطیل اولنور
واختلاف مذکور مسئلهٔ شفعه ده اختلافلری اوزره قیاسله واقع اولمشدر که کرك ما نحن فیهده وکرك تسلیم
شفعهٔ صغیرده ملك صغیردن هیچ نسنه خارج وضایع دکلدر لکن مشتری مزبور قیمتی بشیوز درهم ایکن بیك
درهمه اشترا ایتمش اولدقده اب ووصیسی آنی صبی ایچون بیك درهمله اشترایه طالب اولسه بو اشترا همان
بشیوز درهمه مساوی اولان عبدی صبی ایچون بیك درهمله اشتراء جدید منزلنده اولوب صبی اوزره غبن
شدیدی جالب اولمغله قطعا جائز ومناسب کوریلمز غایة الامر اشتراء جدیدده اب ووصی کندو نفسی ایچون
مشتری قیلنوب ما نحن فیهده نفسی ایچون دخی مشتری قیلنمامغله عقد شرالری بالکلیه باطل اولور که بو اشترا
انجق عبدی ملك قدیمه اعاده دن عبارت اولوب ملك قدیم انجق صبینك اولوب اب ووصی آنده قطعا
مداخل اولمدقلرندن مشتری مزبورك رضاسی حاصل اولمدقجه نفسی ایچون دخی اخذه واصل اوله مز
واکر مشرکین اراضی مسلمیندن برارض اوزره استیلا برله دار الحرب ایتدکلرندن صکره مسلمین مجددا اول ارض اوزره
استیلا ایلسه لر مالك قدیمی قبل القسمة حاضر اولدقده بلاشئ وبعد القسمة حاضر اولدقده دیلرسه
قیمتله اخذ واستعلا ایدر که ارض دخی اموال سائره کبی مال مسلم ایدوکی بی مرادر لکن حضور مالك قدیم
انجق اول ارض اوزره صاحب السهم احداث بنا قیلدقدن صکره ظاهر اولسه بناسی استهلاك ارض اولمغله
بردخی اخذینه قادر اوله مز که اخذ ایچون ذی الیدك تصرفات سائره سنی نقضه مقتدر اولمدیغی کبی نقض
بناسنه دخی مقتدر اوله مز اما حکم شفیع بشقه در نظیری شول موهوب لهدر که ارض موهوبه ده احداث بنا
ایلدکدن صکره واهب قصد رجوع ایلیه اول بابده بناسی استهلاك اولمغله حق واهبده کرك رجوع وکرك نقض
بنا مشروع اولمدیغی کبی ما نحن فیهده دخی مشروع اولماز حتی مشتری شراء فاسد ایله اشترا ایلدیکی ارض اوزره
بنا قیلدقدنصکره بایعك حق استردادی باطل اولدیغنه امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه قائل اولمشدر
واول بابده حق بایع ما نحن فیهده حق مالك قدیمدن اوجب واقوی ایکن ما نحن فیهده حق استردادی باطل اولمق
بطریق الاولی در لکن صورت مزبوره ده قاضی مالك قدیم ایچون لاجل البنا اخذ ارضله قضا ایتمش ایکن
بانی بناسنی هدمله ارضی حالت اصلیه سنه ارجاع ایلسه بو صورتده مانع اخذ اولان بنا زائل اولوب ارض
موهوبه دن بناء موهوب له زائل اولمق منزلنه نازل اولمغله آنده رجوع واهب مسموع اولدیغی کبی بونده دخی
مالك قدیمك فدا ایله اخذی مشروع اولور کذلك اول ارض اوزره اهل حرب بعد الاحراز احداث بنا ایتمش
اولسه لر ینه جواب مسئله تفصیل مشروح اوزره ابتنا اولنور زیرا مالك قدیمك حق اخذی انجق مملوکنده
ثابت اولوب بناء حادث هیچ مملوکی اولمدیغندن آنده حق اخذی غیر متقرر ومملوکی اولان ارضی دخی بدون البنا
اخذی متعذردر اما صاحب السهم بناسنی هدم ایدرسه مانع اخذی زائل اولمغله ارضی قیمتله اخذه قدرت
حاصل اولور واکر ارض مرقومه حین استیلاء مشرکینده منبه اولوب صکره مسلمیندن برکمسنه نك سهمنده
واقع اولسه مالك قدیمی ایچون یوم قسمتده معتبر اولان قیمتله اخذ ایلمك واسع کوریلور زیرا فی الاصل اکا
بناسیله مالك اولمغله وجه مشروح اوزره اخذ ایله ملك قدیمنه اعاده یه متملك اولور واکر ارض مزبوره ده

مطلب سلم الوصی شفعة الصغیر

مطلب اشتری الارض بالشراء الفاسد ثم بنی علیها

صاحب السهم ازد یادبنا ایتمیوب انجق آنی مساکین ایچون وقف یاخود مسلمین ایچون خان یامقبره قیلوب
یاخود مسلمین ایچون مسجد قیلوب ایچنده مسلمین اداء صلوة ایتمشلر اولسه مالك قدیمی آنی اخذه قادر اولماز که
تصرف مرقومله ملك عباددن عتق وتحرری ظاهر اولوب بطر یق القیاس شول عبد مأسورك حکمنه التحاق
ایلمشدر که غنیمتده ظاهر اولدقدنصکره بعد القسمة آنی صاحب السهم اعتاق ایلیه نکتهسی اولدر که مالك قدیم
انجق تصرف ذی الیدی نقض ایتمیهرك اخذه قادر در حال آنکه بو مسئلهلرده نقض تصرف ایتمدکجه قیمتیله
اخذی متعذردر که کرك عبد مرقوم وکرك ارض مرقومه کسنهنك ملکنده داخل اولمامغله مالکندن قیمتله
اخذی ممکن اولمدیغی متقرر در ومسئلهٔ مزبوره ذکر اولنان تحقیقله مسئلهٔ شفعهدن تفریق اولنور که
شفیع نقض تصرف مشتری یه قادر اولمغله نقض ایدوب عقاری ملك قدیمه راجع قیلدقده مالك قدیمدن
شفعه ایله اخذی جائز و واسع کوریلور لکن مانحن فیهده دخی اطراف مسجد خراب اولوب اصحابی موضع
آخره انتقال ایلدکده اصل محمد رحمه الله تعالی اوزره ینه ملك واقفه رجوع واتصال ایتمکله مانع زائل اولدیغندن
مالك قدیمی دیلرسه قیمتیله آندن اخذ واستحصال ایدر کذلك مأسور اولان برفرس اولوب صکره غنیمتده وقوعله
تقسیمدنصکره صاحب السهم آنی فی سبیل الله وقف ایدوب بعده مالك قدیمی حاضر اولسه ینه اخذینه قادر اولماز
وقول مذکور قول محمد رحمه الله تعالی درکه اول امام مرحمت آمیزهم عقارده وهم متعارف الوقف اولان
منقولاتده وقفی تجویز ایلمشدر اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه صور مذکورهده وقفه حکم لزوم تعلق
ایتمیوب عین موقوفه ملك مالکندن خارج اولمامغله مالك قدیمی آنلری اخذ ایله مبتهج اولور انجق مسجد
قیلدقده اکا حکم لزوم تعلق ایتمکله مالك اول اخذ ارضنه قادر اولماز که نقض تصرف نافذه مقتدر اولماز
بناء علیه مجانا اخذده نفعی ظاهر ایکن نقض قیمتنه غیر قادردر کذلك صاحب السهم ثمن غالی ایله بیع ایلدکده
بیعی نقض ایدوب قیمتله اخذده نفعی ظاهر ایکن ینه نقض بیعه قادر اولمیوب انجق بعد البیع ینه ملکدن
ملکه محتمل النقل اولدیغندن حق اخذی باقی اولمغله مشتریدن انجق ثمن غالی ایله اخذه مقتدر اولور اما
تصرفات سابقهدنصکره ارض مرقومه کرك عوضله وکرك بلاعوض محل تملیك اولمقدن خارج اولمغله مجددا
محل تملیك وتملك اولمغله عودت ایتمدکجه اخذینه کسب رخصت ایده مز نظیری شول عبد مأسوردر که
غنیمتده وقوعله تقسیمدنصکره صاحب السهم آنده عقد کتابت ایلیه مالك قدیمی حال کتابتنده اخذینه
رخصت بولمیوب انجق بدل کتابتدن عجز ایله مانع اخذی زائل اولدقده قیمتله اخذینه کسب قدرت ایدر
کذلك صاحب السهم اول عبدی برکسنهیه مقابلهٔ دیننده رهن ایلدکده مرتهنك مرهونه حق لازمی متعلق
اولمغله راهن آنی فك ایتمدکجه مالك قدیمی اخذینه مستحق اولهمز و بعد الفك مانع اخذی زائل اولدقده
دیلرسه قیمتله اخذه ملتحق اولور لکن مالك قدیمی مالندن دینی ادادن صکره عبدی قیمتیله اخذه طلبکار
اولورسه اولبابده مرتهنه کمال حقی واصل اولمغله راهن اکا تسلیم عبد اوزره اجبار ایدر انجق مالك قدیم اداء
دیننده مجبور و محتاج اولمیوب عبدینی بعد فك الرهن اخذ ایلمك ممکن ایکن اداء دینه استعجال ایتمش اولمغله
اداده متطوع قیلنوب راهن اوزره آندن برشیئله رجوعه مجال بوله مز لکن صاحب السهم اول عبدی
برکسنهیه مدت معلومهده ایجار وقبض اجرت ایلدکدنصکره مالك قدیمی حاضر اولسه نقض اجاره برله قیمتله
اخذه قادر اولور که اجاره بعض اعذار ایله منتقض ومالك قدیمك اخذده ثابت اولان حق تصرفات سائرهیی
نقض ایتمزسهده اجارهده عذر ناقضدر نظیری شول فساد بیع ایچون استرداد مبیعده ثابت اولان حق بایعدر که
سائر تصرفاتی نقض ایتمز ایکن نقض اجارهده عذر ناقعدر کذلك عیبله رد ده ثابت اولان حق مشتریدر که
تصرفات سائرهده جاری دکل ایکن نقض اجارهده عذر جاریدر واکر مأسور اولان برناقه اولوب صاحب السهم
آنی حج یاخود عمره ایچون بدنه قیلمغله تقلید واشعار یاخود اضحیه ایچون تعیین واحضار ایلدکدنصکره مالك
قدیمی ظاهر اولسه بو بابده قیمتیله اخذه قادر اولور که بو تصرفله آندن ملك صاحب السهم زائل وقاصر
اولمامشدر کورمزمیسنکه آنی بیعه شروع ایلسه بیعی مشروعدر اما سبقت ایلین مسئلهٔ وقف بشقهدرکه
آنده ملکی زائل وبیعی باطلدر وقول مذکور ایله متبین اولمشدرکه وقفده اضحیه و بدنهیه قیاسله تجویز استدلال
ایدنلرك خطاسی ظاهر وبیندر وناقهٔ مزبورهیی مالك قدیمی قیمتله اخذ واسترداد ایلدکده صاحب السهم
دخی اول قیمتله بدنهٔ اخری آلوب مکان اولی یه وضع وایراد ایدرکه آنك حقنده قیمت آنده ایجاب حق الله
قیلدیغی ناقهدن عوض وحکم عوض حکم معوضدر واکر مأسور اولان برعبد اولوب آنی برکسنه اعدادن

مطلب نقض الشفیع الوقف اذا وقف المشتری

مطلب الاختلاف فی وقف المنقول

مطلب الاعذار فی نقض الاجارة

مطلب منع الاستبدال فی الوقف

قیمتندن اقل یاخود اکثر ایله اشتراء ایدوب صکره حین وفاتنده آنی برشخصه وصیت قیلمش اولسه مالك قدیمی آنی
موصی لهدن قیمتیله اخذه رخصت ویریلور زیرا وصیت مزبوره بعد الوفاة عین عبدی تبرع ایدوکی بی التباس
اولمغله حال حیاتنده هبهٔ عبد ایله تبرعی اوزره قیاس اولنوب آنده مالك قدیمی موهوب لهدن قیمتیله اخذه
قادر اولدیغی کبی بونده دخی مقتدر اولور اما بعد الاشتراء کسنهیه وصیت ایتمیوب ملکنده ایکن وفاتی ظاهر
اولسه مالك قدیمی آنك اشتراء قیلدیغی ثمنله وارثندن اخذه قادر اولور زیرا وراثت عین خلافت اولمغله
مورثده ملك وارث همان ملك مورثدر حتی وارث مبیعی بایع مورث اوزره عیبله رده قادر و مشترای مورثده
مورثی کبی مغرور قیلنمه جغی ظاهردر پس مالك قدیمی مورثدن ثمنله اخذ ایلدیکی کبی وارثدن دخی اخذه
مقتدردر اما موصی له اول عینه انجق سبب جدید ایله مالك اولوب ملك موصی ایله متملك دکلدر حتی بایع
موصی اوزره عیبله رده غیر قادر ومشترای موصیده مغرور قیلنمه جغی متعذر در مؤلف دقیق الاعتبار اقر الله
تعالی عینه فی دار القرار دیرکه اکر اول میت رقبهٔ عبدی وصیت ایتمیوب نجق خدمتنی یاخود غلهٔ کسبنی وصیت
ایتمش اولسه اولبابده مالك قدیم ایچون عبدی کرك ثمن وکرك قیمتله اخذه رخصت یوقدر زیرا موصی لهك
آنده حق لازمی متحققدر حتی وارث اول عبدی بیعه واول حق ابطاله قادر و ملتحق اولهمز پس مالك قدیمی
آنی وارثدن اخذه قادر اولماز که آنده حق موصی له متقرردر وموصی لهدن اخذه دخی مالك اولماز که بدل ایله
حق اخذی انجق مالك عینك یدندن ممکن ایکن موصی له عین عبده غیر متملکدر اما صورت سابقه بشقهدر که
آنده موصی له عین عبده مالك اولمغله مالك قدیمی قیمتیله اخذه متملکدر اما خدمت یاخود غله ایله موصی له
فوت اولدقده وارثدن ثمنله اخذه قادر اولور که مانع اخذ اولان حق موصی له موتیله باطل اولمغله حق مالك
قدیم ظاهر اولمشدر ینه مؤلف دقیق الاقوال بعده الله تعالی عن جمیع الاهوال فی جمیع الاحوال دیرکه عبد
مأسور ایکی کسنه بینلرنده مشترك اولوب غنیمتده وقوعله تقسیمدنصکره احدهما حاضر وآخر غیر حاضر
اولسه حاضر بولنان صاحب السهمدن نصفنی نصف قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا اخذی انجق ملك قدیمله
حاصل وهر بری نصف عبده مالکدر وحکم کل اجزاده اعتبار اولنمق اعتبار صحیح المسالکدر واکر ایکیسی
معا حاضر اولوب انجق احدهما اخذه طالب وآخر صاحب السهمده ابقاسیه راغب اولسه طالب اخذ ایچون
نصفنی نصف قیمتله اخذی جائز ومناسب کوریلور زیرا هر برینك کندو حصهسنده رأیی معتبر ایکن طالب
اخذ خیار شریکنی ابطاله مالك اولمدیغی کبی اول دخی بونك اختیارینی ابطاله متملك اولهمز کذلك اولبابده
صاحب السهم سزبکا ضرر تبعیض ملکی الحاقیله عبدیمی اوزریمه افساد ایده یورسز پس تماما اخذ
ایدرسز یاخود تماما یدمده ابقا ایدرسز دیو نزاع ایلسه اول دخی استماع اولنماز که مالك قدیمدن دفع ضرر الزم
وصاحب السهمدن دفع ضرر اوزره مقدمدر بناء علیه مالك قدیم آنك یدندن خواه ناخواه اخذ ایلمك بی اشتباهدر اما
مالك قدیم شخص واحد ایکن فوت اولوب ایکی اوغلنی ترك ایلدکده حکم مسئله بشقهدرکه آنده احد الابنین
ایچون صاحب السهمك رضاسی بولنمدقجه اخذ نصفله قضا اولنماز زیرا بو بابده اصل ملك مورثك اولوب
ورثه آنك مقامنه قائملردر ومورث حال حیاتنده عبدك بعض اجزاسنی اخذ وبعض اجزاسنی ترکه مالك اولمیوب
بلکه جمیعا اخذی یاخود جمیعا ترك وتسلیمی لازم اولمقله ورثهسنه دخی لازم اولور سؤال اولنورسه که
تقدیر مشروح اوزره مورث حیاتنده ایکن نصف عبدی ترك وتسلیم ایدوب نصف باقیدن ساکت اولدقده
حقنده تسلیم تمامی ثابت اولمق اقتضا ایدر که احد الوارثین کندو حصهسنی ترك وتسلیم ایلدکده حکم تسلیم
حق آخرده دخی ظاهر اولوب بردخی تمام عبدی اخذه قادر اولمیهلر جوابده دیرزکه بلی حکم مسئلتین متحد
انجق حق مورثده وجه تسلیم متعدددر زیرا مورث نصف عبدی تسلیم ونصف آخرینی نصف قیمتله
اخذه طالب اولورسه بو قولی هیچ تسلیمدن عد اولنمیوب ینه تمام عبدی اخذه قادر اولور اما نصفی تسلیم
ونصف آخردن سکوت ایدرسه مسئلهٔ شفعه کبی مورث تسلیم تمامه مالك اولدیغندن حقنده تسلیم بعض همان
تسلیم کل قیلنمغله بردخی اخذ تمامه مقتدر اولماز لکن احد الوارثین حق آخرده مالك تسلیم اولمدیغندن
احدهمانك تسلیمی انجق مورثك تسلیم نصف وطلب نصف آخری حکمنده داخل وحکم تسلیمی باطل اولمغله
صکرهدن اخذ تمامده توافق ایتدکلرنده اخذ تمامه واصل اولورلر واکر مشرکین بربلده اوزره استیلا ایدوب
صکره مسلمین یدلرندن انتزاعله استعلا برله بین الغانمین تقسیم اولندقده اول بلدهدن برخانه برغانمك سهمنه
تسهیم اولنوب اول غانم اول خانهنك بعض ابنیهسنی هدم ایلدکدنصکره مالك قدیمی ظاهر اولسه بو صورتده

مطلب للوارث ان یرد ما اشتراه المورث

هم خانه سنی وهم بعینه قائم اولان انقاضنی خانه نك یوم تقسیمده معتبر اولان قیمتیله اخذه قادر اولور که انقاضی
دخی فی الاصل مملوکی ایدوکی امر باهر در کورمزمیسنکه قبل الهدم حاضر اولیدی البته عرصه وبناسنی تماما
اخذه قادر اولور ایدی پس بعد الهدم دخی بویله در واول هدمله قیمت خانه دن برنسنه اسقاط اولنماز که
ویره جکی قیمت فداء ملکی اولوب فدا دخی انجق مقابل اصل اولمغله اصلده فعل مکتسب یاخود غیر مکتسب
ایله عارض اولان نقصانله فدادن هیچ نسنه اهباط اولنماز بناء علیه صاحب السهم انقاضنی استهلاك
ایتمش اولسه بنه فدادن برنسنه عهدهٔ مالك قدیمدن حط وتنزیل اولنماز اما مسئلهٔ شفعه بشقه در که شفیع انجق
مشتری بنایی هدم ایلدکدن صکره حاضر اولسه اخذ انقاضه قادر اولمیوب انجق ارضی ثمندن حصه سیله
اخذه مقتدر اولور زیرا اشفعه ایله حق اخذی عقاره مخصوص ومنقولده غیر ممکندر وانقاض بنا منقولاتدن
ایدوکی متبیندر وهم شفعه ایله اخذ انجق منزلهٔ شرایه نازلدر که شفیع من اول الامر ثمنیله تملك مأخوذ بنه
نائل اوله جقدر وبنا دخی منزلهٔ وصفه نازل اولمغله فعل مکتسب ایله ضایع اولدقده ثمندن حصه سی عهدهٔ شفیعدن
ساقط وزائل قیلنور اما بو بابده مالك قدیم خانه سنی فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایدوب فدا دخی بیان مشروح اوزره
مقابل اصل اولوب مقابل اوصاف اولمامغله قیمت اصلدن برشیئی اسقاطده اکا اسعاف اولنماز وعلی هذا
خانهٔ مزبوره مقامنده بر ارض اولوب اول ارضده دخی اشجار نخل بولنمغله ثمری رسیده اولدقدن صکره
مالك قدیمی حاضر اولسه ارض ونخلك یوم تقسیمده معتبر اولان قیمتلریله ارض ونخل وثمری تماما اخذه
قادر اولور کذلك صاحب السهم ثمری اکل یا بیع ایتمش یاخود نخلی قلع یا قلع ایتمك اوزره بیع ایتمش بولنسه
بنه حکم سابق اجرا اولنور زیرا ویره جکی قیمت ارض ونخل انجق مقابلهٔ اصلده فدا اولمغله فوات وصفله آندن
برشیئك سقوطی روا کوریلمز انجق نخل وثمر بعینه یدنده قائم ایسه آنی دخی اخذه ملازم اولوب ویدمشتریده
قائم ایسه اشترا ایلدیکی ثمنله دیلرسه اخذینی ملتزم اولور اما مسئلهٔ شفیع بشقه در که شفعه عقاره خاص ومنقوله
غیر شاملدر وشفیع ایچون حق شفعه سی باقی اولدقجه تصرف مشتری یده ولایت نقضی حاصلدر بناء علیه
بزدخی حکم ایده رز که صاحب السهم نخلی قلع اوزره بیع ایدوب مشتری دخی هنوز قلع ایتمدین اول ارضك
شفیعی حاضر اولدقده بیع نخلی نقض ایدوب مشتری اولدن ثمنله ارض ونخلی تماما اخذه قادر اولور
مؤلف دقایق نشار ملا الله تعالی قبره من الانوار دیر که برکسنه بر عبدی اشترا ایدوب هنوز قبض ایتمدین
مشرکین اول عبدی اسیر ایلدکدن صکره مسلمین آنی اخذ وبرغا نمك سهمنده تسهیم ایتدکلرندن صکره
بایع ومشتری معا حاضر اولسه لر بایع دیلرسه قیمتیله اخذه مشتریدن احق کوریلمك ظاهردر که قبل الاسر آنده
ید بایع ثابت واستیفاء ثمن ایدنجیه دك حبسنه احق ایدوکی باهر ایدی نکتهسی اولدر که مبیع قبل القبض
ضمان ملك بایعده در که هالك وضایع اولدقده ملك بایع اوزره هالك وضایعدر وحکم ایده رز که اخذ ایچون
اداقیلدیغی قیمتده متبرع دکلدر که اداء قیمت ایتمدکجه احیاء حقنه وصولی ممتنعدر بناء علیه بعد اخذ البایع
مشتری مخیر قیلنوب دیلرسه هم ثمن اول وهم قیمتله یدبایعدن اخذ ودیلرسه بالکلیه ترکی مقرر قیلنور ومشتری ایچون
ثبوت خیاری التزام ایلدیکمز انجق اعطاء قیمتله ثمن اصلیدن زیاده یی فی الاصل التزام ایتممشیکن شمدی اوزرینه
الزام اولندیغندندر لکن صورت مفروضه ده بایع قیمتله اخذندن نکول ایدرسه اولبابده مشتری دیلرسه قیمتله
اخذ وقبول ایدر که اسر عبد ملك مشتری اوزره واقع اولمغله اخذ ایله کما کان ملکنه اعاده سی واسع کوریلور
وبعد الاخذ مبیع مشتری یه سالم اولمغله اصل ثمنی بایعه اداسی لازم اولور لکن بایع عبدی ید مشتریدن اخذ واداء ثمن
ایدنجیه دك حبس ایلمك دعواسنه شروع ایلسه بو دعواسی مسموع کوریلمز زیرا ابتداء امرده عبدی قیمتله
اخذندن امتناعله حق حبسنی زائل قیلوب حالنی شول منزله نازل قیلمشدر که بایع مبیعی مشتری یه تسلیمدن صکره
ثمنله حبس ایچون استردادنه طالب ومائل اوله بنه دیر که عبد مأسورك مالك قدیمی فوت اولوب برابن صغیر بنی
ترك وا کا برکسنه یی تعیین وصی قیلمش اولدقدن صکره اول عبد غنیمتده ظاهر اولسه وصی مرقوم عبد صغیر ایچون
قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولور که بیان مشروح اوزره وارث بو مسئلهده مقام مورثه قائم اولمغله
حق اخذی موت مورثله ساقط ومنعدم اولماز اما مسئلهٔ شفعه بشقه در ووصی مزبور صغیرك مفروض الحیوة اولان
باباسی مقامنه قائم اولمغله قیمتله اخذنده میتك مالی قالمیوب صغیرك آناسندن منتقل مالی بولندقده قیمت مزبوره انجق
مال صغیردن لازم اولور که قیمت مزبوره دین صغیر اولمغله مالندن اداسنی مستلزم اولور واولبابده طرف
مالك قدیمدن وکیل اخذ اولان کسنه اوزره عهدهٔ اداسی متوجه اولمدیغی کبی وصی مزبور اوزره دخی

مطلب حکم الشفعة اذا هدم المشتری البناء

مطلب الشفعة تختص بالعقار دون المنقول

عهدهٔ اداسی متوجه اولماز زیرا اخذ مذکور جنایتدن فدا منزلنده نازل اولمغله فداء جنایتده وکیل انجق نائب محض
اولوب لزوم عهدهدن بری اولدیغی کبی بونده دخی معتبردر اما مسئلهٔ شفعه بشقهدر که وصی یاخود وکیل شفعه ایله
اخذ ایلدکده اوزرلرینه عهدهٔ ادا لازم واوزرلرینه کندوماللرندن مطالبهٔ ثمن متوجه وقائم اولوب بعد الاداء
صغیر یاخود موکل اوزره رجوعی هویدادر که شفعه ایله اخذ حق شفیعده من اول الامر شرا ایله تملك مبتدادر
لکن وصی صاحب السهم ایچون قیمته ضامن اولدقده قیمتله حکم ضمان اوزره مطالبه اولنوب بعد الاداء
صغیر اوزره الزام دینده ولایتی قائمه اولمغله مال صغیرده صحت رجوعی متضمن اولور اما وکیل بالاخذ قیمته
ضامن اولدقده اول ضماننده متطوع اولمغله موکل اوزره راجع اولهمز که وکیل ایچون موکل اوزره طرف موکلدن
ضمان قیمتله مأمور اولمیان کسنهلر ایچون الزام دینده ولایتی یوغیکن کندو نفسی ایچون الزام دینی نیجه واسع کوریلور
مکر که اکا ضماننه دخی امر وتنبیه ایتمش اوله اولبابده امری ایله اوزرینه رجوعی تصحیح وتوجیه اولنور واکر وصی
عبدی مال صغیردن قیمتله اخذ ایلدکدن صکره برکسنه میت اوزره مالیت عبدی محیط اولان دین اوزره اقامت
بینه یه قیام ایلسه البته اول دین ایچون بیع عبد التزام اولنور که عبد مورثك ملك قدیمنه اعاده اولنوب ملك
مورثده حق غریم حق وارث اوزره مقدم ایدوکی ما لا کلام مدر وبو صورتده وصی اداء فداده متطوع قیلنمق
لازم اولمغله مال صغیردن ادا قیلدیغی نسنه یی صغیر ایچون غارم اولور زیرا ترکه دینله مستغرق اولمق ملك وارثه
مانع اولمغله وصینك اولبابده اخذی صغیر ایچون اولمدیغی ظاهر وساطع اولمشدر وفداده تطوع وصی اجنبی
آخرك تطوعی ایله تنظیر اولنماز که صاحب السهم تسلیم عبددن اجنبی آخر اوزره امتناع ایلمك ممکن اما وصی اوزره
غیر ممکندر زیرا وصی قائم مقام موصی اولمغله صاحب السهم عبدی قیمتله تسلیم موصی اوزره اجبار اولندیغی کبی
بعد الموت تسلیم وصیسی اوزره دخی اجبار اولنور بلکه انکله تنظیر اولنور که میتك مالیت عبدی محیط اولان
دینی ظاهر ایکن وصی مال نفسندن اداء فدا ایله اخذینه مباشر اوله اول بابده عبد غریم ایچون مقابلهٔ دینده
بیع اولنوب وصی فداسنده متطوع اولدیغی کبی بونده دخی متبرع قیلنور ومسئلهٔ مزبوره شول مسئلهٔ جنایته
تشبیه اولنور که میتك عبدی برجنایت ایتمکله وصی مال صغیردن صغیره قصد شفقتله فداسنی ادادن صکره
میت اوزره دین محیط ظاهر وهویدا اوله ومعنای واحد میان مسئلتینی جامع اولمغله بیان مشروح اوزره ایکیسی
حکم واحدده مجتمع اولمشلردر بنه دیر که مسئلهٔ مفروضهده وصی عبدی صغیر ایچون فدا قیلیوب انجق حکمی
قاضی یه رفع ایتمکله قاضی اکا فدا ایله امر ایدوب اولوجهله فدایه مبادرت ایلیوب یاخود فدا سنه قاضی بالنفس
یاخود امر قاضی ایله امناسندن برامینی مباشرت ایلدکدن صکره دین میت اوزره بینه اقامت اولنسه آنده غرما
مخیر لردر که دیلرلرسه مال صغیردن صاحب السهمه ویریلن قیمتی صغیره ادا بعده دینلری ایچون بیع عبده
ابتدا ایدرلر ودیلرلرسه مطالبهٔ دینله تقاضا ایتیوب اولبابده قاضی دخی عبدی بنه صاحب السهمه رد وقیمتی
صغیره رد ایله قضا ایدر زیرا بو بابده مؤدی فدایی متطوع قیلمق ممتنعدر که قاضی صغیر ایچون اداء فدا ایله
حکم ایدوب حکم قاضی انجق باعتبار النظر نافذ ایکن مؤدی فدایی ادا سنده متطوع قیلمغه مانع در اما مسئلهٔ
متقدمه بشقه در فعلی هذا وصی عبدی صغیر ایچون بغیر امر القاضی اخذ ایدوب بعده عبدك نصف
قیمتی مقداری دین میت لاحق اولسه البته عبد بیع اولنوب غریمی استیفاء دین ایلدکدن صکره فضلهٔ ثمنی
میراث اولمق اوزره صغیره ویریلوب بنه اعطاء قیمتده متطوع اوله جغی متحقق اولور زیرا بو تصرفی نظر
صغیری غیر مشتملدر که قیمتله جمیع عبدی فدا قیلمش ایکن صغیره انجق نصف عبد واصل اولمشدر بو جهتله
صغیر اوزره نفوذ تصرفی ممتنع اولمغله اداء فداده متطوع قیلنور لکن مسئلهٔ مفروضهده فداء وصی امر
قاضی ایله واقع اولمش اولسه اولبابده قاضی غرمایه دیلرسکز فداء عبددن مقدار حصه کزی عهده کزه التزام
ایدرسز بن دخی عبدی دینلریکز ایچون بیع ایدهرم والا عبدی صاحب السهم اوزره رد وفدایی آندن
اخذ ایدهرم دیمکله حکم قاطع ایدر زیرا بو بابده مؤدی فدایی متطوع قیلمق غیر ممکندر که فداسی امر قاضی ایله
واقع اولوب امر قاضی دخی حکم اولمغله حق صغیرده نفوذی انجق هم صغیره وهم مؤدی فدایه شرط
نظر ایله متعین اولور بو صورتده غرما فدادن مقدار حصه لرینی التزامدن امتناع ایدرلرسه البته عبدی
صاحب السهم اوزره رد ایله قطع نزاع اولنور مکر عبدك ید صاحب السهمده ایکن بدننده یاخود قیمتنده بعض
زیاده حادث اولمق قاضینك نظر للصغیر طرف صغیردن فدا ایله امرینه باعث اولمش اوله اولبابده صغیر اوزره
توفیر منافع ایچون فداسی مال صغیردن واقع اولور بو صورتده فداء عبد ایچون امر قاضی ایله اعطا اولنه جق مال

اول صغيرك مال مخصوصي اولميوب بلكه مال ميتدن ايكن دين ميت دخي تركه سني محيط بولنمغله غرماسي بزلر
بومالله فداء عبده راضي اولميوب همان ديتز ايجون اول مالي اخذ ايده رز ديو نزاعه شروع ايلسه لر اخذلري
مشروع كوريلورز يرا فرض مذكور ارزره تركهٔ ميت حق مخصوصلري اولمغله نفسلري ايجون اختيار نفع
وضرر ده مرادلري اوزره امضاء حكم اولنمق لازم ومرصوصدر واولبابده وارث ايجون فداء عبده مباشرت
ممتنعدر كه تركه دينله مستغرق اولمق ملك وارثه مانعدر ينه ديركه عبد مزبوري مشركين يد صاحب السهمدن
دفعهٔ ثانيه ده اسير ايدوب بعده مسلمين بنه اخذ وسهم غانم آخره تعيين ايتد كلرندن صكره مولاي قديمي
حاضر اولسه اخذينه بروجهله قادر اولماز زيرا استرثاني ملكي اوزره جاري اولميوب انجق ملك غانم اول اوزره
طاري اولديغندن حق اخذي انجق غانم اول ايجون ثابت وحق مالك قديم انجق حق غانم اولده متثبت
اولمغله غانم اول آني قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قيمتله اخذ ايله مالك اولديجه مولاي قديمي سبيل اخذه
سالك اوله مز وغانم اول غانم ثانيدن قيمتله اخذ ايلدكده مولاي قديمي ديلرسه آندن انجق ايكي قيمتله اخذه قادر
اولوركه غانم اول احياء ملكنه محتاج اولوب اداء قيمتله ملكني احيا ايتمكله اول اداده متبرع اولمديغي ظاهردر
بناء عليه مالك قديمي ديلرسه آني انجق قيمت اولي وغانم اولك ثانيه ويرديكي قيمت ثانيه ايله اخذه مقتدر اولور
كذلك مسئلهٔ مفروضه ده غانم اولك مقامنده اول عبدي اعدادن اشترا ايلين مشتري بولنوب آنك يدندن
دفعهٔ ثانيه ده اسير اولدقدنصكره مشتري آخر آني اعدادن اشترا قيلمش اولسه ينه حكم مذكور تمامه بونده دخي
اجرا اولنور كه مشتري اول مشتري ثانيدن ثمن ثاني ايله اخذ ايتمدكجه مولاي قديم ايجون اخذي ممكن اولميوب
واخذ ندنصكره دخي ديلرسه انجق ايكي ثمنله اخذ ياخود بالكليه ترك وتسليم ايده جكي متعيندر واكر بر عبدك
مالك قديمي عبدي صاحب السهمدن قيمتله ياخود مشتري اعدادن ثمنله اخذه طالب اولدقده قاضي دخي
عبدي اكا تسليمله قضا ايدوب ياخود صاحب السهم ومشتري بلا قضاء اكا تسليمده اظهار رضا ايتدكلرندن صكره
لازم اولان قيمت وثمني ويرمدكجه عبدي تسليمدن نكول ايلسه لر بونكوللري مشروع ومقبول كوريلورز يرا
مولاي قديمك احياء ملكي انجق فداء لازمي ايله ممكن اولمغله اول فدايي ادا ايدنجه دك ملكينك جواز حبسي
متبيندر وهم بو بابده صاحب السهم ومشتري البته راد آبقدن ادني دكل ايكن رد آبق مقابلهٔ جعل واجبده
مستوجب حبس اولدقده بو بابده بطريق الاولى در بو صورتده مالك قديم اول فدايي تسليم ايدوب ياخود
ايتميوب انجق هنوز عبدي قبض ايتمش ايكن آني شخص آخره بيع ايلسه بو بيعي البته باطلدر اكرچه فدايي
تسليم ايتدكده البته تسليم عبددن عجزي ظاهر واو او جهله بطلان بيعي باعثدر لكن فدايي ادا ايلدكده
وجه بطلاني اولدركه مبيع البته يد ذي اليدده قبض ايلديكي فداء مقابله سنده مضمون ايدوكي نماياندر كورمزميسنكه
مبيع مرقوم هالك اولدقده البته رد فداسي لازمدر بوجهله عبد مرقوم مقبوض الثمن اولان مبيع في يد البايع
منزلنه نازل ياخود اقاله ياعيبله رد حكمي اوزره قضاء قاضي ايله ياخود بلا قضاء فسخ بيعدن صكره مبيع
في يد المشتري منزلنه نازل اولوب صورت اولاده بيع مشتري وثانيه ده بيع بايع باطل اولديغي كبي عبد مزبورده دخي
بيع مالك قديم باطل اولور لكن صورت ثانيه صددنده اولد يغي مسئلهٔ عبدي قياسده اقرب الاشباه ايدوكي
بي التباسدركه بو محلده مؤلف كرامت بنيان مالك قديم اول عبدي ذي اليده بيع ايلمك جائزدر ديو ذكر
وبيان ايلمشدر وصورت اولي ده مشتري مبيعي بايعه بيع ايلمك ممكن اولمديغندن عندمزده ظاهر ومتبين
اولمشدركه عبد مرقوم وجه مشروح اوزره فسخ بيعدن صكره يد مشتريده بولنان مبيع ايله موازي وموازندر
وعبد مرقوم ملك مولاي قديمه عود ايتدندن صكره ينه مضمون بالفدا اولديغي كبي مبيع مرقوم دخي اصل ملك بايعه
عود ايتدندن صكره ينه مضمون بالثمن ايدوكي هويدادر ومبيع مرقومده ذي اليده بيعي صحيح وآخره بيعي غير صحيح
اولديغي كبي عبد مرقومده دخي ذي اليده بيعي صحيح وآخره بيعي باطل صرمحدر بناء عليه مولاي قديمي
عبدك عيب حادثنه واقف اولدقده قبل القبض رده قضاء قاضي ايله و بلا قضاء قادر و بعد القبض رده انجق
قضاء قاضي ايله مقتدر اولوب شول بايع منزلنه نازل قيلنوركه مبيعني مشتري عيبله رد ايدوب بيعلري قضاء
قاضي ايله منفسخ اولدقدن صكره مبيعك عند المشتري حادث اولان عيبنه واقف وواصل اوله واكر مالك قديم
عبديني بعد الاسر هيچ كورمامش ايكن فدا ايله اخذ ايدوب كوردكدنصكره اخذندن نادم اولسه بو صورتده
صاحب السهم اوزره ردي ممكن ومنتظم اولماز كه خيار رؤيتله ردي شراء مبتدايه مخصوص ايكن بو بابده
اخذي انجق اعادهٔ ملك قديمي مستلزم اولمشدر لكن حكم مزبور اول وقتده جاريدر كه عبد اوزره مقدما

مطلب راد الآبق حبسه الى ان يستوفي الجعل

بدنده بولنديغي حالندن جانب نقصانه تغير طاري اولميه زيرا طاري اولدقده جوازردي آشكاردركه فدا ايله انجق حالت
اصليه سي اوزره اعادهٔ ملكنه طلبكار اولوب بعد التغير مقصودنده تخلل خلل پديدار اولمغله ردي جائز وسزاوار
كوريلورينه ديركه عبد مأسوريك درهمه مساوي ايكن بركسنه اعدادن آني بوز درهمه اشترا واخراج ايلدكده
مالك قديمي بشيوز درهم دينله وفات و برابن صغيريني ترك ايتمش بولنمغله غرما ووصي حاضر اولدقلرنده غرما
فداسندن نكول ايلسه لر وصي ايجون مال صغيردن يوز درهمله فداسي مشروع ومقبول كوريلورز يرا عبدي
بعد الفداء بيك درهمه بيع ايدوب ايچندن ميتك بشيوز درهم دينني ادا وصغير ايجون يوز درهمي مقابلنده
بشيوز درهم پيدا اولمغله منفعتي ظاهر وهويدادر ونظر صغيري متضمن اولان مواضعده وصي فداده متطوع
قيلنماز ومسئلهٔ مزبوره فداء جنايته قياسله اظهار وابدا اولنوب آنك حكمي بونده دخي اجرا اولنمشدر بو صورتده
بعد اخذ الوصي قيمت عبده نقصان كلوب انجق بشيوز درهمه مساوي اولسه البته غرما ايجون بيع اولنوب
ينه وصي اوزره غرامتدن برشيئ محتوي اولماز زيرا وقت اخذنده نظر صغير ظاهر وتصيرفنده نفع صبي متقرر
اولدقدن صكره بهاسنده حصول نقصانله حكم تصرفي متغير اولماز كورمزميسنكه عبد مزبور بعد اخذ الوصي
هالك اولدقده وصي به غرامتدن برنسنه مستمسك اولماز پس بودخي آنك كبيدر واكر مسئلهٔ مرقومه ده مقام
غرماده صغيرك براخ غائبي بولنوب وصي آني يتلديكندن مال صغيردن يوز درهمله عبدي فدا قيلدقدن صكره
اول غائب حاضر اولسه نظر اولنوركه اكر فداسي امر قاضي ايله واقع اولمامش ايسه نصف فداده متطوع قيلنوركه
نصف عبدده مال صغير ايله ملك غائبي احيا ايتمش اولوب اول دخي حقنده شرعا ممتنع اولمغله اول نصفده
متطوع قيلنور اما مسئلهٔ اولي بشقه دركه آنده جميع عبدده ملك صغيري احيا ايدوب نصفنده ملك غرمايي
استحيا ايتمشدركه دين ميت تركه سني محيط وشامل اولدقده البته تمام تركه ملك وارثه داخل اولوركورمزميسنكه
وارث دين ميتي محل آخردن قضا ايدرله تركه يي نفسي ايجون استخلاصه قادر اما احد الوارثين حصهٔ شريكني
محل آخردن ادا ايدرله ملك مشتركي نفسي ايجون استخلاصه غير مقتدردر واكر فداسي امر قاضي ايله واقع
اولمش ايسه اول بابده قاضي اول غائبي تخيير ايدوب ديلرسك نصف فدايي ويريرسك تا كه عبد صغير ايله
بينكزده بروجه مناصفه مشترك قيلنور زوديلرسك عبدي اعدادن اشترا ايلين كسنه اوزره رد
وصغيرك يوز درهمني استردا د ايده رز ديو تعيين مضار ومنافع ايدركه وصي امر قاضي ايله ادا قيلديغي فداده
البته متطوع قيلنماز وفداء مزبور اكرچه صغيره نافع ايدي لكن فسخ فدا ايله ينه نفع صغير ضايع اولماز كه
صغير مزبور كبير اولدقده ديلرسه عبدي يوز درهمله فدا ايدوب نصف فداده قرنداشي طرفندن متطوع
اولمق ممكن ومتسعدر ينه ديركه مسئلهٔ مزبوره ده مشتري اول عبدي اعدادن ايكي يوز درهمله اشترا قيلمش
اولوب ميت اوزره دخي طقوز يوز درهم دين اولديغي نمايان اولسه وصي آني صغير ايجون ايكي يوز درهمله
فدا قيلمق جائز وشايان اولماز كه ثمندن طقوز يوز درهم ديني ادا ايتدكدنصكره صغير ايجون انجق يوز درهم قالوب
باقي يوز درهمله خسران صغيري موجب اوله جغي ظاهر وعياندر بوايله ايكن وصي فداء مزبوره مباشرت ايلسه
نظر اولنور اكر مباشرتي امر قاضي ايله واقع اولمامش ايسه بو تصرفي بيان مشروح اوزره نظر صغيري متضمن
اولمامغله فداسنده متطوع قيلنور بوندنصكره عبد مزبور ضعف قيمتي اولان ايكي بيك درهمله بيع اولنسه
بعد اداء الدين باقي قلان بيك يوز درهم صغير ايجون ابقا اولنوب ينه وصي فداسنده متطوع اولمق اوزره استبقا
اولنوركه معتبر اولان وقت اخذنده اخذي نظر صغيري متضمن دكل ايكن صكره دن حادث اولان زياده ايله
اول حكم ثابت تغيير والغا اولنمازينه ديركه واكر مباشرتي دين ميت وقت امرنده معلوم قاضي اولمديغندن امر
قاضي ايله واقع اولمش ايسه بو صورتده وصي فداسنده متطوع قيلنماز انجق قاضي غريمي علي وجه الاجبار
تخيير ايدوب ديلرسك دينك قيمت عبدك طقوز عشري اولمغله فدانك طقوز عشري اولان يوز سكسن درهمي
سني اوزر بكه التزام ايدرسين والا عبدي مشتري يه رد وفدايي استرداد ايده رم ديو حكم وتقرير ايدر بو صورتده
غريم شق اولي ملتزم اولور ايسه مال صغيردن ويريلن فدا عشري يه سالم اولوب بعده عبدي بيعله غريم استيفاء
دين ايدوب باقي قلان ايكي يوز سكسن درهمي صغير ايجون ابقا اولنمغله صغير ايجون سكسن درهمله منفعتي مستلزم
اولور بو صورتده قبل البيع عبدك بدننده ياخود بهاسنده نقصاني ظاهر اولوب بيعي انجق مقدار دينله ياخود
اقل ايله متيسر اولسه اول بابده صغير حصهٔ فدادن شيء آخر ايله رجوعه قادر اوله مزكه وقت اخذده معتبر اولان
حكم سابق متقرر اولدقدنصكره حادث اولان زياده و نقصانله متغير اولماز نظيري اولدركه عبد مزبور

بعدالاخذ هالك اوله اول بابده دخی صغیر و وصی وغریم ومشتریدن بریسی آخر اوزره برشیئله رجوع ایده مالك
اوله مز ومسئلهٔ مزبوره شول مسئله یه تشبیه ایله توجیه اولنمشدر که میت مدیونك ترکه سندن برعبد برکمسنه یی
شجهٔ موضحه ایله شج ایتمش اوله اول جنایتدن حکم فداسی جمیع مذکوراتده حکم فداء مأسور اوزره
ایدوکی ظاهر وهو یدادر والله اعلم

باب اسر عبد المرتد قبل الردة و بعدها * یعنی مرتدك ردتندن مقدم یامؤخر مأسور اولان عبدینك تفاصیل
احکامی بوبابده کشف واعلام اولنور مؤلف الکتاب امام محمد محامد نصاب دیرکه مشرکین برکمسنه‌نك عبدینی
اسیر ایدوب دارلریله احراز لرندنصکره اول کمسنه مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولوب بعده مسلمین اول عبدی
مشرکیندن اخذ واخراج ایلسه لر البته اخذ ایدنلرك فیئنده ادراج اولنور مترجم فقیر دیرکه مسئلهٔ مزبوره
اصل کتابدن بوموضعده بعض نسخده موجود اولمغله ترجمه سنه بذل مجهود اولندی شارح الکتاب شمس الائمه
جلالتمآب دیرکه بزباب المرتد فی دار الحرب ومعه ولده مسائلنده و مابعدنده بیان ایلدیك که مرتدك دار الحربه
لحوقی قضاء قاضی یه متصل اولمدقده حکم غیبتده داخل ومتصل اولدقده منزلهٔ موته نازلدر ومالك قدیم
فوت اولدقده ورثه سی عبد مأسوری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله اخذده اکا خلف اولدقلری کبی
ردت اوزره لحاقیله قضادن صکره خلف اولورلر واول بابده مشرکینك عبدی اسیر قیلدقلری مالك قدیمك
ردتندن مقدم یامؤخر ولحاقندن مقدم یاخود لحاقندن مؤخر وقضاء قاضیدن مقدم اولمق برابردر و مرتد
مزبور قبل القضاء قبول اسلامله عودت ایدوب صکره عبدی غنیمتده ظاهر اولسه مرتد مزبور بعد الغیبة
راجع اولان غائب منزلنده قیلنمغله عبدینی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتیله اخذه قادر اولور لکن
بعد اللحاق ینه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدین عبدی اعدایه اسیر اولوب صکره غنیمتده
ظاهر اولسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره قبل القسمة بلاشیء اخذه قادر اولور اما بعد القسمة اسلامی
یاقتلی متعین اولمدقجه قیمتله اخذی ممکن اولمیوب قبول اسلام ایدرسه قیمتله اخذه قادر اولوب قتل اولنورسه قیمتله
اخذی ورثه سنه منحصر قیلنور زیرا امام مشار الیه لازال الطاف الله تعالی تتوارد علیه تصرفات مرتدده توقفه
قائل اولوب قبول هبه سین دخی تصحیحه مائل اولمشدر وقبل القسمة اخذی هبه کبی عبدی مجانا ملك قدیمنه
اعاده یی مشتمل اولمغله من حیث المعنی قبول هبه ده داخلدر وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره بعد القسمة قیمتله
اخذی قابلدر که مرتدك بعد الردة عوضلو و بلاعوض نفوذ تصرفاتنه قائلدر واکر مرتد مزبور عبدی غنیمتده
واقع اولدیغی بیلدکدنصکره اخذ ایتمدین قتلی متعین اولسه ورثه سی موتندن صکره مقامنه قائم اولملریله اخذلری
ممکندر لکن مرتد مزبور دار الحربه لحوقیله قضادن صکره ینه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدین
عبد مأسوری غنیمتده ظاهر اولسه بروجهله اخذینه قادر اوله مز که قبول اسلام ایتمدکجه قضاء قاضیده
میت اولدیغندن حق اخذی ورثه سنه منحصر اولمشدر حتی ورثه سی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة دیلرلرسه
قیمتله اخذه مقتدر اولورلر بو صورتده قیمت عبدی مرتددن وارث اولدقلری مالدن ادا و اخذ ایتدکلرندن صکره
قبول اسلام ایلسه میراثندن یدلرنده بعینه باقی قلانلری اخذ ایله بکام اولدیغی کبی اول عبدی دخی اخذ ایله
بکام اولوب انجق مالندن ورثه نك ادا قیلدقلری قیمت عبدی ورثه یه ادا قیلمق اوزرینه الزام اولنور زیرا ورثه
اکرچه عبدی اخذ ایله مرتدك ملك قدیمنه راجع قیلدیلر لکن اداء فدا ایله اول ملکی کندو نفسلری ایچون
قصد استخلاص ایتملریله اول اداده متبرع قیلنمادیلر بو صورتده بونلر قیمتی انجق بنم مالمدن ویرمشلر ایکن شمدی
آنلره نیجه ضامن اولورم دیو نزاع ایدرسه بو نزاعی قطعا استماع اولنماز که ویردکلری قیمت اعطا ایله مستهلك
اولوب حق مرتد مال مستهلکده عائد اولمامغله آنی مالندن یاخود مال آخردن ویرملری متحددر
کورمز میسنکه بعض ورثه اول عبدی اعدادن اشترا ایدوب ثمنی مرتددن وارث اولدیغی مالدن ادا قیلدقدن
صکره مرتد قبول اسلامله عودت ایدوب عبدی بلاشیء اخذه عزیمت قیلسه اولوجهله اخذه قادر اولمیوب
انجق دیلرسه مجددا وارثه ثمنی اعطاسیله اخذ یاخود بالکلیه ترك ایتمکه مقتدر اولور واکر ورثه اخذنده
رغبت ایتمیوب صاحب السهمه تسلیم ایتدکلرندن صکره مرتد قبول اسلامله عودت و عبدی قیمتله اخذه عزیمت قیلسه
بوبابده اکا رخصت ویرلمز که تسلیم ورثه موقع استهلاکده واقعدر وحق مرتد مستهلکده غیر راجعدر
وهم عبد ورثه یه میراث مرتد اولمق اوزره رجوع ایتمیوب بلکه صاحب السهمه مسلم ومدفوع قیلنمشدر
کورمز میسنکه ورثه آنی صاحب السهمدن قیمتله اخذ ایتمیوب بلکه ثمنله اشترا قیلدقلرندن صکره مرتد قبول اسلامله

رجوع ایلسه یدلرندن اخذی غیر مشروعدر زیرا آنی ملك قدیمله اخذدن نکول وملك مستقبل ایله اخذ
وقبول ایتمشلردر وبو اخذلری صاحب السهم ایچون دلیل تسلیم اولمغله اخذ مرتده مانع عظیمدر پس مانحن فیه کبی
تسلیم صریح ایتدکلرنده عدم اخذی بطریق الاولی ظاهر وصحیحدر مؤلف کرامت کیش بعده الله تعالی
عن کل تشویش دیرکه مسلمین لحاق مرتد ایله قضادن اقدم اول مرتدی عبد مأسوری ایله معا اسیر ایلدکلرندنصکره
قبول اسلام ایلسه بو بابده اخذ عبد ایله بکام اوله مز که عبدی غنیمتده واقع اولدقده کندو هنوز حربی
مأسور ایکن غنائم مسلمینده ثبوت حق اخذ ایله بنام اوله مز کذلك ورثه سی دخی اخذ عبد ایله بکام اوله مزلر که
قاضی هنوز لحاقیله قضا ایتممشیکن مرتد مأسور قبول اسلام ایتمکله عبدده حق اخذی ثابت اولمدقده
ورثه سی ایچون ثابت اولمیه جغی مالا کلامدر کورمز میسنکه بر مرتد عبد مرتدی ایله معا دار الحربه لاحق
اولدقلرندن صکره مسلمین ایکیسنی بردن مأسور ایلسه لر عبد البته فیء مسلمین قیلنوب مولاسی قبول اسلام ایتسه
دخی اخذ عبد ایله مسرور اوله مز حال آنکه بوصورتده اخذی مانحن فیهده اخذندن اولی درکه بونده
عبدینه دار الحربده مالك اولوب مانحن فیهده کندو لحاقندن اقدم مأسور مشرکین اولان عبدینه دار الحربده
مالك اولمدیغی اظهر واجلی در و بونده اخذه قادر اولمدقده مانحن فیهده قادر اولمیه جغی ظاهردر واکر مسئلهٔ
مزبوره ده مسلمین ابتداء عبدی اسر واخراج ایتملریله ورثه اخذینه طالبلر ایکن هنوز اخذ ایتمدین مرتدی
اسر واخراج ایلسه لر قاضی قبل اسر المسلمین لحاقیله قضا ایلدیکی کبی بعد الاسر دخی لحاقیله قضا ایدر
زیرا قضاء لحاقله حکم میتده قیلنمق انجق حربی اولدیغندندر وحربی اسر مسلمینله حربی اولمقدن خارج اولماز
پس قاضی لحاقیله قضا ایله میراثی ورثه سنه افضا قیلدقده ورثه عبدی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة
قیمتله اخذلری سزا کورلور اما مسئلهٔ مفروضه ده مرتد کرك قبل القضا وکرك بعد القضا مأسور اولمیوب انجق
قبول اسلامله عودت ایلسه اولبابده کرك نفسی وکرك ورثه سی ایچون اخذ عبده رخصت ویرلمز اما نفسی ایچون
رخصت ویرلمدیکی عبدی غنیمتده واقع اولدیغی حینده حربی اولدیغندندر واما ورثه سی ایچون رخصت
ویرلمدیکی اکا مبنیدرکه ورثه اخذ ایله مرتدك ملك قدیمنه اعاده ایده جك اولملری تملکنده مرتد آنلردن احق اولمغی
مسلمدر حال آنکه بیان مشروح اوزره مرتدك اولبابده حق اخذی منعدمدر اما سبقت ایلین وجه اوزره
مرتد قبول اسلامله رجوع ایتمدکده حکم مسئله بشقه درکه آنده ورثه سی مسلمین اولوب غنیمتده اثبات حقه
اهل اولملریله نفسلری ایچون اخذلری امر سهلدر واکر مسئلهٔ مزبوره ده لحوقیله قضادن صکره ورثه عبدی
اخذ ایدوب بعده مرتد قبول اسلامله عودت ایلسه البته عبدینه ورثه دن احق اولور زیرا ورثه اخذ ایله عبدی
مرتدك ملك قدیمنه اعاده ایتمشلردر وعبد دخی ایادی ورثه ده ترکه سندن هنوز قائم بولنمشدر انجق ورثه یه اخذ عبد
ایچون غارم اولدقلری قیمتی ادا ایدر که ورثه اداء قیمتده متبرعین اولمدقلری بیان سابقدن هویدادر واکر
مرتد مزبور بعد القضاء قبول اسلامله راجع اولدقدن صکره عبدی غنیمتده واقع اولسه اول عبده ورثه دن
احق کورلوب قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله جواز اخذی محققدر زیرا غنیمتده وقوعی وقتنده
کندو مسلم بولنوب غنائمده اثبات حقه اهل اولمغله اخذ ایله قدیم ملکنه اعاده سی سهل اولور واکر مسلمین
مرتدی عبدی ایله معا اخذ واسیر ایدوب امام دخی مرتدی امر اسلامده تأمل ایتمك ایچون حبس ایلدکده
ورثه سی کلوب اخذ عبده طالب اولسه لر نظر اولنور اکر امام لحاقیله قضا ایتمش ایسه حق اخذلری ثابتدر که
مرتد قبول اسلام ایتمدکجه قضاء لحاقله فی حکم المیتدر بوصورتده ورثه اخذ و بیع ایلدکدنصکره قبول اسلام ایلسه
یاخود اخذ و بیعلرندن صکره قبول اسلامله عودت ایتمش اولسه ید مشتریدن اخذینه رخصت ویرلمز که ورثه آنی
بیعله استهلاك ایتمش اولملریله بیان مشروح اوزره مستهلکده حق مرتد رجعت ایلمز واکر مسئلهٔ مفروضه ده
مکان مرتده امرأهٔ مرتده بولنسه آنك ایچون کرك مالی وکرك عبد مأسوری اوزره سبیل وصول مسدود اولوب
مسلمین آنك عبدینی کندو ایله برابر یاخود کندودن مقدم یامؤخر اسیر قیلملرنده تفاوت غیر موجوددر زیرا
مرتدهٔ مزبوره اسر مسلمینله فیئه دخول ایدوب صکره قبول اسلام ایلسون ایلمسون منزلهٔ موتده نزول ایتمکله
حق اخذ ورثه سنه موصول قیلنور اما مرتدهٔ مزبوره بلا اسر قبول اسلامله عودت ایدرسه مذکور
مرتد بنده سبقت ایلین جمیع احکام آنده دخی رجعت ایدر زیرا مرتد کرك قبول اسلامله عودت ایلسون
وکرك بعد الاسر قبول اسلام ایلسون حریتی اوزره ابقا اولندیغی کبی مرتدهٔ مزبوره دخی حریتی اوزره
استبقا اولنور والله تعالی اعلم

باب شفعة المرتد* اكر مرتدك جواردارنده ردتندن مقدم يامؤخر دار اخرى بيع اولنوب مرتد اول بيعه واقف اولمادين
دارالحربه لاحق اولدقدن صكره قبل قضاء اللحاق قبول اسلامله رجوع ايدوب بيعه واقف اولمغله
شفعه‌يه طالب اولسه اول دارى اخذى جائز ومناسب كوريلور كه لحوقنه قضاء قاضى متصل اولمدقده بمنزلهٔ غيبتده
اولوب غائب بعد الحضور بنه شفعه‌سى اوزره ثابت وراتيدر اما لحاقيله قضا اولندقده شفعه‌يه ورثه‌سى نائل قيلنمازلر كه
شفعه ميراثده داخل اولميوب بيع دخى حق شفعه ورثه ايچون ثابت اولمقدن اقدم حاصل اولمشدر و بو صورتده
مرتد قبول اسلامله عودت ايلدكده اول دخى شفعه‌يه نائل قيلنماز كه قاضى لحاقيله قضا ايتدكده
دارينى ملك ورثه سنده داخل قيلمغله جوارى زائل وشفعه‌سى باطل اولمشدر مؤلف بديع البيان احسن الله
تعالى اليه ببدايع الاحسان ديركه بيع مذكور مرتدك لحوقندن صكره واقع اولوب بعده مرتد لحاقيله قضادن مقدم
يامؤخر قبول اسلامله راجع اولسه بنه شفعه ايله اخذى جائز و واسع كوريلمز زيرا حين بيعده حربى بى امان
بولنمشدر وحربى ايچون دار اسلامده تملك شفعه عديم الامكاندر كورمزميسنكه بعد اللحاق مدار شفعه‌سى اولان
كندو دارينى بالنفس بيع ياخود بيع ايچون آخرى توكيل ايلسه بيع وتوكيلى تجويز وتكميل اولنماز بو جهتله حربى
اولديغى متين واول ملكله مستحق شفعه اولمديغى متعين اولمشدر اكن بو صورتده ورثه‌سى شفعه ايله اخذده تقاضا
ايدرلرسه كركدركه قاضى آنلر ايچون اولا ميراثله وثانيا شفعه ايله قضا ايليه زيرا قضاء ميراثله ورثه ايچون دار
مرتده تملك وقت لحوقنه استناد اوزره ثابت اولمغله بيع دار آخرى ثبوت حقلرندن مؤخر ايدوكى ظاهر اولوب
حق شفعه‌لرى متثبت اولور نظيرى اولدركه بركسنه بردارى بشرط الخيار اشترادن صكره جوارنده دار
اخرى بيع اولنوب بعده اسقاط خيار ايلدكدنصكره بيعه عالم وطالب شفعه‌يه عازم اولسه عند ابى حنيفه
رضى الله عنه شفعه ايله اخذى لازم اولور سؤال اولنورسه كه مسئلهٔ خيارده مشترى مشترامنده تصرفه قادر
اما مانحن فيهده ورثه قبل قضاء اللحاق مال مرتده تصرفه غير مقتدرلر ايكن بعد القضاء حق شفعه‌لرى نيجه
متقرر اولور جوابده ديرزكه بلى بويله در لكن استحقاق شفعه انجق اعتبار ملكله درپوقسه قدرت تصرفله
دكلدر ومسئلتين مرقومتينده اكرچه وقت بيعده طالب شفعه ايچون تملك هنوز غير موجود در لكن سبب
ملكى تام ومحل ملكدن حق غير البته مقطوع الوجود در بويله ايكن مسئلهٔ خيارده ملك مشترى تام اولدقده
شفعه‌يه مستحق اولديغى كبى استحقاق شفعه مانحن فيهده دخى متحققدر كورمزميسنكه مكاتب عن وفاء
فوت اولوب ورثهٔ احرارينى ترك ايلدكده قبل اداء الكتابة جوار دارنده دار اخرى بيع اولنوب ورثه‌سى
اول بيعه انجق بعد اداء الكتابة واقف اولسه‌لر بنه شفعه ايله اخذه قادر اولورلر حال آنكه وقت بيعده هنوز
كتابتى ادا اولنماديغندن ورثه‌سى دارنده تصرفه غير مقتدرلردر واكر حربى مستأمنك دار بمزده مالك اولديغى دارى
جوارنده دار اخرى بيع اولنديغى ظاهر اولسه آنى شفعه ايله اخذه قادر اولورزيرا حربى امانله دار بمزده
حاصل اولدقجه البته معاملاتنده حكم ذميده داخلدر بو صورتده بيعه واقف اولمادين دارينه عودت بعده بنه
امانله دار بمزه رجعت ايلسه بو صورتده شفعه ايله اخذينه رخصت ويرلمز زيرا دارينه عودت ايلدكده قطعا
دار بمزه داخل اولميان حربى منزلنه نازل اولمشدر حال آنكه بومثللو حربى ايچون دار اسلامده نه من جهة الابتدا
ونه من جهة البقا حكم شفعه غير حاصلدر كذلك بيع مرقوم دارالحربه رجوعندن صكره وقوع بولسه بنه
معناى مشروح اوزره دعواى شفعه‌سى غير مسموعدر بنه دركه مرتدك دارالحربه لحوقندن اقدم جوار دارنده
دار اخرى بيع اولنوب مرتد شفعه ايله دعواى اخذه شروع ايلسه قول محمد رحمه الله تعالى اوزره اخذى
مشروع كوريلوب قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره قبول اسلام ايتمدكجه بو دعواسى مسموع اولماز
اما امرأهٔ مرتده بشقه‌در و بو اختلاف بزم باب مايوقف من امر المرتد اثناسنده على الاجمال ذكر وانبا قيلديغمز
تصرفات مرتدده واقع اولان اختلافلرى اوزره بنا قيلنمشدر ومرتد حال ردتنده بيعه واقف اولدقده همان
قبول اسلامله شفعه سنده طالب اولمازسه البته شفعه‌سى باطل اولور زيرا حين وقوفنده قبول اسلامله طلب
شفعه ممكن ايكن تركله عاطل قيلنمشدر والله تعالى اعلم

باب من المرتدين وغيرهم من مشركى العرب فى دار الحرب يجرى عليه السبى ومن لايجرى و يكون حرا بالاسلام
ومن لايكون * يعنى مرتد بندن ومشركين عربدن دار الحربده بولنوب اوزرلرينه حكم سبى جارى اولوب
اولميانلرى وقبول اسلامله احراردن قيلنوب قيلنميانلرى تفصيلده باب واجب التحصيلدر فمنها آنكه زوجين
ردتله دار الحربه لاحقين اولوب زوجه دار الحربده زوجندن حامل اولوب وضع حمل ايلدكدن صكره مسلمين

اول ولدى صغير ايكن اسير قيلسه‌لر البته فئ اسلامده تقرير واسلام اوزره اجبار ايله تكدير اولنور زيرا ولد
حكم اسلامده ابوينه تابع وصغير مز بورك ابوينده اصل اسلام واقعدر واصل اسلام بنفسه صغير ايچون سبقت
ايلدكده بعد السبى اسلام اوزره اجبار اولنديغى كبى ابوينده سبقت ايلدكده دخى اجبار اوزره اصرار اولنور
لكن ولد مزبور دار الحربده كبير اولوب آندن دخى برولد حاصل اولدقدن صكره مسلمين اول ولد الولدى اسير
قيلسه‌لر اكرچه فيئده تقرير اولنورلر اما اسلام اوزره اجبار ايله تكدير اولنماز زيرا بونده اصل اسلام انجق
جدنده واقعدر و بز باب بيان الوقت الذى يتمكن المستأمن فيه من از جوع مسائلنده بيان ايلديك كه ولد
حكم اسلامده جدينه غير تابعدر بناء عليه اسلام اوزره اجبار اولنميوب همان حكم سائر كفار اوزره برقرار قيلنور
مؤلف اصابت معتاد عوده الله تعالى بالعوائد يوم المعاد ديركه برمرتد مالى ايله دار الحربه لاحق اولدقدنصكره
مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسه‌لر مال مزبور فئ اولوب ورثه‌سنه اعطا اولنماز زيرا حق ورثه انجق دار اسلامده
ترك ايلديكى مالنده ثابت اولوب دار الحربه معيتنده الحاق ايلديكى مال البته مال حربى اولمغله آنده حق ورثه
متثبت اولماز اما دار الحربه لحوقندن صكره عودت برله مالنى اخذ ودار الحربه ادخال ايلدكدنصكره مسلمين
اول مال اوزره استيلا ايلسه‌لر بو بابده امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه ديمشدركه اول مالى سائر غانمينه
اعطا قيلديغمز كبى ورثه‌يه دخى اعطا ايدرز وامام محمد رحمه الله تعالى ديمشدركه عودتى لحوقيله
قضادن اقدم ايسه ورثه‌يه اعطا اولنميوب غانمينه اعطا اولنمق ملتزمدر اما عودتى قضادن مؤخر ايسه
آنده حق ورثه مقرر اولوب قبل القسمة بلاشئ و بعد القسمة قيمتله اخذلرى ميسردر ومسئلهٔ مذكوره‌ده
امامين مشار اليهما صبت سبحال المغفرة عليهما مبانلرنده اختلاف حقيقى صورتياب اولميوب انجق امام
ابو حنيفه رضى الله عنه ورثه‌يه وغانمينه اعطا ايدرز ديو اطلاق جواب ايدوب امام محمد رحمه الله تعالى
تقسيم صواب ايلمشدر وتقسيم محررينلرنده اتفاق اوزره معتبردركه عودتى لحاقيله قضادن اقدم
اولدقده لحاق سابقى حكم غيبتده اولوب انجق لحاق ثانيسى معتبر ولحاق ثانيده مالى يانيده برابر اولمغله
دار الحربه مالى ايله لاحق اولمق حكمى بونده مقرر اولور اما عودتى لحاقيله قضادن مؤخر اولدقده مالى ميراث
ورثه اولمش اولوب كندو دخى حربى ايكن خروجله مال ورثه اوزره استيلا واحراز ايتمش اولديغى مقرر اولور
ومال ورثه اوزره بشقه برحربى استيلا ايلدكدن صكره غنيمتده واقع اولمش اولسه ورثه ايچون قبل القسمة بلاشئ
وبعد القسمة قيمتله اخذى واسع كوريلديكى كبى بونده دخى واسع كوريلور بنه ديركه برمكاتب ردتله دار الحربه
لاحق اولوب آنده كسب مال ايتدكدنصكره مسلمين آنى ماليله برابر اخذ ايدوب بعده قتل واعدام اولنسه
كركدركه اول مالدن كتابتى ادا وباقيسنى ميراث ورثه قيلمغه اقدام اولنه اما حر مرتد بشقه‌دركه كسب
مكاتبده حق مولاسى ثابت وحكم كتابت دار الحربه لحوقندنصكره دخى متثبتدر وحكم كتابت موت حقيقى
ايله باطل اولمديغى معلوم ايكن لحوقى كبى موت حكمى ايله باطل اولميه جغى بطريق الاولى نجز ومدر و كسبنده
حق مولاسينك ثبوتى ادخال غنيمته مانع قوى اولمغله مكاتبك دار الحربده كسبى دار اسلامده كسبى ايله مساوى
كوريلور اما حر مرتد دار الحربه لحوقله حربى اولوب دار الحربده حاصل اولان كسبنده مسلميندن برفردك حقى
ثابت اولمديغندن اول كسب اوزره استيلا اولندقده فئ مسلمين قيلنمق متثبت اولور بنه ديركه برحربينك عبدى
قبول اسلام ايلدكده بز باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمين اثناسنده بيان واعلام ايلديك كه
حربينك عبد مسلمى على وجه الفرار كلوب ياخود مسلمين آنى اسير قيلدقلرنده كندو نفسنى احراز ايتمش اولمغله
حريتله بكام قيلنور اما مولاسيچون قصد تجارت اوزره دار بمزه امانله داخل اولدقده مولاسنه مخالفت اوزره
احراز نفسنى قصد ايتمكله عتقه نائل اوله مز انجق اسلامنه اعتبار ايله دار الحربه رجوعنه رخصت ويرلميوب
همان امام المسلمين آنى برمسلمه بيع ايدوب ثمننى مولاسى كلوب اخذ ايدنجيه دك توقيفه همت ايدر كذلك قبول
اسلام ايتميوب انجق قصد ذمتله على وجه الفرار دار بمزه داخل اولدقده ينه حريته نائل قيلنور كه ذمت
مدار احراز اولمقده منزلهٔ اسلامه نازل اولمغله عبد مرقومك طريق مذكور ايله مولاسى اوزره احراز نفسى
حاصل اولمشدر اما دار بمزه دخولى امانله واقع اولسه آندن قبول ذمت دخى جائز و واسع كوريلميوب كما فى الاول
مولاسينك عبدى قيلنمغله وفا اما نيچون دار الحربه راجع قيلنور وبيلك كركدركه مرتدك لحوقيله قضا
اولندقدنصكره ام ولدلرى وثلثدن مدبرلرى آزاد قيلنوب ديون مؤجله‌سنده حلوله امضا اولنور زيرا لحاق
بعد القضا منزلهٔ موتنه نازل اولمغله موت حقيقيده ثابت اولان احكام بونده دخى حاصل اولور بنه ديركه برمرتد

عبد مسلمی یاخود امۀ مسلمه‌سنی معیتنده طوعا اوکرها دارالحربه الحاق ایلسه هر بری علی حاله مملوك مرتد قیلنوب نائل عتاق اوله مز وبعض فقها رحمهم الله تعالی دیدیلرکه قول مذکور انجق قول محمد رحمة الله تعالی علیه‌در وعند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه مرتد مزبور شول داریمزده عبد مسلمی اشترا ودارالحربه ادخال ایلین مستأمن منزلنه نازل ودارالحربه لحوقله حربی بی‌امان حکمنده داخل اولمغله عبد مزبور حریتنه منقلب اولدیغی کبی بونلرك دخی حریتلری ایله حکم اولنمق لایق ومناسبدر وبعض فقها دیدیلر بلکه قول مذکور قول جمیع ائمه‌در انجق ابوحنیفه رضی الله عنه مرتد مزبور ایله مستأمن مسفوری تفریق ایدوب دیرکه مستأمن مسفور دار اسلامده ایکن عبد مسلمی ملکندن ازاله اوزره مجبر ایدی لکن رعایت امان ایچون ازاله‌سی انجق بیعله معتبر ایدی صکره قبل الازالة عبد ایله دارالحربه لاحق اولدقده اوزرینه مستحق اولان زوال عبد تام ومتحقق اولدی اما مرتد مزبور قبل اللحوق بومملوکی ملکندن ازاله اوزره مجبر اولمامغله عبد ایله لحوقنده زوال ملکی معتبر اولماز که لحوقله حربی اولوب ملکنده عبد مسلمی بولنمغله شول حربی منزلنه نازل اولورکه عبدی صکره‌دن دین اسلامده داخل اوله بناء علیه مسلمین مرتد مزبوری اول مملوك مسلمی ایله معا اخذ ایلسه‌لر مملوك مرقوم شمدی حریته مظهر قیلنورکه نفسنی بنفسه احرازی احراز مسلمین اوزره سبقت ایتمکله ید نفسی کندو نفسنده اقوی واظهردر واکر مسئلۀ مزبوره‌ده مکان مرتدده امرأۀ مرتده بولنمش اولسه حکم رقیقنده جواب ذکر اولنان قول صوابدر لکن نفسلرنده معنای فارق حاصلدرکه مرتده فیئده داخله ومرتد غیر داخلدر بنه دیرکه برمرتد مملوکنی ردته دعوت ایدوب اول دخی اجابت برله معا دارالحربه لحوقلرندن صکره مسلمین آنلری اسیر ایلسه‌لر اول مملوك فیئده تقرر ایدرلر زیرا بو بابده مملوك دخی حربی اولدیغی ظاهر ونفسنی احراز ایتمدیکی باهردر انجق مملوك مرقوم عبد ایسه امتناع اسلامله قتل واعدام اولنور وامه ایسه حرۀ مرتده منزلنه تنزیل ایله قتل اولنمایوب انجق اجبار اسلام اوزره حبسله تنکیل اولنور بنه دیرکه اکر برمرتد مسلمه اولان ام ولدینی یامدبره‌سنی یامکاتبه‌سنی طوعا اوکرها نفسی ایله معا دارالحربه الحاق ایلیوب بعده مسلمین بومذکوراتی اسیر ایلسه‌لر جمله‌سی علی جمیع التقادیر حریتده تقرر ایدرلر زیرا بونلرده حکم عتق فی الجمله جاری اولمشدر وبز قریبا بیان ایلدیك که هیچ کندوده حکم عتق جاری اولمیان امۀ قنه دخی بوحالت اوزره اسر مسلمینه مظهر اولدقده البته آنك اوزرینه حکم حریت طاری اولور پس فی الجمله حکم عتقه مظهر اولنلرده تقرر حریت اولی واظهردر بنه دیرکه مسئلۀ مفروضه‌ده مرتد مزبور بومذکوراتی ردته دعوت وآنلر دخی اجابت ایتمش اولسه‌لر البته فیئده ادخاللرینه مبادرت اولنور وبونلرده فی الجمله جاری اولان حکم عتاق فیئده ادخاللرینه مانع دکلدرکه بونلرك حاللری حرۀ مرتده‌دن اقوی دکل ایکن حرۀ مرتده سبیله فیئده ادخال اولندقده بونلرك ادخالی بطریق الاولی واقعدر واکر برمرتد مدبری یاخود مکاتبی ایله معا دارالحربه لاحق اولوب مذکورین دخی قبل اللحوق یاخود بعد اللحوق ردتنده اکا موافق اولدقلرندنصکره مسلمین ایچون مرتد ایله معاصیلری متفق اولسه بوصورتده مولالری اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه قتل واعدام اولنور ومدبری عتقه نائل قیلنورکه عتقی موت مولاسنه متعلق ایکن موت مولاسی حاصل اولمشدر کذلك مکاتبی دخی عتقه نائل قیلنورکه بدل کتابتدن حق مولاسی حین قتلده ساقط اولوب بدل مزبور ذمت مکاتبده دین اولوب دین اصلا فیئ اولمامغله فیئ غنائمنده ادخالی ممکن اولمدیغندن عهدۀ مکاتبدن باالکلیه زائل اولمشدر وبدل کتابت عهده‌سندن بالکلیه زائل اولمق البته عتقنه موصلدر لکن مسئلۀ مذکوره‌ده مولالری بعد العرض قبول اسلام ایدرسه البته ابقاء حریتی التزام اولنوب همان مدبر ومکاتب اوزره عرض اسلامده اهتمام اولنور آنلر دخی امتناع ایدرلرسه البته قتل واعدام قیلنوب قبول ایدرلرسه کما فی السابق مولالرینك مدبر ومکاتبی اولمق اوزره ابقا اولنوب ادخال فیئه اقدام اولنماز زیرا سبقت ایلین تدبیر وکتابت استرقاقله تملکه مانع اولمقده حریت کبیدر وحر مرتد سبیله مملوك اولمدیغی کبی مکاتب ومدبر دخی مملوك اولماز اما مسئلۀ مرقومه‌ده مکاتب ومدبر اسلام اصلیلری اوزره برقرار اولمش اولسه‌لر بعد اسر المسلمین مولالری قتل اولنسون یاخود قبول اسلام ایلسون آنلر احراردن قیلنورلر زیرا عبد قن دخی بومثللو مواضعده احراردن قیلنمغله مدبر ومکاتب احراردن قیلنمق بالاولویه ظاهر وآشکاردر لکن امرأۀ مرتده مسلم اولان مدبری یامکاتبی ایله معا دارالحربه لاحقه اولدقدن صکره مسلمین جمله‌سنی اخذ واستحصال ایلسه‌لر امرأۀ مرتده بعد الاسر قبول اسلام ایلسون ایلمسون فیئده ادخال اولنوب مدبر ومکاتبی نفسلرین آنك اوزرینه احراز ایتمش اولملریله حریته ایصال اولنورلر کذلك مسئلۀ مفروضه‌ده

مدبر ومکاتب دخی مرتد اولمش اولسه‌لر بنه علی کل حال حریته ایصال اولنورلر اما سبقت ایلین مسئلۀ رجل مرتد بشقه‌درکه بو مسئله‌ده امرأۀ مرتده سبیله مملوکه اولمغله حکم فیئده دخول ایتمشدر اما رجل مرتد سبیله مملوك اولمامغله منزلۀ میته نزول ایتدیکندن عبیدی بعد الاسلام حالت اصلیه‌لرینه موصول قیلنورلر والحاصل امرأۀ مرتده اول بابده انجق قتل اولنمیان رجل مرتد ایله همحالدر وبز قریبا بیان ایلدیك که قتل اولنان رجل مرتدك مدبر ومکاتبی حریته ایصال اولنورلر بنه دیرکه براهل بلده مرتد اولوب دارلری دار الحرب اولدقدن صکره مسلمین آنلرك اوزرلرینه استیلا ایلدکدنصکره قبول اسلام ایلسه‌لر رجاللری احرار قیلنوب حرائردن وامهات اولاددن ومکاتباتدن اولان نسالری ادخال فیئله اغتنام اولنور زیرا بونلر حرۀ اصلیه اولوب یاخود بعض اسبابله حریتلری ایله حکم اولنمش اولملریله منزلۀ حرۀ اصلیه‌ده نازله اولدقلرندن البته بعد الردة سبیله فیئده داخله اولورلر ورجال مرتدینك ذکوردن اولان مدبر ومکاتبلری کما فی السابق تدبیر وکتابتلری اوزره ابقا اولنورلر که آنلرك اوزرلرینه حکم سبی اجرا اولنماز اما عبید واماءلری بشقه‌در واکر مسئلۀ مفروضه‌ده رقیقلری مرتد اولمامشلر ایسه جمله‌سی احرار قیلنورلر که نفسلرین مولالری اوزره احراز ایله کامکار اولمشلردر بوصورتده رقیق مرقومیندن عبد قن یاخود امۀ قنه بولنانلرده حکم عتاقه جاری اولمامغله دیلدیکی کسنه ایله عقد موالاتی جائزدرکه کندو احراردن اولوب اوزرنده هیچ کسنه‌نك ولایتی ثابت دکلدر وعندیمزده اصل ثابتدرکه اهل حربدن فرار ایلین عبد مراغم اوزره برفرد ایچون حکم ولاء غیر مثبتدر ومدبر وام ولد بولنانلرده حکم عتاقه جاری اولوب مولالری اول وجهله مستحق ولاء اولملریله مولالرینك ولالری مقرر قیلنورکه ولاء بعد الثبوت محتمل ابطال اولمامقده نسبله برابردر توضیحی اولدرکه طائفۀ مرتدین رجاللرنده سبی جاری اولمیوب آنلردن سیف یاخود اسلامدن غیری نسنه قبول اولنمامقده مشرکین عرب منزللرینه نازللردر وحکم محرر مشرکین عربك مسلم اولان مدبرات ومکاتبات وامهات اولادلرنده حاصل اولدیغی کبی بونلرده دخی حاصلدر بنه دیرکه اکر مرتدین یا مشرکین عربدن برجماعت مسلمینك جواری مسلماتنی سبی واقتسام ایدوب هر بری اخذ ایلدیکی جاریه‌یی ام ولد یامدبر یامکاتبه قیلدقدنصکره جماعت مزبوره قبول اسلام ایلسه‌لر جواری مرقومه‌نك علی حالها ملکلرنده ابقالری التزام اولنور زیرا احراز ایله مملوکه‌لری اولوب مسلمات اولملریله دخی آنلرده عتقلری نافذ اولدیغی کبی تدبیر وکتابت واستیلادلری دخی نافذ قیلنور واکر جماعت مزبوره قبول اسلام ایتمیوب انجق مسلمین دارلری اوزره استیلا ایلسه‌لر جواری مزبوره نیل حریتله کسب اعتلا ایدرلرکه نفسلرین موالیلری اوزره احراز ایتمشلرکبی اولوب موالیلری دخی اهل حرب اولملریله احراز ایله نفسلرینه تملك ایله امتیاز ایلمشلردر کذلك مسئلۀ مزبوره‌ده نساء مرتداتك مدبرین ومکاتبینی دخی حریته نائل اولورلرکه نساء مرتدات استیلاء مسلمینله فیئ اولملری منزلۀ موتلرینه نازل اولور واکر مسئلۀ مزبوره‌ده جماعت مرقومه ذکور واناثدن رقیق مسلمینی اخذ ایدوب رقیق مرقومیندن دخی مرتدین اولمش اولسه‌لر نظر اولنور اکر رقیق مزبور امۀ قنه ایسه کرك جماعت مرقومه‌دن بررجلك امه‌سی اولسون وکرك برامرأه‌نك امه‌سی اولسون البته فیئده ادخال واسلام اوزره اجبار ایله استذلال اولنور واکر عبد قن ایسه بنه نظر اولنور اکر امرأۀ مرتده‌نك یاخود مشرکۀ عربیه‌نك عبدی ایسه احراردن قیلنوب عرض اسلامله مسلم اولورسه ابقا اولنمازسه قتلنه ابتدار اولنور زیرا مرتد حکم اسلام اوزره باقی اولمغله صورت مذکوره‌ده عبد مسلم رتبۀ حریته مرتقی اولدیغی کبی عبد مرتد دخی مرتقی اولور واکر رجل مرتدك یاخود مشرك عربینك عبدی ایسه مولاسی قتل اولندقدن صکره اکا دخی عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه حریتله اکرام وایتمزسه قتل واعدام اولنور واکر عبد مزبور مدبر یاخود مکاتب ایکن مولاسیله معا قبول اسلام ایلسه علی حاله ملك مولاسنده ابقاسی التزام اولنور وعبید مذکورین بیان ایلدیکمز جمیع احوالده مولالریله برابر مرتدین اولان عبید ایله همحاللردر بنه دیرکه برمرتد دار الحربده برامۀ حربیه‌یی اشترا واستیلاد ایلدکدنصکره مسلمین اول امه‌یی اسیر ایلسه‌لر البته فیئده تقرر اولنور زیرا آنده استیلاد ایله جاری اولان حکم عتاقه‌ده قوت اولمیوب آنك حالی حرۀ اصلیه‌دن اقوی دکل ایکن حرۀ اصلیه حربیه اولدقده استرقاق اولندقده بونك استرقاقی بطریق الاولی‌در لکن امۀ مرقومه قبل الاسر قبول اسلام ایتمش اولسه اول بابده نفسنی مولاسی اوزره احراز ایتمش اولمغله حریتله شادکام قیلنور بنه دیرکه برعربی مسلم دار الحربده اسیر ایکن برامۀ حربیه‌یی تزوج ایدوب آندن براوغلی ظاهر اولسه ابن مرقوم هم مسلم وهم مولای امه‌نك عبدی قیلنمق متقرردرکه ابن دینده

مطلب لا ولاء لا حد على العبد الراغم

خیرالابوینه ورق وحریتده والده یه تابع قیلنمق حکم مشتهردر بوندن صکره اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسه لر
بنه ابن مرقوم علی حاله مولاسینك عبدی قیلنمق التزام اولنور که قبل الاسلام آکامالك اولوب اسلامی دخی ملکنه
سبب استقرار واستحکام اولمشدر اما مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه لر ابن مرقوم حرقیلنوب باباسی عشیرتنه
انتساب وانتما ایدرکه نفسنی منعهٔ مسلمینله مولاسی اوزره احراز ایتمش اولمغله حریت وانتسابی رونما اولور و باباسی
عربی اولمغله برفرد ایله عقد موالاتی صحیح اولماز اماصورت مفروضه ده باباسی عربی اولمامش اولسه دیلدیکی
کمسنه ایله عقد موالاتی تصحیح اولنور واکر باباسی حربی اولوب مسلمین آنی اسیرایتدکلرندنصکره صاحب السهم
آنی اعتاق ایلسه البته ولاسی باباسندن مولاسنه متحول اولور وبز کتاب الولاده بیان ایلدیك که ولاء عتاقه ولاء
موالاتدن اقوی در و ولد اوزره من جهة العتاقه ولاء مقصود بولنمدقده باباسی بعد العتق ولاسنی کندو
موالیسنه جرایدر بوندنصکره مؤلف باهر الاجلال دارالحربدن علی وجه المراغمه داراسلامه فرار ایلین عبید
اهل حرب اوزره برفردك ولاسی ثابت اولمدیغنه قصهٔ عبید اهل طائف ایله استدلال ایلدیکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری حصن طائفی محاصره بیوردقلرنده بعض عبیدلری علی وجه المراغمه
جانب رسالتپناهی خارج اولملریله آنلری اعتاق بیوردیلر صکره مولالری کلوب رق اوزره ردلرینه طالب
اولدقلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اولئك عتقاء الله قول شریفلریله مولالرینی دفع ایلدیلر
و بوقول ساطعلری عبید مرقومین وامثاللری اوزره برفرد ایچون حکم ولا ثابت اولمدیغنه نص قاطعه‌در اکرچه
رسول الله صلی الله علیه وسلم عبید مرقومینی مولالرینه رد ایتمدکلری مرویدر لکن روایت مزبوره ده
مولالرندن مراد انجق مولی الموالاة اولوب عبید مرقومین وامثاللری بعض احرار کبی دیلدکلری کمسنه لر ایله
عقد موالاتلری جائز و بعد العقد ولالری مولی الموالاتلرینه رد اولنور دیمکدر ینه دیرکه برحربینك عبدی
دارالحربده قبول اسلام ایلدکدن صکره حربی آنی برمسلمه یاذمی‌یه یاحربی‌یه بیع وتسلیم ایلسه عبد مزبور
قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حریتله تکریم اولنور وبز بومسئله‌یی شرح السیرالصغیرده بیان وتقریر ایلدیك
لکن مؤلف نحریر جواب مسئله‌یی کتاب مرقومنده وجه محرر اوزره ابهام ایله تحریر ایدوب انجق اشبو کتابدن
بوموضعده بسط وتفسیر اوزره دیدیکه عبد مرقوم بیع مجرد ایله آزاد اولمیوب بلکه بعد قبض المشتری عتقله
برمراد اولور ورأی صحیح انجق بوتفسیر مصر یحدرکه عتقده انجق ید مولاسندن خروجی معتبر اولوب خروج دخی
عقد بیعله ناتمام وانجق تسلیم مشتری ایله رسیدهٔ تمام اوله جغی مقرردرکه عقد مجرد قبل التسلیم امر حکمی
اولوب دارالحرب دار احکام اولمامغله آنده انجق امر حسی مطمح نظردر بعده ینه بوموضعده مشتری مسلم
وذمی اولمغله حربی اولمق بینلرینی تفریقده تدقیق حقیق ایدوب دیدیکه مسلم وذمی اهل داریمزدن اولملریله
عبد مسلم یدلرینه داخل اولدقده داراسلامه خارج اولمش کبی اولمقده منزلهٔ عبد مراغمه نازل وحریته نائل
قیلنور اما مشتری ینه حربی اولدقده عبد مسلم یداهل داریمزده داخل اولمدیغندن حکم عتقه نائل اوله مز
اماروایة السیرالصغیر اوزره بینلری هیچ تفریق اولنمایوب همان عبد مسلم هرنقدرکه ملك مولای حربیسندن
زائل اوله البته وصول حریتله زائل اولور واولبابده مشتری حربی اولسون یاخود غیری اولسون البته ملك حربیدن
تمام زوالی حاصل اولور دیو توجیه وتلفیق اولندی لکن اصح اولان بوموضعده قول صحیحدرکه مشتری
حربی اولدقده البته موقع بایع حربیده واقعدر وفی الاصل ملك بایع حربیده مملوك اولدیغی کبی شمدی ملك
مشتری حربیده مملوك اوله جغی ظاهر وشایعدر ینه دیرکه اکر برمرتد برعبد ذمیسنی طوعا اوکرها معیتنده
دارالحربه الحاق ایلدکدن صکره مسلمین آنلری اسیر ایلسه لر عبد مرقوم حراولوب تخلیهٔ سبیل ایله تسییر اولنور
زیرا اقربا بیان ایلدیك که عبد مرقوم مسلم اولدیغی کندو نفسنی احرازایله احراردن اولور ایدی پس ذمی اولدقده
دخی بویله‌درکه مسلم ایچون ثابت اولان حرمت مرقومه ذمیده دخی ثابتدر واکر معیت مولاسنده نقض عهد ایتمش
ایسه البته فیئده ادخال اولنور که ملك حربیده حربی بی امان اولمش اولمغله اوزرینه استیلا اولندقده فیئده ادخالی
عدیم الاشکالدر واکر عبد مرقومك مکاننده مدبر ذمی یامکاتب یاام ولد بولنسه بونلر دخی نقض عهد ایتمشلر ایسه
بعد الاسر احرار اولوب ایتمشلر ایسه فیئده برقرار اولورلر که نقض عهد ایله حکم اهل حربده استقرار ایلشلردر
امابونلر مولالریله برابر مرتد اولدقلرنده جواب مسئله بشقه‌درکه ذکر اولندی زیرا مرتد حراولدقده بعد الاسر فیء
اولمادیغی کبی مدبر ومکاتب اولدقده دخی فیء اولماز اما اهل ذمتدن نقض عهد ایله دارالحربه لاحق اولان حر
اولدقده بعد الاسر فیء اولدیغی کبی مدبر ومکاتب اولدقده دخی فیء اولور ینه دیرکه اکر برمسلمك مدبری یامکاتبی

مطلب التعارض بین السیر الکبیر والصغیر فی بعض المسائل

یا

یاام ولدی اسلام یاخود ارتداد اوزره دارالحربه آبق اولوب اهل حرب دخی آنی اخذ واستعباد ایلدکدنصکره
مسلمین آنلری اخذ واسیر ایلسه لر ینه حالت اصلیه لری اوزره یدمولالرنده ابقا وتقریر اولنورلر که مذکورین اسباب
سائره ایله محل تملك اولمدقلری کبی قهر مشرکینله دخی محل تملك اولمدقلرندن مشرکین آنلره مالك اولمامغله
مسلمین دخی اسر ایله مالك اولمامشلردر بوصورتده آنلردن رجل بالغ بولنانلری اوزره عرض اسلام اولنوب
قبولنده مولاسنه تسلیم ونکولنده قتل واعدام اولنور واناثدن بولنانلری قتل اولنمایوب اسلام اوزره اجبار
اولنورلر واکر آبق مرقوم عبد قن ایسه انده بین العلما اختلاف معروف واردرکه معلوم اهل وقوفدر واکر برمسلم
برمملوکی ایله معا مرتد اولوب دارالحربه معا لحوقلرندنصکره اول مملوکی اعتاق یاتدبیر یاکتابت یااستیلاد ایلدکدنصکره
مسلمین آنی اخذ واسیر ایلسه لر مملوك مرقوم اخذ ایلینلرك فیئنده تقریر اولنور زیرا مولاسیله حربی اولمشلردر
وحربی مملوك حربیسنی یدندن اخراج ایتدکده اعتاقی باطلدر واولبابده تدبیر وکتابت واستیلادی دخی
موجب عتق اولمامغله مملوکی سببله محل تملك اولمقدن اخراج ایلمز اما تصرفات مرقومه حربیدن دار اسلامده
واقع اولمق بشقه‌درکه آنده عتق یاخود استحقاق عتق موجب اولمغله مملوکی قهر ایله محل تملك اولمقدن اخراج ایدر
ینه دیرکه اکر اهل حرب برعبد مسلمی یاخود عبد ذمی‌یی اسر واحراز ایدوب ایچلرندن برکمسنه آکا تملك ایتدکدنصکره
آنی اعتاق یاتدبیر یاکتابت قیلوب بعده مسلمین اول عبدی یالکز یاخود مولاسیله معا اخذ واسیر
ایلسه لر عبد مرقوم حراولوب تخلیهٔ سبیله تسییر اولنور زیرا عبد مرقوم بعد اسر المشرکین علی حاله
مسلم یاذمی ایکن شمدی منعهٔ جیشله نفسنی احراز ایتمکله حریتله کسب امتیاز ایلمشدر واکر مولای
حربیسندن تصرفات مرقومه دن بری ظاهر اولمدقدن صکره مرتد اولوب صکره مسلمین آنی اخذ واسیر
ایتمش اولسه لر جواب مسئله ینه وجه مشروح اوزره تقریر اولنور زیرا حربینك عبد مسلمنده اعتاق
وتدبیر وکتابتی صحیحدرکه مسلم بعد الحربیه محل استرقاق اولمق تجویز وتصحیح اولنماز اما عبد حربی
بشقه‌در بناء علیه عبد مسلم حقنده دارالحربده جاری اولان عتاقه اوزرنده جریان سببه مانع قوی
اولمقده دار اسلامده جاری اولان عتاقه ایله مساویدر واوزرینه جریان سبی امر مستحیل اولدقده مولاسی
آنکله معا سبی اولنسون اولنماسون عبد مرقوم البته حر اولوب تخلیهٔ سبیل اولنور زیرا مولاسی معا سبی
اولندقده البته مولاسی فیئده ادخال اولنور وفیئده دخولی مدبر ومکاتبندن ملکنی ابطالده منزلهٔ موتنه انزال
اولنور ومعا سبی اولنمادقده عبد مرقوم علی وجه المراغمه مولای حربیسندن فرار ایله خارج کبی اولمغله ینه حکم
حریتده مندرج قیلنور لکن حربیدن تصرفات مرقومه ارتداد عبددنصکره ظاهر اولمش اولسه جمله سینك
بطلانی باهر اولمغله عبد بعد اسر المسلمین فیئده ادخال واسلام اوزره اجبار ایله استذلال اولنور که ردتله حربی
اولوب حربیدن عبد حربیسی حقنده بطلان تصرفات مذکوره‌سی عدیم الاشکالدر والحاصل رجال مرتدیندن
استرقاق اولنمیان انجق حر الاصل اولانلردر اما حر الاصل اولمیانلر قهر ایله محل تملکدرکه حریتلری اسلامله
متأکد اولمامشدر واسترقاقله منتقض اولمیان حریت انجق اسلامله یاخود دار اسلامله متأکد اولان حریتدر
ینه دیرکه اکر عبید مرتدین دارالحربده مولالرینی قهر واستعباد ایدوب بعده مسلمین جمله‌سنی اخذ واسیر
قیلسه لر جمله‌سی حریت اوزره تقریر اولنورلر زیرا مولالری احرار الاصل اولملریله عبیدلرینك غیری آنلری
سبی ایتمکله حریتلری باطل اولمدیغی کبی عبیدلری سبی ایتمکله دخی زائل اولماز وعبیدلری دخی مولالرینه
قهر ایله دارلری اوزره غلبه ایتملریله منزلهٔ مراغمینه نازل وحکم حریته واصل اولمشلردر اما اهل حربه عبیدلری
قهر ایله دارلری اوزره غلبه ایتدکلرنده جواب مسئله بشقه‌درکه آنلر قهر ایله محل تملك اولملریله آنلری عبیدلری
اسیر ایلدکده عبیدلرینك رقیقلری اوله جقلری بدیدار وعبیدلری دخی مولالرینه قهر ایله نفسلرین مولالری
احراز ایله احرار اوله جقلری آشکاردر ینه دیرکه برحربی مسلمیندن برعبد مسلمی اسیر ایدوب عبد مزبور
دارالحربده مرتد اولدقدنصکره آنی اعتاق ایلسه عتق باطل اولور زیرا ردتله حربی اولمشدر وحربینك عبد
حربیسنی دارالحربده اعتاقی باطلدر اما بعد الاعتاق سبیلنی تخلیه ایدوب عبد مزبور مولاسندن معتزل
ویدقهرندن بالکلیه منفصل اولمش ایسه بوتقدیر اوزره احرارده داخل قیلنور زیرا عتق ایله حکم اولنمامق
انجق مولاسی آنی لسانی ایله اعتاق ویدیله استرقاق برله یدندن اخراج ایتدکده حاصل ایکن شمدی یدندن
خروجی تمام اولمغله محذور مذکور زائل اولمشدر بوندنصکره مسلمین آنلری اخذ ایلدکده مولاسی اخذ ایلین
مسلمینك فیئنده ادخال اولنورکه حربی اولمغله قهر ایله محل تملك ایدوکی عدیم الاشکالدر اما عبد مزبور

احراردن قیلنور کهحال ردتنده حکم عتق آنده استقرار ایتمشدر ومرتد قهر ایله محل تملك اولمامقده حکم مسلمده برقراردر پس اسلامی قبول ایدرسه حریت اوزره ابقا ونکول ایدرسه قتل وافنا اولنور اما مولاسی دارالحربده بعد العتق آنی بدندن اخراج ایتمدیکی صورتده مسلمین آنلری اخذ ایتمش اولسهلر ینهمولاسی بیان مشروح اوزره فیئده ادخال اولندیغی کبی عبد دخی صکره دن دارالحربده قبول اسلام ایتمش اولسه دخی فیئده ادخال اولنور کهبوصورتده یدمولاسندن خارج اولمدیغندن ثبوت حریتله خوشحال اولمامشدر وفی الاصل داراسلامدن مأسور اولغله مولای قدیمی ایچون قبل القسمة بلا شیء وبعدالقسمة دیلرسه قیمتیله اخذی ممکن ومیسوردر اما دارالحربده قبول اسلام ایتمش ایسه اکا عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه بیان مشروحله عمل ونکول ایدرسه قتل واعدام اولنور ینه دیرکه برحربی عبد حربیسنی اعتاق وسبیلنی تخلیه ایلدکدنصکره اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسهلر عبد مرقوم حریتله بکام قیلنورکه ید مولاسندن تمام خروجله حرّ اولوب حریتی دخی اسلامی ایله متأکد ومستدام اولمشدر واکر مولاسی بعد العتق آنی قهر ایدوب عبد دخی ملکلرینه رفع خصام ایتمکله ملکلری عتق ایله حکم ومولاسنی آندن دفع وتبعید ایتمش اولسه ینه حریت اوزره تأبید اولنور اما ملکلری رق ایله حکم وعتقنی ابطال ایتمش اولسه ینه عبد اولمق اوزره مولاسنه ایصال اولنور زیرا صورت اولیده قوت ملکلری ایله نفسنی مولاسی اوزره محرز اولوب اولوجهله عتق متأکد وصورت ثانیهده حکم رقی متمهد اولمشدر واکر اهل حربدن برقومك یدلرنده بولنان عبید مسلمین مرتد اولوب دیار حربدن داراخرایه هارب اولوب مولالری اخذلری اوزره قادر اولماسهلر اولبابده منزلهٔ مراغمینه نازل اولملریله حریته نائل اولورلر زیرا عبدك نفسنی احرازی داراسلامله تام اولدیغی کبی دار الحرب اخری ایله دخی رسیده تمام اولور وبزباب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره مسائلنده مواضع متعدده ده بیان وایراد ایلدیکه اهل حرب اختلاف منعاتله دیار مختلفهدن تعداد اولنورلر بوندنصکره مسلمین اول عبیدی اسیر ایتدکلرنده جملهسی حریت اوزره تقریر اولنوب بعد عرض الاسلام امتناع ایدرلرسه قتل وتدمیر اولنورلر زیرا اسر مسلمیندن اقدم حریته نائل اولمشلردر واحراردن اولان رجال مرتدین قهر مسلمینله حکم رقده داخل اولمازلر واکر عبید مرقومین دار اخری یه هارب اولمیوب بلکه اول دارك اهلی آنلری سبی واحراز ایتدکلرندنصکره مسلمین آنلری اسیر ایلسهلر بوصورتده فیء مسلمینده تحریر اولنورلر که اسر مسلمیندن اقدم رقیق اولملریله صکره دخی رق اوزره تقریر اولنورلر نکتهسی اولدرکه عبید مرقومین ردتله اهل حرب اولملریله نفسلرین عند اسر المسلمین منعهٔ مسلمینله محرزین اولمامشلردر واکر دار الحربده مستأمن بولنان برمسلم عبد حربیسنی اعتاق ایلسه عبد مرقوم حریتله حلو المذاق اولور که مسلم عبد معتقنی استرقاق ایدهمز لکن جواب مذکور قول محمد رحمه الله تعالی اوزره مبنیدر اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دار الحربده عبد حربی حقنده حکم عتق مولای حربیدن نافذ اولمدیغی کبی مولای مسلمدن دخی غیر نافذدر زیرا عندنده انجق جانب عبد معتق معتبر اولوب عبد حربی دخی علی کلا الوجهین قهر ایله محل تملك اولمغله آنده عدم نفوذ عتق مقرردر بوندنصکره مسلمین اول عبدی اسیر ایلسهلر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره نظر اولنورا کر حربی الاصل ایسه اولدخی سائر احرار اهل حرب کبی فیء مسلمینده واقع اولوب مولای مسلمك اوزرنده ثابت اولان ولاسی سبی ایدنلرك آنده ثبوت ملکنه مانع اولماز زیرا ولاحکم نسب کبی اواوب برمسلمدن حربیده ثابت اولان نسب اول حربیده قهر ایله تملکه مانع اولمدقده ولا بطریق الاولی ممانع اولهمز واکر مرتد الاصل ایسه احراردن قیلنورکه مرتدده نفوذ عتقدن صکره قهر ایله محتمل التملك اولمدیغی آشکاردر واکر مسلمین عبد مزبوری اسیر ایتمیوب انجق اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسهلر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره ولاسی مولاسی ایچون اثبات واتمام اولنورکه عندنده مولاسینك عتقی نافذ الاحکام اولمغله الولاء لمن اعتق قاعدهسی اوزره ولاسی دخی نافذ اولوب بعده اسلاملری ایله تأکد واستحکام بولمشدر پس عبد مزبورك برفرد ایله عقد موالاتی مشروع اولماز اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه عتق مولاسی باطل وعتقی انجق اهل دارك قبول اسلامنده ظاهر اولمغله دیلدیکی کمسنه ایله عقد موالاته قادر اولور لکن قول مذکور ظاهر الاشکال ومتعسر الانحلالدرکه عند ابی حنیفة رضی الله عنه عتق مولاسی باطل اولدقده عبد مزبور علی حاله ملك مولاسنده ابقا اولنمق لازم ایدی وعتق نافذ اولدقده مولاسی ایچون ثبوت ولاسنی مستلزم ایدی حال آنکه امام طحاوی رحمة الله تعالی علیه بو اختلافی اصل نفوذ عتقده تقریر ایتمیوب بلکه بعد العتق ثبوت ولاده تحریر ایلمشدر

مطلب ثبوت الولاء کثبوت النسب

وبزبومبحثی کتاب العتاقده بیان ایلدیك اما حربینك دارالحربده عبد حربیسنی اعتاقی شرط سابق البیانله نافذ اولسه دخی ولاسنی موجب اولمامغله اهل داری قبول اسلام ایلدکدن صکره عبد مرقوم دیلدیکی کمسنه ایله عقد موالات ایلسه حکم صحتی مستوجبدر اما قول ابی یوسف رحمه الله تعالی بشقهدرکه عندنده ولاشبهه نسب اولمغله دارالحربده نسب ثابت اولدیغی کبی ولا دخی مثبت اولور لکن امامین مشار الیهما لازال نوال الاله یجری علیهما جوابنده دیرلرکه ولاء عتاقه احکام مسلمیندندر واحکام مسلمین دار الحربده جاریه اولمیه جغی حکم مستبیندر سؤال اولنورسه که قبل ظهور الاسلام ناسك زمان جاهلیتده اعتاق ایلدکلری عبیدلری وارایدی بعدظهور الاسلام آنلرك ولاء عتاقهلری مولالرینه برقرار قیلندی جوابده دیرزکه اعتاق مزبور ظهور تباین داریندن اقدم ومسلمین ایچون حکم مشرکیندن بشقه تشریع حکم مخصوصدن مقدم ایدی وشمدی دارلر متباین وهر اهل دار ایچون حکم مخصوص متبین اولمغله حکم دار اسلامدن اولان ولاء عتاقه میان اهل حربده ثابت ومتمکن اولماز ینه دیرکه برمسلمك دار الحربده مدبرهٔ حربیه یاخود امّ ولد حربیهسی بولنوب مسلمین آنلری اخذ واسیر ایلسهلر هیچ بری فیئده تقریر اولنمازکه مولای مسلمك رقی آنلرده باقی ومتحققدر اما آنلری اعتاق ایتمش اولسه حکم مسئله بشقهدرکه بعد الاعتاق مولای مسلمك رقی آنلردن زائل اولوب اهل حربدن حرائر سائره منزلنه نازل اولملریله بعد الاخذ فیئده داخل اولورلر ینه دیرکه برمسلم دار الحربده فوت اولوب مملوك مرتدینی ترك ایلدکدن صکره مسلمین آنلری اسر ایله خوشحال اولسهلر ایچلرندن رجل مدبر بولنانلری حر اولمغله فیئده ادخال اولنمازکه موت مولاسیله اعتاق اولنمشدر ورجل مرتد بعد العتق قهر ایله تملك واسترقاق اولنماز امامدبره وام ولدی فیئده ادخال اولنورلرکه آنلر دخی موت مولالریله آزاد اولنوب سائر حرائر مرتده ایله همحال اولمشلردر ینه دیرکه برمرتد عبد مسلمی ایله معا دار الحربه لاحق اولدقدنصکره عبد مزبور علی وجه المراغمه مولاسندن فرار ایله داراسلامه عودت قیلسه نائل حریت قیلنور زیرا مولاسی حربی اولوب حربینك عبدی قبول اسلام وذمتله علی وجه المراغمه خارج اولدقده حریتی متحقق اولمغله اکا حق ورثه متعلق اولماز کذلك داراسلامه بطریق التلصص خارج اولدقده ینه حکم سابقده مندرج قیلنورکه مولاسندن علی وجه المراغمه هارب ومسلمینله بطریق المجاهده غیر محاربدر کذلك قصد قتال مسلمینله خارج اولوب بعد القتال مسلمین آنی اسیر ایلسهلر ینه حریتده تقریر اولنورکه هم مسلم وهم مولای حربیسنه مراغمدر اما مسئلهٔ مفروضهده عبد مزبور ذمی ایسه البتهٔ اخذایلن مسلمینك فیئده ادخال اولنورکه مراغمه ایله آزاد اولدقدنصکره قتال مسلمینده نقض عهد ایله حرحربی اولمغله اسر ایله فیء اولهجغی عدیم الاشکالدر واکر بعدالقتال مسلمین اول عبد مسلم وذمی یه ظفر یاب اولمیوب ینه مولالرینه رجوعلرندن صکره اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسهلر بوصورتده ینه مولالرینك ملکنده مستدام قیلنورلرکه مولالرینه رجوعلرنده مراغم اولمدقلرینی اعلام ایتمشلردر واکر اول عبد مسلم وذمی داراسلامه امانله قادم اولسهلر بردخی رجوعلرینه رخصت ویرلمیوب همان بیعله توقیف ثمنلری لازم اولور زیرا خروجلری علی وجه المراغمه حاصل اولمدیغندن حریته نائل اولهمزلر ومسلم وذمی اولدقلرندن دارالحربه اعادهلری غیر ممکن وامان ویرلدیکندن آنلرده ثابت اولان حرمت مالیت حربیه وجوب رعایت متبین اولمغله وجه مشروح اوزره عمل متعین اولمشدر واکر حربینك عبد حربیسی امانله بطریق المراغمه خارج اولسه مراغمه ایله آزاد اولوب حکم ذمتده مندرج قیلنور زیرا نفسنی داریمزه ایله احرازه طلب ورضاسی آندن ذمت مسلمین اولمغه دلیل ارتضادر اما قصد تلصص یاخود قصد قتاله خارج اولوب مسلمین آنی اسیر ایلدکلرنده عبد مزبور حربی بی امان اولمغله البته فیئده تقریر اولنور امابومثللو داریمزده حاصل اولان حربی بی امان عند ابی حنیفة رضی الله عنه فیء جماعت مسلمین اولوب عند محمد رحمه الله تعالی فیء خاصهٔ آخذین قیلنور انتهی والله اعلم

باب مایجوز الشهادة علیه بالردة ومالایجوز * یعنی مرتد اوزره ردتله شهادت مسموعه اولوب اولمیان صورتلری تصویرده باب واضح التنویر درشارح الکتاب یمن الله تعالی کتابه یوم الحساب دیرکه بز باب الاسیر والمفقود ومایصنع بمالهما اثناسنده بیان ایلدیك که اسیرك انجام کاری نمایان اولمدقجه تقسیم مالی وتزوج امرأهسی جائز وشایان کوریلمزکه معلوم الاثر اولمیان اسیر حکمنده مفقود ایله سیاندر اکر براسیرك ورثهسی دار الحربده ارتدادی اوزره اقامت بینهیه شروع ایلسهلر اولبابده ایکی مسلم عدلك شهادتلرندن غیریسی مسموع اولماز زیرا اصل اسلامی معلوم اولمغله مسلم اوزره مسلمین عدلینك غیرلرینك مادون الردة اولان برامر ایله شهادتلری بحث اولماز ایکن

ردتله حجت اولمیه جغی بالاولویه مجزومدر مؤلف مرضی القضاء ارضاه الله تعالی بمافوق الرضا دیرکه
ایکی مسلم عادل ردت اسیر ایله شهادت ایتدکلرنده کرکدرکه قاضی اسیر ایله زوجه سی میاننده وقوع فرقته قضایه
و مالنی بین الورثه تقسیمه مبادرت ایلیه زیرا قضاء قاضی حکم میتده دخولنی مقتضی اولمشدر بوندن صکره
اول اسیر اسلام اوزره کلوب اوزرینه شاهدلرك شهادت ایلدکلری ردتی انکار ایدرسه کرکدرکه قاضی اول
انکار ایله مقدما خصم شرعی اوزره حجتله سبقت ایلین قضاسنی ابطاله درکار اولمیوب همان اول انکاری اسلام
مستقبلی موقعنده اعتبار ایتمکله حقنده سائر مرتدینك حکم معروفنی آشکار ایدوب عورتی و ید وارثده
بعینه قائم بولنانلردن غیرمالنی اکا رد و تسلیمه اجتسار ایلمیه کذلك مسلم اسیرك مکاننده ذمی بولنوب اوزرینه
نقض عهد ایله اقامت بینه اولنسه آنده دخی احکام مشروحه مترتبه اولور انجق بونده شهادت ذمی اوزره
قائمه اولمغله شهادت اهل ذمت دخی قبول اولنور اما مسئلهٔ اولی بشقه در واکر قاضی ردت اسیر ایله شهادتی
استماع ایدوب هنوز ردتیله قضا ایتمشیکن اول اسیر اسلام اوزره کلوب مرتد اولدیغنی انکار ایلسه جمیع مالی
ملکنده برقرار قیلنور زیرا قضاء قاضی مرتدك دارالحربه لحوقنه متصل اولمدقجه مالی ورثه سنه واصل اولمامغله
اسلامه عودت ایلدکده ردتی تخلل ایتمش اولسون اولمسون مالی علی حاله ملکی اوزره حاصل قیلنور بعده
شاهدین مذکورینك احوالندن ناسه سؤال اولنور اکر تعدیل و تزکیه ایدرلرسه عورتی باین اولور که بینونت مرأه
نفس ردتله ثابت اوله جغی امر متبیندر لکن امولدلرینك عتقلری ایله حکم اولنماز که آنلرك عتقلری انجق موتله
حاصل اولوب نفس ردتله ثابت اولماز حال آنکه ردت ایچون حکم موت انجق قضاء قاضی به اتصال ایله متثبت اولور
سؤال اولنورسه که قاضی بینونت مرأه سیله قضا ایلدکده البته دارالحربده ردتیله قضا ایتمش اولور وقضاء مزبور
البته عتق امهات اولادینی اقتضا ایدر جوابده دیرزکه بویله دکلدر زیرا مرتد دارالحربه لاحق اولسه دخی قاضی
لحاقیله قضا ایتمدکجه عتق امهات اولادی متحقق اولماز و بو بابده قاضی انجق بینونت مرأه واقع اوله جق مرتبه ده
مقدار حاجتله قضا ایتمکله قضاء مزبور عتق امهات اولادینی اقتضا ایلمز لکن قاضی بر ذمی اوزره نقض عهد ایله
شهادتی استماع ایلدکدن صکره ذمی بلا استیمان جدید رجوع ایدوب نقض عهدینی انکار ایله نزاع ایلسه
بوصورتده عندالقاضی عدالت شهود بدیدار اولمش ایسه آنی فیء مسلمین قیلمغه ابتدار ایدر که حجت مرقومه ایله
البته عورتی باین اولوب بینونتی دخی انجق نقض عهد ایله وحقیقة و حکما تباین دارینله ممکن اولمغله قاضینك
بوقضاسی البته نقض عهد ایله قضاسنی متضمن اولور وقضاء مزبوردن صکره ذمی مرقوم حربی اولوب
بلاامان داریمزده حاصل اولمش اولمغله کندو فیئده داخل ومالنه ورثه سی نائل قیلنور اما مسئلهٔ مزبوره ده
استیمان جدید ایله رجوع ایدوب نقض عهدینی انکار ایله نزاعه شروع ایدرسه ینه نقض عهدی عندالقاضی
حجتله ثابت اولدیغندن بینونت مرأه سیله حکم ایدوب انجق مالنی کندویه رد و تحویلله آنی شول ذمی منزلنه
تنزیل ایدرکه نقض عهدی معلوم ایکن قاضی میراثنی بین الورثه تقسیم ایتمدین عودتله ینه ذمت مسلمینی تحصیل ایلیه
وقاضی ذمی مزبورك دخی امولدلرنده ومدبرلرنده عتقله قضا ایلمزکه آنلرك عتقلری تباین دار ایله حاصل اولمیوب
انجق موتله حاصل اوله جغی هویدادر اما بینونت مرأه بشقه در ینه دیرکه ایکی مسلم بر اسیر اوزره عورتی ثلاثا
تطلیق ایلدی دیو شهادت ایلسه لر کرکدرکه قاضی اول شهادتله قضایه مباشرت ایلمیه زیرا اسیر البته
غائب اولمغله غائب اوزره بینه ایله لزوم ماله قضا صحیح اولمدیغی کبی طلاق وعتاقله دخی تصحیح اولنماز
لکن عورتی معتده اولدقدن صکره زوج آخری تزوجه رغبت ایدرسه اکا بینها و بین الله تعالی رخصت واردرکه
زوجی حاضر اولیدی قاضی اول بینه ایله فرقتلری ایله قضا ایده جکی ظاهر و متمیز اولمغله عورت اول حجته
اعتماد ایله بعدالاعتداد تزوج ایلمك جائز کوریلور بوصورتده عورت تزوج ایدوب بعده اسیر کلوب طلاقنی انکار ایلسه
اولبابده عورت طلاقله اسیر اوزره اعادهٔ بینه ایدرسه قاضی طلاقنی تنفیذ و نکاح جدیدی برقرار ایدر
اما اعادهٔ بینه ایده مزسه قاضی ایچون اول خصم اوزره قائم اولمیان بینهٔ سابقه ایله تنفیذ طلاقی ممکن اولمامغله
همان آنی زوج ثانیدن تفریق و اسیر اوزره رد ایلمك امر متعیندر ینه دیرکه ایکی شاهد اسیر اوزره موتی یاخود
مقتولیتی ایله شهادت ایلسه لر کرکدرکه قاضی موت وقتلی ایله قضایه مبادرت ایلمیه زیرا بو بینه ردتی اوزره
بینه کبی خصم اوزره قائمدرکه ورثه سی ترکه سنه واضع الید اولنلر ایله مخاصملردر اما حکم طلاق بشقه در
لکن موت اسیر ایله شهادت ایلین انجق واحد عدل ایسه قاضی ایچون اول شهادتله قضا جائز اولمیوب انجق
عورت ایچون اول شهادتله بعد الاعتداد تزوج جائز کوریلور بوندن صکره مؤلف اصابت معتاد موت ونسب

ونکاح کبی اوزرینه تسامعله شهادت جائز کوریلن موادی ذکر و تعداد ایلدی لکن فصول مذکوره باب الاسیر
والمفقود اثناسنده فی الجمله ذکر و تقریر اولنمغله بو محلده ترك و تأخیر اولندی ینه دیرکه بر اسیر اوزره انجق
واحد عدل ارتداد ایله شهادت ایلسه اشبو کتاب السیر الکبیرك روایتی اوزره عورت ایچون اعتداد و تزوجه رخصت
ویریلمز اما کتاب الاستحسانده ذکر ایلدیکی بشقه در وبز ایکی روایتك وجهلرینی باب مذکورده بیان ایلدیك کذلك
واحد عدل اسیر اوزره عورتی ثلاثا تطلیق ایلدی دیو شهادت ایلسه حکم قیاس اوزره ینه اعتداد و تزوجنه
رخصت ویریلمزکه اصل ملك نکاح انجق شهادت شاهدینله ثابت اولدیغی کبی مزیل ملك نکاح دخی انجق
شاهدینله متثبت اولور لکن حکم استحسانده شهادت مزبوره شهادت موتله سیاندرکه هر بری حق عورتده امر دینی
اولان حل تزوجله شهادتدر و بر باب مرقومده بیان ایلدیك که خصم جاحد حاضر اولمدقجه خبر واحد امر دینده
حجت و برهاندر اما بو کتابك روایتی اوزره حکم ردت بشقه درکه خبر ردت خبر مستنکر نادر الوقوعدر اما خبر طلاق
اویله دکلدر وهم ردت رجله استحقاق قتل متعلق اولور حال آنکه خبر واحد استحقاق قتلده حجت اولماز
اما طلاق اویله دکلدر لکن حکم ردتده دخی روایت کتاب الاستحسان اصحدرکه آنده دخی خبر واحد حل تزوج بابنده
مقبول و مصححدر زیرا مؤلف اصابت مسیر حکم ردتده شو وجهله تقریر ایلدیکه بر رجل وایکی امرأه اسیر اوزره
ردتله شهادت ایدوب یاخود ایکی شاهد ایکی شاهدك شهادتلری اوزره شهادت ایلسه لر کرکدرکه قاضی استحلال
قتلندن غیری احکام سائره ده اسیر اوزره ردتله قضایه مبادرت ایلمیه وشهادت واحد ایله حکم قتل ثابت اولمدیغی کبی
شهادة النساء مع الرجال ایله وشهادت علی الشهادة ایله دخی متثبت اولماز ایکن بونلر قتلك غیری احکامده ثبوت
ردته مدار اولدقده شهادت واحد دخی حل تزوجه مدار اوله جغی بدیدار اولور کذلك بر رجل وایکی امرأه بر ذمی
اوزره نقض عهد ایله شهادت ایدوب ذمی دخی انکار ایلدکده بو شهادتله امام المسلمین قتلنه ابتدار ایتمیوب انجق احکام
سائره ده آنی ناقض العهد اعتبار ایتمکله فیء مسلمین قیلمغی اختیار ایدر زیرا شهادة النساء مع الرجال شبهاتله ثابت اولان
امورده حجت شرعیه در اما شبهاتله مندرئ اولان امورده حجت مرعیه دکلدر نته کیم سرقه ایله شهادتلرنده دخی
بویله در کذلك بر رجل وایکی امرأه بر نصرانی اوزره اولا قبول اسلام ایدوب بعده مرتد اولدی دیو شهادت ایدوب
نصرانی دخی منکر اولدقده ینه حجت محل شبهه اولمغله قتلنه اقدام اولنمیوب انجق اسلام اوزره اجبار اولنور ینه
دیرکه ایکی ذمی بر ذمی اوزره اولا قبول اسلام ایدوب بعده مرتد اولدی دیو شهادت ایلسه لر بو شهادتلری اصلا
قبول اولنماز زیرا زعم شاهدین اوزره اول ذمی مرتددر و اوزرینه شهادت غیر مسلمین حجت اولمامقده مرتد منزلهٔ
مسلمده در پس شاهدین مسفورین آنك اوزرینه شهادتلری مقبوله اولمدیغی زعم اوزره ایکن شهادته متهم
اولدقلرنده اول شهادتله قضا اولنمق اصلا جائز اولماز والله تعالی اعلم

باب المرتد یصیب الحد وغیره * یعنی مرتد حدی موجب اولوب اولمیان قبایحی ارتکابله اوزرینه حد ایجاب اولنوب
اولنمامقده باب لازم الاستیعابدر شیخ امام یعنی شارح همام علیه رحمة ربه المنعام دیرکه اصل شرعی اولدرکه
احکام شرعیه ده اول حکم که کفر آنك ابتداء وجوبنه منافی اولمیه بقاسنی بطریق الاولی نافی اولماز و اول عقوبت که
کفر آنك ابتداء وجوبنه منافی اوله البته بقاسنی نافی اولور زیرا عقوبتلر البته شبهاتله مندرئه در وشبهاتك اقواسی
اول عقوبته منافی اولان نسنه در و کفرك موجب عقوبت اولان سببه اقترانی وجوب عقوبته مانع اولدیغی کبی
بعد الوجوب و قبل الاستیفا عروضی دخی استیفاء عقوبته مانع اولور وقدرت استیفاء عقوبت منعدم
اولدقدنصکره وجوب استیفاسی دخی زائل و منهدم اولور بو اصل شرعی تأصیل اولندقدن صکره فروعنی
تفصیل ایدوب دیرزکه برمسلم برکسنه نك مالنی اخذ وانتهاب یاخود موجب قصاص اولان جنایتی ارتکاب یاخود
برمسلم اوزره افترا برله حد قذفی استیجاب ایتدکدنصکره مرتد اولوب یاخود شنایع مرقومه یی مرتد ایکن دار اسلامده
اکتساب ایدوب بعده دارالحربه التحاق ونیجه زمان محاربهٔ مسلمینه تشمیر ساق ایلدکدن صکره دار اسلامه
عود والتصاق ایلسه اول بابده قبول اسلام ایلسه دخی جمله سیله مؤاخذه سنه اهتمام اولنور زیرا حقوق مزبوره
دار اسلامده اسبابنی اکتسابله واجب اولدقدنصکره محارب مسلمین اولمق وجوبنی سالب اولماز کورمزمیسنکه
برمستأمن دار اسلامده بونلردن برینی مرتکب اولدقده حقوق عبادی متضمن اولمغله مؤاخذات مرقومه یی
مستوجب اولور پس مرتد دخی بویله در اما شخص مرقوم شنایع مذکوره یی ردتله دارالحربه لحوقندنصکره
ارتکاب ایدوب صکره قبول اسلامله عود وایاب ایلسه هیچ بریله مؤاخذه اولنمیه جغی بی ارتیابدرکه ارتکابی
دارالحربده حربی ایکن وقوع بولمشدر وحربی محارب مسلمین ایکن مرتکب اولدیغی شنایعله بعد الاسلام

مؤاخذه اولنمق غیر مشروعدر حتی الاسلام یجب ماقبله حدیث شریفی قبول اسلام مقدما ارتکاب اولنان
فضایحی قاطع اولدیغنه برهان ساطعدر و بز باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا اثناسنده وغیریده
بیان ایلدیك که اهل حربك تأویل باطللری کندو حقلرنده ترتب احکامده تأویل صحیحه ملتحقدر که مسلم معاملات
مذکوره ایله اهل حربله معامله ایتدکده مؤاخذه یه مستحق اولمدیغی کبی اهل حرب دخی مسلمله معامله ایتدکده
مستحق اولمماز ومرتد دخی بعد اللحاق حربی اوله جغی متحققدر اما برمسلم زنا وسرقه وقطع طریق مثللو حقوق
اللهدن حدی موجب برشیئه بی اکتسابدن صکره مرتد اولوب یاخود آنی بعد الردة دار اسلامده ارتکاب ایدوب
بعده دار الحربه لحوق و بعده دار اسلامه عود وایاب ایلسه هیچ بری ایله مؤاخذه اولنمیه جغی بی ارتیابدر که بومثللو
حقوق اللهدن اولان حدودك اسبابی ارتکابی وقتنده مستأمن کبی حربی اولمق وجوب حدوده مانع اولدیغی کبی
حربیت صکره دن عارض اولدقده دخی بقاء وجوبه ممانع اولور انجق حقوق عباد ایله مؤاخذه اولنفدده
مستأمنه برابر اولمغله سرقه ده ضمان مالله وقطع طریقده عمدا قتل نفس ایتمش ایسه قصاصله مؤاخذه سی
مقرردر لکن قطع طریقده خطأ قتل نفس ایتمش ایسه قتل مزبور قبل الردة واقع اولمش ایسه دیتی عاقله سی
اوزره واجب اولور و بعد الردة واقع اولمش ایسه کندو مالنده مستوجب اولور که نعما قلنانجق باعتبار التناصر
اولمغله مسلمیندن فرد واحدمرتدهناصر اولمیه جغی ظاهر و باهردر کذلك برمسلم شرب خمر یاخود وصول حد
سکردن صکره مرتد اولوب بعده لحوق دار الحربدن اقدم قبول اسلام ایلسه ینه مؤاخذه سنه اقدام اولنماز که
کفر اول حدك ابتداء وجوبنه مانع حتی ذمی ومستأمن اوزره وجوبی ممتنع اولدیغی کبی بعد الوجوب عروضی
دخی بقاء وجوبنه ممانعدر کذلك شرب وسکری مرتد اولوب یدامامده محبوس ایکن ارتکاب و بعده قبول اسلام
ایتمش اولسه ینه حد ایله مؤاخذه سنه اقدام اولنماز که اول ارتکابی حال کفرنده التزام ایلمشدر نکته سی
اولدر که کافر البته اباحت خمر وسکری معتقددر وحدود شرعیه انجق اسباب حدودی ارتکابدن زجر ایچون
تشریع اولنمغله اول اسبابی ارتکاب ایلین حرمتنی معتقد اولمق لازمدر که حقنده تشریع زواجر نافع اوله اما مرتد
مزبور حالت مزبوره ده حدود اللهی موجب اولان اسباب سائره یی ارتکاب ایتمش اولسه اجراء موجبلرینه
شتاب اولنور که مرتد البته آنلرك حرمتلرینی معتقددر ویدامامده محبوس اولمغله اوزرینه اقامت حدود امرممکندر
اما اسباب مزبوره یی یدامامده محبوس دکل ایکن التزام ایدوب بعده دار الحربه لحوق ایتمدین قبول اسلام ایلسه
اوزرینه اقامت حدود جائز وواسع کورنماز که ارتکابی محارب مسلمین ایکن واقع اولمشدر نکته سی اولدر که
مرتد نفس ارتداد ایله البته وقت قدرتنده جواز محاربه مسلمینه اعتقاد ایدر انجق عند الامام محبوس اولدقجه
محاربه یه استعدادی اولمدیغندن اهل حربدن تعداد اولنماز اما یدامامه واصل اولمیه جق مرتبه ده مکان
بعیدده بولندقده محاربه فی الجمله ممکن اولوب کندو دخی جواز محاربه یی اعتقاد ایلدیکندن لاحق دار الحرب
حکمنده داخل اولوب اهل حربدن تعداد اولنور واکر برمسلم قصاصی یاخود حد قذفی مستوجب اولوب
بعده مرتد ودار الحربه لاحق اولدقدن صکره مسلمینه نیازایله سزکله مصالحه ایده رم مستوجب اولدیغم حد
اوزره بکا اعطاء امان شرطی اوزره دیو رجایه سرآغاز ایلسه مسلمیندن برفرد ایچون اکا او وجهله اعطاء
امانه جواز یوقدر زیرا شرط مذکور حکم شرعه مخالفدر قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله فهو باطل
وهم اول حد واجبده حقوق عباد دخی متمکندر که قصاص محض حق ولی اولمغله آنده غیر ایچون ولایت اسقاط
غیر ممکندر وحد قذفده حق مقذوف شویله متمکندر که مقذوف ایچون دخی اول حق عفو ایله اسقاط غیر ممکندر
بناء علیه اول مرتده وجه مذکور اوزره اعطاء امان ایلین مسلم البته حقنده وفاسی ممکن اولمیان شرطی
ملتزم اولمش اولور که التزام مذکور البته فسادی مستلزمدر بویله یکن امام المسلمین اکا وجه مذکور اوزره
اعطاء امان ایلسه اول امانه وفاسی جائز وشایان اولماز قال علیه السلام ردوا الجهالات الی السنة یعنی
جهالتاریکزی ترك وسنت سنیه یه میل ایدیکز وامامدن امان مرقوم اثر جهل ایدیکه مظالم عباددن اولان شیئی
مرتد ایچون ترك ایلمکی شرط ایتمشیدی همان اول شرطه التفات ایتموب عند طلب الخصم حد لازمی اوزرینه
اقامتله اجرای سنت واحیای شریعت ایدر بوصورتده مرتد مزبور شرط امانکزه وفا ایتمزسکز بنی مأمنمه
رد ایدوب بعده بکا ظفر بولورسکز اجراء حد ایدیکز دیو نزاعه شروع ایلسه بوزاعی برو جهله مسموع اولماز که
مرتد یدامامه واصل اولدقدن صکره آنی محارب مسلمین اولمق اوزره دار الحربه اعاده سی قطعا مشروع اولماز
واکر مرتد مزبور صلح مذکوره عازم اولدقده مسلمین دخی آنك مرامنه مساعده اولنمدقجه دار اسلامه خارج اولمیه جغنه

مطلب حد القذف لا یسقط بعفو المقذوف

جازم اولسه لر کرکدر که اکا برو جهله اظهار معامله ایده لر که هم دلخواهی اوزره اعطاء امان ایتدکلرینی
ایهام ایدوب هم ارتکاب کذبدن سالم اوله لر یعنی ان فی المعاریض لمندوحة عن الکذب مصداقنجه
محتمل الوجهین اولان معاریض کلامی اکا القا برله کذبدن تخلص واتقا ایده لر ومعنای مذکور حق محاربینده
جائز ایدوکی امر مستبیندر قال علیه السلام الحرب خدعة وبز باب الحرب کیف یعامله اثناسنده ذکر وانبا
ایلدیك که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم خندقده فلعلنا امرناهم بذلك حدیث بلاغت
اشتمالرنده معاریض کلامی استعمال بیورمشلردر نکته سی اولدر که ارتکاب کذب رخصت شرعیه دن
بالکلیه مقطوع اولمغله مسلم ایچون فی حال من الاحوال تعمد کذب ایلمك مشروع اولماز بوصورتده مرتد مزبور
مرام مسلمینه اطلاع علی اکا طریق النص اعطاء امان اولنمادقجه دخول دار اسلامدن امتناع ایلسه کرکدر که
مسلمین اکا دلخواهی اوزره اعطاء امانده انقیاد ایدوب انجق کلام صلحده متفطن اولمیه جغی وجه اوزره
نقض صلح ایده جك بعض کلماتی ضم وازدیاد ایتمکله مرتدی تحصیله اجراء شریعته اجتهاد ایده لر و بوبابده اصل قوی
شول حدیث مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه وفد ثقیف یعنی اهل ثقیفدن
ایلچی کلدکده یا محمد بز وقو میز مؤمنین اولورز لکن انحنا ایتمك یعنی نمازقیلوب رکوع وسجود ایتمك
شرطی ایله دیدیلر ورسول الله علیه السلام آنلر ایله اول وجه اوزره مصالحه یی قبول وتقریر ایدوب انجق شروط
مسالمه لرین جامع اولان کتاب صلحك آخرنده علی ان لهم ما للمسلمین وعلیهم ما علی المسلمین یعنی سائر مسلمین ایچون
حاصل اولان نسنه آنلر ایچون دخی حاصل وسائر مسلمین اوزره واجب اولان آنلر اوزره دخی واجب اولمق اوزره
لفظ شریفنی کتب وتحریر ایلدیلر و بولفظ شریفی کلام اولی ناقض عد ایدوب آنلری بعد الاسلام اداء صلوتله
دخی مؤاخذه یه متنهض اولدیلر لکن مسلمین بوصنعته دخی قادر اولمیوب دلخواهی اوزره اعطاء امان ایدرلرسه
ینه وفاء امان جائز وشایان کوریلمز که بو عهده وفاری شرعا حرام وسبقت ایلین اعطاء عهدلری دخی شرعا حرامدر
و برحرامی ارتکاب قطعا حرام آخری ارتکابه طریق جواز اولمیه جغی معلوم الهدر کذلك مرتدیندن
برطائفه ذمت مسلمین اولوب اداء خراج ایتملری اوزره مسلمیندن طالب امان اولسه لر آنلره دخی اول وجه اوزره
اعطاء امان جائز وشایان کوریلمز زیرا قتل مرتد حد مستحق ایکن مقابله سی مالده اقامت حدی ترك وتأخیر
غیر جائز ایدوکی محققدر وهم اهل حربله عقد ذمتدن مقصود مال اولمیوب انجق حربینك معامله نه راجع اولان
امورده احکام مسلمینی التزامدر واحکام مسلمین مرتد اوزره عن اصل لازمه ایکن اکا اعطاء ذمتده اخذ ماله
اظهار رغبتدن غیری غرض یوقدر حال آنکه معنای مذکور حرامدر بویله ایکن مسلمین آنلره اعطاء ذمت ایتمکله
دار یمزه قادم اولسه لر آنلره عرض اسلام اولنوب امتناعلرنده قتللری لازمدر واولبابده مأمنلرینه ردلری
فی حال من الاحوال تجویز واستحلال اولنماز که مرتد قبول اسلام ایتمدکده آنك اوزرینه حکم قتل بطریق العین
مستحق اولمغله قطعا ترك واهمال اولنماز قال علیه السلام من بدل دینه فاقتلوه واکر طائفه مرقومه
مسلمیندن موادعه یه طلبکار اولسه لر آنك حکمی باب الموادعه ده امرار اولنسه دیکه امام ایچون آنلر ایله موادعه
جائز وسزاوار اولماز مکر مسلمینده آنلر ایله قتاله قدرت اولمامغله تحقق ضرورت آشکار اوله اول حینده دخی
موادعه اوزره آنلردن اخذ جعل ایلمك ممنوعدر که جعل البته شبیه خراج اولوب مرتددن اخذ خراج
غیر مشروعدر بویله ایکن اخذ ایدرسه البته بیت الماله وضع وادخال ایدر که جعل مزبور مال مرتدین اولوب
مرتدك بومثللو دار الحربده بولنوب اکا حق ورثه تعلق ایلمین اموالینك موضعی انجق بیت المالدر اما حکم
خوارج بشقه در که آنلردن موادعه اوزره بعض اموال اخذ اولندقده مال مزبور عند الامام حفظ اولنوب
توبه لرندن صکره اوزرلرینه رد اولنور زیرا مال خوارج قطعا اهل عدل ایچون غنیمت قیلنماز اما محاربین اولان
مرتدینك مالاری بشقه در کذلك حربی مستأمن داریمزده قصاص وحد قذفی مستوجب اولوب بعده
دارینه رجوعدن صکره مسلمینه التجا برله قبول اسلامی شرطی اوزره اکا امان ویروب اول حد ایله مؤاخذه
ایتملرینی رجا ایلسه تفصیل سابق بونده دخی اجرا اولنور که صنع سابقی مظالم عباددن اولمغله آنده مستأمن
ومرتد حکمده اتحاد اوزره لردر مؤلف رفیع المقام رفع الله تعالی درجاته فی یوم القیام دیر که برمستأمن
داریمزده بعض شنایعی ارتکاب ایدوب بعده دار الحربه لاحق اولدقدن صکره مسلمین آنی اخذ واسره نائل اولسه لر
آندن قصاص فی النفس دن غیری جمله سی ساقط وزائل قیلنور زیرا اسر ایله رقیق اولوب رق دخی قصاص
فی الطرف خصوصنده ابتداء وجوبه منافی اولدیغی کبی بقاء وجوبه دخی منافیدر اما قصاص فی النفس

خصوصنده ابتداء وجوبنی نافی اولدیغی کبی بقاء وجوبنی دخی فیرنافیدر اما اخذ اموال ایتمش ایسه اول دخی
ابطال اولنور که ذمت عبدده وجوب دین انجق مالیت رقبه سنی شاغل اولمق اوزره حاصل اولمغله بقاء وجوبی
دخی انجق اول وجه اوزره متحصل اولور حال آنکه مقدما اخذ ایلدیکی دینله شمدی مالیت رقبه سنی مشغول
قیلمق غیر ممکندر که سابق ایچون مالیت رقبه سی انجق حربنده سبب وجوب دینی اکتسابندن صکره
حادث ومتعین اولمشدر اما خوارج مسلمین قبل اکتساب المنعة بعض شنایعی ارتکاب ایدوب بعده اهل منعه
اولدقلرندنصکره جنایات سابقه‌لرندن برشیله مؤاخذه اولنمامق شرطی اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر اهل عدل
ایچون اول وجه اوزره مصالحه‌لری جائز ومناسب کوربلمز انجق بو بابده مقدما حد خمر وغیری مثللو حقوق اللهدن
مستوجب اولدقلری حدود شرعیه مجاز بین اولدقلرندنصکره توبه ایتدکلرنده اوزرلرندن ساقط وموضوع
اولمغله امام اول حدودی حط واسقاط اوزره آنلر ایله مصالحه ایلمك حکم شرعه موافق اولان شرطه
مقرون اولدیغندن مشروع کوریلور کذلك بعد اکتساب المنعه ارتکاب ایتدکلری جمیع جنایتلری توبه
ایتدکلرنده آنلردن موضوع قیلنوب انجق یدلرنده بعینه قائم اولان اموالی اصحابنه رد ایله مطالبه اولنورلر
حتی اول رد ایله مطالبه اولنمامق اوزر مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر امام ایچون اول وجهله مصالحه‌لری جائز ومناسب
کوربلمز بو یله ایکن مصالحه ایتمش اولسه کرکدر که اول شرطه وفایی التزام ایتمیوب همان یدلرنده بعینه
قائم بولنان مال مسلم یاخود مال معاهدی رد ایله امر والزام ایلیه وحقوق اللهدن اولان حدود ایله مؤاخذه‌لری
ممتنع اولمق انجق تقادم زمان اقامت حدوده مانع اولدیغندندر وحضرت عمر رضی الله عنه ایما قوم شهدوا
على حد لم يشهدوا عند حضرته فانما شهدوا عن ضغن یعنی قنقی قوم که برحد اوزره شهادت ایدوب لکن
شهادتلری اول حدك وقت حضورنده اولمیوب بلکه وقتی منقضی اولدقدن صکره واقع اوله اول شهادتلری
انجق حقد وعداوتدن ناشیدر قول حکمت نماسنده تقادم عهد مانع حدود ایدوکنه رمز وایما ایلمشدر حال آنکه
باغینك حکم اهل عدلدن خروجی تطاول ازمان ایچون اظهر اسباب ایدوکی ظاهر وبی ارتیابدر واکر
برمرتد حصون اهل حربدن برحصنده ایکن مظالم عباددن برشیئی مرتکب اولوب بعده هم مسلم اولوب وهم
اول حصنی مسلمینه فتح ایلمك شرطیله آنی ظلم سابق ایله مؤاخذه ایتمملری اوزره امانه طالب اولسه بو دخی
صور سابقه ایله برابر اولمغله اول وجه اوزره امانلری جائز ومناسب کوربلمز زیرا مظالم عباده احتیاج وعدم
احتیاج حالتلری برابر وعلى کلا التقدیرین اسقاطنده رأی امام غیر معتبردر انجق مرتد مزبور سفك دم ایتمیوب
همان استهلاك مال ایتمش اولوب امام دخی اول ماله عدم مؤاخذه اوزره اعطاء امانده مسلمین ایچون ملاحظهٔ
منافع ایلسه وجه مشروح اوزره اعطاء امان بعده اول مالی غنائم مسلمیندن صاحب الحقه ادا قیلمق واسع
کوریلور زیرا مسلمینه فتح حصن ایلین کسنه‌لره غنائمدن بعض اشیاده ولایت تخصیص امام ایچون ثابت
اولمغله مرتده دخی اسلامی ومسلمینه فتح حصنی وعد ایلدکده بنه ولایت تخصیص بثبت اولور اما قصاص
وحد قذف بشقه درکه آنلردن برشیئی صاحب الحقه مغانمدن ادایه قادر اولمامغله آنلر ایله عدم مؤاخذه
اوزره اعطاء امانه دخی مقتدر اولماز والله تعالى اعلم

باب ما يصدق الرجل فيه من الردة فلا تبين منه امرأته وما لا يصدق * یعنی باعث ردت اولان اعذاردن زوج
آنده تصدیق اولنمغله عورتی باین اولمیوب وتصدیق اولنمامغله عورتی باین اولدیغی مواضعی تفهیمده باب
لازم التقدیمدر مؤلف اصابت بناه اعلى الله تعالى فی الجنة بناه دیرکه براسیر دار اسلامه رجوع ایتدکده
زوجه‌سی قاضی‌یه رفع خصامله اشبو زوجم دار الحربده مرتد اولمغله بن آندن باین اولدم دیو دعوایه قیام ایدوب
اسیر دخی ملك اهل حرب بکا البته سنی قتل ایدرم یوقسه البته کافر اولورسین دیو اکراه ایتمکله مکرها
اولمشیدم دیو بسط کلام ایلسه اولبابده قول انجق قول مرأه قیلنوب اسیر اکراه اوزره اقامت بینه ایتمدکجه
تصدیقنه اقدام اولنماز زیرا لسان اوزره اجراء کلمهٔ کفر کبی فرقتلرین موجب اولان سبب ایکیسنك تصادقلری ایله
ظاهر اولدقدنصکره اسیر اول سبب ظاهرك حکمنی تغییر ایچون برمعنای خفی دعواسنه مباشر اولمغله بلاحجهٔ
عدم تصدیقی متقرردر توضیحی اولدر که اسیر مزبور فرقتلرین موجب اولان سببی اکراه کبی برحالت غیر
معهوده‌یه نسبت قیلمشدر وبو مثللو امورده قول بلاحجهٔ قبول اولنماز نظیری اولدر که برکسنه اکرچه بن عورتمی
ثلاثا تطلیق ایلدم لکن حال جنونمده ایدی دیوب جنونی دخی هیچ بر وقتده معلوم اولمیه آنك قولی بلاحجهٔ
قبول اولنماز بو صورتده اسیرك اکراه اوزره شاهدلری شهادتلرنده فی الواقع ملك اهل حرب اکا البته سنی قتل

مطلب حکم وجوب الحدود وعدمه على الخوارج بعد ما تابوا

ایدرم یوقسه البته کافر اولورسین دیدی لکن بو اسیر اول حینده کافر اولدیمی اولمادیمی بیلمز دیو تقریر
ایدوب اسیر دخی بن اسانم اوزره کلمهٔ کفری انجق اول حینده اجرا قیلدم یوقسه آندن مقدم ومؤخر هیچ
اجرا ایلمدم دیو تعبیر ایلسه اولبابده قول انجق قول اسیردر که حالت اکراهی شهادت شهود ایله امر معهود
اولمشدر وهر بار که زوج سبب فرقتی مانع فرقت اولان حالت معهوده‌یه نسبت ایلیه البته قول آنك قولیدر
نظیری اولدر که برکسنه اکرچه بن عورتمی ثلاثا تطلیق ایلدم لکن حال صباوتمده ایدی دیه نکته‌سی
اولدر که حالت مرقومه حالت معهوده اولدقده ظاهر حال اکا شاهد ومدعی دخی معتاده وقوع فرقتی منکردر
وقول انجق شهادت ظاهره مقرون اولان قول منکر ایدوکی ظاهر وغیر منکردر اما حالت معهوده اولمدقده
مدعی انجق مانع حادثی مدعیدر وبو مثللو امورده قولی بلاحجهٔ قبول اولنمامق حکم شرعیدر کذلك اسیر
مزبور ایله حکم ردتده مخاصمه ایلین عورتی اولمیوب مسلمیندن شخص آخر اولسه بینه تفصیل محرر آنده دخی
مقرردر بینه دیرکه برعورت زوجی اوزره بنی ثلاثا تطلیق ایلدی دیو ادعا ایدوب زوج دخی بکا جنون یاخود
برسام یاوجع آخر اصابت ایتمکله وقت ذهاب عقلمده تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور
اکر حالت مرقومه اکا اصابت ایلدیکی معلوم ایسه قول آنك قولی اولمق معلوم واکر غیر معلوم ایسه قول
عورتك قولی قیلنمق مجزومدر واکر شاهدلری برآنی برکره مجنون کوردك دیو شهادت ایلسه‌لر بینه قول آنك
قولیدر که جنون اکا حالت معهوده اولمق اول شهادتله کسب صورت ایلمشدر وهر بار که زوج سبب فرقتی
مانع فرقت اولان حالت معهوده‌یه نسبت ایلیه اولبابده یمینی ایله قبول قولنه مسارعت اولنور کذلك حال نومده
تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مدعی ایلسه بینه قول آنك قولی قیلنمق هویدادر که حالت نوم حالت صباوت
کبی هر شخص ایچون امر معهود اولمغله طلاقی اکا نسبتی بحسب المعنى انکار فرقتدن معدود قیلنور
کورمز میسنکه زوج مرقوم بن آنی بن خلق اولنمادین یاخود آنی تزوج ایتمدین تطلیق ایتمشیدم دیسه
بو کلامی انکار طلاقه حمل اولنوب قول آنك قولی قیلنمق تحقیق اولنور پس ماسبق دخی بو یله در
واکر برکسنه بن شرب خمر ایدوب سکر ایله عقلم زائل اولمغله عورتمی تطلیق ایلدم دیسه بو صورتده عورت
آنی کرك تصدیق ایلسون وکرك تکذیب ایلسون آندن باین اولور زیرا حال سکر وقوع طلاقه مانع اولمامغله
طلاقی اکا نسبت قیلدیغی حالت اصلا فرقتنه ممانع دکلدر اما حکم نوم بشقه در نکته‌سی اولدر که سکرانك
عقلی باشنده اولور انجق سرور سکر اوزرینه غالب اولوب عقلنی استعماله مانع اولور ومعنای مذکور آنی
عاقل اولمقدن اخراج ایلمز اما استعمال بنج ایله عقلی زائل اولمق بشقه درکه بنج مزیل عقلدر کذلك نائم دخی
بشقه درکه حال نومنده شرعا غیر عاقل حکمنده در حق رسول الله علیه السلام رفع القلم عن ثلثة قول
بشارتنما لرنده بو معنایه اشارت وایما بیورمشلردر مترجم فقیر دیرکه تمام حدیث رفع القلم عن ثلثة عن النائم
حتى يستيقظ وعن المبتلى حتى يبرأ وعن الصبي حتى يكبر لفظ شریفیدر ومعنای لطیفی ظاهردر والسنهٔ علماده
مشتهر اولدیغندن صاحب الکتاب ابتدا سنی ذکر ایله اکتفا ایلمشدر انتهى وسکران عقلنه نظر ایله شول
مالندن منقطع اولان ابن السبیل منزلنه تنزیل اولنور که یدی مالنه وصلتیاب دکل ایکن اوزرینه زکوتی
ایجاب اولنور یا مالی حقیقهٔ هالك اولوب یاخود مالنی برغاصب غصب وانکار ایتمکله حکما هالك اولان کسنه
بشقه در واکر برکسنه بن شرب خمر ایدوب سکر ایله عقلم زائل اولمغله مرتد اولدم دیسه نظر اولنور اکر وقتا
من الاوقات وجه مذکور اوزره سکری معلوم ایسه قول آنك قولی قیلنمق معلومدر واکر غیر معلوم ایسه اولبابده
قولی قبول اولنمامق مجزومدر زیرا سکر ارتداد ایله وقوع فرقته مانعدر که ردت انجق اعتقاد اوزره مبنی ایکن
سکران هذیاننده موجب ردتدت اولان کلماتدن سالم اولمازسه‌ده مدلول کلماتنه معتقد وجازم دخی اولماز پس اول کسنه
ارتدادینی حالت غیر معهوده‌یه نسبت ایلدکده قولی قبول اولنمایوب حالت معهوده‌یه نسبت ایلدکده قولی
مقبول اولور واولبابده عورتك تصدیق وتکذیبی غیر معتبردر که حرمتی محض حق شرع ایدوکی مقرردر
بینه دیرکه برعورت قاضی‌یه کلوب بن شو زوجمی المسیح ابن الله دیر ایکن ایشتدم دیو ادعا ایلدکده زوج دخی
بن اول کلامی انجق آنکه قائل اولان نصارادن حکایت اوزره سویلدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور
اکر زوج مرقوم انجق المسیح ابن الله دیوب اکا نقل وحکایته دلالت ایده جك عباره ضم ایتمدیکنی اقرار ایدرسه
عورتی آندن باین اولمق آشکاردر که ضمیرنده مضمر اولان حکایت صریحا تکلم قیلدیغی لفظك حکمنی نسخه
صالح اولمیه جغی بدیداردر که مضمر البته ملفوظدن ادنى در وبرحکم انجق مثلی یاخود مافوق ایله نسخ اولنوب

مطلب قال کنت طلقتها قبل ان اخلق او قبل ان اتزوجها

مطلب البنج یزیل العقل دون الخمر

ادنى ايله نسخ اولنمامق هويدا در كورمزميسنكه بركمسنه عورتنى تطليق ايدوب فلبندن استثنايه نيت ايلمه
البته وجه مذكور اوزره طلاقى واقع اولوب نيتى وقوعه مانع اولماز و بو صورتلرده عورتك تصديق وتكذيبنه
حكم شرعى ترتيب اولنماز واكر زوج مرقوم بن اول كلامه نقل وحكايته دلالت ايلين عباره ضم ايدوب النصارى
يقولون المسيح ابن الله ياخود المسيح ابن الله قول النصارى ديمشيدم انجق عورت بعض كلامى ايشتمدى
ديو اقرار ايدوب عورت دخى اول ضمى انكار ايدرسه قول مع اليمين قول زوج ايدوكى آشكاردر اما مسئلهٔ سابقه
بشقه در زيرا مانحن فيهده عين كلامى موجب فرقت اولديغندن زوج سبب فرقتى اقرار ايتميوب بلكه عورتك
ادعا ايلديكى موجب فرقتى انكار ايلمشدر نظيرى اولدركه بركمسنه بن عورتمه انت طالق ثلثا ان شاء الله ديمشيدم
ديوب عورت آنى استثناده تكذيب ايليه اولبابده قول معناى مشروح اوزره قول زوج اولديغى كبى
مانحن فيهده دخى اولور كذلك زوج مرقوم بن اول كلامه عبارهٔ مذكوره يى ضم وموصولا تكلم ايتمشيدم انجق
المسيح ابن الله لفظنى اظهار وعبارهٔ مضمومه يى اخفا قيلمشيدم ديرسه ينه قول آنك قولى اولمق بلا خفا در
انجق شاهدلر بز ايشتديك المسيح ابن الله ديدى وشئ آخر سويلمدى ديو اوزرينه شهادت ايدرلرسه قاضى
حكمنده آنى ضم اوزره تصديق ايتميوب بينونت عورتى ايله قضايه مبادرت ايدر زيرا شاهدلر موجب فرقت اولان
سببى اثبات ايتمشلر ايكن ابطال شهود ده آنك قولنه التفات اولنماز اما مسئلهٔ سابقه بشقه در كه آنده موجب
فرقت اولان سبب انجق كندو اقرارى ايله ظاهر اولوب ظهورى دخى انجق منافى فرقته موصولا حادث اولديغندن
قول آنك قولى قيلنمغه باعث اولمشدر سؤال اولنورسه كه شاهدلرك شئ آخر سويلمدى ديدكلرى شهادت
على النفى اولوب شهادت على النفى غير مقبول ايكن قول مذكورلرى نيجه قبول اولنور جوابده ديرزكه بو بابده
وقوع فرقت نفيله يعنى شئ آخر سويلمدى ديدكلرى ايله ثابت اولميوب بلكه اثباتله يعنى المسيح ابن الله
ديدى ديدكلرى ايله مثبت اولمشدر ونفى مذكور اثبات نسبده شاهدلرك اشبو رجل ميتك قرنداشى ووارثيدر
بوندن غيرى وارثى بيلمزز ديو شهادتلرنده واقع اولان منزلهٔ نفيه نازلدر توضيحى اولدركه شاهدلرك شئ آخر
سويلمدى ديدكلرى بحسب المعنى زوج مرقومك ادعا قيلديغى ضم وزياده انجق ضميرنده مضمردر وظاهر كلامنده
مظهر دكلدر مفهومنى اثباتدر و بو مثللو معناى مضمر موجب كلام مظهرى ناسخ اولمغه صالح دكلدر وهم
قول مذكور بحسب المعنى سكوت زوجى اثباتدر وسكوت امر مثبت معايندر حتى شاهدلر بز ايشتديك المسيح ابن الله
ديدى بوندن غيرى نسنه ايشتمديك وشئ آخر سويلديمى سويلمديمى بيلمزز ديمش اولسه لر اولبابده قول البته
قول زوج اولوب عورتيله بينلرى تفريق اولنماز زيرا بو تقدير اوزره شاهدلر اول ضم وزياده ضميرنده در ظاهر
كلامنده دكلدر مفهومنى اثبات ايتميوب انجق بزآنى ايشتمدك ديوب نفسلرين غفلت وعدم سماعه نسبت
ايتمشلردر واول ضمى شاهدلر ايشتمدكلرى كبى قاضى دخى ايشتمامشدر بناء عليه قول البته قول زوجدر وعلى هذا
بركمسنه بن خلعده موصولا استثنايى تكلم ايلدم ياخود طلاقده موصولا شرط بالاستثنايى تكلم ايلدم ديو ادعا قيلسه
قول آنك قوليدر بو صورتده شاهدلر آنك اوزرينه اشبو رجل بغير ذكر الاستثنا مخالعه وتطليق ايلدى ياخود
مخالعه وتطليق ايلدى وشرط واستثنا ايلمدى ديو شهادت ايدرلرسه بوندن صكره قول زوج قبول اولنماز اما
شاهدلر كلمهٔ خلع وطلاقدن غيرى بزاندن نسنه ايشتمديك ديرلرسه ينه قول آنك قولى اولوب قاضى عورتيله بينلرين
تفريق ايلمز مكر آندن قبض بدل خلع مثللو دليل صحت خلع اوله جق برنسنه ظاهر اوله بو صورتده قولى قبول اولنماز
ومسائل مذكوره بجميعها ذكر ايلديكمز وجه اوزره بنا قيلنور ينه ديركه بركمسنه يه بردفعه جنون عارض اولديغى
معلوم اولوب عورتى آنك اوزرينه اشبو زوجم دون كيجه مرتد اولدى ديو ياخود بنى ثلثا تطليق ايلدى ديو ادعا ايلدكده
اول كمسنه دخى بكا دون كيجه جنونم عودت ايلدى بن دخى اول سوزى حال جنونمده سويلدم ديسه قول
مع اليمين آنك قوليدر زيرا جنون بركره عارض اولدقده ابدى عرض لازم اولور حتى عبدك حال صغر وكبرنده
بركره ظاهر اولدقده عيب دائم قيلنور زيرا عمرنده بركره مجنون اولان شخصك كوزلرنده براعل بصيرت نظر امعان
ايلسه آثار جنونى بطريق العيان ظاهر ونمايان كورير بو جهتله اول كمسنه بو دعواسنده تكلمنى انجق حالت
معهوده يه مضاف ايلمش اولور اما مسئلهٔ مفروضه ده اول كمسنه يه جنون عارض اولديغى قطعا معلوم اولمسه
اولبابده بيان مشروح اوزره قولى قبول اولنماز بو صورتده قاضى عورتيله بينلرين هنوز تفريق ايتمدين اكا جنون
عارض اولوب صكره افاقت بولدقده ايشته بن دون كيجه دخى بويله اولمش ايدم ديسه ينه تصديق اولنميوب
عورتى بينونتله آندن تفريق اولنور زيرا جنون صكره دن حادث اولمق ممكن اولمغله حدوثى تقدم وجودينه دليل

مطلب الشهادة على النفى قدترجح الى الاثبات

اوليه جغى متعيندر اما تقدم وجودى معلوم اولدقده بر دخى اثرى قالمامق وجهى اوزره زائل اولميه جغى
مجزومدر بناء عليه قولى صورت ثانيه ده قبول اولنوب صورت اولى ده مقبول اولمامشدر ونوم دخى بويله در كه
برعورت زوجم بنى وقت عصرده ثلاثا تطليق ايلدى ديو دعوى ايدوب زوج بن وقت مزبورده نائم ايكن
سويلدم ديو دفع مدعى ايلسه قول آنك قولى ايدوكى هويدادر كه نوم حسب العادة انسانه هر وقتده عارض
اولمق ممكن وجنون كبى كاه ذاهب وكاه عائد اوله جغى متعين اولمغله كلامنى حالت معهوده يه نسبت ايلمشدر
اما بركمسنه نك برماه اقدم زوال عقل رتبه سنده سكران اولديغى معلوم اولوب آنك عورتى اشبو زوجم دون
كيجه مرتد اولدى ديو ادعا ايلدكده اول كمسنه دخى بن برآى اقدم سكران اولديغم كبى دون كيجه دخى
سكران اولوب حال زوال عقلمده اولدم ديو دفع مدعى ايلسه اولبابده تصديق اولنميوب عورتيله بينلرى
تفريق اولنور زيرا سكر بعد زوال السبب انجق اكتساب سبب جديد ايله رجوع ايدوب دون كيجه دخى اول سبب
جديدى اكتسابى امر مجهول اولمغله قولى بلاحجة قبول اولنماز وعلى هذا بركمسنه يى مشركين كفر اوزره
بركره اكراه ايتملريله بركره اظهار كفر ايلديكى معلوم وآشكار اولوب بعده اوزرينه عورتى دفعهٔ اخراده دخى
اظهار كفر ايلدى ديو دعوى ايلدكده اول دخى كفر ثانيسنى اقرار ومشركين بنى كرهٔ ثانيه ده دخى اكراه ايلديلر
ديو اعتذار ايلسه بو بابده قولى قبوله سزاوار اولماز كه سبب متجدد غير معلومى ادعايه دركار اولمشدر كذلك
برسنه اقدم مبتلاى برسام اولديغى ياخود استعمال بنج ايله بى هوش اولديغى معلوم اولوب بعده بكا دون كيجه
دخى اول حالت عارض اولدى ديو اعتذار ايلسه ينه تصديق مقالى سزاوار اولماز زيرا بونلر انجق اكتساب
سبب مستقبل ايله عودت ايدر اما جنون بشقه در وهم بونلر زائل اولدقده هيچ اثرلرى باقى قالمايوب بر دخى عودت
ايلمز اما نوم وجنون بشقه در وبو بيانله مسائل مذكوره ميانده جهت فارقه لرى نمايان اولمشدر والله اعلم

باب الكفالة بالمستأمن والاسير فى دار الحرب

يعنى دار الحربده بولنان مسلم مستأمن ياخود مسلم اسير بعض امورنده آخرى كفيل و يردكده حق كفيله رعايتى
واجب اولوب اولمديغنى تفصيلده باب لازم التحصيلدر اهل حرب دار الحربده بولنان اسير مسلم دارلرندن
خارج اولمامق اوزره نفسنه كفيل ويرمك شرطى اوزره حبسدن دار الحربده تخليهٔ سبيلنى مراد ايتملريله اكا
برمسلم يا ذمى يا حربى كفيل اولوب اسير دخى بعد تخليهٔ السبيل دار الحربدن خروجه قدرت بولسه آنك
حقنده مسلم وذمينك نقض عهد لرنده رخصت و يرلميوب انجق كفيل حربينك نقض عهدنده رخصت ويرلور
زيرا خروجدن صكره اهل حرب البته كفيلنى قتل ياخود تعذيب ايده جكلردر واسير مسلم ايچون حربى قتل
ومالنى اخذ ايدوب دار الحربدن خارج اولمق جائز اولديغى كبى خروجنده حربى قتله عرض ايلمك دخى جائزدر
اما نجات نفسى ايچون مسلم وذمى يى قتل ايلمك جائز اولمديغى كبى خروجله آنلرى معرض قتله عرض ايلمك
دخى جائز اولماز واكر مسئلهٔ مزبوره ده مكان اسيرده مسلم مستأمن بولنوب بعض اهل حرب آنى خروجدن
منع ايتمك وجه مشروح اوزره اعطاء كفيل ايتمش اولسه اول بابده كفيلى حربى اولسه دخى نقض عهدى تجويز
وتحليل اولنماز زيرا مستأمن اهل حربى قتل ومالنى اخذ ايله دار اسلامه خروجدن ممنوع اولديغى كبى آنلرى
معرض قتله عرضى دخى غير مشروع عذر نكنه سى اولدركه اهل حربله اسير بينلرنده امان اولميوب اهل حربله
مستأمن بينلرنده ثبوت امان نمايا ندر زيرا اهل حرب مستأمنى تأمين ايدوب مستأمن دخى آنلره عدم خيانتى ملتزم
اولمغله اهل حرب آنك سلك امانده منتظم اولمشلردر وامان مذكور سائر مسلمين حقلرنده معتبر اولميوب انجق
اول مستأمن اوزره مقصور ايسه ده ينه اول مستأمنك كفيل حربيسنده نقض عهدى ممنوع ومحظور اولور
لكن برمسلم كرك اسير وكرك مستأمن دار الحربده مظلوم اولوب بركمسنه دخى اول مسلمى يوم فلانيده قتل
ايتملرى ايچون احضار اوزره كفيل اولمش اولسه بو صورتده كفيلى مسلم وذمى اولسون حربى اولسون وكفالتى
امرى ايله اولسون بلا امر اولسون آنك عهدينى نقضله خروجى تجويز وتحليل اولنور زيرا عدم خروج اوزره
ثباتنده كفيلى آنى احضار ايدوب قتل اولندقده نفسنى تهلكه يه القا بر له قتل نفسنه اعانت ايتمش اولوركه اكا
شرعده اصلا رخصت يوقدر اما خروجنده كفيلنى قتل ايلسه لر دخى آنك قتلنه اعانت ايتمش اولميوب همان
تخليص نفسنه مسارعت ايتمش اولور غاية الامر خصوص مزبورده احدهما اوزره خوف هلاك متحقق الظهور
اولمقدر حال آنكه مسلم بومثللو امورده سبب هلاكى نفسندن دفعله ابتدا ايلمكله مأموردر واكر اهل حرب
برمسلمه نفسكه بركفيل ويركه اول كفيل سنى يوم فلانيده حضوريمزه احضار ايدوب بزدخى سنك مالكى اخذ

یاخودسنی حبس یاخود سنی قید و بنده وضع ایده‌یز دیوب اول دخی شرط مذکوراوزره مسلم وذمیدن اعطاء
کفیل ایلسه اول کفیلك عهدینی نقض ایلمك تجویز وتحلیل اولنماز که کفالتله امر ایدوب عهدهٔ مزبوره‌یه
ادخال ایلدکده اکا وفاقیلغی کندو عهده سنه شرط والتزام ایلمشدر ووفاء مشروط المؤمنون عند
شروطهم نصی اوزره امر لازم الاهتمامدر اما صورت سابقه بشقه‌در که آنده نفسی اوزره انجق قتل کبی قطعا
اذنی وبطریق الاختیار بنفسه مباشرتی حلال اولمیان برضرردن خائف اولمغله خروجه قادر ایکن ترکله اهل حربه
بومثللو ضرر نفسی اوزره اعانتی حلال اولماز اما بوصورتده نفسی اوزره انجق بذل مال یاخود حبس وقید کبی
اذنی وبنفسه مباشرتی جائز اولان برضرردن خائف اولمغله اول خوفی دفع ایچون کفیلنه غدری استحلال اولنماز
وعلی هذا دارالحربده بولنان امرأهٔ مسلمه اهل حربدن بررجل آنکله زنا ایتمك ایچون یاخود عورت ذات
زوج ایکن آنی تزوج ایتمك ایچون یارنکه کونده آنی موضع فلانی‌یه احضار اوزره برمسلم یاذمی‌یی کفیل ویرسه
اولبابده عهد کفیلی نقض ایلمك تجویز وتحلیل اولنور زیرا خوف ایلدیکی ضررده اذن ومباشرتی قطعا
حلال اولمدیغندن منزلهٔ قتله انزال اولنمشدر اما عورت ذات زوج اولمیوب مرادلری دخی آنی بررجله تزویج اولسه
بوصورتده اول رجل مسلم ایسه عهد کفیلی نقض ایلمك جائز کوریلمیوب کافر ایسه لازم کوریلور زیرا
زوج مسلم بولندقده امرأهٔ مزبوره‌نك عقده اذن ومباشرتی صحیح اولوب کافر بولندقده بروجهله تصحیح اولنماز
واکر اهل حرب برمسلمك کفرینی یاخود کفری مرتکب اولمازسه قتلنی مراد ایدوب اول مسلم دخی یارنکه کونده
کندوینی حضورلرینه احضار اوزره اعطاء کفیل ایلسه نقض عهدی تجویز وتحلیل اولنور زیرا حرمت
کفر حرمت ثابتهٔ مصمته‌درکه فی حال من الاحوال قابل انکشاف وانحلال دکلدر بوجهتله اکا کندو نفسندن اذن
ورضا حلال اولمامغده منزلهٔ قتله انزال اولنمشدر کورمزمیسنکه برکسنه البته سن کافر اولور مسین یوقسه
برشوردجلی قتل ایده‌رز دیو تهدید ایلسه بومثللو غیر اوزره خوف قتلله کندو کافر اولمق جائز وواسع کوریلمز
انجق نفسی اوزره خوف قتلده قلبی ایمانله مطمئن اولمق شرطیله لسانی اوزره اجراء کلمهٔ کفر ایلمك
متوسع کوریلور پس ما نحن فیهده دخی خوفی انجق کفیل اوزره قتلدن واقع اولمغله کفیلی ترك ایدوب
فرار ایله نفسنی کفردن تخلیص ایلمك متسع کوریلور مترجم فقیر درکه اصل کتابده ترجمه اولندیغی اوزره
مسئلهٔ محرره کفری یاخود قتلی مراد اولمق اوزره وضع اولنمش ایکن ارادهٔ کفرك وجهنی تفصیل وارادهٔ قتلك
وجهنی ترك واهمال ایلدیکی انجق اثناء توجیهده توجیه ثانی دخی منفهم اولدیغندن بشقه قریبا سبقت ایلین
مسئلهٔ مسلم مظلومده وجه ثانی منکشف الحال اولدیغندندر انتهی واکر برمسلمه سن شومسلمی یاخود شوذمی‌یی
قتل ایله یوقسه سنی البته قتل ایده‌رز دیوب اول دخی یارینکه کون قتل ایتمك ایچون کندوینی احضار اوزره
نفسنه اعطاء کفیل ایلسه بونده دخی نقض عهدی تجویز وتحلیل اولنور بلکه حکم حل بونده اظهر واولی درکه
مسلمك نفسی اوزره وکرك غیر اوزره خوف هلاکله قتل مسلم اوزره اقدامی حلال اولمامق اشهر واجلی در
واکر اهل حرب براسیر مسلمه سن بزه امان ویروب بزدن برفردی علی الغفله قتل ایتمك وبزدن برفردك مالنی
اخذ ایتمك وبلادیمزدن خارج اولمامق شرطیله اوزره سبیلکی تخلیه ایده‌رز دیو وعد ایدوب اول دخی شرط
مذکور اوزره یمینله تأکید عهد ایتمکله تخلیهٔ سبیلنه شروع ایلسه‌لر بنه بلادلرندن خارج اولوب بعده یمیننه
کفارت قیلمق مشروع کوریلور قال علیه السلام من حلف علی یمین فرأی غیرها خیرا منها فلیأت الذی
هو خیر ولیکفر عن یمینه انجق آنلردن برفردی علی الغفله بلکه علی الاطلاق قتل ایلمك ومالرینی اخذ ایلمك
اکا حلال اولماز که وجه مشروح اوزره اعطاء عهدایله منزلهٔ مستأمنده انزال اولنمشدر وبرقریبا بالدفعات
بیان ایلدیك که مسلم مستأمن اهل حربدن برفردی علی الغفله بلکه علی الاطلاق قتل ایلمك وما لرندن
برشیئی اخذ ایلمك حلال اولمیوب انجق دارلرندن علم ورضالری یوغیکن خارج اولمق استحلال اولنور
پس اسیر دخی وجه مذکور اوزره اعطاء عهد ایلدکده آنك کبیدر واکر اسیر مسلم دارلرندن خارج اولمامق
اوزره برمسلم یاذمی‌یی نفسنه کفیل ویروب بعده کفیلله اتفاق اوزره دار اسلامه معا التحاق ایلسه‌لر بونده
ضرر شرعی بولنمادیغی امر قطعیدر زیرا بوبابده اهل حرب ایچون برشیئی ملتزم دکل ایکن خروجدن منعی
انجق حق کفیله رعایت ایچون حاصل اولمش ایدی شمدی کفیل آنکله خروجه برابر اولمغله مانع مرقوم
زائل اولدی سؤال اولنورسه که اهل حرب حبس اسیرده ظالم اولوب مظلوم دخی نه‌وجهله قادر ایسه
نفسندن ظلمی دفع ایلمك حقنده صحیح وسالم ایکن حق کفیله رعایت اکا نیچه لازم اولور جوابده دیرزکه بلی بویله‌در

مطلب یجوز اظهار الکفر اذا خاف القتل علی نفسه لا علی غیره

لکن

لکن مظلوم ایچون آخره ظلم ایلمك حرام ایکن امری ایله کفیل اولان شخصك عهدینی نقض ایلدکده
اکا ظلم ایله برنام اولمش اولور کورمزمیسنکه برظالم داراسلامده برمسلمه قصد ظلم ایدوب اول دخی برکسنه‌یی
نفسنه کفیل قیلدقده مظلوم ایدوکنی بیلور ایکن دخی اول کفیلك عهدینی نقض ایلمك تحلیل اولنماز بودخی آنك
کبیدر واکر اهل حرب اسیر مسلمه بزه امان ویروب سبیلکی تخلیه ایده‌رز سن دخی بلادیمزدن خارج اولمامق اوزره
بزه امان ویرسین دیوب اول دخی اعطاء امان ایلدکدن صکره دارلرندن خروجه کسب قدرت ایلسه خروجنه
رخصت ویریلور زیرا بوتقدیر اوزره منزلهٔ مستأمنه نازل اولمغله آنده حاصل اولان رخصت بونده دخی حاصل اولور
اما بوصورتده برحربی‌یی نفسنه کفیل قیلمش اولسه آنك دخی نقض عهدی تحلیل اولنماز لکن صورت سابقه بشقه‌درکه
بونده اسیر مزبور اعطاء امان ایتمکله اهل حربدن برفردی قتل وبرشخصك مالنی اخذ ایلمکدن ممنوع اولدیغندن
کفیلنك عهدینی نقض ایلمك دخی مشروع اولماز انجق کفیل مزبور آنکله معیت خروجده متفق اولورسه
خروجی حکم شرعه منطبق اولور زیرا خروجه مانع اولان حق اهل حرب اولمیوب انجق حق کفیلدر که
اعطاء کفیل ایتمکده جواز خروجی معنا دلیلدر بوصورتده کفیل آنکله معا امانله خارج اولدقدن صکره
اسیره ثانیا معا دارالحربه عودت ایدرسین دیو ابرام ایلسه اسیر اوزره عودت الزام اولنماز که داراسلامه خروجنده
هم حکم امانی وهم حکم کفالتی رسیدهٔ تمام اولمشدر کورمزمیسنکه حربی مرقوم دارالحربه رجوع ایلدکده
امانندن خارج اولوب اسیر ایچون قتلی مشروع اولور وبنك کرکدرکه اسیر مسلم داراسلامه خروجنده
امانت یاخود ترك واهمال اولنمه ایچون بعض اهل حربه اعطاء رشوت ایلمك حقنده حلال کوریلورکه
قول مزبور انجق مالنی نفسنه وتابعه فدا ایلمك مأمور درکه مسلم آنکله مأمور در ورسول الله علیه الصلوة والسلام بعض
اصحاب کرام‌لرینه اجعل مالك دون نفسك ونفسك دون دینك یعنی مالکی نفسکدن عندنده مبذول ونفسکی
دینکدن عندنده مبذول قیل دیو امر واعلام ایلدیلر وبوبابده اصل اصیل اولدرکه عبدالله بن مسعود رضی الله
تعالی عنه بلاد حبشده حبس اولندقده آنلره ایکی دینار دخی رشوت ویرمکله تخلیهٔ سبیل ایلدیلر ودلیل
مشروحله عندیمزده رسیدهٔ وضوح اولمشدرکه بومثللو مواضعده اعطاء رشوت حق آخذنده سحت حرام
ایسه ده حق معطیده سحت حرامدن خارج ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك
الراشی والمرتشی فی النار قول شریفلرنده غیرینه جدر زیرا وعید مذکور انجق غیره قصد ظلم والحاق
ضرر ضمننده اعطاء رشوت ایدنلر شاملدر یوقسه غیره الحاق ضرر شرعی ایتمدین نفسندن دفع ظلم
یاخود نفسی ایچون تحصیل منفعت قصدیله ایدنلر غیرمتناولدر کذلك دار اسلامده دخی برکسنه حقنده
برظالمك سوء قصدی نمایان اولدقده اول ظلمی نفسندن دفع ایچون اکا مالندن بعض نسنه اعطاسی جائز
وشایان اولور بلور مؤلف صحیح الاسناد سدده الله تعالی سنده یوم التناد درکه ابوالشعثاء جابر بن زید رحمه الله
تعالی دن بزه بالغ اولدیکه ماوجدنا فی زمن الحجاج شیئا خیرا من رشی یعنی زمان حجاجده تنظیم مصالحمزده
رشوتدن خیرلو نسنه بولمدیق دیمشدر وامام موی الیه رشوتی خیرلته وصف ایلمك اکا دلیلدرکه آخذ رشوت
اخذنده آثم اولورسه ده معطی اعطاسنده آثم اولماز والله اعلم

باب مایبتلی به الاسیر فی دار الحرب * یعنی دارالحربده بولنان اسیر مسلمك عهود وایمان مثللو مبتلی اولدیغی
بلالردن طریق تخلصنی بیانده باب واجب الاعتقاددر اکر ملك اهل حرب براسیر مسلمی داراسلامه خارج اولمامق اوزره
ایمان غلیظه ایله استحلاف ایدوب اول دخی وجه مطلوب اوزره یمینی ملتزم اولسه اول یمین آنك حقنده
منعقد ولازم اولور زیرا ایادی اهل حربده مقهور ایسه‌ده بنه تحت خطابده داخلدر واکراه اولنمق لزوم یمینه
غیرمانعدر وبوبابده اصل اصیل حدیث حذیفه رضی الله عنه ربه الجلیل درکه مشرکین آنی اخذ ایدوب
بعدالیوم رسول الله علیه السلام حضرتلرینه نصرت ایتمك اوزره تحلیف ایلدیلر صکره حذیفه رضی الله عنه
قصهٔ مرقومه‌یی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه اخبار ایلدکده فلهم بعدهم ونحن
نستعین الله علیهم یعنی سن مشرکین ایچون عهدلرینه وفا قیل بزدخی آنلرك اوزرلرینه الله تعالی دن
استمداد واستعانت ایده‌رز دیو انعقاد یمینی اشعار ایلدیلر واکر صورت مفروضه‌ده ملك اهل حرب اذنی بولنمادقجه
خارج اولمامق اوزره تحلیف ایتمش اولوب صکره خروجی اذنی ایله حادث اولسه اولبابده خروجی وصف
مستثنابه مقرون اولمغله البته حانث اولماز اما اذنی ایله حادث اولمسه البته حانث اولور مکر اول ملك حین خروجنده
هالك اولمش اوله اولبابده بلااذن خروجله حانث اولماز که لفظ یمینده حیات ملك ایله توقیتی موجب نسنه واردر

مطلب اعطی المظلوم للظالم کفیلا لنفسه

مطلب جواز اعطاء الرشوة فی بعض الامور

مطلب تفصیل قوله علیه السلام الراشی والمرتشی فی النار

مطلب الاکراه لا یمنع لزوم الیمین

كذلك اول ملك عزل اولنمش ايسه‌ بنه حانث اولماز كه اذنی انجق حال قيام سلطنتنده معتبر اولمغله يمين دخی آنكله
موقت قيلنور لكن قول ابی يوسف رحمه الله تعالى بشقه در واصل الاختلاف شول مديونده دركه اذن داين
بولنمدقجه بلده دن خارج اولمامق اوزره يمين ايليه وشول عورتده دركه اذن زوج بولنمادقجه خانه سندن خروج
ايتمك اوزره يمين ايليه بو يمينلر حال قيام دين وحال قيام نكاحله موقت اولور انجق امام ابی يوسف رحمه الله تعالى دن
روايت واحده ده موقت اولماز كذلك اول ملك بعد العزل ينه سلطنتنه اعاده اولنمش اولسه ينه بلا اذن
خروجله حانث اولماز كه حين عزلنده يمينی باطل اولمغله بعد البطلان بلا تجديد عودت ايلمز كورمزميسنكه
بر كمسنه حريت عبدينی جاريه سينك ياخود زوجه سينك شو داردن اذنی بولنمادين خروجنه تعليق برله
اول جاريه يه ياخود زوجه يه خطابله عبدی حران خرجت من هذه الدار الاباذنی ديوب بعده جاريه‌يی
بيع وبعده اشترادن صكره ياخود زوجه‌يی ابانه بعده تزوجدن صكره بلا اذن خارجه اولسه وجه مذكوره
بناء اول كمسنه حانث اولماز كذلك سلطان بر كمسنه‌يی لترفعن الی كل داعر تعرفه فی محلتك يعنی محله‌ كده
بيلديكك هر مفسدی بكا البته رفع وانها ايدرسين ديو تحليفدن صكره عزل و بعده سلطنتنه اعاده اولندقدن صكره
اول كمسنه بر مفسده عالم اولسه اوزرينه آنی رفع وانها لازم اولماز زيرا سلطان منعزل اولدقده يمينی باطل اولمشدر
لكن عزلندن اقدم بر مفسده عالم اولمشيكن عزلنه‌دك آنی انها ايلمسه البته حانث اولوب بعد العزل انهاسی
عود سلطنتندن صكره دخی اولسه فائده ويرمز وذكر اولنان فصول شرح ازيادنده بيان ايلديكمز مسائل اصولدر
واكر اسيرمز بو اهل حرب ايچون ملكلرينك اذنی بولنمادقجه خارج اولمامق اوزره يمين ايدوب اولبابده ملك معينی
قصد وتعيين ايتمش اولوب بعده حيث يمينده بولنان ملكلری عزل ومحلنه آخری نصب اولندقدن صكره بلا اذن
خارج اولسه بو صورتده حانث اولورز زيرا يمينی ملكلری هركيم بولنور سه آندن استيذان اوزره واقع اولمش ايدی
اما ملكلری فوت يا منعزل اولوب هنوز آخری نصب ايتمشلر ايكن خارج اولسه بو صورتده حانث اولماز
زيرا يمينی ايله انجق ملكلرندن استيذانی ملتزم اولوب شمدی ملكلری بولنمامغله بلا اذن خروجنده محظور يمينی
مرتكب اولمامشدر و بو بابده عدم حنثی وجه مذكور اوزره مبنيدر يوقسه يمينی عزل ملك اول ايله منتهی
اولديغندن دكلدر حتی هنوز خارج اولمادين ملك آخر نصب اولنوب بعده آندن استيذان ايتمدين خارج اولمش اولسه
البته حانث اولورز زيرا بو صورتده محظور يمينی مرتكب اولمشدر مؤلف معدلت پرور وقاه الله تعالى عن هول المحشر
ديركه اسيرمرقوم لا يخرج الاباذن الملك ديمكله اذن ملكلری بولنمادقجه خارج اولمامق اوزره يمين ايدوب انجق ملكی
تعميم وتخصيصده هيچ نيتی بولنمسه يمينی انجق اول حينده بولنان ملك اوزره واقع اولور زيرا كلامنده ملك اوزره
الف ولام ادخال ايدوب اول دخی عهده دلالت ايتمكله يمينی انجق ملك معهوده متناول اولمغله بو طريقله تعيين
اشارتله تعيين منزلنه نازل قيلنور ينه ديركه ابا ذی مشركينده اسير اولان مسلم خبری مسلمينه بالغ اولوب
فدا ايله كندوينی استخلا صلرندن اميد وار اولمغله حج ايچون محرم اولمش اولوب مسلمين دخی فداسنه
قيام ايتمكله اعدا آنی حجدن منعه اقدام ايلسه‌لر البته منزلهٔ محصرده اوله جغی ظاهردر كه احرامی صحيح
اولدقدن صكره اداء نسك ايچون قيامی متعذر اولمشدر و بز حكم محصری شرح المختصرده بيان ايلديك
لكن مؤلف هدايت معتادبو محلده ذكر وايراد ايلديكه اسير مرقوم لاجل التحلل بعث هديه قادر اولمدقده
عطاء بن ابی رباح رحمه الله تعالى آنی هدی متعه اوزره قياسله ديرايديكه بو دخی صيام عشرة ايامله متحلل اولور
وعلماء اهل مدينه ديرلر ايديكه بلاشیء متحلل اولور اما عندمزده مذهب صحيح اولدركه بعث هديله تحلل ايدر
زيرا حكم محصر انجق هديله تحلل ايدوكی قرآن عظيمده فان احصرتم فما استيسر من الهدی نص كريمی ايله
منصوص در كذلك متعه قرانده صيام بدل هدی ايدوكی دخی فمن تمتع بالعمرة الی الحج فما استيسر من الهدی
فمن لم يجد فصيام ثلثة ايام فی الحج وسبعة اذا رجعتم نص فخيمی ايله منصوص در و بزم عندمزده منصوص
ينه منصوص اوزره قياس اولنماز انجق غير منصوص نصوص تنزيل اوزره قياس اولنور يوقسه عين تنزيلدن
بعضيسی بعض آخر اوزره قياس اولنماز زيرا تنزيلله معلوم اولان حكم البته قطعيدر وقياسله ثابت اولان حكم
البته غير قطعيدر وقطعی اولان ينه قطعی اولان حكم اوزره قياسله غير قطعی قيلمق قطعا مناسب دكلدر
و بز بو بحثی وجه اقصی اوزره املا ايلديكمز تمهيد الفصول فی الاصول نام كتابمزده ذكر واستقصا ايلديك والله اعلم

* باب العين يصيبه المسلمون *

يعنی مسلمين جاسوس مشركينه ظفرياب اولدقلرنده لازم اولان معامله‌لرين تفصيلده باب واجب التحصيلدر

مطلب حلف لا يخرج الا باذن الداين ولا تخرج الا باذن الزوج

مطلب قال لجاريته عبدی حر ان خرجت الا باذنی .

مطلب النصوص عليه لا يقاس على النصوص عليه عندنا

قال

قال واذا وجد المسلمون رجلا ممن يدعی الاسلام عينا للمشركين علی المسلمين يكتب اليهم عوراتهم فاقر بذلك
طوعا فانه لا يقتل ولكن الامام يوجعه عقوبة يعنی مؤلف حقايق شناس مكنه الله تعالى فی ظل عرشه يوم
يقوم الناس ديركه دعوای اسلام ايلين بر كمسنه جاسوس مشركين اولوب عيوب مسلمينی آنلره تحرير ايلمك
عادتی ايكن مسلمين اكا ظفرياب اقتدار اولدقلرنده اول كمسنه جاسوس اولديغنی طوعا اقرار ايلسه قتلی جائز
اولميوب انجق امام المسلمين آنی عقوبتله ايجاع ايلمك سزاوار اولور و مؤلف بلاغت پيرا بو كلامنك ابتداسنده
ممن يدعی الاسلام ديوب انتهاسنده دخی يعزر موضعنده يوجعه عقوبة ديمكله ايكی موضعده جاسوس
مرقومك حقيقت اسلامدن بهره دار اولمديغنه رمز وايما ايلمشدر زيرا بز اوائل كتابده باب الامان مسائلنك اواخرنده
بيان وتقرير ايلديك كه حق غير مسلمينده بو مثللو موضعلرده مستعمل اولان انجق لفظ عقوبت اولوب حق مسلمينده
انجق لفظ تعزيردر لكن لا يقتل ديوب قتلی جائز كورمديكی اكا مبنيدركه فعل مرقومنده بزم اسلامی ايله
حكممزه سبب اولان تصديق واقرارينی ترك ايلديكی عندمزده ظاهر ومتميز اولمامشدر وترك مرقوم
عندمزده ظاهر اولمدقجه ظاهر اسلامدن آنی اخراجه مجاسر اولمازز زيرا آنی صنع مرقومه حامل خبث
اعتقادی اولميوب مجرد طمعی اولمق محتملدر وحقيمزده خبث اعتقادينه حمل ايلمكدن مجرد طمعنه حمل ايلمك
احسن واجملدر و كلام مسلمی احسن الوجهين اوزره حمله مأمورز قال الله تعالى فبشر عبادی الذين
يستمعون القول فيتبعون احسنه وقال عليه السلام لا تظنن بكلمة خرجت من فی اخيك سوء وانت تجد لها
فی الخير محملا يعنی سن مسلم قرنداشك فمندن ظاهر اولان كلمه ايچون محمل صالح بولمغه قادر ايكن البته اكا
سوء ظن ايله ومؤلف باهر الاستقلال مدعای مشروح المآل اوزره حديث حاطب بن ابی بلتعه رضی الله عنه ايله
استدلال ايلمشدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم فتح مكه ايچون عزيمت غزايی تصميم بيوردقلرنده حاطب بن
ابی بلتعه مكه‌ده اولان كفار قريشه ان محمدا صلى الله عليه وسلم يغزوكم فخذوا حذركم يعنی رسول الله صلى الله
عليه وسلم سزه غزا ايده جكدر حذر اوزره اولكز ياخود آلت حذر اولان تدابير واسلحه كزی اخذ وجمع ايديكز
ديو تحرير وترقيم ايلدی بعده كتب مغازيده بسط و بيان اولنديغی اوزره وحی الهی برله اول راز نهانی عيان
اولدقده حضرت عمر رضی الله عنه آنی قتل ايچون پرچيده دامان اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم مهلا
يا عمر فلعل الله قد اطلع علی اهل بدر فقال اعملوا ما شئتم فقد غفرت لكم يعنی رفق وملايمت قيل يا عمر زيرا
حاطب اهل بدردندر واميدايدرمكه الله تعالى علی التحقيق اهل بدره نظر قيلوب آنلره بعد اليوم ديلديككزی
ايشلكزكه بن علی التحقيق سزه مغفرت قيلدم ديمشدر قول شريفلريله ترك قتلنی فرمان ايلديلر پس حاطب
مومی اليه كفرايله مستوجب قتل اوله ايدی رسول الله صلى الله عليه وسلم آنی بدری اولسون وغير بدری اولسون
ترك وابقا ايتمزلر ايدی كذلك اول صنعله قتل اولنمق بطريق الحد بر احد اوزره واجب اوله ايدی رسول الله
صلى الله عليه وسلم حاطب اوزره دخی اقامتنی ترك والغا ايتمزلر ايدی حتی يا ايها الذين آمنوا لا تتخذوا عدوی
وعدوكم اولياء يعنی ای اهل ايمان بنم دوشمنلرم وسزك دوشمنلر يكز اولان كافرلری دوست اتخاذ ايتمكز
نظم كريمی شرفبخش انزال اولوب حاطب وامثالی تسميهٔ مؤمن ايله يا ايها الذين آمنوا خطابنده ادخال
اولنمشلردر وقصهٔ ابی لبابه رضی الله عنه دخی مدعای مشروح اوزره دليلدركه رسول الله عليه السلام
بنی قريظه‌يی محاصره ايدوب قلعه‌لرندن حكم شريفلری اوزره نزوللرين مراد ايلدكلرنده بنی قريظه اول بابده
ابی لبابه ايله استشاره ايدوب ابی لبابه دخی پرماغنی كندو بوغازينه سوروب حكم رسول الله اوزره نزول ايدرسكز
ذبح اولنورسز ديمكله اشارت ايتمكله شاننده يا ايها الذين آمنوا لا تخونوا الله والرسول حكم جليلی تسليت فرمای
تنزيل اولمشدر كذلك جاسوس مرقوم بر ذمی اولسه اول دخی عقوبتله ايجاع وصحن زندانه ايداع اولنور وذمی
دخی بو صنعله عهدينی ناقض قيلنماز كه صنع مرقوم ايمان مسلمه مناقض اولماديغی كبی عهد ذمی يه دخی مناقض
اولماز كورمزميسنكه قاطع الطريق الله تعالى يه ورسولنه محارب ايدوكی نص ايله ثابت ايكن بر ذمی قطع طريقله
قتل نفوس واخذ اموال ايلسه دخی نقض عهدی متثبت اولماز پس بو بابده بطريق الاولی در كذلك جاسوس
مرقوم دار يمزده مستأمن اولان حربی اولسه آنك دخی بو صنعی قطع طريق منزلنه نازل قيلنمغله نقض امانی
موجب اولماز انجق كرك بو صنعنده وكرك قطع طريقنده عقوبتله ايجاع اولنورز زيرا حلال اوليان فعلی ارتكابله
مسلمين اوزره قصد ضرر ايلمش اولور لكن مسئلهٔ مفروضه‌ده حربی مسفور من اول الامر استيمان ايلدكده
مسلمين اكا خطابله اگر اوزريمزده جاسوس مشركين اولمازسك سكا امان ويرديك ديوب ياخود سكا امان

ويرديك شول شرط اوزره كه عيوب مسلميني اهل حربه اخبار ايدرسك سكا امان يوقدر ديو اعلان ايتمش
اولسه لر بوصورتده قتلى شايان كوريلور كه معلق بالشرط قبل وجود الشرط معدوم اولوب من قومك امانى
جاسوس اولمامقله مشروط ايكن جاسوس اولديغى معلوم اولمشدر بوصورتده امام مناسب كوريرسه آنى صلبله
عبرت عام ايدوب ومناسب كوريرسه قتلندن اعراضله سائر اسرا كبى ادخال فيئه اهتمام ايدر لكن بومثللو مواددہ
امثالنه عبرت اولمغيچون قتلى اولى واظهار قتلى احرادر حتى حربى مسفورك مكاننده امرأة حربيه اولسه
آنك دخى قتلى جائزدر كه عامهٔ مسلمينه قصد الحاق ضرر قيلديغى ظاهر ومتميز اولمشدر وحربيهٔ مقاتله يى
قتل ايلمك مشروع اولديغى كبى بومثللو حربيه يى دخى قتل ايلمك مشروعدر غايةٔ الامر عورت اولوب
ستر العورة اولى اولمغله صلبى مكروه اولديغندن طريق آخرايله قتلى احرادر لكن صنع مرقوم مستأمن اولان صبى
نابالغدن واقع اولمش اولسه امام ايچون آنى فيء قيلمق لازم اولوب قتلى واسع كوريلمزكه هنوز حد تكليفه رسيده
اولمديغندن جنايتى قتلنى مستوجب ومستتبع اولماز اما حكم مرأة بشقه در نظيرى اولدركه اهل حربدن
برصبى قتال ايلدكدن صكره اخذ اولنسه بعد الاخذ قتلى غير جائز اما برعورت قتال ايدوب اخذ اولندقدنصكره
قتلى جائزدر امامقتدر قتال اولمبوب صحيح العقل اولان شيخ كبير حكم خطابده داخل اولمغله صنع مرقومده منزلهٔ
عورته نازل قيلنور لكن صنع مرقومله اخذ اولنان مستأمن جاسوسلغنى انكار ايدوب يدنده بولنان مكتوبيچون
بن آنى يولده كوروب المش ايدم ديمك مثللو اعتذار ايلسه مسلمين ايچون بلاحجة آنى قتل ايلمك جائز وسزاوار اولماز
زيرا بحسب الظاهر تحت امانده ادخال اولنمشيكن اوزرينه منافى امانى ثابت اولمدقجه قتلى حلال اولماز
بوصورتده مسلمين آنى ضرب ياخود قيد ياخود حبسله تهديد ايتمرايله جاسوس اولديغنى اقرار ايلسه بو اقرارينه
اعتبار اولنماز كه اولبابده مكره ايدوكى آشكار واقرار مكره اكراهى حبسله اولسون قتلله اولسون باطل
وبى قراردر بلكه جاسوسلغى ظاهر اولمق طائعا اقرارى ياخود اوزرينه ايكى شاهدك شهادتلرى صورتلرينه
منحصردر واولبابده اهل ذمت واهل حربك شهادتلرى قبول اولنوركه جاسوس مزبور دار يمزده مستأمن ايسه ده
ينه حربى اولمغله حربى اوزره اهل ذمت واهل حربك شهادتلرى مقبوله در واكر امام المسلمين برمسلم ياذمى
يامستأمنك يدنده كندو خط معروفى ايله ملك اهل حربه معائب مسلمينى اخبارينى حاوى برمكتوبه ظفرياب اولسه
كركدركه آنى حبسه شتاب ايدوب انجق ضربله مبتلاى عذاب ايلميه زيرا خط خط آخره مشابه اولوب مكتوب
محل احتمال اولمغله مصنوع غير اولمق مأمولدر و بومثللو امر محتمل ايله ضرب وتعذيبى غير معقولدر لكن نظرا
للمسلمين حبسى لازمدركه حقيقت حالى ظاهر ومنفهم اوله وبعده جاسوس ايدوكى آشكار اولدقده احكام
سابقه يى اجرايه دركار اولوب آشكار اولمازسه همان تخليهٔ سبيللرينه ابتدار ايليه لكن شخص من قوم
مستأمن ايسه كركدركه بعد تخليةٔ السبيل آنى دار الحربه رد وطردده تعجيل ايدوب بوندن صكره دار اسلامده
اقامتنه يوم واحد ايله دخى تمهيل ايلميه زيرا حقنده شبههٔ خيانت هويدا اولمغله آنك امثالندن دار اسلامى
تطهير ايلمك اماطة الاذى عن الطريق حكمنده داخل بلكه آندن اولى در والله اعلم

باب مايختلف فيه اهل الحرب واهل الذمة من الشهادات والوصايا * يعنى اهل ذمت واهل حرب احكام
شهادات ووصايادە بربرلرينه مخالف اولدقلرى موادى افاده ده باب لازم الاستفاده در بز باب المراوضة على الامان
بالجعل وغيره مسائلنده وغيرى مواضعده بيان ايلديك كه دار يمزده مستأمنين اولان اهل حربك بربرى اوزره
شهادتلرى منعه لرى متحد اولدقده قبوله شايان ومختلف اولدقده غير شايان در كه آنلرده امتناع قبول اختلاف
مللله اولميوب انجق تباين دارين ايله ظاهر وتباين دارين دخى انجق اختلاف منعه ايله نمايان در و بينلرنده حكم
توارث دخى شهادتلرى كبيدر واهل ذمتك مستأمنين ايله حاللرى مسلمينك اهل ذمتله حاللرى كبيدر زيرا اهل ذمت
اهل دار يمزدندر امامستأمنين بشقه در بناء عليه مملوك مسلم ملك ذميده ترك اولنماديغى كبى مملوك ذمى دخى
ملك مستأمنده داريمزده اقامتى مدتنده دخى ترك اولنميوب بيعى اوزره اجبار اولنور بوندن صكره مؤلف
دقيق التعبير احكام وصايايى تقرير ايدوب ديركه برمستأمن جميع مالنى برمسلم ياذمى يه وصيت ايلسه اول وصيت
تنفيذ واتمام اولنوب دار الحربده بولنان وارثى دعواى ردە قيام ايدهمز زيرا حرمت مالنده انجق كندو حقى
معتبردر بوقسه دار الحربده بولنان وارثينك حقى مطمح نظر دكلدر وهم ثلثدن زيادەده وصيت ورثه مجيز
اولمدقده باطل اولمق حكم اسلامدندر ومستأمن حكم اسلامى التزام ايتمشدر بناء عليه وصيت مزبوره ذميدن
حاصل اولدقده باطلدركه ذمى معاملاتنه راجع اولان اموردە التزام حكم اسلامه قائلدر ينه ديركه برذمينك

حربى مستأمنه ثلث ايله وصيتى صحيح اولوب مسلمك ذمى يه وصيتى منزلنده تصحيح اولنور اما مسلم ياذمينك
دار الحربده اولان حربى يه وصيتلرى ورثه مجيز اولسه لر دخى تصحيح وتجويز اولنماز مكر ورثه مال موروثلرندن
بعض اشيايى هبه يه اقدام ايدهلر اولبابده هبه لرى قبض حربى ايله تمام اولور زيرا دار الحربده بولنانلر دار اسلامده
بولنانلرك حقلرنده حكم موتايه ملحقلردر اما مستأمن مزبورك وارثى دار يمزده امانله معا حاصل اولدقده اجازتى
بولنمادقجه زيادهٔ ثلثده وصيتى باطل اولور زيرا بونده بحسب الامان الشرعى حق وارث دخى مستأمن كبى
مرعيدر حتى صكره دن دار الحربدن وارث آخرى دخى حاضر اولدقده زيادهٔ ثلثده وارث اول ايله مشاركته
قادر اولوب موصى له ثلثدن زياده يى اخذه مقتدر اولماز زيرا زيادهٔ ثلثده وصيت عدم اجازت ورثه ايله منعدم
اولدقده بين جميع الورثه ميراث قيلنمق لازم اولمشدر وحكم محررده يانمده بولنان وارث زوجه سى كبى
قريب سببى ياخود اوغلى كبى قريب نسبى اولمق برابردركه هر برى مجيز اولمدقده قاضى اوزره زيادهٔ ثلثده
ميراثى حكم ايلمك لازم وزيادهٔ ثلث كبى برمالده بعض ورثه ايچون ميراثله حكمى اولبابده ابطال وصيتى
مستلزمدر واكر برمستأمن دار اسلامده جميع مالنى دار الحربده بولنان برحربى يه وصيت ايلدكدن صكره
هم موصى له وهم ميتك اوغلى امانله دار يمزه قادم اولسه لر قاضى اوزره مالنى موصى له ايچون حكم ايلمك
لازمدر زيرا دار الحربده بولنان وارثك حرمتى ملتزم اولميوب مال ميت انجق حق ميت ايچون محترم اولمغله
آنى ميتك تعيين ايلديكى محله صرف ايلمك اهم والزمدر ينه ديركه مسئلهٔ مزبورەده موصى له اهل داردن
دكل ايسه بطلان وصيتى بديداردركه بينلرنده حقيقة وحكما تباين دارين حاصل اولمقده ذمينك دار الحربده
بولنان حربى يه وصيتى منزلنده نازلدر اما موصى له مزبور حين وصيتده امانله دار يمزده بولنمق بشقه دركه
بوتقدير اوزره دارلرنده تباين حكمى موجود ايسه ده تباين حقيقى نابوددر كذلك مستأمن مرقومك امانله ياخود
اسرايله دار الحربده بولنان مسلم ياخود ذمى يه وصيتى دخى بشقه دركه مسلم وذمى هرقنده بولنسه اهل
دار اسلامدن معدود اولمغله دارلرنده تباين حكمى غير موجوددر كذلك دار الحربده قبول اسلام ايلين حربى يه
وصيتى دخى بشقه دركه مسلم هرقنده ساكن اولسه اهل دار اسلامدن ايديكى متبيندر كورمزميسنكه مسلم
مرقومك زوجه سى اسلام زوجندن صكره دار اسلامه خروجله باين اولميوب اسلامندن اقدم خروجله باين اولور
اما حربى مرقومه وصيتى اسلامندن اقدم اولوب صكره موت موصيدن مقدم يا مؤخر قبول اسلام ايتمش
اولسه اولبابده ابطال وصيتى التزام اولنور زيرا وصيت انسان معين ايچون اولدقده آنك انجق يوم وصيتده
بولنان حالى معتبر اولوب بوبابده دخى موصى له يوم وصيتده حكم ميتده اولمغله بطلان وصيت مقرر اولمشدر
ووصيت بعد البطلان اسلامله منقلب صحت اولميه جغى نمايان در حتى ورثه اول وصيتى مجيز اولسه لر دخى
ينه تصحيح وتجويز اولنماز كه اجازت انجق موقوفه لاحق اولوب باطله ملتحق اولماز وعلى هذا مستأمن مرقوم
دار الحربده بولنان قرنداشى زيدك اوغلى عمرو ايچون وصيتنده اوصيت لفلان ابن اخى فلان ديدكدنصكره
عمرو مرقوم قبول اسلام ايتمش اولسه اول وصيت باطلدر كه عمروى بعينه ذكر ايتمكله اكا يدايله اشارتى منزلنده
نازلدر اما وصيت مزبورەده قرنداشم اولان زيدك اوغلى ايچون شو نسنه ايله وصيت ايلدم مفهومنده
اوصيت لابن فلان اخى بكذا ديوب اوغلنى ذكر ايتمدكده موتندن اقدم قرنداشينك براوغلى قبول اسلام
ايتمش اولسه وصيت مزبوره آنك حقنده تنفيذ واتمام اولنور زيرا شخص معين قصد وتنصيص ايتمدكده
شخص موصى له مال موصى به اوزره قياس اولنوب عند موت الموصى موجود بولنان اهل وصيته تخصيص
اولنور كورمزميسنكه بوصورتده قرنداشينك حين وصيتده هيچ اوغلى يوغيكن قبل موت الموصى براوغلى
حاصل اولسه اول دخى طريق مذكور ايله استحقاق وصيته نائل اولور پس حين وصيتده كافر ايكن صكره
مسلم اولدقده دخى وصيت مزبوره اكا سالم قيلنور ينه ديركه برمستأمن حال مرضنده دار اسلامده يانده
بولنان اوغلنه جميع مالنى هبه وتسليم ايدوب هالك اولدقدنصكره دار الحربده بولنان آخر اوغلى كلوب
دعواى نقض هبه يه سالك اولسه البته نقضه مالك اوله مزكه باباسينك وقت هلاكنده دار الحربده بولنمغله
حرمت شرعيه دن محروم اولوب وارث ايچون وصيت دخى تجويز اولنمامق انجق حق ورثه يه رعايت ايچون
ايدوكى مجزوم ايكن عند موت الموصى حق ورثه معدوم اولدقده وصيت سابقه سى رسيدهٔ تمام اولدقدنصكره
حاضر اولان ورثه ايچون حق ابطال وصيت دخى معدومدر اما صورت مفروضه ده دار اسلامه ورودى
باباسينك هلاكندن اقدم ظاهر اولسه ابطال هبه يه قادر اولوركه باباسينك وقت هلاكنده حرمت شرعيه دن

بهره دار ایکن باباسینك تصرفی بعض ورثه‌یی بعض آخر اوزره ایثار اولمغله بطلانی بدید اراولور حتی بوندنصکره
دار الحربدن براوغلی دخی قادم اولسه میراثده ایکیسنه دخی شریك مساهم قیلنورکه بعد بطلان الوصیة
جمیع مال البته میراث میت قیلنمق لازمدر واکر صورت مفروضه‌ده قبل موت الاب قادم اولان اوغلی بعد
موت الاب ولد ثالثك قدومندن مقدم یامؤخر قرنداشی ایچون هبه‌یی مجیز اولسه اجازتی انجق کندو نصیبنده
تنفیذ وتجویز اولنور زیرا قبل الاجازة باباری هالك اولدقده جمیع مالی بنین ثلثه‌سی بینلرنده اثلاثا سلك میراثده
منسلك اولشدر واولبابده اجازت مجیز انجق کندو نصیبنده مؤثر اولوب نصیب غیرده مؤثر اولماز زیرا مستأمن
مرقوم بلا وصیة هالك اولمش اولوب یاننده حاضر بولنان اوغلی جمیع مال موروثنی اخذ وآخره هبه ایله
یاخود وجه آخر ایله استهلاك ایلدکدن صکره ولد آخری کلمش اولسه ولداولك استهلاکی ثانینك نصیبنده
مؤثر اولمیوب ثانی اولدن نصیبنی اخذه قادر اولدیغی کبی ما نحن فیه‌ده دخی ثانینك اجازتی نصیب ثالثده
مؤثر اولمیوب ثالث میراثدن تمام نصیبنی اخذه مقتدر اولور کذلك مستأمن مرقومك دار اسلامده یاننده ایکی
اوغلی بولنوب جمیع مالنی آنلره وصیت یاخود نصف مالنی هر برینه علی وجه التعیین هبه ایدوب هر بری
دخی موهوبنی قبض ایلدکدن صکره هالك اولوب هلاك کندن صکره اوغللرندن هر بری حق آخرده وصیتی
یاهبه‌یی مجیز اولدقدن صکره دار الحربدن براوغلی دخی کلوب ظاهر اولسه ایکیسینك نصیبلرندن تمام میراثی
اخذه قادر اولور زیرا دار اسلامده بولنان ایکی اوغلی هنوز بر بری حقنده مجیز اولمادین موصی هالك اولمغله
دار الحربده بولنان اوغلی ثلث مالنه وارث اولشدر صکره‌دن حادث اولان اجازتلری بطلان وراثته باعث اولماز
واکر یاننده انجق براوغلی بولنوب جمیع مالنی اکا وصیت برله هلاك کندن صکره ولدمزبور اول وصیتی نفسی ایچون
مجیز اولوب بعده دار الحربدن ولد آخری ظاهر اولسه بوصورتده نصف مالی اخذه قادر اولور اما سبقت ایلین
هبه وتسلیم مسئله‌سی بشقه‌درکه هبه‌ده باباسی حیاتنده قبضله موهوب له موهوبه مالك اولوب اول حینده ولد آخر
ایچون حرمت شرعیه ثابت اولمامغله مالنده عند الموت حکم ارث قطعا مثبت اولمامشدر ووصیت انجق میراث کبی
موتله افادهٔ ملك ایدوب ولد آخرك دخی دار الحربده بولنماسی دار اسلامده مستأمن اولان باباسندن وراثته مانع اولمامغله
نصف مالی اخذه قادر اولوب ولدحاضرك کندو حقنده سبقت ایلین اجازتی نافع اولماز کورمزمیسنکه ولد موصی له اول
مالی بعد موت الاب بطریق الارث اخذ ایتمش اولسه ولد آخر کلدکده البته نصفنی اخذه قادر اولور کذلك
بطریق الوصیة اخذنده دخی مقتدر اولور بنه دیرکه برحربی دار الحربده محتضر ایکن جمیع مالنی دار الحربده
بولنان بر مسلم مستأمنه هبه وتسلیمدن صکره هالك اولدقده وارثی مازاد علی الثلث حقنده مجیز اولمیوب عناده
سالك اولسه اول مسلم مستأمن لدی القدرة جمیع مالی وارثدن منعله استحلال که شرعا مالك اولور زیرا میت طیب
نفسی ایله جمیع مالنی اکا تملیك ایتمش ایدی و بعد تمام التملیك هالك اولدقدن صکره ورثه وغرماسی قبول اسلام
ایتسه‌لر دخی اول مالده حقلری ثابت اولماز اما مسئلهٔ مزبوره‌ده هبه ایتمیوب وصیت ایتمش اولسه نظر اولنور
اکر شخص موصی له مال موصی به‌ه احق اولوق احکام اهل حربده موجود ایسه مال مرقوم اکا حلال طیب
اوله جغی مقرر درکه ورثه وغرماسی عندلرنده احکام اهل حرب ملتزم ومعتبر در واکر غیر موجود ایسه
بعد الدین ثلثدن زیاده سی اکا حلال اولمازکه ایچلرنده امانله ساکن ایکن کرك مالارینی وکرك ایچنده حقلری
بولنان مالی طیب نفسلری بولنمادقچه اخذی استحلال اولنماز بنه دیرکه دار بمزده بر مستأمن محتضر اولوب
یاننده وارث حاضری یوغیکن جمیع مالنی برکمسنه‌یه هبه وتسلیم یاخود وصیت ایدوب هالك اولدقدنصکره
قاضی‌یه برجماعت واروب میت اوزره دار اسلامده ادانه قیلدقلری دینلرین اثبات ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی
دیون مزبوره‌یی اداایله ابتدا و باقیسنی اول کمسنه ایچون ابقا ایلیه زیرا مال میتده ذی الید طرف میتدن خصم
شرعی اولمغله دینی آنك اوزرینه اثبات همان میت اوزره اثبات کبی امر مرعیدر وحکم اسلام مرضده واقع اولان
هبه‌دن و وصیتدن اقدم دینله ابتدایی التزامدر بوندن صکره دار الحربدن اوغلی کلوب مال باقیدن طلب
میراثده نزاع ایدرسه قاضی آنك نزاعنی قطعا استماع ایلمزکه باباسینك حین هلاکنده حق مرعیسی منعدم
اولدیغندن ابطال هبه و وصیتی مستلزم اولماز فعلی هذا دار الحربدن غرماسی کلوب دار الحربده ادانه
ایلدکلری دیونی اثباته مبادرت ایلسه‌لر غرماء مرقومین مسلمین واهل ذمت ایسه‌لر دخی قاضی آنلر ایچون برشیئه
قضایه مباشرت ایلمز زیرا غرماء مزبورین حیاتنده کلوب اوزرینه اقامت بینه ایتمش اوله‌لر ایدی مستأمن
دار الحربده واقع اولان معامله سینك موجبیله مطالبه اولنمدیغندن قاضی آنلر ایچون برشیئله قضا ایتمز ایدی

پس موتندن صکره دخی بویله‌در بنه دیرکه مسئلهٔ مفروضه‌ده مالنی هبه و وصیت ایتمش اولسه اولبابده
دار اسلامده استدانه قیلدیغی دینله ابتدا ایدوب بعده دار الحربده استدانه قیلدیغی دینی ادا ایدر زیرا دین
دار الاسلام اقوادرکه آنکله قبول اسلام ایتسه‌ده ایتمسه‌ده مطالبه اولنور ودین دار الحرب اضعفدرکه آنکله
قبول اسلام ایتمدکجه مطالبه اولنماز و بومثللو ایکی حق مجتمع اولدقده البته اقوی ایله ابتدا اولنور و بوبابده
ترکه‌سندن دین دار الحربی ادایه سبب اولدرکه ترکه‌دن دین دار اسلامدن فضله‌سی البته دار الحربده بولنان
ورثه‌نك حقلری اوزره موقوف ومیت دخی دین دار الحربله حق ورثه‌ده مطالبدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه
آنده فضله سی دار اسلامده بولنان موهوب له وموصی لهك حق مستحق اولمغله دین دار الحرب دار اسلامده
مطلوب اولمیه جغی امر محققدر واکر بر مستأمن داریمزده بلا وارث هالك اولوب مالنی ترك ایلسه آنك
مالی ید ذی الیده ترك اولنوب کمسنه‌نك یدنده دکل ایسه امام المسلمین وارثی کلنجیه‌دك بیت المالده توقیف ایدر
وامام اوزره اول مالی دار الحربده بولنان ورثه‌سنه ارسال ایلمك الزام اولمیوب همان ورثه‌سندن هرقنقیسی
کلورسه اکا حصهٔ ارثیه‌سین اعطا و باقیسنی مستحق کلنجیه‌دك توقیفی الزام ایدر بوصورتده هیچ وارثی
اولمدیغی معلومی اولورسه اول مالی مصا کینه تقسیم ایدوب صکره وارثی ظاهر اولدقده حقنی مال صدقاتدن
اداوتسلیم ایدر زیرا بعد موت المستأمن حکم امان مالنده برقرار اولمغله بلا وارث هالك اولان ذمینك حکم
مالی آنك دخی مالنده استقرار ایدر واکر بر مستأمنی داریمزده برکسنه عمدا یاخطأ جرح ایدوب مستأمن دخی
اول جارحی جراحتندن وجراحتندن حادث اولان نسنه‌لردن عفو ایلدکدن صکره هالك اولوب بعده
دار الحربدن وارثی کلوب دعوایه سالك اولسه قاتل اوزره برشیئی اثباته مالك اوله‌مزکه غایة ما فی الباب مقتول
قاتلی ایچون دیتی ایله وصیت ایتمش اولور حال آنکه قاتل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کبیدر و برقریبا
بیان ایلدیك که مستأمنك حال مرضنده وارث ایچون وصیتی تنفیذ اولندقدنصکره دار الحربده بولنان وارثك
حقنه رعایتیچون ابطال اولنماز پس بودخی آنك کبیدر اما صورت مفروضه‌ده وارثی هنوز حیاتده ایکن
کلمش اولسه نظر اولنور اکر قاتلنه دیتنی وصیت ایتمش ایسه اول وصیت ابطال اولنور واکر قاتلی کیندوکبی
مستأمن اولوب قتلی دخی بطریق العمد اولمغله موجب قصاص ایکن انی دم عمددن عفو ایتمش ایسه
بوعفوی تنفیذ اولنورکه اسقاط قصاص قطعا وصیتدن عد اولنماز واکر قاتلی قتل خطادن عفو ایتمش
ایسه بوعفوی ثلثدن معتبر اولورکه عفو مزبور دیتنی قاتل ایچون وصیت اولمیوب انجق عاقلهٔ قاتل ایچون
وصیتدر بنه دیرکه مستأمن مرقوم نصف مالنی قاتلنه ونصف آخرینی موتندن اقدم دار الحربدن کلمش
اولان اوغلنه وصیت ایدوب ولد مزبور دخی وصیت قاتلی مجیز اولدقدنصکره دار الحربدن براوغلی دخی ظاهر
اولسه وصیتین مزبورتیندن تمام میراثی اخذه قادر اولور زیرا قاتل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کبی قبل
الاجازة صحیح اولمدیغندن ولد آخر تمام میراثدن نصیبنه کسب استحقاق صریح ایلدکدنصکره ولداولك اجازتی
کندو نصیبنده تصحیح اولنوب قرنداشینك نصیبنده تصحیح اولنماز اما یاننده هیچ وارثی یوغیکن حال مرضنده جمیع
مالنی قاتلنه هبه ایتمش اولسه تمام مالده هبه‌سی شرعیدرکه حین موتنده دار الحربده بولنان وارثك حق غیر مرعیدر
وصورت مفروضه‌ده دار اسلامده برقریبی بولنوب اول دخی دار الحربده بولنان قریب اقربی ایله محجوب ایکن دعوایه
قیام ایدوب سزلر دار الحربده بولنان وارثی حکم میتده قیلدقدنصکره مالنه بن اولی اولوب البته بطریق المیراث
اخذ ایدرم دیو موهوب له ایله اختصام ایلسه تورینه اقدام اولنماز زیرا بزهالکك هبه ووصیتنی ابطال ایلدکدنصکره
مالنی البته میراث قیلمق واجبدر ومیراث قیلدیغمزده دار الحربدن قادم اولان وارث اقرب هبه و وصیتی عن اصل
بولنمادقده میراثنه اولی اولدیغی کبی بونده دخی اول قیلمامغی موجبدر وآنی اولی قیلمق عند موت المستأمن دار الحربده
بولنان وارثك حقنه رعایت ایچون ابطال هبه‌سنی مستوجبدر ومعنای مذکور صحیح اولمدیغی قریبا تصریح
اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه امام حصیری رحمه الله تعالی دیرکه بومحلدن بوبابك آخرینه قریب فیجری
فی هذا المال حکم المسلمین قولنه دکین میانه‌ده برقاچ مسائل اصل نسخه‌ده ترك اولنمشیدی لکن استاذیمز آنی
نسخهٔ اخرادن اخذ وتحریر ایلدی وقول مذکور خط حصیریدن نقل اولنمشدر ونسخهٔ حصیریدن غیری
بعض نسخ معتبره هامشنده تحریر اولنمشدرکه بومحلدن تا آخر کتابه قریب اولان باب متی یصیر الحربی ذمیا
اثناسنده واقع اولان ولوان حربیا مستأمنا اشتری ارضا خراجیة فجاء مستحق فاستحقها مسئله‌سنه وارنجیه دکین
شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلرینك املاسندن دکلدر بلکه تلمیذی اولان قاضی

محمود الاوزجندی نسخه سندن منقولدر و محتملدرکه شمس الائمه حضرتلرینك حین املاسنده اصل روایتندن
رقطعه سی ساقط وضایع اولمغله قطعهٔ ساقطه یی روایت ایتممش اوله یاخود روایت ایتمش اولوب صکره
آنك راوی یلرندن ساقط وضایع اولمش اوله انتهی بنده دیرکه برحربی دار الحربده ایکن مالندن برمسلم ایچون
وصیت ایدوب هالك اولدقدن صکره هنوز میراثی اقتسام اولنمادین اهل داری قبول اسلام ایلسه‌لر نظر اولنور
اکرمسلم موصی له حین وصیتده دار اسلامده ایسه اول وصیت البته باطله درکه بینلرنده تباین دارین وار ایدوکی
متبین و تباین دارین دار اسلامده بولنان مسلمك دار الحربده بولنان حربی ایچون وصیتنده مانع صحت
اولدیغی کبی بونده دخی اوله جغی متعیندر حتی ورثه اسلاملرندنصکره مجیز اولسه‌لر اجازتلری دخی باطله درکه
اصل وصیت بطلان اوزره واقعدر وامر باطله اجازت لاحق ونافع دکلدر مکر ورثه سنی مال وصیتی اکا دفع وتسلیم
ایده‌لر اول بابده منزلهٔ هبه‌ده تنزیل اولنمغله اکا سالم قیلنور واکر حین وصیتده دار الحربده ایسه‌ بن البته اول
وصیتی ثلثدن انفاذ و باقیسنی بین الورثه علی مافرض الله تعالی تقسیم ایده‌رم اما وصیتی تنفیذ ایلدیکیم اکا
مبنیدرکه موصی و موصی له دار واحده‌ده بولنمشلردر ومسلم دار اسلامده حربی مستأمن ایچون وصیت ایلدکده
وصیتی تجویز اولندیغی کبی بونده دخی تجویز اولنور واما انجق ثلثدن تنفیذ ایلدیکیم اکا مبنیدرکه اهل دار
قبول اسلام ایتمکله دارلری دار اسلام اولوب جریان احکام مسلمینه محل اولمشدر پس مال مزبورده حکم
مسلمین اجرا اولنوب وصیت ثلثدن انفاذ اولنور امابو صورتده اسلاملرندن اقدم وصیتی ابطال ومالی اقتسام
وقبض ایدوب بعده قبول اسلام ایتمشلر ایسه البته وصیت مزبوره ابطال اولنور زیرا اول مالده حکم اهل حرب
اجرا اولنمشدر واهل حربك قبل الاسلام جاری اولان حکملری ابطال اولنماز کورمزمیسنکه میراثلرین
خلاف قسمت مسلمین اوزره اقتسام ایدوب بعده قبول اسلام ایلسه‌لر اول قسمته تعرض اولنماز پس
امر وصیتلری دخی بویله‌در والله اعلم

باب مایصدق فیه الاسیرانه ذمی ومالا یصدق فیه اذا اسر * یعنی مشرکیندن اخذ اولنان اسیر بعد الاسر
اهل ذمتدن اولدیغی ادعا و اول وجهله خلاصنی استدعا ایلدکده تصدیق و تکذیب اولندیغی مواضعی
ترتیبده باب سلبس الترکیبدر شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره عند الحساب دیرکه بو باب اشبو تعبیر
مستطابله کتاب الزیادات‌ده دخی واقع اولوب مسائلی کتاب مرقومده شرح واسهاب اولندیغندن بشقه
بوکتابدن دخی باب من الامان الذی یشك فیه اثناسنده ومواضع سائره‌ده ذکر واطناب اولنمغله ثقلت اعاده‌دن اجتناب
وباب آخره دخولیمز استصواب اولندی

باب مایصدق فیه الرجل اذا اقرانه استهلکه من مال الحربی اوما اقربه من الجنایة علیه * یعنی برکسنه
مال حربیدن برشیئی استهلاکنی یاخود حربی اوزره بعض وجوهله جنایتنی اقرار ایدر ایکن دفع مؤاخذه ایچون
سرد ایلدیکی اعذارده تصدیق اولنوب اولنمادیغنی تقریرده باب وجیز التحریردر اهل حربدن برکیمسنه قبول
اسلام یاخود دخول ذمت یاخود امانله دار یمزه ورود ایلدکده برکسنه دن سن بنم اسلام یاذمتی قبولمدن یاخود
امانله دار اسلامه دخولمدنصکره یدیمی قطع ایلدیك یاخود بندن اشبو بیك درهمی اخذ ایلدیك یاخود بنم
اشبو اوغلمی بندن سبی واخذ ایلدیك دیو دعوایه قیام ایلدکده اول کمسنه دخی بوفعللرینی اقرار ایدوب انجق
سن هنوز دار الحربده حربی ایکن واقع اولدی دیو دفعه اهتمام ایلسه قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله تعالی
علیهما اوزره قول انجق قول مدعی قیلنوب مدعی علیه اقرارنده تصدیق اولنوب دفعنده تصدیق اولنمامغله
یدینك دیتنی و بیك درهمی ضامن اولوب اوغلنی دخی اکا تسلیمله قضا اولنور وامام محمد رحمه الله تعالی دیرکه
اول بابده قول قول مقر اولمغله اوزرینه برشیئك ضمانی متقرر اولماز اکرچه دراهم مأخوذه وولد مأسورکبی اخذ
ایلدیکی نسنه بعینه قائم اولدقده قول انجق حربی مقرلهك قولی اولوب یدندن اخذ ایده جکی ظاهردرکه
مقر مذکور آنلر فی الاصل حربینك ایدوکنی اقرار ایدر ایکن آنك اوزرینه دعوای تملکنده تصدیق اولنمیه جغی
باهردر وقول مذکورده ائمهٔ ثلثه رحمة الله تعالی علیهم اجمعین متفقین ومجتمعین اولمشلردر لکن اختلافلری انجق
ید مقطوعه واموال مستهلکه کبی مستهلکده در وامام محمد رحمه الله تعالی دیرکه مقر مذکور بعد الاستهلاك
اقرار ودفعنده تصدیق اولنور زیرا اقرارینی حربینك دار الحربده حربی بولنمسی کبی حالت معهودهٔ غیر
مستنکره‌یه نسبت ایتمکله بحسب الظاهر مدعی تملك ایسه‌ده معناده وجوب ضمانی منکردر و برکسنه عورتنه
طلقتك وانا صبی او نائم دیوب طلاقنی منافی وقوع طلاق اولان نوم وصباوت کبی حالت معهوده‌یه نسبت

ایلدکده

ایلدکده قول آنك قولی اولوب تصدیق اولندیغی کبی بونده دخی تصدیق اولنور وامامین همامین رحمة الله تعالی
علیهما ایدیلرکه مقر مذکور جنایتنی اقرار ایدوب صکره دعوای ملکله سقوطنی ادعا ایلمشدر و برکسنه آخره
خطابله اخذت منك الف درهم لانه کان لی علیك الف درهم دیوب آندن بیك درهم اخذ ایلدیکنی اقرار
ایدر ایکن بنم سنك اوزرکده فی الاصل بیك درهمم وار ایدی آنك ایچون اخذ ایلدم دیو سقوطنی ادعا ایلدکده
تصدیق اولنمادیغی کبی بونده دخی تصدیق اولنماز و بو مسئله‌نك فروع کثیره سی واردرکه بزآنلری شرح الزیادات‌ده
ذکر واظهار ایلدیك مترجم فقیر دیرکه بومحلده عبارهٔ اصل کتابده نوع خلل واضطراب اولوب نسخهٔ
حصیریدن تنقیح مبحثه ظفریاب اولنمغله اصلده نسخهٔ حصیریدن انتخاب اوزره ترجمه‌یه سعی وشتاب اولندی
بومثللو مواضعده ترجمه مزده بحسب الظاهر مخالفت اصلی مشاهده ایلین اولی الالباب هنوز جوانب کلامی احاطه
ایتمدین بو عبد کتری هدف اعتراض ایلمك خارج دائرهٔ انصاف ایدوکی بی ارتیابدر انتهی والله اعلم

باب من اسلم علی شیئ فهوله و یکون محرزا له * یعنی برمشرك برنسنه‌یه تملك برله وضع ید اوزره قبول اسلام ایلدکده
اول نسنه‌یی احراز ایتمش اولوب ملکنده ابقاسی لازم ایدوکنی تفهیم واعلامده باب مفید المرامدر مؤلف الکتاب
امام محمد عالی جناب ابن طاووسدن اول دخی پدری امام طاووسدن رحمه الله تعالی علیهم اجمعین سرد اسناد ایله
نقل وایراد ایدرکه امام طاووس رحمه الله تعالی دیمشدر فی کتاب معاذ من استخمر یعنی من استعبد قوما اولهم
احرار وجیران مستضعفون فان کان قصرهم فی بیته حتی یدخل الاسلام فی بیته فهم له عبید ومن کان مهملا یعطی
الخراج فهو عتیق وفی نسخة فهو عتیق المسلم یعنی کتاب معاذ رضی الله تعالی عنه‌ده مکتوبدرکه برکسنه اصلری احرار
مستضعفین وجیران مستضعفین اولان برقومی حال کفرنده وحال کفرلرنده استعباد ایلسه نظر اولنور اکر خانه سنده
دین اسلام دخول ایدنجه‌یه دك یعنی قبول اسلام ایدنجه‌یه دك آنلری خانه سنده حبس واسترقاق ایتمش ایسه
بعد الاسلام جمله سی آنك عبیدی قیلنورلر واکر آنلری ترك واهمال ایدوب مجرد خراجلرین اخذ ایتمش ایسه
جمله سی عتیق یاخود عتیق مسلم اولورلر یعنی احرار قیلنورلر وشارح الکتاب امام سرخسی معالی نصاب دیرکه
استخمر قولی یعنی استعبد درکه متن کتابده دخی یعنی استعبد دیمکله تفسیر اولنمشدر وتفسیر مذکور
ابی عبید رحمه الله تعالینك غریب الحدیث نام کتابنده عبدالله بن المبارك رحمه الله تعالی دن نقل اولنمشدر
ولفظ مذکور لغت اهل یمندر ومحمد بن کثیر رحمه الله تعالی بویله ذکر ایلمشدر حتی برکسنه آخره خطابله
اخمرنی کذا دیدکده مرادی ملکنی ایاه واعطنیه هبة له یعنی اول نسنه‌یی بکا هبه وجهی اوزره ویروب
تملیك قیل دیمکدر و بو بابده حکم شرعی کتاب معاذ رضی الله عنه‌ده ذکر اولندیغی اوزره معتبر ومرعیدر
زیرا مستضعفین مرقومینی خانه سنده بطریق القهر حبس واسترقاق ایلدکده البته رقبه‌لرینه مالك اولوب
رقیقلری اولمشلردر بعده مسلم اولدقده آنلره تملك اوزره مسلم اولمغله جمله سی اکا سالم قیلنورلر قال علیه السلام
من اسلم علی مال فهوله اما مستضعفین مرقومین اکا اعطاء خراج ایتمك اوزره مهملین ومتروکین اولدقلرنده
بعد الاسلام جمله سی احرار قیلنورلر زیرا بو صورتده ملکلرندن حکم سلطنتله آنلره استیلادن غیری نسنه
تعلق ایتمیوب آنلردن دخی ملکلرینه اطاعت وانقیاددن غیری نسنه تحقق ایتمشدر واطاعت مجرده
دلیل رق دکلدرکه هرمسلم البته سلطاننه مطیع وتحت ولایتنده منقاد ایکن عبدی اولمادقلری ظاهر
ومحققدر پس مرقومین دخی بویله‌در مؤلف جهاندان زاده الله تعالی حسن ذکره فی جمیع البلدان دیرکه
اهل رخج واهل زاولستان واطرافلری بالجمله بویله‌لردرکه طائفهٔ ترك یعنی تاتار آنلری قهر ایله استعباد ایدوب
مملوکلری اولمشلردر حتی ایچلرندن دیلدکلرینی بیع ایدرلر پس طائفهٔ ترك قبول اسلام ایدوب اهالی مزبورین
دخی قبول اسلام ایلسه‌لر جمله سی وجه مشروح اوزره کالاول عبیدلری قیلنوب آنلرده تصرفات ملاکدن
دیلدکلرینی اجرایه قیام ایدرلر ورخج برموضعك اسمیدرکه وصفنده شاعر خاطرکشاری والرخجیون لایوفون ماوعدوا
والرخجیات ینجزن المواعیدا بیتنی نظم وانشا ایلمشدر مترجم فقیر دیرکه معربدر رخج معرب رخددر وزفروزنی
اوزره در برناحیهٔ معروفه‌درکه ترك آنلر اوزره مستولی اولمشدر واشعارده ضرورت وزن ایچون متصرف دخی
قیلنمشدر دیدی انتهی لکن بو محلده ایراد اولنان بیت بحر بسیطدن اولمغله صدر وابتداسی سلاست اوزره
جاری وزحاف طیدن سالم قیلنمق ایچون خاء معجمه تشدید اولنسه دخی جائزدر معنای بیت دیمکدرکه
اهل رخجدن ذکورلری قطعا وعدلرینه وفا ایتمزلر اما اناثلری همیشه موعودلرین انجاز ایدرلر مرادی رجاللرین
کذب وزور ایله ونسالرین بغی وفجور ایله توصیفدر وزاولستان هند غربی‌یه متصل براولکه‌درکه اکا زابلستان

دخی دیرلر وقوم فرس اسمنه یاختزمین دیرلر انتهی والله تعالی اعلم

* باب الحربی یدخل الینا بامان فیقیم فی دارالاسلام ایترك لایؤدی الخراج * یعنی حربی اماناله داخل اولوب داراسلامده مقیم اولدقده اداء خراج ایتمه‌رك ترك و اهمالی جائز و مستقیم اولمدیغنی افاده ده باب لازم الاستفاده در مؤلف الکتاب امام محمد اصابتماب دیرکه بزه اسمعیل بن عیاش بشیر بن عبدالله بن یسار السلمی دن رحمهم الله تعالی اخبار ایدوب بشیر دیدیکه اشراف رومدن برطائفه سبی اولنوب معیلرنده اقربالرندن برجماعت دخی اماناله داراسلامه خارج اولدیلر واقلیم شامه کلدکلرنده اقربالریله معا بلاد شامه متفرق اولوب اداء خراج ایتمیه‌رك مکث ایلدیلر تاکه بوکیفیتلری دمشقده عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی جنابلرینه تحریر اولندی اول دخی جوابنده تحریر ایلدیکه خیروهم فان اجبوا ان یقیموا مع اهل ذمتنا بمثل مایعطی مثلهم من الخراج فذلك لهم وان ابوا فسیروهم الی بلادهم باماناتهم یعنی سز آنلری تخییر ایدیکز اکر اهل ذمتمزایله برابر امثاللرینك ویردکلری خراجی ویرمکله اقامت ایسترلرسه اکا رخصت ویریکز واکر اداء خراجدن امتناع ایدرلرسه امان سابقلری ایله بلادلرینه تسییر ایدیکز ومعلوم اوله که بوبابده حکم شرعی انجق عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالینك قولیدرکه حربینك داراسلامده مکثی طویل اولدقده امام المسلمین اکا تقدم بر له اکرسن بوکوندن صکره برسنه دخی اقامت ایدرسك سندن اخذ خراج ایده رم دیو تکلم ایدر و بوندن صکره برسنه دخی اقامت ایدرسه آنی ذمت قیلوب داریندن خروجدن منعله خراجنی اخذ ایدر اما قبل تمام السنه قصد خروج ایدرسه خروجله آنك میانه حائل اولماز ومهلت مزبوره سنه ایله تقدیر اولنمقده حکمت اولدرکه مادون السنه ده احکام مسلمیندن بعضیلری واجب اولور سنه ده صیام وزکوة مثللو بعضیلری واجب اولمیوب تمام سنه ده جمله‌سی لازم ولازب اولور بناء علیه ما دون السنه قلیل عد اولنوب تمام السنه کثیر عد اولندی بو جهتله حربی بعد التقدم سنهٔ کامله مکث وآرام ایلدکده داریمزده تطویل اقامته قیام ایتمش اولمغله اهل داریمزدن ذمی قیلنوب آندن اخذ خراجه اهتمام اولنور والله تعالی اعلم بالصواب

باب العقار یملك فی دار الحرب * یعنی دار الحربده بولنان عقار مملوك مسلم اولوب اولمدیغنی تقریرده باب وجیز التعبیردر مؤلف الکتاب امام معالی نصاب دیرکه امام ابوحنیفه رضی الله عنه دیدیکه برمسلم امانله دار الحربه داخل اولوب آنده بیع وشرایله اشتغالله اکتساب مال وتملك خیل وسلاح ودار وعقار وغیری نسنه‌لر ایله خوشحال اولدقد نصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا برله کسب استقلال ایلسه‌لر اول مسلمك دار واراضی مثللو عقاراتدن غیری جمیع مکسوبی کندویه تسلیم وایصال اولنوب انجق عقاراتی فیئده ادخال اولنور اما عقاراتك غیری ملکنده ابقا اولندیغنك وجهی اولدرکه عقاراتك غیری البته منقولاتدر ومنقولات کندو یدنده در وید مسلم معصومه اولمغله آنده بولنان نسنه دخی معصومدر واما عقاراتی فیئده ادخال اولندیغنك وجهی اولدرکه عقاراتی البته ملك اهل حربك تحت یدنده‌در وملك اهل حرب مغنوم یعنی داخل غنیمت اولمغله تحت یدنده بولنان دخی مغنومدر لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدرکه صاحب عقار اولان برحربی دارالحربده قبول اسلام ایلدکدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه‌لر آنك عقاری فیئده ادخال اولنماز پس بو روایت اوزره قیاسله مسلم مستأمنك منقولی فیئدن قیلنمادیغی کبی عقاری دخی فیئ قیلنمامق بی التباسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده قول اولی اثبات ایچون عبدالله بن المبارکدن اول دخی وزیر بن عبدالله الخولانیدن اول دخی محمد بن الولید الزبیدی دن اول دخی ابن شهابدن اول دخی سعید بن المسیب دن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین روایت ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من منحه المشرکون ارضا فلا ارض له بیوردیلر یعنی اول کمسنه که مشرکین دارلرنده اکا برارضی اعطا ایده‌لر اول کمسنه ایچون هیچ ارض یوقدر وروایت اخراده من منحه المشرکون دارا فلادار له دخی کلمشدر وحدیث شریفله مراد مسلم مزبور اعطاء مشرکینله اول ارضه مالك اولماز دیمك دکلدر بلکه بعد التملك مسلمین اول ارض اوزره استیلا ایلدکده مسلمینه انتقال ایتمکله مسلم مزبورك ملکی آنده دائم اولماز دیمکدر والله اعلم

* باب مایکون للملك ان یفعله فی اهل مملکته *

وفی نسخة ان یعطیه فی مملکته ومن یکون له رقیقا من اهل مملکته * یعنی ملك اهل حرب ایچون اهل مملکتنده فعلی ومملکتنده اعطاسی معتبر اولان اموری بیان واهل مملکتندن آنك عبید ورقیق قیلنانلری اعلانده باب لازم الامعاندر مؤلف الکتاب امام مصیب الصواب دیرکه اهل حربدن برطائفه ینه اهل حربدن طائفهٔ آخرین

اوزره غالب اولوب مغلوبینی ملك غالبین ایچون عبید واما قیلدقلرند نصکره اول ملك واهل ارضی جمیعا قبول اسلامله رونق نما اولسه‌لر اولبابده ملك ایله معا قتال ایلین جیش غالبین احرار اولوب برفرددن آنلر اوزره سبیل تعرض بولنمامغله کامین اولورلر زیرا آنلر ملکلرینك تحت قهرنده اولمیوب انجق تحت طاعتنده اولمشلر ایدی وسلطانته مطیع اولان مسلم سلطانك رقیق اولمدیغی کبی ملکنه مطیع اولان حربی دخی مجرد اطاعتله ملکك عبدی اولماز بناء علیه قبل الاسلام احرار اولدقلری کبی بعدالاسلام دخی حریتله پایدار اولورلر اما عبید ملك قیلنان طائفهٔ مغلوبین قبل الاسلام عبید ملك اولدقلری کبی بعدالاسلام دخی اول حال اوزره محفوظین اولورلر زیرا آنلر فی الاصل قهر ملکده مقهور اولوب اهل حربدن بومثللو مقهورین عبید اولملریله آنلر دخی عبید ملك اولمشلر ایدی بعده ملك قبول اسلام ایلدکده اول عبیده تملك اوزره قبول اسلام ایلمشیدی همان من اسلم علی مال فهوله حدیث شریفی موجبنجه جمله‌سی ینه عبید ملك قیلنورلر بوصورتده ملك مزبور مرض موتله مریض اولوب عبید مرقومینی بعض ورثه‌سنه توریثله تسلیم ایدوب بعض ورثه سنی آنلردن حصه‌مند تقسیم ایلمسه نظر اولنور اکر فعل مزبور اول ملکك اسلام وذمتی قبولندن اقدم واقع اولوب صکره اولادی قبول اسلام ایتمشلر ایسه فعل مزبور ابقا واتمام اولنور زیرا حین مباشرتنده کندو حکمی جاری وحکم مسلمین اکا غیرساری اولمغله امضاسی واجب اولوب اوزرینه تغییر طاری اولماز واکر اسلام وذمتی قبولندن صکره واقع اولمش ایسه فعل مزبوری موقع جوازده واقع اولمیوب جمیع مالی بین الورثه علی مافرض الله تعالی میراث شایع قیلنور زیرا حین مباشرتنده حکم مسلمین اوزرینه جاری اولمغله حکم مسلمینه مخالف اولان نسنه آندن جائز کوریلمز وفعل مزبوری حکم مسلمینده جور وظلم اولمغله البته نقض اولنور واکر ملك مزبور حین احتضارنده ملکنی اولادی بینلرنده تقسیم ایدوب هر برینه ارض ومملکتندن برناحیهٔ معلومه‌یی تملیك واول ناحیه‌ده بولنان عبید وجواریسنی اکا تخصیص وتسلیم ایتمش اولسه نظر اولنور اکر فعل مزبوره مباشرتی اسلام وذمتندن مقدم ایسه جمله‌سی تجویز وابقا اولنور واکر مؤخر ایسه فاصنع باطل وجمیع الاماء والعبید رقیق میراث بین ورثته یعنی جمیع املاك وعبید وجواریسی بین الورثه میراث قیلنوب صنع سابقی ابطال والغا اولنور زیرا صنع مزبوری بعض اعیان مالنده بعض ورثه سنی بعض آخر اوزره ایثاردر وایثار مزبور وارث ایچون وصیت اولمغله حکم مسلمینده باطل وبی قراردر ومؤلف اصابتماب وجمیع الاماء والعبید رقیق میراث بین ورثته قول دقت نصابنده افاده واشراب ایتمشدرکه برمریض اعیان مالندن برعینی بعض ورثه‌سنه اعطا ایدوب یاخود موتندنصکره اکا اعطا اولنمغله وصیت ایلسه اعطا ووصیتی باطل اولوب قول مذکور اوزره جمله‌سی میراث ورثه‌سنده داخل قیلنور وان جعل ذلك کله لابن واحد من بنیه دون من سواه وهو یومئذ موادع آه یعنی واکر ملك مزبور جمیع ممالك وممالیکنی حین احتضارنده اوغللرندن برینه تخصیص وغیریلرینی محروم ایدوب موتندنصکره ابن آخری آنك اوزرینه خروج وآنی قتل یاخود داراسلامه نفی واجلا برله یدنده بولنان ملکی اوزره استیلا ایدوب بعده جمله‌سی قبول اسلامله استعلا ایلسه‌لر نظر اولنور اکر ملك مزبور حین تخصیصده مسلمینله موادع اولمغله اولادلری دخی حین استیلاده موادعین ایسه‌لر بوصورتده ابن قاهرك اسلامندن مقدم واقع اولان قهر واستیلاسی جمیعا تجویز وامضا ومقهورك جمیع ممالیکی آنك عبید واماسی قیلنورکه دار الحربده قهر البته حربی اوزره سبب ملك اولوب ابن قاهر دخی اخ مقهورك عبیدینه جمله سی حربیلر ایکن مالك اولمغله اسلاملرندنصکره ینه ملکی اوزره ابقا اولنور اما استیلاء مرقوم ایکیسینك اسلاملرندن صکره واقع اولمش اولسه جمیع مأخوذینی اخ مقهور اوزره ردّ ایلمك واجب اولور زیرا مسلم قهر ایله مسلم اجنبینك مالنه مالك اوله مز ایکن مسلم اولان قرنداشینك مالنه نیجه مالك اولور واکر ابن قاهر مسلمینله محارب وابن مقهور مسلم ایسه ینه جواب مسئله موادع اولدقلری صورتی کبیدرکه ابن قاهر صکره دن اسلام وذمتی قبول ایلدکده صنع سابق جمیعا تجویز وامضا اولنور زیرا حربی قهر ایله مسلم اجنبینك مالنه مالك اولدیغی کبی دارالحربده بولنان مسلم قرنداشینك مالنه دخی متملك اولور انجق بوصورتده مسلمین قاهرك اسلام وذمتندن اقدم اول عبید وامادن بعضیلر ینه استیلا ایلسه‌لر ابن مقهور آنلری قبل القسمة بلاشیئ و بعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولوب آنلری یدندن حربی اجنبی قهر ایله اخذدنصکره اوزرینه استیلاء مسلمین واقع اولمق حکمی بونده دخی ظاهر اولور ینه دیرکه ابن قاهر محارب وابن مقهور مسلم اولدیغی صورتده مسلمیندن برتاجر مملکت قاهره واروب عبید مذکوریندن بعضیلرین اشترا قیلسه شراسی جائز وسزا کوریلورکه قاهر آنلره مالك اولوب سائر املاکنه ملتحق اولملریله آندن اشترالرنده حکم جواز

متحقق اولمشدر بوصورتده تاجر مرقوم آنلری دار اسلامه اخراج ایلدکده ابن مقهور مخیر اولوب دیلرسه ترك
ودیلرسه ثمنله اخذ ایده جکی مقرردر اما استیلاء مرقوم قاهر ومقهور مسلمین ایکن واقع اولمش اولسه مسلمین
ایچون آنلری قاهردن اشترا جائز و واسع کوریلمزکه قاهر قهر ایله مال مسلمه مالك اولمامغله مال مزبور یدنده
مغصوب ایدوکی ظاهر ومال مغصوبی غاصبدن اشترا برمسلم ایچون حلال اولمدیغی باهردر بویله ایکن آنلری
اشترا ودار اسلامه اخراجه اقدام ایدرسه ابن مقهورك عین مالی اولمغله بلا ثمن ولاقیمة اکا رد وتسلیملری
الزام اولنور لکن ابن قاهر حین قهرنده مسلم وقرنداشی دخی مسلم یاذمی ایکن آنی دارندن نفی واجلا ایدوب
هنوز رفیق اوزره استیلا یتمدین دین اسلامدن مرتد اولوب اهل داری دخی اکا متابعت برله دارلرنده حکم
شرکی اجرا وقتال مسلمین اوزره اجتراء ایتدکلرندن صکره مسلمین اول دار اوزره استیلا واول رفیقدن بعضیلرین
اسر ایله استعلا ایلسه لر بوصورتده ابن مقهور حاضر اولدقده آنلری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة انجق
قیمتلریله اخذه قادر اولور زیرا ابن قاهر مرتد اولدقده حربی اولوب داری دخی دار الحرب اولدیغی آشکار اولمغله
مال مرقوم یدحربیده دار الحربله محرز مال مسلم اولوب حربی اکا مالك اوله جغی بدیدار در بعده مسلمین اول مالی
استغنام واقتسام ایتدکلرنده مالك قدیمی انجق قیمتله اخذ ایده جکی مالا کلامدر والله تعالی اعلم بالصواب

* باب التفریق بین السبی *

یعنی اسراء مشرکینی بیع وقسمتده بربرندن تفریق جائز اولوب اولمیان مواضعی تحقیقده باب دقیق النظ قیقدر
مؤلف الکتاب امام منیع الجناب دیرکه دار الحربدن سبی اولنان اسرا کبار ایسه لر جمله سی بربریله قرنداشلر یاخود
آنه ایله اولاد یاخود بابا ایله اولاد ایسه لر دخی بیع وقسمتده بربرندن تفریقلری جائز ومرزا وار کوریلور زیرا
کراهیت تفریق مالکی ملکنده تصرفدن ممنوع قیلمغله مقتضای قیاس انجق اسرا بربرینه ذی رحم محرم دخی
اولسه ینه تفریقلری مشروع اولمقدر لکن کراهیت تفریق انجق نص شرعله ثابت اولوب نص شرع دخی انجق
اسیرلك ایکیسیده صغیر یاخود احدهما صغیر وآخری کبیر اولدقده وارد اولمغله بز دخی مورد مخصوصده کراهیتی
مثبت اولدق اما ایکیسیده کبیر اولدقده نص شرعی ظاهر اولمامغله جوازی اصل قیاس اوزره مستقر اولمشدر
بومسئله ده معنای فقهی اولدرکه اسیرین ایکیسیده صغیر اولدقده البته بربریله انس والفت ایدوب بینلری
تفریق اولندقده هربری وحدتله مبتلای وحشت اولور وکاهیجه قلب صغیر بو وحشته متحمل اولمیوب
هلاك کنه بادی اولمغله معنای مذکور کراهیت تفریقلرینه مؤدی اولمشدر ومحذور معهود ایکیسیده کبیر
اولدقده مفقوددر اما اسیرین والده ایله ولد صغیر خود اخوین صغیرین یاخود اخوین صغیر وکبیر یاخود غلام
غیر مدرك ایله عمه صغیره یا کبیره سی یاخاله صغیره یا کبیره سی اولمغله بربرینه ذی رحم محرم اولدقلری
نمایان اولسه بینلرین قسمت وبیعده تفریق ایلمك جائز وشایان کوریلمز زیرا امام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده
سرد اسناد ایله حی بن عبدالله المعافریدن اول دخی ابی عبدالرحمن الحبلی دن روایت ایلدیکه حبلی دیدیکه
ابو ایوب الانصاری رضی الله تعالی عنه ایله برغزاده بولندق دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرین ایشتدم بیوردیلرکه من فرق بین الوالد وولده فرق الله بینه وبین احبته یوم القیامة یعنی اول کسنه که
والده ایله ولدی بینلرینی تفریق ایلیه الله تعالی یوم قیامتده آنکله سودکلری بینلرینی تفریق ایدر مترجم فقیر دیرکه
معافر فتح میمله وعین مهمله وفاء مکسوره ایله معافر بن یعفر درکه برقبیله نك باباسیدر وراوی مذکور
اکا نسبت اولنمشدر وبنوا الحبلی انصاردن بربطندر اکا نسبتده ضم حا وسکون با ایله وضمتین ایله حبلی دیرلرکه
راوی مذکور اکا نسبت اولنمشدر انتهی ومرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضورلرینه بعض
اسرا کتوریلوب آنلره نظر ایچون قیام ایتدکلرنده ایچلرندن برعورتی بکا ایدر کوردیلر سبب بکاسندن اول عورته
سؤال بیوردقلرنده عورت بنم اوغلمی بنی عبسده بیع اولندی دیو افادهٔ حال ایلدی همان رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم ابو اسید الانصاری رضی الله عنهه عتابله فرقت بینهما لترجعن فلتأتین به یعنی بینلرینی من تفریق
ایلدیك البته والبته کیرو رجوع ایدوب ولدینی کتورپرسین دیو خطاب بیورملریله رجوع ایدوب ولدینی احضارده
سرعت وشتاب ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدرکه عامللرینه لایفرق بین الاخوین وبین الام وولدها
دیو تحریر ایدوب اخوینك بینلری وام وولد بینلری تفریق اولنماسون دیو نهی وتحذیر ایلدی ومرادی ایکیسیده
صغیر یاخود بری صغیر وبری کبیر اولدقده دیمکدر اما اسیرین ایکی ابن العم یاخود ایکی ابن الخال اولوب بربرینه
ذی رحم محرم اولمادقلری نمایان اولسه اولبابده ایکیسیده صغیر یاخود بری صغیر وبری کبیر اولسه دخی بیع وقسمتده

تفریق میانلری جائز وشایان کوریلور زیرا بومثللو ایکی قریب ایکیسیده انثی بولندقده نکاحده جمعلری جائز
وبری ذکر بری انثی بولندقده بینلرنده حکم مناکحه جائز وهر بری مال آخری سرقه ایتدکده قطع یدی واجب
اولمق قرابتلری اوزره عدم ترتب احکامی مستوجب اولمغله آنلر منزلهٔ اجانبده اولمشلردر ومیان اجانبی تفریقده
منع وتضییق یوقدر ینه دیرکه زوج وزوجه معا اسیر اولدقلرنده آنلرك صغیر وکبیر اولملرینه اعتبار اولنمیوب
بیع وقسمتده تفریقلری تجویز وتقریر اولنور زیرا قیاس شرعی بیان مشروح اوزره کراهیت تفریقه مانع ایکن
خلاف قیاس اوزره وارد اولان نص شرعله کراهیتله حکمه مسارع اولمش ایدیك ونص شرع دخی انجق
قرابت نسبیه ده کراهیت تفریق اثبات وایفا ایتمکله قرابت سببیه اصل قیاس اوزره ابقا اولنمشدر وحکم مذکور
اوزره دلیل ابو الخیر دن روایت اولنان خبر جلیلدر دیمشدرکه بزلر بولندیغمز غزواتده اگرچه والده ووالد
بینلرین تفریق ایتمز ایدیك لکن زوج وزوجه بینلرینی تفریق ایدر ایدیك انتهی لکن بینلری تفریق اولندقده عورت
هرقنده اولسه ینه زوجینك عورتی اولوب بیع وقسمت اکا سبب بینونت اولماز زیرا سبیلری برابر اولوب
بینلرنده تباین دارین منعدم ونکاحلری علی حاله قائم اولمغله بیع وقسمت بطلان نکاحلرین مستلزم اولماز
واگر برکسنه فوت اولوب زوجهٔ حره سنی وآندن متولده بنت صغیره سنی وذکوردن قرنداشنی ترك ایتمش اولسه
اول صغیره بالغه اولنجیه دك اکا اناسی احق کوریلور وبعد البلوغ عمی احق اولمغله اناسندن تفریق اولنور
زیرا باباسی حیاتده بولنسه اکا بعد البلوغ اناسندن احق اولور وعم دخی بمنزلة الاب در لکن بعد التفریق اناسی
قزینی زیارتدن منع اولنماز که زیارت صلهٔ رحم ایچون اولوب صلهٔ رحم واجب اولمغله واجبدن منعی جائز
اولماز لکن مدت زیارتده اماملریمز اختلاف ایدوب امام ابو یوسف رحمه الله تعالی هر آیده برکره وامام محمد
رحمه الله تعالی هر آیده برکره یاخود ایکی کره زیارت ایدر دیمشلردر وبیت زوجنه زفاف اولنوب ابوینی حیاتده
بولنان بنت دخی بویله درکه زوجی آنی زیارت ابویندن منعه قادر لکن ابوینی انی زیارتدن منعه غیر مقتدر در
وبونده دخی عند ابی یوسف رحمه الله تعالی ابوینی آنی هر آیده برکره وعند محمد رحمه الله تعالی هر آیده برکره یاخود
ایکی کره زیارت ایدرلر وبوندن زیاده دن زوج آنلری منعه قادر اولور لکن مقدار مذکور ایله زیارته دخی انجق حضور
زوجده قادر اولوب غیابنده زیارته مقتدر اولمازلرتا که قزلرینی بعض خصوصنده تخلیط ایدوب بینلرنده فتنه
وعداوت ظاهر اولمیه والله اعلم

باب مایکره من التفریق بین الرقیق فی البیع * یعنی بیعده مکروه کوریلن تفریق رقیقه دائر باب دقیقدر
وبو باب دخی کتاب الزیاداته بونظم اوزره مذکور ومبحث مطلوب آنده مسطوردر والله اعلم بالصواب

باب الوصیة فی السبیل والمال یعطی * یعنی مالندن فی سبیل الله صرفله وصیتك مصرف ومحلی وفی سبیل الله
اعطا اولنه جق مالك موضع ومحلی نه ایدوکین بیانده باب مفتوح ومنجلیدر مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن
احسن الله تعالی الیه بالثواب الاحسن دیرکه برکسنه حال مرضنده ثلث مالی فی سبیل الله دیدکدن صکره
فوت اولسه بو وصیتی جائز کوریلور زیرا ثلثنی جهت قربت وطاعته صرف ایله وصیت ایتمش اولور که هر طاعت
البته فی سبیل الله در زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من شاب شیبة فی سبیل الله کانت له
نورا یوم القیامة بیوردیلر یعنی اول کسنه که آنده فی سبیل الله برشعرهٔ بیضا ظهور ایلیه البته اول شعره
یوم قیامتده اکا نور اولور ومراد شریفلری من شاب شیبة فی طاعة الله دیمکدر کورمزمیسنکه روایت
اخراده من شاب شیبة فی الاسلام وارد اولمشدر آنده دخی فی طاعة الله دیمکدر بوجهتله مریض مرقوم
ثلث مالنی وجوه قربت وطاعت ایچون تعیین ایتمش اولور اولبابده وجه موصی له نه ایدوکنی تعیین ایتمسه دخی
وصیتی جائز کوریلور ینه دیرکه ویعطی ثلثه الفقراء فی سبیل الله یعنی ثلث مذکور اهل غزادن محتاجینه
اعطا اولنور زیرا هر بر خیر وطاعت اگرچه فی سبیل واقعدر لکن لفظ مذکور مطلق اولدقده غزو وجهادده
استعمالی شایعدر قال الله تعالی وقاتلوا فی سبیل الله یعنی اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایچون قتال ایدیکز
وآیت مذکورهده مراد انجق جهاددر بوجهتله وصیت مرقومه دن مقصودی انجق ثلث مالنی جهت
غزایه صرف واعطا اولمغله اول جهته صرفله قصد ونیتی تنفیذ واجرا اولنور ومال مزبور فقراء اهل
غزادن هر کیمه اعطا اولنورسه اکا مالك اولور حتی اول کسنه بعد الاعطاء غزایه خروجندن اقدم
فوت اولسه مال مرقوم میراث ورثهسنده داخل قیلنور بعده ورثهسی دیلرلرسه اول مالله غزایه خروج ایدوب
دیلرلرسه خروج ایلمزلر زیرا مال مزبور فی سبیل الله علی وجه الصدقة وضع اولنمشدر وصدقهٔ مرقومه حق

محتاجینه صدقهٔ تملیکدر قال الله تعالی انما الصدقات للفقراء الی قوله تعالی وفی سبیل الله یعنی اموال ظاهره‌نك زکوتلری فقرا ومساکینه ومصارف معینه‌یه وفی سبیل الله صرف اولنمغه مخصوصه‌در وصدقات مذکوره‌نك شرط صحتلری تملیك اولدیغی کبی ثلث دخی فی سبیل الله وضع اولند قده البته صدقهٔ تملیك اولور وصدقه قبضله ملك قابض اولمغله بعد القبض والتملك فوت اولد قده البته میراثنده داخل اولور بعده ورثه‌سی غزا ایچون خروج وعدم خروجده مخیر اولورلر زیرا میت اول مالی اکا مالك اوله جق برکسنه اوزره تصدقی ایجاب ایلدکده انجق تصدقی واجب اولوب اول کسنه آنی غزایه صرف ایلمك طرف میتدن آنکله مشورت کبی اولور نظیری اولدر که برکسنه حیاتنده مالنی آخره اعطا ایدوب حین اعطاده هولك تحج به اوتغزو یعنی بومال سنکدر آنکله حج ایدرسین یاخود غزا ایدرسین دیمش اوله اولبابده حج ایدرسین یاخود غزا ایدرسین قولی انجق مشورته حمل اولنور کذلك برکسنه یه داریني هبه واعطا قیلوب هی لك تسکنها یعنی بودار سنکدر ایچنده ساکن اولورسین دیمش اوله اولبابده ساکن اولورسین قولی انجق مشورته حمل اولنور پس مانحن فیهده دخی قابض قبضله اول ماله مالك اولدقده کرك قابض وکرك وارثلری آنی دیلدکلری محله صرف ایتمکه متملك اولورلر واکر مال مزبوردن برمقداری برشخص فقیره اعطا اولنوب اول دخی آندن برمقداری ایله دینني ادا وبرمقداریني نفقهٔ عیالی ایچون ترك وابقا وبرمقداریني استصحابله فی سبیل الله عزم غزا ایلسه بوفعلی جائز وسزا کوریلور زیرا فعل معهودی بالتمام غزا فی سبیل اللهدن معدوددر که شخص مرقوم دینني اداونفقهٔ عیالني ابقا وبعضیسني نفقهٔ طریق ایچون استبقا ایلمدکجه اکا خروج غزا ممکن اولمیوب صنع مذکوری خروج غزاده طریق معروف ومشهور ایدوکی معلوم ومشهوددر واکر وصیت مزبوره وجه مشروح اوزره فقراء غزاته اعطا اولنمیوب انجق حاج منقطعه علی وجه التصدق ایتا قیلنسه بودخی جائز وسزا کوریلور زیرا حاج منقطعه تصدق دخی وجوه طاعتده داخل اولمغله مفهوم فی سبیل الله اکادخی شامل اولور وبرقریباذکر ایلدیك هر بر خیر وطاعت لفظ مذکورك تحتنده مندرجدر زیرا مرویدر که ابن سیرین رحمه الله تعالی عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهما دن سؤال ایلدیکه برکسنه بعض مالني فی سبیل الله صرفله بکا وصیت ایلدی بن اول وصیتی امر حجه وضع ایده‌یمی اول دخی جوابنده الحج فی سبیل الله دیوب حج دخی مفهوم فی سبیل اللهده داخل اولدیغنی افاده ایلدی کذلك مرویدر که برکسنه برسیفی فی سبیل الله وضع وتعیین ایتمشیدی تاکه حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه اول سیفی بعض حجاجه اعطا ایلدی لکن افضل اولان بومثللو اموالی انجق فی سبیل الله عازم غزا اولان محتاجینه اعطادرکه بیان مشروح اوزره لفظ فی سبیل الله اطلاق اولندقده انجق غزو وجهاد اراده اولنمق هویدادر نظیری اولدرکه علمامز رحمهم الله تعالی دیمشلردر که برکسنه ثلث مالني فقراء مکه ایچون وصیت ایلسه اکرچه اول وصیت فقراء سائرینه صرف اولنمق جائزدر انجق افضل اولان فقراء مکه‌یه صرف اولنمقدر وروایت اولندیکه سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهمادن سؤال اولندیکه برکسنه آخره فی سبیل الله صرفیچون برنسنه اعطا ایلدکده اکانه وقتده مالك اولور جوابنده دیدیکه اذابلغ رأس مغزاته فهوله یعنی مقصدی اولان مکان غزاسنك رأسنه بالغ اولدقده اول نسنه آنك ملکیدر ولفظ مغزاة اسم مکان یاخود مصدر بمعنی المکاندر آنکله مرادی ارض اعدایه قریب اولان سرحددر وبوقولنده بلوغ سرحدی اول نسنه‌یه تملکنده شرط ایلمشدر امابزم عندیمزده بلوغ سرحد شرط اولمیوب تملکی قبضله رسیدهٔ تمام اولور زیرا قریبا ذکر ایلدیك که صدقهٔ مزبوره صدقهٔ تملیکدر وقبض اکا تملکده کافیدر لکن سعید بن المسیب رضی الله عنهمانك مرادی بلوغ سرحدی شرط تملك قیلمق اولمیوب انجق اول کسنه‌یی بلوغ سرحددن اقدم اول مالی کندو حوایجنه صرفدن منعی قصد ایلمك محتملدرکه قبل البلوغ کندو حوایجنه صرفی یاخود عیالی ایچون ابقاسی ممکن اولوب بعد البلوغ امر جهاددن غیری محله صرفی ممکن اولمامغله امام مشار الیه آنی امر جهاددن غیری محله صرفدن منع ایچون شرط مذکوری ذکر ایلمشدر وزید بن اسلم رحمه الله تعالی دن اول دخی باباسی اسلم رضی الله عنه دن اول دخی عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه دن روایت اولنمشدرکه ان عمر جعل فرسا له فی سبیل الله فضاع الفرس عند صاحبه فاراد عمر ان یشتریه منه فقال له رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لاترجع فی صدقتك فان مثل الذی یرجع فی صدقته کالکلب یقیٔ ثم یرجع فی قیئه مترجم فقیر دیرکه روایت مزبوره ده جعل فرسا له فی سبیل الله قولنده مرادی اول فرسی وقف ایلدی دیمك دکلدرکه وقف ایتمش اولیدی موقوف علیه آنی بیع ایلمك وحضرت عمر رضی الله عنه شرانني

اراده ایلمك جائز اولماز ایدی بعده فضاع الفرس عند صاحبه قولندن مرادی صاحبی اول فرسی بعله یاخود وجه آخر ایله ملکندن اخراج ایلدی یعنی اخراجني قصد ایلدی دیمکدر واصل کتابده دخی بووجهله تفسیر اولنمشدر وحاصل معنی اولدرکه حضرت عمر رضی الله عنه برفرسنی برکسنه‌یه فی سبیل الله اوزرنده غزا ایتمك ایچون تصدق ایدوب اول کسنه دخی اول فرسی بیع ایتمك مراد ایتمکله حضرت عمر آنی اشترایه عازم اولدقده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیور دیلرکه یاعمر صدقه‌که رجوع ایلمه زیرا صدقه‌سنه رجوع ایلین کسنه نك حالی شول کلبك حالی کبیدرکه اولاقیٔ ایدوب بعده قیئنه رجوعله آنی اکل ایدر انتهی وبعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلرکه برکسنه برشیٔی آخره تصدق ایدوب بعده اول شیٔی اول تصدق ایلدیکی کسنه‌دن یاخود بعد تداول الایادی شخص آخردن قصد شرا ایلسه کراهیت شراسی بی مرادر وقول مذکور عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمانك مذهبیدرکه اضعاف قیمتی ایله اشترا قیلسه دخی شراسی مکروه اولور دیو قطع وامضا ایلمشدر وعلماء مشار الیهم رحمة الله تعالی علیهم دعوای مذکوره‌لری اوزره بو حدیث شریفله استدلال ایدوب دیدیلرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت عمر رضی الله عنهی نهی ایدوب اول شرایی صدقه‌ده رجوع اعتبار ایلمشلردر ورجوع مزبور حرام ایدوکی آشکاردر لکن بزم عندیمزده بلا کراهیة امر مشروعدر زیرا شراء مزبور تملیکله استبدالدر بوقسه صدقه‌ده رجوع دکلدر وحدیث مذکور مأولدرکه نهی شرا انجق تمکن محابات ایچون اولمق محتملدر یعنی متصدق علیه متصدق مشتری اولدیغنی بیلدکده بعض احیانده اکا محابات ایتمکله مقدار محاباتی صدقه‌سنده رجوعه مشابه اولمغله مکروه کوریلور امامحابات ایتمدیکی معلوم اولدقده نه رجوع ونه شبه رجوع بولنمامغله قطعا مکروه کوریلمز ورییع بن عبد الله بن الهذیل رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهك عادتی بویله ایدیکه برکسنه‌یی فی سبیل الله بر بعیر یاخود شیٔ آخر اوزره تحمیل ایلدکده اکا دیر ایدیکه اذاجاوزت وادی القری اونحوها من طریق مصر فاصنع به مابدالك مترجم فقیر دیرکه وادی القری مدینهٔ منوره‌یه مکه یولی اوزره برموضعدر وحاصل معنی دیمکدرکه سن وادی القرایی تجاوز ایتدکده یاخود طریق مصردن مسافه‌ده وادی القرایه معادل برموضعی تجاوز ایتدکده اشبو بعیر یاخود شیٔ آخره معاملات تملکدن خاطر یکه کلن نسنه‌لری ایشله انتهی بعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلرکه حضرت عمردن رضی الله عنه قول مذکوری تملیك موقته محمولدرکه مرادی سن وادی القرایه بالغ اولوب آنی تجاوز ایتدکده سنك ملکك اولسون دیمکدر همان برکسنه آخره خطابله یارینکه کون حلول ایتدکده شودار سنك ایچون صدقه‌در یاخود سنك ایچون هبه‌در دیمك مثللو بوتقدیر اوزره اول کسنه اول بعیره حین اعطاده مالك اولمیوب انجق وادی القرایی تجاوزدن صکره مالك اولور وبعض علما دخی دیدیلرکه قول مذکوری اکرچه حین اعطاده تملیکدر لکن شرط مذکوردن مرادی اول کسنه‌یی اول بعیر ایله خروج غزایه ترغیب وبعیری سائر حوایجنه صرف ایلمکدن منع وترهیبدر بوصورتده شرط مذکور حکم مشورته منصرف اولوب توقیت ملکه منعطف قیلنماز ومؤلف قوی الاسناد اثر مذکوری متن کتابده عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن روایت ایدوب سرد اسناد ایله عبد الله بن عمردن اذا بلغت وادی القری فشانك به لفظی ایله ذکر وایراد ایلمشدر مترجم فقیر دیرکه لفظ مذکور معناده لفظ سابقله متفقلردر انجق بونده بلوغی ولفظ سابقده تجاوزی شرط ایلدکده مفترقلردر انتهی وعاصم بن کلیب الجرمی دن اول دخی عطا بن ابی رباحدن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین مرویدرکه عطا بن ابی رباحدن برکسنه ثلث مالی فی سبیل الله دیو وصیت ایلسه نه محله صرف اولنور دیو سؤال ایلدیلر اول دخی جمیع طاعة الله سبیل الله درقنغیسنه صرف اولنسه جائزدر لکن سبیل غزایی تسمیه وتصریح ایتمش ایسه غزایه صرفی لازمدر دیدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه اولبابده بزه احب واعجب وعندیمزده افضل وانسب اولان اول مالی فی سبیل الله آنکله غزا ایدنلردن محتاجینه ویرمکدر واندن اغنیایه نسنه ویرمکدر زیرا ثلث مالی فی سبیل الله قولی تصدقدن عبارت اولمغله مصرفی تصدقات سائره کبی البته فقرادر وعثمان بن ابی سوده رحمه الله تعالی دن مرویدرکه کنانه دن اولان قبیلهٔ فاره دن ایکی قرنداشلر وارایدی آنلردن بری برمقدار دینارلرین فی سبیل الله وصیت ایدوب وفات ایلمدی ودیکر قرنداشی اول سنه ده اول دنانیر ایله غزایه متهیٔ اوله میوب حج ایلدی وعمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهه ملاقی اولوب حالني افاده ایلدی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دخی جوابنده انفقها علی نفسك فانك لن تنفق علی نفسك درهما الاکتب بکذا وکذا یعنی سن اول دنانیری حوایج نفسك اوزره انفاق قیل که سن نفسك اوزره بردرهم انفاق

ایلمزسن الاول درهم قرنداشكك دفتر حسناتنه شودكلو و بودكلو حسنانه مقابل یاز یلور دیدی لكن مؤلف الكتاب
امام مرشد الصواب دیركه قول مذكور موصینك قرنداشی محتاج غیر وارث اولمق صورتنده وارد اولمشدركه
اولبابده قرنداشی نفسی اوزره انفاق ایلمك جائزدركه اول دخی فقیر اجنبی كبیدر اما قرنداشی غنی اولدقده
نفسی اوزره انفاقی جائز دكلدركه مال مزبور البته صدقه در ومصرف صدقه انجق فقرادر بو قسه اغنیا دكلدر
كذلك وارث بولندقده ینه نفسی اوزره انفاقی جائز دكلدركه مال مزبور وصیتدر حال آنكه رسول الله علیه السلام
لا وصیة لوارث بیورمشلردر والله تعالی اعلم

باب الحبیس فی سبیل الله * یعنی فی سبیل الله وقف اولنان اموالك محل بیان احوالیدر مؤلف الكتاب امام محمد
محامد نصاب دیركه بركمسنه فرس وسلاحنی فی سبیل الله وقف وحبس ایلمك جائز واول كمسنه اجر وحسناته
فائز اولور لكن كركدركه اول كمسنه اولا شو فرسمی اهل غزا اوزره وقف وحبس ایلدم دیو تقریر وتفهیم ایدوب
بعده اول فرسی مصالحنه قیام ومحتاجینه اعطا ایده جك برمتولی یه دفع وتسلیم ایلیه زیرا فعل مذكور طاعت
وقربتدن معدود وسلف صالحیندن حتی صحابه وتابعیندن بومثللو اوقافله تقربلری معروف ومشهوددر
زیرا صحابهٔ كرامدن حضرت عمر وحضرت علی وعبدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنهم امثاللری نیجه
ذوات كرام وتابعین فخامدن ابراهیم النخعی وعامر الشعبی امثاللری نیجه مشاهیر عظام فی سبیل الله وقف امواله
اهتمام ایتمشلردر لكن قول مذكور قول محمد رحمه الله تعالی اوزره غیر مشكلدركه عندنده وقف منقول
متعارف الوقف اولسون اولمسون وقف غیر منقول كبی جائزدر كذلك عند ابی یوسف دخی غیر مشكلدركه
عندنده متعارف الوقف اولمیان منقولده وقف غیر جائز ایسه ده متعارفده جائزدر وعرف صحابه وتابعین انجق
وقف كراع وسلاحه جاری اولمغله ما نحن فیه كبی كراع وسلاحی وقف ایلمك جائزدر اما عند ابی حنیفه
رضی الله عنه وقف مزبور غیر معتبردركه اول وقفله آندن ملك واقف زائل اولمیوب دیلرسه جواز بیعی
وبعد الموت ورثه سنه انتقالی مقرردر وعندنده اوقاف سائره همان موقوفی اعاره ومنافعنی اباحت منزلنه نازل
اولمغله ما نحن فیه دخی حكم مذكورده داخل اولور لكن عند محمد رحمه الله تعالی اول فرس وسلاحده لزوم
وقفی البته آنلرك مصالحنی رؤیت ایده جك برقیمه تسلیمه متوقفدركه آنلری مستقلا برقیمه یاخود متولی اوقاف عامه
اولان برشخصه یاخود متولی اهل غزایه یاخود آنلری استعمال ایده جك برغازی یه دفع واعطا بر له كندو یدی
زائل ومنصرف اولمق لازمدر وعندنده تسلیم مزبور جمیع اوقافده شرط لازم اولدیغی كبی ما نحن فیهده
دخی لوازمندندر وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی تسلیم مزبور اوقاف سائره ده صحت ولزومه شرط اولمیوب
اشهاد مجرد كافی اولمغله ما نحن فیهده دخی كافی ووافیدر وبیلمك كركدركه وقف مرقوم صحتنده واقع اولدقده
جمیع مالندن معتبر اولور كه تبرعات صحیح جمیع مالندن تنفیذ اولنمق امر مقرردر اما مرضنده واقع اولوب
یاخود موتندن صكره وقفله وصیت ایتمش ایسه ثلث مالندن معتبر اولور كه تبرعات مریض حكم وصیتده اولوب
وصیت دخی ثلثدن تنفیذ اولنمق اظهر واشهردر ینه دیركه بركمسنه دابه سنی فی سبیل الله وقف وحبس ایلدكده
اول دابه نك جسمنده داغله حبیس لفلان نقشنی رسم ایلمك جائز وشایان كوریلور تا كه غائب یاخود مسروق
اولدقده صاحبی اوزره ردی آسان اوله وبو بابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
ابل صدقاتی یدمباركلریله وسم یعنی داغله رسم ایدرلر ایدی دیو روایت اولنان خبر جلیلدر وروایت اولندیكه
حضرت عمر رضی الله تعالی عنه كندو یدیله وسم ایلدی حتی اوتوز بیك دوه واوچیوز آت وقف ایدوب
جمله سینك فخذلرنده حبیس فی سبیل الله نقشی ایله وسم اولنمشلر ایدی وروایت اولندیكه عمر بن عبدالعزیز
رحمه الله تعالی اهل غزایی كندو مالندن نیجه افراس اوزره تحمیل ایلدی حال آنكه فخذلرنده عدة الله رسمی
وسم اولنمش ایدی وجواز وسم اوزره ذكر اولنان ادلهٔ منقوله دن بشقه علت معقوله دخی واردركه وسم
مذكور اگرچه ایلام حیوانه بادیدر لكن منفعت مسلمینه دخی مؤدیدركه وسم مرسومله موسوم اولان حیوانی بركمسنه
غصب وسرقه یه رغبت ایتمدیكندن فضله غائب اولدقده دخی صاحبنه ردنده سهولت اولور وایلام حیوان
موجب منفعت مسلمین اولوب علی الخصوص امور دیندن برامر مبین اولدقده جوازی ظاهر ومستبیندر لكن
بعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلر كه حكم مذكور قول امامین اوزره دركه آنلرك عندلرنده باب مناسكده
اشعار بدنه غیر مكروه اولدیغی كبی وسم مذكور دخی غیر مكروهدر اما قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
اشعار بدنه مثله اولمغله مكروه اولدیغی كبی وسم دخی مكروهدر وبیلمك كركدركه سمهٔ مذكوره دابه نك اوزرینه

یاتوب تمرغ ایده جكی موضعنده دخی اولسه جائز وشایاندركه صاحبینك آندن مرادی وضع علامت اولوب
اسم جلاله تهاون اولمدیغی نمایاندر وبو جواب واضحدن جواب مسئلهٔ اخری دخی متضح اولدیكه بركمسنه نك
خاتمنده اسماء اللهیه دن براسم عظیم رسم وترقیم اولنمش اولسه اگرچه بعض علما رحمهم الله تعالی اول خاتم
برمغنده ایكن دخول خلا وقربان زوجه سی مكروهدر بلكه اسم اللهیه تعظیمله آنی برمغندن نزع ایلمك واجبدر
دیو منع وتحریم ایلدیلر لكن تقدیم ایلدیكمیز بیاندن بو قوللرینك جوابی نمایان اولوب خاتم مذكور ایله متختم اولان
كمسنه ایچون كرك دخول خلا وكرك قربان زوجه سی مكروه اولمدیغنه اقامت برهان اولندی وبیلمك كركدركه
سلیمان بن یسار رحمه الله تعالیدن مرویدركه فرس موقوفده برعلت ظهور ایلدكده آنی فرس آخر ایله مبادله یی
جائز كوروب بلا علة مبادله سنی جائز كورمز ایدی وقول مذكور حسن بصری رحمه الله تعالیدن دخی مأثوردر
وجهی اولدركه علتی ظهور ایتدكده واقف آنده استبداله راضی اولمیوب انجق حبسنه راضیدر وبو معنی كراهیت
استبدالی مقتضیدر اما علتی ظهور ایلدكده نظر اولنور اگر اول علت بعض امراض كبی ممكن الزوال ایسه
عند ابی یوسف ومحمد رحمه الله تعالی علیهما ینه مكروه الاستبدالدر اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه
مكروه الاستبدال دكلدركه عندنده وقفده لزوم اولمیوب واقف ایچون وقفنی بیع ایلمك حلال اولدیغی كبی
استبدالی دخی واقف وقیم ایچون استحلال اولنور لكن عند الامامین وقفده لزوم اولوب واقف ایچون مربض
اولان فرس موقوفی بیع ایلمك جائز اولمدیغی كبی استبدالی دخی واقف وقیم ایچون جائز اولماز وامام مكحول رحمه الله
تعالیدن دخی بویله منقولدركه لا تبیعوا شیئا من حبس الدواب ولا تبدلوها دیوب دواب موقوفه دن برشیئی بیع
وتبدیلدن منع ایلمشدر واگر اول علت كبیر السن اولمق واوزرنده قتاله هیچ مطیق اولمامق كبی ممكن الزوال
دكل ایسه بیعی تجویز واستحلال اولنور بو صورتده ثمنی ایله فرس آخر اشتراسی ممكن ایسه اشترا اولنوب آنك
موضعنه علی سبیل الوقف وضع اولنور وممكن دكل ایسه همان اول ثمن طرف واقفدن غزا ایده جك برغازی یه
دفع اولنور زیرا مقصود واقف اگرچه اول فرس اوزره قتال اعدادر لكن وجه مشروح اوزره قتال مزبور ممكن
اولمدقده استبدالی دخی جائز كوریلمسه غرض واقف بالكلیه فوت اوله جغی هویدادر وامام ابو یوسف رحمه الله
تعالیدن مرویدر دیمشدركه استبدال وقفده بأس شرعی یوقدر زیرا حضرت علی رضی الله تعالی عنه ولدین
اسعدینی حضرت حسن وحضرت حسین رضی الله تعالی عنهما اوزره بعض اراضی وقف ایتمشیدی بعده محاربهٔ
صفین ایچون حركت ایلدكده دیدیكه اگر حسن وحسینه ضرورت واحتیاج مس ایدر ایسه اول اراضی یی
بیع وثمنی بینلرنده تقسیم ایدیكز ایشته بو ماده ده شرط بیع اصل وقفده ناموجود ایدی تا كه بعد زمان محاربهٔ صفین
ایچون وقت خروجنده شرط بیعی ضم ایدوب لدی الحاجه بیعله امر ایلدی

باب الوصیة بالمال فی سبیل الله والحبیس فی الحیوة والصحة * یعنی مالنی فی سبیل الله وصیت وحیات وصحتنده
وقفله اظهار طاعت بابنده مسائل نافعه ومباحث واسعه در مؤلف الكتاب امام كرامت نصاب رحمه الله تعالی
دیركه بركمسنه ثلث مالی وصیة فی سبیل الله دیو وصیت ایدوب فوت اولدقده البته ثلث مالی اول وصیت اوزره
صرف وانفاق اولنور زیرا ثلث مالنی طاعة الله ایچون وصیت ایتمش اولمغله جواز وصیتی بالاتفاق در
ومال مذكور انجق محتاجینه اعطا اولنور كه فی سبیل الله وصیت اولنان مال البته صدقه اولوب مصرف
صدقه دخی انجق محتاجین ایدوكی هویدادر ومحتاجیندن دخی فی سبیل الله غزا ایدنلره اعطا اولنور كه
باب الوصیة فی السبیل والمال بعطی اثناسنده بیان اولندیغی اوزره هر طاعت فی سبیل الله ایسه ده لفظ فی سبیل الله
ایله عند الاطلاق ارادهٔ جهاد اولندیغی بی مرادر ینه دیركه اهل غزادن هر فرده دخی قوت یومندن اقل اعطا
اولنماز كه مسكین اوزره تصدق واجب اولدقده قوت یومندن اقلی اعطا جائز وسزا كوریلمز وهم تصدقدن
مقصود اولان اغنا قوت یومندن اقل ایله كسب واقتنا اولنماز بناء علیه كفارت یمینده هر مسكینه قوت یومی اولان
حنطه دن نصف صاعله اطعامی ایجاب والزام اولنمشدر پس وصیت دخی آنك كبیدر اما وصی دیلرسه هر مسكینه
قوت یومندن زیاده سنی اعطا جائز كوریلور زیرا هر فقیر مال وصیتك جمله سی اكا صرف اولنماغه محل اولمغله
البته قوتندن زیاده یه دخی محل اولور انجق بركمسنه ثلث مالنی فقرا ایچون وصیت ایلدكده اگرچه عند ابی یوسف
رحمه الله تعالی جمله سنی فقیر واحده اعطا جائزدر لكن عند محمد رحمه الله تعالی فقیر واحده اعطاسی جائز
اولمیوب لا اقل ایكی فقیره اعطاسی لازمدر اما زكوة مالنی تماما فقیر واحده اعطا ایلسه جائزدر وبو مقدمه لردن
مستحصلدركه فقیر واحد صرف تمام صدقه یه محل اولمغله قوتندن زیاده یه دخی محلدر وبیلمك كركدركه

مطلب حكم استبدال الاوقاف

مطلب یجب اعطاء القوت الیومی لكل فقیر من مال الوصیة

برفقیره مال مزبوردن قوت یومندن زیاده‌یی کثرت اوزره اعطا ایلدکارنده دخی اول فقیر اکا بالتمام مالك اولور
زیرا باب مذکورده بیان اولندیغی اوزره مال مزبور صدقه‌نی تملیك اولمغله فقیر اکا قبضله متملك اولور
حتی اول مالدن نفقهٔ عیالنی ابقا و آندن بعض حوایجنی قضا ایلسه تصرف فی ملك نفسنده واقع اولمغله جائز
و سزا کوریلور لکن افضل اولان اول ماله فی سبیل الله غزایه خروج ایدوب ظن مبنی تحقیق ومرادینی
تحصیل وتصدیق ایلمکدر بو صورتده اول ماله غزایه خروج و عودت ایلدکده اول مالدن عندنده
فضلهٔ باقیه بولنسه اول دخی ملکنده ابقا اولنور زیرا اول ماله جهاده خروج ایتمدکده اکا مالك
قیلنور ایکن خروج ایدوب رجوع عندن صکره فضله قالدقده فضلهٔ ملکی اولمغله ملکنده ابقاسی
بطریق الاولی در حتی فوت اولدقده اول مال میراث ورثه‌سنده ادخال اولنور یعنی دیرکه شخص غنی
فی سبیل الله عزم غزا ایلسه دخی اول مالدن اکا اعطا اولنمق جائز و سزا کوریلمز زیرا باب مذکورده بیان
ایلدیك که ثلث فی سبیل الله البته صدقه در ومحل صدقه انجق فقرا اولوب اغنیا اولمدیغی نمایاندر
وحکم مذکوره حکم زکوة ونذور وصدقات اوضح برهاندر یعنی دیرکه کذلك برکسنه صحتنده مالنی فی سبیل الله
قیلسه لفظ مال جمیع اجناس امواله صرف اولنمغله کرکدرکه مالندن مقدار قوتی امساك وما عدانی جمیعا
تصدق ایدوب صکره کسب مال ایلدکده امساك ایلدیکی قوتك مثلنی تصدق ایلیه لکن مؤلف مصیب الاجتهاد
کتاب الهبه‌ده ذکر وایراد ایلمشدرکه برکسنه مالی فی المساکین صدقة دیوب جمیع مالنی مساکینه تصدق ایلمکی
نذر ایلدکده لفظ مال اموال زکوته صرف اولنمغله اول کمسنه اوزره انجق نقود وسوائم وسائر اموال تجارتدن
زکوتی واجب اولان اموالنی تصدق واجب اولور یوقسه رقیق وعقارنده تصدق مستوجب اولماز
وعلماء اسلاف تعارض مذکوری دفعنده اختلاف ایدوب بعضیلری دیدیلر که بو محلده ذکر ایلدیکی
جوابی موجب قیاس اوزره بنا ایدوب کتاب الهبه‌ده ذکر ایلدیکی جوابی استحسان اوزره ابتنا قیلمشدر
وبعضیلری دیدیلرکه اختلاف جواب هر کتابده موضوع مسئله کتاب آخره مخالف اولمقدن صورتیاب اولمشدر
زیرا کتاب الهبه‌ده وضع مسئله‌یی اذا قال الرجل مالی صدقة فی المساکین عنوانینه تخصیص ایتمشدرکه
آنده ناذر لفظ صدقه اوزره تنصیص ایلمشدر ولفظ مال عند ایجاب الصدقه ذکر وایراد اولندقده انکله
انجق مال زکوة قصد واراده اولنور قال الله تعالی خذ من اموالهم صدقة وبو آیت کریمه‌ده اموالدن
مراد انجق اموال صدقه در وبو کتابده وضع مسئله‌یی اذا قال الرجل مالی فی سبیل الله عنوانی اوزره
تصحیح ایتمشدرکه آنده ناذر لفظ صدقه‌یی ذکر وتصریح ایتمشدر و بو مثللو نذر وایجاب ایچون کتاب الهبه‌ده
مقیس علیه اوله‌جق براصل وسند منکشف اولمدیغندن آنده لفظ مال همان اوزرینه اسم مال اطلاق اولنان
جمیع اجناسه منصرف قیلنور و بعضیلری دیدیلرکه بین المسئلتین واقع اولان تخالف جواب مسئلتینده اولیوب
بلکه اصل روایت مسئلتینده درکه بو کتابده اولان روایتك وجهی اولدرکه ناذر مالی فی سبیل الله دیمکله
ایجاب ونذری مالنه مضاف قیلمشدر ولفظ مال رقیق وعقار مثللو مال زکوتك غیریلرینه دخی اطلاق اولنمغله
اوزرینه اسم مال اطلاق اولنان جمیع اجناسه ظاهر الانصراف اولور قال علیه السلام من ترك مالا فلورثته
زیرا بو حدیث شریفده لفظ مال مال میتدن جمیع اجناسه ظاهر الاشتمالدر کذلك برکسنه اوصیت بثلث مالی
لفلان اوللمساکین دیو وصیت قیلسه موصی له مال میتدن جمیع اجناسك ثلثنه کسب اهلیت ایدر واسم مال
جمیع اجناسه شامل اولدقده نذر وایجابی دخی جمله‌سنه متناول اولمغله جمیع ماله وجوب تصدق حاصل اولور
وکتاب الهبه‌ده بولنان روایتك وجهی اولدرکه ناذر مالی صدقة فی المساکین دیمکله ایجاب ونذری
صدقه مالنه مضاف قیلمشدر وبو بابده عبدك ایجابی الله تعالینك مال عبادنده صدقه‌یی ایجابنه قیاس اولنوب
ایجاب الهی مال زکوته صرف اولندیغی کبی بو دخی مال زکوته منصرف ومنضاف قیلنور مترجم فقیر دیرکه
بحث مذکور باب مایصدق فیه المستأمن بعده باب الشروط فی الموادعه اثنالرنده مرور ایلمشدر وموضعین
مرقومینه نظر ایله فهم اولنورکه بو محلده دفع تعارض ایچون ذکر اولنان اقوال ثلثه‌دن قول اول مختار ومعتمدر
انتهی وبیلمك کرکدرکه بو کتابده واقع اولان روایت اوزره مسئلهٔ مزبوره‌ده مالندن مقدار قوتی امساك ایدر
دیو وارد اولمشدر وجهی اولدرکه مقدار قوتی امساك ایتمسه محتاج سؤال اوله‌جغی درکاردر و انسان نفسنی
ذل سؤاله عرض ایلمك جائز اولمدیغی آشکاردر وهم جمیع مالنی تصدق ایتدکده البته مال غیردن تناولی حلال اولور
پس مال نفسندن تناولی اولی ایدوکی بی جدالدر لکن صکره دن کسب مال ایلدکده امساك ایلدیکی قوتك

مثلنی

مثلنی تصدق ایلمك اقتضا ایدرکه مقدار مذکوری دخی تصدق واجب اولوب مال فقرا اولمشیکن نفسنه صرفله
اتلاف ایتمکله اوزرنده دین واجب القضا اولمشدر ومشایخ اسلاف امساك ایده‌جکی مقدار قوتده اختلاف
ایلدیلر لکن مؤلف مقادیرشناس رفع الله درجته فوق درجات الناس دیرکه اکر ناذر مرقوم زارع ایسه برسنه‌لك
قوتنی امساك ایدرکه یدی قوت جدیده واصل اولمق انجق برسنه‌دن صکره اوله‌جغی ظاهر حالیدر واکر
تاجر ایسه برآیلق قوتنی امساك ایدرکه تاجر البته ربحندن اکل ایدوب کل یوم دخی نائل ربح اوله میوب انجق
نائل ربح اولمامق اوزره شهر کامل دخی منقضی اولمیه‌جغی ظاهر احوالیدر واکر غیر ایچون عامل ایسه
اوچ کونلك قوتنی امساك ایدرکه بعض ایامده معطل قالمق محتمل ایسه‌ده تعطیلی اوچ کونی تجاوز ایتمك
غالب احتمالیدر اما تصریح لفظ جمیعله جمیع ما املك فی المساکین صدقة فی سبیل الله دیمش اولسه آنده
ایکی روایت واردر روایت واحده‌ده اوزرینه مالك اولدیغی جمیع اجناس مالنی تصدق واجب اولور وروایت
اخراده کتاب الهبه‌ده وارد اولان روایت اوزره انجق اموال زکوته صرف اولنور ووجهی قریبا ذکر اولندی
بوصورتده دخی مالنی فی سبیل الله غزا ایلین محتاجینه اعطا ایدرکه وجهی ذکر اولندی اما اهل غزا اولمیان
مساکینه دخی اعطا ایلسه جائزدرکه آنلره تصدق دخی طاعتدر و برقریبا باب مرقومده ذکر ایلدیك که
هر طاعت البته فی سبیل الله‌در لکن اول کمسنه بو نذرینی تنفیذ ایتمدین فوت اولورسه جمیع مالی ورثه‌سنه
میراث قیلنور وورثه اوزره مالندن برشیئ تصدق واجب اولماز مکرکه رضالریله تصدق ایده‌لر زیرا صدقهٔ منذوره
زکوة مفروضه‌دن اقوی دکل ایکن برکسنه زکوة مفروضه‌یی ادا ایتمدین فوت اولدقده زکوتی موتی ایله ساقط
اولوب ترکه‌سنده دین واجب اولماز ایکن صدقهٔ منذوره‌ده اولمامق بطریق الاولی در بونده معنای فقهی
اولدرکه صدقه‌یی تنفیذ ایله مقبوض فقیر اولمدقجه ملك فقیر اولمدیغندن البته ملك میت اوزره باقی قالمغله ورثه‌سی
اکا بطریق الارث مالك اولورلر وکندو ماللرندن نذر مورثلرین تنفیذ ایلمك اوزرلرینه واجب اولمازینه دیرکه برکسنه
حین وفاتنده اغزوا عنی غزوة دیمکله بندن غزوه واحده ایله غزا ایتدیریکز دیوب یاخود ذکر ثلث ایله اغزوا عنی بثلث مالی
دیمکله بندن ثلث مالم ایله غزا ایتدیریکز دیو وصیت ایلسه صورت اولی‌ده مقدار مال وصیتی تعیین ایتمدیکندن
کرکدرکه مالندن انجق برشخصه انجق برکره غزا ایده‌جك مقداری نفقه‌نك اقل وادناسنی اعطا ایده‌لر
وشخص مذکور اول نفقه‌یه مالك اولمیوب همان آنکله غزا ایلیه زیرا وصیتنده اغزوا عنی دیمکله بندن غزا
ایتدیریکز دیمشدر و آندن غزا انجق کندو مالی ایله غزاده حاصل اولمغله مالنی غزاده انفاق ایلمك لازمدرکه
اکا نفقهٔ غزانك ثوابی واصل اوله حال آنکه شخص مذکور اول نفقه‌یه مالك اولدقده غزاسی نفسندن اولوب
طرف موصیدن اولماز کورمزمیسنکه برکسنه احجوا عنی رجلا بحجة من مالی دیمکله بندن برشخصی مالمدن
برکره حج ایتدیریکز دیو وصیت ایتمکله برکسنه‌یه نفقهٔ حج اعطا اولندقده اول کمسنه اول نفقه‌یه مالك اولمیوب
انجق طریق حجده صرف وانفاقنه مالك اولورتاکه حجی طرف موصیدن واقع اوله پس ما نحن فیه دخی آنك
کبیدر ونفقهٔ مزبوره‌ده اقل وادنی واجب اولمقده حکمت اولدرکه تقدیر مذکور اوزره ملك موصیده انجق
مقدار اقل وادنی قالوب زیاده‌سی ملك ورثه‌یه انتقال ایلمشدر وموصیدن مال ورثه ایله غزا اولنماز کورمزمیسنکه
وجه مشروح اوزره حجله وصیتنده دخی آندن حج ایلین کمسنه‌یه نفقات حجك اقل وادناسی اعطا اولنور بو دخی
آنك کبیدر وشخص مذکور اول نفقه‌دن اهل وعیالنه برنسنه صرف ایتمیوب انجق طریق غزاده نفسنه صرف
ایلمك لازمدر زیرا اول نفقه‌یه مالك اولمامشدرکه دیلدیکی محله صرف ایلیه بلکه انجق موصیدن غزا ایله انفاقنه
مأمور اولمغله محل آخره انفاقی جائز کوریلمز نظیری شول غیردن حج ایلین کمسنه‌درکه نفقهٔ حجه مالك اولمدیغندن
آنی انجق طریق حجده نفسی اوزره انفاق ایدر بو دخی آنك کبیدر یعنی دیرکه شخص مذکور نفقهٔ مزبوره‌یی
نفسی اوزره غزا ایچون ذهابنده انفاقی مشروع اولدیغی کبی بلده‌سنه عودتنده و برموضعده اقامتنده دخی
انفاقی مشروعدر زیرا غازی ذهابه محتاج اولدیغی کبی رجوع واقامتده دخی محتاج اولمغله آنلرك نفقه‌لری دخی
نفقهٔ غزادن ایدوکی بی‌لجاجدر کورمزمیسنکه غیردن حج ایلین کمسنه نفقهٔ حجی ذهاب ورجوع واقامتده
انفاق ایدر بو دخی آنك کبیدر لکن اول نفقه‌دن فضله قالورسه آنی ورثه‌یه رد ایدر زیرا قبضله اکا مالك اولمیوب
انجق نفقهٔ غزا ایچون صرفه مالك ایکن امر غزا دخی منقضی اولوب مال مزبور انجق فضلهٔ مال میت اولمغله
ورثه‌یه رد اولنور کورمزمیسنکه غیردن حج ایلین دخی فضلهٔ نفقهٔ حجی ورثهٔ محجوج عنهه رد ایدر بو دخی آنك کبیدر
مکر ورثه اکا رضالریله تملیك ایده‌لر اول بابده اول فضله‌یه مالك اولور اما صورت ثانیه‌ده مقدار مال وصیتی ثلثله

تعيين ايلديكندن كركدركه ثلث مالنى فى سبيل الله طرف موصيدن غزا ايدنلره اعطا ونفقه لرندن بشقه آنلر
ايچون فرسلر دخى اشترا ايده لر زيرا بوصورتده جميع ثلثنى نفقهٔ غزو ايچون وصيت ايتمكله بالتمام اكا صرف
اولنوب امرغزا دخى انجق افراسله منتظم اولمغله افراس دخى اشترا اولنور كورمز ميسنكه ثلث مالنى حج
ايچون وصيت ايلدكده حج ايلين كمسنه راكب اولمق ايچون بردوه اشترا اولنور زيرا سفرحج انجق دوه ايله
قطع اولنور بودخى آنك كبيدر اماصورت اولى بشقه دركه آنده غزوهٔ واحده ايله وصيت ايتمش اولمغله انجق
وجه مشروح اوزره نفقهٔ غزوهٔ واحده اعطا اولنور بوندنصكره ثلث مرقوم طرف موصيدن غزا ايليلره
سنهٔ واحده ده بالتمام اعطاوايفا اولنور كه معناى مذكور تنفيذ وصيتده وتحصيل مراد موصيده اسرع واوفق در
وحكم مذكورده غزاحكم حج ايله على سوادر واول غازيلردخى غزادن عودت ايتدكلرنده اول مالدن يدلرنده
موجود اولنلرى وصى يه رد وايصال اول دخى اول بقيه ايله قوم آخرينى غزا ايچون بعث وارسال ايدوب ثلث
مذكوردن هيچ نسنه قالمنجيه دك بومعامله يى استعمال ايدر زيرا بيان مشروح اوزره بوثلث امرغزاده اتمام
اولنمق لازم اولمغله باقيسى دخى امرغزايه صرفله افنا اولنمق واجب ومتحتمدر حتى نفقه دن افراسدن غيرى
نسنه قالمادقده افراس مزبوره بيع اولنوب ثمنلرى ماشيا غزا ايليلره دفع اولنور زيرا افراس مذكوره ثلثندن
اشترا اولنمغله ثمنلرى ينه مصرف ثلثه صرف واجرا اولنور بونلرك دخى بعد الغزاء يدلرنده نفقه لرندن بقيه
قالورسه بونلردخى وصى يه رد ايدوب وصى دخى اول بقيه ايله طرف موصيدن غزا ايتدرمكه جهد ايدر
بنه ديركه مسئلهٔ مذكوره ده لازمدركه وصى طرف موصيدن غزا ايلين كمسنه يى همان منزل موصيدن ارسال ايليه
زيرا موصى بنفسه غزا ايتسه ايدى البته كندو منزلندن غزا ايدر ايدى پس نائبى دخى بويله در كورمز ميسنكه
غيردن حج ايلين كمسنه البته منزل محجوج عنه دن حج ايدر بودخى آنك كبيدر اماثلث مرقومدن امرغزايه صرف
اولندقدن صكره بقيه قالوب اول بقيه منزل موصيدن اخراج اولنه جق غازينك نفقه سنه وفا ايلمسه كركدركه
وصى اول بقيه يى نفقه سنه كفايت ايده جك محلدن غزا ايلين غازى يه اعطا وايفا ايليه نته كيم حجده وصيت
بويله در ينه ديركه بركمسنه ثلث مالنى فى سبيل الله وصيت ايلسه كركدركه وصى اول ثلثدن ورثه دن برفرده محتاج
ايسه ده نسنه اعطاسنه جرأت ايليه زيرا اعطا ايلسه موصى اكا وصيت ايتمش اولور حال آنكه وارث ايچون
وصيتده جواز وصحت يوقدر لكن ورثه بالجمله كبار اولوب ايچلرندن بعض محتاجينه ثلثدن اعطاده تجويز
اولورلرسه بوصورتده اعطاء وصى تجويز اولنور زيرا وارث ايچون وصيت تجويز اولنمامق انجق حق ورثه يه
رعايت ايچون اولوب جمله سى تجويز اولدقده حق نفسلرين ابطال ايتمش اولملريله وصيت مزبوره تجويز واكمال
اولنور واكر وصى محتاج اولوب اول ثلثدن اخذ ايدوب آنكله فى سبيل الله غزا ايلسه وارث دكل ايسه جائز
وسزا كوريلور زيرا موصينك اوصيت بثلثى فى سبيل الله قولنده اول ثلثدن وصى اخذ ايتميوب انجق غيره تمليك
ايتمكله امرى منعدم بلكه ضعه حيث شئت قولى كبى وصى ديلديكى وجه اوزره فى سبيل الله صرفله امرى
مستلزمدر وقول ثانيده وصى اول ثلثى نفسنه وغيره وضع ايتمكه قادر اولديغى كبى قول اولده دخى مقتدر در
بوصورتده ورثه وصينك بووضعنه رضا ويرمزلرسه ده آنلره اعتبار اولنماز كه ورثه نك ثلثده حقلرى ومدخللرى
اولميوب اول بابده رأى وتدبير انجق وصى يه موكول اولمغله ورثه نك اخذ جانبده رضا وعدم رضالرى مطمح انظار
اولمديغى كبى بونده دخى مطمح انظار اولماز كذلك وصى اول ثلثدن اوغلنه وباباسنه وعبد مكاتبنه ويروب غزا
ايتدرصه بنه جائز وسزا كوريلور كه نفسنه صرفى صحيح اولدقده بونلره صرفى بطريق الاولى اصحح اولنور واكر
قن اولان عبدينه اعطا ايدرسه نظر اولنور اكرمولاسى اولان وصى فقير ومحتاج ايسه بودخى جائز ومناسب كوريلور
واكرغنى ايسه جائز كوريلميوب ضمان مالى دخى مستوجب اولور زيرا عبدينه صرفى نفسنه صرفى ايله برابردركه
اول ماله عبدى مالك اولميوب انجق نفسى مالك اولمق مقرردر ونفسنه صرفى فقيرا اولدقده جائز وغنى اولدقده
غير جائز اولديغى كبى عبدينه صرفى دخى بوتفصيل اوزره متميز قيلنور واكر برغنى اول ثلثدن اخذه طالب
اولوب وصى دخى غناسنى بيلمكله اعطا ايلسه عند ابى حنيفه ومحمد رحمة الله تعالى عليهما اعطاسى نافذ
اولوب وصينك عهده دن خروجى روينما اولور اماعند ابى يوسف رحمه الله تعالى اعطاسى نافذ اولماز زيرا
زكوة مالنى برغنى يه غناسنى بيلمكله اعطا ايلدكده اعطاسى عند ابى حنيفة ومحمد رحمة الله تعالى عليهما نافذ
وعند ابى يوسف رحمه الله تعالى غير نافذدر پس صدقهٔ وصيت دخى بويله در سؤال اولنورسه كه اعطاء وصى
انجق امر ميت اوزره مبنى اولوب ميت دخى انجق فقرايه اعطا ايله امر ايتمشيكن اغنيايه اعطاسى خلاف امر

مسئلهٔ مزبوره ده منزلدن مراد
انجق بلده سيدر نفس خانه سى
دكلدر وكتب فقهيه ده بسط
وبيان اولنمشدر رحمه

مطلب ليس للوارث ان يأخذ
من الوصية شيئا

اوزره حادث وطرف ميتدن نافذ اولمامغه باعثدر جوابنده ديرزكه معن بن يزيد السلمى رضى الله تعالى عنهما
باباسينك زكوة مالنى باباسينك وكيلندن اخذ ايلدى حال آنكه باباسى آخره اعطاسنى قصد ايتمشيدى
نحى مالك اردت بها يعنى بن اول زكوتله سنى مراد ايتميوب آخرى مراد ايتمشيدم ديدى بويله ايكن رسول الله
صلى الله عليه وسلم اخذينه تجويز اولوب يا يزيد لك مانويت يعنى يا يزيد سنك ايچون نيت ايلديكك فضيلت
حاصلدر قول شريفلرنده اعطاء مذكورى تجويز بيورديلر وحديث مذكوردن ثابت اولمشدركه وكيل ووصى
حكم مذكورده صاحب المال ايله مساويدر واكرميت كندو طرفندن مالى ايله فى سبيل الله بركره غزا ايتديرلمكله
وصيت ايتمش اولوب بعض ورثه سى طرف ميتدن اول غزايى ادايه عزيمت قيلسه اولبابده سائر ورثه سى تجويز
اولدقجه آنك غزاسى تجويز اولنماز زيرا وارث اداء غزا ايچون مال ميتدن اخذ ايلديكى عينه مالك اولمازسه ده
آنكله انتفاع ايده جكى بجز ومدر ووارث مرض مورثده مورثدن ميراثندن غيرى ايله انتفاعدن محجور ايدوكى
معلومدر امابعد موت المورث ورثه سى كبار اولوب ايچلرندن بر وارث طرف ميتدن غزا ايتمكه تجويز اولورلرسه
اولبابده غزاسى تجويز اولنور كه منعى انجق حق ورثه يه رعايت اوزره مبنى اولوب اجازتلرنده حقلرى ساقط
ومنتفى اولمشدر وبوصورتده دخى بعد الغزاء فضل نفقه تخليته رد والقا اولنوب انجق وارث مرقوم غنى
اولسه دخى طرف مورثدن غزاسى تنفيذ وابقا اولنور اما ثلث مالى وصية فى سبيل الله ديمش اولسه حكم
مسئله بشقه دركه آنده وارث غنى اولدقده جميع ورثه تجويز اولسه لر دخى مال وصيتله طرف موصيدن غزاسى
تجويز اولنماز كه مال وصيت انجق على وجه الصدقه اعطا اولنوب محل صدقه دخى انجق فقرا ايكن غنى
اجازت ورثه ايله محل صدقه اولميه جغى بى مرادر اماطرف ميتدن غزا ايچون اعطا اولنان مال على وجه التمليك
اعطا اولنميوب انجق على وجه الاباحة اعطا اولنور واباحه ده غنى وفقير على سوادر دليلى شول سقايه
موقوفه لردركه آنلردن شرب مافقير ايچون جائز كوريلديكى كبى غنى ايچون دخى جائز كوريلور كورمز ميسنكه
طرف ميتدن غزاده فضل نفقه ورثه يه رد اولنوب ثلثى فى سبيل الله وصيتده رد اولنماز وبوفرق وتفصيل ذكر
ايلديكيمز مدعايه ادل دليلدر لكن مسئلهٔ غزاده وارث قبل اجازة الورثة طرف ميتدن مال ميتله غزا ايدوب
عودتندنصكره ورثه واقف اولملريله اجازت وامضا ايلسه لر بنه فعلى جائز اولميوب بلكه نفقه يى ضامن
وميتدن غزوهٔ اخرى ايله غزايى موجب ومتضمن اولور زيرا اجازت انجق امرموقوف اوزره وارد اولوب غزوهٔ
وارث دخى نفس وارثدن نافذ وغير موقوف اولمغله اكا حكم اجازت مصروف قيلنماز كذلك ورثه ده وارث
صغير بولنسه ينه غزوهٔ وارث جائز اولماز كه اجازت صغير منعدم وغير معتبر ايدوكى متميزدن وصغير مزبور
كبير اولدقدنصكره تجويز اولسه دخى غزوهٔ وارث جوازه منقلب اولماز كه بيان مشروح اوزره غزوهٔ وارث
موقوفه اولماديغندن اوزرينه اجازت اصلا وارد ومترتب اولماز كذلك ميت ذكر ثلث ايتميوب مالنى فى سبيل الله
وصيت ايلسه ينه ورثه دن برفرده اول وصيتدن نسنه اعطا اولنماز مكركه جميع ورثه اجازت ايده لر زيرا اعطا
اولنسه على وجه الوصية اعطا اولنور حال آنكه وارث ايچون وصيت غير جائزدر مكركه ورثه اجازت وامضا
ايده لر واكرميت كندو طرفندن مالى ايله بركره غزا ايتدرمكله وصيت ايتمكله وارث اولميان وصيسى اول غزوه يى
ادا ايلسه تنفيذ وامضا اولنور زيرا لفظ وصيتده وصى يى بالنفس تنفيذ وصيتدن اخراجنه دليل ظاهر
بولنماغله ضعه حيث شئت ديوب ديلديكى موضعه وضعنده رخصت ويرديكى صورت كبى وصى كندو
نفسنه صرفه دخى قادر اولور غاية الامر بودخى فضل نفقه يى ورثه يه رد ايدر ينه ديركه ميت كندو طرفندن
بركره غزا ايتدرمكله وصيت ايلدكده وصيسى بركمسنه يى طرف ميتدن بجرد سرحدده مرابط ومحافظ اولوب
ارض اعدايه هيچ داخل اولمامق اوزره ارسال ايلسه بودخى تجويز واكمال اولنور كه رباط دخى غزادن عد اولنمغله
اول كمسنه يى غزا ايچون ارض اعدايه ادخال ايتمش كبى اولور بوصورتده ورثه انجق يوم واحدده رباط اوزره
ارسالنى مراد ايدوب وصى دخى قرق كون رباط اوزره ارسالنى اراده وايراد ايلسه اولبابده قاضى ادنى الرباط
اولان اوچ كونده رباط اوزره ارسالنه اجازتله دفع تنازعلرينه اجتهاد ايدر زيرا وصيت مزبوره اوزره واجب اولان
انجق رباط اولوب وارسال اولنان مرابطده بعد العودة نفقهٔ باقيه ميراث ورثه اوله جغى امرمقطوع اولمغله
خلافنه يقين اولنمادقجه تركه دن برنسنه دن قطع حقلرى مشروع اولماز وادنى الرباط انجق ايام ثلثه ايله تقدير
اولنور كه ايام ثلثه مدت سفر ومدت خيار كبى شرعده وارد اولان تقاديرده اقل مقاديردر وهم انسان برايكى
ساعت رباطله مرابط تسميه اولنماز بر قاچ ايام رباطله مرابط تسميه اولنمغله كركدركه طرف ميتدن

مطلب الرباط فى حكم الغزو

مطلب اقل الرباط ثلثة ايام

مرابط اولمقده اوزرینه لفظ ایام اطلاق اولنه جق مرتبه سی ایجاب وتوقیف اولنه وایام ثلثه لفظ ایامك
اقل مسمامی اولمغله ایام ثلثه ده رباطی واجب اولور تا که معنای مذکوره رعایتی مستوجب اوله وهم
فضل رباطده وارد اولان احادیث وآثار تعدد واختلاف اوزره اولوب رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرندن من رابط یوما فی سبیل الله کان کصیام الشهر وقیامه لفظ شریفی یاخود
بولفظ شریفك معنای منیفی روایت اولندی کذلك من رابط اربعین یوما کان له کذا وکذا دخی روایت
اولندی کذلك من رابط ثلثة ایام کان له کذا دخی روایت اولندی پس وارث ووصی عدد ایام رباطده اختلاف
ایتدکلرنده کرکدر که اوسط اعدادی اختیار ایله رفع خلاف اولنه وبو بابده اوسط اعداد ایام ثلثه در که اکثر اولان
اربعیندن اقل واقل اولان واحددن اکثردر پس آنکله حکم وقضاده خیر الامور اوساطها حدیث شریفی ایله
عمل امر مقرردر لکن مسئلهٔ مزبوره ده طرفندن برکره غزا ایتدرمکله وصیت ایلین میت اهل رباطده داخل
ومنزل ومسکنی سرحدده حاصل اولمش اولسه آنك طرفندن غزا ایلین کسنه ارض اعدایه دخول ایتیوب
مجرد سرحدده مرابط اولمق اگرچه حکم قیاسده جائز وکافیدر اما حکم استحسانده ارض عدویه دخولله
طرف میتدن غزا ایتدیکچه باطل وغیر وافیدر اگرچه وجه قیاس قربیار باط دخی غزادن عد اولنور دیو بیان
ایلدیکمز اساسدر که توجیه مذکور اوزره تنفیذ وصیت مزبوره ده برکسنه ارض عدویه هیچ دخول ایتدین
سرحدده مرابط اولمق جائز اوله جغی بی التباسدر ومنزل موصی موضع رباطك غیریده بولندقده جائز وکافی اولمق
موضع رباطده بولندقده دخی جواز وکفایته دلیل وافیدر اما وجه استحسان اولدر که میت مزبور طرفندن برکره
غزا ایتدرمکله وصیت ایتکله ورثه سی اوزره لازمدر که اسم غزا ایله تسمیه یه مستحق اولان برفعلی اتیان ایتدرمکده
دامن درمیان اوله لرحال آنکه انسان کندو بلده سنده ومنزلنده مرابط اولمغله هنوز ارض اعدایه دخول ایتدین
عرف ناسده اکا غازی تسمیه اولنمادیغندن طرفندن غزا ایلین کسنه دخی هنوز ارض اعدایه دخول ایتدین
غازی تسمیه اولنمامغله تنفیذ وصیتده جائز وکافی اولمیاز اما انسان کندو بلده سندن بلدهٔ اخرایه سفر ایله
آنده مرابط اولدقده عرف ناسده اکا غازی تسمیه اولندیغندن طرفندن غزا ایلین کسنه دخی رباط مذکوره
سفرنده غازی تسمیه اولنمغله تنفیذ وصیتده معتبر ووافی کورلور وهم وصیتك منزلی موضع رباطده اولمیوب
امصار مسلمیندن برمصر ایچنده بولندقده البته موصی هم رباط اوزره وهم ارض عدویه دخولله مجاهدهٔ
کفار اوزره متحسر اولمغله وصیتی غزادن هم نوع رباط وهم نوع جهاد اوزره صرف ایلمك متبین اولدیغندن
طرفندن هم رباطله وهم ارض عدویه دخول وجهاد ایله تنفیذ وصیتی متقرر اولور اما منزلی موضع رباطده
بولندقده عند الموت فی الاصل فائت اولان جهاده تحسری شمدی موتی ایله فائت اولهجق رباطه تحسرندن
اکثر اولمغله وصیتی رباطله اولمیوب جهاد ایله اولدیغی اظهر اولدیغندن طرفندن جهاد اولنمدقچه تنفیذ وصیتی
غیر میسردر نظیری اولدر که آفاقی ایچون مکه ده اشتغال طواف صلوة نفلدن افضلدر که آنك مکه دن خروجله
فائت اوله جق طوافه تحسری اکثر واکملدر زیرا اداء صلوة خارج مکه ده دخی ممکن اما اشتغال طواف انجق
مکه ده ممکن اولمغله اهم اموری طواف ایدوکی متعین وحقنده شغل طواف اولی ایدوکی متبیندر اما مکینك
اهمال وتأخیر ایله فائت اوله جق طوافه تحسری اقلدر که آنك ایچون اشتغال طواف هر وقتده اسهلدر
حال آنکه صلوة صاحب شان عظیم وموجب اجر کریم اولمغله آنکله اشتغالی افضلدر پس ما نحن فیه دخی
آنك کبیدر واکر میت ثلث مالی ایله طرفندن بلا تعیین العدد غزا ایتدرمکله وصیت ایلدکده وصیسی اول ثلثی
فرق کیجه یاخود دخی اکثر سرحدده رباط ایده جك برکسنه یه یاخود جهاد ایچون دار الحربه دخول ایده جك
برکسنه یه اعطاسنی اختیار ایلسه اولبابده ورثه رضا وبرمزلسه ده رأی وصی اوزره تنفیذ واختیاری بزم عندمزده
جائز وسزاواردر زیرا بوصورتده جمیع ثلثك مصرفی فقرا اولوب ایچندن ورثه یه هیچ نسنه راجع اولمامغله
ورثه نك آنده رأی وتدبیرلری نافع اولمدیغندن وصی ایچون اجرای رأیی جائز وواسع کورلور اما ثلثله طرفندن
تعیین عدد ایله مثلا برکره غزا ایتدرمکله وصیتی بشقه در که آنده تمام ثلث جهاده صرف اولنمق غیر لازمدر
کورمزمیسنکه فضل نفقه یی ورثه اوزره ردی مسلزمدر بناء علیه بوبابده رأی وتدبیرلری نافعدر تا که
میراثده بولنان حقلری منقطع اولمیه واکر میت ثلث مالنی فی سبیل الله وصیت ایدوب وصی ایستدیکی محله وضع
ایلسون دیو تصریح رخصت ایلدکده وصی اول ثلثی نفسنه یاخود باباسنه یا اوغلنه یا غیرلرینه وضع
وتعیین ایلسه اگر محتاجین ایسهلر بو وضع وتعیینی امضا وتمکین اولنور زیرا میت تصریح رخصت ایتدکده

مطلب الطواف بمکة افضل من الصلوة للآفاقی

وصیتك بووضعی صحیح ایکن تصریح رخصت ایدوب تدبیر وصیتی علی العموم اکا تفویض ایلدکده بطریق الاولی
تصحیح اولنور اما اول ثلثی غناسنی بیلدیکی برغنی یه اعطا ایلسه بو اعطاسی تجویز وابقا اولنماز زیرا باب مرقومده
بیان اوزره فی سبیل الله وصیت اولنان مال البته صدقه اولوب محل صدقه دخی انجق فقرا اولمغله موصی
وصی یه ثلث مالنی انجق فقرادن دیلدیکك محله وضع قبل دیو انها ایتمش اولور بوجهتله غنی مرقومه اعطاسی
صحیح اولمدیغندن اکا عن اصل اعطا ایتمش کبی اولور وعن اصل هیچ کسنه یه اعطا ایتمش اولدقده فقرادن
دیلدکلرینه اعطا ایدر ایدی بوصورتده دخی فقرادن دیلدکلرینه صرف واعطا ایدر لکن اول بابده ورثه
اظهار نزاع ایدوب بو وصی اول ثلثی اغنیایه وضع ایتکله وصیت باطله اولمشدر شمدی بز آنی اخذ ومیراثمزده
ادخال ایدهرز دیسهلر بونلرك اعلری استماع اولنماز زیرا وصی مال ثلثی اغنیایه وضع ایلدکده انجق امر موصی یه
مخالفت ایتمش اولور وامر موصی یه مخالفتله نه وصی وصایتدن ونه مال حکم وصیتدن خارج اولمامغله همان
اول مالی فقرایه وضعه مبادرت ایدر کذلك وصی اول ثلثی اغنیادن اولان بعض ورثه یه اعطا ایلسه بو اعطاسی
دخی تجویز وابقا اولنیوب بلکه فقرادن دیلدیکی محله وضع ایلمك وصی اوزره ایجاب وامضا اولنور زیرا غنی
اجنبی یه وضعی جائز اولمدقده غنی وارثه وضعی جائز اولمامق بالاولویه ظاهر ومتبیندر اما فقرادن اولان
بعض ورثه یه آنکله فی سبیل الله غزا ایتمك ایچون اعطا ایتمش اولسه کرکدر که سائر ورثه دن استیجار ایله
وصیتك بو وضعی مجیز اولور میسز دیو استفسار اولنه اگر مجیز اولورلرسه وضع وصی تصحیح اولنور که
وارث فقیر محل صدقه ایکن عدم جوازه باعث انجق مأخوذی وصیت وکندو وارث بولنمق اولوب
وارث ایچون وصیت دخی اجازت ورثه ایله صحیح اولور واگر مجیز اولمازلرسه مال مزبور حکم میراثه
راجع اولوب وصی ایچون صکره اول مالی اجنبی یه اعطاسی جائز وواسع کورلمز اما مسئلهٔ متقدمه بشقه در که
وصی غنی اجنبی یه اعطا ایلدکدن صکره فقیر آخره اعطاسی جائز وسزا کورلور بوبابده معنای فارق اولدر که
میتك ثلثی فی سبیل الله قولی انجق محتاجینه وضعی مقتضی اولمغله وصی اغنیایه وضع ایتدکده امر موصی یه
مخالف وفقرایه وضع ایتدکده امر موصی یه موافقدر واغنیایه وضعله مخالفتده وضع مخالفی فی حکم العدم اولمغله
مجددا فقرایه وضعله موافقت امری آساندر اما فقیره وضعله موافقتده اول فقیر وارثی دخی اولسه بنه میته
مخالف اولمامغله وصیتك وارث فقیره وضعی میتك بالنفس اکا وضعی ایله یکساندر ومیت بالنفس وضع
ایتمش اولسه البته وارث ایچون وصیت اولوب ورثه مجیز اولمدقده میراثه منقلب اولدیغی کبی ما نحن فیه ده دخی
میراثه منقلب قیلنور واگر میت فرسنی یاخود سلاحنی فی سبیل الله حبسله یاخود مصحفی قرأت ایدنلر ایچون
یاخود دارینی اهل غزا ساکن اولوب یاخود ایجار اولنوب حاصل اولان اجرتی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون
یاخود ارضی زرع اولنوب غلهسی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون یاخود عبدینی فی سبیل الله غزا ایتمك ایچون
یاخود اهل غزایه خدمت ایچون یاخود ایجار اولنوب غلهسی فی سبیل الله تقسیم اولنمق ایچون یاخود بونلردن
غیری عبدینی بجال ایچون معبود ذوالجلالنه سبب تقرب اولان برشیئی بعض وجوه قربت ایچون حبسله کذلك
باطه وکسر وبیل وتیجره وسفره مثللو نسنه لرینی حبسله وصیت ایلسه عند محمد رحمه الله تعالی بو وصیتی
جائز اولمغله جمله سی ثلثدن تنفیذ وتمشیت اولنور وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی بومذکوراتدن دار وعقارده
حبسی جائز ومقبول ومنقولاتدن کراع وسلاحك غیریلرنده باطل ونامعقولدر وعند ابی حنیفة رضی الله عنه
منقول وغیر منقولده حبسی باطل اولوب انجق غلهسنده جائز ومعتبردر که مثلا عبد ودارو اصینك غلهسنی
فی سبیل الله وصیت ایلدکده وصیتی جائز کورلوب غلهسی فی سبیل الله فقرایه اعطا اولنمق مقرردر وجه اختلاف
اولدر که امام محمد رحمه الله تعالی وقفده معنای قربت بولنمغله آنی انسانك حیاتنده ومماتندن صکره مجیز
اولدیغندن معنای قربتی متضمن اولان فی سبیل الله حبسی اشیاء مرقومه ده دخی تجویز ایلمشدر وحکم مذکوره
دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدر که حضرت حفصه رضی الله تعالی عنها برمصحفنی حبس وتسبیل ایلمشدر
وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی عندنده مذهب مقبول انجق بطلان وقف منقول اولمغله عند ندم منقولی
فی سبیل الله حبس دخی باطل ونامعقولدر حتی دیر ایدیکه مقتضای قیاس وقف اراضی دخی ملکی برفرده تملیك
ایتمکله تعطیلی متضمن اولدیغندن باطل وبی مساس اولمقدر انجق مساجده قربت تعلق ایدوب نفعی دخی
من حیث الثواب بزه عائد اولدیغندن شرع شریف مساجددن ملکیمزی تعطیل ایتمکله بز دخی اکا مماثل
اولان اراضیده وقفی تجویز وتسجیل ایلدیك زیرا اراضی مساجد کبی باقیه ومتأبده اولمغله جنس مساجددندر

لكن اموال منقوله ده بعضها فقرايه تمليكله حاصل اولان قربتدن غيرى الله تعالى آنده ايجاب قربت ايلديكنه
طلع اولمديغمزدن عبددن دخى تمليك عيندن غيرى وجه اوزره ايجاب قربت جائز وواسع كورلمز زيرا عبددن
ايجاب قربت انجق الله تعالى نك ايجابنه قياس اولنوب ايجاب الهيده موجود اولان ايجاب عبدده دخى
اعتبار واستيناس اولنور اما ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه حال حياتده وقف وحبسى بجيز اولمديغندن موتندنصكره
وصيتده دخى جائز كورمبوب انجق شر يعتده اصل مقيس عليهى بولنانلرى تجويز ايلمشدر وغله ايله
وصيتك شر يعتده اصل اصلى بولنمغله بركمسنه غله بستاني فقرايه صرفله وصيت ايلد كده آنده تمليك غله
بولنديغندن تجويز وتسبيل ايلمشدر كذلك ارض وعبيد ودارينى غله سنى فى سبيل الله صرف اولنمق ايچون
حبسى دخى تمليك غله يى متضمن اولمغله صحيحدر كه غله اهل غزادن محتاجينه تصدق اولنوب اخذ ايلين
كمسنه نك آنده كيفما يشاء تصرفى صحيح اولمق اوزره ملك صريحى اوله جقدر امادارك سكناسى وفرسك ركوبى
ومصحفك قرائتى وسلاحك تلبسى و عبدك خدمتى مثللو تمليك شيئى متضمن اولميوب مجرد عينله انتفاعى
مشتمل اولنلر حبسلرى اقوام مجهوله ايچون واقع اولدقده شر يعتده اصل مقيس عليهى بولنماديغندن جائز
وواسع كورلمز زيرا خدمت عبدينى قوم مجهولين ايچون وصيتى غير جائز وقوم معلومين ايچون وصيتى جائز
اولوب ما نحن فيهده دخى وصيتى قوم مجهولين ايچون اولمغله عدم جوازى ظاهر ومتميز اولور
بو بابده معناى فقهى اولدركه برنسنه ده تمليك عين بولنمادقجه صدقه دن تعداد اولنماز كورمزميسنكه
آنده غنى وفقير داخل اولور بناء عليه قوم غير معينين ايچون واقع اولدقده جائز وواسع كورلمز و بيلمك كركدركه
بركمسنه فرس حبسى فى سبيل الله ركوب ايچون اخذ واستصحاب ايلسه آنى محلنه رد وتسليم ايد نجيه دك نفقهسى
اوزرينه ايجاب اولنور زيرا آنكله انتفاع ايلين انجق راكبدر ونفقهسى دخى انجق منتفع اوزره واجبدر كورمزميسنكه
خدمتى آخر ايچون وصيت اولنان عبدك نفقهسى موصى له بالخدمة اوزره اكا مدت خدمتنده واجبدركه عبد ايله
انتفاعى وجوب نفقهسنى موجبدر كذلك بركمسنه اول فرسى حال حياتنده موصيدن استعاره ايتمش اولسه
لبته نفقهسى مستعير اوزره واجب اولور ايدى پس موتندن صكره دخى اخذ ايلين غازى اوزره لازم ولازمدر
كذلك شدن فى سبيل الله وقف اولنان سلاحى هركيم فى سبيل الله استعمال ايچون اخذ واستصحاب ايدرسه
آنى محلنه رد ايد نجيه دك حفظ واصلاحى اوزرينه ايجاب اولنور كه بيان مشروح اوزره نفع سلاحى محلنه رد
ايد نجيه دك احراز واجتلاب ايلمشدر حتى اول فرس وسلاحى اخذ ايلين محلنه رد ايلدكدنصكره آخرى اخذ
واستصحاب ايلسه نفقه واصلاحى آخذ ثانى اوزره ايجاب اولنور واكر وصى اول فرس وسلاحى فى سبيل الله اخذ
واستعمال ايلسه وارث دكل ايسه استعمالى تجويز واستكمالى اولنور زيرا كلام موصيده وصيتك بالنفس مباشرت
وصيتدن خروجنى موجب اوله جق نسنه منطوى اولمامغله وصيت مزبوره سى همان ضع فرسى وسلاحى
فى سبيل الله حبث شئت قولى ايله مستوى اولور انجق وصى آنلرى ورثه ميندن بر فرده اعطا ايلمك جائز
وسزا وار اولماز مكر جميع ورثه كبار اولوب رضالرى آشكار اوله زيرا اعطاء مزبور وارث ايچون منفعتله وصيتى
متضمن ومعناى مرقوم اجازت ورثه بولنمادقجه جائز اولميه جغى متعيندر بو يله ايكن وصى مثلا اول فرسى قبل اجازة الورثه
بعض ورثه يه اعطا ايدوب فرس دخى آنك تحتنده هالك اولسه بو صورتده ورثه قيمت فرسى ديلرلرسه وصى
معطيدن وديلرلرسه وارث راكبدن تضمينه مالك اولورلر زيرا تقدير مذكور اوزره وصى اعطاده متعدى ووارث
قبضده متعدى اولمغله غاصب وغاصب الغاصب ياخود غاصب ومستعير من الغاصب مسئله لرى كبى
هر برينك تعديسى اوزرنده ثبوت ضمانه مؤدى اولور وهر قنقيسنه تضمين ايدرلرسه كركدركه قاضى امر ايدوب
اول قيمتله فرس آخر اشترا وآنى فى سبيل الله حبس وتعيين ايدر زيرا قيمت فرس بدل فرس اولمغله فرس آخره
صرفى لازمدركه صدقه واقف منقطع اولميوب ثانى مقام اولده قائم اوله بو صورتده ورثه اول قيمتى وارث راكبه
تضمين ايتدكلرنده اول دخى اول قيمتله وصى معطى اوزره قصد رجوع ايلسه رجوعى مشروع اولماز زيرا هلاك
فرس كندو فعلى وجنايتى ايله ظاهر اولمشيكن جنايتى ايله ضامن اولديغى قيمتله غير اوزره رجوعه قادر اولماز
نظيرى غاصب الغاصب ومستعير من الغاصبدركه بونلردن قنقيسى ضامن اولسه برفرد اوزره رجوعى صحيح
ومناسب اولماز اما ورثه وصى يه تضمين ايتدركلرنده وصى قيمتله وارث اوزره قصد رجوع ايدرسه آنك رجوعى
مشروع اولور زيرا وصى ضماننله فرس هالكه مالك اولمغله مستهلك اوزره رجوعه متملك اولور نظيرى
شول غاصبدركه ضامن اولدقده غاصب الغاصب اوزره رجوعى صحيح ومناسب اولور سؤال اولنورسه كه

مسئله مزبوره ده وصى نيچون شول مغصوبى بركمسنه يه هبه ايدوب موهوب له آنى اتلاف ايلدكدن صكره
ضامن اولان غاصب موقعنده واقع قيلنماز كه غاصب مزبور ضامن اولدقده موهوب له اوزره برشيئله راجع
اولماديغى كبى وصى دخى وارث اوزره راجع اولميه جوابده ديرز كه غاصب مغصوبى هبه ياخود اعاره ايلدكده
البته صله واحسانك كندو طرفندن ظهورينى قصد ايدوب طرف غيردن ظهورينى قصد ايتمديكندن مغصوبنه
ضماننله مالك اولدقده صله واحسان كندو طرفندن رسيده تمام اولمغله موهوب له ومستعير اوزره برشيئله
رجوعى تام اولماز اما ما نحن فيهده وصينك وارثه اعاره سى صله واحسان طرف ميتدن اولمق قصديله اولوب
كندو طرفندن اولمق قصديله اولمديغندن ضماننله اول صله رسيده تمام اولمامغله وارثك قبضى بلا اذن وبغير حق
اولمش كبى اولوب اوزرينه رجوعى تام اولور نظيرى اولدركه بر رجل رجل آخرى برشخصك مالنى شخص
آخره هبه اوزره اكراه ايدوب اول دخى هبه ايلدكدن صكره رجل مكره صاحب المال ايچون ضامن اوله
آنك ضمانى مال موهوب ايله موهوب له اوزره رجوعنى متضمن اولور زيرا مكرهك قصدى انجق صله واحسان
طرف صاحب المالدن ظاهر اولمقدر بناء عليه ضماننله موهوبه مالك اولدقده موهوب له اوزره رجوعله
استرداده قادر اولور وما نحن فيه دخى آنك كبيدر واكر ميت طبيب اولان عبدينى مداوات مجروحين ايچون
ياخود بر عبدينى فى سبيل الله اهل غزايه سقى مياه ايچون ياخود اهل غزايه خدمت ايچون ياخود ايجار اولنوب
غله سى فى سبيل الله صرف اولنمق ايچون ثلث مالندن فى سبيل الله وقف اولنمق اوزره وصيت ايلسه
عند محمد رحمه الله تعالى بو وصيتى تجويز وتمشيت اولنور بعده غله ايجارى انجق فقرايه اعطا اولنور كه
غله صدقه تمليك اولمغله محل صدقه انجق فقرا اولوب اغنيا اولمديغى هويدادر لكن سقى ايلديكى مياهى اهل
غزادن فقير وغنى هركيم طالب اولورسه اكا اعطا ايدر كذلك خدمتنى دخى اهل غزادن غنى وفقير هركيم
استخدام ايدرسه اكا صرف وافنا ايدر زيرا بونلر صدقه تمليك اولميوب انجق اباحت انتفاع اولمغله طريق
طريق اباحتده منطوى واولبابده غنى وفقير مستويدر نظيرى طريق اوزره وضع مياه مباحدركه غنى وفقير ايچون
شربى اباحه اولنمشدر كذلك غنى ايچون غيرك حوض ونهرندن استقاسى حلال واولبابده فقير ايله همحالدر
لكن عبد مزبور سقى وخدمتنى محتاجينه صرف ايلمك اولى دركه غنى كندو سقى وخدمتى ايچون بر عبد اشترا
ايدوب عبد مزبوردن مستغنى اولمق ممكن اما فقير آندن مستغنى اولمق غير ممكن ايدوكى اظهر واجلى در
واكر ميت كراع وسلاحنى ياخود ذكر اولنان عقارات ومنقولاتندن برشيئنى حيات وصحتنده فى سبيل الله وقف
وحبس ايلسه عند ابى حنيفه رضى الله تعالى بو فعلى باطل اولوب اشياء مزبوره موتندن صكره ميراثنده
داخل قيلنور زيرا عندنده وقف اشيا موصى به اولوب موصى به دخى غله اولمدقجه باطل ايكن شرطين مذكورين
بو محلده غير حاصلدر وعند ابى يوسف رحمه الله وقف مزبور عقاراتده ومنقولاتدن دخى انجق كراع
وسلاحده جائزدر وعند محمد رحمه الله تعالى منقول وغير منقولده جميعا جائزدر لكن عند محمد رحمه الله تعالى
واقف موقوفنى قيم آخره دفع وتسليم ايلمك شرطدر اما عند ابى يوسف رحمه الله تعالى معناى مذكور
شرط اولميوب وقف اوزره اشهادى كافيدر وتوجيهنده ديركه قيم آخر موقوفى انجق امر واقف ايله قبض ايتمكله
يد اقيم يد واقف منزلنده اولور ويدى يد واقف منزلنده اولدقدنصكره اكا تسليمده فائده اولماز
اما امام محمد رحمه الله تعالى جوابنده ديركه بركمسنه دارينى مسجد قيلدقده اول كمسنه اول داره دخول وايچنده
اداء صلاته ناسه اذن ورخصت ويرمدكجه اول دارى مسجد اولميوب اذن ورخصتندن صكره مسجد اولور ديو
برجيعا اجماع ايلديك واولبابده اذنى ايله ادا قيلنان صلوة كندو صلوتى منزلنده در ديمك صحيح اولماز كه
مغايرتلرى ظاهردر پس ما نحن فيه دخى آنك كبيدر وهم بقاء حفظ اموال انجق ايادى عباد ايله ممكن اولمغله
يد اولى يه خلف اولمق ايچون بر يد مستحقه لازمدركه اموال مرقومه نه وجهه اوزره وضع اولنمش ايسه اول يد
مستحقه ده محفوظه اوله و بيلمك كركدركه بو مثللو وقفله كرك قيم وكرك واقفك اولاد ووالدينى وسائر ورثهسى
شرط واقف اوزره منتفع اولمق جائزدر زيرا قريبا ذكر ايلديك كه وقف مذكور حال مرضنده واقع اولسه قيم ووصينك
آنكله انتفاعى جائز در پس حيات وصحتنده واقع اولدقده جوازى اولى در كذلك قيم وقف شرط واقف اوزره
ورثه واقفه تسليم ايلدكده آنكله ورثه نك دخى انتفاعلرى جائز وواسعدر كه حيات وصحتنده وقف وحبسى
وصيت عد اولنمامغله انتفاع ورثه يه غير مانعدر كورمزميسنكه وقف مزبور تمام مالدن اعتبار اولنوب
قبل الدين تنفيذينه ابتدا اولنور وواقف حياتنده ايكن ابطالنه عازم اولسه عزيمتى تنفيذ واجرا اولنماز بوجهتله

مطلب حكم من اكره على ان يهب مال غيره

مطلب الفرق بين الوقف فى الصحة والمرض

وصیت اولمدیغی نمایان اولدقده وارث وغیر وارث آنده یکسان اولور واکر قیم وقف واقفك حیاتنده یاخود
موتندن صکره وفات ایلسه امر وقف اول قیم متوفانك تفویض ایلدیکی کمسنه یه تفویض واثبات اولنور زیرا قیم متوفی
حیاتنده قیم اولمغله وفاتندن صکره آنك تفویض ایلدیکی کمسنه آنك مقامنه قائم اولور نظیری وصیدرکه
وصایتی شخص آخره وصیت ایدوب فوت اولدقده وصی ثانی امر وصایته اجانبدن اولی کورلور پس
ما نحن فیه دخی آنك کبیدر اما قاضی بشقه درکه قضایی آخره تفویض ایدوب وفات ایلدکده شخص ثانی ایچون
حکم قضا اثبات اولنماز زیرا امام ایچون قاضی اوله تفویض قضا دنصکره ینه ولایت تفویض قضا ثابت وامر قضا
ید امامدن غیر فائتدر حتی قاضی اولی حیاتنده ایکن عزله قادر واول قضایی قاضی آخره تفویضه مقتدردر وامر قضاده
ولایت امام باقی ومقرر اولمغله قاضینك بلا اذن الامام آخره تفویضی معتبر اولماز اما ما نحن فیهده واقف وقفنی
ید قیمه تسلیمله کندو یدندن اخراج ایلدکدن صکره ولایتی بالکلیه زائل اولمشدر کورمزمیسنکه عزل واستبداله
عازم اولسه عزیمتی نافذ وحاصل قیلنماز پس ولایت وقف واقفدن زائل وقیمده ثابت اولمغله شخص آخره
تفویض ولایت دخی انجق قیم ایچون مثبت قیلنور حتی قیم وقف امر وقفی برشخصه تفویض ایتمدین فوت
اولسه ینه واقف ایچون نصب قیم ممکن اولمیوب اولبابده قاضی دیلدیکی کمسنه یی نصب ایلمك متعیندر
ومسئلهٔ مذکوره یی امام محمد رحمه الله تعالی اشبو تقریر اوزره ذکر وتحریر ایلمشدر لکن امام خصاف کذا بنده
وامام هلال کذا بنده رحمة الله تعالی علیهما ذکر و بیان ایلدیلرکه مسئلهٔ مزبوره ده واقف ایچون نصب قیم
جدید جائز وشایاندر و بو روایتك وجهی اولدرکه ولایت قیم انجق طرف واقفدن مستفاد ایکن اول قیم
امر وقفی برکسنه یه تفویض ایدوب فوت اولدقده تفویضی معتبر اولدقده واقف ولایت نفسی ایله قیم جدیده
تفویض ایلدکده تفویضی معتبر اولمق اولی واظهردر و وجه روایت متقدمه اولدرکه واقف وقفنی ید قیمه
تسلیم ایلدکده وقفی یدوملکندن خارج اولمغله واقف حکم اجانبده مندرج اولور وتدبیر وقف اجانبدن
صحیح اولمدیغی کبی واقفدن دخی تصحیح اولنماز واکر واقف وقفنده قیم اولمغی کندو نفسی ایچون شرط
ایلسه بوشرطی حکم شرعده باطلدرکه قریبا ذکر اولندیغی اوزره یدندن اخراجی وغیره تسلیمی عند محمد
رحمه الله تعالی شرط صحت وقف ایکن تقدیر مذکور اوزره شرط صحت غیر حاصلدر اما واقف وقفنی
برقیمه تسلیم ایدوب واول قیم کندودن اقدم فوت اولورسه امر وقف ینه کندویه عودت ایدوب دیلدیکی
کمسنه یی مجددا قیم نصب ایتمکه کسب قدرت ایتمکی شرط قیلمش اولسه بوشرطی معتبردرکه شروط
واقف البته مرعیه اولوب تقدیر مذکور اوزره دخی وقفنی یدندن انجق شرط مزبور ایله اخراج ایتمش اولمغله
شروط سائره سی معتبر اولدیغی کبی بوشرطی دخی صحیح ومقرردر وشرط مذکوری عند محمد رحمه الله
تعالی جواز وقفه مانع دکلدرکه مقدما یدندن اخراجنده وقف وحبسی تمام اولوب واقف آحاد ناسدن برینك
موقعنده واقع اولمشیدی بوندن صکره ید واقفه عودتی ید غیره عودتی منزلنده نازل اولوب ید غیره عودتی
وقفنی مبطل اولمدیغی کبی کندو یدینه عودتی دخی مبطل اولماز کذلك واقف وقفنه برقیم نصب ایدوب
اول قیمدن صکره فلان کمسنه قیم اولسون دیو شرط وتعیین قیلمش اولسه بوشرطی دخی نافذ ومتعین
قیلنوب قیم اول ایچون شرط واقفك خلافنه صرفی ممکن اولماز که شرط واقف حق قیم اولده شرعی اولدیغی کبی
حق قیم ثانیده دخی مرعیدر و بو شرطك امثالی اوقاف سلفده واقع اولوب موجبنه امتثال اولنمشدر
و بو مثللو شروط ولایت عهد سلطنتده وتوجیه امارتده جائز وواقع اولمق اوقافده دخی جوازینه برهان
قاطعدر زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مؤته نام موضعه بعث سریه ایدوب زید بن حارثه
رضی الله تعالی عنهی اوزرلرینه امیر قیلوب بعده دیدیلرکه اکر زید بن حارثه قتل اولنورسه امیریکز جعفر بن
ابی طالبدر اول دخی قتل اولنورسه امیریکز عبدالله بن رواحه در بعده اول سریه کیدوب انجام کارلری
ترتیب بیوردقلری اوزره آشکار اولدی وحکایت اولندیکه سلیمان بن عبد الملك بن مروان محتضر اولدقده
کندودنصکره خلیفهٔ عهد عم زاده سی عمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی اولسون دیو وصیت ایلدی لکن
بو وصیتی قرنداشلری هشام بن عبد الملك ومسلمة بن عبد الملك مکروه کوردکلرین کوروب سلیمان دیدیکی
آندن صکره فلان بن فلان اولسون وآندنصکره خلیفهٔ عهد یا هشام سن اول دیوب بعده راضی اولدیکمی
یا اصلع دیو هشامه لوم وتقریعله سرزنش ایلدی پس بو مثللو شروط ولایت سلطنتده جائز وواقع اولدقده
ولایت اوقافده بطریق الاولی جائز وواسع کوریلور واکر برکسنه برشخصه برمقدار مال ویروب خذ هذا المال

مجاهد به فی سبیل الله یاخود فاغز به فی سبیل الله یعنی شو مالی اخذ وآنکله فی سبیل الله جهاد قیل یاخود
فی سبیل الله غزا ایله دیمکله شخص مزبور دخی اول مالی اخذ وانکله متاع وکراع وسلاح اخذ ایلدکدنصکره
آخذ فوت اولمغله معطی ورثهٔ آخذدن دعوایه قیام یاخود معطی فوت اولمغله ورثه سی آخذ ایله اظهار خصام
ایدوب مال مرقوم آخذه کندو نفسندن جهاد وغزا ایتمك ایچون انجق بطریق القرض اعطا اولنمشیدی دیو
ادعا ایتملریله مدعی علیه دخی بلکه مال مزبور اکا انجق بطریق الصله فی سبیل الله اعطا اولنمشیدی دیو دفع
مدعی ایلسه اولبابده قول انجق معطینك وورثه سینك قوللری اولمق هویدادر زیرا معطینك مجاهد یاخود
فاغز قولنده سن جهاد قیل یاخود سن غزا ایله دیمکله جهاد وغزایی ماله نسبت ایتمیوب انجق آخذه نسبت ایتمشدر
زیرا مال مزبور مباشرت فعل جهادده اهل اولمیوب اهل اولان انجق آخذدر بو جهتله مال مزبوری اکا فی سبیل الله
اعطا ایتمش اولماز که صدقه دن عد اولنه قالدیکه خذ هذا المال قولی دخی هم قرضه وهم
صدقه یه محتملدر اکرچه قرض وصدقه دن هر بری تبرعدر لکن قرض موجب بدل اولوب صدقه موجب
بدل اولمامغله قرض اقل التبرعین در واقل الامرین امر متیقن اولمغله اول کلامی قرضه حمل ایلمك مجزوم
ومعیندر نظیری اولدرکه برکسنه قزینی تزویج ایدوب جهازی ایله معا زوجنه تسلیمدن صکره قزی فوت
اولمغله بین الزوج والاب منازعه پیدا اولوب زوج بو جهازی سن اکا صله وهبه قیلمش ایدیك بنم آنده حصهٔ
ارثیه م واردر دیو ادعا واب دخی بلکه بن اکا اعاره قیلمش ایدم دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده قول قول اب
قیلنمق هویدادرکه هبه وعاریه دن هر بری تبرع اولوب انجق عاریه اقل التبرعین اولمغله عاریه اوزره حملی اوجب
واوفقدر پس ما نحن فیه دخی آنك کبیدر بوصورتده معطی حیاتنده ایسه کرکدرکه اول مالی علی وجه القرض
ویروب وجه آخر اوزره ویرمدیکنه علی وجه البتات یمین ایدوب صکره مالنی اخذه قیام ایلیه زیرا یمینی فعل
نفسی اوزره اولمغله اوزرینه علی وجه البتات الزام اولنور اما معطی حیاتنده دکل ایسه ورثه سی انجق مورثلرینك
علی وجه الصله اعطاسنه عدم علملری اوزره یمین ایدوب صکره اخذ ماله مستحق اولورلر که یمینلری فعل
غیر اوزره اولمغله تحلیفلری انجق عدم علم اوزره اولدیغی ظاهر ومحققدر واکر مسئلهٔ مزبوره ده معطی وآخذ
حین اعطاده معطینك قرض وصله دن برشیئه نیتی بولنمادیغنده تصادق ایلسه لر اولبابده مال مزبور البته
قرض اولوب صله یه حملی بروجهله تحقق ایلمز زیرا بیان مشروح اوزره قرض اقل التبرعین اولمغله اکثر الامرین
حجتله متبین اولنجیه دك اقل اوزره حمل اولنمق امر متعیندر و بو مسئله حفظ وتعقلی لازم اولان مواقعدندرکه
روایتی انجق بو کتابدن اشبو موضعده واقع اولوب محل آخرده واقع اولمامشدر واصل کتابده بو مسئله اوزره
استدلال ایدوب دیدیکه کورمزمیسنکه برکسنه آخره بعض مالنی ویروب حج به یاخود انفقه علی نفسك
مع عیالك یعنی بو ماله حج ایله یاخود عیالکله برابر نفسك اوزره انفاق ایله دیسه بو اعطاسی البته قرضه حمل
اولنور مکرکه صله یه نیت ایتمش اوله ما نحن فیه دخی آنك کبیدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده معطی حین اعطاسنده
خذ هذا المال فهو لك فی سبیل الله یعنی شو مالی اخذ قیل که اول مال فی سبیل الله تعالی سنکدر دیمش اولسه
بوصورتده آخذ اول ماله هنوز نسنه اشترا ایتمیوب عینی باقی ایکن فوت اولسه دخی ینه اکا مالك وورثه سی ایچون
ملك میراثنده منسلك قیلنور زیرا فهو لك قولنده لام تملیك بولنمغله آنکله تملیك اراده اولنورکه کیم داری لك تسکنها
یعنی شو دارم سنکدر ایچنده ساکن اولورسین دیدکده عین دارینی تملیکی استفاده اولنور بعده ذیلنده
فی سبیل الله دخی صدقه دن عبارت اولمغله خذ هذا المال فهو لك صدقة قولی منزلنده نازل
اولدیغندن احتمال قرض بالکلیه زائل اولمشدر کذلك خذ هذا المال فی الغز و فی سبیل الله یاخود
فی الجهاد فی سبیل الله یعنی شو مالی اخذ قیل فی سبیل الله غزاده یاخود جهادده دیمش اولسه مال مزبورینه
صدقه یه حمل اولنور زیرا غزا وجهادی ماله مضاف ایلیوب مالی وجه غزا وجهادده اخذ ایله امر ایتمکله مالنی
فی سبیل الله وضع ایتمش اولمغله البته صدقه قیلنور که اول مالی لله تعالی اخذ ایله امر ایتمشدر ولله تعالی
اخذ اولنان مال البته عباد الله اوزره صدقه اولور واکر خذ هذا المال فاغز به عنی فی سبیل الله یعنی شو مالی
اخذ وآنکله بنم طرفمدن فی سبیل الله غزا قیل دیمش اولوب آخذ دخی هنوز آنکله برنسنه اشترا ایتمدین
احدهما فوت اولسه بوصورتده مال مزبور معطی یه یاخود ورثه سنه رد اولنور زیرا کندو طرفندن غزا ایله
امر ایلمشدر وغزا کندو طرفندن واقع اولمق انجق نفقهٔ غزا کندو مالندن اولوب غازی انفاقده آنك نائبی
قیلنمامغی موجب اولمغله مال مزبور کندو ملکی اوزره باقی اولور بعده احدهما فوت اولدقده امری منقطع

اولمغله مال مزبور معطی یه یاخود ورثه سنه رد اولنور واکر مسئلهٔ مفروضه ده آخذ اول ماله کراع وسلاح
اشترا قیلدقدنصکره احدهما فوت اولمش اولسه بوصورتده معطی یاخود ورثه سی اول اشترا اولنان نسنه لرك
جمله سنی اخذ ایدرلر زیرا غزا ایله امری البته حوایج غزایی اشترا ایله امر اولمغله اشترا امری ایله واقع اولدیغندن
مشتراسی کندو مالی قیلنور کورمزمیسنکه آخذ غزا ایدوب بعد الغزاء مشتراسندن بعضیسی فضله قالسه
البته آنی جانب معطی یه رد ایدر ورد مذکور اشتراسی معطی ایچون واقع اولدیغنه دلیل قاطعدر حتی آخذ
اول ماله متاع یاخود سلاح وکراع اشترا ایلدکدنصکره معطی اکا اعطاسنه نادم وآندن مشتراسنی اخذ ایدوب
آخره اعطا یه عازم اولسه اخذ واعطا یه قادردر که مشتراسی ملك معطی ایدوکی ظاهر در بوصورتده معطی
آخذه سن بنم مالمی بکا رد قبل واشترا ایلدیکك نسنه لر بکا لازم دکلدر سنك اولسون دیسه بو قولی مسموع
اولمیوب مشترا سندن غیری نسنه یی اخذی مشروع اولماز زیرا مشتری شراده آنك وکیلی اولوب مشتراسی
ملکنده واقع اولمغله آنی ملکندن وجه مذکور ایله منع واخراجی ممتنع اولمشدر کذلك آخذ دخی معطی یه
بن سکا مالکی ویره یم واشترا ایلدیکیم نسنه لر بنم اولسون دیسه آنك دخی بو قولی مسموع اولماز که آخذ معطینك
وکیل شراسی اولمغله وکیل شرا مشتراسنی موکلدن حبس ایلمك مشروع اولماز واکر برکسنه شخص آخره
خذ هذا المال فجاهد به یاخود فاغز به دیوب آخذ دخی اول ماله غزا ایتمك ایچون متاع وسلاح وکراع اشترا
ایلدکدنصکره صاحب المال بن اول مالی سکا انجق بنم طرفمدن غزا ایتمك ایچون اعطا ایتمشیدم شمدی سنك
مکانکه آخری بعث ایده رم اشترا ایلدیکك اشیایی بکا رد وتسلیم قیل دیو ادعا وآخذ دخی بلکه سن آنی بکا
نفسم ایچون علی وجه الصلة یاخود علی طریق القرض اعطا ایتمشیدك شمدی سنك ایچون استرداد اشیایه
سبیل یوقدر دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده قول انجق قول صاحب المال اولوب اول متاع وسلاح وکراعی
اخذه قدرتی هویدادر زیرا آنك فجاهد به یاخود فاغز به قولی هم کندو طرفندن وهم نفس آخذ ایچون جهاد
وغزایه محتمل برکلام مجمل اولمغله آنك بیانی البته متکلم ومجمله مفوض ومحولدر وهم معطینك ادعا قیلدیغی
اعطا اول مالك ملکندن خروجنی موجب اولمیوب آخذك ادعا قیلدیغی اعطا اول مالك ملك معطیدن بلا بدل
علی وجه الصلة یاخود مقابلهٔ بدلده علی وجه القرض خروجنی مستوجب اولوب اولوجهله آخذ اکبر الامرینی
مدعی اولمغله بلا بینة تصدیقی غیر شرعیدر واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله حبس ایدوب فی سبیل الله حبیس
اولق اوزره آنی برکسنه یه دفع وتسلیم واول کسنه یه سن بو فرسدن مستغنی اولوب یاخود محتضر موت اولورسك
آنی ینه فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره شخص آخره دفع وتسلیم قیل دیو امر وتفهیم ایلسه بوشرطی تجویز وتتمیم
اولنور زیرا شرط مرقوم واقفدن صادر اولمغله وجوب اعتباری ظاهردر کورمزمیسنکه برکسنه برشیئی قوم معینین
اوزره وقف ایلدکده اکر قوم مرقومین اول وقفدن مستغنی اولورلرسه مصرفی فقرا اولسون دیو شرط وتصریح
ایلسه شرط مذکوری تجویز وتصحیح اولنور پس مانحن فیه دخی آنك کبیدر بوصورتده اول فرسی حبس ایلین
صاحبی وفات ایلسه اول فرس ورثه سنه میراث اولمیوب ینه فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره اثبات اولنور زیرا تسلیم
غیر ایله آندن زوال ملکی تام اولمغله حکم میراثدن خروجی رسیدهٔ تمام اولمشدر واکر اول فرس کندویه اعطا اولنان
کسنه وفات ایدرسه اول فرس اول کسنه نك قبل الوفاة اعطا ایله یاخود وصیت ایلدیکی کسنه اوزره ینه
فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره ابقا واثبات اولنور واولبابده حابس الفرس اولان صاحبی اخذه طالب اولسه مقدما
شرط تسلیمی تحقق ایتمکله اکا سبیل وصولی منسلبدر واکر یدنده اول فرس حبیس قیلنان کسنه اول فرسدن
مستغنی اولوب یاخود اتمام جهاد ایله اهل ووطننه رجوع ایلسه کرکدر که اول فرسی ینه شرط حابس اوزره حبیس
اولمق اوزره غازی آخره مدفوع قیله بوصورتده غازی اول بعد دفع الفرس ینه رجوع جهاده نیت ایتمکله اول فرسی
غازی ثانیدن اخذه عزیمت قیلسه بو اخذینه رخصت ویربلمز زیرا غازی اول ثانیدن اولی اولمق انجق فرس اوزره
ثبوت یدینه مبنی ایکن ثانی یه تسلیمله اوزرندن یدی زائل واوزرنده ید ثانی حاصل اولمغله امساك فرسده اولویت اولدن
ثانی یه منتقل اولمشدر اما حابس الفرس اولان صاحبی غازی اول حقنده اکر غازی اول فرسی بعد الاستغناء آخره
تسلیمدن صکره ینه فرسه محتاج اولوب یاخود مجددا غزایه رجوع ایدرسه ینه فرسده احق اولسون دیو شرط قیلمش
ایسه بوشرطی معتبر اولمغله وجوب رعایتی مقرر اولور نظیری اولدر که برکسنه ملکنی اولاد فلان اوزره وقف ایدوب
اکر آنلر مستغنی اولورلرسه وقفم فلانه تسلیم اولنسون بعده اولاد فلان مجددا محتاج اولورلرسه ینه مجددا
وقفمده داخل اولسونلر دیو شرط قیلمش اولسه البته بو شرطی معتبر و وجوب رعایتی مقرر اولور پس

مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر برکسنه برفرسی فی سبیل الله حبس یاخود برارضی فی سبیل الله وقف ایدوب
لکن حبس ووقفی انجق مثلا یکرمی سنه محدود اولوب بعده واقف حیاتده ایسه ملك واقفه وفوت اولمش ایسه
ورثه سنه مردود قیلنسون دیو شرط ایلسه یاخود برقوم معینین اوزره وقف ایدوب بعده آنلر هالکین اولدقلرنده
ینه واقفه یاخود ورثه سنه راجع اولسون دیو شرط ایلسه بوصورتلرده حبس ووقفی باطل اولمغله هرنه زمانده
دیلرسه اخذ واسترداده قادر اولوب قبل الاسترداد فوت اولورسه میراثنده داخل اولور زیرا عند محمد رحمه الله تعالی
تأبید ایله تقیید شرط صحت وقف ایکن واقف مرقوم تأبید ایله تقیید قیلمامشدر و وجه اشتراطی اولدر که
وقف البته صدقهٔ موقوفه اولمغله صدقهٔ مملوکه یه قیاس اولنوب صدقهٔ مملوکه توقیتله جائز اولمدیغی کبی صدقهٔ
موقوفه دخی جائز کوریلمز اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالی وقف هم تأبید ایله وهم توقیتله جائز کوریلور
زیرا وقف انجق تملیك منافع اولمغله تأبید ایله جائز اولدقده توقیتله دخی جوازی بطریق الاولیدر کورمزمیسنکه
اجاره توقیتله جائز وتأبید ایله غیر جائزدر بویله ایکن تأبید وقفی ابطال ایتمدکده توقیت آنی ابطال ایلمك
بطریق الاولیدر واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله علی وجه التأبید وقف وآنی برشخص موقوف علیهه
دفع وتسلیم ایدوب اولبابده شخص موقوف علیه فوت اولوب یاخود مستغنی اولورسه اول فرسی آخره تسلیم
ایلسون وبر دخی صاحبنه ووارثنه رجوع ایلمسون دیو شرط قیلمش اولسه بو وقفی جائز ومستقیمدر که تأبید ایله
تقیید ایلمشدر وحبیس مؤبد صحیح وقویمدر بوصورتده اول شخص موقوف علیه فرسی اخذ ایدوب لکن
اول سنه ده غزا ایتمامکله غزا ایلین برکسنه یه علی وجه الاعاره اعطا ایلسه اعطاسی صحیح کوریلور که
سنهٔ مزبوره ده غزا ایتمامکله مستغنی اولدیغندن شرط واقف اوزره آخره اعطاسی تجویز وتصحیح اولنور
وهم اول شخص موقوف علیه فرسك غزایه متعلق اولان جمیع منافعنه مالکدر که حیاتنده بولنوب غزا ایله
مشغول اولدیغی صاحب الفرس اول فرسی یدندن اخذه قادر دکلدر پس اول منافع مملوکه سنی غیره تملیکه
دخی مالك اولور کورمزمیسنکه حال موقوف علیه حال مستعیردن ادنی دکل ایکن مستعیر دابه رکوب نفسنی
شرط ایلدکده آخره اعاره سی جائز اولنجه بوبابده جوازی بطریق الاولیدر لکن آخره ایجاری جائز دکلدر که
مقصود صاحب الفرس نفسی ایچون حصول ثواب ایکن غازی ثانی بدل اجرتله غزا ایلدکده واقف آخرتده
اجر وثوابه فائز اوله مز وهم شخص موقوف علیه منافع فرسه بلا بدل مالك اولمغله اول منافعی غیره مقابلهٔ بدلده
تملیکه متملك اوله مز کورمزمیسنکه مستعیر شخص آخره اعاره یه مالك وایجاره غیر مالکدر ومانحن فیه دخی
آنك کبیدر بویله ایکن آنی غازی آخره ایجار ایدوب مستأجر اکا راکب اولدقدنصکره یدنده رکوبندن یاخود
سبب آخردن هالك اولمغله هلاکی قاضی یه رفع واعلام اولنسه اولبابده قاضی مخیر اولوب دیلرسه موجره
ودیلرسه مستأجره تضمینده اهتمام ایدر که هر برینك فرسده تعدیسی ما لا کلامدر لکن موجره تضمین ایدرسه
مستأجر اوزره برشیئله رجوع ایده مزکه ضمانله فرس هالکه تملك مبتدا ایله مالك اولمغله من حیث المعنی کندو
فرسنی ایجار ایدوب ید مستأجرده هالك مزلنده اولوب اولبابده مستأجره تضمینی مشروع اولمدیغی کبی
بوبابده دخی مشروع اولماز اما مستأجره تضمین ایدرسه مستأجر اول قیمتله موجر اوزره رجوع ایدر که مستأجر
جهت موجردن مغرور ودر ومغرورك غار اوزره ضرر غرور ایله رجوعی مشروعدر بعده قاضی اول قیمتله
فرس آخر اشترا قیلوب آنی دخی ینه موجر اوزره حبیس ایلر که فرس ثانی مقام اولده قائم اولوب فرس اول زنده ایکن
موجر اوزره حبیس اولمغله ثانی دخی ینه موجر اوزره تحبیس اولنور انجق قاضی اکا تقدم ایدوب بو فرسی دخی
برکسنه یه ایجار ایتمه دیو تنبیه ایدر که موجر فعل غیر حلاله مباشر اولدیغندن مستقبلده عدم عودتی اوزره
نصح قاضی تجویز وتوجیه اولنور وایجاری حرام ایکن ینه موجر نفسی ایچون مستأجر اوزره اجرتی
مستوجب اولور که عاقد ایجار انجق موجر اولمغله اجرت مستأجر اوزره انجق عاقد ایچون واجب اولور
زیرا حال محبوس علیه غاصبدن ادنی دکل ایکن غاصب مغصوبنی ایجار ایلدکده نفسی ایچون
مستوجب اجر اولدقده محبوس علیه مستوجب اولمق اولیدر لکن موجر اول اجرتی اکل ایلمك بکا
خوش کلمز بلکه آنی تصدق ایلمك لازمدر که کسب خبیثله اکتساب اولنان مالك سبیلی انجق تصدقدر
واکر محبوس علیهك غیری برکسنه اول فرسی قتل ایدوب یاخود امر محبوس علیه یوغیکن اوزرینه راکب اولمغله
تحتنده هالك اولسه البته قیمتنی ضامن اولور واول قیمتی محبوس علیه اخذ وآنکله فرس آخر اشترا ویدنده
حبیس اولمق اوزره متمکن ایلر زیرا حال محبوس علیه حال مودعدن ادنی دکل ایکن ودیعه یی برکسنه قتل ایلسه

مطلب ليس للموقوف عليه ان يوجر الوقف

مودع ایچون حق خصومت واخذ قیمت ثابت اولدقده محبوس علیهده ثبوتی بطریق الاولی در واکر ایکی کسنه
هر برینك یدنده وجه مشروح اوزره برفرس حبیس بولنوب هر بری فرسنی اوزرنده غزا ایتمك ایچون آخره اعطا
ایدوب آخر دخی فرسنی کندویه اعطا ایتمکی شرط قیلسه بومعامله لری فاسد اولمغله اکا مباشرتلری
جائز کوریلمز زیرا بوشرطلری مبادلة المنافع بالمنافع در ومبادلة المنافع بالمنافع بیع السکنی بالسکنی کبی اجارهٔ فاسده در
حال آنکه محبوس علیه حبیسنی کرك اجارهٔ جائزه وکرك فاسده ایله ایجار ایلمك جائز دکلدر بویله ایکن بومعاملهٔ
فاسدهیه مباشرت ایلسهلر نظر اولنور اکر احد الفرسین هالك اولورسه اولبابده هر برینك تعدیسی نمایان اولمغله
قاضی قنقیسنی دیلرسه اکا تکلیف ضمان ایدوب تفصیل سابق علی وجه الکمال بونده اجرا ایله جبر نقصان ایدر
واکر فرسلرك ایکیسیده سالم اولورسه هر بری اعطا ایلدیکی فرسك اجرمثلنی آخردن اخذ ایله مسالم اولور که
اجارهلری اجارهٔ فاسده اولمغله وجوب اجرمثلی مستلزم اولور وبونده دخی هر بری اخذ ایلدیکی اجرتده
وجوب تصدق درکاردر لکن تصدق اوزره اجبار اولنماز اما صورت مفروضهده هر بری فرسنی آخره
غزا ایچون اعطا ایدوب انجق آخر دخی فرسنی کندویه اعطایی شرط ایلمسه بومعاملهلری جائز کوریلور
زیرا بینلرنده مشارطه بولنمایوب مبادلة المال بالمال اولمادیغندن معاملهلری اجاره اولمیوب انجق اعاره اولور وبرقرینا
ذکر وبیان ایلدیك که محبوس علیه ایچون فرس حبیسی اوزرنده غزا ایچون آخره اعاره جائز وشایان کوریلور
واکر برکسنه برقاچ فرسلرینی فی سبیل الله حبیس قیلوب آنلری وقت غزاده اهل غزایه توزیع ایچون وکیلنه تسلیم ایدوب
بعد الغزا اول فرسلر کندویه تسلیم اولنمغی شرط وتصمیم ایلمسه بوحبسی تجویز وتتمیم اولنور زیرا یدندن ازالهسی
متحقق وحبسی رسیدهٔ تمام اولمغله مثلا ارضنی یاخود دارینی وقف ایدوب برقیمه تسلیم ایلدکده تحقق
تسلیمله وقفی تجویز واتمام اولندیغی کبی بونده دخی حبسی تجویز واتمام اولنور حتی وکیل مقام قیمده قائم اولدیغندن
امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دیمشدر که وقفده تسلیم قیم شرط صحت دکلدر زیرا قیم وکیل واقف اولوب
وقفده امر واقف ایله شرطی اوزره متصرف اولمغله یدی ید واقف کبی اولدیغندن تسلیمده هیچ فائده یوقدر

مطلب يستوى الاغنياء والفقراء فيما كان على وجه الاباحة

لکن جوابی قریبا ذکر اولندی مؤلف عمیم الاکرام انعم الله تعالی علیه باخص الانعام دیرکه وکیل مزبور
افراس مذکورهیی اهل غزادن فقرا واغنیایه توزیعی جائز کوریلور زیرا بواعطاسی انجق اباحهدر وتملیك
دکلدر وعلی وجه الاباحة واقع اولان هرقربتده غنی وفقیر مساویدر مثلا برکسنه عامه ایچون سقایه وضع ایلدکده
آندن شرب اغنیا دخی جائز اولور کذلك نزول ناس ایچون برخان بنا ایدوب یاخود دفن موتی ایچون برمقبره تعیین
ایلدکده اول خان ومقبرهده غنی وفقیر مساویدر ومانحن فیهده دخی آنك کبیدر واکر وکیل مزبور افراس مذکورهدن
برینی برکسنهیه ارکبه فی سبیل الله یعنی اکا فی سبیل الله راکب اول دیو اعطا ایلسه اول کسنه اول فرس اوزره
آخری تحمیل وارکاب ایلمك جائز وسزا کوریلمز زیرا اعطاسی انجق بوغزاده فرسله انتفاع بعده وکیل اوزره
رد ایچون واقع اولمغله البته آخذی مستعیر اولمشدر ومستعیر اولان رکوب نفسینی شرط ایلدکده غیری ارکاب ایلمك
جائز اولمدیغی کبی مانحن فیهده دخی جائز اولماز اما حین اعطاده اول کسنهنك کندو رکوبنی شرط ایلیوب همان
خذه فی سبیل الله دیمش اولسه بوصورتده آخذ اول فرس اوزره فی سبیل الله غزا ایدنلردن شخص آخری

مطلب في اعارة الدابة اذا اطلقت يجوز ان يحمل المستعير عليها غيره

ارکاب ایلمك جائز کوریلور زیرا اباحت اطلاق اوزره واقع اولوب اطلاق اوزره واقع اولان اعارهٔ دابه حکمنی
متضمن اولمغله آخذ بنفسه راکب اولمق ممکن اولدیغی کبی غیری ارکابی دخی ممکندر واکر وکیل مرقوم
افراس معلومهدن برینی فی سبیل الله برشخصه وبرینی فی سبیل الله شخص آخره اعطا ایدوب شخصین مزبوریندن
هر بری آخره بن فرسمی سکا اعطا ایدهیم اوزرنده سن غزا ایده سین سن دخی فرسکی بکا اعطا اوزره که
اوزرنده بن غزا ایدهیم دیمکله هر بری فرس آخری اخذ واوزرنده غزا ایلسه اولبابده مقتضای قیاس بومعاملهلری
باطل اولوب فرسلری هالك اولدقده ضامن اولملریدر لکن موجب استحسان بومعاملهلری جائز اولوب
هلاك فرسلری ضمانی متضمن اولمامقدر وجه قیاس اولدر که بین الشخصین شرط مذکور واقع اولدقده
معاملهلری مبادلة المنافع بالمنافع اولوب محبسلری متعدد اولوب هر فرس رجل واحدك حبیسی اولدقده حکم
اجارهده منطوی اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی اول حکمی محتوی قیلنور ووجه استحسان اولدر که
بو بابده حال محبسه اعتبار اولنوب محبس رجل واحد اولوب جمیع افراس آنك ملکی اولمغله معاملهٔ آخذینده
حکم اجاره بدیدار اولماز کذلك حال قیمه اعتبار اولنوب افراسدن ملك محبس زائل اولمغله حال محبسه
اعتبار اولنمسه قیم دخی رجل واحد اولمغله معاملهٔ آخذینده معنای اجاره آشکار اولماز که رجل واحد

بعض افراسنی بعض آخر ایله ایجار واستیجار ایلمز اما محبس متعدد اولوب فرسیندن هر بری برمحبس مخصوصك
حبیسی اولدقده منافعلری مالکین مختلفینك مملوکلری اولمغله آنده حکم اجاره قائم اولمغله معاملهٔ مذکوره
بروجهله جائز ومنتظم اولمازینه دیرکه آخذین مرقومیندن هر بری کندو فرسنی آخذ آخره اوزرنده غزا ایچون
دراهم معلومه ایله ایجار ایتمش اولسه بوصورتده فرس هالك اولدقده ضامن اولملری بدیداردر که فرسین
مال محبس اولوب اخذ ایده جکلری اجرت مال آخذین اولمغله ملك غیری ملك غیر ایله ایجار ایتمش اولملریله
معنای اجاره حادث ووجوب ضمانه باعث اولور حتی فرسلر یدینه تسلیم اولنان وکیل اول دخی افراس مذکورهدن
برینی آخره غزا ایچون ایجاره قادر اولمیوب ایجار ایلدکده دخی بعد الهلاك ضامن اوله جغی
ظاهردرکه بیان مشروح اوزره قصد محبس انجق تحصیل ثواب ایکن اجاره مبطل ثواب اوله جغی باهردر
لکن افراس مذکوره نفقهیه محتاج اولمغله وکیل مزبور دخی آنلری اهل غزایه تسلیم ایدنجیه دك نفقهلرینه
کفایت مقداری دراهمله غزالك غیری بعض منافع ناس ایچون ایجار ایتمکی رأی وتصمیم ایلسه
بوتدبیری تجویز وتتمیم اولنور زیرا حالت مزبورهده حال ضرورت اولوب منفعت اجرت دخی انجق افراسه راجع
وایجارلری حال افراسه ارفق اولمغله صحت وجوازی شرعه اوفق اولور نظیری شول کتاب الوقفده ذکر اولنان

مطلب ايجار الخان المشروط للمارة اذا احتاج الى المرمة

مسئلهدرکه مارهٔ طریق ایچون وقف اولنان خان محتاج ترمیم اولدقده قیم وقف ایچون اول خانك بعض
اوطهلرینی مرمتنه کفایت مقداری دراهمله ایجار ایلمك تجویز وتتمیم اولنور پس مانحن فیهده دخی بویلهدر و قاضی
ایجارمذکور ایله وکیل مزبوره امر ایلمسه امری جائزدر که قاضی هرغائبك ولیسی اولدیغی اکبی مسلمین ایچون
اعداد اولنان هرمالك دخی ولیسیدر و وکیل ایجار مرقومی بغیر امر القاضی مباشرت ایلسه ده جائزدر که
ایجار مرقوم باعث صلاح دوابدر حال آنکه مالك دوابدن باعث صلاح دوابه اولان هرخصوصده بطریق الدلالة
اذن ورضا درکاردر که اصلاح دوابه سعی اولنماد بقه حبیس اولمق اوزره بقاسی ممکن اولمیه جغی آشکاردر
ومحبس افراس اول وکیلی توکیل وافراسی یدینه تسلیم ایلدیکی هنکامده نفقهلری ایچون ایجاری شرط
ایلمش اولسه بوشرطی جائز اولمغله ایجار وکیل دخی تقدیر مذکور اوزره جوازه احرادر که محبسدن امر ایجارده
ظاهر اولان امر صریح البته دلالتدن اقوادر و بطریق الدلالة امرنده وکیل طرف محبسدن من جهة الدلالة
مأذون اولمغله دیلرسه مقابلهٔ نفقهسنده ایجار ایدوب قاضیدن استیذانه محتاج اولمدقده بطریق الصراحة
مأذون اولدقده بالاولویه عدیم الاحتیاجدر واکر برکسنه فرسنی برکسنه اوزره فی سبیل الله حبیس قیلوب اول
محبوس علیه اولان کسنه مستغنی یاخود فوت اولورسه آخره اعطا اولنوب اول وجهله تأبید حبسنی شرط
وتصمیم اوزره یدینه دفع وتسلیم ایلسه اولبابده موجب قیاس اوزره اول محبوس علیه اولان کسنه یدنده بولنان
فرس حبیس اوزره انجق غزا ایچون رکوبی جائز اولوب غزادن غیری بلدهسی ایچنده دخی کندو مصالحی ایچون
رکوبی ممنوعدر وموجب استحسان اوزره کرك بلدهسی ایچنده وکرك اطرافنده شهود جنازه وتشییع حاج
وغیری مصالحی ایچون رکوبی دخی مشروعدر وجه قیاس اولدرکه مالکی اکا انجق غزاده رکوبی ایچون
رخصت ویروب کندو مصالحنده رکوبی ایچون رخصت ویرمك ویرمدیکی محلده رکوبنه موجب
حرمتدرنته کیم اول فرس اوزره راکب اولوب غزادن غیری سفر آخره عازم اولسه رکوبی حرام اولور کذلك
برکسنهنك فرسنی طریق معینده رکوبی ایچون استعاره ایتمشیکن طریق آخرده راکب اولسه رکوبی حرام اولور
پس مانحن فیه دخی آنلر کبیدر ووجه استحسان اولدرکه رکوبدن اول مقداری البته فرسه نافع وغیر مضردرکه
نیجه فرسلر طویلهسنده مدت طویله ربط اولنوب اوزرینه رکوب اولنمادقده اکا بعض امراض اصابت ایدوب
لااقل سیر وسیرتی متغیر اولوب بعض احیانده رکوبنده نفع وریاضتی متقرردر ومالکی دخی منافعی فرسه راجع اولان
هرماددهده من جهة الحکم رضا دادهدر وهم غزادن غیرنده رکوب قلیلی دخی تحریم اولنمق بومثللو افراسی
قبولدن نکول ناسه بادیدر که نفقهسی اوزرینه واجب اولوب رکوبندن قلیل وکثیری حرام ایدوکنه عالم اولان
کسنهنك اکا عدم رغبتنه مؤدیدر وبومثللو تنفیر ناسله ضیق وحرجه باعث اولان احکام البته ساقط
وبی استحکامدر وهم مالکی حین حبسنده محبوس علیه غزالك غیرنده اول فرس اوزره رکوب قلیله محتاج ایدوکنه

مطلب العبد المأذون ان يتبرع يسيرا بلا اذن مولاه

عالم اولمغله اول رکوبه من حیث المعنی رضاسی متفهم اولوب شول عبد مأذون سلکنه منسلك اولمشدر که
یدنده بولنان اشیایه مالك دکل ایکن آنده تبرع کثیره متملك دکل ایسه ده تبرع یسیره البته متملکدر ومولاسینك
تبرع یسیرنده اذن صریحی یوغیسه ده تجارت تبرع قلیله محتاج اولمغله اول بابده فی حکم المأذون ایدوکی

بن لجاجدروما نحن فیه دخی آنك کبیدر بنـاء علیه خارج بلده سـنده برایکی اوج کونلك مسافه یه رکوبی حلال
اولماز که رکوب مرقوم حد کثرنده اولوب محبوس علیه اول بابده شدید الاحتیاج اولمدیغی ظاهر حالدر واستحسانله
تجویز اولنان رکوب قلیلدر یوقسه رکوب کثیر محتمل التحلیل دکلدر اما آنی سق ایچون یاخود آنکله کیدوب علفنی
اشترا ایچون راکب اولوب یاخود علفنی یابعض منافع ولوازمنی اوزر ینـه تحمیل ایلسه بوصنعی هم قیاسده وهم
استحسانده تجویز وتحلیل اولنور که صنع مرقومك منفعتی دابه یه راجع اولمغـله آنده قطـعا بأس شرعی واقع
اولماز نظیری اولدر که برکسنه اشترا قیلدیغی فرسك عیبنه مطلع اولدقدن صکره آنی سق ایچون اوزر ینـه
رکوبی یاخود طعام فرسی کندو اوزر ینه تحمیلی عیبله ردینه مانع اولمـاز که فعل مرقومی انجق منفعت دابه ایچون
ارتکاب ایتمکله مانع رد اولمیوب اسـباب رد دن حساب اولنور پس ما نحن فیه دخی بویله در انجق مؤلف
عمیم الاحسان اشبو تنظیرده ذکر اولنـان عیبله رد مسئله سنده کتاب البیوعده مشـتر ینك فعل مرقومی مانع رد اولوب
اولمامقده قیاس واستحسانی ذکر وبیـان ایتمشیدی لکن بوکتابدن بومحلده همان هم قیاسـده وهم استحسانده
مانع رد دکلدر دیو ترك تفصـیل برله جواب واحد اوزره اعتمـاد وتعویل ایلدی واکر بلده سـنده یاخود خارج
بلده سنده اول فرسه رکوبله نفسنی یاغیری غزایه ترغیب یاخود بولندیغی سرحدده اعدانك جاسوسلری بولنمق
ظنی ایله آنلری ترهیب ایچون راکب اولورسه بورکوبی اعمال جهاد دن اولمغـله جائز ومناسب کوریلور کذلك
برکسنه سیفنی برکسنه اوزره حبس قیلوب اول محبوس علیـه اولان کسنه اول سیفی غزانك غیریده تقلد ایلسه
نظر اولنور اکر تقلدی تلف سیفه باعث یاخود سـیفه یاجفن وحمائلنه برضرری مورث ایسه تقلدی جائز
وسزاوار کوریلمز که منفعت نفسی ایچون تلبسی اعمال جهاد دن اعتبار اولنماز واکر تلف وضرری موجب
دکل ایسه تلبسی حلال اولور که فرس حبسـنده ذکر ایلدیکیمز رکوب قلیل کبی بونده دخی منفعت قلیـله
استحـلال اولنور اما اول موضعده مثلا جواسیس اعدا بولنمق ظنی ایله ارهاب اعدا ایچون تقـلد سیف
وتلبس سـلاح ایلسه بومعنی امر مطلوبدر که ارهاب اعـدا اعمال جهاد دن محسوب اولمغـله اول سیفی
امر جهادده استعمالی مشروع ومرغوبدر امافی سـبیل الله حبس قیلنان قوس وسهام ایسه محبوس علیـه
آنلری غزانك غـیریده بین الفرضین رمی واستعمال ایلمك آنکله قصـد تعلم وغزا اوزره نیت تقوی ایلسـه
دخی بنم عنـد مده مناسب ومقبول دکلدر که بین الفرضین رمی واستعمالله مشق ورشـق اعمال جهـاد دن
اولمدیغندن بشـقه قوس وسهامی متلف اولمغـله اکا تصدیسی مشروع ومعقول دکلدر اما فرس حبیسـه
بلده سی ایچنده مصالح نفسی ایچون رکوبی بشـقه درکه رکوب مذکور فرسی مفسـد اولمیوب بلکـه
مصلح اولمغـله امر مشروعدر حتی اول فرسه دخی مجرد تعـلم فروسیت ایچون راکب اولوب یاخود مصالح
نفسی ایچون تمـام یوم واحدده یااکثرده راکب اولمق رکوبی مفسد اولدقده آنده دخی ممنوعدر واکر یدنده
فی سبیل الله حبیس اولان برفرس بولنان کسنه بلده سندن کندو محله سینك غیریده علف رخیص بیع اولندیغی
استماع ایلسه نظر اولنور اکر موضع علف ینه بلده سی ایچنده یاخود اول بلده نك بعض قرای قریبه سنده ایسه
اول موضعه دك رکوبی جائز وسزاوار کوریلور که رکوب مذکور منافع دابه دن اعتبار اولنور ومقدار مزبورده
کندو مصالحی ایچون رکوبی رواکوریلمش ایکن منفعت دابه ایچون رواکوریلمك بطریق الاولی در واکر موضع
علف مسافهٔ سفر مکان بعیده ایسه بنم عندمده اکا رکوبی مناسب ومقبول دکلدر که معنای مذکور بلاضرورة
فرس اوزره ارتکاب سفر اولمغـله مشروع ومعقول دکلدر کورمز میسنکه سفر مزبور جائز کوریلسه اون کونلك
بلکه دخی زیاده مسافه یه سفر دخی جائز کوریلور ایدی حال آنکه معنای مذکورك قبح وفسادی ظاهر ومتبیندر
لکن بولندقلری موضعدن برقاچ کونلك مسافه یه ذاهب اولمدقجه تحصیل علفه قادر دکللر ایسه اولبابده
علفنی تحصیل واوزر ینـه تحمیل ایچون اول موضعـه دك جواز رکوبی ظاهردر که بومثللو موضع ضرورتده
الضرورات تبیح المحظورات قاعده سی مثل سائردر وصورت مفروضه ده علفله رجوعنده رکوبی دخی جائزدر که
حین ذهابنده حفظ دابه یه محتاج اولوب لاجل الحفظ رکوبی جائز اولدقده علفله رجوعنده هم دابه وهم حملنی
حفظه محتاج اولمغله جوازی بطریق الاولی ظاهر ومتبیندر لکن کرکدر که علفدن اول مقداری تحمیل ایتمیه که
علفله برابر کندو دخی راکب اولدقده طاقت دابه یی سالب اوله زیرا معنای مذکور استهلاك دابه یی متوجدر
کورمز میسنکه فعل مرقوم دابه نفسنده حلال کوریلمز ایکن دابهٔ حبیسده بطریق الاولی استحلال اولنماز
واکر برکسنه یه فی سبیل الله حبیس قیلنان برسیف اعطا اولنوب اول سیف دخی حلیهٔ ذهب وفضه ایله محلی بولنسه

کرکدرکه اول کسنه حلیهٔ سیفه بروجهله تعرض واستیلا ایتمیه زیرا حلیه البته سیفه تابع وسیف حبیس غیر مملوك
اولمغله حلیه دخی حبیس غـیر مملوك اولدیغنـدن آنده تصرف ملاکله تصرفی حلال اولمیوب انجق اذن
مالکی اوزره حلیه سی ایله معـا امر جهادده استعمالی استحلال اولنور حتی سیف مزبور محتاج مرمت اولدقده
مرمتی اول کسنه اوزره واجب اولوب ینه حلیه سنه تعرضی جائز ومناسب اولماز زیرا منافع سیف اول کسنه یه
منحصر اولمغله قریبـا مستعیرده ذکر ایلدیکیمز کبی نفقه سی دخی آنك اوزر ینه مقتصر قیلنور کورمز میسنکه
یدنده فرس حبیس بولنوب نفقه یه محتاج اولدقده فرسه ایجار ایله تعرضی جائز اولمیوب همان اوزر ینـه نفقه سی
واجب اولور پس ما نحن فیهده دخی حلیهٔ سیفه تعرضی جائز اولمیوب همان اوزر ینـه مرمتی مستوجب اولور
واکر محبس السیف سیفی اول کسنه یه فی سبیل الله غزا ایچون اعطـا ایتمیوب بلکه اول کسنه یی فی سبیل الله
غزا ایدنلره ویروب بعـد الغزا استرداد ایتمك اوزره توکیل ایله اعطا ایتمش اولسه اکرچه بونده دخی حلیهٔ سیفی
اخراج وآخره تصدق یاخود وجه آخر اوزره تعرضی جائز وسزا کوریلمز که موکل اکا انجق سیفی اهـل غزایه
دفع واستردادی تفویض ایدوب حلیه سنده تصرفی تفویض ایتمدیکندن امر موکلی تجاوزی صحیح ورواکوریلمز
لکن سیف مزبور مثلا اصلاح جفنی ایچون محتاج مرمت اولوب وکیل دخی حلیه سیله اصلاحنی رأی وتدبیر ایلسه
بوصورتده تجویز وتقریر اولنور لکن کرکدر که حلیه سندن مقدار حاجتنی اخذ وآنکله مرمت ایدوب زیاده سنی
مرهٔ اخراده محتاج مرمت اولنجه یه دك محلنـده حفظ وابقایه همت ایده زیرا تقـدیر مذکور اوزره منفعت
سیف وکیل ایچون ثابت دکلدر که کندو مالندن اصلاحی اوزرینه مثبت اوله بناء علیه فرس حبیس ید وکیلده
نفقه یه محتاج اولدقده ایجـار اولنوب غله سی نفقه سنه صرف اولنوب کذلك اراضی موقوفه دخی غله سی ایله
مرمت اولنـدیغی کبی سیف مزبور دخی غله سیله مرمته دفت اولنور لکن سیفك حلیه سندن غیری غله سی
ناموجود اولمغـله همان حلیه سیله اصلا حنـه بذل مجهود ایدر اما صورت مفروضه ده بعض حلیـه مرمت
سیفه کافی ایکن بعضك نزعی نزع تمـامی موجب اولسه کرکدر که تمامنی نزع ایدوب مقـدار کفایه سنی مرمتنه
صرف وباقیسنی مرمت اخرایه محتـاج اولنجیه دك یانـنده حفظ وامسـاك ایلیه یوقسه آخره تصدق ایتمیه
زیرا حلیهٔ مزبوره تصدق ایچون موضوع اولمیوب انجق غزا ایچون موضوع اولمغـله امر غزادن غیری اموده
صرفی مشروع اولماز واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله حبیس ایلیوب آنی فی سبیل الله غزا ایدنلره دفع ایچون
وکیلنه دفع ایلدکدن صکره آیاقلرینـه حطم تسمیه اولنـان علت یاخود وجودینه عیب آخر عارض اولمغله
اوزرنده غزا اولنمغه قدرتی زائل اولوب انجق درون بلده ده رکوبه یاخود عربه یه قوشمغه یاخود نخل ایدوب
تخوعلق قیلنمغه قابل اولسه اولبابده وکیل آنی بیع ایدوب ثمنی ایله اوزرنده فی سبیل الله غزا اولنه جق فرس آخر شرا ایتمك
جائز وسزا کوریلور زیرا بیع ایتمدکده اول فرس هالك اولوب غرض حبس اولان صدقه البته منقطع اولمغـله
اول صدقه یی ابقا ایچون استبدالی جائز وواسع کوریلور واستبدال مرقومده امر قاضی بولنماسه دخی مباشرت
وکیل جائزدر که اصلاح فرسه سعی ایتمـك اکا مفوض اولمغله اولبابده رتبهٔ وصایتی جائزدر اماثمنی اوزرنده
غزا اولنه جق ثمن فرسه بالغ دکل ایسه نظر اولنور اکر وقت آخرده اول ثمنله اوزرنده غزا اولنه جق برفرسه
ظفر بولمق مأمول ایسه اکا ظفر بولنجیه دك توقف وثمنی توقیف ایدر زیرا بوتقـدیر اوزره شراء فرس آخر ایله
صدقهٔ حبسی ابقا ممکن اولمغله کرکدر که توقف وتوقیف اولنوب اول صدقه تعطیل وتحریف اولنمیه واکر ثمن
مزبور غایتله قلیل اولمغله آنکله وقتـا من الاوقات اشتراء فرس غزا غیر مأمول ایسه کرکـدر که فرسی آخره
تصدق ایتمیوب بلکه محبسه یاخود ورثه سنه مردود وموصول قیله زیرا مساکینه تصدق ایله تملیك ایچون حبس
اولمیوب انجق حبسی اوزرنده غزا ایچون تصمیم اولنمغله اوزرنده غزا ممکن اولمیه جق حالته رسیده اولدقده عاریه کبی
ملك محبسه اعاده وتسلیم اولنور وقول محرر شول مسئلهٔ مسجدده واقع اولان قول محمد رحمه الله تعالی اوزره قیاسله
مقرر اولمشدر که برکسنه ارضنی مسجد قیلوب ایچنده ناس اداء صلوة ایلدکدن صکره اطرافنده بولنان
خانه لر یقیلوب عرصه لری باغ وبستان قیلنمغله مسجد دخی خراب اولسه نظر اولنور اکر اول مسجدك جماعتی
عودت وایچنده اداء صلوته رغبت ایده جکلری مأمول ایسـه اول مسجد ملك صاحبنه راجع قیلنماز واکر غیر
مأمول ایسه عند محمد رحمه الله تعـالی ملك صاحبنه عودت ایدوب صاحبی حیاتده ایسه مسجدی اخذ وبیعی
یاخود عرصه سنی مزرعه اتخاذی واسع کوریلور وفوت اولمش ایسه ورثه سنه راجع قیلنور زیرا صاحبی آنی
انجق صلوة ایچون موضوع قیلدیغندن ایچنده اداء صلوة مأمول اولنمیه جق حالته رسیده اولدقده البته

تصدق اولنمايوب ملكنه رجوع ايدر پس حكم افراس دخى حكم مسجد اوزره قياس اولنور لكن عند ابى يوسف رحمه الله تعالى مسجد مزبور قطعا ملك صاحبنه رجوع ايتديكى كبى فرس مزبورك دخى رجوعى اصلا مشروع اولميوب همان وجوب تصدق مجزوم ومقطوعدر والله اعلم

باب العشور من اهل الحرب * يعنى تجار اهل حربدن عشر يعنى كمرك اخذينى تفصيلده باب نافع التحصيلدر مؤلف الكتاب امام محمد مصيب الصواب سرد اسناد ايله ابى صخرة المحاربى دن اول دخى زياد بن حديردن روايت ايلديكه زياد بن حدير رضى الله عنه ديديكه حضرت عمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنه بنى عين التمر نام موضعه مصدق يعنى محصل زكوة اموال ظاهره قبلوب ارسال ايلدى و مصليندن يعنى مسلميندن بر بلده دن بلدهٔ اخرايه جلب ايلدكلرى اموال تجارتلرندن ربع عشر واهل ذمتك اموال تجارتلرندن نصف عشر واهل حربك اموال تجارتلرندن تمام عشر اخذ ايتمكله بكا امر ايلدى بيلمك كركدر كه بو بابده وارد اولان آثارى تتبع و وجهنه اتباع ايدوب بزدخى عاشر يعنى كمركجى البته اوزرينه مرور ايلين مسلمدن ربع عشر وذميدن نصف عشر وحربيدن تمام عشر اخذ ايدر ديو حكم واجماع ايلديك زيرا حضرت عمر رضى الله تعالى عنه عاشرينه وجه مشروح اوزره امر ايدوب امرى دخى محضر مهاجرين وانصارده حاصل اولمشيكن هيچ كمسنه مخالفت وانكاره مائل اولمامق منزلهٔ اجماعه نازل اولمشدر و حضرت عمر رضى الله عنه دن روايت اولنان حديث آخر حكم مشروح اوزره دليل اظهردركه حضرت عمر رضى الله عنه انس بن مالك رضى الله عنهى اخذ عشور ايچون مصدق قيلوب ارسالنه عزيمت ايلدكده يا امير المؤمنين بكا منصبلركدن مكسى يعنى باج آلماغى مى تقليد ايدرسين ديو استكشاف كيفيت ايتمكله حضرت عمر رضى الله عنه بن سكا انجق رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك بكا تقليد بيوردقلرى عملى تقليد ايلدم رسول الله عليه السلام بكا امور عشورى تقليد ايدوب مسلمدن ربع عشر وذميدن نصف عشر وحربيدن تمام عشر اخذ ايتمكله امر ايلديلر ديو كشف حقيقت حقانيت ايلدى ايشته حكم مزبور حديث مذكورده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه رفعله روايت اولنمغله اتباعى اوزرمزه واجب اولمشدر و بيلمك كركدركه حضرت عمر رضى الله عنه وضع ايلديكى عاشرى انجق ميان مسلمين وكفارده واقع اولان سرحد اوزره وضع ايدوب اكا امر ايلديكه اوزرينه تجارتله مرور ايلين مسلميندن اخذ ايلدكده انجق زكوتى ادا ايلمديكى مالندن اخذ ايليه واول عاشرك نفقه سنى دخى اخذ ايلديكى عشوردن تعيين ايلدى ومدار اخذى عشر ونصف عشر وربع عشر مثللو انجق اعتبار عشر اوزره اولمغله اكا عاشر ومأخوذينه عشر ديو تسميه ايلدى وعاشر ايچون اخذ عشورى اثبات ايلديكى انجق اكا مبنيدركه مال تاجر امامك حمايتنده محمى ورعايتنده مرعيدر زيرا امن طريق انجق محافظهٔ امامله پيدا اولمغله سلامت مال تاجر انجق امامك حمايت ورعايتى ايله هويدا اولمق اول مالده حق اخذ امامى اثبات وابدا ايلمشدر نظيرى شول صحرالرده تعيش ايلين سوائمدركه آنلر انجق امامك حمايت ورعايتنده سائم اولملريله اخذ زكوتلرى امام ايچون سالمدر ومانحن فيه دخى آنك كبيدر وحضرت عمر رضى الله تعالى عنه مسلمدن اخذ ربع عشر ايله امر ايلديكى اكا مبنيدركه آندن اخذ اولنان مال انجق زكوة اموال ايدر قال عليه السلام ليس فى المال حق سوى الزكوة معناسى مال مسلمده زكوتدن غيرى حق شرعى يوقدر ديمكدر ونصاب اولان ايكى يوز درهمك زكوتى انجق ربع عشر ايدر وذميدن اخذ نصف عشر ايله امر ايلديكى اكا مبنيدركه عشور مزبوره هم مسلمدن وهم ذميدن اخذ اولنور حق واجب اولمغله مسلمدن اخذ اولنان مبلغك ضعفنى ذميدن اخذ ايلمك لازم ولازب اولمشدر نته كيم نصاراى بنى تغلبدن زكوة اموال ظاهره لرى ضعف اوزره اخذ اولنور وحربيدن اخذ تمام عشر ايله امر ايلديكى اكا مبنيدركه اهل حرب تجار مسلميندن تمام عشرى اخذ ايدر ايدى بناء عليه آنلردن دخى اخذ تمام عشر ايله امر ايلدى زيرا امرمز بور مسلمين وكفار بينلرنده مجازات اوزره مبنيدر حتى كفار بزدن اخذ خمس ايدر اولسه لر بزدخى آنلردن اخذ خمس ايده رز كذلك بزدن نصف عشر اخذ ايدر اولسه لر بزدخى نصف عشرى اخذ ايده رز كذلك بزدن هيچ نسنه اخذ ايلمز اولسه لر بزدخى آنلردن هيچ نسنه اخذ ايتمزز وحكم مذكور اوزره دليل شول روايت اولنان اثر جليلدركه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه عاشرى نامه يازوب تجار اهل حربدن نه اخذ ايده لم ديو استيمار ايلدكده آنلر بزدن نه اخذ ايده يورلر ديو استفسار ايلدى عاشر آنلر بزدن تمام عشرى اخذ ايده يورلر ديو اخبار ايلدكده سن دخى آنلردن تمام عشرى اخذ قيل ديو تحرير ايدوب امر مذكور بزمله كفار مياننده مجازات اوزره مبنى ايدوكنى اظهار ايلدى لكن اهل حرب تجار بزدن اخذ ايدوب ايتمدكلرى ياخود على تقدير الاخذ نه مقدارى

اخذ

اخذ ايلدكلرى عندمزده متبين اولمازسه بزده آنلردن تمام عشرى اخذ بزم متعين اولور زيرا مرويدركه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه عشارينه امر وتلقين ايدوب خذوا منهم ما يأخذون فان اعياكم ذلك فخذوا منهم العشر يعنى سز اهل حربدن بزدن اخذ ايلدكلرى مقدارينى اخذ ايديكز اكر مقدار مرقومى ادراكدن عاجز اولورسكز همان آنلردن تمام عشرى اخذ ايديكز ديو قطع وتعيين ايلدى بونده دخى معناى فقهى اولدركه ذمى يه نسبتله حربى مسلمه نسبتله ذمى منزلنده دركه مسلمك ذمى اوزره شهادتى قبول اولنوب ذمينك مسلم اوزره قبول اولنمادبغى كبى ذمينك حربى اوزره شهادتى قبول اولنوب حربينك ذمى اوزره قبول اولنماز وذميدن البته مسلمدن اخذ اولنان مالك ضعفى اخذ اولنديغى كبى حربيدن دخى ذميدن اخذ اولنان مالك ضعفى اخذ اولنور و ذميدن نصف عشر اخذ اولنمغله حربيدن ضعفى اولان تمام عشر اخذ اولنور وجرير بن حازم رحمه الله تعالى دن مرويدر ديديكه انس بن سيرين رحمه الله تعالى يى ايشتدم ديركه انس بن مالك رضى الله عنه بنى ابله اوزره نصب عامل قيلمق مراد ايلدى بن ديدم كه سن بنى ميان اعمالكدن مكس اوزره مى تعيين ايدرسين جوابنده ديديكه سن امور ناسدن حضرت عمر رضى الله تعالى عنهك بكا امر ايلديكى عمله راضى اولمازميسنكه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه بنى اول عملده استعمال ايدوب مسلمينك هر قرق درهمندن بر درهم واهل ذمتك هر يكرمى درهمندن بر درهم واهل حربك هر اون درهمندن بر درهم اخذ ايله بكا امر ايلدى بوندن صكره معلوم اوله كه مكس عمل عاشردن عبارتدر ومكاس دخى عاشردن عبارتدر مأخذ اشتقاقى مماكسه ومكاسدر واصل مكس بمعنى النقص در وعاشره مكاسله تسميه اولنمق انجق اخذ عشور ايله اموال ناسه مورث نقصان اولديغندندر وينه معلوم اوله كه مال تاجر كرك مسلم وكرك كافر حقنده مسلمده موجب زكوة اولان ايكى يوز درهمه بالغ اولمدقده عاشر ايچون آندن اخذ عشر ايلمك جائز وسائغ كورلمز اما تاجر مسلمده وجهى اولدركه بيان مشروح اوزره مسلمدن اخذ اولنان البته زكوتدر وايكى يوز درهمدن اقلده زكوة غير واجبدر وتاجر ذميده دخى بويله دركه آندن اخذ اولنان فى الحقيقة زكوة دكل ايسه ده ينه اسم زكوتله اخذ اولنمغله نصاب مرقوم آنده دخى شرط قيلنمشدر وحكم مذكوره دليل اولدركه نصاراى بنى تغلبدن زكوة اخذ اولنوب اموال ظاهره لرنده نصاب زكوة رسيدهٔ كمال اولمدقجه زكوتلرى اخذ اولنماز پس عشر دخى آنك كبيدر اما تاجر حربيده وجهى اولدركه اهل حرب تجار مسلميندن مادون النصاب اولان مالرندن اخذ عشر ايلمزلر پس بزدخى آنلردن اخذ ايتمزز حتى اهل حرب بزم تجارمزك قليل وكثيرندن اخذ عشر ايدر اولسه لر بزدخى آنلرك قليل وكثيرندن اخذ ايده رز والله تعالى اعلم وبه الاعانة والتوفيق

باب الجزية * امام ابراهيم النخعى رحمه الله تعالى دن مرويدر ديمشدركه اهل حربدن بر طائفه مسلميندن قبول ذمت اوزره موادعين اولدقلرندن صكره ايچلرندن بركيمسنه قبول اسلام ايلسه نظر اولنور اكر بعد الاسلام ارضنده اقامت ايدرسه خراج قديمى اوزرينه واجب اولور واكر اقامت ايتميوب دار اسلامه هجرت ايدرسه خراج قديمى اوزرندن ساقط اولور و بيلمك كركدركه امام مشار اليه اسبغ الله تعالى نعمه عليه قول مذكورنده خراجيله انجق خراج رأسى مراد ايلمشدر و بر قول مذكوره قائل دكللرز بلكه عندمزده مذهب اولدركه بر كافر اهل دار موادعه دن ايكن قبول اسلام ايلدكده كرك ارضنده اقامت ايلسون وكرك دارمزه هجرت ايلسون البته خراج رأسى ساقط اولور و بعض علما ديدبلركه كافر مزبور بعد الاسلام دارمزه هجرت ايتمديكجه خراجى ساقط اولماز بونلرك دخى مرادلرى خراج رأس ايسه قوللرى خلاف مذهبمزدر اما خراج ارض ايسه بز دخى اكا قائللرز كه بعد الاسلام ارض قديمه سنه متصرف اولدقده البته خراج ارضنى ادا ايدوب آندن عشر محصول اخذ اولنماز وعشر محصول انجق اهل بلده طوعا قبول اسلام ايتدكلرنده اخذ اولنور وعند بعض الناس مسلم مزبور دخى اداء خراج ايتميوب انجق اداء عشر ايدر زيرا دار اسلامه هجرت ايدوب ارضنى ترك ايلدكده آندن كرك خراج رأس وكرك خراج ارض اصلا اخذ اولنماز وعمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى دن مرويدر ديديكه عمرو بن العاصى رضى الله عنه ديديكه بلاد مغربده بر قريه صلح اوزره فتح اولنمايوب انجق اسكندريه وكفر طبس وسلطبس نام اوچ قريه صلح اوزره فتح اولنمشدر و بو اوچ قريه نك غيريدن قبول اسلام ايدنلرك مالرى اخذ وسبيللرى تخليه اولنمشدر انجق بو اوچ قريه دن قبول اسلام ايدنلرك مالرى يدلرنده ابقا وسبيللرى تخليه اولنمشدر لكن بز بو قولى اخذ ايتميوب انجق ديرزكه اهل ذمتدن قبول اسلام ايدنلرك مالرى اخذ اولنمايوب خراج ارضنى ادا اوزره كندو ارضنده ترك اولنور واولبابده ارضى صلحا ياخود عنوة فتح اولنمق برابردر زيرا خلافت عمر بن الخطاب

رضی الله تعالی عنه ده دهقانهٔ نهر ملك قبول اسلام ایلدکده سعد بن ابی وقاص وعمار بن یاسر رضی الله
تعالی عنهما آنك حالنی حضرت عمر رضی الله تعالی عنهه تحریر ایلدیلر اول دخی جوابلرنده ارضنی بنه کندویه اعطا
ایدیکز خراج ارضنی ادا ایلسون دیو تحریر ایلدی حال آنکه سواد کوفه دن نهر ملك وسائر مواضعی
عنوة فتح اولنمش ایدی والله تعالی اعلم

باب من عشور اهل الحرب والمسلمین واهل الذمة * یعنی مسلمین واهل ذمت واهل حربدن اخذ اولنه جق
عشورده باب مبسوط ومنشوردر مؤلف الکتاب امام محمد مجاهد نصاب دیرکه امام ابو حنیفه رضی الله عنه دیدیکه
حربی مستأمن ایکی یوز درهم یاز یاده ایله یاخود قیمتی ایکی یوز درهم یاز یاده یه بالغ اولان برشیئله عاشر مسلمین
اوزره مرور ایلدکده کرکدرکه اولبابده روایت ایلدیکمز اثر مأثور اوزره آندن اول مالك اخذ عشرنده صرف
مقدور ایده لر حتی بومال بنم مالم دکلدر یاخود اوزرمده دینم واردر دیو اعتذار ایدرسه دخی تصدیق واعتبار ایتیوب
همان اخذ عشره ابتدار ایده لر زیرا آنلردن اخذ اولنانلر کوه اولمیوب انجق بینلریمزده مجازات اوزره بنا قیلنمغله
آنلر بزم تجاریمزدن بومثللو اعذاره اعتبار واعتنا ایتمدکلری کبی بزدخی اعتبار واعتنا ایتمزز اما تجار اهل ذمت
بشقه درکه آنلر وجه مشروح اوزره اعتذار ایتدکلرنده تصدیق واعتبار اولنوب آنلردن اخذ عشره
اجتسار اولنماز زیرا حکم مذکور اهل ذمتده مجازات اوزره مبنی اولمیوب انجق حکم اسلام اوزره بنا وتطبیق
اولنمغله تجار مسلمین بومثللو اعذارنده اوزرینه مالنده وجوب حقی منکر اولدیغندن تصدیق اولندیغی کبی
اهل ذمت دخی تصدیق اولنور کذلك اهل حربك عبدلری ومکاتبلری مالله مرور ایلدکلرنده آنلردن دخی
اخذ عشره اقدام اولنور زیرا آنلر بزم عبید ومکاتبیمزدن اخذه اقدام ایتدکلری کبی بزدخی اخذه اهتمام ایدرز
اما آنلر بزم عبید ومکاتبیمزدن اخذ عشر ایتدکلری نمایان اولسه بز دخی آنلرك عبید ومکاتبلرندن اخذ ایلمك
جائز وشایان کورلمز اما آنلرك بزم عبید ومکاتبیمزدن اخذ ایدوب ایتدکلری عندیمزده مجهول ایسه بزینه
آنلردن اخذ ایله مشغول اولورز زیرا اخذ عشر انجق حفظ طریق ایچون اولدیغی مقرر ومکاتب دخی
حفظ طریقه محتاج اولمقده حر ایله برابردر وهم عبدی مولای حربیسی تجارت ایچون ارسال ایلدکده مالندن اخذ
عشره رضاسی ظاهر حالدر لکن بر حربی عاشر مسلمین اوزره رقیقله مرور ایدوب بونلر احراردر دیو دعوی
یاخود جواری ایله مرور ایدوب بونلر امهات اولاد مدر دیو ادعا ایلسه اولبابده تصدیق اولنوب عشرلری
مطالبه واستدعا اولنماز زیرا بوقولنده صادق ایسه آنلر احراردر واحرارده عشر اولمدیغی آشکاردر
واکر کاذب ایسه آنلر بوقولی ایله احرار اولورلر که حربی دار اسلامده عبدکافرنی اعتاق ایلدکده عتق
بالاجماع نافذ وبرقرار قیلنور که دار اسلام دار قهر اولمیوب دار احکام ایدوکی بدیدار در واکر بر حربی مال تجارتله
مرور ایدوب اول ما لیچون مال صبیدر دیو تعلل ایلسه ینه عاشر اخذ عشرنده تکاسل ایلمز زیرا آنلر بزم
تجاریمزی بومثللو اعذارلرنده تصدیق ایتمدکلرندن بز دخی آنلرك قوللرین تحقیق ایتمزز حتی آنلر بومثللو
مواضعده تجاریمزدن اخذ ایتمدکلری عندیمزده بدیدار اولسه بز دخی تجارلرندن اخذه ابتدار ایتمزز اما اخذ ایدوب
ایتمدکلری عندیمزده مشکوك اولسه بزینه طریق اخذه سلوك ایدرز که نصاب مال رسیدهٔ کمال اولمغله اصل اولان
اخذ ایله اشتغالدر واکر بر حربی دار اسلامه امانله تجارت ایچون دخول ایدوب عاشر مسلمین بر موضعده آندن
اخذ عشر ایلدکدن صکره مسلمینك عاشر آخرینه دخی مرور ایلسه کرکدرکه عاشر اوله اداسندن سنهٔ کامله
مرور ایتمدکجه آندن اخذ عشر اولنمایوب مرورندن صکره برکره دخی اخذ عشره صرف مقدور اولنه زیرا
حربی مرقوم دار اسلامده کشت وکذار ایلدکجه حکم امانی باقی وامانله خروجی من جهة الحکم غیر منتهی
اولمغله دار اسلامده کشت وکذار ایلین ذمی منزلنده تنزیل اولنوب ذمی سنهٔ واحده ده عاشر مسلمین اوزره
دفعاتله مرور ایلدکده عشر مالی انجق برکره اخذ وتحصیل اولندیغی کبی حربی مرقومدن دخی انجق
برکره اخذ وتحصیل اولنور وحکم محرر اوزره دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدر که اهل رومدن بر حربی
یکرمی بیك درهم قیمتلی بر فرسی ایله تجارت اوزره حضرت عمر رضی الله عنهك عاشری اوزره مرور ایلدکده
عاشر اول فرسی آندن اون سکز بیك درهمله شرایه طالب اولوب رومی بیعدن امتناع ایتمکله ایکی بیك درهم
عشرینی اخذ ایلدی بعده رومی مزبور فرس مذکور ایله اول عاشر اوزره دفعهٔ ثانیه ده مرور ایتمکله مرهٔ ثانیه ده
اخذ عشرینی مراد ایدوب رومی ادادن امتناع ایلدی بعده تظلم ایچون مدینه یه کلوب حضرت عمر رضی الله
تعالی عنهی مسجدده بولمغله مسجده دخول ایتیوب باب مسجدده توقف برله هو الشیخ النصرانی یعنی

ونهر الملك وهو سقي من الفرات كذا من بغداد على طريق الكوفة في المغرب

بن شیخ نصرانی یم دیو نفسنی تعریف ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه دخی وانا الشیخ الحنیفی یعنی
بن دخی ملت حنیفهٔ بیضادن شیخم دیو مقابله ایلدی بعده رومی سرکذشتنی بیان ایلدکده حضرت عمر
رضی الله تعالی عنه کفیت لفظی ایله مصلحتك تمام اولدی مفهومنی افاده ایتمکله رومی مرامنی فهم ایده میوب
کلامنه التفات ایتمدی ظنی ایله مأیوس کبی عودت ایدوب حضور عاشره کلدکده کوردیکه نامهٔ عمر رضی الله عنه
اکا سبقت ایلیوب بوندن نسنه اخذ ایتمه دیو عاشره تنبیه ایلمش عاشر ورود نامه یی اکا اخبار ایدوب برشیئنی
اخذ ایلمدی ونصرانی بو حالی کوروب عدالت عمریه دن استعجاب ایدوب قبول اسلامله شرفیاب اولدی
واکر بر حربی عاشر مسلمین اوزره مرور ایدوب اداء عشر ایلدکدن صکره همان یوم اداسنده یاخود ایرته سی
کونده دار الحربه دخول بعده ینه اول ماله استیمان اوزره دار اسلامه عود وقفول ایلسه کرکدرکه عاشر آندن
برکره دخی اخذ عشره مباشر اوله زیرا دار الحربه دخولنده حکم امانی منقطع واول امانله حکم خروجی
منتهی ومرتفع اولوب امان جدید ایله دخول جدیدنده اول مرده داخل حکمنده داخل یاخود حربی آخر منزلنده نازل
اولمغله هر دخول وخروجنده اخذ عشری لازم اولور اما اهل حربدن اول طائفه تجار مسلمینی دار الحربه
دخول وخروجلری تکرر ایتسه دخی انجق سنه ده برکره تعشیر اوزره معا شرت ایدرلرسه بز دخی آنلری انجق
سنه ده برکره تعشیره مباشرت ایدرز که بیان مشروح اوزره میانه مزده امر تعشیر انجق مجازات ومکافات اوزره
بنا وتقریر اولنمشدر واکر بر حربی امانله دار اسلامه خمر وخنازیر ایله معا قادم اولسه خنازیری تعشیر اولنمایوب
انجق قیمت خمری تقویم وقیمت عشری مقداری دراهمندن اخذ اولنمق لازم اولور اما عندنده دراهمی
غیر موجود ایسه خمرندن قیمت عشری ادا ایده جك مقدارینی بیعله اکا امر ایدوب عاشر اول وجهله اخذ
قیمتده بذل مجهود ایدر وعندیمزده مذهب مقبول اشبو قول منقولدر لکن امام زفر رحمه الله تعالی خمر دخی
خنازیر کبی تعشیر اولنماز دیوب قولنی ایکی وجهله تأیید وتقریر ایلدی بری اولدرکه خمر حق مسلمده مال
اولمیوب عاشر دخی مسلم اولمغله خنزیر ایله مروری کبی خمرده دخی عاشر اوزره مال اولمیان اشیا ایله مروری
حکمنده داخل واول حربی بو بابده عاشر اوزره خمر ایله مرور ایلین مسلم منزلنده نازلدر وبری اولدرکه حق
مسلمده خمر وخنزیر بر مجرای واحدده جاری ایکن عدم تعشیر خنزیر اوزره اجماعیمز منعقد اولدقدن صکره
حکم مذکور خمره دخی ساری قیلنور لکن بزم ایچون مذهبمز اوزره دلیل منقول شول روایت اولنان
اثر مقبولدرکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه اطرافده بولنان عامللرینی موسم حجده جمع ایدوب اوزر یکرده
خمر ایله مرور ایلین اهل ذمتدن نه اخذ ایده یورسز دیو سؤال ایلدکده آنلر نصف عشرینی اخذ ایده یورز
دیو جواب ایلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ولوهم بیعها وخذوا نصف العشر من اثمانها
دیمکله یعنی اهل ذمته تفویض واثمانندن نصف عشرینی اخذ ایله امر ایلدی وادلهٔ معقوله مزدن بری
شول فرق فاصل ومفصولدرکه خمر ابتداسنده عنب وعصیر ایکن حق مسلمده مال ایکن انتهاسنده دخی
تخلیل ایله مال اولوب خنزیر ابتدا وانتهاسنده مال اولمق محال اولمغله خنزیره نسبتله حرمت خمر اخف واهون
اولدیغندن خنزیردن اخذ عشر اولنماز سده خمردن جواز اخذی متیقندر وبری دخی اول قول ظاهر
القبولدرکه مسلمیندن اولان عاشرین خمری اخذ ایتیوب قیمتنی اخذ ایده جکی ظاهردر ومسلمینك اهل
صلاحلری خمری تخلیل ایچون واهل فسادلری شرب ایچون استعمال ایتملریله مسلمین قیمت خمره عالمین اولمق
ظاهر حالدر بو جهتله عاشر اول خمری مسلمینه تقویم ایتدیروب قیمتنی قول مسلمینله اخذ ایلمك ممکن ومستفیددر
اما خنزیری مسلمیندن برکیمسنه استعمال ایتمکله قیمتنه عالم اولملری عدیم الاحتمالدر وقیمتنه عالمین اولان کفارك
قوللری دخی مسلمین اوزره مقبول اولمامغله آنلرك قوللری ایله اخذ قیمتی دخی غیر معقولدر وبری دخی اول
قول قوی الاصولدرکه خمر البته مثلی اولوب عاشر مثلنی اخذ ایلمك لازم ایکن مسلم تملك خمردن ممنوع اولمغله قیمتنی
اخذ ایلدکده خمردن اعراضی متحقق اولدیغندن اخذ قیمتی مشروعدر اما خنزیر ذوات امثالدن اولوب مثلی قیمتندن
عبارت اولدیغندن اخذ قیمتی اخذ عینی ایله همحال اولمغله مسلم ایچون تملك عینی حلال اولدیغی کبی
تملك قیمتی دخی استحلال اولنماز وبری دخی اول قول دقیق الوصولدرکه خمر میان اهل ذمتده مال اولوب
مسلم ایچون خمر اوزره ید معتبره متحقق اولمغله آنده امام ایچون دخی ولایت معتبره بولنوب امامك یدوحمایتنده
دخول ایتمکله اموال سائره یه ملتحق اولمشدر اما خنزیرده مسلم ایچون ید معتبره غیر حاصلدر کورمزمیسنکه
خمر میراثده داخل وخنزیر غیر داخلدر وآنده مسلم ایچون ید معتبره حاصل اولمامغله اوزرنده ید امام دخی ثابت اولمیوب

مطلب یعشر الخمر دون الخنزیر

مطلب یورث الخمر دون الخنزیر

حمايتنده داخل اولماز وحمايتنده داخل اولميان اشيادن اخذ عشر ايلمك ناروادر واكر اهل حرب دارلرينه
خمر وخنازير ايله داخل اولان اهل ذمتمزی تعشير ايتمزلرسه بزدخی آنلردن خمر وخنازير ايله داخل اولان
كسنه‌لری تعشير ايله تكدير ايتمزز زيرا خمر وخنازير اهل دار اسلامدن انجق حق اهل ذمتده مال اولوب
اهل حرب دخی اهل ذمتمزی اول مالدن تعشير ايتدكلرنده داراسلامده بولنان اموالدن اول نوع مخصوصی
عفو ايتدكلرينه استدلال اولنمغله بزدخی آنلردن اول نوعی عفو ايله اشتغال ايدرز كه عشر اهل حرب
عشر مجازات ايدوكی بی جدالدر واكر اهل حرب مسلمينی دارالحربه ادخال ايلدكلری مالده تعشير ايتميوب
انجق اهل ذمتی تعشير ايدرلرسه بزدخی آنلری اهل ذمتی تعشير ايتدكلری منوال اوزره تعشير ايله تدبير ايدرز
واكر اهل ذمتی تعشير ايتميوب انجق مسلمينی تعشير ايدرلرسه بز آنلری ينه منوال مشروح اوزره تعشير ايله تدبير ايدرز
زيرا بو تقدير اوزره آنلردن مالك برنوعنی تعشير ونوع آخرينی عفو ايلمك ظاهر اولمامشدر كه آنلرك بزم عاشريمز
اوزره مرور ايدەجكلری هرنوع ماله بزم دخی مسلمينمز يا اهل ذمتمز عاشرلری اوزره مالدن اول نوعله
مرور ايلدكده البته تعشيرينه مباشر اوله جقلردر غايةالامر آنلر اهل داراسلامده ايكی طائفه بولوب برينی تعشير
وبرندن عفو واغماض ايتمشلردر حال آنكه اهل حرب انجق طائفهٔ واحده اولمريله بز آنلرده ايكی طائفه بولمامشز كه
بزدخی آنلر كبی برينی تعشير وبرندن صفح واعراض ايده‌لم بناء عليه جمله سنی تعشير ايله اعتراض ايدرز حتی آنلر بزدن
بشقه كونه ايكی طائفه بولوب برينی تعشير وبرندن عفو ايلدكلرنده اول ايكی طائفه آنلرده دخی موجود اولسه بزدخی
آنلردن تعشير ايلدكلری طائفه‌يی تعشير وعفو ايلدكلری طائفه‌يی عفوده صرف مجهود ايدرز مثلا اهل حرب
بزم رجالمزی تعشير ونسامزدن اغماض ايلسه‌لر بزدخی رجاللرينی تعشير ونسالرندن اعراض ايدرز وبيلك
كركدر كه اهل حربدن اخذ اولنان عشور انجق موضع خراجه وضع اولنوب مقاتله‌يه صرف اولنور بوقسه
موضع صدقاته وضع اولنوب فقرايه صرف اولنماز نكته سی اولدر كه صدقه البته صاحبنی مطهر وكافر اهل طهره دن
اولمديغی ظاهردر اما مسلم اهل طهره دن اولمغله آندن اخذ اولنان عشور موضع صدقه‌يه وضع اولنمق واضح
ومشهوردر بنه ديركه برمسلم امانله دارالحربه مال تجارتله داخل اولوب ياخود حين دخولنده يانده مالی يوغيكن
دارالحربده تجارتله بعض امواله واصل اولوب اول مال اوزره دارالحربده حولان حول دخی كامل اولدقدن صكره
اول مالی داراسلامه اخراج وآنكله عاشر مسلمين اوزره مرور ايلسه كركدر كه عاشر آندن هيچ نسنه اخذ ايلميه
زيرا عاشر انجق امامك رعايت وحمايتنده بولنان صدقهٔ مالی جبايت ايدر كه جبايتی انجق مقابلهٔ حمايتده در
كوريمز ميسنكه عاشر خارجدن اوزرينه مرور ايلين دراهم ودنانيری تعشير ايدر كه آنلر محتاج حفظ وحمايتدر
امادرون بلده‌ده مدار تجارت اولان دراهم ودنانيری تعشير ايده‌مز كه آنلر مستغنی حمايت ورعايتدر ورعايت
امام دارالحربه شامل اولمامغله رعايتنده بولنميان اموالی تعشيره واصل اوله‌مز كورمزميسنكه بركسنه عسكر
اهل بغيده ايكن مالی اوزره حولان حول متحقق اولدقدن صكره عسكر اهل عدله انتقال ايلسه زكوة ماضيه ايله
مؤاخذه سنه اشتغال اولنماز زيرا مال مزبور حمايت امامدن مهجوردر وهم زكوة حق الله اولوب دارالحرب كبی
حكم امام المسلمين جاری اولميان موضعده واجب اولمغله امام المسلمين دارالحربده واقع اولان حد زنا وسرقه وشرب
وقطع طريق مثللو حقوق الله ايله مؤاخذهٔ ناسی مستوجب اولمديغی كبی زكوة مزبوره ايله دخی مؤاخذه‌يی
مستوجب اولماز انجق مسلم مرقومه بدون الاجبار بينه وبين الله تعالی زكوة مالنی ادا برله امر اولنوب علی تقدير
عدم الاداء آثم اوله جغی اخبار اولنور زيرا مال مسلم اوزره حولان حول متحقق اولدقده زكوتی واجب اولور
وزكوة دخی واجب اولدقده صوم وصلوة كبی ادا ايله مأمور يتنی موجب اولور نظيری شول باغيدر كه اهل عدله
خروج وعدول ايلينه اكا مالندن زكوة ماضيه‌يی ادا برله بدون الاجبار افتا اولنور ومانحن فيه دخی بويله در
وتقرير سابق البحر بردن دارالحربده مستأمن اولان مسلمده جواب مسئله متبين اولدقده دارالحربده تجارت ايدوب
مالی اوزره حولان حول متحقق اولدقدن صكره عاشر مسلمين اوزره مرور ايلين اسيرده دخی حكم مسئله
متعين اولور كه عاشر آنی تعشيره اجترا ايتميوب همان بينه وبين الله اداء زكوتله افتا ايدر كذلك دارالحربده
قبول اسلام ايدوب مالنی بعد حولان الحول داراسلامه اخراج ايلين كسنه حقنده دخی حكم مسئله بديدار اولور كه
عاشر مسلمين آنی دخی تعشيره ابتدار ايده‌مز انجق اولكسنه دارالحربده ايكن اوزرينه مالنده وجوب زكوته عالم اولوب
بعد العلم مالی اوزره حولان حول دخی متحقق اولمش ايسه بينه وبين الله تعالی اوزرينه اداء زكوتی لازم اولور
اما وجوب زكوته عالم اولمامش ايسه عالم اولدقدن صكره مالی اوزره حولان حول متحقق اولمدقجه اوزرينه

مطلب مصرف عشور المسلمين واهل الحرب

زكوتدن برنسنه لازم اولماز كه زكوة البته شرايعدن اولوب شرايع دخی انجق بعد السماع واجب اولور ايكن
اول كسنه‌نك سمعنه خطاب شرعی بالغ اولمامغله موجب خطابی مستوجب اولماز واكر بر حربی
دارالحربده قبول اسلام ايدوب سوائمدن واموال تجارتدن مال كثيره مالك ايكن مالنده وجوب زكوته
عالم اولدقدن صكره دارالحربده التی آی ياخود اقل ياخود اكثر مكثدن صكره داراسلامه اخراج ايدوب دار
اسلامده حولان حول رسيدهٔ تمام اولدقدن صكره عاشر اوزره مرور ايلسه كركدر كه عاشر تعشير مالنده ومصدق
اخذ زكوة سوائمنده توقف وقصور ايتميه‌لر زيرا مالی اوزره حولان حول هنوز دارالحربده ايكن منعقد اولمشدر كه
اوزرينه وجوب زكوة دارالحربده متمهد اولمشدر كورمزميسنكه ادا ايله امر اولنور وادا ايتمدكده آثم اولور
پس سبب وجوب دارالحربده موجود اولوب نفس وجوب داراسلامده متحقق الوجود اولمشدر وشرعا
معتبر ومطلوب اولان انجق حال وجوبدر وحال وجوبده مال مزبور حمايت امامده ومجرای احكام اسلامده
بولنمغله اخذ عشروز كوتنه اقدام واهتمام اولنور كورمزميسنكه حول برنصاب اوزره منعقد اولدقدن صكره اثناء
حولده نقصان كلوب آخر حولده ينه رسيدهٔ تمام اولسه اثناء حولده عارض اولان نقصانه اعتبار اولنميوب انجق
حال وجوب اولان تمام حولده تمامنه اعتبار اولنمغله زكوتی ايجاب والزام اولنور پس مانحن فيهده دخی اثناء
حولده دارالحربده بولنديغنه اعتبار اولنميوب انجق تمام حولده داراسلامده بولنديغی مطمح انظار قيلنور كذلك
مسلم اسير ومسلم مستأمن مالنی دار اسلامه اخراجدن صكره حولان حول رسيدهٔ تمام اولدقده حكم سابق
آنده دخی اجرا واول حولده مالينك عشروز كوتنی اخذه ابتدار واجترا اولنور واكر برمسلم ياذمی دارالحربه
تجار ايچون قصد دخول اوزره دراهم ودنانير ايله عاشر مسلمين اوزره مرور ايلدكده بن بومالی انجق آلتی آيدن برو
كسب ايلدم هنوز اوزرينه حولان حول تحقق ايتمدی ديو بسط اعذار ايلسه كركدر كه عاشر آنی تصديق
ايدوب اخذ عشرينه اجتسار ايلميه زيرا مالنده وجوب حق انكار ايتمكله قول آنك قولی ايدوكی آشكاردر
بوصورتده دارالحربه دخول وآنده تجارت ايدوب هنوز دارالحربده ايكن حولان حولی رسيدهٔ تمام اولدقدن
صكره اول ماله داراسلامه خروج وعاشر اوزره مرور ايلسه ينه عاشر حول ماضی ايچون اخذ عشردن ممنوع
ومهجوردر زيرا وقت وجوب اولان وقت تمام حولده مالی دارالحربده بولنوب حكم امام المسلمينده حاضر
اولمديغندن عاشر آندن اخذ عشره قادر اولماز اما داراسلامده اول ماله مالك اولديغی هنكامدن تمام حوله بر
ايكی كون قالنجيه‌دك دارالحربده آرام ايدوب حول انجق داراسلامه خروجندن صكره رسيدهٔ تمام اولسه بوتقدير
اوزره عاشر اخذ عشرينه قيام واهتمام ايدر زيرا مال مزبور وقت وجوب حقده حمايت امامده وموضع جريان
احكام اسلامده بولنمغله ثبوت حق اخذی اكمال واتمام ايلمشدر واكر داراسلامده مستأمن اولان حربی ياذمی
يا مسلم اوزرينه حولان حول متحقق اولان ماله عاشر اوزره مرور ومالنی عاشردن كتم ايدوب بعده حولان حول
ثانيدن صكره ينه مرور وينه كتم ايدوب بعده حولان حول ثالثدن صكره ينه مرور ايلدكده عاشر آنك اوچ
سنه‌ده مالنه وكتمنه كسب وقوف وشعور ايلسه كركدر كه اوچ سنه‌ده امرار ايلديكی اموالنی علی التمام تعشيرده
بذل مقدور ايليه زيرا دار اسلامده اول مالك زكوتی واجب اولمغله عاشر ايچون هر مرورنده حق اخذی
ثابت اولمشدر وحق ثابت تأخر وكتمانله فائت اولماز اما حربی بواوچ سنه‌ده هر مرورنده قبل التعشير دار
الحربه داخل بعده داراسلامه راجع اولمش ايسه عاشر ايچون آنك مالنی سنهٔ ثالثه‌ده مرور اخيری ايچون
تعشيردن ماعداسی جائز وواسع كوريلمز زيرا هردفعه‌ده دارالحربه داخل اولمغله آندن حكم امان زائل وحقنده
احكام مسلمين باطل اولوب دفعهٔ ثانيه وثالثه‌ده خروجنده حربی آخر منزلنه نازل اولمشدر كورمزميسنكه
عاشر مال حربی‌يی تعشير ايلدكدن صكره دارالحربه داخل اولوب يوم دخولنده داراسلامه رجوع وعاشر
اوزرينه اول ماله مرور ايلسه عاشر آنی مجددا تعشيره صرف مقدور ايدر وبو ماده‌ده آنك دارالحربه
دخولی كندويه نافع اولان حكمی ابطال الله حربی آخر منزلنده انزال اولنديغی كبی مانحن فيهده دخی دارالحربه
دخولی هردفعه‌ده مسلمينه نافع اولان حكمی ابطال الله حربی آخر منزلنده انزال اولنور واكر حربی مستأمن
ياذمی يا مسلم داراسلامده اوچ سنه تجارت ايدوب عاشر مسلمينه مرور ايتميوب انجق سنهٔ ثالثه‌دن صكره مرور
وهربری اوچ سنه‌دن برو مالLری تعشير اولنماديغنی اخبار ومسلم دخی اوچ سنه‌دن برو زكوة مالنی ادا ايتمديكنی
اقرار ايلسه بوصورتده عاشر انجق حول ثالثك عشرينی اخذه ابتدار ايدوب حولين سابقينك اخذ عشرينه
اجتسار ايده‌مز زيرا عاشر داراسلامده بولنان مالی انجق حمايت ايدوب اول مالده هنوز حق ثانی واجب

مطلب اذا كتم ماله من العاشر

اولدين وقت اخذى باقى اولمق شرطى ايله تعشير ايدر يوقسه مالده حق ثانى واجب اولدقدن صكره واجب
اولك وقت اخذى فوت اولوب واجب ثانينك وقت اخذى حلول ايتمش اولور بناء عليه مذكور يندن برسى
بعد الحول الاول وقبل تمام الحول الثانى عاشر اوزره مرور ايلسه واجب اولك وقت اخذى باقى اولمغله اخذينه
قادر اولور اما بعد تمام الحول الثانى مرور ايلسه وقت اخذى منقضى اولمغله اخذينه مقتدر اولماز لكن مال
مزبور دار الحربده ايكن حولان حولى بشقه دركه آنده عاشر اوزره قبل تمام الحول الثانى دخى مرور ايلسه
عاشر آنى تعشيردن ممنوع ومهجوردر زيرا اولبابده حلول حول ثانى احكام امام المسلمين جارى اولمديغى موضعده
حاصل اولمغله حق اخذى قطعا ثابت ومتحصل اولمامشدر اما مال مزبور دار اسلامده بولنمق بشقه دركه
بيانى سبقت ايلمشدر واكر حربينك يا ذمينك سوائم حيوانانى بولنسه انلردن زكوتلرى اخذ اولنماز كه زكوة
البته عبادت اولمغله كافر اوزره واجب اولماز اما مسلمك سوائمندن اوج سنه اخذ زكوة اولنمايوب صكره حالنه
مطلع اولنسه بوبابده سنين ماضيه نك زكوتى آندن اخذ اولنور زيرا سوائم تحت حمايت امامده بولنمغله اخذ
زكوتى طرف امامه مفوضدر وسنين ماضيه ده حمايت امام آنلرده تحقق ايتمكله زكوة ماضيه لرين اخذ ايدر
لكن عاشر بشقه دركه بومثلو موادده انجق سنهٔ اخيره نك زكوتى اخذ ايدر زيرا عاشر انجق اوزرينه صاحبى
ايله مرور ايلين مالى تعشير ايدر حال آنكه بوصورتده اوزرينه ماله مرور انجق سنهٔ رابعه اثناسنده واقع
اولمغله انجق سنهٔ ثالثه ايچون اخذ ايدر اما مصدقك حق اخذى اوزرينه مرور ايچون اولميوب بلكه هر مسلمك
سائمه سنده حق اخذى متحقق اولمغله بهر حال اخذ زكوته مستحق اولور وتحقق حق اخذنده سائمه
اوزره حولان حول معتبر وصورت مزبوره ده اوج دفعه حولان حول امر مقرر اولمغله هر حول ايچون اخذ
زكوته قدرتى اظهردر بوصورتده صاحب السوائم اولان مسلم بن سنين سابقه نك زكوتى فقرا ومساكينه ادا وايفا
ايلدم ديو ادعا ايدرسه بو قولنه اصغا اولنمايوب ينه اول اوج سنه نك زكوتى آندن اخذ واستيفا اولنور وقول مذكور
بزم مذهب منصوريمزدر وامام شافعى رحمه الله تعالى ديديكه اخذ اولنماز زيرا زكوة حق فقرا اولوب اول
مسلم فقرايه ادا ايلدكده حق مستحقنه واصل اولمغله زكوة اموال تجارتى فقرايه ادا ايلدكده ذمتى عهده دن
برى اولديغى كبى زكوة سوائمده دخى برى اولور لكن جوابنده ديرزكه اخذ زكوة طرف امامدن تعيين اولنان
عامللره مفوضدر وطرف امامدن اخذ اولنمدقدن صكره اكرچه فقرايه صرف اولنور لكن صاحب المالك
صرف ايلديكى فقرايه باعيانهم صرف ايلمك امام اوزره واجب اولمامغله صاحب المالك آنلره صرفى برأت
عهده سنى موجب اولماز نظيرى اولدركه بركسنه برصبى ايچون مديون اولوب اول دينى صبى يه دفع وتسليم
ايلسه برأت عهده سنى موجب اولماز زيرا دين مزبورده حق اخذ خاصهٔ وصى اولوب وصى دخى اخذ ايلدكده
اوزرينه صبى يه دفع وتسليم ايلمك واجب دكلدر ومانحن فيه دخى بويله در واكر امام المسلمين حرب ياخود شغل
آخر ايله تشاغل ايدوب سنين مرقومه ده مسلمين مرقومينه بعث مصدقده تكاسل ايتمكله آنلر دخى اول سنه لرك
زكوتى فقرايه ادا ايدوب بعد زمان مطالبه اولندقلرنده سن بزه بعث مصدق ايتمكله بز زكوتمزى فقرايه ادا
ايلديك ديو تعلل ايلسه لر بوتقدير اوزره قول آنلرك قوللرى قبلنمغله اوزرلرينه مجددا تحصيل زكوتى تحمل
ايلمزلر زيرا امام سنين مزبوره ده آنلره بعث مصدق ايتميوب طرف امامدن طلب اولنماديغندن اوزرلرينه طرف
امامه ادا واجب ومرتب اولمامغله صاحب المال زكوة مال تجارتى بنفسه فقرايه اداسى برأت ذمتنه سبب اولديغى
كبى مانحن فيهده دخى سبب قبلنور ينه ديرزكه بر حربى مستأمن يا ذمى يا مسلم عشار مسلميندن بر عاشر اوزره مرور
ايتدكلرنده بزى اشبو سنه ايچنده سندن غيرى عاشر محل آخرده تعشير ايلدى ديو ابراز سند ايدوب اولبابده
متهم اولدقلرى تقدير اوزره عاشر آنلرى تحليف دخى ايلسه كركدركه آنلره بر نسنه اداسنى تكليف ايلميه زيرا زكوة
حق الله اولوب عند الملاك امانت ومالكلر اول امانتله امين اولمغله امين اداء امانتى اخبار ايلدكده تصديق
اولنه جغى امر مستبيندر اكرچه حكم مزبور مسلم وذميده ظاهردر كه آنلر اوزرلرينه ده دينمز وار در ديو اداء
عشردن امتناع ايلدكلرنده دخى تصديق اولنه جقلرى تقرير سابقله متقرردر اما حربى اخبار دينده تصديق
اولنماز ايكن بوبابده وجه تصديقى اولدركه بوقوللرى ابراز سند ايله متأيد اولمغله شايستهٔ تحقيق اولوب مسئلهٔ
دينده قوللرى بومثلو سند ايله متأيد اولمامغله تحقيقه حقيق اولمامشدر وحكم محرر اوزره دليل معتبر قريبا
روايت اولنان حديث عمر رضى الله عنه دركه ذكر اولنان شيخ نصرانى بنى عاشرك بركره تعشير ايتمشيكن شمدى
سنهٔ واحده ده بردخى تعشير ايده يورلر ديو تقرير ايلدكده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه عامللرينه لا تعشروا

مطلب اذا ادى زكوة السوائم الى المساكين

مطلب اذا دفع دين الصبى الى الاب لا يبرأ ما لم يدفعه الى الوصى

مطلب لا يعشر فى السنة الا مرة

فى

فى السنة الا مرة ديو تحرير ايلدى ومعلومدركه نصرانى مرسومى تصديق ايتميدى عامللرينه وجه محرر
اوزره تحرير ايلمز ايدى واكر برمسلم يا ذمينك مال تجارتى اوزره دار اسلامده بردفعه حولان حول واقع اولوب بعده
اول مالى امانله دار الحربه ادخال وآنده برسنهٔ كامله تجارتدن صكره دار الحربدن اخراج وآنكله عاشر مسلمين
اوزره مرور ايلسه عاشر اول مالى سنهٔ اولى وسنهٔ ثانيه ايچون تعشيردن ممنوع ومهجوردر زيرا سنهٔ اولىده عاشر
اوزره ماله وقت اخذنده مرور ايتمديكندن اخذى غير مقدوردر وسنهٔ ثانيه ده دخى مال اوزره حولان حول
دار الحربده واقع اولمشدر وبز قريبا بيان ايلديك كه مال اوزره حولان حول دار الحربده واقع اولدقده تعشيرى جائز
وواسع دكلدر لكن تاجر مرقوم اول ماله بعد الحول الاول عاشر اوزره دار اسلامده مرور ايتمشيكن مالنى كتمله دار
الحربه ادخالدن صكره دار الحربده سنهٔ كامله اقامت بعده اول مالى دار اسلامه اخراج وآنكله عاشر مسلمين
اوزره مرور وكتم سابقنى عاشره اخبار ايلسه كركدركه عاشر آنى سنهٔ اولى ايچون تعشيره ابتدار ايدوب سنهٔ
ثانيه ايچون تعشيره اجتسار ايلميه زيرا بعد الحول الاول اول ماله بعد وجوب الحق عاشر اوزره وقت اخذى
باقى ايكن مرور ايدوب حق اخذى ثابت اولدقدن صكره حق مزبور كتم وتأخير ايله ساقط وفائت اولماز وحول
ثانى دخى مال مزبور دار الحربده ايكن حولان ايتمكله اخذ عشرى عديم الامكاندر كذلك برمسلمك سائمه سى اوزره
حولان حول تحقق ايتمشيكن زكوتى ادا ايتمدين دار الحربه ادخال وحول ثانى دار الحربده حولان ايلدكدن صكره
ينه دار اسلامه ادخال ايلسه كركدركه مصدق آندن سنهٔ اولى ايچون اخذ زكوته استعجال ايليه زيرا بوبابده معتبر
اولان حق مرور اولميوب انجق مال اوزره دار اسلامده حولان حول اولوب اول دخى حاصل وحق اخذى
متحقق اولمغله سنهٔ مزبوره ايچون اخذ زكوته مستحق اولمشدر اما سنهٔ ثانيه ايچون هيچ نسنه اخذينه قادر دكلدر كه
آنده حولان حول مال دار الحربده ايكن ظاهر اولمغله حق اخذى متقرر اولمامشدر واكر بر حربى مستأمنك مالى
اوزره دار اسلامده بركره ياخود ايكى كره حولان حول تحقق ايدوب هر برنده عاشر اوزره مرور ايتمشيكن مالنى كتم
وبعده ينه مرور ايلدكده عاشر اول كيفيته مطلع اولسه كركدركه عشر ماضيى آندن اخذه مسارع اوله لكن
صورت مفروضه ده عاشر اكا ظفرياب اولمادين دار الحربه دخول وبعده ينه اول ماله دار اسلامه خروج ايدوب
كندو كيفيتنى عاشره اخبار ايلسه كركدركه بودفعه ده دار الحربدن خروجى ايله تعشيرينه ابتدار ايدوب سنين
ماضيه ايچون تعشيرينه اجتسار ايليه زيرا امام ايچون حق اخذ انجق مستأمن اوزره ثبوت حكم مسلمينله ثابت
ايكن دار الحربه دخولنده آندن احكام مسلمين باطل اولمغله امام ايچون حق اخذ دخى زائل اولور واكر صورت
مفروضه ده مستأمن مرقوم اوزره حق اخذ ثابت اولدقدن صكره دار اسلامدن كندو دارينه داخل اولميوب
بلكه تجارت ايچون امانله دار الحرب اخرايه داخل اولسه آنده دخى اوزرينه واجب اولان عشور متقدمه باطل
اولور واولبابده كندو دارندن ارض اسلامه دخول ايچون استيمان ايتدنده اول ارض اخرايه دخول ايده جكنى مسلمينه
ذكر واول وجهله اخذ امان ايدوب ايتمك برابردركه على كلا التقديرين دخولى حكم مسلمين آنده جارى اولميان داره
اولوب همان كندو دارينه دخول وخروج ايلمش منزلنده اولمغله كندو دارينه دخول وخروجنده اوزرينه واجب
اولان عشور متقدمه باطل اولديغى كبى بونده دخى بطلانى مقرردر كذلك مستأمن مرقوم كندو داريندن
دار غيره دخولنده مسلميندن اولا دار غيره دخول وبعده اول دار اخرايه نفوذ ايدوب آنده دخى مسلميندن
امن اولمق اوزره تجارت وبعده اول امانله ينه دار غيره دخول وبعده كندو دارينه رجوع ايلمك اوزره استيمان
واول وجه اوزره اخذ امان ايتمش اولوب دار غيرده اوزرينه وجوب عشردن صكره اول دار اخرايه داخل
وبعده دار غيره راجع اولسه ينه عشور ماضيه آندن اخذ اولنمق جائز وواسع كوريلمز لكن على جميع التقادير
اول داردن دار غيره رجوعنده تعشير اولنور زيرا خارج اولديغى داره طرف مسلميندن آمن ايسه دخى
حكم مسلمين جارى ومتمكن دكلدر وبومثلو موضعه خروجى اوزرينه واجب اولان عشوره اعتبارى مبطل
اولديغى كبى كندودن سابقده اخذ اولنان عشوره اعتبارى دخى مضمحل ايدر حتى داريندن دار اسلامه
خروجنده مسلمين آنى تعشير ايدوب چندروز مكثدن صكره اول دار اخرايه دخول وينه چندروز اثناسنده
دار اسلامه عودت ايتمش اولسه عاشر مسلمين آنى مجددا تعشيره معاودت ايدر زيرا اول داره دخولنده احكام
مسلميندن خارج اولمش اولمغله آنك حكمى شول حكم اهل دار موادعه ده مندرج قيلنور كه آنلردن برتاجر
اول موادعه ايله دار اسلامه دخول ايدوب عاشر مسلمين آنى تعشير ايلدكدنصكره دارينه عودت واول سنه
ايچنده ينه دار اسلامه عود وقفول ايليه عاشر مسلمين آنى مجددا تعشير ايلديكى كبى مانحن فيهده دخى تعشيرينى

تكر برايدر زيرا على كلا التقديرين داريته عودت ايلدكده طرف مسلميندن آمن ايسه ده تحت احكام مسلمينده
غير كا ئندر بوجهتله آنلردن اخذ اولنان عشور سابقه درجهٔ اعتباردن ساقط اولمشدر واكر اهل حرب
مسلمينه وجابرله ذمت مسلمين اولميوب اوزرلرينه احكام مسلمين جاري اولمامق شرطيله بهرسنه خراج معين
ادا ايتملري اوزره موادعه ايتدكلرندن صكره بيجلرندن بركسنه اول موادعه اوزره اموال كثيره ايله داراسلامه
قادم اولسه هم آمن قيلنوب هم مالندن تمام عشرى اخذ ايلمك لازم اولور زيرا اول كمسنه موادعه اوزره آمن
ايسه ده اوزرلرينه حكم مسلمين جاري اولميوب هنوز حربي اولديغندن حكم ذمتي متضمن اولمامشدر بوجهتله
غير دارالموادعه دن امانله خارج اولان حربي منزلنده تنزيل اولنمغله عشر كامل آندن تحصيل اولنديغي كبي
بوندن دخي تحصيل اولنور حتى اول كمسنه داراسلامده ايكن اوزرينه وجوب عشردن صكره دار موادعه يه
دخول وبعده داراسلامه رجوع ايلسه عاشر آني سنين ماضيه ايچون تعشيره شروع ايده مز زيرا آنفا بيان
ايلدلك كه حكم مز بوزده دارموادعه غير دار موادعه ايله سياندر ومسلم وذمينك بلاد حربدن دار موادعه يه
دخول وآنده حول كامل مكث وتجارت ايتملري غير دارموادعه يه دخوللري ايله مساويدركه دارموادعه ده احكام
مسلمين غير جاريه ايكن مجرد موادعه ايله حكم داراسلامي غير حاويدر والله اعلم

* باب من الخمس فى الركاز والمعدن يصاب فى دار الحرب ودار الموادعة وما يلحق الذمى من ذلك والعبد
والمستأمن * يعنى ديار اهل حربدن دارموادعه وغير دار موادعه ده اصابت اولنان كنوز ومعادنى تخميس
وعدم تخميسي تحقيقنده واصابت ايلين ذمي ياخود عبد ياخود مسلم مستأمن اولمق صورتلرين تفصيل
ونحريرنده باب دقيق التنسيقدر مؤلف لكتاب امام مرشد الصواب ديركه برمسلم امانله دارالحربه داخل اولوب
آنده ذهب يافضه ياجوهردن بركنزه واصل اولسه نظر اولنوراكر اول كنزه اهل حربدن برينك دارنده
ظفرياب اولمش ايسه كركدركه صاحب الداره غدر ايتميوب كنزي اكا تسليمه شتاب ايليه زيرا كنز مرقوم
صاحب الدارك مالي اولمغله اكا تسليم ايتمدكده غدر وخيانتي متضمن اولور حال آنكه مسلم مرقوم حين
استيمانده اهل حربه نفوس واموالرنده غدر وخيانت ايتمكه ضامن اولمشيدي واكر هيچ كمسنه نك ملكي
اوليان صحراده يا وضع آخرده واصل اولمش ايسه مجموعنه تملك اوزره مستقل قيلنور زيرا مال مرقوم برفردك
ملكنده داخل اولمامغله دارالحربده اصطياد اولنان منزلهٔ صيده نازل اولمشدر وصيد مرقوم صائده خاص
اولديغي كبي مسلم مرقوم دخي اول كنز ايله كسب اختصاص ايدر واول كنزي داراسلامه اخراج ايلدكده آنده
خمس دخي ايجاب اولنماز كه ايجاف خيل وركابله عزاز دين واعلاء كلمة الله وجهي اوزره مصاب اولمديغندن
منزلهٔ متلصصه تنزيلي استصواب اولنوب تخميس مصاب متلصص صواب كوريلمديكي كبي بونده دخي
صواب كوريلمز كذلك اول كنز ايله عاشر مسلمين اوزره دخي مرور ايلدكده عاشر آني تعشيره دخي شروع ايده مز كه
حمايت امامده بولنميان ارض حربده اصابت اولنمغله تعشيري مشروع كوريلمز كورمز ميسنكه مسلم مستأمن
مالني دار الحربه ادخال ايدوب دارالحربده اوزرينه حولان حول متحقق اولدقدنصكره دار اسلامه اخراج
ايلسه تعشيري ممكن اولماز پس دارالحربده اصابت ايدوب داراسلامه اخراج ايلديكي مالده عدم امكاني
بطريق الاولى متبيندر كذلك مسلم مستأمن دارالحربده معدن ذهب وفضه وحديده واصل ياخود بحر اهل حربدن
لؤلؤ وعنبره متوصل اولسه آنلره دخي تملكده مستقل قيلنور كه آنلر دخي برفردك ملكنده داخل اولمامغله صحراده
بولنان منزلهٔ ركازه نازل اولمشلردر وآنلري دخي داراسلامه اخراج ايلدكده مطالبهٔ خمس وعشر ايله ازعاج
اولنماز اما بونلره اهل حربدن بركسنه نك ملكي ايچنده ظفرياب وصول اولورسه كركدركه صاحبنه مردود
وموصول ايليه بنه ديركه دارالحربده بولنان اسير مسلم واهل حربدن قبول اسلام ايلين كمسنه حكم مجرده مسلم
مستأمنه موافق انجق خصلت واحده ده مفارقدر كه بونلر اهل حربدن بركسنه نك داري ايچنده ظفر بولدقلري
ركاز ومعادنه بلا تخميس ولا تعشير مالك اولورلر كه بونلر اهل حربه اعطاء امان ايتمش اولميوب وقت قدرتنده اهل
حربي قتل ومالرين اخذ ايلمك حقلرنده جائز اولمغله دارلرنده ظفر بولدقلري ركاز ومعادنه بالاولويه متملك اولورلر
كذلك دارالحربده اصابت ايتدكلري لقطه يه دخي بالاستقلال مالك اولورلر وآني دخي داراسلامه اخراجلرنده تخميس
وتعشيره سالك اولنماز زيرا لقطهٔ مزبوره مال اهل حرب اولمق ظاهر حال اولوب بونلر دار اهل حربده بولدقلري ماله
دخي بلا تخميس ولا تعشير مالك اوله جقلري بي جدال ايكن لقطه يه مالك اوله جقلري بطريق الاولى بي قيل وقالدر اما
مسلم مستأمن لقطهٔ دارالحربي لقطهٔ داراسلام كبي تعريف ايلمك لازمهٔ حالدندر كه آنك حقنده اخذ مال مسلم

حلال اولمديغي كبي اخذ مال حربي دخي حلال دكلدر وبرسنه تعريفدن صكره صاحبي ظاهر اولورسه
صاحبنه رد والحاق ايدوب ظاهر اولمازسه حكم لقطهٔ داراسلام اوزره فقرايه تصدق وانفاق ايدر وبنم عندمده
احب اولان آني دارالحربده بولنان فقراء مسلمينه تصدقدر وآنلر بولنمازلرسه فقراء اهل ذمته تصدقدركه
لقطهٔ داراسلامي فقراء اهل ذمته صرف ايلمك جائز اولدقده لقطهٔ دارالحربده جواز صرف بالاولويه معلوم
التحققدر وآنلر دخي بولنمازسه فقراء اهل حربه اعطا ايدركه لقطهٔ من قومه مال اهل حرب اولمغله فقراء
اهل حربه جواز اعطاسي ظاهر وهويدادر اما لقطهٔ داراسلام بشقه دركه آني فقراء دارالحربه صرف ايلمك
ممنوع ومال مسلمي اهل داراسلامك غيري يه اعطا غير مشروعدر اما مسلم مستأمن فقير اولوب لقطهٔ
دارالحربي اكل ايلمك مراد ايلسه اكلي حلال اولوركه مسلم ملتقط اهل احتياج اولدقده لقطهٔ داراسلامي اكل
ايلمك حلال ايكن لقطهٔ دارالحربده بالاولويهٔ استحلال اولنور لكن غني ايسه بزم عندمزده اكل وتناولي
اكا حلال اولماز وعندالشافعي غني حقنده دخي استحلال اولنور واكر اكل ياخود تصدق ايلدكدن صكره
صاحبي كلوب ملتقط دخي التقاط واتلافني اعتراف ايدرسه بنم عندمده احب اولان ضمانله دفع اختلاف
ايلمكدر لكن صاحبي قبول اسلام ايدوب امام المسلمينه اولبابده رفع خصام ايلسه كركدركه امام ضمان اوزره
جبره اقدام ايليه زيرا مسلم مستأمن اول مالي ارض حربده استهلاك ايلمشدر حتى دارالحربده ايكن اهل حربه
اعطا قيلنديغي امانتي نقض ايدوب اول مالي غصب واستهلاك ايتمش اولسه ضماننده اكا جبر اولنمايوب همان
بينه وبين الله ضماني مستحب اولديغي كبي لقطه يي استهلاك كنده دخي ضمانله جبر اولنمايوب انجق بينه وبين الله
ضماني احب كوريلور واكر برحربي امانله كلوب داراسلامده ركازه ياخود معادنه اصابت وآندن استخراج
ذهب وفضه وحديده مباشرت ايلسه كركدركه امام المسلمين اكا هيچ نسنه ويرميوب جمله سني بدندن اخذه
مبادرت ايليه زيرا مال مزبور غنيمتدركه مسلمين اعمال خيل وركابله اول ارضي فتحه عزيمت ايتمشلردر كورمزميسنكه
اكا اصابت ايلين برمسلم اولسه مصابي تخميس وباقيسي اكا سالم قيلنور پس غنيمت اولميدي تخميسنه جرأت
اولنمازايدي حال آنكه حربي ايچون غنائم مسلمينده حق يوقدر كورمزميسنكه حربي مستأمن عسكر مسلمينله
بغير اذن الامام خروج وقتال مشركينله اصابت غنائم ايلدكده اكا غنائمدن هيچ نسنه اعطا اولنمامق
لازمدر پس بو غنيمتده دخي وجه مذكور اوزره دراما حربي مستأمن استخراج ركاز ومعادن ايچون طلب وعمله
امام المسلميندن استيذان ايدوب اذن امامله استخراجده دامن درميان اولمش ايسه كركدركه خمس مصابي
افراز وباقيسني يدنده ابقا ايله سرافراز قيلنه زيرا حربي مستأمن اذن امامله قتال ايتمش اولسه غنيمتدن حصه دار
اولوب ذمي كبي اعطاء رضخه سزاوار كوريلورايدي پس اذن امامله استخراج معادن ايلدكده دخي غنيمتدن
حصه دار اولوب بعد التخميس باقيسنه سزاوار كوريلور واكر حربي مستأمن بحر مسلميندن لؤلؤ كثير ياخود
عنبر وفيره ظفرياب اولوب ياخود داراسلامده معدن جوهر وفيروزجه واصل اولمغله آندن قتي چوق شيئه
دست رس اكتساب اولسه خصوص مرقوم مقرون اذن امام اولماسه دخي بلا خمس اختصاص تملكه بكام
قيلنور اما لؤلؤ وعنبرده وجه اختصاصي اولدركه لؤلؤ وعنبر انجق بحردن استخراج اولنور وبحردن استخراج
اولنان غنائمدن عد اولنمايوب غنائم انجق برده حاصل اولان منافعه خاص قيلنمشدر كورمزميسكه آنلره
مسلم دخي ظفرياب اولدقده تخميسي ايجاب اولنماز وغنائمده داخل اولمامغله صيد وسمك منزلنه نازل قيلنور
وقول مذكور امام ابو حنيفه وامام محمد رحمة الله تعالى عليهما نك قول منصورلريدر اما عند ابي يوسف
رحمه الله تعالى مسلم لؤلؤ وعنبره ظفر بولدقده تخميس اولنوب غنائمدن اعتبار اولنمغله يد حربيدن بالتمام
اخذينه ابتدار اولنور واما فيروزجده وجه اختصاصي اولدركه فيروزج اجزاء ارضدن جزء خاصدر كورمزميسنكه
نار ايله ذائب ومنطبع اولماز بوجهتله منزلهٔ حجرده اولوب تخميس اولنماز وتخميس اولنمادقده غنيمتده داخل
اولماز وغنيمتده داخل اولمدقده حربينك داراسلامده ظفر بولديغي منزلهٔ صيدده اولوب جمله سي اكا تخصيص
اولنور وذمي دخي دارالحربده مستأمن ياخود اسير ايكن ركاز ومعادنه نائل اولسه احكام مذكوره ده منزلهٔ
مسلمه نازل قيلنوركه اهل دار يمزده داخل اولمغله حكمي حكم مسلمه مماثلدر كذلك ذمي داراسلامده ركازه
ياخود معدن ذهب وفضه ورصاص وزيبقه ظفر بولسه بنه حكمي حكم مسلمله برابر اولمغله مصابي تخميس
اولنوب باقيسي اكا مقرر قيلنور واولبابده اذن امامله اولوب اولمامق غير معتبردركه ذمي اهل دار يمزدن اولوب
حكم مسلمين آنك اوزرينه جاري اولمغله منزلهٔ مسلمده تنزيلي اظهردر ومؤلف الكتاب امام موثوق الخطاب

حكم عنبرده عمرو بن دينار دن اول دخی پدری ديناردن رحمة الله تعالی عليهما اولدخی ابن عباس رضی الله تعالی
عنهمادن بر اثر معتبر روايت ايلديكه ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن عنبرده خمس وارميدر ديو استفسار
ايلدكلرنده انما ذلك شیٔ دسره البحر يعنی عنبر انجق بحرك ساحله دفع والقا ايلديكی نسنه در ديمكله عدم
تخميسنی اخبار ايلدی واكر بر مسلمك عبد قنی دار اسلامده ركاز ومعدنه ظفرياب وصول اولسه كركدر كه
مصابی تخميس اولنوب بعد الخمس ما بقی مولاسنه موصول قيلنه زيرا ركاز ومعادن غنائمدن وعبد دخی
اهل استحقاق مغانمدن اولمغله بو غنيمته دخی استحقاقی ثابت اولديغندن حاصلی تخميس وباقيسی مولاسنه
اعطا لازم اولور كه مال عبده تملك مولاسی ايچون سالمدر كذلك عبد مكاتب دخی ركاز ومعادنه ظفرياب
اولدقده آنك دخی تخميسی تقديم اولنوب انجق ما بقی مولاسنه تسليم اولنمايوب كنديه تسليم اولنور كه
عبد مكاتب كسبنه مولاسندن احق ومصاب مرقوم كندو كسبی ايدوكی امر محققدر كذلك بر صبی دخی
دار اسلامده ركاز ومعادنه ظفرياب اولدقده آنك دخی تخميسنی اتمام وباقيسنی اكا تسليمده اهتمام اولنور كه
صبی حين قتالده رضخ غنيمته مستحق اولمغله استخراج قيلديغی ركاز ومعادنه دخی استحقاقی متحققدر واكر
ديار حربدن بردارك اهلی مسلمينه رجا ايدوب اوزرلرينه احكام مسلمين جاری اولمامق شرطی ايله
بهرسنه مسلمينه شیٔ معلوم ادا ايتملری اوزره موادعه يه التجا ومسلمين دخی مساعدهٔ مرتجی ايلسه لرينه دار مزبوره
دار اسلامدن عد اولنمايوب علی حالها دار الحرب اولمق اوزره پايرجا قيلنور زيرا داری دار اسلام ايلين انجق
اجراء احكام مسلمين ايكن دار مزبوره ده عدم جريانی ظاهر ومستبيندر بناء عليه بر مسلم دار مذكوره يه
موادعهٔ مزبوره ايله دخول وآنده ركازه ظفرياب اولسه صحراده ظفرياب اولمش ايسه جمله سنه تملك ايدوب
بركسنه نك داری وملكی ايچنده ايسه اكا رد وتسليمی اوزرينه ايجاب اولنور واكر قوم مرقومين مسلمينه بهرسنه
خراج معين ويروب اوزرلرنده احكام مسلمين اجرا اولنمق شرطی ايله ذمت مسلمين اولمق اوزره استسلام ايتمش اولسه لر
بوندن اقدم مسلمين آنلرك اوزرلرينه استيلا ايتمش اولماسه لر دخی دارلری دار اسلام قيلنور كه آنده طرف اسلامدن
اجراء احكام اولنمشدر بو صورتده آنده مسلمين ياخود اهل ذمتدن بركسنه ركازه ياخود معدن ذهب وفضه يه
صحراء خاليه ده مصيب اولدقده دار اسلامده اصابتی كبی تخميس اولنوب باقيسی اول مصيبه تخصيص
اولنمق ايجاب وتصويب اولنور اما بركسنه نك ملكی ايچنده مصيب اولدقده دار اسلامده بر مسلمك ملكی ايچنده
اصابت اولنان ركاز ومعادنده واقع اولان اختلاف اسلاف اوزره بونده دخی اختلاف اولنوب امام ابو حنيفه وامام محمد
رحمة الله تعالی عليهما ما بقی بعد الخمس صاحب ملكه تخصيص اولنمغی تصويب وامام ابو يوسف رحمة الله
تعالی عليه دخی اول مصيبه تخصيص اولنمغی تصويب ايلمشدر وامام ابو يوسف رحمه الله تعالی توجيه
مذهبنده ديركه مال مذكور بركسنه نك يدنده داخل اولميان اموال مباحه دن معدود اولمغله آنده هر كيمك يدی
سبقت ايدر ايسه اكا موصول ومردود قيلنور وامامين همامين رحمة الله تعالی عليهما ديرلر كه اول موضعك
مالكی اولی اكا احراز ايله مالك اولمغله اول ارضك ظاهر وباطنه متملك اولمشدر وقول امامين اوزره حديث
علی رضی الله تعالی عنه دخی برهان جليدر كه ديمشدر اذا اصيب فی قرية يؤدی عنها قوم الخراج فهو لهم
واذا اصيب فی قرية لا يؤدی احد عنها الخراج فهو لمن اصابه وفيه الخمس يعنی ركاز ومعدن بر قومك
خراجنی ادا قيلدقلری قريه لرنده اصابت اولندقده اول قومه تخصيص اولنور اما بر فردك آندن اداء خراج قيلادقلری
قريه ده اصابت اولندقده مصيبه تخصيص اولنور وعلی كلا التقديرين آنده خمس واردر ومؤلف الكتاب امام محمد
محامد نصاب جزيرهٔ قبرس حقنده ديديكه مسلميندن بركسنه اول جزيره ده مصيب معدن وركاز اولسه اكر
اهاليسندن بركسنه نك داخل ملكنده ايسه صاحبنه تسليمه سزاوار اولنوب صحراء خاليه ده ايسه مصيبی اكا تملك ايله
كسب امتياز ايدر وعلی كل حال اخذ خمسی محالدر زيرا آنده حكم مسلمين ظاهر اولمديغندن دار الحربدن
تعداد اولنور وبز قريبا ذكر ايلديك كه دار الحربده اصابت اولنان ركاز ومعادنده وجه مشروح اوزره تفصيل
اولنور پس جزيرهٔ مرقومه ده دخی اصل مذكور اوزره اعتماد وتعويل اولنور وجزيرهٔ مزبوره جزائر بحردندر كه
بهرسنه مسلمين عربه شیٔ معلوم وكفار رومه شیٔ معلوم ادا ايتملريله هم مسلمين وهم كفار روم ايله صلح اوزره لردر
انجق اوزرلرينه حكم مسلمين جاری دكلدر واكر مسلميندن اهل عز ومنعه اولان بر عسكر ارض حربه دخول
وآنده بر مدت اقامت ايتدكلرنده ايچلرندن بعضيلری آنده زراعته مباشرت وبعد الادراك والحصاد محصوللرين
دار اسلامه اخراجه مبادرت قيلسه لر نظر اولنور اكر زرع ايلدكلری بذر كندو مالليری ايسه حاصللری

وقبرس ضم قاف وسكون با وضم را
ايله بحر سفيدده بر جزيرهٔ معروفه در
قبرس دخی ديرلر وجزيرهٔ مرقومه ده
ذكر اولنان حكم وتفصيل زمان
تأليف كتابه نظر ايله در بوقسه طقوز
يوز يتمش سكز تاريخنده ملوك آل
عثمان ايدهم الله تعالی بانواع
اللطف والاحسان طرفلرندن فتح
اولنوب دار اسلامه ادخال
اولنمشدر وبحمد الله تعالی اليوم بلاد
عثمانيه ده بر بلدهٔ فاخره ودر وفق
غانس نعم وامتعه ايله زاخره وانوار
اسلام وآثار امن وسلام ايله زاهره در
منه

جميعا كندولره ايصال اولنور كه حاصللری نماء ملكلری ايدوكی ظاهر ونماء ملكه شخص آخر حق اوزره
مستحق اولمدقجه ملك مالك اوله جغی باهردر وآنده خمس دخی بوقدر كه غنيمت دكلدر وعشر وخراج دخی
يوقدر كه آنلر انجق اراضی مسلمينده واجب اولور حال آنكه اول اراضی ارض حربدندر واراضی اهل حرب
عشريه وخراجيه دكلدر واكر زرع ايلدكلری بذر ارض عدودن اخذ ايلدكلری حنطهٔ غنيمتدن ايسه
كركدر كه مقدار بذری يدندن اخذ وغنيمته القا وباقيسی بذر غنيمتدن حاصل ايسه ده غنيمت قيلنمايوب
يدنده ابقا اولنه زيرا زارع مرقومك حالی حال غاصبدن ادنی دكل ايكن غاصب بذر آخری غصب وارضنه
زرع ايدوب آندن محصول كثير حاصل اولدقده مغصوب منه ايچون انجق مقدار بذری ضامن وباقيسنه
مالك اولدقده زارع مرقومك تملكی بطريق الاولیدر سؤال اولنورسه كه بذر مرقوم طعام غنيمت اولوب
زارع مذكور دخی آنی زرعله استهلاك ايتمشدر وطعام غنيمتی دار الحربده استهلاك ايلين كسنه دن هيچ نسنه
اخذ اولنمامق متعين ايكن آندن مقدار بذری اخذ ايلمك نيجه ممكن اولور جوابده ديرز كه زارع مرقوم طالب نما
اولمغله زرعنده استهلاك حقيقی صورتنا اولمامشدر كورمزميسنكه اب ووصی صبينك بذرينی زرع ايتملری
مشروعدر حال آنكه زرع فی الحقيقه استهلاك اولسيدی آندن ممنوع اولورلر ايدی بلكه بذر مزروع انجق
شول خشب جليج يعنی بونلمش آغاج اوزره قياسله اظهار اولنور كه غانميندن بركسنه دار الحربده اكا اصابت
وآندن قصعه لر اتخاذ ايدوب دار اسلامه اخراجله استظهار ايليه خشب مزبور بركره معمول ايكن وبركره
غير معمول ايكن تقويم اولنوب غير معمولينك قيمتی غنيمته القا وباقيسی اكا تسليم اولنور كذلك دار الحربده
جلد سموره ظفرياب اولوب دباغتدن صكره آنی دار اسلامه اخراج ايلدكده اول دخی مدبوغ وغير مدبوغ ايكن
تقويم اولنوب غير مدبوغنك قيمتی غنيمته القا وباقيسی اكا تسليم اولنور پس بذر مرقوم دخی بو وجه اوزره
معلوم اولورينه ديركه اكر بر ذمی يا عبد قن يا مكاتب يا صبی يا عورت دار اسلامده ركاز ومعدنه ظفرياب وصول اولسه
كركدر كه وصوللری اذن امامه مقرون دكل ايسه ده مصابی تخميس اولنوب باقيسی مصيبنه موصول قيلنه
زيرا طوائف مرقومه بغير اذن الامام عسكر مسلمينله غزا ايدوب واصل غنائم اولدقلرنده ينه غنيمتده حقلری
ثابت اولوب اعطاء رضخله مغتنم قيلندقلری كبی دار اسلامده واقع اولان مصابلرنده دخی حقلری ثابت اولوب
ما بقی بعد الخمس ايله مغتنم قيلنورلر سؤال اولنورسه كه مذكورينه غنائمدن سهم مقدری ايفا اولنمايوب انجق
رضخ قليل ايتا اولنور ايكن دار اسلامده واصل اولدقلری ركاز ومعادندن نيچون رضخ قليل اعطا
اولنمايوب تمام باقی اعطا اولندی جوابده ديرز كه مذكورين ايچون غنيمتده رضخ قليل واجب اولمق
غنيمتده ثبوت حق ونصيبلرين موجب اولمشدر لكن غنيمتده حقوق غانمين متفاوت اولوب تقدير امامله
اعطا اولنان رضخ دخی تقدير شرعله ثابت كيدر اما غنيمتده تفاوت شرعی واقع اولمق ركاز ومعدنده
جميع مصابه استحقاقلرينه مانع اولماز كورمزميسنكه غنيمتده حقوق راجل وفارس متفارق ايكن
ركاز ومعدنده متوافقدر پس ما نحن فيه دخی اصابت ركاز ومعدنده حكم احرار وعبيد متحد ومتفقدر وهم
ظفرياب ركاز ومعادن اولان كسنه استخراجنده منفرد ومستقل اولمغله طوائف مرقومه دن شول قوم ممتنعين
منزللرنده نازل قيلنور كه آنلر بانفسهم غزا ايدوب بعض غنائمه واصل وآنی دار اسلامه موصل اوله لر اول غنيمت
مقاتلهٔ مسلمين بينلرنده سهام خيل ورجاله اوزره تقسيم اولندیغی كبی طوائف مذكوره بينلرنده دخی تسهيم اولنور
پس مذكورين يدندن ظفرياب ركاز ومعادن اولان كسنه دخی قوم مزبوره يه مماثلدرينه ديركه بر حربی مستأمن
دار اسلامده طلب كنوز ومعادن ايچون امام المسلميندن استيذان ايدوب امام دخی نصف مصابنی اخذ
ونصف آخرينی يدنده ابقا شرطيله اذن ورخصتنی ابذال ايتمكله عملده دامن درميان واصابت ركاز ومعدنله
كامران اولسه كركدر كه امام اخذ نصفنی تقديم ونصف آخری اكا تسليم ايليه زيرا حربی مستأمن دار اسلامده
ظفر بولديغی ركاز ومعادندن برشيئه مستحق اولميوب استحقاقه انجق شرط امامله ملتحق وامامدن دخی
آنك حقنده انجق شرط نصف متحقق اولمغله استحقاقی نصفدن اكثره لاحق اولمامشدر بوندن صكره امام
اول حربيدن اخذ ايلديكی نصفدن ايكی خمسنی كه مصاب حربينك خمس واحديدر اخذ ايدوب اول خمسی
فقرا ايچون افراز وباقيسنی مقاتله ايچون ممتاز ايدر زيرا اذن امام مصاب حربی يی غنيمت قيلوب آنده وجوب خمسه
بادی وبعد الخمس جميع مصابنده وجوب حق غانمينه مؤدی اولمشدر وامام ايچون هر فريقك حقنی غيره
تحويل ايلمك امر مستحيل اولمغله كركدر كه وجه مشروح اوزره ايكی نصفك خمس واحدينی كه نصف مأخوذك

مطلب يجوز للاب والوصی زرع بذر الصبی

ایکی خمسیدر اخذ وفقرا ایچون افراز وباقیسنی مقاتله ایچون ممتاز ایلیه ینه دیرکه اکر برمسلم یا عبدی یا مکاتبی
یاخود صبی یا ذمی طلب کنوز ومعادن ایچون امامدن استیذان ایدوب امام دخی نصف مصابنی مسلمین ایچون اخذ
ونصف آخرینی اکا ابقا شرطیله اذن ورخصتنی ایذان ایتمکله سعی وهمت وکنوز ومعادنه اصابت ایلسه
کرکدر که امام اخذ خمسنه مباشرت وباقیسنی بالتمام تسلیم مصیبه مبادرت ایلیه نکتهسی اولدرکه مسلم وذمی
کنوز ومعادنه شرطله مستحق اولمیوب انجق اصابتی ایله مستحق اولورکه بغیر اذن الامام دخی اصابت ایلدکده
ینه استحقاقی متحققدر بو جهتله شرط امام مقتضای شرعدن خارج ودرجهٔ اعتبارده غیرمندرجدر زیرا موجب
قیاس انجق کنوز ومعادن بالتمام مصیبه تملیک اولنمقدر که مال مباح اولمغله حکمی مصیبه تخصیص اولنوب
آخری تشریک اولنمامقدر لکن خمسده دلیل شرعی وارد اولمغله بزدخی خلاف قیاسله ایجاب خمس اوزره
متوارد اولدق اما خمس اوزره زیاده دلیل شرعیدن عاری اولمغله اصل قیاس اوزره جاری قیلنمشدر اما حربی
مستأمن شرط مذکور ایله اصابت ایلدکده حکمی بشقهدر که آنک استحقاقی انجق شرط امامله متحقق اولمغله
مشروطدن زیاده یه مستحق اوله من ومؤلف باهر الاستقلال اصل کتابده فرق مسئلتین اوزره ایکی مسئله ایله
استدلال ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه امام المسلمین مسلمیندن برعسکری نصف مصابلرین جماعت مسلمین ایچون
اخذ ونصف آخرینی آنلره ابقا شرطی ایله دارالحربه ارسال ایدوب آنلر دخی اصابت غنائمله خوشحال اولسهلر
بونده شرط امام باطل اولمغله مصابلری تخمیس وباقیسی بالتمام آنلره ایصال قیلنورکه استحقاقلری شرط امامله
حاصل دکل ایکن امامک قتال ایلین مسلمینی قتال ایلین مجاهدینه خلاف شرع اوزره شرط تشریکی باطل اولور
اما اهل حربدن بردارک اهلی ینه اهل حربدن اهل دار اخری ایله قصد قتال ایدوب لکن دار اسلامه دخول
ایتمدیکجه اول داره مجال دخوللری محال یاخود ممکن ایسهده دار اسلامدن دخوللری ارهاب اعداده برکمال اولوب
امام المسلمین نصف مصابلری مسلمینک ونصف آخری آنلرک اولمق شرطیله اذن ورخصت و برمکله کیدوب
وصول غنائمله خوشحال اولسهلر کرکدر که امام نصف مصابلرین مسلمین ایچون اخذ ونصف آخرین آنلر ایچون
ابقاده استعجال ایلیه زیرا قوم مذکورین اهل حربدن دار اسلامه خارج اولمش برسریه اولملریله غنیمته استحقاقلری
انجق شرطله متحقق اولوب اول بابده شرط امام معتبر اولمغله مشروطه مستحق اولوب زیاده یه مستحق اوله مزلر
پس فرق مسئلتین مزبورتین بو ایکی مسئله ایله ظاهر اولور واکر کفار رومدن دار اسلامده بولنان برحربی
مستأمن دار اسلامده بلاامان دخول ایلمش برحربی ترکی یه ظفر بولسه علی قول جمیع الائمه آندن برحصه ایله
مظفر قیلنماز اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ترکی مرقوم داریمزه واصل اولدقده فیء جماعت مسلمینده
داخل اولمشدر حتی آنی برمسلم دار اسلامده اخذ ایلسه اکا سالم قیلنمیوب بیت مال المسلمینه وضعی لازم اولور
پس آنی حربی اخذ ایلدکده حکم مشروح بطریق الاولی اظهر واجلی در واما عند محمد رحمه الله تعالی آنی
برمسلم اخذ ایلدکده تخمیسی واجب اولمق روایتی اوزره البته غنیمت اولور واخذ مسلمده غنیمت اولدقده اخذ
حربیده دخی غنیمت اولور وحربی ایچون استحقاق غنیمت اولمامغله ترکی مرقوم اول حربینک دار اسلامده
ظفر بولدیغی رکاز ومعادنه برابر اولوب یدندن بالکلیه وجوب اخذی مقرر کورلور اما مسئلهٔ مفروضهده
مستأمن مرقوم بومثللو بلاامان داخل اولان حربیلری طلب وتجسس ایچون مأذون اولوب بعده اهل داردن
یاغیریدن بلاامان داخل اولان نیچه اهل حربی اخذ ایله صداقت نمون اولسه عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه
ینه اکا هیچ حصه اعطا اولنمیوب همان یدندن اخذ وبیت الماله القا اولنورکه اهل حرب مذکورین دار اسلامه
داخلین اولدقلرنده حق جماعت مسلمین اولدقلری هویدادر لکن عند محمد رحمه الله تعالی مصابی تخمیس
ومابقی اکا تسلیم اولنورکه مأخوذی غنیمت اولوب وحربی غنیمتی اذن امامله اخذ ایلدکده آنده ثبوت حق
ذکر وتقدیم اولنمشدر نظیری شول رکاز ومعدندر که اکا اذن امامله ظفریاب اوله آنلر تخمیس اولنوب
مابقی اکا سالم قیلندیغی کبی مانحن فیهده دخی قیلنمق لازم اولور واکر برمسلم حر یاعبد قن یامکاتب
یاعورت طرف امامدن طلب کنوز ومعادن ایدوب مصابی بلاخمس کندویه سالم اولمق اوزره
مأذون اولوب طلبده سعی وکوششه مرهون وظفریاب مال کونا کون اولسه نظر اولنور اکرمصیب مرقوم یاخود
مولاسی اغنیادن ایسه کرکدر که امام آندن اخذ خمسده اهتمام واعتنا ایلیه زیرا مصابلری اولان رکاز ومعادن
غنیمتدن اولوب خمس غنیمت حق فقرا ایکن امام ایچون ابطال حق فقرا جائز وسزا کورلمز واکر محتاج
ومدیون اولوب اخماس اربعه ایله غنی اولمیه جغی معین اولمغله امام المسلمین خمسی اکا تسلیمی مستحسن کورسه

بو

بومعنی جائز واحسن کورلور زیرا خمس حق فقرا ومصیب مزبور دخی فقرادن اولمغله حق مستحقنه واصل
قیلندیغی بی مرادر وحکم مذکور اوزره دلیل حضرت علی رضی الله تعالی عنهدن نقل اولنان اثر جلیلدر که مصیب
رکاز اولان کسنه یه ان وجدتها فی ارض خربة فالخمس لنا واربعة اخماسه لك یعنی بو اموالی اکر صاحبسز
اولان ارض خربهده بولدی ایسک خمسی بزه واربعهٔ اخماسی سنکدر دیدیکدن صکره وسنتممها لك یعنی
قریبا خمسی دخی اعطا ایله تمام اموالی سکا تسلیم ایدهرز دیدی وقول مذکور انجق اول مصیبی مستحق صدقه
کورمکدن صدور ایلمشدر اما طرف امامدن اذن مزبور برحربی مستأمن یا ذمی حقنده ظهور ایتمش اولوب اول دخی
سعی وکوشش برله ظفریاب مال موفور اولسه کرکدر که خمسنی اخذ وباقیسنی آنده ابقا ایدوب فقیر ایسه دخی خمسی
اکا اعطا ایلمیه زیرا خمسی الله تعالی نص قرآنله فقرا ایچون ایجاب ایتمش ایکن حق فقرایی زکوة کبی کفاره صرف
ایلمک جائز وصواب اولماز واکر امام المسلمین اهل ذمتدن یاخود مستأمنین یا موادعین اولان اهل حربدن بر
عسکر ترتیب وآنلری اهل حربدن قوم آخرین ایله قتال ایچون تسییر وتسریب ایدوب اوزرلرینه مسلمیندن
نصب امیر وایچلرنده حکم مسلمینی اجرا ایله اکا امر وتقریر ایتمکله دارالحربه داخل ونیچه غنائمه واصل اولسهلر
کرکدر که تخمیس مصابلرین تقدیم وباقیسنی بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم ایلیه زیرا ایچلرنده حکم
اسلام ظاهر اولمغله اصابتلری علی وجه اعزاز الدین اولوب غنیمت اولدیغی باهردر واول بابده اهل ذمت عمدهٔ
جیش اولوب مسلمینه تابع اولمامغله تقسیم غنیمتلری سهام خیل ورجاله اوزره واقع اولور کورمزمیسنکه اهل ذمت
بغیر اذن الامام دارالحربه داخل اولسهلر ایچلرنده هیچ مسلم بولنماسه دخی تقسیم غنیمتلری انجق وجه مشروح
اوزره حاصل اولور ومستأمنین دخی اذن امامله داخلین اولدقلرنده منزلهٔ اهل ذمتده نازلین اولورلر واکر
صورت مفروضهده آنلر ایله برابر مسلمیندن برجماعت مقاتلین دارالحربه داخلین اولوب مسلمین آنلره قصد
اعطاء رضخله اسهام سهامدن امتناع آنلر بزلر دخی البته اخذ سهام ایدهرز دیو اظهار نزاع ایلسهلر نظر اولنور
اکر مسلمین بانفسهم اهل منعه اولوب آنلر اهل منعه اولمیوب مسلمین قتاللرنده آنلر ایله مستعین ایسهلرده احواللرنده
آنلردن مستغنین ایسهلر کرکدر که مسلمینه سهام وآنلره رضخ اعطا وتعیین اولنه زیرا مسلمین اهل منعه اولدقلرنده
اهل حرب واهل ذمت آنلره تابع اولملریله حقلرنده رضخدن غیری نسنه واسع کورلمز واکر مسلمین اهل حرب
کبی بانفسهم اهل منعه اولمیوب امثاللری اجتماعلری ایله منتظم اولمش ایسه آنلر دخی غنیمتده شریک مساهم
قیلنوب مسلمین ایله برابر سهام خیل ورجاله اوزره مقاسم اولورلر زیرا مآل حکم غنیمتی انجق آنلر ایله اجتماعلرنده
اکتساب ایدوب آنلر بولنماسهلر مسلمین اهل غزا اولمیوب متلصصین اوله جقلری بی ارتیابدر بو جهتله آنلر
دخی حکم اهل غزایی حاوی اولملریله غنیمتده مسلمینله مساوی قیلنورلر لکن بو صورتده دخی هنوز دارالحربده بولنوب
اقتسام غنائم ایتمهمشلر ایکن آنلره مسلمیندن برجیش مدد لاحق اولمغله مسلمین بانفسهم حکم اهل منعهیه ملتحق اولسهلر
اولبابده مسلمین ایچون سهام وآنلر ایچون رضخ اعطاسی متحقق اولور زیرا دارالحربده لاحق اولان مدد اصلله
معا داخل کبیدر کورمزمیسنکه مدد غنیمتده اصلله شریک مداخلدر ومدد مذکور اصلله معا داخل اولوب مسلمین
اهل منعه بولندقلرنده اهل حرب وذمت انجق رضخه نائل قیلندقلری کبی مانحن فیهده دخی انجق رضخه نائل
قیلنورلر واکر مسلمین واهل ذمت وحربدن هر طائفه بانفسهم اهل منعه ایسهلر غنیمتلری بین الجمیع سهام خیل ورجاله
اوزره تقسیم اولنور زیرا احد الفریقین ایچون آخر اوزره تفاضل بولنمیوب بری تابع وبری متبوع اولمامغله وجه
مشروح اوزره تسهیم اولنور مترجم فقیر دیرکه بو محلده اصل کتاب مشتمل تکرار اولمغله علی وجه الانتقاد
ترجمهسنده بذل اقتدار اولندی وفضلاء ذوی الابصاردن نیاز عبد کثیر الاوزار اولدرکه قبل امعان الانظار ترجمهٔ مزبوره
مخالفت اصلله طعن وتشنیعه ابتدار ایتمیهلر واصل کتابده اهل حرب وذمت بانفسهم اهل منعه بولنوب مسلمین
بانفسهم اهل منعه بولنمامق صورتی ترک واهمال اولنمشدر لکن مسلمین علی کل حال مستحق غنیمت اولملریله
بو تقدیر اوزره دخی سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنمق عدیم الاشکال اولدیغندن قسم مذکوری ضبط
وتحریردن اطلاق وارسال ایلمشدر انتهی کذلك اذن امامله داخل اولان سریه جمیعا عبید قن یامکاتبین
اولوب ظفریاب غنائم اولسهلر ینه غنیمتلرین بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره مقتسم اولورلر اما ایچلرنده بعض
احرار دخی برابر بولنسه قریبا مسلمینله اهل حرب وذمتده ذکر اولنان تفصیل بونلرده دخی مقرر قیلنور زیرا
عبید انجق اهل رضخ اولملریله منعهٔ مخصوصه ایله کسب امتیاز ایتمدکلرنده غنیمتده مساوات احرار ایله سرافراز
اوله مزلر واکر مسلمین یا اهل ذمتدن اهل منعه اولمیان عدد قلیل بغیر اذن الامام دارالحربه دخول واخذ غنائمله

دار اسلامه عود وقفول ایلسه‌لر کرکدر که مصابلری بلا تخمیس آنلره موصول قیلنه زیرا قوم مذکورین
متلصصین اولوب علی وجه التلصص اخذ اولنان اموال غنیمت شرعیه ده ادخال اولنامغله تخمیسنه مجال بولنماز
اما دخوللری اذن امامله حادث اولمش ایسه تخمیس مصابلرینه باعث اولور زیرا بو تقدیر اوزره امام آنلری انجق
مصلحت اعزاز دین ایچون ارسال ایتمکله امر امامله بعث اولنان منزلهٔ سریه‌ده انزال اولنمغله مصابلری علی وجه
اعزاز الدین اصابت اولنمش اولوب حکم غنیمتده ادخال اولنور و غنیمتده وجوب تخمیس معلوم هر شریف و خسیسدر
واکر قوم مذکورین امامدن استیذان ایلدکلرنده امام آنلره نصف مصابلری مسلمینك و نصف آخری کندولرك اولمق
اوزره اذن و یروب آنلر دخی راضی اولدقلرندن صکره کیدوب نیل غنا ثمله کامران اولسه‌لر کرکدر که شرط امام
الغا اولنوب همان مصابلری تخمیس و ما بقی آنلر ایچون ابقا اولنه زیرا اذن امام آنلری من جهة الحکم
اهل منعه قیلوب مصابلرین حکم غنیمتده ادخال ایلمشدر و اهل منعه اولان جیش اوزره امامك شرط
مذکوری خلاف مقتضای شرع اولمغله ابطال اولندیغی کبی قوم مرقومین اوزره دخی ابطال اولنور
و شرط مذکور باطل اولدقده مصابلرنده حکم غنائم اجرا و بعد التخمیس ما بقی غانمین ایچون ابقا اولنور
واکر امام قوم مرقومینه رخصتله دار الحربه کیدوب اخذ غنیمت ایدیکز جمیع مصابکز بلا تخمیس سزك اولسون
دیمکله تحریك غیرت ایدوب آنلر دخی کیدوب اصابت غنیمت ایتمش اولسه‌لر کرکدر که مصابلری بلا تخمیس
بینلرنده قسمت اولنه زیرا بغیر اذن الامام ذاهب اولدقلرنده جمیع مصابلری بلا تخمیس آنلره تخصیص اولندیغی
ظاهر اولوب امامك اذن مرقومی دخی تخصیص مرقومی مقرر اولمغله حکم اذن لغو اولوب دخوللری
بلا اذن صادر کبی اولمشدر و بلا اذن دخوللرنده تخمیس مصابلری ممنوع اولدیغی کبی بو بابده دخی نامشروعدر
ینه دیرکه امام المسلمین دار الحربه ارسال ایلدیکی سریه‌یه خطابله سز دن بریکز دار الحربده رکاز و معدنه
واصل و آندن نسنه اخذ ینه نائل اولورسه آنك اولسون دیو قطع جواب ایدوب ایچلرندن بریسی رکاز و معدنه
ظفریاب اولسه بلا خمس اکا تسلیمی ایجاب اولنور اما امام المسلمین هر کیم دار اسلامده واصل رکاز و معدن
اولورسه بلا خمس آنك اولسون دیو خطاب ایتمش اولوب برکسنه دخی ظفریاب اولسه اولبابده تخمیس
مصابی ایجاب اولنور فرق مسئلتین اولدر که رکاز و معدن دار الحربده بولندقده مسلمین آنك اوزرینه فی الاصل
تحریك خیل و رکاب ایتمش اولمدقلرندن هنوز غنیمت اولوب حق فقرا اولان خمس هنوز آنده ایجاب اولنمامشدر
شمدی سریه کیدوب اول رکاز و معدنی احراز ایله هنوز حکم غنیمتده داخل قیلمامشلر ایکن امامدن تنفیل
خمسی واقع اولمغله تنفیلی جائز و واسع کوریلور اما رکاز و معدن دار اسلامده بولندقده مسلمین حین فتحده آنك
اوزرینه تحریك خیل و رکاب ایتمش اولدقلرندن غنیمت اولوب فقرا ایچون آنده خمس دخی ایجاب اولنمش اولور
و امامك خمسی بعد الوجوب اسقاطی تنفیل اولمیوب انجق حق فقرا اولان خمسی آخره ایصال و تحویل اولمغله
شرط امام تجویز و تکمیل اولنماز والله اعلم

باب من له من الامراء ان یقتل وان یقسم وان یجعل الارض ارض خراج وان یقبل الخراج وفی نسخة
وان یقتل الخوارج بدل قوله وان یقبل الخراج * یعنی امراء مسلمیندن قنغی امیر ایچون قتل اسرا و تقسیم غنائم
و ارضی ارض خراج قیلمق و مشرکینك اداء جزیه و خراج اوزره طلب ذمتلرین قبول و مساعده قیلمق
یاخود وقت ظفرده خوارج مسلمینی قتل ایلمك جائز و قنغی امیر ایچون غیر جائز ایدوکی تفصیلده باب مهم التحصیلدر
مؤلف الکتاب امام منیع الجناب دیرکه خلیفهٔ مسلمین بر عسکر اوزره برکسنه‌یی تأمیر و دار الحربه بعث
و تسییر ایلدکده اول امیر واروب مشرکیندن بر قومی اسلامه دعوت ایتمکله اول قوم قبول اسلامله دعوتنه اجابت
ایلسه‌لر جمله‌سی حریتلری اوزره ابقا اولنوب نفوس و اموال و اراضی و رقیقلرینه تعرضدن تجنب و اتقا اولنور
و ارضلری دخی ارض مهاجرین و انصار کبی ارض عشر اولمق اوزره آنلرده برقرار قیلنور زیرا مقتضای تأمیر
البته فعل امیر فعل ناصب الامیر کبی اولمقدر و ناصب الامیر اولان خلیفه آنلری اسلامه دعوت و آنلر دخی اجابت قیلمش
اولسه‌لر اولبابده جمله‌سی احرار و ارضلری ارض عشر قیلنماغه مبادرت اولندیغی کبی بونده دخی مبادرت اولنور
بونده معنای فقهی اولدر که ارضك خراجیه قیلنمسی انجق عنوة فتح اولنوب آنده حق غانمین ثابت اولدقدنصکره
بین الغانمین تقسیم اولنمیوب آندن حق مقاتله‌یی قطعله اصحابنه ابقا اولنمغله مشروطدر و شرط مرقوم تحقق
ایلدکده ارض البته خراجیه قیلنوب خراجی مقاتله‌یه و مصالح مسلمینه صرف اولنور اما بر ارضك اهلی طوعا
قبول اسلام ایدوب ارضلرنده حق مقاتله ثابت اولمدیغندن بدل حقلری اولان خراج دخی ثابت اولمامغله شرط

مطلب شرط کون الارض خراجیه

مرقوم

مرقوم منعدم اولدقده البته عشریه قیلنور واکر امیر اول قومی اسلامه دعوت ایلدکده اجابت ایتمیوب بعده
امیر آنلره قبول ذمتی عرض ایلدکده اکا اجابت ایلسه‌لر کرکدر که اول امیر طرف خلیفه‌دن عقد ذمتله مأمور
دکل ایسه ده ینه عقد ذمته مباشرت قیله زیرا خلیفه اکا امر حربی تفویض ایلدکده حربك اسباب و توابع
و متعلقاتنی دخی اکا توجیه و تفویض ایتمش اولور و عقد ذمت توابع حربدن عد اولنمق واجبدر که مشرکینله
قبول اسلاملری ایچون قتال اولندیغی کبی قبول ذمتلری ایچون قتاللری دخی لازم و لازبدر زیرا الله تعالی
تقاتلونهم او یسلمون یعنی مرتد بنله تا قبول اسلام ایدنجیه دك قتال ایدرسز قول شریفنده قبول اسلاملری ایچون
قتاله امر اکید ایلدیکی کبی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله ولا بالیوم الآخر ولا یحرمون ما حرم الله ورسوله
ولا یدینون دین الحق من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون یعنی مشرکین اهل کتابله
جزیه‌لرین ید انقیاد ایله ذلیل و حقیر اولدقلری حالده ادا ایدنجیه دك قتال ایدیکز دیو قبول ذمتلری ایچون دخی
قتاله امر و تأکید ایلمشدر و بز دخی اسناد قوی الاسناد ایله روایت ایده‌رز که رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری بر سریه‌یه بعث ایلدکلرنده اهل سریه‌یه اولا تقوی ایله وصیت ایدوب بعده مشرکینی
اسلامه دعوتله و اسلامدن امتناع ایدرلرسه قبول ذمته دعوتله امر و فرمان ایدرلر ایدی پس اشبو براهین باهره‌دن
دعوت ذمت توابع حربدن اولوب عهدهٔ امیره مفوض ایدوکی ظاهر اولمشدر کذلك امیر عسکر وجوه عسکردن
بر قائدی بعث ایدوب اول دخی واروب مشرکیندن بر قومی قبول ذمته دعوت و آنلر دخی اجابت ایلسه‌لر
اول قائد حکم مذکورده منزلهٔ امیر کبیرده اولمغله کرکدر که عقد ذمته مباشرت ایلیه زیرا امیر کبیر اول قائدی
اول قوم‌له محاربه‌ده کندو مقامنه قائم قیلمشدر و عقد ذمت دخی توابع امر حربدندر و امیر کبیر اول قومی ذمته
دعوت و آنلر دخی اجابت ایتمش اولسه‌لر عقد ذمتلری معتبر اولدیغی کبی قائدنده دخی معتبردر واکر امیر عسکر
مشرکینله بهر سنه رقاب و اراضیلری ایچون مسلمینه شیء معلوم اعطالری اوزره عقد صلح ایلسه بو صلحی قبول
جزیه و اعطاء ذمتدن برنوع اولمغله جائز کوریلور زیرا اعطاء ذمت ایکی نوع اوزره دربری اولدر که
مشرکیندن غنی و فقیر و متوسط اوزره مقدر اولان جزیهٔ معینه‌لرین ادالری اوزره مصالحه‌در و بری اولدر که
مصالحه‌مز بهر سنه ادا ایده‌جکلری مال مجمل مقدر اوزره واقع اولوب اول مالك بعضیسی نفسلری و بعضیسی
اراضیلری اوزره اعتبار اولنمقدر نته کیم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اهل نجران ایله بهر سنه ایکی
بیك حله ادا ایتملری اوزره مصالحه ایلدیلر کذلك اهل طی و اهل شرحله دخی بو مثللو عقد مصالحه ایلدیلر
اما خلیفهٔ مسلمین امیر عسکری عقد صلح و ذمتدن نهی صریح ایتمش ایسه بو صورتده امیرك عقدی تجویز و تصحیح
اولنماز بلکه اول بابده بو مثللو صلح و اقطاع اراضی خلیفه‌یه موقوف اولوب خلیفه اکا راضی اولمق لازمدر زیرا امیر
صلح و اقطاعه مأذون اولمق اوزره انجق طریق دلالتله استدلال اولنمغله خلیفه‌دن نهی صریح وارد اولدقده
حکم استدلال طریق دلالتدن طریق نصره یعنی انتقال ایدر مکر که بو صورتده دخی امیر عقد صلح و اقطاعه
ابتدا بعده کیفیتی جانب خلیفه‌یه عرض و انها ایلیه بو تقدیر اوزره خلیفه عقد مزبوره اظهار رضا ایدرسه تنفیذ
و امضا اولنور اما اظهار رضا ایتمیوب وجه آخر اوزره عقد ایله حکم و قضا ایدرسه نظر اولنور اکر مشرکین
قضاء خلیفه‌یی قبول ایدرلرسه فبها و نعمت واکر قبول ایتمزلرسه کرکدر که امیر ابلاغ مأمنلرینه همت ایدوب
بعد الابلاغ اسلامی و قضاء خلیفه اوزره ذمتی قبول ایتمزلرسه قتاللرینه عزیمت ایلیه زیرا امیردن سبقت ایلین
عقد معاهده شرعا منتظم اولمامش ایسه ده امان مشرکینی مستلزم اولمشدر بو یله ایکن قضاء خلیفه‌یه
عدم رضالرنده قبل ابلاغ المأمن قتاللرینه ابتدار نقض عهد و ابطال امان ایدوکی بدیدار در بوندن صکره
مسلمین اول قوم‌له قتال ایدوب نفوس و اراضیلرینه ظفریاب اولسه‌لر کرکدر که اولبابده امر خلیفه وارد اولمدقجه
مسلمیندن فرد واحد اول غنائمدن برشیئه تعرضه شتاب ایلمیه بلکه خلیفه دیلرسه خمسنی مساکین و ایتام ایچون
اخذ و باقیسنی بین الغانمین تقسیم ایدوب دیلرسه اهالیسنی رقاب و اراضیلرندن اداء جزیه و خراج اوزره
احرار قیلوب اوزرلرینه من ایلمکی تصمیم ایلیه زیرا ولایت امیر البته عسکری اوزره مقصور اولوب جماعت
مسلمین اوزره ولایتدن مهجور در حال آنکه قسمتده و منده حق جماعت مسلمین متیقندر که غنائم مزبوره
بین الغانمین تقسیم اولندقده اراضیلری عشریه قیلنور که عشر الی یوم القیام حق فقرادر و من اولندقده
اراضیلری خراجیه قیلنور که خراج الی یوم القیام مقاتله و مصالح مسلمینه صرف اولنه جغی بی مرادر بو جهتله
قسمتده و منده جماعت مسلمین اوزره وقوع تصرف درکاردر و تصرف مذکور امیره مفوض اولمیوب خاصة

خلیفه ایدوکی آشکاردر کذلك خلیفه نك غیر امراء کبارندن هرقنی امیر اهل حرب اوزره استیلا ایله اخذ اسیر ایلدکده
مقاتلری قتل ایلمك تجویز وتقریر اولنماز زیرا قتلی ابطال حق غانمینی متضمن اولدیغندن نوع من المن ایدوکی
واضح وبیان مشروح اوزره قبل استطلاع رأی الخلیفة من ایلمك بر کیمسنه ایچون جائز اولمدیغندن بونك
دخی عدم جوازی متضحدر وهم قتل اسرا قسمت غنائمه عدیل اولمغله قسمت غنائم خلیفه نك غیری
بر کیمسنه دن تصحیح وتعدیل اولنمادیغی کبی قتل اسرا دخی تصحیح وتعدیل اولنماز بشرط آنکه امیر اول
اسرادن مسلمین اوزره خوفه ذاهب اولمیه زیرا آنلردن مسلمین اوزره خوفه ذاهب اولوب یاخود مسلمین اوزره
جیش مشرکین کلوب اسرا دخی مشرکینه معین اولملری احتمال غالب اولدقده بغیر اذن الخلیفة رجال
اسرایی قتل ایلمك حق امیرده جائز ومناسب کورلور که وقت مرقومده قتللری حکم محاربه ده منطوی اولمغله
حالت مزبوره ده قتللری حالت حربده قتللری ایله مستویدر نظیری حق خوارجده واقع اولان قوللریدر که
اخذ واسر یاخود طعن وجرح اولنان خارجی مأمون الغائله اولدقده امیر اهل عدل ایچون قتلنه رخصت
اولمیوب مأمون الغائله اولمیوب بنه کندو فئه سنه متحیز یاخود خوارجدن فئهٔ اخرایه متجاوز اوله جغندن
احتراز اولنورسه قتل مجروحه مسارعت واعدام مأسوره مبادرت اولنور پس ما نحن فیه دخی آنك کبیدر
واکر خلیفه بر کیمسنه یی امیر ایدوب عسکر ایله دار الحربه تسییر ایلدکده اول امیر واروب دار الحربده رجال
ونسا واموال اوزره ظهور واستیلایه مظهر اولوب انجق دار اوزره استیلاسی میسر اولمسه بو صورتده اذن
خلیفه یه منتظر اولمیوب همان خمسی فقرا ایچون اخراج واربعهٔ اخماسنی بین الغانمین تقسیم ایلمك جائز ومتقرر
اولور زیرا دار اوزره استیلاسی واقع اولمدیغندن خلیفه حقنده دخی مالی اصحابنه رد ایله من ایلمك ممتنع وتخمیس
وتقسیمدن غیری احتمال آخر مرتفع اولمشدر واخماس اربعه ده مقاتله دن غیریلرك حقی اولمیوب حق اصحاب
خمس دخی حق مقاتله یه تابع اولمغله امیرك عسکر اوزره ولایتی اصحاب خمس اوزره دخی ولایتی مستتبع اولور
بوجهتله امیرك تصرف سابقی انجق تحت ولایتنده داخل اولان اموره لاحق اولمغله بجواز وصحتی متحقق اولور
اما دار اوزره استیلاسی بشقه‌در که آنده خلیفه ایچون حق من اولوب منده دخی حق جماعت مسلمین متیقن اولمغله
امیرك تصرف سابقی کندو عسکرندن جماعت مسلمینه متجاوز اولدیغندن بروجهله جائز کوریلمز واکر خلیفه
اول امیری قسمتدن نهی صریح ایتمش ایسه بو تقدیر اوزره قسمتی قطعا تجویز وتصحیح اولنماز زیرا اذن مرقوم
انجق بطریق الدلالة قائم ایکن نهی منصوصه مقاوم اوله مز واکر خلیفه بر کمسنه یی عسکر اوزره امیر
وآخر کمسنه یی دخی قسمت غنائم اوزره تأمیر ایلسه امر قسمت امیر قسمت اوزره مقرر اولوب امیر عسکردن
معتبر اولماز که خلیفه امیر عسکری قسمتدن نهی ایلدکده نهیی مؤثر اولدیغی کبی آخره تفویضی دخی مقبول ومتقرردر
نکته‌سی اولدر که امر قسمت حفظ وامانته وامر جهاد جرأت وشجاعته موقوف اولمغله خلیفه بو ایکی امری
تفریق ایدوب امر قسمتی حفظ مغانمه قادر وحساب وکتابده ماهر بر کمسنه یه وامر جهادی جرأت وشجاعتده
بها در ورأی وتدبیرده اقرانی نادر بر کمسنه یه تفویض قیلق مناسب ایدوکی ظاهر ومکشوفدر مکر که
خلیفه امیر عسکری قسمتده امیر قسمته تشریك ایدرسه اولبابده قسمت انجق ایکیسینك
اتفاقلری ایله قائم اولور که خلیفه برینی امر حربه تخصیص وایکیسنی امر قسمتده تعمیم ایتمش اولمغله
هر بابده رعایت تفویضی لازم اولور واکر امیر قسمت قبل القسمة بیع غنائمی مناسب کورسه بیعی جائز
وسزاوار اولور که کاهیجه تعدیل اقسام متعذر وقسمت اعیان غیر متیسر اولوب بعد البیع تقسیم اثمانی متعین
ومتقرر اولمغله بیع غنائم توابع قسمتدن اعتبار اولنوب علی الاطلاق تفویض قسمت اولنان امیره بیع مغانم
دخی تفویض اولنمش اولمق درکار درشه کیم علی الاجمال امر حرب تفویض اولنان امیره حربك اسباب وتوابعی
دخی تفویض اولنمش اوله جغی آشکاردر واکر امر قسمت امیر عسکره مفوض اولوب امیر دخی مقاتلهٔ مشرکینی
بعد الاسر تقسیم ایتیوب قتللری مسلمینه انفع اولمغله قتللرین استصواب ایلسه بو صورتده قتللری کرك
دار الحربده وکرك دار اسلامه خروجلرندن صکره صواب کوریلور که بیع وقسمتله تصرفده رخصتی اولدیغی کبی قتللرنده دخی رخصتیابدر اما اسرایی خلیفه یه ایصالدن صکره امیر قتل اسرادن ممنوعدر که
امارتی خلیفه دن مفارقتله موقت اولمغله خلیفه یه اتصالله نهایت بولدقدن صکره تصرفی مشروع اولماز
نظیری اولدر که امیر عسکر دار الحربده بر سریه بعث ایلدکده امیر سریه امیر عسکردن مفارق اولدقجه
سریه سنده تصرفی صحیح ایکن عودتله امیر عسکره متصل اولدقدن صکره تصرفی تصحیح اولنماز کذلك

وکیل بالشرا دخی مشتراسی یدنده بولندقجه عیبله رده مالك ایکن موکلنه تسلیمدن صکره وکالتی رسیدهٔ تمام
اولمغله رده متملك اولماز وما نحن فیه دخی بویله‌در واکر امر قسمت امیر عسکره مفوض دکل ایسه امیر قسمت
ایچون قتل مقاتله غیر مشروعدر که قتل امر قتالدن اولوب امیر قسمته تفویض اولنمامغله مباشرت قتلدن
ممنوعدر واکر امر قسمت امیر عسکره مفوض دکل ایکن مسلمین بعض غنائمه نائل وبعض مقاتلهٔ مشرکینی
اسره دخی واصل اولدقلرنده امیر عسکر اول اسرایی قتله مائل اولسه نظر اولنور اکر مسلمین هنوز قتالله
مشغول ایسه‌لر امیر ایچون قتل اسیر اسزاواردر که قتال اعدا عهدهٔ امیره مفوض اولوب حالت مزبوره‌ده
قتل اسرا قتالدن عد اولنه جغی بدیداردر واکر اعدا منهزمین اولوب اسرا ایادی مسلمینده سالمین اولمشلر
ایسه بنه نظر اولنور اکر مسلمین هجوم اسرادن یاخود اوزرلرینه جیش مشرکین کلوب اسرا دخی آنلره معین
اولمقدن خوفه ذاهب اولورلرسه ینه قتللری جائز ومناسب کوریلور که محاربهٔ اعدا برقرار اولدقجه حکم قتال
دخی برقرار وحالت قتالده قتل اعدا جائز اولدیغی کبی ما نحن فیهده دخی جوازی آشکاردر واکر مسلمین
اسرادن بروجهله خوفه ذاهب اولمازلرسه امیر ایچون قتللری قطعا غیر مشروعدر که اسراء مزبورین فیٔ
مسلمین اولوب امیر قسمت ایچون حق قسمتلری ثابت اولدقدن صکره امیر عسکر قتللرندن ممنوع اولور
بویله ایکن قتللرینه اقدام ایتمش اولسه اوزرینه هیچ نسنه الزام اولنماز که اسراء مرقومین هنوز حربی اماننی
اولملریله امیرك غیری بر کیمسنه آنلری قتل ایلدکده قتلی برشیئی موجب دکل ایکن امیر قتل ایلدکده بطریق
الاولی مستوجب دکلدن ثابتهٔ ما فی الباب قتله کنهکار اوله جغی معلوم اولی الالبابدر اما صورت مفروضه‌ده
قسمت دخی امیر عسکره تفویض اولنمش اولسه امیر ایچون قتللری جائزدر که امر قسمتده مدبر آخر بولنمامغله
قتل اسرا خلیفه ایچون جائز اولدیغی کبی امیر ایچون دخی جوازی ظاهر ومتمیزدر مروی‌در که عمر بن
عبد العزیز رحمه الله تعالی یه بعض اسراء مشرکین کتوردیلر اول دخی جمله سندن قتلی عفو ایدوب انجق
ایچلرندن بریسی مسلمیندن چوق کیمسنه یی قتل ایلدیکین اخبار ایتملریله آنی قتل ایلمدی پس خلیفه ایچون
بو مثللو قتل وابقا صحیح اولدیغی کبی امیر ایچون دخی تصحیح اولنور واکر ثغور اسلامیه‌دن بر سرحدك والیسی
دار الحربه بر سریه ارسال ایدوب اهل سریه بعض مقاتلهٔ اهل حربی اخذ وغنائم سائره ایله دار اسلامه
ایصال ایلسه‌لر دار اسلامه وصوللرندن صکره امیر سریه ایچون قسمت غنائمده مجال اولماز که امارتی مفارقت
امیر سر حد ایله موقت اولمغله بعد المواصلة رسیدهٔ نهایت اولوب غنائمده تصرفی محال اولمشدر نظیری
شول قریباذکر اولنان امیر عسکردر که آنی خلیفه دار الحربه بعث ایتمش اوله واولبابده امیر سرحد دیلرسه
اسراء مزبوره‌یی قتل وغنائم سائره‌یی تقسیم ایدوب دیلرسه ترك قتله تقسیمی جمله‌یه تعمیم ایدر لکن صورت
مفروضه‌ده امیر سرحد امیر سریه یی قسمتدن نهی ایتمش اولوب امیر سریه دخی دار الحربده تقسیم مصالحنی
رأی وتصمیم وخمسی افراز ایله ماعدایی تقسیم ایلسه بو صنعی تجویز وتسلیم اولنور زیرا دار الحربده بولندقجه
ولایتی برقرار اولوب مصالحلرنده سریه سندن غیری بر کیمسنه حصه دار اولمامغله تقسیمی جائز وسزاواردر
بو تقدیر اوزره دار اسلامه خروجلرندن اقدم قتل اسرایی احسن کوریرسه قتللری جائز ومستحسن اولور
زیرا قسمت اکا منوط اولمغله قتل دخی اکا مربوط اولمشدر اما امیر سرحد آنی قسمتدن نهی صریح ایلدکده
تقسیمی صحیح اولمدیغی کبی اسراء مزبورینك برفردی قتلی دخی صحیح اولماز که امر امیر سرحددن تجاوزی
تصحیح اولنماز مکر وجه مشروح اوزره اسرادن خوفه ذاهب اوله واولبابده حالت محاربه کبی قتللری جائز ومناسب
کوریلور واکر خلیفه بر کیمسنه یی تأمیر وبر عسکر ایله دار الحربه تسییر ایلدکده امیر مرقوم دار الحربده بر سریه
ترتیب وآنلری بلا تنفیل برجانبه ارسال ایدوب آنلر دخی بعض غنائمه ظفریاب استحصال اولسه‌لر اول غنائمی
اصل عسکره ایصال ایتمدین امیر سریه ایچون آندن برشیئی تقسیمه مجال شرعی محال اولور زیرا اصل عسکر سریه نك
ملجأ وپناهی اولوب مصالحلرنده شریکلری ظاهر وامیر سریه نك ولایتی سریه اوزره مقصور وعسکر اوزره
ولایتدن قاصر ایکن تقسیم مذکوری ولایتندن خارج اولان حق عسکری ابطاله مؤدی اولمغله بطلانی
باهردر اما دار اسلامدن داخل اولان سریه بشقه‌درکه مصالحلرنده سریه‌دن غیریلرك شرکتی اولمیوب تصرف
امیرلری ولایتنده داخل اولان سریه سنه مقصور واجانبه غیر ساری اولمغله دار الحربده قسمت مصالحلری
نهج شرعی اوزره جاری اولور لکن مسئلهٔ اولاده امیر عسکر امیر سریه یه مصالحلرین بیع وسریه سنه تقسیمله
امر ایدوب اول دخی بیع وتقسیم ایتمش اولسه بو صنعی تجویز وتتمیم اولنوب اول قسمتله مصالحلرنده ابطال

نصبب عسکر تصمیم اولنور نکتهسی اولدرکه امیر عسکر اکا بیع وقسمتله امر ایلدکده مصابلرین سریه یه تخصیص وآندن ابطال حق عسکری تنصیص ایتمش اولور وامیر عسکرك بو فعلی اکرچه عند نفسندن برامر جعلیدر لکن مسئلهٔ مجتهد فیهاده واقع اولمغله جائز وواسع کوریلورزیرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنهك الغنیمة لمن شهد الوقعة قولی بحسب الظاهر غنائمی محاربه ده حاضر بولنانلره حاصر اولمغله مصاب سریه یی سریه اوزره منحصر قیلمشدر وامیر عسکرك امیر سریه یه قسمتله امر وتنبیهی بوأثر معتبر ایله تأویل وتوجیه اولنور وامر اسیر بومثللو فصل مجتهد فیهده مصادف اولدقده نافذ اولوب اول وجهله تحت ولایتنده بولنان اهل عسکرك حقی مصاب سریه دن منقطع اولمغله امیر سریه نك تقسیمی جائز ومتبع کوریلور واکر امیر عسکر دار الحربده جوانب مختلفه یه سرایای متعدده بعث وتسبیل واول سرایادن برینه من اصاب رأسا فهوله دیمکله هرفرده اخذ ایلدیکی اسیری تنفیل وبرینه لکم الربع بعد الخمس مما اصبتم دیمکله مصابلرندن بعد الخمس باقینك ربعنی تنفیل وبرینه من اصاب منکم رأسا فله نصفه دیمکله هرفرده اخذ ایلدیکی اسیرك نصفنی تنفیل ایلسه بوصورتده امراء سرایادن هیچ بری اسرادن هیچ برینی قتل وتنکیل ایلمك تجویز وتکمیل اولنماز زیرا مصابلرنده تنفیل بولنمغین امیر سریه ایچون قتل اسیر صحیح اولمدقده بومثللو تنفیل وار ایکن عدم صحتی بطریق الاولی ظاهر وصریحدر کذلك سرایای مزبوره اصل عسکره داخل اولدقلرندن صکره امیر عسکر دخی اسرادن برفردی قتلله مداخل اوله مزکه اهل سریه نك مصابلرنده نفللری نفس اصابتله ثابت اولوب نفل مزبور بلا شرکة الغیر حق خاصلری اولمقده غنیمتده بعد القسمة ثابت اولان حق غانمین ایله همحال اولمغله امیر عسکر ایچون بعد القسمة اسرادن برفردی قتل ایلمك محال اولدیغی کبی بونده دخی محال اولمشدر مکر اسرادن قریبا ذکر اولنان وجهله مسلمین اوزره خوفه ذاهب اوله اولبابده قتللری مسلمین ایچون نظر ومصلحتی متضمن اولمغله جائز ومناسب کوریلور واکر خلیفهٔ مسلمیندن برعسکری ترتیب واوزرلرینه برکسنه یی تأمیر ایله دار الحربه تسییر وتسریب ایلدکده عسکر مزبور دار الحربده امعان سیر وحرکت برله مداین مشرکیندن قنی چوق مدینه یی ورلرنده ترك یده رك سرعت وبلادلرندن بربلده یه عزم افراز وصلت اولوب اول بلده اهلنی اسلامه دعوت وآنلر دخی قبولله اجابت ایلسه لر کرکدرکه مسلمین آنلرك اسلاملرین قبوله مبادرت ایده لر زیرا مشرکینله قتالمز انجق اسلاملری ایچوندر قال الله تعالی تقاتلونهم او یسلمون ومشرکین قبول اسلام ایتدکلرنده اسلاملرین قبول ایلمك مسلمین اوزره واجبدر بوندن صکره امیر عسکر دیلرسه اول قومی دارلرنده ترك واهمال ایدوب اوزرلرینه احکام اسلامی اجرا ایچون مسلمیندن برکسنه یی تأمیر واستعمال ایدرکه بلدهٔ مرقومه دار اسلام اولمغله ایچلرنده اجراء احکام مسلمین ایچون برامیرلری بولنمق لازمهٔ حالدندر بوصورتده قوم مرقومین بعد رجوع العسکر ورلرنده بولنان اهل حربله مقاومته قادر دکللر ایکن دار اسلامه انتقالدن دخی نکول ایلسه لر کرکدرکه امیر آنلری نفسلری حقلرنده اختیار ایلدکلری حالله ترك ایدوب دار اسلامه نقل اوزره جبرایله مشغول اولمیه زیرا آنلر نفسلری حقلرنده اساءت اختیار ایتملریله کرکدرکه امیر دخی آنلری سوء اختیارلری اوزره ترك ایتمکی اختیار ایدوب آنلر مثللو مدینهٔ مسلمینده بولنان احرار مسلمینی دارلرندن تحول اوزره اجبار ایلمیه لکن بوصورتده عسکرده بولنان مسلمیندن برفردی رضاسی یوغیکن ایچلرنده ترك وابقا ایلمزکه برمسلمی بلارضا معرض تلفده ترك وابقا حرام واجب الاتقادر واکر قوم مرقومین دعوت اسلامه اجابت ایتمیوب انجق اعطاء جزیه یه اطاعت ایتدکلرندن صکره دار اسلامه تحوله رغبت ایتمیوب همان دارلرندن منفك اولمامق اوزره طلب ذمت ایلسه لر نظر اولنور اکر ایچلرنده مسلمین اقامت ایتدکلرنده اهل حربله مقاومته قادر وآنلردن امتناعه مقتدر اولورلرسه کرکدرکه امیر آنلری اعطاء ذمتله تبشیر وایچلرنده اجراء حکم اسلام ایچون برکسنه یی اوزرلرینه تأمیر واول امیر ایله برابر اول قومله اجراء حکم مسلمین اوزره اقامته قادر واهل حربله مقاومته مقتدر اوله جق مقداری عسکر مسلمینی دخی وضع وتقریر ایلیه زیرا ذمت مشرکینی قبول ایلمك مسلمین اوزره واجبدر قال الله تعالی حتی یعطوا الجزیة وقوم مرقومینك صنع مرقوملری طلب ذمتدرکه امام اول طلب اوزره ایچلرنده حکم اسلامی اجرا ایده جکدر واجراء حکم اسلامله آنلر اهل ذمت ومدینه لری مدینهٔ اسلام اوله جقدر پس بومثللو مطلبلرینه مساعده واجبدر واکر ایچلرنده مسلمین اقامت ایتدکلرنده اهل حربله مقاومته قادر واول قومله اجراء حکم مسلمین اوزره اقامته مقتدر اولمازلرسه کرکدرکه آنلر عیاللریله دار اسلامه انتقال ایتمدکجه امیر قبول ذمتلرنده استعجال ایلمیه زیرا دار شرك دار اسلام اولمق انجق ایچنده

اجراء حکم اسلامله ممکن اولور واهل شرك اهل ذمت اولمق انجق اوزرلرینه اجراء حکم مسلمینله متبین اولور وفرض مذکور اوزره امیر مدینهٔ مرقومه ده قوم مرقومین اوزره اجراء حکم مسلمیندن عاجز اولدقده اول قومك طلب ذمتی طلب موادعه منزلنده نازل قیلنور واهل حرب مسلمیندن رجاء موادعه ایتدکلرنده مسلمینه نفع ظاهری بولنمادقچه مساعده لری واجب اولمدیغی کبی قوم مرقومینك طلب ذمتلرینه دخی مساعده واجب اولماز اما قبول اسلاملری بشقه درکه اسلاملری عدم قبول امامله دخی صحیح اولدیغندن حین اسلاملرنده مسلمین اولدقلری ثابت اولوب بعد الاسلام آنلره تعرض امیر حرام اولمغله همان ممکن ایسه ایچلرنده اجراء احکام اسلام ایچون بعض مسلمینی استخلافه اقدام وممکن دکل ایسه حاللری اوزره ترکله اول موضعدن قیام ایدر زیرا اهل نجران واهل یمامه قبول اسلام ایتدکلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریله بینلرنده مشرکیندن اقوام کثیره وار ایکن آنلری حاللری اوزره برقرار ایلدیلر واکر قوم مرقومین دار اسلامه انتقاله اجابت ایدرلرسه مسلمین ایچون اول قوم اوزره غلبه لری محرز ایسه ده اوزرلرینه استیلاده رخصت ویریلمز زیرا هنوز ممتنعین اولوب فیء مسلمین اولمامشلر ایکن دار اسلامه انتقالله ذمتلرین قبول واوزرلرندن کف ید واجب اولور واکر صورت سابقه ده قوم مرقومین دارلرندن منفك اولمامق اوزره طلب ذمت ایدوب ایچلرینه وضع اولنه جق مسلمین دخی بانفسهم ورلرنده بولنان اهل حربله مقاومته قادر اولمیوب انجق اهل مدینه برلرسه ذمت اولورز وایچیمزده استخلاف اولنان مسلمینله معا اهل حربله قتال ایده رز دیو معاهده ایلسه لر کرکدرکه امیر آنلرك بومطلبلرینه دخی مساعده ایلمیه زیرا قوم مرقومین اهل ذمت ایسه لر دخی کفار اولوب غدر ایله مسلمینی قتللرندن تحرز واتقا اولنمغله مساعدهٔ مراملرنده اول مسلمینی مهلکه یه القا وار در وهم فرض مذکور اوزره مسلمین آنلرده رضالری بولنمادقجه اجراء احکامه قادر اولمیوب اجراء احکام مسلمین بحسب المعنی انجق اهل ذمتدن صادر اوله جقدر حال آنکه اجراء احکام مسلمین انجق ایادی مسلمیندن جاری اولمق مقتضای شرع مبیندر واکر اهل ردتدن برجماعت کندو امورلرنده فکر وتأمل ایچون مسلمینله موادعه یه طالب اولسه لر مساعدهٔ مراملری جائز ومناسب کوریلور زیرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه بعض عامللرینك قتل مرتدده استعجالنی انکار ایدوب هلا حبستموه فی بیت وطینتم علیه بابا واستتبتموه ثلثة ایام قولی ایله توبیخ بسیار ومرتدی برخانه ده حبس وبابی اوزرینه سد ایدوب اوچ کون اکا عرض اسلام وتلقین توبه ایلمك لازم ایدوکنی اشعار ایلمشدر وحکم مذکور مرتد واحدده ثابت اولدقده جماعت مرتدینده دخی مثبت اولور ومسلمیندن اولوب طاعت امامدن خروج ایلین خوارج یاخود عن اصل طاعت امامده داخل اولمیان طوائف مثللو اهل بغی دخی امورلرنده فکر وتأمل ایچون اهل عدل ایله موادعه یه طالب اولسه لر بونلر ایله دخی موادعه جائز ومستحسن بلکه بونلر مسلمین اولملریله موادعه لری موادعهٔ مرتدیندن اولی واحسندر لکن اهل بغیله موادعه ده اخذ خراج ایلمك اهل عدله جائز وسزا دکلدرکه آنلر مسلمین ایکن شبیه جزیه اولان خراجی آنلردن اخذ ایلمك ناروادر بویله ایکن اخذ ایدرلرسه کرکدرکه مأخوذلرین حفظ ایدوب بعد التوبه آنلره رد وتسلیم ایده لرکه مال اهل بغی اصلا غنیمت اولمامغله اصحابنه ردی تصمیم اولنور کورمزمیسنکه حضرت علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه اهل بغیك مالرین کلبلرینك صو ایچوب طعام یه جکی قابلرینه وارنجه یه دك اوزرلرینه رد وتسلیم ایلدی حتی اهل بغی محاربه ده قتل اولنسه لر کرکدرکه مالری وارثلرینه رد اولنه وصاحبی یاخود وارثی معلوم اولمازایسه کرکدرکه مالری یدامامده لقطه منزلنده حفظ اولنه وموادعه دن صکره اهل بغی توبه ورجوع ایتمیوب اهل عدلدن برکسنه دخی آنلردن اخذ اولنان بعض اموالی استهلاك ایلسه اکا تضمین اولنور زیرا آنلر موادعین اولملریله مالری داخل امان مسلمیندر وکفار موادعینك مالرین برمسلم استهلاك ایلدکده اکا تضمین اولنور ایکن مسلمین موادعینده تضمین بطریق الاولی ظاهر ومستبیندر اما اهل بغی موادعین اولمیوب اهل عدلدن برکسنه مالرندن اخذ وانتهاب ایتمش اولسه اکرچه بونده دخی بعد سکون الحرب اصحابنه رد وتسلیمه شتاب اولنور اما استهلاك ایتمش ایسه نظر اولنور اکر استهلاکی قبل سکون الحرب ایسه ضامن اولمازکه اول حینده استهلاك نفسی ضمانی متضمن اولمدیغی کبی استهلاك مالی دخی متضمن اولماز واکر استهلاکی سکون حربله تفرق وتوبه لرندن صکره ایسه صاحبنه یاخود وارثنه ضامن اولورکه حین استهلاکده مال مسلم غیر محارب اولمغله سائر مسلمینك اموالی کبی وجوب ضمانی متعین اولور ولو ان امیر جند من المسلمین افتتحوا حصنا من حصون المشرکین من اهل العدل وکان فی ذلك الحصن مطمورة فیها قوم یقاتلون فاسلموا مترجم

فقیر دیرکه عبارهٔ مذکوره عندیمزده بولنان نسخ مصححه ده اشبو سیاقت مسطوره اوزره در لکن اصل کتابه
نظر اولنسه لفظ امیر مقحم ایدوکی ظاهر ولفظ من اهل العدل دخی قید مشرکین قیلمق فاسد وقید مسلمین
قیلمق حشو مفسد اولمغله من اهل الحرب موقعنده سهو ناسخ ایدوکی باهردر انتهی یعنی مسلمیندن بر عسکر
حصون اهل حربدن برحصنی فتح وتسخیر ایدوب انجق اول حصنده زیر زمینده واقع مطموره ده مشرکیندن
برقوم مقاتلین وار ایکن انلر قبول اسلامله سعادتپذیر اولسه لر نظر اولنور اکر مسلمین اول قومه دخی قاهرین
اولمشلر ایسه آنلر دخی فیء اولملریله تخمیس اولنوب مابقی قسمت غانمین قیلنور زیرا مقهورین وغیر ممتنعین
اولملریله اسلاملرندن اقدم ایادی مسلمینده حاصلین اولمشلردر واسلاملری مانع قتل ایسه ده مانع استرقاق
اولمامغله اوزرلرنده حق مسلمین باقی اولدیغندن غنیمتده داخلین اولورلر واکر مسلمین اول قومه قاهرین اولمیوب
مطموره ده ممتنعین اولملریله آنلره ظفر مأمول ومنتظر ایسه ده محتاج قتال ایدوکی مقرر ایکن قبول اسلام ایتمشلر ایسه
آنلر احرار قیلنوب من کل الوجوه سلامتله اکرام اولنورلر زیرا بو صورتده اسلاملری ایادی مسلمینده حصوللرندن
اقدم واقع اولمغله استرقاقلرینه دخی مانع اولور نظیری شول اهل حصندرکه محصورین وممتنعین ایکن دین
اسلامی قبول ایده لر آنلر حریتله سلامته موصول اولدقلری کبی بونلر دخی موصول اولورلر کذلک بر مطموره ده
بولنان مشرکین مسلمیندن رجاء ذمتله دار اسلامه معا خارج اولملرینه طالب اولسه لر آنلر دخی مقهورین وغیر
ممتنعین ایسه لر آنلره اعطاء ذمت جائز ومناسب کوریلمز زیرا آنلر ایادی مسلمینده حاصل وحکم سبی واسرده
داخل اولمشلردر و بو مثللر دخول ذمته نائل اوله مز بلکه مسلمین دیلرلرسه آنلری فیئه ادخالله اقتسام
ودیلرلرسه سبی ذراری وقتل مقاتله لرینه اقتحام ایدرلر اما ممتنعین وغیر مقهورین ایسه لر آنلره ظفر مأمول
ومنتظر ایسه ده کرکدرکه رجاللرینه مساعده برله احرار ذمتده درجله مسرورین قیلنه لر زیرا ذمت احکام دنیاده
خلف اسلام اولمغله قبل الاستغنام رجاء ذمت ایدنلر نائل مرام قیلنورلر مؤلف دقیق التدبیر نور الله تعالی قبره
باهر التنویر دیرکه عسکر مسلمین مداین اهل حربدن برمدینه یی محاصره ایدوب اهل مدینه دن بعضیلری
قبول اسلامه مائل و بعضیلری دخی دارلرندن منفک اولمامق اوزره دخول ذمته قائل اولسه لر نظر اولنور اکر
مسلمین ایچون اول مدینه ده اهل حربله مقاومته قادر واحکام اسلامی اجرایه مقتدر اسکان مسلمینه قدرت وار ایسه
کرکدرکه امیر عسکر مساعدهٔ مراملرینه ابتدار ایلیه زیرا اجراء احکام مسلمینله داری دار اسلام قیلمق ممکن اولمغله
امیر اول داری دار اسلام قیلوب اهل ذمتی آنده متمکن ایدر واکر اول قدرت یوغیسه کرکدرکه طالب ذمت اولنلر
دار اسلامه انتقال ایتدیکجه قبول ذمتلرینه اقبال ایلیه زیرا بیان مشروح اوزره معنای مذکور طلب ذمت
اولمیوب انجق طلب موادعه اولمغله مسلمین اوزره مساعدهٔ مراملری ایجاب والزام اولنماز اما آنلردن
قبول اسلام ایلینلر البته احرار قیلنوب اقامت دارلرندن منعله اضرار اولنمازلر که مسلم کندو دارندن دار اخرایه
تحول اوزره اجبار اولنماز بو صورتده اول قومدن قبول اسلام ایلینلر بر مله مسلمیندن بر جماعتی ابقا ایدبکن
اهل حرب اوزره برنه قوت اوله لر دیو استرحام ایدرلرسه کرکدرکه امام اولبابده دقت نظر ده اهتمام ایلیه
اکر ابقا ایده جکی مسلمین بانفسهم اهل حربله مقاومته مقتدر اولوب اولوجهله ابقالرین مناسب کوریرسه ابقایه
عازم اوله زیرا مسلمینه ضرر کلمیه رک داری دار اسلام قیلمق اکا ممکن اولمغله مباشرتی لازم اولور واکر بانفسهم
مقاومته مقتدر اولمیوب مقاومتلری انجق اول قومدن قبول اسلام ایلینلرایله ممکن ایسه نظر اولنور اکر اول قوم
بعد خروج العسکر مرتد اولوب مسلمینی قتل ایتملرندن احتراز اولنور سه ایچلرنده مسلمیندن برفردی ابقا ایه
جواز اولمازکه حقیقت اسلاملری معلوم اولمیان قوم ایچنده مسلمینی استخلاف باعث اضاعت واتلاف قدر
واکر اول قومک صدق اوزره مسلم وخیرخواه مسلمین ایدوکلری معلوم ایسه بن اول قوم اوزره مسلمیندن
بر برینه قوت اوله جق مقدارینی ابقا وتقریر واوزرلرینه اول مدینه ده حکم اسلامی اجرا ایچون برکسنه یی تأمیر
ایلکده بأس شرعی کورمزمکه امام ایچون مسلمینه ضرر کلمیه رک برمدینه یی دار اسلام قیلمق ممکن اولدقده
مباشرتی اهم ومانحن فیهده دخی امکانی مسلمدر و بعد المباشرة اهل مدینه دن وطنلرندن منفک اولمامق اوزره
ذمته طالب اولنلره مساعدهٔ امیر دخی مناسب اولورکه مدینهٔ مزبوره جریان حکم اسلامله دار اسلام اولدقدن صکره
طالب ذمته اجابت اولنمق واجب اولور واکر بو صورتلرده اهل مدینه طیب خاطرلری ایله دار اسلامه خروجه قائل
واولوجهله دخول ذمته طالب وسائللر ایکن امیر عسکر آنلر قبول اسلام ایتدیکجه ظفر یاب اولنجیه دک قتاله
مائل اولمغله آنلر ایله قتال ایده رک ظفریاب نصرت اولوب نفوس واموالرین تخمیس و باقیسین بین الغانمین

تقسیمه مباشرت قیلسه تخمیس وتقسیمی جائز وواسع کوریلورکه قتالی امان وایماندن بهره دار اولمیان
اهل حربله واقع اولمشدر لکن اولبابده امام ذمتلرین عدم قبولده خاطئدرکه قبول ذمتلری واجب اولمغله
تارک واجب البته مخطئدر اما بو صورتلرده اهل مدینه قبول اسلامه اقبال ایلسه لر اسلاملرین قبول ایلمک
برکسنه یه حلال اولمازکه قتال لاجل الاسلام مشروع ایکن رد اسلامله قتال علی کل حال استحلال اولنماز
بویله ایکن آنلر قبول اسلام ایدوب امیر دخی اسلاملرین عدم قبولله قتال واوزرلرینه استیلا برله کسب
استقلال ایلسه کرکدرکه آنلرده اجرا ایلدیکی سبی وقسمتی ابطال واموال وذراریلرین یدلرینه تسلیمله
تخلیهٔ سبیلرنده استعجال ایلیه زیرا اسلاملری رأی امامه محتاج اولمیوب حین قبوللرنده صحیح اولمغله قتال امیر
دار اسلامده مسلمینله واقع اولمش اولور حال آنکه مسلمی استرقاق واموال مسلمی استغنام بر وجهله جائز
وواسع کوریلمز بناء علیه اهل عسکر آنلردن اتلاف ایلدکلری نفوس واموالده مؤاخذهٔ ضمانه مظهر قیلنورلر
لکن صورت مفروضده هنوز قبول اسلام ایتمشلر ایکن امیر آنلر ایله قتال واوزرلرینه استیلا ایلسه اکرچه
بونده دخی خطا ایتمش اولورکه اهل مدینه طلب ذمت ایتدکلرنده آنلردن کف ید واجب ایکن طلب اسلام
ایتدکلرنده وجوبی بطریق الاولی درانجق بو صورتده دم مقتوللری هدر واموال مستهلکه لرنده عدم ضمان
امر مقرردرکه آنلردن متحقق اولان انجق ارادهٔ اسلام اولوب کافر ارادهٔ اسلامله مسلم اولمامق امر مسلم اولمغله
اوزرلرینه استیلاء مسلمین انجق حال کفرلرنده واقع اولمش اولوب دما واموال‌لری موجب ضمان اولمیه جغی
مصممدر غایة الامر صکره دن قبول اسلام ایدرلرسه بقیهٔ اموال وذراریلرین آنلره تسلیمده اهتمام وجمله سی
احرار قیلمق اوزره اکرام اولنورلر زیرا ارادهٔ اسلامله کف ید مسلمینه طالب اولدقلرنده مسلمین اوزره قتال
واسرلری حرام اولمشدر واسر حرام مأسورده موجب ملک اولمامغله حریت اوزره ابقا ایله احترام اولنورلر اما
طلب ذمت ایتمشلر ایکن امیر آنلر ایله قتال واستیلا وتقسیم ایلمک بشقه درکه اولبابده احرار قیلنوب اوزرلرینه
وضع جزیه برله اهل ذمتده ادخاللری جائز اولمازکه زیرا بو تقدیر اوزره آنلر کفر اوزره بقالرینه طالب اولوب کفر
دخی فی الاصل سبب اباحت قتل واسار اولمغله سبی امیر حق امیرده اجتهاد رأیی واسع اولان موضعده واقع
اولدیغندن حکمی نافذ وسبیی برقرار قیلنور اما طلب اسلامله کف ید مسلمینه طالب اولدقلرنده مطلوبلری
اولان دین اسلام عاصم اولمغله حرمت سبیلری آکد واقوی اولوب امیر ایچون اولبابده اجتهاد رأیی واسع
اولمامغله سبیلرنده خطا واقع اولمش اولور صکره دن قبول اسلام ایلدکلرنده خطاسی متیقن اولمغله آندن
رجوعله حریتلرینه نقللری معین اولور وحکم سابق التفصیل اوزره ادل دلیلدرکه قصد اسلام حقیقت اسلام
وزره قیاسله تأویل اولنوب مسلم حقیقی مسلمینله محاربه ایتدکده سبی واسترقاقی تحلیل اولنمادیغی کبی قاصد
اسلامک دخی تحلیل اولنماز وقصد ذمت حقیقت ذمت اوزره قیاسله تصحیح اولنوب ذمی حقیقی منعه ایچنده
مسلمینله محاربه ایتدکده سبی واسترقاقی صحیح اولدیغی کبی قاصد ذمتک دخی صحیح اولور والله اعلم

باب مایصدق فیه المسلم علی اسلام الکافر * یعنی برمسلم اسلام کافر اوزره شهادت ایلدکده تصدیق اولنوب
اولنمادیغی مواضعی ایضاحده باب لازم الاستیضاحدر مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیرکه کفاردن
اخذ اولنان براسیر هالک اولدقدن صکره مسلمیندن حریا عبد یا محدود فی القذف اولان رجل واحد یاخود
مسلماتدن حره یا امه اولان امرأهٔ واحده اشبو اسیر مونندن اقدم قبول اسلام ایلدی دیو شهادت ایدوب اول شاهد
اسلامی وصف ایلسه شاهد مرقوم عدالتله مرضی الشهاده اولدقدن صکره کرکدرکه مسلمین آنک شهادتنه اعتبار
واول میت اوزره نماز قیلوب آنکیچون دعا واستغفار ایده لر زیرا صلوة جنازه امور دینیه دن برامر ایدوکی مقرر وقول
واحد عدل امور دینیه ده مقبول ومعتبر درنته کیم قول واحد عدل میاهک طهارت و نجاستندن اخبارده وهلال
رمضانی اثباتده ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت احادیثده دخی مقبول ومعتبردر وقول
مذکور اوزره دلیل سعید بن ذی لعوه رحمه الله تعالی دن روایت اولنان حدیث جلیلدرکه جعفر بن ابی طالب
رضی الله تعالی عنه حبشه دن کلوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه نجاشینک یعنی ملک
حبشه نک اسلامنی اخبار ایلدکده نجاشی اوزره اوچ کره دعا واستغفار بیوردیلر بوندن صکره مؤلف الکتاب
وفاه الله تعالی اجره بغیر حساب عنوان مسئله ده ووصف الشاهد اسلامه قولنی تفسیر ایله کشف حجاب احتجاب
ایدوب دیدیکه شاهد مرقوم ایکیدن خالی دکلدر بری اولدرکه فقیه ومعنای اسلامه عالمدر آنک حق اسیرده
قبل الموت قبول اسلامله شهادتنده آندن معنای اسلام استفسار اولنمایوب همان ابهامی اوزره قبول شهادتنه

مطلب لا يصير الكافر مسلما بارادة الاسلام

مطلب یقبل خبر الواحد العدل في امور الدين

ونسخهٔ حضیر بدن سعید بن ذی لخوه لفظی اوزره نقل اولندی واصح اولان نسخهٔ حضیر بدر وسعید مرقوم تابعیندندر واصابه ده ذکری واردر ***

ابتدار اولنور وبری اولدرکه جاهلدر آندن معنای اسلام استفسار اولنوب اسلامی مقدار کفایه وصف
وتفسیر ایدرسه شهادتنه اعتبار اولنور لکن اسیر مرقوم حیاتده ایکن شاهد واحد اشبو اسیر قبل الاسر قبول
اسلام ایلدی دیو شهادت ایلسه قبول اولنمایوب حقوقده شهادتی مقبول اولانلردن ایکی مسلم شهادت ایتمدکجه
حریته موصول قیلنماز لکن مؤلف موثوق التقریر بوندن صکره کله جك باب مایصدق فیه المسلم اثناسنده
ذکر وتحریر ایدرکه امام المسلمین برحصنی فتح ایلدکده رجل واحد مسلم عدل براسیر ایچون اشبو اسیر اکرچه
حربی ایدی اما قبل الاسر قبول اسلام ایتمشیدی دیو شهادت ایلسه شهادتی قبل القسمة والبیع ایسه
قبول اولنوب بعد القسمة والبیع ایسه قبول اولنماز پس جواب مسئله یی بو بابده اطلاق اوزره تقریر ایتمشیکن
باب آتیده تقیید وتفصیل اوزره تحریر ایلدی بناء علیه بعض فقها رحمهم الله تعالی دفع تعارض ایچون دیدیلرکه
بو بابده دخی شهادت واحد قبول اولنماز قولی شهادتی بعد القسمة والبیع وقوع اوزره محمولدر یوقسه قبل القسمة
والبیع قبول اولنور وبو توجیه اوزره بابینده واقع اولان مسئله لر روایت واحده اوزره متقرره اولوب انجق
مسئلهٔ ثانیه مسئلهٔ اولایی مفسره اولور لکن امام ابو بکر الاعمش رحمه الله تعالی درایدیکه مسئلهٔ مزبوره ده
اختلاف روایتین واردر امدی قول اعمش اوزره مسئلهٔ مزبوره هر بابده بر روایت اوزره بنا قیلنمشدر وبو بابده
اختیار اولنان روایتك وجهی اولدرکه اسیر مزبورده قبل القسمة والبیع دخی حق غانمین ثابت اولمشدر وقبول شهادت
ابطال حق غانمینه مؤدی اولمغله شهادت واحده اعتبار اولنمایوب احکام شرعیه ده ابطال حقوقه مدار
اولان شهادت معتبره تحقق ایتمدکجه قبولنه ابتدار اولنماز نته کیم بعد البیع والقسمة مشترینك یاخود صاحب سهمك
ابطال حقلرنده ذکر اولنان شهادت معتبره اقامت اولنمادقجه شهادت واحد ایله ابطال حقلرینه جسارت اولنماز
نظیری اولدرکه استهلال صبی اوزره قائم اولان شهادت واحد صبی اوزره وجوب صلوة جنازه ده بالاتفاق
قبول اولنور اما حق تورثیده عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه غیر مقبولدر کذلك مانحن فیهده دخی شهادت
واحد اسیر اوزره وجوب صلوة جنازه ده قبول اولنور اما ابطال اسرنده غیر مقبولدر وباب آتیده اختیار
اولنان روایتك دخی وجهی اولدرکه اسیر مزبورده قبل القسمة والبیع اکرچه حق مسلمین ثابت اولمشدر
لکن حق مزبور رجل خاصك حق مخصوصی اولمیوب همان حق جماعت مسلمین اولوب شهادت واحد رجل
خاصك حق مخصوصنی مبطل اولمدیغندن امور دینیه ده شهادت منزلنه نازل اولمشدر بلکه حرمت استرقاق
امور دینیه دن اولمغله شهادت مزبوره قبول اولنور اما بعد القسمة والبیع جواب مسئله بشقه در که آنده شهادت رجل
خاصك ملك مخصوصنی ابطال ایتمکله احکامده قبول اولنان شهادت رجلین یاشهادت رجل وامرأتین
تحقق ایتمدکجه قبولنه توجه واقبال اولنماز وهم شهادت واحد حکمی سهام دن ادنی دکل ایکن اسیر اوزره سهام مسلمین
بولندقده ادخال فیء اولنمامق هویدا اولمغله قول واحد عدل معتمد ایله ادخال فیء اولنمامق بطریق الاولی در
اما فاسق مسلمك شهادتی بو مثللو امورده قطعا قبول اولنمامغله آنك شهادتیله اول اسیر اوزره صلوة جنازه
قیلنمایوب اکا دعا واستغفار ایله دخی مشغول اولنماز زیرا ان جاءکم فاسق بنبأ فتبینوا نص جلیل الشانی اوزره
خبر فاسقده امر دینده دخی اولسه تبین وتثبت ایله امر وفرمان اولنمشدر واصل مذکور برفصل واجب الحفظدر
حتی امام طحاوی رحمه الله تعالی مختصرنده خلافی ذکر ایدوب دیمشدرکه رجل واحد فاسق ایسه دخی
رؤیت هلال رمضانله شهادت ایلدکده قبول اولنوب ناس اوزره صیام واجب اولور زیرا کندو دخی صیامده
مشترك اولوب بو شهادتندن بهره دار اولمغله متهم دکلدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدرکه
برکسنه دار الحربده قبول اسلام ایدوب اوزرینه وجوب صوم وصلوتی بیلمز ایکن برمسلم اکا اخبار ایلسه
اول مسلم فاسق ایسه ده اوزرینه صوم وصلوة واجب اولور والله اعلم بالصواب

باب مایصدق فیه المسلم فی دار الحرب ومالا یصدق فیه * یعنی دار الحربده بولنان مسلمدن تصدیق اولنوب
اولنمادیغی خبرلری فرق وتعبیر ده باب بلاغت آمیزدر مؤلف الکتاب امام جلالتمآب دیرکه مسلمین دار الحربه
داخلین اولوب مقدما دار الحربده بولنان برمسلم مستأمن یاخود مسلم اسیرك یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام
ایلین برمسلمك یدنده بعض رجال ونسایه واصلین اولدقلرنده اول مسلم بونلر بنم عبید وجواریلرمدر اهل حربدن
اشترا قیلدم دیو دعوایه شروع ایدوب مسلمین ایچون دخی قول مجردندن غیری وجهله طریق معرفت
مسدود ومقطوع اولسه نظر اولنور اکر اول رجال ونسا اول مسلمی تصدیق ایدرلرسه جمله سی آنك رقیقلری
قیلنورلر زیرا اعماله امان البته استیماله اماندن اعلی اولوب امام المسلمین برحصنی محاصره ایدوب ایچندن

برمشرکه نفس ومالی اوزره اعطاء امان ایلدکدن صکره مسلمین اول حصنی فتح ایتدکده اول مشرك اشبو
رجال ونسا بنم عبید وجواریلرمدر دیوب آنلر دخی تصدیق ایتدکلرنده رقیقلری قیلنوب جمله سی
حقنده امانه نائل قیلنور ایکن مسلم مزبور نائل قیلنمق بطریق الاولیدر بو بابده معنای فقهی اولدرکه
اول رجال ونسا آنی تصدیق ایلدکلرنده اوزرلرنده ثبوت یدی ظاهر وآشکار اولورکه عبد
وامه اوزره ثبوت یدك اکلی همان ذی الیده خدمت اوزره حضورنده بولنوب ثبوت یدینی اقرار ایتملریله
استقرار ایدر ومعنای معهود مانحن فیهده موجود اولمغله آنلر اول مسلمك یدنده حاصل اولمش اولوب ثبوت
ید دخی دلیل ملك اولمغله ملکنده دخی داخل اولمش اولورلر وملك مسلم سببی واستغنامدن سالمدر واکر
آنی تکذیب ایدرلرسه جمله سی فیء مسلمینده ترتیب اولنورلر زیرا دعواسنی انکار ایتدکلرنده اوزرلرنده عدم
ثبوت یدی آشکار اولوب دعواسی اوزره دلیل آخری دخی بولنمادیغندن تصدیقه سزاوار اولماز بو تقدیر اوزره
اول رجال ونسا احرار اهل حرب اولوب اماندن دخی عاری اولملریله اوزرلرینه سبی مسلمین جاری قیلنور
ومسلم مرقوم آنلردن قطعا حصه دار اولمیوب همان خمسلری اخراج وباقیلری سائر غنائمیله سهام غنیمت اوزرده
تقسیمه ابتدار اولنور زیرا باب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده وغیریده بیان ایلدیك که مسلم مستأمن ومسلم اسیر
ودار الحربده قبول اسلام ایلین کسنه عسکر مسلمینه لاحق اولدقده لحوقندن اقدم اصابت ایلدکلری غنائمدن
برشیئه مستحق اولماز مکر لحوقندن صکره مسلمین مبتلای قتال اولوب لاحق مزبور اول غنائمدن دفع
اعدا ایچون اقتتال ایلیسه اولبابده جمیع مصابلرنده شرکته عرفه البال قیلنور واکر آنی بعضلری تصدیق
وبعضلری تکذیب ایدرلرسه تصدیق ایدنلر اکا رقیق اولوب تکذیب ایدنلر فیء مسلمینده ترتیب اولنورلر
زیرا بعض البته کله قیاس اولنوب تصدیق کلده جمله سی اکا رقیق وتکذیب کلده جمله سی فیئده ترتیب قیلنمغله
تصدیق بعض وتکذیب بعضده هر فرقه اصل مقیس علیه اوزره رد اولنمق تصویب اولنور کذلك مسلم
مرقومك یدنده دراهم ودنانیر وثیاب وبقر مثللو بعض اموال بولنوب بونلر بنمدر بود یارده مثلا تجارتله کسب
ایلدم دیو بسط مقال ایلسه ینه قول آنك قولی اولمغله اکا ایصال اولنورز زیرا قریبا شرح اولندیغی اوزره
امان ویریلن حربینك بعض اموال اوزره ثبوت یدی ثبوت ملکی اوزره دلیل معتبر ایکن مسئلهده معتبر اولمق
بطریق الاولی مقرردر لکن یدنده بولنمایوب یاخود یدنده بولنوب بولنمادیغی معلوم اولمیان دراهم ودنانیر ورجال ونسا
مثللو نسنه لرده بونلر بنمدر دیو ادعا ایلسه اولبابده رجال ونسا آنی تصدیق ایتسه لر دخی کلامنه اصغا اولنموب جمله سی
فیء غانمینه ایفا اولنور زیرا مسلمین اول ماله ظفر بولوب بحسب الظاهر غنیمت اولمق مقرر اولدقدن صکره مدعینك
دعواسی بلا دلیل معتبر اولماز بو صورتده مال مزبور کندو ملکی اولدیغی اوزره یاخود یوم فتح حصنده اول مالده
ثبوت یدی اوزره یاخود ایچنده بولندیغی منزل کندو منزلی اولدیغی اوزره اقامت بینه ایدرسه بینه سی قبول
اولنوب جمیعا اکا مردود وموصول قیلنور زیرا ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبی اولوب اموال مزبوره یدنده ایدوکی
معاینه اولنوب ورجال ونسا دخی یدنده معاینه اولندقدن صکره آنی تصدیق ایلدکلرنده قول آنك قولی قیلنوب
اموال مرقومه اکا تسلیم اولندیغی کبی بینه ایله ثبوتنده دخی وجه مذکور اوزره تنظیم اولنور لکن جواب مذکور مسلم
مستأمن ومسلم اسیر حقلرنده علی قول الجمیع مستقیم ومحققدر کذلك دار الحربده قبول اسلام ایلین حربی
حقنده دخی شاهدلری اول اموالده یوم فتح حصنده ثبوت یدی اوزره شهادت ایلدکلرنده ینه علی قول الجمیع
مستقیم ومحققدر اما شاهدلری ملکی اوزره شهادت ایلدکلرنده اکرچه قول محمد رحمه الله تعالی اوزره ینه
اکا تسلیم اولنوب غنیمتده ادخال اولنماز لکن قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره غنیمته تسلیم اولنوب
اکا ایصال اولنماز زیرا مذهب ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اولدرکه دار الحربده قبول اسلام ایلین حربینك
ملکی کندو یدنده بولنمایوب بلکه اهل حربدن برمشرکك یدنده بولندیغی معلوم یاخود کندو یدنده بولندیغی
غیر معلوم اولدقده فیئده ادخالی مجوزدر ومذهب محمد رحمه الله تعالی اولدرکه مال مزبور مال حربی مستأمنه
همحال اولمغله فیئده ادخالنه مجال اولماز ومانحن فیهده ملکی ایدوکی بینه ایله معلوم ایسه ده یدنده بولندیغی غیر معلوم
اولمغله عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه فیئده دخولی وعند محمد رحمه الله تعالی عدم دخولی مجوزم اولدیغندن
جواب مرقوم علی قول محمد مستقیم وعلی قول ابی حنیفه غیر مستقیم ایدوکی امر محسوسدر واکر اصل مسئله ده
شاهدلر اشبو رجال ونسا مسلم مزبورك رقیقلریدر دیو شهادت ایتمیوب انجق یوم فتح حصنده یدنده یاخود
منزلنده ایدیلر دیو شهادت ایتدکلرنده اول رجال ونسا دخی رقیقلری اولدقلرینی انکار ایله دعوای حریت ایلسه لر

شهادت مزبوره اکا نافعه اولمیوب جمله سی غنیمت قیلنورلر زیرا شهادت مزبوره انجق اوزرلرنده ثبوت یدینی
اثبات ایلشدر و بنی آدم اوزره ثبوت ید مملوکیتنه دلالت ایتمیوب بلکه مملوکیتی ثابت اولدقدن صکره ملك ذی الیده
دلالت ایدر زیرا مؤلف کبیر المقادیر کتاب الجامع الصغیرده ذکر وتقریر ایلدیکه برکسنه نك یدنده بر رجل بالغ
یاخود نفسندن تعبیره قادر بر صبی بولنوب اول کسنه بو بنم عبدمدر دیو دعوی ایلدکده اول صبی یاخود رجل
بالغ انکار ایله بن حر الاصلم دیو ادعا ایلسه قول معتبر مدعی حریتك قولی ایدوکی مقرردر اما عبد ایدوکنی اقرار ایدوب
انجق بن بو ذی الیدك عبدی دکلم بلکه فلانك عبدی یم دیو انکار ومقرله اولان فلان دخی عبدیمدر دیو دعوایه ابتدار
ایتمش اولسه قول قول ذی الید قیلنمق آشکاردر وقول مذکورك عقبنده بر اصل کلی ترتیب ایلدیکه ید غیرده رؤیت
ایلدیکك هر نسنه ده اول غیر ایچون اول نسنه ده ملکله شهادت سکا جائز و واسعدر انجق عبد وامه ده بمجرد
ثبوت یدی رؤیتله ملك اوزره شهادت غیر متسعدر پس بو تحقیق مشروحله بنی آدمده ثبوت ید دلیل ملك اولمدیغی
کسب وضوح ایلدکده ما نحن فیهده دخی قول معتبر اول رجال ونسانك قول حریتلری قیلنمق ظاهر وفیء مسلمینده
ادخاللری امر باهردر بنه دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده انجق شهادت عدول مسلمین قبول اولنورکه شهادت مرقومه
مسلمین اوزره حق استغنالرین ابطال ایتمکله شهادت عدول مسلمیندن غیریسی درجهٔ قبوله موصول قیلنماز
کذلك مسئلهٔ مفروضه ده دار الحربده بر ذمی مستأمن یاخود ذمی اسیر بولنوب بعض اموالده مسلم مذکورك دعواسی کبی
ادعا ایلسه اول دخی منزلهٔ مسلمه تنزیل اولنوب جمیع تفاصیل محرره آنده دخی اجرا اولنور زیرا مال ذمی مال مسلم کبی
استغنامدن معصوم اولوب مسلم تصدیق اولنان موضعده ذمی دخی تصدیق اولنوب مسلم تصدیق اولنمیان موضعده
ذمی دخی تصدیق اولنمامغله مسلم وذمیده بو جواب مسئله مساوات اوزره تحقیق اولنور واکر مسلمین دار الحربده بر مسلم
یاخود ذمینك یانندهبر امرأهٔ حربیه بولوب سؤال ایتدکلرنده اول مسلم وذمی بنم عورتمدر دار الحربده آنی تزوج ایلدم
دیو کشف حال وعورت دخی آنی تصدیقده استعجال ایلسه آنك عورتی قیلنمق لازمهٔ حالدن اولورکه نکاح تصادق
طرفینله ثابت اولوب بونلردن دخی تصادق متحقق ومتثبت اولمشدر اما امرأهٔ مزبوره صورت تکذیبنده فیئده ادخال
اولندیغی کبی تصدیقنده دخی ادخال اولنورکه مسلم وذمینك آنی تزوجی ظاهر ونمایان اولدقده عورتك سبیدن
خلاصه مجالی بوغیکن بو مثللو خفی و پنهان اولدقده مجالی بطریق الاولی محالدر بنه دیرکه مسلمك اول عورتی
تزوجی اماندن اعتبار اولنمازکه تزوجی دار الحربده واقع اولوب اول حینده تصریح امان ایتمش اولسه مسلمین
اوزره امانی نافذ دکل ایکن مجرد تزوجی اماندن اعتبار اولنمامق بطریق الاولی بدیدار در بو صورتده اول عورتك
یانندهاولاد صغاری بولنوب اول مسلم وذمی بونلر بو عورتدن بنم اولادمدر دیوب عورت دخی آنی تصدیق ایلسه
صغار مزبورین اولاد احراری قیلنوب اسلام وذمتده بابالرینك حالنه تطبیق اولنورلر زیرا صغار مزبورین ید
عورتده ایکن عورت اول مسلم وذمی یی تصدیق ایلدکده ید زوج عورتك نفسنده واولادنده ثابت اولور و ید
زوج ثابت اولدقده یدنده بولنان صغارده قول آنك قولی قیلنمق متثبت اولور وزوج مزبور حر مسلم یا ذمی
وزوجه دخی حربیه ایسه ده وقت استیلاء مسلمینه دکین حره اولوب ابوین حریندن متولد اولان ولد البته حریت
اوزره متولد اولوب حریت اوزره متولد اولدقدن صکره البته تبعا للاب حر مسلم یاخود حر ذمی قیلنملری متأکد
اولور پس صغار مرقومین احرار مسلمین یاخود احرار ذمیین اولدقلری متعین اولدقده سبی واسترقاقلری بر وجهله
ممکن اولماز واکر مسئلهٔ مذکوره ده امرأهٔ مزبوره حامل ایسه بو تقدیر اوزره عورت بطننده بولنان ولد ایله فیء
غانمینده داخل قیلنور زیرا بطننده بولنان ولد اجزاسندن بر جزء متصل اولوب فصل وتفریقلری انجق مقراضله
قابل اولمغله عورت غنیمتده داخله اولدقده جزئی اولان ولدی دخی داخل قیلنور لکن بونده دخی اسلام وذمتده
باباسنه تابع اولورکه ولد من جهة الدین خیر الابوینه متابعدر واسلام وذمتده بو مثللو متابعت مانع سبی واسترقاق
اولمامغله فیء غانمینه الحاق اولنور واکر مسلمین دار الحربده بر عورتی اولاد صغاری ایله معا بر مسلم وذمینك یدنده
بولوب یاخود مقدما یدنده ایدوکی معلوملری اولدقدن صکره اول مسلم وذمی اشبو عورت بنم عورتمدر و بونلر
دخی اولادمدر دیو دعوایه درکار اولوب عورت دخی بونلر بنم اولادمدر آنك اولادی دکلردر و بن آنك
عورتی دکلم دیو تکذیب وانکار ایلسه بو مثللو تکاذب ایله ثبوت نکاحلری آشکار اولماز واولبابده موجب قیاس
صغار مرقومین عورتله معا فیئده ادخال اولنمقدر وموجب استحسان عورت فیئده ادخال اولنوب اولادی حریت
اوزره مسلم وذمی یه ایصال اولنمقدر وجه قیاس اولدرکه اولاد اول عورتك یدنده وحجرنده ایکن نکاحلری
ثابت اولمامغله عورتك یدنده بولنان اولاد اوزره ثبوت ید مدعی بدیدار اولماز و یدنده بولنمیان اولاده دعوای

ولادت تصدیقه سزاوار اولمیاز ووجه استحسان اولدرکه عورت ید مدعیده بولندیغی معلوم اولمق اولادی
دخی ید مدعیده بولنمغی موجبدر واولاد ید مدعیده بولنمق اولادك نسب وحریتلرنده قول قول مدعی قیلنمغی
مستوجبدر وامر حریت وسعت وسهولت اوزره بنا اولنمغله عورتك اولبابده تکذیبنه اعتنا اولنماز کورمزمیسنکه
تجارتده مأذون اولان عبدك یدنده بر صبی صغیر بولنوب عبد دخی بو صبی بنم عبدم وولدم دکلدر بلکه لقیطدرکه
بن آنی اخذ والتقاط ایلدم دیو ادعا قیلسه قولی قبول اولنوب عبد مزبور تحریر واعتاقه مالك دکل ایکن اول
صبی حریت اوزره ابقا اولنور و بو معنی وسعت امر حریته دلیل معتنیدر واکر صورت مفروضه ده بو امه بنم
ام ولدمدر بونلر دخی بنم آندن متولد اولادمدر دیو دعوی عورت دخی انکار ایلسه بنه عورت فیء مسلمین قیلنمق
درکاردرکه بیان مشروح اوزره بنی آدمده ثبوت ید دلیل رق اولمدیغی آشکاردر کورمزمیسنکه بو عورت بنم
امهٔ قنه مدر دیو دعوی ایدوب عورت دخی ادعاء حریتله انکار رق ایلسه قول عورتك قولی قیلنوب فیئده
ادخالی متحقق اولور پس ام ولد اولدیغی انکارده دخی بویله در اما اولادی استحسان مشروح اوزره البته
احرار قیلنوب بابالری یدنده برقرار قیلنورلر زیرا اول امه ده ثبوت یدی معلوم اولمغله ید امه ده بولنان اولادده
دخی ثبوت یدی معلوم واول اولادده قول آنك قولی قیلنمق مجزومدر لکن اول امه ام ولدی اولمقده آنی تصدیق
ایدرسه اولبابده قول قول مسلم وذمی اولمغله عورت فیء اولمامق اوزره حریت اولادی دخی تحقیق اولنور زیرا
اوزرنده ثبوت یدی ظاهر اولدقدن صکره امهٔ قنه اولدیغی تصدیق ایلدکده قول قول ذی الید اولوب عورت
فیء اولمامق مقرر ایکن ام ولد اولدیغی تصدیق ایلدکده فیء اولمدیغی بطریق الاولی اوضح واظهردر
واکر مسلمین اول امه یی یدنده بولمیوب ومقدما یدنده اولوب اولمدیغی معلوملری دخی دکل ایکن اول مسلم وذمی
اشبو امه بنم زوجهم یاخود ام ولدمدر و یدنده بولنان اولادی بنم اولادمدر دیو دعوی ایلسه نظر اولنور اکر امهٔ
مرقومه آنی اقرار ایدرسه اولادك آندن نسبلری بهر حال ثابت اولمغله احرار قیلنورلر زیرا اولاد البته ثبوت
نسبه محتاجین اولملریله نسبلری ذی الید اولان امه نك اقراریله ثابت اولور و بعد الثبوت اولاد تبعا للاب مسلمین
یا اهل ذمت اولملریله آنلرده سبی واسترقاق متثبت اولماز اما عورت صورت نکاحده فیء مسلمینه الحاق اولنورکه
نکاحی ظاهر ومعاین اولدقده مانع استرقاق دکل ایکن بونده بطریق الاولی مانع استرقاق اولماز وصورت امومت
ولدده بطریق الاستحسان فیئده عدم ادخاله احسان اولنورکه نسب ولد ثابت اولدقده بالتبع امومت ولد دخی
ثابت اولمغله ام ولد سبی واسترقاق اولنمیه جغی نمایاندر واکر امهٔ مرقومه آنی انکار ایدرسه جمله اولادیله فیئده ادخال
اولنوب مسلم وذمی دعواسنده تصدیقه سزاوار اولماز که عورتده واولادنده ید ظاهرهسی اولمیوب ذات الید
اولان عورت دخی آنی تکذیب ایدر ایکن دعوای مذکوره دار اسلامده واقع اولسه بلا دلیل قبولنه اجتسار
اولنمامغله ما نحن فیهده دخی اجتسار اولنماز مگر مدعاسی اوزره اقامت بینه یه ابتدار ایلمیه اولبابده ثابت بالبینه
ثابت بالمعاینه کبی اولمغله صورت نکاحده عورت فیء اولوب صورت امومت ولدده ام ولد اولمقده بر قرار
واولادی علی کل حال احرار قیلنور لکن بینهٔ مرقومه یی انجق اول امه یوم استیلاء مسلمینه یدنده ومنزلنده
بولندیغی اوزره اقامت ایتمش ایسه اولبابده جواب مسئله امهٔ مرقومه یدنده بولندیغی بلا بینه معلوم اولمق
مسئله سنه موافقت اوزره اولوب عورت آنی تصدیق ایدرسه عورت صورت امومت ولدده ام ولدی اولوب
یدنده ابقا وصورت زوجیتده فیء مسلمینه القا اولنور وتکذیب ایدرسه صورت زوجیت کبی صورت امومت ولدده
دخی فیء مسلمینه القا اولنورکه بنی آدم اوزره ثبوت ید مقرون انکار اولدقده دلیل رق اولمدیغی افاده وایفا اولنمشدر
واولادی علی کل حال احرار قیلنوب اول مسلم وذمی یه تسلیم وایصال اولنور بنه دیرکه اکر مسلم مذکورك یدنده
بر رجل کبیر یاخود امرأهٔ کبیره بولنوب بو بنم عبدم یاخود جاریه مدر دار اسلامدن کتوردم دیو دعوی ایتدکده
اول رجل وامرأه دخی تصدیق ایلسه قول مذکوری قبول وتحقیق اولنور زیرا بونلری دار الحربده اشترا قیلدم
دیوب آنلر دخی تصدیق ایلدکلرنده قرلی قبول اولنور ایکن بونده بطریق الاولی مقبولدر وذمی دخی حکم
مذکورده مسلم ایله مستویدرکه ذمی عصمت مالنده البته مسلم ایله مساویدر کذلك اول مسلم وذمیدن برینك
یدنده بر امرأهٔ کبیره بولنوب اشبو عورت بنم زوجه مدر دار اسلامدن برابر کتوردم دیوب عورت دخی آنی
تصدیق ایلسه بو قولی دخی تصدیقله تحقیق اولنوب مسلمین ایچون اول عورت اوزره استیلا لایق وحقیق اولماز
زیرا اقرار رجل دورت نسنه ده معتبر یعنی شو بنم عورتمدر و بابامدر واوغلمدر ومولای عتاقه مدر دیدکده
قبول اقراری مقرردر پس ما نحن فیهده دخی عورتمدر دیو اقراری نافذ اولمغله عند التصادق ثبوت نکاحلری

آشكار اولوب بعد ثبوت النكاح عورت مشركه ايسه ده فى الحقيقه عورتى ايدوكى معلوم اولدقده تبعا للزوج
حريت اوزره ابقا اولنديغى كبى بو بابده دخى ابقايه سزا وار اولور كذلك مذكورين دن برينك يانده برامرأه
كبيره بولنوب بنم قزمدر ياخود قزقرنداشمدر ياخود انامدر يا عمه مدر ياخود ذات رحم محرممدر ديوب
عورت دخى تصديق ايلدكده بنه استيلاء مسلميندن سلامت اوزره حريتى تحقيق اولنور اما قزمدر ديدكده
وجه مسئله اولدركه اقرار بنوت تقرير مشروح اوزره اثبات نسبده عامل اولمغله اقرارى معروفة النسب قزى
اولمق منزلنه نازل قيلنور اما ذوات رحم محرممدر ديدكده اكرچه دعواى مذكوره داراسلامده واقع اولسه
آنكه ادعا ايلديكى قرابت اصلا ثابت اولماز ايكن دارالحربده واقع اولدقده عدم ثبوتى بطريق الاولى در
لكن استيلاء مسلميندن سلامت اوزره تحقيق حريتلرينك وجهى اولدركه برحربى نفس ومالى اوزره استيما نله
داراسلامه كلوب يانده بعض نسا بولنمغله بونلر بنم امهات واخوات وعمات وخالاتمدر ديسه قولى قبول
اولنوب اكا منا بعتله اما نده ادخال اولنورلركه نساء مرقومه نك داراسلامه خروجلرى انجق محرملرى ايله
واقع اولمق ظاهر حاللريدر كذلك مسلم وذمينك نساء مرقومه حقلرنده اقرارلرى دارالحربده دخى قبول اولنوب
دارالحربه خروجلرنده اكا تابعه قيلنورلر كه ظاهر حاللرى نساء مرقومه دارالحربه بانفسهن خارجه اولميوب
بلكه محرملرينه متابعه اولمقدر كذلك مذكورين دن برينك يانده بولنان بر رجل كبير ايچون اوغلمدر ديوب
ياخود برشيخ كبير ايچون بابامدر ديدكده اول دخى تصديق ايلسه بنه سلامت اوزره حريتى تحقيق اولنور زيرا
وجه مشروح اوزره ابوت وبنوتله اقرار رجل داراسلامده معتبر وبعد التصادق ثبوت نسب مقرر اولديغى كبى
دارالحربده دخى معتبر ومقرردر وبعد ثبوت النسب بالتبع حريته مظهر اولوب ظاهر النسب اولدقده سبى
واسترقاقى متصور اولمديغى كبى بونده دخى غير متصوردر لكن قرنداشمدر يا عممدر ياخالمدر ياخود مسلميندن
بركيمسه در بنمله معا دارالحربه داخل اولمشدر ياخود يانده بولنان امرأه كبيره ايچون مسلمه در ياخود ذميه در
وعوردر بنمله معا داخله اولمشدر ديسه نظر اولنور اكر مدعى مسلم ايسه بعد التصادق جمله سنده تصديق
اولنوب اول رجل وامرأه حريتله سالم قيلنور واكر مدعى ذمى ايسه تصادق اينسه لر دخى عدم تصديقى
امر جزميدر كه ذمى بعض رجالله معا اما نله دارالحربه دخولى معروف ايكن مسلمين دارالحربده آنلره واصل
اولدقده بونلر بنم اخوه واعمامدر ديوب تصادق ايلدكلرنده حقلرنده قولى قبول اولنميوب امانده اكا تابع
قيلنمادقلرى كبى معا دخوللرى معروف اولمدقده دخى حقلرنده قولى قبول اولنميوب امانده اكا متابع قيلنمازلر
كذلك حقلرنده معناى مذكور اوزره شهادتى دخى قبول اولنماز كه شهادت مذكوره امر دينده واقع اولمغله
ذميدن غير مقبوله در كورمزميسنكه ذمى نجاست مياهله اخبار ايلدكده خبرينه اعتبار اولنماز پس ما نحن فيه
دخى آنك كبيدر اما مسلمك مثلا بوكيمسنه عممدر ياخود مسلميندن بركيمسنه دركه بنمله معا داخل اولمشدر
قولى امور دينيدن برامرده شهادته محمولدر وامر دينده شهادت مسلم واحد حجت اولمغله قبول اولنور لكن ذمينك
يانده بولنان كمسنه ده اسلامه مخصوص اولان لباس وهيئت وسائر علامت بولنوب ادعاء اسلام دخى ايدرسه
فيئه ادخال اولنمايوب تصديق دعواسى التزام اولنور زيرا بومثللو كمسنه ادعاء اسلام ايدوب قلوب مسلمينده
دخى صدق مقالى ظاهر اولدقده قول مجردى مقبول ايكن قول ذمى دخى اكا ضم اولندقده بطريق الاولى
قبول اولنور ينه ديركه اكر ذمينك يانده بولنان كمسنه دعواى اسلام ايتميوب انجق دعواى ذمت ايتمكله ذمى
آنى تصديق ايلسه اول دعوى وتصديقلرى قبوله لايق وحقيق اولماز كه بيان مشروح اوزره قول ذمى عدل
ايسه ده امور دينده تقييد وتحقيق اولنماز مكر اول كمسنه ده اهل حربك لباس وهيئتلرينه مغاير لباس وهيئت
اولوب اولو جهله اهل حربدن اولمديغى واضح ياخود وجه آخر ايله اهل ذمتدن ايدوكى قلوب مسلمينده
ظن غالب اوزره متضح اوله اولبابده فيئه ادخال اولنمايوب همان تخليه سبيل ايله ارسال اولنور زيرا قريبا بيان
ايلديك امر مذكور امور دينيدندر وامور دينيده علامت وتحرى برله حكم ايلمك دخى احكام مسلميندندر وبو بابده عبد
مسلم عدلك دخى شهادتى قبول اولنور كه عبد مزبورك قولى رؤيت هلال رمضانده وروايت اخبار واحاديثده
قبول اولنديغى كبى سائر امور دينيده دخى مقبولدر كذلك رجل مسلم عدل واحد بعض اسراء اهل حرب ايچون
فى الاصل حربى ايدى صكره قبول اسلام ايلدى ديو شهادت ايدوب اول حربى اوزره سيماى مسلمين يوغيسه ده
دعواى اسلامه مبادرت ايتمش اولسه قبل القسمة والبيع شهادتى قبول وتخليه سبيل اولنور اما بعد القسمة
والبيع قبول اولنميوب يد مالكده ابقاسى تسجيل اولنور زيرا صورت اولىده شهادتى امردينى اوزره قائمه اولمغله

مطلب تفصيل ما بالصدق فيه المسلم اوالذمى العدل اوغير العدل

قبوله سزا كورلوب صورت ثانيه ده ابطال ملك اوزره قائمه اولمغله نصاب شهادت بولنمادقجه قبولى نار وادر واول
كمسنه كه دارالحربده بولنوب حقيقت اسلامى غير معلوم ايسه ده اوزرنده سيماى مسلمين اوله البته مسلم معروف
وذمى معروف يدنده بولنان اموال ورقيقده نه وجهله تصديق اولنورسه اول كمسنه دخى اول وجهله تصديق
اولنور كه بسبب السيما اسلامى ايله حكم اولندقده حكم مسلم معروف آنده تحقيق اولنور كورمزميسنكه مسلم
معروف كبى اول كمسنه اوزره اجراء سبى اولنميوب بعد الموت صلوة جنازه سى دخى ادا اولنور وهرماده ده كه ذمى
معروف عدل تصديق اولنسه آنده مسلم معروف غير عدل ايسه ده تصديق اولنور زيرا ذمى عدل ايسه ده مسلم
غير عدلدن اعلى دكلدر كورمزميسنكه نجاست مياهده قول مسلم فاسق قبول اولنماديغى كبى قول ذمى عدل
دخى غير مقبولدر بناء عليه ذمى عدل تصديق اولنان موضعده مسلم غير عدل تصديق اولنمق اولى در وهر
ماده ده كه مسلم غير عدل تصديق اولنميه آنده ذمى عدل اولسه دخى تصديق اولنماز مثلا مسلم فاسق شو اسير
حربى قبل الاسر قبول اسلام ايلدى ديو شهادت ايلدكده تصديق اولنماديغى كبى آنده ذمى عدل دخى
تصديق اولنماز زيرا مسلم فاسق ذمى عدلدن اعلى ايكن شهادت مرقومه سى قبول اولنمادقده قول ذمى بطريق
الاولى قبول اولنماز واكر مسلمين بعض حصون اهل حربى فتح ايدوب ايچنده بولنان مسلم مستأمن يا مسلم اسيرك
ياخود اهل حصندن ايكن قبول اسلام ايلين برشخصك يدنده مشركيندن بعض رجال ونسا بولنمغله بونلر
بنم بنين وبنات وعمات وخالاتمدر آنلرى دارالحربده بولدم ديو بسط مقال ايلسه جمله سى فيئه ادخال اولنوب
اول مسلم آنلرى نفسنه ضم ايلمك آنلرى امانه ايصال ايلمز زيرا آنلر اسلامده اول مسلمه تابعين واسلامى ايله مسلمين
اولميوب همان اهل حرب بى امان اولمق اوزره قالمشلردر زيرا آنلر ايچون ثبوت امانه اول مسلم آنلرى نفسنه ضم
ايتمكدن غيرى سبب يوقدر حال آنكه آنلر ايچون تصريح امان ايلسه مسلمين اوزره امانى معتبر اولماز ايكن
مجرد آنلرى نفسنه ضمى آنلر ايچون مسلمين اوزره موجب امان اولميه جغى اولى واظهردر اما مسلم مزبورك يدنده
ولد صغيرى بولندقده آنك اسلامى ايله مسلم اولمغله البته سبيدن سالم قيلنور وذمى دخى ولد صغيرى حقنده
حكم مسلمه ملحقدر زيرا نفسنه ضم ايله ولدى اكا تابع اولوب اسلام وذمت والده دخى بالتبع واقع اولمغله سبى
واسترقاقى واسع كورلمز واكر مسلم مزبور بن بونلرى ابادى اهل حربده اسير اولمشلر ايكن بولدم بونلر مسلميندر
ديوب انجق اوزرلرنده سيماى مسلمين بولنماسه نظر اولنور اكر مسلم مزبور كرك حر وكرك عبد همان عدل
ايسه تصديق اولنور واكر غير عدل ايسه ياخود اول مدعى ذمى عدل ايسه قطعا تصديق اولنماز اما بن
بونلرى داراسلامدن كتوردم ديو دعواسى بشقه دركه آنده هم مسلم فاسق وهم ذمى البته تصديق اولنور فرق
مسئلتين اولدركه مسئله اولاده بن بونلرى ابادى مشركينده اسير اولمشلر ايكن بولدم ديمكله اهل حرب آنلرى
عبيد واما قيلوب اهل حربه تابعين اولدقلرين اقرار ايتمش اولور بعده بونلر مسلميندر ديمكله دخى آنلر ايچون
اهل داراسلامدن اولدقلرينه شهادت ايتمش اولور وبو شهادتى بحسب المعنى بونلر اهل حرب ايديلر قبل الاسر
قبول اسلام ايلديلر ديو شهادتى كبى امردينى اوزره شهادت اولمغله مسلم عدلدن قبول اولنوب فاسقدن وذميدن
قبول اولنماز ومعناى مرقوم مسئلهء ثانيه ده معدوم اولمغله قريبا بيان اولنديغى اوزره فاسقدن وذميدن قبولى
مجزومدر اما مسلم وذمينك يدنده بولنان اولاد صغارى اولوب ياخود اوزرلرنده سيماى مسلمين بولنان كيمسنه لر
بولندقده يدنده بولنان اولاد صغارى اسلام وذمتده اكا تابعين اولوب اوزرلرنده سيماى مسلمين بولنانلر دخى حكم سيما
اوزره احرار قيلنورلر وآنلرك فيئه عدم ادخاللرى وجه مذكور اوزره مبنيدر يوقسه فاسق وذمينك قبول
قولندن ناشى دكلدر واكر مسلمين برجاعتى اسير ايدوب آنلرده اسلاملرينه دلالت ايده جك لباس وخضاب
لحيه وقرأت قرآن كبى هيچ علامت يوغيكن دعواى اسلام ايتملريله يانلرنده بولنان اهل حرب ياخود اهل
ذمتدن يا اهل حرب مستأمنيندن برطائفه قبل الاسر اسلاملرينه شهادت ايلسه لر ياخود اهل حرب امام
المسلمينه نامه يازوب اسلاملرين اشاعت ايلسه لر هيچ برى قبول اولنميوب همان فيئه ادخاللرينه مسارعت
اولنور زيرا مذكورينك امرديني اوزره وابطال حق مسلمين اوزره شهادتلرى غير مقبوله در لكن اسلاملرى عوام
اهل حربك شهادتلريله معروف ومشهور اولوب قلوب مسلمينده صدق مقاللرى مشهود اولورسه جماعت
مرقومه احرار قيلنوب تخليه سبيللرينه ابتدار اولنور زيرا خبر عوامله شهرت افاده علم ده سيما وعلامتدن
اظهر دركه سيماده تخلف ممكن ايكن عوامك كذب اوزره تواطئلرى غير متصوردر وسيماى مسلمين اسلاملريله
حكمى موجب اولدقده شهرت اسلام بطريق الاولى مستوجب اولور كورمزميسنكه برمسلم عربى مسلميندن

مطلب الشهادة على النسب بالاشتهار

برقومك میانلرینه نازل اولوب بن فلان بن فلان الفلانی یم دیو اخبار ایلدکده اول قومدن برفرد ایچون آنك قول
مجردیله نسبی اوزره شهادت ایلمك سزا وار اولماز اما اهل ذمتدن برطائفه اول مسلمی بیلوب اهل محله سنه
اخبار ایتملریله میان اهل محله ده معروف ومشهور ودرونلرنده صدق خبرلری واقع اولسه بو مثللو خبر
اهل ذمتله حاصل اولان اشتهار ایله اهل محله ایچون اول نسب اوزره شهادت ایلمك جائز وواسع کوریلور
پس اسلاملری دخی قول مشرکینله مشتهر اولدقده اسلاملریله حکم اولنمق متقرردر واکر مسلمین
اهل حربدن برقومی اسیر ایدوب هیچ دعوای اسلام ایتمشلر ایکن یاخود دعوی ایدوب اوزرلرنده سیمای اسلام
وذمت بولنمامغله دعوالری تصدیق اولنمامشیکن دار اسلامه خروجلرندن صکره قبل القسمة والبیع برمسلم عدل
آنلردن بعضیلری حقنده بومسلملر یاذ میدر دیو شهادت ایلسه قبول اولنوب تخلیهٔ سبیللرینه مبادرت
اولنور زیرا دار اسلامه اخراجلری آنلرده شخص معینك تملکنه بادی اولمیوب ومقدما جماعت مسلمین ایچون
آنلرده ثابت اولان حق عامك تأکدینه دخی مؤدی اولمامغله اسلاملری اوزره واقع اولان شهادتك دار اسلامده
وقوعی دار الحربده وقوعنه مساوی اولدیغندن قبولده دخی متساوی اولورلر اما شهادت مزبوره بعد القسمة
والبیع واقع اولدقده قبولی جائز وواسع کوریلمز زیرا قسمت وبیعله شخص معینك ملك مخصوصی اولمغله
نصاب شهادت بولنمادقجه ابطال ملك اولنمامق امر منصوصدر ومسئلهٔ مذکوره اشبو بابه متصل اولان
باب متقدمده بوموضعه مخالفت اوزره تقریر اولنوب بز دخی اولبابده بعض فقهانك اجمال وتفسیره حمله توفیقن
وامام ابو بکر الاعمش رحمه الله تعالی دن حکم مرقومده اختلاف روایتین متحقق ایدوکی نقلله تحقیقن
ذکروتحریر ایلمشیدك بوندن صکره بیلمك کرکدرکه بعد القسمة والبیع اسیر مرقومك قبل الاسر اسلامی اوزره
شهادت شهودده نصاب شرعی موجود ومشهود اولدقده البته بیع وقسمت باطل ومردود قیلنور زیرا تقدیر
مذکور اوزره بیع وقسمت حر اوزره واقع اولمغله بطلانی ظاهر وساطعدر بوصورتده غانمین بالجمله متفرقین اولملریله
استیناف قسمت متعذر اولسه بیت المالدن صاحب سهمه اول اسیرك قیمتی یاخود مشتری یه ثمنی اعطا اولنمق
متقرردرکه صاحب سهمك سهمی ومشترینك مشتراسنده استحقاق شرعی ظاهر اولمشدر وبیلمك کرکدرکه
شهادت مرقومه معناده مسلمین اوزره قائمه اولمغله مشتری ذمی دخی اولسه اسلام اسیر اوزره شهادت اهل ذمت
قبول اولنماز کورمزمیسنکه قبول اولندقده مشتری ثمنله بیت مال المسلمینه رجوع ایده جکدر واکر مسلمین اهل حربدن
برکسنه یی اخذ ایلدکلرنده اول کسنه بن قبل الاسر هنوز حصنمده ایکن فلان مسلم بکا اعطاء امان ایتمشیدی
دیو دعوایه ابتدار ایدوب سؤال اولندقده اول مسلم دخی اعطاء امانی اقرار ایلسه هیچ بری تصدیقه سزاوار اولماز
مکرکه بشقه ایکی مسلم شهادت ایدوب صدقنی اظهار ایده لر زیرا اعطاء امان ایلین مسلمك شهادتی فعل نفسی اولان
عقد امان اوزره واقعه اولمغله ردی ظاهر وبعده حربینك دعوای مجردهسی تصدیق اولنمامق امر باهردر
وبوبابده اعطاء امان ایلین مسلمدن غیر مسلم واحد امان اوزره شهادت ایلسه قبول اولنمایوب انجق قبل الاسر
اسلامی اوزره مسلم واحد شهادت ایلسه وجه مشروح اوزره قبوله موصول قیلنور فرق مسئلتین اولدرکه
اعطاء امانله حربی حربیتدن خارج اولمیوب ینه حربی واهل داردن ایدوکی معلوم وحقنده مانع سبی اولان
امان عارض دخی مشرف زوال اولمغله فی حکم المعدوم مدر واولوجهله آنده سبب رق قائم ایکن دعوای
امانی حکم سبب رقه مبطل ومانع اولمغله نصاب شهادت بولنمادقجه منع وابطالی ممتنع اولور اما اسلامله حربی
حربیتدن خارج اولمغله حربی دعوای اسلام ایلدکده سبب رق اولان حربیتی انکار ایتمش اولوب مسلمك
دخی اکا شهادتی امور دینیدن بر امر اوزره شهادت ایدوکی آشکار اولور وامر دینده قبول قول واحد دخی درکاردر
لکن مسئلهٔ مزبورهده امان حربی اوزره عبیددن یاخود قذفده محدود بندن اولوب انجق عدول غیر فاسقدن
اولان جماعت کثیره شهادت ایدرلرسه قبولنه مبادرت اولنور زیرا جماعت کثیره نك کذب اوزره تواطؤ وتوافقلری
غیر متصوردرکه بومثللو جماعت برموضعده اجتماع ایدوب اخبار کذب اوزره مشاوره برله اجماع ایلسهلر
اول سر نهانلری عیان اولمق امر مقرردر بناء علیه بومثللو جماعتك اخباری قلوب ناسده صدق مضموننه
موجب علم اولمغله قبول اولنوب موجبیله حکم اولنورنه کیم دلیل اسلام اولان سیما ایله قبل القسمة والبیع
حکم اولنور ایدی اما بعد القسمة والبیع اسلامی اوزره شهادتده نصاب شرعی لازم ایدوکی بیان اولندی
ینه دیرکه مسلمین دار الحربده اهل حربدن برینی اسیر ایدوب اوزرنده نه سیمای مسلمین ونه سیمای اهل ذمت بولنمیکن
بن ذمی یم دیو دعوی ایلدکده برمسلم عدل بودخی مسلمدر دیو شهادت ایلسه اسیر مرقوم نه مسلم ونه ذمی قیلنمایوب

مطلب تقبل الشهادة ببعض المدعى بمقدارها

همان داخل غنیمت قیلنور زیرا شاهد آنك مدعاسی اولان ذمته شهادت ایتمیوب کندودخی شاهدك اسلامله
شهادتنی تکذیب ایتمکله آنده اسلام وذمت ثابت اولمیوب حریت ورقه محلیت اوزره قالمغله غنیمته ترتیب اولنور
اما مسئلهٔ مزبورهده مسلم عدل بوذمیدر دیو شهادت ایدوب اسیر دخی بن شاهدك دیدیکی کبی ذمی دکلم بلکه
مسلمم دیو ادعا قیلسه اکرچه بونده دخی حکم قیاس آنك غنیمتده دخولنی استدعا ایدر لکن بن حکم استحسانله
آنی مسلم وسبی واسترقاقدن سالم قیلارم وجه قیاس اولدرکه مدعی وشاهد سبب سلامتده مختلف وفصل سابق کبی
دعوی وشهادت بربرینه مخالف اولمغله هیچ بری ثابت اولمیوب اسیرك فیئده دخولی متحقق وغیر متخلفدر
ووجه استحسان اولدرکه بوصورتده دعوی وشهادت ممکن التوفیقدرکه حربی دخول ذمتدن صکره
قبول اسلام ایلمك محتملدر پس اسیر مرقوم دخی قول شاهد اوزره فی الاصل ذمی ایکن شمدی مسلم بولنمق
ممکن اولوب اولوجهله دعوی وشهادت ممکن التوفیق اولمغله وجوب توفیق امر معیندر اما فصل سابقده
ممکن التوفیق دکلدرکه بعد الاسلام دخول ذمت غیر محتملدر پس سبب سلامتده بربرینی تکذیب ایتملریله
هیچ بری ثابت اولمامق امر متبیندر وهم اسلامده هم ذمت وهم شرف زائد واردرکه ذمت بمعنی العهد در
حتی من اخفر ذمة مسلم کان علیه کذا وکذا حدیث شریفنده ذمتدن مراد البته عهددر انجق اسلام
ایکی ذمتك اعلاسی اولمغله مدعی اسلام ایچون شاهدك ذمتله شهادتی بعض مدعاسنه شهادتدر وبعض مدعایه
شهادت مقدار شهادتده مقبوله اولمغله بونده دخی شهادت مزبوره ذمتنی اثبات ایدوب بعد ثبوت الذمة اقرار
اسلام ایتمکله بعد الذمة اسلامنه حمل اولنوب اسلامیله دخی حکم اولنور واکر مسئلهٔ مرقومهده بن ذمی یم
مسلم دکلم دیوب ایکی مسلم عدل دخی بومسلمدر دیو شهادت ایلسهلر بن آنی مسلم قیلرمکه اسلامی شهادت
شهود ایله ثابت اولمشدر بوندن صکره انکاری رد اسلامه حمل اولنوب بعد الاسلام ارتد ادینه صرف اولنمغله مرتدین
سائرین کبی قبول اسلام ایدرسه احراردن قیلنوب ایتمزسه قتلنه ابتدار اولنور ینه دیرکه واکر مسلمین دار الحربده بولدقلری
برمسلمك یانده بقر وغنم ورمك وآنلری سوق ایدر برجماعت کوردکلرنده اول مسلم اشبو حیوانات بالجمله بمدر واشبو جماعت
دخی اهل ذمتدن بنم اجیرلرمدر دار اسلامدن بنمله معا کلمشلردر دیوب آنلر دخی اقرار ایلسهلر قول آنلرك قوللری اولمغله
برنسنه وبرکسنهلرینه تعرضه اجتسار اولنماز زیرا حیوانات مزبوره اول جماعتك یدنده ایکن جماعت هم کندو ونفسلری
وهم یدلرنده بولنان حیواناتلری اوزره اول مسلمك ثبوت یدینی اقرار ایتمش اولورلر وبز قریبا بیان ایلدیك که
مسلم کندو یدنده بولنان نسنهده دعوای ملك ایلسه تصدیق ویدنده برقرار قیلنور لکن اول جماعت بزلر
اکرچه آنك دیدیکی کبی ذمیلرز لکن یدیمزده بولنان حیوانات انجق بزمدر دیو انکار ایدرلرسه قول آنلرك قوللری
قیلنمق آشکاردر پس آنلر اهل ذمت قیلنورلرکه مسلم آنلرك ذمتلرینه شهادت ایتمکله ذمتلری ثابت اولمشدر
وحیوانات مرقومه آنلرده ابقا اولنورکه بعد ثبوت الذمة اجارهٔ مسلمی منکرین اولملریله یدلرنده بولنان حیواناتده
ید مسلم ثابت اولمامشدر واکر دار الحربده بولنان مسلم معروف اشبو حیوانات بالجمله بمدر وآنلری سوق ایلین
جماعت دخی اهل حربدن بنم اجیرلرمدر دیمکله جماعت دخی تصدیق ایدوب صدق مقاللری قوللرندن
غیری وجهله بدیدار اولمسه حیوانات مرقومه فیئده ادخال اولنوب هیچ بری تصدیقه سزاوار اولماز
زیرا اهل حرب اولان اجیرلر عقد اجاره ایله نائل امان اوله مزلرکه دار الحربده بولنان مسلم مستأمن اهل حربه
تصریح امان ایلسه موجب امان اولماز ایکن عقد اجارهسی موجب امان اولمیه جغی بطریق الاولی نمایاندر
وآنلر نائل امان اولمدقلرنده فیء مسلمین قیلنملریله یدلرنده بولنان حیوانات دخی غنیمت غانمین قیلنور لکن مسلم مرقوم
مدعاسنی ایکی شاهد ایله اثبات ایدرسه اخذ حیواناتنه قادر اولورکه بو اثباتله آنلرك یدلری کندو یدی کبی اولوب
یدلرنده بولنان کندو یدنده بولنمش کبی اولدیغی ظاهر اولور ونفس مسلم غنیمت قیلنمادیغی کبی یدنده بولنان دخی
قیلنمامق امر باهردر لکن جماعت مرقومه ینه فیء مسلمینده واقع اولوب اول مسلمك اجیرلری اولدقلری ثابت اولمق
آنلره نافع اولماز اکرچه مسلمك استیجاری آنلره امان ضمنیدر لکن مسلم مستأمنك دار الحربده اهل حربه امان
صریحی غیر صحیح ایکن امان ضمنیسی بروجهله تصحیح اولنماز اما آنلری دار اسلامه اخراج ایتمش اولسه
نائل امان قیلنورلرکه مسلمك دار اسلامده امان صریحی نافذ اولمغله عقد اجاره ایله امان ضمنیسی دخی تنفیذه
شایان کوریلور والله اعلم

باب الدعاء الی الاسلام * یعنی اهل حربی اسلامه دعوت احکامنده بابدر بدیع الاستحکامدر وباب مزبور
اکثر نسخهده غیر مذکوردر مؤلف الکتاب امام کرامت نصاب دیرکه اهل حربدن برطائفه یه صبت اسلام

واصل اولوب لكن كيفيت اسلامه عالم دكللر ايكن مسلمين آنلره غزا ايتدكلرنده اسلامدن سؤال وقبولنه طالب
ولمشلر ايكن امير المسلمين مطلبلرينه مساعده ايتميوب آنلر منعه لرنده ايكن قتال واوزرلرينه استيلا ايلسه
كركدركه بعد الاستيلا آنلره عرض اسلامله ابتدا ايليه بو صورتده قبول اسلام ايدرلرسه كركدركه اموال وذرارى
واراضيلرين يدلرينه تسليمله تخليهٔ سبيللرينه اهتمام ايده زيرا مشروعيت قتال انجق لاجل الاسلام ايدوكى
بى جدالدر قال عليه السلام امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله وطائفهٔ مرقومه اسلامدن سؤال
وقبولنه رغبت ايتدكلرنده امير اوزره واجب ايديكه قتال ايتميوب آنلر ايچون وصف اسلامه مبادرت ايليه بو يله ايكن
وصف اسلام ايتميوب قتال ايلدكده خطاسى ظاهر اولمغله بعد الاستيلا اوزرينه لازمدركه خطاسندن رجوعله
عرض اسلامه مباشر اوله اولبابده اسلامى قبول ايدرلرسه قبل الاستيلا قبول ايتمشلر كبى حريتلرى اوزره
كما كان ابقا اولنورلر واكر قبول ايتمزلرسه كركدركه آنلرى اهل ذمت قيله زيرا رغبت اسلام ايتدكلرنده قتاللرى
امير اوزره حرام اولمغله ابادى مسلمينه امان اوزره واقع اولمش كبى اولدقلرندن فيئه ادخال اولنميوب عقد ذمته
ايصال اولنورلر بو يله ايكن امير بنه خطا ايله آنلرى سبى وتخميس ايدوب لكن تقسيم دخى ايتسه ياخود ايتمسه بنه
لازمدركه خطاسندن رجوع وعرض اسلامه شروع ايليه زيرا رغبت اسلام ايتمشلر ايكن سبيلرنده خطاسى ظاهردر
واستدامت خطا مشروع اولميوب رجوعى واجب ايدوكى امر باهردر لكن بو صورتده اكرچه قبول اسلام
ايدرلرسه بنه اشيالرين اوزرلرينه ردّ وتقسيمى سبقت ايتمش ايسه فسخ ايدوب حريتله تخليهٔ سبيللرينه اهتمام ايدر
لكن قبول اسلام ايتمزلرسه تقسيم سابق ولاحق نافذ اولمغله عقد ذمتلرينه قطعا اقدام ايده مز زيرا حقلرنده
مانع قسمت اولان امان صريح ثابت اولميوب انجق رغبت اسلام ايتملريله امان حكمى ثابت اولمشيدى شمدى
اسلامدن امتناعلرنده اول رغبتده صادق اولميوب مجرد نفسلرندن دفع قتل وقتال ايچون اولديغى ظاهر اولمغله
شول طائفه منزلنه نازل اولمشلردر كه صبت اسلام آنلره بالغ اولمامشيكن مسلمين آنلره غزا ايتدكده آنلر طالب اسلام
اولميدلر ايشته اول طائفه اوزره قبل القتال عرض اسلام ايدوب قبول ايدرلرسه حالت اصليه لرى اوزره احراردن
قيلنملرى وقبول ايتميوب ذمته راضى اولورلرسه اهل ذمت قيلنملرى مسلمين اوزره لازم ايكن امام المسلمين من اول الامر
آنلر ايله قتال وآنلرى اسر وتقسيم ايلسه اسر وتقسيمى تجويز وتتميم اولنديغى كبى بونده دخى تجويز وتتميم اولنور زيرا
بو ايكى طائفه دن هر برى اهل حرب اولوب صريح اماندن عارى اولمغله موضع اجتهادده بولندقلرندن امامك حكم
اجتهادى آنلرده جارى قيلنور واكر امام المسلمين بو مسئله ده جاهل بولنمغله طائفهٔ مرقومه اوزره عرض اسلام ايتميوب
همان قتل مقاتله لرينه اقدام ايلسه اوزرينه ديت وكفارتدن هيچ نسنه الزام اولنماز كه آنلر كبى اهل حرب بى امانى
قتل اصلا موجب غرام اولماز نظيرى اولدركه مسلمين بر قوم مشركينى اسير ايدوب امام دخى قتللرين مراد ايلدكده
بز مسلمين اولورز ديسه لر امام ايچون آنلره عرض اسلام ايتمدين قتللرى جائز دكلدر بو يله ايكن قبل العرض
قتل ايلسه امام اوزره هيچ نسنه واجب اولماز غاية الامر قتلده اسائت ايتمش اولور پس مانحن فيه دخى آنك كبيدر
واكر اول طائفه بى اسلاملرندن صكره قتل ايدرسه نظر اولنور اكر قتلى دار اسلامه اخراجلرندن
صكره ايسه ضمان قيمتلرى واجب اولوب اول قيمت فئ غنيمته ضم اولنور زيرا دار اسلامله احرازده مال
متقوم اولمشلردر انجق قتلى على العميا واقع اولميوب رأى واجتهاده مبنى اولمق ايراث شبهه ايدوب
قصاصى اسقاط ايلمشدر واكر قتلى دار الحربده واقع اولمش ايسه ضمان قيمتلرى واجب اولماز
زيرا تقوملرى دار اسلامله احرازه موقوف ايكن احراز اولنمامشلردر واكر مسلمين برقوم مشركينى محاصره
ايتدكلرنده قوم مرقومين اسلامه اظهار رغبت وامام دخى رغبتلرينه اجابت ايتمش ايكن بزلره بر يا ايكى
يا اوچ كون امهال ايديكز ديو نياز ايلسه لر امر مذكور رأى امامه منوط اولوب حق امامده امهال وعدم
امهاللرينه جواز ويريلور زيرا امامدن برمرتد استمهال ايلدكده امهالى جائز اولمغله مانحن فيهده بطريق
الاولى جائزدر كذلك مشركين مزبورينه امهال ايتميوب همان قتالله اوزرلرينه استيلا وآنلرى سبى وتخميس
وتقسيم ايلسه اول دخى جائزدركه امام رغبت اسلاملرينه اجابت ايلدكده امام واجبهٔ ذمتى ادا ايتمش اولوب
بوندن صكره آنلردن استمهالله واقع اولان تفريط وتقصيرلرى مقاتله لرينه مانع اولمامغله امام ايچون بجواز
قتاللرى هويدادر وقتالله اوزرلرينه مستولى اولدقدن صكره سبى وتقسيملرى دخى صحيحدر كه آنلر ايچون
حكم امان ثابت اولميوب ابادى مسلمينه قتال حلالله داخل اولملريله جوازسى وقسمتلرى ظاهر وصريحدر
امامسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده سلامت نفوس واموالرين موجب اولان اسلامه فى الحال بلا استمهال طالب

اولمشلر

اولمشلر ايكن امام آنلره اجابت ايتمدكده تقصير وتفريط طرف امامدن ظاهر اولمغله امام اوزره خطا ايلديكى
قضادن رجوعله آنلرى قبول اسلام ايدرلرسه كما فى السابق احرار قيلوب ايتمزلرسه اهل ذمت قيلمق واجب اولور
واكر مسلمين مشركيندن بر قومى محاصره ايتدكلرنده قوم مرقومين فى الاصل وصف اسلامه عالمين ايكن
مسلمينه رجا ايله بزلر قبول اسلام ايده رز بزلره وصف اسلامله عرض اسلام ايديكز تا كه بزلر سزه اجابت ايده
يز ديو تكليف نابجا ايلسه لر كركدركه امام مساعدهٔ مراملرينه اهتمام ايليه زيرا اميددركه مسلمين اولملريله عسكر
مسلمين مؤنت قتالدن سالمين اوله لر بو يله ايكن مسلمين وامام المسلمين مساعدهٔ مراملرندن امتناع ايله آنلر هنوز
قبول اسلام ايتمدين قتال واسرلرينه اقدام ايلسه لر بو دخى تجويز واتمام اولنور زيرا فى الاصل وصف اسلامه
عالمين اولوب قبل العرض فى الحال قبول اسلام ايتملرى ممكن ايكن تأخير ايله طرفلرندن ظاهر اولان تفريط
وتقصير حرمت قتل وسبيلرنده قطعا تأثير ايلمز اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده فى الاصل وصف اسلامه
واقف اولمدقلرندن اسلاملرى البته عرض اسلام اوزره متوقفدر واكر مسلمين مشركيندن بلده لرى بلاد مسلمينه
غايتله بعيد اولوب الى الآن آنلره صبت اسلام واصل اولمامش وآنلر قطعا اسلامه دعوت اولنمامش برطائفه
اوزره غزا ايلسه لر آنلرى اسلامه دعوت ايتمدكجه قتاللرى جائز وسزا كوريلمز زيرا بز برحديث طويلده روايت
ايده رز كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بر سريه بعث وتوجيه ايلدكلرنده آنلره فان حاصرتم حصنا
اومدينة فادعوهم الى الاسلام قول شريفلريله امر وتنبيه ايدرلر ايدى وهم قوم مرقومين سبب قتال مسلمينه
حالمين اولميوب قتاللرى انجق لاجل الاسلام ايدوكى معلوملرى اولسه اسلامه انقياد ايدوب مسلمينى مؤنت
قتالدن سالمين قيلملرى مأمولدر بو يله ايكن قبل الدعوة آنلر ايله قتال واوزرلرينه استيلا ايلسه لر واجب اولان
دعوت اسلامى ترك ايتمكله خطا ايتمش اولورلر پس بعد الاستيلا امام اوزره واجبدركه آنلره عرض اسلام ايدوب
قبول اسلام ايدرلرسه اسلامدن عدم اعراضلرى ظاهر اولمغله ابادى مسلمينه اسلاملرندن صكره كرفتار
اولمش منزلنده قيلنوب امام اوزره اموال واراضيلرين يدلرينه تسليمله تخليهٔ سبيللرى الزام اولنور وقبول ايتمزلرسه
ابادى مسلمينه كيرمشلر ايكن محارب مسلمين اولمق اوزره تركلرينه اقدام اولنميوب همان وضع خراجله اهل ذمت
قيلنملرى الزام اولنور زيرا حالت مفروضه ده قتاللرى امام اوزره حرام اولوب حكم عصمت وامانده مظهر احترام
بولنملريله نفوس واموالرى بروجهله استغنام اولنماز بو يله ايكن امام المسلمين عرض اسلام ايتمدين بيع وتقسيملرين
ياخود قتل مقاتله لرين رأى ايتمكله موجب رأيني اجرا ايدوب بعده بو صنعى خلافنى رأى ايلين حاكم آخره رفع
وانها اولنسه كركدركه حاكم آخر اول صنعى تنفيذ وامضا ايليه زيرا قوم مرقومين هنوز اهل حربدر واهل حرب
اولملرى استحلال سبى و قتاللرينه سببدر ومانع سبى و قتاللرى اولان عرض اسلام و قبول اسلاملرندن استخبار
واستفهام دخى هنوز ظاهر الانعدامدر پس امام المسلمين سبب استحلال قتاللرينك قيامنه ومانعك انعدامنه
نظر ايله صنع مرقومه اقدام ايلمشدر پس صنع مرقومى موضع اجتهادده واقع اولمغله تنفيذى واجب اولوب
نقض وابطالى جائز وواسع كوريلمز و بو تحقيقله نمايان اولمشدركه قوم مرقوميندن قتل اولنانلر ايچون بزم عندمزده
ايجاب ضمان اولنماز لكن امام شافعى رحمه الله تعالى ديديكه قوم مرقوميندن قبل الدعوة قتل اولنانلرك قاتللرى
ديتلرين ضامن اولورلر زيرا آنلر البته انبياء عظام عليهم الصلوة والسلام حضراتندن بر نبينك دينى ايله متدين
اولملريله مسلميندن عد اولنملرى متعين ومسلم تحت عصمت وامانده ايدوكى مبين اولمغله قتللرى لا محالة ضمان ديتى
متضمندر لكن بز جوابنده ديرز كه آنلر فى الاصل باطل اولوب ياخود صكره دن نسخ ايله باطل اولان دينه معتقدلردر
واعتقاد دين باطل كفر اولوب معتقدى كافر اولمغله قتلى برشئى موجب دكلدر بوندن صكره بيلك كركدركه
عند الشافعى رحمه الله تعالى قتل مزبورده قاتل اوزره واجب اولان ديتده علماء شافعيه رحمهم الله تعالى اوچ
فريق اولوب بعضيلرى ديت مسلم و بعضيلرى ديت اهل كتاب و بعضيلرى اقل ديات اولان ديت مجوس
واجب اولور ديو تحقيق ايلديلر مترجم فقيردركه بزم عندمزده ديتده بعد الوجوب اختلاف اديان مقتوليله تفاوت
يوقدر لكن عند الشافعى ديت حر مسلم كومشدن اون ايكى بيك درهمدر وديت اهل كتاب يعنى ديت يهود
ونصارى ديت مسلمك ثلثى يعنى دورت بيك درهمدر وديت مجوس ديت مسلمك خمس ثلثى يعنى سكز يوز درهمدر
و قول مذكور منظومهٔ نسفيه ده ودية الحر الحنيف المسلم هى اثنا عشرة الف درهم ولليهود والنصارى ثلثها
وللمجوس ثلث خمس كل ذا بيتلرنده نظم وترتيب وحفظ واستحضاره تقريب اولنمشدر ومقدار مذكور فهم مقامده
كافى اولمغله آنكله اكتفا ايلديك بو بابده تفاصيل زائده يه طالب اولانلر كتب فقهيه دن استيفا ايده لر انتهى

مطلب تفاوت ديات المسلم والكتابى والمجوسى عند الشافعى رحمه الله تعالى

ثلث خمسى نسخة

والحاصل اهل حرب اوچ صنف اوزره در صنف اول اولدر که آنلره دعوت اسلام بالغه اولمیوب قبول اسلام
ایتمشلردر یعنی نه اسلامی بیلشلر ونه استسلام ایتمشلردر و بونلر ایچون امام اوزره واجبدر که قبل القتال
دعوت اسلامله ابتدا ایلیه لکن قبل الدعوة قتل وسبیلرین استصواب ایدوب قتل وسبیلرینه استعجال ایدرسه
صکره دن قبول اسلام ایتسه لردخی صنع امام ابطال اولنماز وصنف ثانی اولدر که آنلره دعوت اسلام بالغه اولوب
انجق وصف اسلامی فهم ایتمشلر ایکن یاخود صنف اول کبی هیچ بالغه اولمامشیکن مسلمین آنلره غزا ایتدکلرنده
بزه دینکزی وصف واخبار ایدیکز که متابعت ایده لیم دیو اظهار رغبت ایتمشلردر بونلر ایچون دخی امام اوزره
واجبدر که قبل القتال آنلره اسلامی وصف وتفهیم ایلیه لکن قبل الوصف والتفهیم قتال له اوزرلرینه
استیلا ایدوب صکره عرض اسلام ایلدکده قبول ایدرلرسه کرکدر که اسر وتقسیملرین ابطال لهماللرین
اوزرلرینه رد وحریت اصلیه لرینه موصول قیله وصنف ثالث اولدر که نیجه کره اسلامه دعوت اولنوب
وصف اسلامه دخی عالم اولمشلر ایکن مسلمیندن مجددا عرض اسلامه طالب اولمشلردر بونلر ایچون حق امامده
افضل اولان قبل القتال دعوتله اشتغالدر اما قبل الدعوة قتال له اسر وتقسیم ایدرسه بو صنعی تجویز واتمام
اولنوب صکره دن قبول اسلام ایتسه لر دخی ابطال صنعنه اقدام اولنماز بنه دیرکه اهل حربدن هیچ اسلامی
بیلیوب دعوت اسلام آنلره قطعا بالغه اولمیان برطائفه داراسلامه کلوب مسلمینله قتال ایتلریله مسلمین دخی
نفسلرندن دفعیچون قبل الدعوة آنلرایله اقتتال وقتل وسبیلرینه اشتغال واخذ اموالرنده استعجال ایلسه لر
بو صنعلری استحلال اولنوب همان غنائملرین تخمیس وباقیسین غانمینه تقسیم وایصال ایدرلر زیرا بر مسلم
مسلم آخر اوزره سل سیف ایلدکده اوزرینه سل سیف اولنان دفع صائل ایچون آنی قتل ایلمك حلال ایکن
قتال مزبور بطریق الاولی استحلال اولنور بونده معنای فقهی اولدر که وقت مرقومده دعوت اسلامله
اشتغال کاهیجه مسلمینك قتل نفوس وسبی حریم ونهب اموالرینه موجب اولمغله دعوت اسلام واجب اولمازاما
مسلمین بلاد مشرکینه غزا قتلق بشقه در که آنده بو مثللو اهل حربله قبل الدعوة قتاللری ناروادر که آنده
قتاللری دفع صائل ایچون اولمیوب انجق لاجل الاسلام ایدوکی هویدادر واکر عبدهٔ اصنامدن اولان
مشرکین عربدن برطائفه هیچ اسلامه دعوت اولنمایوب همان بعض افواهدن اسلامی استماع ایدوب حقیقت
اسلامی قطعا ادراك ایتمشلر ایکن اوزرلرینه مسلمین هجوم واستیلا ایلسه لر کرکدر که امام آنلره عرض اسلامله
ابتدا ایلیوب قبول اسلام ایدرلرسه تخلیهٔ سبیل ایلیه زیرا مسلمینله قتال ومحاربه ایتمدین ایادی مسلمینه واقعین
اولوب اسلامدن دخی نکول ایتمدکلرندن اسرلری تحلیل اولنماز وقبول اسلام ایتمزلرسه تا قبول ایدنجیه دك
زندانده حبسلرینه اهتمام ایدوب بنه قتللرین التزام ایلیه زیرا کفر اوزره اصرارلری ظاهر اولمش ایکن لا یجتمع
فی جزیرة العرب دینان حدیث شریفی عقد ذمتلرینه مانع وایادی مسلمینه بلا محاربهٔ دخولله منزلهٔ مستأمنینه
نزوللری دخی قتللرینه مانع اولمغله حقلرنده حبسدن غیری طریق آخر متعذر بو صورتده کفر اوزره هالکین
اولورلرسه ذراریلری اوزره حکم سبی قطعا اجرا اولنمیوب ماللری دخی میراث اولمق اوزره وارثلرینه اعطا
قیلنور که حکم مستأمنینده اولملریله استغنام اموال وذراریلری روا کورلمز بو یله ایکن اسلامدن امتناعلرنده
امام المسلمین مقاتله لرین قتل وذراریلرین سبی واراضیلرین تقسیم ایتمکی رأی ایدوب اکا شروع ایدرسه
بو صنعی دخی مشروع کوریلور که اهل حرب بی امان ایکن ایادی مسلمینده واقعین اولملریله موضع اجتهادده
واقع اولدیغندن صنع مرقوم رأی واجتهاددن صادر اولدقده جائز وواسع کوریلور کذلك مرتدیندن برطائفه
نساء مرتداتله معا دارالحربه لاحقین اولوب آنده اولادلری ظهورندن صکره مرتدین هالکین اولوب اولادلری
وصف اسلامه جاهلین ودین آبالری اوزره سالکین اولسه لر کرکدر که مسلمین دعوت اسلام ایتمدکجه آنلرایله
قتاله اقدام ایتمیه لر که هنوز آنلردن امتناع اسلام استشمام اولنمامشدر بو یله ایکن قبل الدعوة قتال واستیلا
ایدرلرسه کرکدر که عرض اسلامله ابتدا ایدوب قبول ایدرلرسه اموال وذراریلری یدلرنده ابقا اولنه که
اسلامدن نکول ایتمدکلرندن قبل السبی والاخذ قبول اسلام ایتمك درجه سنه ارتقا ایتمشلردر وقبول ایتمزلرسه
تا قبول ایدنجیه دك حبس ایلیه که ردتلری عقد ذمتلرینه مانع ووصف اسلامه جهللری ردت اوزره قتللرینه
متعذر بو یله ایکن امام قتل مقاتله وسبی ذراری وقسمت اموالرین رأی ایدوب اکا شروع ایلسه بو صنعی دخی
مشروع کوریلور که وجه مشروح اوزره اهل حرب بی امان اولدقلرندن صنع مرقوم موضع اجتهادده موضوعدر
کذلك عبدهٔ اوثاندن اولان مشرکین عربدن برقومی مسلمین اسلامه دعوت آنلر دخی مخالفت ایتمکله مسلمین

قتال ومحاصره لرینه مباشرت ایتدکلرنده حکم الله اوزره نزول ایده لیم دیو مسلمینه افادهٔ حال ومسلمین دخی
آنلری حکم الله اوزره انزال ایلسه لر کرکدر که بنه عرض اسلام ایدوب قبول ایدرلرسه فبها ونکول ایدرلرسه
تا قبول ایدنجیه دك حبس واسلام اوزره اجباره استعجال ایده لر زیرا علی تقدیر النکول امان اوزره نزوللری
قتللرینه مانع ومشرکین عربدن بولنملری عقد ذمتلرینه مانع وحصنلرینه اعاده برله مجددا حرب مسلمین قبلنملری
حکم اللهدن اولمدیغندن اعادهٔ حصنلری ممتنع اولمغله حقلرنده حبسدن غیری طریق آخر مسدود ومنقطع
اولمشدر بونلردن دخی کفر اوزره هالك اولنلرك اموالری حکم مستأمنینده اولملریله وارثلرینه ایصال اولنور
واکر ائمهٔ مسلمیندن بر امام مشرکین عرب اوزره وضع جزیه یی رأی وتقریب ایدرسه بو رأیی خطا ایسه ده
تجویز وتصویب اولنور زیرا قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله الآیة الی قوله تعالی حتی یعطوا الجزیة بحسب الظاهر
عموم اوزره بنا قیلنوب ایچندن مشرکین عرب تخصیص واستثنا اولنمادیغندن صنع مرقوم موقع اجتهادده
واقع ایدوکی هویدادر وهم مشرکین عرب اوثانه ومشرکین عجم نیرانه عبادتله مختلف ایسه لر دخی عبادت
لغیرالله تعالی ده متفق اولملریله مجمده جائز اولان وضع جزیه یی عربده دخی تجویز ایلمك حکم اجتهاده
موافقدر کذلك ذکر اولنان اولاد مرتدین اوزره دخی وضع جزیه یی رأی وتقریب ایلسه اول دخی موضع
اجتهادده بولنمغله تجویز وتصویب اولنور کذلك ولاة اسلامیه دن بر والی مشرکین عربده سبی
وتخمیس وتقسیمی رأی وتدبیر ایلسه اول دخی تجویز وتقریر اولنوب والی آخر ایچون ابطالی رخصتپذیر
اولماز که آنلر دخی اهل حرب اولملریله صنع مرقوم موقع اجتهادده واقع وعلی الخصوص مذهب شافعیده
استرقاق مشرکین عرب جائز وواسعدر کذلك مشرکیندن برطائفه حصنلرندن حکم الله اوزره نزول ایتدکلرنده
امام المسلمین سبی وتخمیس وتقسیملرین رأی وتقریب ایلسه بو صنعی دخی تجویز اولنوب والی آخر ایچون
ابطالی ترخیص وتصویب اولنماز زیرا اهل حربده حکم الله سبی وتقسیم اولمق تأویلی اوزره اجتهاد مذکوره
اعتماد وتعویل اولنور والله اعلم

باب ماینبغی للمسلمین نصرته ویمن یبدؤن * یعنی مسلمین اوزره امداد ونصرتی لازم وامداد ونصرتده تقدیم
وترجیحی الزم اولان موادی تعداده باب واجب الاعداد در مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیرکه مسلمیندن
برعسکر ارض حربه داخل اولدقلرنده جیش مشرکین دخی بعض اراضی مسلمین یا بعض ثغور موحدین اوزره
هجوم ایلدکلری خبری آنلره واصل اولسه نظر اولنور اکر اهل عسکر اول اهل ثغر واراضی اوزره عدم
مقاومت اعدادن خائف اولورلرسه اوزرلرینه واجبدر که همان غزالرین ترك واوجانبه عود ونفیر اوزره
منصرف اوله لر زیرا وقت مرقومده نصرت مسلمین هر مسلم اوزره فرض عین وغزا ایچون دارالحربه دخول
نوافلدن یا فروض کفایه دن ایدوکی بی ریب ودین ایکن نافله وفرض کفایه ایچون ترك فرض عین عین خطا ایدوکی
اظهر من القمرین در وهم عود ونفیرلرنده هم قتال مشرکین وهم نجات مسلمین حاصل ودارالحربده غزالرنده
انجق قتال مشرکین حاصل اولمغله فضیلتینی جامع اولان شیئله اشتغاللری افضل الفضائلدر واکر عدم
مقاومتلرندن خائف اولمازلرسه آنلری ترك ایدوب دارالحربده غزا ایله اشتغاللری جائزدر زیرا مسلمیندن
هر عسکر که دارالحربه تهاجم ایده البته اول حینده اهل حربك دخی بعض ثغور مسلمینه هجوملری توهم
اولنور ومعنای مذکور دارالحربه دخوللرینه مانع اولمادیغی کبی بعد الدخول دارالحربده سیر وسفرلرینه دخی
مانع اولماز که مانع اولسه امر جهاد بالکلیه عاطل وممتنع اولور وهم فرض مذکور اوزره دارالحربده سیر وسفرلری
اعدایه ایکی جهتدن موجب نکایت اولمق مأمولدر که اهل ثغر اوزرلرینه کلن اعدایه واهل عسکر اهل دارالحربه
ایراث خسارت ایلمك حد سهولته موصولدر وهر نسنه که آنده نکایت اعدا اکمل اوله البته احسن واجملدر
واکر اهل ثغر اوزره عدم مقاومت اعدادن خائف اولوب انجق جوارلرنده بولنان مسلمینك اعانتلریله مقاومت
ایده جکلری مجزوم واعانت ایده جکلری دخی ظن غالبله معلوملری ایسه بنه دارالحربه غزا ایله اشتغاللری جائزدر که
وجه مشروح اوزره آنده اعدایه ایکی جهتدن امید نکایت وار ایدوکی ظاهر ومتمیزدر اما اعانت ایتمیه جکلری
ظن غالبله معلوملری ایسه وجه مشروح اوزره اوجانبه رجوع ونفیرلری ثابت اللزومدر واولبابده ظن غالبله
وجوب عمل اکا مبنیدر که موجب یقین اولان دلیل ظاهر بولنمیان احوالده ظن غالبله عمل لازمهٔ حالدندر
ومانحن فیهده دلیل ظاهر بولنمادیغندن قلبی تحکیم وحکم قلبله عمل الزم اعمالدر واکر مسلمیندن ایکی عسکر
دارالحربه ایکی جانبدن داخل اولدقده اول ایکی عسکردن برینه مشرکین دخی ایکی فرقه اولوب برفرقه لری

ثغور اسلامیه دن برثغره و برفرقه لری عسکر آخره عازم اولدقلری خبری واصل اولوب بونلر اعانت ایتدکلرنده
ثغر دن وعسکر آخردن هر برینك عدم مقاومتلری ظن غالبلرنده حاصل اولسه نظر اولنورا کرعسکرمز بور ایکی
فرقه اولوب برفرقه سی ثغره و برفرقه سی عسکر آخره ذاهب اولدقده هرطرف اعدا سیله مقاومت ایلمك ظن غالبله
مأموللری ایسه کرکدر که ایکی فرقه اولوب اعانت طرفینـــله مشغول اوله لر زیرا بونده هم اعدادن ایکی فرقه یه
ایصال نکایت وهم مؤمنیندن ایکی فرقه یه نجات وسلامت واردر واکرمأمولری دکل ایسه کرکدر که اهل ثغری
تأخیر ایدوب همان جمیعا دار الحربده بولنان عسکره اعانتله مشغول اوله لر زیرا اهـــل ثغر بلاد اسلامه متصل
اولملریله مسلمین آنلره اعانت ایتمك یاخود آنلرفئهٔ مسلمینه التجا برله عودت ومراجعت ایتمك محتمل اما دار الحربده
ملاقی اعدا اولان عسکر مسلمیندن منفصـــل اولملریله اعانت والتجا دن مقطوع الامل اولمغــله اعانتلری اعانت
اهـــل ثغر دن اهم واجلدر مکرکه بوتقدیراوزره اهل عسکرمسلمینه وارض مسلمینه اقرب واهل ثغرابعد اوله
اولبابده عسکرعلت مشروحه اوزره عکس جواب اوجب واوکددر واکر عسکرآخرك اعـــدالرینه مقاومتلری
واهـــل ثغرك عدم مقاومتلری ظن غالبلرنده حاصـــل ایسه کرکدرکه عسکری ترکله اهل ثغره واصـــل اوله لر
زیراا هـــل عسکر محتاج اعانت اولمیوب اهل ثغرمحتاج اولمغله وجوب ترجیحلری وارستهٔ احتجاجدر واکر ایکی
جانبك خوف ورجاده مساواتلری ظن غالبـــلرنده حاصـــل ایسه کرکدر که ثغر وعسکر دن قنقیسی کندولره
اقرب ایسه اول جانبه واصل اوله لر زیرا اعداء اقرب آنلرك دخی اقرب اعدالریدرحال آنکه الله تعالی قتال اقرب اعدا
ایله امر وفرمان ایلمشدر قال الله تعـــالی یا ایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمـــان
کفاردن سزه اقرب اولنلر ایله قتـــال ایدیکز وهم جانب اقربه وصوللرنده امیـــددرکه آنده بولنان اعدایی هزم
ایدوب صکره جانب آخره واصل وآنلره دخی نصرتله اعـــدادن ایکی فرقه یه نکال ونکایتی موصـــل اوله لر اما
جانب ابعد مدد مسلمیندن ابعـــد واوزرینـــه خوف وخطر اشد ایسه اوجانبه اعانت اوجب واوکددرکه
وجوب اعانت انجـــق خوفه مبنی اولوب خوف دخی جانب ابعـــد اوزره اقرب اولدقده آنلره نصرت اولی
وانسبدر واکر جانبین مسافه ومخـــافتده برابر ایسه اهل ثغری ترجیح ایلمك مقرردرکه هلاك اهـــل ثغرده ضرر
مسلمین اکثردر زیرا هـــلاك اهل ثغرذل مسلمینی وهتك حرمت موحدینی موجب واول جانبه اعانتـــلری اعزاز
عامهٔ مسلمینی وحریم مؤمنیندن دفع تعرض مشرکینی مستوجب اولمغـــله اول جانبه اعانت اوجب المواجبدر
واکر مسلمیندن اوچ فرقه عسکر دار الحربه اوچ طرفدن داخـــل اولدقلرنده آنلردن ایکی فرقه یه اعـــدادن
ایکی فرقه هجوم ایلدیکی خبری عسکر ثالثه واصـــل اولسه نظر اولنور اکر هرفرقه اعدالرینه مقـــاومتده
محتـــاج اعانت اولمدقلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کندو غزالرین امضـــا برله محل مطلوبلرینه متواصل
اولورلر واکر بری محتاج وبری غیر محتـــاج ایسه جانب محتاجه عزم وانتهاج ایدوب وجه مشروح اوزره هم
نکایت اعدا وهم ســـلامت مسلمینـــله ابتهاج ایدرلر واکـــر ایکیسیده مقـــاومتدن قاصر اولوب بونلر دخی
ایکی فرقه اولوب هر بری برجانبـــه اعانت ایتمکه غیر قادر ایسه لر اولبـــابده وجه مشروح اوزره جانبیندن
مسلمینه وارض مسلمینه اقرب اولان طرفی اهمال وجانب ابعده اعانتده استعجال ایدرلر اما مسلمینه وارض مسلمینه
قرب وبعدلری برابر ایسه همان کندولره اقرب اولان جانبه میل ایدوب جانب آخرك هلاکی مجزوم ایسه ده
اوجانبـــه نظر ایلمزلر کذلك بوتقدیر اوزره مسلمین جانب قریبده قلیل وجانب بعیدده کثیر ایسه ده ینـــه اقربله
ابتدا ایدوب قلت وکثرتله عزیمتلرین تغییر ایلمزلر مکر جانب کثرتدن عامهٔ مسلمینه ذل وهلاك مثللو ضرر کثیردن
توهم اولنـــه اول حینده جانب کثرتده مصلحت عامه اکثر اولمغـــله اول جانبه تهاجم ایدرلر کـــذلك مسلمین
جانب قریبده کثیر وبعیدده قلیل ایسه ده بعید اولنلر قلتلرینه نظر ایله نصرته احق اولمازلر که نیجه قلیل اولنلر
کثیره مقاوم اولوب نیجه کثیر اولنلر قلیله مقاوم اولمدقلری مشهود ومحققدر پس حق نصرت قلت وکثرته
متعلق اولمیوب انجق اقربیتله متحققدر والله تعالی اعـــلم

باب متی یصیر الحربی ذمیا* یعنی حربینك اهل ذمتده دخولینك اسبابنده باب لازم الانتسابدر مؤلف الکتاب امام
دقایق اکتساب دیرکه برحربی امانله دار اسلامه کلوب بارض خراجیه یی اشترا ایتمکله اوزرینه اول ارضده وضع خراج
اولنسه اول حربی اهل ذمتده ادراج اولنور بیلمك کرکدرکه حربی مستأمن دار اسلامده مجرد ارض عشر وخراجی
اشترا ایله ذمی قیلنوب حربیتدن اخراج اولنماز مکرکه زراعت ایدوب آندن عشر وخراجی اخذ واستخراج اولنه

لکن

لکن بعض ناس دیدیلر که اشتراء ارض تمکن واستقراره دلالت ایتمکله حربی اشتراء ارض ایلدکده دار بمزده
اقامته اظهار رضا ایتمش اولمغـــله مجرد اشتراسی قبول ذمتی اقتضا ایدر اما بزدیرزکه مجرد شرا ایله ذمی قیلنمق
بیرا دکلدر زیرا شراء ارض زراعت ایچون اولدیغی کبی تجـــارت ایچون دخی اولـــور کورمزمیسنکه تزوج
دلیل تمکن واستقرار ایکن حربی دار بمزده برذمیه یی تزوج ایتمکله ذمی قیلنماز پس شراء ارضله قیلنمامق
بطریق الاولی در اما خراج ارضی اندن اخذ اولندقده البته ذمی اولور بوندن صکره اوزرینه خراج رأس دخی وضع
اولنوب داریله عودتدان منع اولنور زیرا خراج ارض احکام مسلمیندن برحکم اولوب حکم مسلمین دخی انجق اهل
دار اسلام اوزره جاری اولمغله مستأمن مرقومده اجراء اولنمق اهل دار اسلامدن اولمغه بادی واهل دار اسلامدن
اولمق ذمی اولمغه مؤدی اولور کورمز میسنکه مسلم کندو دارینی مزرعه اتخاذ ایلدکده اوزرینه ایجاب عشر
اولنوب ذمی کندو دارینی بستان اتخاذ ایلدکده اوزرینه ایجاب خراج اولنور پس خراج ارض بعض احوالده مسلمین
اوزره وضع اولنور ایسه ده اغلب احوالده اهل ذمت اوزره وضع اولنمغله مستأمن مرقوم اوزره دخی وضع اولندقده
ذمیتنی موجب اولور اما مؤلف جلیل الشانك آنفا نقل اولنان حربی مستأمن اوزره اشترا قیلدیغی ارضده وضع خراج
اولنسه اهل ذمتـــده ادراج اولنور دیدیکی قول وجـــازت نشـــاتی بعض فقها تأویل ایدوب مستأمن مرقومه
طرف امامدن بیع ارضله تنبیه اولنوب بیع ایتمدیکی تقدیر اوزره اندن خراج ارضی اخذ اولنوب بردخی دارینه رجوع
ایده میه جکی اکا بیان اولندقدن صکره ارضی ملکندن اخراج ایتمزسه اهل ذمتده ادراج اولنور دیمك معناسنه
تحمیل ایلدیلر زیرا حربی مستأمن بلا رضا ذمی قیلنمیوب صورت مذکورده دخی آندن دلیل رضا متحقق اولمغله
اهل ذمته ملحق اولور و بعض فقهـــا دخی وجه آخر اوزره تعبیر ایدوب وضع خراج اولنمغی بعد الزراعة
والحراثه وجوب خراجله تفسیر ایلدیلر زیرا ذمیتی خراج ارضك فروعندن اولمغله ارضنده خراج واجب اولمدقجه
آنی ذمی قیلمق مشروع اولماز واکر بوحربی امانله دار اسلامه دخول واراضی خراجیه دن برارضی اشترادن صکره
قبل وجوب الخراج بیعله ملکندن اخراج ایلسه مجرد اشترا ایله اهل ذمتده ادراج اولنماز زیرا حربی اهل دار بمزدن
قیلنمق اوزرینـــه وجوب خراجه موقوف اولوب هنوز واجب اولمامشیکن شراء مجردی ذمیتی موجب اولماز
واکر حربی مستأمن اراضی خراجیـــه دن برارضی استیجـــار وزراعت ایلســـه خراج ارض مالك ارض اوزره
ایجاب اولنوب زارع مستأجرندن نسنه طلبنده رخصت ویرلمز زیرا خراج انجق مقـــابلهٔ منفعتده واجب اولوب
منفعت دخی اخـــذ بدل برله انجق صـــاحبنه واصل اولمغـــله خراجی دخی اکا متصل قیلنور حتی مستأمن
مرقوم زراعت واجرت ارضی صـــاحبنه ادا ایدوب خراج دخی صاحبندن استیفا اولنـــدقده مجرد زیرا عنله
اهل ذمتـــده ادخالی سزا کورلمز که حکم دار بمزدن اولان خراج آندن اخذ واستخراج اولنمامغله اهل ذمتده
اندراج ایتمشدر لکن امام اوزره لازمدرکه اهل حربی دار بمزده زراعتدن منعی ملتزم اوله که حربی دار بمزده
طول اقامتدن ممنوع ایکن زراعتـــله اشتغالی طول اقامتی مستلزمدر بلکه دار بمزده مصلحتنی اتمامندن صکره
همان دارینه رجوعله امر وتنبیهه اهتمام ایلیه حتی معلوم امام اولمیوب تطویل مکثه اقدام ایتمش اولوب صکره
امامه اعلام اولنسه کرکدرکه اولا اکا تقدم برله یوم تقدمدن صکره برسنه دخی دار بمزده مکث وآرام ایدرسه
اوزرینه وضع خراج اولنه جغنی افهام ایدوب بعده قبل تمام السنهٔ عودت ایدرمیه مساعدهٔ مرام اولنوب ایتمزسه
تمام سنه ده اهل ذمته الحاقله اوزرینـــه وضع خراج رأسه اهتمام و بعد الیوم رجوع دارندن منعی التزام اولنه
وبحث مذکور باب بیان الوقت الذی یتمکن فیه المستأمن من الرجوع الی اهله اثناسنده دخی تفصیل اوزره مرور ایلدی
واکر حربی مستأمن دار بمزده خراج مقـــاسمه سی نصف حاصلی اولان برارضی استیجـــار وکندو تخمی ایله زرع
ایلســـه خراج مرقوم علی قول ابی حنیفـــة رضی الله تعـــالی عنه صاحب الارض اوزره واجب وعلی قول
ابی یوسف ومحمد رحمة الله تعالی علیهما زارع اوزره حاصل ارضدن لازم ولابدر زیرا خراج مقاسمه مناب عشره
نائب اولمغله برکسنه ارض عشری استیجار وزرع ایلدکده عشری عند الامام صاحب الارض اوزره وعند
الامامین حاصل ارضدن زارع اوزره واجب اولدیغی کبی خراج مقاسمه دخی بو اختلاف اوزره واجب اولور لکن
امام خراج مقاسمه مستأمن مرقومدن اخذا ولمغی رأی ایدوب اول وجه اوزره حکم وحاصل ارضدن اخذ واستحصال
ایدرسه بالاتفاق اهل ذمتده ادخال اولنور ومسئلهٔ مرقومه قول امامین اوزره ظاهردرکه آنلرك عندلرنده خراج
ارض مستأجر اوزره متقرردر و بوبابده امام المسلمین حربی مستأجردن اخذ خراجله احکام مسلمیندن اولان
برحکمی اوزرینه اجرا قیلدقده اهل دار بمزدن ذمی اوله جغی بی مرادر اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره

وجهی اولدرکه صورت مذکوره‌ده خراج انجق صاحب الارض اوزره واجب ایکن امام آنی مستأجر اوزره
حکم وحاصل ارضدن اخذ وتحصیل ایلدکده قضاسی موضع اجتهادده وقوعله نافذ اولوب حکم دار اسلام اول
مستأجر اوزره واجب اولمغله اهل ذمتدن عد وتسجیل اولنور واکر حربی مستأمن خراج مقاسمه‌سی نصف حاصل
یاخود ثلث حاصلی اولان بر ارضی اشترا واکی برمسلم یاذمی‌یه ایجار ایدوب اول دخی مثلا کندم وحنطه‌سنی زرعله محصول
ارض پدیدار اولدقده رأی امام خراج ارضی زارع مستأجر اوزره الزام اولمغله اول مستأجردن حاصل ارضک نصفنی
یا ثلثنی اخذه ابتدار ایلسه بو تقدیر اوزره مالک ارض اولان حربی اهل ذمت قیلمق سزاوار اولماز زیرا خراج ارض
رأی امامده آنک اوزرینه واجب اولیوب انجق آخر اوزره ایجاب اولنمشدر وبوبابده مطمح نظر تملک ارض
اولیوب انجق وجوب حق ایدوکی بی ارتیابدرکه حکم شرعی انجق اوزرینه ایجاب حق اولنان کسنه اوزره
ایجاب اولنمغله اول کسنه مالک ارض اولسون اولمسون حربی ایسه اهل ذمت قیلنمغی استیجاب ایدر حتی
مسئلهٔ مفروضه‌ده مستأجر حربی مستأمن اولسه زرعنده حکم شرعی آنک اوزرینه جاری اولمغله اهل ذمت
قیلنمق متعیندر واکر مستأمن مرقوم ارضنی ایجار ایتیوب اعاره ایتمش اولسه نظر اولنور اکر خراج ارض فرض
مشروح اوزره خراج مقاسمه ایسه آنده خراج بالاتفاق حاصلدن اخراج اولنوب مالکدن استخراج اولنمامغله
حربی معیر اهل ذمتده ادراج اولنماز واکر خراج ارض دراهم معلومه ایسه حربی معیر اوزره واجب اولمغله
ذمیتی مستوجب اولور واکر خراج مقاسمه صورتنده اول ارضی یدحربیدن برغاصب غصب وزرعله محصول کثیری
حاصل اولسه نظر اولنور اکر زراعتی ارضنه ایراث نقصان ایتمش ایسه خراجی حاصل ارضدن اخذ اولنمق
اتفاق جمله شایاندرکه خراج مقاسمه منزلهٔ عشرده اولوب عشر انجق نائل منفعت اولان غاصب اوزره واجب
اولدیغی کبی خراج مقاسمه دخی غاصب اوزره واجب اوله جغی نمایاندر بوصورتده مستأمن مرقوم ذمی
قیلنماز که ارضنده حق شرعی کندو اوزرینه واجب اولمیوب غیر اوزره مترتب اولمشدر واکر ایراث نقصان
ایتمش ایسه عند محمد رحمه الله تعالی صورت اجاره‌ده نقصان ارض اجرت نامیله صاحب الارضه ویریلوب
خراج ارض حاصلدن اخذ اولندیغی کبی صورت غصبده دخی نقصان ارض صاحب الارضه ویریلوب
خراجی حاصلدن اخذ اولنور وعند ابی حنیفه رضی الله عنه قریبا خراج وظیفه‌ده ذکر اولنه جق وجه اوزره
نقصان ارض اجرت ارض منزلنده اولمغله خراج ارض صاحب الارض اوزره لازم اولور پس مستأمن مرقوم
عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ذمی قیلنوب عند محمد رحمه الله تعالی ذمی قیلنماز واکر خراجی خراج وظیفه
یعنی دراهم معلومه ایسه ینه نظر اولنور اکر زرع غاصب ارضه ایراث نقصان ایتمش ایسه خراجی غاصب اوزره
واجب اولمق نمایاندرکه حربی تعطیل منافع ارضنه راضی دکل ایکن یدندن غصب اولنوب زراعتندن منتفع
اولمامشیکن اوزرینه ایجاب خراجی شایان اولماز نته کیم ارضی صو ایچنده قالوب زراعتندن عاجز اولدقده دخی
اوزرینه خراجی واجب دکلدر ووجه مشروح اوزره خراج ارض غاصبدن اخذ اولندقده مالک حربیسی ذمی
قیلنماز که خراج کندودن اخذ اولنمایوب انجق غیردن اخذ اولنمغله اوزرینه موجب ذمت اولان حکم شرعی اجرا
اولنمامشدر واکر زرع غاصب ایراث نقصان ایتمش ایسه ینه نظر اولنور اکر بدل نقصانی خراجله برابر یا اکثر ایسه
مستأمن اول بدلی اخذ وایچندن خراجنی ادا وفضله قالورسه نفسی ایچون استبقا ایلمک امر مقرردر زیرا بالنفس
زرعله انتفاع ایتمش ایسه ده زرع غاصبدن حاصل اولان بدل نقصانله منتفع اولوب اول وجهله بالنفس زرع
ایلمش یاخود ارضنی ایجار ایله اخذ اجرت ایلمش منزلنه تنزیل اولنمغله خراج ارضی کندودن تحصیل اولنور
بوصورتده مستأمن مرقوم جریدهٔ ذمتده مرسوم قیلنور واکر بدل نقصانی خراجدن اقل ایسه خراجدن
مقدار بدل نقصانی مستأمندن وزیاده‌سی غاصبدن مطلوب ومستحصلدر زیرا مغصوب منه اوزره وجوب
خراجله حکم وامضا انجق اکا راجع اولان منافعک مقتضاسیدرکه اکا منافعدن هیچ نسنه راجع اولمدقده
اوزرینه خراجدن هیچ نسنه واجب اولمیوب خراجک مثلی وخراجدن اکثری راجع اولدقده اوزرینه تمام
خراجی موجب اولوب مقدار بعض خراج راجع اولدقده اوزرینه خراجدن اول مقداری مستوجب وزیاده‌سی
غاصب اوزره مترتب قیلنور لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی مزارعهٔ کبیره سنده ذکر ایلدیکه صاحب
الارضه قلیل وکثیر بعض منافع راجع اولدقدن صکره قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام خراجی
آنک اوزرینه واقع اولور ومزارعهٔ صغیره سنده ذکر ایلدیکه صاحب الارضه قلیل وکثیر بعض منافع راجع
اولدقده جواب قطعی اولدرکه قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام خراجی آنک اوزرینه واقع اولور

زیرا غاصبدن بدل منافع ارضی اخذ ایلدکده اکا مقابلهٔ مأخوذنده ایجار ایتمش کبی اولوب حقیقت ایجارنده
اجرتک خراجه وفا وعدم وفاسنه نظر اولنمیوب تمام خراجی اوزرینه ایجاب اولندیغی کبی بونده دخی ایجاب
اولنور واول مستأمندن خراجک تمامی یاخود بعضیسی اخذ اولندقده البته ذمی قیلنورکه اخذ تمامده اوزرینه
حکم مسلمین جاری قیلندیغی کبی اخذ بعضده دخی جاری قیلنمش اولور واکر حربی مستأمن ارضنی بالنفس
زرع ایدوب یاخود غاصبی یا مستأجری یا مستعیری زرع ایلدکدن صکره اول زرعی غرق وحرق مثللو بعض
آفات بالکلیه افنا واذهاب ایلسه ارض اوزره اول سنه‌نک خراجی ایجاب اولنماز وصاحب الارض اولان
مستأمن اوزره ایجاب خراج اولنمدیغندن اهل دار یمزدن قیلنمامغله اهل ذمتده ادراج اولنماز واکر حربی مستأمن
اراضی خراجدن برارضی اشترا وزرع ایدوب یدنده ایکن سنهٔ واحده یاخود سنه‌دن اقل مرور وقتله اوزرینه
خراجی واجب اولسه حین وجوبده دخول ذمتی مستوجب اولور زیرا حربی اهل داریمزدن عد اولنمق انجق
اوزرینه حکم امام جاری اولمغله حاصل اولور وجریان حکم امام دخی انجق اخذ خراجله ظاهر اولدیغندن
قبل الوجوب حکم ذمتده داخل اولماز وآندن اخذ خراج اولندقدن صکره یوم اخذدن سنهٔ مستقبله تمامنده
خراج رأسی دخی مطالبه اولنوب اولبابده ارضی اشتراسندن خراجنی ادا قیلدیغی وقته دک سبقت
ایلین شهور معدوده محاسبه اولنماز اما ذکری تقدیم اولنان مسئلهٔ تقدمه نسبتله درکه حربی مستأمن دار
اسلامده تطویل مکث ایتدکده امام المسلمین اکا تقدم برله سن داریکه رجوع قیل که بوکوندن صکره
برسنه دخی داریمزده اقامت ایدرسک سندن اخذ خراج ایده‌رم دیو تکلم ایلدکدن صکره بر
سنه دخی اقامت ایلسه اهل ذمت قیلنوب تمام سنه‌ده اول سنهٔ ماضیه‌نک خراجنی آندن اخذه مبادرت
اولنور فرق مسئلتین اولدرکه صورت تقدمده امام آندن خراج رأسنی انجق جهت شرطله اخذ ایتمکله
حکمی وجه مشروط اوزره اجرا اولنوب برسنه‌یه دک داریته رجوع ایتمزسه بعد تمام السنهٔ شرط اولنان
خراج سنهٔ ماضیه آندن اخذ اولنمق امضا اولنور وشرط مرقوم بحسب المعنی شول مال حکمنده داخلدرکه
امام اول حربی ایله داریمزده اول سنه‌نک بقیهٔ شهورنده اقامتی اوزره آندن اخذ ایلدیکی مال الله مصالحه ایلیه
وامام ایچون من اول الامر حربیدن اخذ مال ایتمدکجه امان ویرمک وداراسلامه خروجنه مساعده ایتمک
جائز اولمغله بو مثللو مصالحه دخی جائزدر بو جهتله امام الاسلام بعد تمام السنهٔ اخذ خراج سنهٔ ماضیه‌یه
اقدام ایدر اما صورت خراج ارضده ذمی قیلنمسی جهت شرطه منوط اولمیوب ارضندن اخذ خراجله حکم
امامه مربوط درکورمزمیسنکه اوزرینه خراج ارضی ایجاب اولنماسه ذمیتی صورتیاب اولماز بوجهتله خراج
رأسی انجق خراج ارضنی ادا برله ذمی قیلندیغی کوندن سنهٔ کامله مرورنده اخذه شروع اولنوب قبل تمام
السنهٔ اخذی مشروع کورلمز واکر امام برحربی مستأمنه تقدم برله سن اشبوکوندن صکره برسنه دخی اقامت
ایدرسک آخر سنه‌ده سندن یوزدرهم اخذ ایده‌رم وبعده سنی ذمی قیلوب هر رأس سنه‌ده سندن اون ایکی
درهم اخذ ایده‌رم دیو تکلمندن صکره برسنه دخی اقامت قیلسه امام آندن البته یوز درهمی اخذه مبادرت ایدر
زیرا قریبا بیان ایلدیککه صورت تقدمده اخذ امام انجق جهت شرطله صحیح اولور وامامله اول حربینک
بینلرنده وجه مذکور اوزره جریان صلحدن صکره اقامتی اعطاء دراهمه دلیل رضای صریحدر بوجهتله بعد
تمام الصلح دراهم مزبوره آندن اخذ واجتلاب اولنوب داریمزده سنهٔ مزبوره‌ده اجرت سکناسنه حساب اولنور
نظیری اول کیمسنه‌درکه داری شهر واحده اون درهمه ایجار ایدوب قبل انقضاء الشهر مستأجره خطابله
سن بنم بودارمده شهر آتیده اقامت قیله واقامت ایدرسک اوزرکده اجرت دار یکرمی درهمدر دیوب اشهاد
شهود ایله قطع جواب ایلیه بوندن صکره اول مستأجر شهر آتیده اقامت ایدرسه اوزرنده اجرت دار یکرمی درهم
قیلنورکه آنده اجرت دار شرطله واجب اولوب مستأجر دخی شهر آتیده اقامتله شرط مذکوره رضا ویرمکله
حکم اجاره شرطه تابع قیلنمق مصمم اولور پس صورت تقدمده دخی خراج رأس شرطله واجب اولوب
حربی دخی برسنه اقامتله اول شرطه اظهار رضا ایتمکله حکم شرطی اجرا ایله قضا اولنور وائمه واصحابمز
رحمهم الله تعالی اشبو مسئله‌دن مسئلهٔ اخری دخی انتزاع ایدوب بو وجه اوزره اجماع ایلدیلرکه برکیمسنه
برداری غصب ایلدکده مغصوب منه دارینی استرداد ایچون تخویف غاصبی مراد ایلدکده کرکدرکه غاصبه
خطابله بنم داریمی بکارد ایدرسک فیها امارد ایلمزسک سندن هر ماه ایچون بیک درهم اخذ ایده‌رم دیو ایراد
وحضورنده بوقولی اوزره ایکی رجل عدلی اشهاد ایلسه بو اشهادی صحیح ومعتبر اولمغله غاصب بوندن صکره

مطلب زیادة الاجرة بغیر رضی المستأجر

دار بنی حبس ایدرسه اوزرینه اجرت من بوره واجب و مقرر قیلنور واکر امام اول حربی یه حین تقدمده
سن اشبوکوندن صکره بر سنه دخی اقامت ایدرسك سنی آخر سنه‌ده ذمی قیلورب اول سنه‌دن صکره سنهٔ اخری
دخی منقضیه اولدقده سندن اخذ خراج ایده‌رم دیو تکلم ایتمش اولوب حربی دخی بر سنه اقامتله دار اسلامده تقادم
ایلسه ینه حکم شرعی تقدم امام اوزره جاری اولمغله اول سنه‌دن صکره بر سنه دخی منقضیه اولمدقچه اوزرینه
وجوب خراج طاری اولمازکه امامك شرط وتقدمی اولوجهله صادر اولمقله حکم شرعی دخی اولوجهله
ظاهر اولور واکر بر حربی مستأمن دار یمزده بر ارض خراجیه‌یی اشترا ایلدکدن صکره مستحق آخری پیدا
اولوب بینه ایله اثبات استحقاق واخذ ایله بر ایکی سنه خراجنی ادادن صکره شاهدلری عبید اولدقلری عند القاضی
هویدا اولمغله ارضی مستأمن اوزره رد ایلسه اول مستأمن اهل ذمتدن عد اولنمازکه ذمیتی مجرد شراء ارض
خراجیه ایله تحقق ایتیوب بلکه اوزرینه وجوب خراجه موقوف ایکن بو بابده مدار وجوب خراج اولان تمکن
منافع ارضدن ممنوع اولمغله وجوب خراج دخی آندن مصروف قیلنمشدر کذلك ارضی ید مستأمندن مقاومته
قادر اولمدیغی بر متغلب غصب ایلدکده ینه بویله‌در اما اول غاصبله مقاومته قادر ولوزرینه حقنی شهود ایله
اثباته مقتدر ایکن تکاسل ایتمش اولسه نظر اولنور اکر غاصب زرع ایتمش ایسه ینه ذمیت مستأمنی موجب
اولمازکه غاصب زرعنده ارضله منتفع اولمغله خراجی غاصب اوزره واجب اولوب مستأمن اوزره واجب اولماز
واکر غاصب زرع ایتمش ایسه بو معنی ذمیت مستأمنی موجب اولورکه ارضنی استردادایله انتفاعه قادر ایکن
ترك ایتمکله خراجی اوزرینه واجب اولوب ذمیتی مستوجب اولمشدر نظیری اولدرکه مستأمنك ارضنی صو
باصوب تعطیل ایلدکده مقصدیا اول صویك مجراسنی بندایدوب ارضدن صرف ایلمك اکا ممکن ایکن اهمال
ایتمش اوله وبحه جد کوزاوزره بعد انقضاء السنة اوزرینه خراجی لازم اولوب اهل ذمته ادخال اولندیغی کبی
بونده دخی ادخال اولنور وتفصیل محرر انجق زراعت غاصب نقصان ارضه باعث اولمدقده معتبردر اما نقصان
ارضه بادی اولمش ایسه بهرحال ذمیت مستأمنه مؤدی اولورزیرا غاصب اوزره مستأمنه بدل نقصانی ادا
لازمدر وحکم خراج اولدرکه بدل نقصان خراجدن اکثر یا مساوی ایسه تمام خراج مستأمن اوزره واجبدر واکر اقل
ایسه خراجدن مقدار بدل مستأمن اوزره وزیاده سی غاصب اوزره واجبدر وعلی کلا التقدیرین مستأمن اوزره
بعض خراج واجب اولمغله ذمیتی موجب اولمشدر واکر بر کیمسنه ارض مستأمنده بولنان صویك بندینی
خرق وارضی غرق ایتمکله هم صودن نقصان ارضه بادی وهم مستأمنك زراعتنده عدم قدرتنه مؤدی اولسه
حربی آنك فعلندن حادث اولان نقصان ارضی اکا تضمینه قادر اولدیغندن بشقه اول ارضله حقنده حکم ذمت
دخی ظاهر اولمازکه بو مثلو ممکن الزراعة اولمیان ارضده عدم وجوب خراج امر باهردر وعلی هذا ارضی غاصب
دخی زرع ایتیوب بعد انقضاء السنة مستأمن اوزره رد ایلسه ینه خراج ارض واجب اولمامغله مستأمن اهل
ذمتدن عد اولنماز واکر غاصب دخی صاحب الارض کبی حربی اولوب ارضنده زرع ایدوب زرعی دخی موجب
نقصان اولسه البته غاصب اوزره بدل نقصانده الزام ضمان اولنوب صکره نظر اولنور اکر بدل نقصانی خراجه
مساوی یا اکثر ایسه آنده خراج انجق صاحب الارض اوزره واجب اولمغله اول ذمی قیلنوب زارعی قیلنمامق
مقرردر واکر اقل ایسه آنده خراجدن مقدار بدل نقصان صاحب الارض اوزره وزیاده سی زارع اوزره واجب
اولوب هر بری وجوب خراجدن بهره ور اولمغله ایکیسیده ذمی قیلنمق بی جدلدر اما زرعی موجب نقصان
اولمامش ایسه آنده خراج انجق غاصب اوزره واجب اولمغله اول ذمی قیلنوب صاحب الارض قیلنمامق نمایاندر
واکر غاصب زرع ایتمیوب ارضی تعطیل ایتمش ایسه نظر اولنور اکر صاحب الارض آنکله مقاومته قادر
وحجتله استردادینه مقتدر ایکن اهمال ایتمش ایسه اوزرینه خراجی واجب اولمغله اهل ذمتده ادخال
اولنور واکر مقاومته قادر دکل ایسه آنده خراج هیچ بری اوزره واجب اولمامغله ایکیسیده حربیت اوزره ابقا اولنمق
ظاهر و باهردر واکر حربی مستأمن بر ارض عشریه‌یی اشترا ایلسه ارض مزبوره قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه
ارض خراجه انقلاب ایدوب قول ابی یوسف رحمه الله تعالی اوزره ضعف عشری اخذ واستجلاب اولنوب
قول محمد رحمه الله تعالی اوزره علی حالها عشریت اوزره استصحاب اولنور ومستأمن مرقوم اول ارضی
زرع ایدوب یاخود زرعه قادر ایکن اهمال ایلسه قول امام اوزره علی کلا الوجهین خراجی اوزرینه
واجب اولمغله اهل ذمتده ادخال اولنور وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره زرع ایدرسه ذمتده ادخال اولنور
زیرا عشر اکرچه خراج کبی مؤنت ارض نامیه‌در لکن حاصل ارض بالفعل ظاهر اولمدقچه عشری واجب اولماز

واراضی دار اسلامده واجب اولان عشر اول مستأمن اوزره واجب اولمدقچه ذمی قیلنماز واکر اول ارضی
قبل وجوب الخراج بر مسلمه بیع ایدرسه ینه ارض خراج اولوب حکم خراجدن اخراج اولنماز مؤلف صاحب
الاجتهاد بو موضعده اشبو وجه اوزره ذکر وایراد ایلمشدر اما روایت اخراده دیمشدرکه مشتری مسلم اوزره
عشری واجب اولوب خراجی لازم اولماز بو روایتك وجهی اولدرکه خراجیت ارضه سبب ملك کافر اولمغله
کافر اول ارضی اشترا ایلدکده مالك اولوب آنی خراجیه قیلمشدر بعده خراجیه اولدیغی حالده آنی بیع ایلمشدر
ومسلم ارض خراجیه‌یی کافردن اشترا ایلدکده ینه خراجیت اوزره ابقا اولنور وروایت اخرانك وجهی
اولدرکه قبل وجوب الخراج بیع ایلدکده اول ارضدن مشرکك غیری حق آخر اخذ اولنمامش اولمغله
ینه عشریتی اوزره ابقا اولنوب میانه‌ده تخلل ایدن تملك کافره اعتبار واعتنا اولنماز وعلی کلتا الروایتین حربی
مرقوم ذمی قیلنماز زیرا ارض مرقومه خراجیه ایسه ده صاحبندن خراجی اخذ اولنمایوب اوزرینه حکم مسلمین
اجرا اولنمادیغندن شول دار الحربده بولنان حربی منزلنه نازل اولمشدرکه بر مسلمی دار اسلامده بر ارض عشریه‌یی
کندو ایچون اشترایه توکیل ایدوب اول دخی اشترا ایلیه اولبابده ارض مرقومه خراجیه اولورسه‌ده دار الحربده
بولنان مالکی اوزره احکام مسلمیندن هیچ بر حکم شرعی جاری اولمامغله اکا حکم ذمت ساری قیلنماز
پس مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر ارض عشریه‌یی اشترا ایلین مستأمن اول ارضی آخره ایجار ایلسه
عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی ارض مرقومه خراجیه قیلنوب خراجی دخی صاحب الارض اوزره
واجب اولمغله حکم ذمتده استقرار ایدر وعند محمد رحمه الله تعالی عشری مستأجر اوزره حاصلندن
لازم اولمغله ذمیت صاحب الارضی مستلزم اولماز حتی مستأجری حربی اولدقده عند محمد رحمه الله تعالی
ذمیت مستأجری مستلزم اولورکه عشری اکا لازم اولمشدر بعده امام محمد رحمه الله تعالی مستأمن اوزره
ارضندن حاصل ارضده واجب اولان عشر ایله مال تجارتندن عاشرك اخذ ایلدیکی عشرك بینلرین تفریق
وعشر ثانی ذمیتی موجب اولمیوب عشر اول موجبدر دیو تحقیق ایلدی وجه فرقلری اولدرکه حربی مال تجارتله
عاشر اوزره مرور ایلدکده آندن مسلم وذمیدن اخذ اولنان مقداری اخذ اولنمایوب بلکه حربیدن تمام عشر
وذمیدن نصف عشر ومسلمدن ربع عشر اخذ اولنمغله اولبابده حکم حربی حکم اهل دار اسلامه مخالفدر
کورمزمیسنکه یوم واحده برقاچ کره دارینه رجعت بعده دار اسلامه عودت ایلسه هر بارنده اخذ عشره
معاودت اولنور پس عشر مرقومده منزلهٔ اهل دار یمزه نازل اولمامغله آنك وجوبنده اهل ذمتده داخل قیلنماز
اما حاصل ارضندن اخذ اولنان عشری مسلمدن اخذ اولنان عشر ایله مساوی اولوب مسلمدن انجق برکره اخذ
اولندیغی آندن دخی انجق برکره اخذ اولنمغله عشر مزبورده منزلهٔ اهل دار یمزه نازل وآنك وجوبنده حکم
ذمتده داخل قیلنور توضیحی اولدرکه حربیدن عشر مال تجارت انجق بطریق المجازاة اخذ اولنور
حتی اهل حرب بزم تجارمزدن هیچ نسنه اخذ ایتمزلرسه بزدخی تجارلرندن هیچ نسنه اخذ ایتمزز اما عشر ارض
انجق مؤنت ارض نامیه اولمق اوزره دار اسلامده اخذ اولنمغله منزلهٔ خراج ارضه نازلدر واکر اول ارضی حربی آخره
اعاره ایلسه آنده بالاجماع عشری زرعندن لازم اولمغله حربی مستعیرك ذمتی مستلزم اولورکه حق عشر آنك
حاصلندن منتظم اولمشدر واکر حربی مستأمن بر مسلمدن ارض عشریه‌منی استیجار وزراعت ایلسه قول
ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حاصل ارضك مثل عشری مسلم اوزره واجب اولور وحاصل حربیدن نسنه
واجب اولمامغله ذمیتی موجب اولماز وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره عشر انجق حاصل حربیدن واجب
اولمغله ذمیتی موجب اولور اما صورت اعاره‌ده عشری بالاجماع حاصل ارضدن لازم اولمغله ذمت مستعیری
مستلزم اولور وخراج مقاسمه دخی عشر کبی جزء حاصل اولمغله جمیع احکام مذکوره‌ده عشره مماثلدر والله اعلم

* باب مایکون الرجل به مسلما یدرأ عنه القتل والسبی *

یعنی مشرکك ایچون قبول اسلامنه علامت وحقنده قتل واسردن باعث سلامت اولان اسبابده باب کرامتمآبدر
بر اوائل کتابده باب الاسلام مسائلنده بیان ایلدیك که بر کافر معتقداتندن منافی اسلام اولان حکمك خلافنی
اظهار ایلدکده اسلامنه حکم اولنمق شایان کوربلور وبو بابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لااله الاالله قول جمیللریدر وعبدهٔ اوثان وحدانیت الهیه‌یه
قائلین اولمیوب اذاقیل لهم لااله الاالله یستکبرون نظم جلیلی مفادی اوزره کلمهٔ توحیددن ناکبین اولمریله
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم علی الدوام آنلر ایله قتالی التزام ایدوب خلاف معتقدلری اولان

اول کلمهٔ طیبهٔ منجیه‌یی تکلملرین حقلرنده علامت ایمان واسلام قیلشلردر بعده یهود مدینه‌یی اسلامه
دعوت وآنلرك حقلرنده همان اقرار رسالتلرین اسلاملرینه علامت ایلدیلر حتی بر یهودی مریض اولمغله
لطفا وکرما عیادهٔ سنه تشریفلرنده اتشهد انی رسول الله قول شریفلریله شهادت رسالتلرین اکا تلقین
وتعریف ایلدیلر اول دخی اشهد انك رسول الله قولی ایله اداء شهادت ایدوب وفات ایلدکده رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم الحمد لله الذی اعتق بی نسمة من النار نطق بشارت سماتلریله اول کسنه‌نك جهنمدن سلامت
نفسنی اخبار واثبات بیوردیلر وطائفهٔ یهودی همان اقرار رسالته دعوتلرینه باعث اولدر که آنلر وحدانیت الهیه‌یی
مقر اولوب انجق رسالتلرین منکر اولملریله حقلرنده اقرار رسالتی ایمان واسلاملرینه علامت قیلشلردر
ومقدمهٔ مرقومه‌یی تقدیمدن صکره ثمره ونتیجه سین شو وجهله تفهیم ایدرز که بر مسلم اثناء حربده بر مشرکی
قتل ایچون هجوم ایدوب اکا قریب اولدقده اشهد ان لا اله الا الله کلمه سین اکا اسماع ایلسه اول مشرك اشبو کلمهٔ
محترمه‌یه قائلین اولمیان طائفه‌دن ایسه مسلم اوزره واجبدر که قتلندن امتناع ایلیه زیرا آندن دلیل ایمانی اولان کلمهٔ
منجیه‌یی استماع ایلمشدر بو صورتده آنی اخذ ایدوب حضور امامه احضار ایدرسه نظر اولنور اگر تکلمی
قهر مسلمدن اقدم واقع اولمش ایسه حر مسلم قیلنور واگر قهر مسلمدن صکره واقع اولمش ایسه فیئده اد خال
اولنور که بعد القهر اسلامی قتلنه مانع ایسه‌ده استرقاقنه مانع اولماز لکن حضور امامه حاضر اولدقده
بنم اول کلمه‌دن مرادم دخول اسلام دکل ایدی بلکه انجق دخول یهودیت ایدی دیوب یاخود مجرد قتلدن
سلامتم ایچون دیمش ایدم دیو اعتذار ایلسه بو قولنه التفات واعتبار اولنماز زیرا مسلم آندن دخول یهودیتی
طلب ایتمیوب انجق اسلامنی طلب ایدوب آنك دخی ظاهر حالی مطلوب مسلمه اجابت اولمغله اسلمت لفظی
ایله اسلامنی تصریح ایتمش ایسه‌ده لا اله الا الله قولی اسلامنه علامت قیلنوب اوزرینه الزام حکم اسلامه
مبادرت اولنور نظیری اولدر که بر کافر جماعت مسلمینله اداء صلوة ایلیه صنع مذکوری عین اسلام دکل ایسه‌ده
دلیل اسلام قیلنور و بوندن صکره اسلامدن امتناع ایدرسه مرتد اولوب قتل اولنور ومؤلف شریعت پناه
اصل کتابده ومن انکر شیئا من الشرایع فقد ابطل قول لا اله الا الله دیمشدر مرادی دیمکدر که برکسنه
شرایع اسلامیه‌دن برشیئی انکار ایلسه موجب توحیدی ابطال ایتمش اولمغله مرتد اولور بوندن صکره انکارندن
رجوعله کما هو حقه قبول اسلام ایلمزسه قتل اولنور لکن اصحابمزدن بعض متأخرین شرایع اسلامیه‌دن
برشیئی منکر اولان همان اول شیئه نظر ایله کافر وماعدا ده مسلمدر دیوب بر تصنیفنده بعد وفات رسول الله
علیه السلام عهد ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه‌ده قبائل عربدن مانع زکوة اولوب وجوبنی منکر اولنلرك
حاللرین بو قول اوزره بنا ایلدی لکن کلام مؤلف مصیبدن بو قولك خطاسی ظاهر اولدیغندن بشقه
هم مخالف روایت وهم مائل قول اهل ضلالتدر که طائفهٔ معتزله مرتکب کبیره ایچون ایماندن خارج وکفرده
غیر داخل بلکه منزلة بین المنزلتین‌ده قالدر دیرلر قول مذکور دخی اشبو مذهبه مائلدر واگر مشرك مرقوم
لا اله الا الله دیمکله مسلم اندن کف یداتدکده فرار ومشرکینه لحوق ایدوب صکره عودتله قتاله مباشرت ایلدکده
مسلم سابق یا مسلم آخر آنك اوزرینه هجوم ایدوب اکا قریب اولدقده ینه لا اله الا الله دیسه نظر اولنور
اگر آنك التجا ایده‌جك فئه‌سی وار ایسه بو دفعه سنده قتلی سزاوار درکه شمدی شول مسلم باغی منزلنده درکه
فئه‌سی ایچنده مسلمینله قتال ایلیه و بو مثللو باغی مسلم ایسه‌ده قتل اولنور واگر فئه‌سی قالمیوب جمعیتلری
پریشان اولمش ایسه اولبابده قتلی لایق شان دکلدر کذلك بو دفعه سنده آنی اسیر ایتمش اولسه ینه کالاول فئه‌سی
وار ایسه قتلی سزاوار یوغیسه قتلی جائز اولمیوب جرمنه نظر ایله تأدیبی درکاردر ومؤلف باهر الاستقلال
دعوای مذکوره اوزره شول روایت ایلدیکی حدیث شفقت اشتماله استدلال ایلدیکه مسلمیندن برکسنه
مشرکیندن برکسنه اوزره هجوم ایلدکده لا اله الا الله دیمکله سبیلنی تخلیه ایلدی صکره عودت ایدوب ینه مسلمینله
قتال ایتمکله مسلم سابق اکا حمله قیلدقده ینه لا اله الا الله دیدی حتی برقاچ کره فعل مرقومی تکرار ایلدی تاکه
مرهٔ اخیره‌ده آنی قتل ایلدی ورسول الله علیه السلام اول مسلمه فکیف لك بلا اله الا الله قول شریفلریله
لا اله الا الله دیمشیکن قتله جسارتنده عتاب ایلدیلر ومؤلف قنوت نهاد اول مسلمك اسمنی ذکر وایراد ایلمدی
لکن مغازیده مذکوردر که اول مسلم اسامة بن زید رضی الله تعالی عنهمادر ورسول الله علیه السلام اکا اقتلت رجلا
قال لا اله الا الله قول شریفلریله عتاب ایلدکلرنده یا رسول الله اول کلمهٔ مبارکه‌یی انجق قتلدن استخلاص ایچون
تکلم ایلدی دیو جواب ویردی بعده رسول الله علیه السلام هلا شققت عن قلبه یعنی قلبنی شق ایدوب

مطلب من انکر شیئا من الشرایع فهو کافر

ایچون

نیچون آندن معانی استکشاف ایلمدیك دیو توبیخ ایلدکلرنده یا رسول الله قلبنی شق ایتمش اولسم بکا آندن
نه ظاهر اولور ایدی دیدی بعده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم فانما کان یعبر عما فی قلبه بلسانه
یعنی اول کیمسنه قلبنده اولان اعتقادندن انجق لسانی ایله تعبیر ایدر ایدی قول شریفلریله مراد فؤادلرین تفسیر
وامر اسلامده ظاهر اقرار ایله اکتفا لازم ایدوکنی تقریر ایلدیلر و بر قصهٔ مرقومه‌یی اول مقتولك مرهٔ اخیره‌ده
التجا ایده‌جك فئه‌سی بولنمامق صورتنه تحمیل وعتاب رسالتپناهی آندن نشئت ایتمشدر دیو تأویل ایدرز
واگر لا اله الا الله دیوب سبیلی تخلیه اولندقدن صکره صف مشرکینه عودت بعده مسلمینه رجعت ایدوب
بن سزدن بری یم ودین سابقم اوزره یم دیو اظهار ردت ایتمکله اوزرینه بر مسلم حمله قیلدقده ینه لا اله الا الله دیمکله
مبادرت ایلسه بو دخی دفعهٔ اولی ایله برابردر که عدم قتلی مقرردر زیرا ایکی اسلامی میانده سبقت ایدن کلامنه
نظر ایله منزلهٔ مرتده نازل ومرتد حکم حربی اصلیده داخلدر وحربی لا اله الا الله دید کده آندن کف ید
واجب اولدیغی کبی بو نلرده دخی واجبدر انجق فئه‌سی وار ایسه منزلهٔ باغیده اولمغله قتلی سزاواردر
کذلك بین الاسلامین مسلمیندن بر جماعتی قتل ایتمش اولسه ینه آندن کف ید واجبدر که مرتد صف مشرکینده
بولندقده حربی اولمغله حقنده قتل مسلم قصاصی غیر موجبدر واگر مسئلهٔ مفروضه‌ده اول مشرك
اشبو کلمهٔ محترمه‌یه قائلین اولان طائفه‌دن ایسه آنی تکلمی حقنده دلیل اسلام اولمامغله بعد التکلم دخی
قتلی جائز کوربلور اما اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله دیوب فی الاصل اشبو کلمهٔ مبارکه‌یه
قائلین اولمیان طائفه‌دن ایسه قول مذکوری دلیل اسلام اولمغله مسلم اوزره آندن کف ید الزام اولنور
ومسئلهٔ مذکوره تفاصیل سابقه‌ده نظیر مسئلهٔ متقدمه‌در کذلك مشرك مرقوم وقت مذکورده محمد رسول الله
یاخود قد دخلت فی دین محمد یاخود قد دخلت فی دین الاسلام دیسه بو نلرك جمله‌سی اسلامنه دلیلدر
حتی بعد التکلم فوت اولسه نمازی قیلنوب آنك ایچون طلب مغفرت اولنور نکته‌سی اولدر که کلمات
محررهٔ نك اسلامه دلالتلری البته دلالت سیمادن اعلی ایکن باب مایصدق فیه المسلم فی دار الحرب اثناسنده
وغیریده بیان اولندیغی اوزره مجرد سیمای مسلمین حق صلوة واستغفار ردهٔ اسلامیه حکمده کافی
اولدقده کلمات محررهٔ یی تکلمده کفایت بطریق الاولی‌در لکن فی زماننا ممالك مسلمینده بولنان یهود ونصارادن
بریسی اشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله دیسه ینه حکم اسلامده داخل اولماز که فی الاصل دخی
جمله‌سی بو کلمهٔ طیبه‌یه قائللردر زیرا بلا دیمزده بولنان یهود ونصارانك قنقیسندن سؤال اولنسه مضمونی
اقرار ایدوب مرادلرندن استفسار اولندقده رسول الله الیکم لا الی بنی اسرائیل قوللریله تفسیره ابتدار وبیزه
ارسال اولنوب بنی اسرائیله ارسال اولنمامشدر دیو تأویله اجتسار ایدرلر ودعوای مرقومه‌لری اوزره هو الذی
بعث فی الامیین رسولا منهم نظم مبینی ایله استدلال ایدوب امیین ایله مراد اهل کتابك غیریلریدر دیو بسط مقال
ایدرلر مترجم فقیر دیرکه آیت مذکوره‌ده فی الامیین واقع اولوب الی الامیین واقع اولمامغله دعوای باطله‌لرینه
وجها من الوجوه دلالتی یوقدر تسلیم اولنسه دخی ذیلنده وارد اولان وآخرین منهم لما یلحقوا بهم آیت
جلیله‌سندن مراد امیینك غیریلری اولمغله امیین اوزره عطف اولندقده عموم بعثته دلالتی ظاهر اولور حال آنکه
قرآن کریمده وما ارسلناك الا کافة للناس نظم جلیلی کبی عموم بعثته دلیل غیر قابلدر ورسالت محمدیه‌یی
ولو علی وجه التخصیص تصدیق ایدنلر لوازم رسالتدن اولان صدق واما نتلرین دخی تصدیق ایتملریله
کرك قرآن کریم وکرك احادیث شریفه آنلرك عندلرنده بحث قاطعه‌در وآیت مذکوره ایله استدلاللری بو معنایه
شاهددر واحادیث نبویه‌ده ادلهٔ عموم بعثت اکثر من ان یحصی‌در انتهی پس مقدمهٔ متقدمه‌دن عندیمزده
ظاهر اولمشدر که شهادتین مذکورتین فی زماننا یهود ونصارادن دلیل اسلام دکلدر مگر دینی قدیمندن تبریسنی
دخی اکا ضم ایدوب نصرانی ایسه وابرأ من النصرانیة ویهودی ایسه وابرأ من الیهودیة مفهومنی ذکر
وافهام ایلیه اول حینده خلاف اعتقادینی اعلام ایتمش اولمغله داخل حکم اسلام قیلنور لکن نصرانی
اشهد ان لا اله الا الله وابرأ من النصرانیة دیمش اولسه آنکله قبول اسلام ایتمش اولماز که کلام مرقومی دخول
اسلامده نص اولمیوب دخول یهودیته دخی محتمل الانتظامدر زیرا طائفهٔ یهود دخی بو قولی بعینه ذکر وافصاح
ایدوب لا اله الا الله دیرلر ایکن نصرانیتدن تبریلرین ایضاح ایدرلر قال الله وقالت الیهود لیست النصاری
علی شیء وقالت النصاری لیست الیهود علی شیء یعنی یهود دیدیلر که نصاری شیء صحیح ومعتبر اوزره جاری
دکللردر که دینلری باطلدر ونصاری دخی دیدیلر که یهود شیء صحیح ومعتبر اوزره جاری دکللردر که دینلری باطلدر

اماقول مذكوردن صكره وادخل في الاسلام ديمكله اسلامه دخولني تصريح ايدرسه احتمال يهوديت
منقطع اولمغله اسلامنه دليل صريح قيلنور واكراول مشرك انا مسلم ديمش اولسه آنكله اسلامنه حكم اولنماز كه
لفظ مسلم حقه منقاد ومستسلم ديمكدر وهر اهل دين حقيت دينه معتقدوكندو حقنده حقه انقيادني مدعى
وملتزمدر شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب دير كه شيخيمز شمس الائمة عبد العزيز الحلوانى
رحمه الله تعالى ديرايديكه حكم مذكوردن ديار يمزده بولنان طائفهٔ مجوس مستثنى دركه آنلردن بريسى
انامسلم ديدكده اسلامنه حكم اولنور كه آنلر صفت اسلامى نفسلرينه اثباتدن امتناع ايدوب اولادلرينه وقت غضبده
يامسلمان زاده ديو شتم ايدرلر واكراول مشرك عبدهٔ اوثاندن لااله الاالله كلمهٔ مباركه سنه قائل اولمايانلردن اولوب
وقت مرقومده اشهدان محمدا رسول الله ديمش اولسه اسلامنه حكم اولنوب اشهدان لااله الاالله قولى
منزلنه تنزيل اولنور زيرا كلمهٔ شهادتك ايكى جانبنى دخى منكر اولديغندن قنقى جانبى ايله شهادت ايلسه اسلامنه
دليل قيلنور كذلك انا مسلم ديمش اولسه ينه اسلامنه حكم اولنور كه عبدهٔ اوثان نفسلريچون وصف اسلامى
ادعا ايتميوب بلكه مسلمينى اعضا ايچون آندن تبرى ايدرلر ومعناى مرقوم عهد رسالتده اهل مكه نك كتب سيرده
ذكر اولنان حاللرندن معلومدر كذلك انا على دين محمد ياخود انا على الحنفيه ياخود انا على الاسلام
ديسه ينه اسلامنه حكم اولنور وبو بابلرده اول مشركك قلبنده مضمر اولان حقيقت اعتقادنه وقوفيمز متعذر
اولمغله بوكلاملرى دليل اسلام اعتبار ايتمك امر متقرردر والله اعلم

باب من اسلام الصبي والصبية المأسورين * يعنى اهل حربدن اسير قيلنان صبى وصبيه نك حكم اسلامنده
مسائل لازمهٔ الاستملا مدر شارح الكتاب يمن الله تعالى كتابه يوم الحساب دير كه بز باب من المرتدين وغيرهم
من مشركى العرب اثناسنده وباب بيان الوقت الذى يتمكن المستأمن فيه من الرجوع اثناسنده وغيريلرنده
بيان ايلديك صبى ابوينندن قنقيسى من جهة الدين خيرايسه اكا تابع اولور ومشرك اولان احد الابوينى ايله معا
سبى اولنديقده بنفسه اسلامى وصف وتعقل ايتمدكجه ياخود ياننده بولنان احد الابوينى قبول اسلام ايتمدكجه
اسلامنه حكم اولنماز كذلك ياننده احد الابوينى يوغيكن سبى اولندقده ينه سبى مجرد ايله اسلامنه حكم اولنماز
مكركه دار اسلامه اخراج اولنه اولبابده تبعا للدار اسلامنه حكم اولنور ياخود امام غنائمى دار الحربده بيع
ياتقسيم ايليه آنده دخى اسلامنه حكم اولنور اكرچه صاحب السهم يامشتريسى مسلم اولدقده حكم اسلامى شبهه
واشكالدن سالمدر كه اسلامنده تأثير تبعيت مالك تأثير تبعيت داردن اقوى ايدوكى بديداردر لكن مشتريسى
ذمى اولوب ياخود امام آنى بر ذمى يه بطريق الرضخ اعطا قيلدقده ينه اسلامنه حكم اولنوب حتى فوت اولدقده
نمازى قيلنمق وذمى يه آنى بيع اوزره اجبار اولنمق كبى اوزرينه احكام اسلامى اجرانك وجهى اولدركه صبى مرقوم
قوت مسلمينله احراز اولنوب ذمى اول موضعده اكا مالك اولمق انجق احراز مسلمينله حاصل اولمغله قسمت
وبيعله تمام احرازى دار اسلامله احرازى منزلنده نازل اولمشدر واكر ابوينى ايله معا سبى اولنوب انجق دار الحربده ابوينى
هالك اولدقلرندنصكره دار اسلامه اخراج اولنسه بو تقدير اوزره حكم اسلامده ادراج اولنور كه ابوينى دار الحربده
هالك اولملريله آنلره تبعيتدن عارى اولوب ابوينى دار الحربده ايكن كندو بالكز دار اسلامه خارج اولمق مجراسنه
جارى اولمشدر اما ياننده بولنان ابوينى صبى ايله دار اسلامه خارج اولوب ياخود دار الحربده بيع وتقسيم
اولندقدنصكره هالك اولملرى بشقه دركه آنده اسلامى بنفسه وصف وتعقل ايتمدكجه اسلامنه حكم اولنماز كه
وقت حكم اسلام انجق وقت احراز اولوب اول حينده دخى ابوينى ياننده بولنوب حكم اسلامنه مانع اولمشلر ايكن
صكره دن هلاكلرى ايله حكم اسلام اكا راجع اولماز نظيرى شول ولد ذميدر كه صغير ايكن ابوينى هالك
اولوب كندو دار اسلامده بلاابوين باقى اوله آنك اسلامنه حكم اولنماديغى كبى صبى مرقومك دخى حكم اولنماز
مؤلف ديانت پرور دانه الله تعالى برضوانه الاكبر دير كه بر ذمى دار الحربه على وجه التلصص دخول واهل حربدن
برصغيرى اخذ واخراج ايدابتدار ايلسه صغير مرقوم مسلم قيلنوب آنى بيع اوزره ذمى يه اجبار اولنور كه اكا تملكى
انجق احراز دار اسلامله بديدار اولمغله صغيرده حكم اسلام آشكار اولمشدر نظيرى شول ذمى منفلدر كه
امير عسكر دار الحربده من اصاب رأسا فهوله ديمكله عسكردن هر برينه ظفر بولديغى اسيرى تنفيل ايلدكده
عسكرده بولنان بر ذمى دخى برصغيره ظفر بولوب احد الابوينى ياننده حاضر اولماسه آنده حكم اسلام ظاهر اولور كه
احرازى انجق منعهٔ مسلمينله واقع اولمغله تملكنه انجق منعهٔ مسلمينله قادر اولمشدر اما ذمى امانله دار الحربه دخول
ومماليك اهل حربدن برصغيرى اشترا واخراج قيلمق بشقه دركه آنده صغير مرقومده حكم اسلام ظاهر اولماز

زيرا تملكى منعهٔ مسلمينله وحكم مسلمينله احرازدن اولميوب انجق عقد ايله حادث اولمغله دار اسلامه اخراجى
ظهور حكم اسلامه باعث اولماز اما مسئلهٔ مفروضه ده مشترى مسلم مستأمن يامسلم اسير يااهل حربدن قبول اسلام
ايلين بركمسنه اولمق بشقه دركه آنلردن بريسى اشترا ودار اسلامه بالكز صغيرى اخراج ايلدكده حكم اسلامده
ادراج اولنور وتبعيت مالك انجق وجه مشروح اوزره صغيرك بالكز يعنى بلا احد الابوين خروجنده متحقق
اولوب اول بابده مالكى مسلم ايسه اكا تبعا حكم اسلامه ملتحق وذمى ايسه حكم ذمته ملتحق قيلنور اما صغيرك
ابوينندن بريسى ياخود ايكيسى بردن مولاى صغيرك مملوكى ياخود حر ذمى ايكن صغير ايله معا دار اسلامه خارج
اولسه لر بو تقدير اوزره صغير دين ابوينى اوزره باقى اولوب اسلامده مندرج اولماز زيرا دار يمزده حصولى انجق
ذمتله ياخود مملوكيت مسلم وذمى ايله اهل داريمزدن اولان احد الابوينى ايله واقع اولوب دينده دخى تبعيت ابوين
اصل شايع اولمغله احد الابوينى ياننده ايكن دينده مولاسنه تابع قيلنماز لكن مسئلهٔ مذكوره ده ياننده بولنان
احد الابوينى حربى اولوب امانله خارج اولمش اولسه صغير مرقوم اسلامده مندرج قيلنور زيرا حربى مستأمن
بحسب الصورة دار اسلامده ايسه ده فى الحقيقه اهل دار الحربدن تعداد اولنمغله معيت خروجنه اعتبار
واعتداد اولنميوب صغير بنفسه اهل دار اسلامدن اولمقده امتياز واستبداد ايتمش اولديغندن تبعا للمالك حكم
اسلامه كسب استعداد ايتمشدر بوندن صكره اول مستأمن قبول ذمت ايلسه دخى صغير مرقوم ينه حكم اسلام
اوزره ابقا اولنور كه مالك مسلمى اخراج ايدوب اسلامنه حكم اولندقدن صكره حكم اسلام محو والغا اولنماز
نظيرى شول صغيردركه اسيرايله بالكز اخراج اولندقدن صكره باباسى دخى بعد زمان اسيرواخراج اولنه واكر
اول صغيرى اشترا واخراج ايلين ذمى اهل كتابدن اولوب صغير دخى مجوس ياخود عبدهٔ اوثاندن اولسه احد الابوينى
كتابى وآخرى مجوسى اولمق منزلنه تنزيل اولنوب حكم اهل كتابده ادخاله شايان كورلور نكته سى اولدركه
تبعيت ابوين بولنماديقده تبعيت مالك منزلهٔ تبعيت ابوينه نازل اولمغله احد الابوينى كتابى اولدقده كتابيته اكا تابع
اولديغى كبى ياننده احد الابوينى بولنميوب اخراج ايلين مالكى كتابى اولدقده ينه حكم كتابيتده داخل اولور
كذلك صغير مزبور كتابى اولوب اشترا واخراج ايلين مجوسدن اولسه ينه على حاله كتابيتله مأنوس قيلنور
زيرا باعتبار الاصل اوزرينه حكم كتابيت جارى اولدقدن صكره تبعيت مالك ايله حكم جاريدن عارى قيلنماز
كورمزميسنكه فى الاصل مسلم مملوك اولمش اولسه آنى بر مجوسى اشترا واخراج ايتمكله مسلم اولمقدن اخراج اولنماز
پس فى الاصل كتابى اولدقده ينه بويله در واكر اهل حربدن بر اهل دارك يدلرنده مماليكلرى وار ايكن جمله سى
قبول اسلام انجق مماليكلرى اسلامدن امتناع ايلسه لر بو صورتده اول مماليكدن صغير بولنانلرك كفر اوزره اولان
احد الابوينلرى ياننلرنده حاضر دكل ايسه آنلر اسلامله كسب ارتفاع ايتمش اولورلر زيرا دارلرى شمدى دار اسلام
اولمغله صغار مرقومين هم دار اسلامده حاصل وهم مولالرى مسلمدر وبو ايكى سببدن بالكز بريسى اسلام مملوك
صغيرده كافى ايكن بوبابده ايكيسى ملتئم اولمشدر اما قوم مذكورين قبول ذمت ايتمش اولسه لر اول بابده مماليكلرندن
صغار وكبار على السويه كفر اوزره ودين قديملرى اوزره باقى اولورلر لان مماليكهم كفار قدصالحوا المسلمين
وانما صارت دارهم دار اسلام بطريق الصلح لا باسلام اهلها وذلك لا يوجب الحكم باسلام المملوك بمنزلة الذمى
يشترى صغيرا فى دار الحرب ويخرجه الى دار الاسلام مترجم فقير دير كه عنديمزده بولنان نسخ صحيحه
وغير صحيحه ده وجه محرر اوزره لان مماليكهم لفظى واقع اولمشدر لكن سياق وسباقه مخالفتى ظاهر وساطعدر
غالبا اصل نسخه ده لان مالكيهم لفظى اوزره ايكن كاتبلر نوع اشتباه خطاله لان مماليكهم كتب ايدوب غلط
ايتمشلردر ومعناى كلام ديمكدر كه زيرا مماليك مرقومينك مالكلرى كفار ايكن شمدى قبول ذمتله مسلمينله مصالحه
ايتمشلردر بو جهتله دارلرى اسلام اهل دار ايله دار اسلام اولميوب انجق بطريق الصلح دار اسلام اولمشدر
وحكم مذكور موجب اسلام مماليك دكلدر نظيرى شول ذميدر كه دار الحربده مملوك صغيرى اشترا ودار اسلامه
اخراج ايليه انتهى كذلك بر حربى داريمزه امانله داخل اولوب ياننده كندو دينى اوزره بر عبد صغيرى برابر
بولنسه اول عبدى دار الحربه قدرت اعاده سى مقرردر كه عبد مرقوم داريمزه بطريق القهر كلميوب انجق
بطريق الرضا كلمش اولمغله حكمى حكم مولاسيله مساوى اولوب مولاسى اهل دار الحربدن اولدقده اول دخى
اهل دار الحربدن اولمق اوزره امضا اولنور حتى مولاسى داريمزده قبول اسلام ايدوب ياخود آنى بر مسلمه بيع ايلسه
ياخود مولاسى هالك اولمغله امام آنى بيع وثمنى ورثه سى ايچون توقيف ايلسه ينه كفرى ودين ابوينى اوزره
باقى اولور كه داريمزده امانله كفر اوزره حصولندنصكره اسلامى بنفسه وصف وتعقل ايتمدكجه شرف اسلامه

مرتبق اوله مز نظيرى شول دميدر كه دار بمزده هالك اولوب ولد صغيرى قالمش اوله بو صورتده عبد مرقوملك
احد الابوينى اسر واخراج اولنوب دار بمزده قبول اسلام ايدرسه عبد دخى اكا تبعا حكم اسلام ايله
اكرام اولنور كه حق صغيرده اسلام احد الابوين بعد التعقل بنفسه اسلامى ايله متساوى الاقدامدر واكر
اهل حربدن برصغير باباسى ايله معا سبى اولنوب باباسى دار الحربده عسكر مسلمين ايچنده ايكن صغير
دار اسلامه اخراج اولنسه بنه حكم اسلامده ادراج اولنماز كه دار بمزه خروجنده باباسى يد مسلمين
ومنعهٔ موجدينده واقع اولمغله اول دخى دار بمزده واقع وولد ايله مجتمع كبى اولديغندن ولدى اكا تابع
اولور ذكور مز ميسنكه كفاردن بطريق المراغمهٔ فرار ايلين عبدلرى حقلرنده كذلك قبول اسلامله هجرت
ايلين عورتلرى حقلرنده دار الحربده بولنسان منعهٔ مسلمين منعهٔ دار اسلامله حكمنده واحدر پس تبعيت
دينده دخى حكملرى متحددرحتى دار اسلامه خروجندن صكره باباسى اخراج اولنميوب بلكه دار الحربده مقتول
ياخود ايادى مسلميندن هارب اولسه بنه صغير حكم اسلامده داخل اولماز كه دار بمزده مقدما كفر اوزره حاصل
اولدقدن صكره اسلامى بنفسه واصف ياخود احد الابوينى مسلم اولمدقجه اسلامه متحول اولماز واكر برحربى
مستأمن دار بمزده قبول اسلام ايلدكدن صكره مسلمين آنك دار الحربده بولنسان ولد صغيرينى اسر ايله بكام
اولسه لر اول صغيرى دار اسلامه اخراج ايتسه لرده بزم عندبمزده باباسنه تبعا حكم اسلامله اكرام
اولنور اكرچه باباسى عسكر ايله معا دار الحربده حاضر ايسه وجه تبعيتى ظاهردر لكن باباسى دار اسلامده ايسه
وجه تبعيت اولدر كه منعهٔ عسكر حكم تبعيتده منعهٔ دار ايله بيانى مشروح اوزره مساوى اولديغندن صغيرك
منعهٔ عسكرده حصولى دار اسلامده حصولى ايله متساويدر كذلك صورت مفروضه ده باباسى تجارت ايچون
دار الحرب اخراده بولنمش اولسه بنه صغير حكم اسلامه اجرادر كه مسلم هرقنده بولنسه اهل دار اسلامدن
عد اولنمغله كرك مسلم وكرك ولد صغيرى بحسب الصورة دار الحربده بولنسه لردخى بنه حكم تبعيتى اجرا اولنور
اما مسئلهٔ مرقومه ده باباسى دار اسلامده فوت اولدقدن صكره اسير قيلنمش اولسه اولبابده صبى دار اسلامه
اخراج اولنوب ياخود دار الحربده بيع وتقسيم اولنمدقجه اسلامى صورتپذير اولماز زيرا اسرندن اقدم باباسنك
دار بمزده وفاتى مقرردر وتبعيت ميت بقاء اسلامده معتبر ايسه ده ابتداء اسلامده غير معتبردر كورمزميسنكه
صورت مفروضه ده اناسيله برابرسبى اولنمش اولسه صغير البته حكم اسلامده داخل اولماز پس بالكز سبى
اولندقده دخى دار الحربده بولندقجه حكم اسلامده عدم دخولنه قائل اولورز اما باباسى دار بمزده حياتده ايكن
اناسيله برابرسبى اولنسه البته بعد السبى باباسنه تبعا مسلم قيلنور واكر برحربى امانله دار بمزه دخول وقبول ذمت
ايدوب ياخود مسلمين آنى سبى ايلدكلرندن صكره اعتاق اولنوب يا اولنمايوب على كل حال هنوز كفر اوزره ايكن
مسلمين آنك ولد صغيرينى دخى سبى ودار اسلامه اخراج ايلسه لر اول ولد حكم اسلامده ادراج اولنماز زيرا
باباسى هنوز دار اسلامده كافر بولنوب صغيرك دار بمزده حصولى كافر اولان باباسيله برابر واقع اولمغله اوزرينه
حكم مسلمين جارى اولورسه ده بنه دينده باباسنه تابع اولور اما بو مسئله ده قبل سبى الصغير باباسى دار بمزده كفر
اوزره هالك اولمش اولسه صغير بعد السبى والاخراج حبل اسلامه متمسك قيلنور زيرا تبعيت اب ميت ابتداء
اسلامده غير معتبر ايكن اسر ايله دار اسلامه اخراج اولنان صغيردن منع اسلامده عدم اعتبارى اولى واظهردر
بنه ديركه اهل حربدن اهل منعه اولان برعسكر اولاد صغارلريله دار بمزه داخل اولدقلرنده مسلمين آنلره
ظفرياب اولوب اسر صغاره دخى نائل اولسه لر صغار مرقومينك احد الابوينلرى معا اخذ اولنمامش ايسه
حين اسرلرنده حكم اسلامه واصل اولورلر كه حين اخذلرنده احرازلرى دار اسلامله حاصل اولشدر حتى برساعتدن
صكره آبا وامهاتلرى دخى اسير قيلنسه بنه اسلام صغاره خلل كلمز كه مقدما حين اسرلرنده اسلاملرينه حكم
اولندقدن صكره حكم مذكور اسر آبا وامهاتلريله مختل اولماز اما حادثهٔ مرقومه دار الحربده واقع اولمق بشقه‌در كه
آنده نفس اسر قبل الاخراج اسلام صغيرى موجب اولمديغندن احد الابوينى بعد زمان سبى اولنوب دار اسلامه
برابر اخراج اولنملرى دخى معا اسير اولملرى كبى اسلام صغيره مانع اولور اما قنالرى دار اسلامده واقع اولدقده
احد الابوينى ايله معا اسير قيلنوب ياخود اولا احد الابوين وصكره صغير اسير قيلنمش ايسه بنه اسلام صغيره
مانع اولور كه ديار بمزده حصولى انجق كافر اولان احد الابوين ايله اولوب حكم اسلامدن منقطع اولمشدر
لكن اسر صغير مقدم بولنوب حكم اسلامى متقرر اولدقدن صكره اسر احد الابوين درعقب ظاهر اولسه
دخى حكم سابق متغير اولماز كذلك اهل حربدن برصبى بلا امان دار بمزه داخل اولوب آنى برمسلم اخذ ايلسه

اوله

اول دخى حين اخذنده حكم اسلامده داخل قيلنور وبعده قياس قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره فئ جماعت
مسلمين اولوب عند محمد رحمه الله تعالى اخذ ايلين مسلمه تخصيص اولنور وعلى كلا القولين اسلامى حريتنى موجب اولماز كه
اسلامله تأكد حريت انجق قبل الاسر ظاهر اولوب بومثللو بعد الاسر مسلم اولان غنيمت قيلنمق واجب اولور والله اعلم

باب الاستبراء * يعنى هنوز مالك اولديغى جاريه نك حيضله ياخود وضع حمله حملدن برائت رحمنى طلب
ايچون اكا قربانندن صبر وامتناعده باب عظيم الانتفاعدر شارح الكتاب كتب الله تعالى له اجره بغير حساب
دير كه بزمبسوطنده بيان ايلديك كه اهل حربدن سبى احدالز وجين بينلرنده فرقتى موجبدر وفرقتلرى نفس سبيدن
حاصل اولميوب انجق سبى احد الزوجين بينلرنده حقيقة وحكما تباين دارينى مستوجب اولديغندن حاصلدر
بناء عليه زوج وزوجه معا سبى اولدقده بينلرنده فرقت حاصله اولماز واصل مذكور اوزره تفريع فروعه بو وجهله
شروع ايده رزكه اهل حربدن برعورت يالكز سبى اولنوب دار اسلامه ايصال اولندقدن صكره قسمتله
سهمنه اصابت ايلين غازى ايچون حامل ايسه وضع حمله وحائل ايسه يعنى غير حامل ايسه برحيضله استبرادن
صكره وطئ استحلال اولنور ومؤلف صائب المقال اصل كتابده بو مسئله اوزره سرد اسناد ايله روايت
قيلمديغى نجبه آثار ايله استدلال ايلمشدر لكن برعورت بعد السبى دار الحربده ايكن برقاچ دفعه حائض اولوب
بعده زوجى دخى سبى ومعا دار اسلامه ادخال اولنسه لر اولبابده فرقتلرينه سبب موجب اولان تباين دار
بولنماديغندن نكاح اصليلرى اوزره ايصال اولنورلر بو صورتده دار اسلامه يالكز اخراج اولنوب قسمتله برغازى يه
ايفا اولنسه كركدركه استبراسندن دار الحربده واقع اولان حيضلريله اكتفا ايلمه كذلك دار اسلامده تقسيمدن
مقدم ياخود اصناف عسكر ايچون رؤساء عسكر بينلرنده تقسيمدن مؤخر وآحاد عسكر بينلرنده تقسيمدن مقدم واقع
اولان حيضلريله اكتفا ايلميه زيرا ذكر اولنان حيضلر ملك صاحب السهم محل تملكنده هنوز واقع اولمامش
ايكن ظاهر اولمشدر كذلك قسمتله سهمنه اصابت ايدوب هنوز قبض ايتمدين واقع اولان حيضلريله دخى اكتفا
ايلميه زيرا غنيمتده ملك غازى انجق بطريق الصله ثابت اولوب بطريق الصله ثابت اولان ملك دخى انجق
قبضله تام اولور وغازى ايچون غنيمتده ملك عين مجرد قسمتله ثابت اولورسه ده ملك تصرف انجق
قبضله رسيدهٔ تمام اولور ووطئ دخى من قبيل التصرف اولمغله حيض سببه ملك وطئدن صكره واقع اولمدقجه
استبرادن محسوب اولماز بناء عليه مسائل بيعه ديرزكه امهٔ مبيعه بعد البيع وقبل قبض المشترى حائض اولسه
مشترى ايچون استبراسندن اول حيضله اكتفا جائز اولماز حتى امهٔ سبيه حامل بولنوب قسمتله صاحب السهم
آنى قبض ايلدكدن صكره وضع حمل ايلسه نفاسندن پاك اولدقدنصكره وطئى اكا حلال اولور ومدت نفاسنده
دخى تقبيلى وآنكله فوق الازار استمتاعى استحلال اولنور اما قبضى بعد وضع الحمل واقع اولورسه برحيضه
مستقبله ايله حائض اولمدقجه نه مدت نفاسنده ونه صكره آنكله فوق الازار استمتاعى بلكه شهوتله مس وتقبيلى
دخى جائز وواسع كورلمز زيرا بعد القبض واقع اولان وضع حمله استبراسى تام اولوب انجق مدت نفاسده
حرمت جماعى مجرد معناى اذادن حاصل اولمغله آنكله استمتاعى من جهة الحرمة منكوحهٔ حائضله منزله
استمتاعه نازل اولمشيدى اما قبل القبض واقع اولان وضع حمله سبيهٔ مرقومه مدت استبراسنده يد صاحب السهمده
بولنماديغندن نفاسى مقام استبراده قيام ايتمكله جماعى حرام اولديغى كبى استمتاعى وشهوتله مس وتقبيلى دخى
حرام اولور واكر مسبيه بعد السبى دار اسلامه اخراجندن اقدم قبول اسلام ايتمش اولسه اول هنكامده
دار الحربده بولنان زوج كافرندن بينونتى رسيدهٔ تمام اولور زيرا شمدى منعهٔ جيشله احراز اولنمشدر وبومثللو
مسلمه ده منعهٔ جيشله احرازى منعهٔ دار ايله احرازى منزلنده ايدوكى ظاهر ومتاوردر كورمزميسنكه قبول اسلامله
دار الحربدن هجرت ايلين عورت نفسنى منعهٔ جيشله احراز ايلدكده زوج مشركندن بينونتله سرافراز اولور
پس امهٔ مسبيه دخى آنك كبيدر وذكر اولنان امهٔ مسبيه اوزره عدم وجوب عدتده اتفاق اولنمشدر اما مهاجره
مز بوره اوزره وجوب عدتده واقع اولان اختلاف باب من نكاح اهل الحرب مالايجوز فى دار الاسلام اثناسنده
تقديم واسلاف اولندى بناء عليه دار الحربده غنائمى بيع يا تقسيم ايله امهٔ مرقومه يى غانم يا مشترى يه تسليمدنصكره
صاحب حيصهٔ واحده ايله استبراسنى تقديم ايلسه وطئى اكا تجويز وتتميم اولنور كه آنكله زوج كافرى بينلرنده
نكاح وحق آخر قالمديغندن آنك حكمى شول حين سبيه ذات زوج اولميان عورتك حكمنه مساوى اولدقدنصكره
دار الحربده واقع اولان بيع وقسمت دخى دار اسلامده واقع اولان بيع وقسمت كبى تعين ملكنى حاوى اولمشدر
كورمزميسنكه بعد البيع والقسمة عسكره لاحق اولان جيش مدد مصاب وثمنده شركتله وضع يدايده مزلر

مطلب حاضت المبيعة فى يد البائع لا يجزئ من الاستبراء

واکر امام دارالحربده من اصاب جارية فهى له دیمکله عسکریدن برقومه تنفیل وآنلردن هر برینه ظفر بولدیغی جاریه‌یی تخصیص وتنویل ایلدکدنصکره آنلردن هر بری یاخود بعضیلری برجاریه‌یه ظفر بولوب دارالحربده ایکن حیضة واحده ایله استبرا سنی دخی تکمیل ایلسه قول ابی حنیفه رضی الله تعالى عنه اوزره دار اسلامه اخراج ایتمدکجه وطئی اکا تحلیل اولنماز وقول ابی یوسف رحمه الله تعالى دخی بویله‌در اما قول محمد رحمه الله تعالى اوزره اکا وطئی تحلیل اولنور که شخص مرقوم اول جاریه‌یه بلامشارکة مالك اولمغله صورت قسمتده منزلهٔ صاحب السهم وصورت بیعده منزلهٔ مشتری‌یه تنزیل اولنور لکن جوابنده امامین هما مین رحمة الله تعالى علیهما دیرلر که منفلده ملك منفل له اکرچه اخذ ایله ثابت اولور امادار اسلامه احراز اولنمادقچه تام اولماز نظیری شول مصاب متلصصدر که دارالحربده ایکن آنده دخی ملك متلصص ثابت اولور اما قسمت وشرا ایله حاصل اولان ملك غانم ومشتری بویله دکلدر توضیح فرقلری اولدر که بعد البیع والقسمة طعام وعلفدن غانمین ایچون بلاضرورة حق تناول قالمیوب بعد التنفیل حق تناوللری باقیدر مؤلف حکمت نثار آثره الله تعالى على امثاله بخیر الایثار دیر که منفل له اول جاریهٔ منفله‌یی اخذ ایلدکدن صکره زوجی دخی اسیر اولسه بینلرنده حکم نکاحلری جایکیر اولماز و بعض علما دیدیلر که قول مذکور انجق قول محمد رحمه الله تعالى در که قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالى عنه اوزره دار اسلامه احرازندن اقدم اخذ مجرد ایله حکم نکاحلری باطل اولماز لکن اصح اولدر که قول مذکور قول جمیع ائمه درکه ملك منفل له دار اسلامه احرازدن اقدم منفلده متأکد اولماز سه ده اصل ملکی اخذ مجرد ایله ثابت ومتمهد اولور وجاریهٔ منفله ده مسلم معین ایچون اصل ملکی ثابت اولدقده اهل دار اسلامدن اعتبار اولنوب زوجندن فرقتی بدیدار اولور کورمزمیسنکه صغیره اولیدی البته ملك منفل لهده دخولی دار اسلامه اخراجی منزلنده اولمغله اسلامنه حکم اولنور ایدی کذلك منفل له دارالحربده ایکن آنی حیضة واحده ایله استبرا ایتمش اولسه دار اسلامه اخراجندن صکره آنکله اکتفا ایدر اما متلصص بشقه درنکته سی اولدر که ملك متلصص قبل الاحراز مصابنده ثابت اولماز کورمزمیسنکه بعد الاصابه لاحق اولان مدد مصابنده اکا مشارك اولور اما ملك منفل له مجرد اصابتله ثابت اولوب مدد لاحق آنده مشارکته ملتحق اولماز وجهی اولدر که تنفیل امام معنای قسمتی متضمندر غایة الامر قسمت مرقومه قبل الاصابه واقع اولمغله امام آنی اصابتنه توقیف ایلمشدر وبزدخی اشبو معنای قسمته نظر ایله تحقیق ایدوب منفل له ایچون منفلده حکم ملکی اثبات ومتلصص ایله بینلرین تفریق ایلدیك لکن صورت تنفیلده دخی سبب ملکی شرا وقسمت حقیقیه اولمیوب اخذ مجرد اولمغله امام ابوحنیفه رضی الله تعالى عنه حکم وطئده احتیاط ایدوب دار اسلامه اخراج ایتمدکجه وطئی تجویز ایتممشدر وفی نفس الامر بومثللو نیجه احکام بین الاصلین متردد اولمغله هر اصلك حکمی آنده جاری ومتمهد قیلنور والله اعلم

باب مایباع من السبی من اهل الذمة * یعنی اسرادن اهل ذمته بیعی صحیح اولنلری تعیین وتصحیحده باب ظاهر التنقیحدر عسکر مسلمین اهل حربدن اخذ ایلدکلری اسیرلرین اقتسام واخراج دار اسلام ایتدکلرنده آنلری اهل ذمته بیع ایتملری حرام اولماز زیرا اسراء مزبورین احراز ایله اهل دار یمزده داخل اولمشلر ایسه ده مشرکین اولدقلرندن منزلهٔ اهل ذمتده نازللردر و بومثللو عبد ذمی یی اهل ذمته بیع ایلمك جائزدر انجق احد الابوینی یانده بولنمیان صغیر مسبیده غیرجائزدر که صغیر مرقوم دار اسلامه اخراجله یاخود دارالحربده قسمتله مسلم اولمشدر که احرازی دار اسلامه اخراجله تام اولدیغی کبی قسمتله دخی تام اولور حتی بعد القسمة فوت اولسه صلوة جنازه سی ادا اولنور وکذا بیه بولندقده بعدالقسمة صاحب السهم استبرا ایلسه اکا وطئی حلال اولور بوجهتله صغیر مرقوم حکم اسلامه ادخال اولنمغله مسلم ایچون آنی اهل ذمته بیع ایلمك نافذ ایسه ده حلال اولماز اما احد الابوینی آنکله معا سبی اولنمش ایسه اهل ذمته بیعی جائزدر که اول بابده شرف حکم اسلامی غیرحائزدر وحکم محررده احد الابوینی ایله معا سهم غانم واحده اصابت ایدوب یاخود هر بری برغانمك سهمنه اصابت ایلمك برابردر که صغیر مرقوم داریمزده انجق احد الابوینی ایله معا حاصل اولدیغندن حکم اسلامه مظهر اولمامشدر لکن اسرادن هیچ برینی دار اسلامده مستأمن اولان حربی‌یه بیع ایلمك غیر مشروعدر که اسرا البته سبی مسلمینله اهل داریمزدن اولمشلر ایله مستأمن آنلر امثالی ممالیکی اشترادن ممنوعدر حتی اشترا ایتمش اولسه البته بیعی اوزره اجبار اولنور که باب ما یختلف فیه اهل الحرب واهل الذمة اثناسنده وغیریده احکام دنیایه نظر ایله حق مستأمنده ذمی حق ذمیده مسلم منزلنده قیلنمق اصل شرعی اولدیغنی ذکر واخبار

ایلدیك

ایلدیك بناء علیه حربی مستأمن برامهٔ ذمیه‌یی اشترادن صکره تدبیر یاخود استیلاد ایلسه اکرچه تدبیر واستیلادی ملکنه مصادف اولدیغندن نافذ اولور لکن وطئ واستخدامندن منع اولنوب قیمتنده استسعا ایله ملکندن حریته اخراج اولنور وبزبو حکمی امهٔ مسلمه‌سنی تدبیر واستیلاد ایلین ذمی حقنده باب من فداء المشرکین فی الموادعة مسائلنك اواخرنده بیان ایتمشیدك پس حکم مذکور امهٔ ذمیه‌سنی تدبیر واستیلاد ایلین مستأمنده دخی جاریدر واکر اهل کتابدن برعورت اولادی ایله معا سبی اولنوب جمله‌سی برغازینك سهمنه اصابت ایلدکدن صکره بعض اولاد صغاری قبول اسلام ایلسه آنلرك جمله‌سنی یاخود ایچلرندن بعضیلرینی کافره بیع ایلمك حرام اولور زیرا جمله‌سنی معا کافره بیع ایلدکده ایچلرنده صغیر مسلمی دخی کافره بیع ایتمش اولور که بیع مذکور غیر حلالدر وبعضیلرینی بیع ایلدکده صغیری والده سندن یاخود بعض اخوه سندن تفریق ایتمش اولور که تفریق مذکور مستحیل الاستحلالدر واکر برذمی یا حربی مستأمن برامهٔ مرتده‌یی اشترا قیلسه شراسی نافذ اولوب انجق بیع اوزره اجبار اولنور واول بابده جاریه‌نك صغر وکبرنه اعتبار اولنماز زیرا مرتده عود اسلام اوزره اجبار اولنمغله حکمی حکم مسلمینله برابردر وامهٔ مسلمه کرك صغیره وکرك کبیره ملك کافرده ترك اولنمدیغی کبی مرتده دخی ترك اولنماز مؤلف دقیق الخیال صانه الله تعالى یوم الحشر عن کل خیال دیر که کورمزمیسنکه امهٔ مرتده‌نك ارتدادی یهودیت ونصرانیته اولمش اولسه ینه ذبیحه سی اکل اولنمیوب مناکحه سی تجویز اولنماز معنای استشهادی اولدر که اکل ذبیحه وجواز مناکحه یهودیة الاصل ونصرانیة الاصلدن معتبر ایکن مرتدهٔ مزبوره دن معتبر اولمادیغندن عندیمزده ظاهر اولمشدر که احکامه راجع اولان امورده ارتداد ایلدیکی ملتك حقنده قطعا معتبر اولمیوب همان آنی ترك واسلامه رجوع اوزره اجباری مقرردر پس امهٔ مرتده مالك کافری مسلمینه بیعی اوزره اجبار اولنمقده امهٔ مسلمه ایله برابردر واکر برعورت اولاد صغاری ایله معا سبی اولنوب بعض اولادی قبول اسلام ایلدکدن صکره مالکلری آنلری جمیعا برکافره بیع ایلسه بیعی نافذ اولور و بعده نظر اولنور اکر کافر مزبور حربی ایسه جمله‌سنی جمیعا بیع اوزره اجبار اولنور که بعضیلری مسلم و بعضیلری ذمی اولمشلر ایله حربی هر برینی بیع اوزره اجبار اولنمق بدیدار وبیع جمیعده اجبار اولندقدن صکره تفریق میانلرندن دخی ممنوع اولمغله جمله‌سنی جمیعا بیع اوزره اجباری آشکاردر واکر ذمی ایسه انجق ایچلرندن مسلم اولنلری بیع اوزره اجبار اولنور که ذمی مملوك ذمیده استدامت ملکه ظاهر الاقتدار و بعده تفریق رقیق مثللو تفریق بطندن امتناعله مخاطب اولمدیغی بدیداردر ومخاطب اولسه دخی ایچلرندن مسلملرینی بیع ایلمك اکا کافیدر که مسلمی آنك ملکندن ازاله قیلنمق مستحق خاص اولمغله تفریقی تفریق بالحق اولوب تفریق بالحق آندن ممنوع اولمدیغی غیرخفیدر کورمزمیسنکه ولد مع الوالدة برمسلمك ملکنده مجتمع اولدقدن صکره احدهمایه لحوق دین واقع اولسه اول مدیونی بیع ایدوب اخری ابقا ایله تفریقلری واسع کوریلور کذلك احدهمادن برجنایت وقوع بولسه مقابلهٔ جنایتده بالکز آنی دفع ایلمك مشروع کوریلور بوجهتلردن بزه معلوم اولمشدر که تفریق میانلری بحق واقع اولدقده غیرممنوعدر بوندن صکره مؤلف مصیب الاجتهاد فروع اسلام صیدنده مسائل سابقه‌دن بشقه مسئلهٔ اخری دخی ایراد ایدوب دیدیکه برمسلم برغلام کافره اسلامی وصف وتلقین ایلدکده اول غلام انا على هذا قولی ایله بن بو اعتقاد اوزره‌یم دیو قبولنی اشعار ایلسه نظر اولنور اکر اکا تلقین اولنان وصف اسلامی فهم ایلدیکی عندیمزده متیقن یاخود ظن غالب ایله مظنون ایسه حکم اسلامه مقرون قیلنور واکر عدم فهمی متیقن یا مظنون ایسه حکم اسلامه مقرون قیلنمایوب بلکه کندودن وصف اسلام طلب اولندقدن صکره وصف ایلدکدم حکم اسلامه مرهون قیلنور و بز باب ما یکون اماناً ممن یدخل دار الحرب والاسراء ومالایکون اثناسنده قول مشایخی ذکر ایتمشیدك که برکیمسنه برعورتی تزوج یاخود برجاریه‌یی اشترا وآندن وصف اسلامی طلب ایدوب وصفه قادره اولمدقده کندو آنك حضورنده اسلامی وصف ایدوب ایشته بزلر بو اعتقاد اوزره‌یز ظن ایده رمکه سن دخی بو اعتقاد اوزره سین دیدکده اول دخی بنده بو اعتقاد اوزره‌یم دیسه اولباده وصف موصوفی فهم ایلدیکی معلوم ایسه وطئی استحلال اولنور زیرا کاه اولور که امرأهٔ مرقومه حکم اسلامه معتقده ووصف اسلامه مقتدره ایکن وصف و بیانه حیاسی مانع اولور بناء علیه حکم اسلامه دخولی بابنده کندو وصفی ایله زوج ومولاسی حضورنده وصف ایدوب کندو قبول وتصدیق ایتمك بینلرنده قطعا وجه فارق یوقدر والله اعلم و به الاعانة

* باب خروج العبد بامان وخروجه مسلما اوذمیا *

یعنی عبید اهل حرب امانله و قبول اسلام وذمتله دار اسلامه خارج اولمقده باب رفیع المعیار جدیر

مؤلف الكتاب امام جلا لتمآب دیرکه عبید اهل حربدن قنق عبد که مولاسندن علی وجه المراغمه
فرار ایدوب قبول اسلام یا دخول ذمتله دار اسلامه واصل اوله حکم حریتده داخل اولوب عقد موالاته
دیلدیکی کسنه له متواصل اولور زیرا نفسنی مولاسی اوزره احراز ایتمشدر ومولاسینک اموالندن بعضیلرینی
دار اسلام ایله احراز ایتمش اولسه اکا تملکله ممتاز قیلندیغی کبی اموال مولاسندن اولان نفسنی احراز ایلدکده
دخی نفسنه تملکله سرافراز قیلنوب انسان آخر ایچون آنک نفسی اوزره تملکه جواز اولمدیغندن عتقله
کسب امتیاز ایدر و بیان مذکور ایله ظاهر وساطع اولمشدر که عبد مرقومک عتق ملک نفسی اوزره واقع اولوب
ملک غیر اوزره واقع اولمامشدر وعبد معتق اوزره ثبوت ولا انجق عتق ملکی اوزره واقع اولان مولاسی ایچون
تحقق ایتمکله عبد مرقومه بر فردک ولاسی تعلق ایلمز وآنک میراث وجنایتده حالی داریمزه قبول اسلامله
داخل اولان احرار اهل حربک احوالی کبیدر وقول مشروح المآل اوزره حدیث عکرمة رضی الله تعالی عنه ایله
استدلال اولندی دیمشدر که عبید مشرکیندن بر عبد مولاسی یاننده اولمدیغی حالده رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضورلرینه کلدکده آزاد اولور ایدی کذلک حدیث طاوس رحمه الله تعالی ایله دخی استدلال اولندی
دیمشدر که کتاب معاذ رضی الله تعالی عنه ده مذکور ایدیکه ایما عبد نزع الی المسلمین اراه قال مسلما فهو حر
وایما عبد خرج الی مخلاف عشیرته فان عشره وصدقته الی مخلاف عشیرته یعنی عبید اهل حربدن قنق عبد که
امام طاوس رحمه الله تعالی دیرکه بن ظن ایده رمکه کتاب معاذده عبد مرقوم قبول اسلامله قید اولنمشیدی
یعنی عبید اهل حربدن قنق عبد که قبول اسلامله نفسنی جانب مسلمینه جذب واخراج ایلیه اول عبد البته حر اولور
وقنق شخص که موضع آخردن کندو عشیرتینک مخلافنه خارج اوله آندن عاشرک ومصدقک اخذ ایلدیکی
عشروزکوتی مخلاف عشیرتنه ضم اولنور یعنی آنک عشروزکوتی عشیرتندن اخذ اولنان عشروزکوتنه
وضع ایده رز وروایت اخراده وارد اولمشدر که ایما عبد خرج الی غیر مخلاف عشیرته فعشره وصدقته الی
مخلاف عشیرته یعنی قنق شخص که عشیرتندن مخلاف عشیرتینک غیری یه خارج اوله آندن اخذ اولنان
عشروزکوتی ینه مخلاف عشیرتنه ضم اولنور واصطلاح اهل یمنده مخلاف اصطلاح عراقده رستاق کبی
قرای معدوده یی مشتمل اولان سواده اطلاق اولنور شارح الکتاب اثابه الله تعالی احسن الثواب تمثیلنده
دیرکه نته کیم بز بلادیمزده قرآور علیا وآنک امثالی ایله تعبیر ایده رز مترجم فقیر دخی تمثیلنده دیرکه نته کیم بز دخی مدینهٔ
قسطنطینیه ده نواحیسندن چکمجهٔ کبیره وچکمجهٔ صغیره دیو تعبیر ایده رز وعکرمه رضی الله تعالی عنه دن
مرویدرکه بر عبد مکه ده قبول اسلام ایتمشیدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مدینهٔ منوره یه
هجرت بیوردقلرنده اول عبدک صاحبلری هجرتده متابعتندن خوف ایتملریله آنی اخذ وقید وبند ایلدیلر
بعده عبد مزبور رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه ارسال خبر قیلدیکه یا رسول الله سن
بنم اسلامیمی تحقیق اوزره بیلدیک امدی بنی صاحبلرمدن اشترا یاخود وجه آخر ایله یدلرندن تخلیص قیل
ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کرامدن یدی نفر کسنه لره برده اعطا بریله ارسال ایدوب
آنلره خطابله خذوه فلعلکم تجدون فی الدار من یعینکم علیه یعنی واروب اول عبدی اخذ ایدیکز
امیدایده رمکه اول دارده سزه اخذ عبد اوزره اعانت ایده جک کسنه بولورسز قول شریفلریله سهولت اخذی
اشراب ایلدیلر وبو حدیث جلیلده حکم آخر اوزره دخی دلیل واردرکه مسلمیندن اهل منعه اولمیان برجماعت
بومثللو بر غرض صحیحله بلا امان دار الحربه داخل اولمق جائز وسزاوار اولوب دخوللری نفسلرینی تهلکه یه
القادن عد واعتبار اولنماز زیرا القاء تهلکه انجق اول حینده اعتبار اولنور که هلاکلری متیقن اولوب فعللری
دخی نکایت اعدایه مدار اولمیه یوقسه هلاکلری متیقن اولمیوب یاخود متیقن ایسه ده فعللری نکایت اعدایه
مدار اولدقده جواز ورخصتی بدیداردر وعبد الله بن ابی بکر رضی الله تعالی عنهمادن مرویدرکه
بر عبد اسود وار ایدی مولاسینک غنمی رعی ایدر ایدی اهل خیبری حصونلرنده تحصن ایدرلرکو روب سیدندن
سؤال ایلدکده شو دعوای نبوت ایلین رجل ایله قتال ایده جکلرز دیو جواب ایلدیلر همان کلمهٔ نبوتی ایشتدکده
قلبنده تأثیر ایتمکله غنمی سوق ایده رک حضور رسالتپناهی یه کلوب ماتقول ومانداعوالیه یعنی سن نه سویلیورسین
وناسی نه یه دعوت ایده یورسین دیو سؤال ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی ادعو الی الاسلام
ان تشهد ان لا اله الا الله وانی رسول الله وان لا تعبد الا الله قول شریفلریله جواب ویردیلر بعده عبد مرقوم فاذالی ان
شهدت بهذا یعنی بن بو یله شهادت ایدرسم بنم ایچون نه حاصلدر دیو سؤال ایلدکده رسول الله علیه السلام حضرتلری

لك

لك الجنة ان ثبت علی ذلك یعنی بو یله شهادت ایدوب اول شهادت اوزره ثابت اولورسک سنک ایچون
جنت واردر دیو جواب ویردیلر همان عبد اول مکانده قبول اسلام ایلدی وحدیث مذکور تتمه سیله کتب مغازیده
مسطوردر ومؤلف بلاغتبهادک بو حدیث شریفی ایرادندن مرادی انجق آنی بیاندرکه حریت عبدی
موجب اولمقده عبد حربی معسکر مسلمینه کلدکدن صکره قبول اسلام ایلمک همان قبول اسلام ایلدکدن صکره
معسکر مسلمینه کلمکله سیاندر بعده مؤلف باهر الاستقلال حکم مذکور اوزره حصن طائفدن نزول وقبول اسلام
ایتملریله حقلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اولئك عتقاء الله بیوردقلری عبیدده روایت اولنان
حدیثله دخی استدلال ایلدی وبعده حدیث عکرمه رضی الله تعالی عنهی دخی ایراد ایلدیکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اذا خرج الرجل قبل ماله ثم تبعه ماله فهو له واذا خرج ماله قبله فهو حر
دیرلر ایدی دیو عکرمه رضی الله عنه روایت ایلدی وبز دخی بو حدیث شریفله استدلال ومدلولنی التزام
ایده رز وحدیث مذکورده لفظ مال بمعنی العبددر ومعنای لطیفی دیمکدر که اهل حربدن برکسنه قبول اسلامله
مسلمینه کلوب بعده عبدی کلسه عبد آنک مملوکیدرکه عبدک مسلمینه ورودی انجق سیدینه اظهار موافقت بریله
نفسنی سیدی ایچون احرازدر یوقسه سیدینک خلافنه احراز دکلدر اما ابتداء امرده عبدی علی وجه المراغمه مسلمینه
کلدکده صکره دن مولاسی کلسه دخی عبد نائل حریت اولور والله تعالی اعلم وبه الاعانه

باب العبد یعتق باسلامه اولا یعتق ❋ یعنی عبد قبول اسلامله آزاد اولوب اولمادیغی صورتلری تصویرده
باب باهر التنویردر شارح الکتاب اثابه الله تعالی احسن الثواب دیرکه بز شرح السیر الصغیرده حربی مستأمن عبد
مسلمی یاخود عبد ذمی یی اشترا وادخال دار الحرب ایلدیکی مسئله ده واقع اولان اختلاف ائمه یی تحریر وامام
ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه بو مسئله ایله عبد حربی دار الحربده قبول اسلامی مسئله سینک بینلرین فرق ایلدیکنی
تقریر ایلدیک شمدی دیرکه عبد حربی دار الحربده قبول اسلام ایلدکدنصکره مولاسینک مالی ایله یاخود بلا مال
لا علی وجه المراغمه داریمزه خارج اولسه علی حاله عبد مولاسی اولوب ملکنده مندرج قیلنور که نفسنی خلاف
مولاسی اوزره قصد احراز ایتمدیکندن تملک نفسی ایله سرافراز اولمامشدر لکن مسلم اولدیغندن امام المسلمین آنی
بر مسلمه بیع وثمنی یدنده بولنان مال مولاسیله معا حفظ وابقا ایدوب مولاسی کلدکده اکا اعطا ایدر زیرا مملوک مسلم
ید کافرده ترک اولنمق سزاوار اولمامغله مولاسی داریمزده حاضر اولسه ایدی بیعی اوزره اجبار اولنور ایدی
پس دار الحربده بولنوب دار الحربده بولنان دخی فی حکم المیت ایکن امام ایچون ولایت بیعی بطریق الاولی
مثبت اولور بوندن صکره یانده بولنان مال مولاسی اگرچه ادخال فیئ اولنمق لازم ایدیکه کرک عبد مزبور
وکرک مولاسی مال مرقوم ایچون استیمان ایتمیوب داریمزده بومثللو بلا امان حاصل اولان مال ادخال فیئ اولنمق
امر متحتم ایدی لکن عبد مزبور اول ماله مولاسی ایچون قصد عمل اوزره اخراج ایلدکده دار اسلامه دخولندنصکره
اول ماله اعطاء امان ایتمش کبی اولور بناء علیه مال مزبوری وجه مشروح اوزره مولاسی ایچون حفظ وابقا
واجب اولور ودار اسلامده بولنان عبد مسلمک امانی نفوذده مسلمین سائرینله یکساندر واکر بر حربی دار الحربده
قبول اسلامله داریمزه داخل اولوب بعده عبد مسلمی یا عبد کافری داخل اولسه علی کل حال علی حاله عبدی
اولوب ملکنه متصل قیلنور زیرا دار الحربده قبول اسلامی هنگامنده من وجه احراز مالنه قیام ایتمش اولور
کورمزمیسنکه اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولدقده مسلم مرقوم کندو مالنه احقیتله بکام قیلنور بوجهتله
اموالندن اولان عبدینک خروجی کندودن صکره تحقق ایتدکده سبقت ایلین من وجه احرازنی اتمام ایتمش
اولور بناء علیه عبد مرقومک کفر واسلامنه نظر اولنمیوب همان ملکنده مقرر قیلنور واکر حربی مرقومک
اسلامی دار اسلامده واقع اولوب بعده بعض عبیدی دار الحربده قبول اسلامدن صکره داریمزه خارج اولمش
اولسه نظر اولنور اگر خروجی ینه مملوک مولاسی اولمق ایچون واقع اولمش ایسه ینه آنک ایچون عبد مملوک
اولور که احراز نفسنه مولاسی ایچون سلوک ایدوب خلاف مولاسی اوزره سلوک ایتمشدر واکر خروجی مملوک
مولاسی اولمق ایچون واقع اولمیوب بلکه کسب حریت ایچون واقع اولمش ایسه احراردن قیلنور که دار اسلامده
قبول اسلام ایلین حربی دار الحربده بولنان مالندن برشیئی محرز اولمیه جغی بدیداردر کورمزمیسنکه اول دار اوزره
استیلاء مسلمین وقوع بولدقده جمیع مالی فیئ مسلمینده موضوع قیلنور بوجهتله عبد مزبورک حالی همان
علی وجه المراغمه مال مولاسیله خارج اولان عبد ایله یکساندر وعبد مراغم هم نفسنی وهم یانده بولنان مالی
خلاف مولاسی اوزره محرز اولدیغی باب متقدمده بیان اولندی وعبد مرقومک خروجی قبول ذمتله واقع اولدقده

دخی جواب مسئله تفصیل سابقه راجع قیلنور ومسئلهٔ مرقومه ده عبد ومولی نزاع ایدوب عبد بن انجق
علی وجه المراغمة خارج اولدم دیواد عا ومولاسی بلکه بنم ایچون خارج اولدی دیوب نفس وما لنه تملکنی
استدعا قیلسه اولبابده قول معتبر قول مولیدر که مولی اصل اولان نفس ومالنده ملك ثابتنه متمسك ایدوکی متعیندر
وهم ظاهر حال اکا شاهددر که عبد مسلم مولای مسلمنه مراغم اولمیه جغی ظاهردر مکر مراغمه سی واضح
ومتبین اوله وقول البته شهادت ظاهره مقرون اولان قولدر واکر بر حربی دارالحربده قبول اسلام ایدوب اموال
واثقالنی دارالحربده ترکله داراسلامه ولو جندن صکره اهل حرب اموالنه تعرض ایتمدین دارالحربه رجوع
وآنلری اخذایله ینه داراسلامه خروج ایلسه جمله سی بلا خمس اکا مقرر قیلنوب اولبابده دارالحربه خروجی
اذن امامله اولوب اولمامغه نظر اولنماز زیرا مالی اهل حرب اکا تعرض ایتمدکجه کندو ملکی اوزره باقی اولوب
اخذ نده انجق ملکنی مستدیم اولمغله دارالحربده قبول اسلام ایدوب مالی ایله برابر خارج اولان کیمسه نك حکمی
بونده دخی منتظم ومستقیم اولمشدر ووجوب خمس دخی انجق اذن امامله دارالحربه خارج اولوب مصابنی
داراسلامه احراز بر له آنده ابتداء ملکی ثابت اولان مالده متحققدر که مال مزبور حکم غنیمته ملتحقدر اما
برکیمسنه مالنده مستدیم ملك اولوب احرازی دخی مؤکد استدامت اولدقده مال مزبور حکم غنیمته ملتحق
اولمامغله آنده وجوب خمس اصلا متحقق اولماز واکر صورت مفروضه ده دارالحربه رجوعندن صکره داراسلامه
خروجندن اقدم اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولسه اولبابده صغار اولادی احرار مسلمین وعقارندن
غیری جمیع مالی اکا راجع قیلنور که دار وما لنه رجوع ایلدکده همان دارالحربده قبول اسلام ایدوب
داراسلامه خروجندن اقدم اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولان حربینك موقعنده واقع اولمش اولور
وبو حکم مذکوری باب المسلم یخرج من دارالحرب ومعه مال اثناسنده وغیریده کشیدهٔ سلك سطور ایلدیك واکر
بر حربی دار بعزه امانله دخول وبعده قبول اسلام ایلدکدن صکره ینه دارالحربه رجوع ومالنی واولادنی
وزوجه سنی وبعض اموال اهل حربی اخذ واخراج ایلسه نظر اولنور اکر دارالحربه امان اهل حربله داخل
اولمش ایسه صغار اولادی احرار مسلمیندن اعتبار اولنور که دارالحربده اسلام اوزره موجود اولدقده صغار
اولادی اسلامده اکا تابع اولمق آشکاردر وکبار اولادی وزوجه سی اما ننده داخللردر که دارالحربدن آنکله معا
خارج اولدقلرنده آنلره اعطاء امان ایتمش وداراسلامه دخولندن صکره اول امانی تجدید ایتمش کبی اولمغله
آنلر تحت اماننده حاصللردر واخراج ایلدیکی اموال دخی بالتمام کندویه تخصیص اولنور که مسلم مستأمن بعض
اسبابله خلاف اهل حرب اوزره اموالرینه تملك وداراسلامه اخراج ایلدکده بالتمام اکا تسلیم اولنور وحکم مرقوم
کندو مالنی اخراجله تقریر ملك ایلدیکنده بطریق الاولیدر واکر دارالحربه دخولی امان اهل حربله دکل ایسه
ینه نظر اولنور اکر دخولی اذن امامله واقع اولمامش ایسه بودخی وجه مشروح اوزره جاریدر که بوتقدیر اوزره دخولی
دخول متلصصدن دون اولمامغله اخراج ایلدیکی اموال بلا تخمیس اکا مخصوص وزوجه واولادنده حکم امانی
ساری قیلنور واکر اذن امامله واقع اولمش ایسه بو دخی مال نفسنده وجه مشروح اوزره جاریدر که کندو
مالنده داراسلامه اخراجله تقریر ملك ایدوب ابتداء تملك ایتمدیکندن حکم غنیمت اکا طاری اولمامشدر اما اموال
اهل حربدن اخذ واخراج ایلدیکی نسنه لر تخمیس اولنمق لازمدر که دخولی اذن امامله اولوب اول مالی
داراسلامه احرازنده هنوز تملك ایتمش اولمغله سلك غنیمتده منتظم اولمشدر ومؤلف مصیب المقال حکم
مشروح المآل اوزره حدیث حجاج بن علاط السلمی رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ایلدیکه حجاج مشار الیه
رضوان الله تعالی علیه خیبرده قبول اسلام ایلدی لکن مکه ده ذمم مشرکینده وخانه سنده بعض اموالی اولمغله
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن اموال مذکوره سنی اخذ ایچون مکه یه کتمك بابنده استیذان
ایتمکله اذن ورخصتلرین ایذان بیوردیلر بعده مکه یه واروب مالنی اخذ ایلدکدن صکره کلوب جانب
رسالتپناهی یه واصل اولدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنك مالنی تخمیس یا خود وجه آخر ایله
تعرض بیوردقلری بزه بالغ اولمامشدر وامام واقدی رحمه الله تعالی مغازیده قصهٔ مزبوره نك تمامنی ذکر ایدوب
دیدیکه حجاج باهر الاحتجاج رضی الله عنه مالنی اخذ ایچون مکه یه عودت ایتمك واولبابده بعض دروغ
مصلحت آمیز تکلم ایتمك بابنده استیذان ایتدکده اذن ورخصتلرین ایذان بیوردیلر ورسول الله علیه السلام
حضرتلرینك غزا ایچون خیبره خروجلری خبری اهل مکه نك مسموعی اولمشیدی لکن اخبار وقایعلری
منقطع اولمغله مشرکین مزبورین لیل ونهار استطلاع انجام کار ایچون هربری چار چشمله اولصوبه ناظر

واستماع

اکرچه بعض مواضعده اموال اهل حربی اصحابنه رد ایله بلا جبر مسلم مستأمنه امروافقا اولندیغی بالاده سبقت ایلدی لکن رد ایتدیکی تقدیر اوزره ینه کندوده ابقا اولنور *

حجاج فتح حاء مهمله وتشدید جیمله در وعلاط کسر عین مهمله وتخفیف لامله ذرواصابه ده بو وجه اوزره بیان اولنمشدر وعامهٔ کتب احادیث ومغازیده طاء مهمله ایله مسطوردر وبعض نسخده غین معجمه وظاء معجمه ایله اثباتی غلطدر *

واستماع هزیمت مسلمین ایچون جانب خیبردن بر مردخبیرك ورودینه منتظر ایدیلرتا که یوما من الایام استجلاب
خبرایده جکلری برکیمسنه قادم اولمق امیدیله خارج مکه یه خروجه اقدام ایتمشلرایدی ناکاه ذکراولنان حجاج
قویم الابتهاج ایچلرینه ورود ایده دوشمکله جمله سی کسب ابتهاج ایلدیلر اول حینده ما الخبر ما الخبر دیه رك
طرف طرف اوزرینه هجوم وازدحام ایتدکلرنده حجاج لطیف المزاج دخی بنده سزلری مسرور ایده جك
خبر عظیم واردر لکن سزدن طلب ایده جکیم مالمی ادایه سزلر ضامن اولدقجه اول خبری خارجه اخراج
ایتمزم دیمکله جمله سی بردن ادایه ضامنلرز همان سویله دیو خاطر حجاجدن مالی خصوصنده دفع اختلاج
ایلدیلر بعده حجاج دیدیکه سزلره معلوم اولسونکه اهل خیبردن غیری عربدن بر طائفه محمد واصحاب محمد ایله
حسن قتاله ظفر بولمامشلر ایدی شمدی اهل خیبر محمد اوزره غالب کلوب اصحابنی قتل ومحمدی اسیر ایتمکله
مظفر اولدیلر وحین خروجمده اهل خیبری شو وجه اوزره ترك ایلدم که محمدی کتوروب سزلره تسلیم ایتمکه
عزم واقدام ایتمشلر ایدی تا که یوم بدرده قتل اولنان قومکز مقابله سنده سزلر دخی آنی قتلله انتقام ایده سز
همان سزلر بکا اعانت ایدیکز تا که ذممده اولان مالمی جمع ایدوب ینه جانب خیبره رجعت ایده یم امیددر که
اهل خیبرك اخذ ایتدکلری غنائم اصحاب محمد دن اشترا ایدوب آنکله اکتساب ربح ومنفعت ایده یم پس
اهل مکه بوکلامله مسرور البال اولوب اول ساعت جمع مالنده اعانته تعهد وجمله سی جمع وتحصیلنه اشتغال
ایلدیلر وبو خبر دهشت اثر واصل سمع عباس عم خیر الناس رضی الله تعالی عنه اولدقده حزن وانکسار ایله
اظهار تعبس وابتئاس ایدوب غلامنی حجاجه بعثله رجاء رفع التباس ایلدکده غلام مرقوم امری اوزره حجاجه
واروب دیدیکه عباس سکا سلام ایدوب دیرکه الله تعالی سنك بوسوزلرك حق وصدق اولوب رسولنی اول
وجه اوزره مغلوب مشرکین قیلمقدن اجل واعلادر یعنی قول معهود ساحهٔ صدقدن مردوددر اسرمکه
حقیقت امری اخبار ایله بزلری دخی مسرور ومتدار ایلیه اول حینده حجاج دیدیکه عباسه سویله بر مکان
خلونده منفرد ومنحصر اولوب بن اکا وارنجیه دك بکا منتظر اولسون بعده حضرت عباسه واروب کیفیت
اخباری علی ما هو علیه علی وجه الاسرار کشف واخبار ایدوب دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
خیبر اوزره مستولی اولدی وبن دخی قبول اسلام ایلدم وبن آندن مفارقت ایتدیم الاغنائم خیبرده سهام غانمین
جاری اولدقدن صکره مفارقت ایلدم وبن مفارقت ایتمدم الا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ملك
خیبر اولان حیی بن اخطبك کریمه سی صفیه رضی الله تعالی عنهایی تزوج وزفاف ایدوب عروس اولدیغی
حالده مفارقت ایلدم لکن سن بو سری بنم اوزریمه اوچ کون مقداری کتم ونهان ایدوب بن سمت سلامته
رسیده اولدقدن صکره کشف واعلان قیل حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی وجه مذکور اوزره
کتم واخفایه ضامن اولوب ایام مذکوره ده اول سمط اللآلی جیبدر ونده کامن قیلدی تا که حجاج درایت
منهاج جمیع مالنی جمع وتحصیل ویوم ثالثده عزم رحیل ایلدی بعده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه
بنت زوجهٔ حجاجه واروب ابن الحجاج دیو استفسار ایلدکده زوجه سی دخی ذهب یشتری غنائم محمد
دیمکله اظهار استبشار ایلدی اول حینده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دیدیکه اویله دکلدر بلکه
حجاج قبول اسلام ایتدکدن صکره مالنی دخی آلوب فرار ایلمشدر وسن شمدیدن صکره آنك زوجه سی دکلسین
مکر آرذنجه کتمکه قرار ویره سین پس عورت بو کلامی تصدیق ایدوب دیدیکه قول حق انجق بو معنای
محقق ایدوکنه بن دخی شهادت ایده رمکه عندمده مالندن بر درهمی دخی ترك ایتموب نقیر وقطمیرینی اخذنده
دقت ایلدی بعده کفار قریش مسجد حرامده اجتماع ومحاوره ایدوب بینلرنده اهل خیبر محمدی کتوردکلرنده
نه کونه قتل ایده جکلرین تدبیر ومشاوره ایدرلر ایکن حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی حریردن برداء
رونق طرازایله تبختر واهتزاز ایده رك مسجد حرامه بهجت انداز اولدی همان ابو سفیان آنی کوروب یرندن قیام
وحضورینه کلوب یا عباس حقکزده ظهور ایدن مصیبت حادثه ایچونمی بویله اظهار عز واحتشام ایده بورسین
دیو شماتت کوی ملام اولدقده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه یا ابا سفیان حاشا وکلا سنك اکلادیغك کبی
دکلدر دیو طعن ودشنام ایدوب حقیقت امری کما هو حقه اکا اعلام ایلدی پس ابو سفیان دخی یا عباس
سن بنم عندمده حجاجدن اصدق قسین وبو قولکده سن مصدقسین دیدی بوندن صکره تحقیق واقعه ایچون
زوجهٔ حجاجه بعث سفیر ایدوب استفسار ایتدکلرنده حقیقت حال عندلرنده آشکار اولمغله کفار خاکسار
بوم مذکورده بروجهله مبتلای ذل وانکسار اولمشلردر که وقت آخرده آنك مثلنه دوچار اولمامشلردر

پس بو قصه‌یه حصه دن عند یمزده معلوم اولمشدر كه حجاج قوی الاحتجاج بعد الاسلام اهل مكه یه امانله
داخل اولیوب بلكه كندو دخی كا لاول اهل مكه دن اولمق اوزره قدوم ایلمشدر وقدوم مرقوم استیمانندن عد
ولنمادیغی امر مجزومدر بو یله ایكن رسول كریم علیه التحیة والتسلیم مالنی بالتمام اكا تسلیم ایلمشدر ومقدمات
سابقه دن عندیمزده متحقق اولمشدر كه دار یمزده قبول اسلام ایلین حربینك دارینه دخولی بلا امان
وباذن الامام ایسه ده وجه مذكور اوزره اخراج ایلدیكی مالنه حكم تخمیس غیر متحققدر والله تعالى اعلم بالصواب
والیه المرجع والمآب تم الكتاب والحمد لله رب العالمین وصلى الله على خیر خلقه محمد وآله الطاهرین آمین
مترجم فقیر دیر كه بو محلده بعون الملك المنعام ترجمهٔ مسائل شرح السیر الكبیر حسن اتمامله رسیدهٔ اختتام
قیلندی لكن شارح الكتاب امام همام شمس الائمة وفخر الاسلام ابو بكر محمد بن ابی سهل السرخسی
روح الله تعالى روحه بالروح القدسی حضرتلری آخر كتابده زمان تألیف ومكان تصنیفنی تحریر ومبادی
شروعنده چاه زندان ایچره مبتلای حبس وتكدیر ایكن اواسط اشتغالنده بو كتاب مستطابك میامن وبركاتی
دستگیر اولوب سجن مظلمدن خلاصله مظهر انواع توفیر اولدیغندن بشقه حسادبد نهادی باجمعهم مظهر ذل
وتحقیر وقهر جبار منتقم بر له جمله سی داخل سجین وواصل دركات سعیر اولدقلرین بسط وتقریر ایلمشیدی
بو عبد كمینه اگرچه ابتداء ترجمه مزده قبل الخوض فی المقصود امام مشار الیهك جمع ایلدیكی فضائل بی شمارندن
رشحهٔ عطر اندوزین یاد ومبتلی اولدیغی محن روزگاردن برنبذه جگردوزین ایراد ایتمش ایدم لكن بو مقامده دخی
تتمیا للفائد كندو لسان حكمت افشانلرندن نقل اولنان احوال عبرت نشانلرینك ترجمه سین دخی مراد ایلدم
ومن الله الاعانة والامداد شیخ امام شمس الائمة رحمه الله تعالى دیر كه بو موضعده شرح السیر الكبیر
مشتمل اولدیغی فقه كثیر واثر اثیر شهر تكبیر الله توفیق عالم قدیر وتیسیر حكیم خبیر اوزره قالب اختتامده
صورتپذیر اولدی وشرح مرقوم جانب سلطان معظمدن مظهر جفا اولوب چاه مظلمده حبسله عیال واحبابندن
هجرانه مبتلی اولان عبد مذنب فقیرك املاسیله جلوه نما اولمشدر وسلطان كرمبخشادن آنك حقنده ظهور ایلین
اذا وجفایه انجق بجه زندیق حقیرك اغراسی ونجه اسیرهوا اولان ضاله ومضلك اغواسی باعث ناتجیا اولمشدر
لكن شمدی الحمد لمولانا الكبیر وهو نعم المولى ونعم النصیر خدای منتقم قدیر اول حسدهٔ فسده نك جمله سنی
قهر وتدمیر وانواع خزی ونكال الله عبرتنمای كبیر وصغیر ایلدی وشرح مشروح الاوصافه افتتاحی اواخر ایام محنت
واوائل هبوب نسیم نعمت ومنحتده واقع اولوب اختتامی دخی ذهاب ظلام آلام وانجلاء غمام غموم واشراق ایام
مسرت انجام هنگامنده مجمع اهل حق ویقین اولان مرغزار مرغینانده امام سیف الدین ابقی الله تعالى
جماله للمسلمین جنابلرینك خانه سنده ظاهر ولامع اولمشدر فالحمد اولا وآخرا لله رب العالمین والصلوة والسلام
على رسوله محمد وعلى آله الطیبین وعلى جمیع الانبیاء والمرسلین وعلینا معهم اجمعین وزمان ابتداء تاریخ
هجرت نبویه علیه افضل الصلوة والتحیه سنه‌لرندن دورت یوز یتمش طقوز سنه سی شهر ذی القعده سینك غره سی
اولان یوم الاثنین در كه یوم مبارك مرقومده لقب امیر كون ایله ملقب اولان شیخ صابر زكی ابی علی حسین بن
ابی القاسم جنابلرینك خانه سنده مباشرت وخانهٔ مرقومده آخر باب الامانه وارنجه على وجه الاملاء نقل
وروایت اولندی بعده حصار اوزجندده كتابله مأمور اولوب آخر باب الاماندن اول كتاب الشروطه وارنجه
اول حصارده محصور بت اوزره كشیدهٔ سلك سطور قیلندی بعده دورت یوز سكسن سنه سی شهر ربیع الاولینك
یكرمنجیسی یوم الجمعه ده نیل خلاصله مظهر لطف خاص اولدقدن صكره شهر مزبورك سلخی اولان
یوم الاحدده اوزجنددن خروج وشهر ربیع الاخرك اونجی كونی یوم الاربعاده مرغینانه وصول وسابق الذكر
امام زاهد اجل سیف الدین ابی ابراهیم اسحق بن اسمعیل جنابلرینك خانه سنه نزول وولوج اولندی واول هنگام
میمنت انجامده امام مومى الیه شیخ زاهد سیف الدین وجله فقهاء مجتهدین تكمیل كتابی نیاز ایتملریله خانهٔ مرقومده
شهر ربیع الاخرك یكرمی دوردنجی كونی یوم اربعاده كتاب الشروطدن آغاز اولنوب بنه دورت یوز سكسن سنه سی
جمازی الاولی سینك اوچنجی كونی یوم الجمعه ده بعون الله تعالى وتوفیقه ختمله رونق پرداز قیلندی بوندن صكره
مترجم الكتاب السید محمد منیب العینتابی ثم الاستنبولی دیر كه بو عبد كمینه دخی بعد الاستخارة والاستشارة امام همام
شمس الائمة السرخسی نور الله تعالى قبره بنوره القدسی حضرتلرینك شرح السیر الكبیرینی لغت عذبهٔ
عربیه دن لسان طلاقت نشان تركی یه نقل وتحویله همت وسنین هجرت نبویه على مهاجرها الف صلوة
والف الف تحیه دن بیك ایكیوز اون بر سنه سی ماه محرم الحرامی اوائلنده اول امر خطیره مستعینا بالله

ومتوكلا

الترجمه اوائل ترجمه مزده امام مشار الیه اوزجنددن خروج وصاحب فرغانه یه جنابلرینك منزلنه نزول ایلدی دیو تحریر اولنمشیدی لكن فرغانه بر اولكای عظیم اولوب مرغینان فتح میم وسكون را وكسر غینله آنك داخلنده بر بلده اولمغله بین الكلامین تعارض یوقدر وبلدهٔ مرقومه ده كائن امیر موى الیهك وكاه امام سیف الدین مشار الیهك خانه سنده قرار ایدوب بالخود منزل واحد بعض وجوهله ایكیسنه یردن نسبت اولنمق ممكن اولمغله آنده دخی تخالف یوقدر خلاصه بو عبد حقیر انجق كتب نوارخده كوردیكمی تحریر ایلدم والعهده على الراوی والله اعلم *

وكلامك مقتضاسی چند روز حبسدن اخراج اولنوب بعده محبسه اعاده اولنمقدر بوقسه ایام حبسی ممتد اولوب مبسوطی وبعض تألیفات سائره سنی حبسده املا قیلدیغی اوائل ترجمه مزده ذكر اولندی *

ومتوكلا على الله شروع وعزیمت ایدوب علایق مدارسات طلاب وعوایق موانسات اولی الالباب دن كاه وبیكاه
انتهاز فرصت واختلاس وقت فراغت ایده رك شكسته وبسته وآهسته آهسته بیك ایكیوز اون اوچ سنه سی
ماه ذی القعده سینك اون سكزنجی كونی یوم الاربعاده بعنایة الله تعالى وتوفیقه لایق ایجاز اولان مواضع اطنابن اجمال
ومستحق اطناب اولان مواقع ایجازن تفصیل واكمال اوزره اوضح عبارات وافصح تعبیراتله رسیدهٔ حد اتمام
وواصل سر منزل اختتام اولمشدر وشروع واتمامی على التمام جوار قسطنطینیه ده توابع اسكداردن
یورس ناحیه سنده قكلیجق نام قریهٔ دلارامده واقع ساحلخانهٔ نزهت ارتسامده شیرازه بند انتظام
قیلنمشدر واهل عدل وانصاف اولان فضلاء فتوت اتصافدن رجاء واثق ومقصد صادق
اولدر كه اشبو كتاب صعب المواقعده بعض خلل وزلله واقف اولدقلرنده
جوانب كلامده امعان نظر ومعتبرات كتبه ارجاع بصردن صكره
صلاح اوزره حلی میسر اولمازسه حاشیهٔ كتابده تحریر حق
صریحله تصحیح ایده لر وما ابرئ نفسی ان النفس
لامارة بالسوء الا ما رحم ربی ان ربی
غفور رحیم وصلى الله على سیدنا محمد
وآله الطیبین الطاهرین
والحمد لله رب
العالمین
مم
م

قد تیسر اتمام طبع هذا الكتاب بعنایة الملك الوهاب
بمعرفة الحاج ابراهیم صائب صانه الله تعالى
من جمیع المصائب فی غرة صفر الخیر
سنة احدى واربعین
ومائتین
والف

[illegible]